Bundel van de PS van 6 februari 2017

Agenda documenten

Aangenomen Aangehouden Amendement-Motie.pdf

Verworpen Ingetrokken Amendementen-Moties.pdf

Besluitenlijst PS 6 februari 2017.docx

Notulen PS 06-02-2017 -gewijzigd-.pdf

1 Opening en mededelingen.
uitnodiging Statenvergadering 6 februari 2017 -gewijzigd-.pdf

2 Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden.
Agenda -gewijzigd- PS 6-2-2017.docx

2.a Installatie en beëdiging Statenlid PvdA.

2.b Installatie en beëdiging tijdelijk Statenlid PVV.

2.c Installatie en beëdiging duo-commissielid PvdA.

3.a Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding.

3.b Lijst geheimhouding PS.
Lijst geheime stukken PS 06-02-2017.docx

4 Vaststelling notulen van de vergadering van 12 december 2016.
notulen PS 12-12-2016 def.pdf

5 Vaststelling Strategische Statenagenda.
StrA NLM 23-01-2017.docx
StrA RWW per 20 01 2017.docx
StrA M&F per 9-1-2017.xlsx
StrA EEB januari 2017.docx

6 Vaststelling lijst ingekomen stukken.
december ingekomen stukken.docx
januari t-m 25-01 ingekomen stukken.docx

7 Voortgangslijst van moties.
memo PS lijst moties PS 06-02-2017.docx
lijst moties PS 06-02-2017.docx

8 Voorlopig aangemerkt als hamerstuk (indien de commissie besluit dat het stuk geen hamerstuk is, dan wordt het als volledig agendapunt aan de agenda toegevoegd):

8.a Wijziging subsidieverordening fractiebijdragen Noord-Holland (VD-3).
Voordracht 03-2017 vd-besl Wijziging Subsidieverordening fractiebijdragen Noord-Holland 2015.docx
Advies M&F Voordracht Wijziging subsidieverordening fractiebijdragen Noord-Holland.docx

8.b Aanwijzen lid werkgeverscommissie voor de Statengriffie (VD-2).
Voordracht 02-2017 vd-besl Aanwijzen lid werkgeverscommissie voor de Statengriffie.docx

8.c Aanwijzen lid Algemene Vergadering Interprovinciaal Overleg IPO (VD-1).
Voordracht 01-2017 vd-besl Aanwijzen vast lid Algemene Vergadering IPO.docx

8.d Kadernota Risicomanagement en Weerstandsvermogen (VD-5).

Brief Kadernota Risicomanagement en Weerstandsvermogen.pdf
Kadernota Risicomanagement en Weerstandsvermogen na Cie M&F.pdf
Voordracht 05-2017 vd-besl Kadernota Risicomanagement en weerstandsvermogen 2017-2020.docx
Advies M&F Voordracht Voordracht Kadernota Risicomanagement en Weerstandsvermogen.docx

8.e Vaststelling Provinciale Milieuverordening (PMV) tranche 10 (VD-7).
De voordracht 7 en bijlage 2 zijn opnieuw geplaatst inclusief erratum, zie brief van GS.

Brief GS aan PS. Voordracht vaststelling PMV tranche 10.pdf

Bijlage 1. Nota van beantwoording.pdf

Nieuwe bijlage 2. Integrale PMV tranche 10 (nawijziging) voor PS incl. ERRATUM.docx

Nieuwe voordracht 07-2017 vd-besluit met ERRATUM Vaststelling PMV tranche 10.docx

Advies Cie NLM bij voordracht Vaststelling Provinciale Milieuverordening (PMV) tranche 10.docx

Brief GS aan PS. Erratum bij voordracht vaststelling PMV tranche 10.pdf

Beantwoording openstaande technische vraag uit cie NLM over PMV tranche 10.pdf

8.f Aanwijzing GS-leden in AB's recreatieschappen en plassenschap (VD-9).

brief GS-leden AB's recreatieschappen.pdf

Voordracht 09-2017 vd-besl aanwijzen GS-leden in AB's recreatieschappen en plassenschap.docx

9 PIP Windpark Westfrisia (VD-8).

Extra bijgevoegd op 7-2-2017 Petitie van B&W en de gemeenteraad Medemblik

Brief GS aan PS Vaststelling Provinciaal Inpassingsplan windpark Westfrisia.pdf

Oplegmemo Statengriffie PIP WP Westfrisia.docx

2 Provinciaal Inpassingsplan Windpark Westfrisia_def_januari 2017.pdf

2a PIP_bijlage 1_Waterhuishoudkundig plan.pdf

2b PIP_bijlage 2_Ecologische beoordeling .pdf

2c PIP_bijlage 3_Onderzoek Akoestiek en slagschaduw.pdf

2d PIP_bijlage 4_Archo Pro Archeolgisch rapport.pdf

2e PIP_bijlage 5_Inventariserend veldonderzoek, proefsleuven.pdf

2f PIP_bijlage 6_Onderzoek en correspondenten TNO.pdf

2g PIP_bijlage 7_Vormvrije mer beoordeling incl visualisatie.pdf

2h PIP_bijlage 8_Antwoordnota versie 1_definitief_januari 2017.pdf

3 Participatieplan WP Westfrisia.pdf

3a Participatieplan toelichting geluid en slagschaduw.pdf

Uitkomsten Facebook-campagne Omgevingsvisie december.pdf

Voordracht 08-2017 vd-besl PIP Windpark Westfrisia.docx

kaart verbeelding.pdf

alle zienswijzen.pdf

Advies cie RWW aan PS 2017 02 06 PIP Windpark Westfrisia.docx

Brief stuurgroep Tegenwind over windmolenplan Westfrisia.docx

Motie uit Medemblik plan windpark Westfrisia.pdf

Besluitenlijst PS 17-12-2012 inzake Wind Op Land punt 10.doc

Beantwoording technische vragen PIP voor PS 06-02-2017.docx

Petitie B&W en Gemeenteraad Medemblik.pdf

9.a PIP; Brief GS aan PS inzake ongeoorloofde dreigementen bij tot stand koming overeenkomst WP Westfrisia en kerkbestuur

Brief GS aan PS inzake ongeloorloofde dreigementen.pdf

Bijlage 06 12 2016 Verklaring Oomen en Sweep Advocaten namens kerkbestuur.pdf

Memo dd 24 01 2017 advocaat mr JJ de Boer van Windpark Westfrisia.pdf

Memo dd 30 01 2017 advocaat Oomen en Sweep van kerkbestuur.pdf

10 Europastrategie Noord-Holland 2017-2021 (VD-4).

Brief GS aan PS, voordracht Europastrategie Noord-Holland 2017-2021.pdf

Conceptdocument Europastrategie Noord-Holland 2017-2021.docx

Europastrategie Noord-Holland 2017-2021 -na aanpassing amendement A1-2017-.docx

MEMO COE over Europastrategie NH.docx

Bijlage Deel verslag COE 25-10-2016 over Europastrategie Noord-Holland.docx

Voordracht 04-2017 vd-besl Europastrategie Noord-Holland 2017-2021.docx

Deelverslag cie NLM bij voordracht Europastrategie NH 2017-2021.docx

Deelverslag cie M&F bij voordracht Europastrategie NH 2017-2021.docx

Deelverslag cie EEB 16 januari 2017 Europastrategie.docx

Advies cie RWW aan PS 2017 02 06 Europastrategie Noord Holland 2017 2021.docx

11 Opdracht aan GS tot opstellen Referendumverordening (VD-6).

Voordracht 06-2017 vd-besl -met gewijzigde bijlage- Opdracht aan GS tot opstellen Referendumverordening.docx

12 Vragenuur. (Het Statenlid dat tijdens dit vragenuur mondelinge vragen wil stellen, meldt dit onder aanduiding van het onderwerp uiterlijk een werkdag voor aanvang van de vergadering bij de voorzitter met een afschrift aan de statengriffier.)

Mondelinge vragen PvdA, 50PLUS en SP outsourcing van brug en sluiswachters.docx

12.a Indien aan de orde: stemming motie(s) Vreemd aan de Orde van de Dag.

13 Sluiting.

A1/06-02-2017

AANGENOMEN

Amendement Europastrategie Noord-Holland 2017-2021

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 6 februari 2017, gelezen de Voordracht Europastrategie Noord-Holland 2017-2021 (VD-4):

constaterende dat:

- er in de Europastrategie van de provincie Noord-Holland 2017-2021 een aantal specifieke Noord-Hollandse prioriteiten worden benoemd en verankerd waarvoor de provincie zich bij de Europese Unie sterk wil maken
- de Europese regels beperkingen opleggen om overheidsmiddelen in te zetten voor het beter ontsluiten van Noord-Holland via een hoogwaardig digitaal netwerk;

overwegende dat:

- De Staten GS unaniem bij motie nr. 11 gevraagd hebben onderzoek te doen naar hetgeen er voor nodig is op juridisch, operationeel en financieel vlak het internet in heel Noord-Holland in 2020 ontsloten te hebben via een glasvezelnetwerk;
- De Staten GS unaniem bij motie nr. 68 gevraagd hebben, voor de kaderbrief 2018, PS een conceptvisie voor te leggen over de toekomst van het digitale netwerk in Noord-Holland;
- In de overwegingen van motie 68 ook gewag is gemaakt van de potentiële bijdragen van de Europese Unie aan het digitale netwerk in Noord-Holland;
- Het werken aan ruimere staatssteunregels als ook het doen van een beroep op beschikbare Europese middelen voor de realisatie van een dekkend glasvezelnetwerk in Noord-Holland, vraagt om een gedegen voorbereiding en aanpak;
- Deze voorbereiding en aanpak binnen de Europa strategie van de Provincie Noord-Holland kan worden geborgd;

besluiten:

aan de Europastrategie 2017-2021 toe te voegen, onder hoofdstuk 3 'Noord-Hollandse prioriteiten', onder Prioriteit 3 Europees Cohesie en investeringsbeleid', onder de 'Noord-Hollandse uitgangspunten bij lobby' (pagina 13) als nieuw toe te voegen 3de uitgangspunt:

- Indien de nog vast te stellen Visie op de toekomst van het digitale netwerk in Noord-Holland en de bijbehorende uitwerkingsagenda hierom vragen, de mogelijkheden tot inzet van Europese fondsen voor dit thema te verkennen.

en gaan over tot de orde van de dag.

Marco Wiesehahn, VVD

Esther Rommel, VVD

Dennis Heijnen, CDA

Nico Papineau Salm, PvdA

Olga de Meij, 50PLUS

Servaz van Berkum, Groenlinks

Jeffrey Leever, OHN

Linda Vermaas

Hein Stronken D66

M1 / 06-02-2017

Vr 9/2 0

A Aangehouden

Motie Vreemd Toegankelijkheid Buurtbussen

Provinciale Staten, in vergadering bijeen op maandag 6 februari 2017

Constaterende dat:

- toegankelijk openbaar vervoer een basisrecht is voor iedereen;
- toegankelijk openbaar vervoer mensen in staat stelt om zich autonoom te verplaatsen voor professionele en persoonlijke doeleinden;
- toegankelijk openbaar vervoer een belangrijke hefboom is voor mensen met een lichamelijke beperking om volwaardig deel te nemen aan de maatschappij;
- personen met een lichamelijke beperking nog al te vaak drempels en hindernissen ondervinden om gebruik te maken van het openbaar vervoer in onze provincie.

Overwegende dat:

- het openbaar vervoer gefinancierd wordt uit publieke middelen;
- het stads- en streekvervoer, waaronder de buurtbussen, een maatschappelijke functie vervult en dus voor iedereen toegankelijk zou moeten zijn;
- veel buurtbussen momenteel niet toegankelijk zijn voor rolstoelgebruikers;
- dit in strijd is met artikel 9 van het VN verdrag inzake de rechten van mensen met een beperking welke zegt dat dat mensen met een beperking dezelfde rechten als andere mensen moeten hebben, ook op openbaar vervoer;
- er wel vraag naar toegankelijk buurtbus vervoer is en er niet altijd een (volwaardig) alternatief is;
- in het huidige (buurtbus)beleid van de provincie de buurtbusverenigingen en de concessiehouder (Connexxion) geen verplichting oplegt (via resp. de subsidieregeling en/of de concessieafspraken) om buurtbuslijnen rolstoeltoegankelijk te maken.

Verzoeken het College van Gedeputeerde Staten om:

- het principe van de inclusieve samenleving in acht te nemen en de mogelijkheden te onderzoeken of het provinciale buurtbusbeleid dusdanig aangepast kan worden dat buurtbussen binnen redelijke termijn ook toegankelijk worden voor rolstoelgebruikers.

En gaan over tot de orde van de dag.

Nico Papineau Salm en Marieke van Duijn, PvdA

Dennis Heijnen, CDA

A2/06-02-2017

Vee wapen

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

GROENLINKS

Amendement tegen behoud derogatie

Provinciale staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op 6 februari 2017
ter behandeling van de Europastrategie Noord-Holland 2017-2021;

besluiten in de voordracht op pag. 8

- punt f. de volgende tekst:

  "Fosfaatregeling: we zullen lobbyen in Den Haag voor de fosfaatregeling (een regeling die voortkomt uit de afspraken met Brussel in het kader van de Nitraatrichtlijn). Nederland overschrijdt de afspraken met de Europese Commissie voor de productie van fosfaat en er worden nu nationale maatregelen voorgesteld om die productie te beperken."

te schrappen.

Toelichting
Bovengenoemde passage heeft tot doel om de zogenaamde derogatie blijvend in stand te houden (zie verslag COE overleg 25-10-2016). Deze derogatie betekent dat Nederland een vrijstelling heeft gekregen van Europese regelgeving, zodat er meer mest op het land kan worden uitgereden. Natuur, milieu en dierenwelzijn zijn echter niet gebaat bij het in stand houden van het mestoverschot, en daarom is behoud van de derogatie niet duurzaam. Om onze provinciale doelen op het gebied van verduurzaming van de landbouw, waterkwaliteit en biodiversiteit te kunnen realiseren, is intrekking van de derogatie en inkrimping van de veestal noodzakelijk.

Linda Vermaas — Partij voor de Dieren

Servaz van Berkum — GroenLinks

A3/06-02-2017
verworpen

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

GROENLINKS

Amendement: nog niet te laat voor het klimaat

Provinciale staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op 6 februari 2017
ter behandeling van de Europastrategie Noord-Holland 2017-2021;

besluiten in de voordracht op pag. 11

- de volgende paragraaf toe te voegen:

  "Klimaatverandering vormt een bedreiging voor onze door water omringde provincie. Wanneer de klimaatverandering niet tegengegaan zal worden, zal de verwachte zeespiegelstijging de veiligheid en de leefbaarheid van onze provincie in gevaar brengen. Daarom zullen wij in Brussel pleiten voor het spoedig en onverkort uitvoeren van het Klimaatakkoord van Parijs."

Toelichting
Zoals in de Verkenningen voor de Omgevingsvisie duidelijk is omschreven, vormt klimaatverandering een grote bedreiging voor onze waterrijke provincie: het gevaar van overstromingen zal toenemen en er zullen hogere kosten moeten worden gemaakt om dijken en andere waterkeringen in stand te houden. In het Klimaatakkoord van Parijs is afgesproken om de opwarming van de aarde te beperken tot maximaal 2 graden Celsius. Dat streven kan alleen gerealiseerd worden wanneer er op zeer korte termijn concrete maatregelen worden genomen om de uitstoot van CO2 te beperken. Dit amendement beoogt Europa aan te sporen deze maatregelen op korte termijn door te voeren.

Linda Vermaas
Partij voor de Dieren

Servaz van Berkum
GroenLinks

M12/06-02-2017

Vleuropen

SP 50PLUS Ouderenpartij NH Sinds 1995

Motie

Vergadering Provinciale Staten van 6 februari 2017, agendapunt 9

Voordracht 2017 | 8 PIP Windpark Westfrisa

Goede ruimtelijke ordening

Wij stellen u voor het volgende besluit te nemen:

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 6 februari 2017,

gelezen de voordracht 2017 | 8 tot vaststelling van het provinciaal inpassingsplan voor Windpark Westfrisia;

overwegende dat:

- de overgangsregeling, door provinciale staten vastgesteld op 17 december 2012, beoogt door een initiatiefnemer gedane inspanningen als zodanig niet nodeloos te frustreren ;
- onder goede ruimtelijke ordening wordt verstaan een zo goed mogelijke balans tussen verschillende functies, waaronder wonen, landschap en industriële productie ;
- voor een goede ruimtelijke ordening voor een nieuw te bestemmen functie ook moet worden onderzocht en afgewogen, gelet op de gewenste balans, wat voor deze functie de beste locatie is ;
- gedeputeerde staten op 17 november 2016 een aanvraag hebben geweigerd voor zeven windturbines aan de Hornweg in het Westelijk Havengebied in Amsterdam, *uitsluitend* omdat de aanvraag in strijd was met artikel 32 lid 4 onder a van de Provinciale Ruimtelijke Verordening, dat bepaalt dat het bouwen of opschalen van één windturbine niet eerder geschiedt dan na verwijdering van ten minste twee andere windturbines op grondgebied van de provincie ;
- het gemeentebestuur van Amsterdam, anders dan het gemeentebestuur van Medemblik, er bij herhaling bij de provincie op heeft aangedrongen alles te doen wat mogelijk is om potentiële locaties voor windenergie, in dit geval de Hornweg, in de gemeente te vergunnen ;
- de locatie Hornweg reeds een industriële bestemming heeft, waarin uit oogpunt van goede ruimtelijke ordening windturbines goed passen ;
- bij een afweging uit oogpunt van een goede ruimtelijke ordening voor een zo goed mogelijke balans tussen verschillende functies de locatie Hornweg gunstiger is dan de locatie Zwaagdijk ;
- dit wordt bevestigd door de Beleidsregel Wind op Land, waarin een indeling is gemaakt van de verschillende herstructureringsgebieden, in afnemende volgorde van wenselijkheid, waarbij de locatie Hornweg is ondergebracht in categorie 1 en de locatie Zwaagdijk in categorie 2 ;

- anders dan bij andere bedrijvigheid, voor een locatie voor de productie van windenergie uit oogpunt van goede ruimtelijke ordening niet van belang is de mate waarin deze locatie geschikt is voor aanlevering van grondstoffen (wind) en afvoer van eindproducten (elektriciteitsnet) ;

- voor het initiatief voor Windpark Westfrisia op grond van de overgangsregeling niet geldt het bepaalde in artikel 32 lid 4 onder a van de Provinciale Ruimtelijke Verordening dat voor elke nieuwe windturbine ten minste twee andere windturbines moeten worden verwijderd ;

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

- met de initiatiefnemers van Windpark Westfrisia en van de Windlocatie Hornweg in overleg te treden teneinde te bewerkstelligen dat de in Zwaagdijk beoogde windturbines niet daar, maar aan de Hornweg in Amsterdam worden gerealiseerd ;

- in afwachting daarvan de voordracht 2017 | 8 aan te houden.

J.M. Bruggeman O.A.C. de Meij J.H. Leever

M3/06-02-2017

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

GROEN LINKS NOORD-HOLLAND

Motie laat plafond windenergie los

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 6 februari 2017, te Haarlem, ter behandeling van PIP Windpark Westfrisia;

constaterende dat:

- het college van Gedeputeerde Staten vasthoudt aan het realiseren van maximaal 685,5 MW opgesteld vermogen van windenergie op land;

overwegende dat:

- het Europees Milieuagentschap concludeert dat zowel in Europa als elders ter wereld het ene record na het andere gebroken wordt wat betreft stijging van de temperatuur en het niveau van de zeespiegel;[1]
- wat betreft het opwekken van duurzame energie het maximaal haalbare aandeel duurzame energieopwekking in Noord-Holland ca. 54% bedraagt, uitgaande van het huidige beleid en no-regret-maatregelen om dit potentieel daadwerkelijk tijdig te bereiken, een veel hoger transitietempo nodig dan is we tot nu toe realiseren;[2]
- er veel geschikte plekken in Noord-Holland voor windenergie op land zijn, meer ruimte voor wind levert meer ruimte voor maatschappelijke afweging op;
- windenergie nodig is, waar mogelijk en zoveel mogelijk, CO2-reductie is een noodzaak en uitstel kunnen wij ons niet permitteren, alle mogelijkheden moeten worden benut;

van mening dat:

- het onverantwoord is om vast te houden aan het realiseren van maximaal 685,5 MW opgesteld vermogen van windenergie op land en toekomstige generaties daarmee in gevaar te brengen;

gehoord de discussie,

verzoeken het College van Gedeputeerde Staten:

- om een PRV-wijziging voor te bereiden van art. 32 lid 4 sub j, zodanig dat er meer dan 685,5 MW windenergie op land mogelijk is;

en gaan over tot de orde van de dag.

verzoeken het college van GS

Lammert van Raan
Partij voor de Dieren

Rosan Kocken
Groenlinks

[1] http://www.eea.europa.eu/nl/highlights/steeds-ernstiger-risicos-voor-ecosystemen
[2] Verkenningen NH250, Omgevingsvisie. Pag. 39

M4/ 06-02-2017
Vee voorpan

PARTIJ VOOR DE VRIJHEID
Noord-Holland

Ouderenpartij NH
Sinds 1995

50PLUS

Motie onjuist gebruik term "Europa" in provinciale documenten

De Provinciale Staten van Noord-Holland bijeen op 6 februari 2017, hebben kennisgenomen van de Statenvoordracht Europastrategie Noord-Holland 2017-2021 (VD-4),

Constaterende dat:
- in provinciale documenten die refereren naar EU-beleid afkomstig uit Brussel, zoals de Europastrategie Noord-Holland 2017-2021, veelvuldig wordt gesproken over "Europa".

Overwegende dat:
- EU-beleid afkomstig uit Brussel niet hetzelfde is als "Europa";
- het gebruik van de term "Europa" mensen een verkeerde voorstelling van zaken geeft;
- de provincie de verantwoordelijkheid heeft correcte informatie te verschaffen.

Roept het College op om:
- als wordt gerefereerd naar EU-beleid afkomstig uit Brussel, de term "Europa" niet meer te gebruiken in provinciale documenten, teneinde recht te doen aan een correcte informatievoorziening;
- de Statenvoordracht Europastrategie Noord-Holland 2017-2021 om te dopen in "EU-strategie Noord-Holland 2017-2021".

J.J.A.M. van Hooff
PVV N-H

JH. Leeuwe
OP - N-H

M5 / 06-02-2017

Ingetrokken

SP

MOTIE

Provinciale Staten van Noord- Holland in vergadering bijeen op 6 februari 2017,

gelezen voordracht 2017-4 over de Europastrategie Noord-Holland 2017-2021

Overwegende dat:

- er in de Europastrategie Noord-Holland, maar ook in de andere Europastrategieën, uitvoerig gesproken wordt over economie, industrie, kenniswerkers, creatievelingen, groeiambities, topsectoren, enzovoorts;
- er in de Europastrategie Noord-Holland, maar ook in andere Europastrategieën, zelden gesproken wordt over duurzame werkgelegenheid tegen een goed loon voor laagopgeleiden;
- er ook in Noord-Holland duurzame werkgelegenheid tegen een goed loon moet zijn voor laagopgeleiden;

Verzoeken het College van Gedeputeerde Staten:

- In het kader van de Europastrategie Noord-Holland 2017-2021 bij het prioritaire thema Regionale economie en Land- en tuinbouw te lobbyen voor duurzame werkgelegenheid ~~tegen een goed loon~~ ook voor laagopgeleiden in Noord-Holland.

En gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van de SP,

Anna de Groot

A.M. de Groot

■ **Provinciale Staten**

Provincie Noord-Holland

B e s l u i t e n l i j s t P S

■ ■ ■ ■ ■

Datum vergadering : *6 februari 2017*
Voorzitter : *dhr. J.W. Remkes*
Griffier : *mw. K. Bolt*

1. Opening en Mededelingen.
- Hr. Portegijs (PVV), mw. Doevendans (PvdA), hr. Sint (SP) en hr. Bakker (D66) zijn afwezig.

2. Vaststelling agenda en regeling werkzaamheden.
Over de agendapunten 8b, 8c en 8f zal schriftelijk worden gestemd voorafgaand aan vragenuur.

De fractie van PvdA dient een **Motie Vreemd aan de orde van de dag in, M 1/06-02-2017, Toegankelijkheid Buurtbussen.** De motie wordt **aangehouden.**

2a. Installatie en beëdiging Statenlid PvdA.
Dhr. Voskuil (PvdA) wordt voorgedragen en benoemd tot statenlid van de provincie Noord-Holland.
Dhr. Voskuil heeft in handen van de voorzitter de belofte afgelegd.

2b. Installatie en beëdiging tijdelijk Statenlid PVV.
Dhr. Deen (PVV) wordt voorgedragen en benoemd tot tijdelijk statenlid van de provincie Noord-Holland.
Dhr. Deen heeft in handen van de voorzitter de eed afgelegd.

2c. Installatie en beëdiging duo-commissielid PvdA.
Dhr. Erarslan (PvdA) wordt voorgedragen en benoemd tot duo-commissielid van de provincie Noord-Holland.
Dhr. Erarslan heeft in handen van de voorzitter de belofte afgelegd

3a. Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding.
Er zijn geen geheime stukken ter bekrachtiging ontvangen.

3b. Lijst geheimhouding PS.
De lijst wordt voor kennisgeving aangenomen.

4. Vaststelling openbare notulen van de vergadering van 12 december 2016.
De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

5. Vaststelling Strategische Statenagenda.
De Strategische Statenagenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

6. Vaststelling lijst Ingekomen stukken.
De Lijst ingekomen stukken wordt vastgesteld.

7. Vaststelling lijst moties.
De lijst moties wordt vastgesteld.

8. Hamerstukken.

8a. Wijziging van de Subsidieverordening fractiebijdragen Noord-Holland 2015.
Voordracht 3

Provinciale Staten besluiten:
De Subsidieverordening fractiebijdragen Noord-Holland 2015 zoals omschreven in de voordracht te wijzigen.

8d. Kadernota Risicomanagement en weerstandsvermogen.
Voordracht 5

Provinciale Staten besluiten:
De Kadernota Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2017-2020 vast te stellen.

8e. Vaststelling Provinciale Milieuverordening (PMV), tranche 10.
Voordracht 7

Provinciale Staten besluiten:
De Provinciale Milieuverordening (PMV) Noord-Holland zoals omschreven in de voordracht te wijzigen.

9. PIP Windpark Westfrisia.
Voordracht 8

Mw. Van Langen-Visbeek (VVD) heeft aangekondigd zich van stemming te onthouden vanwege haar raadslidmaatschap bij de Gemeente Medemblik.

Provinciale Staten besluiten:
Het Provinciaal Inpassingsplan Windpark Westfrisia bestaande uit regels en verbeelding en de bijbehorende toelichting, vast te stellen;

1. De Nota van Beantwoording Provinciaal Inpassingsplan Windpark Westfrisia vast te stellen;
2. Het definitieve PIP Windpark Westfrisia ter visie te leggen gedurende 6 weken;
3. Daarbij te vermelden dat op dit besluit de Crisis- en herstelwet van toepassing is;

Tegen **voordracht 8** stemt de fractie: SP, PVV en 50PLUS.

10. Europastrategie Noord-Holland 2017-2021
Voordracht 4

Provinciale Staten besluiten Geamendeerd (A-1):

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 6 februari 2017,
gelezen de voordracht Europastrategie Noord-Holland 2017-2021 (VD-4)

besluiten:

aan de Europastrategie 2017-2021 toe te voegen, onder hoofdstuk 3 "Noord-Hollandse prioriteiten", onder Prioriteit 3 Europees Cohesie en investeringsbeleid", onder de 'Noord-Hollandse uitgangspunten bij lobby'(pagina 13) als nieuw toe te voegen 3de uitgangspunt:

- Indien de nog vast te stellen Visie op de toekomst van het digitale netwerk in Noord-Holland en de bijbehorende uitwerkingsagenda hierom vragen, de mogelijkheden tot inzet van Europese fondsen voor dit thema te verkennen

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 29 november 2016;
gelet op de ambitie om voor Noord-Holland specifiek een aantal Europese beleidsprioriteiten te benoemen;

besluiten:
De Europastrategie Noord-Holland 2017-2021 vast te stellen.

Tegen **amendement 1** stemt de fractie: PVV

Tegen **voordracht 4** stemt de fractie: PVV, GL en PvdD

11. Opdracht aan GS tot opstellen Referendumverordening.
Voordracht 6

Provinciale Staten besluiten:

1. Gedeputeerde Staten opdracht te geven tot het opstellen van een nieuwe raadgevend Referendumverordening die de huidige verordening moet vervangen en daarbij rekening houdend met de randvoorwaarden die in deze voordracht staan genoemd en zijn toegelicht in de bijlage die bij deze voordracht hoort;
2. Voor zover mogelijk, deze nieuwe conceptverordening voor 1 december 2017 aan Provinciale Staten voor te leggen.

Tegen **voordracht 6** stemt de fractie: CDA, VVD en CU-SGP.

Schriftelijke stemronde agendapunten 8b, 8c en 8f:

8b. Aanwijzen lid werkgeverscommissie voor de Statengriffie.
Voordracht 2

Provinciale Staten besluiten:
Mw. S.S. Doevendans (PvdA) als lid van de werkgeverscommissie voor de Statengriffie gedurende de resterende Statenperiode 2015-2019.

8c. Aanwijzen lid Algemene Vergadering Interprovinciaal Overleg (IPO).
Voordracht 1

Provinciale Staten besluiten:
1. voor de resterende Statenperiode 2015-2019 mw. A.A.J. Jellema (PvdA) als lid aan te wijzen in de Algemene Vergadering van het Interprovinciaal Overleg;

2. de commissaris van de Koning te verzoeken ten aanzien van het onder 1 genoemde Statenlid een machtiging te verstrekken tot vertegenwoordiging namens de provincie Noord-Holland in de Algemene Ledenvergadering van het Interprovinciaal Overleg.

8f. Aanwijzen GS-leden in AB's recreatieschappen en plassenschap.
Voordracht 9

Provinciale Staten besluiten:
1. Gedeputeerde A. Tekin aan te wijzen als lid van het algemeen bestuur van recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer en gedeputeerde J.H.M. Bond als zijn plaatsvervanger.
2. Gedeputeerde A. Tekin aan te wijzen als lid van het algemeen bestuur van recreatieschap Spaarnwoude en gedeputeerde J.H.M. Bond als zijn plaatsvervanger.
3. Gedeputeerde A. Tekin aan te wijzen als lid van het algemeen bestuur van recreatieschap Groengebied Amstelland en gedeputeerde J.H.M. Bond als zijn plaatsvervanger.
4. Gedeputeerde A. Tekin aan te wijzen als lid van het algemeen bestuur van recreatieschap Twiske-Waterland en gedeputeerde J.H.M. Bond als zijn plaatsvervanger.
5. Gedeputeerde A. Tekin aan te wijzen als lid van de plassenraad van plassenschap Loosdrecht e.o en gedeputeerde J.H.M. Bond als zijn plaatsvervanger.

12. Vragenuur.
Mondelinge vragen van de fractie van de PvdA (dhr. Den Uyl) over "de outsourcing van brug en sluiswachters" worden door Gedeputeerde Van der Hoek beantwoordt.

13. Sluiting.
De voorzitter sluit de vergadering. De volgende statenvergadering zal plaatsvinden op 13 maart aanstaande.

Notulen

Provinciale Staten van Noord-Holland

Daum	:	6 februari 2017
Voorzitter	:	dhr. J.W. Remkes
Griffier	:	mw. K. Bolt
Contactpersoon griffie	:	mw. C. Frijns 023-514 4474 frijnsm@noord-holland.nl

Aanwezig: Mw. R. Alberts (SP), dhr. E. Annaert (VVD), dhr. S. van Berkum (GL), mw. I.A. Bezaan (PVV), mw. C. Boelhouwer (SP), dhr. J.M. Bruggeman (SP), dhr. T.M. Buijtendorp (D66), dhr. M. Deen (PVV), mw. M. van Duijn (PvdA), dhr. H.J. de Graaf (CDA), mw. J.M.E. de Groot (SP), dhr. F. de Groot (D66), mw. J.G. Haagsma (CDA), dhr. D.G. Heijnen (CDA), dhr. J.J.A.M. van Hooff (PVV), mw. A.A.J. Jellema (PvdA), dhr. A. Hietbrink (GroenLinks), dhr. W. Hoogervorst (SP), mw. J.F.L. Kaamer van Hoegee (VVD), dhr. N. Kaptheijns (PVV), mw. H. Keur-Polman (CDA), mw. P.E. Kirch-Voors (VVD), mw. S. Klaassen (D66), dhr. M.C.A. Klein (CU-SGP), mw. R.P.M. Kocken (GroenLinks), mw. W. Koning-Hoeve (CDA), dhr. F. Kramer (GroenLinks), dhr. J. Kramer (VVD), mw. F.M. Lagerveld (VVD), mw. A. van Langen-Visbeek (VVD), dhr. J.H. Leever (ONH), dhr. A.E. van Liere (PvdD), dhr. M.S. Ludriks (PVV), mw. O.A.C. de Meij (50PLUS), de heer N. Papineau Salm (PvdA), dhr. L. van Raan (PvdD), mw. E.A.S. Rommel (VVD), mw. C.W.M. van Rooij (PvdA), dhr. P.P.J. Slettenhaar (VVD), dhr. D.J. van der Sluijs (PVV), dhr. J.P.M. van Straaten (VVD), mw. A.J.C.E. Strens (D66), dhr. H.W. Struben (D66), dhr. A.E. Tijssens (D66), dhr. X.J. den Uyl (PvdA), mw. L.D. Vermaas (PvdD), dhr. L.Hj. Voskuil (PvdA), mw. C. Weemhoff (D66), dhr. M.R.F. Wiesehahn (VVD), dhr. A.J.C. de Wit (VVD), dhr. Z. Yurdakul (D66), mw. I. Zaal (D66)

Afwezig: Dhr. W. Bakker (D66), mw. S.S. Doevendans (PvdA), dhr. J. Portegijs (PVV), dhr. R. Sint (SP)

Agenda **Paginanummer**

	1.	Opening en mededeling	03
	2.	Vaststelling agenda, vaststellen van primus bij hoofdelijke stemming en regeling van werkzaamheden	03
	2.a.	Installatie en beëdiging Statenlid PvdA	04
	2.b.	Tijdelijke installatie en beëdiging Statenlid PVV	04
	2.c.	Installatie en beëdiging duo-commissielid PvdA	06
	3.a.	Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding	06
	3.b.	Lijst geheimhouding PS	07
	4.	Vaststelling openbare notulen van de vergadering van 12 december 2016	07
	5.	Vaststelling Strategische Statenagenda	07
	6.	Vaststelling lijst ingekomen stukken	07
	7.	Voortgangslijst van moties	07
	8.	Hamerstukken	07
	8.a.	Statenvoordracht 3 Wijziging van de Subsidieverordening fractiebijdragen	

		Noord-Holland 2015	07
	8.d.	Statenvoordracht 5 Kadernota Risicomanagement en weerstandsvermogen	07
	8.e.	Statenvoordracht 7 Vaststelling Provinciale Milieuverordening (PMV) tranche 10	07
	9.	Statenvoordracht 8 PIP Windpark Westfrisia	08
	10.	Statenvoordracht 4 Europastrategie Noord-Holland 2017-2021	29
	11.	Statenvoordracht 6 Opdracht aan GS tot opstellen Referendumverordening	47
	8.b.	Statenvoordracht 2 Aanwijzen lid werkgeverscommissie voor de Statengriffie	51
	8.c.	Statenvoordracht 1 Aanwijzen lid Algemene Vergadering Interprovinciaal Overleg (IPO)	51
	8.f.	Statenvoordracht Aanwijzing GS-leden in Algemeen Besturen recreatieschappen en plassenschap	51
	12.	Vragenuur	52
	13.	Sluiting	57

1. Opening en mededelingen

De **VOORZITTER**: Dames en heren, van harte welkom. De vergadering is geopend. Ik verzoek u uw mobiele telefoons tijdens de vergadering uit te zetten. Bericht van verhindering is ontvangen van de heer Portegijs (PVV) die ernstig ziek is - wij leven met hem mee – en van mevrouw Doevendans (PvdA), de heer Sint (SP) en de heer Bakker (D66). Zojuist heb ik de petitie van de stuurgroep Tegenwind in ontvangst mogen nemen. Volgens mij beschikken alle leden inmiddels wel over de tekst. Mij is gevraagd om dit te melden onder het motto dat de petitie gaat over politieke verantwoordelijkheid, maar ik kom die term er niet in tegen. Desondanks is de tekst glashelder. Op uw tafel treft u een infographic aan over wat de provincie allemaal op het gebied van natuur doet en hoe dat gecommuniceerd kan worden met één plaatje. De provincie wil met dit kaartje Nood-Hollanders meer betrekken bij haar beleid en daar helder over communiceren.

2. Regeling van werkzaamheden, vaststellen primus bij hoofdelijke stemming en vaststelling agenda

De **VOORZITTER:** Op grond van artikel 18 van het Reglement van Orde dient voor aanvang van de vergadering door het lot bepaald te worden met welk Statenlid een hoofdelijke stemming dient aan te vangen, waarna deze stemming verder plaatsvindt op volgorde van binnenkomst. De primus voor de huidige vergadering is nummer 26, de heer Hietbrink (GL). Wat betreft de hamerstukken 8.b, 8.c en 8.f is verzocht om te stemmen met stembriefjes. Dit zal plaatsvinden voorafgaande aan het vragenuur. Over de hamerstukken 8.b, 8.c en 8.f zal dus niet als hamerstuk worden besloten. Er is een motie Vreemd aangekondigd van de PvdA en het CDA over de toegankelijkheid van het openbaar vervoer. Die motie kan nu worden ingediend.

Mevrouw **VAN DUIJN** (PvdA): Voorzitter, een op de acht Nederlanders heeft een langdurige beperking en ruim een kwart van de Nederlanders heeft een chronische ziekte. Een groot deel van deze mensen zit in een rolstoel. In ons verkiezingsprogramma van 2015 hebben wij al nadrukkelijk aangegeven het belangrijk te vinden dat het OV toegankelijk moet zijn voor iedereen en noemen wij de toegankelijkheid voor kwetsbare doelgroepen een belangrijk uitgangspunt. Zou het immers niet zo moeten zijn dat een middel dat gefinancierd wordt met publieke middelen en een belangrijke maatschappelijke functie vervult, zoals bijvoorbeeld de buurtbus, voor iedereen toegankelijk moet zijn? Volgens artikel 9 van het VN-verdrag inzake de Rechten van de Mens met een beperking wordt gesteld dat mensen met een beperking dezelfde rechten als andere mensen zouden moeten hebben. Dit is ook van toepassing op het aanbod van goederen en diensten. Er zijn wel alternatieven, maar deze zijn niet altijd volwaardig zo is gebleken. Iemand in een rolstoel die van de buurtbus gebruik wil maken, als hij de buurtbus kan pakken, dan is hij binnen tien minuten bij zijn dochter om op bezoek te gaan en via doelgroepenvervoer via de gemeente is hij zeker een uur onderweg over een afstand van zes kilometer. Dat is zeker niet altijd volwaardig. In het huidige buurtbusbeleid van de provincie wordt aan de buurtbusvereniging en de concessiehouder Connexxion geen verplichting opgelegd via bijvoorbeeld subsidieregelingen en concessieafspraken, om buurtbuslijnen rolstoeltoegankelijk te maken. Wij dienen daarom de volgende motie in mede namens het CDA:

Motie 01/060217
Vreemd aan de orde van de dag toegankelijkheid buurtbussen

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 6 februari 2017

Constaterende dat:
- *Toegankelijk openbaar vervoer een basisrecht is voor iedereen;*
- *Toegankelijk openbaar vervoer mensen in staat stelt om zich autonoom te verplaatsen voor professionele en persoonlijke doeleinden;*
- *Toegankelijk openbaar vervoer een belangrijke hefboom is voor mensen met een lichamelijke beperking om volwaardig deel te nemen aan de maatschappij;*
- *Personen met een lichamelijke beperking nogal te vaak drempels en hindernissen ondervinden om gebruik te maken van het openbaar vervoer in onze provincie.*

Overwegende dat:
- *Het openbaar vervoer gefinancierd wordt uit publieke middelen;*
- *Het stads- en streekvervoer, waaronder de buurtbussen, een maatschappelijke functie vervult en dus voor iedereen toegankelijk zou moeten zijn;*
- *Veel buurtbussen momenteel niet toegankelijk zijn voor rolstoelgebruikers;*
- *Dit in strijd is met artikel 9 van het VN-verdrag inzake de Rechten van de Mens met een beperking welke zegt dat mensen met een beperking dezelfde rechten als andere mensen moeten hebben, ook op openbaar vervoer;*
- *Er wel vraag naar toegankelijk buurtbusvervoer is en er niet altijd een (volwaardig) alternatief is;*
- *In het huidige (buurtbus)beleid van de provincie de buurtbusverenigingen en de concessiehouder (Connexxion) geen verplichting oplegt (via resp. de subsidieregeling en/of de concessieafspraken) om buurtbuslijnen rolstoeltoegankelijk te maken.*

Verzoeken het college van GS om:
Het principe van de inclusieve samenleving in acht te nemen en de mogelijkheden te onderzoeken of het provinciale buurtbusbeleid dusdanig aangepast kan worden dat buurtbussen binnen redelijke termijn ook toegankelijk worden voor rolstoelgebruikers

en gaan over tot de orde van de dag.
Fracties PvdA, CDA

De **VOORZITTER**: Over de motie zal aan het einde van de vergadering worden gestemd. Wenst iemand over de agenda het woord? Dat is niet het geval, dan is de agenda conform het voorstel van het presidium vastgesteld.

2.a. Installatie en beëdiging Statenlid PvdA
2.b. Tijdelijke installatie en beëdiging Statenlid PVV

De **VOORZITTER**: Wegens de benoeming van de heer Tekin als lid van het college van GS en het verlenen van zijn ontslag als lid van PS is nu aan de orde de installatie van de heer Voskuil die in zijn opvolging zal voorzien en onder agendapunt 2.b., de installatie van de heer Deen als tijdelijk lid van PS, lid van de PVV, in plaats van de heer Portegijs. Overeenkomstig artikel 8 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van PS heb ik tot lid van de Commissie van Onderzoek Geloofsbrieven benoemd de heer Heijnen (CDA), de heer Bruggeman (SP) en mevrouw Klaassen (D66), die zal optreden als voorzitter van de commissie.

Mevrouw **KLAASSEN** (D66): Ter voldoening aan uw opdracht hebben wij onderzocht de geloofsbrieven en de daarbij behorende bescheiden die het benoemd verklaarde lid de heer L.Hj. Voskuil, aan uw vergadering heeft toegezonden. Dat onderzoek heeft aangetoond dat blijkens ingevolge artikel W.7., tweede lid van de Kieswet van PS, toegezonden afschriften van de besluiten van de voorzitter van het centraal stembureau voor de verkiezing van de leden van PS van Noord-Holland van 6 februari 2017 tot lid van PS benoemd is verklaard de heer L.Hj. Voskuil in de vacature ontstaan door opzegging van het provinciaal lidmaatschap van de heer Tekin. Wij stellen aan u voor de heer L.Hj. Voskuil als lid van PS van Noord-Holland toe te laten. Ter voldoening aan uw opdracht hebben wij onderzocht de geloofsbrieven en de daarbij behorende bescheiden die het benoemd verklaarde lid de heer M. Deen, aan uw vergadering heeft toegezonden. Dat onderzoek heeft aangetoond dat blijkens ingevolge artikel W.7., tweede lid van de Kieswet aan PS toegezonden afschriften van de besluiten van de voorzitter van het centraal stembureau voor de verkiezing van de leden van PS van Noord-Holland van 6 februari 2017 tot tijdelijk lid van PS benoemd is verklaard de heer M. Deen in de vacature ontstaan door opzegging van tijdelijk provinciaal lidmaatschap van de heer J. Portegijs. Wij stellen aan u voor de heer M. Deen als lid van PS van Noord-Holland toe te laten.

De **VOORZITTER**: De commissie adviseert uw Staten te doen besluiten de heer Voskuil en de heer Deen toe te laten als lid en als tijdelijk lid van de Staten. Verlangt iemand van u daarover het woord? Dat is niet het geval. Dan is unaniem door u besloten de heer Voskuil als lid en de heer Deen als tijdelijk lid van PS toe te laten. Ik ontbind de Commissie van Onderzoek Geloofsbrieven en dank de leden voor de verrichte werkzaamheden. We doen het allemaal achter elkaar. Mijnheer Voskuil, de Staten hebben zojuist besloten u toe te laten als lid van PS. Ik stel u thans in de gelegenheid om de in artikel 14 van de Provinciewet bedoelde belofte in mijn handen af te leggen. Ik zal u eerst de formule van de verklaring en belofte voorlezen en daarna zal ik u verzoeken om mij na te zeggen ‘dat verklaar en beloof ik’. “Ik verklaar dat ik om tot lid van PS benoemd te worden, rechtstreeks nog middellijk onder welke naam of voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks nog middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van PS naar eer en geweten zal vervullen.”

De heer **VOSKUIL** (PvdA): Dat verklaar en beloof ik.

De **VOORZITTER**: Dan het volgende slachtoffer. U hebt het mijnheer Deen, al begrepen. De Staten hebben zojuist besloten u toe te laten als tijdelijk lid van PS. Ik stel u thans in de gelegenheid om de in artikel 14 van de Provinciewet bedoelde eed in mijn handen af te leggen. Ik zal u eerst de formule voorlezen en daarna zal ik u verzoeken om onder het opsteken van de voorste twee vingers van uw rechterhand mij na te zeggen 'zo waarlijk helpe mij God almachtig'. "Ik zweer dat ik om tot tijdelijk lid van PS benoemd te worden, rechtstreeks nog middellijk onder welke naam of voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks nog middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van PS naar eer en geweten zal vervullen."

De heer **DEEN** (PVV): Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

De **VOORZITTER**: Dan wens ik u ook van harte geluk.

2.c. Installatie en beëdiging duo-commissielid PvdA

De **VOORZITTER**: De fractievoorzitter van de PvdA heeft verzocht de heer Eraslan voor te dragen voor het duo-commissielidmaatschap wegens het vertrek van de heer Voskuil. Ik verzoek u indien u de verklaring en belofte wenst af te leggen, de woorden 'dat verklaar en beloof ik' uit te spreken. Nu zal ik eerst de verklaring voorlezen. "Ik verklaar dat ik om tot lid van een commissie benoemd te worden, rechtstreeks nog middellijk onder welke naam of voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik om iets in deze functie te doen of te laten, rechtstreeks nog middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als adviseur van het provinciaal bestuur naar eer en geweten zal vervullen.

De heer **ERASLAN** (PvdA): Dat verklaar en beloof ik.

De **VOORZITTER**: Ik wens u veel geluk en succes in uw nieuwe functie. De vergadering is geschorst voor de felicitaties.

3.a. Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding

De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering. Op grond van artikel 55, eerste lid van de Provinciewet hebben GS op 20 december 2016 geheimhouding opgelegd op de genoemde bedragen van bijlage 1 bij de samenwerkingsovereenkomst en op de genoemde bedragen in het jaarprogramma 2017 in verband met de belangen genoemd in artikel 10, tweede lid, sub b en g van de Wet openbaarheid van bestuur. Het is wenselijk dat de geheimhouding van deze documenten voortduurt tot het einde van de samenwerkingsovereenkomst. Het betreft een deel van de stukken over de Kop Werkt. Als u de behoefte heeft daarover te spreken, dan dient dit in beslotenheid te gebeuren. Als u die behoefte niet hebt, bekrachtigt u dan het besluit van GS om

deze stukken als geheim vast te stellen? Ik begrijp dat dat het geval is en dan is daarmee de opgelegde geheimhouding bekrachtigd.

3.b. Lijst geheimhouding PS

De **VOORZITTER**: Hierover zijn tot op heden geen opmerkingen ontvangen door de griffie. Verlangt iemand het woord over de lijst? Dat is niet het geval. Ik stel u voor de lijst voor kennisgeving aan te nemen. Dat is besloten.

4. Vaststellen notulen van de openbare vergadering van 12 december 2016

De **VOORZITTER**: Bij de griffie zijn tot nu toe geen opmerkingen binnengekomen. Verlangt iemand over de notulen het woord? Dat is niet het geval. Dan zijn de notulen ongewijzigd vastgesteld.

5. Vaststellen Strategische Statenagenda

De **VOORZITTER**: Wenst iemand daarover het woord? Dat is niet het geval. Dan is de Strategische Statenagenda vastgesteld.

6. Vaststellen lijst ingekomen stukken

De VOORZITTER: Hierover zijn door de griffie tot op heden geen opmerkingen ontvangen. Verlangt iemand over de ingekomen stukken het woord? Dat is niet het geval. Dan is voor wat betreft de afdoening conform het voorstel van het presidium besloten.

7. Voortgangslijst van moties

De **VOORZITTER**: Door de griffie zijn geen opmerkingen ontvangen. Verlangt iemand over de voortgangslijst het woord? Dat is niet het geval. Dan is de lijst ongewijzigd vastgesteld.

8. Hamerstukken
8.a. Statenvoordracht 3 Wijziging van de Subsidieverordening fractiebijdragen Noord-Holland 2015
8.d. Statenvoordracht 5 Kadernota Risicomanagement en weerstandsvermogen
8.e. Statenvoordracht 7 Vaststelling Provinciale Milieuverordening (PMV) tranche 10

De **VOORZITTER**: Dan de hamerstukken 8.a., 8.d. en 8.e., waarvoor een erratum is toegestuurd. Daarmee zijn de openstaande technische vragen van NLM beantwoord. Verlangt iemand het woord of hoofdelijke stemming? Dat is niet het geval. Verlangt iemand een stemverklaring af te leggen of aantekening? Dat is niet zo, dan zijn de besluiten bij de voordrachten 8.a, 8.d en 8.e aangenomen.

9. Statenvoordracht 8 PIP Windpark Westfrisia

De **VOORZITTER**: U hebt bij dit agendapunt toegestuurd gekregen de brief van de stuurgroep Windpark Westfrisia, de brief van GS en de bijlage ongeoorloofde dreigementen, de motie Medemblik en op verzoek van de commissie RWW is de besluitenlijst van 17 december 2012 inzake wijziging PRV aan de Staten gezonden. En zoals gemeld, er is zojuist een petitie aangeboden die u bij de beraadslagingen kunt betrekken. Mevrouw Van Langen heeft gevraagd om het woord bij dit agendapunt als prealabel punt.

Mevrouw **VAN LANGEN** (VVD): Voorzitter. Als lid van de gemeenteraad van Medemblik heb ik mij bij voortduring duidelijk uitgesproken tegen het Windpark Westfrisia. Dit maakt een onafhankelijke oordeelsvorming als Statenlid over de voorliggende voordracht helaas niet mogelijk. Dit is voor mij reden om mij van stemming te onthouden.

De **VOORZITTER**: Het is goed dat dit in de openbaarheid wordt meegedeeld.

De heer **BRUGGEMAN** (SP): Voorzitter, ik begin met mevrouw Haagsma. Zij zei twee weken geleden in de commissie dat PS in 2012 wel degelijk over de overgangsregeling hebben gesproken en daarin had zij gelijk. Dank aan de gedeputeerde dat wij de zienswijze alsnog hebben kunnen inzien. Noord-Holland gaat de door het Rijk opgelegde taakstelling van 685,5 MW halen. Dat is een groot compliment waard aan al degenen die zich daarvoor hebben ingespannen. Het is niet gemakkelijk gegaan. Ik denk dat ik niet de enige ben die hier de tel is kwijtgeraakt van hoe vaak wij hier over Wind op land hebben gesproken en hoe vaak wij onze regels daarvoor hebben veranderd en achteraf bezien misschien niet altijd met even grote wijsheid. Maar het is bij zo'n langdurig en ingewikkeld proces niet raar dat daaraan een smet moet kleven. Degenen die hier in deze zaal voor 100% gelukkig zijn met de manier waarop het Windpark Westfrisia is gegaan, mogen nu hun vinger opsteken. Tijdens het langdurige proces van Wind op land zijn wij uiteindelijk tot het inzicht gekomen dat je windmolens het liefst op industrieterreinen moet zetten waar niemand er last van heeft in plaats van in open land. Verder weten wij uit de verslaggeving van mevrouw Vertegaal in het Noord-Hollands Dagblad hoe Zwaagdijk verscheurd is geraakt door het windpark. In de krant van afgelopen vrijdag citeert zij dominee Marina Slot van de Protestantse Kerk Westwoud-Binnenwijzend. Kerkbestuurders voelden zich persoonlijk aansprakelijk gesteld. Kun je nagaan wat dat betekent voor mensen met een jong gezin, een eigen bedrijf of ouderen met een kwetsbare gezondheid. Zij hebben er heel wat slapeloze nachten van gehad. Het is heel simpel. De kerk wilde vorig jaar het contract niet tekenen, hoefde dat ook niet, maar deed het wel. De kerk van dominee Slot zegt op haar website te hopen dat iedereen zich thuis voelt in de kerk, niet omdat de kerkregels ons samenbinden, maar omdat God ons samenbrengt. Ook wij in de Staten behoren ons behalve door regels, te laten leiden door ethiek, compassie, empathie. Volgens de regels kan het Windpark Westfrisia misschien, ik zeg misschien, want ik ben daar zoals bekend, nog allerminst van overtuigd, maar dat laat ik nu voor wat het is. Geheel Zwaagdijk is boos, ze begrijpen niet dat daar onze 600 m afstand van woningenregel alleen voor hen niet geldt. Onder hen zijn mensen die ooit na hun pensioen een huisje kochten in Zwaagdijk om daar van het mooie uitzicht te genieten. Daarom leggen wij de

Westfrisiaweg onzichtbaar opgenomen in het landschap, dat op papier nu als verstedelijkt wordt aangeduid maar het niet is, zoals je direct ziet als je ter plekke gaat kijken. De gedeputeerde heeft ons in de commissie uitgedaagd aan te geven waarom het vergunnen van Windpark Westfrisia geen goede ruimtelijk ordening is. Welnu, onder goede ruimtelijke ordening wordt verstaan een zo goed mogelijke balans tussen wonen, landschap en industriële productie. Voor een goede ruimtelijke ordening moet je afwegen wat voor een nieuwe functie gelet op die balans, de beste locatie is en niet voor niets hebben wij voor windmolens daarom industrieterreinen op de bovenste plaats gezet. Maar GS hebben op 17 november de omgevingsvergunning geweigerd voor de windlocatie Hornweg in het Amsterdamse Westelijke Havengebied, omdat de aanvrager, het Havenbedrijf, niet beschikt over oude molens waarvan je volgens onze regels er twee moet slopen om een nieuwe te mogen bouwen. Die regel geldt niet voor de initiatiefnemers van Windpark Westfrisia vanwege dezelfde overgangsregeling. Aan de Hornweg woont niemand. Het is een en al industriële bebouwing en de gemeente Amsterdam, de eigenaar van het Havenbedrijf en de grond, wil daar graag windmolens. Dan is een en een toch twee? Laten wij die kans benutten om de smet op ons succesvolle windbeleid weg te poetsen. Via de SDE-regeling subsidieert de overheid windmolenprojecten. Is het dan irreëel dat wij als overheid nog wat in de melk te brokkelen hebben? Ga in gesprek met de initiatiefnemers van het Windpark Westfrisia en met het Havenbedrijf. Van hen beiden mag ook compassie en empathie worden verwacht en voor mijn part worden ondergebracht in een joint venture of wat dan ook. Natuurlijk kan dat, waar een wil is, is een weg. Ik dien daarom met 50plus en ONH een motie in.

Motie 2/06-02-2017
Goede ruimtelijke ordening

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op 6 februari 2017

Overwegende dat:

- *De overgangsregeling door PS vastgesteld op 17 december 2012, beoogt door een initiatiefnemer gedane inspanningen als zodanig niet nodeloos te frustreren;*
- *Onder goede ruimtelijke ordening wordt verstaan een zo goed mogelijke balans tussen verschillende functies, waaronder wonen, landschap en industriële productie;*
- *Voor een goede ruimtelijke ordening voor een nieuw te bestemmen functie ook moet worden onderzocht en afgewogen, gelet op de gewenste balans, wat voor deze functie de beste locatie is;*
- *GS op 17 november 2016 een aanvraag hebben geweigerd voor zeven windturbines aan de Hornweg in het Westelijk Havengebied Amsterdam, uitsluitend omdat de aanvraag in strijd was met artikel 32, lid 4 onder a van de Provinciale Ruimtelijke Verordening, dat bepaalt dat het bouwen of opschalen van een windturbine niet eerder geschiedt dan na verwijdering van ten minste twee andere windturbines op grondgebied van de provincie;*
- *Het gemeentebestuur van Amsterdam, anders dan het gemeentebestuur van Medemblik, er bij herhaling bij de provincie op heeft aangedrongen alles te doen wat mogelijk is om potentiële locaties voor windenergie, in dit geval de Hornweg, in de gemeente te vergunnen;*

- *De locatie Hornweg reeds een industriële bestemming heeft, waarin uit oogpunt van goede ruimtelijke ordening windturbines goed passen;*
- *Bij een afweging uit oogpunt van een goede ruimtelijke ordening voor een zo goed mogelijke balans tussen verschillende functies de locatie Hornweg gunstiger is dan de locatie Zwaagdijk;*
- *Dit wordt bevestigd door de Beleidsregel Wind op land waarin een indeling gemaakt van de verschillende herstructureringsgebieden, in afnemende volgorde van wenselijkheid, waarbij de locatie Hornweg is ondergebracht in categorie 1 en de locatie Zwaagdijk categorie 2;*
- *Anders dan bij andere bedrijvigheid, voor een locatie voor de productie van windenergie uit oogpunt van goede ruimtelijke ordening niet van belang is de mate waarin deze locatie geschikt is voor aanlevering van grondstoffen (wind) en afvoer van eindproducten (elektriciteitsnet);*
- *Voor het initiatief voor Windpark Westfrisia op grond van de overgangsregeling niet geldt het bepaalde in artikel 32, lid 4 onder a van de Provinciale Ruimtelijke Verordening dat voor elke nieuwe windturbine ten minste twee andere windturbines moeten worden verwijderd.*

Verzoeken het college van GS:

- *Met de initiatiefnemers van Windpark Westfrisia en van de Windlocatie Hornweg in overleg te treden teneinde te bewerkstelligen dat de in Zwaagdijk beoogde windturbines niet daar, maar aan de Hornweg Amsterdam worden gerealiseerd;*
- *In afwachting daarvan de voordracht 2017/8 aan te houden*

en gaan over tot de orde van dag.
Fracties SP, 50plus, ONH

De **VOORZITTER**: Ik neem aan dat u dit niet bedoelt als ordevoorstel om onze beraadslagingen op te schorten, maar de stemming.

De heer **BRUGGEMAN** (SP): Dat is juist.

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw **KLAASSEN** (D66): Voorzitter. Voor D66 is de transitie naar duurzame energie belangrijk. Een thema waar wij in deze provincie veel aandacht voor hebben. Deze transitie kan niet gemaakt worden zonder een aandeel windenergie. Windenergie heeft echter grote impact op het landschap en op de inwoners van de omgeving. Dat maakt besluitvorming daarover niet eenvoudig. Vandaag besluiten wij of de vijf windmolens bij Zwaagdijk-Oost er wel of niet komen. Ik wil graag benadrukken hoe vervelend D66 het vindt dat de komst van vijf windmolens – potentiële komst – zoveel frustratie en boosheid veroorzaakt in de gemeenschap. Ik zal vandaag onze afwegingen toelichten. D66 had vooraf twee beoordelingscriteria meegegeven: is er sprake van een goede ruimtelijke ordening en is er een mogelijkheid tot participatie. Net als alle andere

politieke partijen hier vandaag aanwezig hebben ook wij ons verdiept in de e-mails en telefoontjes die wij van alle omwonenden kregen. Zorgen werden gedeeld. Er is veel onbegrip over of het landschap aan het verstedelijken is of niet. De verwarring lijkt te ontstaan door het beeldkwaliteitsplan, dat gebruikt is voor de aanleg van de N23. Daarin staat dat bij de aanleg van de weg rekening gehouden moet worden met de openheid van het gebied. Ik begrijp best goed dat de bewoners daar nu op terugvallen. Een beeldkwaliteitsplan is alleen iets anders dan een ruimtelijk kader waaraan getoetst moet worden, namelijk een kader voor de inpassing van in dit geval een weg. Daarnaast hebben de ruimtelijke ontwikkelingen niet stilgelegen de afgelopen jaren sinds het besluit tot aanleg van de Westfrisiaweg. In 2010 wordt het gebied al als besloten tot matig open beoordeeld in de leidraad Landschap en Cultuurhistorie. Ook het later vastgestelde ruimtelijke uitgangspunt voor Wind op land uit 2015 wijst het gebied aan als gebied waar verstedelijking optreedt en windmolens passend zijn. Er zijn negen herstructureringsgebieden aangewezen in Noord-Holland, gebieden waar molens geplaatst mogen worden en dit is een van deze gebieden. Dat is in onze ogen niet toegeschreven aan de aanvraag van Westfrisia, omdat dit mede op basis van de leidraad en de provincie brede plan MER waarin deze negen gebieden geselecteerd zijn, is gebeurd. Dan ligt de vraag nog voor of het aan de overgangsregeling voldoet. Wat ons betreft is dat al heel vaak besproken en voldoet deze aanvraag aan de kaders die toen gesteld zijn. De aanvraag ligt bijvoorbeeld niet in een weidevogelleefgebied, niet in het natuurnetwerk en het aantal mag er vijf zijn. Vervolgens heeft D66 gekeken of aan de ruimtelijke kaders en de regels zoals bij meerderheid in deze Staten afgesproken, voldaan wordt. Dat is in onze ogen het geval en er is dus volgens ons sprake van een goede ruimtelijke ordening. Met deze uitkomst ziet D66 ook het behalen van onze doelstellingen voor meer duurzame energie in deze provincie dichterbij komen. Tot slot het participatieplan. De initiatiefnemer gaat verder dan de NWEA-gedragscode, er is planschade geregeld, de mogelijkheid om financieel te participeren met rendement, een gebiedsfonds dat de inwoners naar eigen inzicht mogen besteden, de mogelijkheid tot winstdeling en tot slot een extra bovenwettelijke stilstandregeling, maar wij zien daar toch ruimte voor verbetering, zoals bijvoorbeeld het maken van afspraken over hoe vaak en wie bepaalt dat de molens extra stilgezet kunnen worden. Wij hopen dat na het besluit – als dat vandaag duidelijk wordt – de initiatiefnemers en bewoners hier nog een stap gaan zetten. D66 heeft in deze situatie waar zoveel heftige reacties en vragen van omwonenden waren, extra goed gekeken naar de juistheid van de voorstellen en het volgen van de regels die bij meerderheid in deze Staten zijn afgesproken. Wij zijn blij dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening en er ligt een participatieplan dat verder gaat dan de NWEA-gedragscode. D66 heeft oprecht deze afweging gemaakt. Wat ons betreft hoort Windpark Westfrisia tot de parken die een bijdrage gaan leveren aan het energieneutraal maken van de provincie.

De heer **LEEVER** (ONH): Voorzitter. Het PIP Windpark Westfrisia, een hot item in onze Staten en dat is al vaker geweest als wij over wind praten. In landen om ons heen, zoals in Duitsland waar veel meer ruimte is, is de afstand van molens tot woningen op 2 km geplaatst om geen overlast voor bewoners te creëren. En wat doen wij in Noord-Holland? Ja, wij moeten ons vasthouden aan oude vastgestelde regels, dus wij gaan ze toch op die 500 m zetten. 685,5 MW Wind op land is de taakstelling van Noord-Holland. Voor of in 2020 moet dit gerealiseerd zijn. Rond 600 MW is

inmiddels gerealiseerd, er resteert dus nog een opgave van rond de 80 MW. Met dit inpassingsplan wilt u het mogelijk maken om langs de Westfrisiaweg vijf turbines te plaatsen tussen Zwaagdijk en Odijk, ten noordwesten van Westwoud. Deze vijf windturbines gaan slechts 10 MW leveren, dat is 2% van de totale taakstelling van Noord-Holland. Het proces begint in 2010 en de procedures die geleid hebben tot het PIP die nu aan de orde is. Minutieus noemt u in uw voorstel de onderdelen op het terrein van de ruimtelijke ordening die dit PIP Windpark Westfrisia mogelijk gemaakt hebben. Op het eerste gezicht denkt de buitenstaander, dat ziet er goed uit. De provincie volgt nauwkeurig de regels. Het zal na de commissiebehandeling een hamerstuk worden, maar niets is minder waar. Het tegenovergestelde gebeurt in de commissie. Een breed gedragen verzet tegen het PIP wordt door vele insprekers naar voren gebracht. Bijna de gehele bevolking rond het gebied in kwestie is tegen de komst van die windturbines, ook de gemeenten Medemblik en Drechterland, lokaal bestuur zijn tegen dit PIP. Het zou te ver voeren om alle punten die in de commissie genoemd zijn tegen dit PIP, nog een keer te herhalen, het zijn er vele, maar wij kunnen er niet omheen de vraag te stellen: wat is er misgegaan voor de provincie op het jarenlange traject naar dit PIP? Ze stellen toch dat ze nauwkeurig de regels van de ruimtelijke ordening gevolgd hebben? Jarenlange voorbereiding veroorzaakt hier een totaal burgerlijk en gemeentelijk verzet. ONH kan dit alleen verklaren door te zeggen dat de provincie op die weg wel heel nauw de regels van de ruimtelijke ordening heeft gevolgd, maar niet nauwkeurig gevolgd heeft hoe de burger over dit PIP en windturbines denkt. In uw beleid dienen niet de regels centraal te staan, maar het belang van de burgers en inwoners. Dat moet centraal staan in uw en ons beleid. En als dat niet gebeurt, dan komt dat op een commissievergadering tot een uitbarsting. Er moet zelfs beveiliging worden ingehuurd. Op enkele van de vele punten van kritiek die genoemd zijn in de commissie, wil ik nader ingaan, maar ik beperk mij tot slechts twee. Eerst het verschil in het omgaan met het open landelijke gebied bij het lintdorp Zwaagdijk, het gebied hier aan de orde, door het PIP Windpark Westfrisia en het PIP Westfrisiaweg. In het PIP van de Westfrisiaweg mag de Westfrisiaweg zo min mogelijk het open karakter van het gebied aantasten, maar in het PIP van het Windpark Westfrisia wordt deze weg gezien als een verstedelijking die versterkt moet worden met de bouw van vijf windturbines. Beide PIP's staan lijnrecht tegenover elkaar op dit punt en dat mag toch niet voorkomen. In dit geval kiezen wij voor de opvatting in het PIP Westfrisiaweg voor dat gebied, dus geen verstedelijking door het plaatsen van vijf windmolens. Een tweede punt is de vraag of het kerkbestuur van de hervormde gemeente Westwoud onder druk is gezet om toch te tekenen. In de commissie is dit uitgebreid aan de orde geweest, maar wij vinden het nog steeds een zeer ernstig punt, hoewel het wordt tegengegaan door jurisprudentie en allerlei argumenten van advocatuur en kerkbestuur, maar de bevolking voelt en ziet dat anders. Wij waarderen het dat u dit onmiddellijk na de commissievergadering heeft laten onderzoeken. Dit heeft geresulteerd in een viertal brieven. Na nauwkeurige bestudering kan ONH niet anders dan tot de conclusie komen dat het bestuur toch onder druk voor miljoenen aan schadeclaims is komen te staan en zonder die druk hadden ze in onze optie zeker niet getekend. De brief van Oomen & Sweep is hier duidelijk over. ONH kan niet anders concluderen dan dat er gemiste kansen zijn geweest in de besluitvorming om tot dit PIP te komen. Wij vinden dat wij uit moeten gaan van de situatie dat deze besluitvorming niet heeft plaatsgevonden. Alles overwegende, komen wij tot de conclusie dat voor ONH onvoldoende grond is om goedkeuring te geven aan dit PIP. De motie van Progressief West-Friesland uit

Medemblik sluit naadloos op deze twee punten aan. Is het een ramp als deze 10 MW, nog geen 2% van de totale doelstelling, niet in dit gebied gerealiseerd wordt? Wij denken van niet, te meer omdat Amsterdam deze vijf molens graag geplaatst ziet op een van de bedrijventerreinen. Vandaar dat wij de motie van de SP zullen ondersteunen, samen met 50plus.

De heer **LUDRIKS** (PVV): Voorzitter. Vandaag praten en besluiten wij voor de laatste keer over het omstreden Windpark Westfrisia, het enige nieuwe windpark in Noord-Holland waarbij de windmolens op 500 m van huizen mogen staan, dus binnen de door de provincie zelf opgelegde regels dat er tenminste 600 m afstand zou moeten zijn. Ook wordt de regel geschonden dat er een lijnopstelling van zes molens zou moeten zijn, het gaat in dit geval gelukkig maar om vijf, maar toch. Daarnaast blijft het antwoord op de vraag of hier sprake is van stedelijk gebied of niet zeer onduidelijk. Hoezo is er sprake van degelijke ruimtelijke ordening? Hier zien wij meteen de eerste problemen. De PVV vreest voor een gevaarlijke precedentwerking. Waarom wordt het bij dit nieuwe windpark wel toegestaan en bij het volgende windpark niet? Ook al eerder aangekaart in de commissievergadering en nog geen antwoord op gehad en het komt ook niet terug in de notulen. Elke windboer zal nu wel denken, waarom dat park wel en mijn park niet? Daar gaan mijn miljoenen euro's aan subsidie, zie ik hem denken. Niet alleen de gemeente Medemblik is tegen het park, maar liefst ook 97% van de omwonenden, bijna iedereen dus. Vandaag nog een petitie ontvangen waarin ook CDA, VVD, D66, CU/SGP en de PvdA ook tegen zijn. Maar toch zijn GS al akkoord. Dat hebben wij kunnen lezen in de krant en dat hebben wij nogmaals kunnen horen in de commissievergadering. Elke keer wordt er gerept over zogenoemde burgerparticipatie, maar eigenlijk wordt er niets mee gedaan. Dat draagvlak is er helemaal niet. Ook vandaag weer zichtbaar in de zaal. Iedereen is hier gelukkig massaal naartoe gekomen, luister eerst naar hun bezwaren voordat u een definitieve beslissing neemt. De PVV wil in ieder geval iedereen van harte bedanken voor hun komst en wij hopen dat uw moeite niet voor niets is geweest. Inderdaad, de PVV zal tegen het Windpark Westfrisia stemmen, dat zal u niet verbazen, maar wat gaan de coalitiepartijen VVD en CDA doen?

Mevrouw **KLAASSEN** (D66): Ik zou graag willen horen van mijnheer Ludriks waarom exact u tegen bent. Even voor het verslag, op welke ruimtelijke gronden wijst u dit plan af, zodat de Raad van State dat duidelijk kan toetsen? Ik heb het gevoel dat u zand in de ogen van bewoners strooit, dat u niet helder heeft op welke gronden u tegen stemt.

De heer **LUDRIKS** (PVV): U bent sowieso bekend met het partijprogramma van de PVV, wij zullen geen enkel plan steunen dat windmolens toestaat.

Mevrouw **KLAASSEN** (D66): Ik vroeg aan de heer Ludriks op welke gronden hij denkt dit plan te kunnen afwijzen, zodat het standhoudt bij de Raad van State, zodat bewoners inderdaad op u kunnen vertrouwen dat u een goede afweging heeft gemaakt.

De heer **LUDRIKS** (PVV): Ik kan het nog een keer herhalen, dat hebben de vorige sprekers ook al gedaan, onder andere de heer Leever. Ik vraag mij af of hier überhaupt sprake is van een stedelijk gebied binnen 600 m.

Mevrouw **KLAASSEN** (D66): *Onverstaanbaar zonder microfoon.*

De heer **LUDRIKS** (PVV): Uit de stukken, verhalen van mensen in de media, waar niet op, zou ik haast willen zeggen. Wij weten dat D66 in ieder geval voorstander is ondanks alle bezwaren. Ik was bij de VVD. De provinciale fractievoorzitters van de VVD hebben een energieagenda opgesteld waarin wordt opgeroepen om te stoppen met windparken op land, want zij stellen terecht, genoeg is genoeg. Vandaag een mooie kans om de daad bij het woord te voegen.

De heer **ANNAERT** (VVD): Voorzitter, ik ben geen woordvoerder op dit dossier, maar volgens het Reglement van Orde mag iedereen een interruptie plegen en nu word ik als fractievoorzitter aangesproken. Het klopt dat de fractievoorzitters van de gezamenlijke provincies in dit land een verklaring hebben opgesteld over Wind op land. Als de PVV die aanhaalt, laten zij dat dan op juiste wijze doen, want wat wij daarin namelijk zeggen – en dat is later zelfs in het VVD-verkiezingsprogramma terechtgekomen – is dat wat de fractievoorzitters betreft er niet meer wind op land komt dan op dit moment met het Rijk is afgesproken. Dat is een iets ander verhaal dan de heer Ludriks ons nu probeert voor te houden.

De heer **LUDRIKS** (PVV): Wij zullen zien, we gaan zo meteen stemmen. De VVD in de gemeente is in ieder geval tegen, en de provincie zullen we zo merken. Ook wat het CDA gaat doen zullen wij straks horen. Wij beslissen over het woongenot voor de komende tientallen jaren voor omwonenden. Denk hierbij aan landschapsvervuiling, slagschaduw en geluidsoverlast en slapeloze nachten, die de SP al noemde. Allemaal dankzij dit windpark, dat uiteindelijk geen overlast zou opleveren. En wat te denken van vermindering van de waarde van de huizen door de komst van deze windmolens? Een mooi cadeau net voor de verkiezingen, een afwaardering op de WOZ-waarde. De meest recente ervaring leert ons – dat is bij Nieuwe Niedorp – dat als je huis op 500 m van een windmolen staat, je een korting krijgt van 35.000 tot 40.000 euro. Dat is toch flink geld, als het überhaupt nog te verkopen is, want zeg nou zelf, wie wil er een windmolen in zijn of haar achtertuin? Misschien kunnen GS aan de omwonenden aangeven bij wie zij planschade kunnen indienen. Tot slot, nog even kort over de bedreigingen en andere vormen van intimidatie ten opzichte van omwonenden, daar heeft de PVV maar een woord voor, namelijk windmaffia. Anders kunnen wij het niet uitleggen. Wij hopen dat GS stellig afstand zullen nemen van dit soort praktijken en dat zij de daders niet zullen belonen maar afstraffen door hen niet hun zin te geven. De PVV heeft nog veel meer bezwaren tegen dit windpark, maar die zal ik niet allemaal herhalen. Wij gaan in ieder geval tegen stemmen. De vraag is nu, wat gaan PS doen, want zij gaan er uiteindelijk over, ook al hebben GS – bestaande uit VVD, CDA, PvdA en D66 – al meerdere malen aangegeven een groot voorstander te zijn ondanks alle bezwaren.

Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Voorzitter. 50 plus betreurt het dat dit plan voor vijf windmolens in open landschap doorgaat en dat Zwaagdijk door de provincie in het PIP als grens van het verstedelijkt gebied wordt gezien. Dit bevreemdt ons temeer daar in het PIP voor de Westfrisiaweg kort tevoren dit anders werd gezien door de provincie, mede gezien het beeldkwaliteitsplan dat daarbij hoorde. Wij zijn niet tegen windmolens, maar wel in open gebied.

Daarnaast is er zoveel weerstand en totaal geen draagvlak in de lokale samenleving en onder bewoners, zodat je dit simpelweg niet moet willen. Wij hadden al eerder gezegd voor windmolens te zijn, maar zet ze dan in grote hoeveelheden bij elkaar op zee of op plekken waar ze weinig impact hebben op de directe leefomgeving en leefkwaliteit van mensen. De directe omgeving van Zwaagdijk wordt in ieder geval voorgoed ten nadele veranderd. Wij hebben alle bijgevoegde en onderbouwde rapporten goed bestudeerd, waarvoor onze dank. Ik heb lang genoeg meegelopen in ruimtelijke ordening dat je alles kunt schrijven wat je lief is. Deze onderbouwingen zijn naar onze mening duidelijk toegeschreven naar een doel en dat is toestemming verlenen voor de vijf windmolens. Vorige week maandag hebben wij tevens kunnen horen dat het bestuur van de kerk op een zeer onprettige manier is benaderd door de initiatiefnemers, terwijl het kerkbestuur na zoveel tegengas van bewoners wellicht op haar schreden van toestemming begon terug te keren. Natuurlijk weten wij dat dit een privaatrechtelijke procedure betreft, maar deze onverkwikkelijke situatie en het feit dat het kerkbestuur liever niet meer had meegewerkt aan dit windmolenpark, geeft de nare situatie aan die thans bestaat: een zeer verscheurd dorp. Het mag wellicht geen rol spelen in onze besluitvorming, hetgeen juridisch wellicht juist is, maar waar nemen wij als politieke partijen onze besluiten anders over? Waar zijn de bewoners in dit verhaal? Ook bij GS. Kennelijk lossen wij tegenwoordig allerlei geschillen alleen nog maar op met juridische procedures en het gezonde verstand van GS en PS speelt geen rol meer. Voor de mensen in Zwaagdijk spelen de emoties hoog op, hetgeen wij ons goed kunnen voorstellen. Tot slot, op 27 januari jl. hebben wij kunnen lezen dat onze voorzitter van de Staten, de heer Remkes, is benoemd tot voorzitter van een commissie. Wij feliciteren hem met deze benoeming. Hij en de commissie moeten onder andere uitzoeken hoe de parlementaire democratie zou kunnen worden verbeterd, kijkend naar de steeds groter wordende kloof tussen politiek en burgers met als doel beter te functioneren. Veel burgers hebben aangegeven meer bij de politiek betrokken te willen zijn. Ik zou de heer Remkes willen zeggen, kijkt u eens goed om u heen en een praktijkvoorbeeld had niet beter gekozen kunnen worden als dit PIP, want op deze manier burgers betrekken bij besluiten van overheden gaat volgens ons niet lang werken. Het moet bij burgerparticipatie niet zijn, u vraagt wij draaien, absoluut niet, maar zo is burgerparticipatie gedoemd te mislukken en een grote farce. Wij stemmen tegen het PIP, want volgens 50plus is geen sprake van een goede ruimtelijke onderbouwing, gezien onder andere de draai die de provincie maakt in twee kort op elkaar volgende PIP's betreffende de omschrijving van het feit of Zwaagdijk wel of niet in stedelijk gebied ligt. Tevens vinden wij de locatie niet geschikt voor de vijf windmolens en ontbreekt het draagvlak bij de bewoners totaal. Het feit dat ze er toch komen, is voor gewone burgers onbegrijpelijk, net als voor 50plus.

De **VOORZITTER**: Mijnheer Kramer – en ik verbaasde mij daarover – houdt kennelijk zijn maidenspeech.

De heer **KRAMER** (VVD): Voorzitter, dat klopt. De VVD werkt mee aan het ruimtelijk mogelijk maken van maximaal 685,5 MW Wind op land, een afspraak in het coalitieakkoord, een afspraak met het Rijk en vooral een belofte aan de bewoners van Noord-Holland om hen te behoeden voor nog meer windmolens. De VVD ziet windmolens veel liever ver op zee of beter gezegd, we zien ze liever niet. Vanaf de provinciale verkiezingen in 2011 zijn de regels voor windmolens op land

aangescherpt. Er geldt nu een minimale afstand van 600 m ten opzichte van gevoelige bebouwing, een lijnopstelling en minimaal zes op een rij en daar is de zogenaamde twee-voor-een regeling. Windpark Westfrisia is een plan dat dateert van vóór de aanscherping van de regels. Het PIP Westfrisia valt onder het regiem voor projecten die onder de overgangsregeling vallen. Hiervoor gelden in de PRV andere ruimtelijke criteria. Deze ruimtelijke criteria zijn in diverse onderzoeken van het PIP getoetst. In de voordracht geven GS aan dat aan alle criteria wordt voldaan. Naast het moeten voldoen aan de ruimtelijke criteria, moet sprake zijn van een goede ruimtelijke ordening. Hoewel dit begrip niet nader is gedefinieerd in bijvoorbeeld de wet, is de VVD van mening dat met het vastgestelde beleidskader Wind op land de oordeelsvrijheid van de Staten daarover is ingeperkt. Het PIP Westfrisia moet immers getoetst worden aan het beleid dat PS daarover hebben vastgesteld. Het alleen maar nee zeggen omdat je tegen bent, maakt het bestuur een onbetrouwbare partner. Het afwijzen van het PIP kan daarom alleen gemotiveerd worden op ruimtelijke en relevante gronden. In de voordracht en het PIP wordt uitgebreid ingegaan op de toetsing van het plan aan het beleid dat PS hebben vastgesteld dan wel geaccordeerd. Conclusie van GS is dat ook het beleidskader Wind op land het realiseren van het Windpark Westfrisia mogelijk maakt. De inwoners van Zwaagdijk en Westwoud zijn massaal in de pen geklommen om hun zienswijzen op het PIP in te dienen. In eerste instantie konden wij alleen een samenvatting lezen met een reactie van GS. De VVD hecht eraan om de zienswijzen voortaan meteen en volledig ter beschikking te hebben. De zienswijzen zijn voor de VVD geen aanleiding om tegen het PIP Westfrisia te stemmen. Wij hadden vraagtekens bij de verstedelijking van het gebied. In de laatste beantwoording stellen GS dat het landelijk gebied blijft met een gecombineerde functie van agrarisch en windturbine ontsluitingsweg. De beantwoording van GS kunnen wij volgen. De VVD realiseert zich dat een keuze voor het PIP Westfrisia voor de omwonenden een hard gelag is. Het zijn echter de Staten geweest die besloten hebben tot een overgangsregeling en het vaststellen van het beleid waar de initiatiefnemers van het Windpark Westfrisia een beroep op kunnen doen. Hoe tegenstrijdig het op dit moment wellicht ook klinkt, maar uiteindelijk is iedereen gebaat bij een betrouwbare overheid. De VVD zal met het PIP Westfrisia instemmen.

De **VOORZITTER**: Gefeliciteerd met uw maidenspeech.

Mevrouw **HAAGSMA** (CDA): Voorzitter. Sinds mijn aantreden als Statenlid in 2015 is er geen onderwerp geweest dat zoveel mensen keer op keer naar Haarlem heeft getrokken als Wind op land. Geen windpark roept net zoveel emotie op als Windpark Westfrisia. Het waren niet alleen de emoties die in de zaal voelbaar waren, maar ook het feit dat elke keer opnieuw nieuwe informatie op tafel leek te liggen, compliceerde de zaak. Wij hebben als CDA uitvoerig en diepgravend naar het voorstel van GS gekeken en ook na de laatste commissievergadering enkele vragen ingediend. Nog maar eens even terug naar waar wij vandaag komen. Her en der werden windmolens in de provincie neergezet en beleid was er niet. Dit leidde tot solitaire molens die soms dicht op huizen stonden, dichterbij dan de molens die nu in Zwaagdijk gepland staan. Logischerwijs pakt de provincie dan haar taak op en maakt zij beleid. Alle aanvragen tot dan toe gingen de overgangsregeling in en Westfrisia is het enige project dat nog is overgebleven. Laat ik vooropstellen dat wij, als het gaat om windenergie, een verantwoordelijkheid hebben voor de

taakstelling van het Rijk en een verantwoordelijkheid voor de noodzakelijke transitie naar duurzame energie en daar draagt Westfrisia aan bij. Wanneer wij kijken naar beleid, moeten wij vandaag het PIP beoordelen op de ruimtelijke kaders. Wij zullen vandaag de windmolens alleen met gefundeerde kritiek op de ruimtelijke ordening kunnen afwijzen. Hoe groot de roep van tegenstanders ook is, wij staan vandaag voor een afweging van ruimtelijke kaders, wij bespreken vandaag niet het referendum over Windpark Westfrisia. Wel wil ik alle betrokkenen bedanken voor hun onophoudelijke inzet en alle informatie die zij ons gegeven hebben. Zoals gevraagd in enkele brieven, hebben wij nog vragen bij het college neergelegd, zodat wij onze besluitvorming goed konden voorbereiden. De termen stedelijk gebied en verstedelijking zijn in de beantwoording van de laatste technische vragen nog eens toegelicht en het wordt duidelijk dat in ruimtelijk beleid wordt gewerkt met verschillende abstractieniveaus. Ik dank de gedeputeerde voor de uitgebreide toelichting en verduidelijking. Hiermee vervallen de bezwaren rondom de verschillen in het PIP van weg en molens en kunnen wij op basis hiervan geen bezwaar maken tegen de ruimtelijke inpassing van Windpark Westfrisia. De antwoorden laten namelijk de historie zien en dit PIP is geen voorbeeld van gelegenheidsplanologie. Wel wil ik een oproep doen aan GS als aan onszelf als PS, want mensen leven niet in een gebied met verschillende abstractieniveaus. Zij kijken om zich heen en zien wat zij waarnemen. Landelijk gebied is dan landelijk gebied en verstedelijking is dan verstedelijking. Termen als ruimtelijke assen, ruimtelijke ontwikkelingen die dan weer geen invloed hebben op de planologische staat en ga zo maar door, dat is bijna niet uit te leggen. Daarom moeten wij heel hard werken aan ons ruimtelijk beleid en alle ruimtelijke regels om deze goed en begrijpelijk over het voetlicht te brengen. Ik wil daarom ter voorbereiding op de Omgevingsvisie komen met een discussienota over communicatie rondom ruimtelijk beleid. Een ander lastig aspect aan het dossier Windpark Westfrisia zijn de ontwikkelingen in de relaties tussen de mensen in Zwaagdijk en de initiatiefnemers, inwoners, grondeigenaren. De spanningen zijn hoog opgelopen en in de jaren steeds sterker geworden. Zo werden wij in de commissievergadering verrast door nieuwe informatie over de kerk met betrekking tot intimidatie dan wel van geïntimideerd voelen. Advocaten duidden dit als behorend binnen het reguliere verkeer tussen advocaten, maar dat laat wel buiten beschouwing wat de effecten zijn van een dergelijk communiqué, waarin gedreigd wordt met hoge schadeclaims op niet juridisch geschoolde vrijwilligers en bewoners. Ook hiervoor dank ik betrokkenen voor de nadere informatie. Ik wil nogmaals een oproep doen aan alle betrokkenen om dergelijke confrontaties voortaan te voorkomen. Wanneer ik kijk naar mijn rol als Statenlid, kan ik niet meer doen dan op dit moment met deze oproep. Er is geen strafbaar feit, geen aangifte gedaan. Deze valt in de categorie ‘wij vinden er wat van – en dat hebben wij als CDA duidelijk laten blijken in de commissie – maar wij gaan er niet over’. Of zoals juridisch geduid, deze overeenkomsten zijn van privaatrechtelijke aard en vallen buiten onze invloedssfeer. Wij betreuren deze ontwikkelingen binnen Windpark Westfrisia en wij doen een moreel appèl op de partijen die erbij betrokken zijn. Dat geldt ook voor het participatieplan en wat dit betreft, sluit ik aan bij de opmerkingen van D66. En concluderend, er zijn geen argumenten die aangeven dat er bezwaren zijn over een goede ruimtelijke ordening. Volgens de gedeputeerde zijn de stukken daarmee Raad van State bestendig en ook het CDA zal voor dit plan stemmen.

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Voorzitter. Vandaag gaan we een besluit nemen over het inpassingsplan voor de windmolens langs de Westfrisiaweg. Een onderwerp dat veel mensen al heel lang bezig heeft gehouden en de afgelopen weken al helemaal. Vandaag komt hopelijk een voorlopig einde aan een traject van meer dan zes jaar onzekerheid en besluiteloosheid. Mijn fractie wil dit onderwerp bespreken door drie verschillende kanten te belichten. Als eerste perspectief de kant van de ruimtelijke ordening, ten tweede de vraag of we in dit gebied windmolens zouden willen en ten slotte wil ik kijken naar het proces. Ruimtelijke ordening. Wat betreft het perspectief van ruimtelijke ordening moeten PS vaststellen of er sprake is van goede ruimtelijke ordening. Het plan Windpark Westfrisia valt binnen een van de herstructureringsgebieden die zijn aangewezen voor windmolens en voldoet wat ons betreft dan ook aan alle relevante ruimtelijke eisen. In de beantwoording van de aanvullende vragen hebben GS nog helder toegelicht hoe de planologische bestemming "landelijk gebied" zoals benoemd in het PIP van de Westfrisiaweg, samen kan gaan met de terminologie "verstedelijkte zone" in de beleidsregel voor de ruimtelijke inpassing. Wij zien dus geen redenen om te concluderen dat er geen sprake zou zijn van goede ruimtelijke ordening. Wel of niet een geschikte locatie? De energietransitie waarop wij nu inzetten, vraagt een grote inzet. Wij doen als Nederland nu ons best om 14% duurzame energie te realiseren in 2020, maar wij zullen in de komende 25 jaar helemaal moeten overschakelen. Dat betekent dat we zullen moeten zoeken naar heel veel manieren om duurzame energie op te wekken, want met het huidige beleid komen we niet verder dan de helft daarvan. Wij zullen nog veel meer windmolenparken op zee moeten aanleggen. Wij zullen zo veel mogelijk daken moeten gebruiken voor zonne-energie. Wij zullen innovatieve manieren moeten gebruiken om groenafval om te zetten in groen gas. Maar met dat alles zijn wij er nog lang niet. Ook windmolens op land zijn nodig. Het Noordzeekanaalgebied biedt nog heel veel mogelijkheden voor windenergie, die we ook allemaal zullen moeten gebruiken. En wat ons betreft, dan ook deze plek. Langs een zeer drukke weg, op redelijke afstand van bebouwing, in een gebied waarin steeds meer verstedelijking optreedt en waar volop gebouwd wordt. Proces. In ons ideaalbeeld zoeken betrokken burgers samen met inwoners en overheid naar de beste manieren om zo'n initiatief te realiseren. Een zonnepark of windmolen wordt dan een beetje gezien als "eigendom" van de omwonenden. Natuurlijk zal nooit iedereen tevreden zijn, maar over het algemeen bieden de voordelen een redelijk tegenwicht tegen de nadelen. Afgezet tegen dat ideaalbeeld, is het in het geval van het Windpark Westfrisia wel heel erg misgegaan. Doordat regels werden bijgesteld en plannen in de ijskast werden gezet, praten we al meer dan zes jaar over dit plan. En ondertussen is de sfeer verhard en staan mensen in een dorpsgemeenschap lijnrecht tegenover elkaar. De mails, brieven en verhalen die wij in de afgelopen weken hebben gehoord, spreken boekdelen. Mensen die slapeloze nachten hebben, mensen die zich bedreigd voelen, mensen die vinden dat ze als tweederangsburgers behandeld worden, mensen die corruptie vermoeden, en mensen die Zwaagdijk als afvoerputje van de provincie ervaren. Wat is dit verdrietig! Juist omdat we het zo belangrijk vinden dat een overheid rechtvaardig en transparant handelt. En als tragisch dieptepunt kreeg de kerk ongewild een hoofdrol in dit drama. Het is nog altijd mijn hoop dat de kerk een middel kan zijn om verbinding te brengen, vrede te stichten, een bijdrage te leveren aan het ervaren van het goede leven, maar onbedoeld kwam de kerk hier in de frontlinie van de strijd te staan. Het is ook goed om als provincie de hand in eigen boezem te steken. Hebben we niet onterechte verwachtingen gecreëerd door op 15 december 2014 een verordening vast te stellen

waarin een afstand van 500 m tot bebouwing wordt genoemd en die vervolgens op 2 maart 2015 op te rekken tot 600 m? Hebben wij ons niet te veel verschuild achter het juridische ruimtelijke kader in plaats van meer aandacht te geven aan het proces, het draagvlak en de participatie? Is het voortdurend aanpassen en inperken van de regels niet een belangrijke oorzaak van de verharding van het debat? Het zijn overwegingen achteraf, gedane zaken nemen geen keer. Wij zullen voor dit inpassingsplan stemmen. Maar wij pleiten ook voor een bezinning op onze rol als provincie, want dit zal niet de laatste keer zijn dat wij ruimte voor energieopwekking moeten afwegen tegen overlast voor inwoners. Hoe kunnen wij eraan bijdragen dat dit soort processen niet escaleren maar convergeren? Kunnen wij toch meer sturen op draagvlak en participatie? Kunnen wij ervoor zorgen dat opwekking van duurzame energie meer gedragen wordt door burgers? Iedereen volledig tevreden stellen zal waarschijnlijk wel een droom blijven en in ieder geval kunnen we het niet alleen. Maar het kan wel veel beter dan het nu gegaan is, want zoals het nu gegaan is, zo moet het nooit meer.

Mevrouw **KOCKEN** (GL): Voorzitter. De vorige commissievergadering leidde dit agendapunt, net als een eerder beslispunt over het opstellen van deze PIP, tot veel inspraak en grote belangstelling op de publieke tribune. Ook in de aanloop naar de vergadering vandaag ontving ik, net als de andere Statenleden veronderstel ik, van diverse kanten informatie die ertoe zou moeten leiden dat wij hier dit PIP niet vaststellen. Daarvoor worden meerdere argumenten aangevoerd. Het ontbreekt aan lokaal draagvlak, er wordt gerommeld met regels en de handelswijze van de betrokken windondernemer kan niet door de beugel. Vanochtend nog zag ik de reportage van RTV-NH. Daarin kwamen dezelfde argumenten aan bod. Tussen de regels door kwam ook het financiële aspect aan de orde. De gemeenschap wordt afgescheept met minder dan wat een landeigenaar jaarlijks opstrijkt, om nog maar te zwijgen van de opbrengst voor de initiatiefnemer. Ten aanzien van het punt van de intimidatie is het mij gaandeweg duidelijk geworden dat die begrippen voor verschillende mensen een andere lading hebben. De gedeputeerde laat weten dat niet gebleken is dat sprake is van intimidatie, betrokkenen verklaren het toch zo te hebben ervaren. Voor ons als Statenleden is naar mijn overtuiging met name de juridische betekenis van belang, en ik benadruk dan ook dat als duidelijk zou zijn dat als er sprake zou zijn van strafbare feiten, of dat nu om bedreiging of afpersing zou gaan, dit door GL zonder meer zou worden veroordeeld. Fatsoenlijke mensen gaan op een fatsoenlijke manier met elkaar om. Uit de informatie die na de commissievergadering is toegezonden, met name de brief van de advocaat van de kerk, blijkt voor mij echter dat van strafbare feiten geen sprake is geweest. Dat neemt niet weg dat het intimiderend kan zijn wanneer iemand erop gewezen wordt dat hij/zij aansprakelijk is voor zijn/haar eigen handelen. Niemand vindt dat prettig, en een kerkbestuur dat uit vrijwilligers bestaat, zal daar ongetwijfeld van geschrokken zijn. Het is echter niet onze taak om processen om die reden stil te leggen. Deze aangereikte bezwaren hebben ons niet tot een ander inzicht gebracht dan wij al bij de commissievergadering naar voren brachten. GL is voorstander van een snelle overgang naar een schone, duurzame wereld en naar mijn smaak is het vooralsnog erbarmelijk gesteld met de energietransitie in Noord-Holland. Den Haag heeft onze provincie verplicht om tenminste 685,5 MW wind op land te realiseren. De provincie heeft dat minimum vertaald naar een maximum. Er mag niet meer dan 685,5 MW wind op land worden toegestaan. En naast deze valse vertaling hebben we in Noord-Holland nog een aantal

andere aanvullende beperkingen opgesteld, bijvoorbeeld de 600 m regel. Inmiddels begint duidelijk te worden dat met de huidige provinciale regels, het onwaarschijnlijk is dat die doelstelling gehaald zal worden. Waar wij hier vorig jaar nog een gedeputeerde hoorden die dan toch tenminste 685,5 MW ging realiseren, zie ik inmiddels dat zelfs ten opzichte van dat minimum bakzeil lijkt te worden gehaald. Want, zo blijkt, de provincie heeft slechts een inspanningsverplichting, kennelijk bedoelend dat wij ons inmiddels al voldoende hebben ingespannen. Kijkend naar de toekomst word je mismoedig van het huidige beleid. Ik dien daarom tezamen met de PvdD een motie in om nu eindelijk de 685,5 MW te schrappen, zodat de komende tijd in elk geval elke initiatiefnemer die aan de overige regels voldoet, tenminste nog een vergunningsaanvraag kan doen. Maar terug naar het PIP. Windmolens waar de lokale bevolking – behoudens zij die er persoonlijk geld aan verdienen – helemaal geen zin in hebben. Het laat wat ons betreft vooral goed zien dat het onontkoombare veranderende landschap dat inherent is aan energietransitie, vraagt om veel meer burgerparticipatie. Het is te betreuren dat noch de ondernemer noch de provincie erin blijkt te slagen om met de burgers samen tot een goede oplossing te komen. Dat daar bovendien tegenover staat dat daar waar wel draagvlak is, onze Noord-Hollandse bovenwettelijke beperkingen ertoe leiden dat daar dan juist weer geen molens bij komen, maakt het nog lastiger uit te leggen. Maar gelet op hetgeen ik zojuist naar voren bracht, dat enerzijds zoveel mogelijk wind op land moet worden gerealiseerd en anderzijds er zich geen ruimtelijke argumenten tegen het PIP verzetten, zullen wij voor vaststelling van de PIP stemmen.

Mevrouw **VAN ROOIJ** (PvdA): Voorzitter. Er zijn van die dossiers die je niet loslaten. Onderwerpen die je heen en weer laten bewegen tussen wel of niet, ja of nee, waar vaak weer nieuwe feiten naar boven komen die nieuwe vragen oproepen en antwoorden die weer twijfels oproepen en weer nieuwe vragen die weer vragen om nieuwe afwegingen. Dat geldt ook voor Windpark Westfrisia, een dossier met een hele lange historie. PS stelden in 2012 de overgangsregeling vast en in november 2015 de startnotitie, waarna in juni 2016 besloten is door te gaan met het ontwerp-PIP. Vandaag gaan wij een besluit nemen over de vaststelling PIP Windpark Westfrisia. De laatste weken is er nog veel overleg geweest met bewoners, dorpsraad, kerkbestuur, GS, PS, fracties. Van alle kanten heeft ons informatie bereikt die wij zorgvuldig in onze afwegingen hebben betrokken. Het draaide voor ons uiteindelijk nog om drie punten. Er leken tegenstrijdigheden tussen de teksten N23, open landschap en bij het windpark verstedelijkt gebied. Welke ruimtelijke kaders zijn van toepassing en wanneer zijn deze vastgesteld? Punt drie, het mogelijk onder dwang genomen besluit van het kerkbestuur om tot verkoop van de grond over te gaan en de mogelijke consequenties hiervan. Onze vragen over de eerste twee punten zijn afdoende beantwoord. Wij zien dan ook geen argumenten waarom hier geen sprake zou zijn van een goede ruimtelijke ordening. Mevrouw Klaassen heeft het in haar bijdrage uitstekend verwoord. Wat betreft het laatste punt realiseren wij ons dat het gaat om een privaatrechtelijke overeenkomst. Zoals een bewoner schreef: “Het zal juridisch wel zijn dichtgetimmerd, maar is het ook conform de wil en wens van het kerkbestuur?” Daarmee slaat hij de spijker op zijn kop. Alhoewel er strafrechtelijk waarschijnlijk niets aan de hand zal zijn, voelt het voor de bewoners als pure intimidatie. Wij snappen dat wij hier geen partij in zijn, maar wij snappen ook heel goed de boosheid van de bewoners en de kater van het kerkbestuur. In de commissievergadering

hebben wij hier het weerwoord van de initiatiefnemers op gehoord en daar wordt een mens toch echt niet vrolijk van. Dat antwoord was best stuitend en ik realiseer mij dat dit een waardeoordeel is over normen en waarden. Het geeft mij in ieder geval een onbehaaglijk gevoel. GS hebben hier nader onderzoek naar gedaan en in deze besluitvorming kan het op dit moment geen rol spelen. Wij zijn niet over een nacht ijs gegaan, maar het mag duidelijk zijn dat de PvdA instemt met de voordracht. Hier wil ik nog iets aan toevoegen. Bij een dergelijk gevoelig onderwerp als een windpark is het niet te voorkomen dat er voor- en tegenstanders zijn. Je treedt in de directe leefwereld van mensen en dat is ingrijpend. Het was een lang proces met een beleid dat tussentijds gewijzigd is en wat mensen voelden als meten met twee maten en oneerlijk. Ik wil graag samen met het CDA en andere partijen werken aan een discussienota, waarbij wij ook naar onze rol als PS in dit geheel willen terugkijken, vooral waar het gaat om het communicatie- en participatieproces in zijn totaliteit, zodat wij daar lering uit kunnen trekken in de aanloop naar de nieuwe Omgevingsvisie waarbij dit een belangrijke rol zal spelen. Wij willen ook kritisch zijn op onszelf. Nogmaals, de beleidskeuzes van PS staan voor de PvdA totaal niet ter discussie. Windpark Westfrisia zal zoals het zich laat aanzien, een bijdrage leveren aan de energietransitie en de afspraken die wij hebben gemaakt om 685,5MW te realiseren. Graag hoor ik van de gedeputeerde of wij nog op koers liggen en wanneer wij hieromtrent nadere informatie mogen verwachten.

De heer **VAN RAAN** (PvdD): Voorzitter, in dit agendapunt kunnen we het over twee dingen eens zijn, de urgentie voor de energietransitie in Noord-Holland is hoog en het bewonersparticipatietraject in dit project heeft te wensen overgelaten. Onze fractie wil over beide wat opmerken. Over het eerste: zowel in Europa als elders ter wereld wordt het ene record na het andere gebroken wat betreft temperatuur en het niveau van de zeespiegel. Dit concludeerde Het Europees Milieuagentschap (EMA) recent nog. Vandaag werd bekend dat Nederland de thuisbasis wordt van een nieuw, internationaal top kennisinstituut voor actie tegen klimaatverandering. De klimaateffecten treden nu al op. Het lijkt onvermijdelijk dat ze sterker voelbaar gaan worden. Klimaatverandering tegengaan is een van de grootste uitdagingen waar we voor staan als mensheid, ook in de provincie Noord-Holland. Dan het bewonersparticipatietraject. Dat is en was teleurstellend, getuige de vele mails die we gekregen hebben. Het heeft zich voortgesleept en voortgesleept en een hele gemeenschap in verontwaardiging gebracht en verdeeld. Het verhaal van de kerkbestuurders is verschrikkelijk. Dat kan niet de bedoeling geweest zijn, ongeacht de uitkomst en wij vragen de gedeputeerde hier aandacht aan te besteden en ons nog eens te verzekeren dat los van hoe de beleving van het proces is geweest, er geen onoorbare zaken gebeurd zijn. Wij zijn als Statenleden geen partij in deze zaak tussen de projectontwikkelaars en de bewoners, maar we moeten wel oordelen of wij als bestuur een goed besluit gaan nemen en ook of er dus sprake is van goed bestuur. In dit geval moeten wij ons daarbij kunnen verlaten op de uitspraken van het college. Dus college: kunt u ons verzekeren dat ervoor zover u weet er geen onoorbare zaken gebeurd zijn? Zijn er betere plekken voor windparken? Zeker. Had de procedure beter ingericht kunnen worden? Zonder twijfel. Echter, wij stellen ons op het standpunt dat wij het ons niet meer kunnen veroorloven om te kiezen tussen of wind op zee, op land of zon. U weet dat de PvdD de opgave van 685,5 MW veel te weinig vindt. Wij zijn voor duurzame energie, waar mogelijk en zoveel mogelijk. CO2-reductie is een noodzaak en uitstel kunnen wij

ons niet permitteren, dat is niet alleen onze mening, dat is ook de mening van talloze anderen, zoals bijvoorbeeld de UNEP, maar ook de medeondertekenaars van de Klimaatwet. Een door de coalitie gekozen limiet van 685,5 MW laat onze provincie in onze ogen de kantjes ervan aflopen en wij willen meer duurzame energie, maar ook minder overlast. Daarom de volgende motie om de limiet los te laten.

Motie 3/06-02-2017
Laat plafond windenergie los

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 6 februari 2017

Constaterende dat:
Het college van GS vasthoudt aan het realiseren van maximaal 685,5 MW opgesteld vermogen van windenergie op land.

Overwegende dat:
- *Het Europees Milieuagentschap concludeert dat zowel in Europa als elders ter wereld het ene record na het andere gebroken wordt wat betreft stijging van de temperatuur en het niveau van de zeespiegel;*
- *Wat betreft het opwekken van duurzame energie het maximaal haalbare aandeel duurzame energieopwekking in Noord-Holland ca. 54% bedraagt;*
- *Uitgaande van het huidige beleid en no-regret-maatregelen om dit potentieel daadwerkelijk tijdig te bereiken, een veel hoger transitietempo nodig dan is we tot nu toe realiseren;*
- *Er veel geschikte plekken in Noord-Holland voor windenergie op land zijn, meer ruimte voor wind levert meer ruimte voor maatschappelijke afweging op;*
- *Windenergie nodig is, waar mogelijk en zoveel mogelijk,*

Van mening dat:
Het onverantwoord is om vast te houden aan het realiseren van maximaal 685,5 MW opgesteld vermogen van windenergie op land en wij toekomstige generaties daarmee in gevaar te brengen;

Gehoord de discussie, verzoeken het College van GS:
Om een PRV-wijziging voor te bereiden van art. 32 lid 4 sub j, zodanig dat er meer dan 685,5 MW windenergie op land mogelijk is

en gaan over tot de orde van de dag.
Fracties PvdD, GL

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

Gedeputeerde **VAN DER HOEK**: Voorzitter. Allereerst dank voor de brede steun voor wat op dit moment voorligt, maar wel met daarbij de nodige kanttekeningen en wat vragen. Daar wil ik

nader bij stilstaan. De bijdrage van de SP – ik kom zo nog even terug op het aspect van de regels en dat die vaker zijn veranderd was bij meerdere partijen een punt – gaat in de beschouwingen in op de ruimtelijke ordening en komt met een concreet voorstel om dit initiatief in te ruilen tegen de Hornweg in Amsterdam. Daar heeft u een motie voor ingediend, maar wat ons betreft kan dat niet. Er is sprake van twee verschillende kaders. Er loopt een procedure met de initiatiefnemers in Amsterdam en wij zitten in het zienswijzentraject. Dat is nog niet afgerond en het zou erg onzorgvuldig zijn als je daar meteen een ander aan zou gaan verbinden, want wij moeten een betrouwbare overheid zijn, niet alleen richting bewoners en omwonenden, maar ook naar de initiatiefnemers, hetzij in Zwaagdijk hetzij in Amsterdam. Die hebben recht op het afronden van de procedure. Op basis van de Energiewet hebben wij een inpassingsplicht en pas als alles is afgewezen, geldt dat de provincie samen met de initiatiefnemers Zwaagdijk moet kijken of er een andere geschikte plek in de provincie is waar het mogelijk wel zou kunnen.

De heer **BRUGGEMAN** (SP): Een feitelijke vraag. Wij praten nu over de Hornweg waarvoor GS de omgevingsvergunning nadat Amsterdam en het Havenbedrijf een zienswijze hadden ingediend, hebben afgewezen. Ik begrijp niet waarom wij nu nog in de zienswijzenprocedure zitten.

Gedeputeerde **VAN DER HOEK**: Mijn informatie zegt dat de procedure formeel nog niet is afgerond en dat wij niet het een tegen het ander kunnen ruilen.

De heer **BRUGGEMAN** (SP): Zou u dan niet moeten zeggen dat Amsterdam en het Havenbedrijf nog in beroep kunnen gaan?

Gedeputeerde **VAN DER HOEK**: Dat is natuurlijk wat ik bedoel. Los daarvan, het gaat niet alleen maar over wat er bij de Hornweg mogelijk is, maar in Zwaagdijk loopt ook een procedure die wij gewoon moeten afmaken. GS zullen dat niet overnemen. D66 gaat in op de ruimtelijke kaders en meerdere partijen hebben geconcludeerd dat daaraan wordt voldaan en geven mee nader in overleg met de omgeving te gaan, maar dat is meer voor de initiatiefnemers en dat er een participatieplan ligt met een aantal goede elementen, maar dat er een aanscherping kan komen in de zin dat er meer gedeeld kan worden. Dat laat ik graag aan hen. ONH zegt dat het een heel klein percentage van de totale opgave is.

De heer **LUDRIKS** (PVV): Voorzitter. Ik hoor het woord participatieplan. 97% van de omwonenden is tegen het park en toch zetten GS dit door. Zijn GS van mening dat er goed geluisterd wordt naar deze mensen?

Gedeputeerde **VAN DER HOEK**: Er is wel degelijk goed geluisterd naar deze mensen. Dat mag ook blijken uit het feit dat er planschade mogelijk is, dat er wordt meegedeeld in de winst, dat er een stilstandregeling is, dat er mitigerende maatregelen zijn om de effecten te verminderen. Ik kom zo op uw bijdrage terug, want ik weet waar u op doelt. Bij u is het blijkbaar zo dat als iedereen tegen is, het plan niet door kan gaan, maar dat lijkt mij een iets te simpele voorstelling van zaken. ONH zegt, het is maar een klein percentage van de totale opgave. Dat mag zo zijn, maar dat is niet aan de orde. De provincie heeft de plicht om de aanvraag te behandelen

ongeacht het percentage waar het om gaat. U zegt, wij hebben heel nauw de regels gevolgd en dat was allemaal niet in het belang van de burgers, maar de regels worden vastgesteld mede in het belang van de burgers en als ik uw bijdrage beluister, suggereert dat een beetje dat bij een tegengeluid – dat is ook waar de PVV op doelt – die plannen meteen van de baan moeten zijn, maar dat lijkt mij iets te kort door de bocht. De PIP's die tegenover elkaar staan, daar is uitvoerig in de commissie over gesproken en uitgebreid beantwoord in de technische vragen, dus dat ga ik niet herhalen. 50plus zegt, u maakt een draai, nee, er wordt niet gedraaid. Het is te verklaren en dat zit in de beantwoording, want het betreft twee verschillende zaken. Veel partijen hebben gesproken, onder andere ONH, over het kerkbestuur en de druk die is uitgevoerd en hoe dat is gegaan. U hebt kunnen lezen wat wij hier als GS van vinden. Wij zien dat er inderdaad druk is uitgeoefend, maar wij beoordelen dat als niet ongebruikelijk in het verkeer tussen advocaten en partijen die met elkaar een overeenkomst hebben gesloten. Dat neemt niet weg – ik heb dat ook in een persbericht verteld dat het voor leden van het kerkbestuur – ik ben zelf ook een tijdlang voorzitter geweest van een diaconie – en je krijgt in een keer zo'n brief op de mat, dat een enorme impact kan hebben en dat je daar misschien slapeloze nachten van hebt omdat je denkt dat je daar straks persoonlijk voor moet opdraaien. De eindconclusie is wel dat er niets strafbaar is gebeurd en hier ligt geen rol voor de provincie. De PvdD vraagt of ik de zekerheid kan geven dat er niets onoorbaars is gebeurd. Dat kan ik natuurlijk niet, wij hebben geen opsporingsbevoegdheid. Wij moeten afgaan op de verklaringen van advocaten die er liggen. Daar is onze conclusie op gebaseerd. Wanneer er iets meer aan de hand zou zijn dan dat, dan neem ik aan dat degene die het betreft, daar aangifte van doet zodat de juiste instantie zich kan bezighouden met het ophelderen van die bewering.

De heer **VAN RAAN** (PvdD): Ik wil graag corrigeren als het mag, want de vraag, kunt u ons verzekeren, daar weet ik het antwoord al op, dat kunt u niet. Het gaat ons om voor zover u weet.

Gedeputeerde **VAN DER HOEK**: Daar heb ik net op geantwoord. Wij baseren ons op de verklaringen die er liggen en daar is onze conclusie op gebaseerd. De PVV zegt 97% is tegen, dat is toch een helder signaal, ja, maar daarmee is niet automatisch het plan van tafel. Burgerparticipatie betekent ook dat er zienswijzen kunnen worden ingediend en participatiegesprekken kunnen worden gevoerd. Dat daar niet uitkomt dat iedereen in een keer voor is, dat zien wij natuurlijk ook. Het is niet zo dat wij op basis van percentages de besluitvorming doen. Het gezond verstand – dit lijkt een beetje op de bijdrage van 50plus – speelt geen rol wordt gezegd, maar ik hoop toch van wel, want met hetzelfde gezonde verstand is in een eerder stadium het beleid vastgesteld. Dan kunnen wij nu niet zeggen dat als het een deel van de Staten of 97% van de omwonenden niet uitkomt, het beleid niet moet worden gevolgd, maar dat er blijkbaar een ander soort gezond verstand de boventoon moet voeren. Dat heeft volgens mij het gevaar van willekeur. De VVD spreekt over een goede ruimtelijke ordening en vraagt in het verlengde daarvan om voortaan de zienswijzen direct beschikbaar te stellen. Dat lijkt mij een goede afspraak, dan hoeven wij elkaar voortaan daar niet nader op te bevragen. Een aantal partijen met het CDA voorop, heeft een oproep gedaan om te kijken naar een betere communicatie rondom een onderwerp als dit. U zegt, er is sprake van veel terminologie. Wij hebben vaker regels vastgesteld en naderhand weer aangepast. Ik begrijp die oproep. Ik heb mij

als portefeuillehouder nu bijna een jaar op dit dossier, meerdere malen moeten laten overhoren door de ambtenaren over of ik het goed heb, en hoe heten al die regels en die aangescherpte regels, wanneer is dat dan besloten, wat was de voorgeschiedenis. Je moet volgens mij een leerstoel RO aan de UvA bezetten wil je het helemaal goed kunnen doorgronden. Ik ben zeker bereid om met u te kijken op basis van uw discussienota, niet alleen naar de rol van PS maar ook naar de rol van GS om de kwaliteit en communicatie rondom het besluit beter te maken. Verder de concrete vraag van de PvdA over de taakstelling. Dat er niets is veranderd op eerdere berichtgeving op dit punt. Als dit plan doorgaat, dan zitten wij nog steeds op koers voor 685,5. De zekerheid van de PvdD heb ik besproken. De motie voor meer wind gaat het college niet steunen. Er lopen procedures. Wij moeten de eerste tranche afmaken en zien welk resultaat hier uitkomt en dan kan misschien geëvalueerd worden wat dat oplevert en daarna zijn er afspraken in de coalitie dat 685,5 het maximum is en die gaan wij realiseren.

Tweede termijn

De heer **BRUGGEMAN** (SP): Voorzitter, wat mij in het debat tot nu toe opvalt, is het volgende. Velen van ons hebben laten merken dat zij dit een hele vervelende gang van zaken vinden, maar toch komt uiteindelijk iedereen uit op juridische overwegingen. Ik zou als jurist de eerste moeten zijn geweest om dat ook te doen, maar mijn opvattingen op dat gebied zijn bekend. Wij zitten hier niet als juristen, maar als politici. Als bijvoorbeeld mevrouw Haagsma zegt, ik heb het bekeken en het is toch Raad van State bestendig, dan zeg ik, dat is toch niet onze taak als politiek om te kijken of een besluit wat wij hier nemen, Raad van State bestendig is? Nee, u neemt eerst een besluit op goede gronden, afhankelijk van wat u wilt en gaat dan bekijken of het juridisch kan. Ik heb contact gehad met het Havenbedrijf in Amsterdam, dat is niet mijn taak maar van de gedeputeerde, maar ik heb het toch gedaan in dit geval. Ik heb gevraagd, zouden jullie om tafel willen met de provincie en de initiatiefnemers van Windpark Westfrisia om te kijken of jullie tot een samenwerking kunnen komen om die molens in het westelijk Havengebied te zetten in plaats van in Zwaagdijk? Ja, zegt de teamleider Windbeleid van het Havenbedrijf, ze zijn van harte welkom. Dan ga je dat toch eerst proberen en niet alleen maar zeggen, ach, wat wij nu doen is Raad van State bestendig? Dan verzuim je toch wat je moreel als politicus verplicht bent ongeacht regeltjes of wat dan ook? De gedeputeerde zegt, natuurlijk gezond verstand, dus waarom zouden wij hier geen gezond verstand gebruiken als drie partijen om tafel gaan zitten en als zij dat willen, wat is daarop tegen? Daarvoor hoef je – zoals de gedeputeerde zegt – geen leerstoel Bestuursrecht aan het UvA te bezetten.

De heer **LEEVER** (ONH): Voorzitter. Ja, kikkertranen bij de collega's. Het is besloten en het is juridisch besloten en wij houden ons aan de regels, maar wij zijn allemaal gekozen zonder last en ruggenspraak, dames en heren. Uw verantwoordelijkheid kunt u zelf en ieder voor zich nemen. Aanvullend op het betoog van de heer Bruggeman, waarom die vijf molens niet in het Amsterdamse?

Mevrouw **VAN ROOIJ** (PvdA): Voorzitter. Ik vraag mij af, als wij van mening verschillen, of ik daarmee geen politieke verantwoordelijkheid neem?

De heer **LEEVER** (ONH): Dat is uw eigen afweging en dat is aan eenieder van ons. Aanvullend op het betoog van de heer Bruggeman die suggereert, de havens in Amsterdam zijn welwillend om in overleg te treden met de ontwikkelaars van het plan Westfrisia. Ik zou zeggen, zet ze in de Wieringermeer, hoewel ik tegen wind op land ben. Als ze daar vijf molens neerzetten met een nog veel grotere capaciteit, geeft het voor hen een nog veel groter gewin, want daar worden molens geplaatst zo hoog als wolkenkrabbers in plaats van deze middelmatige molens van 10 MW. Misschien kunnen wij dat nog in de motie aanpassen, maar dat stel ik voor aan de SP. Het windpark moet bijdragen aan de 685,5 MW. Uiteraard zijn wij daartoe verplicht, alleen op de plekken waar, daar hebben wij vandaag een heftige discussie over. Het plan wordt ontwikkeld in het West-Friese mooie landschap, waar fantastische windstromen zijn, daar moeten die molens komen, maar dan wordt in een ander punt gesteld, wanneer worden die molens stilgezet bij overlast? Als ze op een goede plek staan, dan draaien ze 24/7. Wanneer bepalen wij dat die molens stil komen te staan en wie controleert dat?

De heer **LUDRIKS** (PVV): Voorzitter, deze tweede termijn heeft eigenlijk weinig zin, want wij hebben het al gehoord, van D66 en PvdA wisten wij het al, maar ook VVD en CDA zijn overstag. Het park gaat er gewoon komen. Het maakt niet uit hoeveel zienswijzen je indient en hoeveel mensen ertegen zijn, het park komt er. Ik wil nog even op de SP ingaan. Wij gaan inderdaad over onze eigen woorden, wij zijn geen juristen. Ik kan nog een keer herhalen dat wij tegen windmolens zijn, maar dat zal ik niet doen. De motie van de SP zien wij als een verplaatsing van het probleem en niet als oplossing en kunnen deze helaas niet steunen.

Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Voorzitter, ik vind het jammer dat er niet op de motie wordt ingegaan om toch nog met de initiatiefnemers en anderen te gaan praten over een andere locatie. Dat vinden wij een gemiste kans. Voor het overige hebben wij geen nieuwe feiten of omstandigheden gehoord, ook niet van GS, die ons anders doen besluiten.

Mevrouw **HAAGSMA** (CDA): Voorzitter, wij danken de gedeputeerde voor zijn antwoorden en wij zijn blij te horen dat er een moment van reflectie of bezinning zoals de CU/SGP dit formuleerde, ook met GS kan worden opgepakt. Laten wij dat doen. De vraag van de SP over de Raad van State bestendigheid van het stuk. Ja, dat is belangrijk, want het CDA staat ook voor de betrouwbare overheid en wij zijn er ook niet voor om de spelregels tijdens het spel te veranderen. Wij hebben regelmatig de paradox genoemd, alsook de gewijzigde voorwaarden. Wij zijn akkoord gegaan met de overgangsregeling. Wij hebben vooraf het ruimtelijk kader bepaald waarmee wij het PIP zijn gestart. Dan kun je niet op het moment suprême de molens her en der willen plaatsen. Dat is geen betrouwbare overheid.

De heer **BRUGGEMAN** (SP): Voorzitter, als wij met zijn allen een probleem hebben waar het bestuursrecht over gaat en de Raad van State een laatste oordeel moet vellen. In zijn algemeenheid als vraag, is het dan verboden om met partijen die samen tot een oplossing kunnen komen en van mening met elkaar verschillen, om tafel te gaan zitten om gezamenlijk een oplossing te vinden waardoor je misschien niet naar de Raad van State hoeft? Het is toch heel

gebruikelijk dat je iets probeert in der minne te regelen in goed overleg. Rechters vragen daar ook om, probeer het eerst politiek goed met elkaar te regelen. Waarom erkent u niet dat er aan de Raad van State nog een fase voorafgaat voor ons als politiek om met elkaar aan tafel te gaan zitten om te kijken of wij dit alsnog kunnen regelen waarbij iedereen wel gelukkig wordt?

Mevrouw **HAAGSMA** (CDA): Omdat wij dat moment al hebben gehad, mijnheer Bruggeman. Wij hebben het er uitgebreid over gehad en ook het CDA heeft over de paradox gesproken. Dit is een project uit de overgangsregeling. Ik verwijs naar de laatste vraag 5 en de beantwoording, waarin wordt gezegd: "De overgangsregeling valt wel onder de beleidsregel uitwerking ruimtelijk uitgangspunt voor windturbines op herstructureringsgebied, maar valt niet onder de verdeelprocedure." Hier hebben wij lang over gesproken en daar gaat het om, dat wij niet zomaar van categorie I naar II kunnen wisselen of uitruilen en dat wij niet zomaar kaders tegen elkaar kunnen uitwisselen. Dan hadden wij op dat moment moeten zeggen, er bestaat geen overgangsregeling, wij gaan alleen nog maar molens toestaan die op dit moment worden aangemeld. Dat hebben wij allemaal niet gedaan.

De heer **BRUGGEMAN** (SP): Ik ben bang dat wij langs elkaar heen praten en ik erken direct mijn schuld. Mijn vraag was niet, hoe zat het met de regels, waar hebben wij wel of niet bindend toe besloten? Mijn vraag is alleen, als het volgens de regels op manier X of Y moet, wat verbiedt ons om minnelijk overleg te hebben met partijen waarop die regels betrekking hebben. Waarom is het te laat om dat te doen?

Mevrouw **HAAGSMA** (CDA): Dan hebt u mij verkeerd begrepen, want ik heb u nooit verboden om in overleg te gaan en naar oplossingen te kijken. Ik geef alleen aan welke stappen wij reeds hebben gezet en dat wij de spelregels tijdens het spel niet moeten veranderen.

De heer **LUDRIKS** (PVV): Misschien ben ik bij de verkeerde, maar hoe komt het dat het CDA in de gemeente Medemblik anders stemt dan in de provincie?

Mevrouw **HAAGSMA** (CDA): Dan bent u inderdaad bij het verkeerde adres, maar ik weet dat de PVV niet aanwezig is in de gemeenteraad en dat maakt het voor sommige partijen altijd heel gerieflijk. Waarom? De gemeenteraad van Medemblik staat voor de burgers van Medemblik en ik sta hier met mijn collega-Statenleden voor alle mensen in de provincie Noord-Holland en daardoor maak je soms een andere afweging. Wij staan hier vanuit een provinciale verantwoordelijkheid en die hebben wij genomen.

Mevrouw **VAN ROOIJ** (PvdA): Voorzitter, dank aan de gedeputeerde voor zijn handreiking om een soort evaluatie te houden en kritisch te kijken naar het proces, dat hij dat met ons deelt en wij komen er gezamenlijk hopelijk uit hoe wij dat gaan vormgeven. Beide moties zullen wij niet steunen, dat hoeft volgens mij geen betoog. Ik voel mij een beetje aangesproken door het betoog van de heer Leever en de kikkertranen en ik weersta de verleiding om hier een onsympathieke opmerking tegenover te plaatsen. Dat zal ik niet doen, maar politiek is niet alleen een kwestie

van gezond verstand, maar ook van menselijke emotie en een gebrek hieraan kunt u mij in dit dossier niet verwijten.

Gedeputeerde **VAN DER HOEK**: Voorzitter. Naar de PVV met de conclusie dat de coalitie voor is, maar gelukkig zijn er meer partijen die zorgvuldig naar het besluit hebben gekeken. Het besluit wordt niet alleen door de coalitie genomen. De SP vraagt waarom ik niet met de initiatiefnemers heb gesproken. Dat is niet mijn taak. Dan zouden wij als provincie onze taak verzaken. Wij hebben een verplichting op basis van de Elektriciteitswet om die aanvraag in behandeling te nemen en daarop te acteren. Wij zitten nog in die procedure, dus wij zijn niet verplicht om dat anders te doen. U stelt, wat nou als de mensen naar Amsterdam willen met zijn tweeën of drieën, dat is dan aan hen. Dat moet zich vertalen in het door de initiatiefnemer intrekken van de aanvraag. Ik heb overeenstemming bereikt in Amsterdam en ga het daar proberen. Beste provincie, bedankt voor de moeite, maar hier houdt het plan op. Dat gebeurt niet en zolang de initiatiefnemer dat niet doet, moeten wij als betrouwbare overheid deze procedure verder doorlopen en kijken waar die eindigt. Ik constateer dat de windhandel ter plaatse begint en het CDA heeft het al gezegd, dat is natuurlijk helemaal willekeur als je nu hier op het moment van finale besluitvorming, gaat kijken of er hier iets kan veranderen of daar. Wij kunnen tijdens de wedstrijd de regels niet veranderen en dat moeten wij ook niet willen, want dan is het hek van de dam. Wij maken de procedure af, tenzij de initiatiefnemer naar ons toekomt en zegt, ik heb een andere plek gevonden en dan begint het hele verhaal opnieuw.

De **VOORZITTER**: Wij gaan over tot stemming. Ik heb de indruk dat het onderwerp voldoende is uitgediscussieerd, de posities zijn helder. Motie 2, stemverklaringen?

Mevrouw **KLAASSEN** (D66): Voorzitter. Wat D66 betreft zou het én én moeten zijn. Ja, ook molens in Amsterdam. En zo gemakkelijk als de SP het presenteert, is in onze ogen niet mogelijk.

De **VOORZITTER**: Geen behoefte aan andere stemverklaringen? Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties SP, ONH en 50plus, de overige leden tegen, zodat de motie is verworpen. Motie 3, stemverklaringen?

Mevrouw **KLAASSEN** (D66): Wij zouden het graag willen, maar wij hebben in coalitieverband afspraken gemaakt en daar houden wij ons op dit moment aan.

De heer **BRUGGEMAN** (SP): Wij zijn het eens met de strekking van de motie, maar voor ons geldt de toevoeging dat molens alleen moeten komen op plaatsen waar mensen er geen last van hebben, dus op industrieterreinen, de Afsluitdijk en noem maar op. Dat is de reden waarom wij op dit moment de motie niet steunen.

De heer **KRAMER** (VVD): Voorzitter, in mijn bijdrage begon ik ermee dat juist de 685,5 ook een betrouwbare overheid is, dus de VVD wil zich daaraan houden.

De **VOORZITTER**: Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties GL, PvdD, CU/SGP, de overige leden tegen, zodat de motie is verworpen. Dan komen wij bij de stemming over de voordracht. Mevrouw Van Langen heeft de zaal verlaten en onthoudt zich van stemming. Mag ik de tegenstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties van SP, PVV, 50plus en ONH, de overige leden voor, zodat de voordracht is aanvaard. Nu gaan wij vijf minuten schorsen.

10. Statenvoordracht 4 Europastrategie Noord-Holland 2017-2021

De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter. Wij hebben als Nederland een krachtig en slagvaardig Europa nodig om onze belangen te beschermen en onze positie te versterken. In Europa vinden wij waarden terug, die wij in Nederland hoog in het vaandel hebben staan en juist omdat Europa en de EU voor ons zo belangrijk zijn, moeten wij kiezen voor een sterker en vitaler Europa, dat zich concentreert op haar kerntaken en vaker dan nu, samenwerking zoekt in een kleinere kopgroep en oog houdt voor het beleid van nationale staten en de regio's. Nederland en Europa horen bij elkaar, Noord-Holland en Europa horen bij elkaar. Mijn fractie heeft daarom veel sympathie voor de Noord-Holland strategie die nu voorligt, juist omdat het gaat om een partnerschap. Wij komen niet alleen halen maar ook veel brengen en wie brengt, die krijgt. Wij moeten niet alleen naar Brussel gaan, maar Brussel moet ook naar Noord-Holland komen om te zien waarin wij in Europees verband vooroplopen en wat wij kunnen brengen. Fantastische agrarische sector, sterke regionale economie, watermanagement, Smart Mobility en ga zo maar door. Als het gaat om wat wij willen brengen vanuit de agrarische sector, wel een opmerking bij het hoofdstuk land- en tuinbouw. Bij de ambities op lange termijn wordt alleen prioriteit gegeven aan tuinbouw. Het CDA ziet dat graag verbreed tot land- en tuinbouw en zaadveredeling. Deze branches zijn alle drie van groot belang voor Noord-Holland. Ze zijn innovatief, effectief, duurzaam en zorgen voor veel werkgelegenheid. Kan de gedeputeerde die verbreding in de lange termijn ambities toezeggen? Wat hopen wij dan te krijgen? Onder andere een steuntje in de rug voor het broodnodige glasvezel in het buitengebied. Mijn fractie zal het breed gesteunde amendement steunen. Al met al, een provincie die zich mag profileren in internationaal verband in Europa en Noord-Holland waar wij trots op mogen zijn.

De heer **STRUBEN** (D66): Voorzitter. De vier Randstadprovincies hebben vanuit het belang van afstemming van hun eigen taken op Europese doelen samenwerking afgesproken en deze vastgelegd in de gezamenlijke Randstedelijke Europastrategie. Bij de behandeling van de eerder vastgestelde Randstedelijke Europastrategie kwam in de Staten de wens naar voren om binnen deze strategie een meer concrete en inhoudelijke uitwerking van de prioriteiten van Noord-Holland te maken en met de voorliggende strategie komen GS aan die wens tegemoet. De wijze waarop de afstemming tussen de Randstedelijke en de Noord-Hollandse heeft plaatsgevonden, was onderwerp van discussie in de commissie. D66 heeft benadrukt dat samenwerking in Randstadverband essentieel is en dat er voldoende capaciteit ingezet moet worden op de thema's die daar genoemd zijn. Wij noemen met name de circulaire economie en energie. De grote

maatschappelijke uitdagingen in de Europa 2020-strategie vinden wij belangrijk en wij verwachten dat daarop blijvend ingezet wordt, ook op de langere termijn. D66 beschouwt de uitwerking in de vier inhoudelijke prioriteiten voor Noord-Holland dan ook in dat kader. D66 vindt Europa belangrijk. Wij willen werken aan een sterke relatie met Europa en aan een beter functionerend Europa. Het CDA heeft het prima verwoord. Het gaat om evenredig halen en brengen, beïnvloeding van wet- en regelgeving, benutting van de financiering uit Europa en samenwerking, kennisuitwisseling en versterking van het netwerk in Europa. Het is prima om de onderwerpen die wij van belang achten en waar wij goed in zijn, specifiek aandacht te geven. De onderwerpen regionale economie, land- en tuinbouw, Smart Mobility beschouwen wij dan ook passend in de Randstadthema's zoals Slimme Randstad, regionale economie, bereikbaarheid en agrifood. Water beschouwen wij als een thema van milieu, natuur en water en het is goed dat onze gedeputeerde zich op de volle breedte inzet op dit thema. Wel verwachten wij dat het thema luchtkwaliteit in de komende periode aan belang en aandacht gaat winnen. Het Europese cohesie- en investeringsbeleid is zeker van belang en vraagt met het oog op de grote boze buitenwereld en de economische ontwikkeling extra aandacht en gelijkschakeling om maximaal nut te hebben van onze investeringen. Het amendement van de VVD dat zij straks zullen indienen, zullen wij zeker steunen. Onder het kopje regionale economie wil D66 dat Noord-Holland goed aanhaakt op het thema circulaire energie en economie uit de Randstadprioriteiten. De inzet op circulaire economie en energie is prominent onderdeel van de agenda's van bijna alle overheden in de provincie en een belangrijk programmaonderdeel van de Economic Board van de MRA. Het doel is efficiënter en bewuster omgaan met grondstoffen. Wel voorzien in de behoefte, maar zonder onaanvaardbare milieudruk en zonder verdere uitputting van natuurlijke hulpbronnen. Economen becijferen in 2015 dat de circulaire economie in Europa zeker 2 miljoen nieuwe banen zou kunnen opleveren en voor Nederland 7 miljoen groei en 80.000 banen. Nederland kan daarin vooroplopen. In het programma Vanguard, New Growth through Smart Specialisation, werken al meer dan twintig Europese regio's samen in clusters en thema's zoals duurzame energie en biobased economie. Samen met partnerregio's kan de provincie projecten in Europa opzetten. D66 vraagt GS om te onderzoeken of aansluiten bij dit Vanguard programma de transitie naar circulaire economie kan versterken. Wij wachten de beantwoording van GS af. Wij hadden een amendement voorbereid, maar wij laten dat van de beantwoording afhangen. Wat D66 nogmaals wil benadrukken is dat wij groot belang hechten aan de Randstadthema's circulaire economie en energie en dat deze niet mogen ontbreken in de aandacht van Noord-Holland in Europa. De toekomst van de werkgelegenheid is daar mede van afhankelijk en het bedrijfsleven is zich daar steeds beter van bewust. Wij vragen GS om bevestiging daarvan en kijken of wellicht het Vanguard programma hier goed op aansluit en ons daarover kan informeren.

Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Voorzitter. D66 heeft zich meermaals uitgesproken over de zorgen op het gebied van klimaatverandering. Ik begreep net uit de kranten dat u zich heeft aangesloten bij het landelijk initiatief Klimaatwet en wij weten dat u in de Staten een motie heeft ingediend op dit thema. Mist u dit niet in dit stuk?

De heer **STRUBEN** (D66): Nee, wij vinden het voldoende waartoe wij besloten hebben in onze motie. Dat mis ik niet in dit stuk. Daar is voldoende aandacht voor.

Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Dus u vindt niet dat wij juist in Europa, juist internationaal en bovenregionaal aan klimaatverandering moeten gaan werken?

De heer **STRUBEN** (D66): Europa werkt daar goed aan, stelt zeer goede doelen en daar sluiten wij op aan. Daar is onze motie op gericht, dus nader beleid lijkt mij niet nodig.

De heer **VAN HOOFF** (PVV): Voorzitter, ik hoor mijn collega's van het CDA en D66 steeds praten over Europa. In de stukken van het COE wordt steeds gesproken over maatregelen van Brussel. Dat is niet Europa, maar dat is de EU. Het stuk dat vandaag besproken wordt, heet Europastrategie 2017 – 2021 en mijn fractie vindt dat deze naam verwarring wekt. Europa is niet de EU en de EU is niet Europa. Vandaag hebben wij het niet over Zwitserland, Rusland, de Oekraïne, Wit-Rusland, Noorwegen. Vandaag hebben wij het over dossiers van de EU en om dat helder te maken dienen wij een motie in.

Motie 4/06-02-2017

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 6 februari 2017

Constaterende dat:
In provinciale documenten die refereren aan EU-beleid afkomstig uit Brussel, zoals de Europastrategie Noord-Holland 2017-2021, veelvuldig wordt gesproken over "Europa".

Overwegende dat:
- *EU-beleid afkomstig uit Brussel niet hetzelfde is als "Europa";*
- *Het gebruik van de term "Europa" mensen een verkeerde voorstelling van zaken geeft;*
- *De provincie de verantwoordelijkheid heeft correcte informatie te verschaffen.*

Roepen het college op om:
- *Als wordt gerefereerd aan EU-beleid afkomstig uit Brussel, de term "Europa" niet meer te gebruiken in provinciale documenten, teneinde recht te doen aan een correcte informatievoorziening;*
- *De Statenvoordracht Europastrategie Noord-Holland 2017-2021 om te dopen in "EU-strategie Noord-Holland 2017-2021"*

en gaan over tot de orde van de dag.
Fracties PVV, ONH, 50plus

De **VOORZITTER**: Mag ik over de tekst even een opmerking maken? Het eerste bullet kan wel via een motie – u roept dan GS op om dingen in de toekomst anders te doen – maar het tweede bullet had feitelijk formeel een amendement moeten zijn. Vandaar mijn vraag, mag ik het zo

interpreteren dat hetgeen bij de tweede bullet staat, een oproep aan GS voor de toekomst betekent?

De heer **VAN HOOFF** (PVV): Ja, dat mag.

Mevrouw **ROMMEL** (VVD): De VVD vraagt zich af of voortaan alles wat wij hier regelen, uit Haarlem komt en alles wat in Nederland wordt geregeld, is dat voortaan Den Haag?

De heer **VAN HOOFF** (PVV): Nee hoor, wij hebben het over de EU-strategie 2017-2021 als het aan ons ligt. Dat heet Brussel en Brussel regelt het hier en wij hebben het uit te voeren.

Mevrouw **ROMMEL** (VVD): Ik denk dat het niet heel duidelijk is voor u, maar dat is de EU.

De heer **VAN HOOFF** (PVV): Dat klopt. Wat is uw vraag inhoudelijk?

Mevrouw **ROMMEL** (VVD): De vraag is dat u zegt dat de wetgeving uit Brussel komt en als wij dat doortrekken, dan komt voortaan onze regelgeving uit Haarlem en is dat Haarlemse regelgeving en geen Noord-Hollandse.

De heer **VAN HOOFF** (PVV): Ik snap uw redenatie niet. De regelgeving blijft uit Brussel komen. Dat is waar wij bezwaar tegen hebben.

De heer **STRUBEN** (D66): U bent altijd voor inspraak en duidelijkheid naar bewoners. Denkt u dat het praten over EU duidelijker is dan Europa? Wat denkt u dat de duidelijkste term is naar de burgers toe?

De heer **VAN HOOFF** (PVV): EU. Je kunt natuurlijk heel blij zijn met het binnenharken van veel EU-geld naar Nederland. In 2014 2,2 miljard euro, in 2015 2,1 miljard euro. In 2014 droegen wij 4,7 miljard euro af en in 2015 5,8 miljard euro. Ik zal u de overige cijfers besparen. U kent het verhaal van die sigaar en de eigen doos. Nederland krijgt een hele kleine sigaar uit een hele grote doos. Nog maar eens voor alle duidelijkheid: de PVV is absoluut voor Europa, dat heb ik hier van D66 en een andere collega ook gehoord. Voor Europa, want wij zijn veel te klein om het alleen te kunnen. Alleen de PVV is absoluut tegen de EU en wil Nederland uit de EU en uit de euro. De PVV kiest voor Nederland en wil dat Nederland weer baas wordt over de eigen grenzen en over het eigen geld en wil de gulden terug. De PVV wil dat Nederland eigen economisch beleid kan voeren en de PVV wil dat Nederland blijft wie wij zijn: politieke besluiten nemen wij in Den Haag en niet in Brussel.

De heer **VAN BERKUM** (GL): Ik heb meer een opmerking, namelijk of wij het kunnen hebben over waar het over gaat, namelijk een strategie over hoe wij met zijn allen richting Europa, richting EU, onze punten gaan verdedigen. En wat u doet, is een ideologische discussie, ik zou het fijn vinden als u daar uw mening over zou willen geven.

De heer **VAN HOOFF** (PVV): Wij hebben het hier in de fractie over gehad. Natuurlijk kun je als PVV met die strategie akkoord gaan – ik noem het even de EU-strategie voor alle duidelijkheid – omdat je daar geld mee binnenhaalt en waarom zouden wij dat niet doen. Wij geven een hele hoop en wij doen ons best geld naar binnen te halen. Maar wij moeten duidelijk zijn, wij zijn tegen de EU en ik heb u verteld waarom, hoewel ik dat nog wel een keer wil herhalen als u dat wilt. Nederland wil de EU uit de Euro. PVV kiest voor Nederland en wil dat Nederland weer baas wordt over de eigen grenzen.

De **VOORZITTER**: Dat hebt u zojuist al gezegd.

De heer **VAN BERKUM** (GL): Daar wil ik met u een discussie over voeren, maar dat kan nu niet hier. Het gaat nu over de strategie en zegt u nou eens wat u vindt van deze strategie, want volgens mij valt daar voldoende over te zeggen en het valt mij tegen dat u dat niet doet.

De **VOORZITTER**: De heer Van Hooff geeft de dilemma's uit zijn fractie weer en dat mag bij deze gelegenheid.

De heer **VAN HOOFF** (PVV): Ik herhaal mijn in juni 2016 uitgesproken tekst en die luidt: "Aangezien Brussel een steeds groter stempel drukt op het reilen en zeilen van de provincie – tot en met de Nieuwjaarsspeech toe – en wij als PS nog maar marginaal kunnen beïnvloeden, assisteren en faciliteren…

De **VOORZITTER**: U refereert aan de Nieuwjaarsspeech, het heeft inderdaad voor veel mensen even geduurd voor zij het in de gaten hadden.

De heer **VAN HOOFF** (PVV): Overigens, inhoudelijk vond ik het een hele leuke speech, ik heb ervan genoten, alleen mijn fractie en ik vinden dat dit niet in een Nieuwjaarsspeech thuishoort, maar goed, dat is een ander verhaal. "En wij als PS nog maar marginaal kunnen beïnvloeden, assisteren en faciliteren gaat mijn fractie niet akkoord met deze sigaar uit eigen doos" en dus ook niet met deze voordracht en zullen wij tegen stemmen.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter. Ik hoor de heer Van Hooff zeggen, wij hebben Europa nodig, maar is tegen deze strategie. Hoe kunnen wij Europa dan wel betrekken bij ons beleid volgens uw definitie?

De heer **VAN HOOFF** (PVV): Die discussie moet Den Haag voeren en niet wij.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Voorzitter. In de Europa-strategie Noord-Holland wordt opgepakt wat niet of onvoldoende wordt opgepakt in de Randstadstrategie en de strategie van het Huis van de Nederlandse Provincies. In het conceptstuk zijn de nodige thema's opgenomen, Noord-Holland heeft vier extra prioriteiten ten opzichte van de twee andere Europa-strategieën. Behoudens dat de SP het in vele gevallen niet eens is met het rondpompen van subsidies onder het mom van: "Ik heb er voor betaald en moet er dus ook iets voor terug hebben", is hetgeen is opgesteld in deze

Europa-strategie wel ongeveer waar wij het over gehad hebben. Er is aandacht voor duurzaamheid maar te weinig voor biologische landbouw. Er is aandacht voor biodiversiteit, voor het milieu en er is feitelijk een beetje te veel aandacht voor economie, Tata, Schiphol, het ontduiken van de fosfaatregeling et cetera, zeker als je dit afzet tegen de aandacht voor het milieu. Verder is de SP van mening dat de hele Europastrategie Noord-Holland vaak vaagtaal is en een en ander smeekt om nadere uitwerking. Wat de SP uitdrukkelijk mist in alle Europastrategieën, zijn vaste banen tegen een goed loon – en dat is ten minste het minimumloon – voor mensen die laag opgeleid zijn. Zo noemen wij dat maar: laagopgeleid, want er is nog steeds weinig waardering voor mensen met twee rechterhanden en een opleiding die aan het leven zelf ontleend is. Bij prioriteit 1 onder regionale economie, ter verduurzaming van de industrie, wordt het nodige genoemd. Noord-Holland heeft aantrekkingskracht op jongeren, arbeidsmigranten, internationale bedrijven en kenniswerkers, startende creatieve en gesettelde bedrijven met internationale oriëntatie en groeiambities. Tegelijkertijd zitten er laag opgeleide mensen in flexbaantjes met veel onzekerheid tegen een laag loon en in de WW en in de bijstand. Werkgelegenheid voor lager opgeleiden zit andere duurzaamheidsambities niet in de weg, integendeel. D66 in deze Staten heeft zorgen en vreest de Engelse Brexit. Dat heb ik zelf gehoord. De media wijten deze immers aan de kloof tussen hoog- en laagopgeleiden. Dat heb ik gelezen. De SP vindt dat dit thema ook via de Europa-strategie van Noord-Holland kan worden opgepakt en heeft een motie voorbereid:

Motie 5/06-02-2017

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 6 februari 2017

Gelezen voordracht 2017-4 over de Europastrategie Noord-Holland 2017-2021

Overwegende dat:

- *Er in de Europastrategie Noord-Holland maar ook in de andere Europa-strategieën uitvoerig gesproken wordt over economie, industrie, kenniswerkers, creatievelingen, groeiambities, topsectoren, enzovoorts;*
- *Er in de Europastrategie Noord-Holland, maar ook in andere Europa-strategieën zelden gesproken wordt over duurzame werkgelegenheid tegen een goed loon voor laagopgeleiden;*
- *Er ook in Noord-Holland duurzame werkgelegenheid tegen een goed loon moet zijn voor laagopgeleiden.*

Verzoeken het college van GS:
In het kader van de Europastrategie Noord-Holland 2017-2021 bij het prioritaire thema regionale economie en land- en tuinbouw te lobbyen voor duurzame werkgelegenheid tegen een goed loon voor laagopgeleiden in Noord-Holland

en gaan over tot de orde van de dag.
Fractie SP

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **VAN BERKUM** (GL): Voorzitter, ik zal mij inhouden en mijn liefde voor de EU en de Europese samenwerking en het belang daarvan juist in deze tijd niet te breed uitmeten. Deze liefde zorgt ervoor dat ik nogal snel geneigd ben om positief te oordelen over wat wij ook richting Europa doen, want het is zo nodig en wij moeten juist nu zoveel dingen regelen. Dit document heeft er echter voor gezorgd dat ik niet in staat ben om hier een heel positief verhaal over te houden, vooral omdat er een onduidelijkheid zit in wat nu voorrang heeft. De samenhang tussen deze strategie en de Randstadstrategie was in eerste instantie vrij duidelijk, omdat dit een toevoeging zou zijn aan de Randstadstrategie, alleen in onder andere de commissie NLM wordt dit duidelijk aangegeven als de strategie voor Noord-Holland richting Europa. Dat maakt dat de strategie met het meenemen van de Randstadstrategie zeer karig is als het gaat over duurzaamheid en klimaat, en nog kariger wordt. Dat wordt bijzonder goed duidelijk in de alinea's over fosfaat. De PvdD zal zo meteen twee amendementen indienen over klimaat en fosfaat en hopelijk kunnen wij hiermee een aantal omissies herstellen. Verder zullen wij het amendement van de VVD over internettoegang steunen, uiteraard lijkt het mij zeer verstandig dat mensen op zoveel mogelijk plekken gebruik kunnen maken van internet, omdat dat een echt goede manier is om de economie verder te stimuleren en onze positie te verstevigen. Verder wil ik wel zeggen dat ik vind dat wij het eigenlijk beter zouden moeten doen. Wij zouden een betere strategie moeten hebben, wij zouden hier verder over door moeten praten en ik hoop dat wij in de toekomst een beter en meer voldragen document hebben dan wat nu voorligt.

Mevrouw **VAN DUIJN** (PvdA): Voorzitter. Ik werd vanmorgen wakker met de muziek van Europe en dacht, dat is niet toevallig, The final countdown. Ik mag nu het woord nemen, waarvoor dank. De PvdA vindt het een mooi ambitieus plan met veel kansen voor een duurzamere provincie. Wij zijn vooral benieuwd naar de uitvoering. Ik noem een paar aandachtspunten die voor de PvdA heel belangrijk zijn. Allereerst op het gebied van landbouw en landschap.

De heer **VAN BERKUM** (GL): Voorzitter, u zegt, dit is een mooi en ambitieus plan, maar welk plan hebt u gelezen? Ik wil vooral uw aandacht vragen voor de regels over fosfaat. Volgens mij staat in het beste geval dat gehandhaafd blijft wat er nu is en in het negatiefste geval gaat het over oprekking van de regels. Hoe kunt u dat mooi en ambitieus noemen?

Mevrouw **VAN DUIJN** (PvdA): Ik was nog niet klaar met mijn betoog, dus als er daarna nog vragen zijn, dan hoor ik die graag. Landbouw en landschap. Wij willen meer aandacht voor duurzame landbouw, de zogenaamde nieuwe landbouw. Hier liggen zoveel kansen, niet alleen voor de boeren, maar voor iedereen die een gezonde leefomgeving belangrijk vindt. Het is daarom goed dat wij willen inzetten op kennis en innovatie, dus niet alleen op voedselproductie maar juist ook op kennis. Behalve de mooie en sprekende voorbeelden van Texel die in het stuk genoemd worden, zijn er bijvoorbeeld de pilots van natte teelt in Noord-Holland, nieuwe economische kansen voor boeren waarmee de dure daling van de bodem in veenweidegebieden wordt tegengegaan. Een win-win-winsituatie. En het hele Noord-Hollandse landschap in kaart brengen

zouden wij zeggen, dus niet alleen maar het NNN en dan ook het medepartnerschap biodiversiteit. Het is goed dat wij dit doen als Noord-Holland. Wij willen het wel in gezamenlijkheid oppakken met andere groene thema's, zoals de landbouw. Boeren hebben een belangrijke rol en bijdrage aan een betere biodiversiteit, zeker als je ziet dat vergroening van het GOB als speerpunt is genoemd. Verder is het belangrijk om nog nadrukkelijker aandacht te vragen voor zaken als klimaatverandering en schone energie. Duurzaamheid moet sterker aangezet worden. Niet dat het er niet in staat, maar omdat het er wat ons betreft niet voldoende in staat. Meer aandacht voor duurzaamheid is tevens een steun in de rug van bedrijven die veel aan innovatie en verduurzaming doen en zich daarin gesteund weten door de provincie die op alle terreinen onverbloemd uitspreekt dat duurzaamheid een prioriteit is op alle deelgebieden. Datzelfde geldt voor Schiphol. Als grootste werkgever gebeurt hier al veel aan duurzame initiatieven en innovaties, maar dit kan altijd beter. Daar kan ook de kwaliteit van de leefomgeving van meeprofiteren, die momenteel zwaar onder druk staat. Mooi ook dat de provincie lid is van de Europese groep Polis, bij wie gezondheid en kwaliteit van de leefomgeving hoog in het vaandel staan. Dat zouden wij ook bij de uitwerking moeten laten terugkomen. Wat betreft Smart Mobility onderwerpen en intelligente vervoerssystemen, de PvdA vindt het goed dat de provincie zich hiervoor uitspreekt. Het zorgt voor meer veiligheid en efficiëntie in het wegverkeer en voor meer duurzaamheid. Wij zijn blij dat naar aanleiding van onze vragen dit onderwerp ook in de komende commissievergadering aan de orde komt. Het biedt niet alleen kansen voor openbaar vervoer en fietsverkeer, maar ook voor andere vervoersvormen zoals bijvoorbeeld autoverkeer. De PvdA denkt graag mee over het vervolg. Tot slot nog enkele vragen over tussentijdse evaluatie. Hoe worden de evaluatiemomenten vormgegeven? Wat is de opzet van het tussentijds meedenken in de betreffende commissies over de uitvoering? Zijn er alternatieve tussentijdse evaluatiemomenten mogelijk indien bijvoorbeeld de Brexit of beslissingen vanuit Amerika gevolgen hebben? En ook andere actuele zaken, zoals het fosfaatdossier, kunnen hierin meegenomen worden.

De **VOORZITTER**: Ik heb de heer Van Berkum even laten staan in de wetenschap dat u niet intimiderend onder de indruk bent van de man die daar steeds achter de microfoon staat, maar ik heb de indruk dat hij een laatste vraag aan u heeft.

De heer **VAN BERKUM** (GL): Ik heb allereerst een eerste vraag gesteld en ik vraag mij ook af welke documenten u gelezen heeft, maar dat terzijde. Deelt u de zorgen die ik uit over de fosfaatdoelen die er nu staan? Die zijn op zijn best vaag geformuleerd en op zijn slechts, het gaat echt de verkeerde kant op. Het is niet voor duurzaamheid. U zegt, over alles is een duurzaamheidssausje gegoten. Het klopt wat in NLM is gezegd, dat dit het speerpunt is van onze strategie naar Europa, maar dit betekent gewoon niet dat er een duurzaamheidssausje overheen zit, niet in de letter.

Mevrouw **VAN DUIJN** (PvdA): Dank je wel voor het luisteren. Het fosfaatdossier vinden wij ook heel belangrijk, maar de vraag die u nu stelt, dat wij er met zijn allen op toezien hoe dit in de uitwerking nader vormgegeven wordt. Volgens mij staat in de strategie nu alleen dat wij gaan

lobbyen voor het fosfaatrechtendossier in Brussel en dat het ook gaat om de uitwerking en dat wij daarbij met zijn allen betrokken zijn. Dat is een oproep die ik deel met de heer Van Berkum.

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Voorzitter. Er staat een aantal prioriteiten in de Europa-strategie Noord-Holland waarmee de CU/SGP het van harte eens is, zoals goede aandacht voor de rol van de landbouw en met name ook de zaadveredeling, zoals door het CDA wordt gesuggereerd. Ook de specifieke focus op Smart Mobility kunnen wij onderschrijven en eveneens is de verduurzaming van de industrie erg belangrijk voor Noord-Holland. In de commissie hebben wij gesproken over wat het dan inhoudt, die verduurzaming. Het moet niet gaan over het tegenhouden van verduurzaming wanneer het onze werkgelegenheid zou kunnen gaan raken. Dat is de indruk die wij kregen na het lezen van de tekst. Er staat vooral dat strenge regels vooral een risico zouden vormen voor werkgelegenheid bij Tata Steel en KLM. Echter, het in stand houden van werkgelegenheid die gerelateerd is aan achterhaalde economische activiteiten, is niet onze eerste prioriteit. In plaats daarvan zouden we moeten inzetten op echte innovatie; innovatie die eerlijke banen creëert die wel toekomstbestendig zijn. Wij interpreteren deze prioriteiten dan zo dat de provincie zich daadwerkelijk gaat inzetten om de industrie zodanig te verduurzamen dat Nederland en Noord-Holland weer koploper duurzame industrie worden in Europa. Onze vraag aan de gedeputeerde is, kunt u die interpretatie onderschrijven?

Mevrouw **ROMMEL** (VVD): Voorzitter, er is al veel gezegd. In de strategie van de Randstadregio staan voor Noord-Holland belangrijke onderwerpen gemeld. Het is goed dat wij nu onze eigen prioriteiten stellen, waarin wij naar Europa gaan en wat wij brengen en halen. Europa kan wat ons betreft wel een beetje Noord-Holland gebruiken. De onderwerpen die belangrijk zijn voor Noord-Holland, zijn bij uitstek onderwerpen, waar wij echt iets te brengen hebben en waar wij werkgelegenheid en fondsen kunnen halen. Tijdens behandelingen in de diverse commissies kwam naar voren dat er een onderwerp is dat niet in deze strategie genoemd is en daar is wel degelijk aandacht voor nodig. Dat is namelijk een hoogwaardig digitaal netwerk. In deze Staten is er bij ons eigen programma veel aandacht voor gevraagd, maar ook Europa speelt een rol en kan een rol spelen. In 2014 is al aangekondigd dat er nieuwe regels zouden komen vanuit Europa voor het digitale netwerk, waarbij de richtsnoeren voor staatssteun voor breedband zouden worden herzien. De digitale technologie staat ook nu nog centraal in de economische groeistrategie van Europa en binnen tien jaar is de verwachting, zullen meer dan 50 biljoen objecten wereldwijd verbonden zijn. Dat houdt nogal wat in. Om te zeggen, er is dus need for speed. Daarom zijn wij blij dat zeker gelet op het belang van de digitale technologie, de VVD een amendement heeft kunnen samenstellen, samen met CDA, D66, PvdA, 50plus, ONH, GL en PvdD.

Amendement 1/06-02-2017

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 6 februari 2017

Constaterende dat:

- *Er in de Europastrategie van de provincie Noord-Holland 2017-2021 een aantal specifieke Noord-Hollandse prioriteiten wordt benoemd en verankerd waarvoor de provincie zich bij de Europese Unie sterk wil maken;*
- *De Europese regels beperkingen opleggen om overheidsmiddelen in te zetten voor het beter ontsluiten van Noord-Holland via een hoogwaardig digitaal netwerk.*

Overwegende dat:

- *De Staten GS unaniem bij motie nr. 11 gevraagd hebben onderzoek te doen naar hetgeen er voor nodig is op juridisch, operationeel en financieel vlak om het internet in heel Noord-Holland in 2020 ontsloten te hebben via een glasvezelnetwerk;*
- *De Staten GS unaniem bij motie nr. 68 gevraagd hebben, voor de kaderbrief 2018 PS een conceptvisie voor te leggen over de toekomst van het digitale netwerk in Noord-Holland;*
- *In de overwegingen van motie 68 ook gewag is gemaakt van de potentiële bijdragen van de Europese Unie aan het digitale netwerk in Noord-Holland;*
- *Het werken aan ruimere staatssteunregels als ook het doen van een beroep op beschikbare Europese middelen voor de realisatie van een dekkend glasvezelnetwerk in Noord-Holland, vraagt om een gedegen voorbereiding en aanpak;*
- *Deze voorbereiding en aanpak binnen de Europa strategie van de provincie Noord-Holland kan worden geborgd;*

Besluiten:
Aan de Europastrategie 2017-2021 toe te voegen, onder hoofdstuk 3 'Noord-Hollandse prioriteiten', onder Prioriteit 3 Europees Cohesie en Investeringsbeleid', onder de 'Noord-Hollandse uitgangspunten bij lobby' (pagina 13) als nieuw toe te voegen derde uitgangspunt: "Indien de nog vast te stellen visie op de toekomst van het digitale netwerk in Noord Holland en de bijbehorende uitwerkingsagenda hierom vragen, de mogelijkheden tot inzet van Europese fondsen voor dit thema te verkennen"

en gaan over tot de orde van de dag.
Fracties VVD, CDA, 50plus, ONH, D66, VVD, PvdA, GL, PvdD

Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Voorzitter, vorige maand spoten boze melkveehouders het kantoorgebouw van de Raad van de Europese Unie onder met melkpoeder uit woede over de lage melkprijzen. De Rabobank berichtte eerder dat een derde van de melkveehouders in financiële moeilijkheden verkeert. Sinds het loslaten van het melkquotum is de sector zo hard gegroeid dat het fosfaatplafond met miljoenen kilo's is overschreden en naast de financiële positie van boeren ook het dierenwelzijn, natuur en milieu hard achteruit zijn gegaan. En toch beoogt het college om in Brussel te gaan pleiten voor behoud van de derogatieregeling, de regeling waarmee Nederland meer mest op het land mag gooien dat eigenlijk is toegestaan. In strijd met provinciale doelen op het gebied van het verbeteren van de biodiversiteit en in strijd met het voornemen om de landbouw te verduurzamen gaat onze gedeputeerde dus pleiten voor de derogatieregeling die allesbehalve duurzaam is en waarmee het mestoverschot en de daarmee gepaard gaande schade aan natuur en milieu nog verder zullen toenemen. Ik richt me dan ook in het bijzonder tot de

PvdA, want de derogatie gaat niet samen met duurzame landbouw. Om dat te voorkomen dient de PvdD samen met GL het volgende amendement in om de passage om in Europa te gaan lobbyen voor derogatie te schrappen.

Amendement 2/06-02-2017
Tegen behoud derogatie

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 6 februari 2017

Besluiten in de voordracht op pag. 8, punt f. de volgende tekst:
"Fosfaatregeling: we zullen lobbyen in Den Haag voor de fosfaatregeling (een regeling die voortkomt uit de afspraken met Brussel in het kader van de Nitraatrichtlijn). Nederland overschrijdt de afspraken met de Europese Commissie voor de productie van fosfaat en er worden nu nationale maatregelen voorgesteld om die productie te beperken." te schrappen.

<u>Toelichting</u>
Bovengenoemde passage heeft tot doel om de zogenaamde derogatie blijvend in stand te houden (zie verslag COE-overleg 25-10-2016). Deze derogatie betekent dat Nederland een vrijstelling heeft gekregen van Europese regelgeving, zodat er meer mest op het land kan worden uitgereden. Natuur, milieu en dierenwelzijn zijn echter niet gebaat bij het in stand houden van het mestoverschot en daarom is behoud van de derogatie niet duurzaam. Om onze provinciale doelen op het gebied van verduurzaming van de landbouw, waterkwaliteit en biodiversiteit te kunnen realiseren, is intrekking van de derogatie en inkrimping van de veestal noodzakelijk.

En gaan over tot de orde van de dag.
Fracties PvdD, GL

De **VOORZITTER**: Het amendement maakt deel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Eenzelfde tegenstrijdigheid bestaat er in de lobby op het gebied van de Kaderrichtlijn Water. Net als D66 maken wij ons zorgen over een tijdige realisatie van die doelen. De gedeputeerde heeft gelukkig aangegeven niet voor doelverlaging te gaan pleiten, maar wil nog niet lobbyen voor strengere regels voor mest en landbouwgif op dit moment. Op welke wijze gaat dit college er in Brussel zorg voor dragen dat de KRW-doelen op tijd gehaald gaan worden en dat wil zeggen, uiterlijk in 2027? Tot slot mist de PvdD in tegenstelling tot D66 blijkbaar, een gerichte lobby om klimaatverandering tegen te gaan. De nadruk die deze urgente problematiek krijgt in de verkenningsfase voor de Omgevingsvisie ontbreekt volledig in dit document, terwijl juist op dit vlak een georganiseerde internationale inspanning is vereist. Daarom dient de PvdD, samen met GL, het volgende amendement in om een passage toe te voegen over het klimaat.

Amendement 3/06-02-2017
Nog niet te laat voor het klimaat

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 6 februari 2017

Besluiten in de voordracht op pag. 11, de volgende paragraaf toe te voegen:
"Klimaatverandering vormt een bedreiging voor onze door water omringde provincie. Wanneer de klimaatverandering niet tegengegaan zal worden, zal de verwachte zeespiegelstijging de veiligheid en de leefbaarheid van onze provincie in gevaar brengen. Daarom zullen wij in Brussel pleiten voor het spoedig en onverkort uitvoeren van het Klimaatakkoord van Parijs."

<u>Toelichting</u>
Zoals in de Verkenningen voor de Omgevingsvisie duidelijk is omschreven, vormt klimaatverandering een grote bedreiging voor onze waterrijke provincie: het gevaar van overstromingen zal toenemen en er zullen hogere kosten moeten worden gemaakt om dijken en andere waterkeringen in stand te houden. In het Klimaatakkoord van Parijs is afgesproken om de opwarming van de aarde te beperken tot maximaal 2 graden Celsius. Dat streven kan alleen gerealiseerd worden wanneer er op zeer korte termijn concrete maatregelen worden genomen om de uitstoot van CO2 te beperken. Dit amendement beoogt Europa aan te sporen deze maatregelen op korte termijn door te voeren.

En gaan over tot de orde van de dag
Fracties PvdD, GL

De **VOORZITTER**: Het amendement maakt deel uit van de beraadslagingen.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Voorzitter, toen ik de opening van de bijdrage van mevrouw Van Duijn hoorde, dacht ik even, met welke muziek is zij wakker geworden. Als het nou maar niet degene is waarmee ik vanmorgen wakker ben geworden, want dat zou tot ongewenste speculaties kunnen leiden. U raadt het al mevrouw Haagsma, met welke muziek ik vanmorgen wakker werd, de 9e van Beethoven natuurlijk. Dat zou niet zo moeilijk geweest moeten zijn. Ik ben blij met de discussie van vandaag, omdat alle partijen iets zeggen over Europa en dat vind ik belangrijk. Europa zit dus in de hoofden van de mensen en het leeft en men vindt er wat van en dat vind ik een groot winstpunt, al vindt niet iedereen hetzelfde. Dat is gebruikelijk in dit huis, maar er zijn toch een aantal dingen gezegd, waarvan ik denk, hebben wij wel hetzelfde document gelezen? Als ik de bijdrage van GL hoor, goh, zo heb ik het niet gelezen, zo komt het mij ook niet bekend voor, want u speculeert in mijn optiek op een aantal zaken die wel degelijk in het document opgeschreven zijn. Ik zal de tekst even nalopen. De discussie komt terug op met name drie tot vier thema's en de eerste is duurzaamheid en milieu. U weet dat dit als speerpunt in de P4-strategie is beschreven. De luchtkwaliteit, die u in relatie daarmee genoemd heeft, dan zeg ik, wij maken onderdeel uit van het R-netwerk dat gaat over de luchtkwaliteit in een stedelijke omgeving. Dus er is aandacht voor. Alleen hebben wij niet alles opgeschreven. Wij hebben geprobeerd een lean en mean document te maken over de Noord-Holland Europa-strategie, waarbij je zegt, daaronder zit een aantal andere documenten waarin veel breder is beschreven wat wij daar gaan doen of wat daar de bedoeling van is. Wij hebben er zeker niet voor gekozen

om dit nogmaals in de Europastrategie op te nemen. Ik noem het bewust Europastrategie en daaruit kunt u destilleren wat mijn advies zou zijn op deels motie, deels amendement van de PVV, omdat ik denk dat die niet bijdraagt aan een heldere en transparante discussie, maar eerder bijdraagt – en daar was ik het eens met mijnheer Struben – aan wat je probeert uit te stralen. Europa is een ingeburgerd begrip behalve bij de PVV. Wat u aanhaalt, betreft een landelijke en niet een provinciale discussie. In Noord-Holland gaat het over, wij hebben met Europa te maken, er komt veel regelgeving van Europa naar Nederland en dus ook naar de provincie en daar zullen wij iets van moeten vinden. Voor onderdelen waarvan wij zeggen, dat moet beter met de kennis vanuit de regio, moeten wij zeker gaan lobbyen. Dat doen wij niet alleen, dat doen wij met het Comité van de Regio's waar wij met 350 regio's vanuit Europa de Europese Commissie en het Europese Parlement proberen te adviseren om ook beleid te maken dat beter toegesneden is op de regio's.

De heer **VAN HOOFF** (PVV): Helder verhaal. U zegt, er komen regels vanuit Europa en daar ben ik het absoluut niet mee eens. Die regels komen uit Brussel, uit de EU. Als er regels vanuit Europa kwamen, dan kwamen ze ook – ik zeg maar wat – vanuit Rusland en de Oekraïne. Regels komen uit Brussel.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Als ik tien mensen op straat aanspreek en het zijn geen PVV-stemmers, dan weet ik zeker dat iedereen weet waar ik het over heb als ik zeg, wat bedoelen wij met beleid uit Europa. Dan hoef ik die verbijzondering niet te maken. Wat mij een beetje stoort is dat die verbijzondering van u niet zozeer komt om het stuk helderder en duidelijker te maken, maar komt vanwege uw intense afkeer van de EU. Maar u gaat eraan voorbij dat de EU waarvan Nederland een van de founding fathers was, wel zorg heeft gedragen voor politieke en militaire stabiliteit al die jaren in dit deel van de wereld. Economische welvaart waar Nederland fors van geprofiteerd heeft tot op de dag van vandaag en wat u zegt, is een broodjeaapverhaal, tenzij er alternatieve feiten zijn, en dat is natuurlijk niet waar.

De heer **VAN HOOFF** (PVV): Maart zal het aantonen, nog vijf weken.

Gedeputeerde **LOGGEN**: De zaal heeft hier al op gereageerd, dat hoef ik niet meer te doen. Er is een opmerking over glasvezel. Ik denk dat het amendement een aanvulling is op hetgeen er staat, dat wij vanuit Noord-Holland nadenken over wat je precies wilt met glasvezel. Wij moeten ook kijken, waar moeten wij in Europa lobbyen om ervoor te zorgen dat wij bereiken wat wij willen. Als ik het amendement vanuit die geest mag interpreteren, dan kunnen wij heel ver komen. Dan nog even over het fosfaat waarover twee amendementen zijn ingediend. Ik lees helemaal niet dat wij voor verruiming zijn of voor een verslechtering van hetgeen er is. Ik heb tegen mevrouw Vermaas in de commissie gezegd dat op dit moment er een evaluatie van de Meststoffenwet plaatsvindt en dat wij vooruitlopend daarop geen positie innemen. Op het moment dat duidelijk aangetoond wordt dat het een verslechtering oplevert, dan moeten wij met elkaar het debat aangaan en dan vindt u mij als een bondgenoot aan uw zijde bij het pleiten voor strengere regelgeving. Nu hebben wij die evaluatie nog niet. De derogatieregeling is op dit moment onderwerp van gesprek in Brussel. Ja, de minister of staatssecretaris pleit voor behoud

van derogatiemaatregelen met steun van de provincies. Dat is ook te begrijpen, want het is een tijdelijke maatregel en bedoeld om agrariërs te helpen bij de overgang van het ene naar het andere tijdperk en het past niet om een rücksichtslos beleid na te streven, waarbij dan tal van boeren zouden omvallen omdat ze het niet kunnen nakomen. Dat past in een ordentelijk beleid. Voor zover mij bekend, is er in Noord-Holland nauwelijks een mestoverschot, dus wij voeren een discussie op twee snelheden. U stelt een andere snelheid voor dan wat hier beschreven staat.

Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Wij hebben het niet gehad over verruiming of iets dergelijks. Wij hebben puur en alleen gevonden dat wij de passage over de fosfaatregeling die bedoeld is zoals u in het COE heeft gezegd, om voor blijvend behoud van de derogatieregeling te pleiten, dat absoluut in strijd is met provinciale doelen op het gebied van verduurzaming van de landbouw en verbetering van de biodiversiteit. Vindt u dat die twee met elkaar samengaan, dus meer mest plus verbetering van de biodiversiteit en verduurzaming van de landbouw?

Gedeputeerde **LOGGEN**: Wij hebben het over de strategie in Noord-Holland. Voor zover mij bekend bestaat er in Noord-Holland niet of nauwelijks een mestoverschot. Daarop is het niet van toepassing, dus wij praten over een landelijke derogatieregeling. Dan kijk je naar de Nederlandse belangen. Waar hier voor het gemak even aan voorbijgegaan wordt door een aantal partijen, is het level playing field dat wij in Europa dienen na te komen. Het kan niet zo zijn dat wij in Nederland voor strengere maatregelen pleiten die elders in Europa niet worden ingevoerd en vervolgens onze agrariërs zien afnemen en de milieuwinst die daarmee geboekt wordt, niet of nauwelijks merkbaar is. Zo kan het niet zijn. De samenleving verkeert momenteel in de transitiefase, die moet geleidelijk en waar wij die kunnen versnellen, moeten wij dat zeker doen, daarom een aantal passages over wat wij daarin kunnen doen. Dat heb ik D66 toegezegd, daar kan de circulaire economie en een goed en gezond landbouwbeleid aan bijdragen. Dat staat genoemd in deze strategie. Ik heb D66 toegezegd dat ik met een notitie kom over Vanguard om aan te geven wat dit betekent en of deelname een meerwaarde oplevert. Ik zal het zeker voorzien van een advies.

Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Ik wil alleen maar zeggen dat wij het dan inderdaad met elkaar eens zijn dat deze bepleiting voor behoud van de derogatieregeling niet strookt met Noord-Hollandse doelen, dus dat die niet in het document thuishoort. Dat is wat ik u hoor zeggen. Noord-Holland heeft geen baat bij deze regeling en dus hoeven wij hiervoor niet te pleiten in Europa.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Dit is het probleem. Ik kan het wel zeggen, maar wanneer iemand horende doof en ziende blind is, dan kom je niet zo ver. Ik blijf bij wat ik daarover gezegd heb.

De heer **VAN BERKUM** (GL): Voorzitter. U zegt, wij hebben de Noord-Holland strategie en voor Noord-Holland is dit niet zozeer van toepassing, wij hoeven er niet voor te pleiten, maar wij doen dat toch omdat het landelijk effect heeft. Waarom moet het dan in dit document? Op het moment dat wij wachten met alles wat wij zouden willen doen tot de laatste in Europa meegaat, dan kan ik nog wel zes documenten of dossiers bedenken waarop wij een enorme vertraging oplopen. Wat weerhoudt ons om duidelijk te kiezen voor onze eigen leefomgeving?

Gedeputeerde **LOGGEN**: Het is belangrijk dat wij de vinger aan de pols houden. Het is onderdeel van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, dus wij kunnen het niet negeren. U zegt, noem het nou niet, dan stopt u het hoofd in het zand. Het is belangrijk dat je de vinger aan de pols houdt bij dit soort bewegingen in Europa. Dat gaat breder dan de discussie over wel of geen derogatie in Noord-Holland, dat gaat over hoe je je als land positioneert. Het Rijk is daarvoor aan zet als eerste en als enige. Het enige wat wij zeggen is dat wij de vinger aan de pols houden. Wij nemen geen positie in bij verzwaren of versoepelen. Het gaat om een tijdelijke maatregel en het is goed om onze agrariërs te begeleiden bij de overgang van het een naar het ander.

De heer **VAN BERKUM** (GL): Voorzitter, de gedeputeerde vraagt ons hem op pad te sturen met een document in de hand om namens ons te gaan lobbyen. Wanneer u enkel de vinger aan de pols wilt houden, dan kunt u prima af met het niet noemen. Op het moment dat u instemt met wat ik daar wil hebben staan, dan kunt u begrijpen dat ik die regels verlaagd wil hebben. Dat gaat u niet doen, daar spreekt u zich niet over uit en dat vind ik jammer. Ik zou graag van u horen wat wel in lijn met het belang van Noord-Holland is in alle termijnen die nodig zijn om het bedrijfsleven op een fatsoenlijke manier mee te krijgen, maar dat u gaat voor die leefomgeving. Dat wil ik graag van u horen, dan krijgt u mijn steun, maar op deze manier gaat dat niet gebeuren.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Voorzitter. Als ik kijk naar wat wij doen op het gebied van circulaire economie en op het gebied van water en het gemeenschappelijk landbouwbeleid, dan denk ik dat daar voldoende handvaten in zitten om te zeggen, zo kunnen wij met onze strategie in de hand naar een betere en duurzame samenleving. In het document staat het op een afgewogen manier en daar doet de oproep via het amendement van D66 en PvdD niets aan af. Sterker nog, het werkt eerder beklemmend en daarom wil ik een negatief advies geven. Mevrouw Van Duijn en anderen vragen hoe wordt omgegaan met wijzigingen en de voortgang. Dat zouden wij jaarlijks willen laten terugkomen middels de COE, want dat is de plek om samen de vinger aan de pols te houden. Als blijkt dat er grote thema's of majeure wijzigingen zijn, dan kunnen deze geagendeerd worden in de respectievelijke commissies, maar dit is de logische lijn der dingen.

Mevrouw **VAN DUIJN** (PvdA): Even voor de duidelijkheid, dan bedoelt u dus ook de actuele ontwikkelingen in het fosfaatdossier?

Gedeputeerde **LOGGEN**: Ja, ook actuele zaken. Maar ik heb met mevrouw Vermaas afgesproken, op het moment dat de Meststoffenwetevaluatie er ligt, dat wij dat met elkaar zouden bespreken als het gaat over de waterkwaliteit. Wij hebben daarover gesproken in relatie tot de waterkwaliteit. Dat is toegezegd. Als het een Europese dimensie heeft, dan komt het via de COE naar de commissie. Dat is de logische gang der dingen. Ik wijs er nogmaals op dat wij het over een onderwerp hebben dat primair bij het Rijk ligt. Klimaat zit in de P4 en het werkplan HNP, over schone lucht hebben wij het gehad. Laat ik maar niets zeggen over de Nieuwjaarsspeech waar ik enorm van genoten heb. Het was volgens mij een grapje en ging niet over Europa. De SP heeft een motie ingediend en hoewel hij sympathiek klinkt, moet ik hem helaas negatief adviseren

omdat hij niet uitvoerbaar is. U zegt, wij moeten naar duurzame banen streven, dat zit erin opgesloten. De heer Struben gaf al aan, als je kijkt naar de circulaire economie en wat voor arbeidspotentieel daarin zit, dan is dat fors. Als ik kijk naar mijn portefeuille op het gebied van water en waterkwaliteit en verbeteringen, dan praat je ook over fors. Edoch, dat gekoppeld aan betere lonen, is onuitvoerbaar. Daar hebben wij geen middelen of tools voor en daar gaat de EU ook niet over. Dat werkt niet. Daarnaast wilt u het werk van de vakbond op mijn schouders leggen en ik betwijfel of dat een wijs besluit is. Het is niet uitvoerbaar en daarom adviseer ik negatief.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Hoe kan de provincie er dan wel voor zorgen dat mensen geen flexbaantjes meer krijgen, maar arbeid die wat langer of veel langer duurt? De heer Struben heeft het gezegd, 80.000 banen, daar moeten toch ook banen bij zijn voor mensen die lager opgeleid zijn?

Gedeputeerde **LOGGEN**: En u vraagt wat de provincie daaraan kan doen. Niets, want de provincie gaat er niet over. Wij kunnen zorgen voor het scheppen van de kaders en de randvoorwaarden, waarbinnen werkgelegenheid en het bedrijfsleven en de economie zich kunnen ontwikkelen op provinciaal niveau. Daar zetten ook gedeputeerde Bond met de economische agenda en gedeputeerde Tekin met het arbeidsmarktbeleid op in. Wij scheppen het kader waarbinnen het bedrijfsleven zich kan ontwikkelen, maar de verhouding van de beloning tot het geleverde werk, daar zit geen provinciale taak bij mijn beste weten.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Ik heb het niet alleen over beloning, ik heb het over werkgelegenheid voor mensen die laagopgeleid zijn. Het hele stuk ademt alleen maar, wij willen mensen die hoger opgeleid zijn.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Als je kijkt naar waar de provincie mee bezig is, daar hadden wij geen Europadocument voor nodig. Dat stond al beschreven in ons coalitieakkoord. Daarin is een ambassadeur voor werkgelegenheid benoemd, collega Bond is met een economische agenda bezig om een kader te scheppen waarbinnen het bedrijfsleven en de economie zich goed kunnen ontwikkelen waardoor veel meer mensen een baan krijgen. Dat is het beste sociale beleid dat je kunt voeren, namelijk iedereen werk. U praat over betaalbare banen, maar dat is geen provinciale taak. Richting CU/SGP, level playing field. Ik denk dat het goed is te kijken naar welke bedrijven wij binnen onze provinciegrens hebben en wat betekent dat voor onze Noord-Hollandse economie en de arbeidsplaatsen. Natuurlijk moet je dan kijken naar wat er uit Brussel naar ons toekomt. U weet, een van de belangrijke voorwaarden daarvoor die ook in het coalitieakkoord staat is, wij zetten in principe geen kop op Europees en landelijk beleid, daar gaan wij ook niet voor lobbyen. Wat wij wel doen en dat krijgt u nog op schrift naar aanleiding van een vraag van mevrouw Vermaas in de commissie, wat zijn dan die doelen. Wij zijn bezig met de Noord-Hollandse waterbeheerders en landbouworganisaties om een stimuleringsprogramma Bodem en Water op te zetten, dat op vrijwillige basis bovenwettelijke emissiebeperkende maatregelen bekijkt op agrarische bedrijven. Dit programma start in 2017 en daarmee zijn wij al verder dan

de verkenning en dat doen wij samen met de LTO en de waterschappen en wij proberen hiervoor een subsidieregeling op poten te zetten. Mocht ik iets vergeten zijn, dan hoor ik dat wel.

Tweede termijn

De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter. Ondanks dat GS door hun spreektijd heen waren, heb ik niets gehoord over het verbreden van land- en tuinbouw en zaadveredeling. Daar graag nog een toelichting op. De amendementen van GL en PvdD. Afgelopen vrijdag is door secretaris Van Dam een fosfaatreductieplan afgesproken en dat betekent voor Nederland al een reductie van 200.000 koeien. Laten wij niet vergeten dat Noord-Holland geen last heeft van een mestoverschot, dus beide amendementen lijken mij zeer overbodig.

De heer **STRUBEN** (D66): Voorzitter. Wij wachten het advies over Vanguard graag af in relatie tot de kansen voor de circulaire economie, uitgaande van een jaarlijkse rapportage over kaders en de voortgang van de thema's die wij van belang vinden met regelmatig aandacht bij alle onderwerpen voor wat speelt binnen de kaders in Europaverband. Ik zou tegen de PVV willen zeggen, zoals altijd, jullie zijn strijdig met jullie voorstel, dus daar gaan wij niet in mee. De SP over de werkgelegenheid, de gedeputeerde heeft duidelijk uitgelegd dat onze rol daarin is kansen bieden voor het bedrijfsleven en daarop inspelen. Daar zullen wij ons zeker voor inzetten. Dat is de beste garantie voor de werkgelegenheid. Wij gaan mee met de glasvezel. Het amendement van PvdD en GL over het klimaat achten wij overbodig en het behoud van derogatie als het gaat over de tijdelijkheid, dan is dat voldoende duidelijk en zullen wij tegen stemmen.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Voorzitter. De SP vindt het heel erg belangrijk dat ook laagopgeleiden goed werk krijgen. Er zitten er veel in de WW en de bijstand en de ontevredenheid is groot. D66 heeft het al benadrukt met hun Brexit-angsten. Ik heb er al meer over gehoord. Daarom willen wij de motie als volgt aanpassen, in het dictum: "In het kader van de Europastrategie Noord-Holland 2017-2021 bij het prioritaire thema regionale economie en land- en tuinbouw ook te lobbyen voor duurzame werkgelegenheid voor laagopgeleiden in Noord-Holland."

De **VOORZITTER**: De gewijzigde motie is helder. Het woordje 'ook' wordt ingevoegd en 'tegen een goed loon' wordt geschrapt. Ik ga ervan uit dat iedereen dat in de oorspronkelijke motie verwerkt, zodat dat helder is.

De heer **VAN BERKUM** (GL): Voorzitter. De motie van de PVV zullen wij niet steunen. Ik wil een lans breken om oog te houden voor de leefomgeving. Ik wil pleiten voor het Klimaatamendement, lees hem nog een keer goed door, denk er nog een keer over na. Ik vind dat wij wel een mening moeten hebben over de fosfaatregeling, namelijk dat die omlaag moet.

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Voorzitter. Dank voor de beantwoording, gedeputeerde. U zei, wij gaan geen kop zetten op het Europese beleid rondom duurzaamheid, maar dat was ook niet mijn vraag. Mijn vraag was, kunnen wij niet defensief optreden zoals nu gesuggereerd wordt in de tekst, maar juist offensief en gaan zoeken naar toekomstbestendige werkgelegenheid rondom

innovatie en verduurzaming van de industrie. Ik denk dat wij daarop in moeten zetten. Wat betreft de moties en amendementen. Het toevoegen van een paragraaf over klimaat is een goed idee, daar zullen wij voor stemmen. Wij zijn tegen het verwijderen van de paragraaf over derogatie, want die is heel belangrijk voor Noord-Hollandse boeren en juist de implementatie van de fosfaatreductie in Nederland stimuleert grondgebonden boeren en dat bevordert de duurzaamheid. De motie en het amendement rondom glasvezel is een goed idee, al is het mijn voorzichtige inschatting of indruk dat het weinig toevoegt aan bestaand beleid. De motie van de SP, wij vinden het goed om aandacht te hebben voor eerlijke economie, dus om hier op een of andere manier een paragraaf over op te nemen in de Europastrategie lijkt ons verstandig.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Het CDA ja. Motie aanpassen SP, ik zou een alternatief voorstel willen doen. Ik vind de motie sympathiek, maar hij is niet uitvoerbaar. Ik begrijp wat u wilt, maar ik weet nog niet hoe ik dat moet vertalen in handelen richting Europa. Vindt u het goed dat wij uw motie of idee in de commissie bespreken – ik denk dat het COE daar het eerst aangewezen gremium voor is – over hoe wij handen en voeten kunnen geven aan wat wij zouden willen en hoe de uitvoering op een ordentelijke manier kan plaatsvinden? Als wij daar iets voor moeten aanpassen, dan komen wij via het reguliere circuit daarover met elkaar te spreken.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Voorzitter. Ik ben blij met uw toezegging, ik wil er graag over praten. Het liefst op wat kortere termijn. En als wij daar beleid voor vinden, dan wil ik het geëvalueerd zien. Wij zijn blij met uw toezegging en het gesprek en daarom trekken wij de motie in.

De **VOORZITTER**: Motie 5 is ingetrokken.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Als het gaat over klimaat. Als ik kijk naar wat er staat in de P4-strategie en het werkplan Huis van de Nederlandse Provincies, dan denk ik dat daar ruim aandacht is voor het klimaat. Dat hoeft niet verder gepreciseerd te worden. Dat zou dubbelop zijn in onze strategie. Wij doen het ook niet met circulaire economie. Hier gaat het over zaken die niet in de overige documenten beschreven staan. Die hebben wij in onze Noord-Holland strategie proberen te verduidelijken en aan te zetten en vorm te geven. Ik blijf bij mijn negatief advies. De CU/SGP, ik snap wat u bedoelt over de werkgelegenheid en daar hebben wij een relatie met de opmerking in de motie van de SP. Ik denk dat wij daar ook een link hebben met de circulaire economie waar wij in Noord-Holland vorm aan willen geven. Wij hebben voldoende stof om met elkaar daarover een BOT-sessie te houden over hoe je dat vorm wilt geven.

De **VOORZITTER**: Dan over naar de stemming.

De heer **DEN UYL** (PvdA): Mogen wij twee minuten schorsen?

De **VOORZITTER**: Ik schors de vergadering. Ik heropen de vergadering. A1, stemverklaringen? Dat is niet het geval. Mag ik de tegenstanders vragen de hand op te steken? Dat is de fractie PVV, de overige leden voor, zodat het amendement is aanvaard. A2, stemverklaringen? Dat is niet het

geval. Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties GL, SP, PvdD, ONH, de overige leden tegen, zodat het amendement is verworpen. A3, stemverklaringen?

Mevrouw **VAN DUIJN** (PvdA): Voorzitter. De PvdA blijft het belang van klimaat benadrukken en wij zullen erop toezien dat het Parijs-akkoord wordt nageleefd. Wij danken de gedeputeerde voor de toezegging dat dit in alle aspecten van het provinciaal beleid wordt doorgevoerd en daar blijven wij graag bij betrokken. Wij stemmen tegen.

De **VOORZITTER**: Geen andere stemverklaringen? Dat is het geval. Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties GL, SP, PvdD, ONH en CU/SGP, de overige leden tegen, zodat het amendement is verworpen. Motie 4, van de PVV. Stemverklaringen? Dat is niet het geval. Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties PVV, ONH en 50plus, de overige leden tegen, zodat de motie is verworpen. Dan de stemming over de voordracht. Stemverklaringen? Dat is niet het geval. Mag ik de tegenstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties GL, PVV, PvdD, de overige leden voor, zodat de voordacht is aanvaard.

11. Statenvoordracht 6 Opdracht aan GS tot opstellen Referendumverordening

De **VOORZITTER**: Hieraan ten grondslag ligt een voorstel van een werkgroep onder leiding van de heer Van der Sluijs. De griffie heeft dat voorstel verwerkt in een voordracht en het presidium is met het voorleggen aan de Staten akkoord gegaan. Als eerste wil ik de heer Van der Sluijs vragen er iets over te zeggen.

De heer **VAN DER SLUIJS** (PVV): Voorzitter. Zoals het zich laat aanzien, krijgt de referendumverordening uit 1997 die in 2007 een technische update heeft gehad, op korte termijn een opvolger. Na een poging van de PVV-fractie om een referendum te organiseren conform de oude verordening heeft het presidium op 7 september 2015 besloten een werkgroep samen te stellen die als opdracht kreeg te onderzoeken of er voldoende draagvlak is voor een nieuwe referendumverordening en zo ja, hoe deze er dan op hoofdlijnen uit moet zien en ten tweede te onderzoeken hoe moet worden omgegaan met de huidige verordening. Voor wat betreft onderzoeksopdracht 1 is de werkgroep gebleken dat er voldoende draagvlak is binnen de fracties, getuige de voordracht van vandaag waarin een raadgevend correctief referendum in stemming zal worden gebracht. Als de voordracht wordt aangenomen, kunnen wij met zekerheid stellen dat er voldoende draagvlak is binnen PS. Als voorzitter van de werkgroep Referendumverordening ben ik verheugd dat de eerste grote stap, namelijk het geven van de opdracht aan GS om een nieuwe referendumverordening op te stellen, vandaag in stemming kan worden gebracht. In de werkgroep is flink gediscussieerd door voor- en tegenstanders van een referendumverordening over nut en noodzaak en onderzoeksopdracht 2, hoe moet worden omgegaan met de huidige verordening. Wij stellen vandaag nog niet een nieuwe verordening vast. GS krijgen de opdracht dit jaar een verordening op te stellen binnen de kaders van deze voordracht en totdat de nieuwe bakens zijn gezet en bekrachtigd, is afgesproken om de huidige verordening te handhaven. Vandaag bepalen wij alleen de kaders voor de nieuwe verordening. De

voordracht zal niet alleen aan de voorkant – de verordening zelf – , maar ook aan de achterkant – de uitvoering bij gemeenten en geld reserveren – worden vormgegeven door GS. Als laatste wil ik alle collega-Statenleden bedanken voor hun constructieve inbreng, zowel de voor- als tegenstanders, en een speciaal woord van dank aan de collega's van de griffie en ambtelijke ondersteuning. Zonder hun inbreng en expertise was het resultaat een stuk minder geweest.

De heer **BUIJTENDORP** (D66): Voorzitter. "We moeten een revolutie maken voordat die uitbreekt, een stille revolutie die kanalen graaft voor de burgers en hun frustraties naar de centra van de macht en dat met vreedzame middelen." Aldus Hans van Mierlo ongeveer een halve eeuw geleden. Het raadgevend referendum waar we het vandaag over hebben, is een van die kanalen, een kanaal naar deze Staten. Als D66 hebben wij het afgelopen jaar veel tijd besteed aan de referendumwerkgroep. Wij zien daarvan heel veel terug in de voorliggende opdracht aan GS om de provinciale referendumverordening op te stellen en dat inclusief vernieuwende elementen zoals het systeem van het meerderheidsquorum. Een systeem dat een einde kan maken aan de ondoorzichtige opkomstdrempels die uitnodigen tot strategisch stemgedrag. Wat ons betreft ligt er een raamwerk dat ook andere provincies kan helpen over de streep te trekken, want een minderheid van de provincies heeft op het moment zo'n verordening. Bestuurlijke vernieuwing staat bij D66 hoog in het vaandel. Daarom was het voor ons ook procesmatig inspirerend om op deze vernieuwende wijze in deze Statenbrede werkgroep aan dit voorstel te mogen meewerken. Dankzij de aftrap waarbij eenieder – en dat vond ik een bijzonder moment, ook voor mijzelf – zijn persoonlijke politieke overtuigingen deelde, hielp enorm om daarna met elkaar heel goede discussies te hebben, een inhoudelijk debat met begrip voor elkaars standpunten. Mooi was dat daarin ook bijna alle partijen, ook die die vanuit hun beginselen moeite met het referendum hebben, toch constructief meedachten, ook eenmansfracties die beperkt in hun tijd zaten terwijl het een tijdrovend proces was. Dat ze constructief meedachten, wetend dat we bezig waren met een bouwsteen van ons democratisch bestel. Het gaf me veel energie te zien hoe het is gelukt voor dit brede onderwerp met elkaar de verbinding te zoeken. Ondanks de soms grote meningsverschillen delen we de passie voor een goed bestuur en dat is mooi daaraan deel te nemen. Dat gaf een bijzonder gevoel, en daarvoor dank. Nu aan de slag. Wij hebben ons ook sterk gemaakt voor het nauw betrekken van de gemeenten bij de logistieke uitwerking, aangezien het de gemeenten zijn die een hele belangrijke rol in de uitvoering spelen. Dat was een belangrijk knelpunt bij de oude verordening. Wij hebben begrepen dat dit in Utrecht zeer verbindend heeft gewerkt in de relatie tussen provincie en gemeente. Al met al dus een mooi kader waarmee we GS graag de komende maanden aan het graven zetten, aan het graven van een vreedzaam kanaal naar de macht.

De **VOORZITTER**: Dat was overigens een andere voorman van D66 die ooit onder die titel een boekje publiceerde.

De heer **KRAMER** (GL): Voorzitter. Ik sluit 100% aan bij de vorige spreker over het proces. Wij leven in een tijd waarin geen politicus het zich kan permitteren om niet te reflecteren op de principes en werking van onze democratie. De geschiedenis leert – en ook recente ontwikkelingen in Amerika en Turkije – dat democratieën leiders kunnen voortbrengen die zich al

dan niet in naam van het volk, richten op ondergraving van waarden die juist de grondslag vormen voor de democratische rechtstaat, zoals het gelijkheidsbeginsel en de persvrijheid. Voor GL en bijna alle andere partijen valt daar niet mee te marchanderen. Een levende democratie vraagt echter om meer dan een verdediging van deze waarden en van het parlementaire stelsel waarin die gestalte krijgen. Wezenlijk voor een actieve democratie is de betrokkenheid van de burgers bij de beleids- en besluitvorming. Niet alleen getrapt via de gekozen volksvertegenwoordigers, maar ook directe vormen van burgerparticipatie die daarop een aanvulling zijn. In de fase voorafgaand aan de politieke besluitvorming zijn er ons inziens betere en meer interactieve instrumenten voorhanden dan het ja/nee referendum, maar als een besluit eenmaal is genomen en kennelijk maatschappelijk omstreden, is het van belang om de kiezers onder voorwaarden in de gelegenheid te stellen zich daarover uit te spreken, zodat de volksvertegenwoordigers gehouden zijn daar opnieuw over te besluiten waarbij de uitslag van het referendum indien geldig, zeer zwaar dient te wegen. Dit type referendum dat wij als raadgevend en semi-correctief aanduiden, past binnen het advies van de werkgroep en de daarop gebaseerde opdracht aan GS. Derhalve steunen wij de inmiddels gecorrigeerde voordracht. Wel merken wij op dat onze uiteindelijke instemming met wijzigingen van de referendumverordening in de vorm van een nieuwe verordening zal afhangen van de wijze waarop het werkgroepadvies wordt uitgewerkt – dat zal voor meer partijen gelden – met name de voorwaarden waaronder sprake is van een geldige referendumuitslag. De voorkeur van de werkgroep voor optie 3 die zojuist is beschreven door D66, is voor ons meer dan een voorkeur, omdat dat model aanzet naar de stembus te gaan en strategisch opkomstgedrag tegengaat.

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Voorzitter. Mijn fractie, en ik in het bijzonder, ervaren deze voordracht als een moeilijke spagaat. Een onwerkbare verordening is niet goed. In de commissie heb ik daarom meegedacht vanuit een technische rol om te adviseren hoe een werkbare referendumverordening eruit zou moeten zien. Tegelijkertijd is mijn fractie een groot voorstander van de representatieve democratie. De referenda in de afgelopen periode hebben niet bijgedragen aan ons vertrouwen in dit middel. Tegelijkertijd is input van inwoners en burgers voor het beleid van essentieel belang. Er zijn mooie voorbeelden van onlinesystemen die het publieke debat ondersteunen, bijvoorbeeld argu.co. Wij zouden liever gaan experimenteren met dit soort vormen van meepraten dan referenda organiseren. Al met al zal ik in mijn politieke rol nu tegen het uitwerken van deze verordening stemmen. Het is volgens ons niet goed te verantwoorden nu in te stemmen met een kostbare exercitie om een verordening uit te werken als wij nu al weten dat wij uiteindelijk hoogstwaarschijnlijk tegen de verordening zullen stemmen.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Voorzitter, gistermiddag keek ik naar Buitenhof en zag daar de heer Wiegel betogen dat het referendum de bijl aan de wortel van de democratie is. Tegenover hem zat de heer Baudet die vindt dat Nederland bestuurd zou moeten worden middels louter referenda. Beide overtuigingen zijn onzes inziens uitersten. Onze fractie ziet het referendum in een ander perspectief. De Noord-Hollandse PvdA beschouwt het referendum als een democratisch instrument. Daarvoor zou – mits er een uiterst zorgvuldige procedure in acht wordt genomen – de weg niet bij voorbaat afgesneden moeten worden omdat er geen verordening is of omdat er

een oude onwerkbare verordening is. Dus dat GS met deze voordracht worden verzocht om een nieuwe referendumverordening op te stellen en te bedenken volgens de richtlijnen van de werkgroep en daar aan het einde van het jaar mee te komen, vinden wij een heel goed idee en voornemen.

Mevrouw **KEUR** (CDA): Voorzitter. Het verkiezingsprogramma van het CDA voor de komende Tweede Kamerverkiezingen schrijft: “Wij vinden het raadgevend referendum geen goed instrument. Het vergroot en verscherpt de tegenstellingen in de samenleving in plaats van dat het draagvlak voor een voorstel wordt vergroot.” Het zal u duidelijk zijn dat wij ons kunnen vinden in deze tekst en in zijn algemeenheid tegen referenda zijn. Dat betekent dat wij geen voorstander zijn van een referendumverordening voor onze provincie en het opstellen daarvan een onnodige exercitie vinden, want dit zal veel tijd en energie en geld kosten van provincie en gemeenten, om nog maar te zwijgen van het uiteindelijk daadwerkelijk houden van een referendum. Wij zijn voorstander van het betrekken van de burger bij de politiek en de besluitvorming, maar vinden het referendum daar niet het juiste middel voor. Het CDA zal tegen de voordracht stemmen.

De heer **DE WIT** (VVD): Voorzitter, een tweetal opmerkingen. Het is geen geheim dat de VVD geen voorstander is van referenda. In ons democratische bestel kennen wij een representatieve vertegenwoordiging en vrije algemene verkiezingen. Checks and balances zijn voldoende geregeld in the rule of law. Waar politieke besluitvorming plaatsvindt, staan er voldoende wegen open om te horen wat er leeft, wat de temperatuur van het badwater is, zodat met het oog op het algemeen belang besluiten kunnen en moeten worden genomen waar niet iedereen het altijd mee eens is. Na het besluit staat altijd de weg open naar de Raad van State. Ook een raadgevend referendum op reeds genomen besluiten is voor de VVD geen geschikt middel. De wedstrijd is dan namelijk al gespeeld. Omdat de huidige verordening moeilijk uitvoerbaar is, is met een batterij aan argumenten waar rekening mee gehouden moet worden gehouden, een opdracht gegeven aan GS. Het betrekken van alle gemeenten en helderheid scheppen met betrekking tot wanneer het wel en niet geldig is. Als er dan een raadgevende referendumverordening moet worden opgesteld, zou er eentje ontwikkeld moeten worden die geldt voor alle provincies, dit om te voorkomen dat door gevoelens rondom rechtsongelijkheid tussen provincies het onderwerp wordt van een raadplegend referendum. De VVD stemt tegen de voordracht.

De heer **VAN DER SLUIJS** (PVV): Voorzitter. Ik heb niet echt vragen aan de voorzitter gehoord. Ik heb ook geen verrassingen gehoord. Het was al in de werkgroep bekend dat bepaalde partijen zouden tegen stemmen. Mede dankzij hun constructieve inbreng is de voordracht het gewogen gemiddelde van wat alle partijen hebben ingebracht. Er zijn complimenten gemaakt over hoe de discussies hebben plaatsgevonden en daar sta ik volledig achter, want ik heb de discussies ook als zeer plezierig ervaren en iedereen heeft zich daarin kunnen geven.

De **VOORZITTER**: Ik begin met het complimenteren van de werkgroep met het op tafel leggen van dit product. In deze fase toch een drietal kanttekeningen. In de eerste plaats is punt 5 uit de voordracht gelet op recente ontwikkelingen en signalen, wel even in een ander licht komen staan en de vraag is of de digitale wijze van indiening nog wel helemaal kan. In dat opzicht toch even

een slag om de arm. In de tweede plaats en daar is door een paar sprekers aan gerefereerd, een boeiend proces met gemeenten, dat zal het ongetwijfeld in deze provincie ook zijn, maar de Staten moeten er mentaal rekening mee houden dat daar weleens een rekening aan vast kan komen te hangen als er daadwerkelijk zou worden besloten tot een referendum. De derde kanttekening heeft betrekking op het einde van het jaar. Natuurlijk zal het uiterste geprobeerd worden om dat te doen, maar daar wil ik mij niet helemaal op vastleggen namens het college. Volgens mij kunnen wij overgaan tot stemming of is er behoefte aan een tweede ronde of doen wij dat per stemverklaring waarvoor u iets ruimer de tijd krijgt?

De heer **BUIJTENDORP** (D66): Voorzitter, twee puntjes. Voor de record: de heer Van Mierlo heeft in een congres van 1968 de term kanalen graven gebruikt en de heer Glastra van Loon heeft daar ook mooie dingen over geschreven. Inhoudelijk één puntje. U verwijst naar het digitale aspect. Dat delen wij volledig. In het voorstel staat in de bijlage bij de digitale mogelijkheden ook nadrukkelijk benoemd dat naar dit soort problemen gekeken moet worden.

De **VOORZITTER**: In de voordracht staat: “De verordening moet ruimte bieden voor een digitale wijze van indiening van eventueel kennisgevingen, inleidende verzoeken en steunverklaringen.”

De heer **BUIJTENDORP** (D66): In de toelichting bij de digitale mogelijkheden staat de uitleg dat daar wel naar die zaken gekeken moet worden.

De **VOORZITTER**: Ik maak een voorbehoud dat hier door een speciale bril naar gekeken moet worden. Die opmerking maak ik liever aan de voorkant dan aan de achterkant. Stemverklaring.

De heer **VAN DER SLUIJS** (PVV): Wat betreft punt 5, het is alleen nog maar het verzoek om een referendum te organiseren. Mensen hoeven zich alleen maar aan te melden voor het verzoek. De uiteindelijke stemming voor een referendum kan altijd op papier.

De **VOORZITTER**: Nee, maar toch even. Geen andere stemverklaringen? Mag ik de tegenstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties CDA, VVD, CU/SGP, de overige leden voor zodat de voordracht is aanvaard.

11.a. Hamerstukken waarover gestemd wordt
8.b. Statenvoordracht 2 Aanwijzen lid werkgeverscommissie voor de Statengriffie
8.c. Statenvoordracht 1 Aanwijzen lid Algemene Vergadering Interprovinciaal Overleg (IPO)
8.f. Aanwijzing GS-leden in Algemeen Besturen van recreatieschappen en Plassenschap

De **VOORZITTER**: Mijn voorstel is om het in een ronde te doen met drie stembriefjes. De namen staan erop en u kunt gewoon voor of tegen invullen. Er moet nog een commissie van stemopneming worden benoemd en mijn voorstel is om daarin te benoemen mevrouw Strens (D66), de heer Bruggeman (SP), de heer Heijnen (CDA) en mevrouw Kaamer van Hoegee (VVD). De stembriefjes worden uitgedeeld.

De heer **DEN UYL** (PvdA): U zei, u kunt voor of tegen invullen. Als ik naar het stembiljet kijk, moet ik een rondje kleuren. Dat mag met een blauwe pen?

De **VOORZITTER**: Ja, dat mag met een blauwe pen. Heel terecht! Anders had u er een rood potlood bij gekregen. Alles ingeleverd? Dan is de vergadering geschorst. Ik heropen de vergadering en geef het woord aan mevrouw Kaamer van Hoegee, voorzitter van de commissie van stemopneming.

Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE** (VVD): Voorzitter. Om te beginnen het aanwijzen van het GS-lid in het Algemeen Bestuur recreatieschappen en plassenschap. Er zijn in totaal 50 stemmen uitgebracht. Op gedeputeerde Tekin zijn uitgebracht 46 stemmen voor en 4 tegen. Er zijn geen ongeldige stemmen en ook geen blanco stemmen. Aangezien de heer Tekin de volstrekte meerderheid van stemmen op zich heeft verenigd, wordt hij benoemd.

De **VOORZITTER**: De heer Tekin wordt benoemd. Van harte gelukgewenst.

Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE** (VVD): Het aanwijzen van het lid werkgeverscommissie voor de Statengriffie. Er zijn in totaal 50 stemmen uitgebracht. Op mevrouw Doevendans zijn uitgebracht 45 stemmen voor en 4 tegen. Er zijn geen ongeldige stemmen uitgebracht en een blanco stem. Aangezien mevrouw Doevendans de volstrekte meerderheid van stemmen op zich heeft verenigd, wordt zij benoemd.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Doevendans is benoemd.

Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE** (VVD): Aanwijzen lid Algemene Vergadering Interprovinciaal Overleg. Er zijn in totaal 50 stemmen uitgebracht. Op mevrouw Jellema zijn uitgebracht 44 stemmen voor en 6 tegen. Er zijn geen ongeldige stemmen uitgebracht en geen blanco stemmen. Aangezien mevrouw Jellema de volstrekte meerderheid van stemmen op zich heeft verenigd, wordt zij benoemd.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Jellema is benoemd. Ik dank de commissie voor haar werkzaamheden.

12. Vragenuur

De heer **DEN UYL** (PvdA): Voorzitter. Mede namens de fracties SP, GL en 50plus heeft de PvdA een aantal vragen over de outsourcing van brug- en sluiswachters. Het kan niemand ontgaan zijn dat er behoorlijk wat gebeurd is de afgelopen weken, maanden op dit vlak, waarbij twee vragen primair aan de orde zijn. Een, hoe gaat het met betrokken mensen die jarenlang hun best voor de provincie hebben gedaan als het gaat over de bruggen- en sluisbediening en anderzijds wat betekent dit proces voor de veiligheid en continuïteit van brug- en sluisbediening in Noord-Holland. Hier is meerdere malen over gesproken, ook in de commissie, maar wij hebben geprobeerd terug te halen hoe dat besluitvormingsproces nou gelopen is en wij zijn tot de

conclusie gekomen dat sommigen op het verkeerde been zijn gezet. Je kunt niet anders zeggen. Dat zal ongetwijfeld niet intentioneel zijn geweest, maar als ik in de brief van GS van 2013 aan PS lees: “In de marktconsultatie geven marktpartijen aan de groep brugwachters in een keer over te kunnen nemen als hun werk mee overgaat” en in 2014 schrijven GS aan PS: “Daarnaast is uit de marktverkenning gebleken dat er voldoende interesse bestaat bij marktpartijen om de taak bediening kunstwerken en het personeel over te nemen” kunnen wij niet anders hebben gelezen dan hier bedoeld was, al het betrokken personeel. En toch hebben GS in 2015 een uitbestedingstraject in gang gezet waarover de Staten pas in 2016 zijn geïnformeerd, waarbij nadrukkelijk de overname van het betrokken personeel anders dan de provinciale ambtenaren – maar dat was inmiddels een handjevol – geen voorwaarde in de uitbesteding was. Wij hebben de volgende vragen over het historische proces, hoe hebben de Staten dit nou kunnen weten en het andere, hoe gaat het met de mensen die voor een belangrijk deel zonder werk dreigen te komen en hoe gaat het met de veiligheid. Wij hebben de volgende vragen: wanneer zijn PS geïnformeerd over het feit dat er ten aanzien van brug- en sluiswachters geen sprake was van outsourcing waarbij de groep brugwachters in een keer zou overgaan als hun werk meegaat, maar van de uitbesteding waarbij geen voorwaarden gesteld zijn ten aanzien van de overname van betrokken personeel behoudens betrokken provincieambtenaren, daar is duidelijk geen probleem. Welke overwegingen hebben GS gehad om de Staten niet vooraf over de voorwaarden van uitbesteding te informeren? Kunt u in vervolg op de toezegging van GS in de commissie M&F van 16 januari 2017, waar door GS helder is toegezegd dat de Staten zouden worden geïnformeerd op een termijn van twee tot drie weken, de Staten informeren over de actuele stand van zaken over de uitbesteding aan Trigion ten aanzien van de volgende aspecten: de indienstneming van vast personeel van ODV door Trigion. Dat gaat over 24 zeer ervaren en nautisch onderlegde medewerkers waarvan GS in 2013 hebben gezegd dat zij in zekere zin onvervangbaar waren. Hoe zit het daarmee? Wat is het aanbod van Trigion aan het tijdelijk personeel, waar al die berichten over in de krant kwamen, middeleeuwse arbeidsverhoudingen las ik. Dat zal niet uit de lucht zijn komen vallen. Ten slotte de vraag, nu er geen overeenstemming lijkt te zijn tussen ODV en Trigion over de overname van het nautisch geschoolde personeel, hoe zit het met de waarborging van de veiligheid middels de aanwezigheid van voldoende opgeleid personeel bij de brug- en sluisbediening per 1 april 2017? Moeten wij ons zorgen maken of is dat niet aan de orde?

Gedeputeerde **VAN DER HOEK**: Voorzitter, het antwoord op de eerste vraag, wanneer zijn de Staten geïnformeerd over het feit dat er ten aanzien van de brug- en sluiswachters geen sprake was van outsourcing, waarbij de groep bruggenwachters in een keer zou overgaan. Het antwoord daarop en ik ga daar vrij uitgebreid op in en als dat niet voldoende is, dan moeten wij er in de commissie over doorpraten, per brief van 25 april 2013 zijn PS geïnformeerd over het voornemen om de taakbediening kunstwerken te outsourcen. Uit die brief kan worden opgemaakt dat het gaat om het outsourcen van 16 eigen provinciale medewerkers, die bij de taak betrokken zijn. Dat kunt u lezen op pagina 2, tweede alinea, laatste zin, om precies te zijn. In dezelfde alinea is aangegeven dat sinds 2006 bedieningspersoneel van marktpartijen wordt ingehuurd en ook staat er in die alinea dat de marktconsultatie aangaf dat er bij marktpartijen bereidheid bestond om brugwachters over te nemen mits hun werk meegaat. Bij brief van 4 december 2014 aan PS is het

voornemen tot outsourcing ook bevestigd en daarin staat dat uit de marktverkenning is gebleken dat er voldoende interesse bestaat om de taakbediening kunstwerken en het personeel over te nemen. Volgens mij refereerde u daar net aan, maar bedoeld werd het eigen provinciale personeel. In de beantwoording van de vragen van de SP op 1 september 2015 is in de inleiding door GS duidelijk aangegeven dat geen sprake is van overgang van onderneming van de zittende opdrachtnemer ODV Maritiem ingehuurde bedienaren. In het antwoord op vraag 4 is dan ook aangegeven waarom de ingehuurde bedienaren niet mee zijn overgegaan. In de offerteaanvraag is geen bepaling opgenomen dat de thans ingehuurde bedienaren moeten worden overgenomen door de winnende inschrijver. De reden daarvan is dat de provincie niet als werkgever verantwoordelijk is voor de ingehuurde bedienaren. Dan vraag 2, welke overwegingen hebben GS gehad om de Staten niet vooraf over de voorwaarden van de uitbesteding te informeren? In de brief van 25 april 2013 aan PS hebben GS aangekondigd dat zij met de OR en vakorganisaties in het Georganiseerd Overleg zouden overleggen over het voorgenomen besluit tot outsourcing. Het mag duidelijk zijn dat deze partijen de voorwaarden aan de outsourcing zouden stellen, zoals gebruikelijk ook met name met betrekking tot de personele overgang van het eigen provinciale personeel. Er is geen aanleiding om PS vooraf te informeren over de in het programma van eisen opgenomen voorwaarden, omdat het om een uitvoeringsbevoegdheid van GS gaat en wij ervan uit zijn gegaan dat door middel van de inzet van het Georganiseerd Overleg er ook voldoende aandacht zou zijn voor de juiste voorwaarden van de outsourcing. Drie, kunt u in het vervolg op de toezegging aan PS in de commissie M&F van 16 januari de Staten informeren over de actuele stand van zaken. Ja dat kunnen wij, maar dat is dan even een tussenstand. Dan vraagt u om drie aspecten, de indienstneming van het vast personeel van ODV door Trigion. Daarvan is de stand van zaken dat tot op heden zes vaste medewerkers van ODV een arbeidsovereenkomst met City 360 – de onderaannemer van Trigion – hebben getekend. Aan een vaste medewerker is een arbeidscontract aangeboden, maar nog niet ontvangen. Met twee vaste medewerkers van ODV Maritiem die geïnteresseerd zijn in een overstap, is een afspraak gepland. Elf vaste medewerkers willen niet overstappen naar City 360. Met hen is geen overeenstemming bereikt over de arbeidsvoorwaarden. ODV heeft aangegeven voor hen een andere werkplek te zoeken. Een vaste medewerker heeft een contract bij City 360 aangeboden gekregen, maar blijft bij ODV, omdat hij daar een beter contract heeft gekregen. Dan het aanbod van Trigion aan het tijdelijke personeel van ODV. Dat is wat lastiger, want ODV heeft aangegeven dat vanuit privacyoverwegingen zij geen namen van tijdelijke medewerkers, seizoenskrachten, kan verstrekken aan City 360, zodat die medewerkers niet actief door City 360 kunnen worden benaderd. Er zijn aan de andere kant wel een aantal medewerkers die zelf City 360 hebben benaderd en acht tijdelijke medewerkers hebben een contract met City 360 getekend. Met twee tijdelijke medewerkers van ODV Maritiem is een afspraak gepland en vandaag in het overleg tussen City 360, ODV en O&A is afgesproken dat ODV bij de tijdelijke medewerkers onder de aandacht zal brengen dat City 360 nog steeds op zoek is naar tijdelijke medewerkers, dus als zij zich daar melden, dan ga ik ervan uit dat dit tot een nader gesprek leidt. Dan de allerlaatste vraag, de waarborging van veiligheid middels de aanwezigheid van voldoende opgeleid personeel. Er is inmiddels in de op 1 februari jl. ondertekende uitbestedingsovereenkomst opgenomen dat moet worden voldaan aan de eisen die de provincie stelt. Pas als de bedienaren beschikken over de vereiste opleiding en is voldaan aan het door de provincie gehanteerde inwerkprotocol, dan kunnen de bedienaren worden ingezet op

de bediening. Met Trigion/City 360 wordt de voortgang op dit punt iedere week in het transitieoverleg besproken. In het heden gehouden overleg tussen City 360 en ODV en de provincie is het inwerkschema voor de in te zetten bedienaren afgestemd. Dat is de tussenstand. Ook vandaag is nog kortgesloten en ziet het ernaar uit dat iedereen op tijd is ingewerkt en beschikt over de vereiste opleiding. Mocht dat anders lopen, dan wordt u daar uiteraard over geïnformeerd, maar dan is dat zeker als eerste een punt van zorg en aandacht voor GS en zullen wij daarop sturen.

De heer **DEN UYL** (PvdA): Voorzitter. Veel dank aan de gedeputeerde voor het uitgebreide en gedetailleerde antwoord. Dat neemt de zorg voor een deel van het betrokken personeel niet weg, want een aantal mensen is blijkbaar overgegaan, prima, ook heel erg goed dat de provincie er zo bovenop zit en dat leidt tot de vraag of in de toekomst gezien deze ervaring, de regelgeving moet worden aangepast. De regelgeving was zoals die was, maar op een punt kan ik het toch niet laten. De heer Van der Hoek verwijst naar de brief van april 2013 en zegt vooral uit de tweede zin van de tweede alinea van pagina 2 kun je opmaken dat het hier vooral provinciaal personeel betrof, maar die tweede zin luidt: “Sinds 2006 wordt bedieningspersoneel van een marktpartij ingehuurd. In de marktconsultatie gaven marktpartijen aan de groep brugwachters in een keer te kunnen overnemen als ook hun werk meegaat.” Dus ik moet begrijpen uit de zinsvolgorde dat de derde zin niet slaat op wat in de tweede zin staat. Eerlijk gezegd, ik blijf in toenemende mate overtuigd van het feit dat de bedoeling van GS in 2013 en 2014 niet overgekomen is bij de Staten. Achteraf gezien had ik het wijzer gevonden dat wij als Staten wat scherper GS hierop ondervraagd hadden, dan dat GS brieven hadden geschreven die nog duidelijker waren voor een gewoon Statenlid. Ik vind dat er nog heel veel over te zeggen is, maar ik waardeer zeer de wijze waarop GS er blijk van geven dat zij er bovenop zitten, want dat is heel helder uit de beantwoording van de heer Van der Hoek. Daarom de volgende vraag. Als u ziet als GS hoeveel onrust en aandacht die u bestuurlijk nodig heeft in dit proces in de wetenschap dat er toch een aantal mensen tussen wal en schip valt, was het dan achteraf niet efficiënter geweest om het proces met de Staten duidelijker en helderder in te gaan? Het is allemaal voor uw tijd, mijnheer Van der Hoek, maar deze vraag doemt toch op.

Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Voorzitter, Ik ben heel blij met het betoog van de heer Den Uyl. Wat mij betreft is het antwoord van GS later geconstrueerd, want ik kan hier niet uit opmaken dat het heel duidelijk in die zinnen staat, dat hiermee werd bedoeld alleen het personeel van de provincie. Volgens mij staat dat niet duidelijk in die zin aangegeven. Dit besluit is genomen voor mijn tijd, maar mijnheer Den Uyl zat hier wel in de vorige periode, dus als hij het al niet snapt, wie moet het dan wel snappen?

De **VOORZITTER**: Daar moet de gedeputeerde antwoord op geven.

Gedeputeerde **VAN DER HOEK**: Van een gedeputeerde wordt blijkbaar verwacht dat alles duidelijk is ongeacht of hij de voorgeschiedenis kan dromen of niet. Even voor de goede orde, ik heb niet gezegd de tweede zin. Ik heb gezegd de tweede pagina, tweede alinea, laatste zin. Daar hebben wij het over. Ik heb de brief nu niet paraat, voor alle duidelijkheid. Er is nu heel veel

aandacht gekomen maar het is een taak van GS om dit uit te voeren. Als nieuwe portefeuillehouder op dit dossier lijkt mij dat daar de crux zit en wij kunnen het erover hebben dat wij voortaan nog duidelijker en beter in kaart moeten brengen wat de gevolgen zijn op het moment dat wij een informatiebrief sturen. Ambtelijk heb ik de achterliggende gedachte begrepen dat als je er iets van moet leren, wij ervan uit zijn gegaan dat het een GS verantwoordelijkheid is, dus wij informeren u op hoofdlijnen over wat er gaat gebeuren en wij zijn vooral verantwoordelijk voor wat er met ons eigen personeel gebeurt, omdat wij er niet van uitgaan dat wij verantwoordelijk zijn voor het personeel van derden en vanuit die gedachte is die brief destijds blijkbaar opgesteld. U hebt daar niet in gelezen dat het alleen maar over eigen personeel gaat, maar volgens ons was dat duidelijk genoeg. Als wij er iets van moeten leren, is dat blijkbaar het effect van dat het ook nog gevolgen heeft voor personeel van derden waarvoor wij niet verantwoordelijk zijn, dat wij dat dan blijkbaar als ik uw vraag hoor en die van sommige anderen die al een aantal vergaderingen daarover het woord hebben gevoerd, beter inzichtelijk en duidelijk maken, zodat de discussie aan de voorkant gevoerd kan worden in plaats van achteraf. Het is mij een lief ding waard om hier niet elke commissievergadering op terug te komen.

De **VOORZITTER**: Dat kunt u ook beschouwen als een toezegging. Dan de motie Vreemd.

Gedeputeerde **POST**: Voorzitter, het huidige buurtbusbeleid van de provincie is dat zowel aan buurtbusverenigingen als concessiehouder niet is opgelegd om buurtbuslijnen toegankelijk te maken. Dat hangt met een aantal aspecten samen. Vanuit het huidige wettelijke kader ligt er geen verplichting om openbaar vervoer met acht persoonsbussen zoals buurtbussen, rolstoeltoegankelijk aan te bieden. Ook zijn er geen concessieafspraken – waaronder het programma van eisen van de provincie – met de vervoerder over de verplichting opgelegd aan het buurtbusvervoer in relatie tot de rolstoeltoegankelijkheid. Als toelichting daarop, de wet spreekt van bussen en in concreto valt een buurtbus onder de term auto en daarom is er geen juridische verplichting om die buurtbussen rolstoeltoegankelijk te maken. De provincie heeft wel aan de vervoerder gevraagd hoe zij staan tegenover rolstoelvervoer op buurtbuslijnen. Connexxion heeft bij de provincie aangegeven dat de vervoerder wettelijk aansprakelijk is voor alles wat eventueel mis kan gaan met rolstoelvervoer in buurtbussen. Connexxion heeft te weinig invloed op de uitvoering van het rolstoelvervoer door buurtbussen en vrijwillige buurtbuschauffeurs en vindt daarom het risico te groot om die aansprakelijkheid te dragen. In gezamenlijk overleg met alle tien buurtbusbesturen in Noord-Holland is de kwestie van rolstoeltoegankelijkheid voorgelegd en besproken. Afgezien van één buurtbusvereniging waren alle overige buurtbusbesturen voor het standpunt dat rolstoelvervoer is ondervangen door het gemeentelijk doelgroepenvervoer, want kleinschalig rolstoelvervoer betreft een wettelijke verantwoordelijkheid van gemeenten, die daarvoor professionele taxi- of andere vervoerders aannemen met de benodigde expertise en opleiding om dergelijk gespecialiseerd vervoer aan te kunnen bieden. Dat houdt in dat het onderzoek waar u in de motie om vraagt, in feite al door de praktijk is uitgevoerd. Daarom ontraad ik de motie, omdat je daarmee het risico loopt dat de buurtbusverenigingen geen vrijwilligers meer krijgen omdat die verantwoordelijk gaan worden voor het rolstoelvervoer, nog afgezien van het feit dat de buurtbus gaat concurreren met het WMO-vervoer. Ik kan mij

voorstellen dat het handiger is om in de commissie terug te komen op dit onderwerp. Die suggestie wil ik de indieners van de motie meegeven.

De **VOORZITTER**: Dat zou er procedureel op neerkomen dat de motie wordt aangehouden of ingetrokken en dat u in de commissie afconcludeert wat de verdere toekomst van de motie is.

Mevrouw **VAN DUIJN** (PvdA): Voorzitter. Dank voor de antwoorden. Er ligt nu zoveel informatie op tafel dat het goed is om er in de commissie verder over te praten, dus wij houden hem aan.

De **VOORZITTER**: Dat geldt ook voor de heer Heijnen? De motie is aangehouden, dus er hoeft verder niet te worden gestemd. Het wordt vervolgd in de commissie.

13. Sluiting

De **VOORZITTER**: Daarmee zijn wij om 17.38 uur aan het einde gekomen van onze vergadering, een half uur over onze tijd, maar dat valt binnen de normale marges. Wij zien elkaar terug op 13 maart en ik wens u wel thuis.

***

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 2001 DA HAARLEM

De leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Provinciale Staten
Uw contactpersoon
M.C.F.R. Frijns
AD/STG

Doorkiesnummer (023) 514 3503
frijnsm@noord-holland.nl

Betreft: uitnodiging Statenvergadering 6 februari 2017

Datum: 30 januari 2017

Kenmerk: 823951/912802

Uw kenmerk

Geachte dames en heren,

Hierbij nodig ik u uit tot het bijwonen van de vergadering van Provinciale Staten die zal plaatsvinden op **maandag 6 februari** aanstaande. De Statenvergadering begint om **13.00 uur.**

De lunch wordt u aangeboden in zaal 003 van de nieuwe vleugel. De agenda met de betreffende stukken treft u hierbij aan.

Het Presidium verwacht dat de afhandeling van de agenda de gehele middag in beslag zal nemen. Vanwege de verwachte vergaderduur wordt er in tegenstelling tot eerdere berichtgeving, geen maaltijd geserveerd na afloop.

Hoogachtend,

J.W. Remkes
voorzitter Provinciale Staten

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 3030

Houtplein 33
Haarlem [2012 DE]
www.noord-holland.nl

■ **Provinciale Staten**

Provincie Noord-Holland

Agenda PS -gewijzigd-

▪ ▪ ▪ ▪ ▪

Datum vergadering	:	*6 februari 2017*
Vergaderlocatie	:	***Statenzaal, Dreef 3, 2012 MD Haarlem***
Aanvangstijd	:	***13:00 uur***
Voorzitter	:	*dhr. J.W. Remkes*
Griffier	:	*Mw. K. Bolt*
Telefoonnummer/e-mail	:	*(023)5144755 boltk@noord-holland.nl*

1. Opening en mededelingen.

2. Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden.
2a. Installatie en beëdiging Statenlid PvdA.
2b. Installatie en beëdiging tijdelijk Statenlid PVV.
2c. Installatie en beëdiging duo-commissielid PvdA.

3a. Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding.
3b. Lijst geheimhouding PS.

4. Vaststelling notulen van de vergadering van 12 december 2016.

5. Vaststelling Strategische Statenagenda.

6. Vaststelling lijst ingekomen stukken.

7. Voortgangslijst van moties.

8. Voorlopig aangemerkt als hamerstuk (indien de commissie besluit dat het stuk geen hamerstuk is, dan wordt het stuk als volledig agendapunt aan de agenda toegevoegd):
8a. Wijziging van de Subsidieverordening fractiebijdragen Noord-Holland 2015.
Voordracht 3
Advies cie M&F
8b. Aanwijzen lid werkgeverscommissie voor de Statengriffie.
Voordracht 2
8c. Aanwijzen lid Algemene Vergadering Interprovinciaal Overleg (IPO)
Voordracht 1
8d. Kadernota Risicomanagement en weerstandsvermogen.
Voordracht 5
Advies cie M&F
8e. Vaststelling Provinciale Milieuverordening (PMV), tranche 10.
Voordracht 7
Deelverslag cie NLM
8f. Aanwijzen GS-leden in AB's recreatieschappen en plassenschap.
Voordracht 9

9. PIP Windpark Westfrisia.
Voordracht 8
Advies cie RWW

10. Europastrategie Noord-Holland 2017-2021.
    Voordracht 4
    Advies alle commissies
11. Opdracht aan GS tot opstellen Referendumverordening.
    Voordracht 6

12. Vragenuur. (Het lid van Provinciale Staten dat tijdens dit vragenuur vragen wil stellen, meldt dit onder aanduiding van het onderwerp uiterlijk een werkdag voor aanvang van de vergadering bij de voorzitter met een afschrift aan de statengriffier.)

13. Sluiting.

Spreektijdverdeling
Het presidium heeft besloten de spreektijdverdeling te baseren op 4 uren vergaderen.
De vergadering van 6 februari zal aanvangen om 13.00 uur.

Gezien de verwachte duur van de vergadering is er geen avondmaaltijd.

Voor de vergadering van 6 februari 2017 wordt de volgende verdeling gehanteerd:

VVD	22 min.
D66	20 min.
PvdA	15 min.
PVV	14 min.
SP	14 min.
CDA	12 min.
GroenLinks	10 min.
Partij voor de Dieren	10 min.
50PLUS	10 min.
ChristenUnie-SGP	10 min.
ONH	10 min.
Totaal PS	*147 min.*
Spreektijd GS	Ca. 59 min.
Technische tijd	34 min.
Totaal	**240 min.**

Lijst geheime stukken
PS vergadering d.d. 6 februari 2017
(bijgewerkt t/m PS vergadering van 12-12-2016)

ID-nr	Onderwerp	Datum voorlopig opgelegde geheimhouding door GS	Datum bekrachtiging in PS	Motivering	Voorstel of besluit GS opheffing geheimhouding	Datum PS opheffing bekrachtiging
2016-02	Voordracht 18, brief GS, advies cie M&F inzake SHIP (Sluis en Haven Informatiepunt) te IJmuiden (762435-762445)	23-02-2016	04-04-2016	Het is noodzakelijk dat de geheimhouding voortduurt tot de opening van het gebouw.		
2016-01	Voordracht 09-2016 en verslag vertrouwenscommissie inzake aanbeveling herbenoeming CdK.	n.v.t.	PS hebben op 07-03-2016 met geheim-houding ingestemd	O.b.v. artikel 61C van de Provinciewet en de verordening op de vertrouwenscommissie inzake herbenoeming CdK zijn de stukken geheim. De stukken zijn overgebracht naar het provinciaal archief en blijven gedurende 75 jaar geheim op basis van art 15 van de Archiefwet 1995 en op grond van de in lid 1, sub a en c van dat artikel genoemde gronden.		Geheimhouding gedurende 75 jaar
2015-05	Besluit, voordracht en alle onderliggende stukken m.b.t. de Toekomst RON/Hoogtij (702724/681248)	29-09-2015	09-11-2015	Geheimhouding opgelegd tot het einde van de exploitatie van HoogTij, welke wordt voorzien in 2035, dan wel zoveel eerder als het project is afgerond.		
2015-04	Consultatie Pallas (verseonnr. 648323/666397)	15-09-2015	28-09-2015	Het genoemde belang bestaat eruit dat vroegtijdige openbaarmaking van deze informatie een vertekend beeld zou kunnen opleveren en de voortgang van het project ernstig zou kunnen belemmeren. Onderhande-lingen met private partijen zullen nog gestart moeten worden. Het is wenselijk dat		

ID-nr	Onderwerp	Datum voorlopig opgelegde geheimhouding door GS	Datum bekrachtiging in PS	Motivering	Voorstel of besluit GS opheffing geheimhouding	Datum PS opheffing bekrachtiging
				de geheimhouding voortduurt totdat onderhandelingen met partijen ten behoeve van de bouw en exploitatie zijn afgerond.		
2015-02	Aanvullend rapport second opinion (Zaanstad) inzake de RON, (verseonnr. 375176/537299).	03-02-2015	02-03-2015	De geheimhouding is opgelegd tot aan het moment van de definitieve besluitvorming inzake de toekomst van RON/Hoogtij		
2015-01	GS brief d.d. 15 december 2014, inzake de Second Opinion RON/Hoogtij (375176/522583),	25-11-2014	02-02-2015	De geheimhouding is opgelegd totdat definitieve besluitvorming inzake de toekomst van RON/Hoogtij heeft plaatsgevonden		
2014-06	2 Bijlagen bij voordracht 94-2014 inzake herbenoeming bestuurder/directeur Randstedelijke Rekenkamer.	n.v.t.	*Bekrachtiging PS n.v.t. Er is wel door PS geheimhouding op de bijlagen gelegd op 15-12-2014.*	Bescherming in de persoonlijke levenssfeer		
2014-04	Brief seniorenconvent provincie Flevoland d.d. 28 mei 2014 (kenmerk 1620294) m.b.t. Randstedelijke Rekenkamer.	Geheimhouding opgelegd door CdK op 05-06-2014	23-06-2014	Geheimhouding opgelegd voor de duur van 5 jaren.		
2014-03	Deel van de bijlagen bij brief GS (310671/371873) inzake “Fast Flying Ferry-toezending beslissingen”	17-06-2014	*Bekrachtiging PS niet van toepassing in onderhavig geval, wel opnemen op lijst.*			
2014-02	Het onderzoeksrapport “notitie financiële analyse van de Fast Flying Ferry” kenmerk 311187/312241.	28-01-2014	03-02-2014	Geheimhouding opgelegd voor de duur van 5 jaren.		

ID-nr	Onderwerp	Datum voorlopig opgelegde geheimhouding door GS	Datum bekrachtiging in PS	Motivering	Voorstel of besluit GS opheffing geheimhouding	Datum PS opheffing bekrachtiging
2012-21	De geheime bijlage bij de kwartaal-rapportage Masterplan N201+ 3e kwartaal 2012 (103289/103409).	13-11-2012	17-12-2012	Concurrentiegevoelige informatie	In 2018 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	
2012-20	De juridische bijlage 2 van 10-12-2012 bij nota GS en de brief van Pels Rijcken van 10-12-2012, met als onderwerp Second Opinion juridische analyse Vos & Vennoten (18404/123180).	11-12-2012	17-12-2012	Financiële en economische belangen provincie	In 2018 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	
2012-19	De brief van Pels Rijcken van 22-11-2012, met als onderwerp onderzoek risicoanalyse (81404/111663).	27-11-2012	17-12-2012	Financiële en economische belangen provincie	In 2018 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	
2012-18	De kostenraming behorende bij het Projectplan Den Helder (87249). *(Voordracht 96.2012 over het onderwerp Programma Ruimtelijke Kwaliteit Den Helder is behandeld in PS 12-11-2012).*	02-10-2012	12-11-2012	Aanbestedingsprocedure, financiële en economische belangen provincie	In 2018 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	
2012-17	De bijlage van de halfjaar-rapportage eerste helft 2012 HOV Velsen (81295/81298).	18-09-2012	12-11-2012	Informatie over financiële randvoorwaarden en projectrisico's, financiële en economische belangen provincie	In 2018 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	
2012-16	Geheime bijlage bij de kwartaal-rapportage Masterplan N201, 2e kwartaal 2012 (2005-9747).	08-03-2005	24-09-2012	Concurrentiegevoelige informatie, financiële en economische belangen provincie	In 2018 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	
2012-15	De bijlagen 1, 2 en 3 bij de Risico-analyse Wind op Land (81404-83688).	04-09-2012	24-09-2012	Informatie over projectrisico's, financiële en economische belangen provincie	In 2018 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	
2012-12	Bijlagen over Pallas Kernreactor: - Businessplan Pallas, versie 2.0 - Assesment Booz & Co 5 juni 2012.	12-06-2012	25-06-2012	Concurrentiegevoelige informatie	In 2018 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	
2012-11	De bijlage bij kwartaalrapportage Masterplan N201+ 1e kwartaal 2012 (2012-27348).	05-06-2012	25-06-2012	Concurrentiegevoelige informatie	In 2018 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	
2012-8	Brief GS als reactie op brief van	04-04-2012	07-05-2012	*(motivatie GS volgt in lijstronde*		

ID-nr	Onderwerp	Datum voorlopig opgelegde geheimhouding door GS	Datum bekrachtiging in PS	Motivering	Voorstel of besluit GS opheffing geheimhouding	Datum PS opheffing bekrachtiging
	minister BZK d.d. 13 maart 2012 over Herindeling Gooi en Vechtstreek (2012-15911).			*juni 2014)*		
2012-6	Een bijlage bij halfjaarrapportage tweede deel 2011 HOV Velsen (2012-9808).	06-03-2012	07-05-2012	Informatie over financiële randvoorwaarden en projectrisico's, concurrentiegevoelige informatie	In 2018 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	
2012-5	De bijlage bij de kwartaal-rapportage Masterplan N201+ 4e kwartaal 2011 (2012-8865).	24-02-2012	07-05-2012	Concurrentiegevoelige informatie	In 2018 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	
2012-4	Geheimhouding opgelegd t.a.v. 2 bijlagen: • bijlage "lijst van projecten met initiatiefnemers/uitvoerders, geraamde kosten per project" • bijlage "vervaldata betaling bijdragen van de samenwerkingsovereenkomst Ruimtelijke kwaliteit zwakke schakels".	31-01-2012	05-03-2012	Financiële en economische belangen provincie	In 2018 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	
2012-3	De overeenkomst tot regeling van de voorbereiding en realisatie van een nieuwe brug over de Vecht nabij Muiden met aansluitende wegvakken ten behoeve van het lokale verkeer (2011-37898)	06-12-2011	05-03-2012	Financiële en economische belangen provincie (aanbestedingsprocedures)	In 2018 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	
2012-1	De bijlage bij de kwartaalrapportage Masterplan N201+ 3e kwartaal 2011 (2011-61162).	16-12-2011	06-02-2012	Concurrentiegevoelige informatie	In 2018 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	
2011-10	Kwartaalrapportage van het 2e kwartaal van 2011 van het Masterplan N201 (2011/45779).	14-09-2011	07-11-2011	Concurrentiegevoelige informatie	In 2018 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	
2011-7	Halfjaarrapportage HOV, 1e halfjaar 2011, vertrouwelijke bijlage, project	23-08-2011	26-09-2011	Informatie over financiële randvoorwaarden en	In 2018 of zoveel eerder als daartoe aanleiding	

ID-nr	Onderwerp	Datum voorlopig opgelegde geheimhouding door GS	Datum bekrachtiging in PS	Motivering	Voorstel of besluit GS opheffing geheimhouding	Datum PS opheffing bekrachtiging
	HOV-Velsen, PNH dossiernr. 62338 (registratienr. 2011-38949.			projectrisico's	is.	
2011-4	Kwartaalrapportage N201+ (4e kwartaal 2010, verzonden aan cie-leden M&B d.d. 24-05-2011)	08-04-2011	27-06-2011			
2011-3	• aandeelhoudersovereenkomst Provincie NH, gem. Amsterdam en gem. Zaanstad inzake Regionale Ontwikkelingsmaatschappij voor Noordzeekanaalgebied (RON); • Ondernemingsplan RON; • Samenvatting Businesscase RON; • Term scheet Hoogtij.	31-05-2011	27-06-2011			
2010-11	Kwartaalrapportage N201+ (2e kwartaal 2010, kenmerk GS 2005-9747)	08-03-2005	27-09-2010	Concurrentiegevoelige informatie	In 2018 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	
2010-9	Bijlage 5 "werkplan en begroting Pallas" behorende bij de openbare voordracht "behoud onderzoeksreactor Pallas te Petten en verzoek NRG verstrekken van een financiële bijdrage".	25-05-2010	27-09-2010	Economische en financiële belangen provincie, aanbestedingen	In 2018 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	
2010-7	Bijlagen A en B bij voordracht 40-2010 keuze tracé Boerenlandvariant.	08-06-2010	21-06-2010	Concurrentiegevoelige informatie	In 2018 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	
2010-5	Notitie over Eikenrode (kenmerk besluit GS 2010-15795). Agendering van deze notitie op 26-04-2010 t.b.v. cie FEPO.	16-03-2010	12-04-2010	Bescherming persoonlijke levenssfeer betrokkenen	Voor 12-04-2014 opnieuw bezien.	
2010-2	Het bemiddelingsrapport en de verslaglegging van de vervolg-gesprekken inzake KNSF-terrein te Muiden.	19-01-2010	08-02-2010	Economische en financiële belangen betrokken overheden	In 2018 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	
2010-1	Een concept tekst van de P14 (kenmerk: 2010-5500) m.b.t. takendiscussie provincies.	26-01-2010	08-02-2010	Besluitvorming nog niet afgerond	In 2018 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	
2009-14	3e kwartaalrapportage 2009 van project N201 (kenmerk GS 2005-9747)	08-03-2005	07-12-2009	Concurrentiegevoelige informatie	In 2018 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	
2009-13	Achtergrondnotitie vaststellings-overeenkomst in relatie tot de N201 en	24-11-2009	07-12-2009	Concurrentiegevoelige informatie, economische en	In 2018 of zoveel eerder als daartoe aanleiding	

ID-nr	Onderwerp	Datum voorlopig opgelegde geheimhouding door GS	Datum bekrachtiging in PS	Motivering	Voorstel of besluit GS opheffing geheimhouding	Datum PS opheffing bekrachtiging
	de vaststellingsovereenkomst m.b.t. de overeenkomst tussen de provincie en de Chipshol-groep.			financiële belangen provincie	is.	
2009-10	Businesscase SADC	22-09-2009	28-09-2009	Bedrijfsgevoelige informatie	In 2018 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	
2009-8	Kwartaalrapportage N201, 2e kwartaal 2009 (kenmerk GS 2005-9747)	08-03-2005	28-09-2009	Concurrentiegevoelige informatie	In 2018 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	
2009-7	Toelichting bij het besluit van GS inzake Landgoed Eikenrode (kenmerk GS 2009-47179)	18-8-2009	28-09-2009	Bescherming persoonlijke levenssfeer	In 2018 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	
2009-6	Mondelinge toelichting/presentatie aan PS-leden op 06-07-2009 inzake claim op Landsbanki	(datum nog door GS aan te geven)	06-07-2009			
2009-4	Brief BJZ d.d. 21-01-2009 en de adviezen van PricewaterhouseCoopers en PelsRijcken behorende bij het besluit over de kosten overdracht Lokaal jeugdbeleid.	14-04-2009	15-06-2009	Bescherming persoonlijke levenssfeer	In 2018 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	
2009-3	Onderzoekscommissie: 1. Brieven van GS aan de onderzoekscommissie met daarbij verstrekte documenten onder het opleggen van geheimhouding door GS, waaronder afschriften van geheime besluitenlijsten van GS en het werkplan en voortgangsverslag van de treasurer over 2007. 2. De uitnodigingsbrieven van de onderzoekscommissie aan de geïnterviewden voor vertrouwelijke informatieve voorgesprekken, tenzij betrokkenen instemt met openbaarmaking. 3. De verslagen van de vertrouwelijke informatieve voorgesprekken evenals de geluidsbestanden, tenzij betrokkene instemt met openbaarmaking. 4. De opdrachtverleningen aan	Door onderzoeks-commissie: 13-11-2008 15-06-2008	15-06-2009	Bescherming persoonlijke levenssfeer	In 2018 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	

ID-nr	Onderwerp	Datum voorlopig opgelegde geheimhouding door GS	Datum bekrachtiging in PS	Motivering	Voorstel of besluit GS opheffing geheimhouding	Datum PS opheffing bekrachtiging
	derden en correspondentie met de treasurer, tenzij betrokkene instemt met openbaarmaking. *(beheerder dossier: statengriffie)*					
2009-1	Aantal geheime bijlagen bij Statenvoordracht 14-2009, Life Science Fund.	03-02-2009	16-03-2009	Concurrentiegevoelige informatie	In 2018 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	
2008-4	Aanbesteding openbaar vervoer Noord-Holland	Door GS aan te geven	22-09-2008	Financiële en economische belangen provincie	In 2018 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	
2008-1	Verslag van de vertrouwenscommissie inzake herbenoeming CdK (voordracht 12-2008).	n.v.t.	PS hebben op 11-02-2008 met geheim-houding ingestemd.	De stukken zijn overgebracht naar het provinciaal archief en blijven gedurende 75 jaar geheim op basis van art 15 van de Archiefwet 1995 en op grond van de in lid 1, sub a en c van dat artikel genoemde gronden. Daarnaast zijn de stukken ook geheim op basis van artikel 61C van de Provinciewet.		Geheimhouding gedurende 75 jaar

Notulen

Provinciale Staten van Noord-Holland

Daum	:	12 december 2016
Voorzitter	:	drh. J.W. Remkes
Griffier	:	mw. K. Bolt
Contactpersoon griffie	:	mw. C. Frijns 023-514 4474 frijnsm@noord-holland.nl

Aanwezig: Mw. R. Alberts (SP), dhr. E. Annaert (VVD), dhr. W. Bakker (D66), dhr. S. van Berkum (GL), mw. I.A. Bezaan (PVV), mw. C. Boelhouwer (SP), dhr. J.M. Bruggeman (SP), dhr. T.M. Buijtendorp (D66), mw. S.S. Doevendans (PvdA), mw. M. van Duijn (PvdA), dhr. H.J. de Graaf (CDA), mw. J.M.E. de Groot (SP), dhr. F. de Groot (D66), mw. J.G. Haagsma (CDA), dhr. D.G. Heijnen (CDA), dhr. J.J.A.M. van Hooff (PVV), mw. A.A.J. Jellema (PvdA), dhr. A. Hietbrink (GroenLinks), dhr. W. Hoogervorst (SP), dhr. N. Kaptheijns (PVV), mw. H. Keur-Polman (CDA), mw. P.E. Kirch-Voors (VVD), mw. S. Klaassen (D66), dhr. M.C.A. Klein (CU-SGP), mw. R.P.M. Kocken (GroenLinks), mw. W. Koning-Hoeve (CDA), dhr. F. Kramer (GroenLinks), dhr. J. Kramer (VVD), mw. F.M. Lagerveld (VVD), mw. A. van Langen-Visbeek (VVD), dhr. J.H. Leever (ONH), dhr. A.E. van Liere (PvdD), dhr. M.S. Ludriks (PVV), mw. O.A.C. de Meij (50PLUS), de heer N. Papineau Salm (PvdA), dhr. L. van Raan (PvdD), mw. E.A.S. Rommel (VVD), dhr. R. Sint (SP), dhr. P.P.J. Slettenhaar (VVD), dhr. D.J. van der Sluijs (PVV), dhr. J.P.M. van Straaten (VVD), mw. A.J.C.E. Strens (D66), dhr. H.W. Struben (D66), dhr. A. Tekin (PvdA), dhr. A.E. Tijssens (D66), dhr. X.J. den Uyl (PvdA), mw. L.D. Vermaas (PvdD), mw. C. Weemhoff (D66), dhr. M.R.F. Wiesehahn (VVD), dhr. A.J.C. de Wit (VVD), dhr. Z. Yurdakul (D66), mw. I. Zaal (D66)

Afwezig: mw. J.F.L. Kaamer van Hoegee (VVD), dhr. J. Portegijs (PVV), mw. C.W.M. van Rooij (PvdA)

Agenda **Paginanummer**

1.	Opening en mededeling	03
2.	Vaststelling agenda, vaststellen van primus bij hoofdelijke stemming en regeling van werkzaamheden	03
2.a.	Statenvoordracht 86 Benoeming en installatie gedeputeerde	06
3.a.	Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding	08
3.b.	Lijst geheimhouding PS	08
4.	Vaststelling openbare notulen van de vergadering van 14 november 2016	08
5.	Vaststelling Strategische Statenagenda	09
6.	Vaststelling lijst ingekomen stukken	09
7.	Voortgangslijst van moties	09
8.	Hamerstukken	09
8.a.	Statenvoordracht 77 PMI 2017-2021, eerste actualisatie	09
8.b.	Statenvoordracht 84 Legesvoorstellen 2017	09
8.c.	Statenvoordracht 78 Laatste begrotingswijziging 2016	09

	8.d.	Statenvoordracht 88 Vaststellen Reglement en Waterverordening i.v.m. naamswijziging van 'Hoogheemraadschap' in 'Waterschap Amstel, Gooi en Vecht'	09
	8.e.	Statenvoordracht 87 Benoeming voorzitter commissie regionaal overleg vliegveld Texel	09
	8.f.	Statenvoordracht 90 Tijdelijke benoeming plaatsvervangend Statengriffier voor Statenvergadering	09
	8.g.	Statenvoordracht 80 Tarieven nazorgheffing stortplaatsen 2017 en begroting 2017 van het Fonds nazorg gesloten stortplaatsen Noord-Holland	09
	9.	Statenvoordracht 79 EXIN-H bijdrage Uithoornlijn	09
	10.	Statenvoordracht 85 Wijziging PRV	15
	11.	Statenvoordracht 82 Actualiseren uitvoeringsprogramma TWIN-H Greenport Aalsmeer	45
	12.	Statenvoordracht 83 Kadernotitie circulaire economie	53
	13.	Initiatiefvoorstel 81 PvdD en GL "Klimaatinitiatief"	57
	14.	Statenvoordracht 89 Burgerinitiatief "Stop de hobbyjacht in Noord-Holland"	66
	15.	Vragenuur	81
	16.	Sluiting	84

1. Opening en mededelingen

De **VOORZITTER**: Dames en heren, van harte welkom. De vergadering is geopend. Ik verzoek u uw mobiele telefoons tijdens de vergadering uit te zetten. Bij de Statenvergadering van vandaag is een groep studenten van de HBO Lerarenopleiding aanwezig op de publieke tribune, zodat u het weet en zich allemaal een beetje netjes gedraagt. Bericht van verhindering is ontvangen van mevrouw Kaamer van Hoegee (VVD) en de heer Portegijs (PVV), beiden vanwege ziekte. Wij wensen hen vanaf deze plaats van harte beterschap toe. Ook gedeputeerde Bond heeft vanochtend het pand moeten verlaten wegens ziekte en daarvoor geldt vanzelfsprekend hetzelfde. Graag wil ik u nogmaals informeren over de in het presidium kortgesloten afspraak dat indien de vergadering nog niet is toegekomen aan de afronding van een agendapunt om 16.30 uur, we overgaan naar een tijdelijke schorsing van dat agendapunt ten behoeve van de behandeling van agendapunt 15, het burgerinitiatief 'Stop de hobbyjacht in Noord-Holland.' Aan het eind van de vergadering kunt u uw kerstpakket ophalen in de zaal waar vanavond ook wordt gegeten. Het voornemen van de voorzitter is om de vergadering af te maken voordat wij overgaan tot de dinerpauze. Ik hoop dat u mij dat mogelijk maakt.

2. Regeling van werkzaamheden, vaststellen primus bij hoofdelijke stemming en vaststelling agenda

De **VOORZITTER:** Op grond van artikel 18 van het Reglement van Orde dient voor aanvang van de vergadering door het lot bepaald te worden met welk Statenlid een hoofdelijke stemming dient aan te vangen, waarna deze stemming verder plaatsvindt op volgorde van binnenkomst. De primus voor de huidige vergadering is nummer 20, mevrouw Kocken (GL). Van harte gelukgewenst. De vaststelling van de agenda. De coalitiefractie heeft aangekondigd een motie Vreemd aan de orde van de dag te willen indienen, mede namens GL, PvdD en de SP. Ik stel hen daartoe nu in de gelegenheid. Wie?

De heer **PAPINEAU SALM** (PvdA): Voorzitter, in de EEB-vergadering van 28 november jl. stond de toekomst van de recreatieschappen in de MRA op de agenda. Aan de hand van een notitie van GS, het initiatiefvoorstel van de SP en de discussienota van de PvdA heeft een goede discussie plaatsgevonden, toekomstgericht om te kijken hoe wij als provincie in het proces voor de komende jaren onze rol daarin kunnen spelen. Een duidelijke meerderheid van de partijen ondersteunt de aanpak van GS voor verbetering van de recreatie in de MRA. Een duidelijk proces, goed overleg met stakeholders en alle partijen, gebruikers, goed kijken naar de financiering. Omdat het een notitie van GS betrof en geen besluit, hebben wij een motie opgesteld als steun van het initiatief van GS om dit proces in te gaan en om aan de buitenwereld te laten zien dat het niet alleen een zaak van GS is, maar dat de Staten dat steunen.

M76/12-12-2016 Motie Vreemd aan de orde van de dag

Provinciale Staten van Noord-Holland, in openbare vergadering bijeen op 12 december 2016

Constaterende dat:

- *Er binnen de Metropoolregio Amsterdam (MRA) wordt gewerkt aan de uitvoering van de MRA-agenda 2016-2020, waarin is afgesproken een actieprogramma voor het metropolitane landschap op te stellen;*
- *De provincie samen met gemeenten op zoek is naar modernisering van de huidige gemeenschappelijke regelingen van de recreatieschappen en dit proces in deze collegeperiode wil afronden.*

Overwegende dat:

- *Er op dit moment geen sprake is van een samenhangend recreatiebeleid en natuurbeheer in de recreatieschappen binnen de Metropoolregio Amsterdam;*
- *De financiële situatie van de recreatieschappen in de MRA te wensen overlaat, er geen integraal plan is om in de nabije toekomst meer inkomsten te genereren;*
- *De inwoners, gebruikers en ondernemers niet of nauwelijks betrokken zijn bij de inrichting van de 'groene' recreatiegebieden;*
- *De gemeenschappelijke regelingen van de afzonderlijke recreatieschappen toe zijn aan modernisering.*

Verzoeken het College van Gedeputeerde Staten om:
In het MRA-proces als vervolg op de actie agenda metropolitaan landschap een voorstel in te brengen waarin:

- *De kwaliteit van recreatieterreinen wordt vergroot door, op basis van onderzoek, duidelijke grenzen te bepalen tussen natuur en recreatie;*
- *Alle gebruikers meer worden betrokken bij de inrichting en het gebruik van de recreatiegebieden;*
- *De inverdieneffecten voor de financiering van de recreatieschappen binnen de bestaande randvoorwaarden maximaal worden benut;*
- *Na uitwerking van dit voorstel in goed overleg met alle betrokkenen de bestaande gemeenschappelijke regelingen in deze lijn bij te stellen*

en gaan over tot de orde van de dag.
Fracties PvdA, VVD, CDA, D66

De **VOORZITTER**: Eenzelfde verzoek ligt er namens de PvdD.

De heer **VAN RAAN** (PvdD): Voorzitter. Het klopt. Soms is het zo dat de motie van de ene partij de andere partij op een idee brengt en in dit geval is dat aan de orde. De motie kwam binnen en beschrijft wat ook wij vinden, er is een goede discussie geweest, er moet een modernisering zijn van de recreatieschappen, maar op één punt lopen de meningen uiteen. Een aantal partijen vindt dat de recreatieschappen uit de publieke collectieve middelen moeten worden gefinancierd en laat nou de motie van de coalitie precies voorschrijven en voorstellen wat wij ook willen, behalve het punt: 'Recreatieschappen zijn gefinancierd uit de publieke middelen.'. Dat bespaart ons het

voorlezen van het dictum, want dat is precies hetzelfde behalve deze ene zin, namelijk dat de recreatieschappen primair collectief gefinancierd dienen te worden.

M77/12-12-2016 Motie Vreemd aan de orde van de dag

Provinciale Staten van Noord-Holland, in openbare vergadering bijeen op 12 december 2016

Constaterende dat:

- *Er binnen de Metropoolregio Amsterdam(MRA) wordt gewerkt aan de uitvoering van de MRA-agenda 2016-2020, waarin is afgesproken een actieprogramma voor het metropolitane landschap op te stellen;*
- *De provincie samen met gemeenten op zoek is naar modernisering van de huidige gemeenschappelijke regelingen van de recreatieschappen en dit proces in deze collegeperiode wil afronden.*

Overwegende dat:

- *Er op dit moment geen sprake is van een samenhangend recreatiebeleid en natuurbeheer in de recreatieschappen binnen de Metropoolregio Amsterdam;*
- *De financiële situatie van de recreatieschappen in de MRA te wensen overlaat, er geen integraal plan is om in de nabije toekomst meer inkomsten te genereren;*
- *De inwoners, gebruikers en ondernemers niet of nauwelijks betrokken zijn bij de inrichting van de 'groene' recreatiegebieden;*
- *De gemeenschappelijke regelingen van de afzonderlijke recreatieschappen toe zijn aan modernisering.*

Verzoeken het College van Gedeputeerde Staten om:
In het MRA-proces als vervolg op de actie agenda metropolitaan landschap een voorstel in te brengen waarin:

- *De kwaliteit van recreatieterreinen wordt vergroot door, op basis van onderzoek, duidelijke ecologische grenzen te bepalen aan recreatie in natuurgebieden;*
- *De financiering van de recreatieschappen primair collectief gefinancierd wordt;*
- *Commerciële activiteiten slechts worden toegestaan indien zij een maatschappelijke of ecologische meerwaarde hebben en niet alleen om inkomsten te genereren;*
- *Na uitwerking van dit voorstel in goed overleg met alle betrokkenen de bestaande gemeenschappelijke regelingen in deze lijn bij te stellen*

en gaan over tot de orde van de dag.
Fracties PvdD, CU/SGP, SP

De **VOORZITTER**: Over de moties wordt aan het einde van de vergadering gestemd. Wenst iemand over de agenda het woord? Dat is niet het geval, dan is overeenkomstig het voorstel van het presidium besloten.

2.a. Benoeming en installatie Gedeputeerde

De **VOORZITTER**: Een agendapunt waarvan wij eigenlijk hadden gewild dat dat niet op onze agenda had gestaan. Er moet gestemd worden en dat gebeurt schriftelijk. Ik moet een commissie van stemopnemers benoemen en ik stel voor om daartoe te benoemen de heer Annaert (VVD), mevrouw Bezaan (PVV), de heer Hietbrink (GL) en mevrouw Zaal (D66). Welke kandidaten worden er gesteld?

De heer **DEN UYL** (PvdA): Voorzitter. Het is met gepaste trots dat wij als fractie de heer Tekin voordragen als gedeputeerde na het plotselinge overlijden van de heer Talsma op 1 november jl. De fractie heeft unaniem besloten om de heer Tekin voor te dragen voor de post van Natuur, Milieu, Schiphol en arbeidsmarkt. U allen kent de heer Tekin, want hij maakt sinds maart 2011 deel uit van deze Staten. U kent hem als een collega die zijn stempel heeft gezet op het vele werk dat hij heeft gedaan in deze Staten, zoals woordvoerder economie en bestuur, vicevoorzitter van de PvdA-fractie, voorzitter van de Werkgeverscommissie, Lid van de algemene vergadering IPO, lid van de werkgroep Referendumverordening en eerder lid van de werkgroep Willem Arondéuslezing en de Programmaraad van de Randstedelijke Rekenkamer. Als u met deze benoeming instemt, dan zullen wij zijn politieke inzicht en daadkracht missen, maar wij hebben er het volste vertrouwen in dat hij zijn nieuwe functie van gedeputeerde voor alle Noord-Hollanders met veel succes zal invullen.

De **VOORZITTER**: Worden er andere kandidaten gesteld? Dat is niet het geval. Wie wenst hierover het woord? Mevrouw Bezaan (PVV) en de heer Hietbrink (GL).

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Voorzitter, de kwalijke insinuatie uwerzijds na een beleefd verzoek tot opheldering namens onze fractie over de mogelijkheden tot een verklaring betreffende de ophanden zijnde benoeming van de heer Tekin tot gedeputeerde stelt onze fractie buitengewoon teleur en geeft blijk van een vooringenomenheid.

De **VOORZITTER**: Over welke kwalijke opmerkingen van mij heeft u het nu?

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Ik heb het over de opmerking dat: ‘De voorzitter er aan hecht om u mede te delen dat het niet is toegestaan om ongrondwettelijke of discriminerende teksten te bezigen.”

De **VOORZITTER**: Dat heb ik alleen aan uw fractie medegedeeld.

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Dat klopt.

De **VOORZITTER**: En dus geen publieke mededeling.

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Dat klopt, maar het gaat er toch om dat u mijn fractie in een bepaald daglicht stelt op deze manier.

De **VOORZITTER**: Daar is vorige week ook wel weer blijk van gegeven.

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Wat zegt u?

De **VOORZITTER**: Ik dacht dat ik duidelijk was geweest.

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Ik begrijp dat u graag de landelijke politiek betrekt in deze discussie?

De **VOORZITTER**: Nee.

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Zal ik dan verder gaan met mijn verklaring? Hartelijk dank. Bij deze de inbreng van de PVV zonder ons daarbij schuldig te maken aan de door de voorzitter gevreesde ongrondwettelijke en discriminatoire uitlatingen. Het is een rotsvaste en principiële overtuiging van de PVV dat dubbele paspoorthouders geen plek behoren te hebben binnen ons openbaar bestuur, laat staan in het centrum van de macht. Daarbij zitten Turkse onderdanen in een vreemde, per definitie in een voor ons land ongewenste positie, aangezien de Turkse overheid actief en openlijk invloed uitoefent op Turken woonachtig buiten Turkije. Ook is de steun en sympathie van de heer Tekin voor het regiem van Erdogan de PVV een doorn in het oog. Derhalve zullen wij tegen de benoeming van de heer Tekin stemmen.

De heer **HIETBRINK** (GL): Voorzitter. Wij hadden op voorhand niet veel behoefte om uitgebreid stil te staan bij de benoeming van de heer Tekin, maar naarmate deze dag dichterbij kwam voelde ik toch enige aandrang, dus ik wil een paar woorden richten tot de PvdA-fractie. Wij zijn heel erg blij met de voordracht van de heer Tekin, die een zeer gewaardeerde collega is met veel ervaring in PS en daarvoor als adviseur van burgemeester Cohen. Wij kennen hem als een gepassioneerd politicus bij het dossier Pallas en bij arbeidsmarktbeleid, een goed luisteraar en iemand die duidelijk kan verwoorden hoe hij denkt over een zaak, ook als dat een boodschap is die anderen onwelgevallig is. Wij zijn heel erg blij met de voordracht, maar wij denken – en dat is misschien een iets ander geluid dan van de PVV – dat de toenemende diversiteit in het bestuur van Noord-Holland heel goed is en wij denken dat de heer Tekin een rolmodel zal zijn voor alle jonge Turkse en Marokkaanse Nederlanders, zodat ze zien dat ze ook in het centrum van de macht terecht kunnen komen. Wij hopen dat er zo veel meer, meer zullen komen.

De **VOORZITTER**: Dan gaan wij over naar de stemming. U krijgt stemformulieren uitgereikt. Omdat er maar één kandidaat is, dient op het stemformulier aangegeven te worden of u voor of tegen bent. U kunt zich niet van schriftelijke stemming onthouden. Als u de stembrief hebt ingevuld, dan vouwt u hem dicht en de stembrief wordt vervolgens opgehaald. Een stemming is ongeldig als deze blanco is ingevuld, een ondertekend stembriefje, een stembriefje waarop meer dan een naam is vermeld of een stembriefje waarop op een andere persoon wordt gestemd dan die waartoe de stemming is beperkt. Die is ook ongeldig. Ik schors de vergadering. Ik heropen de vergadering. Ik verzoek de voorzitter van de commissie de bevindingen weer te geven.

De heer **ANNAERT** (VVD): Voorzitter, ik kan u mededelen dat er 52 stemmen zijn uitgebracht waarvan 45 stemmen voor en 6 stemmen tegen de heer Tekin. Het aantal ongeldige stemmen is nul en er is één blanco stem. Dat betekent dat de heer Tekin de volstrekte meerderheid van stemmen op zich heeft verenigd en dat hij kan worden benoemd tot gedeputeerde.

De **VOORZITTER**: Aanvaardt de heer Tekin deze benoeming?

De heer **TEKIN** (PvdA): Ja, dat doe ik, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Ik bedank de commissie van stemopneming voor de verrichte werkzaamheden en ontbind de commissie. Geachte gedeputeerde, de Staten hebben zojuist besloten om u als lid van GS te benoemen. Ik stel u thans in de gelegenheid om de in artikel 40.a van de Provinciewet bedoelde verklaring en belofte in mijn handen af te leggen. Ik zal u eerst de formule van de verklaring en belofte voorlezen. Daarin is onder meer – sommigen beschouwen dat nog weleens als rituele dans en nietszeggend – getrouwheid aan de Grondwet en aan onze wetten aan de orde en zoals gezegd, dat is meer dan een rituele dans. Ik verklaar dat ik om tot lid van GS benoemd te worden, rechtstreeks nog middellijk onder welke naam of voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks nog middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als gedeputeerde naar eer en geweten zal vervullen. Ik verzoek u om mij na te zeggen: dat verklaar en beloof ik.

De heer **TEKIN**: Dat verklaar en beloof ik.

De **VOORZITTER**: Ik wens u veel geluk en succes in uw nieuwe functie. De vergadering is geschorst voor de felicitaties.

3.a. Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding

De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering en verzoek de gedeputeerde achter de GS-tafel plaats te nemen. Er zijn geen geheime stukken ter bekrachtiging binnengekomen. Ik ga ervan uit dat de behoefte om het woord te voeren, nul is.

3.b. Lijst geheimhouding PS

De **VOORZITTER**: Hierover zijn tot op heden geen opmerkingen ontvangen door de griffie. Verlangt iemand het woord over de lijst? Dat is niet het geval. Ik stel u voor de lijst voor kennisgeving aan te nemen. Dat is besloten.

4. Vaststellen notulen van de openbare vergadering van 14 november 2016

De **VOORZITTER**: Bij de griffie zijn tot nu toe geen opmerkingen binnengekomen. Verlangt iemand over de notulen het woord? Dat is niet het geval. Dan zijn de notulen ongewijzigd vastgesteld.

5. Vaststellen Strategische Statenagenda

De **VOORZITTER**: Wenst iemand daarover het woord? Dat is niet het geval. Dan is de Strategische Statenagenda vastgesteld.

6. Vaststellen Lijst ingekomen stukken

De VOORZITTER: Hierover zijn door de griffie tot op heden geen opmerkingen ontvangen. Verlangt iemand over de ingekomen stukken het woord? Dat is niet het geval. Dan is voor wat betreft de afdoening conform het voorstel van het presidium besloten.

7. Voortgangslijst van moties

De **VOORZITTER**: Door de griffie zijn geen opmerkingen ontvangen. Verlangt iemand over de voortgangslijst het woord? Dat is niet het geval. Dan is de lijst ongewijzigd vastgesteld.

8. Hamerstukken
8.a. Statenvoordracht 77 PMI 2017-2021, eerste actualisatie
8.b. Statenvoordracht 84 Legesvoorstellen 2017
8.c. Statenvoordracht 78 Laatste begrotingswijziging 2016
8.d. Statenvoordracht 88 Vaststellen Reglement en Waterverordening i.v.m. naamswijziging van 'Hoogheemraadschap' in 'Waterschap Amstel, Gooi en Vecht'
8.e. Statenvoordracht 87 Benoeming voorzitter commissie regionaal overleg vliegveld Texel
8.f. Statenvoordracht 90 Tijdelijke benoeming plaatsvervangend Statengriffier voor Statenvergadering
8.g. Statenvoordracht 80 Tarieven nazorgheffing stortplaatsen 2017 en begroting 2017 van het Fonds nazorg gesloten stortplaatsen Noord-Holland

De **VOORZITTER**: Verlangt iemand het woord of hoofdelijke stemming? Dat is niet het geval. Verlangt iemand aantekening?

De heer **VAN DER SLUIJS** (PVV): Mijn fractie zal tegen 8.e., Benoeming voorzitter commissie regionaal overleg vliegveld Texel stemmen en de overige stukken voor.

De **VOORZITTER**: De PVV wordt geacht tegen voordracht 87 gestemd te hebben. Dan zijn de besluiten behorende bij de voordrachten 8.a. tot en met 8.g., zijnde agendapunt 10, aanvaard.

9. Statenvoordracht 79 EXIN-H bijdrage Uithoornlijn

De **VOORZITTER**: Hierover is van een aantal inwoners van Uithoorn een brief binnengekomen.

Mevrouw **KIRCH** (VVD): Voorzitter. De VVD is voorstander om de Uithoornlijn toe te voegen aan het R-Net en voor de aanleg hiervan 1,9 miljoen euro bij te dragen onder de gestelde voorwaarden. Al langere tijd wordt onderzocht hoe het openbaar vervoer in deze regio verbeterd kan worden. Ondanks dat de stadsregio verantwoordelijk is voor het openbaar vervoer in dit gebied, keek ook de provincie al geruime tijd naar dit spoortracé om hierover een frequent hoogwaardige vervoersverbinding te laten rijden. Gezien het regionale karakter van de tramlijn Uithoorn-Amsterdam waarbij straks het WTC de eindhalte is en gezien het feit dat dat toch hét station van Amsterdam gaat worden, een belangrijk knooppunt. Gezien de reeds eerdere inspanningen van de provincie om het OV-netwerk op deze corridor zelf te verbeteren, erkennen wij het belang van het aanleggen van deze tramlijn door de stadsregio en de uitbreiding van het R-Net. De VVD gaat akkoord met de gevraagde financiële bijdrage.

De heer **VAN BERKUM** (GL): Ik zie af van het woord.

De heer **BRUGGEMAN** (SP): Voorzitter, vroeger kon je met de trein van Uithoorn naar Amsterdam. De markt deed zijn werk, dus de treinverbinding werd opgeheven. Nu moeten wij met de bus en dat duurt vanuit Uithoorn naar het centrum van Amsterdam bijna een uur. Wij krijgen daar een tramverbinding voor terug, waarmee het ook een uur kost om vanuit Uithoorn naar het centrum van Amsterdam te komen. Er moet veel vaker overgestapt worden. Mevrouw Kirch noemt het een pluspunt, maar ik een minpunt dat de lijn straks bij station Amsterdam-Zuid eindigt, want dat betekent dat je altijd een keer extra moet overstappen als je ergens in Amsterdam moet zijn. Dit is niet de allerbeste oplossing. Laat het duidelijk zijn, wij zijn als SP groot voorstander van echt forse investeringen in het OV, maar dan moet het wel echte verbeteringen opleveren. Er zijn door verschillende bewonersgroepen alternatieve plannen voorgelegd, heel erg in detail uitgewerkt met tekeningen en reistijdberekeningen. De strekking van de brief van Moeies, Brüning en Visser is dat zij te horen hebben gekregen dat hun inhoudelijke ideeën niet inhoudelijk zullen worden besproken en meegenomen. Zij vinden dat hun inbreng onvoldoende democratisch is meegenomen.

De heer **VAN BERKUM** (GL): Ik hoor de heer Bruggeman zeggen dat de SP heel graag veel wil investeren in het OV, dat vind ik goed nieuws, vooral omdat u tot nog toe – ten minste zolang ik in de Staten heb gezeten – eigenlijk tegen elk plan om meer te investeren, gestemd heeft. Ik wil u uitnodigen om daar concreet werk van te gaan maken. Neemt u de handschoen op?

De heer **BRUGGEMAN** (SP): Zoveel nieuws is het niet, want wij zijn al heel lang voor fors investeren in het OV en tegelijkertijd ook de voorzieningen qua exploitatie op peil houden, maar ook bij andere projecten hebben wij steeds de vinger op de zere plek gelegd. Kijk nou wel of het echt een verbetering oplevert, dat was onze kritiek, op de andere projecten ook, en als wij worden uitgenodigd om mee te denken hoe het echt goed kan, pakken wij inderdaad die handschoen heel graag op. Maar ik ga nu terug naar degenen die heel graag de handschoen willen oppakken, de bewonersgroepen in Uithoorn. Als provincie proberen wij meer werk te

maken van burgerparticipatie en gezien de teleurstelling die blijkt uit de brief van de bewonersgroep in Uithoorn, laten wij daar op dit punt werk van maken. De Vervoersregio is de trekker van dit project. Ik dien een motie in.

Motie 78/12-12-2016
Burgerparticipatie

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 12 december 2016

Overwegende dat:

- *De provincie een maximale bijdrage zal verlenen van 1.893.681 euro in de kosten van aanleg van een tramverbinding tussen Uithoorn en Amstelveen, waarvan de totale aanlegkosten worden geraamd op 60.000.000 euro;*
- *De relatief geringe omvang van de provinciale bijdrage PS niet ontslaat van de verplichting een eigenstandig oordeel te vellen over nut en noodzaak, omdat het provinciebestuur zo'n oordeel ook velt bij uitgaven en investeringen met een aanzienlijk lagere provinciale bijdrage;*
- *Door bewonersgroepen in Uithoorn serieuze alternatieven zijn doorgerekend;*
- *Insprekers tijdens de vergadering van de Statencommissie M&F van 21 november kenbaar hebben gemaakt dat voor het plan voor de tramverbinding weliswaar informatiebijeenkomsten hebben plaatsgevonden, maar geen mogelijkheid is geboden voor burgerparticipatie waarbij alternatieven van bewonersgroepen een gelijkwaardige inbreng konden hebben;*
- *Antwoorden op technische vragen vanuit de Statencommissie bevestigen dat in vele gevallen de reistijden na realisering van de voorgestelde tramverbinding zullen toenemen en een of twee keer zal moeten worden overgestapt in haltes, waarin nu nog rechtstreekse verbindingen bestaan;*
- *Loopafstanden van en naar de haltes in Uithoorn langer zullen worden in vergelijking met de huidige busverbindingen;*
- *De tramverbinding in Amsterdam niet verder rijdt dan station Amsterdam-Zuid;*
- *Burgerparticipatie waarin alternatieven van bewonersgroepen alsnog worden betrokken kan leiden tot een grotere verbetering van het openbaar vervoer tussen Uithoorn en Amsterdam in het bijzonder ook voor ouderen en mensen met fysieke beperkingen.*

Verzoeken GS:
Aan het bestuur van de Vervoerregio Amsterdam opererend onder de werktitel Metropool Regio Amsterdam te verzoeken alsnog een vorm van burgerparticipatie te organiseren waarin alternatieven van bewonersorganisaties worden betrokken

En gaan over tot de orde van de dag.
Fracties SP, 50plus, ONH

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Voorzitter. Er wordt een bijdrage van de provincie gevraagd voor deze sneltram van circa 2 miljoen euro. Verder gaan wij er niet over, dat is ons al in de commissie duidelijk gemaakt. Wij zijn als 50plus niet tegen snelverkeer en ook niet tegen sneltrams, maar 50plus kan niet instemmen met deze bijdrage, omdat wij het niet eens zijn met de voorgestelde invulling. Er verdwijnen te veel haltes en er zijn meer overstappen nodig en dit zal voor veel gebruikers geen probleem opleveren, maar voor onze achterban, de ouderen en mensen met een fysieke handicap, is dit rampzalig en enkele wijken in Uithoorn zijn minder goed bereikbaar en beloopbaar. Wij stemmen daarom niet in.

De heer **TIJSSENS** (D66): Voorzitter, onze provincie omvat het hart van de MRA, Amsterdam. En ook al klopt ons provinciale hart in Haarlem, Amsterdam is het kloppend hart van het hele land en bij een hart op leeftijd is het van belang om te zorgen dat de boel niet dicht slipt. De aanleg van een regionaal tram- en metronetwerk is de levensreddende bypass voor het vastlopende wegverkeer. De traditionele bus levert weliswaar een groter oplossend vermogen dan de personenauto, ze maakt wel gebruik van hetzelfde asfalt en is dus onderdeel van het verkeersinfarct. Wat dat betreft over nut en noodzaak. U weet dat D66 een groot voorstander is van burgerparticipatie, maar om even in de analogie te blijven, er is nu meer ruimte om mee te denken in het revalidatieproces dan bij de bypassoperatie zelf. Net als bij de ontwikkeling van het Stroomlijnnetwerk in onze OV-visie, is ook hier sprake van een noodzakelijke tweede slag en daar moeten wij mee aan het werk. In die zin neem ik nadrukkelijk afstand van het voorstel van de SP om nu de boel te vertragen. Ik denk dat wij nu een besluit moeten nemen en dan gaan nadenken over de ontsluiting van het achterland. Daar moet opnieuw over nagedacht worden en daar is ook in de commissie over gediscussieerd. Want aan de bereikbaarheid van de knooppunten en de haltes van de stroomlijnen van bijvoorbeeld deze Uithoornlijn, kan zoveel gedaan worden met deelfietssystemen, parkeeroplossingen, fijnmazig openbaar vervoer. Daarmee zijn wij aan het experimenteren op andere plekken in de provincie en dat is de weg naar voren. Dan kunnen wij in die fase ons voordeel doen met de actieve burgerij. Wij willen niet alleen een gezond hart, maar ook warme voeten.

Mevrouw **VAN DUIJN** (PvdA): Voorzitter, de PvdA is ook voorstander van de tramlijn en wij hopen dat er in de toekomst uitbreiding mogelijk is, bijvoorbeeld naar Aalsmeer.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter. Ook het CDA kan van harte instemmen met een bijdrage in de financiering van de Uithoornlijn. Complimenten voor de dienstbare rol van de provincie die een bijdrage levert aan een project dat grotendeels wordt gefinancierd door de stadsregio. Na de discussie in onze commissie, stemde de meerderheid in de gemeente Ronde Venen, provincie Utrecht, voor een motie om de Uithoornlijn door te trekken naar deze gemeente. Op zichzelf een sympathiek voorstel. Mijn collega CDA-Statenlid in de provincie Utrecht stelt vandaag daarom dezelfde vraag die ik aan onze Noord-Hollandse gedeputeerde wil stellen, welke mogelijkheden

ziet zij voor het doortrekken van deze lijn en welke rol kan onze provincie daar volgens haar nog in spelen?

De heer **VAN HOOFF** (PVV): Wellicht in tweede termijn.

Gedeputeerde **POST**: Voorzitter. Ik dank alle fracties voor de steun die zij hebben uitgesproken. In de gauwigheid schaar ik daar ook GL onder, ook al hebben zij het woord niet gevoerd, maar volgens mij kan ik ook op hun warme steun rekenen bij het beschikbaar stellen van dit bedrag aan subsidie. De enige partijen die ik daar uitdrukkelijk tegen hoor, zijn de SP en 50plus en om dezelfde reden. Die ligt voor de SP met name in het dictum van de motie die zij hebben ingediend en voor 50plus in de toegankelijkheid van het OV. Eerst iets over de motie, want daar wordt gesuggereerd dat er geen sprake is geweest van burgerparticipatie en dat is pertinent niet waar. De Uithoornlijn heeft een uitgebreid participatie- en consultatietraject van meer dan 1,5 jaar achter de rug. Dat is meer geweest dan alleen het zenden van informatie. Op verzoek van bewoners is gedurende dit traject een variant met een eindpunt bij de N201 onderzocht en ook is een busverbinding tussen Uithoorn Zijdelwaard en Amstelveen-Centrum toegevoegd. Bovendien zijn in de voorkeursvariant waarover nu wordt besloten, geluid- en overlast beperkende maatregelingen opgenomen waartoe wettelijk geen verplichting is. Ook dat is het resultaat van een intensief traject met omwonenden.

De heer **BRUGGEMAN** (SP): Ik wil aan de gedeputeerde vragen of zij in haar beschouwing nadrukkelijk de brief waaraan de voorzitter heeft gerefereerd van drie verschillende bewonersgroepen wil betrekken, die uit het diepste van hun hart een heel ander beeld schetsen dan zoals u doet.

Gedeputeerde **POST**: Dit is het beeld zoals ik het schets. Nogmaals, er is een uitgebreid participatie- en consultatietraject geweest. Dat niet iedereen in dat traject tevreden wordt gesteld, blijkt duidelijk uit de brief. Dat neemt niet weg dat de variant die door een aantal omwonenden is ingediend, ook na bespreking daarvan in de gemeenteraad van Uithoorn, is doorgerekend en daaruit bleek dat die variant vele malen duurder zou zijn dan waar men in het enthousiasme mee gerekend had en dat dat dus geen variant was die op steun kon rekenen. Er is in drie gemeenten en in PS over gesproken, ook daar heeft iedereen zijn zegje kunnen doen. Dit besluit betekent nog niet dat de aanleg er daadwerkelijk is, want ook hierna komt voor de inpassing nog een traject waarin de mensen hun zegje kunnen doen en hun wensen kenbaar kunnen maken. Ook daarvoor geldt dat niet alle wensen gehonoreerd zullen en kunnen worden. Deze gemeenten, de provincie en de stadsregio Amsterdam zijn zeer serieus omgegaan met de Uithoornlijn. Op grond daarvan zal ik deze motie ontraden, omdat in de beleving van al degenen die daar de afgelopen jaren druk mee bezig zijn geweest, een extra participatie- en consultatieronde niet meer gaat opleveren dan wat het tot nog toe heeft opgeleverd en het zal er zeker niet toe leiden dat de variant die een aantal omwonenden graag wenst, in de plaats zal worden gesteld van de voorkeursvariant. Dan twee vragen van het CDA en de PvdA, over mogelijkheden tot uitbreiding. Ik vind het ingewikkeld om nu te zeggen dat dat er wel of niet gaat komen, dat zal de tijd moeten leren en voordat deze verbinding wordt opgeleverd, zijn wij zes jaar verder. De verwachting is dat

die in 2022 wordt opgeleverd. Het vertrammen of verrailen van bepaalde verbindingen staat of valt met de mogelijkheden om een dergelijke verbinding te exploiteren. Ik ga ervan uit dat op het moment dat dat exploitabel zou zijn, de Vervoersregio Amsterdam en de provincie Utrecht de koppen bij elkaar steken en als dat niet gebeurt, dan kunnen wij daar altijd de rol van postillon d'amour spelen. Ik weet niet of die rol aan mij is toebedeeld op dat moment, maar ik ga ervan uit dat er enige consistentie van beleid en bestuur in deze provincie is en dat een volgende gedeputeerde in voorkomende gevallen dat absoluut zal oppakken, want voor ons staat uiteindelijk het belang van de reiziger ook voorop.

De **VOORZITTER**: Ik had altijd begrepen dat deze gedeputeerde van plan was om zichzelf op te volgen.

Gedeputeerde **POST**: Ik ben soms onnavolgbaar, ik weet niet of dat ook wil zeggen dat ik onopvolgbaar ben. Uiteindelijk gaan PS daarover, maar ik ga ze nu niet te veel in verleiding brengen. Op het moment dat er aanleiding voor is, dan zal de provincie altijd bereid zijn om dat bij de partners aan te kaarten. Wij hebben uitstekend samengewerkt met elkaar met dit resultaat als gevolg. Ja, het klopt dat de afstand tot haltes in sommige gevallen toeneemt, zoals mevrouw De Meij opmerkt. Dat is nu eenmaal bij dit soort vormen van hoogwaardig openbaar vervoer niet altijd op een andere manier vorm te geven, omdat je ook niet wilt dat een tram om de haverklap stopt en dat betekent dat gekeken moet worden naar hoe je omgaat met toeleidende verkeersstromen en het OV dat daarvoor ingericht moet worden en dat is onderdeel van gesprek in de komende periode binnen de vervoersregio, omdat zij over deze concessie gaan. Volgens mij ben ik er doorheen.

De **VOORZITTER**: Er is geen behoefte aan een tweede termijn. Wij komen toe aan de stemming over de motie. Geen stemverklaringen? Mag ik de voorstanders vragen de handen op te steken? Dat zijn de fracties SP, PVV, 50plus en ONH, de overige leden daartegen, zodat de motie is verworpen. Dan de stemming over de voordracht.

De heer **BRUGGEMAN** (SP): In de herhaling, wij zijn voor fors investeren in OV. Dit is niet de beste oplossing voor verbetering van het openbaar vervoer. Wij hebben de indruk dat het niet gebeurd is en het is jammer dat er niet alsnog gesproken gaat worden met de bewonersgroepen. Dat noodzaakt ons ertoe tegen te stemmen.

De heer **VAN BERKUM** (GL): Wij gaan met heel veel enthousiasme voor stemmen, want dit smaakt naar meer. Er moet meer uitbreiding komen van het Amsterdamse metronetwerk richting de regio.

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Wij ontbreken in het lijstje van opsommingen van de gedeputeerde, maar ook wij zijn groot voorstander van de aanleg van deze lijn en steunen dit voorstel van harte.

De heer **VAN HOOFF** (PVV): Om dezelfde redenen als de SP zijn wij tegen de voordracht.

De **VOORZITTER**: Mag ik de tegenstanders van de voordracht vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties SP, PVV, ONH, 50plus, de overige leden voor, zodat de voordracht is aanvaard.

10. Statenvoordracht 85 Wijziging PRV

De heer **KRAMER** (GL): Voorzitter. Dat in deze herziening van de PRV veel tijd is gestoken in overleg met gemeenten en bespreking met Statenleden, valt te prijzen, maar helaas zijn wij niet content met het eindproduct. Wat aanvankelijk is ingestoken als een overwegend beleidsarme operatie, is het dat zeker niet. GL hecht sterk aan behoud van natuur en waardevol landschap in de provincie, waartoe ook het zo typisch Noord-Hollandse landschap behoort tot aan de grens van het bebouwde gebied. De aantrekkende economie, de expansionistische bouwsector en de enorme deels realistische woningbouwopgave vragen om tegenwicht, om extra bescherming van natuur en landschap. Daarvoor is de PRV hét instrument. Betekent dit nu dat wij elke ontwikkeling in de kiem smoren? Nee, natuurlijk niet, maar wij verzetten ons tegen de generieke uitbreiding van de potentiële ruimte voor nieuwbouw, zoals het geval is bij ongeclausuleerde overname van het begrip Bestaand Stedelijk Gebied (BSG) uit het besluit Ruimtelijke Ordening, een begrip dat doorwerkt in de contouren van het landelijk gebied. Wij dienen een amendement in om de nadelige effecten van omzetting van BBG naar BSG te ondervangen. Uit juridische screening is gebleken dat dit zo kan. Dat daarmee verschil ontstaat tussen provincies en de wijze van invulling en dat er meer diversiteit ontstaat in de jurisprudentie, zien wij niet als een overwegend bezwaar, maar als consequentie van beleidsvrijheid van de provincies.

Amendement 29/12-12-2016
Beleidsarme introductie BSG

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 12 december 2016

Voordracht 85-2016 het ontwerpbesluit toe te voegen (onderstreept)
A2, onderdeel k
k. bestaand stedelijk gebied: gebied als bedoeld in artikel 1.1.1 eerste lid onder h, van het sluit ruimtelijke ordening, met dien verstande dat niet onder bestaand stedelijk gebied wordt verstaan:
- stedelijk groen dat grenst aan of een ecologische verbinding heeft met buiten-stedelijk groen, waaronder volkstuinen en sportparken
- bebouwing in natuur- en recreatiegebieden die grenzen aan stedelijke bebouwing
- bebouwing die bestemd is voor tijdelijk gebruik
- verblijfsruimtes op wielen en jaarrond stacaravans

en A3, onderdeel z
z. landelijk gebied: het gebied, niet zijnde bestaand stedelijk gebied, als bedoeld in artikel 1.1.1, eerste lid onder h, van het Besluit ruimtelijke ordening;

te vervangen door:

z. landelijk gebied: het gebied, niet zijnde bestaand stedelijk gebied, als bedoeld in artikel onder A2. onderdeel k (aanpassen aan nummering in de nieuwe verordening).

Toelichting:
GS beogen met vervanging van het begrip 'Bestaand Bebouwd Gebied' door 'Bestaand Stedelijk Gebied', zoals gedefinieerd in het Besluit Ruimtelijke Ordening, een beleidsarme wijziging door te voeren die beter aansluit bij de actuele situatie. Gezien echter de diverse door GS gegeven toelichtingen, onder meer in de beantwoording van de technische vragen in RWW van 28-11-2016 en de brief van 7-12-2016, zijnde indieners van dit amendement er niet van overtuigd dat hier sprake is van een beleidsarme wijziging, zeker waar het de effecten betreft. GS hebben toegegeven dat het om een versoepeling gaat: 'Door de strikte uitleg van BBG-definitie door de Raad van State ontstaat er door het hanteren van de definitie BSG een versoepeling van de onbedoeld strikte provinciale regelgeving in het stedelijk gebied.' (28-11-2016). Op het woord 'onbedoeld' na, zijn wij het daarmee eens. Graag zien wij dat het huidige beschermingsniveau - dat met de definitie van BBG is beoogd- zoveel mogelijk overeind blijft. Dat kan bijvoorbeeld door het begrip BBG te handhaven. Maar gezien de gekozen systematiek kiezen wij ervoor om in de definitie van BSG duidelijk te maken wat daar niet onder valt. Het amendement is niet uitputtend, maar ondervangt wel de belangrijkste risico's die de definitiewisseling met zich meebrengt. Jurisprudentie leert dat de Raad van State niet alleen rekening houdt met het Besluit ruimtelijke ordening, maar ook met wat de provincie in haar ruimtelijke verordening heeft vastgelegd

en gaan over tot de orde van de dag.
Fracties GL, PvdD, SP, CU/SGP

De **VOORZITTER**: Het amendement maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **KRAMER** (GL): Ook verzetten wij ons tegen de generieke uitbreiding van jaarrond strandbebouwing en de daarvoor aangewezen zones. Niet omdat wij op voorhand tegen sportpaviljoens zijn, maar omdat wij in een traject zitten van het sluiten en uitwerken van het Kustpact en de actualisering van het beleidskader Kust, terwijl er gelijktijdig een maatschappelijke beweging gaande is die pleit voor betere bescherming van het kustgebied. Een beweging die wij niet willen negeren. Het gaat niet aan om nu hangende de uitkomsten van het debat, meer jaarrond bebouwing mogelijk te maken en daarmee een integrale afweging uit de weg te gaan. Gezien het maatschappelijk belang van de Reddingsbrigade en het beperkt aantal benodigde gebouwen maken wij daarvoor een uitzondering. Verder verwijs ik naar de toelichting van het amendement dat wij bij deze indienen.

Amendement 30/12-12-2016
Jaarrond strandbebouwing

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 12 december 2016

Besluit in voordracht 85-2016, als volgt aan te passen:

1. Artikel 1
Onderdeel A 'u. jaarrond sportpaviljoen' te schrappen en
2. Artikel 1
Onderdeel AA
"Artikel 31 Strandzonering komt te luiden:
1. Een bestemmingsplan voorziet niet in bestemmingen en regels die jaarrond aanwezige gebouwen mogelijk maken in de kustzone zoals aangeduid op kaart 8 en op de digitale verbeelding ervan.
2. Van het bepaalde in het eerste lid zijn uitgezonderd jaarrond strandpaviljoens, jaarrond sportpaviljoens, jaarrond reddingsbrigadegebouwen in de als strandzonering aangeduide gebieden op kaart 8 en op de digitale verbeelding daarvan."

te vervangen door:

Artikel 31 Strandzonering komt te luiden:
1. Een bestemmingsplan voorziet niet in bestemmingen en regels die nieuwe jaarrond aanwezige gebouwen mogelijk maken in de kustzone, zoals aangeduid op kaart 8 en op de digitale verbeelding ervan.
2.Van het bepaalde in het eerste lid zijn uitgezonderd jaarrond strandpaviljoens en jaarrond reddingsbrigade-gebouwen in de als strandzonering aangeduide gebieden op kaart 8 en op de digitale verbeelding daarvan."

Toelichting:
Op verschillende fronten zijn gesprekken gaande over gewenste en ongewenste ontwikkelingen in het kustgebied. De indieners van dit amendement maken zich zorgen over ontwikkelingen die zich niet voegen naar het kustbeeld dat veel kustbeschermers en Statenleden voor ogen hebben en de kaders die daartoe zijn of nog moeten worden opgesteld. Vooralsnog wachten wij de voorstellen van GS af ten aanzien van de uitwerking van het (nog te sluiten) kustpact en de actualisatie van het beleidskader kust, zodat daar integraal over kan worden gesproken. Hierbij komen vragen aan de orde als: welke jaarrond-bebouwing op het strand is wel en niet wenselijk, wat te doen met de niet door de PRV gereguleerde seizoengebonden strandbebouwing, is de bestaande zonering wel toereikend en zou niet moeten worden overwogen om het aantal voorzieningen binnen een zone te maximeren? Zo zijn er veel vragen en onderwerpen die hernieuwde bespreking vergen. Het gaat niet aan om daar nu op vooruit te lopen door er een onderwerp uit te lichten, een onderwerp dat nota bene leidt tot meer strandbebouwing. De PRV zou op dit onderdeel niet eerder moeten worden aangepast dan nadat genoemd debat tot conclusies heeft geleid. Toch willen we een uitzondering maken voor de jaarrond reddingsbrigadegebouwen. Deze voorzieningen staan in dienst van de veiligheid van de baders en de zwemmers en zijn derhalve maatschappelijk noodzakelijk. Bovendien dragen deze

voorzieningen naar hun aard niet het risico in zich om als paddenstoelen uit de grond te schieten. Voor de jaarrond sportpaviljoens dus even pas op de plaats

en gaan over tot de orde van de dag.
Fracties GL, PvdD, SP, CU/SGP

De **VOORZITTER**: Het amendement maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **KRAMER** (GL): Verder maken wij bezwaar tegen een vorm van flexibilisering van de provinciale regelgeving door belangrijke bepalingen uit de verordening over te hevelen naar de nadere regels die worden vastgesteld en dus ook gewijzigd door GS. Er is geen reden voor PS om zichzelf regelende bevoegdheden te ontnemen, andere collega's zullen daar nader op ingaan. Ten slotte, GL is voorstander van een open vorm van bestuur waarop burgers reële invloed kunnen uitoefenen en een gekozen volksvertegenwoordiging de uiteindelijke belangenafweging kan maken. Als provincie mogen wij best verlangen dat daaraan door alle Noord-Hollandse gemeenten vorm wordt gegeven. Met de introductie van het stelsel van regionale afspraken tussen gemeenten dreigt een democratisch tekort, zoals zich dat soms manifesteert bij gemeenschappelijke regelingen, niet omdat gemeentebesturen hun burgers niet bij het beleid willen betrekken en hun gemeenteraden passeren, maar omdat het proces om tot regionale afspraken te komen, al complex genoeg is. Natuurlijk moet de provincie niet willen voorschrijven hoe gemeenten daar precies mee omgaan, als er maar sprake is van een vorm van burgerparticipatie en gemeenteraden in staat worden gesteld om verantwoordelijkheid te nemen voor afspraken die door hun bestuurders worden gemaakt. De PRV leent zich ervoor om een minimale vorm van democratische legitimatie van de regionale afspraken te verankeren. Daarvoor een amendement.

Amendement 31/12-12-2016
Regionale afspraken

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 12 december 2016

Besluiten:
Voordracht 85-16 aan artikel 1, onderdeel C van het ontwerpbesluit een nieuw tweede lid toe te voegen (onderstreept), waardoor dat artikel als volgt komt te luiden:

Artikel 1 C, Na het vervallen artikel 5 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 5a Nieuwe stedelijke ontwikkeling

1. *Een bestemmingsplan kan uitsluitend voorzien in een nieuwe stedelijke ontwikkeling als deze ontwikkeling in overeenstemming met de binnen de regio gemaakte schriftelijke spraken.*
2. *<u>In de toelichting bij de schriftelijke afspraken als bedoeld in lid 1 wordt aangegeven op welke wijze de burgers en maatschappelijke organisaties van de desbetreffende</u>*

gemeenten bij de voorbereiding van de regionale afspraken zijn betrokken en of de gemeenteraden met die afspraken hebben ingestemd.

3. *GS stellen nadere regels aan de afspraken bedoeld in het eerste lid.*

Toelichting:
De indieners van dit amendement onderschrijven de opvatting van GS dat de provincie niet moet (willen) voorschrijven hoe de gemeenten in de regio vormgeven aan de participatie van burgers en maatschappelijke organisaties bij regionale afspraken over nieuwe verstedelijking. Maar de gemeenten moeten daar wel in voorzien. Daartoe strekt het eerste deel van lid 2. De noodzaak van 'terugkoppeling' van gemeentebesturen naar gemeenteraden ligt besloten in de Gemeentewet. De praktijk leert - b.v. in geval van gemeenschappelijke regelingen - dat die terugkoppeling meer dan eens te wensen overlaat, hetgeen ten koste gaat van de democratische legitimering van de genomen besluiten. Wij vinden het gewenst om via een informatieplicht gemeenten te stimuleren om hun gemeenteraden op het proces van regionale afspraken te laten aanhaken. Daarop ziet het tweede deel van lid 2.

en gaan over tot de orde van de dag.
Fracties GL, PvdD, SP

De **VOORZITTER**: Het amendement maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **SLETTENHAAR** (VVD): Voorzitter. Zoals al gewisseld in de commissie, deze gewijzigde PRV is niet alleen belangrijk voor een gezonde ontwikkeling in de regio's, het is ook een belangrijke opmaat richting de implementatie van de Omgevingswet. De VVD heeft aangedrongen op een goede samenwerking met de regio's, interactief, uitvoerbaar, waarbij de provincie vertrouwen geeft aan de regio's vanuit een duidelijke rol van regionale afspraken waardoor de maatschappelijke opgave optimaal wordt ingevuld. Dat is niet altijd even gemakkelijk, want er zijn verschillende belangen, dat blijkt en dat is ook vanzelfsprekend. Wij complimenteren de gedeputeerde met de resultaten die zij heeft bereikt in het overleg met de regio's. In de commissiebehandelingen bleek ook dat dat niet vanzelf ging. Vertegenwoordigers van gemeentebesturen hebben meerdere malen ingesproken in reactie op de nota van beantwoording. Wat de VVD betreft is dat naar tevredenheid gegaan. Uiteraard zijn er altijd accentverschillen die overblijven, maar dat is wel het algemene gevoel dat ik heb overgehouden aan de behandeling. The proof of the pudding is natuurlijk in the eating. De gedeputeerde gaf in de commissievergadering aan dat het afhankelijk is van het succes van de regionale afspraken of bijvoorbeeld de woningbouwproductie niet op slot gaat en daar schrok ik wel even van. Dat is ook voor onze fractie aanleiding tot enige zorg. Met de borging van de regionale afspraken waaraan GS toetsen via B&W, waar gemeenten in het regionale overleg zelf maatwerk leveren en op het gebied van participatie hun eigen verantwoordelijkheid hebben, daarvan willen wij graag zien dat dat ook gaat werken. Zo is het ook gewisseld in de commissievergadering, het is niet de bedoeling dat de provincie daar aanvullend op gaat sturen of die verantwoordelijkheid van onderaf niet voldoende respecteert. Wij hebben daar alle vertrouwen in, maar wij willen graag een kleine vinger aan de pols houden in dit belangrijke dossier en daarom vragen wij van de

gedeputeerde om in het derde kwartaal 2017 een tussenevaluatie te houden en te kijken naar andere provincies, maar vooral naar het belang van de ontwikkeling van juist die woningbouw. Die toezegging zien wij graag tegemoet. Uit mijn betoog volgt dat wij de ingediende amendementen niet zullen steunen, maar wij wachten wel even het preadvies af van de gedeputeerde. Dit is de voorlopige conclusie van de VVD-fractie.

De heer **VAN RAAN** (PvdD): Voorzitter. De heer Slettenhaar zei het al, het gaat om een gezonde ontwikkeling in de regio en daarover gaat ons eerste amendement, namelijk over het fijnstof door Schiphol. Wij hebben het er al in de commissie overgehad, wij vinden dit onderdeel van de PRV nog niet rijp voor behandeling, want fijnstof is een probleem rondom Schiphol en de gezondheid staat op het spel. Er wordt nader onderzoek gedaan. Een belangrijk uitgangspunt van de Omgevingswet is het voorzorgsbeginsel. Als je weet dat iets schadelijk kan zijn, begin er dan niet aan. De resultaten van de vervolgonderzoeken naar fijnstof rondom Schiphol komen in 2020 beschikbaar en tot die tijd kunnen wij daar niet over besluiten. Wij stellen voor het artikel rondom de 20 Ke-contour en de bebouwing daarvan te schrappen en daarvoor dien ik een amendement in.

Amendement 32/12-12-2016
Woningbouw binnen de 20 Ke-contour uit de PRV

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 12 december 2016

Besluiten in bovengenoemd ontwerpbesluit:
1. Besluit onder G te verwijderen;
G, Na artikel 5d wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:
Artikel 5e Woningen binnen de 20 Ke-contour
1. Voor de gronden binnen de 20 Ke-contour, zoals aangegeven op kaart 11 en de digitale verbeelding ervan, kan een bestemmingsplan voorzien in nieuwe woningen, uitsluitend binnen het bestaand stedelijk gebied.
2. In afwijking van het eerste lid kan een bestemmingsplan buiten bestaand stedelijk gebied voorzien in nieuwe woningen op de gronden binnen de 20 Ke-contour, zoals aangegeven op kaart 11 en de digitale verbeelding ervan:
a. die tot stand komen door toepassing van artikel 13a, artikel 16 of artikel 17, of;
b. waarvoor voor 1 maart 2017 een verklaring van geen bezwaar als bedoeld in artikel 8.9 van de Wet Luchtvaart is verleend.
3. Voor zover een bestemmingsplan nieuwe woningen toestaat op de gronden binnen de 20 Ke-contour, wordt in de toelichting van dat plan rekenschap gegeven van het feit dat op de betreffende locatie sprake is van geluid vanwege het luchtverkeer en worden de redenen vermeld die ertoe hebben geleid om op de betreffende locatie nieuwe woningen te bestemmen, alsmede de uitkomsten van het onderzoek naar de maatschappelijke haalbaarheid hieromtrent.

Toelichting:

Uit het 23 september 2016 door het RIVM gepubliceerde rapport "Ultrafijnstof door luchtvaart rond Schiphol" en Uit ***de uitzending van Zembla*** *getiteld 'Geen vuiltje aan de lucht' van 6 april 2016 blijkt opnieuw dat mensen die in de buurt van snelwegen of de luchthaven Schiphol wonen ernstige gezondheidsrisico's lopen door de uitstoot van (ultra)fijnstof. Zo wordt blootstelling aan deze luchtdeeltjes in verband gebracht met hart- en vaatziekten en mogelijk zelfs met longkanker. De Omgevingswet hanteert als een van haar beginselen het voorzorgsprincipe. Dit is overigens ook al een Europees uitgangspunt. De PvdD pleit ervoor om dit voorzorgsprincipe toe te passen: pas als uit vervolgonderzoek blijkt dat de hoge ultrafijnstofconcentraties vanwege het vliegverkeer binnen de 2OKe-contour niet gevaarlijk is voor omwonenden, kan toestemming worden gegeven voor woningbouw. Dit vervolgonderzoek loopt nog. Dit voorzorgsprincipe weegt op tegen het vermeende spoedeisende belang van woningbouw. Het artikel 5d kan ook nog in een volgende wijziging van de PRV worden opgenomen*

en gaan over tot de orde van de dag.
Fracties PvdD, SP, GL

De **VOORZITTER**: Het amendement maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **VAN RAAN** (PvdD): Dan een tweede amendement. Wij zeggen, bij de bescherming van het landelijk gebied inzake stedelijke ontwikkelingen speelt de provincie een belangrijke rol. Bescherming van het landelijk gebied vindt plaats door middel van nadere regels en nu zegt het college, die nadere regels zijn eigenlijk uitvoerregels, dat geeft alleen maar uitvoering. Daar zijn wij het niet mee eens, wij denken dat het wel degelijk kaderstellend is. Ik geef een voorbeeld. Artikel 2, daarvan zegt het college dat dit uitvoering van de regels is en er staat in: "De regionale afspraken die worden gemaakt over de ontwikkeling et cetera, zijn gebaseerd op regionale actieprogramma's zoals Wonen RAP." Stel nou voor dat GS denken, wij halen eruit dat het gebaseerd is op het Regionale Actieprogramma Wonen. Dan kun je niet meer spreken van uitvoering van regels, dat is gewoon aanpassing van de kaders. Wij vinden dat als je kaders kunt stellen in nadere regels, dan gaan PS daarover en wij hopen dat u dat met ons eens bent. Daarom dienen wij een amendement in.

Amendement 33/12-12-2016
PS stellen nadere regels vast

Provinciale staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 12 december 2016, ter behandeling van de voordracht Wijziging Provinciale Verordening,

Besluiten in bovengenoemde ontwerpbesluit:

***in het nieuwe artikel 5a 'Nieuwe stedelijke ontwikkeling', lid** 2:*
'Gedeputeerde Staten' te vervangen door 'Provinciale Staten'

Toelichting:

Door deze wijziging luidt artikel 5a lid 2 als volgt: "Provinciale Staten stellen nadere regels aan de afspraken bedoeld in het eerste en het tweede lid." Gemeenten maken regionale afspraken over nieuwe stedelijke ontwikkelingen en de provincie stelt nadere regels met betrekking tot de inhoud van de regionale afspraken. Uit de beantwoording van de technische vragen blijkt dat "PS stellen de kaders in de PRV en GS kunnen daar nadere regels aan stellen ten behoeve van de uitvoering. PS kunnen via de commissie RWW suggesties aan GS geven voor de nadere regels."
Bij de bescherming van het landelijk gebied inzake nieuwe stedelijke ontwikkeling, speelt de provincie een belangrijke rol. Zij dient het landelijk gebied te beschermen. Bescherming vindt plaats door middel van nadere regels. Hier is tot nu toe slechts een concept van bekend. Nadere regels zijn de kaders voor de regionale afspraken. In de nadere regels wordt vastgelegd, waaraan nieuwe stedelijke ontwikkeling dient te voldoen. Daarom dienen niet Gedeputeerde Staten, maar Provinciale Staten de nadere regels vast te stellen

en gaan over tot de orde van de dag.
Fracties PvdD, CU/SGP, SP, GL

De **VOORZITTER**: Het amendement maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **SLETTENHAAR** (VVD): U zegt dat die nadere regels naar aard kaderstellend zijn. Is dat naar aard kaderstellend of zegt u, dat is eigenlijk onduidelijk? Is dan niet die evaluatie een oplossing voor uw probleem?

De heer **VAN RAAN** (PvdD): Ik kan een heel eind met u meegaan, dus laten wij zeggen dat PS erover gaan. Dan gaan wij evalueren en dan kunnen wij het er nog een keer over hebben. Dan veranderen wij het eerst naar PS, dan weten wij zeker dat wij erover gaan. Dan gaan wij evalueren en misschien geeft dat aanleiding om te zeggen, het zijn inderdaad gedragsregels, GS kunnen erover gaan. Laten wij nu eerst PS het primaat geven en niet GS.

De heer **SLETTENHAAR** (VVD): Ik constateert dat wij eerst opereren vanuit het vertrouwen en dat u zegt, ik wil het nog niet loslaten, dan verschillen wij daarover van mening.

De heer **VAN RAAN** (PvdD): Ik heb geen vraag gehoord.

De heer **BRUGGEMAN** (SP): Voorzitter. Toen ik ooit in deze Staten kwam, werd ik ingewerkt door mijn voorganger, de legendarische shagroker de heer Gersteling, en van de vele dingen die hij mij vertelde, is mij een ding vooral bijgebleven, namelijk dat Noord-Holland er nog zo mooi bijligt, dat is te danken aan de provincie. Ik ben er met deze voordracht niet helemaal gerust op dat dit zo gaat blijven. Wij geven als PS heel veel weg aan GS en de gemeenten die – en dat is helemaal niet onlogisch – het gemeentebelang overstijgend perspectief soms weleens uit het oog willen verliezen, inderdaad, mijnheer Slettenhaar, ook als het over woningbouw gaat. Over de betrokkenheid van burgers, maatschappelijke organisaties, bescherming van de kust en het landelijk gebied, daar heeft de heer Kramer over gesproken en over de andere onderwerpen die ons evenmin zinnen, mijnheer Van Raan, daar ga ik verder niet op in, maar dat was mede heel

nadrukkelijk namens mijn partij. Ik beperk mijn betoog even tot de beschermende regels tegen te veel detailhandel, te veel bedrijven, te veel kantoren en overige verstedelijking. De voordracht wil die regels delegeren aan GS, maar het gaat hierbij echt om de harde kern van het provinciale ruimtelijke beleid, dat moet verankerd blijven in de regels van de verordening, die moet je niet in de uitvoeringsregeling willen zetten, al is het maar vanwege de overzichtelijkheid van de regelgeving. Als je steeds moet bladeren tussen een verordening en uitvoeringsregeling, dat maakt het er voor de inwoners van onze provincie niet duidelijker op. Wij dienen daarvoor een amendement in.

Amendement 34/12-12-2016
Niet laten vervallen artikelen 5, 12 en 13

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 12 december 2016

Overwegende dat:

- *GS voorstellen de regels voor detailhandel tot aanleg van bedrijventerreinen en kantoorlocaties, voor nieuwe woningbouw en voor overige verstedelijking, vervat in de huidige artikelen 5, 12 en 13 te laten vervallen;*
- *GS hiervoor aanvoeren dat de PRV hierdoor gemakkelijker leesbaar en toepasbaar wordt;*
- *Andere vergelijkbare regels voor weidewinkels, nieuwe landgoederen en windturbines in de PRV blijkens de voordracht niet vervallen;*
- *Regels gelijk aan die in de nu nog vigerende versie van de PRV zijn opgenomen in de artikelen 5, 12 en 13 waarschijnlijk zullen worden opgenomen in door GS vast te stellen nadere regels'*
- *Er daarmee naar het zich laat aanzien materieel niets verandert aan de regels;*
- *Artikel 4.1 van de Wet ruimtelijke ordening weliswaar niet uitsluit dat regels noodzakelijk met het oog op een goede ruimtelijk ordening worden gesteld krachtens provinciale verordening;*
- *Het ter wille van leesbaarheid en toepasbaarheid echter onwenselijk is dat regelgeving onnodig wordt versnipperd over een verordening en uitvoeringsregels daarvan;*
- *Dat regels ter uitvoering van de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling van de provincie alsmede de hoofdzaken van het door de provincie te voeren ruimtelijk beleid naar de geest van artikel 2.2. van de Wet ruimtelijke ordening behoren te worden vastgesteld door PS en niet door GS.*

Besluiten:
In artikel 1 van het ontwerpbesluit behorende bij de voordracht 2016/85 wijziging PRV:
Onderdeel D te vervangen door:
Na artikel 5.a wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:
Artikel 5.b. Detailhandel

1. *Onverminderd artikel 5.a voorziet een bestemmingsplan niet in nieuwe detailhandel op bedrijventerreinen en kantoorlocaties met uitzondering van:*
   a. *Een afhaalpunt ten behoeve van internethandel*

b. Detailhandel die in zowel bedrijfseconomisch als ruimtelijk opzicht ondergeschikt is aan de toegelaten bedrijfsuitoefening op grond van het vigerende bestemmingsplan en daarop nauw aansluit;
c. Brand- of explosie gevaarlijke detailhandel of
d. Volumineuze detailhandel indien deze in winkelgebieden uit een oogpunt van hinder, veiligheid of verkeersaantrekkende werking niet inpasbaar is. Als het totaal winkelvloeroppervlak van deze volumineuze detailhandel meer dan 1500 m2 bedraagt, geldt dat:
1. Dit aantoonbaar niet leidt tot ruimtelijk relevante leegstand in bestaande winkelgebieden en
2. De regionale adviescommissie hierover een advies heeft uitgebracht.

2. Een bestemmingsplan kan voorzien in nieuwe detailhandel, of omzetting van volumineuze naar niet-volumineuze detailhandel, met een totaal winkelvloeroppervlak van meer dan 1500 m2 mits:
a. dit aantoonbaar niet leidt tot ernstige verstoring of duurzame ontwrichting van de bestaande detailhandelsstructuur;
b. de regionale adviescommissie hierover een advies heeft uitgebracht;
c. indien de nieuwe detailhandel wordt voorzien buiten bestaande winkelgebieden in de toelichting op het bestemmingsplan is aangetoond dat geen ruimte gevonden kan worden binnen de bestaande winkelgebieden en
d. de nieuwe detailhandel in overeenstemming is met het detailhandelsprogramma dat is opgenomen in de regionale detailhandelsvisie, voor zover het bestemmingsplan vanaf 1 januari 2016 ter inzage is gelegd.

3. In afwijking van het tweede lid kan een bestemmingsplan voorzien in nieuwe detailhandel met een totaal winkelvloeroppervlak tot 3.000 m2 binnen een bestaand winkelgebied van minimaal 25.000 m2 totaal winkelvloeroppervlak.

4. Een bestemmingsplan voorziet niet in nieuwe detailhandel op bedrijventerreinen en kantoorlocaties met uitzondering van a. een afhaalpunt ten behoeve van internethandel.

5. Op een bestemmingsplan dat voorziet in de ontwikkeling van nieuwe detailhandel buiten bestaand stedelijk gebied is artikel 15 van overeenkomstige toepassing.

6. GS kunnen nadere regels stellen over de regionale detailhandelsvisie en het detailhandelsprogramma.

Onderdeel K te vervangen door: 1. In artikel 12, tweede lid, vervalt: "voor zover deze in overeenstemming is met de provinciale planningsopgave, als bedoeld in artikel 11, tweede lid", 2. Artikel 12, vierde lid wordt als volgt gewijzigd: "bestaand bebouwd gebied" wordt vervangen door bestaand stedelijk gebied. 3. Artikel 12, zesde lid, vervalt. Onderdeel L te vervangen door: in artikel 13, derde lid vervalt onderdeel c.

Toelichting:
Met aanneming van dit amendement blijven de regels voor nieuwe detailhandel (nu nog artikel 5) aanleg van bedrijventerreinen en kantoorlocaties (nu nog artikel 12) en nieuwe woningbouw (nu nog artikel 13) in de PRV gehandhaafd, en niet gedelegeerd aan GS. De voorgestelde tekst van

artikel 5b is gelijk aan en een combinatie van het in de voordracht nieuw voorgestelde artikel 5b (wordt het eerste lid van artikel 5b nieuw) en het nu nog bestaande artikel 5 (wordt het tweede lid van artikel 5b nieuw). Bij handhaving van de huidige artikelen 12 en 13 zijn enkele wijzigingen (in K en L) vanwege een juiste samenloop met enkel andere in de voordacht voorgesteld wijzigingen

en gaan over tot de orde van de dag.
Fracties SP, GL, PvdD

De **VOORZITTER**: Het amendement maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **BRUGGEMAN** (SP): Een beetje in dezelfde lijn van inzichtelijkheid en overzichtelijkheid van regelgeving, helderheid, wij willen er vanaf dat gemeentelijke bestemmingsplannen in het ongunstigste geval tien jaar lang bepalingen mogen blijven bevatten die niet overeenstemmen met de PRV. Andere provincies hanteren daar veel kortere termijnen voor, een jaar, drie jaar. De wettelijke minimumtermijn is ook een jaar. Wij dienen daarvoor een amendement in.

Amendement 35/12-12-2016
Wijziging artikel 44 (aanpassing termijn bestemmingsplannen)

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 12 december 2016

Overwegende dat:

- *Artikel 4.1., tweede lid, van de Wet ruimtelijke ordening bepaalt dat een gemeenteraad een bestemmingsplan in overeenstemming moet brengen met een provinciale ruimtelijke verordening binnen een jaar na inwerkingtreding of wijziging van deze provinciale ruimtelijke verordening, maar dat volgens hetzelfde artikel 4.1, tweede lid, provinciale staten in de provinciale verordening een andere termijn mogen vaststellen;*
- *Provinciale Staten van Noord-Holland deze termijn hebben gesteld op tien jaar;*
- *Andere provincies waaronder Zuid-Holland en Gelderland in beginsel een kortere termijn hanteren, waarbij bestaande rechten worden gerespecteerd;*
- *GS in hun antwoorden van 17 mei 2016 op schriftelijke vragen 2016 I 45 hebben gesteld dat zij "het oordeel omtrent de keuze voor respecteren van bestaande rechten en de actualiseringstermijn van uiterlijk 10 jaar laten aan Uw Staten";*
- *Het onwenselijk is, mede uit oogpunt van helderheid van regelgeving, dat gemeentelijke bestemmingsplannen tot tien jaar lang bepalingen kunnen bevatten die in strijd zijn met de Provinciale Ruimtelijke Verordening.*

Besluiten:
in het ontwerpbesluit behorende bij de voordracht 2016 I 85 Wijzing Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV) als besluitpunten toe te voegen in Artikel 1:

DD

Artikel 44, eerste lid komt te luiden:
1. Een bestemmingsplan anders dan een bestemmingsplan als bedoeld in het tweede lid, is uiterlijk één jaar na het tijdstip van inwerkingtreding van deze verordening, of zoveel eerder als het bestemmingsplan ingevolge artikel 3.1, tweede lid, van de Wet ruimtelijke ordening is aangepast, in overeenstemming met deze verordening vastgesteld.

EE
Aan artikel 44, wordt, onder vernummering van lid 2 in lid 3, ingevoegd:
2. Het eerste lid is in niet van toepassing op ten tijde van de inwerkingtreding van deze verordening reeds bestaande rechten.
Onder bestaande rechten worden verstaan:

- *a. Een projectbesluit als bedoeld in artikel 3.10 van de Wet ruimtelijke ordening, zoals dat gold voor inwerkingtreding van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, voor zover dat besluit onherroepelijk is, dan wel voor zover een ontwerp van dat besluit ter inzage is gelegd voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze verordening en daarop door GS geen zienswijze is ingediend;*
- *b. Een bestemmingsplan als bedoeld in artikel 10 van de Wet op de ruimtelijke Ordening, inclusief de daarin opgenomen vrijstellings-, wijzigings- en uitwerkingsmogelijkheden, voor zover dat plan door Gedeputeerde Staten is goedgekeurd;*
- *c. Een vrijstelling als bedoeld in artikel 19, eerste of tweede lid, van de Wet op de Ruimtelijke Ordening, voor zover GS ten behoeve daarvan een verklaring van geen bezwaar als bedoeld in voornoemd wetsartikel hebben verleend; of*
- *d. Andere bestaande rechten.*

Toelichting:
Met aanneming van dit amendement wordt de termijn waarbinnen gemeenteraden bestemmingsplannen in overeenstemming met de PRV moeten brengen verkort naar een jaar. In artikel 4.1, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening is bepaald dat de gemeenteraad binnen een jaar na inwerkingtreding van de verordening een bestemmingsplan of een beheersplan vaststelt in overeenstemming met de provinciale ruimtelijke verordening, tenzij bij de verordening een andere termijn wordt vastgesteld. In de verordening wordt de aanpassingstermijn thans op een jaar gesteld, dat wil zeggen gelijk aan de in de wet genoemde termijn. Deze aanpassingstermijn heeft alleen betrekking op geldende bestemmingsplannen die niet in overeenstemming zijn met de verordening. Voor een nieuw bestemmingsplan geldt dat deze bij de vaststelling in overeenstemming moet zijn met de verordening.
Voor bestaande rechten wordt een uitzondering gemaakt. Hiertoe dient het in het amendement voorgestelde nieuwe tweede lid van artikel 44

en gaan over tot de orde van de dag.
Fracties SP, GL, PvdD

De **VOORZITTER**: Het amendement maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **LUDRIKS** (PVV): Voorzitter. Wij hebben het vandaag over vijf wijzigingen van de PRV, maar ik pik er een uit, nummer drie, de verduidelijking van de definitie jaarrond standbebouwing. De PVV vindt het jammer dat juist het uitzicht door windmolens zou worden verpest, huizen daarentegen zijn op zich geen probleem. Goed voor de lokale economie en wij verwachten dat het niet meer verstorend zal werken dan de drukte op een mooie stranddag. Integendeel, de mensen die daar hun intrek zullen nemen, zullen hoogstwaarschijnlijk natuurambassadeurs worden en de omgeving in optimale staat behouden. Dat lijkt mij logisch. Ook zullen zij als eerste aan de bel trekken als toch blijkt dat binnen vijftien jaar de noordpoolkap en Groenland zijn weggesmolten, waardoor de zee met zes meter zal stijgen. Dat laatste bedoel ik met een knipoog, maar desondanks kan de PVV instemmen met de vijf wijzigingen.

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Voorzitter. Ik was even verrast door de creatieve draai die de PVV weet te geven aan deze besluiten rondom de PRV. Wij hebben het vandaag grotendeels over beleidsneutrale wijzigingen volgens de stukken, maar toch zijn er een aantal wijzigingen die een behoorlijke invloed kunnen hebben op het provinciale beleid. Daarom is het goed om hier zorgvuldig over te spreken. De richting die met deze wijzigingen beoogd wordt, kunnen wij volledig ondersteunen, meer afstemming aan de voorkant, meer ruimte voor gemeenten, accentverlegging van aandacht voor groei naar aandacht voor binnenstedelijke herstructurering en transformatie, je zou bijna niet denken dat het uit dit college komt. Dat zijn dingen waar wij achter staan. Wij zijn ook zeer tevreden met de mogelijkheden om woningbouw en transformatie van kantoorruimte in de omgeving van Schiphol mogelijk te maken. Dit betekent wat ons betreft nadrukkelijk niet dat de belangen van omwonenden ondergeschikt zijn aan de luchtvaart. Nee, wat ons betreft betekent het toestaan van extra bebouwing juist een extra reden om de luchthaven niet nog verder te laten groeien. Wij denken dat de provincie in dat overlegorgaan daarop in zou moeten zetten. Overigens snappen wij niet helemaal wat het nou betekent dat gemeenten verantwoordelijkheid dragen voor eventuele klachten, dus misschien kan de gedeputeerde daar nog even een toelichting op geven. Wij maken ons ook wat zorgen, bijvoorbeeld over de consequenties van het gebruik van de term BSG. Het mag niet zo zijn dat tijdelijke bebouwing in open gebied of aan de randen van stedelijk gebied, sluipenderwijs onderdeel wordt van BSG. Wij moeten ons landelijk gebied zorgvuldig beschermen en daarom zijn wij mede-indiener van het amendement van GL, PvdD en SP om duidelijk te maken hoe wij BSG precies willen interpreteren. Wij vinden het ook onverstandig om vooruitlopend op de discussie over bebouwing aan de kust, nu al ruimte te scheppen om sportpaviljoens mogelijk te maken. Ook daarom dienen wij mede het betreffende amendement in. Ten slotte stelt dit voorstel dat een deel van het toetsingskader niet wordt opgenomen in de PRV zelf, maar wordt uitgewerkt in nadere regels. Dat vinden wij op zich een goed idee, want dat biedt mogelijkheden om snel te reageren op maatschappelijke ontwikkelingen. Echter, het lijkt ons niet verstandig om deze bevoegdheid bij GS neer te leggen. Daarmee stellen wij een deel van het democratische proces buiten werking. Wij dienen daarom samen met de PvdD en de SP het amendement in waarin wij die bevoegdheid bij PS laten. Daarmee kunnen wij nog steeds snel en dynamisch reageren, maar houden wij de democratische controle netjes in stand. Als laatste nog een reactie op het amendement dat door de SP is ingediend over de termijn van tien jaar voor aanpassing van de PRV. Wij zijn het op zich van harte eens om die termijn in te korten en dat is belangrijk, want tien

jaar is erg lang. Als wij dat zo houden, dan is onze PRV bijna een wassen neus. Dan vragen wij aan twee colleges van B&W verder om het een keer te gaan verwerken. Echter de termijn van een jaar vinden wij wel heel erg kort, wij zijn bang dat dat tot haastwerk leidt, dus wij zouden willen voorstellen om daar drie jaar van te maken.

De heer **PAPINEAU SALM** (PvdA): Voorzitter. Complimenten aan GS voor het zorgvuldige proces dat is doorlopen om tot deze voordracht te komen. Er is veel overleg geweest met de regio's en de inspraakreacties zijn goed behandeld. Het betreft vooral beleidsarme wijzigingen, uitzondering daarop is dat het nu mogelijk wordt om binnen de 20 Ke-zone woningen te bouwen, die hard nodig zijn voor de vele mensen die in de provincie op zoek zijn naar woonruimte. Ook wordt de noodzakelijke transformatie van verouderde kassen naar woningbouw mogelijk gemaakt in Greenport Aalsmeer. Hierbij willen wij aantekenen dat grootschalige nieuwe invullingen, ook al liggen ze binnen bestaand stedelijk gebied, toch worden voorgelegd aan de ARO. Ik hoop dat de gedeputeerde hier iets over kan toezeggen. De PvdA ziet deze wijzigingen als een duidelijke opstap naar de Omgevingsvisie Noord-Holland 2050, waar dit jaar een goede start mee is gemaakt. De regio's krijgen daarin een duidelijke en grotere bevoegdheid om integraal naar ontwikkelingen te kijken en goede en verantwoorde keuzes te maken. Niet alleen kijken naar waar woningen en bedrijven kunnen komen, maar deze locaties zorgvuldig afwegen tegen andere waarden zoals het open landschap, natuur, weidevogelgebieden en ruimte voor water. Met deze gewijzigde PRV zijn de gemeenten en de regio's aan zet om met plannen te komen. Wij gaan ervan uit dat de provincie haar kaderstellende rol optimaal blijft vervullen. Dat betekent dat de provincie duidelijk moet stellen wat wel en niet mogelijk is buiten BSG. Bovendien moeten GS op zoek gaan naar nieuwe bouwlocaties, natuurlijk in overleg met de regio's. Het is duidelijk dat wij daarmee niet kunnen wachten tot de Omgevingsvisie een feit is. Om over tien jaar over voldoende woningen te kunnen beschikken, moeten er binnenkort aanvullende locaties in overleg met de regio worden gezocht en aangewezen. Omdat deze PRV een toch wat andere werkwijze bevat waarbij meer ruimte komt voor gemeenten en regio's, vinden wij het belangrijk dat deze werkwijze aan het eind van 2017 wordt geëvalueerd. Kunnen GS deze evaluatie toezeggen? Dan het laatste punt. De Omgevingswet wordt in 2019 van kracht en deze kiest duidelijk voor een andere werkwijze met meer nadruk op participatie van burgers en bedrijven. Goede participatie wordt een belangrijk onderdeel van de besluitvorming. Ook wij als provincie proberen daar al meer vorm aan te geven. Hoewel wij dat via deze PRV niet kunnen afdwingen, gaan wij ervan uit dat GS in overleg met de regio's de noodzaak van goede burgerparticipatie benadrukken, niet om verplichtend en controlerend op te treden, maar door te inspireren en aandacht te vragen in contacten met gemeenten. Wij gaan ervan uit dat wij in de evaluatie van 2017 kunnen lezen hoe de participatie vorm heeft gekregen.

Mevrouw **STRENS** (D66): Voorzitter. De PRV-wijziging is voorgelegd als beleidsarm, maar vraagt wel een nieuwe manier van samenwerking in de regio. Er zijn in de voorbereidende vergaderingen ook door D66 veel vragen gesteld over de wijziging van BBG naar BSG, want wat kunnen de gemeenten straks doen met hun volkstuinen en sportvelden? Die vallen op veel plekken straks onder BSG. Hoe zit het met een kleine ontwikkeling van bijvoorbeeld tien woningen? Die zijn per slot van rekening straks niet ladderplichting. Hebben wij wel voldoende geborgd dat die

ontwikkelingen ons waardevolle landschap niet aantasten? De enige manier om daar echt achter te komen, is om het gewoon te gaan doen en met de nieuwe werkwijze aan de slag te gaan. D66 is hier positief over en heeft vertrouwen dat de regio's in goed onderling overleg te werk zullen gaan. De manier waarop de PRV-wijziging is voorbereid met veel overleg over de ingediende zienswijzen, is een mooi voorbeeld van deze nieuwe werkwijze. Er is geluisterd naar elkaars belangen en er is een echt gesprek gevoerd. De brief namens de 18 Noord-Hollandse gemeenten waarin zij hun zienswijzen intrekken, is hier een mooi bewijs van. Wat D66 betreft, een goed voorbeeld dat hopelijk doet volgen. Het is voor ons cruciaal dat het gesprek tussen de regio's en de provincie open gevoerd blijft worden, zodat partijen elkaar niet zullen verrassen en dat onze belangen voor onder andere duurzaam ruimtegebruik en het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit op een juiste wijze in de afspraken worden verankerd. D66 wil graag dat het gesprek over ontwikkelingen niet alleen ambtelijk gevoerd wordt, maar dat de Noord-Hollandse inwoners de ruimte krijgen om over die ontwikkelingen in gesprek te gaan. Het inrichten van een goed participatieproces is de verantwoordelijkheid van de gemeenten. Ik wil GS wel vragen of zij eventueel bereid zijn om participatie mee te nemen in de nader vast te stellen nadere regels en of zij het onderwerp actief in de gesprekken mee willen nemen om regio's te inspireren met goede voorbeelden van participatieprocessen, passend bij de ontwikkelopgave. De PRV-wijziging zal ingaan per 1 maart 2017. Hierdoor hebben de regio's de tijd om regionale afspraken te maken en vast te leggen. Een goed moment voor de regio's om hun raden te betrekken. Wij zullen onze fractiegenoten in de raden hier alert op maken. D66 gaat graag de uitdaging aan om met deze nieuwe regels aan de slag te gaan en is benieuwd hoe zij in de praktijk gaan werken. Wij zouden hier graag als er ervaringen zijn opgedaan, weer met elkaar over in gesprek gaan. Een tussentijdse evaluatie geeft ons meer inzicht en die kunnen wij benutten bij een volgende wijziging en de nog op te stellen Omgevingsverordening. Kunnen GS deze evaluatie toezeggen?

Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Voorzitter. 50plus wil iedereen bedanken voor het vele werk dat in deze voordracht is gestoken, ook in de nota van beantwoording en de extra gesprekken die er zijn gevoerd met gemeenten. Zij kan echter niet instemmen met alle voorgestelde wijzigingen van de huidige PRV. De meeste wijzigingen kunnen onze goedkeuring wegdragen, maar sommige niet. Dat er regionale afspraken worden gemaakt, juichen wij toe. Wij vinden het opmerkelijk dat met betrekking tot transformatie van bestaande gebouwen ten behoeve van woningen wordt meegewerkt binnen de 20 Ke-contour en binnen bestaand glastuingebied om zogenaamd de leefbaarheid van kleine kernen te behouden. Ik las zelfs in de stukken dat men erg begaan was met de leefbaarheid in Zwanenburg. Tegen alle fracties die zo enthousiast zijn om te gaan bouwen binnen de 20 Ke-contour, zou ik zeggen, ga eens een weekend logeren in Zwanenburg waar je in de zomer geen twee minuten in de tuin kunt zitten. Dan vraag ik mij af of u nog steeds zo begaan bent en er extra woningen bij moeten komen. Wij vinden de overlast voor de bewoners in dat gebied al enorm groot en hadden graag gezien dat er ook transformatie mogelijk is naar kleinschalige woningbouw buiten stedelijk gebied. Dat is echter niet het geval, dat vinden wij bijzonder hypocriet en daarom stemmen wij niet in met deze wijziging PRV.

Mevrouw **HAAGSMA** (CDA): Voorzitter. Wij sluiten vandaag een lang proces af waarin gesproken is over de wijziging van de PRV, beleidsarme wijzigingen en toch hebben wij er heel lang over

gedaan, want deze wijzigingen betekenen ook een opmaat voor een cultuuromslag die wij conform de Omgevingswet met elkaar zullen moeten maken. Daarbij is mij duidelijk geworden dat de gemeenten heel goed in staat zijn hun taken uit te voeren die zij na de decentralisatie zullen krijgen. Zij kunnen prima afwegingen maken, bewoners informeren en rekenschap geven van al hun besluiten in regioverband, en toch lijken deze gemeenten niet altijd het volle vertrouwen te krijgen van de provincie. Daarin lijken wij niet altijd consequent, want als wij vinden dat de regio's met elkaar moeten bepalen waar de ambities blijven liggen, blijven wij dan op onze handen zitten met ons vertrouwen of gaan wij elke keer weer langs met de vraag of het wel goed gaat en vinden wij dat gemeenten voor elke aanpassing weer langs de provincie zouden moeten gaan? Daarom verzoek ik de provincie minder wispelturig te zijn. Bij de decentralisatie zullen taken en verantwoordelijkheden worden verdeeld. De mate waarin het verdelen vertrouwen geeft en heeft, bepaalt mijn inziens in grote mate het succes. Ik verwacht een werkwijze die ook van ons wordt verwacht, wees consequent en daardoor betrouwbaar en laat los. Een goed verstaander kent deze woorden reeds. Ik kan de gedeputeerde vanaf deze plek niet zien, maar het zijn inderdaad – soms een beetje aangepast – de woorden van onze gedeputeerde Ruimtelijke Ordening. Zij schreef dat op haar weblog in juli. Op dat moment was de ontwerpwijziging net ter inzage gelegd en hadden wij deze besproken in deze commissie. De woorden 'laat los en heb vertrouwen in onze lokale democratie' zaten toen al in de inbreng van het CDA, maar eerlijk is eerlijk, wij zagen dat niet altijd even goed terugkomen. Er werden dan ook pittige zienswijzen ingediend en meer overleg met de regio volgde. Dit was hard nodig, maar met resultaat. Ik weet van onze voorzitter dat wij onze bijdragen in de commissies niet worden geacht te herhalen in de Staten, maar de complimenten die wij als CDA richting de gedeputeerde hebben gemaakt, wil ik wel herhalen. Het overleg met de regio Noord-Holland-noord heeft geresulteerd in het terugtrekken van een pittige zienswijze en daarvoor verdient deze gedeputeerde een pluim. Ook complimenten voor de duidelijkheid rondom het vacuüm dat zou kunnen ontstaan rondom detailhandel, waarover wij in de commissie hebben gesproken. De oplossing ligt immers niet in meer, maar in beter. Ook is het goed dat de rol van de ARO nader is gespecificeerd en dat er geen rol voor de ARO is weggelegd binnen BSG. Nog een aantal vragen. Hoe zit het met een woningbouwlocatie binnen de 20 Ke? Heeft de provincie hier een rol als het gaat om een enkele woning? Wij begrepen dat de provincie niet strenger is dan het Rijk binnen deze 20 Ke-contour, maar daar lijkt het wel op. Is er nog steeds sprake van overlappende regiems en wat gaan wij daaraan doen? Welke lessen leren wij van deze wijziging en wat nemen wij mee in de Omgevingsvisie? Ik hoorde al een aantal fracties spreken over een evaluatie en het lijkt mij goed dat mee te nemen in de behandeling van de Omgevingsvisie. Dan nog een zorg die bij ons leeft en dat is de woningbouwopgave die wij met elkaar hebben vastgesteld, 240.000 woningen binnen de MRA, stelt u zich dat eens voor. Het CDA ziet de provincie en de gemeenten gezamenlijk voor deze uitdaging staan. Dat vraagt van ons dat wij hindernissen moeten opruimen in plaats van deze te plaatsen. De creativiteit waarmee de gedeputeerde de gemeenten oproept als het gaat om het zoeken naar geschikte locaties, zullen wij ook zelf moeten laten zien. Geef daarbij de ruimte aan gemeenten en wees als provincie dienstbaar. Dat is zoals het CDA het graag ziet en van groot belang om de leefbaarheid binnen de provincie te behouden.

De **VOORZITTER**: Wij zijn aan het einde van de eerste termijn. Ik schors de vergadering tien minuten voor overleg door het college. Ik heropen de vergadering.

Gedeputeerde **GELDHOF**: Voorzitter. Ik hoorde in een van de bijdragen een mooi citaat van de heer Gersteling: “Dat Noord-Holland er nog zo mooi bij ligt, is te danken aan de provincie”. Dat klopt en het mooie is, dat blijft ook zo, want voor u ligt wel degelijk een beleidsarme wijziging van de PRV, waarbij het vooral om een andere manier van werken gaat met uitzondering van het verhaal over de 20 Ke-zone rondom Schiphol. Dat is natuurlijk niet beleidsarm, maar dat zijn de afspraken die wij met het Rijk en de sector hebben gemaakt over op welke wijze er binnen de 20 Ke-zone transformatie mogelijk moet zijn. Dank voor de complimenten voor het resultaat, het is inderdaad een intensief proces geweest met veel overleg met gemeenten en regio’s en met alle indieners van zienswijzen. Wij hebben gesproken en gevraagd wat zij precies bedoelen en of wij dat goed begrepen hebben. Uiteraard alles bij elkaar heeft het wel 14 maanden geduurd, bijna een olifantsdracht, maar nu ligt er iets waar de regio’s en gemeenten mee aan de slag kunnen. Wij zullen in de loop van de tijd gaan zien hoe dit werkt, ermee aan de slag gaan en het is belangrijk om deze werkwijze te evalueren. Daar hebben drie partijen naar gevraagd. Een partij had het over het derde kwartaal en de ander over het einde van het jaar, maar laten wij afspreken dat wij in de tweede helft van het jaar de evaluatie doen en er bij u op terugkomen. Wij vinden het ook fijn om te weten, want misschien moeten wij bijsturen en het is ook input voor de Omgevingsvisie, waarbij wij kijken of deze werkwijze een goede en werkbare situatie is. Het is zeer behulpzaam als input voor de Omgevingsvisie, dus die evaluatie kan ik u toezeggen. In reactie op de heer Van Raan, die zegt, de PRV is het kader en de nadere regels zijn de uitvoering en de essentie van de wijziging van de PRV, dat zit hem juist in het feit dat de manier waarop je dingen moet gaan doen, die zijn uit het kader gehaald en dat zijn de nadere regels geworden. Ik kom hier bij de amendementen op terug. De heer Klein vroeg wat bedoeld werd met gemeenten die verantwoording moeten nemen als er klachten zijn ten gevolge van nieuwbouw. Dat is onderdeel van de afspraken die wij met het Rijk, de regio en de luchtvaartsector hebben gemaakt, dat omvat juist dat gemeenten waar deze ruimtelijke afweging zal plaatsvinden, er is hier wellicht meer geluid dan elders, maar wij vinden het belang van de woningbouw ook relevant, dat de gemeenten de volle verantwoordelijkheid dragen voor de extra planologische ruimte die er wordt gegeven en dat zij gaan zorgen voor een goed systeem van klachtenafhandeling, informeren en vrijwaren van de luchtvaartsector voor eventuele extra kosten. Dit pakket van maatregelen wordt uitgewerkt en zal tot de afspraken leiden. Dit is wat er in de PRV staat. Hoe het eruit komt te zien, is een nadere uitwerking. D66 vroeg hoe het zit met sportvelden. Deze worden op dit moment aangemerkt als BSG en als je op zo’n locatie woningbouw wilt gaan realiseren, dan moet je voor de sportvelden een andere locatie zoeken. Als dat in het landelijk gebied terechtkomt, moet daar de afweging nut en noodzaak gaan plaatsvinden. Het zit ook in de beantwoording van de vragen naar aanleiding van de commissiebehandeling die wij naar u toe hebben gestuurd. U hebt gevraagd, blijft het landelijk gebied voldoende beschermd en hoe is geborgd dat er niet kleine aantallen woningen in het landelijk gebied worden gerealiseerd. Dat is verwerkt in artikel 5.c, daarin staat wat wel en niet mogelijk is in landelijk gebied. Dan heb je het over tot en met elf woningen, daarboven heb je het over een woningbouwlocatie en dan zul je het hele traject van nut en noodzaak moeten

doorlopen. Het CDA vroeg hoe het zit met de woningbouw binnen de 20 Ke en zijn wij daar strenger dan het Rijk. De 20 Ke is een geluidszonering en het Rijk zegt, dit zijn de zones die wij hanteren en op bepaalde plekken vinden wij het vanuit de geluidsbelasting acceptabel dat daar geluidsgevoelige bestemmingen worden gerealiseerd. Wat de provincie betreft, kan dat binnen het BSG, maar niet in het landelijk gebied en dat is een element in de PRV dat niet alleen geldt rondom Schiphol, maar voor de hele provincie. Wij zijn niet strenger dan het Rijk. Het Rijk gaat over het geluid en wij gaan over de ruimtelijke inrichting en de landschappelijke waarde daarvan. Wij hebben het met name over het buitengebied. Het CDA heeft gesproken over de woningbehoefte op langere termijn, hoe dat wordt ingevuld. De PvdA dacht dat hier locaties voor moeten komen. Daarop komen wij terug bij de nadere uitwerking van actiepunt 1.1 en 1.2 uit de MRA Actieagenda, want daarin vindt de hele inventarisatie plaats. Dat staat los van deze beleidsarme wijziging, de andere manier van werken waar wij het over hebben gehad. Dank voor de complimenten voor het proces, met name voor alle ambtenaren die een enorme klus hebben gehad om dit pakket aan u te kunnen presenteren. Dan de amendementen. A29 gaat over de definitie BBG en BSG en om een eigen variant van BSG te introduceren, namelijk een andere definitie aan te houden dan het Rijk. Die ontraad ik, want dat is juist een van de dingen die wij met deze wijziging aan u voorleggen, de definitie BSG in lijn brengen met het Rijksbeleid, zodat er een definitie voor is. Wij willen dat probleem juist oplossen. A30 over de jaarrond strandbebouwing. U stelt een beperking voor ten opzichte van de vigerende ruimtelijke verordening. Dat betekent dat u beleid gaat toevoegen en dat stellen wij nou juist niet voor. De beleidsactualisatie ten aanzien van kust- en strandzonering vindt nu juist plaats en als daar wijzigingen uit voortvloeien, dan worden die uiteraard aan u voorgelegd.

De heer **KRAMER** (GL): Ik kan u hier niet helemaal volgen. U hebt het erover dat het amendement beleidsrijk zou zijn, maar wij stellen alleen voor een begrip te schrappen uit de door u toegevoegde ruimte voor sportpaviljoens.

Gedeputeerde **GELDHOF**: Wij hebben gemerkt dat de definitie niet passend is voor wat er op dit moment is. Wij hebben hem juist passend gemaakt zoals bedoeld en wat u wilt is een en ander eruit schrappen en dat is een beperking ten opzichte van de vigerende PRV.

De heer **KRAMER** (GL): Hier ben ik erg door verrast, want dit staat nergens in de stukken en dat is ook in de commissie niet aan de orde geweest. Het gaat echt om een verruiming van de huidige bepalingen, anders zou het ook niet nodig zijn om sportpaviljoens toe te voegen.

De **VOORZITTER**: Dat is nou de waarde van een plenair debat.

Gedeputeerde **GELDHOF**: Het amendement 31 over de regionale afspraken, de burgerparticipatie. Wij zijn van mening dat het primair aan de gemeenten is om burgerparticipatie vorm te geven en te organiseren en dat de raad en het college samen afspreken hoe zij de onderlinge informatievoorziening laten verlopen. Wij vinden dat het niet in het kader van de PRV moet zitten en ook niet in de nadere regels zoals D66 heeft voorgesteld. Wij snappen wel waar u het over heeft, wij delen uw wens om burgers, organisaties en belanghebbenden mee te nemen in

ontwikkelingen en wij zullen daarom in de aanbiedingsbrief aan de gemeenten als de PRV is vastgesteld, nadrukkelijk burgerparticipatie onder de aandacht brengen en meegeven dat wij daar zeer aan hechten.

Mevrouw **STRENS** (D66): Dank u wel dat u het daar onder de aandacht wilt brengen, maar wilt u dit meenemen in de evaluatie? Dat is volgens mij ook gevraagd door de PvdA.

Gedeputeerde **GELDHOF**: Wij kunnen in ieder geval vragen op welke wijze dat heeft plaatsgevonden en wat de ervaringen daarmee zijn. De evaluatie is in eerste instantie gericht op hoe de nadere regels uitpakken. Dan A32 over de woningbouw binnen de 20 Ke-contour en luchtkwaliteit. Bijna een jaar geleden zijn hier schriftelijke vragen over gesteld. Wij hebben aangegeven dat er vanuit de staatssecretaris geen aanleiding is om ontwikkelingen te stoppen. Het onderzoek duurt nog zeker vijf jaar en wij zien er geen reden voor om deze verruiming van de bouw binnen de 20 Ke-contour en binnen BSG anders te formuleren dan wij nu hebben gedaan.

De heer **PAPINEAU SALM** (PvdA): Ik snap uw redenering, maar stel dat over vijf jaar blijkt dat het ultrafijnstof echt schadelijk is, wat gaan wij dan doen.

Gedeputeerde **GELDHOF**: Wij gaan niet vooruitlopen op ontwikkelingen die wij nu nog niet weten. Wij voegen ons naar hetgeen door het Rijk is voorgesteld, namelijk er is op dit moment geen aanleiding voor paniek of om ontwikkelingen te stoppen en wij wachten het onderzoek af. Dus die ontraad ik. Dan A33. Dit raakt aan de kern van wat hier voorligt, de kaders zitten in de PRV en de uitvoering is aan GS en dat is precies conform de taakverdeling tussen GS en PS.

De heer **VAN RAAN** (PvdD): Ik heb hier een vraag over, want misschien begrijpen wij het niet goed. Ik heb hier de conceptuitvoeringsregeling voor mij. In artikel 1 staat dat de regionale afspraken worden gemaakt over de ontwikkeling et cetera en zijn gebaseerd op RAP Wonen. Stel nou voor dat GS de regels gaan uitvoeren en vaststellen en besluiten uit de uitvoeringsregels te halen dat de regionale afspraken niet meer gebaseerd zijn op RAP. Noemt u dat dan het veranderen van een kader of is dit uitvoering geven aan een regel?

Gedeputeerde **GELDHOF**: Ik hoop dat ik u begrijp. Het opstellen van een RAP of Plabeka of anderszins, zijn dingen die al in nadere regels zitten. Dit is in feite de uitwerking ervan.

De heer **VAN RAAN** (PvdD): Ik heb mezelf niet goed uitgedrukt. Op dit moment zegt u in de conceptregels, wij baseren ons op de RAP. U kunt dus zelfstandig als GS besluiten deze regel aan te passen en het niet meer te baseren op de RAP. Dan past u toch de facto een kader aan?

Gedeputeerde **GELDHOF**: Behalve dat de kern van de Rijksladder voor duurzame verstedelijking is dat regio's met elkaar in gesprek zijn en met elkaar uitzoeken op welke wijze zij welke ontwikkelingen waar mogelijk willen maken. Daar zijn bepaalde instrumenten voor en dat is uitvoering.

De heer **VAN RAAN** (PvdD): U geeft mij dus eigenlijk gelijk?

Gedeputeerde **GELDHOF**: Het is inderdaad aan GS om die uitvoering te veranderen, maar wij zullen ervoor moeten zorgen dat die uitvoeringsregels dusdanig zijn dat het resultaat is dat je werkbaar met de kaders overweg kunt. Ik ontraad hem wel. Laat dat duidelijk zijn.

De heer **KRAMER** (GL): Voorzitter. Wat mij zo bijzonder lijkt, is dat in de ene periode iets wordt aangemerkt als kaderstellende bevoegdheid, dus belandt dat in de verordening. Op een ander moment wordt gezegd als het gaat over dezelfde inhoud, dat vatten wij het op als uitvoering en dat hoort thuis in de regelgeving. Dat kan niet samengaan. Het gaat dus om een keuze en het is altijd aan PS om te bepalen wat zij zelf zien als kaders die zij meegeven aan GS en dat doen de Staten ook als zij meegaan met het voorstel van GS, maar de logica ontbreekt. Bent u dat met mij eens?

Gedeputeerde **GELDHOF**: Er zal altijd in de loop der jaren op een andere manier gekeken worden wat de beste manier van werken is om dingen voor elkaar te krijgen. In dit geval is het zo, dat er weleens gaande de rit elementen opduiken waarvan je denkt, hadden wij dat nou maar in de regels vastgelegd, dan hadden wij een veel beter resultaat gekregen. Daarom zit de uitvoering bij GS, want wij kunnen meer wendbaar en flexibeler ervoor zorgen dat er regels zijn die tot de gewenste resultaten leiden. Als voor elk dingetje dat anders wordt, de PRV moet worden gewijzigd, dan zijn wij 14 maanden verder en ik denk niet dat dat wenselijk is. Maar ik ben het met u eens, in de loop der jaren kunnen inzichten veranderen in wat de beste manier is om dingen te regelen.

De heer **SLETTENHAAR** (VVD): Als de nadere regels via B&W plaatsvinden, dan is het logisch dat het via GS gaat, anders krijg je een scheve werkwijze.

Gedeputeerde **GELDHOF**: Het is aan de gemeenten, in dit geval aan B&W, om uitvoering te geven en zich te houden aan de kaders die wij als provincie meegeven. Ik weet niet of dat tot scheve verhoudingen leidt als er iets in zou staan. U bedoelt dat GS praten met wethouders en Staten praten met raden, bedoelt u dat?

De heer **SLETTENHAAR** (VVD): Precies, de voorkeursvariant is dat via B&W te laten doen en zij hebben de mogelijkheid om de raden erbij te betrekken. Op het moment dat je dat in de Staten laat landen, dan ontstaat er een ander proces dat ook meer tijd kan kosten.

Gedeputeerde **GELDHOF**: Ik denk dat het ook juist past bij deze tijd om wendbaar en flexibel te zijn, flexibel niet in de zin om heel veel mogelijk te maken, maar wel om steeds goed te kijken of je de dingen zo hebt opgeschreven dat het ook klopt met het beoogde doel dat je wilt bereiken en ervoor te zorgen dat Noord-Holland er nog steeds zo mooi bijligt als het er nu bijligt.

De heer **SLETTENHAAR** (VVD): Ik beschouw dit als een ja.

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Ik begrijp het niet helemaal, de nadere regels geven flexibiliteit, maar die kunnen toch net zo goed door PS worden vastgesteld? Dat hoeft toch niet in een 14 maanden procedure via de wijziging van de PRV? Ik heb net een bijlage 6 erbij gepakt en daarin staat het oude artikel rondom strandzonering en de voorgestelde nieuwe tekst. Ik snap werkelijk niet hoe het kan dat sportpaviljoens in de oude tekst er wel onder vielen en dat u zegt dat wij met het amendement dat wij voorstellen, een verkrapping, een beperking van het beleid toepassen.

Gedeputeerde **GELDHOF**: 14 maanden is in dit geval heel lang, maar dat betekent dat het een cultuuromslag is, dat door verschillende fracties benadrukt is. Het heeft tijd nodig om het te snappen, hoe werkt het, wat is de bedoeling, oké, we moeten het anders inrichten. Dat heeft 14 maanden geduurd, maar normaal gesproken de allersnelste tijd waarop je een PRV kunt wijzigen, moet je toch echt minimaal een halfjaar rekenen, want het moet allemaal ter visie worden gelegd, er kunnen zienswijzen worden ingediend, er moet een nota van beantwoording worden opgesteld, commissie- en Statenvergadering en dan ben je minstens een halfjaar onderweg.

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Ik vraag niet naar de PRV, maar naar de nadere regels.

Gedeputeerde **GELDHOF**: Als de nadere regels in de PRV staan, dan zal de PRV moeten worden gewijzigd. Nu staan ze niet in de PRV, er staat: GS stellen nadere regels en stellen die vast en die hebben juist wendbaarheid en flexibiliteit, waardoor wij veel actueler kunnen inspelen op ontwikkelingen. Daar is iedereen bij gebaat. A34, aanpassing van de termijn van bestemmingsplannen.

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Sorry, voorzitter, ik wil geen tijd rekken, maar een antwoord op de vraag krijgen is toch het minimale wat ik kan verwachten.

De **VOORZITTER**: Er komt ook nog een tweede termijn en de gedeputeerde was inmiddels met een ander amendement bezig. U kunt in tweede termijn vragen om antwoord, ik heb niks gehoord.

Gedeputeerde **GELDHOF**: A34, die wilt u terugbrengen naar wat wij juist gaan schrappen. U moet het zo zien, dit wordt juist geregeld in de nadere regels en u wilt ze juist weer terugbrengen in de PRV. Dat is niet wat hier voorligt. U vraagt bijvoorbeeld dat nieuwe woningbouw of kantoorlocaties en bedrijven in de nieuwe PRV worden gehandhaafd en niet gedelegeerd zijn aan GS. U moet dat toch anders lezen. Detailhandelsbeleid en ander beleid stelt u vast en daarna volgt de uitwerking en vertaling van op welke wijze er invulling moet worden gegeven, dat is uitwerking en dat is aan GS. Dat staat in de nadere regels. Het detailhandelsbeleid stelt u vast. Die zal ik ook ontraden. De aanpassing van de termijn van bestemmingsplannen, dit terugbrengen naar een jaar en ik heb ook drie jaar gehoord. Het aanpassen van de geldingsduur van bestemmingsplannen heeft niet ter visie gelegen. Op dit moment is dat tien jaar, maar ik begrijp dat u daar wat actueler op in wilt spelen. Ik heb daar begrip voor en bij de volgende wijziging wil ik onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om termijnen van bestemmingsplannen

aan te passen. Op dit moment hiermee inzetten en het op een of drie jaar zetten, wil ik u ten zeerste ontraden, het heeft niet ter visie gelegen, wij kunnen niet overzien wat de gevolgen zijn voor gemeenten en wat ermee fout zou kunnen gaan. Ik ontraad deze, maar ik zeg u toe dit mee te nemen bij de volgende wijziging van de PRV. Ik heb nog een vraag, namelijk of ontwikkelingen binnen BSG langs de ARO moeten en dat was een vraag van de PvdA. Dat is een antwoord dat wij hebben gegeven naar aanleiding van de commissievergadering. Het beoordelen van ruimtelijke kwaliteit binnen BSG zien wij als een verantwoordelijkheid van de betrokken gemeenten. Als het gaat om een locatie buiten BSG, dan is iets agrarisch gebied en komt het wel langs de ARO, als het binnen BSG is, gaat het niet langs de ARO, als het wel een grote ontwikkeling is die zowel binnen als buiten de BSG ligt, dan zal ARO adviseren op de samenhang van het geheel. Dat blijft hoe wij het willen gaan doen.

De heer **PAPINEAU SALM** (PvdA): Ik baseer mij op het antwoord van GS naar aanleiding van de commissie. Het gaat ook over majeure ontwikkelingen. Hoe moet ik het zien? Dat het om een kas gaat die voor de helft in Aalsmeer staat binnen de grens en de andere helft erbuiten? Wat bedoelt u met grootschalige ontwikkelingen? Is het niet eenvoudiger om zo'n ingreep van kastuinbouw helemaal langs de ARO te laten gaan?

Gedeputeerde **GELDHOF**: Op het moment dat het BSG is, is dat formeel voorbehouden aan gemeenten om daar een mening over te hebben, maar als iets heel veel impact heeft op de omgeving of er voor de helft overhangt, dan moet je dat wel in samenhang beoordelen en niet alleen het deel buiten BSG.

De heer **PAPINEAU SALM** (PvdA): Voorzitter, het lijkt mij zorgvuldiger om vooruit te denken en het hele gebied te nemen, maar goed, dat zijn wij niet met elkaar eens.

Gedeputeerde **GELDHOF**: Het is niet onze bedoeling om iedere ontwikkeling binnen BSG langs de ARO te laten gaan. Dat zien wij echt als verantwoordelijkheid van de gemeenten.

De **VOORZITTER**: De beantwoording is afgerond, dat betekent dat we naar de tweede termijn gaan.

De heer **PAPINEAU SALM** (PvdA): Mogen wij een schorsing aanvragen voor tien minuten?

De VOORZITTER: De PvdA heeft behoefte aan schorsing. De vergadering is tien minuten geschorst. Ik heropen de vergadering.

Tweede termijn

De heer **KRAMER** (GL): Voorzitter. De gedeputeerde houdt vast aan haar uitleg van de wijzigingen van de PRV, dat die op een uitzondering na, beleidsarm zijn, maar in de antwoorden op vragen van de commissie valt heel duidelijk te lezen dat de omzetting van BBG naar BSG een versoepeling inhoudt en dat wordt onderstreept door talrijke voorbeelden die in de stukken

staan. Het zijn de voorbeelden die ons ertoe hebben gebracht om te zeggen, dat moeten wij niet willen. Een dergelijke generieke wijziging door verandering van de definitie moet je niet willen. Daarom willen wij vastgelegd hebben wat op voorhand niet onder BSG valt. Je kunt altijd ontwikkelingen toestaan, maar niet omdat het automatisch bij gemeenten ligt. Dat is de crux. Eigenlijk wordt het bevestigd, omdat de gedeputeerde zegt, hier wordt het ARO niet voor ingeschakeld, dus wij hebben er niets meer over te zeggen. Dan het tweede punt, de evaluatie. Dat is kennelijk het toverbegrip geworden voor de PvdA en D66 om de risico's die wij toch lopen met een aantal wijzigingen in dit voorstel, te ondervangen. Laten wij eens kijken hoe het werkt. Maar wat nu als er een gemeente is die het in zijn hoofd haalt – en die discussies zijn niet nieuw – om bijvoorbeeld op een volkstuincomplex nieuwbouw te gaan toepassen, bijvoorbeeld grenzend aan bebouwing maar wel liggend in de Scheggen van Amsterdam, is dat dan iets wat wij zouden moeten toestaan? Als dat onder BSG valt, hebben wij niets toe te staan. Wat doe je dan met je evaluatie? Zeg je dan, dit is niet helemaal wat wij willen, wat wij gewild hadden, laten wij nu maar weer de regels aanscherpen en waar zit je dan met je verworven rechten? Kunnen wij een dergelijke ontwikkeling als die gaande is, dan überhaupt nog stoppen? Volgens mij kunnen wij dan alleen maar wat aanscherpen wat betrekking heeft op alle toekomstige gevallen, waar nog geen procedures over gaande zijn. Dus onverstandig, als je deze gebieden – de voorbeelden staan in het amendement, BSG – als je die situaties wilt voorkomen, dan moet je dat nu regelen als PS.

Mevrouw **STRENS** (D66): U bent het toch ook met mij eens dat in de gemeenteraden de discussie plaatsvindt over het al dan niet bebouwen van de volkstuinen en als die buffers zo belangrijk zijn, dan zullen ook de gemeenteraden zich daar hard voor maken. Ik ben niet zo bang dat alle volkstuinen met deze wijziging morgen bebouwd zullen zijn.

De heer **KRAMER** (GL): Ik kan daar volmondig ja op zeggen, natuurlijk zitten er verstandige mensen in een heleboel gemeenteraden, maar in de politiek weet je nooit hoe zaken lopen en wat je hier regelt, heeft te maken met situaties die je misschien niet verwacht en als je die situaties onwenselijk acht, dan heb je daar een PRV voor. Daar draait het om. Het heeft niets met wantrouwen tegen gemeenten te maken, het heeft te maken met de manier van regelen van zaken waarbij je je als PS of als provincie niet op voorhand buitenspel zet. De strandbebouwing. Het is van tweeën een, of sportpaviljoens vallen onder de bestaande regeling – dan hoeven GS geen voorstel te doen aan PS om sportpaviljoens te gaan regelen – of ze vallen er niet onder en dan is het zeer terecht vanuit de optiek dat je het wenselijk acht dat die sportpaviljoens er komen, dat je dat opneemt in je voorstel. Daarvoor hebben wij een amendement, niet omdat wij tegen sportpaviljoens zijn, maar omdat wij dit niet het moment vinden om de regels te verruimen op het gebied van de kustbebouwing. Nog een opmerking over het beleid van de 20 Ke-contour. Het beleid bepalen wij, daar ben ik het eens met de gedeputeerde. De vervolgstap is althans als het gaat om ruimtelijke regelgeving, dat je dat beleid in de kern vastlegt in de PRV. Dat is de kaderstelling. Wat ik nu zie gebeuren is dat die stap wordt overgeslagen op een aantal punten door diverse relevante onderdelen uit de PRV te lichten en in de nadere regels te zetten. Ik ontzeg natuurlijk GS niet het recht om nadere regels te stellen, sterker nog, dat dragen wij via de PRV aan GS op, maar wat ik bestrijd is dat het een goede bestuurlijke formule is om belangrijke

kaderstellende regelgeving in zijn geheel naar de nadere regels te transporteren. In die zin roep ik PS op die amendementen te steunen. Het laatste punt, wonen binnen de 20 Ke-contour. Het amendement van de PvdD hebben wij mede ondertekend. Dat amendement is principieel, daar staan wij achter. Ik hoor net dat het reglement van orde voorschrijft dat ik een amendement dat ik achter de hand heb voor het geval die het niet zou halen, alleen kan indienen als ik dat nu doe. Het is dus niet om het andere amendement te ondergraven, integendeel. Maar mocht dat onverhoopt geen steun verwerven, dan heb ik nog een amendement waar het de tekst betreft en dat betekent het toevoegen van een paar woorden "en ultrafijnstof'. Als een bestemmingsplan voorziet in wonen binnen de 20 Ke-contour, dan moet de gemeente zich publiekelijk daarvoor verantwoorden, tekst en toelichting geven op te nemen in de toelichting bij het bestemmingsplan. Waar heeft dat betrekking op volgens de verordening? Op het maatschappelijk draagvlak en het geluid, maar wat er niet in genoemd wordt, is het ultrafijnstof, dat is ook iets waar je je voor moet verantwoorden en dat mensen moeten weten dat dat een rol heeft gespeeld in de afweging onverlet het onderzoek dat gaande is. Er is voldoende bekend inmiddels om te weten dat het niet zomaar wat is. Wij roepen PS op om het kleine amendementje dat vrij wezenlijk is, te steunen.

Amendement 36/12-12-2016
Woningen binnen de 20 Ke-contour

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 12 december 2016

Besluiten in voordracht 85-2016 aan artikel 1, onderdeel G toe te voegen: 'en (ultra)fijnstof', waardoor dat artikellid als volgt komt te luiden:

Artikel 1, G, Na artikel 5d wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 5e Woningen binnen de 20 Ke-contour

1. *Voor de gronden binnen de 20 Ke-contour, zoals aangegeven op kaart 11 en de digitale verbeelding ervan, kan een bestemmingsplan voorzien in nieuwe woningen, uitsluitend binnen het bestaand stedelijk gebied.*
2. *In afwijking van het eerste lid kan een bestemmingsplan buiten bestaand stedelijk gebied voorzien in nieuwe woningen op de gronden binnen de 20 Ke-contour, zoals aangegeven op kaart 11 en de digitale verbeelding ervan:*
   a. die tot stand komen door toepassing van artikel 13a, artikel 16 of artikel 17 of;
   b. waarvoor voor maart 2017 een verklaring van geen bezwaar als bedoeld in artikel 8.9 van de Wet Luchtvaart is verleend.
3. *Voor zover een bestemmingsplan nieuwe woningen toestaat op de gronden binnen de 20 Ke-contour, wordt in de toelichting van dat plan rekenschap gegeven van het feit dat op de betreffende locatie sprake is van geluid en (ultra)fijnstof vanwege het luchtverkeer en worden de redenen vermeld die ertoe hebben geleid om op de betreffende locatie nieuwe woningen te bestemmen, alsmede de uitkomsten van het onderzoek naar de maatschappelijke haalbaarheid hieromtrent.*

Toelichting:
De indieners van dit amendement zijn geen voorstander van het mogelijk maken van nieuwe woningen binnen de 20 Ke-contour rond Schiphol. Voor het geval een meerderheid van PS anders beslist, willen wij toch een bijdrage leveren aan verbetering van de tekst van artikel 5e. Als een bestemmingsplan voorziet in woningen binnen de 20 Ke-contour, moet de gemeente daarover publiekelijk tekst en uitleg geven. Volgens de voordracht heeft die toelichting betrekking op de 'maatschappelijke haalbaarheid' en op het aanwezige 'geluid vanwege het luchtverkeer'. Over het zeker zo belangrijke fenomeen van '(ultra) fijnstof", dat uitermate schadelijk is voor de volksgezondheid, wordt niet gesproken. Ten onrechte. Met dit amendement wordt deze ernstige omissie hersteld.

en gaan over tot de orde van de dag.
Fracties GL, SP

De **VOORZITTER**: Het amendement maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **SLETTENHAAR** (VVD): Voorzitter. Dank aan de gedeputeerde voor de beantwoording. In eerste termijn heb ik gezegd eerst het preadvies af te willen wachten, maar alle amendementen zijn met uitstekende motivering ontraden en dat volgen wij ook, inclusief als daar fijnstof aan toegevoegd wordt, dan steunen wij die amendementen niet. De evaluatie is toegezegd. Het is voor de VVD prima als dat op een tijdstip in 2017 plaatsvindt dat GS schikt. Het is duidelijk dat dat gaat over de nadere regels en niet over andere zaken, zoals participatie. Participatie aan de voorkant als iets positiefs kenmerken in bijvoorbeeld een aanbiedingsbrief is uitstekend, maar wij vertrouwen de gemeenten dat zij dat zelf goed doen, want daar zijn zij ook heel erg goed in. Als ik termen hoor, als de gemeente het in zijn hoofd haalt zoals door de vorige spreker opgemerkt, dan vind ik dat wel wantrouwend, dat wil ik even gezegd hebben. Wij gaan kijken hoe het werkt, wij hebben er het volste vertrouwen in en het is belangrijk dat als je iets nieuws gaat doen, te kijken hoe dat gaat en daar met zijn allen een goed oordeel over te vormen en wij zien dat eind 2017 terug in de vorm van een evaluatie.

De heer **VAN RAAN** (PvdD): Voorzitter. Als je iets nieuws doet, moet je kijken hoe het gaat. Voor zover de wijsheid van de VVD. Ik kan er ook mee instemmen overigens. Dank voor de beantwoording van de vragen. Nog twee zaken. Onze amendementen zijn negatief geadviseerd, terwijl wij in het debat zagen dat de gedeputeerde ons in onze ogen materieel gelijk gaf, maar zij ontraadt hem toch en dat is best bijzonder. En passant stelt de gedeputeerde ook nog dat GS flexibeler zouden zijn als PS als het gaat om het aanpassen van nadere regels waarvan wij vinden dat PS die zouden moeten opstellen. Het tweede amendement, fijnstof en bouwen in de 20 Ke-norm. Wij stellen vast dat de gedeputeerde in weerwil van wat het RIVM zegt, dat er wel degelijk een gezondheidsrisico is, maar dat de omvang van dat risico nog niet bekend is en vandaar dat er vervolgonderzoek is, daarom zegt, wij gaan wel door. Dat vinden wij onverstandig, de schadelijkheid is aangetoond en de mate nog niet, dat wordt onderzocht, om die reden mag je

vanuit het voorzorgsbeginsel niet bouwen mogelijk maken, dus wij handhaven onze amendementen.

De heer **BRUGGEMAN** (SP): De gedeputeerde heeft een evaluatie toegezegd, daar zijn wij blij mee, maar ik vrees alleen met de heer Kramer dat de evaluatie gaat uitwijzen wat wij vrezen en dat er wellicht ondertussen zelfs rampen gebeurd zijn. Dan de reactie van GS op A34, het handhaven van de artikelen 5, 12 en 13, daarvan zegt de gedeputeerde, met wat in het amendement staat, dat is niet wat hier voorligt vanuit GS. Nee, dat is wel vaker met een amendement, dat dien je in omdat GS iets anders willen. Ik zeg dat zo, omdat ik dat als enige argument nogal een zwakke onderbouwing vind, het amendement stelt iets voor wat wij niet willen, ja, daar was het voor ingediend. Het raakt wel de kern van waar wij het hier over hebben. De heer Kramer en de heer Van Raan hebben het ook genoemd, waar het gaat om de harde kern van het provinciale ruimtelijke beleid, dan hoort dat in handen te zijn van PS en niet gedelegeerd te worden aan GS. Dan A35, het verkorten van de termijn voor aanpassing van bestemmingsplannen aan de PRV. De heer Klein heeft voorgesteld om er drie jaar van te maken, want een jaar is wel erg weinig. De indieners van het amendement hebben zonder dat daar een schorsing voor nodig was, keihard onderling overlegd, waarbij uiteindelijk de doorslag heeft gegeven het bericht dat ons bereikte dat hier wel wordt aangeduid als de fractie van mevrouw De Meij, dat die ook voor het amendement gaat stemmen als het tot drie jaar wordt verlengd, dus ik stel u voor om in de tekst van het amendement het woordje ‘een jaar’ te wijzigen in ‘drie jaar’. Dat brengt mij tot slot op een voorzet van wat het hoogtepunt van de vergadering van vandaag gaat worden, namelijk de reactie van de heer Papineau Salm op het verkorten van de termijn voor aanpassing van bestemmingsplannen op de PRV. in de commissie heeft zijn fractie gezegd dat zij de termijn van tien jaar ook erg lang vindt en daarom verbaasd het mij dat de heer Papineau Salm dat in zijn eerste termijn niet heeft herhaald.

De **VOORZITTER**: De heer Klein blijft nog met een vraag zitten.

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Voorzitter, dat heeft u goed onthouden. Wij hebben een onbevredigende discussie gevoerd met halve antwoorden. Het staat voor ons ten eerste absoluut niet vast waarom nadere regels alleen door GS vastgesteld kunnen worden. Wat ons betreft doen wij dat als PS en dat hoeft dan niet in de PRV. Wij handhaven ons amendement om dat zo te doen. Wij zijn blij met de aanpassing dankzij de steun van 50plus van het amendement voor een periode van drie jaar en het feit dat GS aangaven dat het niet ter inzage heeft gelegen, is wat ons betreft niet relevant, want het gaat niet om een inhoudelijke wijziging, het gaat slechts om een wijziging van de procedure. Ten slotte de vraag die is blijven liggen, hoe kan het dat sportpaviljoens onder de mogelijkheden in de huidige PRV vallen, terwijl ze alleen in de nieuwe versie genoemd worden. Hoe kan het dat ons amendement gezien wordt als een beperking van de bestaande mogelijkheden?

De heer **PAPINEAU SALM** (PvdA): Voorzitter. Dank aan GS voor de reactie op onze bijdrage. Heel positief dat in 2017 een evaluatie wordt uitgevoerd. Richting de SP, er zullen voor die tijd geen rampen gebeuren en wij hebben ook ons eigen beleid. De heer Kramer maakt zich zorgen over

de volkstuinen in de Amstelscheggen, het zal Amsterdam nooit lukken om dat voor die tijd vol te bouwen. Dat is een beetje angsthazerij maken over dingen die gaan gebeuren. Wij hebben onze eigen regel, als de volkstuinen worden uitgeplaatst bij de Amstelscheggen, dan moeten die naar het buitengebied en dat komt weer bij de functie terug, het is bangmakerij om niks. Burgerparticipatie positief, aanbiedingsbrief en wij gaan ervan uit dat in de evaluatie wordt vermeld wat eraan gedaan is. geen zwaar punt, maar ik neem aan dat u meeneemt welke plannen er de afgelopen tijd zijn geweest en wat is daar aan burgerparticipatie gebeurd. Dank voor deze toezegging.

De heer **VAN RAAN** (PvdD): Voorzitter, wilt u dan ook aan de PvdA Amsterdam kenbaar maken dat die zorgen niet nodig zijn, want die maken zich wel degelijk zorgen.

De heer **PAPINEAU SALM** (PvdA): Daar denken wij hetzelfde over. Ik vind ook dat die volkstuinen daar niet mogen weggaan. Daar sta ik volledig achter. Maar in de huidige reglementen staan genoeg regels om als ze die moeten gaan verplaatsen, dan gaan ze naar het buitengebied en dan komt de provincie in actie om dat tegen te houden. Ze kunnen de volkstuinen niet zomaar opheffen en die gaan ze ook niet op de Dam neerleggen.

De heer **KRAMER** (GL): Is het u misschien ontgaan dat het voorbeeld dat ik net heb genoemd, geen bangmakerij was, maar een voorbeeld waarmee ik duidelijk wilde maken dat het hier gaat om een kerntaak van PS? Die wordt ongedaan gemaakt in zekere zin.

De heer **PAPINEAU SALM** (PvdA): Het komt nu te liggen binnen BSG, maar daar moet de gemeente een keuze in maken. Ze komen terug bij de provincie omdat ze naar het buitengebied gaan.

De heer **BRUGGEMAN** (SP): Ik wil de heer Papineau Salm vragen om iets duidelijk te maken. Dat gaat over de evaluatie. Hij zegt, de periode waarna geëvalueerd gaat worden is zo kort, in zo'n periode kunnen er nooit misdaden gepleegd worden. Ik neem dat direct van u aan. Dus is de uitkomst van de evaluatie, het is allemaal hartstikke goed gegaan en gaan de misdaden in de periode erna plaatsvinden. Legt u mij eens uit hoe dat allemaal precies gaat werken.

De heer **PAPINEAU SALM** (PvdA): In de evaluatie worden ontwikkelingen beschreven van gemeenten die plannen hebben, hebben ze die regionaal ingediend, hebben ze die gezamenlijk gedragen en dan kun je aan de hand van de lijst zien wat er op stapel staat. Dan kan de provincie zeggen, dit gaat de verkeerde kant op.

De heer **BRUGGEMAN** (SP): U zegt net, dat gebeurt niet in de korte periode waarover de evaluatie gaat. Ik snap het gewoon niet.

De heer **PAPINEAU SALM** (PvdA): De evaluatie gaat over de activiteiten van gemeenten, hoe zij omgaan met de nieuwe PRV, hebben ze plannen ingediend of bedacht en voorgelegd aan de provincie en dan kun je afleiden welke ontwikkelingen er zijn. Zo simpel is dat. De actieagenda

Woningbouw wordt genoemd, daar hebben meerdere partijen naar gevraagd, maar kunt u mij zeggen wanneer die actieagenda bij de MRA op de agenda komt? Wij vinden de urgentie heel hoog om te weten wanneer er binnen de MRA nog gebouwd gaat worden in de komende tijd. De Ke-contour is voor onze fractie een lastig punt. Vanuit het voorzorgsprincipe, wij snappen dat het onderzoek nader duidelijk moet worden. Een vraag aan GS, kunt u dat onderzoek niet naar voren halen, want wij vinden het vrij essentieel dat de mensen die daar gaan bouwen, hoe het zit, want dat komt nu pas over vijf jaar en als het echt schadelijk is, want veel mensen in het gebied maken zich daar nu al zorgen over. Dan over de termijn. Meer partijen hebben dat aangehaald. Blij dat GS de toezegging hebben gedaan om niet naar tien jaar te gaan. De toezegging van de gedeputeerde vinden wij prima. Jullie motie gaat in dezelfde richting, we moeten kijken of dat overeenkomt. Misschien kan het volgend jaar bij de herziening van de ARO worden meegenomen om de termijn ter visie te leggen gezamenlijk met de procedure van de herziening van de agrarische functie in de PRV, zodat de gemeenten daarop kunnen reageren. Tot slot de ARO. Ik blijf met de gedeputeerde van mening verschillen. Wij vinden dat als dat gebied zo kwetsbaar is als daar ingrepen gebeuren van een bestaande kas en die ligt net binnen BSG, ik zou toch willen adviseren om de ARO daarnaar te laten kijken, want vanuit het open gebied kijk je er wel tegenaan en heb je ermee te maken vanuit de omgeving.

Mevrouw **STRENS** (D66): Voorzitter. D66 is blij met de toegezegde evaluatie, want daar zijn wij dol op en ook de aanbiedingsbrief, dat er participatie in benoemd wordt. In ieder geval een goed begin, maar wij zullen bij de evaluatie strak kijken hoe dat onderwerp is meegenomen door gemeenten en daar een vinger aan de pols houden. In tegenstelling tot het CDA die ons vooral een dienstbare rol wil toekennen, zien wij dat wij wel degelijk een grotere rol hebben in het ruimtelijk ordeningsbeleid, zeker als het gaat om de wettelijke taak van ons ten aanzien van het beschermen van waardevol landschap en natuur. Wij gaan graag met deze werkwijze aan de slag, ook in de geest van de Omgevingswet. Dat zullen straks de kaders zijn voor de grote woningbouwopgave die wij in de regio hebben en waar wij graag in ander verband over zouden willen spreken.

Mevrouw **HAAGSMA** (CDA): Enigszins uitgedaagd willen wij D66 vragen, wij hebben wel meer woorden genoemd en kaderstellend, maar dienstbaar zegt ook iets over de houding en de manier waarop de provincie zich begeeft. Zou D66 zich daar eens over uit kunnen laten?

Mevrouw **STRENS** (D66): Volgens mij heb ik mij daar aan het begin van mijn eerste termijn over uitgelaten, dat wij zeker het volste vertrouwen hebben dat de regio's in goed overleg die afspraken kunnen maken, maar als u het alleen heeft over dienstbaar, dan lijkt het alsof wij helemaal geen taak meer hebben en dan kunnen wij deze tent net zo goed opdoeken dan dat wij alleen maar dienstbaar zijn aan, ik vind dat echt wel mager.

Mevrouw **HAAGSMA** (CDA): Daarom zou het D66 te prijzen zijn, die overigens deze bestuurslaag al langer wil opdoeken dan dat er vragen rijzen in andere fracties, om ook naar onze bijdrage wat uitgebreider te luisteren, want daarin is het ook genoemd. U bent het toch wel met ons eens dat naast die kaderstellende rol, het zegt wel iets over hoe je dat wilt uitvoeren en het overleg met de

regio's is in het begin niet zo gemakkelijk gegaan. Wat ons betreft gaat het de volgende keer wat soepeler en dienstbaarder, zodat je in vruchtbaar overleg tot de juiste en mooie waarden voor je eigen provincie kunt komen.

Mevrouw **STRENS** (D66): Wij gaan ook graag in goed overleg het gesprek aan, dus volgens mij zijn wij het daarover eens. Maar om mijn verhaal af te ronden, wij zijn blij dat dit de kaders zijn ook voor de grote woningbouwopgaven. Er zijn ook mooie binnenstedelijke locaties die nu in rap tempo tot ontwikkeling kunnen worden gebracht.

Mevrouw **HAAGSMA** (CDA): Voorzitter. Wij danken de gedeputeerde voor de toezegging voor de evaluatie. Het is raadzaam ook bij andere provincies te kijken hoe zij invulling geven aan de nadere regels en voor de omslag die wij moeten maken richting de Omgevingswet. Wij horen graag hoe de gedeputeerde daarover denkt. De amendementen gaan niet uit van de kernwaarde vertrouwen. Ik hoorde D66 net aangeven, dienstbaar, volgens mij is het kernwoord vertrouwen veel vaker gevallen en daarom blijft dat voor het CDA vooropstaan en wij zullen het amendement om die reden niet steunen. Wat betreft alle grote woorden over vrees, dan moet ik denken aan 'een mens lijdt het meest aan het lijden dat hij vreest.'

Gedeputeerde **GELDHOF**: Voorzitter, mijn excuses dat in eerste termijn de strandbebouwing is blijven liggen. Ik zei in mijn eerste beantwoording, u gaat iets toevoegen, u gaat strenger worden dan wij in de huidige PRV zijn. In de huidige PRV totdat u deze vaststelt en per 1 maart in werking treedt, is het zo dat er een definitie over het strandpaviljoen ontbreekt. Het afgelopen jaar zijn er veel typen strandpaviljoens ontstaan en wij willen juist graag nieuwe ontwikkelingen tegengaan. Op dit moment kun je er eten, drinken en sporten en mensen redden, maar wij willen juist niet dat er meer gaat gebeuren dan dit. Wij leggen het gebruik van de huidige definitie vast, dat is nu de wijziging. Wij willen juist voorkomen dat er andere ontwikkelingen kunnen ontstaan, want ik heb ook in een van de bijdragen van vandaag gehoord, misschien kun je ook wel in een strandpaviljoen wonen en genieten van de kust, of heb je een kantoorstrandpaviljoen. Dat mag allemaal niet en dat leggen wij allemaal met deze wijziging vast. Als u sport eruit haalt met een amendement, dan bent u bezig met een wijziging ten opzichte van de ruimte die er op dit moment met de thans vigerende PRV is zolang de wijziging niet is vastgesteld. Als je sport gaat schrappen, dan is hij niet meer beleidsarm. Dan de vraag over de nadere regels en de PRV. Daar hebben meerdere fracties iets over gezegd. De PvdD zegt, u gaf mij materieel gelijk maar toch ontraadt u hem. Dat komt omdat ja, GS gaan over de nadere regels, dat klopt, maar de grondslag daarvan ligt in het sectoraal beleid, dat gaat over een planningsopgave voor bedrijven en kantoren, dat gaat via economie, een document dat u vaststelt, de uitwerking daarvan ligt bij GS. Het detailhandelsbeleid legt u vast en de uitwerking zit in de nadere regels. Voor wonen is dat het woonbeleid dat door u is vastgesteld en de uitvoering daarvan zit bij de RAPS en hoe je dat moet doen zit bij GS. U geeft echt die kaders mee en het is niet spannender dan het voorheen was. Wij willen wel dat de nadere regels vastliggen en meegegeven worden aan de regio's, zodat zij vooraf weten waarop wij gaan toetsen, of zij hun huiswerk op de juiste manier gedaan hebben, of zij hun samenwerking op de juiste manier hebben vormgegeven en of zij alle beleidskaders door u meegegeven en vertaald in de nadere regels, goed hebben meegenomen in

hun voorstellen. Nogmaals, A35 blijft ontraden en dat geldt ook voor A30 over de strandbebouwing. Dan A34. De wijziging die nu voorligt, is bedoeld om alles eenduidiger, eenvoudiger en wendbaarder te maken en wat u doet is hem weer strak terug regelen in de PRV. Dat ontraden wij ten zeerste, want daarvoor hebben wij deze hele exercitie niet gedaan om het met een amendement te laten terug regelen. A34 niet doen. De burgerparticipatie neem ik mee in de aanbiedingsbrief bij de PRV aan gemeenten. Uiteraard kunnen wij dat in de evaluatie meenemen, op welke wijze heeft het plaatsgevonden en zullen dat ook gebruiken voor het verdere verhaal. Primair zijn er de nadere regels.

De heer **SLETTENHAAR** (VVD): De evaluatie gaat over de nadere regels, dus dan zie ik liever geen paragraaf opgenomen over iets waar de nadere regels niet over gaan en waar gemeenten zelf over gaan.

Gedeputeerde **GELDHOF**: Wij kunnen wel vragen op welke wijze zij daar invulling aan hebben gegeven, dat nemen wij mee.

De **VOORZITTER**: Ik wil mevrouw Strens nog in de gelegenheid stellen, maar ik ga vanaf nu de vergadering wat verstrengen, anders halen wij het beoogde tijdstip niet.

Gedeputeerde **GELDHOF**: Het verhaal van de PvdA over de ARO binnen BSG. U vraagt een wijziging van het huidige beleid. Op dit moment is het ook zo dat wij het binnen BBG BSG niet voorleggen aan de ARO, dus wat u voorstelt is iets wat nu ook al de verantwoordelijkheid van de gemeente is en daar willen wij het graag laten. Tot slot het gewijzigde amendement, A36 over fijnstof. Ter verduidelijking, sowieso maakt het geen onderdeel uit van de doorbraak die wij voor elkaar hebben gekregen met het Rijk, de luchtvaartsector en gemeenten over de set van afspraken om transformatie mogelijk te maken binnen de 20 Ke-contour. Daar wordt al gewoond, maar het gaat om toevoegen van transformatie, maar tegelijkertijd, er is nog geen enkele indicatie over de ernst van ultrafijnstof of eventuele effecten en ook nog geen normstelling. Het onderzoek van het ministerie van I&M ziet erop toe dat dat in beeld wordt gebracht. Dat moeten wij dus afwachten en het duurt nog circa vijf jaar. Wij raden het amendement af, want gemeenten kunnen zich niet verantwoorden voor iets dat nog niet gedefinieerd is. Ik heb er alle vertrouwen in dat gemeenten op hele goede wijze weten hoe zij hiermee om moeten gaan. Het heeft even geduurd voordat zij het vertrouwen hadden dat wij juist niet meer regels wilden geven, maar dat wij juist wilden loslaten. Dat vertrouwen hebben gemeenten nu ook. Loslaten in die zin van dat de kaders van de PRV altijd leidend blijven. Ik heb er alle vertrouwen in dat het goed gaat werken en dat wij een mooie, interessante evaluatie zullen krijgen.

De **VOORZITTER**: Wij gaan over tot stemming over de amendementen. A29, behoefte aan stemverklaringen? Dat is niet het geval. Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties GL, SP, PvdD en CU/SGP, de overige leden tegen, zodat het amendement is verworpen. A30, behoefte aan stemverklaringen? Dat is niet het geval. Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties SP, GL, PvdD en de CU/SGP, de overige leden tegen, het amendement is verworpen. A31, behoefte aan stemverklaringen? Dat is niet het geval.

Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties GL, SP, PvdD, ONH en 50plus, de overige leden tegen, zodat het amendement is verworpen. A32, behoefte aan stemverklaringen? Dat is niet het geval. Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties SP, GL, PvdD, ONH, de overige leden tegen, zodat het amendement is verworpen. A33, behoefte aan stemverklaringen? Dat is niet het geval. Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties PvdD, CU/SGP, SP en GL, de overige leden tegen, zodat het amendement is verworpen. A34, behoefte aan stemverklaringen? Dat is niet het geval. Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties GL, SP, PvdD, CU/SGP, de overige leden tegen, zodat het amendement is verworpen. Het gewijzigde amendement A35, waarbij voor een jaar in DD, artikel 44, lid 1, wordt vervangen door drie jaar. Behoefte aan stemverklaringen? Dat is niet het geval. Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties GL, SP, PvdD, ONH, 50plus en CU/SGP, de overige leden tegen, zodat het amendement is verworpen. A36, behoefte aan stemverklaringen?

De heer **PAPINEAU SAL**M (PvdA): Voor ons is het een lastig punt, de beweegredenen die partijen aangeven om hier goed mee om te gaan, ik snap ook de redenering van GS dat je formeel dat nog niet kunt doen, omdat de normen er nog niet zijn. Wij maken ons ernstig zorgen en je kunt ook kijken als blijkt dat het wel mis is, dan moet je kijken naar de bronaanpak van het geheel, dus het is voor mij nog geen gelopen race. Ik hoop dat het onderzoek eerder beschikbaar is voordat daar huizen gebouwd worden, want wij gaan mensen dingen aandoen waarvan wij nu niet weten hoe het zit. Ik vraag GS om urgentie en niet alleen formeel redeneren, want daar wonen mensen en dat moeten wij ons goed realiseren. Wij stemmen niet voor. Het kan niet toegevoegd worden, omdat het nog niet genormeerd is, dus dat is het probleem.

Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Ik begrijp de opmerking van de heer Papineau Salm niet, want als u zich daar echt zo druk over maakt, dan bent u gewoon tegen.

De **VOORZITTER**: Dit is een herhaling van het debat en dat gaan wij niet doen. U stemt neem ik aan voor? Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties SP, GL, ONH, CU/SGP, de overige leden tegen, het amendement is verworpen. Dan de voordracht. Behoefte aan stemverklaringen? Dat is niet het geval. Mag ik de tegenstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties GL, SP, PvdD, ONH, 50plus en CU/SGP, de overige leden voor, zodat de voordracht is aanvaard.

12. Statenvoordracht 82 Actualiseren uitvoeringsprogramma TWIN-H Greenport Aalsmeer

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Voorzitter, wij besluiten vandaag over een actualisatie van het uitvoeringsprogramma voor Greenport Aalsmeer. Hoewel het woord actualisatie een kleine wijziging suggereert, gaat het hier over veel geld dat wij beschikbaar stellen. Gelukkig zijn de doelen breed gedragen en bijna onomstreden. Wij willen graag de verrommeling in het landschap tegengaan, wij willen waar mogelijk kleine glastuinbouwgebieden verplaatsen naar concentratiegebieden, zodat er meer ruimte ontstaat voor het terugbrengen van groen of voor woningbouw en wij willen de glastuinbouw verduurzamen. Met betrekking tot de verduurzaming

bleek echter tijdens de discussie in de commissie dat er nog veel onduidelijkheid bestaat over wat verduurzaming precies inhoudt. De gedeputeerde noemde een aantal mooie voorbeelden, maar de voordracht zelf is daar niet heel precies in. Soms wordt met duurzaamheid bedoeld een lange termijnverbetering, soms gaat het over CO2-reductie, soms over waterkwaliteit. Wij vinden het belangrijk dat de provincie in het vervolgtraject, dus in de uitwerking van dit beleid, preciezer aangeeft wat wij onder duurzaamheid verstaan. Daarom zal straks de PvdD mede namens onze fractie en GL en de SP, een motie indienen om dat concreter vorm te geven. Een tweede aspect wat betreft de duurzaamheid, is de omgang met fossiele energie. In de voordracht staat ergens een zin dat het beter benutten van fossiele energie een vorm van herstructurering is die onder het kopje duurzaamheid valt. Nou begrijpen wij best en dat heeft de gedeputeerde aangegeven in zijn beantwoording, dat het in de transitiefase naar een volledig hernieuwbare energievoorziening soms nodig is om fossiele energie te gebruiken maar wat wij moeten voorkomen is dat er zogenaamde lock-ins ontstaan, dat betekent dat wij nu investeringen doen die ervoor zorgen dat een overstap naar volledige hernieuwbare energie vertraagd wordt. Om dit te voorkomen en tegelijkertijd om de plannen die er bijvoorbeeld zijn rondom warmtenetten, niet te blokkeren, dienen wij een amendement in waarin wij voorstellen om die bewuste zinsnede 'het beter benutten van fossiele energie' te vervangen door de tekst: 'vormen van energie die bijdragen aan het zo snel mogelijk uitfaseren van fossiele energiebronnen.' Ik hoor heel graag een reactie van mijn collega's, want wij denken hiermee dat wij handelen in lijn met GS en dat wij iets meer richting geven en dat wij vragen om de criteria iets verder uit te werken, maar dat het eerder om een precisering van het huidige beleid gaat dan iets wat ertegenover staat.

Amendement 37/12-12-2016
Gebruik fossiele energie geen onderdeel verduurzaming Greenport

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 12 december 2016

Besluiten in de voordracht 'TWIN-H Greenport Aalsmeer — actualisatie 2016' (VD-82, kenmerk 862385)

- *de zinsnede "die fossiele energie beter benutten" onder het kopje "Herstructurering" op pagina 5 te vervangen door "die bijdragen aan het uitfaseren van fossiele energiebronnen"*

en gaan over tot de orde van de dag.

Toelichting:
In de voordracht wordt als reden voor de actualisatie van het uitvoeringsprogramma onder andere genoemd dat modernisering van de glastuinbouw "kansen biedt voor duurzame oplossingen, zoals de inzet van rest C02, benutten van restwarmte en daarmee de transitie van de sector naar niet fossiele brandstoffen". Wij ondersteunen deze ambitie van harte.
In de beschrijving van de inzet van de TWIN-H-middelen voor herstructurering staat vermeld dat dit kan plaatsvinden "door gebruik te maken van energievoorzieningen die fossiele energie beter benutten, minder uitstoot genereren en/of gebaseerd zijn op hernieuwbare energiebronnen." Het

beter benutten van fossiele bronnen is weliswaar een manier om de C02 uitstoot terug te dringen in de overgangsfase van de energietransitie, zoals in de toelichting aangegeven, maar is niet toekomstgericht. De ambitie van de provincie is om een volledig duurzame energievoorziening gerealiseerd te hebben in 2050 (Beleidsagenda Energietransitie 2016 — 2020, mei 2016). Door nu nog te investeren in 'maatregelen die fossiele energie beter benutten' worden investeringen om volledig hernieuwbare bronnen te gebruiken minder aantrekkelijk en/of uitgesteld (het zogenaamde lock-in effect). Als provincie willen we dat ons beleid bijdraagt aan het realiseren van onze ambities. Het subsidiëren van maatregelen die de volledige transitie naar een C02-neutrale energievoorziening kunnen vertragen hoort daar niet bij. Dit amendement beoogt dat we de beperkte middelen alleen inzetten voor maatregelen die bijdragen aan het zo snel mogelijk uitfaseren van fossiele energie.

Fracties CU/SGP, PvdD, GL

De **VOORZITTER**: Het amendement maakt onderdeel uit van de beraadslagingen. U hebt voor de rest van de vergadering nog drie minuten spreektijd over.

Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Voorzitter. Als de hele wereld ons Westerse consumptiepatroon zou overnemen, zouden we vier aardbollen nodig hebben. Met name de productie van dierlijke producten trekt een zware wissel op natuur en milieu. Een eiwittransitie naar een meer plantaardig voedingspatroon lijkt dus onafwendbaar. De glastuinbouw kan in die transitie een belangrijke rol spelen. Op dit moment is de glastuinbouw echter nog vooral een onderdeel van het probleem in plaats van de oplossing, omdat er veel landbouwgif wordt gebruikt en het oppervlaktewater daardoor ernstig vervuild raakt. Ook is de glastuinbouw een grootverbruiker van vooral fossiele energie. Gelukkig bevat deze voordracht de ambitie om daarin verandering te brengen. Zoals op pagina 5 te lezen valt, is een deel van het budget van 4,8 miljoen euro dat voor herstructurering beschikbaar wordt gesteld, bedoeld voor en ik citeer: "het toepassen van maatregelen (o.a. energie, water, milieu) die leiden tot duurzame glastuinbouwbedrijven en -gebieden." Dit zijn mooie woorden, waarvan voorkomen moet worden dat het slechts woorden blijven. Tijdens de commissiebehandeling bleek echter dat er geen enkele concrete voorwaarde of gespecificeerd doel aan deze subsidie verbonden is. Onduidelijk is hoeveel van de 4,8 miljoen euro zal worden besteed aan duurzaamheid en welke maatregelen er getroffen zullen moeten worden door de subsidieontvangers op het gebied van energie, milieu en water. Ook uit antwoorden op de vervolgvragen die wij samen met de CU/SGP, SP en GL hebben gesteld, blijkt dat het college gelukkig wel voornemens is om in de uitvoeringsregeling die er nog zal komen, maatregelen te verplichten die de transitie naar duurzame energie realiseren. De PvdD steunt dat voornemen en meent dat ook maatregelen op het gebied van milieu en water conform de ambitie van de voordracht daarin opgenomen zouden moeten worden. Daarom dienen wij, samen met de CU/SGP en GL de volgende motie in, waarin wij GS opdragen "in de nog door GS vast te stellen Uitvoeringsregeling Herstructurering Greenport Aalsmeer concrete eisen op te nemen om de transitie naar duurzame energie, het verminderen van het gebruik en de emissies van bestrijdingsmiddelen, het verminderen van het watergebruik en het voorkomen van watervervuiling te realiseren."

Motie 79/12-12-2016
Duurzame glastuinbouw

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 12 december 2016

Constaterende dat:

- *In de voordracht (pag. 5) de ambitie wordt uitgesproken om de glastuinbouw te verduurzamen door maatregelen toe te passen op het gebied van onder andere energie, water en milieu;*
- *Deze ambitie onvoldoende in concrete voorwaarden voor subsidieverlening wordt verwerkt.*

Overwegende dat:

- *De glastuinbouw een grootverbruiker van (fossiele) energie is, en middels grootschalig gebruik van bestrijdingsmiddelen sterk bijdraagt aan milieu- en watervervuiling;*
- *Er veel kansen liggen om de glastuinbouw te verduurzamen, bijvoorbeeld middels zonne-energie, regenwateropslag, plaagbestrijding zonder gifgebruik, en hergebruik van water en nutriënten.*

Dragen het college van GS op om:
in de nog door GS vast te stellen Uitvoeringsregeling Herstructurering Greenport Aalsmeer concrete eisen op te nemen om de transitie naar duurzame energie, het verminderen van het gebruik en de emissies van bestrijdingsmiddelen, het verminderen van het watergebruik en het voorkomen van watervervuiling te realiseren

en gaan over tot de orde van de dag.
Fracties PvdD, CU/SGP, GL

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **PAPINEAU SALM** (PvdA): Voorzitter. Prima voorstel, heel fijn dat het nu wordt opgepakt mede dankzij overleg door alle betrokken partijen in het gebied. Dat zijn een groot aantal gemeenten en bedrijven die hier enorm bij betrokken zijn. Wij zien hier grote kansen om het gebied te herstructureren, de glastuinbouw een goede kans te geven om door te ontwikkelen zodat het een goede bron is voor onze voedselvoorziening in de komende jaren. Prima dat wij hier als provincie een bijdrage aan geven. Nog twee opmerkingen. Er wordt gezegd dat oude kassen moeten worden opgeruimd en wij hebben nog te weinig garanties in dit verhaal dat dat een-op-een gebeurt. Als er wordt geherstructureerd, wordt die kas daadwerkelijk gesloopt? Daar maken wij ons zorgen over, want straks staan er twee kassen en er komt al veel verwaarlozing voor in Aalsmeer. Ik vind het lastig om duurzaamheid telkens apart te moeten benadrukken. Ik ga ervan uit dat GS in alle activiteiten duurzaamheid gaan doorvoeren en ook in dit overleg bij

partijen daarop aan te dringen. Ik benieuwd naar de reactie van GS op de motie over het uitfaseren van fossiele energie.

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Ik ben wat verbaasd door uw reactie. U doet net alsof die gebaseerd is op wantrouwen. Wij vragen alleen maar om concreet te maken wat bedoeld wordt, omdat dat er nu niet in staat. Daar kunt u toch niet tegen zijn?

De heer **PAPINEAU SALM** (PvdA): Ik ga ervan uit dat GS hun werk doen en dat het wordt vertaald in afspraken, dat het gewoon doorgaat. Daar hoef je niet apart om te gaan vragen.

De heer **STRUBEN** (D66): Voorzitter, wij zijn blij, niet alleen omdat wij met Europees en eigen geld een verdubbelaar hebben, maar ook door de heldere aanpak van dit dossier. Samen met gemeenten en ondernemers kunnen wij deze moderniseringsslag in de glastuinbouw in uitvoering brengen en 300 ha in de Greenport aanpakken. Destijds waren wij zeer kritisch over de lening aan Uithoorn, maar die komt terug. Daar zijn wij heel blij over. Bedrijven kunnen verplaatst worden naar nieuwe en duurzaam ingerichte concentratiegebieden en dat is een belangrijke bijdrage aan de regionale economie. Bedrijven zijn ook uit eigen belang bezig met verduurzaming op alle fronten en daarbij is uitfaseren van fossiele energie een goed doel. Wij kunnen ons daarin vinden. Ik denk dat de kassen met name veel CO2 gebruiken, dus ook daar werken ze aan de goede kant. Daarnaast komen er gronden vrij voor nieuwe stedelijke ontwikkelingen en waar het kan binnen de 20 Ke-zone rond Schiphol, ook voor woningen. Volgens mij heeft Aalsmeer dus niets meer te klagen. Complimenten aan GS en wij wachten de evaluatie af.

Mevrouw **KONING** (CDA): Voorzitter. In de afgelopen tijd zijn met de TWIN-H gelden in vier gebieden goede resultaten bereikt. Er ligt een nieuwe visie en nieuwe afspraken met Greenport Aalsmeer. Er wordt geschreven aan het POP3-beleid en het voorstel is om de TWIN-H gelden te gebruiken als cofinanciering voor verplaatsing van glastuinbouwbedrijven in geheel Noord-Holland. Het CDA vindt dat van groot belang. De sector zorgt voor 54.000 directe banen en is dus zeer belangrijk voor de werkgelegenheid in de regio's. De TWIN-H-financiën hebben ook een aanjaagfunctie voor modernisering en verplaatsing inclusief duurzame oplossingen, zoals de inzet van rest-CO2, benutten van restwarmte en hernieuwbare energiebronnen. De verduurzaming zit voldoende verankerd in het voorstel. Het CDA kan van harte instemmen met het voorstel. Het amendement om de zinsnede fossiele energie beter benutten eruit te halen, volgens mij kun je dat zien in de context zoals het er staat, want er staat bij: 'en het gebruikmaken van energievoorzieningen die gebaseerd zijn op hernieuwbare energiebronnen.' Dat wordt ook gestimuleerd en dat is ook een criterium, dus het is voor mij de vraag of het nodig is om dit amendement te steunen.

Mevrouw **VAN LANGEN** (VVD): Voorzitter, ook de VVD is blij. De gedeputeerde stelt voor TWIN-H-gelden uit de ontwikkeling Greenport Aalsmeer in te zetten voor geheel Noord-Holland, van specifiek naar breder. Dit sluit aan op de wens van de VVD, niet te veel zaken vooraf dichttimmeren en aansluiten op marktkansen. Zo kan 5 miljoen euro ingezet worden als subsidie

voor glastuinbouwbedrijven die willen verplaatsen naar een glasconcentratiegebied. Door het geld in te zetten naast middelen uit de POP3-regeling voor plattelandsontwikkeling in de EU, kan het budget verdubbelen. Kansrijk is de ontwikkeling van het warmtenet, waarvoor al in 2011 plannen zijn ontwikkeld en dat heel goed past in de agenda voor de circulaire economie, waarover wij straks van gedachten gaan wisselen. En een vernieuwingsbank met daarin instrumenten voor verplaatsen, herstructureren, zoneren en innoveren in de glastuinbouw. Hier worden overigens vooral biologische gewasbeschermingsmiddelen toegepast. Het geld voor deze regeling wordt gebruikt als cofinanciering, dus 50% van de benodigde middelen moet door partijen zelf worden opgebracht. Om de samenwerking te stimuleren en een vernieuwingsbank op te zetten, wordt geïnvesteerd in een coördinator die zorgt voor kennisoverdracht en partijen aan hun afspraken houdt. Concreet doel is om in tien jaar 300 ha glas te verplaatsen, waarbij de economische concurrentiepositie van glastuinbouwbedrijven verbetert en de glastuinbouwbedrijven verduurzamen, goed voor de bedrijven en goed voor de omgeving. Wat de VVD betreft, moeten de duurzaamheidsdoelen vooral werkbaar en realistisch zijn en geen drempel opwerpen voor bedrijven om van de regeling gebruik te maken. Nieuwe bedrijven zijn immers per definitie al veel duurzamer, daarnaast wordt bijgedragen aan de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. Verouderd glas wordt opgeruimd en bestemd voor nieuwe functies. In de commissie heeft de VVD gevraagd om aandacht voor startups en nieuwe ontwikkelingen in de zorg, denk aan zorgkassenbedrijven. Ook woningbouw is binnen de geldende ruimtelijke beperkingen wellicht op sommige locaties een mogelijkheid. Kortom, de voorgestelde ontwikkeling heeft onze instemming en wij hopen dat de herstructurering hiermee goed op gang komt. Over de motie en het amendement wachten wij het advies van de gedeputeerde af, hoe sympathiek ook, maar ze moeten niet belemmerend c.q. drempelverhogend gaan werken. Dan zijn wij tegen.

De heer **HIETBRINK** (GL): Met het oog op onze resterende spreektijd zie ik af van mijn spreekrecht in eerste termijn.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Net als de heer Hietbrink, omwille van de snelheid en omdat wij goed overleg hebben gehad met de PvdD, de CU/SGP en GL, wat geleid heeft tot het amendement en de motie, zien wij af van het woord.

De **VOORZITTER**: Gedeputeerde Loggen vervangt gedeputeerde Bond die ziek naar huis is gegaan.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Ik val weer met mijn neus in de spreekwoordelijke boter, terwijl ik vandaag dacht u keurig te kunnen observeren en mijn gedachten daarover te laten gaan, maar ik sta u nu toe te spreken en ik hoop dat dat net zo constructief gaat als voorgaande keren. Het gaat hier om langetermijnbeleid om de zaken die daar spelen, op een constructieve en duurzame manier op te pakken. De heer Klein heeft de definitie duurzaamheid keurig uiteengezet, maar dat het een veelkoppig monster of vriend is, wat is nou de exacte definitie van duurzaamheid? Volgens mij zit dat opgesloten in het verhaal, maar ik kan mij voorstellen – vooral omdat de definitie zich vaak op een andere manier laat uitleggen – dat dat tot verwarring zou kunnen

leiden. Ikzelf had hem niet, maar iedereen leest hem met andere ogen. Ik denk dat duurzaamheid integraal in het handelen van GS zit opgesloten, op alle beleidsterreinen, net zoals wij de afgelopen jaren hebben mogen ontdekken dat dat integraal in het handelen van PS zit opgesloten. Er worden twee majeure zaken aangepakt met dit voorstel, namelijk de herstructurering en de verplaatsing. De PvdD vroeg of de subsidieverstrekking gekoppeld is aan een resultaatsverplichting. In de commissie is al gemeld dat sprake is van een resultaatsverplichting. Als ik de discussie in deze zaal volg, dan moeten wij wel oppassen dat wij niet op de stoel van de ondernemer en van de gemeente gaan zitten, die wij een belangrijke plek hebben gegeven in dit voorstel. Ik ontraad daarom motie 79, omdat daarmee de provincie juist op de stoel van de provincie en de gemeente gaat zitten. Daarentegen, u kent mij als iemand die buitengewoon constructief is, zou ik het amendement dat is ingediend, ik snap wat daarmee bedoeld wordt, maar met de stringente omschrijving zoals die hier staat, kunnen GS niet gemakkelijk uit te voeten. Als je daarvan zou maken: 'die bijdragen aan het uitfaseren van fossiele energiebronnen.", dan wordt daarmee recht gedaan aan de opgave om na te denken als aanvrager, hoe gaan wij dat doen, dat je dat denkproces in gang zet en tegelijkertijd niet op de stoel van de ondernemer gaat zitten.

Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Voorzitter, u zegt, wij willen niet op de stoel van de ondernemer gaan zitten en geen extra regels. Ik ken de diepgewortelde angst van de VVD voor extra regels, ik ken ook de voorliefde van de VVD om subsidies aan de landbouw te verstrekken zonder daar voorwaarden aan te verbinden en daarom ben ik aangenaam verrast dat het college een andere mening lijkt toegedaan, namelijk dat zij wel in de uitvoeringsregeling extra harde voorwaarden willen stellen om de transitie naar duurzame energie te versnellen. Nu hoor ik u zeggen dat u dat niet gaat doen. Dat maakt het erg ingewikkeld. Bent u van plan in de uitvoeringsregeling harde voorwaarden te gaan stellen, zoals u in antwoorden op onze vragen heeft gezegd of hebt u nu een ander plan met de uitvoeringsregeling?

Gedeputeerde **LOGGEN**: Volgens mij heb ik niets anders gezegd dan de portefeuillehouder in de technische behandeling in de commissie. Ik heb alleen gezegd in antwoord op motie 79, dat daarin nadrukkelijk op de stoel van de gemeente en van de ondernemer gezeten wordt en dat ontraad ik en daarom ontraad ik de motie. Daarmee doe ik niets af aan de antwoorden die door de portefeuillehouder gegeven zijn.

Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Voorzitter, in de antwoorden op onze vragen is gesteld dat er harde voorwaarden in de uitvoeringsregeling komen op het gebied van duurzame energie. Dat steunen wij. Het enige wat wij met deze motie beogen, is dat de ambitie zoals die in deze voordracht staat, om ook op het gebied van water en milieu een verduurzaming teweeg te brengen, dat ook die in de uitvoeringsregeling wordt meegenomen. Dat is alles wat wij vragen in lijn met de ambitie van het college. Heeft u een andere ambitie op dat vlak of kunt u meegaan met de ambitie om daadwerkelijk die verduurzaming op die manier in gang te zetten?

Gedeputeerde **LOGGEN**: Ik blijf bij mijn antwoord dat ik zojuist gegeven heb, ik doe niets af aan de beantwoording van de portefeuillehouder in de commissie. Wat ik zeg, is dat ik de motie 79

ontraad op basis van de argumenten die ik net gegeven heb. Dan kunnen wij elkaar blijven herhalen, maar dat schiet niet op. De motie versterkt het voorstel niet en daarom ontraad ik hem. D66 had nog een vraag, wat ik begreep, in Uithoorn heeft de lening geleid tot het opruimen van verspreid glas en het verplaatsen naar een concentratiegebied en is de lening uiteindelijk volledig terugbetaald. Dat waren de vragen en antwoorden van deze middag.

Tweede termijn

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Voorzitter. Ik dank de gedeputeerde voor zijn reactie. De reactie met betrekking tot de motie vond ik heel moeilijk te begrijpen, omdat ik denk dat de motie precies vraagt om te doen wat GS zelf al toezeggen. Ik snap niet dat wij dan op de stoel van bedrijven zouden gaan zitten als GS die sowieso uitvoeringsregels vaststellen, daarin de duurzaamheid concreet maken. Ik dank hem voor de bereidheid om het amendement positief te adviseren als er drie woorden uit verdwijnen. Ik zie niet waarom het amendement beter zou worden als die drie woorden eruit gaan, maar het wordt ook niet slechter, dus ik kan ermee leven.

De **VOORZITTER**: Dus bij deze zegt u dat het amendement gewijzigd is? En is de griffier duidelijk welke drie woorden het precies zijn? Oké.

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Ja.

Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): In de bijdrage van de PvdA werden de indieners van de motie ervan beticht dat wij GS wantrouwen. Dat was zeker niet de insteek, integendeel. Blijkbaar, nu wij de antwoorden van de gedeputeerde hebben gehoord, was er toch wel enige reden toe, want GS nemen nu hun eigen woorden terug, want het eerdere antwoord dat is gegeven, luidde als volgt: “De uitvoeringsregeling moet nog opgesteld worden door GS op basis van de TWIN-H Greenport Aalsmeer actualisatie 2016 in PS (de voordracht die nu voorligt). Wij zijn voornemens in de gebiedsplannen maatregelen te verplichten in de openbare ruimte, die de transitie naar duurzame energie, warme- en CO2-netwerken te realiseren of in de nabije toekomst mogelijk te maken.” Dat hebben GS gezegd en met de motie proberen wij dit voornemen in lijn te brengen met de ambitie om maatregelen toe te passen op het gebied van energie, water en milieu zoals die in de voordracht staan. Ik vraag aan GS, welk deel van het dictum is in strijd met de ambitie die u zelf hebt geformuleerd in de voordracht? Deze motie is ondersteuning van uw beleid. Wij vragen u niet om op de stoel van de ondernemer te gaan zitten, maar dat u als opsteller van de uitvoeringsregeling op uw eigen stoel blijft zitten en uw eigen ambitie uitvoert. U maakt er een stoelendans van en wij niet. Tegen de PvdA, D66, VVD en CDA wil ik nog zeggen dat als wij de ambitie uit de voordracht steunen, dat wij ook de uitvoering van die ambitie en dus onze motie zouden moeten steunen, anders is het de zoveelste papieren tijger die wij de wereld in helpen, maar wel eentje die ruim 4,8 miljoen euro kost.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Voorzitter, het gaat erom dat de investeringen gedaan worden in de fysieke ruimte en niet in het beleid en hier wordt gevraagd iets aan de beleidskant te gaan doen en volgens mij wreekt het zich daar. Daarnaast heb ik in eerste termijn voldoende

beargumenteerd dat wat GS betreft op de wijze zoals het hier gesteld is, je een jas aantrekt die je niet past. Ik weet niet hoe vaak ik dat moet herhalen, maar ik denk dat het verhaal duurzaamheid er voldoende in opgesloten zit. Behoeft volgens mij geen verdere argumentatie. Ik neem niets terug van wat de portefeuillehouder zowel in de commissie als schriftelijk gecommuniceerd heeft. Ik ontraad deze motie op basis van de argumentatie die ik in eerste termijn heb aangegeven.

De **VOORZITTER**: Dan is het moment van stemming aangebroken. Wij beginnen met het gewijzigde A37, waarvan ik begrijp dat het college het oordeel aan de Staten overlaat als ik die woorden zo snel mogelijk schrap.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Ik was zelfs iets verder gegaan, ik zou goed kunnen leven met ….

De **VOORZITTER**: Dat heet in politiek jargon het oordeel aan de Staten. Behoefte aan stemverklaringen over het gewijzigde amendement 37? Mag ik de tegenstanders vragen de hand op te steken? Dat is de fractie PVV, de overige leden voor, zodat het amendement is aangenomen. Dan motie 79.

De heer **PAPINEAU SALM** (PvdA): Stemverklaring. Mijn fractie gaat ervan uit dat GS in brede zin duurzaamheid hanteren en op alle terreinen aan de orde zullen stellen en zullen proberen het te realiseren. Wij zijn tegen de motie.

De **VOORZITTER**: Geen andere stemverklaringen? Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties SP, GL, PvdD, CU/SGP, 50plus, de overige leden tegen, zodat de motie is verworpen. Dan de voordracht. Stemverklaringen?

De heer **KLEIN** (CU/SGP): U, mijn collega, brengt mij nu in een lastig parket, want ik vind het heel apart dat deze motie niet is aangenomen, omdat ik die zie als ondersteuning van het beleid. Ik zal toch voor dit voorstel stemmen, maar ik vind het bijzonder jammer dat dat niet met de nadere specificering van duurzaamheidsdoelen gepaard gaat.

De heer **HIETBRINK** (GL): Wij volgen de overwegingen van de CU/SGP, maar zullen om precies die reden tegen stemmen.

De **VOORZITTER**: Mag ik de tegenstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties van GL, PvdD, de overige leden voor, zodat de voordracht is aanvaard.

13. Statenvoordracht 83 Kadernotitie circulaire economie

De **VOORZITTER**: Ik herhaal het verzoek, het is 18.00 uur, wij hadden afgesproken om om 19.00 uur klaar te zijn, om dat met elkaar nog gerealiseerd te krijgen.

Mevrouw **DOEVENDANS** (PvdA): Voorzitter. Wij zijn heel erg blij met het voorstel en zoals al gezegd in de commissie, zo divers als de inwoners van Noord-Holland zijn, zo divers zijn de mogelijkheden als wij kijken naar de kansenkaart, dus als enige opmerking voor het ontwikkelingsperspectief en de uitvoeringsagenda straks om focus te leggen.

De **VOORZITTER**: U hebt nog een beperkte spreektijd.

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Voorzitter. Vorige week las ik het volgende in het provinciale dagblad: "Onze provincie wil de eerste afvalloze economie van Nederland worden door bedrijven schoner te laten produceren, groen in te kopen en kringlopen te sluiten, waardoor afval een nieuwe grondstof wordt. Tot 2020 investeert de provincie meer dan 100 miljoen euro in een slimme en schone economie. Fantastisch nieuws." Dit stond in de Gelderlander en betrof de provincie Gelderland. Ik hoop van harte dat de gedeputeerde ervoor zorgdraagt dat er straks vergelijkbare teksten in het Noord-Hollands Dagblad komen te staan. Gaat u dus door met de uitwerking van de plannen in het ontwikkelingsperspectief, kies een aantal iconische projecten waarin wij als provincie een doorslaggevende bijdrage hebben voor het realiseren van circulaire economie en zoekt u voldoende middelen om dat daadwerkelijk te realiseren.

Mevrouw **LAGERVELD** (VVD): Voorzitter, ik zal het kort houden, want in de commissie hebben wij al goed gesproken over dit onderwerp. De VVD vindt circulaire economie en de nieuwe kansen die het biedt, belangrijk. De ambitie van de provincie moet wel in evenwicht worden gebracht met de rol, verantwoordelijkheden en taken die de provincie heeft. De provincie kan de rol van verbinder van initiatieven en als kennismakelaar aangaan en waar mogelijk ook de rol van aanjager en eigenaar/opdrachtgever op zich nemen. Daarnaast is de VVD van mening dat het bedrijfsleven het uiteindelijk moet doen en de VVD staat voor keuzevrijheid van consumenten. Regels moeten worden opgeruimd en verbeterd, met meer ruimte voor ondernemerschap. Tot slot een vraag aan de gedeputeerde. Veel gemeenten en ook provincies zijn al bezig met circulaire economie. Hoe voorkomen wij dat er versnippering van kennis ontstaat? De kennis moet wat de VVD betreft, gebundeld worden. Graag een reactie van de gedeputeerde. Wij kijken uit naar het ontwikkelingsperspectief en naar wat uit de strategische sessies komt. Mijn fractie kan instemmen met de kadernotitie.

Mevrouw **KLAASSEN** (D66): Voorzitter. Eerst de complimenten aan GS. D66 is enthousiast over de stappen die gezet worden met deze kadernota en tegen de jaarwisseling aan is het een logisch moment om terug te kijken. Vier jaar geleden namelijk diende de heer De Groot van D66 samen met zes andere partijen een motie in om te verkennen of afval de grondstof van de toekomst zou kunnen zijn. Na wat omzwervingen in de bekende milieuoplossingen, is na vier jaar het resultaat ernaar. Circulaire economie is een volwassen vakgebied geworden met grote kansen die zowel de werkgelegenheid als het voorkomen van het uitnutten van onze planeet ten goede komen. Complimenten dat GS op deze manier het vakgebied aan ons presenteren. D66 heeft twee punten. GS constateren in de voorliggende kadernota dat ieder zijn rol heeft in het tot stand komen van de circulaire economie. Er is een bijzondere rol weggelegd voor het bedrijfsleven. Ook de Rijksoverheid constateert die bijzondere positie van het bedrijfsleven. Daarom streeft zij te

komen tot een grondstoffenakkoord met het bedrijfsleven en de relevante partners. D66 vraagt GS hiernaar te kijken en er hun voordeel mee te doen in onze eigen provincie. Met een grondstoffenakkoord kunnen de wederzijdse verwachtingen tussen de provincies en belangrijke partners publiekelijk gedeeld worden. Dan denk ik bijvoorbeeld aan de samenwerking met de Economic Board in de MRA. D66 zou deze transparantie en samenwerking met het bedrijfsleven van harte ondersteunen. Ten tweede en daarvoor sluit ik aan bij het punt van mevrouw Lagerveld, ook onze gemeenten hebben oog voor de circulaire economie en dat is zeker geen hobby, maar een inzet die zelfs kan leiden tot verlaging van de afvalstoffenheffing, omdat er minder restafval moet worden opgehaald. De provincie kan deze gemeenten helpen door proactief het delen van kennis en ervaringen te faciliteren. Volgens ons zou dat bij het Servicepunt kunnen, maar wij vragen aandacht van GS hiervoor. Tot slot, D66 kijkt uit naar de komende maanden waarin de belangrijke partners betrokken worden en hopen dat het resulteert in een eigen provinciaal grondstoffenakkoord.

Mevrouw **HAAGSMA** (CDA): Voorzitter. Het CDA is zeer te spreken over de inzet om de circulaire economie te versterken en zoals de gedeputeerde al aangaf in de commissie, zijn inzet als gedeputeerde Duurzaamheid kan op deze portefeuille niet zonder de portefeuille Economie. Circulaire economie is economie aldus gedeputeerde Van der Hoek, en daarin ondersteunen wij hem. Het CDA staat ook positief tegenover de investeringen en is benieuwd hoe en wanneer deze stappen worden gezet. Wij hebben wel enige teleurstelling over de voorbeelden die genoemd worden bij de deeleconomie. Wij vinden nog steeds Airbnb en Uber niet de beste voorbeelden. Laten wij daar enkele voorbeelden aan toevoegen die echt gaan over het delen van spullen en niet over meer bezit, zoals www.spullendelen.nl. Ik noem maar een voorbeeld, dat niet commercieel is. De uitvoeringsagenda mag voor ons nog een stukje stelliger en wij gaan er na de beraadslagingen in de commissie vanuit dat dat zal gebeuren in de uitvoeringsagenda. Laten wij dat vasthouden, want de ambitie die werd uitgesproken over vooroplopen houden wij wat ons betreft, vast. Wat betreft de afvalscheiding, daarvan heeft het CDA een punt gemaakt in de commissie en daarbij sluit ik aan bij de woorden van de CU/SGP, het is wel beschamend dat wij daar onderaan in het lijstje hangen samen met Zuid-Holland, dus neem dat vooral mee en zie het als een aanmoediging, gedeputeerde.

De **VOORZITTER**: U hebt nog een beperkte spreektijd.

Mevrouw **KOCKEN** (GL): Voorzitter. Voor niets gaat de zon op, of als het aan Noord-Holland ligt, gaat de wereld ten onder. Het klinkt erg dramatisch en dat is het ook. Ik vraag mij werkelijk af of wij ons voldoende realiseren in welk tijdsgewricht wij leven. Er moet zoveel gebeuren en daar hebben wij 700.000 euro voor over de komende drie, vier jaar. Ik was trouwens niet de enige die dat een punt vond en alle partijen die daar vragen over stelden, werden gerustgesteld met de mededeling dat eigenlijk de echte verandering uit andere potten gefinancierd wordt. Ik heb daar vragen over gesteld en dat blijkt bijvoorbeeld een Europese subsidiepot te kunnen zijn of een landelijke regeling. Ik denk dat dat voor een provincie met ambities niet voldoende is. In de beantwoording werd ook toegevoegd dat wij het voorliggende stuk moeten zien als een basis voor het ontwikkelperspectief en dat er dan aanzienlijk meer zicht zal zijn op de

financieringsbehoefte. Daarom vraag ik mij af waarom dat bedrag genoemd is en of er niet beter had kunnen staan dat wij op dit moment nog geen inschatting kunnen maken van de kosten die dit voorstel uiteindelijk met zich mee zullen brengen.

De heer **KAPTHEIJNS** (PVV): Voorzitter, de circulaire economie is een gewenst toekomstbeeld waarin werkelijk alles deel uitmaakt van de kringloop, maar het is vooral een wensbeeld met een duidelijk niet te onderschatten keerzijde. Een economie waarin 30% van het materiaalgebruik bestaat uit voedsel en 20% uit fossiele energie, die niet zomaar in een kringloop kunnen worden gebracht, u hoort het goed, bijna de helft van de energie en het materiaalgebruik kan niet zomaar in een kringloop gezet worden. Opkomende landen zijn waarschijnlijk nog een halve eeuw bezig met het opbouwen van hun infrastructuur voordat een staat kan worden bereikt waarin de behoefte aan grondstoffen kan worden gedekt door deze terug te winnen uit urban mines. Zelfs dan zijn er nog genoeg materialen die niet kunnen worden hergebruikt. Bijvoorbeeld, een gigantisch land als China ziet zichzelf ook nog als een opkomend land. Bovendien blijkt de ontkoppeling van economische groei en materiaalgebruik niet zomaar te maken. Als je economie over 35 jaar vertienvoudigt, is het volstrekt onrealistisch dat een auto die nu duizend kilo weegt, dan nog maar honderd kilo zal wegen. Het streven naar minder gebruik van grondstoffen juichen wij op zich toe, maar moeten overheden waaronder de EU, daar nou zo nodig een prominente rol in spelen en daar belastinggeld aan besteden? Als de circulaire economie inderdaad economische groei en banen gaat opleveren, moet de markt dit dan niet zoveel mogelijk gaan oppikken zonder een prominente rol van overheden? Immers, bedrijven gaan over het creëren van banen en zij creëren alleen banen als zij kunnen concurreren op de wereldmarkt en uitzicht hebben op winstgevende groei.

Mevrouw **KLAASSEN** (D66): Ziet u wel een rol voor de overheid weggelegd om belemmerende wet- en regelgeving weg te nemen?

De heer **KAPTHEIJNS** (PVV): Een faciliterende rol, ja.

Gedeputeerde **VAN DER HOEK**: Voorzitter. Laat ik beginnen met alle positieve geluiden die ik mocht ontvangen richting de kadernota. Ik denk dat wij een goede stap voorwaarts hebben gemaakt vanaf de startnotitie en nu richting de kadernota, dus dank voor iedereen die dat heeft uitgesproken. De kansenkaart, daarover is gezegd dat wij daar de focus moeten gaan leggen. Ik heb dat in de commissie al toegezegd, dat zullen wij zeker doen, maar die is afhankelijk van de dialoog van de partners waarmee wij in gesprek gaan om de focus ook te leggen en ook de studie die is gedaan, zal ons daarbij gaan helpen. Het evenwicht, de juiste rol spelen, dat maakt onderdeel uit van de dialoog. Laten wij proberen te voorkomen dat versnippering gaat plaatsvinden van de kennis en ervaring. Dat is ook onderdeel van de dialoog dat wij elkaar daarin vinden, maar wij zitten in allerlei netwerken, IPO, via de MRA, via gemeenten en daar halen wij op waar zij mee bezig zijn en wij kijken naar bijvoorbeeld Gelderland, die heeft zich een stap verder bewogen en daar ook dingen over uitgesproken. De vraag is gesteld of wij het Servicepunt duurzame economie kunnen gebruiken, ook daar heb ik in de commissie al iets over gezegd. Wat mij betreft niet, in de zin van, ze kunnen wel verbinden, maar ze zijn er niet voor. Circulaire

economie is met name een zaak voor de bedrijven, dat is ook door anderen al genoemd, die moeten de circulaire economie voor elkaar krijgen en het Servicepunt duurzame economie is vooral voor ondersteuning van gemeenten en dat is niet primair hun taak, maar daar waar het aan de orde komt, verbinden wij ze wel met partijen die ertoe doen. De voorbeelden van het CDA die zouden moeten worden toegevoegd. Dat is nu wat laat, het stuk ligt nu voor ter besluitvorming, maar in het vervolg zullen wij ernaar kijken, nemen wij wel de goede voorbeelden en dat zullen wij in de commissie voldoende adresseren. Doen wij genoeg, is het verhaal over het geld, maar 700.000 euro. Het klinkt bijna als een soort fooi, maar dat is een verkeerd beeld. In antwoord op de technische vragen is duidelijk gemaakt welke financieringsmogelijkheden er daadwerkelijk zijn, dan gaat het echt om miljoenen, niet alleen vanuit de Europese commissie, maar ook die de Staten ter beschikking stellen. Het klinkt een beetje als ik u hoor, alsof wij zo meteen de hele circulaire economie moeten gaan financieren. Dat is natuurlijk niet de bedoeling. Dat moet aan het bedrijfsleven worden overgelaten. Wij financieren de rol die wij op ons willen nemen en dat is verbinden en initiëren en soms pilots ondersteunen, maar uiteindelijk is het aan de markt om het te regelen. Dan denk ik dat wij op dit moment voldoende geld vrijmaken en als daaruit voortkomt, ook uit de dialoog, dat er meer nodig is, dan zullen wij elkaar daar ongetwijfeld over spreken. Ook in de commissie en in het nader stuk is duidelijk gemaakt waar wij die 700.000 euro aan besteden en dat is vooral in het bij elkaar brengen van partijen, in het faciliteren van de dialoog en het proces. Dan denk ik dat dat een behoorlijk bedrag is om daarvoor ter beschikking te stellen.

De **VOORZITTER**: Is er behoefte aan een tweede termijn? Dat is niet het geval. Wij gaan over tot stemming. Stemverklaringen?

Mevrouw **KOCKEN** (GL): Wij stemmen in met de kadernotitie. Ik heb mijn spreektijd niet willen besteden aan de complimenten voor de ambitie die uit de nota spreekt, dus bij deze. Dan hoop ik dat bij het volgende stuk vooral de financiën aan de ambitie worden aangepast en niet andersom.

De heer **VAN RAAN** (PvdD): Wij hebben in de commissie duidelijk gemaakt dat wij heel blij zijn dat de nota de definitie van de Ellen MacArthur Foundation gebruikt. Wij hebben ook aangegeven wat wij missen, maar dit zijn de beschouwingen en wat wij missen is een theoretische beschouwing. Wij willen in de praktijk laten zien of het werkt en of wij gelijk hadden. Wij zullen voor de voordracht stemmen.

De **VOORZITTER**: Mag ik de tegenstanders vragen de hand op te steken? Dat is de fractie PVV, de overige leden voor, zodat de voordracht is aanvaard.

14. Initiatiefvoorstel 81 PvdD en GL "Klimaatinitiatief"

De **VOORZITTER**: Ik verzoek de heer Van Raan het initiatiefvoorstel nader toe te lichten.

De heer **VAN RAAN** (PvdD): Voorzitter. In de behandeling van het initiatiefvoorstel willen wij, de indieners, twee zaken centraal stellen, ten eerste de urgentie tot concreet handelen die eruit

spreekt en ten tweede, de noodzaak tot basiskennis, of zoals minister Kamp het schrijft in zijn Energieagenda van vrijdag jl.: “Voor de voortgang van de klimaat- en de energietransitie is een betrouwbare en gedragen feitenbasis een belangrijke schakel.” Dat staat op pagina 91 van zijn agenda voor degenen die het willen nalezen. Hieronder valt CO2-budgettering. Eerst de urgentie. Op 2 december jl. vond hier op deze plek een klimaatsymposium plaats, georganiseerd door de PvdA, GL en PvdD met als dagvoorzitter D66-erelid Jan Terlouw. Wij vonden dat en dat werd ook gedeeld, een werkelijk partijbelang overstijgend symposium met sprekers uit wetenschap, bedrijfsleven en ngo’s. Als nou vier dingen duidelijk waren en waar consensus over was, was dat het volgende: de urgentie van maatregelen moet omhoog, de politiek moet zijn rol pakken, de ondernemers die een uiterst belangrijke rol vervullen, hebben behoefte aan duidelijkheid en er liggen enorme kansen voor het bedrijfsleven. Bij de sprekers Urgenda, de Groene Zaak, de jonge VVD-ondernemer Tomas Friedhof die het al noemde, als wij in 2030 op 100% duurzame energie zouden zitten, zou dat 150.000 banen opleveren. Kortom, een versnelling, samen kom je verder. Het tweede punt, de noodzaak tot basiskennis. Terug naar het voorstel en de reactie van GS, waarvoor nog veel dank. De basiskennis is nodig om te weten of de versnelling werkt en biedt een kader voor duidelijkheid voor iedereen in de nieuwe werkelijkheid, de nieuwe werkelijkheid van een CO2-economie. Dat komt ook terug in de beslispunten en ik loop die even met u door in de hoop dat u ze logisch, adequaat en rationeel vindt. Het zijn zes beslispunten: het overnemen van de doelstelling uit de klimaatinitiatiefwet, het opstellen van een vijfjarig klimaatplan, aansluiten bij het rapportageritme van de Parijse overeenkomst die ons land ook heeft onderschreven en het verankeren van de doelstellingen uit de Klimaatwet binnen iedere portefeuille en de vijfde is, deze doelstellingen per portefeuille jaarlijks uitwerken in de klimaatbegroting. En tot slot, de opgave ten aanzien van de provinciale organisatie vorm te geven door een doelstelling van 100% minder CO2-uitstoot. Wij hebben in de commissie uitvoerig argumenten gewisseld en discussies gehad, dat hoeven wij hier niet over te doen. Laat ons volstaan met naar onze mening de voornaamste reactie van GS en die luidt: “Er is overeenstemming over het feit dat CO2 de nieuwe rekeneenheid is. Deze overeenstemming was er ook tijdens het symposium en ook in de agenda van Kamp, kortom een breed gedragen overeenstemming, wij gaan naar CO2-budgettering en die budgettering is in onze ogen een voorwaarde om de goedkoopste weg – en ik kijk nu even naar de VVD – naar de energietransitie te realiseren, want als je precies weet waar je op moet sturen, dan kun je je er ook naar gedragen. Tegelijkertijd schrijven GS ook dat zij niet in staat zijn kwantitatief inzichtelijk te maken hoe de CO2-impact doorwerkt in de verschillende beleidsterreinen. Dat is op zich best bijzonder, want in hun reactie schrijven zij op pagina 5 dat niet ETS-bedrijven wel audits moeten maken voor de energiestromen en energiebesparingsmaatregelen, welke uiteindelijk naar CO2 vertaald moeten worden. Kortom, het college schrijft het wel aan bedrijven voor, maar niet voor zichzelf. Dat is best bijzonder. Het college heeft haar eigen plannen gepresenteerd en de conclusie daarvan moet zijn dat deze coalitie in deze tijd haar maatregelen voldoende acht en zo niet voldoende, dan wel haalbaar. Onderhandelen met moeder Natuur, prettige wedstrijd. Zo weten wij bijvoorbeeld halverwege volgend jaar pas wat de routekaart is, bijna twee jaar na de Parijse akkoorden. Ik kom tot een afronding, de indieners zijn van mening dat de beslispunten uit ons klimaatvoorstel, logisch, adequaat en rationeel zijn en bijdragen aan een gevraagde duidelijkheid en ook de gevraagde regierol en zelfs aansluitend bij wat Kamp schrijft, dat

verwacht hij vast niet. Hij schrijft: “Het noodzakelijk te achten aanvullend beleid is daarmee primair niet ingegeven vanuit de mondiale klimaatoptiek – dus dat zet hij even aan de kant, de bijdrage van Nederland is daaraan immers beperkt – maar vanuit de wens om economische kansen te benutten en schokeffecten in de Nederlandse economie te voorkomen.” De belangen gaan dus gelijklopen. Alleen samen kom je verder hoorden wij in de commissie en dat is helemaal waar.

De **VOORZITTER**: De heer Klein heeft geen spreektijd meer, dus hij krijgt daarvoor 30 seconden.

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Voorzitter. Dank voor de gelegenheid om toch even iets te zeggen. Bedankt initiatiefnemers voor het plan, heel belangrijk om klimaatdoelen door te vertalen in het provinciale beleid, ook bijvoorbeeld het verankeren van de CO2-effecten in ieder besluit vinden wij heel belangrijk. Wij vragen ons af of de maatregelen zoals die nu worden voorgesteld met vijfjarenplannen, niet kunnen uitmonden in een papieren tijger. Ik hoor graag van de initiatiefnemers hoe zij ervoor zorgen dat de doelstellingen van het klimaatinitiatief daadwerkelijk bijdragen aan de reductie van de CO2-uitstoot in Noord-Holland en dat het niet leidt tot een papierwinkel, die als bliksemafleider functioneert voor echte maatregelen.

De heer **LEEVER** (ONH): Voorzitter. Uw advies over de haalbaarheid van motie 18, klimaatinitiatief van GL, PvdD, PvdD. ONH is van mening dat in uw advies zeer grondig op de inhoud van de motie en het initiatief is ingegaan. U heeft ook over de verschillende onderdelen van de motie en het initiatief een advies gegeven. Wij kunnen daarmee akkoord gaan. Verder bent u van plan met betrekking tot onderwerpen verschillende werkzaamheden op te pakken, ook een goede zaak. Onderwerpen die met duurzaamheid, CO2-reductie en energietransitie te maken hebben, worden nu vaak separaat behandeld. Gezien de taakstelling 100% duurzaam opgewekte energie en 80 – 95% minder CO2-uitstoot in 2050 in Noord-Holland, lijkt het opstellen van een integrale strategische agenda Duurzaamheid wenselijk. Daarbij hoort een helder afsprakenkader tussen Rijk, provincie en gemeenten inclusief een financieringsproces en monitoringvoorstel wie doet wat, welke inspanningen leveren partijen onder andere inzake het bewustwordingsproces, en welke middelen zijn daarvoor beschikbaar. Door aan de voorgestelde integrale provinciale strategische agenda duurzaamheid een taakstellende planning te verbinden inclusief monitoring en terugkoppeling van tussentijds geboekte resultaten, kan de provincie een vinger aan de pols houden bij wat met duurzaamheid bereikt is en bereikt moet worden. Is het niet grotendeels een economie van produceren, consumeren en behoefte kweken? Wanneer wij echt de toename van CO2 in de atmosfeer willen terugdringen, zullen wij serieus moeten gaan nadenken ook over onze grenzen heen, over de eigenschappen van de Westerse economie.

Mevrouw **DOEVENDANS** (PvdA): Voorzitter. Wij hebben als PvdA samen met D66 een motie ingediend om te onderzoeken hoe deze zes punten toe te passen zijn en of die überhaupt toe te passen zijn. Daar is een alternatief op gekomen, motie 18 en daar hebben wij antwoorden van gekregen die jullie kunnen lezen. Wij zien die antwoorden als een startpunt. Wij hebben niet voor niets gezamenlijk het symposium over klimaat georganiseerd, omdat wij klimaatverandering een heel belangrijk issue vinden. Los van de urgentie en de politieke rol en de punten die u hiervoor

heeft benoemd, sprak er tijdens het symposium een heleboel hoop en wij hadden de klimaatdominee die sprak over hoop. Dat hebben wij ook als PvdA. Wij hebben hoop dat dit een heel goed startpunt is voor de plannen die nu voor ons liggen, zeker als motie 18 wordt uitgevoerd. Wij hopen dat de verkiezingen veranderingen teweeg gaan brengen, want dit is pas het begin en wij zijn nu pas op een startpunt om te kijken, waar gaan wij heen. De verkiezingen zullen deze nieuwe realiteit meenemen die de uitkomsten van het symposium lieten zien. Wij zullen dit als PvdA volgen. Tot nu toe zijn wij blij en wij wachten vol hoop op de routekaart.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Voorzitter, het is een rare wereld. Diederik Samsom en Jesse Klaver, beiden niet van de SP, maken samen een initiatiefklimaatwet. Deze wet moest een einde maken aan een vrijblijvend duurzaamheidsbeleid. Logisch dus dat de PvdA en GL in PS gingen samenwerken om tot een initiatiefvoorstel te komen. De PvdD mocht meedoen, de SP werd niets gevraagd. En daarna dan? Dan ben je als PvdA lekker bezig geweest met het maken van een initiatiefvoorstel waar je volledig achterstaat en dan ga je het niet mee indienen. Dat staat iedereen vrij, maar raar is het wel. Omdat de inhoud van een initiatiefvoorstel in grote en kleinere lijnen overeenkomt met de inhoud van het conceptverkiezingsprogramma van de SP voor de verkiezingen in maart 2017, kunnen wij met een gerust hart het initiatiefvoorstel klimaatinitiatief mede indienen. Dat was de bedoeling en dat doen wij dus nu, alleen is er administratief iets fout gegaan en zodoende staat onze naam er niet boven. Dat willen wij wel heel graag en dat is nu opnieuw genoteerd. Op 2 december jl. was ik bij de klimaatconferentie. Natuurlijk wist ik het allemaal wel, maar de conferentie herinnerde mij aan vele zaken die spelen. Als de temperatuur op aarde meer dan 2 graden stijgt, dan volgt er een gevaarlijke verandering van het klimaat. Dat zou kunnen leiden tot extremer weer, meer bosbranden en overstromingen, maar ook droogte en schaarste van water en voedsel en dat kan leiden tot onstabiele regio's, ontwrichting en een flinke toename van klimaatvluchtelingen. Zo schatten studies in dat er bij de huidige opwarming van de aarde in 2050 150 miljoen klimaatvluchtelingen zijn. Bijna drie keer zoveel als het totale aantal vluchtelingen in de wereld in 2015. Wij moeten dus haast gaan maken en natuurlijk vinden en vonden wij de motie beleidsagenda energietransitie van D66 en PvdA ook goed. Er wordt een voorzichtig beginnetje gemaakt met de beperking van de uitstoot van CO2, maar het ontwerp besluit initiatiefvoorstel klimaatinitiatief laat de urgentie om in te grijpen, beter zien en stelt ook hogere eisen aan de inspanningen van de provincie en die grotere inspanning moeten wij hebben door het Rijk, provincies en gemeenten, maar vooral door de bevolking van Nederland en de bedrijven, hetgeen overigens ook een hartenwens van VVD-minister Kamp was, die op 7 december sprak bij de presentatie van de energieagenda.

Mevrouw **KLAASSEN** (GL): Mevrouw De Groot, ik vind het heel fijn dat u het initiatiefvoorstel mede indient. U heeft het over extra maatregelen. Hoe ik het heb gelezen, was dat het vooral plannen zijn, klimaatplannen, monitoring. Over welke maatregelen heeft u het?

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Nou ja, de maatregelen zijn dus vooral door een hele snelle monitoring en trouwens, wij kennen allemaal die maatregelen, maar wij moeten gewoon zorgen dat CO2-uitstoot een groot stuk minder wordt. En als je dan telkens tegen de moties van de SP stemt om bijvoorbeeld dat te verminderen, dan krijg je dat niet. Dus je moet allerlei initiatieven omarmen.

Wij gaan het inderdaad uitzoeken en het duurt een beetje lang en het mag niet zo lang duren. En de provincie Noord-Holland moet een voortouw gaan nemen, dat zei ik al eerder. Immers, in de provincie wordt heel veel CO2 uitgestoten, vooral in de Randstad. In de winter wachten de eigen chauffeurs of de chauffeurs van het taxibedrijf hier voor het gebouw soms lang op de komst van een gedeputeerde. Ze gaan niet naar binnen om even warm te worden, ze laten de motor van de auto langdurig draaien. Meerdere malen heb ik er al iets van gezegd – ik hou van zelf ingrijpen – maar het slaat niet aan. Dit zou een van de eerste zaken zijn die de provinciale organisatie kan aanpakken op weg naar 2030. Wij gaan ervoor. Ons verkiezingsprogramma voor de Tweede Kamerverkiezingen zegt, wij willen in 2050 een CO2-neutrale samenleving en ik heb zelfs op een congres gehoord dat dat 2035 moet zijn. Dit kunnen wij bereiken door concrete en afdwingbare maatregelen die voortvloeien uit het klimaatakkoord van Parijs. Wij leggen per sector een tijdspad vast om in 2050 CO2-neutraal te zijn en in 2030 minstens halverwege. Omdat de SP een geen woorden, maar dadenpartij is, voegen wij nu de daad bij het woord en gaan wij het initiatiefvoorstel mede indienen.

De **VOORZITTER**: U gaat het steunen.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Mede indienen.

De **VOORZITTER**: Uw handtekening komt eronder te staan? Dan is daarmee de kennelijke administratieve voorbereidingsfout rechtgetrokken.

De heer **VAN RAAN** (PvdD): Iedereen mag het mee indienen.

De **VOORZITTER**: De term indienen, daarom stelde ik de vraag, maar materieel maakt het geen verschil.

Mevrouw **HAAGSMA** (CDA): Voorzitter, om de heer Van Raan maar meteen teleur te stellen, wij zullen daarover niet eens piekeren om mee in te dienen of onze handtekening eronder te zetten. Dan hebben wij daar gelijk klare wijn over geschonken. Zure wijn, ja. Alleen ga je sneller en samen kom je verder. Zo eindigde ik mijn bijdrage in de commissie EEB en daar sprak de initiatiefnemer ook al over. Toen spraken wij deels over het klimaatinitiatief en nu spreken wij daar in zijn geheel over. Complimenten van het CDA voor elke fractie die initiatieven indient, dus ook voor de fracties die dit initiatief hebben ingediend. En toch, sinds dat wij dat in de commissie op 15 september hebben besproken, dat was drie dagen nadat deze wet was ingediend in de Tweede Kamer, zijn er helemaal geen ontwikkelingen geweest van de initiatiefwet Samsom/Klaver waar dit initiatief toch een kopietje van is. Ik ben heel nieuwsgierig naar hoeveel haast de initiatiefnemers van plan zijn te maken. Volgens mij wachten wij op een advies van de Raad van State en de reacties van de indieners erop, een heel goed gebruik bij het indienen van initiatiefwetten. Dat had volgens mij al lang plaats kunnen vinden als het zo ontzettend belangrijk was. Nog voordat er landelijke stappen worden genomen en afspraken gemaakt, zouden wij als Noord-Holland alleen verder gaan. Dat is sneller, zeker, maar kom je daar ook verder mee? Volgens ons niet. Tijdens de commissie hebben wij al aangegeven voor behoud van

een level playing field te zijn. Wij zijn niet voor extra koppen in Noord-Holland en zo hebben wij dat ook afgesproken in ons coalitieakkoord. Kunnen de indieners aangeven in hoeverre hier sprake is van een extra kop van regelgeving?

Mevrouw **KLAASSEN** (D66): Voorzitter, als eerste complimenten aan de indieners van dit initiatiefvoorstel. Het is mooi dat wij de ontwikkelingen van buiten de provincie hier naar binnen halen, het Parijse klimaatakkoord en de nationale Klimaatwet in de maak. Een aantal punten ondersteunen wij van harte, omdat het ons als provincie inzicht geeft in wat onze bijdrage is aan het verlagen van de CO2-uitstoot. Meten is weten of zoals u zelf zegt, basiskennis. Middels motie 18 van D66 en de PvdA en de haalbaarheidsanalyses van GS daarop, zullen wij deze goede indicatoren een plek kunnen geven in het opstellen van de routekaart. Deze routekaart gaat straks helpen beter inzichtelijk te krijgen welke stappen wij na het realiseren van het Energieakkoord kunnen nemen, zodat wij in 2050 een energie neutrale provincie kunnen zijn. D66 zal helaas tegen dit initiatiefvoorstel stemmen, omdat een aantal punten overbodig zijn en niet haalbaar, zoals de extra gevraagde rapportagevormen.

De **VOORZITTER**: Uw spreektijd is bijna op, maar ik ben enigszins coulant in verband met het feit dat u mede-initiatiefnemer bent, want in principe doet de heer Van Raan namens de initiatiefnemers het woord.

Mevrouw **KOCKEN** (GL): Voorzitter, ik zal proberen het niet te lang te maken, maar ik wil u wel het een en ander voorhouden, want als mede-indiener heb ik toch wel iets te zeggen. Ik zal geen vragen stellen, want het is mij wel duidelijk. Het voorstel dat GS hier tegenover stelt, komt wat mij betreft niet in de buurt van wat wij zouden moeten doen. Laat ik vooropstellen dat de doelen die in dit voorstel zijn geïncorporeerd, helemaal niet zo ambitieus zijn. Daar zijn wij langs andere weg allang aan gebonden en dat betekent dat wij in 2050 een keer op klimaatneutraal uitkomen. Dat is niet ambitieus, dat is het allerlaagst haalbaar of toegestaan. Ik kijk met jaloezie naar Denemarken dat in 2025 al klimaatneutraal is. Ik begrijp heel goed dat veel mensen hier 2050 een prachtig getal vinden. Daarom hebben wij die getallen aangehouden, omdat wij ervan uitgingen dat dat het draagvlak goed zou doen, maar het heeft kennelijk weinig geholpen. Want als ik het zo beluister, is de urgentie om nu te weten waar wij staan en te weten waar wij over vijf jaar willen staan om dan ook hard af te kunnen rekenen als het niet voldoende is, bij niemand echt doorgedrongen, althans, de SP, die onderschrijft het plan en inderdaad, hadden wij het maar eerder met jullie gedeeld, dan hadden wij het met zijn drieën in moeten dienen, hoe vreemd dat ook zou zijn, gezien de landelijke verhoudingen. Ik heb mijnheer Terlouw en Jan Vos hier horen praten en ook Tomas Friedhof die zo'n beetje als enige van de VVD hier in de Statenzaal pleitte voor klimaatbeleid en zich niet al te zeer gehoord voelt bij zijn politici hier, ik heb een heleboel mensen van andere partijen gehoord die dit broodnodig vinden. Wat jammer dat het bij u niet is doorgedrongen.

Mevrouw **KLAASSEN** (D66): Volgens mij is het bij ons wel doorgedrongen, maar hebben wij gewoon een rekensom gemaakt. Ik weet niet of u hem heeft gemaakt, maar de planvorming die u voorstelt, kost 5 miljoen euro extra. Dat geld kunnen wij toch beter in de uitvoering stoppen?

Mevrouw **KOCKEN** (GL): Als u denkt dat als wij op 2050 koersen, het wel goed zal komen, dan kunnen wij inderdaad dat geld misschien beter anders gebruiken. Het probleem is nu juist omdat wij zulke lange termijndoelen stellen, wij nooit tussentijds kunnen afrekenen en dat is precies wat wij nodig hebben. Wij moeten weten wat het doet. Op het moment dat u een nieuw voorstel doet, moeten wij doorrekenen wat dat doet voor onze CO2-begroting, die hebben wij gewoon nodig.

Mevrouw **KLAASSEN** (D66): Volgens mij verschillen wij dan van inzicht wat de routekaart moet voorstellen, maar volgens mij hebben GS in hun beantwoording meegenomen dat wij de CO2-maatregelen richting 2050 gaan meenemen, dus dat wij kunnen zien welke maatregelen welk effect hebben en wat het daaraan bijdraagt.

Mevrouw **KOCKEN** (GL): Ik zou niet weten waarom wij dan niet met vijfjarige klimaatplannen uit de voeten zouden kunnen, maar ik begrijp dat voor u 2050 een prachtige stip op de horizon is, maar dat is voor ons gewoon te ver weg.

De heer **WIESEHAHN** (VVD): Ik vraag mij af of mevrouw Kocken op de hoogte is van de landelijke lijn van haar eigen partij als het om de regionale aanpak van klimaatproblemen gaat.

Mevrouw **KOCKEN** (GL): Wat het beleid van mijn partij is wat ik regionaal mag doen? Ik word niet aangestuurd door Den Haag. Ik zit hier om de Noord-Hollandse burger te vertegenwoordigen. Misschien kunt u iets concreter zeggen waar u op doelt.

De heer **WIESEHAHN** (VVD): Uw eigen partij heeft op 3 november een motie ingediend waarin zij het kabinet verzocht heeft om met IPO en VNG te gaan kijken welke rol provincie en gemeente kunnen gaan spelen in de uitvoering van het klimaatakkoord in Parijs. U loopt ver op de troepen vooruit en dan vraag ik mij af met welk GL ik te maken heb.

Mevrouw **KOCKEN** (GL): Dat is allemaal hetzelfde GL, ik hoop dat al mijn collega's in alle Staten hun eigen provincie vast aansporen om niet te wachten tot er net als met de windmolens vanuit Den Haag wordt gezegd wat wij moeten doen, maar gewoon zelf hun eigen verantwoordelijkheid nemen. Om het kort te maken, vanuit D66 is mij in de wandelgangen toegevoegd dat jullie betere plannen hebben. Dien ze alsjeblieft in, kom ermee, het gaat mij niet om profilering op dit moment, ik wil graag het allerbeste plan direct ondersteunen. Zodra het voorligt, ben ik daarvoor. Ik wil u allemaal vragen uw eigen vermeende partijbelang nog eens te heroverwegen en vooral aan uw toekomst te denken.

De **VOORZITTER**: Uw tijd staat nu al een tijdje op nul.

Mevrouw **KOCKEN** (GL): Denkt u nog heel even na over hoe dat eruitziet over twintig jaar of over dertig jaar voor uw kinderen en kleinkinderen, hoe ziet Noord-Holland er dan uit? Hebben wij het teruggegeven aan zee? Dat zal haast wel niet, maar worden wij misschien onder voet gelopen

door mensen die hun land wel zijn kwijtgeraakt? Ook dat zouden wij moeten voorkomen. Wij hebben geen tijd om rustig door te gaan tot 2050, wij moeten veel sneller en wij moeten veel beter weten hoe.

De heer **WIESEHAHN** (VVD): Voorzitter, dank aan de indieners voor het initiatief dat zij aan ons hebben voorgelegd. Mede gezien de adviezen van GS en dat zal u niet verbazen, zal de VVD de voordracht niet steunen helaas. Het college is in haar reactie op dit voorstel duidelijk geweest over de haalbaarheid en heeft daarbij op punten aangegeven dat het voorstel vooruitloopt op Europese en nationale kaders en dat is ook wat ik daarnet aan mijn GL-collega had willen voorleggen. Dat het financieel heel moeilijk haalbaar wordt om deze plannen in concreto uit te werken. Er zit ook geen goede financiële onderbouwing bij wat ons betreft, dus waar is de dekking, misschien kunt u daar nog iets over zeggen. Feitelijk zegt het college ook en dat is ook wat ik mijn D66-collega hoor zeggen, om de gelden die wij beschikbaar hebben, te gebruiken om niet in papieren exercities te belanden maar om concreet resultaten te boeken met elkaar in het veld en daar is de VVD ook van. Het mag duidelijk zijn dat de VVD bij de verdere uitwerking van het klimaatakkoord in Parijs in Noord-Holland de nationale aanpak als uitgangspunt wil nemen. Voor onze economische ontwikkeling is een nationaal en beter nog een Europees level playing field van het grootste belang. Daarmee miskent de VVD overigens niet de urgentie van het probleem, maar sturen wij aan op een maatschappelijk houdbare oplossingsrichting en wij hopen dat andere partijen hetzelfde zullen doen.

De **VOORZITTER**: Heeft gedeputeerde Van der Hoek nog de behoefte om iets over het initiatiefvoorstel te zeggen? Die behoefte is er niet. Dan wil ik de heer Van Raan vragen om te reageren.

De heer **VAN RAAN** (PvdD): Voorzitter. Mogen wij een korte schorsing?

De **VOORZITTER**: De heer Van Raan heeft behoefte aan een korte schorsing.

De heer **VAN RAAN** (PvdD): Misschien kunnen wij eerst eten?

De **VOORZITTER**: Nee, nee, nee, dat doen wij niet. Wij handelen dit voor de eetpauze af, dat was het uitgangspunt. U hebt desondanks behoefte aan even schorsen? Ik schors de vergadering voor vijf minuten. Ik heropen de vergadering.

De heer **VAN RAAN** (PvdD): Voorzitter. Dank u allen voor uw reacties en opmerkingen. Ik wil er een paar even uitlichten alvorens tot een voorstel te komen. De heer Klein is bang dat er een papieren tijger ontstaat en voor dat argument zijn wij best gevoelig, want wij zien het liefst tijgers en geen papieren tijgers, dus wij zijn bereid er nog een keer goed naar te kijken. Wat wij met dit voorstel beogen, is dat de mate van rapportage en het nadenken over beleidsvoorstellen wat wij als ambtenaren en politici doen en wat de gedeputeerde moet gaan doen, is dat het nadenken over die voorstellen waar wij nu tot drie cijfers achter de komma uitrekenen en dat is prima, wat het kost in euro's, dat de omslag om dat ook te doen naar CO2 in wezen al gemaakt

is, al realiseren wij het ons nog niet. De detaillering waarmee wij moeten gaan naar een CO2-rapportage, ook van onze beleidsvoorstellen, is voor ons zonneklaar. Aan de ene kant die hele grote detaillering en aan de andere kant het voorkomen van de papieren tijger, die spanning willen wij graag nog een keer bekijken. Nogmaals, wij willen ook niet dat er in de financiële huishouding van deze provincie een papieren tijger ontstaat als wij de euro's beoordelen, daar doen wij ons best voor en naar onze mening is dat ook niet zo en als het wel zo is, dan moet ik daar ook naar kijken en zo willen wij het ook niet voor onze CO2-huishouding. Wij zijn best bereid ernaar te kijken als dat nu nog niet goed genoeg is, kennelijk hebben wij dat niet goed uitgelegd, dus misschien moeten wij het nog beter uitleggen. De PvdA zegt, het was een heel goed plan en als wij groot blijven bij de verkiezingen, althans zo heb ik het geïnterpreteerd samen met GL, dan komt wellicht dat klimaatinitiatief er alsnog en dat is precies de vertaling van wat wij hier al doen. Wij blijven ons een beetje verbazen over hoe de PvdA dat dan voor zich ziet, maar nogmaals, dat ligt ook wellicht weer aan ons, ik weet niet heel goed wat ik met de reactie van de PvdA moet doen, maar dank daarvoor. De SP mogen wij verwelkomen als mede-indiener en die uitnodiging geldt voor u allen. Noodzaak tot haast, steunt het initiatiefvoorstel, prima, dank u wel. Het CDA geeft complimenten, dank daarvoor, geen nieuwe ontwikkelingen sinds Klaver/Samsom. Dat is wel interessant, het voorstel als zodanig zien wij als partij overstijgend, vandaar die brede uitnodiging. Wellicht is het wat stil gebleven rondom Klaver en Samsom en misschien ook niet, misschien weten wij niet alles, maar wij weten in ieder geval wel dat Kamp het stokje heeft overgenomen, dus die gaat verder qua invoering en qua gedachten en bijna qua paradigmawisseling van CO2-budgettering. Ik zou mevrouw Haagsma willen adviseren niet alleen te focussen op PvdA en GL alleen, maar breed te kijken en dan gebeurt er ook wat bij de VVD en wellicht gebeurt er ook wat bij het CDA. Wij hadden hier de jeugd van het CDA rondlopen en die was vol lof over hoe de provincie symposia organiseert en hoeveel haast de politici moeten maken en hoe prachtig het is dat iedereen daarin meegaat, behalve het CDA zelf. Hij zou proberen daar toch nog iets aan te versnellen, dus hou deze man in de gaten. D66, complimenten, dank u wel, wij halen van buiten en meten is weten, dat onderschrijven wij. Wij zijn er ook achter gekomen dat u tegen gaat stemmen, maar dat wisten wij al. GL geeft een belangrijke aanvulling. Die zegt, de ambities die wij neerleggen, mogen best omhoog, want nu zijn ze alleen gebaseerd op de Parijse akkoorden, maar als je er goed naar kijkt en voor degenen die erbij waren, hebben wij dat ook gezien, zou het eigenlijk een stapje harder mogen, dus in die zin zijn wij bereid er nog eens naar te kijken. De VVD aarzelde even met wel of niet steunen, maar uiteindelijk is het toch niet geworden. Wij lopen te ver vooruit op het kader, financieel niet haalbaar, geen financiële dekking, prachtig, honderd redenen waarom het niet kan. Afsluitend, wij hebben overleg gehad. Het is inderdaad mogelijk nog een aantal verbeteringen aan te brengen in het klimaatvoorstel, dus het voorstel is, wij laten het even hier. Wij gaan er nog even naar kijken en wij brengen het nu niet in stemming. En dan komen wij erop terug.

Mevrouw **KLAASSEN** (D66): Een procedurevoorstel, ik heb de heer Van Raan niet iets horen zeggen waarvan de potentiële tegenstemmers denken, oh, het verhaal is veranderd of u neemt iets mee terug waardoor het een beter verhaal wordt.

De **VOORZITTER**: Ik begrijp dat het initiatief als initiatief wordt aangehouden, maar het voorstel dat nu op tafel ligt, wordt even teruggenomen. Dat is het voorstel van de initiatiefnemers en dan zien wij wel wat het vervolg is. Het is in ieder geval nu van deze agenda af en er hoeft niet gestemd te worden.

De heer **ANNAERT** (VVD): Voorzitter. Een moment van orde. Volgens mij hebben wij aan het begin van deze vergadering de agenda vastgesteld. Het kan naar mijn idee niet zo zijn dat een fractie die hier een initiatief heeft ingediend dat op de agenda is geplaatst, nu kan zeggen, wij hoeven het niet te behandelen. Dan is er naar mijn idee maar één optie, dat is intrekken van het initiatief.

De **VOORZITTER**: Dat heb ik proberen te verwoorden. Het voorstel zoals het hier geagendeerd staat, is ingetrokken.

De heer **ANNAERT** (VVD): Dat heb ik de heer Van Raan niet horen zeggen. Dan wil ik een duidelijke uitspraak van de PvdD dat zij dit voorstel intrekken.

De **VOORZITTER**: Daar heeft de heer Annaert gelijk in, als dit voorstel niet wordt ingetrokken, dan moet erover gestemd worden.

De heer **VAN RAAN** (PvdD): Dan trekken wij dit voorstel in.

De **VOORZITTER**: Het voorstel is ingetrokken en daarom hoeft er niet over gestemd te worden.

15. Statenvoordracht 89 Burgerinitiatief “Stop de hobbyjacht in Noord-Holland”

De **VOORZITTER**: De heer Van Waard licht het burgerinitiatief toe.

De heer **VAN WAARD**: Voorzitter, geachte leden van PS. Er zijn twee werkwoorden die hierbij een belangrijke rol spelen: willen en kunnen. Willen wij vandaag de dag blijven toegeven aan een oergevoel en jachtinstinct, terwijl iedere maatschappelijke noodzaak op dit moment is verdwenen of willen wij een stap zetten die recht doet aan een zich ontwikkelende beschaving? Uw Staten betreuren in meerderheid bleek mij in commissievergaderingen, het zonder maatschappelijke noodzaak doden van dieren. Begrijpelijk. U kent de mensonterende, dieronterende gebeurtenissen die kunnen plaatsvinden bij de hobbyjacht. Wij gaan daar nu niet op in, dit is niet het gremium om tranen te trekken. Het is ook schadelijk voor biodiversiteit, een belangrijk punt wat Jan Terlouw onlangs in De Wereld Draait Door nog aan de orde stelde. U heeft het inzicht en in meerderheid de wil om dat tegen te gaan. De vraag vandaag is, kunnen wij dat? De vraag is, hoe kunnen wij uw wil vormgeven? Kan dan niets? Is er niets mogelijk? Wij weigeren dat te geloven. Deze provincie is niet groot geworden met de woorden: het kan niet. Mijn moeder, overigens ook een echte Remkes, zei altijd: kan niet bestaat niet. Daar zouden wij ons graag aan willen vasthouden. U kunt vandaag wel degelijk een hele belangrijke stap zetten met uw uitspraak. U kunt het uitgangspunt in de provincie kantelen door nu niet ‘nee’ als absoluut

uitgangspunt te nemen, daar niet vanuit gemakzucht toe te komen en te besluiten, maar door een expert aan te laten geven wat wel mogelijk is. Dat is de keuze die u vandaag op tafel hebt liggen. Is dat valse hoop? Nee, integendeel, dat is gevolg geven aan je verkiezingsprogramma, dat is democratie en dat is een nieuwe stap naar een beschaafde koers. De ondertekenaars van het burgerinitiatief vragen u vandaag invulling te geven aan uw eigen wil. Wij begrijpen dat waar die wil er is, niet altijd alles direct en volledig kan. Wat wel kan, is een principiële stap te zetten zonder nu al bij voorbaat de dieren te laten schieten. Dat is wat wij u vragen en daarom herkent het burgerinitiatief zich in het amendement en het ontwerpbesluit 89A.

De **VOORZITTER**: Ik nodig u uit hier naast mij plaats te nemen.

De heer **KRAMER** (GL): Voorzitter. Waar wij het in de Staten over eens zijn, is dat de provincie de jacht op vrij bejaagbare dieren niet als zodanig kan verbieden. Het burgerinitiatief spreekt van stopzetten en dat riekt naar een generiek verbod en daarom kunnen wij het door het burgerinitiatief voorgelegde ontwerpbesluit helaas niet steunen. Het ontwerpbesluit van de meerderheid van de commissie NLM ondersteunen wij evenmin. Dat besluit impliceert niets meer of minder dan een koude afwijzing van het burgerinitiatief. Het ontbeert iedere creatieve oplossing of opening naar erkenning van het achterliggende doel, namelijk het tegengaan van het onnodig doden van dieren. Daarom hebben wij een alternatief besluit opgesteld dat ruimte biedt aan voorstellen om binnen de provinciale bevoegdheden de jacht nader te reguleren met als doel om de jacht zonder maatschappelijke noodzaak tegen te gaan. Als dat doel wordt onderschreven, wat kan er dan op tegen zijn om aan een externe expert die mogelijkheden ziet om binnen de provinciale bevoegdheden vorm aan te geven, te vragen nadere voorstellen te doen? Niets. Graag leggen wij ons alternatief besluit in de vorm van een amendement voor.

Amendement 38/12-12-2016
Stop de hobbyjacht

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 12 december 2016

Amendement op voordracht 89-2016: besluitvorming over Burgerinitiatief 'Stop de Hobby-jacht', inhoudende vervanging van de tekst van het ontwerpbesluit Nr. 89 door ontwerpbesluit Nr. 89A

Besluiten:
De tekst van het ontwerpbesluit bij voordracht 89-20 besluitvorming over Burgerinitiatief 'Stop de Hobbyjacht" te vervangen door:

Nr. 89A
Provinciale Staten van Noord-Holland;
Onderwerp: Besluitvorming over Burgerinitiatief 'Stop de hobbyjacht'
gezien het voorstel van Burgerinitiatief 'Stop de Hobbyjacht Noord-Holland' van 29 augustus 2016 en het bijbehorende ontwerpbesluit, waarin PS verzocht wordt om:

1. *Alles te doen wat binnen haar bevoegdheden ligt om de jacht op de bejaagbare diersoorten stop te zetten en bejaagbare en niet-bejaagbare soorten gelijkwaardige bescherming te bieden;*
2. *Binnen haar jurisdictie geen vrijstelling of vergunning te geven voor het zonder zaak bejagen van houtduiven, hazen, konijnen, fazanten en wilde eenden;*
3. *Dit beleid als zodanig vast te leggen in de door de provincie nog vast te stellen Natuurvisie.*

Gelet op de 'Verordening Burgerinitiatief Noord-Holland',
Gelet op de door Provinciale Staten aangenomen voordracht van 3-10-2016 over de geldigheid van het burgerinitiatief,
Gelet op het concept-verslag van de commissie NLM van 27-10-2016 agendapunt 5.a., gelet op het concept-verslag van de commissie NLM van 28-11-20 agendapunt 4.a.,
Gelezen de voordracht van de Statencommissie Natuur, Landbouw en Milieu van 29 november 2016;

Besluiten:

a. *Het voorstel voor een ontwerpbesluit van het Burgerinitiatief 'Stop de hobbyjacht Holland' in de voorgelegde vorm niet over te nemen.*
b. *Alles te doen wat binnen haar bevoegdheden en mogelijkheden ligt om de jacht op 'vrij bejaagbare diersoorten' waarvan de maatschappelijke noodzaak niet is aangetoond, tegen te gaan.*
c. *Een externe expert op het gebied van het faunarecht te verzoeken om, op basis van de provinciale bevoegdheid om nadere regels te stellen voor het faunabeheerplan (artikel 3.12 lid 9), welke het kader is voor de uitvoering van de jacht (artikel 3.12 lid 1), voorstellen uit te werken voor aanpassing van provinciaal beleid en regelgeving die invulling geven aan het onder A geformuleerde doel, zonder dat die aanpassing leidt tot strijd met de Wet Natuurbescherming.*

Toelichting:
De indieners van dit amendement betreuren het dat de wetgever niet heeft voorzien in een generiek verbod van de jacht op dieren in gevallen waarin de maatschappelijke noodzaak ontbreekt. Daarmee is ook gegeven dat de provincie niet bevoegd is zelf een dergelijk generiek verbod af te kondigen. Wel kunnen onder meer in en voor het Faunabeheerplan (nadere) regels worden gesteld ten aanzien van de jacht binnen de provinciegrenzen (art. 3.12 lid 9 en 1). Nu ook in het parlement de discussie nog volop gaande is over de uitleg van diverse onderdelen van de Wet Natuurbescherming, is er alle aanleiding om de wettelijke bepalingen die ruimte bieden om in te spelen op specifieke inzichten en omstandigheden in Noord-Holland ten volle te benutten. Door het verzoek/de opdracht om voorstellen uit te werken, neer te leggen bij een extern expert die daartoe binnen de wettelijke kaders mogelijkheden ziet, wordt voorgesorteerd op maximaal resultaat en laat de provincie blijken er alles aan te doen om 'onnodige' jacht tegen te gaan. Het is uiteindelijk aan PS en GS om de voorstellen te beoordelen en in beleid en

regelgeving te verwerken. Met dit besluit wordt op verantwoorde wijze recht gedaan aan het door ruim 5400 burgers ondertekende verzoek van het Burgerinitiatief 'Stop de Hobbyjacht'.

en gaan over tot de orde van de dag.
Fracties GL, PvdD, SP

De **VOORZITTER**: Het amendement maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **VAN DER SLUIJS** (PVV): Voorzitter, soms lijken zaken eenvoudiger dan zij zijn. Gewoon even tegen de hobbyjacht stemmen en klaar zou je denken, maar zo simpel is het niet, want waar leg je de grens tussen hobbyjacht en handhaven? In de commissievergadering NLM op 28 november jl. heeft de PVV duidelijk aangegeven faliekant tegen het zonder nut en noodzaak doden van dieren te zijn. Alleen in omstandigheden dat mensenlevens in gevaar zijn door overlast van dieren en alles in het werk is gesteld om de overlast op een diervriendelijke manier tegen te gaan, zijn wij voor afschot. Volgens het rapport van professor Bastmeijer hebben PS niet de autonome verordenende bevoegdheid om de jacht in de gehele provincie in zijn geheel te verbieden, maar kunnen regels van PS over het Faunabeheerplan wel betrekking hebben op de jacht. Verder concludeert de heer Bastmeijer dat PS eisen kunnen stellen aan het Faunabeheerplan om conform de bedoeling van de nieuwe jachtregels ervoor te zorgen dat jacht niet enkel voor plezier en benutting wordt beoefend. Voor zover wij dat kunnen interpreteren, is er mogelijk een opening om plezierjacht tegen te gaan en wij willen hobbyjacht zonder nut en noodzaak verbieden. Dit zou wat ons betreft moeten worden onderbouwd in het Faunabeheerplan. Dan nog een vraag aan de gedeputeerde, is deze ruimte aanwezig zoals professor Bastmeijer aangeeft, en zo ja bent u bereid om aanvullende regels op te nemen in het Faunabeheerplan?

Mevrouw **ROMMEL** (VVD): Voorzitter. De VVD betreurt het oprecht dat het burgerinitiatief zoveel onduidelijkheid geeft. De VVD geeft daarom de Staten ter overweging mee ook naar aanleiding van de ervaringen, de verordening te herzien. Het is goed om te zien dat het burgerinitiatief de Staten heeft kunnen bereiken. Meer dan 5.000 burgers ondersteunen het initiatief. De VVD neemt dat heel serieus, maar net zo goed neemt de VVD haar 178.260 stemmen heel serieus. Terug naar het burgerinitiatief. Op basis van de verordening moet worden getoetst of het initiatief ontvankelijk is. Als het onderwerp niet behoort tot de bevoegdheden van de Staten, dan is er geen geldig verzoek. Het onderwerp Stop de jacht behoort zoals de VVD herhaaldelijk heeft aangegeven, niet tot de bevoegdheden van de Staten, dus is het geen geldig verzoek. De VVD vindt het vervelend dat op heel veel mogelijke manieren toch wordt geprobeerd op een onduidelijke manier iets dergelijks op de agenda te krijgen. Dat doet geen recht aan de politieke besluitvorming en ook niet aan het burgerinitiatief. De VVD vindt het duidelijk, de provincie gaat niet over het stoppen van de jacht. Dat betekent ook dat provinciale verordeningen nooit in strijd mogen zijn met hogere regelgeving of wetten in formele zin. De jachthouder moet de ruimte hebben om invulling te geven aan zijn of haar verplichting om een redelijke wildstand op zijn jachtveld te handhaven. De provincie kan deze bevoegdheid niet verder beperken of ontzeggen. Het jachtrecht is een zakelijk recht dat behoort tot het eigendomsrecht. Wanneer PS toch regels

stellen die zien op iemands privé-eigendom, dan moeten PS motiveren dat dit in het openbaar belang is en volgens de VVD is dat niet het geval. Daarnaast is er bij de vijf soorten die mogen worden bejaagd, door de aparte wettelijke regeling onderbouwd dat de jacht maatschappelijk verantwoord en noodzakelijk is. De VVD blijft bij haar standpunt dat er geen geldig verzoek is en daarom stemt de VVD in met het ontwerpbesluit dat voorligt.

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Wij zijn niet tegen de jacht maar zijn wel van mening dat het doden van dieren een reële noodzaak moet hebben. Als wij het over jacht hebben, dan heeft dit als doel het handhaven van een redelijke wildstand, ondersteunend aan duurzaam populatiebeheer en het bestrijden van schadeveroorzakende dieren. De jacht op het wild, de vijf diersoorten, zien wij als onderdeel van proactief populatiebeheer. Er is wat ons betreft geen ruimte voor jacht zonder maatschappelijke noodzaak. Dit is door de staatssecretaris ook aangegeven bij de behandeling van de wet. Provinciaal kunnen wij hier weinig aan veranderen en het lijkt ons niet verstandig om hier verder onderzoek naar te doen, omdat er al veel over gesproken en geschreven is. Wij zouden ons wel kunnen vinden in een oproep aan de Tweede Kamer om de jacht beter te verankeren in de wet als onderdeel van proactief populatiebeheer.

De heer **LEEVER** (ONH): Voorzitter. Het burgerinitiatief Stop de hobbyjacht als instrument voor de burger om meer invloed te kunnen krijgen op het werk van de overheid, heeft onze volle steun, maar dat neemt niet weg dat ieder concreet burgerinitiatief beoordeeld moet worden in hoeverre dat uitvoerbaar is, wat zijn de mogelijkheden en onmogelijkheden. Dat geldt ook voor het voorliggende initiatief. Graag hadden wij een positiever geluid laten horen, maar dat zit er nu niet in. In de commissie is hier uitgebreid over gesproken en op basis van de discussie in de commissie wijst u in het voorstel het burgerinitiatief Stop de hobbyjacht af en daar staan wij achter. Het ligt niet binnen ons vermogen om daarover te beslissen. Jacht zonder noodzaak bestaat niet en het aantonen van een maatschappelijke noodzaak, dat wil zeggen het bereiken en handhaven van een redelijke wildstand en het voorkomen van schade bij derden is nu al een voorwaarde voor faunabeheer. Dat faunabeheer noodzakelijk is, moet met trendtellingen worden onderbouwd. Verder zijn nadere regels onzes inziens niet nodig, gezien de bestaande fair balance van belangen die met faunabeheer worden gediend. Wij zijn akkoord met de afwijzing van dit burgerinitiatief.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Voorzitter, het gevraagde in het burgerinitiatief is inmiddels bekend, gelijkwaardige bescherming van bejaagbare en niet-bejaagbare soorten, de jurisdictie van GS of PS en het beleid vastleggen in een nog vast te stellen Natuurvisie. Nogmaals wil de PvdA benadrukken dat in haar visie er wel degelijk zoiets bestaat als hobbyjacht. Dit in weerwil van sommige andere fracties die dat niet vinden. Wanneer er niet direct door letterlijke waarneming of telling acute ‘behoefte’ is aan jacht, dan spreekt de PvdA van hobbyjacht. Jacht mag door anderen worden opgevoerd als een activiteit die de soort in redelijke stand houdt, zonder directe waarneembare aanleiding is er voor ons geen noodzaak. Het is duidelijk, het openen of sluiten van de jacht op diersoorten is geen bevoegdheid van de provincie, maar van de minister en daarom kan de PvdA geen gehoor geven aan punt 2 van het initiatief. Ten aanzien van punt 3 kunnen wij ook niets vastleggen in de Natuurvisie, immers de PvdA heeft al eerder aangegeven

dat de vigerende natuurdocumenten als Groen Kapitaal enzovoorts, vooralsnog voor ons voldoende zijn als Natuurvisie. Met de komst van de nieuwe Omgevingswet wordt dat wellicht anders. Punt 1 van het burgerinitiatief blijft dan over. Het ambtelijk advies dat via GS op 31 augustus naar ons toegekomen is, zegt: “Het staat PS uiteraard vrij om het onderwerp toch op de agenda te plaatsen of zo te onderzoeken of zij eventueel andere mogelijkheden buiten de formele bevoegdheden om willen inzetten. Daarbij kan gedacht worden aan een lobby.” Van deze uitstekende suggestie maakt onze fractie graag gebruik. In de commissie hebben wij reeds aangekondigd een brief aan onze staatssecretaris en/of de leden van de Tweede Kamer te gaan schrijven met onze overwegingen om te onderkennen dat er zoiets bestaat als hobbyjacht, dat dat het onnodig beëindigen van dierenlevens is en dat deze dieren ook hun functie in de biodiversiteit en voedselketen hebben. Een aantal fracties in PS heeft al toegezegd in een van de twee reeds gehouden commissievergaderingen deze brief mede te ondertekenen. Deze brief willen wij spoedig gaan versturen, direct na of misschien wel in het kerstreces. Overigens kunnen wij daar misschien in opnemen dat er kan worden geadviseerd aan de staatssecretaris om zo’n expert op te voeren. Wij betreuren het dat er voor de initiatiefnemers niet meer inzit dan dit. Ten aanzien van GL, ik zie mijnheer Kramer al naar mij toekomen. Dit is het beste wat wij aan creativiteit in onze mars hebben.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Voorzitter. Als die brief alles is wat er bij de PvdA in zit, dan schrijven wij graag mee, maar het moet wel een stevig briefje worden. De SP vindt het burgerinitiatief Stop de hobbyjacht een prima initiatief. Dat hebben wij ook betoogd in de twee sessies van NLM over dit onderwerp. De plezierjacht is inderdaad een hobby en dat heeft de vertegenwoordiger van de jagers, de heer Meijering, in de commissie NLM ook duidelijk aangegeven. De hobby is het jachtplezier en daarbij is het goed eten van hetgeen er is geoogst. De heer Meijering zegt desgevraagd dat de groei in de jacht wordt veroorzaakt door de zoektocht naar goed en eerlijk eten. Ik vraag mij af, vinden de dieren waarop gejaagd wordt, dat ook eerlijk? Jagers jagen voor consumptie. Ook in een televisieprogramma over een jachthondenwedstrijd werd nog eens benadrukt dat jacht toch echt een hobby is. Volgens de vertegenwoordiger van de jagers is de jacht groeiende. De SP vindt de plezierjacht iets dat verboden moet worden en stelt in het conceptverkiezingsprogramma, wij stellen een verbod in op de plezierjacht. Voor de beheerjacht geven wij de voorkeur aan natuurlijk en diervriendelijk beheer en volgens mij is dat wat de PvdA net zei. En dat is ook wat het burgerinitiatief wil realiseren. Wat het burgerinitiatief stelt weten wij allemaal, dus wij zijn het ermee eens, dus stoppen met de plezierhobbyjacht, ook in de provincie. Het voorstel van het CDA dat uiteraard gedeeld werd door sommige, inmiddels alle coalitiepartijen, het voorstel van burgerinitiatief Stop de hobbyjacht van 29 augustus 2016 af te wijzen, ligt wel heel ver van de intentie van het burgerinitiatief af. Samen met GL en de PvdD hebben wij een tekstvoorstel in de vorm van een amendement.

Mevrouw **WEEMHOFF** (D66): Kunt u aangeven wat binnen onze bevoegdheden ligt?

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Wat in de bevoegdheden van de provincie Limburg ligt, ligt feitelijk ook in onze bevoegdheden. Er is geen andere provinciale regelgeving in Limburg, dus als het daar goed is, dan is het voor ons ook goed, maar om u tegemoet te komen, hebben wij met drie

partijen een amendement gemaakt en dat geeft meer handvaten om te komen tot het afschaffen van de plezierjacht.

Mevrouw **WEEMHOFF** (D66): Dan ben ik benieuwd wat dan Limburg benoemd heeft als mogelijkheden, want daar refereert u aan.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Ik weet dat Limburg volledig heeft ingestemd met het burgerinitiatief en dat zij daarnaast als mogelijkheid het gesprek met de deskundigen gaat doen.

Mevrouw **WEEMHOFF** (D66): Daaruit mag ik concluderen dat alleen het gesprek met de deskundigen onze bevoegdheid is?

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Nee, u luistert niet goed. Limburg heeft dit wel goedgekeurd. Wat u denkt wat uw bevoegdheid is, is blijkbaar iets anders dan wat ik denk dat onze bevoegdheid is. Zo gaat dat, meningen verschillen. Zo bereiken wij wat in Limburg ook bereikt is en trekken wij met deze tekst toch nog degenen – zoals D66 bijvoorbeeld – die hobbyjacht ook een slechte gewoonte vinden, over de streep.

De heer **VAN LIERE** (PvdD): Voorzitter. Wanneer schiet een jager? Twee maanden geleden publiceerden Nederlandse en Noorse wetenschappers een onderzoek naar het schietgedrag van jagers. Wat bleek? Naarmate er meer andere jagers in de buurt waren, was de kans groter dat een jager de trekker overhaalde. Hoe meer jagers, hoe vaker een jager schiet. Dat is heel logisch als je uit bent op een buit voor eigen plezier. Hoe meer concurrentie, hoe eerder je erbij moet zijn, maar het is heel onlogisch als je schiet voor een ecologisch evenwicht en dan zou je juist minder moeten schieten als er meer andere jagers zijn. Het doodschieten van dieren is een hobby van een steeds kleiner wordend groepje mensen. Zij vinden het doodschieten van dieren zo leuk, dat zij bereid zijn veel geld te betalen voor speciale kleding, jachtgeweer, munitie, de huur van een jachtveld en af en toe een reis naar de andere kant van de wereld om exotische dieren dood te mogen schieten. De redelijke wildstand, ecologisch evenwicht, het zijn allemaal verhaaltjes achteraf om het werkelijke motief te rechtvaardigen. Hobbyjagen vinden jagers leuk. Gelukkig komen steeds meer mensen op voor dieren, zoals de mensen die het burgerinitiatief zijn gestart. Mensen die van deur tot deur zijn gegaan, om handtekeningenlijsten op te halen, mensen die hebben getekend, meer dan 5.000 mensen die een einde willen aan de hobbyjacht, een jacht die nergens expliciet gerechtvaardigd wordt. Het schieten voor de lol zonder dat ook maar ergens gemotiveerd is dat de dieren eventueel schade zou worden toegebracht. Alles wat dit initiatiefvoorstel is, is een motivatieplicht voor het doodschieten van dieren. Dat geldt bij schadebestrijding en populatiebeheer en laat dat nu ook gelden voor vijf nu nog vrij bejaagbare soorten. Wie kan daar nu tegen zijn? De provincie gaat er namelijk over of de jacht expliciet in het Faunabeheerplan wordt gerechtvaardigd. De provincie moet namelijk regels stellen voor het Faunabeheerplan en in dat plan moet de jacht zijn beschreven. Daar kan de provincie dus regels voor stellen, zoals de landsadvocaat eerder scheef en dat werd bevestigd door de wetenschap. Het is dus een kwestie van politieke wil. Wij willen er alles aan doen om de hobbyjacht tegen te

gaan en daarom zijn wij mede-indiener van het amendement om er alles aan gedaan te hebben om de hobbyjacht te beëindigen.

Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Voorzitter, wij hebben al eerder in de commissie aangegeven dat wij als provincie niet over dit onderwerp gaan, maar de minister. Enkele andere fracties hebben dat ook al aangegeven. Wat ons betreft komt er geen lobby naar Den Haag om alles in het werk te stellen de jacht op vrij bejaagbare soorten te verbieden. Jacht zonder nut en noodzaak bestaat volgens ons niet en is dus ook niet aan de orde en dient als ondersteuning van het in stand houden van een goed wildbestand en bewaren van een goed evenwicht. Het doet mij goed dat de PvdA bereid is, er toch enige creativiteit te bespeuren is als er onderwerpen zijn waar men niet over gaat. Wij zullen dit onthouden. De heer Van Liere geeft net aan dat er jagers zijn die schieten voor de lol en hoe meer jagers, hoe meer een jager schiet. Ik zal u zeggen, ik heb een buurman die zijn vrouw elke week alle hoeken van de kamer laat zien, maar dat betekent nog niet dat ik hetzelfde doe.

Mevrouw **KONING** (CDA): Voorzitter. Het burgerinitiatief vraagt ons om alles te doen wat in ons vermogen ligt om de hobbyjacht stop te zetten. Wij moeten constateren dat wij dat als Staten niet kunnen doen, omdat wij die bevoegdheid niet hebben, want die ligt in Den Haag. Daarnaast wil het CDA de jacht ook niet stopzetten en ik zal uitleggen waarom. In de eerste plaats is het woord hobbyjacht verkeerd gekozen, dat bestaat niet en dat woord zet mensen op het verkeerde been. Ook de jacht op de vijf vrij bejaagbare soorten waar het burgerinitiatief op doelt, de fazant, wilde eend, houtduif, haas en konijn is niet te kwalificeren als hobbyjacht, maar heeft een doel. Dat is ook in de wet omschreven.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Bij interruptie, ik denk dat mevrouw Koning niet geluisterd heeft in de commissie NLM. Ik weet niet wie de heer Meijering had uitgenodigd, maar dat is de leading voorzitter. De heer Meijering die door het CDA over het algemeen gesteund wordt, heeft duidelijk gezegd dat de jacht als hobby gedaan wordt en dat ze dat best wel lekker vinden.

Mevrouw **KONING** (CDA): Ik denk dat u woorden door elkaar haalt, want hier wordt met hobbyjacht de jacht bedoeld die geen doel heeft en het woord hobby dat de heer Meijering gebruikt, was dat het niet een beroep is waar zij geld mee verdienen, maar dat ze het daarnaast doen.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Ik denk dat mevrouw Koning ook de notulen niet gelezen heeft.

Mevrouw **KONING** (CDA): Ik heb uitgelegd hoe het in elkaar zit en dat lijkt mij voldoende. Ik kan mij voorstellen dat er mensen zijn die moeite hebben met jagen en een negatief beeld hebben over de jacht. Als dat zo is, dan denk je al gauw dat het werk dat jagers doen, een hobby is die overbodig is of zoals in het amendement van GL, SP en PvdD omschreven wordt, dat het jacht is waarvoor de maatschappelijke noodzaak ontbreekt. Maar zo eenvoudig ligt het niet. Het recht om te jagen op de vijf soorten waarop het burgerinitiatief doelt, bestond reeds in het kader van de Flora- en Faunawet en daar staan ook de criteria dat deze jacht zorgt voor bestrijding van schade

door de betrokken soorten en het ondersteunen van noodzakelijk populatiebeheer. Dat is nodig, omdat anders de populatie ongebreideld kan groeien en dan krijgen wij problemen, zoals bij de ganzen. In de memorie van toelichting op de nieuwe landelijke Wet Natuurbescherming staat dat deze twee criteria ook van belang zijn voor het maatschappelijk draagvlak voor de uitoefening van de jacht. Naar het oordeel van het kabinet is het uitoefenen van de jacht enkel als vorm van recreatie naar de huidige maatschappelijke opvattingen niet aanvaardbaar. Met andere woorden, jacht mag nooit puur recreatie zijn, maar moet een doel hebben en hobbyjacht bestaat dus niet. Jacht is gebonden aan zeer strenge regels en als er op een perceel weinig dieren van een bepaalde soort voorkomen, mag er op dat moment niet op die soort gejaagd worden. Het CDA vindt dat de jacht op dit moment op goede wijze is verankerd in de wet en dat rekening is gehouden met noodzaak voor de jacht. Zoals ik al aangaf, wij hebben als Staten geen bevoegdheid om uitspraken te doen over het stopzetten van jacht en daarom steunen wij het voorstel en wij zullen niet voor het amendement stemmen.

De heer **VAN LIERE** (PvdD): Wij hebben hierover in de commissie ook een discussie gehad en toen heeft u glashard gezegd, het staat in de wet dat wij het recht op de jacht niet mogen beperken. Ik heb dat toen bestreden, u zei, ik weet dat het in de wet staat en u zou het artikel nog voor mij opzoeken. Ik heb de wet er nog op nagezocht, maar ik heb het niet kunnen vinden. U wel?

Mevrouw **KONING** (CDA): Ik heb het inderdaad ook nagezocht en het staat zo omschreven in de juridische stukken die wij hebben ontvangen, dat na een aantal uitspraken die in de Kamer en door rechters zijn gedaan, je de wet op die manier moet interpreteren en dat is op meerdere uitspraken gebaseerd.

De heer **VAN LIERE** (PvdD): Ik concludeer dat u het niet heeft terug kunnen vinden in de wet en dat uw betoog in de commissie op drijfzand is gebaseerd.

Mevrouw **KONING** (CDA): Ik ben het niet eens met die conclusie. Ik geef aan dat het wel in de wet staat op basis van de gevolgtrekking van de tekst.

Mevrouw **WEEMHOFF** (D66): Voorzitter. Het is een heel bijzonder moment, want het is de eerste keer dat er een burgerinitiatief op de agenda van PS geplaatst is. Het argument van dit initiatief is dat vanaf 1 januari de provincies over de jacht gaan. Dierenwelzijn en daaruit voortvloeiend de jacht, zijn zaken die D66 nauw aan het hart liggen en wij hebben ons altijd uitgesproken tegen jacht zonder nut en noodzaak. De afgelopen jaren hebben onze woordvoerders van de Tweede Kamer bij het tot stand komen van de nieuwe Natuurwet zich hiervoor hard gemaakt. Dit heeft erin geresulteerd dat per 1 januari 2017 in de Wet Natuurbescherming alle vormen van jacht gereguleerd gaan worden. Er kan dan geen sprake meer zijn van willekeurige jacht ofwel jacht zonder nut en noodzaak. Het verzoek van het burgerinitiatief is onzes inziens politiek niet meer relevant, want dat is achterhaald door de Wet Natuurbescherming per 1 januari 2017. Alle drie soorten jacht vallen dan binnen de kaders van het Faunabeheerplan en kan daarbinnen alleen in samenhang met schade- en/of populatiebeheer plaatsvinden. Het voldoen aan deze regelgeving zal dan vooraf, dan wel achteraf getoetst worden. Provincies gaan over de jacht voor twee van de

drie soorten. PS hebben de bevoegdheid gekregen nadere regels te stellen. Echter voor een categorie niet, namelijk de lijst van vrij bejaagbare soorten. Dit blijft een bevoegdheid van het Rijk.

De heer **VAN LIERE** (PvdD): U zegt net dat de jacht getoetst gaat worden, maar waaraan dan precies?

Mevrouw **WEEMHOFF** (D66): Als u mijn verhaal afluistert, dan kom ik daarop. Nadere regels inderdaad op twee van de drie categorieën. Welke ruimte is er dan nog voor PS? Het is wel onze bevoegdheid om de verordening en het Faunabeheerplan vast te stellen en daarin kunnen wij de kaders waarbinnen de jacht plaatsvindt, definiëren. De politieke discussie over de nadere uitwerking van de Wet Natuurbescherming is landelijk nog gaande en dat zou ook nog consequenties kunnen hebben voor onze provinciale verordening. Mocht dat zo zijn, dan zal D66 voorstellen deze aan te passen. Voor ons is en blijft het van belang dat er geen willekeurige jacht meer plaatsvindt. Als na 1 januari 2017 blijkt dat de jacht niet binnen de kaders van het Faunabeheer plaatsvindt, er tekortkomingen in de controle blijken te zijn en zo jacht zonder nut en noodzaak wellicht via de achterdeur toch weer binnensluipt, dan hebben PS een rol om op te treden. Daarom vragen wij GS toe te lichten hoe zij gaan zorgen voor een goede handhaving en hoe zij de resultaten daarvan aan PS gaan terugkoppelen. Wij kunnen op basis van de nieuwe Wet Natuurbescherming geen uitvoering geven aan het verzoek van het burgerinitiatief.

De heer **VAN LIERE** (PvdD): Voorzitter, ik stel een vraag, mevrouw Weemhoff zegt, ik kom daar in mijn betoog op terug, maar ik heb het niet gehoord. Waar wordt de jacht volgens haar aan getoetst?

Mevrouw **WEEMHOFF** (D66): Ik zou bijna de woorden van mevrouw De Groot herhalen, u hebt niet goed geluisterd. Wij hebben aan het college gevraagd om te rapporteren over de handhaving. Wat u in uw betoog heeft gezegd, dat jagers voor de lol schieten zonder dat het ook maar ergens gemotiveerd staat, dan neemt u ons ook niet serieus want wij gaan over het Faunabeheerplan, dus om te zeggen, niet gemotiveerd, dat is echt een verkeerde insteek.

De heer **VAN LIERE** (PvdD): Dat is volslagen kletskoek. D66 had dan gewoon voor het amendement van de PvdD moeten stemmen toen wij het over de verordening hadden. Dat heeft u niet gedaan en daarom zijn er helemaal geen criteria opgenomen voor de jacht. Dus waar wordt aan getoetst? Er staat niets in de verordening.

Mevrouw **WEEMHOFF** (D66): Dit is wat wij nadrukkelijk aan het college vragen. In eerste termijn hebben wij aangegeven, mocht blijken dat aanpassing van de verordening nodig is, dan zullen wij daar een voorstel voor doen. D66 ziet uw problemen niet, maar ziet wel een verantwoordelijkheid ten aanzien van de verordening en het opstellen van het Faunabeheerplan. Die rol nemen wij heel serieus.

De heer **VAN WAARD**: Voorzitter. Heel kort. Er zijn wat verschillen van inzicht of dingen wel of niet kunnen en hoe ze zouden kunnen en soms komen daar antwoorden op en soms niet. Voor ons is het jammer om vast te stellen dat een fractie die heel belangrijk voor ons is, bij de stemming over hoe dit zal aflopen, een fractie die dit heel duidelijk in zijn verkiezingsprogramma heeft staan, op geen enkele wijze op dit moment heeft duidelijk gemaakt hoe er ook maar iets van een opening zal blijven. De deur wordt dichtgeslagen met een 'njet' en dat valt enorm te betreuren. Het gaat erom, is er nog een kans. Kun je iemand, een expert laten aangeven wat wel de mogelijkheden zijn? Het antwoord daarop ken ik nog niet, maar die kans, maar de deur wordt dichtgegooid en dat betreuren wij enorm, enorm als burgerinitiatief. Vandaag is een stap in een lang proces naar een beschaving die zich verder zal gaan ontwikkelen, waarbij er niet meer voor de lol geschoten wordt. Wat de mevrouw van de SP zei, ik heb het hem zelf horen zeggen, hij zei dat inderdaad, het is een plezier. Als je dat uit politieke overwegingen of wat dan ook, wilt ontkennen, prima, de vertegenwoordiger van die club zei dat. Wij staan in een proces dat zich heel langzaam zal keren. Ik kondig u dan ook aan, dit is niet de laatste keer. Wij zullen er weer zijn.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Ik heb het gevoel dat ik meer met mijn neus in de spreekwoordelijke boter ben gevallen dan mij lief is bij de behandeling van dit onderwerp, zeker als het gaat om de rol van GS, omdat dit natuurlijk met name uw domein is om dit af te handelen, maar er zijn twee vragen aan GS gesteld. De PVV vroeg of je dit in nadere regels in het Faunabeheerplan kunt stallen. Ik wil u erop attenderen dat in oktober al regels in het Faunabeheerplan zijn verwerkt. En regels die u bedenkt, mogen niet in strijd zijn met de wet en dat betekent dat u op basis daarvan geen verdere beperkingen kunt stellen. Dan de vraag van D66 over concrete maatregelen, het lijkt mij verstandig deze vragen schriftelijk te beantwoorden, zodat die in de commissie besproken kunnen worden, zodat u verfijning kunt aanbrengen mocht dat nodig zijn. Dat doet meer recht aan de discussie, want ik kan deze vragen op dit moment niet voldoende beantwoorden als invaller.

De **VOORZITTER**: Ik heb ook even gekeken naar de tekst van het amendement en ik heb hier inhoudelijk geen opvattingen over, maar ik kijk even naar de uitvoerbaarheid. Er wordt gevraagd een verzoek te doen aan een externe expert op het gebied van het faunarecht. Ik heb de afgelopen maanden drie juridische adviezen zien langskomen en al die adviezen verschilden van elkaar, de een bood wat meer ruimte dan de ander, vier zegt de griffier, er zijn zelfs vier juridische adviezen. Het hangt er maar net vanaf welke expert je inhuurt en als ik in het amendement lees dat zonder dat de aanpassing leidt tot strijd met de Wet Natuurbescherming die 1 januari a.s. van kracht wordt, dan kom ik maar bij één expert uit en dat is de staatssecretaris, omdat hij uiteindelijk gaat over de uitleg van de wet.

De heer **VAN LIERE** (PvdD): Ik dacht dat dat de rechter was in de rechtsstaat.

De **VOORZITTER**: Nee, dat is de staatssecretaris en de commissaris zit ten overvloede als het gaat om de toetsing aan wat juridisch wel en niet kan, bovendien in de positie dat als hij tot de conclusie komt … U moet dit niet te zwaar oppakken, want zo bedoel ik het helemaal niet, maar

nu u mij daar rechtstreeks naar vraagt en dat doet u, ik heb wel te beoordelen of iets in strijd is met wet- en regelgeving. Ik hoef volgens mij verder niets te zeggen over wat er te doen staat als de conclusie is dat er sprake is van strijd met wet- en regelgeving. Wij gaan over tot de tweede termijn. U wilt schorsing? Ik schors de vergadering voor vijf minuten. Ik heropen de vergadering. De heer Kramer krijgt nog een minuut spreektijd.

De heer **KRAMER** (GL): Voorzitter. Wat mij opvalt is een verschuiving in het debat, de debatten in de commissie en het debat nu. Dat is geleidelijk gegaan. Aanvankelijk bespeurde ik bezwaren tegen, kunnen de Staten dit besluit wel nemen dat is voorgelegd door het burgerinitiatief. Het eerste punt kon wel, ik hoor de heer Den Uyl dat nog zeggen. Maar dat punt, zelfs dat suggereert heb ik net gezegd, het stopzetten van waartoe wij niet bevoegd zijn. Dus wat doen wij, wij passen dat eerste punt aan tekstueel, tegengaan van een specifiek deel van de jacht wat niet goed geregeld is naar ons idee en de handen gaan daar niet voor op elkaar. Dat doet bij mij echt twijfels oproepen over de geloofwaardigheid van de opstelling van de partijen die aan het schuiven zijn gegaan. Ik betreur dat. Mijn laatste opmerking, ik wil reageren op uw toch wel bijzondere interventie in het debat. Eigenlijk suggereert u dat het helemaal niet kan wat wij doen, maar volgens mij kan dat wel. Heb ik dat verkeerd begrepen? Dan neem ik het onmiddellijk terug.

De **VOORZITTER**: Dat hebt u verkeerd begrepen. Ik heb alleen gezegd, er ligt dan wel een uitvoeringsvraag en die is nog niet zo gemakkelijk te beantwoorden.

De heer **KRAMER** (GL): Dan begrijp ik wat u bedoelt. De wet is aangenomen, dus in die zin denk ik dat wij niet bij de staatssecretaris of minister moeten zijn op dit moment. Je ziet in de stukken in hetzelfde document dat er af en toe uitspraken worden gedaan door de staatssecretaris die tegenstrijdig zijn. Het is kennelijk moeilijke materie. Het is ons erom te doen dat als je wilt bijdragen aan het terugdringen van de hobbyjacht die – zeg ik tegen D66 – er gewoon is, ook al zou die er op grond van de nieuwe wet niet moeten zijn, wij leven toch in een maatschappij die werkt zoals die werkt. Nou ben ik mijn zin kwijt.

De **VOORZITTER**: De strekking van wat u wilt zeggen, is wel duidelijk.

De heer **KRAMER** (GL): Wij zijn erop uit om die experts die zelf geloven in de ruimte die de provincie heeft, aan de bak te zetten. Bijvoorbeeld professor Bastmeijer, die zegt dat die ruimte er is. Dat zijn adviezen. Wij willen geen nieuw advies meer, wij willen voorstellen, heel concreet, hoe kan onze regelgeving zo worden aangescherpt dat het gat dat wij zien op de vrij bejaagbare dieren, wordt opgevuld. Die zal dus moeten leveren, die zal zich wel twee keer bedenken om met voorstellen te komen die ook maar enigszins in strijd zouden zijn met de wet.

Mevrouw **KONING** (CDA): Een vraag, is dat dan een onafhankelijk expert, zoals u hem nu omschrijft?

De heer **KRAMER** (GL): Nee, ik heb niet gepleit voor een onafhankelijk expert, liever niet juist. Ik zoek een onafhankelijke expert die ruimte ziet in de wetgeving en in de bevoegdheden van de

provincie zoals geformuleerd in de wet. Van hem of haar kun je het meest verwachten op het punt van de concrete voorstellen. Die kunnen wij zelf beoordelen. Veronderstel dat in het bijzondere geval uiteindelijk hij zijn eigen adviezen of oordelen over wat wel of niet mogelijk is niet kan waarmaken, dan hebben wij een hol advies, maar het hoeft maar een of twee punten op te leveren waarbij wij wel degelijk invulling kunnen geven aan onze bevoegdheden en dan is dat de moeite waard. Dat is wat ik zou willen doen met het burgerinitiatief.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): De brief is misschien het beste idee van deze middag gezien de restricties waarin wij ons bevinden. De expert van GL, waarom voeren wij dat niet op als superidee in de brief aan de staatssecretaris? Want daar ligt de bevoegdheid en daar ligt de expertise, dat ben ik helemaal met de voorzitter eens. Het gaat om de staatssecretaris, die moeten wij voor onze zaak proberen te winnen. Wij wachten de brief van GS af met antwoorden op de vragen of de ideeën die D66 al eerder aan ons voorlegde. Wij hopen dat wij hiermee op de drempel staan van de kanteling van de opinie. Als ik zie hoe dit initiatief in andere provincies is ontvangen, dat geeft wel te denken, want behalve in Limburg wordt dit initiatief vooralsnog door alle provincies afgewezen. Laten wij ons daar niet door ontmoedigen en proberen creatief te zijn, dat zijn uw eigen woorden. Ergens beginnen en laten wij hier in Noord-Holland dan proberen die opinie een andere richting op te sturen. Ik vraag u allen steun daarvoor.

De heer **KRAMER** (GL): U richt zich net tot GL. Uw initiatief om u buiten de Staten om te richten tot de staatssecretaris, vind ik prima, daar doen wij graag aan mee, maar dat sluit niet uit dat de Staten binnen hun bevoegdheden ook initiatief nemen.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Daar hebben wij het vanmiddag over en ook in de twee commissievergaderingen. Dat zijn de restricties waar wij ons aan gehouden zien, gezien het feit dat het primaat niet bij ons, maar bij de minister en de staatsecretaris ligt. Ik zou het anders willen, maar dat is niet zo. Nog een ding richting mevrouw De Meij. Als u nou gewoon had gezegd, als iemand in het water springt, dan hoef ik het nog niet te doen, maar dat u daar huiselijk geweld bijhaalt, vind ik discutabel.

Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Mag ik daarop antwoorden?

De **VOORZITTER**: Ik heb het meer verstaan als een knipoog.

Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Nee, hoor, ik meen het bloedserieus. Ik vind het een beetje flauw dat u dat zegt, want ik heb mijn buurman daar verschillende keren op aangesproken en die zegt dat hij het ook niet voor de lol doet, maar dat zijn vrouw daarom vraagt. Dus ik wil hiermee alleen maar zeggen dat uit deze discussie niet komt of een jager voor de lol iets neerschiet.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Voorzitter. U zegt niet expliciet dat het niet kan wat gevraagd wordt van u in het amendement, maar u zegt wel dat het heel moeilijk wordt, maar ik twijfel niet aan uw intelligentie dat u er iets leuks van kunt maken.

De **VOORZITTER**: Ik werd eigenlijk gesterkt toen de heer Kramer de richting duidde, maar dat staat nou net niet in de motie. Dat was het probleem wat ik ermee had.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Er zijn natuurlijk veel deskundigen van velerlei grootheden en logisch dat de heer Kramer denkt dat wat het beste in ons straatje past, dat dat het leukste is. Ik weet niet wat de PvdA in hun partijprogramma heeft staan, van D66 heb ik net gelezen dat zij in hun provinciaal verkiezingsprogramma hebben staan dat zij tegen de plezierjacht zijn en dat zij vinden dat dat moet stoppen. Dan denk ik, jongens, heb eens wat lef! En ga niet allemaal oh coalitiepartijen, ga gewoon met dit amendement mee, dat zou jullie sieren. Ja, mevrouw Jellema, ik ga meeschrijven aan uw brief.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): U bent van harte welkom. Laten wij het nou even buiten de coalitie of niet-coalitie houden. Uw eigen partij in de coalitie van Zuid-Holland heeft daartegen gestemd, dus wat dat betreft hebben wij allemaal boter op ons hoofd, maar laten wij daar even van wegblijven.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Ik denk, doe eens wat, toon eens wat lef. Wij hebben net de heer Papineau Salm gehoord die had ook een heel onduidelijk verhaal. Nu hebben wij weer een onduidelijk verhaal, ondanks dat ze tegen de hobbyjacht zijn, stemmen ze toch tegen het amendement.

De **VOORZITTER**: U bent nu bezig met uitlokking. Zou u uw betoog willen afronden?

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Mijn boodschap is duidelijk.

De heer **VAN LIERE** (PvdD): Voorzitter, het thema was geloof ik, niet naar elkaar luisteren, maar zojuist had ik de behoefte dat ik even niet geluisterd had, maar dat terzijde. Dit is het tweede burgerinitiatief in de provincie. Dat heb ik al eerder gezegd, kennelijk is dat toen niet gehoord. Er lopen twee dingen door elkaar: de jacht uit de wet halen, daarover gaat de Tweede Kamer en er kan een voorstel gedaan worden door de staatssecretaris en natuurlijk zullen wij een brief die dat zou bewerkstelligen, graag medeondertekenen. Een andere zaak is nadere regels die PS kunnen stellen aan het Faunabeheerplan, bijvoorbeeld ten aanzien van de jacht. Dat bijvoorbeeld nut en noodzaak van de jacht eerst expliciet wordt aangetoond. Er zijn hier partijen die zeggen, dat is allemaal al geregeld, nou, dan hoeft er niets te veranderen op het moment dat het amendement wordt aangenomen. Dan hoeft alleen maar netjes opgeschreven te worden dat het heus nuttig en noodzakelijk is. Wij weten allemaal wel dat er regelmatig busjes worden aangehouden vol met fazanten. Er zijn kwekerijen van fazanten en die rijden weleens rond en dat heeft helemaal niets met wildstand te maken, dat is puur plezierjacht, dat bestaat nog wel degelijk en daar gaat een wet of wijziging die verder geen inhoudelijke regel stelt en de bevoegdheden bij de Staten neerlegt, niets aan veranderen als de Staten niet zelf regels stellen. Ik begrijp werkelijk het betoog van D66 niet, als ze zeggen, wij gaan handhaven. Ja, waar en op welke regel dan? Je zult eerst regels moeten stellen wil je erop kunnen handhaven. Ik heb in het coalitieakkoord niets gezien over het burgerinitiatief en volgens mij staat het daar niet in. Wel in de verkiezingsprogramma's van partijen, het is al eerder gezegd, en ik snap niet hoe D66 tegen een

amendement kan stemmen om een voorstel uit te werken uit haar eigen verkiezingsprogramma. Hoe kan een verkiezingsprogramma dan anders dan een leugen worden gezien? U begrijpt, ik wil hoofdelijke stemming.

Mevrouw **WEEMHOFF** (D66): Wij zijn blij dat wij ons eigen verhaal mogen houden, want wij worden snel in een hoek gedreven en verkeerd geïnterpreteerd. Wij hebben wel degelijk in ons verkiezingsprogramma staan dat wij tegen de jacht zonder nut en noodzaak zijn, ofwel de plezierjacht. Dat verkiezingsprogramma is twee jaar geleden vastgesteld. Sinds die tijd is er behoorlijk wat veranderd en hebben wij in het politieke debat in Den Haag gestreden om de plezierjacht af te schaffen en die is nu in een categorie ondergebracht die getoetst gaat worden door het Faunabeheerplan. Ik durf te zeggen dat wij als partij een van de weinigen zijn die die verantwoording nemen en die nadrukkelijk hebben aangegeven herhaaldelijk in de commissie, dit een serieuze zaak te vinden en dat wij er in de diepte naar hebben gekeken, wat is onze bevoegdheid en wat kunnen wij doen? Daarbij hebben wij als enige aangegeven dat er in onze verordening misschien een omissie zit, dus wij doen geen deur dicht, maar wij hebben er net een geopend. Wij krijgen een brief als NLM en die zullen wij agenderen en met elkaar een eerste stap zetten naar de evaluatie – waar wij dol op zijn – van het Faunabeheerplan en wat dan onze verantwoording is.

De heer **VAN LIERE** (PvdD): Om het scherp te krijgen, u refereert aan de brief en ik neem aan dat u de brief Jellema bedoelt.

Mevrouw **WEEMHOFF** (D66): Dan hebt u de beantwoording van GS weer niet goed gehoord. Er is net de toezegging gedaan aan ons allen om de beantwoording in een brief aan de commissie NLM te sturen, waarin ingegaan zal worden op de handhaving en rapportage aan PS. Dat geeft ons de mogelijkheid om dat weer te agenderen en met elkaar te spreken over welke verantwoording en mogelijkheden wij hebben ten aanzien van de verordening en het Faunabeheerplan. Wat wilt u nog meer?

De heer **VAN LIERE** (PvdD): Wat ik nog meer wil is dat wij gaan uitzoeken conform het amendement wat de mogelijkheden zijn en dat is heel duidelijk verwoord.

Mevrouw **WEEMHOFF** (D66): Dat blijkt zo te zijn en wij zouden daar graag in meegaan, ware het niet dat u de discussie eigenlijk voert dat u de categorieën van de jacht wilt veranderen en dat is nadrukkelijk waarvan wij hebben moeten concluderen, dat kunnen wij niet, die bevoegdheid hebben wij niet, dus daar kunnen wij niet in meegaan, maar wij kunnen wel onze verantwoording nemen in de commissie om het Faunabeheerplan te gaan bespreken, dat wij ons bewust zijn van wat is onze verantwoording. Als dan gesproken wordt over dierenleed, oneigenlijk gebruik en handhaving en over jachtfeestjes, dan zeg ik, dan hebben wij het hier niet goed geregeld, dan moeten wij bewust zijn van de afspraken waarbinnen de jacht mag plaatsvinden. Dat moeten wij serieus nemen en daarover moeten wij met elkaar in discussie. Volgens mij sluit ik dan geen deur, maar houd ik hem wagenwijd open.

De **VOORZITTER**: Ieders positie in de Staten is wel redelijk duidelijk, maar de heer Van Liere heeft gevraagd om hoofdelijke stemming over het amendement en als een lid daarom verzoekt, dan gaan wij dat doen. Bestaat er nog behoefte om daaraan voorafgaand iets te zeggen?

De heer **PAPINEAU SALM** (PvdA): Ik vind langzaam dat het een ongemakkelijke discussie wordt van het framen van dingen. Wij moeten als PS ervoor oppassen dat wij niet op de stoel van de Tweede Kamer gaan zitten en ik heb toch het gevoel dat dat met dit amendement wordt gedaan. Wij streven ernaar om de hobbyjacht eruit te krijgen, maar wij willen wel de juiste weg bewandelen om dat te doen en niet om als provincie een eigen wet te gaan maken en dat is de richting die het amendement opgaat. Er worden nu genoeg stappen gezet, brief GS en brief aan de Tweede Kamer. Ik vind het onjuist om ons te framen dat wij ons eigen standpunt niet serieus nemen. Daar heb ik groot bezwaar tegen.

De **VOORZITTER**: Wij gaan over tot stemming over het amendement. Wie is voor en wie is tegen het amendement? Daar gaat het om.

Mevrouw **BOLT**: Kocken: voor, Doevendans: tegen, Ludriks: voor, Papineau Salm: tegen, Jellema: tegen, De Meij: tegen, De Groot: voor, Strens: tegen, Tijssens: tegen, Struben: tegen, Klaassen: tegen, Bezaan: voor, Hietbrink: voor, Koning: tegen, Kramer: voor, dhr. De Groot: tegen, Van Langen: tegen, Zaal: tegen, Van Duijn: tegen, Haagsma: tegen, Heijnen: tegen, Bakker: tegen, De Graaf: tegen, Alberts: voor, Den Uyl afwezig, Annaert: tegen, Boelhouwer: voor, Hoogervorst: voor, Keur: tegen, Sint: voor, Van Straaten: tegen, Weemhoff: tegen, Buijtendorp: tegen, Slettenhaar: tegen, Wiesehahn: tegen, Kirch: tegen, Van Hooff: voor, De Wit: tegen, Kaptheijns: voor, Van der Sluijs: voor, Van Berkum: voor, Van Raan: voor, Kramer: tegen, Van Liere: voor, Rommel: tegen, Lagerveld: tegen, Vermaas: voor, Klein: tegen, Bruggeman: voor, Leever: tegen, Yurdakul: tegen.

De **VOORZITTER**: Voor het amendement hebben gestemd 18 leden, tegen 32 leden, zodat het amendement is verworpen. Dan de stemming over de voordracht. Mag ik de tegenstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties GL, SP, PVV, PvdD, de overige leden voor, zodat de voordacht is aanvaard. Ik dank de heer De Waard voor zijn inspanningen en voor zijn aanwezigheid en bijdrage aan de discussie. Waarbij ik overigens wel de indruk heb dat het nodig is om nog even een keer te kijken naar de tekst van onze referendumverordening of de verordening op het burgerinitiatief.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Mag ik de voorzitter erop wijzen dat zijn microfoon aanstaat. Is dat de bedoeling? Het leek erop dat in gedachten nog even bezig was …

De **VOORZITTER**: Nee, nee, nee, daar ben ik mij meestal redelijk van bewust, maar het is ook door een enkeling in hun bijdrage gezegd. Dat moet even nader worden beoordeeld, maar dat doet niets af aan de waarde van het initiatief zoals dat wij dat net achter de rug hebben.

16. Vragenuur

De **VOORZITTER**: De heer Bruggeman van de SP heeft aangegeven mondelinge vragen te willen stellen rondom de eerder ingediende schriftelijke vragen over de voorgenomen uitbreiding van de bedrijfsgebouwen Royal Zap Hollands Kroon.

De heer **BRUGGEMAN** (SP): Dit gaat over het zaaizaad en pootgoedbedrijf Royal Zap in Van Ewijcksluis, dat ligt halverwege Den Helder en Den Oever. In antwoord door de jaren heen op schriftelijke vragen van de SP hebben GS vanwege de hinder die dat bedrijf in het dorp veroorzaakt, telkenmale aangegeven dat zij voorstander zijn van verplaatsing van dat bedrijf naar elders. Er was op een gegeven moment een locatie voor gevonden en het bedrijf wilde zelf meewerken aan verplaatsing. Nu is het gemeentebestuur van Hollands Kroon van plan om desondanks medewerking te gaan verlenen aan uitbreiding van het bedrijf op de bestaande locatie en het argument dat de gemeente daarvoor geeft is dat de provincie niet wil meewerken aan verplaatsing van het bedrijf. Dat is in tegenstelling tot de antwoorden op eerdere vragen. Dat klemt nu, omdat er in de gemeenteraad van Hollands Kroon ook de nodige commotie is ontstaan. Men gaat hierover in de raadsvergadering van 20 december a.s. debatteren. Dat kan een verwarrende discussie opleveren, waarbij daar toch over tafel gaat dat de provincie deze verplaatsing nu tegenwerkt. Wij hebben bijna twee maanden geleden in de Staten samen met de PvdA en ONH gevraagd, leg eens uit hoe het zit. Die antwoorden zijn nu dringend gewenst vanwege het komende raadsdebat in Hollands Kroon. Dit leidt tot een reeks van mondelinge vragen van mijn kant aan de gedeputeerde, bestaande uit één vraag: wilt u alstublieft zo snel mogelijk, dat wil zeggen ruim voor de raadsvergadering van Hollands Kroon, onze inmiddels zeven weken liggende vragen beantwoorden?

Gedeputeerde **GELDHOF**: Een heldere vraag vraagt een helder antwoord, het antwoord is ja.

De **VOORZITTER**: Dan gaan wij nu over tot de stemming over de moties vreemd. Er zijn over hetzelfde thema twee moties ingediend. Een namens de coalitiefracties en die vraagt: “De inverdieneffecten voor de financiering van de recreatieschappen binnen de bestaande randvoorwaarden maximaal worden benut.” en de motie namens de PvdD, CU/SGP en SP: “commerciële activiteiten slechts worden toegestaan indien zij een maatschappelijke of ecologische meerwaarde hebben en niet alleen om inkomsten te genereren.” Wat mij betreft is de coalitiemotie het meest verstrekkend, dus die breng ik als eerste in stemming.

De heer **PAPINEAU SALM** (PvdA): Wij hebben die motie bedacht ter ondersteuning van het beleid van GS en ik zou graag de reactie van GS willen horen.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Voorzitter, dank u voor deze tijd en gelegenheid om hier antwoord op te geven met alles wat vandaag op ons afgekomen is, de debatten, de trouser gate van Engeland wat ik vandaag gehoord heb en de buurvrouw van mevrouw De Meij. Er valt een hoop te verwerken. Neemt niet weg dat wij nog twee belangrijke moties te bespreken hebben, die ogenschijnlijk erg op elkaar lijken, edoch waarbij de een een wat progressiever karakter heeft, wat het eigenaarschap probeert te stimuleren, waarbij je toch echt de moderne weg die wij met

de recreatieschappen proberen in te gaan, stimuleert, terwijl de andere motie hoe sympathiek ook, van een conservatief karakter uitgaat waarbij wij eigenlijk teruggaan naar de jaren zeventig, waarbij je zegt, wij financieren dit vanuit de publieke middelen. Wij moeten ons wel realiseren dat er dan meteen een begrotingsclaim aankomt, dus deze motie zou voorzien moeten zijn van een deugdelijke dekking. Ik zie de motie van de coalitie als ondersteuning van het beleid en de motie van de PvdD, CU/SGP en SP wil ik ontraden op basis van de zojuist gegeven argumentatie. Motie coalitie ja en de andere nee, omdat er geen financiële dekking is en er geen eigenaarschap gestimuleerd wordt. Primair is het op de natuur, terwijl de recreatieschappen een veel bredere functie hebben.

De heer **HIETBRINK** (GL): Het zal voor de uitslag van de stemming niet veel uitmaken, maar een punt van orde. Kan ik uit de opmerkingen van de gedeputeerde opmaken dat niet motie 76 maar motie 77 de meest verstrekkende is en als eerste in stemming zou moeten worden gebracht?

De **VOORZITTER**: Ik heb er op een andere manier naar gekeken om de redenen die ik u zojuist aangaf. En de voorzitter beslist daarover en die houdt vast aan zijn interpretatie. Aan de orde is de motie van de coalitiefracties. Motie 76, stemverklaringen?

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Voorzitter. Het lijkt een progressieve motie, maar het zet de deur open voor wegwerpnatuur en daarom zullen wij de motie niet steunen.

De heer **PAPINEAU SALM** (PvdA): Ik wil een pleidooi houden voor de motie die wij gezamenlijk hebben ingediend, omdat het tweede bolletje heel belangrijk is.

De heer **VAN LIERE** (PvdD): Van de orde, een stemverklaring op de eigen motie?

De **VOORZITTER**: Daar hebt u inderdaad wel gelijk in en ook daarin moet de voorzitter consistent zijn.

De heer **VAN RAAN** (PvdD): Om dezelfde reden als de SP zullen wij tegen stemmen.

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Wij stemmen tegen vanwege het tweede bolletje, het maximaal benutten van de inverdieneffecten.

Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Voorzitter. Wij zullen tegen stemmen vanwege het derde bolletje, want wij hebben de afgelopen 25 jaar gezien dat dat niet werkt.

De **VOORZITTER**: Mag ik de tegenstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties van GL, SP, PvdD, ONH, CU/SGP, 50plus, de overige leden voor, zodat de motie is aanvaard, waarbij ik ervan uitga dat over de tweede motie niet meer gestemd kan worden, omdat die in enkele opzichten haaks staat op de uitspraak die PS net hebben gedaan. Deelt u die conclusie?

De heer **VAN LIERE** (PvdD): Ik deel uw conclusie, maar ik vraag mij af of uw uitleg vooral voor amendementen bestemd is en niet voor moties.

De **VOORZITTER**: Laten wij hier geen papieren toneelstuk opvoeren, dat heeft denk ik weinig zin. Dus die duidelijkheid is er.

17. Sluiting

De **VOORZITTER**: Daarmee zijn wij om 19.09 uur aan het einde gekomen van onze vergadering, 8 minuten later dan waar de planning van uitging. Wij zien elkaar terug op de eerstvolgende reguliere vergadering op maandag 6 februari 2017, maar eerder zien wij elkaar op 13 januari 2017 op de nieuwjaarsreceptie. Ik wens u bovenal hele goede feestdagen en een goede jaarwisseling. Tot in 2017.

***

Strategische Statenagenda Commissie NLM voor 23 januari 2017

Beeldvorming (Fase 1)
Oordeelsvorming (Fase 2)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3)

	2016 (d.d)	2017 (d.d)								2018 (Q)				2019 (Q)		GS	Werkvorm	Procesafspraken / Wensen tav de voorbereiding
Commissie NLM	**28 nov**	**23 jan**	**27 feb**	**27 maa**	**15 mei**	**19 jun**	**18 sep**	**19 okt**	**4 dec**	**1e**	**2e**	**3e**	**4e**	**1e**	**2e**			
Natuur																		
Provinciaal meerjarenprogramma Groen																	Gedeeltelijk Bob	Jaarlijks vast te stellen door PS
Implementatie wet Natuur-bescherming																	Bob-model	30-11-15 tweede beeldvormende technische briefing. In cie NLM 13-6-16 is de 2e fase met een B-nota van GS en een discussienota van PvdD. De besluitvormende fase is in september en oktober 2016. Komt ook een werkconferentie (voor Stakeholders, PS, GS, etc.) Afgerond
Evaluatie uitvoeringsregeling pacht 2017																		Evaluatie van de uitvoeringsregeling kan in NLM aan de orde komen. Een evaluatie van het Pachtbeleid komt tzt in M&F aan de orde.
Toekomst Gooise Natuurreservaat																	Gedeeltelijk Bob	Eind 2015 begin 2016 besluitvorming over GNR verwacht. Evaluatie 1 jaar na invoering transitie. 1-6-2016 brief ontvangen GNR aangepast transitieplan nav zienswijzen ter besluitvorming in AB GNR op 23-06-2016
Onderzoek beheer-problematiek versnipperde gebieden																	Gedeeltelijk Bob	Resultaten eind 2015 verwacht, aan PS begin 2016. In Cie NLM 22-02-2016 is door GS aangegeven dat: *"Over het besteden van het bedrag van 760.000 euro voor de versnipperde gebieden zal voor het zomerreces een voorstel voorgelegd worden en hij verzoekt PS nadrukkelijk deze regeling in stand te houden"*
Actualisatie/ herijking beleid stiltegebieden	Toe-licht-ing RR																Bob-model	*In cie. Januari 2016 t.k.n. onderzoeksrapport. Medio 2017 vervolg.* Over Stilte is ook een rapport van de Randstedelijke Rekenkamer verschenen. (presentatie november 2016, inhoudelijke behandeling gekoppeld aan GS beleidsstuk in 1e kwartaal 2017.
Programma Groen Kapitaal en Biodiversiteit																	Geen Bob model, GS besluiten	11-1-16 BOT-overleg op locatie. In februari 2016 zal een eerste discussiestuk ter bespreking worden voorgelegd aan de Statencommissie NLM. Met medeneming van de uitkomsten daarvan zal het e.e.a. verder worden vormgegeven
Groene Hart bureau																	Jaarlijkse rapportages, dus geen Bob	Gezamenlijke commissies Groen N-H, Z-H en Utrecht. Jaarlijkse voortgangsrapportage

Strategische Statenagenda Commissie NLM voor 23 januari 2017

Beeldvorming (Fase 1)
Oordeelsvorming (Fase 2)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3)

	2016 (d.d)	2017 (d.d)								2018 (Q)				2019 (Q)		GS	Werkvorm	Procesafspraken / Wensen tav de voorbereiding
Commissie NLM	**28 nov**	**23 jan**	**27 feb**	**27 maa**	**15 mei**	**19 jun**	**18 sep**	**19 okt**	**4 dec**	**1e**	**2e**	**3e**	**4e**	**1e**	**2e**			
Groene Hart Visie					Visie Groene Hart													Startnotitie 2e helft 2016, visie (gedeelde viseie met ZH en Utrecht) in 2017
Collectief agrarisch natuurbeheer																		Evaluatie collectieven, na 1 jaar (toezegging)
Natuurbeheerplan																	Jaarlijks vast te stellen	23-6-2016 oordeelsvormende bespreking in extra NLM vergadering Komt jaarlijks terug. Naar aanleiding van PS 14-11 een 'beeldvormende oriëntatie met TBO's en technische toelichting op natuurbeheerplan in mei 2017. Oordeelsvorming met concept-natuurbeheerplan in juni 2017 en besluitvormend in NLM oktober 2017 en PS november 2017
Milieu																		
Milieudialoog IJmond																		1e kwartaal 2016 komt een stand van zaken notitie. Werkbezoek OD IJmond op 20 juni 2016
VTH-stelsel/omgevingsdiensten																		In 2016 wordt door de provincie invulling gegeven aan het begrip 'coördinatie VTH-stelsel' en wordt een verordening vastgesteld voor de kwaliteitscriteria van de uitvoering van de VTH-taken. Afgerond
Provinciale Milieuverordening, tranche 10																		Wijziging in het kader van het mogelijk maken van een verbod op varend ontgassen. Hier heeft de commissie op 18 april 2016 een technische briefing gehad. Op 19 september 2016 is oordeelsvormend gesproken in commissie.
Metropolitaan landschap																		Op verzoek PvdA (ook RWW). Komt medio 2016 een Actieplan. Er is een werkbezoek met TBO's aan Amsterdamse bos geweest
Luchthaven-besluiten																		Besluiten over Loodswezen, VUmc en Westpoort
nul-meting energiebeheer bedrijven (door ECN)																		nul-meting over energiebheer bij bedrijven (industrie, scholen, kantoren) wordt door ECN uitgevoerd. Komt begin 2017 ter kennisname naar PS (n.a.v. cie NLM 22-02-16) Portefeuille Van der Hoek (EEB leidende commissie).
Initiatiefvoorstel SP: "Op weg naar een duurzaam																		EEB & NLM Bespreking in EEB 21-11

Strategische Statenagenda Commissie NLM voor 23 januari 2017

Beeldvorming (Fase 1)
Oordeelsvorming (Fase 2)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3)

	2016 (d.d)	2017 (d.d)								2018 (Q)				2019 (Q)		GS	Werkvorm	Procesafspraken / Wensen tav de voorbereiding
Commissie NLM	**28 nov**	**23 jan**	**27 feb**	**27 maa**	**15 mei**	**19 jun**	**18 sep**	**19 okt**	**4 dec**	**1e**	**2e**	**3e**	**4e**	**1e**	**2e**			
evenementen- en festivalbeleid".																		
Zienswijzen op financiële stukken Omgevings-diensten		Tech brie-fing fin. OD NZKG																Jaarlijks ontvangen PS de financiële stukken van de 4 Noord-Hollandse omgevingsdiensten voor zienswijzen op de Jaarrekening * bestemmingsresultaat en op de (meerjaren)Begroting. Het gaat om: - Omgevingsdienst IJmond - Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied - Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland noord - Omgevingsdienst Flevoland, Gooi & Vechtstreek
Landbouw																		
Actualiseren Uitvoeringsprogramma TWIN-H Greenport Aalsmeer'	PS 12-12																	Wens dat PS vóór februari hierover besluit i.v.m. de mogelijkheid om aan te sluiten met cofinanciering bij het Europese subsidieprogramma POP3. Deze tender gaat in februari 2017 open en dan moet duidelijk zijn of de Staten vanuit de TWIN-H willen cofinancieren.
Onderzoek om de problematiek van leegstaande agrarische bebouwing op te lossen																		In samenwerking IPO, PvA onderzoek 1e kwartaal 2016. Het Rijk is afgehaakt op de verkenning. Binnen IPO wordt discussie gevoerd of dit verder wordt opgepakt.Het IPO standpunt is dat de gemeente moet handhaven (welstandsplicht) en er dus geen provinciale rol is m.b.t. het opruimen van oude opstallen. Dit kan wel een onderdeel zijn van de herziening PRV op het thema landbouw en in dat proces worden verkend. Verwachte herziening onderdeel Landbouw in de PRV medio 2017
Innovatieve ganzenverjaging																		Initiatiefvoorstel PvdD
50% minder overschrijdingen in het gebruik van landbouwgif																		Op verzoek CU. Realisatie in 2018. Het gebruik van bestrijdingsmiddelen wordt, vaak in samenwerking, gecontroleerd door verschillende diensten van het rijk, gemeenten en waterschappen in het kader van het Besluit Landbouw milieubeheer, de Wet Verontreiniging oppervlaktewater en Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden. De provincie heeft hierin geen wettelijke taak.

Strategische Statenagenda Commissie NLM voor 23 januari 2017

Beeldvorming (Fase 1)
Oordeelsvorming (Fase 2)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3)

	2016 (d.d)	2017 (d.d)								2018 (Q)				2019 (Q)		GS	Werkvorm	Procesafspraken / Wensen tav de voorbereiding
Commissie NLM	**28 nov**	**23 jan**	**27 feb**	**27 maa**	**15 mei**	**19 jun**	**18 sep**	**19 okt**	**4 dec**	**1e**	**2e**	**3e**	**4e**	**1e**	**2e**			
Notitie Eiwittransitie																		N.a.v. Discussie PS 14-11 komt een discussienota over eiwittransitie ter bespreking in de commissie NLM in 1e kwartaal 2017.

Strategische Statenagenda Commissie RWW per 20-1-2017

Beeldvorming (Fase 1)
Oordeelsvorming (Fase 2)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3)

		2017 (d.d)								2018 (Q)				2019 (Q)		GS	Werkvorm	Procesafspraken / Wensen tav de voorbereiding
Commissie RWW	**28 nov**	**23 jan**	**27 feb**	**27 maa**	**15 mei**	**19 jun**	**18 sep**	**19 okt**	**4 dec**	**1e**	**2e**	**3e**	**4e**	**1e**	**2e**			
Ruimte																		
Wind op Land-voortgangsrapportage																Vd Hoek		
Wind op Land herstructureringsopgave																		
PIP Windpark Westfrisia		PS 6-2																
VVGB's voor afwijken bestemmingsplan						PS 9-7												
Omgevingsvisie bespreking Verkenningen ;																Geld-hof	Bob-model	
Koers NH2050 in Statencommissie																		
Omgevingsvisie NH2050									PS dec		PS juni							
OV-knooppunten communicatiestrategie																Geld-hof	Bij besluitvorming TWIN-H Bob gebruiken.	Commissie overstijgend: M&F wordt ook uitgenodigd. Uitgangspunt is de planning van UVP Zaancorridor (18 april in de cie RWW). Voorafgaand wordt een toelichting gegeven op het programma OV Knooppunten.De voordracht TWIN-H komt in PS volgens de Bob-systematiek, wanneer is nog niet duidelijk. Het schema zal nader worden ingevuld als we de verder zijn in het programma. Na doorschuiven data niet bekend
Initiatiefvoorstel Groen Links schuilstallen																Geld-hof		Initiatiefvoorstel is aangehouden
PRV	PS 12 -12															Geld-hof		PS 12-12 vaststellen PRV 1e ronde
PRV: Leidraad Landschap en cultuurhistorie , Strandbebouwing, diverse typen windmolens				PS 10-4														
PRV: Verkenning landschappelijke regimes, inclusief beeldbepalende weidelandschappen en aardkundige waarden Verblijfsrecreatie, buitendijkse gebieden, provinciale wegen																		Doorgeschoven; vaststelling in PS nog niet bekend
Nominatiedossier Nieuwe																		hoeft niet ter vaststelling naar PS, maar wel een mooi

Strategische Statenagenda Commissie RWW per 20-1-2017

Beeldvorming (Fase 1)
Oordeelsvorming (Fase 2)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3)

		2017 (d.d)								2018 (Q)				2019 (Q)		GS	Werkvorm	Procesafspraken / Wensen tav de voorbereiding
Commissie RWW	**28 nov**	**23 jan**	**27 feb**	**27 maa**	**15 mei**	**19 jun**	**18 sep**	**19 okt**	**4 dec**	**1e**	**2e**	**3e**	**4e**	**1e**	**2e**			
Hollandse Waterlinie als uitbreiding op de Stelling van Amsterdam (UNESCO-status).																		onderwerp om eens over te discussiëren in een PS-commissie
Uitvoeringsprogramma Stelling van Amsterdam 2017-2020.																		Omdat we geen nieuw geld vragen/claimen, hoeft UP niet perse naar PS ter vaststelling. Maar allicht wel een goed onderwerp om eens in een PS-commissie te bespreken (in kader draagvlak
Provinciale landschappen																Geld-hof		niet van toepassing
Ruimtelijk Kader Zon																Geld-hof		
MRA agenda																Geld-hof		De concept MRA Agenda is op 18/10 bij de technische briefing en 29/10 in de commissie RWW besproken. De bestuurlijke vaststelling in MRA verband heeft plaatsgevonden op 17/12/15. Op 18/2/16 is er een MRA congres over de MRA Agenda. Vervolgens wordt de MRA Agenda aan PS aangeboden. PS kunnen de inhoud van de MRA gebruiken als basis bij de op te stellen Omgevingsvisie.
Wonen																		
Motie Stads- en dorpsontwikkeling																Geld-hof		Na doorschuiven data niet bekend
Stimuleringsregeling Binnenstedelijk bouwen																Geld-hof	Geen BOB-model	Na doorschuiven data niet bekend
Stelling van Amsterdam																Geld-hof	Bob-model	Uitvoeringsprogramma 2017 Naast dit nieuwe uitvoeringsprogramma zal PS ter kennisname de halfjaarlijkse update krijgen over de voortgang projecten van de stelling van amsterdam
RAP's 2.0 vaststellen																Geld-hof		De RAP's worden door GS vastgesteld. PS zal per brief worden geïnformeerd.
Uitvoeringsregeling Collectieve Zelfbouw																Geld-hof		wo initiatiefvoorstel PS Ruimte voor CPO
Vervolgactiviteiten Waterlands wonen																Geld-hof		
Programma leefbaarheid/vitaliteit																Geld-hof		De verwachting is dat in april, na het afronden van de ambtelijke verkenning leefbaarheid en vitaliteit, informatie kan worden gegeven over de procedure en planning richting Staten.
Regeling Verduurzaming van bestaande woningvoorraad																Geld-hof		onderdeel van Beleidskader Duurzame Energie

Strategische Statenagenda Commissie RWW per 20-1-2017

Beeldvorming (Fase 1)
Oordeelsvorming (Fase 2)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3)

		2017 (d.d)								2018 (Q)				2019 (Q)		GS	Werkvorm	Procesafspraken / Wensen tav de voorbereiding
Commissie RWW	**28 nov**	**23 jan**	**27 feb**	**27 maa**	**15 mei**	**19 jun**	**18 sep**	**19 okt**	**4 dec**	**1e**	**2e**	**3e**	**4e**	**1e**	**2e**			
Opzetten monitor aansluiting onderwijs/sectoren in krimpgebieden																Geld-hof		Loopt in principe na april 2016 mee in de UitvoeringsAgenda Arbeidsmarkt en Onderwijs 2016-2019, als deelaspect van een uit te laten voeren periodieke Arbeidsmarkt en Onderwijsmonitor. Realisatie is afhankelijk van regionaal draagvlak en mogelijkheden om een dergelijke monitor onder te brengen in (regionale) duurzame structuren. Planning eerste opzet A&O-monitor NH(N) najaar 2016.
Woningbouw in Schipholregio en de luchtvaart toets: SMASH																Geld-hof	Bob-model kan van toepassing zijn indien er een akkoord komt met regio, rijk en luchtvaartsector. Vooralsnog alleen fase 1 / 'beschouwing'.	Provincie NH is in gesprek met de regio en de luchtvaartsector over het dossier wonen-vliegen. Er wordt gewerkt aan een gezamenlijk voorstel voor de staatssecretaris. De verwachting is dat het (concept) voorstel in januari 2016 naar de staatssecretaris wordt gestuurd.
Water																		
Wijziging Waterverordening HHNK					-											Loggen	Geen BOB-model	
Investeringskader Wadden																Loggen	Geen BOB-model	
De nieuwe Afsluitdijk																	Geen Bob-model	Uitvoeringsprogramma 2017-21. Tweede kwartaal 2016: ondertekening realisatieovereenkomsten obv eerdere besluitvorming GS en PS
Diverse dijkversterkingsprojecten																Loggen	Geen Bob-model	GS is bevoegd voor het vaststellen van het projectplan dijkversterking. PS worden hierover geïnformeerd. PS besluiten over budget tbv extra ruimtelijke kwaliteit. Voorlopige planning goedkeuring projectplan in GS: Waddenzeedijk Texel: voorjaar 2016; Prins Hendrikdijk Texel: tweede helft 2017; Markeermeerdijken: Begin 2017; Den Oever: Eind 2016; Marken: Eind 2016 Planning PS-besluit budget extra ruimtelijke kwaliteit: Markermeerdijken: mei/juni 2016; Marken: tweede helft 2016
Ruimtelijk programma Markermeerdijken					PS 29-5													
Waterverordeningen waterschappen, aangepast																		

Strategische Statenagenda Commissie RWW per 20-1-2017

Beeldvorming (Fase 1)
Oordeelsvorming (Fase 2)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3)

		2017 (d.d)								2018 (Q)				2019 (Q)		GS	Werkvorm	Procesafspraken / Wensen tav de voorbereiding
Commissie RWW	**28 nov**	**23 jan**	**27 feb**	**27 maa**	**15 mei**	**19 jun**	**18 sep**	**19 okt**	**4 dec**	**1e**	**2e**	**3e**	**4e**	**1e**	**2e**			
vanwege de afwaardering van de C-keringen, (primaire waterkeringen) en omzetting in regionale keringen en vanwege mogelijke verzoeken																		
Aangepaste Waterverordening Rijnland met een wijziging inzake peilbesluiten																		
Aangepaste Reglementen waterschappen																		
Implementatie Kaderrichtlijn Water																Loggen	Bob-model	

Beschouwing / Beeldvorming (Bij BOB-model is dit Fase 1)
Oordeelsvorming (Bij BOB-model is dit Fase 2)
Besluitvorming. Voordracht in commissie + PS (Bij BOB-model is dit Fase 3)
Andere commissie leidend

Stand van zaken 9-1-2017

	2017								2018 (kwart)				2019 (kwart)		
Commissie M&F	**16-jan**	**13-feb**	**20-mrt**	**8-mei**	**12-jun**	**11-sep**	**16-okt**	**27-nov**	**1e**	**2e**	**3e**	**4e**	**1e**	**2e**	**Procesafspraken**
Verkeersbeleid in relatie tot de Omgevingsvisie															**Onderwerp aangedragen in commissie 26 oktober 2015.** Wordt ingevuld op basis van het Plan van Aanpak van de Omgevingsvisie. Zie commissie RWW
Toekomstbestendige begroting															Onderwerp aangedragen in commissie 26 oktober 2015. Discussie in commissie Perspectievennota PS 27 juni 2016: gesproken is over 'om inzichtelijk te maken in welke mate met welk bedrag de reeds gemaakte beleidskeuzes vanaf 2020 de structurele financiele middelen van de provincie belasten en op basis hiervan een perspectiefnota op te stellen, waarin mogelijke toekomstscenario's worden doorberekend.' Het onderwerp komt allereerst ter discussie terug in de commissie. In de Kaderbrief 2017 geven GS een 8-jarig beeld. Het voornemen is in de Kaderbrief wat explicieter stil te staan bij de visie en werkwijze van het tot stand komen van het langjarig financieel beeld, zodat PS daar op dat moment een discussie over kunnen voeren.
Verbetering begrotingscyclus en formulering van doelen en resultaten															Onderwerp aangedragen in commissie 26 oktober 2015. 4 juli 2016: op verzoek van het Presidium zal de Rekeningencommissie een plan van aanpak opstellen. Dit plan van aanpak moet leiden tot een voorstel voor verbetering van de systematiek, waardoor de begroting toegankelijker wordt en meer inzicht biedt en PS hierdoor hun kaderstellende, beheersende en controlerende rol beter op kunnen pakken. In de kaderbrief 2017 en in de ingekomen brief van GS over de begrotingssystematiek is aangegeven dat dit onderwerp wordt opgepakt zodat een aangepaste systematiek kan worden toegepast bij de begroting 2018. In de Kaderbrief is een planningsvoorstel volgens het BOB-model opgenomen. Na vaststelling daarvan zullende data in de strategische agenda worden verwerkt. In de Kaderbrief 2017 willen GS ingaan op de doorontwikkeling van de begrotingscyclus, onder meer over hoe verder te gaan met het Programma Groen, de eventuele uitbreiding van de doelenboom op het gebied van Milieu en Duurzaamheid, een eventueel apart programma Economie en het SMART maken van diverse onderdelen.
Bereikbaarheid Waterland															09052016 Tijdens en extra vergadering van de commissie 9 mei 2016 is een technische toelichting gegeven op de variant van de Dorpsraad. Bereikbaarheid Broek in Waterland/N247. Tijdens de vergadering 9 mei is gesproken over de brief van GS waarin wordt aangegeven dat de variant van de Dorpsraad tot een vergelijkbaar niveau uit te laten werken als de Stuurgroep varianten. Begin 2017 worden de resultaten verwacht van de nadere uitwerking. 13102016 Voorstel aan commissie om begin november een informeel overleg te houden over het participatieproces studie Broek in Waterland. 7112016 Op 10 november 2016 informeel overleg
Evaluatie Rekenkamer															
Randstadstrategie Europa	A-agenda M&F														PS 27 juni 2016: vaststelling van de Europastrategie Randstad 2016-2019, kaderdocument van de vier Randstadprovincies. December 2016 volgt een Noord-Hollandse Europastrategie, waarin specifieke Noord-Hollandse accenten kunnen worden aangegeven.
Pilot Fiets als natransport															Brief met informatie over de aanpak is besproken in de commissie van 6 juni 2016. Start pilot (januari 2017). Voorstel voor vervolg (1e kwartaal 2018)

Beschouwing / Beeldvorming (Bij BOB-model is dit Fase 1)
Oordeelsvorming (Bij BOB-model is dit Fase 2)
Besluitvorming. Voordracht in commissie + PS (Bij BOB-model is dit Fase 3)
Andere commissie leidend

Stand van zaken 9-1-2017

	2017								2018 (kwart)				2019 (kwart)		Procesafspraken
Commissie M&F	**16-jan**	**13-feb**	**20-mrt**	**8-mei**	**12-jun**	**11-sep**	**16-okt**	**27-nov**	**1e**	**2e**	**3e**	**4e**	**1e**	**2e**	
Verkeersmanagement op provinciale infrastructuur ontwikkelen, realiseren en beheren.Pilot venstertijden stadsdistributie. A. In samenwerking met de transportsector **stimuleren wij de uitvoering van een pilot van gecombineerde venstertijden voor stadsdistributie.** B. In het kader van verkeersmanagement blijven wij ons inzetten voor **innovatieve technieken in de (vracht-) auto en op de weg.** C.Wij **ondersteunen regelscenario's voor doorstroming, calamiteiten en evenementen en benutten toekomstige ontwikkelingen op het gebied van verkeersmanagement**														Uitvoeringsprogramma Coalitieprogramma 2015-2019 Februari 2016 heeft een presentatie verkeersmagement plaatsgevonden in de commissie. Afgesproken is een werkbezoek aan de verkeerscentrale te organiseren. PS 09112015 toegezegd een toelichting op vereersmanagement in de Cie. **A.**Wij treden met de EVO (Eigen Verladers Organisatie) in overleg over de pilot afstemming venstertijden. **B.** Ten behoeve van de introductie van coöperatieve auto's worden pilots uitgevoerd met betrekking tot communicatie tussen auto's en wegkantsystemen, onder andere in het kader van Beter Benutten. **C.** Zodra er nieuwe technologische ontwikkelingen beschikbaar komen worden deze geïmplementeerd in de verkeerscentrale of in de wegkantsystemen (met name VRI's).
Verbreding Solaroad-experiment															In overleg met de griffie wordt bekeken of het mogelijk is een presentatie over SolaRoad aan de commissie te geven. Verwachting 2e kwartaal 2017.
Verbindingsweg A8-A9 - voorkeursalternatief															Besluit GS 5 juli 2016 over toevoegen Golfbaanvariant. 9 mei 2016 is in de commissie gesproken over de stand van zaken. Twee varianten worden nader onderzocht.Wanneer na afronding van de aanvullende onderzoeken het voorlopig voorkeursalternatief wordt gekozen volgt een inspraakprocedure. Omstreeks maart 2017 wordt een nader voorstel verwacht. Voorkeursalternatief 11 april 2016 in commissie. Ligt dan ook ter inzage voor zienswijzen(wellicht rol burgerparticipatie). Na 3 oktober 2016 start de planuitwerkingsfase (deze is naar verwachting eind 2017 gereed. Aansluitend wordt PIP opgesteld. 09022016: Informatie over besluit minister inzake opstelterrein sprinterterreinen komt richting commissie(s).
Evaluatie Verbonden partijen															Eens in de 4 jaar wordt het beleid Verbonden partijen geevalueerd. De Nota Verbonden partijen 2014 is door PS vastgesteld februari 2015.
HOV Gooi-PIP, Ontwerp Deel Hilversum/Laren Deel Huizen/Blaricum (nog niet in kaart gebracht)															Ontwerp PIP Hilversum-Laren ter inzage eind 2015. 09022016: besproken in commissie van 18 jan. 2016. Nota van Beantwoording op Zienswijzen wordt verwacht in juni 2016. Vaststelling PIP sep/okt. 2016.
24-uurs Centrale brugbediening															12 juli 2016 besluit GS over Outsourcing. Aanbesteding eind in 2016, koppeling aan centrale 2017. Besluit Uitbreiding programma investering steunpunten als gevolg van toevoeging 24-uurs bediencentrale aan steunpunt Langebalk genomen in PS 23 mei 2016. 090342016 Voordracht verzoek krediet bedieningscentrum inclusief notitie stand van zaken wordt aangeleverd voor bespreking in april. Voorstel: stand van zaken notitie begin 2016. Verwacht 11 april in de commissieBesluit GS 08072014/B-agenda MenW 08092014. Voorbereidende werkzaamheden lopen.
Bereikbaarheid Haarlemmermeer-Bollenstreek (voorheen Duinpolderweg); tussenstap															Bespreken besluit GS'n over inrichtig van de MER - 8 sep. 2016 technische toelichting NH en ZH - 16 september 2016 inspraakbijeenkomst - 22 september 2016 commissie - 12 oktober PS 2016 Zuid-Holland
Integrale studie bereikbaarheid Den Helder															Medio 2016 komt beschouwende/beeldvormende notitie in de Commissie als eerste stap van de studie.
Studie vaste oeververbinding Burgervlotbrug															Besluitvorming in overleg met belanghebbenden pas na 2e kwart 2017
Toegang landbouwverkeer prov. Hoofdinfrastructuur															Afhankelijk of, en wanneer snelheid landbouwverkeer verhoogd wordt. De verwachting dat dit per 1 januari 2017 zal worden.
OV-knooppunten															Commissie-overstijgend, zie commissie RWW
Inventarisatie knelpunten fietsnetwerk/Prioritering															De inventarisatie van de knelpunten levert de ENFB in het 3e kwartaal 2016 op. Relatie: amendement A13-14/12-2015

Beschouwing / Beeldvorming (Bij BOB-model is dit Fase 1)
Oordeelsvorming (Bij BOB-model is dit Fase 2)
Besluitvorming. Voordracht in commissie + PS (Bij BOB-model is dit Fase 3)
Andere commissie leidend

Stand van zaken 9-1-2017

	2017								2018 (kwart)				2019 (kwart)			Procesafspraken
Commissie M&F	**16-jan**	**13-feb**	**20-mrt**	**8-mei**	**12-jun**	**11-sep**	**16-okt**	**27-nov**	**1e**	**2e**	**3e**	**4e**	**1e**	**2e**		
Pilot vervoer op maat Texel																12 juli 2016 Brief GS over verlenging overeenkomst pilot. Pilot loopt tot eind 2016. Presentatie evaluatie voorzien in Q1 2017. Uitkomst tussenevaluatie is in de commissie van 18 januari besproken. GS 12 juli 2016- Brief verlenging pilot e.a.
Zomernota																
MvA Begroting 2017																
Meerjarenprogramma infrastructuur 2015-2019																
Meerjarenprogramma beheer & onderhoud 2015-2019																
OV-visie; rapportage stand van zaken.																
Voortgangsrapportage Westfrisiaweg N23																Halfjaarlijkse voortgangsrapportages uitvoering, 2017 realisatie
Voortgangsrapportage HOV Velsen																Halfjaarlijkse voortgangsrapportages uitvoering, 2017 realisatie
Voortgangsrapportage HOV in 't Gooi																
OV-concessie NH-noord ontwerp PvE																11 april: bespreking ontwerp PvE NHN in cie 18 januari 2016: bespreking NvU NHN in cie Vaststelling bestek door GS na de zomer 2016.
Ontwerp PIP brug Ouderkerk aan de Amstel																
Auditplan informatiebeveiliging																09022016: Naar aanleiding van de bespreking in de Programmaraad op 16 juni 2015 heeft de Randstedelijke Rekenkamer een vooronderzoek uitgevoerd naar Informatieveiligheid. Op basis daarvan is oktober 2015 een onderzoek gestart. Centrale vraag van dit onderzoek is 'Heeft de provincie de informatieveiligheid voldoende geborgd?' De def. versie van het onderzoeksrapport wordt in het voorjaar 2016 aangeboden aan PS. Op 3 oktober 2016 vastgesteld in PS.
Evaluatie tankstationbeleid																Beleid is vastgesteld 4 juni 2012. Daarbij is afgesproken dat het beleid na drie wordt geeavalueerd. Evaluatie start medio 2016. Uitkomst zal t.k.n. aan de commissie worden voorgelegd.
Sluis-en haven infopunt																05042016 PS akkoord met de Voordracht. Informatie geheim. Voorstel onderwerp af te voeren. 09032016 voordracht aangeleverd voor commissie 14 maart en PS 4 april. Inspanningen worden voortgezet. Dit voorjaar volgt een stuk voor PS. Er wordt een voorstel verwacht voor de vergadering in juni.

Strategische Statenagenda Commissie EEB per januari 2017

Beeldvorming (Fase 1)
Oordeelsvorming (Fase 2)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3)

	2017 (d.d)							**2018 (Q)**				**2019 (Q)**		**GS**	**Werkvorm**	**Procesafspraken**
Commissie EEB	**13 feb**	**20 maart**	**8 mei**	**12 juni**	**11 sep**	**16 okt**	**27 nov**	**1e**	**2e**	**3e**	**4e**	**1e**	**2e**			
Economie																
Voortgang Startups	C-agenda?															
Breedband																
Evaluatie HIRB																
Actualisatie economisch uitvoeringsbeleid																
Distriport/planningsopgaven 2020 bedrijventerreinen en kantoren NHN																
Kop werkt																
RON																Elk half jaar zal over voortgang stand van zaken notitie worden toegestuurd.
Uitgangspunten MKB innovatiefondsen: Proof of concept																
Verbetering PDENH (motie 10/23-5-16)		Concept (met presentatie voorafgaand	Voordracht PS 29 mei													

Strategische Statenagenda Commissie EEB per januari 2017

Beeldvorming (Fase 1)
Oordeelsvorming (Fase 2)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3)

	2017 (d.d)							**2018 (Q)**				**2019 (Q)**		**GS**	**Werkvorm**	**Procesafspraken**
Commissie EEB	**13 feb**	**20 maart**	**8 mei**	**12 juni**	**11 sep**	**16 okt**	**27 nov**	**1e**	**2e**	**3e**	**4e**	**1e**	**2e**			
		e aan de vergadering														
Pallas consultatie (uitbetaling 2e deel 2e tranche)																
BOT overleg dubbele petten verbonden partijen																
Communicatiestrategie 2016-19																Dit voorjaar wordt een notitie over de inzet van communicatie aan PS gezonden
ambitiedocument NHN (van het Bestuurlijk Afstemmingsoverleg /BAO) gecombineerd met de evaluatie van het ontwikkelbedrijf NHN (ONHN).	C-agenda?															
WestAs																
Evaluatie eenmalige en incidentele subsidies																
Cultuur/Social Return/Inkoop																
Fonds herbestemming monumenten		PS 10 april 2017														
Statenvoordracht besteding restant EXIN-H middelen Cultuur en Welzijn		PS 10 april 2017														

Strategische Statenagenda Commissie EEB per januari 2017

Beeldvorming (Fase 1)
Oordeelsvorming (Fase 2)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3)

	2017 (d.d)							**2018 (Q)**				**2019 (Q)**		**GS**	**Werkvorm**	**Procesafspraken**
Commissie EEB	**13 feb**	**20 maart**	**8 mei**	**12 juni**	**11 sep**	**16 okt**	**27 nov**	**1e**	**2e**	**3e**	**4e**	**1e**	**2e**			
Initiatiefvoorstel maatschappelijk verantwoord inkopen naar een hoger plan (PvdD en CU-SGP)		PS 10 april 2017														
Voortgang Social Return																
Waterrecreatie																
Duurzame Energie																
Jaarlijkse staat van Transitie																
Aanpassing (nieuw) uitvoeringsprogram-Uitvoeringsprogramma Energietransitie																Zie brief GS inz. toegezegde informatie over proces rondom beleidskaders Cultuur en Energietransitie c-agenda EEB 6 juni
Routekaart																
Ontwikkelingsperspectief circulaire economie				In juli in PS												
Uitwerking GS advies Motie 18 Klimaat/ voorstel GS inzake CO2 monitoring			CO2 monitoring 29-5-2017 PS													
Initiatiefvoorstel echte groene stroom (CU-SGP)			29-5-2017 in PS													
Recreatieschappen																
Modernisering Recreatieschappen																
Bestuur																
Zomernota																
Kaderbrief																
Begroting 2017																
Evaluatie	C-															

Strategische Statenagenda Commissie EEB per januari 2017

Beeldvorming (Fase 1)
Oordeelsvorming (Fase 2)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3)

	2017 (d.d)							**2018 (Q)**				**2019 (Q)**		**GS**	**Werkvorm**	**Procesafspraken**
Commissie EEB	**13 feb**	**20 maart**	**8 mei**	**12 juni**	**11 sep**	**16 okt**	**27 nov**	**1e**	**2e**	**3e**	**4e**	**1e**	**2e**			
uitvoeringsregeling Versterken Bestuurskracht	agenda?															
Stand van zaken Interbestuurlijk toezicht			Nieuw beleid IBT													

Ingekomen stukken maand december voor PS van 6 februari 2017

(ontvangen in periode 01-12-2016 t/m 15-12-2016)

1 RO/ Duurzame energie (RWW leidend): Mail van Energy Park Zwanenburg aan PS met afschrift van brief EPZ aan gemeenten Haarlemmermeer

2 RO/Duurzame energie/Landbouw (RWW leidend): Brief aan PS inzake zonneparken Wieringermeer (C-agenda cies RWW en NLM 23-1-2017 en EEB 16-1-2017)

3 RO/Landbouw: Brief aan PS Renaissance van het Platteland (C-agendas cies RWW en NLM 23-1-2017)

4 Mobiliteit: brief GS aan PS, vragen bewonersgroep Zwaagdijk West, N23 Westfrisiaweg (C-agenda M&F 16-1-2017)

5 Mobiliteit: brief GS aan PS, stand van zaken N23 Westfrisiaweg (C-agenda M&F 16-1-2017)

6 Grondbeleid/RO/Landbouw: brief GS aan PS, verkoop landbouwgrond aan de gemeente Haarlemmermeer (C-agenda M&F 16-1-2017 en C-agenda RWW en NLM 23-1-2017)

7 Inkoop: brief GS aan PS, outsourcing bediening kunstwerken (C-agenda M&F 16-1-2017)

8 Grondbeleid: brief GS aan PS, uitvoeringsregels verkoop provinciaal vastgoed (C-agenda M&F 16-1-2017)

9 Inkoop: Brief GS inz. ondertekening van het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen 2016-2020 (C-agenda 16-1-2017).

10 RO Brief tennispark Brederode aan GS en PS inzake Ruimte voor ruimte regeling Brederoodseweg 41, Santpoort-Zuid (C-agenda cie RWW 23 1 2017)

11 Water: Brief GS aan PS inzake versterking Prins Hendrikzanddijk Texel, coördinatie ter visielegging (C-agenda cie RWW 23-1-2017)

12 Waterrecreatie: brief GS inz. Intentieverklaring meekoppelkansen Waterrecreatie (c-agenda EEB 16-1-2017).

13 Bestuur: zienswijze fracties VVD, D66 en de lokale partij bestuurskrachtonderzoek (c-agenda EEB 16-1-2017).

14 Water: Bespreekvoorstel Uitvoeringsprogramma Watervisie 2021 (A-agenda cie RWW 23-1-2016)

15 Natuur: Financiering natuur- en landschapsbeheer (B-agenda NLM 23-01-2017)

16 Bestuur: brief CdK inz. Benoeming waarnemend burgemeester gemeente Stede Broec (van Beek) (C-agenda EEB 16 januari 2016)

17 Brief CdK afronding screening kandidaat-gedeputeerde (PS 12-12-2016)

18 Circulaire indexering bedragen politieke ambtsdragers provincies per 1-1-2017 (TKN).

19 Brief GS aan PS inzake Project fietspad Prins Hendrikzanddijk Texel (C-stuk cie RWW 23-12017)

20 Wonen: Brief GS aan PS inzake uitstel reactie op initiatiefvoorstel 50PLUS ''Verbeteren Monitoring Woningbouwprogramma's en RAPs'' (C-agenda cie RWW 23-1-2017)

21 RO/Duurzame energie (RWW leidend): Brief GS aan PS met afschrift van brief aan Bewonersvereniging Zijkanaal H inzake aanvraag NDSM energie voor een windpark (C-agenda's cies RWW 23-1-2017 en EEB 16-9-2017)

22 RO/Natuur (RWW leidend): Brief GS aan PS inzake concept-ontwikkelperspectief Binenduinrand (C agenda's RWW en NLM 23 01 17)

23 Recreatieschappen: agenda AB recreatieschap Spaarnwoude 15 december 2016 (C-agenda EEB 16-1-2017).

24 Milieu: Monitoringsrapportage 2016. Voortgang bodemconvenant (C-agenda NLM 23-01-2017)

25 Natuur: vaststelling ontwerp Natura 2000-beheerplannen Duinen
Den Helder-Callantsoog, Duinen Zwanenwater & Pettemerduinen, Noordhollands Duinreservaat en Kennemerland-Zuid (C-agenda NLM 23-01-2017)

26 Landbouw: Wijziging Uitvoeringsregeling agrarische sector Groene Uitweg Noord-Holland 2015 (C-agenda NLM 23-01-2017)

(ontvangen in periode 15-12-2016 t/m 31-12-2016)

1 Milieu: Voordracht vaststelling Provinciale Milieuverordening (PMV) tranche 10 (A-agenda NLM 23-01-2017)

2 (Mobiliteit) Afwijzing verzoek om openbaarmaking van verslagen van stuurgroep (C-agenda MenF 16-01-2017)

3 Financien: brief Ministerie BIZA Financieel toezicht: vorm en bevindingen 2017 (A-agenda MenF 13-02-2017)

4 Financien: Kadernota Risicomanagement en Weerstandsvermogen (A-agenda MenF 16-01-2017)

5 Mobiliteit: Afschrift reactie GS op ingekomen brief n.a.v. Nota van uitgangspunten OV-concessie Gooi en Vechtstreek (C-agenda M&F 16-1-2017)

6 Beantwoording technische vragen mw. Doevendans (PvdA) inz. duurzaamheid prov. gebouwen. (C-agenda EEB van 16-01-2017)

7 Brief GS inz. uitstel advies over Initiatiefvoorstel 'Echt Groene Stroom' (C-agenda EEB 16 januari 2017)

8 Mobiliteit: Uithoornlijn Inspreektekst mw. Visser bij commissie verkeer & vervoer van de Stadsregio Amsterdam 13 december 2016

9 Portefeuilleverdeling GS 2015-2019 (voor heel PS)

10 RO/Duurzame energie (RWW leidend): Brief GS aan PS inzake Brief aan minister Kamp toepassing rijkscoördinatieregeling Energy Park Zwanenburg (C-agenda RWW 23-01-17)

11 RO: Brief GS aan PS inzake motie 63A /14-11-2016 Pilot Waterlands Wonen (B-agenda RWW 23-01-17)

12 Deelnemingen: Brief GS aan PS inzake verzoek van gemeente Den Helder om een provinciale deelneming in Port of Den HElder NV te overwegen (C-agenda M&F 16-1-2017)

13 Fauna: Brief Dierenbescherming met rapport. Benut wetenschappelijke kennis bij aanpak ganzenoverlast (C-agenda NLM 23-01-2017)

14 Financiën: Brief GS aan PS, Budgettair neutrale wijziging productenraming 2016(11) (C-agenda M&F 16-1-2017)

15 Mobiliteit: Brief GS aan PS, Beslissing op bezwaar inzake Wob verzoek Duinpolderweg (C-agenda M&F 16-1-2017)

16 Mobiliteit: Brief GS aan PS, Netwerkvisie Noord-Holland 2020 Per saldo beter (C-agenda M&F 16-1-2017)

17 RO/ Duurzame energie WOl (RWW leidend): Brief Habitat advocaten aan PS inzake Windpark Spuisluis (C-agenda RWW 23-01-17)

18 Mobiliteit: Brief GS aan PS, Vaststellen Uitvoeringsregeling subsidie gedragsbeïnvloeding verkeersveiligheid NH 2017 (M&F 16-1-2017)

19 Mobiliteit: Brief van aanwonenden deelplan 5 inzake evaluatie van vooraf gemaakte afspraken deelplan 5 HOV Velsen (C-agenda M&F 16-1-2017)

20 RO/ Stelling: Brief GS aan PS inzake Unesco nominatie Nieuwe Hollandse Waterlinie als uitbreiding van de Stelling van Amsterdam (C-agenda RWW 23-1-2017_

21 RO/Grond (RWW leidend): Brief GS aan PS inzake Ontwikkeling Crailo-Zuid (C-agenda RWW 23-1-2017 en M&F 16-1-2017)

22 Zeetoegang IJmond: Brief GS aan PS, Wijziging van het toepassingsbereik van de coördinatieregeling voor het project Zeetoegang IJmond (C-agenda M&F 16-1-2017)

Ingekomen stukken maand januari t/m 25-01voor PS van 6 februari 2017

1 RO/Gebiedsontwikkeling Crailo (RWW leidend) Brief GS aan PS inzake Raadsvoorstel onderzoek gemeenten om Crailo gesamenlijk aan te kopen (C-agenda's M&F 13 02 17 en RWW 27 02 17)

2 Aanbestedingen: beantwoording technische vragen mw. Boelhouwer SP over aan te besteden diensten 2017 (C-agenda EEB 13-2-2017)

3 Bestuur: Brief van diverse partijen in de BEL gemeenten inz. eventuele fusie (C-agenda EEB 13-2-2017).

4 Faunabeheer: Ingekomen mail Dierenbescherming met Leidraad verminderen aanrijdingen reeën (C-agenda NLM 27-02-2017)

5 Recreatieschappen: brief recreatieschap Geestmerambacht inz. uittreden provincie uit Recreatieschap Geestmerambacht (C-agenda EEB 13-2-2017)

6 Landbouw: Initiatiefvoorstel PvdD Naar een grondgebonden melkveehouderij met koe in de wei (A-agenda NLM 27-03-2017)

7 Milieu: Voordracht zienswijze begrotingswijziging 2017 Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (A-agenda NLM 27-02-2017)

8 Bestuur: brief GS inz. Evaluatie uitvoeringsregeling versterken bestuurskracht (C-agenda EEB 13-2-2017).

9 Duurzaamheid: Brief GS inz. Grondstoffenakkoord, deel 1 (C-agenda EEB 13-2-2017)

10 Economie: afschrift brief GS aan 2e Kamer inz. Nucleaire activiteiten in Petten (Noord-Holland) (C-agenda EEB 13-2-2017).

11 Randstedelijke Rekenkamer: Afschrift brief aan AFD, Opgave BTW-compensatiefonds 2016 (C-agenda M&F 13-2-2017)

12 RO Brief GS aan PS met beantwoording vraag SP tijdens rondvraag cie RWW 28 november 2016 (C-agenda RWW 27 02 17)

13 RO/Duurzame energie Reactie van Kerngroep GEENmegazonnepanelenpark in Zwanenburg op motie 31a maatwerk voor zonne-energie in bufferzones (C-agenda's RWW 27 02 17 (leidend) en EEB 13 02 17)

14 RO/Wonen: Brief GS aan PS inzake Plan van Aanpak Regionaal Acieprogramma Wonen Regio Alkmaar (C agenda RWW 27 02 17)

15 RO: Brief GS aan PS inzake Ruimtelijk Economische Ontwikkel Strategie (C-agenda's RWW 27 01 17 en M&F 13 02 17)

16 RO: Brief GS aan PS inzkae Kustpact (C-agenda RWW 27 02 17)

17 Mobiliteit: Brief GS aan PS, Gunning aanbesteding Leeghwaterbruggen (C-agenda M&F 13-2-2017)

18 Mobiliteit: Voorwaarden Blaricum voor toetreding project HOV in 't Gooi (C-agenda M&F 13-2-2017)

19 Financiën: Brief GS aan PS, Normenkader Rechtmatigheid 2016 (C-agenda M&F 13-2-2017)

20 Financiën: Voordracht Eerste begrotingswijziging 2017 (A-agenda M&F 13-2-2017, C-agenda's EEB 13-2-2017, RWW 27-2-2017 en NLM 27-2-2017)

21 Financiën: Voordracht reactie op de brief financieel toezicht, vorm en bevindingen (A-agenda M&F 13-2-2017)

22 Mobiliteit: Afschrift brief Stadsraad Muiden i.o. aan GS inzake busvervoer Muiden (C-agenda M&F 13-2-2017)

23 Mobiliteit: Brief GS aan PS, Planstudie Verbinding A8-A9 voorkeursontwerpen voor Nulplus-, Golfbaan- en Heemskerkalternatief (B-agenda M&F 13-2-2017)

24 Mobiliteit: Brief GS aan PS, Provinciaal Inpassingsplan Brug Ouderkerk (C-agenda M&F 23-2-2017)

25 Randstedelijke Rekenkamer: Brief Randstedelijke Rekenkamer inzake Nevenfunctie lid Randstedelijke Rekenkamer (C-agenda M&F 13-2-2016)

26 Economie: afschrift van brief GS aan NH gemeenten inz. breedband (c-agenda EEB 13-2-2017)

27 Mobiliteit: Brief GS aan PS, Planning aanpak fietsknelpunten (B-agenda M&F 13-2-2017)

28 RO/Economie: Brief GS inz. toezenden afschrift brief aan Belangenvereniging bewoners onder HSL (c-agenda :RWW 23-1-2017 en EE B 13-2-2017)

29 Recreatieschappen: Brief VZ. verkenning fusie recreatieschappen Utrecht (c-agenda EEB 13-2-2017).

30 Subsidies: brief GS met reactie op aangehouden motie PVV 'verdere verduidelijking subsidieregister (c-agenda EEB 13-2-2017)

31 Personeel en organisatie: Brief GS aan PS, Huisvesting provincie Noord-Holland (C-agenda M&F 13-2-2017 en EEB 13-2-2017; M&F leidend).

32 Wonen: Brief Burgerinitiatief Dreigend Woningtekort aan PS inzake Woningbouwmonitor (C-agenda RWW 23 01 17)

33 Mobiliteit: Afschrift brief GS aan dhr. Rensen, reactie op uw klacht over het tarief op lijn 273 (C-agenda M&F 13-2-2017)

34 Mobiliteit: Brief GS aan PS, Green Deal Duurzaam GWW 2.0 (C-agenda M&F 13-2-2017, C-agenda EEB 13-2-2017, M&F leidend)

35 Mobiliteit: Brief GS aan PS, Stand van zaken project HOV Noordwijk - Schiphol (B-agenda M&F 13-2-2017)

36 Mobiliteit: E-mail dhr. Spiering, File leed, Best praktische oplossingen, Beheer van Verkeersstromen (C-agenda M&F 13-2-2017)

37 RO/Omgevingsvisie: (RWW leidend) Brief GS aan PS inzake Uitkomsten Facebook-campagne Omgevingsvisie december (B-agenda RWW 23 1 17)

38 PIP Windpark Westfrisia

39 Duurzaamheid: Brief GS inz. fairtrade (nav toezegging hr. Bond) (c-agenda EEB 16-1-2017)

40 Natuur: Bestuurlijke informatiebrief Goois natuurreservaat (GNR) 2016-7 (C-agenda NLM 23-01-2017)

41 Wonen: Brief GS aan PS inzake Rapportage Monitor Woningbouw 2016

42 Wonen: Brief Stichting tot Aankoop en Expoitatie van het Joods Werkdorp Nieuwesluis aan PS inzake Joods werkdorp Wieringermeer

43 Mobiliteit: afschrift brief GS aan gemeente Gooise Meren inzake bereikbaarheid Muiden als gevolg verleggen A1 en P&R voorziening Muiden (C-agenda M&F 16-1-2017)

44 Wonen: discussienota 50PLUS ter bespreking in cie RWW 23 januari 2017 agendapunt voorstel GS om motie 63A af te doen

45 Natuur: Ingekomen brief met klacht tegen ontwikkelen veranderplan voor Schoorlse Duinen door Staatsbosbeheer

46 Afschrift aan PS van brief gemeente Hollands Kroon aan GS inzake verplaatsing bedrijfsvestiging Royal ZAP (C-agenda RWW 23-1-2017)

47 Bestuur: brief CdK inz. Ontheffing waarnemend burgemeester Gooise Meren (c-agenda EEB 16-1-2017)

48 Cultuur: Brief GS inz. Nieuw huur- en exploitatiecontract Huis van Hilde (C-agenda EEB 16-1-2017)

49 Economie/RO: brief GS inz. Verslag factfinding reis van gedeputeerden Geldhof en Bond naar Ierland (C-agenda: EEB 16-1-2017/RWW 23-1-2016)

50 Economie: brief GS inz. samenwerkingsovereenkomst en jaarprogramma 2017 De Kop Werkt (B-agenda EEB 16-1-2017)

51 Economie: brief GS inzake Consultatie over Distriport (B-agenda EEB 16-1-2017)

52 Initiatiefvoorstel Verbetering Monitoring Woningbouwprogramma's en RAPs fractie 50PLUS (A-agenda RWW 23-1-2017)

53 Inkoop: initiatiefvoorstel PvdD-CU Maatschappelijk verantwoord inkopen naar een hoger plan (waarschijnlijk A-agenda EEB 20-3-2017)

54 Milieu: Vaststellen van de jaarrekening 2015 van het Fonds Nazorg stortplaatsen provincie Noord-Holland

55 Mobiliteit: brief GS aan PS, toekomstbeeld OV 2040 (B of C-agenda M&F 16-1-2017)

56 Mobiliteit: brief GS aan PS, vaststellen Uitvoeringsregeling subsidie kleine infrastructuur Noord-Holland 2017 (C-agenda M&F 16-1-2017)

57 Mobiliteit: brief GS aan PS, verzoek om openbaarmaking van verslagen van stuurgroep Duinpolderweg (C-agenda M&F 16-1-2017)

58 Mobiliteit: brief GS aan PS, Wob verzoek Heijmans Infra B.V. Project N23 Westfrisiaweg (C-agenda M&F 16-1-2017)

59 Mobiliteit: brief van dhr. Rensen inzake kosten OV Connexxion (C-agenda M&F 16-1-2017)

60 Mobiliteit: reactie GS op ingekomen brief inzake Nota van Uitgangspunten OV-concessie Gooi en Vechtstreek (C-agenda M&F 16-1-2017)

61 Natuur/Cultuur/Ruimte: Subsidie stichting Geopark Gooi en Vecht (NLM leidend)

62 Recreatieschappen: brief GS inz. Uittreden Recreatieschap Geestmerambacht (C-agenda EEB 16-1-2017).

63 RO/Cultuur Stelling (RWW leidend): Brief GS aan PS inzake Voorstel voor een Minor Boundary Modification mbt het UNESCO werelderfgoed Stelling van Amsterdam (C-agenda EEB 16-1-2017 en RWW 23-1-2017)

64 RO/Duurzame energie WOL (RWW leidend): Brief GS aan PS agenderingsverzoek B-agenda Ontwerp VVGB windpark Westeinde

65 RO/Natuur (RWW leidend): Brief GS aan PS inzake kaartwijziging begrenzing EHS ex artikel 19 lid 6 van de PRV ihkv Natuurbeheerplan 2017 (C-agenda RWW en NLM 23-1-2016)

66 Verkenningen Omgevingsvisie NH2050 (B agenda RWW 23-1-2017)

67 Water: Brief GS aan PS inzake Brief Centrale Dorpenraad landelijk Amsterdam-Noord over Dijkversterking Durgerdam (C-agenda RWW 23-1-2017)

Provincie Noord-Holland

Aan
Provinciale Staten

Uw contactpersoon
V. Mulder
AD/STG

Bijlage
Lijst moties

Doorkiesnummer 023-514 4186
mulderv@noord-holland.nl

Betreft lijst moties ten behoeve van PS 6 februari 2017

Memo

26 januari 2017

Inleiding:
Hierbij treft u de vernieuwde lijst moties aan. De kolommen “Stand van zaken GS” en “Voorstel Presidium” zijn op een aantal punten verder geactualiseerd.

Voorstel:
Instemmen met de nieuwe afdoeningsvoorstellen bij de volgende moties:

Motienummer/PS-datum	Paginanr.	Titel
M50/PS03-10-2016	Pag. 5	Veiligheidssituatie Petten
M44/PS03-10-2016	Pag. 6	Democratische legitimiteit bij samenwerking MRA.
M61/PS12-15-2014	Pag. 23	Motie Vreemd a/d Orde; Natuurbeheer Vafamil terrein.
M54/PS10-11-2014	Pag. 27	Begroting 2015; financiering natuur- en landschapsbeheer Noord-Holland.

Er zitten geen aangehouden moties bij de afdoeningsvoorstellen.
Instemmen leidt tot een opschoning van de lijst moties na vaststelling in PS van 6 februari 2017.

Toelichting m.b.t. aangehouden moties:
Aangehouden moties kunnen alleen met een inhoudelijke motivering worden afgedaan. Weging van de motivering vindt plaats in het Presidium.
Daarnaast benadrukt het Presidium de verantwoordelijkheid van de indieners om tijdig de voortgang van toezeggingen rondom een aangehouden motie in de functionele Statencommissie aan de orde te stellen.

Lijst Moties PS 6 februari 2017

Motie-nummer	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille-houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
M76 PS12-12-2016	Motie Vreemd a/d Orde; toekomst recreatieschappen in het Metropolitane Landschap.	PS verzoeken het College van GS om: * in het MRA proces als vervolg op de actie agenda metropolitaan landschap een voorstel in te brengen waarin: - de kwaliteit van recreatieterreinen wordt vergroot door, op basis van onderzoek, duidelijke grenzen te bepalen tussen natuur en recreatie; - alle gebruikers meer worden betrokken bij de inrichting en het gebruik van de recreatiegebieden; - de inverdieneffecten voor de financiering van de recreatieschappen binnen de bestaande randvoorwaarden maximaal worden benut; * na uitwerking van dit voorstel in goed overleg met alle betrokken de bestaande gemeenschappelijke regelingen in deze lijn bij te stellen.	CDA D66 PvdA VVD	Tekin, A. Geldhof, J.		
M70 PS 14-11-2016	Begroting; taakstelling Provinciefonds.	PS verzoeken het college van GS om: eigenstandig en in IPO verband te bevorderen (middels lobby) dat er in een nieuw regeerakkoord geen taakstelling op de provinciale middelen wordt opgenomen.	PvdA SP	Post, E.		

Motie-nummer	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille-houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
M69 PS 14-11-2016	Begroting 2017; Kustpact.	PS verzoeken het College van Gedeputeerde Staten om: * te onderschrijven dat er mede door de grote maatschappelijke onrust over de kustbebouwing een hoge mate van urgentie is om helderheid te krijgen over de huidige stand van zaken en het aanpassen van het beleid opdat ongewenste ontwikkelingen kunnen worden geëlimineerd; * aan te geven hoe de planning van het proces van actualisatie beleidskader kust eruit ziet; * hoe Provinciale Staten bij dit beleidskader kust worden betrokken; * Provinciale Staten tevens te informeren over de inhoud van het kustpact en in de gelegenheid te stellen hierop te reageren voordat ondertekening mogelijk op 30 november aanstaande plaatsvindt.	CDA D66 GroenLinks PvdA	Geldhof, J.		
M68 PS 14-11-2016	Begroting 2017; digitaal netwerk Noord-Holland.	PS verzoekt het college van GS: Provinciale Staten voor de kaderbrief 2018 een conceptvisie voor te leggen op de toekomst van het digitale netwerk van Noord-Holland met concept uitwerkingsagenda waarin zij de bovenstaande	CDA D66 PvdA VVD	Bond, J.		

Motie-nummer	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille-houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
		overwegingen integraal afweegt en aangeeft hoe de provincie zowel organisatorisch als financieel bij kan dragen binnen haar mogelijkheden, om zo snel mogelijk duidelijkheid te verschaffen aan gemeenten en initiatiefnemers.				
M66 PS 14-11-2016	Begroting 2017; bestrijding werkloosheid ouderen in uitvoeringsagenda arbeidsmarkt 2016-2019 in diverse sectoren. AANGEHOUDEN	PS verzoeken Gedeputeerde Staten: * bij alle projecten die worden gestart onder de uitvoeringsagenda arbeidsmarkt het belang van werklozen in de genoemde leeftijdsgroep te allen tijde mee te nemen en onder de aandacht te brengen, niet alleen in de techniek, maar dit waar mogelijk ook uit te breiden onder andere sectoren; * bij de tussentijdse evaluatie van de uitvoeringsagenda PS op de hoogte te brengen van de vorderingen die er zijn gemaakt in andere sectoren.	50PLUS	Tekin, A.		26-01-2017: In Cie EEB van januari meldt Gedeputeerde Tekin het volgende terug over deze aangehouden motie. Er is aansluiting gezocht bij het UWV en de inspiratiedagen die zij dit en volgend jaar organiseren. Hij zal de brief van de Techniekraad via de griffie toesturen. Ook de commissieleden zijn welkom op de inspiratiedagen. Nadere informatie over de data en inhoud volgt. Op een later moment wordt gediscussieerd over de aangehouden motie. 24-11-2016 Reden aanhouden motie uit notulen PS 14-11-2016:"Mevrouw DE MEIJ (50plus):..... Gedeputeerde Loggen verzoekt om motie 66 over de werkloosheid aan te houden tot hij in overleg is geweest met de werkambassadeur en dat vinden wij een uitstekend plan. Ik wacht de reactie af. Dus motie 66 houd ik aan."
M63a PS 14-11-2016	Begroting 2017; volgen van juiste procedures conform gemaakte	PS roept Gedeputeerde Staten op om: gezien het voorgaande, de	50PLUS	Geldhof, J.	09-01-2017: Uit GS-besluitenlijst d.d. 13-12-2016:	26-01-2017: In de commissievergadering RWW van 23-01-17 heeft mevrouw De Meij,

Motie-nummer	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille-houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
	afspraken in het bestuursakkoord uit 2011 als er bouwplannen in het kader van de pilot Waterland ingediend worden.	Stuurgroep schriftelijk mee te delen dat alle bouwplannen die worden ingediend in het kader van de pilot Waterland, door de Stuurgroep conform de afgesproken procedures uit het gesloten bestuursakkoord uit 2011 behandeld c.q. afgehandeld dienen te worden.			Het college besluit: 1. de brief aan de leden van de Stuurgroep Pilot Waterland te versturen; 2. PS hierover per brief te informeren en PS voor te stellen de motie hiermee als afgedaan te beschouwen; 3. De gedeputeerde te machtigen voor redactionele aanpassingen.	indiener van de motie, aangegeven dat de motie nog niet afgedaan kan worden, omdat de procedure nog onvoldoende wordt gevolgd. De overige fracties waren het eens met het afdoeningsvoorstel van GS.
M59 PS 14-11-2016	Begroting 2017; groene eiwittransitie. AANGEHOUDEN	PS verzoeken GS: in kaart te brengen welke rol de provincie kan spelen in de groene eiwittransitie.	PvdD	Bond, J.		24-11-2016 Reden aanhouden motie uit notulen PS 14-11-2016:"Gedeputeerde LOGGEN ..... Bij motie 59 wil ik de toezegging doen dat ik met collega Bond opneem om te kijken of er een notitie naar de commissie kan komen, waarin hetgeen mevrouw Zaal heeft gevraagd maar ook recht doet aan de beginselen van motie 59, en die daar te bespreken. “De heer VAN LIERE (PvdD): Dat gehoord hebbende, zal ik de motie aanhouden."
M56 PS 14-11-2016	Begroting 2017; verhoging subsidieplafond zonnepanelen.	PS roept Gedeputeerde Staten op: te onderzoeken hoe het subsidieplafond nogmaals met 150.000,-- kan worden verhoogd en in dat onderzoek in elk geval de IWIN-reserve te betrekken.	GroenLinks	Hoek van der, J.		
M54 PS 14-11-2016	aanbesteding diensten; personeel AANGEHOUDEN	GS op te dragen voortaan bij aanbestedingen van diensten die (voor deel) zijn uitbesteed in het bestek op te nemen dat de provincie van de gegunde	50PLUS SP SP	Hoek van der J.		24-11-2016 Reden aanhouden motie vanuit notulen PS 14-11-2016:"Mevrouw ALBERTS (SP): Voorzitter, ik wil deze motie graag aanhouden, gezien de toezegging van de gedeputeerde

Motie-nummer	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille-houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
		partij verwacht dat die al het personeel overneemt dat tot de datum van de aanbesteding toe werkzaam was bij genoemde dienst.				om met een notitie te komen. Dan komt deze nu niet in stemming."
M50 PS03-10-2016	Veiligheidssituatie Petten.	PS verzoeken GS: * om bij het Kabinet erop aan te dringen om z.s.m. een informatiecampagne te starten voor direct betrokkenen in en rondom Petten en hen daarbij maximaal en actief te informeren over de actuele veiligheidssituatie; * om zo spoedig mogelijk een brief te sturen aan de leden van de 2e Kamer en het Kabinet en hen erop te wijzen dat het centraal opslaan van kernafval staand rijksbeleid is en het Kabinet te vragen op welk termijn het kernafval verplaatst gaat worden naar Borssele en een kopie van deze brief en het antwoord van het Kabinet te sturen aan Provinciale Staten; * om alles te doen wat nodig is om het Kabinet te bewegen te doen wat ze moeten doen (veiligheid en markttechnische continuïteit te borgen van de huidige en beoogde installatie) en zorgdragen dat kennis en werkgelegenheid voor de nucleaire en niet nucleaire	50PLUS CDA D66 ONH PvdA VVD	Bond, J.	21-11-2016 CvdK Remkes en gedeputeerde Bond hebben op 24 okt 2016 een overleg met minister Kamp over ECN, NRG en Tata Steel. In dit overleg zullen zij handelen conform deze motie. In de cie EEB van 24 okt 2016 zal gedeputeerde Bond een terugmelding doen van dit overleg, 21 november komt de brief over de motie in de commissie EEB. 09-11-2016 Uit besluitenlijst GS d.d. 08-11-2016:Het college besluit:1. met brief PS te informeren over het gesprek met minister Kamp op 24 oktober 2016;2. met brief aan PS voor te stellen motie 50-2016 over de veiligheidssituatie Petten als afgedaan te beschouwen.	26-01-2016: Is behandeld in de cie EEB van 21 november 2016. De cie heeft besloten om de motie af te doen.

Motie-nummer	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille-houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
		activiteiten voor Noord Holland bewaard blijven.				
M46A PS03-10-2016	Bescherming Waddenzee.	PS spreken zich uit tegen deze schadelijke activiteiten en verzoeken het college van GS: * in overleg met de drie Waddenprovincies, alles in het werk te stellen passend binnen de rol, verantwoordelijkheid en positie om dit gebied hier tegen te beschermen; * en verzoeken dit standpunt van PS uit te dragen in het bestuur van het Regie College Waddengebied en daarmee optimale invloed uit te oefenen om deze schadelijke activiteiten te voorkomen dan wel voor zover mogelijk te stoppen.	CU-SGP D66 GroenLinks ONH PvdA PvdD SP	Loggen, C.	21-11-2016 Wij zullen het standpunt van PS, zoals verwoord in de motie, naar voren brengen in de RCW-vergadering van 20 oktober 2016.	
M44 PS03-10-2016	Democratische legitimiteit bij samenwerking MRA.	PS besluiten: * het College van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland te verzoeken om in overleg met de regiegroep te bekijken hoe recht kan worden gedaan aan de wens van Provinciale Staten om voldoende ruimte te behouden bij het beslissen over prioritering en verantwoording van de activiteiten van provinciaal belang binnen de MRA; * hiertoe de voorzitter van en Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten van Noord-Holland te	CDA D66 PvdA VVD	Remkes, J. Hoek van der, J.	21-11-2016 Evenals voor uw Staten is ook voor de betrokken gemeenteraden een tijdige beschikbaarheid van MRA-stukken t.b.v. raadsvergaderingen en de reguliere besluitsvormings-cyclus van groot belang. Het convenant besteedt dan ook ruim aandacht aan dit punt. Zo is in het convenant een consultatieprocedure opgenomen. Deze procedure voorziet in een periode van acht weken waarbinnen raden en Staten geconsulteerd kunnen worden op stukken die in de regiegroep, agendagroep of platform aan de orde zullen	26-01-2017: Is besproken in EEB van 16-1-2017. De commissie heeft de motie als afgedaan beschouwd na de toezegging van gedeputeerde Van der Hoek dat er een schema komt met onderwerpen MRA die naar PS gaan. Voorstel: motie afdoen.

Motie-nummer	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille-houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
		verzoeken om voor 1 januari 2017 met een voorstel te komen over hoe de voorbereiding van afstemming en besluitvorming binnen de MRA ingebed kan worden in de vergaderorde van Provinciale Staten.			komen. Daarnaast zal het op te richten MRA-bureau een regionaal overleg van griffiers ondersteunen en een centrale rol hebben bij het coördineren van de informatievoorziening voor raden en Staten. Bij dit MRA-bureau zullen ook ambtenaren van de provincie Noord-Holland worden betrokken. Op deze wijze wordt ons inziens recht gedaan aan de wens van PS om voldoende ruimte te behouden bij het beslissen over prioritering en verantwoording van de activiteiten van provinciaal belang binnen de MRA.	
M43 PS03-10-2016	NH Vaarverbinding IJsselmeer-Amstelmeer.	PS verzoeken het college om: In het uitvoeringsprogramma van de Visie op Waterrecreatie een verkenning op te nemen naar het creëren van een vaarverbinding vanaf het IJsselmeer bij Den Oever naar het Amstelmeerkanaal en het Amstelmeer.	50PLUS ONH PvdA PVV SP VVD	Loggen, C.	21-11-2016 De motie is op 3 oktober ingebracht. De motie is verwerkt in het uitvoeringsprogramma. De verkenning zelf zal meelopen in het traject van de verkenning aquapunctuurpunten.	
M39 PS03-10-2016	Motie Vreemd a/d Orde; bouwplan 3 c.q. 6 woningen aan Overleek in buitengebied Monnickendam. AANGEHOUDEN	PS roept GS op om: Gezien het voorgaande, dat de voorzitter van de Stuurgroep gedeputeerde mevrouw J. Geldhof de Stuurgroep meedeelt, in de vergadering die bijeenkomt op 6 oktober a.s., het reeds in bezit hebbende bouwinitiatief	50PLUS	Geldhof, J.		

Motie-nummer	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille-houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
		van de heer C.G. Oesterbaan aan Overleek, plangebied sectie F, sectie nr 63, gelegen in het buitengebied van Monnickendam met onmiddellijke ingang in behandeling te nemen, conform de afgesproken procedures in het ondertekende bestuursakkoord dat nog steeds van kracht is.				
M33 PS 27-06-2016	informatiepakket zonnepanelen.	PS verzoeken GS: een informatiepakket te ontwikkelen, waarin alle mogelijkheden tot het plaatsen van zonnepanelen in categorie 1 t/m 5 en het combineren van functies opgenomen zijn in aanvulling en in combinatie met categorie 6a en 6b, en deze onder de aandacht van gemeenten te brengen.	50PLUS CDA CU-SGP ONH PvdA SP VVD	Geldhof, J.	21-11-2016 Ambtelijk is inmiddels een 'Aanjager Zon' aangesteld. Deze is bezig met een aanpak om gemeenten te informeren over en stimuleren tot de ontwikkeling van zonne-energie binnen de bouwstenen 1 t/m 5 (meervoudig ruimtegebruik). Dit gebeurt in samenspraak met het Servicepunt Duurzame Energie en de reeds bestaande duurzaamheidsdossiers. De informatie waar in de motie om wordt gevraagd wordt dus actief onder de aandacht gebracht bij de gemeenten. Dit is een meer omvattende aanpak dan het aanbieden van een informatiepakket en wij verwachten dat deze aanpak effectiever is. Het voorstel is daarom om de motie als afgedaan te beschouwen.	28-11-2016 Afdoeningsvoorstel wordt behandeld in cie RWW van 27-02-2017.
M31 PS 27-06-2016	Maatwerk voor zonne-energie in bufferzones.	PS verzoeken GS: * een voorstel uit te werken waarin wordt onderzocht voor welke	D66 GroenLinks PvdA PvdD	Geldhof, J.	21-11-2016 Met de belangrijkste partijen die een rol spelen in de Haarlemmermeer rondom	

Motie-nummer	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille-houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
		bufferzones, uitgezonderd het Natuur Netwerk Nederland, de UNESCO Stelling van Amsterdam/Nieuwe Hollandse Waterlinie en de weidevogelleefgebieden, er kansen liggen voor zonne-opstellingen en onder welke voorwaarden dit mogelijk gemaakt kan worden. Beginnend bij de Haarlemmermeerpolder en naar aanleiding daarvan onderzoek doen naar de andere bufferzones; * indien blijkt dat er kansen zijn, deze voorwaarden in de PRV te verankeren en ter besluitvorming aan PS voor te leggen.			Schiphol worden momenteel gesprekken gevoerd om een goed beeld te krijgen van de kansen en belemmeringen. Daarnaast wordt door de PARK ontwerpend onderzoek gedaan naar de toekomst van landschappelijke beschermingsregimes. Binnen afzienbare tijd zullen wij u nader informeren over de kansen en belemmeringen.	
M27 PS 27-06-2016	PMI; Pilot gebiedsatelier 2e fase verbetering N236 tussen Nieuwe 's Gravelandseweg en Loodijk	PS verzoeken GS: 1. zo spoedig mogelijk als pilot een "burgerparticipatie N236 2e fase" vóór de aanbesteding van dit deel van de weg te starten; 2. daartoe in overleg met betrokkenen een stappenplan te maken en 3. de leden van de Commissie Mobiliteit en Financiën over het stappenplan alsmede de bereikte resultaten te informeren.	50PLUS CU-SGP D66 GroenLinks ONH PvdA PvdD SP	Post, E.		
M10/PS23-05-2016	Verbeteren inzetbaarheid Participatiefonds Duurzame Economie.	dragen het college op: 1. de aanbevelingsrichtingen zoals genoemd in de	CDA CU-SGP D66 GroenLinks	Bond, J.	21-11-2016 Het onderzoek naar de mogelijkheden om de inzetbaarheid van PDENH te verbeteren wordt uitgevoerd in	

Motie-nummer	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille-houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
		tussenevaluatie (p. 4) te gebruiken om met een uitgewerkt voorstel te komen voor een verbeterd PDENH; 2. dit voorstel ter besluitvorming voor te leggen aan Provinciale Staten; 3. de lessons learned uit de tussenevaluatie ook te gebruiken bij het inrichten van het MKBinnovatiefonds en duurzame energie innovatiefonds zodat deze fondsen goed op elkaaraansluiten; 4. een businessplan op te stellen voor de drie fondsen.	PvdA PvdD VVD		twee delen. De uitkomsten van beide onderzoeken worden voor het eind van dit jaar verwacht, zodat conform de oorspronkelijke planning in het eerste kwartaal van 2017 een voorstel aan PS kan worden voorgelegd. De eventuele aanpassing van PDENH wordt zoveel mogelijk uitgevoerd in samenhang met de inrichting van de MKB-innovatiefondsen, en in relatie tot de "één-loket-gedachte" voor de drie fondsen. 25-07-2016 Voor uitvoering van deze Motie is een aantal vervolgstappen nodig, hierover zijn PS per brief geïnformeerd. In de komende maanden wordt een juridische analyse uitgevoerd van de mogelijkheden om het financieel instrumentarium van PDENH uit te breiden, en de governance van het fonds geëvalueerd. De planning is om in het eerste kwartaal van 2017 een uitgewerkt voorstel voor een verbeterd PDENH aan PS voor te leggen. 23-06-2016 Uit GS-besluitenlijst van 14-06-2016: Het college besluit: Provinciale Staten met brief te informeren over de vervolgstappen voor uitwerking van de Motie 'Verbeteren inzetbaarheid Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland B.V.' (M10/230516).	

Motie-nummer	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille-houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
M1/PS08-02-2016	Motie Vreemd a/d Orde; Handhaving Broerdijk als weidevogelgebied. AANGEHOUDEN	PS verzoekt het College om: de Broerdijk te handhaven als weidevogelgebied.	50PLUS ONH PVV	Bond, J.		15-02-2016 Reden aanhouden motie uit notulen PS 08-02-2016: "De VOORZITTER: .... overigens heeft de gedeputeerde zojuist een brief toegezegd. Die kan in de commissie geagendeerd worden."
M 78/PS14-12-2015	Motie Vreemd a/d Orde; klimaatakkoord.	PS verzoek GS om: * op korte termijn te inventariseren wat de consequenties van het klimaatakkoord voor de provincie NH zijn; * inzichtelijk maken wat de provincie moet doen om als onderdeel van de Staat haar bijdrage te leveren aan het halen van de klimaatdoelstellingen.	CU-SGP GroenLinks	Hoek van der, J.	21-11-2016 Er is een begin gemaakt met de Routekaart. Deze wordt zoveel mogelijk naar CO2 vertaald. Begin 2017 zal een eerste bijeenkomst hierover plaatsvinden met PS. 25-07-2016 Het opstellen van de routekaart start in het derde kwartaal van 2016. 11-02-2016 Wij spannen ons in om zo optimaal mogelijk bij te dragen aan gemaakte afspraken (zo ook het Europese doel om in 2050 klimaatneutraal te zijn en de opgave-16% hernieuwbare energie in 2023 uit het nationaal Energieakkoord). In de Beleidsagenda Energietransitie die wij in de loop van het tweede kwartaal 2016 aan PS voorleggen, doen wij voorstellen voor onze bijdragen hieraan.	10-10-2016 Naar alle waarschijnlijkheid zal de routekaart in de commissie EEB van 16 januari 2017 worden behandeld. 31-03-2016 Moties zullen worden betrokken bij het opstellen van een routekaart. Dit is aangegeven in de agenda Energietransitie die zal worden behandeld in de cie EEB van 11 april 2016 en PS van 23 mei 2016
M77/PS14-12-2015	Motie Vreemd a/d Orde; ondertekenen Klimaatverklaring.	PS verzoekt Gedeputeerde Staten om: 1. op korte termijn te inventariseren wat de consequenties zijn van de doelstelling dat a. de eigen organisatie uiterlijk 2030 geen	CU-SGP GroenLinks	Hoek van der, J.	21-11-2016 Deel eigen organisatie: Binnen de pijler Eigen organisatie van het programma Transitie Energie en Grondstoffen wordt gewerkt aan een energie-audit die tevens zoveel mogelijk naar CO2 wordt vertaald. Hierbij	10-10-2016 Naar alle waarschijnlijkheid zal de routekaart in de commissie EEB van 16 januari 2017 worden behandeld. 31-03-2016 Moties zullen worden betrokken bij het opstellen van

Motie-nummer	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille-houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
		broeikasgassen meer uitstoot; b. en Noord Holland voor 2050 klimaatneutraal moet zijn gemaakt; 2. Op korte termijn te inventariseren wat nodig is om deze doelstellingen te behalen; daartoe inzichtelijk te maken wat de huidige stand van zaken is, welke effecten verwacht worden van reeds ingezet beleid; 3. de uitkomsten hiervan zo spoedig mogelijk na het kerstreces aan Provinciale Staten voor te leggen); 4. deze doelstellingen onderdeel te maken van de Beleidsagenda energietransitie die volgend jaar door Provinciale Staten wordt vastgesteld.			wordt geïnventariseerd welke energiebesparingsmogelijkheden er zijn en welke mogelijkheden om meer duurzame energie op te wekken. Deel Noord-Holland: Met de Routekaart is een begin gemaakt. Deze wordt zoveel mogelijk naar CO2 vertaald. Begin 2017 zal een eerste bijeenkomst hierover plaatsvinden met PS. 25-07-2016 Het opstellen van de routekaart start in het derde kwartaal van 2016. 29-04-2016 De Beleidsagenda Energietransitie is voor besluitvorming verstuurd naar PS (na GS van 8 maart jl.). Deze Beleidsagenda is nog geen 'Routekaart' naar 100 procent duurzaam in 2050. Wel zijn we gestart met het uitwerken daarvan. Dat doen we aan de hand van een aantal 'toekomstperspectieven' (wat is de potentie van een bepaalde techniek, en wat kan die bijdragen aan het totaal?). De volgende stap, het opstellen van de 'Routekaart' (welke keuzes maken we op basis van die potentie en wat is er nodig om de doelen in 2030 en 2050 te bereiken?), kunnen we niet alleen. We zijn immers één van meerdere spelers. We zullen de omgeving, partners en belanghebbenden, hierbij betrekken en waar mogelijk	een routekaart. Dit is aangegeven in de agenda Energietransitie die zal worden behandeld in de cie EEB van 11 april 2016 en PS van 23 mei 2016.

Motie-nummer	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille-houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
					reageren op het energiebeleid van het Rijk. Dit is ook in ontwikkeling en bovendien zijn er volgend jaar Tweede Kamerverkiezingen. In de uitvoeringsparagraaf komt het uitwerken van deze Routekaart dan ook als actie terug. Bij het bespreken van de Routekaart met PS betrekken we de twee moties 'Klimaatakkoord' en 'Ondertekenen klimaatverklaring' (Vreemd aan de orde, M77 en M78 14-12-2015.	
M76/PS14-12-2015	Motie Vreemd a/d Orde; Weidevogels.	PS draagt het College op: * in samenspraak met relevante maatschappelijke organisaties zoals de Vogelbescherming, Landschap Noord-Holland en de nieuwe collectieven voor agrarisch natuurbeheer de mogelijkheden te onderzoeken voor het opzetten en uitvoeren van één of meerdere pilots in NH; * in overleg te treden met het ministerie van EZ om duidelijkheid te krijgen over de voorwaarden die verbonden worden aan de door het Rijk beschikbaar gestelde extra middelen voor weidevogelbescherming; * PS in maart 2016 of zoveel eerder als mogelijk	50PLUS CU-SGP GroenLinks ONH PvdD	Bond, J.	21-11-2016 Noord-Holland heeft een pilotvoorstel ingediend bij EZ. EZ neemt alle voorstellen van verschillende partijen mee inde afweging. In het plan van aanpak weidevogels dat de staatssecretaris opstelt in afstemming met provincies, vogelbescherming en boerennatuur.nl wordt een beperkt aantal pilots opgenomen. Er is overleg met EZ en de stand van zaken is in de commissie NLM van 27 oktober mondeling toegelicht. 25-07-2016 Het werkbezoek voor PS leden op 26 mei 2016 heeft statenleden meer inzicht gegeven in (agrarisch) natuurbeheer en weidevogels. In de brief bij het ontwerpnatuurbeheerplan 2017 (mei 2017, verseon 773831/773838) staat de	

Motie-nummer	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille-houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
		te informeren over de mogelijkheden om in NH één of meerdere pilots uit te voeren.			voortgang in behandeling van de motie: Van partners, zoals de Vogelbescherming, agrarische collectieven, Landschap Noord-Holland hebben wij pilotsuggesties ontvangen. De ideeën behoeven nadere uitwerking en gaan mee in het overleg met EZ met het verzoek om (een deel van) de door EZ gereserveerde middelen aan te wenden voor een pilot in Noord-Holland. 29-04-2016 Conform de motie is met o.a. de agrarische collectieven, Landschap Noord-Holland en Vogelbescherming overleg gevoerd. Van diverse partijen zijn voorstellen voor pilots ontvangen en de uitwerking vindt thans plaats. Ook wordt overleg met het ministerie gevoerd. Het Rijk heeft voor de komende 3 jaar jaarlijks € 500.000,- gereserveerd voor pilots weidevogels. Deze middelen zijn niet op korte termijn beschikbaar. EZ is voornemens de genoemde bedragen niet te versnipperen maar beschikbaar te stellen voor substantiële innovatieve projecten gericht op behoud van weidevogels in het agrarisch gebied. De criteria waaraan de pilots moeten voldoen zijn nog niet geformuleerd. Sleutelwoorden zijn: innovatie op het boerenbedrijf, betrekken van ketenpartners en	

Motie-nummer	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille-houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
					systeeminnovatie. De besteding van de middelen wordt door het ministerie van EZ gekoppeld aan het nog op te stellen “plan van aanpak weidevogels” dat de staatssecretaris heeft aangekondigd. De provincie Noord-Holland is vertegenwoordigd in een ambtelijke werkgroep van economische zaken die verbonden is aan het op te stellen plan van aanpak. Gezien de brede opzet (een landelijke aanpak met meerdere sporen) zal een plan van aanpak vermoedelijk niet voor eind 2016 gereed zijn. 11-02-2016 PS zullen in maart worden geïnformeerd over de voortgang. Weidevogels krijgen ook aandacht in het werkbezoek voor de commissie NLM dat nu ambtelijk wordt voorbereid en in april of in mei 2016 zal plaatsvinden(bezoek naar aanleiding van een verzoek van PS tijdens de commissievergadering van december 2016: bezoek aan een agrarisch collectief. Dit bezoek wordt gecombineerd met andere actuele onderwerpen uit het (agrarisch) natuurbeheer).	
M64/PS09-11-2015	Begroting; OV-fietsvoorzieningen bij bushaltes.	PS dragen het college op: * te onderzoeken welke busstations en haltes het meest kansrijk zijn voor	CDA D66 PvdA	Post, E.		10-10-2016 De fractie houdt de motie nog aan. Er loopt nu een aanbesteding. Zolang deze nog niet afgerond is wordt de motie

Motie-nummer	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille-houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
	AANGEHOUDEN	realisatie van een OV-fiets voorziening; * met de Stadsregio Amsterdam in gesprek te gaan om te bezien of zij hierbij willen aanhaken.				aangehouden. 30-11-2015 Reden aanhouden motie vanuit notulen PS 9 en 16 november 2015: "Gedeputeerde POST:....Waar ik wel goed mee uit de voeten zou kunnen, is om verder na te gaan naast het halte uitvoeringsprogramma dat wij al hebben gerealiseerd, welke faciliteiten men wel graag op bepaalde busknooppunten zou zien. Daarmee zou ik uit de voeten kunnen, maar een onderzoek dat zich toespitst op een enkel bedrijf, is geen handige route om op te gaan. Ik kan mij voorstellen dat wij hier nader van gedachten over wisselen in de commissie."
M62/PS09-11-2015	Begroting; zeewier als energiebron.	PS dragen het college op: * te onderzoeken welke mogelijkheden er vanuit Noord-Holland zijn voor zeewierteelt; * alles in het werk te stellen om de kennis beschikbaar te stellen, duurzame initiatieven te bundelen en lokale partnerschappen te organiseren; * deze vorm van duurzame energieproductie mee te nemen bij het opstellen van de beleidsagenda energietransitie.	D66 VVD	Hoek van der, J.	21-11-2016 Het concept plan Zeewier Noord-Holland ligt klaar. De laatste aanvullingen worden momenteel uitgewerkt in het plan. ECN (de penvoerder), zal begin november mede namens het NIOZ en IMARES, het definitieve plan indienen bij de provincie. Het plan behelst verschillende fasen waarbinnen de genoemde punten in de Motie aan bod komen c.q. worden uitgewerkt. Wij verwachten medio december een subsidie te kunnen verlenen aan de penvoerder waarna kan worden gestart met de uitvloering van het plan.PS stellen in december de Lijst Buiten Uitvoeringsregeling (BUR) en de	

Motie-nummer	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille-houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
					laatste Begrotingswijziging vast. Het plan Zeewier staat voor een bedrag van €300.000 op de Lijst BUR van december 2016. Dat bedrag stond reeds gereserveerd in de Uitvoeringsparagraaf van de Beleidsagenda Energietransitie, onder het kopje “Biomassateelt op zee”. 25-07-2016 ECN, NIOZ en IMARES zijn momenteel bezig om een gezamenlijk plan van aanpak biomassateelt op zee op te stellen. Begin juli verwachten wij concept plan van aanpak. Dat wordt begin juli eerst ambtelijk besproken. Het plan van aanpak zal voorlopig een processtuk zijn waarin verschillende stappen en fasen in het proces worden vastgesteld. Dat plan zien wij als een groeidocument: per fase kan sprake zijn van bijstelling en/of het vergroten van de kring van betrokkenen. 29-04-2016 Met ECN als belangrijke partner is een gesprek gevoerd over de kansen. Verdere verkenning met ook andere stakeholders op dit gebied volgt nog in de komende maanden. Wij verwachten dat de eerste ronde van verkenning voor de zomer afgerond is waarna samen met de betrokken partners eventueel gewerkt kan worden aan een plan/programma met	

Motie-nummer	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille-houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
					daarin acties en activiteiten. Het onderwerp Biomassateelt op zee is opgenomen in de startnotitie Circulaire Economie. Deze wordt voor de zomer naar PS gestuurd. Daar waar er een link is met energietransitie, is deze opgenomen in de beleidsagenda energietransitie, die recent naar PS is gestuurd. 11-02-2016 Op initiatief van en met ondersteuning van de Energy Board hebben ECN, IMARES, WUR en het NIOZ een Routekaart opgesteld voor biomassateelt op zee. Momenteel wordt die routekaart besproken met mogelijke partners, met als doel beschikbare kennis te mobiliseren, rollen te verdelen, en initiatieven verder te bundelen. Het lijkt erop dat biomassa op zee relevanter is voor de productie van hoogwaardige suikers en eiwitten dan als energiebron. Naast de Beleidsagenda Energietransitie zal de Startnotitie circulaire economie dan ook hierop ingaan. Deze wordt in april aan u voorgelegd.	
M43/PS09-11-2015	Begroting; ontwikkeling light railnet. AANGEHOUDEN	PS verzoeken het college: in samenwerking met de Stadsregio Amsterdam (SRA, straks Vervoersregio) en in verband van de	SP			27-10-2016 In het Presidium van 24-10-2016 heeft mevrouw Alberts aangeven dat zij in de commissie M&F vragen zal stellen aan GS over de ontwikkeling van een light train.

Motie-nummer	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille-houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
		Metropoolregio Amsterdam (MRA) het overleg aan te gaan over de ontwikkeling van een lightrailnet en daarover te rapporteren aan Provinciale Staten.				10-10-2016 Het Presidium van 24-10-2016 wordt gevraagd of deze motie kan worden afgedaan. 30-11-2015 Reden aanhouden motie vanuit notulen PS 9 en 16 november 2015: "Mevrouw ALBERTS (SP): ....Motie 43 zullen wij aanhouden en mogelijkerwijs op terugkomen als de discussie over de verrailing niet goed loopt."
M11/PS 26-05-2015	Coalitieakkoord; CETA en TTIP AANGEHOUDEN	PS verzoeken het College van GS: * in interprovinciaal verband, in Brussel en Den Haag de mening van Provinciale Staten over CETA en TTIP uit te dragen; * in interprovinciaal (IPO) verband de dialoog aan te gaan met andere provincies die zich zorgen maken over de gevolgen van CETA en TTIP.	PvdD SP	Bond, J.	15-10-2015 Uit besluitenlijst GS 13-10-2015: Het college besluit:1. Provinciale Staten te informeren over het vervolg van de aangehouden motie betreffende het Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP) door middel van bijgaande brief;2. De gedeputeerde te machtigen voor redactionele aanpassingen.	27-10-2016 In het Presidium van 24-10-2016 heeft fractie PvdD gevraagd de motie nog op de lijst te houden. 10-10-2016 Het Presidium van 24-10-2016 wordt gevraagd of deze motie kan worden afgedaan. 15-10-2015 In GS van 13 oktober 2015 is besloten Provinciale Staten te informeren over het vervolg van de aangehouden motie betreffende het Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP). Brief is behandeld in de EEB vergadering van 23 november 2015. Partij voor de Dieren beraadt zich over het vervolg. 28-08-2015 Na bespreking in IPO op agenda commissie om verder te bespreken. De toezegging zal worden opgenomen op de LTA van de commissie EEB.

Motie-nummer	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille-houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
						12-06-2015 Uit notulen PS 26-05-2015; reden aanhouden motie: Mevrouw ALBERTS (SP): "Ik heb geen behoefte aan een tweede termijn, maar wel een reactie op de motie. De toezegging van mevrouw Post over het aankaarten in IPO-verband enzovoorts, vinden wij goed om te horen, want dat is eigenlijk ook de bedoeling geweest van de motie. Wij kunnen hem in stemming brengen, maar u verzoekt hem aan te houden. Die uitgestoken hand nemen wij aan."
M74/PS15-12-2014	Milieubeleidsplan; milieu dialoog.	PS roepen het college op: * een Noord-Hollandse milieudialoog te creëren, waarin op regelmatige basis overleg plaatsvindt met onder meer bedrijfsleven, werkgeversorganisaties, andere overheden en maatschappelijke (milieu)organisaties; * in deze dialoog te spreken over milieukwesties, zoals geur, geluid en fijnstof met als doel het milieu in Noord-Holland gezamenlijk te verbeteren en daarvoor maatregelen te ontwikkelen.	CDA D66 VVD	Hoek van der, J.	21-11-2016 Bespreking van de brief van GS aan PS in de cie NLM heeft plaatsgevonden op 19-9-16. In deze brief werd voorgesteld om de motie als afgehandeld te beschouwen. Op basis van de bespreking is geconcludeerd dat PS de motie niet als afgehandeld wil beschouwen en nadere antwoorden van GS in briefvorm verwacht. Deze brief staat gepland voor bespreking in de commissie NLM van 29 november. 09-11-2016 Uit besluitenlijst GS d.d. 01-11-2016:Het college besluit:1. PS door middel van bijgaande brief verdere toelichting te verschaffen over de uitvoering van motie 74/PS 15-12-14 over het creëren van milieudialogen;2. PS voor te stellen om de motie naar aanleiding van deze	02-09-2016 brief komt in cie NLM van 19-9-2016. 09-06-2016 Er volgt nog een brief vanuit GS. 12-05-2016 Voorstel Presidium volgt nog.

Motie-nummer	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille-houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
					aanvullende brief alsnog als afgedaan te beschouwen. 02-09-2016 Uit besluitenlijst GS d.d. 23-08-2016:Het college besluit:1. PS door middel van brief te informeren over de uitvoering van motie 74/PS 15-12-14 over de milieudialoog;2. PS voor te stellen om de motie als afgedaan te beschouwen. 25-07-2016 op 26 april heeft de Milieudialoog IJmond plaatsgevonden. Er wordt een nieuwe bijeenkomst ingepland voor oktober/november. Voor 11 juli staat er een Milieudialoog Westpoort gepland. Tijdens deze Milieudialoog staat het thema 'energie in de industrie' centraal. 29-04-2016 Begin dit jaar is de Milieudialoog Westpoort van start gegaan (naast de Milieudialoog IJmond die al langer loopt). Het voorstel is de motie hiermee als afgedaan te beschouwen. 11-02-2016 Er heeft 3 november jl. een 'kleine' Milieudialoog plaats gevonden over de inrichting van het meetnet. Voor 27-01-2016 staat een inventariserende bijeenkomst in het kader van de Milieudialoog Westpoort gepland met vertegenwoordigers van het	

Motie-nummer	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille-houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
					bedrijfsleven. Op dit moment vinden de voorbereidingen plaats voor een milieudialoog IJmond in maart 2016. 20-08-2015 De verkenning is uitgebreid naar enkele delen van Zaanstad die langs het Noordzeekanaal liggen. Verder geen wijzigingen ten opzichte van 23-4-2015. 23-04-2015 Er vindt een verkenning plaats voor het opstarten van een milieudialoog rond industrieterrein Westpoort. De provincie bespreekt met de relevante stakeholders de noodzaak om met elkaar in gesprek te gaan over milieukwesties en de bijbehorende ambitie. De opzet van de milieudialoog Westpoort wordt momenteel uitgewerkt en zal met de betrokken bestuurders worden afgestemd. 06-02-2015 GS zetten de Milieudialoog IJmond voort. Verder verkennen GS in het eerste kwartaal van 2015 voor één andere regio of er eenzelfde ambitie en gedeelde noodzaak bestaat om via een dialoog met elkaar aan de slag te gaan. In de loop van 2015 kan ook in andere regio's een verkenning worden uitgevoerd.	

Motie-nummer	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille-houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
M61/PS12-15-2014	Motie Vreemd a/d Orde; Natuurbeheer Vafamil terrein	PS verzoeken het College van Gedeputeerde Staten: op korte termijn de mogelijkheid te onderzoeken en uit te voeren opdat het Vafamil-terrein aan de Zeeweg in beheer komt bij een grote natuurbeheerder uit het Nationaal Park Zuid-Kennemerland.	50PLUS D66 PvdA PvdD	Post, E.	16-01-2017: Uit besluitenlijst GS d.d. 10-01-2017: Het college besluit: 1. zodra de eigendomsoverdracht van de gronden van het Vafamil terrein door het Rijksvastgoedbedrijf aan PWN is voltrokken PS hierover te informeren door middel van bijgevoegde brief en voor te stellen motie 61 als afgedaan te beschouwen; 2. gelet op artikel 55, eerste lid, van de Provinciewet, in samenhang met artikel 10, tweede lid, sub b en g, van de Wet openbaarheid van bestuur, geheimhouding op te leggen op dit besluit totdat de eigendomsoverdracht daadwerkelijk heeft plaatsgevonden; 3. de portefeuillehouder te machtigen redactionele wijzigingen aan te brengen. 21-11-2016 Er is nog geen verandering tov 25-07-2016. 25-07-2016 Er is nog geen verandering t.o.v. 29-04-2016. 29-04-2016 stand van zaken is dat PWN en RVB over de details van de verkooptransactie onderhandelen en dat inmiddels milieukundig onderzoek heeft plaatsgevonden. Verwachting is dat dit zal leiden tot een verkoop aan PWN. Zodra die	19-01-2017: afdoeningsvoorstel is besproken in cie M&F van 16-01-2017. De commissie stemt in met het afdoeningsvoorstel. Voorstel: motie afdoen. 22-11-2016 Brief GS van 18-11-2016: Betreft: motie 61 Vafamil terrein: Het verheugt ons u mee te delen dat eind september 2016 de akte tussen het Rijksvastgoedbedrijf en PWN is gepasseerd. Daarmee is PWN eigenaar geworden van het Vafamil terrein en kan zij het beheer van het gebied uitvoeren. Wij verzoeken u hiermee motie 61 als afgedaan te beschouwen. Afdoeningsvoorstel wordt behandeld in cie M&F van 16-1-2017. 17-02-2015 In commissie R&M van 12 januari 2015 is naar de stand van zaken gevraagd en het gedeputeerde Bond aangegeven dat de motie onder portefeuille grondzaken van gedeputeerde Post valt en dat er bij RVOB een maand uitstel is gevraagd om de motie uit te voeren.

Motie-nummer	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille-houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
					verkoop een feit is zullen Provinciale Staten worden geïnformeerd. 11-02-2016 In overleg met het RVB en de naastgelegen natuurbeheerders is gekeken op welke wijze aan de motie uitvoering kan worden gegeven. Als resultaat daarvan is het RVB op dit moment in gesprek met PWN als meest passende partij over de verkoop van het terrein aan PWN. Dit zou invulling geven aan de motie die PS hebben aangenomen. Mocht deze verkoop uiteindelijk niet doorgaan dan zullen wij opnieuw in overleg treden met het RVB over het vervolg. 19-11-2015 Het RVB heeft de aanliggende eigenaren (Natuurmonumenten en PWN) en de gebruiker van het terrein (de Stichting Zeeweg 71) in de gelegenheid gesteld om een gezamenlijke aanbieding te doen. 20-08-2015 Inmiddels heeft een ambtelijk gesprek plaatsgevonden met het RVB over de verkoopprocedure. Het is onduidelijk in hoeverre het RVB een voorkeurspositie moet en kan geven aan de gebruikers en naastgelegen eigenaren bij de verkoop van het terrein. Het RVB zoekt dit uit en zal de provincie	

Motie-nummer	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille-houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
					informeren over de uitkomsten alvorens verdere stappen worden ondernomen. 01-05-2015 Uit Notulen PS 02-03-2015, op vraag fractie PvdD naar stand van zaken: Gedeputeerde Post: Er hebben gesprekken plaatsgevonden tussen Rijksvastgoed en het Ontwikkelingsbedrijf en een grote natuur beherende organisatie. Het RVOB onderzoekt de mogelijkheden om onderhands aan deze organisatie te verkopen en ons is toegezegd dat het RVOB ons hiervan op de hoogte houdt en met ons in gesprek gaat mocht een verkoop onverhoopt niet tot stand komen. Dat is op dit moment de stand van zaken. 06-02-2015 Motie is in behandeling genomen; er vindt overleg plaats met het Rijk. Wanneer dit overleg tot duidelijkheid leidt, worden PS geïnformeerd.	
M60/PS15-12-2014	Motie Vreemd a/d Orde; businesscase Pallas	PS verzoeken Gedeputeerde Staten: * Provinciale Staten voorafgaand aan het besluit over het vrijgeven van een volgende tranche een ge-update businesscase voor te leggen, met een overzicht van geïnteresseerde private partijen die bereid zijn om in te stappen.	D66 PvdA	Bond, J.	21-11-2016 De eerstvolgende momenten dat PS betrokken worden hebben betrekking op het Jaarplan 2017 en op de aanvraag van Pallas voor het tweede deel van de tweede tranche die in het voorjaar van 2017 verwacht wordt. 25-07-2016 De eerstvolgende momenten dat PS betrokken worden in 2016 hebben	06-01-2016 Commissie EEB is op 14 december 2015 geconsulteerd over de uitbetaling van de tweede tranche. Toegezegd is dat PS van elke stap op op de hoogte worden gehouden. Uitbetaling 2e deel 2e tranche zal in het voorjaar 2017 aan de commissie worden aangeboden. 28-07-2015 Behandeling in

Motie-nummer	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille-houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
					betrekking op het Jaarplan 2017. 11-02-2016 Tijdens de bespreking in de cie EEB op 14 december 2015 zijn (nieuwe) afspraken gemaakt voor het informeren en betrekken van PS bij besluitvorming omtrent Pallas. De eerstvolgende momenten dat PS betrokken worden bij Pallas hebben in 2016 in elk geval betrekking op het Jaarplan 2016 en op de betaling van het tweede deel van de tweede tranche t.b.v. de activiteiten in 2017. In 2017 zullen PS betrokken worden bij het go/no-go besluit over de derde tranche. 19-11-2015 Op 5 oktober 2015 is de commissie EEB (in besloten deel) geconsulteerd over het voorgenomen besluit van GS over de ingediende businesscase. 15-10-2015 Consultatie van de commissie EEB heeft plaatsgevonden op 5 oktober 2015 20-08-2015 De aanvraag voor de volgende tranche wordt verwacht rond de zomer van 2015. 23-04-2015 Geen wijzigingen. 06-02-2015 De externe partijen zijn over deze motie	commissie EEB van 5 oktober 2015 heeft in besloten vergadering plaatsgevonden.

Motie-nummer	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille-houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
					geïnformeerd. Deze motie kan pas bij de volgende tranche worden afgehandeld.	
M54/PS10-11-2014	Begroting 2015; financiering natuur- en landschapsbeheer Noord-Holland.	PS verzoeken GS: * LNH en andere terreinbeheerders de mogelijkheid te geven om hun specifieke omstandigheden voor hogere kosten voor natuurbeheer nader te onderbouwen; * te monitoren of de nieuwe doelsubsidies voor de terreinbeheerders (en in het bijzonder voor LNH) toereikend zijn voor het uitvoeren van de provinciale taken voor ontwikkeling en beheer van natuur; * hierover halfjaarlijks verslag uit te brengen aan PS, de eerste keer in juni 2015.	D66 PvdA	Bond, J.	05-12-2016 Uit besluitenlijst GS van 29-11-2016:Het college besluit:1. PS nader te informeren over de financiering van het natuur- en landschapsbeheer Noord-Holland door middel van brief;2. PS nogmaals te verzoeken om motie M 54-2014 als afgedaan te beschouwen;3. De gedeputeerde te machtigen voor redactionele wijzigingen. 21-11-2016 De cie NLM heeft het onderwerp op 19 september 2016 in 1e ronde besproken en diverse vragen gesteld. GS zijn voornemens de cie aanvullende info te verstrekken medio december 2016. 25-07-2016 De onderzoeken zijn afgerond. Aan PS wordt gerapporteerd in juli of direct na zomerreces 2016. 07-07-2016 Uit GS-besluitenlijst d.d. 5 juli jl.: Het college besluit: 1. PS in kennis te stellen van de onderzoeken van specifieke omstandigheden voor hogere kosten voor natuurbeheer en de wijze waarop de doelen, de tarieven en de opbouw van de standaardkostprijzen worden	26-01-2017: De commissie NLM stelt voor motie 54-2014 als afgedaan te beschouwen, met daarbij in acht neming de toezegging van gedeputeerde Tekin om op korte termijn en in overleg met de gezamenlijke terreinbeherende organisaties (TBO's) een keuzemenu op te stellen voor de subsidieregeling, en met een voorstel ter bespreking naar de commissie NLM komt. Voorstel: motie afdoen.

Motie-nummer	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille-houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
					geëvalueerd, waar per motie M54/2014 om is verzocht; 2. PS voor te stellen om motie M54/2014 hiermee als afgedaan te beschouwen;3. het beschikbaar gestelde budget voor 'Beheervergoeding SNL: Bijzondere versnipperde gebieden en vaartoeslag voor landbouwers' van € 760.000,- a. te besteden aan een vaartoeslag voor het uitrijden van ruige mest op vaarland door agrarische natuurbeheerders en daartoe € 51.639,- in 2016 en jaarlijks € 47.959,- in de periode 2017-2019 op de Lijst Subsidies buiten uitvoeringsregeling te plaatsen voor dit doel, voor de betreffende leden van het agrarisch collectief Water, Land en Dijken; b. voor het restant budget van € 564.484,- te besteden aan projecturen en bijkomende kosten van natuur beherende organisaties, door middel van een op te stellen subsidieregeling. 29-04-2016 De provincie heeft de aantallen en omvang van de versnipperde gebieden geïnventariseerd. Landschap Noord-Holland heeft informatie over een aantal specifieke terreinen aangeleverd, waarover binnenkort nader overleg met LNH plaats vindt. Daarna gaat aan PS worden gerapporteerd.	

Motie-nummer	Onderwerp	Inhoud	Fractie	Portefeuille-houder	Stand van zaken GS	Voorstel Presidium
					11-02-2016 Onderzoek is gaande. PS worden na afloop van het onderzoek, voorjaar 2016, nader geïnformeerd. 19-11-2015 Er is een onderzoeksvraag uitgezet om inzicht te krijgen in aantal en omvang van versnipperde terreinen. PS worden na afloop van het onderzoek, voorjaar 2016, nader geïnformeerd. 20-08-2015 Er zijn zes reacties van de terreinbeheerders ontvangen. GS zullen hierop reageren. PS wordt dit najaar nader geïnformeerd. 23-04-2015 De terreinbeheerders is per brief gevraagd te reflecteren op de vraag die in de motie is gesteld. Reactie wordt dit voorjaar verwacht, waarna met de terreinbeheerders gesproken zal worden over hun reacties. Voorzien wordt dat PS medio 2015 kunnen worden geïnformeerd. 06-02-2015 Motie is in behandeling genomen; komende maanden zullen de terreinbeheerders worden benaderd. Voorzien wordt dat PS medio 2015 kunnen worden geïnformeerd.	

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 12 december 2016

Onderwerp: wijziging van de Subsidieverordening fractiebijdragen Noord-Holland 2015

Kenmerk: 910093

Opgenomen in de voordracht:

- Ontwerpbesluit tot wijziging van de Subsidieverordening fractiebijdragen Noord-Holland 2015
- Integrale tekst gewijzigde Subsidieverordening fractiebijdragen Noord-Holland 2015
- Was – wordt overzicht

1. Inleiding

Op verzoek van het presidium is een voorstel tot aanpassing van de Subsidieverordening fractiebijdragen Noord-Holland 2015 opgesteld met als doel:

a. het terugvorderen van egalisatiereserves gemakkelijker te maken;

b. te verduidelijken dat alle onderliggende documenten behorende bij het accountantsrapport (bonnetjes) bij de provincie berusten en daarmee binnen de reikwijdte van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) vallen;

c. financiële consequenties te verbinden aan het afsplitsen van een fractie;

d. de verordening op onderdelen te actualiseren.

2. Toelichting

a. Terugvorderen egalisatiereserves

In het ontwerpbesluit is opgenomen dat wanneer een fractie niet terugkeert in Provinciale Staten, de met provinciale subsidie opgebouwde reserves van de ondersteuningsstichting dienen te worden terugbetaald aan de provincie.

In de verordening is nu niet voorzien in een terugbetalingsverplichting . Fracties kunnen een

reserve opbouwen (tot een maximum van 50% van het subsidiebedrag) om schommelingen in uitgaven te kunnen opvangen. Een fractie die niet terugkeert in provinciale staten gebruikt de reserve niet meer en terugbetaling ligt voor de hand. In de verordening is hierover niets bepaald en ook in de verleningsbeschikkingen zijn daarover geen verplichtingen opgenomen. Er is op dit moment dus geen juridische grondslag om deze reserves langs bestuursrechtelijke weg terug te vorderen. Er is slechts bepaald in de verordening dat de stichtingen statutair dienen te hebben vastgelegd dat hun liquidatiesaldo ten goede komt aan de provincie Noord-Holland. Op liquidatie van een stichting heeft de provincie echter geen invloed.
In bijgevoegd ontwerpbesluit is een hardheidsclausule opgenomen voor bijzondere situaties. Te denken valt aan de situatie waarbij één fractie die twee partijen vertegenwoordigt na de verkiezingen terugkeert als twee afzonderlijke fracties.

b. Bonnetjes en Wob
Met enige regelmaat ontvangt de provincie verzoeken om informatie over de declaraties en bonnetjes van (ondersteuningsstichtingen van) statenfracties. Tot nu toe werden alleen de rapporten van de accountant openbaar gemaakt. De onderliggende documenten werden geweigerd met het argument dat deze stukken niet bij de provincie berusten noch behoren te berusten (en dus niet binnen de reikwijdte van de Wob vallen). Het is zeer de vraag of dit standpunt in een eventuele juridische procedure houdbaar is. De jurisprudentie hierover is niet eenduidig en de hoogste rechter heeft zich nog niet uitgesproken.
Het presidium heeft besloten dat de onderliggende stukken voortaan ook binnen de reikwijdte van de Wob zouden moeten vallen. Om verdere discussie (en juridische procedures) voor te zijn en om tegemoet te komen aan de wens om zo transparant mogelijk te zijn (het gaat om overheidsgeld) wordt voorgesteld om in de verordening te verduidelijken dat de onderliggende stukken aan provinciale staten worden overgelegd. Dit betekent dat bij een Wob verzoek provinciale staten een inhoudelijk besluit zullen nemen met inachtneming van de Wob. Dus niet de statenfracties zelf!
De Wob biedt handvatten om privacygevoelige informatie (zoals bijvoorbeeld (onderdelen uit) arbeidscontracten) buiten de openbaarheid te houden.[1] Bij ieder document zal bezien moeten worden of openbaarmaking de privacy – of andere belangen - raakt. Het is niet mogelijk om op voorhand al aan te geven welke categorieën van documenten niet en welke categorieën van documenten wel openbaar gemaakt zullen moeten worden. Steeds is de inhoud zelf bepalend. Bij de minst geringste twijfel over de vraag of sprake is van een van de weigeringsgronden uit

[1] Artikel 10, eerste lid, sub c: het verstrekken van informatie blijft achterwege voor zover het gaat om bijzondere persoonsgegevens tenzij het de privacy niet raakt (denk aan gegevens m.b.t. politieke voorkeur).
Artikel 10, tweede lid, sub e: het verstrekken van informatie blijft achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer, tenzij de betrokken persoon heeft ingestemd met de openbaarmaking.

de Wob zullen de desbetreffende fractieleden en andere betrokkenen om een zienswijze worden gevraagd en die zienswijze zal bij de besluitvorming worden betrokken. Provinciale staten blijven echter zelf verantwoordelijk voor het te nemen besluit. De fracties zijn gehouden om de bonnen en nota's en dergelijke aan provinciale staten te verstrekken zonder dat daarin informatie is weggelakt.[2] De fracties worden dus niet belast met extra werkzaamheden.

c. Verdeling van financiën na afsplitsing van een fractie
Statenfracties komen op basis van de subsidieverordening in aanmerking voor een vast subsidiebedrag van € 37.650,00 (vaste bijdrage), vermeerderd met een bedrag van € 6.037,00 per lid van de fractie (variabele bijdrage). Als gedurende een zittingsperiode één of meer leden zich afsplitsen, wordt de totale fractiebijdrage herverdeeld naar evenredigheid van het aantal bij de splitsing betrokken fractieleden. Zo hebben de nieuwe fracties die door afsplitsing ontstaan een voorsprong op anderen die mee willen doen met de verkiezingen.
Onderzocht is hoe andere provincies omgaan met fractieafsplitsingen. In een aantal provincies worden de bijdragen ten aanzien van afgesplitste fracties ingeperkt, waarbij geen onderscheid wordt gemaakt naar statenleden die al dan niet via voorkeursstemmen gekozen zijn.
In bijgevoegd ontwerpbesluit is in navolging van de provincie Overijssel (en in navolging van de voorstellen van de werkgroep Fractievorming in de Tweede Kamer) opgenomen dat bij afsplitsing de vaste bijdrage bij de oorspronkelijke fractie blijft. De variabele component wordt naar rato van aantallen bij de splitsing betrokken leden van de nieuw gevormde fractie(s) verdeeld (naar rato van de nog resterende statenperiode).
Soms kan er onduidelijkheid bestaan over de vraag welk deel van een fractie moet worden beschouwd als voortzetting van de oorspronkelijke fractie. In het ontwerpbesluit is daarom opgenomen dat het Presidium kan bepalen dat zowel de oorspronkelijke als de afgesplitste fractie naar evenredigheid voor de subsidiebijdrage (vast én variabel) in aanmerking komen.
Ten aanzien van opgebouwde egalisatiereserves verandert er niets na een afsplitsing. Deze reserves blijven zoals ook nu het geval is bij de oorspronkelijke fractie.

3. Advies

Niet van toepassing

[2] Dit blijkt ook uit jurisprudentie van de Afdeling Rechtspraak Raad van State.

4. Proces en procedure

Na besluitvorming in provinciale staten wordt de gewijzigde verordening gepubliceerd in het Provinciaal Blad. De wijzigingen zullen in werking treden met ingang van de dag na de datum van publicatie.

5. Ontwerpbesluit

Geadviseerd wordt te besluiten conform het bijgevoegde ontwerpbesluit.

Nr. 3

Provinciale staten van Noord-Holland;

Overwegende dat de huidige verordening onvoldoende grond biedt om egalisatiereserves langs bestuursrechtelijke weg terug te vorderen;

Overwegende dat het wenselijk is om te verduidelijken dat de stukken die ter verantwoording in het kader van de subsidieverordening fractiebijdragen worden overgelegd door fracties binnen de reikwijdte van de Wet openbaarheid van bestuur vallen;

Overwegende dat het wenselijk is om financiële consequenties te verbinden aan het afsplitsen van een fractie;

Overwegende dat op onderdelen de verordening geactualiseerd dient te worden:

besluiten:

Artikel I

De Subsidieverordening fractiebijdragen Noord-Holland 2015 als volgt te wijzigen:

A
Artikel 6, tweede lid, komt te luiden:

> 2. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid worden aanvragen voor het subsidiejaar 2019-2020 ingediend vóór 1 april 2019.

B
Artikel 7 wordt als volgt gewijzigd:
1.
Het tweede lid komt te luiden:
2. Indien gedurende een zittingsperiode één of meer leden zich afsplitsen van een fractie en als zelfstandige fractie verder gaan blijft de vaste bijdrage bij de oorspronkelijke fractie. De afgesplitste leden ontvangen naar rato van de nog resterende statenperiode een gedeelte van

de variabele bijdrage van € 6.037,00 per lid van de nieuwe fractie. Dit bedrag wordt in mindering gebracht op de bijdrage van de oorspronkelijke fractie.

2.
Het derde lid komt te luiden:
3. Als na een afsplitsing van een fractie niet duidelijk is welk deel beschouwd kan worden als voortzetting van de oorspronkelijke fractie kunnen provinciale staten bepalen dat zowel de oorspronkelijke als de afgesplitste fractie naar evenredigheid voor de subsidiebijdrage in aanmerking komen.

C
Artikel 10 wordt als volgt gewijzigd:

1.

Het tweede lid komt te luiden:

> 2. Bij de aanvraag om subsidievaststelling worden het format verantwoording fractiegelden plus onderliggende stukken en het jaarverslag aan provinciale staten overgelegd. Provinciale staten leggen het format verantwoording fractiegelden plus onderliggende stukken ter controle voor aan de op grond van artikel 217, tweede lid, van de Provinciewet door provinciale staten aangewezen accountant. De accountant controleert of de uitgaven passen binnen deze verordening en maakt een samenvattend rapport van de bevindingen van de jaarrekeningencontrole van de ondersteuningsstichtingen.

2.

Toegevoegd wordt een vierde lid:
4. Het rapport van de accountant wordt gepubliceerd op de website van de provincie. (hiervoor een tab plaatsen: lukt mij niet)

D
Artikel 11 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het vierde lid, onderdeel b, komt te luiden:

> b. een bedrag van maximaal € 800,00 voor de kosten van nieuwsgaring, al dan niet digitaal.

2. Het elfde lid komt te vervallen en het twaalfde en het dertiende lid worden vernummerd tot het elfde en het twaalfde lid.

E

Na artikel 11 wordt een nieuw artikel 11a toegevoegd:

Artikel 11a

1. Indien een fractie na verkiezingen niet terugkeert in provinciale staten worden de reserves, voor zover opgebouwd met behulp van provinciale middelen, zo spoedig mogelijk doch uiterlijk binnen twaalf maanden nadat het statenlidmaatschap van de leden van de fractie als geheel is geëindigd, teruggestort in de provinciale kas na aftrek van de in de laatste zittingsperiode aangegane financiële verplichtingen.
2. Provinciale staten kunnen het eerste lid buiten toepassing laten of daarvan afwijken voor zover toepassing zal leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard.

Artikel II

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het provinciaal blad waarin het wordt geplaatst.

Haarlem, 6 februari 2017

Provinciale Staten van Noord-Holland,

, voorzitter

, statengriffier

Toelichting

Algemeen

De wijzigingen die in de Subsidieverordening fractiebijdragen Noord-Holland 2015 worden aangebracht hebben als doel:

a. *het terugvorderen van egalisatiereserves gemakkelijker te maken*
   Het is moeilijk gebleken om egalisatiereserves terug te vorderen van stichtingen die niet langer werkzaamheden voor een statenfractie verrichten. Tot nu toe was er geen terugbetalingsverplichting in de subsidieverordening opgenomen.

b. *te verduidelijken dat alle onderliggende documenten behorende bij het accountantsrapport bij de provincie berusten en daarmee binnen de reikwijdte van de Wet openbaarheid van bestuur vallen*
   Met enige regelmaat wordt er in het kader van de Wet openbaarheid van bestuur gevraagd om inzage in de bonnetjes en verantwoordingsdocumenten van fracties. Tot nu toe werd ten aanzien van die onderliggende stukken het standpunt ingenomen dat deze stukken niet bij de provincie berusten en ook niet behoren te berusten. De jurisprudentie over dit onderwerp is niet eenduidig. Om verdere discussie en juridische procedures voor te zijn wordt verduidelijkt dat de onderliggende stukken aan provinciale staten worden overgelegd. Daarmee wordt buiten twijfel gesteld dat deze stukken bij provinciale staten berusten en dus binnen de reikwijdte van de Wob vallen. Indien een Wob verzoek wordt ingediend zullen provinciale staten daar een besluit over moeten nemen.

c. *aan het afsplitsen van een fractie door één of meerdere statenleden financiële consequenties te verbinden*;
   Statenfracties komen in aanmerking voor een vaste bijdrage en een variabele bijdrage per lid van de fractie. Als gedurende een statenperiode statenleden zich afsplitsen wordt de totale fractiebijdrage herverdeeld naar evenredigheid van het aantal bij de splitsing betrokken statenleden. Afgesplitste fracties hebben zo een voorsprong op andere partijen die mee willen doen aan de verkiezingen. Daarom wordt bepaald dat de vaste bijdrage niet langer herverdeeld wordt. Alleen de variabele bijdrage wordt herverdeeld naar evenredigheid van het aantal bij de splitsing betrokken statenleden en naar evenredigheid van de nog resterende statenperiode.

d. *de verordening op onderdelen te actualiseren.*
In de verordening is een voorschrift opgenomen over het indienen van aanvragen voor het subsidiejaar 2015-2019. Dit voorschrift is achterhaald. Verder is bepaald dat fracties subsidie ontvangen voor de kosten van twee krantenabonnementen. Fracties hebben in de praktijk meer behoefte aan digitale abonnementen. Verder kan het voorschrift over egalisatiereserves van vóór 2004 komen te vervallen omdat dergelijke reserves niet meer aanwezig zijn.

Artikelsgewijze toelichting

A. Artikel 6, tweede lid
Dit betreft een technische aanpassing. Het huidige artikel ziet op de aanvragen voor het subsidiejaar 2015-2016 en is achterhaald.

B. Artikel 7, tweede en derde lid
Aan het afsplitsen van een fractie worden (andere) financiële consequenties verbonden. De vaste bijdrage wordt niet herverdeeld over de na afsplitsing ontstane fracties. Alleen het variabele deel gaat mee over naar evenredigheid van het aantal bij de splitsing betrokken fractieleden en naar evenredigheid van de nog resterende statenperiode. Afgesplitste statenleden ontvangen dus nog steeds een (geringere) bijdrage om zo goed mogelijk hun ondersteuning te organiseren.

C. Artikel 10, tweede en vierde lid
In het tweede lid is verduidelijkt dat de verantwoordingsdocumenten aan provinciale staten worden overgelegd in het kader van de controle door de accountant. Deze documenten vallen derhalve binnen de reikwijdte van de Wet openbaarheid van bestuur. In voorkomend geval zullen provinciale staten deze stukken moeten toetsen aan de Wob. De fracties zijn gehouden om de stukken aan provinciale staten te overleggen zonder dat daarin informatie is weggelakt. Bij twijfel over de vraag of de informatie bepaalde belangen raakt (privacybelangen of andere belangen als bedoeld in artikel 10 van de Wob) zullen provinciale staten de betrokken fractieleden om een zienswijze vragen.
In het vierde lid is de huidige praktijk vastgelegd: het rapport van de accountant wordt gepubliceerd op de provinciale website.

D. Artikel 11, vierde lid, sub b en elfde lid

De fracties hebben de wens geuit om ook voor digitale nieuwsgaring subsidie te ontvangen. Het elfde lid komt te vervallen omdat er geen reserves meer zijn bij de ondersteuningsstichting van vóór 2004. Het artikel is daarmee betekenisloos geworden.

E. Artikel 11a

In dit artikel is een terugbetalingsverplichting opgenomen voor reserves die met behulp van provinciale middelen zijn opgebouwd als een fractie niet terugkeert in provinciale staten. De termijn voor terugbetaling is vastgesteld op maximaal een jaar, dit hangt samen met het feit dat de accountant enkele maanden nodig heeft voor de controle. Pas na het rapport van bevindingen staat vast wat de omvang van de egalisatiereserve is en kan worden teruggevorderd. Het artikel biedt een juridische basis om de reserves langs bestuursrechtelijke weg terug te vorderen.

In het tweede lid is een hardheidsclausule opgenomen. Denkbaar is dat een fractie die twee partijen vertegenwoordigd terugkeert in de vorm van twee fracties. In dat geval is het niet redelijk om te verlangen dat de egalisatiereserve wordt terugbetaald. Verdeling naar evenredigheid over de in de staten teruggekeerde fracties ligt dan meer voor de hand.

Geconsolideerde versie van de Subsidieverordening fractiebijdragen Noord-Holland 2015 na wijziging

Subsidieverordening fractiebijdragen Noord-Holland 2015

Artikel 1 Begripsomschrijvingen
In deze verordening wordt verstaan onder:

a. fractie: een in provinciale staten vertegenwoordigde groepering die op grond van artikel 11, eerste lid, van het Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten en Statencommissies van Noord-Holland 2015 als één fractie wordt beschouwd;
b. duo-commissielid: een lid van een fractie als bedoeld in artikel 58, onder g, van het Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten en Statencommissies van Noord-Holland 2015;
c. presidium: het presidium van provinciale staten zoals bedoeld in artikel 6 van het Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten en Statencommissies van Noord-Holland 2015;
d. subsidiejaar: een subsidiejaar loopt van 15 maart tot en met 14 maart. Subsidies worden verstrekt voor de periode van één subsidiejaar;
e. consumptiekosten: de kosten gemaakt voor consumpties tijdens interne vergaderingen en interne bijeenkomsten van de fractie;
f. partner: de echtgenoot of echtgenote van een statenlid of duo-commissielid dan wel de persoon met wie het niet gehuwde statenlid of duo-commissielid samenwoont en, met het oogmerk duurzaam samen te leven, een gemeenschappelijk huishouden voert op basis van een notarieel verleden samenlevingscontract bevattende de wederzijdse rechten en verplichtingen ter zake van die samenwoning en gemeenschappelijke huishouding, alsmede de geregistreerde partner.

Artikel 2 Besluiten
De Algemene subsidieverordening Noord-Holland 2011 is niet van toepassing op besluiten op grond van deze verordening.

Artikel 3 Formulier
Indien de voorzitter van provinciale staten gebruik maakt van zijn bevoegdheid op grond van artikel 4:4 van de Algemene wet bestuursrecht tot het vaststellen van een formulier, overlegt hij vooraf hierover met het presidium.

Artikel 4 Doelgroep

De voorzitter van provinciale staten kan subsidies verlenen aan stichtingen die:

a. als enige statutaire doelstelling hebben het ondersteunen van een fractie;
b. statutair hebben vastgelegd dat het liquidatiesaldo ten goede komt aan de provincie Noord- Holland;
c. door een fractie voor subsidie zijn voorgedragen en
d. over een bestuur beschikken dat uit meer dan één persoon bestaat.

Artikel 5 Activiteiten waarvoor subsidie kan worden verstrekt

Subsidies kunnen uitsluitend worden verstrekt voor activiteiten die dienen ter ondersteuning van het functioneren van de fracties.

Artikel 6 De aanvraag om subsidieverlening

1. Aanvragen om subsidieverlening worden, met gebruikmaking van het formulier zoals vastgesteld in bijlage 1 van deze verordening, ingediend vóór 1 januari voorafgaand aan het subsidiejaar waarop de aanvraag betrekking heeft.
2. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid worden aanvragen voor het subsidiejaar 2019-2020 ingediend vóór 1 april 2019.
3. Indien gedurende een zittingsperiode één of meer leden van een fractie als zelfstandige fractie optreedt, dan wel twee of meer fracties als één fractie optreden, moet de aanvraag om subsidie ten behoeve van de stichting die deze nieuwe fractie ondersteunt worden ingediend binnen drie maanden na de mededeling als bedoeld in artikel 11, vierde lid, van het Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten en Statencommissies van Noord-Holland 2015.

Artikel 7 Wijze waarop de subsidie wordt berekend

1. De subsidie bedraagt € 37.650,- per aanvrager vermeerderd met een bedrag van € 6.037,- per lid van de fractie die door de aanvrager wordt ondersteund.
2. Indien gedurende een zittingsperiode één of meer leden zich afsplitsen van een fractie en als zelfstandige fractie verder gaan blijft de vaste bijdrage bij de oorspronkelijke fractie. De afgesplitste leden ontvangen naar rato van de nog resterende statenperiode een gedeelte van de variabele bijdrage van € 6.037,00 per lid van de nieuwe fractie. Dit bedrag wordt in mindering gebracht op de bijdrage van de oorspronkelijke fractie.
3. Als na een afsplitsing van een fractie niet duidelijk is welk deel beschouwd kan worden als voortzetting van de oorspronkelijke fractie kunnen provinciale staten bepalen dat

zowel de oorspronkelijke als de afgesplitste fractie naar evenredigheid voor de subsidiebijdrage in aanmerking komen.

4. Indien gedurende een zittingsperiode twee of meer fracties als één fractie optreden wordt met ingang van de datum van de mededeling als bedoeld in artikel 11, vierde lid, van het Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten en Statencommissies van Noord-Holland 2015 de subsidie voor de aanvrager die de nieuwe fractie ondersteunt berekend op de voet van het eerste lid van dit artikel.

Artikel 8 Voorschotten

1. Bij de subsidieverlening wordt bepaald dat op 1 april, 1 juli, 1 oktober en 1 januari een voorschot wordt betaald van 25% van het verleende subsidiebedrag, onder verrekening van eventuele vorderingen die voortvloeien uit besluiten tot subsidievaststelling over voorgaande jaren.
2. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid wordt het eerste voorschot in het subsidiejaar 2015-2016 na de verlening van de subsidie, doch uiterlijk op 1 juni 2015 uitbetaald.
3. Indien de aanvraag om subsidievaststelling, genoemd in artikel 10 van deze verordening niet tijdig is ingediend wordt de uitbetaling van voorschotten opgeschort tot het moment van indiening van deze aanvraag.

Artikel 9 Aanpassing verleende subsidie aan fractiemutaties

Binnen twee maanden nadat de mededeling als bedoeld in artikel 11, vierde lid, van het Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten en Statencommissies van Noord-Holland 2015 is gedaan, wijzigt de voorzitter van provinciale staten de verleende subsidie aan de veranderde situatie.

Artikel 10 Aanvragen om subsidievaststelling

1. Aanvragen om subsidievaststelling moeten, met gebruikmaking van het formulier zoals vastgesteld in bijlage 2 van deze verordening, worden ingediend vóór 1 juni volgend op het subsidiejaar waarop de subsidieverlening betrekking heeft.
2. Bij de aanvraag om subsidievaststelling worden het format verantwoording fractiegelden plus onderliggende stukken en het jaarverslag aan provinciale staten overgelegd. Provinciale staten leggen het format verantwoording fractiegelden plus onderliggende stukken ter controle voor aan de op grond van artikel 217, tweede lid, van de Provinciewet door provinciale staten aangewezen accountant. De accountant controleert

of de uitgaven passen binnen deze verordening en maakt een samenvattend rapport van de bevindingen van de jaarrekeningcontrole van de ondersteuningsstichtingen.

3. Het format verantwoording fractiegelden en het jaarverslag worden opgesteld aan de hand van de formulieren zoals vastgesteld in de bijlagen 3 en 4 van deze verordening.
4. Het rapport van de accountant wordt gepubliceerd op de website van de provincie.

Artikel 11 Vaststellen van de subsidie

1. Binnen vijf maanden na ontvangst van de aanvraag tot het vaststellen van de subsidie stelt de voorzitter van provinciale staten de subsidie vast.
2. Dit besluit wordt niet genomen dan nadat provinciale staten een ontwerpbesluit is toegezonden en in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenkingen ter kennis van de voorzitter te brengen.
3. De subsidie wordt vastgesteld op de hoogte van de werkelijk gemaakte kosten met betrekking tot de activiteiten waarvoor de subsidie is verleend, met een maximum van het bedrag dat op grond van artikel 7 van deze verordening is berekend en overigens met inachtneming van het bepaalde in dit artikel.
4. Bij de vaststelling van de subsidie houdt de voorzitter van provinciale staten rekening met:

   a. een bedrag van maximaal € 500, -- per fractie vermeerderd met maximaal € 400,-- per fractielid en duo-commissielid voor consumptiekosten;

   b. een bedrag van maximaal € 800, -- voor de kosten van nieuwsgaring, al dan niet digitaal.
5. Bij de vaststelling van de subsidie houdt de voorzitter van provinciale staten uitsluitend rekening met de kosten van werkbezoeken in het buitenland, anders dan aan instellingen van de Europese Unie, indien het presidium voorafgaand aan het werkbezoek daaraan zijn goedkeuring heeft gegeven.
6. Bij het vaststellen van de subsidie houdt de voorzitter van provinciale staten rekening met kosten gemoeid met het maken van (beleids)plannen door een fractie die zij na de verkiezingen wil verwezenlijken en door haar worden ondernomen voorafgaand aan de twee laatste maanden vóór de provinciale verkiezingen.
7. Bij het vaststellen van de subsidie houdt de voorzitter van provinciale staten geen rekening met kosten gemoeid met activiteiten die zijn gericht op de provinciale verkiezingen en door een politieke partij zijn georganiseerd.
8. Bij het vaststellen van de subsidie houdt de voorzitter van provinciale staten rekening met de kosten van een georganiseerde statendag, mits het programma inhoudelijk een relatie heeft met de provincie Noord-Holland.

9. Bij het vaststellen van de subsidie houdt de voorzitter van provinciale staten geen rekening met kosten waarvan hij van oordeel is dat die bestreden worden uit de vergoedingen krachtens de Verordening rechtspositie gedeputeerden, staten- en commissieleden Noord-Holland 2010.
10. Bij het vaststellen van de subsidie houdt de voorzitter van provinciale staten rekening met een egalisatiereserve van ten hoogste 50% van het bedrag dat op grond van deze verordening maximaal in een jaar verleend kan worden.
11. Bij het vaststellen van de subsidie houdt de voorzitter van provinciale staten geen rekening met kosten die verband houden met:
    a. uitgaven in strijd met wettelijke bepalingen;
    b. betalingen aan politieke partijen, alsmede betalingen aan instellingen of natuurlijke personen die aan politieke partijen verbonden zijn, anders dan als vergoeding voor geleverde goederen of diensten ten behoeve van de fractie op basis van een gespecificeerde reële declaratie;
    c. giften en leningen;
    d. betalingen aan bedrijven waarover statenleden middellijk of onmiddellijk zeggenschap hebben en betalingen aan partners en familieleden tot en met de derde graad van bloed- en aanverwantschap;
    e. kosten voor kantoorruimte buiten het fractiegebouw.
    f. uitgaven aan statenleden of bedrijven van statenleden voor werkzaamheden, welke zij als medewerker of anderszins in opdracht van een stichting als bedoeld in artikel 4 verrichten, tenzij het gaat om werkzaamheden die voortvloeien uit een contract tussen de stichting en een Statenlid dat is aangegaan voor de datum van inwerkingtreden van deze wijziging.
12. Als het bedrag van de betaalde voorschotten het vastgestelde subsidiebedrag te boven gaat, kan de voorzitter van provinciale staten het saldo als onverschuldigde betaling terugvorderen of verrekenen met een daarop volgende voorschotverlening.

Artikel 11a

1. Indien een fractie na verkiezingen niet terugkeert in provinciale staten worden de reserves, voor zover opgebouwd met behulp van provinciale middelen, zo spoedig mogelijk doch uiterlijk binnen twaalf maanden nadat het statenlidmaatschap van de leden van de fractie als geheel is geëindigd, teruggestort in de provinciale kas na aftrek van de in de laatste zittingsperiode aangegane financiële verplichtingen.

2. Provinciale staten kunnen het eerste lid buiten toepassing laten of daarvan afwijken voor zover toepassing zal leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard.

Artikel 12 Oordeel voorzitter

Indien een subsidieaanvrager vóór de vaststelling van de subsidie zekerheid wil hebben over de vraag of een bepaalde voorgenomen activiteit aangemerkt zal worden als een activiteit waarvoor subsidie kan worden verstrekt, dan kan hij hieromtrent het oordeel vragen van de voorzitter van provinciale staten. De voorzitter van provinciale staten geeft zijn oordeel binnen vier weken na ontvangst van een dergelijk verzoek.

Artikel 13 Looptijd verordening

Deze verordening treedt in werking op 15 maart 2015

Artikel 14 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Subsidieverordening fractiebijdragen Noord-Holland2015.

WAS-WORDT OVERZICHT

Huidige tekst	Nieuwe tekst
Artikel 1 Begripsomschrijvingen In deze verordening wordt verstaan onder: a. fractie: een in provinciale staten vertegenwoordigde groepering die op grond van artikel 11, eerste lid, van het Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten en Statencommissies van Noord-Holland 2015 als één fractie wordt beschouwd; b. duo-commissielid: een lid van een fractie als bedoeld in artikel 58, onder g, van het Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten en Statencommissies van Noord-Holland 2015; c. presidium: het presidium van provinciale staten zoals bedoeld in artikel 6 van het Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten en Statencommissies van Noord-Holland 2015;	

d. subsidiejaar: een subsidiejaar loopt van 15 maart tot en met 14 maart. Subsidies worden verstrekt voor de periode van één subsidiejaar; e. consumptiekosten: de kosten gemaakt voor consumpties tijdens interne vergaderingen en interne bijeenkomsten van de fractie; f. partner: de echtgenoot of echtgenote van een statenlid of duo-commissielid dan wel de persoon met wie het niet gehuwde statenlid of duo-commissielid samenwoont en, met het oogmerk duurzaam samen te leven, een gemeenschappelijk huishouden voert op basis van een notarieel verleden samenlevingscontract bevattende de wederzijdse rechten en verplichtingen ter zake van die samenwoning en gemeenschappelijke huishouding, alsmede de geregistreerde partner.	
Artikel 2 Besluiten De Algemene subsidieverordening Noord-Holland 2011 is niet van toepassing op besluiten op grond van deze verordening.	
Artikel 3 Formulier Indien de voorzitter van provinciale staten gebruik maakt van zijn bevoegdheid op grond van artikel 4:4 van de Algemene wet bestuursrecht tot het vaststellen van een formulier, overlegt hij vooraf hierover met het presidium.	
Artikel 4 Doelgroep De voorzitter van provinciale staten kan subsidies verlenen aan stichtingen die: a. als enige statutaire doelstelling hebben het ondersteunen van een fractie; b. statutair hebben vastgelegd dat het liquidatiesaldo ten goede komt aan de provincie Noord-Holland; c. door een fractie voor subsidie zijn voorgedragen en d. over een bestuur beschikken dat uit meer dan één persoon bestaat.	

Artikel 5 Activiteiten waarvoor subsidie kan worden verstrekt Subsidies kunnen uitsluitend worden verstrekt voor activiteiten die dienen ter ondersteuning van het functioneren van de fracties.	
Artikel 6 De aanvraag om subsidieverlening 1. Aanvragen om subsidieverlening worden, met gebruikmaking van het formulier zoals vastgesteld in bijlage 1 van deze verordening, ingediend vóór 1 januari voorafgaand aan het subsidiejaar waarop de aanvraag betrekking heeft. 2. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid worden aanvragen voor het subsidiejaar 2015-2016 ingediend vóór 1 april 2015. 3. Indien gedurende een zittingsperiode één of meer leden van een fractie als zelfstandige fractie optreedt, dan wel twee of meer fracties als één fractie optreden, moet de aanvraag om subsidie ten behoeve van de stichting die deze nieuwe fractie ondersteunt worden ingediend binnen drie maanden na de mededeling als bedoeld in artikel 11, vierde lid, van het Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten en Statencommissies van Noord-Holland 2015.	2. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid worden aanvragen voor het subsidiejaar 2019-2020 ingediend vóór 1 april 2019.
Artikel 7 Wijze waarop de subsidie wordt berekend 1. De subsidie bedraagt € 37.650,– per aanvrager vermeerderd met een bedrag van € 6.037,– per lid van de fractie die door de aanvrager wordt ondersteund. 2. Indien gedurende een zittingsperiode één of meer leden als een zelfstandige fractie optreedt wordt de op grond van het eerste lid berekende bijdrage voor de aanvrager die de oorspronkelijke fractie ondersteunt met ingang van de datum van de mededeling als bedoeld in artikel 11, vierde lid, van het Reglement van orde voor de vergaderingen en andere	2. Indien gedurende een zittingsperiode één of meer leden zich afsplitsten van een fractie en als zelfstandige fractie verder gaan blijft de vaste bijdrage bij de oorspronkelijke fractie. De afgesplitste leden ontvangen naar rato van de nog resterende statenperiode een gedeelte van de variabele bijdrage van € 6.037,00 per lid van

werkzaamheden van Provinciale Staten en Statencommissies van Noord-Holland 2015 verdeeld over de betrokken aanvragers naar evenredigheid van het aantal bij de splitsing betrokken fractieleden. 3. Gedurende het restant van de zittingsperiode wordt de subsidie voor de oorspronkelijke aanvrager alsmede voor de aanvrager die de gedurende de zittingsperiode ontstane fractie ondersteunt berekend op de wijze als voorzien in het vorige lid. 4. Indien gedurende een zittingsperiode twee of meer fracties als één fractie optreden wordt met ingang van de datum van de mededeling als bedoeld in artikel 11, vierde lid, van het Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten en Statencommissies van Noord-Holland 2015 de subsidie voor de aanvrager die de nieuwe fractie ondersteunt berekend op de voet van het eerste lid van dit artikel.	de nieuwe fractie. Dit bedrag wordt in mindering gebracht op de bijdrage van de oorspronkelijke fractie. 3. Als na een afsplitsing van een fractie niet duidelijk is welk deel beschouwd kan worden als voortzetting van de oorspronkelijke fractie kunnen provinciale staten bepalen dat zowel de oorspronkelijke als de afgesplitste fractie naar evenredigheid voor de subsidiebijdrage in aanmerking komen.
Artikel 8 Voorschotten 1. Bij de subsidieverlening wordt bepaald dat op 1 april, 1 juli, 1 oktober en 1 januari een voorschot wordt betaald van 25% van het verleende subsidiebedrag, onder verrekening van eventuele vorderingen die voortvloeien uit besluiten tot subsidievaststelling over voorgaande jaren. 2. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid wordt het eerste voorschot in het subsidiejaar 2015-2016 na de verlening van de subsidie, doch uiterlijk op 1 juni 2015 uitbetaald. 3. Indien de aanvraag om subsidievaststelling, genoemd in artikel 10 van deze verordening niet tijdig is ingediend wordt de uitbetaling van voorschotten opgeschort tot het moment van indiening van deze aanvraag.	
Artikel 9 Aanpassing verleende subsidie aan fractiemutaties Binnen twee maanden nadat de mededeling als	

bedoeld in artikel 11, vierde lid, van het Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten en Statencommissies van Noord-Holland 2015 is gedaan, wijzigt de voorzitter van provinciale staten de verleende subsidie aan de veranderde situatie.	
Artikel 10 Aanvragen om subsidievaststelling 1. Aanvragen om subsidievaststelling moeten, met gebruikmaking van het formulier zoals vastgesteld in bijlage 2 van deze verordening, worden ingediend vóór 1 juni volgend op het subsidiejaar waarop de subsidieverlening betrekking heeft. 2. Bij de aanvraag om subsidievaststelling worden het format verantwoording fractiegelden plus onderliggende stukken en het jaarverslag overlegd. Het format verantwoording fractiegelden en onderliggende stukken worden aan de ex artikel 217, tweede lid, van de Provinciewet door provinciale staten aangewezen accountant ter controle voorgelegd. De accountant controleert of de uitgaven passen binnen deze verordening en maakt een samenvattend rapport van de bevindingen van de jaarrekeningcontrole van de ondersteuningsstichtingen. 3. Het format verantwoording fractiegelden en het jaarverslag worden opgesteld aan de hand van de formulieren zoals vastgesteld in de bijlagen 3 en 4 van deze verordening.	2. Bij de aanvraag om subsidievaststelling worden het format verantwoording fractiegelden plus onderliggende stukken en het jaarverslag aan provinciale staten overlegd. Provinciale staten leggen het format verantwoording fractiegelden plus onderliggende stukken ter controle voor aan de op grond van artikel 217, tweede lid, van de Provinciewet door provinciale staten aangewezen accountant. De accountant controleert of de uitgaven passen binnen deze verordening en maakt een samenvattend rapport van de bevindingen van de jaarrekeningcontrole van de ondersteuningsstichtingen. ` 4. Het rapport van de accountant wordt gepubliceerd op de website van de provincie.
Artikel 11 Vaststellen van de subsidie 1. Binnen vijf maanden na ontvangst van de aanvraag tot het vaststellen van de subsidie stelt de voorzitter van provinciale staten de subsidie vast. 2. Dit besluit wordt niet genomen dan nadat provinciale staten een ontwerpbesluit is toegezonden en in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenkingen ter kennis van de	

voorzitter te brengen. 3. De subsidie wordt vastgesteld op de hoogte van de werkelijk gemaakte kosten met betrekking tot de activiteiten waarvoor de subsidie is verleend, met een maximum van het bedrag dat op grond van artikel 7 van deze verordening is berekend en overigens met inachtneming van het bepaalde in dit artikel. 4. Bij de vaststelling van de subsidie houdt de voorzitter van provinciale staten rekening met: a. een bedrag van maximaal € 500, -- per fractie vermeerderd met maximaal € 400,-- per fractielid en duo-commissielid voor consumptiekosten; b. een bedrag van maximaal € 800, -- voor de kosten van maximaal twee krantenabonnementen. 5. Bij de vaststelling van de subsidie houdt de voorzitter van provinciale staten uitsluitend rekening met de kosten van werkbezoeken in het buitenland, anders dan aan instellingen van de Europese Unie, indien het presidium voorafgaand aan het werkbezoek daaraan zijn goedkeuring heeft gegeven. 6. Bij het vaststellen van de subsidie houdt de voorzitter van provinciale staten rekening met kosten gemoeid met het maken van (beleids)plannen door een fractie die zij na de verkiezingen wil verwezenlijken en door haar worden ondernomen voorafgaand aan de twee laatste maanden vóór de provinciale verkiezingen. 7. Bij het vaststellen van de subsidie houdt de voorzitter van provinciale staten geen rekening met kosten gemoeid met activiteiten die zijn gericht op de provinciale verkiezingen en door een politieke partij zijn georganiseerd. 8. Bij het vaststellen van de subsidie houdt de voorzitter van provinciale staten rekening met de kosten van een georganiseerde statendag, mits het programma inhoudelijk een relatie heeft met de provincie Noord-Holland. 9. Bij het vaststellen van de subsidie houdt de voorzitter van provinciale staten geen rekening met kosten waarvan hij van oordeel is dat die bestreden worden uit de vergoedingen	b. een bedrag van maximaal € 800,-- voor de kosten van nieuwsgaring, al dan niet digitaal.

krachtens de Verordening rechtspositie gedeputeerden, staten- en commissieleden Noord-Holland 2010. 10. Bij het vaststellen van de subsidie houdt de voorzitter van provinciale staten rekening met een egalisatiereserve van ten hoogste 50% van het bedrag dat op grond van deze verordening maximaal in een jaar verleend kan worden. 11. In afwijking van het bepaalde in het vorige lid houdt de voorzitter van provinciale staten geen rekening met reserves die zijn gevormd vóór 2004. 12. Bij het vaststellen van de subsidie houdt de voorzitter van provinciale staten geen rekening met kosten die verband houden met: a. uitgaven in strijd met wettelijke bepalingen; b. betalingen aan politieke partijen, alsmede betalingen aan instellingen of natuurlijke personen die aan politieke partijen verbonden zijn, anders dan als vergoeding voor geleverde goederen of diensten ten behoeve van de fractie op basis van een gespecificeerde reële declaratie; c. giften en leningen; d. betalingen aan bedrijven waarover statenleden middellijk of onmiddellijk zeggenschap hebben en betalingen aan partners en familieleden tot en met de derde graad van bloed- en aanverwantschap; e. kosten voor kantoorruimte buiten het fractiegebouw. f. uitgaven aan statenleden of bedrijven van statenleden voor werkzaamheden, welke zij als medewerker of anderszins in opdracht van een stichting als bedoeld in artikel 4 verrichten, tenzij het gaat om werkzaamheden die voortvloeien uit een contract tussen de stichting en een Statenlid dat is aangegaan voor de datum van inwerkingtreden van deze wijziging. 13. Als het bedrag van de betaalde voorschotten het vastgestelde subsidiebedrag te boven gaat, kan de voorzitter van provinciale staten het saldo als onverschuldigde betaling terugvorderen of verrekenen met een daarop volgende voorschotverlening.	11. komt te vervallen.

	Artikel 11a 1. Indien een fractie na verkiezingen niet meer terugkeert in provinciale staten worden de reserves, voor zover opgebouwd met behulp van provinciale middelen, zo spoedig mogelijk doch uiterlijk binnen twaalf maanden nadat het statenlidmaatschap van de leden van de fractie als geheel is geëindigd, teruggestort in de provinciale kas na aftrek van de in de laatste zittingsperiode aangegane financiële verplichtingen. 2. Provinciale staten kunnen het eerste lid buiten toepassing laten of daarvan afwijken voor zover toepassing zal leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard.
Artikel 12 Oordeel voorzitter Indien een subsidieaanvrager vóór de vaststelling van de subsidie zekerheid wil hebben over de vraag of een bepaalde voorgenomen activiteit aangemerkt zal worden als een activiteit waarvoor subsidie kan worden verstrekt, dan kan hij hieromtrent het oordeel vragen van de voorzitter van provinciale staten. De voorzitter van provinciale staten geeft zijn oordeel binnen vier weken na ontvangst van een dergelijk verzoek.	
Artikel 13 Looptijd verordening Deze verordening treedt in werking op 15 maart 2015.	
Artikel 14 Citeertitel Deze verordening wordt aangehaald als: Subsidieverordening fractiebijdragen Noord-Holland 2015.	

Provincie Noord-Holland

Advies aan Provinciale Staten

Tbv Statenvergadering d.d	**06-02-2017**
Commissie	Mobiliteit & Financiën
Datum commissievergadering	**16-01-2017**

Onderwerp: **Voordracht wijziging subsidieverordening fractiebijdragen Noord-Holland (VD-03).**

Uw contactpersoon
K. Mellema
AD/STG

Doorkiesnummer +31235144838
mellemak@noord-holland.nl

De commissie adviseert de voordracht Wijziging subsidieverordening fractiebijdragen Noord-Holland als hamerstuk te agenderen voor de PS-vergadering van 6 februari 2017.

Voor de behandeling van dit punt in de commissie M&F: zie onderstaand het uittreksel van het conceptverslag van de vergadering van de commissie M&F van 16 januari 2017.

4a. Voordracht wijziging subsidieverordening fractiebijdragen Noord-Holland
De heer **Van Hooff** (PVV) vertelt dat zijn fractie en hijzelf, als penningmeester van de fractie, een dubbel gevoel hebben bij de voordracht. Met de punten A en C van de voordracht kan de PVV akkoord gaan. Punt B betreft de bonnen en de WOB. De PVV overlegt regelmatig over de financiën en de uitgaven van de fractie. Eenmaal per jaar spreekt de provincieaccountant zijn akkoord uit over de uitgaven en inkomsten. Als penningmeester heeft de heer Van Hooff het idee dat er alles aan wordt gedaan om het allemaal goed te laten verlopen. Op verzoek kunnen de cijfers worden ingezien. Dat kan ook via de WOB. De heer Van Hooff heeft er moeite mee om de cijfers over te dragen aan Provinciale Staten, omdat onduidelijk is wie van Provinciale Staten die gegevens gaat beheren en bepaalt wat ermee gebeurt.
Namens de PVV vraagt de heer Van Hooff het volgende. Als de cijfers en gegevens bij Provinciale Staten liggen, wie beslist bij Provinciale Staten of die cijfers en gegevens openbaar worden en voor wie?

De heer **Heijnen** (CDA) zegt dat het CDA akkoord gaat met de voordracht, De fractie heeft geen enkel probleem met transparantie, maar kan worden voorzien in de ondersteuning, bijvoorbeeld bij het inscannen van gegevens?

De heer **Yurdakul** (D66) meldt dat D66 kan instemmen met de voorgestelde wijziging. Hiermee wordt voorkomen dat een afsplitsing van fracties de samenleving meer geld gaat kosten. Het is goed om te constateren dat er geen verschil wordt gemaakt tussen de verschillende fracties.
Richting de PVV merkt de heer Yurdakul op dat D66 voor transparantie is. Dat betekent dat in principe alle bonnetjes op de website van de provincie zichtbaar kunnen worden gemaakt. In het Presidium heeft de PVV de fractie van D66 er niet van heeft kunnen overtuigen dat de PVV hierin een uitzonderingspositie zou moeten hebben.

De heer **Ceder** (ChristenUnie-SGP) merkt op dat zijn fractie het goed vindt dat het geld van fracties die niet meer terugkomen in de Staten, teruggaat naar de provincie. Daarvoor bestaat op dit moment geen juridische grondslag. Provinciale Staten moeten daarvoor een oplossing zoeken. Het voorstel voldoet daaraan volledig.

De heer De Graaf (CDA) arriveert.

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) vertelt dat haar fractie met de voordracht kan instemmen. De opmerking van de heer Heijnen over eventuele ondersteuning onderschrijft mevrouw De Meij.
Zij begrijpt de opmerking van de heer Van Hooff van de PVV.

De heer **Hoogervorst** (SP) deelt mee dat de SP positief over de wijzigingen is. Daardoor komt er meer grip op de fractiebijdragen. Met provinciaal geld opgebouwde reserves van fracties, die na de verkiezingen niet terugkeren in Provinciale Staten, moeten worden terugbetaald. Als de gewijzigde verordening dit gemakkelijker gaat maken dan kan men daarvan alleen maar een voorstander zijn. Overzichtelijkheid en transparantie van fractie-uitgaven zijn van het grootste belang. Het betreft gemeenschapsgeld. De inwoners van de provincie hebben recht op duidelijkheid. In de wijziging ziet de SP een streven dat richting die transparantie gaat.
Hoe gaan de fractiebijdragen verdeeld worden bij afsplitsingen? De SP is tevreden over het beter beschermen van de oorspronkelijke fractie, maar vooral over het meer in control houden van de bijdragen aan fracties in het algemeen en afsplitsingen in het bijzonder. Het zou goed zijn als het totaal aan fractiebijdragen, zoals vastgesteld bij het aantreden van Provinciale Staten, niet overschreden wordt door afsplitsingen. Met deze wijziging wordt daar duidelijk naar toegewerkt.
Richting de PVV merkt de heer Hoogervorst op: openbaar is openbaar.
De heer Heijnen van het CDA sprak over een enorme hoeveelheid bonnen. Zijn het er echt zoveel?

De heer **Leever** (ONH) vertelt dat zijn fractie het eenvoudiger terugvorderen van de egalisatiereserves toejuicht. Met punt B over het inzichtelijk maken van 'bonnetjes' heeft ONH geen enkele moeite.
Punt C en D zijn akkoord wat ONH betreft. Over punt E merkt de heer Leever op dat een bedrag van 800 euro op jaarbasis voor twee krantenabonnementen erg krap is. ONH zit nu al aan dat bedrag. De fractie wordt jaarlijks geconfronteerd met een verhoging van het abonnementstarief. Kan daarin flexibiliteit worden betracht?

De heer **Van Straaten** (VVD) is blij met dit voorstel. De VVD heeft lang op een dergelijke wijziging aangedrongen.
Valt te voorkomen dat de reserve verdwijnt doordat de betrokkene in financiële problemen komt, of dat het geld verdwijnt in een persoonlijk faillissement?
Overwogen zou kunnen worden om jaarlijks de reservering voor de ondersteunende stichtingen te laten storten op een rekening van de provincie, waarop trekkingsrecht ontstaat. Daarmee kan wellicht worden voorkomen dat het geld verdwijnt in een persoonlijke financiële situatie van een betrokkene. Is het college van Gedeputeerde Staten bereid deze mogelijkheid te onderzoeken?
Voorgesteld wordt dat de egalisatiereserve, bij een opdeling van de fractie, bij de oorspronkelijke fractie blijft. Twee zinnen daarvoor staat geschetst dat het niet altijd duidelijk is welk deel van de fractie moet worden beschouwd als voortzetting van de oorspronkelijke fractie. Voor de subsidietoerekening wordt aan het Presidium overgelaten om dat te bepalen. Wellicht kan dit ook gebeuren ten aan zien van de reserve. Waarom is hiervoor niet gekozen?

De heer **Remkes** (Commissaris van de Koning) licht toe dat de voordracht is voortgevloeid uit een uitvoerige bespreking in het presidium. Alles afwegende heeft het Presidium hiertoe besloten. De heer Remkes is blij dat de voorstellen een brede steun vanuit de Staten krijgen.
Op dit moment vallen de bescheiden c.q. bonnetjes onder de ondersteuningsfracties. Op het moment dat er verzoeken in het kader van de WOB komen, kan de provincie daarover niet besluiten en de informatie niet verstrekken. Dat is in het oogpunt van transparantie is dat niet goed. Het is slecht voor de beeldvorming. De heer Remkes refereert aan discussies die regelmatig vanuit de fractie van de PVV worden gevoerd, dat alles zo transparant mogelijk moet zijn, met transparante subsidieregisters. Datzelfde argument geldt ook voor de onderhavige kwestie. De Provinciale Staten en het Presidium besluiten hierover. Op grond van de WOB is het mogelijk om privacygevoelige informatie weg te laten. Als er vanuit de WOB een beroep wordt gedaan op provinciale documenten wordt privacygevoelige informatie ook weggelaten.

Hier vloeien geen werkzaamheden voor de fracties uit voort. De betreffende werkzaamheden worden door de organisatie uitgevoerd en die belasten de fracties niet.

Het bedrag van 800 euro staat feitelijk naast deze discussie. In het Presidium is daarover gezegd dat daarnaar separaat moet worden gekeken. Als het de brede beleving vanuit de Staten is, dat het bedrag van 800 euro onvoldoende is, dan moet daarnaar kritisch worden gekeken.

Bij interruptie merkt de heer **Leever** (ONH) op dat het bedrag wel als zodanig staat omschreven in de Subsidieverordening. Op dit moment is het bedrag voldoende. De heer Leever voorziet in de komende jaren dat het bedrag onvoldoende zal zijn, als gevolg van toenemende abonnementstarieven.

De heer **Remkes** (Commissaris van de Koning) legt uit dat met enige regelmatigheid tegen onvolkomenheden in de verordening wordt aangelopen. Dit zal zeker niet de laatste wijziging zijn. Hij zegt toe dat dergelijke zaken in de voorbereiding naar een volgende wijziging aan de orde zullen worden gesteld, mocht voornoemde situatie zich voordoen.

Over de trekkingsrechten zegt de heer Remkes het volgende. De fractie geeft hiermee de bevoegdheid om over een rekening te beschikken uit handen. Het is de vraag of dat principieel wel juist is. Wat de heer Remkes is het een ander discussiepunt. De discussie moet dan in den brede en ten principale worden gevoerd. Er liggen principiële vragen achter. Die vragen zou de heer Remkes in het Presidium dan eerst ten principale aan de orde willen stellen. Op dit moment is het fatsoenlijk geregeld, ook als het gaat om de egalisatiereserve. De heer Remkes is gaarne bereid hier juridisch naar te laten kijken.

Tweede termijn:

De heer **Leever** (ONH) vraagt om voorbeelden van privacygevoelige informatie die een fractie zou kunnen hebben met betrekking tot bonnen, die worden ingediend als zijnde fractiekosten.

De heer **Van Hooff** (PVV) noemt als voorbeeld salarisstroken. Daar staan een naam adres, geboortedatum, bankrekeningnummer en BSN-nummer op. Die informatie zou niet openbaar gemaakt mogen worden.

Mevrouw **Pels** (GroenLinks) meent dat in een WOB-onderzoek persoonlijke informatie kan worden weggelaten. Dergelijke informatie moet niet op straat komen te liggen, maar openheid over wat met het geld wordt gedaan, is heel belangrijk.

Bij interruptie benadrukt de heer **Van Hooff** (PVV) dat de PVV met het laatste geen probleem heeft.

De heer **Van Straaten** (VVD) is van mening dat het trekkingsrecht de beschikkingsmacht over de middelen niet in de weg staat. Hij is blij met de toezegging van de Commissaris van de Koning dat een en ander juridisch wordt uitgezocht.
In eerste termijn kaartte de heer Van Straaten de toekenning van de egalisatiereserve bij splitsing van de fractie aan. Bij de subsidietoekenning wordt daarin onderkend dat het niet altijd duidelijk is welk deel de oorspronkelijke fractie betreft. Het wordt aan het Presidium overgelaten om aan te geven welk deel van de opgesplitste fractie de oorspronkelijke fractie geacht wordt te zijn. Bij de egalisatiereserve gebeurt dat niet. De heer Van Straaten heeft gevraagd daar een zelfde soort regeling te treffen, wanneer onduidelijk is wat de oorspronkelijke fractie is.

De heer **Remkes** (Commissaris van de Koning) verwijst naar artikel 11a. Voor de gewone, maar ook voor de afgesplitste fracties geldt dat zoveel mogelijk moet worden teruggestort.

De heer **Van Straaten** (VVD) verduidelijkt dat het gaat over de opsplitsing van fracties en niet over het niet langer voortbestaan van een fractie, of het niet terugkeren van een fractie in de Staten, gedurende de zittingsperiode.

De heer **Remkes** (Commissaris van de Koning) zegt toe dat juridisch zal worden onderzocht of dat voldoende is afgedekt. Als dat niet het geval is, wordt aangegeven hoe die situatie kan worden voorkomen.
Over de WOB merkt de heer Remkes op dat bijvoorbeeld bankrekeningnummers worden weggelaten. Voor een goede transparantie zou de hoogte van bedragen niet weggelaten moeten worden.

De **voorzitter** constateert dat er drie toezeggingen zijn gedaan. De discussie over de hoogte van de vergoeding voor krantenabonnementen kan op een later moment worden gevoerd. De suggestie van de VVD over de trekkingsrechten wordt juridisch onderzocht. Dit kan nader in het Presidium aan de orde worden gesteld. Ook wordt nog juridische navraag gedaan over de situatie in het geval van opsplitsing van een fractie.

De voordracht kan als hamerstuk worden doorgeleid naar Provinciale Staten.

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 6 februari 2017

Onderwerp: aanwijzen lid werkgeverscommissie voor de Statengriffie

Kenmerk: 910090

Bijlagen:
- Ontwerpbesluit.
- Verordening werkgeverscommissie Statengriffie Noord-Holland.

1. Inleiding.

PS kennen, met toepassing van artikel 81 van de Provinciewet, een werkgeverscommissie. Hieraan ten grondslag ligt de Verordening werkgeverscommissie Statengriffie Noord-Holland (zie bijlage 1). De werkgeverscommissie geeft invulling aan de werkgeversrol van uw Staten jegens de griffier en de overige functionarissen op de griffie.

De werkgeverscommissie is een politiek breed samengestelde commissie en bestaat uit vier leden uit Provinciale Staten. De commissaris van de Koning vervult, afhankelijk van de onderwerpen, een informerende en adviserende rol.[1] De griffier staat de werkgeverscommissie terzijde en hij dan wel een door de griffier aan te wijzen functionaris draagt zorg voor het secretariaat. De werkgeverscommissie wordt tevens bijgestaan door de afdeling Personele Dienstverlening.

2. Toelichting.

Op grond van de artikelen 104 en 104e van de Provinciewet zijn uw Staten de werkgever van de Statengriffier en de overige functionarissen van de Statengriffie. Het werkgeverschap van uw Staten vertaalt zich in de bevoegdheid tot het vaststellen en wijzigen van rechtspositionele (uitvoerings)regelingen en in de bevoegdheid tot het nemen van personele besluiten en overige besluiten. De bevoegdheid tot het nemen van personele besluiten is gedelegeerd aan de werkgeverscommissie. Ten aanzien van bevoegdheden die voorbehouden blijven aan uw Staten functioneert de werkgeverscommissie als adviescommissie jegens uw Staten.

De vergaderingen van de werkgeverscommissie worden in beslotenheid gehouden in verband met artikel 10, tweede lid van de Wet openbaarheid van bestuur.

[1] Artikel 81, tweede lid van de Provinciewet bepaalt dat de commissaris en de leden van Gedeputeerde Staten geen lid zijn van een door Provinciale Staten ingestelde bestuurscommissie.

De werkgeverscommissie kiest uit zijn midden een voorzitter.

PS heeft op 26 mei 2015 de volgende leden benoemd:

- de heer E. Annaert (VVD);
- mevrouw I. Zaal (D66;
- de heer A. Tekin (PvdA) en
- de heer A. Hietbrink (GroenLinks)

In verband met de benoeming van dhr. Tekin als Gedeputeerde van de Provincie Noord-Holland op 12 december 2016 (en het daaraan verbonden aftreden als lid van Provinciale Staten, conform artikel 3, lid 4b) is een vacature ontstaan voor een lid van de werkgeverscommissie.

3. Voordracht

Het presidium draagt mevrouw S.S. Doevendans (PvdA) voor als kandidaat voor deze vacature.

4. Financiering en communicatie.

Met de aanwijzing van vier leden door uw Staten zijn geen kosten gemoeid.

5. Proces en procedure.

De aanwijzing van de leden geldt voor de (resterende) Statenperiode 2015-2019.

6. Voorstel.

Het presidium stelt u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Het Presidium,

J.W. Remkes, voorzitter

M. van Tilburg, griffier

Ontwerpbesluit

Nr. 2

Provinciale Staten van Noord-Holland;

Onderwerp: aanwijzen (een) lid werkgeverscommissie voor de Statengriffie;

gelezen de voordracht van het Presidium van 26 mei 2015 en 6 februari;

gelet op de Verordening werkgeverscommissie Statengriffie Noord-Holland;

besluiten aan te wijzen:

…… als lid van de werkgeverscommissie voor de Statengriffie gedurende de resterende Statenperiode 2015-2019.

Haarlem, 6 februari 2017

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, statengriffier

Verordening werkgeverscommissie Statengriffie Noord-Holland **Bijlage 1**

Artikel 1. Instelling
Er is een werkgeverscommissie die het werkgeverschap uitoefent ten aanzien van de griffier en de overige op de griffie werkzame ambtenaren die door of vanwege provinciale staten zijn aangesteld.

Artikel 2. Taken en bevoegdheden werkgeverscommissie
1. Provinciale staten dragen de bevoegdheden die rechtstreeks voortvloeien uit de Ambtenarenwet, de op deze wet gebaseerde en door provinciale staten vastgestelde rechtspositionele voorschriften en de artikelen 104 tot en met 104e Provinciewet, met uitzondering van de bevoegdheden als bedoeld in artikel 104, 104a, tweede lid, 104d, eerste lid en 104e, eerste lid van de Provinciewet over aan de werkgeverscommissie;
2. Tot de bevoegdheid van de werkgeverscommissie behoren ook de voorbereiding en uitvoering van de overige tot het werkgeverschap van provinciale staten behorende besluiten en regelingen;
3. De werkgeverscommissie kan een deel van de aan haar overgedragen bevoegdheden ten aanzien van het griffiepersoneel mandateren aan de griffier.

Artikel 3. Samenstelling werkgeverscommissie
1. De werkgeverscommissie is een politiek breed samengestelde commissie en bestaat uit vier leden uit provinciale staten.
2. De werkgeverscommissie kiest uit haar midden een voorzitter.
3. De leden van de werkgeverscommissie worden door provinciale staten uit hun midden benoemd voor de duur van de zittingsperiode van provinciale staten.
4. Het lidmaatschap van de werkgeverscommissie eindigt:
   a. op eigen verzoek; het lid doet daarvan schriftelijk mededeling aan provinciale staten; het ontslag gaat in als de opvolger door de provinciale staten is benoemd;
   b. indien het lid aftreedt als lid van de provinciale staten;
   c. indien provinciale staten van oordeel zijn dat het lid niet langer geschikt is de functie van lid van de werkgeverscommissie te vervullen.
5. De voorzitter van provinciale staten kan worden uitgenodigd om in de vergadering van de werkgeverscommissie aanwezig te zijn om daarin een informerende en adviserende rol te vervullen.

Artikel 4. Taken voorzitter
De voorzitter draagt in ieder geval zorg voor:
a. het tijdig en periodiek bijeenroepen van de werkgeverscommissie;
b. het leiden van de vergaderingen;
c. het doen naleven van deze verordening;
d. het ondertekenen van de stukken en de besluiten die van deze commissie uitgaan, alsmede het zorg dragen voor de uitvoering van de besluiten van de werkgeverscommissie,
e. het fungeren als schakel tussen de werkgeverscommissie en de griffier als eerstverantwoordelijke voor de personele en organisatorische zaken van de griffie.

Artikel 5. Ondersteuning van de commissie
1. De griffier staat de werkgeverscommissie terzijde en maakt met het college of de secretaris afspraken over ondersteuning.
2. De griffier of een door de griffier aan te wijzen functionaris draagt zorg voor het secretariaat.

Artikel 6. Besluitvorming
1. Besluiten worden genomen bij meerderheid van stemmen, uitgebracht door de leden zoals bedoeld in artikel 3, eerste lid.
2. Besluiten worden alleen genomen indien in de vergadering meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden aanwezig is.'
3. Bij een gelijk aantal voor- en tegenstemmen geeft de stem van de voorzitter de doorslag.

Artikel 7. Verslaglegging
De griffier draagt zorg voor het opstellen van een besluitenlijst van elke vergadering. De besluitenlijst wordt in de eerstvolgende vergadering van de werkgeverscommissie definitief vastgesteld.

Artikel 8. Beslotenheid van vergaderingen
1. De vergaderingen van de werkgeverscommissie worden in het belang als bedoeld in artikel 10, tweede lid, onder e of f van de Wet openbaarheid van bestuur in beslotenheid gehouden.
2. De agenda, de stukken en de besluitenlijst zijn openbaar, tenzij de werkgeverscommissie beslist dat op grond van een belang, genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur, hierop of een deel daarvan geheimhouding moet worden gelegd.
3. Indien een statenlid de stukken als bedoeld in het tweede lid wil inzien, kan hij daartoe een verzoek indienen bij de voorzitter van de werkgeverscommissie. De voorzitter weigert een dergelijk verzoek slechts als sprake is van strijd met het openbaar belang. Het tweede lid is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 9. Vergaderfrequentie
De werkgeverscommissie vergadert tenminste tweemaal per jaar en voorts zo vaak als door de voorzitter of één van de leden nodig wordt geacht.

Artikel 10. Verantwoording
De werkgeverscommissie brengt met inachtneming van het bepaalde in artikel 8, jaarlijks verslag uit aan provinciale staten van haar werkzaamheden en bevindingen.

Artikel 11. Onvoorziene omstandigheden
In gevallen waarin deze verordening niet voorziet of bij twijfel over de toepassing ervan beslist de werkgeverscommissie op voorstel van de voorzitter.

Artikel 12. Inwerkingtreding
Dit besluit treedt in werking op de dag volgende op die van zijn bekendmaking.

Artikel 13. Citeertitel
Dit besluit kan worden aangehaald als Verordening werkgeverscommissie statengriffie Noord-Holland.

Toelichting verordening werkgeverscommissie Statengriffie Noord-Holland

Algemeen
De Provincie is de werkgever van de ambtenaren die werkzaam zijn bij de provincie. Provinciale staten en gedeputeerde staten vullen dit werkgeverschap in. Provinciale staten zijn daarbij het bevoegd gezag van de griffie en het college voor zijn ambtelijke organisatie. Gelet op de publieke taken, de grootte en de samenstelling van provinciale staten ligt het voor de hand dat zij voor de feitelijke invulling van het werkgeverschap een commissie instellen waaraan zij deze taak delegeren. Gelet op de artikelen 81 en 152, eerste lid van de Provinciewet ligt de instelling van een bestuurscommissie het meest voor de hand. De verordening voorziet daarin. De delegatie ziet alleen op het nemen van personele besluiten. Het vaststellen van rechtspositieregelingen leent zich uit de aard van de bevoegdheid niet voor delegatie en is derhalve (wettelijk) niet toegestaan.

Artikelsgewijs
Artikel 1. Instelling werkgeverscommissie
Op grond van artikel 81 van de Provinciewet kunnen provinciale staten een werkgeverscommissie instellen. Deze commissie neemt zoveel mogelijk de werkgeversrol van provinciale staten over.

Artikel 2. Taken en bevoegdheden werkgeverscommissie
In artikel 2 wordt verwoord dat de werkgeverscommissie vrijwel alle bij het werkgeverschap horende taken en bevoegdheden vervult. Er is een aantal bevoegdheden dat gelet op zijn aard niet door provinciale staten overgedragen kan worden aan een werkgeverscommissie. Te denken valt aan het benoemen, schorsen en ontslaan van de griffier, de vervanging van de griffier, het vaststellen van de instructie griffier, het vaststellen van een organisatieverordening voor de griffie en het nemen van een (voorgenomen) reorganisatiebesluit. Naast het nemen van personele besluiten, kan deze commissie te maken krijgen met bijvoorbeeld het te voeren HRM-beleid, integriteitbeleid (o.a. gedragscode, ambtseed, vertrouwenspersoon) en bereidt zij de voorstellen aan provinciale staten voor die voortvloeien uit het werkgeverschap. Andere voorbeelden die horen tot de werkgeverstaak zijn het voeren van overleg met de griffier over de voortgang van de werkzaamheden van de griffie, het voeren van functionerings- en beoordelingsgesprekken met de griffier en het doen van voorstellen over de inrichting van de griffie. Het gaat dan bijvoorbeeld over een voorgenomen besluit tot reorganisatie, een plan van aanpak voor de reorganisatie, een inrichtingsplan, functietyperingen e.d. De werkgeverscommissie zal bij die voorbeelden moeten bezien welke besluiten zij kan nemen en welke besluiten voorbehouden zijn aan provinciale staten en zij met haar advies ter besluitvorming zal voorleggen aan provinciale staten.

Artikel 3. Samenstelling werkgeverscommissie
Uit artikel 81 van de Provinciewet vloeit voort dat de commissaris van de Koningin geen lid kan zijn van de werkgeverscommissie. Dit is volledig in de lijn met het feit dat provinciale staten het bevoegde gezag zijn van de Statengriffie. De commissaris van de Koningin is weliswaar voorzitter van provinciale staten maar heeft in de vergaderingen van provinciale staten geen stemrecht. De commissaris van de Koningin is technisch voorzitter van de provinciale staten en zal in die hoedanigheid vaak een beroep doen op de griffier. Tegen die achtergrond vervult de commissaris van de Koningin een informerende en adviserende rol bij de werkgeverscommissie.

Artikel 4. Taken voorzitter
Gelet op de taken van de voorzitter van de werkgeverscommissie kan het goed zijn om voor de invulling van dit voorzitterschap een voorzittersprofiel op te stellen, waardoor provinciale staten kunnen oordelen of de beoogde voorzitter aan dit profiel voldoet. Ook is het wellicht van belang om als provinciale staten aan de voorzitter (en de leden) van de werkgeverscommissie scholing aan te bieden op het specifieke terrein waarop deze commissie zich begeeft.

Artikel 5. Ondersteuning van de commissie
De ondersteuning waarover in dit artikel wordt gesproken is deel afkomstig van de statengriffie en deels afkomstig van het ambtelijk apparaat van gedeputeerde staten. Dit laatste kan worden

geregeld doordat de griffier bij de secretaris een verzoek indient voor ambtelijke bijstand of doordat de griffier met de secretaris een dienstverleningsovereenkomst aangaat. Voor het kunnen aangaan van deze overeenkomsten is het wel noodzakelijk dat gedeputeerde staten hun bevoegdheid tot het aangaan van een privaatrechtelijke rechtshandeling aan de griffier mandateert. Mandaat aan een niet-ondergeschikte is door de wetgever mogelijk gemaakt in artikel 10:4 van de Algemene wet bestuursrecht. Daarnaast moet de commissaris van de Koningin aan de griffier de volmacht geven om overeenkomsten te kunnen ondertekenen.

Artikelen 6 en 7: Besluitvorming en Verslaglegging
De inhoud van deze artikelen spreekt voor zich.

Artikel 8. Beslotenheid van vergaderingen
Wanneer in vergaderingen van de werkgeverscommissie personele aangelegenheden aan bod komen en hetgeen hier wordt besproken niet bedoeld is om aan derden kenbaar te maken, ligt het voor de hand dat hierover in beslotenheid wordt vergaderd. De agenda, de stukken en de besluitenlijst zijn in beginsel wel openbaar, tenzij de werkgeverscommissie beslist dat op grond van een belang, genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur, hierop of een deel ervan geheimhouding moet worden gelegd. De werkgeverscommissie is op grond van artikel 7, tweede lid van deze verordening en in lijn met artikel 91, tweede lid van de Provinciewet, bevoegd de geheimhouding op te heffen. Vanzelfsprekend kunnen provinciale statenleden wel inzage krijgen in de stukken etc., aangezien provinciale staten het oorspronkelijk bevoegde orgaan zijn.

Artikel 9. Vergaderfrequentie
De inhoud van dit artikel spreekt voor zich.

Artikel 10. Verantwoording
Provinciale staten hebben sinds de dualisering van het provinciebestuur een eigen secretaris gekregen, de griffier. Daarnaast hebben provinciale staten ook vaak een griffie ingericht om hem, zijn organen en de griffier te ondersteunen. Daardoor hebben provinciale staten er formeel een taak bij gekregen, de invulling van het werkgeverschap. Het is van belang dat provinciale staten inzicht krijgen en houden wat hieronder moet worden verstaan. De verantwoording door de werkgeverscommissie van haar werkzaamheden en bevindingen kan hieraan bijdragen. Ook uit het oogpunt dat het provinciale staten zijn die de arbeidsvoorwaardenregelingen vaststellen, waarop de werkgeverscommissie de personele besluiten baseert, is een belangrijk argument om deze verantwoording te regelen.

Artikelen 11, 12 en 13: Onvoorziene omstandigheden, Inwerkingtreding en Citeertitel
De inhoud van deze artikelen spreekt voor zich.

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 6 februari 2017

Onderwerp: aanwijzen lid Algemene Vergadering Interprovinciaal Overleg (IPO).

Kenmerk: 910082

Bijlagen:
- ontwerpbesluit

1. Inleiding.

Conform artikel 5, lid 2 van de op 14 november 2012 gewijzigde statuten van de vereniging Interprovinciaal Overleg (IPO) wijzen Provinciale Staten uit hun midden twee personen aan ter vertegenwoordiging van hun provincie in de Algemene Vergadering van het IPO.

2. Toelichting.

De Algemene Vergadering bestaat uit 24 leden die zijn voorgedragen door Provinciale Staten, twee Statenleden per provincie. De Algemene Vergadering voert de 'governance'-rol binnen de vereniging uit. De Algemene Vergadering benoemt het bestuur en keurt de Meerjarenagenda en de Jaarplannen alsmede het Jaarverslag en de Jaarrekening van het IPO goed.

De Algemene Vergadering komt ongeveer 4 à 5 keer per jaar bij elkaar, vaak aan het einde van de middag of begin van de avond in Den Haag of Utrecht en voorafgaand aan het jaarcongres.
PS heeft op 26 mei 2015 de volgende leden benoemd:

de heer A. Tekin (PvdA) en de heer M.C.A. Klein (ChristenUnie-SGP).

Met de benoeming van de heer A. Tekin (PvdA) als Gedeputeerde van de provincie Noord-Holland op 12 december 2016 (en het daaraan verbonden ingediende ontslag als Statenlid) ontstaat per 6 februari 2017 een vacature voor een lid in de Algemene Vergadering van het Interprovinciaal Overleg (IPO).

3. Voordracht.
Het presidium draagt mevrouw A.A.J. Jellema (PvdA) voor als kandidaat voor de vacature.

4. Financiering en communicatie.

Met de aanwijzing van de vertegenwoordigers in het IPO door uw Staten zijn geen kosten gemoeid. Het IPO en het nieuw aangewezen lid zullen in kennis worden gesteld van deze benoeming.

5. Proces en procedure.

Het aanwijzen van het lid geldt vanaf de datum van het aanwijzen tot en met het einde van deze Statenperiode (2019).

6. Voorstel.

Het Presidium stelt u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit .

Het Presidium,

J.W. Remkes, voorzitter

M. van Tilburg, griffier

Ontwerpbesluit

Nr. 1

Provinciale Staten van Noord-Holland;

Onderwerp: aanwijzen leden Algemene Vergadering Interprovinciaal Overleg;

gelet op artikel 5, lid 2 van de op 14 november 2012 gewijzigde statuten van de vereniging Interprovinciaal Overleg;

gelet op artikel 176 van de Provinciewet;

gelezen de voordracht van het Presidium van 26 mei 2015 en 6 februari 2017;

besluiten:

1. voor de resterende Statenperiode 2015-2019 ..... als lid aan te wijzen in de Algemene Vergadering van het Interprovinciaal Overleg;

2. de commissaris van de Koning te verzoeken ten aanzien van het onder 1 genoemde Statenlid een machtiging te verstrekken tot vertegenwoordiging namens de provincie Noord-Holland in de Algemene Ledenvergadering van het Interprovinciaal Overleg.

Haarlem, 6 februari 2017

Provinciale Staten van Noord-Holland,

, voorzitter

, statengriffier

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR Haarlem

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
dhr B.J. Jansen
AD/STAF

Telefoonnummer +31235144023
jansenb@noord-holland.nl

INGEKOMEN 21 DEC. 2016

Betreft: Kadernota Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2017-2020

Verzenddatum
21 DEC. 2016

Kenmerk
882647/882689

Uw kenmerk

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, over de Kadernota Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2017-2020.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris R.M. Bergkamp

voorzitter J.W. Remkes

2 bijlage(n)
- Voordracht
- Kadernota Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2017-2020

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 3030

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl

Provincie Noord-Holland

882647/882737

Kadernota Risicomanagement en Weerstandsvermogen

2017 - 2020

November 2016

Inhoudsopgave

1. INLEIDING 2

2. VISIE EN UITGANGSPUNTEN RISICOMANAGEMENT 4

2.1 VISIE 4
2.2 UITGANGSPUNTEN 4

3. HET SYSTEEM VAN RISICOMANAGEMENT VAN DE PROVINCIE NOORD-HOLLAND 6

3.1 BESCHRIJVING VAN DE SOORTEN DOELSTELLINGEN 6
STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN 6
BEDRIJFSDOELSTELLINGEN 7
RAPPORTAGEDOELSTELLINGEN 7
NALEVINGSDOELSTELLINGEN 7

4. ORGANISATIE VAN HET RISICOMANAGEMENT 10

5. PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEHEERSING BIJ DE BEGROTING EN REKENING 11

5.1 INLEIDING 11
5.2 WETTELIJK KADER 11
5.3 PROVINCIALE UITGANGSPUNTEN 11

BIJLAGE 1: BEGRIPPENLIJST 13

BIJLAGE 2: BEHEERSMAATREGELEN 15

BIJLAGE 3: WETTELIJK KADER VOOR DE PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEHEERSING 16

1. Inleiding

De provincie Noord-Holland streeft doelen na die samenhangen met haar wettelijke taken (Kompas 2020), de politieke ambities van Provinciale Staten en de bestuurlijke ambities van Gedeputeerde Staten. Het krachtenveld waarin de provincie opereert is continu in beweging en stelt steeds nieuwe, andere en meer stringente eisen waarop de provincie zal moeten inspelen als het gaat om (de formulering van) zijn doelstellingen en de wijze waarop deze worden gerealiseerd. Die voortdurende dynamiek biedt kansen voor de provincie, maar brengt ook risico's met zich mee. Risico's die het behalen van de provinciale doelstellingen in de weg staan. De provincie werkt daarom actief aan het in beeld brengen van juist die risico's, die het behalen van de provinciale doelstellingen kunnen belemmeren of verhinderen. Risicomanagement betekent daarbij het vinden van de juiste balans tussen het nemen van risico's en het beheersen van risico's en dus niet het volledig uitsluiten van risico's. Risicomanagement draait niet om het vermijden van risico's maar om het voorkomen van verrassingen.

Risicomanagement is een middel om de kwaliteit van de besluitvorming en de effectiviteit en efficiëntie van de bedrijfsvoering en projecten te vergroten. Wanneer provinciale risico's met belangrijke (financiële) consequenties zich daadwerkelijk voordoen, moet de provincie politiek kunnen verantwoorden dat op een afgewogen en bewuste manier aan risicomanagement is gewerkt en de juiste beheersmaatregelen zijn genomen.

Risicomanagement is daarmee een essentieel onderdeel van organisatiebeheersing en behoort tot het dagelijkse handelen. Managers zijn per definitie ook risicomanagers. Een adequaat systeem van risicomanagement en verdere versteviging ervan maakt onderdeel uit van de governance van de organisatie.

Versteviging van het risicomanagement is niet alleen voor de provincie Noord-Holland relevant, maar speelt in de hele maatschappij. In februari 2016 zijn voor het bedrijfsleven voorstellen voor de herziening van de Corporate Governance Code gepresenteerd, waarin risicomanagement en een verdere doorontwikkeling ervan een belangrijke plaats inneemt om de continuïteit van de organisatie te waarborgen.

De wijze waarop het risicomanagement binnen de provincie vorm wordt gegeven en de hiermee samenhangende provinciale kaders staan beschreven in deze kadernota. Volgens artikel 6.4 van de Financiële Verordening 2015 dient de kadernota over het risicomanagement en weerstandsvermogen één keer in de vier jaar geactualiseerd te worden. Deze nota treedt met terugwerkende kracht in werking per 1 januari 2017 en vervangt de kadernota Weerstandsvermogen en Risicomanagement uit 2012.

COSO-ERM

De provincie handhaaft het risicomanagementsysteem van COSO-ERM[1]. COSO-ERM is een breed geaccepteerd en integraal model voor het inrichten van risicomanagement in zowel de publieke als de private sector. Het gaat hierbij voornamelijk om de dialoog over risico's in relatie tot de doelstellingen van de provincie, aangezien de cultuur van een organisatie wezenlijk bijdraagt aan de effectiviteit van risicomanagement.

Ook de systematiek voor de bepaling van het weerstandsvermogen, waarbij gebruik gemaakt wordt van de Monte Carlo simulatiemethode, blijft ongewijzigd.

Nieuw ten opzichte van de Kadernota 2012 is de koppeling van het risicomanagementsysteem met de Nederlandse Code van Goed Openbaar Bestuur, waarin de beginselen van Goed Openbaar Bestuur staan beschreven. Een belangrijke component van COSO-ERM betreft de "Interne Omgeving", waarmee de houding en het gedrag van de interne organisatie wordt bedoeld, zoals de risicomanagementfilosofie, de risicobereidheid en de integriteit en de ethische waarden van

[1] COSO-ERM refereert naar de auteurs, Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission. Zie voor uitgebreide toelichting op het model: http://nl.wikipedia.org/wiki/COSO.

de organisatie. Een van de belangrijkste risico's in de publieke sector zijn de gedragsrisico's. Echt risicomanagement betekent daarom veel debatteren met mensen, gesprekken aangaan.

In control-statements

Een relevante maatschappelijke ontwikkeling is het afgeven van in control-statements. Zowel binnen de overheid als ook in de private sector zijn verschillende ontwikkelingen gaande op het gebied van in control-statements. In 2016 zijn in IPO/VNG verband door de werkgroep vernieuwing accountantscontrole gemeenten voorstellen gedaan om het college een mededeling te laten doen over de rechtmatige uitvoering van de begroting. Het college zou die voor het eerst over het boekjaar 2018 afgeven. Precieze vorm en inhoud van een dergelijke verklaring worden door de commissie BBV nader uitgewerkt. In de voorstellen voor de herziening van de Corporate Governance Code voor het bedrijfsleven wordt voorgesteld dat bedrijven jaarlijks een in control-statement in de jaarrekening dienen af te geven.

Een dergelijk statement kan gebruikt worden om inzicht te geven in de mate waarin processen worden beheerst zodanig dat redelijke zekerheid bestaat dat de doelen van de organisatie bereikt zullen worden. Daarmee kan een in control-statement beschouwd worden als de verantwoording van het uitgevoerde risicomanagement. De verantwoording over het gevoerde risicomanagement binnen de provincie Noord-Holland zal aansluiten op bovengenoemde ontwikkelingen.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft de visie op risicomanagement en de uitgangspunten van de provincie. De uitwerking hiervan voor het risicomanagementproces van de provincie wordt in hoofdstuk 3 behandeld. In hoofdstuk 4 wordt de organisatie van het risicomanagementproces behandeld, waarmee de rollen van PS, GS en de ambtelijke organisatie worden verduidelijkt. Hoofdstuk 5 gaat in op de wijze waarop door de provincie met de bepaling van het weerstandsvermogen wordt omgegaan. Daarin wordt de geactualiseerde regelgeving beschreven over de kengetallen over de (ontwikkeling van) het weerstandsvermogen, die met ingang van het herziene BBV per 2017 verplicht in begroting en jaarrekening dienen te worden opgenomen.

2. Visie en uitgangspunten risicomanagement

2.1 Visie

De Provincie Noord-Holland voert een verscheidenheid aan wettelijke en autonome taken uit. Daarbij ontwikkelt de provincie zich steeds meer naar een regie-organisatie, waardoor de provincie nieuwe risico's loopt, bijvoorbeeld in relatie tot partijen die taken uitvoeren in opdracht van de provincie. Voor het uitvoeren van deze taken hebben Provinciale Staten doelstellingen geformuleerd. Om de kans op het bereiken van deze doelstellingen zo groot mogelijk te laten zijn, is het van belang actief te anticiperen op kansen en risico's.

De visie ten aanzien het systeem voor risicomanagement is:

> *"De provincie Noord-Holland streeft naar het systematisch afwegen van risico's en kansen bij het realiseren van haar doelstellingen. Risicomanagement is daarmee onderdeel van het reguliere denken en doen. Het bewust verminderen, delen, vermijden of accepteren van risico's leidt tot het 'in control - zijn van de organisatie."*

Zoals reeds aangegeven draagt risicomanagement vanuit deze visie dus bij aan de doelrealisatie van de provincie. Praktisch vertaald betekent dit dat op basis van duidelijke doelstellingen risico's integraal beheerst worden, gebruikmakend van tijdige en volledige informatie en binnen door de PS gestelde kaders. Het resultaat is dat op zowel strategisch, tactisch als operationeel niveau binnen de provincie verantwoorde besluiten worden genomen onder de afweging van de risico's om de inhoudelijke doelen te bereiken en wordt periodiek verantwoording afgelegd over de wijze van risicomanagement in de betreffende rapportageperiode.

PS bepalen in dit verband welke risico's zij bereid zijn te nemen ter realisatie van de doelstellingen. Voor financiële risico's is de risicobereidheid laag. Dit betekent voor de bepaling van het weerstandsvermogen van de provincie dat er voor 99% zekerheid moet bestaan dat de aanwezige weerstandscapaciteit de risico's in de paragraaf weerstandsvermogen kan dekken. In hoofdstuk 5 wordt hier verder op ingegaan.

Vervolgens worden de interne risicobeheersings- en controlesystemen op een adequate wijze ontworpen, geïmplementeerd en onderhouden. De systemen worden geïntegreerd in de werkprocessen binnen de provincie en zijn, voor zover relevant, bekend bij alle niveaus binnen de provincie. Signalen of incidenten kunnen aanleiding geven om aanpassingen door te voeren.

Een gezonde cultuur van openheid en aanspreekbaarheid binnen de provincie is een belangrijke voorwaarde voor effectief risicomanagement. Concrete maatregelen die hiermee samenhangen zijn onder meer het vaststellen van gezamenlijke normen en waarden, het zetten en uitdragen van de juiste 'toon aan de top', het opstellen en het actief uitdragen van een integriteits- en gedragscode en het beschikken over een klokkenluidersregeling. Door middel van het gesprek wordt de bewustwording bij de medewerkers gerealiseerd. Deze kadernota dient hierbij te faciliteren.

2.2 Uitgangspunten

Bij de uitvoering van bovengenoemde visie en de inrichting van het risicomanagementsysteem zijn de volgende uitgangspunten relevant:

1. Binnen de provincie vindt risicomanagement plaats op basis van het referentiekader van COSO-ERM. Risico's worden hierdoor op een gestructureerde wijze beheerst doordat de volgende zeven generieke risicoprocesstappen worden doorlopen: risico-identificatie, risicoanalyse, risicobeheersing, risico-evaluatie, risicobehandeling, monitoring en (risico)communicatie. Hierbij is het volgende van belang:

a. Het proces van de bepaling van de risico's en beheersmaatregelen wordt door GS ingericht, gebaseerd op het COSO-ERM model. De eigenaarschap van het risico wordt zo laag mogelijk in de organisatie neergelegd. De control-functie draagt zorg voor de systemen van risicobeheersing ten behoeve van het Management Control Systeem;
b. Risico's worden via beheersmaatregelen afgedekt indien de kans en (soort) impact hiervoor aanleiding geven en als een kosten/batenanalyse aantoont dat dit economisch de meest gunstige optie is.
c. Risico informatie wordt onder verantwoordelijkheid van de risico-eigenaar in een bronsysteem geregistreerd, geactualiseerd en gearchiveerd, zodat deze informatie beschikbaar is voor bestuurlijke en managementinformatie-voorziening van de provincie.
d. De risico's worden periodiek gemonitord door middel van risicorapportages.
e. Risico's zonder financiële gevolgen maar met belangrijke imagoschade of andere politieke gevolgen worden eveneens gevolgd door het risicomanagementsysteem.
f. De risicovolwassenheid van de organisatie groeit door naar een situatie waarbij het voeren van risicomanagement op orde is en meerwaarde levert aan het realisatie van de doelrealisatie van de provincie.

2. Bij de inrichting van de processen van de provincie in de ambtelijke organisatie wordt de beginselen van Goed Openbaar Bestuur als referentiekader gehanteerd. Met deze beginselen, gepubliceerd door het ministerie van Binnenlandse Zaken (2009), wordt een beroep gedaan op de eigen verantwoordelijkheid van openbare besturen om een maatschappelijk verantwoorde invulling te geven aan de taken en verantwoordelijkheden in het openbaar bestuur.

3. Het systeem van risicomanagement van de provincie Noord-Holland

Voor het realiseren van de visie op risicomanagement van de provincie, richt de provincie een systeem van risicomanagement in op basis van het COSO-ERM-model. Dit model onderscheidt de volgende drie dimensies:

- Er is sprake van 4 soorten doelstellingen, die in paragraaf 3.1 nader worden toegelicht.
- Het risicomanagementproces gaat uit van 8 procescomponenten. De betekenis van de procescomponenten voor de provincie wordt uiteengezet in paragraaf 3.2.
- Het systeem heeft betrekking op de gehele organisatie. Alle onderdelen van de provinciale organisatie leveren hun bijdrage aan het risicomanagementproces, zoals wordt beschreven in hoofdstuk 4.

Deze drie dimensies worden als volgt met elkaar in verband gebracht:

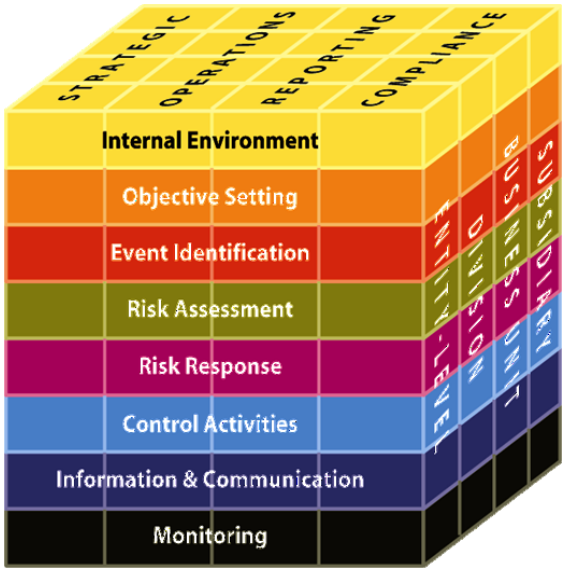

3.1 Beschrijving van de soorten doelstellingen

Binnen COSO-ERM worden vier soorten doelstellingen onderscheiden:

- Strategische doelstellingen;
- Bedrijfsdoelstellingen;
- Rapportagedoelstellingen;
- Nalevingsdoelstellingen.

Het onderscheid in soorten doelstellingen is van belang vanwege het verschil in beïnvloedbaarheid van de realisatie van de doelstellingen. Het behalen van strategische en bedrijfsdoelstellingen is aan externe invloeden onderhevig en ligt niet altijd in de macht van de provincie, dit in tegenstelling tot de rapportage- en nalevingsdoelstellingen. Hieronder wordt per soort doelstelling beschreven hoe de provincie hier invulling aan geeft.

Strategische doelstellingen

De strategische doelstellingen volgen uit de missie en visie van de provincie Noord-Holland. Deze zijn opgenomen in het coalitieakkoord, de kaderbrief, de programmabegroting (op basis van de doelenboom) en onderliggende beleidsplannen en worden bepaald door Provinciale Staten. Deze doelstellingen zijn vertaald op verschillende niveaus waarop de provincie werkzaam is, en worden doorvertaald in maatschappelijke, beleids- en operationele doelstellingen van de provincie. In de begroting en de jaarrekening is voor elk programma een paragraaf omgevingsfactoren opgenomen; bovendien bevat de begroting en jaarrekening een paragraaf

Weerstandsvermogen, waarin de factoren (risico's) die de doelrealisatie beïnvloeden zijn benoemd die mogelijk ten laste van het Weerstandsvermogen kunnen worden gebracht.

Bedrijfsdoelstellingen

Deze doelstellingen zijn gericht op een doeltreffend en doelmatig gebruik van middelen (geld, formatie, planning, huisvesting, enzovoort) om de strategische doelstellingen te behalen. De bedrijfsdoelstellingen zijn opgenomen in het concernjaarplan van de ambtelijke organisatie en de afgeleide directieplannen. De doelstellingen in de directieplannen worden nader gespecificeerd in de beschrijvingen van projecten en processen van de provincie. Hierbij dienen de beginselen van Goed Openbaar Bestuur als referentiekader (overeenkomstig het tweede uitgangspunt van deze kadernota).

Door middel van het Afsprakenkader Grote Projecten zijn tussen Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten afzonderlijke afspraken gemaakt gericht op de risicobeheersing van Grote Projecten. Dit zijn projecten die vanwege het grote politieke en/of maatschappelijke belang of risico, of vanwege een samenhang met andere grote projecten, en/of een financieel belang hebben groter dan € 100 miljoen door Gedeputeerde Staten en/of Provinciale Staten als zodanig worden aangemerkt.

Rapportagedoelstellingen

Deze doelstellingen hebben betrekking op de getrouwheid van rapportages, in het bijzonder die in de bestuurlijke planning- en control-cyclus. Deze rapportages (begroting, jaarverslag, rapportages over grote projecten, enzovoort) vormen een belangrijk instrument voor het besturen van de provincie. Fouten in rapportages zijn niet volledig uit te sluiten, maar behoren uitzondering te zijn. De kaders van de bestuurlijke planning en control-cyclus zijn vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten en de Financiële verordening Noord-Holland 2015. Provinciale Staten stellen in het controleprotocol voor de externe accountant tolerantiegrenzen vast ten aanzien van de financiële getrouwheid van de jaarrekening.

Nalevingsdoelstellingen

Deze doelstellingen gaan over het voldoen aan wet- en regelgeving door de provincie. De Provincie Noord-Holland heeft, als overheidsorganisatie, een voorbeeldfunctie bij het naleven van wet- en regelgeving. Wanneer het niet naleven van wet- en regelgeving, extern dan wel intern, tot onrechtmatige uitgaven heeft geleid, kan dit het imago van de provincie ernstig schaden. Overtredingen van wet- en regelgeving horen daarom voorkomen te worden. Provinciale Staten stellen in het controleprotocol voor de externe accountant tolerantiegrenzen ten aanzien van de financiële rechtmatigheid ofwel het niet naleven van wet- en regelgeving.

3.2 De procescomponenten van COSO-ERM-model

Zoals hiervoor aangegeven gaat het COSO-ERM-model uit van acht procescomponenten. Deze acht procescomponenten zijn:

1. Interne omgeving
2. Doelbepaling
3. Identificatie van de risico's
4. Risicovaststelling
5. Risicobehandeling
6. Beheersactiviteiten
7. Informatie en communicatie
8. Bewaking

In deze paragraaf wordt per procescomponent de betekenis voor de provincie kort toegelicht.

1. Interne omgeving

Met de Interne omgeving wordt de houding en het gedrag van de interne organisatie bedoeld, zoals de risicomanagementfilosofie, de risicobereidheid en de integriteit en de ethische waarden van de organisatie. De beginselen van Goed Openbaar Bestuur nemen daarbij een centrale plaats in; dit zijn de normen waaraan de interne omgeving gespiegeld kan worden. Dit heeft tot doel de om de weerbaarheid van de organisatie te vergroten. Weerbaarheid is het vermogen van de provincie om adequaat op gebeurtenissen in te spelen die de realisatie van doelstellingen verstoren. Dit betekent voor de provincie Noord-Holland het volgende:

- Het scheppen van randvoorwaarden in de organisatie en in de processen die een bijdrage leveren aan de weerbaarheid van de provincie.
- De inrichting van de processen in de ambtelijke organisatie wordt getoetst aan de beginselen van Goed Openbaar Bestuur.
- De provincie Noord-Holland zal bij het behalen van haar doelstellingen zoveel mogelijk (beheers)maatregelen treffen om het voordoen van risico's te voorkomen (risicobereidheid), uitgaande van een kosten/batenanalyse (zie uitgangspunt 2b, pagina 5).
- De provincie is transparant in de besluitvorming (in bestuursvoorstellen) en in de rapportages over risico's (zoals in de planning- en controlcyclus), ook waarvoor de provincie redelijkerwijs geen maatregelen kon treffen of die niet in de volle omvang te voorzien zijn.

2. Doelbepaling

Zonder doelstellingen geen risico's. In deze stap worden de doelstellingen van de provincie bepaald. In paragraaf 3.1 zijn de soorten risico's beschreven die COSO-ERM onderscheidt. Voor de provincie Noord-Holland geldt dat de doelstellingen in overeenstemming dienen te zijn met de (beperkte) risicobereidheid van de provincie.

3. Identificatie van gebeurtenissen

Bij deze derde COSO-ERM-component staat de identificatie van gebeurtenissen, die het behalen van doelstellingen positief dan wel negatief kunnen beïnvloeden, centraal. De nadruk bij deze kadernota ligt op de risico's.

Dit betekent voor de provincie Noord-Holland dat in de besluitvorming en de rapportages aangegeven wordt welke risico's mogelijk zijn, zoals:

- Beleidsrisico's
- Juridische risico's (aansprakelijkheid en claims)
- Risico's bedrijfsvoering (bijvoorbeeld in relatie tot Informatietechnologie)
- Financiële risico's
- Grondexploitatierisico's
- Risico's Verbonden Partijen
- Risico's van Grote Projecten

Deze opsomming is overigens niet limitatief.

4. Risicovaststelling

Bij risicovaststelling (fase 4 van COSO-ERM) wordt de kans van optreden en het effect (impact) van een risico zo goed mogelijk ingeschat door de risico-eigenaar.

Dit betekent voor de provincie Noord-Holland dat het risico wordt berekend als de kans x impact; voor de paragraaf Weerstandsvermogen wordt het totale risicoprofiel bepaald op basis van een Monte Carlo-simulatie.

5. Risicobehandeling

Dit is vijfde fase van het COSO-ERM-model. Als de kans van optreden en het effect is bepaald bij de risicovaststelling, dan hoort een beslissing te worden genomen over de gewenste behandeling

van het risico. De behandeling van het risico is afhankelijk van het mogelijke effect van de risico's op de doelstellingen; uit de omvang van het effect van het risico volgt de noodzaak of het wel/niet noodzakelijk is beheersmaatregelen te treffen. Daarbij is het volgens de uitgangspunten relevant dat een kosten/batenanalyse aantoont dat de betreffende maatregel economisch de meest gunstige optie is.

Voor de provincie Noord-Holland zijn er vier mogelijkheden voor de behandeling van risico's (de zogenaamde beheersmaatregelen) mogelijk. Deze zijn:

- Verzekeren. De provincie Noord-Holland beschikt over een verzekeringsportefeuille, waar bijvoorbeeld een aansprakelijkheids- en een CAR-verzekering (ten behoeve van infrastructurele projecten) onderdeel van uitmaken. De provincie stelt in de beleidsnotitie over Verzekeren vast onder welke voorwaarden verzekeren als beheersmaatregel van toepassing is.
- Vermijden. Een activiteit kan worden gestaakt;
- Accepteren. Bij een geringe impact kan het efficiënter zijn om het risico te accepteren en geen maatregelen te treffen;
- Verminderen, door het toepassen van beheersmaatregelen voor beperking van de kans van optreden en/of de hoogte van de impact.

6. Beheersactiviteiten

De beheersactiviteiten betreffen de handelingen, die worden uitgevoerd voor de behandeling van risico's.

Dit betekent dat de provincie Noord-Holland hard en soft controls hanteert voor de beheersing van haar activiteiten, projecten, systemen en processen. In bijlage 2 wordt nader ingegaan op deze hard en soft controls.

7. Informatie en communicatie

De zevende procescomponent gaat over het identificeren, verzamelen en verwerken van de informatie, die benodigd is bij de uitvoering van het risicomanagementproces.

Dit betekent voor de provincie Noord-Holland dat de informatievoorziening over de risicobeheersing dient te worden ingericht op de juiste niveaus (strategisch, tactisch, operationeel). Het aanwijzen van de risicoverantwoordelijke is hierbij essentieel. Hoofdstuk 4 gaat verder in op de organisatie van het risicomanagement bij de provincie.

De bestuurlijke planning & controlcyclus is hierbij gericht op het informeren over risicobeheersing op strategisch en tactisch niveau. De ambtelijke organisatie wordt bediend door middel van ambtelijke rapportages, zoals management- en projectrapportages. Er dient met medewerkers gecommuniceerd te worden over de gevolgen van hun activiteiten, bijvoorbeeld als onderdeel van de beoordelingscyclus van de medewerkers. Zij moeten zich bewust zijn van het belang en het effect van de activiteiten die zij uitvoeren, gericht op het behalen van de doelstellingen. Hiermee wordt tevens het lerend vermogen bevorderd.

8. Bewaking

De effectiviteit van de procescomponenten 1 tot en met 7 dient periodiek te worden gemonitord.

Dit betekent voor de provincie Noord-Holland dat de lijnorganisatie periodiek evaluatieonderzoeken laat uitvoeren en dat de control- en de auditfunctie onafhankelijke onderzoeken en audits uitvoert binnen de lijnorganisatie (vanuit de tweede en derde lijn, zie voor verdere toelichting hoofdstuk 4) op de uitvoering van het risicomanagement van de provincie. Door middel van de auditopvolging wordt PS geïnformeerd over de stand van zaken van de verbeteringsacties. Deze acties zullen resulteren in de verbetering van het risicomanagementsysteem en leiden tot een betere doelrealisatie.

4. Organisatie van het risicomanagement

Risicomanagement is een integrale verantwoordelijkheid van Gedeputeerde Staten. Gedeputeerde Staten dragen zorg voor het uitvoeren van de door Provinciale Staten vastgestelde kaders ofwel het bereiken van de doelstellingen van risicomanagement. Het betekent onder meer dat Gedeputeerde Staten verantwoordelijk zijn voor het signaleren van de risico's en de acties om deze te beheersen, zoals bij de besluitvorming over nieuw beleid. Dit betekent het volgende voor het strategische, tactische en operationele niveau binnen de provincie.

Strategisch (richten)

Op strategisch niveau beslissen Provinciale Staten over welke doelen en maatschappelijke effecten de provincie nastreeft. Hierbij hoort de vraag welke maatschappelijke risico's de provincie wil voorkomen met haar beleid en activiteiten en hoe realistisch doelstellingen en effecten zijn. Om ondanks alle onzekerheden die er zijn een goede afweging te kunnen maken is het van groot belang de risico's expliciet en zo volledig mogelijk in kaart te brengen en op hoofdlijnen in voorstellen te verwerken.

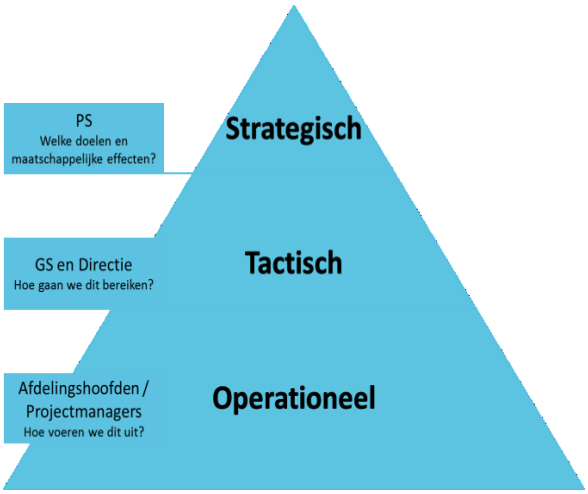

Tactisch (inrichten)

De vraag hoe de doelen en effecten van Provinciale Staten moeten worden bereikt is onderwerp van discussie op tactisch niveau; Gedeputeerde Staten en de directie voeren dit gesprek. Wanneer duidelijk is welk effect binnen welke kaders bereikt moet worden, is het zaak zo effectief en efficiënt mogelijk doelstellingen te bereiken en de organisatie hierop in te richten. Hierbij zijn alle verschillende activiteiten - ontwikkeling, beheer en ondersteuning - van groot belang. Ontwikkeling voor wat betreft de risico's van de uitvoering van het project of het beleid, beheer voor wat betreft de lange termijn instandhouding van de gekozen oplossingen en ondersteuning voor specifieke risico's op bijvoorbeeld financieel, juridisch, organisatorisch of personeel vlak. Het bewaken en uitwerken van de kaders die Provinciale Staten hebben gesteld voor risicomanagement ligt bij de concerncontroller, echter (het MT van) elke directie bepaalt zelf hoe zij intern invulling geeft aan deze kaders.

Operationeel (verrichten)

Op operationeel niveau gaat het om de vraag hoe het besluit van het bestuur het beste te realiseren is. Risicomanagement is vanuit de gedachte van integraal management een zaak van elke medewerker. De beheersing (ofwel control) is bij de provincie ingericht volgens het model van de 'Three lines of defense'. Volgens dit model is sprake van:

1. de eerste lijn, die gericht is op procesbeheersing vanuit integraal management. Risicomanagement is vanuit de gedachte van integraal management een zaak van alle hiërarchische niveaus van de organisatie;
2. de controlfunctie, die gericht is op systeembeheersing en betrouwbare informatieprocessen. De control-functie draagt zorg voor de systemen van risicobeheersing ten behoeve van het Management Control Systeem;
3. de internal audit gericht op toetsing en reflectie.

5. Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing bij de Begroting en Rekening

5.1 Inleiding

Voor het beoordelen van de robuustheid van de financiële positie is inzicht nodig in de omvang van de aanwezige en beschikbare weerstandscapaciteit en in de achtergronden van de risico's die de provincie loopt. De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de provincie beschikt om niet begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, op te vangen. Dit hoofdstuk gaat specifiek in op de financiële uitgangspunten en richtlijnen die gelden voor het aanhouden van weerstandsvermogen en het beheersen van risico's. Ten opzichte van de vorige kadernota zijn de volgende aanpassingen relevant:

- De nota is geactualiseerd voor de gewijzigde wetgeving, specifiek de naamgeving van de paragraaf en onderliggende nota en de verplichting te rapporteren over financiële kengetallen;
- Een nadere toelichting wordt gegeven wanneer risico's mee worden genomen in het weerstandsvermogen, wanneer risico's via een verzekering afgedekt worden en wanneer een voorziening gevormd moet worden. Het BBV is op dit punt in 2016 aangepast.

Het wettelijk kader voor weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt kort in paragraaf 5.2 vermeld. De hieruit voortvloeiende provinciale uitgangspunten komen in paragraaf 5.3 aan bod. Een nadere uitleg van de gehanteerde begrippen en een nadere uiteenzetting van het wettelijk- en provinciaal kader wordt gegeven in bijlage 3 bij deze kadernota.

5.2 Wettelijk kader

Het wettelijk kader voor de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing is beschreven in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Het BBV is voor dit onderwerp sinds de voorgaande kadernota uit 2012 tweemaal gewijzigd. De eerste wijziging heeft betrekking op een naamswijziging van de paragraaf Weerstandsvermogen. Vanaf 1 juni 2013 is deze gewijzigd in paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing'.

De tweede wijziging heeft betrekking op het verplicht opnemen van een aantal kengetallen in de paragraaf. Dit is in het BBV vastgelegd op 9 juli 2015 en in april 2016 aangepast in verband met de introductie van de geprognosticeerde begin- en eindbalans. Zie voor beide wijzigingen ook de toelichting in bijlage 3 bij deze kadernota.

Het BBV bepaalt dat beleidslijnen met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten in de begroting in afzonderlijke paragrafen worden weergegeven (artikel 9 BBV). Doel van de paragrafen is dat onderwerpen die versnipperd in de begroting staan, worden gebundeld in een beknopt overzicht. De risicoparagraaf was al verplicht volgens de Comptabiliteitsvoorschriften uit 1995, de voorloper van het BBV. Sinds de invoering van het BBV worden provincies ook geacht op basis van die risico's hun financiële weerstandsvermogen te berekenen. Risico's en weerstandscapaciteit kunnen zich op diverse plaatsen in de begroting bevinden. Het opstellen van de paragraaf is dan ook verplicht.

5.3 Provinciale uitgangspunten

Uitgaande van het wettelijke kader hanteert de provincie Noord-Holland de volgende uitgangspunten ten aanzien van het weerstandsvermogen, de weerstandscapaciteit en het opnemen van de verplichte kengetallen:

Ten aanzien van het Weerstandsvermogen:

1. Bij de begroting en bij de jaarstukken wordt jaarlijks het actuele structurele weerstandsvermogen en het actuele incidentele weerstandsvermogen berekend voor een periode van vier jaar respectievelijk voor een periode van één jaar,

2. Het incidentele weerstandsvermogen wordt berekend als de incidentele weerstandscapaciteit gedeeld door de hoogte van de ongedekte risico's over een periode van één jaar.
3. Het totale weerstandsvermogen wordt berekend als de totale weerstandscapaciteit gedeeld door de hoogte van de ongedekte risico's over een periode van vier jaar.

Ten aanzien van de Weerstandscapaciteit:

4. De incidentele beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de componenten Algemene reserve, de post onvoorzien en de stille reserves. Stille reserves worden alleen meegenomen als er een concrete intentie en/of mogelijkheid is de betreffende activa binnen één jaar te verkopen.
5. De structurele beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de onbenutte belastingcapaciteit (het verschil tussen de theoretische opbrengst op basis van het wettelijk vastgestelde maximumtarief en de opbrengst gebaseerd op het tarief van de provincie), de post onvoorzien en de begrotingsruimte.
6. De totale weerstandscapaciteit bestaat uit de incidentele beschikbare weerstandscapaciteit en de structurele beschikbare weerstandscapaciteit.
7. Bij de bepaling van de weerstandscapaciteit wordt uitgegaan van een zekerheidspercentage van 99% voor alle risico's. Een zekerheidspercentage van 99% wordt aangehouden om een grote mate van zekerheid in te bouwen om de risico's af te kunnen dekken.
8. Bovenstaande leidt tot het volgende: Indien het weerstandsvermogen hoger dan wel lager is dan 1, dan is de kans dat de totale weerstandscapaciteit toereikend is om financiële tegenvallers op te vangen hoger respectievelijk lager dan 99%.

Ten aanzien van de Risico's:

9. Voor de paragraaf Weerstandsvermogen wordt risico gedefinieerd als een kans op een onzekere, van buiten komende, gebeurtenis die een effect kan hebben op de organisatie, de programmadoelen en/of de financiële positie van de provincie Noord-Holland.
10. Voor opname van het risico in de berekening van het weerstandsvermogen geldt een minimale bruto omvang van € 100.000.
11. Voor het berekenen van de hoogte van de ongedekte risico's wordt een simulatiemethode op basis van de Monte Carlo methode gebruikt op basis van een modelmatige benadering van de werkelijkheid en wordt rekening gehouden met de gekozen risicobereidheid.
12. Risico's worden via een voorziening afgedekt als de kans van voordoen > 50%. Dit is aan de orde als er een verplichting bestaat, die leidt tot een uitstroom van middelen en waarvan de omvang is in te schatten.
13. Risico's worden via de weerstandcapaciteit afgedekt als de kans op voordoen =< 50%. Dit is aan de orde als het risico nog afwendbaar is en moeilijk te kwantificeren.

Ten aanzien van de Kengetallen:

14. Voor de afzonderlijke financiële kengetallen wordt geen normering toegepast. Omdat de kengetallen in hun onderlinge relatie moeten worden bezien in de beoordeling van de financiële positie zullen deze worden voorzien van een adequate toelichting.

Bijlage 1: Begrippenlijst

In deze bijlage wordt een toelichting gegeven op een aantal in de kadernota gehanteerde begrippen.

Algemene Reserve Afgezonderde vermogensbestanddelen voor zover die niet zijn bedoeld om fluctuaties in (exploitatie)kosten op te vangen (zie Reserve). De algemene Reserve heeft een algemeen karakter en is vrij aanwendbaar. Voor het gebruik is altijd expliciet een Provinciale Statenbesluit vereist..

Beheersmaatregel Een activiteit die zich op enige wijze richt op het elimineren, vermijden of verkleinen van de oorzaak of het gevolg van een ongewenste gebeurtenis. Het betreft een maatregel waarmee een risico wordt gewijzigd.

Effect Een afwijking ten opzichte van de verwachting.

Gebeurtenis Een voorval dat invloed heeft of kan hebben op het behalen van de beoogde doelstellingen van een organisatie.

Gevolg Het effect op de doelstelling dat voortvloeit uit het optreden van een gebeurtenis.

Kans De mogelijkheid dat een gebeurtenis zich voordoet uitgedrukt in een waarde tussen 0 en 1 of tussen de 0% en 100%.

Kwalitatieve risicoanalyse Een risicoanalyse waarbij de risico's op basis van een kwalitatieve beoordeling in volgorde van belangrijkheid worden gezet.

Kwantitatieve risicoanalyse Een risicoanalyse waarbij de omvang van de kans en van het gevolg van de risico's en onzekerheden kwantitatief, dus in getallen, worden geschat.

Maatregel Zie Beheersmaatregel.

Monte Carlo Simulatie een vorm van rekenkundige simulatie, op basis van statistische kansberekening, welke willekeurige waarden genereert voor onzekere variabelen om hiermee het model te simuleren.

Ongewenste gebeurtenis Een voorval dat negatieve invloed heeft of kan hebben op het behalen van de beoogde doelstellingen.

Onzekerheid Onbekendheid met de feitelijke en/of toekomstige situatie door het geheel of gedeeltelijk ontbreken van informatie over, inzicht in of kennis van een gebeurtenis, de gevolgen daarvan of de waarschijnlijkheid dat deze zich voordoet.

Oorzaak Een gebeurtenis of situatie die kan leiden tot het optreden van een ongewenste gebeurtenis.

Preventieve maatregel Een maatregel die als doel heeft om het risico vooraf te elimineren, vermijden of verkleinen. Zie ook beheersmaatregel.

Ratio Weerstandsvermogen De verhouding (ratio) tussen twee grootheden zijnde hier de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit. Zie Weerstandsvermogen Ratio.

Repressieve maatregel Een maatregel die als doel heeft om na het optreden van een ongewenste gebeurtenis alsnog de beoogde doelstellingen te realiseren.

Risico Een onzekere gebeurtenis kan leiden tot het afwijken van de gestelde doelstellingen en eisen. De zwaarte van het risico wordt bepaald door een combinatie van de waarschijnlijkheid dat een gebeurtenis plaatsvindt en de impact ervan op doelstellingen en eisen. Voor de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing is een risico een kans op een onzekere- van buiten komende- gebeurtenis die die een effect kan hebben op de organisatie, de programmadoelen en/of de financiële positie van provincie Noord-Holland.

Risicoanalyse Systematische inventarisatie en analyse gericht op het verkrijgen van de risico's die kunnen leiden tot een vooraf vastgestelde ongewenste gebeurtenis.

Risicobehandeling Proces waarmee een risico wordt aangepast door het risico te vermijden, over te dragen, te accepteren of te beheersen.

Risicobeoordeling Proces waarin de resultaten van een risicoanalyse worden vergeleken met risicocriteria om vast te stellen of het risico en/of de omvang ervan aanvaardbaar of tolereerbaar is. Het rangschikken van risico's door in absolute of relatieve zin de omvang te bepalen door de kans van optreden te vermenigvuldigen met het gevolg.

Risicobeschrijving Een beschrijving van een risico waarbij de bijzondere gebeurtenis of normale onzekerheid, de oorzaak ervan en het gevolg ervan zijn opgenomen.

Risicobereidheid Benadering van een organisatie bij de beoordeling en het uiteindelijk nastreven, behouden, nemen of vermijden van risico's.

Risico-identificatie Proces waarmee risico's worden opgespoord, herkend en beschreven.

Risicomatrix Een matrix waarin de kansklassen zijn uitgezet tegenover de gevolgklassen en die in een oogopslag inzicht verschaft in het risicoprofiel van het project of de organisatie.

Risicomanagement Het geheel aan activiteiten en maatregelen gericht op het expliciet en systematisch omgaan met en het beheersen van risico's.

Risicomanagementbeleid Verklaring van algemene bedoelingen en richting van een organisatie met betrekking tot risicomanagement.

Risicomanagementcyclus/risicomanagementproces Systematisch toepassing van beleidslijnen, procedures en werkwijzen op de activiteiten met betrekking tot communicatie, overleg, vaststelling van de context, en het identificeren, beoordelen, behandelen, monitoren en evalueren van risico's.

Risicoprofiel Een maat (kwalitatief of kwantitatief) voor het geheel aan risico's van het betreffende project, proces, programma of beleidstraject.

Weerstandscapaciteit Het geheel van geldmiddelen (zoals de Algemene reserve en onbenutte belastingcapaciteit) waaruit tegenvallers eventueel bekostigd kunnen worden, zonder dat de begroting en het beleid (direct) aangepast hoeven te worden.

Weerstandscapaciteit Benodigd Het geheel van geldmiddelen dat noodzakelijk c.q. vereist is om tegenvallers eventueel te kunnen bekostigen, zonder dat de begroting en het beleid (direct) aangepast hoeven te worden. Zie Weerstandscapaciteit & Benodigd Weerstandstandscapaciteit.

Weerstandscapaciteit Beschikbaar Het geheel van geldmiddelen dat ter beschikking staat c.q. voorhanden is waaruit tegenvallers eventueel bekostigd kunnen worden, zonder dat de begroting en het beleid (direct) aangepast hoeven te worden. Zie Weerstandscapaciteit & Benodigd Weerstandstandscapaciteit.

Weerstandscapaciteit Incidenteel Het vermogen om calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat dit invloed heeft op de hoogte van de voorzieningenniveaus van de programma's.

Weerstandscapaciteit Structureel Hiermee worden de middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de programma's.

Weerstandsvermogen Het weerstandsvermogen is de weerstandscapaciteit in relatie tot de risico's.

Weerstandsvermogen Ratio De verhouding (ratio) tussen twee grootheden zijnde hier de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit. Zie Ratio Weerstandsvermogen.

Bijlage 2: Beheersmaatregelen

In deze bijlage wordt een toelichting op de begrippen hard en soft controls.

De hard controls bestaan uit een of meerdere handelingen gericht op beheersing van risico's. Deze maatregelen kunnen risicogericht zijn (preventief van aard), dus gericht op het voorkomen van de gebeurtenis zelf, of gericht op het beperken van de *gevolgen* van een gebeurtenis (repressief). Beide soorten maatregelen worden hieronder nader toegelicht.

Risicogerichte beheersmaatregelen

Kenmerkend voor de risicogerichte beheersmaatregelen is dat zij de oorzaken van het risico aanpakken om daarmee te voorkomen dat het risico optreedt. Dit kan op twee manieren:

- Vermijden. Hierbij wordt de kans uitgesloten dat het risico optreedt. Bij een grote kans van optreden en een groot gevolg, is vermijden de meest geschikte beheersmaatregel, door te stoppen met de activiteit (als dit mogelijk is).
- Reduceren van de kans. Hierbij wordt de kans verminderd dat het risico optreedt. Bij een grote kans van optreden en een minder groot gevolg is reduceren de meest geschikte beheersmaatregel. Voorbeeld: door kosten nauwkeuriger te schatten, wordt de kans gereduceerd dat de werkelijke kosten afwijken.

Gevolggerichte beheersmaatregelen

Met gevolggerichte maatregelen worden de gevolgen van het risico bestreden. In sommige gevallen zijn de risico's zelf niet te beïnvloeden, maar wel de gevolgen ervan. Met dit type maatregel worden dan ook niet de *kans,* maar het *gevolg* beïnvloed. Hiervan kunnen twee maatregelen worden onderscheiden:

- Reduceren van het gevolg. Bij een beperkte kans van optreden en een groot gevolg is reduceren van het gevolg een goede beheersmaatregel. Voorbeeld: door een vast rentepercentage af te spreken, wordt het gevolg van renteveranderingen gereduceerd voor de betreffende periode.
- Overdragen. De gevolgen van het risico worden aan een andere partij overgedragen. Bij een beperkte kans van optreden en een groot gevolg is reduceren van het gevolg een goede beheersmaatregel. Voorbeeld: bij brand- en CAR-verzekeringen worden de gevolgen van risico's overgedragen naar de verzekeraar. Binnen de provincie is hiervoor een Loket Schade en Verzekeringen van het Concern Service Centrum ingericht die het beheer en uitvoering (bijvoorbeeld bij claims) rond verzekeringen uitvoert.

De controls gericht op cultuur en gedrag, de zgn. soft controls, zijn eveneens van groot belang voor de organisatie om in control te komen. Voorbeelden hiervan zijn 'toon aan de top', bevorderen van openheid over risico's en een regelmatige risicodialoog op alle niveaus van de organisatie.

Bijlage 3: Wettelijk kader voor de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

1 Wettelijk kader

Het wettelijk kader voor de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt gevormd door het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Het BBV is op dit onderwerp sinds de voorgaande kadernota uit 2012 tweemaal gewijzigd. De eerste wijziging heeft betrekking op een naamswijziging van de paragraaf Weerstandsvermogen. Vanaf 1 juni 2013 is deze gewijzigd in paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing'. De tweede wijziging heeft betrekking op het verplicht opnemen van een aantal kengetallen in de paragraaf. Dit is in het BBV bij vastgelegd in juli 2015 en in april 2016 aangepast in verband met de introductie van de geprognosticeerde begin- en eindbalans. Zie voor beide wijzigingen ook paragraaf 2.3 en 2.4 van deze bijlage.

Het BBV bepaalt dat beleidslijnen met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten in de begroting in afzonderlijke paragrafen worden weergegeven (artikel 9 BBV). Doel van de paragrafen is dat onderwerpen die versnipperd in de begroting staan, worden gebundeld in een beknopt overzicht. De risicoparagraaf was al verplicht volgens de Comptabiliteitsvoorschriften uit 1995, de voorloper van het BBV. Sinds de invoering van het BBV worden provincies ook geacht op basis van die risico's hun financiële weerstandsvermogen te berekenen. Risico's en weerstandscapaciteit kunnen zich op diverse plaatsen in de begroting bevinden. Het opstellen van de paragraaf in de begroting en de jaarrekening is dan ook verplicht.

BBV artikel 11

De paragraaf betreffende het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

a) De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.

b) Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

De paragraaf bevat ten minste:

a) Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit.

b) Een inventarisatie van de risico's.

c) Het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's.

d) Een kengetal voor:

   1a. netto schuldquote;

   1b. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;

   2. solvabiliteitsratio;

   3. grondexploitatie;

   4. structurele exploitatieruimte;

   5. belastingcapaciteit

e) Een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

1.1 Weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de provincie beschikt om niet begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, op te vangen.

De nota van toelichting van het BBV noemt elementen waarmee tegenvallers eventueel bekostigd kunnen worden zoals bijvoorbeeld de algemene reserve, maar ook de onbenutte belastingcapaciteit en de stille reserves. Daarnaast kunnen elementen als bestemmingsreserves en ruimte in de begroting, bijvoorbeeld via de post onvoorzien, als mogelijke elementen van de beschikbare weerstandscapaciteit worden beschouwd.

De weerstandscapaciteit wordt gesplitst in incidentele en structurele weerstandscapaciteit. Met incidentele weerstandscapaciteit wordt bedoeld het vermogen om calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van beleidstaken op het geldende niveau. Met structurele weerstandscapaciteit worden middelen bedoeld die in beginsel jaarlijks - dus niet tijdelijk of eenmalig - ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande beleidstaken.

1.2 Risico's

Voor de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing is een risico een kans op een onzekere- van buiten komende- gebeurtenis die een effect kan hebben op de organisatie, de programmadoelen of de financiële positie van provincie Noord-Holland. Risico's waarvoor al maatregelen in de begroting zijn genomen maken geen deel uit van de risico's in de paragraaf weerstandsvermogen. Ook risico's die op een andere manier zijn ondervangen zoals met een verzekering of een voorziening worden niet in de paragraaf opgenomen.

1.3 Risicobeheersing

Om het aspect risicobeheersing van de paragraaf Weerstandsvermogen beter tot uitdrukking te laten komen, is in de wijziging van het BBV in juni 2013 de naam van de paragraaf Weerstandsvermogen gewijzigd in Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Toelichting wijziging BBV

Uit de evaluatie blijkt dat de paragraaf Weerstandsvermogen voldoet aan een behoefte, maar ook dat raadsleden het lastig vinden om op basis van de verstrekte informatie in de paragraaf Weerstandsvermogen een goed beeld te vormen over de mate waarin het bestuur de mogelijke risico's onder controle heeft. De aandacht voor risicobeheersing is duidelijk toegenomen, de uitdaging is om deze paragraaf niet te laten uitmonden in een voornamelijk (reken)technische operatie. Een manier om hieraan tegemoet te komen is om bij onderwerpen waar risico's kunnen spelen inzicht te geven in mogelijke ontwikkelingen (scenario's), en welke (beleidsmatige) opties er zijn om mogelijke niet geraamde financiële consequenties zo goed mogelijk te beheersen mocht dat scenario zich gaan voordoen.

Waar voorheen dus volstond met een risico identificatie wordt nu ook meer aandacht gevraagd voor het formuleren van passende beheersingsmaatregelen. Deze wijziging illustreert dat het berekenen van de kans en impact van risico's subjectief is en dat risicobeleving plaats- en tijdgebonden is.

1.4 Kengetallen financiële positie

In 2014 heeft een door de VNG ingestelde commissie een rapport uitgebracht over de vernieuwing van het BBV. De commissie constateert dat veel stuurinformatie, nog steeds, technisch en complex is en doet in dat kader aanbevelingen voor het toepassen van specifieke kengetallen. Deze aanbeveling is door de wetgever overgenomen door aan artikel 11 BBV vijf verplichte kengetallen toe te voegen.

De financiële positie is het vermogen van de provincie in relatie tot de (meerjarige) exploitatie. Voor inzicht in de financiële positie zijn volgens BBV de volgende vragen van belang:

a) Sluit de begroting structureel: Worden structurele lasten gedekt door structurele baten?
b) Sluit de meerjarenraming: Gedurende drie jaar na het begrotingsjaar?
c) Hoe is de wendbaarheid van de begroting: Welke lasten kunnen worden gestopt?
d) Welke lasten kunnen stijgen terwijl deze stijging niet kan worden voorkomen?
e) Welke baten kunnen in geval van nood worden ingezet?

Lange tijd lag bij lagere overheden het accent uitsluitend op de begroting. Balans en vermogen speelden een ondergeschikte rol. De financiële positie van provincies wordt de laatste tijd steeds belangrijker door het streven naar houdbare overheidsfinanciën (terugdringen schuldenlast en voldoen aan het EMU- saldo), grotere druk op doelmatigheid en een toename van taken en samenwerkingspartners. Horizontale sturing maakt inzicht hierin van de Statenleden belangrijker.

De wetgever acht een algemene normering niet wenselijk omdat de kengetallen in samenhang moeten worden bezien en omdat het risicoprofiel van provincies onderling verschilt. Hoe de kengetallen in relatie tot de financiële positie moeten worden beoordeeld, is voorbehouden aan de provincie

Toevoeging BBV artikel 11

De paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing bevat ten minste:

Een kengetal voor de:

1a. netto schuldquote

1b. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

2. solvabiliteitsratio

3. grondexploitatie

3. structurele exploitatieruimte

5. belastingcapaciteit

e) een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Deze set aan kengetallen moet Provinciale Staten in staat stellen gemakkelijker inzicht te krijgen in de financiële positie onder andere door het vergroten van de vergelijkbaarheid tussen provincies.

Hieronder zal nader ingegaan worden hoe de verschillende kengetallen berekend moeten worden.

2 Nadere uitwerking kengetallen

2.1 Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de provincie ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossing op de exploitatie drukken.

Omdat bij leningen er onzekerheid kan ontstaan of ze allemaal terug worden betaald wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen, zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen is een ook wat dit betekent voor de schuldenlast.

1a. Netto schuldquote:

	Bij begroting	Rek t-2	Begr t-1	Begr t	Mjr t+1 t/m t+3
	Bij jaarrekening	Rek t-1	Begr t	Rek t	nvt
A.	Vaste schulden (art. 46 BBV)				
B.	Netto vlottende schuld (art. 48 BBV)				
C.	Overlopende passiva (art. 49 BBV)				
D.	Financiële vaste activa (art. 36 lid d, e en f) BBV)				
E.	Uitzettingen < 1 jaar (art. 39 BBV)				
F.	Liquide middelen (art. 40 BBV)				
G.	Overlopende activa (art. 40a BBV)				
H.	Totale baten (art. 17 lid c BBV (dus exclusief mutaties reserves)				
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H * 100%				

1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen:

	Bij begroting	Rek t-2	Begr t-1	Begr t	Mjr t+1 t/m t+3
	Bij jaarrekening	Rek t-1	Begr t	Rek t	nvt
A.	Vaste schulden (art. 46 BBV)				
B.	Netto vlottende schuld (art. 48 BBV)				
C.	Overlopende passiva (art. 49 BBV)				
D.	Financiële vaste activa (art. 36 lid b, c, d, e en f) BBV)				
E.	Uitzettingen < 1 jaar (art. 39 BBV)				
F.	Liquide middelen (art. 40 BBV)				

G.	Overlopende activa (art. 40a BBV)				
H.	Totale baten (art. 17 lid c BBV (dus exclusief mutaties reserves)				
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H * 100%				

2.2 Solvabilitetsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de provincie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een provincie bestaat volgens artikel 42 BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

	Bij begroting	Rek t-2	Begr t-1	Begr t	Mjr t+1 t/m t+3
	Bij jaarrekening	Rek t-1	Begr t	Rek t	nvt
A.	Eigen vermogen (art. 42 BBV)				
B.	Balanstotaal				
	Solvabiliteit (A/B) * 100%				

2.3. Grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van decentrale overheden (met name gemeenten). De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen. Omdat de provincie Noord-Holland geen exploitatie van gronden kent is dit kengetal niet relevant voor de provincie.

	Bij begroting	Rek t-2	Begr t-1	Begr t	Mjr t+1 t/m t+3
	Bij jaarrekening	Rek t-1	Begr t	Rek t	nvt
A.	Niet in exploitatie genomen bouwgronden (art. 38 lid a punt 1 BBV)				
B.	Bouwgronden in exploitatie				
C.	Totale baten				
	Grondexploitatie (A+B)/C * 100%				

2.4. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Voorbeelden van structurele

baten zijn de algemene uitkering uit het provinciefonds en eigen belastinginkomsten (motorrijtuitenbelasting). Bij structurele lasten zijn dat bijvoorbeeld de personeelslasten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. Het onderscheid tussen structureel en incidenteel is ook in een notitie van de commissie BBV vastgelegd en moet conform het BBV ook in de begroting en jaarstukken worden onderbouwd. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten (zie artikel 17 onderdeel c van het BBV = exclusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage. Om dit kengetal te relateren aan het overzicht van baten en lasten is het noodzakelijk om de volgende cijfers te presenteren:

	Bij begroting	Rek t-2	Begr t-1	Begr t	Mjr t+1 t/m t+3
	Bij jaarrekening	Rek t-1	Begr t	Rek t	nvt
A.	Totale structurele lasten				
B.	Totale structurele baten				
C.	Totale structurele toevoegingen aan de reserves				
D.	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves				
	Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/(E) * 100%				

2.5. Belastingcapaciteit: Opcenten

Een provincie heeft de mogelijkheid om het aantal opcenten te verhogen tot het maximaal te heffen aantal opcenten zoals dat door het Rijk wordt bepaald. De belastingcapaciteit van provincies wordt berekend door het aantal opcenten in jaar t (het begrotingsjaar) te vergelijken met het gemiddelde van het aantal opcenten van alle provincies in jaar t-1 (het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar) en uit te drukken in een percentage.

	Bij begroting	Rek t-2	Begr t-1	Begr t	Mjr t+1 t/m t+3
	Bij jaarrekening	Rek t-1	Begr t	Rek t	nvt
A.	Aantal opcenten motorrijtuigenbelasting				
B.	Landelijk gemiddelde aantal opcenten in een jaar er voor				
	Aantal opcenten tov landelijk gemiddelde in een jaar er voor (A/B) * 100%				

3 Provinciaal kader

3.1 Weerstandscapaciteit

Voor de provincie Noord-Holland bestaat de incidentele weerstandscapaciteit uit de volgende onderdelen:

- Algemene reserve;
- Post onvoorzien;
- Stille reserves

De algemene reserve is een vrij beschikbare reserve. Stille reserves bestaan uit het verschil tussen de verkoopwaarde van activa en de waarde waarvoor deze activa op de balans staan. In de berekening van de weerstandscapaciteit worden stille reserves niet meegenomen, tenzij er een concrete intentie en/of mogelijkheid is de betreffende activa binnen één jaar te verkopen.

De structurele weerstandscapaciteit bestaat is de capaciteit, die terugkerend kan worden ingezet om financiële tegenvallers op te vangen, en bestaat uit:

- Onbenutte belastingcapaciteit;
- Post onvoorzien in de jaren na het komende jaar;
- Begrotingsruimte

De onbenutte belastingcapaciteit is het verschil tussen de theoretische opbrengst op basis van het wettelijk vastgestelde maximumtarief en de opbrengst gebaseerd op het tarief van de provincie. De begrotingsruimte kan zowel een overschot als een tekort zijn.

De provincie Noord-Holland beziet het weerstandsvermogen en daarmee ook de weerstandscapaciteit over een periode van vier jaar. Omdat de structurele weerstandscapaciteit in het eerste jaar nog niet kan worden ingezet wordt de structurele weerstandscapaciteit berekend als de som van bovenstaande posten in de drie jaren volgend op het komend jaar op basis van de meerjarenraming.

De totale weerstandscapaciteit is de som van de incidentele weerstandscapaciteit en de structurele weerstandscapaciteit. In onderstaande tabel staat aangegeven hoe de totale weerstandscapaciteit wordt berekend op basis van de hiervoor omschreven rekenmethode met gebruikmaking van de gegevens uit de Begroting 2017.

Berekening weerstandscapaciteit (in miljoenen €)	**Begroting 2017**	**Raming 2018**	**Raming 2019**	**Raming 2020**	**Totaal**
Incidentele capaciteit					
Algemene reserve	86,50				86,50
Onvoorzien	0,10				0,10
Totaal incidentele capaciteit	**86,60**	-	-	-	**86,60**
Structurele capaciteit					
Onbenutte belastingcapaciteit		121,00	121,00	121,00	363,00
Onvoorzien		0,10	0,10	0,10	0,30
Meerjarenbegrotingsruimte		-	0,50	16,50	17,00
Totale structurele capaciteit	-	**121,10**	**121,60**	**137,60**	**380,30**
Totale weerstandscapaciteit					**466,89**

Figuur 1 Voorbeeldberekening weerstandscapaciteit (op basis van de Begroting 2017)

3.2 Aanwending weerstandscapaciteit

Wanneer risico's optreden of de provincie succesvol aansprakelijk wordt gesteld zal er betaald moeten worden door de provincie. In een dergelijk geval wordt de financiële positie van de provincie aangetast en moeten maatregelen worden getroffen om de gewenste situatie weer te bereiken, al dan niet op langere termijn. Het volgende is van toepassing met betrekking tot risicobeheer:

- Gedeputeerde Staten informeren Provinciale Staten over het zich voordoen van de risico's, inclusief de achtergronden;
- Gedeputeerde Staten stellen voor het risicobedrag ten laste van de algemene reserve te brengen, wanneer geen andere dekkingsmogelijkheden binnen het programma voorhanden zijn. Zie hiervoor ook de door GS vastgestelde budgetspelregels
- Indien de algemene reserve niet toereikend is, formuleren Gedeputeerde Staten een bezuinigingsvoorstel;
  Het weerstandsvermogen dient daarna weer op peil te worden gebracht. Gedeputeerde Staten voegen bij het voorstel aan Provinciale Staten een voorstel voor een herstelplan om dit mogelijk te maken.

3.3 Risico's

Voor de paragraaf Weerstandsvermogen is een risico een kans op een onzekere- van buiten komende- gebeurtenis die een effect kan hebben op de organisatie, de programmadoelen en/of de financiële positie van de provincie Noord-Holland. In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing worden alleen ongedekte risico's opgenomen. Ongedekte risico's zijn alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Het gaat hierbij om risico's met een effect van € 100.000 of meer.

Om de risico's te kunnen vergelijken met de totale weerstandscapaciteit worden deze beschouwd over een periode van vier jaar. Per risico wordt beoordeeld of dit eenmalig is of terugkerend. Indien een risico eenmalig is, worden het effect van het risico en de kans dat het risico optreedt in de komende vier jaar, geschat. Indien een risico terugkerend is, worden het effect van het risico en de frequentie van het optreden van het risico geschat. Hierdoor wordt bij een terugkerend risico de mogelijkheid dat een risico in een periode van vier jaar meerdere keren optreedt, meegenomen.

Voor het berekenen van het bedrag, dat het overzicht van ongedekte risico's weerspiegelt, wordt gebruik gemaakt van een simulatiemethode. In deze simulatiemethode wordt het zich wel of niet voordoen van alle risico's van de provincie met een computerprogramma 10.000 keer gesimuleerd. Een risico kan zich in de ene simulatie wel voordoen en in de andere niet. Het bedrag van de ongedekte risico's die zich voordoen, verschilt dan ook van simulatie tot simulatie.

Het resultaat van deze verzameling van simulaties geeft inzicht in het gehele gebied van mogelijke uitkomsten met een kansverdeling. De hoogte van de ongedekte risico's, die bij het bepalen van het weerstandsvermogen meegenomen worden, is het bedrag waarbij met 99% kans de som van de risico's maximaal dat bedrag is.

Risico's worden geïdentificeerd en ingedeeld in de volgende categorieën.

a) Juridische risico's
b) Beleidsrisico's
c) Bedrijfsvoeringsrisico's
d) Financieringsrisico's
e) Grondexploitatierisico's
f) Risico's verbonden partijen

Het juridische risico is het risico om aansprakelijk te worden gesteld en te worden geconfronteerd met een claim. Een claim hoeft niet financieel te zijn maar kan ook gericht zijn op een gewijzigd besluit of nieuw besluit van provinciaal bestuur.

Een beleidsrisico is een onzekerheid over beleidsmatige ontwikkelingen op het gebied van projecten of producten.

Een bedrijfsvoeringsrisico is een onzekerheid over ontwikkelingen in de bedrijfsvoering op het gebied van projecten of producten.

Financieringsrisico's kunnen zich voordoen in de financiering van de provincie zelf maar ook bij het door de provincie verstrekken van kapitaal, geldleningen en garanties aan derden.

Grondexploitatierisico's hangen samen met het voeren van een actief grondbeleid.

Risico's in verbonden partijen hangen samen met de eigendomsverhouding van de verbonden partij en de mate waarin de verbonden partij zelf reserves aanhoudt om risico's op te kunnen vangen.

3.3.1 Risico's via verzekering

Risico's kunnen worden afgedekt via verzekeringen. Hiervoor wordt gekozen als een kosten/batenanalyse aantoont dat dit economisch de meest gunstige optie is of als de expertise van een verzekeraar benodigd is.

3.3.2 Risico's via voorziening

Indien de kans dat een risico zich voordoet groter is dan 50% wordt een voorziening gevormd. Bij het inschatten van die kans is het van belang te realiseren dat het BBV eisen stelt aan de vorming van een voorziening. In artikel 44 BBV is bepaald wanneer voorzieningen moeten worden gevormd. Het gaat dan om verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, maar redelijkerwijs is te schatten dan wel om op de balansdatum bestaande risico's van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.

Hieruit zijn de volgende voorwaarden af te leiden:

a) Er bestaat een verplichting: in rechte afdwingbaar of vanwege gewekte verwachtingen.
b) Het is waarschijnlijk dat voor de afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen noodzakelijk is.
c) Er kan een betrouwbare schatting worden gemaakt van de omvang van de verplichting.

Als aan deze voorwaarden wordt voldaan, wordt de kans op voordoen dus groter dan 50%.

Een voorziening is niet aan de orde in een situatie van:

Nog afwendbaar risico:

Als de toekomstige uitgaven kunnen worden voorkomen door een handeling in de toekomst waardoor geen verplichting bestaat tot het doen van die uitgaven in de toekomst.

Niet kwantificeerbaar risico:

Als het bedrag waarvoor de verplichting kan worden afgewikkeld niet met voldoende betrouwbaarheid kan worden vastgesteld.

Als een voorziening wordt gevormd, gebeurt dat ter grootte van de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen, of de contante waarde van die uitgaven (art. 63, lid 7 BBV).

3.3.3 Risico's via weerstandsvermogen

Uitsluitend worden die risico's in de weerstand opgenomen die niet beheersbaar zijn in de zin van verzekerbaar of door een voorziening te ondervangen. De kans op voordoen is kleiner dan 50% in een situatie van:

Nog afwendbaar risico:

Als de toekomstige uitgaven kunnen worden voorkomen door een handeling in de toekomst waardoor geen verplichting bestaat tot het doen van die uitgaven in de toekomst.

Niet kwantificeerbaar risico:

Als het bedrag waarvoor de verplichting kan worden afgewikkeld niet met voldoende betrouwbaarheid kan worden vastgesteld. Voor opname van risico's in de berekening van het weerstandsvermogen geldt een minimum omvang van € 100.000.

3.4 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is het kengetal dat uitdrukt in welke mate de Provincie in staat is om met zijn financiële reserves de ongedekte risico's op te vangen.

Het totale weerstandsvermogen wordt berekend als de totale weerstandscapaciteit gedeeld door de hoogte van de ongedekte risico's over een periode van vier jaar. Met andere woorden, indien het totale weerstandsvermogen hoger dan wel lager is dan 1, dan is de totale weerstandscapaciteit groter respectievelijk kleiner dan de hoogte van de ongedekte risico's over een periode van vier jaar.

In relatie tot de risicobereidheid, die immers in de hoogte van de ongedekte risico's is besloten, betekent dit het volgende. Indien het totale weerstandsvermogen hoger dan wel lager is dan 1, dan is de kans dat de totale weerstandscapaciteit toereikend om financiële tegenvallers op te vangen over een periode van vier jaar hoger respectievelijk lager dan 99%.

Het incidentele weerstandsvermogen wordt berekend als de incidentele weerstandscapaciteit gedeeld door de hoogte van de ongedekte risico's over een periode van één jaar.

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 6 december 2016

Onderwerp: Kadernota Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2017-2020

Kenmerk: 882647

Bijlagen: Kadernota Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2017-2020

1. Inleiding

De Financiële Verordening 2015 van de provincie Noord-Holland bepaalt dat de provincie één keer in de vier jaar de kadernota over het risicomanagement en het weerstandsvermogen voor de provincie actualiseert. Artikel 11 van het BBV legt de provincie de verplichting op om in de paragraaf weerstandsvermogen van de begroting en jaarrekening een inventarisatie te geven van de risico's en van de weerstandscapaciteit en daarbij in te gaan op het beleid voor de beheersing hiervan.

De wijze waarop het risicomanagement en het omgaan met het weerstandsvermogen binnen de provincie vorm wordt gegeven en de hiermee samenhangende provinciale kaders staan beschreven in deze kadernota.

De kadernota Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2017-2020 treedt in werking per 1 januari 2017 en vervangt de kadernota Weerstandsvermogen en Risicomanagement uit 2012.

2. Inhoud Kadernota

Risicomanagement is een belangrijk middel om de kwaliteit van de besluitvorming en de effectiviteit en efficiëntie van projecten en bedrijfsvoering te vergroten; dit versterkt de weerbaarheid van de provincie. Risicomanagement is daarmee een essentieel onderdeel van organisatiebeheersing en behoort tot het dagelijkse handelen. Op deze manier heeft risicomanagement invloed op zorgvuldige besluitvorming. Rondom belangrijke dossiers zoals Pallas of Distriport, maar ook rondom kerntaken zoals het programma Groen.

Een adequaat systeem van risicomanagement en verdere versteviging ervan maakt onderdeel uit van de governance van de organisatie. Wanneer provinciale risico's met belangrijke (financiële) consequenties zich daadwerkelijk voordoen, moet de provincie kunnen verantwoorden dat op een afgewogen en bewuste manier risicomanagement is gehanteerd.

Bij risicomanagement gaat het vooral gaat om het ontwikkelen van een gemeenschappelijke taal, om het gesprek over risico's en over het creëren van bewustwording binnen de provincie. Daarbij dient rekening gehouden te worden met de karakteristieken van de betreffende processen. Daarbij behoort het niet alleen te gaan over de financiële risico's. Deze nota beoogt mede hierbij te faciliteren.

De provincie handhaaft het risicomanagementsysteem van COSO-ERM[1], aangezien dit model het ontwikkelen van een gemeenschappelijke taal bevordert. COSO-ERM is een breed geaccepteerd en integraal model voor het inrichten van risicomanagement in zowel de

[1] COSO-model refereert naar de auteurs, Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission. Zie voor uitgebreide toelichting op het model: http://nl.wikipedia.org/wiki/COSO.

publieke als de private sector. De kadernota beschrijft hoe COSO-ERM is uitgewerkt voor de provinciale organisatie.

Bovendien blijft de systematiek ongewijzigd voor de bepaling van het weerstandsvermogen, waarbij gebruik wordt gemaakt van de Monte Carlo-simulatiemethode.

Nieuw in deze kadernota

Nieuw ten opzichte van de Kadernota 2012 is de koppeling met de beginselen van Goed Openbaar Bestuur. De provincie beoogt door middel van het programma Koersen op Control inzicht te geven in de gewenste procesbeheersing op basis van deze beginselen, zodat redelijke zekerheid bestaat dat de doelen van de organisatie bereikt zullen worden. Deze beginselen hebben hiermee een nadrukkelijke relatie met risicomanagement. Over het programma Koersen op Control bent u geïnformeerd in de brief met kenmerk 595709/700088 van 29 oktober 2015.

De beginselen van Goed Openbaar Bestuur zijn op zichzelf niet nieuw. Het programma Koersen op Control beoogt evenwel het handelen van de provincie nadrukkelijker te toetsen aan deze beginselen. Dat betekent bijvoorbeeld dat in het kader van risicomanagement bij de inrichting van processen en het voorbereiden van besluitvorming expliciet rekening gehouden zal worden met de beginselen van Goed Openbaar Bestuur.

Een relevante maatschappelijke ontwikkeling is het afgeven van in control-statements. Zowel binnen de overheid als ook in de private sector zijn verschillende ontwikkelingen gaande op het gebied van in control-statements. In 2016 zijn in IPO/VNG verband door de werkgroep vernieuwing accountantscontrole gemeenten voorstellen gedaan om het college een mededeling te laten doen over de rechtmatige uitvoering van de begroting. Het college zou die voor het eerst over het boekjaar 2018 moeten gaan afgeven. In de voorstellen voor de herziening van de Corporate Governance Code voor het bedrijfsleven wordt voorgesteld dat bedrijven jaarlijks een in control-statement in de jaarrekening dienen af te geven.

Een dergelijk statement is bruikbaar om inzicht te geven in de mate waarin processen worden beheerst zodanig dat redelijke zekerheid bestaat dat de doelen van de organisatie bereikt zullen worden. Daarmee kan een in control-statement beschouwd worden als de verantwoording van het uitgevoerde risicomanagement. De verantwoording over het gevoerde risicomanagement binnen de provincie Noord-Holland zal aansluiten op bovengenoemde ontwikkelingen.

Een toevoeging ten opzichte van de vorige kadernota betreft de uiteenzetting over de organisatie van het risicomanagement in hoofdstuk 4, waarmee de rollen van PS, GS en de ambtelijke organisatie worden verduidelijkt. PS hebben hierbij een kaderstellende rol, GS richten risicomanagement in en de ambtelijke organisatie voert de noodzakelijke activiteiten uit.

In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de geactualiseerde regelgeving over de kengetallen over de (ontwikkeling van) het weerstandsvermogen, die met ingang van het nieuwe BBV per 1 januari 2017 verplicht in begroting en jaarrekening dienen te worden opgenomen.

3. Financiering, communicatie en (burger)participatie
Geen consequenties

4. Proces en procedure

De kadernota geldt voor de periode van 2017 tot en met 2020. De kaders voor het risicomanagement en het weerstandsvermogen worden verder doorontwikkeld door GS en de ambtelijke organisatie. In 2020 wordt de kadernota opnieuw geactualiseerd.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

J.W. Remkes, voorzitter

mw. mr. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 5

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 6 december 2016;

gelet op hetgeen daarover is voorgeschreven in de Financiële Verordening 2015;

besluiten:

de Kadernota Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2017-2020 vast te stellen.

Haarlem, 6 februari 2017

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, statengriffier

.

Provincie Noord-Holland

Advies aan Provinciale Staten

Tbv Statenvergadering d.d.	**06-02-2017**
Commissie	Mobiliteit & Financiën
Datum commissievergadering	**16-01-2017**

Uw contactpersoon
K. Mellema
AD/STG

Doorkiesnummer +31235144838
mellemak@noord-holland.nl

Onderwerp: **Voordracht Kadernota Risicomanagement en Weerstandsvermogen (VD-05).**

De commissie adviseert de voordracht Kadernota Risicomanagement en Weerstandsvermogen als hamerstuk te agenderen voor de PS-vergadering van 6 februari 2017.

Voor de behandeling van dit punt in de commissie M&F: zie onderstaand het uittreksel van het conceptverslag van de vergadering van de commissie M&F van 16 januari 2017.

5a. Voordracht Kadernota Risicomanagement en Weerstandsvermogen
De commissie heeft kennis genomen van het erratum.

Namens het CDA bedankt de heer **Heijnen**(CDA) Gedeputeerde Staten voor de herziening van de kadernota. Risico is niet te vermijden, maar verrassingen kunnen wel worden voorkomen.
Ondanks dat er sprake is van een tegengestelde trend als het gaat om 'control', juicht het CDA het toe dat Gedeputeerde Staten inzetten op eigen in control statements. Als het gaat om publiek geld moeten de risico's zoveel mogelijk worden beperkt.
De reserve is voldoende groot, evenals de ruimte in de onbenutte belastingcapaciteit. Al hoopt het CDA dat het laatste niet aangesproken hoeft te worden.
Het CDA kan van harte instemmen met de voordracht.

De heer **Den Uyl** (PvdA) vertelt dat de PvdA blij is dat er een update plaatsvindt. Voor de fractie is onduidelijk wat het materieel effect is. Tevens is de fractie benieuwd waaraan de aangekondigde in control statement bijdraagt. Het ontgaat de heer Den Uyl enigszins tot welke veranderingen en verbeteringen de herziene kadernota leidt. Hij heeft behoefte aan enige toelichting. Verder is geen reden om afstand te nemen van het stuk.

De heer **Yurdakul** (D66) zegt dat D66 hoopt dat de herziening verbeteringen met zich meebrengt. De fractie bedankt voor het risicomanagement.
Het aanwijzen van een risico-eigenaar binnen de organisatie is goed. D66 gaat er wel van uit dat Gedeputeerde Staten eindverantwoordelijk blijft.
Het vaststellen van een risico is een belangrijk moment. Wordt daarbij het vier-ogenprincipe toegepast?
De ingangsdatum van de herziene kadernota was 1 januari 2017. Waarom staat de voordracht nu pas op de agenda?

De heer **Ceder** (ChristenUnie-SGP) constateert dat de actualisatie van de kader wettelijk gezien eenmaal per vier jaar moet plaatsvinden. Opvallend is dat de nota al per 1januari jl. in werking is getreden. De heer Ceder verzoekt om voor de volgende Statenperiode van 2021-2025 de herziening van de kadernota tijdig te agenderen en te behandelen.
De fractie van ChristenUnie-SGP is positief over de inhoud van de kadernota. De koppeling met de beginselen van goed openbaar bestuur is een goede ontwikkeling.

De heer **Zoon** (PvdD) vindt het een goede zaak dat de kadernota is geactualiseerd. De herziening heeft geen communicatieve consequenties. De vraag is dan wel hoe Provinciale Staten worden meegenomen in het risicomanagement?
De indruk wordt gewekt dat er een verdiepingsslag plaatsvindt bij de besluitvorming. De komende tijd staan de nodige dure projecten op stapel. In het kader van het risicomanagement is het belangrijk om te focussen op deze dure projecten. Het risicomanagement zou geen financiële kosten met zich meebrengen. Kan dit nader worden verklaard?

Mevrouw **Pels** (GroenLinks) bedankt voor de actualisatie. Bij het onderdeel over het weerstandsvermogen en hoe dat wordt meegenomen in de begroting staat dat reserves benoemd worden. Bij de afgelopen behandeling van de begroting was er een vraag over TWIN-H en EXIN-H. Het duurde lange tijd voor de organisatie kon achterhalen hoe het daadwerkelijk zat met de reserves. Mevrouw Pels stelt voor om dit als apart punt mee te nemen in de Rekeningencommissie. De reserves en het weerstandsvermogen zouden nog meer inzichtelijk moeten worden gemaakt.

De heer **Leever** (ONH) complimenteert de opstellers van het voorliggende stuk.
Om de vier jaar wordt het risico van het weerstandsvermogen geactualiseerd. De fractie van ONH vindt dit een goed initiatief. Met de nota komt er een nieuwe koppeling met de beginselen van goed openbaar bestuur, dat weer verbonden is met het programma Koersen op control. Dit resulteert in de ontwikkeling van in control statements. Hoe een en ander er uit gaat zien, wordt volgens de voordracht uitgelicht in hoofdstuk 5 en 6 van de Kadernota. Hoofdstuk 6 ontbreekt echter in de Kadernota. Hoofdstuk 5 is niet duidelijk over wat er in de begroting van 2018 nieuw bij komt. De fractie heeft zodanig veel vertrouwen in de financiële stukken van de provincie, zodat een en ander in het najaar bij de begrotingsbehandeling wel duidelijk zal worden.

De heer **Van Straaten** (VVD) constateert dat er in de nota voldoende relevante ontwikkelingen in het denken over dit vakgebied zijn opgenomen. De VVD kan, met inachtneming van het erratum, instemmen met de voordracht.

De heer **Remkes** (Commissaris van de Koning) verwijst naar de inbreng van de heer Heijnen. “Risico’s zijn niet te voorkomen, verrassingen wel.” Dit geeft het heel treffend aan.
Het stuk ligt voor omdat in de financiële verordening staat aangegeven dat er iedere vier jaar een herijking van de Kadernota moet plaatsvinden. De materiële betekenis zegt veel meer iets over de wijze waarop besluitvormingsprocessen zijn ingericht. Daarin wordt onderkend welke risico’s er afgewogen moeten worden en welke risico’s er spelen. Af en toe worden bewust risico’s genomen. Als die bereidheid er niet is, dan leidt dat tot een volstrekte verlamming van het bestuur. De heer Remkes zou daar niet voor willen pleiten. Die risico’s moeten wel in kaart zijn gebracht. Als risico’s zich voordoen, of omgezet worden in daadwerkelijke tegenvallers, hoe is dan het financiële vermogen om de risico’s op te vangen? Provinciale Staten stellen met de Kadernota de kaders vast. De nota is maatgevend voor de wijze waarop er ambtelijk geacteerd wordt en hoe ambtelijk de besluitvorming wordt ingericht.
De beleidsvoorbereiding is er in zijn algemeenheid op gericht dat meerdere ogen naar stukken kijken.
Bij grote besluitvormingen komen de stukken die in Gedeputeerde Staten komen ook onder ogen van de concerncontroller wanneer het gaat om financiële effecten groter dan vijf miljoen euro. Ook kijken de financiële en juridische afdeling naar de betreffende stukken.
Voor het nageslacht zal worden doorgegeven dat het volgende college van Gedeputeerde Staten er voor heeft te zorgen dat de hernieuwde kadernota uiterlijk in december 2020 aan Provinciale Staten wordt voorgelegd.
De stukken met betrekking tot de begroting 2018 moeten worden beoordeeld of ze aan de Kadernota voldoen. Het accent ligt op de discussie over de jaarrekening. Daar zal één en ander voldoende inzichtelijk moeten zijn, zoals alle moderne inzichten die aan dit soort vraagstukken worden gesteld.
De herziening heeft geen communicatieve consequenties. De nota is maatgevend voor het ambtelijk acteren. Er zal ambtelijke uitvoering aan het stuk moeten worden gegeven. Als een risico echt actueel wordt dan er natuurlijk wel communicatieve consequenties.
De uitvoering van de nota is integraal onderdeel van de ambtelijke werkwijze. Dat is ook de reden waarom staat aangegeven dat er geen financiële consequenties zijn.

Tweede termijn:

De heer **Leever** (ONH) kreeg geen reactie op zijn opmerking over de hoofdstukken 5 en 6.

De heer **Remkes** (Commissaris van de Koning) legt uit dat hoofdstuk 5, hoofdstuk 4 moet zijn. Hoofdstuk 6 moet zijn: hoofdstuk 5.

De **voorzitter** constateert dat de toezegging is gedaan dat bij de volgende herijking van de nota de besluitvorming uiterlijk in december 2020 zal plaatsvinden.

De voordracht kan als hamerstuk worden doorgeleid naar Provinciale Staten.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR Haarlem

INGEKOMEN 22 DEC. 2016

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
mw C.E. Dijkstra
BEL/OMB

Telefoonnummer +31235144710
dijkstrac@noord-holland.nl

Verzenddatum

22 DEC. 2016

Kenmerk
887188-887204

Uw kenmerk

Betreft: Vaststelling Provinciale Milieuverordening tranche 10

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, over de wijziging van de provinciale milieuverordening tranche 10

De wijziging betreft een verbod op het ontgassen tijdens de vaart van restladingdampen van benzeen en sterk benzeenhoudende koolwaterstoffen (>10% benzeen) vanuit een ladingtank van een binnenschip op een vaarweg. Daarnaast bevat dit besluit de mogelijkheid voor Gedeputeerde Staten andere stoffen onder het ontgassingsverbod te brengen. Met dit besluit wordt aangesloten bij overeenkomstige regelingen van de provincies Noord-Brabant, Zuid-Holland en Utrecht en de regelingen zoals die nu opgesteld worden door de provincies Gelderland en Zeeland.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
R.M. Bergkamp

voorzitter
J.W. Remkes

3 bijlage(n)
- 1. voordracht en ontwerp besluit
- 2. Nota van beantwoording
- 3. integrale versie PMV inclusief tranche 10

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 3030

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl

Nota van Beantwoording Ontwerp Wijziging Provinciale Milieuverordening tranche 10

1. Inleiding

Op 5 juli 2016 heeft Gedeputeerde Staten het ontwerp besluit tot wijziging van de PMV vastgesteld. Het ontwerpbesluit heeft van 30 september tot en met 11 november 2016 ter inzage gelegen. In deze periode is een zienswijze ontvangen. In deze Nota van Beantwoording kunt u de samenvattingen van deze zienswijzen en onze reactie hierop lezen.

2. Beantwoording zienswijze

Indiener	Samenvatting inhoud zienswijze	Reactie	Aanpassing ontwerp-besluit tot gevolg
ORAM i.	De indiener wijst erop dat veiligheid voorop staat en dat daarom schadelijke emissies, hinder en milieubelasting dienen zoveel mogelijk voorkomen moet worden. Met de andere stakeholders delen zij de mening dat een wettelijk beperking op het ontgassen onvermijdelijk is. Een gefaseerde aanpak, die allereerst inzet op benzeenhoudende dampen, is daarbij voor hen de juiste weg. Bij het ontgassen van andere stoffen zou volgens de indiener de giftigheid en de milieubelasting bepalend moeten zijn voor de wijze van uitfasering.	Wij stellen vast dat de noodzaak van het tegengaan van het ontgassen van benzeen en benzeenhoudende koolwaterstoffen in de atmosfeer, vanwege de aard van de eigenschappen daarvan, in deze zienswijze wordt onderschreven. De voorliggende wijziging van verordening betreft een verbod op benzeenhoudende dampen. De uitfasering van andere stoffen is bij deze wijziging niet aan de orde. Als op termijn het verbod wordt uitgebreid zal de selectie van stoffen gebaseerd zijn op drie aspecten: 1) aansluiting bij landelijke of Europese wet- en regelgeving (level playing field), de milieu-impact van stoffen (giftigheid en omvang) en technische uitvoerbaarheid	geen
ORAM ii.	Die indiener pleit ervoor dat er voldoende ontgassingscapaciteit beschikbaar zou moet zijn, als alternatief voor het varend ontgassen. Daarbij zou volgens de indiener eerst deze capaciteit gerealiseerd moeten worden, daarna pas zou het verbod in moeten gaan. Voorkomen moet worden dat een gedoogsituatie ontstaat waarin bedrijven in overtreding zijn doordat het ontgassen in de praktijk niet mogelijk blijkt, bijvoorbeeld door het ontbreken en/of te beperkt beschikbaar zijn van ontgassingscapaciteit. Bij het terugdringen van het ontgassen moet voldoende oog zijn voor de technische, logistieke en economische consequenties; welke technieken zijn beschikbaar,	Wij onderschrijven het belang van de beschikbaarheid van voldoende ontgassingscapaciteit. De totstandkoming van een sluitend netwerk voor alternatieven voor het ontgassen en een adequate omgang met de gevolgen van dit ontgassingsverbod, beschouwen wij primair als een verantwoordelijkheid voor de betrokken partijen in de markt. Onze verwachting is dat partijen niet in de (ontgassings)markt zullen stappen, zolang er geen verbod van kracht is. Concurreren met gratis ontgassen is immers zinloos. Daarom zullen wij niet wachten met de invoering van een verbod, totdat er een ontgassingsinstallatie beschikbaar is in de Amsterdamse haven. Wel willen wij als overheid bij de invoering van een verbod, het tot stand komen van voldoende ontgassingscapaciteit in de regio faciliteren	geen

	hoeveel capaciteit is nodig en wie gaat het betalen.	en de betrokken partijen de tijd bieden om alternatieven voor het ontgassen te realiseren. Daarom hebben wij twee sporen uitgezet. Vanuit onze Uitvoeringsregeling Duurzame Zeehavens hebben wij €477.000 beschikbaar gesteld voor het realiseren van een ontgassingsinstallatie in de Amsterdamse haven. Daarnaast zullen wij in ons uitvoeringsbeleid een overgangstermijn instellen zodat tijd en ruimte wordt geboden om aan de eisen te voldoen.	
ORAM iii.	De indiener maakt kenbaar grote waarde te hechten aan een *level playing field*, nationaal maar vooral ook internationaal. Het is absoluut noodzakelijk dat het Ministerie van Infrastructuur en Milieu prioriteit geeft aan het versneld invoeren van een uniforme regeling voor de hele Europese binnenvaart.	Wij onderschrijven de oproep van de indiener aan het Ministerie van Infrastructuur en Milieu om prioriteit te geven aan het versneld invoeren van een uniforme regeling voor de hele Europese binnenvaart. Wij zijn van menig dat de invoering van een regionaal ontgassingsverbod hieraan bijdraagt.	geen

Bijlage 3

Integrale tekst na wijziging van de Provinciale Milieuverordening Noord-Holland na wijziging (tranche 10)

Inhoudsopgave

HOOFDSTUK 1. ALGEMEEN
HOOFDSTUK 2. INSPRAAK
HOOFDSTUK 3. ALGEMEEN PROVINCIAAL MILIEUBELEID
HOOFDSTUK 4. VOORKOMEN OF BEPERKEN VAN GELUIDHINDER
HOOFDSTUK 5. GRONDWATERBESCHERMING MET HET OOG OP DE WATERWINNING
HOOFDSTUK 6. BESCHERMING AARDKUNDIGE MONUMENTEN
HOOFDSTUK 7. BODEMSANERING
HOOFDSTUK 7a ONTGASSEN
HOOFDSTUK 8. AANWIJZING INDUSTRIETERREINEN VAN REGIONAAL BELANG
HOOFDSTUK 9. ONTHEFFINGEN
HOOFDSTUK 10. VERGOEDING VAN KOSTEN EN SCHADE
HOOFDSTUK 11. HANDHAVING
HOOFDSTUK 12. OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

HOOFDSTUK 1. ALGEMEEN

Artikel 1.1 (begripsbepaling)
In deze verordening wordt verstaan onder:
a. de wet: de Wet milieubeheer;
b. provinciaal milieubeleidsplan: het provinciaal milieubeleidsplan als bedoeld in artikel 4.9 van de wet;
c. provinciaal milieuprogramma: het provinciale milieuprogramma als bedoeld in artikel 4.14 van de wet;
d. Milieubeschermingsgebieden: gebieden waarin de kwaliteit van een of meerdere milieuaspecten bijzondere bescherming behoeft en die als zodanig zijn aangewezen in artikel 4.1.2, 5.1.2 en 6.1 van deze verordening. De aanwijzing geschiedt ter bescherming van het milieu en in het bijzonder ter bescherming van de belangen als aangeduid in hoofdstuk 4, 5 en 6;

Artikel 1.2 (kaarten)
De kaarten genoemd in
a. artikel 4.1.2, aanwijzing stiltegebieden;
b. artikel 5.1.2, aanwijzing beschermingsgebieden met het oog op de waterwinning;
c. artikel 6.1, aanwijzing aardkundige monumenten;
worden op elektronische wijze bekendgemaakt.

HOOFDSTUK 2. INSPRAAK

Artikel 2.1 (inspraak)

1. De in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht geregelde procedure is van toepassing op de voorbereiding van:
   a. een provinciaal milieubeleidsplan;
   b. de wijziging van een provinciaal milieubeleidsplan;
   c. een provinciaal milieuprogramma;
   d. een wijziging van de provinciale milieuverordening.
2. De terinzagelegging geschiedt tevens ter secretarie van de in de provincie gelegen gemeenten.
3. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op de voorbereiding van een besluit als bedoeld in het eerste lid, onder d, indien dit besluit geen wijzigingen van beleidsinhoudelijke aard bevat.

HOOFDSTUK 3. ALGEMEEN PROVINCIAAL MILIEUBELEID

Titel 3.1 - Ontheffing rioleringsplicht

Artikel 3.1.1

1. De aanvraag om ontheffing als bedoeld in artikel 10.33, derde lid van de wet wordt in vijfvoud ingediend.
2. De aanvraag bevat ten minste de volgende gegevens en bescheiden:
   a. het gemeentelijk rioleringsplan bedoeld in artikel 4.22 van de wet of, indien het plan nog niet is vastgesteld, een overzicht van de aanwezige voorzieningen en de overige gegevens, bedoeld in artikel 4.22, tweede lid van de wet, voor dat deel van de gemeente waarop de aanvraag om ontheffing betrekking heeft;
   b. een overzicht van de lozingssituatie in dat deel van de gemeente waarop de aanvraag om ontheffing betrekking heeft;
   c. de gevolgen voor het milieu wanneer geen voorzieningen voor de inzameling en het transport van afvalwater worden getroffen;
   d. alternatieve voorzieningen voor verwerking van het afvalwater van desbetreffende percelen;
   e. indien over het voornemen van de gemeente tot het achterwege laten van de voorzieningen overleg is gevoerd met de betrokken beheerder als bedoeld in artikel 1.1 van de Waterwet: de resultaten van dat overleg.

Artikel 3.1.2

1. Op de voorbereiding van een beschikking op de aanvraag om ontheffing als bedoeld in artikel 10.33, derde lid, van de wet, is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing, met dien verstande dat
   a. het ontwerpbesluit en de stukken die redelijkerwijs nodig zijn voor de beoordeling van het ontwerp eveneens ter inzage liggen ten kantore van de betrokken gemeente; en
   b. een ieder zijn zienswijze bij gedeputeerde staten kan indienen.
2. Gedeputeerde staten stellen de betrokken beheerder als bedoeld in artikel 1.1 van de Waterwet, in de gelegenheid advies uit te brengen met betrekking tot de aanvraag tot vrijstelling en het daarop te nemen besluit.

Titel 3.2 - Gebruik van na 1996 gesloten stortplaatsen

Artikel 3.2.1

Deze titel is uitsluitend van toepassing op de door gedeputeerde staten aangewezen gesloten stortplaatsen.

Artikel 3.2.2

In deze titel wordt verstaan onder:

a. gesloten stortplaats: een stortplaats als bedoeld in artikel 8.47, eerste lid, onder b, van de wet;
b. nazorgvoorzieningen: de voorzieningen ter bescherming van het milieu, bedoeld in artikel 8.49, eerste en tweede lid, van de wet;
c. Werk: een werk als bedoeld in artikel 1 Besluit bodemkwaliteit.

Artikel 3.2.3

1. Het is verboden in, op, onder of over een plaats waar de in artikel 8.49 van de wet bedoelde zorg met betrekking tot een gesloten stortplaats wordt uitgevoerd:
   a. werken te maken of te behouden;
   b. stoffen of voorwerpen, niet zijnde afvalstoffen, te storten, te plaatsen of neer te leggen, of deze te laten staan of liggen;

c. andere dan de onder a of b bedoelde handelingen te verrichten indien die handelingen de uitvoering van de maatregelen, bedoeld in artikel 8.49, eerste lid, van de wet, kunnen belemmeren, dan wel de nazorgvoorzieningen kunnen beschadigen.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op:
   a. het treffen van maatregelen als bedoeld in artikel 8.49 van de wet;
   b. handelingen die betrekking hebben op het oprichten, veranderen of in werking hebben van een inrichting of op het veranderen van de werking daarvan.

Artikel 3.2.4

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van het in artikel 3.2.3, eerste lid, gestelde verbod indien het belang dat de gesloten stortplaats geen nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaakt, zich daartegen niet verzet.
2. Aan een ontheffing kunnen in ieder geval voorschriften worden verbonden die tot doel hebben:
   a. de bereikbaarheid van de nazorgvoorzieningen te garanderen;
   b. aantasting van de nazorgvoorzieningen te voorkomen;
   c. te voorkomen dat de uitvoering van maatregelen, bedoeld in artikel 8.49, eerste lid van de wet anderszins wordt belemmerd.
3. Het eerste en het tweede lid zijn van overeenkomstige toepassing op een omgevingsvergunning, als bedoeld in artikel 2.1 en artikel 2.2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

Artikel 3.2.5

1. De aanvraag voor de ontheffing, bedoeld in artikel 3.2.4, wordt in vijfvoud bij gedeputeerde staten ingediend.
2. In de aanvraag worden, onverminderd het bepaald in artikel 4:2 van de Algemene wet bestuursrecht, de volgende gegevens vermeld:
   a. het voorgenomen gebruik van de gesloten stortplaats en van het grondgebied waarin nazorgvoorzieningen zijn gelegen;
   b. het adres, de kadastrale aanduiding en een kadastrale kaart, die uiterlijk drie maanden voor de aanvraag van de ontheffing door het kadaster is afgegeven, waarop het grondgebied van het voorgenomen gebruik als bedoeld onder a is aangegeven;
   c. de naam en het adres van een ieder die een zakelijk of een persoonlijk recht heeft op het grondgebied bedoeld onder b;
   d. een overzicht van de benodigde vergunningen, meldingen en toestemmingen om het voorgenomen gebruik te kunnen realiseren;
   e. de maatregelen die worden getroffen om:
      i. de bereikbaarheid van de nazorgvoorzieningen te garanderen;
      ii. aantasting van de nazorgvoorzieningen te voorkomen;
      iii. anderszins de uitvoering van de nazorg niet te belemmeren;
   f. de wijze van evaluatie van en rapportage over de uitvoering van de onder e bedoelde maatregelen.

Artikel 3.2.6

1. Afvalzorg Bodemservice B.V. geniet een uitsluitend recht als bedoeld in onderdeel a van artikel 2.24 van de Aanbestedingswet (2012) met betrekking tot de uitvoering van nazorgmaatregelen ter zake van op of na 1 september 1996 gesloten stortplaatsen.
2. Na afgifte van een verklaring van gedeputeerde staten tot sluiting van een stortplaats als bedoeld in de wet wordt de provincie verantwoordelijk voor de uitvoering van de nazorgmaatregelen van deze stortplaats. Deze nazorgmaatregelen worden onder voorwaarden opgedragen aan Afvalzorg Bodemservice B.V.

H4 Voorkomen of beperken van geluidhinder

Titel 4.1 - Algemene bepalingen

Artikel 4.1.1 (begripsbepaling)

In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:

a. toestel en motorvoertuig: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1 van de Wet geluidhinder;
b. openbare weg: weg als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel b, van de Wegenverkeerswet 1994, met uitzondering van die wegen die alleen openstaan voor voetgangers of fietsers;
c. gebouw: gebouw als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel c, van de Woningwet;
d. gehandicaptenvoertuig: een gehandicaptenvoertuig als bedoeld in artikel 1.1 van de Regeling voertuigen;
e. schip: schip als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel b, van de Scheepvaartverkeerswet;
f. waterscooter: waterscooter als bedoeld in artikel 1.01, onder A, onder 18°, van het Binnenvaartpolitiereglement;
g. luchtvaartuig: luchtvaartuig als bedoeld in artikel 21 van het Besluit burgerluchthavens.

Artikel 4.1.2 (aanwijzing stiltegebieden)

1. Als gebieden waarvoor regels gelden voor het voorkomen of beperken van geluidhinder, zogenaamde stiltegebieden, zijn aangewezen:
    1. De Slufter;
    2. Texel-Oost;
    3. Waddenzeegebied;
    4. Texel-West
    5. Hooge Berg;
    6. Wieringen-Noord;
    7. Wieringen-Zuid;
    8. Robbenoordbosch;
    9. Wieringermeer-Noord;
    10. Amstelmeer;
    11. Het Zwanenwater;
    12. Petten;
    13. het Grootslag-Oost;
    14. De Weere;
    15. Schoorlse duinen;
    16. Het Grootslag-West;
    17. Weidegebied Venhuizen en polder De Drieban;
    18. Bergermeer e.o.;
    19. Duingebied Bergen-Egmond;
    20. De Wogmeer;
    21. Schermerhorn en Mijzen;
    22. Duingebied Egmond-Binnen;
    23. Eilandspolder;
    24. IJsselmeerkust Zeevang;
    25. Duingebied Castricum;
    26. <vervallen>
    27. Starnmeerpolder;
    28. <vervallen>;
    29. Polder Wormer, Jisp en Neck;
    30. Polder Ilperveld;

31. Varkensland en Broekpolders;
32. Kennemerduinen;
33. Ransdorp, Holysloot;
34. Amsterdamse Waterleidingduinen;
35. Eemmeer;
36. Vechtplassen en –polders;
37. Polder De Ronde Hoep;
38. Bovenkerkerpolder;
39. De Wijde Blik;
40. Loenderveensche Plas;
41. Breukeleveensche- of Stille Plas.

2. De in lid 1 benoemde gebieden zijn op de bij deze verordening behorende kaarten als stiltegebied aangegeven.
3. Gedeputeerde Staten dragen er zorg voor dat de in lid 1 benoemde gebieden als zodanig goed zichtbaar zijn aangeduid door middel van borden, waarvan het model door hen wordt vastgesteld.
4. De in het eerste lid bedoelde borden worden geplaatst langs alle verharde openbare wegen en vaarwegen die tot het gebied toegang geven dan wel daaraan grenzen, op of nabij de grens van het gebied.

Artikel 4.1.3 (zorgplicht)

1. Ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten in een stiltegebied geluid wordt voortgebracht in zodanige mate dat de heersende natuurlijke rust in dat gebied kennelijk is of wordt verstoord, is verplicht dergelijk handelen achterwege te laten - behoudens voor zover dat ingevolge bepalingen in dit hoofdstuk uitdrukkelijk is toegestaan - dan wel, indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde de verstoring te voorkomen.
2. Het eerste lid is niet van toepassing voor zover artikel 1.1a, van de wet van toepassing is.

Titel 4.2 - Richtwaarden

Artikel 4.2.1 (richtwaarde geluidniveau geluidsbronnen binnen stiltegebied)

1. Als richtwaarde voor het maximaal toelaatbare geluidsniveau vanwege een geluidsbron die binnen een stiltegebied is gesitueerd en geen onderdeel uitmaakt van een inrichting, geldt een geluidsniveau van 35 dB(A) LAeq,24h op 50 meter van de geluidsbron.
2. Als richtwaarde voor het maximaal toelaatbare geluidsniveau vanwege een inrichting binnen een stiltegebied geldt een geluidsniveau van 35 dB(A) LAeq,24h op een afstand van 50 meter vanaf de grens van de inrichting.

Artikel 4.2.2 (besluitvorming bevoegd gezag)

Met de richtwaarde, genoemd in artikel 4.2.1 houdt het bevoegd gezag rekening:

a. bij gebruik van de bevoegdheden in het kader van de Wet ruimtelijke ordening;
b. bij gebruik van de bevoegdheden in een gemeentelijke verordening als bedoeld in artikel 108, eerste lid, van de Gemeentewet;
c. bij gebruik van de bevoegdheden tot het treffen van verkeersmaatregelen op basis van de Wegenverkeerswet 1994;
d. bij gebruik van de bevoegdheden, krachtens artikel 2.4 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht met betrekking tot de activiteiten als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onderdeel e, en 2.1, eerste lid, onderdeel i, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht; en

e. bij het gebruik van de bevoegdheden tot het opleggen van maatwerkvoorschriften als bedoeld in artikel 8.42 van de wet.

Artikel 4.2.3 (afwijken van de richtwaarde)

1. Het bevoegd gezag kan bij het gebruik van een bevoegdheid als bedoeld in artikel 4.2.2 voor zover sprake is van zwaarwegende maatschappelijke belangen afwijken van de in artikel 4.2.1 genoemde richtwaarden.
2. Onder een zwaarwegend maatschappelijk belang als bedoeld in het eerste lid wordt in ieder geval verstaan een aangelegenheid van nationale veiligheid of nationale en regionale infrastructuur, waarbij uit onderzoek is gebleken dat er geen alternatieve locaties of tracés voorhanden zijn en waarvoor geldt dat, bij onontkoombaarheid van de afwijking van de richtwaarde, deze zo minimaal mogelijk is.

Titel 4.3 Verbodsbepalingen, vrijstellingen en ontheffing

Artikel 4.3.1 (verboden activiteiten in stiltegebieden)

1. In een stiltegebied is het verboden om een toestel te gebruiken, indien daardoor de ervaring van de natuurlijke geluiden kan worden verstoord.
2. Een toestel als bedoeld in het eerste lid is in elk geval:
   a. een airgun en andere knalapparatuur;
   b. een motorisch aangedreven werktuig met bijbehorende transportmiddelen, te gebruiken bij seismologisch onderzoek, opsporingsonderzoek naar of ontginning van bodemstoffen;
   c. een omroepinstallatie, sirene, hoorn en ander vergelijkbaar toestel, bestemd voor het versterken of voortbrengen van geluid;
   d. een modelvliegtuig, modelboot en modelauto, indien aangedreven door een verbrandingsmotor;
   e. een vuurwapen; of
   f. een gemotoriseerd luchtvaartuig.
3. In een stiltegebied is het verboden:
   a. een muziekinstrument of een ander vergelijkbaar geluidsapparaat, al dan niet gekoppeld aan een geluidsversterker, te gebruiken, waarvan het hoogste geluidsniveau op een afstand van 50 meter meer dan 35 dB(A) LAeq,1h bedraagt;
   b. met een motorrijtuig te rijden buiten de openbare weg of andere voor bestemmingsverkeer openstaande wegen of terreinen;
   c. een toertocht voor motorrijtuigen te houden of daaraan deel te nemen;
   d. met een waterscooter te varen;
   e. met een schip te varen met een hogere snelheid dan 9 kilometer per uur, indien het wordt voortbewogen door een verbrandings- of explosiemotor, met uitzondering van het stiltegebied Waddenzee waarvoor een maximale snelheid van 20 kilometer per uur geldt;
   f. vuurwerk te gebruiken.

Artikel 4.3.2 (vrijstellingen)

1. De verboden, gesteld in artikel 4.3.1, gelden niet voor een activiteit die rechtstreeks verband houdt met:
   a. de uitoefening van normale werkzaamheden in het kader van land-, tuin- of bosbouw of beroepsmatige visserij;
   b. de openbare drinkwater- of energievoorziening;
   c. de aanleg, het onderhoud of de exploitatie van infrastructurele of telecommunicatiewerken;
   d. de bouw of het onderhoud van gebouwen;
   e. de bescherming, het onderhoud of het beheer van een gebied, inclusief dijkwerkzaamheden;
   f. de openbare veiligheid of de afwending van dreigend gevaar;
   g. de uitoefening van een functie met opsporingsbevoegdheid; of
   h. de opsporing van een mens of dier in levensbedreigende omstandigheden en/of ten behoeve van het verlenen van spoedeisende medische hulp.
2. De verboden, gesteld in artikel 4.3.1, gelden niet voor:
   a. het gebruik van een toestel dat wordt gebruikt in of bij een woonhuis en waarbij het hoogste geluidsniveau op een afstand van 50 meter van dat woonhuis of toestel niet meer dan 35 dB(A) LAeq,1h bedraagt;
   b. het gebruik van een vuurwapen, indien dat wordt gebruikt:
      1°. door een persoon met opsporingsbevoegdheid in de uitoefening van zijn functie;
      2°. in geval van nood;

3°. bij of krachtens de Flora- en faunawet, met inachtneming van de toepasselijke voorschriften;

c. het gebruik van een gehandicaptenvoertuig voor het vervoer van een minder valide;
d. een toertocht met elektrisch aangedreven motorrijtuigen;
e. het varen met een elektrisch aangedreven vaartuig;
f. het gebruik van vuurwerk indien dat:
   1°. noodzakelijk is ter oproeping van personen of ter afwending van dreigend gevaar;
   2°. plaatsvindt ter gelegenheid van de jaarwisseling gedurende een bij het Vuurwerkbesluit aangewezen periode;
g. beheer en schadebestrijding met knalapparatuur waarbij het aantal knallen maximaal 3 per uur is. Indien binnen 300 meter nog een knalapparaat in gebruik is, geldt voor deze apparaten gezamenlijk het maximum van 3 knallen per uur; of
h. het parkeren van een motorvoertuig.

3. De richtwaarde voor geluidbronnen als bedoeld in artikel 4.2.1., eerste lid geldt niet voor bestaande wegen door stiltegebieden.
4. De richtwaarden als bedoeld in artikel 4.2.1 gelden niet voor de activiteiten waarvoor een vrijstelling geldt in het eerste en tweede lid van dit artikel.

Artikel 4.3.3 (ontheffing)

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van de verboden, gesteld in artikel 4.3.1, indien het belang van de heersende natuurlijke rust in dat gebied zich daartegen niet verzet.
2. Gedeputeerde staten kunnen een ontheffing van de in artikel 4.3.1 vervatte verboden intrekken, indien het belang van de heersende natuurlijke rust in dat gebied dat vereist.
3. Een ontheffingsaanvraag wordt in ieder geval getoetst aan de volgende criteria:
   a. nut en noodzaak;
   b. plaats van de activiteit en mate van verstoring; en
   c. tijdsduur en periode waarbinnen de activiteit zich afspeelt.
4. In een stiltegebied kan slechts ontheffing worden verleend voor in totaal 12 activiteiten per kalenderjaar, elk met een maximale tijdsduur van 24 uur.
5. Een afschrift van een verleende ontheffing wordt toegezonden aan de gemeente waarbinnen de activiteit wordt verricht.

Hoofdstuk 4A. Maatwerkvoorschrift windturbines

Artikel 4A.1 (begripsbepaling)

In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:

a. windturbine: een door wind aangedreven bouwwerk met een rotordiameter van ten minste 5 meter of een ashoogte van ten minste 7 meter waarmee energie wordt opgewekt, inclusief de bij dit bouwwerk behorende infrastructurele voorzieningen, met uitzonderingen van traditionele windmolens of replica's hiervan;
b. referentieniveau omgevingsgeluid: het niveau dat 95% van de tijd wordt overschreden conform het bepaalde in de ICG publicatie IL-HR-15-01 (1981).

Artikel 4A.2 (maatwerkprocedurevoorschrift)

1. In gebieden waarin het referentieniveau van het omgevingsgeluid L95 gedurende de nachtperiode (23.00 – 07.00 uur) 40 dB(A) of lager is onderzoekt het bevoegde gezag of in verband met bijzondere lokale omstandigheden bij maatwerkvoorschrift normen met een andere waarde als bedoeld in artikel 3.14a, derde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer kunnen worden vastgesteld.
2. Indien uit onderzoek als bedoeld in het eerste lid blijkt dat normen met een andere waarde als bedoeld in artikel 3.14a, derde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer mogelijk en noodzakelijk zijn worden deze bij maatwerkvoorschrift vastgesteld.

HOOFDSTUK 5. Grondwaterbescherming met het oog op waterwinning

Titel 5.1 - Algemene bepalingen

Artikel 5.1.1 (begripsbepaling)

In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:

a. **achtergrondwaarde, baggerspecie, grond, IBC-bouwstof, kwaliteitsklasse wonen, kwaliteitsklasse A en werk**: hetgeen daaronder wordt verstaan in het Besluit bodemkwaliteit dan wel de Regeling bodemkwaliteit;
b. **boorput:** met daartoe geschikte werktuigen aangebrachte put, daaronder begrepen een in de grond gecontroleerd en mechanisch aangebrachte sondering;
c. **buisleiding:** buisleiding voor het transport van gas (met uitzondering van aardgas), olie of chemicaliën alsmede een leiding voor het transport van elektriciteit die wordt gekoeld met olie of chemicaliën;
d. **drinkwaterbedrijf:** drinkwaterbedrijf als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Drinkwaterwet;
e. **extensieve beweiding:** beweiding door maximaal anderhalf grootvee-eenheden per hectare per kalenderjaar;
f. **grond- of funderingswerken**: een werk in de bodem, daaronder begrepen het plaatsen of verwijderen van palen, damwanden of folies;
g. **NRB:** de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming bedrijfsmatige activiteiten;
h. **een niet-toelaatbare voor het grondwater schadelijke stof**: een stof die is aangewezen in bijlage 1, waaronder mede wordt verstaan een andere stof die, of een mengsel dat een in bijlage 1 aangewezen stof als bestanddeel bevat;
i. **een potentieel voor het grondwater schadelijke stof**: een stof die behoort tot een categorie als bedoeld in artikel 9.2.3.1, tweede lid, van de wet;
j. **verwaarloosbaar bodemrisico**: verwaarloosbaar bodemrisico: een situatie als bedoeld in de NRB waarin door een goede afstemming van bodembeschermende voorzieningen en bodembeschermende maatregelen de kans op een verandering van de bodemkwaliteit, ten gevolge van een immissie van een stof, verwaarloosbaar is gemaakt.

Artikel 5.1.2 (aanwijzing beschermingsgebieden)

1. Als gebieden waarvoor regels gelden ter bescherming van de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning, worden aangewezen:
   a. Hooge Berg (Texel);
   b. Bergen;
   c. Noord-Kennemerland;
   d. Zuid-Kennemerland;
   e. Amsterdamse Waterleidingduinen;
   f. 't Gooi;
   g. Loosdrecht;
   h. Waterleidingplas, Loenderveensche Plas Oost en Waterleidingkanaal;
   i. Bethunepolder.
2. De in het eerste lid aangewezen gebieden kunnen bestaan uit één of meer waterwingebieden, een grondwaterbeschermingsgebied I of II. Deze zijn op de bij deze verordening behorende kaarten als zodanig aangegeven.
3. Het betrokken drinkwaterbedrijf plaatst langs alle openbare wegen en vaarwateren die toegang geven tot een grondwaterbeschermingsgebied, dan wel daaraan grenzen, op of nabij de grenzen van het gebied, borden waarvan het model is vastgesteld in bijlage 1, onderdeel C.

Artikel 5.1.3 (zorgplicht)

1. Ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten de kwaliteit van het grondwater in een gebied dat in artikel 5.1.2 is aangewezen, kan worden geschaad, is verplicht dergelijk handelen achterwege te laten - behoudens voor zover dat ingevolge de bepalingen van dit hoofdstuk uitdrukkelijk is toegestaan - dan wel, indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die schade te voorkomen, dan wel indien die schade niet kan worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.
2. In geval van een verontreiniging of een direct dreigende verontreiniging van het grondwater behoort tot de maatregelen bedoeld in het eerste lid, in ieder geval dat degene die de werkzaamheden verricht of doet verrichten, terstond gedeputeerde staten en de directeur van het drinkwaterbedrijf informeert.
3. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing
   a. voor zover artikel 9.2.1.2 of artikel 10.1, eerste, tweede of derde lid, van de wet of artikel 13 van de Wet bodembescherming van toepassing is;
   b. met betrekking tot inrichtingen tenzij in deze verordening anders is bepaald.

Titel 5.2 - Waterwingebieden

Inrichtingen
Artikel 5.2.1 (inrichtingen)
1. Het is verboden in een waterwingebied een inrichting op te richten of in werking te hebben indien die inrichting behoort tot een categorie die is aangewezen in bijlage I van het Besluit omgevingsrecht.
2. Het is verboden in een waterwingebied een inrichting of de werking ervan als bedoeld in het eerste lid te veranderen, indien redelijkerwijs moet worden aangenomen dat die verandering wat betreft haar aard of omvang nadelige gevolgen heeft voor de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning.
3. Het in het eerste lid gestelde verbod geldt niet voor de eigenaar of exploitant van een drinkwaterbedrijf, indien het in werking hebben van de inrichting noodzakelijk is voor de openbare drinkwatervoorziening.

Activiteiten buiten inrichtingen
Artikel 5.2.2 (activiteiten buiten inrichtingen)
1. Het is in waterwingebieden verboden:
   a. stoffen, combinaties van stoffen of vloeistoffen, preparaten of andere producten, in welke vorm dan ook, te hebben, te gebruiken, te vervoeren of op of in de bodem te brengen, waarvan degene die die handeling verricht, weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat ze, op of in de bodem gebracht of gerakend, de bodem verontreinigen of kunnen verontreinigen;
   b. een constructie of werk van welke aard dan ook op of in de bodem op te richten, tot stand te brengen, aan te leggen, te hebben of te gebruiken, als daarmee verspreiding of lozing van hetgeen is bedoeld onder a, in de bodem of aantasting van de beschermende werking van bodemlagen ontstaat of kan ontstaan;
   c. grond of baggerspecie toe te passen waarvan de kwaliteit de achtergrondwaarde overschrijdt;
   d. werken tot stand te brengen of handelingen te verrichten waardoor direct of indirect warmte of koude aan de bodem wordt onttrokken of toegevoegd.

2. Onder de in het eerste lid, onder a, bedoelde stoffen worden in elk geval begrepen aardolie en aardolieproducten, afvalstoffen, IBC-bouwstoffen, meststoffen als bedoeld in de Meststoffenwet, gewasbeschermingsmiddelen en biociden als bedoeld in de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden en de stoffen opgenomen in Bijlage 4, onderdeel A.
3. Onder de in het eerste lid, onder b, bedoelde constructies of werken worden in elk geval begrepen boorputten, grond- en funderingswerken, wegen, parkeergelegenheden voor motorvoertuigen, kampeerterreinen, recreatiecentra, leidingen, installaties, opslagreservoirs, begraafplaatsen en terreinen voor de uitstrooiing van as.
4. Het in het eerste lid gestelde verbod geldt niet voor:
   a. het oprichten en hebben van boorputten voor de controle van het grondwater ten behoeve van de openbare drinkwatervoorziening;
   b. aardgasleidingen die dienen voor huishoudelijk gebruik;
   c. het toepassen van strooizout ten behoeve van de gladheidbestrijding;
   d. hetgeen is bedoeld in het eerste lid, onder a, voorzover dit aanwezig is in en benodigd is voor het doen functioneren van motorvoertuigen, motorwerktuigen of bromfietsen;
   e. het vervoeren van hetgeen is bedoeld in het eerste lid, onder a, voorzover dit gebeurt in afgesloten en vloeistofdichte tanks of in een deugdelijke gesloten verpakking, mits deugdelijk geladen, afdoende beschermd tegen invloeden van weersomstandigheden en op zodanige wijze dat geen gevaar voor verspreiding of verstuiving bestaat;
   f. het hebben of gebruiken van geringe hoeveelheden van hetgeen is bedoeld in het eerste lid, onder a, niet zijnde gewasbeschermingsmiddelen of biociden, bij woningen en andere gebouwen, die dienen of gediend hebben voor normaal gebruik ter plaatse of afkomstig zijn van normaal gebruik van die woningen of gebouwen, mits bewaard in een deugdelijke verpakking en afdoende beschermd tegen invloeden van weersomstandigheden;
   g. het op of in de bodem brengen van dierlijke meststoffen als gevolg van extensieve beweiding;
   h. het verspreiden van baggerspecie die vrijkomt bij regulier onderhoud van watergangen, over het aangrenzend perceel met inachtneming van het Besluit bodemkwaliteit;
   i. het onderzoeken en saneren van de bodem met inachtneming van de Wet bodembescherming.
5. Het in het eerste lid gestelde verbod geldt niet voor de eigenaar of exploitant van een drinkwaterbedrijf, indien de betreffende activiteit of gedraging noodzakelijk is voor de openbare drinkwatervoorziening.

Titel 5.3 - Grondwaterbeschermingsgebieden I en II

Inrichtingen

Artikel 5.3.1 (niet toegelaten categorieën van inrichtingen)

Het is verboden in een grondwaterbeschermingsgebied een inrichting op te richten of in werking te hebben, indien die inrichting behoort tot één of meer van de categorieën die zijn aangewezen in bijlage 1, onderdeel D.

Artikel 5.3.2 (instructies voor omgevingsvergunningen voor inrichtingen)

1. Dit artikel heeft uitsluitend betrekking op een inrichting die behoort tot een categorie die is aangewezen in bijlage I van het Besluit omgevingsrecht en
   a. die is gelegen in een grondwaterbeschermingsgebied,
   b. waarin een bodembedreigende activiteit wordt ondernomen, en
   c. waarvoor een omgevingsvergunning voor een inrichting is vereist.
2. Het bevoegd gezag verbindt aan de omgevingsvergunning voor een inrichting als bedoeld in het eerste lid, in ieder geval de volgende voorschriften:
   a. een voorschrift met een gelijke inhoud als artikel 5.1.3, eerste en tweede lid (zorgplicht);
   b. het voorschrift dat bodembeschermende voorzieningen en bodembeschermende maatregelen worden getroffen waarmee een verwaarloosbaar bodemrisico wordt gerealiseerd;
   c. het voorschrift dat in de inrichting een niet-toelaatbare voor het grondwater schadelijke stof als bedoeld in artikel 5.1.1, onder f, niet aanwezig mag zijn;
   d. het voorschrift dat in de inrichting van een potentieel voor het grondwater schadelijke stof als bedoeld in artikel 5.1.1, onder g, niet meer dan de hierna aangegeven hoeveelheden aanwezig mag zijn:
      1° in geval van een giftige of anderszins schadelijke stof als bedoeld in bijlage 4, onderdeel B, tabel B.1.1 of tabel B.1.2: de voor die stof in die tabel aangegeven drempelwaarde;
      2° in geval van een andere potentieel voor het grondwater schadelijke stof, zijnde een tot vloeistof gekoeld gas of een vloeistof: niet meer dan 5 m^3 per opslageenheid;
      3° in geval van een andere potentieel voor het grondwater schadelijke stof, zijnde een visceuze of vaste stof: niet meer dan 5000 kilogram per opslageenheid.
   e. het voorschrift dat indien in de inrichting een potentieel voor het grondwater schadelijke stof aanwezig is, de onder b bedoelde bodembeschermende voorzieningen en bodembeschermende maatregelen de hoogst mogelijke vorm van bescherming bieden, waaronder in ieder geval wordt verstaan dat
      1° volledig gesloten procesapparatuur of procesapparatuur met geïntegreerde lekdetectie wordt toegepast;
      2° proces en opslag vrij van de grond boven een vloeistofdichte vloer of een lekbak plaatsvindt;
      3° tussentijds bodemonderzoek met een tenminste tweemaal hogere frequentie plaatsvindt dan op basis van de NRB wordt aanbevolen, doch tenminste eenmaal per vijf jaar.
   f. voorschriften met een gelijke inhoud als die van de artikelen 5.3.5 tot en met 5.3.11, voor zover die regels betrekking hebben op de in het eerste lid van dit artikel bedoelde bodembedreigende activiteit. Daarbij wordt bepaald dat als voor een activiteit als bedoeld in die artikelen een omgevingsvergunning is vereist, de melding tegelijkertijd met de aanvraag om die vergunning wordt gedaan.

3 In afwijking van het bepaalde in het tweede lid, onder c, kan het bevoegd gezag bepalen dat een stof wel aanwezig mag zijn indien deze deel uitmaakt van:
   a. een geneesmiddel in de zin van Richtlijn 2001/83/EG of een geneesmiddel voor diergeneeskundig gebruik in de zin van Richtlijn 2001/82/EG;
   b. cosmetische producten waarop de Richtlijn 76/768/EEG van toepassing is;
   c. de volgende brandstoffen en olieproducten:
      1° benzine en dieselbrandstof als bedoeld in Richtlijn 98/70/EG,
      2° derivaten van minerale oliën, bestemd voor gebruik als brandstof in mobiele of vaste verbrandingsinstallaties,
      3° brandstoffen die in een gesloten systeem worden verkocht (bijvoorbeeld flessen vloeibaar gas);

d. kunstschilderverven die onder Verordening (EG) nr. 1272/2008 vallen;
e. asbest, erioniet en vuurvaste keramische vezels;
f. derivaten van aardolie of minerale oliën die in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving worden gebruikt in wegverhardingen of dakbedekkingen (bijvoorbeeld asfalt).

4. In afwijking van het bepaalde in het tweede lid, onder d, 2° en 3°, kan het bevoegd gezag bepalen dat de aanwezigheid van een grotere hoeveelheid van de daar bedoelde stof per opslageenheid is toegestaan als die stof - getoetst volgens de beoordelingsmethodiek die is opgenomen in bijlage 4, onderdeel B, sub B.2, - naar hoedanigheid, mobiliteit en persistentie toelaatbaar is.

Artikel 5.3.3 (regels voor niet-omgevingsvergunningplichtige inrichtingen)

1. Dit artikel heeft uitsluitend betrekking op een inrichting die behoort tot een categorie die is aangewezen in bijlage I van het Besluit omgevingsrecht en
   a. die is gelegen in een grondwaterbeschermingsgebied,
   b. waarin een bodembedreigende activiteit wordt ondernomen, en
   c. waarvoor geen omgevingsvergunning voor een inrichting is vereist.
2. Degene die een inrichting als bedoeld in het eerste lid, drijft, treft de bodembeschermende voorzieningen en bodembeschermende maatregelen waarmee een verwaarloosbaar bodemrisico wordt gerealiseerd.
3. Het is verboden dat in de inrichting een niet-toelaatbare voor het grondwater schadelijke stof als bedoeld in artikel 5.1.1, onder h, aanwezig is.
4. Het in het derde lid gestelde verbod geldt niet indien de stof deel uitmaakt van:
   a. een geneesmiddel in de zin van Richtlijn 2001/83/EG of een geneesmiddel voor diergeneeskundig gebruik in de zin van Richtlijn 2001/82/EG;
   b. cosmetische producten waarop de Richtlijn 76/768/EEG van toepassing is;
   c. de volgende brandstoffen en olieproducten:
      1° benzine en dieselbrandstof als bedoeld in Richtlijn 98/70/EG,
      2° derivaten van minerale oliën, bestemd voor gebruik als brandstof in mobiele of vaste verbrandingsinstallaties,
      3° brandstoffen die in een gesloten systeem worden verkocht (bijvoorbeeld flessen vloeibaar gas);
   d. kunstschilderverven die onder Verordening (EG) nr. 1272/2008 vallen;
   e. asbest, erioniet en vuurvaste keramische vezels;
   f. derivaten van aardolie of minerale oliën die in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving worden gebruikt in wegverhardingen of dakbedekkingen (bijvoorbeeld asfalt).
5. In de inrichting mag van een potentieel voor het grondwater schadelijke stof als bedoeld in artikel 5.1.1, onder i, niet meer dan de hierna aangegeven hoeveelheden aanwezig zijn:
   a. in geval van een giftige of anderszins schadelijke stof als bedoeld in bijlage 1, onderdeel B, tabel B.1.1 of tabel B.1.2: de voor die stof in die tabel aangegeven drempelwaarde;
   b. in geval van een andere potentieel voor het grondwater schadelijke stof, zijnde een tot vloeistof gekoeld gas of een vloeistof: niet meer dan 5 m^3 per opslageenheid;
   c. in geval van een andere potentieel voor het grondwater schadelijke stof, zijnde een visceuze of vaste stof: niet meer dan 5000 kilogram per opslageenheid.
6. In afwijking van het bepaalde in het vijfde lid, onder b en c, is de aanwezigheid van een grotere hoeveelheid van de daar bedoelde stof per opslageenheid toegestaan als die stof – getoetst volgens de beoordelingsmethodiek die is opgenomen in bijlage 4, onderdeel B, sub B.2 – naar hoedanigheid, mobiliteit en persistentie toelaatbaar is;

7. Indien in een inrichting als bedoeld in het eerste lid, een potentieel voor het grondwater schadelijke stof aanwezig is, bieden de in het tweede lid bedoelde bodembeschermende voorzieningen en bodembeschermende maatregelen de hoogst mogelijke vorm van bescherming, waaronder in ieder geval wordt verstaan dat
   a. volledig gesloten procesapparatuur of procesapparatuur met geïntegreerde lek-detectie wordt toegepast;
   b. proces en opslag vrij van de grond boven een vloeistofdichte vloer of een lekbak plaatsvindt;
   c. tussentijds bodemonderzoek met een tenminste tweemaal hogere frequentie plaats-vindt dan op basis van de NRB wordt aanbevolen, doch tenminste eenmaal per vijf jaar.
8. De artikelen 5.1.3, eerste en tweede lid, 5.3.5 tot en met 5.3.11 en 5.4.5 zijn van toepassing op een inrichting als bedoeld in het eerste lid.
9. Bij het melden bedoeld in artikel 8.41, eerste lid, van de wet wordt medegedeeld welke potentieel voor het grondwater schadelijke stoffen in de inrichting aanwezig zijn of zullen zijn en welke bodembeschermende voorzieningen en maatregelen zijn of worden getroffen.
10. Indien ten aanzien van een inrichting een algemene maatregel van bestuur op grond van artikel 8.40 van de wet van toepassing is en niet een melding op grond van artikel 8.41 van de wet is voorgeschreven, geeft degene die de inrichting drijft, kennis van de in het zesde lid bedoelde gegevens. Artikel 5.4.3 van deze verordening is op deze melding van toepassing. Het in de eerste volzin bepaalde is niet van toepassing ten aanzien van een inrichting type A als bedoeld in het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer.
11. Het tweede tot en met zevende lid is niet van toepassing op degene die een inrichting drijft, voor zover op grond van een algemene maatregel van bestuur of een ministeriële regeling de in die leden bedoelde voorschriften reeds voor die inrichting gelden met het oog op de waterwinning.

Activiteiten buiten inrichtingen
Artikel 5.3.4 (werkingssfeer)
De artikelen 5.3.5 tot en met 5.3.11 hebben uitsluitend betrekking op activiteiten die in een grondwaterbeschermingsgebied en buiten een inrichting worden ondernomen tenzij in deze verordening anders is bepaald.

Artikel 5.3.5 (boorputten en grond- of funderingswerken)
1. Het is in een grondwaterbeschermingsgebied verboden boorputten op te richten, in exploitatie te nemen of te hebben.
   Het verbod geldt niet voor:
   a. boorputten voor de controle van het grondwater ten behoeve van de openbare drinkwatervoorziening;
   b. het onderzoeken of saneren van de bodem in het kader van de Wet bodembescherming; of
   c. tijdelijke bronbemaling ten behoeve van de uitvoering van werken, mits het BRL SIKB 2100 en protocol 2101 in acht wordt genomen;
   d. brandputten voor de levering van bluswater in het geval van een calamiteit zoals berm-, bos en heidebranden.
2. Het is in een grondwaterbeschermingsgebied verboden grond- of funderingswerken uit te voeren of te hebben op een diepte van drie meter of meer onder het maaiveld.
   Het verbod geldt niet voor graafwerkzaamheden en het inbrengen van palen indien wordt voldaan aan de volgende algemene voorschriften:

a. bij graafwerkzaamheden: indien grond wordt verwijderd en het bodemprofiel wordt aangevuld tot tenminste drie meter onder het maaiveld zoals dat aanwezig was voorafgaand aan de graafwerkzaamheden, en aansluitend op eventueel aangelegde kunstwerken;
b. voor het inbrengen van palen: indien uitsluitend gebruik gemaakt wordt van:
   1°. grondverdringende gladde geprefabriceerde palen zonder verbrede voet;
   2°. in de grond gevormde palen waarbij een hulpbuis wordt gebruikt die niet plaatselijk verbreed is, grondverdringend wordt ingebracht en niet wordt getrokken; of
   3°. schroefpalen.

3. Van het voornemen tot het oprichten van een boorput of het uitvoeren van grond- of funderingswerken waarbij toepassing wordt gegeven aan de in het tweede lid bedoelde voorschriften, doet degene die de activiteit onderneemt, een melding. Ten aanzien van de melding is artikel 5.4.3 van toepassing.

Artikel 5.3.6 (buisleidingen)
Het is verboden in een grondwaterbeschermingsgebied een buisleiding te leggen, te hebben, te vervangen, te veranderen of te verleggen.

Artikel 5.3.7 (afstromend water)
1. Het is in een grondwaterbeschermingsgebied verboden om afstromend water op of in de bodem te lozen. Het verbod geldt niet
   a. ten aanzien van gebouwen:
      1° indien geen bouwmaterialen worden gebruikt die tot gevolg hebben dat hetgeen is bedoeld in artikel 5.2.2, eerste lid, onder a, door afspoelen of uitloging in het afstromend water kan komen, of
      2° indien afstromend water uitsluitend infiltreert via een doelmatig werkend zuiveringssysteem;
   b. bij aanleg of bij reconstructie van wegen: indien het afstromend water uitsluitend infiltreert via een doelmatig werkend zuiveringssysteem.
   c. ten aanzien van bestaande wegen en (on)verharde parkeerplaatsen: zolang er geen aanleiding is vanuit geconstateerde vervuilingen
2. Van het voornemen tot het lozen van afstromend water op of in de bodem doet degene die de activiteit onderneemt, een melding. Ten aanzien van de melding is artikel 5.4.3 van toepassing.
3. Het is in een grondwaterbeschermingsgebied verboden afstromend water via diepinfiltratie in het grondwater te lozen.

Artikel 5.3.7a (gewasbeschermingsmiddelen en biociden) (reservering)

Artikel 5.3.8 (meststoffen)
1. Het is verboden in een grondwaterbeschermingsgebied meststoffen op of in de bodem te brengen.
2. Het in het eerste lid gestelde verbod geldt niet voor het op of in de bodem brengen van:
   a. dierlijke meststoffen;
   b. anorganische meststoffen als bedoeld in het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet;
   c. compost als bedoeld in het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet;
   d. kalkmeststoffen als bedoeld in het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet.

Artikel 5.3.9 (begraafplaatsen)

Het is verboden in een grondwaterbeschermingsgebied een begraafplaats of uitstrooiveld als bedoeld in de Wet op de lijkbezorging of een dierenbegraafplaats aan te leggen.

Artikel 5.3.10 (energietoevoeging en -onttrekking)

1. Het is verboden in een grondwaterbeschermingsgebied werken tot stand te brengen of handelingen te verrichten waardoor direct of indirect warmte en/of koude aan de bodem wordt onttrokken of toegevoegd.
2. Onder een handeling als bedoeld in het eerste lid wordt in ieder geval begrepen het oprichten en in exploitatie nemen of hebben van alle soorten bodemenergiesystemen.

Artikel 5.3.11 (IBC-bouwstoffen, verontreinigde grond en baggerspecie)

1. Het is verboden in een grondwaterbeschermingsgebied IBC-bouwstof toe te passen.
2. Het is verboden in een grondwaterbeschermingsgebied grond of baggerspecie toe te passen.
3. Het in het tweede lid gestelde verbod geldt niet voor de toepassing van grond of baggerspecie:
   a. op of in de bodem: indien de kwaliteit van de grond of baggerspecie
      1° de achtergrondwaarde niet overschrijdt, dan wel
      2° de maximale waarden van de kwaliteitsklasse wonen niet overschrijdt, de kwaliteit van de ontvangende bodem gelijk is aan of slechter is dan de kwaliteitsklasse wonen en de grond of baggerspecie uit het grondwaterbeschermingsgebied afkomstig is;
   b. in oppervlaktewater: indien de kwaliteit van de grond of baggerspecie
      1° de achtergrondwaarde niet overschrijdt, dan wel
      2° de maximale waarden van de kwaliteitsklasse A niet overschrijdt, de kwaliteit van de ontvangende waterbodem gelijk is aan of slechter is dan de kwaliteitsklasse A en de grond of baggerspecie uit het grondwaterbeschermingsgebied afkomstig is;
   c. bij toepassing in een omvang van meer dan 5000 m^3 indien wordt aangetoond dat de risico's op verontreiniging van het grondwater voor de betreffende drinkwaterwinning niet toenemen, de grond of baggerspecie uit het grondwaterbeschermingsgebied afkomstig is en de kwaliteit van de grond of baggerspecie
      1° bij een toepassing op of in de bodem de maximale waarden van de kwaliteitsklasse wonen niet overschrijdt;
      2° bij een toepassing in oppervlaktewater de maximale waarden van de kwaliteitsklasse A niet overschrijdt;
      3° voor zover het betreft baggerspecie die vrijkomt bij regulier onderhoud van watergangen: op het aangrenzend perceel, met het oog op het herstellen of verbeteren van die percelen.
4. Van het voornemen tot een toepassing als bedoeld in het derde lid, onder a, b en c, doet degene die de activiteit onderneemt, een melding. De melding van het voornemen tot een toepassing als bedoeld in het derde lid, onder c, bevat de resultaten van locatiespecifiek onderzoek op grond waarvan kan worden vastgesteld dat de risico's op verontreiniging van het grondwater voor de betreffende drinkwaterwinning niet toenemen. Ten aanzien van de melding is artikel 5.4.3 van toepassing.

Titel 5.4 - Overige bepalingen

Artikel 5.4.1 (beperkingen instructieverplichting)

De verplichtingen van artikel 5.3.2, tweede lid tot het verbinden van voorschriften aan de omgevingsvergunning voor een inrichting gelden niet:

a. ten aanzien van een inrichting voor zover voor degene die de inrichting drijft, de in dat artikel bedoelde voorschriften gelden of aan de vergunning dienen te worden verbonden op grond van een algemene maatregel van bestuur of een ministeriële regeling;
b. voor een omgevingsvergunning voor een inrichting ten aanzien waarvan Onze Minister of de Minister van Economische Zaken het bevoegd gezag is.

Artikel 5.4.2 (relatienotagebied)
Deze titel is niet van toepassing op de agrarische bedrijfsvoering in gebieden als bedoeld in artikel 1.2, vijfde lid, laatste volzin, van de wet.

Artikel 5.4.3 (meldingen)
1. Indien in deze verordening het doen van een melding conform dit artikel is voorgeschreven, wordt de melding schriftelijk gedaan en wordt in de melding aangegeven:
   a. de naam en het adres van degene die de melding doet;
   b. de dagtekening;
   c. een beschrijving van de activiteit waarop de melding betrekking heeft;
   d. een of meer kaarten op een zodanige schaal dat een duidelijk beeld wordt verkregen van de plaats waar de activiteit zal plaatsvinden;
   e. op welke wijze aan de bodembeschermende voorschriften wordt voldaan.
2. De melding wordt gedaan uiterlijk vier weken voordat tot de handeling waarop de melding betrekking heeft, wordt overgegaan.
3. Een melding ingevolge een voorschrift dat aan een omgevingsvergunning voor een inrichting is verbonden, wordt gedaan aan het bevoegd gezag. Een melding ingevolge artikel 5.3.3, tiende lid, wordt gedaan aan burgemeester en wethouders van de gemeente waarin de inrichting geheel of in hoofdzaak is of zal zijn gelegen. In andere gevallen wordt de melding gedaan aan gedeputeerde staten.
4. Het bestuursorgaan bevestigt de ontvangst van de melding en stuurt onverwijld een afschrift van de melding aan het drinkwaterbedrijf. Het geeft uiterlijk binnen zes weken na de ontvangst van de melding schriftelijk zijn oordeel of op basis van die gegevens verwacht mag worden dat wordt voldaan aan de voorschriften, waarop de melding betrekking heeft.
5. Indien het bestuursorgaan niet binnen de in het vierde lid bedoelde termijn aan degene die de melding heeft gedaan een bericht als daar bedoeld heeft gezonden, wordt zijn oordeel geacht instemmend te zijn.
6. De aanvang van de daadwerkelijke uitvoering van de werkzaamheden waarop de melding betrekking heeft, wordt minimaal twee weken voor de uitvoering van de werkzaamheden schriftelijk aan het bestuursorgaan gemeld.
7. Indien niet binnen zes maanden na de verzending van de in het tweede lid bedoelde melding met de handeling waarop die melding betrekking had, is begonnen, dient opnieuw een melding te worden gedaan.

Artikel 5.4.4 (ontheffingen)
1. Indien in een bijzonder geval het algemeen belang de uitvoering van een activiteit waarop een verbod betrekking heeft, noodzakelijk maakt, kunnen gedeputeerde staten zo nodig in afwijking van artikel 9.3, eerste lid, ontheffing verlenen van de in de artikelen 5.3.5, 5.3.6, 5.3.7, 5.3.11 opgenomen verboden. Aan de ontheffing worden de

voorschriften verbonden die de hoogst mogelijke vorm van bescherming voor de kwaliteit van het grondwater bieden.

2. In aanvulling op de gegevens bedoeld in artikel 9.9, tweede lid, vermeldt de aanvrager in de aanvraag om ontheffing het algemeen belang dat met de uitvoering van de activiteit is gediend.
3. Gedeputeerde staten stellen naast de in artikel 9.11 genoemde organen de inspecteur en het drinkwaterbedrijf in de gelegenheid advies uit te brengen naar aanleiding van de aanvraag om ontheffing en naar aanleiding van het voornemen een beschikking te geven op grond van artikel 9.6 of 9.7

Artikel 5.4.5 (mogelijkheid tot afwijken van instructies)

1. Indien in een bijzonder geval het algemeen belang de uitvoering van een activiteit noodzakelijk maakt en de verplichting van de artikel 5.3.2, tweede lid tot het verbinden van voorschriften aan de omgevingsvergunning voor een inrichting daaraan in de weg staat, kan het bevoegd gezag van deze verplichting afwijken. Alsdan worden aan de vergunning de voorschriften verbonden die de hoogst mogelijke vorm van bescherming voor de kwaliteit van het grondwater bieden.
2. Het bevoegd gezag stelt de in artikel 9.11 genoemde organen, de inspecteur en het drinkwaterbedrijf in de gelegenheid advies uit te brengen naar aanleiding van het voornemen om toepassing te geven aan het eerste lid.

HOOFDSTUK 6 BESCHERMING AARDKUNDIGE MONUMENTEN

Artikel 6.1 (aanwijzing aardkundige monumenten)

1. Als gebieden waarvoor regels gelden ter bescherming van de aardkundige monumenten, zijn aangewezen:
   a. Duin:
      1) Westelijke Kuststrook Texel;
      2) duinen tussen Den Helder en Petten, Zwanenwater;
      3) duingebied van Schoorl en Bergen;
      4) duingebied Noord-Kennemerland, Bergen-Egmond;
      5) duingebied Egmond - Wijk aan Zee;
      6) duinen Nationaal Park Zuid-Kennemerland, Amsterdamse Waterleidingduinen;
   b. Stuwwal:
      7) Oude land van Texel;
      8) Het eiland Wieringen;
      9) Stuwwallengebieden van het Gooi;
   c. Rivier:
      10) Waver, Vecht en Aetsveldsche polder;
   d. Veen:
      11) <vervallen>;
      12) Alkmaardermeer en Uitgeestermeer;
      13) Naardermeer;
   e. Zee:
      14) Oude Veer en Anna Paulownapolder;
      15) Buitendijkse zandplaten;
      16) Benningbroek West;
      17) Strandwal Spaarnwoude –Haarlemmerliede.
2. De aardkundige monumenten zijn op de bij deze verordening behorende kaarten als zodanig aangegeven en toegelicht.

Artikel 6.2 (zorgplicht)

1. Ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten de kwaliteit van een aardkundig monument kan worden geschaad, is verplicht dergelijk handelen achterwege te laten - behoudens voor zover dat ingevolge de bepalingen van dit hoofdstuk uitdrukkelijk is toegestaan - dan wel, indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die schade te voorkomen, dan wel indien die schade niet kan worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.
2 In geval van een aantasting of een direct dreigende aantasting, behoort tot de maatregelen bedoeld in het eerste lid, in ieder geval dat degene die de werkzaamheden verricht of doet verrichten, terstond gedeputeerde staten informeert.
3. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing voor zover artikel 1.1a, van de wet van toepassing is.

Artikel 6.3 (verbod behoudens ontheffing)

1. Het is verboden in of op een in artikel 6.1 genoemd aardkundige monument, handelingen te verrichten, die het aardkundig monument kunnen aantasten.
2. Onder de in het eerste lid genoemde handelingen, worden in ieder geval begrepen:

a. Betreden met voertuigen met hoge wiellasten (>40kN) en hoge bandspanningen (200kPA (2 bar)) die ondergrondverdichting veroorzaken;
b. installeren van bodemenergiesystemen;
c. ontgronden, egaliseren en afgraven voor commerciële doeleinden;
d. ondergrondse infrastructuur;
e. permanente peilverlagingen;
f. storten op of in de bodem of het bedrijven van een stortplaats;
g. graven;
h. natuurbouwprojecten, niet vallend onder de projecten als genoemd in artikel 6.5, eerste lid, onderdeel c.

3. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van het verbod als bedoeld in het eerste lid indien naar hun oordeel het aardkundig monument door de beoogde handeling minimaal zal worden aangetast.
4. Onverminderd het derde lid kunnen gedeputeerde staten voor zover sprake is van zwaarwegende maatschappelijke belangen, ontheffing verlenen van het verbod om handelingen te verrichten als bedoeld in het eerste lid.
5. Onder een zwaarwegend maatschappelijk belang als bedoeld in het vierde lid wordt in ieder geval verstaan een aangelegenheid van nationale veiligheid of nationale en regionale infrastructuur, waarbij uit onderzoek is gebleken dat er geen alternatieve locaties of tracés buiten het aardkundig monument voorhanden zijn en waarvoor geldt dat, bij onontkoombaarheid van de aantasting, deze zo minimaal mogelijk is.

Artikel 6.4 (vrijstelling)

1. De volgende activiteiten worden vrijgesteld van het verbod als bedoeld in artikel 6.3, lid 1:
   a. Bebouwing en activiteiten binnen een bouwvlak toegestaan op grond van een onherroepelijk geworden bestemmingsplan;
   b. Particuliere tuinaanleg op een bebouwd perceel;
   c. Onderhoud en revisie aan bestaande boven- en ondergrondse infrastructuur;
   d. Agrarische activiteiten op agrarische percelen;
   e. Installeren, reviseren en onderhoud van winmiddelen binnen het AM ten behoeve van de openbare drinkwatervoorziening en noodvoorzieningen;
   f. Wettelijk verplicht bodemonderzoek en -sanering.
2. Artikel 6.3, eerste en tweede lid, zijn niet van toepassing op aardkundige monumenten op Texel in de woonkernen Den Hoorn, Den Burg, De Waal, Oosterend en Oost.

Artikel 6.5 (melding)

1. Voor handelingen, die bijdragen aan de instandhouding van het Aardkundig Monument, welke opgenomen zijn in een door gedeputeerde staten goedgekeurd ‘Beheerplan’ voor het gebied waar het AM onderdeel van is, kan worden volstaan met het indienen van een melding bij gedeputeerde staten; het betreft in elk geval de volgende handelingen:
   a. dynamisch duin- en kustbeheer;
   b. grondverzet;
   c. natuurbouwprojecten ten behoeve van de instandhouding van het aardkundig monument.
2. De melding wordt uiterlijk 4 weken vóór aanvang van de handelingen als bedoeld in het eerste lid ingediend.

Artikel 6.6 (voorschriften en procedure)

1. Aan de ontheffing, bedoeld in artikel 6.3 derde of vierde lid, kunnen voorschriften worden verbonden in het belang van de bescherming of instandhouding van het aardkundig monument.
2. Op de voorbereiding van een beschikking op een aanvraag om ontheffing, dan wel tot wijziging of intrekking van een ontheffing, is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

HOOFDSTUK 7. BODEMSANERING

Artikel 7.1.1 (begripsbepalingen)
In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:
a. saneringsplan: een plan als bedoeld in artikel 39, eerste lid, van de Wet bodembescherming;
b. evaluatieverslag: een verslag als bedoeld in artikel 39c, eerste lid, van de Wet bodembescherming;
c. nazorgplan: een nazorgplan als bedoeld in artikel 39d van de Wet bodembescherming.

Artikel 7.1.2 (wijze van melden)
1. Het rapport van het nader onderzoek als bedoeld in artikel 29 van de Wet bodembescherming, het saneringsplan, het evaluatie-verslag, het nazorgplan en de melding als bedoeld in artikel 28, eerste lid, van de Wet bodembescherming worden met de daarbij behorende stukken in viervoud bij gedeputeerde staten ingediend, waarbij gebruik wordt gemaakt van een door gedeputeerde staten vastgesteld formulier.
2. Voor de melding, bedoeld in artikel 28 eerste lid, van de Wet bodembescherming wordt op het formulier als bedoeld in het eerste lid in aanvulling op de gegevens bedoeld in artikel 28, tweede lid, van de Wet bodembescherming in ieder geval vermeld:
   a. Het adres, de kadastrale aanduiding en de ligging van het grondgebied waarop de verontreiniging zich bevindt;
   b. De naam en het adres van degene die een zakelijk of een persoonlijk recht .heeft op het grondgebied, bedoeld onder a, alsmede van de gebruiker daarvan;
   c. De naam en het adres van degene in wiens opdracht de sanering zal plaatsvinden dan wel handelingen zullen worden verricht ten gevolge waarvan de verontreiniging van de bodem wordt verminderd of verplaatst.

Artikel 7.1.3 (inhoud saneringsplan)
1. Onverminderd het bepaalde in artikel 39, eerste lid, van de Wet bodembescherming worden in het saneringsplan de volgende gegevens vermeld:

   A. Algemene gegevens
   1˚. het adres, de kadastrale aanduiding en de ligging van het grondgebied waarop de verontreiniging zich bevindt;
   2˚. een kadastrale kaart, welke ten hoogste dertien weken voor de indiening van het saneringsplan door het kadaster is afgegeven, waarop het geval van verontreiniging is aangegeven;
   3˚. een uittreksel van het kadaster waaruit de huidige eigendomssituatie blijkt, welke ten hoogste dertien weken voor de indiening van het saneringsplan door het kadaster is afgegeven;
   4˚. het huidige en voorgenomen gebruik van het grondgebied waarop de verontreiniging zich bevindt, alsmede de bestemming die op dit grondgebied rust volgens het vigerende bestemmingsplan;
   5˚. de naam en het adres van degene die een zakelijk of een persoonlijk recht heeft op het
   grondgebied, bedoeld onder 1o, alsmede van de gebruiker daarvan;
   6˚. de naam en het adres van degene in wiens opdracht de sanering zal plaatsvinden;
   7˚. de naam en het adres van degene die de sanering feitelijk uitvoert;
   8˚. een overzicht van de bij de uitvoering van de sanering belanghebbende natuurlijke en rechtspersonen;

9°. een tijdschema met een planning van de werkzaamheden, waarbij in ieder geval de datum
is aangegeven waarop met de sanering naar verwachting zal worden begonnen;
10°. een specificatie van de bij de uitvoering van de sanering betrokken bedrijven en instanties, voor zover deze ten tijde van het indienen van het saneringsplan bekend zijn;
11°. een overzicht van de benodigde vergunningen, meldingen en toestemmingen om het werk te kunnen uitvoeren;
12°. indien de sanering in fasen wordt uitgevoerd, als bedoeld in artikel 38, derde lid, van de Wet bodembescherming: de voorgenomen fasering, alsmede de argumentatie om de sanering gefaseerd uit te voeren;
13°. indien een deelsanering wordt uitgevoerd, als bedoeld in artikel 40, eerste lid, van de Wet bodembescherming: de redenen daarvoor.

B. Keuze saneringsvariant
1°. de argumentatie voor de gekozen saneringsvariant met het saneringsdoel.

C. De te nemen maatregelen
1°. een beschrijving van de maatregelen die de sanering mogelijk moeten maken;
2°. een beschrijving van de te treffen (geo)hydrologische en andere technische voorzieningen met de gekozen dimensionering en de invloed hiervan op de omgeving;
3°. een beschrijving van maatregelen die milieuhygienisch ongewenste effecten als gevolg van de sanering voorkomen of zoveel mogelijk beperken;
4°. indien verontreinigde grond zal worden afgegraven of verontreinigd grondwater zal worden onttrokken:
- de te verwachten hoeveelheid af te graven grond dan wel te onttrekken hoeveelheid grondwater;
- indien de grond of het grondwater geheel of gedeeltelijk niet zal worden gereinigd: de redenen daarvoor;
5°. een weergave van de ontgravingscontour en het grondwateronttrekkingssysteem:
- vanuit bovenaanzicht bezien, aangegeven op een kadastrale kaart, welke ten hoogste dertien weken voor de indiening van het saneringsplan door het kadaster is afgegeven;
- vanuit zijaanzicht bezien;
6°. gegevens over de kwaliteit en kwantiteit van de eventueel te gebruiken aanvulgrond;
7°. gegevens over de bestemming van overige verontreinigde stoffen die, naast de verontreinigde grond, vrijkomen bij de sanering;
8°. een beschrijving van de wijze waarop de voortgang van de grondwatersanering wordt gecontroleerd en hoe over de voortgang wordt gerapporteerd;
9°. een beschrijving van de wijze waarop de milieukundige begeleiding van de sanering plaatsvindt, waartoe in elk geval behoort: het bijhouden van een logboek.

2. Onverminderd het bepaalde in artikel 39, eerste lid, van de Wet bodembescherming kan het vermelden in het saneringsplan van gegevens als bedoeld in het eerste lid achterwege blijven indien:
   a. bij de indiening van het plan wordt aangegeven welke gegevens ontbreken,
   b. daarbij de reden wordt aangegeven waarom die gegevens ontbreken, en
   c. die gegevens niet noodzakelijk zijn voor de beoordeling van het saneringsplan.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op een saneringsplan dat betrekking heeft op een sanering van de bodem ten aanzien waarvan artikel 9, vijfde lid, van het Besluit tankstations milieubeheer van toepassing is.

Artikel 7.1.3a (inhoud saneringsplan waterbodem)

1. In een geval als bedoeld in artikel 63c, eerste lid, van de Wet bodembescherming bevat het saneringsplan de gegevens als bedoeld in artikel 6.1.3, eerste lid, alsmede de volgende gegevens:
   a. bij A. Algemene gegevens
      14° de naam en de functie van het oppervlaktewaterlichaam;
      15° de wijze waarop de beheerder van het watersysteem waarin zich de verontreiniging bevindt - voorzover deze niet zelf met de sanering is belast - bij de uitvoering van de sanering wordt betrokken;
   b. bij C. De te nemen maatregelen
      10° de hoeveelheid te verwijderen baggerspecie, onderverdeeld in de hoeveelheid onderhoudsbaggerspecie en de hoeveelheid saneringsbaggerspecie.
2. In een geval als bedoeld in artikel 63c, eerste lid, van de Wet bodembescherming is artikel 6.1.3, tweede lid, van overeenkomstige toepassing.

Artikel 7.1.4 (meldingsplichten)

1. Degene die de sanering feitelijk uitvoert op grond van een saneringsplan waarmee gedeputeerde staten op basis van artikel 39, tweede lid, van de Wet bodembescherming hebben ingestemd, meldt uiterlijk een week voor de feitelijke aanvang van de grondsanering, respectievelijk de grondwatersanering schriftelijk bij gedeputeerde staten de aanvangsdatum van de grondsanering, respectievelijk de grondwatersanering.
2. Indien de grondsanering respectievelijk de grondwatersanering niet zal worden gestart op de overeenkomstig het eerste lid gemelde aanvangsdatum of de overeenkomstig dit lid aangepaste aanvangsdatum, meldt de in het eerste lid bedoelde persoon dit onverwijld schriftelijk aan Gedeputeerde staten, onder opgave van de nieuwe aanvangsdatum. Indien de nieuwe aanvangsdatum op dat moment nog niet bekend is, meldt de in het eerste lid bedoelde persoon de nieuwe aanvangsdatum minimaal twee weken voor deze datum schriftelijk aan gedeputeerde staten.
3. Indien bij de sanering ontgraving van verontreinigde grond plaatsvindt, stelt de in het eerste lid bedoelde persoon uiterlijk twee dagen voorafgaand aan het tijdstip waarop over het hele gebied van de ontgraving de einddiepte bereikt zal worden en tot aanvulling van de ontgraving zal worden overgegaan gedeputeerde staten van dat tijdstip op de hoogte. Bij ontgraving en aanvulling in gedeeltes, geldt voornoemde verplichting tot melding per gedeelte.
4. De in het eerste lid bedoelde persoon meldt de beëindiging van de grondsanering, respectievelijk de grondwatersanering binnen een week na beëindiging van de grondsanering, respectievelijk de grondwatersanering schriftelijk aan gedeputeerde staten.
5. Indien sprake is van een grondsanering, respectievelijk grondwatersanering waarbij door Gedeputeerde staten is ingestemd met een gefaseerde aanpak overeenkomstig artikel 38, derde lid, van de Wet bodembescherming, wordt de beeindiging van iedere afzonderlijke fase op de in het vierde lid beschreven wijze gemeld.
6. Indien de in het eerste lid bedoelde persoon niet degene is die het saneringsplan heeft ingediend, geldt een in het eerste, tweede, vierde en vijfde lid van dit artikel bedoelde verplichting tot melding niet indien degene die het saneringsplan heeft ingediend, die melding overeenkomstig het in het betreffende lid bepaalde heeft gedaan.
7. Indien gedeputeerde staten ten aanzien van de bodem onder oppervlaktewater, voor de inwerkingtreding van de Waterwet, hebben vastgesteld dat er sprake is van een ernstig en spoedeisend geval, zijn de bovengenoemde leden van overeenkomstige toepassing, met uitzondering van het derde lid.

Artikel 7.1.5 (wijziging saneringsplan)

Bij een melding inzake wijziging van het saneringsplan als bedoeld in artikel 39, vierde lid, van de Wet bodembescherming dienen de volgende gegevens te worden verstrekt:
a. alle gegevens die afwijken van het saneringsplan, waarmee gedeputeerde staten op grond van artikel 39, tweede lid, van de Wet bodembescherming hebben ingestemd;
b. de inhoud van de wijziging;
c. de reden van de wijziging;
d. de gevolgen van de wijziging voor de oorspronkelijk beoogde sanerings-doelstelling en de ter uitvoering daarvan te treffen saneringsmaatregelen.

Artikel 7.1.6 (evaluatieverslag)
1. Degene die de bodem heeft gesaneerd dan wel een fase van de sanering heeft uitgevoerd als bedoeld in artikel 38, derde lid, van de Wet bodembescherming biedt uiterlijk dertien weken na beëindiging van de saneringswerkzaamheden het evaluatieverslag aan gedeputeerde staten aan.
2. Onverminderd het bepaalde in artikel 39c, eerste lid, van de Wet bodembescherming worden in het evaluatieverslag de volgende gegevens vermeld:
    a. het adres, de kadastrale aanduiding en de ligging van het grondgebied waarop de verontreiniging zich bevindt;
    b. een kadastrale kaart, die de actuele situatie weergeeft, met daarop ingetekend de contour van de bodemverontreiniging en de contour van de uitgevoerde grondsanering, respectievelijk grondwatersanering;
    c. een korte omschrijving van de kwaliteit van de bodem voor het uitvoeren van de sanering, waaronder mede begrepen een beschrijving van de aard en omvang van de verontreiniging;
    d. gegevens over het verloop van de sanering, waaronder in elk geval: de relevante data van de uitvoering;
    e. een beschrijving van de uitvoering van de sanering, voor zover deze wijzigingen betreft van onderdelen van het saneringsplan waarmee is ingestemd, alsmede de reden voor deze wijzigingen, die zijn gemeld ingevolge artikel 39, vierde lid, van de Wet bodembescherming;
    f. een beschrijving van de uitvoering van de sanering naar aanleiding van aanwijzingen ingevolge artikel 38, vierde lid, en 39, vijfde lid, van de Wet bodembescherming die een wijziging inhouden van onderdelen van het saneringsplan waarmee is ingestemd;
    g. een beschrijving van de getroffen saneringsmaatregelen, waaronder afmetingen van ontgravingen, de analyseresultaten van de controlegrondmonsters, depotmonsters, in- en effluentmonsters en monsters uit waarnemingsfilters;
    h. de daadwerkelijk gemaakte saneringskosten, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen de kosten van onderzoek en de kosten van sanering.
3. Indien na de sanering nog verontreiniging in de bodem aanwezig is gebleven: een beschrijving van deze verontreiniging, als bedoeld in artikel 39c, eerste lid, onder b, van de Wet bodembescherming met hierbij een verwijzing naar het nazorgplan, bedoeld in artikel 39d, eerste lid, van de Wet bodembescherming dat op deze verontreiniging ziet en dat tegelijkertijd met het evaluatieverslag wordt ingediend bij gedeputeerde staten.
4. Onverminderd het bepaalde in artikel 39c, eerste lid, van de Wet bodembescherming kan het vermelden in het evaluatieverslag van gegevens als bedoeld in het tweede lid achterwege blijven indien:
    a. bij de indiening van het evaluatieverslag wordt aangegeven welke gegevens ontbreken,
    b. daarbij de reden wordt aangegeven waarom die gegevens ontbreken, en
    c. die gegevens niet noodzakelijk zijn voor de beoordeling van het evaluatieverslag.

Artikel 7.1.7 (nazorgplan)

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 39d, eerste en tweede lid, van de Wet bodembescherming worden in het nazorgplan de volgende gegevens vermeld:

A. Algemene gegevens
1° het adres, de kadastrale aanduiding en de ligging van het grondgebied waarop de verontreiniging zich bevindt;
2° een kadastrale kaart, die de actuele situatie weergeeft, met daarop ingetekend de contour van de bodemverontreiniging en de contour van de uitgevoerde grondsanering, respectievelijk grondwatersanering;
3° het huidige en toekomstige gebruik van het grondgebied waarop de verontreiniging zich bevindt, alsmede de bestemming die op dit grondgebied rust volgens het vigerende bestemmingsplan;
4° een overzicht van bij de nazorg betrokken personen en instanties, waartoe in elk geval behoren: naam- en adresgegevens, taken en verantwoordelijkheden;
5° indien een ander dan degene die de bodem heeft gesaneerd in het nazorgplan wordt aangewezen als degene die is belast met de uitvoering van de nazorgmaatregelen: de door betrokken partijen ondertekende contractuele afspraken die gelden en waaruit blijkt dat diegene zich tot de uitvoering
hiervan verbindt.

B. Aanvangssituatie
1° een globale beschrijving van de sanering en de reden voor de achtergebleven verontreiniging;
2° een beschrijving van de aard, de omvang, de mate en de ligging van de achtergebleven verontreiniging van de grond en het grondwater, waartoe in elk geval behoort: een kadastrale kaart, die de actuele situatie weergeeft, met daarop de achtergebleven verontreiniging;
3° indien isolerende voorzieningen zijn aangebracht: een beschrijving van de aard van deze voorzieningen, inclusief kaartmateriaal met daarop de ligging van deze voorzieningen (dwarsdoorsnede en bovenaanzicht);
4° indien de restverontreiniging wordt gemonitord: een beschrijving van het monitoringssysteem, inclusief kaartmateriaal met daarop de plaats en filterstelling van de monitoringspeilbuizen (dwarsdoorsnede en bovenaanzicht);
5° een beschrijving van het grondgebied waarop de verontreiniging zich bevindt en haar omgeving, waaronder in ieder geval: de bodemopbouw, de geohydrologie en de aanwezigheid van kwetsbare objecten en activiteiten in de omgeving;
6° een kaart met daarop aangegeven de aanwezige kabels en leidingen in het gebied waar de achtergebleven verontreiniging zich bevindt.

C. Gebruiksbeperkingen
1° indien gebruiksbeperkingen noodzakelijk zijn: een beschrijving van deze beperkingen, met bijbehorend kaartmateriaal (bovenaanzicht);

D. Nazorgmaatregelen
1° de doelstelling van de nazorg;
2° een beschrijving van de nazorgmaatregelen en de nazorgvoorzieningen, alsmede de verwachte levensduur daarvan;
3° indien isolerende voorzieningen zijn aangebracht: een beschrijving van de wijze waarop de aangebrachte isolerende voorzieningen worden beheerd en onderhouden, de wijze en frequentie van de controle op het functioneren van de voorzieningen en de criteria waarmee dit wordt beoordeeld, en de wijze waarop gehandeld wordt als de voorzieningen niet naar behoren functioneren;

4° indien de restverontreiniging wordt gemonitord: een beschrijving van de wijze waarop en de frequentie waarmee de restverontreiniging wordt gemonitord, hoe de resultaten worden
geïnterpreteerd, de wijze waarop de monitoringsinstrumenten worden beheerd en onderhouden en hoe gehandeld wordt als de verwachte resultaten niet worden bereikt;
5° een beschrijving van hoe wordt gehandeld bij calamiteiten;
6° een overzicht van de benodigde vergunningen, meldingen en toestemmingen om de nazorg te kunnen uitvoeren.

E. Rapportage en evaluatie
1° de tijdstippen waarop over de resultaten van de nazorg aan het bevoegd gezag verslag wordt gedaan.

F. Financiële aspecten
1° een begroting van de kosten van de nazorgmaatregelen, inclusief de eventueel noodzakelijke vervangingen van de voorzieningen.

2. Onverminderd het bepaalde in artikel 39d, eerste en tweede lid, van de Wet bodembescherming kan het vermelden in het nazorgplan van gegevens als bedoeld in het eerste lid achterwege blijven indien:
   a. bij de indiening van het plan wordt aangegeven welke gegevens ontbreken,
   b. daarbij de reden wordt aangegeven waarom die gegevens ontbreken, en
   c. die gegevens niet noodzakelijk zijn voor de beoordeling van het nazorgplan.

Artikel 7.1.8 (saneringen in opdracht van de provincie)
1. Voordat gedeputeerde staten overgaan tot sanering van een geval van ernstige verontreiniging stellen zij een saneringsplan vast.
2. Nadat gedeputeerde staten de sanering of een fase van de sanering als bedoeld in artikel 38, derde lid, van de Wet bodembescherming van een geval van ernstige verontreiniging hebben uitgevoerd, stellen zij een evaluatieverslag vast.
3. Indien na de uitvoering van de sanering een verontreiniging in de bodem aanwezig is gebleven en in het evaluatieverslag, bedoeld in het tweede lid, is aangegeven dat beperkingen in het gebruik van de bodem of maatregelen als bedoeld in artikel 39c, eerste lid, onder f, van de Wet bodembescherming noodzakelijk zijn, stellen Gedeputeerde staten een nazorgplan vast.
4. Op de voorbereiding van een beschikking voor de in dit artikel bedoelde saneringen op grond van artikel 29 van de Wet bodembescherming en van een besluit tot vaststelling van een saneringsplan, respectievelijk een evaluatieverslag en een nazorgplan is de in de afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht geregelde procedure van toepassing.
5. Gedeputeerde staten kunnen besluiten dat de in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht geregelde procedure niet wordt toegepast indien redelijkerwijs kan worden aangenomen dat aan de toepassing van die procedure geen behoefte bestaat.
6. Indien gedeputeerde staten toepassing geven aan het vijfde lid, doen zij hiervan mededeling in een of meer dag-, nieuws- of huis-aan-huisbladen.
7. Met betrekking tot de inhoud van het saneringsplan, respectievelijk het evaluatieverslag en het nazorgplan zijn de artikelen 39, eerste lid, respectievelijk 39c, eerste lid en 39d, tweede lid, van de Wet bodembescherming en de artikelen 6.1.3, respectievelijk 6.1.6 en 6.1.7 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 7.1.9 (nazorgmaatregelen)

1. Afvalzorg Bodemservice B.V. geniet een uitsluitend recht als bedoeld in onderdeel a van artikel 2.24 van de Aanbestedingswet (2012) met betrekking tot afkoop van langdurige nazorgmaatregelen van achtergebleven bodemverontreiniging.
2. Indien na sanering door of namens de provincie verontreiniging in de bodem is achtergebleven en hierop nazorgmaatregelen noodzakelijk zijn die op basis van langdurige afkoopafspraken door of namens de provincie worden uitgevoerd of van de provincie worden overgenomen, worden deze maatregelen onder voorwaarden opgedragen aan Afvalzorg Bodemservice BV.

HOOFDSTUK 7a ONTGASSEN

Artikel 7a.1: Begripsbepaling
In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:

a. ADN: Europees Verdrag inzake het internationale vervoer van gevaarlijke goederen over de binnenwateren (Trb. 2001, 67);
b. binnenschip: schip als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Binnenvaartwet;
c. vaarweg: voor het openbaar verkeer met schepen openstaand water in de zin van artikel 1.01, onder D, onder 5°, van het Binnenvaartpolitiereglement;
d. ladingtank: tank vast verbonden met een binnenschip waarvan de wanden hetzij door de scheepsromp zelf, hetzij door van de scheepsromp onafhankelijke wanden zijn gevormd;
e. restladingdamp: damp die na het lossen in de ladingtank achterblijft;
f. stoffen: chemische elementen, verbindingen daarvan dan wel mengsels van die elementen of verbindingen;
g. ontgassen: afvoeren van restladingdamp uit een ladingtank waarbij restladingdampen terechtkomen in de open lucht;
h. schipper: persoon als bedoeld in artikel 1.2.1 van deel 1 van het ADN;
i. vervoerder: de onderneming, bedoeld in 1.2.1 van deel 1 van het ADN;
j. UN-nummer: een getal van vier cijfers dat een gevaarlijke stof identificeert tijdens het transport, zoals vastgelegd in de Recommendations on the Transport of Dangerous Goods van de Verenigde Naties.

Artikel 7a.2: Verbod ontgassen

1. Het is de vervoerder en de schipper verboden een ladingtank met restladingdampen van:
a. benzeen (UN-nummer 1114),
b. ruwe aardolie (UN-nummer 1267) voor zover met meer dan 10% benzeen,
c. aardoliedestillaten N.E.G. met meer dan 10% benzeen of aardolieproducten N.E.G met meer dan 10% benzeen (UN 1268),
d. brandstof voor straalvliegtuigen met meer dan 10% benzeen (UN 1863),
e. brandbare vloeistoffen, N.E.G. met meer dan 10% benzeen (UN 1993), of
f. koolwaterstoffen, vloeibaar met meer dan 10% benzeen (UN 3295)
vanaf een binnenschip varend te ontgassen.
2. Door Gedeputeerde Staten kunnen andere stoffen dan genoemd in het eerste lid aanwijzen waarop het in dat lid bepaalde van overeenkomstige toepassing is, indien dit in het belang van de bescherming van het milieu is of deze stoffen gezondheidsschadelijke eigenschappen bevatten.

Artikel 7a.3: Minimumconcentratie restladingsdampen

1. Van een restladingladingsdamp als bedoeld in artikel 7a.2, eerste lid, is sprake bij een concentratie van die damp groter dan of gelijk aan 10% van de onderste explosiegrens van de desbetreffende stof.
2. Gedeputeerde Staten zijn bevoegd het percentage, genoemd in het eerste lid, te verlagen.

Artikel 7a.4 Voorafgaande belading
Het verbod, bedoeld in artikel 7a.2, eerste lid, is niet van toepassing indien kan worden aangetoond dat de drie voorafgaande ladingen in de desbetreffende ladingtank niet bestonden uit stoffen als genoemd in artikel 7a,2, eerste lid, dan wel indien kan worden aangetoond dat de desbetreffende ladingtank bij de voorafgaande belading voor meer dan 95% gevuld was met een andere stof dan vermeld in artikel 7a.2, eerste lid, of aangewezen krachtens het tweede lid van dat artikel.

Artikel 7a.5 Veiligheidsredenen
Het verbod, bedoeld in artikel 7a.2, eerste lid, is niet van toepassing, wanneer het ontgassen plaatsvindt:

a. om redenen van drukverevening die om redenen van veiligheid moet plaatsvinden;

b. tijdens of na een calamiteit met het binnenschip, indien het ontgassen om redenen van veiligheid noodzakelijk is.

Artikel 7a.6 Overeenkomstige toepassing
Het bepaalde in de artikelen 7a.3, 7a.4 en 7a.5 is van overeenkomstige toepassing voor zover sprake is van een stof als bedoeld in artikel 7a.2, tweede lid.

Artikel 7a.7 Vrijstelling
Gedeputeerde Staten kunnen vrijstelling verlenen van het verbod, gesteld in artikel 7a.2, eerste lid, voor daarbij aan te geven categorieën van gevallen.

Artikel 7a.8 Ontheffing
Gedeputeerde Staten kunnen met inachtneming van artikel 7a.6 ontheffing verlenen van het verbod, gesteld in artikel 7a.2, eerste lid.

Artikel 7a.9 Nadere regels
Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen met betrekking tot de in dit hoofdstuk geregelde onderwerpen.

HOOFDSTUK 8 Aanwijzing industrieterreinen van regionaal belang

Artikel 8.1 (aanwijzing industrieterreinen van regionaal belang)
Als industrieterreinen van regionaal belang als bedoeld in artikel 163, tweede lid, van de Wet geluidhinder zijn aangewezen de volgende gezoneerde industrieterreinen:
a. Westpoort gelegen in de gemeente Amsterdam;
b. Zaandammer- en Achtersluispolder gelegen in de gemeente Zaanstad;
c. IJmond gelegen in de gemeenten Velsen, Beverwijk en Heemskerk;
d. Schiphol-Oost gelegen in de gemeente Haarlemmermeer, en
e. De Pijp gelegen in de gemeente Beverwijk.

HOOFDSTUK 9 ONTHEFFINGEN EN OMGEVINGSVERGUNNINGEN

Artikel 9.1
Van de bepalingen van deze verordening en van de daarvan deel uitmakende bijlagen kan een ontheffing als bedoeld in artikel 1.3 van de wet worden verleend voor zover dat bij die bepalingen is aangegeven. Dit hoofdstuk is van toepassing op de totstandkoming van de beschikking op de aanvraag tot het geven van een ontheffing en van de beschikking tot wijziging of intrekking van een ontheffing. Bij het verplicht aanhaken van een ontheffing bij de omgevingsvergunning, is dit hoofdstuk eveneens van toepassing.

Artikel 9.2
1. Het bevoegd gezag houdt bij de beslissing op de aanvraag om ontheffing in ieder geval rekening met:
   a. het voor hem geldende milieubeleidsplan;
   b. de richtwaarden voor de onderdelen van het milieu, waarvoor de gedraging waarvoor ontheffing wordt gevraagd, gevolgen kan hebben, voor zover de verplichting om daarmee rekening te houden is vastgelegd in hoofdstuk 4.
2. Het bevoegd gezag neemt bij de beslissing op de aanvraag om ontheffing, en indien van toepassing een omgevingsvergunning, in ieder geval in acht de grenswaarden voor de onderdelen van het milieu, waarvoor de gedraging waarvoor ontheffing wordt gevraagd, gevolgen kan hebben, voor zover de verplichting tot het in acht nemen daarvan is vastgelegd in hoofdstuk 4.

Artikel 9.3
1. Een ontheffing, en indien van toepassing een omgevingsvergunning, kan worden verleend, indien het belang dat beschermd wordt door de bepaling waarvan ontheffing, en indien van toepassing een omgevingsvergunning is verleend, zich daartegen niet verzet.
2. De ontheffing, en indien van toepassing een omgevingsvergunning, wordt geweigerd indien door het stellen van voorschriften niet voldoende kan worden tegemoet gekomen aan het belang dat beschermd wordt door de bepaling waarvan ontheffing, en indien van toepassing een omgevingsvergunning, wordt gevraagd.
3. De ontheffing, en indien van toepassing een omgevingsvergunning, wordt in ieder geval geweigerd, indien verlening daarvan niet in overeenstemming zou zijn met hetgeen overeenkomstig artikel 9.2, tweede lid, in acht moet worden genomen.

Artikel 9.4
1. Aan een ontheffing, en indien van toepassing een omgevingsvergunning, worden de voorschriften verbonden die nodig zijn ter bescherming van het belang dat beschermd wordt door de bepaling waarvan ontheffing of een omgevingsvergunning wordt verleend.
2. Met betrekking tot de ontheffing, en indien van toepassing een omgevingsvergunning, en de hieraan te verbinden voorschriften zijn de artikelen 2.22, eerste en vijfde lid, en tweede lid juncto artikel 2.14, eerste lid, onder a, onder 5◦, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en 5.5, eerste, vierde en vijfde lid, 5.7, tweede en vijfde lid, en 5.9 van het Besluit omgevingsrecht van overeenkomstige toepassing.

Artikel 9.5
Een ontheffing, en indien van toepassing een omgevingsvergunning, geldt voor degene aan wie zij is verleend en voor zijn rechtsopvolgers, tenzij bij de ontheffing, en indien van toepassing een omgevingsvergunning, anders is bepaald.

Artikel 9.6

1. Op aanvraag van de houder van een ontheffing en indien van toepassing een omgevingsvergunning kan het bevoegd gezag voorschriften, die aan de ontheffing en omgevingsvergunning zijn verbonden, wijzigen, aanvullen of intrekken, dan wel alsnog voorschriften aan de ontheffing en de omgevingsvergunning verbinden.
2. Het bevoegd gezag kan –anders dan op aanvraag van de houder- voorschriften die aan een ontheffing, en indien van toepassing een omgevingsvergunning, zijn verbonden, wijzigen, aanvullen of intrekken, dan wel alsnog voorschriften aan een ontheffing en een omgevingsvergunning verbinden in het belang dat beschermd wordt door de bepaling waarvan ontheffing en een omgevingsvergunning is verleend.

Artikel 9.7
1. Het bevoegd gezag kan een ontheffing, en indien van toepassing een omgevingsvergunning, geheel of gedeeltelijk intrekken op aanvraag van de houder van de ontheffing en omgevingsvergunning, indien het belang dat beschermd wordt door de bepaling waarvan ontheffing of de bepaling waarvoor een omgevingsvergunning is verleend, zich daartegen niet verzet.
2. Het bevoegd gezag kan – anders dan op aanvraag van de houder- een ontheffing, en indien van toepassing een omgevingsvergunning, geheel of gedeeltelijk intrekken indien:
   a. het gebruik maken van de ontheffing of de omgevingsvergunning ontoelaatbaar nadelige gevolgen heeft voor het belang dat beschermd wordt door de bepaling waarvan ontheffing of waarvoor een omgevingsvergunning is verleend, en toepassing van artikel 9.6 redelijkerwijs daarvoor geen oplossing biedt;
   b. gedurende drie jaar geen handelingen zijn verricht met gebruikmaking van de ontheffing of omgevingsvergunning;
   c. bij de ontheffing is bepaald dat zij niet geldt voor de rechtsopvolgers van degene aan wie zij is verleend: de houder van de ontheffing niet meer degene is die de gedraging waarvoor ontheffing is verleend, uitvoert;
   d. indien het belang dat beschermd wordt door de bepaling waarvan ontheffing, en indien van toepassing een omgevingsvergunning, dat vereist.

Artikel 9.8
Met betrekking tot de totstandkoming van een beschikking op grond van artikel 9.6 of 9.7 zijn artikel 1.3, derde lid, van de wet en de artikelen 9.2 tot en met 9.4 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 9.9
1. Een aanvraag om een ontheffing, en indien van toepassing een omgevingsvergunning, op de voorbereiding waarvan de procedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is, wordt in vijfvoud ingediend bij het bevoegd gezag. Een aanvraag om een ontheffing van, of een omgevingsvergunning voor, een of meer verboden, vervat in hoofdstuk 9, wordt in zevenvoud ingediend. Andere aanvragen worden in drievoud ingediend, tenzij in deze verordening anders is bepaald.
2. Een aanvraag bevat in ieder geval:
   a. een beschrijving van de gedraging waarvoor een ontheffing, en indien van toepassing een omgevingsvergunning, wordt verzocht, daaronder begrepen gegevens omtrent constructie, afmetingen en het gebruik van installaties of andere werken;
   b. een of meer kaarten op een zodanige schaal dat een duidelijk beeld wordt verkregen van de plaats waar de gedraging zal plaatsvinden;
   c. een opgave van de hoeveelheid, de aard en de samenstelling van stoffen ten aanzien waarvan redelijkerwijs kan worden aangenomen dat deze van belang zijn voor de nadelige gevolgen voor het milieu die de gedraging kan veroorzaken, alsmede van de te verwachten emissies.

Artikel 9.10

1. Indien afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is met betrekking tot de totstandkoming van de beschikking op de aanvraag om een ontheffing, en indien van toepassing een omgevingsvergunning, stelt het bevoegd gezag in de gelegenheid advies uit te brengen over het ontwerp van de beschikking op de aanvraag:
   a. burgemeester en wethouders van de gemeente waarin de gedraging waarvoor ontheffing of een omgevingsvergunning wordt gevraagd, plaatsvindt of zal plaatsvinden, in gevallen waarin deze niet het bevoegd gezag zijn, of
   b. gedeputeerde staten, in gevallen waarin ontheffing of een omgevingsvergunning wordt gevraagd voor een gedraging die plaats vindt of zal plaatsvinden in een milieubeschermingsgebied, en deze niet het bevoegd gezag zijn.
2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van het voornemen een beschikking te nemen als bedoeld in artikel 9.6 of 9.7.

Artikel 9.11

In het geval een aanvraag om ontheffing, en indien van toepassing een omgevingsvergunning, of een voornemen een beschikking te geven op grond van artikel 9.6 of 9.7, betrekking heeft op een in hoofdstuk 5 gesteld verbod, stelt het bevoegd gezag
a. de inspecteur,
b. burgemeester en wethouders van de gemeente waarin de gedraging waarvoor ontheffing wordt gevraagd, plaatsvindt of zal plaatsvinden, en
c. de grondwateronttrekker
in de gelegenheid advies uit te brengen naar aanleiding van die aanvraag respectievelijk over dat voornemen.

HOOFDSTUK 10. VERGOEDING VAN KOSTEN EN SCHADE

Artikel 10.1
Dit hoofdstuk is van toepassing op de totstandkoming van beschikkingen van Gedeputeerde staten ingevolge artikel 4.2 en ingevolge artikel 4.3 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht met betrekking tot de vergoeding van kosten of schade door het van toepassing worden van bepalingen van deze verordening.

Artikel 10.2
De aanvraag om vergoeding van kosten of schade bevat ten minste de volgende gegevens:
a. de bepalingen van deze verordening door het van toepassing worden waarvan de aanvrager zich voor kosten ziet gesteld, dan wel schade lijdt;
b. de aard en de omvang van de kosten dan wel de schade;
c. de wijze waarop de kosten dan wel de schade naar het oordeel van de verzoeker dienen te worden vergoed en, zo een vergoeding in geld wordt gewenst, het bedrag dat naar zijn oordeel voor vergoeding in aanmerking komt.

Artikel 10.3
1. Gedeputeerde staten kunnen deskundigen aanwijzen die zijn belast met het adviseren inzake het geven van een beschikking als bedoeld in artikel 10.2.
2. Gedeputeerde staten kunnen het advies inwinnen van de in het eerste lid bedoelde deskundigen omtrent een aanvraag om vergoeding of omtrent het voornemen tot een toekenning daarvan uit eigen beweging.
3. Indien toepassing wordt gegeven aan het tweede lid, wordt de aanvrager van de beschikking in de gelegenheid gesteld aan die deskundigen zijn aanvraag toe te lichten. Indien gedeputeerde staten voornemens zijn uit eigen beweging een beschikking te geven, wordt degene tot wie de beschikking zal zijn gericht, in de gelegenheid gesteld zijn opvattingen omtrent het voornemen aan de deskundigen kenbaar te maken.
4. Indien de aanvraag om vergoeding of het voornemen tot de toekenning daarvan uit eigen beweging betrekking heeft op kosten dan wel schade door het van toepassing worden van bepalingen van hoofdstuk 5, en deskundigen zijn aangewezen die zijn belast met het adviseren inzake de toekenning van die vergoeding, wordt de betrokken grondwateronttrekker in de gelegenheid gesteld zijn opvattingen over die aanvraag of dat voornemen aan die deskundigen kenbaar te maken.
5. De deskundigen brengen advies uit inzake:
   a. de vraag of de kosten zijn gemaakt, dan wel de schade is geleden door het van toepassing worden van bepalingen van deze verordening;
   b. de omvang van de kosten dan wel de schade;
   c. de vraag of de kosten dan wel de schade niet of niet geheel ten laste van de benadeelde behoren onderscheidenlijk behoort te blijven;
   d. de vraag in hoeverre op een andere wijze in een redelijke vergoeding is of kan worden voorzien;
   e. de vraag of er aanleiding is voor maatregelen of voorzieningen waardoor de kosten dan wel de schade, anders dan door een vergoeding in geld, kunnen onderscheidenlijk kan worden beperkt of ongedaan gemaakt;
   f. de hoogte van de toe te kennen vergoeding.
6. De deskundigen brengen hun advies zo snel mogelijk uit aan gedeputeerde staten, doch in elk geval binnen dertien weken na ontvangst van het verzoek om advies. Gedeputeerde staten zenden een afschrift van het advies aan degene tot wie de beschikking zal zijn gericht, en in een geval als bedoeld in het vierde lid, tevens aan de grondwateronttrekker. Gedeputeerde staten vermelden daarbij de termijn waarbinnen zij hun opvattingen omtrent het advies aan hen kenbaar kunnen maken.

Artikel 10.4
Indien geen toepassing is gegeven aan artikel 10.3, tweede lid, en de aanvraag om vergoeding of het voornemen tot de toekenning daarvan uit eigen beweging betrekking heeft op kosten dan wel schade door het van toepassing worden van bepalingen van hoofdstuk 5, stellen gedeputeerde staten de betrokken grondwateronttrekker in de gelegenheid zijn zienswijze naar voren te brengen voordat zij hieromtrent een beslissing nemen.

Artikel 10.5
1. Indien het gezag als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, gedeputeerde staten verzoekt in te stemmen met de toekenning van een vergoeding van kosten dan wel schade door het aan een omgevingsvergunning voor een inrichting verbinden van voorschriften, waarvan de inhoud is aangegeven in hoofdstuk 4, 5 of 6, gaat dat verzoek tenminste vergezeld van:
   a. indien dat gezag een aanvraag om een vergoeding heeft ontvangen: een afschrift van die aanvraag en de daarbij gevoegde stukken;
   b. indien de grondwateronttrekker schriftelijk zijn opvattingen over de aanvraag of het voornemen om een vergoeding toe te kennen heeft kenbaar gemaakt: een afschrift van die opvattingen;
   c. indien dat gezag een advies van deskundigen als bedoeld in artikel 4.2, derde lid van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht heeft ingewonnen: een afschrift van dat advies;
   d. het ontwerp van de beschikking houdende de toekenning van een vergoeding, dan wel, indien dat gezag de beschikking reeds heeft gegeven: een afschrift van die beschikking.
2. Indien bij het verzoek niet een afschrift van de opvattingen van de grondwateronttrekker is gevoegd, stellen gedeputeerde staten hem in de gelegenheid zijn zienswijze over het verzoek naar voren te brengen.
3. Gedeputeerde staten geven de beschikking op het verzoek om instemming uiterlijk vier maanden na ontvangst van dat verzoek, of, indien toepassing wordt gegeven aan artikel 10.3, tweede lid, binnen zeven maanden na ontvangst van het verzoek.

HOOFDSTUK 11 HANDHAVING

Artikel 11.1

1. Een gedraging in strijd met een voorschrift dat is verbonden aan een krachtens deze verordening verleende vergunning of ontheffing, is verboden.
2. Een gedraging in strijd met een krachtens artikel 39, tweede lid, van de Wet bodembescherming gegeven beschikking omtrent het saneringsplan en de daaraan verbonden voorwaarden, alsmede een gedraging in strijd met op grond van artikel 27, tweede lid, van de Wet bodembescherming gegeven aanwijzingen dan wel in strijd met op grond van artikel 37, derde lid, van de Wet bodembescherming vastgestelde tijdelijke beveiligingsmaatregelen, is verboden.

Artikel 11.2

Een gedraging in strijd met
a. artikel 3.2.3, eerste lid, 4.1.4, eerste lid, 5.1.3, eerste lid, 6.2, eerste lid, 7.1.4, 7.1.6 of 7a.2, eerste lid;
b. een verbodsregel uit hoofdstuk 4, 5 of 6;
c. een krachtens artikel 39, tweede lid, van de Wet bodembescherming gegeven beschikking omtrent het saneringsplan en de daaraan verbonden voorwaarden;
d. een op grond van artikel 27, tweede lid, van de Wet bodembescherming gegeven aanwijzing, of
e. een op grond van artikel 37, derde lid, van de Wet bodembescherming vastgestelde beveiligingsmaatregel,
is een strafbaar feit.

HOOFDSTUK 12 SLOT- OVERGANGSBEPALINGEN

Artikel 12.1
De Provinciale milieuverordening Noord-Holland tranche 6a wordt ingetrokken.

Artikel 12.2
Deze verordening treedt in werking op de dag na die van publicatie in het provinciaal blad.

Artikel 12.3
Deze verordening wordt aangehaald als: Provinciale Milieuverordening Noord-Holland.

Artikel 12.4 (verleende ontheffingen)
1. Ontheffingen die zijn verleend op grond van artikel 9.4 van deze verordening zoals die gold voor het tijdstip waarop dit artikel in werking is getreden, worden gelijk gesteld aan een ontheffing op grond van hoofdstuk 4.
2. Ontheffingen die zijn verleend op grond van artikel 11.2 van deze verordening zoals die gold voor het tijdstip waarop dit artikel in werking is getreden, worden gelijk gesteld aan een ontheffing op grond van hoofdstuk 6.

Artikel 12.5 (overgangsrecht inrichtingen in waterwingebieden
1. Het in artikel 5.2.1 gestelde verbod tot het in werking hebben van een inrichting in een waterwingebied is niet van toepassing op een inrichting die onmiddellijk voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel 5.2.1 in overeenstemming met de voor die inrichting op dat moment geldende regels van deze verordening in werking is.
2. Ten aanzien van een inrichting als bedoeld in het eerste lid blijven de op dat moment geldende regels van deze verordening van toepassing
   a. voor een inrichting waarvoor een omgevingsvergunning voor een inrichting is verleend: totdat de in het vierde lid bedoelde voorschriften in werking zijn getreden;
   b. voor een inrichting waarvoor geen omgevingsvergunning voor een inrichting is vereist: tot de in het vijfde lid bedoelde dag.
3. Het is verboden een inrichting als bedoeld in het eerste lid of de werking van een dergelijke inrichting te veranderen indien redelijkerwijs moet worden aangenomen dat die verandering naar aard of omvang nadelige gevolgen kan hebben voor de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning.
4. Indien voor een inrichting als bedoeld in het eerste lid een omgevingsvergunning voor een inrichting is verleend, verbindt het bevoegd gezag binnen vier jaar na de inwerkingtreding van dit artikellid aan de vergunning de voorschriften die zijn bedoeld in artikel 5.3.2, tweede lid. Het bevoegd gezag bepaalt daarbij dat de betreffende voorschriften eerst in werking treden met ingang van de eerste dag van het achtste jaar na de inwerkingtreding van dit artikellid, met uitzondering van het voorschrift bedoeld in artikel 5.3.2, tweede lid, aanhef en onder e, 3˚ (tussentijds bodemonderzoek) dat direct in werking treedt als het besluit van het bevoegd gezag in werking treedt. Artikel 5.4.5 is van toepassing.
5. Indien voor een inrichting als bedoeld in het eerste lid geen omgevingsvergunning voor een inrichting is vereist, zijn artikel 5.3.3, tweede tot en met tiende lid, en artikel 5.4.5 van toepassing met ingang van de eerste dag van het achtste jaar na de inwerkingtreding van die artikelen, met uitzondering van het voorschrift bedoeld in artikel 5.3.3, zevende lid, aanhef en onder c, (tussentijds bodemonderzoek) dat direct in werking treedt.

Artikel 12.6 (overgangsrecht activiteiten buiten inrichtingen in waterwingebieden)
Het in artikel 5.2.2, eerste lid, onder b gestelde verbod tot het hebben en gebruiken van een constructie of een werk in een waterwingebied is niet van toepassing op een constructie of

een werk die respectievelijk dat onmiddellijk voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel 5.2.2 in overeenstemming met de daarvoor tot op dat moment geldende regels van deze verordening werd gehouden of gebruikt. Indien de constructie of het werk bestaat uit een gebouw, een weg of een andere verharding is artikel 5.3.7 van overeenkomstige toepassing vanaf het moment dat de constructie of het werk wordt onderworpen aan herstructurering of groot onderhoud.

Artikel 12.7 (overgangsrecht verboden inrichtingen in grondwaterbeschermingsgebieden)

1. Het in artikel 5.3.1 gestelde verbod tot het in werking hebben van een inrichting in een grondwaterbeschermingsgebied is niet van toepassing op een inrichting die onmiddellijk voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel 5.3.1 in overeenstemming met de voor die inrichting tot op dat moment geldende regels van deze verordening in werking is.
2. Artikel 12.6, tweede tot en met vijfde lid, is van toepassing.

Artikel 12.8 (overgangsrecht niet-verboden inrichtingen in grondwaterbeschermingsgebieden)

1. Indien voor een inrichting als bedoeld in artikel 5.3.2 onmiddellijk voorafgaand aan de inwerkingtreding van dat artikel een omgevingsvergunning voor een inrichting van kracht is, verbindt het bevoegd gezag binnen vier jaar na de inwerkingtreding van dat artikel aan de vergunning de in dat artikel bedoelde voorschriften. Het bevoegd gezag bepaalt daarbij dat de betreffende voorschriften eerst in werking treden met ingang van de eerste dag van het achtste jaar na de inwerkingtreding van dat artikel, met uitzondering van het voorschrift bedoeld in artikel 5.3.2, tweede lid, aanhef en onder e, 3˚ (tussentijds bodemonderzoek) dat direct in werking treedt. Artikel 5.4.5 is van toepassing.
2. Artikel 5.3.3 is voor een inrichting die onmiddellijk voorafgaand aan de inwerkingtreding van dat artikel met inachtneming van de op dat moment geldende regels van deze verordening in werking is, van toepassing met ingang van de eerste dag van het achtste jaar na de inwerkingtreding van dat artikel, met uitzondering van het voorschrift bedoeld in artikel 5.3.3, zevende lid, aanhef en onder c (tussentijds bodemonderzoek) dat direct in werking treedt. Voor de inrichting blijven de bedoelde geldende regels van toepassing tot het in de vorige volzin aangegeven tijdstip.

Artikel 12.9 (overgangsrecht activiteiten buiten inrichtingen in grondwaterbeschermingsgebieden)

1. De artikelen 5.3.5, 5.3.7 en 5.3.10 zijn niet van toepassing op een activiteit die onmiddellijk voorafgaand aan de inwerkingtreding van het op de activiteit betrekking hebbende artikel wordt ondernomen in overeenstemming met de voor die activiteit op dat moment geldende regels op grond van deze verordening. Voor de activiteit blijven de bedoelde geldende regels van toepassing.
2. Het in artikel 5.3.6 gestelde verbod met betrekking tot het hebben van een buisleiding is niet van toepassing op een buisleiding die voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze bepaling is aangelegd met een ontheffing op grond van artikel 10.3.2.3 van deze verordening zoals die gold voor het tijdstip waarop dit artikel in werking is getreden. Het in artikel 5.3.6 gestelde verbod voor het vervangen, veranderen of verleggen van een buisleiding geldt niet voor een buisleiding als bedoeld in de vorige volzin, indien met een door een deskundige opgestelde risicoanalyse is aangetoond dat de kans op grondwaterverontreiniging door dat vervangen, veranderen of verleggen gelijk blijft of kleiner wordt ten opzichte van de daaraan voorafgaande situatie. Van het voornemen tot

het vervangen, veranderen of verleggen van de buisleiding doet degene die de activiteit onderneemt, een melding. Ten aanzien van de melding is artikel 5.4.3 van toepassing.

3. Het in artikel 5.3.9 gestelde verbod met betrekking tot een begraafplaats, een uitstrooiveld en een dierenbegraafplaats geldt niet voor het hebben van een begraafplaats, een uitstrooiveld of een dierenbegraafplaats, die respectievelijk dat onmiddellijk voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel 5.3.9 overeenkomstig de daarvoor op dat moment geldende regels op grond van deze verordening wordt gehouden. Het verbod geldt evenmin voor het uitbreiden van een begraafplaats en een uitstrooiveld als bedoeld in de vorige zin, indien voor die uitbreiding de Inspectierichtlijn Wet op de lijkbezorging van de Inspectie van de Volksgezondheid voor de Milieuhygiëne Staatstoezicht op de Volksgezondheid, laatste druk, in acht wordt genomen, voor zover die richtlijn van belang is voor de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning. Degene die een begraafplaats of een strooiveld uitbreidt, doet daarvan een melding aan gedeputeerde staten. Artikel 5.4.3 is op deze melding van toepassing.

Artikel 12.10 (overgangsrecht lopende vergunning- en ontheffingprocedures)

1. Indien de aanvraag tot het geven, wijzigen of intrekken van een omgevingsvergunning is ingediend of het ambtshalve voornemen daartoe is bekend gemaakt voor het tijdstip waarop dit artikel in werking treedt, blijft het voor dat tijdstip ten aanzien van zodanige vergunningen in deze verordening bepaalde van toepassing tot het tijdstip waarop de beschikking onherroepelijk is geworden. Met betrekking tot een vergunning die met toepassing van de vorige volzin is tot stand gekomen, zijn de artikelen 12.5, 12.7 en 12.8 , van overeenkomstige toepassing.
2. Indien de aanvraag tot het geven, wijzigen of intrekken van een ontheffing op grond van een artikel in hoofdstuk 10, van deze verordening is ingediend of het ambtshalve voornemen daartoe is bekend gemaakt voor het tijdstip waarop dit artikel in werking treedt, blijft het voor dat tijdstip ten aanzien van zodanige ontheffingen en de intrekking daarvan geldende recht van toepassing tot het tijdstip waarop de beschikking onherroepelijk is geworden. Met betrekking tot een ontheffing die met toepassing van de vorige volzin is tot stand gekomen, zijn de artikelen 12.6 en 12.9 van overeenkomstige toepassing.

Haarlem, [datum]

Provinciale Staten van Noord-Holland,

J.W. Remkes, voorzitter,

K. Bolt, griffier.

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 20 december 2016

Onderwerp: vaststelling provinciale milieuverordening tranche 10

Kenmerk: 887188

Bijlagen:

1. Ontwerp-besluit
2. Nota van Beantwoording
3. Integrale versie PMV na vaststelling tranche 10

1. Inleiding

In de Provinciale Milieuverordening (verder te noemen: PMV) staan specifieke milieuregels voor de provincie Noord-Holland. Deze regels gaan onder andere over waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden, stiltegebieden en aardkundige monumenten, bodemsanering en industrieterreinen van regionaal belang ten behoeve van geluidzonebeheer. Op basis van deze regels worden ontheffingen verleend en vindt handhaving plaats. De PMV is gebaseerd op de Wet milieubeheer (Wm) en de Wet bodembescherming. De eerste tranche trad in 1994 in werking. Daarna is de verordening via een aantal 'tranches' (wijzigingen) verder aangevuld, gewijzigd en geactualiseerd.

Deze wijziging (tranche 10) betreft een verbod op het ontgassen tijdens de vaart van restladingdampen van benzeen en van bepaalde benzeenhoudende koolwaterstoffen vanuit een ladingtank van een binnenschip op een vaarweg. Het ontgassen van deze stoffen is slecht voor het milieu, de luchtkwaliteit, de gezondheid en veroorzaakt het stankoverlast. Het beoogde effect van deze wijziging is om mensen in Noord-Holland niet langer bloot te stellen aan de schadelijke emissies en risico's van het varend ontgassen. Naast een verbod op varend ontgassen bevat dit wijzigingsbesluit ook de mogelijkheid voor Gedeputeerde Staten om andere stoffen onder het ontgassingsverbod te brengen.

Met dit wijzigingsbesluit wordt aangesloten bij overeenkomstige regelingen van de provincies Noord-Brabant, Zuid-Holland en Utrecht en de regelingen zoals die nu opgesteld worden door de provincies Gelderland en Zeeland. Hiermee wordt vooruit gelopen op een definitieve regeling voor de milieuhygiënische aspecten van het ontgassen in internationaal verband. Om die reden is dit deel van de PMV tijdelijk van aard en zal dit met de totstandkoming van hieruit voortvloeiende nationale regelgeving weer komen te vervallen.

Ons college heeft het ontwerpbesluit tot wijziging van de PMV (tranche 10) op 5 juli 2016 vastgesteld. Uw commissie Natuur, Landbouw en Milieu heeft op 19 september 2016 de ontwerpwijzigingen besproken. De commissie is akkoord gegaan met het ontwerpbesluit. Vervolgens heeft de ontwerp-wijziging van de PMV tranche 10 vanaf 30 september 2016 tot en met 11 november 2016 ter inzage gelegen.

Wij spreken u aan op uw kaderstellende rol ten behoeve van de vaststelling van de PMV tranche 10.

Doelstellingen en evaluatiecriteria

Doelstelling en beoogd effect

De wijziging van de PMV betreft de opname van Hoofdstuk 7a 'Ontgassen', aangaande het verbod op het ontgassen tijdens de vaart van restladingdampen van benzeen en van bepaalde benzeenhoudende koolwaterstoffen vanuit een ladingtank van een binnenschip op een vaarweg.

De effecten van het varend ontgassen van benzeen en benzeenhoudende stoffen zijn al langer onderwerp van gesprek op Europees, landelijk en provinciaal niveau. De invoering van een ontgassingsverbod in de provincies Zuid-Holland en Noord-Brabant lijkt de discussie over het daadwerkelijk verbieden van het varend ontgassen in een stroomversnelling te hebben gebracht: in deze provincies geldt sinds 1 januari 2015 een verbod op het varend ontgassen van benzeen en sinds 1 januari 2016 een verbod op het varend ontgassen van een aantal benzeenhoudende stoffen.

Naar aanleiding van deze ontwikkelingen hebben vier andere provincies (waaronder Noord-Holland) onderzoek[1] laten doen naar de effecten en gevolgen van het verbod op varend ontgassen in Zuid-Holland en Noord-Brabant. Een van de belangrijkste uitkomsten is, dat de verboden in Zuid-Holland en Noord-Brabant 'ontgassingstoerisme' tot gevolg hebben. Dat wil zeggen dat transporteurs ervoor kiezen om restladingdampen te ontgassen op die plekken waar dat nog wel is toegestaan. Uit het onderzoek blijkt dat er vooral een toename is van het aantal ontgassingen in Zeeland en op het Amsterdam -Rijnkanaal.

De provincies Utrecht, Zeeland, Gelderland en Noord-Holland hebben dit rapport aangeboden aan de Staatssecretaris, met daarbij de oproep of zij kan zorgen voor het versneld invoeren van een landelijk dekkend verbod. De Staatssecretaris heeft geantwoord dat zij de internationale ontwikkelingen wil afwachten: op dit moment wordt er gesproken over een internationaal verbod op varend ontgassen van o.a. benzeen en benzeenhoudende stoffen. Dit verbod wil men invoeren middels het CDNI (het verdrag inzake de verzameling, afgifte en inname van afval in de Rijn- en binnenvaart). De verwachting is echter dat in het meest optimistische geval pas in 2021 sprake zou kunnen zijn van een internationaal verbod. De reactie van de staatssecretaris, maar ook de beperkte en vertraagde voortgang van dit al tien jaar durende internationale proces, heeft de vier provincies doen besluiten om hier niet op te wachten, maar om zelf aan de slag te gaan.

Inmiddels hebben Provinciale Staten van Utrecht ingestemd met een wijziging van de PMV, uiterlijk 1 maart 2017 zal in provincie Utrecht een verbod op het varend ontgassen in werking treden. De inwerking van een verbod in de provincie Zeeland wordt dit voorzien per 1 mei 2017 en in de provincie Gelderland per 1 juni 2017.

Daarnaast hebben ook de havens van Rotterdam en Amsterdam gepleit voor een verbod op varend ontgassen. In een gezamenlijke brief (d.d. 28 juni 2016) aan het CDNI stellen zij dat het implementatieschema voor het verbieden van het varend ontgassen van een groot aantal vluchtige koolwaterstoffen volgens hen niet ambitieus genoeg is. Met de gemeente Amsterdam is ook afstemming over de invoering van een verbod op varend ontgassen. Ook zij zijn voorstander van de invoering van een verbod. Kortom, bij de havens en de gemeente Amsterdam is er draagvlak om het varend ontgassen te verbieden.

[1] Rapport 'Varend ontgassen in kaart' door CE Delft: https://www.noord-holland.nl/Actueel/Archief/2016/Mediatheek_Actueel_2016/Bestanden/April_2016/Rapport_Varend_ontgassen_in_kaart.org. Dit rapport is vastgesteld op d.d. 5 april 2016 door Gedeputeerde Staten en toegestuurd aan Provinciale Staten in het kader van de actieve informatieplicht.

Provinciaal beleidskader

In het provinciaal Milieubeleidsplan 2015-2018 (PMP) wordt het verbeteren van de luchtkwaliteit in Noord-Holland, gericht op het creëren van een gezonde(re) leefomgeving voor haar inwoners, benoemd als een belangrijke doelstelling. Het PMP besteedt specifiek aandacht aan emissies door binnenschepen, de grote bijdrage die deze leveren aan de luchtverontreiniging, onder andere door het ontgassen van benzeen en benzeenhoudende koolwaterstoffen, en hoe deze teruggedrongen kunnen worden. Een ontgassingsverbod voor deze stoffen sluit goed aan bij deze beleidsdoelstellingen uit het PMP.

Evaluatie

Na inwerkingtreding van het verbod via deze wijziging van de PMV zal de werking van dit verbod worden gemonitord, onder andere door handhaving en toezicht op het verbod. Als blijkt dat het verbod niet het gewenste effect heeft kan dat aanleiding geven tot wijziging van het beleid.

Handhaving en toezicht

Op dit moment stellen alle belanghebbenden in de handhavingsketen, waaronder de omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied, het Havenbedrijf Amsterdam en de politie, een handhavingsprotocol en een handhavingsstrategie op. In Zuid-Holland en Noord-Brabant is al een handhavingsprotocol opgesteld, inzet is om in Noord-Holland zoveel mogelijk bij dat voorbeeld aan te sluiten.

Ontgassingscapaciteit

Er wordt op ingezet om de transporteurs alternatieven te bieden voor het varend ontgassen, door faciliteiten aan te bieden waar zij hun restladingdampen kunnen ontgassen. Daarbij zijn twee sporen uitgezet: vanuit de provinciale Uitvoeringsregeling Duurzame Zeehavens is € 499.500 beschikbaar gesteld voor het realiseren een ontgassingsinstallatie in de Amsterdamse haven. Daarnaast zal bij het uitvoeringsbeleid een overgangstermijn ingesteld worden zodat er tijd en ruimte wordt geboden om aan de eisen te voldoen.

3. Financiering en communicatie

De kosten die uit dit besluit voortvloeien zijn geraamd op ca. € 90.000 per jaar.. Deze kosten bestaan onder andere uit het aanleggen en leasen van een e-nose netwerk langs het Noordzeekanaal. Met dit e-nose netwerk kunnen mogelijke ontgassingen van benzeen en benzeenhoudende stoffen gesignaleerd worden. Het andere deel bestaat uit kosten voor het verlenen van een opdracht voor de handhaving van en toezicht op het verbod, aan derden. Hierover worden op dit moment gespreken gevoerd en afspraken gemaakt. Voor de kosten is dekking beschikbaar binnen de bestaande begroting en meerjarenraming.

Communicatie

Na de behandeling van het ontwerpbesluit tot wijziging van de PMV (tranche 10) in de commissie Natuur, Landbouw en Milieu op 19 september, heeft de voorgestelde wijziging van de PMV gedurende zes weken ter inzage gelegen. In de periode van de terinzagelegging is met één brief een zienswijze ingediend. Deze is verwerkt in een Nota van beantwoording (zie bijlage 3).

Met betrekking tot de verdere communicatie over de invoering van het verbod zelf, trekt de provincie nauw op het met het Havenbedrijf en de provincie Utrecht.

Er is een gezamenlijke communicatiestrategie opgesteld waarbij er aandacht is voor verschillende doelgroepen. De strategie is gericht op de binnenvaartbranche, de verladers en de olieterminals, maar ook op de inwoners van Noord-Holland. In week 47 is er in tv-programma OnsNoordHolland! op RTVNH nog aandacht geweest voor het onderwerp varend ontgassen.

4. Proces en procedure

De wijziging van de PMV zal na de vaststelling door Provinciale Staten en voor 1 maart 2017 worden gepubliceerd in het Provinciaal Blad en daags daarna in werking treden.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. J.W. Remkes, voorzitter

mw. mr. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 7

Besluit van Provinciale Staten van 5 februari 2016 tot wijziging van de Provinciale Milieuverordening Noord-Holland

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 20 december 2016;

gelet op 1.2 Wet milieubeheer en artikel 145 en 146 van de Provinciewet;

besluiten:

Artikel I

De Provinciale Milieuverordening Noord-Holland wordt als volgt gewijzigd:

A

Na hoofdstuk 7 wordt een hoofdstuk 7a toegevoegd, dat komt te luiden:

HOOFDSTUK 7a ONTGASSEN

Artikel 7a.1: Begripsbepaling

In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:

a. ADN: Europees Verdrag inzake het internationale vervoer van gevaarlijke goederen over de binnenwateren (Trb. 2001, 67);

b. binnenschip: schip als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Binnenvaartwet;

c. vaarweg: voor het openbaar verkeer met schepen openstaand water in de zin van artikel 1.01, onder D, onder 5°, van het Binnenvaartpolitiereglement;

d. ladingtank: tank vast verbonden met een binnenschip waarvan de wanden hetzij door de scheepsromp zelf, hetzij door van de scheepsromp onafhankelijke wanden zijn gevormd;

e. restladingdamp: damp die na het lossen in de ladingtank achterblijft;

f. stoffen: chemische elementen, verbindingen daarvan dan wel mengsels van die elementen of verbindingen;

g. ontgassen: afvoeren van restladingdamp uit een ladingtank waarbij restladingdampen terechtkomen in de open lucht;

h. schipper: persoon als bedoeld in artikel 1.2.1 van deel 1 van het ADN;

i. vervoerder: de onderneming, bedoeld in 1.2.1 van deel 1 van het ADN;

j. UN-nummer: een getal van vier cijfers dat een gevaarlijke stof identificeert tijdens het transport, zoals vastgelegd in de Recommendations on the Transport of Dangerous Goods van de Verenigde Naties.

Artikel 7a.2: Verbod ontgassen

1. Het is de vervoerder en de schipper verboden een ladingtank met restladingdampen van:

   a. benzeen (UN-nummer 1114),

   b. ruwe aardolie (UN-nummer 1267) voor zover met meer dan 10% benzeen,

   c. aardoliedestillaten N.E.G. met meer dan 10% benzeen of aardolieproducten N.E.G met meer dan 10% benzeen (UN 1268),

   d. brandstof voor straalvliegtuigen met meer dan 10% benzeen (UN 1863),

   e. brandbare vloeistoffen, N.E.G. met meer dan 10% benzeen (UN 1993), of

   f. koolwaterstoffen, vloeibaar met meer dan 10% benzeen (UN 3295)

   vanaf een binnenschip varend te ontgassen.

2. Door Gedeputeerde Staten kunnen andere stoffen dan genoemd in het eerste lid aanwijzen waarop het in dat lid bepaalde van overeenkomstige toepassing is, indien dit in het belang van de bescherming van het milieu is of deze stoffen gezondheidsschadelijke eigenschappen bevatten.

Artikel 7a.3: Minimumconcentratie restladingsdampen

1. Van een restladingladingsdamp als bedoeld in artikel 7a.2, eerste lid, is sprake bij een concentratie van die damp groter dan of gelijk aan 10% van de onderste explosiegrens van de desbetreffende stof.

2. Gedeputeerde Staten zijn bevoegd het percentage, genoemd in het eerste lid, te verlagen.

Artikel 7a.4 Voorafgaande belading

Het verbod, bedoeld in artikel 7a.2, eerste lid, is niet van toepassing indien kan worden aangetoond dat de drie voorafgaande ladingen in de desbetreffende ladingtank niet bestonden uit stoffen als genoemd in artikel 7a,2, eerste lid, dan wel indien kan worden aangetoond dat de desbetreffende ladingtank bij de voorafgaande belading voor meer dan 95% gevuld was met een andere stof dan vermeld in artikel 7a.2, eerste lid, of aangewezen krachtens het tweede lid van dat artikel.

Artikel 7a.5 Veiligheidsredenen

Het verbod, bedoeld in artikel 7a.2, eerste lid, is niet van toepassing, wanneer het ontgassen plaatsvindt:

a. om redenen van drukverevening die om redenen van veiligheid moet plaatsvinden;

b. tijdens of na een calamiteit met het binnenschip, indien het ontgassen om redenen van veiligheid noodzakelijk is.

Artikel 7a.6 Overeenkomstige toepassing

Het bepaalde in de artikelen 7a.3, 7a.4 en 7a.5 is van overeenkomstige toepassing voor zover sprake is van een stof als bedoeld in artikel 7a.2, tweede lid.

Artikel 7a.7 Vrijstelling

Gedeputeerde Staten kunnen vrijstelling verlenen van het verbod, gesteld in artikel 7a.2, eerste lid, voor daarbij aan te geven categorieën van gevallen.

Artikel 7a.8 Ontheffing

Gedeputeerde Staten kunnen met inachtneming van artikel 7a.6 ontheffing verlenen van het verbod, gesteld in artikel 7a.2, eerste lid.

Artikel 7a.9 Nadere regels

Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen met betrekking tot de in dit hoofdstuk geregelde onderwerpen.

B

In artikel 11.2 komt onderdeel a als volgt te luiden:

“a. artikel 3.2.3, eerste lid, 4.1.4, eerste lid, 5.1.3, eerste lid, 6.2, eerste lid, 7.1.4, 7.1.6 of 7a.2, eerste lid;”

Artikel II

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 maart 2017.

Haarlem, 6 februari 2017

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, statengriffier

Provincie Noord-Holland

Advies aan Provinciale Staten

Uw contactpersoon
E. Krijgsman
AD/STG

Doorkiesnummer +31235143288
krijgsmane@noord-holland.nl

Tbv Statenvergadering d.d **6-2-2017**
Commissie
Datum commissievergadering **23-1-2017**

26 januari 2017

Onderwerp: **Voordracht vaststelling provinciale miliieuverordening (PMV) tranche 10**

De commissie adviseert:

De *Voordracht vaststelling Provinciale Milieuverordening (PMV) tranche 10* als hamerstuk door te geleiden naar PS van 6 februari 2017.

Voor de behandeling van dit punt in de commissie NLM:
Zie hieronder het uittreksel uit het conceptverslag van de vergadering van de commissie NLM van 23 januari 2017.

5a. Voordracht vaststelling Provinciale Milieuverordening (PMV) tranche 10
De **voorzitter** licht het agendapunt toe en geeft het in bespreking.

COMMISSIEBEHANDELING
Mevrouw **De Groot** (SP) is heel tevreden met de antwoorden op de technische vragen, de inspanningen voor varend ontgassen in de havens van Amsterdam en het feit dat andere stoffen onder het verbod gebracht kunnen worden. Het enige minpuntje is het feit dat zeeschepen nog steeds ernstig vervuilend zijn met ruwe stookolie. Ze hoopt dat de provincie met de gemeente Amsterdam hierop blijft inzetten. De aanpassing van de PMV tranche 10 is heel goed.

De heer **Van der Sluijs** (PVV) is tegen het lozen van afval in de buitenlucht en stelt voor de voordracht als hamerstuk door te geleiden naar PS.

De heer **Kramer** (GroenLinks) kan zich volledig vinden in het voorstel.

De heer **De Kam** (CDA) stemt in met de voordracht van GS. Hij heeft technische vragen gesteld over de handhaving. De antwoorden waren voldoende, maar hij hoopt wel dat de data uit het systeem van elektrische neuzen openbaar wordt gemaakt. Hij pleit voor transparantie, omdat dit het vertrouwen in de overheid en de provincie vergroot.

De heer **Struben** (D66) is blij met de regeling en sluit zich aan bij de opmerking over de handhaving van het CDA.

De heer **Pieterman** (50PLUS) is blij met het verbod op varend ontgassen, maar vraagt zich af wat schippers doen als het veel geld kost. De havens en de transportbedrijven moeten varend ontgassen. 50PLUS is akkoord met het inzetten van €477.000, mits dit cofinanciering betreft.

Mevrouw **Jellema** (PvdA) vindt het een goed initiatief. Ze vraagt GS waaraan ze moet denken qua beleidswijziging als de werking van het verbod niet het gewenste effect heeft.

De heer **Bouberg Wilson** (ONH) kan instemmen met de voordracht, maar is wel benieuwd naar de praktische uitvoering van het verbod.

Mevrouw **Rommel** (VVD) sluit zich aan bij de vragen over het indien nodig wijzigen van het beleid en de wijze van handhaven en vraagt naar de overgangsregeling en voor welke periode deze geldt.

Mevrouw **Vermaas** (PvdD) kan instemmen met de voordracht.

De heer **Klein** (CU/SGP) uit zijn zorg over de overgangsperiode, die hij wil begrenzen op bijvoorbeeld een jaar, en over de handhaving. Hij vraagt GS waarom in artikel 7a.4 een uitzondering is gemaakt voor ontgassen met benzeen nadat drie keer een andere lading is vervoerd.

De heer **Tekin** (ged.) beantwoordt de technische vraag over artikel 7a.4 van de heer Klein schriftelijk.
Hij denkt dat er zo weinig vragen over dit belangrijke dossier zijn door de gedegen voorbereiding van gedeputeerde Talsma. Zolang er internationaal en nationaal geen afspraken zijn gemaakt, gaan partijen zelfstandig verboden instellen. Het is goed dat dit gebeurt, omdat zo vervuiling wordt tegengegaan. De regeling is nog niet dekkend, maar er is voortgang. Gedeputeerde wil de overgangsperiode zo kort mogelijk houden, ook omdat Utrecht op het vinkentouw zit. De bouw van de installatie kost tijd en er moet cofinanciering gevonden worden, maar de overgangsperiode wordt zo kort mogelijk.

De heer **Klein** (CU/SGP) vraagt of GS afspraken maken over een specifieke termijn.

De heer **Tekin** (ged.) probeert om afspraken te maken, maar de gesprekken met de andere partners lopen nog.
GS starten rustig met de handhaving, omdat de installatie er nog niet is. De provincie begint preventief, door het informeren van en afspraken maken met de sector. Als de installatie draait, zal de provincie streng handhaven. Het convenant is gesloten. Ook wordt er in IPO-verband over gesproken, om de landelijke en Europese afspraken verder te brengen. De provincie wacht daar niet op en start eerder.

Mevrouw **Jellema** (PvdA) herhaalt haar vraag over de mogelijke beleidswijziging als het verbod niet het gewenste effect heeft.

Mevrouw **De Groot** (SP) herhaalt haar vraag over een lobby met Amsterdam voor het aanpakken van zeeschepen.

De heer **Tekin** (ged.) neemt de vraag over de zeeschepen mee in IPO-verband.
De provincie start rustig en gaat daarna steviger handhaven met zware sancties. Als het formeel-juridisch nodig is, wordt het beleid daartoe opnieuw aan PS voorgelegd.

De **voorzitter** concludeert dat de *Voordracht vaststelling Provinciale Milieuverordening (PMV) tranche 10* als hamerstuk wordt doorgeleid naar PS van 6 februari 2017.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR Haarlem

INGEKOMEN - 1 FEB. 2017

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
mw C.E. Dijkstra
BEL/OMB

Telefoonnummer +31235144710
dijkstrac@noord-holland.nl

Betreft: ERRATUM behorende bij voordracht vaststelling PMV tranche 10

Verzenddatum

- 1 FEB. 2017

Kenmerk
887188/912047

Uw kenmerk

Geachte leden,

Op 6 februari staat op de agenda van de vergadering van Provinciale Staten de voordracht wijziging Provinciale Milieuverordening tranche 10. Wij hebben besloten om na behandeling in de commissie NLM van 23 januari jl. een tekstuele wijziging toe te voegen aan de voordracht en aan het document 'integrale tekst PMV tranche 10 (na wijziging)', nadat deze al naar u waren verstuurd.

ERRATUM

1. In het ontwerpbesluit wordt aan artikel I een nieuw onderdeel B toegevoegd:

B In artikel 11.2 komt onderdeel a als volgt te luiden: "a. artikel 3.2.3, eerste lid, 4.1.4, eerste lid, 5.1.3, eerste lid, 6.2, eerste lid, 7.1.4, 7.1.6 of 7a.2, eerste lid;"

2. Bij de integrale versie van de PMV tranche 10 bij artikel 11.2 betreft de volgende wijziging:

oude tekst	a. artikel 3.2.3, eerste lid, 4.1.4, eerste lid, 5.1.3, eerste lid, 6.2, eerste lid, 7.1.4 of 7.1.6;
nieuwe tekst	a. artikel 3.2.3, eerste lid, 4.1.4, eerste lid, 5.1.3, eerste lid, 6.2, eerste lid, 7.1.4, 7.1.6 of 7a.2, eerste lid;

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 3030

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl

Met het toevoegen van artikel I, onderdeel B aan het ontwerpbesluit en de wijziging in de integrale versie van de PMV tranche 10, vindt de beoogde koppeling met het strafrecht plaats, zoals beschreven staat in de nota van toelichting op de ontwerpwijziging (d.d. 06-07-2016) en besproken is in de commissie van 23-01-2017. Het verbod op varend ontgassen en de daarbij behorende handhaving kan hiermee daadwerkelijk geëffectueerd worden.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
R.M. Bergkamp

voorzitter
J.W. Remkes

2 bijlage(n)

- 1). aangepaste voordracht
- 2). aangepaste integrale versie PMV na vaststelling tranche 10

Deze beslissing is namens gedeputeerde staten genomen door het lid van het college dat met dit onderwerp is belast.

Beantwoording openstaande technische vraag PMV tranche 10

De heer **Klein** (CU/SGP) uit zijn zorg over de overgangsperiode, die hij wil begrenzen op bijvoorbeeld een jaar, en over de handhaving. Hij vraagt GS waarom in artikel 7a.4 een uitzondering is gemaakt voor ontgassen met benzeen nadat drie keer een andere lading is vervoerd.

De heer **Tekin** (ged.) beantwoordt de technische vraag over artikel 7a.4 van de heer Klein schriftelijk.

Antwoord GS
Artikel 7a.4 sluit aan bij een zelfde soortregeling voor benzinevervoer in mobiele tanks. Dit artikel bevat een aantal gevallen waarin het ontgassingsverbod **niet** van toepassing is. Dit houdt verband met de veronderstelling dat de concentratie benzeen en benzeenhoudende koolwaterstoffen van de restladingdamp minder gevaarlijk is/impact heeft, als de concentratie benzeen en benzeenhoudende koolwaterstoffen gelijk is aan 10% van de onderste explosiegrens of daar onder zit.

Zoals omschreven staat in artikel 7a.3 is het verbod in de PMV alleen van toepassing als er sprake is van een concentratie van restladingdampen die een concentratie stoffen bevatten die **groter dan of gelijk aan 10%** van de onderste explosiegrens van de desbetreffende stof. Artikel 7a.4 geeft uitleg op de vraag, hoe aangetoond worden dat de concentraties van de stoffen, daadwerkelijk gelijk of onder de 10% van de onderste explosiegrens is, en de schipper wel mag ontgassen.

Een van de manieren om vast te stellen dat concentratie van de restladingdampen gelijk is aan 10% van de onderste explosiegrens (of lager), is wanneer de schipper kan aantonen dat de drie voorafgaande ladingen die hij heeft vervoerd, niet bestonden uit benzeenhoudende restladingdampen. Dit is onder meer terug te vinden in het vervoerdocument, zoals omschreven in het ADN.[1]

In dit document moet onder meer het UN-nummer van de vervoerde stof zijn aangegeven.[2] Dergelijke informatie moet het vervoersdocument ook bevatten voor lege, ongereinigde, ladingtanks.[3] Zowel de afzender als de vervoerder moeten gedurende een periode van ten minste drie maanden een kopie bewaren van het vervoersdocument en de bijkomende documentatie. Daarnaast is ook de zogenaamde reisregistratie van belang. De reisregistratie is verplicht voor tankschepen die “voor het vervoer van benzine (UN 1203) zijn aanvaard”.[4] Voor benzinevervoer mogen, net als voor de met dit wijzigingsbesluit gereguleerde stoffen, zogenaamde type C-schepen worden gebruikt. De reisregistratie is dus ook van toepassing op het vervoer van benzeen en benzeenhoudende koolwaterstoffen. De reisregistratie bevat informatie over de plaats en het tijdstip van het laden en lossen en het UN-nummer van de beladen en geloste stof. Verder moet voor benzine (UN 1203) de plaats van de ontgassingsinstallatie en het tijdstip van het gebruik daarvan worden aangegeven.[5] Deze laatste verplichting geldt (nog) niet voor benzeen en benzeenhoudende koolwaterstoffen. Desalniettemin kan de reisregistratie op basis van bijvoorbeeld een afspraak tussen partijen als de schipper, de vervoerder, de verlader en/of de ontvanger, alsmede de exploitant van de ontgassingsinstallatie, wel informatie over het verwijderen van benzeen of benzeenhoudende koolwaterstoffen uit een ladingtank via zo’n ontgassingsinstallatie, bevatten. Met deze informatie kan gemakkelijk worden aangetoond dat is voldaan aan dit wijzigingsbesluit. Uiteraard moet wel kunnen worden aangetoond dat deze informatie in de reisregistratie in redelijkheid op waarheid berust.

Ook wanneer kan worden aangetoond dat de tank van het schip bij de voorafgaande belading voor meer dan 95% gevuld was met een andere stof dan vermeld in artikel 7a.2 is het ontgassingsverbod niet van toepassing. Ook dan wordt verondersteld dat de restladingdamp in de ladingtank verwaarloosbare concentraties benzeen en benzeenhoudende koolwaterstoffen bevat. De vullingsgraad van een tank kan worden aangetoond met behulp van de tanktabel en de ladingpapieren die op elk schip aanwezig zijn. De vullingsgraad wordt bepaald door per tank het volume van de lading conform de ladingspapieren te delen door het volume van de tank.

[1] 5.4.4.1 van deel 5 ADN.
[1] 5.4.1.1.2 van deel 5 ADN.
[1] 5.4. 1.1.6.5 van deel 5 ADN,
[1] 8.1.11 van deel 8 ADN.
[1] 7.2.4.12 van deel 7 ADN.

Provincie
Noord-Holland

POSTBUS 3007 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR Haarlem

INGEKOMEN - 1 FEB. 2017

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
mw A.T. Tjalma-Jensma
BEL/GRN

Telefoonnummer +31235144178
jensmaa@noord-holland.nl

Betreft: aanwijzing GS-leden in de AB's van de recreatieschappen en plassenschap.

Verzenddatum
- 1 FEB. 2017

Kenmerk
907551-907555

Uw kenmerk

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, voor de aanwijzing van GS leden in de algemene besturen van de recreatieschappen en plassenschap Loosdrecht.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris **R.M. Bergkamp**

voorzitter **J.W. Remkes**

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 3030

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 31 januari 2017

Onderwerp: aanwijzing GS-leden in AB's recreatieschappen en plassenschap**.**

Kenmerk: 907551

Bijlagen: Ontwerpbesluit

1. Inleiding

Op 12 december 2016 is de heer A. Tekin door PS voorgedragen als nieuwe gedeputeerde Natuur, Milieu, Schiphol en Arbeidsmarkt. Op 13 december hebben wij de portefeuille vastgesteld.

Op grond van de gemeenschappelijke regelingen van de recreatieschappen en plassenschap Loosdrecht dient u uit uw midden, de leden van Gedeputeerde Staten inbegrepen, een lid en plaatsvervangend lid aan te wijzen voor de algemene besturen van de recreatieschappen en de plassenraad van plassenschap Loosdrecht.

De aanwijzing heeft betrekking op de recreatieschappen Alkmaarder- en Uitgeestermeer, Spaarnwoude, Groengebied Amstelland, Twiske-Waterland en plassenschap Loosdrecht e.o.

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

Niet van toepassing.

3. Financiering, communicatie en (burger)participatie

Niet van toepassing

4. Proces en procedure

Door middel van bijgaande brieven worden de recreatieschappen en het plassenschap geïnformeerd.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. J.W. Remkes, voorzitter

mw. mr. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 9

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 31 januari 2017;

gelet op:

- Artikel 5 lid 1 en 9 van de Gemeenschappelijke Regeling recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer,
- Artikel 5 lid 1 en 9 van de Gemeenschappelijke Regeling recreatieschap Spaarnwoude,
- Artikel 5 lid 1 en 9 van de Gemeenschappelijke Regeling recreatieschap Groengebied Amstelland
- Artikel 5 lid 1 en 9 van de Gemeenschappelijke Regeling recreatieschap Twiske-Waterland,
- Artikel 5 lid 1 en 3 van de Gemeenschappelijke Regeling van Plassenschap Loosdrecht e.o. 2007

besluiten:

1. Gedeputeerde A. Tekin aan te wijzen als lid van het algemeen bestuur van recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer en gedeputeerde J.H.M. Bond als zijn plaatsvervanger.
2. Gedeputeerde A. Tekin aan te wijzen als lid van het algemeen bestuur van recreatieschap Spaarnwoude en gedeputeerde J.H.M. Bond als zijn plaatsvervanger.
3. Gedeputeerde A. Tekin aan te wijzen als lid van het algemeen bestuur van recreatieschap Groengebied Amstelland en gedeputeerde J.H.M. Bond als zijn plaatsvervanger.
4. Gedeputeerde A. Tekin aan te wijzen als lid van het algemeen bestuur van recreatieschap Twiske-Waterland en gedeputeerde J.H.M. Bond als zijn plaatsvervanger.
5. Gedeputeerde A. Tekin aan te wijzen als lid van de plassenraad van plassenschap Loosdrecht e.o en gedeputeerde J.H.M. Bond als zijn plaatsvervanger.

Haarlem, 6 februari 2017

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, statengriffier

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR Haarlem

INGEKOMEN 11 JAN. 2017

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
Dhr. H. van Engelenburg
BEL/RO

Telefoonnummer 06 52018649
engelenburgh@noord-holland.nl

Betreft: Vaststelling Provinciaal Inpassingsplan windpark Westfrisia.

Verzenddatum
10 JAN. 2017

Kenmerk
600136/893803

Uw kenmerk

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, over de vaststelling van het Provinciaal Inpassingsplan windpark Westfrisia.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
R.M. Bergkamp

voorzitter
J.W. Remkes

2 bijlagen
- PIP windpark Westfrisia
- Voordracht

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 3030

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl

Provincie Noord-Holland

2016

OPLEGMIEMO

Statengriffie
Staten- en commissieadviseur: Mariska Veldhoen, veldhoenm@noord-holland.nl, 023 514 5342

Statencommissie Ruimte, Wonen en Water, 23 januari 2016

Agendapunt: 4 a

Onderwerp: PIP windpark Westfrisia
Fase BOB-proces: Besluitvorming

Inhoud

Wat is de bedoeling van de behandeling in de commissie?
Het Provinciaal Inpassingsplan Windpark Westfrisia en de nota van beantwoording op de ingediende zienswijzen worden aan u voorgelegd ter voorbereiding op en advisering aan de beoogde behandeling in PS van 3 februari 2017. GS hebben dit plan voorbereid op basis van de door u in de PRV gestelde kaders, waaronder de overgangsregeling en de overige relevante weten regelgeving (zie de startnotitie).

De behandeling zal plaats vinden op de volgende wijze
1. **1e termijn**: Fracties spreken *aan elkaar* hun standpunt uit. 2. **2e Termijn**: Fracties *reageren op elkaars* standpunt en stellen pas in deze termijn hun eventuele *vragen aan de gedeputeerde* **3. Gedeputeerde** kan *de gestelde vragen beantwoorden*. **Voorzitter** rondt af met conclusie; *advies aan PS*

Wat wordt er van de commissie gevraagd?
Het college heeft de aspecten van een “goede ruimtelijke ordening” onderzocht, getoetst en gewogen bij het opstellen van het PIP. De procedurestappen, aangegeven in de startnotitie, zijn daarbij zorgvuldig gevolgd. Zoals onderbouwd in het PIP en de nota van beantwoording, zijn GS van oordeel dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Verzoek aan de commissie is te bespreken of het plan kan voldoen aan alle door de provincie gestelde kaders en de wettelijke ruimtelijke eisen en daarmee voldoet aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening.

Leeswijzer:
De volgende stukken vormen samen het Inpassingsplan:
1. Toelichting Inpassingsplan Windpark Westfrisia
2. Regels
3. Verbeelding

Het eerste stuk is de Toelichting op het Inpassingsplan. In hoofdstuk 3.6 kunt u lezen op welke wijze dit PIP inpast in het beleidskader. De juridische onderbouwing kunt u terug vinden in de Regels en als u wilt weten hoe de kaarten tot stand zijn gekomen, wordt daarover uitleg gegeven in de Verbeelding.

Als bijlagen bij het inpassingsplan zijn de volgende zaken opgenomen:

nr	Naam bijlage	Opmerking
4.	Bijlage 1-Waterhuishoudkundig plan	
5.	Bijlage 2-Ecologische beoordeling	
6/7/8.	Bijlage 3-Geluid en slagschaduw	I
9.	Bijlage 4-Archeologie vooronderzoek	
10	Bijlage 5-Archeologie proefsleuven	
11	Bijlage 6-Radar en Luchtvaarttoets	
12.	Bijlage 7-Vormvrije mer beoordeling WP westfrisia	Dit document bevat in de bijlage ook nog eens alle hierboven genoemde bijlagen, alsook het visualisatierapport als bijlage 5.

U kunt vrij snel een beeld van de uitgevoerde milieuonderzoeken krijgen door van bijlage 7, het vormvrije MER, de eerste pagina's (I tm XI) te lezen. Dit is de publiekssamenvatting.

De inzet van de facilitators voor het gesprek tussen omwonenden en initiatiefnemer is verlengd. Vanaf juli 2015 tot en met september 2016 zijn er in totaal 6 gesprekken geweest. Resultaat is een participatieplan waarin een aantal wensen en uitgangspunten van de omwonenden zijn verwerkt, gegeven het feit dat veel van de direct omwonenden de windturbines niet willen. Ter informatie is het participatieplan bijgevoegd. De inhoud van het participatieplan is echter geen wettelijke of ruimtelijke grond die van invloed kan zijn op het wel of niet vaststellen van het inpassingsplan.

Proces

Wat is de historie van dit onderwerp?

- De startnotitie Provinciaal Inpassingsplan Windpark Westfrisia is besproken in de commissie RWW op 12 en 29 oktober 2015 en vastgesteld door PS op 9 november 2015.
- Per brief zijn op 11 juli vragen over de totstandkoming en de toepasbaarheid van de overgangsregeling van de heer Bruggeman beantwoord (C-agenda cie RWW 19 september 2016 agendapunt 11x)
- GS hebben op 23 augustus het ontwerp-PIP vastgesteld.
- Van 1 september 2016 tot en met 9 november 2016 heeft het ontwerp-PIP ter inzage gelegen. Op 14 september is een inloopavond georganiseerd waar mensen zich persoonlijk konden informeren over de plannen, de onderzoeken en de procedure. De ter visie leggingstermijn is op 29 september 2016 opnieuw gestart, omdat de vergunningsaanvragen zelf ontbraken bij de stukken die in eerste instantie ter visie waren gelegd.
- In totaal zijn er 77 zienswijzen binnengekomen. Dit zijn merendeels vergelijkbare, afgestemde reacties. Elke zienswijze is beantwoord in de nota van beantwoording, die

nu voorligt ter vaststelling. De binnengekomen zienswijzen hebben geleid tot twee aanpassingen ten opzichte van het ontwerp-PIP.

1. In de doeleindenomschrijving en bouwregels is een regeling opgenomen waarmee de bouw van een lijnopstelling van 5 turbines zeker wordt gesteld.
2. Er is verzocht om een alternatief tracé, dat is opgenomen op een bijgevoegde tekening bij de zienswijze, over te nemen in de verbeelding van het definitieve inpassingsplan. GS zien geen bezwaar in deze voorgestelde wijzigingen omdat sprake is van een kleine wijziging zonder ruimtelijke impact op het gebied. De wijziging is in de verbeelding van het inpassingsplan opgenomen.

Hoe gaat het na de behandeling in de commissie verder?

- Voorzien is dat de Nota van beantwoording van de zienswijzen en het aangepaste PIP doorgeleid worden naar PS van 3 februari ter vaststelling.
- Na vaststelling van het PIP door PS, zullen GS de nodige uitvoeringsvergunningen definitief vaststellen. Het PIP en de uitvoeringsbesluiten gaan vervolgens tegelijkertijd ter visie (coördinatie op grond van de Elektriciteitswet).
- Degenen die een zienswijze hebben ingediend en het niet eens zijn met de besluiten, kunnen dan beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.
- Als het PIP eenmaal onherroepelijk is, kunnen mensen onder voorwaarden een beroep doen op de provinciale planschadevergoedingsregeling. Een onafhankelijke commissie brengt een advies uit. Als er inderdaad sprake is van planschade, wordt deze toegekend.
- De initiatiefnemers hebben de start van de bouw van het park gepland in eind 2017/2018.

Inpassingsplan
Windpark Westfrisia

IMRO-codering: NL.IMRO.9927.IPWINDPRKWESTFR-VA01

Inpassingsplan
Windpark Westfrisia

IMRO-codering: NL.IMRO.9927.IPWINDPRKWESTFR-VA01

Opdrachtgever
Provincie Noord-Holland
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

Contactpersoon opdrachtgever
T. Smeelen

Contactpersoon LievenseCSO
D. van Zandvoort
088-9102100
dvzandvoort@lievensecso.com

Projectcode: 15M3014
Versiedatum: december 2016
Status: vastgesteld

Windpark Westfrisia

Inhoudsopgave

Toelichting 3

Regels 67

Hoofdstuk 1 Inleidende regels 69

Artikel 1 Begrippen 69
Artikel 2 Wijze van meten 71

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels 73

Artikel 3 Bedrijf - Windturbinepark 73

Hoofdstuk 3 Algemene regels 75

Artikel 4 Anti-dubbeltelregel 75
Artikel 5 Verhouding met het bestemmingsplan 76
Artikel 6 Bevoegdheid gemeente vaststellen bestemmingsplan 77
Artikel 7 Algemene aanduidingsregels 78

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels 79

Artikel 8 Overgangsrecht 79
Artikel 9 Slotregel 80

Toelichting

Provincie Noord-Holland

Lievense CSO infra water milieu

Inpassingsplan Windpark Westfrisia

Medemblik

Januari 2017

Provincie Noord-Holland

LievenseCSO infra water milieu

Toelichting
Inpassingsplan Windpark Westfrisia

Definitef

Januari 2017

Autorisatie		
Documentnummer	**Versiedatum**	**Status**
Inpassingsplan Windpark Westfrisia NL.IMRO.9927.IPWINDPRKWESTFR-VA01	Januari 2017	
Opgesteld door:		**Datum**
Mw. mr. D.M.T.J. van Zandvoort	Senior jurist Omgevingsrecht LievenseCSO	1-2017
Geverifieerd door:	**Functie**	**Datum**
Dhr. H. van. Engelenburg	Projectleider	1-2017

Provincie Noord-Holland

Lievense CSO infra water milieu

Inhoud

1 Inleiding 1
1.1 Achtergrond 1
1.2 Elektriciteitswet 1998 2
1.3 Nut en noodzaak 3
1.4 Provinciaal coördinatieregeling en inpassingsplan 5
2 Beleidskader 7
2.1 Rijksbeleid 7
2.2 Provinciaal beleid 8
3 Ruimtelijke inpassing Windpark Westfrisia 14
3.1 Het landschap 14
3.2 Huidig gebruik 14
3.3 Ontwikkeling rondom plangebied 16
3.4 Projectgebied en locatiekeuze windturbines 17
3.5 Planologische regeling 18
3.6 Ruimtelijke inpassing in beleidskaders 18
4 Onderzoek 24
4.1 Onderzoeksopzet 24
4.2 Bodem en waterhuishouding 25
4.3 Natuur 27
4.4 Slagschaduw 34
4.5 Cultuurhistorie 36
4.6 Geluid 39
4.7 Veiligheid 42
4.8 Energieopbrengst 48
4.9 Vormvrije m.e.r.-beoordeling 49
5 Juridische planopzet 50
6 Uitvoerbaarheid 53
6.1 Kostenverhaal 53
6.2 Financiële uitvoerbaarheid 54
6.3 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 55

Bijlage 1: Waterhuishoudkundig plan
Bijlage 2: Ecologische beoordeling realisatie Windpark Westfrisia te Zwaagdijk
Bijlage 3: Onderzoek akoestiek en slagschaduw Windpark Westfrisia
Bijlage 4: ArcheoPro Archeologisch rapport Nr. 15062 Windpark Westfrisia
Bijlage 5: Zwaagdijk, Windpark Westfrisia, Inventariserend Veldonderzoek, proefsleuven
Bijlage 6 Onderzoek en correspondentie TNO
Bijlage 7: Vormvrije m.e.r.-beoordeling Windpark Westfrisia
Bijlage 8: Antwoordnota

1 Inleiding

1.1 Achtergrond

Op 13 september 2010 heeft Windpark Westfrisia BV een aanvraag ingediend bij Provinciale Staten (hierna PS) voor het vaststellen van een provinciaal inpassingsplan voor de bouw van 5 windturbines in de gemeente Medemblik. Windpark Westfrisia BV wil langs de N23 (Westfrisiaweg) tussen de woonkernen Zwaagdijk-Oost en Zwaagdijk-West 5 windturbines bouwen. In de aanvraag is vermeld dat het gaat om 5 windturbines met een ashoogte van maximaal 85 meter en een rotordiameter van 82 meter. De te realiseren capaciteit ligt tussen 10 en 13 megawatt (MW), afhankelijk van de turbinekeuze.

De gemeente Medemblik (voorheen Wervershoof) wenst geen medewerking te verlenen aan de realisatie van het windpark. Op het moment van de aanvraag was een integraal windplan voor de regio West-Friesland in voorbereiding, waarvan dit plan onderdeel zou uitmaken. Als gevolg van het coalitieakkoord 2011-2015 werd het ontwikkelen van dit windplan stopgezet en is het beleid voor Wind op Land ontwikkeld. Naar aanleiding van het ontwikkelen van dit beleid, hebben PS eind 2012 de overgangsregeling vastgesteld in de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV). Het ingediende plan valt onder overgangsregeling (zie paragraaf 2.2.3).

De aanvraag voorziet in de bouw van vijf windturbines met een ashoogte van maximaal 85 meter en een rotordiameter van 82 meter langs de N23. De locatie ligt ten noorden van de N23 tussen de bebouwing van Zwaagdijk-Oost en Zwaagdijk-West, zie Figuur 1-1.

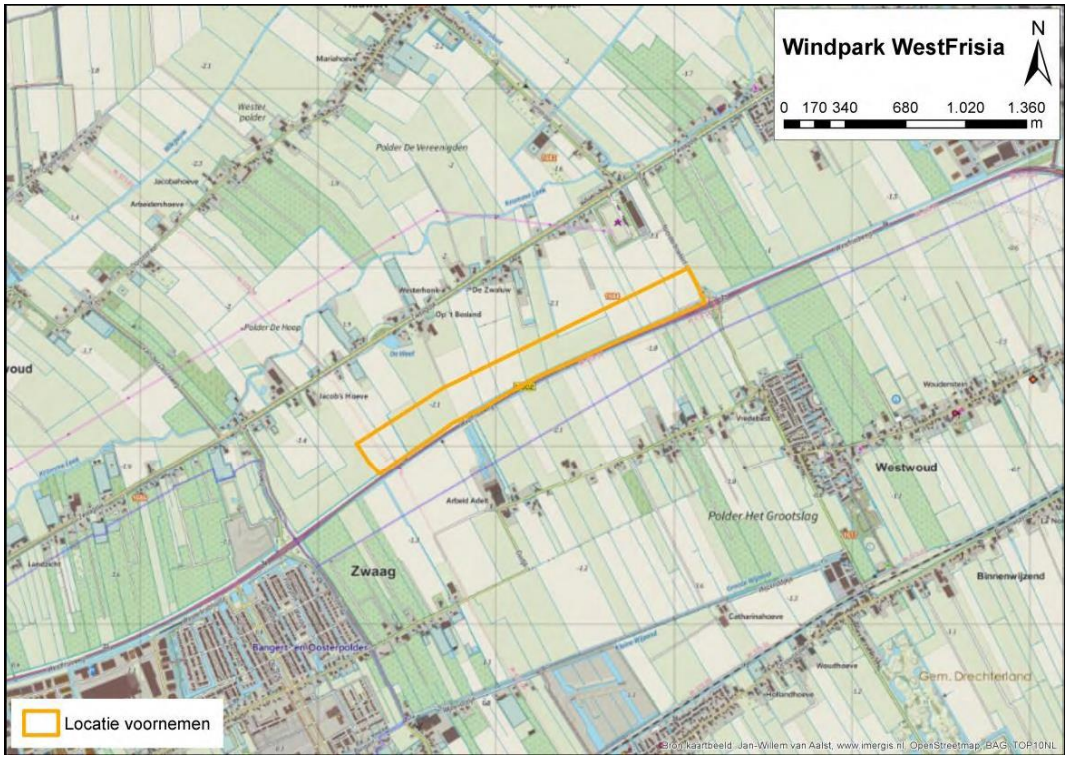

Figuur 1-1 Geplande locatie Windpark Westfrisia

In de aanvraag is tevens opgenomen dat drie solitaire windturbines aan de Droge Wijmerweg en de Poelweg in Medemblik worden verwijderd. Deze turbines kunnen in beginsel worden ingezet voor herstructureringsprojecten als bedoeld in artikel 32, lid 4 van de PRV. Als deze turbines niet in dat kader worden ingezet, saneert initiatiefnemer deze turbines in het kader van de realisatie van Windpark Westfrisia.[1]

1.2 Elektriciteitswet 1998

De bevoegdheid tot het vaststellen van dit inpassingsplan door PS is gegeven in artikel 9e, lid 1 van de Elektriciteitswet 1998 (E-wet). In 2010 is door de inwerkingtreding van de Crisis-en herstelwet de E-wet aangepast. Op grond van artikel 9e van de E-wet zijn PS bevoegd inpassingsplannen vast te stellen voor de aanleg of uitbreiding van windturbineparken voor de opwekking van windenergie met een capaciteit van 5 tot 100 MW. Artikel 9e, lid 2 van de E-wet geeft PS in ieder geval de verplichting om gebruik te maken van deze bevoegdheid wanneer een initiatiefnemer zich bij hen heeft gemeld en de gemeente een aanvraag tot vaststelling of wijziging van het bestemmingsplan heeft afgewezen. PS moeten, als zij gebruik maken van deze bevoegdheid, wel onderzoeken of het initiatief past binnen de kaders van een goede ruimtelijke ordening (zie hoofdstuk 2 t/m 5).

De in de Elektriciteitswet 1998 opgenomen inpassingsbevoegdheid voor PS is ingegeven vanuit de gewenste verduurzaming van onze energievoorziening en de

[1] Conform inpassingsverzoek 2010 en nadere verklaring van Windpark Westfrisia B.V. d.d. 18 mei 2015.

realisatie van gemaakte afspraken over de capaciteit van windenergie in Nederland. Om dit te bewerkstelligen heeft de wetgever overwogen dat het "voor het gewenste tempo ook van groot belang is dat de provincies de regie nemen in het aanleggen van windmolenparken". Daarbij moeten PS wel beoordelen of het windturbinepark past in een goede ruimtelijke ordening: *"de opgenomen verplichting heeft betrekking op de toepassing van de bevoegdheid als zodanig, en niet op de locatie, vorm of anderszins inhoudelijke afwegingen, zodat PS nog steeds een uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening acceptabele beslissing zullen moeten nemen".*[2]

Het voorliggende inpassingsplan voorziet in een planologische regeling ten behoeve van Windpark Westfrisia en beschrijft hoe het Windpark Westfrisia past binnen een goede ruimtelijke ordening.

1.3 Nut en noodzaak

1.3.1 Nationale doelstellingen windenergie

De uitstoot van broeikasgassen als gevolg van de energieconsumptie kan worden beperkt door energiebesparing en door (grootschalige) inzet van duurzame energiebronnen. Een dergelijke omschakeling in de Nederlandse elektriciteitsvoorziening betekent een forse inspanning. Nederland heeft voor wat betreft de doelstelling op het gebied van duurzame energie aansluiting gezocht bij de taakstelling die in Europees verband is geformuleerd. Deze EU-taakstelling voor duurzame energie bedraagt voor Nederland 14% van het energiegebruik in 2020. De Nederlandse regering heeft met het Nationaal Energieakkoord de taakstelling voor Nederland verhoogd naar 16% in het jaar 2023. In 2023 moet dus 16% van het totale jaarlijkse energieverbruik afkomstig zijn uit duurzame energiebronnen.

Rijk en provincies hebben een akkoord gesloten over het realiseren van 6000 MW (54 PJ) operationeel windvermogen in 2020. Het realiseren van de 6000 MW is een gedeelde verantwoordelijkheid van Rijk, provincies, gemeenten en marktpartijen zoals bekrachtigd in het Nationaal Energieakkoord. Op 18 juni 2013 heeft het IPO namens de provincies de Ministers van Infrastructuur en Milieu en van Economische Zaken laten weten dat de provincies er in geslaagd zijn om de volledige 6000 MW te verdelen over de individuele provincies. Voor Noord-Holland is een taakstelling opgenomen van 685,5 MW windenergie.

De afspraken die in 2013 zijn gemaakt tussen Rijk en provincies zijn in het bestuurlijk overleg tussen Rijk en IPO van 27 januari 2014 herbevestigd en opgenomen in de nationale Structuurvisie Windenergie op land (zie paragraaf 0). De prestatieafspraken zijn als volgt geformuleerd.

1. Iedere provincie heeft uiterlijk 30 juni 2014 voor zijn deel van de 6000 MW (provinciale taakstelling), de noodzakelijke ruimte planologisch vastgelegd in provinciale structuurvisies.

[2] Kamerstukken II 2009-2010, 32127, nr. 3

2. De provincies en het Rijk spannen zich actief in om de initiatieven voor windenergie die bijdragen aan hun provinciale taakstelling te ontwikkelen door op tijd te starten met de benodigde m.e.r.-procedures, vergunningprocedures, bestemmingsplanprocedures/ inpassingsplanprocedures en coördinatieregelingen, zodat uiterlijk op 1 januari 2018 kan worden begonnen met de bouw van de windturbineparken.
3. Het Rijk en de provincies zorgen voor de invulling van de noodzakelijk randvoorwaarden voor de ontwikkeling van windparken in de door de provincies aangewezen gebieden. Hiertoe is een kernteam geformeerd van Rijk, provincies en brancheorganisatie dat zich richt op de voortgang van de prestatieafspraken en het oplossen van knelpunten.
4. In de provincies die niet leveren wat is afgesproken, wordt de Rijkscoördinatieregeling ingezet.

1.3.2 Taakstelling provincie Noord-Holland

De hierboven beschreven afspraken houden voor de provincie Noord-Holland in dat in 2020 het opgesteld vermogen aan windenergie in totaal 685,5 MW moet bedragen. Dit is een aanvullende opgave van 105,5 MW ten opzichte van de opgave die in 2012 was voorzien.

De monitor Wind op Land[3] laat op 15 januari 2016[4] het volgende beeld zien:

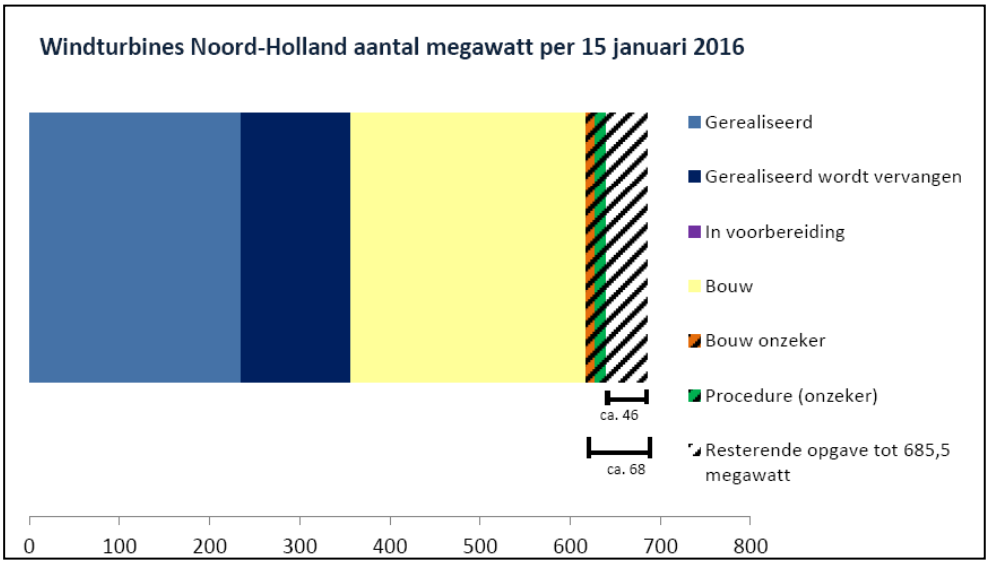

Figuur 1-2 Monitoringsgegevens Wind op Land (15 januari 2016)

Het Windpark Westfrisia maakt onderdeel uit van de overgangsregeling (zie paragraaf 2.2.3).

[3] http://www.noord-holland.nl/web/Projecten/Duurzame-energie/Wind/Wind-op-Land.htm

[4] Na de tervisielegging van het ontwerp-inpassingsplan is in september 2016 een nieuwe versie van de monitor 'Wind op Land' opgesteld. Daaruit blijkt dat Windpark Westfrisia een belangrijke bijdrage levert aan het behalen van de provinciale taakstelling.

Rekeninghoudend met de onzekerheid van projecten voor windturbines waarvan de bouwvergunning nog in procedure is of nog niet onherroepelijk is er een resterende opgaven van 46 – 68 MW. Deze restende opgave wordt ingevuld via het herstructureringsbeleid. Hiervoor zijn principe-aanvragen gedaan die op kansrijkheid zijn beoordeeld. Het totale vermogen van de kansrijke initiatieven ligt op 90 MW. Uiterlijk 15 mei 2016 dienen initiatieven die gebruik willen maken van het herstructureringsbeleid een aanvraag voor omgevingsvergunning indienen bij de provincie. Dan wordt duidelijk op welke wijze de resterende opgave wordt ingevuld.

1.4 Provinciaal coördinatieregeling en inpassingsplan

Met het inpassingsplan Windpark Westfrisia wordt een windpark mogelijk gemaakt met een opgesteld vermogen van circa 13 MW. Gelet op artikel 9e, lid 1 van de E-wet zijn Provinciale Staten bevoegd hiervoor een inpassingsplan op te stellen. Omdat de gemeente niet wil meewerken aan de realisatie van het Windpark Westfrisia moeten Provinciale Staten op grond van artikel 9e, lid 2 E-wet gebruik maken van deze bevoegdheid als het plan op basis van een goede ruimtelijke ordening inpasbaar is op de voorgestelde locatie. Is dat niet het geval dan moet de Provincie samen met de initiatiefnemer zoeken naar een alternatieve locatie voor het plan Windpark Westfrisia binnen de provincie.[5] Op grond van artikel 9f, lid 1 E-wet coördineert Gedeputeerde Staten de voorbereiding en bekendmaking van de besluiten die nodig zijn om uitvoering te geven aan het inpassingsplan. Van coördinatie kan worden afgezien als dit de procedure niet in betekenden mate versneld of andere voordelen heeft. Daarnaast is Gedeputeerde Staten op grond van artikel 9f, lid 2 aangewezen als bevoegd gezag voor alle noodzakelijke uitvoeringsvergunning, tenzij het om een bevoegdheid gaat van een bestuursorgaan van het Rijk.

Een provinciaal inpassingsplan heeft de status van een bestemmingsplan, maar wordt vastgesteld door Provinciale Staten van Noord-Holland. In een inpassingsplan wordt de bestemming van de betrokken gronden bindend bepaald. Na vaststelling maakt het inpassingsplan op grond van artikel 3.28, derde lid van de Wet ruimtelijke ordening, deel uit van de bestemmingsplannen waarop het betrekking heeft. De wettelijke procedure voor vaststelling van het inpassingsplan is gelijk aan de procedure voor de vaststelling van een bestemmingsplan. Provinciale Staten hebben op 9 november 2015 op grond van artikel 3.33, lid 1, sub b van de Wro juncto artikel 9f, lid 1 E-wet besloten het inpassingsplan voor te bereiden samen met de uitvoeringsbesluiten. Dit betekent dat zowel de planologische inpassing, in de vorm van het inpassingsplan, als de uitvoeringsbesluiten voor de realisatie van het windpark gelijk tijdig worden voorbereid en bekend gemaakt. De ontheffing Flora- en faunawet is uitgezonderd van deze coördinatie omdat hiervoor met coördinatie geen sprake is van een versnelling van de procedure.

[5] MvT Crisis- en herstelwet: TK 2009-2010, 32127 nr. 3

1.4.1 Inspraak en beroep

Het inpassingsplan en de uitvoeringsbesluiten worden in één keer ter inzage gelegd. Dit geldt zowel voor de ontwerpbesluiten als de definitieve besluiten. Iedereen kan zienswijzen indienen op de ontwerpbesluiten.

Tegen de vastgestelde besluiten kan door belanghebbenden die tegen een of meerdere ontwerpbesluiten een zienswijze hebben ingediend, rechtstreeks beroep worden ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

1.4.2 Crisis- en herstelwet

Omdat de ontwikkeling van het beoogde windpark een project betreft als bedoeld in het eerste lid van artikel 9e van de Elektriciteitswet, alsmede voor de 'ontwikkeling en verwezenlijking van werken en gebieden krachtens Afdeling 3.5 Wro', is op grond van artikel 1.1, eerste lid, onder a in samenhang met categorie 1.2 en 2.1 van bijlage I van de Crisis- en herstelwet, de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit brengt onder meer met zich mee dat:

- de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, na afloop van de beroepstermijn, een termijn van 6 maanden heeft voor het doen van een uitspraak op een beroep;
- dat een niet tot de centrale overheid behorende overheid (rechtspersoon of bestuursorgaan) niet tegen het inpassingsplan of overige besluiten van een rijksoverheidsorgaan in beroep kan gaan;
- dat het beroepschrift meteen de gronden van beroep moet bevatten (het indienen van een pro-forma beroepschrift is niet mogelijk).

2 Beleidskader

In dit hoofdstuk komen de beleidskaders aan bod die van invloed zijn op de ontwikkeling van het Windpark Westfrisia. Daarbij wordt met name gekeken naar het rijksbeleid en provinciaal beleid.

2.1 Rijksbeleid

2.1.1 Europese richtlijn 2009/28/EG

De Europese richtlijn 2009/28/EG verplicht Nederland om in 2020 14% van het totale bruto-eindverbruik aan energie afkomstig te laten zijn uit hernieuwbare bronnen (oftewel duurzame energie). In het Energie Akkoord is de Nederlandse ambitie vastgelegd dat in 2020 14% van het finale energiegebruik bestaat uit duurzame energie. In 2023 moet dit 16% zijn. Er wordt ingezet op een mix van duurzame energiebronnen, waarvan windenergie er één is. De Rijksdoelstelling voor windenergie op land bedraagt 6.000 MW aan opgesteld vermogen in 2020. Het huidig opgesteld vermogen aan windenergie op land bedraagt ongeveer 3.000 MW[6].

2.1.2 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) is op 13 maart 2012 vastgesteld. Het Rijk zet in de SVIR uiteen welke nationale belangen het heeft in het ruimtelijke en mobiliteitsdomein en welke instrumenten hiervoor worden ingezet. Het Rijk schetst in de SVIR ambities voor Nederland in 2040, gericht op concurrentiekracht, bereikbaarheid, leefbaarheid en veiligheid. In de SVIR zijn 13 nationale belangen benoemd, waarvoor het Rijk verantwoordelijk is en resultaten wil boeken. Eén er van is “ruimte voor het hoofdnetwerk voor (duurzame) energievoorziening en energietransitie". Om te kunnen voldoen aan de gestelde verplichtingen en een toekomstbestendige energievoorziening te realiseren, is er onder andere behoefte aan voldoende ruimte voor productie van elektriciteit op land en op zee.

Het is primair de taak van provincies en gemeenten om voldoende ruimte te bieden voor duurzame energievoorziening (zoals zonne-energie en biomassa). Het ruimtelijk rijksbeleid voor (duurzame) energie beperkt zich daarom tot grootschalige windenergie op land en zee, gelet op de grote invloed op de omgeving en de omvang van deze opgave.

<u>Structuurvisie Windenergie op land</u>

Op 28 maart 2014 heeft het kabinet de Structuurvisie Windenergie op Land (SvWOL) vastgesteld. De SvWOL is een uitwerking van de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. In deze uitwerking presenteert het kabinet een ruimtelijk plan voor de doorgroei van windenergie op het grondgebied van Nederland (land en grote wateren, uitgezonderd de Noordzee). Doelstelling voor dit plan is, om zodanige voorwaarden te scheppen dat in 2020 een opwekkingsvermogen van ten minste 6000 megawatt (MW) aan windturbines operationeel is.

Om de doelstelling van 6000 MW te halen is het noodzakelijk dat ook buiten de

[6] Bron: windstats.nl (februari 2016)

gebieden die geschikt zijn voor grootschalige windenergie ruimte wordt geboden voor kleinere windturbineparken. De afspraken houden daarom verder in, dat provincies in hun structuurvisies aangeven waar buiten de grootschalige windenergiegebieden ruimte is voor kleinschaliger ontwikkeling van windturbines en waar niet. De provincies zijn tevens verantwoordelijk voor de coördinatie van de vergunningen en de communicatie, maar kunnen ook hierover uitvoeringsafspraken maken met gemeenten. In verband met de taakstelling en haar eigen structuurvisie zijn de provincies de regisseur en bewaken daarmee de samenhang van de windenergieprojecten.

2.1.3 Structuurvisie Buisleidingen 2012 – 2035 en het Barro

In de Structuurvisie Buisleidingen is vastgelegd hoe het Rijk de komende 20 tot 30 jaar ruimte wil reserveren in Nederland voor toekomstbestendige ondergrondse buisleidingen voor gevaarlijke stoffen zoals aardgas, olieproducten en chemicaliën. In de Structuurvisie wordt een hoofdstructuur van verbindingen aangegeven zo nodig met een ruimtelijke reservering om ook in de toekomst een ongehinderde doorgang van buisleidingtransport van nationaal belang mogelijk te maken. Dit hoofdtracé voor buisleidingen vastgelegd op een visiekaart.

De Structuurvisie Buisleidingen is deels vertaald in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Op grond van het Barro moeten gemeenten en provincies ter plaatse van het hoofdtracé rekening houden met de toekomstige ontwikkeling van buisleidingen voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. Op grond van het Barro moet rekening worden gehouden met een breedte van 70 meter waarbinnen geen bestemmingen mogen worden gegeven die de komst van nieuwe aardgasleidingen zouden kunnen belemmeren. Als een tracé als 'indicatief' op de visie kaart is aangegeven mogen gemeenten het tracé optimaliseren (wijzigen) binnen een afstand van 250 meter aan weerszijde van het indicatieve tracé. Bij de realisatie van nieuwe planologische ontwikkelingen moet hiermee rekening worden gehouden.

2.2 Provinciaal beleid

2.2.1 Structuurvisie Noord-Holland 2040

De Structuurvisie Noord-Holland 2040 is gewijzigd vastgesteld door Provinciale Staten op 28 september 2015. In deze structuurvisie zijn drie hoofdbelangen geformuleerd, die gezamenlijk de ruimtelijke hoofddoelstelling van de Provincie vormen: ‘klimaatbestendigheid’, ‘ruimtelijke kwaliteit’ en ‘duurzaam ruimtegebruik’. Hierbij richt de Provincie zich uitdrukkelijk op ruimtelijke vraagstukken die op regionale en bovenregionale schaal spelen en/of gevolgen hebben.

De provincie Noord-Holland geeft prioriteit aan het opwekken van duurzame energie. Om de verduurzaming van de energievoorziening sneller en efficiënter te laten verlopen wordt ingezet op innovatie en het versterken van bedrijvigheid. Ook het economisch potentieel van de verduurzaming van de energievoorziening moet worden benut. Daarbij zal de provincie de energiesector ondersteunen vanuit de verwachting dat wanneer de prijzen zullen dalen, meer zal worden geïnvesteerd in duurzame energie. Balans tussen economische potentie en maatschappelijk draagvlak is hierbij

van groot belang. Speerpunten voor duurzame energie vanuit het provinciaal beleid zijn:

- duurzaam bouwen (vooral duurzaam renoveren);
- offshore windenergie (inclusief kennisontwikkeling);
- zonne-energie;
- biomassavergassing (vooral kennisontwikkeling).

Om te voldoen aan de taakstelling voor windenergie op land zet het provinciaal beleid in op realisatie van de Windpark Wieringermeer, bestaande windturbines, herstructurering van bestaande windturbineparken, de uitvoering van de overgangsregeling voor aanvragen gedaan voor 2011 en de 1 op 1 vervanging van bestaande turbines. Er is gekozen om zowel in het ruimtelijk, economisch als maatschappelijk spoor herstructurering van windenergie op land mogelijk te maken om aan de taakstelling te voldoen.

Op een kaartbijlage van de structuurvisie worden negen herstructureringsgebieden aangeduid, met daarbinnen indicatief aangegeven zones waar plaatsing van een windpark – na een nadere afweging op regionale schaal – in principe met meest wenselijk vindt. Buiten deze herstructureringsgebieden is plaatsing van windturbines verboden. In de onderstaande afbeeldingen zijn de contouren van de herstructureringsgebieden weergegeven. In één van de suggestiestroken[7] is het geplande Windpark Westfrisia gesitueerd.

[7] Binnen de herstructureringsgebieden zijn indicatief aangegeven zones opgenomen – aangeduid als suggestiestroken. Hier vindt de provincie de plaatsing van een windpark – na een nadere afweging op regionale schaal – in beginsel het meest wenselijk. De exacte locatie van een windpark wordt bepaald in de omgevingsvergunning (Structuurvisie Noord-Holland 2040)

Figuur 2-1 Themakaart Structuurvisie: Voldoende ruimte voor het opwekken van duurzame energie (rode peil = locatie initiatief)
(*https://www.noord-holland.nl/web/Themas/Ruimtelijke-ordening/Structuurvisie.htm)*

Beleidskader Wind op Land

Het nieuwe beleid voor windenergie, dat door de provincie is opgesteld naar aanleiding van de aangepaste taakstelling, is opgenomen in het beleidskader Wind op land 2014. Met de vaststelling van het beleidskader Wind op land 2014 komt het op 17 december 2012 vastgestelde vigerend beleidskader Wind op land 2012 te vervallen. Voorafgaand aan dit beleidskader is een 'Voorstudie Noord-Hollandse Windlandschappen' uitgevoerd als eerste stap voor een zo goed mogelijke landschappelijke inpassing van windturbines. De voornaamste ruimtelijk

landschappelijke uitgangspunten uit de Voorstudie zijn opgenomen en uitgewerkt in het beleidskader.

Het beleidskader gaat uit van het respecteren van bestaande rechten en de herstructurering van bestaande windturbines onder strikte voorwaarden. Voor initiatieven kenbaar gemaakt, middels een vergunningaanvraag of verzoek tot vaststellen van bestemmingsplan op inpassingsplan, vóór 11 april 2011, is in de PRV een uitzonderingsregeling opgenomen. Deze initiatieven moeten voldoen aan de uitgangspunten van ruimtelijke kwaliteit zoals opgenomen in het beleidskader nu het initiatief betrekking heeft op het bouwen van één of meer windturbines binnen de vastgestelde herstructureringsgebieden.

Beleidsregel Wind op Land – Uitwerking ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied

In de Beleidsregels Wind op Land zijn de negen herstructureringsgebieden (HG's) en de ruimtelijke uitgangspunten per herstructureringsgebied nader uitgewerkt. Dit document is bedoeld om initiatieven voor windparken (beter) te kunnen beoordelen op ruimtelijke kwaliteit en te kunnen rangschikken naar (ontwikkelings)voorkeur.

Hoewel windturbines vanuit ruimtelijk-landschappelijk perspectief in alle HG's verantwoord kunnen worden (bij)geplaatst is er wel een 'lichte' rangschikking te maken in wenselijkheid, onder andere bepaald door lokale landschappelijke kenmerken.

2.2.2 Leidraad landschap en cultuurhistorie

De provinciale visie op ruimtelijke kwaliteit en de kernkwaliteiten van de verschillende landschappen en dorpen van Noord-Holland is vastgelegd in de Leidraad landschap en cultuurhistorie behorend bij de Structuurvisie 2040. De Leidraad is op 21 juni 2010 vastgesteld en dient om de provincie en andere partijen te helpen bij het opstellen van ruimtelijke plannen met kwaliteit. Nieuwe plannen dienen de ontwikkelingsgeschiedenis, de ordeningsprincipes en bebouwingskarakteristiek van het landschap en de inpassing in de wijdere omgeving als uitganspunten te hanteren.

In de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie wordt uitgegaan van een aantal kernkwaliteiten per landschapstype dat in Noord-Holland voor komt. De provincie kiest ervoor de ontwikkeling van windenergie te concentreren in enkele gebieden. De polder Wieringermeer is aangewezen als windgebied. Om de provinciale belangen ruimtelijke kwaliteit en duurzaam ruimtegebruik te borgen, stuurt de provincie binnen én buiten bestaand bebouwd gebied (BBG) op de ruimtelijke ontwikkeling van windenergie op land. Ook nearshore ontwikkelingen in de grote wateren IJsselmeer, Markermeer en IJmeer worden hiertoe gerekend. De provincie geeft sturing aan de ruimtelijke ontwikkeling van windenergie door de beperkte ontwikkeling van windenergie te bundelen in windparken en te koppelen aan de herstructurering van solitaire windturbines en verouderde lijnopstellingen. Een verdere uitwerking van dit beleidsuitgangspunt is opgenomen in het Beleidskader Wind op Land.

2.2.3 PRV

Bij de Structuurvisie hoort een Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV), die de regels stelt waaraan bestemmingsplannen, wijzigings- en uitwerkingsplannen, beheersverordeningen en (tijdelijke) omgevingsvergunningen waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan dienen te voldoen. In tegenstelling tot de Structuurvisie Noord-Holland 2040 is de verordening bindend. Het is aan gemeenten om hun ruimtelijke plannen in overeenstemming te brengen met de PRV.

Vanaf 15 januari 2016 is de meest recente PRV in werking getreden. Hierin is nieuw beleid dat door de Provinciale Staten op 14 december 2014 en 2 maart 2015 is vastgesteld verwerkt. Voor initiatieven van windturbineparken op land die binnen de herstructureringsopgave vallen zijn regels opgenomen. Het gaat onder meer om het minimaal aantal turbines en de minimale afstand tot woningen. Ook is een overgangsregeling opgenomen voor initiatieven die zijn aangevraagd voor 11 april 2011. Voor deze initiatieven zijn aparte regels gesteld.

<u>Overgangsregeling</u>
Bij de wijziging van het beleid voor wind op land in 2012 is in artikel 32, lid 8 PRV een overgangsregeling opgenomen voor vergunningsaanvragen voor het bouwen of opschalen van één of meer windturbines of een verzoek tot het wijzigen van een bestemmingsplan of het vaststellen van een inpassingsplan, die zijn ingekomen vóór 11 april 2011. Dit is de datum waarop het coalitieakkoord is gesloten. Voor zover nu bekend komt alleen Windpark Westfrisia in aanmerking voor toepassing van de overgangsregeling. Artikel 32, lid 8 PRV stelt 5 voorwaarden aan een initiatief:

a. er moet voor 11 april 2011 een vergunningsaanvraag voor het bouwen of opschalen van een of meer windturbines of een verzoek tot het wijzigen van een bestemmingsplan of het vaststellen van een inpassingsplan voor het bouwen of opschalen van een of meer windturbines zijn ingediend bij het bevoegd gezag;
b. een windturbine is niet gelegen in een weidevogelleefgebied, de Ecologische Hoofdstructuur of een ecologische verbindingszone;
c. een windturbine is niet gelegen in een aardkundig monument, een UNESCO erfgoed van uitzonderlijke universele waarden of een voormalig Nationaal Landschap;
d. de afstand tussen een windturbine en een gevoelige bestemming bedraagt minimaal vier maal de ashoogte en minimaal 300 meter;
e. de bepalingen van artikel 15 in acht zijn genomen.

Artikel 15 betreft de ruimtelijke kwaliteitseis ingeval van verstedelijking in het landelijk gebied en voor windturbines en luidt:

1. een bestemmingsplan dat voorziet in nieuwe verstedelijking of uitbreiding van bestaande verstedelijking als bedoeld in de artikelen 12, 13, 13a en 14 in het landelijk gebied, voldoet aan de uitgangspunten zoals vermeld in de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie (PS d.d. 21 juni 2010) ten aanzien van:
    a. de kernkwaliteiten van de verschillende landschapstypen en aardkundige waarden als bedoeld in artikel 8;

b. de kernkwaliteiten van de bestaande dorpsstructuur waaraan wordt gebouwd;
c. de openheid van het landschap daarbij inbegrepen stilte en duisternis;
d. de historische structuurlijnen;
e. cultuurhistorische objecten.

2. De toelichting van een bestemmingsplan geeft aan in welke mate ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde functies rekening is gehouden met:
    a. de ontwikkelingsgeschiedenis van het landschap;
    b. de ordeningsprincipes van het landschap;
    c. de bebouwingskarakteristieken (architectuur, stedenbouw, openbare ruimte) ter plaatse;
    d. de inpassing van de nieuwe functies in de wijdere omgeving (grotere landschapseenheid);
    e. de bestaande kwaliteiten van het gebied (inclusief de ondergrond) als hiervoor bedoeld en de maatregelen die nodig zijn om negatieve effecten op deze kwaliteiten op te heffen in relatie tot de nieuwe functies.
3. Een bestemmingsplan dat voorziet in bestemmingen en regels die het bouwen of opschalen van een of meer windturbines binnen de op kaart 9 en op de digitale verbeelding ervan aangegeven herstructureringsgebieden mogelijk maken voldoet aan de uitgangspunten voor ruimtelijke kwaliteit zoals vermeld in het beleidskader Wind op Land (PS 15 december 2014).
4. In het kader van de bestemmingsplanprocedure als bedoeld in het eerste lid wordt de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO) om advies gevraagd over plannen met grote impact.
5. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen ten aanzien van de uitgangspunten als bedoeld in het eerste lid teneinde te garanderen dat de ruimtelijke kwaliteit toeneemt.

3 Ruimtelijke inpassing Windpark Westfrisia

3.1 Het landschap

Het projectgebied ligt in het 'oude zeekleilandschap' van West Friesland. Een gevarieerd historisch landschap, waarbij lange lintdorpen de structuur van het door de zee gevormde landschap volgen en herkenbaar maken. Kernmerken voor dit landschap is het half open karakter, bestaande uit overwegend vlak terrein met tuinbouw en gras- en bouwland. Vanaf de A7 naar het oosten waaieren de linten naar het noorden en zuiden uit. Het landbouwgebied er tussen, is steeds in de orde van één kilometer breed.

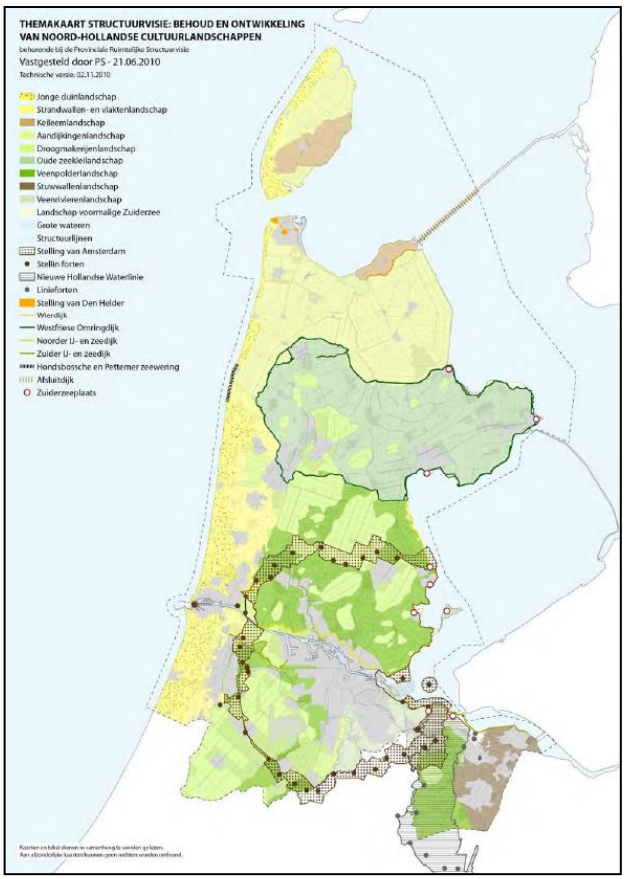

Figuur 3-1 Themakaart cultuurlandschappen

De afgelopen decennia is het gebied tussen Hoorn en Enkhuizen verdicht door de aanleg van infrastructuur (Westfrisiaweg), woon- en werkgebieden en agrarische bebouwing. Rondom Midwoud-Nibbixwoud-Hauwert is het oorspronkelijke landschap en de openheid het best bewaard. Het gebied ten zuiden van de Zwaagdijk is in de afgelopen decennia steeds meer verstedelijkt. Het gebied ten noorden van de Zwaagdijk heeft meer het oorspronkelijk agrarische karakter behouden.

3.2 Huidig gebruik

Het plangebied voor Windpark Westfrisia ligt in het westelijke deel van de 15e-eeuwse Polder het Grootslag. Deze polder betreft een laaggelegen en vlak gebied met een ondergrond van vooral klei- en zavelgronden. Het land in en om het plangebied is afwisselend als weidegebied en als akkerland in gebruik. Aardappelen vormen een belangrijk streekproduct. Er komen ook boomgaarden en kassen voor (deels als caravanopslag in gebruik).

De Zwaagdijk maakt deel uit van de dijkring van de polder en heeft aan weerszijden lintbebouwing en wegbeplantingen van onder meer es. Vanaf deze weg heeft men af en toe zicht op het open land achter de bebouwing, maar langs een groot deel is dit zicht beperkt door de aanwezige bebouwing en beplanting. De weg is nagenoeg recht,

op enkele plekken zijn de sporen van voormalige dijkdoorbraken terug te vinden zoals bij De Weel, een wiel aan de noordkant van het plangebied. Verder ligt er een 150 kV station en een cluster van grote winkels (Jumbo, Aldi, Pets' Place) aan de noordoostzijde van het plangebied. Beide worden via de Zwaagdijk ontsloten.
De Rijweg staat haaks op de Zwaagdijk en vormt de westelijke begrenzing van Polder het Grootslag en het plangebied voor Windpark Westfrisia. De Rijweg heeft ook een wegbeplanting, maar (doorlopende lint-) bebouwing ontbreekt hier. Aan de westkant is het bedrijventerrein Zevenhuis in ontwikkeling. Het eerste bedrijfsgebouw is hier inmiddels geplaatst. In de omgeving van het projectgebied liggen de dorpen Zwaagdijk-West, Zwaagdijk-Oost Westwoud, Oosterblokker en Zwaag. De dorpen Zwaagdijk-West en Zwaagdijk-Oost bestaan uit lintbebouwing en liggen in de directe omgeving van het projectgebied.

De huidige Westfrisiaweg ligt op een bredere open strook midden door de polder. Deze (nu nog grotendeels enkelbaans) weg tussen Hoorn en Enkhuizen vormt de zuidelijke grens van het plangebied. De verkaveling van het plangebied ligt min of meer haaks op de Westfrisiaweg en de Zwaagdijk. Oorspronkelijk ging het om zeer smalle langgerekte kavels, maar deze zijn door ruilverkaveling samengevoegd tot meer efficiënte bredere landbouwpercelen.
De Noorderboekert loopt dwars op de Westfrisiaweg door de polder. Deze weg vormt de oude verbinding tussen Westwoud en Zwaagdijk, heeft zeer beperkt aanliggende bebouwing en aan een zijde boombeplanting.

Langs de Westfrisiaweg zijn de afgelopen decennia veel stedelijke gebieden ontwikkeld: de woonwijken van Hoogkarspel, Lutjebroek en Bovenkarspel, en het bedrijventerreinen Wfo-abc. Bij Hoorn wordt het bedrijventerrein Zevenhuis ontwikkeld. Het gebied rondom de Westfrisiaweg is daarom aan te merken als verstedelijkend gebied, waar oude structuurlijnen (linten) hun structurerende en identiteitsbepalende waarde verliezen ten gunste van nieuwe infrastructuurlijnen en vormen van grondgebruik.

Het projectgebied kent op dit moment een overwegend agrarisch grondgebruik. Aan de zuidzijde van het plangebied wordt de Westfrisia opgewaardeerd met bijbehorende bestemmingen. Aan de zijde van het plangebied gaat het met name om de verlegde watergangen die binnen de gebiedsaanduidingen voor Windpark Westfrisia vallen.

Figuur 3-2 Uitsnede plangebied (bron: www.google.nl/maps)

3.3 Ontwikkeling rondom het plangebied

Het gebied rondom Windpark Westfrisia is de komende jaren volop in ontwikkeling. In de nabijheid van Windpark Westfrisia staan de volgende toekomstige ontwikkelingen gepland (Figuur 3-3):

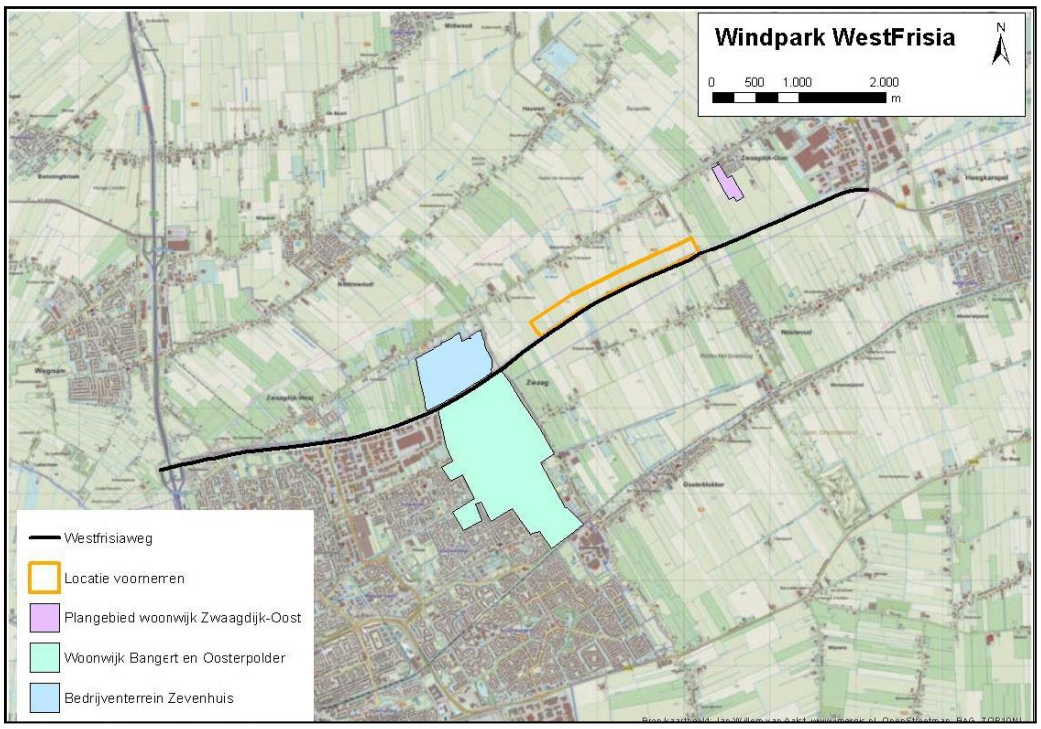

Figuur 3-3 Toekomstige ontwikkeling in nabijheid plangebied

1. de verbreding en aanpassing van de Westfrisiaweg. De Westfrisiaweg wordt verbreed en op een aantal plekken aangepast. De Westfrisiaweg gaat in de toekomst onder de Rijweg door en kruist de Noorderboekert bovenlangs middels een fly-over. Voor het bedrijventerrein Wfo ABC aan de Markerwaardweg (N240), buigt de weg in zuidelijke richting af. Tussen het industrieterrein en de Westfrisiaweg wordt een nieuwe verbindingsweg aangelegd. Die verbindingsweg sluit met een ongelijkvloerse kruising aan op de bestaande Westfrisiaweg. De werkzaamheden zijn in 2017 afgerond;
2. ontwikkeling van het bedrijventerrein Zevenhuis. De komende jaren wordt het nieuwe bedrijventerrein Zevenhuis verder ontwikkeld. Het nieuwe bedrijvenpark ligt in het Noorden van Hoorn, tegenover de woonwijk Bangert en Oosterpolder. Uitgangspunten bij de ontwikkeling zijn ruimtelijke kwaliteit, representativiteit, duurzaamheid en klimaatneutraliteit. De maximale bouwhoogte op dit terrein bedraagt 30 meter;

Figuur 3-4 Impressie bedrijventerrein Zevenhuis

3. verdere ontwikkeling van de woonwijk Bangert en Oosterpolder;
4. nieuwbouw ontwikkeling Zwaagdijk-Oost.

Met de verbreding en aanpassing van de Westfrisiaweg is bij de uitwerking van het initiatief en het inpassingsplan rekening gehouden. De overige ontwikkeling brengen geen belemmeringen of aandachtspunten voor het Windpark Westfrisia met zich omdat ze op voldoende afstand van het plangebied zijn gelegen.

3.4 Projectgebied en locatiekeuze windturbines

Het projectgebied ligt langs de N23 (Westfrisiaweg) tussen de woonkernen Zwaagdijk-Oost en Zwaagdijk-West.

Er is een aantal redenen waarom initiatiefnemers deze specifieke locatie hebben gekozen voor het windpark:

- er kan op 500 meter afstand van bestaande woningen worden gebouwd, hetgeen initiatiefnemers wenselijk vinden;
- er bevinden zich geen technische belemmeringen voor windparken (denk aan hoogspanningslijnen, buisleidingen en straalpaden) te dicht bij het windpark;
- sinds 2003 is deze locatie binnen het provinciaal beleid aangemerkt als geschikt voor windturbines. Het gebied is op de windkansenkaart 2003 al aangegeven als geschikt gebied voor windenergie.

De exacte positionering van de windturbines is een gevolg van de combinatie van het zoeken naar de maximale afstanden tot bestaande woningen en een veilige afstand tot de buisleiding ten zuiden van de Westfrisiaweg. Vervolgens is er naar gestreefd om de windturbines de Westfrisiaweg te laten volgen en onderling een even grote afstand te

handhaven. Deze opstelling sluit zo aan bij de belangrijkste bestaande infrastructuur in de omgeving. Tegelijkertijd is rekening gehouden met welke grondeigenaren er overeenstemming is bereikt door de initiatiefnemers over de plaatsing van een windturbine.

3.5 Planologische regeling

Op het moment van de aanvraag lag het plangebied binnen de gemeente Wervershoof. Het destijds vigerende bestemmingsplan liet de bouw van een windpark niet toe. Inmiddels behoort het plangebied tot het grondgebied van de gemeente Medemblik. Ter plaatse is het bestemmingsplan Buitengebied uit 2013 van de gemeente Medemblik van kracht. De gronden hebben een agrarische bestemming die de bouw van het windpark niet toelaten. De gemeente Medemblik heeft laten weten geen medewerking te willen verlenen aan het alsnog planologisch mogelijk maken van het windpark.

Het plangebied overlapt aan de zuidkant voor een klein deel met het inpassingsplan 'Westfrisiaweg'. De realisatie van het inpassingsplan Windpark Westfrisia staat de realisatie van de Westfrisiaweg niet in de weg. In alle uitgevoerde onderzoeken is rekening gehouden met de opwaardering van de weg. Daarnaast is in de regels aangegeven dat de ter plaatse geldende gebiedsaanduidingen ten behoeve van het Windpark Westfrisia geen inbreuk mogen maken op de in het inpassingsplan 'Westfrisiaweg' voorziene ontwikkelingen.

3.6 Ruimtelijke inpassing in beleidskaders

3.6.1 Rijksbeleid

Met het initiatief wordt invulling gegeven aan de doelstellingen in de SVIR en de Structuurvisie Windenergie op Land om toekomstbestendige energievoorziening in Nederland te creëren. Deze beleidskaders laten de verdere beleidsmatige uitwerking van kleinschalige windturbineparken over aan de provincies.

In onderstaande afbeelding (Figuur 3-5) is de visiekaart van de Structuurvisie Buisleidingen weergegeven. Hieruit blijkt dat er geen hoofdtracé en indicatief tracé in de omgeving van het plangebied aanwezig is.

Figuur 3-5 Visiekaart hoofdtracés Structuurvisie Buisleidingen 2012-2035 (rode peil = plangebied)

3.6.2 Provinciaal beleid

Het inpassingsplanverzoek is binnen gekomen voor 11 april 2011 en kan als zodanig vallen onder de overgangsregeling uit artikel 32, lid 8 van de PRV.

Het initiatief is getoetst aan deze voorwaarden uit artikel 32, lid 8 van de PRV. Hieronder worden de voorwaarden nagelopen en onderbouwd waarom het initiatief aan deze voorwaarden voldoet. Een uitgebreide beschrijving van de voorwaarden is opgenomen in paragraaf 2.2.3.

<u>Tijdstip indienen aanvraag</u>
De aanvraag is voor 11 april 2011, namelijk op 13 september 2010, ingediend.

Ligging initiatief

Het Windpark Westfrisia is niet gelegen in een weidevogelleefgebied, de Ecologische Hoofdstructuur of een ecologische verbindingszone. Ook ligt de locatie niet in een aardkundig monument, een UNESCOerfgoed van uitzonderlijke universele waarden of een voormalig Nationaal Landschap.

Afstand tussen windturbines en gevoelige bestemmingen

De afstand tussen de windturbines en de woningen in de omgeving bedraagt ten minste 500 meter. De minimale afstand is op grond van artikel 32, lid 8 PRV minimaal vier maal de ashoogte en minimaal 300 meter. De maximale ashoogte is gesteld op 85 meter, met een afwijkingsbevoegdheid van 10%, dus 93,50 meter. Dit betekent dat gevoelige bestemmingen op tenminste 374 meter van de windturbines moeten zijn gelegen. Met een afstand van tenminste 500 meter tussen de windturbines en de dichtstbijzijnde woningen wordt voldaan aan deze afstandseis.

Ruimtelijke kwaliteitseisen uit artikel 15 PRV

In artikel 32, lid 8 PRV is vastgelegd dat de bepalingen uit artikel 15 PRV in acht moeten worden genomen. In het derde lid van artikel 15 is opgenomen dat een bestemmingsplan dat voorziet in bestemmingen en regels die het bouwen of opschalen van een of meer windturbines mogelijk maakt binnen de op kaart 9 en de digitale verbeelding ervan aangegeven herstructureringsgebieden, voldoet aan de uitgangspunten voor ruimtelijke kwaliteit zoals vermeld in het beleidskader Wind op land (PS 15 december 2014). Windpark Westfrisia ligt in een herstructureringsgebied. De ontwikkeling moet daarmee voldoen aan dit beleidskader. De Beleidsregeling Wind op land – Uitwerking ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgbied, is een uitwerking van de in artikel 15, lid 3 PRV genoemde uitgangspunten en daarmee van toepassing op dit initiatief. Naast de uitwerking van de uitgangspunten bevat de Beleidsregel Wind op land – Uitwerking ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied ook een handvat voor het rangschikken van herstructureringsaanvragen zoals bedoeld in artikel 32 lid 4 PRV. Deze rangschikking geldt op grond van de uitvoeringsregeling verdeelprocedure herstructurering wind op land voor aanvragen ex artikel 32 lid 4 PRV en niet voor aanvragen op grond van de overgangsregeling.

In de Voorstudie Noord-Hollandse Windlandschappen, Beleidsregel Wind op land – Uitwerking ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied[8] en de Leidraad landschap en cultuurhistorie[9] zijn ruimtelijke uitgangspunten ten aanzien van het herstructureringsbeleid opgenomen. In de 'Noord-Hollandse Windlandschappen, voorstudie ten behoeve van Beleidskader en Plan-mer Wind op Land' is het gebied waarin Windpark Westfrisia is gelegen benoemd als één van de stedelijke zones in Noord-Holland, namelijk de stedelijke zone Hoorn-Enkhuizen/Westfrisia.

[8] http://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Duurzaamheid_Milieu/Projecten/Wind_op_land
[9] http://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Ruimtelijke_inrichting/Landschap_en_cultuurhistorie

Figuur 3-6 Uitsnede kaartbeeld p. 28 'Noord-Hollandse Windlandschappen'

Over deze stedelijke zone's wordt het volgende gezegd met betrekking tot windenergie:

Stedelijke Zones
De afgelopen decennia heeft de groei van steden, werkgebieden en de verbindende infrastructuur geleid tot het ontstaan van grootschalige, aaneengesloten stedelijke (werk)landschappen of zones met een enorme dynamiek. Het zijn gebieden waar een intrinsieke verbondenheid is met de energieopgave, door de concentratie van energieverbruik. In deze gebieden zijn (historische) structuurlijnen vaak niet langer de beeldbepalende elementen. De dynamiek en het gebruik zijn in structurerende zin, maar ook in de beleving inmiddels veel prominenter aanwezig dan de (historische) structuurlijnen. Het gebruik van structuurlijnen als dragers van ontwikkelingen, in het geval van windturbines als dragers van lijnopstellingen dient hier ter discussie te worden gesteld.

Op de Startkaart komen echter weinig stedelijke zones (werk- en kassengebieden) voor waarin plaatsing van windturbines mogelijk is. Dit komt omdat in veel van deze gebieden meer of minder gevoelige bestemmingen zoals woningen voorkomen. Hoewel het in verhouding vaak om weinig woningen gaat, vallen door afstandscriteria in combinatie met de regel van 6 turbines in een lijnopstelling, toch hele stukken werkgebied af als mogelijke ontwikkellocaties voor windturbines. Vanuit hun aard en omvang zijn dit echter gebieden waar windturbines landschappelijk gezien passend zijn. Het is zelfs zo, dat indien plaatsing hier wel (substantieel meer) mogelijk zou zijn, andere gevoeliger of cultuurhistorisch meer waardevolle landschappen gespaard zouden kunnen blijven. In de vervolgfase op de deze voorstudie, kan nader ontwerpend onderzoek inzicht bieden in de kansen en mogelijkheden die hier liggen.
Noord-Hollandse Windlandschappen, p. 29

Het plangebied ligt daarnaast in het herstructureringsgebied West-Friesland Zuid, zoals opgenomen in het beleidskader Wind op land, de provinciale structuurvisie en de PRV, dat geschikt wordt gevonden voor windenergie. Deze herstructureringsgebieden zijn verder uitgewerkt in de beleidsregel 'Wind op Land, uitwerking ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied'. In de beleidsregel is aangegeven dat een 'lichte' rangschikking gemaakt kan worden in HG's, die onder andere bepaald is door de aard van het onderliggende landschap, de kans dat turbines daadwerkelijk een positieve bijdrage kunnen leveren aan het landschap en het al dan niet al aanwezig zijn van turbines in de ruimtelijke situatie. De categorie waaronder West-Friesland Zuid valt is

op de tweede plaats gerankt (van vijf categorieën). Over deze categorie wordt het volgende opgemerkt:

"Alkmaar-Heerhugowaard / Den Helder / Diemen-Bloemendalerpolder / West-Friesland zuid. Deze HG's liggen in stedelijk gebied, langs infrastructuur. Turbines spelen hier al een rol - of kunnen hier een rol spelen - op de lagere schaal van de stadsentree 's (overgang stad-ommeland). Ze zijn hier ruimtelijk-landschappelijk gewenst vanuit leesbaarheid; ze brengen een nieuwe orde in landschappen waar de oude orde minder zichtbaar of vanzelfsprekend is geworden.
West- Friesland is een hybride gebied. In de verdichte zone van de Westfrisiaweg (hier: West-Friesland zuid), met veel verschillende soorten grondgebruik en bebouwing, kan een lijnopstelling helderheid brengen. Het is immers een nieuwe structuur van een schaal die die van de bedrijventerreinen en gebouwen overstijgt en deze dus in positieve zin 'marginaliseert'."

Beleidsregel Wind op Land, uitwerking ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines in herstructureringsgebieden, p. 13

Specifiek over West-Friesland is het volgende opgenomen:

"Dit HG ligt in een gevarieerd historisch landschap, waarbij lange lintdorpen de structuur (geulen en ruggen) van het door de zee gevormde landschap volgen en herkenbaar maken. Vanaf de A7 naar het oosten waaieren de linten naar het noorden en zuiden uit. Het landbouwgebied ertussen is steeds in de orde van één kilometer breed. De afgelopen decennia is het gebied verdicht door de aanleg van infrastructuur (Westfrisiaweg), woon- en werkgebieden en agrarische bebouwing. Rondom Midwoud-Nibbixwoud-Hauwert is het oorspronkelijke landschap en de openheid het best bewaard. Grofweg is dit HG daarmee op te delen in twee gebieden: een dynamisch, verstedelijkt deel ten zuiden van de Zwaagdijk en een meer oorspronkelijk agrarisch deel te noorden daarvan. Langs de Westfrisiaweg zijn de afgelopen decennia veel stedelijke gebieden ontwikkeld: de woonwijken van Hoogkarspel, Lutjebroek en Bovenkarspel, en het bedrijventerreinen Wfo-abc. Bij Hoorn wordt het bedrijventerrein Zevenhuis ontwikkeld. In de voorstudie is het gebied rondom de Westfrisiaweg daarom aangemerkt als verstedelijkt gebied, waar oude structuurlijnen (linten) hun structurerende en identiteitsbepalende waarde verliezen ten gunste van nieuwe infrastructuurlijnen en vormen van grondgebruik. Windenergie is daarom in het zuidelijk deel beter op zijn plaats dan in het gavere noordelijke gebied. Het maximaliseren van het aantal turbines langs de Westfrisiaweg heeft landschappelijk gezien de voorkeur boven het gelijkelijk invullen van alle mogelijke locaties.

Beleidsregel Wind op Land, uitwerking ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines in herstructureringsgebieden, p. 21

Het onderhavige plan is gericht op windturbines net ten noorden van de Westfrisiaweg, wat goed aansluit bij de voorkeur om het aantal turbines langs de Westfrisiaweg te maximaliseren. Door het zuiden van HG West-Friesland aan te merken als dynamisch gebied naar aanleiding van verdichting in de afgelopen decennia is rekening is gehouden met de ontwikkelingsgeschiedenis, bebouwingskarakteristieken en ordeningsprincipes van het landschap. Er wordt rekening gehouden met bestaande kwaliteiten van het gebied, zoals nieuwe infrastructuurlijnen en vormen van grondgebruik. Hiermee voldoet het initiatief aan de in PRV artikel 15 lid 2 gestelde voorwaarde.

In artikel 15 lid 3 is opgenomen dat het initiatief moet voldoen aan uitgangspunten voor ruimtelijke kwaliteit zoals vermeld in het beleidskader wind op land (PS 15 december 2014). Windparken moeten een bijdrage leveren aan een versterking van de

kwaliteit en leesbaarheid van het Noord-Hollandse landschap, inclusief haar stedelijke gebieden en infrastructuur. Doordat het park bestaat uit een lijn van 5 windmolens, worden waardevolle (lijn)structuren geaccentueerd en landschappelijke verschillen verduidelijkt. Het cluster van windmolens is zo als zelfstandig windlandschap waarneembaar. Het park is ten slotte geplaatst in een dynamisch gebied.

Het plan is ter advisering voorgelegd aan de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO) van de provincie. De ARO is een onafhankelijke commissie die Gedeputeerde Staten adviseert over de ruimtelijke kwaliteit van plannen die impact hebben op het landschap. De ARO bestaat uit deskundigen op het gebied van landschap, stedenbouw en cultuurhistorie. Daarbij is ook bijzondere kennis op de terreinen economie, landbouw en water in de ARO vertegenwoordigd. In de vergadering van de ARO hebben de gemeente, omwonenden en initiatiefnemer een toelichting gegeven op hun standpunten ten aanzien van de ruimtelijke kwaliteit van het plan. Het advies van de ARO is als volgt:

"De ARO heeft begrip voor de opmerkingen van de gemeente en de bewoners, maar vindt dat het vanuit het perspectief van ruimtelijke kwaliteit goed voor te stellen is dat op deze locatie in West-Friesland windturbines worden geplaatst. Op hoger schaalniveau kan de ARO meegaan met de onderbouwing en de geschetste beelden van de initiatiefnemer. In de uitwerking is beter inzichtelijk te maken wat er zo meteen ter plekke van de windturbines op maaiveld te zien zal zijn: inpassing van de onderhoudswegen, opstelplaatsen, trafohuisje en kleurstelling van de masten. Daarnaast adviseert de ARO aan de provincie een visie te maken op het snel veranderende landschap in de zone rond de N23 tussen Enkhuizen en Hoorn.

Verslag ARO bijeenkomst 19 april 2016[10]

De verdere uitwerking waar de ARO op doelt past niet in het schaalniveau van het inpassingsplan. Dit zal worden bekeken in het kader van de omgevingsvergunningen.

Gelet op het bovenstaande voldoet het initiatief aan de uitgangspunten voor ruimtelijke kwaliteit en aan de in de PRV opgenomen voorwaarden voor de overgangsregeling.

3.6.3 Conclusie

Het Windpark Westfrisia past in de uitgangspunten van het Rijks- en provinciaal beleid.

[10] http://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Ruimtelijke_inrichting/Advies_bij_ruimtelijke_ontwikkelingen/Meer_informatie_over_de_ARO/Verslagen

4 Onderzoek

4.1 Onderzoeksopzet

Uitgangspunt voor dit inpassingsplan is de initiële aanvraag uit 2010 waarin werd verzocht om het planologisch mogelijk maken van een windturbinepark met 5 windturbines met een ashoogte van 85 meter en een rotordiameter van 82 meter. Gelet op de technologische vooruitgang en het aanbod van windturbines sinds de datum van het inpassingsplanverzoek, is in dit inpassingsplan een afwijkingsbevoegdheid opgenomen voor GS om af te wijken van de rotordiameter van 82 meter. Deze afwijking is gemaximeerd op een rotordiameter van 93 meter. In dit inpassingsplan zijn de volgende voorwaarden gekoppeld aan de toepassing van de afwijkingsbevoegdheid (artikel 3.3, onder d):

“De gevolgen voor het woon- en leefklimaat moeten verbeteren als gevolg van deze afwijking. In de beoordeling mogen zo nodig mitigerende maatregelen worden betrokken. In de beoordeling van het woon- en leefklimaat worden in ieder geval betrokken:

1. slagschaduw: het aantal woningen dat te maken krijgt met slagschaduw op de gevel en de mate van hinder als gevolg van slagschaduw;
2. geluid: het aantal woningen dat als gevolg van de afwijking te maken krijgt met een toename van de geluidsbelasting en de hoogte van deze toename;
3. landschap: de betekenis van de afwijking op de ruimtelijke kwaliteit van het landschap;
4. de gevolgen voor de waterhuishouding;
5. de risico's in het kader van externe veiligheid mogen niet toenemen voor gevoelige bestemmingen als gevolg van de afwijking.

Voor het bepalen van de effecten van de maximale invulling van het inpassingsplan moet gelet op deze regels worden gekeken naar:

- de effecten die optreden bij het realiseren van een windturbinepark van 5 windturbines met een ashoogte van 85 meter en een rotordiameter van 82 meter;
- de uitvoerbaarheid van de toepassing van de afwijkingsbevoegdheid onder de hierboven gestelde voorwaarden.

Daarom is in de effectbeoordeling gewerkt met de volgende referentieturbine.

Naam	Ashoogte (m)	Diameter (m)	Tiphoogte (m)	Vermogen (MW)
Senvion MM82	85	82	126	2,05

Tabel 4-1 Afmetingen referentieturbine

Daarnaast is voor 4 verschillende windturbines het effect inzichtelijk gemaakt en beoordeeld of en met toepassing van welke mitigerende maatregelen kan worden voldaan aan de voorwaarden zoals in de regels vastgelegd. Deze 4 turbines geven een representatieve invulling van de afwijkingsbevoegdheid. De volgende 4 windturbines zijn in de beoordeling betrokken.

Naam	Ashoogte (m)	Diameter (m)	Tiphoogte (m)	Vermogen (MW)
Enercon E92	85	92	131	2,35
Nordex N90	79,5	90	124,5	2,50
Lagerwey L93	85	93	131,5	2,60
Senvion MM92	79,5	92,5	125,8	2,05

Tabel 4-2 Afmetingen representatieve invulling van de maximale mogelijkheden inpassingsplan

Voor de beoordeling van de effecten van dit inpassingsplan op de omgeving en de uitvoerbaarheidstoets op de voorwaarden van de afwijkingsbevoegdheid, is uitgegaan van een representatieve maximale invulling van het inpassingsplan. Dit betekent dat per thema is bekeken welke turbinetypes, zoals hierboven genoemd, de slechtste effecten hebben op de omgeving. Dit hoeft niet voor alle thema's dezelfde turbine te zijn. Zo kan een kleinere turbine meer geluid produceren, maar veroorzaakt een grotere turbine meer slagschaduw. Hiermee is in het onderzoek rekening gehouden. Daarbij is het onderzoek uitgegaan van een representatieve invulling van de maximale mogelijkheden van het plan door uit te gaan van de volgende turbinetypes en de daarbij behorende effecten voor de omgeving.

4.2 Bodem en waterhuishouding

4.2.1 Waterhuishouding

Voor het inpassingsplan heeft Geofoxx in oktober 2015 een waterhuishoudkundig plan opgesteld (zie bijlage 1).[11] In de keur van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier is aangegeven op welke wijze bij een voorgenomen ruimtelijke ingreep rekening moet worden gehouden met de waterhuishouding het plangebied. Het waterhuishoudkundigplan geeft hier invulling aan en vormt de basis voor het doorlopen van de planologische procedure en de watertoets die daarvan onderdeel uitmaakt. Op basis van het plan toetst de waterbeheerder of de waterbelangen in voldoende mate gebord zijn bij de ruimtelijke ingreep.

Op basis van het inpassingsplan kan het verhard oppervlak in het plangebied toenemen. Bijvoorbeeld door het aanleggen van de funderingen en kraanopstelplaatsen voor de windturbines en het realiseren van servicewegen. Ook worden bestaande oppervlaktewaterstructuren gedeeltelijk gedempt door de aanleg van dammen met duikerverbinding aan de secundaire watergang langs de Zwaagdijk ten behoeve van de aanleg van de serviceweg. Deze toename aan verhard oppervlak en afname aan oppervlaktewater is relevant voor de verdere waterhuishoudkundige uitwerking en het bepalen van de wateropgave (compensatie-eis).

Door het hoogheemraadschap is een maatwerkberekening gemaakt voor de benodigde compensatie. De conclusie van deze berekening is dat 13% van de toename van verhard oppervlak moet worden gecompenseerd. Het inpassingsplan zorgt voor een maximale toename aan verhard oppervlak van 21.488 m²[12]. Daarnaast wordt circa 200 m² oppervlaktewater gedempt als gevolg van de aanleg van dammen ter plaatse

[11] Waterhuishoudkundig plan Windpark Westfrisia Zwaagdijk - 20151086_a2RAP
[12] Kraanopstelplaatsen: 8.750 m² (50x35) & toegangswegen 12.738 m²

van de toegangswegen. Uitgaande van een benodigde compensatie van 13% is voor de toename aan verhard oppervlak (21.488 m²) een minimale uitbreiding van het watersysteem in het peilgebied vereist van afgerond 2.800 m². Daarnaast moet het totale verlies aan oppervlaktewater als gevolg van de aanleg van dammen met duikerverbindingen worden gecompenseerd. Met het maximale oppervlak van 200 m² aan dammen, komt de totaal benodigde compensatie uit op afgerond 3.000 m².

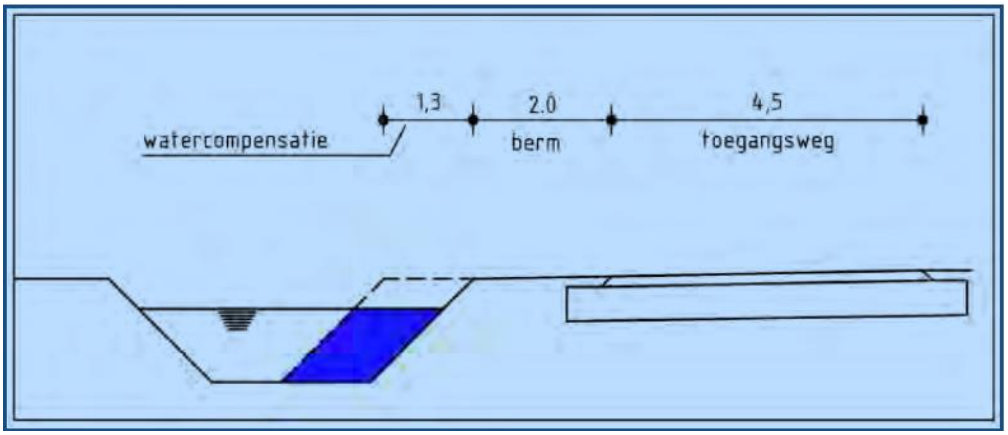

Figuur 4-1 Principedoorsnede verbreding waterloop (maatvoering in meters)

In bijlage 1 is een inrichtingstekening opgenomen met de beoogde verbreding van de primaire en secundaire waterlopen in het gebied. In totaal is een verbreding van 0,9 m van deze waterlopen voorzien over een lengte van 1.168 m, een verbreding van 1,3 m (Figuur 4-1) over een lengte van 548 m en een verbreding van 3,2 m over een lengte van 405 m. De totale compensatie die hiermee wordt gerealiseerd bedraagt dan afgerond 3.059 m² . Hetgeen voldoende is voor de wateropgave als gevolg van het inpassingsplan op basis van de Keur van het Hoogheemraadschap.

4.2.2 Bodemkwaliteit

Voor de regio West-Friesland is een bodemkwaliteitskaart opgesteld conform het Besluit Bodemkwaliteit. In de Regionale Bodemkwaliteitskaart 2010 voor West-Friesland, is het plangebied aangeduid met bodemkwaliteitszone ‘buitengebied’. Het plangebied ligt in het deelgebied ‘buitengebied’, waarvoor geldt dat de gemiddelde bodemkwaliteit voldoet aan de achtergrondwaarden (Figuur 4-2). Grond die vrijkomt in het plangebied (en die verder niet verdacht is voor bodemverontreiniging) kan zonder onderzoek binnen de andere deelgebieden worden toegepast, conform de generieke grondstromenmatrix uit de Regionale Bodemkwaliteitskaart 2010. De bodemkwaliteitskaart is niet geldig voor locaties waar potentieel bodembedreigende activiteiten zijn uitgevoerd en voor andere locaties die zijn uitgezonderd van de bodemkwaliteitskaart (bijvoorbeeld wegen en boerenerven). In het plangebied liggen op basis van historisch gebruik als landbouwgebied geen verdachte locaties.

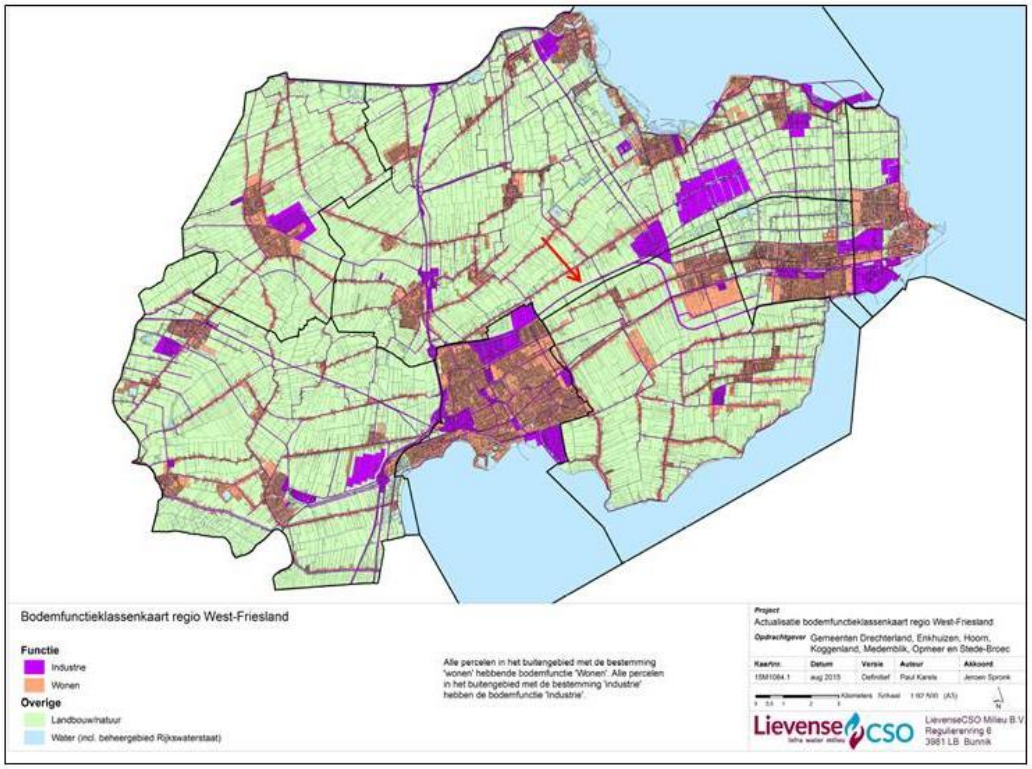

Figuur 4-2 Bodemkwaliteitskaart West-Friesland (rode pijl = plangebied)

4.2.3 Conclusie waterhuishouding en bodemkwaliteit

Met de hierboven vermelde compensatiehandeling is de ruimtelijke ingreep 'hydrologisch neutraal' en wordt voldaan aan de verplichtingen vanuit de keur. Ook de bodemkwaliteit is op basis van de Bodemkwaliteitskaart West-Friesland voldoende voor het beoogd gebruik.

4.3 Natuur

Door bureau Altenburg & Wymenga is ecologisch onderzoek gedaan en een ecologische beoordeling uitgevoerd naar het realiseren van een windturbinepark met 5 windturbines met aan ashoogte van minimaal 79,5 en maximaal 90 meter en een rotordiameter van minimaal 82 en maximaal 93 meter. De rapportage hiervan is integraal terug te vinden in bijlage 2.
In de beoordeling is onderscheid gemaakt tussen de effecten op:

- Beschermde gebieden en soorten: Wet natuurbescherming;
- Natuur Netwerk Nederland (NNN), voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS);
- Overige gebiedsbescherming (o.a. weidevogelgebied).

In de onderstaande figuur zijn de verschillende beschermde gebieden in de omgeving van het plangebied aangeduid.

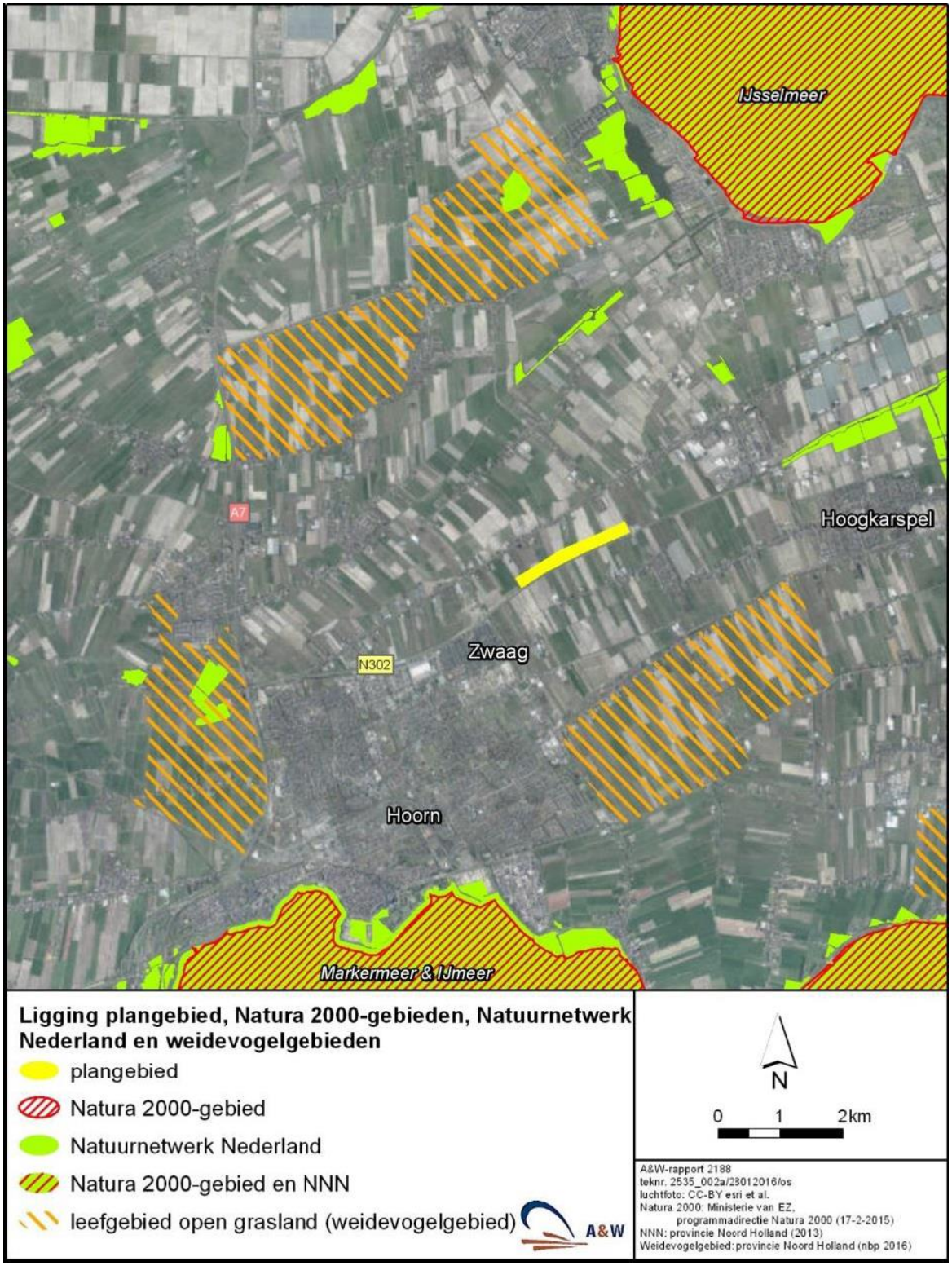

Figuur 4-3 Ligging plangebied en beschermde gebieden (bron A&W)

4.3.1 Wet natuurbescherming

Algemeen

Tot 1 januari 2017 was de Natuurbeschermingswet het kader voor de bescherming van gebieden die een belangrijke functie hebben voor daar aanwezige soorten. Sinds 1 januari 2017 is de Natuurbeschermingswet vervangen door de Wet natuurbescherming. Criterium voor de beoordeling zijn significante effecten op de instandhoudingsdoelen voor de betreffende gebieden en het functioneren van het gebied. Van significante effecten is sprake indien een instandhoudingdoelstelling van het Natura 2000-gebied in gevaar kan komen.[13] Hierbij wordt ook gekeken naar externe werking[14] en cumulatie (in samenhang met de effecten van andere plannen en projecten).

Ligging plangebied

Het plangebied maakt geen deel uit van een Natura 2000-gebied (zie Figuur 4-3). De meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden zijn 'Markermeer & IJmeer' en 'IJsselmeer'. Deze gebieden liggen op ongeveer 5 km afstand van het plangebied. Andere Natura 2000-gebieden liggen op grotere afstand van het plangebied, en liggen daarom buiten de invloedsfeer van de beoogde plannen. In de omgeving van het plangebied liggen geen Beschermde Natuurmonumenten.

Effectbeoordeling binnen Natura2000-gebied

De aangewezen Habitattypen en de populaties van de meeste aangewezen soorten komen alleen binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied voor en/of hebben geen ecologische relatie met het plangebied. Door de relatief grote tussenliggende afstand tussen het plangebied en de Natura 2000-gebieden heeft het beoogde plan invloed geen invloed op de aangewezen Habitattypen en soorten binnen de begrenzing van de Natura 2000-gebieden. De bouw en het gebruik van de beoogde windturbines leidt om die reden niet tot negatieve effecten op de aangewezen waarden.

Effectbeoordeling buiten Natura2000-gebied

De niet-broedende vogelsoorten en de Meervleermuis gebruiken ook de omgeving van de Natura 2000-gebieden.

Het gebied heeft geen belangrijke functie voor een groot aantal niet-broedvogels. Niet-broedvogels overwinteren alleen in Nederland. De Grauwe gans en Kolgans komen in zeer lage dichtheden voor rond het plangebied. Het gebied is marginaal in gebruik als foerageergebied voor deze soorten. De Kleine zwaan komt incidenteel voor in de omgeving van het plangebied. Een significant effect op de

[13] Onder 'effecten' wordt in het kader van de Wet natuurbescherming bedoeld: het verslechteren van de kwaliteit van natuurlijke habitats en of habitats van soorten in een Natura 2000-gebied en/of verstoring (inclusief sterfte) van soorten waarvoor het gebied is aangewezen. De context van de tekst licht toe of sprake is van 'verslechtering' dan wel 'verstoring' in de zin van de Nbwet.

[14] Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied hebben invloed op de instandhoudingsdoelen van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt 'externe werking' genoemd.

instandhoudingsdoelstellingen van het Natura2000-gebied Markermeer & IJmeer en het IJsselmeer is niet te verwachten.[15]

Meervleermuis
De Meervleermuis foerageert binnen en buiten de Natura 2000-gebieden. De Meervleermuis heeft zijn verblijfplaatsen buiten de Natura 2000-gebieden in bebouwing. Het plangebied kan deel uitmaken van het foerageergebied van Meervleermuis, en kunnen vliegroutes van deze soort bij de watergangen aanwezig zijn. Eventueel aanwezige vliegroutes lopen gelet op de oriëntatie van de watergangen evenwijdig aan de opstelling van de turbines. Bovendien foerageren en vliegen Meervleermuizen direct boven het wateroppervlakte en zullen daardoor niet in botsing komen met de wieken van de molens. Hierdoor zijn er geen effecten te verwachten op de Meervleermuis.

Conclusie
Gelet op de ligging van het plangebied en de afstand tot de in de omgeving gelegen Natura2000-gebied is een significant effect op deze gebieden aanwezige waarden uit te sluiten. Voor de soorten niet-broedvogels en de meervleermuis heeft het plangebied beperkte waarde en zijn gelet op de wijze van gebruik van het gebied door deze soorten geen effecten te verwachten. Voor de realisatie en het gebruik van het windturbinepark is geen vergunning op grond van de Wet natuurbescherming vereist.

4.3.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Algemeen
De NNN is een Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden (voorheen: EHS). Voor deze gebieden geldt een planologisch beschermingsregime dat is vastgelegd in de Provinciale Ruimtelijke Verordening en gemeentelijke bestemmingsplannen. Activiteiten in deze gebieden zijn alleen toegestaan als ze geen negatieve effecten hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden of als deze kunnen worden tegengegaan met mitigerende maatregelen. Is er wel significant negatief effect op deze kenmerken en waarden, dan geldt het ‘nee, tenzij-regime’.

Effectbeoordeling en conclusie
Het plangebied maakt geen onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). In de omgeving van het plangebied liggen verscheidene gebieden die zijn aangewezen in het kader van de NNN (Figuur 4-3). Het Windpark Westfrisia wordt niet gerealiseerd in een NNN gebied. Omdat van NNN-gebieden geen externe werking uitgaat, maakt de realisatie en het gebruik van Windpark Westfrisia geen inbreuk op NNN-gebieden.

[15] P. 19 Ecologische beoordeling realisatie windpark Westfrisia te Zwaagdijk (bijlage 2)

4.3.3 Overige gebiedsbescherming

Gebieden kunnen ook via andere regelgeving voor natuurwaarden zijn beschermd. In dit geval is dat volgens het Streekplan Noord-Holland als ganzenfoerageer- of weidevogelkerngebied.

Ganzenfoerageergebied

Als gevolg van landelijke regels over schadebestrijding bij overwinterende vogels op boerenland, moeten provincies gebieden aanwijzen waar alle ganzensoorten en Smienten met rust worden gelaten. De provincie Noord-Holland heeft hiertoe een aantal ganzenfoerageergebieden aangewezen. Het plangebied van Windpark Westfrisia ligt niet in een gebied dat is aangewezen als ganzenfoerageergebied. Er gaat geen oppervlakte ganzenfoerageergebied verloren. Bovendien liggen aangewezen ganzenfoerageergebieden op een zodanig grote afstand (meer dan 10 kilometer) tot het plangebied, dat het geen verstoring veroorzaakt. Er zijn geen effecten op ganzenfoerageergebieden.

Weidevogelleefgebied

Ter bescherming van weidevogelleefgebieden zijn in de PRV regels opgenomen. Deze regels moeten de openheid van deze gebieden waarborgen ten gunste van de weidevogels die van deze gebieden gebruik maken. Het plangebied ligt niet in een weidevogelleefgebied en wordt daarom aangemerkt als een onbelangrijk gebied voor weidevogels.

4.3.4 Effecten op beschermde soorten volgens Flora- & faunawet en Wet natuurbescherming

Algemeen

De bescherming van soorten was tot 1 januari 2017 vastgelegd in de Flora- en faunawet en sinds 1 januari 2017 in de Wet natuurbescherming. De rapportage voor dit inpassingsplan gaat uit van de Flora en faunawet. Voor het plan relevante wijziging in verband met de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming zijn niet aan de orde. De betreffende soorten zijn ingedeeld in drie beschermingscategorieën, namelijk licht (tabel 1), middelzwaar (tabel 2) en zwaar beschermd (tabel 3). Een aantal soorten van tabel 3 is tevens opgenomen in de Habitatrichtlijn bijlage IV. Beschermde en niet-beschermde soorten kunnen zijn opgenomen in de Rode Lijst van Beschermde Soorten in Nederland.

Effectbeoordeling vogels

Het plangebied bestaat grotendeels uit intensief gebruikt akkerland en agrarisch grasland waardoor het een geringe betekenis heeft voor broedvogels en niet-broedvogels. In het gebied kunnen wel verschillende soorten broedvogels voorkomen. Tijdens veldbezoeken zijn ook een aantal niet-broedvogels in de omgeving van het plangebied waargenomen.

Bij werkzaamheden moet volgens de Flora- en faunawet rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Dit kan door werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of door werkzaamheden voor aanvang van het

broedseizoen te beginnen, zodat broedpogingen in het werkgebied achterwege blijven door de verstoring tijdens de werkzaamheden.[16]

Sterfte van vogels als gevolg van de realisatie van het windpark is verwaarloosbaar, namelijk minder dan 1% van de natuurlijke sterfte van de soort. Veel in het gebied aanwezige soorten hebben het vermogen om tijdig uit te wijken en/of zodanig laag vliegen dat er nauwelijks kans is op een aanvaring. Voor enkele soorten kan op basis van aantallen in en rond het plangebied worden verwacht dat er sprake zal zijn van meer structurele slachtoffers, in de ordegrootte van enkele slachtoffers per soort per jaar voor het gehele windpark. Uit de beoordeling blijkt dat voor alle soorten de 1%-norm vele malen hoger ligt dan de verwachte aantallen turbineslachtoffers.

Er zijn geen jaarrond beschermde nestplaatsen aanwezig binnen het plangebied. Dit geldt ook voor de directe omgeving, op een, tijdens het veldbezoek waargenomen, bezet nest van een Buizerd na. Dit nest ligt op ongeveer 500 meter ten noorden van de meest oostelijke molen (windturbine 5). De nestboom van de Buizerd blijft bij de aanleg van Windpark Westfrisia behouden. Ook veroorzaken de aanleg en het gebruik van de turbines geen verstoring van het nest en de functionaliteit van de leefomgeving. De windturbines zijn beoogd nabij de drukke weg (N302) waardoor de extra (geluids)verstoring nihil is. Wel gaat door de plannen een oppervlakte foerageergebied van Buizerd verloren. In de omgeving blijft echter voldoende alternatief foerageergebied voor deze soort aanwezig.

<u>Vleermuizen</u>
In de omgeving van het plangebied komt een aantal vleermuissoorten voor, namelijk Watervleermuis, Meervleermuis, Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis en Laatvlieger. Omdat er geen bomen en gebouwen in het plangebied aanwezig zijn, is de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen uitgesloten. Als foerageergebied is het plangebied door de openheid van marginaal belang, maar er zullen incidenteel algemeen voorkomende vleermuissoorten foerageren die geassocieerd zijn met half open cultuurlandschap. Boven de watergangen foerageren mogelijk Watervleermuizen en Meervleermuizen. De watergangen in het plangebied zijn geschikte landschapselementen voor (delen van) vliegroutes van enkele vleermuissoorten zoals de Watervleermuis en Meervleermuis. In de omgeving van het plangebied liggen meerdere geschikte waterlichamen die kunnen dienen als vliegroute voor dezelfde soort, zoals de Gouw of de Kromme Leek. Voor andere vleermuissoorten ontbreken in het plangebied geschikte structuren die kunnen dienen als vliegroute.

Er is in het plangebied tijdens foerageerperioden sprake van een mogelijk gering aanvaringsrisico van de soorten Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger, Ruige dwergvleermuis. Naar verwachting is er geen kans op aanvaring voor de Watervleermuis en Meervleermuis, omdat deze soorten altijd laag over het water foerageren en trekken. Ook de Laatvlieger vliegt laag en buiten bereik. De twee

[16] Paragraaf 5.2.3. Ecologische beoordeling realisatie windpark Westfrisia te Zwaagdijk (bijlage 2)

soorten dwergvleermuis kunnen wel in aanraking komen met de rotor, met name de Ruige dwergvleermuis die relatief vaak op hoogte vliegt. Beide soorten zijn zeer algemeen voorkomende soorten in Nederland. Uit de ecologische beoordeling blijkt dat beide soorten een gezamenlijke mortaliteit hebben van minder den 1% van de mortaliteitsnorm en daardoor is er geen effect op de gunstige staat van instandhouding van genoemde vleermuissoorten.

Overige soorten

Vissen
Voor de aanleg van het windpark dienen een aantal watergangen verbreed te worden (paragraaf 4.2.1). Deze watergangen zijn in principe geschikt als verblijfplaats voor wettelijk beschermde vissensoorten. In het plangebied zijn twee wettelijk beschermde soorten aangetroffen, namelijk de middelzwaar beschermde Kleine modderkruiper (tabel 2) en de zwaar beschermde Bittervoorn (tabel 3).
Voor de Kleine modderkruiper wordt gewerkt met een relevante door het ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode. Het plangebied is niet van zeer groot belang voor de functionaliteit van de vaste voortplantings- of verblijfplaatsen van Bittervoorn omdat het aantal aangetroffen exemplaren zeer beperkt is. De watergangen die verbreedt gaan worden, vormen een zeer beperkt deel van het leefgebied. Daarnaast veroorzaken de beoogde werkzaamheden een tijdelijke beperkte verstoring en aantasting van het leefgebied van Bittervoorn. Nadat de verbreding van de watergang heeft plaatsgevonden zal het leefgebied van de Bittervoorn zich binnen korte tijd herstellen en weer geschikt worden voor de soort. Door de verbreding zal het areaal aan geschikt leefgebied toenemen, dit is een positief effect. Hier door is er geen effect op de gunstige staat van instandhouding.

Hieronder zijn de overige soorten beschreven. Hierbij geldt voor licht beschermde soorten een vrijstelling van enkele verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet bij projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling.

Planten
Er zijn tijdens het veldbezoek in het plangebied geen beschermde plantensoorten waargenomen en deze worden ook niet in het plangebied verwacht.

Ongewervelde diersoorten
Gezien het ontbreken van de ecologische randvoorwaarden in het plangebied voor ongewervelde dieren en de geraadpleegde verspreidingsgegevens worden in het plangebied geen wettelijk beschermde ongewervelde diersoorten verwacht.

Amfibieën
Er komen geen middelzwaar- en zwaar beschermde amfibieënsoorten voor in de omgeving van het plangebied, met uitzondering van de zwaar beschermde Rugstreeppad. Door de aanwezigheid van vissen zijn de sloten in het plangebied ongeschikt als voortplantingswater voor de Rugstreeppad. Tevens is het plangebied ongeschikt als overwinteringsgebied omdat er geen bosschages aanwezig zijn. De Rugstreeppad wordt om bovenstaande redenen niet in het plangebied verwacht.

Reptielen
Het plangebied voldoet niet aan de habitateisen van reptielen. Bovendien ligt het plangebied niet in het verspreidingsgebied van reptielen. Om deze redenen worden er geen reptielen in het plangebied verwacht.

4.3.5 Conclusie natuur

Conclusies ten aanzien van gebiedsbescherming

Wet natuurbescherming
Het beoogde windpark veroorzaakt geen conflict met de Wet natuurbescherming gelet op de afstand tot de omliggende Natura2000-gebieden en de beperkte betekenis van het gebied voor de niet-broedende vogelsoorten en de meervleermuis. Een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet is niet noodzakelijk.

Overige vormen van gebiedsbescherming
Het plangebied is niet gelegen in Natuurnetwerk Nederland (NNN), aangewezen ganzenfoerageergebieden of aangewezen weidevogelgebieden.

Soortenbescherming
Voor het windpark is een ontheffing op grond van de Flora- en faunawet aangevraagd voor vogel- en vleermuissoorten, omdat niet kan worden uitgesloten dat deze soorten incidenteel in aanvaring komen met de windturbines. De gunstige staat van instandhouding van deze soorten blijft gehandhaafd waardoor het aannemelijk is dat een ontheffing kan worden verkregen. Door niet te werken in het broedseizoen wordt verstoring van nesten van broedvogels voorkomen. Voor de Kleine modderkruiper zal worden gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode.

Op het gebied van natuur treden als gevolg van de voorgenomen activiteit geen belangrijke negatieve milieugevolgen op en wordt voldaan aan een goede ruimtelijke ordening.

4.4 Slagschaduw

Algemeen
Schaduweffecten van een draaiende windturbine kunnen hinder veroorzaken bij mensen. De maximale flikkerfrequentie, het contrast en de tijdsduur van blootstelling zijn van invloed op de mate van hinder die ondervonden kan worden. Een groter verschil tussen licht en donker (meer contrast) wordt bijvoorbeeld als hinderlijker ervaren. Verder speelt de blootstellingsduur een grote rol bij de beleving.

In artikel 3.14 onder 4. van het Activiteitenbesluit wordt verwezen naar de bij de ministeriële regeling te stellen maatregelen. In deze regeling[17] is in artikel 3.12 voorgeschreven dat een turbine is voorzien van een automatische stilstandvoorziening

[17] Activiteitenregeling Milieubeheer

die de windturbine afschakelt indien slagschaduw optreedt ter plaatse van gevoelige objecten voor zover de afstand tussen de turbine en de woning minder bedraagt dan twaalf maal de rotordiameter en gemiddeld meer dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten slagschaduw kan optreden.

Beoordeling effect[18]

Voor de beoordeling van het aspect slagschaduw wordt het aantal woningen van derden binnen de 5-uurcontour (rode lijn) gehanteerd (Figuur 4-4). Deze 5-uurcontour wordt gebruikt in plaats van de normatieve 6-uurcontour om met zekerheid te kunnen zeggen dat woningen binnen deze contour niet meer dan 6 uur slagschaduw verkrijgen. Ook wordt ter informatie een beeld gegeven van het aantal woningen binnen de 0 (groen) en 15-uurcontour (grijs).

De worst case windturbine voor schaduw is de L93, omdat deze de hoogste ashoogte en rotordiameter heeft en daarmee de meeste slagschaduw kan veroorzaken. Uit de berekeningen blijkt dat zonder stilstandvoorziening er voor zowel de aangevraagde windturbinetypes als de referentieturbine op een aantal woningen een slagschaduwduur optreedt van meer dan 6 uur per jaar. Het aantal woningen waar slagschaduw boven de wettelijke norm optreedt, hangt af van het turbinetype maar is maximaal 30. Door middel van een stilstandvoorziening wordt de hoeveelheid slagschaduw beperkt. Alle windturbines van Windpark Westfrisia worden uitgerust met een stilstandsvoorziening om minimaal aan de wettelijke normen uit het Activiteitenbesluit te voldoen. In de turbinebesturing worden hiervoor blokken van dagen en tijden geprogrammeerd waarbinnen de rotor wordt gestopt omdat er dan slagschaduw valt op woningen waar de turbine bijdraagt aan een overschrijding van de norm. Een dergelijke voorziening leidt tot enig productieverlies. De wettelijke norm uit het Activiteitenbesluit moet door de initiatiefnemer worden gerespecteerd.

Conclusie slagschaduw

Door toepassing van een stilstandvoorziening op de windturbines wordt voldaan aan de wettelijke normen. Bij de worst case windturbine de L93 gaat het om ca. 30 woningen die boven de norm van 6 uur per jaar uitkomen. Inzet van de standstilvoorziening is mede afhankelijk van de weersomstandigheden.

[18] Zie voor het onderzoek bijlage 3

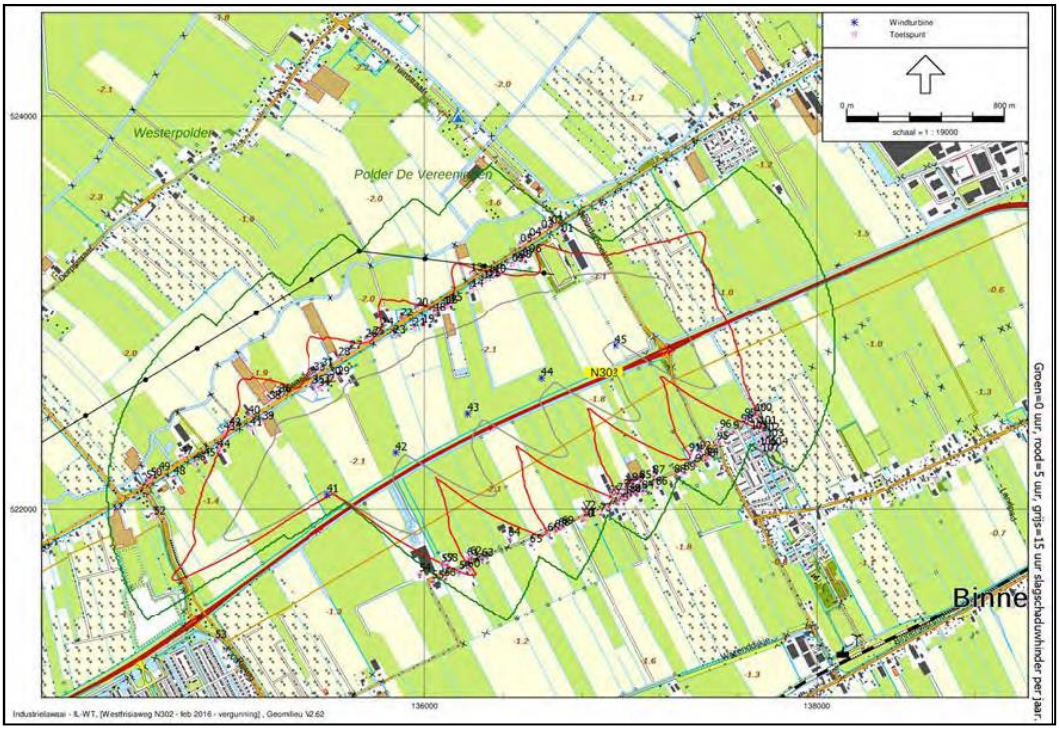

Figuur 4-4 Slagschaduwcontour L93 zonder terugregeling

4.5 Cultuurhistorie

Het Europese Verdrag van Malta (1992) beoogt het cultureel erfgoed dat zich in de bodem bevindt te behouden. Uitgangspunt daarbij is het behoud van de deze waarden in de bodem. Dit betekent dat in een vroeg stadium van de ruimtelijke planvorming archeologische belangen moeten worden meegenomen in de ruimtelijke besluitvorming. Het Verdrag van Malta is inmiddels geïmplementeerd in Nederlandse wetgeving in de Wet archeologische monumentenzorg (herziening Monumentenwet).

Onder cultuurhistorie worden aanwezige archeologische waarden verstaan, maar ook overige cultuurhistorische waarden zoals historisch landschap, beschermende stads- en dorpsgezichten en monumenten.

4.5.1 Archeologie

In de zomer van 2015 is contact geweest met de adviseur archeologie van het projectbureau N23 Westfrisiaweg omtrent de raakvlakken die de aanleg van de windmolens hebben met het provinciaal inpassingsplan van de N23 Westfrisiaweg. Van belang voor het windpark is het archeologisch onderzoek dat ter hoogte van de Noorderboekert is uitgevoerd. In het kader van de BP-procedure voor de verlegging van leidingen is de locatie Noorderboekert onderzocht en ook vrijgegeven m.b.t. het aspect archeologie (binnen de BP-werkgrens: blauwe lijn op afbeelding). Tevens zijn er aan de zuidzijde van de N302 (de Westfrisiaweg) enkele terreinen onderzocht. Alle archeologische waarden zijn binnen de PIP-grens (o.a. te vinden op ruimtelijkeplannen.nl) veiliggesteld door middel van onderzoek. Dit betekent dat er binnen de PIP-grens (ter hoogte van het beoogde windpark) en de BP-grenzen (die iets afwijken van de PIP-grens) geen archeologische waarden meer aanwezig zijn.

Deze gegevens staan op de advieskaart vervolgonderzoek (figuur 10 uit Archeopro-rapport, bijlage 4).

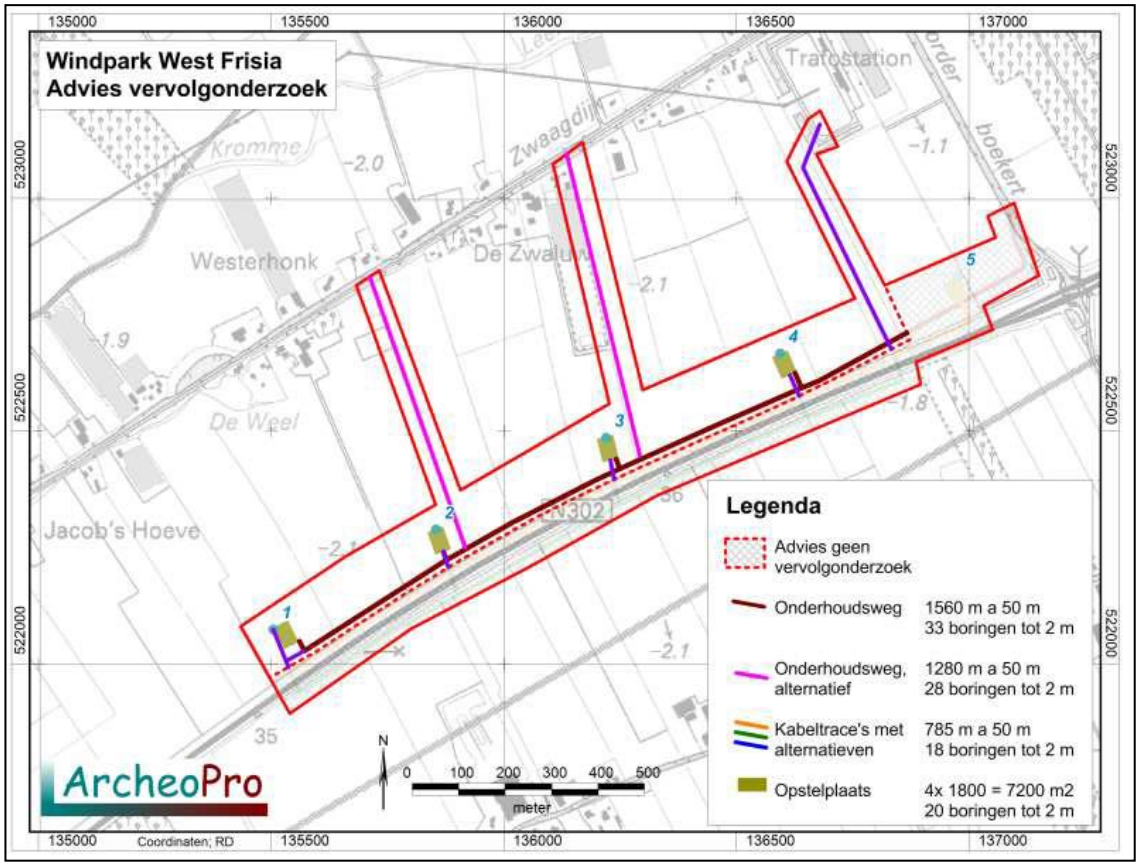

Figuur 4-5 Advieskaart vervolgonderzoek

Op 10 en 15 september 2015 is door ArcheoPro een Inventariserend Veldonderzoek Overig (IVO-O) uitgevoerd op het terrein waar men voornemens is het Windpark Westfrisia te realiseren. Het gehele onderzoek is terug te vinden in bijlage 5 van dit rapport.

Uit de resultaten van het booronderzoek blijkt dat de bodem binnen het plangebied overwegend uit getijdenafzettingen bestaat. De getijdenafzettingen worden op veruit de meeste delen van het plangebied onderbroken door ten minste één veenlaag. In het oostelijke deel van het plangebied is een tweede veenlaag aangetroffen. Deze gaat op het centrale deel van het plangebied, op en rond de locatie van de middelste van de vijf geplande windmolens, over in een vegetatie-horizont die houtskoolspikkels bevat. Op de overige delen van het plangebied zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen en zijn evenmin vegetatie-horizonten aanwezig die zouden kunnen samenhangen met bewoning in de prehistorie. Ook langs de Zwaagdijk zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen die zouden kunnen wijzen op bewoningsresten uit de late middeleeuwen of de nieuwe tijd. Op het overgrote deel van het plangebied geven de resultaten van het onderzoek derhalve geen aanleiding

om archeologisch vervolgonderzoek te adviseren. Er zitten in dit gebied geen belemmering voor de verdere planvorming.

In het plangebied rondom de middelste van de 5 turbines is door De Steekproef B.V. een proefsleuvenonderzoek gedaan. Tijdens dat onderzoek zijn geen archeologisch waardevolle sporen aangetroffen. Archeologisch vervolgonderzoek is daarom niet noodzakelijk.

Alle onderzoeken zijn ter beoordeling gedeeld met de regioarcheoloog, de opmerkingen van de regioarcheoloog zijn in de stukken verwerkt.

4.5.2 Overige cultuurhistorische waarden

In de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie van de provincie Noord-Holland is de provinciale visie op de gewenste ruimtelijke kwaliteit vastgelegd voor nieuwe ruimtelijke plannen. Nieuwe ruimtelijke plannen dienen rekening te houden met de ontwikkelingsgeschiedenis, de bebouwingskarakteristiek en de inpassing in de wijdere omgeving. Op grond van artikel 15 PRV is de leidraad Landschap en Cultuurhistorie hiervoor het meetpunt. Voor zo ver cultuurhistorische waarden betrekking hebben op het landschap is dat in de paragraaf landschap meegenomen. De overige cultuurhistorische waarden worden hieronder besproken.

Historische structuurlijnen zijn medebepalend voor de identiteit en beleving van het Noord-Hollandse landschap. De provincie Noord-Holland onderscheidt de volgende historische
structuurlijnen van bovenlokaal belang:

- grote militaire structuren;
- industrieel erfgoed Noordzeekanaal;
- historische dijken;
- historische waterwegen;
- historische spoorlijnen.

Daarnaast heeft ieder landschapstype en ieder landschap karakteristieke kavelstructuren. Die worden bepaald door talrijke lijnvormige elementen, zoals sloten, vaarten, dijken, wegen en beplantingslijnen. Deze vormen met elkaar de ruggengraat van het landschap. De provincie onderscheidt de volgende cultuurhistorische objecten van bovenlokaal belang:

- stolpboerderijen;
- molens en molenbiotopen;
- landgoederen;
- kerk-, water- en vuurtorens;
- provinciale monumenten.

De digitale ‘Ínformatiekaart Landschap en Cultuurhistorie’ van de provincie Noord-Holland laat geen overige cultuurhistorische waarden van bovenlokaal belang zien, zoals hierboven benoemd, ter plaatse van de windturbineposities. De dichtst bij zijnde waarden, voornamelijk stolpboerderijen, zijn terug te vinden in de bebouwingslinten van de Oudijk en de Zwaagdijk. De Zwaagdijk wordt in de paragraaf landschap

benoemd als onderdeel van een dijkring van de polder, hier is geen cultuurhistorische waarde aan toegekend. De kern Zwaagdijk staat daarnaast op de kaartlaag 'Dorps-DNA' van de informatiekaart als structuurdrager 'wegdorp' aangegeven. De situering van het windpark is parallel aan het wegdorp en doet daarmee geen afbreuk aan de structuurdrager.

Windpark Westfrisia bevindt zich buiten bestaand bebouwd gebieden is daarmee niet direct van invloed op het dorps-DNA van de nabijgelegen dorpen. De lijnstructuur van het windpark past als structuurelement goed in het landschap, omdat de bestaande structuur steeds meer verwatert door stedelijke ontwikkelingen.

4.5.3 Conclusie cultuurhistorie

In het plangebied zijn geen archeologische waarden en andere cultuurhistorische waarden aanwezig die beschermd moeten worden. Daarnaast draagt de lijnopstelling van het windpark aan de structurering van het landschap en is het passend binnen een goede ruimtelijke ordening.

4.6 Geluid

4.6.1 Algemeen

Net als alle mechanische installaties produceren windturbines geluid. Het geluid is met name afkomstig van de bewegende delen van de turbine. Het besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (het Activiteitenbesluit) is het kader voor de toetsing van geluid van windturbines. In het Activiteitenbesluit wordt voor de normstelling van geluid getoetst aan de waarden Lden=47 dB en Lnight=41 dB. Deze normen gelden voor geluidgevoelige objecten, waaronder woningen en kwetsbare locaties zoals scholen en ziekenhuizen.

In Nederland wordt tevens getoetst aan L_{night} om de verstoring van nachtrust te voorkomen. In de praktijk is het zo dat de Lden-contour de maatgevende contour is. In deze paragraaf wordt alleen de Lden-contour gepresenteerd; in het akoestisch onderzoek (zie bijlage 6) worden ook alle Lnight resultaten getoond. Er zijn in het akoestisch onderzoek in totaal 107 toetspunten voor geluid aangeduid, waarop de geluidsbelasting van de windturbines is berekend.

4.6.2 Geluidsbelasting

Ter bepaling van de maximale akoestische effecten is uitgegaan van de luidste turbine (=worst case) welke voldoet aan deze randvoorwaarden, te weten de Lagerwey L93. De Lagerwey L93 heeft een ashoogte van 85 meter en een rotordiameter van 93 (zie tabel 4.2).

Voor de Lagerwey L93-turbine wordt op verschillende gevoelige bestemmingen niet voldaan aan de geluidsnorm L_{den}=47 en L_{night}=41dB. Om te voldoen aan de normstelling uit het Activiteitenbesluit zijn geluidsreducerende voorzieningen nodig. Deze voorzieningen bestaan er uit dat de turbine tijdens de nacht in een stillere modus draait. De wettelijke norm uit het Activiteitenbesluit moet door de initiatiefnemer worden gerespecteerd.

4.6.3 Laagfrequent geluid

Er is geen algemeen geaccepteerd normstelsel voorhanden waarmee laagfrequente geluidhinder kan worden geobjectiveerd. Laagfrequent geluid (LFG) is geluid in het voor mensen laagst hoorbare frequentiegebied, onder 200 Hz. Windturbines stralen, net als de meeste geluidbronnen, ook laagfrequent geluid uit.

Het RIVM heeft op verzoek van de GGD-en de invloed op de beleving en gezondheid van omwonenden door windturbines onderzocht.[19] Hierin wordt gesteld dat windturbines weliswaar laagfrequent geluid produceren maar dat er geen bewijs bestaat dat dit een factor van belang is. Er is geen aparte beoordeling nodig bovenop de bescherming die de A-gewogen normstelling op basis van dosis-effectrelatie reeds biedt. De mate van bescherming en de normering worden eveneens beschouwd in een literatuuronderzoek[20] naar laagfrequent geluid van windturbines van Agentschap NL. Ook hier zijn geen aanwijzingen dat het aandeel laagfrequent geluid een bijzondere dan wel belangrijke rol speelt.

Ten slotte is door de Staatsecretaris van Infrastructuur en Milieu, mede namens de minister van Economische Zaken en de minister van Infrastructuur en Milieu over het onderwerp laagfrequent geluid van windturbines een brief aan de Tweede kamer gestuurd[21]. Deze brief baseert zich onder andere op bovengenoemd onderzoek van het RIVM. Op grond van de brief van de Staatssecretaris kan worden gesteld dat toetsing aan de standaard Nederlandse geluidnormen (zoals in dit rapport gebeurt) tevens voldoende bescherming biedt tegen laagfrequent geluid. Het is dan ook niet noodzakelijk apart onderzoek uit te voeren naar laagfrequent geluid voor dit plan.

4.6.4 Cumulatie

<u>Algemeen</u>
Cumulatie met andere bronnen wordt beschouwd als er sprake is van blootstelling aan meer dan één geluidbron conform de rekenregels uit het Reken- en meetvoorschrift windturbines (Activiteitenregeling milieubeheer Bijlage 4). Voor de omgeving van het plangebied zijn dit naast de windturbines de relevante N-wegen (N302), spoorlijnen (Hoorn-Enkhuizen) en de bedrijventerreinen (WestFrisia, Zevenhuis en WFO) in het gebied.

<u>Effectbeoordeling</u>
In het geluidsrapport zijn per toetspunt de afzonderlijke geluidbelastingen van het industrielawaai, het wegverkeerslawaai, het railverkeerslawaai en de berekende gecumuleerde jaargemiddelde geluidniveaus L_{CUM} gegeven. Dit is gedaan voor zowel de situatie met als zonder windturbines. Aan de hand van de methode Miedema is

[19] Windturbines: invloed op de beleving en gezondheid van omwonenden, GGD Informatieblad medische
milieukunde Update 2013; RIVM rapport 200000001/2013
[20] Literatuuronderzoek laagfrequent geluid windturbines, LBP Sight in opdracht van Agentschap NL, projectnummer DENB 138006 september 2013
[21] Brief d.d. 31 maart 2014, betreft laagfrequent geluid van windturbines, kenmerk IenM/bsk-2014/44564, staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu Wilma J. Mansveld

vervolgens de akoestische kwaliteit van de omgeving ten gevolge van de cumulatieve effecten bepaald en kan de leefomgeving objectief worden beoordeeld.

Kwaliteit van de akoestische omgeving	Geluidsbelasting
Goed	≤ 50 dB L_{den}
Redelijk	≤ 55 dB L_{den}
Matig	≤ 60 dB L_{den}

Tabel 4-3 Classificering kwaliteit van de akoestische omgeving in een milieukwaliteitsmaat volgen de 'methode Miedema'

Van 106 van de 107 onderzochte toetspunten (zie Figuur 4-6 en Figuur 4-7) is de kwaliteit van de akoestische omgeving in de huidige situatie te omschrijven als goed tot redelijk. Voor één toetspunt geldt in de huidige situatie de categorie matig. Na de komst van Windpark Westfrisia (gebruik makend van de L93 na geluid-reducerende maatregelen) verschuift die verdeling naar 93 toetspunten die goed tot redelijk scoren en 11 matig.

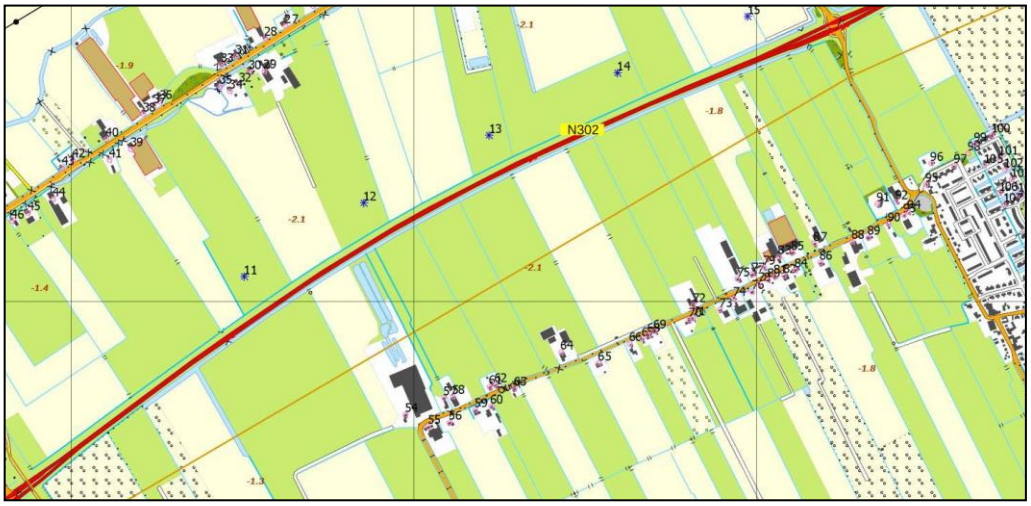

Figuur 4-6 Overzicht objecten rekenmodel – ligging van toetspunten zuidzijde

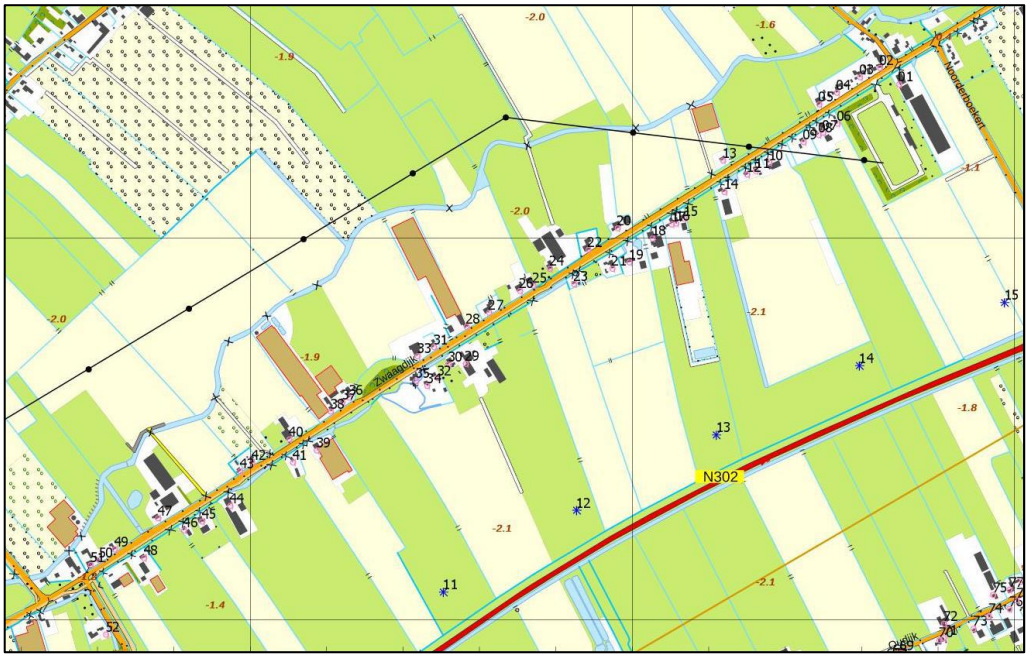

Figuur 4-7 Overzicht objecten rekenmodel – ligging van toetspunten noordzijde

4.6.5 Conclusie

De Lagerwey L93 overschrijdt bij enkele geluidsgevoelige bestemmingen de maximaal toegestane waarden. Daarom worden geluidreducerende maatregelen ingezet door het instellen van een stillere modus tijdens de nacht. Na toepassing hiervan wordt voor geen enkele woning de norm van L_{den} = 47 overschreden. Met betrekking tot laagfrequent geluid is de conclusie dat de standaard Nederlandse geluidsnormen voldoende beschermingen bieden tegen laagfrequent geluid en dat apart onderzoek op dit punt niet noodzakelijk is. Voor wat betreft de cumulatie van geluid vindt een kleine verschuiving plaats naar een redelijk tot matige score voor een beperkt aantal toetspunten. Deze verschuiving is niet zodanig dat geen sprake is van een acceptabel woon- en leefklimaat. Op grond van het voorgaande blijkt dat voor het aspect geluid wordt voldaan aan een goede ruimtelijke ordening.

4.7 Veiligheid

Naast directe hinder van geluid en slagschaduw, moet rekening worden gehouden met effecten op de externe veiligheid van de omgeving. De externe veiligheidseffecten zijn nauw verbonden met effecten op bestaande infrastructuur en worden dan ook gezamenlijk onderzocht.

4.7.1 Afstand tot kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten

Voor windturbines die op land geeft het activiteitenbesluit normen voor de bescherming van beperkt kwetsbare en kwetsbare objecten in de omgeving. Voor het bepalen van de effecten van windturbines op externe veiligheid is het “Handboek Risicozonering windturbines” (2013) aangehouden. Voor de definitie van kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten wordt aangesloten bij de beschrijving uit het Besluit

Externe Veiligheid Inrichtingen (BEVI)[22]. Voor kwetsbare objecten (zoals woningen) geldt voor het plaatsgebonden risico (PR) een contour van 10^{-6}.
Kwetsbare objecten mogen niet binnen de 10^{-6} contour zijn gelegen. Voor beperkt kwetsbare objecten geldt de minder strenge norm van de 10^{-5} contour.

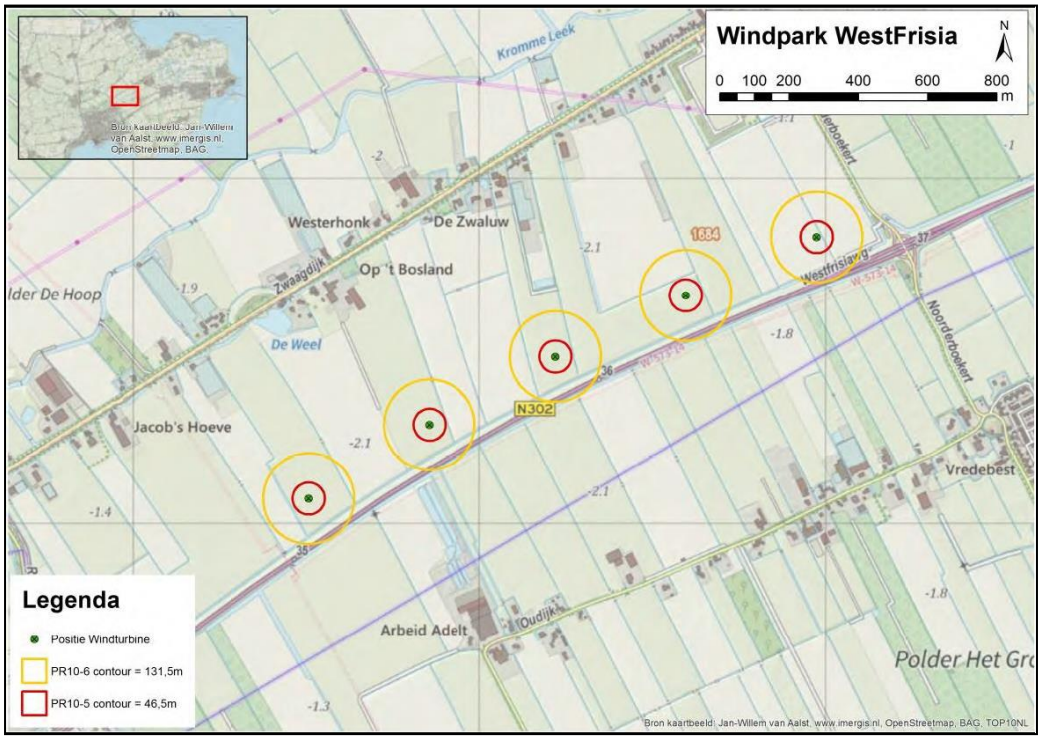

Figuur 4-8 10^{-6} en 10^{-5} contouren (maximale afstanden)

Uit bovenstaande figuur (Figuur 4-8) blijken er geen kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten aanwezig te zijn binnen de maximale PR-contouren van de windturbines.

4.7.2 Afstand tot risicobronnen

Op grond van het Handboek Risicozonering Windturbines wordt aanbevolen afstand te houden tot andere risicobronnen, zoals gasleidingen. In Figuur 4-9 is een kaart met onder andere de aanwezige buisleidingen in het gebied opgenomen met daarop de aanbevolen toetsafstand uit het handboek risicozonering windturbines 2014 (v3.1). De buisleiding aan de zuidzijde van de Westfrisiaweg zal, in verband met aanpassingen aan de weg, in de toekomst worden verlegd. De windturbines moeten voor beide situaties voldoen aan de veiligheidseisen. Voor buisleidingen hanteert Gasunie (eigenaar van de meeste leidingen in Nederland) een eigen afstandscriterium van ashoogte plus 1/3 rotordiameter.

[22] Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (Bevi) artikel 1 – Begripsbepalingen. Te raadplegen via: http://wetten.overheid.nl/BWBR0016767/geldigheidsdatum_01-02-2016#1.

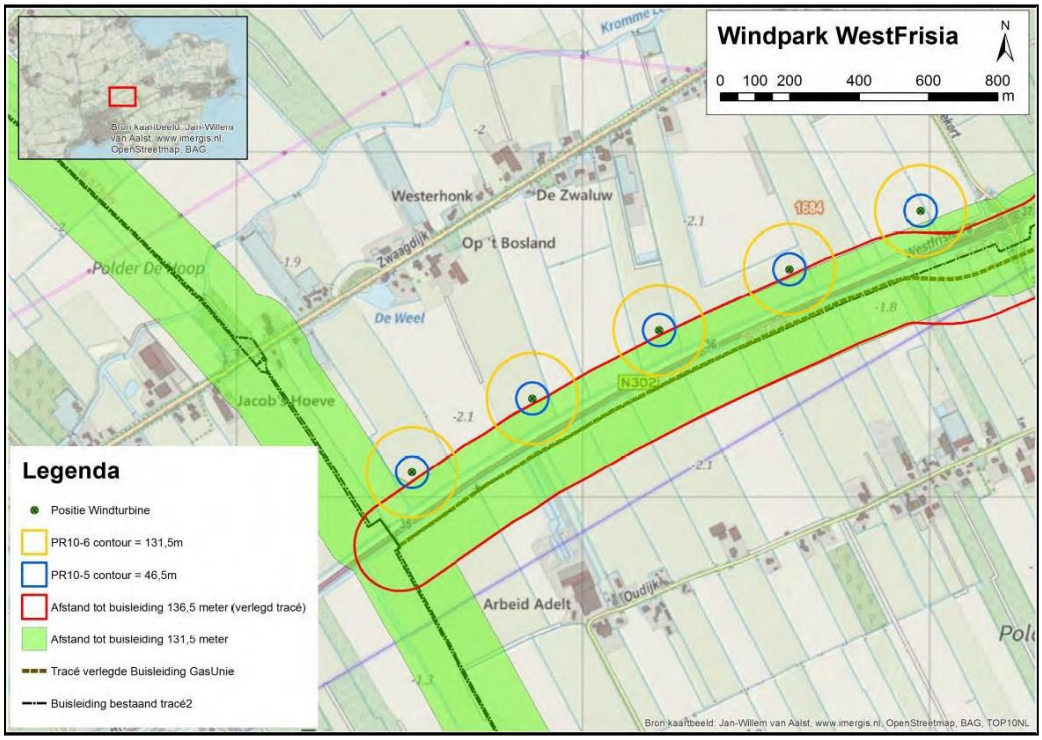

Figuur 4-9 Contouren t.o.v. buisleidingen

In correspondentie met initiatiefnemer heeft Gasunie laten weten geen bezwaar te hebben *"tegen het plaatsen van windturbines als de volgende uitgangspunten worden gehanteerd voor ondergrondse leidingen:*

- *de leiding buiten de grootste afstand van 'bladworpafstand bij nominaal toerental' en 'ashoogte +1/3 wieklengte (High Impact Zone)' ligt kunnen de windturbines geplaatst worden.*

Indien 'bladworpafstand bij nominaal toerental´ groter is dan de High Impact Zone, dan moet berekend worden of er door de plaatsing van de windturbines een PR 10-6/jaar contour ontstaat (de leiding heeft zonder windturbines geen PR 10-6/jaar contour). Als er een PR 10-6/jaar contour ontstaat dan is de plaatsing van de windturbines voor Gasunie niet aanvaardbaar aangezien de plaatsing in strijd is met de bedoeling van de wet (Bevb) dat het plaatsgebonden risico van de bestaande gasinfrastructuur niet zou moeten toenemen. Het plaatsen van windturbines is voor Gasunie alleen acceptabel als het plaatsgebonden risico ter hoogte van de leiding kleiner is dan of gelijk aan 10-6/jaar.

Voor alle windturbines geldt dat de maximale werpafstand bij nominaal toerental groter is dan de high impactzone. Voor de Lagerwey L93 is de maximale PR 10^{-6} contour het grootst, namelijk 131,5 meter. De locaties van de windturbines liggen op 144,9 m tot de (verlegde) buisleiding van de Gasunie. Daarmee wordt aan beide voorwaarden van Gasunie voldaan voor alle onderzochte windturbinetypes.

4.7.3 Afstand tot wegen en spoorwegen

<u>Wegen</u>

Voor rijkswegen in Nederland geldt op basis van artikel 3 van de “Beleidsregel voor het plaatsen van windturbines op, in, of over Rijkswaterstaatwerken” (2002) dat voor windturbines een minimale afstand van een halve rotordiameter tot de rand van de verharding van de rijksweg moet worden aangehouden. Voor lokale en regionale wegen geldt deze afstandseis niet, hoewel het bewaren van een dergelijke afstand wel wordt aangeraden. Uitgaande van een turbine met een rotordiameter van tot 93 meter, geldt dus een afstand tot 46,5 meter (halve rotordiameter) tot de rand van de verharding. De windturbinelocaties liggen minimaal 110 meter afstand tot de rand van de provinciale weg N302 en voldoen dus zeer ruim aan deze norm.

<u>Vervoer gevaarlijke stoffen</u>

Op de N302 (traject Hoorn – Kootwijk) blijkt volgens de provinciale risicokaart[23] sprake te zijn van transporten van gevaarlijke stoffen (bijvoorbeeld benzine, diesel). De provinciale risicokaart geeft aan dat ten gevolge van het vervoer van gevaarlijke stoffen geen PR10^{-6} noch PR10^{-5} contour aanwezig is langs deze weg (beide contouren 0 meter). Dit betekent dat het vervoer van gevaarlijke stoffen in omvang beperkt is.

Figuur 4-10 Uitsnede risicokaart (rode pijl = locatie plangebied)

Om een beoordeling van de effecten van de aanwezigheid van windturbines langs deze weg te kunnen maken, wordt gekeken naar de trefkans van een gevaarlijk transport in relatie tot de intrinsieke faalkans, rekening houdend met de verblijftijd van het transport. De additionele risicotoevoeging van het rijden langs een windturbine bedraagt in dit geval 1,10% per jaar. Deze risicotoevoeging is verwaarloosbaar te noemen omdat deze kleiner is dan 10% (richtlijn Handboek Risicozonering Windturbines). Ook als de effecten van de vijf windturbines worden opgeteld dan is het risico (5,5%) lager dan 10% en zijn de additionele effecten van het windpark verwaarloosbaar.

23 Provinciale Risicokaart Noord-Holland, N302 Hoorn-Zwaagdijk-Oost

Spoorwegen

In het plangebied lopen geen spoorwegen die een belemmering voor windenergie op deze locatie vormen.

4.7.4 Hoogspanningsverbindingen

TenneT is de netbeheerder van de hoogspanningsverbindingen. Bij de plaatsing van windturbines nabij hoogspanningslijnen wordt een afstand gehanteerd van de maximale werpafstand bij nominaal toerental, zoals beschreven in het Handboek Risicozonering Windturbines. Figuur 4-11 laat de benodigde afstand tot de hoogspanningslijn zien. Deze ligt geheel buiten (op meer dan 300m van) het plangebied en vormt daarmee geen belemmering. De locaties van de windturbines liggen op voldoende afstand tot hoogspanningslijnen.

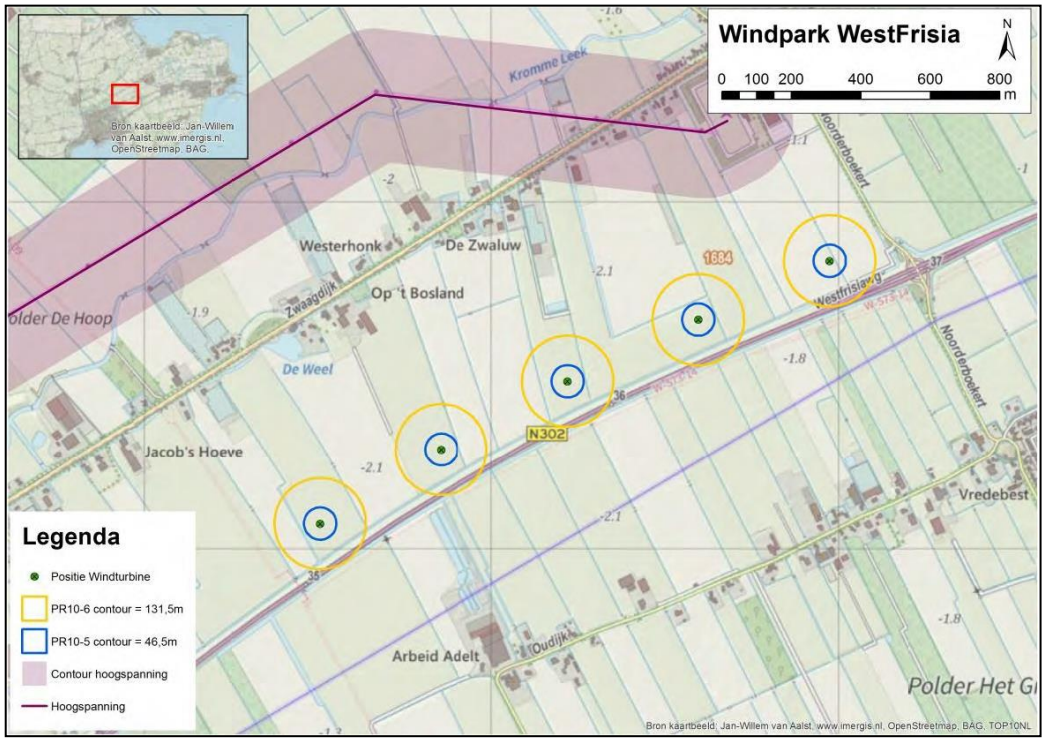

Figuur 4-11 Afstanden tot hoogspanningen

4.7.5 Radar en beschermde straalpaden

Binnen radarzones en laagvliegroutes gelden beperkingen ten aanzien van windturbines. Locaties binnen 75 kilometer van een radarpost moeten op grond van het Barro eerst ter goedkeuring aan het ministerie van Defensie worden voorgelegd, nadat deze zijn getoetst door TNO. Laagvlieggebieden en helikopteroefengebieden kennen harde bouwhoogtebeperkingen. Hierbij is het tevens van belang dat de rotorbladen van een windturbine de route niet 'doorsnijden'. Er moet dus een afstand van minimaal een halve rotordiameter in acht worden genomen tot de rand van de laagvlieggebieden.[24] Voor het plangebied zijn deze aspecten onderzocht.

[24] Deze beperkingen vloeien voort uit de Wet luchtvaart betreffende Regelgeving voor burgerluchthavens en militaire luchthavens (RBML)

Radar

Voor de locatie van het voornemen geldt dat deze binnen de verstoringsafstand van 75 kilometer is gelegen en derhalve door TNO moet worden getoetst. Windpark Westfrisia ligt binnen de 75 km cirkels rond de MASS radar in Leeuwarden en Soesterberg en binnen de 75 km cirkel rond de MPR gevechtsleidingsradars te Wier en Nieuw Milligen. In bijlage 6 is het onderzoek van TNO te vinden. TNO geeft aan dat na de bouw van Windpark Westfrisia de onderzochte radars op voldoende niveau blijven werken. Naast advies van TNO is er ook bij Luchtverkeersleiding Nederland (LVNL) en de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) navraag gedaan over mogelijke gevolgen van Windpark Westfrisia op overige luchtvaart onderwerpen. Beide instanties geven aan dat er geen effecten te verwachten zijn. Ook de verklaringen van ILT en LVNL zijn in bijlage 6 te vinden.

Straalpaden

Een straalpad is een draadloze verbinding tussen twee plaatsen, waarmee data, audio en visuele informatie kan worden verstuurd. De twee connectiepunten van een dergelijke verbinding moeten 'in zicht' van elkaar staan, wat wil zeggen dat het pad vrij moet zijn van fysieke obstakels. De plaatsing van een windturbine in of nabij een straalpad kan effect hebben en resulteren in een verstoring van het signaal. Om verstoring te voorkomen heeft het Agentschap Telecom met alle betrokken partijen afspraken gemaakt hoe om te gaan met het plaatsen van windturbines en straalpaden.[25] Er is reeds bij KPN navraag gedaan of zij interferentie verwachten met hun straalpaden. KPN geeft aan geen problemen te verwachten omdat de straalverbindingen die zij opereren niet door het plangebied lopen. Via agentschap telecom zijn de straalpaden in de figuur hieronder binnengekomen. De windturbines van Windpark Westfrisia staan op voldoende afstand van het straalpad, dat door het plangebied loopt, om deze niet te doorkruisen.

[25] Toetsingscriterium Straalverbinding en Windturbines, Agentschap Telecom www.agentschaptelecom.nl/sites/default/files/toetsingscriterium_straalverbindingen_en_windturbines.pdf

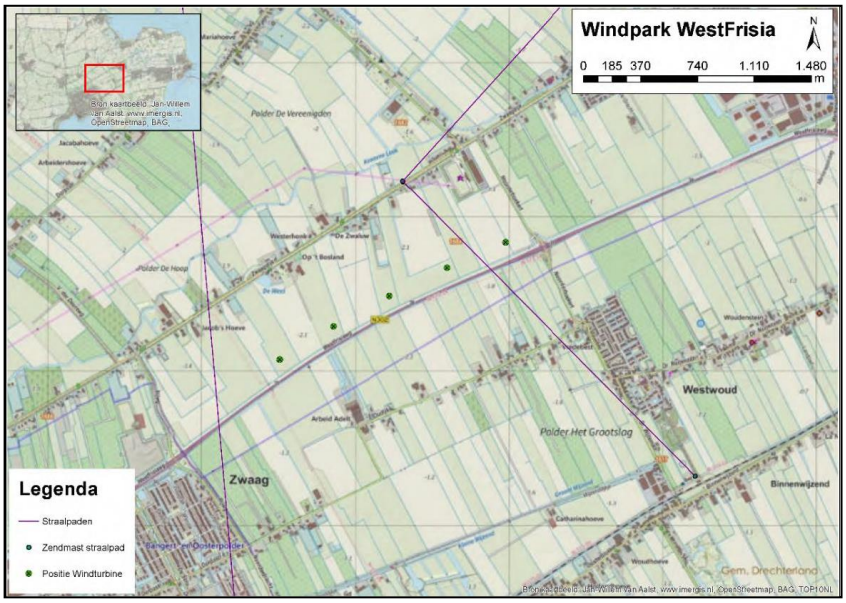

Figuur 4-12 Straalpaden in de nabijheid van Windpark Westfrisia

4.7.6 Conclusie externe veiligheid

Op het gebied van veiligheid wordt voor alle windturbines voldaan aan toetsafstanden en normeringen en daarmee aan een goede ruimtelijke ordening.

4.8 Energieopbrengst

De energieopbrengst van een windpark is afhankelijk van vele factoren zoals het windturbinetype, het windaanbod en de onderlinge afstand van de windturbines. Wanneer de onderlinge afstand te klein wordt, wordt de energieopbrengst lager, omdat de windturbines meer wind van elkaar afvangen. Het opgesteld vermogen voor de onderzochte windturbinetypes varieert van 2 tot 2.6 MW per turbine. Deze waarden zijn bepaald op basis van een *WindPro* opbrengstberekening. Voor het aanvragen van de SDE+- subsidie zal een opbrengstrapport in groter detail worden geschreven.

De 5 windturbines wekken elektriciteit op voor circa 9.000 huishoudens (uitgaande van een gemiddeld verbruik van 3.500 kWh/jaar). Elk kilowattuur dat wordt geproduceerd door Windpark Westfrisia zorgt ervoor dat deze niet hoeft te worden geproduceerd met behulp van fossiele bronnen van energie. Dit leidt tot een positief klimaateffect in de vorm van vermeden emissies van luchtverontreinigende stoffen en klimaatstoffen zoals CO_2. Wanneer wordt gerekend met een gemiddelde vermeden CO_2 uitstoot per opgewekte kWh windenergie in Nederland (0,55 gram/kWh; bron Agentschap NL[26]) dan draagt de ontwikkeling bij aan een vermeden CO_2 uitstoot van circa 0,2 megaton CO_2 per jaar. Het produceren, bouwen, installeren en ontmantelen van een windturbine kost ook energie. Uit verschillende onderzoeken wordt gemeld

[26] Zie voor exacte data: http://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/duurzame-energieopwekken/
windenergie-op-land/beleid/cijfers

dat de energie die hiervoor benodigd is in ongeveer 3 tot 6 maanden is terugverdiend[27].

Conclusie energieopbrengst
Voor wat betreft energieopbrengst scoort het initiatief positief. Alle windturbinetypes leveren een positieve bijdrage aan zowel energieopbrengst als vermeden emissies. Windturbinetypes met een groter vermogen, hogere ashoogte en grotere rotor kennen een grotere energieopbrengst en hoger vermeden CO_2 uitstoot.

4.9 Vormvrije m.e.r.-beoordeling

De bouw van een nieuw windturbinepark is aangewezen in het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.) als categorie D22.2. Voor windparken met meer dan drie, en minder dan tien, windturbines en met een gezamenlijk vermogen van minder dan 15 MW dient door middel van een vormvrije m.e.r.-beoordeling aangetoond te worden dat geen formele m.e.r.-(beoordeling) doorlopen behoeft te worden voor het provinciaal inpassingsplan.
Voor dit project is sprake van een dergelijke vormvrije m.e.r.-beoordeling. Deze is opgenomen in bijlage 7. Daaruit blijkt dat het project geen belangrijke negatieve gevolgen heeft voor het milieu waardoor er geen aanleiding is voor het doorlopen van een milieueffectrapportage.

[27] http://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/duurzame-energie-opwekken/windenergie-opland/faq

5 Juridische planopzet

In dit hoofdstuk wordt de juridische regeling van het inpassingsplan toegelicht. Een inpassingsplan is wat betreft vorm, inhoud, procedure gelijk aan een bestemmingsplan.

Het inpassingsplan Windpark Westfrisia is opgezet conform de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP) 2012. De SVBP bevat standaarden voor de opbouw en de verbeelding van het inpassings- of bestemmingsplan, zowel digitaal als analoog. Inpassingsplannen en bestemmingsplannen zijn hierdoor op vergelijkbare wijze opgebouwd en op eenzelfde manier verbeeld. De planregels geven inhoud aan de op de verbeelding gegeven bestemmingen. De regels geven aan waarvoor de gronden en opstallen al dan niet mogen worden gebruikt en wat en hoe er mag worden gebouwd.

Uitgangspunt voor de planopzet is enkel datgene vast te leggen dat voor de realisatie van het windpark noodzakelijk is en zo veel mogelijk te kiezen voor het gebruik van gebiedsaanduidingen zodat het gebruik van de gronden voor de windturbines beperkt wordt tot hetgeen voor de realisatie en het gebruik daarvan noodzakelijk is. De overige gronden kunnen door gebruik van deze systematiek maximaal gebruikt worden voor de bestaande met name agrarische gebruiksvormen.

In artikel 1 en 2 van het inpassingsplan zijn respectievelijk de 'Begripsbepalingen' en de 'Wijze van meten' opgenomen. Deze regels zijn bedoeld om onduidelijkheden over hetgeen het inpassingsplan toelaat, zo veel mogelijk weg te nemen. In de begripsbepalingen zijn de in het inpassingsplan voorkomende begrippen gedefinieerd. In de wijze van meten is vastgelegd hoe de afmetingen zoals gesteld in het inpassingsplan moeten worden gemeten.

De locaties van de 5 windturbines hebben de bestemming 'Bedrijf – windturbinepark' (artikel 3) gekregen. Binnen deze bestemming is met een bouwvlak aangegeven waar de fundering en de masten van de windturbines moeten worden gebouwd. Dit is nauwkeurig bepaald om te zorgen dat de windturbines in een lijn opstelling worden geplaatst. Ook is in de bestemmingsomschrijving expliciet benoemd dat het inpassingsplan tot doel heeft 5 windturbines te bouwen om de gewenste lijnopstelling te verzekeren. Daarnaast is een functieaanduiding opgenomen voor de voor het windpark noodzakelijk nutsvoorzieningen. Het betreft de functieaanduiding 'nutsvoorziening'. Binnen het bouwvlak voor de windturbines zijn de ashoogte en rotordiameter van de windturbines beperkt tot de aangevraagd maten van 85 meter respectievelijk 82 meter.

In het plan is vastgelegd dat van deze maatvoering onder voorwaarden kan worden afgeweken. Deze afwijkingsbevoegdheid is opgenomen gelet op de aanvraag uit 2010 en de voortschrijdende stand der techniek en het aanbod van windturbines. Dankzij nieuwe technieken is het mogelijk om windturbines te realiseren met meer vermogen

met een kleinere of gelijke belasting op het woon- en leefklimaat. Daarnaast is het aanbod windturbines dat aan de aanvraag voldoet door de technologische vooruitgang zeer beperkt. Er is daarbij gekozen voor een binnenplanse afwijkingsbevoegdheid voor GS om voor de rechtstreekse bouwmogelijkheden in het inpassingsplan aan te sluiten bij de aanvraag uit 2010. De afwijking is gemaximeerd op een rotordiameter van 93 meter. Deze maximale afwijking is gekozen op basis van de gulden snederegel voor windturbines die uitgaat van:

Ashoogte	**Gulden Snede rotordiameter**
< 80 meter	ashoogte +/- 20%
> 80 meter	ashoogte +/- 10%

Daarna is gekeken welke minimale afwijking noodzakelijk is om een uitvoerbaar en rendabel windpark te realiseren. Deze minimaal noodzakelijk afwijking is daarbij gesteld op 93 meter. Dit betekent dat ten opzichte van de gulden snede de maximale rotordiameter met 3 meter is beperkt. Afwijken is slechts toegestaan onder strikte voorwaarden, die moeten waarborgen dat enkel gebruik mag worden gemaakt van de afwijking als:

1. dit noodzakelijk is gelet op de technologische vooruitgang sinds de datum van het inpassingsplanverzoek;
2. de gevolgen voor het woon- en leefklimaat verbeteren.

Hiermee is beoogd om voor een specifieke ontwikkeling, zoals het initiatief van Windpark Westfrisia B.V., te toetsen of aan deze voorwaarden wordt voldaan.

De buiten het bouwvlak gelegen gronden binnen de bestemming mogen, voor zover dit mogelijk is zonder de verstoring van de windturbines, agrarisch worden gebruikt.

De anti-dubbeltelbepaling (artikel 4) moet gelet op het Besluit ruimtelijke ordening worden opgenomen in het inpassingsplan. Deze bepaling is bedoeld om er voor te zorgen dat de ruimte die het inpassingsplan biedt na realisatie van de functie niet nogmaals wordt gebruikt. In artikel 5 is de verhouding tussen het inpassingsplan en de gemeentelijke bestemmingsplannen opgenomen. De gemeente mag voor dit gebied een nieuw bestemmingsplan vaststellen, mits de regels uit dit inpassingsplan daar één op één dan wel met dezelfde strekking en inhoud in zijn opgenomen (artikel 6).

De overdraai van de windturbines heeft de gebiedsaanduiding 'vrijwaringszone – windturbine' gekregen. Dit betekent dat in deze vrijwaringszone rekening moet worden gehouden met de overdraai van de windturbines. De toegangswegen naar de windturbines zijn vastgelegd als gebiedsaanduiding, evenals het tracé voor de kabels en leidingen. Dit heeft tot voordeel dat alle onderliggende enkelbestemmingen met bijbehorend gebruik behouden blijven. Waar medegebruik mogelijk is of waar na realisatie de functieaanduidingen niet volledig worden gebruikt kan het agrarisch grondgebruik worden voortgezet (artikel 7).

Het overgangsrecht (artikel 8) is conform het Bro en SVBP2012 opgenomen. Het is bedoeld om bestaande bouwwerken en bestaand gebruik gedurende de planperiode te behouden en te kunnen voortzetten. Ook de slotregel (artikel 9) is conform het Bro en SVBP2012 opgenomen.

6 Uitvoerbaarheid

Artikel 3.1.6 van het Bro bepaalt dat in de toelichting van het ruimtelijk plan ook inzicht wordt gegeven in de uitvoerbaarheid van dat plan. Het gaat daarbij zowel om de economische uitvoerbaarheid als de maatschappelijke uitvoerbaarheid.

6.1 Kostenverhaal

In afdeling 6.4 van de Wro zijn bepalingen opgenomen over grondexploitatie en kostenverhaal in die gevallen die zijn aangewezen in het Bro. Kostenverhaal is op grond van het Bro verplicht in geval van:

- de bouw van een of meer woningen;
- de bouw van een of meer andere hoofdgebouwen;
- de uitbreiding van een gebouw met ten minste 1000 m² bruto-vloeroppervlakte of met een of meer woningen;
- de verbouwing van een of meer aaneengesloten gebouwen die voor andere doeleinden in gebruik of ingericht waren, voor woondoeleinden, mits ten minste 10 woningen worden gerealiseerd;
- de verbouwing van een of meer aaneengesloten gebouwen die voor andere doeleinden in gebruik of ingericht waren, voor detailhandel, dienstverlening, kantoor of horecadoeleinden, mits de cumulatieve oppervlakte van de nieuwe functies ten minste 1500 m² bruto-vloeroppervlakte bedraagt;
- de bouw van kassen met een oppervlakte van ten minste 1000 m² bruto-vloeroppervlakte.

Op basis van dit inpassingsplan mogen 5 windturbines worden gerealiseerd met de daarbij behorende voorzieningen. Omdat het hier gaat om de bouw van meerdere hoofdgebouwen zoals bedoeld in artikel 6.2.1, sub b van het Besluit ruimtelijke ordening, is kostenverhaal voor voorliggend inpassingsplan verplicht. Hiertoe is een anterieure overeenkomst opgesteld waarin afspraken zijn gemaakt over de kostenverdeling van het planproces en planschade. Vastgelegd is dat initiatiefnemers de kosten dragen voor alle noodzakelijke onderzoeken ten behoeve van dit inpassingsplan. Kosten voor het opstellen van het inpassingsplan en het doorlopen van de procedure zijn voor rekening van het bevoegd gezag. Ook vergoeden initiatiefnemers eventuele planschade aan de provincie als die op verzoek wordt toegekend.

6.2 Financiële uitvoerbaarheid

Het initiatief wordt gefinancierd door de initiatiefnemer: Windpark Westfrisia B.V.. De bouw en exploitatie van een windpark vraagt om een grote investering aan het begin van het project. Deze investering moet gedurende de looptijd van het project worden terugverdiend. Een windpark verdient haar investering terug door de verkoop van groene stroom. Voor de stroom ontvangt het windpark een basisprijs (net zoals bij grijze stroom) en daar bovenop ontvangt het windpark subsidie per opgewekte kWh.

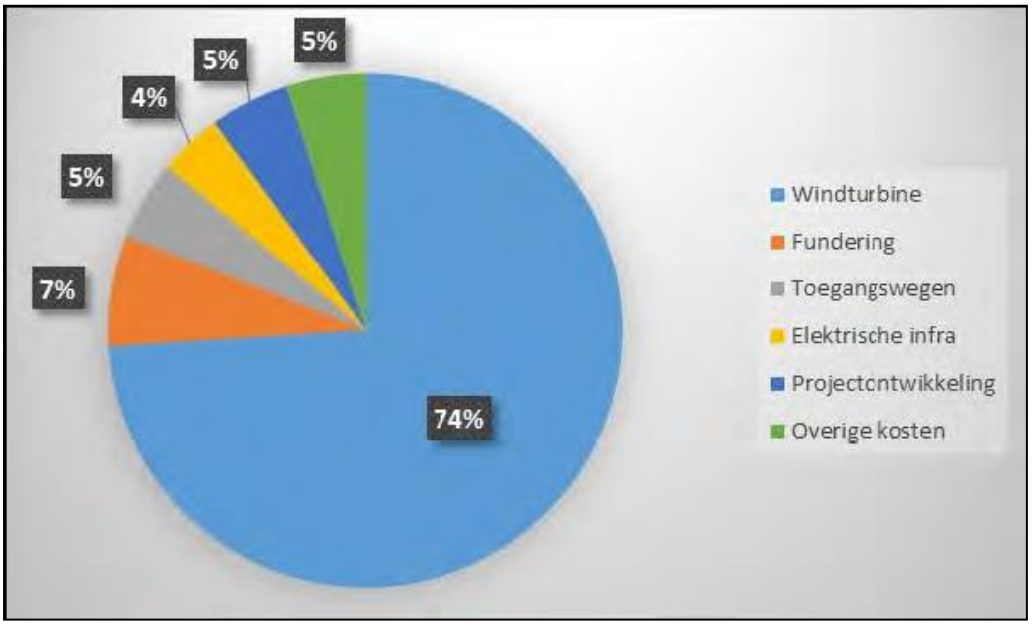

Figuur 6-1 Verdeling investeringskosten Windpark Westfrisia

De totale investeringen voor Windpark Westfrisia worden op dit moment op 13,5 tot 16,5 miljoen euro geschat, dit is onder meer afhankelijk van het type windturbine dat uiteindelijk wordt gekozen. Figuur 6-1 laat de verdeling van de investeringskosten zien voor Windpark Westfrisia.

Initiatiefnemer zal voor de realisatie van het windpark een beroep doen op de Subsidieregeling Duurzame Energie (SDE+). Dit is noodzakelijk om de onrendabele top van de elektriciteitsproductie van dit windpark te compenseren. Daarbij wordt uitgegaan van een subsidiebedrag per aan het elektriciteitsnet geleverd kilowattuur. Deze subsidie wordt beschikbaar gesteld voor de duur van 15 jaar. De laatste 5 jaar van een windproject blijft alleen de grijze stroomprijs over, omdat de subsidieduur dan is verlopen.

Via de Westfriese windmolen coöperatie (WWC) zal het mogelijk zijn te participeren in Windpark Westfrisia. Iedereen die wil participeren in Windpark Westfrisia kan lid worden van de WWC en geld aan de WWC lenen. Deze leningen worden door de WWC aan Windpark Westfrisia geleend. De WWC krijgt rente op de leningen en krijgt als aandeelhouder na enige jaren dividend. Daardoor kan de WWC aan de leden een goede rente uitbetalen. De ledenvergadering van de WWC is september 2015 akkoord

gegaan met 5% rente op de ledenleningen voor omwonenden van Windpark Westfrisia, en 4% voor overige leden. Dit leidt tot de conclusie dat de financiering van het windpark de verantwoordelijkheid is van de initiatiefnemer.

Verder hebben Provincie en initiatiefnemer hebben een anterieure overeenkomst gesloten waarin is vastgelegd dat initiatiefnemer eventuele planschade die voortvloeit uit dit inpassingsplan voor zijn rekening neemt.

6.3 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

6.3.1 Participatievoorstel/plan

Bij direct omwonenden is er weinig draagvlak voor het windpark. De raad van de gemeente Medemblik wil gelet op het gebrek aan draagvlak voor windenergie in de gemeente niet meewerken aan de realisatie van Windpark Westfrisia. PS zijn daarom op grond van de Elektriciteitswet verplicht om het inpassingsverzoek in behandeling te nemen en een PIP op te stellen voor dit windpark. Ondanks het gebrek aan draagvlak bij direct omwonenden vindt de provincie het belangrijk dat initiatiefnemers en direct omwonenden de dialoog aangaan over het project en ook na realisatie in gesprek blijven.

Om de dialoog in Medemblik/ West-Friesland te bevorderen zijn in 2015 en 2016 gesprekken gevoerd met de betrokken partijen; gemeente Medemblik, Dorpsraad Zwaagdijk West, Stuurgroep Tegenwind, Nederlandse Vereniging Omwonenden Windturbines (NLVOW) en Dorpsraad Zwaagdijk Oost. De direct omwonenden in dit gebied hebben vervolgens een bewonersplatform opgericht om betrokken te blijven bij de ontwikkelingen. Onder leiding van een onafhankelijke voorzitter zijn de initiatiefnemer en het bewonersplatform in gesprek gegaan over het plan. Gespreksonderwerpen zijn onder meer milieueffecten van diverse typen turbines (slagschaduw, geluid, visualisatie), de opzet en vulling van een gebiedsfonds, de onderlinge communicatie en een participatieregeling. De direct omwonenden worden in dit gesprek geadviseerd door de NLVOW.

De initiatiefnemer is voornemens volgens de opgestelde gedragscode van de NWEA een plan te maken voor de proces- en financiële participatie voor omwonenden, het participatieplan.

6.3.2 Reacties Bro-overleg

Op 25 mei 2016 hebben GS de gemeenteraden van de gemeenten Medemblik en Drechterland, het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en de Gasunie gevraagd om een reactie op het concept ontwerp inpassingsplan. Een reactie is ontvangen van de gemeenten Medemblik en Drechterland en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Geen reactie is ontvangen van de Gasunie. Onderstaand is de inhoud van deze reacties opgenomen en voor zover nodig beantwoord.

Gemeente Medemblik

Het college van B&W heeft per brief op het inpassingsplan gereageerd. Daarbij hebben zij aangegeven dat binnen de gegeven reactietermijn het niet mogelijk een reactie van de gemeenteraad mee te sturen. Het college behoudt zich dan ook het recht voor deze reactie aan te vullen naar aanleiding van de gemeenteraadsvergadering van 7 juli 2016.

Zakelijk samengevat brengt het college het volgende naar voren:

1. Gedeputeerde Staten beroepen zich enerzijds op de (afstands)criteria in de overgangsregeling en anderzijds op de recent vastgestelde beleidsregel: "Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines in herstructureringsgebieden". Het college vindt het onjuist het enige plan is dat niet hoeft te voldoen aan het afstandscriterium van 600 meter en de lijnopstelling van 6. Zij stellen zich op het standpunt dat als een aanvraag wordt aangehouden vanwege nieuw beleid die aanvraag ook aan het nieuwe beleid moet worden getoetst. Te meer omdat voor andere aspecten wel wordt getoetst aan het nieuwe beleid.
2. De windlocatie wordt ten onrechte in de ruimtelijke onderbouwing van het inpassingsplan aangemerkt als verstedelijkt gebied, aldus het college. Hiertoe wordt aangevoerd dat:
    a. in de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie is aangegeven dat in de provincie Noord-Holland de kenmerkende zeer open ruimten onder druk staan en het gebied zowel ten noorden als ten zuiden van de Zwaagdijk als één ruimtelijk landschapstype wordt gezien, namelijk het "oude zeekleilandschap". Dit landschap kenmerkt zich door lintbebouwing met doorzichten naar het omringende landschap en naastgelegen dorpen;
    b. het gemeentelijk beleid sluit aan op de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie. In het vigerende bestemmingsplan heeft het gebied een overwegend agrarische bestemming. In het Natuur- en recreatieplan Westfriesland is over het gebied tussen Hoorn en Enkhuizen/Sedebroec gezegd dat het een "lommerrijk en gevarieerd landschap, geschikt voor sportieve beleving… Opgave is dan ook om dit gebied aantrekkelijker en toegankelijker te maken". Dit sluit goed aan bij het provinciale beleid om verdere verstedelijking buiten de bestaande bebouwing zoveel mogelijk tegen te gaan.
3. Het college stoort zich aan de stelling in de toelichting van het inpassingsplan dat het gebied ten zuiden van de Zwaagdijk in de afgelopen decennia steeds meer is verstedelijkt door de aanleg van infrastructuur, woon- en werkgebieden en agrarische bebouwing. Voor zover daarvan als sprake is, is dat direct grenzend aan de kernen Hoorn en Hoogkarspel. Het tussenliggende gebied heeft in de afgelopen decennia geen verandering onder gaan. Het is niet de verwachting dat bebouwingsgrens verder gaat schuiven. Ook de regionale Woonvisie voorziet hier niet in. Het enige verschil met de noordkant van de Zwaagdijk is de Westfrisiaweg. Voor de realisatie van deze weg is een beeldkwaliteitsplan opgesteld waarin onder meer is bepaald "*De realisatie van de N23 kan bijdragen aan het vergroten van het open en dicht contrast, bebouwing aan de stadsranden en daar buiten open gebied".*

4. In de beleidsregel "Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied" wordt het gebied aangemerkt als stedelijk gebied en wordt juist ingezet op het opheffen van het contrast tussen stedelijk en landelijk gebied. De beleidsregel gaat er van uit dat de oude structuurlijnen hun waarde hebben verloren ten gunste van de nieuwe infrastructuurlijnen en vormen van grondgebruik. Het college stelt dat deze beschrijving geen recht doet aan het gebied en het de indruk wekt dat deze beschrijving enkel is ingegeven vanwege de realisatie van vijf windturbines. Het college stelt zich op het standpunt dat zowel het gebied ten noorden als ten zuiden van de Zwaagdijk is te typeren als open landschap. Het gebied is daarmee ongeschikt voor het plaatsen van windturbines aldus het college. Het college verzoekt om dit gebied te typeren als 'open landschap' en daarmee een lage prioriteit te geven voor gebieden die geschikt zijn voor windenergie.
5. Het college geeft te kennen uiterst teleurgesteld te zijn in de behandeling van het initiatief in de ARO-vergadering van 19 april 2016. Er heeft geen inhoudelijk discussie plaatsgevonden, noch is het gebied in breder perspectief geplaatst. De commissie wekt de indruk haar oordeel al klaar te hebben, aldus het college.

Het college stelt op grond van bovenstaande dat het inpassingsplan Windpark Westfrisia niet voldoet aan een goede ruimtelijke onderbouwing gelet op de typering van het gebied in verschillende beleidsplannen. Het college verzoekt ook het gebied ten zuiden van de Zwaagdijk gelijk te stellen aan het gebied ten noorden van de Zwaagdijk en met deze gebiedstypering rekening te houden in de prioritering van de ingekomen aanvragen.

De regionale uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord heeft op verzoek van de gemeente Medemblik de uitgevoerde onderzoeken voor het inpassingsplan beoordeeld. De conclusies van de uitgevoerde onderzoeken worden in het advies onderschreven.

Ad. 1
Zoals in het inpassingsplan beschreven valt de aanvraag onder de overgangsregeling in de PRV. Dit betekent inderdaad dat een aantal eisen die in het kader van de herstructurering worden gesteld, niet van toepassing zijn op dit initiatief. De toepassing van nieuw beleid op het initiatief volgt uit het feit dat artikel 15 van de PRV van toepassing wordt verklaard in de overgangsregeling. De door het college genoemde beleidsregel hangt onder artikel 15 van de PRV en is van toepassing op de realisatie van windturbines in herstructureringsgebieden en daarom ook van toepassing op voorliggend initiatief.

Ad. 2, 3 en 4
In hoofdstuk 3 van dit inpassingsplan is uitgebreid beschreven wat de beleidsvisie van de provincie is op dit gebied. Zoals in de Beleidsregel "Wind op land, Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines in herstructureringsgebieden' ook is opgemerkt is sprake van een "*gevarieerd historisch landschap, waarbij lange lintdorpen de structuur (geulen en ruggen) van het door de zee gevormde landschap volgen en herkenbaar maken. … Het landbouwgebied ertussen is steeds in de orde van één kilometer breed."* Daarmee wordt al te kennen gegeven dat er in het gebied open landschap en landbouwgronden aanwezig zijn maar dat het gebied als groter geheel

bekeken "*rondom de Westfrisiaweg daarom aangemerkt als verstedelijkt gebied, waar oude structuurlijnen (linten) hun structurerende en identiteitsbepalende waarde verliezen ten gunste van nieuwe infrastructuurlijnen en vormen van grondgebruik.*" In dezelfde beleidsvisie is ook aangegeven waarom het gebied ten noorden van de Zwaagdijk een andere ontwikkeling kent dan het gebied ten zuiden van de Zwaagdijk. Dat het beide om het 'oude zeekleilandschap' gaat doet niets af aan deze ontwikkeling.

Verstedelijking is een begrip dat meer omvat dan enkel woningbouw. Infrastructuur en bedrijvigheid dragen ook bij aan verstedelijking. Daarbij gaat het om de beleving van en activiteiten rondom de Westfrisiaweg waarbij bedrijvigheid, infrastructuur en landbouwgebied elkaar afwisselen. Een ontwikkeling als het realiseren van windturbines direct langs een infrastructurele ontwikkeling als de Westfrisiaweg sluit daarmee goed aan bij de ontwikkeling van deze zone en de daarin voorkomende kenmerkende gebieden. Hierbij is geen sprake van een doelredenering maar een beschouwing van het gebied van Westfriesland als geheel.

Ad. 5
Met betrekking tot de vergadering van de ARO op 19 april kan enkel worden opgemerkt dat het een adviescommissie betreft van onafhankelijke experts die op verzoek, niet onder regie, van de provincie ruimtelijke initiatieven toetsen op ruimtelijke kwaliteit. De mededeling dat de behandeling van het initiatief in de ARO-vergadering als teleurstellend is ervaren wordt daarom voor kennisgeving aangenomen.

Gelet op de beantwoording van de reactie van het college onder Ad 1 t/m 5 bestaat er geen aanleiding op grond van deze reactie af te zien van het inpassingsplan, noch de typering van het gebied ten zuiden van de Zwaagdijk aan te passen.

<u>Gemeente Drechterland</u>
Het college van B&W heeft per brief op het inpassingsplan gereageerd. Zakelijk samengevat brengt het college het volgende naar voren:

1. De gemeenteraad van Drechterland heeft zich herhaaldelijk uitgesproken tegen het plaatsen van windturbines op land. Gelet op de ligging van het voorliggende initiatief net over de gemeentegrens, wordt Drechterland hier toch mee geconfronteerd. Het college stelt zich op het standpunt dat door de realisatie van het initiatief de openheid van het landschap verloren gaat. Daarnaast maakt het college zich zorgen over eventuele overlast voor bewoners van Westwoud en de Oudijk.
2. Het college geeft te kennen het proces van medewerking van de provincie, voor dit specifieke plan, niet te kunnen volgen en zijn van mening dat het niet getuigt van een duidelijk en goed openbaar bestuur. Er wordt medewerking verleend op basis van een overgangsregeling uit verouderd eigen beleid. Bij het ontwerp en de aanleg van de Westfrisiaweg worden uitgangspunten gehanteerd die er voor moeten zorgen dat het gebied zo min mogelijk wordt aangetast en vooral open blijft. Haaks hierop staat de redenering die nu wordt gehanteerd waarbij wordt gesteld dat de zone rond de nieuwe N23 'verstedelijkt gebied' is. Dit is pertinent onjuist, het gebied is juist een open en weids landschap.

3. Het college stelt dat er voldoende initiatieven zijn waaraan geen medewerking wordt verleend maar waarvoor wel draagvlak is bij de omgeving en het lokaal bestuur. Dit initiatief voor Windpark Westfrisia wordt wel in procedure gebracht, hetgeen onnodig is.
4. Het college stelt zich op het standpunt dat gelet op de andere initiatieven voor wind op land die zijn ingediend en de strikte toepassing van 'bouwen buiten bestaand stedelijk gebied' en de 'ladder van duurzame verstedelijking' het initiatief geen doorgang kan vinden.
5. Zeven Westfriese gemeenten hebben gezamenlijk "het pact van Westfriesland" opgesteld waarin onder andere is opgenomen dat het landschap een 'unique sellingpoint' is. De provincie heeft nadrukkelijk aangegeven "het Pact" te ondersteunen. Naar de mening van het college staan de beleidskaders op gebied van landschap die de provincie hanteert, haaks op een ontwikkeling als die van Windpark Westfrisia.

Ad. 1.
Ten aanzien van eventuele overlast die het college verwacht voor bewoners van Drechterland verwijzen wij naar de uitgevoerde onderzoeken. Hieruit blijkt dat voor alle thema's, al dan niet met het treffen van mitigerende maatregelen, aan de normen wordt voldaan. Ten aanzien van het aspect visuele hinder merken wij op dat dit voor iedereen verschilt. De eenduidige hoogte van de windturbines en de wijze waarop de windturbines zijn gepositioneerd geeft een rustig beeld met zo min mogelijk visuele hinder voor de omgeving.

Ad. 2.
In hoofdstuk 3 van dit inpassingsplan is uitgebreid beschreven wat de beleidsvisie van de provincie is op dit gebied. Zoals in de Beleidsregel "Wind op land, Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines in herstructureringsgebieden" ook is opgemerkt is sprake van een "*gevarieerd historisch landschap, waarbij lange lintdorpen de structuur (geulen en ruggen) van het door de zee gevormde landschap volgen en herkenbaar maken. … Het landbouwgebied ertussen is steeds in de orde van één kilometer breed."* Daarmee wordt al te kennen gegeven dat er in het gebied open landschap en landbouwgronden aanwezig zijn maar dat het gebied als groter geheel bekeken "*rondom de Westfrisiaweg daarom aangemerkt als verstedelijkt gebied, waar oude structuurlijnen (linten) hun structurerende en identiteitsbepalende waarde verliezen ten gunste van nieuwe infrastructuurlijnen en vormen van grondgebruik."* In dezelfde beleidsvisie is ook aangegeven waarom het gebied ten noorden van de Zwaagdijk een andere ontwikkeling kent dan het gebied ten zuiden van de Zwaagdijk. Dat het beide om het 'oude zeekleilandschap' gaat doet niets af aan deze ontwikkeling.

Verstedelijking is een begrip dat meer omvat dan enkel woningbouw. Infrastructuur en bedrijvigheid dragen ook bij aan verstedelijking. Daarbij gaat het om de beleving van en activiteiten rondom de Westfrisiaweg waarbij bedrijvigheid, infrastructuur en landbouwgebied elkaar afwisselen. Een ontwikkeling als het realiseren van windturbines direct langs een infrastructurele ontwikkeling als de Westfrisiaweg sluit daarmee goed aan bij de ontwikkeling van deze zone en de daarin voorkomende

kenmerkende gebieden. Hierbij is geen sprake van een doelredenering maar een beschouwing van het gebied van Westfriesland als geheel.

Ad. 3.
Op de door initiatiefnemer ingediende aanvraag is de Elektriciteitswet van toepassing. In paragraaf 1.2 van dit inpassingsplan is aangegeven wat dit betekent. Het betekent in ieder geval dat de provincie enkel op grond van een goede ruimtelijke ordening de aanvraag kan afwijzen. Het is niet mogelijk de aanvraag af te wijzen vanwege andere initiatieven of maatschappelijk draagvlak.

Ad. 4.
Zoals in de Structuurvisie Noord-Holland 2040 is aangegeven is het beleid van bouwen buiten bestaand stedelijk gebied gericht op woningbouw en woonmilieu's. Dit beleid heeft geen betrekking op windturbines.

Ad. 5
Zoals in hoofdstuk 3 van dit inpassingsplan is aangegeven passen de windturbines op deze plek juist in het Westfriese landschap. Een beeld dat door ARO in haar advies is bevestigd. Zoals bekend is in het beleid ook een onderscheid gemaakt tussen het gebied ten noorden en ten zuiden van de Zwaagdijk. Daarmee is specifiek afgewogen binnen welk landschap winturbines meer of minder op hun plek zijn.

Gelet op de beantwoording van de reactie van het college onder Ad 1 t/m 5 bestaat er geen aanleiding op grond van deze reactie af te zien van het inpassingsplan.

<u>Hoogheemraadschap Holland Noorderkwartier</u>
Bij emailbericht van 9 juni 2016 heeft het hoogheemraadschap laten weten dat eerdere opmerkingen op de juiste wijze zijn verwerkt in het waterhuishoudkundigplan en dat zij daarmee kunnen instemmen met het ruimtelijk plan.

6.3.3 Zienswijzen

Voor een zakelijke samenvatting van de zienswijzen en de reactie hierop wordt verwezen naar de Nota van Beantwoording opgenomen in bijlage 8.

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan

Het inpassingsplan Windpark Westfrisia van de provincie Noord-Holland.

1.2 inpassingsplan

De geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.9927.IPWINDPRKWESTFR-VA01 met de bijbehorende regels en bijlagen.

1.3 aanduiding

Een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden.

1.4 aanduidingsgrens

De grens van een aanduiding indien het een vlak betreft.

1.5 bebouwing

Eén of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde.

1.6 bestemmingsgrens

De grens van een bestemmingsvlak.

1.7 bestemmingsvlak

Een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming.

1.8 bouwen

Het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk, alsmede het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen van een standplaats.

1.9 bouwgrens

De grens van een bouwvlak.

1.10 bouwvlak

Een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten.

1.11 bouwwerk

Elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die hetzij direct hetzij indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond.

1.12 gebouw

Elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.13 hoogspanningsleiding

Een kabel/leiding met een spanningsniveau hoger dan 30.000 Volt.

1.14 inkoopstation

Bouwwerk bedoeld voor het onderbrengen van schakel en meetapparatuur om de windturbines te verbinden met het landelijke elektriciteitsnet.

1.15 maaiveld

De hoogte waarop het omliggende terrein aansluit op het gebouw, bouwwerk of windturbine.

1.16 nutsvoorzieningen

Voorzieningen ten behoeve van het openbare nut, waaronder mede begrepen inkoopstations, zoals transformatorhuisjes, gasreduceerstations, schakelhuisjes, duikers, bemalingsinstallaties, gemaalgebouwtjes, telefooncellen, voorzieningen ten behoeve van (ondergrondse) afvalinzameling en apparatuur voor telecommunicatie.

1.17 opstelplaats

Een verharde plek ten behoeve van het bouwen van en het onderhoud aan een windturbine.

1.18 overig bouwwerk

Een bouwkundige constructie van enige omvang, geen gebouw zijnde, die direct en duurzaam met de aarde is verbonden.

1.19 peil

a. Voor gebouwen die onmiddellijk aan de openbare weg grenzen: de hoogte van die weg.
b. In andere gevallen en voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde: de gemiddelde hoogte van het aansluitende afgewerkte maaiveld, op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan.

1.20 rotor

Het samenstelsel van drie rotorbladen (ook wel wieken genoemd) en hub (ook wel de neus genoemd) van een windturbine.

1.21 rotorblad

De wiek van een windturbine.

1.22 rotordiameter

De diameter van de cirkel die door de tip (het uiteinde) van een rotorblad (wiek) wordt beschreven.

1.23 tip

De uiterste punt van het rotorblad of wind van een windturbine.

1.24 windturbine

Een door wind aangedreven bouwwerk met een rotordiameter van ten minste 5 meter of een ashoogte van ten minste 7 meter waarmee energie wordt opgewekt, inclusief de bij dit bouwwerk behorende infrastructurele voorzieningen, met uitzonderingen van traditionele windmolens of replica's hiervan.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij de toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 bouwhoogte van een bouwwerk

Vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van onderschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, bliksemafleiders en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

2.2 ashoogte van een windturbine

Vanaf het peil tot aan de (wieken)as van de windturbine.

2.3 wieklengte

de wieklengte (of bladlengte) betreft de afstand tussen de tip van de wiek en de (wieken)as.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Bedrijf - Windturbinepark

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Bedrijf - Windturbinepark' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. de opwekking van duurzame elektriciteit door middel van windturbines, met dien verstande dat binnen de grens van het inpassingsplan 5 windturbines worden opgericht;
b. opstelplaatsen ten behoeve van de bouw en het onderhoud van windturbines, met dien verstande dat maximaal 1 opstelplaats per windturbine is toegestaan met een maximale oppervlakte van 1750 m² per opstelplaats;
c. tijdelijke voorzieningen ten behoeve van de aanleg van het windturbinepark;
d. kabels en leidingen ten behoeve van het windturbinepark;
e. kunstwerken, alsmede voorzieningen ten behoeve van de bediening van kunstwerken;
f. wegen en paden, in- en uitritten;
g. hekwerken;
h. overige nutsvoorzieningen;
i. voor zover niet strijdig met de belangen van het bepaalde in sub a t/m h, is het volgende toegestaan:
    1. agrarische bedrijvigheid;
    2. watergangen, oevers en taluds;
    3. waterhuishoudkundige voorzieningen.

3.2 Bouwregels

3.2.1 Windturbinepark

Voor het bouwen van windturbines gelden de volgende regels:

a. het aantal windturbines bedraagt exact 5;
b. windturbines worden uitsluitend gebouwd ter plaatse van het bouwvlak, waarbij maximaal één windturbine per bouwvlak is toegestaan;
c. de maximale ashoogte van een windturbine bedraagt 85 meter;
d. de maximale rotordiameter van een windturbine bedraagt 82 meter;
e. de windturbine heeft 3 rotorbladen;
f. de draairichting van de windturbines dient gelijk te zijn;
g. de verschijningsvorm van de windturbines dient gelijk te zijn.

3.2.2 Nutsvoorzieningen

Voor het bouwen van gebouwen en bouwwerken ten behoeve van het onder brengen van apparatuur om de windturbines te verbinden met het landelijk electriciteitsnetwerk en nutsvoorzieningen gelden de volgende regels:

a. de voorzieningen worden gebouwd ter plaatse van de functieaanduiding 'nutsvoorziening';
b. binnen het inpassingsplan is één inkoopstation toegestaan met een maximale bouwhoogte van 4 meter en een maximaal oppervlak van 36 m^2;
c. voor overige nutsvoorzieningen mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden opgericht met een maximale bouwhoogte van 3 meter;

3.2.3 Overige bouwwerken

a. De maximale bouwhoogte van palen en masten bedraagt 6 meter.
b. De maximale bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, bedraagt ten hoogste 3 meter.

3.3 Afwijken bouwregels

Gedeputeerde Staten kunnen bij omgevingsvergunning afwijken van de in lid 3.2.1, onder c opgenomen maximale rotordiameter onder de navolgende voorwaarden:

a. de afwijking dient noodzakelijk te zijn gelet op de technologische vooruitgang en het aanbod van windturbines sinds de datum van het inpassingsplanverzoek;
b. de afwijking van de rotordiameter als bedoeld in lid 3.2.1, onder c is toegelaten tot een maximale rotordiameter van 93 meter;
c. de gevolgen voor het woon- en leefklimaat moeten verbeteren als gevolg van deze afwijking. In de beoordeling mogen zo nodig mitigerende maatregelen worden betrokken. In de beoordeling van het woon- en leefklimaat worden in ieder geval betrokken:
    1. slagschaduw: het aantal woningen dat te maken krijgt met slagschaduw op de gevel en de mate van hinder als gevolg van slagschaduw;
    2. geluid: het aantal woningen dat als gevolg van de afwijking te maken krijgt met een toename van de geluidsbelasting en de hoogte van deze toename;
    3. landschap: de betekenis van de afwijking op de ruimtelijke kwaliteit van het landschap;
    4. de gevolgen voor de waterhuishouding;
    5. de risico's in het kader van externe veiligheid mogen niet toenemen voor gevoelige bestemmingen als gevolg van de afwijking.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 4 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 5 Verhouding met het bestemmingsplan

a. Voor zover de enkelbestemming 'Bedrijf - Windturbinepark' als bedoeld in artikel 3 van dit plan, samenvalt met de bestemmingen uit de onderliggende bestemmingsplannen komen de enkelbestemmingen uit die bestemmingsplannen te vervallen.
b. Voor zover dit inpassingsplan de bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen voor strijdig gebruik als bedoeld in artikel 2.12 Wabo niet wijzigt, blijven de regels uit genoemde bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen onverkort van toepassing.
c. Voorzover in de onderliggende bestemmingsplannen ter bescherming van de aanwezige archeologische waarden een vergunningplicht is opgenomen, geldt deze vergunningplicht niet voor de activiteiten die op basis van dit inpassingsplan mogen worden ondernomen.

Artikel 6 Bevoegdheid gemeente vaststellen bestemmingsplan

De gemeenteraad van de gemeente Medemblik is bevoegd om na vaststelling van dit inpassingsplan een bestemmingsplan vast te stellen voor de gronden waarop dit inpassingsplan betrekking heeft, indien daarbij wordt voorzien in de bestemmingen, aanduidingen, de planregels en de verbeelding zoals neergelegd in dit inpassingsplan.

Artikel 7 Algemene aanduidingsregels

7.1 Vrijwaringszone - windturbine

Op de gronden met de aanduiding 'vrijwaringszone - windturbine' is wiekoverslag van de windturbine toegestaan, alsmede:

a. opstelplaatsen ten behoeve van de bouw en het onderhoud van windturbines, met dien verstande dat maximaal 1 opstelplaats per windturbine is toegestaan met een maximale oppervlakte van 1750 m^2 per opstelplaats;
b. toegangs- en onderhoudswegen;
c. kabels en leidingen, niet zijnde hoogspanningsleidingen;
d. tijdelijke voorzieningen ten behoeve van de aanleg en het onderhoud van het windturbinepark.

7.2 Overige zone - weg

Op de gronden met de aanduiding 'Overige zone - weg' zijn toegangs- en onderhoudswegen ten behoeve van het windturbinepark toegestaan, alsmede:

a. opstelplaatsen ten behoeve van de bouw en het onderhoud van windturbines, met dien verstande dat maximaal 1 opstelplaats per windturbine is toegestaan met een maximale oppervlakte van 1750 m^2 per opstelplaats ;
b. kabels en leidingen, niet zijnde hoogspanningsleidingen;
c. hekwerken met een maximale bouwhoogte van 2 meter;
d. waterhuishoudkundige voorzieningen.

7.3 Overige zone - kabels en leidingen

Op de gronden met de aanduiding 'Overige zone - kabels en leidingen' zijn kabels en leidingen, niet zijnde hoogspanningsleidingen, ten behoeve van het windturbinepark toegestaan.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 8 Overgangsrecht

8.1 Overgangsrecht bouwwerken

1. Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,
   a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
   b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.
2. Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van het eerste lid een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in het eerste lid met maximaal 10%.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

8.2 Overgangsrecht gebruik

1. Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.
2. Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in het eerste lid, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.
3. Indien het gebruik, bedoeld in het eerste lid, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.
4. Het eerste lid is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 9 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als: Regels van het inpassingsplan 'Windpark Westfrisia'.

Waterhuishoudkundig plan

Windpark WestFrisia
te Zwaagdijk

zinnig!

Waterhuishoudkundig plan

Windpark WestFrisia
Zwaagdijk

Opdrachtgever
Pondera Consult
de heer M. Jaspers Faijer
Postbus 579
7550 AN Hengelo Ov

Adviesbureau
Geofoxx
Jules Verneweg 21-15
Postbus 2205
5001 CE TILBURG
Tel. 013 - 4582161

Status
Definitief, versie 1
Datum
11 februari 2016
Projectnummer
20151086/SVEN
Documentkenmerk
20151086_a2RAP

Auteur
de heer ing. S.W. van de Ven

Paraaf:

Kwaliteitscontrole/vrijgave
de heer D.M. Smulders MSc

Paraaf:

Inhoudsopgave

1	Inleiding		1
2	Beschrijving planlocatie en huidige lokale waterhuishoudkundige aspecten		2
	2.1	Huidige situatie planlocatie	2
	2.2	Voorgenomen ruimtelijke ingreep en verhardingstoename	3
	2.3	Huidige waterhuishoudkundige situatie	5
	2.4	Beschermingsgebieden en overige waterbelangen	8
3	Beleidskader en locatiespecifieke randvoorwaarden		9
	3.1	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier	9
	3.2	Gemeente Medemblik	10
4	Toekomstige waterhuishoudkundige invulling		11

Bijlagen

1	Topografische ligging locatie
2	Situatietekening met toekomstige (waterhuishoudkundige) inrichting
3	Relevante beleidsregels (Beleidsregels watervergunningen 2013)

1 Inleiding

In opdracht van Pondera Consult heeft Geofoxx, als onafhankelijk adviesbureau[1)], een waterhuishoudkundig plan opgesteld in verband met de voorgenomen ontwikkeling van Windpark WestFrisia te Zwaagdijk in de gemeente Medemblik.

In voorliggend plan zijn de actuele waterhuishoudkundige en beleidsmatige aspecten beschreven en is op basis van de beschikbare inrichtingsvariant de toekomstige waterhuishoudkundige invulling van de planlocatie nader uitgewerkt.

Voorliggend waterhuishoudkundig plan geeft invulling aan de bepalingen uit de "Keur Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 2009" in relatie tot de voorgenomen ruimtelijke ingreep. Het plan dient als basis voor het doorlopen van de planologische procedure en de watertoets die hierin een onderdeel vormt, alsmede de in een latere fase aan te vragen watervergunning en omgevingsvergunning. Met het plan toetst de waterbeheerder of de waterbelangen in voldoende mate zijn behartigd binnen de beoogde ruimtelijke ingreep.

Het rapport is als volgt opgebouwd:
- **beschrijving van de planlocatie en de huidige lokale waterhuishoudkundige aspecten (hoofdstuk 2);**
- **beschrijving van het lokale beleid en de eisen en randvoorwaarden ten aanzien van de voorgenomen ontwikkeling (hoofdstuk 3);**
- **globaal ontwerp voor de toekomstige waterhuishoudkundige invulling van de planlocatie en aandachtspunten bij de verdere uitwerking van de planuitwerking (hoofdstuk 4).**

[1)] **De opdrachtgever en terreineigenaar zijn geen zuster- of moederbedrijf en komen niet uit de eigen organisatie zodat de onafhankelijkheid van het onderzoek is gewaarborgd.**

Geofoxx is een handelsnaam van Geofox-Lexmond bv, statutair gevestigd te Oldenzaal en ingeschreven in het handelsregister onder nr. 06056452. Op alle opdrachten zijn de algemene voorwaarden van Geofox-Lexmond bv van toepassing. Deze voorwaarden zijn te vinden op geofoxx.nl.

2 Beschrijving planlocatie en huidige lokale waterhuishoudkundige aspecten

2.1 Huidige situatie planlocatie

De planlocatie is gelegen ten noorden van en parallel aan de Westfrisiaweg (N302), in het zuiden van de Zwaagdijk, gemeente Medemblik. Ter plaatse is de aanleg van 'Windpark WestFrisia' voorzien. De locatie heeft momenteel een agrarische functie en is volledig onverhard en onbebouwd. Op figuur 2.1 is de globale situering van de planlocatie op een luchtfoto geprojecteerd. Navolgend is een nadere beschrijving opgenomen met betrekking tot de voorgenomen ontwikkeling en de huidige inrichting van de planlocatie.

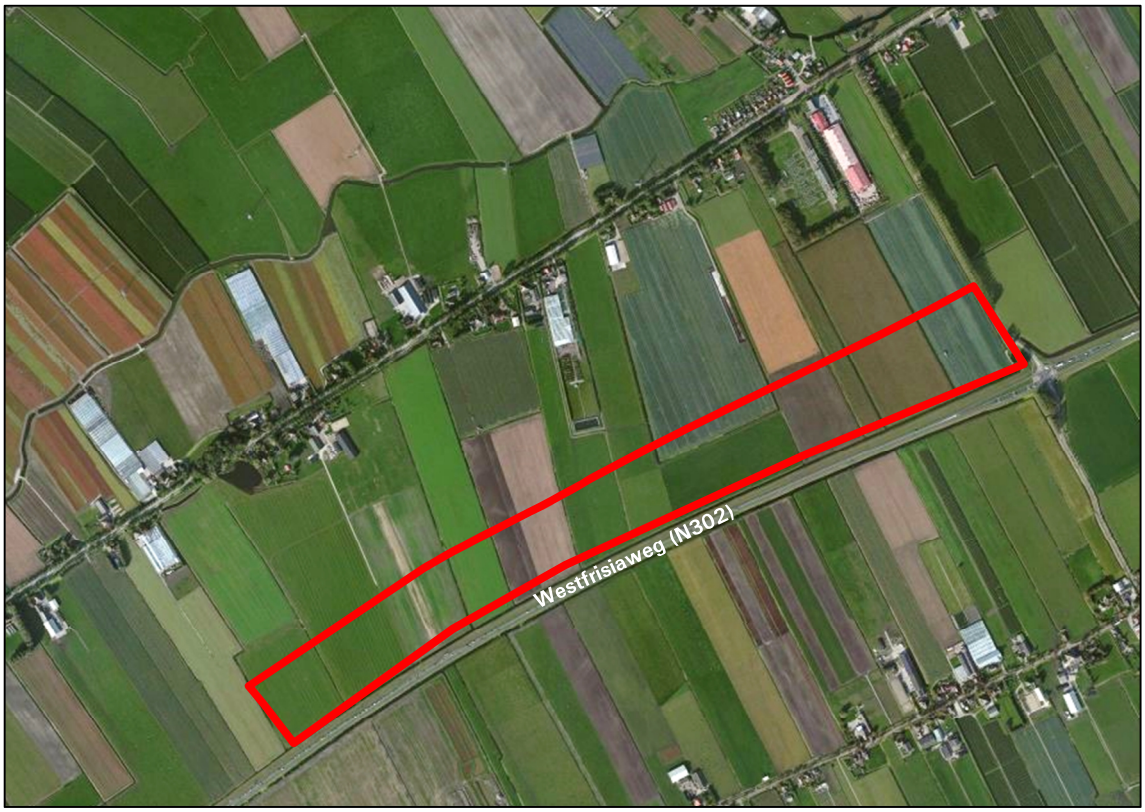

Figuur 2.1: Luchtfoto met globale situering planlocatie

De geografische ligging van de onderzoekslocatie is opgenomen in bijlage 1.

In tabel 2.1 zijn enkele algemene locatiekenmerken weergegeven.

Tabel 2.1: Algemene gegevens onderzoekslocatie

Algemene gegevens onderzoekslocatie		
Projectlocatie	:	Windpark Westfrisia
Provincie	:	Noord-Holland
Gemeente	:	Medemblik
Waterbeheerder	:	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Terreinfunctie	:	Agrarisch (akkerland en grasland)
Verharding / bebouwing	:	volledig onbebouwd en onverhard
Kadastrale kenmerken	:	gemeente Wervershoof, sectie S, nummers: 332, 341, 377, 404, 489, 538, 887, 1042, 1044, 1140 (allen gedeeltelijk)
RD-coördinaten	:	X: 136.360 en Y: 522.495 (Rijksdriehoekcoördinaten centrum plangebied)
Terreinhoogte		Z: -1,4 tot -2,1 m NAP (terreinhoogte op basis van Actueel Hoogtebestand Nederland)

2.2 Voorgenomen ruimtelijke ingreep en verhardingstoename

De voorgenomen ruimtelijke ingreep omvat de aanleg van vijf windturbines. Naast de windturbines worden kraanopstelplaatsen en een toegangsweg met een kabel- en leidingentracé aangelegd. In figuur 2.2 is de beoogde inrichting weergegeven.

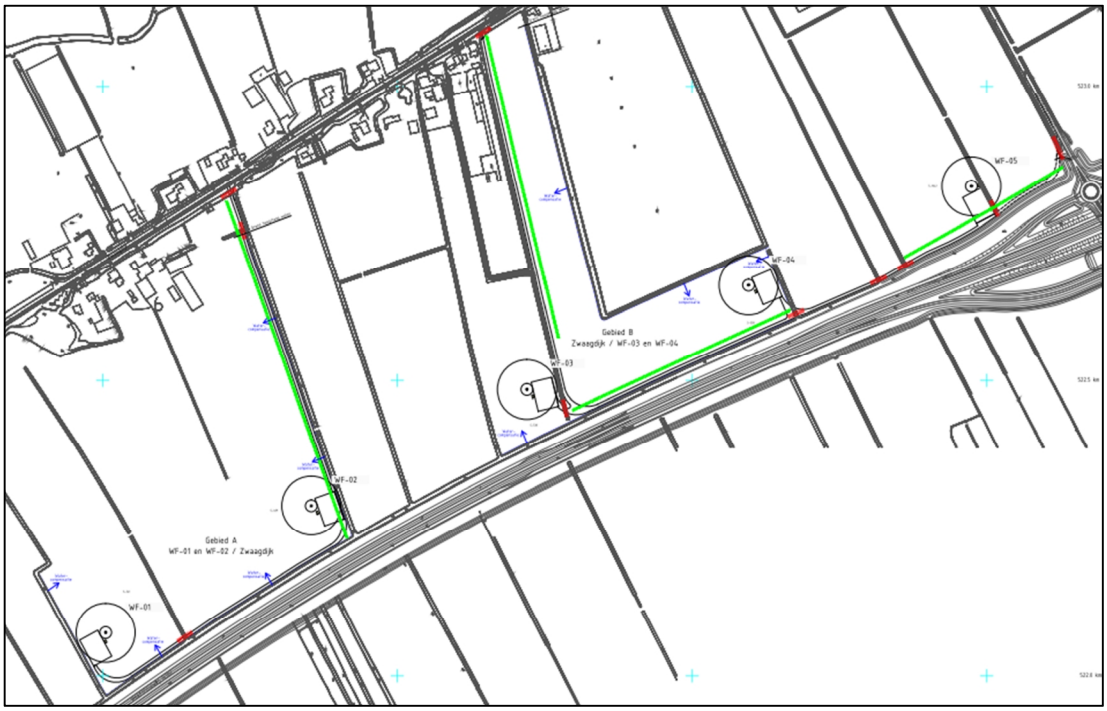

Figuur 2.2: Inrichtingsvariant windpark WestFrisia

Toename verharding
Als gevolg van de voorgenomen ruimtelijke ingreep neemt het verhard oppervlak toe. Daarnaast worden bestaande oppervlaktewaterstructuren gedeeltelijk gedempt door de aanleg van dammen met duikerverbinding. Deze toename aan verhard oppervlak en afname aan oppervlaktewater is relevant voor de verdere waterhuishoudkundige uitwerking en het bepalen van de wateropgave (compensatie-eis).

In tabel 2.2 is de toename aan verhard oppervlak en afname aan oppervlaktewater weergegeven.

Tabel 2.2: Verandering verhard oppervlak en oppervlaktewater

Verhard oppervlak		
5x Kraanopstelplaats (50m x 35 m)		**8.750 m²**
Toegangswegen		**12.738 m²**
	Totaal	**21.488 m²**
Te dempen oppervlaktewater		
10x aanleg dam (à maximaal 20 m²)		**200 m²**
	Totaal	**200 m²**

Op basis van bovenvermelde uitgangspunten wordt uitgegaan van een toename aan verhard oppervlak als gevolg van de ontwikkeling van 21.488 m². Daarnaast wordt circa 200 m² oppervlaktewater gedempt als gevolg van de aanleg van dammen ter plaatse van de toegangsweg.

Vermelde oppervlakken zijn bij de verdere uitwerking in voorliggend plan als uitgangspunt genomen. Mocht het definitieve ontwerp ingrijpend wijzingen dan dient de toename aan verhard oppervlak opnieuw beoordeeld te worden.

2.3 Huidige waterhuishoudkundige situatie

2.3.1 Oppervlaktewaterstructuren en riolering

Polderkenmerken en nabijgelegen oppervlaktewaterstructuren
De planlocatie is gelegen in de polder Het Grootslag, in peilgebied 6700-53. Binnen dit peilgebied geldt een streefpeil van -3,0 meter NAP. Het peilgebied watert af middels een stelsel van poldersloten (hoofdwaterlopen) naar het gemaal Het Grootslag in Andijk en wordt daar uitgeslagen op het IJsselmeer.

Binnen de planlocatie en directe omgeving zijn in de huidige situatie diverse oppervlaktewaterstructuren aanwezig. Ten zuiden van de planlocatie, parallel aan de noordzijde van de Westfrisiaweg (N302), bevindt zich een hoofdwaterloop (primaire waterloop). Ook de waterloop parallel aan de zuidzijde van deze weg betreft een primaire waterloop, alsmede de waterloop parallel aan de noordelijk gelegen weg Zwaagdijk. Verder zijn er diverse secundaire waterlopen aanwezig. Op figuur 2.3 is een uitsnede van de leggerkaart wateren weergegeven[2].

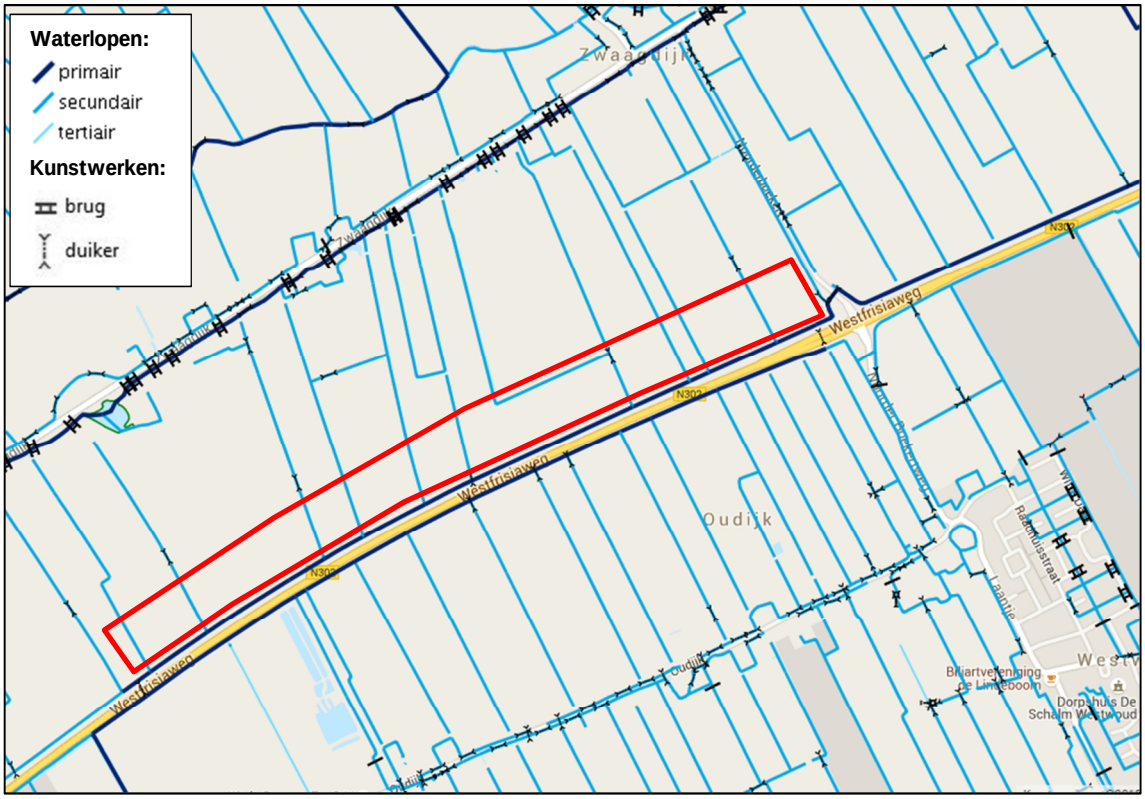

Figuur 2.3: Uitsnede leggerkaart met oppervlaktewaterstructuren in de omgeving van de planlocatie

[2] **Uitsnede van de Ontwerp Legger Wateren 2015. Naar verwachting wordt deze kaart in september 2015 bestuurlijk vastgesteld. Momenteel is formeel nog de Legger Wateren 2014 (d.d. 16 september 2014) vigerend.**

Op foto 2.1 en 2.2 zijn delen van de primaire en secundaire waterlopen weergeven.

Foto 2.1: ·Primaire en secundaire waterloop (september 2014)

Foto 2.2: ·Waterloop ter plaatse van planlocatie (juni 2015)

Bron: ·Google Streetview en Rapportage "Ecologische beoordeling realisatie Windpark West Frisia te Zwaagdijk", projectkenmerk 2125, juni 2015.

Riolering

Voor zover bekend is ter plaatse in de huidige situatie geen rioolstelsel aanwezig. Het is niet bekend of ter plaatse van de agrarische landen een drainagestelsel aanwezig is.

2.3.2 Terreinhoogte

Op basis van het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) varieert de terreinhoogte binnen de planlocatie van circa -2,0 m tot -1,5 m NAP. In figuur 2.4 is de variatie in terreinhoogte weergegeven. Uit de figuur blijkt dat de terreinhoogte globaal afloopt van noordoost naar zuidwest, met de Westfrisiaweg als barrière. De oppervlaktewaterstructuren binnen het plangebied zijn tevens duidelijk zichtbaar.

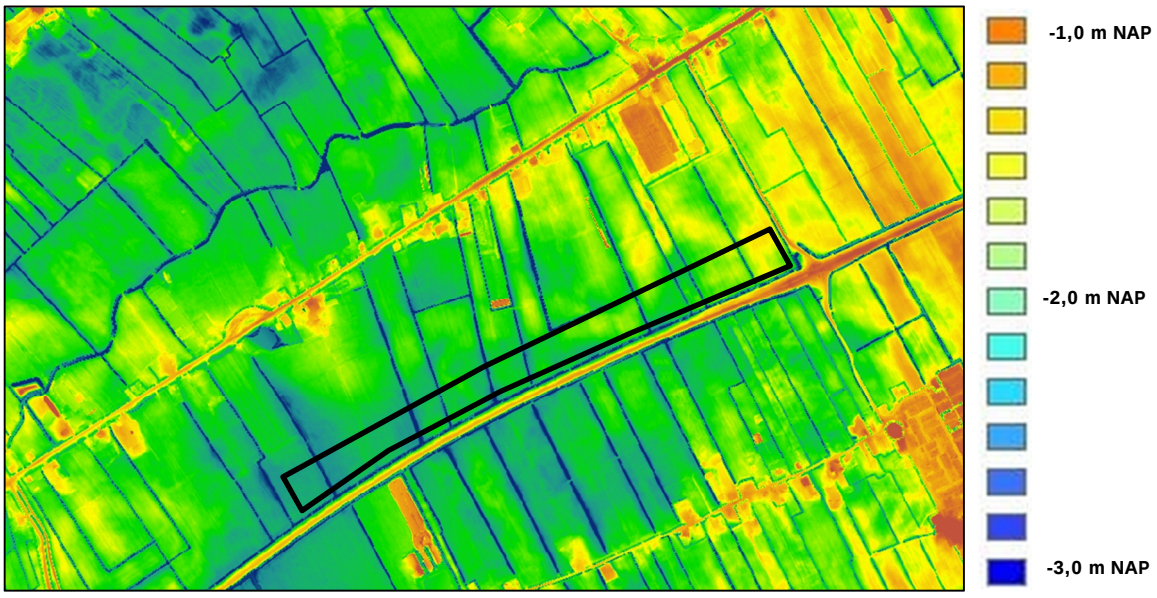

Figuur 2.4: Terreinhoogte omgeving planlocatie

2.3.3 Geologie en geohydrologie

In de database DINOloket van TNO is relevante informatie voorhanden met betrekking tot de bodemopbouw binnen de planlocatie. Binnen of nabij de locatie zijn in het verleden grondboringen verricht (B19F0145, B19F0833, B19F0832, B19F0839 en B19F0846), op basis waarvan blijkt dat de bodemopbouw hoofdzakelijk uit klei bestaat. Bij boringen B19F0839 en B19F0846 is vanaf 0,8 à 1,5 m-mv zand aangetroffen. De locatie van de boringen is weergegeven in figuur 2.5.

Figuur 2.5: Locatie boringen DINOloket

De grondwaterstand wordt beheerst door het gehanteerde polderpeil (streefpeil -3,0 m NAP). Het verschil tussen de grondwaterstand en het actuele polderpeil zal naar verwachting gemiddeld genomen gering zijn. Als gevolg van een veel dan wel weinig neerslag en eventueel optredende polderkwel zal de grondwaterstand, in toenemende mate met de afstand van de ontwateringmiddelen (sloten, drainageleidingen), naar boven of naar beneden afwijken van het actuele peil.

Bronnen: ·-·Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (o.a. Leggerkaart Wateren);
- **Actueel Hoogtebestand Nederland;**
- **TNO database DINOloket.**

2.4 Beschermingsgebieden en overige waterbelangen

De locatie is niet gesitueerd in/of nabij een grondwaterwin- en/of beschermingsgebied. Er zijn verder geen overige relevante waterbelangen of mogelijk gecombineerde ecologische belangen aan te merken met betrekking tot de voorgenomen ruimtelijke ingreep.

Wel zijn aansluitingen voorzien op de wegen Zwaagdijk en Noorderboekert aan de oostzijde van het plangebied. Deze wegen zijn in beheer bij het hoogheemraadschap. Om een verkeersveilige ontsluiting mogelijk te maken is nadere afstemming met het hoogheemraadschap noodzakelijk.

De bepalingen met betrekking tot wegen in beheer bij het hoogheemraadschap zijn opgenomen in de "Keur Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 2006" en in de "Beleidsregels keurontheffingen 2007". De benodigde wegaansluitingen hebben geen verdere relatie met de wateraspecten en zijn derhalve niet verder uitgewerkt in voorliggend waterhuishoudkundig plan.

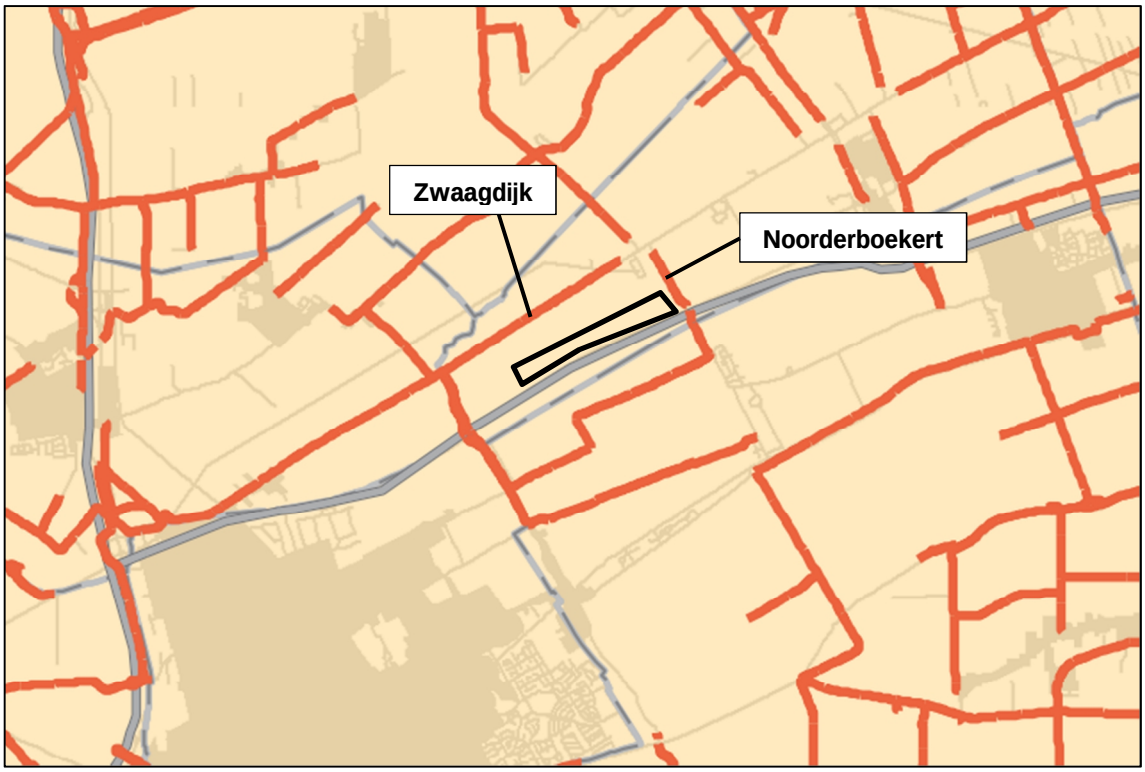

Figuur 2.6: Wegen in beheer bij Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

Bronnen: - Provinciale Milieuverordening Noord-Holland;
- Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

3 Beleidskader en locatiespecifieke randvoorwaarden

Ten behoeve van voorliggend plan is op 30 juli 2015 overleg gevoerd met de het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (contactpersoon de heer K.S. Bruin-Baerts). In navolgende paragraaf zijn de belangrijkste (beleid)eisen en randvoorwaarden van het hoogheemraadschap met betrekking tot de voorgenomen ontwikkeling en de toekomstige waterhuishoudkundige situatie beschreven. Daarnaast is het beleid van gemeente Medemblik beschreven.

3.1 Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

Het beheer van waterstaatswerken en de handelingen in het watersysteem – alsmede de toezicht en handhaving hierop – is vastgelegd in de "Keur Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 2009" en de bijbehorende "Algemene regels bij de keur Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 2010" en de "Beleidsregels keurontheffingen 2013".

In de Keur zijn gebods- en verbodsbepalingen opgenomen met betrekking tot handelingen in het watersysteem en nabij waterstaatswerken. Het hoogheemraadschap kan door middel van een Watervergunning ontheffing verlenen voor handelingen waarvoor in het kader van de keur een verbod geldt.

Bij de voorgenomen ruimtelijke ingreep vinden de volgende handelingen plaats waarvoor in het kader van de "Keur Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 2009" een verbod geldt en welke derhalve, in beginsel, vergunningsplichtig zijn:

- **het aanleggen van meer dan 800 m² verharding (artikel 4.2);**
- **het dempen (door aanleggen van dammen met duikerverbinding) van oppervlaktewaterlichamen (artikel 4.1);**
- **het aanleggen van kabels en leidingen onder een (primaire) waterloop (artikel 4.1).**

Voor het aanleggen van verharding en het dempen van bestaand oppervlaktewater, geldt een compensatieplicht. De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor de regeling, financiering en de realisatie van de benodigde compenserende maatregelen. De mate van compensatie is afhankelijk van onder meer de verhardingstoename en wordt door het hoogheemraadschap doormiddel van een maatberekening gekwantificeerd. Dempingen, waaronder ook het aanleggen van een dam met een duikerverbinding, dienen volledig te worden gecompenseerd.

Door het hoogheemraadschap is aangegeven dat het de voorkeur heeft de benodigde watercompensatie te realiseren door middel van het verbreden van het bestaande watersysteem in de omgeving.

Naast de hiervoor beschreven handelingen is het aanleggen van kabels en leidingen ter plaatse van oppervlaktewaterlichamen in beginsel vergunningsplichtig (artikel 4.1). Dit geldt voor zowel het doorkruisen van waterlopen, als het parallel aan waterlopen leggen van kabels en leidingen. Indien voldaan wordt aan de algemene regels, dan geldt alleen een meldingsplicht. De betreffende voorschriften zijn beschreven in artikel 8 van de "Algemene regels bij de Keur Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 2010".

In navolgend hoofdstuk is beschreven hoe invulling gegeven wordt aan de vergunning- en meldingsplichtige handelingen die plaats gaan vinden bij de voorgenomen ruimtelijke ingreep.

3.2 Gemeente Medemblik

Het gemeentelijk beleid met betrekking tot het (stedelijk) waterbeheer is vastgelegd in het "Verbreed gemeentelijk rioleringsplan 2013-2016", vGRP gemeente Medemblik, 10 oktober 2013. In dit vGRP is de zorg met betrekking tot afvalwater, hemelwater en grondwater opgenomen.

In het plan is een voorkeursvolgorde opgenomen voor het omgaan met afvalwater en hemelwater aan de bron. Bij hemelwater geldt dat lokale lozing van hemelwater in het milieu, al dan niet via een gemeentelijk hemelwatersysteem, de voorkeur heeft boven lozing op een gemengd stelsel. Lozing op oppervlaktewater is gelijkwaardig aan lozing op de bodem. De voorkeursvolgorde heeft betrekking op gemeentelijke bevoegdheden en geeft richting aan de gemeentelijke afwegingen, maar is niet verplicht. De voorkeursvolgorde is als volgt:

1. **het ontstaan van afvalwater wordt voorkomen of beperkt;**
2. **verontreiniging van afvalwater wordt voorkomen of beperkt;**
3. **afvalwaterstromen worden zoveel mogelijk gescheiden gehouden;**
4. **huishoudelijk afvalwater en daarmee vergelijkbaar afvalwater (zoals bedrijfsafvalwater) wordt ingezameld en naar een afvalwaterzuivering getransporteerd;**
5. **ingezameld hemelwater wordt zoveel mogelijk hergebruikt of anders lokaal teruggebracht in oppervlaktewatersysteem of bodem, zo nodig na zuivering bij de bron. Pas als beiden niet mogelijk blijken vindt afvoer naar een afvalwaterzuivering plaats. Uitgangspunt is dat afstromend hemelwater meestal schoon genoeg is om zonder zuivering in het milieu te worden teruggebracht.**

Vooralsnog is het uitgangspunt dat ter plaatse geen afvalwater ingezameld wordt en derhalve geen DWA-aansluiting benodigd is. De aspecten met betrekking tot hemelwater en de invloed op het watersysteem en het grondwater zijn met het beleidskader van het hoogheemraadschap reeds geborgd. Er zijn in aanvulling op het in vorige paragraaf vermelde beleid geen aanvullende eisen of randvoorwaarden.

4 Toekomstige waterhuishoudkundige invulling

Als gevolg van de ruimtelijke ingreep neemt het verhard oppervlak toe. Op basis van de uitgangspunten in paragraaf 2.2 bedraagt de toename aan verhard oppervlak 21.488 m^2. Daarnaast wordt circa 200 m^2 (secundair) oppervlaktewater gedempt als gevolg van het aanleggen van dammen voor de aanleg van een toegangsweg.

In lijn met het lokale watersysteem en de voorkeur van het hoogheemraadschap, wordt de benodigde compensatie gerealiseerd door het verbreden van het bestaande watersysteem. Hiervoor worden delen van de primaire waterloop aan de zuidzijde van het plangebied en de aangrenzende secundaire waterlopen ten noorden hiervan verbreed.

Door het hoogheemraadschap is een maatwerkberekening gemaakt voor de benodigde compensatie. De berekening is gemaakt op basis van een eerder aangenomen toename van 20.000 m^2 verhard oppervlak. Op basis van deze toename is een uitbreiding van het watersysteem in het peilgebied vereist van 2.600 m^2. Dit komt overeen met 13% van de verhardingstoename. Bij de berekening is uitgegaan van een peilstijging van 0,2 meter die statistisch eens in de 25 jaar kan voorkomen, een bemalingscapaciteit van 18,3 mm/dag, een drooglegging van 0,90 meter en grondsoort klei.

Uitgaande van een benodigde compensatie van 13% is voor de toename aan verhard oppervlak (21.488 m^2) een minimale uitbreiding van het watersysteem in het peilgebied vereist van afgerond 2.800 m^2. Daarnaast dient 100% van het verlies een oppervlaktewater als gevolg van de aanleg van dammen met duikerverbindingen gecompenseerd te worden. Met het verwachte (maximale) oppervlak van 200 m^2 aan dammen, komt de totaal benodigde compensatie uit op afgerond 3.000 m^2.

In bijlage 2 is een inrichtingstekening opgenomen met de beoogde verbreding van de primaire en secundaire waterlopen in het gebied. In totaal is een verbreding van 0,9 m^1 voorzien over een lengte van 1.168 m^1 (gebied A), een verbreding van 1,3 m^1 over een lengte van 548 m^1 (gebied B1) en een verbreding van 3,2 m^1 over een lengte van 405 m^1 (gebied B2). De totale compensatie die hiermee wordt gerealiseerd bedraagt dan afgerond 3.060 m^2 en is hiermee ruimschoots voldoende.

In figuur 4.1 is een principedoorsnede van de beoogde verbreding weergegeven. Het (legger)profiel van de waterlopen blijft qua bodemhoogte en taluds gehandhaafd.

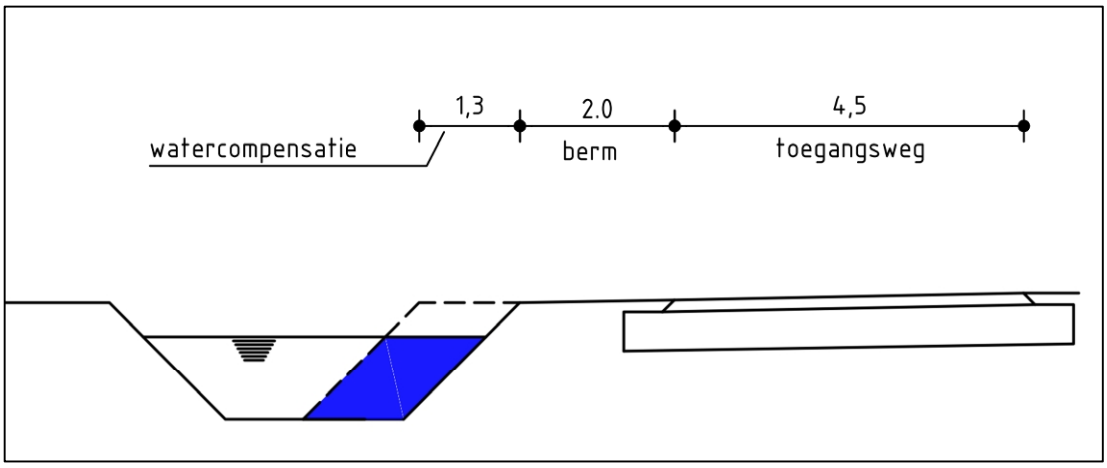

Figuur 4.1: Principedoorsnede verbreding waterloop (maatvoering in meters)

Bij de voorgenomen ruimtelijke ingreep vinden de volgende handelingen plaats die, in beginsel, vergunningsplichtig zijn:

- **het aanleggen van meer dan 800 m² verharding (artikel 4.2);**
- **het dempen (door aanleggen van dammen met duikerverbinding) van oppervlaktewaterlichamen (artikel 4.1);**
- **het aanleggen van kabels en leidingen onder een (primaire) waterloop (artikel 4.1).**

Voorafgaand aan de realisatie van het windpark, dient een watervergunning te worden aangevraagd. De aanvraag kan ingediend worden via het online Omgevingsloket.

Door het hoogheemraadschap zijn beleidsregels opgesteld ("Beleidsregels keurontheffingen 2013 – ten behoeve van de Keur Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 2009", januari 2013). In tabel 4.1 zijn de bij de voorgenomen ruimtelijke ingreep uit te voeren activiteiten en bijbehorende relevante regels weergegeven. Deze regels zijn tevens opgenomen in bijlage 3 van voorliggend rapport.

Activiteit	Beleidsregel	
Graven van oppervlaktewater	2.5	Dempen en van graven van oppervlaktewaterlichamen
Dempen van oppervlaktewater (aanleg dammen)	2.5	Dempen en van graven van oppervlaktewaterlichamen
Aanleggen dammen met duikers	2.7	Ondersteunende kunstwerken in het watersysteem
Aanleggen van kabels en leidingen langs, of het doorkruisen van, oppervlaktewaterlichaam	2.3	Kabels en leidingen

Met de hierboven vermelde compensatiehandeling is de ruimtelijke ingreep 'hydrologisch neutraal' en wordt voldaan aan de verplichtingen. Bij de verdere technische uitwerking van het ontwerp dient rekening gehouden te worden met de afstroom van het hemelwater vanaf de verharde oppervlakken. Voorkomen dient te worden dat hemelwater afstroomt naar de omliggende agrarische terreinen. Bij piekneerslag kan hierdoor wateroverlast ontstaan. Door het aanleggen van de verhardingen onder een licht verhang, kan hemelwater eenvoudig oppervlakkig richting de waterlopen afstromen.

Bijlage 1: Topografische ligging locatie

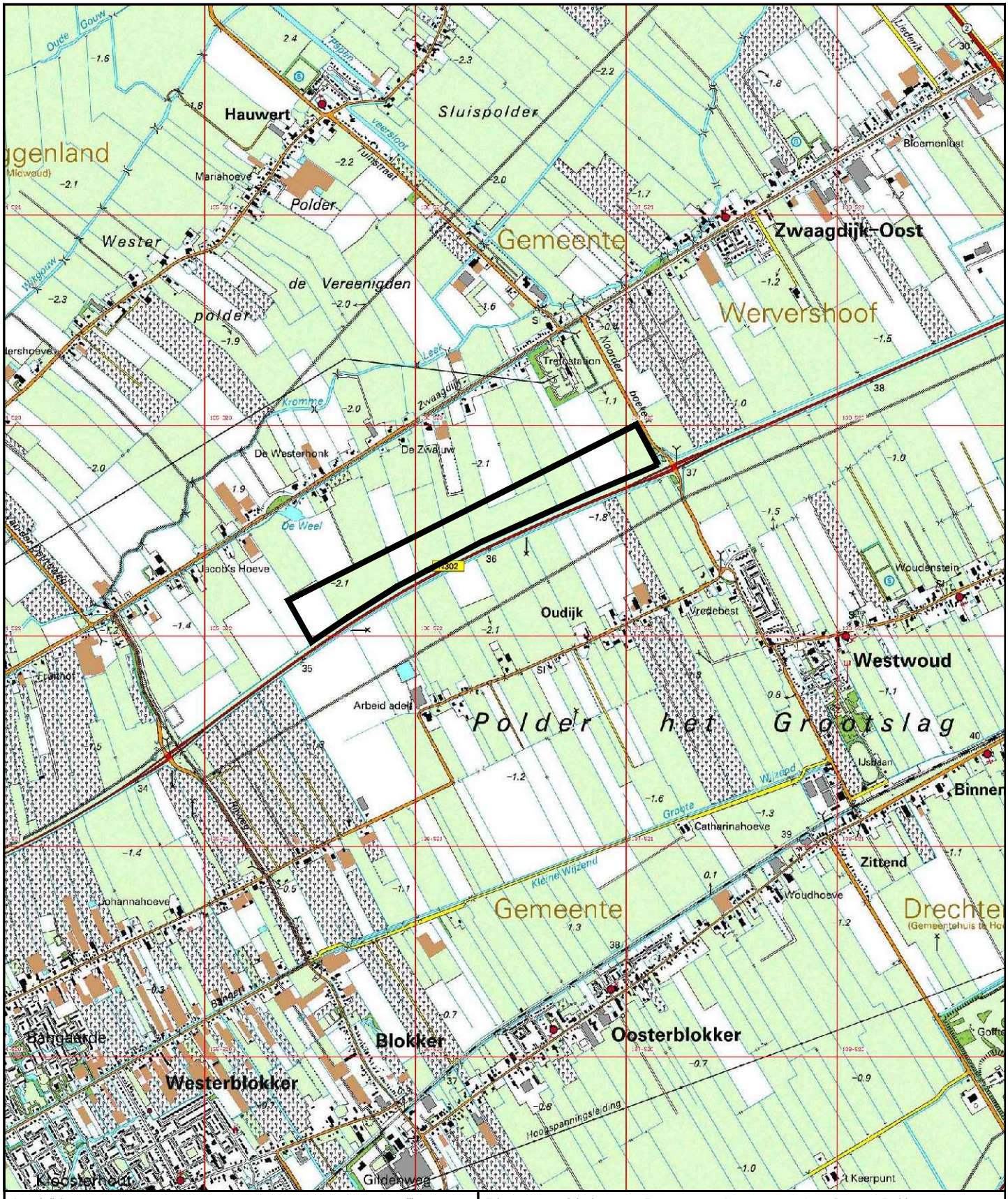

Omschrijving:
Geografische ligging locatie

Bijlage:
1.

Project:
Windpark WestFrisia

Opdrachtgever:
Pondera Consult

Projectnummer:
20151086

Tekenaar:	Schaal:	Formaat:	Datum:	Accoord:	Revisie:
SVEN	1:25.000	A4	25-08-2015	..	11-02-2016

0 500 1000 m
250 750 1250

geofoxx
milieu expertise

Bijlage 2: ·Situatietekening met toekomstige (waterhuishoudkundige) inrichting

135.5 km
136.0 km
136.5 km
137.0 km
523.0 km
522.5 km
522.0 km

Grens hoog/laag water
Zwaagdijk
Noordscheker
Westfrisiaweg N307
Gebied B (3.2)
Noord / Noordoost WF-04
Gebied B (1.3)
Zuidoost WF-03 en WF-04
Gebied A
WF-01 en WF-02 / Zwaagdijk
WF-01
WF-02
WF-03
WF-04
WF-05
Substation
Inkoopstation
Water-
compensatie
S-538
S-489
S-341
S-1042

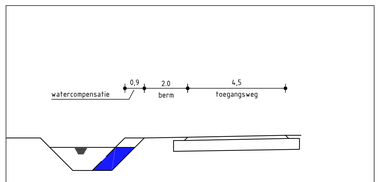

Principe Doorsnede tbv Watercompensatie
Gebied A: Zwaagdijk / WF-01 en WF-02

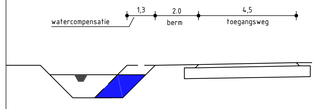

Principe Doorsnede tbv Watercompensatie
Gebied B (1.3): WF-03, WF-04 en WF-05
Locatie: Zuidoost WF-03 en WF-04

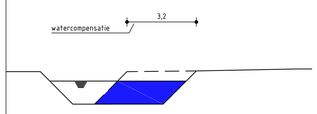

Principe Doorsnede tbv Watercompensatie
Gebied B (3.2): WF-03, WF-04 en WF-05
Locatie: Noord, Noordoost WF-04

Legenda

- Dammen en duikers
- Kruisen drainage
- Watercompensatie
- S-538 - Perceelnummer

N
W
O
Z

CONCEPT
VERTROUWELIJK

WindparkWestfrisia

717	B	19	FDEC hr Doorn	P7004.425	
fact. no.	build.	ext.	Civ. engineer	project no.	

title: Windpark WestFrisia
Drainage / Dammen en Duikers
fact./build.: Watercompensatie
project:

scale	dimensions in	doc. type	abbr.
1:2000	mm	15	PPD

rev.	date	by	dept.	ckd.
D				
C				
B				
A	2016-02-18	E.B	FDEC	
–	2016-01-07	E.B	FDEC	

Alt. doc. no.

Eneco Services bv
Postbus 2040
3500 GA Utrecht
Tel. +31 30234 61 2555
www.enecoservices.nl

PONDERA ENGINEERING
TEC ENGINEERING

size: A0– | doc. no.: 3.112.387 | sh.: 1 | -

fa.dx AC2014 /FEDC location doc. no. K

C:\ACS\17\P7004.425\Engineering\04.3 Tekeningen\04.3.3 Overzichten\04.3.3.1 Drainage\P7004.425 Windpark Westfrisia Drainage Overzicht.dwg

Bijlage 3: ·Relevante beleidsregels (Beleidsregels watervergunningen 2013)

2.3 Kabels en leidingen

Keur Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 2009

Artikel 4.1 Watervergunning waterstaatswerken en beschermingszones

1. Het is verboden zonder vergunning van het dagelijks bestuur gebruik te maken van een waterstaatswerk door, anders dan in overeenstemming met de functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder:
   a. werkzaamheden te verrichten;
   b. werken te plaatsen of te (be)houden;
2. Het is verboden zonder vergunning van het dagelijks bestuur in een beschermingszone:
   a. werken met een overdruk van 10 bar te plaatsen of te hebben;
   b. explosiegevaarlijk materiaal of explosiegevaarlijke inrichtingen te hebben.
3. Het is verboden zonder vergunning van het dagelijks bestuur in het profiel van vrije ruimte werken te plaatsen of te behouden.

Algemene regels bij de Keur Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 2010

Begripsbepaling

Een kabel en of leiding wordt in de zin van de keur beschouwd als een werk. Het leggen en (be)houden van kabels en leidingen zonder vergunning is daarom als gevolg van de keur verboden. Onder een kabel wordt verstaan een transportmedium, veelal voor elektriciteit of communicatie, zonder holle ruimte. Onder een leiding wordt verstaan een hol transportmedium voor vloeistof en/of gas. Waar in het volgende de term leiding wordt gebruikt, wordt daaronder ook een kabel begrepen.

Toepassingsgebied

Het toepassingsgebied betreft oppervlaktewaterlichamen voor zover niet gelegen binnen de waterkering en de bijbehorende beschermingszones. Tevens zijn boezemwateren en oppervlaktewaterlichamen langs wegen in beheer van of in onderhoud bij het hoogheemraadschap uitgesloten.

Artikel 8 - Voorschriften kabels en leidingen

Geen vergunning krachtens artikel 4.1, eerste lid, onderdelen a en b, van de keur is vereist voor het aanbrengen, vervangen en/of verwijderen van een leiding indien wordt voldaan aan de volgende voorschriften.

1. Bij het kruisen van een oppervlaktewaterlichaam wordt de leiding minimaal 1,00 meter onder de vaste bodem en minimaal 1,00 meter onder de taluds van het oppervlaktewaterlichaam gelegd en onderhouden.
2. Het aanbrengen van een leiding in de langsrichting van een oppervlaktewaterlichaam vindt niet plaats in het water van dit oppervlaktewaterlichaam maar er langs en wel minimaal 1,00 meter uit de insteek van het oppervlaktewaterlichaam.
3. De verrichte ontgravingen in het oppervlaktewaterlichaam worden direct na voltooiing van de werkzaamheden aangevuld met het oorspronkelijk ontgraven bodemmateriaal. Deze aanvulling wordt afgewerkt met dezelfde taludhelling als de aangrenzende taludvlakken. Als er geen stabiel talud is terug te brengen met de ontgraven grond, wordt langs het geroerde talud

een beschoeiing aangebracht met de bovenkant maximaal 0,15 meter boven het hoogst gehanteerde streefpeil.
4. Direct na voltooiing van de werkzaamheden krijgt het oppervlaktewaterlichaam ter plaatse van de werken dezelfde afmetingen als het overige aansluitende deel, zonder achterlating van ondieptes in het oppervlaktewaterlichaam.
5. De doorstroming (en eventuele doorvaart) in het oppervlaktewaterlichaam, respectievelijk ter plaatse van de werken, wordt niet gestremd of belemmerd.
6. Bij het leggen van een leiding onder, over, in of langs een ondersteunend kunstwerk (brug of duiker) wordt het doorstromings- of doorvaartprofiel van het kunstwerk niet verkleind en wordt de leiding zodanig gelegd dat het kunstwerk te allen tijde kan worden vervangen of vernieuwd.
7. Buiten bedrijf gestelde leidingen onder, over of langs het oppervlaktewaterlichaam worden door of in opdracht van de houder, belanghebbende, of rechtsopvolger verwijderd.
8. Ten minste tien werkdagen voordat met de werkzaamheden wordt aangevangen, neemt de aanvrager contact op met de toezichthouder om de exacte plaats van de leiding te bepalen.

Doel van de beleidsregel
Het doel van deze beleidsregel is het beschermen van de waterstaatswerk als onderdeel van het waterstaatkundig systeem. Bij het aanbrengen van kabels en leidingen in of bij de waterkering is het voornamelijk van belang dat de waterkerende functie van de waterkering is gegarandeerd. Tevens wordt het gebruik, het beheer en het onderhoud van waterstaatwerken door kabels en leidingen bemoeilijkt of gehinderd.

Motivering van de beleidsregel
Als het waterstaatwerk een waterkering betreft hebben kabels en leidingen tevens effect op de stabiliteit en de sterkte en vormen dus een veiligheidsrisico. Veiligheidsrisico's worden o.a. veroorzaakt door:
- een kwelstroom die langs een kabel of leiding of binnen een bundel van leidingen kan ontstaan;
- het lekraken, ex- of imploderen van een leiding of mantelbuis;
- verstoring van de opbouw, de bedekking en de begroeiing van de waterkering bij de aanleg, onderhoud en reparaties van kabels en leidingen.

De veiligheid of het functioneren van de waterkering, nu en in de toekomst, mag niet in gevaar worden gebracht. Tevens moet het reguliere beheer en onderhoud van de waterkering mogelijk blijven. Daarnaast kunnen aanwezige kabels en leidingen technisch een belemmering vormen voor toekomstige dijkverbeteringen of leiden tot verhoging van de kosten. De normveiligheid van de waterkering mag als gevolg van het leggen van kabels en leidingen nooit in het geding komen. Bij gronden waar het maaiveld achter de waterkering een gelijke hoogte heeft als de kruinhoogte van de waterkering (Velzen-Noord, Alkmaar en Wieringen) en bij overgedimensioneerde waterkeringen waarbij de aanleg van de kabels en leidingen buiten het profiel van vrije ruimte mogelijk is, is er minder snel een veiligheidsrisico.

Als de aanleg van kabels en of leidingen maatschappelijk gewenst of noodzakelijk is en het toepassingsgebied van de algemene regels hierin niet voorziet of als een of meer voorschriften van de algemene regels door specifieke omstandigheden niet toepasbaar zijn kan met een watervergunning van het algemene verbod van de keur worden afgeweken. In de vergunning worden voorwaarden gesteld aan de locatie, de aanlegmethode, de periode van werkzaamheden, onderhoud, calamiteitenbestrijding, inspectie, incidentenregistratie en verwijdering. Kortom, het functioneren, het gebruik en het beheer van het waterstaatswerk moet zijn gegarandeerd en het uitvoeren van onderhoud mag niet onaanvaardbaar worden bemoeilijkt. Echter, niet alleen de

waterkeringen zijn van groot maatschappelijk belang. Dit geldt ook voor kabels en leidingen. Nauwe afstemming van alle belangen is een vereiste. Om deze reden hebben het hoogheemraadschap en de netbeheerders PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland, KPN en Liander een convenant gesloten. Dit convenant beoogt dat partijen elkaar in een zo vroeg mogelijk stadium betrekken bij het beoordelen, de planvorming en het beheer van primaire en regionale waterkeringen en netwerken. De daarmee gemoeide belangen dienen integraal afgewogen te worden, waarbij de veiligheid van de waterkeringen door HHNK en de leveringszekerheid door de netbeheerders geborgd moeten zijn
Met de volgende toetsingscriteria beoordeelt het hoogheemraadschap of sprake is van onaanvaardbare hinder of van veiligheidsrisico's.

Toetsingscriteria

Waterkeringen

1. Voor kabels en leidingen, inclusief de verstoringszone, wordt in principe een tracé gekozen buiten de beschermingszone. Als dit onmogelijk te voorkomen is, of uitsluitend tegen onaanvaardbaar hoge kosten, kunnen kabels en leidingen conform de technische eisen, risico-evaluatie en uitgangspunten van NEN 3650 en 3651 onder de volgende voorwaarden worden toegestaan:
   a. bij het kruisen van *primaire* waterkeringen worden kwelproblemen voorkomen door kabels en leidingen het profiel van de dijk te laten volgen waarbij de gehele leiding boven het ontwerp maatgevend hoogwaterpeil wordt gelegd. In gevallen dat er geen ruimte is om de onderkant van de leiding boven het ontwerp maatgevende hoogwaterpeil aan te leggen, zal zoveel grondaanvulling op het waterstaatswerk moeten plaatsvinden dat de kabel of leiding toch zodanig kan worden aangebracht.
   b. bij het kruisen van *regionale* waterkeringen heeft bovenstaande techniek de voorkeur. Is er onvoldoende ruimte om de leiding boven het maatgevend hoogwaterpeil te leggen dan hoeft er geen grondaanvulling plaatst te vinden. De kabel- of leidingdoorvoer moet dan zo hoog als mogelijk en in open ontgraving worden aangebracht met minimale roering van het dijklichaam en de grondslag. Als open ontgraving vanwege verkeerhinder e.d. niet mogelijk is, kan gekozen worden voor een diepe horizontaal gestuurde boring mits grondmechanisch onderzoek uitwijst dat de waterstaatkundige veiligheid niet onaanvaardbaar wordt aangetast. De kabel en/of leiding moet voldoende dekking hebben onder de bodem van de watergang, ook na jarenlange zetting en bodemdaling.
   c. Bij waterkeringen waar geen permanent water wordt gekeerd zijn gestuurde boringen toegestaan.
2. Kabels en leidingen in de lengterichting van de waterkering worden buiten het keurgebied in het profiel van vrije ruimte van de waterkering gelegd. Leidingen worden zodanig gelegd zodanig dat ook de invloedzone van de leiding hier buiten valt.
3. Lid 2 is niet van toepassing op kabels en leidingen van nutsvoorzieningen voor woningen en bedrijven binnen de waterkering als hiervoor geen alternatief tracé mogelijk is. De kabels en leidingen worden gelegd op de minst bezwaarlijke plaats, die wordt bepaald aan de hand van de vigerende richtlijnen voor veiligheidstoetsing.
4. Bij regionale waterkeringen waar het water permanent bijna tegen de kruin staat (meestal boezemkaden) worden kabels en leidingen aan de binnenkruinlijn gelegd, mits het risico van afschuiving van de binnenkruin of het binnentalud (microstabiliteit) hierbij beperkt blijft.
5. Leidingen in waterkeringen zijn voorzien van bereikbare afsluiters.
6. Kabels en leidingen worden zoveel als mogelijk in gezamenlijke tracés gelegd, doch niet gebundeld.

Watersysteem

7. Het leggen of behouden van kabels en/of leidingen leidt niet tot stagnatie van de waterbeheersing en tot het bemoeilijken van onderhoudswerkzaamheden aan het waterstaatswerk. Als tijdelijke stagnatie van de waterbeheersing tijdens het leggen niet kan worden voorkomen vindt vooraf overleg plaats. Maatregelen om schade, overlast en watertekort te voorkomen worden door de aanvrager genomen.
8. Kabels en leidingen worden niet boven het wateroppervlak aangebracht. Een uitzondering hierop vormen aansluitconstructies voor drijvende woningen, hoogspanningskabels en de kabels en/of leidingen die worden bevestigd aan een vaste brug, mits de doorvaarthoogte niet wordt beperkt.

2.5 Dempen en graven van oppervlaktewaterlichamen

Keur Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 2009

Artikel 4.1 Watervergunning waterstaatswerken en beschermingszones

1. Het is verboden zonder vergunning van het dagelijks bestuur gebruik te maken van een waterstaatswerk door, anders dan in overeenstemming met de functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder:
   a. werkzaamheden te verrichten;
   b. vaste stoffen, te brengen, te hebben of te (be)houden;

Doel van de beleidsregel

Het doel van deze beleidsregel is het beschermen van de functie van het waterstaatswerk als onderdeel van het totale waterstaatkundige systeem.

Motivering van de beleidsregel

Het gebruik, beheer en onderhoud van waterstaatwerken of beschermingszone kan door dempen en graven worden bemoeilijkt of worden gehinderd. Het verbod in de keur om zonder watervergunning deze activiteit uit te voeren is gericht op het beheersen van de risico's hiervan voor het waterbeheer. Als graven en dempen maatschappelijk gewenst of noodzakelijk is, kan een watervergunning worden afgegeven. Voorwaarde hierbij is dat het functioneren en het gebruik van het waterstaatswerk of de beschermingszone is gegarandeerd, het uitvoeren van onderhoud niet wordt bemoeilijkt en bij demping de waterbeheersing niet onaanvaardbaar wordt geschaad. Met de volgende toetsingscriteria beoordeelt het hoogheemraadschap of hiervan sprake is.

Toetsingscriteria

1. Voorkomen wordt dat de waterbeheersing (aan- en afvoer) stagneert.
2. Het ontstaan van kopsloten wordt voorkomen.

Compensatie

3. Bij demping compenseert de aanvrager de waterberging door middel van het verbreden van een waterloop of door het graven van een vervangend oppervlaktewaterlichaam met minimaal de zelfde oppervlakte. Compensatie vindt plaats binnen het betreffende peilgebied en nabij de voorgenomen demping. Is dit niet binnen het betreffende peilgebied mogelijk, dan wordt in overleg met het hoogheemraadschap een alternatieve locatie buiten het peilgebied aangewezen.
4. Bij de berekening van de compensatie van een niet-watervoerend oppervlaktewaterlichaam wordt uitgegaan van het gemiddelde van de bodembreedte en de breedte op insteekhoogte.
5. Bij de berekening van de compensatie van een watervoerend oppervlaktewaterlichaam wordt uitgegaan van de gemiddelde waterbreedte op de waterlijn bij het hoogst vastgestelde peil.
6. Is bij de berekening van de compensatie de actuele waterbreedte smaller dan de vereiste leggermaat, dan wordt hierbij de vereiste leggermaten aangehouden. Als aannemelijk is dat het oppervlaktewaterlichaam nooit aan de vereiste leggermaat heeft voldaan dan wordt bij de berekening van de compensatie uitgegaan van de werkelijke afmetingen.
7. Is bij de berekening de actuele waterbreedte groter dan de vereiste leggermaat en levert deze overmaat een bijdrage in de waterberging, dan geldt dat wat gedempt wordt gecompenseerd moet worden. Als aannemelijk is dat het werkelijke profiel door afkalving groter is dan het vereiste profiel wordt voor de compensatieberekening uitgegaan van de vereiste afmetingen.

8. Compenseren van te dempen oppervlaktewaterlichamen geschiedt voorafgaand aan het dempen, tenzij in overleg met het hoogheemraadschap anders is overeengekomen.
9. In specifieke gevallen waarbij compensatie redelijkerwijs plaatselijk niet kan worden verlangd en waarbij de afname van het bergend oppervlak minder is dan 30 m² (bijvoorbeeld bij aanleg van dammen en bij overhoeken) is compensatie mogelijk door gebruik te maken van dempingsrecht. De hoogte van dit dempingsrecht is door het college van hoofdingelanden vastgesteld.

Profiel

10. Een nieuw of een te verbreden of voor vervanging te graven oppervlaktewaterlichaam voldoet ten minste aan de leggerafmetingen. Indien de legger geen duidelijkheid biedt dient het profiel gelijk en aansluitend te zijn op het overige vereiste profiel van een gelijksoortig oppervlaktewaterlichaam.
11. Het talud wordt zodanig afgewerkt, ingericht en onderhouden dat het stabiel is en uitzakken of uitspoeling wordt voorkomen. De taludhelling is gelijk aan de helling die in die regio wordt toegepast, doch is niet steiler dan 1:1½.
12. Bij verbreding van een bestaand oppervlaktewaterlichaam wordt uitgegaan van een verbreding van minimaal 0,30 m. Het oppervlaktewaterlichaam moet zodanig zijn ingericht dat de flora en fauna zich volwaardig kan ontwikkelen en handhaven.
13. Als beide oevers van een te graven primair oppervlaktewaterlichaam zodanig worden ingericht dat verbreding in de toekomst niet meer mogelijk is, dan wordt dit oppervlaktewaterlichaam gegraven op de afmetingen van het geldende maatgevend profiel waarbij de waterbreedte in principe wordt vermeerderd met 25% hiervan, met een minimum van 2 meter. De exacte maatvoering wordt bepaald in overleg met het hoogheemraadschap.
14. In stedelijk gebied heeft een nieuw te graven oppervlaktewaterlichaam een minimale breedte op de waterlijn van 6 meter en een diepte van 1 meter, tenzij anders bepaald.

Onderhoud

15. Nieuw te graven oppervlaktewaterlichamen staan zodanig in open verbinding met het bestaande watersysteem dat het varend onderhoud onbelemmerd varend kan verplaatsen. In stedelijk gebied is het uitgangspunt dat het oppervlaktewaterlichaam varend wordt onderhouden

2.7 Ondersteunende kunstwerken in het watersysteem

Keur Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 2009

Artikel 4.1 Watervergunning waterstaatswerken en beschermingszones

1. Het is verboden zonder vergunning van het dagelijks bestuur gebruik te maken van een waterstaatswerk door, anders dan in overeenstemming met de functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder:
   a. werkzaamheden te verrichten;
   c. vaste stoffen te brengen, te hebben of te (be)houden;
   g. de waterstand in een oppervlaktewaterlichaam op een peil te brengen of te houden, anders dan het peil dat in het voor dat oppervlaktewaterlichaam geldende peilbesluit is opgenomen of dat normaal wordt aangehouden.

Raakvlakken met andere wet- en regelgeving

Het oprichten van bepaalde kunstwerken kan tevens raakvlakken hebben met verschillende bepalingen van de keur. Zo wordt het aanbrengen van een dam in een oppervlaktewaterlichaam beschouwd als demping en valt dus ook onder de toetsingscriteria van paragraaf 2.5. Voor de kunstwerken die het peil kunnen regelen (gemalen, bemalingsinrichtingen, stuwen, afsluitbare duikers) is voor het werk een watervergunning nodig. Als met dit werk een afwijkend peil wordt gerealiseerd gelden de bepalingen uit de watervergunning voor de peilafwijking of is een partiële herziening van het peilbesluit van toepassing. Wanneer het betreffende werk gevolgen heeft voor de doorvaart kunnen ook regels die gesteld zijn in het kader van dit vaarwegbeheer van belang zijn.

Doel van de beleidsregel

Het doel van deze beleidsregel is het beschermen van de functie van het waterstaatswerk als onderdeel van het totale waterstaatkundige systeem. Belangrijke aspecten daarbij zijn het in stand houden van de doorstroming en bergingscapaciteit, het waarborgen van de stabiliteit van de taluds en de normale onderhoudsmogelijkheden.

Motivering van de beleidsregel

Algemeen

Een kunstwerk wordt geplaatst met een specifiek doel. Dit kan zijn ten behoeve van het waterbeheer, het verbinden van wegen en percelen over oppervlaktewaterlichamen. Als het werk geheel of gedeeltelijk in het oppervlaktewaterlichaam wordt geplaatst kan dit effect hebben op de doorstroming en kan er ophoping van vuil ontstaan. Daarnaast kan het gewicht van het werk de stabiliteit van de oever beïnvloeden. Er worden daarom eisen gesteld aan de positie van het werk in het waterstaatkundig systeem. Het is van belang dat een werk het doelmatig onderhoud aan het oppervlaktewaterlichaam en de oevers niet belemmert. Wanneer kunstwerken dicht bij elkaar liggen kan het doelmatig onderhoud met behulp van machines onmogelijk worden. Er worden daarom eisen gesteld aan bijvoorbeeld de plaats van het kunstwerk. Tevens zijn er om deze reden eisen aan de hoogte van het werk ten opzichte van de waterlijn.

Toetsingscriteria

Algemeen

1. De constructie van de dam of ander kunstwerk en de eventuele fundering dienen deugdelijk te zijn. Indien het hoogheemraadschap dit nodig acht, overlegt de aanvrager hiervan een berekening.
2. Kunstwerken waardoor het doelmatig onderhoud van het oppervlaktewaterlichaam of oevers met behulp van machines wordt belemmerd, worden tenminste 5 meter uit elkaar geplaatst. Als deze onderlinge afstand niet mogelijk is onderhoudt de vergunninghouder van het kunstwerk het watersysteem en de oevers aan weerszijden van het kunstwerk over een afstand van 5 meter.

Bruggen en duikers

3. De minimale doorstromingsafmetingen van een duiker zijn afgestemd op de vereiste waterdoorvoer en worden door het hoogheemraadschap aangegeven. Als uitgangspunt geldt als minimale inwendige diameter van een duiker 0,50 meter. Onder en langs wegen en fietspaden geldt 0,60 meter en in stedelijke gebieden 0,80 meter.
4. Uitgaande van een maatgevende gemaalcapaciteit van 10m³/min/100 ha mag de opstuwing door het kunstwerk niet meer bedragen dan 10 millimeter. Bij meerdere kunstwerken achter elkaar moeten, zo nodig, grotere doorstromingsafmetingen (duikerdiameters) worden toegepast.
5. Lokale omstandigheden waarbij de in lid 3 genoemde standaard duikerafmeting niet in verhouding is met de afvoerfunctie van het oppervlaktewaterlichaam (greppel, kopsloot) of daar waar de afvoer vertraagd moet worden kunnen aanleiding geven voor kleinere doorstoomafmetingen (duikerdiameters).
6. De maximale lengte van een duiker is 15,00 m. In bijzondere gevallen waar langere duikers aantoonbaar onvermijdelijk zijn kan hiervan worden afgeweken. Hierbij zijn extra uitvoeringsvoorschriften voor bijvoorbeeld inspectieputten van toepassing.
7. De hoogteligging van binnen onderkant (bok) van de duiker wordt als een hoogtemaat ten opzichte van het NAP sloot voorgeschreven.
8. Als in een oppervlaktewaterlichaam feitelijk vaarverkeer voorkomt of als dit oppervlaktewaterlichaam op grond van een publiekrechtelijke regeling (bestemmingsplan, verordening en dergelijke) als vaar- of scheepsroute is aangewezen, staat het hoogheemraadschap alleen een brug of doorvaarbare duiker toe met een op deze functie afgestemde hoogte, breedte en diepte.
9. In door het hoogheemraadschap varend te onderhouden oppervlaktewaterlichamen worden uitsluitend bruggen of doorvaarbare duikers toegestaan.
10. Bruggen en doorvaarbare duikers dienen vanwege de afmetingen van het materieel voor varend onderhoud een minimaal doorvaartprofiel met een breedte van 2,50 meter te hebben en een hoogte van minimaal 1,10 meter ten opzichte van het plaatselijk geldende peil. Verder dient ten opzichte van het laagst geldende peil een minimale waterdiepte van 0,90 meter of gelijk aan de minimale doorvaartdiepte van de betreffende waterloop aanwezig te zijn. Op grond van publiekrechtelijke plannen kunnen plaatselijk ook andere afmetingen gelden.

Toegangsdam

11. Er wordt maximaal één toegangsdam per perceel toegestaan. Als dit vanwege de bedrijfsvoering of voor de verkeersveiligheid noodzakelijk is, kan hiervan worden afgeweken. Bij meerdere dammen is de afstand tussen de dammen tenminste 5 m.

Peilscheidingsdam

12. Bij een peilscheidingsdam wordt per 0,10 meter peilverschil 1 meter kwellengte op de (grond)waterlijn in de dam aangehouden met een minimum van 5 meter. Per 0,10 meter extra peilverschil is een extra kwellengte van 1,00 meter vereist. Zie onderstaande schematische tekening.

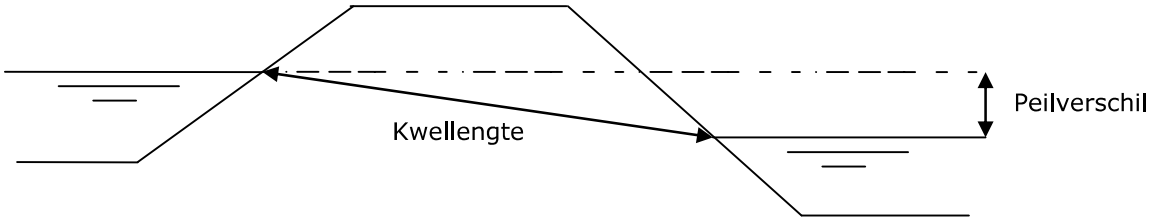

13. Bij een keerschot moet de lengte en breedte van de constructie voldoende kwellengte creëren. De kwellengte bedraagt minimaal 5,00 m, gemeten tussen de waterpeilen aan weerszijden van de peilscheiding. Boven de 0,50 meter peilverschil is per 0,10 meter extra peilverschil, een extra kwellengte van 1,00 meter vereist. Zie onderstaande schematische tekeningen.
14. De bovenzijde van een peilscheidingsdam of een keerschot wordt niet lager aangelegd dan de hoogte van het naastgelegen maaiveld. Als het maaiveld meer dan 0,70 meter hoger ligt dan het ter plaatse hoogst gevoerde waterpeil wordt de bovenzijde van het keerschot tenminste 0.70 meter boven dit peil aangelegd.
15. Drainage onder en tot ten minste 5,00 meter uit de peilscheidingsdam of keerschot is verboden. De eventueel aanwezige drainage wordt in zijn geheel verwijderd.

Bovenaanzicht peilscheiding
d.m.v. keerschot

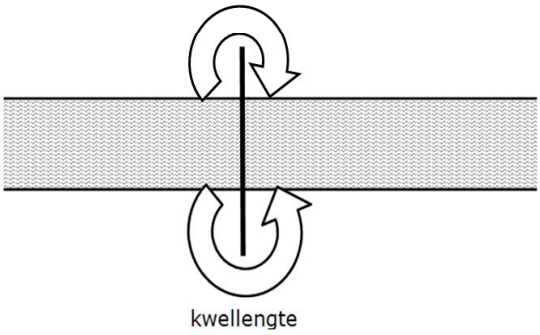

zijaanzicht peilscheiding
d.m.v. keerschot

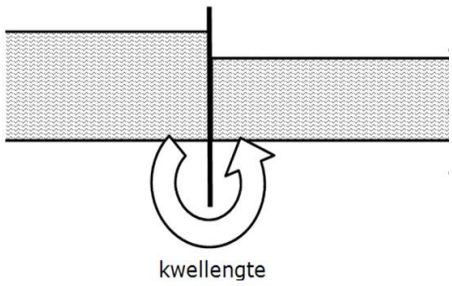

geofoxx.nl

Altenburg & Wymenga
ECOLOGISCH ONDERZOEK

Ecologische beoordeling realisatie windpark Westfrisia te Zwaagdijk

A&W-rapport 2188

in opdracht van

PONDERA consult

Ecologische beoordeling realisatie windpark Westfrisia te Zwaagdijk

A&W-rapport 2188

O. Stoker
L. Bruinzeel
E. Klop
E. van der Heijden

Foto Voorplaat
Impressie van het plangebied, A&W juni 2015

O. Stoker, L. Bruinzeel, E. Klop, E. van der Heijden 2016
Ecologische beoordeling realisatie windpark Westfrisia te Zwaagdijk. A&W-rapport 2188
Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden

Opdrachtgever
Pondera Consult
Postbus 579
7550 AN Hengelo
Telefoon 074 2489942

Uitvoerder
Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv
Postbus 32
9269 ZR Feanwâlden
Telefoon 0511 47 47 64
Fax 0511 47 27 40
info@altwym.nl
www.altwym.nl

© Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv. Overname van gegevens uit dit rapport is toegestaan met bronvermelding.

Projectnummer	**Projectleider**	**Status**
2535wfr	E. van der Heijden	Definitief

Autorisatie	**Paraaf**	**Datum**
Goedgekeurd	**R. Strijkstra**	4 april 2016

Kwaliteitscontrole
R. Strijkstra

Inhoud

1 Inleiding 1
2 Situatieschets en plannen 5
2.1 Situatieschets 5
2.2 Plannen 5
3 Relevante natuurwaarden 6
3.1 Beschermde gebieden 6
3.2 Beschermde soorten 11
3.3 Relevante natuurwaarden 18
4 Effecten van windturbines algemeen 19
4.1 Aanvaringsrisico 19
4.2 Verstoring algemeen 20
5 Effectbepaling en beoordeling 22
5.1 Beschermde gebieden 22
5.2 Beschermde soorten 24
5.3 Samenvattende tabel 33
6 Conclusies 34
6.1 Conclusies ten aanzien van gebiedsbescherming 34
6.2 Conclusies ten aanzien van soortbescherming 34
7 Literatuur 35

Bijlage 1 Relevante natuurwetgeving 38
Bijlage 2 Verwachte mortaliteit vogels door windpark 45

1 Inleiding

Aanleiding
Pondera Consult voert het (milieu)onderzoek uit voor het provinciale inpassingsplan en de vergunningen die nodig zijn voor de aanleg van Windpark Westfrisia te Zwaagdijk. In dit kader is ecologisch onderzoek gewenst om te bepalen hoe de plannen zich verhouden tot de ecologische wet- en regelgeving. Pondera Consult heeft Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv opdracht gegeven dit onderzoek uit te voeren.

Doel
Het onderzoek dat aan deze rapportage ten grondslag ligt, is een ecologische beoordeling. Bij een ecologische beoordeling worden de (potentieel) aanwezige wettelijk beschermde natuurwaarden in en nabij het plangebied in kaart gebracht. Vervolgens wordt bepaald of de betreffende natuurwaarden negatieve effecten ondervinden van de voorgenomen ingrepen en wordt dit beoordeeld in het kader van de vigerende ecologische wet- en regelgeving. Dit betreft de Natuurbeschermingswet, regels omtrent het Natuurnetwerk Nederland (NNN)[1], de Flora- en faunawet en eventueel andere relevante ecologische wet- en regelgeving. Mocht er sprake zijn van een ontheffingsverplichting in het kader van de Flora- en faunawet, dan wordt in dit rapport de bouwstenen geleverd voor het opstellen van de ontheffingsaanvraag. Voor meer informatie over de ecologische wet- en regelgeving wordt verwezen naar bijlage 1.

Inhoud van het rapport
Het rapport is opgebouwd uit de volgende hoofdstukken.

- Situatieschets en ontwikkelingen: in dit hoofdstuk is het onderzoeksgebied afgebakend en beschreven. Tevens is een beschrijving gegeven van de herinrichting (hoofdstuk 2).
- Relevante natuurwaarden: in dit hoofdstuk zijn de beschermde natuurwaarden in en nabij het onderzoeksgebied beschreven en is bepaald welke daarvan relevant zijn voor onderhavige beoordeling (hoofdstuk 3).
- Effectbepaling en beoordeling (hoofdstuk 4 en 5): hier is bepaald wat het effect is van de aanleg van de rondweg op de relevante natuurwaarden. Op basis van de effectenbepaling is vervolgens een beoordeling gegeven in het kader van de natuurwet- en regelgeving.
- Conclusies (hoofdstuk 6): dit hoofdstuk bevat een korte samenvatting van de beoordeling in het kader van de natuurwetgeving.

Aanpak van het onderzoek
Voor hoofdstuk 2 is uitgegaan van de informatie die verstrekt is door de opdrachtgever. Voor hoofdstuk 3 over de aanwezige beschermde natuurwaarden in en nabij het plangebied zijn recente bronnen geraadpleegd (verspreidingsatlassen, overzichtswerken en websites). Verder zijn de volgende gebiedsonderzoeken uitgevoerd:

- 11 juni 2015: betrof een oriënterend veldbezoek, waarbij is gelet op de mogelijkheden voor aanwezigheid van beschermde en/of kritische soorten.
- 20 november 2015: betrof het uitvoeren van een vissenonderzoek in de te verbreden watergangen.
- 15 januari 2016: betrof een gebiedsbezoek. Hierbij is nagegaan voor welke vogel- en vleermuissoorten het plangebied in principe geschikt is.

[1] In de oorspronkelijke wetgeving heet de NNN nog Ecologische Hoofdstructuur

De hoofdstukken 4, 5 en 6 zijn vervolgens uitgewerkt aan de hand van de informatie in de hoofdstukken 2 en 3.

Altenburg & Wymenga presenteert in dit rapport de resultaten van een onafhankelijk ecologisch onderzoek. Het onderzoek spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het onderhavige plan of een bepaalde ontwikkeling. Landschappelijke, archeologische of cultuurhistorische waarden komen niet aan de orde. Aan deze ecologische beoordeling kunnen geen rechten worden ontleend.

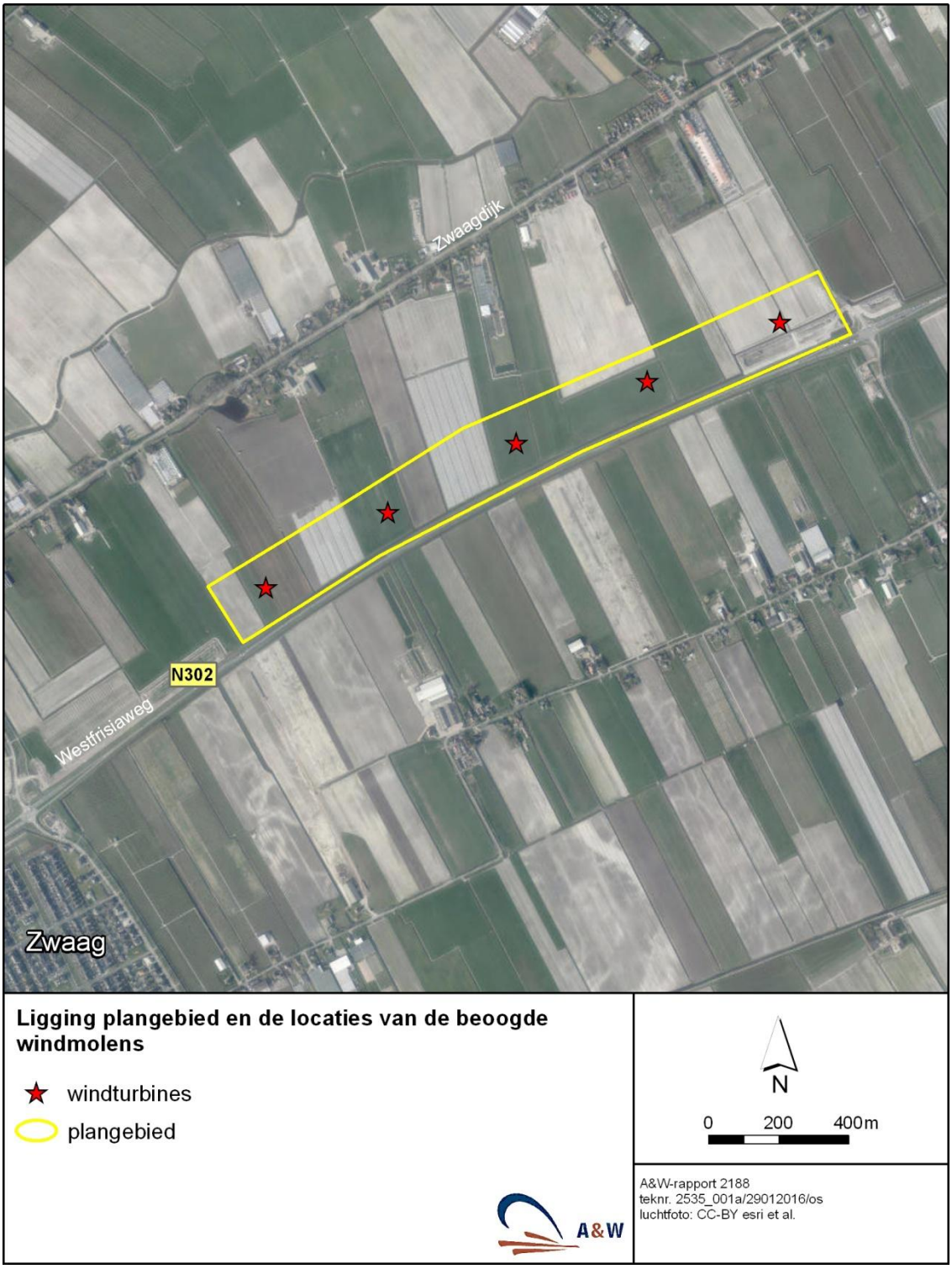

Figuur 2.1. Locatie beoogde windturbines.

Figuur 2.2. Ligging van de sloten die in het kader van de waterhuishoudkundige compensatie dienen te worden verbreed.

2 Situatieschets en plannen

2.1 Situatieschets

Het plangebied voor het beoogde windpark ligt ten noordoosten van Zwaag. Het plangebied bestaat uit akker- en graslandpercelen tussen de Westfrisiaweg (N302) en Zwaagdijk ten noordoosten van Zwaag (zie figuur 2.1). Langs de percelen liggen (smalle) afwateringssloten. Het plangebied bevat geen bebouwing, bomen en bosschages.

2.2 Plannen

Het plan beoogt de bouw van vijf windturbines. Deze turbines worden opgesteld in een lijnopstelling, evenwijdig aan de Westfrisiaweg en de Zwaagdijk (zie figuur 2.1). Het gaat om turbines met een vermogen van 2,35-2,6 MW. De ashoogte varieert van 79,5 tot 90 m. De rotordiameter bedraagt 82–93 m. De beoogde werkzaamheden bestaan uit het aanbrengen van fundering, de bouw van de windturbines, de aanleg van leidingen in de grond en toegangswegen.

Verder wordt in het kader van een compensatieverplichting bestaande sloten in de omgeving van de windturbines met ongeveer 2 meter verbreed (zie figuur 2.2).

Foto's 1 t/m 4 (A&W juni 2015). Impressie van het plangebied.

3 Relevante natuurwaarden

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de wettelijk beschermde natuurwaarden die aanwezig zijn in het plangebied en de omgeving daarvan. Tevens is van deze natuurwaarden bepaald of zij beïnvloed kunnen worden door de beoogde ingreep en daardoor relevant zijn voor onderhavige ecologische beoordeling.

3.1 Beschermde gebieden

3.1.1 Natura 2000-gebieden

Het plangebied maakt geen deel uit van een Natura 2000-gebied (zie figuur 3.1). De meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden zijn ‘Markermeer & IJmeer’ en ‘IJsselmeer’. Deze gebieden liggen op ongeveer 5 km afstand van het plangebied. Andere Natura 2000-gebieden liggen op grotere afstand van het plangebied, en liggen daarom buiten de invloedsfeer van de beoogde plannen.

De Natura 2000-gebieden ‘Markermeer & IJmeer’ en ‘IJsselmeer’ zijn aangewezen voor een aantal habitattypen (vegetatietypen) en soorten, waarvoor in het aanwijzingsbesluit instandhoudingsdoelen zijn opgesteld (zie tabel 3.1). De Natuurbeschermingswet 1998 bepaalt, dat van alle projecten en handelingen moet worden getoetst of zij negatieve effecten kunnen hebben op de Natura 2000-gebieden. Om deze reden is in hoofdstuk 5 de ‘Voortoets’ uitgevoerd.

Bij de voortoets worden de effecten op de aangewezen natuurwaarden die zich binnen de begrenzing van de Natura 2000-gebieden bevinden in beeld gebracht, Ook dienen de effecten op de aangewezen soorten die mobiel zijn en ook buiten Natura 2000-gebieden komen worden meegenomen (externe werking). In dit geval kan het gaan om bijvoorbeeld ganzen en de Meervleermuis.

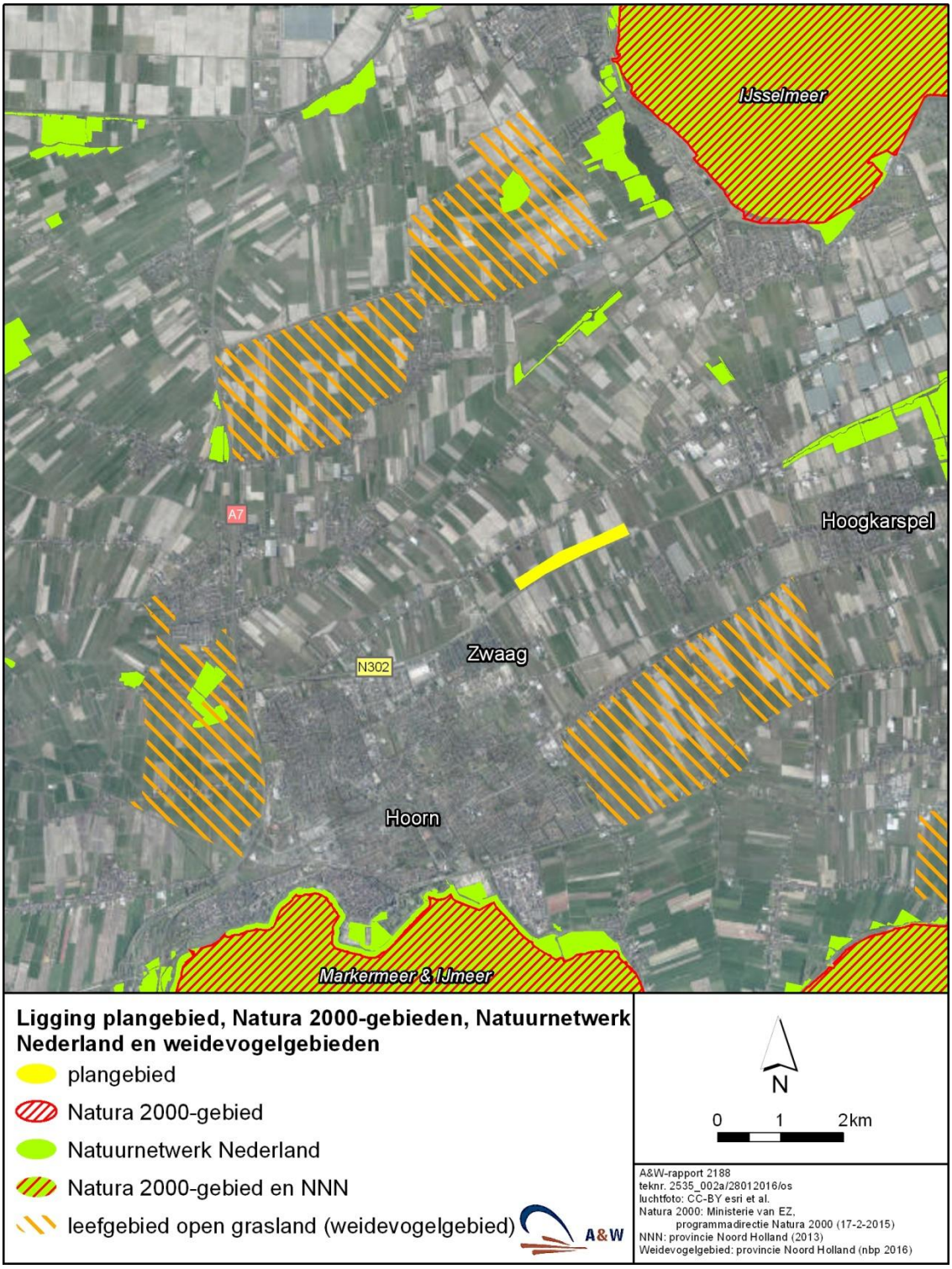

Figuur 3.1 Ligging plangebied en beschermde gebieden in de omgeving.

Tabel 3.1. Tabel met natuurwaarden waarvoor de Markermeer & IJmeer (M-IJ) en het IJsselmeer (IJ) zijn aangewezen als Natura 2000-gebied. Aangegeven zijn ook de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-waarden (zie aanwijzingsbesluit). Betekenis van de symbolen: n.v.t. geen instandhoudingsdoel van betreffende N2000 gebied, = behoud omvang leefgebied of kwaliteit leefgebied; + uitbreiding omvang leefgebied of verbetering kwaliteit leefgebied, s = slaapplaats, f = foerageergebied. Kwantitatief doel is bij broedvogels het aantal paren.

Aangewezen natuurwaarden		**Instandhoudingsdoel**		
Code	**Naam**	**Omvang leefgebied (M-IJ / IJ)**	**Kwaliteit leefgebied (M-IJ / IJ)**	**Kwantitatief doel (M-IJ / IJ)**
Habitattypen				
H3140	Kranswierwateren	= / nvt	= / nvt	geen / nvt
H3150	Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	nvt / =	nvt / =	nvt / geen
H6430A	Ruigten en zomen (moerasspirea)	nvt / =	nvt / =	nvt / geen
H6430B	Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)	nvt / =	nvt / =	nvt / geen
H7140A	Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	nvt / =	nvt / =	nvt / geen
Habitatsoorten				
H1163	Rivierdonderpad	= / =	= / =	geen / geen
H1318	Meervleermuis	= / =	= / =	geen / geen
H1340	*Noordse woelmuis	nvt / >	nvt / =	nvt / geen
H1903	Groenknolorchis	nvt / =	nvt / =	nvt / geen
Broedvogels				
A017	Aalscholver	= / =	= / =	8000 / 8000
A193	Visdief	= / =	= / =	630 / 3300
A021	Roerdomp	nvt / >	nvt / >	nvt / 7
A034	Lepelaar	nvt / =	nvt / =	nvt / 25
A081	Bruine Kiekendief	nvt / =	nvt / =	nvt / 25
A119	Porseleinhoen	nvt / >	nvt / >	nvt / 18
A137	Bontbekplevier	nvt / >	nvt / >	nvt / 13
A151	Kemphaan	nvt / >	nvt / >	nvt / 20
A292	Snor	nvt / =	nvt / =	nvt / 40
A295	Rietzanger	nvt / =	nvt / =	nvt / 990
Niet-Broedvogels				
A005	Fuut	= / =	= / =	170 / 1300
A017	Aalscholver	= / =	= / =	2600 / 8100
A034	Lepelaar	= / =	= / =	2 / 30
A037	Kleine Zwaan	nvt / =	nvt / =	nvt / 20 f; 1600 s
A039b	Toendrarietgans	nvt / =	nvt / =	nvt / geen
A040	Kleine Rietgans	nvt / =	nvt / =	nvt / 30
A041	Kolgans	nvt / =	nvt / =	nvt / 4400 f; 19000 s
A043	Grauwe Gans	= / =	= / =	510 / 580
A045	Brandgans	= / =	= / =	160 / 1500 f; 26200 max
A048	Bergeend	nvt / =	nvt / =	nvt / 210
A050	Smient	= / =	= / =	15600 / 10300
A051	Krakeend	= / =	= / =	90 / 200
A052	Wintertaling	nvt / =	nvt / =	nvt / 280
A053	Wilde Eend	nvt / =	nvt / =	nvt / 3800
A054	Pijlstaart	nvt / =	nvt / =	nvt / 60
A056	Slobeend	= / =	= / =	20 / 60
A058	Krooneend	= / nvt	= / nvt	geen / nvt
A059	Tafeleend	= / =	= / =	3200 / 310

Aangewezen natuurwaarden		Instandhoudingsdoel		
Code	Naam	Omvang leefgebied (M-IJ / IJ)	Kwaliteit leefgebied (M-IJ / IJ)	Kwantitatief doel (M-IJ / IJ)
A061	Kuifeend	= / =	= / =	18800 / 11300
A062	Toppereend	= / =	= / =	70 / 15800
A067	Brilduiker	= / =	= / =	170 / 310
A068	Nonnetje	= / =	= / =	80 / 180
A070	Grote Zaagbek	= / =	= / =	40 / 1300
A125	Meerkoet	= / =	= / =	4500 / 3600
A132	Kluut	nvt / =	nvt / =	nvt / 20
A140	Goudplevier	nvt / =	nvt / =	nvt / 9700
A151	Kemphaan	nvt / =	nvt / =	nvt / 2100 f; 17300 s
A156	Grutto	nvt / =	nvt / =	nvt / 290 f; 2200 s
A160	Wulp	nvt / =	nvt / =	nvt / 310 f; 3500 s
A177	Dwergmeeuw	= / =	= / =	geen / 50
A190	Reuzenstern	nvt / =	nvt / =	nvt / 40
A197	Zwarte Stern	= / =	= / =	geen / 49700

3.1.2 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). In de omgeving van het plangebied liggen verscheidene gebieden die zijn aangewezen in het kader van de NNN[2] (figuur 3.1). Dergelijke gebieden liggen op een afstand vanaf 3 km van het plangebied. Gezien de relatief grote afstand tot het plangebied, ligt de EHS buiten de invloedssfeer van de beoogde plannen.

3.1.3 Overige gebiedsbescherming

Gebieden kunnen ook via andere regelgeving zijn beschermd ten aanzien van natuurwaarden, bijvoorbeeld volgens het Streekplan Noord-Holland (ganzenfoerageergebied of weidevogelkerngebied).

Ganzenfoerageergebied
Als gevolg van landelijke regels over schadebestrijding bij overwinterende vogels op boerenland, moeten provincies gebieden aanwijzen waar alle ganzensoorten en Smienten met rust worden gelaten. De provincie Noord-Holland heeft hiertoe een aantal ganzenfoerageergebieden aangewezen.

Het plangebied ligt niet in een gebied dat is aangewezen als ganzenfoerageergebied. Door de plannen gaat daarom geen oppervlakte ganzenfoerageergebied verloren. Bovendien liggen aangewezen ganzenfoerageergebieden op een zodanig grote afstand tot het plangebied, dat het plan daar geen verstoring veroorzaakt. Het plan veroorzaakt daarom geen conflict met de regelgeving omtrent ganzenfoerageergebieden.

Weidevogelgebied
De provincie Noord-Holland voert een actief weidevogelbeleid gebaseerd op de aandacht voor weidevogelkerngebieden. Deze kerngebieden gebieden voor weidevogels in Noord-Holland

[2] In de oorspronkelijke wetgeving heet de NNN nog Ecologische Hoofdstructuur

kunnen in kwaliteit ingedeeld worden in A, B en C gebieden (zie figuur 3.2; Schotman *et al.* 2014). Deze analyse is gebaseerd op vogeltellingen, aangevuld met op grond van de omstandigheden en de ligging geschatte dichtheden (Schotman *et al.* 2014, Visbeen *et al.* 2014). De telgegevens zijn vooral afkomstig van de provincie Noord-Holland. Sinds 1988 is een groot deel van Noord-Holland integraal onderzocht op de aanwezigheid van weidevogels. Een groot aantal belangrijke weidevogelgebieden zijn in de periode 1988-2010 vier maal onderzocht, de minder belangrijke gebieden zijn één tot twee maal onderzocht (Schotman *et al*. 2014). A-gebieden zijn deelgebieden die op basis van de aanwezige weidevogelpopulatie en de omgevingsfactoren het meest geschikt zijn om te ontwikkelen tot weidevogelkerngebied. B-gebieden zijn gebieden met potentie, maar herbergen minder weidevogels en/of de uitgangssituatie is er minder gunstig voor de ontwikkeling van een kerngebied. Tenslotte zijn er de C-gebieden met de laagste aantallen weidevogels en de minst gunstige uitgangsituatie voor de ontwikkeling van een kerngebied. Slechts bij hoge uitzondering gaan C-gebieden onderdeel uit maken van de kerngebieden.

Het plangebied valt niet onder één van deze categorieën (Schotman *et al.* 2014, Visbeen *et al.* 2014) en kan dus worden aangemerkt als een onbelangrijk gebied voor weidevogels.

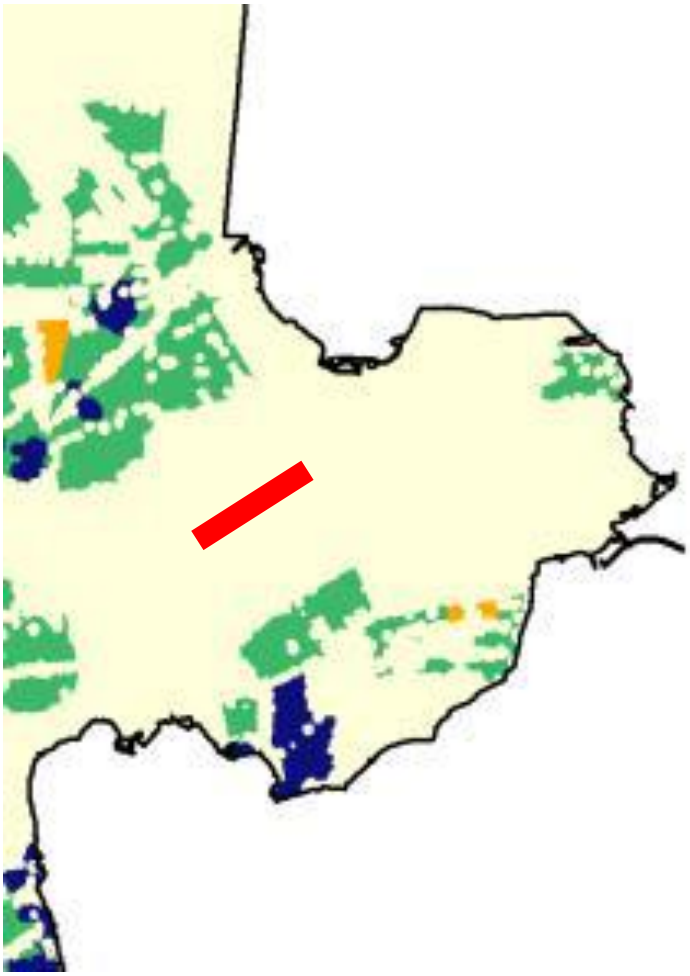

Figuur 3.2 Verdeling van weidevogelgebieden met verschillende kwaliteit over een deelgebied van Noord-Holland. De gebieden zijn kleur gecodeerd naar kwaliteit: A (blauw), B (groen) en C (oranje) gebieden. Het plangebied (Rood) valt buiten al deze begrenzingen (Schotman et al. 2014).

3.2 Beschermde soorten

De bescherming van soorten is vastgelegd in de Flora- en faunawet. De betreffende soorten zijn ingedeeld in drie beschermingscategorieën, namelijk licht (tabel 1), middelzwaar (tabel 2) en zwaar beschermd (tabel 3). Een aantal soorten van tabel 3 is tevens opgenomen in de Habitatrichtlijn bijlage IV. Beschermde en niet-beschermde soorten kunnen zijn opgenomen in de Rode Lijst van Beschermde Soorten in Nederland.

Het beoogde windpark staat gepland in agrarisch gebied. De aanwezigheid van wettelijk beschermde soorten is hier niet uit te sluiten. Hieronder is per soortgroep besproken welke wettelijk beschermde soorten binnen en in de omgeving van het plangebied (kunnen) voorkomen en welke daarvan relevant zijn voor onderhavige beoordeling.

3.2.1 Planten

Het plangebied bestaat uit akker- en graslandpercelen (zie foto's 1 t/m 3). De percelen zijn voedselrijk, soortenarm en worden intensief beheerd. De begroeiing bestaat voornamelijk uit Engels raaigras. In de watergangen groeit fonteinkruid. Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde plantensoorten waargenomen en deze worden ook niet in het plangebied verwacht.

3.2.2 Ongewervelde diersoorten

De wettelijk beschermde ongewervelde diersoorten die in Nederland voorkomen, zoals bepaalde soorten dagvlinders, libellen en waterorganismen, stellen zeer specifieke eisen aan hun leefgebied, die vaak alleen te vinden zijn in natuurgebieden. Gezien het ontbreken van dergelijke ecologische randvoorwaarden in het plangebied en de geraadpleegde verspreidingsgegevens (De Bruyne 2004, Kalkman 2004, Peeters *et al*. 2004, Timmermans *et al.* 2004, Bos *et al.* 2006, EIS *et al.* 2007, Bouwman *et al*. 2008), worden in het plangebied geen wettelijk beschermde ongewervelde diersoorten verwacht.

3.2.3 Vissen

De te verbreden watergangen zijn in principe geschikt als verblijfplaats voor wettelijk beschermde vissensoorten. Daarom is hier op 20 november 2015 een vissenonderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek is uitgevoerd aan de hand van de meest recente versie van de soortenstandaard van de Bittervoorn, zoals opgesteld door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Tijdens de bemonstering heeft de nadruk gelegen op locaties en biotopen waar zich de hoogste trefkans voor beschermde vissensoorten voordoen. Er is gebruik gemaakt van de methode 'elektrisch vissen', en is uitgevoerd vanuit een boot en met draagbare batterij. De determinatie van gevangen vissen vond plaats in het veld. Een gedetailleerd verslag van dit vissenonderzoek is als bijlage bij dit rapport gevoegd (Stoker 2015).

In het plangebied zijn tijdens het vissenonderzoek twee wettelijk beschermde soorten aangetroffen, namelijk de middelzwaar beschermde Kleine modderkruiper en de zwaar beschermde Bittervoorn. Bij het uitvoeren van werkzaamheden in de sloten is voor de Kleine modderkruiper geen ontheffing van de Flora- en faunawet nodig.

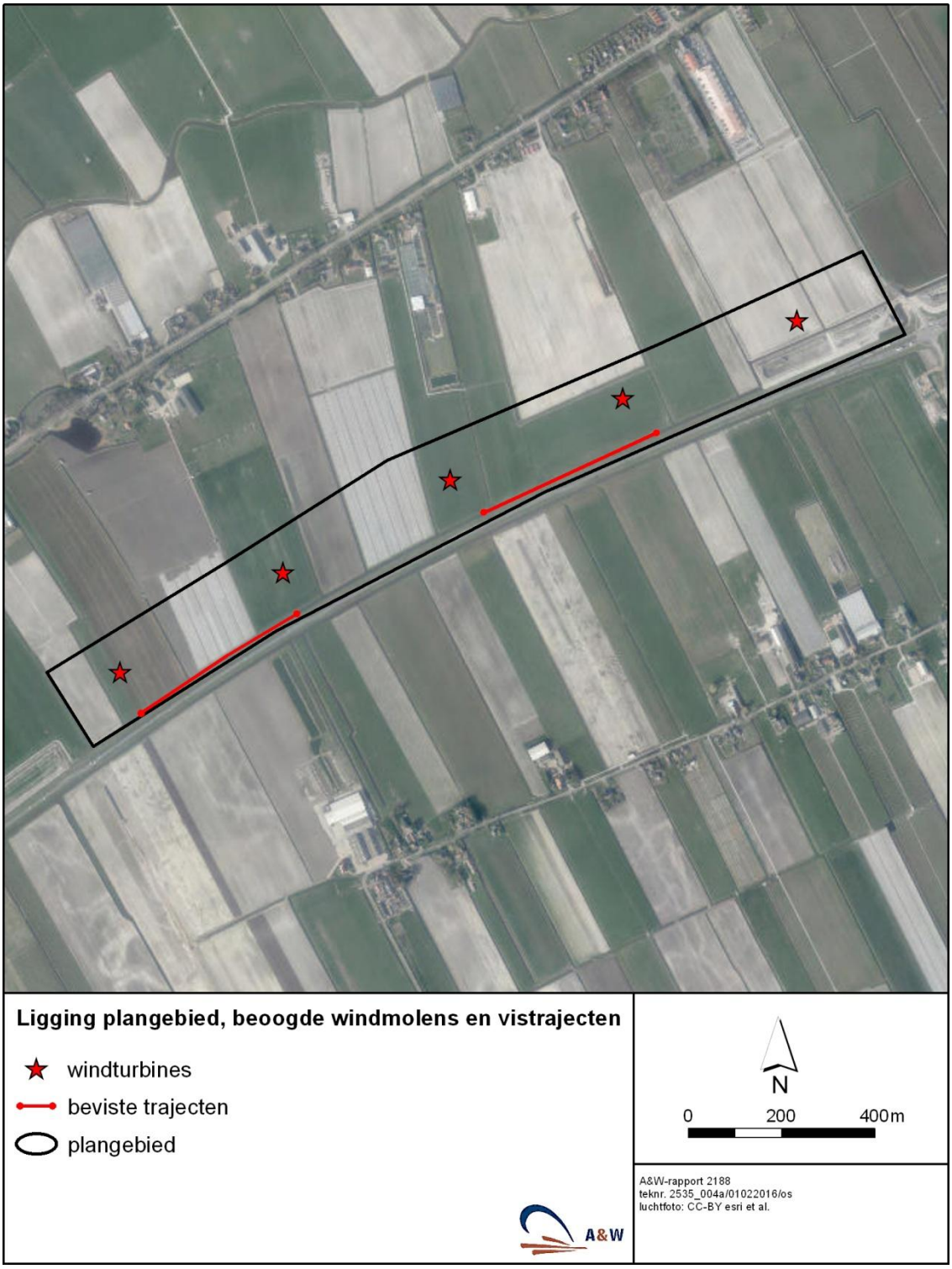

Figuur 3.3. Ligging van de beviste transecten in het plangebied.

Voor de Bittervoorn wordt een ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd. Daarom wordt hieronder verder ingegaan op de verspreiding van deze soort in en rond het plangebied.

Aanwezigheid Bittervoorn in het plangebied (omvang van de populatie)

De transecten die tijdens het onderzoek zijn bemonsterd, zijn aangegeven in figuur 3.3. Hier zijn in totaal 4 exemplaren van de Bittervoorn aangetroffen. Dit betekent dat het open water binnen het plangebied onderdeel uitmaakt van een vaste voortplantings- en verblijfplaats van de Bittervoorn. Het aantal aangetroffen dieren is echter beperkt. Om die reden is het plangebied niet van zeer groot belang voor de functionaliteit van de vaste voortplantings- of verblijfplaatsen van Bittervoorn in de omgeving van Zwaag.

Aanwezigheid van de populatie in de omgeving (netwerk)

De watergangen in het plangebied staan in directe en indirecte verbinding met verscheidene waterlopen buiten het plangebied. Uit de visatlas van Noord-Holland (Herder *et al*. 2012) komt naar voren dat de Bittervoorn in een flink aantal kilometerhokken in en rond het plangebied is aangetroffen (zie figuur 3.4). Hieruit kan worden opgemaakt dat rondom het plangebied er sprake is van een groot netwerk van watergangen waarin meerdere populaties van de Bittervoorn voorkomen. Het plangebied vormt binnen dit netwerk een beperkt onderdeel.

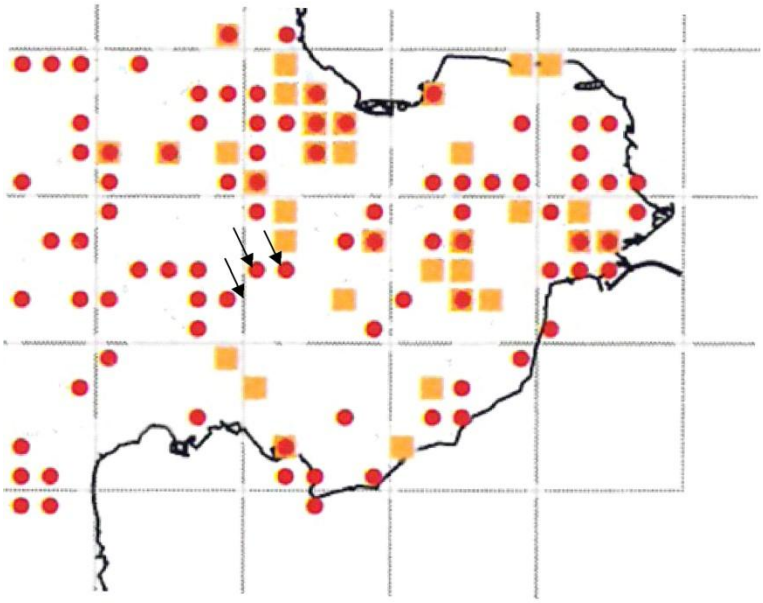

Figuur 3.4. Verspreiding van de Bittervoorn in de omgeving van Zwaag (figuur uit Herder et al. 2012). De kilometerhokken waar de watergangen in liggen zijn aangegeven met een pijl.

Staat van instandhouding van de Bittervoorn

Tijdens de uitvoering van het veldonderzoek zijn er in het plangebied 4 exemplaren van de Bittervoorn aangetroffen. Ook in de waterlopen in de directe omgeving van het plangebied zijn Bittervoorns aangetroffen en ook in de wijde omgeving komt de soort algemeen voor (zie verspreidingskaart in figuur 3.4). De staat van instandhouding van de soort in de directe en wijde omgeving is daarom gunstig.

Omgevingscheck Bittervoorn

De Bittervoorn houdt van schone, niet of zeer langzaam stromende wateren, een zandige bodem en goed ontwikkelde onderwatervegetatie. De Bittervoorn is voor zijn voortplanting afhankelijk de aanwezigheid van grote zoetwatermosselen.

De watergangen in de omgeving van het plangebied zijn tijdens het vissenonderzoek bezocht en geschikt bevonden als leefgebied voor de Bittervoorn. Verder is in de omgeving van het plangebied een omvangrijke populatie Bittervoorns aanwezig (zie figuur 3.4, Herder *et al.* 2012). De watergangen in de omgeving staan in verbinding met het plangebied en kunnen dus dienen als (tijdelijke) alternatieve verblijfplaats voor de watergangen die verruimd gaan worden.

In de omgeving van het plangebied zijn er dus voldoende alternatieve leefgebieden beschikbaar voor de Bittervoorns die binnen het plangebied leven. Deze alternatieve watergangen kunnen op eigen kracht worden bereikt door de Bittervoorns uit het plangebied.

3.2.4 Amfibieën

Uit verspreidingsgegevens van amfibieën blijkt dat in de omgeving van het plangebied licht beschermde soorten voorkomen, zoals Gewone pad, Bruine kikker en Kleine watersalamander (van Delft *et al.* 2014, Herder 2010). Mogelijk maakt het plangebied deel uit van het leefgebied van enkele van de bovengenoemde soorten.

Er komen geen middelzwaar- en zwaar beschermde amfibieënsoorten voor in de omgeving van het plangebied, met uitzondering van de zwaar beschermde Rugstreeppad (van Delft *et al.* 2014). Door de aanwezigheid van vissen zijn de sloten in het plangebied ongeschikt als voortplantingswater voor de Rugstreeppad. Tevens is het plangebied ongeschikt als overwinteringsgebied omdat er geen bosschages aanwezig zijn. De Rugstreeppad wordt om bovenstaande redenen niet in het plangebied verwacht.

3.2.5 Reptielen

Het plangebied voldoet niet aan de habitateisen van reptielen. Bovendien ligt het plangebied niet in het verspreidingsgebied van reptielen. Om deze redenen worden er geen reptielen in het plangebied verwacht.

3.2.6 Vogels

Broedvogels algemeen

Het plangebied is op 11 juni 2015 en 16 januari 2016 bezocht. Tijdens deze gebiedsbezoeken is beoordeeld of het terrein geschikt is voor vogelsoorten die in de regio in potentie kunnen voorkomen. het plangebied bestaat grotendeels uit intensief gebruikt akkerland en agrarisch grasland. Op basis hiervan kan worden vastgesteld een geringe betekenis heeft voor broedvogels en niet-broedvogels. Het plangebied is in principe geschikt als broedgebied voor verschillende soorten vogels, hoewel het geen deel uitmaakt van een belangrijk (weide)vogelgebied (zie paragraaf 3.1.3). Op de agrarische percelen kunnen weidevogels tot broeden komen, zoals Scholekster en Kievit. De watergangen zijn geschikt voor nestplaatsen van Wilde eend en Meerkoet. In de ruime omgeving, in tuinen en bosschages kunnen soorten zoals, Merel, Tjiftjaf en Roodborst tot broeden komen.

Niet broedvogels die in de omgeving van het plangebied tijdens de gebiedsbezoeken zijn waargenomen betreft verscheidene soorten watervogels (Aalscholver, Meerkoet, Wilde eend,

Krakeend, Kuifeend), ganzen en zwanen (Knobbelzwaan, Grauwe gans, Kolgans), meeuwen (Stormmeeuw, Zilvermeeuw, Kokmeeuw), roofvogels (Buizerd, Torenvalk), akker- en weidevogels (Kievit, Goudplevier, Graspieper) en overige soorten (Kauw, Ekster, Kramsvogel, Holenduif, Zwarte kraai, Houtduif, Blauwe reiger, Spreeuw).

Jaarrond beschermde nestplaatsen
Buiten het broedseizoen vallen de meeste nestplaatsen niet onder de bescherming van de Flora- en faunawet, maar een aantal vogelsoorten maakt gedurende het gehele jaar gebruik van de nestplaats of keert jaarlijks terug op dezelfde plaats. Hun nesten en de functionele leefomgeving daarvan worden daarom het gehele jaar beschermd. Vanaf 26 augustus 2009 geldt een aangepaste lijst van soorten met jaarrond beschermde nestplaatsen, die indicatief is en niet uitputtend.

Van de soorten die op deze lijst staan, zijn geen nestplaatsen aanwezig binnen het plangebied. Wel was ten tijde van het veldbezoek (op 11 juni 2015) in de directe omgeving van het plangebied een bezet nest van een Buizerd aanwezig (zie figuur 3.5; foto 4). Deze nestplaats bevindt zich op een afstand van ongeveer 500 meter tot de oostelijk beoogde windmolen.

3.2.7 Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn zwaar beschermd door de Flora- en faunawet en zijn vermeld in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Hierdoor gelden voor deze soorten striktere beoordelingscriteria bij ontheffingsaanvragen dan bij soorten die niet zijn vermeld in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Vanwege deze specifieke aandacht wordt aan vleermuizen een aparte paragraaf besteed, de overige zoogdiersoorten zijn beschreven in § 3.2.8.

In de omgeving van het plangebied komt een aantal vleermuissoorten voor, namelijk Watervleermuis, Meervleermuis, Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis en Laatvlieger (Hoogeboom 2011). Voor vleermuizen zijn drie onderdelen van het leefgebied te onderscheiden die van groot belang zijn voor de functionaliteit van het leefgebied. Deze zijn: verblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes. Hieronder zijn deze drie elementen besproken.

Verblijfplaatsen
In de zomerperiode hebben vleermuizen in Nederland hun verblijfplaatsen voornamelijk in gebouwen en bomen. Tijdens de winter verblijven zij onder andere in gebouwen, bomen, bunkers en kelders. Door het ontbreken van gebouwen en bomen in het plangebied, is de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen uitgesloten.

Foerageergebied
Als foerageergebied is het plangebied door de openheid van marginaal belang, maar er zullen incidenteel algemeen voorkomende vleermuissoorten (Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger) foerageren die geassocieerd zijn met half open cultuurlandschap. Boven de watergangen foerageren mogelijk Watervleermuizen. Mogelijk foerageren Watervleermuizen en Meervleermuizen boven de bredere watergang die ten noorden van de Westfrisiaweg ligt. De Rosse vleermuis zal waarschijnlijk niet in het gebied voorkomen, aangezien deze soort boven natte open gebieden foerageert.

Figuur 3.5. Ligging plangebied en jaarrond beschermde nestplaats van Buizerd in de omgeving.

Vliegroutes
Bij verplaatsingen tussen verblijfplaatsen en foerageergebied maken vleermuizen, om zich te oriënteren, meestal gebruik van vaste vliegroutes langs lijnvormige structuren, zoals lanen, boomsingels, (oevers van) sloten en straatpatronen.

De watergangen in het plangebied zijn geschikte landschapselementen voor (delen van) vliegroutes van bijvoorbeeld Watervleermuis. De watergang die evenwijdig loopt aan de noordkant van de Westfrisiaweg kan mogelijk dienen als vliegroute voor Watervleermuis en/of Meervleermuis. In de omgeving van het plangebied liggen meerdere geschikte waterlichamen die kunnen dienen als vliegroute voor Meervleermuis, zoals de Gouw of de Kromme Leek. Voor andere vleermuissoorten ontbreken in het plangebied geschikte structuren die kunnen dienen als vliegroute.

Migratieroutes
Naast vliegroutes tussen verblijfplaatsen en foerageergebied, zijn er ook routes die vleermuizen afleggen tussen hun zomerverblijfplaats en hun winterverblijfplaats (en vice versa). Dit zijn zogenaamde migratieroutes die gevolgd worden in het voor- en najaar (RVO 2014). Van de Ruige dwergvleermuis is bekend dat een deel van de populatie lange afstanden aflegt om onder andere in Nederland te paren en te overwinteren. In maart en april vertrekken de meeste wijfjes vanuit Nederland naar Oost-Europa. Eind juli en september komen de wijfjes en de opgegroeide jongen weer terug naar West-Europa. In Nederland is de Afsluitdijk en de kust langs de Noordzee naar het zuiden een veel gebruikte route. De migratie vindt plaats over een breed front langs de kust, langs de oeverzone van het IJsselmeer, door de merengebieden in Friesland en Overijssel en ook langs kanalen in noordoost Nederland.

De locatie van de beoogde turbines ligt midden in agrarisch gebied en niet aan de kust of langs de oever van het IJsselmeer. Hoge aantallen vleermuisslachtoffers door de windturbines zijn daarom niet te verwachten. Er zijn daarom geen negatieve effecten op de migratieroutes van Ruige dwergvleermuizen.

3.2.8 Overige zoogdieren

Binnen en nabij het plangebied kunnen zoogdiersoorten voorkomen die licht, middelzwaar of zwaar beschermd zijn volgens de Flora- en faunawet. Hieronder staat de ecologische beoordeling van het werkzaamheden per beschermingscategorie (exclusief vleermuizen).

Licht beschermde zoogdiersoorten
In de omgeving van het plangebied komen verscheidene licht beschermde zoogdiersoorten voor, zoals Haas, Konijn, Egel, Mol en verschillende (spits)muizensoorten (Hoogeboom 2011). Tijdens het veldbezoek waren Hazen aanwezig in het plangebied. Mogelijk maakt het plangebied deel uit van het leefgebied van enkele van de bovengenoemde soorten.

Middelzwaar- en zwaar beschermde zoogdiersoorten
Er komen geen middelzwaar- of zwaar beschermde zoogdiersoorten (exclusief vleermuizen) voor in de omgeving van het plangebied (Hoogeboom 2011). Gezien de omstandigheden in het plangebied worden deze hier ook niet verwacht.

3.3 Relevante natuurwaarden

Tabel 3.2 - Overzicht van wettelijk beschermde natuurwaarden ten tijde van het evenement in en rond het plangebied. Van de natuurwaarden wordt aangegeven of zij aanwezig zijn in de (ruime) omgeving en/of in het plangebied, de status volgens de Rode Lijst, de relevante wet- en regelgeving en of de betreffende natuurwaarde relevant is voor onderhavige beoordeling. Aanwezigheid: + = aanwezig, - = afwezig, (+) = mogelijk aanwezig, maar niet vastgesteld, w = waarschijnlijk aanwezig, (f) = mogelijk foeragerend, m = migratieroute. Categorieën van de Rode Lijst: gevoelig (GE), kwetsbaar (KW), bedreigd (BE) en ernstig bedreigd (EB), +/- = afhankelijk van de soort. Beschermingsregime: Nb-wet = Natuurbeschermingswet 1998, Ffw = Flora- en faunawet, waarbij 1 = licht beschermd, 2 = middelzwaar beschermd en 3 = zwaar beschermd.

Natuurwaarde	Afstand tot plangebied			Beschermings-regime	Relevant voor onderhavige beoordeling
Beschermde gebieden					
Natura 2000-gebieden (§3.1.1)	5 km			Nb-wet	Ja
(P)EHS	3 km			Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte	Nee
Overige beschermde gebieden	v.a. 2 km			-	Nee
	Aanwezig in omgeving	**Aanwezig in plangebied**	**Rode Lijst-status**		
Beschermde soorten					
Planten	(+)	-	+/-	Ffw 1-3	Nee
Overige ongewervelde diersoorten	(+)	-	+/-	Ffw 1-3	Nee
Kleine modderkruiper	+	+		Ffw 2	Ja
Bittervoorn	+	+		Ffw 3	Ja
Overige vissoorten	-	-	+/-	Ffw 2-3	Nee
Licht beschermde amfibieënsoorten	+	+	-	Ffw 1	Ja
Rugstreeppad	+	-	-	Ffw 3	Nee
Reptielen	-	-	+/-	Ffw 2-3	Nee
Broedvogels	+	+	+/-	Ffw	Ja
Jaarrond beschermde nestplaatsen	+	-		Ffw	Nee
Foerageergebied rondom jaarrond beschermde nestplaatsen	+	+		Ffw	Ja
Vleermuizen	+	(f/v)	+/-	Ffw 3	Ja
Licht beschermde zoogdiersoorten	+	(+)	+/-	Ffw 1	Ja
Overige beschermde zoogdiersoorten	+	-	+/-	Ffw 2-3	Nee

4 Effecten van windturbines algemeen

Behalve effecten die samenhangen met de werkzaamheden tijdens de aanlegfase, hebben windturbines ook invloed op dieren die binnen het bereik van de draaiende wieken kunnen komen, namelijk vogels en vleermuizen. De achteruitgang van de kwaliteit van het leefgebied door windturbines heeft vooral betrekking op de fysieke barrière die een windturbine voor de betreffende soorten vormt en de daarmee gepaard gaande aanvaringsrisico's (paragraaf 4.1) en verstoringsaspecten (paragraaf 4.2). Andere fysieke aspecten (zoals van aanlegwerkzaamheden en eventuele peilverlaging en/of grondwateronttrekking) zijn meestal voor vogels en vleermuizen van minder belang. Er wordt hier geen aandacht besteed aan vliegende insecten, omdat deze dieren doorgaans lager vliegen dan de rotorbladen.

Effecten op vogels en vleermuizen dienen te worden beoordeeld volgens de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur. Het gaat hier om de vogelsoorten die zijn aangewezen voor de nabijgelegen Natura 2000-gebieden en de vogel- en vleermuissoorten die alle zijn beschermd volgens de Flora- en faunawet. Deze beoordeling is opgenomen in hoofdstuk 5 van dit rapport en heeft betrekking op zowel negatieve effecten die optreden tijdens de bouwfase als daarna. Hieronder is een overzicht gegeven van de beschikbare kennis ten aanzien van effecten van in werking zijnde windturbines op vogels en vleermuizen.

4.1 Aanvaringsrisico

Vogels
Het aanvaringsrisico voor vogels overdag is gering. De kans op aanvaringen tussen vogels en windturbines is het hoogst tijdens de voorjaars- en najaarstrek, in de nacht, de avond- of ochtendschemering, en/of onder slechte zichtomstandigheden (o.a. Winkelman 1992a,b,c, Spaans *et al.* 1998a,b, Handke *et al.* 1999, van der Winden *et al.* 1999, Dirksen 2000, Langston & Pullan 2002, Schekkerman *et al.* 2003, Winkelman *et al.* 2008, Everaert 2008).

De kans op aanvaringen voor broedvogels in de omgeving van een windturbine is klein (o.a. Winkelman 1992a,b,c, Spaans *et al.* 1998a,b, Everaert *et al.* 2002, Witte & van Lieshout 2003, Loonen & Wanink 2004, Winkelman *et al.* 2008, Everaert 2008). De broedvogels in de omgeving van de locatie zijn overwegend dagactief. Het aantal vliegbewegingen is 's nachts in de omgeving van de zoeklocaties beperkt en levert hiermee een laag aanvaringsrisico. Eventueel aanwezige uilen die 's nachts in de omgeving van de beoogde windturbines jagen, blijven laag bij de grond en hebben daardoor een laag aanvaringsrisico. Veel lokale vliegbewegingen van broedvogels vinden onder de 20 m plaats (o.a. Winkelman 1992b, Spaans *et al.* 1998a, Everaert et al. 2002). Dit geldt in ieder geval voor de in de omgeving voorkomende zangvogels, die in het algemeen laag bij de grond blijven. Het aanvaringsrisico voor deze zangvogels is daarom minimaal. Van de Scholekster is bekend dat tijdens territoriale groepsvluchten botsingen met windturbines plaatsvinden (o.a. Winkelman 1992c, Spaans *et al.* 1998a, Everaert *et al.* 2002). Voor weidevogels, zoals Scholekster en Veldleeuwerik, en roofvogels als Buizerd geldt een klein, maar reëel aanvaringsrisico.

De kans op aanvaringen tussen winter- en trekvogels en windturbines is het hoogst tijdens de nacht, in de avond- of ochtendschemering en onder slechte zichtomstandigheden. In Nederland is in het binnenland sprake van ongestuwde trek, dat wil zeggen dat vogels over een breed front over ons land heen bewegen. Toch volgen veel soorten daarbij lijnvormige landschapselementen die ruwweg noord-zuid zijn georiënteerd.

De grootste problemen met windturbines doen zich voor op plaatsen waar veel vogels in het donker en op geringe hoogte passeren. Hierbij kunnen we aannemen dat de risico's bij de voor- en najaarstrek (meestal op grote hoogte en over een breed front) kleiner zijn dan bij lokale vliegbewegingen (meestal op lagere hoogten, namelijk lager dan 150 m). Voorbeelden van dergelijke lokale verplaatsingen zijn de voedselvluchten van in kolonies broedende vogels en verplaatsingen van eenden, zwanen, en ganzen tussen rust- en voedselgebieden. Veel van deze vliegbewegingen gebeuren in de schemering en dit wordt ook wel 'slaaptrek' genoemd. Vogels die in groepen vliegen en dagelijkse pendelvluchten maken tussen foerageerplaatsen en slaapplaatsen zoals ganzen, eenden en veel steltlopers hebben een relatief laag aanvaringsrisico (Winkelman *et al.* 2008). Deze soorten hebben een sterk lerend vermogen en jonge- en onervaren- vogels sluiten zich vaak aan bij oudere -meer ervaren- soortgenoten.

Vleermuizen
Bij vleermuizen zijn vergelijkbare effecten aanwezig als bij vogels. Door de hoge snelheden van vooral de uiteinden van de wieken bestaat de kans dat deze niet tijdig worden waargenomen of herkend om te kunnen ontwijken. Bovendien zetten vleermuizen hun echolocatie uit of op een lage frequentie tijdens de trek. Aanvaringen zijn vooral te verwachten bij soorten die in open gebied foerageren en geregeld op hoogte vliegen, zoals Ruige dwergvleermuis en Rosse vleermuis. Deze soorten kunnen geregeld hoger vliegen dan 30 m. Hierdoor is de kans op een botsing met een rotor reëel

4.2 Verstoring algemeen

Vogels
Bij het gebruik van windturbines kunnen in de omgeving broedende en overwinterende vogels worden verstoord. Er is veel onderzoek verricht naar de mogelijke verstorende invloed van windturbines op vogels. Algemeen kan worden gesteld dat het aantal (al dan niet broedende) vogels afneemt naarmate de afstand tot de turbine kleiner wordt (Witte & van Lieshout 2003). Langzaam draaiende turbines zijn mogelijk minder verstorend dan snel draaiende, omdat ze rustiger lijken. Het is onduidelijk of de hoogte van de windturbine van belang is. De gevonden verstoringsafstanden van kleine en middelgrote turbines zijn in een studie van Clausager & Nøhr (1996) geringer dan die van grote turbines. In later onderzoek zijn bij grote en kleine turbines echter vergelijkbare verstoringsafstanden gevonden (Kruckenberg & Jaene 1999, Bergen 2001a,b).

Broedvogels
In een vergelijkend onderzoek is veel variatie in het aantal locaties en in de opzet van de onderzoeken waargenomen (Witte & van Lieshout 2003). In deze onderzoeken zijn weinig duidelijke aanwijzingen gevonden dat geplaatste windturbines verstoring veroorzaken onder broedvogels, hoewel dit per soort en soortgroep kan verschillen. Soms broeden vogels tot op enkele meters van een turbine. In andere gevallen houden ze enkele honderden meters afstand. Winkelman (1992d) vond geen effecten van verstoring op Scholekster, Kievit, Grutto en Tureluur. Ook in andere langer lopende onderzoeken in Engeland is geen verschil gemeten in de dichtheid van broedvogels, waaronder Graspieper en Veldleeuwerik, na plaatsing van een windturbine. Onderzoekers veronderstellen dat gewenning en plaatstrouw aan het broedgebied hierbij een rol spelen (Everaert *et al.* 2002). Spaans *et al.* (1998a) wijzen op het feit dat de meeste verrichte studies slechts één tot twee jaar na plaatsing van de turbines plaatsvonden en dat de effecten van verstoring mogelijk pas zichtbaar worden als de aanwezige broedvogels op den duur worden vervangen door een nieuwe generatie. In ander

onderzoek wordt gesteld dat een aantal soorten, zoals de Kievit, zeker binnen een straal van 100 m rond de windturbine een duidelijke verstoring ondervindt (Handke *et al.* 1999).

Foeragerende en rustende vogels
In verschillende studies is aangetoond dat windturbines verstoring kunnen veroorzaken onder rustende en foeragerende vogels, zowel op het water als op het land. Ook hier bestaan echter grote verschillen tussen soorten en soortengroepen ten aanzien van de afstand en de mate waarin verstoring optreedt. In open agrarisch gebied ondervinden vooral eenden, steltlopers en meeuwen een duidelijk verstorend effect, dit in tegenstelling tot kraaiachtigen en Spreeuwen (Everaert *et al.* 2002). Afhankelijk van de soort ligt de verstoringafstand van windturbines op vogels bij onderzoek in Nederland, Duitsland en Denemarken tussen 50 en 600 m.

5 Effectbepaling en beoordeling

Op basis van het overzicht van de beschermde natuurwaarden (hoofdstuk 3), worden in dit hoofdstuk de wettelijk beschermde gebieden en soorten besproken die mogelijk negatieve effecten ondervinden. Wettelijk beschermde natuurwaarden die in dit hoofdstuk niet worden genoemd, komen hoogstwaarschijnlijk niet voor in het plangebied en/of ondervinden geen negatieve effecten van de beoogde ingreep.

Bij de herinrichting van het plangebied wordt in een deel van agrarische graslandpercelen windturbines geplaatst. De werkzaamheden voor de herinrichting kunnen leiden tot een (tijdelijk) verlies van kwaliteit van het beschikbare biotoop voor soorten met een beschermde status. Factoren die daarbij onder andere een rol kunnen spelen, zijn:

- Aantasting of verlies van leefgebied
- Verstoring tijdens de aanleg
- Verstoring door gebruik

5.1 Beschermde gebieden

5.1.1 Natuurbeschermingswet: Voortoets

Zoals in hoofdstuk 4 stond beschreven is de eerste stap in het toetsen van plannen aan de Natuurbeschermingswet, de zogenaamde Voortoets.

Binnen de omliggende Natura 2000-gebieden ('IJsselmeer' en 'Markermeer & IJmeer') komen de volgende aangewezen natuurwaarden voor: Habitattypen (vegetatietypen), broedvogelsoorten, niet-broedende vogelsoorten en de Habitatsoorten: Rivierdonderpad, Meervleermuis, Noordse Woelmuis en Groenknolorchis (tabel 3.1). De aangewezen Habitattypen en de populaties van de meeste aangewezen soorten komen alleen binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied voor en/of hebben geen ecologische relatie met het plangebied. De niet-broedende vogelsoorten en de Meervleermuis gebruiken ook de omgeving daarvan (zie hieronder).

Door de relatief grote tussenliggende afstand tussen het plangebied en de Natura 2000-gebieden is het niet mogelijk dat het beoogde plan invloed heeft op de aangewezen Habitattypen en soorten binnen de begrenzing van de Natura 2000-gebieden. De bouw en het gebruik van de beoogde windturbines zullen om die reden niet leiden tot negatieve effecten op deze aangewezen waarden. Dat betekent dat de beoogde inrichting geen conflict met de Natuurbeschermingswet veroorzaakt ten aanzien van de aangewezen Habitattypen, Habitatsoorten en broedvogelsoorten binnen de Natura 2000-gebieden. Aangewezen soorten die ook buiten de omliggende Natura 2000-gebieden kunnen voorkomen, zijn hieronder beschreven

Niet broedvogels
Het gebied heeft geen belangrijke functie voor een groot aantal niet-broedvogels, die aan water zijn gebonden gedurende de winter of wat betreft foerageergebied gebonden zijn aan biotopen die in of in de directe omgeving van het plangebied niet aanwezig zijn, zoals plas-drasgebieden. Enkele soorten kunnen een binding met het gebied hebben in die zin dat ze het gebied gebruiken als foerageergebied of rustgebied.

Het plangebied bestaat uit akker en bouwland. In dit deel van Noord-Holland worden akkerlanden en graslanden gebruikt door ganzen (Hornman & van Winden 2013) en Kleine zwanen (www.sovon.nl). De dichtheid aan ganzen in het plangebied is laag, de dichtheid voor zes ganzensoorten gezamenlijk is 0-25 gansdagen per hectare (Hornman & van Winden 2013).

Brandgans, Rotgans, Toendrarietgans en Kleine Rietgans worden in en rondom het plangebied niet of nauwelijks waargenomen. Grauwe gans en Kolgans komen wel voor rond het plangebied, maar in zeer lage dichtheden (Hornman & van Winden 2013). Dit gegeven wordt ook bevestigd tijdens het gebiedsbezoek dat op 15 januari 2016 aan het gebied gebracht. Toen werden geringe aantallen Grauwe gans en Kolganzen ten noorden van het plangebied waargenomen. Het gebied is marginaal in gebruik als foerageergebied voor Kolgans en Grauwe gans. Gezien de lage aantallen van deze soorten die geteld worden rond het plangebied en het gegeven dat bij Grauwe gans en Kolgans er geen of weinig aanvaringslachtoffers worden verwacht (zie paragraaf 5.3.2) is een significant effect op de instandhoudingsdoelen voor het Markermeer & IJmeer en het IJsselmeer van beide soorten uitgesloten.

De Kleine zwaan is vastgesteld in de omgeving, maar het betreft hier incidenteel voorkomen (www.sovon.nl). Ook tijdens het gebiedsbezoek op 15 januari 2015 werd de soort niet waargenomen. De soort wordt in grotere aantallen aangetroffen ten noorden van het plangebied, richting IJsselmeerkust en Wieringermeer en is daar voor de slaaptrek met een hoge mate van waarschijnlijkheid uitsluitend op het IJsselmeer gericht. Daardoor is een significant effect van de beoogde windturbines op de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden Markermeer & IJmeer en IJsselmeer voor Kleine Zwaan eveneens uitgesloten.

Ganzen en Kleine zwanen kunnen pendelen tussen foerageergebieden en slaapplaatsen op open water. Er zijn voor het plangebied geen gegevens voorhanden over pendelvluchten die daar langs plaatsvinden. Het plangebied ligt niet op een locatie waar dit soort pendelvluchten frequent zullen zijn. Het plangebied ligt ca. 5 km van de kusten van IJsselmeer en Markermeer & IJmeer verwijderd. Het is niet aannemelijk dat Ganzen of Kleine zwanen die dichterbij de kustlijn in grotere dichtheid foerageren ten noorden van het plangebied in het Markermeer zullen slapen, een slaaplocatie op het nabijgelegen IJsselmeer ligt hier meer voor de hand. Andersom zullen ganzen die ten zuiden van het plangebied foerageren naar alle waarschijnlijkheid niet via het plangebied noordwaarts pendelen. Deze verwachting is ook bevestigd tijdens het gebiedsbezoek op 15 januari 2016. Ook toen zijn gedurende de vroege ochtend en in de avondperiode geen pendelvluchten van ganzen en zwanen in het gebied waargenomen.

Samengevat zijn er geen negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van niet-broedvogels te verwachten. Er is daarom geen conflict met de Natuurbeschermingswet ten aanzien van niet-broedvogels.

Meervleermuis
De Meervleermuis foerageert binnen de Natura 2000-gebieden. Het gaat hier dan zowel om het vogelrichtlijngebied als het habitatrichtlijngebied waarvoor de soort is aangewezen. De Meervleermuis heeft zijn verblijfplaatsen buiten de Natura 2000-gebieden in bebouwing. Binnen het plangebied staan geen gebouwen, waardoor er geen verblijfplaatsen van Meervleermuis in het plangebied aanwezig zijn. Wel kan het plangebied deel uitmaken van het foerageergebied van Meervleermuis, en kunnen vliegroutes van deze soort aanwezig zijn.

De watergang langs de Westfrisiaweg is vrij breed en onverlicht. Deze watergang loopt parallel aan de Westfrisiaweg (zuidwest - noordoost georiënteerd) en daarmee ook parallel aan de

lijnopstelling van de turbines. Deze watergang kan mogelijk deel uitmaken van vliegroutes (en foerageergebied) van Meervleermuizen die vanuit de bebouwde kom van Zwaag of Hoorn richting het IJsselmeer of het Markermeer vliegen. Tevens liggen ten noorden van het plangebied andere geschikte waterlichamen, zoals de Gouw en de Kromme Leek. Deze watergangen zijn ook zuidwest - noordoost georiënteerd.

Gezien de oriëntatie van de bovengenoemde watergangen, kunnen vliegroutes van Meervleermuis aanwezig zijn die evenwijdig lopen aan de opstelling van de turbines. Hierdoor is de kans op aanvaringen van Meervleermuizen met de turbines zeer klein. Bovendien foerageren en vliegen Meervleermuizen direct boven het wateroppervlakte en zullen daardoor niet in botsing komen met de wieken van de molens.

Meervleermuizen zijn gevoelig voor lichtverstoring (zie uitleg paragraaf 5.2.5). Er worden echter geen lampen direct langs de watergangen geplaatst. Ook worden de windturbines niet verlicht. Van negatieve effecten als gevolg van lichtverstoring is daarom geen sprake.

Samenvattende conclusies voortoets
Er zijn geen negatieve effecten te verwachten op de instandhoudingsdoelstellingen en de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden Markermeer & IJmeer en IJsselmeer. Er is daarom geen conflict met de Natuurbeschermingswet.

5.2 Beschermde soorten

5.2.1 Licht beschermde amfibieën- en zoogdiersoorten

Zoals in hoofdstuk 3 staat beschreven, maakt het plangebied mogelijk deel uit van enkele licht beschermde amfibieën- en zoogdiersoorten. Voor licht beschermde soorten geldt een vrijstelling van enkele verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet bij projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling. De realisatie van de windturbines veroorzaakt daarom geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van licht beschermde soorten uit de genoemde soortgroepen.

5.2.2 Vissen

Kleine modderkruiper
In de te verbreden watergangen is de middelzwaar beschermde Kleine modderkruiper aangetroffen. De werkzaamheden aan de watergangen dienen te worden uitgevoerd volgens een relevante en door het ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode. In dat geval is ten aanzien van deze soort geen ontheffing nodig.

Bittervoorn
In de te verbreden watergangen is de zwaar beschermde Bittervoorn aangetroffen. Daarom wordt voor deze soort een ontheffing aangevraagd in het kader van de Flora- en faunawet. Hieronder worden verscheidene paragrafen uitgewerkt die kunnen dienen als bouwsteen voor het opstellen van de ontheffingsaanvraag.

Effecten werkzaamheden: kwaliteit van het leefgebied
Bittervoorn is een soort die in veel wateren in dit deel van Noord-Holland kan worden aangetroffen (zie figuur 3.4). De watergangen die verbreed gaan worden, vormen daarvan een zeer beperkt deel. De beoogde werkzaamheden zullen een tijdelijke beperkte verstoring en

aantasting veroorzaken van het leefgebied van Bittervoorn. Nadat de verbreding van de watergangen heeft plaatsgevonden, zal het leefgebied van de Bittervoorn zich binnen korte tijd herstellen en weer geschikt worden voor de soort.

Om bovenstaande redenen kan worden geconcludeerd dat de kwaliteit van het leefgebied van de Bittervoorn alleen op de korte termijn op beperkte schaal zal worden verstoord. Op lange termijn zijn er geen effecten op de kwaliteit van het leefgebied te verwachten.

Effecten werkzaamheden: kwantiteit van het leefgebied
De watergangen worden 2 meter verbreed. Nadat de verbreding heeft plaatsgevonden, zal het leefgebied van de Bittervoorn zich binnen korte termijn herstellen, waardoor de watergangen weer geschikt worden als leefgebied voor de soort. Het areaal aan geschikt leefgebied zal daarom toenemen. De kwantitatieve effecten worden daarom positief beoordeeld.

Effecten werkzaamheden: gunstige staat van instandhouding
Bittervoorn is een soort die in dit deel van Noord-Holland in veel wateren kan worden aangetroffen (zie figuur 3.4 en Stoker 2015). De te verbreden watergangen die in de ontheffing centraal staan, vormen daarvan een (zeer) beperkt deel. De beoogde werkzaamheden zullen alleen in het plangebied een tijdelijke verstoring en aantasting veroorzaken van het leefgebied van Bittervoorn. Nadat de werkzaamheden zijn voltooid, zullen de watergangen zich in korte tijd herstellen en weer geschikt worden als leefgebied voor Bittervoorn. Verder is het voornemen om tijdens de werkzaamheden te werken richting het open water. Hierdoor kunnen de vissen voor de werkzaamheden uit wegvluchten. Om deze redenen kan worden geconcludeerd dat als gevolg van korte- en langetermijneffecten de gunstige staat van instandhouding van de Bittervoorn met zekerheid niet in gevaar komt.

Monitoren van de effecten
De werkzaamheden worden ecologisch begeleid door een ecologisch adviesbureau dat aangesloten is bij het Netwerk Groene Bureaus. De te nemen mitigerende en compenserende maatregelen worden geborgd in het bestek en uitgewerkt in een Ecologisch werkprotocol dat door het adviesbureau zal worden opgesteld. Het bestek en het Ecologisch werkprotocol is leidend bij de uitvoering van de werkzaamheden. Dit ecologisch werkprotocol is ook tijdens de uitvoering van de werkzaamheden aanwezig en zal ter plaatse worden toegelicht door een ter zake kundig medewerker van het adviesbureau.

Maatregelen om onvermijdelijke schade te voorkomen of beperken (mitigatie)
Om te voorkomen dat Bittervoorns worden verwond of gedood, is het de bedoeling om een aantal mitigerende maatregelen te nemen. Hiermee wordt voorkomen dat de lokale populatie Bittervoorns wordt aangetast. Het gaat om het volgende:

- De werkzaamheden aan de oevers van de watergangen worden richting het open water uitgevoerd. Hierdoor kunnen de vissen voor de werkzaamheden uitvluchten. Nadat de watergangen zich weer hebben hersteld, kunnen de Bittervoorns weer vanuit het open water de verbrede watergangen koloniseren.
- Het verbreden van de watergangen wordt zodanig uitgevoerd dat er zo min mogelijk sprake is van aantasting van de bestaande waterbodem. Hiermee wordt voorkomen dat eendenmossels verloren gaan.
- De werkzaamheden worden buiten het voortplantingsseizoen van Bittervoorn uitgevoerd. Dit betekent dat de werkzaamheden plaatsvinden in de maanden september t/m maart.
- Bovenstaande werkzaamheden vinden plaats onder leiding van een deskundige op het gebied van Bittervoorn.

- Er wordt een Ecologisch werkprotocol opgesteld waarin alle ten behoeve van de Bittervoorn te nemen maatregelen worden vastgelegd. Dit werkprotocol zal op de locatie aanwezig zijn en onder alle betrokken partijen bekend zijn.

Maatregelen om onvermijdelijke schade te herstellen (compensatie)
Omdat de watergangen na het uitvoeren van de verbreding zich weer zullen herstellen als leefgebied van de Bittervoorn, zijn er geen compenserende maatregelen nodig

Zorgvuldig handelen
Het plangebied en de omgeving daarvan is ecologisch onderzocht en de aanwezigheid van beschermde natuurwaarden is vastgelegd. In bovenstaande paragrafen is beschreven op welke wijze negatieve effecten op Bittervoorn zo goed mogelijk worden voorkomen. Het gaat daarbij om mitigerende maatregelen, zoals het werken buiten het voortplantingsseizoen en het verplaatsen van vissen. Deze maatregelen worden opgenomen in het bestek van het herinrichtingsplan en een Ecologisch werkprotocol. Verder staan de activiteiten onder ecologische begeleiding van een ter zake kundige op het gebied van ecologie van Bittervoorn.

5.2.3 Vogels

Verstoring (art. 10 Ff-wet), vernietiging nesten (art. 11 en 12 Ffwet)
Bij werkzaamheden moet volgens de Flora- en faunawet rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is, dat verstoord kan worden. Verstoring van broedgevallen is niet toegestaan vanuit de Flora- en faunawet en hiervoor wordt in principe ook geen ontheffing verleend.

Er zijn verschillende mogelijkheden om conflicten met de Flora- en faunawet ten aanzien van broedende vogels te voorkomen. Werkzaamheden (bijvoorbeeld het bouwrijp maken van het terrein) buiten het broedseizoen uitvoeren, is de meest zekere optie. Een alternatief is om werkzaamheden voor aanvang van het broedseizoen te beginnen, zodat broedpogingen in het werkgebied achterwege blijven door de verstoring tijdens de werkzaamheden. Mochten er toch vogels tot broeden komen en door de werkzaamheden worden verstoord, dan is er een conflict met de Flora- en faunawet en moeten de werkzaamheden gestaakt worden tot na de broedperiode. Dit kan worden voorkomen door geen geschikte plaatsen voor nesten te laten ontstaan tijdens de werkzaamheden, door bijvoorbeeld zandhopen of snoeihout niet dagenlang te laten liggen.

Op grond van het bovenstaande kan worden geconcludeerd, dat bij ingrepen verstoring van broedende vogels en hun nesten dient te worden voorkomen, zodat daardoor een conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van broedvogels wordt vermeden.

Sterfte (art. 9 Ff-wet)
Algemeen
Uit de analyse van paragraaf 4.1 komt naar voren dat het aantal vogelslachtoffers door aanvaring afhankelijk is van onder andere het aantal soorten in het gebied en de intensiteit van het aantal vliegbewegingen in de omgeving van het windpark. Het plangebied en de directe omgeving van het plangebied heeft geen grote betekenis als broedgebied voor grote aantallen vogelsoorten (paragraaf 3.2.6). Buiten het broedseizoen kunnen wel grote groepen Kieviten en Goudplevieren in het plangebied voorkomen, en lagere aantallen Spreeuwen en Kokmeeuwen. Er zijn in of nabij het plangebied geen belangrijke vliegroutes aanwezig (paragraaf 5.1.1).

In een besluit van 24 augustus 2015 heeft de Staatssecretaris van Economische zaken vrijstelling verleend van ontheffing beschermde diersoorten voor windparken en hoogspanningsverbindingen. Voorwaarde is wel dat er geen sprake is van opzet dan wel voorwaardelijke opzet. Bij de exploitatie van turbines is er geen sprake van opzet. Immers, de turbines worden geplaatst voor de opwekking van energie en niet om vogels te doden. Wel is er sprake van voorwaardelijke opzet. Hierbij wordt bij de realisatie van de turbines de kans aanvaard dat er dieren worden gedood. Het doden van vogels door voorwaardelijke opzet kan daarom door het bevoegd gezag worden beschouwd als een overtreding van de verbodsbepaling zoals genoemd in artikel 9 van de Flora- en faunawet. Daarom wordt voor de vogelsoorten waarvan verwacht wordt dat die slachtoffer kunnen worden van een aanvaring met de turbines van het windpark Westfrisia een ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd.

In onderstaande paragrafen worden de bouwstenen aangeleverd voor de ontheffingsaanvraag. Hierbij zal in eerste instantie worden nagegaan welke vogelsoorten in potentie in aanvaring kunnen komen met de turbines in het plangebied. Vervolgens zal worden nagegaan of de verwachte effecten zullen leiden tot een aantasting van de gunstige staat van instandhouding van de betreffende vogelsoorten.

Selectie van vogelsoorten

Om na te gaan welke vogelsoorten in het plangebied in potentie in aanvaring kunnen komen met de turbines is een lijst opgesteld van de vogelsoorten die in het plangebied voorkomen of waarvoor het plangebied in potentie geschikt is. Deze lijst is samengesteld op basis van de soorten die zijn waargenomen tijdens de veldbezoeken, aangevuld met informatie uit verspreidingskaarten en de literatuur. Deze lijst is opgenomen in bijlage 2 van dit rapport.

Berekening natuurlijke mortaliteit

Voor iedere vogelsoort is de landelijke populatiegrootte vastgesteld op basis van data van SOVON vogelonderzoek Nederland (www.sovon.nl). Hierbij is onderscheid gemaakt tussen de broedpopulatie en de aantallen die tijdens de migratieperioden en/of in het winterseizoen aanwezig zijn. Bij de berekening van de broedpopulatie is het aantal broedparen met twee vermenigvuldigd en is geen rekening gehouden met subadulten of niet-broedende vogels in de populatie. Ook is uitgegaan van de Nederlandse populatie en niet (in het geval van migrerende soorten) van de flyway-populatie. Deze aanpak geeft dus een conservatieve en worst-case benadering. Vervolgens is voor iedere soort de natuurlijke sterfte bepaald aan de hand van data van de British Trust for Ornithology (www.bto.org). Ook hier is een worst-case benadering gevolgd door de sterfte van adulte vogels als uitgangspunt te nemen. Aan de hand van de natuurlijke sterfte is de ‘1%-norm’ berekend, d.w.z. het aantal vogels gelijk aan 1% van de natuurlijke mortaliteit. De uitkomsten per soort zijn ook opgenomen in de tabel in bijlage 2.

Inschatting turbinemortaliteit

In Nederlandse windparken vallen gemiddeld ongeveer 10–20 vogelslachtoffers per turbine per jaar. Er is echter sprake van een grote spreiding. Bij windparken waar sprake is van gestuwde trek, zoals de Eemshaven, ligt de mortaliteit per turbine relatief hoog; bij windparken verder weg van de kust en buiten de reguliere migratieroutes liggen deze aantallen juist lager. Op basis van een aantal referentie-windparken bij de Eemshaven, Delfzijl en Wieringermeer (Brenninkmeijer & van der Weyde 2011, Klop & Brenninkmeijer 2014, Van Vliet *et al*. 2014) en expert judgement is per vogelsoort de mortaliteit ingeschat bij windpark Westfrisia.

Beoordeling turbineslachtoffers
De additionele mortaliteit als gevolg van de realisatie van het windpark wordt als verwaarloosbaar beschouwd indien deze lager is dan 1% van de natuurlijke mortaliteit. De 1%-norm is geen wettelijk vastgestelde drempelwaarde, maar wordt gebruikt als 'alarmbel'. Indien deze '1%-norm' wordt overschreden, moet nader worden onderzocht hoe de additionele mortaliteit zich verhoudt tot de populatietrend en de gunstige staat van instandhouding.

De soortenlijst met een inschatting van de turbinemortaliteit ten opzichte van de natuurlijke mortaliteit is gegeven in de tabel in bijlage 2. Hieruit blijkt dat voor de meeste soorten die in het plangebied (kunnen) voorkomen hooguit incidentele (<1 per jaar) slachtoffers worden verwacht. Het gaat hier om soorten die slechts in lage aantallen in het plangebied voorkomen of die op basis van het vlieggedrag een lage kans op aanvaring hebben.

Voor enkele soorten kan op basis van aantallen in en rond het plangebied worden verwacht dat er sprake zal zijn van meer structurele slachtoffers, in de ordegrootte van enkele slachtoffers per soort per jaar voor het gehele windpark. In veel West-Europese windparken bestaan de voornaamste aanvaringsslachtoffers uit watervogels, meeuwen en zangvogels. Hieronder zal per soortgroep hier iets dieper op worden ingegaan.

Eenden, ganzen en zwanen
De ervaring is dat ganzen en zwanen vaak de turbines of het windpark ontwijken en relatief weinig slachtoffer worden van windturbines. Onder ganzen is de Grauwe gans wel regelmatig slachtoffer, een soort die ook in het plangebied voorkomt. Met name Wilde eend wordt bij andere windparken vaak als aanvaringslachtoffer gemeld en de kans of aanvaringen in het voorziene windpark is reëel. Daarbij is de soort zeer algemeen en is het plangebied en de omgeving geschikt als leefgebied voor deze soort. Ook Smient komt in de wintermaanden in relatief hoge aantallen voor in de kop van Noord-Holland en kan niet worden uitgesloten als aanvaringsslachtoffer. Gebaseerd op verschillende referentiewindparken is de verwachting dat er van deze soorten enkele (maximaal 5-10) slachtoffers per jaar zullen vallen in het windpark Westfrisia. Dit is onder de 1% mortaliteitsnorm van voornoemde soorten.

Overige watervogels
Aalscholver, Waterhoen en Meerkoet zijn in redelijke aantallen waargenomen in het plangebied. De ervaring uit andere windparken is dat deze soorten meer dan sporadisch slachtoffer kunnen worden van een aanvaring. Gebaseerd op referentiewindparken is de inschatting dat dit niet meer dan enkele (<5) slachtoffers per jaar zal bedragen. Dit is onder de 1%-mortaliteitsnorm.

Roofvogels
Hier gaat het uitsluitend om Buizerd, waarvan een vaste verblijfplaats is vastgesteld in de omgeving van het plangebied. Deze soort foerageert dus regelmatig in het plangebied en hierdoor is sprake van een reëel aanvaringsrisico. De mortaliteit wordt echter als laag ingeschat en zeker ruim onder de 1%-mortaliteitsnorm.

Steltlopers
Tijdens het veldbezoek zijn grote groepen Kieviten en Goudplevieren in het plangebied waargenomen. Bovendien is het plangebied geschikt als leefgebied voor de Scholekster. De verwachting is daarom dat deze soorten meer dan sporadisch slachtoffer kunnen worden van een aanvaring met de windturbines. Gebaseerd op referentiewindparken zal dit niet meer bedragen dan enkele (maximaal 5-10) dieren per jaar in het gehele windpark. Dit is onder de 1% mortaliteitsnorm.

Meeuwen en sterns
In het plangebied zijn tijdens de veldbezoeken grote groepen meeuwen waargenomen, waaronder Kokmeeuw, Stormmeeuw en Zilvermeeuw. Meeuwen en sterns worden in andere windparken regelmatig als turbineslachtoffers aangetroffen en ook hier is de verwachting dat deze soorten meer dan incidenteel slachtoffer kunnen worden van een aanvaring met de windturbines. Gebaseerd op referentie-windparken zal dit niet meer bedragen dan enkele (maximaal 5-10) dieren per jaar. Dit is onder de 1% mortaliteitsnorm.

Zangvogels
Met betrekking tot zangvogels moet onderscheid worden gemaakt tussen lokale dieren en doortrekkers. De voornaamste soort waar slachtoffers worden verwacht is de Spreeuw, die in grote aantallen doortrekt en ook in andere windparken vaak slachtoffer zijn van aanvaringen met windturbines. Overige zangvogels die in het plangebied zijn waargenomen of hier worden verwacht, zijn Merel, Veldleeuwerik, Graspieper en Witte kwikstaart. Lijsters als Kramsvogel en Koperwiek vliegen tijdens de seizoenstrek vaak te hoog om slachtoffer te worden, maar lokaal verblijvende vogels kunnen wel in aanvaring met de turbines komen. Ten aanzien van Spreeuw en andere zangvogels worden niet meer dan enkele (maximaal 5-10) dieren per jaar slachtoffer van de geplande windturbines. Dit is onder de 1% mortaliteitsnorm.

Overige niet-zangvogels
Het gaat hier om soorten waarvoor het plangebied geschikt is als leefgebied. Het gaat o.a. om Gierzwaluw, duiven en Fazant. Met name duiven (Houtduif, Holenduif en Stadsduif) zijn frequent als slachtoffer gemeld in andere windparken en ook hier is de kans op aanvaring reëel. Gebaseerd op referentiewindparken zal dit niet meer bedragen dan enkele (maximaal 5) dieren per jaar. Dit is onder de 1% mortaliteitsnorm.

Effecten in brede context
Uit bovenstaande beoordeling en bijlage 2 blijkt dat voor 23 soorten de gemiddelde jaarlijkse mortaliteit mogelijk hoger is dan 1 slachtoffer per jaar in het gehele windpark. Voor al deze soorten ligt de mortaliteit ruim onder de 1%-norm. De ontwikkeling van Windpark Westfrisia staat echter niet op zichzelf, en ook andere plannen en projecten kunnen mortaliteit veroorzaken onder vogels en vleermuizen (zoals de realisatie van Windpark Wieringermeer).

Uit de voorgaande beoordeling en bijlage 2 blijkt dat voor 23 soorten de gemiddelde jaarlijkse mortaliteit mogelijk hoger is dan 1 slachtoffer per jaar in het gehele windpark. De hoogste mortaliteit wordt verwacht bij Wilde eend, Kievit, Goudplevier, Kokmeeuw en Spreeuw (alle <10 slachtoffers per jaar). Bij Goudplevier gaat het uitsluitend om overwinterende vogels; bij de overige soorten kunnen zowel broedvogels als trekkende / overwinterende vogels slachtoffer worden. De broedpopulaties van Wilde eend, Kievit en Spreeuw laten landelijke afnames zien; deze afnames zijn echter gerelateerd aan veranderingen in landgebruik (bijv. intensivering landbouw bij Kievit en deels ook Spreeuw) of andere oorzaken die niet in verband staan met de realisatie van windparken. De trends voor de overwinterende vogels zijn min of meer stabiel (Kievit, Goudplevier, Kokmeeuw en Spreeuw) of positief (Goudplevier). Voor zowel de broedpopulaties als overwinterende vogels zijn er geen aanwijzingen dat turbinemortaliteit voor bovenstaande soorten invloed heeft op de huidige staat van instandhouding.

Zoals gezegd ligt bij alle 23 relevante soorten de additionele sterfte in Windpark Westfrisia ruim onder de 1%-norm, en is daarmee minimaal ten opzichte van de natuurlijke sterfte. Eventuele aanvaringsslachtoffers hebben geen effect op de huidige populatietrends. Een effect van het windpark op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten is ook in een breder perspectief gezien daarom met zekerheid uit te sluiten.

Conclusie
Zoals blijkt uit bovenstaande analyse en bijlage 2 ligt bij alle soorten de 1%-norm vele malen hoger dan de verwachte aantallen turbineslachtoffers. Met andere woorden, de verwachte turbinemortaliteit ligt dermate laag dat geen sprake zal zijn van meetbare effecten op populatieniveau, en deze moet daarom als verwaarloosbaar worden beschouwd. Er is daarom geen sprake van een aantasting van de gunstige staat van instandhouding.

5.2.4 Jaarrond beschermde nestplaatsen

Zoals in hoofdstuk 3 staat beschreven, is in de directe omgeving van het plangebied een jaarrond beschermde nestplaats van een Buizerd aanwezig (zie figuur 3).

De nestboom blijft behouden. Ook veroorzaken de aanleg en het gebruik van de turbines geen verstoring van het nest en de functionaliteit van de leefomgeving. De windturbines zijn beoogd nabij de drukke weg (N302) waardoor de extra (geluids)verstoring nihil is. Wel gaat door de plannen een oppervlakte foerageergebied van Buizerd verloren. In de omgeving blijft echter voldoende alternatief foerageergebied voor deze soort aanwezig. Op basis van bovenstaande kan worden geconcludeerd dat de plannen geen negatieve effecten veroorzaken op de functionele leefomgeving van de jaarrond beschermde nestplaats van Buizerd in de omgeving.

Door de realisatie van de turbines is er wel een risico van aanvaring tussen Buizerd en een van de turbines. Gezien de relatief grote afstand tussen de meest dichtbij zijnde windturbine en de nestplaats is het risico van botsing klein. Daarbij wordt voor Buizerd in het algemeen het aantal aanvaringen als gering ingeschat (zie paragraaf 5.2.3).

Bovenstaande samenvattende is er ten aanzien van jaarrond beschermde nesten daarom geen knelpunt met de Flora- en faunawet. Ten aanzien van jaarrond beschermde nesten van Buizerd is daarom geen overtreding van een verbodsbepaling van de Flora- en faunawet aan de orde.

5.2.5 Vleermuizen

Aanvaringsrisico's

Algemeen
Er is in het plangebied sprake van een mogelijk gering aanvaringsrisico van een aantal soorten tijdens foerageerperioden. Dit geldt voor Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger, Ruige dwergvleermuis, maar niet voor de Watervleermuis en Meervleermuis (Winkelman *et al.* 2009). Naar verwachting is er geen kans op aanvaring voor de Watervleermuis en Meervleermuis, omdat deze soorten altijd laag over het water foerageren en trekken. De Rosse vleermuis, die wel op grote hoogte foerageert, wordt niet in het plangebied verwacht omdat het gebied ongeschikt is voor deze soort.

Aanvaringsslachtoffers
De mortaliteit onder vleermuizen in verschillende windparken in West en Centraal Europa ligt tussen de 0 en 10 slachtoffers per turbine per jaar, hoewel sprake is van enkele uitschieters (Rydell *et al.* 2012). Net als bij vogels is de locatie en 'setting' van een windpark bepalend voor het aantal slachtoffers. De hoogste mortaliteit wordt gevonden bij windparken langs de kust of op heuvels in bosgebieden. De mortaliteit in laaggelegen, open gebieden ligt meestal vrij laag met <3 per turbine per jaar (Rydell *et al.* 2012).

Het merendeel van de slachtoffers in West-Europese windparken bestaat uit Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis en Tweekleurige vleermuis. De meeste vleermuisslachtoffers vallen in de nazomer (augustus-september), wat overeenkomt met de migratieperiode van de laatste drie soorten. De vroege zomer lijkt geen risicovolle periode te zijn. Van Rosse vleermuis, Ruige dwergvleermuis en Tweekleurige vleermuis is bekend dat ze ook op grotere hoogte foerageren, en daarmee risico lopen op aanvaring met een turbine.

Zoals beschreven in hoofdstuk 3 worden in het plangebied met name de soorten Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Watervleermuis, Meervleermuis en Laatvlieger verwacht. De laatste drie soorten vliegen meestal laag en buiten bereik van de rotor. De twee dwergvleermuizen kunnen wel in aanraking komen met de rotor, met name de Ruige dwergvleermuis die relatief vaak op hoogte vliegt. Deze soort kan ook tijdens de migratieperiode door het plangebied komen, hoewel gezien de locatie geen gestuwde trek wordt verwacht. Gebaseerd op de data van Rydell *et al.* (2012) en Klop *et al.* (2015) wordt voor Ruige en Gewone dwergvleermuis een gezamenlijke mortaliteit in de ordegrootte van <5 slachtoffers per turbine per jaar verwacht. In totaal komt dit op maximaal 25 slachtoffers per jaar voor het hele windpark, waarvan het merendeel waarschijnlijk uit Ruige dwergvleermuis bestaat. Beide soorten zijn zeer algemeen voorkomende soorten in Nederland. De aantallen Ruige dwergvleermuis in de trektijd (najaar) worden geschat op 50.000 tot 100.000 dieren (RVO 2014). De aantallen Gewone dwergvleermuis liggen waarschijnlijk aanzienlijk hoger, mogelijk >500.000 dieren (Van Vliet *et al*. 2014). Dietz *et al.* (2011) noemen een natuurlijke sterfte van respectievelijk 0,31 – 0,37 (Ruige dwergvleermuis) en 0,32 – 0,34 (Gewone dwergvleermuis). Bij een populatiegrootte van 75.000 Ruige dwergvleermuizen komt de 1%-norm dan op 233–278 dieren; bij de Gewone dwergvleermuis ligt de norm enkele malen hoger. Hoewel dit grove inschattingen zijn, is duidelijk dat de turbinemortaliteit in windpark Westfrisia vele malen lager ligt. Daarmee is er voor wat betreft de vleermuizen geen sprake dat de gunstige staat van instandhouding van genoemde vleermuissoorten in gevaar komt.

Effecten in brede context

Analoog aan de analyse van aanvaringsslachtoffers onder vogels, wordt hier ook de sterfte van vleermuizen in windpark Westfrisia in een bredere context geschetst. De landelijke staat van instandhouding van zowel Gewone als Ruige dwergvleermuis is beoordeeld als gunstig (RVO 2014). Bij beide soorten ligt de additionele sterfte door windpark Westfrisia ruim onder de 1%-norm.

Op lokaal niveau is de situatie beschreven in de natuurtoets voor Windpark Wieringermeer (Van Vliet *et al*. 2014). In dat onderzoek wordt uitgegaan van 30.000 Ruige dwergvleermuizen die tijdens de migratieperiode door de Kop van Noord-Holland komen. Met een jaarlijkse natuurlijke mortaliteit van circa 34% komt de 1%-norm op 102 dieren. De populatie van de Gewone dwergvleermuis in de regio bedraagt ongeveer 3500, met een 1%-norm van 11 dieren (Van Vliet *et al*. 2014). In Windpark Westfrisia zal het naar verwachting voornamelijk om slachtoffers onder Ruige dwergvleermuis gaan, en slechts enkele slachtoffers onder Gewone dwergvleermuis. Voor beide soorten is de mortaliteit ook op lokaal niveau ruim onder de 1%-norm. Gezien de gunstige staat van instandhouding van zowel Gewone als Ruige dwergvleermuis worden geen effecten op populatieniveau verwacht.

Conclusie aanvaringsrisico's

In een besluit van 24 augustus 2015 heeft de Staatssecretaris van Economische zaken vrijstelling verleend van ontheffing voor doden van beschermde diersoorten (artikel 9 Ff-wet)

voor windparken en hoogspanningsverbindingen. Voorwaarde is wel dat er geen sprake is van opzet dan wel voorwaardelijke opzet bij het doden. Bij de exploitatie van windturbines is er geen sprake van opzet. Immers, de turbines worden geplaatst voor de opwekking van energie, en niet om vleermuizen te doden. Wel is er sprake van voorwaardelijke opzet. Hierbij wordt bij de realisatie van de turbines de kans aanvaard dat er dieren worden gedood. Het doden van vleermuizen door voorwaardelijke opzet kan daarom door het bevoegd gezag worden beschouwd als een overtreding van de verbodsbepaling zoals genoemd in artikel 9 van de Flora- en faunawet. Daarom wordt voor de vleermuissoorten waarvoor niet uitgesloten kan worden dat ze slachtoffer kunnen worden van een aanvaring met de turbines van het windpark Westfrisia een ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd. Het gaat om de soorten Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis. In bovenstaande paragrafen zijn de bouwstenen opgenomen waarmee een dergelijke ontheffingsaanvraag kan worden opgesteld.

Verstoring door kunstlicht

Vleermuizen zijn, afhankelijk van de soort, meer of minder gevoelig voor lichtverstoring. In onderhavig geval gaat het dan met name om de lichtgevoelige Meervleermuis en Watervleermuis, die mogelijk de omringende watergangen gebruiken als foerageergebied en/of vliegroute. Er worden echter geen lampen direct langs de watergangen geplaatst. Ook worden de windturbines niet verlicht. Van negatieve effecten als gevolg van lichtverstoring is daarom geen sprake. Ten aanzien van verstoring door kunstlicht is er geen knelpunt met de Flora- en faunawet.

5.3 Samenvattende tabel

Wettelijk beschermde natuurwaarden	Negatieve effecten	Conflict met wet- en regelgeving	Vervolgstappen
Beschermde gebieden			
Natura 2000-gebieden	Mogelijk	Mogelijk	Nee
Overige gebiedsbescherming	Nee	Nee	Nee
Beschermde soorten			
Licht beschermde amfibieën- en zoogdiersoorten	Mogelijk	Nee	Nee
Kleine modderkruiper	Mogelijk	Ja	Werkzaamheden aan watergangen uitvoeren volgens gedragscode
Bittervoorn	Mogelijk	Ja	Aanvragen ontheffing Ff-wet
Alle broedvogelsoorten	Mogelijk	Ja	Aanvragen ontheffing Ff-wet voor een aantal soorten (zie bijlage 2)
Jaarrond beschermde nestplaatsen van vogels	Nee	Nee	Nee
Vleermuizen	Mogelijk	Mogelijk	Aanvragen ontheffing Ff-wet Gewone- en Ruige dwergvleermuis

6 Conclusies

6.1 Conclusies ten aanzien van gebiedsbescherming

Natuurbeschermingswet
Het beoogde windpark veroorzaakt geen conflict met de Natuurbeschermingswet

Overige vormen van gebiedsbescherming
De beoogde herinrichting veroorzaakt geen negatieve effecten op de natuurwaarden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), aangewezen ganzenfoerageergebieden, en aangewezen weidevogelgebieden. Om die redenen veroorzaakt de beoogde inrichting geen conflict met de betreffende (provinciale) regelgevingen.

6.2 Conclusies ten aanzien van soortbescherming

- Bij de exploitatie van de windturbines in het windpark Westfrisia is er sprake van voorwaardelijke opzet bij het doden van vogels en vleermuizen. Dit betekent dat de kans aanvaard wordt dat er dieren worden gedood door aanvaring met de wieken van de turbines. Het doden van vogels en vleermuizen door voorwaardelijke opzet kan daarom door het bevoegd gezag worden beschouwd als een overtreding van de verbodsbepaling zoals genoemd in artikel 9 van de Flora- en faunawet. Daarom wordt voor vogel- en vleermuissoorten waarvoor niet uitgesloten kan worden dat ze slachtoffer kunnen worden van een aanvaring met de turbines van het windpark Westfrisia een ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd. De vleermuissoorten waarvoor ontheffing wordt aangevraagd zijn Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis. De vogelsoorten waarvoor een ontheffing wordt aangevraagd zijn opgenomen in de tabel in bijlage 2.

- In het kader van een watercompensatieverplichting wordt een deel van de watergangen rond de windturbines een aantal meter verbreed. In de watergangen komt de middelzwaar beschermde Kleine modderkruiper en de zwaar beschermde Bittervoorn voor.

- Om een knelpunt met de Flora- en faunawet ten aanzien van Kleine modderkruiper te voorkomen, wordt bij het uitvoeren van werkzaamheden aan de watergangen gewerkt conform een goedgekeurde gedragscode.

- Voor het uitvoeren van werkzaamheden aan de watergangen wordt ten aanzien van Bittervoorn een ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd. In onderhavig rapport zijn de bouwstenen aangeleverd waarmee een dergelijke aanvraag kan worden opgesteld. De gunstige staat van instandhouding van de Bittervoorn blijft gehandhaafd.

- De beoogde realisatie van windpark Westfrisia veroorzaakt verder geen conflict met de Flora- en faunawet, mits verstoring wordt vermeden van broedende vogels en hun in gebruik zijnde nesten. Dit speelt met name gedurende de aanleg van het windpark.

7 Literatuur

Alerstam, T. 1990. Bird migration. Cambridge University Press, Cambridge, UK.

Bergen, F. 2001a. Untersugungen zum Einfluss der Errichtung und des Betriebs von Winderegieanlagen auf Vögel im Binnenland. Dissertation. Ruhr Universität Bochum.

Bergen, F. 2001b. Zum Einfluss von Winderegieanlagen auf den Fruhjahrsdurchzug des Kiebits und die Raum Zeitnutzung von Greifvogeln. Fachagung Windenergie und Vögel – Ausmas und Bewaltigung eines Konfliktes. Technische Universität Berlin.

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhof, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea. Papilionoidea. Nederlandse Fauna 7. Leiden. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey Nederland.

Bouwman, J.H., V.J. Kalkman, G. Abbingh, E.P. de Boer, R.P.G. Geraeds, D. Groenendijk, R. Ketelaar, R. Manger & T. Termaat 2008. Een actualisatie van de verspreiding van de Nederlandse libellen. Brachytron, jaargang 11(2), augustus 2008. Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, Heteren.

Brenninkmeijer, A. & C. van der Weyde 2011. Monitoring aanvaringsslachtoffers Windpark Delfzijl-Zuid 2006-2011. Eindrapportage vijf jaar monitoring. A&W-rapport 1656, Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv, Feanwâlden.

Bruyne, R. de 2004. Nauwe korfslak Vertigo angustior Jeffreys 1830, gebaseerd op gegevens tot het jaar 2002. EIS Nederland, www.naturalis.nl/eis.

Clausager, I. & H. Nøhr 1995. Vindmollers indvirkning pa fugle status over vide nog perspektiver. Faglig rapport fra DMU, nr. 147: 1-51. Miljo- og Energiministeriet Danmarks Miljoundersogelser.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (red.)RAVON) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Delft, J.J.C.W. van, A. de Bruin & P. Frigge 2014. Waarnemingenoverzicht 2013. Bijlage bij RAVON 55, jaargang 16 nummer 4. RAVON, Nijmegen.

Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noord-west-Afrika. De Fontein / Tirion Uitgevers B.V., Utrecht.

EIS-Nederland, De Vlinderstichting & Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2007. Waarnemingenverslag dagvlinders, libellen en sprinkhanen. EIS-Nederland, Leiden / De Vlinderstichting, Wageningen / Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, Assen.

Everaert, J., K. Devos & E. Kuijken (2002) Windturbines en vogels in Vlaanderen. Voorlopige onderzoeksresultaten en buitenlandse bevindingen. Rapport van het Instituut voor Natuurbehoud 2002.03. Brussel.

Handke, K., H. Kulp, M. Reichenbach, M. Rode, B. Schuchardt & F. Sinning 1999. Vögel und windkraft. Bremer Beitrage für Naturkunde und Naturschutz, band 4. BUND Bandesverband Bremen.

Herder, J.E. 2010. Atlas van de Noord-Hollandse amfibieën en reptielen. Landschap Noord-Holand, Heilo & Stichting RAVON, Nijmegen.

Herder, J., Kranenbarg, J., Hoogeboom, J., Hamers, J., Dekker, K. (red.) 2012. Atlas van de Noord-Hollandse vissen. Landschap Noord-Holland, Heiloo & Stichting RAVON, Nijmegen.

Hoogeboom, D. 2011. Werkatlas van de Zoogdieren van Noord-Holland. Landschap Noord-Holland, Castricum.

Hornman M. & van Winden E. 2013. Verspreiding van ganzen in Nederland en de afzonderlijke provincies in 2007-2012 in relatie tot opvangbeleid. Sovon-rapport 2013/35. Sovon Vogelonderzoek, Nijmegen.

Kalkman, V.J. 2004. Zeggekorfslak Vertigo moulinsiana (Dupuy, 1849). – EIS - Nederland, www.naturalis.nl/eis.

Kleyheeg-Hartman, J.C. 2014. Onderbouwing aanvraag ontheffing art. 9 Flora- en faunawet – vogelsterfte. Notitie 14-361, Bureau Waardenburg, Culemborg.

Klop, E. & A. Brenninkmeijer 2014. Monitoring aanvaringsslachtoffers Windpark Eemshaven 2009-2014: eindrapportage vijf jaar monitoring. A&W-rapport 1975, Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv, Feanwâlden.

Klop, E., J. Dekker & E. van der Zee 2015. Vleermuismonitoring Windpark Noordoostpolder: tussenrapportage najaar 2015. A&W-rapport 2134, Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv, Feanwâlden.

Kruckenberg, H. & J. Jaene 1999. Zum Einfluss eines Windparks auf die Verteilung weidender Bläsgänse im Rheiderland, Natur und Landschaft 74: 420-427.

Loonen, M.J.J.E. & J.H. Wanink 2004. Voorspelde effecten van de voorgenomen bouw van een windmolenpark bij Marrum, gemeente Ferwerderadiel, op broed- en trekvogels. Rapport 2004-26. Koeman en Bijkerk bv, Haren.

Timmermans, G., R. Lipmann, M. Melchers & H. Holsteijn 2004. De Gewone rivierkreeft Astacus astacus (Linnaeus, 1758). – EIS - Nederland, www.naturalis.nl/eis.

Peeters, T.M.J., C. van Achterberg, W.R.B. Heitmans, W.F. Klein, V. Lefeber, A.J. van Loon, A.A. Mabelis, H. Nieuwenhuijsen, M. Reemer, J. de Rond, J. Smit, H.H.W. Velthuis, 2004. De wespen en mieren van Nederland (Hymenoptera: Aculeata. – Nederlandse Fauna 6. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden, KNNV Uitgeverij, Utrecht & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

RVO 2014. Soortenstandaard Ruige dwergvleermuis Pipistrellus nathusii, versie 2.0.

Rydell, J., H. Engström, A. Hedenström, J.K. Larsen, J. Pettersson & M. Green 2012. The effects of wind power on birds and bats: a synthesis. Report 6511, Swedish Environmental Protection Agency, Stockholm.

Schotman A.G M., H. Sierdsema en Th C.P. Melman 2014. Kerngebieden voor weidevogels in de praktijk; Methodiek gebruikt voor maken voorstel kerngebieden Noord-Holland. Wageningen, Alterra Wageningen UR (University & Research centre), Alterra-rapport 2509.

Spaans, A.L., L.M.J. van den Bergh, S. Dirksen & J. van der Winden 1998. Windturbines en vogels: hoe hiermee om te gaan? De Levende Natuur 99: 115-121.

Stoker, O. 2014. Ecologische beoordeling van herinrichting percelen achter Dorpstraat 131-137A in Zwaag. A&W-notitie 2259. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.

Van Vliet, F., M. van der Valk, M. Boonman, K.D. van Straalen, J.C. Kleyheeg & J. van der Winden 2014. Natuurtoets Windpark Wieringermeer: toetsing in het kader van de Flora- en faunawet. Rapport 13-244, Bureau Waardenburg, Culemborg.

Verboom, B. & H. Limpens 2001. Windturbines en vleermuizen. Zoogdier 12(2).

Visbeen F., D. Hoogeboom en K. Trimbos, 2014. Kerngebieden weidevogels Noord-Holland en een voorstel voor scholeksterleefgebied, juli 2014. Rapportnummer 14-021, Landschap Noord-Holland, Heiloo.

Winkelman, J.E., 1992 A-D. De invloed van de Sep-Proefwindcentrale te Oosterbierum (Fr) op vogels, 1: aanvaringsslachtoffers, 2: nachtelijke aanvaringskansen, 3: aanvlieggedrag overdag, 4: Verstoring. RIN-Rapport 92/2-5. Instituut Voor Bos- En Natuuronderzoek (IBNDLO), Arnhem.

Witte, R.H. & S.M.J. van Lieshout 2003. Effecten van windturbines op vogels. Rapport 03-046. Bureau Waardenburg, Culemborg.

Winkelman, J.E., 1989. Vogels en het windpark nabij Urk (NOP): aanvaringsslachtoffers en verstoring van pleisterende eenden, ganzen en zwanen. RIN-rapport 89/1. Rijksinstituut voor Natuurbeheer, Arnhem.

Bijlage 1 Relevante natuurwetgeving

Overzicht wet- en regelgeving ten aanzien van natuur

Alle ruimtelijke ingrepen in Nederland dienen aan de ecologische wet- en regelgeving te worden getoetst. Deze is in dit hoofdstuk kort samengevat. Voor een precieze weergave van juridisch relevante teksten raadpleegt men de oorspronkelijke uitgaven van de wetteksten. De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in twee delen: gebiedsbescherming (paragraaf 1) en soortbescherming (paragraaf 2).

1. GEBIEDSBESCHERMING
Gebiedsbescherming in Nederland is geregeld via de Natuurbeschermingswet (Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten) en via regelgeving omtrent de Ecologische Hoofdstructuur en ruimtelijke ordening (bestemmingsplannen).

1.1 Natuurbeschermingswet en Natura 2000

Natura 2000
Natura 2000 is een netwerk van beschermde gebieden in de Europese Unie, dat wordt opgebouwd ter behoud en herstel van biodiversiteit. De Nederlandse Natura 2000-gebieden vormen een essentiële schakel in de internationale vliegroute van vele soorten trekvogels. Een aantal natuurgebieden is van bijzonder internationaal belang, zoals de Waddenzee, de duinen en de laagveenmoerassen. Voor een aantal planten- en diersoorten, die meer of minder onder druk staan, zoals de Noordse woelmuis, de Grote vuurvlinder en de Groenknolorchis heeft Nederland ook een grote internationale verantwoordelijkheid. Met de Nederlandse bijdrage aan Natura 2000 wordt voorkomen dat de natuur in Europa verder achteruitgaat. Om dit Natura 2000-netwerk in Nederland adequaat in stand te houden, te herstellen en te beschermen is het nodig om hieraan een wettelijk regime te verbinden: de Natuurbeschermingswet 1998.

Natuurbeschermingswet
De Natuurbeschermingswet 1998 is op 1 oktober 2005 in werking getreden. Daarmee verankerde Nederland de gebiedsbescherming van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving. De Natura 2000-gebieden die in het kader van deze richtlijnen zijn vastgesteld, worden ook wel Vogelrichtlijn- c.q. Habitatrichtlijngebieden of Speciale beschermingszones genoemd. Handelingen die deze gebieden schaden zijn verboden, tenzij de Provincie vergunning verleent. Habitatrichtlijngebieden zijn aangewezen vanwege bijzondere habitattypen en soorten. Vogelrichtlijngebieden zijn aangewezen ter bescherming van leefgebieden van bedreigde vogels en trekvogels. De soorten en habitattypen waarvoor een gebied is aangewezen, worden de ‘kwalificerende waarden’ genoemd.

De Natuurbeschermingswet 1998 schrijft voor dat er voor ieder Natura 2000-gebied een aanwijzingsbesluit moet worden opgesteld waarin heldere instandhoudingsdoelen zijn vastgelegd. Op dit moment is nog bij veel Natura 2000-gebieden sprake van een ontwerpaanwijzingsbesluit. Op basis daarvan worden de komende jaren beheerplannen ontwikkeld. Daarin is vastgelegd hoe habitattypen en soorten in een Natura 2000-gebied beschermd worden en welke activiteiten in en om de Natura 2000-gebieden zijn toegestaan. Voor een aantal Natura 2000-gebieden is het beheerplan gereed en is het ontwerpbesluit omgezet in een aanwijzingsbesluit.

Beschermde Natuurmonumenten
Onder de huidige Natuurbeschermingswet is het onderscheid tussen Staatsnatuurmonumenten en Beschermde Natuurmonumenten vervallen. Beide vallen onder de noemer Beschermde Natuurmonumenten. Als Beschermde Natuurmonumenten binnen Natura 2000-gebieden liggen, worden de natuurwaarden en het natuurschoon waarvoor deze gebieden onder de oude wet zijn aangewezen, opgenomen in de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied. Het oude beschermingsregime treedt terug. Handelingen in of rondom Beschermde Natuurmonumenten die buiten de Natura 2000-gebieden liggen, zijn verboden als ze schadelijk kunnen zijn voor het natuurschoon, voor de natuurwetenschappelijke betekenis of voor dieren en planten in dat gebied, of als ze het Beschermde Natuurmonument ontsieren. Dit geldt echter niet als het ministerie of de provincie een vergunning heeft verleend.

Externe werking
De kwaliteit van Natura 2000-gebieden is mede afhankelijk van de ruime omgeving. Als een activiteit die buiten een beschermd gebied plaats zal vinden, negatieve gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, moet deze beoordeeld worden. Lokale en regionale overheden mogen in bestemmingsplannen geen ontwikkelingen mogelijk maken die in potentie een bedreiging voor Natura 2000-gebieden inhouden. Dit geldt voor nieuwe ontwikkelingen maar in beginsel ook voor bestaand gebruik.

Activiteiten op korte afstand van een Natura 2000-gebied kunnen kwalificerende soorten in het Natura 2000-gebied verstoren of verontrusten. Ook activiteiten op grotere afstand van een Natura 2000-gebied kunnen gevolgen hebben voor Natura 2000-gebieden, zoals hydrologische effecten (bijvoorbeeld als gevolg van grote grondwateronttrekkingen) en een toename van vliegverkeer. Verstoring treedt ook op wanneer kwalificerende soorten vanuit het Natura 2000-gebied gebruikmaken van de omgeving en dat gebruik door ruimtelijke ontwikkelingen minder mogelijk wordt. Een dergelijke situatie kan zich voordoen bij een soort als de Wespendief, die binnen een straal van zeven kilometer rond zijn nest foerageergebieden bezoekt. Als een Natura 2000-gebied is aangewezen als broedgebied voor deze soort, zijn hiermee ook zijn foerageergebieden rond het Natura 2000-gebied beschermd. De bescherming van Natura 2000-gebieden is dus ook buiten de gebiedsgrenzen van kracht. Dit wordt aangeduid met de term externe werking.

Toetsing volgens de Natuurbeschermingswet
Als er nieuwe activiteiten in of nabij een Natura 2000-gebied plaatsvinden, moet oriënterend onderzoek uitwijzen of er een kans is dat deze significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden hebben. Deze oriëntatie is de Voortoets. Er zijn drie uitkomsten daarvan mogelijk (ministerie van EL&I 2005):

1 Er is zeker geen negatief effect. Dit betekent dat er geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig is.
2 Er is wel een mogelijk negatief effect, maar dit is zeker geen significant negatief effect. Dit betekent dat een vergunning moet worden aangevraagd die vergezeld moet gaan van de zogenaamde Verslechterings- en verstoringstoets.
3 Er is een kans op een significant negatief effect. Dan moet een vergunningsprocedure worden gevolgd die vergezeld moet gaan van een Passende beoordeling. Hiervoor is onderzoek nodig op basis van de beste wetenschappelijke kennis ter zake. Als op grond hiervan wederom blijkt dat niet valt uit te sluiten dat het plan significante gevolgen heeft voor het gebied, kan de provincie slechts een vergunning verlenen als voldaan wordt aan de zogenaamde ‘ADC-criteria’. Dat wil zeggen dat er geen alternatieven (A) voor het plan zijn,

er een dwingende reden van groot openbaar belang (D) met het plan is gemoeid en vóór de ingreep compensatie van natuurwaarden (C) is gerealiseerd.

In een korte natuurtoets of quickscan is meestal de Voortoets opgenomen in de teksten over gebiedsbescherming. Een Verslechterings- en verstoringstoets of een Passende beoordeling valt buiten de reikwijdte van een quickscan.

1.2 Overige vormen van gebiedsbescherming

De Ecologische hoofdstructuur (EHS) is onderdeel van het rijksbeleid voor een netwerk van natuurgebieden door Nederland. De provincies zijn verantwoordelijk voor de invulling van de EHS in een provinciale EHS (PEHS). Waar de grenzen nog globaal zijn vastgesteld, moeten onomkeerbare ingrepen voorkomen worden. Na vaststelling van de exacte grenzen zijn ruimtelijke ingrepen binnen de EHS niet toegestaan, indien deze leiden tot aantasting van de wezenlijke waarden van het gebied. In uitzonderingsgevallen kan de provincie de natuurwaarden en functies van het EHS-gebied laten wijken voor andere functies van groot maatschappelijk belang. De initiatiefnemer dient deze belangen en mogelijke alternatieven uitgebreid te motiveren. Daarnaast dienen compenserende dan wel mitigerende maatregelen te worden uitgevoerd.

Op provinciaal niveau kan regelgeving zijn ontwikkeld om in weidegebieden mogelijkheden te creëren voor een extra bescherming van foeragerende watervogels tijdens de winter en weidevogels. Zo kunnen gebieden zijn aangewezen als ganzenfoerageergebied en/of weidevogelgebied. De bescherming van de overige natuurgebieden is veelal geregeld in bestemmingsplannen die zijn opgesteld krachtens de Wet op de Ruimtelijke Ordening.

2. SOORTBESCHERMING

2.1 Flora- en faunawet

In de Flora- en faunawet is de bescherming geregeld van soorten die in die wet zijn genoemd. Deze soorten zijn ingedeeld in beschermingscategorieën (Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten). Daarnaast geldt voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving de ‘zorgplicht’. Vanaf 26 augustus 2009 geldt een gewijzigde aanpak betreffende de beoordeling van ontheffingsaanvragen.

Beschermde soorten

In de Flora- en faunawet heeft de overheid van nature in Nederland voorkomende planten- en diersoorten aangewezen die beschermd moeten worden. Ook de beschermde soorten onder de Europese richtlijnen (Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn) zijn hierin opgenomen. De bescherming houdt in dat het verboden is om beschermde, inheemse planten te beschadigen (artikel 8). Het is ook verboden om beschermde, inheemse dieren te doden, verontrusten, dan wel hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen of te verstoren (artikelen 9 tot en met 12).

Beschermingsregimes

In 2005 is een aantal wijzigingen van Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB) bij de Flora- en faunawet in werking getreden. Hierdoor is het beschermingsregime van inheemse beschermde planten en dieren vastgelegd. Er zijn vier beschermingscategorieën, namelijk voor de soorten in tabel 1, 2 en 3 en de vogels. De indeling van de soorten is bepaald door de zeldzaamheid of de mate van bedreiging van soorten in Nederland, waarbij ook de aangewezen onder de Habitatrichtlijn zijn ingepast. Het gaat om de volgende

beschermingscategorieën en de beoordeling voor projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling:

1 Licht beschermde soorten van tabel 1. Voor deze soorten geldt een algehele vrijstelling.
2 Middelzwaar beschermde soorten van tabel 2. Dit zijn soorten waarvoor bij ruimtelijke ontwikkeling vrijstelling mogelijk is, mits aantoonbaar wordt gewerkt conform een door EL&I goedgekeurde gedragscode.
3 Zwaar beschermde soorten van tabel 3. Bij verstoring daarvan kan een ontheffing nodig zijn.
4 Vogels.

Een ontheffing is een toestemming om in een bepaald geval af te kunnen wijken van een of meer verbodsbepalingen, zoals deze zijn vastgelegd in de artikelen 8 t/m 13 van de Flora- en faunawet.

1. Tabel 1: licht beschermde soorten

Deze tabel bevat licht beschermde, algemeen voorkomende planten- en diersoorten, zoals Zwanenbloem, Bruine kikker, Bosmuis, Bunzing en Egel. De wetgever gaat ervan uit dat verlening van vrijstelling voor deze soorten geen afbreuk doet aan hun huidige, gunstige staat van instandhouding. Bij ruimtelijke ontwikkeling hoeft voor de verstoring van deze soorten geen ontheffing te worden aangevraagd. Uiteraard geldt wél de zorgplicht (zie hiervoor).

2. Tabel 2: middelzwaar beschermde soorten

De tweede categorie betreft middelzwaar beschermde soorten. Hieronder is beschreven hoe met verstoring van deze soorten moet worden omgegaan bij gebruik van een gedragscode en zonder het gebruik daarvan.

Wanneer de beoogde werkzaamheden worden uitgevoerd volgens een gedragscode, hoeft voor de verstoring van soorten van tabel 2 geen ontheffing te worden aangevraagd. De gedragscode vermeldt hoe bij het uitvoeren van de werkzaamheden schade aan planten en dieren en hun verblijfplaatsen kan worden voorkomen of zoveel mogelijk wordt beperkt. De gedragscode die voor vrijstelling is vereist, moet goedgekeurd zijn door het ministerie van EZ en van toepassing zijn op de beoogde activiteit. Op de site van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) van dat ministerie zijn alle goedgekeurde gedragscodes beschikbaar die door verscheidene brancheorganisaties zijn opgesteld. Er moet aantoonbaar volgens de gedragscode worden gewerkt om te voldoen aan de bewijslast. Dit betekent dat de werkprocessen gedocumenteerd moeten worden.

Als er geen gedragscode wordt gebruikt bij de uitvoering van de beoogde werkzaamheden, moet bij overtreding van de artikelen 8-12 een ontheffing worden aangevraagd. De toetsing die dan plaatsvindt, betreft een ‘lichte toets’. Hierbij wordt getoetst of de activiteiten de gunstige staat van instandhouding van een soort in gevaar brengen. Deze toets vereist dat er inzicht moet zijn in de betekenis van het plangebied als leefgebied voor de soort in relatie tot de omliggende populaties. Als dat inzicht niet bestaat, dient daar onderzoek naar plaats te vinden (omgevingscheck). Dat kan betekenen dat ook onderzoek buiten het plangebied nodig is. De aanvraag wordt beoordeeld aan de hand van de volgende criteria:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de vaste voortplantings-, rust- en/of verblijfplaats aangetast door uw activiteiten?
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

Indien kan worden aangetoond dat de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van een soort wordt gegarandeerd, hoeft er bij een ruimtelijke ontwikkeling geen ontheffing te worden aangevraagd ten aanzien van soorten uit tabel 2. Dat betekent vrijwel altijd dat, aantoonbaar opgenomen in de plannen, voldoende mitigerende en/of compenserende maatregelen worden uitgevoerd. Is die garantie niet te geven (bijvoorbeeld doordat de mitigerende maatregelen mogelijk niet afdoende zijn), dan moet alsnog via een ontheffingsaanvraag aan EL&I worden gevraagd om te bepalen of een ontheffing nodig is.

3. Tabel 3: zwaar beschermde soorten

Dit betreft zwaar beschermde soorten. Deze tabel bevat de soorten die zijn vermeld in Bijlage 1 Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten en de soorten die zijn vermeld in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Wanneer ten aanzien van een of meer soorten uit Bijlage 1 of Bijlage IV verbodsbepalingen worden overtreden door een ruimtelijke ontwikkeling, kan een ontheffingsaanvraag nodig zijn, die wordt getoetst aan de volgende criteria:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de vaste voortplantings-, rust- en/of verblijfplaats aangetast door de activiteiten?
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?
- Is er een wettelijk belang?
- Is er een andere bevredigende oplossing?
- Voor een ontheffing moet aan alle criteria zijn voldaan.

Indien kan worden aangetoond dat de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van een soort wordt gegarandeerd, hoeft er bij een ruimtelijke ontwikkeling geen ontheffing te worden aangevraagd ten aanzien van soorten uit tabel 3. Is die garantie niet te geven (bijvoorbeeld doordat de mitigerende maatregelen mogelijk niet afdoende zijn), dan moet alsnog via een ontheffingsaanvraag aan RVO worden gevraagd om te bepalen of een ontheffing nodig is.

4. Vogels

Tijdens werkzaamheden moet rekening worden gehouden met de broedperiode van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen, maar van veel vogelsoorten is bekend dat de broedperiode ligt tussen half maart en half juli. Het is voor de wet van belang of broedgevallen aanwezig zijn die door de werkzaamheden kunnen worden verstoord. De meeste soorten zijn elk broedseizoen in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens de broedperiode onder bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor verstorende werkzaamheden buiten de broedperiode is dus geen ontheffing nodig. Er is evenmin ontheffing nodig voor het nemen van maatregelen vooraf aan de broedperiode, die de vestiging van vogels voorkomen. Ontstaan er binnen of nabij het plangebied toch nesten die kunnen worden verstoord, dan dienen de werkzaamheden te worden gestaakt tot na de broedperiode.

Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het gehele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Er is in augustus 2009 door het ministerie van EZ een indicatieve lijst gepubliceerd van jaarrond beschermde vogelnesten, waarin vijf categorieën zijn te onderscheiden. Daarin zijn bijvoorbeeld Gierzwaluw, Kerkuil, Ransuil, Roek en Sperwer opgenomen. Eén van de categorieën betreft soorten die geen jaarrond beschermde verblijfplaats hebben, maar wel vaak terugkeren naar de locatie waar zij het vorige jaar gebroed hebben. Dat geldt bijvoorbeeld voor zwaluw- en spechtensoorten.

2.2 Rode Lijsten

Nederland heeft voor een aantal bedreigde en kwetsbare planten- en diergroepen Rode Lijsten samengesteld. De doelstelling van de Rode Lijst is het bieden van duurzame bescherming aan een soort en zijn leefgebied. De Rode Lijst bestaat uit Nederlandse soorten die vanwege hun aantalsverloop of kwetsbaarheid speciale aandacht nodig hebben om hun voorkomen in ons land veilig te stellen. Hoewel de Rode Lijsten officieel door het ministerie zijn vastgesteld, hebben ze geen juridische status. Wel verwacht het ministerie van EL&I van de verschillende overheden en terreinbeherende organisaties dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode Lijsten. Een aantal Rode-Lijstsoorten is ondergebracht in de Flora- en faunawet. Op 26 augustus 2009 zijn wijzigingen uitgevoerd in de soortenlijsten van de Rode Lijst.

3. ECOLOGISCHE BEOORDELING

Bij een ecologische beoordeling dient onderzocht te worden of de beoogde plannen een bedreiging vormen voor beschermde (natuur)gebieden in de regio en/of beschermde soorten.

Gebiedsbescherming

Ten aanzien van gebiedsbescherming komen de volgende vragen aan de orde:

1 Liggen er beschermde (natuur)gebieden in het plangebied of nabije omgeving?
2 Heeft de activiteit mogelijk (significant) negatieve gevolgen voor de beschermde gebieden?
3 Zijn die gevolgen te voorkomen?
4 Welke consequenties heeft dat voor de plannen (conclusies)?

Binnen de Natuurbeschermingswet vormen de eerste drie vragen de zogenaamde ‘Voortoets’.

Er wordt gebruik gemaakt van websites van EZ en de provincie om te bepalen waar de grenzen liggen van beschermde gebieden. Op de website van EZ zijn de gegevens beschikbaar van alle Natura 2000-gebieden, zoals het (ontwerp)aanwijzingsbesluit met de instandhoudingsdoelen en begrenzingen.

Soortbescherming

Ten aanzien van soortbescherming komen de volgende vragen aan de orde:

1 Komen in het plangebied beschermde en kritische soorten en vegetaties voor?
2 Zo ja, worden deze bij realisatie van het plan geschaad en kan dat voorkomen worden?
3 Zijn er vanuit de wet- en regelgeving bezwaren tegen de plannen?

Relevante soorten en vegetaties

Voor de eerste stap zijn overzichtswerken, websites en andere bronnen geraadpleegd en is veldonderzoek uitgevoerd. Daarbij is vaak ook informatie van derden betrokken. Er is daarbij vooral gelet op soorten die in het kader van de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet zijn beschermd, soorten die zijn opgenomen in de Rode Lijst en soorten die een indicatie geven van bepaalde ecologische kwaliteiten van het plangebied.

Bronnen

Voor de ecologische beoordeling wordt per soortgroep gebruik gemaakt van de meest recente informatiebronnen over de verspreiding van soorten in Nederland. Er wordt in een aantal overzichtswerken en op betrouwbare websites nagegaan welke bijzondere en beschermde planten- en diersoorten er in (de ruime omgeving van) het betreffende plangebied voorkomen.

Veldonderzoek

De natuurwaarden worden eveneens onderzocht aan de hand van een veldbezoek. Hierbij wordt gelet op (sporen van) de aanwezigheid van beschermde en kwetsbare soorten in het plangebied. Daarnaast wordt beoordeeld voor welke beschermde soorten (die in de omgeving

kunnen voorkomen) de ecologische randvoorwaarden in het plangebied aanwezig zijn. Het veldonderzoek is tevens van belang om een inschatting te kunnen maken van effecten die samenhangen met de beoogde activiteiten tijdens en na voltooiing van de werkzaamheden.

Effecten en beoordeling

Na de beschrijving van de relevante soorten die in en nabij het plangebied voorkomen, volgt een overzicht van de te verwachten effecten van de ingreep op de ecologische kwaliteiten van het plangebied. Deze verstoringen kunnen verder reiken dan de grenzen van het plangebied. We maken hier volgens de voorschriften van het ministerie in Werken aan Natura 2000 (ministerie van EL&I 2004) onderscheid in vijf soorten effecten, onder te verdelen in kwantitatieve effecten (winst of verlies van habitats), kwalitatieve effecten (chemische effecten, fysieke effecten en verstoring) en achteruitgang in ruimtelijke samenhang (versnippering). Het gaat in alle gevallen om effecten die een verstoring veroorzaken van de (beschermde) soorten en van de functionaliteit van hun leefgebied.

De beoordeling vindt plaats aan de hand van de natuurwetgeving (Natuurbeschermingswet, Flora- en faunawet en Wet Ruimtelijke Ordening (i.c. Ecologische Hoofdstructuur). Bovendien kan een beoordeling nodig zijn ten aanzien van provinciale regelgeving, zoals betreffende ganzenfoerageergebied en weidevogelgebied. Het kan nodig zijn dat de initiatiefnemer contact opneemt met de provincie wanneer effecten op kunnen treden ten aanzien van ganzenfoerageergebied en weidevogels. Indien negatieve effecten kunnen optreden ten aanzien van de instandhoudingsdoelen van een Natura 2000-gebied of een Beschermd Natuurmonument, kan het nodig zijn om een vergunning volgens de Natuurbeschermingswet aan te vragen.

Bijlage 2 Verwachte mortaliteit vogels door windpark

Tabel met vogelsoorten waarvoor een ontheffing van artikel 9 van de Flora- en faunawet wordt aangevraagd. De lijst met verwachte soorten in het plangebied is opgesteld op basis van gebiedsbezoek en literatuur. Ook is de landelijke populatiegrootte van de te beoordelen soorten opgenomen. Daarnaast is voor elke soort de 1% mortaliteitsnorm weergegeven. Ook is een inschatting gegeven van de turbinemortaliteit en is nagegaan of er een overschrijding is van de mortaliteitsnorm van 1%.
Afkortingen: b = broedvogel, w = wintervogel
Getallen in rood: exacte getallen zijn niet bekend voor deze soort. Hier is een inschatting gegeven op basis van expert-judgement

Soort	Status	Populatie (NL)	Natuurlijke mortaliteit	1% mortaliteits-norm	slachtoffers / jaar	Overschrijding mortaliteits-norm?
Eenden, ganzen en zwanen						
Knobbelzwaan	b	6000	0,15	9	<1	Nee
Knobbelzwaan	w	46000	0,15	69	<1	Nee
Kleine zwaan	w	11000	0,18	20	<1	Nee
Wilde zwaan	w	2300	0,20	5	<1	Nee
Toendrarietgans	w	200000	0,23	460	<1	Nee
Grauwe gans	b	8500	0,17	14	<1	Nee
Grauwe gans	w	510000	0,17	867	<5	Nee
Kolgans	w	820000	0,28	2263	<1	Nee
Grote canadese gans	b	7800	0,28	22	<1	Nee
Grote canadese gans	w	32000	0,28	88	<1	Nee
Nijlgans	b	4750	0,27	13	<1	Nee
Nijlgans	w	48000	0,27	129	<1	Nee
Brandgans	b	17200	0,09	15	<1	Nee
Brandgans	w	490000	0,09	441	<1	Nee
Bergeend	b	6500	0,11	7	<1	Nee
Tafeleend	b	1900	0,35	7	<1	Nee
Tafeleend	w	63000	0,35	221	<1	Nee
Kuifeend	b	16000	0,29	46	<1	Nee
Kuifeend	w	220000	0,29	638	<1	Nee
Krakeend	b	6500	0,28	18	<1	Nee
Krakeend	w	77000	0,28	216	<1	Nee
Smient	w	990000	0,47	4653	<5	Nee
Slobeend	b	8500	0,42	36	<1	Nee
Slobeend	w	31000	0,42	130	<1	Nee
Wilde eend	b	850000	0,37	3171	<10	Nee
Wilde eend	w	600000	0,37	2238	<10	Nee
Wintertaling	w	97000	0,47	456	<1	Nee

Overige watervogels						
Fuut	b	29000	0,25	73	<1	Nee
Fuut	w	32000	0,25	80	<1	Nee
Aalscholver	b	47500	0,12	57	<5	Nee
Aalscholver	w	54000	0,12	65	<5	Nee
Grote zilverreiger	w	2600	0,27	7	<1	Nee
Blauwe reiger	b	19800	0,27	53	<1	Nee
Blauwe reiger	w	23000	0,27	62	<1	Nee
Waterhoen	b	47500	0,38	179	<5	Nee
Waterhoen	w	40000	0,38	151	<5	Nee
Meerkoet	b	155000	0,30	463	<5	Nee
Meerkoet	w	410000	0,30	1226	<5	Nee
Roofvogels						
Buizerd	b/w	20000	0,10	20	<5	Nee
Bruine kiekendief	b	2400	0,74	18	<1	Nee
Steltlopers						
Scholekster	b	210000	0,12	252	<5	Nee
Goudplevier	w	210000	0,27	567	<10	Nee
Kievit	b	500000	0,30	1475	<10	Nee
Kievit	w	720000	0,30	2124	<10	Nee
Watersnip	w	10000	0,52	52	<1	Nee
Grutto	b	124000	0,06	74	<1	Nee
Wulp	w	200000	0,26	528	<1	Nee
Tureluur	b	45000	0,26	117	<1	Nee
Meeuwen en sterns						
Kokmeeuw	b	225000	0,10	225	<10	Nee
Kokmeeuw	w	580000	0,10	580	<10	Nee
Stormmeeuw	w	370000	0,14	518	<5	Nee
Zilvermeeuw	w	160000	0,12	192	<5	Nee
Kleine mantelmeeuw	w	20000	0,09	17	<1	Nee
Visdief	b	36200	0,10	36	<1	Nee
Overige niet-zangvogels						
Fazant	b/w	110000	0,58	642	<5	Nee
Houtduif	b/w	900000	0,39	3537	<5	Nee
Holenduif	b/w	120000	0,45	540	<5	Nee
Turkse tortel	b/w	150000	0,36	537	<1	Nee
Stadsduif	b/w	50000	0,34	168	<5	Nee
Gierzwaluw	b	90000	0,19	173	<5	Nee
Zangvogels						

Veldleeuwerik	b/w	120000	0,49	584	<5	Nee
Boerenzwaluw	b	300000	0,63	1878	<1	Nee
Huiszwaluw	b	157000	0,59	926	<1	Nee
Graspieper	b/w	150000	0,46	686	<5	Nee
Gele kwikstaart	b	90000	0,47	420	<1	Nee
Witte kwikstaart	b	210000	0,52	1082	<5	Nee
Roodborst	b/w	800000	0,58	4648	<1	Nee
Merel	b/w	2100000	0,35	7350	<5	Nee
Kramsvogel	w	500000	0,59	2950	<1	Nee
Zanglijster	b/w	280000	0,44	1224	<1	Nee
Koperwiek	w	500000	0,57	2850	<1	Nee
Gaai	b/w	10000	0,41	41	<1	Nee
Ekster	b/w	100000	0,31	310	<1	Nee
Kauw	b/w	400000	0,31	1224	<1	Nee
Roek	b/w	108500	0,21	228	<1	Nee
Zwarte kraai	b/w	170000	0,48	816	<1	Nee
Spreeuw	b/w	1400000	0,31	4382	<10	Nee
Vink	b/w	1300000	0,41	5343	<1	Nee
Putter	b/w	35000	0,63	220	<1	Nee
Kneu	b	90000	0,63	566	<1	Nee

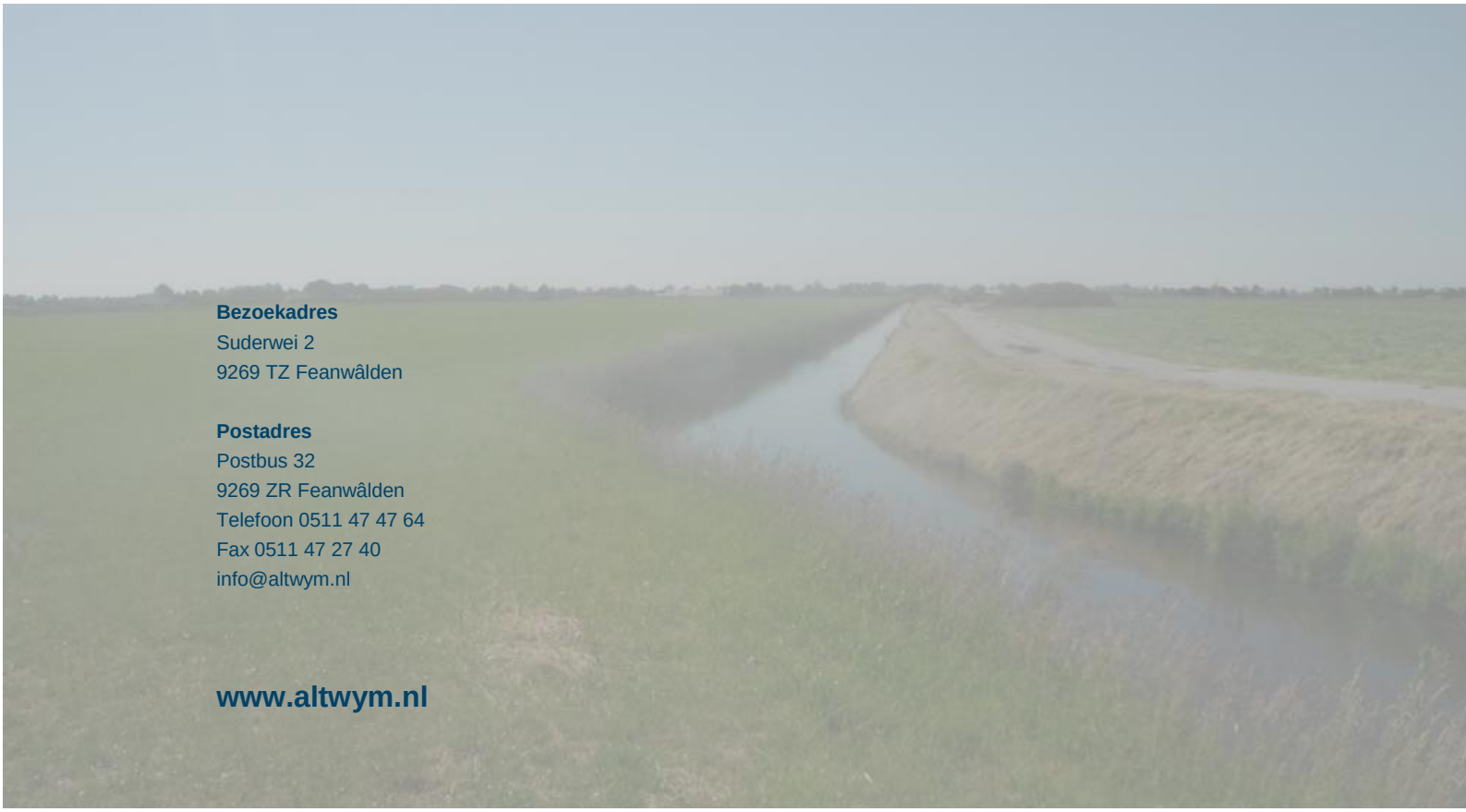

Bezoekadres
Suderwei 2
9269 TZ Feanwâlden

Postadres
Postbus 32
9269 ZR Feanwâlden
Telefoon 0511 47 47 64
Fax 0511 47 27 40
info@altwym.nl

www.altwym.nl

714104
31 maart 2016

ONDERZOEK AKOESTIEK EN SLAGSCHADUW WINDPARK WESTFRISIA

Windpark WestFrisia B.V.

Definitief

PONDERA consult
Duurzame oplossingen in
energie, klimaat en milieu

Postbus 579
7550 AN Hengelo
Telefoon (074) 248 99 40

Documenttitel	Onderzoek akoestiek en slagschaduw Windpark WestFrisia
Soort document	Definitief
Datum	31 maart 2016
Projectnummer	714104
Opdrachtgever	Windpark WestFrisia B.V.
Auteur	D.F. Oude Lansink
Vrijgave	A.U.G. Beltau

INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding 1

1.1 Beschrijving van de locatie 1
1.2 Regelgeving 1
1.3 Gegevens windturbines 2

2 Akoestisch onderzoek 5

2.1 Beoordeling 5
2.2 Invoer rekenmodel 6
2.3 Windaanbod 7
2.4 Geluidbronnen 9
2.5 Rekenresultaten 14
2.6 Beoordeling geluid 15
2.7 Voorzieningen geluid 16
2.8 Cumulatieve effecten 17
2.9 Afwegingen maatwerk 19

3 Onderzoek slagschaduw 21

3.1 Normstelling 21
3.2 Schaduwgebied 22
3.3 Potentiële schaduw 22
3.4 Rekenresultaten 23
3.5 Hinderduur bij woningen 24
3.6 Maatregelen 26

4 Beoordeling 27

bijlage 1 Verklarende begrippenlijst 28

bijlage 2 Objecten rekenmodel akoestiek 30

bijlage 3 Rekenresultaten akoestiek 66

bijlage 4 Geluidcontour L_{den} - E-92 92

bijlage 5 Geluidcontour L_{night} - E-92 93

bijlage 6 Geluidcontour L_{den} – L93 94

bijlage 7 Geluidcontour L_{night} – L93 95

bijlage 8	Geluidcontour L_{den} - L93 MITIGATIE	96
bijlage 9	Geluidcontour L_{night} - L93 MITIGATIE	97
bijlage 10	Geluidcontour L_{den} – MM92	98
bijlage 11	Geluidcontour L_{night} – MM92	99
bijlage 12	Geluidcontour L_{den} – N90	100
bijlage 13	Geluidcontour L_{night} - N90	101
bijlage 14	Geluidcontour L_{den} - N90 MITIGATIE	102
bijlage 15	Geluidcontour L_{night} - N90 MITIGATIE	103
bijlage 16	Geluidcontour L_{den} – MM82	104
bijlage 17	Geluidcontour L_{night} - MM82	105
bijlage 18	Rekenmodel en resultaten slagschaduw	106
bijlage 19	Slagschaduwcontouren E-92	131
bijlage 20	Slagschaduwcontouren L93	132
bijlage 21	Slagschaduwcontouren MM92	133
bijlage 22	Slagschaduwcontouren N90	134
bijlage 23	Slagschaduwcontouren MM82	135
bijlage 24	Geluidgegevens fabrikanten	136

1 INLEIDING

In opdracht van WestFrisia B.V. is akoestisch onderzoek en onderzoek naar slagschaduw uitgevoerd in het kader van een vergunningaanvraag en een omgevingsvergunning beperkte milieutoets (OBM) voor het op te richten windpark WestFrisia. Het windpark omvat vijf turbines in een lijnopstelling gelegen langs Westfrisiaweg N302 in de gemeente Medemblik. De turbines zullen alle vijf van hetzelfde type zijn en er zijn vijf turbinetypes onderzocht.

1.1 Beschrijving van de locatie

Het windpark ligt in een agrarische omgeving tussen Hoorn en Hoogkarspel. De vijf turbines staan in een lijnopstelling gelegen parallel aan en circa 110 meter ten noorden van de Westfrisiaweg N302 tussen de wegen Noorder Boekertweg aan de oostzijde en de Rijweg aan de westzijde. Op circa 700 meter ten zuidwesten van het windpark bevindt zich de plaats Westwoud. De dichtstbij gelegen gevoelige bestemming is gelegen op 500 meter ten noorden van het windpark aan de Zwaagdijk 265. Er bevinden zich in de directe nabije omgeving geen windturbines van andere inrichtingen.

Figuur 1.1 locatie (rode ellips)

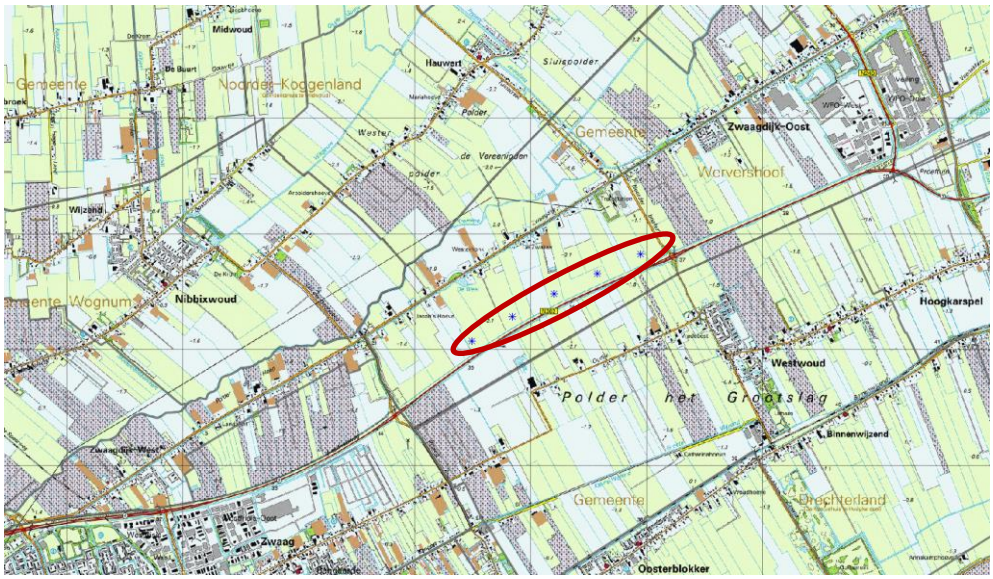

1.2 Regelgeving

De inrichting valt onder paragraaf 3.2.3 van het Activiteitenbesluit[1]. Volgens artikel 1.11 derde lid moet bij de melding een rapport van een akoestisch onderzoek worden overlegd. Het akoestisch onderzoek wordt uitgevoerd overeenkomstig de ministeriele regeling[2].

[1] Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer, 19 oktober 2007, nr.07.00113, Staatsblad 2007/415.
[2] Reken- en meetvoorschrift windturbines, Staatscourant nr 19592, 23 december 2010.

Binnen een afstand van twaalf maal de rotordiameter (maximaal 1.116 m) vanaf de locaties van de turbines bevinden zich meerdere gevoelige bestemmingen, zodat ook een onderzoek naar slagschaduwhinder uitgevoerd is.

Hetzelfde normstelsel geldt voor een aanvraag voor een Omgevingsvergunning.

1.3 Gegevens windturbines

1.3.1 Keuze van de windturbines

De provincie Noord-Holland beschrijft in de startnotitie Windpark Westfrisia de randvoorwaarden waaraan de windturbines van Windpark Westfrisia moeten voldoen.

Uitgangspunt voor het PIP is een maximale ashoogte van 85 meter zoals in het PIP verzoek is opgenomen. Gelet op de technologische vooruitgang en het aanbod van windturbines sinds de datum van aanvraag, kan het noodzakelijk zijn de ashoogte in beperkte mate te verhogen. Daarbij wordt uitgegaan van een maximale verhoging van 10% ten opzichte van het PIP verzoek, dus maximaal een ashoogte van 93,5 meter, met bijpassende rotordiameter. Hiertoe zal een binnenplanse afwijkingsmogelijkheid worden opgenomen. Uit onderzoek zal moeten blijken dat de milieu effecten van de windturbines met een grotere ashoogte beter zijn dan die van turbines met een ashoogte van 85 meter. (Milieueffecten zijn de effecten die onderdeel uitmaken van een m.e.r.-beoordeling, zoals geluid, slagschaduw, veiligheid etc). Dit onderzoek wordt door initiatiefnemer uitgevoerd. De resultaten worden door de provincie getoetst. Indien blijkt dat de milieueffecten van turbines met een hogere ashoogte beter zijn dan de turbines met een ashoogte van 85 meter, kan een maximale ashoogte van 93,5 meter worden toegestaan.

Zoals de provincie al aangeeft kan het noodzakelijk zijn om in beperkte mate af te wijken van de uitgangspunten van de oorspronkelijke aanvraag uit 2010. Hierin staat het volgende vermeld over de afmetingen van de windturbines:

Wij, Windpark Westfrisia B.V. i.o. willen parallel aan en ten noorden van de N302/Westfrisiaweg/uitbreiding N23 een windturbinepark van 5 windturbines van elk minimaal 2 MW (totaal 10 MW), en maximaal 2,5 MW (totaal 12,5 MW), met een ashoogte van maximaal 85 meter en een rotordiameter van maximaal 82 meter oprichten.

De markt voor windturbines is de afgelopen zes jaar sterk gewijzigd en de subsidieregeling duurzame energie (SDE+) voor wind op land is een aantal keer aangepast en richt zich in plaats van het realiseren van zoveel mogelijk opgesteld vermogen nu op het realiseren van zoveel mogelijk vollasturen. In andere woorden: meer groene stroom opwekken met minder windturbines. Een windturbine met relatief kleine rotor en lage ashoogte is door de gewijzigde SDE+ regeling op deze locatie een stuk minder of niet langer rendabel.

Daarom worden er voor Windpark Westfrisia windturbines met een grotere rotordiameter aangevraagd dan in de aanvraag uit 2010 genoemd staat.

Op grond van onder andere deze afwegingen zijn er vijf turbines gekozen om mogelijk hier te plaatsen. Deze turbines worden in de navolgende paragrafen besproken.

1.3.2 Enercon E-92 2350 kW

De Enercon E-92 heeft een rotordiameter van 92 m en drie rotorbladen. Het nominale elektrische vermogen is 2350 kW. Het toerental van de rotor is continu variabel tussen circa 5 en 16 tpm. De turbine wordt hier geplaatst op een conische as met een hoogte van circa 85 m. De as heeft een diameter van circa 7,2 m aan de voet en circa 2 m aan de top. De rotorbladen zijn semi-mat. De grootste breedte van het blad is circa 3,8 m, aan de tip zijn de bladen circa 0,6 m breed.

of

1.3.3 Lagerwey L93 2.6 MW

De Lagerwey L93 2.6 MW heeft een rotordiameter van 93 m met drie rotorbladen. Het toerental van de rotor is continu variabel tussen circa 7 en 15,6 tpm. Het nominale generatorvermogen is 2,6 MW. De turbine wordt hier geplaatst op een conische stalen buisas met een ashoogte van circa 85 meter. De stalen as heeft een diameter van circa 4,2 m aan de voet en circa 2,0 m aan de top. De turbine begint te draaien bij een windsnelheid van circa 2,5 m/s. Bij windsnelheden boven 25-28 m/s wordt de turbine gestopt uit veiligheidsoverwegingen. De rotorbladen zijn semi-mat. De grootste breedte van het blad is circa 3,8 m, aan de tip zijn de bladen circa 0,6 m breed.

of

1.3.4 Senvion MM92

De Senvion MM92 heeft een rotordiameter van 92,5 m met drie rotorbladen. Het nominale elektrische vermogen is 2050 kW. Het toerental van de rotor is continu variabel tussen circa 7,5 en 15 tpm. De turbines worden hier geplaatst op conische stalen buisas met een ashoogte van circa 79,5 m.
De turbine begint te draaien bij een windsnelheid van circa 3 m/s. Bij windsnelheden boven 24 m/s wordt de rotor gestopt uit veiligheidsoverwegingen.

De kleur van de rotorbladen en de as is lichtgrijs. De rotorbladen zijn semi-mat.

of

1.3.5 Nordex N90/2500 HS

De Nordex N90/2500 HS heeft een rotordiameter van 90 m met drie rotorbladen. Het nominale elektrische vermogen is 2,5 MW. Het toerental van de rotor is continu variabel tussen circa 9,6 en 17 tpm. De turbines worden hier geplaatst op conische stalen buis en met een ashoogte van circa 79,5 meter.
De turbine begint te draaien bij een windsnelheid van circa 3 m/s. Bij windsnelheden boven 25 m/s wordt de rotor gestopt uit veiligheidsoverwegingen.

De kleur van de rotorbladen en de as is lichtgrijs. De rotorbladen zijn semi-mat. De grootste breedte van het blad is 3,17 m; aan de tip zijn de bladen circa 1 m breed.
of

1.3.6 Senvion MM82

De Senvion MM82 heeft een rotordiameter van 82 m met drie rotorbladen. Het nominale elektrische vermogen is 2050 kW. Het toerental van de rotor is continu variabel tussen circa 8,5 en 17,1 tpm. De turbines worden hier geplaatst op conische stalen buis en met een ashoogte van circa 85 m.
De turbine begint te draaien bij een windsnelheid van circa 3,5 m/s. Bij windsnelheden boven 25 m/s wordt de rotor gestopt uit veiligheidsoverwegingen.

De kleur van de rotorbladen en de as is lichtgrijs. De rotorbladen zijn semi-mat.

2 AKOESTISCH ONDERZOEK

2.1 Beoordeling

2.1.1 Normstelling

Volgens artikel 3.14a eerste lid van het Activiteitenbesluit wordt het geluidniveau vanwege een windturbine of een combinatie van windturbines dat optreedt op de gevels van gevoelige bestemmingen en geluidgevoelige terreinen getoetst aan de waarden L_{den}=47 dB en L_{night}=41 dB.

2.1.2 Overige beoordeling

Cumulatie met andere geluidbronnen

Cumulatie met andere bronnen is beschouwd als er sprake is van blootstelling aan meer dan één geluidbron conform de rekenregels uit het Reken- en meetvoorschrift windturbines (Activiteitenregeling milieubeheer Bijlage 4). Hier is het industrielawaai, wegverkeerslawaai en railverkeerlawaai significant. De methode berekent de gecumuleerde geluidbelasting rekening houdend met de verschillen in dosis-effectrelaties van de verschillende geluidbronnen.

Laagfrequent geluid

Er is geen algemeen geaccepteerd normstelsel voorhanden waarmee laagfrequente geluidhinder kan worden geobjectiveerd. Laagfrequent geluid (LFG) is geluid in het voor mensen laagst hoorbare frequentiegebied, onder 200 Hz. Windturbines stralen, net als de meeste geluidbronnen, ook laagfrequent geluid uit.

Het RIVM heeft op verzoek van de GGD-en de invloed op de beleving en gezondheid van omwonenden door windturbines onderzocht[3]. Hierin wordt gesteld dat windturbines weliswaar laagfrequent geluid produceren maar dat er geen bewijs bestaat dat dit een factor van belang is. Er is geen aparte beoordeling nodig bovenop de bescherming die de A-gewogen normstelling op basis van dosis-effectrelatie reeds biedt. De mate van bescherming en de normering worden eveneens beschouwd in een literatuuronderzoek[4] naar laagfrequent geluid van windturbines van Agentschap NL. Ook hier zijn geen aanwijzingen dat het aandeel laagfrequent geluid een bijzondere dan wel belangrijke rol speelt.

Tenslotte is door de Staatsecretaris van Infrastructuur en Milieu, mede namens de minister van Economische Zaken en de minister van Infrastructuur en Milieu over het onderwerp laagfrequent geluid van windturbines een brief aan de Tweede kamer gestuurd[5]. Deze brief baseert zich onder andere op bovengenoemd onderzoek van het RIVM waarin wordt gesteld dat:

- laagfrequent geluid bij windturbines in samenhang met hogere frequenties wordt gehoord en niet afzonderlijk hiervan;

[3] Windturbines: invloed op de beleving en gezondheid van omwonenden, GGD Informatieblad medische milieukunde Update 2013; RIVM rapport 200000001/2013.
[4] Literatuuronderzoek laagfrequent geluid windturbines, LBP Sight in opdracht van Agentschap NL, projectnummer DENB 138006 september 2013.
[5] Brief d.d. 31 maart 2014, betreft laagfrequent geluid van windturbines, kenmerk IenM/bsk-2014/44564, staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu Wilma J. Mansveld.

- dit impliceert tevens dat de effecten van laagfrequent geluid op mensen niet anders zullen zijn dan effecten van geluid met hogere frequenties zoals hinder, slaapverstoring, moeheid, concentratieproblemen en dergelijke;
- voor beweringen dat laagfrequent geluid van windturbines allerlei klinische ziekten bij mensen kan veroorzaken is geen betrouwbare bewijsvoering aangetroffen, hetgeen in lijn is met de voorgaande inzichten;
- het feitelijke aandeel laagfrequent geluid in het brongeluid van een windturbine gering is. Daarom is ook het aandeel in de geluidbelasting op een woninggevel gering;
- bij het groter worden van turbines (tot 5 of 7,5 MW) zal dit aandeel met hooguit 1 à 2 dB toenemen. Het bij de Nederlandse norm voor windturbinegeluid voorgeschreven reken- en meetvoorschrift is goed in staat om hiermee rekening te houden zodat een correcte toetsing aan de norm mogelijk is;
- de Deense norm voor laagfrequent windturbinegeluid in het binnenmilieu van een woning geen extra bescherming biedt ten opzichte van de Nederlandse norm voor de gevelbelasting in geval van een standaard geïsoleerde woning.

Op grond van de brief van de Staatssecretaris kan worden gesteld dat toetsing aan de standaard Nederlandse geluidnormen (zoals in dit rapport gebeurt) tevens voldoende bescherming biedt tegen laagfrequent geluid. Het is dan ook niet noodzakelijk onderzoek uit te voeren naar laagfrequent voor windpark WestFrisia.

Eis provincie Noord Holland

De provincie Noord Holland heeft als extra eis gesteld dat de effecten van het windpark niet groter mogen zijn dan die welke maximaal zouden kunnen worden verwacht op grond van de vergunningaanvraag uit 2010. Op grond van de randvoorwaarden uit deze aanvraag (ashoogte maximaal 85 meter, rotordiameter maximaal 82 meter), toegepast op turbines welke nu beschikbaar zijn, is de akoestische worst-case referentieturbine de Senvion MM82 op een ashoogte van 85 meter.

2.2 Invoer rekenmodel

Van de situatie is een akoestisch rekenmodel opgesteld met behulp van het programma *Geomilieu*® module WT versie V3.11. Hiermee zijn de jaargemiddelde geluidniveaus berekend. De modellering en de overdrachtsberekening zijn uitgevoerd conform het Reken- en meetvoorschrift windturbines.

De geometrie van de omgeving is vastgesteld aan de hand van kaartmateriaal, luchtfoto's, aangeleverde documentatie en telefonisch verkregen informatie. In het gebied zijn bodemgebieden aangeduid als akoestisch absorberend (B=0,9), met uitzondering van relevante wegen en wateroppervlakken welke zijn aangeduid als akoestisch reflecterend (B=0) en deels bebouwde oppervlakken zoals lintbebouwing en de woonkern Westwoud (B=0,5). De windturbines zijn akoestisch gemodelleerd met drie rondom uitstralende puntbronnen ter hoogte van de rotoras.

Een windturbine is akoestisch gemodelleerd met drie rondom uitstralende puntbronnen (dag, avond en nachtemissie) ter hoogte van de rotoras.

In het akoestische model zijn 107 toetspunten gedefinieerd ter plaatse van de gevoelige bestemmingen in het gebied rondom het windpark. De positie van de woningen zijn gebaseerd op het BAG bestand (Basisregistratie Adressen en Gebouwen).

Er zijn voor de geluidberekeningen geen woningen ingevoerd voor de nog te ontwikkelen wijk Zwaagdijk Oost, gelegen op circa 850 meter ten noordoosten van de meest oostelijke turbine.

Voor de toetsing aan het Activiteitenbesluit geldt dat enkel dient te worden getoetst op gevels van bestaande woningen, niet op woonbestemmingen. Indien in de toekomst op een woonbestemming een woning wordt gebouwd, en wanneer dit leidt tot normoverschrijdingen, dan dient op grond van het Activiteitenbesluit de turbine te worden gemitigeerd. Het risico is dus voor de turbine-eigenaar. Gezien de afstand van de woonwijk tot het windpark is dit echter niet te verwachten. De ligging van de geluidcontouren later in het rapport bevestigen dit.

De toetspunten hebben een beoordelingshoogte van +5 m boven het plaatselijke maaiveld en zijn weergegeven in bijlage 2. Op basis van een globale toets op de gebouwhoogtes is vastgesteld dat er geen sprake is van relevante hoogbouw. Op elk toetspunt is het jaargemiddelde geluidniveau berekend. Het rekenresultaat is het invallende geluidniveau (dat wil zeggen zonder reflectie van de achterliggende eigen gevel).

Details van de invoergegevens van het rekenmodel zijn gegeven in bijlage 2 achter in deze rapportage.

2.3 Windaanbod

De jaargemiddelde bronsterkte L_E van een windturbine is afhankelijk van de optredende windsnelheden op ashoogte. Door het KNMI zijn gegevens gepubliceerd over de distributie van voorkomende windsnelheden op 80 tot 120 m hoogte. Deze KNMI-gegevens zijn gebaseerd op langjarige windstatistiek. Deze distributies zijn gespecificeerd voor de dag-, de avond- en de nachtperiode. De data zijn gebaseerd op het meteo-model van het KNMI en beschikbaar op raster-punten over geheel Nederland[6].

De windsnelheden op de betreffende locatie zijn verkregen door een interpolatie van de gegevens van de nabijgelegen rasterpunten die gelden voor een hoogte tussen 80 en 120 m.

De verschillen tussen de dag, de avond en de nacht zijn beperkt. Onderstaande Figuur 2.1 en Figuur 2.2 geven de verdeling van de jaargemiddelde windsnelheden op de respectievelijke ashoogten voor de dag, avond en nacht. Voor de hoogte van de as boven maaiveld is worst-case gerekend met 3,5 meter meer dan de ashoogten, omdat wellicht de maaiveld hoogte hoger wordt bij het plaatsen van een fundatie boven de grond. Windsnelheden boven 20 m/s zijn hier niet weergegeven omdat de kans dat deze voorkomen erg laag is, echter de berekening houdt er wel rekening mee.

[6] Activiteitenregeling milieubeheer Bijlage 4, Reken- en meetvoorschrift windturbines, §3.4.3 bepaling windsnelheidsverdeling.

Figuur 2.1 Lokaal voorkomende windsnelheden op ashoogte +79,5 m.

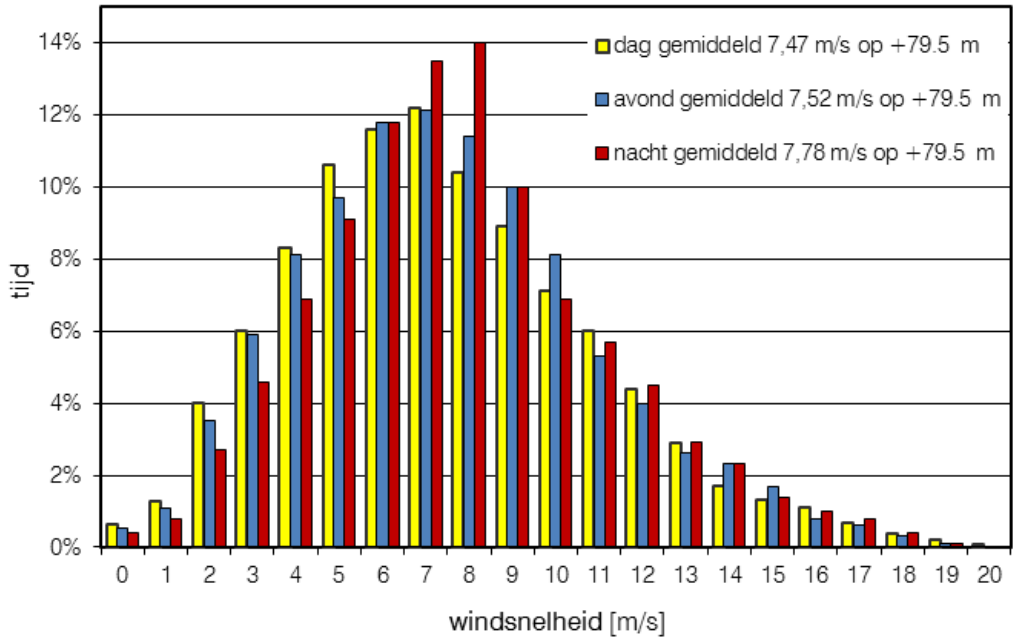

Figuur 2.2 Lokaal voorkomende windsnelheden op ashoogte +85 m.

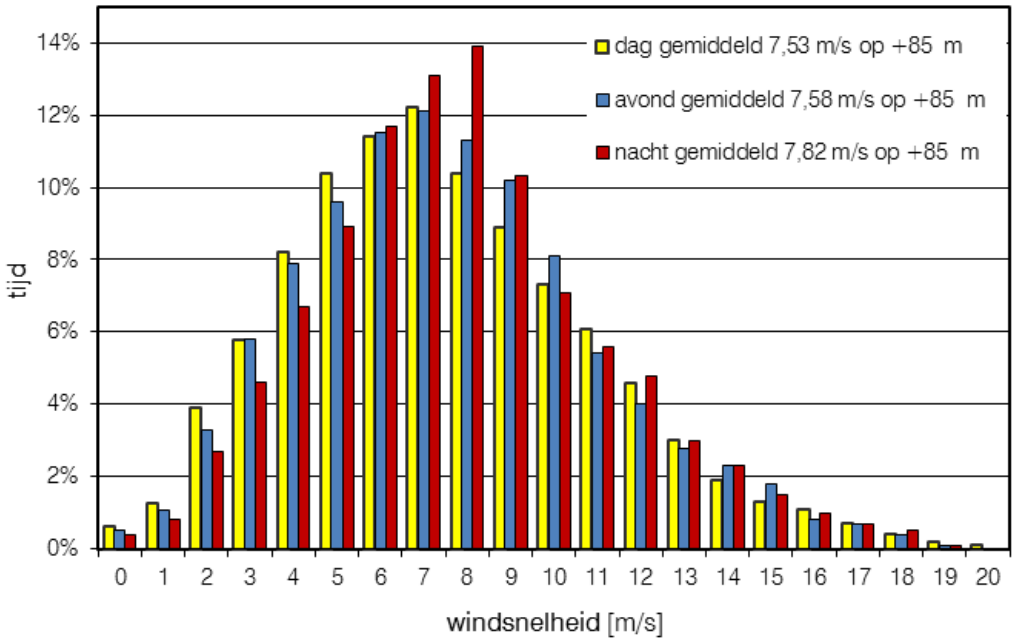

2.4 Geluidbronnen

Voor de afwegingen van de turbinekeuze zie paragraaf 1.3.1.

2.4.1 Enercon E-92 2350 kW

Door Enercon zijn geluidgegevens beschikbaar gesteld voor de Enercon E-92 2350 kW windturbine[7]. Voor de overdrachtsberekeningen is het octaafspectrum gebruikt wat is gegeven[8] bij een windsnelheid van V_{hub}=8 m/s.

De gerapporteerde bronsterkten van de turbine zijn omgerekend naar bronsterkten in relatie tot de windsnelheid op ashoogte. Dit levert de waarden op die zijn weergegeven met grijze staven in Figuur 2.3.

Figuur 2.3 Verdeling bronsterkten Enercon E-92 2350 kW

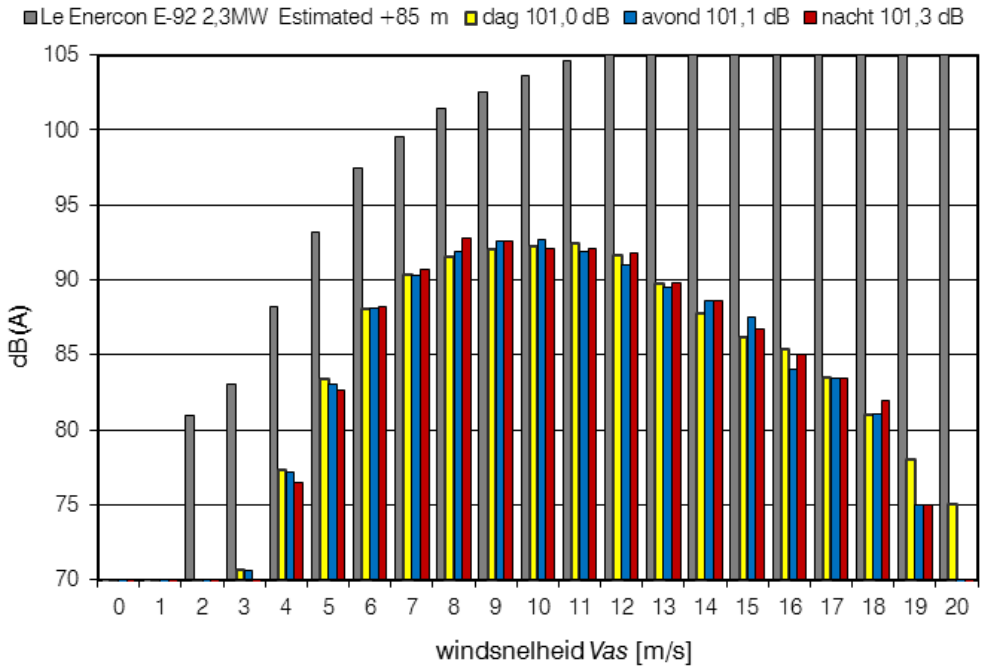

Ter informatie zijn in de grafieken ook de gecorrigeerde bronsterkten weergegeven per windsnelheidsklasse voor de dag, de avond en de nacht. De gele, blauwe en rode staven representeren de bronsterkten gecorrigeerd voor het percentage van de tijd dat de betreffende windsnelheidsklasse optreedt. Hieruit valt op te maken dat het geluid bij windsnelheden van V_{as}=6 tot 14 m/s de hoogste bijdrage levert aan het jaargemiddelde. Het geluid bij windsnelheden tot V_{as}=4 m/s en boven 18 m/s heeft een lage bijdrage. Cumulatie van deze bronsterkten over alle windsnelheidsklassen levert de jaargemiddelde bronsterkten op. Deze waarden $L_{w,j}$ bedragen 101,0, 101,1 en 101,3 dB(A) voor respectievelijk de dag, de avond en de nacht.

[7] Sound Power Level of the Enercon E-92 Operational Mode 0s, D0369631-1.doc, Enercon januari 2015
[8] Extract of test report M111 164/02, regarding noise emission of wind turbine (WT) Enercon E-92, Müller-BBM 10-28-2013

2.4.2 Lagerwey L93 2.6 MW

Door Lagerwey zijn geluidgegevens beschikbaar gesteld voor de Lagerwey L93 2.6 MW windturbine[9]. Voor de overdrachtsberekeningen is het octaafspectrum[10] gebruikt wat is opgegeven door de fabrikant.

De gerapporteerde bronsterkten van de turbine zijn omgerekend naar bronsterkten in relatie tot de windsnelheid op ashoogte. Dit levert de waarden op die zijn weergegeven met grijze staven in Figuur 2.4.

Figuur 2.4 Verdeling bronsterkten Lagerwey L93 2.6 MW

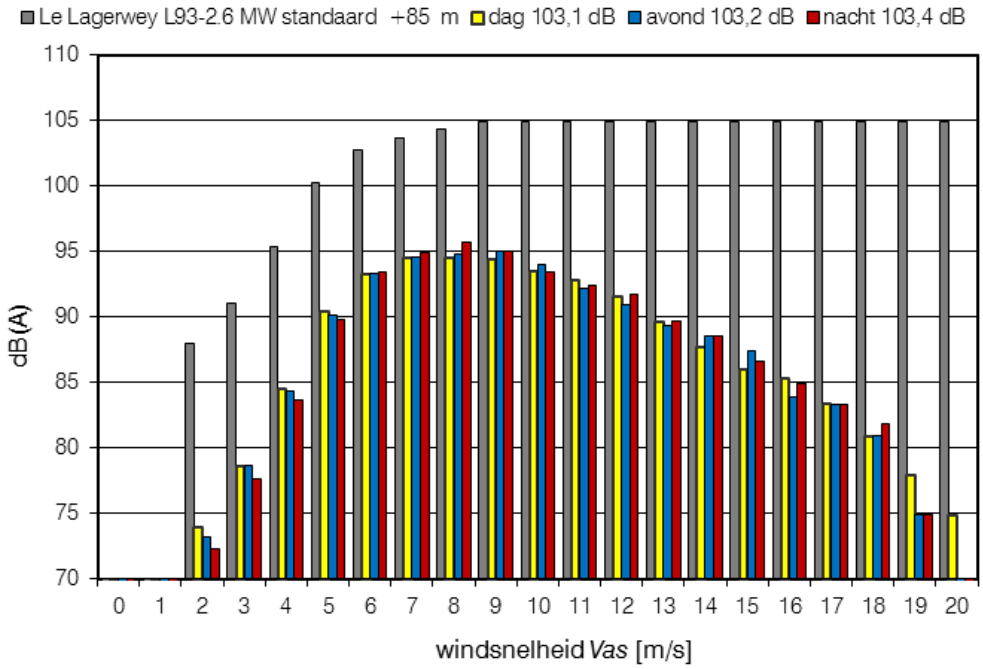

Ter informatie zijn in de grafieken ook de gecorrigeerde bronsterkten weergegeven per windsnelheidsklasse voor de dag, de avond en de nacht. De gele, blauwe en rode staven representeren de bronsterkten gecorrigeerd voor het percentage van de tijd dat de betreffende windsnelheidsklasse optreedt. Hieruit valt op te maken dat het geluid bij windsnelheden van V_{as}=5 tot 15 m/s de hoogste bijdrage levert aan het jaargemiddelde. Het geluid bij windsnelheden tot V_{as}=3 m/s en boven 19 m/s heeft een lage bijdrage. Cumulatie van deze bronsterkten over alle windsnelheidsklassen levert de jaargemiddelde bronsterkten op. Deze waarden $L_{w,j}$ bedragen 103,1, 101,4 en 101,6 dB(A) voor respectievelijk de dag, de avond en de nacht.

[9] Lagerwey curves L93-2.6MW, Lagerwey, 02-02-2016
[10] Lagerwey Wind L93, mail 21-5-2014

2.4.3 Senvion MM92

Door Senvion zijn geluidgegevens beschikbaar gesteld voor de Senvion MM92 windturbine[11]. Voor de overdrachtsberekeningen is het octaafspectrum gebruikt wat is opgegeven door de fabrikant voor een windsnelheid van 10 m/s op ashoogte[12].

De gerapporteerde bronsterkten van de turbine zijn omgerekend naar bronsterkten in relatie tot de windsnelheid op ashoogte. Dit levert de waarden op die zijn weergegeven met grijze staven in Figuur 2.5.

Figuur 2.5 Verdeling bronsterkten Senvion MM92

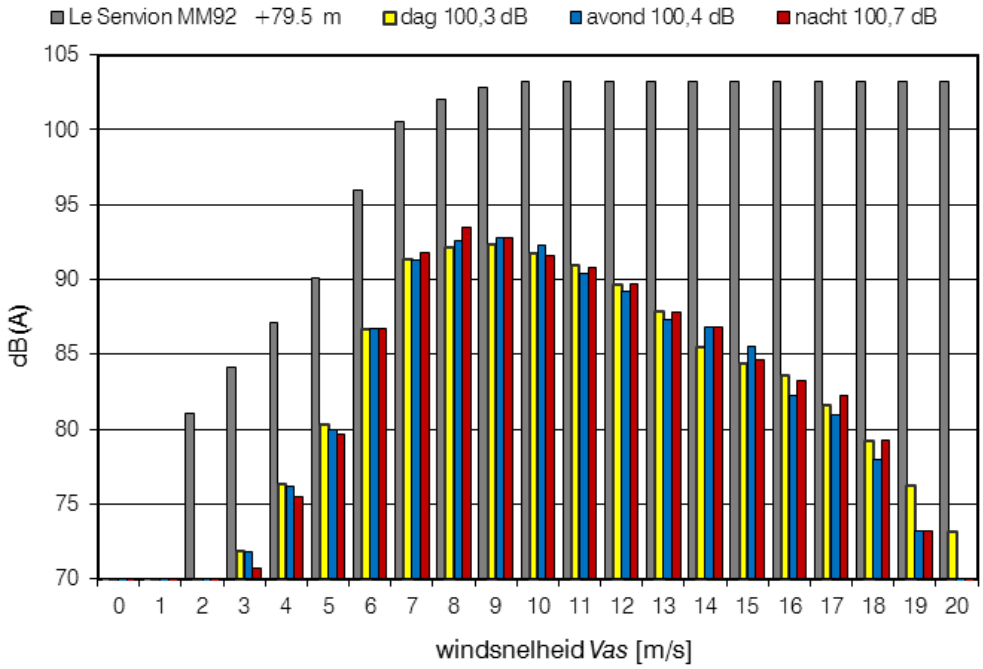

Ter informatie zijn in de grafieken ook de gecorrigeerde bronsterkten weergegeven per windsnelheidsklasse voor de dag, de avond en de nacht. De gele, blauwe en rode staven representeren de bronsterkten gecorrigeerd voor het percentage van de tijd dat de betreffende windsnelheidsklasse optreedt. Hieruit valt op te maken dat het geluid bij windsnelheden van V_{as}=6 tot 14 m/s de hoogste bijdrage levert aan het jaargemiddelde. Het geluid bij windsnelheden tot V_{as}=3 m/s en boven 19 m/s heeft een lage bijdrage. Cumulatie van deze bronsterkten over alle windsnelheidsklassen levert de jaargemiddelde bronsterkten op. Deze waarden $L_{w,j}$ bedragen 100,3, 100,4 en 100,7 dB(A) voor respectievelijk de dag, de avond en de nacht.

[11] Power Curve & Sound Power Level MM92 [2050 kW/50&60Hz], Doc.-ID: SD-2.9-WT.PC.03-B-G-EN, Senvion, 20-01-2014
[12] Octave & third octave band data [MM92/50Hz/60Hz], general information, doc ID: GI-2.9-WT.PO.04-A-A-EN, Senvion 17-03-2014

2.4.4 Nordex N90/2500HS

Door Nordex zijn geluidgegevens beschikbaar gesteld voor de Nordex N90/2500HS windturbine[13]. Voor de overdrachtsberekeningen is het octaafspectrum gebruikt wat is opgegeven[14] bij een windsnelheid op ashoogte van 10 m/s.

De gerapporteerde bronsterkten van de turbine zijn omgerekend naar bronsterkten in relatie tot de windsnelheid op ashoogte. Dit levert de waarden op die zijn weergegeven met grijze staven in Figuur 2.6.

Figuur 2.6 Verdeling bronsterkten Nordex N90/2500 HS

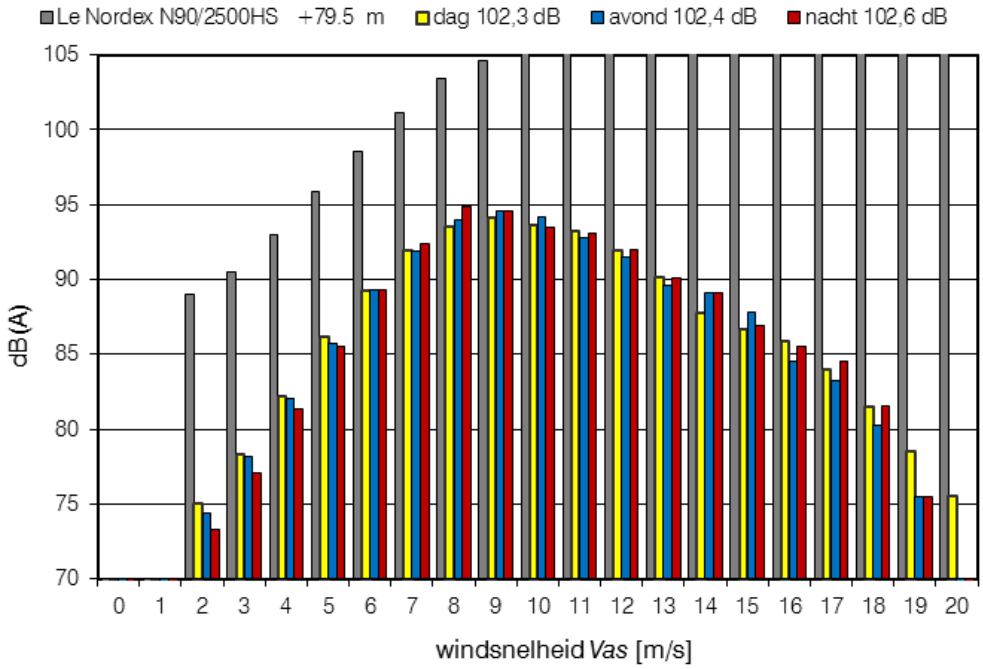

Ter informatie zijn in de grafieken ook de gecorrigeerde bronsterkten weergegeven per windsnelheidsklasse voor de dag, de avond en de nacht. De gele, blauwe en rode staven representeren de bronsterkten gecorrigeerd voor het percentage van de tijd dat de betreffende windsnelheidsklasse optreedt. Hieruit valt op te maken dat het geluid bij windsnelheden van V_{as}=5 tot 15 m/s de hoogste bijdrage levert aan het jaargemiddelde. Het geluid bij windsnelheden tot V_{as}=3 m/s en boven 19 m/s heeft een lage bijdrage. Cumulatie van deze bronsterkten over alle windsnelheidsklassen levert de jaargemiddelde bronsterkten op. Deze waarden $L_{w,j}$ bedragen 102,3, 102,4 en 102,6 dB(A) voor respectievelijk de dag, de avond en de nacht.

[13] Sales Document Noise levels Nordex N90/2500HS, Document nr: F008_149_A03_EN, Nordex, 19-04-2010

[14] Extract WT 6733/08 from report no. WT 5885/07 acoustical emissions of a wind turbine generator system of the type Nordex N90/2500 HS, Windtest Kaiser-Wilhelm-Koog, 05-09-2008

2.4.5 Senvion MM82

Door Senvion zijn geluidgegevens beschikbaar gesteld voor de Senvion MM82 windturbine[15]. Voor de overdrachtsberekeningen is het octaafspectrum gebruikt wat is opgegeven[16] voor een vergelijkbare turbine bij een windsnelheid op ashoogte van 10 m/s.

De gerapporteerde bronsterkten van de turbine zijn omgerekend naar bronsterkten in relatie tot de windsnelheid op ashoogte. Dit levert de waarden op die zijn weergegeven met grijze staven in Figuur 2.6.

Figuur 2.7 Verdeling bronsterkten Senvion MM82

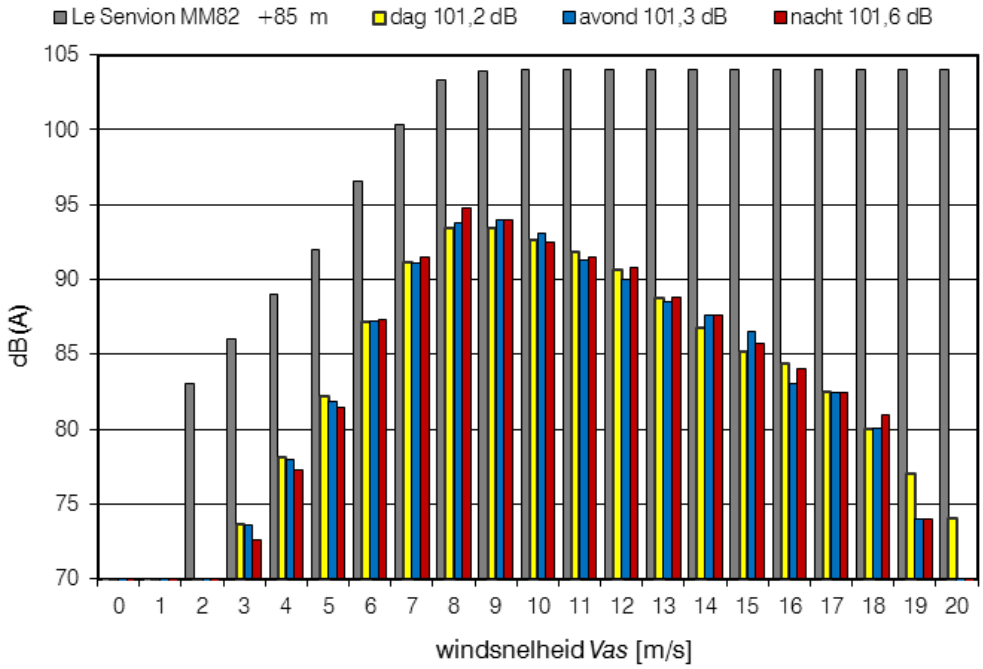

Ter informatie zijn in de grafieken ook de gecorrigeerde bronsterkten weergegeven per windsnelheidsklasse voor de dag, de avond en de nacht. De gele, blauwe en rode staven representeren de bronsterkten gecorrigeerd voor het percentage van de tijd dat de betreffende windsnelheidsklasse optreedt. Hieruit valt op te maken dat het geluid bij windsnelheden van V_{as}=5 tot 15 m/s de hoogste bijdrage levert aan het jaargemiddelde. Het geluid bij windsnelheden tot V_{as}=3 m/s en boven 19 m/s heeft een lage bijdrage. Cumulatie van deze bronsterkten over alle windsnelheidsklassen levert de jaargemiddelde bronsterkten op. Deze waarden $L_{w,j}$ bedragen 101,2, 101,3 en 101,6 dB(A) voor respectievelijk de dag, de avond en de nacht.

[15] Power Curve & Sound Power Level MM82 [2050 kW/50&60Hz], Doc.-ID: SD-2.5-WT.PC.02-B-E-EN, REpower 10-07-2013

[16] Summary of results of the noise emission measurement, of a WTG of the type REpower 3.4M 104, Document nr: WT 8140/10, Windtest Kaiser-Wilhelm-Koog, 30-06-2010

2.5 Rekenresultaten

In Tabel 2.1 zijn per referentie(toets)punt de jaargemiddelde geluidniveaus L_{night} en L_{den} gegeven die optreden op +5 m hoogte. De L_{den} is het tijdgewogen gemiddelde van:

- Het jaargemiddelde geluidniveau in de dag L_{day};
- Het jaargemiddelde geluidniveau in de avond L_{even} vermeerderd met 5 dB;
- Het jaargemiddelde geluidniveau in de nacht L_{night} vermeerderd met 10 dB.

Tabel 2.1 Rekenresultaten [dB(A)]

Toetspunt nr*	E-92		L93		MM92		N90		MM82	
	L_{night}	L_{den}	L_{night}	L_{den}	L_{night}	L_{den}	L_{night}	L_{den}	L_{night}	L_{den}
10	38	44	40	47	37	44	39	45	38	45
11	38	44	40	47	38	44	39	45	38	45
12	38	44	40	47	38	44	39	45	38	45
14	38	45	41	47	38	44	39	46	39	45
15	39	45	41	47	38	45	40	46	39	45
16	39	45	41	***48***	38	45	40	46	39	46
17	39	45	41	***48***	38	45	40	46	39	46
18	39	45	41	***48***	38	45	40	46	39	46
19	39	45	41	***48***	39	45	40	47	40	46
20	38	45	41	47	38	44	39	46	39	45
21	39	45	41	***48***	39	45	40	46	39	46
22	38	44	41	47	38	44	39	46	39	45
23	39	45	41	47	38	45	40	46	39	45
24	38	44	40	47	38	44	39	45	38	45
25	38	44	40	47	38	44	39	46	39	45
26	38	44	40	47	38	44	39	46	38	45
27	38	44	40	47	38	44	39	46	39	45
28	38	45	41	47	38	44	39	46	39	45
29	39	46	***42***	***48***	39	45	40	47	40	46
30	39	45	41	***48***	38	45	40	46	39	46
31	38	44	41	47	38	44	39	46	39	45
32	39	45	41	***48***	39	45	40	46	39	46
33	38	44	40	47	38	44	39	46	39	45
34	39	45	41	***48***	39	45	40	46	39	46
35	39	45	41	47	38	45	40	46	39	45

* weergegeven zijn de toetspunten waar voor tenminste één turbinetype L_{den} hoger is dan 46 dB

De rekenresultaten op alle 107 toetspunten zijn gegeven in bijlage 3.

In bijlage 4 tot en met bijlage 15 zijn voor alle windturbinetypes de berekende geluidscontouren op een waarneemhoogte van +5 m weergegeven voor L_{den}=*47* alsmede L_{night}=41 dB.

2.6 Beoordeling geluid

2.6.1 Norm Activiteitenbesluit

Voor de Lagerwey L93-turbine wordt bij diverse gevoelige bestemmingen niet voldaan aan de geluidnorm L_{den}=*47* en L_{night}=41 dB. De ***vetgedrukte*** waarden in Tabel 2.1 laten de overschrijding zien. Om te voldoen aan de normstelling zijn geluidreducerende maatregelen (voorzieningen) nodig.

2.6.2 Eis provincie Noord Holland

De provincie Noord Holland heeft als extra eis gesteld dat de effecten van het windpark niet groter mogen zijn dan die welke maximaal zouden kunnen worden verwacht op grond van de vergunningaanvraag uit 2010. Op grond van de randvoorwaarden uit deze aanvraag (ashoogte maximaal 85 meter, rotordiameter maximaal 82 meter), toegepast op turbines welke nu beschikbaar zijn, is de akoestische worst-case referentieturbine de Senvion MM82 op een ashoogte van 85 meter, zoals deze hiervoor reeds is doorgerekend.

Uit vergelijking van de rekenresultaten van de Senvion MM82-turbine met de andere vier turbines blijkt dat de geluidimmissies van de Enercon E-92 en de Senvion MM92 lager liggen, maar die van de Lagerwey L93 en de Nordex N90 2500HS hoger.

Uitgaande van de eis van de provincie dienen de laatste twee turbines te worden gemitigeerd. De benodigde mitigatie is groter dan die welke nodig is om te voldoen aan de normen uit het Activiteitenbesluit. Daarom wordt in het navolgende het effect getoond van de mitigatie van de Lagerwey L93 en de Nordex N90 2500HS - turbines op grond van de eis van de provincie.

2.7 Voorzieningen geluid

Om te voldoen aan de eis van de provincie (zie vorige paragraaf) kan er voor worden gekozen om een andere windturbine met een lagere geluidemissie en of lagere ashoogte te kiezen. Ook kan er voor worden gekozen om voor specifieke perioden de instellingen van specifieke turbines te wijzigen. Met deze instellingen worden de bronsterkten van de turbines gereduceerd door bijvoorbeeld het toerental te verlagen en/of de bladhoek te verdraaien. Dit gaat enigszins ten koste van de productie.

In Tabel 2.2 en Tabel 2.3 zijn de instellingen voor geluidvoorzieningen voor de betreffende windturbines gepresenteerd waarmee op alle toetspunten wordt voldaan aan de eis van de provincie (en daarmee tevens aan de norm L_{den}=47 dB en L_{night}=41 dB).

Tabel 2.2 Bedrijfsinstelling turbine Lagerwey L93-2,6MW.

Turbine	Dag	Avond	Nacht
	07:00 – 19:00 uur	19:00 – 23:00 uur	23:00 – 07:00 uur
1 t/m 5	--	--	'Mode 3'

--: turbine in werking in standaard uitvoering.

Tabel 2.3 Bedrijfsinstelling turbine Nordex N90 2500HS.

Turbine	Dag	Avond	Nacht
	07:00 – 19:00 uur	19:00 – 23:00 uur	23:00 – 07:00 uur
1 t/m 5	--	--	'2000 kW'

--: turbine in werking in standaard uitvoering.

In Tabel 2.4 zijn per toetspunt de jaargemiddelde geluidniveaus met toepassing van de voorzieningen gegeven. In bijlage 2 en bijlage 3 zijn respectievelijk de akoestische gegevens en de rekenresultaten gegeven. In bijlage 8, bijlage 9, bijlage 14 en bijlage 15 zijn de berekende geluidcontouren voor L_{night} en L_{den} gegeven met toepassing van de voorzieningen.

Na mitigatie is de MM82 de luidste turbine, de Enercon E-92 de meest stille.

Tabel 2.4 Rekenresultaten met geluidvoorzieningen op basis eis provincie Noord Holland [dB(A)]

Toetspunt nr*	L93 gemitigeerd		N90 gemitigeerd	
	L_{night}	L_{den}	L_{night}	L_{den}
10	37	44	38	44
11	37	44	38	44
12	37	44	38	44
14	38	45	38	45
15	38	45	38	45
16	38	45	39	45
17	38	45	39	45
18	38	45	39	45
19	38	46	39	46
20	37	45	38	45
21	38	45	39	45
22	37	45	38	45
23	38	45	38	45
24	37	44	38	44
25	37	45	38	45
26	37	45	38	44
27	37	45	38	45
28	38	45	38	45
29	38	46	39	46
30	38	45	39	45
31	37	45	38	45
32	38	45	39	45
33	37	45	38	45
34	38	45	39	45
35	38	45	38	45

* weergegeven zijn de toetspunten waar zonder mitigatie voor tenminste één turbinetype L_{den} hoger is dan 46 dB

2.8 Cumulatieve effecten

Cumulatie met andere bronnen wordt beschouwd als er sprake is van blootstelling aan meer dan één geluidbron conform de rekenregels uit het Reken- en meetvoorschrift windturbines (Activiteitenregeling milieubeheer Bijlage 4). Hier zijn dit naast de windturbines de relevante N-wegen (N302), spoorlijnen (Hoorn-Enkhuizen) en de bedrijventerreinen (WestFrisia, Zevenhuis en WFO) in het gebied. De cumulatieve rekenmethode uit het Reken- en meetvoorschrift windturbines berekent de gecumuleerde geluidbelasting rekening houdend met de verschillen in dosis-effectrelaties van de verschillende geluidbronnen. Ten behoeve van deze rekenmethode moet de geluidbelasting bekend zijn van ieder van de bronnen, berekend volgens het

voorschrift dat voor die bronsoort geldt. Hieruit ontstaat een voor die bronsoort vervangende geluidbelasting die als resultante overeenkomt met de geluidbelasting vanwege wegverkeer die evenveel hinder veroorzaakt.

Windturbinegeluid	= 1,65 * L_{WT} - 20,05 dB
Wegverkeerslawaai	= 1,00 * L_{VL} + 0,00 dB
Industrielawaai	= 1,00 * L_{IL} + 1,00 dB
Railverkeerslawaai	= 0,95 * L_{RL} - 1,40 dB

De cumulatieve geluidbelasting wordt bepaald door de afzonderlijke waarden bij elkaar op te tellen (zogenoemde energetische sommatie). De geluidbelasting (grootheid *L*) wordt uitgedrukt in L_{den}, met uitzondering van industrielawaai waarvoor de etmaalwaarde geldt.

Ter bepaling van het wegverkeerslawaai zijn de verkeersgegevens (intensiteiten, voertuigverdeling, snelheden en eventuele schermen) van de N302 voor het jaar 2028 overgenomen uit bijlage 3 van rapport GM-0060647, revisie D1 “Westfrisiaweg Provinciaal Inpassingsplan, Akoestisch onderzoek” door Grontmij Nederland B.V. De Bilt, 16 mei 2012.

Met behulp van deze gegevens is een rekenmodel voor verkeerslawaai opgesteld.
Met het indicatieve rekenmodel is de toekomstige geluidbelasting van het wegverkeer op de toetspunten geschat en gecumuleerd. De invoergegevens en rekenresultaten zijn gegeven in respectievelijk bijlage 2 en bijlage 3.

De bedrijventerreinen WestFrisia, Zevenhuis en WFO niet geluidgezoneerd. Daarom zijn er geen rekenmodellen beschikbaar op basis waarvan de geluidbelasting in de omgeving kan worden berekend. Om de geluidbelasting te kunnen schatten is een oppervlaktebron ter plaatse van de bedrijventerreinen in het rekenmodel toegevoegd. De geluidemissie is gebaseerd op het standaardspectrum industrielawaai, afkomstig uit de Handleiding meten en rekenen industrielawaai 1999. De hoogte van het geluidbronvermogen is zo gekozen, dat op alle gevels van gevoelige bestemmingen tenminste wordt voldaan aan de normen voor industrielawaai in het Activiteitenbesluit (maximaal 50 dB(A) etmaalwaarde is toegestaan op gevels van gevoelige bestemmingen). De invoergegevens en rekenresultaten zijn gegeven in respectievelijk bijlage 2 en bijlage 3.

Ter bepaling van het railverkeerslawaai zijn de actuele verkeersgegevens (intensiteiten, materieel, snelheden en eventuele schermen) van de spoorlijn Hoorn-Enkhuizen beschikbaar gesteld via het Geluidsregister. De invoergegevens en rekenresultaten zijn gegeven in respectievelijk bijlage 2 en bijlage 3.

In Tabel 2.5 zijn per toetspunt de afzonderlijke geluidbelastingen van het industrielawaai, het wegverkeerslawaai, het railverkeerslawaai en de berekende gecumuleerde jaargemiddelde geluidniveaus L_{CUM} gegeven. Dit is gedaan voor zowel de situatie met als zonder windturbines.

Tabel 2.5 Resultaten selectie punten (hoogste cumulatieve belastingen incl. WP); cumulatieve effecten bestaande situatie en met WP WestFrisia na mitigatie.

Toets-punt	Bestaande geluidbronnen [dB(A)]				Cumulatief inclusief WP [dB(A)] **				
	Weg L_{VL}	Industrie L_{IL}	Rail L_{RV}	Cumu*	E-92 L_{WT}	L93*** L_{WT}	MM92 L_{WT}	N90*** L_{WT}	MM82 L_{WT}
14	26	47	33	47	54	55	54	55	55
15	26	47	33	47	55	55	55	55	56
16	26	47	33	48	55	56	55	55	56
17	26	47	33	48	55	56	55	55	56
18	26	48	33	48	55	56	55	56	56
19	26	48	33	48	56	56	55	56	56
20	26	47	33	47	54	55	54	54	55
21	26	48	34	48	55	56	55	56	56
22	25	47	33	47	54	55	54	54	55
23	25	47	34	47	55	55	54	55	56
24	25	47	34	47	54	54	53	54	55
25	25	47	34	47	54	54	54	54	55
26	25	47	34	47	54	54	54	54	55
27	25	47	34	47	54	54	54	54	55
28	25	47	34	47	54	55	54	55	55
29	26	48	35	48	56	56	55	56	57
30	25	48	35	48	55	56	55	55	56
31	25	47	35	47	54	55	54	55	55
32	26	48	35	48	55	56	55	56	56
33	25	47	35	48	54	55	54	54	55
34	26	48	36	48	56	56	55	56	56
35	26	48	36	48	55	56	55	55	56
53	28	59	44	59	59	59	59	59	59
54	32	50	36	51	55	55	54	55	55
57	32	50	35	50	54	55	54	55	55
58	32	50	34	50	54	55	54	54	55

*: de bestaande situatie zonder windturbines, dus alleen industrie (IL) railverkeer (RV) en wegverkeer (VL).

**: bestaande situatie + windturbines.

***: gemitigeerd conform eis provincie.

2.9 Afwegingen maatwerk

In de Provinciale Milieuverordening Noord-Holland, tranche 9, is aangegeven dat in gebieden waar sprake is van bijzondere lokale omstandigheden, maatwerk als bedoeld in artikel 3.14a, derde lid van het Activiteitenbesluit. Een onderzoeksplicht geldt in gebieden waar een lager L95 in de nacht heerst dan 40 dB(A).

Uit de berekeningen van de huidige cumulatieve geluidbelastingen volgt dat ter plaatse van de woningen welke binnen de invloedssfeer van het beoogde windpark bevinden de omgeving niet zo stil is wegens de industrie, de weg en de spoorverbinding ter plaatse.

Voor de woningen is derhalve geen sprake van bijzondere lokale omstandigheden. Een dergelijke geluidsbelasting kan immers op veel plaatsen in Noord Holland worden aangetroffen. Een meetonderzoek naar “bijzondere lokale omstandigheden” kan in deze omgeving achterwege worden gelaten.

3 ONDERZOEK SLAGSCHADUW

3.1 Normstelling

Schaduweffecten van een draaiende windturbine kunnen hinder veroorzaken bij mensen. De maximale flikkerfrequentie, het contrast en de tijdsduur van blootstelling zijn van invloed op de mate van hinder die ondervonden kan worden. Bekend is dat flikkerfrequenties onder 2,5 Hz niet schadelijk zijn (veroorzaken niet potentieel epileptische aanvallen bij daarvoor gevoelige personen). Flikkerfrequenties tussen 2,5 Hz en 14 Hz kunnen als erg storend worden ervaren. Een groter verschil tussen licht en donker (meer contrast) wordt als hinderlijker ervaren. Verder speelt de blootstellingsduur een grote rol bij de beleving.

In artikel 3.14 onder 4. van het Activiteitenbesluit wordt verwezen naar de bij de ministeriële regeling te stellen maatregelen. In deze regeling[17] is in artikel 3.12 voorgeschreven dat een turbine is voorzien van een automatische stilstandsvoorziening die de windturbine afschakelt indien slagschaduw optreedt ter plaatse van gevoelige objecten voor zover de afstand tussen de turbine en de woning minder bedraagt dan twaalf maal de rotordiameter en gemiddeld meer dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten slagschaduw kan optreden[18]. In het kader van dit onderzoek wordt dit artikel als volgt geïnterpreteerd:

- Bij de beoordeling worden alleen woningen van derden betrokken;
- De eventuele schaduw van turbines op een grotere afstand dan twaalf maal de rotordiameter wordt verwaarloosd;
- Schaduw bij een zonnestand lager dan vijf graden wordt als niet-hinderlijk beoordeeld. Bij zonsopkomst en zonsondergang is het licht vrij diffuus en wordt de turbine vaak aan het zicht onttrokken door gebouwen en begroeiing;
- Bij een windpark worden de schaduwduren en schaduwdagen van afzonderlijke turbines opgeteld voor zover de schaduwen elkaar niet overlappen;
- Er is geen stilstandsvoorziening op een turbine nodig als de gemiddelde duur van hinderlijke schaduw minder is dan 6 uur per jaar. Dit is een strengere beoordeling dan volgens het volgens het Activiteitenbesluit omdat volgens deze op 17 dagen per jaar de hinderduur van zonsopgang tot zonsondergang meer dan 20 minuten mag bedragen en op alle overige dagen in het jaar de hinderduur door slagschaduw minder dan 20 minuten mag bedragen. Opgeteld kan de norm uit het Activiteitenbesluit dus een langere slagschaduwduur opleveren dan 6 uur per jaar.
- Bij de beoordeling van slagschaduw is, waar significant, rekening gehouden met grote obstakels in de omgeving die zich kunnen bevinden tussen de windturbines en de toetsobjecten. In de praktijk kunnen er zich tevens nog locatiespecifieke beplanting en gebouwen bevinden die de slagschaduw beperken. Een dergelijk detailniveau is hier niet meegenomen.

[17] Regeling van de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer van 9 november 2007 nr. DJZ 2007104180 houdende regels voor inrichtingen (Regeling algemene regels voor inrichtingen milieubeheer).
[18] Voor de letterlijke tekst wordt verwezen naar de regeling.

3.2 Schaduwgebied

Bij de opkomst en de ondergang van de zon kan de schaduw van een turbine aan de westkant en aan de oostkant ver reiken. Op afstanden groter dan twaalf maal de rotordiameter wordt de slagschaduw echter niet meer als hinderlijk beoordeeld. Aan de noordzijde wordt het schaduwgebied begrensd omdat de zon in het zuiden altijd hoog staat. Aan de zuidzijde treedt nooit schaduw op omdat de zon nooit in het noorden staat.

3.3 Potentiële schaduw

Op basis van de turbineafmetingen, de gang van de zon op deze locatie en een minimale zonshoogte van vijf graden, zijn de dagen en tijden berekend waarop slagschaduw kan optreden. De gang van de zon is voor alle dagen van het jaar bepaald met een astronomisch rekenmodel waarbij rekening is gehouden met de betreffende locatie (noorderbreedte en oosterlengte) op de aarde. De potentiële schaduwduur is een theoretisch maximum. Hieruit is de verwachte hinderduur berekend door het toepassen van correcties. Als gevolg van deze correcties is de verwachte hinderduur aanmerkelijk korter dan de potentiële schaduwduur.

De potentiële schaduwduur is nauwkeurig te berekenen, afhankelijk van de nauwkeurigheid van de invoer van de geometrie (positie en afmeting van de turbine en positie van de woningen) en van de nauwkeurigheid waarmee de zonnestand wordt bepaald. De correcties om te komen tot de verwachte hinderduur zijn echter een voorspelling op basis van de geschiedenis. De meteogegevens zijn bepaald op basis van gemiddelde gemeten data over twintig jaar. De verwachting is dat in de toekomst deze gemiddelden over langere perioden hier niet in belangrijke mate van af zullen wijken.

3.3.1 Zonneschijn

Schaduw is er alleen als de zon schijnt. Deze correctie is gebaseerd op het percentage van de daglengte dat de zon gemiddeld schijnt in dit gebied en in de betreffende maand. De percentages worden ontleend aan meerjarige data van nabijgelegen meteostations.

Figuur 3.1 Percentage zonneschijn Hoorn.

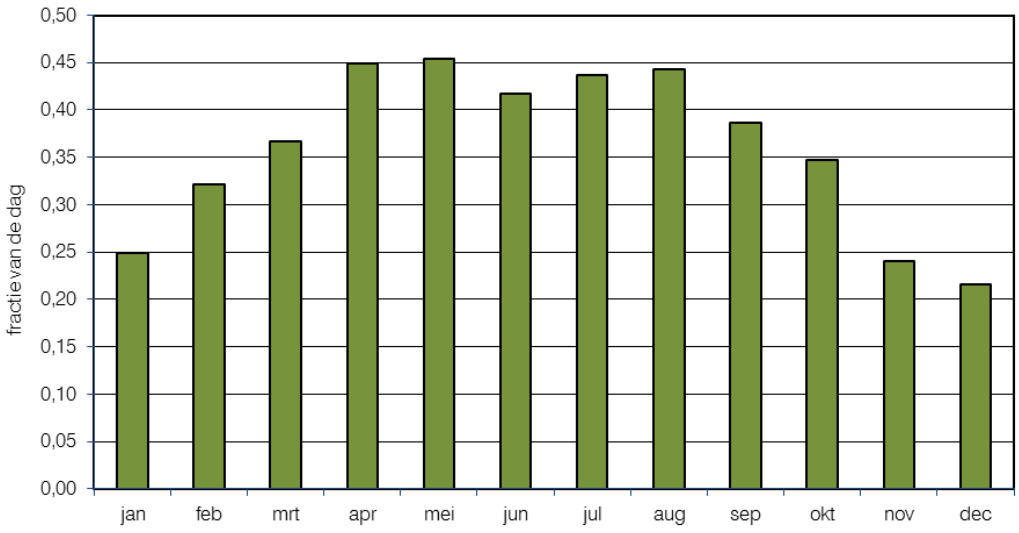

3.3.2 Oriëntatie

Het rotorvlak staat niet altijd haaks op de schaduwrichting waardoor de hinderduur wordt beperkt. Als het rotorvlak evenwijdig staat aan de schaduwrichting treedt er geen of nauwelijks lichtflikkering op. Deze correctie is gebaseerd op de distributie van de voorkomende windrichtingen. De percentages worden ontleend aan meerjarige data van meteostations waarbij alleen de windsnelheden boven 2 m/s (op 10 meter hoogte, overeenkomend met circa 3 m/s op ashoogte) zijn betrokken. Afhankelijk van de richting waar de windturbine staat ten opzichte van woning ligt de deze correctie tussen circa 55% en 75%.

Figuur 3.2 Distributie windrichtingen bij windsnelheid > 2 m/s

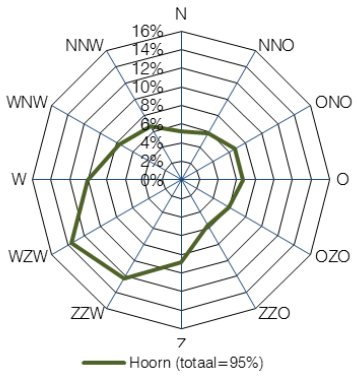

3.4 Rekenresultaten

Zoals eerder vermeld is de wettelijk toegestane maximale duur van slagschaduw (meer dan 20 minuten per dag gedurende gemiddeld meer dan 17 dagen per jaar) vertaald naar een slagschaduwduur op een toetspunt van maximaal 6 uur totaal per jaar.

Bij de beoordeling van slagschaduw is rekening gehouden met globale obstakels in de omgeving die zich kunnen bevinden tussen de windturbines en de toetsobjecten. In de praktijk kunnen er zich tevens nog locatie specifieke beplanting en gebouwen bevinden die de slagschaduw beperken. Een dergelijk detailniveau is hier niet meegenomen. De hoeveelheid slagschaduw is daarmee ‘worst case’ bepaald.

Bij de beoordeling van slagschaduwhinder wordt uitgegaan van de worst-case aanname dat de gehele gevel van een woning boven een hoogte van 50 cm uit raam bestaat. Daarbij is aangenomen dat de gevelhoogte bij woningen 5 m bedraagt en voor de geprojecteerde breedte van het gevelvlak is 8 m aangehouden.

Voor de weergave van contouren op kaart wordt door het rekenprogramma automatisch uitgegaan van een rekenraster waarop per rasterpunt de schaduwduur wordt berekend op een oppervlak van 1 m^2. Daardoor kan het voorkomen dat een woning welke op of net buiten de 6 uurscontour is gelegen meer dan de 6 uur aan slagschaduw ondervindt. Immers, voor de berekeningen op de toetspunten wordt uitgegaan van een veel groter beschenen verticaal oppervlak van 8,0 x 4,5 meter. Daarom wordt op kaart de 5 uurscontour gebruikt om met zekerheid te kunnen zeggen dat woningen binnen deze contour niet meer dan 6 uur slagschaduw ontvangen. Er wordt tevens gekeken naar de 15-uurscontour om informatie te geven over de optredende slagschaduwduren binnen de zes uurscontour voor zowel toetspunten als op locaties waar geen toetspunt aanwezig is.

De kaart is dus nadrukkelijk niet geschikt voor het toetsen aan normen, maar voor de woningen die buiten de 5-uur contour liggen kan met zekerheid gesteld dat aan de normen uit het Activiteitenbesluit wordt voldaan. Voor woningen die binnen deze contour liggen kan met een toetspuntberekening worden aangetoond of de hinder voldoet aan de norm.

Voor alle vijf mogelijke turbinetypes van het windpark zijn de schaduwduren in het omliggende gebied berekend. In bijlage 19 tot en met bijlage 23 zijn met een groene, blauwe en rode isolijn aangegeven waar de totale jaarlijkse verwachte hinderduur respectievelijk 0, 5 of 15 uur bedraagt.

3.5 Hinderduur bij woningen

De toetspunten en hun nummering komen overeen met de 107 referentie toetspunten voor de akoestische berekeningen.

Er zijn voor de berekeningen geen woningen ingevoerd voor de nog te ontwikkelen wijk Zwaagdijk Oost, gelegen op circa 850 meter ten noordoosten van de meest oostelijke turbine.

Voor de toetsing aan het Activiteitenbesluit geldt dat enkel dient te worden getoetst op gevels van bestaande woningen, niet op woonbestemmingen. Indien in de toekomst op een woonbestemming een woning wordt gebouwd, en wanneer dit leidt tot normoverschrijdingen, dan dient op grond van het Activiteitenbesluit de turbine te worden gemitigeerd. Het risico is dus voor de turbine-eigenaar. Gezien de afstand van de woonwijk tot het windpark is dit echter niet te verwachten. De ligging van de slagschaduwcontouren later in het rapport bevestigen dit.

Een samenvatting van de resultaten van de berekeningen voor de verschillende turbinetypen zijn weergegeven in Tabel 3.1. Hierin is voor het rekenpunt de potentiële jaarlijkse hinderduur, het aantal dagen per jaar waarop hinder kan optreden en de maximale passageduur van de schaduw langs de gevel en de verwachte hinderduur per jaar gegeven (tijden in uu:mm).

Tabel 3.1 Schaduw windturbines, verwachte hinderduur per jaar (uu:mm, uren en minuten)

Toetspunt*	E-92	L93	MM92	N90	MM82
10	***5:54***	***6:02***	5:04	4:48	4:28
11	***7:00***	***7:06***	***6:16***	5:58	5:34
12	***7:29***	***7:38***	***6:53***	***6:34***	***6:08***
13	***6:22***	***6:27***	5:52	5:36	5:14
14	***8:46***	***8:52***	***8:16***	***7:59***	***7:28***
18	***7:24***	***7:34***	***6:15***	5:51	5:41
19	***10:46***	***10:58***	***9:50***	***9:23***	***8:12***
20	***6:20***	***6:28***	***5:26***	5:07	4:25
21	***11:13***	***11:21***	***10:27***	***10:03***	***8:52***
22	***8:47***	***8:57***	***8:12***	***7:30***	***6:59***
23	***8:13***	***8:22***	***7:55***	***7:33***	***6:48***
27	***7:33***	***7:41***	***6:35***	***6:11***	***6:01***
28	***9:23***	***9:29***	***8:36***	***8:15***	***7:19***
29	***13:22***	***13:37***	***12:44***	***12:16***	***10:50***
30	***11:01***	***11:14***	***10:31***	***10:04***	***8:46***
31	***8:20***	***8:29***	***7:57***	***7:39***	***7:06***
32	***8:59***	***9:43***	***8:59***	***8:10***	***7:33***
33	***6:31***	***6:37***	***6:04***	5:50	5:26
34	***8:28***	***8:38***	***8:00***	***7:41***	***7:06***
35	***7:16***	***7:24***	***6:46***	***6:30***	***6:04***
36	***7:52***	***8:02***	***6:53***	***6:29***	***6:21***
37	***8:36***	***8:45***	***7:42***	***7:18***	***7:04***
38	***9:55***	***10:06***	***9:10***	***8:45***	***7:46***
39	***11:34***	***11:47***	***10:57***	***10:33***	***9:05***
40	***7:08***	***7:16***	***6:42***	***6:24***	***5:58***
41	***8:26***	***9:10***	***7:57***	***7:38***	***7:06***
58	***6:29***	***6:33***	***6:17***	***6:11***	5:58
60	***6:14***	***6:19***	5:43	5:29	5:20
99	***7:26***	***7:32***	***7:05***	***6:53***	5:58
100	***7:14***	***7:24***	***6:05***	5:08	5:01

* weergegeven zijn de toetspunten met schaduwduur van meer dan 6 uur voor tenminste één turbinetype.

Bij de woningen waarvan de verwachte hinderduur ***vetgedrukt*** is, treedt jaarlijks meer dan de voorgestelde 6 uur slagschaduwhinder op. Bij de bepaling van de schaduwduren is geen rekening gehouden met eventuele beplanting, gebouwen en kunstwerken in de omgeving die het zicht kunnen belemmeren. Hierdoor kan de hinder worden beperkt. De vetgedrukte tijd in de tabel wordt weggenomen door een stilstandsregeling (zie paragraaf 3.6).

Binnen een afstand van 396 m vanaf de turbine kan de zon volledig bedekt worden door een rotorblad. De rotor moet dan haaks staan op de richting van de zon. De schaduw is dan maximaal en wordt als meer hinderlijk ervaren. Op grotere afstanden is de schaduw nooit volledig.
De frequenties van de lichtflikkeringen ligt tussen 0,25 en 1 Hz en liggen ruimschoots onder de 2,5 Hz dat als erg storend wordt ervaren en schadelijk kan zijn.

3.6 Maatregelen

De voor de normoverschrijding relevante windturbines van het windpark zullen worden uitgerust met een stilstandsvoorziening om te voldoen aan de wettelijke norm. In de turbinebesturing worden hiervoor blokken van dagen en tijden geprogrammeerd waarbinnen de rotor wordt gestopt omdat er dan slagschaduw valt op woningen waar de turbine bijdraagt aan een overschrijding van de norm. Het is mogelijk de turbine altijd te stoppen op deze tijden, waardoor de slagschaduwbijdrage van de betreffende turbine op de woning naar 0 uur gaat, of bij te houden hoeveel uren slagschaduw op een woning heeft plaatsgevonden en pas stil te staan wanneer de wettelijke norm zal worden overschreden. Een dergelijke voorziening leidt tot enig productieverlies. De totale stilstandsduur kan met een zonneschijnsensor beperkt worden door de turbine alleen te stoppen op geprogrammeerde tijden indien ook tegelijkertijd de zon schijnt. Wanneer de zon niet schijnt zal er ook geen sprake zijn van slagschaduw en kan de turbine door blijven draaien. Wanneer de definitieve keuze van de turbinetype bekend is zal er een stilstandskalender worden bepaald waarmee de stilstandsvoorziening van de turbines kan worden geprogrammeerd.

4 BEOORDELING

Een akoestisch onderzoek en een onderzoek naar slagschaduw is uitgevoerd voor windpark WestFrisia gelegen langs de Westfrisiaweg N302 in de gemeente Medemblik. Het betreft de oprichting van vijf nieuwe windturbines in een lijnopstelling. In het onderzoek zijn vijf windturbines onderzocht, te weten de Enercon E-92 2350 kW met ashoogte 85 meter, de Lagerwey L93 2.6 MW met ashoogte 85 meter, de Senvion MM92 met ashoogte 79,5 meter, de Nordex N90/2500HS met ashoogte 79,5 meter en de Senvion MM82 met ashoogte 85 meter.

Bij alle gevoelige bestemmingen wordt voor alle onderzochte turbinetypen voldaan aan de geluidnorm L_{den}=47 dB en L_{night}=41 dB, uitgaande van geluidvoorzieningen aan de Lagerwey L93 turbines.

De provincie Noord Holland heeft als extra eis gesteld dat de effecten van het windpark niet groter mogen zijn dan die welke maximaal zouden kunnen worden verwacht op grond van de vergunningaanvraag uit 2010. De Senvion MM82 op een ashoogte van 85 meter is de akoestisch bepalende referentieturbine op grond van deze eis.
Uitgaande van de eis van de provincie dienen twee van de vier turbinetypen (verder) te worden gemitigeerd.

De situatie van WP WestFrisia is ook beschouwd om de cumulatieve effecten van de windturbines en het geluid van de industrie, weg- en railverkeer te onderzoeken.

Bij diverse gevoelige bestemmingen wordt niet voldaan aan de voorgestelde streefwaarde van zes uur slagschaduwhinder per jaar. De jaarlijkse slagschaduwhinder zal worden teruggebracht tot binnen de norm middels stilstandsvoorzieningen, die de windturbine(s) afschakelt indien slagschaduw optreedt ter plaatse van gevoelige objecten. Dit gaat gepaard met enig productieverlies.

BIJLAGE 1 VERKLARENDE BEGRIPPENLIJST

Bronsterkte	Het geluid dat de windturbine op ashoogte produceert ter plaatse van de turbine.
Daglengte	De tijd tussen opkomst en ondergang van de zon.
Dosis-effectrelatie	De relatie/ verhouding tussen meer of minder blootstelling aan een bepaalde belasting en het effect hiervan op de hinder/ gezondheid bij een mens.
Flikkerfrequentie	Het aantal passages per seconde van een rotorblad. Flikkerfrequenties boven 2,5 Hz (2,5 passages per seconde) zijn zeer hinderlijk voor mensen maar komen bij grotere windturbines niet voor.
Gevoelige bestemming	Woningen zijn gevoelige bestemmingen, waarbij wettelijk geluidhinder onderzocht moet worden. Onderzoek naar slagschaduwhinder is niet wettelijk verplicht maar wordt geadviseerd indien gevoelige bestemmingen binnen een afstand van twaalf maal de rotordiameter aanwezig zijn. Kantoren en gebouwen op industrieterreinen (geen woningen) zijn geen gevoelige objecten.
Gevelvlak	De slagschaduw wordt niet getoetst op een enkel punt maar op een vlak dat alle ramen van een verblijfsruimte omvat. In dit onderzoek wordt een vlak beoordeeld met een geprojecteerde breedte van acht meter en een hoogte van vijf meter. Dit vlak wordt het gevelvlak genoemd.
Hz, Hertz	Frequentie. 1 Hz is één keer per seconde. 5 Hz is vijf keer per seconde.
Hinderduur	De hinderduur is de verwachte gemiddelde duur per jaar van hinderlijke slagschaduw op de gevel. Hierbij is de potentiële schaduwduur gecorrigeerd voor de maandelijkse kans op zon, de kans op het draaien van de rotor en de richting van het rotorvlak. Als een jaar zonniger is dan gemiddeld kan de hinderduur langer zijn dan de gemiddelde hinderduur.
L_{den}	Het jaargemiddelde geluidniveau.
L_E	Emissieterm, jaargemiddelde bronsterkte.
L_{day}	Het jaargemiddelde geluidniveau in de dag.

L_{even}	Het jaargemiddelde geluidniveau in de avond.
L_{night}	Het jaargemiddelde geluidniveau in de nacht.
V_{10}	De windsnelheid op 10 meter hoogte boven maaiveld.
Vas	De windsnelheid op ashoogte boven maaiveld.
Lichtflikkeringen	Als de schaduw van een rotorblad over het gevelvlak gaat zal verschil in lichtintensiteit optreden. Het aantal lichtflikkeringen per periode bepaalt de flikkerfrequentie.
Meteogegevens	Statistische gegevens van meetstations in de omgeving van de windturbine. De meteogegevens bevatten de distributies van windsnelheden en windrichtingen en de maandelijkse kans op zonneschijn.
Passageduur	De maximale duur op een dag van de schaduw op (een deel van) het gevelvlak. Hierbij wordt uitgegaan van continu zonneschijn en de meest ongunstige richting van het rotorvlak.
Potentiële schaduwduur	De jaarlijkse duur van de schaduw over het gevelvlak indien de zon altijd schijnt, de turbine altijd in werking is en de richting van de rotor altijd dwars staat op de lijn van de turbine naar de woning.
Slagschaduw	Bewegende schaduw van de draaiende rotorbladen. Bij slagschaduw op een raam wordt het afwisselend licht en donker in de verblijfsruimte. Buiten is dit minder hinderlijk omdat het licht dan vanuit meerdere richtingen komt.
Stilstandsvoorziening	Instellingen voor de turbine waardoor deze stilgezet kan worden indien anders de norm voor slagschaduwhinder overschreden zou worden. Een stilstandsvoorziening kan als optie geïnstalleerd worden. De voorziening moet automatisch werken.

BIJLAGE 2 OBJECTEN REKENMODEL AKOESTIEK

Overzicht objecten rekenmodel – ligging van toetspunten en bodemgebieden

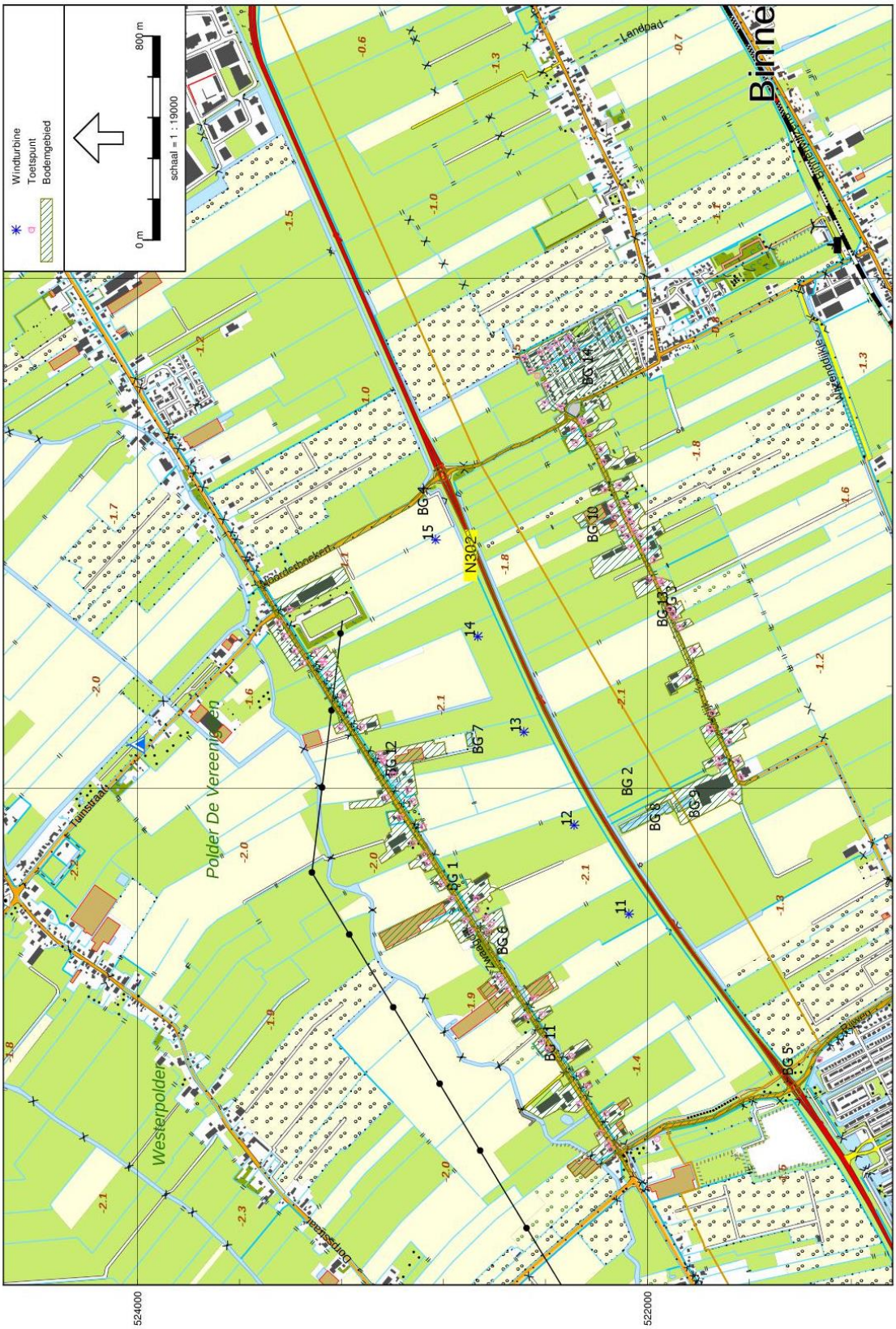

Overzicht objecten rekenmodel – ligging van toetspunten noordzijde

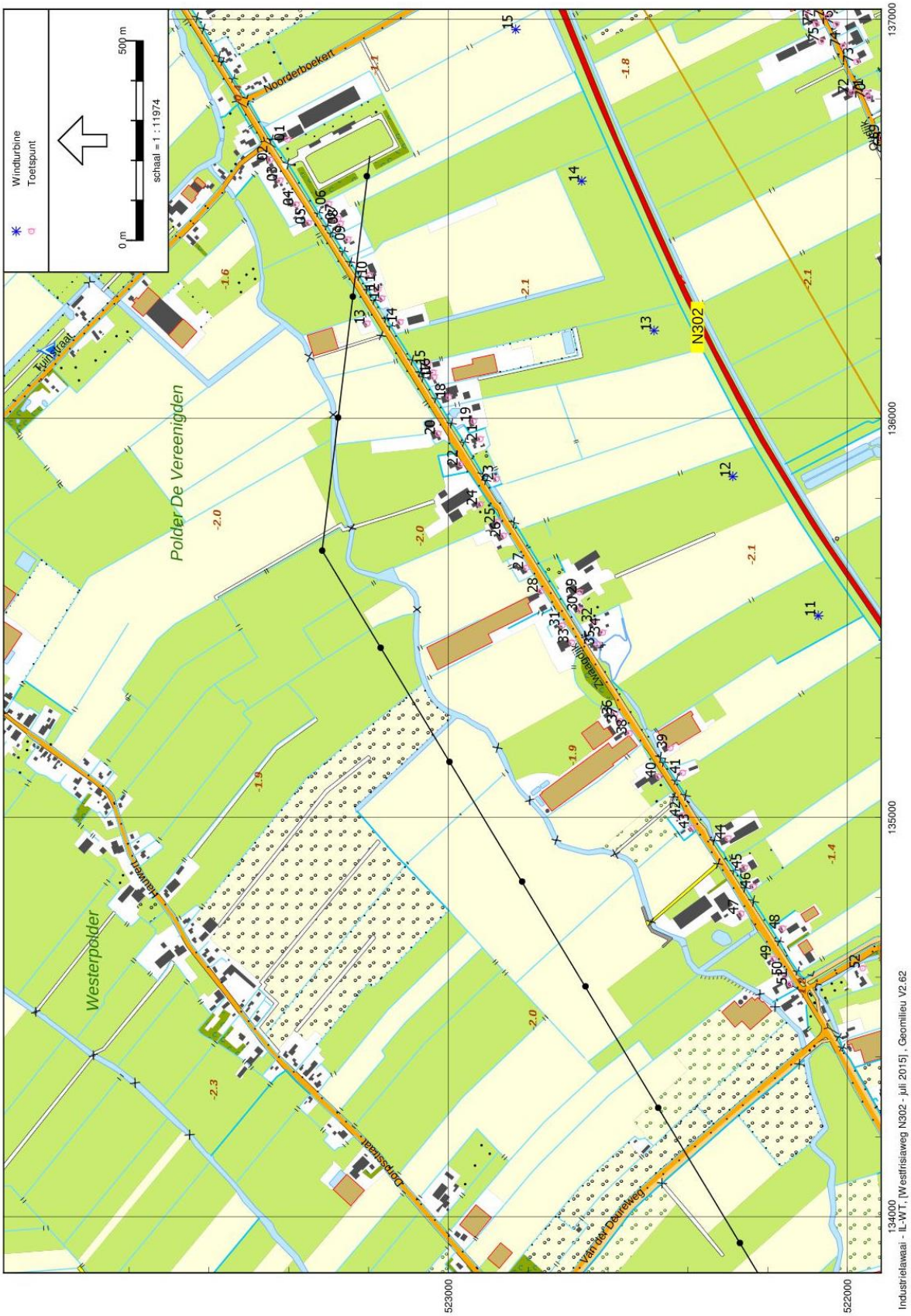

Overzicht objecten rekenmodel – ligging van toetspunten zuidzijde

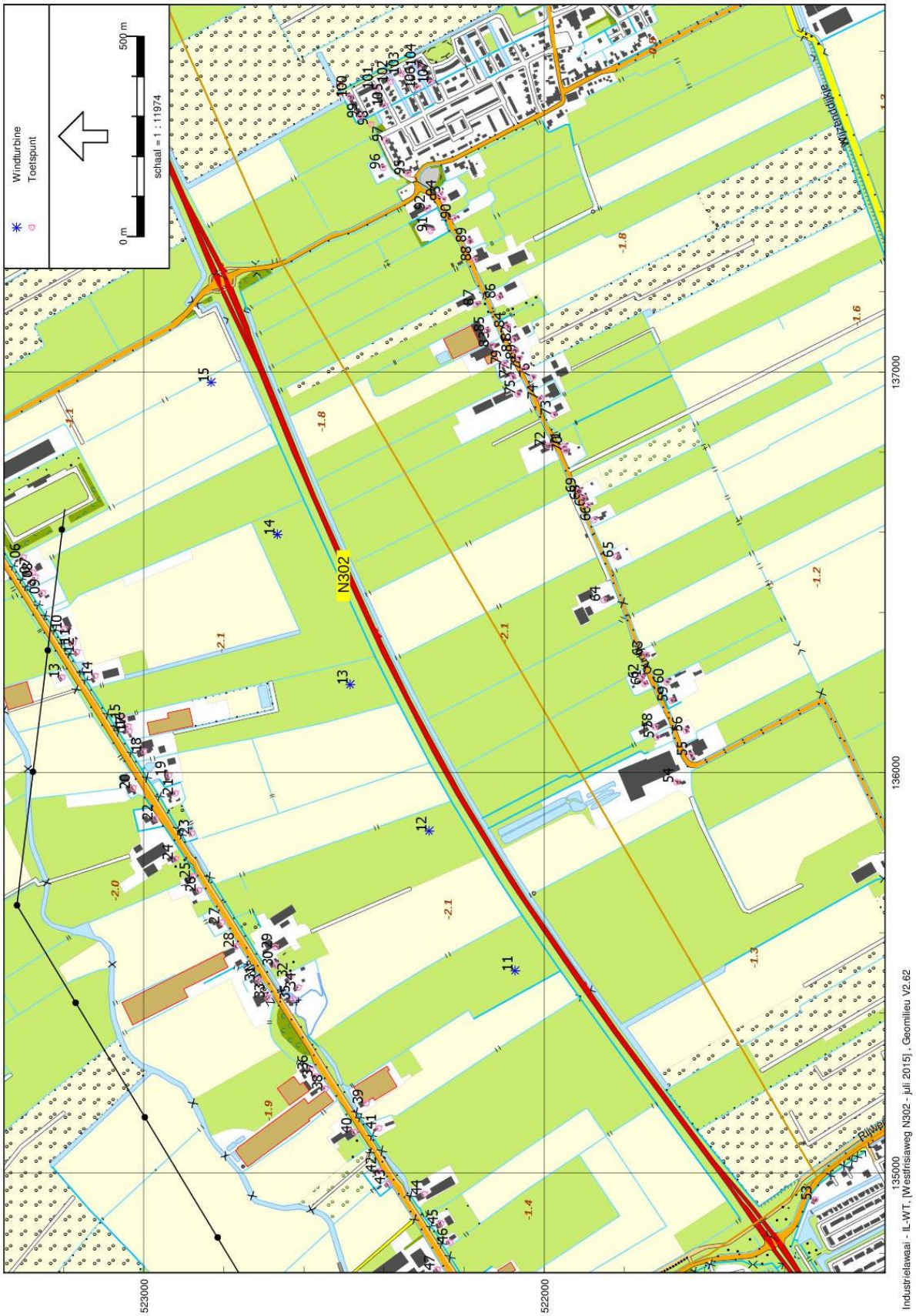

Bodemgebieden

Id	Omschr	X	Y	Bf
BG 1	Weg	136813,29	523527,14	0,00
BG 2	Weg	137268,05	522806,04	0,00
BG 3	Weg	136049,94	521569,30	0,00
BG 4	Weg	136785,94	523511,14	0,00
BG 5	Weg	134568,84	522114,16	0,00
BG 6	Water	135338,19	522592,01	0,00
BG 7	Water	136162,27	522706,08	0,00
BG 8	Water	135823,44	522098,24	0,00
BG 9	Water	135905,17	521876,90	0,00
BG 10	Water	137018,69	522259,99	0,00
BG 11	Lintbebouwing	134570,30	522118,67	0,50
BG 12	Lintbebouwing	135491,99	522710,80	0,50
BG 13	Lintbebouwing	137453,11	522285,06	0,50
BG 14	Stedelijke bebouwing	137425,81	522352,09	0,50

Rekenraster

Id	Omschr.	X	Y	Hoogte	MaaiveId	DeltaX	DeltaY	X-aantal	Y-aantal
1	Grid	134465,46	522419,46		5,00	50	50	72	56

Toetspunten

Naam	Omschr.	X	Y	Hoogte
1	Zwaagdijk 227 A	136697,82	523403,48	5,00
2	Zwaagdijk 228	136647,63	523446,12	5,00
3	Zwaagdijk 236	136595,37	523422,05	5,00
4	Zwaagdijk 246	136534,86	523381,48	5,00
5	Zwaagdijk 254	136488,79	523351,22	5,00
6	Zwaagdijk 231	136536,23	523300,34	5,00
7	Zwaagdijk 233	136499,10	523276,96	5,00
8	Zwaagdijk 235	136487,41	523270,77	5,00
9	Zwaagdijk 237	136447,53	523252,21	5,00
10	Zwaagdijk 241	136358,14	523197,89	5,00
11	Zwaagdijk 243	136322,38	523176,57	5,00
12	Zwaagdijk 245	136300,38	523166,94	5,00
13	Zwaagdijk 258	136237,12	523204,07	5,00
14	Zwaagdijk 247	136240,56	523121,56	5,00
15	Zwaagdijk 251	136134,66	523052,11	5,00
16	Zwaagdijk 253	136114,04	523039,05	5,00
17	Zwaagdijk 255	136102,35	523036,98	5,00
18	Zwaagdijk 247	136052,15	522999,85	5,00
19	Zwaagdijk 259	135992,33	522937,28	5,00
20	Zwaagdijk 262	135961,39	523026,67	5,00
21	Zwaagdijk 261	135947,63	522920,78	5,00
22	Zwaagdijk 264	135884,37	522970,28	5,00
23	Zwaagdijk 263	135847,24	522880,21	5,00
24	Zwaagdijk 266	135783,98	522920,78	5,00
25	Zwaagdijk 270	135739,97	522876,77	5,00
26	Zwaagdijk 272/274	135705,59	522862,33	5,00
27	Zwaagdijk 278	135625,14	522805,26	5,00
28	Zwaagdijk 282	135566,01	522768,81	5,00
29	Zwaagdijk 265	135563,94	522671,86	5,00
30	Zwaagdijk 267	135519,25	522669,80	5,00

31	Zwaagdijk 284	135480,74	522715,18	5,00
32	Zwaagdijk 269	135490,37	522634,04	5,00
33	Zwaagdijk 286	135437,42	522691,80	5,00
34	Zwaagdijk 271	135462,86	522614,10	5,00
35	Zwaagdijk 273	135433,29	522627,16	5,00
36	Zwaagdijk 288	135259,33	522583,16	5,00
37	Zwaagdijk 290	135240,76	522570,78	5,00
38	Zwaagdijk 292	135210,51	522546,71	5,00
39	Zwaagdijk 277	135173,38	522444,94	5,00
40	Zwaagdijk 294	135101,86	522473,82	5,00
41	Zwaagdijk 281	135111,49	522413,31	5,00
42	Zwaagdijk 298	135004,91	522412,63	5,00
43	Zwaagdijk 300	134973,28	522389,93	5,00
44	Zwaagdijk 285	134947,15	522299,86	5,00
45	Zwaagdijk 287/289	134873,57	522258,60	5,00
46	Zwaagdijk 291	134826,13	522235,22	5,00
47	Zwaagdijk 304	134758,74	522267,54	5,00
48	Zwaagdijk 293	134721,61	522163,02	5,00
49	Zwaagdijk 308	134645,29	522185,71	5,00
50	Zwaagdijk 310	134604,03	522157,52	5,00
51	Zwaagdijk 312	134582,02	522144,46	5,00
52	Rijweg 1	134621,91	521962,92	5,00
53	Rijweg 3	134933,40	521326,19	5,00
54	Oudijk 26	135975,14	521670,69	5,00
55	Oudijk 51	136041,15	521635,62	5,00
56	Oudijk 49	136103,72	521648,00	5,00
57	Oudijk 24	136087,22	521720,20	5,00
58	Oudijk 22	136113,35	521724,32	5,00
59	Oudijk 47	136178,67	521684,44	5,00
60	Oudijk 45	136224,74	521694,75	5,00
61	Oudijk 20	136220,62	521751,14	5,00
62	Oudijk 18	136236,43	521758,70	5,00
63	Oudijk 43	136293,50	521747,70	5,00
64	Oudijk 14	136429,65	521852,91	5,00
65	Oudijk 41	136539,67	521821,28	5,00
66	Oudijk 39	136629,06	521876,97	5,00
67	Oudijk 37 A	136665,51	521892,79	5,00
68	Oudijk 37	136682,70	521903,79	5,00
69	Oudijk 35	136701,26	521914,10	5,00
70	Oudijk 31	136803,03	521947,80	5,00
71	Oudijk 29	136814,72	521953,30	5,00
72	Oudijk 12	136815,41	521991,12	5,00
73	Oudijk 27 A	136892,42	521978,05	5,00
74	Oudijk 27	136931,61	522010,37	5,00
75	Oudijk 10	136943,30	522066,75	5,00
76	Oudijk 23	136985,94	522029,62	5,00
77	Oudijk 8	136986,62	522080,51	5,00
78	Oudijk 21	137004,77	522052,58	5,00
79	Oudijk 6	137019,31	522101,20	5,00
80	Oudijk 19 A	137033,34	522064,11	5,00
81	Oudijk 19	137051,89	522074,13	5,00
82	Oudijk 17	137079,96	522076,64	5,00
83	Oudijk 4	137064,42	522131,28	5,00
84	Oudijk 15	137113,05	522092,68	5,00
85	Oudijk 2 B	137102,02	522143,81	5,00

86	Oudijk 13	137185,73	522114,24	5,00
87	Oudijk 2 C	137168,19	522169,88	5,00
88	Oudijk 11	137278,97	522175,39	5,00
89	Oudijk 7	137325,59	522187,42	5,00
90	Oudijk 5	137383,23	522227,02	5,00
91	Oudijk 2 A	137351,65	522284,67	5,00
92	Oudijk 2	137405,79	522292,19	5,00
93	Oudijk 3	137428,85	522253,09	5,00
94	Oudijk 1	137441,88	522262,11	5,00
95	Laantje 50	137493,51	522341,31	5,00
96	Raadhuisstraat 5	137508,55	522402,97	5,00
97	Raadhuisstraat 54	137577,23	522396,45	5,00
98	Raadhuisstraat 1	137617,33	522432,54	5,00
99	Witte Dam 13	137634,87	522460,62	5,00
100	Witte Dam 1	137685,50	522485,68	5,00
101	Witte Dam 33	137707,56	522421,01	5,00
102	Witte Dam 39	137723,60	522384,92	5,00
103	Witte Dam 47	137743,65	522356,85	5,00
104	Witte Dam 59	137764,20	522312,74	5,00
105	Kapberg 8	137664,45	522397,45	5,00
106	Dars 2	137708,56	522316,25	5,00
107	Witte Dam 71	137720,59	522284,17	5,00

Geluidbronnen geometrie

Enercon E-92

Id	Omschr.	X	Y	Hoogte	MV	
11	E-92	135505,23	522073,31		85,00	0,00
12	E-92	135854,24	522287,55		85,00	0,00
13	E-92	136219,76	522484,94		85,00	0,00
14	E-92	136596,00	522662,00		85,00	0,00
15	E-92	136973,76	522831,47		85,00	0,00

Lagerwey L93

Id	Omschr.	X	Y	Hoogte	MV	
41	L93 2.6MW	135505,23	522073,31		85,00	0,00
42	L93 2.6MW	135854,24	522287,55		85,00	0,00
43	L93 2.6MW	136219,76	522484,94		85,00	0,00
44	L93 2.6MW	136596,00	522662,00		85,00	0,00
45	L93 2.6MW	136973,76	522831,47		85,00	0,00

Senvion MM92

Id	Omschr.	X	Y	Hoogte	MV	
31	MM92	135505,23	522073,31		79,50	0,00
32	MM92	135854,24	522287,55		79,50	0,00
33	MM92	136219,76	522484,94		79,50	0,00
34	MM92	136596,00	522662,00		79,50	0,00
35	MM92	136973,76	522831,47		79,50	0,00

Nordex N90/2500HS

Id	Omschr.	X	Y	Hoogte	MV	
51	N90	135505,23	522073,31		79,50	0,00
52	N90	135854,24	522287,55		79,50	0,00
53	N90	136219,76	522484,94		79,50	0,00
54	N90	136596,00	522662,00		79,50	0,00
55	N90	136973,76	522831,47		79,50	0,00

Senvion MM82

Id	Omschr.	X	Y	Hoogte	MV	
71	Senvion MM82	135505,23	522073,31		85,00	0,00
72	Senvion MM82	135854,24	522287,55		85,00	0,00
73	Senvion MM82	136219,76	522484,94		85,00	0,00
74	Senvion MM82	136596,00	522662,00		85,00	0,00
75	Senvion MM82	136973,76	522831,47		85,00	0,00

Geluidbronnen bronsterkte dag

Enercon E-92

Id	Omschr.	Le 31	Le 63	Le 125	Le 250	Le 500	Le 1k	Le 2k	Le 4k	Le 8k	Le Totaal
11	E-92	77,00	83,00	91,48	92,11	94,64	96,09	92,80	86,98	76,61	101,04
12	E-92	77,00	83,00	91,48	92,11	94,64	96,09	92,80	86,98	76,61	101,04
13	E-92	77,00	83,00	91,48	92,11	94,64	96,09	92,80	86,98	76,61	101,04
14	E-92	77,00	83,00	91,48	92,11	94,64	96,09	92,80	86,98	76,61	101,04
15	E-92	77,00	83,00	91,48	92,11	94,64	96,09	92,80	86,98	76,61	101,04

Lagerwey L93

Id	Omschr.	Le 31	Le 63	Le 125	Le 250	Le 500	Le 1k	Le 2k	Le 4k	Le 8k	Le Totaal
41	L93 2.6MW	82,64	88,64	94,44	94,34	95,84	97,14	96,04	87,94	83,64	103,07
42	L93 2.6MW	82,64	88,64	94,44	94,34	95,84	97,14	96,04	87,94	83,64	103,07
43	L93 2.6MW	82,64	88,64	94,44	94,34	95,84	97,14	96,04	87,94	83,64	103,07
44	L93 2.6MW	82,64	88,64	94,44	94,34	95,84	97,14	96,04	87,94	83,64	103,07
45	L93 2.6MW	82,64	88,64	94,44	94,34	95,84	97,14	96,04	87,94	83,64	103,07

Senvion MM92

Id	Omschr.	Le 31	Le 63	Le 125	Le 250	Le 500	Le 1k	Le 2k	Le 4k	Le 8k	Le Totaal
31	MM92	72,23	81,98	88,37	93,44	95,59	94,56	89,75	84,26	70,28	100,32
32	MM92	72,23	81,98	88,37	93,44	95,59	94,56	89,75	84,26	70,28	100,32
33	MM92	72,23	81,98	88,37	93,44	95,59	94,56	89,75	84,26	70,28	100,32
34	MM92	72,23	81,98	88,37	93,44	95,59	94,56	89,75	84,26	70,28	100,32
35	MM92	72,23	81,98	88,37	93,44	95,59	94,56	89,75	84,26	70,28	100,32

Nordex N90/2500HS

Id	Omschr.	Le 31	Le 63	Le 125	Le 250	Le 500	Le 1k	Le 2k	Le 4k	Le 8k	Le Totaal
51	N90	-3,57	84,63	88,43	94,63	96,63	96,53	94,03	91,13	81,23	102,29
52	N90	-3,57	84,63	88,43	94,63	96,63	96,53	94,03	91,13	81,23	102,29
53	N90	-3,57	84,63	88,43	94,63	96,63	96,53	94,03	91,13	81,23	102,29
54	N90	-3,57	84,63	88,43	94,63	96,63	96,53	94,03	91,13	81,23	102,29
55	N90	-3,57	84,63	88,43	94,63	96,63	96,53	94,03	91,13	81,23	102,29

Senvion MM82

Id	Omschr.	Le 31	Le 63	Le 125	Le 250	Le 500	Le 1k	Le 2k	Le 4k	Le 8k	Le Totaal
71	Senvion MM82	73,06	82,25	89,83	93,74	95,62	96,54	91,34	82,64	71,77	101,22
72	Senvion MM82	73,06	82,25	89,83	93,74	95,62	96,54	91,34	82,64	71,77	101,22
73	Senvion MM82	73,06	82,25	89,83	93,74	95,62	96,54	91,34	82,64	71,77	101,22
74	Senvion MM82	73,06	82,25	89,83	93,74	95,62	96,54	91,34	82,64	71,77	101,22
75	Senvion MM82	73,06	82,25	89,83	93,74	95,62	96,54	91,34	82,64	71,77	101,22

Geluidbronnen bronsterkte avond

Enercon E-92

Id	Omschr.	Le 31	Le 63	Le 125	Le 250	Le 500	Le 1k	Le 2k	Le 4k	Le 8k	Le Totaal
11	E-92	77,05	83,05	91,54	92,16	94,69	96,14	92,85	87,04	76,66	101,09
12	E-92	77,05	83,05	91,54	92,16	94,69	96,14	92,85	87,04	76,66	101,09
13	E-92	77,05	83,05	91,54	92,16	94,69	96,14	92,85	87,04	76,66	101,09
14	E-92	77,05	83,05	91,54	92,16	94,69	96,14	92,85	87,04	76,66	101,09
15	E-92	77,05	83,05	91,54	92,16	94,69	96,14	92,85	87,04	76,66	101,09

Lagerwey L93

Id	Omschr.	Le 31	Le 63	Le 125	Le 250	Le 500	Le 1k	Le 2k	Le 4k	Le 8k	Le Totaal
41	L93 2.6MW	82,73	88,73	94,53	94,43	95,93	97,23	96,13	88,03	83,73	103,16
42	L93 2.6MW	82,73	88,73	94,53	94,43	95,93	97,23	96,13	88,03	83,73	103,16
43	L93 2.6MW	82,73	88,73	94,53	94,43	95,93	97,23	96,13	88,03	83,73	103,16
44	L93 2.6MW	82,73	88,73	94,53	94,43	95,93	97,23	96,13	88,03	83,73	103,16
45	L93 2.6MW	82,73	88,73	94,53	94,43	95,93	97,23	96,13	88,03	83,73	103,16

Senvion MM92

Id	Omschr.	Le 31	Le 63	Le 125	Le 250	Le 500	Le 1k	Le 2k	Le 4k	Le 8k	Le Totaal
31	MM92	72,35	82,11	88,49	93,57	95,72	94,69	89,87	84,39	70,40	100,45
32	MM92	72,35	82,11	88,49	93,57	95,72	94,69	89,87	84,39	70,40	100,45
33	MM92	72,35	82,11	88,49	93,57	95,72	94,69	89,87	84,39	70,40	100,45
34	MM92	72,35	82,11	88,49	93,57	95,72	94,69	89,87	84,39	70,40	100,45
35	MM92	72,35	82,11	88,49	93,57	95,72	94,69	89,87	84,39	70,40	100,45

Nordex N90/2500HS

Id	Omschr.	Le 31	Le 63	Le 125	Le 250	Le 500	Le 1k	Le 2k	Le 4k	Le 8k	Le Totaal
51	N90	-3,47	84,73	88,53	94,73	96,73	96,63	94,13	91,23	81,33	102,39
52	N90	-3,47	84,73	88,53	94,73	96,73	96,63	94,13	91,23	81,33	102,39
53	N90	-3,47	84,73	88,53	94,73	96,73	96,63	94,13	91,23	81,33	102,39
54	N90	-3,47	84,73	88,53	94,73	96,73	96,63	94,13	91,23	81,33	102,39
55	N90	-3,47	84,73	88,53	94,73	96,73	96,63	94,13	91,23	81,33	102,39

Senvion MM82

Id	Omschr.	Le 31	Le 63	Le 125	Le 250	Le 500	Le 1k	Le 2k	Le 4k	Le 8k	Le Totaal
71	Senvion MM82	73,19	82,38	89,95	93,87	95,75	96,66	91,46	82,77	71,89	101,34
72	Senvion MM82	73,19	82,38	89,95	93,87	95,75	96,66	91,46	82,77	71,89	101,34
73	Senvion MM82	73,19	82,38	89,95	93,87	95,75	96,66	91,46	82,77	71,89	101,34
74	Senvion MM82	73,19	82,38	89,95	93,87	95,75	96,66	91,46	82,77	71,89	101,34
75	Senvion MM82	73,19	82,38	89,95	93,87	95,75	96,66	91,46	82,77	71,89	101,34

Geluidbronnen bronsterkte nacht

Enercon E-92

Id	Omschr.	Le 31	Le 63	Le 125	Le 250	Le 500	Le 1k	Le 2k	Le 4k	Le 8k	Le Totaal
11	E-92	77,26	83,26	91,74	92,37	94,90	96,35	93,06	87,24	76,87	101,30
12	E-92	77,26	83,26	91,74	92,37	94,90	96,35	93,06	87,24	76,87	101,30
13	E-92	77,26	83,26	91,74	92,37	94,90	96,35	93,06	87,24	76,87	101,30
14	E-92	77,26	83,26	91,74	92,37	94,90	96,35	93,06	87,24	76,87	101,30
15	E-92	77,26	83,26	91,74	92,37	94,90	96,35	93,06	87,24	76,87	101,30

Lagerwey L93

Id	Omschr.	Le 31	Le 63	Le 125	Le 250	Le 500	Le 1k	Le 2k	Le 4k	Le 8k	Le Totaal
41	L93 2.6MW	82,93	88,93	94,73	94,63	96,13	97,43	96,33	88,23	83,93	103,36
42	L93 2.6MW	82,93	88,93	94,73	94,63	96,13	97,43	96,33	88,23	83,93	103,36
43	L93 2.6MW	82,93	88,93	94,73	94,63	96,13	97,43	96,33	88,23	83,93	103,36
44	L93 2.6MW	82,93	88,93	94,73	94,63	96,13	97,43	96,33	88,23	83,93	103,36
45	L93 2.6MW	82,93	88,93	94,73	94,63	96,13	97,43	96,33	88,23	83,93	103,36

Lagerwey L93 - MITIGATIE

Id	Omschr.	Le 31	Le 63	Le 125	Le 250	Le 500	Le 1k	Le 2k	Le 4k	Le 8k	Le Totaal
41	L93	79,82	85,82	91,62	91,52	93,02	94,32	93,22	85,12	80,82	100,25
42	L93	79,82	85,82	91,62	91,52	93,02	94,32	93,22	85,12	80,82	100,25
43	L93	79,82	85,82	91,62	91,52	93,02	94,32	93,22	85,12	80,82	100,25
44	L93	79,82	85,82	91,62	91,52	93,02	94,32	93,22	85,12	80,82	100,25
45	L93	79,82	85,82	91,62	91,52	93,02	94,32	93,22	85,12	80,82	100,25

Senvion MM92

Id	Omschr.	Le 31	Le 63	Le 125	Le 250	Le 500	Le 1k	Le 2k	Le 4k	Le 8k	Le Totaal
31	MM92	72,58	82,34	88,73	93,80	95,95	94,92	90,11	84,62	70,64	100,68
32	MM92	72,58	82,34	88,73	93,80	95,95	94,92	90,11	84,62	70,64	100,68
33	MM92	72,58	82,34	88,73	93,80	95,95	94,92	90,11	84,62	70,64	100,68
34	MM92	72,58	82,34	88,73	93,80	95,95	94,92	90,11	84,62	70,64	100,68
35	MM92	72,58	82,34	88,73	93,80	95,95	94,92	90,11	84,62	70,64	100,68

Nordex N90/2500HS

Id	Omschr.	Le 31	Le 63	Le 125	Le 250	Le 500	Le 1k	Le 2k	Le 4k	Le 8k	Le Totaal
51	N90	-3,27	84,93	88,73	94,93	96,93	96,83	94,33	91,43	81,53	102,59
52	N90	-3,27	84,93	88,73	94,93	96,93	96,83	94,33	91,43	81,53	102,59
53	N90	-3,27	84,93	88,73	94,93	96,93	96,83	94,33	91,43	81,53	102,59
54	N90	-3,27	84,93	88,73	94,93	96,93	96,83	94,33	91,43	81,53	102,59
55	N90	-3,27	84,93	88,73	94,93	96,93	96,83	94,33	91,43	81,53	102,59

Nordex N90/2500HS - MITIGATIE

Id	Omschr.	Le 31	Le 63	Le 125	Le 250	Le 500	Le 1k	Le 2k	Le 4k	Le 8k	Le Totaal
51	N90	-2,67	83,53	87,33	93,53	95,53	95,43	92,93	90,03	80,13	101,19
52	N90	-2,67	83,53	87,33	93,53	95,53	95,43	92,93	90,03	80,13	101,19
53	N90	-2,67	83,53	87,33	93,53	95,53	95,43	92,93	90,03	80,13	101,19
54	N90	-2,67	83,53	87,33	93,53	95,53	95,43	92,93	90,03	80,13	101,19
55	N90	-2,67	83,53	87,33	93,53	95,53	95,43	92,93	90,03	80,13	101,19

Senvion MM82

Id	Omschr.	Le 31	Le 63	Le 125	Le 250	Le 500	Le 1k	Le 2k	Le 4k	Le 8k	Le Totaal
71	Senvion MM82	73,42	82,61	90,18	94,10	95,98	96,90	91,69	83,00	72,12	101,57
72	Senvion MM82	73,42	82,61	90,18	94,10	95,98	96,90	91,69	83,00	72,12	101,57
73	Senvion MM82	73,42	82,61	90,18	94,10	95,98	96,90	91,69	83,00	72,12	101,57
74	Senvion MM82	73,42	82,61	90,18	94,10	95,98	96,90	91,69	83,00	72,12	101,57
75	Senvion MM82	73,42	82,61	90,18	94,10	95,98	96,90	91,69	83,00	72,12	101,57

Geluidbron (oppervlakte) industrielawaai

Bedrijventerrein WestFrisia, Zevenhuis en WFO

Naam	Omschr. geluidbron	X-1	Y-1	Hoogte	Gebied	Cb(%)(D)	Cb(%)(A)	Cb(%)(N)	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal
1	bedrijventerrein WestFrisia	132395,5	520480,5	5	1079087	100	100	100	67,13	87,13	97,23	97,63	98,33	97,93	92,33	86,53	81,73	104,3
3	geluidbron bedrijventerrein WFO	138240,7	523937,5	5	852525,9	100	100	100	66,11	86,11	96,21	96,61	97,31	96,91	91,31	85,51	80,71	103,28
2	geluidbron bedrijventerrein Zevenhuis	133930,1	521305,1	5	513703,1	100	100	100	63,91	83,91	94,01	94,41	95,11	94,71	89,11	83,31	78,51	101,08

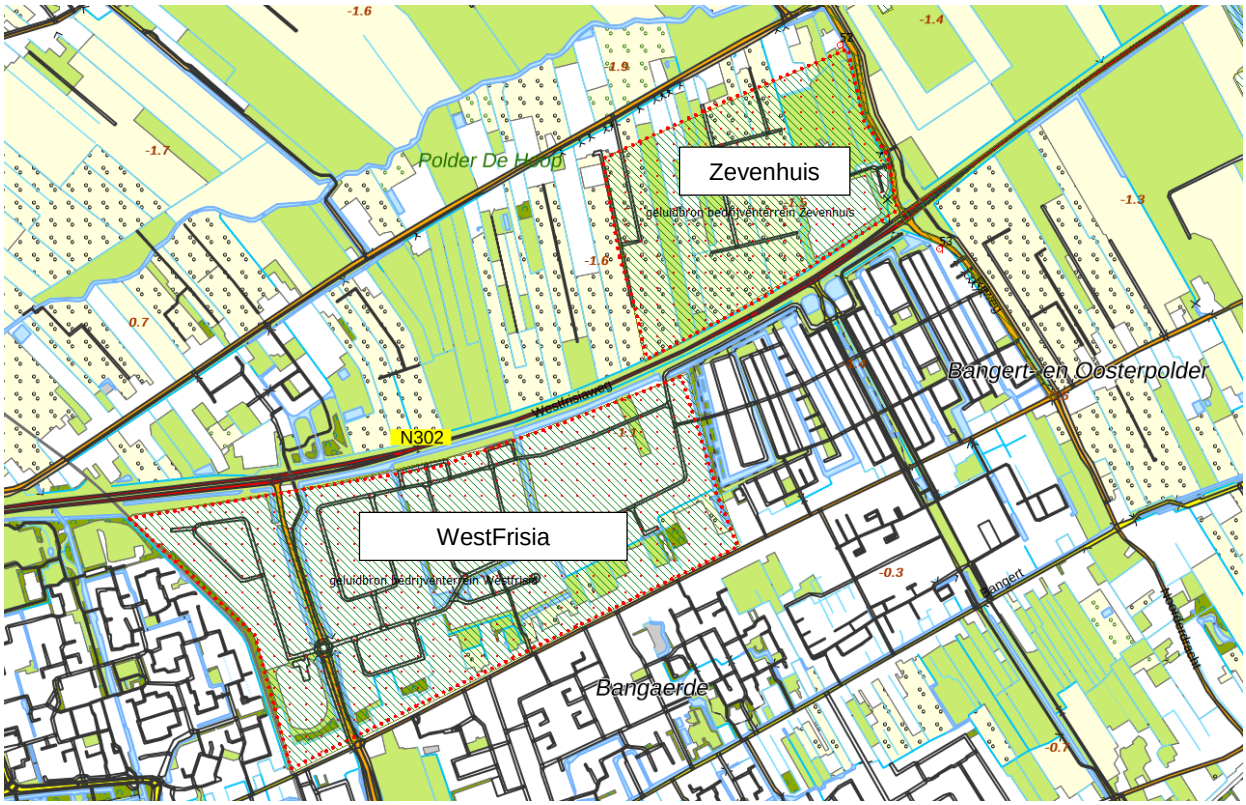

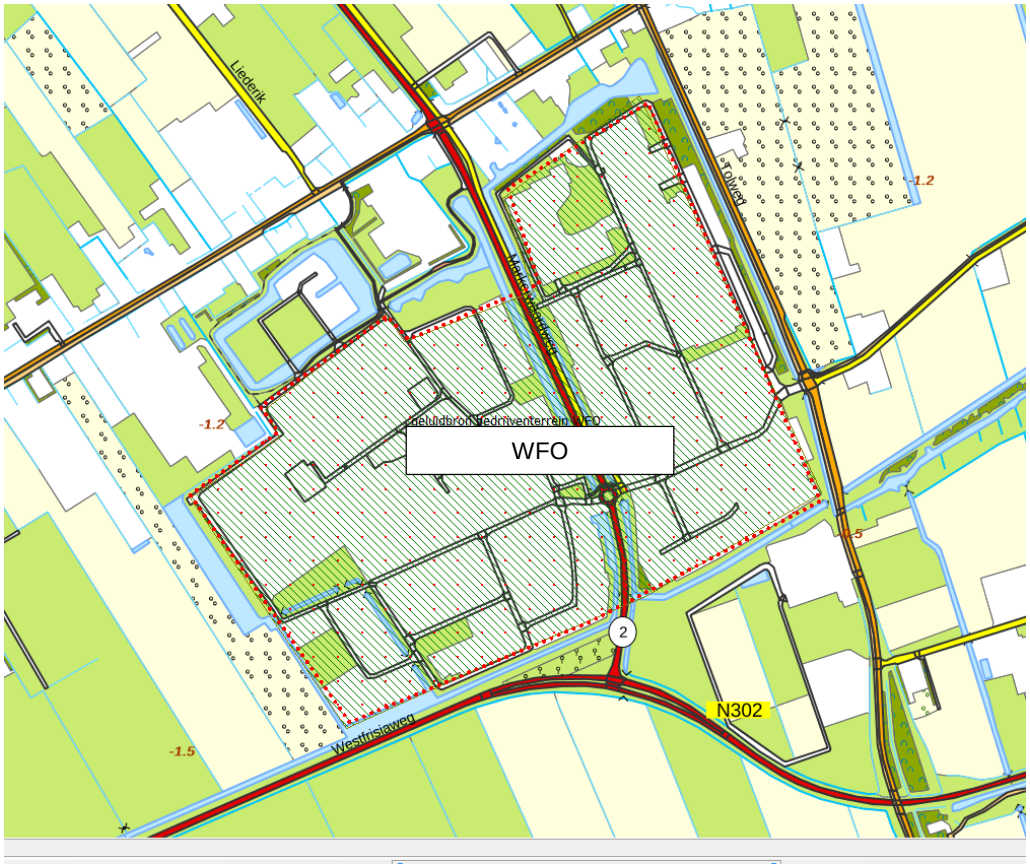
Liedenk
Tolweg
-1.2
-1.2
WFO
-1.5
-1.5
2
N302
Westfrislaweg

Verkeersgegevens wegverkeerslawaai

Geluidbronnen wegverkeerslawaai

Omschr.	X-1	Y-1	H-n	Wegdek	V(LV)	V(MV)	V(ZV)	Totaal aantal	LV(D)	LV(A)	LV(N)	MV(D)	MV(A)	MV(N)	ZV(D)	ZV(A)	ZV(N)
Wegvak A7 tot Wogmergouw	131051,98	520320,52	0,45	W0	100	80	80	51556	2969,75	1462,78	306,43	203,48	37,95	26,2	162,78	35,64	28,26
Wegvak Wogmergouw tot Oostergouw	131620,72	520442,53	0,45	W0	100	80	80	52542	3029,95	1491,53	312,74	206,01	38,52	26,55	163,51	35,7	28,47
Wegvak Oostergouw tot De Strip	132861,6	520607,23	0,45	W0	100	80	80	50771	2918,85	1419,38	300,74	216,15	39,85	27,83	154,96	33,44	26,87
Wegvak De Strip tot Noorderboekerd	134541,5	521226,88	0,45	W0	100	80	80	45851	2655,07	1308,7	274,96	185,41	34,68	24,01	126,08	27,69	21,99
Wegvak Noorderboekerd tot Markerwaardweg	137226,4	522808,19	0,29	W0	100	80	80	42622	2456,44	1197	253,45	182,84	33,7	23,57	122,9	26,66	21,36

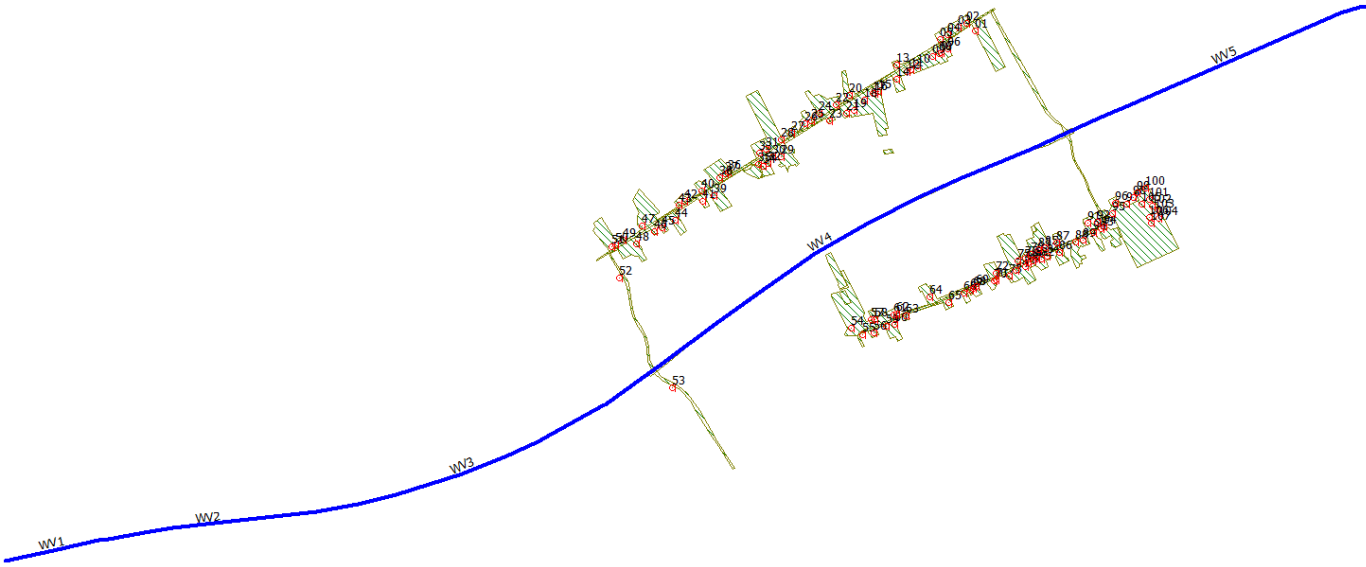

Geluidbronnen railverkeerslawaai

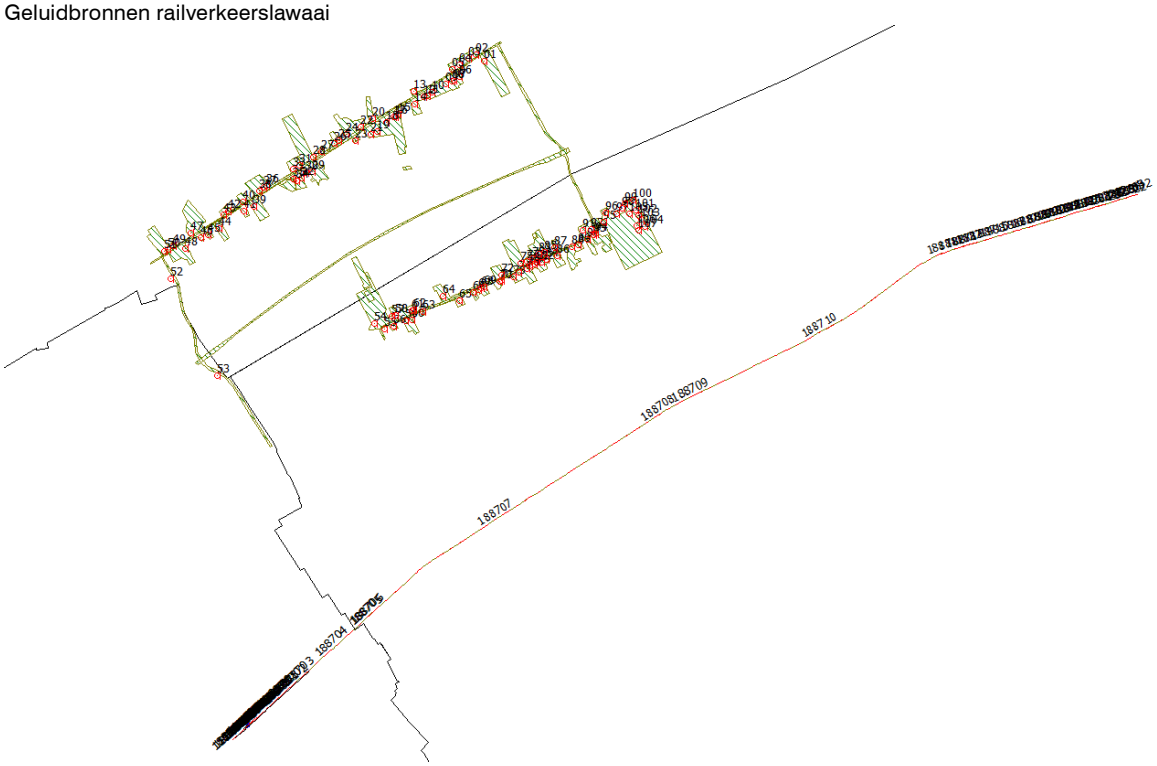

Eigenschappen geluidbronnen deel 1

Naam	Hbron	Type	bb	m	Lwissel
9745	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9740	0,2	Intensiteit	0 - (eigen waarde)	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9740	0,2	Intensiteit	0 - (eigen waarde)	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9741	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	38
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	8 - Ingegoten spoorstaaf	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	7 - Regelbare spoorstaafbevestiging en ballastbed	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30

9737	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9738	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	38
9744	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	38

Eigenschappen geluidbronnen deel 2

	Naam	Trein 1	Profiel1	Aantal(D) 1	Aantal(A) 1	Aantal(N) 1	Aantal(P4) 1	V(D) 1	V(A) 1	V(N) 1	V(P4) 1	Corr. 1
1	9745	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	-60	-60	-60	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	40	40	40	0	0
5	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-80	-80	-80	0	0
6	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-80	-80	-80	0	0
7	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-85	-85	-85	0	0
8	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-85	-85	-85	0	0
9	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-85	-85	-85	0	0
10	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-85	-85	-85	0	0
11	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-85	-85	-85	0	0
12	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-90	-90	-90	0	0
13	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-90	-90	-90	0	0
14	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-90	-90	-90	0	0
15	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-90	-90	-90	0	0
16	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-90	-90	-90	0	0
17	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-90	-90	-90	0	0
18	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-95	-95	-95	0	0
19	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-95	-95	-95	0	0
20	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-95	-95	-95	0	0
21	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-95	-95	-95	0	0
22	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-98	-98	-98	0	0
23	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-98	-98	-98	0	0
24	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-98	-98	-98	0	0
25	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-98	-98	-98	0	0
26	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-100	-100	-100	0	0
27	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-100	-100	-100	0	0
28	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-100	-100	-100	0	0
29	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-100	-100	-100	0	0
30	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	100	100	100	0	0
31	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	100	100	100	0	0
32	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	100	100	100	0	0
33	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	100	100	100	0	0
34	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	100	100	100	0	0
35	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	100	100	100	0	0
36	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	100	100	100	0	0
37	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	97	97	97	0	0
38	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	94	94	94	0	0
39	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	92	92	92	0	0
40	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	89	89	89	0	0
41	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	84	84	84	0	0
42	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	79	79	79	0	0
43	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	73	73	73	0	0
44	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	67	67	67	0	0
45	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	67	67	67	0	0
46	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	60	60	60	0	0
47	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	60	60	60	0	0
48	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	54	54	54	0	0
49	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	54	54	54	0	0
50	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	47	47	47	0	0

51	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	47	47	47	0	0
52	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	42	42	42	0	0
53	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	40	40	40	0	0
54	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	40	40	40	0	0
55	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	40	40	40	0	0
56	9738	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	40	40	40	0	0
57	9744	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	-60	-60	-60	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 3

Naam	Trein 2	Profiel2	Aantal(D) 2	Aantal(A) 2	Aantal(N) 2	Aantal(P4) 2	V(D) 2	V(A) 2	V(N) 2	V(P4) 2	Corr. 2
9745	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9741	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	40	40	40	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	83	83	83	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	87	87	87	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	87	87	87	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	91	91	91	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	91	91	91	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	91	91	91	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	91	91	91	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	91	91	91	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	91	91	91	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	95	95	95	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	95	95	95	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	95	95	95	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	95	95	95	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	99	99	99	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	99	99	99	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	99	99	99	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	99	99	99	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	100	100	100	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	100	100	100	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	100	100	100	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	100	100	100	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	100	100	100	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	100	100	100	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	100	100	100	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	100	100	100	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	100	100	100	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	100	100	100	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	100	100	100	0	0
9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	100	100	100	0	0
9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	100	100	100	0	0
9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	100	100	100	0	0
9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	100	100	100	0	0
9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	100	100	100	0	0
9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	100	100	100	0	0
9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	100	100	100	0	0
9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	100	100	100	0	0
9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	100	100	100	0	0
9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	100	100	100	0	0
9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	100	100	100	0	0
9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	-99	-99	-99	0	0
9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	-99	-99	-99	0	0
9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	-95	-95	-95	0	0
9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	-95	-95	-95	0	0
9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	-89	-89	-89	0	0
9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	-89	-89	-89	0	0
9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	-84	-84	-84	0	0
9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	-84	-84	-84	0	0
9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	-84	-84	-84	0	0
9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	-78	-78	-78	0	0
9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	-70	-70	-70	0	0
9738	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	-70	-70	-70	0	0
9744	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 4

	Naam	Trein 3	Profiel3	Aantal(D) 3	Aantal(A) 3	Aantal(N) 3	Aantal(P4) 3	V(D) 3	V(A) 3	V(N) 3	V(P4) 3	Corr. 3
1	9745	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	-60	-60	-60	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
5	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-80	-80	-80	0	0
6	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-80	-80	-80	0	0
7	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-85	-85	-85	0	0
8	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-85	-85	-85	0	0
9	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-85	-85	-85	0	0
10	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-85	-85	-85	0	0
11	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-85	-85	-85	0	0
12	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-90	-90	-90	0	0
13	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-90	-90	-90	0	0
14	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-90	-90	-90	0	0
15	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-90	-90	-90	0	0
16	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-90	-90	-90	0	0
17	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-90	-90	-90	0	0
18	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-95	-95	-95	0	0
19	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-95	-95	-95	0	0
20	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-95	-95	-95	0	0
21	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-95	-95	-95	0	0
22	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-98	-98	-98	0	0
23	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-98	-98	-98	0	0
24	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-98	-98	-98	0	0
25	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-98	-98	-98	0	0
26	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-100	-100	-100	0	0
27	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-100	-100	-100	0	0
28	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-100	-100	-100	0	0
29	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-100	-100	-100	0	0
30	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	100	100	100	0	0
31	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	100	100	100	0	0
32	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	100	100	100	0	0
33	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	100	100	100	0	0
34	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	100	100	100	0	0
35	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	100	100	100	0	0
36	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	100	100	100	0	0
37	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	97	97	97	0	0
38	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	94	94	94	0	0
39	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	92	92	92	0	0
40	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	89	89	89	0	0
41	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	84	84	84	0	0
42	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	79	79	79	0	0
43	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	73	73	73	0	0
44	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	67	67	67	0	0
45	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	67	67	67	0	0
46	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	60	60	60	0	0
47	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	60	60	60	0	0
48	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	54	54	54	0	0
49	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	54	54	54	0	0
50	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	47	47	47	0	0
51	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	47	47	47	0	0
52	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	42	42	42	0	0
53	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	40	40	40	0	0
54	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	40	40	40	0	0
55	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	40	40	40	0	0
56	9738	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	40	40	40	0	0
57	9744	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	-60	-60	-60	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 5

	Naam	Trein 4	Profiel4	Aantal(D) 4	Aantal(A) 4	Aantal(N) 4	Aantal(P4) 4	V(D) 4	V(A) 4	V(N) 4	V(P4) 4	Corr. 4
1	9745	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	40	40	40	0	0
5	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	83	83	83	0	0
6	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	87	87	87	0	0
7	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	87	87	87	0	0
8	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	91	91	91	0	0
9	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	91	91	91	0	0

10	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	91	91	91	0	0
11	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	91	91	91	0	0
12	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	91	91	91	0	0
13	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	91	91	91	0	0
14	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	91	91	91	0	0
15	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	95	95	95	0	0
16	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	95	95	95	0	0
17	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	95	95	95	0	0
18	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	95	95	95	0	0
19	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	99	99	99	0	0
20	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	99	99	99	0	0
21	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	99	99	99	0	0
22	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	99	99	99	0	0
23	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	100	100	100	0	0
24	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	100	100	100	0	0
25	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	100	100	100	0	0
26	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	100	100	100	0	0
27	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	100	100	100	0	0
28	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	100	100	100	0	0
29	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	100	100	100	0	0
30	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	100	100	100	0	0
31	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	100	100	100	0	0
32	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	100	100	100	0	0
33	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	100	100	100	0	0
34	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
35	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
36	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
37	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
38	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
39	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
40	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
41	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
42	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
43	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
44	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
45	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
46	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
47	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
48	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
49	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
50	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
51	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
52	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
53	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
54	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
55	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
56	9738	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
57	9744	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 6

	Naam	Trein 5	Profiel5	Aantal(D) 5	Aantal(A) 5	Aantal(N) 5	Aantal(P4) 5	V(D) 5	V(A) 5	V(N) 5	V(P4) 5	Corr. 5
1	9745	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	-60	-60	-60	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	40	40	40	0	0
5	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	78	78	78	0	0
6	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	78	78	78	0	0
7	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	78	78	78	0	0
8	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	78	78	78	0	0
9	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	83	83	83	0	0
10	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	83	83	83	0	0
11	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	83	83	83	0	0
12	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	83	83	83	0	0
13	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	83	83	83	0	0
14	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	83	83	83	0	0
15	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	83	83	83	0	0
16	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	88	88	88	0	0
17	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	88	88	88	0	0
18	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	88	88	88	0	0
19	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	88	88	88	0	0
20	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	92	92	92	0	0
21	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	92	92	92	0	0

22	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	92	92	92	0	0
23	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	92	92	92	0	0
24	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	96	96	96	0	0
25	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	96	96	96	0	0
26	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	96	96	96	0	0
27	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	96	96	96	0	0
28	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	99	99	99	0	0
29	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	100	100	100	0	0
30	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	100	100	100	0	0
31	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	100	100	100	0	0
32	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	100	100	100	0	0
33	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	100	100	100	0	0
34	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	100	100	100	0	0
35	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	100	100	100	0	0
36	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	100	100	100	0	0
37	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	100	100	100	0	0
38	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	100	100	100	0	0
39	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	100	100	100	0	0
40	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	100	100	100	0	0
41	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	100	100	100	0	0
42	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	100	100	100	0	0
43	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	100	100	100	0	0
44	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	100	100	100	0	0
45	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	-99	-99	-99	0	0
46	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	-99	-99	-99	0	0
47	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	-95	-95	-95	0	0
48	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	-95	-95	-95	0	0
49	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	-89	-89	-89	0	0
50	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	-89	-89	-89	0	0
51	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	-84	-84	-84	0	0
52	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	-84	-84	-84	0	0
53	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	-84	-84	-84	0	0
54	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	-78	-78	-78	0	0
55	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	-70	-70	-70	0	0
56	9738	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	-70	-70	-70	0	0
57	9744	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	-60	-60	-60	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 7

	Naam	Trein 6	Profiel6	Aantal(D) 6	Aantal(A) 6	Aantal(N) 6	Aantal(P4) 6	V(D) 6	V(A) 6	V(N) 6	V(P4) 6	Corr. 6
1	9745	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
5	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	80	80	80	0	0
6	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	-85	-85	-85	0	0
7	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	-85	-85	-85	0	0
8	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	-85	-85	-85	0	0
9	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	-85	-85	-85	0	0
10	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	-85	-85	-85	0	0
11	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	-89	-89	-89	0	0
12	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	-89	-89	-89	0	0
13	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	-89	-89	-89	0	0
14	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	-89	-89	-89	0	0
15	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	-89	-89	-89	0	0
16	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	-89	-89	-89	0	0
17	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	-94	-94	-94	0	0
18	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	-94	-94	-94	0	0
19	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	-94	-94	-94	0	0
20	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	-94	-94	-94	0	0
21	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	-98	-98	-98	0	0
22	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	-98	-98	-98	0	0
23	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	-98	-98	-98	0	0
24	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	-98	-98	-98	0	0
25	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	-100	-100	-100	0	0
26	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	-100	-100	-100	0	0
27	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	100	100	100	0	0
28	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	100	100	100	0	0
29	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	100	100	100	0	0
30	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	100	100	100	0	0
31	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	100	100	100	0	0
32	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	100	100	100	0	0
33	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	100	100	100	0	0

34	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
35	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
36	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
37	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
38	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
39	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
40	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
41	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
42	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
43	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
44	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
45	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
46	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
47	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
48	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
49	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
50	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
51	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
52	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
53	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
54	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
55	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
56	9738	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
57	9744	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 8

	Naam	Trein 7	Profiel7	Aantal(D) 7	Aantal(A) 7	Aantal(N) 7	Aantal(P4) 7	V(D) 7	V(A) 7	V(N) 7	V(P4) 7	Corr. 7
1	9745	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	-60	-60	-60	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	40	40	40	0	0
5	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-80	-80	-80	0	0
6	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-80	-80	-80	0	0
7	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-85	-85	-85	0	0
8	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-85	-85	-85	0	0
9	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-85	-85	-85	0	0
10	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-85	-85	-85	0	0
11	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-85	-85	-85	0	0
12	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-90	-90	-90	0	0
13	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-90	-90	-90	0	0
14	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-90	-90	-90	0	0
15	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-90	-90	-90	0	0
16	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-90	-90	-90	0	0
17	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-90	-90	-90	0	0
18	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-95	-95	-95	0	0
19	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-95	-95	-95	0	0
20	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-95	-95	-95	0	0
21	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-95	-95	-95	0	0
22	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-98	-98	-98	0	0
23	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-98	-98	-98	0	0
24	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-98	-98	-98	0	0
25	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-98	-98	-98	0	0
26	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-100	-100	-100	0	0
27	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-100	-100	-100	0	0
28	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-100	-100	-100	0	0
29	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-100	-100	-100	0	0
30	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	100	100	100	0	0
31	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	100	100	100	0	0
32	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	100	100	100	0	0
33	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	100	100	100	0	0
34	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	100	100	100	0	0
35	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	100	100	100	0	0
36	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	100	100	100	0	0
37	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	97	97	97	0	0
38	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	94	94	94	0	0
39	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	92	92	92	0	0
40	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	89	89	89	0	0
41	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	84	84	84	0	0
42	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	79	79	79	0	0
43	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	73	73	73	0	0
44	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	67	67	67	0	0
45	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	67	67	67	0	0

46	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	60	60	60	0	0
47	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	60	60	60	0	0
48	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	54	54	54	0	0
49	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	54	54	54	0	0
50	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	47	47	47	0	0
51	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	47	47	47	0	0
52	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	42	42	42	0	0
53	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	40	40	40	0	0
54	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	40	40	40	0	0
55	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	40	40	40	0	0
56	9738	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	40	40	40	0	0
57	9744	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	-60	-60	-60	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 9

	Naam	Trein 8	Profiel8	Aantal(D) 8	Aantal(A) 8	Aantal(N) 8	Aantal(P4) 8	V(D) 8	V(A) 8	V(N) 8	V(P4) 8	Corr. 8
1	9745	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	40	40	40	0	0
5	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	83	83	83	0	0
6	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	87	87	87	0	0
7	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	87	87	87	0	0
8	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	91	91	91	0	0
9	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	91	91	91	0	0
10	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	91	91	91	0	0
11	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	91	91	91	0	0
12	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	91	91	91	0	0
13	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	91	91	91	0	0
14	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	91	91	91	0	0
15	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	95	95	95	0	0
16	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	95	95	95	0	0
17	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	95	95	95	0	0
18	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	95	95	95	0	0
19	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	99	99	99	0	0
20	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	99	99	99	0	0
21	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	99	99	99	0	0
22	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	99	99	99	0	0
23	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
24	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
25	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
26	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
27	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
28	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
29	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
30	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
31	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
32	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
33	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
34	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
35	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
36	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
37	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
38	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
39	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
40	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
41	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
42	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
43	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
44	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
45	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
46	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
47	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
48	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
49	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
50	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
51	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
52	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
53	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
54	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
55	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
56	9738	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
57	9744	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 10

	Naam	Trein 9	Profiel9	Aantal(D) 9	Aantal(A) 9	Aantal(N) 9	Aantal(P4) 9	V(D) 9	V(A) 9	V(N) 9	V(P4) 9	Corr. 9
1	9745	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	-60	-60	-60	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	DDM-2/3	Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
5	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	78	78	78	0	0
6	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	78	78	78	0	0
7	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	78	78	78	0	0
8	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	78	78	78	0	0
9	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	83	83	83	0	0
10	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	83	83	83	0	0
11	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	83	83	83	0	0
12	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	83	83	83	0	0
13	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	83	83	83	0	0
14	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	83	83	83	0	0
15	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	83	83	83	0	0
16	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	88	88	88	0	0
17	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	88	88	88	0	0
18	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	88	88	88	0	0
19	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	88	88	88	0	0
20	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	92	92	92	0	0
21	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	92	92	92	0	0
22	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	92	92	92	0	0
23	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	92	92	92	0	0
24	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	96	96	96	0	0
25	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	96	96	96	0	0
26	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	96	96	96	0	0
27	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	96	96	96	0	0
28	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	99	99	99	0	0
29	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	100	100	100	0	0
30	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	100	100	100	0	0
31	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	100	100	100	0	0
32	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	100	100	100	0	0
33	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	100	100	100	0	0
34	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	100	100	100	0	0
35	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	100	100	100	0	0
36	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	100	100	100	0	0
37	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	100	100	100	0	0
38	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	100	100	100	0	0
39	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	100	100	100	0	0
40	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	100	100	100	0	0
41	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	100	100	100	0	0
42	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	100	100	100	0	0
43	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	100	100	100	0	0
44	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	100	100	100	0	0
45	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	-99	-99	-99	0	0
46	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	-99	-99	-99	0	0
47	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	-95	-95	-95	0	0
48	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	-95	-95	-95	0	0
49	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	-89	-89	-89	0	0
50	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	-89	-89	-89	0	0
51	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	-84	-84	-84	0	0
52	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	-84	-84	-84	0	0
53	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	-84	-84	-84	0	0
54	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	-78	-78	-78	0	0
55	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	-70	-70	-70	0	0
56	9738	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	-70	-70	-70	0	0
57	9744	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	-60	-60	-60	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 11

	Naam	Trein 10	Profiel10	Aantal(D) 10	Aantal(A) 10	Aantal(N) 10	Aantal(P4) 10	V(D) 10	V(A) 10	V(N) 10	V(P4) 10	Corr. 10
1	9745	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	-60	-60	-60	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	40	40	40	0	0
5	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	80	80	80	0	0
6	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	-85	-85	-85	0	0
7	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	-85	-85	-85	0	0
8	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	-85	-85	-85	0	0
9	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	-85	-85	-85	0	0

10	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	-85	-85	-85	0	0
11	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	-89	-89	-89	0	0
12	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	-89	-89	-89	0	0
13	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	-89	-89	-89	0	0
14	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	-89	-89	-89	0	0
15	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	-89	-89	-89	0	0
16	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	-89	-89	-89	0	0
17	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	-94	-94	-94	0	0
18	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	-94	-94	-94	0	0
19	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	-94	-94	-94	0	0
20	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	-94	-94	-94	0	0
21	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	-98	-98	-98	0	0
22	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	-98	-98	-98	0	0
23	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	-98	-98	-98	0	0
24	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	-98	-98	-98	0	0
25	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	-100	-100	-100	0	0
26	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	-100	-100	-100	0	0
27	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	100	100	100	0	0
28	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	100	100	100	0	0
29	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	100	100	100	0	0
30	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	100	100	100	0	0
31	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	100	100	100	0	0
32	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	100	100	100	0	0
33	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	100	100	100	0	0
34	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	100	100	100	0	0
35	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	100	100	100	0	0
36	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	100	100	100	0	0
37	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	97	97	97	0	0
38	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	94	94	94	0	0
39	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	92	92	92	0	0
40	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	89	89	89	0	0
41	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	84	84	84	0	0
42	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	79	79	79	0	0
43	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	73	73	73	0	0
44	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	67	67	67	0	0
45	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	67	67	67	0	0
46	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	60	60	60	0	0
47	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	60	60	60	0	0
48	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	54	54	54	0	0
49	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	54	54	54	0	0
50	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	47	47	47	0	0
51	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	47	47	47	0	0
52	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	42	42	42	0	0
53	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	40	40	40	0	0
54	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	40	40	40	0	0
55	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	40	40	40	0	0
56	9738	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	40	40	40	0	0
57	9744	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	-60	-60	-60	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 12

	Naam	Trein 11	Profiel11	Aantal(D) 11	Aantal(A) 11	Aantal(N) 11	Aantal(P4) 11	V(D) 11	V(A) 11	V(N) 11	V(P4) 11	Corr. 11
1	9745	DDM-2/3	Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
5	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	-80	-80	-80	0	0
6	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	-80	-80	-80	0	0
7	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	-85	-85	-85	0	0
8	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	-85	-85	-85	0	0
9	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	-85	-85	-85	0	0
10	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	-85	-85	-85	0	0
11	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	-85	-85	-85	0	0
12	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	-90	-90	-90	0	0
13	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	-90	-90	-90	0	0
14	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	-90	-90	-90	0	0
15	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	-90	-90	-90	0	0
16	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	-90	-90	-90	0	0
17	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	-90	-90	-90	0	0
18	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	-95	-95	-95	0	0
19	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	-95	-95	-95	0	0
20	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	-95	-95	-95	0	0
21	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	-95	-95	-95	0	0

22	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	-98	-98	-98	0	0
23	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	-98	-98	-98	0	0
24	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	-98	-98	-98	0	0
25	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	-98	-98	-98	0	0
26	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	-100	-100	-100	0	0
27	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	-100	-100	-100	0	0
28	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	-100	-100	-100	0	0
29	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	-100	-100	-100	0	0
30	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	100	100	100	0	0
31	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	100	100	100	0	0
32	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	100	100	100	0	0
33	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	100	100	100	0	0
34	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
35	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
36	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
37	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
38	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
39	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
40	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
41	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
42	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
43	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
44	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
45	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
46	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
47	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
48	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
49	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
50	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
51	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
52	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
53	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
54	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
55	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
56	9738	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
57	9744	DDM-2/3	Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 13

	Naam	Trein 12	Profiel12	Aantal(D) 12	Aantal(A) 12	Aantal(N) 12	Aantal(P4) 12	V(D) 12	V(A) 12	V(N) 12	V(P4) 12	Corr. 12
1	9745	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	-60	-60	-60	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	40	40	40	0	0
5	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	83	83	83	0	0
6	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	87	87	87	0	0
7	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	87	87	87	0	0
8	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	91	91	91	0	0
9	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	91	91	91	0	0
10	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	91	91	91	0	0
11	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	91	91	91	0	0
12	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	91	91	91	0	0
13	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	91	91	91	0	0
14	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	91	91	91	0	0
15	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	95	95	95	0	0
16	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	95	95	95	0	0
17	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	95	95	95	0	0
18	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	95	95	95	0	0
19	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	99	99	99	0	0
20	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	99	99	99	0	0
21	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	99	99	99	0	0
22	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	99	99	99	0	0
23	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
24	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
25	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
26	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
27	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
28	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
29	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
30	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
31	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
32	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
33	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
34	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	100	100	100	0	0

35	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	100	100	100	0	0
36	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	100	100	100	0	0
37	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	100	100	100	0	0
38	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	100	100	100	0	0
39	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	100	100	100	0	0
40	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	100	100	100	0	0
41	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	100	100	100	0	0
42	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	100	100	100	0	0
43	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	100	100	100	0	0
44	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	100	100	100	0	0
45	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	-99	-99	-99	0	0
46	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	-99	-99	-99	0	0
47	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	-95	-95	-95	0	0
48	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	-95	-95	-95	0	0
49	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	-89	-89	-89	0	0
50	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	-89	-89	-89	0	0
51	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	-84	-84	-84	0	0
52	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	-84	-84	-84	0	0
53	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	-84	-84	-84	0	0
54	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	-78	-78	-78	0	0
55	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	-70	-70	-70	0	0
56	9738	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	-70	-70	-70	0	0
57	9744	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	-60	-60	-60	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 14

	Naam	Trein 13	Profiel13	Aantal(D) 13	Aantal(A) 13	Aantal(N) 13	Aantal(P4) 13	V(D) 13	V(A) 13	V(N) 13	V(P4) 13	Corr. 13
1	9745	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	-60	-60	-60	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,6	0,16	0	78	78	78	0	0
6	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,6	0,16	0	78	78	78	0	0
7	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,6	0,16	0	78	78	78	0	0
8	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,6	0,16	0	78	78	78	0	0
9	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,6	0,16	0	83	83	83	0	0
10	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	83	83	83	0	0
11	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	83	83	83	0	0
12	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	83	83	83	0	0
13	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	83	83	83	0	0
14	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	83	83	83	0	0
15	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	83	83	83	0	0
16	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	88	88	88	0	0
17	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	88	88	88	0	0
18	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	88	88	88	0	0
19	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	88	88	88	0	0
20	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	92	92	92	0	0
21	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	92	92	92	0	0
22	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	92	92	92	0	0
23	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	92	92	92	0	0
24	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	96	96	96	0	0
25	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	96	96	96	0	0
26	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	96	96	96	0	0
27	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	96	96	96	0	0
28	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	99	99	99	0	0
29	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	100	100	100	0	0
30	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	100	100	100	0	0
31	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	100	100	100	0	0
32	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	100	100	100	0	0
33	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	100	100	100	0	0
34	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
35	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
36	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
37	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
38	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
39	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
40	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
41	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
42	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
43	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
44	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
45	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0

46	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
47	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
48	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
49	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
50	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
51	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
52	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
53	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
54	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
55	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
56	9738	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
57	9744	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	-60	-60	-60	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 15

	Naam	Trein 14	Profiel14	Aantal(D) 14	Aantal(A) 14	Aantal(N) 14	Aantal(P4) 14	V(D) 14	V(A) 14	V(N) 14	V(P4) 14	Corr. 14
1	9745	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	80	80	80	0	0
6	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	-85	-85	-85	0	0
7	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	-85	-85	-85	0	0
8	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	-85	-85	-85	0	0
9	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	-85	-85	-85	0	0
10	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	-85	-85	-85	0	0
11	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	-89	-89	-89	0	0
12	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	-89	-89	-89	0	0
13	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	-89	-89	-89	0	0
14	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	-89	-89	-89	0	0
15	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	-89	-89	-89	0	0
16	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	-89	-89	-89	0	0
17	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	-94	-94	-94	0	0
18	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	-94	-94	-94	0	0
19	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	-94	-94	-94	0	0
20	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	-94	-94	-94	0	0
21	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	-98	-98	-98	0	0
22	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	-98	-98	-98	0	0
23	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	-98	-98	-98	0	0
24	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	-98	-98	-98	0	0
25	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	-100	-100	-100	0	0
26	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	-100	-100	-100	0	0
27	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	100	100	100	0	0
28	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	100	100	100	0	0
29	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	100	100	100	0	0
30	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	100	100	100	0	0
31	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	100	100	100	0	0
32	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	100	100	100	0	0
33	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	100	100	100	0	0
34	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	100	100	100	0	0
35	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	100	100	100	0	0
36	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	100	100	100	0	0
37	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	97	97	97	0	0
38	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	94	94	94	0	0
39	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	92	92	92	0	0
40	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	89	89	89	0	0
41	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	84	84	84	0	0
42	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	79	79	79	0	0
43	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	73	73	73	0	0
44	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	67	67	67	0	0
45	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	67	67	67	0	0
46	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	60	60	60	0	0
47	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	60	60	60	0	0
48	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	54	54	54	0	0
49	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	54	54	54	0	0
50	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	47	47	47	0	0
51	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	47	47	47	0	0
52	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	42	42	42	0	0
53	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	40	40	40	0	0
54	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	40	40	40	0	0
55	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	40	40	40	0	0
56	9738	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	40	40	40	0	0
57	9744	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 16

	Naam	Trein 15	Profiel15	Aantal(D) 15	Aantal(A) 15	Aantal(N) 15	Aantal(P4) 15	V(D) 15	V(A) 15	V(N) 15	V(P4) 15	Corr. 15
1	9745	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,92	0,3	0	-80	-80	-80	0	0
6	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,92	0,3	0	-80	-80	-80	0	0
7	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,92	0,3	0	-85	-85	-85	0	0
8	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,92	0,3	0	-85	-85	-85	0	0
9	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,92	0,3	0	-85	-85	-85	0	0
10	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	-85	-85	-85	0	0
11	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	-85	-85	-85	0	0
12	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	-90	-90	-90	0	0
13	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	-90	-90	-90	0	0
14	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	-90	-90	-90	0	0
15	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	-90	-90	-90	0	0
16	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	-90	-90	-90	0	0
17	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	-90	-90	-90	0	0
18	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	-95	-95	-95	0	0
19	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	-95	-95	-95	0	0
20	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	-95	-95	-95	0	0
21	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	-95	-95	-95	0	0
22	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	-98	-98	-98	0	0
23	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	-98	-98	-98	0	0
24	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	-98	-98	-98	0	0
25	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	-98	-98	-98	0	0
26	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	-100	-100	-100	0	0
27	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	-100	-100	-100	0	0
28	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	-100	-100	-100	0	0
29	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	-100	-100	-100	0	0
30	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	100	100	100	0	0
31	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	100	100	100	0	0
32	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	100	100	100	0	0
33	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	100	100	100	0	0
34	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
35	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
36	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
37	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
38	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
39	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
40	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
41	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
42	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
43	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
44	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
45	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
46	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
47	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
48	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
49	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
50	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
51	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
52	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
53	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
54	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
55	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
56	9738	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
57	9744	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 17

	Naam	Trein 16	Profiel16	Aantal(D) 16	Aantal(A) 16	Aantal(N) 16	Aantal(P4) 16	V(D) 16	V(A) 16	V(N) 16	V(P4) 16	Corr. 16
1	9745	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,01	0,11	0	83	83	83	0	0
6	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,01	0,11	0	87	87	87	0	0
7	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,01	0,11	0	87	87	87	0	0
8	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,01	0,11	0	91	91	91	0	0
9	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,01	0,11	0	91	91	91	0	0

10	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	91	91	91	0	0
11	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	91	91	91	0	0
12	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	91	91	91	0	0
13	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	91	91	91	0	0
14	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	91	91	91	0	0
15	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	95	95	95	0	0
16	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	95	95	95	0	0
17	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	95	95	95	0	0
18	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	95	95	95	0	0
19	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	99	99	99	0	0
20	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	99	99	99	0	0
21	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	99	99	99	0	0
22	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	99	99	99	0	0
23	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
24	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
25	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
26	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
27	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
28	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
29	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
30	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
31	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
32	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
33	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
34	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	100	100	100	0	0
35	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	100	100	100	0	0
36	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	100	100	100	0	0
37	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	100	100	100	0	0
38	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	100	100	100	0	0
39	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	100	100	100	0	0
40	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	100	100	100	0	0
41	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	100	100	100	0	0
42	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	100	100	100	0	0
43	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	100	100	100	0	0
44	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	100	100	100	0	0
45	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	-99	-99	-99	0	0
46	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	-99	-99	-99	0	0
47	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	-95	-95	-95	0	0
48	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	-95	-95	-95	0	0
49	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	-89	-89	-89	0	0
50	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	-89	-89	-89	0	0
51	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	-84	-84	-84	0	0
52	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	-84	-84	-84	0	0
53	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	-84	-84	-84	0	0
54	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	-78	-78	-78	0	0
55	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	-70	-70	-70	0	0
56	9738	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	-70	-70	-70	0	0
57	9744	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 18

	Naam	Trein 17	Profiel17	Aantal(D) 17	Aantal(A) 17	Aantal(N) 17	Aantal(P4) 17	V(D) 17	V(A) 17	V(N) 17	V(P4) 17	Corr. 17
1	9745	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,22	0	78	78	78	0	0
6	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,22	0	78	78	78	0	0
7	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,22	0	78	78	78	0	0
8	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,22	0	78	78	78	0	0
9	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,22	0	83	83	83	0	0
10	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	83	83	83	0	0
11	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	83	83	83	0	0
12	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	83	83	83	0	0
13	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	83	83	83	0	0
14	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	83	83	83	0	0
15	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	83	83	83	0	0
16	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	88	88	88	0	0
17	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	88	88	88	0	0
18	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	88	88	88	0	0
19	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	88	88	88	0	0
20	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	92	92	92	0	0
21	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	92	92	92	0	0

22	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	92	92	92	0	0
23	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	92	92	92	0	0
24	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	96	96	96	0	0
25	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	96	96	96	0	0
26	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	96	96	96	0	0
27	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	96	96	96	0	0
28	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	99	99	99	0	0
29	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	100	100	100	0	0
30	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	100	100	100	0	0
31	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	100	100	100	0	0
32	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	100	100	100	0	0
33	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	100	100	100	0	0
34	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	100	100	100	0	0
35	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	100	100	100	0	0
36	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	100	100	100	0	0
37	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	97	97	97	0	0
38	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	94	94	94	0	0
39	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	92	92	92	0	0
40	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	89	89	89	0	0
41	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	84	84	84	0	0
42	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	79	79	79	0	0
43	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	73	73	73	0	0
44	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	67	67	67	0	0
45	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	67	67	67	0	0
46	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	60	60	60	0	0
47	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	60	60	60	0	0
48	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	54	54	54	0	0
49	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	54	54	54	0	0
50	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	47	47	47	0	0
51	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	47	47	47	0	0
52	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	42	42	42	0	0
53	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	40	40	40	0	0
54	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	40	40	40	0	0
55	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	40	40	40	0	0
56	9738	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	40	40	40	0	0
57	9744	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 19

	Naam	Trein 18	Profiel18	Aantal(D) 18	Aantal(A) 18	Aantal(N) 18	Aantal(P4) 18	V(D) 18	V(A) 18	V(N) 18	V(P4) 18	Corr. 18
1	9745	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-80	-80	-80	0	0
6	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-80	-80	-80	0	0
7	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-85	-85	-85	0	0
8	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-85	-85	-85	0	0
9	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-85	-85	-85	0	0
10	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-85	-85	-85	0	0
11	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-85	-85	-85	0	0
12	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-90	-90	-90	0	0
13	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-90	-90	-90	0	0
14	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-90	-90	-90	0	0
15	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-90	-90	-90	0	0
16	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-90	-90	-90	0	0
17	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-90	-90	-90	0	0
18	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-95	-95	-95	0	0
19	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-95	-95	-95	0	0
20	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-95	-95	-95	0	0
21	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-95	-95	-95	0	0
22	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-98	-98	-98	0	0
23	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-98	-98	-98	0	0
24	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-98	-98	-98	0	0
25	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-98	-98	-98	0	0
26	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-100	-100	-100	0	0
27	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-100	-100	-100	0	0
28	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-100	-100	-100	0	0
29	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-100	-100	-100	0	0
30	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	100	100	100	0	0
31	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	100	100	100	0	0
32	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	100	100	100	0	0
33	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	100	100	100	0	0

34	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	100	100	100	0	0
35	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	100	100	100	0	0
36	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	100	100	100	0	0
37	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	100	100	100	0	0
38	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	100	100	100	0	0
39	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	100	100	100	0	0
40	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	100	100	100	0	0
41	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	100	100	100	0	0
42	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	100	100	100	0	0
43	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	100	100	100	0	0
44	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	100	100	100	0	0
45	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	-99	-99	-99	0	0
46	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	-99	-99	-99	0	0
47	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	-95	-95	-95	0	0
48	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	-95	-95	-95	0	0
49	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	-89	-89	-89	0	0
50	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	-89	-89	-89	0	0
51	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	-84	-84	-84	0	0
52	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	-84	-84	-84	0	0
53	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	-84	-84	-84	0	0
54	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	-78	-78	-78	0	0
55	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	-70	-70	-70	0	0
56	9738	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	-70	-70	-70	0	0
57	9744	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 20

	Naam	Trein 19	Profiel19	Aantal(D) 19	Aantal(A) 19	Aantal(N) 19	Aantal(P4) 19	V(D) 19	V(A) 19	V(N) 19	V(P4) 19	Corr. 19
1	9745	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	78	78	78	0	0
6	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	78	78	78	0	0
7	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	78	78	78	0	0
8	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	78	78	78	0	0
9	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	83	83	83	0	0
10	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	83	83	83	0	0
11	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	83	83	83	0	0
12	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	83	83	83	0	0
13	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	83	83	83	0	0
14	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	83	83	83	0	0
15	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	83	83	83	0	0
16	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	88	88	88	0	0
17	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	88	88	88	0	0
18	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	88	88	88	0	0
19	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	88	88	88	0	0
20	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	92	92	92	0	0
21	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	92	92	92	0	0
22	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	92	92	92	0	0
23	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	92	92	92	0	0
24	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	96	96	96	0	0
25	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	96	96	96	0	0
26	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	96	96	96	0	0
27	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	96	96	96	0	0
28	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	99	99	99	0	0
29	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	100	100	100	0	0
30	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	100	100	100	0	0
31	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	100	100	100	0	0
32	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	100	100	100	0	0
33	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	100	100	100	0	0
34	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
35	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
36	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
37	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
38	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
39	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
40	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
41	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
42	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
43	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
44	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
45	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0

46	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
47	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
48	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
49	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
50	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
51	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
52	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
53	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
54	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
55	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
56	9738	DDM-2/3		Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
57	9744		0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 21

	Naam	Trein 20	Profiel20	Aantal(D) 20	Aantal(A) 20	Aantal(N) 20	Aantal(P4) 20	V(D) 20	V(A) 20	V(N) 20	V(P4) 20	Corr. 20
1	9745	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	80	80	80	0	0
6	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	-85	-85	-85	0	0
7	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	-85	-85	-85	0	0
8	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	-85	-85	-85	0	0
9	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	-85	-85	-85	0	0
10	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	-85	-85	-85	0	0
11	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	-89	-89	-89	0	0
12	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	-89	-89	-89	0	0
13	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	-89	-89	-89	0	0
14	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	-89	-89	-89	0	0
15	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	-89	-89	-89	0	0
16	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	-89	-89	-89	0	0
17	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	-94	-94	-94	0	0
18	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	-94	-94	-94	0	0
19	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	-94	-94	-94	0	0
20	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	-94	-94	-94	0	0
21	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	-98	-98	-98	0	0
22	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	-98	-98	-98	0	0
23	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	-98	-98	-98	0	0
24	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	-98	-98	-98	0	0
25	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	-100	-100	-100	0	0
26	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	-100	-100	-100	0	0
27	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	100	100	100	0	0
28	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	100	100	100	0	0
29	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	100	100	100	0	0
30	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	100	100	100	0	0
31	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	100	100	100	0	0
32	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	100	100	100	0	0
33	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	100	100	100	0	0
34	9737	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	100	100	100	0	0
35	9737	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	100	100	100	0	0
36	9737	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	100	100	100	0	0
37	9737	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	97	97	97	0	0
38	9737	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	94	94	94	0	0
39	9737	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	92	92	92	0	0
40	9737	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	89	89	89	0	0
41	9737	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	84	84	84	0	0
42	9737	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	79	79	79	0	0
43	9737	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	73	73	73	0	0
44	9737	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	67	67	67	0	0
45	9737	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	67	67	67	0	0
46	9737	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	60	60	60	0	0
47	9737	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	60	60	60	0	0
48	9737	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	54	54	54	0	0
49	9737	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	54	54	54	0	0
50	9737	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	47	47	47	0	0
51	9737	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	47	47	47	0	0
52	9737	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	42	42	42	0	0
53	9737	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	40	40	40	0	0
54	9737	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	40	40	40	0	0
55	9737	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	40	40	40	0	0
56	9738	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	40	40	40	0	0
57	9744	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 22

	Naam	Trein 21	Profiel21	Aantal(D) 21	Aantal(A) 21	Aantal(N) 21	Aantal(P4) 21	V(D) 21	V(A) 21	V(N) 21	V(P4) 21	Corr. 21
1	9745	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0

5	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,75	1,64	0	-80	-80	-80	0	0
6	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,75	1,64	0	-80	-80	-80	0	0
7	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,75	1,64	0	-85	-85	-85	0	0
8	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,75	1,64	0	-85	-85	-85	0	0
9	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,75	1,64	0	-85	-85	-85	0	0
10	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	-85	-85	-85	0	0
11	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	-85	-85	-85	0	0
12	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	-90	-90	-90	0	0
13	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	-90	-90	-90	0	0
14	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	-90	-90	-90	0	0
15	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	-90	-90	-90	0	0
16	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	-90	-90	-90	0	0
17	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	-90	-90	-90	0	0
18	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	-95	-95	-95	0	0
19	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	-95	-95	-95	0	0
20	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	-95	-95	-95	0	0
21	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	-95	-95	-95	0	0
22	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	-98	-98	-98	0	0
23	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	-98	-98	-98	0	0
24	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	-98	-98	-98	0	0
25	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	-98	-98	-98	0	0
26	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	-100	-100	-100	0	0
27	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	-100	-100	-100	0	0
28	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	-100	-100	-100	0	0
29	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	-100	-100	-100	0	0
30	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	100	100	100	0	0
31	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	100	100	100	0	0
32	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	100	100	100	0	0
33	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	100	100	100	0	0
34	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
35	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
36	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
37	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
38	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
39	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
40	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
41	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
42	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
43	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
44	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
45	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
46	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
47	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
48	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
49	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
50	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
51	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
52	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
53	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
54	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
55	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
56	9738	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
57	9744		0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 23

	Naam	Trein 22		Profiel22	Aantal(D) 22	Aantal(A) 22	Aantal(N) 22	Aantal(P4) 22	V(D) 22	V(A) 22	V(N) 22	V(P4) 22
1	9745		0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0
2	9740		0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740		0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741		0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0
5	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,04	0,52	0	83	83	83	0
6	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,04	0,52	0	87	87	87	0
7	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,04	0,52	0	87	87	87	0
8	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,04	0,52	0	91	91	91	0
9	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,04	0,52	0	91	91	91	0
10	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	91	91	91	0
11	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	91	91	91	0
12	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	91	91	91	0
13	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	91	91	91	0
14	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	91	91	91	0
15	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	95	95	95	0
16	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	95	95	95	0

17	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	95	95	95	0
18	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	95	95	95	0
19	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	99	99	99	0
20	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	99	99	99	0
21	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	99	99	99	0
22	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	99	99	99	0
23	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	100	100	100	0
24	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	100	100	100	0
25	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	100	100	100	0
26	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	100	100	100	0
27	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	100	100	100	0
28	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	100	100	100	0
29	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	100	100	100	0
30	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	100	100	100	0
31	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	100	100	100	0
32	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	100	100	100	0
33	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	100	100	100	0
34	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	100	100	100	0
35	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	100	100	100	0
36	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	100	100	100	0
37	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	100	100	100	0
38	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	100	100	100	0
39	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	100	100	100	0
40	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	100	100	100	0
41	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	100	100	100	0
42	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	100	100	100	0
43	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	100	100	100	0
44	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	100	100	100	0
45	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	-99	-99	-99	0
46	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	-99	-99	-99	0
47	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	-95	-95	-95	0
48	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	-95	-95	-95	0
49	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	-89	-89	-89	0
50	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	-89	-89	-89	0
51	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	-84	-84	-84	0
52	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	-84	-84	-84	0
53	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	-84	-84	-84	0
54	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	-78	-78	-78	0
55	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	-70	-70	-70	0
56	9738	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	-70	-70	-70	0
57	9744		0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 24

	Naam	Corr. 22	Trein 23	Profiel23	Aantal(D) 23	Aantal(A) 23	Aantal(N) 23	Aantal(P4) 23	V(D) 23	V(A) 23	V(N) 23	V(P4) 23	Corr. 23
1	9745	0	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	9740	0	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	0	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,52	1,14	0	78	78	78	0	0
6	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,52	1,14	0	78	78	78	0	0
7	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,52	1,14	0	78	78	78	0	0
8	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,52	1,14	0	78	78	78	0	0
9	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,52	1,14	0	83	83	83	0	0
10	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	83	83	83	0	0
11	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	83	83	83	0	0
12	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	83	83	83	0	0
13	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	83	83	83	0	0
14	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	83	83	83	0	0
15	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	83	83	83	0	0
16	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	88	88	88	0	0
17	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	88	88	88	0	0
18	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	88	88	88	0	0
19	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	88	88	88	0	0
20	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	92	92	92	0	0
21	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	92	92	92	0	0
22	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	92	92	92	0	0
23	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	92	92	92	0	0
24	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	96	96	96	0	0
25	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	96	96	96	0	0
26	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	96	96	96	0	0
27	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	96	96	96	0	0
28	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	99	99	99	0	0
29	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	100	100	100	0	0

30	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	100	100	100	0	0
31	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	100	100	100	0	0
32	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	100	100	100	0	0
33	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	100	100	100	0	0
34	9737	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
35	9737	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
36	9737	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
37	9737	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
38	9737	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
39	9737	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
40	9737	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
41	9737	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
42	9737	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
43	9737	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
44	9737	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
45	9737	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
46	9737	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
47	9737	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
48	9737	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
49	9737	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
50	9737	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
51	9737	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
52	9737	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
53	9737	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
54	9737	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
55	9737	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
56	9738	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
57	9744	0	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 25

	Naam	Trein 24	Profiel24	Aantal(D) 24	Aantal(A) 24	Aantal(N) 24	Aantal(P4) 24	V(D) 24	V(A) 24	V(N) 24	V(P4) 24	Corr. 24	Trein 25
1	9745	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	80	80	80	0	0	IRM-4
6	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	-85	-85	-85	0	0	IRM-4
7	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	-85	-85	-85	0	0	IRM-4
8	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	-85	-85	-85	0	0	IRM-4
9	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	-85	-85	-85	0	0	IRM-4
10	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	-85	-85	-85	0	0	IRM-4
11	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	-89	-89	-89	0	0	IRM-4
12	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	-89	-89	-89	0	0	IRM-4
13	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	-89	-89	-89	0	0	IRM-4
14	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	-89	-89	-89	0	0	IRM-4
15	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	-89	-89	-89	0	0	IRM-4
16	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	-89	-89	-89	0	0	IRM-4
17	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	-94	-94	-94	0	0	IRM-4
18	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	-94	-94	-94	0	0	IRM-4
19	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	-94	-94	-94	0	0	IRM-4
20	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	-94	-94	-94	0	0	IRM-4
21	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	-98	-98	-98	0	0	IRM-4
22	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	-98	-98	-98	0	0	IRM-4
23	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	-98	-98	-98	0	0	IRM-4
24	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	-98	-98	-98	0	0	IRM-4
25	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	-100	-100	-100	0	0	IRM-4
26	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	-100	-100	-100	0	0	IRM-4
27	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0	IRM-4
28	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0	IRM-4
29	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0	IRM-4
30	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0	IRM-4
31	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0	IRM-4
32	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0	IRM-4
33	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0	IRM-4
34	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	100	100	100	0	0	IRM-4
35	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	100	100	100	0	0	IRM-4
36	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	100	100	100	0	0	IRM-4
37	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	97	97	97	0	0	IRM-4
38	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	94	94	94	0	0	IRM-4
39	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	92	92	92	0	0	IRM-4
40	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	89	89	89	0	0	IRM-4
41	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	84	84	84	0	0	IRM-4
42	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	79	79	79	0	0	IRM-4

43	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	73	73	73	0	0	IRM-4
44	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	67	67	67	0	0	IRM-4
45	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	67	67	67	0	0	IRM-4
46	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	60	60	60	0	0	IRM-4
47	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	60	60	60	0	0	IRM-4
48	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	54	54	54	0	0	IRM-4
49	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	54	54	54	0	0	IRM-4
50	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	47	47	47	0	0	IRM-4
51	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	47	47	47	0	0	IRM-4
52	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	42	42	42	0	0	IRM-4
53	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	40	40	40	0	0	IRM-4
54	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	40	40	40	0	0	IRM-4
55	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	40	40	40	0	0	IRM-4
56	9738	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	40	40	40	0	0	IRM-4
57	9744	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 26

	Naam	Trein 25	Profiel25	Aantal(D) 25	Aantal(A) 25	Aantal(N) 25	Aantal(P4) 25	V(D) 25	V(A) 25	V(N) 25	V(P4) 25	Corr. 25
1	9745	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-80	-80	-80	0	0
6	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-80	-80	-80	0	0
7	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-85	-85	-85	0	0
8	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-85	-85	-85	0	0
9	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-85	-85	-85	0	0
10	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-85	-85	-85	0	0
11	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-85	-85	-85	0	0
12	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-90	-90	-90	0	0
13	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-90	-90	-90	0	0
14	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-90	-90	-90	0	0
15	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-90	-90	-90	0	0
16	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-90	-90	-90	0	0
17	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-90	-90	-90	0	0
18	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-95	-95	-95	0	0
19	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-95	-95	-95	0	0
20	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-95	-95	-95	0	0
21	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-95	-95	-95	0	0
22	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-98	-98	-98	0	0
23	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-98	-98	-98	0	0
24	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-98	-98	-98	0	0
25	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-98	-98	-98	0	0
26	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-100	-100	-100	0	0
27	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-100	-100	-100	0	0
28	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-100	-100	-100	0	0
29	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-100	-100	-100	0	0
30	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	100	100	100	0	0
31	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	100	100	100	0	0
32	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	100	100	100	0	0
33	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	100	100	100	0	0
34	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	100	100	100	0	0
35	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	100	100	100	0	0
36	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	100	100	100	0	0
37	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	100	100	100	0	0
38	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	100	100	100	0	0
39	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	100	100	100	0	0
40	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	100	100	100	0	0
41	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	100	100	100	0	0
42	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	100	100	100	0	0
43	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	100	100	100	0	0
44	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	100	100	100	0	0
45	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	-99	-99	-99	0	0
46	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	-99	-99	-99	0	0
47	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	-95	-95	-95	0	0
48	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	-95	-95	-95	0	0
49	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	-89	-89	-89	0	0
50	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	-89	-89	-89	0	0
51	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	-84	-84	-84	0	0
52	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	-84	-84	-84	0	0
53	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	-84	-84	-84	0	0
54	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	-78	-78	-78	0	0

55	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	-70	-70	-70	0	0
56	9738	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	-70	-70	-70	0	0
57	9744	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 27

	Naam	Trein 26	Profiel26	Aantal(D) 26	Aantal(A) 26	Aantal(N) 26	Aantal(P4) 26	V(D) 26	V(A) 26	V(N) 26	V(P4) 26	Corr. 26
1	9745	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	78	78	78	0	0
6	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	78	78	78	0	0
7	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	78	78	78	0	0
8	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	78	78	78	0	0
9	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	83	83	83	0	0
10	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	83	83	83	0	0
11	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	83	83	83	0	0
12	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	83	83	83	0	0
13	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	83	83	83	0	0
14	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	83	83	83	0	0
15	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	83	83	83	0	0
16	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	88	88	88	0	0
17	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	88	88	88	0	0
18	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	88	88	88	0	0
19	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	88	88	88	0	0
20	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	92	92	92	0	0
21	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	92	92	92	0	0
22	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	92	92	92	0	0
23	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	92	92	92	0	0
24	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	96	96	96	0	0
25	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	96	96	96	0	0
26	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	96	96	96	0	0
27	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	96	96	96	0	0
28	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	99	99	99	0	0
29	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	100	100	100	0	0
30	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	100	100	100	0	0
31	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	100	100	100	0	0
32	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	100	100	100	0	0
33	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	100	100	100	0	0
34	9737	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
35	9737	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
36	9737	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
37	9737	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
38	9737	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
39	9737	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
40	9737	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
41	9737	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
42	9737	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
43	9737	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
44	9737	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
45	9737	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
46	9737	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
47	9737	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
48	9737	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
49	9737	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
50	9737	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
51	9737	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
52	9737	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
53	9737	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
54	9737	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
55	9737	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
56	9738	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
57	9744	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Eigenschappen scherm deel 1

	Naam	Omschr.	X-1	Y-1	X-n	Y-n	H-1	H-n	M-1	M-n	ISO_H
1	GS397420	s:11115037	135148,19	519009,95	135250,6	519103,07	1,01	1,76	0,71	0,04	--
2	GS397003	s:2100000306	135126,22	519007,9	135139,74	519019,82	0,47	0,48	0,71	0,71	--
3	GS397423	s:11115033	135102,83	518967,42	135108,7	518972,88	1,32	1,27	0,37	0,43	--
4	GS397419	s:11115038	135255,16	519107,19	135401,53	519240,28	2,25	2,28	0,05	0,02	--
5	GS397422	s:11115035	135398,4	519235	135411,61	519247,07	2,89	2,9	-0,09	-0,1	--

6	GS396044	s:24649072	135106,01	518989,57	135126,22	519007,9	0,76	0,47	0,4	0,71	--
7	GS397424	s:11115032	135062,07	518932,18	135103,25	518969,69	1,38	1,27	0,3	0,43	--
8	GS396997	s:2100000312	135135,2	518998,19	135148,19	519009,95	1,5	1,51	0,71	0,71	--
9	GS396046	s:24649070	135106,14	518972,09	135135,2	518998,19	1,25	1	0,45	0,71	--
10	GS397257	s:17924575	135508,13	519337,16	135546,87	519372,38	1,68	1,66	-0,38	-0,38	--
11	GS397418	s:11115039	135405,85	519244,25	135508,13	519337,16	2,78	3,18	0,02	-0,38	--
12	GS397425	s:11115031	135057,28	518926,38	135064,19	518932,8	1,39	1,39	0,28	0,28	1,39
13	GS397421	s:11115036	135247,24	519097,86	135260,57	519109,92	2,31	2,31	-0,01	-0,01	2,31

Eigenschappen scherm deel 2

	Naam	Omschr.	Min.RH	Max.RH	Min.AH	Max.AH	ISO M	Hdef.	Vormpunten
1	GS397420	s:11115037	1,15	1,76	1,73	1,8	--	Eigen waarde	4
2	GS397003	s:2100000306	0,48	0,48	1,19	1,19	0,71	Eigen waarde	2
3	GS397423	s:11115033	1,27	1,27	1,7	1,7	--	Eigen waarde	2
4	GS397419	s:11115038	2,23	2,28	2,3	2,3	--	Eigen waarde	3
5	GS397422	s:11115035	2,9	2,9	2,8	2,8	--	Eigen waarde	2
6	GS396044	s:24649072	0,47	0,47	1,18	1,18	--	Eigen waarde	2
7	GS397424	s:11115032	1,27	1,27	1,7	1,7	--	Eigen waarde	2
8	GS396997	s:2100000312	1,51	1,51	2,22	2,22	0,71	Eigen waarde	2
9	GS396046	s:24649070	1	1	1,71	1,71	--	Eigen waarde	2
10	GS397257	s:17924575	1,59	1,68	1,28	1,3	--	Eigen waarde	7
11	GS397418	s:11115039	2,83	3,18	2,8	2,81	--	Eigen waarde	4
12	GS397425	s:11115031	1,39	1,39	1,67	1,67	0,28	Eigen waarde	2
13	GS397421	s:11115036	2,31	2,31	2,3	2,3	-0,01	Eigen waarde	2

Eigenschappen scherm deel 3

	Naam	Omschr.	Lengte	Lengte3D	Min.lengte	Max.lengte	Cp	Zwevend	Refl.
1	GS397420	s:11115037	138,41	138,41	15,94	77,77	0 dB	Nee	0
2	GS397003	s:2100000306	18,03	18,03	18,03	18,03	0 dB	Ja	0
3	GS397423	s:11115033	8,01	8,01	8,01	8,01	0 dB	Nee	0
4	GS397419	s:11115038	197,83	197,83	51,09	146,74	0 dB	Nee	0
5	GS397422	s:11115035	17,89	17,89	17,89	17,89	0 dB	Nee	0
6	GS396044	s:24649072	27,28	27,28	27,28	27,28	0 dB	Nee	0
7	GS397424	s:11115032	55,7	55,7	55,7	55,7	0 dB	Nee	0
8	GS396997	s:2100000312	17,52	17,52	17,52	17,52	0 dB	Ja	0
9	GS396046	s:24649070	39,06	39,06	39,06	39,06	0 dB	Nee	0
10	GS397257	s:17924575	52,36	52,36	7,34	10,5	0 dB	Nee	0
11	GS397418	s:11115039	138,18	138,18	42,02	48,3	0 dB	Nee	0
12	GS397425	s:11115031	9,44	9,44	9,44	9,44	0 dB	Nee	0
13	GS397421	s:11115036	17,98	17,98	17,98	17,98	0 dB	Nee	0

BIJLAGE 3 REKENRESULTATEN AKOESTIEK

Enercon E-92

Naam	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
1	Zwaagdijk 227 A	5,00	36,09	36,14	36,35	42,69
2	Zwaagdijk 228	5,00	35,31	35,36	35,57	41,91
3	Zwaagdijk 236	5,00	35,60	35,65	35,86	42,20
4	Zwaagdijk 246	5,00	36,12	36,17	36,38	42,72
5	Zwaagdijk 254	5,00	36,51	36,56	36,77	43,11
6	Zwaagdijk 231	5,00	36,96	37,01	37,22	43,56
7	Zwaagdijk 233	5,00	37,16	37,21	37,42	43,76
8	Zwaagdijk 235	5,00	37,21	37,27	37,47	43,81
9	Zwaagdijk 237	5,00	37,28	37,33	37,54	43,88
10	Zwaagdijk 241	5,00	37,51	37,56	37,77	44,11
11	Zwaagdijk 243	5,00	37,58	37,63	37,84	44,18
12	Zwaagdijk 245	5,00	37,60	37,65	37,86	44,20
13	Zwaagdijk 258	5,00	37,19	37,25	37,45	43,79
14	Zwaagdijk 247	5,00	38,00	38,05	38,26	44,60
15	Zwaagdijk 251	5,00	38,44	38,49	38,70	45,04
16	Zwaagdijk 253	5,00	38,54	38,59	38,80	45,14
17	Zwaagdijk 255	5,00	38,53	38,58	38,79	45,13
18	Zwaagdijk 247	5,00	38,61	38,66	38,87	45,21
19	Zwaagdijk 259	5,00	38,79	38,84	39,05	45,39
20	Zwaagdijk 262	5,00	37,92	37,97	38,18	44,52
21	Zwaagdijk 261	5,00	38,60	38,66	38,86	45,20
22	Zwaagdijk 264	5,00	37,89	37,95	38,15	44,49
23	Zwaagdijk 263	5,00	38,34	38,39	38,60	44,94
24	Zwaagdijk 266	5,00	37,64	37,69	37,90	44,24
25	Zwaagdijk 270	5,00	37,81	37,86	38,07	44,41
26	Zwaagdijk 272/274	5,00	37,75	37,80	38,01	44,35
27	Zwaagdijk 278	5,00	37,78	37,83	38,04	44,38
28	Zwaagdijk 282	5,00	37,98	38,03	38,24	44,58
29	Zwaagdijk 265	5,00	38,93	38,98	39,19	45,53
30	Zwaagdijk 267	5,00	38,49	38,55	38,75	45,09
31	Zwaagdijk 284	5,00	37,89	37,94	38,15	44,49
32	Zwaagdijk 269	5,00	38,60	38,65	38,86	45,20
33	Zwaagdijk 286	5,00	37,81	37,86	38,07	44,41
34	Zwaagdijk 271	5,00	38,65	38,70	38,91	45,25
35	Zwaagdijk 273	5,00	38,45	38,51	38,71	45,05
36	Zwaagdijk 288	5,00	36,95	37,00	37,21	43,55
37	Zwaagdijk 290	5,00	36,81	36,87	37,07	43,41
38	Zwaagdijk 292	5,00	36,66	36,71	36,92	43,26
39	Zwaagdijk 277	5,00	37,40	37,45	37,66	44,00
40	Zwaagdijk 294	5,00	36,21	36,26	36,47	42,81
41	Zwaagdijk 281	5,00	36,72	36,77	36,98	43,32
42	Zwaagdijk 298	5,00	35,30	35,35	35,56	41,90
43	Zwaagdijk 300	5,00	34,96	35,02	35,22	41,56
44	Zwaagdijk 285	5,00	34,97	35,02	35,23	41,57
45	Zwaagdijk 287/289	5,00	34,08	34,13	34,34	40,68
46	Zwaagdijk 291	5,00	33,34	33,39	33,60	39,94
47	Zwaagdijk 304	5,00	32,74	32,79	33,00	39,34
48	Zwaagdijk 293	5,00	31,96	32,02	32,22	38,56
49	Zwaagdijk 308	5,00	31,35	31,40	31,61	37,95
50	Zwaagdijk 310	5,00	31,12	31,18	31,38	37,72
51	Zwaagdijk 312	5,00	30,82	30,87	31,08	37,42
52	Rijweg 1	5,00	30,68	30,73	30,94	37,28
53	Rijweg 3	5,00	29,86	29,92	30,12	36,46
54	Oudijk 26	5,00	37,45	37,50	37,71	44,05
55	Oudijk 51	5,00	36,78	36,84	37,04	43,38
56	Oudijk 49	5,00	36,58	36,63	36,84	43,18
57	Oudijk 24	5,00	37,21	37,26	37,47	43,81
58	Oudijk 22	5,00	37,19	37,24	37,45	43,79
59	Oudijk 47	5,00	36,59	36,64	36,85	43,19
60	Oudijk 45	5,00	36,50	36,55	36,76	43,10
61	Oudijk 20	5,00	36,88	36,93	37,14	43,48

62	Oudijk 18	5,00	36,87	36,93	37,13	43,47
63	Oudijk 43	5,00	36,50	36,55	36,76	43,10
64	Oudijk 14	5,00	37,08	37,13	37,34	43,68
65	Oudijk 41	5,00	36,23	36,28	36,49	42,83
66	Oudijk 39	5,00	36,17	36,22	36,43	42,77
67	Oudijk 37 A	5,00	36,14	36,19	36,40	42,74
68	Oudijk 37	5,00	36,14	36,19	36,40	42,74
69	Oudijk 35	5,00	36,14	36,19	36,40	42,74
70	Oudijk 31	5,00	36,11	36,17	36,37	42,71
71	Oudijk 29	5,00	36,12	36,17	36,38	42,72
72	Oudijk 12	5,00	36,40	36,45	36,66	43,00
73	Oudijk 27 A	5,00	35,92	35,98	36,18	42,52
74	Oudijk 27	5,00	36,11	36,16	36,37	42,71
75	Oudijk 10	5,00	36,51	36,56	36,77	43,11
76	Oudijk 23	5,00	36,01	36,06	36,27	42,61
77	Oudijk 8	5,00	36,25	36,30	36,51	42,85
78	Oudijk 21	5,00	36,01	36,06	36,27	42,61
79	Oudijk 6	5,00	36,23	36,28	36,49	42,83
80	Oudijk 19 A	5,00	35,97	36,02	36,23	42,57
81	Oudijk 19	5,00	35,95	36,00	36,21	42,55
82	Oudijk 17	5,00	35,86	35,91	36,12	42,46
83	Oudijk 4	5,00	36,33	36,38	36,59	42,93
84	Oudijk 15	5,00	35,77	35,82	36,03	42,37
85	Oudijk 2 B	5,00	36,17	36,22	36,43	42,77
86	Oudijk 13	5,00	35,33	35,38	35,59	41,93
87	Oudijk 2 C	5,00	35,73	35,78	35,99	42,33
88	Oudijk 11	5,00	34,79	34,84	35,05	41,39
89	Oudijk 7	5,00	34,52	34,57	34,78	41,12
90	Oudijk 5	5,00	34,46	34,52	34,72	41,06
91	Oudijk 2 A	5,00	35,01	35,06	35,27	41,61
92	Oudijk 2	5,00	34,65	34,71	34,91	41,25
93	Oudijk 3	5,00	34,29	34,34	34,55	40,89
94	Oudijk 1	5,00	34,27	34,32	34,53	40,87
95	Laantje 50	5,00	34,03	34,08	34,29	40,63
96	Raadhuisstraat 5	5,00	34,28	34,33	34,54	40,88
97	Raadhuisstraat 54	5,00	33,46	33,51	33,72	40,06
98	Raadhuisstraat 1	5,00	33,05	33,10	33,31	39,65
99	Witte Dam 13	5,00	33,01	33,06	33,27	39,61
100	Witte Dam 1	5,00	32,59	32,64	32,85	39,19
101	Witte Dam 33	5,00	32,36	32,41	32,62	38,96
102	Witte Dam 39	5,00	32,15	32,20	32,41	38,75
103	Witte Dam 47	5,00	31,92	31,97	32,18	38,52
104	Witte Dam 59	5,00	31,52	31,57	31,78	38,12
105	Kapberg 8	5,00	32,57	32,62	32,83	39,17
106	Dars 2	5,00	32,17	32,22	32,43	38,77
107	Witte Dam 71	5,00	31,84	31,89	32,10	38,44

Lagerwey L93

Naam	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
1	Zwaagdijk 227 A	5,00	38,50	38,59	38,79	45,13
2	Zwaagdijk 228	5,00	37,75	37,84	38,04	44,38
3	Zwaagdijk 236	5,00	38,03	38,12	38,32	44,66
4	Zwaagdijk 246	5,00	38,53	38,62	38,82	45,16
5	Zwaagdijk 254	5,00	38,91	39,00	39,20	45,54
6	Zwaagdijk 231	5,00	39,36	39,45	39,65	45,99
7	Zwaagdijk 233	5,00	39,56	39,65	39,85	46,19
8	Zwaagdijk 235	5,00	39,61	39,70	39,90	46,24
9	Zwaagdijk 237	5,00	39,68	39,77	39,97	46,31
10	Zwaagdijk 241	5,00	39,91	40,00	40,20	46,54
11	Zwaagdijk 243	5,00	39,98	40,07	40,27	46,61
12	Zwaagdijk 245	5,00	40,00	40,09	40,29	46,63
13	Zwaagdijk 258	5,00	39,59	39,68	39,88	46,22
14	Zwaagdijk 247	5,00	40,39	40,48	40,68	47,02
15	Zwaagdijk 251	5,00	40,81	40,90	41,10	47,44
16	Zwaagdijk 253	5,00	40,91	41,00	41,20	47,54
17	Zwaagdijk 255	5,00	40,89	40,98	41,18	47,52
18	Zwaagdijk 247	5,00	40,98	41,07	41,27	47,61
19	Zwaagdijk 259	5,00	41,17	41,26	41,46	47,80
20	Zwaagdijk 262	5,00	40,29	40,38	40,58	46,92
21	Zwaagdijk 261	5,00	40,99	41,08	41,28	47,62
22	Zwaagdijk 264	5,00	40,28	40,37	40,57	46,91
23	Zwaagdijk 263	5,00	40,73	40,82	41,02	47,36
24	Zwaagdijk 266	5,00	40,04	40,13	40,33	46,67
25	Zwaagdijk 270	5,00	40,20	40,29	40,49	46,83
26	Zwaagdijk 272/274	5,00	40,14	40,23	40,43	46,77
27	Zwaagdijk 278	5,00	40,17	40,26	40,46	46,80
28	Zwaagdijk 282	5,00	40,35	40,44	40,64	46,98
29	Zwaagdijk 265	5,00	41,29	41,38	41,58	47,92
30	Zwaagdijk 267	5,00	40,87	40,96	41,16	47,50
31	Zwaagdijk 284	5,00	40,26	40,35	40,55	46,89
32	Zwaagdijk 269	5,00	40,97	41,06	41,26	47,60
33	Zwaagdijk 286	5,00	40,17	40,26	40,46	46,80
34	Zwaagdijk 271	5,00	41,01	41,10	41,30	47,64
35	Zwaagdijk 273	5,00	40,81	40,90	41,10	47,44
36	Zwaagdijk 288	5,00	39,34	39,43	39,63	45,97
37	Zwaagdijk 290	5,00	39,20	39,29	39,49	45,83
38	Zwaagdijk 292	5,00	39,06	39,15	39,35	45,69
39	Zwaagdijk 277	5,00	39,76	39,85	40,05	46,39
40	Zwaagdijk 294	5,00	38,59	38,68	38,88	45,22
41	Zwaagdijk 281	5,00	39,10	39,19	39,39	45,73
42	Zwaagdijk 298	5,00	37,70	37,79	37,99	44,33
43	Zwaagdijk 300	5,00	37,38	37,47	37,67	44,01
44	Zwaagdijk 285	5,00	37,38	37,47	37,67	44,01
45	Zwaagdijk 287/289	5,00	36,50	36,59	36,79	43,13
46	Zwaagdijk 291	5,00	35,78	35,87	36,07	42,41
47	Zwaagdijk 304	5,00	35,18	35,27	35,47	41,81
48	Zwaagdijk 293	5,00	34,44	34,53	34,73	41,07
49	Zwaagdijk 308	5,00	33,82	33,91	34,11	40,45
50	Zwaagdijk 310	5,00	33,59	33,68	33,88	40,22
51	Zwaagdijk 312	5,00	33,29	33,38	33,58	39,92
52	Rijweg 1	5,00	33,18	33,27	33,47	39,81
53	Rijweg 3	5,00	32,37	32,46	32,66	39,00
54	Oudijk 26	5,00	39,81	39,90	40,10	46,44
55	Oudijk 51	5,00	39,16	39,25	39,45	45,79
56	Oudijk 49	5,00	38,97	39,06	39,26	45,60
57	Oudijk 24	5,00	39,60	39,69	39,89	46,23
58	Oudijk 22	5,00	39,58	39,67	39,87	46,21
59	Oudijk 47	5,00	38,98	39,07	39,27	45,61
60	Oudijk 45	5,00	38,90	38,99	39,19	45,53
61	Oudijk 20	5,00	39,29	39,38	39,58	45,92
62	Oudijk 18	5,00	39,28	39,37	39,57	45,91
63	Oudijk 43	5,00	38,91	39,00	39,20	45,54
64	Oudijk 14	5,00	39,48	39,57	39,77	46,11

65	Oudijk 41	5,00	38,64	38,73	38,93	45,27
66	Oudijk 39	5,00	38,59	38,68	38,88	45,22
67	Oudijk 37 A	5,00	38,57	38,66	38,86	45,20
68	Oudijk 37	5,00	38,57	38,66	38,86	45,20
69	Oudijk 35	5,00	38,57	38,66	38,86	45,20
70	Oudijk 31	5,00	38,53	38,62	38,82	45,16
71	Oudijk 29	5,00	38,53	38,62	38,82	45,16
72	Oudijk 12	5,00	38,82	38,91	39,11	45,45
73	Oudijk 27 A	5,00	38,34	38,43	38,63	44,97
74	Oudijk 27	5,00	38,52	38,61	38,81	45,15
75	Oudijk 10	5,00	38,91	39,00	39,20	45,54
76	Oudijk 23	5,00	38,41	38,50	38,70	45,04
77	Oudijk 8	5,00	38,67	38,76	38,96	45,30
78	Oudijk 21	5,00	38,42	38,51	38,71	45,05
79	Oudijk 6	5,00	38,64	38,73	38,93	45,27
80	Oudijk 19 A	5,00	38,38	38,47	38,67	45,01
81	Oudijk 19	5,00	38,35	38,44	38,64	44,98
82	Oudijk 17	5,00	38,26	38,35	38,55	44,89
83	Oudijk 4	5,00	38,73	38,82	39,02	45,36
84	Oudijk 15	5,00	38,17	38,26	38,46	44,80
85	Oudijk 2 B	5,00	38,57	38,66	38,86	45,20
86	Oudijk 13	5,00	37,74	37,83	38,03	44,37
87	Oudijk 2 C	5,00	38,15	38,24	38,44	44,78
88	Oudijk 11	5,00	37,23	37,32	37,52	43,86
89	Oudijk 7	5,00	36,96	37,05	37,25	43,59
90	Oudijk 5	5,00	36,90	36,99	37,19	43,53
91	Oudijk 2 A	5,00	37,45	37,54	37,74	44,08
92	Oudijk 2	5,00	37,09	37,18	37,38	43,72
93	Oudijk 3	5,00	36,72	36,81	37,01	43,35
94	Oudijk 1	5,00	36,70	36,79	36,99	43,33
95	Laantje 50	5,00	36,48	36,57	36,77	43,11
96	Raadhuisstraat 5	5,00	36,72	36,81	37,01	43,35
97	Raadhuisstraat 54	5,00	35,92	36,01	36,21	42,55
98	Raadhuisstraat 1	5,00	35,53	35,62	35,82	42,16
99	Witte Dam 13	5,00	35,48	35,57	35,77	42,11
100	Witte Dam 1	5,00	35,07	35,16	35,36	41,70
101	Witte Dam 33	5,00	34,84	34,93	35,13	41,47
102	Witte Dam 39	5,00	34,63	34,72	34,92	41,26
103	Witte Dam 47	5,00	34,40	34,49	34,69	41,03
104	Witte Dam 59	5,00	34,01	34,10	34,30	40,64
105	Kapberg 8	5,00	35,04	35,13	35,33	41,67
106	Dars 2	5,00	34,63	34,72	34,92	41,26
107	Witte Dam 71	5,00	34,32	34,41	34,61	40,95

Lagerwey L93 – MITIGATIE

Naam	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
1	Zwaagdijk 227 A	5,00	38,50	38,59	35,68	42,94
2	Zwaagdijk 228	5,00	37,75	37,84	34,93	42,19
3	Zwaagdijk 236	5,00	38,03	38,12	35,21	42,47
4	Zwaagdijk 246	5,00	38,53	38,62	35,71	42,97
5	Zwaagdijk 254	5,00	38,91	39,00	36,09	43,35
6	Zwaagdijk 231	5,00	39,36	39,45	36,54	43,80
7	Zwaagdijk 233	5,00	39,56	39,65	36,74	44,00
8	Zwaagdijk 235	5,00	39,61	39,70	36,79	44,05
9	Zwaagdijk 237	5,00	39,68	39,77	36,86	44,12
10	Zwaagdijk 241	5,00	39,91	40,00	37,09	44,35
11	Zwaagdijk 243	5,00	39,98	40,07	37,16	44,42
12	Zwaagdijk 245	5,00	40,00	40,09	37,18	44,44
13	Zwaagdijk 258	5,00	39,59	39,68	36,77	44,03
14	Zwaagdijk 247	5,00	40,39	40,48	37,57	44,83
15	Zwaagdijk 251	5,00	40,81	40,90	37,99	45,25
16	Zwaagdijk 253	5,00	40,91	41,00	38,09	45,35
17	Zwaagdijk 255	5,00	40,89	40,98	38,07	45,33
18	Zwaagdijk 247	5,00	40,98	41,07	38,16	45,42
19	Zwaagdijk 259	5,00	41,17	41,26	38,35	45,61
20	Zwaagdijk 262	5,00	40,29	40,38	37,47	44,73
21	Zwaagdijk 261	5,00	40,99	41,08	38,17	45,43
22	Zwaagdijk 264	5,00	40,28	40,37	37,46	44,72
23	Zwaagdijk 263	5,00	40,73	40,82	37,91	45,17
24	Zwaagdijk 266	5,00	40,04	40,13	37,22	44,48
25	Zwaagdijk 270	5,00	40,20	40,29	37,38	44,64
26	Zwaagdijk 272/274	5,00	40,14	40,23	37,32	44,58
27	Zwaagdijk 278	5,00	40,17	40,26	37,35	44,61
28	Zwaagdijk 282	5,00	40,35	40,44	37,53	44,79
29	Zwaagdijk 265	5,00	41,29	41,38	38,47	45,73
30	Zwaagdijk 267	5,00	40,87	40,96	38,05	45,31
31	Zwaagdijk 284	5,00	40,26	40,35	37,44	44,70
32	Zwaagdijk 269	5,00	40,97	41,06	38,15	45,41
33	Zwaagdijk 286	5,00	40,17	40,26	37,35	44,61
34	Zwaagdijk 271	5,00	41,01	41,10	38,19	45,45
35	Zwaagdijk 273	5,00	40,81	40,90	37,99	45,25
36	Zwaagdijk 288	5,00	39,34	39,43	36,52	43,78
37	Zwaagdijk 290	5,00	39,21	39,30	36,39	43,65
38	Zwaagdijk 292	5,00	39,06	39,15	36,24	43,50
39	Zwaagdijk 277	5,00	39,76	39,85	36,94	44,20
40	Zwaagdijk 294	5,00	38,59	38,68	35,77	43,03
41	Zwaagdijk 281	5,00	39,10	39,19	36,28	43,54
42	Zwaagdijk 298	5,00	37,70	37,79	34,88	42,14
43	Zwaagdijk 300	5,00	37,38	37,47	34,56	41,82
44	Zwaagdijk 285	5,00	37,38	37,47	34,56	41,82
45	Zwaagdijk 287/289	5,00	36,50	36,59	33,68	40,94
46	Zwaagdijk 291	5,00	35,78	35,87	32,96	40,22
47	Zwaagdijk 304	5,00	35,18	35,27	32,36	39,62
48	Zwaagdijk 293	5,00	34,44	34,53	31,62	38,88
49	Zwaagdijk 308	5,00	33,82	33,91	31,00	38,26
50	Zwaagdijk 310	5,00	33,59	33,68	30,77	38,03
51	Zwaagdijk 312	5,00	33,29	33,38	30,47	37,73
52	Rijweg 1	5,00	33,18	33,27	30,36	37,62
53	Rijweg 3	5,00	32,37	32,46	29,55	36,81
54	Oudijk 26	5,00	39,81	39,90	36,99	44,25
55	Oudijk 51	5,00	39,16	39,25	36,34	43,60
56	Oudijk 49	5,00	38,97	39,06	36,15	43,41
57	Oudijk 24	5,00	39,60	39,69	36,78	44,04
58	Oudijk 22	5,00	39,58	39,67	36,76	44,02
59	Oudijk 47	5,00	38,98	39,07	36,16	43,42
60	Oudijk 45	5,00	38,90	38,99	36,08	43,34
61	Oudijk 20	5,00	39,29	39,38	36,47	43,73
62	Oudijk 18	5,00	39,28	39,37	36,46	43,72
63	Oudijk 43	5,00	38,91	39,00	36,09	43,35
64	Oudijk 14	5,00	39,48	39,57	36,66	43,92

65	Oudijk 41	5,00	38,64	38,73	35,82	43,08
66	Oudijk 39	5,00	38,59	38,68	35,77	43,03
67	Oudijk 37 A	5,00	38,57	38,66	35,75	43,01
68	Oudijk 37	5,00	38,57	38,66	35,75	43,01
69	Oudijk 35	5,00	38,57	38,66	35,75	43,01
70	Oudijk 31	5,00	38,53	38,62	35,71	42,97
71	Oudijk 29	5,00	38,53	38,62	35,71	42,97
72	Oudijk 12	5,00	38,82	38,91	36,00	43,26
73	Oudijk 27 A	5,00	38,34	38,43	35,52	42,78
74	Oudijk 27	5,00	38,52	38,61	35,70	42,96
75	Oudijk 10	5,00	38,91	39,00	36,09	43,35
76	Oudijk 23	5,00	38,41	38,50	35,59	42,85
77	Oudijk 8	5,00	38,67	38,76	35,85	43,11
78	Oudijk 21	5,00	38,42	38,51	35,60	42,86
79	Oudijk 6	5,00	38,64	38,73	35,82	43,08
80	Oudijk 19 A	5,00	38,38	38,47	35,56	42,82
81	Oudijk 19	5,00	38,35	38,44	35,53	42,79
82	Oudijk 17	5,00	38,26	38,35	35,44	42,70
83	Oudijk 4	5,00	38,73	38,82	35,91	43,17
84	Oudijk 15	5,00	38,17	38,26	35,35	42,61
85	Oudijk 2 B	5,00	38,57	38,66	35,75	43,01
86	Oudijk 13	5,00	37,74	37,83	34,92	42,18
87	Oudijk 2 C	5,00	38,15	38,24	35,33	42,59
88	Oudijk 11	5,00	37,23	37,32	34,41	41,67
89	Oudijk 7	5,00	36,96	37,05	34,14	41,40
90	Oudijk 5	5,00	36,90	36,99	34,08	41,34
91	Oudijk 2 A	5,00	37,44	37,53	34,62	41,88
92	Oudijk 2	5,00	37,09	37,18	34,27	41,53
93	Oudijk 3	5,00	36,72	36,81	33,90	41,16
94	Oudijk 1	5,00	36,70	36,79	33,88	41,14
95	Laantje 50	5,00	36,48	36,57	33,66	40,92
96	Raadhuisstraat 5	5,00	36,72	36,81	33,90	41,16
97	Raadhuisstraat 54	5,00	35,92	36,01	33,10	40,36
98	Raadhuisstraat 1	5,00	35,53	35,62	32,71	39,97
99	Witte Dam 13	5,00	35,48	35,57	32,66	39,92
100	Witte Dam 1	5,00	35,07	35,16	32,25	39,51
101	Witte Dam 33	5,00	34,84	34,93	32,02	39,28
102	Witte Dam 39	5,00	34,63	34,72	31,81	39,07
103	Witte Dam 47	5,00	34,40	34,49	31,58	38,84
104	Witte Dam 59	5,00	34,01	34,10	31,19	38,45
105	Kapberg 8	5,00	35,04	35,13	32,22	39,48
106	Dars 2	5,00	34,63	34,72	31,81	39,07
107	Witte Dam 71	5,00	34,32	34,41	31,50	38,76

Senvion MM92

Naam	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
1	Zwaagdijk 227 A	5,00	35,66	35,79	36,02	42,35
2	Zwaagdijk 228	5,00	34,90	35,02	35,26	41,59
3	Zwaagdijk 236	5,00	35,18	35,30	35,54	41,87
4	Zwaagdijk 246	5,00	35,68	35,81	36,04	42,37
5	Zwaagdijk 254	5,00	36,06	36,19	36,42	42,75
6	Zwaagdijk 231	5,00	36,52	36,65	36,88	43,21
7	Zwaagdijk 233	5,00	36,73	36,86	37,09	43,42
8	Zwaagdijk 235	5,00	36,79	36,92	37,15	43,48
9	Zwaagdijk 237	5,00	36,85	36,98	37,21	43,54
10	Zwaagdijk 241	5,00	37,08	37,21	37,44	43,77
11	Zwaagdijk 243	5,00	37,15	37,28	37,51	43,84
12	Zwaagdijk 245	5,00	37,16	37,29	37,52	43,85
13	Zwaagdijk 258	5,00	36,76	36,89	37,12	43,45
14	Zwaagdijk 247	5,00	37,56	37,69	37,92	44,25
15	Zwaagdijk 251	5,00	37,98	38,11	38,34	44,67
16	Zwaagdijk 253	5,00	38,07	38,20	38,43	44,76
17	Zwaagdijk 255	5,00	38,05	38,18	38,41	44,74
18	Zwaagdijk 247	5,00	38,13	38,26	38,49	44,82
19	Zwaagdijk 259	5,00	38,32	38,44	38,68	45,01
20	Zwaagdijk 262	5,00	37,45	37,58	37,81	44,14
21	Zwaagdijk 261	5,00	38,14	38,27	38,50	44,83
22	Zwaagdijk 264	5,00	37,43	37,56	37,79	44,12
23	Zwaagdijk 263	5,00	37,89	38,02	38,25	44,58
24	Zwaagdijk 266	5,00	37,19	37,32	37,55	43,88
25	Zwaagdijk 270	5,00	37,34	37,47	37,70	44,03
26	Zwaagdijk 272/274	5,00	37,27	37,40	37,63	43,96
27	Zwaagdijk 278	5,00	37,32	37,45	37,68	44,01
28	Zwaagdijk 282	5,00	37,52	37,65	37,88	44,21
29	Zwaagdijk 265	5,00	38,45	38,58	38,81	45,14
30	Zwaagdijk 267	5,00	38,03	38,16	38,39	44,72
31	Zwaagdijk 284	5,00	37,43	37,56	37,79	44,12
32	Zwaagdijk 269	5,00	38,14	38,26	38,50	44,83
33	Zwaagdijk 286	5,00	37,35	37,48	37,71	44,04
34	Zwaagdijk 271	5,00	38,18	38,31	38,54	44,87
35	Zwaagdijk 273	5,00	37,99	38,12	38,35	44,68
36	Zwaagdijk 288	5,00	36,46	36,59	36,82	43,15
37	Zwaagdijk 290	5,00	36,33	36,46	36,69	43,02
38	Zwaagdijk 292	5,00	36,19	36,32	36,55	42,88
39	Zwaagdijk 277	5,00	36,92	37,05	37,28	43,61
40	Zwaagdijk 294	5,00	35,74	35,87	36,10	42,43
41	Zwaagdijk 281	5,00	36,25	36,38	36,61	42,94
42	Zwaagdijk 298	5,00	34,82	34,95	35,18	41,51
43	Zwaagdijk 300	5,00	34,44	34,57	34,80	41,13
44	Zwaagdijk 285	5,00	34,44	34,57	34,80	41,13
45	Zwaagdijk 287/289	5,00	33,56	33,69	33,92	40,25
46	Zwaagdijk 291	5,00	32,85	32,98	33,21	39,54
47	Zwaagdijk 304	5,00	32,25	32,38	32,61	38,94
48	Zwaagdijk 293	5,00	31,51	31,63	31,87	38,20
49	Zwaagdijk 308	5,00	30,79	30,92	31,15	37,48
50	Zwaagdijk 310	5,00	30,39	30,52	30,75	37,08
51	Zwaagdijk 312	5,00	30,10	30,23	30,46	36,79
52	Rijweg 1	5,00	30,00	30,13	30,36	36,69
53	Rijweg 3	5,00	29,14	29,27	29,50	35,83
54	Oudijk 26	5,00	36,99	37,12	37,35	43,68
55	Oudijk 51	5,00	36,30	36,43	36,66	42,99
56	Oudijk 49	5,00	36,13	36,26	36,49	42,82
57	Oudijk 24	5,00	36,76	36,89	37,12	43,45
58	Oudijk 22	5,00	36,74	36,87	37,10	43,43
59	Oudijk 47	5,00	36,14	36,26	36,50	42,83
60	Oudijk 45	5,00	36,05	36,18	36,41	42,74
61	Oudijk 20	5,00	36,42	36,55	36,78	43,11
62	Oudijk 18	5,00	36,41	36,54	36,77	43,10
63	Oudijk 43	5,00	36,03	36,16	36,39	42,72
64	Oudijk 14	5,00	36,62	36,75	36,98	43,31

65	Oudijk 41	5,00	35,78	35,91	36,14	42,47
66	Oudijk 39	5,00	35,69	35,82	36,05	42,38
67	Oudijk 37 A	5,00	35,64	35,77	36,00	42,33
68	Oudijk 37	5,00	35,64	35,77	36,00	42,33
69	Oudijk 35	5,00	35,64	35,77	36,00	42,33
70	Oudijk 31	5,00	35,60	35,73	35,96	42,29
71	Oudijk 29	5,00	35,61	35,74	35,97	42,30
72	Oudijk 12	5,00	35,96	36,09	36,32	42,65
73	Oudijk 27 A	5,00	35,48	35,61	35,84	42,17
74	Oudijk 27	5,00	35,68	35,81	36,04	42,37
75	Oudijk 10	5,00	36,08	36,21	36,44	42,77
76	Oudijk 23	5,00	35,54	35,67	35,90	42,23
77	Oudijk 8	5,00	35,81	35,94	36,17	42,50
78	Oudijk 21	5,00	35,54	35,67	35,90	42,23
79	Oudijk 6	5,00	35,77	35,90	36,13	42,46
80	Oudijk 19 A	5,00	35,50	35,63	35,86	42,19
81	Oudijk 19	5,00	35,48	35,61	35,84	42,17
82	Oudijk 17	5,00	35,39	35,52	35,75	42,08
83	Oudijk 4	5,00	35,87	36,00	36,23	42,56
84	Oudijk 15	5,00	35,31	35,44	35,67	42,00
85	Oudijk 2 B	5,00	35,71	35,84	36,07	42,40
86	Oudijk 13	5,00	34,89	35,02	35,25	41,58
87	Oudijk 2 C	5,00	35,29	35,42	35,65	41,98
88	Oudijk 11	5,00	34,37	34,50	34,73	41,06
89	Oudijk 7	5,00	34,06	34,19	34,42	40,75
90	Oudijk 5	5,00	33,98	34,11	34,34	40,67
91	Oudijk 2 A	5,00	34,59	34,72	34,95	41,28
92	Oudijk 2	5,00	34,18	34,31	34,54	40,87
93	Oudijk 3	5,00	33,81	33,93	34,17	40,50
94	Oudijk 1	5,00	33,79	33,92	34,15	40,48
95	Laantje 50	5,00	33,57	33,70	33,93	40,26
96	Raadhuisstraat 5	5,00	33,82	33,95	34,18	40,51
97	Raadhuisstraat 54	5,00	33,02	33,14	33,38	39,71
98	Raadhuisstraat 1	5,00	32,62	32,75	32,98	39,31
99	Witte Dam 13	5,00	32,59	32,72	32,95	39,28
100	Witte Dam 1	5,00	32,17	32,30	32,53	38,86
101	Witte Dam 33	5,00	31,94	32,07	32,30	38,63
102	Witte Dam 39	5,00	31,65	31,78	32,01	38,34
103	Witte Dam 47	5,00	31,35	31,48	31,71	38,04
104	Witte Dam 59	5,00	30,96	31,09	31,32	37,65
105	Kapberg 8	5,00	32,14	32,27	32,50	38,83
106	Dars 2	5,00	31,59	31,72	31,95	38,28
107	Witte Dam 71	5,00	31,27	31,40	31,63	37,96

Nordex N90/2500HS

Naam	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
1	Zwaagdijk 227 A	5,00	37,23	37,33	37,53	43,87
2	Zwaagdijk 228	5,00	36,46	36,56	36,76	43,10
3	Zwaagdijk 236	5,00	36,73	36,83	37,03	43,37
4	Zwaagdijk 246	5,00	37,23	37,33	37,53	43,87
5	Zwaagdijk 254	5,00	37,61	37,71	37,91	44,25
6	Zwaagdijk 231	5,00	38,10	38,20	38,40	44,74
7	Zwaagdijk 233	5,00	38,32	38,42	38,62	44,96
8	Zwaagdijk 235	5,00	38,37	38,47	38,67	45,01
9	Zwaagdijk 237	5,00	38,44	38,54	38,74	45,08
10	Zwaagdijk 241	5,00	38,67	38,77	38,97	45,31
11	Zwaagdijk 243	5,00	38,74	38,84	39,04	45,38
12	Zwaagdijk 245	5,00	38,75	38,85	39,05	45,39
13	Zwaagdijk 258	5,00	38,32	38,42	38,62	44,96
14	Zwaagdijk 247	5,00	39,15	39,25	39,45	45,79
15	Zwaagdijk 251	5,00	39,57	39,67	39,87	46,21
16	Zwaagdijk 253	5,00	39,65	39,75	39,95	46,29
17	Zwaagdijk 255	5,00	39,63	39,73	39,93	46,27
18	Zwaagdijk 247	5,00	39,72	39,82	40,02	46,36
19	Zwaagdijk 259	5,00	39,93	40,03	40,23	46,57
20	Zwaagdijk 262	5,00	39,02	39,12	39,32	45,66
21	Zwaagdijk 261	5,00	39,75	39,85	40,05	46,39
22	Zwaagdijk 264	5,00	39,01	39,11	39,31	45,65
23	Zwaagdijk 263	5,00	39,50	39,60	39,80	46,14
24	Zwaagdijk 266	5,00	38,77	38,87	39,07	45,41
25	Zwaagdijk 270	5,00	38,94	39,04	39,24	45,58
26	Zwaagdijk 272/274	5,00	38,86	38,96	39,16	45,50
27	Zwaagdijk 278	5,00	38,91	39,01	39,21	45,55
28	Zwaagdijk 282	5,00	39,10	39,20	39,40	45,74
29	Zwaagdijk 265	5,00	40,07	40,17	40,37	46,71
30	Zwaagdijk 267	5,00	39,64	39,74	39,94	46,28
31	Zwaagdijk 284	5,00	39,01	39,11	39,31	45,65
32	Zwaagdijk 269	5,00	39,76	39,86	40,06	46,40
33	Zwaagdijk 286	5,00	38,93	39,03	39,23	45,57
34	Zwaagdijk 271	5,00	39,81	39,91	40,11	46,45
35	Zwaagdijk 273	5,00	39,59	39,69	39,89	46,23
36	Zwaagdijk 288	5,00	38,05	38,15	38,35	44,69
37	Zwaagdijk 290	5,00	37,93	38,03	38,23	44,57
38	Zwaagdijk 292	5,00	37,79	37,89	38,09	44,43
39	Zwaagdijk 277	5,00	38,53	38,63	38,83	45,17
40	Zwaagdijk 294	5,00	37,32	37,42	37,62	43,96
41	Zwaagdijk 281	5,00	37,86	37,96	38,16	44,50
42	Zwaagdijk 298	5,00	36,40	36,50	36,70	43,04
43	Zwaagdijk 300	5,00	36,02	36,12	36,32	42,66
44	Zwaagdijk 285	5,00	36,02	36,12	36,32	42,66
45	Zwaagdijk 287/289	5,00	35,13	35,23	35,43	41,77
46	Zwaagdijk 291	5,00	34,41	34,51	34,71	41,05
47	Zwaagdijk 304	5,00	33,78	33,88	34,08	40,42
48	Zwaagdijk 293	5,00	33,05	33,15	33,35	39,69
49	Zwaagdijk 308	5,00	32,29	32,39	32,59	38,93
50	Zwaagdijk 310	5,00	31,88	31,98	32,18	38,52
51	Zwaagdijk 312	5,00	31,58	31,68	31,88	38,22
52	Rijweg 1	5,00	31,52	31,62	31,82	38,16
53	Rijweg 3	5,00	30,65	30,75	30,95	37,29
54	Oudijk 26	5,00	38,57	38,67	38,87	45,21
55	Oudijk 51	5,00	37,86	37,96	38,16	44,50
56	Oudijk 49	5,00	37,69	37,79	37,99	44,33
57	Oudijk 24	5,00	38,35	38,45	38,65	44,99
58	Oudijk 22	5,00	38,32	38,42	38,62	44,96
59	Oudijk 47	5,00	37,69	37,79	37,99	44,33
60	Oudijk 45	5,00	37,60	37,70	37,90	44,24
61	Oudijk 20	5,00	38,00	38,10	38,30	44,64
62	Oudijk 18	5,00	37,99	38,09	38,29	44,63
63	Oudijk 43	5,00	37,60	37,70	37,90	44,24
64	Oudijk 14	5,00	38,19	38,29	38,49	44,83

65	Oudijk 41	5,00	37,32	37,42	37,62	43,96
66	Oudijk 39	5,00	37,25	37,35	37,55	43,89
67	Oudijk 37 A	5,00	37,20	37,30	37,50	43,84
68	Oudijk 37	5,00	37,20	37,30	37,50	43,84
69	Oudijk 35	5,00	37,20	37,30	37,50	43,84
70	Oudijk 31	5,00	37,15	37,25	37,45	43,79
71	Oudijk 29	5,00	37,16	37,26	37,46	43,80
72	Oudijk 12	5,00	37,52	37,62	37,82	44,16
73	Oudijk 27 A	5,00	37,02	37,12	37,32	43,66
74	Oudijk 27	5,00	37,22	37,32	37,52	43,86
75	Oudijk 10	5,00	37,64	37,74	37,94	44,28
76	Oudijk 23	5,00	37,07	37,17	37,37	43,71
77	Oudijk 8	5,00	37,37	37,47	37,67	44,01
78	Oudijk 21	5,00	37,08	37,18	37,38	43,72
79	Oudijk 6	5,00	37,33	37,43	37,63	43,97
80	Oudijk 19 A	5,00	37,04	37,14	37,34	43,68
81	Oudijk 19	5,00	37,02	37,12	37,32	43,66
82	Oudijk 17	5,00	36,93	37,03	37,23	43,57
83	Oudijk 4	5,00	37,42	37,52	37,72	44,06
84	Oudijk 15	5,00	36,84	36,94	37,14	43,48
85	Oudijk 2 B	5,00	37,26	37,36	37,56	43,90
86	Oudijk 13	5,00	36,42	36,52	36,72	43,06
87	Oudijk 2 C	5,00	36,84	36,94	37,14	43,48
88	Oudijk 11	5,00	35,92	36,02	36,22	42,56
89	Oudijk 7	5,00	35,60	35,70	35,90	42,24
90	Oudijk 5	5,00	35,52	35,62	35,82	42,16
91	Oudijk 2 A	5,00	36,16	36,26	36,46	42,80
92	Oudijk 2	5,00	35,73	35,83	36,03	42,37
93	Oudijk 3	5,00	35,34	35,44	35,64	41,98
94	Oudijk 1	5,00	35,32	35,42	35,62	41,96
95	Laantje 50	5,00	35,12	35,22	35,42	41,76
96	Raadhuisstraat 5	5,00	35,37	35,47	35,67	42,01
97	Raadhuisstraat 54	5,00	34,55	34,65	34,85	41,19
98	Raadhuisstraat 1	5,00	34,17	34,27	34,47	40,81
99	Witte Dam 13	5,00	34,13	34,23	34,43	40,77
100	Witte Dam 1	5,00	33,71	33,81	34,01	40,35
101	Witte Dam 33	5,00	33,45	33,55	33,75	40,09
102	Witte Dam 39	5,00	33,14	33,24	33,44	39,78
103	Witte Dam 47	5,00	32,83	32,93	33,13	39,47
104	Witte Dam 59	5,00	32,43	32,53	32,73	39,07
105	Kapberg 8	5,00	33,66	33,76	33,96	40,30
106	Dars 2	5,00	33,07	33,17	33,37	39,71
107	Witte Dam 71	5,00	32,74	32,84	33,04	39,38

Nordex N90/2500HS – MITIGATIE

Naam	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
1	Zwaagdijk 227 A	5,00	37,23	37,33	36,13	42,83
2	Zwaagdijk 228	5,00	36,46	36,56	35,36	42,06
3	Zwaagdijk 236	5,00	36,73	36,83	35,63	42,33
4	Zwaagdijk 246	5,00	37,23	37,33	36,13	42,83
5	Zwaagdijk 254	5,00	37,61	37,71	36,51	43,21
6	Zwaagdijk 231	5,00	38,10	38,20	37,00	43,70
7	Zwaagdijk 233	5,00	38,32	38,42	37,22	43,92
8	Zwaagdijk 235	5,00	38,37	38,47	37,27	43,97
9	Zwaagdijk 237	5,00	38,44	38,54	37,34	44,04
10	Zwaagdijk 241	5,00	38,67	38,77	37,57	44,27
11	Zwaagdijk 243	5,00	38,74	38,84	37,64	44,34
12	Zwaagdijk 245	5,00	38,75	38,85	37,65	44,35
13	Zwaagdijk 258	5,00	38,32	38,42	37,22	43,92
14	Zwaagdijk 247	5,00	39,15	39,25	38,05	44,75
15	Zwaagdijk 251	5,00	39,57	39,67	38,47	45,17
16	Zwaagdijk 253	5,00	39,65	39,75	38,55	45,25
17	Zwaagdijk 255	5,00	39,63	39,73	38,53	45,23
18	Zwaagdijk 247	5,00	39,72	39,82	38,62	45,32
19	Zwaagdijk 259	5,00	39,93	40,03	38,83	45,53
20	Zwaagdijk 262	5,00	39,02	39,12	37,92	44,62
21	Zwaagdijk 261	5,00	39,75	39,85	38,65	45,35
22	Zwaagdijk 264	5,00	39,01	39,11	37,91	44,61
23	Zwaagdijk 263	5,00	39,50	39,60	38,40	45,10
24	Zwaagdijk 266	5,00	38,77	38,87	37,67	44,37
25	Zwaagdijk 270	5,00	38,94	39,04	37,84	44,54
26	Zwaagdijk 272/274	5,00	38,86	38,96	37,76	44,46
27	Zwaagdijk 278	5,00	38,91	39,01	37,81	44,51
28	Zwaagdijk 282	5,00	39,10	39,20	38,00	44,70
29	Zwaagdijk 265	5,00	40,07	40,17	38,97	45,67
30	Zwaagdijk 267	5,00	39,64	39,74	38,54	45,24
31	Zwaagdijk 284	5,00	39,01	39,11	37,91	44,61
32	Zwaagdijk 269	5,00	39,76	39,86	38,66	45,36
33	Zwaagdijk 286	5,00	38,93	39,03	37,83	44,53
34	Zwaagdijk 271	5,00	39,81	39,91	38,71	45,41
35	Zwaagdijk 273	5,00	39,59	39,69	38,49	45,19
36	Zwaagdijk 288	5,00	38,05	38,15	36,95	43,65
37	Zwaagdijk 290	5,00	37,93	38,03	36,83	43,53
38	Zwaagdijk 292	5,00	37,79	37,89	36,69	43,39
39	Zwaagdijk 277	5,00	38,53	38,63	37,43	44,13
40	Zwaagdijk 294	5,00	37,32	37,42	36,22	42,92
41	Zwaagdijk 281	5,00	37,86	37,96	36,76	43,46
42	Zwaagdijk 298	5,00	36,40	36,50	35,30	42,00
43	Zwaagdijk 300	5,00	36,02	36,12	34,92	41,62
44	Zwaagdijk 285	5,00	36,02	36,12	34,92	41,62
45	Zwaagdijk 287/289	5,00	35,13	35,23	34,03	40,73
46	Zwaagdijk 291	5,00	34,41	34,51	33,31	40,01
47	Zwaagdijk 304	5,00	33,78	33,88	32,68	39,38
48	Zwaagdijk 293	5,00	33,05	33,15	31,95	38,65
49	Zwaagdijk 308	5,00	32,29	32,39	31,19	37,89
50	Zwaagdijk 310	5,00	31,88	31,98	30,78	37,48
51	Zwaagdijk 312	5,00	31,58	31,68	30,48	37,18
52	Rijweg 1	5,00	31,52	31,62	30,42	37,12
53	Rijweg 3	5,00	30,65	30,75	29,55	36,25
54	Oudijk 26	5,00	38,57	38,67	37,47	44,17
55	Oudijk 51	5,00	37,86	37,96	36,76	43,46
56	Oudijk 49	5,00	37,69	37,79	36,59	43,29
57	Oudijk 24	5,00	38,35	38,45	37,25	43,95
58	Oudijk 22	5,00	38,32	38,42	37,22	43,92
59	Oudijk 47	5,00	37,69	37,79	36,59	43,29
60	Oudijk 45	5,00	37,60	37,70	36,50	43,20
61	Oudijk 20	5,00	38,00	38,10	36,90	43,60
62	Oudijk 18	5,00	37,99	38,09	36,89	43,59
63	Oudijk 43	5,00	37,60	37,70	36,50	43,20
64	Oudijk 14	5,00	38,19	38,29	37,09	43,79

65	Oudijk 41	5,00	37,32	37,42	36,22	42,92
66	Oudijk 39	5,00	37,25	37,35	36,15	42,85
67	Oudijk 37 A	5,00	37,20	37,30	36,10	42,80
68	Oudijk 37	5,00	37,20	37,30	36,10	42,80
69	Oudijk 35	5,00	37,20	37,30	36,10	42,80
70	Oudijk 31	5,00	37,15	37,25	36,05	42,75
71	Oudijk 29	5,00	37,16	37,26	36,06	42,76
72	Oudijk 12	5,00	37,52	37,62	36,42	43,12
73	Oudijk 27 A	5,00	37,02	37,12	35,92	42,62
74	Oudijk 27	5,00	37,22	37,32	36,12	42,82
75	Oudijk 10	5,00	37,64	37,74	36,54	43,24
76	Oudijk 23	5,00	37,07	37,17	35,97	42,67
77	Oudijk 8	5,00	37,37	37,47	36,27	42,97
78	Oudijk 21	5,00	37,08	37,18	35,98	42,68
79	Oudijk 6	5,00	37,33	37,43	36,23	42,93
80	Oudijk 19 A	5,00	37,04	37,14	35,94	42,64
81	Oudijk 19	5,00	37,02	37,12	35,92	42,62
82	Oudijk 17	5,00	36,93	37,03	35,83	42,53
83	Oudijk 4	5,00	37,42	37,52	36,32	43,02
84	Oudijk 15	5,00	36,84	36,94	35,74	42,44
85	Oudijk 2 B	5,00	37,26	37,36	36,16	42,86
86	Oudijk 13	5,00	36,42	36,52	35,32	42,02
87	Oudijk 2 C	5,00	36,84	36,94	35,74	42,44
88	Oudijk 11	5,00	35,92	36,02	34,82	41,52
89	Oudijk 7	5,00	35,60	35,70	34,50	41,20
90	Oudijk 5	5,00	35,52	35,62	34,42	41,12
91	Oudijk 2 A	5,00	36,16	36,26	35,06	41,76
92	Oudijk 2	5,00	35,73	35,83	34,63	41,33
93	Oudijk 3	5,00	35,34	35,44	34,24	40,94
94	Oudijk 1	5,00	35,32	35,42	34,22	40,92
95	Laantje 50	5,00	35,12	35,22	34,02	40,72
96	Raadhuisstraat 5	5,00	35,37	35,47	34,27	40,97
97	Raadhuisstraat 54	5,00	34,55	34,65	33,45	40,15
98	Raadhuisstraat 1	5,00	34,17	34,27	33,07	39,77
99	Witte Dam 13	5,00	34,13	34,23	33,03	39,73
100	Witte Dam 1	5,00	33,71	33,81	32,61	39,31
101	Witte Dam 33	5,00	33,45	33,55	32,35	39,05
102	Witte Dam 39	5,00	33,14	33,24	32,04	38,74
103	Witte Dam 47	5,00	32,83	32,93	31,73	38,43
104	Witte Dam 59	5,00	32,43	32,53	31,33	38,03
105	Kapberg 8	5,00	33,66	33,76	32,56	39,26
106	Dars 2	5,00	33,07	33,17	31,97	38,67
107	Witte Dam 71	5,00	32,74	32,84	31,64	38,34

Senvion MM82

Naam	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
1	Zwaagdijk 227 A	5,00	36,46	36,58	36,81	43,14
2	Zwaagdijk 228	5,00	35,69	35,81	36,05	42,38
3	Zwaagdijk 236	5,00	35,97	36,10	36,33	42,66
4	Zwaagdijk 246	5,00	36,49	36,61	36,84	43,17
5	Zwaagdijk 254	5,00	36,88	37,00	37,23	43,56
6	Zwaagdijk 231	5,00	37,32	37,45	37,68	44,01
7	Zwaagdijk 233	5,00	37,52	37,65	37,88	44,21
8	Zwaagdijk 235	5,00	37,58	37,70	37,94	44,27
9	Zwaagdijk 237	5,00	37,65	37,77	38,00	44,33
10	Zwaagdijk 241	5,00	37,87	38,00	38,23	44,56
11	Zwaagdijk 243	5,00	37,95	38,07	38,31	44,64
12	Zwaagdijk 245	5,00	37,96	38,09	38,32	44,65
13	Zwaagdijk 258	5,00	37,56	37,69	37,92	44,25
14	Zwaagdijk 247	5,00	38,36	38,49	38,72	45,05
15	Zwaagdijk 251	5,00	38,80	38,92	39,16	45,49
16	Zwaagdijk 253	5,00	38,89	39,02	39,25	45,58
17	Zwaagdijk 255	5,00	38,88	39,01	39,24	45,57
18	Zwaagdijk 247	5,00	38,96	39,09	39,32	45,65
19	Zwaagdijk 259	5,00	39,14	39,27	39,50	45,83
20	Zwaagdijk 262	5,00	38,28	38,40	38,64	44,97
21	Zwaagdijk 261	5,00	38,96	39,09	39,32	45,65
22	Zwaagdijk 264	5,00	38,26	38,38	38,61	44,94
23	Zwaagdijk 263	5,00	38,70	38,83	39,06	45,39
24	Zwaagdijk 266	5,00	38,01	38,13	38,37	44,70
25	Zwaagdijk 270	5,00	38,17	38,29	38,53	44,86
26	Zwaagdijk 272/274	5,00	38,11	38,24	38,47	44,80
27	Zwaagdijk 278	5,00	38,14	38,27	38,50	44,83
28	Zwaagdijk 282	5,00	38,34	38,46	38,70	45,03
29	Zwaagdijk 265	5,00	39,27	39,40	39,63	45,96
30	Zwaagdijk 267	5,00	38,85	38,97	39,20	45,53
31	Zwaagdijk 284	5,00	38,24	38,37	38,60	44,93
32	Zwaagdijk 269	5,00	38,95	39,08	39,31	45,64
33	Zwaagdijk 286	5,00	38,16	38,28	38,52	44,85
34	Zwaagdijk 271	5,00	39,00	39,12	39,36	45,69
35	Zwaagdijk 273	5,00	38,80	38,93	39,16	45,49
36	Zwaagdijk 288	5,00	37,31	37,43	37,67	44,00
37	Zwaagdijk 290	5,00	37,17	37,30	37,53	43,86
38	Zwaagdijk 292	5,00	37,02	37,15	37,38	43,71
39	Zwaagdijk 277	5,00	37,75	37,87	38,10	44,43
40	Zwaagdijk 294	5,00	36,56	36,69	36,92	43,25
41	Zwaagdijk 281	5,00	37,07	37,20	37,43	43,76
42	Zwaagdijk 298	5,00	35,66	35,79	36,02	42,35
43	Zwaagdijk 300	5,00	35,33	35,46	35,69	42,02
44	Zwaagdijk 285	5,00	35,34	35,46	35,70	42,03
45	Zwaagdijk 287/289	5,00	34,44	34,57	34,80	41,13
46	Zwaagdijk 291	5,00	33,72	33,84	34,08	40,41
47	Zwaagdijk 304	5,00	33,11	33,24	33,47	39,80
48	Zwaagdijk 293	5,00	32,35	32,47	32,70	39,03
49	Zwaagdijk 308	5,00	31,73	31,86	32,09	38,42
50	Zwaagdijk 310	5,00	31,49	31,62	31,85	38,18
51	Zwaagdijk 312	5,00	31,19	31,31	31,55	37,88
52	Rijweg 1	5,00	31,07	31,19	31,43	37,76
53	Rijweg 3	5,00	30,25	30,38	30,61	36,94
54	Oudijk 26	5,00	37,81	37,93	38,17	44,50
55	Oudijk 51	5,00	37,15	37,27	37,51	43,84
56	Oudijk 49	5,00	36,94	37,07	37,30	43,63
57	Oudijk 24	5,00	37,58	37,70	37,94	44,27
58	Oudijk 22	5,00	37,56	37,68	37,92	44,25
59	Oudijk 47	5,00	36,96	37,08	37,31	43,64
60	Oudijk 45	5,00	36,87	37,00	37,23	43,56
61	Oudijk 20	5,00	37,25	37,38	37,61	43,94
62	Oudijk 18	5,00	37,25	37,37	37,61	43,94
63	Oudijk 43	5,00	36,87	37,00	37,23	43,56
64	Oudijk 14	5,00	37,45	37,57	37,81	44,14

65	Oudijk 41	5,00	36,60	36,73	36,96	43,29
66	Oudijk 39	5,00	36,55	36,67	36,91	43,24
67	Oudijk 37 A	5,00	36,52	36,64	36,88	43,21
68	Oudijk 37	5,00	36,52	36,65	36,88	43,21
69	Oudijk 35	5,00	36,52	36,64	36,88	43,21
70	Oudijk 31	5,00	36,49	36,62	36,85	43,18
71	Oudijk 29	5,00	36,49	36,62	36,85	43,18
72	Oudijk 12	5,00	36,78	36,90	37,14	43,47
73	Oudijk 27 A	5,00	36,30	36,42	36,66	42,99
74	Oudijk 27	5,00	36,48	36,61	36,84	43,17
75	Oudijk 10	5,00	36,88	37,00	37,23	43,56
76	Oudijk 23	5,00	36,38	36,50	36,73	43,06
77	Oudijk 8	5,00	36,62	36,75	36,98	43,31
78	Oudijk 21	5,00	36,38	36,51	36,74	43,07
79	Oudijk 6	5,00	36,60	36,73	36,96	43,29
80	Oudijk 19 A	5,00	36,34	36,47	36,70	43,03
81	Oudijk 19	5,00	36,32	36,44	36,67	43,00
82	Oudijk 17	5,00	36,22	36,35	36,58	42,91
83	Oudijk 4	5,00	36,70	36,82	37,06	43,39
84	Oudijk 15	5,00	36,13	36,26	36,49	42,82
85	Oudijk 2 B	5,00	36,54	36,66	36,90	43,23
86	Oudijk 13	5,00	35,70	35,83	36,06	42,39
87	Oudijk 2 C	5,00	36,10	36,23	36,46	42,79
88	Oudijk 11	5,00	35,17	35,29	35,52	41,85
89	Oudijk 7	5,00	34,89	35,02	35,25	41,58
90	Oudijk 5	5,00	34,84	34,96	35,20	41,53
91	Oudijk 2 A	5,00	35,39	35,51	35,74	42,07
92	Oudijk 2	5,00	35,03	35,15	35,39	41,72
93	Oudijk 3	5,00	34,66	34,79	35,02	41,35
94	Oudijk 1	5,00	34,64	34,77	35,00	41,33
95	Laantje 50	5,00	34,41	34,53	34,77	41,10
96	Raadhuisstraat 5	5,00	34,65	34,78	35,01	41,34
97	Raadhuisstraat 54	5,00	33,84	33,96	34,20	40,53
98	Raadhuisstraat 1	5,00	33,43	33,56	33,79	40,12
99	Witte Dam 13	5,00	33,39	33,52	33,75	40,08
100	Witte Dam 1	5,00	32,97	33,10	33,33	39,66
101	Witte Dam 33	5,00	32,74	32,87	33,10	39,43
102	Witte Dam 39	5,00	32,52	32,65	32,88	39,21
103	Witte Dam 47	5,00	32,29	32,42	32,65	38,98
104	Witte Dam 59	5,00	31,89	32,02	32,25	38,58
105	Kapberg 8	5,00	32,95	33,07	33,31	39,64
106	Dars 2	5,00	32,54	32,66	32,90	39,23
107	Witte Dam 71	5,00	32,21	32,34	32,57	38,90

Railverkeer

Naam	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
1	Zwaagdijk 227 A	5	23,03	21,61	17,98	25,87
2	Zwaagdijk 228	5	22,55	21,13	17,49	25,38
3	Zwaagdijk 236	5	22,52	21,10	17,46	25,35
4	Zwaagdijk 246	5	22,55	21,13	17,50	25,39
5	Zwaagdijk 254	5	22,85	21,45	17,81	25,70
6	Zwaagdijk 231	5	22,86	21,44	17,81	25,70
7	Zwaagdijk 233	5	23,04	21,62	17,99	25,88
8	Zwaagdijk 235	5	23,04	21,63	18,00	25,89
9	Zwaagdijk 237	5	22,99	21,57	17,94	25,83
10	Zwaagdijk 241	5	22,81	21,39	17,76	25,65
11	Zwaagdijk 243	5	22,71	21,28	17,65	25,54
12	Zwaagdijk 245	5	22,63	21,20	17,57	25,46
13	Zwaagdijk 258	5	22,83	21,44	17,80	25,68
14	Zwaagdijk 247	5	23,03	21,62	17,99	25,88
15	Zwaagdijk 251	5	22,83	21,41	17,78	25,67
16	Zwaagdijk 253	5	23,06	21,65	18,02	25,91
17	Zwaagdijk 255	5	23,09	21,68	18,05	25,94
18	Zwaagdijk 247	5	23,14	21,74	18,10	25,99
19	Zwaagdijk 259	5	22,93	21,51	17,88	25,77
20	Zwaagdijk 262	5	22,85	21,46	17,82	25,70
21	Zwaagdijk 261	5	22,72	21,29	17,67	25,56
22	Zwaagdijk 264	5	22,64	21,24	17,60	25,49
23	Zwaagdijk 263	5	22,47	21,04	17,42	25,31
24	Zwaagdijk 266	5	22,40	20,99	17,36	25,25
25	Zwaagdijk 270	5	22,41	21,01	17,38	25,26
26	Zwaagdijk 272/274	5	22,42	21,02	17,39	25,27
27	Zwaagdijk 278	5	22,35	20,93	17,31	25,19
28	Zwaagdijk 282	5	22,54	21,14	17,51	25,39
29	Zwaagdijk 265	5	22,96	21,56	17,94	25,82
30	Zwaagdijk 267	5	22,46	21,05	17,42	25,31
31	Zwaagdijk 284	5	22,45	21,06	17,42	25,30
32	Zwaagdijk 269	5	22,67	21,27	17,64	25,52
33	Zwaagdijk 286	5	22,57	21,19	17,56	25,44
34	Zwaagdijk 271	5	22,82	21,43	17,80	25,68
35	Zwaagdijk 273	5	22,85	21,47	17,84	25,72
36	Zwaagdijk 288	5	22,10	20,70	17,08	24,96
37	Zwaagdijk 290	5	22,08	20,68	17,06	24,94
38	Zwaagdijk 292	5	22,04	20,64	17,02	24,90
39	Zwaagdijk 277	5	22,57	21,18	17,56	25,44
40	Zwaagdijk 294	5	22,12	20,73	17,11	24,99
41	Zwaagdijk 281	5	22,23	20,83	17,22	25,09
42	Zwaagdijk 298	5	21,84	20,45	16,83	24,71
43	Zwaagdijk 300	5	21,80	20,41	16,79	24,67
44	Zwaagdijk 285	5	22,27	20,89	17,27	25,14
45	Zwaagdijk 287/289	5	21,89	20,50	16,89	24,76
46	Zwaagdijk 291	5	21,70	20,31	16,70	24,57
47	Zwaagdijk 304	5	21,67	20,30	16,68	24,55
48	Zwaagdijk 293	5	21,86	20,49	16,88	24,75
49	Zwaagdijk 308	5	21,76	20,40	16,78	24,65
50	Zwaagdijk 310	5	21,63	20,27	16,66	24,52
51	Zwaagdijk 312	5	21,38	20,01	16,40	24,27
52	Rijweg 1	5	21,89	20,49	16,90	24,76
53	Rijweg 3	5	25,54	24,13	20,57	28,42
54	Oudijk 26	5	29,02	27,59	24,00	31,87
55	Oudijk 51	5	29,06	27,62	24,04	31,91
56	Oudijk 49	5	29,42	27,98	24,40	32,27
57	Oudijk 24	5	29,32	27,89	24,30	32,17
58	Oudijk 22	5	29,34	27,92	24,33	32,20
59	Oudijk 47	5	29,85	28,41	24,82	32,69
60	Oudijk 45	5	29,85	28,41	24,82	32,69
61	Oudijk 20	5	29,51	28,08	24,49	32,36
62	Oudijk 18	5	29,51	28,07	24,48	32,35
63	Oudijk 43	5	29,64	28,20	24,61	32,48
64	Oudijk 14	5	29,86	28,43	24,83	32,71

65	Oudijk 41	5	30,30	28,86	25,27	33,14
66	Oudijk 39	5	30,40	28,96	25,37	33,24
67	Oudijk 37 A	5	30,41	28,97	25,38	33,25
68	Oudijk 37	5	30,48	29,05	25,46	33,33
69	Oudijk 35	5	30,44	29,01	25,42	33,29
70	Oudijk 31	5	30,55	29,12	25,53	33,40
71	Oudijk 29	5	30,47	29,04	25,45	33,32
72	Oudijk 12	5	30,40	28,97	25,38	33,25
73	Oudijk 27 A	5	30,78	29,35	25,77	33,64
74	Oudijk 27	5	30,92	29,49	25,90	33,77
75	Oudijk 10	5	30,74	29,31	25,72	33,59
76	Oudijk 23	5	31,01	29,58	25,99	33,86
77	Oudijk 8	5	30,79	29,36	25,77	33,64
78	Oudijk 21	5	30,84	29,41	25,82	33,69
79	Oudijk 6	5	30,79	29,36	25,77	33,64
80	Oudijk 19 A	5	30,86	29,42	25,84	33,71
81	Oudijk 19	5	30,96	29,52	25,94	33,81
82	Oudijk 17	5	31,00	29,57	25,98	33,85
83	Oudijk 4	5	30,76	29,34	25,74	33,61
84	Oudijk 15	5	30,85	29,42	25,83	33,70
85	Oudijk 2 B	5	30,75	29,32	25,73	33,60
86	Oudijk 13	5	31,22	29,80	26,21	34,08
87	Oudijk 2 C	5	30,83	29,41	25,82	33,69
88	Oudijk 11	5	31,15	29,73	26,13	34,00
89	Oudijk 7	5	31,11	29,68	26,09	33,96
90	Oudijk 5	5	31,17	29,74	26,15	34,02
91	Oudijk 2 A	5	30,89	29,46	25,87	33,74
92	Oudijk 2	5	31,03	29,60	26,01	33,88
93	Oudijk 3	5	31,30	29,88	26,29	34,16
94	Oudijk 1	5	31,34	29,91	26,32	34,19
95	Laantje 50	5	31,02	29,59	26,00	33,87
96	Raadhuisstraat 5	5	30,85	29,42	25,82	33,70
97	Raadhuisstraat 54	5	31,16	29,73	26,14	34,01
98	Raadhuisstraat 1	5	30,83	29,40	25,80	33,68
99	Witte Dam 13	5	30,86	29,43	25,84	33,71
100	Witte Dam 1	5	30,84	29,40	25,81	33,68
101	Witte Dam 33	5	31,39	29,96	26,37	34,24
102	Witte Dam 39	5	31,69	30,27	26,68	34,55
103	Witte Dam 47	5	31,94	30,52	26,93	34,80
104	Witte Dam 59	5	32,33	30,92	27,33	35,20
105	Kapberg 8	5	31,45	30,03	26,44	34,31
106	Dars 2	5	32,17	30,75	27,16	35,03
107	Witte Dam 71	5	32,43	31,02	27,43	35,30

Industrielawaai

Naam	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
1	Zwaagdijk 227 A	5,00	23,72	23,72	23,72	33,72
2	Zwaagdijk 228	5,00	23,25	23,25	23,25	33,25
3	Zwaagdijk 236	5,00	22,82	22,82	22,82	32,82
4	Zwaagdijk 246	5,00	22,99	22,99	22,99	32,99
5	Zwaagdijk 254	5,00	23,04	23,04	23,04	33,04
6	Zwaagdijk 231	5,00	23,25	23,25	23,25	33,25
7	Zwaagdijk 233	5,00	23,00	23,00	23,00	33,00
8	Zwaagdijk 235	5,00	22,93	22,93	22,93	32,93
9	Zwaagdijk 237	5,00	22,71	22,71	22,71	32,71
10	Zwaagdijk 241	5,00	22,65	22,65	22,65	32,65
11	Zwaagdijk 243	5,00	22,64	22,64	22,64	32,64
12	Zwaagdijk 245	5,00	22,66	22,66	22,66	32,66
13	Zwaagdijk 258	5,00	23,00	23,00	23,00	33,00
14	Zwaagdijk 247	5,00	23,20	23,20	23,20	33,20
15	Zwaagdijk 251	5,00	22,85	22,85	22,85	32,85
16	Zwaagdijk 253	5,00	22,87	22,87	22,87	32,87
17	Zwaagdijk 255	5,00	22,87	22,87	22,87	32,87
18	Zwaagdijk 247	5,00	22,91	22,91	22,91	32,91
19	Zwaagdijk 259	5,00	23,43	23,43	23,43	33,43
20	Zwaagdijk 262	5,00	23,13	23,13	23,13	33,13
21	Zwaagdijk 261	5,00	23,64	23,64	23,64	33,64
22	Zwaagdijk 264	5,00	23,27	23,27	23,27	33,27
23	Zwaagdijk 263	5,00	24,02	24,02	24,02	34,02
24	Zwaagdijk 266	5,00	23,62	23,62	23,62	33,62
25	Zwaagdijk 270	5,00	23,83	23,83	23,83	33,83
26	Zwaagdijk 272/274	5,00	23,89	23,89	23,89	33,89
27	Zwaagdijk 278	5,00	24,06	24,06	24,06	34,06
28	Zwaagdijk 282	5,00	24,37	24,37	24,37	34,37
29	Zwaagdijk 265	5,00	24,90	24,90	24,90	34,90
30	Zwaagdijk 267	5,00	25,07	25,07	25,07	35,07
31	Zwaagdijk 284	5,00	24,81	24,81	24,81	34,81
32	Zwaagdijk 269	5,00	25,39	25,39	25,39	35,39
33	Zwaagdijk 286	5,00	25,32	25,32	25,32	35,32
34	Zwaagdijk 271	5,00	25,78	25,78	25,78	35,78
35	Zwaagdijk 273	5,00	25,90	25,90	25,90	35,90
36	Zwaagdijk 288	5,00	25,96	25,96	25,96	35,96
37	Zwaagdijk 290	5,00	26,05	26,05	26,05	36,05
38	Zwaagdijk 292	5,00	26,39	26,39	26,39	36,39
39	Zwaagdijk 277	5,00	27,52	27,52	27,52	37,52
40	Zwaagdijk 294	5,00	27,49	27,49	27,49	37,49
41	Zwaagdijk 281	5,00	28,12	28,12	28,12	38,12
42	Zwaagdijk 298	5,00	28,02	28,02	28,02	38,02
43	Zwaagdijk 300	5,00	28,44	28,44	28,44	38,44
44	Zwaagdijk 285	5,00	29,64	29,64	29,64	39,64
45	Zwaagdijk 287/289	5,00	30,45	30,45	30,45	40,45
46	Zwaagdijk 291	5,00	30,85	30,85	30,85	40,85
47	Zwaagdijk 304	5,00	30,43	30,43	30,43	40,43
48	Zwaagdijk 293	5,00	31,99	31,99	31,99	41,99
49	Zwaagdijk 308	5,00	32,15	32,15	32,15	42,15
50	Zwaagdijk 310	5,00	32,95	32,95	32,95	42,95
51	Zwaagdijk 312	5,00	33,28	33,28	33,28	43,28
52	Rijweg 1	5,00	39,79	39,79	39,79	49,79
53	Rijweg 3	5,00	34,42	34,42	34,42	44,42
54	Oudijk 26	5,00	25,73	25,73	25,73	35,73
55	Oudijk 51	5,00	25,46	25,46	25,46	35,46
56	Oudijk 49	5,00	24,97	24,97	24,97	34,97
57	Oudijk 24	5,00	24,60	24,60	24,60	34,60
58	Oudijk 22	5,00	24,49	24,49	24,49	34,49
59	Oudijk 47	5,00	24,55	24,55	24,55	34,55
60	Oudijk 45	5,00	24,25	24,25	24,25	34,25
61	Oudijk 20	5,00	24,08	24,08	24,08	34,08
62	Oudijk 18	5,00	24,04	24,04	24,04	34,04
63	Oudijk 43	5,00	24,01	24,01	24,01	34,01
64	Oudijk 14	5,00	24,02	24,02	24,02	34,02

65	Oudijk 41	5,00	23,55	23,55	23,55	33,55
66	Oudijk 39	5,00	23,23	23,23	23,23	33,23
67	Oudijk 37 A	5,00	23,13	23,13	23,13	33,13
68	Oudijk 37	5,00	23,06	23,06	23,06	33,06
69	Oudijk 35	5,00	22,98	22,98	22,98	32,98
70	Oudijk 31	5,00	22,86	22,86	22,86	32,86
71	Oudijk 29	5,00	22,84	22,84	22,84	32,84
72	Oudijk 12	5,00	23,05	23,05	23,05	33,05
73	Oudijk 27 A	5,00	22,76	22,76	22,76	32,76
74	Oudijk 27	5,00	22,58	22,58	22,58	32,58
75	Oudijk 10	5,00	22,78	22,78	22,78	32,78
76	Oudijk 23	5,00	22,55	22,55	22,55	32,55
77	Oudijk 8	5,00	22,55	22,55	22,55	32,55
78	Oudijk 21	5,00	22,56	22,56	22,56	32,56
79	Oudijk 6	5,00	22,49	22,49	22,49	32,49
80	Oudijk 19 A	5,00	22,53	22,53	22,53	32,53
81	Oudijk 19	5,00	22,59	22,59	22,59	32,59
82	Oudijk 17	5,00	22,57	22,57	22,57	32,57
83	Oudijk 4	5,00	22,74	22,74	22,74	32,74
84	Oudijk 15	5,00	22,65	22,65	22,65	32,65
85	Oudijk 2 B	5,00	22,84	22,84	22,84	32,84
86	Oudijk 13	5,00	22,90	22,90	22,90	32,90
87	Oudijk 2 C	5,00	23,06	23,06	23,06	33,06
88	Oudijk 11	5,00	22,96	22,96	22,96	32,96
89	Oudijk 7	5,00	22,77	22,77	22,77	32,77
90	Oudijk 5	5,00	23,11	23,11	23,11	33,11
91	Oudijk 2 A	5,00	23,46	23,46	23,46	33,46
92	Oudijk 2	5,00	23,29	23,29	23,29	33,29
93	Oudijk 3	5,00	23,22	23,22	23,22	33,22
94	Oudijk 1	5,00	23,25	23,25	23,25	33,25
95	Laantje 50	5,00	23,52	23,52	23,52	33,52
96	Raadhuisstraat 5	5,00	24,22	24,22	24,22	34,22
97	Raadhuisstraat 54	5,00	24,02	24,02	24,02	34,02
98	Raadhuisstraat 1	5,00	24,30	24,30	24,30	34,30
99	Witte Dam 13	5,00	24,59	24,59	24,59	34,59
100	Witte Dam 1	5,00	24,78	24,78	24,78	34,78
101	Witte Dam 33	5,00	24,40	24,40	24,40	34,40
102	Witte Dam 39	5,00	24,28	24,28	24,28	34,28
103	Witte Dam 47	5,00	24,26	24,26	24,26	34,26
104	Witte Dam 59	5,00	24,13	24,13	24,13	34,13
105	Kapberg 8	5,00	23,90	23,90	23,90	33,90
106	Dars 2	5,00	23,72	23,72	23,72	33,72
107	Witte Dam 71	5,00	23,61	23,61	23,61	33,61

Wegverkeerslawaai

Naam	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
1	Zwaagdijk 227 A	5	45,62	42,07	36,12	46,06
2	Zwaagdijk 228	5	44,85	41,29	35,36	45,29
3	Zwaagdijk 236	5	44,86	41,31	35,37	45,3
4	Zwaagdijk 246	5	45,05	41,51	35,56	45,5
5	Zwaagdijk 254	5	45,32	41,78	35,83	45,77
6	Zwaagdijk 231	5	45,89	42,35	36,39	46,33
7	Zwaagdijk 233	5	46,1	42,56	36,6	46,54
8	Zwaagdijk 235	5	46,11	42,57	36,61	46,55
9	Zwaagdijk 237	5	46,11	42,57	36,61	46,55
10	Zwaagdijk 241	5	46,13	42,6	36,63	46,57
11	Zwaagdijk 243	5	46,11	42,57	36,61	46,55
12	Zwaagdijk 245	5	46,09	42,56	36,59	46,53
13	Zwaagdijk 258	5	45,72	42,18	36,22	46,16
14	Zwaagdijk 247	5	46,51	42,98	37,01	46,95
15	Zwaagdijk 251	5	46,74	43,21	37,23	47,18
16	Zwaagdijk 253	5	46,9	43,37	37,39	47,34
17	Zwaagdijk 255	5	46,9	43,38	37,4	47,35
18	Zwaagdijk 247	5	47,1	43,58	37,6	47,55
19	Zwaagdijk 259	5	47,22	43,71	37,71	47,67
20	Zwaagdijk 262	5	46,33	42,8	36,83	46,77
21	Zwaagdijk 261	5	47,06	43,53	37,55	47,5
22	Zwaagdijk 264	5	46,34	42,81	36,84	46,78
23	Zwaagdijk 263	5	46,72	43,21	37,22	47,17
24	Zwaagdijk 266	5	46,12	42,59	36,61	46,56
25	Zwaagdijk 270	5	46,33	42,81	36,83	46,78
26	Zwaagdijk 272/274	5	46,32	42,8	36,82	46,77
27	Zwaagdijk 278	5	46,41	42,88	36,9	46,85
28	Zwaagdijk 282	5	46,64	43,12	37,14	47,09
29	Zwaagdijk 265	5	47,69	44,18	38,18	48,14
30	Zwaagdijk 267	5	47,2	43,68	37,7	47,65
31	Zwaagdijk 284	5	46,69	43,17	37,19	47,14
32	Zwaagdijk 269	5	47,5	43,98	37,99	47,94
33	Zwaagdijk 286	5	46,74	43,22	37,24	47,19
34	Zwaagdijk 271	5	47,66	44,14	38,16	48,11
35	Zwaagdijk 273	5	47,52	44	38,02	47,97
36	Zwaagdijk 288	5	46,4	42,88	36,9	46,85
37	Zwaagdijk 290	5	46,41	42,88	36,91	46,85
38	Zwaagdijk 292	5	46,46	42,94	36,96	46,91
39	Zwaagdijk 277	5	47,39	43,87	37,88	47,83
40	Zwaagdijk 294	5	46,58	43,05	37,07	47,02
41	Zwaagdijk 281	5	47,08	43,56	37,57	47,52
42	Zwaagdijk 298	5	46,37	42,84	36,87	46,81
43	Zwaagdijk 300	5	46,38	42,85	36,89	46,83
44	Zwaagdijk 285	5	47,16	43,63	37,65	47,6
45	Zwaagdijk 287/289	5	46,89	43,37	37,39	47,34
46	Zwaagdijk 291	5	46,73	43,2	37,23	47,17
47	Zwaagdijk 304	5	46,25	42,71	36,75	46,69
48	Zwaagdijk 293	5	46,96	43,44	37,46	47,41
49	Zwaagdijk 308	5	46,42	42,88	36,92	46,86
50	Zwaagdijk 310	5	46,4	42,85	36,9	46,84
51	Zwaagdijk 312	5	46,34	42,79	36,84	46,78
52	Rijweg 1	5	48,3	44,77	38,8	48,74
53	Rijweg 3	5	58,15	54,65	48,62	58,59
54	Oudijk 26	5	50,04	46,53	40,53	50,49
55	Oudijk 51	5	49,14	45,62	39,64	49,59
56	Oudijk 49	5	48,86	45,34	39,35	49,3
57	Oudijk 24	5	49,6	46,1	40,09	50,05
58	Oudijk 22	5	49,48	45,97	39,97	49,93
59	Oudijk 47	5	48,69	45,16	39,18	49,13
60	Oudijk 45	5	48,42	44,9	38,92	48,87
61	Oudijk 20	5	48,9	45,38	39,39	49,34
62	Oudijk 18	5	48,86	45,34	39,36	49,31
63	Oudijk 43	5	48,32	44,81	38,82	48,77
64	Oudijk 14	5	48,74	45,22	39,23	49,18

65	Oudijk 41	5	47,7	44,17	38,2	48,14
66	Oudijk 39	5	47,71	44,19	38,21	48,16
67	Oudijk 37 A	5	47,66	44,14	38,16	48,11
68	Oudijk 37	5	47,68	44,15	38,18	48,12
69	Oudijk 35	5	47,68	44,15	38,18	48,12
70	Oudijk 31	5	47,74	44,22	38,24	48,19
71	Oudijk 29	5	47,74	44,21	38,23	48,18
72	Oudijk 12	5	48,12	44,6	38,61	48,56
73	Oudijk 27 A	5	47,54	44,01	38,04	47,98
74	Oudijk 27	5	47,91	44,38	38,41	48,35
75	Oudijk 10	5	48,46	44,93	38,95	48,9
76	Oudijk 23	5	47,87	44,35	38,37	48,32
77	Oudijk 8	5	48,3	44,77	38,79	48,74
78	Oudijk 21	5	48,06	44,53	38,56	48,5
79	Oudijk 6	5	48,39	44,86	38,88	48,83
80	Oudijk 19 A	5	48,05	44,52	38,54	48,49
81	Oudijk 19	5	48,07	44,54	38,57	48,51
82	Oudijk 17	5	47,95	44,42	38,44	48,39
83	Oudijk 4	5	48,64	45,12	39,13	49,08
84	Oudijk 15	5	47,92	44,39	38,41	48,36
85	Oudijk 2 B	5	48,54	45,02	39,04	48,99
86	Oudijk 13	5	47,64	44,11	38,14	48,08
87	Oudijk 2 C	5	48,26	44,73	38,75	48,7
88	Oudijk 11	5	47,6	44,06	38,1	48,04
89	Oudijk 7	5	47,6	44,06	38,1	48,04
90	Oudijk 5	5	47,98	44,43	38,47	48,42
91	Oudijk 2 A	5	48,68	45,14	39,17	49,12
92	Oudijk 2	5	48,56	45,02	39,05	49
93	Oudijk 3	5	48	44,46	38,5	48,44
94	Oudijk 1	5	48,01	44,48	38,5	48,45
95	Laantje 50	5	48,49	44,94	38,97	48,92
96	Raadhuisstraat 5	5	49,16	45,62	39,65	49,6
97	Raadhuisstraat 54	5	48,5	44,95	38,99	48,94
98	Raadhuisstraat 1	5	48,59	45,04	39,07	49,02
99	Witte Dam 13	5	48,88	45,34	39,37	49,32
100	Witte Dam 1	5	48,89	45,34	39,37	49,32
101	Witte Dam 33	5	48,17	44,62	38,66	48,61
102	Witte Dam 39	5	47,65	44,1	38,14	48,09
103	Witte Dam 47	5	47,19	43,63	37,68	47,62
104	Witte Dam 59	5	46,59	43,03	37,09	47,03
105	Kapberg 8	5	48,12	44,56	38,61	48,55
106	Dars 2	5	47,09	43,53	37,58	47,52
107	Witte Dam 71	5	46,63	43,07	37,13	47,07

Cumulatie geluidbronnen

		bestaande bronnen				Cumu incl. windpark				
Naam	Omschrijving	Rail	Weg	Industrie	Cumu bestaand	E-92	L93 mitigatie	MM92	N90 mitigatie	MM82
1	Zwaagdijk 227A	25,9	46,1	33,7	46,4	51,8	52,1	51,5	52,0	52,4
2	Zwaagdijk 228	25,4	45,3	33,3	45,6	50,7	51,0	50,4	50,9	51,3
3	Zwaagdijk 236	25,4	45,3	32,8	45,6	51,0	51,4	50,7	51,2	51,6
4	Zwaagdijk 246	25,4	45,5	33,0	45,8	51,7	52,0	51,3	51,9	52,3
5	Zwaagdijk 254	25,7	45,8	33,0	46,1	52,3	52,6	51,8	52,4	52,8
6	Zwaagdijk 231	25,7	46,3	33,3	46,6	53,0	53,3	52,5	53,1	53,5
7	Zwaagdijk 233	25,9	46,5	33,0	46,8	53,3	53,6	52,8	53,5	53,8
8	Zwaagdijk 235	25,9	46,6	32,9	46,8	53,3	53,6	52,9	53,5	53,9
9	Zwaagdijk 237	25,8	46,6	32,7	46,8	53,4	53,7	53,0	53,6	54,0
10	Zwaagdijk 241	25,7	46,6	32,7	46,8	53,7	54,0	53,3	53,9	54,3
11	Zwaagdijk 243	25,5	46,6	32,6	46,8	53,8	54,1	53,4	54,0	54,4
12	Zwaagdijk 245	25,5	46,5	32,7	46,8	53,8	54,2	53,4	54,0	54,4
13	Zwaagdijk 258	25,7	46,2	33,0	46,4	53,2	53,5	52,8	53,4	53,8
14	Zwaagdijk 247	25,9	47,0	33,2	47,2	54,4	54,8	54,0	54,6	55,1
15	Zwaagdijk 251	25,7	47,2	32,9	47,4	55,1	55,4	54,6	55,3	55,7
16	Zwaagdijk 253	25,9	47,3	32,9	47,5	55,2	55,5	54,7	55,4	55,9
17	Zwaagdijk 255	25,9	47,4	32,9	47,6	55,2	55,5	54,7	55,4	55,8
18	Zwaagdijk 247	26,0	47,6	32,9	47,7	55,4	55,7	54,8	55,5	56,0
19	Zwaagdijk 259	25,8	47,7	33,4	47,9	55,6	55,9	55,1	55,8	56,3
20	Zwaagdijk 262	25,7	46,8	33,1	47,0	54,3	54,6	53,8	54,4	54,9
21	Zwaagdijk 261	25,6	47,5	33,6	47,7	55,4	55,7	54,9	55,6	56,0
22	Zwaagdijk 264	25,5	46,8	33,3	47,0	54,3	54,6	53,8	54,4	54,9
23	Zwaagdijk 263	25,3	47,2	34,0	47,4	54,9	55,3	54,5	55,2	55,6
24	Zwaagdijk 266	25,3	46,6	33,6	46,8	53,9	54,2	53,4	54,1	54,5
25	Zwaagdijk 270	25,3	46,8	33,8	47,1	54,2	54,5	53,7	54,3	54,8
26	Zwaagdijk 272/274	25,3	46,8	33,9	47,1	54,1	54,4	53,6	54,2	54,7
27	Zwaagdijk 278	25,2	46,9	34,1	47,1	54,1	54,4	53,7	54,3	54,7
28	Zwaagdijk 282	25,4	47,1	34,4	47,4	54,5	54,7	54,0	54,6	55,1
29	Zwaagdijk 265	25,8	48,1	34,9	48,4	55,9	56,2	55,4	56,1	56,5
30	Zwaagdijk 267	25,3	47,7	35,1	48,0	55,2	55,5	54,8	55,4	55,8
31	Zwaagdijk 284	25,3	47,1	34,8	47,5	54,4	54,6	53,9	54,5	54,9
32	Zwaagdijk 269	25,5	47,9	35,4	48,2	55,4	55,7	55,0	55,7	56,0
33	Zwaagdijk 286	25,4	47,2	35,3	47,5	54,3	54,5	53,8	54,4	54,8
34	Zwaagdijk 271	25,7	48,1	35,8	48,4	55,5	55,8	55,1	55,8	56,1
35	Zwaagdijk 273	25,7	48,0	35,9	48,3	55,3	55,5	54,8	55,4	55,9
36	Zwaagdijk 288	25,0	46,9	36,0	47,3	53,1	53,4	52,6	53,2	53,7
37	Zwaagdijk 290	24,9	46,9	36,1	47,3	53,0	53,2	52,5	53,1	53,5
38	Zwaagdijk 292	24,9	46,9	36,4	47,4	52,8	53,1	52,4	53,0	53,3
39	Zwaagdijk 277	25,4	47,8	37,5	48,3	53,9	54,2	53,5	54,1	54,5
40	Zwaagdijk 294	25,0	47,0	37,5	47,6	52,4	52,6	51,9	52,5	52,9

41	Zwaagdijk 281	25,1	47,5	38,1	48,1	53,1	53,3	52,7	53,3	53,6
42	Zwaagdijk 298	24,7	46,8	38,0	47,5	51,4	51,6	51,0	51,5	51,8
43	Zwaagdijk 300	24,7	46,8	38,4	47,6	51,1	51,3	50,7	51,1	51,5
44	Zwaagdijk 285	25,1	47,6	39,6	48,4	51,5	51,7	51,1	51,5	51,9
45	Zwaagdijk 287/289	24,8	47,3	40,5	48,3	50,8	51,0	50,5	50,8	51,1
46	Zwaagdijk 291	24,6	47,2	40,9	48,3	50,3	50,4	50,0	50,3	50,6
47	Zwaagdijk 304	24,6	46,7	40,4	47,8	49,6	49,8	49,4	49,6	49,9
48	Zwaagdijk 293	24,8	47,4	42,0	48,8	49,9	50,0	49,8	49,9	50,1
49	Zwaagdijk 308	24,7	46,9	42,2	48,4	49,4	49,5	49,3	49,4	49,6
50	Zwaagdijk 310	24,5	46,8	43,0	48,7	49,5	49,6	49,4	49,5	49,7
51	Zwaagdijk 312	24,3	46,8	43,3	48,7	49,5	49,6	49,4	49,4	49,6
52	Rijweg 1	24,8	48,7	49,8	52,9	53,2	53,2	53,1	53,2	53,3
53	Rijweg 3	28,4	58,6	44,4	58,8	58,9	58,9	58,8	58,9	58,9
54	Oudijk 26	31,9	50,5	35,7	50,7	54,8	55,0	54,4	54,9	55,2
55	Oudijk 51	31,9	49,6	35,5	49,8	53,8	54,0	53,4	53,9	54,2
56	Oudijk 49	32,3	49,3	35,0	49,5	53,5	53,7	53,1	53,6	53,9
57	Oudijk 24	32,2	50,1	34,6	50,2	54,4	54,6	54,0	54,5	54,8
58	Oudijk 22	32,2	49,9	34,5	50,1	54,3	54,5	53,9	54,4	54,8
59	Oudijk 47	32,7	49,1	34,6	49,4	53,4	53,6	53,0	53,5	53,9
60	Oudijk 45	32,7	48,9	34,3	49,1	53,2	53,5	52,9	53,3	53,7
61	Oudijk 20	32,4	49,3	34,1	49,5	53,8	54,0	53,4	53,9	54,2
62	Oudijk 18	32,4	49,3	34,0	49,5	53,7	54,0	53,4	53,9	54,2
63	Oudijk 43	32,5	48,8	34,0	49,0	53,2	53,4	52,8	53,3	53,6
64	Oudijk 14	32,7	49,2	34,0	49,4	53,9	54,2	53,5	54,0	54,4
65	Oudijk 41	33,1	48,1	33,6	48,4	52,7	52,9	52,3	52,8	53,1
66	Oudijk 39	33,2	48,2	33,2	48,4	52,6	52,9	52,2	52,7	53,1
67	Oudijk 37 A	33,3	48,1	33,1	48,3	52,5	52,8	52,1	52,6	53,0
68	Oudijk 37	33,3	48,1	33,1	48,4	52,6	52,8	52,1	52,6	53,0
69	Oudijk 35	33,3	48,1	33,0	48,4	52,5	52,8	52,1	52,6	53,0
70	Oudijk 31	33,4	48,2	32,9	48,4	52,5	52,8	52,1	52,6	53,0
71	Oudijk 29	33,3	48,2	32,8	48,4	52,5	52,8	52,1	52,6	53,0
72	Oudijk 12	33,3	48,6	33,1	48,8	53,0	53,2	52,6	53,1	53,5
73	Oudijk 27 A	33,6	48,0	32,8	48,2	52,3	52,5	51,9	52,4	52,8
74	Oudijk 27	33,8	48,4	32,6	48,6	52,6	52,9	52,3	52,7	53,1
75	Oudijk 10	33,6	48,9	32,8	49,1	53,2	53,5	52,9	53,3	53,7
76	Oudijk 23	33,9	48,3	32,6	48,5	52,5	52,7	52,1	52,6	52,9
77	Oudijk 8	33,6	48,7	32,6	48,9	52,9	53,1	52,6	53,0	53,4
78	Oudijk 21	33,7	48,5	32,6	48,7	52,6	52,8	52,2	52,6	53,0
79	Oudijk 6	33,6	48,8	32,5	49,0	52,9	53,2	52,6	53,0	53,4
80	Oudijk 19 A	33,7	48,5	32,5	48,7	52,5	52,8	52,2	52,6	53,0
81	Oudijk 19	33,8	48,5	32,6	48,7	52,5	52,7	52,2	52,6	53,0
82	Oudijk 17	33,9	48,4	32,6	48,6	52,4	52,6	52,0	52,4	52,8
83	Oudijk 4	33,6	49,1	32,7	49,3	53,1	53,3	52,8	53,2	53,6
84	Oudijk 15	33,7	48,4	32,7	48,6	52,3	52,5	51,9	52,3	52,7

85	Oudijk 2B	33,6	49,0	32,8	49,2	52,9	53,1	52,6	53,0	53,4
86	Oudijk 13	34,1	48,1	32,9	48,3	51,8	52,0	51,5	51,8	52,2
87	Oudijk 2 C	33,7	48,7	33,1	48,9	52,4	52,6	52,1	52,5	52,8
88	Oudijk 11	34,0	48,0	33,0	48,3	51,3	51,5	51,0	51,4	51,7
89	Oudijk 7	34,0	48,0	32,8	48,3	51,1	51,3	50,8	51,1	51,4
90	Oudijk 5	34,0	48,4	33,1	48,7	51,2	51,4	50,9	51,3	51,6
91	Oudijk 2 A	33,7	49,1	33,5	49,3	52,0	52,2	51,7	52,1	52,4
92	Oudijk 2	33,9	49,0	33,3	49,2	51,7	51,9	51,4	51,7	52,0
93	Oudijk 3	34,2	48,4	33,2	48,7	51,1	51,3	50,8	51,1	51,4
94	Oudijk 1	34,2	48,5	33,3	48,7	51,1	51,3	50,8	51,1	51,4
95	Laantje 50	33,9	48,9	33,5	49,1	51,2	51,4	51,0	51,3	51,5
96	Raadhuisstraat 5	33,7	49,6	34,2	49,8	51,8	52,0	51,6	51,8	52,1
97	Raadhuisstraat 54	34,0	48,9	34,0	49,2	50,9	51,1	50,7	50,9	51,2
98	Raadhuisstraat 1	33,7	49,0	34,3	49,3	50,7	50,9	50,6	50,8	51,0
99	Witte Dam 13	33,7	49,3	34,6	49,6	50,9	51,1	50,8	51,0	51,2
100	Witte Dam 1	33,7	49,3	34,8	49,6	50,8	50,9	50,6	50,8	51,0
101	Witte Dam 33	34,2	48,6	34,4	48,9	50,2	50,3	50,0	50,2	50,4
102	Witte Dam 39	34,6	48,1	34,3	48,4	49,7	49,9	49,5	49,7	49,9
103	Witte Dam 47	34,8	47,6	34,3	48,0	49,3	49,4	49,1	49,3	49,5
104	Witte Dam 59	35,2	47,0	34,1	47,4	48,7	48,9	48,5	48,7	48,9
105	Kapberg 8	34,3	48,6	33,9	48,8	50,2	50,3	50,1	50,2	50,4
106	Dars 2	35,0	47,5	33,7	47,9	49,3	49,5	49,1	49,3	49,6
107	Witte Dam 71	35,3	47,1	33,6	47,4	48,9	49,0	48,7	48,8	49,1

		Toename door WP				
Naam	Omschrijving	E-92	L93 mitigatie	MM92	N90 mitigatie	MM82
1	Zwaagdijk 227A	5,5	5,8	5,1	5,6	6,0
2	Zwaagdijk 228	5,1	5,4	4,7	5,2	5,6
3	Zwaagdijk 236	5,4	5,7	5,0	5,6	6,0
4	Zwaagdijk 246	5,9	6,2	5,5	6,0	6,5
5	Zwaagdijk 254	6,2	6,5	5,8	6,3	6,8
6	Zwaagdijk 231	6,4	6,7	5,9	6,5	6,9
7	Zwaagdijk 233	6,5	6,8	6,0	6,7	7,1
8	Zwaagdijk 235	6,5	6,8	6,1	6,7	7,1
9	Zwaagdijk 237	6,6	6,9	6,2	6,8	7,2
10	Zwaagdijk 241	6,9	7,2	6,5	7,1	7,5
11	Zwaagdijk 243	7,0	7,3	6,6	7,2	7,6
12	Zwaagdijk 245	7,1	7,4	6,6	7,3	7,7
13	Zwaagdijk 258	6,8	7,1	6,4	7,0	7,4
14	Zwaagdijk 247	7,3	7,6	6,8	7,5	7,9
15	Zwaagdijk 251	7,7	8,0	7,2	7,9	8,3
16	Zwaagdijk 253	7,7	8,0	7,2	7,8	8,3
17	Zwaagdijk 255	7,7	7,9	7,1	7,8	8,3

18	Zwaagdijk 247	7,6	7,9	7,1	7,8	8,2
19	Zwaagdijk 259	7,8	8,1	7,2	7,9	8,4
20	Zwaagdijk 262	7,3	7,6	6,8	7,4	7,9
21	Zwaagdijk 261	7,6	7,9	7,1	7,8	8,2
22	Zwaagdijk 264	7,2	7,5	6,7	7,4	7,8
23	Zwaagdijk 263	7,5	7,8	7,0	7,7	8,1
24	Zwaagdijk 266	7,1	7,4	6,6	7,2	7,7
25	Zwaagdijk 270	7,1	7,4	6,6	7,3	7,7
26	Zwaagdijk 272/274	7,0	7,3	6,5	7,2	7,6
27	Zwaagdijk 278	7,0	7,3	6,5	7,2	7,6
28	Zwaagdijk 282	7,1	7,3	6,6	7,2	7,7
29	Zwaagdijk 265	7,5	7,8	7,0	7,7	8,1
30	Zwaagdijk 267	7,3	7,6	6,8	7,5	7,9
31	Zwaagdijk 284	6,9	7,2	6,4	7,0	7,5
32	Zwaagdijk 269	7,2	7,5	6,7	7,4	7,8
33	Zwaagdijk 286	6,7	7,0	6,2	6,9	7,3
34	Zwaagdijk 271	7,1	7,4	6,6	7,3	7,7
35	Zwaagdijk 273	7,0	7,2	6,5	7,1	7,5
36	Zwaagdijk 288	5,8	6,1	5,4	6,0	6,4
37	Zwaagdijk 290	5,7	5,9	5,2	5,8	6,2
38	Zwaagdijk 292	5,4	5,7	5,0	5,6	6,0
39	Zwaagdijk 277	5,6	5,9	5,2	5,8	6,1
40	Zwaagdijk 294	4,8	5,0	4,3	4,9	5,2
41	Zwaagdijk 281	5,0	5,2	4,6	5,1	5,5
42	Zwaagdijk 298	3,9	4,1	3,5	4,0	4,3
43	Zwaagdijk 300	3,5	3,8	3,1	3,6	4,0
44	Zwaagdijk 285	3,1	3,3	2,7	3,1	3,5
45	Zwaagdijk 287/289	2,4	2,6	2,1	2,5	2,8
46	Zwaagdijk 291	2,0	2,1	1,7	2,0	2,3
47	Zwaagdijk 304	1,8	1,9	1,6	1,8	2,0
48	Zwaagdijk 293	1,1	1,3	1,0	1,2	1,3
49	Zwaagdijk 308	1,0	1,1	0,9	1,0	1,2
50	Zwaagdijk 310	0,9	1,0	0,7	0,8	1,0
51	Zwaagdijk 312	0,8	0,9	0,6	0,7	0,9
52	Rijweg 1	0,3	0,3	0,2	0,3	0,4
53	Rijweg 3	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1
54	Oudijk 26	4,1	4,3	3,7	4,2	4,6
55	Oudijk 51	3,9	4,2	3,6	4,0	4,4
56	Oudijk 49	3,9	4,1	3,6	4,0	4,4
57	Oudijk 24	4,1	4,4	3,8	4,3	4,6
58	Oudijk 22	4,2	4,4	3,8	4,3	4,7
59	Oudijk 47	4,0	4,3	3,7	4,1	4,5
60	Oudijk 45	4,1	4,3	3,7	4,2	4,6
61	Oudijk 20	4,2	4,5	3,8	4,3	4,7

62	Oudijk 18	4,2	4,5	3,9	4,4	4,7
63	Oudijk 43	4,2	4,4	3,8	4,3	4,6
64	Oudijk 14	4,5	4,8	4,1	4,6	5,0
65	Oudijk 41	4,3	4,5	3,9	4,4	4,8
66	Oudijk 39	4,2	4,5	3,8	4,3	4,7
67	Oudijk 37 A	4,2	4,5	3,8	4,3	4,7
68	Oudijk 37	4,2	4,5	3,8	4,3	4,7
69	Oudijk 35	4,2	4,5	3,8	4,3	4,7
70	Oudijk 31	4,1	4,4	3,7	4,2	4,6
71	Oudijk 29	4,1	4,4	3,7	4,2	4,6
72	Oudijk 12	4,2	4,5	3,9	4,3	4,7
73	Oudijk 27 A	4,1	4,3	3,7	4,2	4,5
74	Oudijk 27	4,0	4,3	3,7	4,1	4,5
75	Oudijk 10	4,1	4,4	3,8	4,3	4,6
76	Oudijk 23	4,0	4,2	3,6	4,0	4,4
77	Oudijk 8	4,0	4,2	3,6	4,1	4,4
78	Oudijk 21	3,9	4,1	3,5	3,9	4,3
79	Oudijk 6	3,9	4,1	3,5	4,0	4,3
80	Oudijk 19 A	3,8	4,1	3,5	3,9	4,3
81	Oudijk 19	3,8	4,0	3,4	3,9	4,2
82	Oudijk 17	3,8	4,0	3,4	3,8	4,2
83	Oudijk 4	3,8	4,1	3,5	3,9	4,3
84	Oudijk 15	3,7	3,9	3,4	3,8	4,1
85	Oudijk 2B	3,7	4,0	3,4	3,8	4,2
86	Oudijk 13	3,4	3,7	3,1	3,5	3,9
87	Oudijk 2 C	3,5	3,7	3,2	3,6	3,9
88	Oudijk 11	3,0	3,2	2,7	3,1	3,4
89	Oudijk 7	2,8	3,0	2,5	2,8	3,2
90	Oudijk 5	2,6	2,8	2,3	2,6	2,9
91	Oudijk 2 A	2,7	2,9	2,4	2,8	3,0
92	Oudijk 2	2,5	2,7	2,2	2,5	2,8
93	Oudijk 3	2,4	2,6	2,2	2,5	2,8
94	Oudijk 1	2,4	2,6	2,1	2,4	2,7
95	Laantje 50	2,1	2,3	1,8	2,1	2,4
96	Raadhuisstraat 5	2,0	2,1	1,8	2,0	2,3
97	Raadhuisstraat 54	1,7	1,9	1,5	1,8	2,0
98	Raadhuisstraat 1	1,5	1,6	1,3	1,5	1,7
99	Witte Dam 13	1,4	1,5	1,2	1,4	1,6
100	Witte Dam 1	1,2	1,3	1,1	1,3	1,4
101	Witte Dam 33	1,3	1,4	1,1	1,3	1,5
102	Witte Dam 39	1,3	1,5	1,1	1,3	1,5
103	Witte Dam 47	1,3	1,5	1,1	1,3	1,5
104	Witte Dam 59	1,3	1,4	1,1	1,3	1,5
105	Kapberg 8	1,4	1,5	1,2	1,4	1,6

106	Dars 2	1,5	1,6	1,3	1,4	1,7
107	Witte Dam 71	1,4	1,6	1,2	1,4	1,7

BIJLAGE 4 GELUIDCONTOUR L_{DEN} - E-92

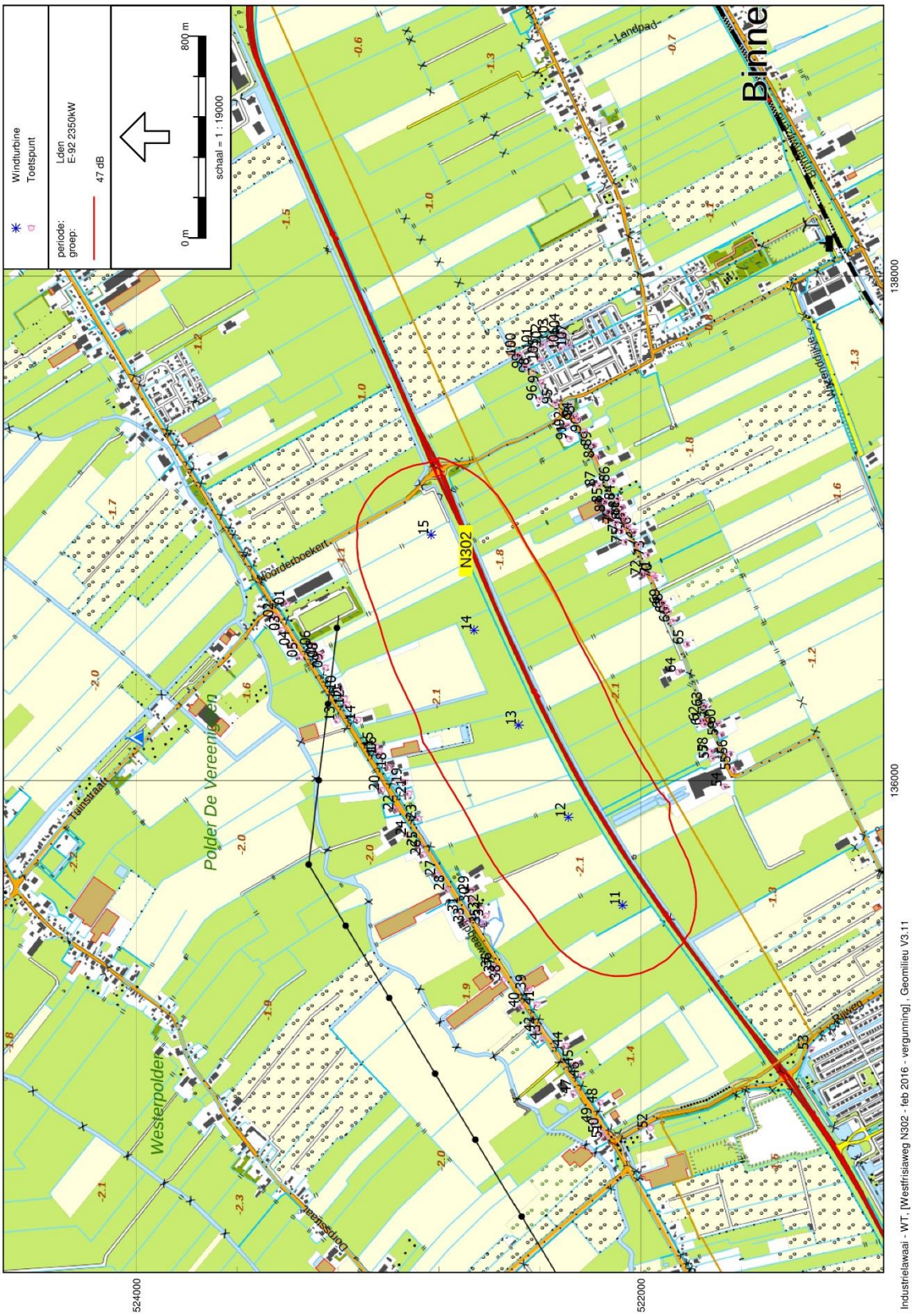

BIJLAGE 5 GELUIDCONTOUR L_{NIGHT} - E-92

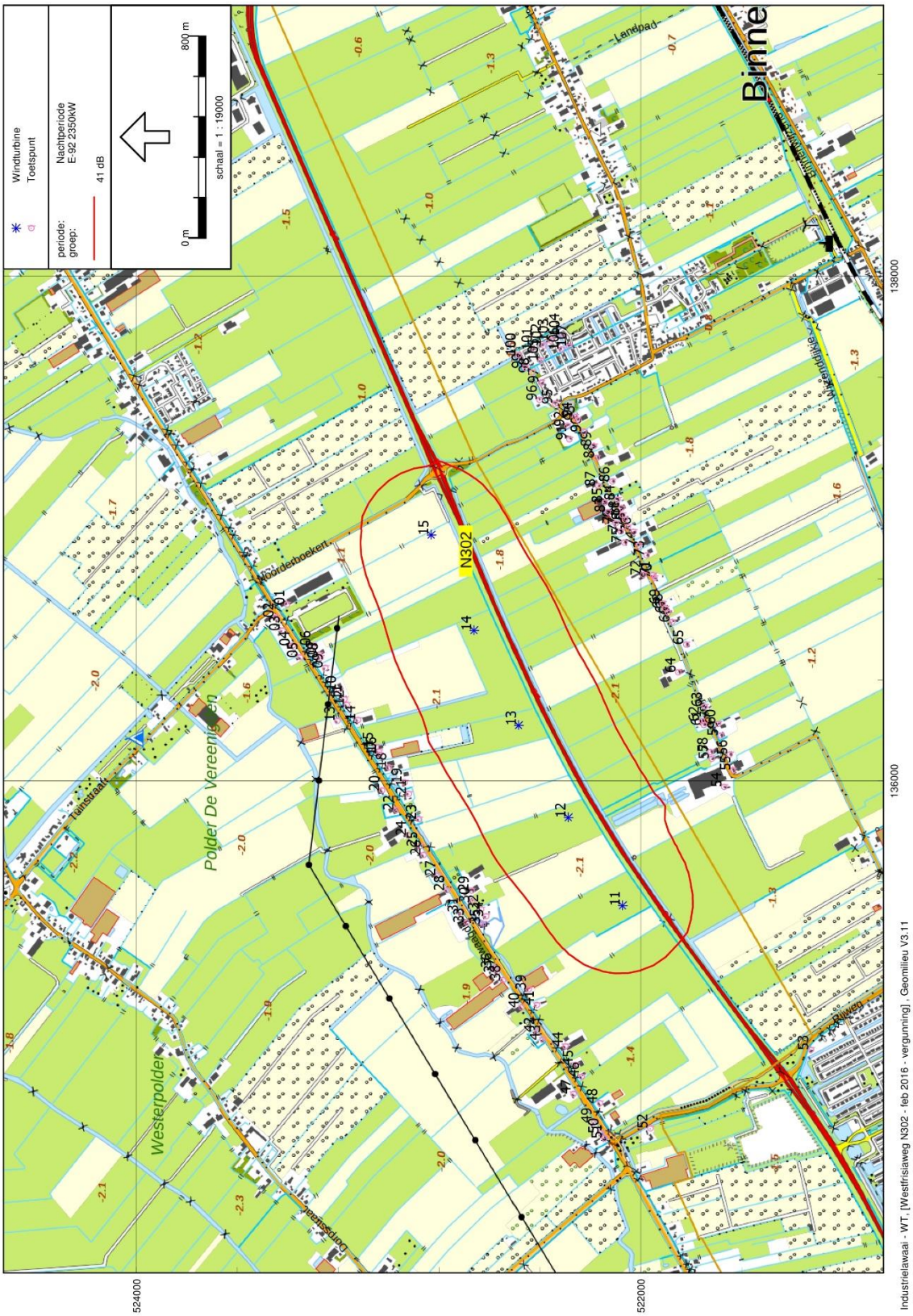

BIJLAGE 6 GELUIDCONTOUR L_{DEN} – L93

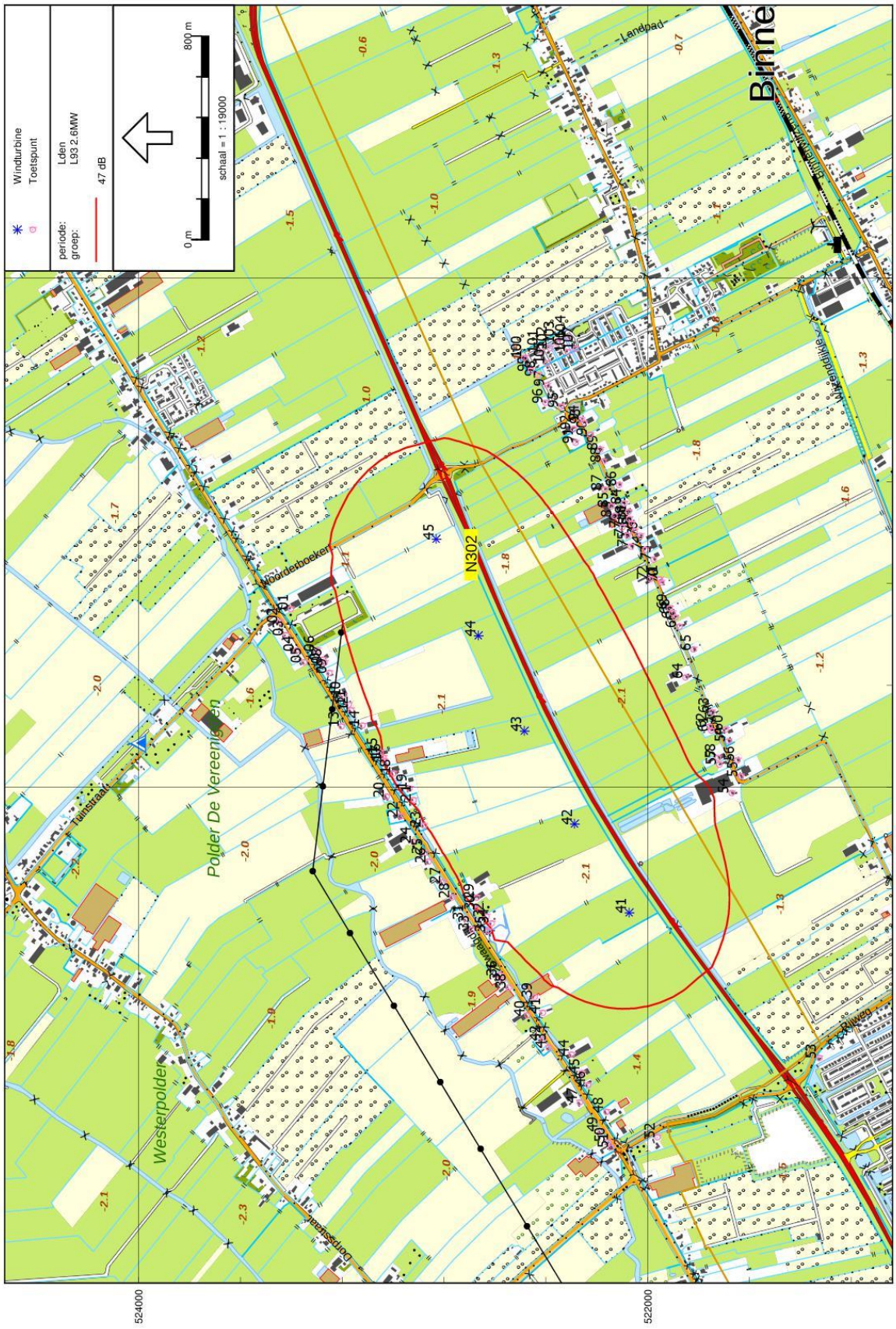

BIJLAGE 7 GELUIDCONTOUR L_{NIGHT} – L93

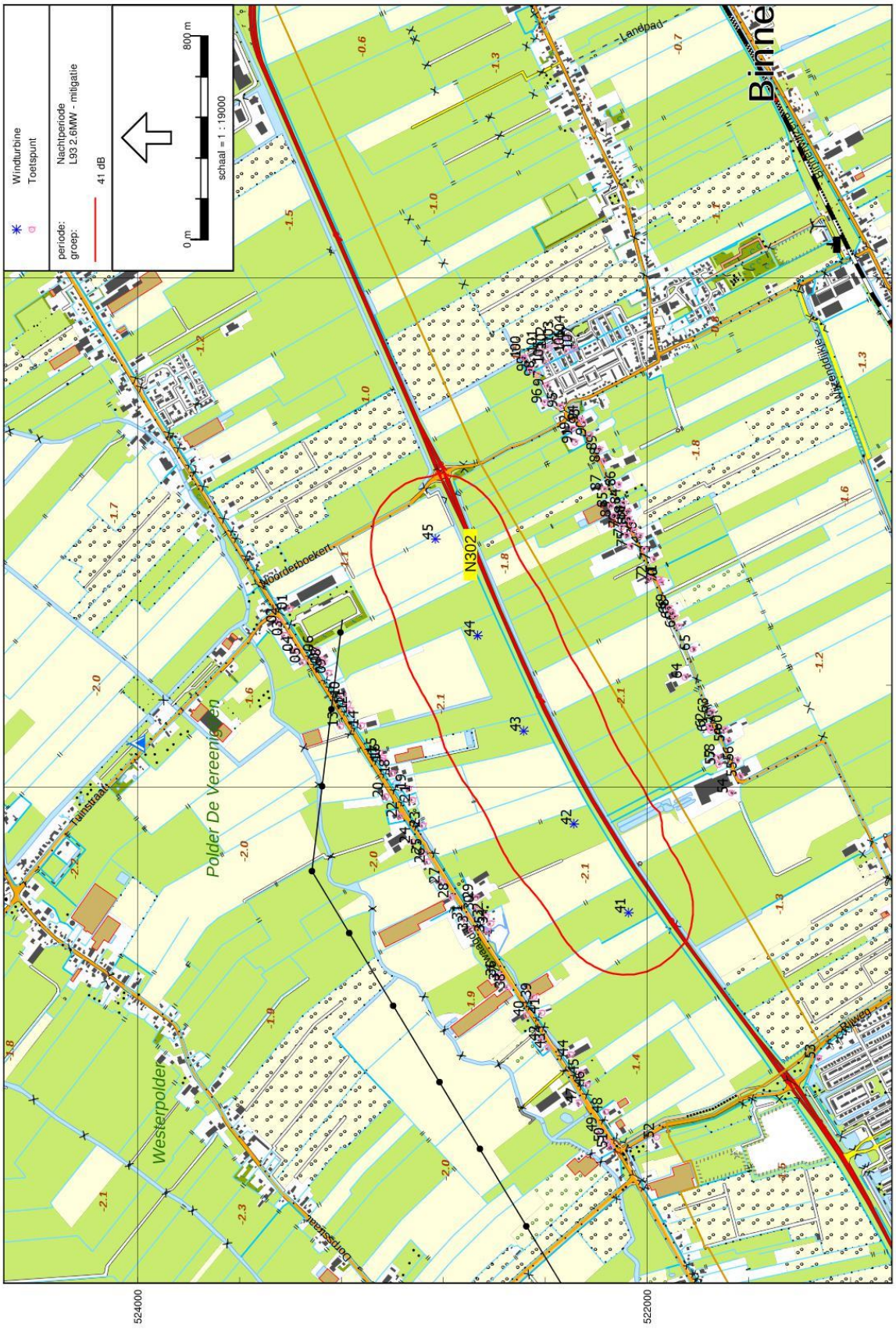

BIJLAGE 8 GELUIDCONTOUR L_{DEN} - L93 MITIGATIE

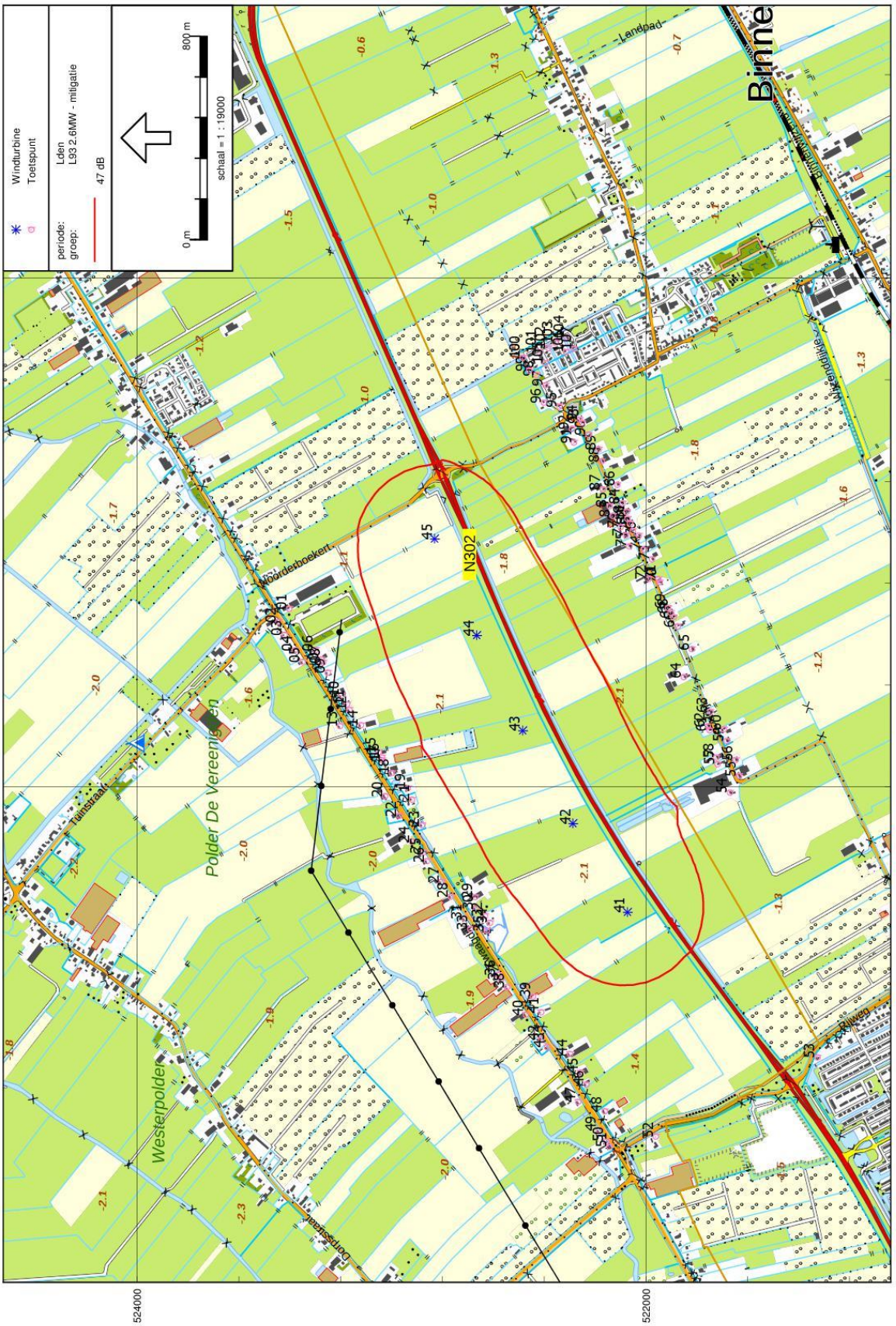

BIJLAGE 9 GELUIDCONTOUR L_{NIGHT} - L93 MITIGATIE

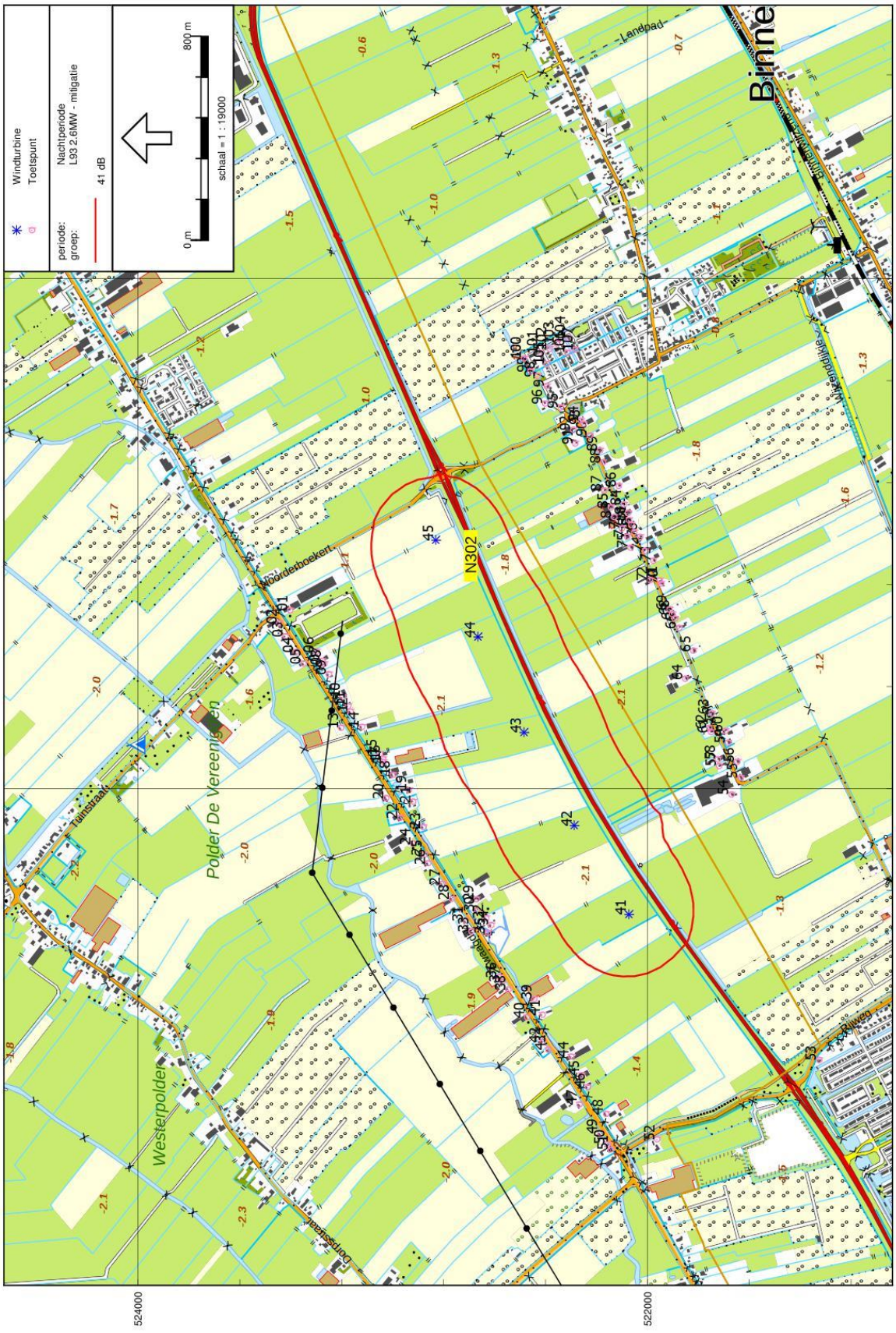

BIJLAGE 10 GELUIDCONTOUR L_{DEN} – MM92

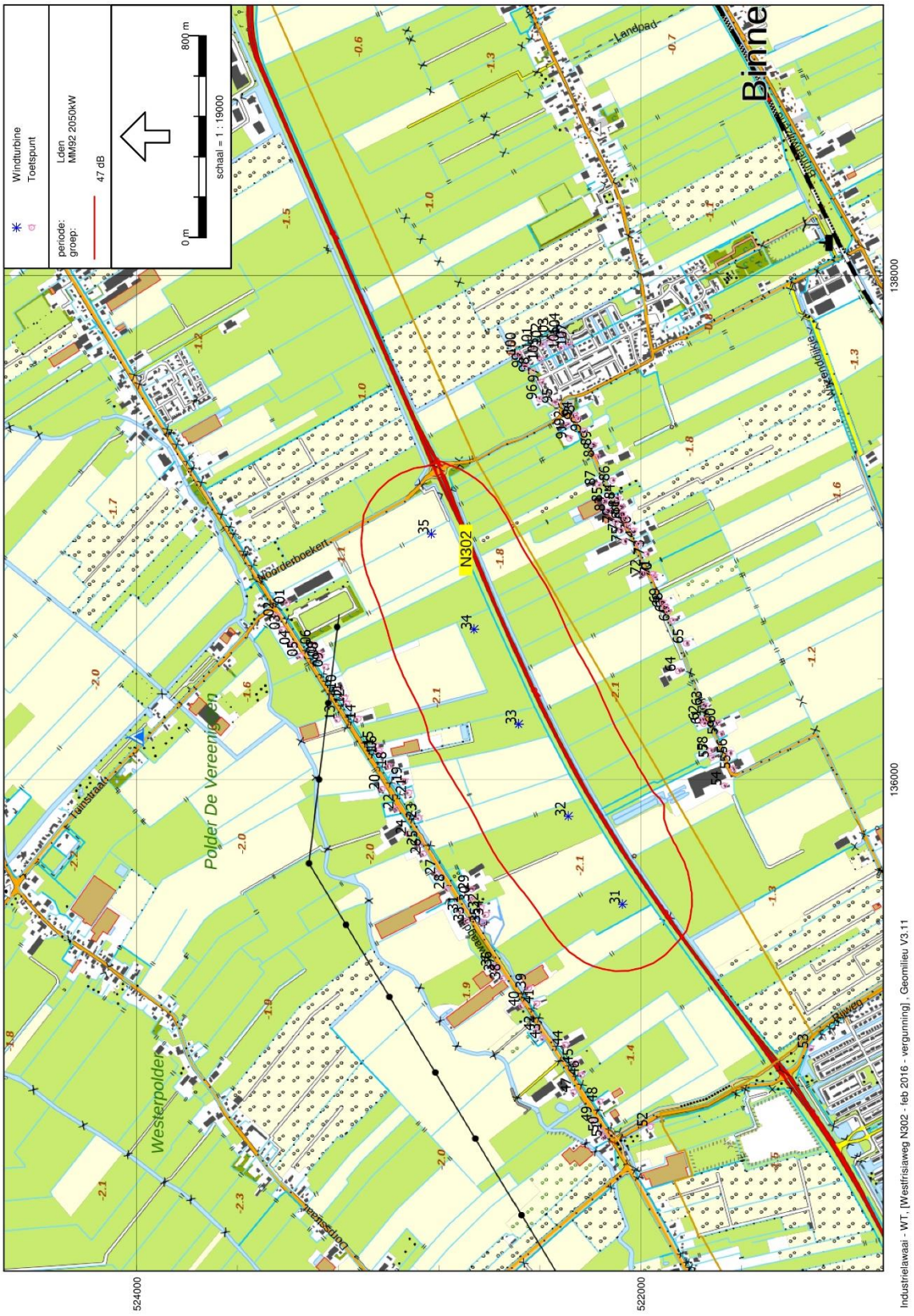

BIJLAGE 11 GELUIDCONTOUR L_{NIGHT} – MM92

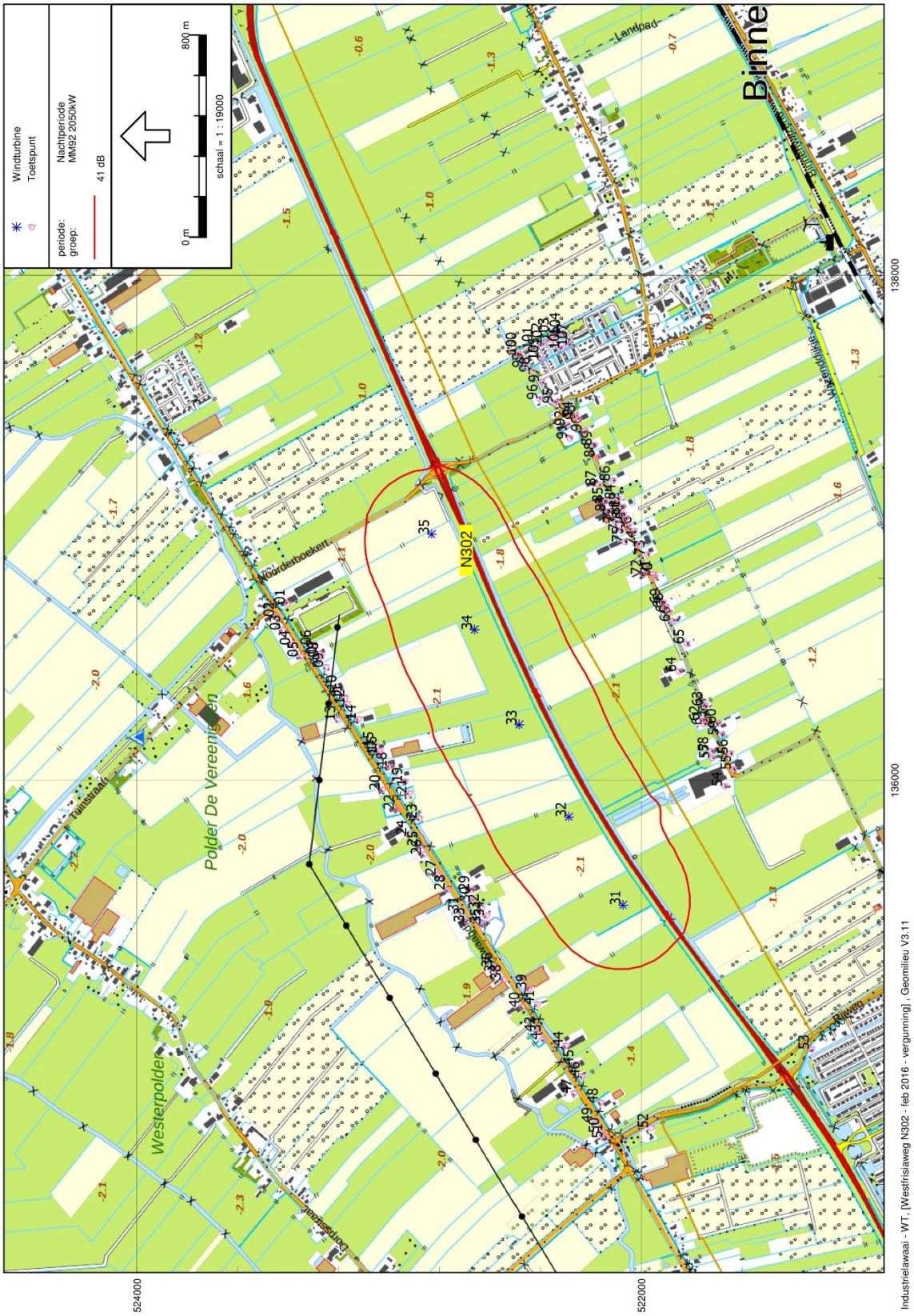

BIJLAGE 12 GELUIDCONTOUR L_{DEN} – N90

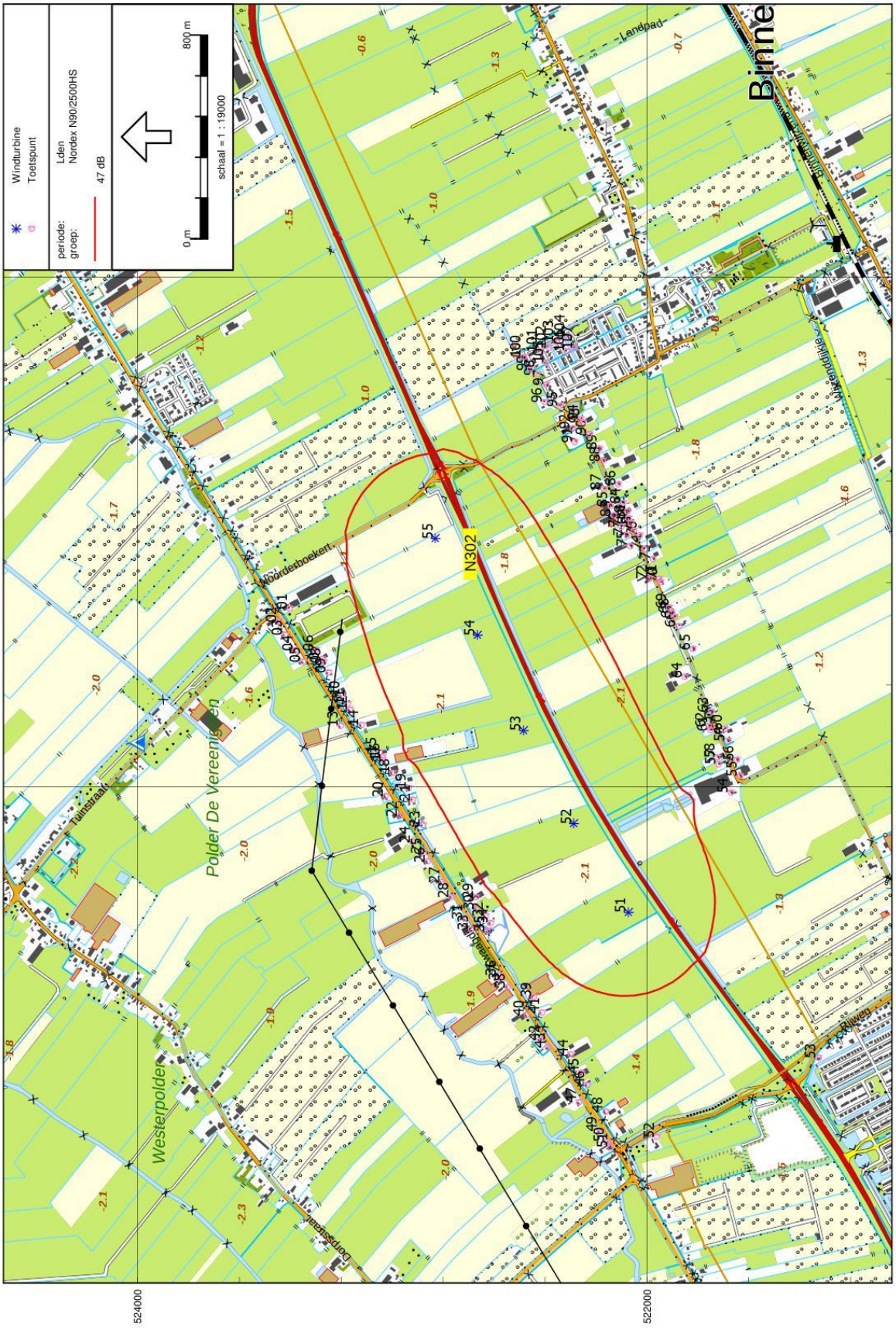

BIJLAGE 13 GELUIDCONTOUR L_{NIGHT} - N90

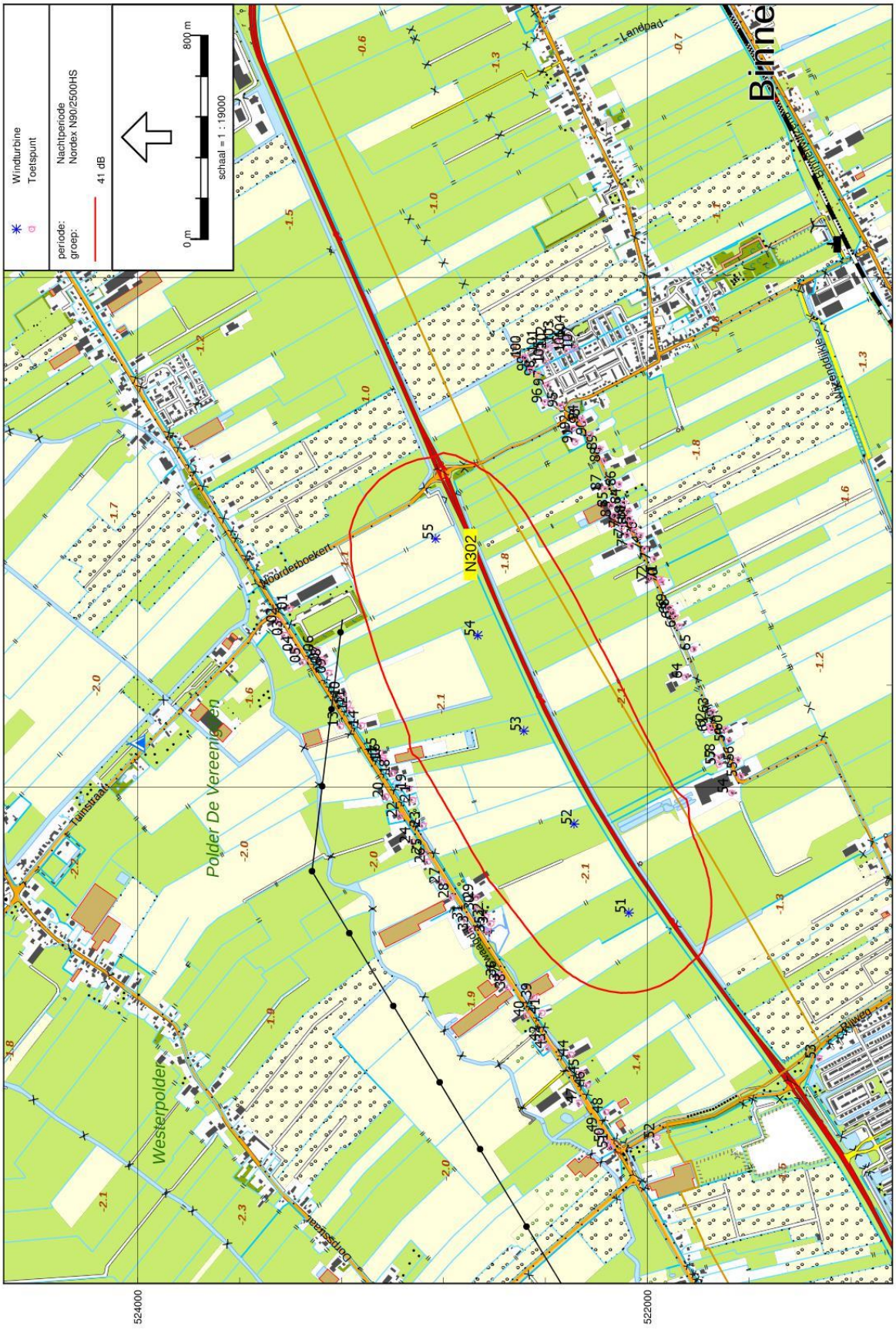

BIJLAGE 14 GELUIDCONTOUR L_{DEN} - N90 MITIGATIE

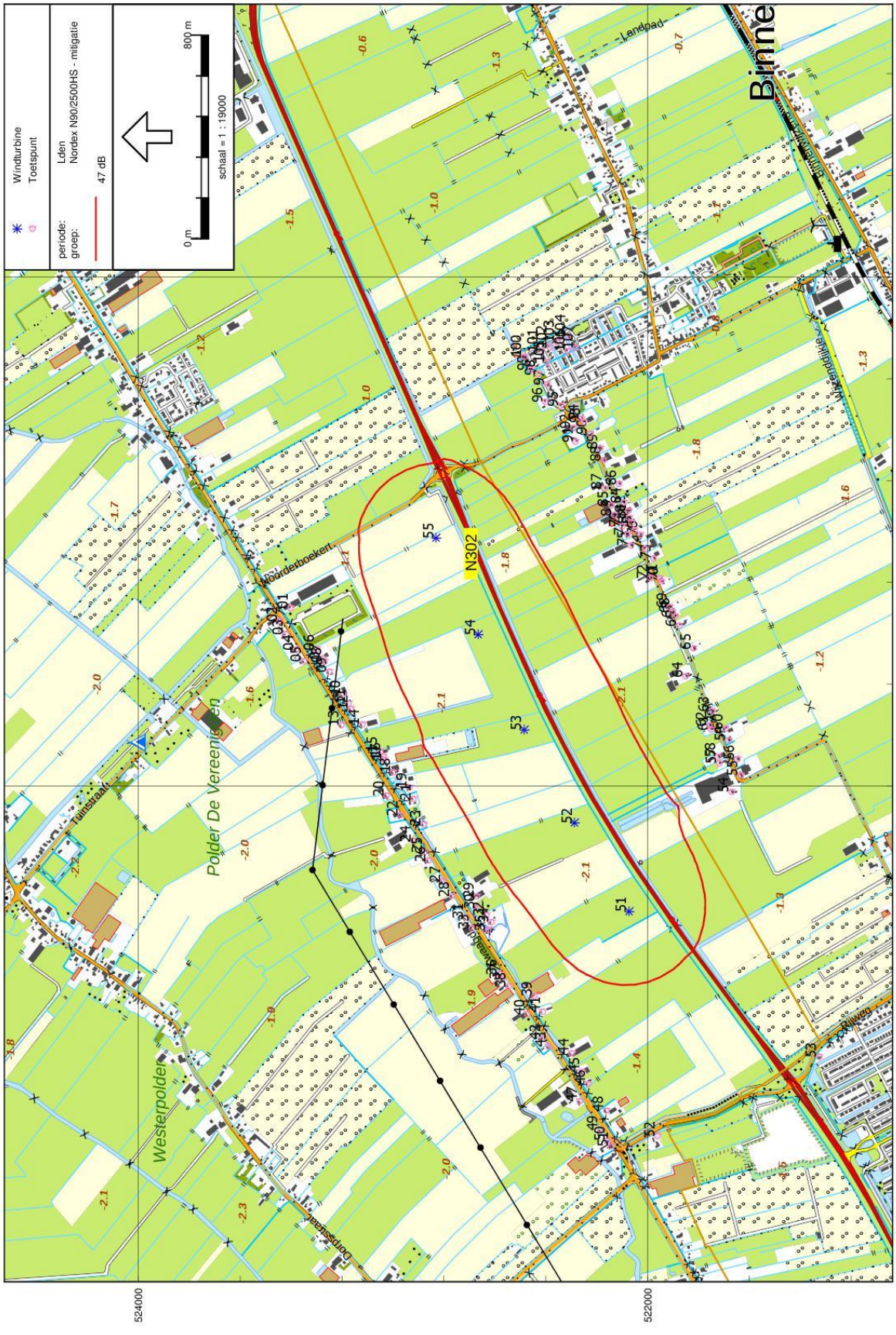

BIJLAGE 15 GELUIDCONTOUR L_{NIGHT} - N90 MITIGATIE

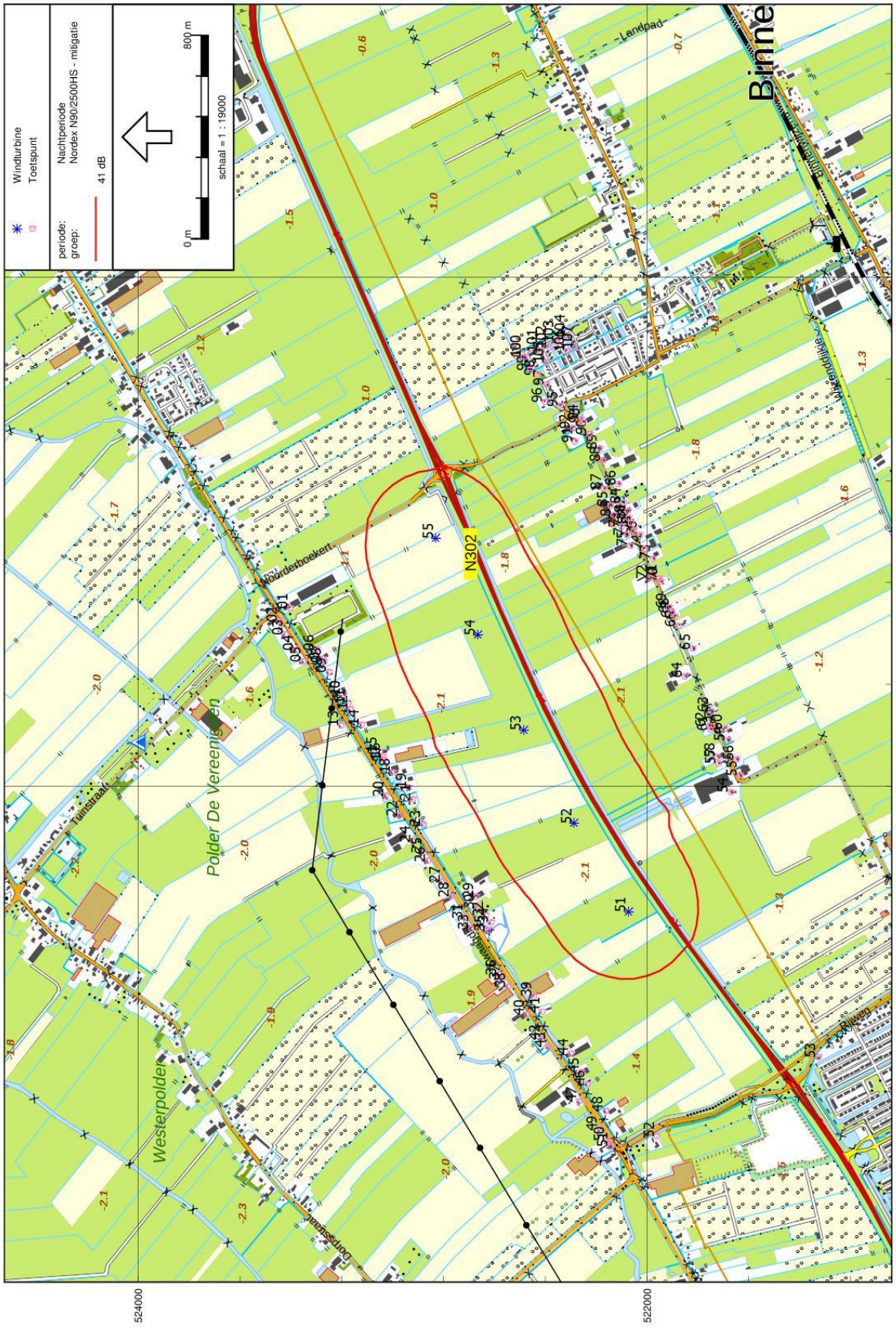

BIJLAGE 16 GELUIDCONTOUR L_{DEN} – MM82

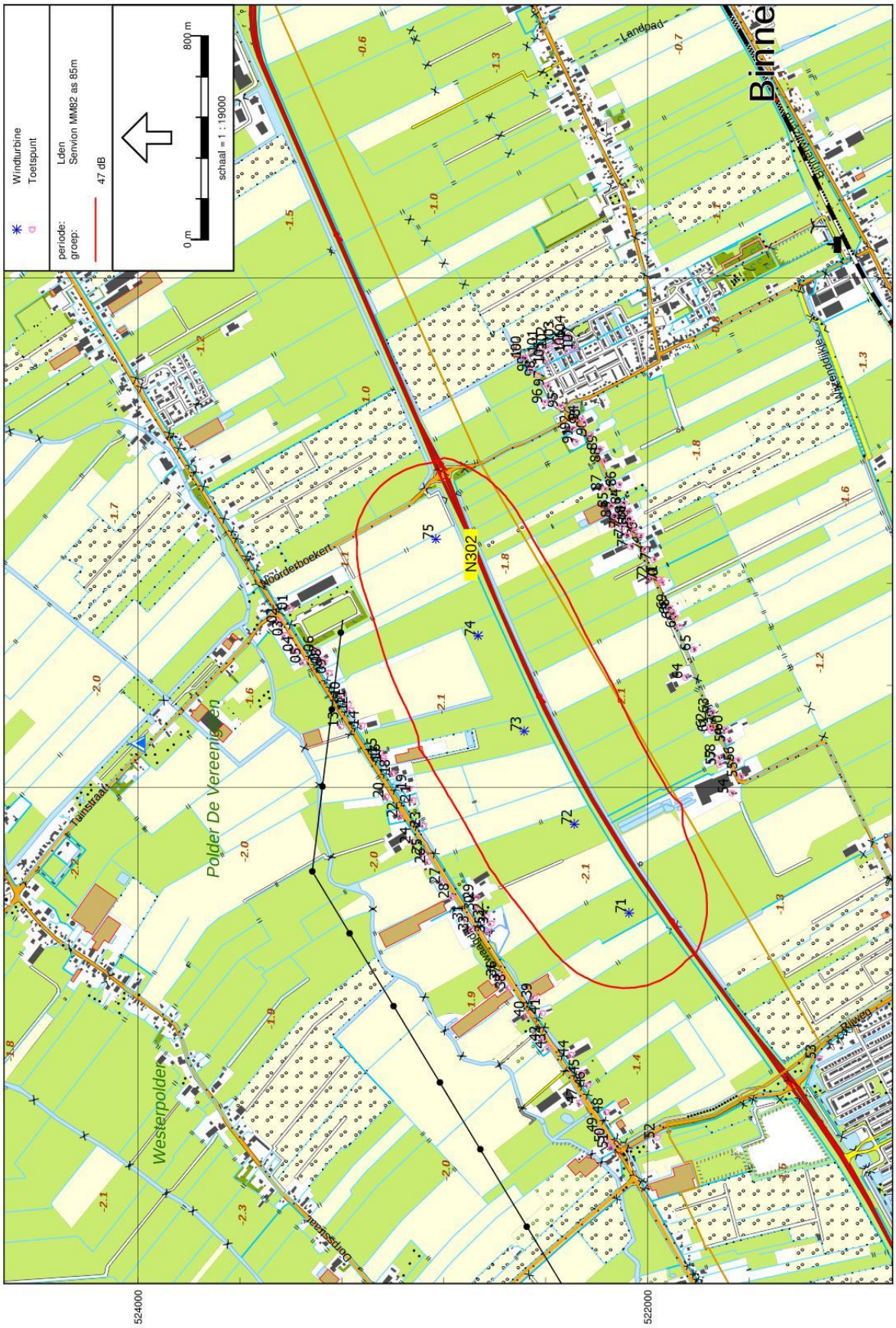

BIJLAGE 17 GELUIDCONTOUR L_{NIGHT} - MM82

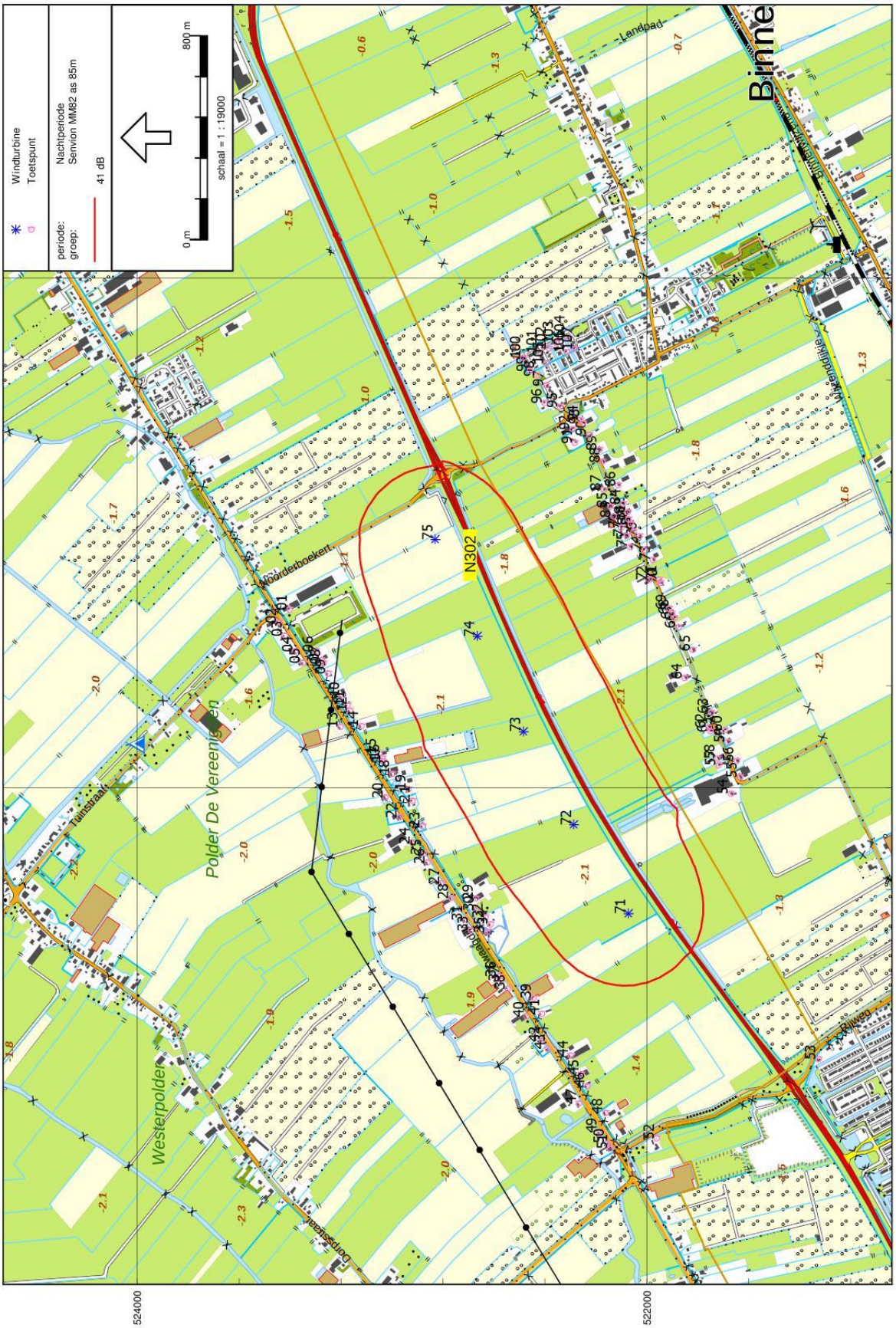

BIJLAGE 18 REKENMODEL EN RESULTATEN SLAGSCHADUW

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 16:37/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WP WestFrisia vergunning v2016 - E-92

Assumptions for shadow calculations

Maximum distance for influence	1. WTG distance circle radius
Minimum sun height over horizon for influence	5 °
Day step for calculation	1 days
Time step for calculation	1 minutes

Sunshine probability S/S0 (Sun hours/Possible sun hours) []

Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec
0,25	0,32	0,37	0,45	0,45	0,42	0,44	0,44	0,39	0,35	0,24	0,22

Operational time

N	NNE	ENE	E	ESE	SSE	S	SSW	WSW	W	WNW	NNW	Sum
454	509	583	585	514	499	776	1.078	1.193	877	672	576	8.316

Idle start wind speed: Cut in wind speed from power curve

A ZVI (Zones of Visual Influence) calculation is performed before flicker calculation so non visible WTG do not contribute to calculated flicker values. A WTG will be visible if it is visible from any part of the receiver window. The ZVI calculation is based on the following assumptions:
Height contours used: Elevation Grid Data Object: 714104_EMDGrid_0.wpg (1
Obstacles used in calculation
Eye height: 1,5 m
Grid resolution: 10,0 m

All coordinates are in
Dutch Stereo-RD/NAP 2000

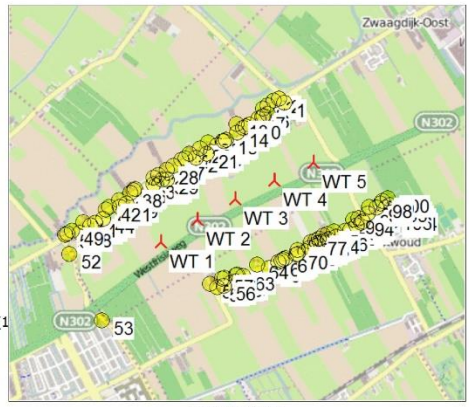

Scale 1:50.000
New WTG
Shadow receptor

WTGs

	X (east)	Y (north)	Z	Row data/Description	WTG type Valid	Manufact.	Type-generator	Power, rated	Rotor diameter	Hub height	Shadow data Calculation distance	RPM
			[m]					[kW]	[m]	[m]	[m]	[RPM]
WT 1	135.505	522.073	-4,3	ENERCON E-92 2,3 MW 2350 92...	Yes	ENERCON	E-92 2,3 MW-2.350	2.350	92,0	85,0	1.104	16,0
WT 2	135.854	522.288	-2,1	ENERCON E-92 2,3 MW 2350 92...	Yes	ENERCON	E-92 2,3 MW-2.350	2.350	92,0	85,0	1.104	16,0
WT 3	136.220	522.485	-3,2	ENERCON E-92 2,3 MW 2350 92...	Yes	ENERCON	E-92 2,3 MW-2.350	2.350	92,0	85,0	1.104	16,0
WT 4	136.596	522.662	-2,0	ENERCON E-92 2,3 MW 2350 92...	Yes	ENERCON	E-92 2,3 MW-2.350	2.350	92,0	85,0	1.104	16,0
WT 5	136.974	522.831	-2,3	ENERCON E-92 2,3 MW 2350 92...	Yes	ENERCON	E-92 2,3 MW-2.350	2.350	92,0	85,0	1.104	16,0

Shadow receptor-Input

No.	Name	X (east)	Y (north)	Z	Width	Height	Height a.g.l.	Degrees from south cw	Slope of window	Direction mode
				[m]	[m]	[m]	[m]	[°]	[°]	
1	Zwaagdijk 227A	136.698	523.403	-0,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
2	Zwaagdijk 228	136.648	523.446	-1,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
3	Zwaagdijk 236	136.595	523.422	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
4	Zwaagdijk 246	136.535	523.381	-1,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
5	Zwaagdijk 254	136.489	523.351	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
6	Zwaagdijk 231	136.536	523.300	-1,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
7	Zwaagdijk 233	136.499	523.277	-1,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
8	Zwaagdijk 235	136.487	523.271	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
9	Zwaagdijk 237	136.448	523.252	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
10	Zwaagdijk 241	136.358	523.198	-2,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
11	Zwaagdijk 243	136.322	523.177	-1,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
12	Zwaagdijk 245	136.300	523.167	-1,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
13	Zwaagdijk 258	136.237	523.204	-1,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
14	Zwaagdijk 247	136.241	523.122	-3,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
15	Zwaagdijk 251	136.135	523.052	-3,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
16	Zwaagdijk 253	136.114	523.039	-3,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
17	Zwaagdijk 255	136.102	523.037	-2,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
18	Zwaagdijk 247	136.052	523.000	-2,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
19	Zwaagdijk 259	135.992	522.937	-2,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
20	Zwaagdijk 262	135.961	523.027	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
21	Zwaagdijk 261	135.948	522.921	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
22	Zwaagdijk 264	135.884	522.970	-1,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
23	Zwaagdijk 263	135.847	522.880	-4,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
24	Zwaagdijk 266	135.784	522.921	-2,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
25	Zwaagdijk 270	135.740	522.877	-4,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
26	Zwaagdijk 272/274	135.706	522.862	-2,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"

To be continued on next page...

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 16:37/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WP WestFrisia vergunning v2016 - E-92

...continued from previous page

No.	Name	X (east)	Y (north)	Z [m]	Width [m]	Height [m]	Height a.g.l. [m]	Degrees from south cw [°]	Slope of window [°]	Direction mode
27	Zwaagdijk 278	135.625	522.805	-1,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
28	Zwaagdijk 282	135.566	522.769	-1,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
29	Zwaagdijk 265	135.564	522.672	-1,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
30	Zwaagdijk 267	135.519	522.670	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
31	Zwaagdijk 284	135.481	522.715	-2,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
32	Zwaagdijk 269	135.490	522.634	-0,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
33	Zwaagdijk 286	135.437	522.692	-0,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
34	Zwaagdijk 271	135.463	522.614	-0,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
35	Zwaagdijk 273	135.433	522.627	0,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
36	Zwaagdijk 288	135.259	522.583	0,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
37	Zwaagdijk 290	135.241	522.571	-0,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
38	Zwaagdijk 292	135.211	522.547	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
39	Zwaagdijk 277	135.173	522.445	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
40	Zwaagdijk 294	135.102	522.474	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
41	Zwaagdijk 281	135.111	522.413	-2,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
42	Zwaagdijk 298	135.005	522.413	-1,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
43	Zwaagdijk 300	134.973	522.390	-0,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
44	Zwaagdijk 285	134.947	522.300	-1,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
45	Zwaagdijk 287/289	134.874	522.259	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
46	Zwaagdijk 291	134.826	522.235	-3,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
47	Zwaagdijk 304	134.759	522.268	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
48	Zwaagdijk 293	134.722	522.163	-3,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
49	Zwaagdijk 308	134.645	522.186	-3,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
50	Zwaagdijk 310	134.604	522.158	-3,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
51	Zwaagdijk 312	134.582	522.144	-2,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
52	Rijweg 1	134.622	521.963	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
53	Rijweg 3	134.933	521.326	-3,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
54	Oudijk 26	135.975	521.671	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
55	Oudijk 51	136.041	521.636	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
56	Oudijk 49	136.104	521.648	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
57	Oudijk 24	136.087	521.720	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
58	Oudijk 22	136.113	521.724	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
59	Oudijk 47	136.179	521.684	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
60	Oudijk 45	136.225	521.695	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
61	Oudijk 20	136.221	521.751	-0,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
62	Oudijk 18	136.236	521.759	-0,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
63	Oudijk 43	136.294	521.748	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
64	Oudijk 14	136.430	521.853	-0,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
65	Oudijk 41	136.540	521.821	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
66	Oudijk 39	136.629	521.877	-3,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
67	Oudijk 37 A	136.666	521.893	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
68	Oudijk 37	136.683	521.904	-2,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
69	Oudijk 35	136.701	521.914	-3,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
70	Oudijk 31	136.803	521.948	-1,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
71	Oudijk 29	136.815	521.953	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
72	Oudijk 12	136.815	521.991	-1,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
73	Oudijk 27 A	136.892	521.978	-1,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
74	Oudijk 27	136.932	522.010	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
75	Oudijk 10	136.943	522.067	-2,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
76	Oudijk 23	136.986	522.030	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
77	Oudijk 8	136.987	522.081	-1,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
78	Oudijk 21	137.005	522.053	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
79	Oudijk 6	137.019	522.101	-1,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
80	Oudijk 19 A	137.033	522.064	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
81	Oudijk 19	137.052	522.074	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
82	Oudijk 17	137.080	522.077	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
83	Oudijk 4	137.064	522.131	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
84	Oudijk 15	137.113	522.093	-1,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
85	Oudijk 2B	137.102	522.144	-2,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
86	Oudijk 13	137.186	522.114	-2,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
87	Oudijk 2 C	137.168	522.170	-3,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
88	Oudijk 11	137.279	522.175	-0,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
89	Oudijk 7	137.326	522.187	-0,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
90	Oudijk 5	137.383	522.227	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"

To be continued on next page...

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 16:37/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WP WestFrisia vergunning v2016 - E-92

...continued from previous page

No.	Name	X (east)	Y (north)	Z	Width	Height	Height a.g.l.	Degrees from south cw	Slope of window	Direction mode
				[m]	[m]	[m]	[m]	[°]	[°]	
91	Oudijk 2 A	137.352	522.285	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
92	Oudijk 2	137.406	522.292	-0,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
93	Oudijk 3	137.429	522.253	-0,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
94	Oudijk 1	137.442	522.262	0,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
95	Laantje 50	137.494	522.341	0,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
96	Raadhuisstraat 5	137.509	522.403	-1,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
97	Raadhuisstraat 54	137.577	522.396	-1,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
98	Raadhuisstraat 1	137.617	522.433	-3,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
99	Witte Dam 13	137.635	522.461	-4,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
100	Witte Dam 1	137.686	522.486	-3,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
101	Witte Dam 33	137.708	522.421	-2,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
102	Witte Dam 39	137.724	522.385	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
103	Witte Dam 47	137.744	522.357	-2,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
104	Witte Dam 59	137.764	522.313	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
105	Kapberg 8	137.664	522.397	-1,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
106	Dars 2	137.709	522.316	-0,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
107	Witte Dam 71	137.721	522.284	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"

Calculation Results

Shadow receptor

No.	Name	Shadow, worst case: Shadow hours per year [h/year]	Shadow, worst case: Shadow days per year [days/year]	Shadow, worst case: Max shadow hours per day [h/day]	Shadow, expected values: Shadow hours per year [h/year]
1	Zwaagdijk 227A	17:37	42	0:32	2:17
2	Zwaagdijk 228	14:26	38	0:28	1:52
3	Zwaagdijk 236	26:36	56	0:35	3:27
4	Zwaagdijk 246	34:06	76	0:35	4:26
5	Zwaagdijk 254	24:58	77	0:34	3:16
6	Zwaagdijk 231	31:52	88	0:38	4:13
7	Zwaagdijk 233	24:48	62	0:37	3:31
8	Zwaagdijk 235	23:20	59	0:37	3:23
9	Zwaagdijk 237	19:51	52	0:36	3:10
10	Zwaagdijk 241	38:39	90	0:37	5:54
11	Zwaagdijk 243	47:18	99	0:42	7:00
12	Zwaagdijk 245	51:24	102	0:43	7:29
13	Zwaagdijk 258	44:47	98	0:39	6:22
14	Zwaagdijk 247	61:40	122	0:43	8:46
15	Zwaagdijk 251	34:14	90	0:40	5:43
16	Zwaagdijk 253	31:30	85	0:39	5:30
17	Zwaagdijk 255	30:44	91	0:39	5:24
18	Zwaagdijk 247	44:48	116	0:37	7:24
19	Zwaagdijk 259	69:57	138	0:49	10:46
20	Zwaagdijk 262	40:14	109	0:37	6:20
21	Zwaagdijk 261	75:12	142	0:49	11:13
22	Zwaagdijk 264	60:12	130	0:42	8:47
23	Zwaagdijk 263	54:49	126	0:44	8:13
24	Zwaagdijk 266	37:44	102	0:39	5:39
25	Zwaagdijk 270	31:49	88	0:39	5:25
26	Zwaagdijk 272/274	27:01	78	0:37	4:52
27	Zwaagdijk 278	47:17	118	0:40	7:33
28	Zwaagdijk 282	62:17	131	0:45	9:23
29	Zwaagdijk 265	89:12	163	0:51	13:22
30	Zwaagdijk 267	72:52	163	0:48	11:01
31	Zwaagdijk 284	57:31	132	0:43	8:20
32	Zwaagdijk 269	55:16	117	0:48	8:59
33	Zwaagdijk 286	41:55	104	0:42	6:31
34	Zwaagdijk 271	48:31	106	0:47	8:28
35	Zwaagdijk 273	41:23	96	0:44	7:16
36	Zwaagdijk 288	49:13	120	0:40	7:52
37	Zwaagdijk 290	55:00	124	0:43	8:36
38	Zwaagdijk 292	65:18	134	0:45	9:55
39	Zwaagdijk 277	74:44	167	0:49	11:34

To be continued on next page...

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 16:37/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WP WestFrisia vergunning v2016 - E-92

...continued from previous page

		Shadow, worst case			Shadow, expected values
No.	Name	Shadow hours per year [h/year]	Shadow days per year [days/year]	Max shadow hours per day [h/day]	Shadow hours per year [h/year]
40	Zwaagdijk 294	45:55	112	0:43	7:08
41	Zwaagdijk 281	48:55	107	0:46	8:26
42	Zwaagdijk 298	29:41	82	0:39	5:37
43	Zwaagdijk 300	26:11	76	0:38	5:08
44	Zwaagdijk 285	25:42	74	0:38	5:23
45	Zwaagdijk 287/289	19:36	63	0:34	4:14
46	Zwaagdijk 291	16:40	61	0:32	3:42
47	Zwaagdijk 304	11:52	51	0:28	2:35
48	Zwaagdijk 293	9:03	32	0:26	2:02
49	Zwaagdijk 308	6:33	28	0:22	1:28
50	Zwaagdijk 310	5:32	26	0:20	1:15
51	Zwaagdijk 312	4:54	24	0:19	1:07
52	Rijweg 1	6:14	28	0:21	1:41
53	Rijweg 3	0:00	0	0:00	0:00
54	Oudijk 26	0:00	0	0:00	0:00
55	Oudijk 51	0:00	0	0:00	0:00
56	Oudijk 49	2:53	30	0:08	0:41
57	Oudijk 24	21:03	62	0:29	5:06
58	Oudijk 22	26:38	69	0:33	6:29
59	Oudijk 47	22:25	67	0:28	5:27
60	Oudijk 45	25:23	78	0:27	6:14
61	Oudijk 20	18:01	62	0:28	4:31
62	Oudijk 18	15:51	55	0:27	3:59
63	Oudijk 43	11:16	45	0:24	2:50
64	Oudijk 14	4:56	27	0:17	1:15
65	Oudijk 41	8:06	60	0:13	1:58
66	Oudijk 39	21:58	76	0:25	5:23
67	Oudijk 37 A	13:01	55	0:23	3:16
68	Oudijk 37	11:11	49	0:22	2:49
69	Oudijk 35	9:48	44	0:22	2:28
70	Oudijk 31	4:58	29	0:16	1:14
71	Oudijk 29	4:40	27	0:16	1:09
72	Oudijk 12	4:38	27	0:16	1:09
73	Oudijk 27 A	3:05	23	0:12	0:46
74	Oudijk 27	6:19	41	0:13	1:30
75	Oudijk 10	20:16	66	0:26	4:55
76	Oudijk 23	15:26	61	0:21	3:44
77	Oudijk 8	21:28	77	0:24	5:16
78	Oudijk 21	19:27	71	0:23	4:45
79	Oudijk 6	12:57	54	0:23	3:15
80	Oudijk 19 A	14:10	64	0:21	3:31
81	Oudijk 19	11:02	51	0:21	2:46
82	Oudijk 17	8:52	43	0:19	2:14
83	Oudijk 4	8:58	40	0:21	2:15
84	Oudijk 15	6:59	36	0:18	1:45
85	Oudijk 2B	7:12	35	0:20	1:48
86	Oudijk 13	4:43	29	0:15	1:10
87	Oudijk 2 C	5:04	29	0:16	1:15
88	Oudijk 11	4:00	45	0:11	0:58
89	Oudijk 7	8:07	46	0:15	1:56
90	Oudijk 5	19:57	70	0:23	4:52
91	Oudijk 2 A	21:28	83	0:26	5:19
92	Oudijk 2	11:41	48	0:23	2:56
93	Oudijk 3	11:06	51	0:21	2:47
94	Oudijk 1	9:35	45	0:20	2:25
95	Laantje 50	6:14	32	0:19	1:33
96	Raadhuisstraat 5	5:56	30	0:19	1:29
97	Raadhuisstraat 54	5:54	50	0:16	1:27
98	Raadhuisstraat 1	19:37	81	0:24	4:47
99	Witte Dam 13	30:17	92	0:32	7:26
100	Witte Dam 1	29:08	104	0:29	7:14
101	Witte Dam 33	22:43	70	0:27	5:32
102	Witte Dam 39	16:08	61	0:23	3:54

To be continued on next page...

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 16:37/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WP WestFrisia vergunning v2016 - E-92

...continued from previous page

No.	Name	Shadow, worst case: Shadow hours per year [h/year]	Shadow, worst case: Shadow days per year [days/year]	Shadow, worst case: Max shadow hours per day [h/day]	Shadow, expected values: Shadow hours per year [h/year]
103	Witte Dam 47	12:16	55	0:19	2:57
104	Witte Dam 59	6:03	43	0:12	1:26
105	Kapberg 8	15:21	74	0:20	3:44
106	Dars 2	1:56	26	0:06	0:27
107	Witte Dam 71	0:00	0	0:00	0:00

Total amount of flickering on the shadow receptors caused by each WTG

No.	Name	Worst case [h/year]	Expected [h/year]
WT 1	ENERCON E-92 2,3 MW 2350 92.0 !-! hub: 85,0 m (TOT: 131,0 m) (1517)	267:46	47:35
WT 2	ENERCON E-92 2,3 MW 2350 92.0 !-! hub: 85,0 m (TOT: 131,0 m) (1518)	261:13	44:52
WT 3	ENERCON E-92 2,3 MW 2350 92.0 !-! hub: 85,0 m (TOT: 131,0 m) (1521)	270:31	45:36
WT 4	ENERCON E-92 2,3 MW 2350 92.0 !-! hub: 85,0 m (TOT: 131,0 m) (1519)	232:27	40:58
WT 5	ENERCON E-92 2,3 MW 2350 92.0 !-! hub: 85,0 m (TOT: 131,0 m) (1520)	189:00	32:36

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 17:02/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WP WestFrisia vergunning v2016 - L93

Assumptions for shadow calculations

Maximum distance for influence	1. WTG distance circle radius
Minimum sun height over horizon for influence	5 °
Day step for calculation	1 days
Time step for calculation	1 minutes

Sunshine probability S/S0 (Sun hours/Possible sun hours) []

Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec
0,25	0,32	0,37	0,45	0,45	0,42	0,44	0,44	0,39	0,35	0,24	0,22

Operational time

N	NNE	ENE	E	ESE	SSE	S	SSW	WSW	W	WNW	NNW	Sum
454	509	583	585	514	499	776	1.078	1.193	877	672	576	8.316

Idle start wind speed: Cut in wind speed from power curve

A ZVI (Zones of Visual Influence) calculation is performed before flicker calculation so non visible WTG do not contribute to calculated flicker values. A WTG will be visible if it is visible from any part of the receiver window. The ZVI calculation is based on the following assumptions:
Height contours used: Elevation Grid Data Object: 714104_EMDGrid_0.wpg (1
Obstacles used in calculation
Eye height: 1,5 m
Grid resolution: 10,0 m

All coordinates are in
Dutch Stereo-RD/NAP 2000

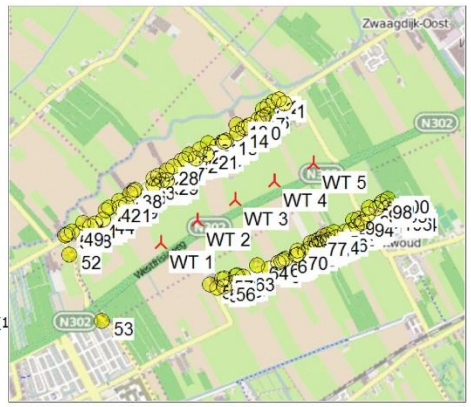

Scale 1:50.000
New WTG
Shadow receptor

WTGs

	X (east)	Y (north)	Z	Row data/Description	WTG type Valid	Manufact.	Type-generator	Power, rated	Rotor diameter	Hub height	Shadow data Calculation distance	RPM
			[m]					[kW]	[m]	[m]	[m]	[RPM]
WT 1	135.505	522.073	-4,3	LAGERWEY L93-2.6MW 2600 93....	Yes	LAGERWEY	L93-2.6MW-2.600	2.600	93,0	85,0	1.116	15,7
WT 2	135.854	522.288	-2,1	LAGERWEY L93-2.6MW 2600 93....	Yes	LAGERWEY	L93-2.6MW-2.600	2.600	93,0	85,0	1.116	15,7
WT 3	136.220	522.485	-3,2	LAGERWEY L93-2.6MW 2600 93....	Yes	LAGERWEY	L93-2.6MW-2.600	2.600	93,0	85,0	1.116	15,7
WT 4	136.596	522.662	-2,0	LAGERWEY L93-2.6MW 2600 93....	Yes	LAGERWEY	L93-2.6MW-2.600	2.600	93,0	85,0	1.116	15,7
WT 5	136.974	522.831	-2,3	LAGERWEY L93-2.6MW 2600 93....	Yes	LAGERWEY	L93-2.6MW-2.600	2.600	93,0	85,0	1.116	15,7

Shadow receptor-Input

No.	Name	X (east)	Y (north)	Z [m]	Width [m]	Height [m]	Height a.g.l. [m]	Degrees from south cw [°]	Slope of window [°]	Direction mode
1	Zwaagdijk 227A	136.698	523.403	-0,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
2	Zwaagdijk 228	136.648	523.446	-1,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
3	Zwaagdijk 236	136.595	523.422	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
4	Zwaagdijk 246	136.535	523.381	-1,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
5	Zwaagdijk 254	136.489	523.351	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
6	Zwaagdijk 231	136.536	523.300	-1,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
7	Zwaagdijk 233	136.499	523.277	-1,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
8	Zwaagdijk 235	136.487	523.271	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
9	Zwaagdijk 237	136.448	523.252	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
10	Zwaagdijk 241	136.358	523.198	-2,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
11	Zwaagdijk 243	136.322	523.177	-1,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
12	Zwaagdijk 245	136.300	523.167	-1,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
13	Zwaagdijk 258	136.237	523.204	-1,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
14	Zwaagdijk 247	136.241	523.122	-3,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
15	Zwaagdijk 251	136.135	523.052	-3,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
16	Zwaagdijk 253	136.114	523.039	-3,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
17	Zwaagdijk 255	136.102	523.037	-2,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
18	Zwaagdijk 247	136.052	523.000	-2,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
19	Zwaagdijk 259	135.992	522.937	-2,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
20	Zwaagdijk 262	135.961	523.027	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
21	Zwaagdijk 261	135.948	522.921	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
22	Zwaagdijk 264	135.884	522.970	-1,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
23	Zwaagdijk 263	135.847	522.880	-4,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
24	Zwaagdijk 266	135.784	522.921	-2,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
25	Zwaagdijk 270	135.740	522.877	-4,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
26	Zwaagdijk 272/274	135.706	522.862	-2,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"

To be continued on next page...

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 17:02/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WP WestFrisia vergunning v2016 - L93

...continued from previous page

No.	Name	X (east)	Y (north)	Z [m]	Width [m]	Height [m]	Height a.g.l. [m]	Degrees from south cw [°]	Slope of window [°]	Direction mode
27	Zwaagdijk 278	135.625	522.805	-1,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
28	Zwaagdijk 282	135.566	522.769	-1,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
29	Zwaagdijk 265	135.564	522.672	-1,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
30	Zwaagdijk 267	135.519	522.670	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
31	Zwaagdijk 284	135.481	522.715	-2,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
32	Zwaagdijk 269	135.490	522.634	-0,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
33	Zwaagdijk 286	135.437	522.692	-0,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
34	Zwaagdijk 271	135.463	522.614	-0,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
35	Zwaagdijk 273	135.433	522.627	0,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
36	Zwaagdijk 288	135.259	522.583	0,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
37	Zwaagdijk 290	135.241	522.571	-0,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
38	Zwaagdijk 292	135.211	522.547	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
39	Zwaagdijk 277	135.173	522.445	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
40	Zwaagdijk 294	135.102	522.474	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
41	Zwaagdijk 281	135.111	522.413	-2,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
42	Zwaagdijk 298	135.005	522.413	-1,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
43	Zwaagdijk 300	134.973	522.390	-0,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
44	Zwaagdijk 285	134.947	522.300	-1,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
45	Zwaagdijk 287/289	134.874	522.259	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
46	Zwaagdijk 291	134.826	522.235	-3,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
47	Zwaagdijk 304	134.759	522.268	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
48	Zwaagdijk 293	134.722	522.163	-3,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
49	Zwaagdijk 308	134.645	522.186	-3,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
50	Zwaagdijk 310	134.604	522.158	-3,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
51	Zwaagdijk 312	134.582	522.144	-2,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
52	Rijweg 1	134.622	521.963	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
53	Rijweg 3	134.933	521.326	-3,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
54	Oudijk 26	135.975	521.671	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
55	Oudijk 51	136.041	521.636	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
56	Oudijk 49	136.104	521.648	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
57	Oudijk 24	136.087	521.720	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
58	Oudijk 22	136.113	521.724	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
59	Oudijk 47	136.179	521.684	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
60	Oudijk 45	136.225	521.695	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
61	Oudijk 20	136.221	521.751	-0,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
62	Oudijk 18	136.236	521.759	-0,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
63	Oudijk 43	136.294	521.748	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
64	Oudijk 14	136.430	521.853	-0,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
65	Oudijk 41	136.540	521.821	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
66	Oudijk 39	136.629	521.877	-3,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
67	Oudijk 37 A	136.666	521.893	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
68	Oudijk 37	136.683	521.904	-2,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
69	Oudijk 35	136.701	521.914	-3,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
70	Oudijk 31	136.803	521.948	-1,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
71	Oudijk 29	136.815	521.953	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
72	Oudijk 12	136.815	521.991	-1,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
73	Oudijk 27 A	136.892	521.978	-1,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
74	Oudijk 27	136.932	522.010	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
75	Oudijk 10	136.943	522.067	-2,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
76	Oudijk 23	136.986	522.030	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
77	Oudijk 8	136.987	522.081	-1,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
78	Oudijk 21	137.005	522.053	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
79	Oudijk 6	137.019	522.101	-1,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
80	Oudijk 19 A	137.033	522.064	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
81	Oudijk 19	137.052	522.074	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
82	Oudijk 17	137.080	522.077	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
83	Oudijk 4	137.064	522.131	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
84	Oudijk 15	137.113	522.093	-1,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
85	Oudijk 2B	137.102	522.144	-2,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
86	Oudijk 13	137.186	522.114	-2,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
87	Oudijk 2 C	137.168	522.170	-3,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
88	Oudijk 11	137.279	522.175	-0,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
89	Oudijk 7	137.326	522.187	-0,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
90	Oudijk 5	137.383	522.227	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"

To be continued on next page...

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 17:02/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WP WestFrisia vergunning v2016 - L93

...continued from previous page

No.	Name	X (east)	Y (north)	Z [m]	Width [m]	Height [m]	Height a.g.l. [m]	Degrees from south cw [°]	Slope of window [°]	Direction mode
91	Oudijk 2 A	137.352	522.285	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
92	Oudijk 2	137.406	522.292	-0,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
93	Oudijk 3	137.429	522.253	-0,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
94	Oudijk 1	137.442	522.262	0,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
95	Laantje 50	137.494	522.341	0,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
96	Raadhuisstraat 5	137.509	522.403	-1,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
97	Raadhuisstraat 54	137.577	522.396	-1,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
98	Raadhuisstraat 1	137.617	522.433	-3,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
99	Witte Dam 13	137.635	522.461	-4,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
100	Witte Dam 1	137.686	522.486	-3,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
101	Witte Dam 33	137.708	522.421	-2,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
102	Witte Dam 39	137.724	522.385	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
103	Witte Dam 47	137.744	522.357	-2,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
104	Witte Dam 59	137.764	522.313	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
105	Kapberg 8	137.664	522.397	-1,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
106	Dars 2	137.709	522.316	-0,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
107	Witte Dam 71	137.721	522.284	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"

Calculation Results

Shadow receptor

No.	Name	Shadow, worst case: Shadow hours per year [h/year]	Shadow, worst case: Shadow days per year [days/year]	Shadow, worst case: Max shadow hours per day [h/day]	Shadow, expected values: Shadow hours per year [h/year]
1	Zwaagdijk 227A	18:07	42	0:32	2:21
2	Zwaagdijk 228	14:44	38	0:29	1:54
3	Zwaagdijk 236	26:58	56	0:35	3:30
4	Zwaagdijk 246	34:39	76	0:36	4:30
5	Zwaagdijk 254	25:23	78	0:34	3:19
6	Zwaagdijk 231	32:22	90	0:39	4:17
7	Zwaagdijk 233	25:13	62	0:38	3:34
8	Zwaagdijk 235	23:40	59	0:37	3:26
9	Zwaagdijk 237	20:07	52	0:36	3:12
10	Zwaagdijk 241	39:34	91	0:38	6:02
11	Zwaagdijk 243	47:59	100	0:42	7:06
12	Zwaagdijk 245	52:21	105	0:43	7:38
13	Zwaagdijk 258	45:18	99	0:39	6:27
14	Zwaagdijk 247	62:18	122	0:43	8:52
15	Zwaagdijk 251	34:52	90	0:40	5:50
16	Zwaagdijk 253	31:59	86	0:40	5:35
17	Zwaagdijk 255	31:53	95	0:39	5:35
18	Zwaagdijk 247	45:56	116	0:37	7:34
19	Zwaagdijk 259	71:12	139	0:50	10:58
20	Zwaagdijk 262	41:09	109	0:37	6:28
21	Zwaagdijk 261	76:04	143	0:49	11:21
22	Zwaagdijk 264	61:19	130	0:43	8:57
23	Zwaagdijk 263	55:48	128	0:45	8:22
24	Zwaagdijk 266	38:35	102	0:40	5:47
25	Zwaagdijk 270	32:18	88	0:39	5:31
26	Zwaagdijk 272/274	27:32	80	0:38	4:58
27	Zwaagdijk 278	48:11	118	0:40	7:41
28	Zwaagdijk 282	62:58	131	0:45	9:29
29	Zwaagdijk 265	90:42	164	0:51	13:37
30	Zwaagdijk 267	74:05	164	0:48	11:14
31	Zwaagdijk 284	58:35	133	0:44	8:29
32	Zwaagdijk 269	58:32	137	0:48	9:43
33	Zwaagdijk 286	42:35	106	0:42	6:37
34	Zwaagdijk 271	49:25	106	0:47	8:38
35	Zwaagdijk 273	42:07	100	0:45	7:24
36	Zwaagdijk 288	50:12	120	0:41	8:02
37	Zwaagdijk 290	55:59	126	0:44	8:45
38	Zwaagdijk 292	66:32	135	0:46	10:06
39	Zwaagdijk 277	76:02	169	0:49	11:47

To be continued on next page...

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 17:02/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WP WestFrisia vergunning v2016 - L93

...continued from previous page

		Shadow, worst case			Shadow, expected values
No.	Name	Shadow hours per year [h/year]	Shadow days per year [days/year]	Max shadow hours per day [h/day]	Shadow hours per year [h/year]
40	Zwaagdijk 294	46:40	112	0:43	7:16
41	Zwaagdijk 281	52:06	129	0:46	9:10
42	Zwaagdijk 298	30:09	83	0:40	5:43
43	Zwaagdijk 300	26:36	77	0:38	5:13
44	Zwaagdijk 285	26:07	75	0:38	5:29
45	Zwaagdijk 287/289	19:51	65	0:34	4:17
46	Zwaagdijk 291	16:57	61	0:32	3:46
47	Zwaagdijk 304	12:10	53	0:28	2:39
48	Zwaagdijk 293	9:14	33	0:27	2:05
49	Zwaagdijk 308	6:38	28	0:22	1:29
50	Zwaagdijk 310	5:40	26	0:20	1:17
51	Zwaagdijk 312	5:01	25	0:19	1:08
52	Rijweg 1	6:21	28	0:21	1:42
53	Rijweg 3	0:00	0	0:00	0:00
54	Oudijk 26	0:00	0	0:00	0:00
55	Oudijk 51	0:00	0	0:00	0:00
56	Oudijk 49	2:59	31	0:08	0:42
57	Oudijk 24	21:16	62	0:29	5:09
58	Oudijk 22	26:55	69	0:33	6:33
59	Oudijk 47	22:33	67	0:29	5:29
60	Oudijk 45	25:46	78	0:27	6:19
61	Oudijk 20	18:32	63	0:28	4:39
62	Oudijk 18	16:05	56	0:27	4:03
63	Oudijk 43	11:25	45	0:24	2:52
64	Oudijk 14	5:01	27	0:17	1:16
65	Oudijk 41	8:16	60	0:13	2:01
66	Oudijk 39	22:16	76	0:25	5:28
67	Oudijk 37 A	13:21	56	0:23	3:21
68	Oudijk 37	11:21	49	0:22	2:51
69	Oudijk 35	10:01	44	0:22	2:31
70	Oudijk 31	5:04	29	0:16	1:16
71	Oudijk 29	4:45	28	0:16	1:11
72	Oudijk 12	4:45	27	0:16	1:10
73	Oudijk 27 A	3:10	23	0:13	0:47
74	Oudijk 27	9:03	62	0:13	2:12
75	Oudijk 10	22:56	85	0:26	5:37
76	Oudijk 23	15:35	61	0:22	3:46
77	Oudijk 8	21:43	77	0:25	5:20
78	Oudijk 21	19:52	71	0:23	4:51
79	Oudijk 6	13:16	54	0:23	3:20
80	Oudijk 19 A	14:38	65	0:22	3:38
81	Oudijk 19	11:14	52	0:21	2:49
82	Oudijk 17	9:04	43	0:19	2:17
83	Oudijk 4	9:08	40	0:21	2:17
84	Oudijk 15	7:12	37	0:18	1:48
85	Oudijk 2B	7:21	35	0:20	1:50
86	Oudijk 13	4:51	30	0:16	1:13
87	Oudijk 2 C	5:11	29	0:16	1:17
88	Oudijk 11	4:06	46	0:11	1:00
89	Oudijk 7	8:13	47	0:15	1:58
90	Oudijk 5	20:13	71	0:24	4:56
91	Oudijk 2 A	21:49	83	0:26	5:24
92	Oudijk 2	11:54	48	0:23	3:00
93	Oudijk 3	11:33	52	0:21	2:54
94	Oudijk 1	9:47	46	0:20	2:28
95	Laantje 50	6:23	33	0:19	1:35
96	Raadhuisstraat 5	6:02	30	0:19	1:30
97	Raadhuisstraat 54	6:04	50	0:16	1:29
98	Raadhuisstraat 1	19:50	81	0:24	4:50
99	Witte Dam 13	30:42	94	0:32	7:32
100	Witte Dam 1	29:48	106	0:29	7:24
101	Witte Dam 33	22:55	70	0:27	5:35
102	Witte Dam 39	16:20	61	0:23	3:57

To be continued on next page...

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 17:02/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WP WestFrisia vergunning v2016 - L93

...continued from previous page

No.	Name	Shadow, worst case: Shadow hours per year [h/year]	Shadow, worst case: Shadow days per year [days/year]	Shadow, worst case: Max shadow hours per day [h/day]	Shadow, expected values: Shadow hours per year [h/year]
103	Witte Dam 47	12:19	55	0:19	2:58
104	Witte Dam 59	6:09	43	0:12	1:28
105	Kapberg 8	15:33	74	0:20	3:47
106	Dars 2	2:00	27	0:06	0:28
107	Witte Dam 71	0:00	0	0:00	0:00

Total amount of flickering on the shadow receptors caused by each WTG

No.	Name	Worst case [h/year]	Expected [h/year]
WT 1	LAGERWEY L93-2.6MW 2600 93.0 !O! hub: 85,0 m (TOT: 131,5 m) (1522)	270:04	48:00
WT 2	LAGERWEY L93-2.6MW 2600 93.0 !O! hub: 85,0 m (TOT: 131,5 m) (1523)	266:54	46:09
WT 3	LAGERWEY L93-2.6MW 2600 93.0 !O! hub: 85,0 m (TOT: 131,5 m) (1526)	274:26	46:17
WT 4	LAGERWEY L93-2.6MW 2600 93.0 !O! hub: 85,0 m (TOT: 131,5 m) (1524)	235:40	41:37
WT 5	LAGERWEY L93-2.6MW 2600 93.0 !O! hub: 85,0 m (TOT: 131,5 m) (1525)	190:45	32:55

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 17:44/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WP WestFrisia vergunning v2016 - MM82

Assumptions for shadow calculations

Maximum distance for influence	1. WTG distance circle radius
Minimum sun height over horizon for influence	5 °
Day step for calculation	1 days
Time step for calculation	1 minutes

Sunshine probability S/S0 (Sun hours/Possible sun hours) []

Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec
0,25	0,32	0,37	0,45	0,45	0,42	0,44	0,44	0,39	0,35	0,24	0,22

Operational time

N	NNE	ENE	E	ESE	SSE	S	SSW	WSW	W	WNW	NNW	Sum
454	509	583	585	514	499	776	1.078	1.193	877	672	576	8.316

Idle start wind speed: Cut in wind speed from power curve

A ZVI (Zones of Visual Influence) calculation is performed before flicker calculation so non visible WTG do not contribute to calculated flicker values. A WTG will be visible if it is visible from any part of the receiver window. The ZVI calculation is based on the following assumptions:
Height contours used: Elevation Grid Data Object: 714104_EMDGrid_0.wpg (1
Obstacles used in calculation
Eye height: 1,5 m
Grid resolution: 10,0 m

All coordinates are in
Dutch Stereo-RD/NAP 2000

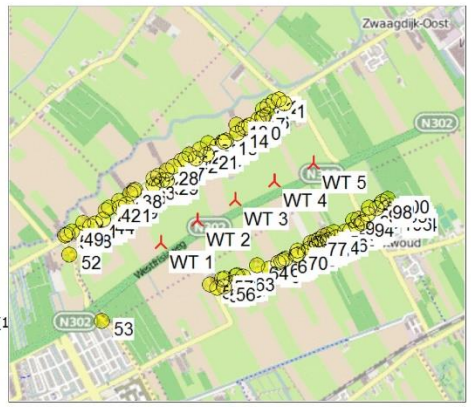

Scale 1:50.000
New WTG
Shadow receptor

WTGs

	X (east)	Y (north)	Z	Row data/Description	WTG type Valid	Manufact.	Type-generator	Power, rated	Rotor diameter	Hub height	Shadow data Calculation distance	RPM
			[m]					[kW]	[m]	[m]	[m]	[RPM]
WT 1	135.505	522.073	-4,3	REpower MM 82 2050 82.0 !O! hub: ...	No	REpower	MM 82-2.050	2.050	82,0	85,0	984	17,3
WT 2	135.854	522.288	-2,1	REpower MM 82 2050 82.0 !O! hub: ...	No	REpower	MM 82-2.050	2.050	82,0	85,0	984	17,3
WT 3	136.220	522.485	-3,2	REpower MM 82 2050 82.0 !O! hub: ...	No	REpower	MM 82-2.050	2.050	82,0	85,0	984	17,3
WT 4	136.596	522.662	-4,0	REpower MM 82 2050 82.0 !O! hub: ...	No	REpower	MM 82-2.050	2.050	82,0	85,0	984	17,3
WT 5	136.974	522.831	-2,3	REpower MM 82 2050 82.0 !O! hub: ...	No	REpower	MM 82-2.050	2.050	82,0	85,0	984	17,3

Shadow receptor-Input

No.	Name	X (east)	Y (north)	Z	Width	Height	Height a.g.l.	Degrees from south cw	Slope of window	Direction mode
				[m]	[m]	[m]	[m]	[°]	[°]	
1	Zwaagdijk 227A	136.698	523.403	-0,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
2	Zwaagdijk 228	136.648	523.446	-1,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
3	Zwaagdijk 236	136.595	523.422	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
4	Zwaagdijk 246	136.535	523.381	-1,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
5	Zwaagdijk 254	136.489	523.351	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
6	Zwaagdijk 231	136.536	523.300	-1,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
7	Zwaagdijk 233	136.499	523.277	-1,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
8	Zwaagdijk 235	136.487	523.271	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
9	Zwaagdijk 237	136.448	523.252	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
10	Zwaagdijk 241	136.358	523.198	-2,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
11	Zwaagdijk 243	136.322	523.177	-1,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
12	Zwaagdijk 245	136.300	523.167	-1,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
13	Zwaagdijk 258	136.237	523.204	-1,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
14	Zwaagdijk 247	136.241	523.122	-3,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
15	Zwaagdijk 251	136.135	523.052	-3,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
16	Zwaagdijk 253	136.114	523.039	-3,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
17	Zwaagdijk 255	136.102	523.037	-2,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
18	Zwaagdijk 247	136.052	523.000	-2,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
19	Zwaagdijk 259	135.992	522.937	-2,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
20	Zwaagdijk 262	135.961	523.027	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
21	Zwaagdijk 261	135.948	522.921	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
22	Zwaagdijk 264	135.884	522.970	-1,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
23	Zwaagdijk 263	135.847	522.880	-4,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
24	Zwaagdijk 266	135.784	522.921	-2,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
25	Zwaagdijk 270	135.740	522.877	-4,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
26	Zwaagdijk 272/274	135.706	522.862	-2,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"

To be continued on next page...

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 17:44/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WP WestFrisia vergunning v2016 - MM82

...continued from previous page

No.	Name	X (east)	Y (north)	Z	Width	Height	Height a.g.l.	Degrees from south cw	Slope of window	Direction mode
				[m]	[m]	[m]	[m]	[°]	[°]	
27	Zwaagdijk 278	135.625	522.805	-1,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
28	Zwaagdijk 282	135.566	522.769	-1,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
29	Zwaagdijk 265	135.564	522.672	-1,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
30	Zwaagdijk 267	135.519	522.670	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
31	Zwaagdijk 284	135.481	522.715	-2,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
32	Zwaagdijk 269	135.490	522.634	-0,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
33	Zwaagdijk 286	135.437	522.692	-0,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
34	Zwaagdijk 271	135.463	522.614	-0,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
35	Zwaagdijk 273	135.433	522.627	0,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
36	Zwaagdijk 288	135.259	522.583	0,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
37	Zwaagdijk 290	135.241	522.571	-0,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
38	Zwaagdijk 292	135.211	522.547	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
39	Zwaagdijk 277	135.173	522.445	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
40	Zwaagdijk 294	135.102	522.474	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
41	Zwaagdijk 281	135.111	522.413	-2,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
42	Zwaagdijk 298	135.005	522.413	-1,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
43	Zwaagdijk 300	134.973	522.390	-0,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
44	Zwaagdijk 285	134.947	522.300	-1,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
45	Zwaagdijk 287/289	134.874	522.259	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
46	Zwaagdijk 291	134.826	522.235	-3,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
47	Zwaagdijk 304	134.759	522.268	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
48	Zwaagdijk 293	134.722	522.163	-3,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
49	Zwaagdijk 308	134.645	522.186	-3,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
50	Zwaagdijk 310	134.604	522.158	-3,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
51	Zwaagdijk 312	134.582	522.144	-2,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
52	Rijweg 1	134.622	521.963	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
53	Rijweg 3	134.933	521.326	-3,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
54	Oudijk 26	135.975	521.671	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
55	Oudijk 51	136.041	521.636	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
56	Oudijk 49	136.104	521.648	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
57	Oudijk 24	136.087	521.720	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
58	Oudijk 22	136.113	521.724	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
59	Oudijk 47	136.179	521.684	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
60	Oudijk 45	136.225	521.695	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
61	Oudijk 20	136.221	521.751	-0,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
62	Oudijk 18	136.236	521.759	-0,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
63	Oudijk 43	136.294	521.748	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
64	Oudijk 14	136.430	521.853	-0,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
65	Oudijk 41	136.540	521.821	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
66	Oudijk 39	136.629	521.877	-3,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
67	Oudijk 37 A	136.666	521.893	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
68	Oudijk 37	136.683	521.904	-2,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
69	Oudijk 35	136.701	521.914	-3,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
70	Oudijk 31	136.803	521.948	-1,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
71	Oudijk 29	136.815	521.953	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
72	Oudijk 12	136.815	521.991	-1,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
73	Oudijk 27 A	136.892	521.978	-1,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
74	Oudijk 27	136.932	522.010	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
75	Oudijk 10	136.943	522.067	-2,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
76	Oudijk 23	136.986	522.030	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
77	Oudijk 8	136.987	522.081	-1,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
78	Oudijk 21	137.005	522.053	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
79	Oudijk 6	137.019	522.101	-1,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
80	Oudijk 19 A	137.033	522.064	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
81	Oudijk 19	137.052	522.074	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
82	Oudijk 17	137.080	522.077	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
83	Oudijk 4	137.064	522.131	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
84	Oudijk 15	137.113	522.093	-1,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
85	Oudijk 2B	137.102	522.144	-2,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
86	Oudijk 13	137.186	522.114	-2,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
87	Oudijk 2 C	137.168	522.170	-3,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
88	Oudijk 11	137.279	522.175	-0,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
89	Oudijk 7	137.326	522.187	-0,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
90	Oudijk 5	137.383	522.227	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"

To be continued on next page...

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 17:44/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WP WestFrisia vergunning v2016 - MM82

...continued from previous page

No.	Name	X (east)	Y (north)	Z	Width	Height	Height a.g.l.	Degrees from south cw	Slope of window	Direction mode
				[m]	[m]	[m]	[m]	[°]	[°]	
91	Oudijk 2 A	137.352	522.285	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
92	Oudijk 2	137.406	522.292	-0,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
93	Oudijk 3	137.429	522.253	-0,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
94	Oudijk 1	137.442	522.262	0,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
95	Laantje 50	137.494	522.341	0,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
96	Raadhuisstraat 5	137.509	522.403	-1,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
97	Raadhuisstraat 54	137.577	522.396	-1,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
98	Raadhuisstraat 1	137.617	522.433	-3,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
99	Witte Dam 13	137.635	522.461	-4,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
100	Witte Dam 1	137.686	522.486	-3,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
101	Witte Dam 33	137.708	522.421	-2,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
102	Witte Dam 39	137.724	522.385	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
103	Witte Dam 47	137.744	522.357	-2,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
104	Witte Dam 59	137.764	522.313	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
105	Kapberg 8	137.664	522.397	-1,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
106	Dars 2	137.709	522.316	-0,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
107	Witte Dam 71	137.721	522.284	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"

Calculation Results

Shadow receptor

No.	Name	Shadow, worst case: Shadow hours per year [h/year]	Shadow, worst case: Shadow days per year [days/year]	Shadow, worst case: Max shadow hours per day [h/day]	Shadow, expected values: Shadow hours per year [h/year]
1	Zwaagdijk 227A	12:28	36	0:26	1:36
2	Zwaagdijk 228	10:01	32	0:23	1:17
3	Zwaagdijk 236	21:54	52	0:31	2:50
4	Zwaagdijk 246	29:56	72	0:32	3:53
5	Zwaagdijk 254	21:03	68	0:31	2:45
6	Zwaagdijk 231	26:46	76	0:35	3:32
7	Zwaagdijk 233	21:02	58	0:34	2:57
8	Zwaagdijk 235	19:46	54	0:33	2:50
9	Zwaagdijk 237	16:42	47	0:32	2:38
10	Zwaagdijk 241	28:54	79	0:31	4:28
11	Zwaagdijk 243	37:41	89	0:37	5:34
12	Zwaagdijk 245	42:11	94	0:38	6:08
13	Zwaagdijk 258	36:56	90	0:35	5:14
14	Zwaagdijk 247	52:54	115	0:38	7:28
15	Zwaagdijk 251	28:29	83	0:36	4:42
16	Zwaagdijk 253	26:09	77	0:35	4:32
17	Zwaagdijk 255	24:45	76	0:35	4:22
18	Zwaagdijk 247	33:54	101	0:33	5:41
19	Zwaagdijk 259	55:05	107	0:44	8:12
20	Zwaagdijk 262	29:02	79	0:32	4:25
21	Zwaagdijk 261	61:05	114	0:44	8:52
22	Zwaagdijk 264	49:18	106	0:38	6:59
23	Zwaagdijk 263	45:45	112	0:40	6:48
24	Zwaagdijk 266	31:39	92	0:35	4:42
25	Zwaagdijk 270	26:32	78	0:35	4:29
26	Zwaagdijk 272/274	22:24	71	0:34	4:00
27	Zwaagdijk 278	37:42	105	0:35	6:01
28	Zwaagdijk 282	50:01	103	0:41	7:19
29	Zwaagdijk 265	74:23	134	0:46	10:50
30	Zwaagdijk 267	59:28	137	0:43	8:46
31	Zwaagdijk 284	49:15	127	0:39	7:06
32	Zwaagdijk 269	46:38	107	0:43	7:33
33	Zwaagdijk 286	35:19	94	0:38	5:26
34	Zwaagdijk 271	40:47	95	0:42	7:06
35	Zwaagdijk 273	34:44	88	0:40	6:04
36	Zwaagdijk 288	39:43	108	0:36	6:21
37	Zwaagdijk 290	45:23	113	0:38	7:04
38	Zwaagdijk 292	52:48	107	0:41	7:46
39	Zwaagdijk 277	60:32	141	0:44	9:05

To be continued on next page...

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 17:44/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WP WestFrisia vergunning v2016 - MM82

...continued from previous page

		Shadow, worst case			Shadow, expected values
No.	Name	Shadow hours per year [h/year]	Shadow days per year [days/year]	Max shadow hours per day [h/day]	Shadow hours per year [h/year]
40	Zwaagdijk 294	38:41	102	0:39	5:58
41	Zwaagdijk 281	41:19	98	0:42	7:06
42	Zwaagdijk 298	24:59	75	0:36	4:44
43	Zwaagdijk 300	21:54	68	0:34	4:17
44	Zwaagdijk 285	21:30	67	0:35	4:29
45	Zwaagdijk 287/289	16:24	60	0:31	3:32
46	Zwaagdijk 291	10:58	35	0:29	2:20
47	Zwaagdijk 304	7:51	31	0:25	1:38
48	Zwaagdijk 293	7:31	29	0:24	1:41
49	Zwaagdijk 308	5:18	25	0:20	1:11
50	Zwaagdijk 310	4:33	24	0:18	1:02
51	Zwaagdijk 312	4:00	23	0:17	0:54
52	Rijweg 1	5:00	26	0:18	1:21
53	Rijweg 3	0:00	0	0:00	0:00
54	Oudijk 26	0:00	0	0:00	0:00
55	Oudijk 51	0:00	0	0:00	0:00
56	Oudijk 49	1:49	25	0:06	0:25
57	Oudijk 24	18:53	59	0:27	4:34
58	Oudijk 22	24:32	67	0:31	5:58
59	Oudijk 47	20:30	65	0:27	4:59
60	Oudijk 45	21:41	76	0:25	5:20
61	Oudijk 20	14:28	54	0:25	3:38
62	Oudijk 18	12:43	49	0:25	3:12
63	Oudijk 43	9:01	39	0:21	2:16
64	Oudijk 14	3:54	24	0:15	0:59
65	Oudijk 41	4:00	34	0:10	0:57
66	Oudijk 39	18:14	74	0:22	4:29
67	Oudijk 37 A	10:17	49	0:21	2:35
68	Oudijk 37	8:52	42	0:20	2:14
69	Oudijk 35	7:50	38	0:19	1:58
70	Oudijk 31	0:00	0	0:00	0:00
71	Oudijk 29	0:00	0	0:00	0:00
72	Oudijk 12	0:00	0	0:00	0:00
73	Oudijk 27 A	0:00	0	0:00	0:00
74	Oudijk 27	5:15	39	0:12	1:15
75	Oudijk 10	18:31	64	0:24	4:30
76	Oudijk 23	13:57	59	0:20	3:22
77	Oudijk 8	17:25	74	0:22	4:17
78	Oudijk 21	16:29	69	0:20	4:02
79	Oudijk 6	10:15	47	0:20	2:35
80	Oudijk 19 A	10:39	53	0:19	2:39
81	Oudijk 19	8:41	45	0:19	2:11
82	Oudijk 17	6:56	38	0:17	1:45
83	Oudijk 4	7:03	36	0:18	1:46
84	Oudijk 15	5:29	32	0:16	1:22
85	Oudijk 2B	5:45	31	0:17	1:26
86	Oudijk 13	0:00	0	0:00	0:00
87	Oudijk 2 C	0:00	0	0:00	0:00
88	Oudijk 11	0:48	19	0:03	0:11
89	Oudijk 7	6:47	44	0:13	1:37
90	Oudijk 5	16:31	69	0:20	4:02
91	Oudijk 2 A	14:31	61	0:23	3:37
92	Oudijk 2	8:43	42	0:19	2:11
93	Oudijk 3	8:07	43	0:18	2:02
94	Oudijk 1	7:01	39	0:17	1:46
95	Laantje 50	4:35	27	0:16	1:08
96	Raadhuisstraat 5	4:29	26	0:16	1:07
97	Raadhuisstraat 54	0:48	18	0:04	0:11
98	Raadhuisstraat 1	14:18	55	0:22	3:27
99	Witte Dam 13	24:29	69	0:29	5:58
100	Witte Dam 1	20:11	76	0:26	5:01
101	Witte Dam 33	20:16	68	0:24	4:56
102	Witte Dam 39	14:42	59	0:21	3:33

To be continued on next page...

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 17:44/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WP WestFrisia vergunning v2016 - MM82

...continued from previous page

No.	Name	Shadow, worst case: Shadow hours per year [h/year]	Shadow, worst case: Shadow days per year [days/year]	Shadow, worst case: Max shadow hours per day [h/day]	Shadow, expected values: Shadow hours per year [h/year]
103	Witte Dam 47	10:54	53	0:18	2:37
104	Witte Dam 59	5:10	40	0:11	1:14
105	Kapberg 8	11:19	51	0:19	2:43
106	Dars 2	1:14	23	0:05	0:17
107	Witte Dam 71	0:00	0	0:00	0:00

Total amount of flickering on the shadow receptors caused by each WTG

No.	Name	Worst case [h/year]	Expected [h/year]
WT 1	REpower MM 82 2050 82.0 !O! hub: 85,0 m (TOT: 126,0 m) (1537)	241:37	42:48
WT 2	REpower MM 82 2050 82.0 !O! hub: 85,0 m (TOT: 126,0 m) (1538)	230:32	38:42
WT 3	REpower MM 82 2050 82.0 !O! hub: 85,0 m (TOT: 126,0 m) (1541)	235:47	39:11
WT 4	REpower MM 82 2050 82.0 !O! hub: 85,0 m (TOT: 126,0 m) (1539)	194:12	33:25
WT 5	REpower MM 82 2050 82.0 !O! hub: 85,0 m (TOT: 126,0 m) (1540)	166:52	28:31

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 17:24/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WestFrisia vergunning v2016 - MM92

Assumptions for shadow calculations

Maximum distance for influence	1. WTG distance circle radius
Minimum sun height over horizon for influence	5 °
Day step for calculation	1 days
Time step for calculation	1 minutes

Sunshine probability S/S0 (Sun hours/Possible sun hours) []

Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec
0,25	0,32	0,37	0,45	0,45	0,42	0,44	0,44	0,39	0,35	0,24	0,22

Operational time

N	NNE	ENE	E	ESE	SSE	S	SSW	WSW	W	WNW	NNW	Sum
454	509	583	585	514	499	776	1.078	1.193	877	672	576	8.316

Idle start wind speed: Cut in wind speed from power curve

A ZVI (Zones of Visual Influence) calculation is performed before flicker calculation so non visible WTG do not contribute to calculated flicker values. A WTG will be visible if it is visible from any part of the receiver window. The ZVI calculation is based on the following assumptions:
Height contours used: Elevation Grid Data Object: 714104_EMDGrid_0.wpg (1
Obstacles used in calculation
Eye height: 1,5 m
Grid resolution: 10,0 m

All coordinates are in
Dutch Stereo-RD/NAP 2000

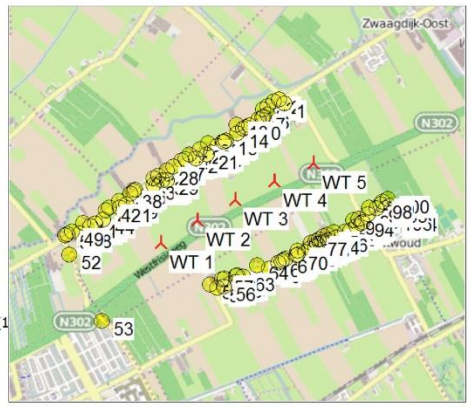

Scale 1:50.000
New WTG Shadow receptor

WTGs

	X (east)	Y (north)	Z	Row data/Description	WTG type Valid	Manufact.	Type-generator	Power, rated	Rotor diameter	Hub height	Shadow data Calculation distance	RPM
			[m]					[kW]	[m]	[m]	[m]	[RPM]
WT 1	135.505	522.073	-4,3	REpower MM 92 2050 92.5 !O! hub: ...	No	REpower	MM 92-2.050	2.050	92,5	79,5	1.110	15,0
WT 2	135.854	522.288	-2,1	REpower MM 92 2050 92.5 !O! hub: ...	No	REpower	MM 92-2.050	2.050	92,5	79,5	1.110	15,0
WT 3	136.220	522.485	-3,2	REpower MM 92 2050 92.5 !O! hub: ...	No	REpower	MM 92-2.050	2.050	92,5	79,5	1.110	15,0
WT 4	136.596	522.662	-2,0	REpower MM 92 2050 92.5 !O! hub: ...	No	REpower	MM 92-2.050	2.050	92,5	79,5	1.110	15,0
WT 5	136.974	522.831	-2,3	REpower MM 92 2050 92.5 !O! hub: ...	No	REpower	MM 92-2.050	2.050	92,5	79,5	1.110	15,0

Shadow receptor-Input

No.	Name	X (east)	Y (north)	Z [m]	Width [m]	Height [m]	Height a.g.l. [m]	Degrees from south cw [°]	Slope of window [°]	Direction mode
1	Zwaagdijk 227A	136.698	523.403	-0,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
2	Zwaagdijk 228	136.648	523.446	-1,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
3	Zwaagdijk 236	136.595	523.422	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
4	Zwaagdijk 246	136.535	523.381	-1,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
5	Zwaagdijk 254	136.489	523.351	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
6	Zwaagdijk 231	136.536	523.300	-1,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
7	Zwaagdijk 233	136.499	523.277	-1,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
8	Zwaagdijk 235	136.487	523.271	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
9	Zwaagdijk 237	136.448	523.252	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
10	Zwaagdijk 241	136.358	523.198	-2,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
11	Zwaagdijk 243	136.322	523.177	-1,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
12	Zwaagdijk 245	136.300	523.167	-1,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
13	Zwaagdijk 258	136.237	523.204	-1,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
14	Zwaagdijk 247	136.241	523.122	-3,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
15	Zwaagdijk 251	136.135	523.052	-3,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
16	Zwaagdijk 253	136.114	523.039	-3,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
17	Zwaagdijk 255	136.102	523.037	-2,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
18	Zwaagdijk 247	136.052	523.000	-2,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
19	Zwaagdijk 259	135.992	522.937	-2,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
20	Zwaagdijk 262	135.961	523.027	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
21	Zwaagdijk 261	135.948	522.921	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
22	Zwaagdijk 264	135.884	522.970	-1,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
23	Zwaagdijk 263	135.847	522.880	-4,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
24	Zwaagdijk 266	135.784	522.921	-2,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
25	Zwaagdijk 270	135.740	522.877	-4,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
26	Zwaagdijk 272/274	135.706	522.862	-2,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"

To be continued on next page...

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 17:24/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WestFrisia vergunning v2016 - MM92

...continued from previous page

No.	Name	X (east)	Y (north)	Z [m]	Width [m]	Height [m]	Height a.g.l. [m]	Degrees from south cw [°]	Slope of window [°]	Direction mode
27	Zwaagdijk 278	135.625	522.805	-1,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
28	Zwaagdijk 282	135.566	522.769	-1,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
29	Zwaagdijk 265	135.564	522.672	-1,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
30	Zwaagdijk 267	135.519	522.670	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
31	Zwaagdijk 284	135.481	522.715	-2,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
32	Zwaagdijk 269	135.490	522.634	-0,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
33	Zwaagdijk 286	135.437	522.692	-0,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
34	Zwaagdijk 271	135.463	522.614	-0,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
35	Zwaagdijk 273	135.433	522.627	0,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
36	Zwaagdijk 288	135.259	522.583	0,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
37	Zwaagdijk 290	135.241	522.571	-0,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
38	Zwaagdijk 292	135.211	522.547	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
39	Zwaagdijk 277	135.173	522.445	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
40	Zwaagdijk 294	135.102	522.474	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
41	Zwaagdijk 281	135.111	522.413	-2,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
42	Zwaagdijk 298	135.005	522.413	-1,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
43	Zwaagdijk 300	134.973	522.390	-0,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
44	Zwaagdijk 285	134.947	522.300	-1,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
45	Zwaagdijk 287/289	134.874	522.259	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
46	Zwaagdijk 291	134.826	522.235	-3,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
47	Zwaagdijk 304	134.759	522.268	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
48	Zwaagdijk 293	134.722	522.163	-3,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
49	Zwaagdijk 308	134.645	522.186	-3,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
50	Zwaagdijk 310	134.604	522.158	-3,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
51	Zwaagdijk 312	134.582	522.144	-2,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
52	Rijweg 1	134.622	521.963	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
53	Rijweg 3	134.933	521.326	-3,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
54	Oudijk 26	135.975	521.671	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
55	Oudijk 51	136.041	521.636	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
56	Oudijk 49	136.104	521.648	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
57	Oudijk 24	136.087	521.720	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
58	Oudijk 22	136.113	521.724	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
59	Oudijk 47	136.179	521.684	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
60	Oudijk 45	136.225	521.695	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
61	Oudijk 20	136.221	521.751	-0,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
62	Oudijk 18	136.236	521.759	-0,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
63	Oudijk 43	136.294	521.748	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
64	Oudijk 14	136.430	521.853	-0,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
65	Oudijk 41	136.540	521.821	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
66	Oudijk 39	136.629	521.877	-3,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
67	Oudijk 37 A	136.666	521.893	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
68	Oudijk 37	136.683	521.904	-2,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
69	Oudijk 35	136.701	521.914	-3,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
70	Oudijk 31	136.803	521.948	-1,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
71	Oudijk 29	136.815	521.953	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
72	Oudijk 12	136.815	521.991	-1,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
73	Oudijk 27 A	136.892	521.978	-1,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
74	Oudijk 27	136.932	522.010	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
75	Oudijk 10	136.943	522.067	-2,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
76	Oudijk 23	136.986	522.030	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
77	Oudijk 8	136.987	522.081	-1,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
78	Oudijk 21	137.005	522.053	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
79	Oudijk 6	137.019	522.101	-1,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
80	Oudijk 19 A	137.033	522.064	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
81	Oudijk 19	137.052	522.074	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
82	Oudijk 17	137.080	522.077	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
83	Oudijk 4	137.064	522.131	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
84	Oudijk 15	137.113	522.093	-1,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
85	Oudijk 2B	137.102	522.144	-2,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
86	Oudijk 13	137.186	522.114	-2,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
87	Oudijk 2 C	137.168	522.170	-3,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
88	Oudijk 11	137.279	522.175	-0,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
89	Oudijk 7	137.326	522.187	-0,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
90	Oudijk 5	137.383	522.227	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"

To be continued on next page...

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 17:24/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WestFrisia vergunning v2016 - MM92

...continued from previous page

No.	Name	X (east)	Y (north)	Z	Width	Height	Height a.g.l.	Degrees from south cw	Slope of window	Direction mode
				[m]	[m]	[m]	[m]	[°]	[°]	
91	Oudijk 2 A	137.352	522.285	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
92	Oudijk 2	137.406	522.292	-0,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
93	Oudijk 3	137.429	522.253	-0,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
94	Oudijk 1	137.442	522.262	0,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
95	Laantje 50	137.494	522.341	0,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
96	Raadhuisstraat 5	137.509	522.403	-1,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
97	Raadhuisstraat 54	137.577	522.396	-1,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
98	Raadhuisstraat 1	137.617	522.433	-3,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
99	Witte Dam 13	137.635	522.461	-4,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
100	Witte Dam 1	137.686	522.486	-3,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
101	Witte Dam 33	137.708	522.421	-2,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
102	Witte Dam 39	137.724	522.385	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
103	Witte Dam 47	137.744	522.357	-2,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
104	Witte Dam 59	137.764	522.313	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
105	Kapberg 8	137.664	522.397	-1,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
106	Dars 2	137.709	522.316	-0,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
107	Witte Dam 71	137.721	522.284	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"

Calculation Results

Shadow receptor

No.	Name	Shadow, worst case: Shadow hours per year [h/year]	Shadow, worst case: Shadow days per year [days/year]	Shadow, worst case: Max shadow hours per day [h/day]	Shadow, expected values: Shadow hours per year [h/year]
1	Zwaagdijk 227A	13:20	36	0:28	1:43
2	Zwaagdijk 228	10:34	32	0:25	1:21
3	Zwaagdijk 236	23:43	52	0:34	3:04
4	Zwaagdijk 246	32:13	72	0:35	4:10
5	Zwaagdijk 254	23:39	80	0:34	3:05
6	Zwaagdijk 231	30:43	92	0:38	4:02
7	Zwaagdijk 233	23:26	62	0:37	3:17
8	Zwaagdijk 235	21:52	58	0:37	3:08
9	Zwaagdijk 237	18:35	52	0:35	2:56
10	Zwaagdijk 241	32:59	84	0:34	5:04
11	Zwaagdijk 243	42:24	94	0:41	6:16
12	Zwaagdijk 245	47:21	98	0:43	6:53
13	Zwaagdijk 258	41:25	94	0:39	5:52
14	Zwaagdijk 247	58:34	118	0:43	8:16
15	Zwaagdijk 251	32:21	87	0:40	5:21
16	Zwaagdijk 253	29:23	83	0:39	5:05
17	Zwaagdijk 255	27:53	79	0:38	4:54
18	Zwaagdijk 247	37:12	105	0:37	6:15
19	Zwaagdijk 259	64:05	132	0:49	9:50
20	Zwaagdijk 262	34:22	100	0:34	5:26
21	Zwaagdijk 261	70:34	135	0:49	10:27
22	Zwaagdijk 264	56:43	124	0:43	8:12
23	Zwaagdijk 263	53:38	135	0:45	7:55
24	Zwaagdijk 266	35:46	100	0:39	5:19
25	Zwaagdijk 270	29:45	83	0:39	5:01
26	Zwaagdijk 272/274	25:06	75	0:37	4:29
27	Zwaagdijk 278	41:02	110	0:37	6:35
28	Zwaagdijk 282	57:23	126	0:45	8:36
29	Zwaagdijk 265	85:50	155	0:51	12:44
30	Zwaagdijk 267	70:32	158	0:48	10:31
31	Zwaagdijk 284	55:29	128	0:44	7:57
32	Zwaagdijk 269	55:06	133	0:48	8:59
33	Zwaagdijk 286	39:35	103	0:42	6:04
34	Zwaagdijk 271	46:21	103	0:47	8:00
35	Zwaagdijk 273	38:59	95	0:44	6:46
36	Zwaagdijk 288	42:58	112	0:38	6:53
37	Zwaagdijk 290	49:21	117	0:42	7:42
38	Zwaagdijk 292	60:44	130	0:45	9:10
39	Zwaagdijk 277	72:06	162	0:49	10:57

To be continued on next page...

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 17:24/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WestFrisia vergunning v2016 - MM92

...continued from previous page

No.	Name	Shadow, worst case: Shadow hours per year [h/year]	Shadow, worst case: Shadow days per year [days/year]	Shadow, worst case: Max shadow hours per day [h/day]	Shadow, expected values: Shadow hours per year [h/year]
40	Zwaagdijk 294	43:33	112	0:43	6:42
41	Zwaagdijk 281	46:39	106	0:46	7:57
42	Zwaagdijk 298	27:32	80	0:39	5:11
43	Zwaagdijk 300	24:08	75	0:38	4:42
44	Zwaagdijk 285	23:41	72	0:38	4:56
45	Zwaagdijk 287/289	17:56	63	0:33	3:51
46	Zwaagdijk 291	15:03	57	0:31	3:20
47	Zwaagdijk 304	10:36	50	0:26	2:18
48	Zwaagdijk 293	8:13	32	0:25	1:51
49	Zwaagdijk 308	5:45	26	0:20	1:17
50	Zwaagdijk 310	4:55	25	0:18	1:07
51	Zwaagdijk 312	4:22	24	0:17	0:59
52	Rijweg 1	5:22	26	0:19	1:26
53	Rijweg 3	0:00	0	0:00	0:00
54	Oudijk 26	0:00	0	0:00	0:00
55	Oudijk 51	0:00	0	0:00	0:00
56	Oudijk 49	2:58	31	0:08	0:42
57	Oudijk 24	20:35	63	0:28	4:59
58	Oudijk 22	25:48	70	0:31	6:17
59	Oudijk 47	21:26	68	0:27	5:13
60	Oudijk 45	23:16	78	0:25	5:43
61	Oudijk 20	15:42	57	0:26	3:57
62	Oudijk 18	13:47	51	0:26	3:28
63	Oudijk 43	9:46	42	0:22	2:27
64	Oudijk 14	4:12	26	0:15	1:04
65	Oudijk 41	7:19	58	0:11	1:46
66	Oudijk 39	19:45	76	0:23	4:51
67	Oudijk 37 A	11:02	50	0:21	2:46
68	Oudijk 37	9:35	45	0:20	2:25
69	Oudijk 35	8:27	41	0:20	2:07
70	Oudijk 31	4:07	27	0:14	1:01
71	Oudijk 29	3:53	26	0:14	0:58
72	Oudijk 12	3:53	25	0:14	0:57
73	Oudijk 27 A	2:31	21	0:11	0:37
74	Oudijk 27	6:04	41	0:13	1:27
75	Oudijk 10	19:10	66	0:24	4:39
76	Oudijk 23	14:29	61	0:20	3:30
77	Oudijk 8	18:59	77	0:23	4:40
78	Oudijk 21	17:40	71	0:21	4:19
79	Oudijk 6	11:00	49	0:21	2:46
80	Oudijk 19 A	11:33	55	0:20	2:53
81	Oudijk 19	9:14	46	0:19	2:19
82	Oudijk 17	7:24	40	0:17	1:52
83	Oudijk 4	7:42	38	0:19	1:56
84	Oudijk 15	5:53	34	0:16	1:28
85	Oudijk 2B	6:08	33	0:18	1:32
86	Oudijk 13	3:48	26	0:13	0:57
87	Oudijk 2 C	4:16	27	0:14	1:03
88	Oudijk 11	3:24	44	0:09	0:49
89	Oudijk 7	7:41	46	0:14	1:50
90	Oudijk 5	18:19	70	0:21	4:28
91	Oudijk 2 A	17:00	68	0:24	4:14
92	Oudijk 2	10:01	44	0:21	2:31
93	Oudijk 3	9:25	47	0:19	2:22
94	Oudijk 1	8:01	42	0:18	2:01
95	Laantje 50	5:14	30	0:16	1:18
96	Raadhuisstraat 5	5:05	28	0:17	1:16
97	Raadhuisstraat 54	5:17	49	0:14	1:18
98	Raadhuisstraat 1	18:30	79	0:23	4:30
99	Witte Dam 13	28:54	92	0:31	7:05
100	Witte Dam 1	24:24	101	0:27	6:05
101	Witte Dam 33	21:25	70	0:25	5:13
102	Witte Dam 39	15:17	61	0:21	3:42

To be continued on next page...

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 17:24/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WestFrisia vergunning v2016 - MM92

...continued from previous page

		Shadow, worst case			Shadow, expected values
No.	Name	Shadow hours per year [h/year]	Shadow days per year [days/year]	Max shadow hours per day [h/day]	Shadow hours per year [h/year]
103	Witte Dam 47	11:33	55	0:18	2:47
104	Witte Dam 59	5:39	42	0:12	1:21
105	Kapberg 8	14:15	72	0:19	3:27
106	Dars 2	1:54	27	0:06	0:27
107	Witte Dam 71	0:00	0	0:00	0:00

Total amount of flickering on the shadow receptors caused by each WTG

No.	Name	Worst case [h/year]	Expected [h/year]
WT 1	REpower MM 92 2050 92.5 !O! hub: 79,5 m (TOT: 125,8 m) (1527)	249:08	44:01
WT 2	REpower MM 92 2050 92.5 !O! hub: 79,5 m (TOT: 125,8 m) (1528)	242:27	41:21
WT 3	REpower MM 92 2050 92.5 !O! hub: 79,5 m (TOT: 125,8 m) (1531)	247:58	41:34
WT 4	REpower MM 92 2050 92.5 !O! hub: 79,5 m (TOT: 125,8 m) (1529)	213:57	37:27
WT 5	REpower MM 92 2050 92.5 !O! hub: 79,5 m (TOT: 125,8 m) (1530)	172:45	29:46

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 16:14/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WP WestFrisia vergunning v2016 - N90/2500HS

Assumptions for shadow calculations

Maximum distance for influence	1. WTG distance circle radius
Minimum sun height over horizon for influence	5 °
Day step for calculation	1 days
Time step for calculation	1 minutes

Sunshine probability S/S0 (Sun hours/Possible sun hours) []

Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec
0,25	0,32	0,37	0,45	0,45	0,42	0,44	0,44	0,39	0,35	0,24	0,22

Operational time

N	NNE	ENE	E	ESE	SSE	S	SSW	WSW	W	WNW	NNW	Sum
454	509	583	585	514	499	776	1.078	1.193	877	672	576	8.316

Idle start wind speed: Cut in wind speed from power curve

A ZVI (Zones of Visual Influence) calculation is performed before flicker calculation so non visible WTG do not contribute to calculated flicker values. A WTG will be visible if it is visible from any part of the receiver window. The ZVI calculation is based on the following assumptions:
Height contours used: Elevation Grid Data Object: 714104_EMDGrid_0.wpg (1
Obstacles used in calculation
Eye height: 1,5 m
Grid resolution: 10,0 m

All coordinates are in
Dutch Stereo-RD/NAP 2000

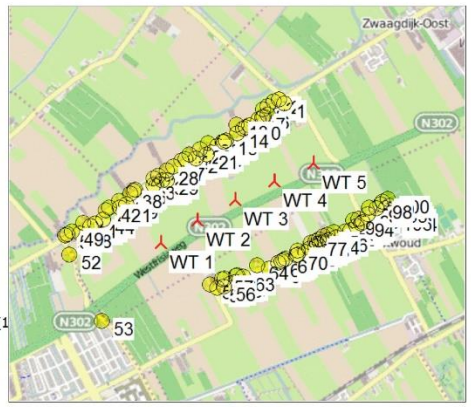

Scale 1:50.000
New WTG
Shadow receptor

WTGs

	X (east)	Y (north)	Z	Row data/Description	WTG type Valid	Manufact.	Type-generator	Power, rated	Rotor diameter	Hub height	Shadow data Calculation distance	RPM
			[m]					[kW]	[m]	[m]	[m]	[RPM]
WT 1	135.505	522.073	-4,3	NORDEX N90/2500 HS 2500 90....	Yes	NORDEX	N90/2500 HS-2.500	2.500	90,0	79,5	1.080	16,9
WT 2	135.854	522.288	-2,1	NORDEX N90/2500 HS 2500 90....	Yes	NORDEX	N90/2500 HS-2.500	2.500	90,0	79,5	1.080	16,9
WT 3	136.220	522.485	-3,2	NORDEX N90/2500 HS 2500 90....	Yes	NORDEX	N90/2500 HS-2.500	2.500	90,0	79,5	1.080	16,9
WT 4	136.596	522.662	-2,0	NORDEX N90/2500 HS 2500 90....	Yes	NORDEX	N90/2500 HS-2.500	2.500	90,0	79,5	1.080	16,9
WT 5	136.974	522.831	-2,3	NORDEX N90/2500 HS 2500 90....	Yes	NORDEX	N90/2500 HS-2.500	2.500	90,0	79,5	1.080	16,9

Shadow receptor-Input

No.	Name	X (east)	Y (north)	Z	Width	Height	Height a.g.l.	Degrees from south cw	Slope of window	Direction mode
				[m]	[m]	[m]	[m]	[°]	[°]	
1	Zwaagdijk 227A	136.698	523.403	-0,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
2	Zwaagdijk 228	136.648	523.446	-1,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
3	Zwaagdijk 236	136.595	523.422	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
4	Zwaagdijk 246	136.535	523.381	-1,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
5	Zwaagdijk 254	136.489	523.351	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
6	Zwaagdijk 231	136.536	523.300	-1,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
7	Zwaagdijk 233	136.499	523.277	-1,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
8	Zwaagdijk 235	136.487	523.271	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
9	Zwaagdijk 237	136.448	523.252	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
10	Zwaagdijk 241	136.358	523.198	-2,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
11	Zwaagdijk 243	136.322	523.177	-1,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
12	Zwaagdijk 245	136.300	523.167	-1,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
13	Zwaagdijk 258	136.237	523.204	-1,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
14	Zwaagdijk 247	136.241	523.122	-3,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
15	Zwaagdijk 251	136.135	523.052	-3,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
16	Zwaagdijk 253	136.114	523.039	-3,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
17	Zwaagdijk 255	136.102	523.037	-2,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
18	Zwaagdijk 247	136.052	523.000	-2,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
19	Zwaagdijk 259	135.992	522.937	-2,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
20	Zwaagdijk 262	135.961	523.027	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
21	Zwaagdijk 261	135.948	522.921	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
22	Zwaagdijk 264	135.884	522.970	-1,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
23	Zwaagdijk 263	135.847	522.880	-4,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
24	Zwaagdijk 266	135.784	522.921	-2,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
25	Zwaagdijk 270	135.740	522.877	-4,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
26	Zwaagdijk 272/274	135.706	522.862	-2,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"

To be continued on next page...

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 16:14/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WP WestFrisia vergunning v2016 - N90/2500HS

...continued from previous page

No.	Name	X (east)	Y (north)	Z [m]	Width [m]	Height [m]	Height a.g.l. [m]	Degrees from south cw [°]	Slope of window [°]	Direction mode
27	Zwaagdijk 278	135.625	522.805	-1,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
28	Zwaagdijk 282	135.566	522.769	-1,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
29	Zwaagdijk 265	135.564	522.672	-1,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
30	Zwaagdijk 267	135.519	522.670	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
31	Zwaagdijk 284	135.481	522.715	-2,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
32	Zwaagdijk 269	135.490	522.634	-0,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
33	Zwaagdijk 286	135.437	522.692	-0,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
34	Zwaagdijk 271	135.463	522.614	-0,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
35	Zwaagdijk 273	135.433	522.627	0,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
36	Zwaagdijk 288	135.259	522.583	0,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
37	Zwaagdijk 290	135.241	522.571	-0,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
38	Zwaagdijk 292	135.211	522.547	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
39	Zwaagdijk 277	135.173	522.445	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
40	Zwaagdijk 294	135.102	522.474	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
41	Zwaagdijk 281	135.111	522.413	-2,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
42	Zwaagdijk 298	135.005	522.413	-1,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
43	Zwaagdijk 300	134.973	522.390	-0,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
44	Zwaagdijk 285	134.947	522.300	-1,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
45	Zwaagdijk 287/289	134.874	522.259	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
46	Zwaagdijk 291	134.826	522.235	-3,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
47	Zwaagdijk 304	134.759	522.268	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
48	Zwaagdijk 293	134.722	522.163	-3,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
49	Zwaagdijk 308	134.645	522.186	-3,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
50	Zwaagdijk 310	134.604	522.158	-3,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
51	Zwaagdijk 312	134.582	522.144	-2,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
52	Rijweg 1	134.622	521.963	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
53	Rijweg 3	134.933	521.326	-3,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
54	Oudijk 26	135.975	521.671	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
55	Oudijk 51	136.041	521.636	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
56	Oudijk 49	136.104	521.648	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
57	Oudijk 24	136.087	521.720	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
58	Oudijk 22	136.113	521.724	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
59	Oudijk 47	136.179	521.684	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
60	Oudijk 45	136.225	521.695	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
61	Oudijk 20	136.221	521.751	-0,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
62	Oudijk 18	136.236	521.759	-0,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
63	Oudijk 43	136.294	521.748	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
64	Oudijk 14	136.430	521.853	-0,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
65	Oudijk 41	136.540	521.821	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
66	Oudijk 39	136.629	521.877	-3,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
67	Oudijk 37 A	136.666	521.893	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
68	Oudijk 37	136.683	521.904	-2,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
69	Oudijk 35	136.701	521.914	-3,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
70	Oudijk 31	136.803	521.948	-1,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
71	Oudijk 29	136.815	521.953	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
72	Oudijk 12	136.815	521.991	-1,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
73	Oudijk 27 A	136.892	521.978	-1,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
74	Oudijk 27	136.932	522.010	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
75	Oudijk 10	136.943	522.067	-2,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
76	Oudijk 23	136.986	522.030	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
77	Oudijk 8	136.987	522.081	-1,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
78	Oudijk 21	137.005	522.053	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
79	Oudijk 6	137.019	522.101	-1,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
80	Oudijk 19 A	137.033	522.064	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
81	Oudijk 19	137.052	522.074	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
82	Oudijk 17	137.080	522.077	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
83	Oudijk 4	137.064	522.131	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
84	Oudijk 15	137.113	522.093	-1,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
85	Oudijk 2B	137.102	522.144	-2,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
86	Oudijk 13	137.186	522.114	-2,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
87	Oudijk 2 C	137.168	522.170	-3,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
88	Oudijk 11	137.279	522.175	-0,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
89	Oudijk 7	137.326	522.187	-0,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
90	Oudijk 5	137.383	522.227	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"

To be continued on next page...

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 16:14/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WP WestFrisia vergunning v2016 - N90/2500HS

...continued from previous page

No.	Name	X (east)	Y (north)	Z [m]	Width [m]	Height [m]	Height a.g.l. [m]	Degrees from south cw [°]	Slope of window [°]	Direction mode
91	Oudijk 2 A	137.352	522.285	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
92	Oudijk 2	137.406	522.292	-0,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
93	Oudijk 3	137.429	522.253	-0,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
94	Oudijk 1	137.442	522.262	0,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
95	Laantje 50	137.494	522.341	0,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
96	Raadhuisstraat 5	137.509	522.403	-1,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
97	Raadhuisstraat 54	137.577	522.396	-1,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
98	Raadhuisstraat 1	137.617	522.433	-3,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
99	Witte Dam 13	137.635	522.461	-4,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
100	Witte Dam 1	137.686	522.486	-3,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
101	Witte Dam 33	137.708	522.421	-2,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
102	Witte Dam 39	137.724	522.385	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
103	Witte Dam 47	137.744	522.357	-2,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
104	Witte Dam 59	137.764	522.313	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
105	Kapberg 8	137.664	522.397	-1,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
106	Dars 2	137.709	522.316	-0,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
107	Witte Dam 71	137.721	522.284	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"

Calculation Results

Shadow receptor

No.	Name	Shadow, worst case: Shadow hours per year [h/year]	Shadow, worst case: Shadow days per year [days/year]	Shadow, worst case: Max shadow hours per day [h/day]	Shadow, expected values: Shadow hours per year [h/year]
1	Zwaagdijk 227A	11:58	34	0:27	1:32
2	Zwaagdijk 228	9:27	30	0:24	1:12
3	Zwaagdijk 236	22:22	50	0:33	2:53
4	Zwaagdijk 246	31:01	72	0:35	4:01
5	Zwaagdijk 254	22:34	75	0:33	2:56
6	Zwaagdijk 231	29:19	91	0:37	3:51
7	Zwaagdijk 233	22:27	61	0:36	3:09
8	Zwaagdijk 235	21:06	58	0:36	3:01
9	Zwaagdijk 237	17:42	50	0:34	2:47
10	Zwaagdijk 241	31:15	82	0:33	4:48
11	Zwaagdijk 243	40:23	91	0:40	5:58
12	Zwaagdijk 245	45:17	97	0:41	6:34
13	Zwaagdijk 258	39:36	92	0:38	5:36
14	Zwaagdijk 247	56:37	116	0:42	7:59
15	Zwaagdijk 251	31:01	86	0:39	5:06
16	Zwaagdijk 253	28:18	79	0:38	4:53
17	Zwaagdijk 255	26:54	79	0:38	4:43
18	Zwaagdijk 247	34:40	102	0:36	5:51
19	Zwaagdijk 259	61:17	129	0:48	9:23
20	Zwaagdijk 262	32:22	99	0:33	5:07
21	Zwaagdijk 261	67:54	133	0:48	10:03
22	Zwaagdijk 264	52:50	105	0:42	7:30
23	Zwaagdijk 263	51:09	127	0:44	7:33
24	Zwaagdijk 266	34:27	99	0:39	5:06
25	Zwaagdijk 270	28:31	82	0:38	4:48
26	Zwaagdijk 272/274	24:02	74	0:36	4:17
27	Zwaagdijk 278	38:34	107	0:36	6:11
28	Zwaagdijk 282	55:08	123	0:44	8:15
29	Zwaagdijk 265	83:00	154	0:50	12:16
30	Zwaagdijk 267	67:45	157	0:47	10:04
31	Zwaagdijk 284	53:27	128	0:43	7:39
32	Zwaagdijk 269	51:01	114	0:47	8:10
33	Zwaagdijk 286	38:07	101	0:41	5:50
34	Zwaagdijk 271	44:35	102	0:46	7:41
35	Zwaagdijk 273	37:27	93	0:44	6:30
36	Zwaagdijk 288	40:24	108	0:37	6:29
37	Zwaagdijk 290	46:48	115	0:40	7:18
38	Zwaagdijk 292	58:06	127	0:44	8:45
39	Zwaagdijk 277	69:33	160	0:48	10:33

To be continued on next page...

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 16:14/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WP WestFrisia vergunning v2016 - N90/2500HS

...continued from previous page

No.	Name	Shadow, worst case: Shadow hours per year [h/year]	Shadow, worst case: Shadow days per year [days/year]	Shadow, worst case: Max shadow hours per day [h/day]	Shadow, expected values: Shadow hours per year [h/year]
40	Zwaagdijk 294	41:49	107	0:42	6:24
41	Zwaagdijk 281	44:54	104	0:45	7:38
42	Zwaagdijk 298	26:29	78	0:38	4:59
43	Zwaagdijk 300	23:02	72	0:37	4:29
44	Zwaagdijk 285	22:42	71	0:37	4:44
45	Zwaagdijk 287/289	17:09	61	0:32	3:41
46	Zwaagdijk 291	14:20	56	0:30	3:11
47	Zwaagdijk 304	8:10	31	0:25	1:42
48	Zwaagdijk 293	7:48	30	0:24	1:45
49	Zwaagdijk 308	5:28	26	0:20	1:13
50	Zwaagdijk 310	4:35	24	0:18	1:02
51	Zwaagdijk 312	4:01	23	0:16	0:54
52	Rijweg 1	5:06	26	0:18	1:22
53	Rijweg 3	0:00	0	0:00	0:00
54	Oudijk 26	0:00	0	0:00	0:00
55	Oudijk 51	0:00	0	0:00	0:00
56	Oudijk 49	2:49	31	0:08	0:40
57	Oudijk 24	20:12	62	0:28	4:54
58	Oudijk 22	25:24	69	0:31	6:11
59	Oudijk 47	21:02	67	0:27	5:07
60	Oudijk 45	22:19	77	0:25	5:29
61	Oudijk 20	14:45	55	0:26	3:43
62	Oudijk 18	12:59	50	0:24	3:16
63	Oudijk 43	9:15	41	0:21	2:19
64	Oudijk 14	3:54	25	0:15	0:59
65	Oudijk 41	6:54	57	0:11	1:40
66	Oudijk 39	18:40	75	0:23	4:35
67	Oudijk 37 A	10:26	48	0:20	2:37
68	Oudijk 37	9:01	43	0:20	2:16
69	Oudijk 35	7:58	39	0:19	2:00
70	Oudijk 31	3:55	26	0:14	0:58
71	Oudijk 29	3:35	25	0:13	0:53
72	Oudijk 12	3:36	24	0:14	0:53
73	Oudijk 27 A	0:00	0	0:00	0:00
74	Oudijk 27	5:47	40	0:12	1:23
75	Oudijk 10	18:45	66	0:24	4:33
76	Oudijk 23	14:03	61	0:20	3:24
77	Oudijk 8	17:45	76	0:22	4:22
78	Oudijk 21	16:48	71	0:20	4:07
79	Oudijk 6	10:24	48	0:21	2:37
80	Oudijk 19 A	10:47	53	0:19	2:41
81	Oudijk 19	8:38	44	0:18	2:10
82	Oudijk 17	6:59	39	0:16	1:45
83	Oudijk 4	7:16	37	0:19	1:49
84	Oudijk 15	5:32	32	0:16	1:23
85	Oudijk 2B	5:46	32	0:17	1:26
86	Oudijk 13	3:37	26	0:13	0:54
87	Oudijk 2 C	4:01	26	0:14	1:00
88	Oudijk 11	1:24	24	0:05	0:19
89	Oudijk 7	7:26	46	0:14	1:47
90	Oudijk 5	17:31	70	0:21	4:17
91	Oudijk 2 A	15:57	65	0:24	3:59
92	Oudijk 2	9:21	43	0:20	2:21
93	Oudijk 3	8:49	45	0:18	2:13
94	Oudijk 1	7:35	41	0:17	1:54
95	Laantje 50	4:58	30	0:16	1:14
96	Raadhuisstraat 5	4:49	28	0:16	1:12
97	Raadhuisstraat 54	4:56	48	0:13	1:12
98	Raadhuisstraat 1	18:05	79	0:23	4:24
99	Witte Dam 13	28:05	91	0:30	6:53
100	Witte Dam 1	20:39	75	0:27	5:08
101	Witte Dam 33	20:59	69	0:25	5:07
102	Witte Dam 39	14:57	61	0:21	3:37

To be continued on next page...

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 16:14/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WP WestFrisia vergunning v2016 - N90/2500HS

...continued from previous page

No.	Name	Shadow, worst case: Shadow hours per year [h/year]	Shadow, worst case: Shadow days per year [days/year]	Shadow, worst case: Max shadow hours per day [h/day]	Shadow, expected values: Shadow hours per year [h/year]
103	Witte Dam 47	11:14	55	0:18	2:42
104	Witte Dam 59	5:29	41	0:11	1:18
105	Kapberg 8	11:57	54	0:19	2:53
106	Dars 2	1:43	26	0:06	0:24
107	Witte Dam 71	0:00	0	0:00	0:00

Total amount of flickering on the shadow receptors caused by each WTG

No.	Name	Worst case [h/year]	Expected [h/year]
WT 1	NORDEX N90/2500 HS 2500 90.0 !O! hub: 79,5 m (TOT: 124,5 m) (1532)	243:16	42:53
WT 2	NORDEX N90/2500 HS 2500 90.0 !O! hub: 79,5 m (TOT: 124,5 m) (1533)	236:35	40:14
WT 3	NORDEX N90/2500 HS 2500 90.0 !O! hub: 79,5 m (TOT: 124,5 m) (1536)	240:53	40:18
WT 4	NORDEX N90/2500 HS 2500 90.0 !O! hub: 79,5 m (TOT: 124,5 m) (1534)	206:40	36:00
WT 5	NORDEX N90/2500 HS 2500 90.0 !O! hub: 79,5 m (TOT: 124,5 m) (1535)	168:11	28:59

BIJLAGE 19 SLAGSCHADUWCONTOUREN E-92

Groen=0 uur, rood=5 uur, grijs=15 uur slagschaduwhinder per jaar.

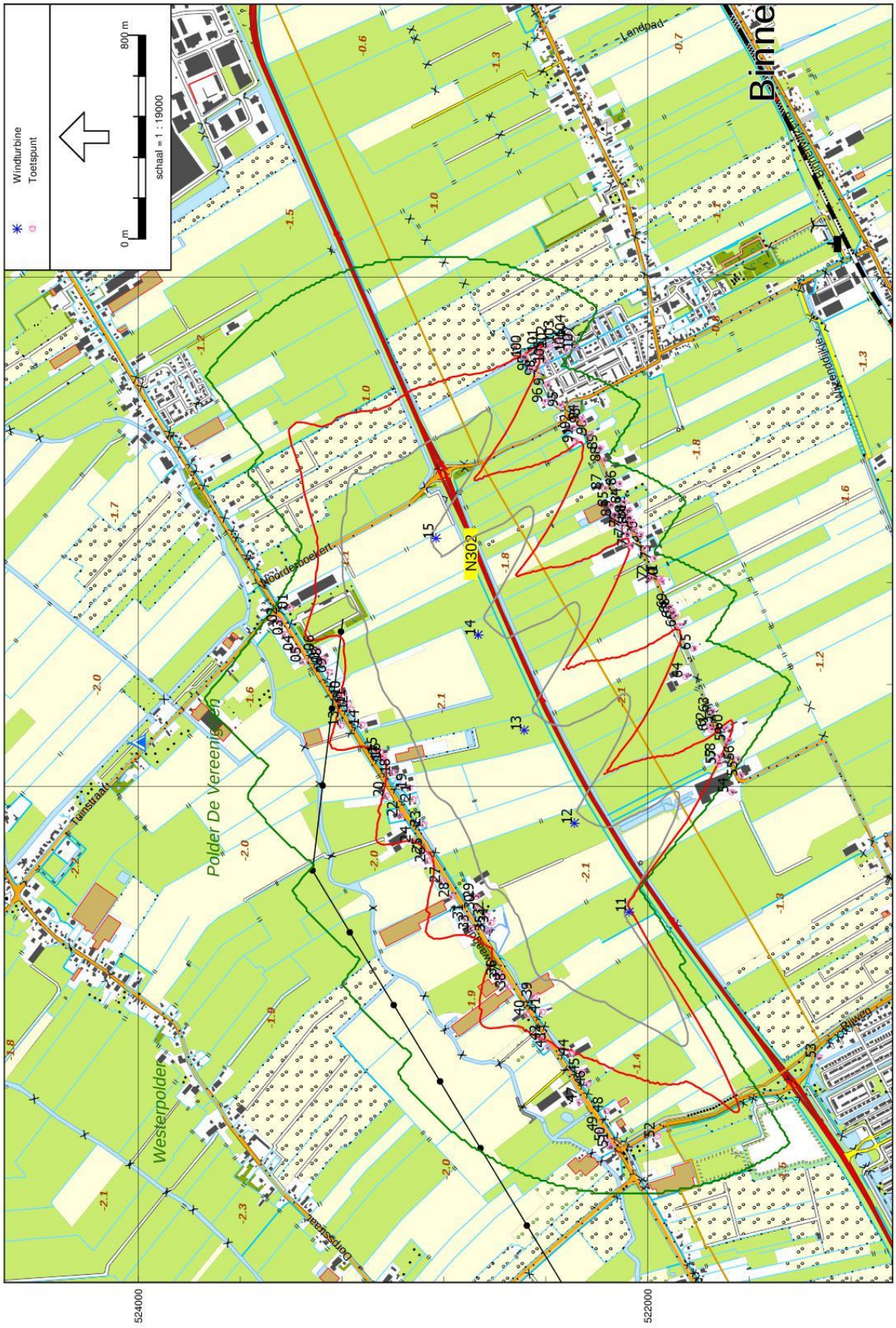

BIJLAGE 20 SLAGSCHADUWCONTOUREN L93

Groen=0 uur, rood=5 uur, grijs=15 uur slagschaduwhinder per jaar.

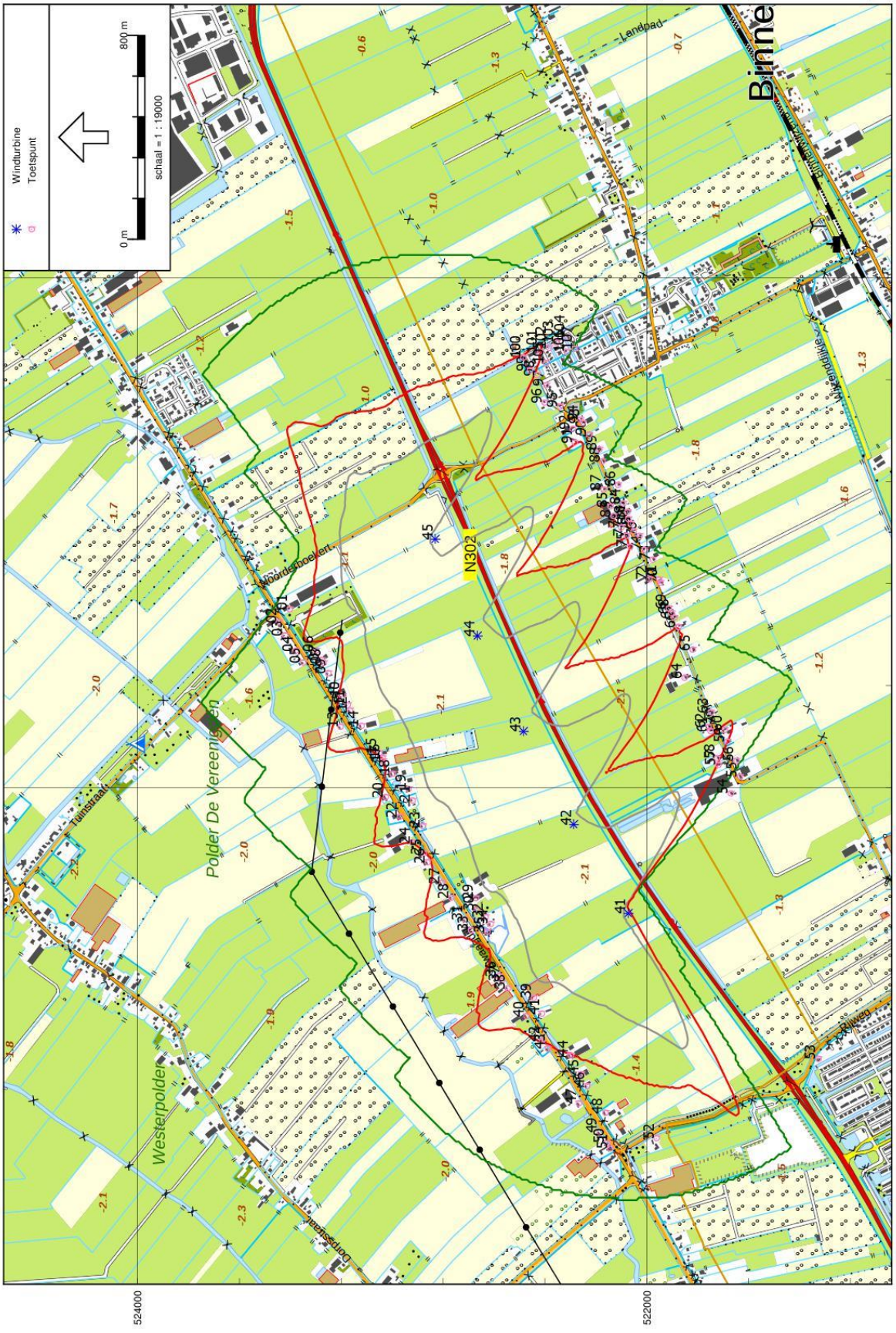

BIJLAGE 21 SLAGSCHADUWCONTOUREN MM92

Groen=0 uur, rood=5 uur, grijs=15 uur slagschaduwhinder per jaar.

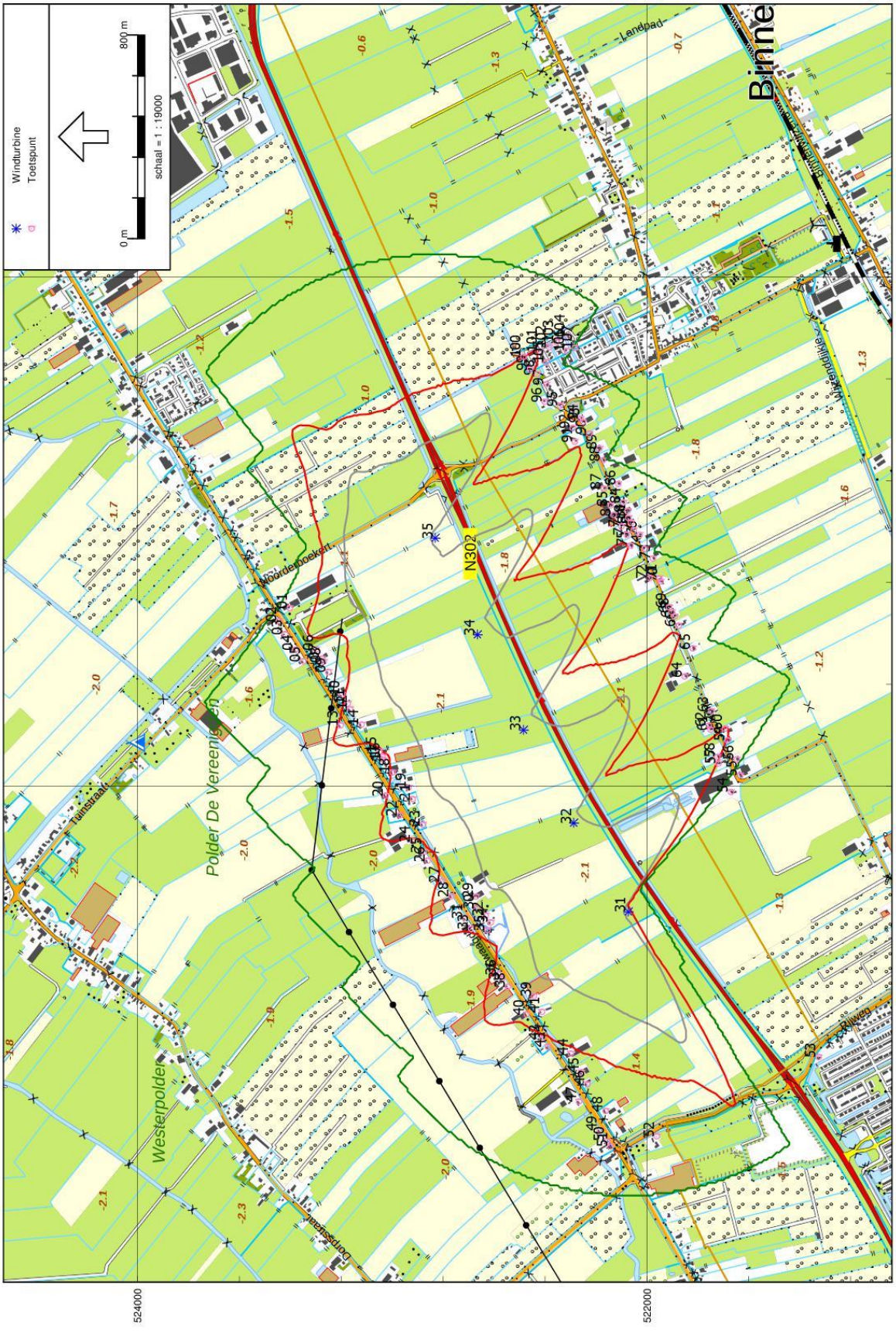

BIJLAGE 22 SLAGSCHADUWCONTOUREN N90

Groen=0 uur, rood=5 uur, grijs=15 uur slagschaduwhinder per jaar.

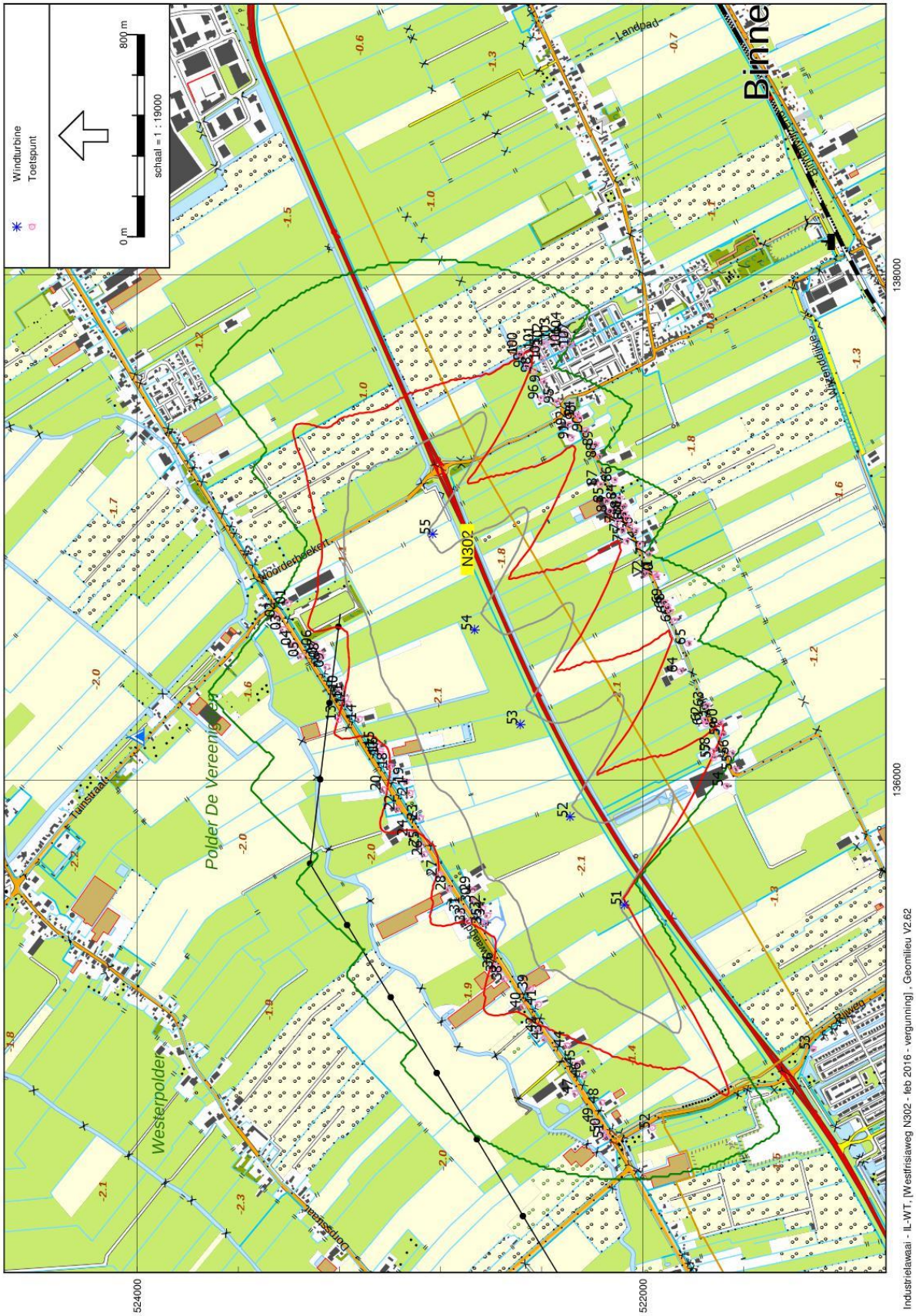

BIJLAGE 23 SLAGSCHADUWCONTOUREN MM82

Groen=0 uur, rood=5 uur, grijs=15 uur slagschaduwhinder per jaar.

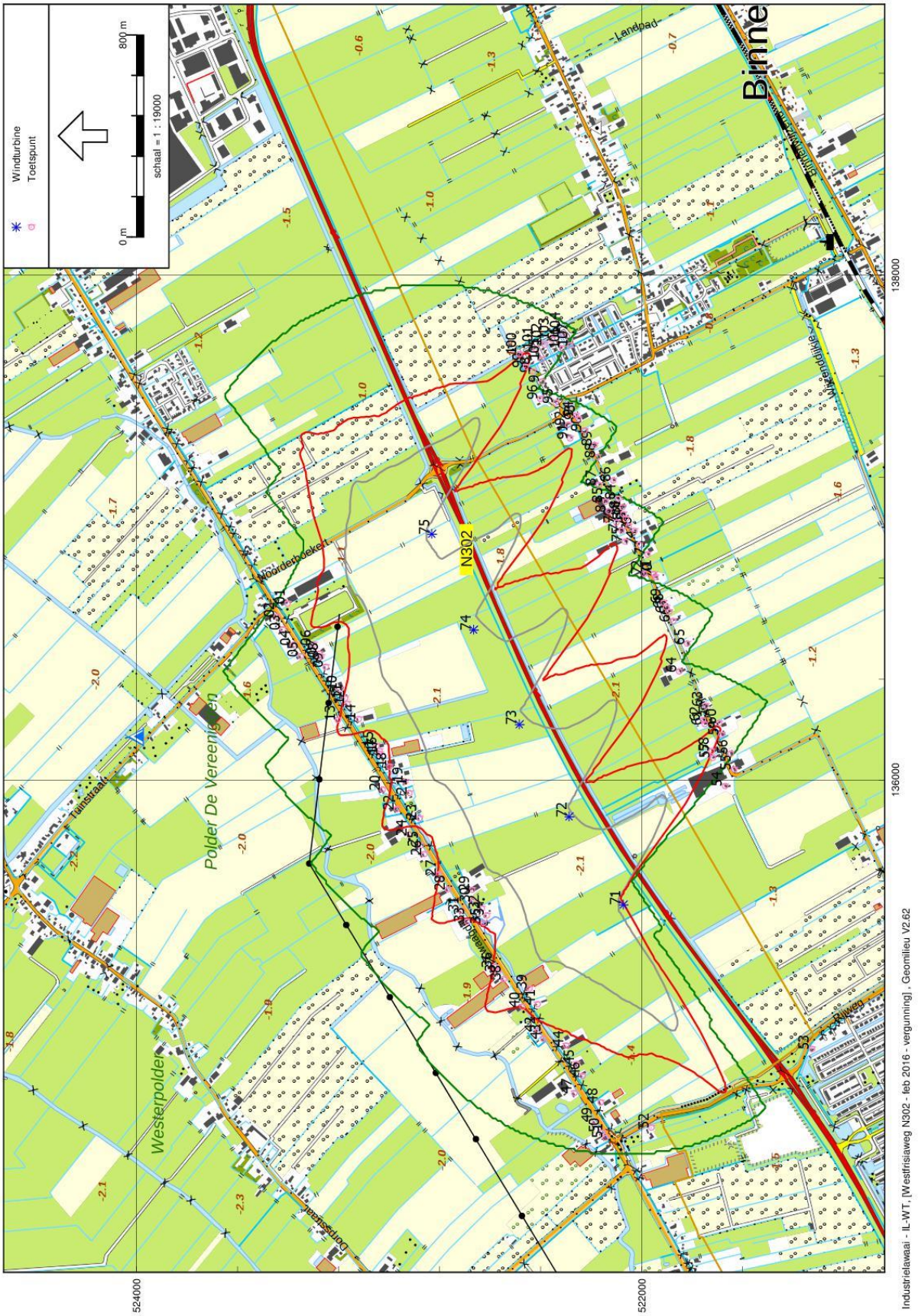

BIJLAGE 24 GELUIDGEGEVENS FABRIKANTEN

Lagerwey

2 Noise curves

Sound power output is calculated for the L93-2.6MW. Roughness length is set at 0.05m (open flat terrain, grassland). The data is calculated in compliance with the NEN-EN-IEC 61400-11:2013 guidelines. The data given with wind speed at hub height. The sound power level values, indicated in this document are subject to an uncertainty of ± 1 dB(A).

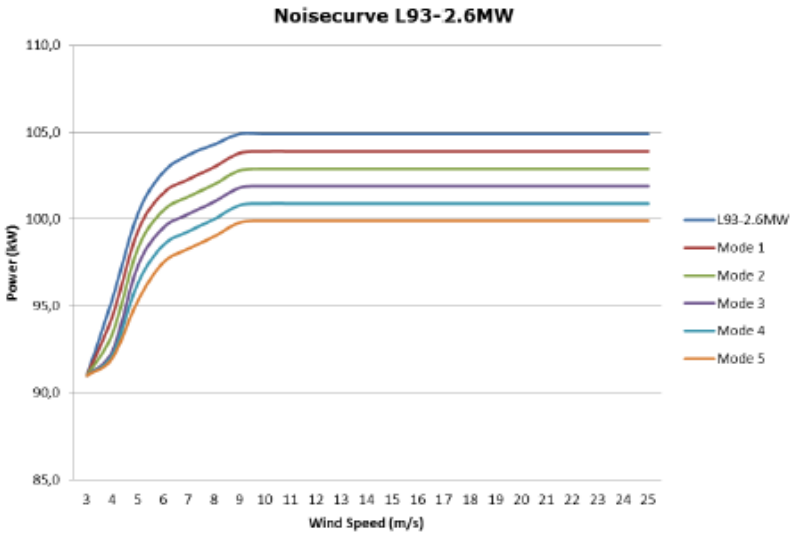

Standard		Power curves reduced noise emmission [dB]				
Wind speed [m/s]	Noise [dB]	Mode 1	Mode 2	Mode 3	Mode 4	Mode 5
3	91,0	91,0	91,0	91,0	91,0	91,0
4	95,4	94,4	93,4	92,4	91,4	91,1
5	100,3	99,3	98,3	97,3	96,3	95,3
6	102,7	101,5	100,5	99,5	98,5	97,5
7	103,7	102,3	101,3	100,3	99,3	98,3
8	104,3	103,0	102,0	101,0	100,0	99,0
9	104,9	103,9	102,9	101,9	100,9	99,9
10	104,9	103,9	102,9	101,9	100,9	99,9
11	104,9	103,9	102,9	101,9	100,9	99,9
12	104,9	103,9	102,9	101,9	100,9	99,9
13	104,9	103,9	102,9	101,9	100,9	99,9
14	104,9	103,9	102,9	101,9	100,9	99,9
15	104,9	103,9	102,9	101,9	100,9	99,9
16	104,9	103,9	102,9	101,9	100,9	99,9
17	104,9	103,9	102,9	101,9	100,9	99,9
18	104,9	103,9	102,9	101,9	100,9	99,9
19	104,9	103,9	102,9	101,9	100,9	99,9
20	104,9	103,9	102,9	101,9	100,9	99,9
21	104,9	103,9	102,9	101,9	100,9	99,9
22	104,9	103,9	102,9	101,9	100,9	99,9
23	104,9	103,9	102,9	101,9	100,9	99,9
24	104,9	103,9	102,9	101,9	100,9	99,9
25	104,9	103,9	102,9	101,9	100,9	99,9

3.2 Guaranteed sound power level according to IEC

The sound power level guaranteed by Senvion SE excludes measurement uncertainty. Senvion SE warrants that there is no tonal audibility $\Delta L_{a,k} > 0$ dB (for $v_{10} \geq 6$ m/s).

Sound Power Level according to IEC for wind speed in hub height

Wind speed v [m/s]	Sound Power Level L_{WA} [dB(A)]
5.0	90.1
5.5	92.8
6.0	96.0
6.5	98.5
7.0	100.5
7.5	101.5
8.0	102.0
8.5	102.5
9.0	102.8
9.5	103.1
10.0 - 24.0	103.2

Sound Power Level according to IEC for wind speed in 10 m height

Wind speed v_{10} [m/s]	Sound Power Level L_{WA} [dB(A)]		
	68 - 68.5 m	78 - 80 m	98 - 100 m
3.0	89.2	89.2	89.2
3.5	89.5	89.7	90.2
4.0	92.5	93.3	94.4
4.5	96.7	97.4	98.3
5.0	99.9	100.4	100.9
5.5	101.5	101.7	101.9
6.0	102.2	102.4	102.5
6.5	102.7	102.8	103.0
7.0	103.1	103.1	103.2
7.5 - v_{out}	103.2	103.2	103.2

3.3 Guaranteed sound power level according to FGW Guideline at 95 % of rated power

The sound power level measured according to the "Technische Richtlinie für Windenergieanlagen Teil1: Rev. 18 der FGW" at 95 % of the rated power is independent of the hub height:

$$L_{WA,95\,\%} = 103.2 \text{ dB(A)}$$

Noise Emission Nordex N90/2500 HS

Noise levels
according to IEC 61400-11: 2002 [1]
Valid for hub heights up to 80 m

Standardised wind speed (at 10 m height)	Apparent sound power level
V_s [m/s]	L_{WA} [dB(A)]
3	93.5
4	97.5
5	101.0
6	104.0
7	105.0
8	105.5
9	105.5
10	105.5
11	105.5
12	105.5

The calculation of the standardised wind speed at 10 m height according to IEC 61400-11:2002 [1] is based on a terrain roughness length z_0 = 0.05 m. The actual wind speed at 10 m height can be different to the standardised wind speed depending on the actual terrain roughness length.

The noise can be tonal in the vicinity of wind turbines. The specified sound power levels include potential tonal penalties K_{TN} according to „Technische Richtlinien für Windenergieanlagen" [2], without taking account any tonality $K_{TN} \leq 2$ dB.

The specified sound power levels are expected values in terms of statistics. Results of single measurements will be within the confidence interval according to IEC 61400-14 [4].

Measurements are to be carried out by a measuring institute accredited for noise emission measurements at wind turbines according to ISO/IEC 17025 [3] at the reference position as defined in IEC 61400-11 [1]. The data analysis must be carried out according to the preferred method 1 of IEC 61400-11 [1]. The tonal penalties in the vicinity of wind turbines K_{TN} based on these measurements are to be determined according to „Technische Richtlinien für Windenergieanlagen" [2].

[1] IEC 61400-11 ed. 2: Wind Turbine Generator Systems – Part 11: Acoustic Noise Measurement Techniques; 2002-12

[2] Technische Richtlinie für Windenergieanlagen – Teil 1: Bestimmung der Schallemissionswerte, Revision 18; FGW 2008-02

[3] ISO/IEC 17025: General requirements for the competence of testing and calibration laboratories; 2005-08

[4] IEC 61400-14, Wind turbines – Part 14: Declaration of apparent sound power level and tonality values, first edition, 2005-03

ENERCON ENERGY FOR THE WORLD	Sound Power Level E-92	Page 2 of 3

Sound Power Level for the E-92 with 2350 kW rated power

in relation to standardized wind speed v_s at 10 m height					
hub height / V_s in 10 m height	85	98 m	104 m	108 m	138 m
5 m/s	99,5 dB(A)	99,9 dB(A)	100,0 dB(A)	100,1 dB(A)	100,5 dB(A)
6 m/s	102,0 dB(A)	102,2 dB(A)	102,2 dB(A)	102,3 dB(A)	102,6 dB(A)
7 m/s	103,3 dB(A)	103,4 dB(A)	103,5 dB(A)	103,5 dB(A)	103,7 dB(A)
8 m/s	104,2 dB(A)	104,4 dB(A)	104,4 dB(A)	104,5 dB(A)	104,7 dB(A)
9 m/s	105,0 dB(A)	105,0 dB(A)	105,0 dB(A)	105,0 dB(A)	105,0 dB(A)
10 m/s	105,0 dB(A)	105,0 dB(A)	105,0 dB(A)	105,0 dB(A)	105,0 dB(A)
95% rated power	105,0 dB(A)	105,0 dB(A)	105,0 dB(A)	105,0 dB(A)	105,0 dB(A)

in relation to wind speed at hub height									
wind speed at hub height [m/s]	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Sound Power Level [dB(A)]	99,5	101,4	102,5	103,6	104,1	104,6	105,0	105,0	105,0

1. The relation between the sound power level and the standardized wind speed v_S in 10 m height as shown above is valid on the premise of a logarithmic wind profile with a roughness length of 0.05 m. The relation between the estimated sound power level and the wind speed at hub height applies for all hub heights. During the sound measurements the wind speeds are derived from the power output and the power curve of the WEC.
2. A tonal audibility of $\Delta L_{a,k}$ < 2 dB can be expected over the whole operational range (valid in the near vicinity of the turbine according to IEC 61 400 -11 ed. 2).
3. The sound power level values given in the table are valid for the **Operational Mode 0s**. The respective power curve is the **D0351440-0_#_eng_#_PC_E-92_2350kW_OM0s_calculated_V1.0.**
4. Due to the typical measurement uncertainties, if the sound power level is measured according to one of the accepted methods the measured values can differ from the values shown in this document in the range of +/- 1 dB.

Document information:		© Copyright ENERCON GmbH. All rights reserved.
Author/Revisor/ date:	TSch / 01.2015	Documentname
Approved / date:	RWo / 01.2015	Revision /date: D0369631-1.doc
Translation / date		

3.2 Guaranteed sound power level according to IEC

The sound power level guaranteed by REpower Systems SE excludes measurement uncertainty. REpower Systems SE warrants that there is no tonal audibility $\Delta L_{a,k} > 0$ dB (for $v_{10} \geq 6$ m/s).

Sound Power Level according to IEC for wind speed in hub height

Wind speed v [m/s]	Sound Power Level L_{WA} [dB(A)]
5.0	92.0
5.5	94.3
6.0	96.6
6.5	98.6
7.0	100.3
7.5	102.0
8.0	103.3
8.5	103.8
9.0	103.9
9.5 - 25.0	104.0

Sound Power Level according to IEC for wind speed in 10 m height

Wind speed v_{10} [m/s]	Sound Power Level L_{WA} [dB(A)]			
	58.5 - 59 m	68 - 69 m	78 - 80 m	98 - 100 m
3.0	88.6	88.9	89.1	89.5
3.5	90.8	91.1	91.5	92.1
4.0	93.5	94.1	94.6	95.4
4.5	96.6	97.2	97.7	98.4
5.0	99.2	99.7	100.2	100.9
5.5	101.5	102.0	102.5	103.1
6.0	103.3	103.6	103.7	103.8
6.5	103.8	103.9	103.9	104.0
7.0 - v_{out}	104.0	104.0	104.0	104.0

3.3 Guaranteed sound power level according to FGW Guideline at 95 % of rated power

The sound power level measured according to the "Technische Richtlinie für Windenergieanlagen Teil1: Rev. 18 der FGW" at 95 % of the rated power is independent of the hub height:

$$L_{WA,95\,\%} = 104.0 \text{ dB(A)}$$

ArcheoPro Archeologisch rapport
Nr 15062

Windpark West-Frisia
Gemeente Medemblik
Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O);
Bureauonderzoek en verkennend booronderzoek

Richard Exaltus
Kirsten van Kappel
Joep Orbons

November 2015

ArcheoPro

ArcheoPro Archeologisch rapport Nr 15062

Windpark West-Frisia Gemeente Medemblik Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O); Bureauonderzoek en verkennend booronderzoek

Colofon	
Opdrachtgever:	Pondera Consult, Postbus 579, 7440 AN Hengelo
Status:	Versie 09-11-2015
Projectcode :	15-091
Bestandsnaam :	ArcheoPro, Windpark West-Frisia, 2015 11 09
Archis melding (OM nummer):	3300760100
Bevoegd gezag:	Provincie Noord-Holland
Opslagplaats documentatie:	Provincie Noord-Holland
ISSN:	1569-7363
Auteur:	Richard Exaltus, Kirsten van Kappel
Projectleider:	Richard Exaltus
Projectmedewerkers:	Richard Exaltus, Kirsten van Kappel, Joep Orbons
Onderaannemers :	nvt
Autorisatie:	Drs. R.P. Exaltus; senior-archeoloog

Uitgegeven door ArcheoPro
© Copyright 2015 ArcheoPro, Eijsden

ArcheoPro
Sint Jozefstraat 45
NL 6245 LL Eijsden
Nederland

Tel : 0(0 31) 43 3672586
www.archeopro.nl

Kamer van Koophandel Limburg: 14117581
e-mail: info@archeopro.nl

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 3

Samenvatting 4

1. Inleiding 6
1.1 Algemeen 6
1.2 Locatiegegevens 6
1.3 Aard van de ingreep 6
1.4 Onderzoek 7

2 Bureauonderzoek 9
2.1 Methode en bronnen 9
2.2 Geo(morfo)logie, aardkunde en bodem 11
2.3 Referentieprofiel 13
2.4 Archeologie 18
2.5 Historie 21
2.6 Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel 22
2.7 Onderzoeksstrategie 24

3 Veldonderzoek 27
3.1 Verrichte werkzaamheden 27
3.2 Resultaten booronderzoek 27

4 Conclusies en aanbevelingen (beleidsadvies) 34

Verklarende woordenlijst 36

Archeologische tijdschaal 36

Bronnen 37

Literatuur 38

Bijlage 1: Boorbeschrijving 39

Betekenis van de afkortingen: 45

Samenvatting

Op 10 en 15 september 2015 is door ArcheoPro een Inventariserend Veldonderzoek Overig (IVO-O) uitgevoerd op het terrein waar men voornemens is het Windpark West-Frisia te realiseren.
Het archeologisch onderzoek betrof een Inventariserend Veldonderzoek Overig (IVO-O) met bureaustudie. Bureauonderzoek heeft tot doel om op basis van beschikbare informatie te komen tot een gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel. Het Inventariserend Veldonderzoek heeft vervolgens tot doel om het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel te toetsen door middel van veldwaarnemingen. Hiermee kan de vraagstelling beantwoord worden of binnen het plangebied archeologische waarden aanwezig (kunnen) zijn en of deze vervolgonderzoek en/of planaanpassing vereisen.

Volgens het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel geldt voor het plangebied een hoge verwachting voor resten uit de middeleeuwen en de nieuwe tijd langs de Zwaagdijk. Tevens geldt een hoge verwachting voor resten uit de (vroege)bronstijd die veelal voorkomen in samenhang met een net onder de bouwvoor gelegen vegetatie-horizont. Een dergelijke verwachting geldt eveneens voor resten uit het neolithicum op een iets dieper gelegen niveau.
Om het archeologisch verwachtingsmodel te toetsen zijn binnen het plangebied 66 verkennende gutsboringen gezet in een netwerk met telkens vijftig meter afstand tussen boringen en veertig meter afstand tussen de boorraaien.
Uit de resultaten van het booronderzoek blijkt dat de bodem binnen het plangebied overwegend uit getijdenafzettingen bestaat. Deze zullen tenminste deels zijn afgezet door een kreek die van west naar oost door het plangebied heeft gelopen. In de nabijheid van deze kreek bestaan de getijdenafzettingen overwegend uit zand en zand met kleilaagjes. Op enige afstand van de kreek bestaan de getijdenafzettingen daarentegen overwegend uit een door zandlaagjes onderbroken kleipakket. De getijdenafzettingen worden op veruit de meeste delen van het plangebied onderbroken door tenminste één veenlaag. Het betreft een in dikte en diepteligging variërende veenlaag die waarschijnlijk gedurende het laat-neolithicum in rietkommen is gevormd. De top hiervan is zonder uitzondering geërodeerd.
Hierboven is op het oostelijke deel van het plangebied een tweede veenlaag aangetroffen. Deze gaat op het centrale deel van het plangebied, op en rond de locatie van de middelste van de vijf geplande windmolens, over in een vegetatie-horizont die houtskoolspikkels bevat. Hoewel deze vegetatie-horizont minder dik is dan op sommige va de archeologische vinplaatsen in de omgeving van het plangebied, is deze dik genoeg en bevat deze voldoende verkoolde resten om in direct verband met menselijke bewoning in de prehistorie te worden gebracht. Het gaat hier naar verwachting om een akker- of bewoningsniveau uit de (vroege-) bronstijd. Op de overige delen van het plangebied zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen en zijn evenmin vegetatie-horizonten aanwezig die zouden kunnen samenhangen met bewoning in de prehistorie. Ook langs de Zwaagdijk zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen die zouden kunnen wijzen op bewoningsresten uit de late middeleeuwen of de nieuwe tijd.
Op het overgrote deel van het plangebied geven de resultaten van het onderzoek derhalve geen aanleiding om archeologisch vervolgonderzoek te adviseren. Evenmin zijn hier tijdens het onderzoek archeologische resten aangetroffen waarmee tijdens de verdere planvorming of bij de uitvoering van de geplande werkzaamheden rekening moet worden gehouden.
Bovenstaand advies geldt echter niet voor het deel van het plangebied op en rond de locatie van de middelste van de vijf te plaatsen windmolens (gearceerd in figuur 17). De hier aangetroffen verschijnselen zijn vooralsnog onvoldoende om het KNA-onderdeel *Waardestelling*, nader uit te kunnen werken. Hiertoe is een proefsleuvenonderzoek

benodigd. Een dergelijk onderzoek is nodig op locaties binnen het op figuur 17 gearceerde gebied waarbinnen geplande werkzaamheden dieper zullen reiken dan dertig centimeter beneden het huidige maaiveld. Mogelijk is het deel van het plangebied waarop proefsleuvenonderzoek benodigd is te beperken door voor de aanleg van de leidingensleuf naar de middelste windmolen, gebruik te maken van een gedempte sloot (aangegeven in figuur 16). Deze gedempte sloot vormt de voortzetting van de noordelijker gelegen sloot en is op de diepte van de vegetatie-horizont, vier meter breed.

1. Inleiding

1.1 Algemeen

Opdrachtgever:	Pondera Consult, Postbus 579, 7440 AN Hengelo
Datum uitvoeringveldwerk:	10 en 15 september 2015
Archis onderzoeksmelding:	3300760100
Bevoegd gezag:	Provincie Noord-Holland
Bewaarplaats vondsten:	Provincie Noord-Holland
Bewaarplaats documentatie:	Provincie Noord-Holland

1.2 Locatiegegevens

Provincie:	Noord-Holland
Gemeente:	Medemblik
Plaats:	Zwaagdijk
Toponiem:	Windpark West-Frisia
Globale ligging:	Westfrisiaweg, Zwaagdijk en Noorderboekert
Hoekcoördinaten plangebied:	135435 / 521894 135435 / 523188 137150 / 523188 137150 / 521894
Oppervlakte plangebied:	48.5 ha
Grondgebruik:	weide- en akkerland
Hoogteligging:	± 2,50 m -NAP
Bepaling locaties:	GPS Garmin, meetlinten

1.3 Aard van de ingreep

Aard ingreep:	realisatie 5 nieuwe windturbines incl. opstelplaatsen, onderhoudswegen en bekabeling.
Wijze fundering:	Beton met heipalen
Onderkeldering:	nee
Diepte bodemverstoring:	opstelplaatsen, fundering windturbines en kabels/leidingen ca. 150 cm - mv; onderhoudsweg 40 cm –mv
Oppervlakte bodemverstoring:	>100 m^2
Verwachte wijziging grondwater-stand:	geen wijziging
Toekomstige ligging boven- en ondergrondse infrastructuur:	zie figuur 1
Toekomstige ligging verharding:	zie figuur 1

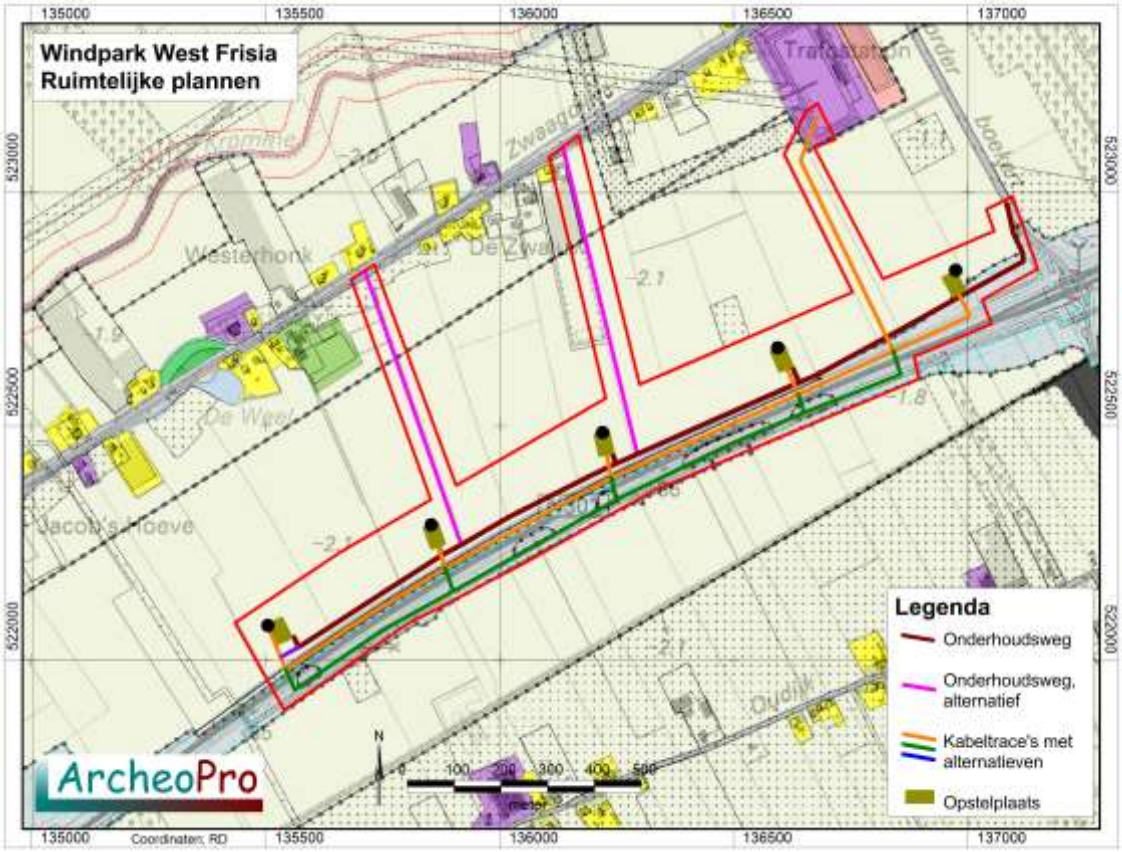

Figuur 1: De ligging van het plangebied met daarop de plannen weergegeven (rood omlijnd) op een uitsnede van de bestemmingplannen kaart.

1.4 Onderzoek

Op 10 en 15 september 2015 is door ArcheoPro een Inventariserend Veldonderzoek Overig (IVO-O) uitgevoerd op het terrein waar men voornemens is het Windpark West-Frisia te realiseren.
Het archeologisch onderzoek betrof een Inventariserend Veldonderzoek Overig (IVO-O) met bureaustudie. Bureauonderzoek heeft tot doel om op basis van beschikbare informatie te komen tot een gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel. Het Inventariserend Veldonderzoek heeft vervolgens tot doel om het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel te toetsen door middel van veldwaarnemingen. Hiermee kan de vraagstelling beantwoord worden of binnen het plangebied archeologische waarden aanwezig (kunnen) zijn en of deze vervolgonderzoek en/of planaanpassing vereisen.

Het plangebied ligt in een gebied waar geen gemeentelijk archeologisch beleid is vastgesteld. Op het plangebied zijn wel twee bestemmingsplannen en één omgevingsvergunning van toepassing. Hieronder volgt een opsomming;

1. Bestemmingsplan Dorpskernen IV; Op grond van dit beleid valt de noordelijke zone van de meest westelijk gelegen poot van het plangebied in de zone met waarde archeologie 2. In deze zone is archeologisch onderzoek vereist bij bodemingrepen die dieper reiken dan veertig centimeter en die een groter oppervlak beslaan dan

100 m^2. [1] Om in deze zone een omgevingsvergunning te kunnen verkrijgen, dient de initiatiefnemer een rapport te overleggen waarin naar oordeel van de bevoegde overheid de archeologische waarde van het plangebied voldoende is vastgesteld. In het kader van dit proces heeft het in dit rapport beschreven onderzoek plaatsgevonden.
2. Bestemmingsplan Buitengebied gemeente Medemblik; in dit beleidsdocument is geen paragraaf archeologie opgenomen. [2] In dit geval geldt de rijksondergrens van 100 M^2 een bestemmingswijziging.
3. Beschikking Omgevingsvergunning WABO; op grond van deze beschikking is in het deel van het plangebied waarop deze beschikking van toepassing is geen nader archeologisch onderzoek nodig. [3]

In Nederland dient het vaststellen van de archeologische waarde van een plangebied te gebeuren op grond van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA versie 3.3).[4] Gemeenten kunnen hierop aanvullende uitvoeringskaders vaststellen. Voorafgaand aan het veldonderzoek is voor het betreffende plangebied een Plan van Aanpak opgesteld die getoetst is door mevrouw C. Soonius (regio-archeoloog West-Friesland).

ArcheoPro voert haar onderzoeken uit conform de hiervoor vastgelegde normen en richtlijnen (KNA 3.3) en is door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) vergunning verleend tot het verrichten van bepaalde archeologische werkzaamheden in het kader van het doen van opgravingen, bestaande uit prospectie door middel van booronderzoek.

Het onderzoek is uitgevoerd door drs. R.P. Exaltus (senior-archeoloog), ir. K. van Kappel (senior prospector), ing. P.J. Orbons (senior vakspecialist) en H. Rik (veldtechnicus).

Het plangebied wordt ten westen en oosten begrensd door agrarische percelen. Ten noorden van het plangebied loopt de Zwaagdijk en ten zuiden van het plangebied loopt de Westfrisiaweg. Van het plangebied zelf zijn voldoende archeologische en aardkundige gegevens beschikbaar om een uitspraak te kunnen doen over de archeologische verwachting. Daarom kan het onderzoeksgebied gedefinieerd worden als het plangebied.

[1] dossier NL.IMRO.0420.BPDorpskernenIV.

[2] dossier NL.IMRO.0420.BPBuitengebied-VA-01.

[3] dossier NL.IMRO.9927.PBWABOWESTFR130213-VG02.

[4] SIKB 2010.

2 Bureauonderzoek

2.1 Methode en bronnen

Onderzoeksgebied bureauonderzoek: Cirkel met een straal van één kilometer rond het centrum van het plangebied
Tijdens het bureauonderzoek wordt door de bestudering van beschikbare bronnen, kennis vergaard omtrent de bodem en geologie van het onderzoeksgebied en de hierin bekende en te verwachten archeologische waarden.
Aan de hand van de resultaten van het bureauonderzoek kan de beste aanpak voor het veldonderzoek worden bepaald.
Hierbij zijn de volgende bronnen geraadpleegd (voor bronvermelding; zie ook literatuurlijst, dit geldt ook voor de kaarten die in de tekst opgenomen zijn):

- Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN)
- Archeologische MonumentenKaart (AMK)
- ARCHeologisch Informatie Systeem (ARCHIS)
- Atlas van topografische kaarten Nederland 1955-1965, 1:50.000
- Bodemkaart 1:50.000
- Geomorfologische kaart 1:50.000
- Geologische kaart 1:50.000
- Grote historische atlas van Nederland 1:50.000 1838-1857 (Deel West)
- Grote historische topografische atlas van Nederland, provincie Noord-Holland 1:25.000 1894-1926
- Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW)
- Kadastrale minuutplan met aanwijzende tafels, 1830
- Overig historisch kaartmateriaal

Figuur 2: Luchtfoto met daarop rood omlijnd het plangebied.

2.2 Geo(morfo)logie, aardkunde en bodem

Aangezien de grootschalige landschappelijke wordingsgeschiedenis van West-Friesland (waar het plangebied onderdeel van uit maakt) al uitgebreid is beschreven in diverse rapporten, wordt in dit rapport volstaan met een kort overzicht van de landschappelijke vorming die van toepassing is op het plangebied binnen het Holoceen. [5]

Bron	Informatie
Geologische kaart van Nederland 1:50.000[6]	Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laagpakket op Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Wormer met insluitingen van Formatie van Nieuwkoop.
Geomorfologische kaart van Nederland 1:50.000[7] (fig. 4)	Het plangebied bestaat uit een Vlakte van getijafzettingen (2M35)
Bodemkaart van Nederland 1:50.000[8] (fig. 5)	In het plangebied zijn de volgende bodemtypen aanwezig: Leek- en woudeerdgronden (pMn15a/b, pMn55b, pMn35b) en tochteerdgronden (pMo55b)
Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN)[9] (fig. 6)	Ca. 1,6 tot 2,2 m –NAP
Grondwater (fig. 7)	Ca. 100 cm -mv

Van groot belang voor het begrip van de landschapsontwikkeling binnen het onderzoeksgebied is een nieuw landschappelijk model dat onlangs is ontwikkeld in het kader van het onderzoeksprogramma Farmers of the Coast van de Universiteit Leiden. Dit model is gebaseerd op drie bronnen. De eerste is het nieuwe kustgenesemodel zoals dat is gepubliceerd door Van der Spek, 1996. De tweede bron bestaat uit een analyse van materialen verzameld door aardwetenschappers in het kader van de kartering van Noord-Holland en diverse ruilverkavelingen. De derde bron betreft data uit archeologisch onderzoek. Op basis van de genoemde bronnen wordt verwacht dat het landschap zich als volgt heeft ontwikkeld.

In het Laat-Neolithicum bestond het landschap uit kreken en kommen. Het gebied werd in deze periode doorsneden door plaatsvaste kreken met duidelijk ontwikkelde oevers die werden geflankeerd door overslaggronden. De kreekoevers van de geulsystemen in hun eindfase zijn m.u.v. extreem hoogwater gedurende het gehele jaar exploiteerbaar geweest. In de top van deze oevers zijn dan ook vegetatie-horizonten gevormd. De kreken doorsneden in deze periode grote natte komgebieden die vrijwel het gehele jaar onder water stonden. In deze kommen werd onder water klei afgezet. In de kommen bestond een grote variatie in waterkwaliteit (zoet-brak-zout) afhankelijk van de mate waarin deze werden gevoed door toevoer van zeewater vanuit de kreken of van hemelwater en aanvoer vanuit het Vechtdalsysteem. In deze kommen groeide plaatselijk riet. Deze “rietkommen” worden nu teruggevonden als dunne veenlaagjes en matig gerijpte klei met liggend blad van

[5] Van Zijverden in Knippenberg concept 2014, pag. 13.

[6] Stichting voor Bodemkartering, 1989.

[7] Stichting voor Bodemkartering, 1968.

[8] Stichting voor Bodemkartering, 1968.

[9] http://ahnviewer.nl.

riet (o.a. in de NAR 21 worden deze afzettingen aangeduid als rietklei). Op de overgang van het Laat-Neolithicum naar de Bronstijd vond een gebeurtenis plaats waarbij de verbinding met het Vecht-bassin verloren ging. Dit veranderde de morfologie van het Bergen-bassin volledig en heeft een grote invloed gehad op het landschap en daarmee op de exploitatiemogelijkheden van oostelijk West-Friesland. Door de verkleining van het bassin ontstond een vloed gedomineerde delta in oostelijk West-Friesland en een eb gedomineerde delta in westelijk West-Friesland. In oostelijk West-Friesland ontstond dientengevolge een hoog opgeslibd kwelderlandschap dat zich goed laat vergelijken met bijvoorbeeld het Verdronken land van Saeftinghe. In dit landschap vormen de kwelders de goed-exploiteerbare gebieden met een hoge bodemvruchtbaarheid. Gedurende de Vroege Bronstijd worden dan ook met name de hoge kwelders geëxploiteerd. De kwelderlandschappen lijken in twee korte fasen te zijn gevormd. Waarbij de tweede fase minder “fors” is geweest dan de eerste. In de Midden-Bronstijd B was in oostelijk West-Friesland sprake van een volledig verzoet voormalig kwelderlandschap waarin geen sedimentatie meer optrad, terwijl westelijk West-Friesland nog steeds een open estuarium vormde met een geringe mate van sedimentatie. Het landschap in oostelijk WestFriesland werd gedomineerd door bossen en bosschages en zoetwatermeren. Stromend water kwam sporadisch voor. In dit landschap zijn op de voormalige kwelderafzettingen diverse nederzettingsterreinen aangetroffen. In de Late Bronstijd trad opnieuw een belangrijke verandering op. Het Zeegat van Bergen sloot zich, waardoor in de voormalige eb gedomineerde delta veengroei kon gaan plaatsvinden. Als gevolg van een verandering in de morfologie van de bassins en de Zeegaten ontstonden in de meren in het huidig IJsselmeergebied grotere schommelingen in het wateroppervlak. Hierdoor vonden met name in de wintermaanden overstromingen plaats van oostelijk West-Friesland. De bewoners pasten zich aan door terpen op te werpen. Als gevolg van de verslechterde waterafvoer, werd het gebied in de vroege-ijzertijd min of meer verlaten met uitzondering van enkele kleinere nederzettingen rondom Medemblik en Opperdoes.

Op basis van enkele waarnemingen van hoogveen verspreid over West-Friesland wordt over het algemeen aangenomen dat er sprake is geweest van een volledige hoogveenbedekking. Over deze hoogveenbedekking bestaat echter nog de nodige discussie, zowel over de verspreiding als de oorzaak van veenvorming. Aan de randen van dit uitgestrekte veengebied kon plaatselijk nog gewoond en geakkerd worden in de IJzertijd. Dit gebied wordt pas in de (Late) Middeleeuwen weer bewoond nadat begonnen wordt met de grootschalige ontginning van veengebieden.

2.3 Referentieprofiel[10]

De basis van het profiel wordt gevormd door een pakket blauwgrijze tot grijze, matig tot sterk siltige klei die kalkrijk is. In dit pakket bevinden zich mariene mollusken, waaronder kokkels en slijkgapers. Deze afzettingen zijn in een kreken- en kommenlandschap gevormd. De kreekoevers van de geulsystemen in hun eindfase zijn m.u.v. extreem hoogwaters gedurende het gehele jaar exploiteerbaar geweest. In de top van deze oevers worden dan ook duidelijke A-horizonten waargenomen. Op dit pakket ligt plaatselijk een dun pakket veen dat onder invloed van de bovenliggende sedimenten sterk is samengedrukt, veelal is geoxideerd en deels is geërodeerd. Op veel plaatsen is dit veen compleet geërodeerd. Hierboven ligt een pakket siltige tot zandige klei met schelpen. Deze afzettingen zijn in een kwelderlandschap gevormd. Op de hogere delen van het kwelderlandschap kan een bodem gevormd zijn (humeuze laag). De top van het bodemprofiel kan bestaan uit (rest)veen.

Figuur 3: Bodemprofiel op AMK-terrein 4903 (foto genomen door ARCHOL)

[10] Knippenberg, 2014 (in concept).

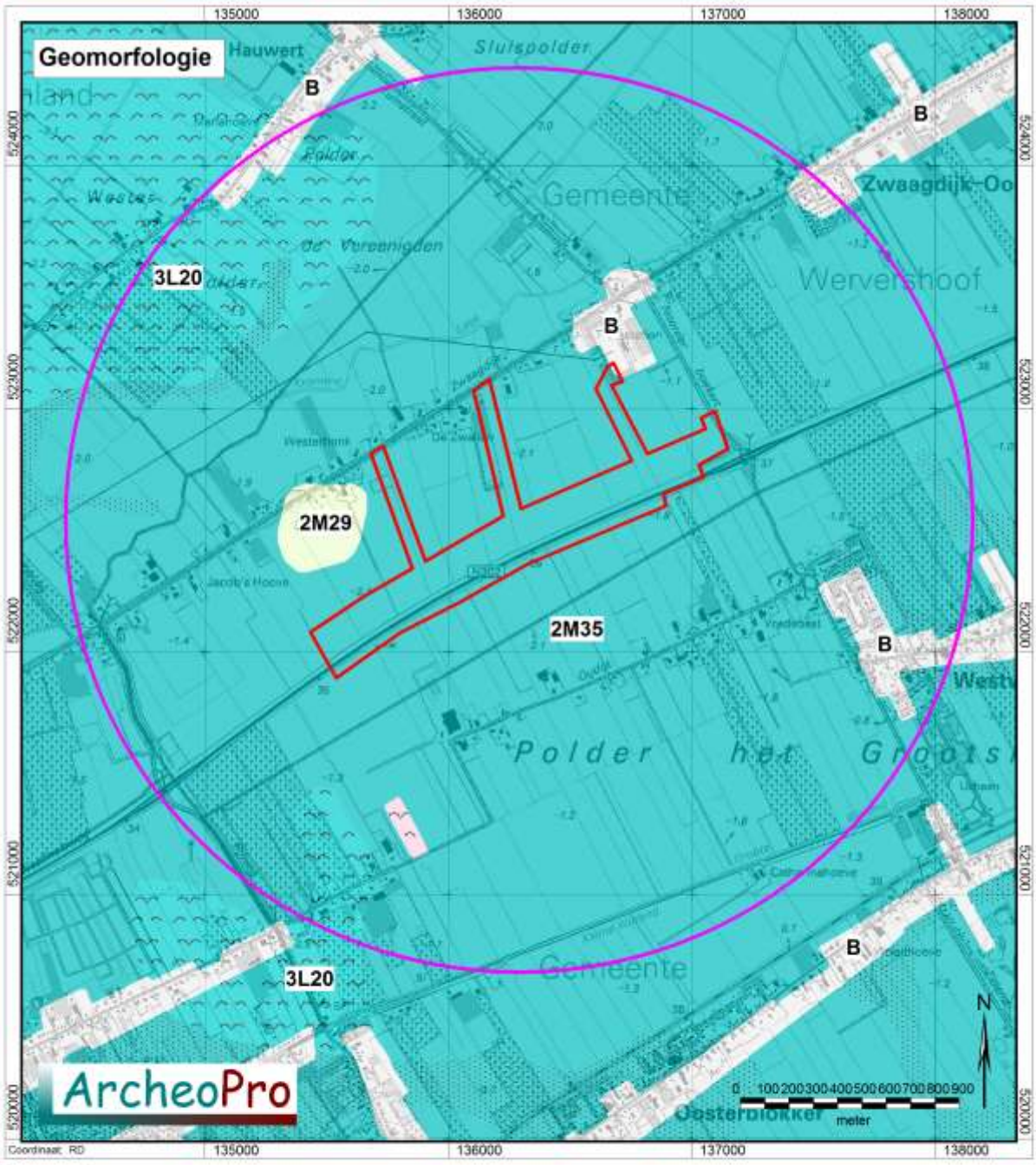

Figuur 4: Uitsnede uit de geomorfologische kaart met daarin rood omlijnd het plangebied met daaromheen de cirkel die de buitengrens van het onderzoeksgebied aangeeft.

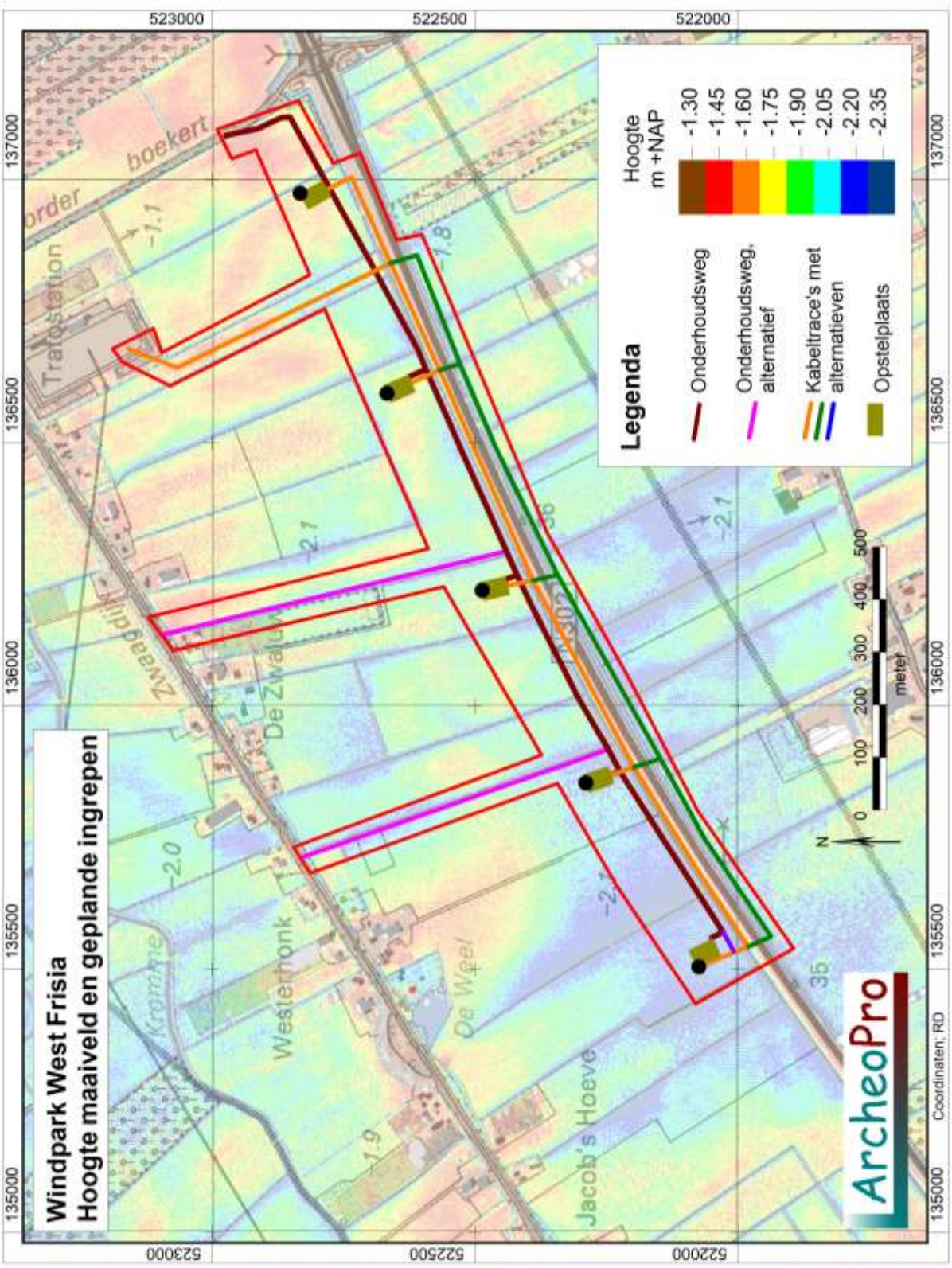

Figuur 5: Detail uitsnede uit het Actueel Hoogtebestand Nederland.

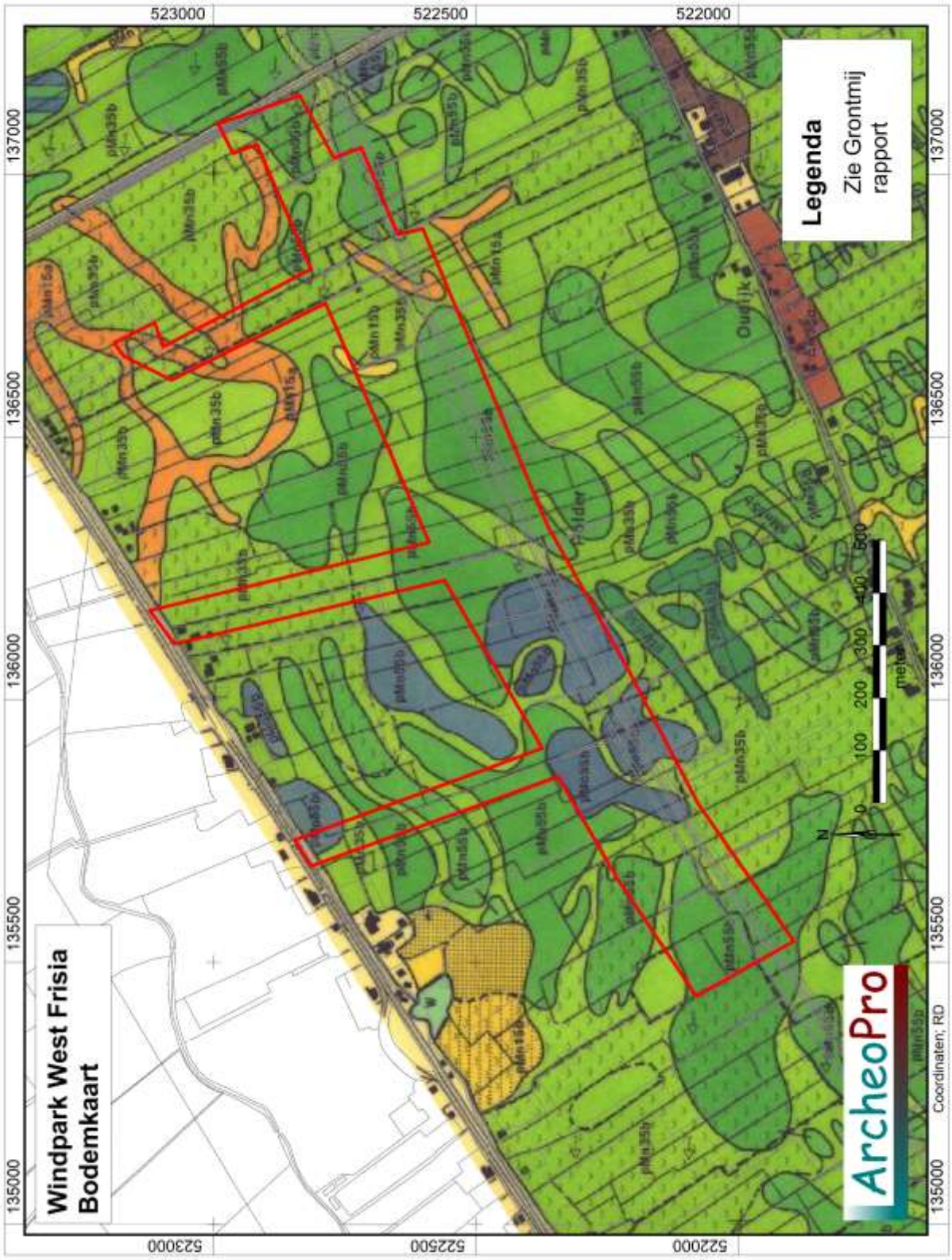

Figuur 6: Uitsnede uit de bodemkaart met daarin rood omlijnd het plangebied met daaromheen de cirkel die de buitengrens van het onderzoeksgebied aangeeft. Westwoud (Bles & Rutten, 1972)

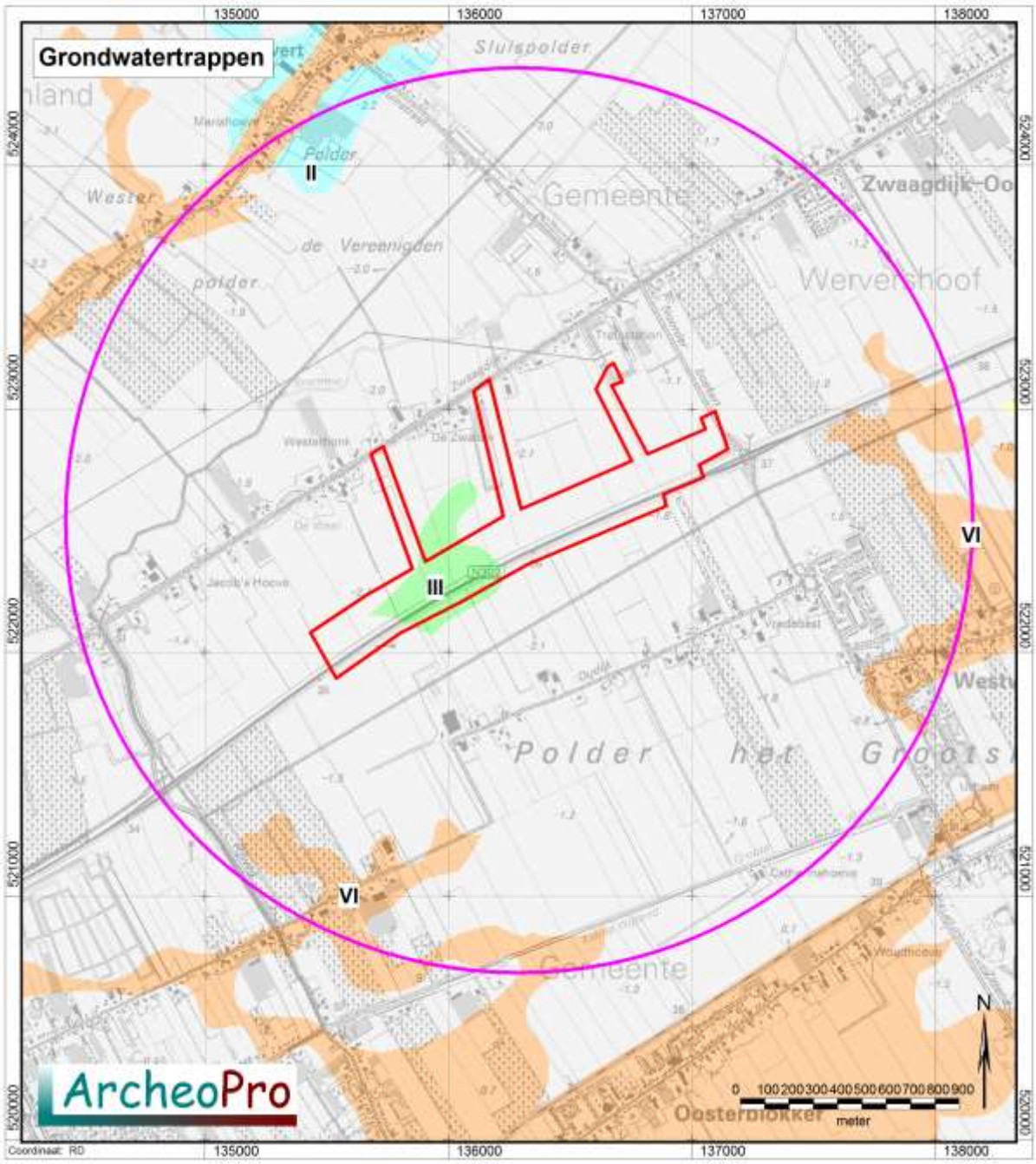

Legenda:

Grondwater	Winter	Zomer
I	---	<50
II	---	50-80
III	<40	80-120
IV	>40	80-120
V	<40	>120
VI	40-80	>120
VII	>80	>120
VIII	>120	>200
X	---	---

Figuur 7: Uitsnede uit de grondwatertrappenkaart met daarin rood omlijnd het plangebied met daaromheen de cirkel die de buitengrens van het onderzoeksgebied aangeeft.

2.4 Archeologie

Volgens de Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW 3.0) ligt het plangebied in en zone met een middelhoge en hoge kans op het aantreffen van archeologische waarden. Deze waarde is gebaseerd op de aanwezigheid van een krekenlandschap in de ondergrond. In het plangebied zelf zijn behalve een archeologische waarneming uit de Bronstijd geen archeologische waarden bekend. Echter, in het gebied West-Friesland zijn wel vindplaatsen bekend uit het Laat Neolithicum, de Bronstijd, en enkele uit de Late Middeleeuwen en de Nieuwe Tijd. Vindplaatsen uit de IJzertijd, Romeinse Tijd en de Vroege Middeleeuwen zijn schaars, de bewoning uit deze periode vond namelijk plaats op het oorspronkelijke veen dat inmiddels niet meer aanwezig is.
Grenzend aan het plangebied is een vindplaats uit het Laat Neolithicum bekend. Deze vindplaats behoort tot de Enkelgrafcultuur (EGK). [11] Destijds leefde men van de veeteelt, landbouw, visserij en het zoeken naar schelpdieren. De Neolithische vindplaats wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van een donkergekleurde vegetatiehorizont met vondstmateriaal zoals aardewerk, vuursteen en bot. [12] Tevens is op deze vindplaats op een hoger niveau een grote diversiteit aan grondsporen aangetroffen met relatief weinig vondstmateriaal. [13] In tegenstelling tot het Neolithische niveau is deze vegetatiehorizont lichter van kleur. Op deze locatie worden deze twee niveaus van elkaar gescheiden door een dunlaagje schoon sediment.
Het veronderstelde Bronstijd niveau wordt binnen het gehele onderzoeksgebied afgedekt door een in dikte variërend pakket (dikte: 0,20 – 3,00 m) zandige en kleiige kwelderafzettingen. De binnen deze locatie aangetroffen archeologische resten uit de prehistorie dateren zoals verwacht vrijwel uitsluitend in het Laat-Neolithicum en Vroege Bronstijd en kunnen met de twee dieper gelegen bodemniveaus geassocieerd worden. Daarnaast is in de zuidwestelijke hoek van het middenperceel (S682/899) in vlak 1 direct onder de bouwvoor een diep ingegraven prehistorische kuil aangetroffen (Put 25, S342), die op basis van stratrigrafische gronden een Midden- of Late Bronstijd ouderdom heeft. Mogelijk dat ook een kuil in put 24 (S339) een vergelijkbare ouderdom heeft. De laatneolithische en Vroege Bronstijd resten concentreren zich in het west-perceel S309 van locatie 21 op de hoge kreekrug delen. Naast geringe dichtheden aan vondsten die in de beide bodemhorizonten zijn aangetroffen, bestaan de resten voornamelijk uit grondsporen. Ploegkrassen domineren het beeld, daarnaast zijn geclusterde voorkomens van dunne paalen staaksporen met hier en daar een klein kuiltje aangetroffen, en komen mogelijk hoefindrukken sporadisch ook voor. Kijken we naar de ruimtelijke verspreiding van de sporen, dan zijn de ploegkrassen over een zeer groot areaal waargenomen. Dit areaal beslaat vrijwel het gehele onderzoeksgebeid binnen dit perceel S309. Alleen in de noordoost hoek waar de kreekrug duikt en in de zuidwest hoek, waar een restgeul wordt vermoed zijn geen ploegkrassen aangetroffen. Het is duidelijk dat het onderzochte areaal maar een deel vormt van het oorspronkelijk beakkerde gebied. Zowel in zuidoostelijke als in noordwestelijke richting loopt de verspreiding van de ploegkrassen buiten het onderzoeksgebied door. De meeste ploegsporen dateren waarschijnlijk in het Laat-Neolithicum, hoewel sporadisch ook Vroege Bronstijd krassen zijn tussen de Vroege Bronstijd en laatneolithische lagen. Dit laatste is maar zeer beperkt vastgesteld, hoewel op meerdere plaatsen ernaar is gezocht. De Vroege Bronstijd eergetouwsporen liggen dan ook in een veel kleiner gebied dan de laatneolithische krassen. Ze zijn alleen op de hoogste toppen van de kreekrug waargenomen. Het feit dat de Vroege Bronstijd laag bij geringe daling snel venig werd, terwijl dat niet voor de laat neolithische laag gold geeft ook aan dat de omvang van het droge en potentieel cultiveerbare gebied gedurende de Vroege Bronstijd

kleiner was. Sporen uit de Middeleeuwen en/of Nieuwe tijd zijn slechts sporadisch waargenomen Binnen locatie 21 en betreffen vrijwel uitsluitend greppels (*Bron: Knippenberg, S., 2014. Evaluatieverslag. Archeologisch onderzoek N23-Westfrisiaweg, Noorderboekert (locatie 18-1 en 21, gemeente Medemblik. (Archol Rapport inconcept)*

Tabel 1

Waarnemingen, onderzoeksmeldingen en Monumenten			
Nummer	Coördinaat	Periode	Vondsten
AMK 4903	137248.8/522957	Neolithicum, Bronstijd,	Nederzetting, onbepaald
W 15154	137880/523050	Bronstijd,	Keramiek
Onderzoeksmeldingsnr. 38790	143.780/521.980; 132.210/520.545	Geen archeologie	Geen archeologie

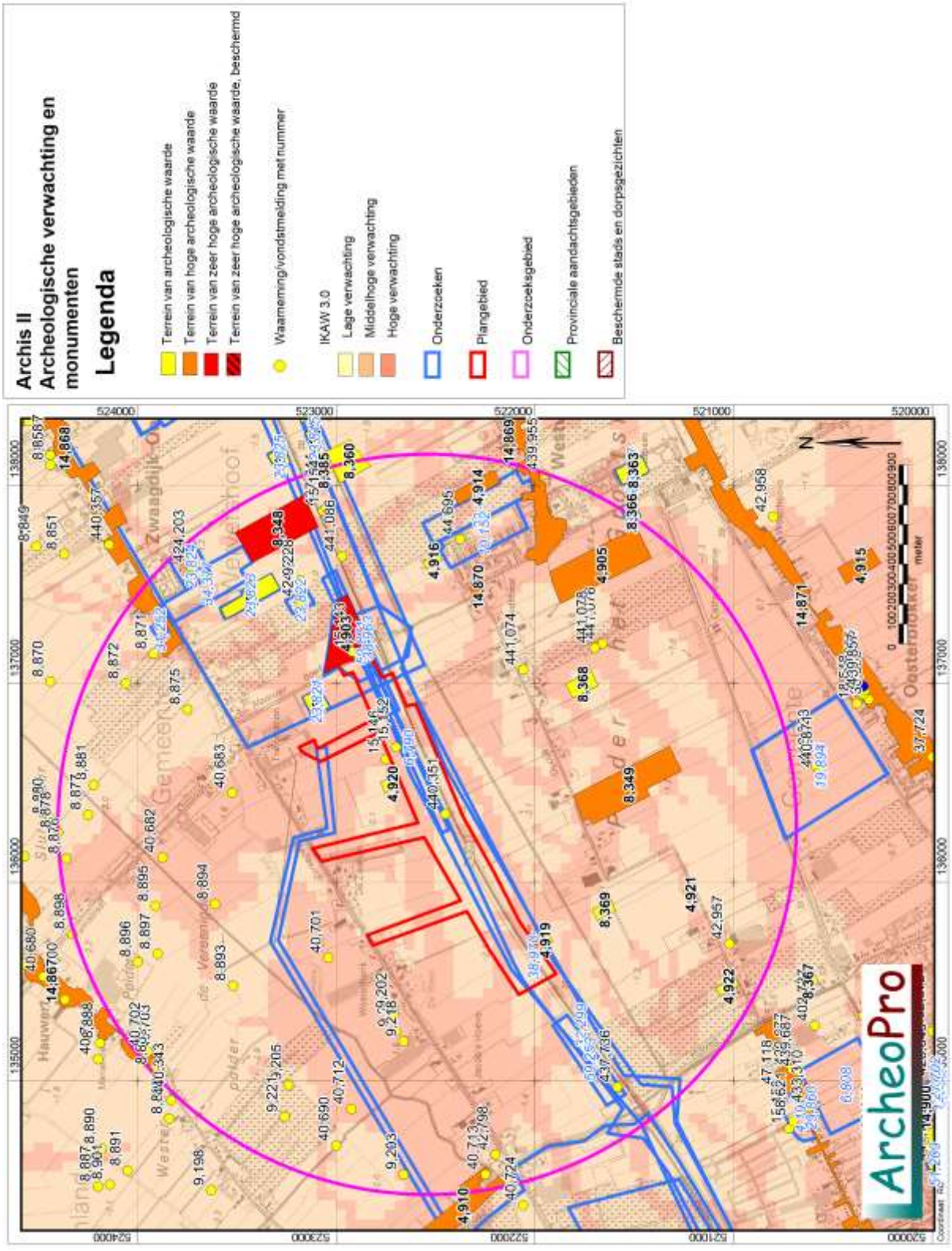

Figuur 8: Kaart met Archis-gegevens met daarop een cirkel met een straal van één kilometer rond het plangebied die de buitengrens van het onderzoeksgebied aangeeft.

2.5 Historie

Figuur 9 toont achtereenvolgens topografische kaarten van het onderzoeksgebied uit 1845, 1899, 1961 en 2006. Op deze kaarten is te zien dat het plangebied tot en met 1961 in gebruik was als weide- en akkerland. Het gebied bestond uit een smalle stroken verkaveling die haaks op de Zwaagdijk georiënteerd waren. De vele kavels werden doorsneden door greppels/sloten. Op de kaart uit 2006 is op te maken dat na 1961 ruilverkaveling heeft plaatsgevonden waarbij de percelen vele malen groter zijn geworden en veel watergangen zijn gedempt. Wel liggen de percelen nog haaks op de Zwaagdijk en zijn ze nog altijd in gebruik als weide- en akkerland.

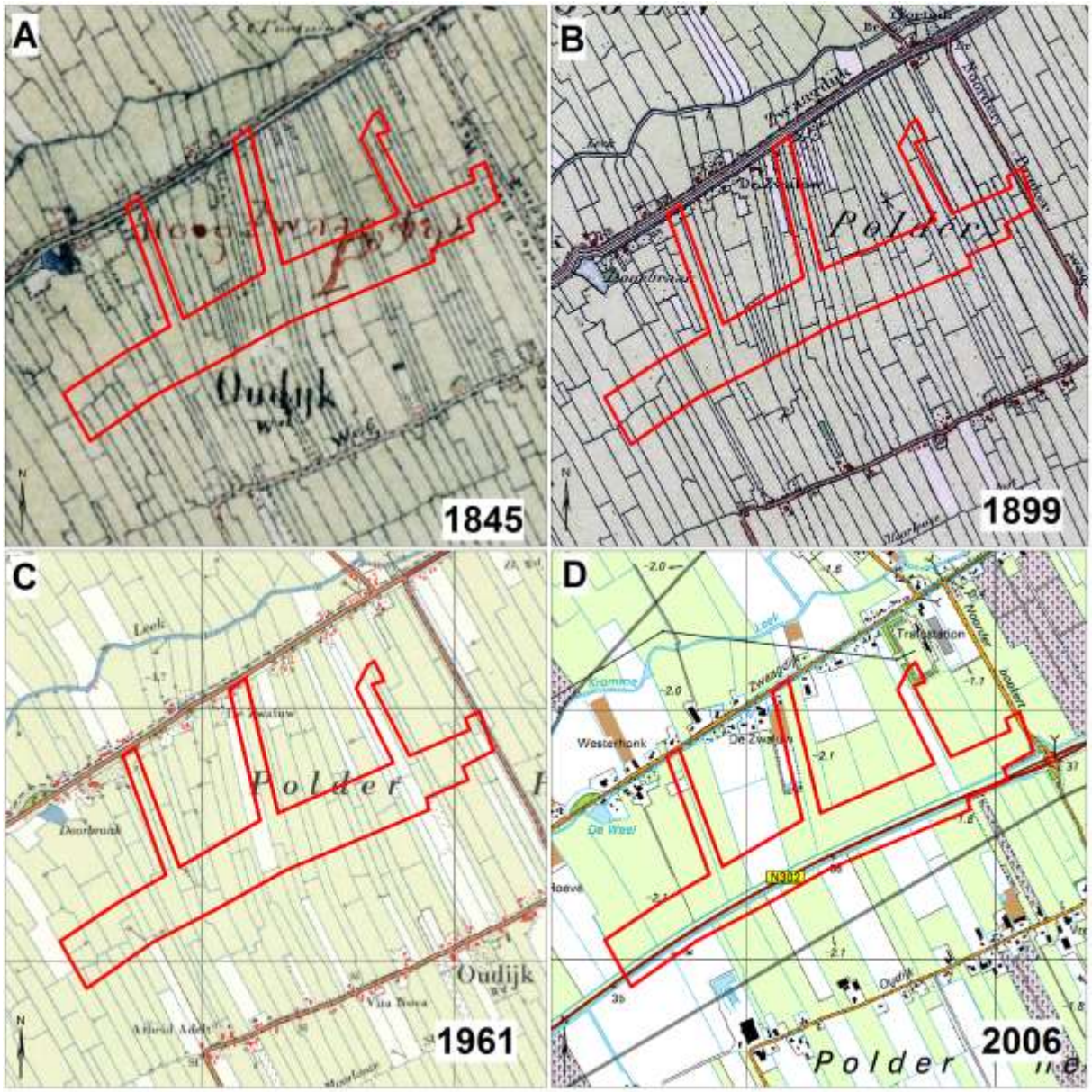

Figuur 9: Uitsneden uit de topografische kaarten uit achtereenvolgens: 1845, 1899, 1961 en 2006.

2.6 Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel

Op basis van de bureaustudie kunnen drie afzonderlijke verwachtingen gespecificeerd worden. Deze worden in de onderstaande tabellen nader gespecificeerd:

1. Verwachting Neolithicum op de (flank) kreekruggen
2. Verwachting Bronstijd op de (flank) kreekruggen
3. Verwachting Middeleeuwen/Nieuwe Tijd (ontginningsas Zwaagdijk).

Karakteristiek	Omschrijving
Datering:	Neolithicum
Complextype(n)	Nederzetting
Omvang	>100 m^2
Diepteligging	Vanaf > 50 cm onder maaiveld
Locatie	Hele plangebied
Soort vindplaats	Vindplaats met een vondststrooiing/archeologische laag
Uiterlijke kenmerken	Bot, aardewerk, vuursteen en houtskool
Conservering	De resten zullen door de relatief hoge grondwaterstand (40-80 cm – mv) matig tot goed geconserveerd zijn. Door ruilverkaveling en ploegen kan er bodemverstoring zijn opgetreden.
Wordt het archeologisch relevante niveau bedreigd door de werkzaamheden	ja

Karakteristiek	Omschrijving
Datering:	Bronstijd
Complextype(n)	Nederzetting
Omvang	>100 m^2
Diepteligging	Vanaf onder de bouwvoor
Locatie	Hele plangebied
Soort vindplaats	Vindplaats met voornamelijk grondsporen
Uiterlijke kenmerken	Grondsporen zoals haardkuilen, paalgaten enzovoorts
Conservering	Omdat het voornamelijk grondsporen betreft zullen deze goed geconserveerd zijn. Door ruilverkaveling en ploegen kan er bodemverstoring zijn opgetreden.
Wordt het archeologisch relevante niveau bedreigd door de werkzaamheden	ja

Karakteristiek	Omschrijving
Datering:	Middeleeuwen
Complextype(n)	Ontginningsas Zwaagdijk
Omvang	>100 m^2
Diepteligging	Vanaf maaiveld
Locatie	Noordelijke puntje van meest westelijk gelegen poot plangebied
Soort vindplaats	Vindplaats met een archeologische laag
Uiterlijke kenmerken	Bot, hout, leder, textiel, aardewerk, metaal, leem, houtskool, fundamenten en waterputten
Conservering	De resten zullen door de relatief hoge grondwaterstand (40-80 cm – mv) matig tot goed geconserveerd zijn. Door ruilverkaveling en ploegen kan er bodemverstoring zijn opgetreden.
Wordt het archeologisch relevante niveau bedreigd door de werkzaamheden	ja

In het gehele plangebied, behalve in het meest oostelijke deel van het plangebied (zie figuur 17), kunnen nederzettingsterreinen uit het Neolithicum aanwezig zijn. Deze zullen waarschijnlijk op de flanken en ruggen van kreken liggen waar een vegetatie-horizont in is gevormd. Archeologische overblijfselen uit deze tijd zullen bestaan uit houtskool, vuursteen, aardewerk en verbrand en onverbrand bot en schelp. De overblijfselen kunnen voorkomen als vondststrooiing maar ook als een archeologische laag. De verwachte waarden kunnen vanaf een diepte van ongeveer een halve meter onder het maaiveld worden aangetroffen. Daarnaast worden in en langs restgeulen locaties verwacht waar visvangst heeft plaatsgevonden.

Tevens kunnen er nederzettingsterreinen uit de Bronstijd aanwezig zijn. Deze liggen waarschijnlijk op de overgang van wad- naar kwelderafzettingen en de hoge kwelders. Archeologische overblijfselen uit deze tijd zullen voornamelijk bestaan uit grondsporen zoals kuilen, paalsporen enzovoorts. Tevens kunnen er vondststrooiingen voorkomen bestaande uit houtskool, vuursteen, aardewerk, verbrand en onverbrand bot en schelp. De verwachte waarden kunnen direct onder de bouwvoor worden aangetroffen.

In het meest noordelijke puntje van de meest westelijk gelegen toegangsweg in het plangebied, kunnen huisplaatsen uit de Middeleeuwen en de Nieuwe tijd aanwezig zijn. Deze zullen waarschijnlijk pal langs de Zwaagdijk liggen. Archeologische overblijfselen uit deze tijd kunnen bestaan uit houtskool, aardewerk, metaal, verbrand en onverbrand bot, fundamenten en waterputten. De overblijfselen zullen voorkomen als concentraties bouwmateriaal en bewoningsafval. Dergelijke resten kunnen vanaf het maaiveld worden aangetroffen.

2.7 Onderzoeksstrategie

Een deel van het plangebied is nog onvoldoende onderzocht. Geadviseerd wordt om in die gebieden waar nog geen onderzoek is uitgevoerd maar waarin wel bodemingrepen plaats gaan vinden, een inventariserend veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek uit te voeren.

Een verkennend booronderzoek is geschikt voor het bepalen van de aanwezigheid van een gestapeld landschap en de intact hiervan, hierbij moet gedacht worden aan: verstoringen zoals graven, ploegen en/of egaliseren, erosie, bodemvorming, etc. Op basis hiervan kan een selectie gemaakt worden van kansarme zones en kansrijke zones voor eventueel vervolg onderzoek.

In vlakelementen zullen de boringen worden geplaatst in een systematisch verspringend boorgrid met telkens vijftig meter afstand tussen de boringen een veertig meter afstand tussen de boorraaien en in lijnelementen om de vijftig meter. De boringen worden gezet met een 7cm Edelmanboor en een 3cm guts tot 2,0 m – mv. Het opgeboorde materiaal wordt bestudeerd op het voorkomen van archeologische indicatoren door het laagsgewijs te versnijden en/of te verbrokkelen. Tevens wordt van iedere laag het kalkgehalte bepaalt. ArcheoPro plaatst alle boorpunten voorafgaande aan het booronderzoek in een GIS-systeem. De uitvoerder van het veldwerk beschikt over een GPS waarin deze punten staan opgeslagen.

Met de door ArcheoPro gehanteerde boordichtheid is op basis van booronderzoek nooit te garanderen dat alle typen archeologische resten kunnen worden opgespoord. De kans op het aantreffen van grondsporen (vnl. Bronstijd niveau) is bijvoorbeeld aanmerkelijk groter indien een proefsleuvenonderzoek/begeleiding van de graafwerkzaamheden wordt uitgevoerd. Een dergelijke aanpak zou echter in dit stadium van het onderzoek een te zwaar middel vormen.

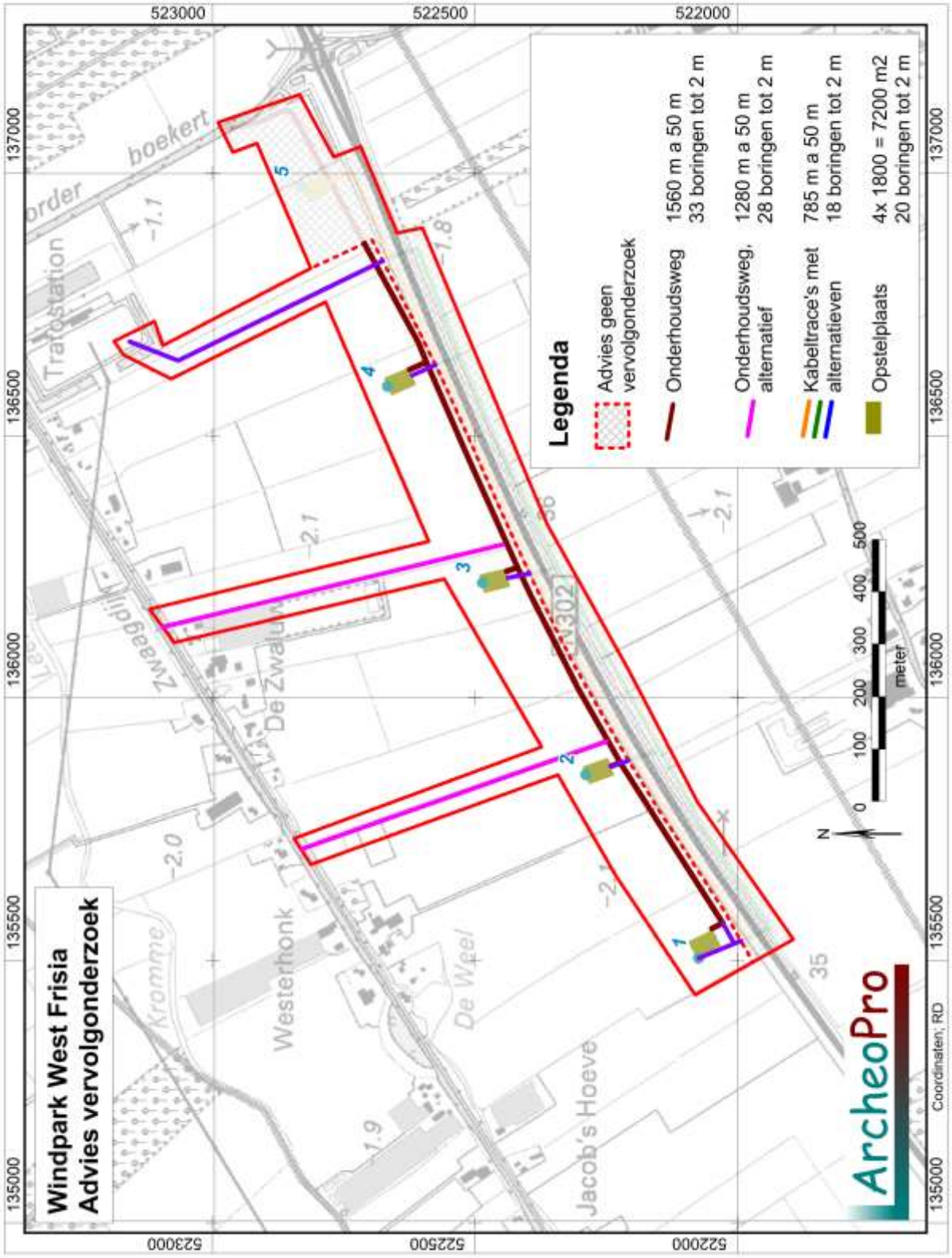

Figuur 10: Advieskaart vervolgonderzoek

Figuur 11: Het plangebied gezien vanaf boorpunt 1.

3 Veldonderzoek

3.1 Verrichte werkzaamheden

Positie boringen:	Regelmatige verdeling over het plangebied (figuur 16).
Gebruikt boormateriaal:	Guts met een diameter van 3 cm.
Totaal aantal boringen:	66
Boorgrid:	40 x 50 m
Boordichtheid:	Ongeveer vijf boringen per hectare
Geboorde diepte:	2 m –Mv
Inmeten boorlocaties:	GPS, meetlint en waterpas
Boorbeschrijving:	Archeologische Standaard Boorbeschrijving (ASB 5.2)

Inspectie bodemontsluitingen en/of oppervlaktekartering: In verband met de begroeiing van het plangebied was geen oppervlaktekartering mogelijk. Evenmin waren bodemontsluitingen aanwezig die geïnspecteerd konden worden op de aanwezigheid van archeologische indicatoren.

3.2 Resultaten booronderzoek

De boorpunten zijn gezet in twee langgerekte noord-zuid gerichte raaien die de tracés van (potentiële) toegangswegen vormen (boringen 13 tot en met 24 en 31 tot en met 43), en in twee zuidwest-noordoost gerichte raaien in d estrook die die de molenlocaties met elkaar verbindt (boringen 1 tot en met 12, 44, 45, 46 en 52 tot en met 63). Deze beide boorraaien worden van elkaar gescheiden door een terreindeel waarvoor ten tijde van het veldonderzoek geen betredingstoestemming was gegeven. Op elke opstelplaats (van veertig bij zestig meter) pasten binnen het 40 x 50 boorgrid, drie boringen (boringen 25 tot en met 30, 47, 49, 51, 64, 65, 66). Op de middelste opstelplaats zijn in verband met het aantreffen van archeologische indicatoren, twee extra (tussen)boringen geplaatst (boringen 48 en 50).
De ligging van de boorpunten is weergegeven op de boorpuntenkaart. De resultaten van het booronderzoek zijn opgesomd in Bijlage 1.
Tijdens het veldonderzoek is bovenin alle boringen een bouwvoor aangetroffen die bestaat uit humusrijke zandige klei of kleiig zand. De dikte hiervan bedraagt over het algemeen ongeveer dertig centimeter. Plaatselijk loopt deze dikte echter op tot veertig of zelfs vijftig centimeter door het gebruik in het verleden van de betreffende terreindelen voor de tuinbouw en/of de bollenteelt.
De bodemopbouw onder de bouwvoor wordt gedomineerd door gelaagde getijdenafzettingen. Deze kunnen zowel bestaan uit door zandlaagjes onderbroken klei als uit door kleilaagjes onderbroken zand. Deze afzettingen zijn matig tot sterk kalkhoudend. Over het geheel genomen zijn de zandige afzettingen sterk kalkhoudend en de overwegend uit klei bestaande afzettingen matig kalkhoudend. Over het noordelijke deel van het plangebied loopt een ongeveer honderd meter brede zandbaan (boringen 19, 20, 21, 39 en 40), die samenvalt met een langgerekte west-oost lopende hoogte die zichtbaar is op de uitsnede uit het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN; figuur 6). Deze loopt door tot in de boorpunten 65 en 66. Het lijkt hier om de zuidelijke oeverwal te gaan van een voormalige kreek. Ten noorden hiervan lijkt namelijk een verlande kreekbedding te liggen. Deze is aangetroffen in de boringen 16, 17, 36 en 37 en wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van een laag schelprijke, venige klei (zie figuur 5). De schelpresten bestaan uit fragmenten

van kapotgeslagen schelpen die waarschijnlijk van elders zijn aangevoerd tijdens een (wester)storm alvorens te zijn afgezet in de verlandende kreek. Een dergelijk schelprijk pakket is verder nergens binnen het plangebied aangetroffen.

Figuur 12: Foto van de schelprijke, venige klei zoals deze in de boringen 16, 17, 36 en 36, is aangetroffen.

Ook ten noorden van de in de boringen 16, 17, 36 en 37 aangetroffen kreek is overwegend zand afgezet. Het betreft een door kleilaagjes onderbroken zandpakket dat is aangetroffen in de boringen 13, 14, 15, en 31 tot en met 34.
Behalve in de boringen waarin tot twee meter diepte slechts zand is aangetroffen, is in alle overige boringen tenminste één veenlaag aangetroffen. Op het overgrote deel van het plangebied betreft het één veenlaag die sterk wisselt in dikte en in diepteligging. De top hiervan is zonder uitzondering geërodeerd (zie figuur 12). De sterke wisseling in dikte en diepteligging van dit veenpakket betekent waarschijnlijk dat het hier het veen betreft dat gedurende het laat-neolithicum in rietkommen is gevormd. Onder dit veen is dan ook vaak een tengevolge van rietdoorworteling, zwak venig kleipakket aanwezig. Deze klei heeft over het geheel genomen een lager kalkgehalte dan de overige klei binnen het plangebied. Dit is het gevolg van ontkalking in de periode van veengroei waarbij kalk is opgelost dor de afscheiding van zuren uit plantenwortels.

Figuur 13: Foto van de veenlaag die waarschijnlijk in rietkommen in het laat-neolithicum is gevormd en waarvan de top binnen het plangebied vrijwel altijd is geërodeerd.

Op het westelijke deel van het plangebied zijn twee boven elkaar gelegen veenlagen aangetroffen (boringen 53 tot en met 61 en 63). De bovenste hiervan is hooguit vijf centimeter dik en bestaat uit sterk veraard veen waarvan de top is geërodeerd. Deze veenlaag is aangetroffen tussen veertig en zeventig centimeter beneden het huidige maaiveld. Naar het oosten toe, in de richting van de middelste windmolenlocatie, lijkt deze veenlaag over te gaan in een vegetatie-horizont. Deze is aangetroffen in de boringen 42 en 46 tot en met 51. Deze vegetatiehorizont ligt in de boringen 42, 45 en 46, direct onder de bouwvoor en wordt in de boringen 47 tot en met 51, van de bouwvoor gescheiden door een

tussenliggend kleipakket. De vegetatie-horizont is sterker ontkalkt dan dit bovenliggende kleipakket. In de boringen 42, 46, 47 en 48, bevat deze vegetatie-horizont, houtskoolspikkels (zie figuur 14). Hoewel deze vegetatie-horizont minder sterk is ontwikkeld dan die in het referentieprofiel (zie figuur 3), is deze dik genoeg en bevat deze voldoende verkoolde resten om in direct verband met menselijke bewoning in de prehistorie te worden gebracht. Het gaat hier naar verwachting om een akker- of bewoningsniveau uit de (vroege-) bronstijd. Het deel van het plangebied met de vegetatie-horizont ligt op en rond de locatie van de middelste van de vijf windmolens die binnen het windmolenpark zullen worden geplaatst. Op de overige delen van het plangebied heeft het booronderzoek geen archeologische indicatoren of vegetatie-horizonten opgeleverd. Dit geldt ook voor de delen die aan de Zwaagdijk grenzen.

Figuur 14: De vegetatie-horizont met houtskoolspikkels zoals deze in de boringen 42, 46, 47 en 48 is aangetroffen (in dit geval in boring 48).

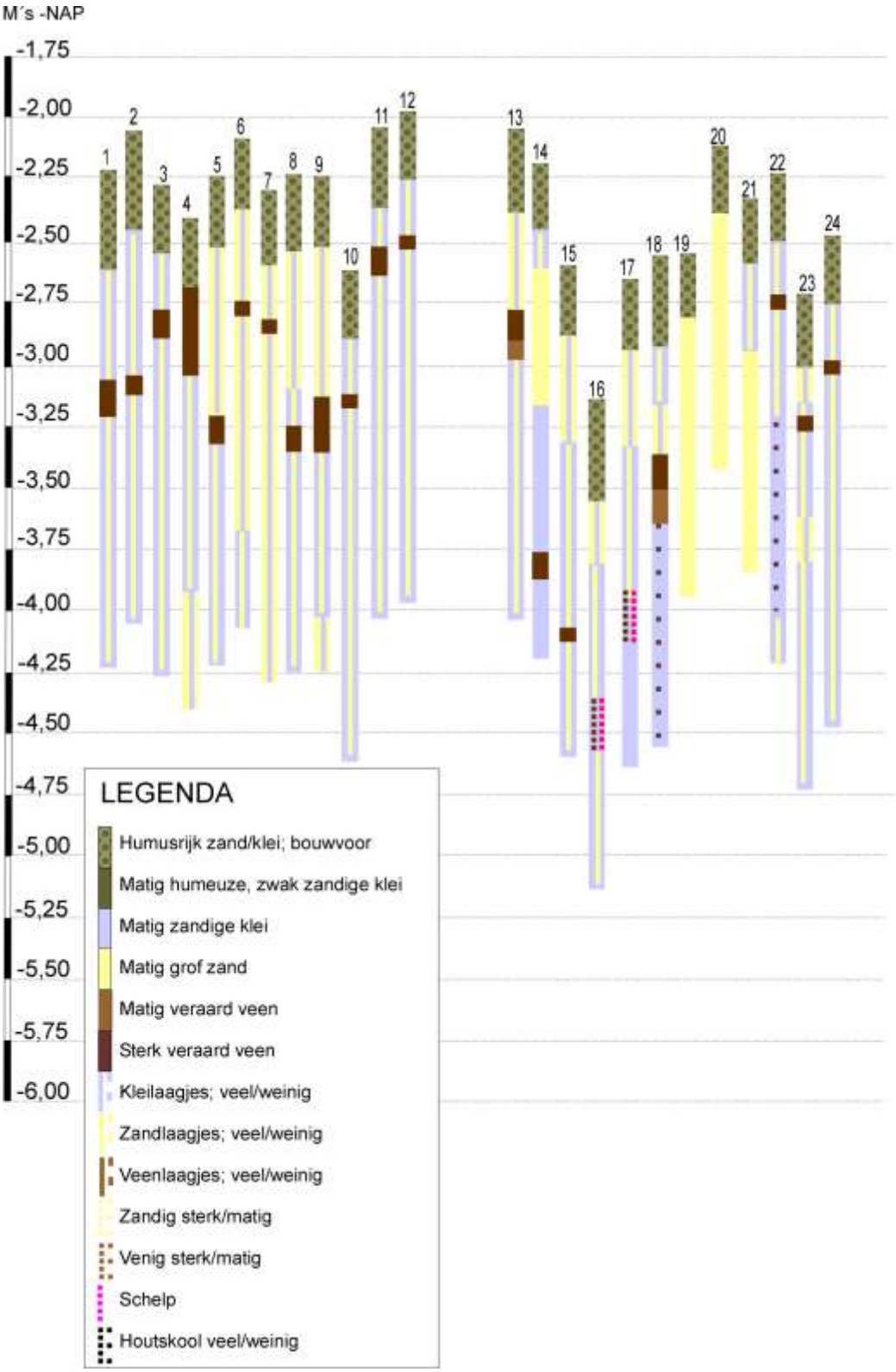

Figuur 15a: Boorprofielen

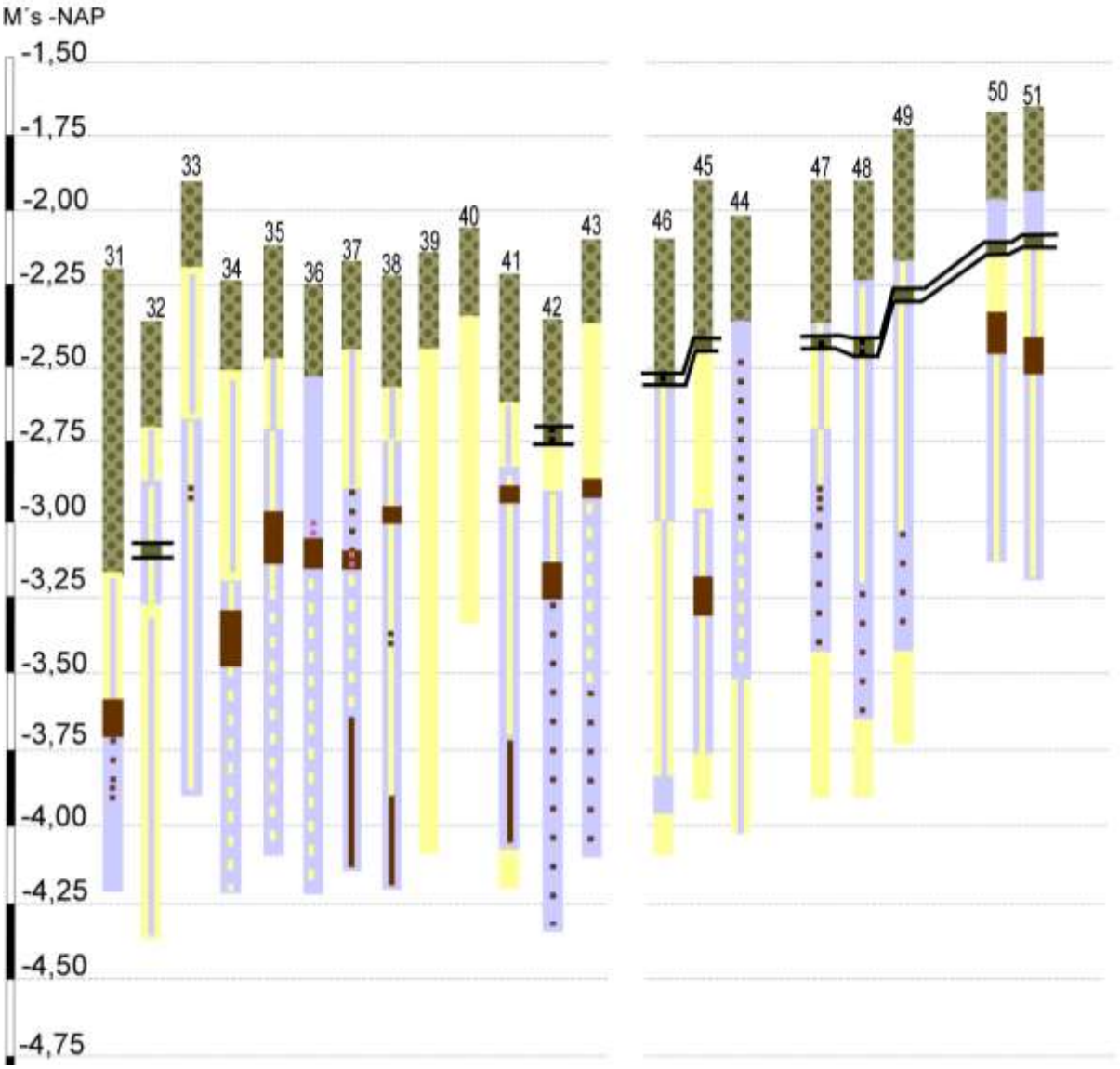

Figuur 15b: Boorprofielen

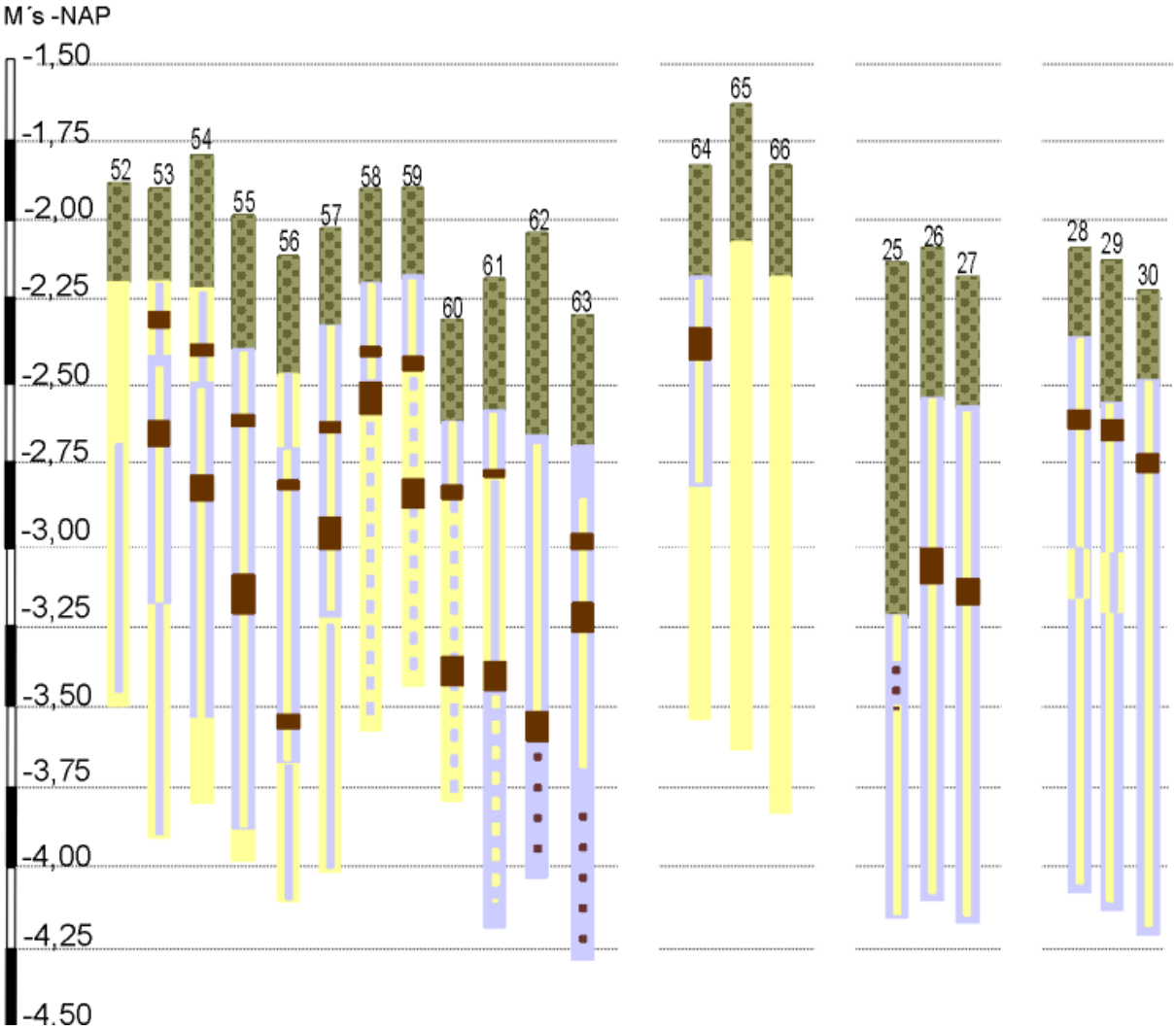

Figuur 15c: Boorprofielen

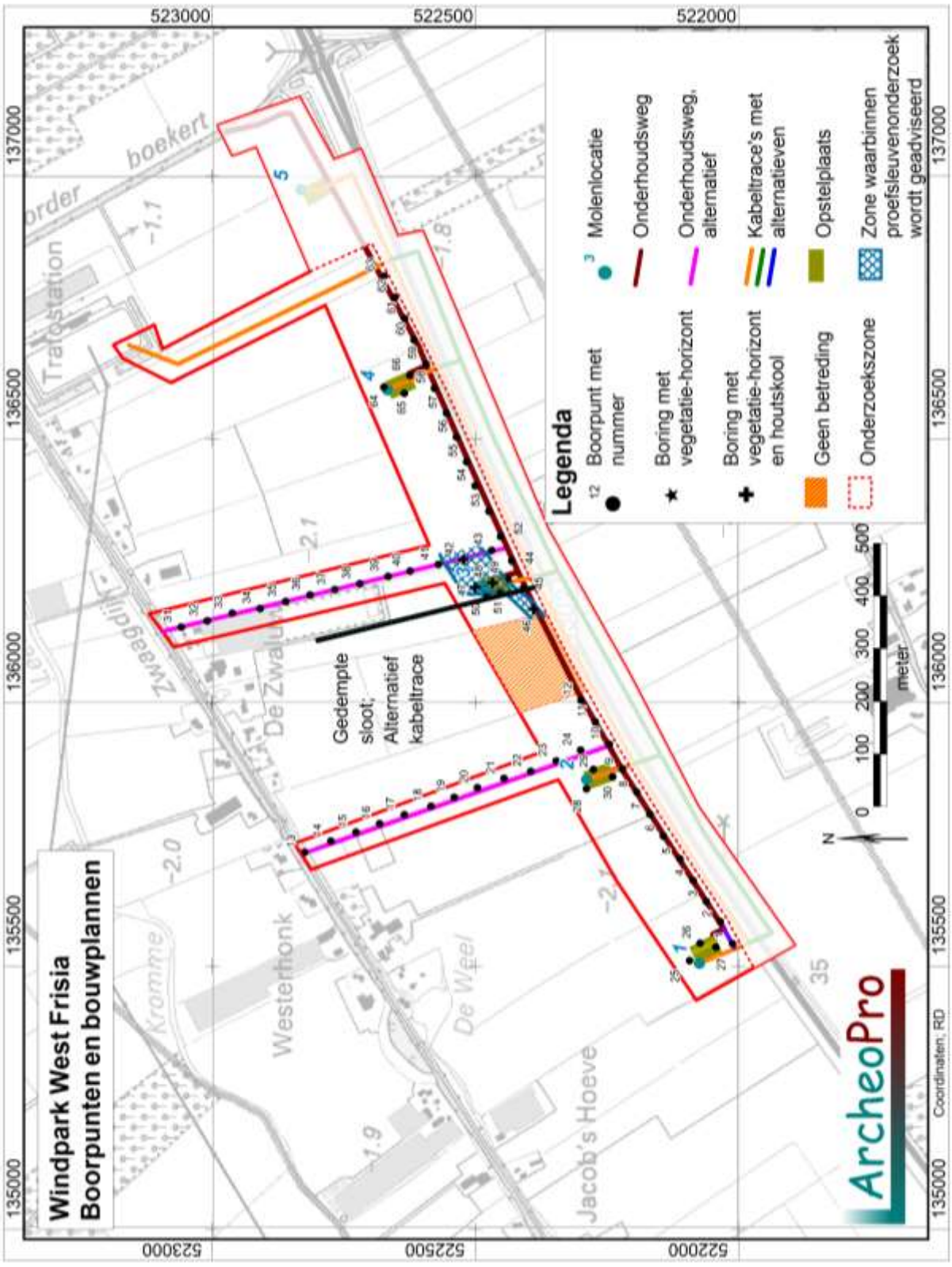

Figuur 16: Boorpunten met verstoringsdiepten.

4 Conclusies en aanbevelingen (beleidsadvies)

Volgens het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel geldt voor het plangebied een hoge verwachting voor resten uit de middeleeuwen en de nieuwe tijd langs de Zwaagdijk. Tevens geldt een hoge verwachting voor resten uit de (vroege)bronstijd die veelal voorkomen in samenhang met een net onder de bouwvoor gelegen vegetatie-horizont. Een dergelijke verwachting geldt eveneens voor resten uit het neolithicum op een iets dieper gelegen niveau.
Om het archeologisch verwachtingsmodel te toetsen zijn binnen het plangebied 66 verkennende gutsboringen gezet in een netwerk met telkens vijftig meter afstand tussen boringen en veertig meter afstand tussen de boorraaien.
Uit de resultaten van het booronderzoek blijkt dat de bodem binnen het plangebied overwegend uit getijdenafzettingen bestaat. Deze zullen tenminste deels zijn afgezet door een kreek die van west naar oost door het plangebied heeft gelopen. In de nabijheid van deze kreek bestaan de getijdenafzettingen overwegend uit zand en zand met kleilaagjes. Op enige afstand van de kreek bestaan de getijdenafzettingen daarentegen overwegend uit een door zandlaagjes onderbroken kleipakket. De getijdenafzettingen worden op veruit de meeste delen van het plangebied onderbroken door tenminste één veenlaag. Het betreft een in dikte en diepteligging variërende veenlaag die waarschijnlijk gedurende het laat-neolithicum in rietkommen is gevormd. De top hiervan is zonder uitzondering geërodeerd.
Hierboven is op het oostelijke deel van het plangebied een tweede veenlaag aangetroffen. Deze gaat op het centrale deel van het plangebied, op en rond de locatie van de middelste van de vijf geplande windmolens, over in een vegetatie-horizont die houtskoolspikkels bevat. Hoewel deze vegetatie-horizont minder dik is dan op sommige va de archeologische vinplaatsen in de omgeving van het plangebied, is deze dik genoeg en bevat deze voldoende verkoolde resten om in direct verband met menselijke bewoning in de prehistorie te worden gebracht. Het gaat hier naar verwachting om een akker- of bewoningsniveau uit de (vroege-) bronstijd. Op de overige delen van het plangebied zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen en zijn evenmin vegetatie-horizonten aanwezig die zouden kunnen samenhangen met bewoning in de prehistorie. Ook langs de Zwaagdijk zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen die zouden kunnen wijzen op bewoningsresten uit de late middeleeuwen of de nieuwe tijd.
Op het overgrote deel van het plangebied geven de resultaten van het onderzoek derhalve geen aanleiding om archeologisch vervolgonderzoek te adviseren. Evenmin zijn hier tijdens het onderzoek archeologische resten aangetroffen waarmee tijdens de verdere planvorming of bij de uitvoering van de geplande werkzaamheden rekening moet worden gehouden.
Bovenstaand advies geldt echter niet voor het deel van het plangebied op en rond de locatie van de middelste van de vijf te plaatsen windmolens (gearceerd in figuur 17). De hier aangetroffen verschijnselen zijn vooralsnog onvoldoende om het KNA-onderdeel *Waardestelling*, nader uit te kunnen werken. Hiertoe is een proefsleuvenonderzoek benodigd. Een dergelijk onderzoek is nodig op locaties binnen het op figuur 17 gearceerde gebied waarbinnen geplande werkzaamheden dieper zullen reiken dan dertig centimeter beneden het huidige maaiveld. Mogelijk is het deel van het plangebied waarop proefsleuvenonderzoek benodigd is te beperken door voor de aanleg van de leidingensleuf naar de middelste windmolen, gebruik te maken van een gedempte sloot (aangegeven in figuur 16). Deze gedempte sloot vormt de voortzetting van de noordelijker gelegen sloot en is op de diepte van de vegetatie-horizont, vier meter breed.

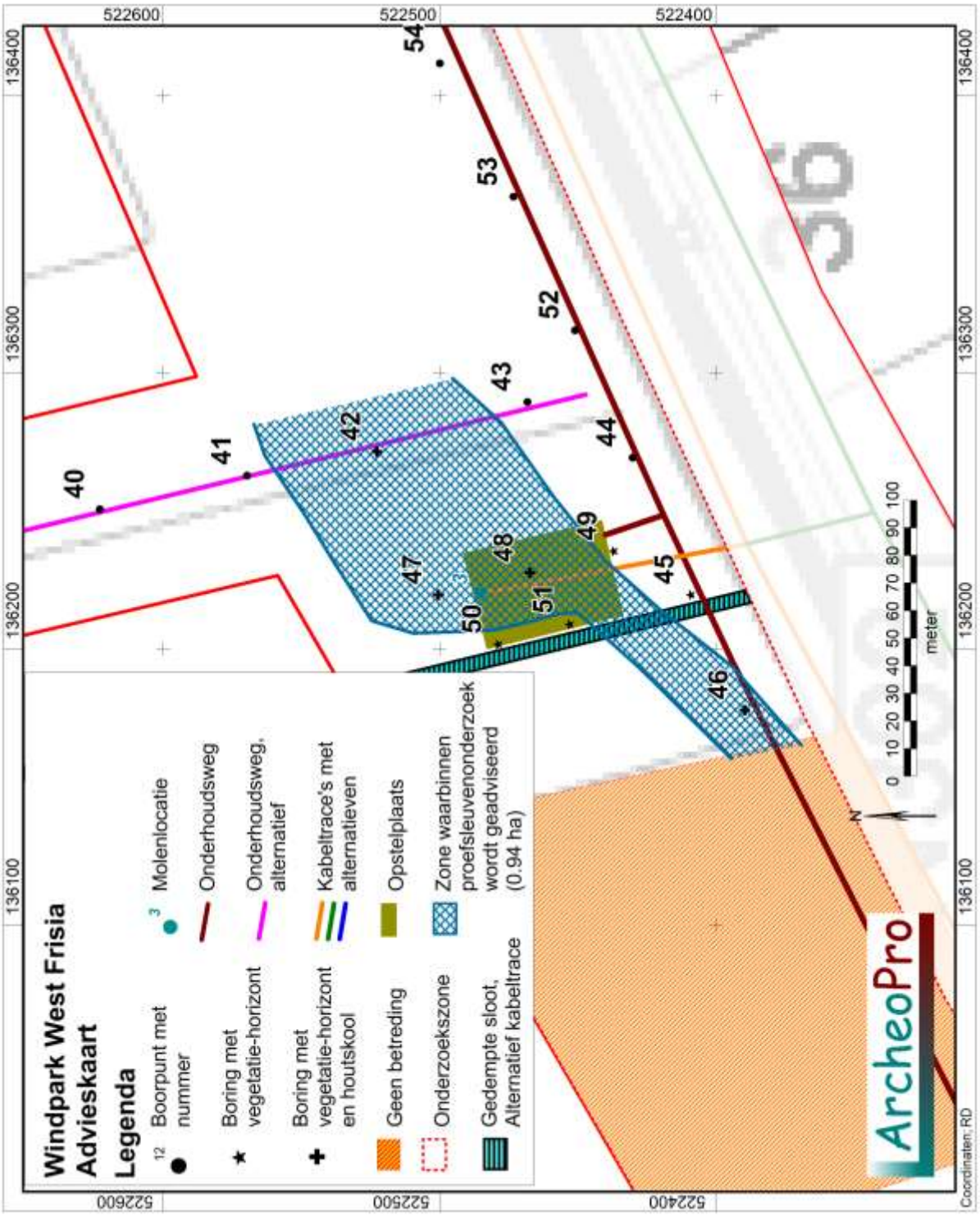

Figuur 17: Advieskaart

In alle gevallen geldt dat indien archeologische materialen en/of sporen aangetroffen worden, deze gemeld dienen te worden bij de gemeente Medemblik, conform Monumentenwet 1988, laatste wijziging van 1 september 2007, paragraaf 7, artikel 53 en verder.

Verklarende woordenlijst

AHN Actueel Hoogtebestand Nederland.
AMK Archeologische Monumentenkaart.
ASB Archeologische Standaard Boorbeschrijving.
Archis Archeologisch Informatie Systeem.
BP: Before Present (present = 1950)
GIS Geografische InformatieSystemen.
GPS Global Positioning System.
IKAW Indicatieve kaart van archeologische waarden
IVO Inventariserend VeldOnderzoek.
KNA Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie.
-mv Onder maaiveld.
NAP Normaal Amsterdams Peil
PVA Plan van Aanpak.
PVE Programma van Eisen.
RCE Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.
SBB Standaard Boor Beschrijvingsmethode.
SIKB: Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer
ZAA Zeeuws Archeologisch Archief.
ZAD Zeeuws Archeologisch Depot.

Archeologische tijdschaal

Periode	Datering		
Midden- en Laat Paleolithicum (oude steentijd)	250.000	-	9000
Mesolithicum (midden steentijd)	9000	-	4500
Neolithicum (nieuwe steentijd)	4500	-	2000
Bronstijd	2000	-	800
IJzertijd	800	-	12 v. chr.
Romeinse tijd	12 v chr.	-	500 n. chr.
Vroege middeleeuwen	500	-	1000
Volle middeleeuwen	1000	-	1250
Late middeleeuwen	1250	-	1500
Nieuwe tijd	1500	-	heden

Bronnen

Grote historische Provincie Atlas van Nederland; deel 1 West-Nederland 1838-1857 1:50.000. Topografische dienst Wolters Noordhoff Groningen 1990

Grote topografische atlas van Nederland 1:50.000 Deel 1 West-Nederland. Topografische dienst. Wolters Noordhoff Groningen 1997

Kadastrale minuut 1830 met aanwijzende tafels, (www.watwaswaar.nl)

Kadaster Topografische Dienst, Top25Raster, Top10Vector, GBKN kaarten, Emmen 2008

Luchtfoto, http://maps.google.nl

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, IKAW 2 (Indicatieve kaart Archeologische Waarden), Amersfoort.

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, AMK (Archeologische monumentenkaart), Amersfoort.

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, ARCHIS II (Archeologisch Informatie Systeem), http://archis2.archis.nl/

Rijkswaterstaat, Servicedesk Data, AHN (Actueel Hoogtebestand Nederland), Delft.

Stichting voor Bodemkartering, Bodemkaart van Nederland 1:50.000. Wageningen, 1968.

Stichting voor Bodemkartering: Geomorfologische kaart van Nederland 1:50.000, Staring Centrum, Wageningen, 1989

Stichting voor Bodemkartering, Geologische kaart van Nederland 1:50.000. Wageningen, 1968.

Twaalf provinciën 2007. Atlas van topografische kaarten. Nederland 1955-1965. Uitgeverij twaalf provinciën. Landsmeer.

Literatuur

Boekema, Y., 2009. Archeologisch onderzoek Westfrisiaweg. Inventariserend Veldonderzoek. Grontmij Archeologische Rapporten 700. Grontmij Nederland B.V., Assen.

Boekema, Y., 2010. Archeologisch onderzoek Westfrisiaweg. Inventariserend Veldonderzoek: aanvullend verkennend booronderzoek. Grontmij Archeologische Rapporten 898. Grontmij Nederland B.V., Assen.

Boekema, Y, J.J. Hekman, M. Osinga & C. Thanos, 2011. Archeologisch onderzoek Westfrisiaweg Inventariserend veldonderzoek (bureauonderzoek en waarderend Onderzoek d.m.v. boringen). Grontmij Archeologische Rapporten 888. Grontmij Nederland B.V., Assen.

Cate, J. A. M. ten. A. F. van Holst, H. Kleijer en J. Stolp, 1995. Handleiding bodemgeografisch onderzoek; richtlijnen en voorschriften. Deel A: Bodem. Wageningen, DLO-Staring Centrum. Technisch Document 19A.

Es. Van W.A., Sarfatij, H. & P.J. Woltering (red.) 1988. Archeologie in Nederland; De rijkdom van het bodemarchief. Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek. Amersfoort.

Exaltus, R.P. & G.L.G.A. Kortekaas, 2009: Prehistorische branden op Groningse kwelders. In Paleo-aktueel 19, p.115-124. Groningen.

Hakvoort, A. & H. Jansen, 2012. Archeologisch proefsleuvenonderzoek Westfrisiaweg Fase 1 en 2. Grontmij Archeologische Rapporten 900. Grontmij B.V., Assen.

Heeringen, R.M. en Theunissen, E.M., 2001. Kwaliteitsbepalend onderzoek ten behoeve van duurzaam behoud van neolithisch terrein in West-Friesland en de Kop van Noord-Holland.Nederlandse Archeologische Rapporten 21.Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek, Amersfoort.

Knippenberg, S., 2014. Evaluatieverslag. Archeologisch onderzoek N23-Westfrisiaweg, Noorderboekert (locatie 18-1 en 21, gemeente Medemblik. (Archol Rapport in-concept)

Kuiper, M. 2006/2007. Atlas van topografische kaarten Nederland, 1955-1965. Uitgeverij 12 Provinciën, Landsmeer.

Leidraad inventariserend veldonderzoek; Deel: karterend booronderzoek (SIKB, 2006)

Bijlage 1: Boorbeschrijving

Algemene kopgegevens	
Soort boring	BAR
Projectnummer	15-091
Projectnaam	Windpark West-Frisia
Deelgebied	Nvt
Organisatie	ArcheoPro
OM-nummer	3300760100
coördinaatsysteem	RD2000
Coördinaatsysteemdatum	ETRS89
Locatiebepaling	GPS en meetlint
Referentievlak	NAP
Bepaling maaiveldhoogte	AHN – Waterpas
Boormethode	Guts en edelman
Boordiameter	3 cm en 15 cm
Opdrachtgever	Pondera Consult

Posities van de boringen (boorlocaties)			
Boornummer	XCO	YCO	MA, M´s tov NAP
1	135542.9	522010.1	-2.24
2	135584.6	522033.8	-2.05
3	135622.8	522059.8	-2.30
4	135662.4	522085.0	-2.40
5	135703.4	522110.2	-2.25
6	135747.3	522141.8	-2.08
7	135789.1	522167.8	-2.29
8	135830.9	522192.2	-2.24
9	135874.1	522219.6	-2.25
10	135920.9	522244.8	-2.66
11	135964.1	522270.7	-2.04
12	136005.1	522298.1	-1.99
13	135716.4	522823.7	-2.07
14	135737.3	522773.3	-2.22
15	135754.5	522725.7	-2.58
16	135770.4	522681.1	-3.16
17	135787.7	522634.3	-2.65
18	135803.5	522583.2	-2.55
19	135820.8	522539.3	-2.54
20	135838.8	522495.3	-2.11
21	135856.8	522444.2	-2.34
22	135869.7	522393.8	-2.24
23	135889.9	522344.9	-2.74
24	135910.1	522298.8	-2.48
25	135510.5	522091.4	-2.15
26	135543.6	522072.0	-2.11
27	135536.4	522041.8	-2.22
28	135836.6	522288.0	-2.08
29	135873.3	522275.0	-2.17
30	135859.7	522237.6	-2.23
31	136144.0	523057.6	-2.21
32	136155.6	523008.7	-2.37
33	136170.0	522961.2	-1.90
34	136179.3	522907.9	-2.25
35	136192.3	522859.7	-2.16
36	136204.5	522813.6	-2.25
37	136215.3	522766.1	-2.19
38	136226.1	522718.5	-2.24
39	136239.8	522664.5	-2.15
40	136250.6	522622.8	-2.08
41	136262.8	522569.5	-2.23
42	136271.5	522522.7	-2.36
43	136289.5	522468.0	-2.10
44	136269.3	522429.8	-2.01
45	136219.6	522409.0	-1.90
46	136177.9	522389.5	-2.11
47	136219.6	522500.4	-1.90
48	136227.6	522467.3	-1.89
49	136235.5	522437.0	-1.73
50	136201.6	522478.8	-1.71
51	136208.8	522452.9	-1.79
52	136315.4	522450.7	-1.90
53	136363.6	522473.0	-1.93
54	136411.9	522499.7	-1.81
55	136457.2	522515.5	-1.99
56	136504.8	522534.9	-2.13
57	136550.1	522553.7	-2.02
58	136596.9	522576.7	-1.91
59	136643.7	522592.5	-1.90
60	136689.1	522615.6	-2.32
61	136729.4	522632.9	-2.20
62	136770.4	522651.6	-2.04
63	136810.0	522672.5	-2.30
64	136599.1	522673.2	-1.83
65	136587.6	522634.3	-1.68
66	136621.4	522623.5	-1.81

Boorbeschrijving volgens ASB 5.1																			
Boor Nr	LDO	Lithologie						Kleur				Overige kenmerken							AIS
		GD	BK	BS	BZ	BV	BH	HK	TK	IK	VLK	CO	PLH	VS	SST	BHN	BI	GI	
1	40	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	85	K			1			GR				MSL			ZL				
	100	V						BR	ZW										
	200	K			1			GR				MSL			ZL				
2	40	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	100	K			1			GR				MSL			ZL				
	110	V						BR	ZW										
	200	K			1			GR				MSL			ZL				
3	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	50	K			1			GR				MSL			ZL				
	60	V						BR	ZW										
	200	K			1			GR				MSL			ZL				
4	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	65	V						BR	ZW										
	150	K			1			GR				MSL			ZL				
	200	Z						GR							KL				
5	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	100	Z						GR							KL				
	110	V						BR	ZW										
	200	K			1			GR				MSL			ZL				
6	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	70	Z						GR							KL				
	75	V						BR	ZW										
	160	Z						GR							KL				
	200	K			1			GR				MSL			ZL				
7	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	50	Z						GR							KL				
	55	V						BR	ZW										
	200	Z						GR							KL				
8	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	85	Z						GR							KL				
	105	K			1			GR				MSL			ZL				
	115	V						BR	ZW										
	200	K			1			GR				MSL			ZL				
9	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	90	Z						GR							KL				
	115	V						BR	ZW										
	180	K			1			GR				MSL			ZL				
	200	Z						GR							KL				
10	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	50	K			1			GR				MSL			ZL				
	55	V						BR	ZW										
	200	K			1			GR				MSL			ZL				
11	35	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	50	K			1			GR				MSL			ZL				
	60	V						BR	ZW										
	200	K			1			GR				MSL			ZL				
12	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	50	K			1			GR				MSL			ZL				
	55	V						BR	ZW										
	200	K			1			GR				MSL			ZL				
13	35	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	75	Z						GR							KL				
	85	V						BR	ZW										
	90	V						BR	RO										
	200	K			1			GR				MSL			ZL				
14	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	40	K			1			GR				MSL			ZL				
	100	Z						GR											
	160	K			1			GR				MSL							
	170	V						BR	ZW										
	200	K			1			GR				MSL							

15	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	70	Z						GR							KL				
	145	K			1			GR				MSL			ZL				
	155	V						BR	ZW										
	200	K			1			GR				MSL			ZL				
16	40	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	65	Z						GR							KL				
	125	K			1			GR				MSL			ZL				
	140	K			1	2		GR				MSL	SCH						
	200	K			1			GR				MSL			ZL				
17	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	70	Z						GR							KL				
	125	K			1			GR				MSL			ZL				
	145	K			1	2		GR				MSL	SCH						
	200	K			1			GR				MSL							
18	35	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	60	K			1			GR				MSL			ZL				
	80	Z						GR							KL				
	95	V						BR	ZW										
	110	V						BR	RO										
	200	K			1	1		GR				MSL							
19	25	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	135	Z						GR											
20	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	130	Z						GR											
21	25	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	60	K			1			GR				MSL			ZL				
	150	Z						GR											
22	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	50	K			1			GR				MSL			ZL				
	55	V						BR	ZW										
	100	K			1			GR				MSL			ZL				
	180	K			1	1		GR				MSL							
	200	K			1			GR				MSL			ZL				
23	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	45	Z						GR							KL				
	50	K			1			GR				MSL			ZL				
	55	V						BR	ZW										
	90	K			1			GR				MSL			ZL				
	110	Z						GR							KL				
	200	K			1			GR				MSL			ZL				
24	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	50	K			1			GR				MSL			ZL				
	55	V						BR	ZW										
	200	K			1			GR				MSL			ZL				
25	110	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	125	K			1			GR				MSL			ZL				
	135	K			1	1		GR				MSL							
	200	K			1			GR				MSL			ZL				
26	45	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	90	K			1			GR				MSL			ZL				
	105	V						BR	ZW										
	200	K			1			GR				MSL			ZL				
27	40	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	95	K			1			GR				MSL			ZL				
	105	V						BR	ZW										
	200	K			1			GR				MSL			ZL				
28	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	50	K			1			GR				MSL			ZL				
	55	V						BR	ZW										
	95	K			1			GR				MSL			ZL				
	110	Z						GR							KL				
	195	K			1			GR				MSL			ZL				
29	45	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	50	K			1			GR				MSL			ZL				
	55	V						BR	ZW										
	90	K			1			GR				MSL			ZL				
	110	Z						GR							KL				
	200	K			1			GR				MSL			ZL				
30	25	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		

	50	K			1			GR				MSL			ZL				
	55	V						BR	ZW										
	195	K			1			GR				MSL			ZL				
31	100	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	140	Z						GR							KL				
	150	V						BR	ZW										
	160	K			1	1		GR				MSL							
	175	K			1	2		GR				MSL							
	200	K			1			GR				MSL							
32	35	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	50	Z						GR							KL				
	70	K			1			GR				MSL			ZL				
	75	K			1		2	BR	GR			MST					VEG		
	90	K			1			GR				MSL			ZL				
	200	Z						GR							KL				
33	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	75	Z						GR							KL				
	100	K			1			GR				MSL			ZL				
	105	K			1	2		GR				MSL			ZL				
	200	K			1			GR				MSL			ZL				
34	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	100	Z						GR							KL				
	110	K			1			GR				MSL			ZL				
	130	V						BR	ZW										
	200	K			1			GR				MSL			EZL				
35	40	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	60	Z						GR							KL				
	90	K			1			GR				MSL			ZL				
	105	V						BR	ZW										
	110	K			1			GR				MSL			ZL				
	200	K			1			GR				MSL			EZL				
36	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	75	K			1			GR				MSL							
	80	K			1			GR				MSL	SCH						
	95	V						BR	ZW										
	200	K			1			GR				MSL			EZL				
37	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	75	Z						GR							KL				
	95	K			1	1		GR				MSL							
	100	V						BR	ZW				SCH						
	150	K			1			GR				MSL			EZL				
	200	K			1			GR				MSL			VL				
38	35	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	50	Z						GR							KL				
	75	K			1			GR				MSL			ZL				
	80	V						BR	ZW										
	120	K			1			GR				MSL			ZL				
	125	K			1	2		GR				MSL			ZL				
	170	K			1			GR				MSL			ZL				
	200	K			1			GR				MSL			VL				
39	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	190	Z						GR											
40	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	130	Z						GR											
41	40	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	65	Z						GR							KL				
	70	K			1			GR				MSL			ZL				
	75	V						BR	ZW										
	15	K			1			GR				MSL			ZL				
	190	K			1			GR				MSL			VL				
	200	Z						GR											
42	35	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	40	K			1		2	BR	GR			MST					VEG		HK2
	55	Z						GR											
	80	K			1			GR				MSL			ZL				
	90	V						BR	ZW										
	200	K			1	1		GR				MSL							
43	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	80	Z						GR											
	85	V						BR	ZW										

	145	K			1			GR				MSL			EZL				
	200	K			1	1		GR				MSL							
44	35	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	45	K			1			GR				MSL							
	100	K			1	1		GR				MSL							
	150	K			1			GR				MSL			EZL				
	200	Z						GR							KL				
45	50	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	55	K			1		2	BR	GR			MST					VEG		
	105	Z						GR											
	130	K			1			GR				MSL			ZL				
	140	V						BR	ZW										
	185	K			1			GR				MSL			ZL				
	200	Z						GR											
46	40	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	45	K			1		2	BR	GR			MST					VEG		HK1
	95	K			1			GR				MSL			ZL				
	175	Z						GR							KL				
	185	K			1			GR				MSL							
	200	Z						GR											
47	45	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	50	K			1			GR				MSL			ZL				
	55	K			1		2	BR	GR			MST					VEG		HK1
	80	Z						GR							KL				
	100	K			1			GR				MSL			ZL				
	110	K			1	2		GR				MSL							
	155	K			1	1		GR				MSL							
	200	Z						GR											
48	35	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	50	K			1			GR				MSL			ZL				
	55	K			1		2	BR	GR			MST					VEG		HK2
	130	K			1			GR				MSL			ZL				
	175	K			1	1		GR				MSL							
	200	Z						GR											
49	40	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	50	K			1			GR				MSL			ZL				
	55	K			1		2	BR	GR			MST					VEG		
	130	K			1			GR				MSL			ZL				
	175	K			1	1		GR				MSL							
	200	Z						GR											
50	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	45	K			1			GR				MSL							
	50	K			1		2	BR	GR			MST					VEG		
	65	Z						GR											
	80	V						BR	ZW										
	145	K			1			GR				MSL			ZL				
51	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	40	K			1			GR				MSL							
	45	K			1		2	BR	GR			MST					VEG		HK1
	75	Z						GR							KL				
	85	V						BR	ZW										
	150	K			1			GR				MSL			ZL				
52	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	80	Z						GR											
	160	Z						GR							KL				
53	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	40	Z						GR							KL				
	45	V						BR	ZW										
	50	Z						GR							KL				
	70	K			1			GR				MSL			ZL				
	80	V						BR	ZW										
	125	K			1			GR				MSL			ZL				
	200	Z																	
54	40	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	60	Z																	
	65	V						BR	ZW										
	70	Z																	
	100	K			1			GR				MSL			ZL				
	105	V						BR	ZW										
	175	K			1			GR				MSL			ZL				

	200	Z						GR											
55	40	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	60	K			1			GR				MSL			ZL				
	65	V						BR	ZW										
	115	K			1			GR				MSL			ZL				
	125	V						BR	ZW										
	190	K			1			GR				MSL			ZL				
	200	Z						GR											
56	35	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	60	Z																	
	70	K			1			GR				MSL			ZL				
	75	V						BR	ZW										
	145	K			1			GR				MSL			ZL				
	15	V						BR	ZW										
	155	K			1			GR				MSL			ZL				
	200	Z																	
57	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	60	K			1			GR				MSL			ZL				
	65	V						BR	ZW										
	90	K			1			GR				MSL			ZL				
	100	V						BR	ZW										
	120	K			1			GR				MSL			ZL				
	200	Z																	
58	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	45	K			1			GR				MSL			ZL				
	50	V						BR	ZW										
	60	K			1			GR				MSL			ZL				
	70	V						BR	ZW										
	165	Z						GR							EKL				
59	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	50	K			1			GR				MSL			ZL				
	55	V						BR	ZW										
	90	Z						GR							EKL				
	100	V						BR	ZW										
	155	Z						GR							EKL				
60	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	50	K			1			GR				MSL			ZL				
	55	V						BR	ZW										
	105	Z						GR							EKL				
	115	V						BR	ZW										
	145	Z						GR							EKL				
61	40	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	60	K			1			GR				MSL			ZL				
	65	V						BR	ZW										
	120	Z																	
	130	V						BR	ZW										
	190	K			1			GR				MSL			EZL				
	200	K			1			GR				MSL							
62	65	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	150	K			1			GR				MSL			ZL				
	160	V						BR	ZW										
	200	K			1	1		GR				MSL							
63	40	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	55	K			1			GR				MSL							
	70	K			1			GR				MSL			ZL				
	75	V						BR	ZW										
	90	K			1			GR				MSL			ZL				
	100	V						BR	ZW										
	140	K			1			GR				MSL			ZL				
	150	K			1			GR				MSL							
	200	K			1	1		GR				MSL							
64	35	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	50	K			1			GR				MSL			ZL				
	60	V						BR	ZW										
	100	K			1			GR				MSL			ZL				
	170	Z						GR											
65	40	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	200	Z						GR											
66	35	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	200	Z						GR											

Betekenis van de afkortingen:

LDO – Onderzijde boortraject
Lithologie:
GD – Onverharde sedimenten: G = grind, K = klei, L = leem, V = veen en Z = zand
Bijmengsels: BK = bijmengsel klei, BS = bijmengsel silt, BZ =bijmengsel zand, BV= bijmengsel veen, BH = bijmengsel humus. Betekenis toegevoegde cijfers: 1 = zwak, 2 = matig, 3 = sterk en 4 = uiterst.
Kleur:
HK = hoofdkleur, BL = blauw, BR = bruin, GE = geel, GN = groen, GR = grijs, OL = olijf, OR =oranje, PA = paars, RO = rood, RZ = roze, WI = wit, ZW = zwart.
TK = Tweede kleur (kleurafkortingen als boven).
IK = Intensiteit kleur: LI = licht en DO = donker
VLK = Vlekken (V): 2e en 3e letter is kleurafkorting als boven, 1 = weinig, 2 = matig , 3= veel
Overige kenmerken:
CO = Consistentie (C): ZSL-zeer slap, SLA-slap, MSL-matig slap, MST-matig stevig, STV-stevig
PLH = plantenresten (PL0 = geen, PL1 = spoor, PL2 = weinig, PL3 = veel); DW = doorworteld
VS = veensoorten
SST = Sedimentaire structuren; ZL is zandlagen
BHN = Bodemhorizont; BHC = C-horizont, BHBC= BC-horizont
BI = Bodemkundige interpretaties; BOV = bouwvoor , ROG = rommelig, VEG = vegetatie-horizont
GI = Geologische interpretaties; DEZ = dekzand
AIS = Archeologische indicatoren; HK = houtskool

DE | STEEKPROEF
archeologisch onderzoeks- en adviesbureau

Zwaagdijk, Windpark Westfrisia
Gemeente Medemblik (N.H.)
Inventariserend Veldonderzoek
Proefsleuven

Steekproefrapport 2015-11/13

DE STEEKPROEF
archeologisch onderzoeks- en adviesbureau

Zwaagdijk, Windpark Westfrisia
Gemeente Medemblik (N.H.).
Inventariserend Veldonderzoek
Proefsleuven

Een onderzoek in opdracht van
Pondera Consult, vertegenwoordigd
door dhr. P. Rooijmans

Steekproefrapport 2015-11/13
ISSN 1871-269X
Status: **Definitief**

auteur: J.B. Veenstra MA (senior archeoloog) &
drs. R. Exaltus (senior archeoloog)
autorisatie: dr. J. Jelsma (senior archeoloog)

De Steekproef bv werkt volgens de
Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie 3.3

Foto's en tekeningen zijn gemaakt door
De Steekproef, tenzij anders vermeld.

© De Steekproef bv, december 2015

Niets uit deze uitgave mag worden
vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt
zonder bronvermelding.

De Steekproef bv aanvaardt geen
aansprakelijkheid voor eventuele schade
voortvloeiend uit de toepassing van de
adviezen of het gebruik van de resultaten van
dit onderzoek.

De Steekproef bv
Archeologisch Onderzoeks- en Adviesbureau
Hogeweg 3
9801 TG Zuidhorn

telefoon	050 – 5779784
fax	050 – 5779786
internet	www.desteekproef.nl
e-mail	info@desteekproef.nl
kvk	02067214

Inhoud

Samenvatting

Administratieve gegevens van het plangebied

1. Inleiding....1
    1.1 Ligging van het plangebied....2

2. Vooronderzoek....4
    2.1 Fysische geografie....5
    2.2 Archeologie....7
    2.3 Historische geografie....8
    2.4 Archeologische verwachting....10

3. Veldonderzoek....11
    3.1 Werkwijze....11

4. Resultaten van het onderzoek....12
    4.1 Bodemopbouw....12
    4.2 Sporen en structuren....16
    4.3 Het vondstmateriaal....16

5. Waardestelling....17

6. Conclusie....18
    6.1 Beantwoording onderzoeksvragen....18
    6.2 Advies....19

Literatuur

Appendix I: Archeologische perioden-indeling
Appendix II: Vlaktekening
Appendix III: Sporenlijst

Samenvatting

In opdracht van Pondera Consult, vertegenwoordigd door dhr. P. Rooijmans, heeft De Steekproef bv een inventariserend veldonderzoek door middel van een proefsleuf (IVO-P) uitgevoerd voor de locatie Windpark Westfrisia, te Zwaagdijk, gemeente Medemblik, provincie Noord-Holland. De aanleiding voor het onderzoek is de voorgenomen aanleg van Windpark Westfrisia. Hiervoor zullen vijf windturbines worden opgesteld ten noorden van en parallel aan de Westfrisiaweg (N302), ter hoogte van Zwaagdijk. Bij de aanleg van de werkterreinen ("kraanopstelplaatsen") en voor de bouw van de windturbines zullen graafwerkzaamheden plaatsvinden die eventueel aanwezige archeologische grondsporen kunnen verstoren. Uit vooronderzoek (Exaltus *et al.* 2015) is gebleken dat van het hele plangebied de zone waarin windturbine 3 zal worden geplaatst mogelijk archeologische sporen bevat. Deze zone vormt het onderzoeksgebied voor het proefsleufonderzoek.

Door middel van een proefsleuf is 200 m^2 onderzocht op de aanwezigheid van archeologische waarden. Dit bedraagt 10% van het totaal van 2.000 $m^{2.}$ Dit onderzoeksgebied van 2.000 m^2 bestaat uit de locatie van windturbine 3 plus het benodigde werkterrein voor de bouw van deze windturbine.

Tijdens het onderzoek is vastgesteld dat de bodemopbouw bestaat uit een moerige bouwvoor, op een dun pakket getij-afzettingen, op een vegetatiehorizont. Hieronder ligt een dikker pakket getij-afzettingen. In het vlak dagzoomde een venig pakket dat waarschijnlijk gevormd is tijdens het neolithicum. Wanneer de onderste getij-afzettingen zijn afgezet is onduidelijk. De vegetatiehorizont is gevormd tijdens een periode waarin de invloed van stromend water minder groot was; vermoedelijk tijdens de bronstijd. Het bovenste pakket getij-afzettingen is vermoedelijk afgezet gedurende de bronstijd. De bouwvoor bevat resten van het veen dat vanaf het einde van de bronstijd en later is gevormd, verploegd met toplagen van het bovenste pakket getij-afzettingen. In het vlak zijn enkel (sub)recente sporen waargenomen, veroorzaakt door de aanleg van drainering en een recentelijk gedempte sloot. Overige sporen van menselijke activiteiten of sporen van menselijke bewoning zijn niet aangetroffen.

Geconcludeerd is dat in het plangebied geen sprake is van een archeologische vindplaats. De Steekproef adviseert het gehele plangebied vrij te geven zonder verder archeologisch onderzoek. Nabij het plangebied kunnen echter archeologische waarden aanwezig zijn. Met name ter plekke van de noordelijk en westelijk gesitueerde kreekrug. Dit is niet van toepassing op graafwerkzaamheden die uitgevoerd zullen worden ten behoeve van de aanleg van Windpark Westfrisia. Voor deze locaties is voldoende archeologisch onderzoek uitgevoerd. Geadviseerd wordt bij toekomstige ingrepen buiten het plangebied, waarbij graafwerkzaamheden plaats zullen vinden, opnieuw archeologisch onderzoek uit te laten voeren.

Administratieve gegevens van het plangebied

Provincie	Noord-Holland
Gemeente	Medemblik
Plaats	Zwaagdijk
Toponiem	Windpark Westfrisia
Kaartblad	19O
Coördinaten	noordwest: 136,219 / 522,486 noordoost: 136,223 / 522,487 zuidoost: 136,234 / 522438 zuidwest: 136,230 / 522,437
Oppervlakte onderzoeksgebied (locatie windturbine 3 binnen plangebied)	Circa 2000 vierkante meter, waarvan 200 vierkante meter is onderzocht.
Uitvoering veldwerk	27 november 2015
Bevoegde overheid	instelling: Provincie Noord-Holland adres: Houtplein 33, 2012 DE Haarlem telefoon/e-mail: 06-52018649/ engelenburg@noord-holland.nl contractpersoon: dhr. H. van Engelenburg
Toetsende archeoloog namens de bevoegde overheid	naam: mevr. drs. C. Soonius telefoon/e-mail: 06-25272867 / c.soonius@hoorn.nl
Opdrachtgever	instelling: Pondera Consult adres: Postbus 579, 7440 AN Hengelo telefoon: 074-2489940 contactpersoon: dhr. P. Rooijmans, p.rooijmans@ponderaconsult.com
OM-nummer	3980724100
AMK-terrein/monumentnummer	n.v.t.
Waarnemingsnummer	n.v.t.
ISSNnr.	1871 - 269X
Uitvoerder	De Steekproef bv
Steekproef projectcode	2015-11/13
Geomorfologische context	vlakte van getij-afzettingen
Archeoregio:	8, Noord-Hollands kleigebied
NAP-hoogte maaiveld	circa 2 meter onder NAP
Maximale diepte onderzoek	1 meter onder oppervlak
Huidig grondgebruik	akker
Beheer en plaats van documentatie	De Steekproef, RCE, DANS, Noordelijk Archeologisch Depot te Nuis

1. Inleiding

In opdracht van Pondera Consult, vertegenwoordigd door dhr. P. Rooijmans, heeft De Steekproef bv een inventariserend veldonderzoek door middel van een proefsleuf (IVO-P) uitgevoerd voor het plangebied Windpark Westfrisia, te Zwaagdijk, gemeente Medemblik, provincie Noord-Holland. De aanleiding voor het onderzoek is de voorgenomen aanleg van Windpark Westfrisia. Hiervoor zullen vijf windturbines worden opgesteld ten noorden van en parallel aan de Westfrisiaweg (N302), ter hoogte van Zwaagdijk. Bij de aanleg van de werkterreinen ("kraanopstelplaatsen") en voor de bouw van de windturbines zullen graafwerkzaamheden plaatsvinden die eventueel aanwezige archeologische grondsporen kunnen verstoren.

Uit vooronderzoek (Exaltus *et al*. 2015) is gebleken dat de zone waarin windturbine 3 zal worden geplaatst, mogelijk archeologische sporen bevat. Voor de rest van het plangebied geldt dat vervolgonderzoek niet noodzakelijk is. Het onderzoeksgebied heeft een oppervlak van circa 2.000 m^2 en beslaat het oppervlak van de kraanopstelplaats met de locatie van de derde windturbine. Van het totaal werd een oppervlak van 200 m^2 in één werkput opgegraven om de aanwezigheid van archeologische vondsten en/of grondsporen, bodemopbouw, mate van verstoring en de diepteligging van een eventueel vondstniveau vast te kunnen stellen.

Het onderzoek werd uitgevoerd naar aanleiding van de beoordeling door de Provincie Noord-Holland (Soonius, 2015) van het booronderzoek op het terrein door ArcheoPro. De provincie adviseerde om het onderzoeksgebied vooralsnog met één lange proefsleuf te onderzoeken.

Het doel van dit inventariserend veldonderzoek middels proefsleuven is om de aanwezigheid en archeologische waarde van een eventuele vindplaats binnen de kraanopstelplaats en locatie van de derde windturbine vast te stellen. Ook dient te worden vastgesteld wat de relatie is tussen de vindplaats en het landschap ten tijde van de bewoning. Op basis van de resultaten van het onderzoek wordt beslist of verder onderzoek voorafgaand aan, of tijdens de inrichting van Windpark Westfrisia noodzakelijk is. Voor het onderzoek kunnen vragen gedestilleerd worden uit de NOaA (Nationale Onderzoeksagenda Archeologie) hoofdstuk 8 Noord-Hollands kleigebied. Hierin zijn onder andere de relatie mens-landschap, landschapsontwikkeling (het zich terugtrekken van de zee in de bronstijd en de toenemende vernatting in de periode daarna), voedseleconomie en handel belangrijke onderwerpen van onderzoek.

De eisen van het proefsleufonderzoek zijn vastgelegd in een Programma van Eisen (PvE) opgesteld door De Steekproef (Baak 2015), dat door de adviseur archeologie van de provincie Noord-Holland (bevoegde overheid), mevr. drs. C. Soonius, is goedgekeurd.

Het veldwerk is op 27 november 2015 uitgevoerd door J.B Veenstra MA (senior archeoloog) en drs. R. Exaltus (senior archeoloog) conform het PvE en de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 3.3. In het PvE zijn de volgende onderzoeksvragen voor dit onderzoek opgesteld:

- Is er sprake van een archeologische vindplaats?
- Hoe verhoudt de stratigrafie in de proefsleuf zich tot de bevindingen van het booronderzoek?
- Wat is de genese van de diverse stratigrafische eenheden?

Vragen indien sprake is van een vindplaats:

- Wat is de stratigrafie en graad van gaafheid van de vindplaats?
- Wat is de aard en ouderdom van de sporen?
- Zijn er sporen in verband te brengen met landbouw?
- Zijn er structuren te herkennen?
- Wat is de gaafheid van de sporen en structuren?
- Wat is de datering van de archeologische vondsten en tot welke vondsttypen of vondstcategorieën behoren zij?
- Is er sprake van verschillende (dateerbare) gebruiks- en bewoningsfasen?
- Wat is de relatie van aangetroffen sporen, structuren en vondstmateriaal tot de omgeving?
- Wat valt er te zeggen over het landschap ten tijde van de bewoning en over de landschapsontwikkeling?

1.1 Ligging van het plangebied

De locatie van de proefsleuf is gelegen in een akker aan de Westfrisiaweg (N302) (zie Figuur 1 & 2). De omgeving van deze locatie is bekend onder het toponiem Noorderboekert. De akker behoort toe tot een ten noorden van het plangebied gelegen boerderij aan de Zwaagdijk 257. Op circa één kilometer in noordwestelijke richting bevindt zich de kruising Westfrisiaweg/ Noorder Boekertweg.

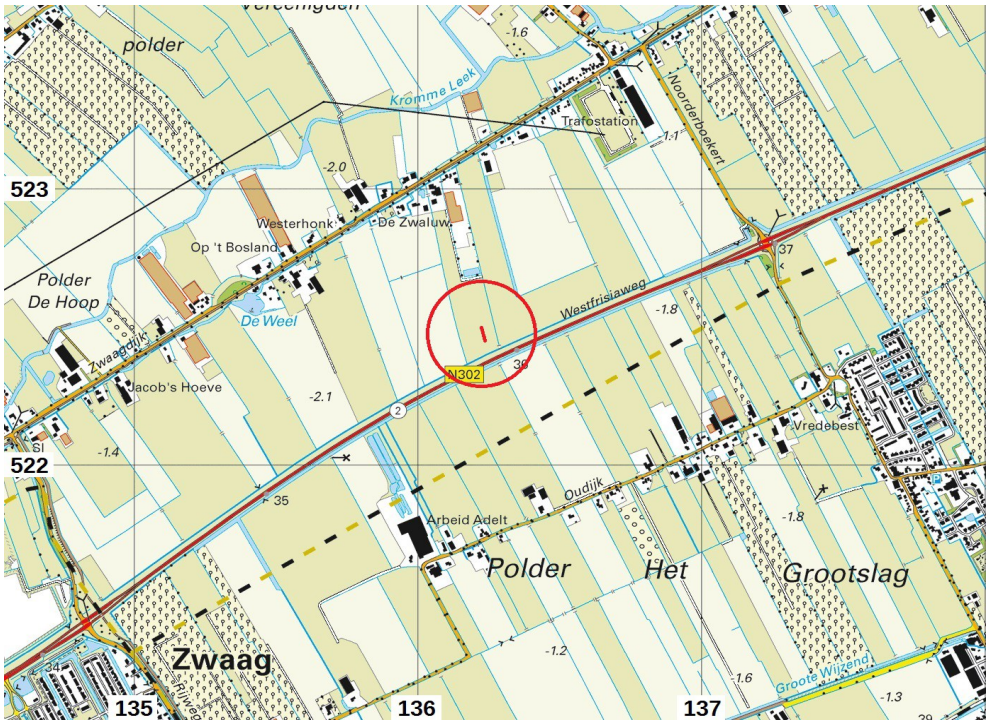

Figuur 1. Zwaagdijk, Windpark Westfrisia: Topografische kaart van de onderzoekslocatie. De locatie van de proefsleuf is in het rood omcirkeld. Langs de rand zijn coördinaten in RD weergegeven. De kaart is naar het noorden gericht en de afstand tussen de rasterlijnen is 1 kilometer (bron: topografische dienst, kadaster, Emmen, 2015).

Figuur 2. Zwaagdijk, Windpark Westfrisia: Het totale plangebied van Windpark Westfrisia (rood omlijnd). Op de inzet de locatie van de proefsleuf geprojecteerd op de kraanopstelplaats voor windturbine 3 (bron: GoogleEarth).

2. Vooronderzoek

Voor dit hoofdstuk is gebruik gemaakt van de rapportage van het inventariserend archeologisch veldonderzoek (Exaltus *et al.* 2015) en het Programma van Eisen (Baak 2015). De hieruit overgenomen gegevens zijn waar nodig geactualiseerd en aangevuld.

De gebruikte bronnen voor dit hoofdstuk zijn opgenomen aan het einde van dit rapport. ARCHIS 3, het archeologisch registratie- en informatiesysteem van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) kon ten tijde van dit onderzoek niet worden geraadpleegd, omdat dit vanwege de overgang van ARCHIS 2 naar ARCHIS 3 niet functioneert. Hierdoor konden de archeologische kaart, de aardkundige kaarten, de meldingen van archeologische monumenten, waarnemingen en vondsten niet worden geraadpleegd. Voor de paragraaf over de historische geografie is onder meer gebruik gemaakt van www.watwaswaar.nl, hierop zijn historische kaarten in te zien.

Figuur 3. Zwaagdijk, Windpark Westfrisia: Het plangebied voorafgaand aan het aanleggen van de proefsleuf. Op de achtergrond het verkeer op de Westfrisiaweg. Foto genomen in zuidelijke richting.

2.1 Fysische geografie

Plangebied Zwaagdijk, Windpark Westfrisia ligt in een gebied dat in het laat-neolithicum nog bestond uit een getijdegebied met kreken en kommen. De bodem bestaat uit getijde-afzettingen. Knippenberg beschrijft de ontstaansgeschiedenis op basis van recente bronnen als volgt:

"Van groot belang voor het begrip van de landschapsontwikkeling binnen het onderzoeksgebied is een nieuw landschappelijk model dat onlangs is ontwikkeld in het kader van het onderzoeksprogramma Farmers of the Coast van de Universiteit Leiden. Dit model is gebaseerd op drie bronnen. De eerste is het nieuwe kustgenesemodel zoals dat is gepubliceerd door Van der Spek, 1994. De tweede bron bestaat uit een analyse van materialen verzameld door aardwetenschappers in het kader van de kartering van Noord-Holland en diverse ruilverkavelingen. De derde bron betreft data uit archeologisch onderzoek. Op basis van de genoemde bronnen wordt verwacht dat het landschap zich als volgt heeft ontwikkeld.

In het Laat-Neolithicum bestond het landschap uit kreken en kommen. Het gebied werd in deze periode doorsneden door plaatsvaste kreken met duidelijk ontwikkelde oevers die werden geflankeerd door overslaggronden. De kreekoevers van de geulsystemen in hun eindfase zijn m.u.v. extreem hoogwater gedurende het gehele jaar exploiteerbaar geweest. In de top van deze oevers zijn dan ook vegetatie-horizonten gevormd. De kreken doorsneden in deze periode grote natte komgebieden die vrijwel het gehele jaar onder water stonden. In deze kommen werd onder water klei afgezet. In de kommen bestond een grote variatie in waterkwaliteit (zoet-brak-zout) afhankelijk van de mate waarin deze werden gevoed door toevoer van zeewater vanuit de kreken of van hemelwater en aanvoer vanuit het Vechtdalsysteem. In deze kommen groeide plaatselijk riet. Deze "rietkommen" worden nu teruggevonden als dunne veenlaagjes en matig gerijpte klei met liggend blad van riet (o.a. in de NAR 21 worden deze afzettingen aangeduid als rietklei). Op de overgang van het Laat-Neolithicum naar de Bronstijd vond een gebeurtenis plaats waarbij de verbinding met het Vecht-bassin verloren ging. Dit veranderde de morfologie van het Bergen-bassin volledig en heeft een grote invloed gehad op het landschap en daarmee op de exploitatie-mogelijkheden van oostelijk West-Friesland. Door de verkleining van het bassin ontstond een vloed gedomineerde delta in oostelijk West-Friesland en een eb gedomineerde delta in westelijk West-Friesland. In oostelijk West-Friesland ontstond dientengevolge een hoog opgeslibd kwelderlandschap dat zich goed laat vergelijken met bijvoorbeeld het Verdronken land van Saeftinghe.

In dit landschap vormen de kwelders de goed-exploiteerbare gebieden met een hoge bodemvruchtbaarheid. Gedurende de Vroege Bronstijd worden dan ook met name de hoge kwelders geëxploiteerd. De kwelderlandschappen lijken in twee korte fasen te zijn gevormd. Waarbij de tweede fase minder "fors" is geweest dan de eerste. In de Midden-Bronstijd B was in oostelijk West-Friesland sprake van een volledig verzoet voormalig kwelderlandschap waarin geen sedimentatie meer optrad, terwijl westelijk West-Friesland nog steeds een open estuarium vormde met een geringe mate van sedimentatie. Het landschap in oostelijk West-Friesland werd gedomineerd door bossen en bosschages en zoetwatermeren. Stromend water kwam sporadisch voor. In dit landschap zijn op de voormalige kwelderafzettingen diverse nederzettingsterreinen aangetroffen. In de Late Bronstijd trad opnieuw een belangrijke verandering op. Het Zeegat van Bergen sloot zich, waardoor in de voormalige eb gedomineerde delta veengroei kon gaan plaatsvinden. Als

gevolg van een verandering in de morfologie van de bassins en de Zeegaten ontstonden in de meren in het huidig IJsselmeergebied grotere schommelingen in het wateroppervlak. Hierdoor vonden met name in de wintermaanden overstromingen plaats van oostelijk West-Friesland. De bewoners pasten zich aan door terpen op te werpen. Als gevolg van de verslechterde waterafvoer, werd het gebied in de vroege-ijzertijd min of meer verlaten met uitzondering van enkele kleinere nederzettingen rondom Medemblik en Opperdoes.

Op basis van enkele waarnemingen van hoogveen verspreid over West-Friesland wordt over het algemeen aangenomen dat er sprake is geweest van een volledige hoogveenbedekking. Over deze hoogveenbedekking bestaat echter nog de nodige discussie, zowel over de verspreiding als de oorzaak van veenvorming. Aan de randen van dit uitgestrekte veengebied kon plaatselijk nog gewoond en geakkerd worden in de IJzertijd. Dit gebied wordt pas in de (Late) Middeleeuwen weer bewoond nadat begonnen wordt met de grootschalige ontginning van veengebieden" (Knippenberg 2014).

Blijkens de resultaten van het booronderzoek is in de ondergrond van onderzoeksgebied Windpark Westfrisia te Zwaagdijk een vegetatie-horizont met houtskoolspikkels aanwezig die kan worden gekoppeld aan de hierboven beschreven bewoningsfase in de (vroege-) bronstijd. Deze horizont bevindt zich vlak onder de bouwvoor. De gewoonlijk in deze regio iets dieper liggende laag met mogelijk neolithische vondsten is bij het booronderzoek niet vastgesteld. Wel zijn op een dieper niveau (veraarde) veenlaag waargenomen die in verband kan worden gebracht met de boven beschreven rietkommen die zijn gevormd in het neolithicum. De top van deze laag is geërodeerd.

Rondom boring 48 (ter hoogte van de proefsleuf) is de bodemopbouw als volgt:

- circa 35 – 50 cm dikke bouwvoor van humusrijke zandige klei
- circa 20 cm dikke laag van matig zandige klei, veel zandlaagjes, matig kalkhoudend
- circa 10 cm dikke veenlaag die is omgevormd tot vegetatie-horizont met houtskoolspikkels; ontkalkt (mogelijk akker- of bewoningsniveau)
- circa 75 cm matige zandige klei met veel zandlaagjes
- circa 30 cm matig zandige klei met weinig veenlaagjes
- matig grof zand

2.2 Archeologie

Het plangebied ligt in een zone met een hoge archeologische verwachting. Deze verwachting is vooral gebaseerd op de ligging van een krekenlandschap in de ondergrond. Tijdens het booronderzoek is een met zand gevulde kreek in het (grotere) plangebied vastgesteld. Uit het plangebied zelf zijn geen archeologische waarden bekend.

Direct ten oosten van het plangebied van het booronderzoek is wel een vindplaats bekend. Deze ligt circa 800 meter ten oosten van het plangebied van voorliggend onderzoek en betreft namelijk een vindplaats uit het laat-neolithicum en de (vroege) bronstijd (AMK 4903) (Knippenberg 2014). De vindplaats wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van donker gekleurde vegetatiehorizonten/akkerlagen met sporen in de vorm van kuilen, greppels en ploegsporen. Het neolithisch vondstmateriaal bestaat uit aardewerk, vuursteen en bot. Tevens is op deze vindplaats op een hoger niveau een grote diversiteit aan grondsporen aangetroffen met relatief weinig vondstmateriaal. In tegenstelling tot het neolithische niveau is deze vegetatiehorizont lichter van kleur. Binnen de grenzen van het uitgevoerde onderzoek worden deze twee niveaus van elkaar gescheiden door een dun laagje schoon sediment. Over het algemeen is er sprake van een geringe vondstdichtheid in de beide bodemhorizonten en zijn ploegkrassen over een groot oppervlak aangetroffen. De ploegkrassen dateren met name uit het late neolithicum en waren maar zeer weinig toe te schrijven aan het bronstijd-niveau. Ploegsporen uit de bronstijd bevinden zich op de top van de kreekrug; de meesten zaten iets dieper in de laat-neolithische laag.

Bij het booronderzoek is in het huidige onderzoeksgebied slechts één vegetatiehorizont vastgesteld. Dieper is wel een pakket met venige lagen aangetroffen die gedurende het neolithicum gevormd zal zijn in een kom, of andere natuurlijke laagte. De aangetroffen vegetatiehorizont is geïnterpreteerd als de vroege-bronstijdhorizont. Er is bij het booronderzoek geen vondstmateriaal aangetroffen, slechts houtskoolspikkels. Ook bij eerder onderzoek dicht bij de huidige locatie door ARC (Ufkes 2004) is geen vondstmateriaal geborgen. Dit onderzoek vond destijds plaats omdat er kennelijk toen ook al plannen waren voor het plaatsen van windmolens in dit gebied, zij het op iets anders liggende locaties. Uit booronderzoek door Grontmij (Fijma, 2003) is toen gebleken dat zich op de bouwlocaties voor de turbines een vegetatiehorizont of mogelijke gebruikshorizont bevond.

Sporen uit de late middeleeuwen en nieuwe tijd zijn bij gravend onderzoek in de directe omgeving slechts sporadisch aangetroffen en bestonden dan vrijwel uitsluitend uit greppels die gezien kunnen worden als perceelgrenzen. Dit stemt overeen met de verwachting op basis van de genese van het landschap.

2.3 Historische geografie

Het plangebied is gelegen in het buitengebied van Zwaagdijk. Op de kadastraal minuutplan uit 1811-1832 is zichtbaar dat het plangebied is gelegen in een gebied dat is ingedeeld in lange, smalle percelen (zie Figuur 4). Ook op kaartmateriaal uit 1858 en 1899 is een min of meer gelijke verkaveling zichtbaar (zie Figuur 5). De verkaveling staat min of meer haaks op de Zwaagdijk in het noorden en de Oudijk in het zuiden en is ontstaan als gevolg van de (middeleeuwse) ontginning van het plangebied.

Op de kaart uit 1961 is zichtbaar dat veel van de kleinere percelen zijn samengevoegd. Tussen 1961 en 1994 heeft een meer grootschalige ruilverkaveling plaatsgevonden, waarbij veel watergangen zijn gedempt en grotere percelen zijn ontstaan. De oriëntatie van de percelen min of meer gelijk is gebleven.

De Westfrisiaweg (N302) zuidelijk van het plangebied is tussen 1984 en1990 in verschillende fasen aangelegd (www.wegenwiki.nl)

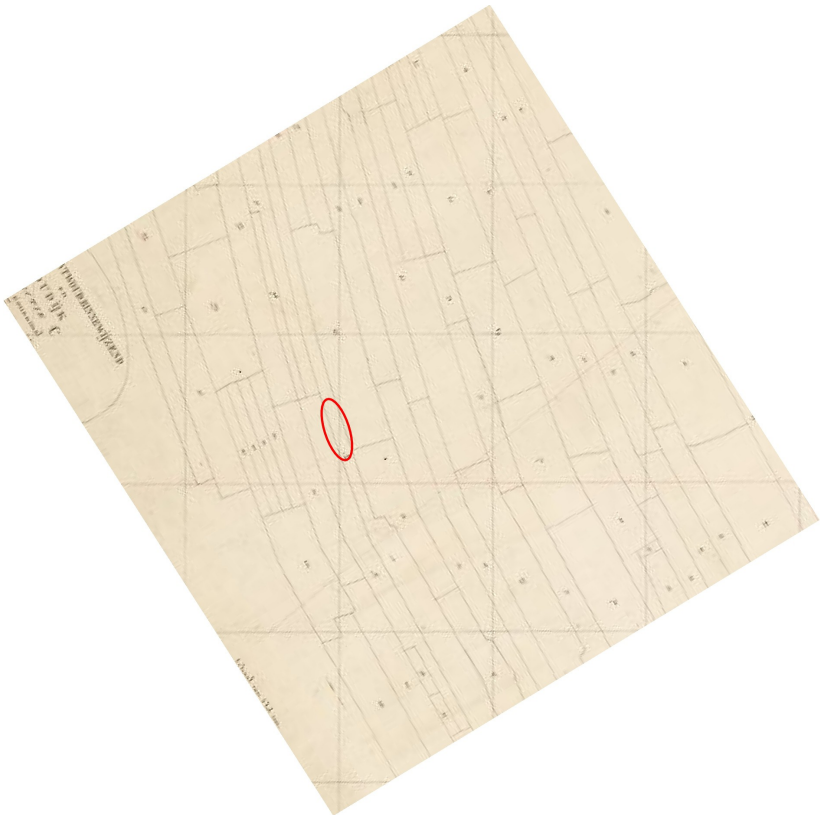

Figuur 4. Zwaagdijk, Windpark Westfrisia: De locatie van de proefsleuf in rood op de kadastraal minuutplan uit 1811-1832. Kaart naar het noorden gericht (bron: www.watwaswaar.nl).

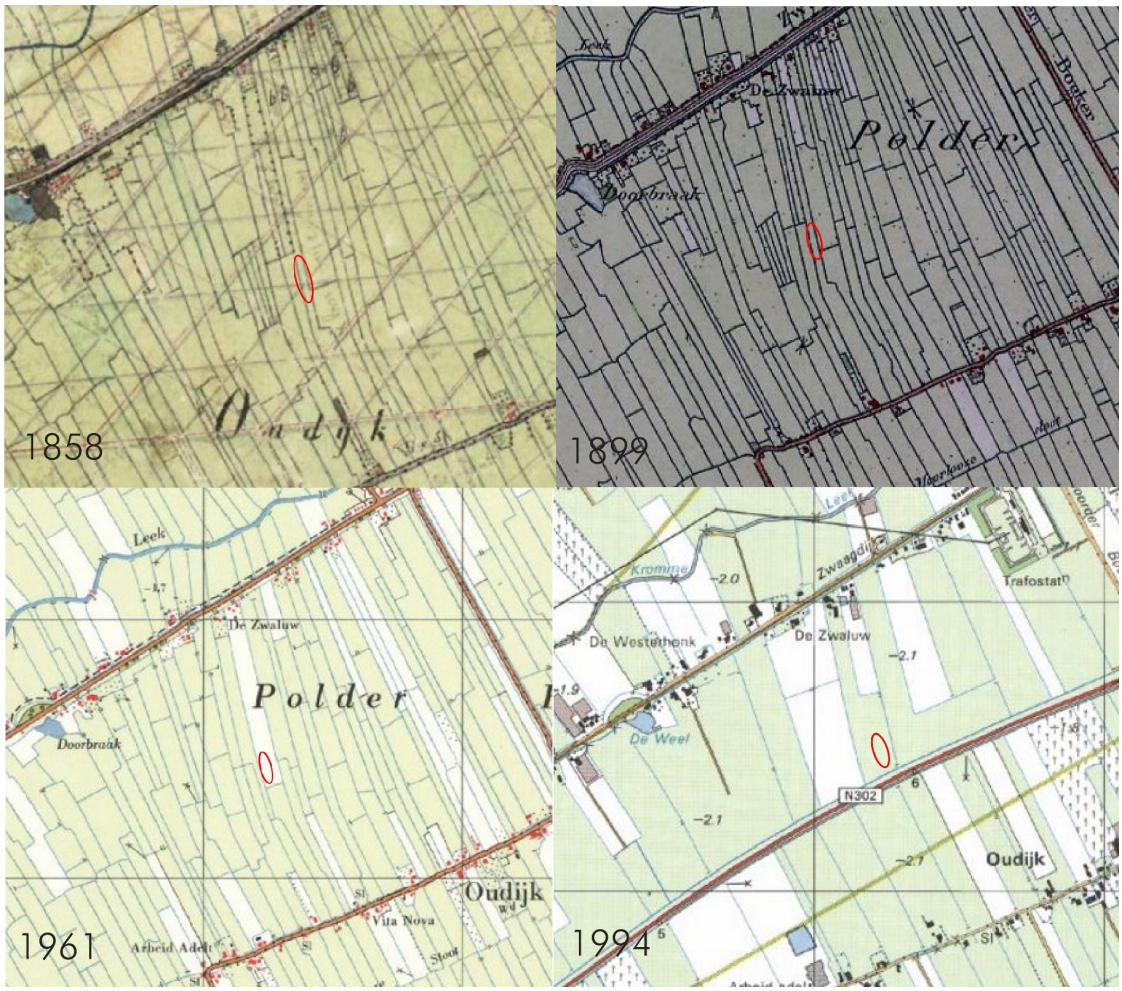

Figuur 5. Zwaagdijk, Windpark Westfrisia: Uitsneden uit diverse historische kadasterkaarten. De locatie van de proefsleuf is rood omcirkeld. De afstand tussen de rasterlijnen in de onderste twee afbeeldingen is één kilometer. Alle kaarten zijn naar het noorden gericht (bron: www.watwaswaar.nl)

2.4 Archeologische verwachting

Ouderdom van de te verwachten resten/ vindplaats(en)

Eventuele archeologische waarden zullen hoogstwaarschijnlijk dateren uit de vroege bronstijd. Ook resten uit het neolithicum zijn niet uit te sluiten. Bij het booronderzoek noch bij eerdere onderzoeken (zie paragraaf 3.1) is archeologisch vondstmateriaal zoals scherven aardewerk geborgen. Dit is wel het geval bij het onderzoek door Archol (Knippenberg, 2014) dat op circa 800 meter ten oosten van het plangebied is uitgevoerd.

Begrenzing en oppervlakte van de vindplaats(en)

De begrenzing en het oppervlak van de vindplaats zijn op dit moment onbekend. Het is waarschijnlijk dat indien sprake is van een vindplaats, deze zich buiten het plangebied uitstrekt.

Structuren en sporen

In de directe nabijheid van het plangebied zijn op terreinen met een zelfde landschappelijke ligging als het plangebied resten uit de perioden laat-neolithicum en vroege bronstijd gevonden. Grondsporen uit deze perioden worden verwacht op of in de zandige klei direct onder de vegetatiehorizont. Sporen die kunnen worden verwacht zijn ploeg- of eergetouwsporen, ontginningsgreppels en staaksporen van dunne palen. Resten van bewoning kunnen bestaan uit paalkuilen, afvalkuilen en greppels.

Anorganische en organische artefacten

De archeologische waarden in de omgeving van het plangebied dateren uit de late steentijd tot en met de bronstijd. Verwachte anorganische artefacten zijn voornamelijk aardewerk en vuursteen, maar ook met metalen voorwerpen moet rekening worden gehouden. Organische artefacten kunnen bestaan uit houtskool, (verbrand) menselijk en dierlijk bot of houtresten en kunnen worden gevonden in diepere grondsporen zoals kuilen en greppels. De verwachting voor niet verbrand organisch materiaal is voor artefacten laag gezien de vondstdichtheid op vindplaatsen in de directe omgeving. In de vochtige, basische bodem zijn de conserveringsomstandigheden hiervoor in principe wel goed.

Archeozoölogische en botanische resten

Verbrande dierenbotten en macroresten (bv. verkoolde zaden en granen) of dierenbotten/ macroresten/pollen en schelpresten kunnen worden gevonden. De verwachting voor niet verbrande paleo-ecologische resten is op basis van de vochtige en basische context hoog.

Archeologische stratigrafie en diepte van vondstlagen

De relevante laag met archeologische waarden kan direct onder de bouwvoor worden aangetroffen, zoals ook uit het booronderzoek gebleken is. De verwachte vegetatiehorizont uit de vroege bronstijd zal zich rond de 55 tot 70 centimeter onder het maaiveld bevinden. Het valt niet uit te sluiten dat in delen van het plangebied ook nog een tweede, wellicht laat-neolithische vondstlaag aanwezig is, waarop men tijdens het onderzoek verdacht moet zijn.

Gaafheid en conservering

Er is nog niets over de gaafheid en de conservering bekend.

3. Veldonderzoek

3.1 Werkwijze

Het onderzoek is uitgevoerd conform het PvE (Baak 2015) en de KNA 3.3. Conform de overeengekomen werkwijze is het plangebied (van 2.000 m^2) waarderend onderzocht door middel van een proefsleuf van vier bij vijftig meter. Hiermee is een oppervlak van 200 m^2 gedocumenteerd, met een dekkingsgraad van 10 procent. De graafwerkzaamheden zijn uitsluitend uitgevoerd in de aanwezigheid van een seniorarcheoloog.

Het veldwerk is uitgevoerd op 27 november 2015 door dhr. drs. R. Exaltus (senior archeoloog/bodemkundige) en dhr. J.B. Veenstra MA (senior archeoloog). In eerste instantie is de bouwvoor verwijderd, waarna in lagen van vijf centimeter verdiept is tot de top van de vegetatiehorizont. Hierbij is gelet op vondstconcentraties en (doorschemerende) grondsporen. Uiteindelijk is ontgraven tot het niveau net onder de vegetatiehorizont. Hier is het uiteindelijke vlak aangelegd.

Het vlak is gefotografeerd en op schaal (1:50) getekend. Het gehele lengte profiel is geschaafd en gefotografeerd. Hierna zijn op drie plekken verdeeld over het profiel, kolommen van één meter breedte op schaal getekend (1:20). Van het vlak en het maaiveld zijn de hoogtes om de vijf meter bepaald ten opzicht van het NAP.

4. Resultaten van het onderzoek

4.1 De bodemopbouw (dhr. drs. R. Exaltus & dhr. J.B. Veenstra MA)

De gedocumenteerde bodemopbouw komt overeen met de beschrijving van de bodem zoals waargenomen in het booronderzoek (Exaltus *et al.* 2015). De bodem bestaat van onder naar boven uit een bouwvoor van circa 40 tot 55 centimeter, een dun pakket getij-afzettingen van circa 10 tot 25 centimeter, een vegetatiehorizont van circa 5 tot 10 centimeter en een pakket getij-afzettingen (zie Figuren 6 & 7).

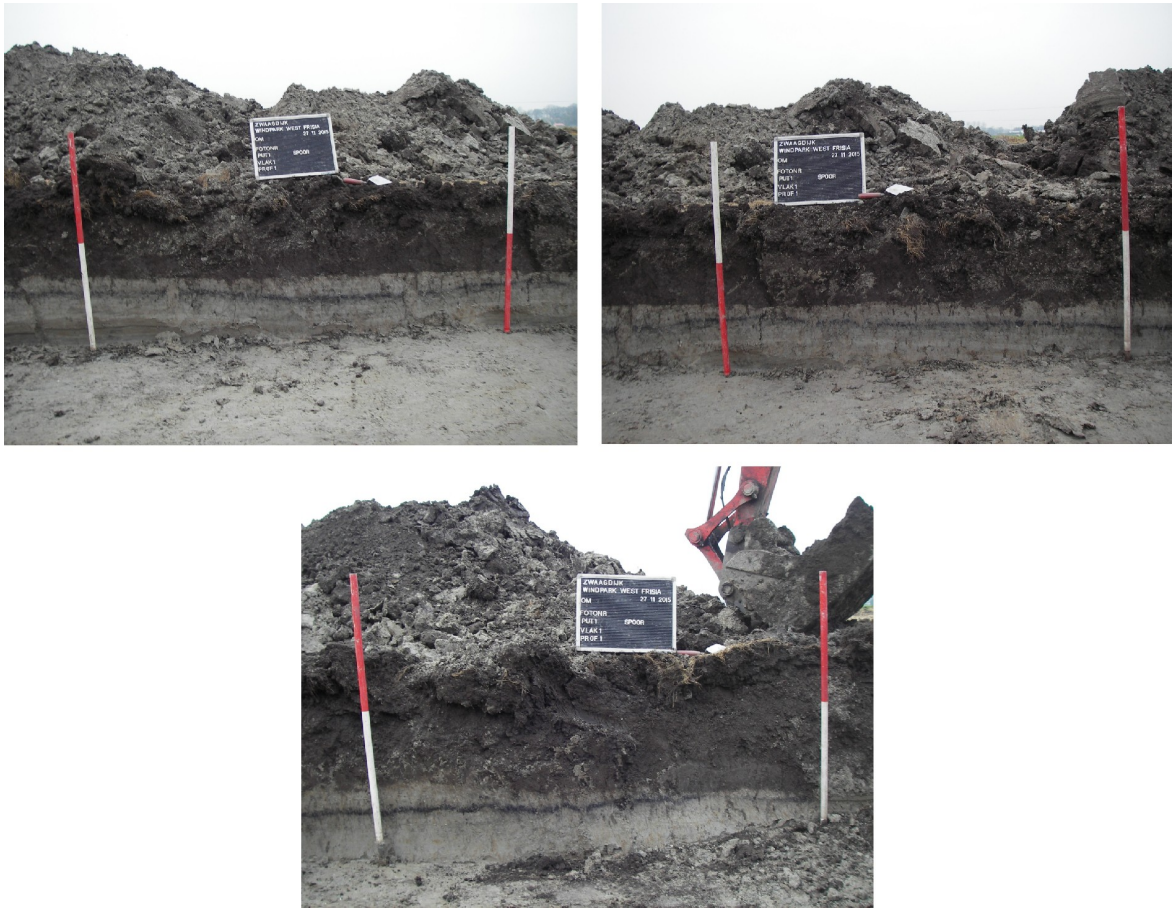

Figuur 6. Zwaagdijk, Windpark Westfrisia: Drie detailopnames van het profiel. Onder de moerige bouwvoor een dun pakket getij-afzettingen, met daaronder de vegetatiehorizont. Zichtbaar is het licht glooiende karakter hiervan. Op de onderste foto verdwijnt de vegetatiehorizont in de bouwvoor.

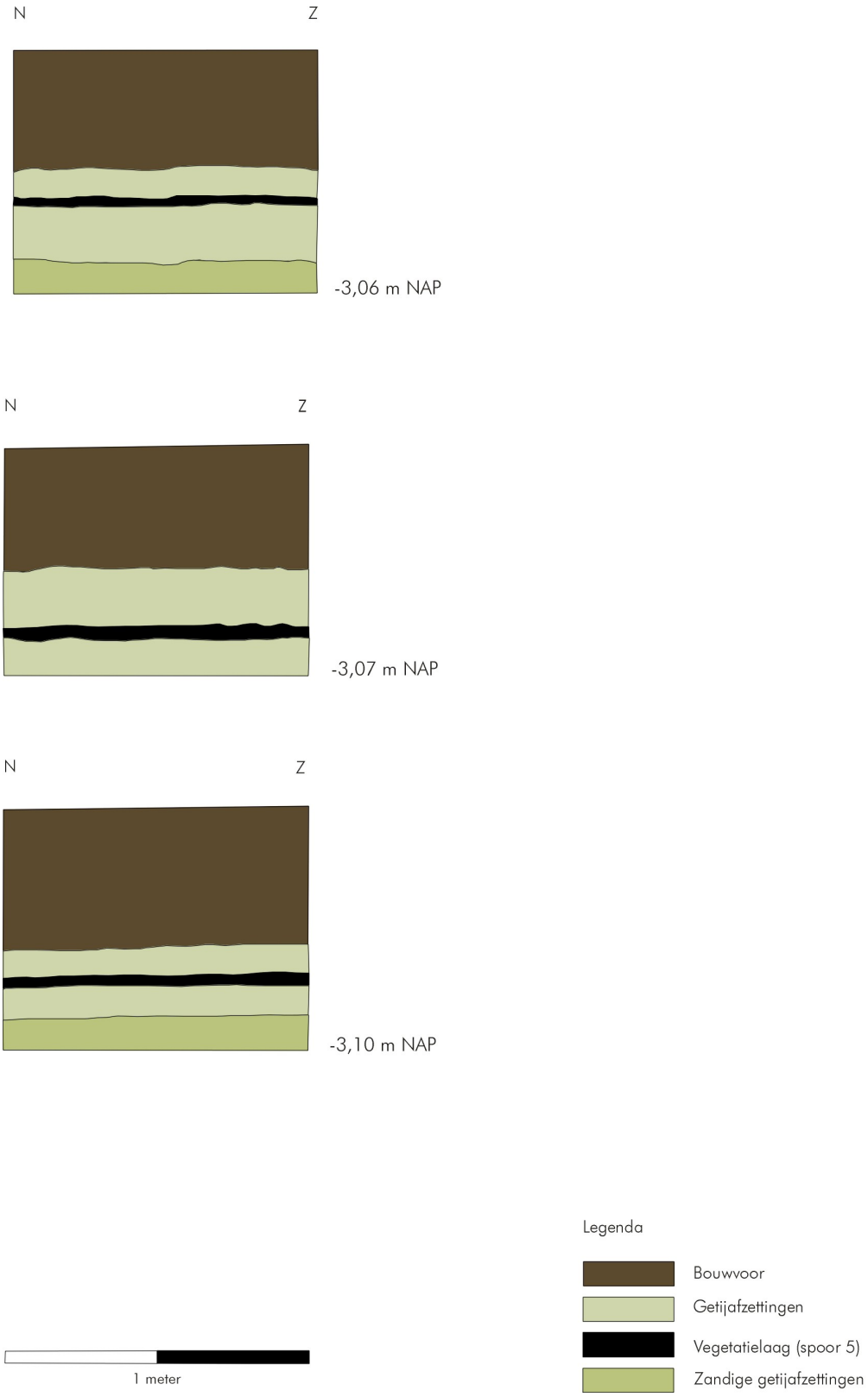

Figuur 7. Zwaagdijk, Windpark Westfrisia: Van onder naar boven de gedocumenteerde profielen 1, 2 en 3 (voor de ligging zie Appendix II)

De bouwvoor bestaat uit matig tot sterk humeuze zavel. Als gevolg van de (middeleeuwse) ontginning is door inklinking en oxidatie een (restant van) oorspronkelijk aanwezig veen gedegenereerd. Hierna is dit door verploeging vermengd geraakt met de top van het onder gelegen zavel. Onder de bouwvoor is in het gehele profiel een gelaagdheid van zowel dunne lagen matig siltige klei als dunne lagen matig siltig zand waargenomen. Gezamenlijk vormen deze een pakket getij-afzettingen, of te wel een wad/ kweldermilieu.

Onder het pakket getij-afzettingen bevindt zich een vegetatiehorizont (spoor 5) bestaande uit veraard veen, die een licht glooiend verloop vertoonde over de lengte van het profiel. In het uiterste noorden van de proefsleuf werd de vegetatiehorizont opgenomen in de bouwvoor (zie Figuur 6). Ter plekke zal ook het afdekkende pakket getij-afzettingen opgenomen zijn in de bouwvoor. De top van de vegetatiehorizont lijkt geërodeerd te zijn door de afdekkende getij-afzettingen. Onder de vegetatiehorizont ligt een dikker pakket getij-afzettingen. Ook dit pakket, behorende tot een opslibbend wad/ kweldermilieu, bestaat uit zowel matig siltige zand- als matig siltige kleilagen, variërend in dikte van één tot vier centimeter. De dikte van de individuele zand- en kleilagen varieerde over de lengte van het profiel. Lokaal werd als onderste laag in het gedocumenteerde profiel een pakket matig siltig zand waargenomen in het profiel (zie Figuur 7, profiel 1 en 3). Deze zandlaag maakt onderdeel uit van het pakket getij-afzettingen, maar week af door de dikte (circa 10 centimeter).

Lokaal zijn in het vlak dagzomende venige lagen gedocumenteerd (spoor 4, zie Appendix II). Deze venige lagen zullen toebehoren tot de in het neolithicum afgezette veenlagen in de lager gelegen komgebieden.

De waargenomen bodem toont overeenkomsten met de bodem zoals die is waargenomen in onderzoeken in de directe omgeving van het plangebied (Ufkes 2004 & Knippenberg 2014). De in de proefsleuf gedocumenteerde getij-afzettingen maken deel uit van een wad/ kweldermilieu dat is gevormd als gevolg van overstromingen. Op basis van een reconstructie van de aanwezigheid van kreken in de nabije omgeving van het plangebied, kan de ligging van een kreek verondersteld worden ten noorden en oosten van het plangebied (zie Figuur 8). Deze kreek vormde echter in het laat-neolithicum en vroege bronstijd als kreekrug een geschikte plek voor bewoning (Knippenberg 2014). Het in het vlak waargenomen venige pakket (spoor 4) kan gevormd zijn onder invloed van watertoevoer als gevolg van overstromingen vanuit deze kreek. Het plangebied zal in de periode van vorming van dit pakket gelegen zijn in een komgebied. Deze kom verhinderde de waterafvoer, waardoor zich veen kon ontwikkelen.

Voor de hierboven gelegen getij-afzettingen is onduidelijk of deze zijn afgezet onder invloed van overstromingen vanuit deze kreek. Een andere mogelijkheid is dat deze zijn afgezet in een door vloed gedomineerde delta als gevolg van het verdwijnen van de verbinding met het Vecht-bassin op de overgang van het laat-neolithicum naar de bronstijd.

De vegetatiehorizont (spoor 5) is gevormd in een periode waarin geen overslibbing plaatsvond. In de lagere delen ontstond een veenpakket, op de hogere delen een vegetatiehorizont, die in het plangebied bestaat uit veraard veen. Er is geen sprake van een akkerlaag. Gezien het onderste veenpakket (spoor 4) in archeologisch onderzoek nabij het plangebied wordt gekoppeld aan een laat neolithisch niveau (Knippenberg 2014), is het mogelijk dat de vegetatiehorizont, gevormd is in de bronstijd.

Nadat het Zeegat van Bergen zich sloot tegen het einde van de bronstijd, ontstonden omstandigheden die uiteindelijk leiden tot veenvorming. De restanten van dit veen zijn opgenomen in de bouwvoor.

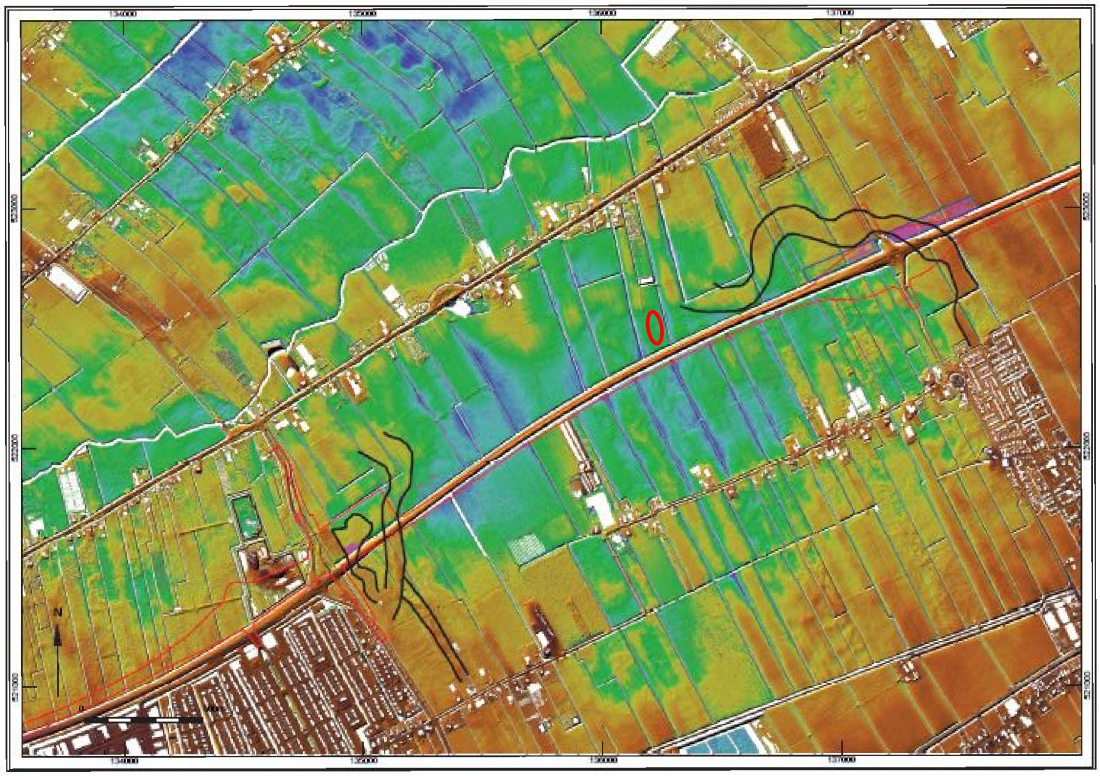

Figuur 8. Zwaagdijk, Windpark Westfrisia: Uitsnede van het AHN met daarop in zwart aangegeven de contouren van veronderstelde laat-neolithische kreekruggen en in rood het plangebied (bron: Knippenberg 2014).

4.2 Sporen en structuren

Een vlaktekening van het aangelegde vlak staat weergegeven in Appendix II en een sporenlijst is opgenomen in Appendix III. De in het vlak waargenomen grondsporen bevatten enkel (sub)recente sporen (sporen 2 en 3) en natuurlijke sporen (sporen 1, 4 en 5). Spoor 2 betreffen de ingravingen van drainering en spoor 3 is een recentelijk gedempte sloot , of greppel (zie Figuur 9).

De natuurlijke sporen zijn uitvoerig beschreven in hoofdstuk 4.1. Spoor 1 bestaat uit getij-afzettingen bestaande uit zandige en kleiige lagen. Spoor 4 is een vegetatiehorizont bestaande uit veraard veen, naar alle waarschijnlijkheid dateert deze laag uit de bronstijd. Spoor 5 is een venige laag, naar alle waarschijnlijkheid daterend uit het neolithicum.

Figuur 9. Zwaagdijk, Windpark Westfrisia: Links een detail van het vlak met de vegetatiehorizont (spoor 5) zichtbaar in het profiel, rechts een overzicht van het vlak met in het midden delen van een dagzomende veen laag (spoor 4) en langs de rechter zijde een recentelijk gedempte sloot.

4.3 Het vondstmateriaal

Tijdens het onderzoek zijn geen vondsten gedaan. Ook in de vegetatiehorizont is geen houtskool meer gevonden.

5. Waardestelling

Doel van het onderzoek was om te beoordelen of zich in het plangebied een archeologische vindplaats bevindt en of deze behoudenswaardig is. Uit het onderzoek blijkt dat de bodem in het plangebied bestaat uit een moerige bouwvoor, op een dun pakket getij-afzettingen, op een vegetatiehorizont, op een dikker pakket getij-afzettingen. In het vlak dagzoomde een venig pakket. De getij-afzettingen zijn vermoedelijk afgezet gedurende de bronstijd. Het dagzomende venige pakket is waarschijnlijk gevormd tijdens het neolithicum. De bouwvoor bevat resten van het veen dat mogelijk vanaf het einde van de bronstijd is gevormd, vermengd met toplagen van het bovenste pakket getij-afzettingen. In het vlak zijn enkel (sub)recente sporen waargenomen, veroorzaakt door de aanleg van drainering en een recentelijk gedempte sloot. Overige sporen van menselijke activiteiten of sporen van menselijke bewoning zijn niet aangetroffen.

Indien sprake is van een vindplaats, wordt deze gewaardeerd middels een scoretabel. Omdat geen sprake is van een vindplaats, is de scoretabel niet ingevuld.

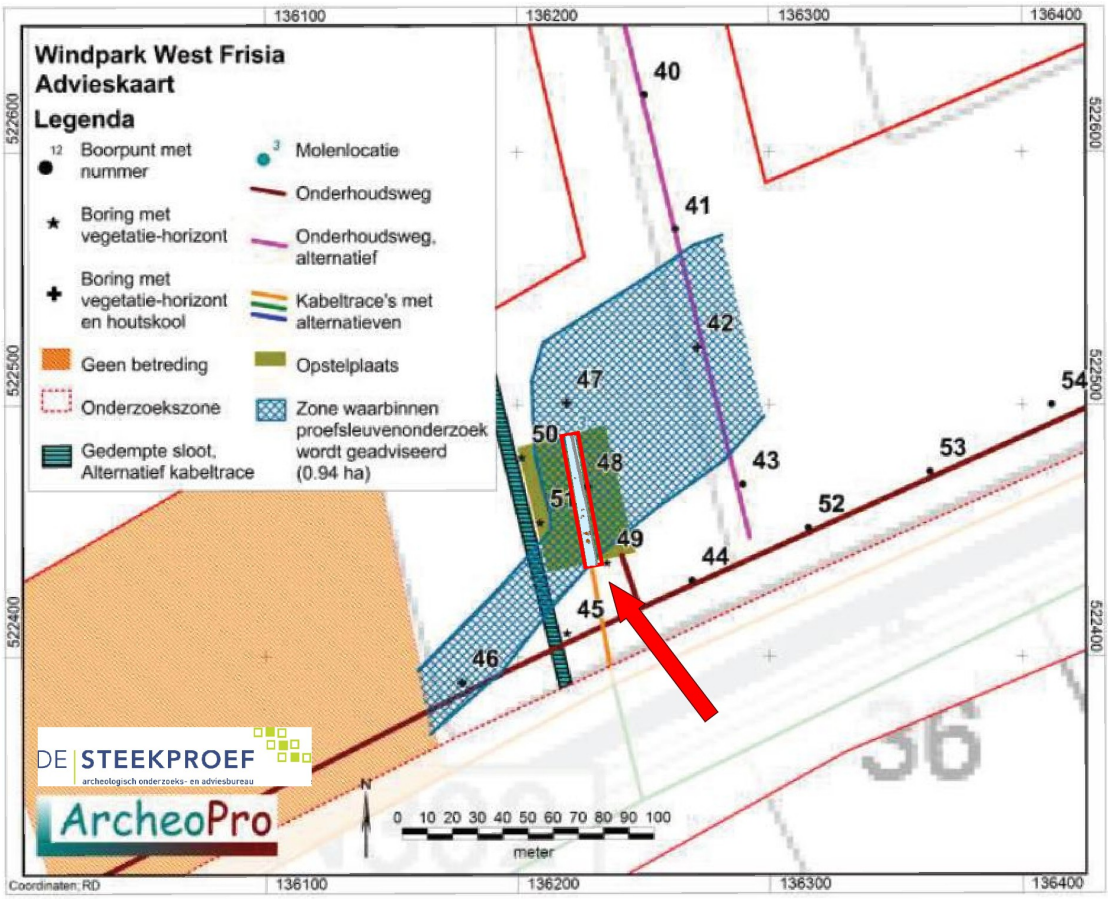

Figuur 10. Zwaagdijk, Windpark Westfrisia: De advieskaart uit het vooronderzoek (Exaltus *et al.* 2015) aangevuld met de resultaten van het proefsleufonderzoek (aangegeven door de rode pijl).

6. Conclusie

Op de locatie Windpark Westfrisia te Zwaagdijk is een inventariserend veldonderzoek middels een proefsleuf uitgevoerd. Door middel van de proefsleuf is 200 m^2 onderzocht op de aanwezigheid van archeologische waarden. Dit bedraagt 10 % van het totaal van 2.000 m^2 grote terrein van de kraanopstelplaats en locatie van de derde windturbine. Tijdens het onderzoek is vastgesteld dat de bodemopbouw bestaat uit een moerige bouwvoor, op een dun pakket getij-afzettingen, op een vegetatiehorizont. Hieronder ligt een dikker pakket getij-afzettingen. In het vlak dagzoomde een venig pakket. Wanneer de onderste getij-afzettingen zijn afgezet is onduidelijk. Het bovenste pakket is vermoedelijk afgezet gedurende de bronstijd. Het dagzomende venige pakket is waarschijnlijk gevormd tijdens het neolithicum. De bouwvoor bevat resten van het veen dat mogelijk vanaf het einde van de bronstijd is gevormd, vermengd met toplagen van het bovenste pakket getij-afzettingen. In het vlak zijn enkel (sub)recente sporen waargenomen, veroorzaakt door de aanleg van drainering en een recentelijk gedempte sloot. Overige sporen van menselijke activiteiten of sporen van menselijke bewoning zijn niet aangetroffen. Ook tijdens het vooronderzoek is gebleken dat deze niet aanwezig zijn in het overige deel van het plangebied Windpark Westfrisia. Op basis van de resultaten van zowel het vooronderzoek als voorliggend proefsleufonderzoek, hoeft in het plangebied geen archeologisch vervolgonderzoek plaats te vinden.

6.1 Beantwoording onderzoeksvragen

- *Is er sprake van een archeologische vindplaats?*
  Er is geen sprake van een archeologische vindplaats. Er zijn enkel (sub) recente sporen gevonden en er zijn geen vondsten gedaan.

- *Hoe verhoud de stratigrafie in de proefsleuf zich tot de bevindingen van het booronderzoek?*
  De stratigrafie in de proefsleuf komt overeen met de bevindingen van het booronderzoek, met als enige verschil dat tijdens het proefsleufonderzoek in de vegetatiehorizont geen houtskoolresten zijn gevonden.
  Op basis van het booronderzoek werd verondersteld dat de waargenomen vegetatiehorizont overeenkwam met het referentieprofiel (Exaltus *et al.* 2015, pp. 29). Op basis van de resultaten van het proefsleufonderzoek kan worden geconcludeerd dat in het plangebied geen akkerlaag aanwezig is, maar sprake is van een laag bestaande uit veraard veen. Hierin wijkt de stratigrafie in het plangebied af ten opzichte van het referentieprofiel (Knippenberg 2014).

- *Wat is de genese van de diverse stratigrafische eenheden?*
  De genese van de diverse stratigrafische eenheden is van onder naar boven: een in het vlak dagzomende venige laag, betreft vermoedelijk een in een oorspronkelijk aanwezige kom afgezet veenpakket met kleilagen, zogenaamde rietkommen. De overslibbing van deze kommen kan onder invloed van een noordelijk en westelijk gelegen kreek hebben plaatsgevonden. Vanaf het laat-neolithicum voerde deze kreek geen water meer en is een kreekrug aanwezig, die gedurende het late neoltithicum en de vroege bronstijd geschikt was voor bewoning (Knippenberg 2014).

Van het in de proefsleuf waargenomen pakket getij-afzettingen dat boven deze venige laag ligt, is onduidelijk onder invloed waarvan deze is afgezet. Mogelijk is deze onder invloed van dezelfde kreek afgezet, mogelijk is deze afgezet in een door vloed gedomineerde delta die ontstond nadat vanaf het late neolithicum/ vroege bronstijd geen watertoevoer meer plaatsvond vanuit het Vecht-bassin. Gedurende een drogere periode vormde zich op dit pakket getij-afzettingen een dunne veenlaag. Op de hoger gelegen delen vormde zich een humeuze vegetatiehorizont, die in het plangebied bestaat uit veraard veen. Op deze vegetatiehorizont is opnieuw een pakket getij-afzettingen gevormd. Deze getij-afzettingen en vegetatiehorizont zijn vermoedelijk gevormd gedurende de bronstijd. Wanneer rond de late bronstijd het Zeegat van Bergen dichtslibt, treedt er geen verdere overslibbing meer op en worden geen getij-afzettingen meer afgezet.

Op den duur ontbreekt een goede afvoer van water en vormt zich een veenpakket. Vanaf de middeleeuwen wordt dit veen ontgonnen en als gevolg van inklinking en oxidatie degenereert het veenpakket. Door verploeging raakt het restveen vermengd met de toplagen van de getij-afzettingen. De bodemopbouw komt in hoofdlijnen overeen met die zoals aangetroffen in eerder uitgevoerd archeologisch onderzoek.

Vragen indien sprake is van een vindplaats:
Omdat geen sprake is van een vindplaats, is het niet van toepassing de hierop betrekking hebbende onderzoeksvragen te beantwoorden.

6.2 Advies

Uit het proefsleuvenonderzoek is gebleken dat binnen het onderzoeksgebied geen sprake is van een archeologische vindplaats. Geadviseerd wordt om het onderzoeksgebied én het hele plangebied vrij te gegeven, zonder verder archeologisch onderzoek.

In de omgeving van het plangebied bevinden zich veel archeologische vindplaatsen. Met betrekking tot de directe omgeving van het plangebied is met name de noordelijk en westelijk gesitueerde kreekrug van grote archeologische waarde. Geadviseerd wordt hiermee in de toekomst rekening te houden en voorafgaand aan eventuele ingrepen die gepaard gaan met graafwerkzaamheden, opnieuw archeologisch onderzoek uit te laten voeren. Dit advies is niet van toepassing op graafwerkzaamheden die worden uitgevoerd in het kader van de aanleg van Windpark Westfrisia. Hiervoor is voldoende archeologisch onderzoek uitgevoerd middels het vooronderzoek (Exaltus *et al.* 2015) en het proefsleufonderzoek, waarvan het voorliggend rapport de resultaten bevat.

Mochten er tijdens graafwerkzaamheden onverhoopt archeologische waarden worden ontdekt, dienen deze conform de Monumentenwet te worden gemeld bij de bevoegde overheid, de gemeente Medemblik.

Literatuur

Baak, P., 2015. *Zwaagijk, Windpark Westfrisia Gemeente Medemblik (N.H.): Programma van Eisen Inventariserend Veldonderzoek Proefsleuven*. Steekproefproject 2015-11/09, Zuidhorn.

Exaltus, R, K. van Kappel en J. Orbons, 2015. *Windpark Westfrisia, Gemeente Medemblik, Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O); Bureauonderzoek en verkennend booronderzoek*. ArcheoPro rapport nr. 15062.

Fijma, P, 2003. *Archeologisch onderzoek Windturbines Zwaagdijk Oost, Inventariserend Veldonderzoek*. Grontmij Assen.

Knippenberg, S., 2014. *Evaluatieverslag Archeologisch onderzoek N23 – Westfrisiaweg, Noorderbroekert (locatie 18-1 en 21), gemeente Medemblik*. Archol, Leiden, versie 2.0

Soonius, C.M., 2015. *Windpark Westfrisia, Zwaagdijk, gemeente Medemblik. Archeologisch Advies nummer 15133*. Archeologie West Friesland.

Van der Spek, A.J.F., 1994. *Large-scale Evolution of Holocene Tidal Basins in the Netherlands*. PhD Dissertation, University Utrecht.

Ufkes, A, 2004. *Een archeologisch inventariserend veldonderzoek (IVO) door middel van proefsleuven, langs de Westfrisiaweg te Zwaagdijk-Oost, gem Wervershoof (N.-H.)*. ARC-rapporten 2004-36.

Internet:

Centraal Archeologisch Archief (CAA) en Centraal Monumenten Archief (CMA) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) [ARCHIS].

Indicatieve Kaart Archeologisch Waarden (IKAW) [ARCHIS].

Kadaster. mijn.kadaster.nl.

WatWasWaar. www.watwaswaar.nl.

Actueel Hoogtebestand Nederland (www.ahn.nl). Rijkswaterstaat, Adviesdienst Geo-informatie en ICT.

Wegenwiki. www.wegenwiki.nl.

Appendix I: Archeologische periode-indeling

paleolithicum:	
paleolithicum vroeg:	tot 300.000 BP
paleolithicum midden:	300.000 - 35.000 BP
paleolithicum laat:	35.000 BP – 8.800 vC
paleolithicum laat A:	35.000 - 18.000 BP
paleolithicum laat B:	18.000 BP – 8.800 vC
mesolithicum:	
mesolithicum vroeg:	8.800 - 7.100 vC
mesolithicum midden:	7.100 - 6.450 vC
mesolithicum laat:	6.450 - 4.900 vC
neolithicum:	
neolithicum vroeg:	5.300 - 4.200 vC
neolithicum vroeg A:	5.300 - 4.900 vC
neolithicum vroeg B:	4.900 - 4.200 vC
neolithicum midden:	4.200 - 2.850 vC
neolithicum midden A:	4.200 - 3.400 vC
neolithicum midden B:	3.400 - 2.850 vC
neolithicum laat:	2.850 - 2.000 vC
neolithicum laat A:	2.850 - 2.450 vC
neolithicum laat B:	2.450 - 2.000 vC
bronstijd:	
bronstijd vroeg:	2.000 - 1.800 vC
bronstijd midden:	1.800 - 1.100 vC
bronstijd midden A:	1.800 - 1.500 vC
bronstijd midden B:	1.500 - 1.100 vC
bronstijd laat:	1.100 - 800 vC

Jonge Dryas:	12.850 – 10.950 BP
Weichselien	
Vroeg-Weichselien:	115.000 – 73.000 BP
Midden-Weichselien:	73.000 – 13.000 BP
Laat-Weichselien:	13.000 – 10.000 BP

ijzertijd:	
ijzertijd vroeg:	800 - 500 vC
ijzertijd midden:	500 - 250 vC
ijzertijd laat:	250 - 12 vC
romeinse tijd:	
romeinse tijd vroeg:	12 vC - 70 nC
romeinse tijd vroeg A:	12 vC - 25 nC
romeinse tijd vroeg B:	25 - 70 nC
romeinse tijd midden:	70 - 270 nC
romeinse tijd midden A:	70 - 150 nC
romeinse tijd midden B:	150 - 270 nC
romeinse tijd laat:	270 - 450 nC
romeinse tijd laat A:	270 - 350 nC
romeinse tijd laat B:	350 - 450 nC
middeleeuwen:	
middeleeuwen vroeg:	450 - 1.050 nC
middeleeuwen vroeg A:	450 - 525 nC
middeleeuwen vroeg B:	525 - 725 nC
middeleeuwen vroeg C:	725 - 900 nC
middeleeuwen vroeg D:	900 - 1.050 nC
middeleeuwen laat:	1.050 - 1.500 nC
middeleeuwen laat A:	1.050 - 1.250 nC
middeleeuwen laat B:	1.250 - 1.500 nC
nieuwe tijd:	
nieuwe tijd A:	1.500 - 1.650 nC
nieuwe tijd B:	1.650 - 1.850 nC
nieuwe tijd C:	1.850 – heden

vC.:	voor Christus
nC:	na Christus
BP:	Before Present; Present = 1950

stk_6
136.234,85 /
522.438,41

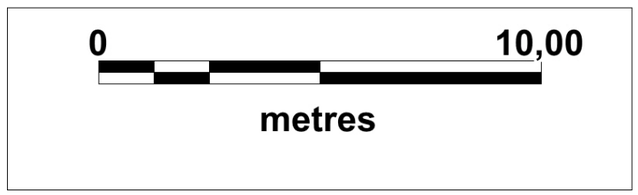

Appendix III: Sporenlijst

Spoor	Put	Interpretatie	Aard	Vorm (aan oppervlak)	Afmeting in cm	Kleur	Opmerkingen
1	1	wad/kwelder	kz1/ zs1	nvt		brgr	
2	1	drainagesleuf	nvt	lineair		brgr	
3	1	sloot REC	nvt	lineair		dgr	
4	1	veen, veraard	vk3	nvt		dgrbr	venig/ kleiig pakket
5	1	veen, veraard	vk3	nvt		dgrbr	vegetatiezone

DE | STEEKPROEF
archeologisch onderzoeks- en adviesbureau

Zwaagdijk, Windpark Westfrisia
Gemeente Medemblik (N.H.)
Inventariserend Veldonderzoek
Proefsleuven

Steekproefrapport 2015-11/13

DE STEEKPROEF
archeologisch onderzoeks- en adviesbureau

Zwaagdijk, Windpark Westfrisia
Gemeente Medemblik (N.H.).
Inventariserend Veldonderzoek
Proefsleuven

Een onderzoek in opdracht van
Pondera Consult, vertegenwoordigd
door dhr. P. Rooijmans

Steekproefrapport 2015-11/13
ISSN 1871-269X
Status: **Definitief**

auteur: J.B. Veenstra MA (senior archeoloog) &
drs. R. Exaltus (senior archeoloog)
autorisatie: dr. J. Jelsma (senior archeoloog)

De Steekproef bv werkt volgens de
Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie 3.3

Foto's en tekeningen zijn gemaakt door
De Steekproef, tenzij anders vermeld.

© De Steekproef bv, december 2015

Niets uit deze uitgave mag worden
vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt
zonder bronvermelding.

De Steekproef bv aanvaardt geen
aansprakelijkheid voor eventuele schade
voortvloeiend uit de toepassing van de
adviezen of het gebruik van de resultaten van
dit onderzoek.

De Steekproef bv
Archeologisch Onderzoeks- en Adviesbureau
Hogeweg 3
9801 TG Zuidhorn

telefoon	050 – 5779784
fax	050 – 5779786
internet	www.desteekproef.nl
e-mail	info@desteekproef.nl
kvk	02067214

Inhoud

Samenvatting

Administratieve gegevens van het plangebied

1. Inleiding....1
    1.1 Ligging van het plangebied....2

2. Vooronderzoek....4
    2.1 Fysische geografie....5
    2.2 Archeologie....7
    2.3 Historische geografie....8
    2.4 Archeologische verwachting....10

3. Veldonderzoek....11
    3.1 Werkwijze....11

4. Resultaten van het onderzoek....12
    4.1 Bodemopbouw....12
    4.2 Sporen en structuren....16
    4.3 Het vondstmateriaal....16

5. Waardestelling....17

6. Conclusie....18
    6.1 Beantwoording onderzoeksvragen....18
    6.2 Advies....19

Literatuur

Appendix I: Archeologische perioden-indeling
Appendix II: Vlaktekening
Appendix III: Sporenlijst

Samenvatting

In opdracht van Pondera Consult, vertegenwoordigd door dhr. P. Rooijmans, heeft De Steekproef bv een inventariserend veldonderzoek door middel van een proefsleuf (IVO-P) uitgevoerd voor de locatie Windpark Westfrisia, te Zwaagdijk, gemeente Medemblik, provincie Noord-Holland. De aanleiding voor het onderzoek is de voorgenomen aanleg van Windpark Westfrisia. Hiervoor zullen vijf windturbines worden opgesteld ten noorden van en parallel aan de Westfrisiaweg (N302), ter hoogte van Zwaagdijk. Bij de aanleg van de werkterreinen ("kraanopstelplaatsen") en voor de bouw van de windturbines zullen graafwerkzaamheden plaatsvinden die eventueel aanwezige archeologische grondsporen kunnen verstoren. Uit vooronderzoek (Exaltus *et al.* 2015) is gebleken dat van het hele plangebied de zone waarin windturbine 3 zal worden geplaatst mogelijk archeologische sporen bevat. Deze zone vormt het onderzoeksgebied voor het proefsleufonderzoek.

Door middel van een proefsleuf is 200 m^2 onderzocht op de aanwezigheid van archeologische waarden. Dit bedraagt 10% van het totaal van 2.000 $m^{2.}$ Dit onderzoeksgebied van 2.000 m^2 bestaat uit de locatie van windturbine 3 plus het benodigde werkterrein voor de bouw van deze windturbine.

Tijdens het onderzoek is vastgesteld dat de bodemopbouw bestaat uit een moerige bouwvoor, op een dun pakket getij-afzettingen, op een vegetatiehorizont. Hieronder ligt een dikker pakket getij-afzettingen. In het vlak dagzoomde een venig pakket dat waarschijnlijk gevormd is tijdens het neolithicum. Wanneer de onderste getij-afzettingen zijn afgezet is onduidelijk. De vegetatiehorizont is gevormd tijdens een periode waarin de invloed van stromend water minder groot was; vermoedelijk tijdens de bronstijd. Het bovenste pakket getij-afzettingen is vermoedelijk afgezet gedurende de bronstijd. De bouwvoor bevat resten van het veen dat vanaf het einde van de bronstijd en later is gevormd, verploegd met toplagen van het bovenste pakket getij-afzettingen. In het vlak zijn enkel (sub)recente sporen waargenomen, veroorzaakt door de aanleg van drainering en een recentelijk gedempte sloot. Overige sporen van menselijke activiteiten of sporen van menselijke bewoning zijn niet aangetroffen.

Geconcludeerd is dat in het plangebied geen sprake is van een archeologische vindplaats. De Steekproef adviseert het gehele plangebied vrij te geven zonder verder archeologisch onderzoek. Nabij het plangebied kunnen echter archeologische waarden aanwezig zijn. Met name ter plekke van de noordelijk en westelijk gesitueerde kreekrug. Dit is niet van toepassing op graafwerkzaamheden die uitgevoerd zullen worden ten behoeve van de aanleg van Windpark Westfrisia. Voor deze locaties is voldoende archeologisch onderzoek uitgevoerd. Geadviseerd wordt bij toekomstige ingrepen buiten het plangebied, waarbij graafwerkzaamheden plaats zullen vinden, opnieuw archeologisch onderzoek uit te laten voeren.

Administratieve gegevens van het plangebied

Provincie	Noord-Holland
Gemeente	Medemblik
Plaats	Zwaagdijk
Toponiem	Windpark Westfrisia
Kaartblad	19O
Coördinaten	noordwest: 136,219 / 522,486 noordoost: 136,223 / 522,487 zuidoost: 136,234 / 522438 zuidwest: 136,230 / 522,437
Oppervlakte onderzoeksgebied (locatie windturbine 3 binnen plangebied)	Circa 2000 vierkante meter, waarvan 200 vierkante meter is onderzocht.
Uitvoering veldwerk	27 november 2015
Bevoegde overheid	instelling: Provincie Noord-Holland adres: Houtplein 33, 2012 DE Haarlem telefoon/e-mail: 06-52018649/ engelenburg@noord-holland.nl contractpersoon: dhr. H. van Engelenburg
Toetsende archeoloog namens de bevoegde overheid	naam: mevr. drs. C. Soonius telefoon/e-mail: 06-25272867 / c.soonius@hoorn.nl
Opdrachtgever	instelling: Pondera Consult adres: Postbus 579, 7440 AN Hengelo telefoon: 074-2489940 contactpersoon: dhr. P. Rooijmans, p.rooijmans@ponderaconsult.com
OM-nummer	3980724100
AMK-terrein/monumentnummer	n.v.t.
Waarnemingsnummer	n.v.t.
ISSNnr.	1871 - 269X
Uitvoerder	De Steekproef bv
Steekproef projectcode	2015-11/13
Geomorfologische context	vlakte van getij-afzettingen
Archeoregio:	8, Noord-Hollands kleigebied
NAP-hoogte maaiveld	circa 2 meter onder NAP
Maximale diepte onderzoek	1 meter onder oppervlak
Huidig grondgebruik	akker
Beheer en plaats van documentatie	De Steekproef, RCE, DANS, Noordelijk Archeologisch Depot te Nuis

1. Inleiding

In opdracht van Pondera Consult, vertegenwoordigd door dhr. P. Rooijmans, heeft De Steekproef bv een inventariserend veldonderzoek door middel van een proefsleuf (IVO-P) uitgevoerd voor het plangebied Windpark Westfrisia, te Zwaagdijk, gemeente Medemblik, provincie Noord-Holland. De aanleiding voor het onderzoek is de voorgenomen aanleg van Windpark Westfrisia. Hiervoor zullen vijf windturbines worden opgesteld ten noorden van en parallel aan de Westfrisiaweg (N302), ter hoogte van Zwaagdijk. Bij de aanleg van de werkterreinen ("kraanopstelplaatsen") en voor de bouw van de windturbines zullen graafwerkzaamheden plaatsvinden die eventueel aanwezige archeologische grondsporen kunnen verstoren.

Uit vooronderzoek (Exaltus *et al.* 2015) is gebleken dat de zone waarin windturbine 3 zal worden geplaatst, mogelijk archeologische sporen bevat. Voor de rest van het plangebied geldt dat vervolgonderzoek niet noodzakelijk is. Het onderzoeksgebied heeft een oppervlak van circa 2.000 m^2 en beslaat het oppervlak van de kraanopstelplaats met de locatie van de derde windturbine. Van het totaal werd een oppervlak van 200 m^2 in één werkput opgegraven om de aanwezigheid van archeologische vondsten en/of grondsporen, bodemopbouw, mate van verstoring en de diepteligging van een eventueel vondstniveau vast te kunnen stellen.

Het onderzoek werd uitgevoerd naar aanleiding van de beoordeling door de Provincie Noord-Holland (Soonius, 2015) van het booronderzoek op het terrein door ArcheoPro. De provincie adviseerde om het onderzoeksgebied vooralsnog met één lange proefsleuf te onderzoeken.

Het doel van dit inventariserend veldonderzoek middels proefsleuven is om de aanwezigheid en archeologische waarde van een eventuele vindplaats binnen de kraanopstelplaats en locatie van de derde windturbine vast te stellen. Ook dient te worden vastgesteld wat de relatie is tussen de vindplaats en het landschap ten tijde van de bewoning. Op basis van de resultaten van het onderzoek wordt beslist of verder onderzoek voorafgaand aan, of tijdens de inrichting van Windpark Westfrisia noodzakelijk is. Voor het onderzoek kunnen vragen gedestilleerd worden uit de NOaA (Nationale Onderzoeksagenda Archeologie) hoofdstuk 8 Noord-Hollands kleigebied. Hierin zijn onder andere de relatie mens-landschap, landschapsontwikkeling (het zich terugtrekken van de zee in de bronstijd en de toenemende vernatting in de periode daarna), voedseleconomie en handel belangrijke onderwerpen van onderzoek.

De eisen van het proefsleufonderzoek zijn vastgelegd in een Programma van Eisen (PvE) opgesteld door De Steekproef (Baak 2015), dat door de adviseur archeologie van de provincie Noord-Holland (bevoegde overheid), mevr. drs. C. Soonius, is goedgekeurd.

Het veldwerk is op 27 november 2015 uitgevoerd door J.B Veenstra MA (senior archeoloog) en drs. R. Exaltus (senior archeoloog) conform het PvE en de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 3.3. In het PvE zijn de volgende onderzoeksvragen voor dit onderzoek opgesteld:

- Is er sprake van een archeologische vindplaats?
- Hoe verhoudt de stratigrafie in de proefsleuf zich tot de bevindingen van het booronderzoek?
- Wat is de genese van de diverse stratigrafische eenheden?

Vragen indien sprake is van een vindplaats:

- Wat is de stratigrafie en graad van gaafheid van de vindplaats?
- Wat is de aard en ouderdom van de sporen?
- Zijn er sporen in verband te brengen met landbouw?
- Zijn er structuren te herkennen?
- Wat is de gaafheid van de sporen en structuren?
- Wat is de datering van de archeologische vondsten en tot welke vondsttypen of vondstcategorieën behoren zij?
- Is er sprake van verschillende (dateerbare) gebruiks- en bewoningsfasen?
- Wat is de relatie van aangetroffen sporen, structuren en vondstmateriaal tot de omgeving?
- Wat valt er te zeggen over het landschap ten tijde van de bewoning en over de landschapsontwikkeling?

1.1 Ligging van het plangebied

De locatie van de proefsleuf is gelegen in een akker aan de Westfrisiaweg (N302) (zie Figuur 1 & 2). De omgeving van deze locatie is bekend onder het toponiem Noorderboekert. De akker behoort toe tot een ten noorden van het plangebied gelegen boerderij aan de Zwaagdijk 257. Op circa één kilometer in noordwestelijke richting bevindt zich de kruising Westfrisiaweg/ Noorder Boekertweg.

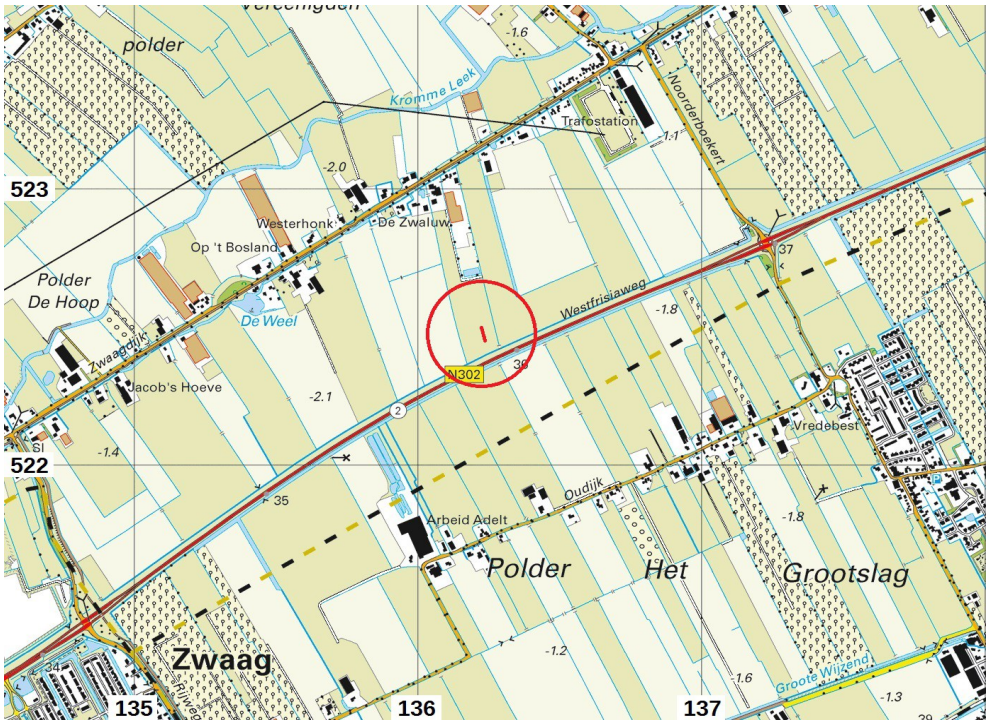

Figuur 1. Zwaagdijk, Windpark Westfrisia: Topografische kaart van de onderzoekslocatie. De locatie van de proefsleuf is in het rood omcirkeld. Langs de rand zijn coördinaten in RD weergegeven. De kaart is naar het noorden gericht en de afstand tussen de rasterlijnen is 1 kilometer (bron: topografische dienst, kadaster, Emmen, 2015).

Figuur 2. Zwaagdijk, Windpark Westfrisia: Het totale plangebied van Windpark Westfrisia (rood omlijnd). Op de inzet de locatie van de proefsleuf geprojecteerd op de kraanopstelplaats voor windturbine 3 (bron: GoogleEarth).

2. Vooronderzoek

Voor dit hoofdstuk is gebruik gemaakt van de rapportage van het inventariserend archeologisch veldonderzoek (Exaltus *et al.* 2015) en het Programma van Eisen (Baak 2015). De hieruit overgenomen gegevens zijn waar nodig geactualiseerd en aangevuld.

De gebruikte bronnen voor dit hoofdstuk zijn opgenomen aan het einde van dit rapport. ARCHIS 3, het archeologisch registratie- en informatiesysteem van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) kon ten tijde van dit onderzoek niet worden geraadpleegd, omdat dit vanwege de overgang van ARCHIS 2 naar ARCHIS 3 niet functioneert. Hierdoor konden de archeologische kaart, de aardkundige kaarten, de meldingen van archeologische monumenten, waarnemingen en vondsten niet worden geraadpleegd. Voor de paragraaf over de historische geografie is onder meer gebruik gemaakt van www.watwaswaar.nl, hierop zijn historische kaarten in te zien.

Figuur 3. Zwaagdijk, Windpark Westfrisia: Het plangebied voorafgaand aan het aanleggen van de proefsleuf. Op de achtergrond het verkeer op de Westfrisiaweg. Foto genomen in zuidelijke richting.

2.1 Fysische geografie

Plangebied Zwaagdijk, Windpark Westfrisia ligt in een gebied dat in het laat-neolithicum nog bestond uit een getijdegebied met kreken en kommen. De bodem bestaat uit getijde-afzettingen. Knippenberg beschrijft de ontstaansgeschiedenis op basis van recente bronnen als volgt:

"Van groot belang voor het begrip van de landschapsontwikkeling binnen het onderzoeksgebied is een nieuw landschappelijk model dat onlangs is ontwikkeld in het kader van het onderzoeksprogramma Farmers of the Coast van de Universiteit Leiden. Dit model is gebaseerd op drie bronnen. De eerste is het nieuwe kustgenesemodel zoals dat is gepubliceerd door Van der Spek, 1994. De tweede bron bestaat uit een analyse van materialen verzameld door aardwetenschappers in het kader van de kartering van Noord-Holland en diverse ruilverkavelingen. De derde bron betreft data uit archeologisch onderzoek. Op basis van de genoemde bronnen wordt verwacht dat het landschap zich als volgt heeft ontwikkeld.

In het Laat-Neolithicum bestond het landschap uit kreken en kommen. Het gebied werd in deze periode doorsneden door plaatsvaste kreken met duidelijk ontwikkelde oevers die werden geflankeerd door overslaggronden. De kreekoevers van de geulsystemen in hun eindfase zijn m.u.v. extreem hoogwater gedurende het gehele jaar exploiteerbaar geweest. In de top van deze oevers zijn dan ook vegetatie-horizonten gevormd. De kreken doorsneden in deze periode grote natte komgebieden die vrijwel het gehele jaar onder water stonden. In deze kommen werd onder water klei afgezet. In de kommen bestond een grote variatie in waterkwaliteit (zoet-brak-zout) afhankelijk van de mate waarin deze werden gevoed door toevoer van zeewater vanuit de kreken of van hemelwater en aanvoer vanuit het Vechtdalsysteem. In deze kommen groeide plaatselijk riet. Deze "rietkommen" worden nu teruggevonden als dunne veenlaagjes en matig gerijpte klei met liggend blad van riet (o.a. in de NAR 21 worden deze afzettingen aangeduid als rietklei). Op de overgang van het Laat-Neolithicum naar de Bronstijd vond een gebeurtenis plaats waarbij de verbinding met het Vecht-bassin verloren ging. Dit veranderde de morfologie van het Bergen-bassin volledig en heeft een grote invloed gehad op het landschap en daarmee op de exploitatie-mogelijkheden van oostelijk West-Friesland. Door de verkleining van het bassin ontstond een vloed gedomineerde delta in oostelijk West-Friesland en een eb gedomineerde delta in westelijk West-Friesland. In oostelijk West-Friesland ontstond dientengevolge een hoog opgeslibd kwelderlandschap dat zich goed laat vergelijken met bijvoorbeeld het Verdronken land van Saeftinghe.

In dit landschap vormen de kwelders de goed-exploiteerbare gebieden met een hoge bodemvruchtbaarheid. Gedurende de Vroege Bronstijd worden dan ook met name de hoge kwelders geëxploiteerd. De kwelderlandschappen lijken in twee korte fasen te zijn gevormd. Waarbij de tweede fase minder "fors" is geweest dan de eerste. In de Midden-Bronstijd B was in oostelijk West-Friesland sprake van een volledig verzoet voormalig kwelderlandschap waarin geen sedimentatie meer optrad, terwijl westelijk West-Friesland nog steeds een open estuarium vormde met een geringe mate van sedimentatie. Het landschap in oostelijk West-Friesland werd gedomineerd door bossen en bosschages en zoetwatermeren. Stromend water kwam sporadisch voor. In dit landschap zijn op de voormalige kwelderafzettingen diverse nederzettingsterreinen aangetroffen. In de Late Bronstijd trad opnieuw een belangrijke verandering op. Het Zeegat van Bergen sloot zich, waardoor in de voormalige eb gedomineerde delta veengroei kon gaan plaatsvinden. Als

gevolg van een verandering in de morfologie van de bassins en de Zeegaten ontstonden in de meren in het huidig IJsselmeergebied grotere schommelingen in het wateroppervlak. Hierdoor vonden met name in de wintermaanden overstromingen plaats van oostelijk West-Friesland. De bewoners pasten zich aan door terpen op te werpen. Als gevolg van de verslechterde waterafvoer, werd het gebied in de vroege-ijzertijd min of meer verlaten met uitzondering van enkele kleinere nederzettingen rondom Medemblik en Opperdoes.

Op basis van enkele waarnemingen van hoogveen verspreid over West-Friesland wordt over het algemeen aangenomen dat er sprake is geweest van een volledige hoogveenbedekking. Over deze hoogveenbedekking bestaat echter nog de nodige discussie, zowel over de verspreiding als de oorzaak van veenvorming. Aan de randen van dit uitgestrekte veengebied kon plaatselijk nog gewoond en geakkerd worden in de IJzertijd. Dit gebied wordt pas in de (Late) Middeleeuwen weer bewoond nadat begonnen wordt met de grootschalige ontginning van veengebieden" (Knippenberg 2014).

Blijkens de resultaten van het booronderzoek is in de ondergrond van onderzoeksgebied Windpark Westfrisia te Zwaagdijk een vegetatie-horizont met houtskoolspikkels aanwezig die kan worden gekoppeld aan de hierboven beschreven bewoningsfase in de (vroege-) bronstijd. Deze horizont bevindt zich vlak onder de bouwvoor. De gewoonlijk in deze regio iets dieper liggende laag met mogelijk neolithische vondsten is bij het booronderzoek niet vastgesteld. Wel zijn op een dieper niveau (veraarde) veenlaag waargenomen die in verband kan worden gebracht met de boven beschreven rietkommen die zijn gevormd in het neolithicum. De top van deze laag is geërodeerd.

Rondom boring 48 (ter hoogte van de proefsleuf) is de bodemopbouw als volgt:

- circa 35 – 50 cm dikke bouwvoor van humusrijke zandige klei
- circa 20 cm dikke laag van matig zandige klei, veel zandlaagjes, matig kalkhoudend
- circa 10 cm dikke veenlaag die is omgevormd tot vegetatie-horizont met houtskoolspikkels; ontkalkt (mogelijk akker- of bewoningsniveau)
- circa 75 cm matige zandige klei met veel zandlaagjes
- circa 30 cm matig zandige klei met weinig veenlaagjes
- matig grof zand

2.2 Archeologie

Het plangebied ligt in een zone met een hoge archeologische verwachting. Deze verwachting is vooral gebaseerd op de ligging van een krekenlandschap in de ondergrond. Tijdens het booronderzoek is een met zand gevulde kreek in het (grotere) plangebied vastgesteld. Uit het plangebied zelf zijn geen archeologische waarden bekend.

Direct ten oosten van het plangebied van het booronderzoek is wel een vindplaats bekend. Deze ligt circa 800 meter ten oosten van het plangebied van voorliggend onderzoek en betreft namelijk een vindplaats uit het laat-neolithicum en de (vroege) bronstijd (AMK 4903) (Knippenberg 2014). De vindplaats wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van donker gekleurde vegetatiehorizonten/akkerlagen met sporen in de vorm van kuilen, greppels en ploegsporen. Het neolithisch vondstmateriaal bestaat uit aardewerk, vuursteen en bot. Tevens is op deze vindplaats op een hoger niveau een grote diversiteit aan grondsporen aangetroffen met relatief weinig vondstmateriaal. In tegenstelling tot het neolithische niveau is deze vegetatiehorizont lichter van kleur. Binnen de grenzen van het uitgevoerde onderzoek worden deze twee niveaus van elkaar gescheiden door een dun laagje schoon sediment. Over het algemeen is er sprake van een geringe vondstdichtheid in de beide bodemhorizonten en zijn ploegkrassen over een groot oppervlak aangetroffen. De ploegkrassen dateren met name uit het late neolithicum en waren maar zeer weinig toe te schrijven aan het bronstijd-niveau. Ploegsporen uit de bronstijd bevinden zich op de top van de kreekrug; de meesten zaten iets dieper in de laat-neolithische laag.

Bij het booronderzoek is in het huidige onderzoeksgebied slechts één vegetatiehorizont vastgesteld. Dieper is wel een pakket met venige lagen aangetroffen die gedurende het neolithicum gevormd zal zijn in een kom, of andere natuurlijke laagte. De aangetroffen vegetatiehorizont is geïnterpreteerd als de vroege-bronstijdhorizont. Er is bij het booronderzoek geen vondstmateriaal aangetroffen, slechts houtskoolspikkels. Ook bij eerder onderzoek dicht bij de huidige locatie door ARC (Ufkes 2004) is geen vondstmateriaal geborgen. Dit onderzoek vond destijds plaats omdat er kennelijk toen ook al plannen waren voor het plaatsen van windmolens in dit gebied, zij het op iets anders liggende locaties. Uit booronderzoek door Grontmij (Fijma, 2003) is toen gebleken dat zich op de bouwlocaties voor de turbines een vegetatiehorizont of mogelijke gebruikshorizont bevond.

Sporen uit de late middeleeuwen en nieuwe tijd zijn bij gravend onderzoek in de directe omgeving slechts sporadisch aangetroffen en bestonden dan vrijwel uitsluitend uit greppels die gezien kunnen worden als perceelgrenzen. Dit stemt overeen met de verwachting op basis van de genese van het landschap.

2.3 Historische geografie

Het plangebied is gelegen in het buitengebied van Zwaagdijk. Op de kadastraal minuutplan uit 1811-1832 is zichtbaar dat het plangebied is gelegen in een gebied dat is ingedeeld in lange, smalle percelen (zie Figuur 4). Ook op kaartmateriaal uit 1858 en 1899 is een min of meer gelijke verkaveling zichtbaar (zie Figuur 5). De verkaveling staat min of meer haaks op de Zwaagdijk in het noorden en de Oudijk in het zuiden en is ontstaan als gevolg van de (middeleeuwse) ontginning van het plangebied.

Op de kaart uit 1961 is zichtbaar dat veel van de kleinere percelen zijn samengevoegd. Tussen 1961 en 1994 heeft een meer grootschalige ruilverkaveling plaatsgevonden, waarbij veel watergangen zijn gedempt en grotere percelen zijn ontstaan. De oriëntatie van de percelen min of meer gelijk is gebleven.

De Westfrisiaweg (N302) zuidelijk van het plangebied is tussen 1984 en1990 in verschillende fasen aangelegd (www.wegenwiki.nl)

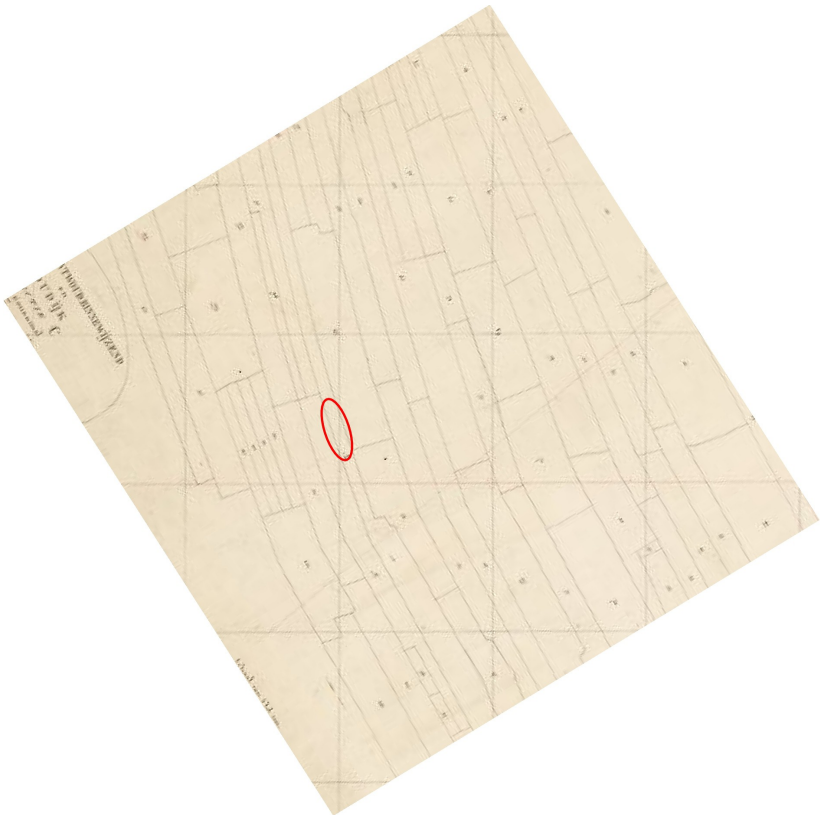

Figuur 4. Zwaagdijk, Windpark Westfrisia: De locatie van de proefsleuf in rood op de kadastraal minuutplan uit 1811-1832. Kaart naar het noorden gericht (bron: www.watwaswaar.nl).

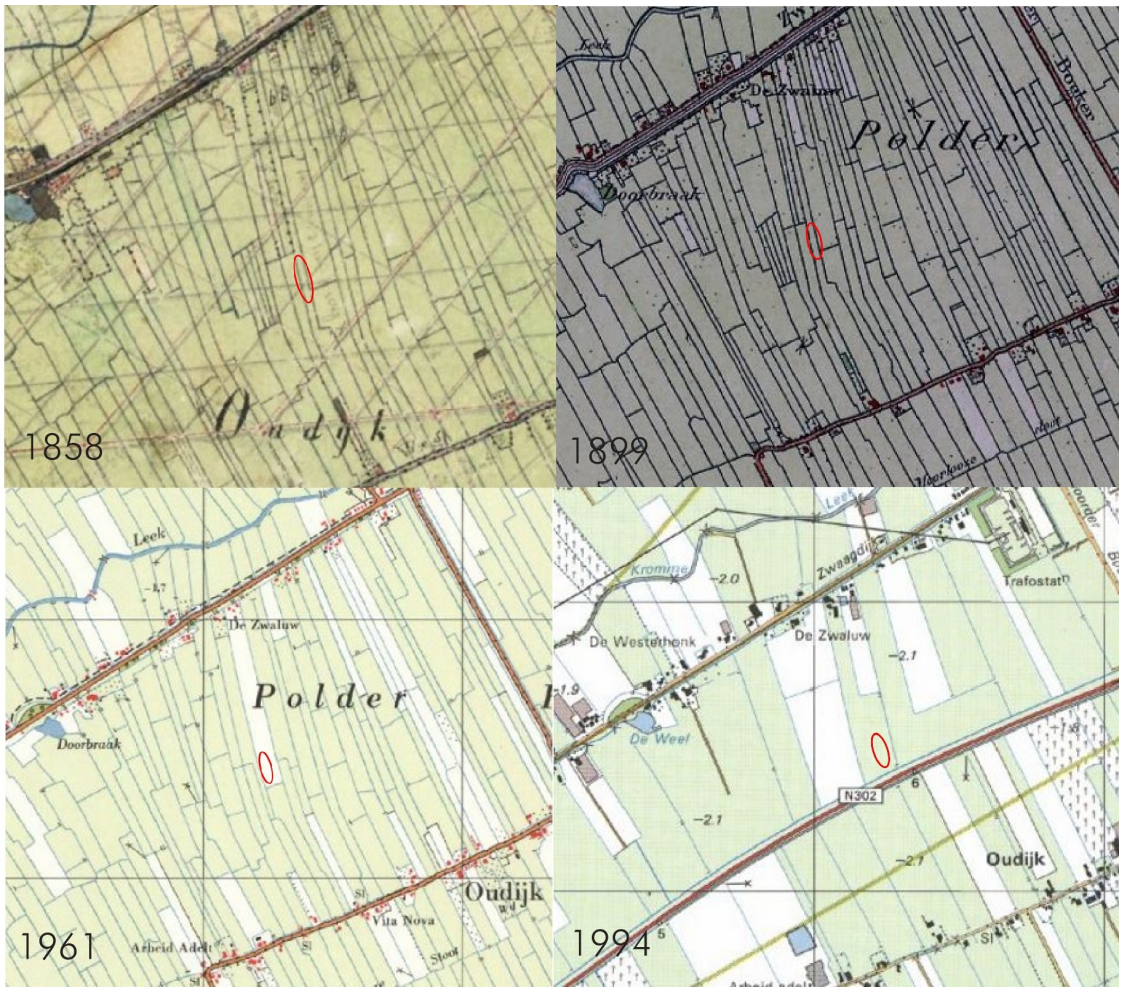

Figuur 5. Zwaagdijk, Windpark Westfrisia: Uitsneden uit diverse historische kadasterkaarten. De locatie van de proefsleuf is rood omcirkeld. De afstand tussen de rasterlijnen in de onderste twee afbeeldingen is één kilometer. Alle kaarten zijn naar het noorden gericht (bron: www.watwaswaar.nl)

2.4 Archeologische verwachting

Ouderdom van de te verwachten resten/ vindplaats(en)

Eventuele archeologische waarden zullen hoogstwaarschijnlijk dateren uit de vroege bronstijd. Ook resten uit het neolithicum zijn niet uit te sluiten. Bij het booronderzoek noch bij eerdere onderzoeken (zie paragraaf 3.1) is archeologisch vondstmateriaal zoals scherven aardewerk geborgen. Dit is wel het geval bij het onderzoek door Archol (Knippenberg, 2014) dat op circa 800 meter ten oosten van het plangebied is uitgevoerd.

Begrenzing en oppervlakte van de vindplaats(en)

De begrenzing en het oppervlak van de vindplaats zijn op dit moment onbekend. Het is waarschijnlijk dat indien sprake is van een vindplaats, deze zich buiten het plangebied uitstrekt.

Structuren en sporen

In de directe nabijheid van het plangebied zijn op terreinen met een zelfde landschappelijke ligging als het plangebied resten uit de perioden laat-neolithicum en vroege bronstijd gevonden. Grondsporen uit deze perioden worden verwacht op of in de zandige klei direct onder de vegetatiehorizont. Sporen die kunnen worden verwacht zijn ploeg- of eergetouwsporen, ontginningsgreppels en staaksporen van dunne palen. Resten van bewoning kunnen bestaan uit paalkuilen, afvalkuilen en greppels.

Anorganische en organische artefacten

De archeologische waarden in de omgeving van het plangebied dateren uit de late steentijd tot en met de bronstijd. Verwachte anorganische artefacten zijn voornamelijk aardewerk en vuursteen, maar ook met metalen voorwerpen moet rekening worden gehouden. Organische artefacten kunnen bestaan uit houtskool, (verbrand) menselijk en dierlijk bot of houtresten en kunnen worden gevonden in diepere grondsporen zoals kuilen en greppels. De verwachting voor niet verbrand organisch materiaal is voor artefacten laag gezien de vondstdichtheid op vindplaatsen in de directe omgeving. In de vochtige, basische bodem zijn de conserveringsomstandigheden hiervoor in principe wel goed.

Archeozoölogische en botanische resten

Verbrande dierenbotten en macroresten (bv. verkoolde zaden en granen) of dierenbotten/ macroresten/pollen en schelpresten kunnen worden gevonden. De verwachting voor niet verbrande paleo-ecologische resten is op basis van de vochtige en basische context hoog.

Archeologische stratigrafie en diepte van vondstlagen

De relevante laag met archeologische waarden kan direct onder de bouwvoor worden aangetroffen, zoals ook uit het booronderzoek gebleken is. De verwachte vegetatiehorizont uit de vroege bronstijd zal zich rond de 55 tot 70 centimeter onder het maaiveld bevinden. Het valt niet uit te sluiten dat in delen van het plangebied ook nog een tweede, wellicht laat-neolithische vondstlaag aanwezig is, waarop men tijdens het onderzoek verdacht moet zijn.

Gaafheid en conservering

Er is nog niets over de gaafheid en de conservering bekend.

3. Veldonderzoek

3.1 Werkwijze

Het onderzoek is uitgevoerd conform het PvE (Baak 2015) en de KNA 3.3. Conform de overeengekomen werkwijze is het plangebied (van 2.000 m^2) waarderend onderzocht door middel van een proefsleuf van vier bij vijftig meter. Hiermee is een oppervlak van 200 m^2 gedocumenteerd, met een dekkingsgraad van 10 procent. De graafwerkzaamheden zijn uitsluitend uitgevoerd in de aanwezigheid van een seniorarcheoloog.

Het veldwerk is uitgevoerd op 27 november 2015 door dhr. drs. R. Exaltus (senior archeoloog/bodemkundige) en dhr. J.B. Veenstra MA (senior archeoloog). In eerste instantie is de bouwvoor verwijderd, waarna in lagen van vijf centimeter verdiept is tot de top van de vegetatiehorizont. Hierbij is gelet op vondstconcentraties en (doorschemerende) grondsporen. Uiteindelijk is ontgraven tot het niveau net onder de vegetatiehorizont. Hier is het uiteindelijke vlak aangelegd.

Het vlak is gefotografeerd en op schaal (1:50) getekend. Het gehele lengte profiel is geschaafd en gefotografeerd. Hierna zijn op drie plekken verdeeld over het profiel, kolommen van één meter breedte op schaal getekend (1:20). Van het vlak en het maaiveld zijn de hoogtes om de vijf meter bepaald ten opzicht van het NAP.

4. Resultaten van het onderzoek

4.1 De bodemopbouw (dhr. drs. R. Exaltus & dhr. J.B. Veenstra MA)

De gedocumenteerde bodemopbouw komt overeen met de beschrijving van de bodem zoals waargenomen in het booronderzoek (Exaltus *et al.* 2015). De bodem bestaat van onder naar boven uit een bouwvoor van circa 40 tot 55 centimeter, een dun pakket getij-afzettingen van circa 10 tot 25 centimeter, een vegetatiehorizont van circa 5 tot 10 centimeter en een pakket getij-afzettingen (zie Figuren 6 & 7).

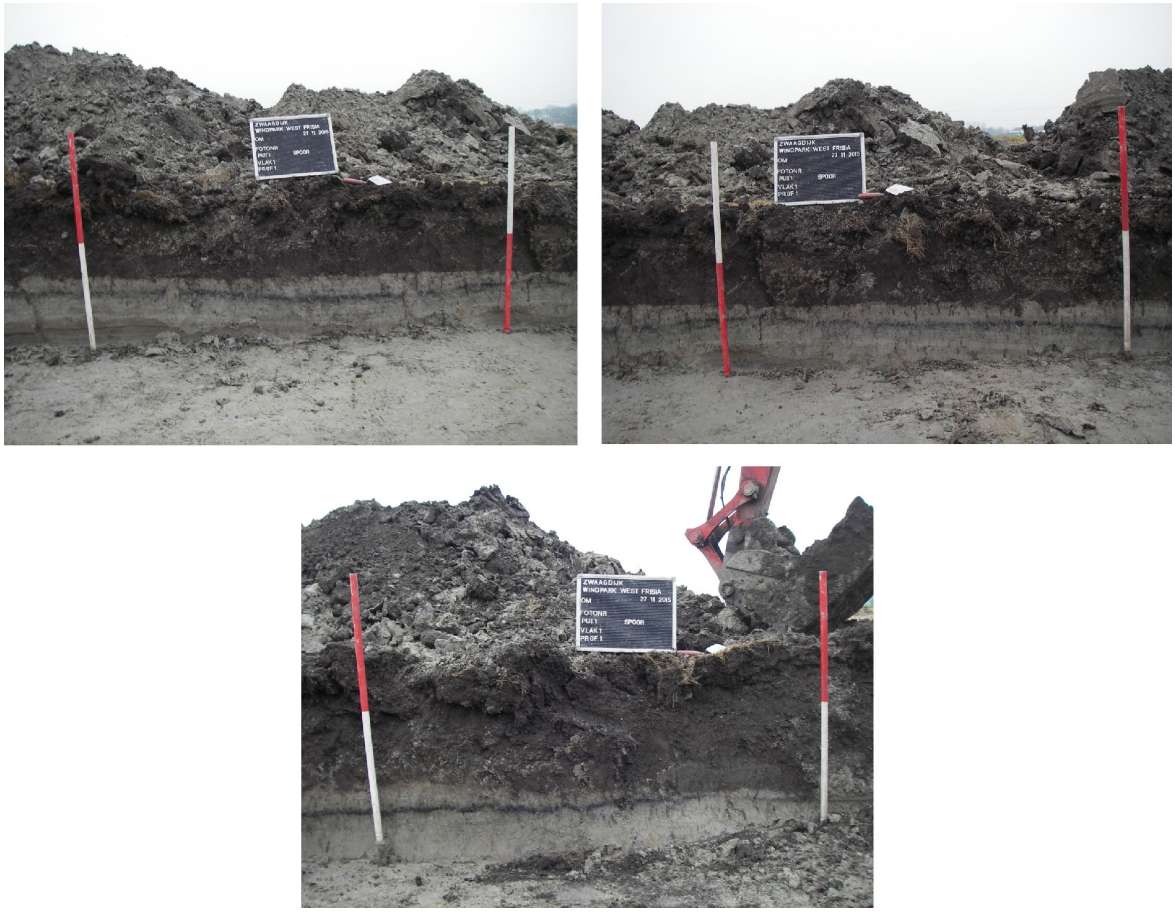

Figuur 6. Zwaagdijk, Windpark Westfrisia: Drie detailopnames van het profiel. Onder de moerige bouwvoor een dun pakket getij-afzettingen, met daaronder de vegetatiehorizont. Zichtbaar is het licht glooiende karakter hiervan. Op de onderste foto verdwijnt de vegetatiehorizont in de bouwvoor.

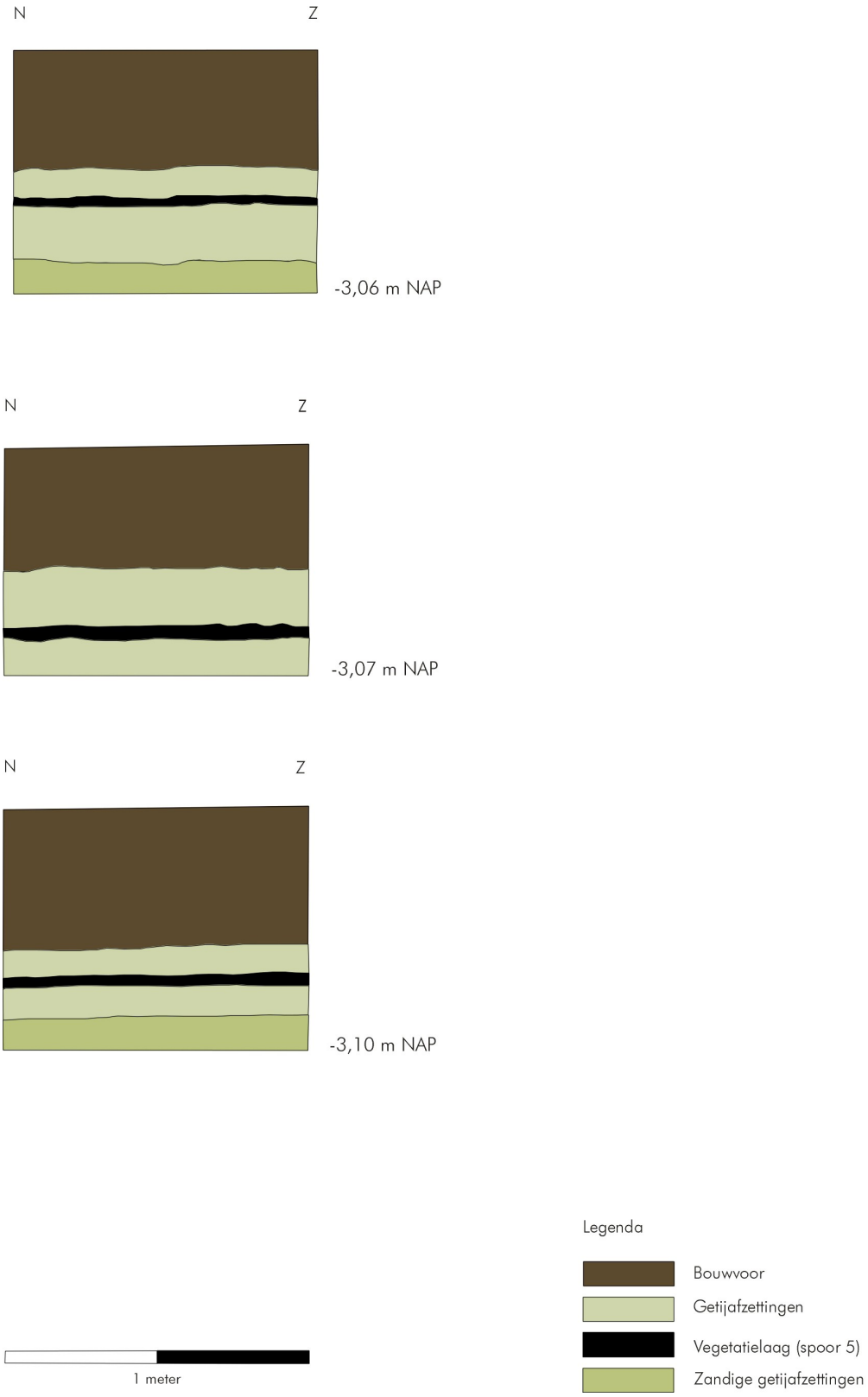

Figuur 7. Zwaagdijk, Windpark Westfrisia: Van onder naar boven de gedocumenteerde profielen 1, 2 en 3 (voor de ligging zie Appendix II)

De bouwvoor bestaat uit matig tot sterk humeuze zavel. Als gevolg van de (middeleeuwse) ontginning is door inklinking en oxidatie een (restant van) oorspronkelijk aanwezig veen gedegenereerd. Hierna is dit door verploeging vermengd geraakt met de top van het onder gelegen zavel. Onder de bouwvoor is in het gehele profiel een gelaagdheid van zowel dunne lagen matig siltige klei als dunne lagen matig siltig zand waargenomen. Gezamenlijk vormen deze een pakket getij-afzettingen, of te wel een wad/ kweldermilieu.

Onder het pakket getij-afzettingen bevindt zich een vegetatiehorizont (spoor 5) bestaande uit veraard veen, die een licht glooiend verloop vertoonde over de lengte van het profiel. In het uiterste noorden van de proefsleuf werd de vegetatiehorizont opgenomen in de bouwvoor (zie Figuur 6). Ter plekke zal ook het afdekkende pakket getij-afzettingen opgenomen zijn in de bouwvoor. De top van de vegetatiehorizont lijkt geërodeerd te zijn door de afdekkende getij-afzettingen. Onder de vegetatiehorizont ligt een dikker pakket getij-afzettingen. Ook dit pakket, behorende tot een opslibbend wad/ kweldermilieu, bestaat uit zowel matig siltige zand- als matig siltige kleilagen, variërend in dikte van één tot vier centimeter. De dikte van de individuele zand- en kleilagen varieerde over de lengte van het profiel. Lokaal werd als onderste laag in het gedocumenteerde profiel een pakket matig siltig zand waargenomen in het profiel (zie Figuur 7, profiel 1 en 3). Deze zandlaag maakt onderdeel uit van het pakket getij-afzettingen, maar week af door de dikte (circa 10 centimeter).

Lokaal zijn in het vlak dagzomende venige lagen gedocumenteerd (spoor 4, zie Appendix II). Deze venige lagen zullen toebehoren tot de in het neolithicum afgezette veenlagen in de lager gelegen komgebieden.

De waargenomen bodem toont overeenkomsten met de bodem zoals die is waargenomen in onderzoeken in de directe omgeving van het plangebied (Ufkes 2004 & Knippenberg 2014). De in de proefsleuf gedocumenteerde getij-afzettingen maken deel uit van een wad/ kweldermilieu dat is gevormd als gevolg van overstromingen. Op basis van een reconstructie van de aanwezigheid van kreken in de nabije omgeving van het plangebied, kan de ligging van een kreek verondersteld worden ten noorden en oosten van het plangebied (zie Figuur 8). Deze kreek vormde echter in het laat-neolithicum en vroege bronstijd als kreekrug een geschikte plek voor bewoning (Knippenberg 2014). Het in het vlak waargenomen venige pakket (spoor 4) kan gevormd zijn onder invloed van watertoevoer als gevolg van overstromingen vanuit deze kreek. Het plangebied zal in de periode van vorming van dit pakket gelegen zijn in een komgebied. Deze kom verhinderde de waterafvoer, waardoor zich veen kon ontwikkelen.

Voor de hierboven gelegen getij-afzettingen is onduidelijk of deze zijn afgezet onder invloed van overstromingen vanuit deze kreek. Een andere mogelijkheid is dat deze zijn afgezet in een door vloed gedomineerde delta als gevolg van het verdwijnen van de verbinding met het Vecht-bassin op de overgang van het laat-neolithicum naar de bronstijd.

De vegetatiehorizont (spoor 5) is gevormd in een periode waarin geen overslibbing plaatsvond. In de lagere delen ontstond een veenpakket, op de hogere delen een vegetatiehorizont, die in het plangebied bestaat uit veraard veen. Er is geen sprake van een akkerlaag. Gezien het onderste veenpakket (spoor 4) in archeologisch onderzoek nabij het plangebied wordt gekoppeld aan een laat neolithisch niveau (Knippenberg 2014), is het mogelijk dat de vegetatiehorizont, gevormd is in de bronstijd.

Nadat het Zeegat van Bergen zich sloot tegen het einde van de bronstijd, ontstonden omstandigheden die uiteindelijk leiden tot veenvorming. De restanten van dit veen zijn opgenomen in de bouwvoor.

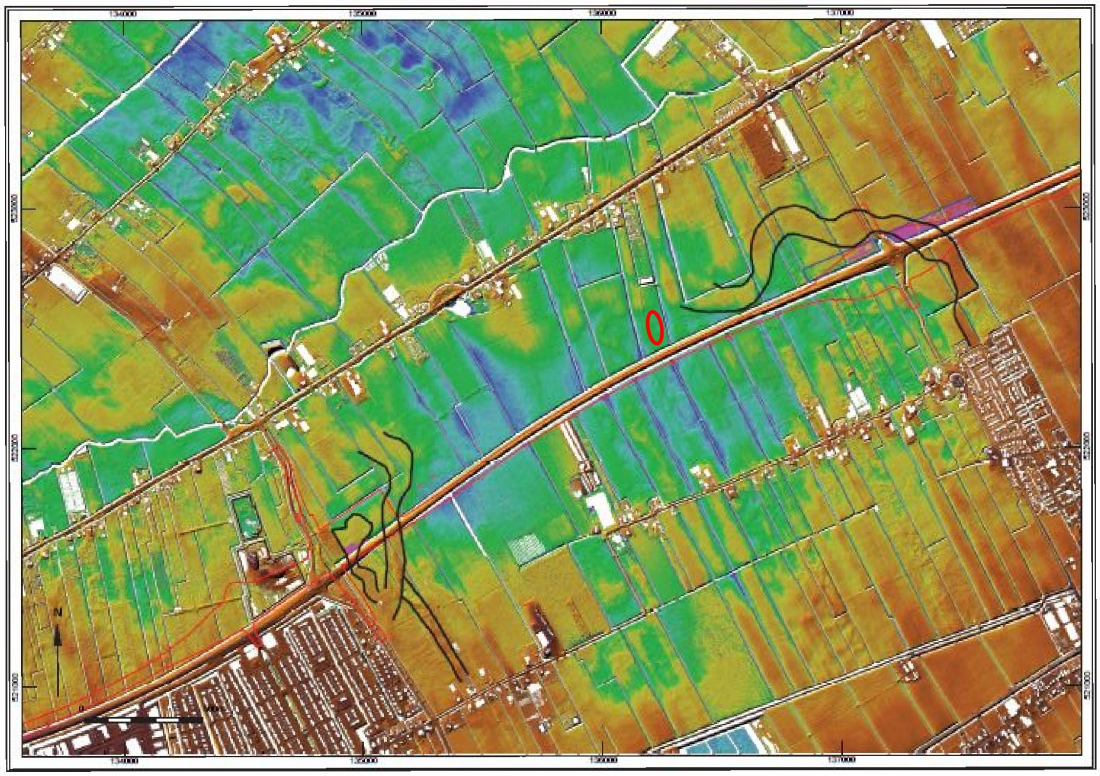

Figuur 8. Zwaagdijk, Windpark Westfrisia: Uitsnede van het AHN met daarop in zwart aangegeven de contouren van veronderstelde laat-neolithische kreekruggen en in rood het plangebied (bron: Knippenberg 2014).

4.2 Sporen en structuren

Een vlaktekening van het aangelegde vlak staat weergegeven in Appendix II en een sporenlijst is opgenomen in Appendix III. De in het vlak waargenomen grondsporen bevatten enkel (sub)recente sporen (sporen 2 en 3) en natuurlijke sporen (sporen 1, 4 en 5). Spoor 2 betreffen de ingravingen van drainering en spoor 3 is een recentelijk gedempte sloot , of greppel (zie Figuur 9).

De natuurlijke sporen zijn uitvoerig beschreven in hoofdstuk 4.1. Spoor 1 bestaat uit getij-afzettingen bestaande uit zandige en kleiige lagen. Spoor 4 is een vegetatiehorizont bestaande uit veraard veen, naar alle waarschijnlijkheid dateert deze laag uit de bronstijd. Spoor 5 is een venige laag, naar alle waarschijnlijkheid daterend uit het neolithicum.

Figuur 9. Zwaagdijk, Windpark Westfrisia: Links een detail van het vlak met de vegetatiehorizont (spoor 5) zichtbaar in het profiel, rechts een overzicht van het vlak met in het midden delen van een dagzomende veen laag (spoor 4) en langs de rechter zijde een recentelijk gedempte sloot.

4.3 Het vondstmateriaal

Tijdens het onderzoek zijn geen vondsten gedaan. Ook in de vegetatiehorizont is geen houtskool meer gevonden.

5. Waardestelling

Doel van het onderzoek was om te beoordelen of zich in het plangebied een archeologische vindplaats bevindt en of deze behoudenswaardig is. Uit het onderzoek blijkt dat de bodem in het plangebied bestaat uit een moerige bouwvoor, op een dun pakket getij-afzettingen, op een vegetatiehorizont, op een dikker pakket getij-afzettingen. In het vlak dagzoomde een venig pakket. De getij-afzettingen zijn vermoedelijk afgezet gedurende de bronstijd. Het dagzomende venige pakket is waarschijnlijk gevormd tijdens het neolithicum. De bouwvoor bevat resten van het veen dat mogelijk vanaf het einde van de bronstijd is gevormd, vermengd met toplagen van het bovenste pakket getij-afzettingen. In het vlak zijn enkel (sub)recente sporen waargenomen, veroorzaakt door de aanleg van drainering en een recentelijk gedempte sloot. Overige sporen van menselijke activiteiten of sporen van menselijke bewoning zijn niet aangetroffen.

Indien sprake is van een vindplaats, wordt deze gewaardeerd middels een scoretabel. Omdat geen sprake is van een vindplaats, is de scoretabel niet ingevuld.

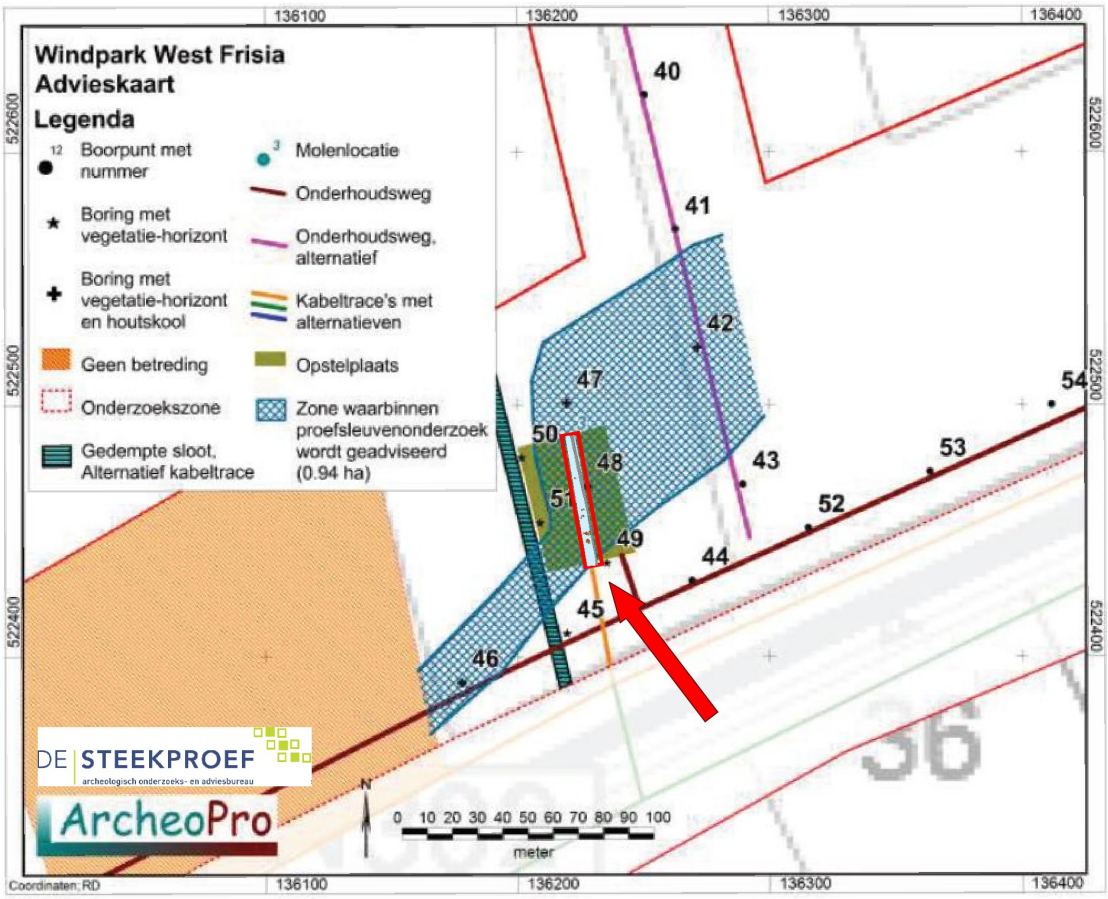

Figuur 10. Zwaagdijk, Windpark Westfrisia: De advieskaart uit het vooronderzoek (Exaltus *et al.* 2015) aangevuld met de resultaten van het proefsleufonderzoek (aangegeven door de rode pijl).

6. Conclusie

Op de locatie Windpark Westfrisia te Zwaagdijk is een inventariserend veldonderzoek middels een proefsleuf uitgevoerd. Door middel van de proefsleuf is 200 m^2 onderzocht op de aanwezigheid van archeologische waarden. Dit bedraagt 10 % van het totaal van 2.000 m^2 grote terrein van de kraanopstelplaats en locatie van de derde windturbine. Tijdens het onderzoek is vastgesteld dat de bodemopbouw bestaat uit een moerige bouwvoor, op een dun pakket getij-afzettingen, op een vegetatiehorizont. Hieronder ligt een dikker pakket getij-afzettingen. In het vlak dagzoomde een venig pakket. Wanneer de onderste getij-afzettingen zijn afgezet is onduidelijk. Het bovenste pakket is vermoedelijk afgezet gedurende de bronstijd. Het dagzomende venige pakket is waarschijnlijk gevormd tijdens het neolithicum. De bouwvoor bevat resten van het veen dat mogelijk vanaf het einde van de bronstijd is gevormd, vermengd met toplagen van het bovenste pakket getij-afzettingen. In het vlak zijn enkel (sub)recente sporen waargenomen, veroorzaakt door de aanleg van drainering en een recentelijk gedempte sloot. Overige sporen van menselijke activiteiten of sporen van menselijke bewoning zijn niet aangetroffen. Ook tijdens het vooronderzoek is gebleken dat deze niet aanwezig zijn in het overige deel van het plangebied Windpark Westfrisia. Op basis van de resultaten van zowel het vooronderzoek als voorliggend proefsleufonderzoek, hoeft in het plangebied geen archeologisch vervolgonderzoek plaats te vinden.

6.1 Beantwoording onderzoeksvragen

- *Is er sprake van een archeologische vindplaats?*
  Er is geen sprake van een archeologische vindplaats. Er zijn enkel (sub) recente sporen gevonden en er zijn geen vondsten gedaan.

- *Hoe verhoud de stratigrafie in de proefsleuf zich tot de bevindingen van het booronderzoek?*
  De stratigrafie in de proefsleuf komt overeen met de bevindingen van het booronderzoek, met als enige verschil dat tijdens het proefsleufonderzoek in de vegetatiehorizont geen houtskoolresten zijn gevonden.
  Op basis van het booronderzoek werd verondersteld dat de waargenomen vegetatiehorizont overeenkwam met het referentieprofiel (Exaltus *et al.* 2015, pp. 29). Op basis van de resultaten van het proefsleufonderzoek kan worden geconcludeerd dat in het plangebied geen akkerlaag aanwezig is, maar sprake is van een laag bestaande uit veraard veen. Hierin wijkt de stratigrafie in het plangebied af ten opzichte van het referentieprofiel (Knippenberg 2014).

- *Wat is de genese van de diverse stratigrafische eenheden?*
  De genese van de diverse stratigrafische eenheden is van onder naar boven: een in het vlak dagzomende venige laag, betreft vermoedelijk een in een oorspronkelijk aanwezige kom afgezet veenpakket met kleilagen, zogenaamde rietkommen. De overslibbing van deze kommen kan onder invloed van een noordelijk en westelijk gelegen kreek hebben plaatsgevonden. Vanaf het laat-neolithicum voerde deze kreek geen water meer en is een kreekrug aanwezig, die gedurende het late neoltithicum en de vroege bronstijd geschikt was voor bewoning (Knippenberg 2014).

Van het in de proefsleuf waargenomen pakket getij-afzettingen dat boven deze venige laag ligt, is onduidelijk onder invloed waarvan deze is afgezet. Mogelijk is deze onder invloed van dezelfde kreek afgezet, mogelijk is deze afgezet in een door vloed gedomineerde delta die ontstond nadat vanaf het late neolithicum/ vroege bronstijd geen watertoevoer meer plaatsvond vanuit het Vecht-bassin. Gedurende een drogere periode vormde zich op dit pakket getij-afzettingen een dunne veenlaag. Op de hoger gelegen delen vormde zich een humeuze vegetatiehorizont, die in het plangebied bestaat uit veraard veen. Op deze vegetatiehorizont is opnieuw een pakket getij-afzettingen gevormd. Deze getij-afzettingen en vegetatiehorizont zijn vermoedelijk gevormd gedurende de bronstijd. Wanneer rond de late bronstijd het Zeegat van Bergen dichtslibt, treedt er geen verdere overslibbing meer op en worden geen getij-afzettingen meer afgezet.

Op den duur ontbreekt een goede afvoer van water en vormt zich een veenpakket. Vanaf de middeleeuwen wordt dit veen ontgonnen en als gevolg van inklinking en oxidatie degenereert het veenpakket. Door verploeging raakt het restveen vermengd met de toplagen van de getij-afzettingen. De bodemopbouw komt in hoofdlijnen overeen met die zoals aangetroffen in eerder uitgevoerd archeologisch onderzoek.

Vragen indien sprake is van een vindplaats:
Omdat geen sprake is van een vindplaats, is het niet van toepassing de hierop betrekking hebbende onderzoeksvragen te beantwoorden.

6.2 Advies

Uit het proefsleuvenonderzoek is gebleken dat binnen het onderzoeksgebied geen sprake is van een archeologische vindplaats. Geadviseerd wordt om het onderzoeksgebied én het hele plangebied vrij te gegeven, zonder verder archeologisch onderzoek.

In de omgeving van het plangebied bevinden zich veel archeologische vindplaatsen. Met betrekking tot de directe omgeving van het plangebied is met name de noordelijk en westelijk gesitueerde kreekrug van grote archeologische waarde. Geadviseerd wordt hiermee in de toekomst rekening te houden en voorafgaand aan eventuele ingrepen die gepaard gaan met graafwerkzaamheden, opnieuw archeologisch onderzoek uit te laten voeren. Dit advies is niet van toepassing op graafwerkzaamheden die worden uitgevoerd in het kader van de aanleg van Windpark Westfrisia. Hiervoor is voldoende archeologisch onderzoek uitgevoerd middels het vooronderzoek (Exaltus *et al.* 2015) en het proefsleufonderzoek, waarvan het voorliggend rapport de resultaten bevat.

Mochten er tijdens graafwerkzaamheden onverhoopt archeologische waarden worden ontdekt, dienen deze conform de Monumentenwet te worden gemeld bij de bevoegde overheid, de gemeente Medemblik.

Literatuur

Baak, P., 2015. *Zwaagijk, Windpark Westfrisia Gemeente Medemblik (N.H.): Programma van Eisen Inventariserend Veldonderzoek Proefsleuven*. Steekproefproject 2015-11/09, Zuidhorn.

Exaltus, R, K. van Kappel en J. Orbons, 2015. *Windpark Westfrisia, Gemeente Medemblik, Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O); Bureauonderzoek en verkennend booronderzoek*. ArcheoPro rapport nr. 15062.

Fijma, P, 2003. *Archeologisch onderzoek Windturbines Zwaagdijk Oost, Inventariserend Veldonderzoek*. Grontmij Assen.

Knippenberg, S., 2014. *Evaluatieverslag Archeologisch onderzoek N23 – Westfrisiaweg, Noorderbroekert (locatie 18-1 en 21), gemeente Medemblik*. Archol, Leiden, versie 2.0

Soonius, C.M., 2015. *Windpark Westfrisia, Zwaagdijk, gemeente Medemblik. Archeologisch Advies nummer 15133*. Archeologie West Friesland.

Van der Spek, A.J.F., 1994. *Large-scale Evolution of Holocene Tidal Basins in the Netherlands*. PhD Dissertation, University Utrecht.

Ufkes, A, 2004. *Een archeologisch inventariserend veldonderzoek (IVO) door middel van proefsleuven, langs de Westfrisiaweg te Zwaagdijk-Oost, gem Wervershoof (N.-H.)*. ARC-rapporten 2004-36.

Internet:

Centraal Archeologisch Archief (CAA) en Centraal Monumenten Archief (CMA) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) [ARCHIS].

Indicatieve Kaart Archeologisch Waarden (IKAW) [ARCHIS].

Kadaster. mijn.kadaster.nl.

WatWasWaar. www.watwaswaar.nl.

Actueel Hoogtebestand Nederland (www.ahn.nl). Rijkswaterstaat, Adviesdienst Geo-informatie en ICT.

Wegenwiki. www.wegenwiki.nl.

Appendix I: Archeologische periode-indeling

paleolithicum:	
paleolithicum vroeg:	tot 300.000 BP
paleolithicum midden:	300.000 - 35.000 BP
paleolithicum laat:	35.000 BP – 8.800 vC
paleolithicum laat A:	35.000 - 18.000 BP
paleolithicum laat B:	18.000 BP – 8.800 vC
mesolithicum:	
mesolithicum vroeg:	8.800 - 7.100 vC
mesolithicum midden:	7.100 - 6.450 vC
mesolithicum laat:	6.450 - 4.900 vC
neolithicum:	
neolithicum vroeg:	5.300 - 4.200 vC
neolithicum vroeg A:	5.300 - 4.900 vC
neolithicum vroeg B:	4.900 - 4.200 vC
neolithicum midden:	4.200 - 2.850 vC
neolithicum midden A:	4.200 - 3.400 vC
neolithicum midden B:	3.400 - 2.850 vC
neolithicum laat:	2.850 - 2.000 vC
neolithicum laat A:	2.850 - 2.450 vC
neolithicum laat B:	2.450 - 2.000 vC
bronstijd:	
bronstijd vroeg:	2.000 - 1.800 vC
bronstijd midden:	1.800 - 1.100 vC
bronstijd midden A:	1.800 - 1.500 vC
bronstijd midden B:	1.500 - 1.100 vC
bronstijd laat:	1.100 - 800 vC

Jonge Dryas:	12.850 – 10.950 BP
Weichselien	
Vroeg-Weichselien:	115.000 – 73.000 BP
Midden-Weichselien:	73.000 – 13.000 BP
Laat-Weichselien:	13.000 – 10.000 BP

ijzertijd:	
ijzertijd vroeg:	800 - 500 vC
ijzertijd midden:	500 - 250 vC
ijzertijd laat:	250 - 12 vC
romeinse tijd:	
romeinse tijd vroeg:	12 vC - 70 nC
romeinse tijd vroeg A:	12 vC - 25 nC
romeinse tijd vroeg B:	25 - 70 nC
romeinse tijd midden:	70 - 270 nC
romeinse tijd midden A:	70 - 150 nC
romeinse tijd midden B:	150 - 270 nC
romeinse tijd laat:	270 - 450 nC
romeinse tijd laat A:	270 - 350 nC
romeinse tijd laat B:	350 - 450 nC
middeleeuwen:	
middeleeuwen vroeg:	450 - 1.050 nC
middeleeuwen vroeg A:	450 - 525 nC
middeleeuwen vroeg B:	525 - 725 nC
middeleeuwen vroeg C:	725 - 900 nC
middeleeuwen vroeg D:	900 - 1.050 nC
middeleeuwen laat:	1.050 - 1.500 nC
middeleeuwen laat A:	1.050 - 1.250 nC
middeleeuwen laat B:	1.250 - 1.500 nC
nieuwe tijd:	
nieuwe tijd A:	1.500 - 1.650 nC
nieuwe tijd B:	1.650 - 1.850 nC
nieuwe tijd C:	1.850 – heden

vC.:	voor Christus
nC:	na Christus
BP:	Before Present; Present = 1950

stk_6
136.234,85 /
522.438,41

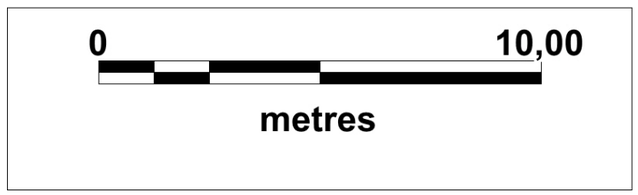

Appendix III: Sporenlijst

Spoor	Put	Interpretatie	Aard	Vorm (aan oppervlak)	Afmeting in cm	Kleur	Opmerkingen
1	1	wad/kwelder	kz1/ zs1	nvt		brgr	
2	1	drainagesleuf	nvt	lineair		brgr	
3	1	sloot REC	nvt	lineair		dgr	
4	1	veen, veraard	vk3	nvt		dgrbr	venig/ kleiig pakket
5	1	veen, veraard	vk3	nvt		dgrbr	vegetatiezone

BIJLAGE 6 RADAR EN LUCHTVAART TOETS TNO, LVNL EN ILT

Pim Rooijmans

Geachte heer Rooijmans, beste Pim,

De Inspectie Leefomgeving en Transport (de Inspectie) heeft uw e-mail van 1 december 2015 ontvangen. In uw e-mail vraagt u om een beoordeling van de realisatie van windpark Westfrisia bij Zwaagdijk, op de locatie zoals aangegeven in uw onderstaande e-mail. In reactie op uw verzoek kan ik u het volgende meedelen.

De Inspectie toetst of te realiseren objecten gevolgen hebben voor de veiligheid van de burgerluchtvaart. De plannen worden getoetst aan de hand van internationale burgerluchtvaartcriteria welke zijn opgesteld door de International Civil Aviation Organisation (ICAO). In het ICAO document over luchthavens (Annex 14) zijn de criteria met betrekking tot hoogtebeperkingen rondom luchthavens verwoord. Doel hiervan is het luchtruim rond luchthavens vrij te houden van obstakels om zodoende vliegtuigoperaties van en naar de luchthaven veilig te kunnen uitvoeren. Zo wordt voorkomen dat de omgeving van een luchthaven ongecontroleerd wordt volgebouwd. De door u voorgestelde locatie bevindt zich buiten dergelijke hoogtebeperkingsgebieden.

Ondermeer op grond van internationale burgerluchtvaartregelgeving dienen minimaal de volgende objecten van obstakelmarkering en –lichten te worden voorzien:

- objecten met een hoogte van 150 meter of meer;
- objecten binnen een afstand van 120 meter tot water- en/of snelwegen met een hoogte van 100 meter of meer;
- objecten in de nabijheid van luchtvaartterreinen;
- objecten met een hoogte van 100 meter of meer binnen laagvlieggebieden;
- objecten met een hoogte van 45 meter of meer ten opzichte van het maaiveld binnen een afstand van 950 m (ruim 0,5NM) tot een SAR route.

Wanneer de windturbines een tiphoogte krijgen van 150 meter of meer verzoek ik u de windturbines van obstakellichten te voorzien.

Hierbij dienen de windturbines aan de randen van het windpark van obstakellichten te worden voorzien, zodanig dat alle windturbines op de hoekpunten van het windpark van obstakellichten zijn voorzien en alle overige windturbines op de randen van het windpark zodanig dat de horizontale afstand tussen twee windturbines welke van obstakellichten zijn voorzien maximaal 900 meter bedraagt.

Op de windturbines welke op grond van het bovenstaande van obstakellichten worden voorzien dienen de obstakellichten als volgt te worden aangebracht:

Voor de daglichtperiode:

- Op het hoogste vaste punt van de windturbineconstructie een wit flitsend obstakellicht met een gemiddelde lichtintensiteit van 20.000 candela (ICAO Medium Intensity type A; 20-60 flitsen per minuut).

Voor de nachtlichtperiode:

- Op het hoogste vaste punt van de windturbineconstructie een rood, flitsend obstakellicht met een gemiddelde lichtintensiteit van 2.000 candela (ICAO Medium Intensity type B; 20-60 flitsen per minuut).
- Halverwege de ondersteunende mast van de windturbineconstructie vastbrandende obstakellichten met een lage lichtintensiteit van 50 candela.

De aangebrachte obstakellichten dienen vanuit de lucht rondom zichtbaar te zijn. Dit kan resulteren in het aanbrengen van meerdere lichten per niveau. Flitsende lichten in het windpark dienen gelijktijdig te flitsen. Tevens verzoek ik u de windturbines uit te voeren in een witte kleur. Ik verzoek u voor de uitwerking van het bovenstaande een lichtenplan ter toetsing aan mij voor te leggen.

Daarnaast wil ik u erop attenderen dat op korte termijn een informatiecirculaire zal worden gepubliceerd waarin ook alternatieve verlichtingsmethoden mogelijk worden gemaakt. Tevens zullen hierin criteria worden opgenomen voor de zichtbaarheid van de lichten buiten de daglichtperiode met behulp van infrarood.

Luchtverkeersleiding Nederland (LVNL) beoordeelt de invloed van de windturbines op de correcte werking van de ondermeer elektronische navigatie-, communicatie-, en landingshulpmiddelen. LVNL heeft per e-mail van 2 december 2015 aangegeven geen bezwaar te hebben tegen de door u voorgestelde plannen.

Voor de invloed van de windturbines op de militaire luchtvaartoperaties verzoek ik u Defensie te raadplegen. Dit kan via het e-mail adres Plannen.CDC.DVD.DN.ROM@mindef.nl.

Tenslotte wil ik u erop wijzen dat alle objecten met een hoogte van 100 meter of meer aan luchtvarenden moeten worden bekend gesteld. Daarvoor verzoek ik u tijdens de realisatie van de windturbines het formulier *Melding Luchtvaartobstakels van 100 meter en hoger* in te vullen en toe te zenden aan de heer J. van Rosmalen van mijn dienst (obstakels@ilent.nl). Dit formulier is te downloaden op http://www.ilent.nl/onderwerpen/transport/luchtvaart/formulieren_luchtvaart.

Ik vertrouw u hierbij voldoende te hebben geïnformeerd. Ik zal mijn bericht nog met een formeel schrijven bevestigen.

Met vriendelijke groet,

Henk van den Berg

ing. H. (Henk) van den Berg
Senior inspecteur

.....
Directie Luchtvaart - Vergunningen
Inspectie Leefomgeving en Transport / Luchtvaart

Pharos gebouw | Mercuriusplein 1-63 | 2132 HA | Hoofddorp
Postbus 575 | 2130 AN | Hoofddorp
.....
T (070) 456 3442
F (070) 456 3009
M (06) 15359303
henk.van.den.berg@ilent.nl
.....

Van: Pim Rooijmans [mailto:P.Rooijmans@ponderaconsult.com]
Verzonden: dinsdag 1 december 2015 10:26
Aan: Berg, H. van den (Henk) - ILT
Onderwerp: Luchtvaarttoets windpark Westfrisia

Geachte heer van den Berg, Beste Henk,

Ik heb uw contactgegevens van mijn collega Martijn Edink ontvangen. Martijn is op vakantie, vandaar dat ik mail. Graag verzoek ik u een beoordeling van de realisatie van een windpark bij Zwaagdijk (Noord-Holland) uit te voeren. Ik kan niet achterhalen welke informatie Martijn normaal gesproken toezendt bij een dergelijk verzoek, dus mocht er informatie missen, dan hoor ik dat graag.

Het betreft een project van 5 windturbines langs de N302. (zie overzicht hieronder)

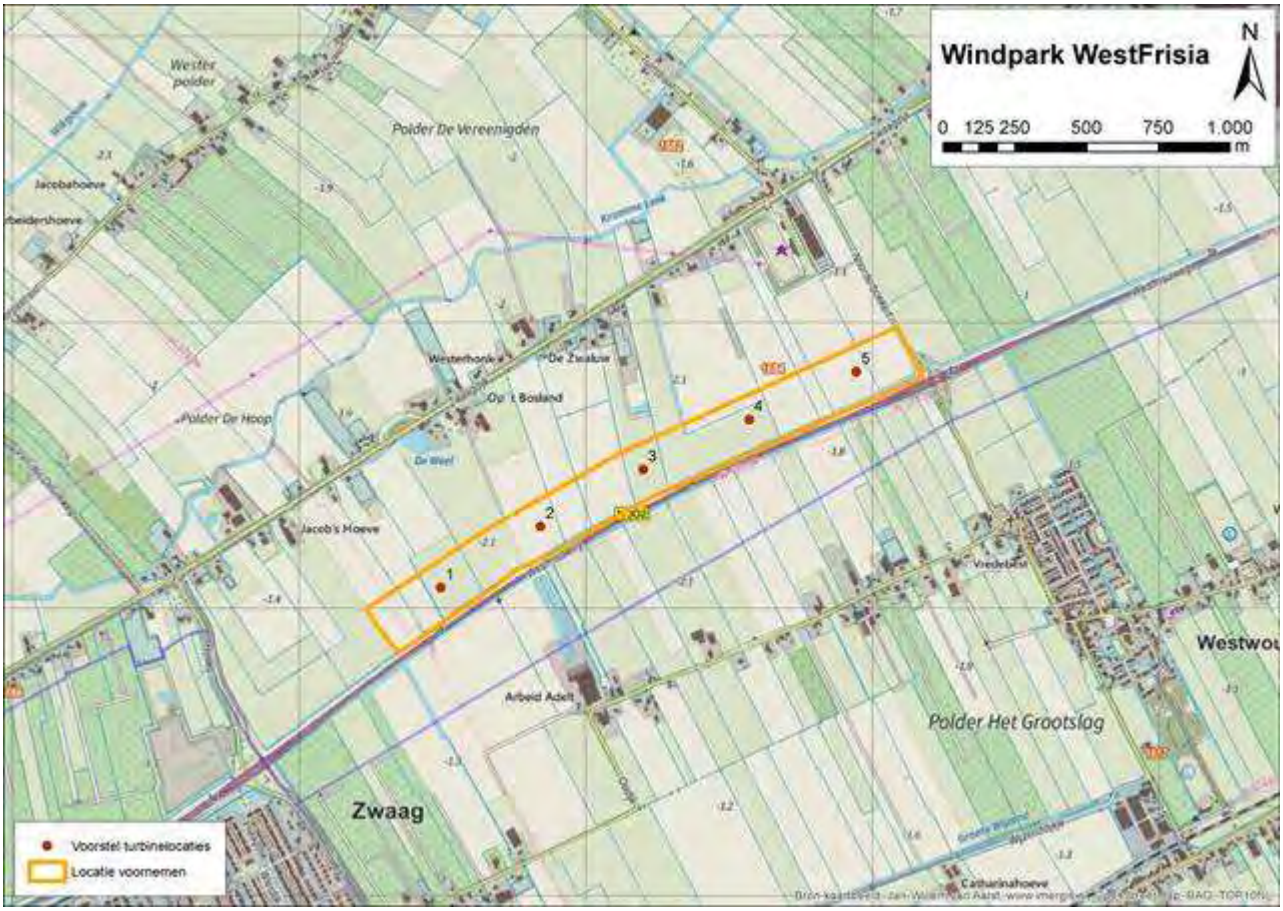

Pim Rooijmans
Adviseur
Email: p.rooijmans@ponderaconsult.com | Mobiel: +31 6 21 83 60 09 | Locatie Hengelo: Welbergweg 49 7556 PE
Locatie Zeist: Nooitgedacht 2 | Web: www.ponderaconsult.com |KVK: 08 156 154

Pim Rooijmans

Beste Henk,

De locatie van Windpark Zwaagdijk, zoals in het onderstaand mailbericht van Pondera consult is vermeld, ligt buiten de toetsingsvlakken die horen bij de cns apparatuur van LVNL; geen onderzoek door LVNL nodig.

Met vriendelijke groet,
dana matakena

Dana Matakena | Procedure Design Services | Luchtverkeersleiding Nederland | 020 - 406 3986 | d.matakena@lvnl.nl

Van: Berg, H. van den (Henk) - ILT [mailto:Henk.van.den.Berg@ILenT.nl]
Verzonden: dinsdag 1 december 2015 20:12
Aan: CNSToetsing@lvnl.nl
Onderwerp: FW: Luchtvaarttoets windpark Westfrisia

Beste Dana, beste Alma,

ILT heeft plannen aangeboden gekregen voor de realisatie van windturbines bij Zwaagdijk. Heeft LVNL bezwaar tegen deze plannen?

Ik hoor het wel.

Met vriendelijke groet,

Henk van den Berg

ing. H. (Henk) van den Berg
Senior inspecteur

.....
Directie Luchtvaart - Vergunningen
Inspectie Leefomgeving en Transport / Luchtvaart

Pharos gebouw | Mercuriusplein 1-63 | 2132 HA | Hoofddorp
Postbus 575 | 2130 AN | Hoofddorp
.....
T (070) 456 3442
F (070) 456 3009
M (06) 15359303
henk.van.den.berg@ilent.nl
.....

Van: Pim Rooijmans [mailto:P.Rooijmans@ponderaconsult.com]
Verzonden: dinsdag 1 december 2015 10:26
Aan: Berg, H. van den (Henk) - ILT
Onderwerp: Luchtvaarttoets windpark Westfrisia

Geachte heer van den Berg, Beste Henk,

Ik heb uw contactgegevens van mijn collega Martijn Edink ontvangen. Martijn is op vakantie, vandaar dat ik mail. Graag verzoek ik u een beoordeling van de realisatie van een windpark bij Zwaagdijk (Noord-Holland) uit te voeren. Ik kan niet achterhalen welke informatie Martijn normaal gesproken toezendt bij een dergelijk verzoek, dus mocht er informatie missen, dan hoor ik dat graag.

Het betreft een project van 5 windturbines langs de N302. (zie overzicht hieronder)

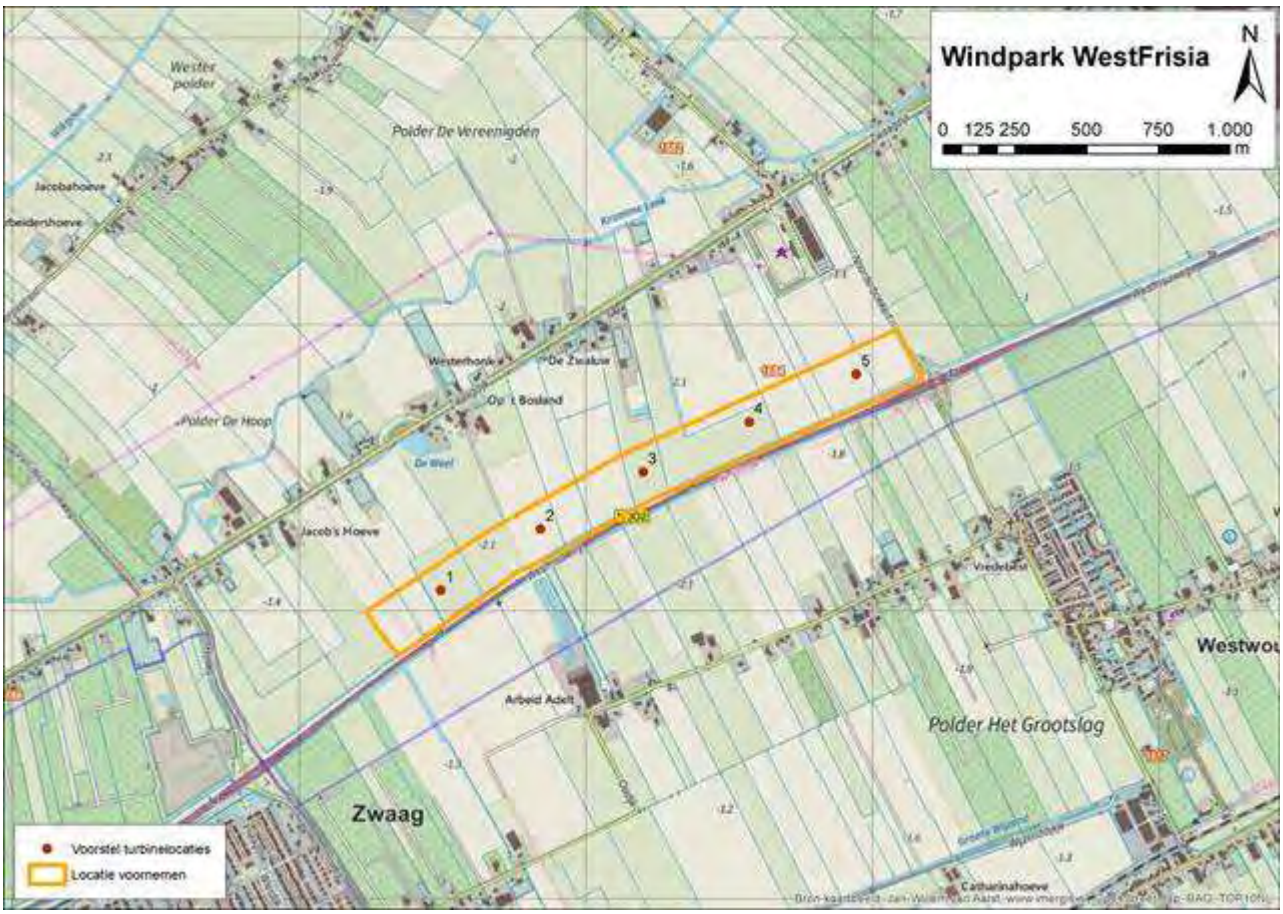

Pim Rooijmans
Adviseur
Email: p.rooijmans@ponderaconsult.com | Mobiel: +31 6 21 83 60 09 | Locatie Hengelo: Welbergweg 49 7556 PE
Locatie Zeist: Nooitgedacht 2 | Web: www.ponderaconsult.com |KVK: 08 156 154

INGEKOMEN 29 JAN. 2016

TNO innovation for life

Technical Sciences
Oude Waalsdorperweg 63
2597 AK Den Haag
Postbus 96864
2509 JG Den Haag

www.tno.nl

T +31 88 866 10 00

Retouradres: Postbus 96864, 2509 JG Den Haag

Pondera Consult
T.a.v. de heer P. Rooijmans
Postbus 579
7550 AN HENGELO

Datum
28 januari 2016

Onze referentie
DHW-TS-2016-0100293642

E-mail
onno.vangent@tno.nl

Doorkiesnummer
+31 88 866 40 25

Projectnummer
060.19870/01.01

Op opdrachten aan TNO zijn de Algemene Voorwaarden voor opdrachten aan TNO, zoals gedeponeerd bij de Griffie van de Rechtbank Den Haag en de Kamer van Koophandel Den Haag van toepassing. Deze algemene voorwaarden kunt u tevens vinden op www.tno.nl
Op verzoek zenden wij u deze toe.

Handelsregisternummer 27376655.

Onderwerp
Radarverstoringsonderzoek Windpark West Frisia, Noord Holland

Geachte heer Rooijmans,

Bijgaand ontvangt u onze rapportage aangaande het radarverstoringsonderzoek voor een windturbinepark West Frisia, bij Zwaagdijk Oost in Noord Holland.

Het bouwplan
Het bouwplan betreft alle wijzigingen ten opzichte van de huidige situatie die betrekking hebben op het te bouwen windturbinepark. In dit rapport zullen deze wijzigingen worden aangeduid als 'het bouwplan'. Voor de huidige aanvraag betreft dit een plaatsing van vijf nieuwe windturbines. De coördinaten van de betreffende windturbines zijn verderop gegeven. Aangezien er in dit stadium van het project nog geen keuze is gemaakt voor een specifiek windturbinetype, is voor de afmetingen van de windturbines uitgegaan van een windturbine uit de 3 MW klasse met worst-case afmetingen, een ashoogte van 87 m en een rotordiameter van 101 m. De toepassing van een windturbine met worst case afmetingen houdt in dat de berekende effecten op de radars altijd minder zullen zijn als bij de keuze van de specifieke windturbine de vermogensklasse, maximale ashoogte en rotordiameter niet wordt overschreden.

De uitgevoerde berekeningen
TNO heeft de verstoring op de primaire radar als gevolg van radarreflectie en schaduweffect berekend met behulp van het radarhinder simulatiemodel PERSEUS, volgens de toetsingsmethode, die op 1 oktober 2012 is ingevoerd. De analyse is uitgevoerd voor een tweetal radarsystemen:
(1) Het Military Approach Surveillance System (MASS) radarnetwerk, bestaande uit een vijftal verkeersleidingsradarsystemen verspreid over Nederland.
(2) De gevechtsleidingsradar Medium Power Radar (MPR) te Nieuw Milligen.

Resultaten MASS verkeersleidingsradarsystemen
Op de locatie van de windturbine eist het Ministerie van Defensie voor het verkeersleidingsradarnetwerk een minimale detectiekans van 90% voor een doel

met een radaroppervlak van 2 m^2. Twee mogelijke optredende effecten zijn onderzocht:

1. Reductie van de detectiekans ter hoogte van het bouwplan:
   Na realisatie van het bouwplan is er op de toetsingshoogte van 1000 voet geen vermindering van de detectiekans geconstateerd ter hoogte of in de directe nabijheid van het bouwplan. Het bouwplan voldoet dus aan de thans gehanteerde 2016 norm.
2. Reductie van het maximum bereik ten gevolge van de schaduwwerking van het bouwplan:
   De radars te Leeuwarden en Soesterberg ondersteunen elkaar in de schaduwgebieden achter het bouwplan. Na realisatie van het bouwplan is er op de toetsingshoogte van 1000 voet dan ook geen afname van het maximum bereik waarneembaar. Het bouwplan blijft daarmee binnen de thans gehanteerde 2016 norm.

Resultaten MPR gevechtsleidingsradars te Wier en Nieuw Milligen
Op de locatie van het windturbinepark eist het Ministerie van Defensie voor de gevechtsleidingsradar te Wier en Nieuw Milligen een detectiekans van minstens 90%. Omdat de specificaties van de MPR's gerubriceerd zijn, wordt de in de berekening gebruikte waarde van het radaroppervlak van het doel hier niet vermeld. De resultaten van de radarhinderberekening voor de gevechtsleidingsradar te Wier en Nieuw Milligen zijn eveneens gerubriceerd en kunnen om die reden alleen rechtstreeks naar het ministerie van Defensie worden verstuurd. Dit gebeurt echter pas na toestemming van u. Wel mag in deze brief worden vermeld dat er twee mogelijke optredende effecten zijn onderzocht:

1. Reductie van de detectiekans ter hoogte van het bouwplan:
   De detectiekans is realisatie van het bouwplan op de toetsingshoogte van 1000 voet binnen de thans gehanteerde 2016 norm gebleven voor zowel de MPR te Wier als ook de MPR te Nieuw Milligen.
2. Reductie van de detectiekans ten gevolge van de schaduwwerking van het bouwplan:
   Het maximum bereik van de radar op deze hoogte in de sector waarin schaduwwerking optreedt, blijft is na realisatie van het bouwplan binnen de thans gehanteerde 2016 norm voor zowel de MPR te Wier als ook de MPR te Nieuw Milligen.

Details vindt u in bijgaande documentatie. Een vergelijkbare rapportage, echter met de resultaten van de MPR's, wordt na toestemming uwerzijds eveneens verstuurd aan het Commando Luchtstrijdkrachten in Breda van Defensie en het Rijksvastgoedbedrijf Directie Vastgoedbeheer, Afdeling Expertise & Realisatie Defensie, Sectie Beheer & Omgevingsmanagement, Cluster Ruimte in Utrecht

De rapportage met de resultaten vormt de basis voor de beoordeling van de aanvaardbaarheid van de verstoring door Defensie. Deze beoordeling kan een vereiste zijn in de bouwvergunningsprocedure en/of nodig zijn voor een wijziging van het bestemmingsplan. TNO voert de beoordeling niet uit en geleidt het rapport ook niet door aan Defensie, voor beoordeling.

De aanvraag voor een beoordeling met bijvoeging van het TNO-rapport dient u zelf uit te voeren en dient te worden gericht het Rijksvastgoedbedrijf, Directie Vastgoedbeheer, Afdeling Expertise & Realisatie Defensie, Sectie Beheer & Omgevingsmanagement, Ruimte, Postbus 90004, 3509 AA Utrecht of emailadres; DVD.JBRuimte@mindef.nl.

Voor de achtergronden van de toegepaste rekenmethode wordt kortheidshalve verwezen naar de toelichting die is te downloaden van de TNO website: http://www.tno.nl/perseus.

Hoogachtend,

Ing. O.J. van Gent
Senior Research Medewerker

1 Locatie- en radargegevens

De locatie van het te toetsen bouwplan is weergegeven in Tabel 1.
De weergegeven Rijksdriehoek (RDS) coördinaten en fundatiehoogtes zijn afkomstig van de opdrachtgever. De WGS 84 coördinaten zijn hiervan afgeleid.

Tabel 1 Locatiegegevens van het bouwplan zoals opgegeven door de opdrachtgever.

Nr.	ID	RDS coördinaten		WGS 84 coördinaten		Fundatiehoogte
		X	Y	Latitude [°]	Longitude [°]	t.o.v. NAP [m]
1	WT1	135505	522073	52.68574	5.09890	3.5
2	WT2	135854	522288	52.68768	5.10405	3.5
3	WT3	136220	522485	52.68946	5.10945	3.5
4	WT4	136596	522662	52.69107	5.11500	3.5
5	WT5	136974	522831	52.69260	5.12058	3.5

Het Ministerie van Defensie hanteert een zogenaamd toetsingsvolume dat reikt tot aan 75 km rondom de vijf verkeersleidingsradars en de twee gevechtsleidingsradars. Het profiel van het toetsingsvolume is weergegeven in Figuur 1. Er dient getoetst te worden indien de tip van de wiek hoger is dan de rode lijn. Bouwplannen die verder verwijderd zijn dan 75 km kunnen zondermeer geplaatst worden.

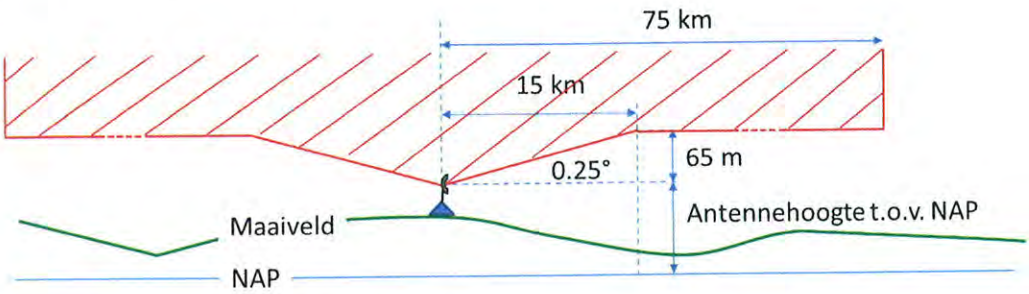

Figuur 1. Het toetsingsprofiel (niet op schaal) zoals gehanteerd door het Ministerie van Defensie rondom elk van de militaire radarsystemen.

De locatiegegevens van de vijf MASS verkeersleidingsradarsystemen en de gevechtsleidingsradars te Nieuw Milligen en Wier worden weergegeven in Tabel 2. In deze tabel zijn zowel de antennehoogtes aangegeven die aangehouden worden voor de bepaling van het toetsingsprofiel als ook de feitelijke antennehoogtes van de primaire radarantenne, toegepast in de detectiekansberekeningen.

Tabel 2 Locatiegegevens van de vijf MASS radars en de twee gevechtsleidingsradars, de aangehouden antennehoogte voor het toetsingsprofiel en de toepaste feitelijke hoogte van de primaire radarantenne.

Radar	Coördinaten Rijksdriehoekstelsel		Antennehoogte toetsingsprofiel t.o.v. NAP	Feitelijke antennehoogte t.o.v. NAP
	X [m]	Y [m]	[m]	[m]
Leeuwarden	179139	582794	30	27.3
Twenthe	258306	477021	71	68.8
Soesterberg	147393	460816	63	60.2
Volkel	176525	407965	49	46.9
Woensdrecht	083081	385868	48	45.2
Nieuw Milligen (MPR)	179258	471774	53	Gerubriceerd*
Wier (MPR)	170509	585730	24	Gerubriceerd*

* *deze gegevens zijn bekend bij defensie*

Variaties in de hoogte van het terrein worden bepaald uit het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN-1) met een ruimtelijke resolutie van 10 m. In dit bestand bevindt zich bebouwing van de stedelijke gebieden mits de aaneengesloten bebouwing een oppervlakte beslaat die groter is dan 1 km^2. Het hoogtebestand is opgenomen in de periode tussen 1998 en 2003, dus veranderingen in bebouwing van na die datum zijn in het model niet meegenomen. Buiten deze gebieden is de hoogte gelijk aan het maaiveld. Buiten Nederland gebruikt TNO terreinhoogtegegevens afkomstig van de NASA Shuttle Radar Topography Mission (SRTM) met een resolutie van 3 boogseconde (ongeveer 90 m langs een meridiaan). Het kan voorkomen dat een deel van het bouwplan wordt afgeschermd door het tussenliggende terrein of door bebouwing in een stedelijk gebied en dus niet wordt belicht door de radar. In dat geval wordt dit deel van het bouwplan niet meegenomen in de berekening.
De 15 en 75 km cirkels rond de MASS radarsystemen en de stedelijke gebieden volgens het AHN-1 bestand zijn weergeven in Figuur 2. De 15 en 75 km cirkels rond de MPR gevechtsleidingsradars en de stedelijke gebieden volgens het AHN-1 bestand zijn weergeven in Figuur 3.

Figuur 2. Locaties van de vijf MASS verkeersleidingsradarsystemen (groene ruit) met daaromheen de 15 en 75 km cirkels. De donkergrijze vlakken zijn de in de AHN-1 gedefinieerde stedelijke gebieden. De ligging van het te toetsen bouwplan is aangegeven met een roze ster.

Figuur 3. Locaties van de twee MPR gevechtsleidingsradars (rode ruit) met daaromheen de 15 en 75 km cirkels. De donkergrijze vlakken zijn de in de AHN-1 gedefinieerde stedelijke gebieden. De ligging van het te toetsen bouwplan is aangegeven met een roze ster.

Het bouwplan ligt binnen de 75 km cirkels rond de MASS radar van Leeuwarden en Soesterberg en binnen de 75 km cirkel rond de MPR te Wier en Nieuw Milligen. Daarnaast is de tiphoogte groter dan de in Figuur 1 aangegeven hoogte.
Het onderhavige bouwplan dient derhalve getoetst te worden voor zowel het MASS verkeersleidingsradarnetwerk als beide MPR gevechtsleidingsradars te Wier en Nieuw Milligen.

2 Rekenmethode MASS verkeersleidingsradarnetwerk

Het radarsimulatiemodel PERSEUS berekent voor elk radarsysteem de detectiekans van een doel met een radardoorsnede van 2 m^2, fluctuatiestatistiek Swerling case 1, en loos alarmkans 1×10^{-6}. Afhankelijk van de locatie van het bouwplan moet de detectiekans geëvalueerd worden op een normhoogte van 300, 500 of 1000 voet ten opzichte van het maaiveld. Indien op 1000 voet geëvalueerd wordt, zal middeling van detectiekansen binnen een cirkel met een straal van 500 m toegepast worden. De 300 en 500 voet normhoogtes liggen over het algemeen rond de verschillende militaire vliegvelden in Nederland. Op een hoogte van 1000 voet dient er, met enige uitzonderingen, landelijke dekking te zijn. In Figuur 4 worden de normhoogtegebieden getoond.

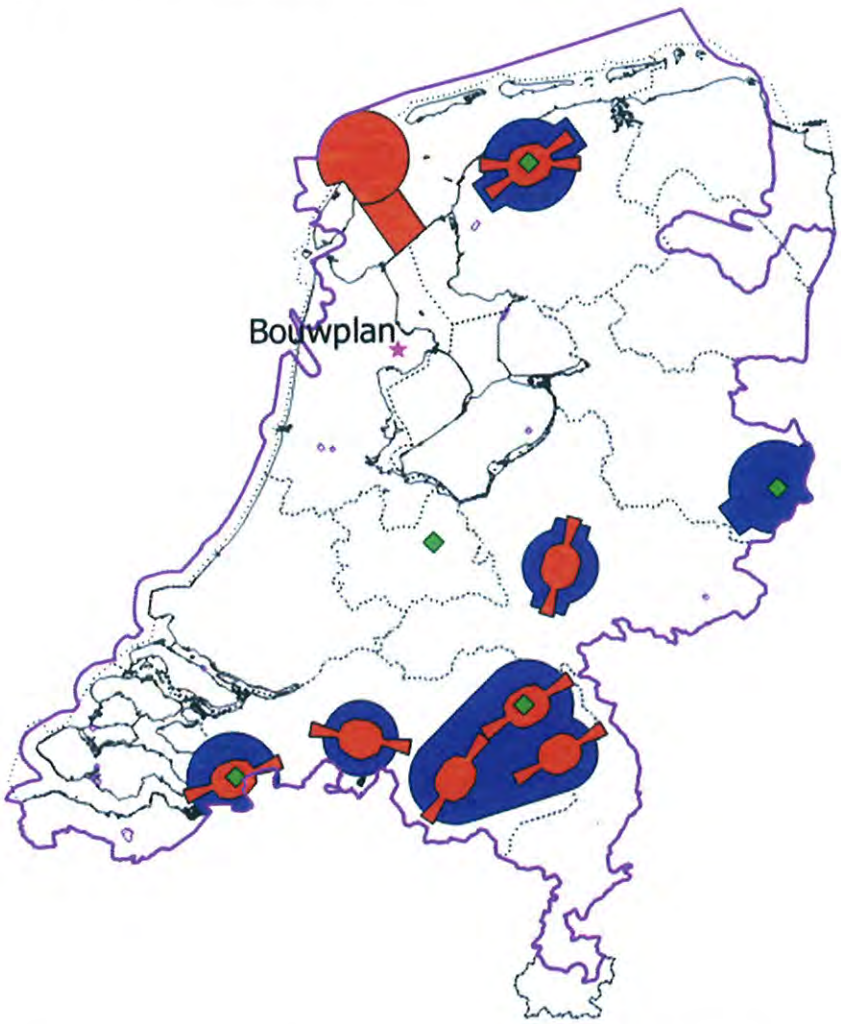

Figuur 4. De ligging van het te toetsen bouwplan aangegeven met een ster en de ligging van de thans gehanteerde 2016 normhoogtes op 300 voet (rood) en 500 voet (blauw). Op 1000 voet (paars) dient het MASS radarnetwerk, op enkele uitzonderingen na, een landelijke dekking te hebben. Tevens zijn op deze kaart met een groene markering de locaties aangeven van het MASS verkeersleidingsradarnetwerk bestaande uit een vijftal radarsystemen.

Het bouwplan ligt binnen het normgebied van 1000 voet.

De detectiekans van de vijf radarsystemen te Leeuwarden, Twenthe, Soesterberg, Volkel en Woensdrecht is conform de nieuwe rekenmethode gesimuleerd in één radarnetwerk, waarbij de radars elkaar eventueel ondersteuning kunnen bieden bij de detectie van radardoelen. Daarbij wordt rekening gehouden met de aanstaande upgrade van de MASS primaire radar, zoals TNO die op dit moment in PERSEUS gemodelleerd heeft.
Als referentie zijn ook de radardetectiekansdiagrammen berekend voor de zogenaamde baseline situatie, dat wil zeggen, rekening houdend met alle bestaande windturbines en dus voor realisatie van het bouwplan. Het baseline-bestand van windturbines geeft de situatie aan binnen Nederland, vastgelegd in het begin van januari 2016, door Windstats.nl. De voor de simulatie noodzakelijke afmetingen van de windturbines zijn afgeleid van de in dit bestand opgenomen gegevens, zijnde: fabrikant, opgewekt vermogen, ashoogte en rotordiameter.
Het bouwplan wordt daar vervolgens aan toegevoegd en voor beide situaties (baseline en baseline met bouwplan) worden detectiediagrammen berekend. Door een vergelijking van beide diagrammen kan het detectieverlies worden vastgesteld in de directe nabijheid van het bouwplan veroorzaakt door reflecties van het bouwplan en het eventuele verlies aan radarbereik ten gevolge van de schaduwwerking van het bouwplan.

3 Berekeningen radardetectiekansdiagrammen

Gegevens windturbine

Voor de bepaling van de effecten op de radars is de *worst-case* windturbine genomen. TNO heeft deze windturbine met worst-case afmetingen gedefinieerd uit de reeks turbines die TNO thans in haar bestand heeft op basis van de door de opdrachtgever opgegeven opgewekt vermogen van 3 MW, een ashoogte van 87 m en rotordiameter van 101 m. Bij toepassing van een specifieke windturbine met realistische afmetingen uit een zelfde of lagere vermogensklasse en waarbij de maximaal getoetste ashoogte en rotordiameter niet wordt overgeschreden, zullen de berekende effecten op de radars geringer zijn.

De lengte van de gondel is gedefinieerd als de afstand van de 'hub' tot aan de achterzijde van de gondel in het verlengde van de as. De hoogte en breedte van de gondel zijn gebaseerd op het effectieve oppervlak van de voor- en zijkant van de gondel en kunnen dus iets afwijken van de feitelijke afmetingen. De lengte van de wiek is gedefinieerd als de halve diameter van de rotor. De breedte van de wiek wordt afgeleid van het frontaal oppervlak van de wiek.

In Tabel 3 is de maatvoering weergeven van de te toetsen windturbine, noodzakelijk voor de juiste modellering.

Tabel 3 De afmetingen van de 3 MW worst-case windturbine met een ashoogte van 87 m en een rotordiameter van 101 m.

Onderdeel	Afmeting [m]
Ashoogte*	87.0
Tiphoogte*	137.5
Breedte gondel	4.3
Lengte gondel	17.5
Hoogte gondel	6.1
Diameter mast onder	6.8
Diameter mast boven	3.3
Lengte mast	84.0
Lengte wiek*	50.5
Breedte wiek	3.8

* Deze gegevens zijn gebaseerd op afmetingen opgegeven door de opdrachtgever.

Detectiekans van het MASS primaire verkeersleidingsradarnetwerk in de directe nabijheid van het bouwplan

In Figuur 5 wordt de detectiekans van het MASS primaire verkeersleidings-radarnetwerk van de baseline op 1000 voet getoond rond het nog te realiseren bouwplan. Op deze resultaten is detectiekansmiddeling toegepast met een straal van 500 m. Figuur 6 toont de detectiekans voor hetzelfde gebied, na realisatie van het bouwplan. In Figuur 7 is het gebied vergroot weergegeven. De minimale detectiekans die door het Ministerie van Defensie wordt geëist bedraagt 90%. In groen gekleurde gebieden wordt aan deze eis voldaan. Ter hoogte van de locatie van het bouwplan en binnen het 1000 voet normgebied is er geen vermindering van de detectiekans waarneembaar. Het bouwplan voldoet dus aan de thans gehanteerde 2016 norm.

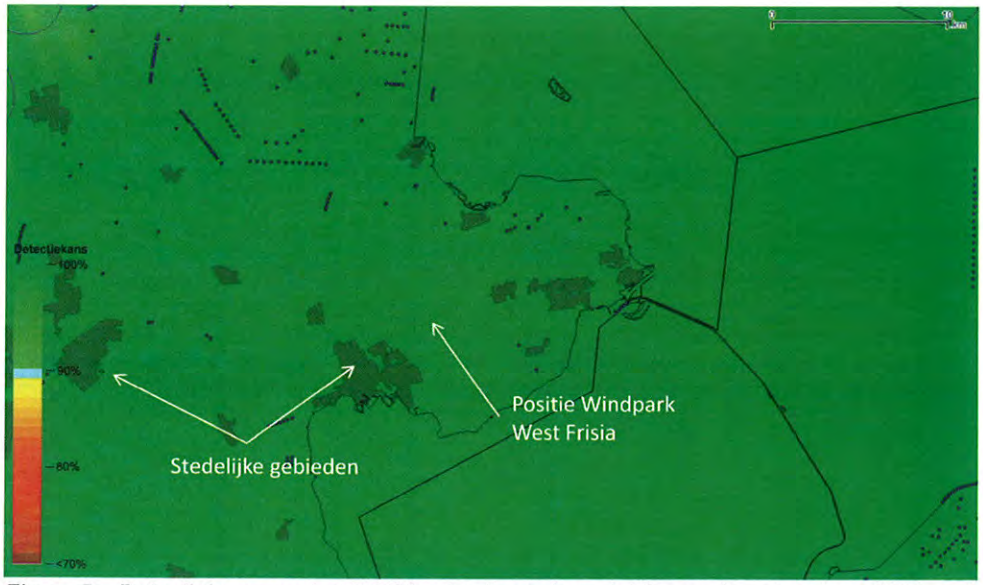

Figuur 5 Detectiekans van het MASS primaire verkeersleidingsradarnetwerk op 1000 voet boven het bouwplan voordat dit is gerealiseerd (baseline).

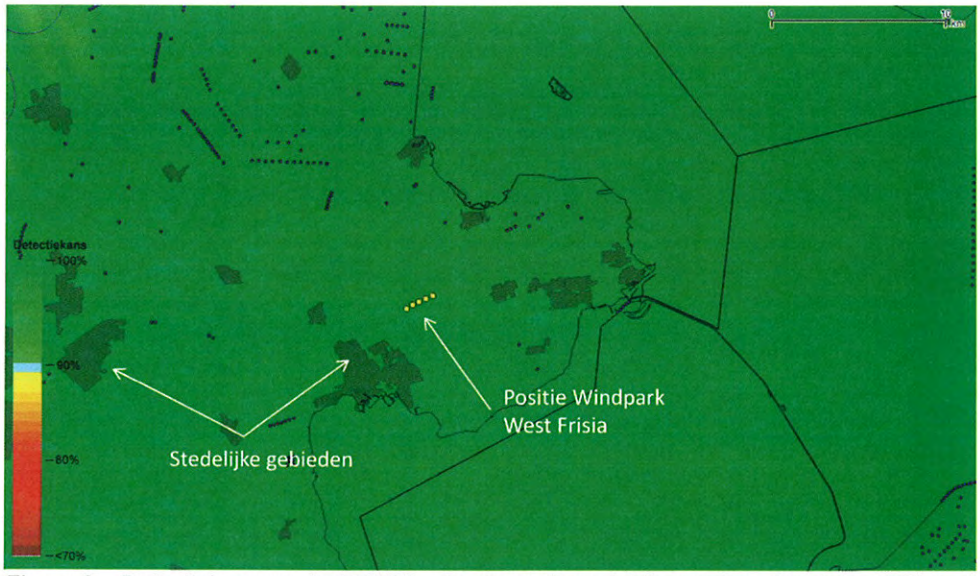

Figuur 6 Detectiekans van het MASS primaire verkeersleidingsradarnetwerk op 1000 voet boven het bouwplan nadat deze is gerealiseerd. De locaties van de windturbines zijn aangegeven met gele stippen.

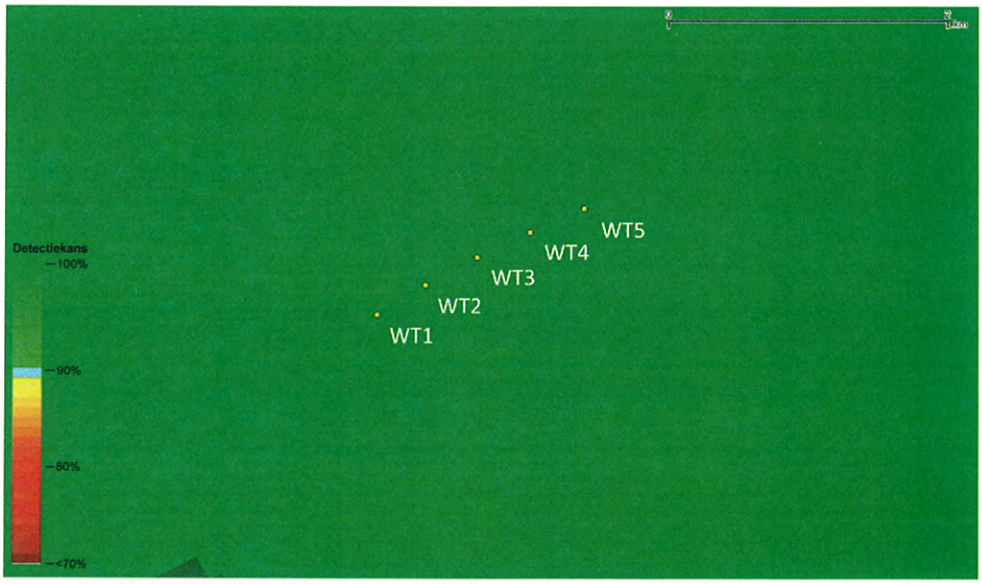

Figuur 7 Het gebied rond de turbines uit Figuur 6 groter weergegeven.

Detectiekans van het MASS primaire verkeersleidingsradarnetwerk in de schaduw van het bouwplan

In Figuur 8 is de detectiekans op 1000 voet van het MASS primaire verkeers-leidingsradarnetwerk uitgerekend voor de gebieden waar schaduw kan ontstaan ten gevolge van het nog te realiseren bouwplan. Op deze resultaten is detectiekansmiddeling toegepast met een straal van 500 m. De stippellijnen afkomstig van de MASS posities van Leeuwarden en Soesterberg, lopend over het bouwplan, geven de zones aan waartussen een verminderde detectiekans zou kunnen ontstaan als gevolg van de schaduwwerking. In Figuur 9 is de detectiekans berekend voor hetzelfde gebied na realisatie van het bouwplan. De figuur toont aan dat er geen verlies aan maximum bereik is omdat de radars te Leeuwarden en Soesterberg elkaar ondersteunen in eventuele schaduwgebieden. Het bouwplan voldoet dus aan de thans gehanteerde 2016 norm.

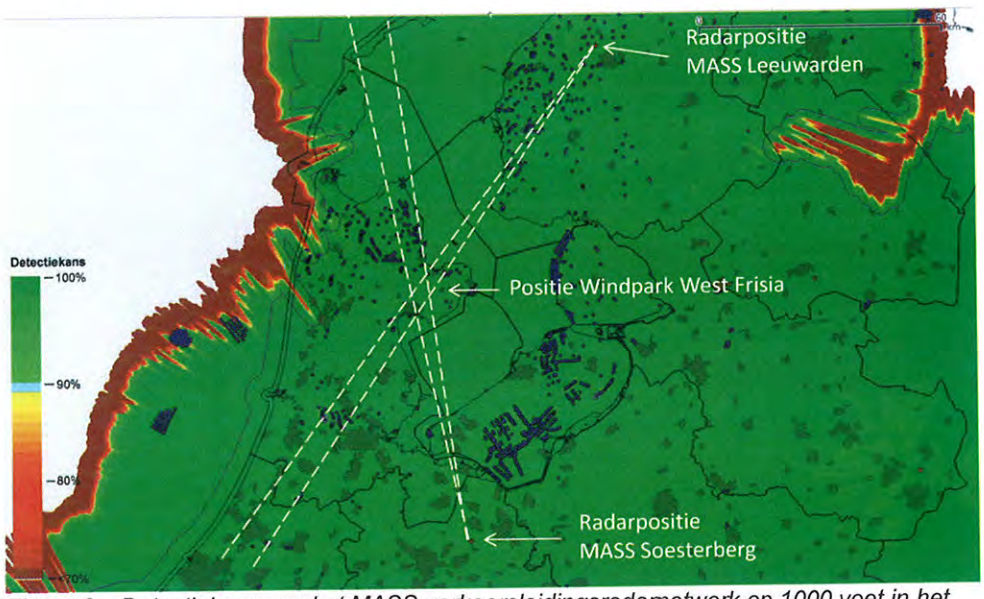

Figuur 8 *Detectiekans van het MASS verkeersleidingsradarnetwerk op 1000 voet in het schaduwgebied van het bouwplan voordat deze is gerealiseerd (baseline). Op dit figuur is detectiekansmiddeling toegepast. De stippellijnen geven aan waar de schaduw kan gaan ontstaan.*

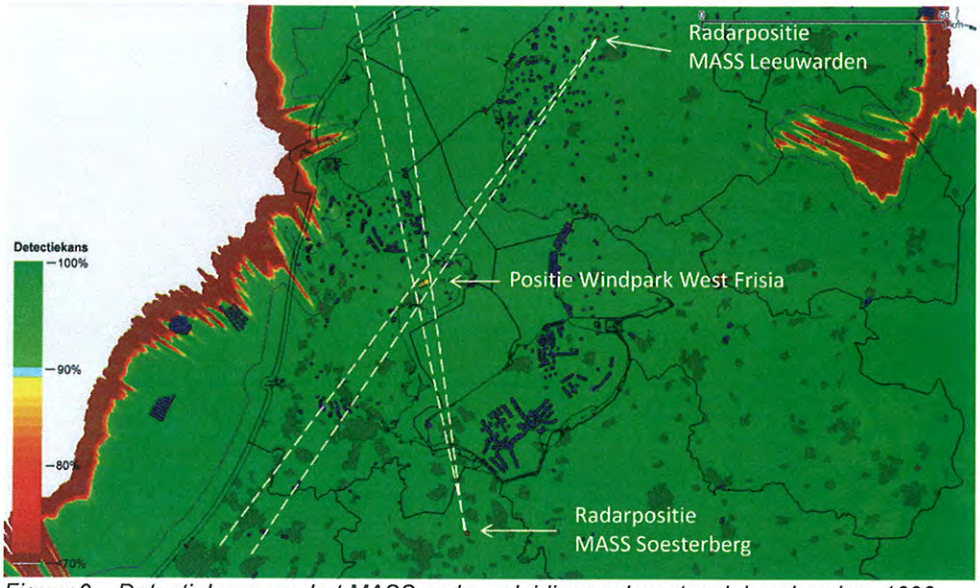

Figuur 9 Detectiekans van het MASS verkeersleidingsradarnetwerk berekend op 1000 voet in het schaduwgebied van het bouwplan nadat deze is gerealiseerd. Op dit figuur is detectiekansmiddeling toegepast. De stippellijnen geven aan waar de schaduw kan ontstaan.

4 Rekenmethode MPR gevechtsleidingsradars Wier en Nieuw Milligen

Een vergelijkbare methodiek als bij de MASS radarketen is toegepast bij de MPR te Wier en Nieuw Milligen. Voor de radar wordt echter slecht één toetsingshoogte van 1000 voet aangehouden. Daarnaast wordt geen rekening gehouden met een eventuele wederzijdse ondersteunende dekking van de MPR radars.
Als referentie zijn ook de radardetectiekansdiagrammen berekend voor de zogenaamde baseline situatie, dat wil zeggen, rekening houdend met alle bestaande windturbines en dus voor realisatie van het bouwplan. Het baseline-bestand van windturbines geeft de situatie aan binnen Nederland, vastgelegd in begin januari 2016, door Windstats.nl. De voor de simulatie noodzakelijke afmetingen van de windturbines zijn afgeleid van de in dit bestand opgenomen gegevens, zijnde fabrikant, opgewekt vermogen, ashoogte en rotordiameter.
Het bouwplan wordt daar vervolgens aan toegevoegd en voor beide situaties (baseline en baseline met bouwplan) worden detectiediagrammen berekend. Door een vergelijking van beide diagrammen kan het detectieverlies worden vastgesteld in de directe nabijheid van de windturbines veroorzaakt door reflecties van de turbines en het eventuele verlies aan radarbereik ten gevolge van de schaduwwerking van het bouwplan.

<u>Conclusies over de detectiekans van de MPR gevechtsleidingsradar te Wier en Nieuw Milligen ten gevolge van het bouwplan</u>

De resultaten van deze berekeningen kunnen niet worden overhandigd omdat deze gerubriceerd zijn.

Twee mogelijke optredende effecten zijn onderzocht, de conclusie van deze berekeningen is als volgt:

1. Reductie van de detectiekans ter hoogte van het bouwplan:
   De detectiekans is na realisatie van het bouwplan op de toetsingshoogte van 1000 voet binnen de thans gehanteerde 2016 norm gebleven voor zowel de MPR te Wier als ook de MPR te Nieuw Milligen.
2. Reductie van het maximum bereik ten gevolge van de schaduwwerking van het bouwplan:
   Het maximum bereik van de radar op deze hoogte in de sector waarin schaduwwerking optreedt, blijft na realisatie van het bouwplan binnen de thans gehanteerde 2016 norm voor zowel de MPR te Wier als ook de MPR te Nieuw Milligen.

5 Afkortingen

AHN	Actueel Hoogtebestand Nederland
CTR	Controlled Traffic Region
MASS	Military Approach Surveillance System
MPR	Medium Power Radar
NAP	Normaal Amsterdams Peil
NASA	National Aeronautics and Space Administration
PSR	Primary Surveillance Radar
RDS	Rijksdriehoekstelsel
SRTM	Shuttle Radar Topography Mission

714104
6 april 2016

VORMVRIJE M.E.R.-BEOORDELING WINDPARK WESTFRISIA

Windpark Westfrisia B.V.

Definitief

PONDERA consult
Duurzame oplossingen in
energie, klimaat en milieu

Postbus 579
7550 AN Hengelo
Telefoon (074) 248 99 40

Documenttitel	Vormvrije m.e.r.-beoordeling Windpark Westfrisia
Soort document	Definitief
Datum	6 april 2016
Projectnummer	714104
Opdrachtgever	Windpark Westfrisia B.V.
Auteur	Pim Rooijmans, Pondera Consult Maarten Jaspers Faijer, Pondera Consult Mariëlle de Sain, Pondera Consult Marjolein Pigge, Pondera Consult Joeri de Bekker, OVSL
Vrijgave	Eric Arends, Pondera Consult

PUBLIEKSSAMENVATTING

Windpark Westfrisia B.V. (de initiatiefnemer) wil een windpark bouwen van vijf windturbines. Het windpark is gepland langs de Westfrisiaweg, tussen de Zwaagdijk en de Oudijk, ten noordwesten van Westwoud. Een windpark bestaat niet alleen uit windturbines, maar er moeten ook bouwwegen worden aangelegd. Daarnaast komen er zogenaamde kraanopstelplaatsen: plekken waar tijdens de bouw of groot onderhoud een bouwkraan kan staan. De windturbines worden onderling verbonden met kabels, om de opgewekte stroom te transporteren naar het inkoopstation. Deze kabels komen onder de grond te liggen.

Figuur 1.1 Windturbineposities, bouwwegen, kraanopstelplaatsen en parkbekabeling

De Nederlandse overheid stimuleert de bouw van windparken. Windparken leveren een belangrijke bijdrage aan het reduceren van de uitstoot van broeikasgassen en maken ons land minder afhankelijk van het importeren van stroom uit het buitenland. De provincie Noord-Holland heeft daarom een doelstelling aangenomen om uiterlijk in 2020 in totaal 685,5 MW aan opgesteld windvermogen binnen de provincie te realiseren. De ontwikkeling van Windpark Westfrisia helpt de provincie deze doelstelling te halen.

De provincie Noord-Holland geeft sinds 2003 in haar beleid aan dat windenergie op deze plek langs de Westfrisiaweg goed zou passen. Er is vervolgens door de initiatiefnemers gekeken hoe er op deze locatie een windpark ontwikkeld kan worden dat zo min mogelijk impact heeft op de omgeving, maar tegelijkertijd rendabel is. De windturbinelocaties zijn zo gekozen dat deze zo ver als mogelijk van de woningen aan de Zwaagdijk liggen, maar tegelijkertijd op voldoende afstand van de Westfrisiaweg en een buisleiding aan de zuidkant van de Westfrisiaweg staan.

Dit heeft geleid tot de opstelling die in Figuur 1.1 te zien is. De woningen aan de Zwaagdijk liggen op meer dan 500 meter afstand van de windturbines.

Windmolenparken moeten in Nederland op allerlei aspecten aan wet- en regelgeving voldoen. Er zijn regels op het gebied van geluid, slagschaduw, natuur en veiligheid en er is beleid als het gaat om landschap en cultuurhistorie. De provincie heeft in de startnotitie windpark Westfrisia aangegeven dat gezien de grootte van het windpark en de ligging ten opzichte van belangrijke natuurgebieden in eerste instantie een vormvrije m.e.r.-beoordeling voldoende is om de gevolgen voor het milieu van windpark Westfrisia te bepalen. Deze vormvrije m.e.r.-beoordeling brengt de gevolgen van Windpark Westfrisia op alle relevante milieu-onderdelen in beeld en helpt de provincie bij het beantwoorden van de vraag of zij een volledige m.e.r. procedure alsnog nodig acht.

In 2010 is er voor dit windpark een eerste aanvraag ingediend. Omdat de provincie in die tijd druk was met opstellen van nieuw beleid voor windmolenparken is de aanvraag toen ‘aangehouden’ (in de wachtkamer gezet). Nadat het beleid van de provincie duidelijk was geworden werd de aanvraag weer in gang gezet. Windpark Westfrisia valt in de zogenaamde overgangsregeling. Dat wil zeggen dat dit windpark niet hoeft te voldoen aan de regels die gelden voor nieuwe initiatieven in de provincie Noord-Holland, zoals een afstandseis van 600 meter tot woningen, of minimaal 6 windturbines in een park. Meer over de overgangsregeling is te vinden in hoofdstuk 2.2.

Er is tussen 2010 en nu wel het nodige veranderd. Er zijn andere windturbinetypes op de markt, de subsidie voor windenergieprojecten is gewijzigd en de provincie heeft in haar beleid nieuwe richtlijnen voor windenergieprojecten opgenomen. Om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de aanvraag uit 2010, maar de initiatiefnemers tegelijkertijd de mogelijkheid te geven om moderne windturbines te kunnen gebruiken heeft de provincie in de startnotitie voor windpark Westfrisia een aanvullende eis geformuleerd: de milieueffecten van de in 2016 aangevraagde windturbines moeten beter zijn dan die van de windturbines uit 2010. Dit rapport geeft hier ook inzicht in.

De initiatiefnemers willen graag gebruiken maken van de mogelijkheid om beperkt af te wijken van de aanvraag uit 2010. De markt voor windturbines is de afgelopen zes jaar door technologische ontwikkelingen sterk gewijzigd. Omdat grotere windturbines meer stroom produceren leveren windturbineleveranciers steeds vaker grote windturbines en kleinere windturbinetypes worden daarom uitgefaseerd. Van windturbines met afmetingen uit de oorspronkelijke aanvraag zijn er nu nog slechts enkele op de markt en het is nog onduidelijk of deze types in 2017 of 2018 nog op de markt zullen zijn. De keuzemogelijkheden worden bij iets grotere windturbines aanzienlijk groter. Dit stelt de initiatiefnemers aan de ene kant in de gelegenheid om gebruik te maken van moderne windturbines en het vergroot de kans dat er voor dit project een passende windturbine op de markt beschikbaar is.

In deze fase van het project is geen definitieve keuze voor het exacte windturbinetype van Windpark Westfrisia gemaakt. Daarom worden er vier verschillende windturbinetypes aangevraagd. Als de keuze voor het type is gemaakt maakt de initiatiefnemer dat bekend bij de provincie en komen de vergunningen voor de andere drie types te vervallen. De vier

windturbines lijken qua afmetingen op elkaar. In Tabel 1.1 staan de ashoogte, rotordiameter en tiphoogte van de onderzochte windturbines.

Tabel 1.1 Onderzochte windturbinetypes

Naam	Ashoogte (m)	Diameter (m)	Tiphoogte (m)	Vermogen (MW)
Enercon E92	85,0	92,0	131,0	2,35
Nordex N90	79,5	90,0	124,5	2,50
Lagerwey L93	85,0	93,0	131,5	2,60
Senvion MM92	79,5	92,5	125,8	2,05

In de aanvraag van 2010 wordt een windturbine met een ashoogte van maximaal 85 meter, een rotordiameter van maximaal 82 meter en een vermogen tussen de 2 en 2.5MW genoemd. In deze studie werken we met de Senvion MM82 als vergelijkingswindturbine. Deze windturbine voldoet aan de in 2010 genoemde afmetingen en is nog steeds leverbaar.

Tabel 1.2 Vergelijkingswindturbinetype

Naam	Ashoogte (m)	Diameter (m)	Tiphoogte (m)	Vermogen (MW)
Senvion MM82	85,0	82,0	126,0	2,05

In de volgende tekstblokken wordt per milieuaspect beschreven wat de gevolgen van het toekomstige windpark op het betreffende aspect zijn. Voor elk onderdeel wordt aangegeven of de gevolgen aanleiding geven om tot een volledige MER studie over te gaan. Ook wordt er per onderdeel beschreven hoe de aangevraagde windturbinetypes scoren ten opzichte van de vergelijkingswindturbine.

Natuur

Windturbines kunnen een effect hebben op dieren en planten die in de omgeving van het windpark voorkomen. Niet elk natuurgebied wordt als even waardevol bestempeld als het andere natuurgebied. Waardevolle natuurgebieden zijn bijvoorbeeld de zogenaamde Natura 2000 gebieden; waarvoor geldt dat het windpark, zelfs al staat het ver buiten zo'n gebied, de natuurwaarden in dat gebied niet te zeer mag beïnvloeden. Voor andere natuurgebieden, zoals de weidevogelgebieden of de Natuurnetwerk Nederland gebieden, gelden andere regels.

Door een gespecialiseerd bureau, Altenburg & Wymenga (A&W), is gedetailleerd gekeken naar welke diersoorten er in de omgeving van het windpark voorkomen en of er door het bouwen of in bedrijf hebben van het windpark slachtoffers onder deze soorten zouden kunnen vallen. Mocht dat het geval zijn, is er gekeken of dat een significante invloed heeft op de totale populatie van die soort (of de zogenaamde gunstige staat van instandhouding van een soort in het geding is). Enkele slachtoffer per jaar van een soort waar er heel veel van zijn wordt minder zwaar beoordeeld dan meerdere slachtoffers onder een soort waar er niet zo veel meer van zijn.

A&W concludeert in haar rapport dat er voor geen enkele diersoort effecten zijn op de gunstige staat van instandhouding. Dat betekent niet dat er helemaal geen slachtoffers te verwachten zijn. Daarom zal voor het sporadisch doden van een aantal vogel- en vleermuissoorten een ontheffing worden aangevraagd bij het ministerie van economische zaken (een zogenaamde

Flora en Faunawet ontheffing). Hetzelfde geldt voor de Bittervoorn, een beschermde vissoort die in de nabijgelegen sloten voorkomt. Er worden maatregelen getroffen om eventueel aanwezige broedende vogels niet te verstoren tijdens de bouw en zal er geen verlichting op of nabij de windturbines worden geplaatst, zodat vleermuizen daar niet door gestoord kunnen worden. Bij het werken aan de sloten zal gewerkt worden in de richting van open water waardoor vissen zich kunnen verplaatsen naar andere plekken. Deze maatregelen worden tijdens de bouw uitgevoerd volgens een ecologisch werkprotocol.

Figuur 1.2 Ligging plangebied en beschermde gebieden in de omgeving (bron A&W)

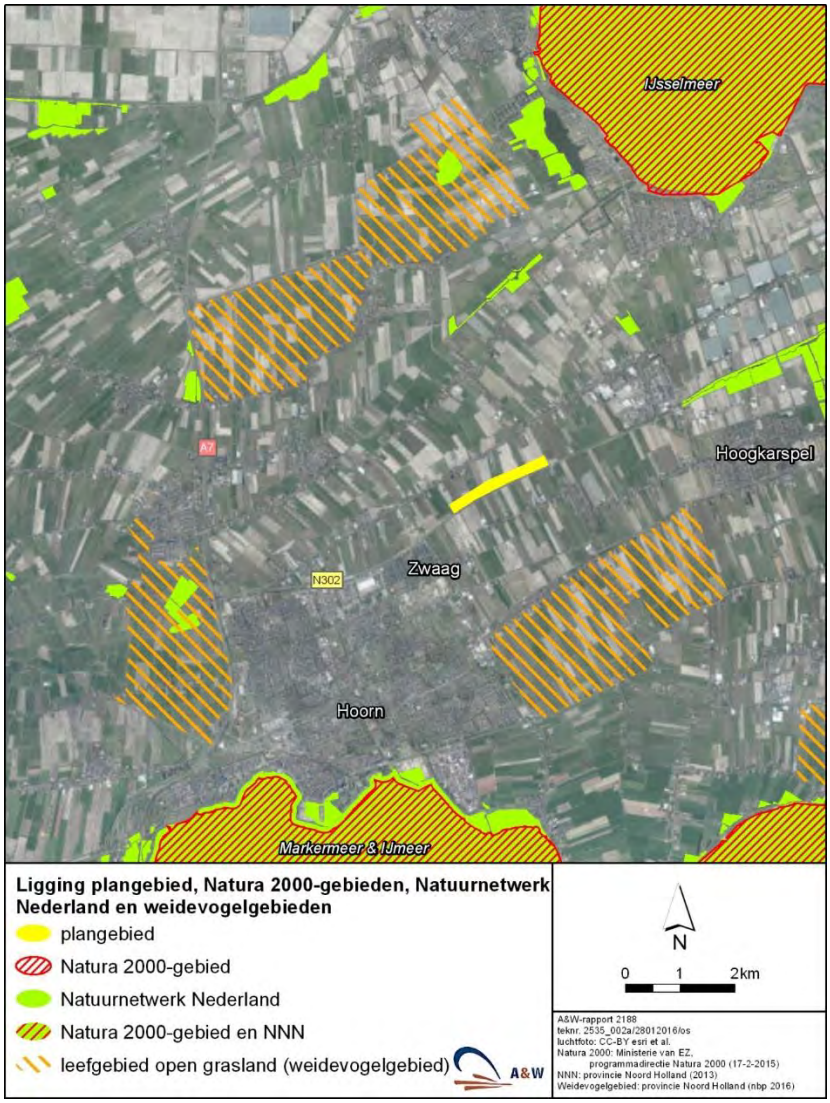

Op het gebied van natuur kunnen daarom als gevolg van de voorgenomen activiteit geen belangrijke negatieve milieugevolgen optreden. Het doorlopen van een volledige m.e.r.-procedure is om deze reden niet noodzakelijk. De aangevraagde windturbinetypes en de vergelijkingswindturbine hebben niet meer of minder effect op de ecologische aspecten van de omgeving van Windpark Westfrisia en scoren dus vergelijkbaar (neutraal) op dit gebied. Meer over het aspect natuur is te vinden in hoofdstuk 4.2 van dit document.

Landschap

Er is door de provincie Noord-Holland veel onderzoek gedaan naar wat geschikte en minder geschikte locaties voor windmolenparken in de provincie zijn. Het meest recente onderzoek[1] gaat in detail in op een aantal gebieden binnen de provincie.

Het gebied waar Windpark Westfrisia in ligt wordt daar als volgt beschreven: *een dynamisch, verstedelijkt deel ten zuiden van de Zwaagdijk en een meer oorspronkelijk agrarisch deel te noorden daarvan. Langs de Westfrisiaweg zijn de afgelopen decennia veel stedelijke gebieden ontwikkeld: de woonwijken van Hoogkarspel, Lutjebroek en Bovenkarspel, en het bedrijventerrein Wfo Agri Business Centrum (Wfo ABC). Bij Hoorn wordt het bedrijventerrein Zevenhuis ontwikkeld. In de voorstudie is het gebied rondom de Westfrisiaweg daarom aangemerkt als verstedelijkt gebied, waar oude structuurlijnen (linten) hun structurerende en identiteitsbepalende waarde verliezen ten gunste van nieuwe infrastructuurlijnen en vormen van grondgebruik. Windenergie is daarom in het zuidelijk deel beter op z'n plaats dan in het gavere noordelijke gebied.*

Windpark Westfrisia ligt in het zuidelijke deel van het hierboven beschreven gebied. Beleidsmatig heeft deze locatie dus de voorkeur ten opzichte van andere plekken in dit gebied.

Om de impact op het landschap inzichtelijker te maken zijn er fotovisualisaties gemaakt. Als voorbeeld wordt hieronder de foto vanuit Oosterblokker getoond. Het windpark ligt op ongeveer 2 kilometer afstand vanaf het fotopunt. Op de bovenste foto is de windturbine met de hoogste tiphoogte te zien (L93) te zien. Op de onderste de vergelijkingswindturbine (MM82).

Figuur 1.3 Zicht vanaf Oosterblokker (boven: L93, onder MM82)

[1] Beleidsregel Wind op Land – Uitwerking ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied (8 december 2015)

Windpark Westfrisia heeft negatieve gevolgen voor de openheid van het landschap. Op korte afstand en vanuit het Noorden en Zuiden bekeken kan het windpark een groot deel van de horizon in beslag nemen en het heeft door de draaiende wieken een negatief effect op de visuele rust. Deze effecten zijn echter niet van een zodanige aard dat dat het doorlopen van een volledige m.e.r.-procedure noodzakelijk maakt.

Doordat de windturbines onderling op gelijke afstand worden geplaatst en de lichte kromming van de Westfrisiaweg volgen is er een positief effect op de criteria regelmatig beeld, herkenbaarheid van de opstelling en aansluiting bij bestaande landschappelijke structuur.

De verschillen in grootte tussen de nu aangevraagde windturbinetypes en de vergelijkingswindturbine zijn zo klein dat beide types een gelijke score halen op het onderdeel landschap (neutraal/licht negatief). Meer over het aspect landschap is te vinden in hoofdstuk 4.2 van dit document.

Geluid

Windturbines maken geluid. De voornaamste bron van het geluid van windturbines is het bewegen van de bladen door de lucht. Als het niet waait staat de windturbine stil en maakt de windturbine geen geluid. Hoe harder het waait hoe meer geluid een windturbine maakt, maar des te meer achtergrondgeluid er is (denk aan het ruisen van bomen en het suizen van de wind zelf). Om er voor te zorgen dat omwonenden niet te veel hinder ondervinden van het geluid van windturbines is er in Nederland wetgeving ontwikkeld waaraan alle windparken moeten voldoen.

De L_{den} (Engels: *Level day-evening-night*) is in Nederland de maat om de geluidbelasting door omgevingslawaai uit te drukken. Hierbij wordt de geluidbelasting die optreedt gedurende de nacht en de avond zwaarder meegewogen dan geluid overdag. In Nederland wordt tevens getoetst aan L_{night} om de verstoring van nachtrust te voorkomen.

Windpark Westfrisia voldoet aan zowel de L_{den} als de L_{night} norm voor geluid. Daarnaast zullen de windturbines ook niet meer geluid maken dan de windturbine die in 2010 aangevraagd was.

Om aan beide voorwaarden te voldoen moeten de L93 en de N90 tijdens de nacht (van 23 uur tot 7 uur) in een stillere geluidsmodus draaien. Dat betekent dat de windturbine zo wordt aangepast dat deze bij hogere windsnelheden evenveel geluid produceert als bij lagere windsnelheden. Dit wordt doorgaans gedaan door ‘s nachts de stand van de bladen aan te passen. Als deze maatregel wordt toegepast zijn de aangevraagde windturbines stiller dan de vergelijkingswindturbine. Figuur 1.4 laat zien dat de geluidscontouren van de aangevraagde windturbines (blauwe lijnen) binnen de rode contour (MM82) blijven. De figuur laat ook zien dat er geen woningen liggen binnen deze wettelijk toegestane contour.

Figuur 1.4 Geluidscontour MM82 (rood) met daarbinnen de geluidscontouren van de aangevraagde windturbines (blauw)

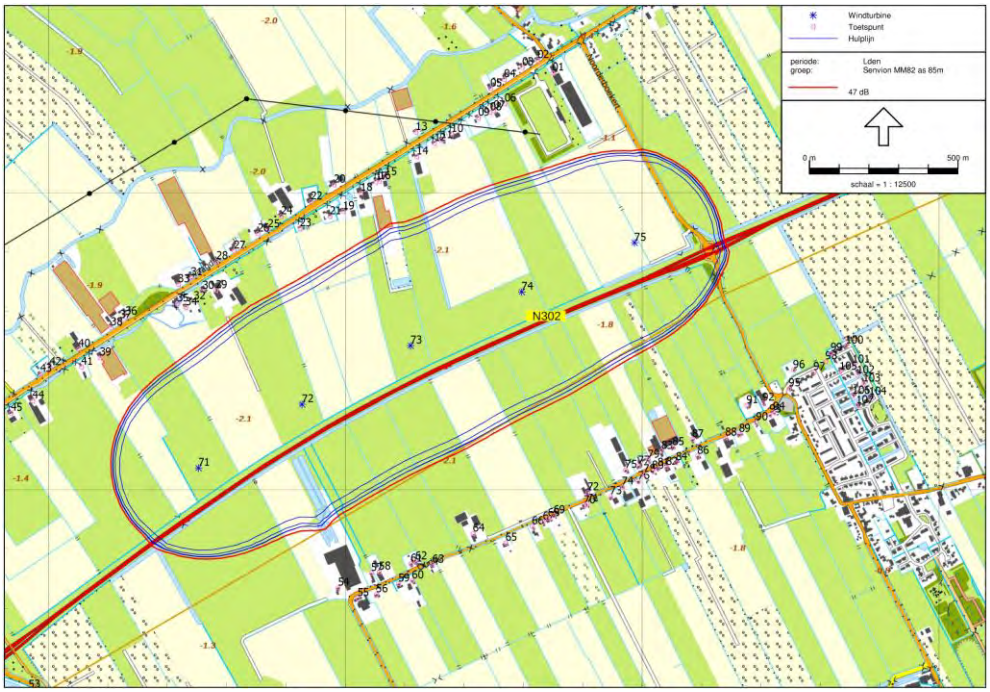

Soms maken mensen zich zorgen over zogenaamd laagfrequent geluid. Laagfrequent geluid is geluid in het voor mensen laagst hoorbare frequentiegebied. Het RIVM heeft onderzoek gedaan naar laagfrequent geluid en op basis van dat onderzoek concludeert de Staatsecretaris van Infrastructuur en Milieu dat toetsing aan de standaard Nederlandse geluidnormen (zoals in dit rapport gebeurt) tevens voldoende bescherming biedt tegen laagfrequent geluid.

Ook is er in dit rapport aandacht voor het optellen van verschillende bronnen van geluid (zogenaamde cumulatieve effecten). Als er in een gebied al het nodige geluid is, van bijvoorbeeld een weg, valt het geluid van windturbines daar in sommige situaties achter weg. Van 106 van de 107 onderzochte toetspunten (zie Figuur 1.4) is de kwaliteit van de akoestische omgeving in de huidige situatie te omschrijven als goed tot redelijk. Voor één toetspunt geldt in de huidige situatie de categorie matig. Na de komst van windpark Westfrisia verschuift die verdeling naar 96 toetspunten die goed tot redelijk scoren en 11 matig. Deze verschuiving is met name zichtbaar bij woningen aan de Zwaagdijk die relatief dichtbij het windpark liggen. De provincie Noord-Holland beoordeelt of deze verandering onwenselijk is.

De geluidsberekeningen laten zien dat alle onderzochte windturbinetypes kunnen voldoen aan de L_{den} en L_{night} normen. Daarnaast worden de N90 en L93 windturbines zo afgesteld dat ze maximaal net zo veel geluid maken als de vergelijkingswindturbine. De E92 en MM92 maken zonder extra maatregelen al minder geluid dan de vergelijkingswindturbine (MM82). De verschillen tussen de windturbinetypes zijn echter gering en er kan in sommige situaties sprake zijn van enige vorm van geluidshinder. Daarom scoren alle windturbinetypes licht negatief (-) op het onderdeel geluid. Op het gebied van geluid kunnen als gevolg van de voorgenomen activiteiten echter geen belangrijke negatieve milieugevolgen optreden. Het doorlopen van een volledige m.e.r.-procedure is om deze reden niet noodzakelijk. Meer over het aspect geluid is te vinden in hoofdstuk 4.4 van dit document.

Slagschaduw

Windturbines zijn vrij hoge objecten en hebben daarom een lange schaduw. De bewegende schaduw van de bladen die op een raam valt kan als hinderlijk worden ervaren. Daarom gelden er in Nederland regels voor de maximale hoeveelheid slagschaduw die een woning mag ontvangen van windturbines. Er mag gemiddeld niet meer dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten slagschaduw optreden. Daar kunnen de meeste mensen zich weinig bij voorstellen, daarom wordt er in dit rapport met de strengere norm van maximaal 6 uur slagschaduw per jaar per woning gewerkt. Meer over hoe er tot deze norm is gekomen, is te vinden in hoofdstuk 4.5 van dit document.

Voor alle onderzochte windturbines en de vergelijkingswindturbine geldt dat er zich in de omgeving van het windpark woningen bevinden die meer dan 6 uur schaduw per jaar zouden ontvangen. Daarom worden de windturbines uitgerust met een stilstandvoorziening die er voor zorgt dat de windturbines kunnen stoppen met draaien wanneer er op de betreffende woningen (binnen de contour) schaduwhinder optreedt.

Op het gebied van slagschaduw kunnen als gevolg van Windpark Westfrisia geen belangrijke negatieve milieugevolgen optreden. Het doorlopen van een volledige m.e.r.-procedure is om deze reden niet noodzakelijk. Door het toepassen van een stilstandsvoorziening veroorzaken de aangevraagde windturbinetypes na mitigatie minder schaduwhinder dan de vergelijkingswindturbine. De verschillen zijn echter klein en er blijft sprake van beperkte (binnen de wettelijke norm) schaduwhinder. Daarom scoren alle windturbinetypes op dit onderdeel licht negatief (-). Meer over het aspect slagschaduw is te vinden in hoofdstuk 4.5 van dit document.

Waterhuishouding en bodem

Voor het aanleggen van het windpark zijn bouwwegen en kraanopstelplaatsen nodig. Daarmee neemt het verharde oppervlak in het gebied van het windpark toe. Een toename van het verharde oppervlak leidt tot een zwaardere belasting van de sloten in het gebied. Om die extra belasting te compenseren wordt een aantal sloten in het gebied met ongeveer 1 meter verbreed. Dit gaat in overleg met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Het hoogheemraadschap moet hiervoor eerst een vergunning afgeven.

Voordat er echt met de bouw begonnen gaat worden moet nog een paar zaken onderzocht worden. Zo zal er in detail naar de bodemopbouw worden gekeken en op basis daarvan de precieze diepte en grootte van de fundering worden bepaald. Daarnaast zal er onderzoek plaatsvinden naar mogelijk niet gesprongen explosieven die nog in de grond zitten. Deze

onderzoeken hoeven in het kader van dit rapport en de vergunningverlening nog niet te worden overhandigd, omdat het geen voor de omgeving relevante milieuaspecten zijn.

Op het gebied van waterhuishouding en bodemkwaliteit kunnen als gevolg van Windpark Westfrisia geen belangrijke negatieve milieugevolgen optreden. De vier aangevraagde windturbines en de vergelijkingswindturbine scoren op dit gebied allemaal gelijk: neutraal (0). Meer over de aspecten waterhuishouding en bodem is te vinden in hoofdstuk 4.6 van dit document.

Energieopbrengst en vermeden CO2 uitstoot

Elk kilowattuur dat wordt geproduceerd door Windpark Westfrisia zorgt ervoor dat deze niet hoeft te worden geproduceerd met behulp van fossiele bronnen van energie. Dit leidt tot een positief klimaateffect in de vorm van vermeden emissies van luchtverontreinigende stoffen zoals CO_2. Tabel 1.3 laat de verwachte opbrengsten voor de verschillende windturbinetypes zien. Daar valt op dat windturbines met een grotere rotordiameter, hogere ashoogte en/of groter vermogen relatief meer duurzame elektriciteit opwekken.

Tabel 1.3 Verwachte energieopbrengst per windturbinetype

Windturbinetype	Ashoogte (m)	Vermogen (MW)	Opbrengst (GWh/jaar)	%
Enercon E92	85,0	2,35	33,3	122
Nordex N90	79,5	2,50	32,5	119
Lagerwey L93	85,0	2,60	33,9	124
Senvion MM92	79,5	2,05	31,3	114
Senvion MM82	85,0	2,05	27,4	100

Tabel 1.3 laat ook zien dat de aangevraagde windturbines 14 tot 24% meer duurzame energie opwekken dan de vergelijkingswindturbine. Bij deze berekening is al rekening gehouden met de (extra) stilstand die de verschillende windturbinetypes nodig hebben ten aanzien van geluid en schaduw. Meer over het aspect energieopbrengst is te vinden in hoofdstuk 4.7 van dit document.

Financiële haalbaarheid

Omdat windturbines met een grotere rotor meer elektriciteit produceren en beter gebruik maken van de SDE+ regeling zien we hetzelfde beeld bij de financiële haalbaarheid als we bij energieopbrengst zagen. De vier onderzochte windturbines hebben een beter financieel rendement dan de vergelijkingswindturbine. Meer over het aspect financiële haalbaarheid is te vinden in hoofdstuk 4.8 van dit document.

Externe veiligheid

Bij externe veiligheid wordt onderzocht of het plaatsen van windturbines niet een te grote toename van de kans op een ongeluk met zich meebrengt. De kans dat er iets mis gaat met een windturbine is heel klein, maar als het mis gaat kan het grote gevolgen hebben. Het belangrijkste scenario dat wordt onderzocht is wat er kan gebeuren als er een blad afbreekt en van de windturbine wordt afgeslingerd. Wat is dan de kans dat een persoon of gevaarlijke installatie (denk aan een tankstation of ondergrondse buisleiding) wordt geraakt?

Eerst is er gekeken of er (beperkt) kwetsbare objecten binnen een bepaalde afstand van de windturbines liggen. Ook is er onderzocht of de afstand die tot de gasleiding aan de zuidkant van de Westfrisiaweg ligt groot genoeg is. Dat is gedaan voor het windturbinetype met de grootste werpafstand. Als daarvoor kan worden aangetoond dat objecten op voldoende afstand liggen, geldt dat automatisch ook voor de overige aangevraagde types. Vervolgens is hetzelfde gedaan voor de effecten op hoogspanningslijnen, wegen en spoorwegen.

In het hoofdstuk externe veiligheid wordt ook getoetst of de windturbines voldoen aan eventuele beperkingen die worden opgelegd door de (militaire) luchtvaart of radarposten in het gebied. TNO heeft daar een onderzoek naar uitgevoerd en daaruit blijkt dat Windpark Westfrisia voldoet aan alle eisen op dit gebied. Daarnaast heeft de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) aangegeven dat de windturbines niet hoeven te worden voorzien van verlichting ten behoeve van vliegtuigen.

Op het gebied van veiligheid kunnen als gevolg van de voorgenomen activiteiten geen belangrijke negatieve (milieu)gevolgen optreden. Het doorlopen van een volledige m.e.r.-procedure is om deze reden niet noodzakelijk. De aangevraagde windturbinetypes en het vergelijkingswindturbinetype hebben niet meer of minder effect op de externe veiligheid van de omgeving van Windpark Westfrisia en scoren dus vergelijkbaar (neutraal) op dit gebied. Meer over het aspect externe veiligheid is te vinden in hoofdstuk 4.9 van dit document.

Cultuurhistorie

Een gespecialiseerd bureau heeft onderzoek gedaan naar de kans op archeologische vondsten in het gebied van Windpark Westfrisia. Eerst zijn er in het plangebied op 66 plaatsen bodemmonsters genomen, om aan de hand van de bodemopbouw iets te kunnen zeggen over de waarschijnlijkheid van archeologische vondsten. Een gedeelte van het plangebied van windpark Westfrisia was al onderzocht in het kader van de verbreding van de Westfrisiaweg. Op basis van deze onderzoeken kon een groot deel van het plangebied al vrij gegeven worden. Alleen een gebied in de buurt van windturbine 3 vroeg om meer onderzoek. Daar is een zogenaamde proefsleuf gegraven. Daarmee wordt een veel groter deel van de bodem bloot gelegd en in detail in kaart gebracht. De uitkomsten van dat onderzoek waren zodanig dat ook dat gebied vrijgegeven is. Alle uitkomsten van de onderzoeken zijn steeds gedeeld met de regioarcheoloog. Zij onderschrijft in haar advies de conclusies uit het onderzoek.

Naast archeologie is er ook gekeken naar de effecten van het windpark op overige cultuurhistorische aspecten. Hierbij moet gedacht worden aan bijvoorbeeld historische dijken of historische spoorlijnen, maar ook molens of provinciale monumenten. Zo zijn er aan de Oudijk en Zwaagdijk bijvoorbeeld oude stolpboerderijen te vinden.

De kern Zwaagdijk wordt door de provincie Noord-Holland op de “Informatiekaart Landschap en Cultuurhistorie” aangeduid als een zogenaamde ‘structuurdrager wegdorp’. De provincie wil graag de specifieke eigenheid en identiteit van dergelijke dorpen behouden. Omdat windpark Westfrisia parallel loopt aan het wegdorp, doet zij er geen afbreuk aan, zij accentueert deze eerder.

Op het gebied van cultuurhistorie kunnen als gevolg van de voorgenomen activiteiten geen belangrijke negatieve milieugevolgen optreden. Het doorlopen van een volledige m.e.r.-

procedure is om deze reden niet noodzakelijk. De aangevraagde windturbinetypes en de vergelijkingswindturbine hebben niet meer of minder effect op cultuurhistorische aspecten van de omgeving van Windpark Westfrisia en scoren dus vergelijkbaar (neutraal) op dit gebied. Meer over het aspect cultuurhistorie is te vinden in hoofdstuk 4.10 van dit document.

Conclusies

Uit deze vormvrije m.e.r.-beoordeling blijkt dat met de bouw van Windpark Westfrisia invulling wordt gegeven aan het beleid van Rijksoverheid en de provinciale overheid. Het project past binnen het beleid van de provincie Noord-Holland en levert een bijdrage aan de duurzaamheidsdoelstellingen van het Rijk en de provincie.

In deze vormvrije m.e.r-beoordeling is per thema uitgewerkt of er grote nadelige gevolgen van Windpark Westfrisia te verwachten zijn. Met de plaatsing van een nieuw windpark zullen er voor bepaalde thema's altijd effecten zijn (geluid, schaduw en landschap). De conclusies van dit rapport laten echter zien dat er geen grote nadelige gevolgen voor de omgeving te verwachten zijn. Dit alles leidt tot de conclusie dat het volgen van een volledige m.e.r.-procedure niet nodig is.

In de startnotitie van Windpark Westfrisia geeft de provincie Noord-Holland aan dat uit onderzoek zal moeten blijken dat de milieueffecten van de windturbines met een grotere ashoogte beter zijn dan die van turbines met een ashoogte van 85 meter. Hoewel de aangevraagde windturbines geen hogere ashoogte hebben, hebben ze wel een grotere rotordiameter. Daarom zijn de aangevraagde windturbinetypes op alle milieuthema's vergeleken met een windturbinetype uit de oorspronkelijke aanvraag.

Uit deze vormvrije m.e.r.-beoordeling blijkt dat door gebruik te maken van windturbines met een grotere rotor een hogere energieopbrengst te realiseren is, zonder dat dat extra negatieve gevolgen voor het milieu (denk aan meer geluid, slagschaduw of horizonvervuiling) oplevert. Bij een hogere energieopbrengst hoort ook een groter positief klimaateffect in de vorm van vermeden CO_2 emissies. Daarmee wordt geconcludeerd dat de aangevraagde windturbines beter scoren dan de vergelijkingswindturbine. De provincie Noord-Holland kan dus de afwijkingsbevoegdheid uit de startnotitie van toepassing verklaren op de aangevraagde windturbinetypes.

INHOUDSOPGAVE

1 Aanleiding en doel 3

1.1 Aanleiding 3
1.2 Voorgenomen activiteit 5
1.3 Onderbouwing aangevraagde windturbinetypes 6
1.4 Vooroverleg met stakeholders 7

2 Beleid 9

2.1 Rijk 9
2.2 Provincie Noord-Holland 11
2.3 Gemeente Medemblik 14

3 Plangebied en omgeving 15

3.1 Huidige situatie 15
3.2 Locatiekeuze 17
3.3 Toekomstige ontwikkelingen nabij Windpark Westfrisia 18

4 Gevolgen voor het milieu 22

4.1 Inleiding 22
4.2 Natuur 23
4.3 Landschap 33
4.4 Geluid 48
4.5 Slagschaduw 54
4.6 Waterhuishouding en bodemkwaliteit 57
4.7 Energieopbrengst en vermeden CO_2 uitstoot 60
4.8 Financiële haalbaarheid 62
4.9 Externe veiligheid 65
4.10 Cultuurhistorie 73

5 Conclusie en vervolgstappen 77

5.1 Conclusie m.e.r-beoordeling 77
5.2 Conclusie toepassing afwijkingsbevoegdheid 77
5.3 Vervolgstappen 79

Bijlage 1: Ecologische beoordeling
Bijlage 2: Akoestiek en Slagschaduw
Bijlage 3: Waterhuishoudkundig plan
Bijlage 4: Archeologisch onderzoek
Bijlage 5: Visualisatierapport
Bijlage 6: Radar en Luchtvaart onderzoek

1 AANLEIDING EN DOEL

1.1 Aanleiding

Windpark Westfrisia B.V. (de initiatiefnemer) wil een windpark bouwen van vijf windturbines ten noordwesten van de woonkern Westwoud. De windturbines komen parallel aan de Westfrisiaweg, ten zuiden van de Zwaagdijk. Het windpark ligt binnen de gemeente Medemblik en zal een totaal opgesteld vermogen van minimaal 10 MW, maar minder dan 15 MW, hebben.

Dit initiatief draagt bij aan de opgave voor windenergie waar de provincie Noord-Holland voor staat en ligt in een zogenaamd herstructureringsgebied voor windenergie[1].

Figuur 1.1 Windturbineposities, bouwwegen, kraanopstelplaatsen en parkbekabeling

De bouw van een nieuw windturbinepark is aangewezen in het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.) als categorie D22.2. Voor windparken met meer dan drie, en minder dan tien, windturbines en met een gezamenlijk vermogen van minder dan 15 MW dient door middel van een vormvrije m.e.r.-beoordeling aangetoond te worden dat geen formele m.e.r.-(beoordeling) doorlopen behoeft te worden voor de omgevingsvergunning en het provinciaal inpassingsplan. Voor dit project is sprake van een dergelijke vormvrije m.e.r.-beoordeling. Dit betekent dat het bevoegd gezag (in dit geval de provincie Noord-Holland) aan de hand van dit rapport beoordeelt of het project belangrijke nadelige milieugevolgen heeft; is dit niet het geval dan is een formele

[1] Zie: Structuurvisie Noord-Holland 2040

m.e.r.(-beoordeling) niet van toepassing en hoeft geen milieueffectrapport (MER) opgesteld te worden.

Deze vormvrije m.e.r.-beoordeling is bedoeld als schriftelijke mededeling van het voornemen tot de bouw en exploitatie van het windturbinepark Westfrisia, zoals bedoeld in artikel 7.16 lid 1 Wet milieubeheer.

Planologische procedure en vergunningen
Sinds de inwerkingtreding van de Crisis- en herstelwet (op 16 maart 2010 aangenomen door de Eerste Kamer en op 31 maart 2010 in werking getreden), is bepaald dat windparken tussen de 5 en 100 MW een provinciaal belang betreffen. Dit betekent dat indien een gemeente weigert om ten behoeve van het windinitiatief het bestemmingsplan vast te stellen of te wijzigen, de initiatiefnemer een beroep kan doen op de provincie. Provinciale Staten zijn bevoegd om op verzoek van een initiatiefnemer gronden aan te wijzen voor windmolens en daarvoor een provinciaal inpassingsplan (PIP) te maken.

Artikel 9e van de Elektriciteitswet 1998:
Provinciale Staten zijn bevoegd voor de aanleg of uitbreiding van een productie-installatie voor opwekking van duurzame elektriciteit met behulp van windenergie met een capaciteit van ten minste 5 maar niet meer dan 100 MW, met inbegrip van de aansluiting van die installatie op een net, gronden aan te wijzen en daarvoor een inpassingsplan als bedoeld in artikel 3.26, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen. De gemeenteraad is voor de duur van tien jaren na de vaststelling van het inpassingsplan niet bevoegd voor die gronden een bestemmingsplan vast te stellen.

Artikel 9e, lid 2 van de Elektriciteitswet 1998 geeft Provinciale Staten in ieder geval de verplichting om gebruik te maken van deze bevoegdheid wanneer een initiatiefnemer zich bij hen heeft gemeld en de gemeente een aanvraag tot vaststelling of wijziging van het bestemmingsplan heeft afgewezen. Aan deze voorwaarden wordt in dit project voldaan.

De Crisis- en herstelwet heeft met de inwerkingtreding ervan de Elektriciteitswet 1998 gewijzigd. Sinds 31 maart 2010 is in artikel 9f van de Elektriciteitswet 1998[2] opgenomen dat windenergieprojecten van 5 tot 100 MW opgesteld vermogen verplicht onder de provinciale coördinatieregeling vallen. Dat betekent dat Gedeputeerde Staten (GS) de bevoegde instantie zijn voor het verlenen van de omgevingsvergunning en de andere benodigde vergunningen en ontheffingen coördineert.

Door deze coördinatie worden besluiten die met elkaar samenhangen gelijktijdig in procedure gebracht en worden daarover gegeven zienswijzen en ingestelde beroepen gelijktijdig afgehandeld. Er is geen beroepsprocedure bij de rechtbank, maar alleen rechtstreeks beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. De provincie Noord-Holland zal de coördinatie van onderstaande vergunningen verzorgen. Uitzondering hierop is de Flora- en faunawet ontheffing, deze wordt apart aangevraagd. In het kader van de ontwikkeling worden de volgende aanvragen ingediend en de daarmee gepaard gaande besluiten genomen:

[2] Wet van 2 juli 1998, houdende regels met betrekking tot de productie, het transport en de levering van elektriciteit (Elektriciteitswet 1998)

Tabel 1.1 Vergunningen en ontheffingen Windpark Westfrisia

Vergunning of ontheffing	Bevoegd gezag
Vergunning Wabo, onderdeel bouw en milieu, plus bijbehorende melding in het kader van het Activiteitenbesluit	Provincie Noord-Holland
Ontheffing Flora- en faunawet ten behoeve van zowel de aanleg- als gebruiksfase	Ministerie van Economische Zaken
Watervergunning	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Inritvergunning	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

1.2 Voorgenomen activiteit

De initiatiefnemer is voornemens een windpark, bestaande uit vijf windturbines ten noordwesten van de woonkern Westwoud en de provinciale weg N302 te realiseren. Het windpark zal bestaan uit windturbines met een ashoogte tussen de 79,5 en 85,0 meter en een rotordiameter van maximaal 93 meter. Het voornemen is reeds in 2010 bij het bevoegd gezag kenbaar gemaakt. Het windpark zal een totaal vermogen van minimaal 10 MW, maar minder dan 15 MW, hebben. Dit is afhankelijk van welk windturbinetype uiteindelijk gebouwd zal worden.

Op dit moment is er nog geen definitieve keuze voor het windturbinetype gemaakt. De verschillende vergunningsaanvragen zullen voor vier verschillende windturbinetypes worden gedaan. Wanneer het windturbinetype dat gebouwd wordt bekend is, zullen de vergunningen voor de overige drie types komen te vervallen. De definitieve keuze van de windturbine wordt minimaal zes weken voor de aanvang van de bouw door middel van een melding Activiteitenbesluit formeel bij het bevoegd gezag bekend gemaakt.

Ook voor de onderzoeken bij deze vormvrije m.e.r.-beoordeling wordt uitgegaan van een viertal verschillende windturbinetypes.

Tabel 1.2 Onderzochte windturbinetypes

Naam	Ashoogte (m)	Diameter (m)	Tiphoogte (m)	Vermogen (MW)
Enercon E92	85,0	92,0	131,0	2,35
Nordex N90	79,5	90,0	124,5	2,50
Lagerwey L93	85,0	93,0	131,5	2,60
Senvion MM92	79,5	92,5	125,8	2,05

In onderstaande tabel worden de coördinaten van de windturbines en de afstand tot de dichtstbijgelegen woning weergegeven.

Tabel 1.3 Coördinaten in Rijksdriehoekstelsel (RD)

Windturbine	X	Y	Afstand tot meest nabijgelegen woning (m)
1	135505	522073	511
2	135854	522288	511
3	136220	522485	516
4	136596	522662	590
5	136974	522831	639

1.3 Onderbouwing aangevraagde windturbinetypes

De provincie Noord-Holland beschrijft in de startnotitie Windpark Westfrisia[3] de randvoorwaarden waaraan de windturbines van Windpark Westfrisia moeten voldoen.

Uitgangspunt voor het PIP is een maximale ashoogte van 85 meter zoals in het PIP verzoek is opgenomen. Gelet op de technologische vooruitgang en het aanbod van windturbines sinds de datum van aanvraag, kan het noodzakelijk zijn de ashoogte in beperkte mate te verhogen. Daarbij wordt uitgegaan van een maximale verhoging van 10% ten opzichte van het PIP verzoek, dus maximaal een ashoogte van 93,5 meter, met bijpassende rotordiameter. Hiertoe zal een binnenplanse afwijkingsmogelijkheid worden opgenomen. Uit onderzoek zal moeten blijken dat de milieu effecten van de windturbines met een grotere ashoogte beter zijn dan die van turbines met een ashoogte van 85 meter. (Milieueffecten zijn de effecten die onderdeel uitmaken van een m.e.r.-beoordeling, zoals geluid, slagschaduw, veiligheid etc.). Dit onderzoek wordt door initiatiefnemer uitgevoerd. De resultaten worden door de provincie getoetst. Indien blijkt dat de milieueffecten van turbines met een hogere ashoogte beter zijn dan de turbines met een ashoogte van 85 meter, kan een maximale ashoogte van 93,5 meter worden toegestaan.

Zoals de provincie al aangeeft, kan het noodzakelijk zijn om in beperkte mate af te wijken van de uitgangspunten van de oorspronkelijke aanvraag uit 2010[4]. Hierin staat het volgende vermeld over de afmetingen van de windturbines:

Wij, Windpark Westfrisia B.V. i.o. willen parallel aan en ten noorden van de N302/Westfrisiaweg/uitbreiding N23 een windturbinepark van 5 windturbines van elk minimaal 2 MW (totaal 10 MW), en maximaal 2,5 MW (totaal 12,5 MW), met een ashoogte van maximaal 85 meter en een rotordiameter van maximaal 82 meter oprichten.

De markt voor windturbines is de afgelopen zes jaar door technologische ontwikkelingen sterk gewijzigd. Omdat grotere windturbines meer stroom produceren, leveren windturbineleveranciers steeds vaker grote windturbines en kleinere windturbinetypes worden daarom uitgefaseerd. Van windturbines met afmetingen uit de oorspronkelijke aanvraag zijn er nu nog slechts enkele op de markt en het is nog onduidelijk of deze types in 2017 of 2018 nog op de markt zullen zijn. De keuzemogelijkheden worden bij iets grotere windturbines aanzienlijk groter.

[3] Vastgesteld op 9 november 2015, te downloaden op: https://www.noord-holland.nl/web/Projecten/Duurzame-energie/Wind/Wind-op-Land/Windpark-Westfrisia.htm
[4] Aanvraag voor een inpassingsplan voor Windpark Westfrisia, in het kader van de Crisis- en herstelwet. 13 september 2010

De subsidieregeling duurzame energie (SDE+) voor wind op land is in de tussentijd ook een aantal keer aangepast aan de veranderende markt. De regeling richt zich in plaats van het realiseren van zoveel mogelijk opgesteld vermogen nu op het realiseren van zoveel mogelijk vollasturen. In andere woorden: meer groene stroom opwekken met minder windturbines. Een windturbine met relatief kleine rotor en lage ashoogte is door de gewijzigde SDE+ regeling op deze locatie een stuk minder of niet langer rendabel.

Daarom worden er voor Windpark Westfrisia windturbines met een grotere rotordiameter aangevraagd dan in de aanvraag uit 2010 genoemd staat. De grotere rotordiameter moet wel passen binnen de in de startnotitie genoemde definitie van 'bijpassende rotor' (meer hierover in de volgende paragraaf).

In hoofdstuk 4 worden de milieueffecten van de vier windturbinetypes bepaald en vergeleken met een windturbinetype dat in 2010 gebruikt had kunnen worden. In de aanvraag uit 2010 wordt geen specifiek windturbinetype genoemd, alleen afmetingen. Het windturbinetype waarmee de windturbines uit de aanvraag worden vergeleken, voldoet aan de in 2010 genoemde afmetingen en staat in Tabel 1.4.

Tabel 1.4 Vergelijkingswindturbinetype

Naam	Ashoogte (m)	Diameter (m)	Tiphoogte (m)	Vermogen (MW)
Senvion MM82	85,0	82,0	126,0	2,05

Bijpassende rotor

Om te bepalen wat een bijpassende rotor precies is, wordt gebruik gemaakt van de zogenaamde gulden snede, zoals beschreven in de Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie van de provincie Noord-Holland (artikel 32, lid 4, sub f). Deze houdt in dat de rotordiameter in principe gelijk is aan de ashoogte. Windturbines met een ashoogte van 80 meter of hoger mogen daar maximaal 10% van afwijken. Windturbines met een ashoogte lager dan 80 meter mogen daar maximaal 20% van afwijken.

Tabel 1.5 laat de maximale en minimale rotordiameters zien waar de windturbines van Windpark Westfrisia aan moeten voldoen. Alle vier onderzochte windturbinetypes hebben een rotordiameter groter dan 76,5 meter en kleiner dan 93,5 meter. Daarmee voldoen ze alle vier aan de gulden snede verhoudingen. Hetzelfde geldt voor de vergelijkingswindturbine.

Tabel 1.5 Minimale en maximale rotordiameters volgens regels gulden snede

Ashoogte (m)	Minimale rotordiameter (m)	Maximale rotordiameter (m)
79,5	63,6	95,4
85,0	76,5	93,5

1.4 Vooroverleg met stakeholders

In het voortraject heeft de initiatiefnemer uitgebreid contact gehad met het bevoegd gezag (Provincie Noord-Holland en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier). Daarnaast is er een overlegstructuur ingericht, voor overleg met een afvaardiging van direct omwonenden van het project. Deze overleggen staan onder leiding van een onafhankelijke mediator en

hebben als doel om te onderzoeken of de lokale weerstand tegen het project verminderd of zelfs weggenomen kan worden. De eerste gesprekken zijn in juli, augustus en oktober van 2015 gevoerd en in 2016 in januari en februari hervat. Ook voor de komende maanden staan nog gesprekken gepland. De resultaten en uitkomsten van deze gesprekken zullen in een participatieplan worden gebundeld. Naar verwachting is het participatieplan eind mei 2016 gereed.

2 BELEID

In de beleidskaders zijn de belangrijkste motieven en randvoorwaarden van verschillende overheden om medewerking te verlenen of te onthouden aan een initiatief voor een windpark beschreven. Deze beleidskaders zijn niet per definitie bindend en evenmin statisch. Voor het onderhavig initiatief is in eerste plaats het provinciaal beleid van belang, maar ook de doelstellingen uit het nationaal beleid. In dit hoofdstuk worden de belangrijkste algemene beleidskaders besproken, die betrekking hebben op de locatie. In het volgende hoofdstuk wordt het beleid op individuele (milieutechnische) aspecten in detail behandeld.

2.1 Rijk

De Nederlandse energiehuishouding moet duurzamer en minder afhankelijk worden van eindige fossiele brandstoffen, aldus het Energierapport 2016[5]. Energie is een noodzakelijke voorwaarde voor het functioneren van de samenleving in alle facetten. Afnemers moeten kunnen rekenen op betrouwbare energie tegen concurrerende prijzen. Met het oog op het klimaat en de afnemende beschikbaarheid van fossiele brandstoffen is een overgang naar een duurzame energiehuishouding nodig.

De energiesector is in Nederland verantwoordelijk voor meer dan twintig procent van de uitstoot van broeikasgassen. De uitstoot van broeikasgassen als gevolg van de energiebehoefte moet zowel worden beperkt door energiebesparing als door de grootschalige inzet van duurzame energiebronnen. Duurzame energie wordt opgewekt uit schone, onuitputtelijke bronnen en heet daarom ook wel 'hernieuwbare energie'. De investering in duurzame energie heeft naast het reduceren van broeikasgassen als doel de kwetsbaarheid van de Nederlandse energievoorziening te beperken door deze minder afhankelijk te maken van fossiele brandstoffen.

Verder geeft het Energierapport aan: *"Op 12 december 2015 zijn 195 landen onder auspiciën van de Verenigde Naties (VN) een belangrijk klimaatakkoord overeengekomen. In dit klimaatakkoord zijn doelen afgesproken zoals het beperken van de opwarming tot ruim onder de twee graden en het bereiken van een balans tussen de uitstoot en vastlegging van broeikasgassen in de tweede helft van deze eeuw. De Europese Raad heeft de komst van dit klimaatakkoord verwelkomd, omdat het een mondiaal en juridisch bindend akkoord betreft. Dit klimaatakkoord is ook van belang voor het Nederlandse energie- en klimaatbeleid. Voor Nederland zijn daarbij de Europese afspraken leidend."* Het kabinet houdt dus onverkort vast aan de Europese afspraken voor 2020, 2030 en 2050 en aan de afspraken uit het Energieakkoord die samen met milieuorganisaties, bedrijfsleven en overheden zijn gesloten.

Dit Energierapport geeft een integrale visie op de toekomstige energievoorziening van Nederland. Het kabinet stelt voor de transitie naar duurzame energie drie uitgangspunten centraal: *"1) we sturen op CO_2-reductie; 2) we verzilveren de economische kansen die de energietransitie biedt en 3) we integreren energie in het ruimtelijk beleid."* Het kabinet wil onder meer de uitstoot van broeikasgassen in 2050 met 80-95% terugdringen op Europees niveau. Op dit moment zijn we voor onze energievoorziening nog voor bijna 95% afhankelijk van

[5] "Energierapport - Transitie naar Duurzaam", 18 januari 2016

fossiele brandstoffen. De energietransitie biedt bovendien kansen voor behoud en ontwikkeling van het Nederlandse verdienvermogen. Nederlandse offshore bedrijven zijn nu al wereldwijd betrokken bij de aanleg van windparken op zee. De ambitie van het kabinet is dat Nederland de kansen blijft verzilveren door innovatieve oplossingen te ontwikkelen en in de praktijk te brengen. Ten slotte heeft de energietransitie alleen kans van slagen als vroegtijdig en zorgvuldig het gesprek wordt aangegaan met burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties over de ruimtelijke inpassing van productie, opslag en transport van energie. Zoveel mogelijk moet gezamenlijk de afweging plaatsvinden tussen de bijdrage van een initiatief aan de energievoorziening en de overlast of risico's die dit voor omwonenden met zich meebrengt, dit wordt de 'energiedialoog' genoemd.

Deze ambities sluiten aan bij in Europees verband geformuleerde doelstellingen waaraan de lidstaten zich gecommitteerd hebben. Deze EU-doelstelling voor duurzame energie bedraagt 14% van het finale energiegebruik in 2020. Het Kabinet Rutte II heeft in haar regeerakkoord "bruggen slaan" (oktober 2012) opgenomen een doelstelling van 16% voor duurzame energie na te streven. Deze ambitie is in het Energie Akkoord bijgesteld; 14% in 2020 en 16% in 2023. Hierbij zet het Rijk in op een mix van duurzame energie bronnen, waarvan windenergie er één is. Op Rijksniveau is een ambitie vastgesteld van 6.000 megawatt (hierna: MW) aan opgesteld vermogen aan windenergie op land in 2020. Op dit moment is het opgestelde vermogen aan windenergie op land ongeveer 3.000 MW[6]. In de Nationale Energieverkenning 2015 concludeert ECN dat het lastig wordt om de ambitie van 6.000 MW op land te halen. ECN geeft een prognose van 5.100 MW in 2020.

Ruimtelijk beleid

De "Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte" (SVIR, 2012) geeft het ruimtelijk beleid weer op rijksniveau en is de 'kapstok' voor bestaand en nieuw rijksbeleid met ruimtelijke consequenties. Het Rijk heeft in de SVIR gebieden op land aangegeven die feitelijk kansrijk zijn voor de ontwikkeling van grootschalige windenergie. De Structuurvisie Windenergie op land (SVWOL, maart 2014) is de uitwerking van de SVIR en biedt een ruimtelijk referentiekader bij grootschalige windenergie (windparken met een vermogen van minimaal 100 MW). De SVWOL is gebaseerd op een bestuursakkoord tussen Rijk en provincies.

Kader 2.1 Bestuursakkoord IPO - Rijk

Alle provincies hebben op 31 januari 2013 een akkoord gesloten met het kabinet om ruimte te bieden aan 6.000 MW windenergie op land. De provincies garanderen ruimte voor 6.000 MW windenergie op land, te realiseren voor 2020. Provincies hebben gebieden aangewezen op basis van hun ruimtelijke mogelijkheden en beleid. Vooral de aanwezigheid en benutbaarheid van havens- en industriegebieden, grote wateren, grootschalige cultuurlandschappen en/of infrastructuur (waaronder waterstaatswerken) zijn voor individuele provincies daarbij doorslaggevend. De verdeling van de doelstelling over de provincies betekent voor Noord-Holland een taakstelling van 685,5 MW aan opgesteld windvermogen in de provincie.

Het maximale vermogen van het hier onderzochte initiatief is niet van een dergelijke omvang dat de SVWOL hierop van toepassing is. Het draagt wel bij aan de doelstelling van het Rijk om in 2020 minimaal 6.000 MW aan vermogen voor wind op land te realiseren.

[6] Bron: windstats.nl (februari 2016)

2.2 Provincie Noord-Holland

Het gebied in de Wieringermeerpolder is het enige gebied in de provincie Noord-Holland waar de provincie grootschalige ontwikkeling (meer dan 100 MW) van windenergie toestaat. Bestaande planologische rechten buiten dit gebied worden door de provincie gerespecteerd.

Structuurvisie Noord-Holland 2040

Het provinciale ruimtelijk en milieubeleid is neergelegd in de Structuurvisie Noord-Holland 2040. De provincie Noord-Holland geeft prioriteit aan het opwekken van duurzame energie. Onder de voorwaarde van een zo goed mogelijke landschappelijke inpassing wordt ruimte gegeven aan deze ontwikkelingen. Een omschakeling van fossiele naar vernieuwbare energie zal naar verwachting samen gaan met veranderingen in het landschap. De provincie wil ruimte bieden voor het opwekken van windenergie.

De provincie constateert dat het maatschappelijk draagvlak voor windenergie op land, als gevolg van de voortgaande schaalvergroting en gestage groei van het aantal windturbines en de hiermee samenhangende toegenomen ruimtelijke impact, onder druk is komen te staan. De provincie komt in antwoord op deze ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen tot een restrictief windbeleid zoals eerder vastgelegd in het Beleidskader Wind op Land[7] (WOL) en bij besluit van Provinciale Staten (PS) op 15 december 2014.

Projectplan Herstructurering Wind op Land

De provincie streeft ernaar om prioriteit te geven aan de sanering en daaraan gekoppeld de herstructurering van windturbines die overlast veroorzaken. Op 17 december 2012 hebben Provinciale Staten vervolgens de Structuurvisie Noord-Holland 2040, de Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie (PRVS, artikel 32) en het beleidskader Wind op Land gewijzigd vastgesteld. Om uitvoering te geven aan het coalitieakkoord is als kern in het beleid vastgelegd dat het aantal windturbines niet wordt uitgebreid, teneinde de impact van windturbines op de leefomgeving en het open landschap te beperken. Door in te zetten op de herstructurering van solitaire windturbines en verouderde lijnopstellingen kan het opgesteld vermogen in beperkte mate groeien en kan de provincie de afspraken met het Rijk uitvoeren.

In juni 2013 heeft de provincie van het Rijk een aanvullende taakstelling gekregen van 105,5 MW. Deze extra taakstelling komt voort uit de doelstelling van het Rijk om een vermogen van 6.000 MW Wind op land te realiseren in 2020. De totale opgave voor de provincie komt met de extra taakstelling op een vermogen van 685,5 MW en is opgebouwd uit vier onderdelen:

- Het Windpark Wieringermeer, waar naar verwachting een vermogen van 350 MW wordt gerealiseerd, waarvan ruim 100 MW via herstructurering. Netto groeit het vermogen met 250 MW.
- Het aanwijzen van een vermogen van 105,5 MW door de herstructureringsbepalingen van artikel 32, lid 4 van de PRV in werking te stellen.
- Uitvoering van de overgangsregeling (artikel 32, lid 8), vergunningaanvragen voor de bouw of het opschalen van windturbines die zijn ingediend voor 11 april 2011. (Windpark Westfrisia valt onder deze regeling, hierover later meer)
- 1 op 1 vervanging van bestaande turbines.

[7] Beleidskader Wind op Land 2014, Provincie Noord-Holland

Leidraad Landschap en Cultuurhistorie

In de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie, behorende bij de Structuurvisie Noord-Holland 2040, wordt uitgegaan van een aantal kernkwaliteiten per landschapstype dat in Noord-Holland voorkomt. Het projectgebied ligt in het 'oude zeekleilandschap' van West-Friesland. Kenmerkend voor dit landschap is het half open karakter, bestaande uit overwegend vlak terrein met tuinbouw en gras- en bouwland. Windturbines hebben door hun afmetingen en zichtbaarheid over grote afstand een bovenlokale impact op de ruimte in het landelijk gebied. Tegelijkertijd bieden juist de grootschalige open gebieden in Noord-Holland-Noord kansrijke locaties voor de realisatie van windparken.

In dit spanningsveld kiest de provincie ervoor de ontwikkeling van windenergie te concentreren in enkele gebieden. De polder Wieringermeer is aangewezen als windgebied. Om de provinciale belangen ruimtelijke kwaliteit en duurzaam ruimtegebruik te borgen, stuurt de provincie binnen én buiten bestaand bebouwd gebied (BBG) op de ruimtelijke ontwikkeling van windenergie op land. De provincie geeft sturing aan de ruimtelijke ontwikkeling van windenergie door de beperkte ontwikkeling van windenergie te bundelen in windparken en te koppelen aan de herstructurering van solitaire windturbines en verouderde lijnopstellingen. Een verdere uitwerking van dit beleidsuitgangspunt is opgenomen in het Beleidskader Wind op Land.

Provinciale Ruimtelijke Verordening en Beleidskader Wind op land

Om de herstructurering mogelijk te maken zijn in 2014 naast de Structuurvisie Noord-Holland 2040, ook de PRVS en het Beleidskader WOL gewijzigd. Deze wijzigingen zijn op 15 december 2014 vastgesteld. Hierdoor zijn meerdere gebieden aangewezen die geschikt worden geacht voor het realiseren van nieuwe windturbines, onder de voorwaarden van de herstructurering.

Het herstructureringsbeleid schrijft voor dat voor iedere nieuwe turbine, twee bestaande (solitaire) turbines gesaneerd worden. Daarnaast worden de nieuwe turbines gebouwd in lijnopstellingen van minimaal 6 turbines en wordt een minimale afstand van 600 meter tot woningen voorgeschreven. Windpark Westfrisia hoeft echter niet aan deze regels te voldoen, omdat dit project valt onder de zogenaamde overgangsregeling (zie volgende paragraaf).

Overgangsregeling Provinciale Ruimtelijke Verordening

Artikel 32 lid 7 van de PRV bevat de bepalingen omtrent de overgangsregeling. Artikel 32, lid 7 van de PRV stelt 5 voorwaarden aan een initiatief[8]:

a. er moet voor 11 april 2011 een vergunningsaanvraag voor het bouwen of opschalen van een of meer windturbines of een verzoek tot het wijzigen van een bestemmingsplan of het vaststellen van een inpassingsplan voor het bouwen of opschalen van een of meer windturbines zijn ingediend bij het bevoegd gezag;
b. een windturbine is niet gelegen in een weidevogelleefgebied, de Ecologische Hoofdstructuur of een ecologische verbindingszone;
c. een windturbine is niet gelegen in een aardkundig monument, een UNESCO erfgoed van uitzonderlijke universele waarden of een voormalig Nationaal Landschap;
d. de afstand tussen een windturbine en een gevoelige bestemming bedraagt minimaal vier maal de ashoogte en minimaal 300 meter;

[8] Onderstaande tekst is rechtstreeks overgenomen uit de startnotitie Windpark Westfrisia van de provincie Noord-Holland.

e. de bepalingen van artikel 15 in acht zijn genomen.

Artikel 15 van de PRV luidt:

1. een bestemmingsplan dat voorziet in nieuwe verstedelijking of uitbreiding van bestaande verstedelijking als bedoeld in de artikelen 12, 13, 13a en 14 in het landelijk gebied, voldoet aan de uitgangspunten zoals vermeld in de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie (PS d.d. 21 juni 2010) ten aanzien van:
   - de kernkwaliteiten van de verschillende landschapstypen en aardkundige waarden als bedoeld in artikel 8;
   - de kernkwaliteiten van de bestaande dorpsstructuur waaraan wordt gebouwd;
   - de openheid van het landschap daarbij inbegrepen stilte en duisternis;
   - de historische structuurlijnen;
   - cultuurhistorische objecten.

2. de toelichting van een bestemmingsplan (in dit geval PIP) geeft aan in welke mate ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde functies rekening is gehouden met:
   - de ontwikkelingsgeschiedenis van het landschap;
   - de ordeningsprincipes van het landschap;
   - de bebouwingskarakteristieken (architectuur, stedenbouw, openbare ruimte) ter plaatse;
   - de inpassing van de nieuwe functies in de wijdere omgeving (grotere landschapseenheid);
   - de bestaande kwaliteiten van het gebied (inclusief de ondergrond) als hiervoor bedoeld en de maatregelen die nodig zijn om negatieve effecten op deze kwaliteiten op te heffen in relatie tot de nieuwe functies.

3. In het kader van de bestemmingsplanprocedure als bedoeld in het eerste lid wordt de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO) om advies gevraagd over plannen met grote impact.

4. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen ten aanzien van de uitgangspunten als bedoeld in het eerste lid teneinde te garanderen dat de ruimtelijke kwaliteit toeneemt.

Windpark Westfrisia is het enige windpark in Noord-Holland dat aan de eisen zoals opgenomen in artikel 32 lid 7 voldoet en valt derhalve onder de overgangsregeling. Hierdoor zijn de bepalingen omtrent het herstructureringsbeleid niet van toepassing voor dit initiatief (denk aan het saneren van bestaande windturbines, 600 meter afstandseis tot woningen, etc.). Een uitgebreide landschappelijke onderbouwing is terug te vinden in het hoofdstuk 4.2 van dit rapport.

Beleidsregel WOL - Uitwerking ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied

Op 8 december 2015 is de Beleidsregel Wind op Land – Uitwerking ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied bekend gemaakt. De provincie Noord-Holland wil windturbines op een zorgvuldige manier integreren in het landschap. De provinciale Leidraad Landschap en Cultuurhistorie benoemt de windopgave als een nieuwe ontwikkeling, die zo vormgegeven moet worden dat deze een positieve bijdrage levert aan de leesbaarheid en

identiteit van het landschap. Omdat dit generieke uitgangspunt voor het rijke Noord-Hollandse landschapspalet te weinig specifieke houvast bood is de ‘Voorstudie Noord-Hollandse Windlandschappen’ uitgevoerd door landschapsarchitecten van de provincie Noord-Holland in samenwerking met de Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit (PARK), en als bijlage bij het Beleidskader WOL vastgesteld op 2 maart 2015 door PS. De voorstudie was de basis onder het alternatief ‘Landschap’ van het PlanMER dat hoort bij de Structuurvisie Noord-Holland 2040, en heeft uitgangspunten voor ruimtelijke kwaliteit opgeleverd (op het schaalniveau van geheel Noord-Holland) die zijn opgenomen in het Beleidskader WOL. Deze uitgangspunten dienen op grond van artikel 15 lid 3 PRV als toetsingskader voor omgevingsvergunningaanvragen voor windparken.

De voorstudie levert daarnaast bouwstenen voor een nadere uitwerking van de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie. De negen herstructureringsgebieden (hierna afgekort tot HG) zoals opgenomen in de PRV en Structuurvisie t.b.v. WOL zijn tot nu toe slechts ‘neutraal’ beschreven als gebieden waarin windparken in principe mogelijk zijn. Nu worden daar ruimtelijk landschappelijke kenmerken en verschillen tussen de negen HG’s aan toegevoegd, zodat er onderscheid kan worden gemaakt welke (delen van) HG’s meer en minder geschikt zijn voor windenergie. Hoewel deze Beleidsregel WOL strikt genomen niet van toepassing is op dit project (het project valt immers onder de overgangsregeling) biedt zij wel handvatten om de landschappelijke inpassing van Windpark Westfrisia te onderbouwen. Meer hierover in hoofdstuk 4.2 van dit rapport.

2.3 Gemeente Medemblik

Het plangebied ligt geheel in de gemeente Medemblik. De gemeente kent een beleid ten aanzien van duurzaamheid dat is vastgelegd in de beleidsnotitie duurzaam Medemblik (2011). In het huidige coalitieakkoord is echter het volgende ten aanzien van windenergie opgenomen: *“Windmolens ontsieren echter het mooie Westfriese landschap. Daarom willen we geen nieuwe windmolens in onze gemeente en aanliggende gemeentes.”*

Ruimtelijke beleid

Het plangebied kent in het huidige bestemmingsplan “Buitengebied – 2013” de bestemming ‘agrarisch’. Het huidige gemeentelijke bestemmingsplan staat geen windturbines toe op deze locatie. Daarnaast heeft de gemeenteraad op 3 juli 2014 zich uitgesproken om geen medewerking te verlenen aan de realisatie van het Windpark Westfrisia. Gelet op de omvang (meer dan 5 MW) is de provincie Noord-Holland het bevoegde gezag.

3 PLANGEBIED EN OMGEVING

3.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt in de gemeente Medemblik, ten noorden van de provinciale weg N302. Het plangebied wordt aan de westkant omsloten door de Rijweg, aan de oostkant door de Noorderboekert en ten noorden door de Zwaagdijk. Het windpark wordt zo dicht mogelijk bij de provinciale weg N302 geplaatst.

In de *Beleidsregel WOL - Uitwerking ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied* wordt het gebied rondom Windpark Westfrisia als volgt getypeerd:

Langs de Westfrisiaweg zijn de afgelopen decennia veel stedelijke gebieden ontwikkeld: de woonwijken van Hoogkarspel, Lutjebroek en Bovenkarspel, en het bedrijventerreinen Wfo ABC. Bij Hoorn wordt het bedrijventerrein Zevenhuis ontwikkeld. In de voorstudie is het gebied rondom de Westfrisiaweg daarom aangemerkt als verstedelijkt gebied, waar oude structuurlijnen (linten) hun structurerende en identiteitsbepalende waarde verliezen ten gunste van nieuwe infrastructuurlijnen en vormen van grondgebruik.

Figuur 3.1 Plangebied Windpark Westfrisia

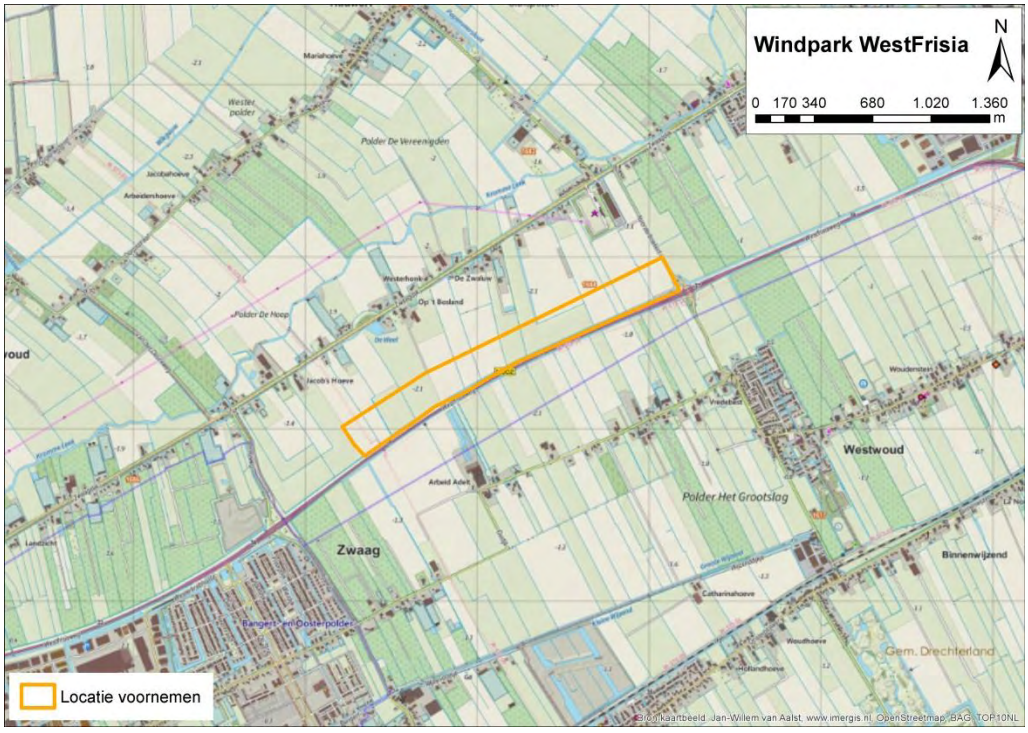

Infrastructuur

Ten zuiden van het plangebied is de provinciale Westfrisiaweg (N302) gelegen. Er wordt op dit moment gewerkt aan de opwaardering van deze weg. Op enige afstand aan de noordzijde loopt de Zwaagdijk, waaraan de meeste bebouwing van Zwaagdijk-West en Zwaagdijk–Oost is gelegen. Ten noorden van het plangebied is een hoogspanningsleiding aanwezig die naar het

150 kV-station van Liander loopt, dat ten noordoosten van het plangebied gevestigd is. Daarnaast ligt ten zuiden van de Westfrisiaweg een buisleiding van de Gasunie.

Woningen

In de omgeving zijn de dorpen Zwaagdijk-West, Zwaagdijk-Oost, Westwoud, Oosterblokker en Zwaag gelegen. De dorpen Zwaagdijk-West en Zwaagdijk-Oost zijn lintbebouwingen ten noorden van het plangebied.

Bedrijven

Aan de oostkant van het plangebied ligt het bedrijventerrein Wfo ABC. Hier zijn onder andere het hoofdkantoor en distributiecentrum van de Action en het hoofdkantoor van Hessing gevestigd. Het gaat hier om grote hallen en gebouwen.

Natuur

Figuur 3.2 geeft de in de directe omgeving aanwezige natuurgebieden weer.

Figuur 3.2 Ligging plangebied en beschermde gebieden in de omgeving (bron A&W)

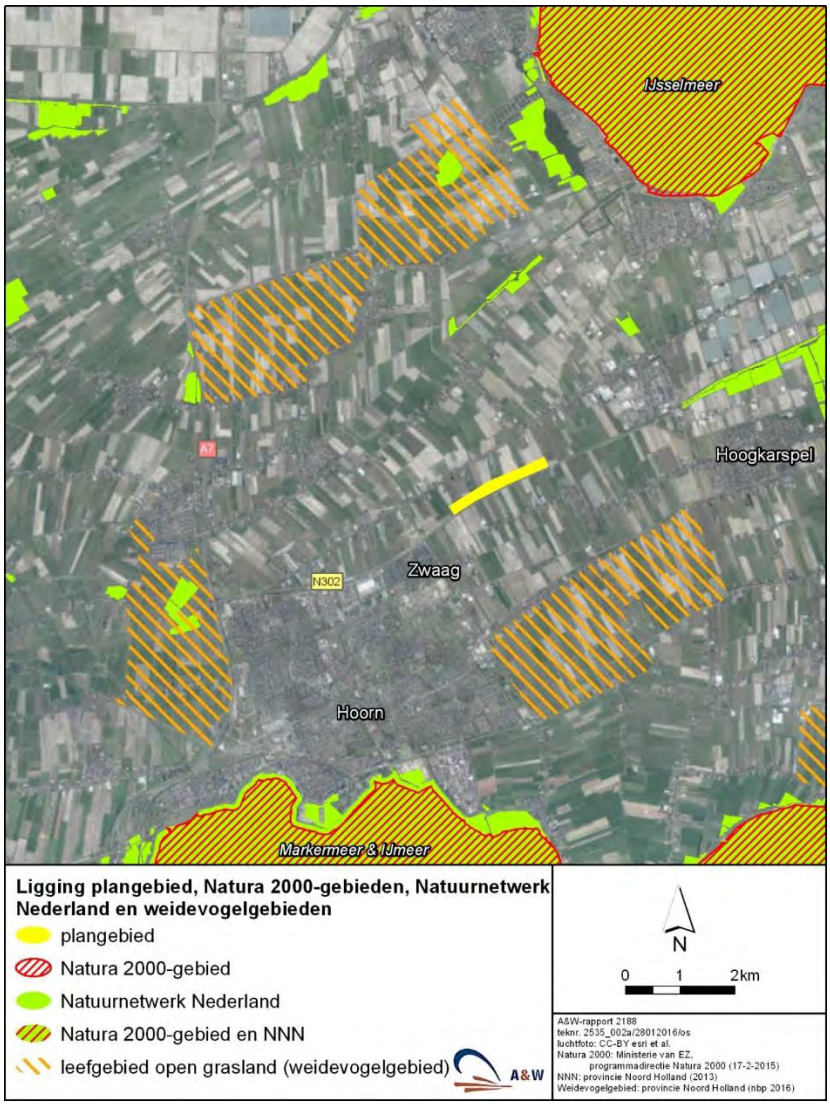

Voor het windpark is in 2003 een ecologisch onderzoek uitgevoerd door Grontmij (kenmerk 99043265 – Beverb/CK). Hierin wordt geconcludeerd dat het voorkomen van beschermde plant- en diersoorten in de directe omgeving van het plangebied beperkt is tot algemene amfibieën, zoogdieren, weidevogels en de (beschermde) zwanebloem. Gezien het agrarische karakter van de gronden en het intensieve landgebruik is de verwachtingswaarde op het voorkomen van bijzondere soorten laag. In 2015 is door Altenburg en Wymenga opnieuw een ecologische beoordeling voor Windpark Westfrisia uitgevoerd. De conclusies komen overeen met het onderzoek uit 2003. In paragraaf 4.2 wordt in detail ingegaan op de mogelijke gevolgen van Windpark Westfrisia op het onderwerp natuur.

3.2 Locatiekeuze

Er is een aantal redenen waarom er voor deze specifieke locatie is gekozen voor het windpark:

- Er kan op 500 meter afstand van bestaande woningen worden gebouwd;
- Er bevinden zich geen technische belemmeringen voor windparken (denk aan hoogspanningslijnen, buisleidingen en straalpaden) te dicht bij het windpark;
- In de directe nabijheid van windpark Westfrisia is een 150 kV onderstation gelegen, waar voldoende aansluitcapaciteit voor handen is. Dit maakt aansluiten op het elektriciteitsnet betrekkelijk eenvoudig.
- Windpark Westfrisia past sinds 2003 binnen het provinciaal beleid. Het gebied rondom Windpark Westfrisia is op de windkansenkaart 2003 al aangegeven als geschikt gebied voor windenergie. Om het initiatief mogelijk te maken heeft Windpark Westfrisia op 13 september 2010 bij Provinciale Staten (PS) een verzoek ingediend om een inpassingsplan vast te stellen. Op 14 februari 2011 heeft PS besloten om het verzoek tot het vaststellen van een inpassingsplan voor Windpark Westfrisia te betrekken in het opstellen van een integraal windplan voor West-Friesland. In december 2012 is besloten om dit proces stil te leggen. Provinciale Staten hebben in december 2012 besloten om een overgangsregeling op te nemen in de Provinciale Ruimtelijke Verordening en Windpark Westfrisia valt onder deze regeling. In 2015 wordt de locatie langs de Westfrisiaweg opnieuw als geschikte locatie genoemd in de beleidsregel ‘uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied’ van de provincie Noord-Holland.

De exacte positionering van de windturbines is een gevolg van de combinatie van het zoeken naar de maximale afstanden tot bestaande woningen en een veilige afstand tot de buisleiding ten zuiden van de Westfrisiaweg. Vervolgens is er naar gestreefd om de windturbines de Westfrisiaweg te laten volgen en onderling een even grote afstand te handhaven. Deze opstelling sluit zo aan bij de belangrijkste bestaande infrastructuur in de omgeving. Dit geeft landschappelijk de meeste rust. Meer hierover in hoofdstuk 0. Tegelijkertijd is er rekening gehouden met welke grondeigenaren er overeenstemming is bereikt over de plaatsing van een windturbine.

Het volgen van de bestaande infrastructuur en het handhaven van een minimale afstand tot woningen van 500 meter resulteert in een licht gebogen lijnopstelling. Een geheel rechte lijn opstelling is technisch mogelijk in dit gebied, maar betekent dat windturbines dichter dan 500 meter van woningen geplaatst moeten worden, wat inhoudt dat geluid en slagschaduw effecten groter zullen zijn. De initiatiefnemers laten de hinderaspecten voor omwonenden in de keuze van de opstellingsvorm (licht gebogen lijn of rechte lijn) zwaarder wegen dan de eventuele

voordelen op landschappelijk gebied. Wat dit laatste betreft, volgt de licht gebogen lijn ook de belangrijkste infrastructuur, de Westfrisiaweg.

3.3 Toekomstige ontwikkelingen nabij Windpark Westfrisia

Het gebied rondom Windpark Westfrisia is de komende jaren volop in ontwikkeling. In de nabijheid van Windpark Westfrisia staan de volgende toekomstige ontwikkelingen gepland (zie Figuur 3.3):

- De verbreding en aanpassing van de Westfrisiaweg
- Ontwikkeling van het bedrijventerrein Zevenhuis
- Verdere ontwikkeling van de woonwijk Bangert en Oosterpolder
- Nieuwbouw ontwikkeling Zwaagdijk-Oost

Figuur 3.3 Toekomstige ontwikkelingen in de nabijheid van Windpark Westfrisia

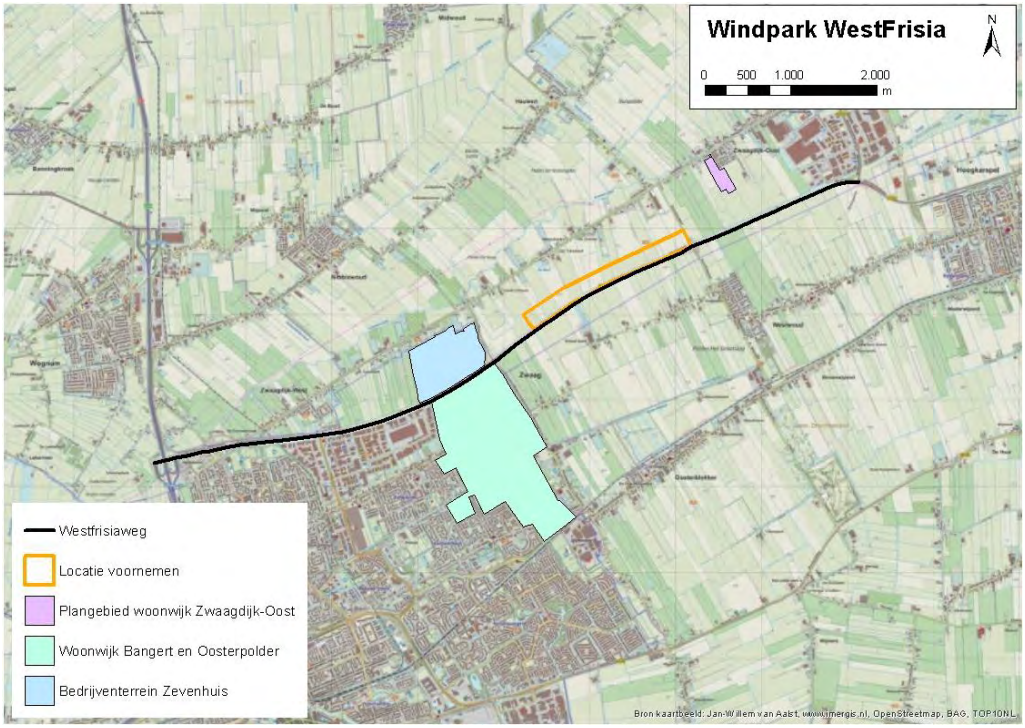

De verschillende ontwikkelingen worden hieronder achtereenvolgend toegelicht.

- De Westfrisiaweg wordt verbreed en op een aantal plekken aangepast. De Westfrisiaweg gaat in de toekomst onder de Rijweg door en kruist de Noorderboekert bovenlangs middels een fly-over. Voor het bedrijventerrein Wfo ABC, welke ligt aan de Markerwaardweg (N240), buigt de weg in zuidelijke richting af. Tussen het industrieterrein en de Westfrisiaweg wordt een nieuwe verbindingsweg aangelegd. Die verbindingsweg sluit met een ongelijkvloerse kruising aan op de bestaande Westfrisiaweg. De werkzaamheden zijn gepland om in 2017 afgerond te zijn.

Figuur 3.4 Impressie van de verbrede Westfrisiaweg nabij de kruising met de Rijweg

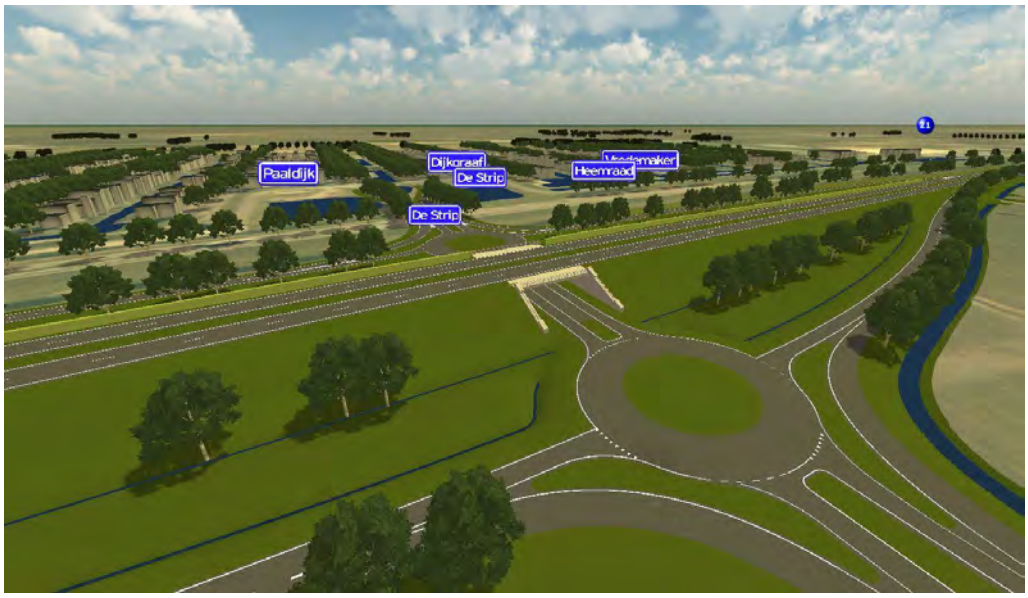

Figuur 3.5 Impressie van de verbrede Westfrisiaweg nabij de kruising met de Noorder Boekertweg

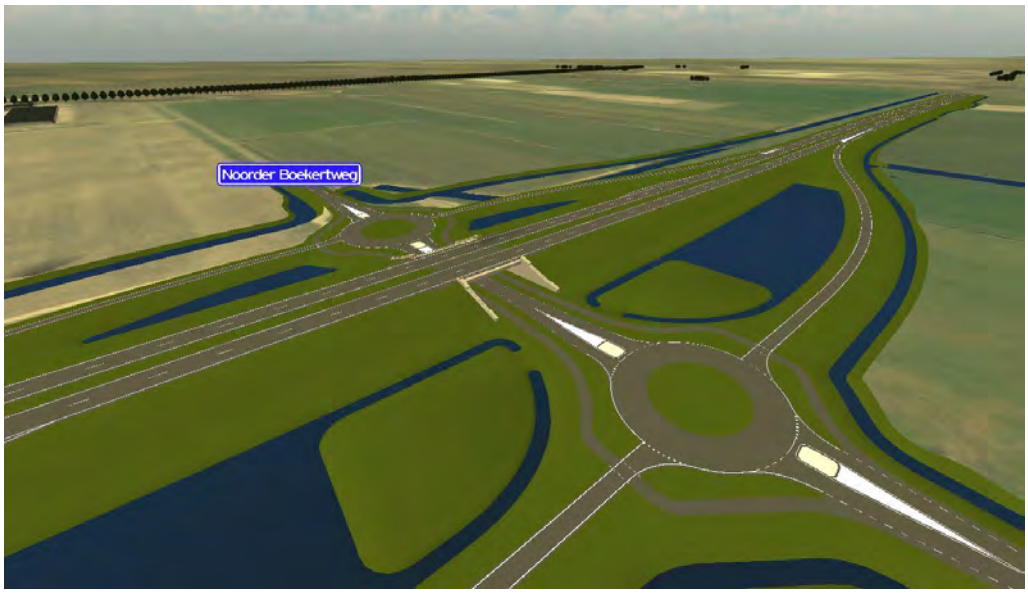

Figuur 3.6 Stand van zaken verbreding Westfrisiaweg nabij Noorderboekert (januari 2016, rechtsboven november 2015)

- De komende jaren wordt het nieuwe bedrijventerrein Zevenhuis verder ontwikkeld. Het nieuwe bedrijvenpark ligt in het Noorden van Hoorn, tegenover de woonwijk Bangert en Oosterpolder. Uitgangspunten bij de ontwikkeling zijn ruimtelijke kwaliteit, representativiteit, duurzaamheid en klimaatneutraliteit. De maximale bouwhoogte op dit terrein bedraagt 30 meter.

Figuur 3.7 Impressie bedrijventerrein Zevenhuis (bron: gemeente Hoorn)

- De nieuwbouwwijk Bangert en Oosterpolder aan de oostzijde van Hoorn is nog volop in ontwikkeling.

Figuur 3.8 Luchtfoto nieuwbouwwijk Bangert en Oosterpolder (bron: rietvink architecten)

- In de gemeente Medemblik zijn, middels een aangenomen motie, vergevorderde plannen om nieuwbouw toe te staan op de locatie Zwaagdijk-Oost. (ten zuiden van de Zwaagdijk en ten noorden van de N302/N23)

4 GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

4.1 Inleiding

In deze vormvrije m.e.r.-beoordeling worden de gevolgen voor het milieu voor de relevante onderwerpen beschreven. Uitgangspunt vormen daarbij de vier windturbinetypes waarvoor een vergunning wordt aangevraagd. Voor de verschillende onderwerpen worden in elk geval de gevolgen van de worst case windturbine beoordeeld. Voor sommige onderwerpen zijn ook de uitkomsten van de best case windturbine of voor alle vier de aangevraagde windturbinetypes gegeven. Voor geluid zijn andere parameters van belang voor de bepaling van het worst case type dan voor bijvoorbeeld externe veiligheid en natuur. Voor het onderwerp geluid worden de gegevens gepresenteerd van de meest luide windturbine, voor schaduw de windturbine die het meest schaduw veroorzaakt (de grootste), et cetera.

Tabel 4.1 geeft voor elk milieuaspect weer wat de worst case windturbine is. In de komende hoofdstukken wordt voor de verschillende milieuaspecten beoordeeld of er sprake is van grote nadelige gevolgen voor het milieu. Daarnaast worden de aangevraagde windturbinetypes per onderdeel vergeleken met de vergelijkswindturbine uit de oorspronkelijke aanvraag (zie hoofdstuk 1.3, Tabel 1.4).

Tabel 4.1 Worst case windturbine per milieuaspect

Milieuaspect	Onderzochte worst case windturbine
Natuur	De vier windturbinetypes zijn niet onderscheidend voor het aspect natuur. Conclusies zijn geldig voor alle vier de windturbinetypes.
Landschap	L93 (hoogste tiphoogte)
Geluid	Alle vier de windturbinetypes zijn in kaart gebracht.
Slagschaduw	Alle vier de windturbinetypes zijn in kaart gebracht.
Waterhuishouding en bodemkwaliteit	Effecten op waterhuishouding en bodemkwaliteit zijn vooral afhankelijk van de aanleg van kraanopstelplaatsen en wegen. Conclusies zijn geldig voor alle vier windturbinetypes.
Energieopbrengst	Alle vier de windturbinetypes zijn in kaart gebracht.
Veiligheid	L93 (grootste maximale werpafstand)
Cultuurhistorie	De vier windturbinetypes zijn niet onderscheidend voor het aspect cultuurhistorie. Conclusies zijn geldig voor alle vier de windturbinetypes.

4.2 Natuur

Door bureau Altenburg & Wymenga is ecologisch onderzoek en een ecologische beoordeling uitgevoerd. De rapportage hiervan is integraal terug te vinden in bijlage 1.

In de beoordeling is onderscheid gemaakt tussen de effecten op:

- Beschermde gebieden:
  - Natuurbeschermingswet 1998 (Nbwet);
  - Natuur Netwerk Nederland (NNN), voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS);
  - Overige gebiedsbescherming (o.a. weidevogelgebied);
- Beschermde soorten: Flora- en faunawet (Ffwet).

In de onderstaande figuur zijn de verschillende beschermde gebieden in de omgeving van Windpark Westfrisia aangeduid.

Figuur 4.1 Ligging plangebied en beschermde gebieden in de omgeving (bron A&W)

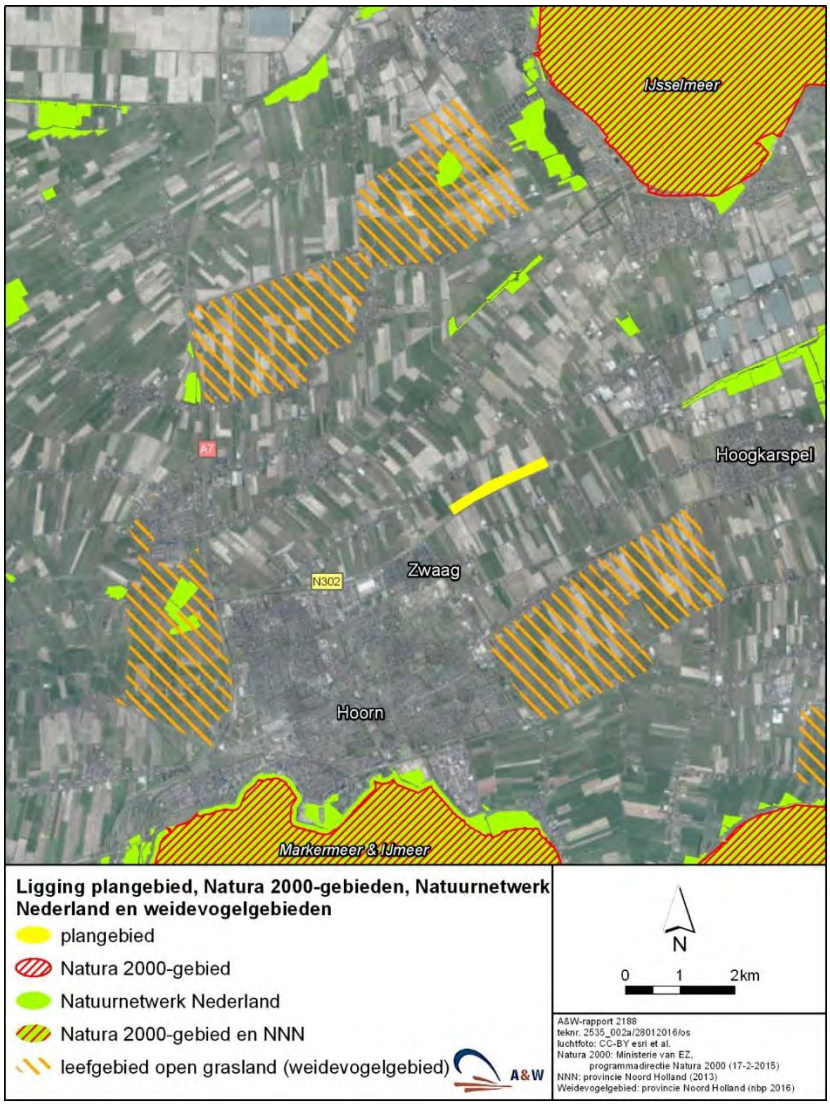

Effecten op natuur (met name vogel- en vleermuisslachtoffers) zijn doorgaans groter bij windturbines met een grote rotordiameter en een lage ashoogte. De onderzochte windturbinetypes zijn op dit gebied niet onderscheidend om tot verschillende uitkomsten op het aspect natuur te komen. De conclusies uit deze paragraaf zijn dus geldig voor alle onderzochte windturbinetypen.

4.2.1 Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet is het kader voor de bescherming van gebieden die een belangrijke functie hebben voor daar aanwezige soorten. Hieronder worden verstaan Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten. Criterium voor de beoordeling zijn significante effecten op de instandhoudingsdoelen voor de betreffende gebieden en het functioneren van het gebied. Van significante effecten is sprake indien een instandhoudingdoelstelling van het Natura 2000-gebied in gevaar kan komen.[9] Hierbij wordt ook gekeken naar externe werking en cumulatie (in samenhang met de effecten van andere plannen en projecten).

Kader 4.4.1 Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied hebben invloed op de instandhoudingsdoelen van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt ‘externe werking’ genoemd. Externe werking treedt op wanneer er, ongeacht de locatie, een effect ontstaat door ruimtelijke overlap tussen het invloedsgebied van een instandhoudingsdoelstelling en een invloedsgebied van de activiteit (in dit geval een windpark) buiten het Natura 2000-gebied waarvoor de instandhoudingsdoelstelling gevoelig is. Een voorbeeld van externe werking zijn vogels, die broeden in een verder weg gelegen beschermd natuurgebied en die foerageren in / nabij het gebied van de activiteit. Als het een voor de vogelkolonie essentieel foerageergebied betreft, kan een verstoring hiervan leiden tot negatieve effecten in het Natura 2000-gebied. Naast foerageergebieden, kunnen hier ook vliegroutes onder vallen. Externe werking is niet van toepassing voor gebieden in het Natuurnetwerk Nederland (zie hieronder).

Het plangebied maakt geen deel uit van een Natura 2000-gebied (zie figuur 3.1). De meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden zijn ‘Markermeer & IJmeer’ en ‘IJsselmeer’. Deze gebieden liggen op ongeveer 5 km afstand van het plangebied. Andere Natura 2000-gebieden liggen op grotere afstand van het plangebied, en liggen daarom buiten de invloedsfeer van de beoogde plannen.

De aangewezen Habitattypen en de populaties van de meeste aangewezen soorten komen alleen binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied voor en/of hebben geen ecologische relatie met het plangebied. Door de relatief grote tussenliggende afstand tussen het plangebied en de Natura 2000-gebieden is het niet mogelijk dat het beoogde plan invloed heeft op de aangewezen Habitattypen en soorten binnen de begrenzing van de Natura 2000-gebieden. De bouw en het gebruik van de beoogde windturbines zullen om die reden niet leiden tot negatieve effecten op deze aangewezen waarden. De niet-broedende vogelsoorten en de Meervleermuis gebruiken ook de omgeving van de Natura 2000-gebieden en de aanwezigheid van effecten op deze soorten is hieronder beschreven.

[9] Waar in dit rapport wordt gesproken over ‘effecten’ wordt in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 bedoeld: het verslechteren van de kwaliteit van natuurlijke habitats en of habitats van soorten in een Natura 2000-gebied en/of verstoring (inclusief sterfte) van soorten waarvoor het gebied is aangewezen. De context van de tekst licht toe of sprake is van ‘verslechtering’ dan wel ‘verstoring’ in de zin van de Nbwet.

Niet broedvogels

Het gebied heeft geen belangrijke functie voor een groot aantal niet-broedvogels. Enkele soorten kunnen een binding met het gebied hebben in die zin dat ze het gebied gebruiken als foerageergebied of rustgebied. Het plangebied bestaat uit akker en bouwland en in dit deel van Noord-Holland worden akkerlanden en graslanden gebruikt door ganzen en Kleine zwanen. Brandgans, Rotgans, Toendrarietgans en Kleine Rietgans worden in en rondom het plangebied niet of nauwelijks waargenomen. Grauwe gans en Kolgans komen wel voor rond het plangebied, maar in zeer lage dichtheden. Het gebied is marginaal in gebruik als foerageergebied voor Kolgans en Grauwe gans. Gezien de lage aantallen van deze soorten die geteld worden rond het plangebied en het gegeven dat bij Grauwe gans en Kolgans er geen of weinig aanvaringslachtoffers worden verwacht is een significant effect op de instandhoudingsdoelen voor het Markermeer & IJmeer en het IJsselmeer van beide soorten uitgesloten.
De Kleine zwaan komt incidenteel voor in de omgeving. Daardoor is een significant effect van de beoogde windturbines op de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden Markermeer & IJmeer en IJsselmeer voor Kleine Zwaan eveneens uitgesloten.

Meervleermuis

De Meervleermuis foerageert binnen de Natura 2000-gebieden. De Meervleermuis heeft zijn verblijfplaatsen buiten de Natura 2000-gebieden in bebouwing. Binnen het plangebied staan geen gebouwen, waardoor er geen verblijfplaatsen van Meervleermuis aanwezig zijn. Wel kan het plangebied deel uitmaken van het foerageergebied van Meervleermuis, en kunnen vliegroutes van deze soort aanwezig zijn. De watergang langs de Westfrisiaweg is vrij breed en onverlicht. Deze watergang loopt parallel aan de Westfrisiaweg (zuidwest - noordoost georiënteerd) en daarmee ook parallel aan de lijnopstelling van de turbines. Deze watergang kan mogelijk deel uitmaken van vliegroutes (en foerageergebied) van Meervleermuizen die vanuit de bebouwde kom van Zwaag of Hoorn richting het IJsselmeer of het Markermeer vliegen. Tevens liggen ten noorden van het plangebied andere geschikte waterlichamen, zoals de Gouw en de Kromme Leek. Deze watergangen zijn ook zuidwest - noordoost georiënteerd. Gezien de oriëntatie van de bovengenoemde watergangen, kunnen vliegroutes van de Meervleermuis aanwezig zijn die evenwijdig lopen aan de opstelling van de turbines. Hierdoor is de kans op aanvaringen van Meervleermuizen met de turbines zeer klein. Bovendien foerageren en vliegen Meervleermuizen direct boven het wateroppervlakte en zullen daardoor niet in botsing komen met de wieken van de molens. Zolang er geen kunstlicht direct langs de watergang wordt geplaatst, is het mogelijk om verstoring van deze potentiële vliegroutes te voorkomen. Gezien de afstand van het windpark tot de watergang wordt er geen licht direct langs de watergang geplaatst en zijn er geen effecten te verwachten.

4.2.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De NNN is een Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Voor deze gebieden geldt een planologisch beschermingsregime. Activiteiten in deze gebieden zijn alleen toegestaan als ze geen negatieve effecten hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden of als deze kunnen worden tegengegaan met mitigerende maatregelen. Is er wel significant negatief effect op deze kenmerken en waarden, dan geldt het ‘nee, tenzij-regime’. Een project kan dan alleen doorgaan als er geen reële alternatieven zijn en als sprake is van een groot openbaar belang. Dit beschermingsregime is verankerd in de provinciale omgevingsverordening.

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). In de omgeving van het plangebied liggen verscheidene gebieden die zijn aangewezen in het kader van de NNN[10] (Figuur 4.1). Dergelijke gebieden liggen op een afstand vanaf 3 km van het plangebied. Gezien de relatief grote afstand tot het plangebied, ligt de NNN buiten de invloedssfeer van Windpark Westfrisia.

4.2.3 Overige gebiedsbescherming

Gebieden kunnen ook via andere regelgeving voor natuurwaarden zijn beschermd. In dit geval is dat volgens het Streekplan Noord-Holland als ganzenfoerageer- of weidevogelkerngebied.

Ganzenfoerageergebied

Als gevolg van landelijke regels over schadebestrijding bij overwinterende vogels op boerenland, moeten provincies gebieden aanwijzen waar alle ganzensoorten en Smienten met rust worden gelaten. De provincie Noord-Holland heeft hiertoe een aantal ganzenfoerageergebieden aangewezen. Het plangebied van Windpark Westfrisia ligt niet in een gebied dat is aangewezen als ganzenfoerageergebied. Er gaat geen oppervlakte ganzenfoerageergebied verloren. Bovendien liggen aangewezen ganzenfoerageergebieden op een zodanig grote afstand (meer dan 10 kilometer) tot het plangebied, dat het geen verstoring veroorzaakt. Er zijn geen effecten op ganzenfoerageergebieden.

Weidevogelkerngebied

De provincie Noord-Holland voert een actief weidevogelbeleid gebaseerd op de aandacht voor weidevogelkerngebieden. Deze kerngebieden voor weidevogels in Noord-Holland kunnen in kwaliteit ingedeeld worden in A, B en C gebieden. Het plangebied valt niet onder één van deze categorieën en wordt daarom aangemerkt als een onbelangrijk gebied voor weidevogels.

4.2.4 Effecten op beschermde soorten volgens Flora- & faunawet (Ff-wet)

De bescherming van soorten is vastgelegd in de Flora- en faunawet. De betreffende soorten zijn ingedeeld in drie beschermingscategorieën, namelijk licht (tabel 1), middelzwaar (tabel 2) en zwaar beschermd (tabel 3). Een aantal soorten van tabel 3 is tevens opgenomen in de Habitatrichtlijn bijlage IV. Beschermde en niet-beschermde soorten kunnen zijn opgenomen in de Rode Lijst van Beschermde Soorten in Nederland. In de onderstaande paragrafen is per soortgroep besproken welke wettelijk beschermde soorten binnen en in de omgeving van het plangebied (kunnen) voorkomen, die relevant zijn voor de beoordeling en of er effecten verwacht worden.

4.2.5 Vogels

Het plangebied bestaat grotendeels uit intensief gebruikt akkerland en agrarisch grasland waardoor het een geringe betekenis heeft voor broedvogels en niet-broedvogels. Het plangebied is in principe geschikt als broedgebied voor verschillende soorten vogels, hoewel het geen deel uitmaakt van een belangrijk (weide)vogelgebied. Op de agrarische percelen kunnen weidevogels tot broeden komen, zoals Scholekster en Kievit. De watergangen zijn geschikt voor nestplaatsen van Wilde eend en Meerkoet. In de ruime omgeving, in tuinen en bosschages kunnen soorten zoals, Merel, Tjiftjaf en Roodborst tot broeden komen. Niet broedvogels die in de omgeving van het plangebied tijdens de gebiedsbezoeken zijn

[10] In de oorspronkelijke wetgeving heet de NNN nog Ecologische Hoofdstructuur

waargenomen betreffen verscheidene soorten watervogels (Aalscholver, Meerkoet, Wilde eend, Krakeend, Kuifeend), ganzen en zwanen (Knobbelzwaan, Grauwe gans, Kolgans), meeuwen (Stormmeeuw, Zilvermeeuw, Kokmeeuw), roofvogels (Buizerd, Torenvalk), akker- en weidevogels (Kievit, Goudplevier, Graspieper) en overige soorten (Kauw, Ekster, Kramsvogel, Holenduif, Zwarte kraai, Houtduif, Blauwe reiger, Spreeuw).

Verstoring

Bij werkzaamheden moet volgens de Flora- en faunawet rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Dit kan door werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of door werkzaamheden voor aanvang van het broedseizoen te beginnen, zodat broedpogingen in het werkgebied achterwege blijven door de verstoring tijdens de werkzaamheden.

Sterfte

De additionele mortaliteit als gevolg van de realisatie van het windpark wordt als verwaarloosbaar beschouwd indien deze lager is dan 1% van de natuurlijke mortaliteit. De 1%-norm is geen wettelijk vastgestelde drempelwaarde, maar wordt gebruikt als ‘alarmbel’. Indien deze ‘1%-norm’ wordt overschreden, moet nader worden onderzocht hoe de additionele mortaliteit zich verhoudt tot de populatietrend en de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort. Voor windpark Westfrisia is bepaald dat voor de meeste soorten die in het plangebied (kunnen) voorkomen hooguit incidentele (<1 per jaar) slachtoffers worden verwacht. Het gaat hier om soorten die het vermogen hebben om tijdig uit te wijken en/of zodanig laag vliegen dat er nauwelijks kans is op een aanvaring. Voor enkele soorten kan op basis van aantallen in en rond het plangebied worden verwacht dat er sprake zal zijn van meer structurele slachtoffers, in de ordegrootte van enkele slachtoffers per soort per jaar voor het gehele windpark. Dit betreft vooral watervogels, roofvogels (specifiek buizerd), steltlopers, meeuwen en zangvogels. Uit de beoordeling blijkt dat voor alle soorten de 1%-norm vele malen hoger ligt dan de verwachte aantallen turbineslachtoffers. Met andere woorden, de verwachte turbinemortaliteit ligt dermate laag dat geen sprake zal zijn van meetbare effecten op het landelijke populatieniveau, en deze moet daarom als verwaarloosbaar worden beschouwd. Er is daarom geen sprake van een aantasting van de gunstige staat van instandhouding.

Jaarrond beschermde nestplaatsen

Er zijn geen jaarrond beschermde nestplaatsen aanwezig binnen het plangebied. Dit geldt ook voor de directe omgeving, op een, tijdens het veldbezoek waargenomen, bezet nest van een Buizerd na. Dit nest ligt op ongeveer 500 meter ten noorden van de meest oostelijke molen (windturbine 5). De nestboom van de Buizerd blijft bij de aanleg van windpark Westfrisia behouden. Ook veroorzaken de aanleg en het gebruik van de turbines geen verstoring van het nest en de functionaliteit van de leefomgeving. De windturbines zijn beoogd nabij de drukke weg (N302) waardoor de extra (geluids)verstoring nihil is. Wel gaat door de plannen een oppervlakte foerageergebied van Buizerd verloren. In de omgeving blijft echter voldoende alternatief foerageergebied voor deze soort aanwezig. Op basis van bovenstaande kan worden geconcludeerd dat de plannen geen negatieve effecten veroorzaken op de functionele leefomgeving van de jaarrond beschermde nestplaats van Buizerd in de omgeving.

4.2.6 Vleermuizen

In de omgeving van het plangebied komt een aantal vleermuissoorten voor, namelijk Watervleermuis, Meervleermuis, Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis en Laatvlieger.

Kenmerken gebied

Verblijfplaatsen

In de zomerperiode hebben vleermuizen in Nederland hun verblijfplaatsen voornamelijk in gebouwen en bomen. Tijdens de winter verblijven zij onder andere in gebouwen, bomen, bunkers en kelders. Door het ontbreken van gebouwen en bomen in het plangebied, is de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen uitgesloten.

Foerageergebied

Als foerageergebied is het plangebied door de openheid van marginaal belang, maar er zullen incidenteel algemeen voorkomende vleermuissoorten (Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger) foerageren die geassocieerd zijn met half open cultuurlandschap. Boven de watergangen foerageren mogelijk Watervleermuizen. Mogelijk foerageren Watervleermuizen en Meervleermuizen boven de bredere watergang die ten noorden van de Westfrisiaweg ligt. De Rosse vleermuis zal waarschijnlijk niet in het gebied voorkomen, aangezien deze soort boven natte open gebieden foerageert.

Vliegroutes

Bij verplaatsingen tussen verblijfplaatsen en foerageergebied maken vleermuizen, om zich te oriënteren, meestal gebruik van vaste vliegroutes langs lijnvormige structuren, zoals lanen, boomsingels, (oevers van) sloten en straatpatronen. De watergangen in het plangebied zijn geschikte landschapselementen voor (delen van) vliegroutes van bijvoorbeeld de Watervleermuis. De watergang die evenwijdig loopt aan de noordkant van de Westfrisiaweg kan mogelijk dienen als vliegroute voor Watervleermuis en/of Meervleermuis. In de omgeving van het plangebied liggen meerdere geschikte waterlichamen die kunnen dienen als vliegroute voor Meervleermuis, zoals de Gouw of de Kromme Leek. Voor andere vleermuissoorten ontbreken in het plangebied geschikte structuren die kunnen dienen als vliegroute.

Migratieroutes

Naast vliegroutes tussen verblijfplaatsen en foerageergebied, zijn er ook routes die vleermuizen afleggen tussen hun zomerverblijfplaats en hun winterverblijfplaats (en vice versa). Dit zijn zogenaamde migratieroutes die gevolgd worden in het voor- en najaar. Hiervan is sprake voor Ruige dwergvleermuizen. Het plangebied ligt midden in agrarisch gebied en niet aan de kust of langs de oever van het IJsselmeer. Hoge aantallen vleermuisslachtoffers door de windturbines zijn daarom niet te verwachten. Er zijn daarom geen negatieve effecten op de migratieroutes van Ruige dwergvleermuizen.

Aanvaringsrisico's, verstoring en ruimtebeslag

Er is in het plangebied tijdens foerageerperioden sprake van een mogelijk gering aanvaringsrisico van de soorten Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger, Ruige dwergvleermuis. Naar verwachting is er geen kans op aanvaring voor de Watervleermuis en Meervleermuis, omdat deze soorten altijd laag over het water foerageren en trekken. Ook de Laatvlieger vliegt

laag en buiten bereik. De Rosse vleermuis, die wel op grote hoogte foerageert, wordt niet in het plangebied verwacht omdat het gebied ongeschikt is voor deze soort.

De twee soorten dwergvleermuis kunnen wel in aanraking komen met de rotor, met name de Ruige dwergvleermuis die relatief vaak op hoogte vliegt. Beide soorten zijn zeer algemeen voorkomende soorten in Nederland. Uit de ecologische beoordeling blijkt dat voor Ruige en Gewone dwergvleermuis een gezamenlijke mortaliteit in de ordegrootte van <5 slachtoffers per turbine per jaar wordt verwacht. In totaal komt dit op maximaal 25 slachtoffers per jaar voor het hele windpark. Dit ligt vele malen lager dan de 1% mortaliteitsnorm en daardoor is er geen effect op de gunstige staat van instandhouding van genoemde vleermuissoorten.

Het plangebied ligt in zeer open terrein, en op geruime afstand van bekende plaatsen waar gestuwde trek plaatsvindt zoals kusten en dijken (Afsluitdijk, Noordzeekust, grote boscomplexen). Trek van Ruige dwergvleermuis is in het gebied niet uitgesloten, maar deze zal diffuus van aard zijn. Hierdoor is de kans op slachtoffers klein.

Vleermuizen zijn, afhankelijk van de soort, meer of minder gevoelig voor lichtverstoring. In onderhavig geval gaat het dan met name om de lichtgevoelige Meervleermuis en Watervleermuis, die mogelijk de watergang langs de Westfrisiaweg gebruikt als foerageergebied en/of vliegroute. Lichtverstoring kan worden voorkomen door het gebruik van kunstlicht direct langs de watergangen te beperken en het licht niet direct op het wateroppervlak te laten schijnen gedurende de actieve periode van de vleermuizen (deze periode ligt tussen begin mei en eind oktober). Gezien de afstand tot de windturbines, zal dit het geval zijn.

4.2.7 Overige soorten

Vissen

Voor de aanleg van het windpark dienen een aantal watergangen verbreed te worden (zie hoofdstuk 4.6). Deze watergangen zijn in principe geschikt als verblijfplaats voor wettelijk beschermde vissensoorten. In het plangebied zijn twee wettelijk beschermde soorten aangetroffen, namelijk de middelzwaar beschermde Kleine modderkruiper (tabel 2) en de zwaar beschermde Bittervoorn (tabel 3).

Omdat de Kleine modderkruiper een tabel 2 soort is, is geen ontheffing van de Flora- en faunawet nodig indien de werkzaamheden aan de watergangen worden uitgevoerd volgens een relevante en door het ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode.

Voor de Bittervoorn wordt een ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd. Het plangebied is niet van zeer groot belang voor de functionaliteit van de vaste voortplantings- of verblijfplaatsen van Bittervoorn omdat het aantal aangetroffen exemplaren zeer beperkt is. Rondom het plangebied is sprake is van een groot netwerk van watergangen waarin meerdere populaties van de Bittervoorn voorkomen. Het plangebied vormt binnen dit netwerk een beperkt onderdeel. De staat van instandhouding van de soort in de directe en wijde omgeving is gunstig. Daarnaast zijn in de omgeving van het plangebied voldoende alternatieve leefgebieden beschikbaar voor de Bittervoorns die binnen het plangebied leven. Deze alternatieve watergangen kunnen op eigen kracht worden bereikt door de Bittervoorns uit het plangebied. De watergangen die verbreed gaan worden, vormen een zeer beperkt deel van het leefgebied. Daarnaast veroorzaken de beoogde werkzaamheden een tijdelijke beperkte verstoring en

aantasting van het leefgebied van Bittervoorn. Nadat de verbreding van de watergang heeft plaatsgevonden zal het leefgebied van de Bittervoorn zich binnen korte tijd herstellen en weer geschikt worden voor de soort. Door de verbreding zal het areaal aan geschikt leefgebied toenemen, dit is een positief effect. Bittervoorn is een soort die in dit deel van Noord-Holland in veel wateren kan worden aangetroffen en gezien de tijdelijkheid en kleine omvang van de ingreep en het treffen van mitigerende maatregelen tijdens de werkzaamheden (geborgd in een ecologisch werkprotocol) is er geen effect op de gunstige staat van instandhouding.

Hieronder zijn de overige soorten beschreven. Hierbij geldt voor licht beschermde soorten een vrijstelling van enkele verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet bij projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling.

Planten

Het plangebied bestaat uit akker- en graslandpercelen die voedselrijk en soortenarm zijn en intensief worden beheerd. De begroeiing bestaat voornamelijk uit Engels raaigras. In de watergangen groeit fonteinkruid. Er zijn tijdens het veldbezoek in het plangebied geen beschermde plantensoorten waargenomen en deze worden ook niet in het plangebied verwacht.

Ongewervelde diersoorten

De wettelijk beschermde ongewervelde diersoorten die in Nederland voorkomen, zoals bepaalde soorten dagvlinders, libellen en waterorganismen, stellen zeer specifieke eisen aan hun leefgebied, die vaak alleen te vinden zijn in natuurgebieden. Gezien het ontbreken van dergelijke ecologische randvoorwaarden in het plangebied en de geraadpleegde verspreidingsgegevens worden in het plangebied geen wettelijk beschermde ongewervelde diersoorten verwacht.

Amfibieën

In de omgeving van het plangebied kunnen licht beschermde soorten voorkomen, zoals Gewone pad, Bruine kikker en Kleine watersalamander. Mogelijk maakt het plangebied deel uit van het leefgebied van enkele van de bovengenoemde soorten. Er komen geen middelzwaar- en zwaar beschermde amfibieënsoorten voor in de omgeving van het plangebied, met uitzondering van de zwaar beschermde Rugstreeppad. Door de aanwezigheid van vissen zijn de sloten in het plangebied ongeschikt als voortplantingswater voor de Rugstreeppad. Tevens is het plangebied ongeschikt als overwinteringsgebied omdat er geen bosschages aanwezig zijn. De Rugstreeppad wordt om bovenstaande redenen niet in het plangebied verwacht.

Reptielen

Het plangebied voldoet niet aan de habitateisen van reptielen. Bovendien ligt het plangebied niet in het verspreidingsgebied van reptielen. Om deze redenen worden er geen reptielen in het plangebied verwacht.

Overige zoogdieren

Licht beschermde zoogdiersoorten

In de omgeving van het plangebied komen verscheidene licht beschermde zoogdiersoorten voor, zoals Haas, Konijn, Egel, Mol en verschillende (spits)muizensoorten (Hoogeboom 2011). Tijdens het veldbezoek waren Hazen aanwezig in het plangebied. Mogelijk maakt het plangebied deel uit van het leefgebied van enkele van de bovengenoemde soorten.

Middelzwaar- en zwaar beschermde zoogdiersoorten

Er komen geen middelzwaar- of zwaar beschermde zoogdiersoorten (exclusief vleermuizen) voor in de omgeving van het plangebied en worden deze ook niet verwacht gezien de omstandigheden in het plangebied.

4.2.8 Conclusie natuur

Conclusies ten aanzien van gebiedsbescherming

Natuurbeschermingswet

Het beoogde windpark veroorzaakt geen conflict met de Natuurbeschermingswet omdat er geen effecten zijn op de instandhoudingsdoelen van de nabijgelegen Natura 2000-gebieden, mits voldoende rekening wordt gehouden met mogelijk aanwezige vliegroutes van Meervleermuizen boven nabijgelegen watergangen. Dit zal het geval zijn.

Overige vormen van gebiedsbescherming

De beoogde herinrichting veroorzaakt geen negatieve effecten op de natuurwaarden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), aangewezen ganzenfoerageergebieden en aangewezen weidevogelgebieden. Gezien de relatief grote afstand tot het plangebied, ligt de NNN buiten de invloedssfeer van Windpark Westfrisia. Om die redenen veroorzaakt de beoogde inrichting geen conflict met de betreffende (provinciale) regelgevingen.

Conclusies ten aanzien van soortbescherming

- Er zijn geen effecten op de gunstige staat van instandhouding van vogels en vleermuizen. Voor vogel- en vleermuissoorten waarvoor niet uitgesloten kan worden dat ze slachtoffer kunnen worden van een aanvaring met de windturbines van het windpark Westfrisia, zal een ontheffing van de Flora- en faunawet worden aangevraagd.
- In het kader van een watercompensatieverplichting wordt een deel van de watergangen rond de windturbines met ongeveer een meter verbreed. Om slachtoffers van de Kleine modderkruiper te voorkomen wordt bij het uitvoeren van werkzaamheden aan de bermsloot gewerkt conform een goedgekeurde gedragscode (ecologisch werkprotocol). Voor de Bittervoorn wordt een ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd en tevens gewerkt volgens een ecologisch werkprotocol. De gunstige staat van instandhouding van de Bittervoorn blijft gehandhaafd.
- De beoogde realisatie van windpark Westfrisia is in overeenstemming met de Flora- en faunawet, mits:
  - verstoring wordt vermeden van broedende vogels en hun in gebruik zijnde nesten. Dit speelt met name gedurende de aanleg van het windpark.
  - lichtverstoring wordt vermeden van mogelijke vliegroutes van Meervleermuis en Watervleermuis. Dit betekent dat voorkomen moet worden dat er kunstlicht wordt geplaatst langs nabijgelegen watergangen waarbij het licht direct op het wateroppervlak schijnt.

  Aan beide voorwaarden zal worden voldaan.

Op het gebied van natuur kunnen als gevolg van de voorgenomen activiteit geen belangrijke negatieve milieugevolgen optreden. Het doorlopen van een volledige m.e.r.-procedure is om deze reden niet noodzakelijk. De aangevraagde windturbinetypes en de

vergelijkingswindturbine hebben niet meer of minder effect op de ecologische aspecten van de omgeving van Windpark Westfrisia en scoren dus vergelijkbaar (neutraal) op dit gebied.

4.3 Landschap

In deze paragraaf wordt het project beoordeeld door een landschapsarchitect. De beoordeling wordt mede gemaakt op basis van fotovisualisaties. De totstandkoming van de visualisaties is beschreven in bijlage 5 (visualisatierapport). De locaties van de fotovisualisaties zijn in overleg met de provincie en de landschapsarchitect bepaald. Grote versies van de visualisaties (op hoge resolutie) zijn op aanvraag digitaal beschikbaar. Het hoofdstuk begint met een herhaling van het relevante ruimtelijke beleid van de provincie Noord-Holland. Meer hierover in hoofdstuk 2.2.

4.3.1 Structuurvisie Noord-Holland 2040

Het provinciale ruimtelijk en milieubeleid is neergelegd in de Structuurvisie Noord-Holland 2040. De provincie Noord-Holland geeft prioriteit aan het opwekken van duurzame energie. Onder de voorwaarde van een zo goed mogelijke landschappelijke inpassing wordt ruimte gegeven aan deze ontwikkelingen. Een omschakeling van fossiele naar vernieuwbare energie zal naar verwachting samen gaan met veranderingen in het landschap. De provincie wil ruimte bieden voor het opwekken van windenergie.

De provincie constateert dat het maatschappelijk draagvlak voor windenergie op land, als gevolg van de voortgaande schaalvergroting en gestage groei van het aantal windturbines en de hiermee samenhangende toegenomen ruimtelijke impact, onder druk is komen te staan. De provincie komt in antwoord op deze ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen tot een restrictief windbeleid zoals eerder vastgelegd in het Beleidskader Wind op Land[11] (WOL) en bij besluit van Provinciale Staten (PS) op 15 december 2014.

Leidraad Landschap en Cultuurhistorie

In de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie, behorende bij de Structuurvisie Noord-Holland 2040, wordt uitgegaan van een aantal kernkwaliteiten per landschapstype dat in Noord-Holland voorkomt. Het projectgebied van windpark Westfrisia ligt in het ‘oude zeekleilandschap’ van West-Friesland. Kenmerkend voor dit landschap is het half open karakter, bestaande uit overwegend vlak terrein met tuinbouw en gras- en bouwland. Windturbines hebben door hun afmetingen en zichtbaarheid over grote afstand een bovenlokale impact op de ruimte in het landelijk gebied. Tegelijkertijd bieden juist de grootschalige open gebieden in Noord-Holland-Noord kansrijke locaties voor de realisatie van windparken.

In dit spanningsveld kiest de provincie ervoor de ontwikkeling van windenergie te concentreren in enkele gebieden. De polder Wieringermeer is aangewezen als windgebied. Om de provinciale belangen ruimtelijke kwaliteit en duurzaam ruimtegebruik te borgen, stuurt de provincie binnen én buiten bestaand bebouwd gebied (BBG) op de ruimtelijke ontwikkeling van windenergie op land. De provincie geeft sturing aan de ruimtelijke ontwikkeling van windenergie door de beperkte ontwikkeling van windenergie te bundelen in windparken en te koppelen aan de herstructurering van solitaire windturbines en verouderde lijnopstellingen. Een verdere uitwerking van dit beleidsuitgangspunt is opgenomen in het Beleidskader Wind op Land.

[11] Beleidskader Wind op Land 2014, Provincie Noord-Holland

4.3.2 Provinciale Ruimtelijke Verordening en Beleidskader Wind op land

Om de herstructurering mogelijk te maken zijn in 2014 naast de Structuurvisie Noord-Holland 2040, ook de PRVS en het Beleidskader WOL gewijzigd. Deze wijzigingen zijn op 15 december 2014 vastgesteld. Hierdoor zijn meerdere gebieden aangewezen die geschikt worden geacht voor het realiseren van nieuwe windturbines, onder de voorwaarden van de herstructurering.

Het herstructureringsbeleid schrijft voor dat voor iedere nieuwe turbine, twee bestaande (solitaire) turbines gesaneerd worden. Daarnaast worden de nieuwe turbines gebouwd in lijnopstellingen van minimaal 6 turbines en wordt een minimale afstand van 600 meter tot woningen voorgeschreven. Windpark Westfrisia hoeft echter niet aan deze regels te voldoen, omdat dit project valt onder de zogenaamde overgangsregeling (zie hoofdstuk 2.2).

Beleidsregel WOL – Uitwerking ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied

Op 8 december 2015 is de beleidsregel Wind op Land – Uitwerking ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied bekend gemaakt. Dit document is een nadere uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten van het Beleidskader WOL, bedoeld om initiatieven voor windparken (beter) te kunnen beoordelen op ruimtelijke kwaliteit en te kunnen rangschikken naar (ontwikkelings)voorkeur.

In de beleidsregel worden de herstructureringsgebieden (HG's) beoordeeld op de effecten die windturbines hebben op ruimtelijke kwaliteit (positief of negatief). Windpark Westfrisia ligt in de HG West-Friesland (Figuur 4.2: het gebied ten westen van Enkhuizen). De beleidsregel beschrijft dat windturbines in het zuidelijk deel van de HG West-Friesland wenselijker zijn dan in het noordelijke deel van de HG West-Friesland. De volledige tekst uit de beleidsregel WOL is te vinden in Kader 4.2.

Figuur 4.2 Herstructureringsgebieden windenergie Noord-Holland, inclusief suggestiestroken (bron: kaartviewer provincie Noord-Holland)

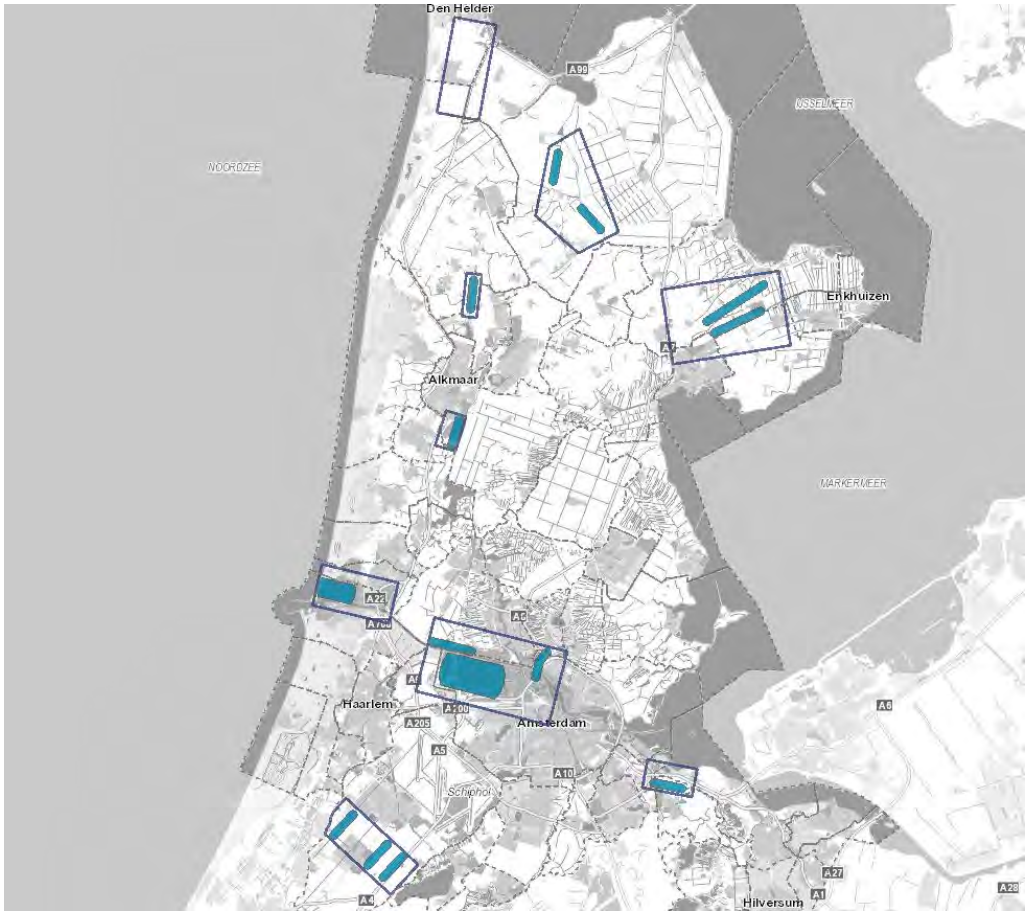

De beleidsregel WOL zegt over het zuidelijk deel van de HG West-Friesland onder meer het volgende: *Turbines worden hier ruimtelijk-landschappelijk passend geacht vanuit leesbaarheid; ze brengen een nieuwe orde in landschappen waar de oude orde minder zichtbaar of vanzelfsprekend is geworden.*

Kader 4.2 Beschrijving HG West-Friesland (bron: Beleidsregel WOL – Uitwerking ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied)

Dit HG ligt in een gevarieerd historisch landschap, waarbij lange lintdorpen de structuur (geulen en ruggen) van het door de zee gevormde landschap volgen en herkenbaar maken. Vanaf de A7 naar het oosten waaieren de linten naar het noorden en zuiden uit. Het landbouwgebied ertussen is steeds in de orde van één kilometer breed. De afgelopen decennia is het gebied verdicht door de aanleg van infrastructuur (Westfrisiaweg), woon- en werkgebieden en agrarische bebouwing. Rondom Midwoud-Nibbixwoud-Hauwert is het oorspronkelijke landschap en de openheid het best bewaard. **Grofweg is dit HG daarmee op te delen in twee gebieden: een dynamisch, verstedelijkt deel ten zuiden van de Zwaagdijk en een meer oorspronkelijk agrarisch deel te noorden daarvan.**

Langs de Westfrisiaweg zijn de afgelopen decennia veel stedelijke gebieden ontwikkeld: de woonwijken van Hoogkarspel, Lutjebroek en Bovenkarspel, en het bedrijventerreinen Wfo ABC. Bij Hoorn wordt het bedrijventerrein Zevenhuis ontwikkeld. In de voorstudie is het gebied rondom de Westfrisiaweg daarom aangemerkt als verstedelijkt gebied, waar oude structuurlijnen (linten) hun structurerende en identiteitsbepalende waarde verliezen ten gunste van nieuwe infrastructuurlijnen en vormen van grondgebruik. **Windenergie is daarom in het zuidelijk deel beter op z'n plaats dan in het gavere noordelijke gebied.**

Het maximaliseren van het aantal turbines langs de Westfrisiaweg heeft landschappelijk gezien de voorkeur boven het gelijkelijk invullen van alle mogelijke locaties. Los van deze voorkeur kan plaatsing van windturbines in dit gebied op twee manieren worden gebruikt om het landschap (beter) leesbaar te maken. Door de turbines in meerdere kleinere lijnopstellingen (orde 6 - 8) tussen de linten te plaatsen kan de historische landschapsstructuur een nieuw gezicht krijgen: de structuur van uitwaaierende lijnen wordt in de hoogte, op grotere afstand en rondom zichtbaar. Deze optie heeft als afbreukrisico dat als er maar twee of drie lijnopstellingen worden ontwikkeld in dit HG, die ook nog eens ver uit elkaar liggen, de samenhang onduidelijk is en de lijnen incidenten blijven. Een andere mogelijkheid is het benutten van de structurerende kracht van lijnopstellingen. Plaatsing van turbines wordt dan ingezet als middel om vervaagde structuren opnieuw manifest te maken / ruimtelijk te 'repareren'. Het zwaartepunt van de windenergie in West-Friesland komt dan langs de Westfrisiaweg te liggen, waar de lijn van turbines de nieuwe 'ruggengraat' voor dit verstedelijkte deel van West-Friesland wordt. In beide opties geldt dat de precisie van de lijnen zeer belangrijk is.

Het beleid van de provincie Noord-Holland bevat voldoende handvatten om een windproject op de beoogde locatie landschappelijk te onderbouwen. Met het volgen van de bestaande infrastructuur en het aansluiten bij de suggesties uit de Beleidsregel WOL hebben de initiatiefnemers getracht te zorgen voor een zo goed mogelijke landschappelijke inpassing. In de volgende paragrafen wordt windpark Westfrisia door een landschapsarchitect op relevante landschappelijke aspecten beoordeeld.

4.3.3 Beoordelingskader

Landschap heeft betrekking op de onderlinge samenhang tussen de elementen in het gebied en op de samenhang tussen het gebied en het gebruik daarvan. Landschap bestaat bij de gratie van waarneming en beleving door mensen én bij de gratie van verandering in de tijd. Het is geen statisch begrip. De beoordelingsmethodiek voor landschap stelt de waarnemer dan ook centraal.

Drie onderdelen van het beoordelingskader

De effectbeoordeling voor landschap vindt plaats aan de hand van drie onderdelen, die hieronder kort worden toegelicht: beoordelingscriteria, schaalniveaus en standpunten. Deze beoordeling is kwalitatief.

Beoordelingscriteria

Afhankelijk van de kenmerken van het gebied waarbinnen een initiatief (voornemen) voor windenergie plaatsvindt en de kenmerken van de (ruime) omgeving van dat gebied, worden verschillende criteria gehanteerd om het initiatief op zijn landschappelijke effecten te kunnen beoordelen. Het plangebied voor Windpark Westfrisia wordt gekenmerkt door een vrij grote openheid van de (directe) omgeving, zie ook de beschrijving van de huidige situatie. De hierna volgende criteria zijn daarom bij de effectbeoordeling relevant.

1. Invloed op de openheid en horizonbeslag

Het criterium (invloed op de) openheid heeft betrekking op de 'vulling' van het beeld dat de beschouwer heeft. In de regel wordt hierbij aangehouden dat naar mate een opstelling het beeld minder vult en daarmee de openheid of weidsheid minder aantast, dit minder negatief wordt beoordeeld dan een alternatief dat het beeld meer vult. Horizonbeslag heeft te maken met de feitelijke breedte van het alternatief binnen het blikveld van de waarnemer. Hier geldt als vuistregel: hoe breder / langer de (windturbine-)opstelling, hoe groter het horizonbeslag, hoe negatiever de beoordeling.

2. Invloed op de visuele rust

Dit criterium heeft betrekking op de waarneembare beweging van de rotoren. Hierbij geldt de vuistregel: hoe meer rotoren, hoe groter de draaisnelheden en hoe meer verschillende draaisnelheden, hoe groter het effect op de visuele rust. Dit effect wordt alleen negatief beoordeeld en neemt toe naarmate de afstand tot de opstelling kleiner wordt.

3. Regelmatig beeld

Naarmate een opstelling een regelmatiger beeld sorteert dan een andere opstelling, wordt deze positiever gewaardeerd. De (regelmatige) geometrie van de opstelling speelt daarbij een wezenlijke rol, maar ook de herkenbaarheid daarvan in het veld (door de waarnemer). Opstellingen met gelijke onderlinge afstanden in de lijn en tussen de lijnen hebben over het algemeen een regelmatiger beeld dan opstellingen waarbij (grote) afwijkingen aanwezig zijn tussen deze afstanden.

4. Aansluiting op de landschappelijke structuur en herkenbaarheid van de opstelling

Naarmate een opstelling beter aansluit bij bestaande landschappelijke structuren wordt dit positiever beoordeeld dan wanneer een opstelling daar minder goed bij aansluit. Deze landschappelijke structuren bestaan onder meer uit de voorkomende verkavelingsrichtingen, de begrenzingen van (grote) open ruimten en de in de omgeving voorkomende infrastructurele lijnen. Is een opstelling herkenbaar als zelfstandige opstelling en van één samenhangende opstelling, dan is de beoordeling neutraal tot positief. Naarmate een opstelling minder als zelfstandige, samenhangende opstelling herkenbaar is, is de beoordeling negatiever.

Standpunten

Bij de effectbeoordeling wordt gebruik gemaakt van fotovisualisaties vanaf een aantal standpunten. Deze standpunten zijn zodanig gekozen dat zij representatief zijn voor een groot deel van de punten waarvandaan Windpark Westfrisia waarneembaar zal zijn. De standpunten

zijn vanaf ooghoogte (circa 1,70 meter boven maaiveld) relevant, omdat daarvandaan de uiteindelijke opstelling door mensen waargenomen wordt. Daarnaast is het aantal mogelijke waarnemingen relevant. Daarom zijn standpunten genomen van waar relatief veel waarnemingen plaats zullen vinden (zie Figuur 4.3), namelijk vanuit bewoningsconcentraties en (drukkere) wegen in en om het plangebied. De gebruikte punten zijn representatief voor de totale landschappelijke effectbeoordeling.

Schaalniveaus

De effectbeoordeling vindt plaats door middel van een gebiedsbezoek en fotovisualisaties en op meerdere schaalniveaus. Dit gebeurt omdat het effect op landschap op verschillende afstanden verschillend kan zijn. De afstanden zijn mede gebaseerd op de werking van het menselijk oog en de afstand waarop men nog in staat is landschappelijke elementen te herkennen en te onderscheiden van hun omgeving. Voor de beoordeling worden de hierna volgende schaalniveaus aangehouden:

- het plangebied en zijn ruimere omgeving (meer dan 2,5 km van de grens van het plangebied, standpunten 02 en 05);
- het plangebied en zijn directe omgeving (circa 1,5 tot 2,5 km van de grens van het plangebied, standpunten 01 en 04);
- het plangebied zelf (vanaf de grens en daarbinnen, standpunten 00, 03 en 06).

Figuur 4.3 Overzicht standpunten ten behoeve van de landschappelijke effectbeoordeling

4.3.4 Referentiesituatie

Huidige situatie

Het plangebied voor Windpark Westfrisia ligt in het westelijke deel van de 15e -eeuwse Polder het Grootslag. Deze polder betreft een laaggelegen en vlak gebied met een ondergrond van vooral klei- en zavelgronden. Het land in en om het plangebied is afwisselend als weidegebied en als akkerland in gebruik. Aardappelen vormen een belangrijk streekproduct. Er komen ook boomgaarden en kassen voor (deels als caravanopslag in gebruik).

Figuur 4.4 Polder de Grootslag (donkergrijs) met het plangebied (rood) als inzet[12]

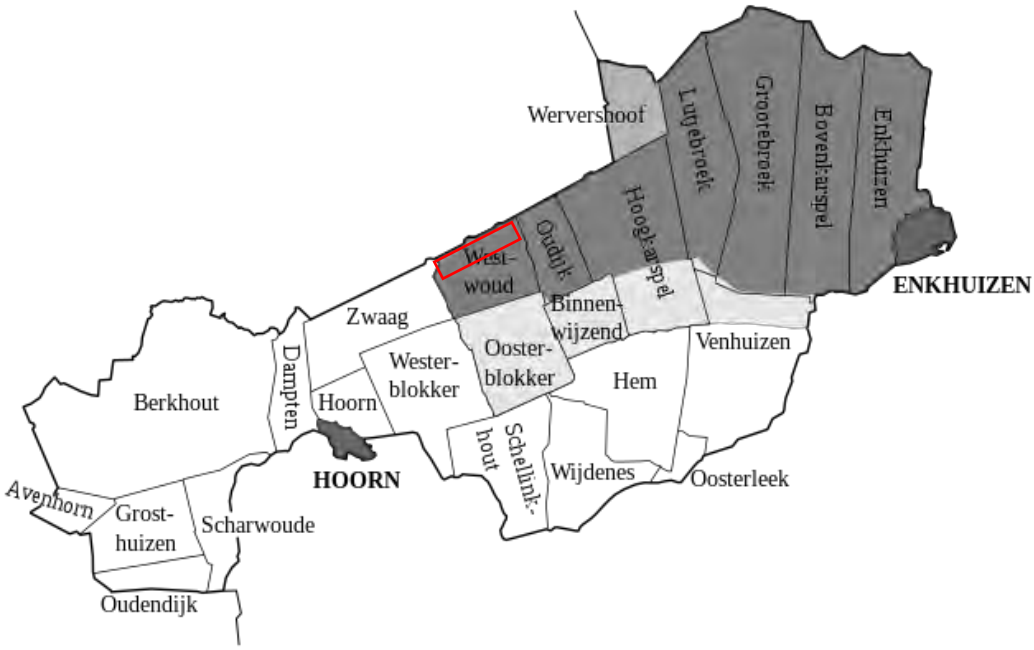

De Zwaagdijk maakt deel uit van de dijkring van de polder en heeft aan weerszijden lintbebouwing en wegbeplantingen van onder meer es. Vanaf deze weg heeft men af en toe zicht op het open land achter de bebouwing, maar langs een groot deel is dit zicht beperkt door de aanwezige bebouwing en beplanting. De weg is nagenoeg recht, op enkele plekken zijn de sporen van voormalige dijkdoorbraken terug te vinden zoals bij De Weel, een wiel aan de noordkant van het plangebied. Verder ligt er een 150 kV station en een cluster van grote winkels (Jumbo, Aldi, Pets' Place) aan de noordoostzijde van het plangebied. Beide worden via de Zwaagdijk ontsloten.

De Rijweg staat haaks op de Zwaagdijk en vormt de westelijke begrenzing van Polder het Grootslag en het plangebied voor Windpark Westfrisia. De Rijweg heeft ook een wegbeplanting, maar (doorlopende lint-) bebouwing ontbreekt hier. Aan de westkant is het bedrijventerrein Zevenhuis in ontwikkeling. Het eerste bedrijfsgebouw is hier inmiddels geplaatst.

De huidige Westfrisiaweg ligt op een bredere open strook midden door de polder. Deze (nu nog grotendeels enkelbaans) weg tussen Hoorn en Enkhuizen vormt de zuidelijke grens van het

[12] Bron: https://nl.wikipedia.org/wiki/Het_Grootslag#/media/File:Drechterland_grootslag_1775.svg

plangebied. De verkaveling van het plangebied ligt min of meer haaks op de Westfrisiaweg en de Zwaagdijk. Oorspronkelijk ging het om zeer smalle langgerekte kavels, maar deze zijn door ruilverkaveling samengevoegd tot meer efficiënte bredere landbouwpercelen.

De Noorderboekert loopt dwars op de Westfrisiaweg door de polder. Deze weg vormt de oude verbinding tussen Westwoud en Zwaagdijk, heeft zeer beperkt aanliggende bebouwing en aan een zijde boombeplanting.

Autonome ontwikkeling

Binnen het plangebied zelf worden op korte termijn (landschappelijk) geen nieuwe ontwikkelingen voorzien. De directe omgeving daarentegen is aan grote veranderingen onderhevig. De N302 wordt opgewaardeerd tot de Westfrisiaweg N23, een 100 km per uur weg met over een groot deel van de lengte 2 x 2 rijstroken en ongelijkvloerse kruisingen ter hoogte van de Rijweg en de Noorderboekert (respectievelijk onderlangs en bovenlangs). Verder worden aan de westgrens van het plangebied nieuwe woon- en werkgebieden ontwikkeld. In hoofdstuk 3.3 is hierop al ingegaan.

4.3.5 Effectbeoordeling

De effectbeoordeling wordt geïllustreerd aan de hand van visualisaties. Deze visualisaties zijn gebaseerd op foto's die zijn gemaakt vanaf de standpunten zoals die in het eerder gegeven overzicht zijn opgenomen (zie Figuur 4.3). In de beoordeling is de opstelling (turbinelocaties) van het windpark nader onderzocht. Hiervoor zijn twee turbinetypes in beeld gebracht. De windturbine met de grootste tiphoogte (Lagerwey L93) wordt vergeleken met de vergelijkingswindturbine (Senvion MM82). Beide windturbines hebben een ashoogte van 85m. Alleen de grootte van de rotor verschilt (93 om 82 meter).

Het plangebied en zijn ruimere omgeving (standpunten 02 en 05)

Invloed op de openheid en horizonbeslag

Vanaf grotere afstand is de impact van de lijnopstelling op de openheid zeer gering. De turbines zijn zichtbaar maar ogen relatief klein en 'ver weg'. De lijnopstelling heeft een gering (negatief) effect op het horizonbeslag. De verschillen tussen beide turbinetypes zijn praktisch nihil.

Invloed op de (visuele) rust

De draaiende beweging van de rotoren heeft op deze afstand nog een verwaarloosbaar effect op de (visuele) rust.

Figuur 4.5 Zicht vanaf standpunt 02 (boven: L93, onder MM82)

Figuur 4.6 Zicht vanaf standpunt 05 (boven: L93, onder MM82)

Regelmatig beeld

Wat al van grote afstand duidelijk waarneembaar is, is de regelmaat van de opstelling (positief effect ten opzichte van een niet regelmatige opstelling). Wel is het zo dat op dit schaalniveau naar verwachting bestaande landschapselementen regelmatig het zicht op een deel van de opstelling weg zullen nemen.

Aansluiting op landschappelijke structuur en herkenbaarheid van de opstelling

De opstelling is herkenbaar als samenhangende lijnopstelling. De aansluiting op de landschappelijke structuur en bijvoorbeeld de samenhang met de N302/N23 zijn op dit schaalniveau nog niet duidelijk waarneembaar. Ook na de verbreding een aanpassingen van de N302 zal dit nog niet het geval zijn.

Het plangebied en zijn directe omgeving (standpunten 01 en 04)

Invloed op de openheid en horizonbeslag en visuele rust

Vanaf standpunt 1 is de opstelling niet zichtbaar, hij valt weg achter bestaande landschappelijke beplantingen. Dit zal op meerdere plekken vanuit de linten langs het plangebied het geval zijn.

Figuur 4.7 Zicht vanaf standpunt 01 (boven: L93, onder MM82)

Vanaf standpunt 4 is de opstelling wel zichtbaar, hier valt één van de turbines weg achter bestaande landschappelijke beplantingen. Dit zal op meerdere plekken vanuit de linten langs het plangebied het geval zijn. Van standpunten op dit schaalniveau waarvandaan de opstelling waarneembaar is, zal het effect op de openheid groter zijn (negatiever) dan op het hogere schaalniveau. Het effect op het horizonbeslag wordt eveneens groter (= negatiever) door de kortere kijkafstand. Dat geldt ook voor het effect op de visuele rust.

Figuur 4.8 Zicht vanaf standpunt 04 (boven: L93, onder MM82)

Regelmatig beeld, aansluiting landschappelijke structuur, herkenbaarheid opstelling

De herkenbaarheid van de opstelling als een eenduidige lijnopstelling, die regelmatig van opzet is en die aansluit bij andere landschappelijke structuren (zoals de Westfrisiaweg en de spoorlijn gezien vanaf standpunt 4) verbetert op dit schaalniveau (positief tot zeer positief effect).

Het plangebied zelf (standpunten 00, 03 en 06)

Invloed op de openheid en horizonbeslag

Ook op dit schaalniveau wordt het verschil in rotordiameter van de getoonde windturbines niet als onderscheidend ervaren. Het effect op het horizonbeslag is wel negatiever op dit schaalniveau dan op de hogere schaalniveaus. Er zijn meerdere standpunten waarvandaan de opstelling het hele blikveld van de waarnemer omvat. Het verschil in horizonbeslag tussen beide turbinetypes is vrijwel nihil.

Figuur 4.9 Zicht vanaf standpunt 06 (boven: L93, onder MM82)

Invloed op de (visuele) rust

Het effect van draaiende rotoren op de visuele rust neemt toe naarmate de zichtafstand korter wordt en is op dit schaalniveau vrij sterk aanwezig. Het verschil in de invloed op de visuele rust tussen beide turbinetypes is vrijwel nihil.

Regelmatig beeld, aansluiting landschappelijke structuur, herkenbaarheid opstelling

Op dit schaalniveau wordt de samenhang met de N302/N23 steeds duidelijker waarneembaar. Dat geldt ook voor de opstelling als samenhangend geheel en de regelmatigheid van het beeld. Het verschil in de invloed op een regelmatig beeld, aansluiting bij de landschappelijke structuur, herkenbaarheid van de opstelling tussen beide turbinetypes is vrijwel nihil.

4.3.6 Samenvatting effectbeoordeling

Uit de visualisaties komt op alle schaalniveaus de opstelling over als een regelmatige opstelling. De lichte kromming van de opstelling is niet direct waarneembaar gezien vanaf een stilstaand punt. Maar deze kromming versterkt wel de samenhang met de N302/N23 wanneer deze wordt waargenomen vanuit een bewegende positie (auto) over deze weg. Op het laagste schaalniveau vallen details op zoals de plek van de masten in hun directe omgeving. Ingrepen die op dit schaalniveau een positief effect hebben, hebben betrekking op de kleur van de voet van de mast en de randverschijnselen rondom de masten (het al dan niet zichtbaar zijn van transformatorhuisjes, hekwerken en dergelijke). Het zoveel mogelijk beperken van deze randverschijnselen en het zo natuurlijk mogelijk laten aansluiten van de standplaatsen bij hun directe (agrarische) omgeving, zal een positieve uitwerking hebben.

Tabel 4.2 Beoordelingscriteria landschap hoogste schaalniveau (standpunt 02 en 05)

	L93 (ashoogte 85 m)	**MM82** (ashoogte 85 m)
Openheid en horizonbeslag	-/0	-/0
Invloed op (visuele) rust	0	0
Regelmatig beeld	+	+
Herkenbaarheid opstelling en aansluiting bij landschappelijke structuur	+	+

Tabel 4.3 Beoordelingscriteria landschap middelste schaalniveau (standpunt 01 en 04)

	L93 (ashoogte 85 m)	**MM82** (ashoogte 85 m)
Openheid en horizonbeslag	-	-
Invloed op (visuele) rust	-	-
Regelmatig beeld	+/++	+/++
Herkenbaarheid opstelling en aansluiting bij landschappelijke structuur	+/++	+/++

Tabel 4.4 Beoordelingscriteria landschap laagste schaalniveau (standpunt 00, 03 en 06)

	L93 (ashoogte 85 m)	**MM82** (ashoogte 85 m)
Openheid en horizonbeslag	--	--
Invloed op (visuele) rust	--	--
Regelmatig beeld	++	++
Herkenbaarheid opstelling en aansluiting bij landschappelijke structuur	++	++

Tabel 4.2, Tabel 4.3 en Tabel 4.4 vat de beoordeling voor landschap op de verschillende schaalniveaus samen. De verschillen tussen de gevisualiseerde windturbinetypes zijn nihil. Grotere verschillen in bijvoorbeeld ashoogte of grotere variatie in onderlinge afstand zouden tot grotere verschillen in effecten hebben geleid. Over het geheel genomen heeft de opstelling met beide turbinetypes een negatief effect op de openheid, het horizonbeslag en de visuele rust. Daarnaast is een positief tot zeer positief effect op de criteria regelmatig beeld, herkenbaarheid van de opstelling en aansluiting bij landschappelijke structuur.

Conclusie

De beleidsregel wind op land van december 2015 geeft aan dat het zuidelijk gedeelte van de HG West-Friesland een dynamisch en verstedelijkt gebied is. Dit gebied scoort relatief goed als het gaat om de landschappelijke inpassing van windprojecten. Windenergie is daarom in het zuidelijk deel van de HG beter op z'n plaats dan in het gavere noordelijke gebied.

De realisatie van een windpark heeft op onderdelen vaak een negatief effect ten opzichte van de huidige situatie, zonder windpark. Dit is inherent aan de realisatie van een windpark. In dit geval zijn er negatieve effecten gevonden op de onderdelen openheid, het horizonbeslag en de visuele rust. Deze effecten zijn echter niet van een zodanige aard dat dat het doorlopen van een volledige m.e.r.-procedure noodzakelijk maakt. De verschillen tussen de Lagerwey L93 en de vergelijkingswindturbine zijn dermate gering dat beide types een gelijke score halen op het onderdeel landschap. Door de scores van de vier beoordelingscriteria te middelen komen we op een gemiddelde score voor het onderdeel landschap van: neutraal/licht negatief.

4.4 Geluid

Net als alle mechanische installaties produceren windturbines geluid. Het geluid is met name afkomstig van de bewegende delen van de turbine. Het besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (het Activiteitenbesluit) is het kader voor de toetsing van geluid van windturbines. In het Activiteitenbesluit wordt voor de normstelling van geluid getoetst aan de waarden L_{den}=47 dB en L_{night}=41 dB. Deze normen gelden voor geluidgevoelige objecten, waaronder woningen en kwetsbare locaties zoals scholen en ziekenhuizen. De L_{den} (Engels: *Level day-evening-night*) is een maat om de geluidbelasting door omgevingslawaai uit te drukken. Hierbij wordt de geluidbelasting die optreedt gedurende de nacht en de avond zwaarder meegewogen dan geluid overdag. De L_{den} is het tijdgewogen gemiddelde van:

- Het jaargemiddelde geluidniveau in de dag L_{day};
- Het jaargemiddelde geluidniveau in de avond L_{even} vermeerderd met 5 dB;
- Het jaargemiddelde geluidniveau in de nacht L_{night} vermeerderd met 10 dB.

In Nederland wordt tevens getoetst aan L_{night} om de verstoring van nachtrust te voorkomen. In de praktijk is het zo dat de L_{den}-contour de maatgevende contour is. In dit hoofdstuk wordt alleen de L_{den}-contour gepresenteerd; in het akoestisch onderzoek (zie bijlage 2) worden ook alle L_{night} resultaten getoond. Er zijn in het akoestisch onderzoek in totaal 107 toetspunten voor geluid aangeduid, waarop de geluidsbelasting van de windturbines is berekend. Aangetoond moet worden dat de vier aangevraagde windturbinetypes voldoen aan het Activiteitenbesluit én minder of evenveel geluid produceren als de vergelijkingswindturbine.

Eerst is er gekeken of de windturbines zonder terugregeling kunnen voldoen aan het Activiteitenbesluit. Dit is het geval voor alle windturbines met uitzondering van de L93. Voor deze windturbine wordt de norm op 9 toetspunten overschreden. De L93 moet dus worden teruggeregeld om te voldoen aan het Activiteitenbesluit. Vervolgens is bepaald welke windturbinetypes meer en minder geluid produceren dan de vergelijkingswindturbine. Hiervoor geldt dat zonder terugregeling de L93 en de N90 meer geluid op de gevels van omliggende woningen produceren dan de vergelijkingswindturbine (MM82).

Om ervoor te zorgen dat de L93 en de N90 niet meer geluid produceren dan de MM82 en voldoen aan het Activiteitenbesluit worden de volgende instellingen voor geluidvoorzieningen voorgeschreven. Tabel 4.5 en Tabel 4.6 laten zien dat de L93 en de N90 gedurende de nachtperiode in een stillere modus zullen draaien. In de dag en avond periode draaien deze windturbinetypes in de standaard uitvoering..

Tabel 4.5 Bedrijfsinstelling turbine Lagerwey L93-2,6MW.

turbine	dag	avond	nacht
	07:00 – 19:00 uur	19:00 – 23:00 uur	23:00 – 07:00 uur
1 t/m 5	standaard uitvoering	standaard uitvoering	‘Mode 3’

Tabel 4.6 Bedrijfsinstelling turbine Nordex N90 2500HS.

turbine	dag	avond	nacht
	07:00 – 19:00 uur	19:00 – 23:00 uur	23:00 – 07:00 uur
1 t/m 5	standaard uitvoering	standaard uitvoering	‘2000 kW’

De E92 en de MM92 zijn zonder terugregeling al stiller dan de MM82 en voldoen aan het Activiteitenbesluit.

Figuur 4.10 Geluidscontour MM82 (rood) met daarbinnen de geluidscontouren van de aangevraagde windturbines (blauw)

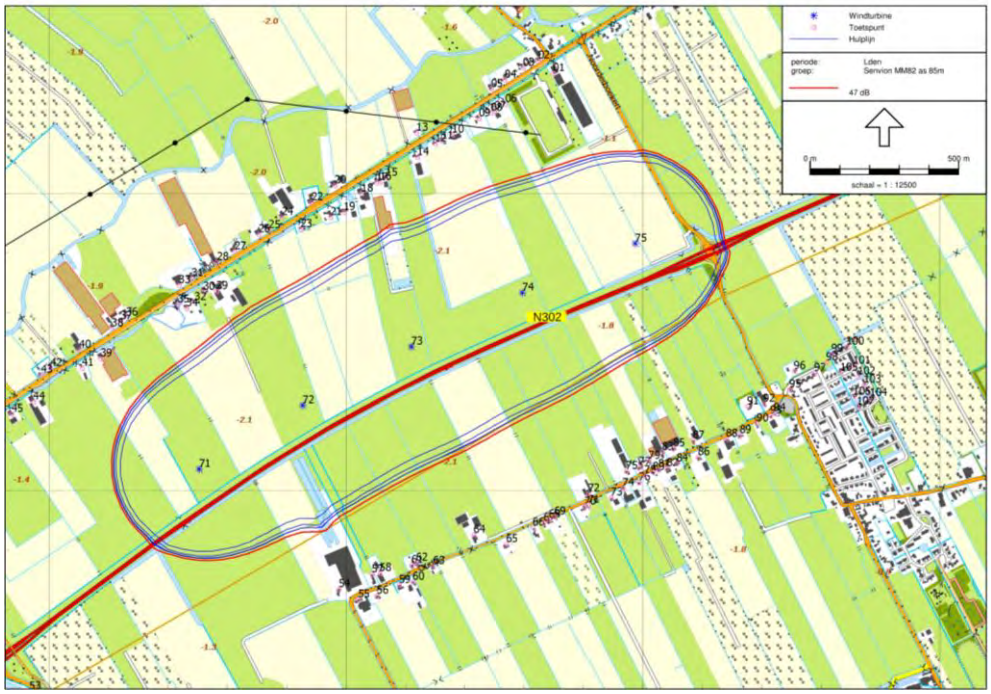

Figuur 4.10 laat de L_{den} 47 contour van de vergelijkingswindturbine zien (rood). Daarbinnen liggen de geluidscontouren van de L93 en N90 gebruik makend van de geluidvoorzieningen gedurende de nacht periode. Daar weer binnen liggen de contouren van de E92 en de MM92. Uitgebreid kaartmateriaal is te vinden in het geluid- en slagschaduwrapport (bijlage 2).

Laagfrequent geluid

Er is geen algemeen geaccepteerd normstelsel voorhanden waarmee laagfrequente geluidhinder kan worden geobjectiveerd. Laagfrequent geluid (LFG) is geluid in het voor mensen laagst hoorbare frequentiegebied, onder 200 Hz. Windturbines stralen, net als de meeste geluidbronnen, ook laagfrequent geluid uit.

Het RIVM heeft op verzoek van de GGD-en de invloed op de beleving en gezondheid van omwonenden door windturbines onderzocht[13]. Hierin wordt gesteld dat windturbines weliswaar laagfrequent geluid produceren maar dat er geen bewijs bestaat dat dit een factor van belang is. Er is geen aparte beoordeling nodig bovenop de bescherming die de A-gewogen normstelling op basis van dosis-effectrelatie reeds biedt. De mate van bescherming en de normering worden eveneens beschouwd in een literatuuronderzoek[14] naar laagfrequent geluid

[13] Windturbines: invloed op de beleving en gezondheid van omwonenden, GGD Informatieblad medische milieukunde Update 2013; RIVM rapport 200000001/2013.
[14] Literatuuronderzoek laagfrequent geluid windturbines, LBP Sight in opdracht van Agentschap NL, projectnummer DENB 138006 september 2013.

van windturbines van Agentschap NL. Ook hier zijn geen aanwijzingen dat het aandeel laagfrequent geluid een bijzondere dan wel belangrijke rol speelt.

Ten slotte is door de Staatsecretaris van Infrastructuur en Milieu, mede namens de minister van Economische Zaken en de minister van Infrastructuur en Milieu over het onderwerp laagfrequent geluid van windturbines een brief aan de Tweede kamer gestuurd[15]. Deze brief baseert zich onder andere op bovengenoemd onderzoek van het RIVM waarin wordt gesteld dat:

- laagfrequent geluid bij windturbines in samenhang met hogere frequenties wordt gehoord en niet afzonderlijk hiervan;
- dit impliceert tevens dat de effecten van laagfrequent geluid op mensen niet anders zullen zijn dan effecten van geluid met hogere frequenties zoals hinder, slaapverstoring, moeheid, concentratieproblemen en dergelijke;
- voor beweringen dat laagfrequent geluid van windturbines allerlei klinische ziekten bij mensen kan veroorzaken is geen betrouwbare bewijsvoering aangetroffen, wat in lijn is met de voorgaande inzichten;
- het feitelijke aandeel laagfrequent geluid in het brongeluid van een windturbine gering is. Daarom is ook het aandeel in de geluidbelasting op een woninggevel gering;
- bij het groter worden van turbines (tot 5 of 7,5 MW) zal dit aandeel met hooguit 1 à 2 dB toenemen. Het bij de Nederlandse norm voor windturbinegeluid voorgeschreven reken- en meetvoorschrift is goed in staat om hiermee rekening te houden zodat een correcte toetsing aan de norm mogelijk is;
- de Deense norm voor laagfrequent windturbinegeluid in het binnenmilieu van een woning geen extra bescherming biedt ten opzichte van de Nederlandse norm voor de gevelbelasting in geval van een standaard geïsoleerde woning.

Op grond van de brief van de Staatssecretaris kan worden gesteld dat toetsing aan de standaard Nederlandse geluidnormen (zoals in dit rapport gebeurt) tevens voldoende bescherming biedt tegen laagfrequent geluid. Het is dan ook niet noodzakelijk onderzoek uit te voeren naar laagfrequent voor Windpark Westfrisia, of te toetsen aan normen die in het buitenland gelden voor laagfrequent geluid.

Cumulatie met andere bronnen

Cumulatie met andere bronnen wordt beschouwd als er sprake is van blootstelling aan meer dan één geluidbron conform de rekenregels uit het Reken- en meetvoorschrift windturbines (Activiteitenregeling milieubeheer Bijlage 4). Voor de omgeving van windpark Westfrisia zijn dit naast de windturbines de relevante N-wegen (N302), spoorlijnen (Hoorn-Enkhuizen) en de bedrijventerreinen (WestFrisia, Zevenhuis en WFO) in het gebied. De cumulatieve rekenmethode uit het Reken- en meetvoorschrift windturbines berekent de gecumuleerde geluidbelasting rekening houdend met de verschillen in dosis-effectrelaties van de verschillende geluidbronnen. Ten behoeve van deze rekenmethode moet de geluidbelasting bekend zijn van ieder van de bronnen, berekend volgens het voorschrift dat voor die bronsoort geldt. Hieruit ontstaat een voor die bronsoort vervangende geluidbelasting die als resultante overeenkomt met de geluidbelasting vanwege wegverkeer die evenveel hinder veroorzaakt.

[15] Brief d.d. 31 maart 2014, betreft laagfrequent geluid van windturbines, kenmerk IenM/bsk-2014/44564, staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu Wilma J. Mansveld.

Ter bepaling van het wegverkeerslawaai zijn de verkeersgegevens (intensiteiten, voertuigverdeling, snelheden en eventuele schermen) van de N302 voor het jaar 2028 overgenomen uit bijlage 3 van rapport GM-0060647, revisie D1 “Westfrisiaweg Provinciaal Inpassingsplan, Akoestisch onderzoek” door Grontmij Nederland B.V. De Bilt, 16 mei 2012. Met behulp van deze gegevens is een rekenmodel voor verkeerslawaai opgesteld. Met het indicatieve rekenmodel is de toekomstige geluidbelasting van het wegverkeer op de toetspunten geschat en gecumuleerd.

De bedrijventerreinen WestFrisia, Zevenhuis en WFO zijn niet geluidgezoneerd. Daarom zijn er geen rekenmodellen beschikbaar op basis waarvan de geluidbelasting in de omgeving kan worden berekend. Om de geluidbelasting te kunnen schatten is een oppervlaktebron ter plaatse van de bedrijventerreinen in het rekenmodel toegevoegd. De geluidemissie is gebaseerd op het standaardspectrum industrielawaai, afkomstig uit de Handleiding meten en rekenen industrielawaai 1999. De hoogte van het geluidbronvermogen is zo gekozen, dat op alle gevels van woningen van derden ten minste wordt voldaan aan de normen voor industrielawaai in het Activiteitenbesluit (maximaal 50 dB(A) etmaalwaarde is toegestaan op gevels van woningen van derden).

Ter bepaling van het railverkeerslawaai zijn de actuele verkeersgegevens (intensiteiten, materieel, snelheden en eventuele schermen) van de spoorlijn Hoorn-Enkhuizen beschikbaar gesteld via het Geluidsregister.

In het geluidsrapport zijn per toetspunt de afzonderlijke geluidbelastingen van het industrielawaai, het wegverkeerslawaai, het railverkeerslawaai en de berekende gecumuleerde jaargemiddelde geluidniveaus L_{CUM} gegeven. Dit is gedaan voor zowel de situatie met als zonder windturbines. Aan de hand van de methode Miedema is vervolgens de akoestische kwaliteit van de omgeving ten gevolge van de cumulatieve effecten bepaald en kan de leefomgeving objectief worden beoordeeld. De methode Miedema wordt nader toegelicht in Kader 4.3.

Kader 4.3 Toelichting methode Miedema

Teneinde voor een bepaald gebied, waarin verschillende geluidsbronnen zoals wegen, spoorlijnen en industrieterreinen aanwezig zijn, de mate van hinder te beoordelen, is een methode ontwikkeld om de verwachte (gecumuleerde) hinder te kwantificeren. Deze methode wordt de 'methode Miedema' genoemd. De methode Miedema berekent bij een bepaalde waarde van de geluidsbelasting van een geluidsoort (railverkeer, industrie, windturbines) de geluidbelasting door wegverkeer welke een vergelijkbare hinderervaring veroorzaakt. De verschillende soorten geluid kunnen daardoor bij elkaar worden opgeteld:

Windturbinegeluid = 1,65 * L_{WT} - 20,05 dB
Wegverkeerslawaai = 1,00 * L_{VL} + 0,00 dB
Industrielawaai = 1,00 * L_{IL} + 1,00 dB
Railverkeerslawaai = 0,95 * L_{RL} - 1,40 dB.

Geluid van windturbines telt, zoals in bovenstaande opsomming te zien is, het zwaarste mee in de optelsom van de cumulatieve geluidbelasting vanwege het continue karakter van de geluidbelasting.

De cumulatieve geluidbelasting wordt bepaald door de afzonderlijke waarden bij elkaar op te tellen (zogenoemde energetische sommatie). De geluidbelasting (grootheid L) wordt uitgedrukt in L_{den}, met uitzondering van industrielawaai waarvoor de etmaalwaarde geldt. Aan de hand van de methode Miedema wordt vervolgens de akoestische kwaliteit van de omgeving ten gevolge van de cumulatieve effecten bepaald en kan de leefomgeving objectief worden beoordeeld. De beoordeling van de akoestische kwaliteit vindt dan plaats op basis van het overzicht in onderstaande tabel.

Tabel: Classificering kwaliteit van de akoestische omgeving in een milieukwaliteitsmaat volgens de 'methode Miedema'

Kwaliteit van de akoestische omgeving	Geluidbelasting
Goed	≤ 50 dB L_{den}
Redelijk	≤ 55 dB L_{den}
Matig	≤ 60 dB L_{den}

Van 106 van de 107 onderzochte toetspunten is de kwaliteit van de akoestische omgeving in de huidige situatie te omschrijven als goed tot redelijk. Voor één toetspunt geldt in de huidige situatie de categorie matig. Na de komst van windpark Westfrisia (gebruik makend van de L93 na geluidreducerende maatregelen) verschuift die verdeling naar 96 toetspunten die goed tot redelijk scoren en 11 matig. De andere drie windturbinetypes scoren beter dan de L93. Bij de vergelijkingswindturbine verschuift de verdeling naar 94 toetspunten die goed tot redelijk scoren en 13 matig. Alle aangevraagde windturbinetypes scoren op het onderdeel cumulatief geluid dus beter dan de vergelijkingswindturbine.

Maatwerkvoorschriften

In de Provinciale Milieuverordening (PMV) Noord-Holland, tranche 9 is aangegeven dat in gebieden waar sprake is van bijzondere lokale omstandigheden, maatwerk als bedoeld in artikel 3.14a, derde lid van het Activiteitenbesluit, kan worden toegepast. Een onderzoeksplicht geldt in gebieden waar in de nacht een lager L95 geluidsniveau heerst dan 40 dB(A). In het gebied van windpark Westfrisia (tussen de Zwaagdijk en Oudijk) heerst naar alle waarschijnlijkheid in de nachtperiode een L95 lager dan 40 dB(A). De woningen binnen de invloedssfeer van het windpark bevinden zich echter ook in de invloedssfeer van de Westfrisiaweg. Op basis van de

verkeerskaart 2009-2010 van de provincie Noord-Holland bedraagt de nachtelijke geluidbelasting (Lnight) van deze woningen 35-40 dB(A), dit zal na de verbreding van de Westfrisiaweg niet minder worden. Alleen al vanwege dit gegeven is voor de woningen aan de Zwaagdijk en Oudijk geen sprake van bijzondere lokale omstandigheden. Een dergelijke geluidsbelasting wordt immers op veel plaatsen in Noord-Holland aangetroffen. Een meetonderzoek naar “bijzondere lokale omstandigheden” kan in deze omgeving derhalve achterwege worden gelaten.

Conclusie geluid

Uit het geluidsonderzoek blijkt dat, om te voldoen aan de normen uit het Activiteitenbesluit, de L93 moet worden teruggeregeld. Daarnaast blijken de L93 en N90 zonder geluidreducerende maatregelen meer geluid te produceren dan de vergelijkingswindturbine MM82. Daarom zijn er voor de L93 en N90 geluidvoorzieningen voorgeschreven. Na toepassing hiervan wordt voor geen enkele woning de norm van L_{den} = 47 en L_{night} = 41 overschreden en zijn alle aangevraagde windturbines stiller dan de vergelijkingswindturbine. Ook als het gaat om cumulatie van geluid met andere bronnen scoren de aangevraagde windturbines beter. De verschillen tussen de windturbinetypes zijn echter gering en er kan sprake zijn van enige vorm van geluidshinder. Daarom scoren alle windturbinetypes licht negatief (-) op het onderdeel geluid. Op het gebied van geluid kunnen als gevolg van de voorgenomen activiteiten geen belangrijke negatieve milieugevolgen optreden. Het doorlopen van een volledige m.e.r.-procedure is om deze reden niet noodzakelijk.

4.5 Slagschaduw

Schaduweffecten van een draaiende windturbine kunnen hinder veroorzaken bij mensen. De maximale flikkerfrequentie, het contrast en de tijdsduur van blootstelling zijn van invloed op de mate van hinder die ondervonden kan worden. Een groter verschil tussen licht en donker (meer contrast) wordt bijvoorbeeld als hinderlijker ervaren. Verder speelt de blootstellingsduur een grote rol bij de beleving.

In artikel 3.14 onder 4. van het Activiteitenbesluit wordt verwezen naar de bij de ministeriële regeling te stellen maatregelen. In deze regeling[16] is in artikel 3.12 voorgeschreven dat een turbine is voorzien van een automatische stilstandvoorziening die de windturbine afschakelt indien slagschaduw optreedt ter plaatse van gevoelige objecten voor zover de afstand tussen de turbine en de woning minder bedraagt dan twaalf maal de rotordiameter en gemiddeld meer dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten slagschaduw kan optreden[17]. In het kader van dit onderzoek wordt dit artikel als volgt geïnterpreteerd:

- Bij de beoordeling worden alleen woningen betrokken;
- De eventuele schaduw van turbines op een grotere afstand dan twaalf maal de rotordiameter wordt verwaarloosd;
- Schaduw bij een zonnestand lager dan vijf graden wordt als niet-hinderlijk beoordeeld. Bij zonsopkomst en zonsondergang is het licht vrij diffuus en wordt de turbine vaak aan het zicht onttrokken door gebouwen en begroeiing;
- Bij een windpark worden de schaduwduren en schaduwdagen van afzonderlijke turbines opgeteld voor zover de schaduwen elkaar niet overlappen;
- Er is geen stilstandsvoorziening op een turbine nodig als de gemiddelde duur van hinderlijke schaduw minder is dan 6 uur per jaar. Dit is een strengere beoordeling dan volgens het volgens het Activiteitenbesluit omdat volgens deze op 17 dagen per jaar de hinderduur van zonsopgang tot zonsondergang meer dan 20 minuten mag bedragen en op alle overige dagen in het jaar de hinderduur door slagschaduw minder dan 20 minuten mag bedragen. Opgeteld kan de norm uit het Activiteitenbesluit dus een langere slagschaduwduur opleveren dan 6 uur per jaar.
- Bij de beoordeling van slagschaduw is, waar significant, rekening gehouden met grote obstakels in de omgeving die zich kunnen bevinden tussen de windturbines en de toetsobjecten. In de praktijk kunnen er zich tevens nog locatiespecifieke beplanting en gebouwen bevinden die de slagschaduw beperken. Een dergelijk detailniveau is hier niet meegenomen.

Voor de beoordeling van het aspect slagschaduw wordt het aantal woningen van derden binnen de 5-uurcontour (rode lijn) gehanteerd. Deze 5-uurcontour wordt gebruikt in plaats van de normatieve 6-uurcontour om met zekerheid te kunnen zeggen dat woningen binnen deze contour niet meer dan 6 uur slagschaduw verkrijgen. Ook wordt ter informatie een beeld gegeven van het aantal woningen binnen de 0 (groen) en 15-uurcontour (grijs).

[16] Regeling van de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer van 9 november 2007 nr. DJZ 2007104180 houdende regels voor inrichtingen (Regeling algemene regels voor inrichtingen milieubeheer).
[17] Voor de letterlijke tekst wordt verwezen naar de regeling.

De worst case windturbine voor schaduw is de L93, omdat deze de hoogste ashoogte en rotordiameter heeft en daarmee de meeste slagschaduw kan veroorzaken.

Figuur 4.11 Slagschaduwcontouren L93, zonder terugregeling

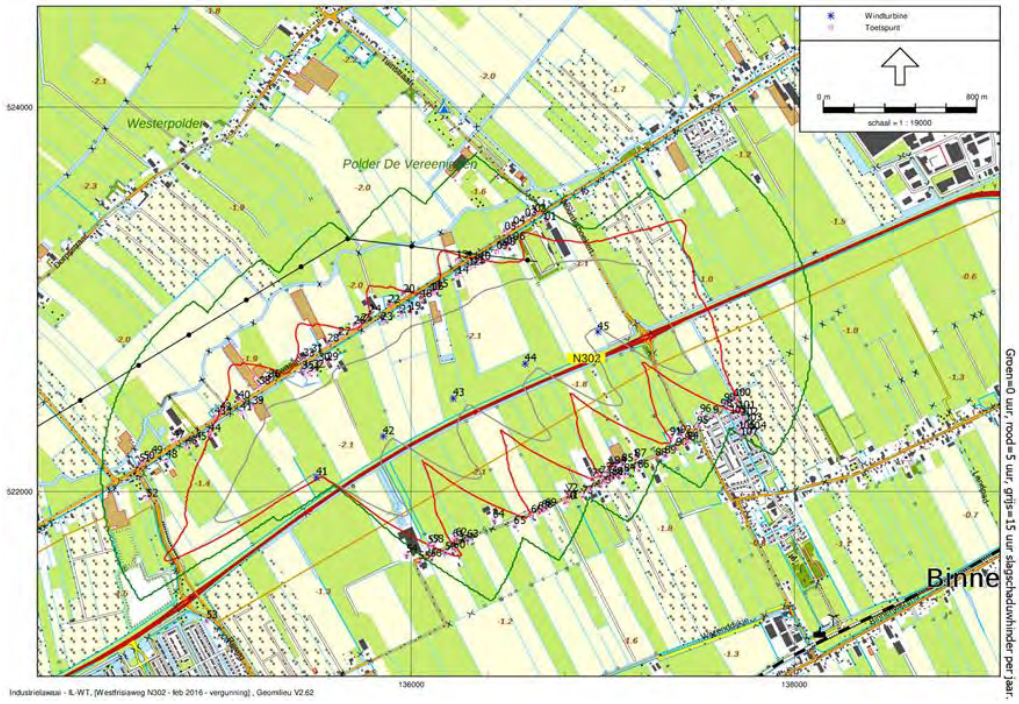

Uit de berekeningen blijkt dat zonder stilstandvoorziening er voor zowel de aangevraagde windturbinetypes als de vergelijkingswindturbine op een aantal woningen een slagschaduwduur optreedt van meer dan 6 uur per jaar (details met resultaten per windturbinetype per woning zijn te vinden in bijlage 2).

Door middel van een stilstandvoorziening wordt de hoeveelheid slagschaduw beperkt. Alle windturbines van windpark Westfrisia worden uitgerust met een stilstandsvoorziening om minimaal aan de wettelijke normen te voldoen. In de turbinebesturing worden hiervoor blokken van dagen en tijden geprogrammeerd waarbinnen de rotor wordt gestopt omdat er dan slagschaduw valt op woningen waar de turbine bijdraagt aan een overschrijding van de norm. Een dergelijke voorziening leidt tot enig productieverlies. De totale stilstandsduur kan met een zonneschijnsensor beperkt worden door de turbine alleen te stoppen op geprogrammeerde tijden indien ook tegelijkertijd de zon schijnt. Wanneer de zon niet schijnt zal er ook geen sprake zijn van slagschaduw en kan de turbine door blijven draaien.

Het is mogelijk de turbine altijd te stoppen op tijden dat er slagschaduw op een woning optreedt, waardoor de slagschaduwbijdrage van de betreffende turbine op de woning naar 0 uur gaat, of bij te houden hoeveel uren slagschaduw op een woning heeft plaatsgevonden en de windturbine pas stil te zetten wanneer de wettelijke norm zal worden overschreden. De exacte invulling van de hoeveelheid schaduwstilstand gebeurt in overleg met omwonenden maar zal minimaal aan de wettelijke eisen voldoen. Eventuele afspraken die met omwonenden worden

gemaakt, zullen worden vastgelegd in het participatieplan. De verwachting is dat dit plan eind mei 2016 gereed zal zijn.

Wanneer de woningen binnen de rode contour naar 0 uur schaduw per jaar worden gemitigeerd en we vervolgens de totale schaduwduur van de overige woningen bij elkaar optellen zien we de volgende verdeling per windturbinetype:

Tabel 4.7 Gecumuleerde slagschaduwuren in uren per jaar voor alle woningen buiten de rode contour

E-92	L93	MM92	N90	MM82
235	241	234	238	246

Voor een goed vergelijk zijn in bovenstaande getallen de toekomstige woningen van de nieuwbouw locatie Zwaagdijk-Oost zijn in de analyse betrokken. Deze toekomstige woonwijk ligt aan de rand van de 0 uur schaduw contour en krijgt gecumuleerd (dus alle woningen in de woonwijk bij elkaar opgeteld) 5 a 6 uur schaduw per jaar. In het slagschaduw rapport (bijlage 2) wordt deze toekomstige woonwijk niet meegenomen in de analyse, omdat de wet- en regelgeving alleen voor bestaande bouw geldt. In een variantenvergelijking, zoals in deze vormvrije m.e.r.-beoordeling, is het wel op zijn plaats om toekomstige woningen mee te nemen in de analyse.

De vergelijkingswindturbine heeft de meeste woningen buiten de rode contour liggen en heeft derhalve het grootste aantal gecumuleerde slagschaduwuren per jaar.

Conclusie slagschaduw

Op het gebied van slagschaduw kunnen, na het toepassen van mitigatie, als gevolg van de voorgenomen activiteiten geen belangrijke negatieve milieugevolgen optreden. Het doorlopen van een volledige m.e.r.-procedure is om deze reden niet noodzakelijk.

Tabel 4.7 laat zien dat de aangevraagde windturbinetypes na mitigatie minder schaduwhinder veroorzaken dan de vergelijkingswindturbine. De verschillen zijn echter gering en er blijft sprake van beperkte schaduwhinder. Daarom scoren alle windturbinetypes op dit onderdeel licht negatief (-).

4.6 Waterhuishouding en bodemkwaliteit

Waterhuishouding

In oktober 2015 heeft Geofoxx een waterhuishoudkundig plan[18] opgesteld (zie bijlage 3) in verband met de voorgenomen ontwikkeling van Windpark Westfrisia. Het waterhuishoudkundig plan geeft invulling aan de bepalingen uit de “Keur Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 2009” in relatie tot de voorgenomen ruimtelijke ingreep. Het plan dient als basis voor het doorlopen van de planologische procedure en de watertoets die hierin een onderdeel vormt, alsmede de in een latere fase aan te vragen watervergunning en omgevingsvergunning. Met het plan toetst de waterbeheerder of de waterbelangen in voldoende mate zijn behartigd binnen de beoogde ruimtelijke ingreep.

Als gevolg van de voorgenomen ruimtelijke ingreep neemt het verhard oppervlak toe. De hoeveelheid verhard oppervlak is onafhankelijk van het gekozen windturbinetype. De conclusies uit dit hoofdstuk gelden dus voor alle aangevraagde windturbinetypes en de vergelijkingswindturbine. Naast een toename van verhard oppervlak worden bestaande oppervlaktewaterstructuren gedeeltelijk gedempt door de aanleg van dammen met duikerverbinding. Deze toename aan verhard oppervlak en afname aan oppervlaktewater is relevant voor de verdere waterhuishoudkundige uitwerking en het bepalen van de wateropgave (compensatie-eis).

Door het hoogheemraadschap is een maatwerkberekening gemaakt voor de benodigde compensatie. De conclusie van deze berekening is dat 13% van de toename van verhard oppervlak moet worden gecompenseerd. Door de bouw van Windpark Westfrisia neemt het verhard oppervlak toe met 21.488 m^2. Daarnaast wordt circa 200 m^2 oppervlaktewater gedempt als gevolg van de aanleg van dammen ter plaatse van de toegangswegen.

Uitgaande van een benodigde compensatie van 13% is voor de toename aan verhard oppervlak (21.488 m^2) een minimale uitbreiding van het watersysteem in het peilgebied vereist van afgerond 2.800 m^2. Daarnaast dient het 100% van het verlies een oppervlaktewater als gevolg van de aanleg van dammen met duikerverbindingen gecompenseerd te worden. Met het verwachte (maximale) oppervlak van 200 m^2 aan dammen, komt de totaal benodigde compensatie uit op afgerond 3.000 m^2.

[18] Waterhuishoudkundig plan Windpark Westfrisia Zwaagdijk - 20151086_a2RAP

Figuur 4.12 Principedoorsnede verbreding waterloop (maatvoering in meters)

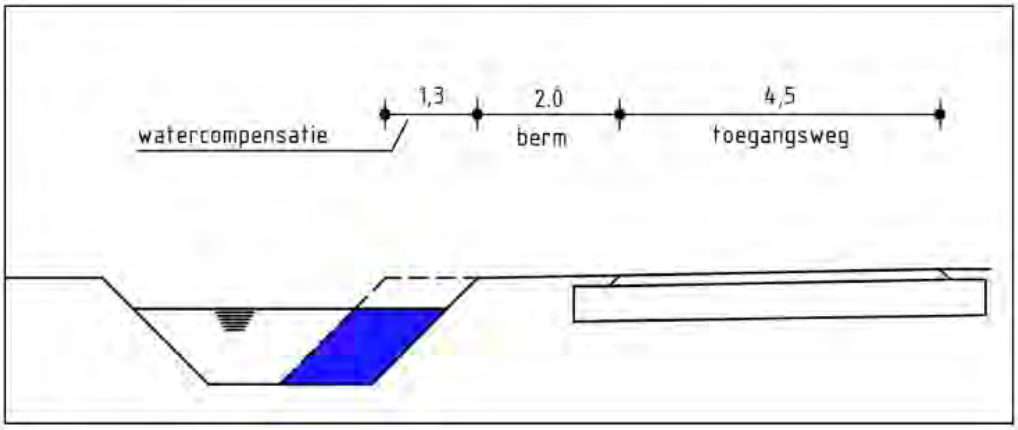

In bijlage 3 is een inrichtingstekening opgenomen met de beoogde verbreding van de primaire en secundaire waterlopen in het gebied. In totaal is een verbreding van 0,9 m voorzien over een lengte van 1.168 m, een verbreding van 1,3 m over een lengte van 548 m en een verbreding van 3,2 m over een lengte van 405 m. De totale compensatie die hiermee wordt gerealiseerd bedraagt dan afgerond 3.059 m^2 en is hiermee ruimschoots voldoende. De positionering van de watercompensatie (welke sloten en hoe breed) is in concept voorgelegd aan het hoogheemraadschap en per e-mail akkoord bevonden.

Bemaling

In februari 2016 heeft Geofoxx een bemalingsadvies[19] opgesteld (zie bijlage 3) in verband met de voorgenomen ontwikkeling van Windpark Westfrisia. Op basis van de gegevens van de grondwaterstand, ontgravingsdiepte en ontwateringsdiepte is een analyse gemaakt van de bemalingsnoodzaak tijdens de geplande werkzaamheden. In het bemalingsadvies wordt geconcludeerd dat voor Windpark Westfrisia volstaan kan worden met een melding (6 weken voor aanvang bouw) bij het Hoogheemraadschap Noorderkwartier. De adviezen uit het rapport omtrent mogelijke risico's bij bronbemaling zullen tijdens en voor de uitvoer ter harte worden genomen.

Bodemkwaliteit

De bodemkwaliteit in het plangebied is beschreven in de Regionale Bodemkwaliteitskaart 2010 voor West-Friesland, gelegen in de bodemkwaliteitszones 'buitengebied'. Op deze bodemkwaliteitskaart wordt de actuele kwaliteit van de bodem in de regio vastgelegd. In de bodemkwaliteitskaart zijn op basis van historie, gebruik en bodemkwaliteit in totaal acht bodemkwaliteitszones (deelgebieden) onderscheiden voor de bovengrond (0,0 – 0,5 m –mv) en vier voor de ondergrond (0,5 – 2,0 m –mv).

Het plangebied ligt in het deelgebied 'buitengebied', waarvoor geldt dat de gemiddelde bodemkwaliteit voldoet aan de achtergrondwaarden. Grond die vrijkomt in het plangebied (en die verder niet verdacht is voor bodemverontreiniging) kan zonder onderzoek binnen de andere deelgebieden worden toegepast, conform de generieke grondstromenmatrix uit de Regionale Bodemkwaliteitskaart 2010. De bodemkwaliteitskaart is niet geldig voor locaties waar potentieel bodembedreigende activiteiten zijn uitgevoerd en voor andere locaties die zijn uitgezonderd van

[19] Bemalingsadvies Windpark Westfrisia - 20160267_a1RAP

de bodemkwaliteitskaart (bijvoorbeeld wegen en boerenerven). In het plangebied liggen op basis van historisch gebruik als landbouwgebied geen verdachte locaties.

Niet gesprongen explosieven

Op sommige plaatsen in Nederland bevinden zich nog Niet Gesprongen Explosieven (NGE) uit de Tweede Wereldoorlog in de bodem. Deze leveren een gevaar op, vooral als ze verplaatst of aangeraakt worden, bijvoorbeeld bij graaf- of baggerwerkzaamheden. De verantwoordelijkheid voor het onderzoek naar en de ruiming van explosieven vanuit Arbo-regelgeving ligt in eerste instantie bij de initiatiefnemer van de graafactiviteiten. Het behoort tot de voorbereidingswerkzaamheden van de werkzaamheden. Het is echter niet noodzakelijk om in dit stadium al onderzoek naar NGE te doen. Windpark Westfrisia zal voordat de werkzaamheden beginnen laten onderzoeken of er sprake is van een mogelijk verhoogd risico op NGE in dit gebied en als daar aanleiding toe is, daarna explosievenonderzoek laten uitvoeren conform het Werkveldspecifiek certificatieschema voor het systeemcertificaat Opsporen Conventionele Explosieven (WSCS-OCE).

Conclusie waterhuishouding en bodemkwaliteit

Met de hierboven vermelde compensatiehandeling is de ruimtelijke ingreep ‘hydrologisch neutraal’ en wordt voldaan aan de verplichtingen vanuit de keur. Op bemalingsgebied en het gebied van niet gesprongen explosieven zullen voordat de werkzaamheden starten de benodigde onderzoeken en meldingen bij bevoegd gezag worden gedaan.

Op het gebied van waterhuishouding en bodemkwaliteit kunnen als gevolg van de voorgenomen activiteiten geen belangrijke negatieve milieugevolgen optreden. Het doorlopen van een volledige m.e.r.-procedure is om deze reden niet noodzakelijk. De vier aangevraagde windturbines en de vergelijkingswindturbine scoren op dit gebied allemaal gelijk: neutraal.

4.7 Energieopbrengst en vermeden CO_2 uitstoot

De energieopbrengst van een windpark is afhankelijk van vele factoren zoals het windturbinetype, het windaanbod en de onderlinge afstand van de windturbines. Wanneer de onderlinge afstand te klein wordt, wordt de energieopbrengst lager, omdat de windturbines meer wind van elkaar afvangen. Het opgesteld vermogen voor de onderzochte windturbinetypes varieert van 2 tot 2.6 MW per turbine. Onderstaande tabel geeft de verwachtte energieopbrengst van Windpark Westfrisia per windturbinetype weer. Deze waarden zijn bepaald op basis van een *WindPro* opbrengstberekening. Voor het aanvragen van de SDE+-subsidie zal een opbrengstrapport in groter detail worden geschreven.

Tabel 4.8 Verwachtte energieopbrengst per windturbinetype

Windturbinetype	Ashoogte (m)	Vermogen (MW)	Opbrengst (GWh/jaar)
Enercon E92	85,0	2,35	33,3
Nordex N90	79,5	2,50	32,5
Lagerwey L93	85,0	2,60	33,9
Senvion MM92	79,5	2,05	31,3
Senvion MM82	85,0	2,05	27,4

De 5 windturbines wekken elektriciteit op voor circa 9.000 huishoudens (uitgaande van een gemiddeld verbruik van 3.500 kWh/jaar). Elk kilowattuur dat wordt geproduceerd door Windpark Westfrisia zorgt ervoor dat deze niet hoeft te worden geproduceerd met behulp van fossiele bronnen van energie. Dit leidt tot een positief klimaateffect in de vorm van vermeden emissies van luchtverontreinigende stoffen en klimaatstoffen zoals CO_2. Wanneer wordt gerekend met een gemiddelde vermeden CO_2 uitstoot per opgewekte kWh windenergie in Nederland (0,55 gram/kWh; bron Agentschap NL[20]) dan draagt de ontwikkeling bij aan een vermeden CO_2 uitstoot van circa 0,2 megaton CO_2 per jaar.

Het produceren, bouwen, installeren en ontmantelen van een windturbine kost ook energie. Uit verschillende onderzoeken wordt gemeld dat de energie die hiervoor benodigd is in ongeveer 3 tot 6 maanden is terugverdiend[21].

Conclusie energieopbrengst

Voor wat betreft energieopbrengst scoort het initiatief positief. Alle windturbinetypes leveren een positieve bijdrage aan zowel energieopbrengst als vermeden emissies. windturbinetypes met een groter vermogen, hogere ashoogte en grotere rotor kennen een grotere energieopbrengst en hoger vermeden CO_2 uitstoot.

Er is wel een duidelijk verschil in opbrengst tussen de aangevraagde windturbines en de vergelijkingswindturbine. De aangevraagde windturbines produceren 14 tot 24% meer duurzame energie dan de vergelijkingswindturbine. Daarom scoren de aangevraagde windturbinetypes op dit onderdeel positief en de vergelijkingswindturbine positief/neutraal (+/0).

[20] Zie voor exacte data: http://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/duurzame-energie-opwekken/windenergie-op-land/beleid/cijfers

[21] http://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/duurzame-energie-opwekken/windenergie-op-land/faq

Bij deze berekening is al rekening gehouden met de (extra) stilstand die de verschillende windturbinetypes nodig hebben ten aanzien van geluid en schaduw.

4.8 Financiële haalbaarheid

De bouw en exploitatie van een windpark vraagt om een grote investering aan het begin van het project. Deze investering moet gedurende de looptijd van het project worden terugverdiend. Een windpark verdient haar investering terug door de verkoop van groene stroom. Voor de stroom ontvangt het windpark een basisprijs (net zoals bij grijze stroom) en daar bovenop ontvangt het windpark subsidie per opgewekte kWh.

Figuur 4.13 Verdeling investeringskosten windpark Westfrisia

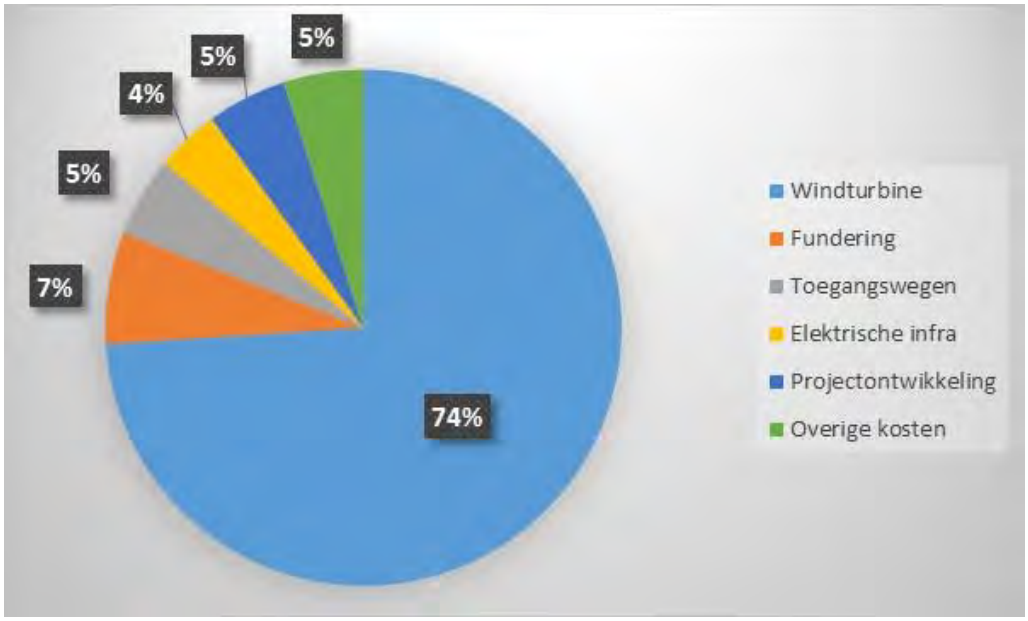

De totale investeringen voor windpark Westfrisia worden op dit moment op 13,5 tot 16,5 miljoen euro geschat, dit is onder meer afhankelijk van het type windturbine dat uiteindelijk wordt gekozen. Verreweg het grootste gedeelte (ongeveer 74%, of 11 miljoen euro) van de investeringskosten voor windpark Westfrisia zit in de aanschaf, installatie en oplevering van de windturbines. Andere kostenposten zijn de kosten voor de bouw en aanleg van de fundering (ongeveer 1 miljoen euro), de toegangswegen (ongeveer 750 duizend euro) en de elektrische infrastructuur (ongeveer 750 duizend euro). Figuur 4.13 laat op basis van de gebruikte kengetallen de verdeling van de investeringskosten zien voor windpark Westfrisia.

Kader 4.4 Onzekerheid in de business case

De uitkomsten van de business case van windpark Westfrisia zijn op dit moment van het project nog lastig exact te maken. Het rendement op de investering is in sterke mate afhankelijk van de windsnelheid op ashoogte (hoe hoger, hoe meer wind), het windturbinetype (een groter vermogen en/of grotere rotor levert doorgaans meer stroom), de hoogte van het subsidiebedrag (moet nog worden vastgesteld) en de rentevoet die gehanteerd wordt door de bank voor het vreemd vermogen. Ook de huidige lage elektriciteitsprijzen hebben in negatieve zin hun weerslag op de business case.

Dat betekent dat de resultaten die in deze paragraaf worden gepresenteerd de huidige ‘best estimate’ zijn. Wijzigingen in de subsidieregeling, elektriciteitsprijzen of rentetarieven kunnen een grote invloed hebben op het uiteindelijke rendement.

Om het rendement (of financiële haalbaarheid) van een windpark te bepalen hebben we inzicht nodig in de verschillende kasstromen die een rol spelen. De kasstromen van een windproject bestaan uit de volgende zaken:

- Ontwikkelkosten (onderzoeken, vergunningaanvraag, etc.)
- Investeringskosten voor de bouw van het project (aanschaf windturbines, parkbekabeling, etc.)
- Onderhoudskosten na de bouw van het project (gepland en ongepland onderhoud)
- Inkomsten uit verkoop groene stroom (prijs per kWh plus subsidie)
- Verwijderingskosten aan het einde van het project

Voor een sluitende business case moeten de inkomsten uit de verkoop van groene stroom opwegen tegen de totale projectkosten gedurende de hele levensduur van het project. Eerder in dit hoofdstuk zagen we al dat de investeringskosten voor windpark Westfrisia op ongeveer 15 miljoen euro liggen. Daar staan gedurende 20 jaar inkomsten uit stroomverkoop tegenover. In de eerste 15 jaar van het project bestaan de inkomsten uit de prijs die voor grijze stroom geldt met daarbij opgeteld de SDE+ subsidie per opgewekte kWh. Als we uitgaan van een gemiddelde energieopbrengst van 32,5 GWh per jaar, een gesubsidieerde stroomprijs van 76 euro per MWh, is er in de eerste 15 jaar een inkomstenstroom van ongeveer 2,5 miljoen euro per jaar. De laatste 5 jaar van een windproject blijft alleen de grijze stroomprijs over, omdat de subsidieduur dan is verlopen. De inkomstenstroom van de laatste 5 jaar van windpark Westfrisia bedraagt dan ongeveer 1 miljoen euro per jaar. Tegelijkertijd zijn er nog jaarlijkse kosten voor onderhoud aan de windturbines. Wanneer we hierin de algemene schatting gebruiken die ECN hanteert[22] van 1 eurocent per kWh, komen we op een gemiddelde jaarlijkse kostenpost van 325.000 euro voor onderhoud.

Het rendement van een windpark wordt vaak uitgedrukt met de interne opbrengstvoet (IRR). Bij het bepalen van de IRR van een project worden alle kasstromen van het project netto-contant gemaakt. Des te verder uitgaven of inkomsten in de toekomst liggen, des te minder deze meewegen in de bepaling van het rendement. De eerste berekeningen door de initiatiefnemers met kengetallen voor alle kasstromen laten zien dat het voor Windpark Westfrisia mogelijk is om een interne opbrengstvoet (IRR) van 8% of hoger te halen. Bij een IRR van 8% of hoger is voor de meeste windprojectontwikkelaars de investering gerechtvaardigd. In andere woorden: het project is financieel voldoende aantrekkelijk.

Het is op dit moment onwenselijk dat er gedetailleerde business case informatie openbaar wordt gemaakt. Dit kan de onderhandelingspositie van de initiatiefnemers ten opzichte van leveranciers schaden. De initiatiefnemers zijn wel bereid om het bevoegd gezag in een besloten zitting verdere inzage te geven in de business case van het project.

[22] Conceptadvies basisbedragen SDE+ 2016 voor marktconsultatie, april 2015

Door de initiatiefnemers uitgevoerde financiële analyse laat zien dat de aangevraagde windturbinetypes voldoende rendement kunnen halen. De vergelijkingswindturbine laat een ongunstig rendement zien. Dit is in Tabel 4.9 vertaald naar de volgende scores.

Tabel 4.9 Overzicht financiële haalbaarheid windpark Westfrisia per windturbinetype (op basis van de huidige informatie)

Winturbinetype	Rendement
Enercon E92	0
Nordex N90	+
Lagerwey L93	0
Senvion MM92	+
Senvion MM82	-

In zijn algemeenheid kan gesteld worden dat het huidige financieringsklimaat voor windprojecten gunstig is. De lage rentestand heeft twee positieve effecten. Enerzijds is het aantrekken van vreemd vermogen relatief goedkoop, omdat er weinig rente over hoeft te worden betaald. Anderzijds zijn veel particulieren op zoek naar investeringsmogelijkheden, omdat spaargeld onvoldoende rendement oplevert. Daarom zien we dat uit te geven burgerobligaties, aandelen, of andere vormen van financiële participatie, over het algemeen gretig aftrek vinden. Zo werd bijvoorbeeld bij windpark Nijmegen-Betuwe de inschrijving voor windaandelen ruimschoots overschreven.

Via de Westfriese windmolen coöperatie (WWC) zal het mogelijk zijn te participeren in windpark Westfrisia. Iedereen die wil participeren in Windpark Westfrisia kan lid worden van de WWC en geld aan de WWC lenen. Deze leningen worden door de WWC aan Windpark Westfrisia geleend. De WWC krijgt rente op de leningen en krijgt als aandeelhouder na enige jaren dividend. Daardoor kan de WWC aan de leden een goede rente uitbetalen. De ledenvergadering van de WWC is september 2015 akkoord gegaan met 5% rente op de ledenleningen voor omwonenden van windpark Westfrisia, en 4% voor overige leden.

4.8.1 Conclusie financiële haalbaarheid

Tabel 4.9 laat zien dat van de vier aangevraagde windturbinetypes de MM92 en de N90 op dit moment het beste rendement (+) laten zien. De E92 en L93 scoren iets lager (0). De vergelijkingswindturbine scoort negatief (-), omdat deze de minste stroom oplevert en daarmee onvoldoende rendement oplevert. Het opwekken van meer stroom (gedurende 20 jaar) weegt in een business case berekening in dit geval dus op tegen de hogere investeringskosten die windturbines met een grotere rotor met zich meedragen.

4.9 Externe veiligheid

Naast directe hinder van geluid en slagschaduw, moet rekening worden gehouden met effecten op de externe veiligheid van de omgeving. De externe veiligheidseffecten zijn nauw verbonden met effecten op bestaande infrastructuur en worden in deze haalbaarheidsscan dan ook gezamenlijk onderzocht.

4.9.1 Afstand tot kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten

Windturbines die op land geplaatst worden vallen onder het Besluit Omgevingsrecht categorie B inrichtingen waarop het besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (het zgn. 'Activiteitenbesluit milieubeheer' kortweg het Activiteitenbesluit) van toepassing is. Dit activiteitenbesluit geeft normen voor de bescherming van beperkt kwetsbare en kwetsbare objecten in de omgeving. Voor het bepalen van de effecten van windturbines op externe veiligheid is het "Handboek Risicozonering windturbines" (2013) aangehouden. Voor de definitie van kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten wordt aangesloten bij de beschrijving uit het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (BEVI)[23]. Voor kwetsbare objecten (zoals bijvoorbeeld woningen) geldt voor het plaatsgebonden risico (PR) een contour van 10^{-6}. Deze afstand wordt berekend op basis van de maximale werpafstand bij een nominaal toerental of op basis van ashoogte + halve rotordiameter wanneer deze groter is.

In de tabel hieronder is per windturbinetype de 10^{-6} contour weergegeven op basis van berekeningen aan de hand van het Handboek Risicozonering 2014 (v3.1). Voor het bepalen van de 10^{-5} contour is de halve rotordiameter aangehouden. Kwetsbare objecten mogen niet binnen de 10^{-6} contour zijn gelegen. Voor beperkt kwetsbare objecten geldt de minder strenge norm van de 10^{-5} contour die maximaal is gelegen op 46,5 meter. De tabel laat zien dat de L93 de worst case windturbine betreft als het gaat om de $PR10^{-6}$ contour.

Tabel 4.10 Risicoafstanden tot (beperkt) kwetsbare objecten

Windturbine	10^{-6} afstand (m)		10^{-5} afstand (m)
	Tiphoogte	Werpafstand	
Enercon E92	131,0	127,3	46,0
Nordex N90	124,5	122,0	45,0
Lagerwey L93	131,5	125,0	46,5
Senvion MM92	125,8	116,0	46,3
Senvion MM82	126,0	120,0	41,0

* Oranje waarden zijn maatgevend

[23] Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (Bevi) artikel 1 – Begripsbepalingen. Te raadplegen via: http://wetten.overheid.nl/BWBR0016767/geldigheidsdatum_01-02-2016#1.

Figuur 4.14 10^{-6} en 10^{-5} contouren (maximale afstanden)

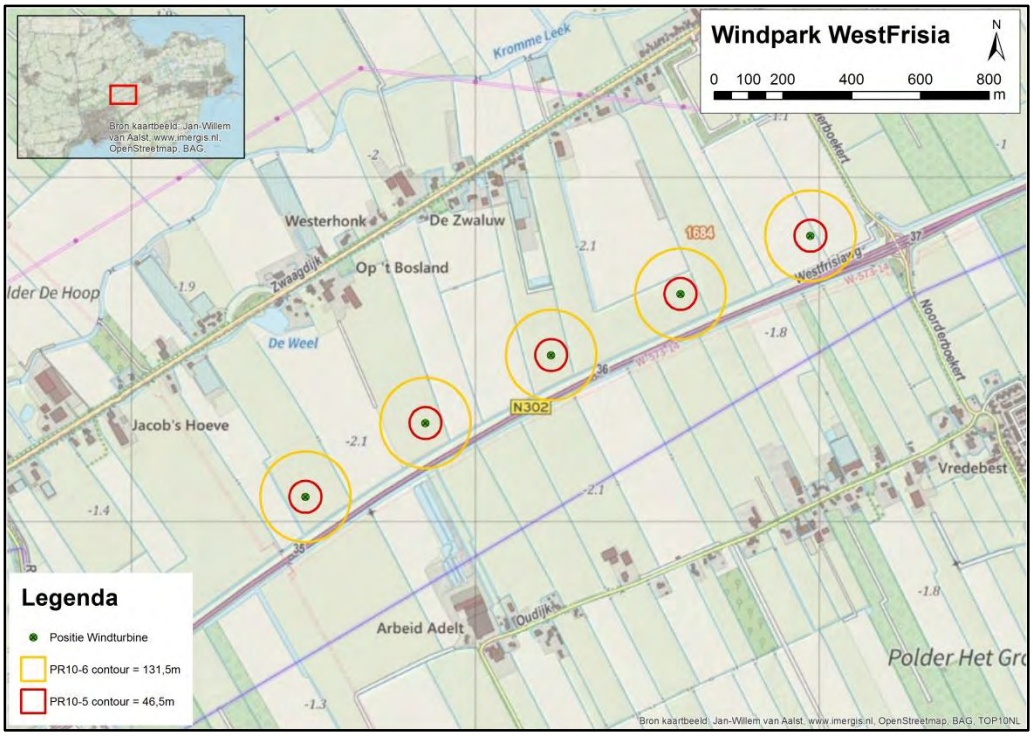

Uit bovenstaande figuur blijken er geen kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten aanwezig te zijn binnen de maximale PR-contouren van de windturbines.

4.9.2 Afstand tot risicobronnen

Op grond van het Handboek Risicozonering Windturbines wordt aanbevolen afstand te houden tot andere risicobronnen, zoals bijvoorbeeld gasleidingen. In Figuur 4.15 is een kaart met onder andere de aanwezige buisleidingen in het gebied opgenomen met daarop de aanbevolen toetsafstand uit het handboek risicozonering windturbines 2014 (v3.1). De buisleiding aan de zuidzijde van de Westfrisiaweg zal, in verband met aanpassingen aan de weg, in de toekomst verlegd worden. De windturbines zullen voor beide situaties moeten voldoen aan de veiligheidseisen. Voor buisleidingen hanteert Gasunie (eigenaar van de meeste leidingen in Nederland) een eigen afstandscriterium van ashoogte plus 1/3 rotordiameter. Deze afstand wordt ook wel de High Impact Zone genoemd. Zoals de figuren aangeven ligt aan de zuid- en westkant van het plangebied een buisleiding. De betreffende buisleidingen onderdeel van het tracé W-573:

- Aardgastransport W-573 van Gasunie Transport Services – 324mm;
- Aardgastransport W-573 van Gasunie Transport Services – 219mm.

Figuur 4.15 Contouren t.o.v. buisleidingen

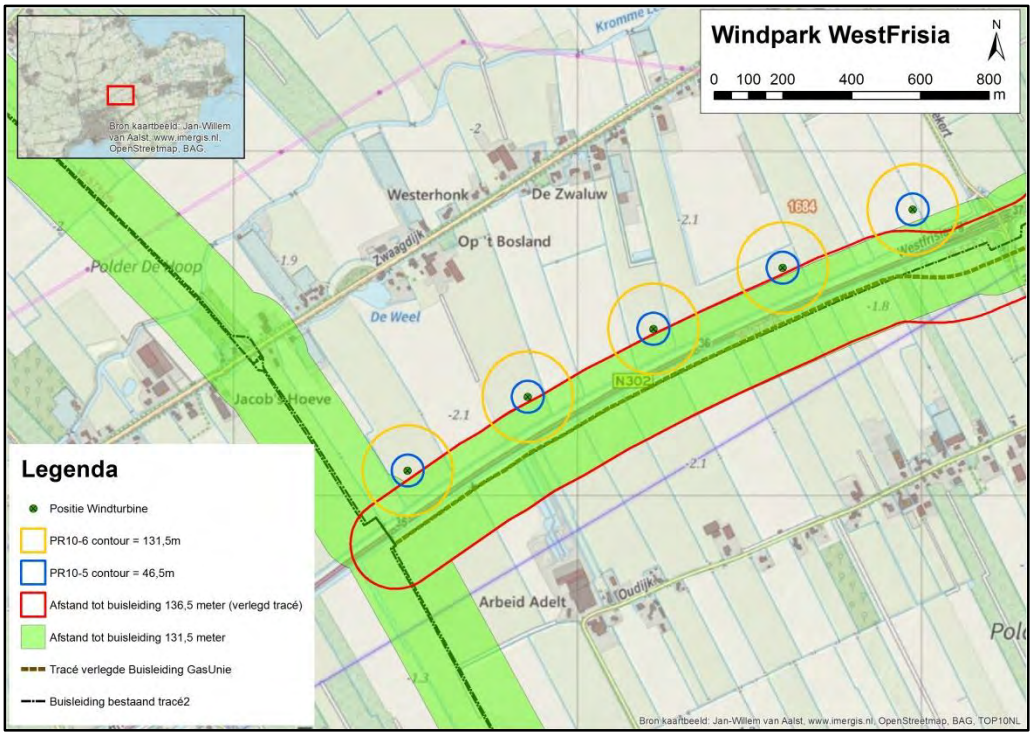

De locaties van de windturbines liggen voor alle turbinetypes op voldoende afstand (144,9 m) tot de (verlegde) buisleiding van de Gasunie volgens zowel het handboek risicozonering alsook van de afstandseis van de Gasunie. Deze conclusie wordt onderstreept door Gasunie. In correspondentie tussen Gasunie en Pondera Consult (d.d. 13 mei 2015) geeft Gasunie het volgende aan:

Gasunie heeft geen bezwaar tegen het plaatsen van windturbines als de volgende uitgangspunten worden gehanteerd voor ondergrondse leidingen:

- *De leiding buiten de grootste afstand van 'bladworpafstand bij nominaal toerental' en 'ashoogte +1/3 wieklengte (High Impact Zone)' ligt kunnen de windturbines geplaatst worden.*

Indien 'bladworpafstand bij nominaal toerental´ groter is dan de High Impact Zone, dan moet berekend worden of er door de plaatsing van de windturbines een PR 10^{-6}/jaar contour ontstaat (de leiding heeft zonder windturbines geen PR 10^{-6}/jaar contour).
Als er een PR 10-6/jaar contour ontstaat dan is de plaatsing van de windturbines voor Gasunie niet aanvaardbaar aangezien de plaatsing in strijd is met de bedoeling van de wet (Bevb) dat het plaatsgebonden risico van de bestaande gasinfrastructuur niet zou moeten toenemen. Het plaatsen van windturbines is voor Gasunie alleen acceptabel als het plaatsgebonden risico ter hoogte van de leiding kleiner is dan of gelijk aan 10^{-6}/jaar.

Tabel 4.11 Overzicht toetsafstanden Gasunie

Winturbinetype	Max PR10-6	Maximale werpafstand bij nominaal toerental	High Impact Zone	Minimale afstand tot buisleiding	Voldoet? Ja/Nee
Enercon E92	131,0	127,3	103,7	144,9	Ja
Nordex N90	124,5	122,0	94,5	144,9	Ja
Lagerwey L93	131,5	125,0	109,2	144,9	Ja
Senvion MM92	125,8	116,0	95,0	144,9	Ja
Senvion MM82	126,0	120,0	98,7	144,9	Ja

Aan beide voorwaarden van Gasunie wordt door Windpark Westfrisia voor alle onderzochte windturbinetypes voldaan.

4.9.3 Afstand tot wegen en spoorwegen

Wegen

Voor rijkswegen in Nederland geldt op basis van artikel 3 van de “Beleidsregel voor het plaatsen van windturbines op, in, of over Rijkswaterstaatwerken” (2002) dat voor windturbines een minimale afstand van een halve rotordiameter tot de rand van de verharding van de rijksweg moet worden aangehouden. Voor lokale en regionale wegen geldt deze afstandseis niet, hoewel het bewaren van een dergelijke afstand wel wordt aangeraden. Uitgaande van een turbine met een rotordiameter van tot 93 meter, geldt dus een afstand tot 46,5 meter (halve rotordiameter) tot de rand van de verharding. De windturbinelocaties liggen minimaal 110 meter afstand tot de rand van de provinciale weg N302 en voldoen dus zeer ruim aan deze norm.

Vervoer gevaarlijke stoffen

Op de N302 (traject Hoorn – Kootwijk) blijkt volgens de provinciale risicokaart[24] sprake te zijn van transporten van gevaarlijke stoffen (bijvoorbeeld benzine, diesel). Deze weg is niet opgegeven op het Basisnet Weg als route voor gevaarlijke transporten. Het Basisnet is een landelijk aangewezen netwerk voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. Het Basisnet heeft betrekking op de Rijksinfrastructuur: hoofdwegen (snelwegen), hoofdwaterwegen (binnenwateren) en hoofdspoorwegen (enkele uitzonderingen daargelaten). De N302 is geen onderdeel van de Rijksinfrastructuur en is zodoende niet opgenomen in het Basisnet Weg. De provinciale risicokaart geeft aan dat ten gevolge van het vervoer van gevaarlijke stoffen geen $PR10^{-6}$ noch $PR10^{-5}$ contour aanwezig is langs deze weg (beide contouren 0 meter). Dit betekent dat het vervoer van gevaarlijke stoffen in omvang beperkt is.

Om een beoordeling van de effecten van de aanwezigheid van windturbines langs deze weg te kunnen maken, wordt gekeken naar de trefkans van een gevaarlijk transport in relatie tot de intrinsieke faalkans, rekening houdend met de verblijftijd van het transport. De kans dat het betrokken tracé wordt geraakt is $9,4 \times 10^{-5}$. De kans dat één tankwagen met bijvoorbeeld 500 passages per jaar zich op dat moment op het tracé bevindt is $1,2 \times 10^{-7}$. De trefkans per jaar van een vrachtwagen met 500 passages per jaar is dan $5,6 \times 10^{-9}$. De intrinsieke faalkans op volledig ontploffen van een tankwagen die stilstaat, is $5,0 \times 10^{-7}$ per jaar. Dit is de kans dat de tank ‘uit zichzelf’ ontploft. De additionele risicotoevoeging van het rijden langs een windturbine

[24] Provinciale Risicokaart Noord-Holland, N302 Hoorn-Zwaagdijk-Oost

bedraagt daarmee 1,10% per jaar. Deze risicotoevoeging is verwaarloosbaar te noemen omdat deze kleiner is dan 10% (richtlijn Handboek Risicozonering Windturbines). Ook als de effecten van de vijf windturbines worden opgeteld dan is het risico (5,5%) lager dan 10% en zijn de additionele effecten van het windpark verwaarloosbaar.

Spoorwegen
Nagenoeg alle spoorwegen in Nederland vallen onder de verantwoordelijkheid van ProRail. Ten aanzien van de minimaal vereiste afstand van de windturbine tot het spoor is een minimale afstand van 7,85 meter + halve rotordiameter vastgesteld. In het plangebied lopen geen spoorwegen die een belemmering voor windenergie op deze locatie zouden kunnen vormen.

4.9.4 Hoogspanningsverbindingen

TenneT is de netbeheerder van de hoogspanningsverbindingen van nationaal belang. Bij de plaatsing van windturbines nabij hoogspanningslijnen wordt een afstand gehanteerd van de maximale werpafstand bij nominaal toerental, zoals beschreven in het Handboek Risicozonering Windturbines.

Figuur 4.16 laat de benodigde afstand tot de hoogspanningslijn zien. Deze ligt geheel buiten (op meer dan 300m van) het plangebied en vormt daarmee geen belemmering.

Figuur 4.16 Afstanden tot hoogspanning

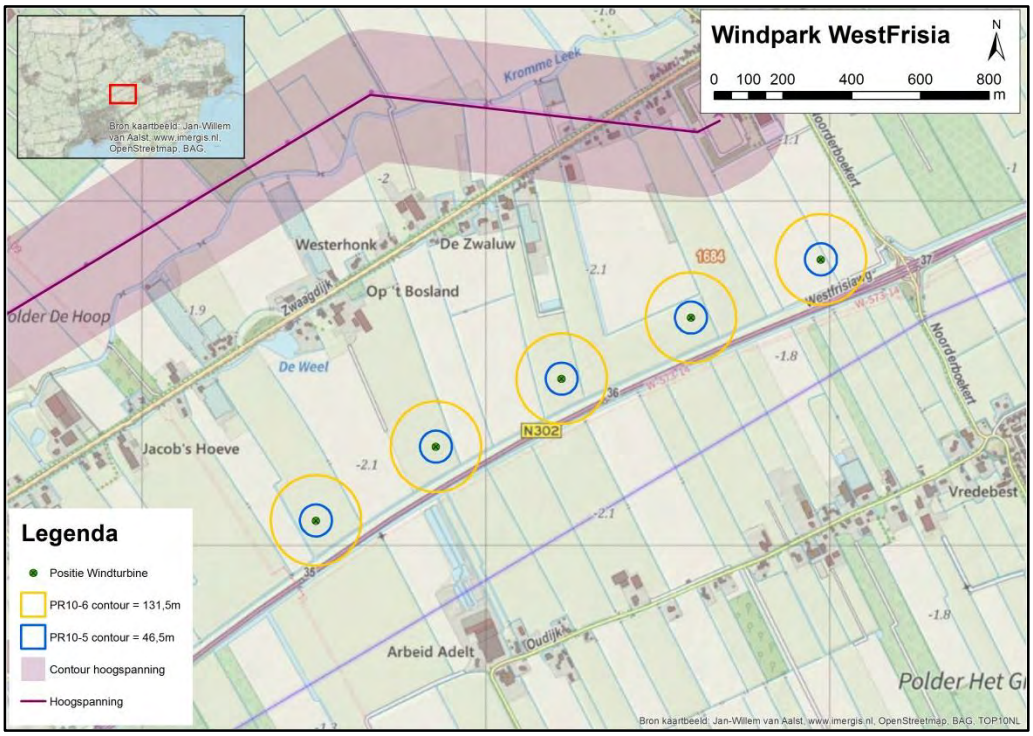

De locaties van de windturbines liggen op voldoende afstand tot hoogspanningslijnen. Effecten zijn niet te verwachten.

4.9.5 Radar en beschermde straalpaden

Binnen radarzones en laagvliegroutes gelden beperkingen ten aanzien van windturbines. Locaties binnen 75 kilometer van een radarpost moeten eerst ter goedkeuring aan het ministerie van Defensie worden voorgelegd, nadat deze zijn getoetst door TNO (zie Kader 4.5). Laagvlieggebieden en helikopteroefengebieden kennen harde bouwhoogtebeperkingen. Hierbij is het tevens van belang dat de rotorbladen van een windturbine de route niet 'doorsnijden'. Er moet dus een afstand van minimaal een halve rotordiameter in acht worden genomen tot de rand van de laagvlieggebieden. Voor het zoekgebied zijn deze aspecten onderzocht.

Kader 4.5 Regeling radarverstoring

De Regeling algemene regels ruimtelijke ordening is in augustus 2012 gewijzigd. In deze wijziging is de nieuwe regeling met betrekking tot radarverstoring vastgesteld en van kracht geworden. Deze regeling heeft als doel te voorkomen dat radarbeelden voor de beveiliging van het nationale luchtruim en de veilige afhandeling van het militair- en burgerluchtverkeer door hoge bouwwerken worden verstoord. Dit houdt in dat indien een bouwwerk binnen een voor een radarstation aangewezen gebied de maximale bouwhoogte overschrijdt, een beoordeling moet worden gemaakt van de gevolgen van het voorgenomen bouwwerk voor het betrokken radarstation.

Voorheen werd een plan uitsluitend getoetst aan de mate van schaduwwerking van een bouwwerk tussen een enkele radar en het doelobject, binnen een afstand van 15 nautische mijl van het radarstation. Thans worden ook de effecten van reflecties van bouwwerken zoals windturbines op de radar in ogenschouw genomen. De werking van de radars wordt in onderlinge samenhang gezien, zodat de verstoring van een radar mogelijk door een andere radar kan worden gecompenseerd.

De vernieuwing van de toetsingsmethode betreft zowel de radarverstoringsgebieden als de wijze van het berekenen van en de norm voor radarverstoring. Zeven radarverstoringsgebieden zijn door Defensie bepaald. Daarbinnen geldt voor windturbines gelegen tot 15 kilometer van de radar een maximale bouwhoogte die per kilometer oploopt met 4.375 meter, gemeten vanaf de antennehoogte (deze hoogte verschilt per radarstation). Dit betekent dat er door Defensie getoetst moet worden als de turbine hoger is dan de antennehoogte + (4.375 meter maal de afstand tot de turbine in kilometer).

Figuur: verticale doorsnede van het schematisch radarverstoringsgebied

De plaatsing van een windturbine dient door Defensie getoetst te worden als deze gebouwd wordt binnen een straal van 15 tot 75 kilometer van de radar en hoger is dan 65,625 meter + de antennehoogte. Het onderzoek voor deze toetsing wordt gedaan door TNO, dat gebruikt maakt van het model 'PERSEUS'.

Radar

Voor de locatie van het voornemen geldt dat deze binnen de verstoringsafstand van 75 kilometer is gelegen en derhalve door TNO moet worden getoetst. Windpark Westfrisia ligt binnen de 75 km cirkels rond de MASS radar in Leeuwarden en Soesterberg en binnen de 75 km cirkel rond de MPR gevechtsleidingsradars te Wier en Nieuw Milligen.

In bijlage 6 is het onderzoek van TNO te vinden. TNO geeft aan dat na de bouw van Windpark Westfrisia de onderzochte radars op voldoende niveau blijven werken. Naast advies van TNO is er ook bij Luchtverkeersleiding Nederland (LVNL) en de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) navraag gedaan over mogelijke gevolgen van Windpark Westfrisia op overige luchtvaart onderwerpen. Beide instanties geven aan dat er geen effecten te verwachten zijn. Ook de verklaringen van ILT en LVNL zijn in bijlage 6 te vinden.

Straalpaden

Een straalpad is een draadloze verbinding tussen twee plaatsen, waarmee data, audio en visuele informatie verstuurd kan worden. De twee connectiepunten van een dergelijke verbinding moeten ‘in zicht’ van elkaar staan, wat wil zeggen dat het pad vrij moet zijn van fysieke obstakels. De plaatsing van een windturbine in of nabij een straalpad kan effect hebben en resulteren in een verstoring van het signaal.

De afstand tussen de mast van de turbine en de hartlijn van een beschermd straalpad dient groter te zijn dan de wieklengte van de windturbine. Door deze afstand aan te houden blijft de tip van het windturbineblad buiten de hartlijn van de straalverbinding. Binnen een straal van 1 kilometer om een zend- /ontvangstinstallatie, moet deze afstand van de tip van het windturbineblad tot aan de hartlijn van het straalpad minimaal 35 meter te zijn. De afstand van de hartlijn van de windturbinetoren tot de hartlijn van de zend- of ontvangstmast is daar dus de wieklengte plus 35 meter. Pas wanneer twee turbines binnen deze afstandsnormen geplaatst worden, dient goedkeuring te worden verkregen van Agentschap telecom. Zij beoordelen dan of plaatsing alsnog is toegestaan.

Er is reeds bij KPN navraag gedaan of zij interferentie verwachten met hun straalpaden. KPN geeft aan geen problemen te verwachten omdat de straalverbindingen die zij opereren niet door het plangebied lopen.

Via agentschap telecom zijn de straalpaden in de figuur hieronder binnengekomen. De windturbines van Windpark Westfrisia staan op voldoende afstand van het straalpad, dat door het plangebied loopt, om deze niet te hinderen.

Figuur 4.17 Straalpaden in de nabijheid van Windpark Westfrisia

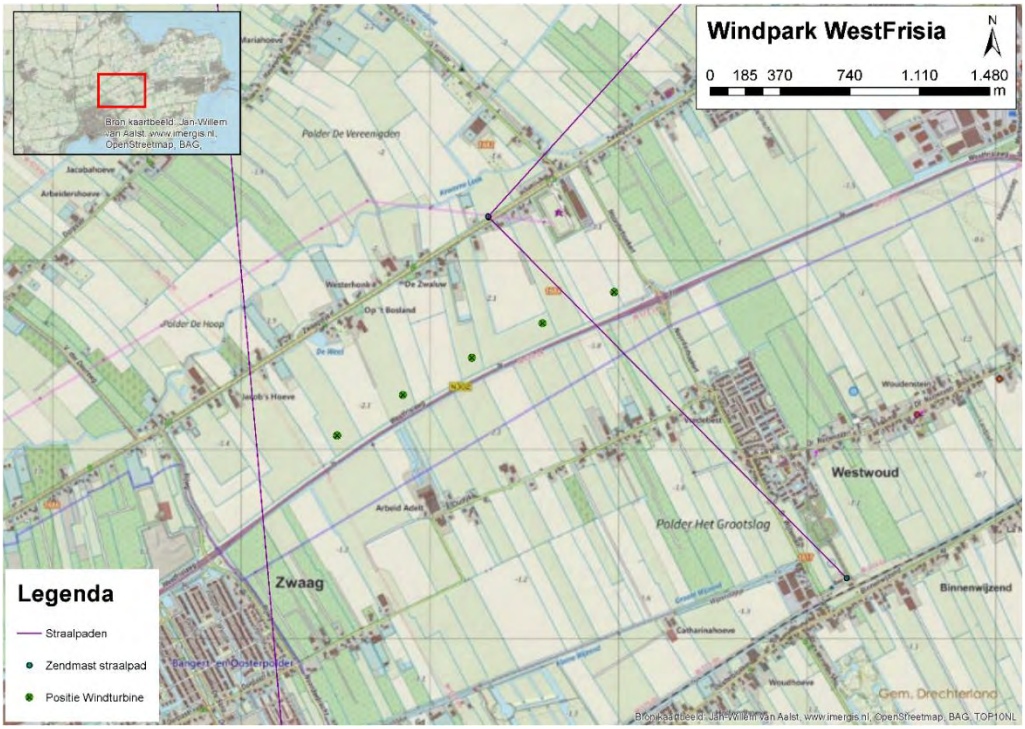

Conclusie externe veiligheid

Op het gebied van veiligheid wordt voor alle windturbines voldaan aan toetsafstanden en normeringen. Als gevolg van de voorgenomen activiteiten kunnen dan ook geen belangrijke negatieve (milieu)gevolgen optreden. Het doorlopen van een volledige m.e.r.-procedure is om deze reden niet noodzakelijk.

De aangevraagde windturbinetypes en de vergelijkingswindturbine hebben niet meer of minder effect op de externe veiligheid van de omgeving van Windpark Westfrisia en scoren dus vergelijkbaar (neutraal) op dit gebied.

4.10 Cultuurhistorie

Onder cultuurhistorie worden aanwezige archeologische waarden verstaan, maar ook overige cultuurhistorische waarden zoals historisch landschap, beschermende stads- en dorpsgezichten en monumenten.

Archeologie

Wanneer gekeken wordt naar de Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW) ligt het overgrote deel van het plangebied in een zone met een middelhoge trefkans (zie Figuur 4.18). Op een terrein met een dergelijke waarde is de trefkans op archeologische vondsten gemiddeld. Ook ligt een deel van het plangebied in een zone met een hoge trefkans. Mede vanwege deze ligging in de IKAW is nader onderzoek uitgevoerd.

Figuur 4.18 Indicatieve Kaart Archeologische Waarden

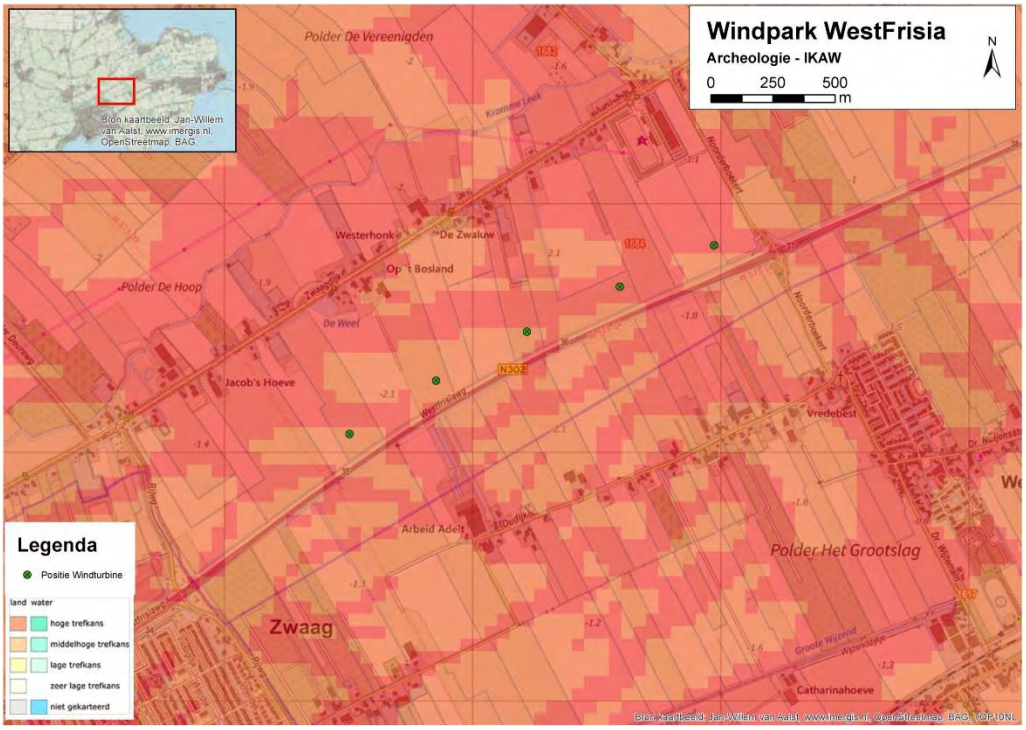

Op 10 en 15 september 2015 is door ArcheoPro een Inventariserend Veldonderzoek Overig (IVO-O) uitgevoerd op het terrein waar men voornemens is het Windpark Westfrisia te realiseren. Het gehele onderzoek is terug te vinden in bijlage 4 van dit rapport. Het archeologisch onderzoek betrof een Inventariserend Veldonderzoek Overig (IVO-O) met bureaustudie. Bureauonderzoek heeft tot doel om op basis van beschikbare informatie te komen tot een gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel. Het Inventariserend Veldonderzoek heeft vervolgens tot doel om het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel te toetsen door middel van veldwaarnemingen. Hiermee kan de vraagstelling beantwoord worden of binnen het plangebied archeologische waarden aanwezig (kunnen) zijn en of deze vervolgonderzoek en/of planaanpassing vereisen.

Volgens het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel geldt voor het plangebied een hoge verwachting voor resten uit de middeleeuwen en de nieuwe tijd langs de Zwaagdijk. Tevens geldt een hoge verwachting voor resten uit de (vroege)bronstijd die veelal voorkomen in samenhang met een net onder de bouwvoor gelegen vegetatie-horizont. Een dergelijke verwachting geldt eveneens voor resten uit het neolithicum op een iets dieper gelegen niveau. Om het archeologisch verwachtingsmodel te toetsen zijn binnen het plangebied 66 verkennende gutsboringen gezet in een netwerk met telkens vijftig meter afstand tussen de boringen en veertig meter afstand tussen de boorraaien.

Uit de resultaten van het booronderzoek blijkt dat de bodem binnen het plangebied overwegend uit getijdenafzettingen bestaat. Deze zullen ten minste deels zijn afgezet door een kreek die van west naar oost door het plangebied heeft gelopen. In de nabijheid van deze kreek bestaan de getijdenafzettingen overwegend uit zand en zand met kleilaagjes. Op enige afstand van de kreek bestaan de getijdenafzettingen daarentegen overwegend uit een door zandlaagjes onderbroken kleipakket. De getijdenafzettingen worden op veruit de meeste delen van het plangebied onderbroken door ten minste één veenlaag. Het betreft een in dikte en diepteligging variërende veenlaag die waarschijnlijk gedurende het laatneolithicum in rietkommen is gevormd. De top hiervan is zonder uitzondering geërodeerd. Hierboven is op het oostelijke deel van het plangebied een tweede veenlaag aangetroffen. Deze gaat op het centrale deel van het plangebied, op en rond de locatie van de middelste van de vijf geplande windmolens, over in een vegetatie-horizont die houtskoolspikkels bevat. Het gaat hier waarschijnlijk om een akker- of bewoningsniveau uit de (vroege)bronstijd. Op de overige delen van het plangebied zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen en zijn evenmin vegetatie-horizonten aanwezig die zouden kunnen samenhangen met bewoning in de prehistorie. Ook langs de Zwaagdijk zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen die zouden kunnen wijzen op bewoningsresten uit de late middeleeuwen of de nieuwe tijd.

Op het overgrote deel van het plangebied geven de resultaten van het onderzoek derhalve geen aanleiding om archeologisch vervolgonderzoek te adviseren. Evenmin zijn hier tijdens het onderzoek archeologische resten aangetroffen waarmee tijdens de verdere planvorming of bij de uitvoering van de geplande werkzaamheden rekening moet worden gehouden.

Bovenstaand advies geldt echter niet voor het deel van het plangebied op en rond de locatie van de middelste van de vijf te plaatsen windmolens. Om ook dit gebied met zekerheid vrij te kunnen geven is door ArcheoPro een proefsleuven onderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek is tevens geheel in bijlage 4 te vinden. De conclusie van het onderzoek luidt als volgt:

Op de locatie Windpark Westfrisia te Zwaagdijk is een inventariserend veldonderzoek middels een proefsleuf uitgevoerd. Door middel van de proefsleuf is 200 m^2 onderzocht op de aanwezigheid van archeologische waarden. Dit bedraagt 10% van het in totaal 2.000 m^2 grote terrein van de kraanopstelplaats en locatie van de derde windturbine. Tijdens het onderzoek is vastgesteld dat de bodemopbouw bestaat uit een moerige bouwvoor, op een dun pakket getij-afzettingen, op een vegetatiehorizont. Hieronder ligt een dikker pakket getij-afzettingen. In het vlak kwam een venig pakket aan het oppervlak. Wanneer de onderste getij-afzettingen zijn afgezet is onduidelijk. Het bovenste pakket is vermoedelijk afgezet gedurende de bronstijd. Het dagzomende venige pakket is waarschijnlijk gevormd tijdens het neolithicum. De bouwvoor bevat resten van het veen dat mogelijk vanaf het einde van de bronstijd is gevormd, vermengd

met toplagen van het bovenste pakket getijafzettingen. In het vlak zijn enkel (sub)recente sporen waargenomen, veroorzaakt door de aanleg van drainering en een recentelijk gedempte sloot. Overige sporen van menselijke activiteiten of sporen van menselijke bewoning zijn niet aangetroffen. Ook tijdens het vooronderzoek is gebleken dat deze niet aanwezig zijn in het overige deel van het plangebied Windpark Westfrisia. Op basis van de resultaten van zowel het vooronderzoek als voorliggend proefsleufonderzoek, hoeft in het plangebied geen archeologisch vervolgonderzoek plaats te vinden.

Alle onderzoeken zijn ter beoordeling gedeeld met de regioarcheoloog. Zij onderschrijft de conclusies uit de onderzoeken. Haar beoordeling is in bijlage 4 toegevoegd.

Overige cultuurhistorische waarden

In de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie van de provincie Noord-Holland[25] is de provinciale visie op de gewenste ruimtelijke kwaliteit vastgelegd voor nieuwe ruimtelijke plannen. Nieuwe ruimtelijke plannen dienen rekening te houden met de ontwikkelingsgeschiedenis, de bebouwingskarakteristiek en de inpassing in de wijdere omgeving. De leidraad Landschap en Cultuurhistorie is hiervoor het meetpunt. Voor zo ver cultuurhistorische waarden betrekking hebben op het landschap is dat in de paragraaf landschap meegenomen. De overige cultuurhistorische waarden worden hieronder besproken.

Historische structuurlijnen zijn medebepalend voor de identiteit en beleving van het Noord-Hollandse landschap. De provincie Noord-Holland onderscheidt de volgende historische structuurlijnen van bovenlokaal belang:

- grote militaire structuren;
- industrieel erfgoed Noordzeekanaal;
- historische dijken;
- historische waterwegen;
- historische spoorlijnen.

Daarnaast heeft ieder landschapstype en ieder landschap karakteristieke kavelstructuren. Die worden bepaald door talrijke lijnvormige elementen, zoals sloten, vaarten, dijken, wegen en beplantingslijnen. Deze vormen met elkaar de ruggengraat van het landschap. De provincie onderscheidt de volgende cultuurhistorische objecten van bovenlokaal belang:

- stolpboerderijen;
- molens en molenbiotopen;
- landgoederen;
- kerk-, water- en vuurtorens;
- provinciale monumenten.

De digitale ‘Ínformatiekaart Landschap en Cultuurhistorie’[26] van de provincie Noord-Holland laat geen overige cultuurhistorische waarden van bovenlokaal belang zien, zoals hierboven benoemd, ter plaatse van de windturbineposities. De dichtst bij zijnde waarden, voornamelijk

[25] “Leidraad Landschap en Cultuurhistorie, ontwikkelen met ruimtelijke kwaliteit”, Provincie Noord-Holland, 21 juni 2010
[26] https://maps.noord-holland.nl/GeoWebHTML5/Index.html?configBase=https://maps.noord-holland.nl/Geocortex/Essentials/GeoWeb50/REST/sites/Informatiekaart_Landschap_en_Cultuurhistorie/viewers/ILC/virtualdirectory/Resources/Config/Default

stolpboerderijen, zijn terug te vinden in de bebouwingslinten van de Oudijk en de Zwaagdijk. De Zwaagdijk wordt in de paragraaf landschap benoemd als onderdeel van een dijkring van de polder, hier is geen cultuurhistorische waarde aan toegekend.

De kern Zwaagdijk staat daarnaast op de kaartlaag 'Dorps-DNA' van de informatiekaart als structuurdrager 'wegdorp' aangegeven (zie ook Kader 4.6). De situering van het windpark is parallel aan het wegdorp en doet daarmee geen afbreuk aan de structuurdrager, eerder accentueert het de structuurdrager.

Kader 4.6 Toelichting kaartlaag 'Dorps DNA'

Dorps-DNA
Dorpen zijn steeds meer op elkaar gaan lijken. Dat komt omdat bij uitbreidingen karakteristieke, streekeigen dorpsstructuren, 'het dorps-DNA', zelden als drager wordt gebruikt. Gevolg hiervan is nieuwe woningbouw die nauwelijks aansluit op de eigenheid van het dorp en zich afkeert van het landschap. Dit heeft geleid tot 'harde' dorpsranden die vanuit het omliggende landschap een vervreemdend beeld opleveren. Zo dreigen de ruimtelijke variatie en identiteit van de regio's en de verschillende karakteristieke landschappen verloren te gaan en ontstaat een toenemende eenvormigheid van de leefomgeving.

Om de specifieke eigenheid en identiteit van dorpen te waarborgen hanteert de provincie Noord-Holland als algemeen beleidsuitgangspunt dat de ontwikkeling buiten Bestaand Bebouwd Gebied rondom dorpen rekening houdt met de karakteristieken van de historisch gegroeide dorpsstructuur, bewoningsvorm en landschappelijke context. De provincie Noord-Holland zal bij het beoordelen van ruimtelijke plannen mee laten wegen: 1. of de bestaande ruimtelijke kernkwaliteiten van het dorp adequaat in beeld zijn gebracht 2. of nieuwe ontwikkelingen hier rekenschap van geven.

Windpark Westfrisia bevindt zich buiten bestaand bebouwd gebieden is daarmee niet direct van invloed op het dorps-DNA van de nabijgelegen dorpen. Wel accentueert het windpark de aanwezigheid van de lijnstructuur van het nabijgelegen weg-dorp en de aanwezige weg-infrastructuur.

Conclusie cultuurhistorie

Op het gebied van cultuurhistorie kunnen als gevolg van de voorgenomen activiteiten geen belangrijke negatieve milieugevolgen optreden. Het doorlopen van een volledige m.e.r.-procedure is om deze reden niet noodzakelijk.

De aangevraagde windturbinetypes en de vergelijkingswindturbine hebben niet meer of minder effect op cultuurhistorische aspecten van de omgeving van Windpark Westfrisia en scoren dus vergelijkbaar (neutraal) op dit gebied.

5 CONCLUSIE EN VERVOLGSTAPPEN

5.1 Conclusie m.e.r-beoordeling

Windpark Westfrisia B.V. is voornemens een windpark, bestaande uit 5 windturbines ten noordwesten van de woonkern Westwoud en de provinciale weg N302 te realiseren. Het windpark zal bestaan uit windturbines met een ashoogte van ongeveer 85 meter en een rotordiameter van maximaal 93 meter. Het voornemen is reeds in 2010 bij het bevoegd gezag kenbaar gemaakt.

Gedurende het ontwerpproces van dit windpark is voor meerdere windturbinetypes onderzoek uitgevoerd en is overleg gevoerd met bevoegd gezag en andere stakeholders. Dit ontwerpproces heeft geleid tot een opstelling, waarvan alle milieugevolgen zijn onderzocht.

Uit deze vormvrije m.e.r.-beoordeling blijkt dat met de bouw van Windpark Westfrisia invulling wordt gegeven aan het beleid van Rijksoverheid en de provinciale overheid. Het project past binnen het gevoerde beleid van de Rijksoverheid en de provincie Noord-Holland en levert een bijdrage aan de duurzaamheidsdoelstellingen van het Rijk en de provincie.

In hoofdstuk 4 is per thema uitgewerkt of er grote nadelige gevolgen van Windpark Westfrisia te verwachten zijn. Met de plaatsing van een nieuwe windpark zullen er voor bepaalde thema's altijd effecten zijn (geluid, schaduw en landschap). Uit deze beoordeling blijkt dat wanneer er al milieueffecten zijn, die beperkt zijn en/of goed te mitigeren. Een voorbeeld is slagschaduwhinder. Door windpark Westfrisia zal slagschaduwhinder optreden, maar met een stilstandvoorziening zijn effecten tot de geldende norm uit het Activiteitenbesluit te reduceren en wordt geen belangrijk nadelig effect meer verwacht. Dit alles leidt tot de conclusie dat het doorlopen van een volledige m.e.r.-procedure niet nodig is.

5.2 Conclusie toepassing afwijkingsbevoegdheid

In de startnotitie van Windpark Westfrisia geeft de provincie Noord-Holland aan dat uit onderzoek zal moeten blijken dat de milieu effecten van de windturbines met een grotere ashoogte beter zijn dan die van turbines met een ashoogte van 85 meter. Hoewel de aangevraagde windturbines geen hogere ashoogte hebben, hebben ze wel een grotere rotordiameter. Derhalve zijn de aangevraagde windturbinetypes op alle milieuthema's vergeleken met een windturbinetype uit de oorspronkelijke aanvraag. In onderstaande tabel worden de bevindingen uit hoofdstuk 4 samengevat, per thema, weergegeven.

Tabel 5.1 Samenvatting milieugevolgen aangevraagde windturbines en vergelijkingswindturbine

Thema	Score aangevraagde windturbines	Score vergelijkings-windturbine	Toelichting
Natuur	0	0	De aangevraagde windturbinetypes en de vergelijkingswindturbine hebben niet meer of minder effect op de ecologische aspecten van de omgeving van Windpark Westfrisia en scoren dus vergelijkbaar (neutraal) op dit gebied.
Landschap	0/-	0/-	Er zijn negatieve effecten gevonden op de onderdelen openheid, het horizonbeslag en de visuele rust. Daarnaast is een positief effect op de criteria regelmatig beeld, herkenbaarheid van de opstelling en aansluiting bij landschappelijke structuur. De verschillen tussen de Lagerwey L93 (worst case type) en de vergelijkings-windturbine zijn dermate gering dat beide types een gelijke score halen op het onderdeel landschap (neutraal/licht negatief).
Geluid	-	-	Voor de L93 en N90 zijn geluidvoorzieningen opgenomen. Na toepassing hiervan wordt voor geen enkele woning de norm van Lden = 47 overschreden en zijn alle aangevraagde windturbines stiller dan de vergelijkings-windturbine. De verschillen tussen de windturbinetypes zijn echter gering en er kan sprake zijn van enige vorm van geluidshinder.
Schaduw	-	-	De aangevraagde windturbinetypes veroorzaken na mitigatie net iets minder schaduwhinder dan de vergelijkingswindturbine. De verschillen zijn echter gering en er blijft sprake van beperkte schaduwhinder.
Waterhuishouding	0	0	Op het gebied van waterhuishouding en bodemkwaliteit kunnen als gevolg van de voorgenomen activiteiten geen belangrijke negatieve milieugevolgen optreden. De vier aangevraagde windturbines en de vergelijkingswindturbine scoren op dit gebied allemaal gelijk.
Energieopbrengst	+	+/0	Er is een duidelijk verschil in opbrengst tussen de aangevraagde windturbines en de vergelijkingswindturbine. De aangevraagde windturbines produceren 14 tot 24% meer duurzame energie dan de vergelijkings-windturbine.
CO2-reductie	+	+/0	Windturbines die meer duurzame energie opwekken hebben een grotere CO2-redcutie tot

			gevolg dan windturbines die minder duurzame energie opwekken.
Externe veiligheid	0	0	Op het gebied van veiligheid wordt voor alle windturbines voldaan aan toetsafstanden en normeringen. Als gevolg van de voorgenomen activiteiten kunnen dan ook geen belangrijke negatieve (milieu)gevolgen optreden. De aangevraagde windturbinetypes hebben niet meer of minder effect op de externe veiligheid van de omgeving van Windpark Westfrisia en scoren dus vergelijkbaar.
Cultuurhistorie	0	0	Op het gebied van cultuurhistorie kunnen als gevolg van de voorgenomen activiteiten geen belangrijke negatieve milieugevolgen optreden. De vier aangevraagde windturbines en de vergelijkingswindturbine scoren op dit gebied allemaal gelijk.

Bovenstaande tabel laat zien dat, zonder extra negatieve gevolgen voor het milieu (denk aan geluid, slagschaduw of horizonvervuiling), een hogere energieopbrengst te realiseren is. Bij een hogere energieopbrengst hoort ook een groter positief klimaateffect in de vorm van vermeden emissies van luchtverontreinigende stoffen en klimaatstoffen zoals CO_2 en een rendabeler business case. Daarmee wordt geconcludeerd dat de aangevraagde windturbines beter scoren dan de vergelijkingswindturbine. De provincie Noord-Holland kan daarmee dus de afwijkingsbevoegdheid van toepassing verklaren voor de aangevraagde windturbinetypes.

5.3 Vervolgstappen

Dit document wordt ingediend bij de provincie Noord-Holland. Op basis van de startnotitie is een vormvrije m.e.r.-beoordeling in eerste instantie voldoende. Op basis van deze vormvrije m.e.r.-beoordeling beoordeelt de provincie Noord-Holland of een volledige m.e.r.-procedure voor het voorgenomen project alsnog nodig is.

Vervolgens worden in de komende tijd de volgende procedures gestart;

- planologische inpassing door middel van een provinciaal inpassingsplan;
- aanvraag ontheffing Flora- en faunawet ten behoeve van zowel de aanleg- als gebruiksfase;
- vergunning Wabo, onderdeel bouw en milieu, plus bijbehorende melding in het kader van het Activiteitenbesluit.
- water- en inritvergunning.

Vervolgens zal Windpark Westfrisia een aanbesteding starten voor de realisatie van de windturbines en overige infrastructuur. Hieruit zal dan volgen welke windturbine zal worden gerealiseerd. Na het verkrijgen van de bouwvergunning, wordt gestart met de realisatie van de werkzaamheden. Verwacht wordt dat de windturbines in 2017 of 2018 gerealiseerd zullen zijn.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1 ECOLOGISCHE BEOORDELING

Altenburg & Wymenga
ECOLOGISCH ONDERZOEK

Ecologische beoordeling realisatie windpark Westfrisia te Zwaagdijk

A&W-rapport 2188

in opdracht van

PONDERA consult

Ecologische beoordeling realisatie windpark Westfrisia te Zwaagdijk

A&W-rapport 2188

O. Stoker
L. Bruinzeel
E. Klop
E. van der Heijden

Foto Voorplaat
Impressie van het plangebied, A&W juni 2015

O. Stoker, L. Bruinzeel, E. Klop, E. van der Heijden 2016
Ecologische beoordeling realisatie windpark Westfrisia te Zwaagdijk. A&W-rapport 2188
Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden

Opdrachtgever
Pondera Consult
Postbus 579
7550 AN Hengelo
Telefoon 074 2489942

Uitvoerder
Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv
Postbus 32
9269 ZR Feanwâlden
Telefoon 0511 47 47 64
Fax 0511 47 27 40
info@altwym.nl
www.altwym.nl

© Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv. Overname van gegevens uit dit rapport is toegestaan met bronvermelding.

Projectnummer	**Projectleider**	**Status**
2535wfr	E. van der Heijden	Definitief

Autorisatie	**Paraaf**	**Datum**
Goedgekeurd	**R. Strijkstra**	29 februari 2016

Kwaliteitscontrole
R. Strijkstra

Inhoud

1 Inleiding 1
2 Situatieschets en plannen 5
2.1 Situatieschets 5
2.2 Plannen 5
3 Relevante natuurwaarden 6
3.1 Beschermde gebieden 6
3.2 Beschermde soorten 11
3.3 Relevante natuurwaarden 18
4 Effecten van windturbines algemeen 19
4.1 Aanvaringsrisico 19
4.2 Verstoring algemeen 20
5 Effectbepaling en beoordeling 22
5.1 Beschermde gebieden 22
5.2 Beschermde soorten 24
5.3 Samenvattende tabel 32
6 Conclusies 33
6.1 Conclusies ten aanzien van gebiedsbescherming 33
6.2 Conclusies ten aanzien van soortbescherming 33
7 Literatuur 34

Bijlage 1 Relevante natuurwetgeving 36
Bijlage 2 Verwachte mortaliteit vogels door windpark 43

1 Inleiding

Aanleiding
Pondera Consult voert het (milieu)onderzoek uit voor het provinciale inpassingsplan en de vergunningen die nodig zijn voor de aanleg van Windpark Westfrisia te Zwaagdijk. In dit kader is ecologisch onderzoek gewenst om te bepalen hoe de plannen zich verhouden tot de ecologische wet- en regelgeving. Pondera Consult heeft Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv opdracht gegeven dit onderzoek uit te voeren.

Doel
Het onderzoek dat aan deze rapportage ten grondslag ligt, is een ecologische beoordeling. Bij een ecologische beoordeling worden de (potentieel) aanwezige wettelijk beschermde natuurwaarden in en nabij het plangebied in kaart gebracht. Vervolgens wordt bepaald of de betreffende natuurwaarden negatieve effecten ondervinden van de voorgenomen ingrepen en wordt dit beoordeeld in het kader van de vigerende ecologische wet- en regelgeving. Dit betreft de Natuurbeschermingswet, regels omtrent het Natuurnetwerk Nederland (NNN)[1], de Flora- en faunawet en eventueel andere relevante ecologische wet- en regelgeving. Mocht er sprake zijn van een ontheffingsverplichting in het kader van de Flora- en faunawet, dan wordt in dit rapport de bouwstenen geleverd voor het opstellen van de ontheffingsaanvraag. Voor meer informatie over de ecologische wet- en regelgeving wordt verwezen naar bijlage 1.

Inhoud van het rapport
Het rapport is opgebouwd uit de volgende hoofdstukken.

- Situatieschets en ontwikkelingen: in dit hoofdstuk is het onderzoeksgebied afgebakend en beschreven. Tevens is een beschrijving gegeven van de herinrichting (hoofdstuk 2).
- Relevante natuurwaarden: in dit hoofdstuk zijn de beschermde natuurwaarden in en nabij het onderzoeksgebied beschreven en is bepaald welke daarvan relevant zijn voor onderhavige beoordeling (hoofdstuk 3).
- Effectbepaling en beoordeling (hoofdstuk 4 en 5): hier is bepaald wat het effect is van de aanleg van de rondweg op de relevante natuurwaarden. Op basis van de effectenbepaling is vervolgens een beoordeling gegeven in het kader van de natuurwet- en regelgeving.
- Conclusies (hoofdstuk 6): dit hoofdstuk bevat een korte samenvatting van de beoordeling in het kader van de natuurwetgeving.

Aanpak van het onderzoek
Voor hoofdstuk 2 is uitgegaan van de informatie die verstrekt is door de opdrachtgever. Voor hoofdstuk 3 over de aanwezige beschermde natuurwaarden in en nabij het plangebied zijn recente bronnen geraadpleegd (verspreidingsatlassen, overzichtswerken en websites). Verder zijn de volgende gebiedsonderzoeken uitgevoerd:

- 11 juni 2015: betrof een oriënterend veldbezoek, waarbij is gelet op de mogelijkheden voor aanwezigheid van beschermde en/of kritische soorten.
- 20 november 2015: betrof het uitvoeren van een vissenonderzoek in de te verbreden watergangen.
- 15 januari 2016: betrof een gebiedsbezoek. Hierbij is nagegaan voor welke vogel- en vleermuissoorten het plangebied in principe geschikt is.

[1] In de oorspronkelijke wetgeving heet de NNN nog Ecologische Hoofdstructuur

De hoofdstukken 4, 5 en 6 zijn vervolgens uitgewerkt aan de hand van de informatie in de hoofdstukken 2 en 3.

Altenburg & Wymenga presenteert in dit rapport de resultaten van een onafhankelijk ecologisch onderzoek. Het onderzoek spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het onderhavige plan of een bepaalde ontwikkeling. Landschappelijke, archeologische of cultuurhistorische waarden komen niet aan de orde. Aan deze ecologische beoordeling kunnen geen rechten worden ontleend.

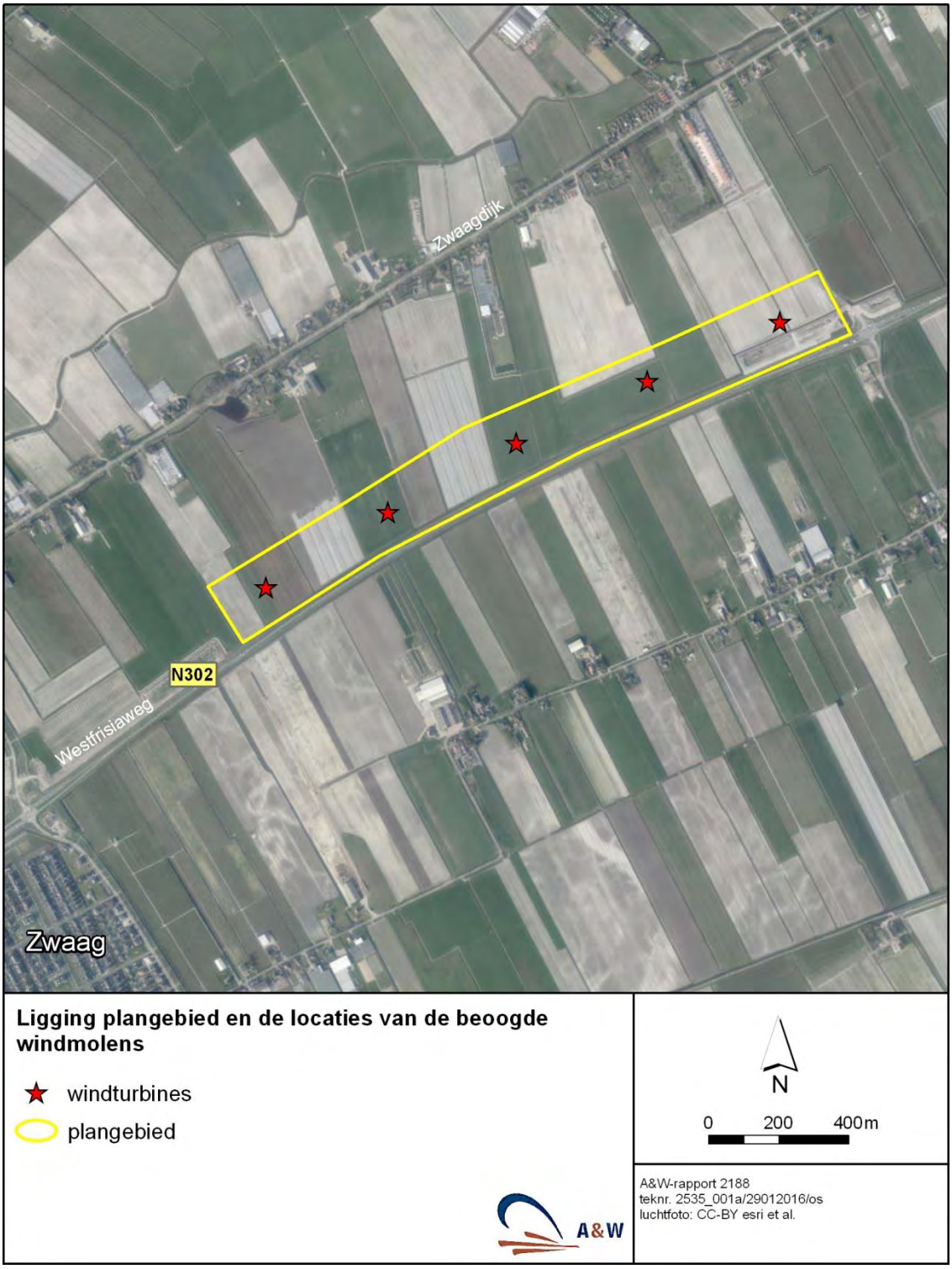

Figuur 2.1. Locatie beoogde windturbines.

Figuur 2.2. Ligging van de sloten die in het kader van de waterhuishoudkundige compensatie dienen te worden verbreed.

2 Situatieschets en plannen

2.1 Situatieschets

Het plangebied voor het beoogde windpark ligt ten noordoosten van Zwaag. Het plangebied bestaat uit akker- en graslandpercelen tussen de Westfrisiaweg (N302) en Zwaagdijk ten noordoosten van Zwaag (zie figuur 2.1). Langs de percelen liggen (smalle) afwateringssloten. Het plangebied bevat geen bebouwing, bomen en bosschages.

2.2 Plannen

Het plan beoogt de bouw van vijf windturbines. Deze turbines worden opgesteld in een lijnopstelling, evenwijdig aan de Westfrisiaweg en de Zwaagdijk (zie figuur 2.1). Het gaat om turbines met een vermogen van 2,35-2,6 MW. De ashoogte varieert van 80-90 m. De rotordiameter bedraagt 92-100 m. De beoogde werkzaamheden bestaan uit het aanbrengen van fundering, de bouw van de windturbines, de aanleg van leidingen in de grond en toegangswegen.

Verder wordt in het kader van een compensatieverplichting bestaande sloten in de omgeving van de windturbines met ongeveer 2 meter verbreed (zie figuur 2.2).

Foto's 1 t/m 4 (A&W juni 2015). Impressie van het plangebied.

3 Relevante natuurwaarden

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de wettelijk beschermde natuurwaarden die aanwezig zijn in het plangebied en de omgeving daarvan. Tevens is van deze natuurwaarden bepaald of zij beïnvloed kunnen worden door de beoogde ingreep en daardoor relevant zijn voor onderhavige ecologische beoordeling.

3.1 Beschermde gebieden

3.1.1 Natura 2000-gebieden

Het plangebied maakt geen deel uit van een Natura 2000-gebied (zie figuur 3.1). De meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden zijn ‘Markermeer & IJmeer’ en ‘IJsselmeer’. Deze gebieden liggen op ongeveer 5 km afstand van het plangebied. Andere Natura 2000-gebieden liggen op grotere afstand van het plangebied, en liggen daarom buiten de invloedsfeer van de beoogde plannen.

De Natura 2000-gebieden ‘Markermeer & IJmeer’ en ‘IJsselmeer’ zijn aangewezen voor een aantal habitattypen (vegetatietypen) en soorten, waarvoor in het aanwijzingsbesluit instandhoudingsdoelen zijn opgesteld (zie tabel 3.1). De Natuurbeschermingswet 1998 bepaalt, dat van alle projecten en handelingen moet worden getoetst of zij negatieve effecten kunnen hebben op de Natura 2000-gebieden. Om deze reden is in hoofdstuk 5 de ‘Voortoets’ uitgevoerd.

Bij de voortoets worden de effecten op de aangewezen natuurwaarden die zich binnen de begrenzing van de Natura 2000-gebieden bevinden in beeld gebracht, Ook dienen de effecten op de aangewezen soorten die mobiel zijn en ook buiten Natura 2000-gebieden komen worden meegenomen (externe werking). In dit geval kan het gaan om bijvoorbeeld ganzen en de Meervleermuis.

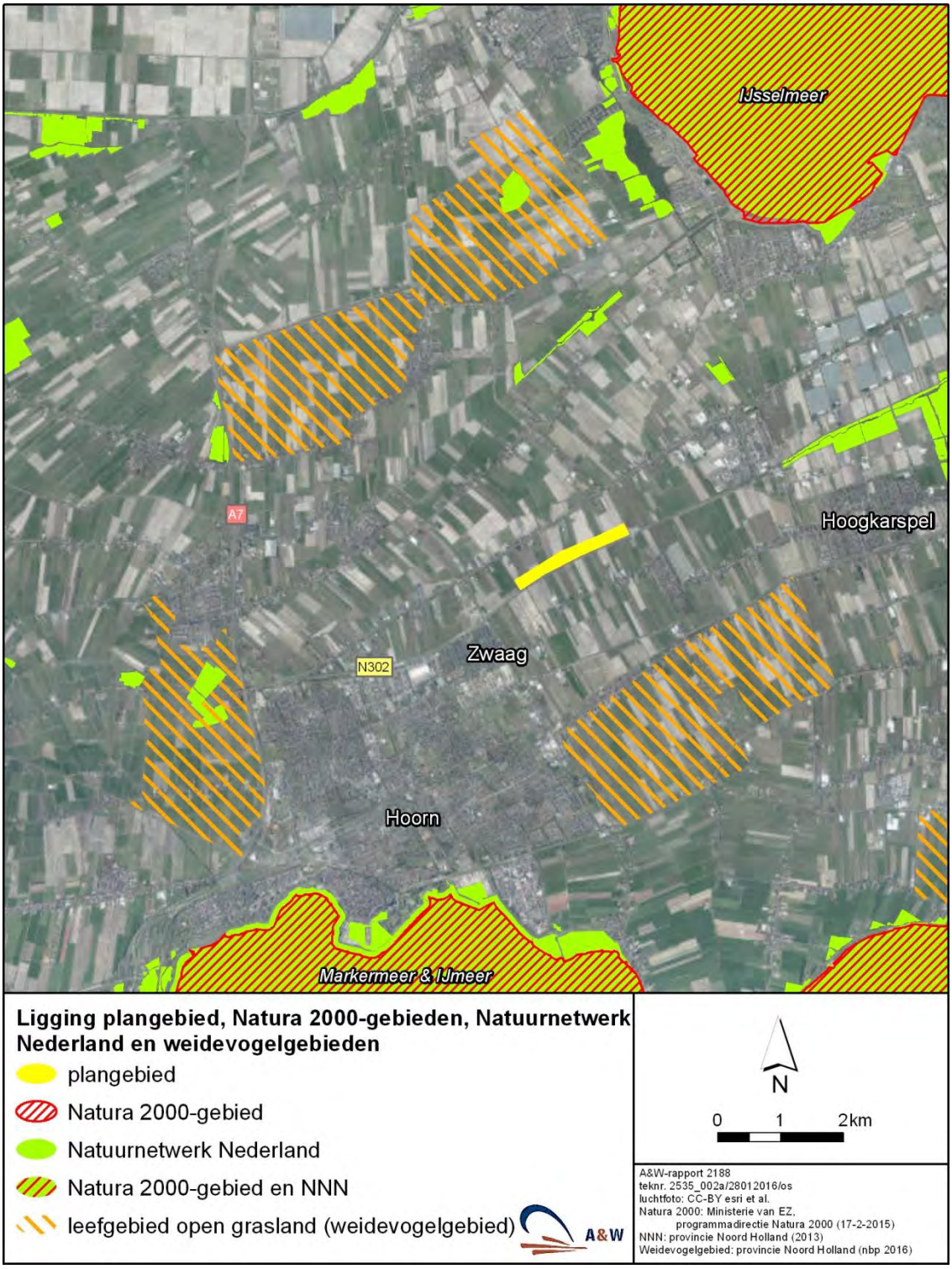

Figuur 3.1 Ligging plangebied en beschermde gebieden in de omgeving.

Tabel 3.1. Tabel met natuurwaarden waarvoor de Markermeer & IJmeer (M-IJ) en het IJsselmeer (IJ) zijn aangewezen als Natura 2000-gebied. Aangegeven zijn ook de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-waarden (zie aanwijzingsbesluit). Betekenis van de symbolen: n.v.t. geen instandhoudingsdoel van betreffende N2000 gebied, = behoud omvang leefgebied of kwaliteit leefgebied; + uitbreiding omvang leefgebied of verbetering kwaliteit leefgebied, s = slaapplaats, f = foerageergebied. Kwantitatief doel is bij broedvogels het aantal paren.

Aangewezen natuurwaarden		**Instandhoudingsdoel**		
Code	**Naam**	**Omvang leefgebied (M-IJ / IJ)**	**Kwaliteit leefgebied (M-IJ / IJ)**	**Kwantitatief doel (M-IJ / IJ)**
Habitattypen				
H3140	Kranswierwateren	= / nvt	= / nvt	geen / nvt
H3150	Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	nvt / =	nvt / =	nvt / geen
H6430A	Ruigten en zomen (moerasspirea)	nvt / =	nvt / =	nvt / geen
H6430B	Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)	nvt / =	nvt / =	nvt / geen
H7140A	Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	nvt / =	nvt / =	nvt / geen
Habitatsoorten				
H1163	Rivierdonderpad	= / =	= / =	geen / geen
H1318	Meervleermuis	= / =	= / =	geen / geen
H1340	*Noordse woelmuis	nvt / >	nvt / =	nvt / geen
H1903	Groenknolorchis	nvt / =	nvt / =	nvt / geen
Broedvogels				
A017	Aalscholver	= / =	= / =	8000 / 8000
A193	Visdief	= / =	= / =	630 / 3300
A021	Roerdomp	nvt / >	nvt / >	nvt / 7
A034	Lepelaar	nvt / =	nvt / =	nvt / 25
A081	Bruine Kiekendief	nvt / =	nvt / =	nvt / 25
A119	Porseleinhoen	nvt / >	nvt / >	nvt / 18
A137	Bontbekplevier	nvt / >	nvt / >	nvt / 13
A151	Kemphaan	nvt / >	nvt / >	nvt / 20
A292	Snor	nvt / =	nvt / =	nvt / 40
A295	Rietzanger	nvt / =	nvt / =	nvt / 990
Niet-Broedvogels				
A005	Fuut	= / =	= / =	170 / 1300
A017	Aalscholver	= / =	= / =	2600 / 8100
A034	Lepelaar	= / =	= / =	2 / 30
A037	Kleine Zwaan	nvt / =	nvt / =	nvt / 20 f; 1600 s
A039b	Toendrarietgans	nvt / =	nvt / =	nvt / geen
A040	Kleine Rietgans	nvt / =	nvt / =	nvt / 30
A041	Kolgans	nvt / =	nvt / =	nvt / 4400 f; 19000 s
A043	Grauwe Gans	= / =	= / =	510 / 580
A045	Brandgans	= / =	= / =	160 / 1500 f; 26200 max
A048	Bergeend	nvt / =	nvt / =	nvt / 210
A050	Smient	= / =	= / =	15600 / 10300
A051	Krakeend	= / =	= / =	90 / 200
A052	Wintertaling	nvt / =	nvt / =	nvt / 280
A053	Wilde Eend	nvt / =	nvt / =	nvt / 3800
A054	Pijlstaart	nvt / =	nvt / =	nvt / 60
A056	Slobeend	= / =	= / =	20 / 60
A058	Krooneend	= / nvt	= / nvt	geen / nvt
A059	Tafeleend	= / =	= / =	3200 / 310

Aangewezen natuurwaarden		Instandhoudingsdoel		
Code	Naam	Omvang leefgebied (M-IJ / IJ)	Kwaliteit leefgebied (M-IJ / IJ)	Kwantitatief doel (M-IJ / IJ)
A061	Kuifeend	= / =	= / =	18800 / 11300
A062	Toppereend	= / =	= / =	70 / 15800
A067	Brilduiker	= / =	= / =	170 / 310
A068	Nonnetje	= / =	= / =	80 / 180
A070	Grote Zaagbek	= / =	= / =	40 / 1300
A125	Meerkoet	= / =	= / =	4500 / 3600
A132	Kluut	nvt / =	nvt / =	nvt / 20
A140	Goudplevier	nvt / =	nvt / =	nvt / 9700
A151	Kemphaan	nvt / =	nvt / =	nvt / 2100 f; 17300 s
A156	Grutto	nvt / =	nvt / =	nvt / 290 f; 2200 s
A160	Wulp	nvt / =	nvt / =	nvt / 310 f; 3500 s
A177	Dwergmeeuw	= / =	= / =	geen / 50
A190	Reuzenstern	nvt / =	nvt / =	nvt / 40
A197	Zwarte Stern	= / =	= / =	geen / 49700

3.1.2 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). In de omgeving van het plangebied liggen verscheidene gebieden die zijn aangewezen in het kader van de NNN[2] (figuur 3.1). Dergelijke gebieden liggen op een afstand vanaf 3 km van het plangebied. Gezien de relatief grote afstand tot het plangebied, ligt de EHS buiten de invloedssfeer van de beoogde plannen.

3.1.3 Overige gebiedsbescherming

Gebieden kunnen ook via andere regelgeving zijn beschermd ten aanzien van natuurwaarden, bijvoorbeeld volgens het Streekplan Noord-Holland (ganzenfoerageergebied of weidevogelkerngebied).

Ganzenfoerageergebied
Als gevolg van landelijke regels over schadebestrijding bij overwinterende vogels op boerenland, moeten provincies gebieden aanwijzen waar alle ganzensoorten en Smienten met rust worden gelaten. De provincie Noord-Holland heeft hiertoe een aantal ganzenfoerageergebieden aangewezen.

Het plangebied ligt niet in een gebied dat is aangewezen als ganzenfoerageergebied. Door de plannen gaat daarom geen oppervlakte ganzenfoerageergebied verloren. Bovendien liggen aangewezen ganzenfoerageergebieden op een zodanig grote afstand tot het plangebied, dat het plan daar geen verstoring veroorzaakt. Het plan veroorzaakt daarom geen conflict met de regelgeving omtrent ganzenfoerageergebieden.

Weidevogelgebied
De provincie Noord-Holland voert een actief weidevogelbeleid gebaseerd op de aandacht voor weidevogelkerngebieden. Deze kerngebieden gebieden voor weidevogels in Noord-Holland

[2] In de oorspronkelijke wetgeving heet de NNN nog Ecologische Hoofdstructuur

kunnen in kwaliteit ingedeeld worden in A, B en C gebieden (zie figuur 3.2; Schotman *et al.* 2014). Deze analyse is gebaseerd op vogeltellingen, aangevuld met op grond van de omstandigheden en de ligging geschatte dichtheden (Schotman *et al.* 2014, Visbeen *et al.* 2014). De telgegevens zijn vooral afkomstig van de provincie Noord-Holland. Sinds 1988 is een groot deel van Noord-Holland integraal onderzocht op de aanwezigheid van weidevogels. Een groot aantal belangrijke weidevogelgebieden zijn in de periode 1988-2010 vier maal onderzocht, de minder belangrijke gebieden zijn één tot twee maal onderzocht (Schotman *et al*. 2014). A-gebieden zijn deelgebieden die op basis van de aanwezige weidevogelpopulatie en de omgevingsfactoren het meest geschikt zijn om te ontwikkelen tot weidevogelkerngebied. B-gebieden zijn gebieden met potentie, maar herbergen minder weidevogels en/of de uitgangssituatie is er minder gunstig voor de ontwikkeling van een kerngebied. Tenslotte zijn er de C-gebieden met de laagste aantallen weidevogels en de minst gunstige uitgangsituatie voor de ontwikkeling van een kerngebied. Slechts bij hoge uitzondering gaan C-gebieden onderdeel uit maken van de kerngebieden.

Het plangebied valt niet onder één van deze categorieën (Schotman *et al.* 2014, Visbeen *et al.* 2014) en kan dus worden aangemerkt als een onbelangrijk gebied voor weidevogels.

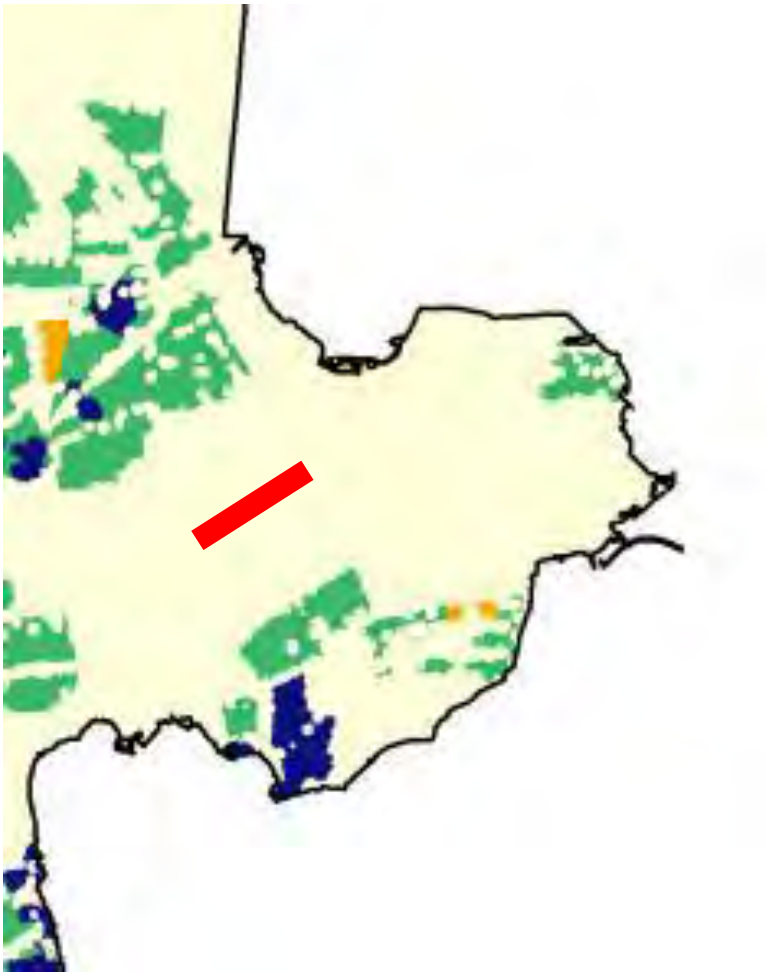

Figuur 3.2 Verdeling van weidevogelgebieden met verschillende kwaliteit over een deelgebied van Noord-Holland. De gebieden zijn kleur gecodeerd naar kwaliteit: A (blauw), B (groen) en C (oranje) gebieden. Het plangebied (Rood) valt buiten al deze begrenzingen (Schotman et al. 2014).

3.2 Beschermde soorten

De bescherming van soorten is vastgelegd in de Flora- en faunawet. De betreffende soorten zijn ingedeeld in drie beschermingscategorieën, namelijk licht (tabel 1), middelzwaar (tabel 2) en zwaar beschermd (tabel 3). Een aantal soorten van tabel 3 is tevens opgenomen in de Habitatrichtlijn bijlage IV. Beschermde en niet-beschermde soorten kunnen zijn opgenomen in de Rode Lijst van Beschermde Soorten in Nederland.

Het beoogde windpark staat gepland in agrarisch gebied. De aanwezigheid van wettelijk beschermde soorten is hier niet uit te sluiten. Hieronder is per soortgroep besproken welke wettelijk beschermde soorten binnen en in de omgeving van het plangebied (kunnen) voorkomen en welke daarvan relevant zijn voor onderhavige beoordeling.

3.2.1 Planten

Het plangebied bestaat uit akker- en graslandpercelen (zie foto's 1 t/m 3). De percelen zijn voedselrijk, soortenarm en worden intensief beheerd. De begroeiing bestaat voornamelijk uit Engels raaigras. In de watergangen groeit fonteinkruid. Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde plantensoorten waargenomen en deze worden ook niet in het plangebied verwacht.

3.2.2 Ongewervelde diersoorten

De wettelijk beschermde ongewervelde diersoorten die in Nederland voorkomen, zoals bepaalde soorten dagvlinders, libellen en waterorganismen, stellen zeer specifieke eisen aan hun leefgebied, die vaak alleen te vinden zijn in natuurgebieden. Gezien het ontbreken van dergelijke ecologische randvoorwaarden in het plangebied en de geraadpleegde verspreidingsgegevens (De Bruyne 2004, Kalkman 2004, Peeters *et al*. 2004, Timmermans *et al.* 2004, Bos *et al.* 2006, EIS *et al.* 2007, Bouwman *et al*. 2008), worden in het plangebied geen wettelijk beschermde ongewervelde diersoorten verwacht.

3.2.3 Vissen

De te verbreden watergangen zijn in principe geschikt als verblijfplaats voor wettelijk beschermde vissensoorten. Daarom is hier op 20 november 2015 een vissenonderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek is uitgevoerd aan de hand van de meest recente versie van de soortenstandaard van de Bittervoorn, zoals opgesteld door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Tijdens de bemonstering heeft de nadruk gelegen op locaties en biotopen waar zich de hoogste trefkans voor beschermde vissensoorten voordoen. Er is gebruik gemaakt van de methode 'elektrisch vissen', en is uitgevoerd vanuit een boot en met draagbare batterij. De determinatie van gevangen vissen vond plaats in het veld. Een gedetailleerd verslag van dit vissenonderzoek is als bijlage bij dit rapport gevoegd (Stoker 2015).

In het plangebied zijn tijdens het vissenonderzoek twee wettelijk beschermde soorten aangetroffen, namelijk de middelzwaar beschermde Kleine modderkruiper en de zwaar beschermde Bittervoorn. Bij het uitvoeren van werkzaamheden in de sloten is voor de Kleine modderkruiper geen ontheffing van de Flora- en faunawet nodig.

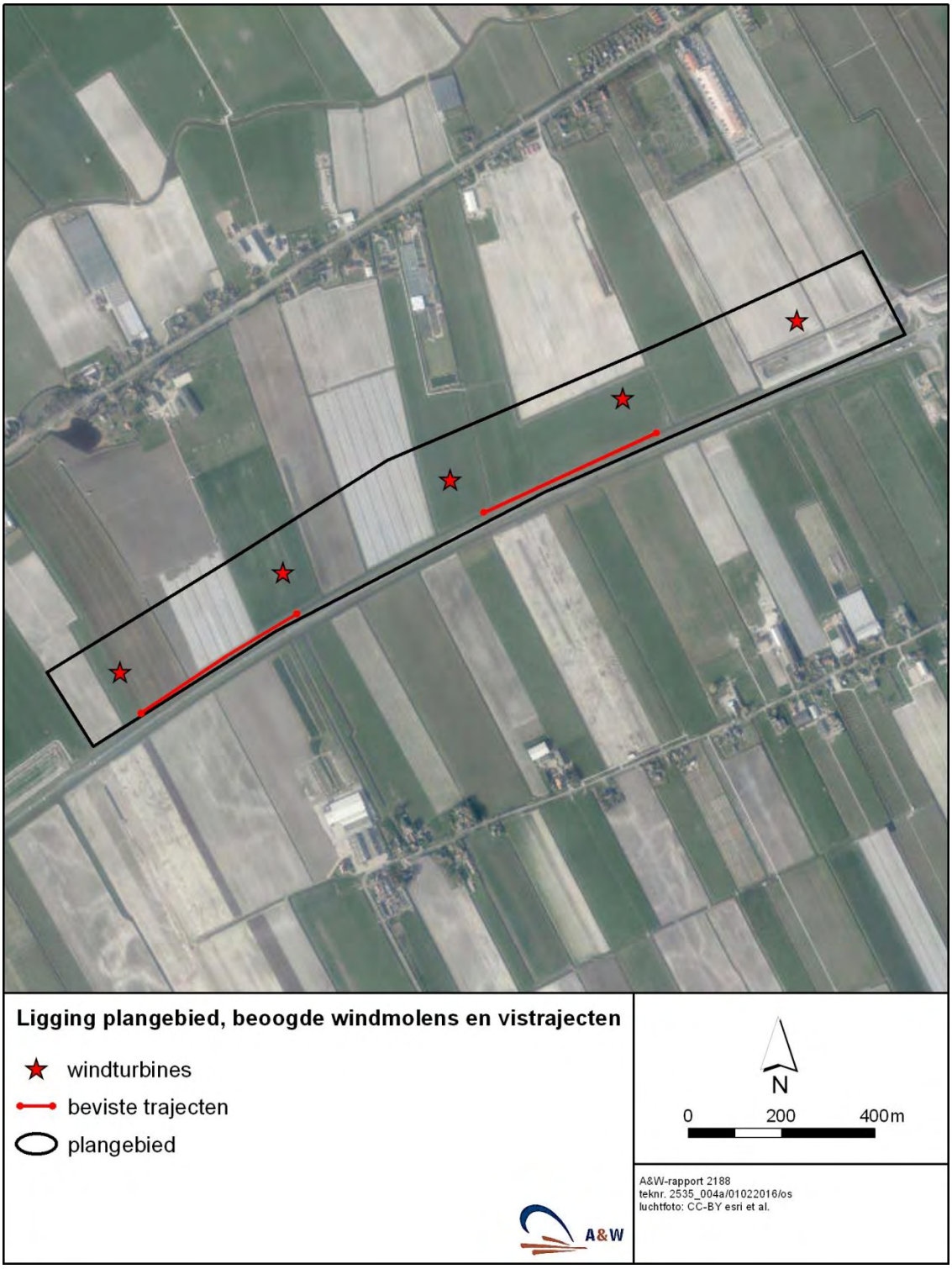

Figuur 3.3. Ligging van de beviste transecten in het plangebied.

Voor de Bittervoorn wordt een ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd. Daarom wordt hieronder verder ingegaan op de verspreiding van deze soort in en rond het plangebied.

Aanwezigheid Bittervoorn in het plangebied (omvang van de populatie)

De transecten die tijdens het onderzoek zijn bemonsterd, zijn aangegeven in figuur 3.3. Hier zijn in totaal 4 exemplaren van de Bittervoorn aangetroffen. Dit betekent dat het open water binnen het plangebied onderdeel uitmaakt van een vaste voortplantings- en verblijfplaats van de Bittervoorn. Het aantal aangetroffen dieren is echter beperkt. Om die reden is het plangebied niet van zeer groot belang voor de functionaliteit van de vaste voortplantings- of verblijfplaatsen van Bittervoorn in de omgeving van Zwaag.

Aanwezigheid van de populatie in de omgeving (netwerk)

De watergangen in het plangebied staan in directe en indirecte verbinding met verscheidene waterlopen buiten het plangebied. Uit de visatlas van Noord-Holland (Herder *et al*. 2012) komt naar voren dat de Bittervoorn in een flink aantal kilometerhokken in en rond het plangebied is aangetroffen (zie figuur 3.4). Hieruit kan worden opgemaakt dat rondom het plangebied er sprake is van een groot netwerk van watergangen waarin meerdere populaties van de Bittervoorn voorkomen. Het plangebied vormt binnen dit netwerk een beperkt onderdeel.

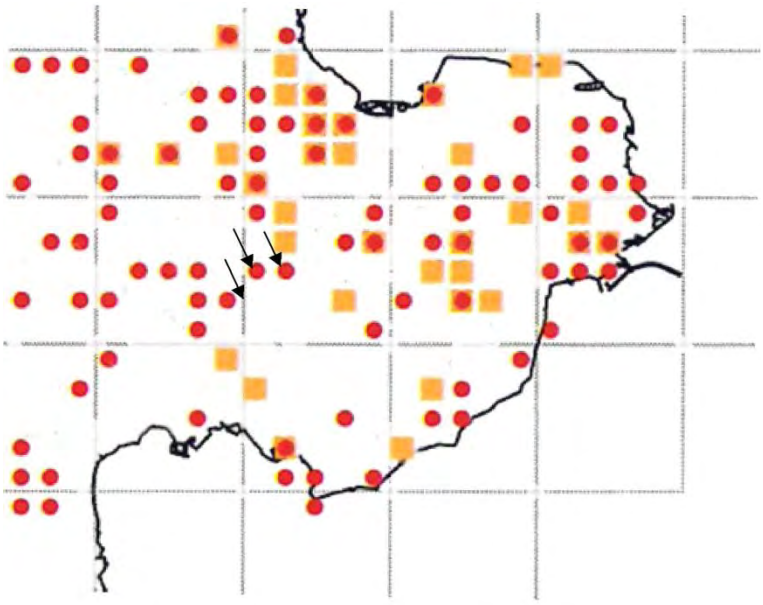

Figuur 3.4. Verspreiding van de Bittervoorn in de omgeving van Zwaag (figuur uit Herder et al. 2012). De kilometerhokken waar de watergangen in liggen zijn aangegeven met een pijl.

Staat van instandhouding van de Bittervoorn

Tijdens de uitvoering van het veldonderzoek zijn er in het plangebied 4 exemplaren van de Bittervoorn aangetroffen. Ook in de waterlopen in de directe omgeving van het plangebied zijn Bittervoorns aangetroffen en ook in de wijde omgeving komt de soort algemeen voor (zie verspreidingskaart in figuur 3.4). De staat van instandhouding van de soort in de directe en wijde omgeving is daarom gunstig.

Omgevingscheck Bittervoorn

De Bittervoorn houdt van schone, niet of zeer langzaam stromende wateren, een zandige bodem en goed ontwikkelde onderwatervegetatie. De Bittervoorn is voor zijn voortplanting afhankelijk de aanwezigheid van grote zoetwatermosselen.

De watergangen in de omgeving van het plangebied zijn tijdens het vissenonderzoek bezocht en geschikt bevonden als leefgebied voor de Bittervoorn. Verder is in de omgeving van het plangebied een omvangrijke populatie Bittervoorns aanwezig (zie figuur 3.4, Herder *et al.* 2012). De watergangen in de omgeving staan in verbinding met het plangebied en kunnen dus dienen als (tijdelijke) alternatieve verblijfplaats voor de watergangen die verruimd gaan worden.

In de omgeving van het plangebied zijn er dus voldoende alternatieve leefgebieden beschikbaar voor de Bittervoorns die binnen het plangebied leven. Deze alternatieve watergangen kunnen op eigen kracht worden bereikt door de Bittervoorns uit het plangebied.

3.2.4 Amfibieën

Uit verspreidingsgegevens van amfibieën blijkt dat in de omgeving van het plangebied licht beschermde soorten voorkomen, zoals Gewone pad, Bruine kikker en Kleine watersalamander (van Delft *et al.* 2014, Herder 2010). Mogelijk maakt het plangebied deel uit van het leefgebied van enkele van de bovengenoemde soorten.

Er komen geen middelzwaar- en zwaar beschermde amfibieënsoorten voor in de omgeving van het plangebied, met uitzondering van de zwaar beschermde Rugstreeppad (van Delft *et al.* 2014). Door de aanwezigheid van vissen zijn de sloten in het plangebied ongeschikt als voortplantingswater voor de Rugstreeppad. Tevens is het plangebied ongeschikt als overwinteringsgebied omdat er geen bosschages aanwezig zijn. De Rugstreeppad wordt om bovenstaande redenen niet in het plangebied verwacht.

3.2.5 Reptielen

Het plangebied voldoet niet aan de habitateisen van reptielen. Bovendien ligt het plangebied niet in het verspreidingsgebied van reptielen. Om deze redenen worden er geen reptielen in het plangebied verwacht.

3.2.6 Vogels

Broedvogels algemeen

Het plangebied is op 11 juni 2015 en 16 januari 2016 bezocht. Tijdens deze gebiedsbezoeken is beoordeeld of het terrein geschikt is voor vogelsoorten die in de regio in potentie kunnen voorkomen. het plangebied bestaat grotendeels uit intensief gebruikt akkerland en agrarisch grasland. Op basis hiervan kan worden vastgesteld een geringe betekenis heeft voor broedvogels en niet-broedvogels. Het plangebied is in principe geschikt als broedgebied voor verschillende soorten vogels, hoewel het geen deel uitmaakt van een belangrijk (weide)vogelgebied (zie paragraaf 3.1.3). Op de agrarische percelen kunnen weidevogels tot broeden komen, zoals Scholekster en Kievit. De watergangen zijn geschikt voor nestplaatsen van Wilde eend en Meerkoet. In de ruime omgeving, in tuinen en bosschages kunnen soorten zoals, Merel, Tjiftjaf en Roodborst tot broeden komen.

Niet broedvogels die in de omgeving van het plangebied tijdens de gebiedsbezoeken zijn waargenomen betreft verscheidene soorten watervogels (Aalscholver, Meerkoet, Wilde eend,

Krakeend, Kuifeend), ganzen en zwanen (Knobbelzwaan, Grauwe gans, Kolgans), meeuwen (Stormmeeuw, Zilvermeeuw, Kokmeeuw), roofvogels (Buizerd, Torenvalk), akker- en weidevogels (Kievit, Goudplevier, Graspieper) en overige soorten (Kauw, Ekster, Kramsvogel, Holenduif, Zwarte kraai, Houtduif, Blauwe reiger, Spreeuw).

Jaarrond beschermde nestplaatsen
Buiten het broedseizoen vallen de meeste nestplaatsen niet onder de bescherming van de Flora- en faunawet, maar een aantal vogelsoorten maakt gedurende het gehele jaar gebruik van de nestplaats of keert jaarlijks terug op dezelfde plaats. Hun nesten en de functionele leefomgeving daarvan worden daarom het gehele jaar beschermd. Vanaf 26 augustus 2009 geldt een aangepaste lijst van soorten met jaarrond beschermde nestplaatsen, die indicatief is en niet uitputtend.

Van de soorten die op deze lijst staan, zijn geen nestplaatsen aanwezig binnen het plangebied. Wel was ten tijde van het veldbezoek (op 11 juni 2015) in de directe omgeving van het plangebied een bezet nest van een Buizerd aanwezig (zie figuur 3.5; foto 4). Deze nestplaats bevindt zich op een afstand van ongeveer 500 meter tot de oostelijk beoogde windmolen.

3.2.7 Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn zwaar beschermd door de Flora- en faunawet en zijn vermeld in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Hierdoor gelden voor deze soorten striktere beoordelingscriteria bij ontheffingsaanvragen dan bij soorten die niet zijn vermeld in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Vanwege deze specifieke aandacht wordt aan vleermuizen een aparte paragraaf besteed, de overige zoogdiersoorten zijn beschreven in § 3.2.8.

In de omgeving van het plangebied komt een aantal vleermuissoorten voor, namelijk Watervleermuis, Meervleermuis, Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis en Laatvlieger (Hoogeboom 2011). Voor vleermuizen zijn drie onderdelen van het leefgebied te onderscheiden die van groot belang zijn voor de functionaliteit van het leefgebied. Deze zijn: verblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes. Hieronder zijn deze drie elementen besproken.

Verblijfplaatsen
In de zomerperiode hebben vleermuizen in Nederland hun verblijfplaatsen voornamelijk in gebouwen en bomen. Tijdens de winter verblijven zij onder andere in gebouwen, bomen, bunkers en kelders. Door het ontbreken van gebouwen en bomen in het plangebied, is de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen uitgesloten.

Foerageergebied
Als foerageergebied is het plangebied door de openheid van marginaal belang, maar er zullen incidenteel algemeen voorkomende vleermuissoorten (Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger) foerageren die geassocieerd zijn met half open cultuurlandschap. Boven de watergangen foerageren mogelijk Watervleermuizen. Mogelijk foerageren Watervleermuizen en Meervleermuizen boven de bredere watergang die ten noorden van de Westfrisiaweg ligt. De Rosse vleermuis zal waarschijnlijk niet in het gebied voorkomen, aangezien deze soort boven natte open gebieden foerageert.

Figuur 3.5. Ligging plangebied en jaarrond beschermde nestplaats van Buizerd in de omgeving.

Vliegroutes
Bij verplaatsingen tussen verblijfplaatsen en foerageergebied maken vleermuizen, om zich te oriënteren, meestal gebruik van vaste vliegroutes langs lijnvormige structuren, zoals lanen, boomsingels, (oevers van) sloten en straatpatronen.

De watergangen in het plangebied zijn geschikte landschapselementen voor (delen van) vliegroutes van bijvoorbeeld Watervleermuis. De watergang die evenwijdig loopt aan de noordkant van de Westfrisiaweg kan mogelijk dienen als vliegroute voor Watervleermuis en/of Meervleermuis. In de omgeving van het plangebied liggen meerdere geschikte waterlichamen die kunnen dienen als vliegroute voor Meervleermuis, zoals de Gouw of de Kromme Leek. Voor andere vleermuissoorten ontbreken in het plangebied geschikte structuren die kunnen dienen als vliegroute.

Migratieroutes
Naast vliegroutes tussen verblijfplaatsen en foerageergebied, zijn er ook routes die vleermuizen afleggen tussen hun zomerverblijfplaats en hun winterverblijfplaats (en vice versa). Dit zijn zogenaamde migratieroutes die gevolgd worden in het voor- en najaar (RVO 2014). Van de Ruige dwergvleermuis is bekend dat een deel van de populatie lange afstanden aflegt om onder andere in Nederland te paren en te overwinteren. In maart en april vertrekken de meeste wijfjes vanuit Nederland naar Oost-Europa. Eind juli en september komen de wijfjes en de opgegroeide jongen weer terug naar West-Europa. In Nederland is de Afsluitdijk en de kust langs de Noordzee naar het zuiden een veel gebruikte route. De migratie vindt plaats over een breed front langs de kust, langs de oeverzone van het IJsselmeer, door de merengebieden in Friesland en Overijssel en ook langs kanalen in noordoost Nederland.

De locatie van de beoogde turbines ligt midden in agrarisch gebied en niet aan de kust of langs de oever van het IJsselmeer. Hoge aantallen vleermuisslachtoffers door de windturbines zijn daarom niet te verwachten. Er zijn daarom geen negatieve effecten op de migratieroutes van Ruige dwergvleermuizen.

3.2.8 Overige zoogdieren

Binnen en nabij het plangebied kunnen zoogdiersoorten voorkomen die licht, middelzwaar of zwaar beschermd zijn volgens de Flora- en faunawet. Hieronder staat de ecologische beoordeling van het werkzaamheden per beschermingscategorie (exclusief vleermuizen).

Licht beschermde zoogdiersoorten
In de omgeving van het plangebied komen verscheidene licht beschermde zoogdiersoorten voor, zoals Haas, Konijn, Egel, Mol en verschillende (spits)muizensoorten (Hoogeboom 2011). Tijdens het veldbezoek waren Hazen aanwezig in het plangebied. Mogelijk maakt het plangebied deel uit van het leefgebied van enkele van de bovengenoemde soorten.

Middelzwaar- en zwaar beschermde zoogdiersoorten
Er komen geen middelzwaar- of zwaar beschermde zoogdiersoorten (exclusief vleermuizen) voor in de omgeving van het plangebied (Hoogeboom 2011). Gezien de omstandigheden in het plangebied worden deze hier ook niet verwacht.

3.3 Relevante natuurwaarden

Tabel 3.2 - Overzicht van wettelijk beschermde natuurwaarden ten tijde van het evenement in en rond het plangebied. Van de natuurwaarden wordt aangegeven of zij aanwezig zijn in de (ruime) omgeving en/of in het plangebied, de status volgens de Rode Lijst, de relevante wet- en regelgeving en of de betreffende natuurwaarde relevant is voor onderhavige beoordeling. Aanwezigheid: + = aanwezig, - = afwezig, (+) = mogelijk aanwezig, maar niet vastgesteld, w = waarschijnlijk aanwezig, (f) = mogelijk foeragerend, m = migratieroute. Categorieën van de Rode Lijst: gevoelig (GE), kwetsbaar (KW), bedreigd (BE) en ernstig bedreigd (EB), +/- = afhankelijk van de soort. Beschermingsregime: Nb-wet = Natuurbeschermingswet 1998, Ffw = Flora- en faunawet, waarbij 1 = licht beschermd, 2 = middelzwaar beschermd en 3 = zwaar beschermd.

Natuurwaarde	Afstand tot plangebied			Beschermings-regime	Relevant voor onderhavige beoordeling
Beschermde gebieden					
Natura 2000-gebieden (§3.1.1)	5 km			Nb-wet	Ja
(P)EHS	3 km			Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte	Nee
Overige beschermde gebieden	v.a. 2 km			-	Nee
	Aanwezig in omgeving	**Aanwezig in plangebied**	**Rode Lijst-status**		
Beschermde soorten					
Planten	(+)	-	+/-	Ffw 1-3	Nee
Overige ongewervelde diersoorten	(+)	-	+/-	Ffw 1-3	Nee
Kleine modderkruiper	+	+		Ffw 2	Ja
Bittervoorn	+	+		Ffw 3	Ja
Overige vissoorten	-	-	+/-	Ffw 2-3	Nee
Licht beschermde amfibieënsoorten	+	+	-	Ffw 1	Ja
Rugstreeppad	+	-	-	Ffw 3	Nee
Reptielen	-	-	+/-	Ffw 2-3	Nee
Broedvogels	+	+	+/-	Ffw	Ja
Jaarrond beschermde nestplaatsen	+	-		Ffw	Nee
Foerageergebied rondom jaarrond beschermde nestplaatsen	+	+		Ffw	Ja
Vleermuizen	+	(f/v)	+/-	Ffw 3	Ja
Licht beschermde zoogdiersoorten	+	(+)	+/-	Ffw 1	Ja
Overige beschermde zoogdiersoorten	+	-	+/-	Ffw 2-3	Nee

4 Effecten van windturbines algemeen

Behalve effecten die samenhangen met de werkzaamheden tijdens de aanlegfase, hebben windturbines ook invloed op dieren die binnen het bereik van de draaiende wieken kunnen komen, namelijk vogels en vleermuizen. De achteruitgang van de kwaliteit van het leefgebied door windturbines heeft vooral betrekking op de fysieke barrière die een windturbine voor de betreffende soorten vormt en de daarmee gepaard gaande aanvaringsrisico's (paragraaf 4.1) en verstoringsaspecten (paragraaf 4.2). Andere fysieke aspecten (zoals van aanlegwerkzaamheden en eventuele peilverlaging en/of grondwateronttrekking) zijn meestal voor vogels en vleermuizen van minder belang. Er wordt hier geen aandacht besteed aan vliegende insecten, omdat deze dieren doorgaans lager vliegen dan de rotorbladen.

Effecten op vogels en vleermuizen dienen te worden beoordeeld volgens de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur. Het gaat hier om de vogelsoorten die zijn aangewezen voor de nabijgelegen Natura 2000-gebieden en de vogel- en vleermuissoorten die alle zijn beschermd volgens de Flora- en faunawet. Deze beoordeling is opgenomen in hoofdstuk 5 van dit rapport en heeft betrekking op zowel negatieve effecten die optreden tijdens de bouwfase als daarna. Hieronder is een overzicht gegeven van de beschikbare kennis ten aanzien van effecten van in werking zijnde windturbines op vogels en vleermuizen.

4.1 Aanvaringsrisico

Vogels
Het aanvaringsrisico voor vogels overdag is gering. De kans op aanvaringen tussen vogels en windturbines is het hoogst tijdens de voorjaars- en najaarstrek, in de nacht, de avond- of ochtendschemering, en/of onder slechte zichtomstandigheden (o.a. Winkelman 1992a,b,c, Spaans *et al.* 1998a,b, Handke *et al.* 1999, van der Winden *et al.* 1999, Dirksen 2000, Langston & Pullan 2002, Schekkerman *et al.* 2003, Winkelman *et al.* 2008, Everaert 2008).

De kans op aanvaringen voor broedvogels in de omgeving van een windturbine is klein (o.a. Winkelman 1992a,b,c, Spaans *et al.* 1998a,b, Everaert *et al.* 2002, Witte & van Lieshout 2003, Loonen & Wanink 2004, Winkelman *et al.* 2008, Everaert 2008). De broedvogels in de omgeving van de locatie zijn overwegend dagactief. Het aantal vliegbewegingen is 's nachts in de omgeving van de zoeklocaties beperkt en levert hiermee een laag aanvaringsrisico. Eventueel aanwezige uilen die 's nachts in de omgeving van de beoogde windturbines jagen, blijven laag bij de grond en hebben daardoor een laag aanvaringsrisico. Veel lokale vliegbewegingen van broedvogels vinden onder de 20 m plaats (o.a. Winkelman 1992b, Spaans *et al.* 1998a, Everaert et al. 2002). Dit geldt in ieder geval voor de in de omgeving voorkomende zangvogels, die in het algemeen laag bij de grond blijven. Het aanvaringsrisico voor deze zangvogels is daarom minimaal. Van de Scholekster is bekend dat tijdens territoriale groepsvluchten botsingen met windturbines plaatsvinden (o.a. Winkelman 1992c, Spaans *et al.* 1998a, Everaert *et al.* 2002). Voor weidevogels, zoals Scholekster en Veldleeuwerik, en roofvogels als Buizerd geldt een klein, maar reëel aanvaringsrisico.

De kans op aanvaringen tussen winter- en trekvogels en windturbines is het hoogst tijdens de nacht, in de avond- of ochtendschemering en onder slechte zichtomstandigheden. In Nederland is in het binnenland sprake van ongestuwde trek, dat wil zeggen dat vogels over een breed front over ons land heen bewegen. Toch volgen veel soorten daarbij lijnvormige landschapselementen die ruwweg noord-zuid zijn georiënteerd.

De grootste problemen met windturbines doen zich voor op plaatsen waar veel vogels in het donker en op geringe hoogte passeren. Hierbij kunnen we aannemen dat de risico's bij de voor- en najaarstrek (meestal op grote hoogte en over een breed front) kleiner zijn dan bij lokale vliegbewegingen (meestal op lagere hoogten, namelijk lager dan 150 m). Voorbeelden van dergelijke lokale verplaatsingen zijn de voedselvluchten van in kolonies broedende vogels en verplaatsingen van eenden, zwanen, en ganzen tussen rust- en voedselgebieden. Veel van deze vliegbewegingen gebeuren in de schemering en dit wordt ook wel 'slaaptrek' genoemd. Vogels die in groepen vliegen en dagelijkse pendelvluchten maken tussen foerageerplaatsen en slaapplaatsen zoals ganzen, eenden en veel steltlopers hebben een relatief laag aanvaringsrisico (Winkelman *et al.* 2008). Deze soorten hebben een sterk lerend vermogen en jonge- en onervaren- vogels sluiten zich vaak aan bij oudere -meer ervaren- soortgenoten.

Vleermuizen
Bij vleermuizen zijn vergelijkbare effecten aanwezig als bij vogels. Door de hoge snelheden van vooral de uiteinden van de wieken bestaat de kans dat deze niet tijdig worden waargenomen of herkend om te kunnen ontwijken. Bovendien zetten vleermuizen hun echolocatie uit of op een lage frequentie tijdens de trek. Aanvaringen zijn vooral te verwachten bij soorten die in open gebied foerageren en geregeld op hoogte vliegen, zoals Ruige dwergvleermuis en Rosse vleermuis. Deze soorten kunnen geregeld hoger vliegen dan 30 m. Hierdoor is de kans op een botsing met een rotor reëel

4.2 Verstoring algemeen

Vogels
Bij het gebruik van windturbines kunnen in de omgeving broedende en overwinterende vogels worden verstoord. Er is veel onderzoek verricht naar de mogelijke verstorende invloed van windturbines op vogels. Algemeen kan worden gesteld dat het aantal (al dan niet broedende) vogels afneemt naarmate de afstand tot de turbine kleiner wordt (Witte & van Lieshout 2003). Langzaam draaiende turbines zijn mogelijk minder verstorend dan snel draaiende, omdat ze rustiger lijken. Het is onduidelijk of de hoogte van de windturbine van belang is. De gevonden verstoringsafstanden van kleine en middelgrote turbines zijn in een studie van Clausager & Nøhr (1996) geringer dan die van grote turbines. In later onderzoek zijn bij grote en kleine turbines echter vergelijkbare verstoringsafstanden gevonden (Kruckenberg & Jaene 1999, Bergen 2001a,b).

Broedvogels
In een vergelijkend onderzoek is veel variatie in het aantal locaties en in de opzet van de onderzoeken waargenomen (Witte & van Lieshout 2003). In deze onderzoeken zijn weinig duidelijke aanwijzingen gevonden dat geplaatste windturbines verstoring veroorzaken onder broedvogels, hoewel dit per soort en soortgroep kan verschillen. Soms broeden vogels tot op enkele meters van een turbine. In andere gevallen houden ze enkele honderden meters afstand. Winkelman (1992d) vond geen effecten van verstoring op Scholekster, Kievit, Grutto en Tureluur. Ook in andere langer lopende onderzoeken in Engeland is geen verschil gemeten in de dichtheid van broedvogels, waaronder Graspieper en Veldleeuwerik, na plaatsing van een windturbine. Onderzoekers veronderstellen dat gewenning en plaatstrouw aan het broedgebied hierbij een rol spelen (Everaert *et al.* 2002). Spaans *et al.* (1998a) wijzen op het feit dat de meeste verrichte studies slechts één tot twee jaar na plaatsing van de turbines plaatsvonden en dat de effecten van verstoring mogelijk pas zichtbaar worden als de aanwezige broedvogels op den duur worden vervangen door een nieuwe generatie. In ander

onderzoek wordt gesteld dat een aantal soorten, zoals de Kievit, zeker binnen een straal van 100 m rond de windturbine een duidelijke verstoring ondervindt (Handke *et al.* 1999).

Foeragerende en rustende vogels
In verschillende studies is aangetoond dat windturbines verstoring kunnen veroorzaken onder rustende en foeragerende vogels, zowel op het water als op het land. Ook hier bestaan echter grote verschillen tussen soorten en soortengroepen ten aanzien van de afstand en de mate waarin verstoring optreedt. In open agrarisch gebied ondervinden vooral eenden, steltlopers en meeuwen een duidelijk verstorend effect, dit in tegenstelling tot kraaiachtigen en Spreeuwen (Everaert *et al.* 2002). Afhankelijk van de soort ligt de verstoringafstand van windturbines op vogels bij onderzoek in Nederland, Duitsland en Denemarken tussen 50 en 600 m.

5 Effectbepaling en beoordeling

Op basis van het overzicht van de beschermde natuurwaarden (hoofdstuk 3), worden in dit hoofdstuk de wettelijk beschermde gebieden en soorten besproken die mogelijk negatieve effecten ondervinden. Wettelijk beschermde natuurwaarden die in dit hoofdstuk niet worden genoemd, komen hoogstwaarschijnlijk niet voor in het plangebied en/of ondervinden geen negatieve effecten van de beoogde ingreep.

Bij de herinrichting van het plangebied wordt in een deel van agrarische graslandpercelen windturbines geplaatst. De werkzaamheden voor de herinrichting kunnen leiden tot een (tijdelijk) verlies van kwaliteit van het beschikbare biotoop voor soorten met een beschermde status. Factoren die daarbij onder andere een rol kunnen spelen, zijn:

- Aantasting of verlies van leefgebied
- Verstoring tijdens de aanleg
- Verstoring door gebruik

5.1 Beschermde gebieden

5.1.1 Natuurbeschermingswet: Voortoets

Zoals in hoofdstuk 4 stond beschreven is de eerste stap in het toetsen van plannen aan de Natuurbeschermingswet, de zogenaamde Voortoets.

Binnen de omliggende Natura 2000-gebieden ('IJsselmeer' en 'Markermeer & IJmeer') komen de volgende aangewezen natuurwaarden voor: Habitattypen (vegetatietypen), broedvogelsoorten, niet-broedende vogelsoorten en de Habitatsoorten: Rivierdonderpad, Meervleermuis, Noordse Woelmuis en Groenknolorchis (tabel 3.1). De aangewezen Habitattypen en de populaties van de meeste aangewezen soorten komen alleen binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied voor en/of hebben geen ecologische relatie met het plangebied. De niet-broedende vogelsoorten en de Meervleermuis gebruiken ook de omgeving daarvan (zie hieronder).

Door de relatief grote tussenliggende afstand tussen het plangebied en de Natura 2000-gebieden is het niet mogelijk dat het beoogde plan invloed heeft op de aangewezen Habitattypen en soorten binnen de begrenzing van de Natura 2000-gebieden. De bouw en het gebruik van de beoogde windturbines zullen om die reden niet leiden tot negatieve effecten op deze aangewezen waarden. Dat betekent dat de beoogde inrichting geen conflict met de Natuurbeschermingswet veroorzaakt ten aanzien van de aangewezen Habitattypen, Habitatsoorten en broedvogelsoorten binnen de Natura 2000-gebieden. Aangewezen soorten die ook buiten de omliggende Natura 2000-gebieden kunnen voorkomen, zijn hieronder beschreven

Niet broedvogels
Het gebied heeft geen belangrijke functie voor een groot aantal niet-broedvogels, die aan water zijn gebonden gedurende de winter of wat betreft foerageergebied gebonden zijn aan biotopen die in of in de directe omgeving van het plangebied niet aanwezig zijn, zoals plas-drasgebieden. Enkele soorten kunnen een binding met het gebied hebben in die zin dat ze het gebied gebruiken als foerageergebied of rustgebied.

Het plangebied bestaat uit akker en bouwland. In dit deel van Noord-Holland worden akkerlanden en graslanden gebruikt door ganzen (Hornman & van Winden 2013) en Kleine zwanen (www.sovon.nl). De dichtheid aan ganzen in het plangebied is laag, de dichtheid voor zes ganzensoorten gezamenlijk is 0-25 gansdagen per hectare (Hornman & van Winden 2013).

Brandgans, Rotgans, Toendrarietgans en Kleine Rietgans worden in en rondom het plangebied niet of nauwelijks waargenomen. Grauwe gans en Kolgans komen wel voor rond het plangebied, maar in zeer lage dichtheden (Hornman & van Winden 2013). Dit gegeven wordt ook bevestigd tijdens het gebiedsbezoek dat op 15 januari 2016 aan het gebied gebracht. Toen werden geringe aantallen Grauwe gans en Kolganzen ten noorden van het plangebied waargenomen. Het gebied is marginaal in gebruik als foerageergebied voor Kolgans en Grauwe gans. Gezien de lage aantallen van deze soorten die geteld worden rond het plangebied en het gegeven dat bij Grauwe gans en Kolgans er geen of weinig aanvaringslachtoffers worden verwacht (zie paragraaf 5.3.2) is een significant effect op de instandhoudingsdoelen voor het Markermeer & IJmeer en het IJsselmeer van beide soorten uitgesloten.

De Kleine zwaan is vastgesteld in de omgeving, maar het betreft hier incidenteel voorkomen (www.sovon.nl). Ook tijdens het gebiedsbezoek op 15 januari 2015 werd de soort niet waargenomen. De soort wordt in grotere aantallen aangetroffen ten noorden van het plangebied, richting IJsselmeerkust en Wieringermeer en is daar voor de slaaptrek met een hoge mate van waarschijnlijkheid uitsluitend op het IJsselmeer gericht. Daardoor is een significant effect van de beoogde windturbines op de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden Markermeer & IJmeer en IJsselmeer voor Kleine Zwaan eveneens uitgesloten.

Ganzen en Kleine zwanen kunnen pendelen tussen foerageergebieden en slaapplaatsen op open water. Er zijn voor het plangebied geen gegevens voorhanden over pendelvluchten die daar langs plaatsvinden. Het plangebied ligt niet op een locatie waar dit soort pendelvluchten frequent zullen zijn. Het plangebied ligt ca. 5 km van de kusten van IJsselmeer en Markermeer & IJmeer verwijderd. Het is niet aannemelijk dat Ganzen of Kleine zwanen die dichterbij de kustlijn in grotere dichtheid foerageren ten noorden van het plangebied in het Markermeer zullen slapen, een slaaplocatie op het nabijgelegen IJsselmeer ligt hier meer voor de hand. Andersom zullen ganzen die ten zuiden van het plangebied foerageren naar alle waarschijnlijkheid niet via het plangebied noordwaarts pendelen. Deze verwachting is ook bevestigd tijdens het gebiedsbezoek op 15 januari 2016. Ook toen zijn gedurende de vroege ochtend en in de avondperiode geen pendelvluchten van ganzen en zwanen in het gebied waargenomen.

Samengevat zijn er geen negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van niet-broedvogels te verwachten. Er is daarom geen conflict met de Natuurbeschermingswet ten aanzien van niet-broedvogels.

Meervleermuis
De Meervleermuis foerageert binnen de Natura 2000-gebieden. Het gaat hier dan zowel om het vogelrichtlijngebied als het habitatrichtlijngebied waarvoor de soort is aangewezen. De Meervleermuis heeft zijn verblijfplaatsen buiten de Natura 2000-gebieden in bebouwing. Binnen het plangebied staan geen gebouwen, waardoor er geen verblijfplaatsen van Meervleermuis in het plangebied aanwezig zijn. Wel kan het plangebied deel uitmaken van het foerageergebied van Meervleermuis, en kunnen vliegroutes van deze soort aanwezig zijn.

De watergang langs de Westfrisiaweg is vrij breed en onverlicht. Deze watergang loopt parallel aan de Westfrisiaweg (zuidwest - noordoost georiënteerd) en daarmee ook parallel aan de

lijnopstelling van de turbines. Deze watergang kan mogelijk deel uitmaken van vliegroutes (en foerageergebied) van Meervleermuizen die vanuit de bebouwde kom van Zwaag of Hoorn richting het IJsselmeer of het Markermeer vliegen. Tevens liggen ten noorden van het plangebied andere geschikte waterlichamen, zoals de Gouw en de Kromme Leek. Deze watergangen zijn ook zuidwest - noordoost georiënteerd.

Gezien de oriëntatie van de bovengenoemde watergangen, kunnen vliegroutes van Meervleermuis aanwezig zijn die evenwijdig lopen aan de opstelling van de turbines. Hierdoor is de kans op aanvaringen van Meervleermuizen met de turbines zeer klein. Bovendien foerageren en vliegen Meervleermuizen direct boven het wateroppervlakte en zullen daardoor niet in botsing komen met de wieken van de molens.

Meervleermuizen zijn gevoelig voor lichtverstoring (zie uitleg paragraaf 5.2.5). Er worden echter geen lampen direct langs de watergangen geplaatst. Ook worden de windturbines niet verlicht. Van negatieve effecten als gevolg van lichtverstoring is daarom geen sprake.

Samenvattende conclusies voortoets
Er zijn geen negatieve effecten te verwachten op de instandhoudingsdoelstellingen en de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden Markermeer & IJmeer en IJsselmeer. Er is daarom geen conflict met de Natuurbeschermingswet.

5.2 Beschermde soorten

5.2.1 Licht beschermde amfibieën- en zoogdiersoorten

Zoals in hoofdstuk 3 staat beschreven, maakt het plangebied mogelijk deel uit van enkele licht beschermde amfibieën- en zoogdiersoorten. Voor licht beschermde soorten geldt een vrijstelling van enkele verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet bij projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling. De realisatie van de windturbines veroorzaakt daarom geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van licht beschermde soorten uit de genoemde soortgroepen.

5.2.2 Vissen

Kleine modderkruiper
In de te verbreden watergangen is de middelzwaar beschermde Kleine modderkruiper aangetroffen. De werkzaamheden aan de watergangen dienen te worden uitgevoerd volgens een relevante en door het ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode. In dat geval is ten aanzien van deze soort geen ontheffing nodig.

Bittervoorn
In de te verbreden watergangen is de zwaar beschermde Bittervoorn aangetroffen. Daarom wordt voor deze soort een ontheffing aangevraagd in het kader van de Flora- en faunawet. Hieronder worden verscheidene paragrafen uitgewerkt die kunnen dienen als bouwsteen voor het opstellen van de ontheffingsaanvraag.

Effecten werkzaamheden: kwaliteit van het leefgebied
Bittervoorn is een soort die in veel wateren in dit deel van Noord-Holland kan worden aangetroffen (zie figuur 3.4). De watergangen die verbreed gaan worden, vormen daarvan een zeer beperkt deel. De beoogde werkzaamheden zullen een tijdelijke beperkte verstoring en

aantasting veroorzaken van het leefgebied van Bittervoorn. Nadat de verbreding van de watergangen heeft plaatsgevonden, zal het leefgebied van de Bittervoorn zich binnen korte tijd herstellen en weer geschikt worden voor de soort.

Om bovenstaande redenen kan worden geconcludeerd dat de kwaliteit van het leefgebied van de Bittervoorn alleen op de korte termijn op beperkte schaal zal worden verstoord. Op lange termijn zijn er geen effecten op de kwaliteit van het leefgebied te verwachten.

Effecten werkzaamheden: kwantiteit van het leefgebied
De watergangen worden 2 meter verbreed. Nadat de verbreding heeft plaatsgevonden, zal het leefgebied van de Bittervoorn zich binnen korte termijn herstellen, waardoor de watergangen weer geschikt worden als leefgebied voor de soort. Het areaal aan geschikt leefgebied zal daarom toenemen. De kwantitatieve effecten worden daarom positief beoordeeld.

Effecten werkzaamheden: gunstige staat van instandhouding
Bittervoorn is een soort die in dit deel van Noord-Holland in veel wateren kan worden aangetroffen (zie figuur 3.4 en Stoker 2015). De te verbreden watergangen die in de ontheffing centraal staan, vormen daarvan een (zeer) beperkt deel. De beoogde werkzaamheden zullen alleen in het plangebied een tijdelijke verstoring en aantasting veroorzaken van het leefgebied van Bittervoorn. Nadat de werkzaamheden zijn voltooid, zullen de watergangen zich in korte tijd herstellen en weer geschikt worden als leefgebied voor Bittervoorn. Verder is het voornemen om tijdens de werkzaamheden te werken richting het open water. Hierdoor kunnen de vissen voor de werkzaamheden uit wegvluchten. Om deze redenen kan worden geconcludeerd dat als gevolg van korte- en langetermijneffecten de gunstige staat van instandhouding van de Bittervoorn met zekerheid niet in gevaar komt.

Monitoren van de effecten
De werkzaamheden worden ecologisch begeleid door een ecologisch adviesbureau dat aangesloten is bij het Netwerk Groene Bureaus. De te nemen mitigerende en compenserende maatregelen worden geborgd in het bestek en uitgewerkt in een Ecologisch werkprotocol dat door het adviesbureau zal worden opgesteld. Het bestek en het Ecologisch werkprotocol is leidend bij de uitvoering van de werkzaamheden. Dit ecologisch werkprotocol is ook tijdens de uitvoering van de werkzaamheden aanwezig en zal ter plaatse worden toegelicht door een ter zake kundig medewerker van het adviesbureau.

Maatregelen om onvermijdelijke schade te voorkomen of beperken (mitigatie)
Om te voorkomen dat Bittervoorns worden verwond of gedood, is het de bedoeling om een aantal mitigerende maatregelen te nemen. Hiermee wordt voorkomen dat de lokale populatie Bittervoorns wordt aangetast. Het gaat om het volgende:

- De werkzaamheden aan de oevers van de watergangen worden richting het open water uitgevoerd. Hierdoor kunnen de vissen voor de werkzaamheden uitvluchten. Nadat de watergangen zich weer hebben hersteld, kunnen de Bittervoorns weer vanuit het open water de verbrede watergangen koloniseren.
- Het verbreden van de watergangen wordt zodanig uitgevoerd dat er zo min mogelijk sprake is van aantasting van de bestaande waterbodem. Hiermee wordt voorkomen dat eendenmossels verloren gaan.
- De werkzaamheden worden buiten het voortplantingsseizoen van Bittervoorn uitgevoerd. Dit betekent dat de werkzaamheden plaatsvinden in de maanden september t/m maart.
- Bovenstaande werkzaamheden vinden plaats onder leiding van een deskundige op het gebied van Bittervoorn.

- Er wordt een Ecologisch werkprotocol opgesteld waarin alle ten behoeve van de Bittervoorn te nemen maatregelen worden vastgelegd. Dit werkprotocol zal op de locatie aanwezig zijn en onder alle betrokken partijen bekend zijn.

Maatregelen om onvermijdelijke schade te herstellen (compensatie)
Omdat de watergangen na het uitvoeren van de verbreding zich weer zullen herstellen als leefgebied van de Bittervoorn, zijn er geen compenserende maatregelen nodig

Zorgvuldig handelen
Het plangebied en de omgeving daarvan is ecologisch onderzocht en de aanwezigheid van beschermde natuurwaarden is vastgelegd. In bovenstaande paragrafen is beschreven op welke wijze negatieve effecten op Bittervoorn zo goed mogelijk worden voorkomen. Het gaat daarbij om mitigerende maatregelen, zoals het werken buiten het voortplantingsseizoen en het verplaatsen van vissen. Deze maatregelen worden opgenomen in het bestek van het herinrichtingsplan en een Ecologisch werkprotocol. Verder staan de activiteiten onder ecologische begeleiding van een ter zake kundige op het gebied van ecologie van Bittervoorn.

5.2.3 Vogels

Verstoring (art. 10 Ff-wet), vernietiging nesten (art. 11 en 12 Ffwet)
Bij werkzaamheden moet volgens de Flora- en faunawet rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is, dat verstoord kan worden. Verstoring van broedgevallen is niet toegestaan vanuit de Flora- en faunawet en hiervoor wordt in principe ook geen ontheffing verleend.

Er zijn verschillende mogelijkheden om conflicten met de Flora- en faunawet ten aanzien van broedende vogels te voorkomen. Werkzaamheden (bijvoorbeeld het bouwrijp maken van het terrein) buiten het broedseizoen uitvoeren, is de meest zekere optie. Een alternatief is om werkzaamheden voor aanvang van het broedseizoen te beginnen, zodat broedpogingen in het werkgebied achterwege blijven door de verstoring tijdens de werkzaamheden. Mochten er toch vogels tot broeden komen en door de werkzaamheden worden verstoord, dan is er een conflict met de Flora- en faunawet en moeten de werkzaamheden gestaakt worden tot na de broedperiode. Dit kan worden voorkomen door geen geschikte plaatsen voor nesten te laten ontstaan tijdens de werkzaamheden, door bijvoorbeeld zandhopen of snoeihout niet dagenlang te laten liggen.

Op grond van het bovenstaande kan worden geconcludeerd, dat bij ingrepen verstoring van broedende vogels en hun nesten dient te worden voorkomen, zodat daardoor een conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van broedvogels wordt vermeden.

Sterfte (art. 9 Ff-wet)
Algemeen
Uit de analyse van paragraaf 4.1 komt naar voren dat het aantal vogelslachtoffers door aanvaring afhankelijk is van onder andere het aantal soorten in het gebied en de intensiteit van het aantal vliegbewegingen in de omgeving van het windpark. Het plangebied en de directe omgeving van het plangebied heeft geen grote betekenis als broedgebied voor grote aantallen vogelsoorten (paragraaf 3.2.6). Buiten het broedseizoen kunnen wel grote groepen Kieviten en Goudplevieren in het plangebied voorkomen, en lagere aantallen Spreeuwen en Kokmeeuwen. Er zijn in of nabij het plangebied geen belangrijke vliegroutes aanwezig (paragraaf 5.1.1).

In een besluit van 24 augustus 2015 heeft de Staatssecretaris van Economische zaken vrijstelling verleend van ontheffing beschermde diersoorten voor windparken en hoogspanningsverbindingen. Voorwaarde is wel dat er geen sprake is van opzet dan wel voorwaardelijke opzet. Bij de exploitatie van turbines is er geen sprake van opzet. Immers, de turbines worden geplaatst voor de opwekking van energie en niet om vogels te doden. Wel is er sprake van voorwaardelijke opzet. Hierbij wordt bij de realisatie van de turbines de kans aanvaard dat er dieren worden gedood. Het doden van vogels door voorwaardelijke opzet kan daarom door het bevoegd gezag worden beschouwd als een overtreding van de verbodsbepaling zoals genoemd in artikel 9 van de Flora- en faunawet. Daarom wordt voor de vogelsoorten waarvan verwacht wordt dat die slachtoffer kunnen worden van een aanvaring met de turbines van het windpark Westfrisia een ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd.

In onderstaande paragrafen worden de bouwstenen aangeleverd voor de ontheffingsaanvraag. Hierbij zal in eerste instantie worden nagegaan welke vogelsoorten in potentie in aanvaring kunnen komen met de turbines in het plangebied. Vervolgens zal worden nagegaan of de verwachte effecten zullen leiden tot een aantasting van de gunstige staat van instandhouding van de betreffende vogelsoorten.

Selectie van vogelsoorten

Om na te gaan welke vogelsoorten in het plangebied in potentie in aanvaring kunnen komen met de turbines is een lijst opgesteld van de vogelsoorten die in het plangebied voorkomen of waarvoor het plangebied in potentie geschikt is. Deze lijst is samengesteld op basis van de soorten die zijn waargenomen tijdens de veldbezoeken, aangevuld met informatie uit verspreidingskaarten en de literatuur. Deze lijst is opgenomen in bijlage 2 van dit rapport.

Berekening natuurlijke mortaliteit

Voor iedere vogelsoort is de landelijke populatiegrootte vastgesteld op basis van data van SOVON vogelonderzoek Nederland (www.sovon.nl). Hierbij is onderscheid gemaakt tussen de broedpopulatie en de aantallen die tijdens de migratieperioden en/of in het winterseizoen aanwezig zijn. Bij de berekening van de broedpopulatie is het aantal broedparen met twee vermenigvuldigd en is geen rekening gehouden met subadulten of niet-broedende vogels in de populatie. Ook is uitgegaan van de Nederlandse populatie en niet (in het geval van migrerende soorten) van de flyway-populatie. Deze aanpak geeft dus een conservatieve en worst-case benadering. Vervolgens is voor iedere soort de natuurlijke sterfte bepaald aan de hand van data van de British Trust for Ornithology (www.bto.org). Ook hier is een worst-case benadering gevolgd door de sterfte van adulte vogels als uitgangspunt te nemen. Aan de hand van de natuurlijke sterfte is de ‘1%-norm’ berekend, d.w.z. het aantal vogels gelijk aan 1% van de natuurlijke mortaliteit. De uitkomsten per soort zijn ook opgenomen in de tabel in bijlage 2.

Inschatting turbinemortaliteit

In Nederlandse windparken vallen gemiddeld ongeveer 10–20 vogelslachtoffers per turbine per jaar. Er is echter sprake van een grote spreiding. Bij windparken waar sprake is van gestuwde trek, zoals de Eemshaven, ligt de mortaliteit per turbine relatief hoog; bij windparken verder weg van de kust en buiten de reguliere migratieroutes liggen deze aantallen juist lager. Op basis van een aantal referentie-windparken bij de Eemshaven, Delfzijl en Wieringermeer (Brenninkmeijer & van der Weyde 2011, Klop & Brenninkmeijer 2014) en expert judgement is per vogelsoort de mortaliteit ingeschat bij windpark Westfrisia.

Beoordeling turbineslachtoffers
De additionele mortaliteit als gevolg van de realisatie van het windpark wordt als verwaarloosbaar beschouwd indien deze lager is dan 1% van de natuurlijke mortaliteit. De 1%-norm is geen wettelijk vastgestelde drempelwaarde, maar wordt gebruikt als 'alarmbel'. Indien deze '1%-norm' wordt overschreden, moet nader worden onderzocht hoe de additionele mortaliteit zich verhoudt tot de populatietrend en de gunstige staat van instandhouding.

De soortenlijst met een inschatting van de turbinemortaliteit ten opzichte van de natuurlijke mortaliteit is gegeven in de tabel in bijlage 2. Hieruit blijkt dat voor de meeste soorten die in het plangebied (kunnen) voorkomen hooguit incidentele (<1 per jaar) slachtoffers worden verwacht. Het gaat hier om soorten die het vermogen hebben om tijdig uit te wijken en/of zodanig laag vliegen dat er nauwelijks kans is op een aanvaring.

Voor enkele soorten kan op basis van aantallen in en rond het plangebied worden verwacht dat er sprake zal zijn van meer structurele slachtoffers, in de ordegrootte van enkele slachtoffers per soort per jaar voor het gehele windpark. In veel West-Europese windparken bestaan de voornaamste aanvaringsslachtoffers uit watervogels, meeuwen en zangvogels. Hieronder zal per soortgroep hier iets dieper op worden ingegaan.

Eenden, ganzen en zwanen
De ervaring is dat ganzen en zwanen vaak de turbines of het windpark ontwijken en relatief weinig slachtoffer worden van windturbines. Onder ganzen is de Grauwe gans wel regelmatig slachtoffer, een soort die ook in het plangebied voorkomt. Met name Wilde eend wordt bij andere windparken vaak als aanvaringslachtoffer gemeld en de kans of aanvaringen in het voorziene windpark is reëel. Daarbij is de soort zeer algemeen en is het plangebied en de omgeving geschikt als leefgebied voor deze soort. Ook Smient komt in de wintermaanden in relatief hoge aantallen voor in de kop van Noord-Holland en kan niet worden uitgesloten als aanvaringsslachtoffer. Gebaseerd op verschillende referentiewindparken is de verwachting dat er van deze soorten enkele (maximaal 5-10) slachtoffers per jaar zullen vallen in het windpark Westfrisia. Dit is onder de 1% mortaliteitsnorm van voornoemde soorten.

Overige watervogels
Aalscholver, Waterhoen en Meerkoet zijn in redelijke aantallen waargenomen in het plangebied. De ervaring uit andere windparken is dat deze soorten meer dan sporadisch slachtoffer kunnen worden van een aanvaring. Gebaseerd op referentiewindparken is de inschatting dat dit niet meer dan enkele (<5) slachtoffers per jaar zal bedragen. Dit is onder de 1%-mortaliteitsnorm.

Roofvogels
Hier gaat het uitsluitend om Buizerd, waarvan een vaste verblijfplaats is vastgesteld in de omgeving van het plangebied. Deze soort foerageert dus regelmatig in het plangebied en hierdoor is sprake van een reëel aanvaringsrisico. De mortaliteit wordt echter als laag ingeschat en zeker ruim onder de 1%-mortaliteitsnorm.

Steltlopers
Tijdens het veldbezoek zijn grote groepen Kieviten en Goudplevieren in het plangebied waargenomen. Bovendien is het plangebied geschikt als leefgebied voor de Scholekster. De verwachting is daarom dat deze soorten meer dan sporadisch slachtoffer kunnen worden van een aanvaring met de windturbines. Gebaseerd op referentiewindparken zal dit niet meer bedragen dan enkele (maximaal 5-10) dieren per jaar in het gehele windpark. Dit is onder de 1% mortaliteitsnorm.

Meeuwen en sterns
In het plangebied zijn tijdens de veldbezoeken grote groepen meeuwen waargenomen, waaronder Kokmeeuw, Stormmeeuw en Zilvermeeuw. Meeuwen en sterns worden in andere windparken regelmatig als turbineslachtoffers aangetroffen en ook hier is de verwachting dat deze soorten meer dan incidenteel slachtoffer kunnen worden van een aanvaring met de windturbines. Gebaseerd op referentie-windparken zal dit niet meer bedragen dan enkele (maximaal 5-10) dieren per jaar. Dit is onder de 1% mortaliteitsnorm.

Zangvogels
Met betrekking tot zangvogels moet onderscheid worden gemaakt tussen lokale dieren en doortrekkers. De voornaamste soort waar slachtoffers worden verwacht is de Spreeuw, die in grote aantallen doortrekt en ook in andere windparken vaak slachtoffer zijn van aanvaringen met windturbines. Overige zangvogels die in het plangebied zijn waargenomen of hier worden verwacht, zijn Merel, Veldleeuwerik, Graspieper en Witte kwikstaart. Lijsters als Kramsvogel en Koperwiek vliegen tijdens de seizoenstrek vaak te hoog, om slachtoffer te worden, maar lokaal verblijvende vogels kunnen wel in aanvaring met de turbines komen. Ten aanzien van Spreeuw en andere zangvogels worden niet meer dan enkele (maximaal 5-10) dieren per jaar slachtoffer van de geplande windturbines. Dit is onder de 1% mortaliteitsnorm.

Overige niet-zangvogels
Het gaat hier om soorten waarvoor het plangebied geschikt is als leefgebied. Het gaat o.a. om Gierzwaluw, duiven en Fazant. Met name duiven (Houtduif, Holenduif en Stadsduif) zijn frequent als slachtoffer gemeld in andere windparken en ook hier is de kans op aanvaring reëel. Gebaseerd op referentiewindparken zal dit niet meer bedragen dan enkele (maximaal 5) dieren per jaar. Dit is onder de 1% mortaliteitsnorm.

Conclusie
Zoals blijkt uit de tabel in bijlage 2 ligt bij alle soorten de 1%-norm vele malen hoger dan de verwachte aantallen turbineslachtoffers. Met andere woorden, de verwachte turbinemortaliteit ligt dermate laag dat geen sprake zal zijn van meetbare effecten op het landelijke populatieniveau, en deze moet daarom als verwaarloosbaar worden beschouwd. Er is daarom geen sprake van een aantasting van de gunstige staat van instandhouding.

5.2.4 Jaarrond beschermde nestplaatsen

Zoals in hoofdstuk 3 staat beschreven, is in de directe omgeving van het plangebied een jaarrond beschermde nestplaats van een Buizerd aanwezig (zie figuur 3).

Door de aanleg van de windturbines worden geen bomen gekapt. De nestboom blijft daarom behouden. Ook veroorzaken de aanleg en het gebruik van de turbines geen verstoring van het nest en de functionaliteit van de leefomgeving. De windturbines zijn beoogd nabij de drukke weg (N302) waardoor de extra (geluids)verstoring nihil is. Wel gaat door de plannen een oppervlakte foerageergebied van Buizerd verloren. In de omgeving blijft echter voldoende alternatief foerageergebied voor deze soort aanwezig. Op basis van bovenstaande kan worden geconcludeerd dat de plannen geen negatieve effecten veroorzaken op de functionele leefomgeving van de jaarrond beschermde nestplaats van Buizerd in de omgeving.

Door de realisatie van de turbines is er wel een risico van aanvaring tussen Buizerd en een van de turbines. Gezien de relatief grote afstand tussen de meest dichtbij zijnde windturbine en de nestplaats is het risico van botsing klein. Daarbij wordt voor Buizerd in het algemeen het aantal aanvaringen als gering ingeschat (zie paragraaf 5.2.3).

Bovenstaande samenvattende is er ten aanzien van jaarrond beschermde nesten daarom geen knelpunt met de Flora- en faunawet. Ten aanzien van jaarrond beschermde nesten van Buizerd is daarom geen overtreding van een verbodsbepaling van de Flora- en faunawet aan de orde.

5.2.5 Vleermuizen

Aanvaringsrisico's

Algemeen
Er is in het plangebied sprake van een mogelijk gering aanvaringsrisico van een aantal soorten tijdens foerageerperioden. Dit geldt voor Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger, Ruige dwergvleermuis, maar niet voor de Watervleermuis en Meervleermuis (Winkelman *et al.* 2009). Naar verwachting is er geen kans op aanvaring voor de Watervleermuis en Meervleermuis, omdat deze soorten altijd laag over het water foerageren en trekken. De Rosse vleermuis, die wel op grote hoogte foerageert, wordt niet in het plangebied verwacht omdat het gebied ongeschikt is voor deze soort.

Aanvaring tijdens foerageren
De mortaliteit onder vleermuizen in verschillende windparken in West en Centraal Europa ligt tussen de 0 en 10 slachtoffers per turbine per jaar, hoewel sprake is van enkele uitschieters (Rydell *et al.* 2012). Net als bij vogels is de locatie en 'setting' van een windpark bepalend voor het aantal slachtoffers. De hoogste mortaliteit wordt gevonden bij windparken langs de kust of op heuvels in bosgebieden. De mortaliteit in laaggelegen, open gebieden ligt meestal vrij laag met <3 per turbine per jaar (Rydell *et al.* 2012).

Het merendeel van de slachtoffers in West-Europese windparken bestaat uit Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis en Tweekleurige vleermuis. De meeste vleermuisslachtoffers vallen in de nazomer (augustus-september), wat overeenkomt met de migratieperiode van de laatste drie soorten. De vroege zomer lijkt geen risicovolle periode te zijn. Van Rosse vleermuis, Ruige dwergvleermuis en Tweekleurige vleermuis is bekend dat ze ook op grotere hoogte foerageren, en daarmee risico lopen op aanvaring met een turbine.

Zoals beschreven in hoofdstuk 3 worden in het plangebied met name de soorten Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Watervleermuis, Meervleermuis en Laatvlieger verwacht. De laatste drie soorten vliegen meestal laag en buiten bereik van de rotor. De twee dwergvleermuizen kunnen wel in aanraking komen met de rotor, met name de Ruige dwergvleermuis die relatief vaak op hoogte vliegt. Deze soort kan ook tijdens de migratieperiode door het plangebied komen, hoewel gezien de locatie geen gestuwde trek wordt verwacht. Gebaseerd op de data van Rydell *et al.* (2012) en Klop *et al.* (2015) wordt voor Ruige en Gewone dwergvleermuis een gezamenlijke mortaliteit in de ordegrootte van <5 slachtoffers per turbine per jaar verwacht. In totaal komt dit op maximaal 25 slachtoffers per jaar voor het hele windpark. Beide soorten zijn zeer algemeen voorkomende soorten in Nederland. De aantallen Ruige dwergvleermuis in de trektijd (najaar) worden geschat op 50.000 tot 100.000 dieren (RVO 2014). De aantallen Gewone dwergvleermuis liggen waarschijnlijk aanzienlijk hoger. Dietz *et al.* (2011) noemen een natuurlijke sterfte van respectievelijk 0,31 – 0,37 (Ruige dwergvleermuis) en 0,32 – 0,34 (Gewone dwergvleermuis). Bij een populatiegrootte van 75.000 Ruige dwergvleermuizen komt de 1%- norm dan op 233–278 dieren; bij de Gewone dwergvleermuis ligt de norm enkele malen hoger. Hoewel dit grove

inschattingen zijn, is duidelijk dat de turbinemortaliteit in windpark Westfrisia vele malen lager ligt. Daarmee is er voor wat betreft de vleermuizen geen sprake dat de gunstige staat van instandhouding van genoemde vleermuissoorten in gevaar komt.

Aanvaring tijdens seizoenstrek
Het plangebied ligt in zeer open terrein, en op geruime afstand van bekende plaatsen waar gestuwde trek plaatsvindt zoals kusten en dijken (Afsluitdijk, Noordzeekust, grote boscomplexen). Trek van Ruige dwergvleermuis is in het gebied niet uitgesloten, maar deze zal diffuus van aard zijn. Hierdoor is de kans op slachtoffers van trekkende Ruige dwergvleermuizen klein.

Conclusie aanvaringsrisico's
In een besluit van 24 augustus 2015 heeft de Staatssecretaris van Economische zaken vrijstelling verleend van ontheffing voor doden van beschermde diersoorten (artikel 9 Ff-wet) voor windparken en hoogspanningsverbindingen. Voorwaarde is wel dat er geen sprake is van opzet dan wel voorwaardelijke opzet bij het doden. Bij de exploitatie van windturbines is er geen sprake van opzet. Immers, de turbines worden geplaatst voor de opwekking van energie, en niet om vleermuizen te doden. Wel is er sprake van voorwaardelijke opzet. Hierbij wordt bij de realisatie van de turbines de kans aanvaard dat er dieren worden gedood. Het doden van vleermuizen door voorwaardelijke opzet kan daarom door het bevoegd gezag worden beschouwd als een overtreding van de verbodsbepaling zoals genoemd in artikel 9 van de Flora- en faunawet. Daarom wordt voor de vleermuissoorten waarvoor niet uitgesloten kan worden dat ze slachtoffer kunnen worden van een aanvaring met de turbines van het windpark Westfrisia een ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd. Het gaat om de soorten Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis. In bovenstaande paragrafen zijn de bouwstenen opgenomen waarmee een dergelijke ontheffingsaanvraag kan worden opgesteld.

Verstoring door kunstlicht
Vleermuizen zijn, afhankelijk van de soort, meer of minder gevoelig voor lichtverstoring. In onderhavig geval gaat het dan met name om de lichtgevoelige Meervleermuis en Watervleermuis, die mogelijk de omringende watergangen gebruiken als foerageergebied en/of vliegroute. Er worden echter geen lampen direct langs de watergangen geplaatst. Ook worden de windturbines niet verlicht. Van negatieve effecten als gevolg van lichtverstoring is daarom geen sprake. Ten aanzien van verstoring door kunstlicht is er geen knelpunt met de Flora- en faunawet.

5.3 Samenvattende tabel

Wettelijk beschermde natuurwaarden	Negatieve effecten	Conflict met wet- en regelgeving	Vervolgstappen
Beschermde gebieden			
Natura 2000-gebieden	Mogelijk	Mogelijk	Nee
Overige gebiedsbescherming	Nee	Nee	Nee
Beschermde soorten			
Licht beschermde amfibieën- en zoogdiersoorten	Mogelijk	Nee	Nee
Kleine modderkruiper	Mogelijk	Ja	Werkzaamheden aan watergangen uitvoeren volgens gedragscode
Bittervoorn	Mogelijk	Ja	Aanvragen ontheffing Ff-wet
Alle broedvogelsoorten	Mogelijk	Ja	Aanvragen ontheffing Ff-wet voor een aantal soorten (zie bijlage 2)
Jaarrond beschermde nestplaatsen van vogels	Nee	Nee	Nee
Vleermuizen	Mogelijk	Mogelijk	Aanvragen ontheffing Ff-wet Gewone- en Ruige dwergvleermuis

6 Conclusies

6.1 Conclusies ten aanzien van gebiedsbescherming

Natuurbeschermingswet
Het beoogde windpark veroorzaakt geen conflict met de Natuurbeschermingswet

Overige vormen van gebiedsbescherming
De beoogde herinrichting veroorzaakt geen negatieve effecten op de natuurwaarden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), aangewezen ganzenfoerageergebieden, en aangewezen weidevogelgebieden. Om die redenen veroorzaakt de beoogde inrichting geen conflict met de betreffende (provinciale) regelgevingen.

6.2 Conclusies ten aanzien van soortbescherming

- Bij de exploitatie van de windturbines in het windpark Westfrisia is er sprake van voorwaardelijke opzet bij het doden van vogels en vleermuizen. Dit betekent dat de kans aanvaard wordt dat er dieren worden gedood door aanvaring met de wieken van de turbines. Het doden van vogels en vleermuizen door voorwaardelijke opzet kan daarom door het bevoegd gezag worden beschouwd als een overtreding van de verbodsbepaling zoals genoemd in artikel 9 van de Flora- en faunawet. Daarom wordt voor vogel- en vleermuissoorten waarvoor niet uitgesloten kan worden dat ze slachtoffer kunnen worden van een aanvaring met de turbines van het windpark Westfrisia een ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd. De vleermuissoorten waarvoor ontheffing wordt aangevraagd zijn Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis. De vogelsoorten waarvoor een ontheffing wordt aangevraagd zijn opgenomen in de tabel in bijlage 2.

- In het kader van een watercompensatieverplichting wordt een deel van de watergangen rond de windturbines een aantal meter verbreed. In de watergangen komt de middelzwaar beschermde Kleine modderkruiper en de zwaar beschermde Bittervoorn voor.

- Om een knelpunt met de Flora- en faunawet ten aanzien van Kleine modderkruiper te voorkomen, wordt bij het uitvoeren van werkzaamheden aan de watergangen gewerkt conform een goedgekeurde gedragscode.

- Voor het uitvoeren van werkzaamheden aan de watergangen wordt ten aanzien van Bittervoorn een ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd. In onderhavig rapport zijn de bouwstenen aangeleverd waarmee een dergelijke aanvraag kan worden opgesteld. De gunstige staat van instandhouding van de Bittervoorn blijft gehandhaafd.

- De beoogde realisatie van windpark Westfrisia veroorzaakt verder geen conflict met de Flora- en faunawet, mits verstoring wordt vermeden van broedende vogels en hun in gebruik zijnde nesten. Dit speelt met name gedurende de aanleg van het windpark.

7 Literatuur

Alerstam, T. 1990. Bird migration. Cambridge University Press, Cambridge, UK.

Bergen, F. 2001a. Untersugungen zum Einfluss der Errichtung und des Betriebs von Winderegieanlagen auf Vögel im Binnenland. Dissertation. Ruhr Universität Bochum.

Bergen, F. 2001b. Zum Einfluss von Winderegieanlagen auf den Fruhjahrsdurchzug des Kiebits und die Raum Zeitnutzung von Greifvogeln. Fachagung Windenergie und Vögel – Ausmas und Bewaltigung eines Konfliktes. Technische Universität Berlin.

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhof, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea. Papilionoidea. Nederlandse Fauna 7. Leiden. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey Nederland.

Bouwman, J.H., V.J. Kalkman, G. Abbingh, E.P. de Boer, R.P.G. Geraeds, D. Groenendijk, R. Ketelaar, R. Manger & T. Termaat 2008. Een actualisatie van de verspreiding van de Nederlandse libellen. Brachytron, jaargang 11(2), augustus 2008. Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, Heteren.

Brenninkmeijer, A. & C. van der Weyde 2011. Monitoring aanvaringsslachtoffers Windpark Delfzijl-Zuid 2006-2011. Eindrapportage vijf jaar monitoring. A&W-rapport 1656, Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv, Feanwâlden.

Bruyne, R. de 2004. Nauwe korfslak Vertigo angustior Jeffreys 1830, gebaseerd op gegevens tot het jaar 2002. EIS Nederland, www.naturalis.nl/eis.

Clausager, I. & H. Nøhr 1995. Vindmollers indvirkning pa fugle status over vide nog perspektiver. Faglig rapport fra DMU, nr. 147: 1-51. Miljo- og Energiministeriet Danmarks Miljoundersogelser.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (red.)RAVON) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Delft, J.J.C.W. van, A. de Bruin & P. Frigge 2014. Waarnemingenoverzicht 2013. Bijlage bij RAVON 55, jaargang 16 nummer 4. RAVON, Nijmegen.

Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noord-west-Afrika. De Fontein / Tirion Uitgevers B.V., Utrecht.

EIS-Nederland, De Vlinderstichting & Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2007. Waarnemingenverslag dagvlinders, libellen en sprinkhanen. EIS-Nederland, Leiden / De Vlinderstichting, Wageningen / Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, Assen.

Everaert, J., K. Devos & E. Kuijken (2002) Windturbines en vogels in Vlaanderen. Voorlopige onderzoeksresultaten en buitenlandse bevindingen. Rapport van het Instituut voor Natuurbehoud 2002.03. Brussel.

Handke, K., H. Kulp, M. Reichenbach, M. Rode, B. Schuchardt & F. Sinning 1999. Vögel und windkraft. Bremer Beitrage für Naturkunde und Naturschutz, band 4. BUND Bandesverband Bremen.

Herder, J.E. 2010. Atlas van de Noord-Hollandse amfibieën en reptielen. Landschap Noord-Holand, Heilo & Stichting RAVON, Nijmegen.

Herder, J., Kranenbarg, J., Hoogeboom, J., Hamers, J., Dekker, K. (red.) 2012. Atlas van de Noord-Hollandse vissen. Landschap Noord-Holland, Heiloo & Stichting RAVON, Nijmegen.

Hoogeboom, D. 2011. Werkatlas van de Zoogdieren van Noord-Holland. Landschap Noord-Holland, Castricum.

Hornman M. & van Winden E. 2013. Verspreiding van ganzen in Nederland en de afzonderlijke provincies in 2007-2012 in relatie tot opvangbeleid. Sovon-rapport 2013/35. Sovon Vogelonderzoek, Nijmegen.

Kalkman, V.J. 2004. Zeggekorfslak Vertigo moulinsiana (Dupuy, 1849). – EIS - Nederland, www.naturalis.nl/eis.

Klop, E. & A. Brenninkmeijer 2014. Monitoring aanvaringsslachtoffers Windpark Eemshaven 2009-2014: eindrapportage vijf jaar monitoring. A&W-rapport 1975, Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv, Feanwâlden.

Klop, E., J. Dekker & E. van der Zee 2015. Vleermuismonitoring Windpark Noordoostpolder: tussenrapportage najaar 2015. A&W-rapport 2134, Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv, Feanwâlden.

Kruckenberg, H. & J. Jaene 1999. Zum Einfluss eines Windparks auf die Verteilung weidender Bläsgänse im Rheiderland, Natur und Landschaft 74: 420-427.

Loonen, M.J.J.E. & J.H. Wanink 2004. Voorspelde effecten van de voorgenomen bouw van een windmolenpark bij Marrum, gemeente Ferwerderadiel, op broed- en trekvogels. Rapport 2004-26. Koeman en Bijkerk bv, Haren.

Timmermans, G., R. Lipmann, M. Melchers & H. Holsteijn 2004. De Gewone rivierkreeft Astacus astacus (Linnaeus, 1758). – EIS - Nederland, www.naturalis.nl/eis.

Peeters, T.M.J., C. van Achterberg, W.R.B. Heitmans, W.F. Klein, V. Lefeber, A.J. van Loon, A.A. Mabelis, H. Nieuwenhuijsen, M. Reemer, J. de Rond, J. Smit, H.H.W. Velthuis, 2004. De wespen en mieren van Nederland (Hymenoptera: Aculeata. – Nederlandse Fauna 6. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden, KNNV Uitgeverij, Utrecht & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

RVO 2014. Soortenstandaard Ruige dwergvleermuis Pipistrellus nathusii, versie 2.0.

Rydell, J., H. Engström, A. Hedenström, J.K. Larsen, J. Pettersson & M. Green 2012. The effects of wind power on birds and bats: a synthesis. Report 6511, Swedish Environmental Protection Agency, Stockholm.

Schotman A.G M., H. Sierdsema en Th C.P. Melman 2014. Kerngebieden voor weidevogels in de praktijk; Methodiek gebruikt voor maken voorstel kerngebieden Noord-Holland. Wageningen, Alterra Wageningen UR (University & Research centre), Alterra-rapport 2509.

Spaans, A.L., L.M.J. van den Bergh, S. Dirksen & J. van der Winden 1998. Windturbines en vogels: hoe hiermee om te gaan? De Levende Natuur 99: 115-121.

Stoker, O. 2014. Ecologische beoordeling van herinrichting percelen achter Dorpstraat 131-137A in Zwaag. A&W-notitie 2259. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.

Verboom, B. & H. Limpens 2001. Windturbines en vleermuizen. Zoogdier 12(2).

Visbeen F., D. Hoogeboom en K. Trimbos, 2014. Kerngebieden weidevogels Noord-Holland en een voorstel voor scholeksterleefgebied, juli 2014. Rapportnummer 14-021, Landschap Noord-Holland, Heiloo.

Winkelman, J.E., 1992 A-D. De invloed van de Sep-Proefwindcentrale te Oosterbierum (Fr) op vogels, 1: aanvaringsslachtoffers, 2: nachtelijke aanvaringskansen, 3: aanvlieggedrag overdag, 4: Verstoring. RIN-Rapport 92/2-5. Instituut Voor Bos- En Natuuronderzoek (IBNDLO), Arnhem.

Witte, R.H. & S.M.J. van Lieshout 2003. Effecten van windturbines op vogels. Rapport 03-046. Bureau Waardenburg, Culemborg.

Winkelman, J.E., 1989. Vogels en het windpark nabij Urk (NOP): aanvaringsslachtoffers en verstoring van pleisterende eenden, ganzen en zwanen. RIN-rapport 89/1. Rijksinstituut voor Natuurbeheer, Arnhem.

Bijlage 1 Relevante natuurwetgeving

Overzicht wet- en regelgeving ten aanzien van natuur

Alle ruimtelijke ingrepen in Nederland dienen aan de ecologische wet- en regelgeving te worden getoetst. Deze is in dit hoofdstuk kort samengevat. Voor een precieze weergave van juridisch relevante teksten raadpleegt men de oorspronkelijke uitgaven van de wetteksten. De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in twee delen: gebiedsbescherming (paragraaf 1) en soortbescherming (paragraaf 2).

1. GEBIEDSBESCHERMING

Gebiedsbescherming in Nederland is geregeld via de Natuurbeschermingswet (Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten) en via regelgeving omtrent de Ecologische Hoofdstructuur en ruimtelijke ordening (bestemmingsplannen).

1.1 Natuurbeschermingswet en Natura 2000

Natura 2000

Natura 2000 is een netwerk van beschermde gebieden in de Europese Unie, dat wordt opgebouwd ter behoud en herstel van biodiversiteit. De Nederlandse Natura 2000-gebieden vormen een essentiële schakel in de internationale vliegroute van vele soorten trekvogels. Een aantal natuurgebieden is van bijzonder internationaal belang, zoals de Waddenzee, de duinen en de laagveenmoerassen. Voor een aantal planten- en diersoorten, die meer of minder onder druk staan, zoals de Noordse woelmuis, de Grote vuurvlinder en de Groenknolorchis heeft Nederland ook een grote internationale verantwoordelijkheid. Met de Nederlandse bijdrage aan Natura 2000 wordt voorkomen dat de natuur in Europa verder achteruitgaat. Om dit Natura 2000-netwerk in Nederland adequaat in stand te houden, te herstellen en te beschermen is het nodig om hieraan een wettelijk regime te verbinden: de Natuurbeschermingswet 1998.

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 1998 is op 1 oktober 2005 in werking getreden. Daarmee verankerde Nederland de gebiedsbescherming van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving. De Natura 2000-gebieden die in het kader van deze richtlijnen zijn vastgesteld, worden ook wel Vogelrichtlijn- c.q. Habitatrichtlijngebieden of Speciale beschermingszones genoemd. Handelingen die deze gebieden schaden zijn verboden, tenzij de Provincie vergunning verleent. Habitatrichtlijngebieden zijn aangewezen vanwege bijzondere habitattypen en soorten. Vogelrichtlijngebieden zijn aangewezen ter bescherming van leefgebieden van bedreigde vogels en trekvogels. De soorten en habitattypen waarvoor een gebied is aangewezen, worden de ‘kwalificerende waarden’ genoemd.

De Natuurbeschermingswet 1998 schrijft voor dat er voor ieder Natura 2000-gebied een aanwijzingsbesluit moet worden opgesteld waarin heldere instandhoudingsdoelen zijn vastgelegd. Op dit moment is nog bij veel Natura 2000-gebieden sprake van een ontwerpaanwijzingsbesluit. Op basis daarvan worden de komende jaren beheerplannen ontwikkeld. Daarin is vastgelegd hoe habitattypen en soorten in een Natura 2000-gebied beschermd worden en welke activiteiten in en om de Natura 2000-gebieden zijn toegestaan. Voor een aantal Natura 2000-gebieden is het beheerplan gereed en is het ontwerpbesluit omgezet in een aanwijzingsbesluit.

Beschermde Natuurmonumenten
Onder de huidige Natuurbeschermingswet is het onderscheid tussen Staatsnatuurmonumenten en Beschermde Natuurmonumenten vervallen. Beide vallen onder de noemer Beschermde Natuurmonumenten. Als Beschermde Natuurmonumenten binnen Natura 2000-gebieden liggen, worden de natuurwaarden en het natuurschoon waarvoor deze gebieden onder de oude wet zijn aangewezen, opgenomen in de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied. Het oude beschermingsregime treedt terug. Handelingen in of rondom Beschermde Natuurmonumenten die buiten de Natura 2000-gebieden liggen, zijn verboden als ze schadelijk kunnen zijn voor het natuurschoon, voor de natuurwetenschappelijke betekenis of voor dieren en planten in dat gebied, of als ze het Beschermde Natuurmonument ontsieren. Dit geldt echter niet als het ministerie of de provincie een vergunning heeft verleend.

Externe werking
De kwaliteit van Natura 2000-gebieden is mede afhankelijk van de ruime omgeving. Als een activiteit die buiten een beschermd gebied plaats zal vinden, negatieve gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, moet deze beoordeeld worden. Lokale en regionale overheden mogen in bestemmingsplannen geen ontwikkelingen mogelijk maken die in potentie een bedreiging voor Natura 2000-gebieden inhouden. Dit geldt voor nieuwe ontwikkelingen maar in beginsel ook voor bestaand gebruik.

Activiteiten op korte afstand van een Natura 2000-gebied kunnen kwalificerende soorten in het Natura 2000-gebied verstoren of verontrusten. Ook activiteiten op grotere afstand van een Natura 2000-gebied kunnen gevolgen hebben voor Natura 2000-gebieden, zoals hydrologische effecten (bijvoorbeeld als gevolg van grote grondwateronttrekkingen) en een toename van vliegverkeer. Verstoring treedt ook op wanneer kwalificerende soorten vanuit het Natura 2000-gebied gebruikmaken van de omgeving en dat gebruik door ruimtelijke ontwikkelingen minder mogelijk wordt. Een dergelijke situatie kan zich voordoen bij een soort als de Wespendief, die binnen een straal van zeven kilometer rond zijn nest foerageergebieden bezoekt. Als een Natura 2000-gebied is aangewezen als broedgebied voor deze soort, zijn hiermee ook zijn foerageergebieden rond het Natura 2000-gebied beschermd. De bescherming van Natura 2000-gebieden is dus ook buiten de gebiedsgrenzen van kracht. Dit wordt aangeduid met de term externe werking.

Toetsing volgens de Natuurbeschermingswet
Als er nieuwe activiteiten in of nabij een Natura 2000-gebied plaatsvinden, moet oriënterend onderzoek uitwijzen of er een kans is dat deze significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden hebben. Deze oriëntatie is de Voortoets. Er zijn drie uitkomsten daarvan mogelijk (ministerie van EL&I 2005):

1 Er is zeker geen negatief effect. Dit betekent dat er geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig is.
2 Er is wel een mogelijk negatief effect, maar dit is zeker geen significant negatief effect. Dit betekent dat een vergunning moet worden aangevraagd die vergezeld moet gaan van de zogenaamde Verslechterings- en verstoringstoets.
3 Er is een kans op een significant negatief effect. Dan moet een vergunningsprocedure worden gevolgd die vergezeld moet gaan van een Passende beoordeling. Hiervoor is onderzoek nodig op basis van de beste wetenschappelijke kennis ter zake. Als op grond hiervan wederom blijkt dat niet valt uit te sluiten dat het plan significante gevolgen heeft voor het gebied, kan de provincie slechts een vergunning verlenen als voldaan wordt aan de zogenaamde ‘ADC-criteria’. Dat wil zeggen dat er geen alternatieven (A) voor het plan zijn,

er een dwingende reden van groot openbaar belang (D) met het plan is gemoeid en vóór de ingreep compensatie van natuurwaarden (C) is gerealiseerd.

In een korte natuurtoets of quickscan is meestal de Voortoets opgenomen in de teksten over gebiedsbescherming. Een Verslechterings- en verstoringstoets of een Passende beoordeling valt buiten de reikwijdte van een quickscan.

1.2 Overige vormen van gebiedsbescherming

De Ecologische hoofdstructuur (EHS) is onderdeel van het rijksbeleid voor een netwerk van natuurgebieden door Nederland. De provincies zijn verantwoordelijk voor de invulling van de EHS in een provinciale EHS (PEHS). Waar de grenzen nog globaal zijn vastgesteld, moeten onomkeerbare ingrepen voorkomen worden. Na vaststelling van de exacte grenzen zijn ruimtelijke ingrepen binnen de EHS niet toegestaan, indien deze leiden tot aantasting van de wezenlijke waarden van het gebied. In uitzonderingsgevallen kan de provincie de natuurwaarden en functies van het EHS-gebied laten wijken voor andere functies van groot maatschappelijk belang. De initiatiefnemer dient deze belangen en mogelijke alternatieven uitgebreid te motiveren. Daarnaast dienen compenserende dan wel mitigerende maatregelen te worden uitgevoerd.

Op provinciaal niveau kan regelgeving zijn ontwikkeld om in weidegebieden mogelijkheden te creëren voor een extra bescherming van foeragerende watervogels tijdens de winter en weidevogels. Zo kunnen gebieden zijn aangewezen als ganzenfoerageergebied en/of weidevogelgebied. De bescherming van de overige natuurgebieden is veelal geregeld in bestemmingsplannen die zijn opgesteld krachtens de Wet op de Ruimtelijke Ordening.

2. SOORTBESCHERMING

2.1 Flora- en faunawet

In de Flora- en faunawet is de bescherming geregeld van soorten die in die wet zijn genoemd. Deze soorten zijn ingedeeld in beschermingscategorieën (Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten). Daarnaast geldt voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving de ‘zorgplicht’. Vanaf 26 augustus 2009 geldt een gewijzigde aanpak betreffende de beoordeling van ontheffingsaanvragen.

Beschermde soorten

In de Flora- en faunawet heeft de overheid van nature in Nederland voorkomende planten- en diersoorten aangewezen die beschermd moeten worden. Ook de beschermde soorten onder de Europese richtlijnen (Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn) zijn hierin opgenomen. De bescherming houdt in dat het verboden is om beschermde, inheemse planten te beschadigen (artikel 8). Het is ook verboden om beschermde, inheemse dieren te doden, verontrusten, dan wel hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen of te verstoren (artikelen 9 tot en met 12).

Beschermingsregimes

In 2005 is een aantal wijzigingen van Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB) bij de Flora- en faunawet in werking getreden. Hierdoor is het beschermingsregime van inheemse beschermde planten en dieren vastgelegd. Er zijn vier beschermingscategorieën, namelijk voor de soorten in tabel 1, 2 en 3 en de vogels. De indeling van de soorten is bepaald door de zeldzaamheid of de mate van bedreiging van soorten in Nederland, waarbij ook de aangewezen onder de Habitatrichtlijn zijn ingepast. Het gaat om de volgende

beschermingscategorieën en de beoordeling voor projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling:

1 Licht beschermde soorten van tabel 1. Voor deze soorten geldt een algehele vrijstelling.
2 Middelzwaar beschermde soorten van tabel 2. Dit zijn soorten waarvoor bij ruimtelijke ontwikkeling vrijstelling mogelijk is, mits aantoonbaar wordt gewerkt conform een door EL&I goedgekeurde gedragscode.
3 Zwaar beschermde soorten van tabel 3. Bij verstoring daarvan kan een ontheffing nodig zijn.
4 Vogels.

Een ontheffing is een toestemming om in een bepaald geval af te kunnen wijken van een of meer verbodsbepalingen, zoals deze zijn vastgelegd in de artikelen 8 t/m 13 van de Flora- en faunawet.

1. Tabel 1: licht beschermde soorten

Deze tabel bevat licht beschermde, algemeen voorkomende planten- en diersoorten, zoals Zwanenbloem, Bruine kikker, Bosmuis, Bunzing en Egel. De wetgever gaat ervan uit dat verlening van vrijstelling voor deze soorten geen afbreuk doet aan hun huidige, gunstige staat van instandhouding. Bij ruimtelijke ontwikkeling hoeft voor de verstoring van deze soorten geen ontheffing te worden aangevraagd. Uiteraard geldt wél de zorgplicht (zie hiervoor).

2. Tabel 2: middelzwaar beschermde soorten

De tweede categorie betreft middelzwaar beschermde soorten. Hieronder is beschreven hoe met verstoring van deze soorten moet worden omgegaan bij gebruik van een gedragscode en zonder het gebruik daarvan.

Wanneer de beoogde werkzaamheden worden uitgevoerd volgens een gedragscode, hoeft voor de verstoring van soorten van tabel 2 geen ontheffing te worden aangevraagd. De gedragscode vermeldt hoe bij het uitvoeren van de werkzaamheden schade aan planten en dieren en hun verblijfplaatsen kan worden voorkomen of zoveel mogelijk wordt beperkt. De gedragscode die voor vrijstelling is vereist, moet goedgekeurd zijn door het ministerie van EZ en van toepassing zijn op de beoogde activiteit. Op de site van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) van dat ministerie zijn alle goedgekeurde gedragscodes beschikbaar die door verscheidene brancheorganisaties zijn opgesteld. Er moet aantoonbaar volgens de gedragscode worden gewerkt om te voldoen aan de bewijslast. Dit betekent dat de werkprocessen gedocumenteerd moeten worden.

Als er geen gedragscode wordt gebruikt bij de uitvoering van de beoogde werkzaamheden, moet bij overtreding van de artikelen 8-12 een ontheffing worden aangevraagd. De toetsing die dan plaatsvindt, betreft een ‘lichte toets’. Hierbij wordt getoetst of de activiteiten de gunstige staat van instandhouding van een soort in gevaar brengen. Deze toets vereist dat er inzicht moet zijn in de betekenis van het plangebied als leefgebied voor de soort in relatie tot de omliggende populaties. Als dat inzicht niet bestaat, dient daar onderzoek naar plaats te vinden (omgevingscheck). Dat kan betekenen dat ook onderzoek buiten het plangebied nodig is. De aanvraag wordt beoordeeld aan de hand van de volgende criteria:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de vaste voortplantings-, rust- en/of verblijfplaats aangetast door uw activiteiten?
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

Indien kan worden aangetoond dat de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van een soort wordt gegarandeerd, hoeft er bij een ruimtelijke ontwikkeling geen ontheffing te worden aangevraagd ten aanzien van soorten uit tabel 2. Dat betekent vrijwel altijd dat, aantoonbaar opgenomen in de plannen, voldoende mitigerende en/of compenserende maatregelen worden uitgevoerd. Is die garantie niet te geven (bijvoorbeeld doordat de mitigerende maatregelen mogelijk niet afdoende zijn), dan moet alsnog via een ontheffingsaanvraag aan EL&I worden gevraagd om te bepalen of een ontheffing nodig is.

3. Tabel 3: zwaar beschermde soorten

Dit betreft zwaar beschermde soorten. Deze tabel bevat de soorten die zijn vermeld in Bijlage 1 Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten en de soorten die zijn vermeld in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Wanneer ten aanzien van een of meer soorten uit Bijlage 1 of Bijlage IV verbodsbepalingen worden overtreden door een ruimtelijke ontwikkeling, kan een ontheffingsaanvraag nodig zijn, die wordt getoetst aan de volgende criteria:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de vaste voortplantings-, rust- en/of verblijfplaats aangetast door de activiteiten?
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?
- Is er een wettelijk belang?
- Is er een andere bevredigende oplossing?
- Voor een ontheffing moet aan alle criteria zijn voldaan.

Indien kan worden aangetoond dat de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van een soort wordt gegarandeerd, hoeft er bij een ruimtelijke ontwikkeling geen ontheffing te worden aangevraagd ten aanzien van soorten uit tabel 3. Is die garantie niet te geven (bijvoorbeeld doordat de mitigerende maatregelen mogelijk niet afdoende zijn), dan moet alsnog via een ontheffingsaanvraag aan RVO worden gevraagd om te bepalen of een ontheffing nodig is.

4. Vogels

Tijdens werkzaamheden moet rekening worden gehouden met de broedperiode van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen, maar van veel vogelsoorten is bekend dat de broedperiode ligt tussen half maart en half juli. Het is voor de wet van belang of broedgevallen aanwezig zijn die door de werkzaamheden kunnen worden verstoord. De meeste soorten zijn elk broedseizoen in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens de broedperiode onder bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor verstorende werkzaamheden buiten de broedperiode is dus geen ontheffing nodig. Er is evenmin ontheffing nodig voor het nemen van maatregelen vooraf aan de broedperiode, die de vestiging van vogels voorkomen. Ontstaan er binnen of nabij het plangebied toch nesten die kunnen worden verstoord, dan dienen de werkzaamheden te worden gestaakt tot na de broedperiode.

Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het gehele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Er is in augustus 2009 door het ministerie van EZ een indicatieve lijst gepubliceerd van jaarrond beschermde vogelnesten, waarin vijf categorieën zijn te onderscheiden. Daarin zijn bijvoorbeeld Gierzwaluw, Kerkuil, Ransuil, Roek en Sperwer opgenomen. Eén van de categorieën betreft soorten die geen jaarrond beschermde verblijfplaats hebben, maar wel vaak terugkeren naar de locatie waar zij het vorige jaar gebroed hebben. Dat geldt bijvoorbeeld voor zwaluw- en spechtensoorten.

2.2 Rode Lijsten

Nederland heeft voor een aantal bedreigde en kwetsbare planten- en diergroepen Rode Lijsten samengesteld. De doelstelling van de Rode Lijst is het bieden van duurzame bescherming aan een soort en zijn leefgebied. De Rode Lijst bestaat uit Nederlandse soorten die vanwege hun aantalsverloop of kwetsbaarheid speciale aandacht nodig hebben om hun voorkomen in ons land veilig te stellen. Hoewel de Rode Lijsten officieel door het ministerie zijn vastgesteld, hebben ze geen juridische status. Wel verwacht het ministerie van EL&I van de verschillende overheden en terreinbeherende organisaties dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode Lijsten. Een aantal Rode-Lijstsoorten is ondergebracht in de Flora- en faunawet. Op 26 augustus 2009 zijn wijzigingen uitgevoerd in de soortenlijsten van de Rode Lijst.

3. ECOLOGISCHE BEOORDELING

Bij een ecologische beoordeling dient onderzocht te worden of de beoogde plannen een bedreiging vormen voor beschermde (natuur)gebieden in de regio en/of beschermde soorten.

Gebiedsbescherming

Ten aanzien van gebiedsbescherming komen de volgende vragen aan de orde:

1 Liggen er beschermde (natuur)gebieden in het plangebied of nabije omgeving?
2 Heeft de activiteit mogelijk (significant) negatieve gevolgen voor de beschermde gebieden?
3 Zijn die gevolgen te voorkomen?
4 Welke consequenties heeft dat voor de plannen (conclusies)?

Binnen de Natuurbeschermingswet vormen de eerste drie vragen de zogenaamde ‘Voortoets’.

Er wordt gebruik gemaakt van websites van EZ en de provincie om te bepalen waar de grenzen liggen van beschermde gebieden. Op de website van EZ zijn de gegevens beschikbaar van alle Natura 2000-gebieden, zoals het (ontwerp)aanwijzingsbesluit met de instandhoudingsdoelen en begrenzingen.

Soortbescherming

Ten aanzien van soortbescherming komen de volgende vragen aan de orde:

1 Komen in het plangebied beschermde en kritische soorten en vegetaties voor?
2 Zo ja, worden deze bij realisatie van het plan geschaad en kan dat voorkomen worden?
3 Zijn er vanuit de wet- en regelgeving bezwaren tegen de plannen?

Relevante soorten en vegetaties

Voor de eerste stap zijn overzichtswerken, websites en andere bronnen geraadpleegd en is veldonderzoek uitgevoerd. Daarbij is vaak ook informatie van derden betrokken. Er is daarbij vooral gelet op soorten die in het kader van de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet zijn beschermd, soorten die zijn opgenomen in de Rode Lijst en soorten die een indicatie geven van bepaalde ecologische kwaliteiten van het plangebied.

Bronnen

Voor de ecologische beoordeling wordt per soortgroep gebruik gemaakt van de meest recente informatiebronnen over de verspreiding van soorten in Nederland. Er wordt in een aantal overzichtswerken en op betrouwbare websites nagegaan welke bijzondere en beschermde planten- en diersoorten er in (de ruime omgeving van) het betreffende plangebied voorkomen.

Veldonderzoek

De natuurwaarden worden eveneens onderzocht aan de hand van een veldbezoek. Hierbij wordt gelet op (sporen van) de aanwezigheid van beschermde en kwetsbare soorten in het plangebied. Daarnaast wordt beoordeeld voor welke beschermde soorten (die in de omgeving

kunnen voorkomen) de ecologische randvoorwaarden in het plangebied aanwezig zijn. Het veldonderzoek is tevens van belang om een inschatting te kunnen maken van effecten die samenhangen met de beoogde activiteiten tijdens en na voltooiing van de werkzaamheden.

Effecten en beoordeling

Na de beschrijving van de relevante soorten die in en nabij het plangebied voorkomen, volgt een overzicht van de te verwachten effecten van de ingreep op de ecologische kwaliteiten van het plangebied. Deze verstoringen kunnen verder reiken dan de grenzen van het plangebied. We maken hier volgens de voorschriften van het ministerie in Werken aan Natura 2000 (ministerie van EL&I 2004) onderscheid in vijf soorten effecten, onder te verdelen in kwantitatieve effecten (winst of verlies van habitats), kwalitatieve effecten (chemische effecten, fysieke effecten en verstoring) en achteruitgang in ruimtelijke samenhang (versnippering). Het gaat in alle gevallen om effecten die een verstoring veroorzaken van de (beschermde) soorten en van de functionaliteit van hun leefgebied.

De beoordeling vindt plaats aan de hand van de natuurwetgeving (Natuurbeschermingswet, Flora- en faunawet en Wet Ruimtelijke Ordening (i.c. Ecologische Hoofdstructuur). Bovendien kan een beoordeling nodig zijn ten aanzien van provinciale regelgeving, zoals betreffende ganzenfoerageergebied en weidevogelgebied. Het kan nodig zijn dat de initiatiefnemer contact opneemt met de provincie wanneer effecten op kunnen treden ten aanzien van ganzenfoerageergebied en weidevogels. Indien negatieve effecten kunnen optreden ten aanzien van de instandhoudingsdoelen van een Natura 2000-gebied of een Beschermd Natuurmonument, kan het nodig zijn om een vergunning volgens de Natuurbeschermingswet aan te vragen.

Bijlage 2 Verwachte mortaliteit vogels door windpark

Tabel met vogelsoorten waarvoor een ontheffing van artikel 9 van de Flora- en faunawet wordt aangevraagd. De lijst met verwachte soorten in het plangebied is opgesteld op basis van gebiedsbezoek en literatuur. Ook is de landelijke populatiegrootte van de te beoordelen soorten opgenomen. Daarnaast is voor elke soort de 1% mortaliteitsnorm weergegeven. Ook is een inschatting gegeven van de turbinemortaliteit en is nagegaan of er een overschrijding is van de mortaliteitsnorm van 1%.
Afkortingen: b = broedvogel, w = wintervogel
Getallen in rood: exacte getallen zijn niet bekend voor deze soort. Hier is een inschatting gegeven op basis van expert-judgement

Soort	Status	Populatie (NL)	Natuurlijke mortaliteit	1% mortaliteits-norm	slachtoffers / jaar	Overschrijding mortaliteits-norm?
Eenden, ganzen en zwanen						
Knobbelzwaan	b	6000	0,15	9	<1	Nee
Knobbelzwaan	w	46000	0,15	69	<1	Nee
Kleine zwaan	w	11000	0,18	20	<1	Nee
Wilde zwaan	w	2300	0,20	5	<1	Nee
Toendrarietgans	w	200000	0,23	460	<1	Nee
Grauwe gans	b	8500	0,17	14	<1	Nee
Grauwe gans	w	510000	0,17	867	<5	Nee
Kolgans	w	820000	0,28	2263	<1	Nee
Grote canadese gans	b	7800	0,28	22	<1	Nee
Grote canadese gans	w	32000	0,28	88	<1	Nee
Nijlgans	b	4750	0,27	13	<1	Nee
Nijlgans	w	48000	0,27	129	<1	Nee
Brandgans	b	17200	0,09	15	<1	Nee
Brandgans	w	490000	0,09	441	<1	Nee
Bergeend	b	6500	0,11	7	<1	Nee
Tafeleend	b	1900	0,35	7	<1	Nee
Tafeleend	w	63000	0,35	221	<1	Nee
Kuifeend	b	16000	0,29	46	<1	Nee
Kuifeend	w	220000	0,29	638	<1	Nee
Krakeend	b	6500	0,28	18	<1	Nee
Krakeend	w	77000	0,28	216	<1	Nee
Smient	w	990000	0,47	4653	<5	Nee
Slobeend	b	8500	0,42	36	<1	Nee
Slobeend	w	31000	0,42	130	<1	Nee
Wilde eend	b	850000	0,37	3171	<10	Nee
Wilde eend	w	600000	0,37	2238	<10	Nee
Wintertaling	w	97000	0,47	456	<1	Nee

Overige watervogels						
Fuut	b	29000	0,25	73	<1	Nee
Fuut	w	32000	0,25	80	<1	Nee
Aalscholver	b	47500	0,12	57	<5	Nee
Aalscholver	w	54000	0,12	65	<5	Nee
Grote zilverreiger	w	2600	0,27	7	<1	Nee
Blauwe reiger	b	19800	0,27	53	<1	Nee
Blauwe reiger	w	23000	0,27	62	<1	Nee
Waterhoen	b	47500	0,38	179	<5	Nee
Waterhoen	w	40000	0,38	151	<5	Nee
Meerkoet	b	155000	0,30	463	<5	Nee
Meerkoet	w	410000	0,30	1226	<5	Nee
Roofvogels						
Buizerd	b/w	20000	0,10	20	<5	Nee
Bruine kiekendief	b	2400	0,74	18	<1	Nee
Steltlopers						
Scholekster	b	210000	0,12	252	<5	Nee
Goudplevier	w	210000	0,27	567	<10	Nee
Kievit	b	500000	0,30	1475	<10	Nee
Kievit	w	720000	0,30	2124	<10	Nee
Watersnip	w	10000	0,52	52	<1	Nee
Grutto	b	124000	0,06	74	<1	Nee
Wulp	w	200000	0,26	528	<1	Nee
Tureluur	b	45000	0,26	117	<1	Nee
Meeuwen en sterns						
Kokmeeuw	b	225000	0,10	225	<10	Nee
Kokmeeuw	w	580000	0,10	580	<10	Nee
Stormmeeuw	w	370000	0,14	518	<5	Nee
Zilvermeeuw	w	160000	0,12	192	<5	Nee
Kleine mantelmeeuw	w	20000	0,09	17	<1	Nee
Visdief	b	36200	0,10	36	<1	Nee
Overige niet-zangvogels						
Fazant	b/w	110000	0,58	642	<5	Nee
Houtduif	b/w	900000	0,39	3537	<5	Nee
Holenduif	b/w	120000	0,45	540	<5	Nee
Turkse tortel	b/w	150000	0,36	537	<1	Nee
Stadsduif	b/w	50000	0,34	168	<5	Nee
Gierzwaluw	b	90000	0,19	173	<5	Nee
Zangvogels						

Veldleeuwerik	b/w	120000	0,49	584	<5	Nee
Boerenzwaluw	b	300000	0,63	1878	<1	Nee
Huiszwaluw	b	157000	0,59	926	<1	Nee
Graspieper	b/w	150000	0,46	686	<5	Nee
Gele kwikstaart	b	90000	0,47	420	<1	Nee
Witte kwikstaart	b	210000	0,52	1082	<5	Nee
Roodborst	b/w	800000	0,58	4648	<1	Nee
Merel	b/w	2100000	0,35	7350	<5	Nee
Kramsvogel	w	500000	0,59	2950	<1	Nee
Zanglijster	b/w	280000	0,44	1224	<1	Nee
Koperwiek	w	500000	0,57	2850	<1	Nee
Gaai	b/w	10000	0,41	41	<1	Nee
Ekster	b/w	100000	0,31	310	<1	Nee
Kauw	b/w	400000	0,31	1224	<1	Nee
Roek	b/w	108500	0,21	228	<1	Nee
Zwarte kraai	b/w	170000	0,48	816	<1	Nee
Spreeuw	b/w	1400000	0,31	4382	<10	Nee
Vink	b/w	1300000	0,41	5343	<1	Nee
Putter	b/w	35000	0,63	220	<1	Nee
Kneu	b	90000	0,63	566	<1	Nee

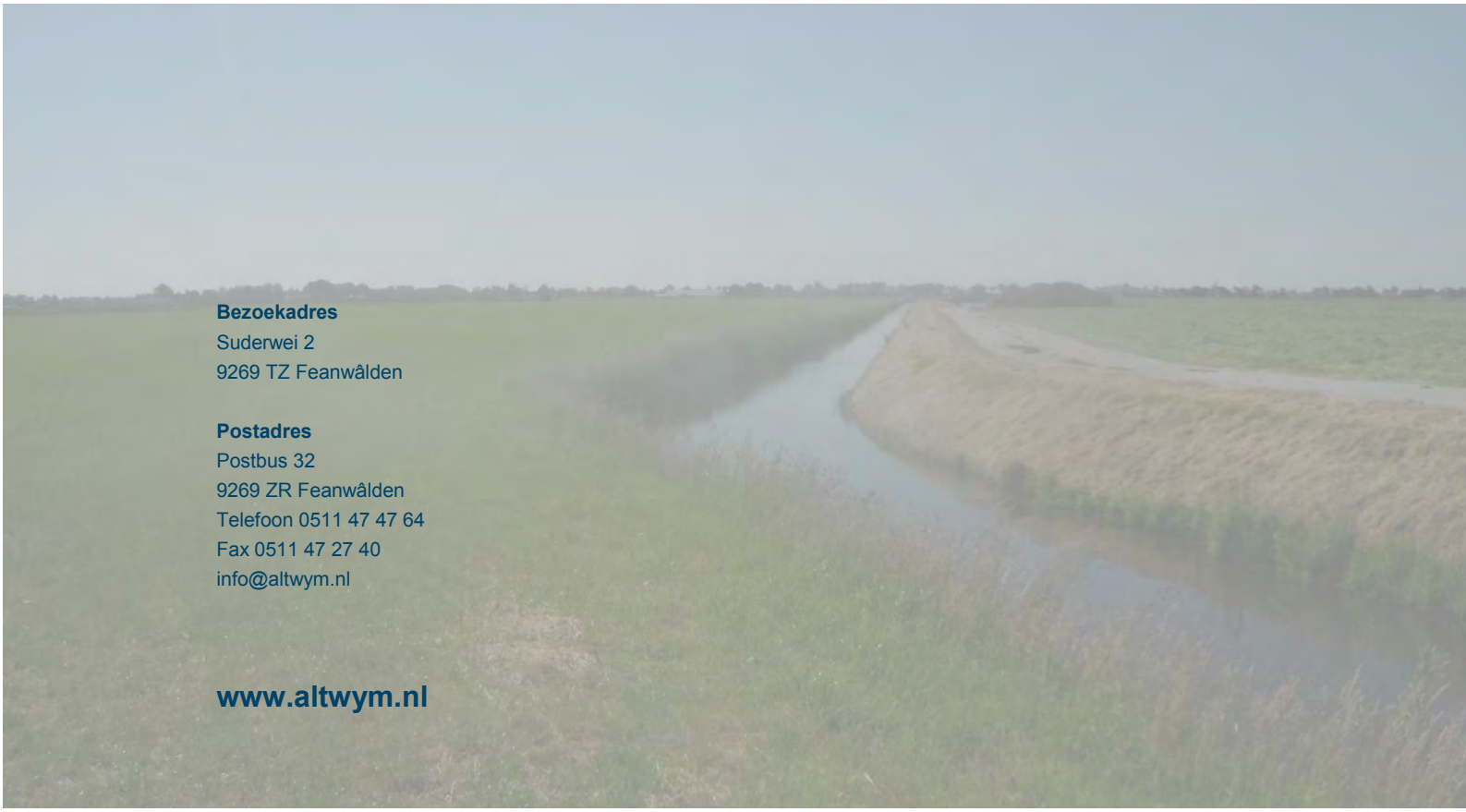

Bezoekadres
Suderwei 2
9269 TZ Feanwâlden

Postadres
Postbus 32
9269 ZR Feanwâlden
Telefoon 0511 47 47 64
Fax 0511 47 27 40
info@altwym.nl

www.altwym.nl

BIJLAGE 2 AKOESTIEK EN SLAGSCHADUW

714104
31 maart 2016

ONDERZOEK AKOESTIEK EN SLAGSCHADUW WINDPARK WESTFRISIA

Windpark WestFrisia B.V.

Definitief

PONDERA consult
Duurzame oplossingen in
energie, klimaat en milieu

Postbus 579
7550 AN Hengelo
Telefoon (074) 248 99 40

Documenttitel	Onderzoek akoestiek en slagschaduw Windpark WestFrisia
Soort document	Definitief
Datum	31 maart 2016
Projectnummer	714104
Opdrachtgever	Windpark WestFrisia B.V.
Auteur	D.F. Oude Lansink
Vrijgave	A.U.G. Beltau

INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding 1

1.1 Beschrijving van de locatie 1
1.2 Regelgeving 1
1.3 Gegevens windturbines 2

2 Akoestisch onderzoek 5

2.1 Beoordeling 5
2.2 Invoer rekenmodel 6
2.3 Windaanbod 7
2.4 Geluidbronnen 9
2.5 Rekenresultaten 14
2.6 Beoordeling geluid 15
2.7 Voorzieningen geluid 16
2.8 Cumulatieve effecten 17
2.9 Afwegingen maatwerk 19

3 Onderzoek slagschaduw 21

3.1 Normstelling 21
3.2 Schaduwgebied 22
3.3 Potentiële schaduw 22
3.4 Rekenresultaten 23
3.5 Hinderduur bij woningen 24
3.6 Maatregelen 26

4 Beoordeling 27

bijlage 1 Verklarende begrippenlijst 28

bijlage 2 Objecten rekenmodel akoestiek 30

bijlage 3 Rekenresultaten akoestiek 66

bijlage 4 Geluidcontour L_{den} - E-92 92

bijlage 5 Geluidcontour L_{night} - E-92 93

bijlage 6 Geluidcontour L_{den} – L93 94

bijlage 7 Geluidcontour L_{night} – L93 95

bijlage 8	Geluidcontour L_{den} - L93 MITIGATIE	96
bijlage 9	Geluidcontour L_{night} - L93 MITIGATIE	97
bijlage 10	Geluidcontour L_{den} – MM92	98
bijlage 11	Geluidcontour L_{night} – MM92	99
bijlage 12	Geluidcontour L_{den} – N90	100
bijlage 13	Geluidcontour L_{night} - N90	101
bijlage 14	Geluidcontour L_{den} - N90 MITIGATIE	102
bijlage 15	Geluidcontour L_{night} - N90 MITIGATIE	103
bijlage 16	Geluidcontour L_{den} – MM82	104
bijlage 17	Geluidcontour L_{night} - MM82	105
bijlage 18	Rekenmodel en resultaten slagschaduw	106
bijlage 19	Slagschaduwcontouren E-92	131
bijlage 20	Slagschaduwcontouren L93	132
bijlage 21	Slagschaduwcontouren MM92	133
bijlage 22	Slagschaduwcontouren N90	134
bijlage 23	Slagschaduwcontouren MM82	135
bijlage 24	Geluidgegevens fabrikanten	136

1 INLEIDING

In opdracht van WestFrisia B.V. is akoestisch onderzoek en onderzoek naar slagschaduw uitgevoerd in het kader van een vergunningaanvraag en een omgevingsvergunning beperkte milieutoets (OBM) voor het op te richten windpark WestFrisia. Het windpark omvat vijf turbines in een lijnopstelling gelegen langs Westfrisiaweg N302 in de gemeente Medemblik. De turbines zullen alle vijf van hetzelfde type zijn en er zijn vijf turbinetypes onderzocht.

1.1 Beschrijving van de locatie

Het windpark ligt in een agrarische omgeving tussen Hoorn en Hoogkarspel. De vijf turbines staan in een lijnopstelling gelegen parallel aan en circa 110 meter ten noorden van de Westfrisiaweg N302 tussen de wegen Noorder Boekertweg aan de oostzijde en de Rijweg aan de westzijde. Op circa 700 meter ten zuidwesten van het windpark bevindt zich de plaats Westwoud. De dichtstbij gelegen gevoelige bestemming is gelegen op 500 meter ten noorden van het windpark aan de Zwaagdijk 265. Er bevinden zich in de directe nabije omgeving geen windturbines van andere inrichtingen.

Figuur 1.1 locatie (rode ellips)

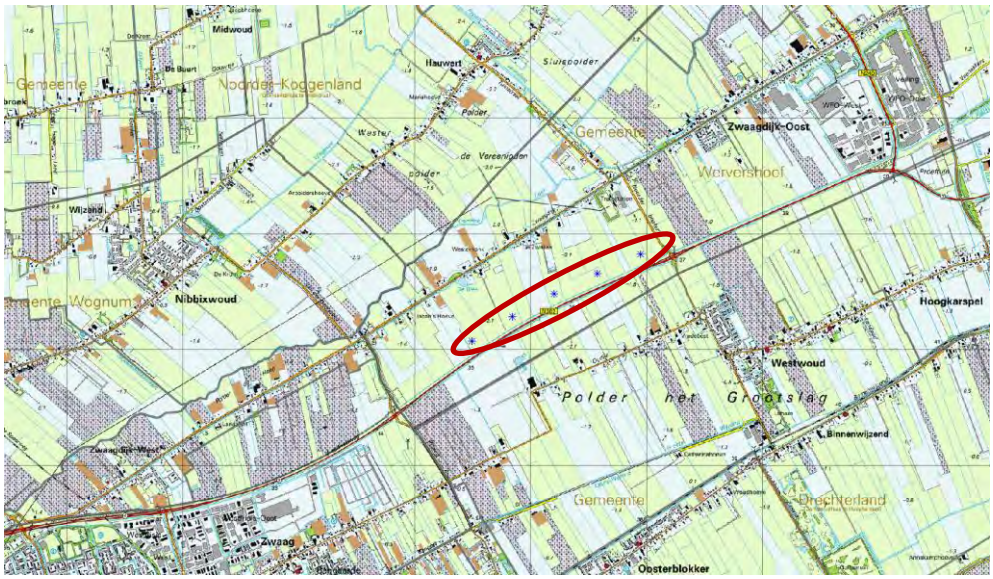

1.2 Regelgeving

De inrichting valt onder paragraaf 3.2.3 van het Activiteitenbesluit[1]. Volgens artikel 1.11 derde lid moet bij de melding een rapport van een akoestisch onderzoek worden overlegd. Het akoestisch onderzoek wordt uitgevoerd overeenkomstig de ministeriele regeling[2].

[1] Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer, 19 oktober 2007, nr.07.00113, Staatsblad 2007/415.
[2] Reken- en meetvoorschrift windturbines, Staatscourant nr 19592, 23 december 2010.

Binnen een afstand van twaalf maal de rotordiameter (maximaal 1.116 m) vanaf de locaties van de turbines bevinden zich meerdere gevoelige bestemmingen, zodat ook een onderzoek naar slagschaduwhinder uitgevoerd is.

Hetzelfde normstelsel geldt voor een aanvraag voor een Omgevingsvergunning.

1.3 Gegevens windturbines

1.3.1 Keuze van de windturbines

De provincie Noord-Holland beschrijft in de startnotitie Windpark Westfrisia de randvoorwaarden waaraan de windturbines van Windpark Westfrisia moeten voldoen.

Uitgangspunt voor het PIP is een maximale ashoogte van 85 meter zoals in het PIP verzoek is opgenomen. Gelet op de technologische vooruitgang en het aanbod van windturbines sinds de datum van aanvraag, kan het noodzakelijk zijn de ashoogte in beperkte mate te verhogen. Daarbij wordt uitgegaan van een maximale verhoging van 10% ten opzichte van het PIP verzoek, dus maximaal een ashoogte van 93,5 meter, met bijpassende rotordiameter. Hiertoe zal een binnenplanse afwijkingsmogelijkheid worden opgenomen. Uit onderzoek zal moeten blijken dat de milieu effecten van de windturbines met een grotere ashoogte beter zijn dan die van turbines met een ashoogte van 85 meter. (Milieueffecten zijn de effecten die onderdeel uitmaken van een m.e.r.-beoordeling, zoals geluid, slagschaduw, veiligheid etc). Dit onderzoek wordt door initiatiefnemer uitgevoerd. De resultaten worden door de provincie getoetst. Indien blijkt dat de milieueffecten van turbines met een hogere ashoogte beter zijn dan de turbines met een ashoogte van 85 meter, kan een maximale ashoogte van 93,5 meter worden toegestaan.

Zoals de provincie al aangeeft kan het noodzakelijk zijn om in beperkte mate af te wijken van de uitgangspunten van de oorspronkelijke aanvraag uit 2010. Hierin staat het volgende vermeld over de afmetingen van de windturbines:

Wij, Windpark Westfrisia B.V. i.o. willen parallel aan en ten noorden van de N302/Westfrisiaweg/uitbreiding N23 een windturbinepark van 5 windturbines van elk minimaal 2 MW (totaal 10 MW), en maximaal 2,5 MW (totaal 12,5 MW), met een ashoogte van maximaal 85 meter en een rotordiameter van maximaal 82 meter oprichten.

De markt voor windturbines is de afgelopen zes jaar sterk gewijzigd en de subsidieregeling duurzame energie (SDE+) voor wind op land is een aantal keer aangepast en richt zich in plaats van het realiseren van zoveel mogelijk opgesteld vermogen nu op het realiseren van zoveel mogelijk vollasturen. In andere woorden: meer groene stroom opwekken met minder windturbines. Een windturbine met relatief kleine rotor en lage ashoogte is door de gewijzigde SDE+ regeling op deze locatie een stuk minder of niet langer rendabel.

Daarom worden er voor Windpark Westfrisia windturbines met een grotere rotordiameter aangevraagd dan in de aanvraag uit 2010 genoemd staat.

Op grond van onder andere deze afwegingen zijn er vijf turbines gekozen om mogelijk hier te plaatsen. Deze turbines worden in de navolgende paragrafen besproken.

1.3.2 Enercon E-92 2350 kW

De Enercon E-92 heeft een rotordiameter van 92 m en drie rotorbladen. Het nominale elektrische vermogen is 2350 kW. Het toerental van de rotor is continu variabel tussen circa 5 en 16 tpm. De turbine wordt hier geplaatst op een conische as met een hoogte van circa 85 m. De as heeft een diameter van circa 7,2 m aan de voet en circa 2 m aan de top. De rotorbladen zijn semi-mat. De grootste breedte van het blad is circa 3,8 m, aan de tip zijn de bladen circa 0,6 m breed.

of

1.3.3 Lagerwey L93 2.6 MW

De Lagerwey L93 2.6 MW heeft een rotordiameter van 93 m met drie rotorbladen. Het toerental van de rotor is continu variabel tussen circa 7 en 15,6 tpm. Het nominale generatorvermogen is 2,6 MW. De turbine wordt hier geplaatst op een conische stalen buisas met een ashoogte van circa 85 meter. De stalen as heeft een diameter van circa 4,2 m aan de voet en circa 2,0 m aan de top. De turbine begint te draaien bij een windsnelheid van circa 2,5 m/s. Bij windsnelheden boven 25-28 m/s wordt de turbine gestopt uit veiligheidsoverwegingen. De rotorbladen zijn semi-mat. De grootste breedte van het blad is circa 3,8 m, aan de tip zijn de bladen circa 0,6 m breed.

of

1.3.4 Senvion MM92

De Senvion MM92 heeft een rotordiameter van 92,5 m met drie rotorbladen. Het nominale elektrische vermogen is 2050 kW. Het toerental van de rotor is continu variabel tussen circa 7,5 en 15 tpm. De turbines worden hier geplaatst op conische stalen buisas met een ashoogte van circa 79,5 m.
De turbine begint te draaien bij een windsnelheid van circa 3 m/s. Bij windsnelheden boven 24 m/s wordt de rotor gestopt uit veiligheidsoverwegingen.

De kleur van de rotorbladen en de as is lichtgrijs. De rotorbladen zijn semi-mat.

of

1.3.5 Nordex N90/2500 HS

De Nordex N90/2500 HS heeft een rotordiameter van 90 m met drie rotorbladen. Het nominale elektrische vermogen is 2,5 MW. Het toerental van de rotor is continu variabel tussen circa 9,6 en 17 tpm. De turbines worden hier geplaatst op conische stalen buis en met een ashoogte van circa 79,5 meter.
De turbine begint te draaien bij een windsnelheid van circa 3 m/s. Bij windsnelheden boven 25 m/s wordt de rotor gestopt uit veiligheidsoverwegingen.

De kleur van de rotorbladen en de as is lichtgrijs. De rotorbladen zijn semi-mat. De grootste breedte van het blad is 3,17 m; aan de tip zijn de bladen circa 1 m breed.
of

1.3.6 Senvion MM82

De Senvion MM82 heeft een rotordiameter van 82 m met drie rotorbladen. Het nominale elektrische vermogen is 2050 kW. Het toerental van de rotor is continu variabel tussen circa 8,5 en 17,1 tpm. De turbines worden hier geplaatst op conische stalen buis en met een ashoogte van circa 85 m.
De turbine begint te draaien bij een windsnelheid van circa 3,5 m/s. Bij windsnelheden boven 25 m/s wordt de rotor gestopt uit veiligheidsoverwegingen.

De kleur van de rotorbladen en de as is lichtgrijs. De rotorbladen zijn semi-mat.

2 AKOESTISCH ONDERZOEK

2.1 Beoordeling

2.1.1 Normstelling

Volgens artikel 3.14a eerste lid van het Activiteitenbesluit wordt het geluidniveau vanwege een windturbine of een combinatie van windturbines dat optreedt op de gevels van gevoelige bestemmingen en geluidgevoelige terreinen getoetst aan de waarden L_{den}=47 dB en L_{night}=41 dB.

2.1.2 Overige beoordeling

Cumulatie met andere geluidbronnen

Cumulatie met andere bronnen is beschouwd als er sprake is van blootstelling aan meer dan één geluidbron conform de rekenregels uit het Reken- en meetvoorschrift windturbines (Activiteitenregeling milieubeheer Bijlage 4). Hier is het industrielawaai, wegverkeerslawaai en railverkeerlawaai significant. De methode berekent de gecumuleerde geluidbelasting rekening houdend met de verschillen in dosis-effectrelaties van de verschillende geluidbronnen.

Laagfrequent geluid

Er is geen algemeen geaccepteerd normstelsel voorhanden waarmee laagfrequente geluidhinder kan worden geobjectiveerd. Laagfrequent geluid (LFG) is geluid in het voor mensen laagst hoorbare frequentiegebied, onder 200 Hz. Windturbines stralen, net als de meeste geluidbronnen, ook laagfrequent geluid uit.

Het RIVM heeft op verzoek van de GGD-en de invloed op de beleving en gezondheid van omwonenden door windturbines onderzocht[3]. Hierin wordt gesteld dat windturbines weliswaar laagfrequent geluid produceren maar dat er geen bewijs bestaat dat dit een factor van belang is. Er is geen aparte beoordeling nodig bovenop de bescherming die de A-gewogen normstelling op basis van dosis-effectrelatie reeds biedt. De mate van bescherming en de normering worden eveneens beschouwd in een literatuuronderzoek[4] naar laagfrequent geluid van windturbines van Agentschap NL. Ook hier zijn geen aanwijzingen dat het aandeel laagfrequent geluid een bijzondere dan wel belangrijke rol speelt.

Tenslotte is door de Staatsecretaris van Infrastructuur en Milieu, mede namens de minister van Economische Zaken en de minister van Infrastructuur en Milieu over het onderwerp laagfrequent geluid van windturbines een brief aan de Tweede kamer gestuurd[5]. Deze brief baseert zich onder andere op bovengenoemd onderzoek van het RIVM waarin wordt gesteld dat:

- laagfrequent geluid bij windturbines in samenhang met hogere frequenties wordt gehoord en niet afzonderlijk hiervan;

[3] Windturbines: invloed op de beleving en gezondheid van omwonenden, GGD Informatieblad medische milieukunde Update 2013; RIVM rapport 200000001/2013.
[4] Literatuuronderzoek laagfrequent geluid windturbines, LBP Sight in opdracht van Agentschap NL, projectnummer DENB 138006 september 2013.
[5] Brief d.d. 31 maart 2014, betreft laagfrequent geluid van windturbines, kenmerk IenM/bsk-2014/44564, staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu Wilma J. Mansveld.

- dit impliceert tevens dat de effecten van laagfrequent geluid op mensen niet anders zullen zijn dan effecten van geluid met hogere frequenties zoals hinder, slaapverstoring, moeheid, concentratieproblemen en dergelijke;
- voor beweringen dat laagfrequent geluid van windturbines allerlei klinische ziekten bij mensen kan veroorzaken is geen betrouwbare bewijsvoering aangetroffen, hetgeen in lijn is met de voorgaande inzichten;
- het feitelijke aandeel laagfrequent geluid in het brongeluid van een windturbine gering is. Daarom is ook het aandeel in de geluidbelasting op een woninggevel gering;
- bij het groter worden van turbines (tot 5 of 7,5 MW) zal dit aandeel met hooguit 1 à 2 dB toenemen. Het bij de Nederlandse norm voor windturbinegeluid voorgeschreven reken- en meetvoorschrift is goed in staat om hiermee rekening te houden zodat een correcte toetsing aan de norm mogelijk is;
- de Deense norm voor laagfrequent windturbinegeluid in het binnenmilieu van een woning geen extra bescherming biedt ten opzichte van de Nederlandse norm voor de gevelbelasting in geval van een standaard geïsoleerde woning.

Op grond van de brief van de Staatssecretaris kan worden gesteld dat toetsing aan de standaard Nederlandse geluidnormen (zoals in dit rapport gebeurt) tevens voldoende bescherming biedt tegen laagfrequent geluid. Het is dan ook niet noodzakelijk onderzoek uit te voeren naar laagfrequent voor windpark WestFrisia.

Eis provincie Noord Holland

De provincie Noord Holland heeft als extra eis gesteld dat de effecten van het windpark niet groter mogen zijn dan die welke maximaal zouden kunnen worden verwacht op grond van de vergunningaanvraag uit 2010. Op grond van de randvoorwaarden uit deze aanvraag (ashoogte maximaal 85 meter, rotordiameter maximaal 82 meter), toegepast op turbines welke nu beschikbaar zijn, is de akoestische worst-case referentieturbine de Senvion MM82 op een ashoogte van 85 meter.

2.2 Invoer rekenmodel

Van de situatie is een akoestisch rekenmodel opgesteld met behulp van het programma *Geomilieu*® module WT versie V3.11. Hiermee zijn de jaargemiddelde geluidniveaus berekend. De modellering en de overdrachtsberekening zijn uitgevoerd conform het Reken- en meetvoorschrift windturbines.

De geometrie van de omgeving is vastgesteld aan de hand van kaartmateriaal, luchtfoto's, aangeleverde documentatie en telefonisch verkregen informatie. In het gebied zijn bodemgebieden aangeduid als akoestisch absorberend (B=0,9), met uitzondering van relevante wegen en wateroppervlakken welke zijn aangeduid als akoestisch reflecterend (B=0) en deels bebouwde oppervlakken zoals lintbebouwing en de woonkern Westwoud (B=0,5). De windturbines zijn akoestisch gemodelleerd met drie rondom uitstralende puntbronnen ter hoogte van de rotoras.

Een windturbine is akoestisch gemodelleerd met drie rondom uitstralende puntbronnen (dag, avond en nachtemissie) ter hoogte van de rotoras.

In het akoestische model zijn 107 toetspunten gedefinieerd ter plaatse van de gevoelige bestemmingen in het gebied rondom het windpark. De positie van de woningen zijn gebaseerd op het BAG bestand (Basisregistratie Adressen en Gebouwen).

Er zijn voor de geluidberekeningen geen woningen ingevoerd voor de nog te ontwikkelen wijk Zwaagdijk Oost, gelegen op circa 850 meter ten noordoosten van de meest oostelijke turbine.

Voor de toetsing aan het Activiteitenbesluit geldt dat enkel dient te worden getoetst op gevels van bestaande woningen, niet op woonbestemmingen. Indien in de toekomst op een woonbestemming een woning wordt gebouwd, en wanneer dit leidt tot normoverschrijdingen, dan dient op grond van het Activiteitenbesluit de turbine te worden gemitigeerd. Het risico is dus voor de turbine-eigenaar. Gezien de afstand van de woonwijk tot het windpark is dit echter niet te verwachten. De ligging van de geluidcontouren later in het rapport bevestigen dit.

De toetspunten hebben een beoordelingshoogte van +5 m boven het plaatselijke maaiveld en zijn weergegeven in bijlage 2. Op basis van een globale toets op de gebouwhoogtes is vastgesteld dat er geen sprake is van relevante hoogbouw. Op elk toetspunt is het jaargemiddelde geluidniveau berekend. Het rekenresultaat is het invallende geluidniveau (dat wil zeggen zonder reflectie van de achterliggende eigen gevel).

Details van de invoergegevens van het rekenmodel zijn gegeven in bijlage 2 achter in deze rapportage.

2.3 Windaanbod

De jaargemiddelde bronsterkte L_E van een windturbine is afhankelijk van de optredende windsnelheden op ashoogte. Door het KNMI zijn gegevens gepubliceerd over de distributie van voorkomende windsnelheden op 80 tot 120 m hoogte. Deze KNMI-gegevens zijn gebaseerd op langjarige windstatistiek. Deze distributies zijn gespecificeerd voor de dag-, de avond- en de nachtperiode. De data zijn gebaseerd op het meteo-model van het KNMI en beschikbaar op raster-punten over geheel Nederland[6].

De windsnelheden op de betreffende locatie zijn verkregen door een interpolatie van de gegevens van de nabijgelegen rasterpunten die gelden voor een hoogte tussen 80 en 120 m.

De verschillen tussen de dag, de avond en de nacht zijn beperkt. Onderstaande Figuur 2.1 en Figuur 2.2 geven de verdeling van de jaargemiddelde windsnelheden op de respectievelijke ashoogten voor de dag, avond en nacht. Voor de hoogte van de as boven maaiveld is worst-case gerekend met 3,5 meter meer dan de ashoogten, omdat wellicht de maaiveld hoogte hoger wordt bij het plaatsen van een fundatie boven de grond. Windsnelheden boven 20 m/s zijn hier niet weergegeven omdat de kans dat deze voorkomen erg laag is, echter de berekening houdt er wel rekening mee.

[6] Activiteitenregeling milieubeheer Bijlage 4, Reken- en meetvoorschrift windturbines, §3.4.3 bepaling windsnelheidsverdeling.

Figuur 2.1 Lokaal voorkomende windsnelheden op ashoogte +79,5 m.

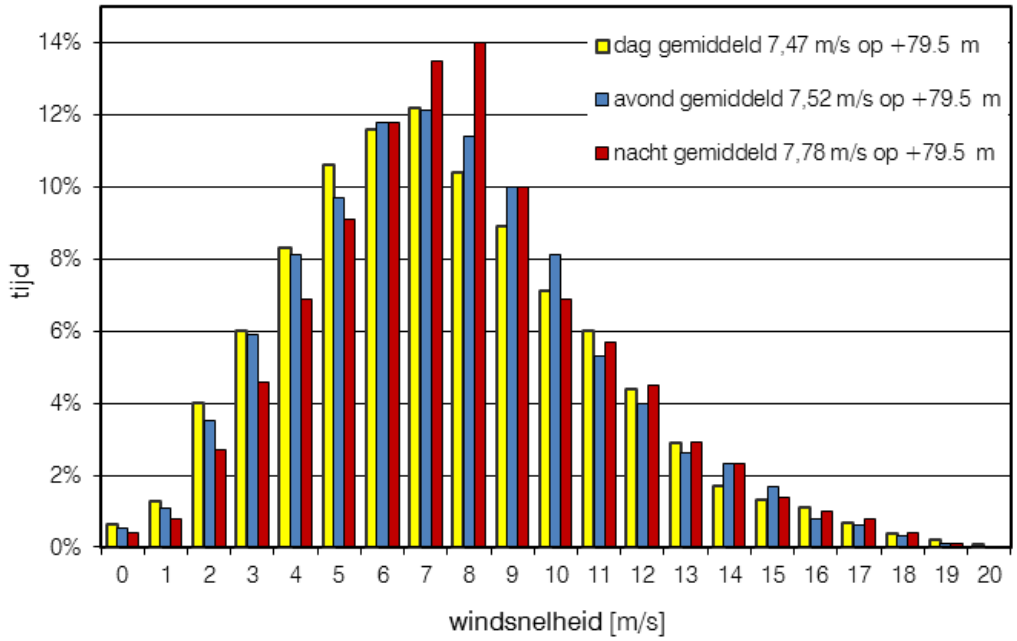

Figuur 2.2 Lokaal voorkomende windsnelheden op ashoogte +85 m.

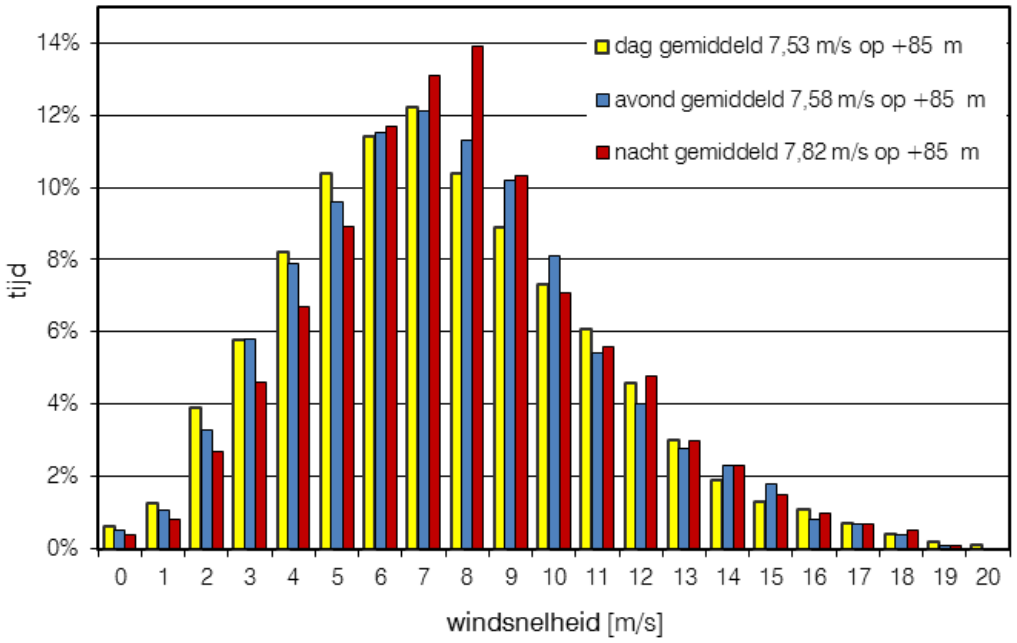

2.4 Geluidbronnen

Voor de afwegingen van de turbinekeuze zie paragraaf 1.3.1.

2.4.1 Enercon E-92 2350 kW

Door Enercon zijn geluidgegevens beschikbaar gesteld voor de Enercon E-92 2350 kW windturbine[7]. Voor de overdrachtsberekeningen is het octaafspectrum gebruikt wat is gegeven[8] bij een windsnelheid van V_{hub}=8 m/s.

De gerapporteerde bronsterkten van de turbine zijn omgerekend naar bronsterkten in relatie tot de windsnelheid op ashoogte. Dit levert de waarden op die zijn weergegeven met grijze staven in Figuur 2.3.

Figuur 2.3 Verdeling bronsterkten Enercon E-92 2350 kW

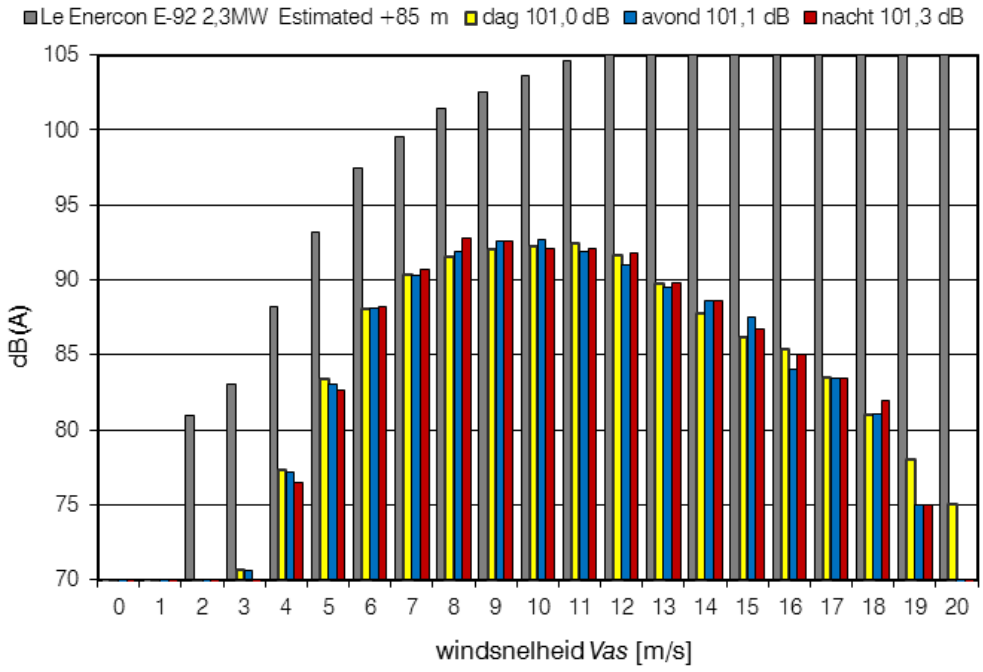

Ter informatie zijn in de grafieken ook de gecorrigeerde bronsterkten weergegeven per windsnelheidsklasse voor de dag, de avond en de nacht. De gele, blauwe en rode staven representeren de bronsterkten gecorrigeerd voor het percentage van de tijd dat de betreffende windsnelheidsklasse optreedt. Hieruit valt op te maken dat het geluid bij windsnelheden van V_{as}=6 tot 14 m/s de hoogste bijdrage levert aan het jaargemiddelde. Het geluid bij windsnelheden tot V_{as}=4 m/s en boven 18 m/s heeft een lage bijdrage. Cumulatie van deze bronsterkten over alle windsnelheidsklassen levert de jaargemiddelde bronsterkten op. Deze waarden $L_{W,j}$ bedragen 101,0, 101,1 en 101,3 dB(A) voor respectievelijk de dag, de avond en de nacht.

[7] Sound Power Level of the Enercon E-92 Operational Mode 0s, D0369631-1.doc, Enercon januari 2015
[8] Extract of test report M111 164/02, regarding noise emission of wind turbine (WT) Enercon E-92, Müller-BBM 10-28-2013

2.4.2 Lagerwey L93 2.6 MW

Door Lagerwey zijn geluidgegevens beschikbaar gesteld voor de Lagerwey L93 2.6 MW windturbine[9]. Voor de overdrachtsberekeningen is het octaafspectrum[10] gebruikt wat is opgegeven door de fabrikant.

De gerapporteerde bronsterkten van de turbine zijn omgerekend naar bronsterkten in relatie tot de windsnelheid op ashoogte. Dit levert de waarden op die zijn weergegeven met grijze staven in Figuur 2.4.

Figuur 2.4 Verdeling bronsterkten Lagerwey L93 2.6 MW

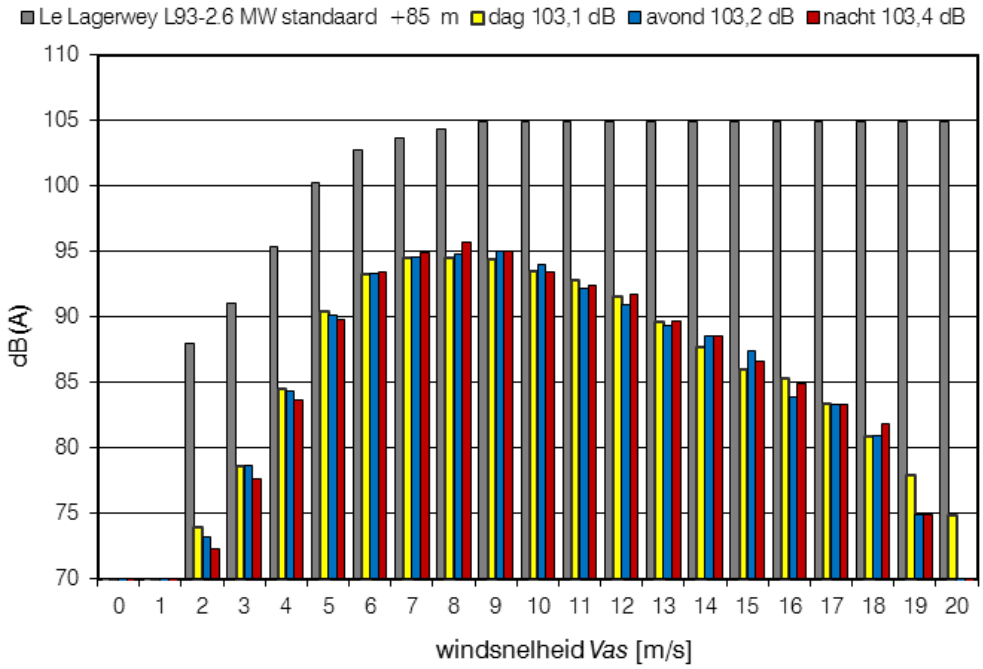

Ter informatie zijn in de grafieken ook de gecorrigeerde bronsterkten weergegeven per windsnelheidsklasse voor de dag, de avond en de nacht. De gele, blauwe en rode staven representeren de bronsterkten gecorrigeerd voor het percentage van de tijd dat de betreffende windsnelheidsklasse optreedt. Hieruit valt op te maken dat het geluid bij windsnelheden van V_{as}=5 tot 15 m/s de hoogste bijdrage levert aan het jaargemiddelde. Het geluid bij windsnelheden tot V_{as}=3 m/s en boven 19 m/s heeft een lage bijdrage. Cumulatie van deze bronsterkten over alle windsnelheidsklassen levert de jaargemiddelde bronsterkten op. Deze waarden $L_{W,j}$ bedragen 103,1, 101,4 en 101,6 dB(A) voor respectievelijk de dag, de avond en de nacht.

[9] Lagerwey curves L93-2.6MW, Lagerwey, 02-02-2016
[10] Lagerwey Wind L93, mail 21-5-2014

2.4.3 Senvion MM92

Door Senvion zijn geluidgegevens beschikbaar gesteld voor de Senvion MM92 windturbine[11]. Voor de overdrachtsberekeningen is het octaafspectrum gebruikt wat is opgegeven door de fabrikant voor een windsnelheid van 10 m/s op ashoogte[12].

De gerapporteerde bronsterkten van de turbine zijn omgerekend naar bronsterkten in relatie tot de windsnelheid op ashoogte. Dit levert de waarden op die zijn weergegeven met grijze staven in Figuur 2.5.

Figuur 2.5 Verdeling bronsterkten Senvion MM92

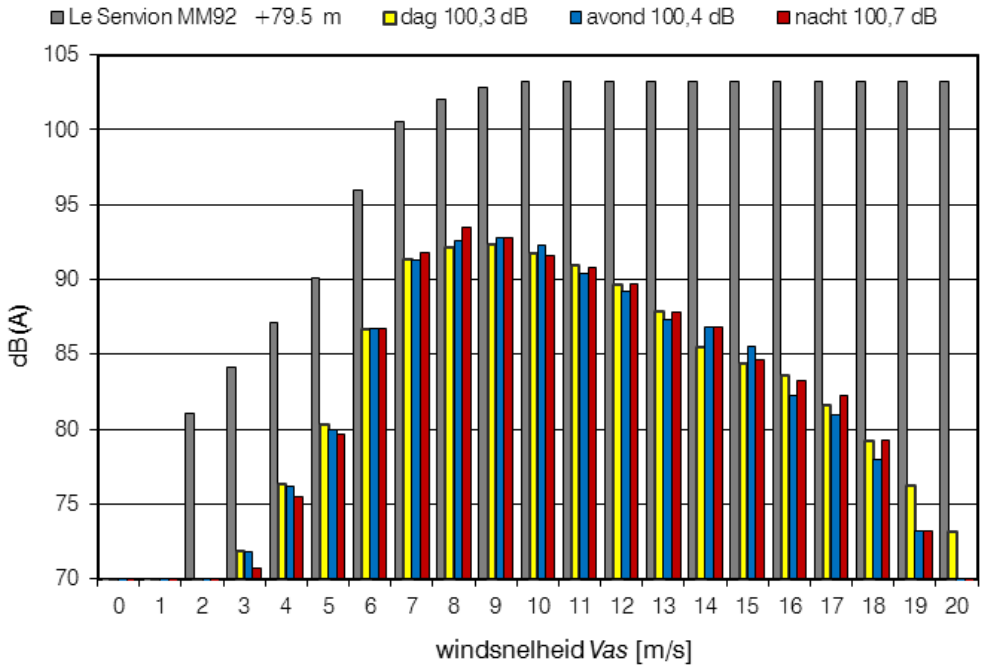

Ter informatie zijn in de grafieken ook de gecorrigeerde bronsterkten weergegeven per windsnelheidsklasse voor de dag, de avond en de nacht. De gele, blauwe en rode staven representeren de bronsterkten gecorrigeerd voor het percentage van de tijd dat de betreffende windsnelheidsklasse optreedt. Hieruit valt op te maken dat het geluid bij windsnelheden van V_{as}=6 tot 14 m/s de hoogste bijdrage levert aan het jaargemiddelde. Het geluid bij windsnelheden tot V_{as}=3 m/s en boven 19 m/s heeft een lage bijdrage. Cumulatie van deze bronsterkten over alle windsnelheidsklassen levert de jaargemiddelde bronsterkten op. Deze waarden $L_{W,j}$ bedragen 100,3, 100,4 en 100,7 dB(A) voor respectievelijk de dag, de avond en de nacht.

[11] Power Curve & Sound Power Level MM92 [2050 kW/50&60Hz], Doc.-ID: SD-2.9-WT.PC.03-B-G-EN, Senvion, 20-01-2014
[12] Octave & third octave band data [MM92/50Hz/60Hz], general information, doc ID: GI-2.9-WT.PO.04-A-A-EN, Senvion 17-03-2014

2.4.4 Nordex N90/2500HS

Door Nordex zijn geluidgegevens beschikbaar gesteld voor de Nordex N90/2500HS windturbine[13]. Voor de overdrachtsberekeningen is het octaafspectrum gebruikt wat is opgegeven[14] bij een windsnelheid op ashoogte van 10 m/s.

De gerapporteerde bronsterkten van de turbine zijn omgerekend naar bronsterkten in relatie tot de windsnelheid op ashoogte. Dit levert de waarden op die zijn weergegeven met grijze staven in Figuur 2.6.

Figuur 2.6 Verdeling bronsterkten Nordex N90/2500 HS

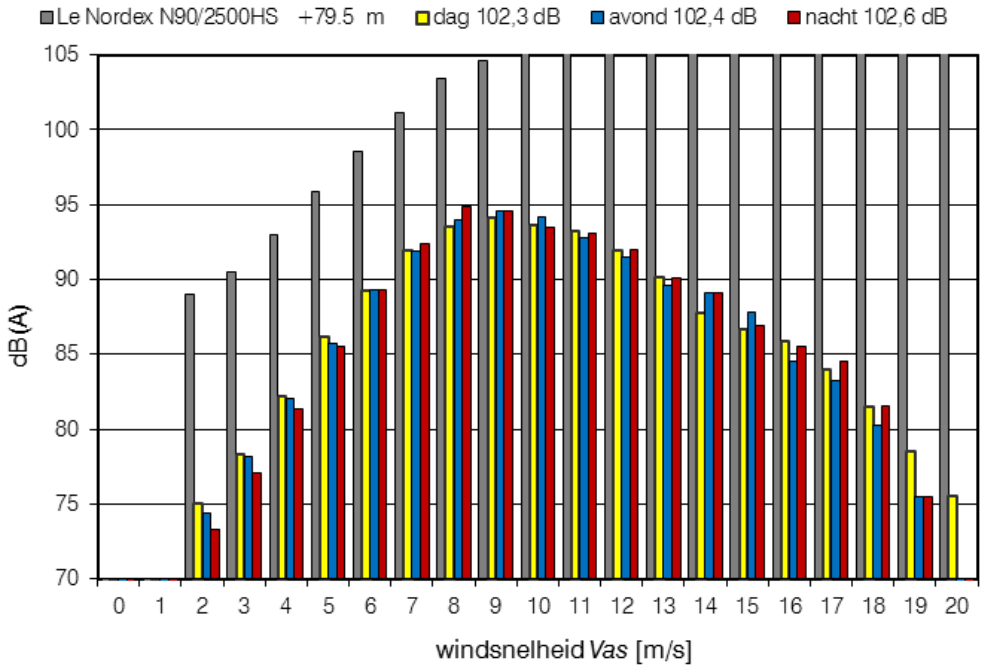

Ter informatie zijn in de grafieken ook de gecorrigeerde bronsterkten weergegeven per windsnelheidsklasse voor de dag, de avond en de nacht. De gele, blauwe en rode staven representeren de bronsterkten gecorrigeerd voor het percentage van de tijd dat de betreffende windsnelheidsklasse optreedt. Hieruit valt op te maken dat het geluid bij windsnelheden van V_{as}=5 tot 15 m/s de hoogste bijdrage levert aan het jaargemiddelde. Het geluid bij windsnelheden tot V_{as}=3 m/s en boven 19 m/s heeft een lage bijdrage. Cumulatie van deze bronsterkten over alle windsnelheidsklassen levert de jaargemiddelde bronsterkten op. Deze waarden $L_{W,j}$ bedragen 102,3, 102,4 en 102,6 dB(A) voor respectievelijk de dag, de avond en de nacht.

[13] Sales Document Noise levels Nordex N90/2500HS, Document nr: F008_149_A03_EN, Nordex, 19-04-2010

[14] Extract WT 6733/08 from report no. WT 5885/07 acoustical emissions of a wind turbine generator system of the type Nordex N90/2500 HS, Windtest Kaiser-Wilhelm-Koog, 05-09-2008

2.4.5 Senvion MM82

Door Senvion zijn geluidgegevens beschikbaar gesteld voor de Senvion MM82 windturbine[15]. Voor de overdrachtsberekeningen is het octaafspectrum gebruikt wat is opgegeven[16] voor een vergelijkbare turbine bij een windsnelheid op ashoogte van 10 m/s.

De gerapporteerde bronsterkten van de turbine zijn omgerekend naar bronsterkten in relatie tot de windsnelheid op ashoogte. Dit levert de waarden op die zijn weergegeven met grijze staven in Figuur 2.6.

Figuur 2.7 Verdeling bronsterkten Senvion MM82

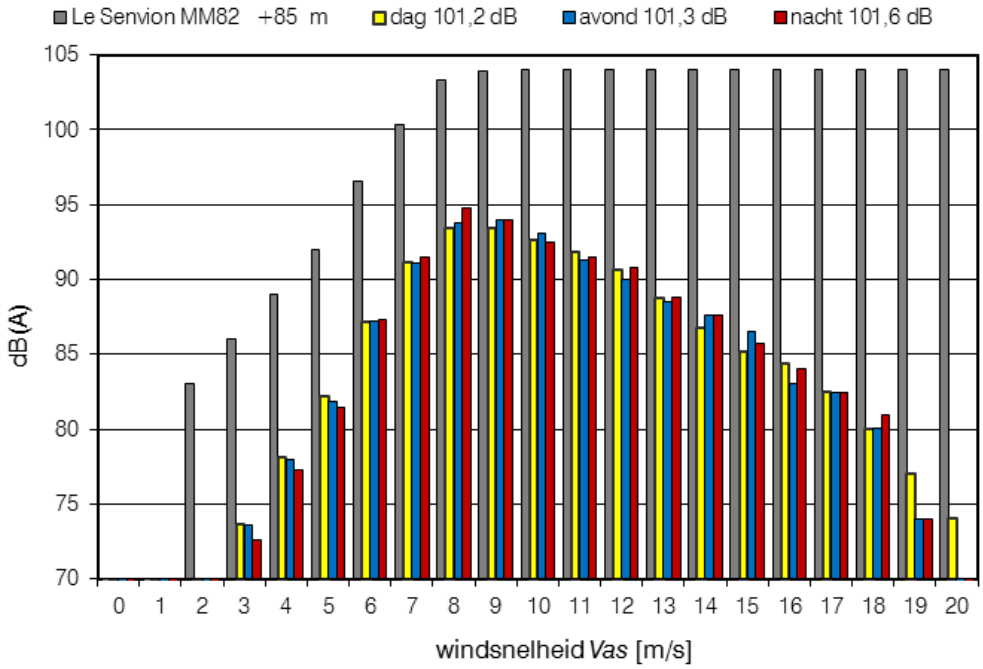

Ter informatie zijn in de grafieken ook de gecorrigeerde bronsterkten weergegeven per windsnelheidsklasse voor de dag, de avond en de nacht. De gele, blauwe en rode staven representeren de bronsterkten gecorrigeerd voor het percentage van de tijd dat de betreffende windsnelheidsklasse optreedt. Hieruit valt op te maken dat het geluid bij windsnelheden van V_{as}=5 tot 15 m/s de hoogste bijdrage levert aan het jaargemiddelde. Het geluid bij windsnelheden tot V_{as}=3 m/s en boven 19 m/s heeft een lage bijdrage. Cumulatie van deze bronsterkten over alle windsnelheidsklassen levert de jaargemiddelde bronsterkten op. Deze waarden $L_{W,j}$ bedragen 101,2, 101,3 en 101,6 dB(A) voor respectievelijk de dag, de avond en de nacht.

[15] Power Curve & Sound Power Level MM82 [2050 kW/50&60Hz], Doc.-ID: SD-2.5-WT.PC.02-B-E-EN, REpower 10-07-2013

[16] Summary of results of the noise emission measurement, of a WTG of the type REpower 3.4M 104, Document nr: WT 8140/10, Windtest Kaiser-Wilhelm-Koog, 30-06-2010

2.5 Rekenresultaten

In Tabel 2.1 zijn per referentie(toets)punt de jaargemiddelde geluidniveaus L_{night} en L_{den} gegeven die optreden op +5 m hoogte. De L_{den} is het tijdgewogen gemiddelde van:

- Het jaargemiddelde geluidniveau in de dag L_{day};
- Het jaargemiddelde geluidniveau in de avond L_{even} vermeerderd met 5 dB;
- Het jaargemiddelde geluidniveau in de nacht L_{night} vermeerderd met 10 dB.

Tabel 2.1 Rekenresultaten [dB(A)]

Toetspunt nr*	E-92		L93		MM92		N90		MM82	
	L_{night}	L_{den}	L_{night}	L_{den}	L_{night}	L_{den}	L_{night}	L_{den}	L_{night}	L_{den}
10	38	44	40	47	37	44	39	45	38	45
11	38	44	40	47	38	44	39	45	38	45
12	38	44	40	47	38	44	39	45	38	45
14	38	45	41	47	38	44	39	46	39	45
15	39	45	41	47	38	45	40	46	39	45
16	39	45	41	***48***	38	45	40	46	39	46
17	39	45	41	***48***	38	45	40	46	39	46
18	39	45	41	***48***	38	45	40	46	39	46
19	39	45	41	***48***	39	45	40	47	40	46
20	38	45	41	47	38	44	39	46	39	45
21	39	45	41	***48***	39	45	40	46	39	46
22	38	44	41	47	38	44	39	46	39	45
23	39	45	41	47	38	45	40	46	39	45
24	38	44	40	47	38	44	39	45	38	45
25	38	44	40	47	38	44	39	46	39	45
26	38	44	40	47	38	44	39	46	38	45
27	38	44	40	47	38	44	39	46	39	45
28	38	45	41	47	38	44	39	46	39	45
29	39	46	***42***	***48***	39	45	40	47	40	46
30	39	45	41	***48***	38	45	40	46	39	46
31	38	44	41	47	38	44	39	46	39	45
32	39	45	41	***48***	39	45	40	46	39	46
33	38	44	40	47	38	44	39	46	39	45
34	39	45	41	***48***	39	45	40	46	39	46
35	39	45	41	47	38	45	40	46	39	45

* weergegeven zijn de toetspunten waar voor tenminste één turbinetype L_{den} hoger is dan 46 dB

De rekenresultaten op alle 107 toetspunten zijn gegeven in bijlage 3.

In bijlage 4 tot en met bijlage 15 zijn voor alle windturbinetypes de berekende geluidscontouren op een waarneemhoogte van +5 m weergegeven voor L_{den}=*47* alsmede L_{night}=41 dB.

2.6 Beoordeling geluid

2.6.1 Norm Activiteitenbesluit

Voor de Lagerwey L93-turbine wordt bij diverse gevoelige bestemmingen niet voldaan aan de geluidnorm L_{den}=*47* en L_{night}=41 dB. De ***vetgedrukte*** waarden in Tabel 2.1 laten de overschrijding zien. Om te voldoen aan de normstelling zijn geluidreducerende maatregelen (voorzieningen) nodig.

2.6.2 Eis provincie Noord Holland

De provincie Noord Holland heeft als extra eis gesteld dat de effecten van het windpark niet groter mogen zijn dan die welke maximaal zouden kunnen worden verwacht op grond van de vergunningaanvraag uit 2010. Op grond van de randvoorwaarden uit deze aanvraag (ashoogte maximaal 85 meter, rotordiameter maximaal 82 meter), toegepast op turbines welke nu beschikbaar zijn, is de akoestische worst-case referentieturbine de Senvion MM82 op een ashoogte van 85 meter, zoals deze hiervoor reeds is doorgerekend.

Uit vergelijking van de rekenresultaten van de Senvion MM82-turbine met de andere vier turbines blijkt dat de geluidimmissies van de Enercon E-92 en de Senvion MM92 lager liggen, maar die van de Lagerwey L93 en de Nordex N90 2500HS hoger.

Uitgaande van de eis van de provincie dienen de laatste twee turbines te worden gemitigeerd. De benodigde mitigatie is groter dan die welke nodig is om te voldoen aan de normen uit het Activiteitenbesluit. Daarom wordt in het navolgende het effect getoond van de mitigatie van de Lagerwey L93 en de Nordex N90 2500HS - turbines op grond van de eis van de provincie.

2.7 Voorzieningen geluid

Om te voldoen aan de eis van de provincie (zie vorige paragraaf) kan er voor worden gekozen om een andere windturbine met een lagere geluidemissie en of lagere ashoogte te kiezen. Ook kan er voor worden gekozen om voor specifieke perioden de instellingen van specifieke turbines te wijzigen. Met deze instellingen worden de bronsterkten van de turbines gereduceerd door bijvoorbeeld het toerental te verlagen en/of de bladhoek te verdraaien. Dit gaat enigszins ten koste van de productie.

In Tabel 2.2 en Tabel 2.3 zijn de instellingen voor geluidvoorzieningen voor de betreffende windturbines gepresenteerd waarmee op alle toetspunten wordt voldaan aan de eis van de provincie (en daarmee tevens aan de norm L_{den}=47 dB en L_{night}=41 dB).

Tabel 2.2 Bedrijfsinstelling turbine Lagerwey L93-2,6MW.

Turbine	Dag	Avond	Nacht
	07:00 – 19:00 uur	19:00 – 23:00 uur	23:00 – 07:00 uur
1 t/m 5	--	--	'Mode 3'

--: turbine in werking in standaard uitvoering.

Tabel 2.3 Bedrijfsinstelling turbine Nordex N90 2500HS.

Turbine	Dag	Avond	Nacht
	07:00 – 19:00 uur	19:00 – 23:00 uur	23:00 – 07:00 uur
1 t/m 5	--	--	'2000 kW'

--: turbine in werking in standaard uitvoering.

In Tabel 2.4 zijn per toetspunt de jaargemiddelde geluidniveaus met toepassing van de voorzieningen gegeven. In bijlage 2 en bijlage 3 zijn respectievelijk de akoestische gegevens en de rekenresultaten gegeven. In bijlage 8, bijlage 9, bijlage 14 en bijlage 15 zijn de berekende geluidcontouren voor L_{night} en L_{den} gegeven met toepassing van de voorzieningen.

Na mitigatie is de MM82 de luidste turbine, de Enercon E-92 de meest stille.

Tabel 2.4 Rekenresultaten met geluidvoorzieningen op basis eis provincie Noord Holland [dB(A)]

Toetspunt nr*	L93 gemitigeerd		N90 gemitigeerd	
	L_{night}	L_{den}	L_{night}	L_{den}
10	37	44	38	44
11	37	44	38	44
12	37	44	38	44
14	38	45	38	45
15	38	45	38	45
16	38	45	39	45
17	38	45	39	45
18	38	45	39	45
19	38	46	39	46
20	37	45	38	45
21	38	45	39	45
22	37	45	38	45
23	38	45	38	45
24	37	44	38	44
25	37	45	38	45
26	37	45	38	44
27	37	45	38	45
28	38	45	38	45
29	38	46	39	46
30	38	45	39	45
31	37	45	38	45
32	38	45	39	45
33	37	45	38	45
34	38	45	39	45
35	38	45	38	45

* weergegeven zijn de toetspunten waar zonder mitigatie voor tenminste één turbinetype L_{den} hoger is dan 46 dB

2.8 Cumulatieve effecten

Cumulatie met andere bronnen wordt beschouwd als er sprake is van blootstelling aan meer dan één geluidbron conform de rekenregels uit het Reken- en meetvoorschrift windturbines (Activiteitenregeling milieubeheer Bijlage 4). Hier zijn dit naast de windturbines de relevante N-wegen (N302), spoorlijnen (Hoorn-Enkhuizen) en de bedrijventerreinen (WestFrisia, Zevenhuis en WFO) in het gebied. De cumulatieve rekenmethode uit het Reken- en meetvoorschrift windturbines berekent de gecumuleerde geluidbelasting rekening houdend met de verschillen in dosis-effectrelaties van de verschillende geluidbronnen. Ten behoeve van deze rekenmethode moet de geluidbelasting bekend zijn van ieder van de bronnen, berekend volgens het

voorschrift dat voor die bronsoort geldt. Hieruit ontstaat een voor die bronsoort vervangende geluidbelasting die als resultante overeenkomt met de geluidbelasting vanwege wegverkeer die evenveel hinder veroorzaakt.

Windturbinegeluid	= 1,65 * L_{WT} - 20,05 dB
Wegverkeerslawaai	= 1,00 * L_{VL} + 0,00 dB
Industrielawaai	= 1,00 * L_{IL} + 1,00 dB
Railverkeerslawaai	= 0,95 * L_{RL} - 1,40 dB

De cumulatieve geluidbelasting wordt bepaald door de afzonderlijke waarden bij elkaar op te tellen (zogenoemde energetische sommatie). De geluidbelasting (grootheid *L*) wordt uitgedrukt in L_{den}, met uitzondering van industrielawaai waarvoor de etmaalwaarde geldt.

Ter bepaling van het wegverkeerslawaai zijn de verkeersgegevens (intensiteiten, voertuigverdeling, snelheden en eventuele schermen) van de N302 voor het jaar 2028 overgenomen uit bijlage 3 van rapport GM-0060647, revisie D1 “Westfrisiaweg Provinciaal Inpassingsplan, Akoestisch onderzoek” door Grontmij Nederland B.V. De Bilt, 16 mei 2012.

Met behulp van deze gegevens is een rekenmodel voor verkeerslawaai opgesteld.
Met het indicatieve rekenmodel is de toekomstige geluidbelasting van het wegverkeer op de toetspunten geschat en gecumuleerd. De invoergegevens en rekenresultaten zijn gegeven in respectievelijk bijlage 2 en bijlage 3.

De bedrijventerreinen WestFrisia, Zevenhuis en WFO niet geluidgezoneerd. Daarom zijn er geen rekenmodellen beschikbaar op basis waarvan de geluidbelasting in de omgeving kan worden berekend. Om de geluidbelasting te kunnen schatten is een oppervlaktebron ter plaatse van de bedrijventerreinen in het rekenmodel toegevoegd. De geluidemissie is gebaseerd op het standaardspectrum industrielawaai, afkomstig uit de Handleiding meten en rekenen industrielawaai 1999. De hoogte van het geluidbronvermogen is zo gekozen, dat op alle gevels van gevoelige bestemmingen tenminste wordt voldaan aan de normen voor industrielawaai in het Activiteitenbesluit (maximaal 50 dB(A) etmaalwaarde is toegestaan op gevels van gevoelige bestemmingen). De invoergegevens en rekenresultaten zijn gegeven in respectievelijk bijlage 2 en bijlage 3.

Ter bepaling van het railverkeerslawaai zijn de actuele verkeersgegevens (intensiteiten, materieel, snelheden en eventuele schermen) van de spoorlijn Hoorn-Enkhuizen beschikbaar gesteld via het Geluidsregister. De invoergegevens en rekenresultaten zijn gegeven in respectievelijk bijlage 2 en bijlage 3.

In Tabel 2.5 zijn per toetspunt de afzonderlijke geluidbelastingen van het industrielawaai, het wegverkeerslawaai, het railverkeerslawaai en de berekende gecumuleerde jaargemiddelde geluidniveaus L_{CUM} gegeven. Dit is gedaan voor zowel de situatie met als zonder windturbines.

Tabel 2.5 Resultaten selectie punten (hoogste cumulatieve belastingen incl. WP); cumulatieve effecten bestaande situatie en met WP WestFrisia na mitigatie.

Toets-punt	Bestaande geluidbronnen [dB(A)]				Cumulatief inclusief WP [dB(A)] **				
	Weg L_{VL}	Industrie L_{IL}	Rail L_{RV}	Cumu*	E-92 L_{WT}	L93*** L_{WT}	MM92 L_{WT}	N90*** L_{WT}	MM82 L_{WT}
14	26	47	33	47	54	55	54	55	55
15	26	47	33	47	55	55	55	55	56
16	26	47	33	48	55	56	55	55	56
17	26	47	33	48	55	56	55	55	56
18	26	48	33	48	55	56	55	56	56
19	26	48	33	48	56	56	55	56	56
20	26	47	33	47	54	55	54	54	55
21	26	48	34	48	55	56	55	56	56
22	25	47	33	47	54	55	54	54	55
23	25	47	34	47	55	55	54	55	56
24	25	47	34	47	54	54	53	54	55
25	25	47	34	47	54	54	54	54	55
26	25	47	34	47	54	54	54	54	55
27	25	47	34	47	54	54	54	54	55
28	25	47	34	47	54	55	54	55	55
29	26	48	35	48	56	56	55	56	57
30	25	48	35	48	55	56	55	55	56
31	25	47	35	47	54	55	54	55	55
32	26	48	35	48	55	56	55	56	56
33	25	47	35	48	54	55	54	54	55
34	26	48	36	48	56	56	55	56	56
35	26	48	36	48	55	56	55	55	56
53	28	59	44	59	59	59	59	59	59
54	32	50	36	51	55	55	54	55	55
57	32	50	35	50	54	55	54	55	55
58	32	50	34	50	54	55	54	54	55

*: de bestaande situatie zonder windturbines, dus alleen industrie (IL) railverkeer (RV) en wegverkeer (VL).

**: bestaande situatie + windturbines.

***: gemitigeerd conform eis provincie.

2.9 Afwegingen maatwerk

In de Provinciale Milieuverordening Noord-Holland, tranche 9, is aangegeven dat in gebieden waar sprake is van bijzondere lokale omstandigheden, maatwerk als bedoeld in artikel 3.14a, derde lid van het Activiteitenbesluit. Een onderzoeksplicht geldt in gebieden waar een lager L95 in de nacht heerst dan 40 dB(A).

Uit de berekeningen van de huidige cumulatieve geluidbelastingen volgt dat ter plaatse van de woningen welke binnen de invloedssfeer van het beoogde windpark bevinden de omgeving niet zo stil is wegens de industrie, de weg en de spoorverbinding ter plaatse.

Voor de woningen is derhalve geen sprake van bijzondere lokale omstandigheden. Een dergelijke geluidsbelasting kan immers op veel plaatsen in Noord Holland worden aangetroffen. Een meetonderzoek naar “bijzondere lokale omstandigheden” kan in deze omgeving achterwege worden gelaten.

3 ONDERZOEK SLAGSCHADUW

3.1 Normstelling

Schaduweffecten van een draaiende windturbine kunnen hinder veroorzaken bij mensen. De maximale flikkerfrequentie, het contrast en de tijdsduur van blootstelling zijn van invloed op de mate van hinder die ondervonden kan worden. Bekend is dat flikkerfrequenties onder 2,5 Hz niet schadelijk zijn (veroorzaken niet potentieel epileptische aanvallen bij daarvoor gevoelige personen). Flikkerfrequenties tussen 2,5 Hz en 14 Hz kunnen als erg storend worden ervaren. Een groter verschil tussen licht en donker (meer contrast) wordt als hinderlijker ervaren. Verder speelt de blootstellingsduur een grote rol bij de beleving.

In artikel 3.14 onder 4. van het Activiteitenbesluit wordt verwezen naar de bij de ministeriële regeling te stellen maatregelen. In deze regeling[17] is in artikel 3.12 voorgeschreven dat een turbine is voorzien van een automatische stilstandsvoorziening die de windturbine afschakelt indien slagschaduw optreedt ter plaatse van gevoelige objecten voor zover de afstand tussen de turbine en de woning minder bedraagt dan twaalf maal de rotordiameter en gemiddeld meer dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten slagschaduw kan optreden[18]. In het kader van dit onderzoek wordt dit artikel als volgt geïnterpreteerd:

- Bij de beoordeling worden alleen woningen van derden betrokken;
- De eventuele schaduw van turbines op een grotere afstand dan twaalf maal de rotordiameter wordt verwaarloosd;
- Schaduw bij een zonnestand lager dan vijf graden wordt als niet-hinderlijk beoordeeld. Bij zonsopkomst en zonsondergang is het licht vrij diffuus en wordt de turbine vaak aan het zicht onttrokken door gebouwen en begroeiing;
- Bij een windpark worden de schaduwduren en schaduwdagen van afzonderlijke turbines opgeteld voor zover de schaduwen elkaar niet overlappen;
- Er is geen stilstandsvoorziening op een turbine nodig als de gemiddelde duur van hinderlijke schaduw minder is dan 6 uur per jaar. Dit is een strengere beoordeling dan volgens het volgens het Activiteitenbesluit omdat volgens deze op 17 dagen per jaar de hinderduur van zonsopgang tot zonsondergang meer dan 20 minuten mag bedragen en op alle overige dagen in het jaar de hinderduur door slagschaduw minder dan 20 minuten mag bedragen. Opgeteld kan de norm uit het Activiteitenbesluit dus een langere slagschaduwduur opleveren dan 6 uur per jaar.
- Bij de beoordeling van slagschaduw is, waar significant, rekening gehouden met grote obstakels in de omgeving die zich kunnen bevinden tussen de windturbines en de toetsobjecten. In de praktijk kunnen er zich tevens nog locatiespecifieke beplanting en gebouwen bevinden die de slagschaduw beperken. Een dergelijk detailniveau is hier niet meegenomen.

[17] Regeling van de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer van 9 november 2007 nr. DJZ 2007104180 houdende regels voor inrichtingen (Regeling algemene regels voor inrichtingen milieubeheer).
[18] Voor de letterlijke tekst wordt verwezen naar de regeling.

3.2 Schaduwgebied

Bij de opkomst en de ondergang van de zon kan de schaduw van een turbine aan de westkant en aan de oostkant ver reiken. Op afstanden groter dan twaalf maal de rotordiameter wordt de slagschaduw echter niet meer als hinderlijk beoordeeld. Aan de noordzijde wordt het schaduwgebied begrensd omdat de zon in het zuiden altijd hoog staat. Aan de zuidzijde treedt nooit schaduw op omdat de zon nooit in het noorden staat.

3.3 Potentiële schaduw

Op basis van de turbineafmetingen, de gang van de zon op deze locatie en een minimale zonshoogte van vijf graden, zijn de dagen en tijden berekend waarop slagschaduw kan optreden. De gang van de zon is voor alle dagen van het jaar bepaald met een astronomisch rekenmodel waarbij rekening is gehouden met de betreffende locatie (noorderbreedte en oosterlengte) op de aarde. De potentiële schaduwduur is een theoretisch maximum. Hieruit is de verwachte hinderduur berekend door het toepassen van correcties. Als gevolg van deze correcties is de verwachte hinderduur aanmerkelijk korter dan de potentiële schaduwduur.

De potentiële schaduwduur is nauwkeurig te berekenen, afhankelijk van de nauwkeurigheid van de invoer van de geometrie (positie en afmeting van de turbine en positie van de woningen) en van de nauwkeurigheid waarmee de zonnestand wordt bepaald. De correcties om te komen tot de verwachte hinderduur zijn echter een voorspelling op basis van de geschiedenis. De meteogegevens zijn bepaald op basis van gemiddelde gemeten data over twintig jaar. De verwachting is dat in de toekomst deze gemiddelden over langere perioden hier niet in belangrijke mate van af zullen wijken.

3.3.1 Zonneschijn

Schaduw is er alleen als de zon schijnt. Deze correctie is gebaseerd op het percentage van de daglengte dat de zon gemiddeld schijnt in dit gebied en in de betreffende maand. De percentages worden ontleend aan meerjarige data van nabijgelegen meteostations.

Figuur 3.1 Percentage zonneschijn Hoorn.

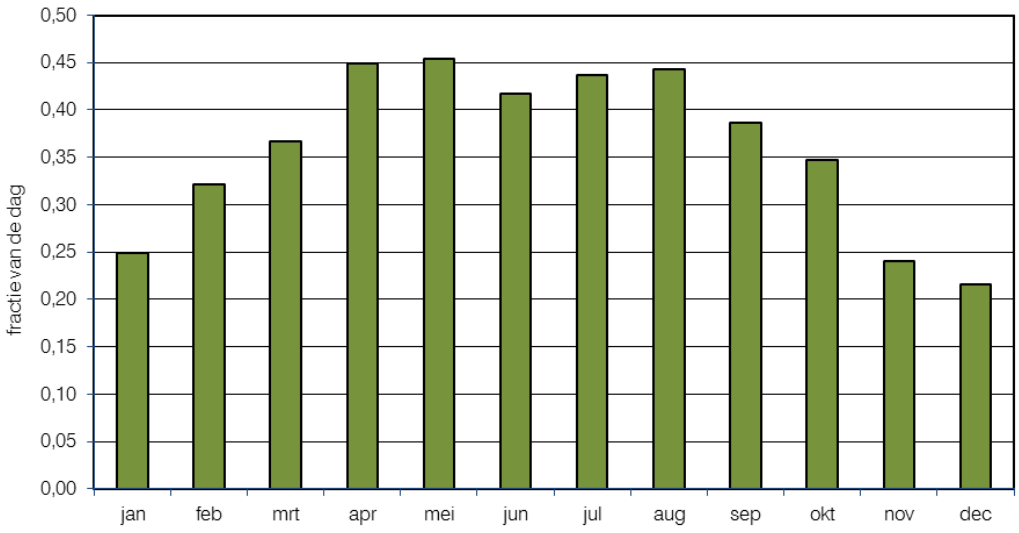

3.3.2 Oriëntatie

Het rotorvlak staat niet altijd haaks op de schaduwrichting waardoor de hinderduur wordt beperkt. Als het rotorvlak evenwijdig staat aan de schaduwrichting treedt er geen of nauwelijks lichtflikkering op. Deze correctie is gebaseerd op de distributie van de voorkomende windrichtingen. De percentages worden ontleend aan meerjarige data van meteostations waarbij alleen de windsnelheden boven 2 m/s (op 10 meter hoogte, overeenkomend met circa 3 m/s op ashoogte) zijn betrokken. Afhankelijk van de richting waar de windturbine staat ten opzichte van woning ligt de deze correctie tussen circa 55% en 75%.

Figuur 3.2 Distributie windrichtingen bij windsnelheid > 2 m/s

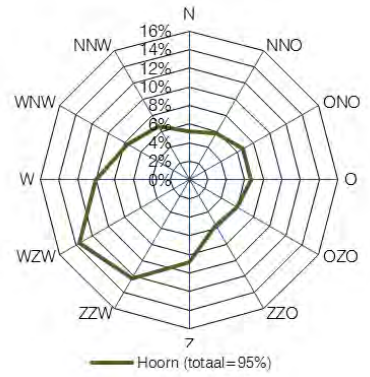

3.4 Rekenresultaten

Zoals eerder vermeld is de wettelijk toegestane maximale duur van slagschaduw (meer dan 20 minuten per dag gedurende gemiddeld meer dan 17 dagen per jaar) vertaald naar een slagschaduwduur op een toetspunt van maximaal 6 uur totaal per jaar.

Bij de beoordeling van slagschaduw is rekening gehouden met globale obstakels in de omgeving die zich kunnen bevinden tussen de windturbines en de toetsobjecten. In de praktijk kunnen er zich tevens nog locatie specifieke beplanting en gebouwen bevinden die de slagschaduw beperken. Een dergelijk detailniveau is hier niet meegenomen. De hoeveelheid slagschaduw is daarmee ‘worst case’ bepaald.

Bij de beoordeling van slagschaduwhinder wordt uitgegaan van de worst-case aanname dat de gehele gevel van een woning boven een hoogte van 50 cm uit raam bestaat. Daarbij is aangenomen dat de gevelhoogte bij woningen 5 m bedraagt en voor de geprojecteerde breedte van het gevelvlak is 8 m aangehouden.

Voor de weergave van contouren op kaart wordt door het rekenprogramma automatisch uitgegaan van een rekenraster waarop per rasterpunt de schaduwduur wordt berekend op een oppervlak van 1 m^2. Daardoor kan het voorkomen dat een woning welke op of net buiten de 6 uurscontour is gelegen meer dan de 6 uur aan slagschaduw ondervindt. Immers, voor de berekeningen op de toetspunten wordt uitgegaan van een veel groter beschenen verticaal oppervlak van 8,0 x 4,5 meter. Daarom wordt op kaart de 5 uurscontour gebruikt om met zekerheid te kunnen zeggen dat woningen binnen deze contour niet meer dan 6 uur slagschaduw ontvangen. Er wordt tevens gekeken naar de 15-uurscontour om informatie te geven over de optredende slagschaduwduren binnen de zes uurscontour voor zowel toetspunten als op locaties waar geen toetspunt aanwezig is.

De kaart is dus nadrukkelijk niet geschikt voor het toetsen aan normen, maar voor de woningen die buiten de 5-uur contour liggen kan met zekerheid gesteld dat aan de normen uit het Activiteitenbesluit wordt voldaan. Voor woningen die binnen deze contour liggen kan met een toetspuntberekening worden aangetoond of de hinder voldoet aan de norm.

Voor alle vijf mogelijke turbinetypes van het windpark zijn de schaduwduren in het omliggende gebied berekend. In bijlage 19 tot en met bijlage 23 zijn met een groene, blauwe en rode isolijn aangegeven waar de totale jaarlijkse verwachte hinderduur respectievelijk 0, 5 of 15 uur bedraagt.

3.5 Hinderduur bij woningen

De toetspunten en hun nummering komen overeen met de 107 referentie toetspunten voor de akoestische berekeningen.

Er zijn voor de berekeningen geen woningen ingevoerd voor de nog te ontwikkelen wijk Zwaagdijk Oost, gelegen op circa 850 meter ten noordoosten van de meest oostelijke turbine.

Voor de toetsing aan het Activiteitenbesluit geldt dat enkel dient te worden getoetst op gevels van bestaande woningen, niet op woonbestemmingen. Indien in de toekomst op een woonbestemming een woning wordt gebouwd, en wanneer dit leidt tot normoverschrijdingen, dan dient op grond van het Activiteitenbesluit de turbine te worden gemitigeerd. Het risico is dus voor de turbine-eigenaar. Gezien de afstand van de woonwijk tot het windpark is dit echter niet te verwachten. De ligging van de slagschaduwcontouren later in het rapport bevestigen dit.

Een samenvatting van de resultaten van de berekeningen voor de verschillende turbinetypen zijn weergegeven in Tabel 3.1. Hierin is voor het rekenpunt de potentiële jaarlijkse hinderduur, het aantal dagen per jaar waarop hinder kan optreden en de maximale passageduur van de schaduw langs de gevel en de verwachte hinderduur per jaar gegeven (tijden in uu:mm).

Tabel 3.1 Schaduw windturbines, verwachte hinderduur per jaar (uu:mm, uren en minuten)

Toetspunt*	E-92	L93	MM92	N90	MM82
10	***5:54***	***6:02***	5:04	4:48	4:28
11	***7:00***	***7:06***	***6:16***	5:58	5:34
12	***7:29***	***7:38***	***6:53***	***6:34***	***6:08***
13	***6:22***	***6:27***	5:52	5:36	5:14
14	***8:46***	***8:52***	***8:16***	***7:59***	***7:28***
18	***7:24***	***7:34***	***6:15***	5:51	5:41
19	***10:46***	***10:58***	***9:50***	***9:23***	***8:12***
20	***6:20***	***6:28***	***5:26***	5:07	4:25
21	***11:13***	***11:21***	***10:27***	***10:03***	***8:52***
22	***8:47***	***8:57***	***8:12***	***7:30***	***6:59***
23	***8:13***	***8:22***	***7:55***	***7:33***	***6:48***
27	***7:33***	***7:41***	***6:35***	***6:11***	***6:01***
28	***9:23***	***9:29***	***8:36***	***8:15***	***7:19***
29	***13:22***	***13:37***	***12:44***	***12:16***	***10:50***
30	***11:01***	***11:14***	***10:31***	***10:04***	***8:46***
31	***8:20***	***8:29***	***7:57***	***7:39***	***7:06***
32	***8:59***	***9:43***	***8:59***	***8:10***	***7:33***
33	***6:31***	***6:37***	***6:04***	5:50	5:26
34	***8:28***	***8:38***	***8:00***	***7:41***	***7:06***
35	***7:16***	***7:24***	***6:46***	***6:30***	***6:04***
36	***7:52***	***8:02***	***6:53***	***6:29***	***6:21***
37	***8:36***	***8:45***	***7:42***	***7:18***	***7:04***
38	***9:55***	***10:06***	***9:10***	***8:45***	***7:46***
39	***11:34***	***11:47***	***10:57***	***10:33***	***9:05***
40	***7:08***	***7:16***	***6:42***	***6:24***	***5:58***
41	***8:26***	***9:10***	***7:57***	***7:38***	***7:06***
58	***6:29***	***6:33***	***6:17***	***6:11***	5:58
60	***6:14***	***6:19***	5:43	5:29	5:20
99	***7:26***	***7:32***	***7:05***	***6:53***	5:58
100	***7:14***	***7:24***	***6:05***	5:08	5:01

* weergegeven zijn de toetspunten met schaduwduur van meer dan 6 uur voor tenminste één turbinetype.

Bij de woningen waarvan de verwachte hinderduur ***vetgedrukt*** is, treedt jaarlijks meer dan de voorgestelde 6 uur slagschaduwhinder op. Bij de bepaling van de schaduwduren is geen rekening gehouden met eventuele beplanting, gebouwen en kunstwerken in de omgeving die het zicht kunnen belemmeren. Hierdoor kan de hinder worden beperkt. De vetgedrukte tijd in de tabel wordt weggenomen door een stilstandsregeling (zie paragraaf 3.6).

Binnen een afstand van 396 m vanaf de turbine kan de zon volledig bedekt worden door een rotorblad. De rotor moet dan haaks staan op de richting van de zon. De schaduw is dan maximaal en wordt als meer hinderlijk ervaren. Op grotere afstanden is de schaduw nooit volledig.
De frequenties van de lichtflikkeringen ligt tussen 0,25 en 1 Hz en liggen ruimschoots onder de 2,5 Hz dat als erg storend wordt ervaren en schadelijk kan zijn.

3.6 Maatregelen

De voor de normoverschrijding relevante windturbines van het windpark zullen worden uitgerust met een stilstandsvoorziening om te voldoen aan de wettelijke norm. In de turbinebesturing worden hiervoor blokken van dagen en tijden geprogrammeerd waarbinnen de rotor wordt gestopt omdat er dan slagschaduw valt op woningen waar de turbine bijdraagt aan een overschrijding van de norm. Het is mogelijk de turbine altijd te stoppen op deze tijden, waardoor de slagschaduwbijdrage van de betreffende turbine op de woning naar 0 uur gaat, of bij te houden hoeveel uren slagschaduw op een woning heeft plaatsgevonden en pas stil te staan wanneer de wettelijke norm zal worden overschreden. Een dergelijke voorziening leidt tot enig productieverlies. De totale stilstandsduur kan met een zonneschijnsensor beperkt worden door de turbine alleen te stoppen op geprogrammeerde tijden indien ook tegelijkertijd de zon schijnt. Wanneer de zon niet schijnt zal er ook geen sprake zijn van slagschaduw en kan de turbine door blijven draaien. Wanneer de definitieve keuze van de turbinetype bekend is zal er een stilstandskalender worden bepaald waarmee de stilstandsvoorziening van de turbines kan worden geprogrammeerd.

4 BEOORDELING

Een akoestisch onderzoek en een onderzoek naar slagschaduw is uitgevoerd voor windpark WestFrisia gelegen langs de Westfrisiaweg N302 in de gemeente Medemblik. Het betreft de oprichting van vijf nieuwe windturbines in een lijnopstelling. In het onderzoek zijn vijf windturbines onderzocht, te weten de Enercon E-92 2350 kW met ashoogte 85 meter, de Lagerwey L93 2.6 MW met ashoogte 85 meter, de Senvion MM92 met ashoogte 79,5 meter, de Nordex N90/2500HS met ashoogte 79,5 meter en de Senvion MM82 met ashoogte 85 meter.

Bij alle gevoelige bestemmingen wordt voor alle onderzochte turbinetypen voldaan aan de geluidnorm L_{den}=47 dB en L_{night}=41 dB, uitgaande van geluidvoorzieningen aan de Lagerwey L93 turbines.

De provincie Noord Holland heeft als extra eis gesteld dat de effecten van het windpark niet groter mogen zijn dan die welke maximaal zouden kunnen worden verwacht op grond van de vergunningaanvraag uit 2010. De Senvion MM82 op een ashoogte van 85 meter is de akoestisch bepalende referentieturbine op grond van deze eis.
Uitgaande van de eis van de provincie dienen twee van de vier turbinetypen (verder) te worden gemitigeerd.

De situatie van WP WestFrisia is ook beschouwd om de cumulatieve effecten van de windturbines en het geluid van de industrie, weg- en railverkeer te onderzoeken.

Bij diverse gevoelige bestemmingen wordt niet voldaan aan de voorgestelde streefwaarde van zes uur slagschaduwhinder per jaar. De jaarlijkse slagschaduwhinder zal worden teruggebracht tot binnen de norm middels stilstandsvoorzieningen, die de windturbine(s) afschakelt indien slagschaduw optreedt ter plaatse van gevoelige objecten. Dit gaat gepaard met enig productieverlies.

BIJLAGE 1 VERKLARENDE BEGRIPPENLIJST

Bronsterkte	Het geluid dat de windturbine op ashoogte produceert ter plaatse van de turbine.
Daglengte	De tijd tussen opkomst en ondergang van de zon.
Dosis-effectrelatie	De relatie/ verhouding tussen meer of minder blootstelling aan een bepaalde belasting en het effect hiervan op de hinder/ gezondheid bij een mens.
Flikkerfrequentie	Het aantal passages per seconde van een rotorblad. Flikkerfrequenties boven 2,5 Hz (2,5 passages per seconde) zijn zeer hinderlijk voor mensen maar komen bij grotere windturbines niet voor.
Gevoelige bestemming	Woningen zijn gevoelige bestemmingen, waarbij wettelijk geluidhinder onderzocht moet worden. Onderzoek naar slagschaduwhinder is niet wettelijk verplicht maar wordt geadviseerd indien gevoelige bestemmingen binnen een afstand van twaalf maal de rotordiameter aanwezig zijn. Kantoren en gebouwen op industrieterreinen (geen woningen) zijn geen gevoelige objecten.
Gevelvlak	De slagschaduw wordt niet getoetst op een enkel punt maar op een vlak dat alle ramen van een verblijfsruimte omvat. In dit onderzoek wordt een vlak beoordeeld met een geprojecteerde breedte van acht meter en een hoogte van vijf meter. Dit vlak wordt het gevelvlak genoemd.
Hz, Hertz	Frequentie. 1 Hz is één keer per seconde. 5 Hz is vijf keer per seconde.
Hinderduur	De hinderduur is de verwachte gemiddelde duur per jaar van hinderlijke slagschaduw op de gevel. Hierbij is de potentiële schaduwduur gecorrigeerd voor de maandelijkse kans op zon, de kans op het draaien van de rotor en de richting van het rotorvlak. Als een jaar zonniger is dan gemiddeld kan de hinderduur langer zijn dan de gemiddelde hinderduur.
L_{den}	Het jaargemiddelde geluidniveau.
L_E	Emissieterm, jaargemiddelde bronsterkte.
L_{day}	Het jaargemiddelde geluidniveau in de dag.

L_{even}	Het jaargemiddelde geluidniveau in de avond.
L_{night}	Het jaargemiddelde geluidniveau in de nacht.
V_{10}	De windsnelheid op 10 meter hoogte boven maaiveld.
Vas	De windsnelheid op ashoogte boven maaiveld.
Lichtflikkeringen	Als de schaduw van een rotorblad over het gevelvlak gaat zal verschil in lichtintensiteit optreden. Het aantal lichtflikkeringen per periode bepaalt de flikkerfrequentie.
Meteogegevens	Statistische gegevens van meetstations in de omgeving van de windturbine. De meteogegevens bevatten de distributies van windsnelheden en windrichtingen en de maandelijkse kans op zonneschijn.
Passageduur	De maximale duur op een dag van de schaduw op (een deel van) het gevelvlak. Hierbij wordt uitgegaan van continu zonneschijn en de meest ongunstige richting van het rotorvlak.
Potentiële schaduwduur	De jaarlijkse duur van de schaduw over het gevelvlak indien de zon altijd schijnt, de turbine altijd in werking is en de richting van de rotor altijd dwars staat op de lijn van de turbine naar de woning.
Slagschaduw	Bewegende schaduw van de draaiende rotorbladen. Bij slagschaduw op een raam wordt het afwisselend licht en donker in de verblijfsruimte. Buiten is dit minder hinderlijk omdat het licht dan vanuit meerdere richtingen komt.
Stilstandsvoorziening	Instellingen voor de turbine waardoor deze stilgezet kan worden indien anders de norm voor slagschaduwhinder overschreden zou worden. Een stilstandsvoorziening kan als optie geïnstalleerd worden. De voorziening moet automatisch werken.

BIJLAGE 2 OBJECTEN REKENMODEL AKOESTIEK

Overzicht objecten rekenmodel – ligging van toetspunten en bodemgebieden

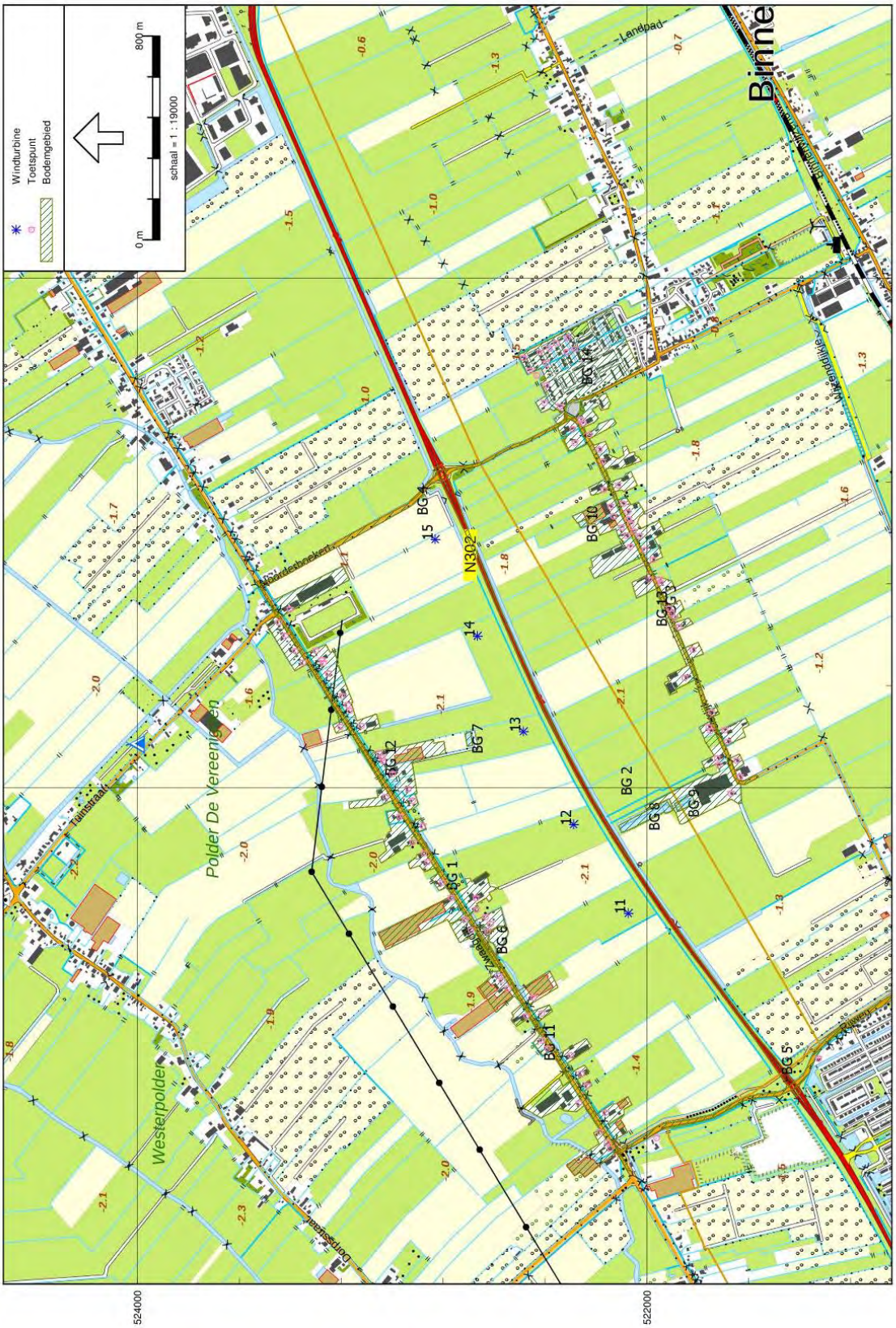

Overzicht objecten rekenmodel – ligging van toetspunten noordzijde

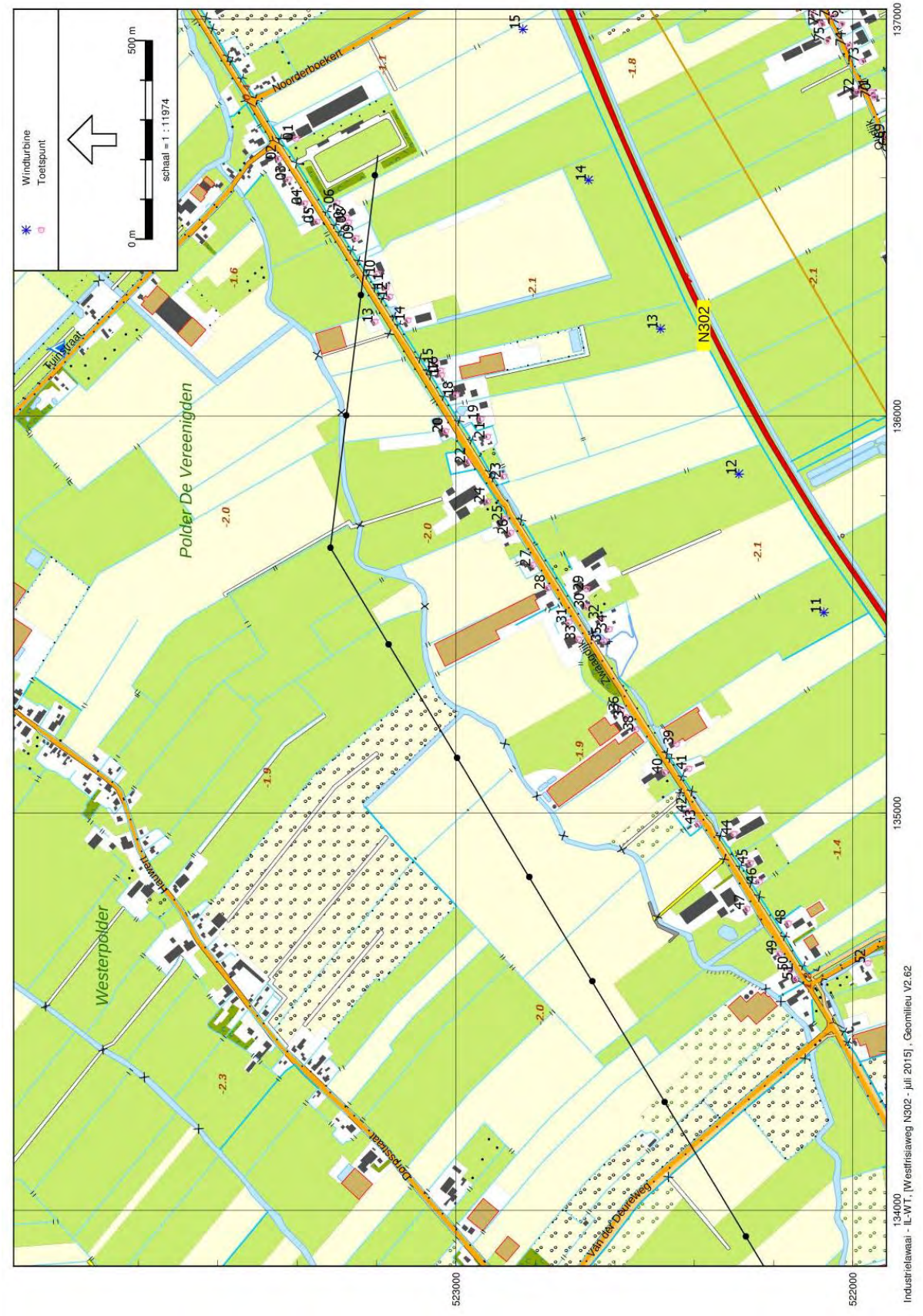

Overzicht objecten rekenmodel – ligging van toetspunten zuidzijde

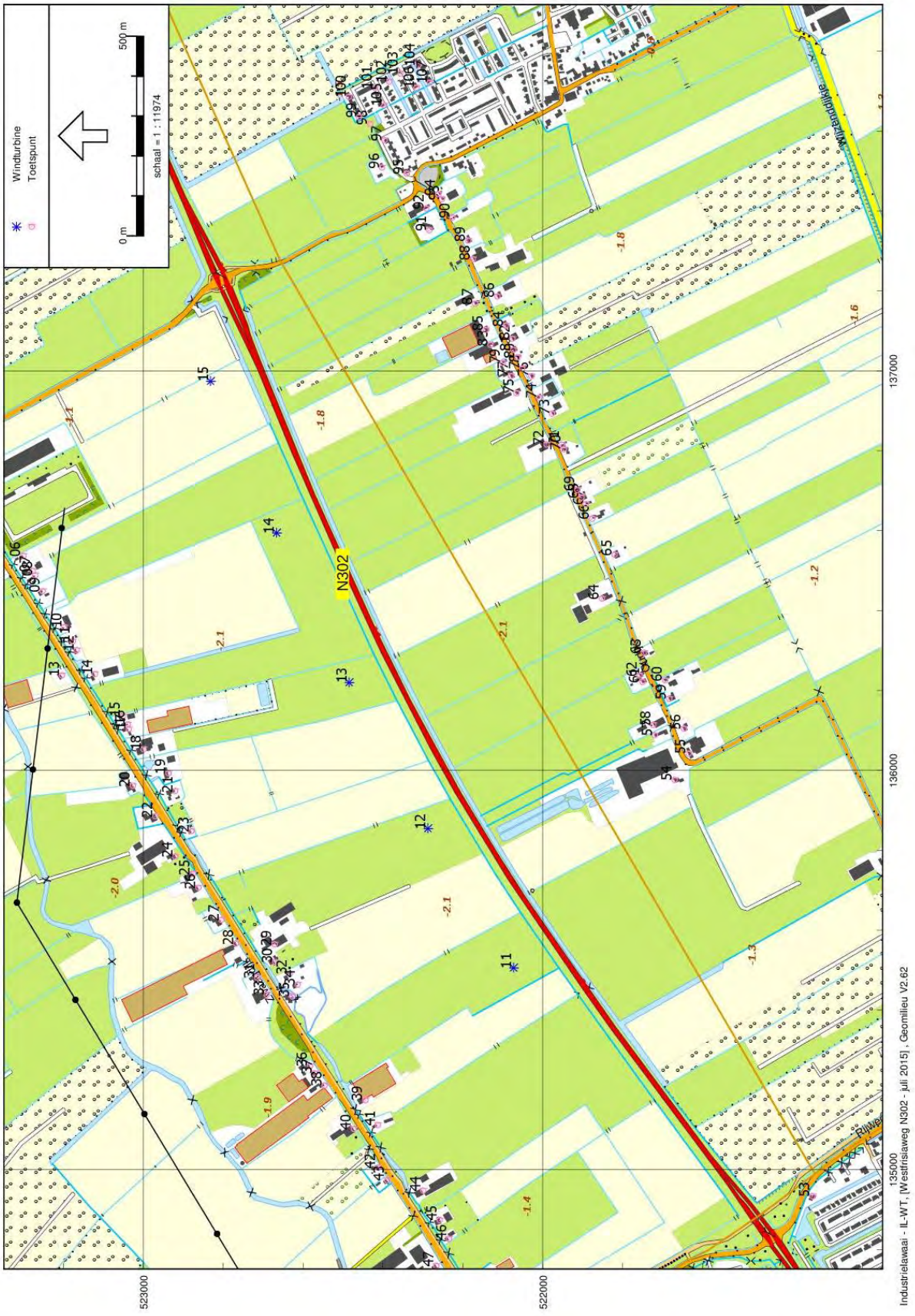

Bodemgebieden

Id	Omschr	X	Y	Bf
BG 1	Weg	136813,29	523527,14	0,00
BG 2	Weg	137268,05	522806,04	0,00
BG 3	Weg	136049,94	521569,30	0,00
BG 4	Weg	136785,94	523511,14	0,00
BG 5	Weg	134568,84	522114,16	0,00
BG 6	Water	135338,19	522592,01	0,00
BG 7	Water	136162,27	522706,08	0,00
BG 8	Water	135823,44	522098,24	0,00
BG 9	Water	135905,17	521876,90	0,00
BG 10	Water	137018,69	522259,99	0,00
BG 11	Lintbebouwing	134570,30	522118,67	0,50
BG 12	Lintbebouwing	135491,99	522710,80	0,50
BG 13	Lintbebouwing	137453,11	522285,06	0,50
BG 14	Stedelijke bebouwing	137425,81	522352,09	0,50

Rekenraster

Id	Omschr.	X	Y	Hoogte	MaaiveId	DeltaX	DeltaY	X-aantal	Y-aantal
1	Grid	134465,46	522419,46		5,00	50	50	72	56

Toetspunten

Naam	Omschr.	X	Y	Hoogte
1	Zwaagdijk 227 A	136697,82	523403,48	5,00
2	Zwaagdijk 228	136647,63	523446,12	5,00
3	Zwaagdijk 236	136595,37	523422,05	5,00
4	Zwaagdijk 246	136534,86	523381,48	5,00
5	Zwaagdijk 254	136488,79	523351,22	5,00
6	Zwaagdijk 231	136536,23	523300,34	5,00
7	Zwaagdijk 233	136499,10	523276,96	5,00
8	Zwaagdijk 235	136487,41	523270,77	5,00
9	Zwaagdijk 237	136447,53	523252,21	5,00
10	Zwaagdijk 241	136358,14	523197,89	5,00
11	Zwaagdijk 243	136322,38	523176,57	5,00
12	Zwaagdijk 245	136300,38	523166,94	5,00
13	Zwaagdijk 258	136237,12	523204,07	5,00
14	Zwaagdijk 247	136240,56	523121,56	5,00
15	Zwaagdijk 251	136134,66	523052,11	5,00
16	Zwaagdijk 253	136114,04	523039,05	5,00
17	Zwaagdijk 255	136102,35	523036,98	5,00
18	Zwaagdijk 247	136052,15	522999,85	5,00
19	Zwaagdijk 259	135992,33	522937,28	5,00
20	Zwaagdijk 262	135961,39	523026,67	5,00
21	Zwaagdijk 261	135947,63	522920,78	5,00
22	Zwaagdijk 264	135884,37	522970,28	5,00
23	Zwaagdijk 263	135847,24	522880,21	5,00
24	Zwaagdijk 266	135783,98	522920,78	5,00
25	Zwaagdijk 270	135739,97	522876,77	5,00
26	Zwaagdijk 272/274	135705,59	522862,33	5,00
27	Zwaagdijk 278	135625,14	522805,26	5,00
28	Zwaagdijk 282	135566,01	522768,81	5,00
29	Zwaagdijk 265	135563,94	522671,86	5,00
30	Zwaagdijk 267	135519,25	522669,80	5,00

31	Zwaagdijk 284	135480,74	522715,18	5,00
32	Zwaagdijk 269	135490,37	522634,04	5,00
33	Zwaagdijk 286	135437,42	522691,80	5,00
34	Zwaagdijk 271	135462,86	522614,10	5,00
35	Zwaagdijk 273	135433,29	522627,16	5,00
36	Zwaagdijk 288	135259,33	522583,16	5,00
37	Zwaagdijk 290	135240,76	522570,78	5,00
38	Zwaagdijk 292	135210,51	522546,71	5,00
39	Zwaagdijk 277	135173,38	522444,94	5,00
40	Zwaagdijk 294	135101,86	522473,82	5,00
41	Zwaagdijk 281	135111,49	522413,31	5,00
42	Zwaagdijk 298	135004,91	522412,63	5,00
43	Zwaagdijk 300	134973,28	522389,93	5,00
44	Zwaagdijk 285	134947,15	522299,86	5,00
45	Zwaagdijk 287/289	134873,57	522258,60	5,00
46	Zwaagdijk 291	134826,13	522235,22	5,00
47	Zwaagdijk 304	134758,74	522267,54	5,00
48	Zwaagdijk 293	134721,61	522163,02	5,00
49	Zwaagdijk 308	134645,29	522185,71	5,00
50	Zwaagdijk 310	134604,03	522157,52	5,00
51	Zwaagdijk 312	134582,02	522144,46	5,00
52	Rijweg 1	134621,91	521962,92	5,00
53	Rijweg 3	134933,40	521326,19	5,00
54	Oudijk 26	135975,14	521670,69	5,00
55	Oudijk 51	136041,15	521635,62	5,00
56	Oudijk 49	136103,72	521648,00	5,00
57	Oudijk 24	136087,22	521720,20	5,00
58	Oudijk 22	136113,35	521724,32	5,00
59	Oudijk 47	136178,67	521684,44	5,00
60	Oudijk 45	136224,74	521694,75	5,00
61	Oudijk 20	136220,62	521751,14	5,00
62	Oudijk 18	136236,43	521758,70	5,00
63	Oudijk 43	136293,50	521747,70	5,00
64	Oudijk 14	136429,65	521852,91	5,00
65	Oudijk 41	136539,67	521821,28	5,00
66	Oudijk 39	136629,06	521876,97	5,00
67	Oudijk 37 A	136665,51	521892,79	5,00
68	Oudijk 37	136682,70	521903,79	5,00
69	Oudijk 35	136701,26	521914,10	5,00
70	Oudijk 31	136803,03	521947,80	5,00
71	Oudijk 29	136814,72	521953,30	5,00
72	Oudijk 12	136815,41	521991,12	5,00
73	Oudijk 27 A	136892,42	521978,05	5,00
74	Oudijk 27	136931,61	522010,37	5,00
75	Oudijk 10	136943,30	522066,75	5,00
76	Oudijk 23	136985,94	522029,62	5,00
77	Oudijk 8	136986,62	522080,51	5,00
78	Oudijk 21	137004,77	522052,58	5,00
79	Oudijk 6	137019,31	522101,20	5,00
80	Oudijk 19 A	137033,34	522064,11	5,00
81	Oudijk 19	137051,89	522074,13	5,00
82	Oudijk 17	137079,96	522076,64	5,00
83	Oudijk 4	137064,42	522131,28	5,00
84	Oudijk 15	137113,05	522092,68	5,00
85	Oudijk 2 B	137102,02	522143,81	5,00

86	Oudijk 13	137185,73	522114,24	5,00
87	Oudijk 2 C	137168,19	522169,88	5,00
88	Oudijk 11	137278,97	522175,39	5,00
89	Oudijk 7	137325,59	522187,42	5,00
90	Oudijk 5	137383,23	522227,02	5,00
91	Oudijk 2 A	137351,65	522284,67	5,00
92	Oudijk 2	137405,79	522292,19	5,00
93	Oudijk 3	137428,85	522253,09	5,00
94	Oudijk 1	137441,88	522262,11	5,00
95	Laantje 50	137493,51	522341,31	5,00
96	Raadhuisstraat 5	137508,55	522402,97	5,00
97	Raadhuisstraat 54	137577,23	522396,45	5,00
98	Raadhuisstraat 1	137617,33	522432,54	5,00
99	Witte Dam 13	137634,87	522460,62	5,00
100	Witte Dam 1	137685,50	522485,68	5,00
101	Witte Dam 33	137707,56	522421,01	5,00
102	Witte Dam 39	137723,60	522384,92	5,00
103	Witte Dam 47	137743,65	522356,85	5,00
104	Witte Dam 59	137764,20	522312,74	5,00
105	Kapberg 8	137664,45	522397,45	5,00
106	Dars 2	137708,56	522316,25	5,00
107	Witte Dam 71	137720,59	522284,17	5,00

Geluidbronnen geometrie

Enercon E-92

Id	Omschr.	X	Y	Hoogte	MV	
11	E-92	135505,23	522073,31		85,00	0,00
12	E-92	135854,24	522287,55		85,00	0,00
13	E-92	136219,76	522484,94		85,00	0,00
14	E-92	136596,00	522662,00		85,00	0,00
15	E-92	136973,76	522831,47		85,00	0,00

Lagerwey L93

Id	Omschr.	X	Y	Hoogte	MV	
41	L93 2.6MW	135505,23	522073,31		85,00	0,00
42	L93 2.6MW	135854,24	522287,55		85,00	0,00
43	L93 2.6MW	136219,76	522484,94		85,00	0,00
44	L93 2.6MW	136596,00	522662,00		85,00	0,00
45	L93 2.6MW	136973,76	522831,47		85,00	0,00

Senvion MM92

Id	Omschr.	X	Y	Hoogte	MV	
31	MM92	135505,23	522073,31		79,50	0,00
32	MM92	135854,24	522287,55		79,50	0,00
33	MM92	136219,76	522484,94		79,50	0,00
34	MM92	136596,00	522662,00		79,50	0,00
35	MM92	136973,76	522831,47		79,50	0,00

Nordex N90/2500HS

Id	Omschr.	X	Y	Hoogte	MV	
51	N90	135505,23	522073,31		79,50	0,00
52	N90	135854,24	522287,55		79,50	0,00
53	N90	136219,76	522484,94		79,50	0,00
54	N90	136596,00	522662,00		79,50	0,00
55	N90	136973,76	522831,47		79,50	0,00

Senvion MM82

Id	Omschr.	X	Y	Hoogte	MV	
71	Senvion MM82	135505,23	522073,31		85,00	0,00
72	Senvion MM82	135854,24	522287,55		85,00	0,00
73	Senvion MM82	136219,76	522484,94		85,00	0,00
74	Senvion MM82	136596,00	522662,00		85,00	0,00
75	Senvion MM82	136973,76	522831,47		85,00	0,00

Geluidbronnen bronsterkte dag

Enercon E-92

Id	Omschr.	Le 31	Le 63	Le 125	Le 250	Le 500	Le 1k	Le 2k	Le 4k	Le 8k	Le Totaal
11	E-92	77,00	83,00	91,48	92,11	94,64	96,09	92,80	86,98	76,61	101,04
12	E-92	77,00	83,00	91,48	92,11	94,64	96,09	92,80	86,98	76,61	101,04
13	E-92	77,00	83,00	91,48	92,11	94,64	96,09	92,80	86,98	76,61	101,04
14	E-92	77,00	83,00	91,48	92,11	94,64	96,09	92,80	86,98	76,61	101,04
15	E-92	77,00	83,00	91,48	92,11	94,64	96,09	92,80	86,98	76,61	101,04

Lagerwey L93

Id	Omschr.	Le 31	Le 63	Le 125	Le 250	Le 500	Le 1k	Le 2k	Le 4k	Le 8k	Le Totaal
41	L93 2.6MW	82,64	88,64	94,44	94,34	95,84	97,14	96,04	87,94	83,64	103,07
42	L93 2.6MW	82,64	88,64	94,44	94,34	95,84	97,14	96,04	87,94	83,64	103,07
43	L93 2.6MW	82,64	88,64	94,44	94,34	95,84	97,14	96,04	87,94	83,64	103,07
44	L93 2.6MW	82,64	88,64	94,44	94,34	95,84	97,14	96,04	87,94	83,64	103,07
45	L93 2.6MW	82,64	88,64	94,44	94,34	95,84	97,14	96,04	87,94	83,64	103,07

Senvion MM92

Id	Omschr.	Le 31	Le 63	Le 125	Le 250	Le 500	Le 1k	Le 2k	Le 4k	Le 8k	Le Totaal
31	MM92	72,23	81,98	88,37	93,44	95,59	94,56	89,75	84,26	70,28	100,32
32	MM92	72,23	81,98	88,37	93,44	95,59	94,56	89,75	84,26	70,28	100,32
33	MM92	72,23	81,98	88,37	93,44	95,59	94,56	89,75	84,26	70,28	100,32
34	MM92	72,23	81,98	88,37	93,44	95,59	94,56	89,75	84,26	70,28	100,32
35	MM92	72,23	81,98	88,37	93,44	95,59	94,56	89,75	84,26	70,28	100,32

Nordex N90/2500HS

Id	Omschr.	Le 31	Le 63	Le 125	Le 250	Le 500	Le 1k	Le 2k	Le 4k	Le 8k	Le Totaal
51	N90	-3,57	84,63	88,43	94,63	96,63	96,53	94,03	91,13	81,23	102,29
52	N90	-3,57	84,63	88,43	94,63	96,63	96,53	94,03	91,13	81,23	102,29
53	N90	-3,57	84,63	88,43	94,63	96,63	96,53	94,03	91,13	81,23	102,29
54	N90	-3,57	84,63	88,43	94,63	96,63	96,53	94,03	91,13	81,23	102,29
55	N90	-3,57	84,63	88,43	94,63	96,63	96,53	94,03	91,13	81,23	102,29

Senvion MM82

Id	Omschr.	Le 31	Le 63	Le 125	Le 250	Le 500	Le 1k	Le 2k	Le 4k	Le 8k	Le Totaal
71	Senvion MM82	73,06	82,25	89,83	93,74	95,62	96,54	91,34	82,64	71,77	101,22
72	Senvion MM82	73,06	82,25	89,83	93,74	95,62	96,54	91,34	82,64	71,77	101,22
73	Senvion MM82	73,06	82,25	89,83	93,74	95,62	96,54	91,34	82,64	71,77	101,22
74	Senvion MM82	73,06	82,25	89,83	93,74	95,62	96,54	91,34	82,64	71,77	101,22
75	Senvion MM82	73,06	82,25	89,83	93,74	95,62	96,54	91,34	82,64	71,77	101,22

Geluidbronnen bronsterkte avond

Enercon E-92

Id	Omschr.	Le 31	Le 63	Le 125	Le 250	Le 500	Le 1k	Le 2k	Le 4k	Le 8k	Le Totaal
11	E-92	77,05	83,05	91,54	92,16	94,69	96,14	92,85	87,04	76,66	101,09
12	E-92	77,05	83,05	91,54	92,16	94,69	96,14	92,85	87,04	76,66	101,09
13	E-92	77,05	83,05	91,54	92,16	94,69	96,14	92,85	87,04	76,66	101,09
14	E-92	77,05	83,05	91,54	92,16	94,69	96,14	92,85	87,04	76,66	101,09
15	E-92	77,05	83,05	91,54	92,16	94,69	96,14	92,85	87,04	76,66	101,09

Lagerwey L93

Id	Omschr.	Le 31	Le 63	Le 125	Le 250	Le 500	Le 1k	Le 2k	Le 4k	Le 8k	Le Totaal
41	L93 2.6MW	82,73	88,73	94,53	94,43	95,93	97,23	96,13	88,03	83,73	103,16
42	L93 2.6MW	82,73	88,73	94,53	94,43	95,93	97,23	96,13	88,03	83,73	103,16
43	L93 2.6MW	82,73	88,73	94,53	94,43	95,93	97,23	96,13	88,03	83,73	103,16
44	L93 2.6MW	82,73	88,73	94,53	94,43	95,93	97,23	96,13	88,03	83,73	103,16
45	L93 2.6MW	82,73	88,73	94,53	94,43	95,93	97,23	96,13	88,03	83,73	103,16

Senvion MM92

Id	Omschr.	Le 31	Le 63	Le 125	Le 250	Le 500	Le 1k	Le 2k	Le 4k	Le 8k	Le Totaal
31	MM92	72,35	82,11	88,49	93,57	95,72	94,69	89,87	84,39	70,40	100,45
32	MM92	72,35	82,11	88,49	93,57	95,72	94,69	89,87	84,39	70,40	100,45
33	MM92	72,35	82,11	88,49	93,57	95,72	94,69	89,87	84,39	70,40	100,45
34	MM92	72,35	82,11	88,49	93,57	95,72	94,69	89,87	84,39	70,40	100,45
35	MM92	72,35	82,11	88,49	93,57	95,72	94,69	89,87	84,39	70,40	100,45

Nordex N90/2500HS

Id	Omschr.	Le 31	Le 63	Le 125	Le 250	Le 500	Le 1k	Le 2k	Le 4k	Le 8k	Le Totaal
51	N90	-3,47	84,73	88,53	94,73	96,73	96,63	94,13	91,23	81,33	102,39
52	N90	-3,47	84,73	88,53	94,73	96,73	96,63	94,13	91,23	81,33	102,39
53	N90	-3,47	84,73	88,53	94,73	96,73	96,63	94,13	91,23	81,33	102,39
54	N90	-3,47	84,73	88,53	94,73	96,73	96,63	94,13	91,23	81,33	102,39
55	N90	-3,47	84,73	88,53	94,73	96,73	96,63	94,13	91,23	81,33	102,39

Senvion MM82

Id	Omschr.	Le 31	Le 63	Le 125	Le 250	Le 500	Le 1k	Le 2k	Le 4k	Le 8k	Le Totaal
71	Senvion MM82	73,19	82,38	89,95	93,87	95,75	96,66	91,46	82,77	71,89	101,34
72	Senvion MM82	73,19	82,38	89,95	93,87	95,75	96,66	91,46	82,77	71,89	101,34
73	Senvion MM82	73,19	82,38	89,95	93,87	95,75	96,66	91,46	82,77	71,89	101,34
74	Senvion MM82	73,19	82,38	89,95	93,87	95,75	96,66	91,46	82,77	71,89	101,34
75	Senvion MM82	73,19	82,38	89,95	93,87	95,75	96,66	91,46	82,77	71,89	101,34

Geluidbronnen bronsterkte nacht

Enercon E-92

Id	Omschr.	Le 31	Le 63	Le 125	Le 250	Le 500	Le 1k	Le 2k	Le 4k	Le 8k	Le Totaal
11	E-92	77,26	83,26	91,74	92,37	94,90	96,35	93,06	87,24	76,87	101,30
12	E-92	77,26	83,26	91,74	92,37	94,90	96,35	93,06	87,24	76,87	101,30
13	E-92	77,26	83,26	91,74	92,37	94,90	96,35	93,06	87,24	76,87	101,30
14	E-92	77,26	83,26	91,74	92,37	94,90	96,35	93,06	87,24	76,87	101,30
15	E-92	77,26	83,26	91,74	92,37	94,90	96,35	93,06	87,24	76,87	101,30

Lagerwey L93

Id	Omschr.	Le 31	Le 63	Le 125	Le 250	Le 500	Le 1k	Le 2k	Le 4k	Le 8k	Le Totaal
41	L93 2.6MW	82,93	88,93	94,73	94,63	96,13	97,43	96,33	88,23	83,93	103,36
42	L93 2.6MW	82,93	88,93	94,73	94,63	96,13	97,43	96,33	88,23	83,93	103,36
43	L93 2.6MW	82,93	88,93	94,73	94,63	96,13	97,43	96,33	88,23	83,93	103,36
44	L93 2.6MW	82,93	88,93	94,73	94,63	96,13	97,43	96,33	88,23	83,93	103,36
45	L93 2.6MW	82,93	88,93	94,73	94,63	96,13	97,43	96,33	88,23	83,93	103,36

Lagerwey L93 - MITIGATIE

Id	Omschr.	Le 31	Le 63	Le 125	Le 250	Le 500	Le 1k	Le 2k	Le 4k	Le 8k	Le Totaal
41	L93	79,82	85,82	91,62	91,52	93,02	94,32	93,22	85,12	80,82	100,25
42	L93	79,82	85,82	91,62	91,52	93,02	94,32	93,22	85,12	80,82	100,25
43	L93	79,82	85,82	91,62	91,52	93,02	94,32	93,22	85,12	80,82	100,25
44	L93	79,82	85,82	91,62	91,52	93,02	94,32	93,22	85,12	80,82	100,25
45	L93	79,82	85,82	91,62	91,52	93,02	94,32	93,22	85,12	80,82	100,25

Senvion MM92

Id	Omschr.	Le 31	Le 63	Le 125	Le 250	Le 500	Le 1k	Le 2k	Le 4k	Le 8k	Le Totaal
31	MM92	72,58	82,34	88,73	93,80	95,95	94,92	90,11	84,62	70,64	100,68
32	MM92	72,58	82,34	88,73	93,80	95,95	94,92	90,11	84,62	70,64	100,68
33	MM92	72,58	82,34	88,73	93,80	95,95	94,92	90,11	84,62	70,64	100,68
34	MM92	72,58	82,34	88,73	93,80	95,95	94,92	90,11	84,62	70,64	100,68
35	MM92	72,58	82,34	88,73	93,80	95,95	94,92	90,11	84,62	70,64	100,68

Nordex N90/2500HS

Id	Omschr.	Le 31	Le 63	Le 125	Le 250	Le 500	Le 1k	Le 2k	Le 4k	Le 8k	Le Totaal
51	N90	-3,27	84,93	88,73	94,93	96,93	96,83	94,33	91,43	81,53	102,59
52	N90	-3,27	84,93	88,73	94,93	96,93	96,83	94,33	91,43	81,53	102,59
53	N90	-3,27	84,93	88,73	94,93	96,93	96,83	94,33	91,43	81,53	102,59
54	N90	-3,27	84,93	88,73	94,93	96,93	96,83	94,33	91,43	81,53	102,59
55	N90	-3,27	84,93	88,73	94,93	96,93	96,83	94,33	91,43	81,53	102,59

Nordex N90/2500HS - MITIGATIE

Id	Omschr.	Le 31	Le 63	Le 125	Le 250	Le 500	Le 1k	Le 2k	Le 4k	Le 8k	Le Totaal
51	N90	-2,67	83,53	87,33	93,53	95,53	95,43	92,93	90,03	80,13	101,19
52	N90	-2,67	83,53	87,33	93,53	95,53	95,43	92,93	90,03	80,13	101,19
53	N90	-2,67	83,53	87,33	93,53	95,53	95,43	92,93	90,03	80,13	101,19
54	N90	-2,67	83,53	87,33	93,53	95,53	95,43	92,93	90,03	80,13	101,19
55	N90	-2,67	83,53	87,33	93,53	95,53	95,43	92,93	90,03	80,13	101,19

Senvion MM82

Id	Omschr.	Le 31	Le 63	Le 125	Le 250	Le 500	Le 1k	Le 2k	Le 4k	Le 8k	Le Totaal
71	Senvion MM82	73,42	82,61	90,18	94,10	95,98	96,90	91,69	83,00	72,12	101,57
72	Senvion MM82	73,42	82,61	90,18	94,10	95,98	96,90	91,69	83,00	72,12	101,57
73	Senvion MM82	73,42	82,61	90,18	94,10	95,98	96,90	91,69	83,00	72,12	101,57
74	Senvion MM82	73,42	82,61	90,18	94,10	95,98	96,90	91,69	83,00	72,12	101,57
75	Senvion MM82	73,42	82,61	90,18	94,10	95,98	96,90	91,69	83,00	72,12	101,57

Geluidbron (oppervlakte) industrielawaai

Bedrijventerrein WestFrisia, Zevenhuis en WFO

Naam	Omschr. geluidbron bedrijventerrein	X-1	Y-1	Hoogte	Gebied	Cb(%)(D)	Cb(%)(A)	Cb(%)(N)	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal
1	WestFrisia geluidbron	132395,5	520480,5	5	1079087	100	100	100	67,13	87,13	97,23	97,63	98,33	97,93	92,33	86,53	81,73	104,3
3	bedrijventerrein WFO geluidbron bedrijventerrein	138240,7	523937,5	5	852525,9	100	100	100	66,11	86,11	96,21	96,61	97,31	96,91	91,31	85,51	80,71	103,28
2	Zevenhuis	133930,1	521305,1	5	513703,1	100	100	100	63,91	83,91	94,01	94,41	95,11	94,71	89,11	83,31	78,51	101,08

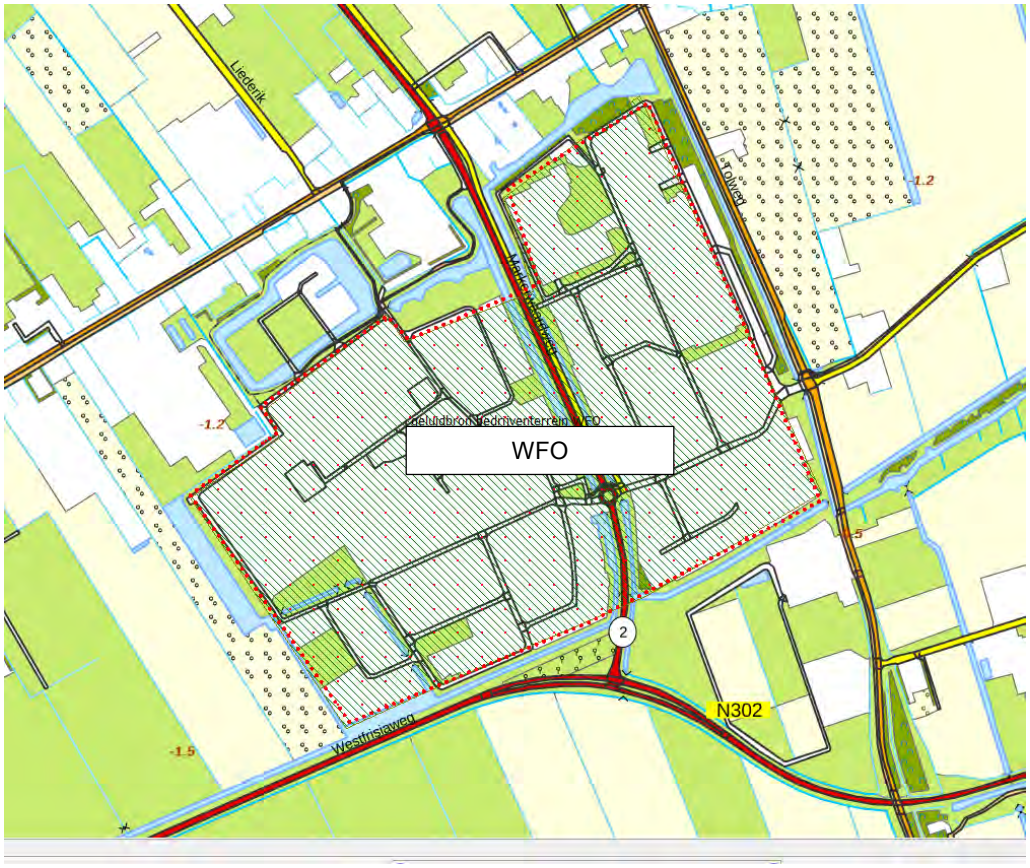
Liedenk
Tolweg
-1.2
-1.2
WFO
-1.5
-1.5
2
N302
Westfrisiaweg

Verkeersgegevens wegverkeerslawaai

Geluidbronnen wegverkeerslawaai

Omschr.	X-1	Y-1	H-n	Wegdek	V(LV)	V(MV)	V(ZV)	Totaal aantal	LV(D)	LV(A)	LV(N)	MV(D)	MV(A)	MV(N)	ZV(D)	ZV(A)	ZV(N)
Wegvak A7 tot Wogmergouw	131051,98	520320,52	0,45	W0	100	80	80	51556	2969,75	1462,78	306,43	203,48	37,95	26,2	162,78	35,64	28,26
Wegvak Wogmergouw tot Oostergouw	131620,72	520442,53	0,45	W0	100	80	80	52542	3029,95	1491,53	312,74	206,01	38,52	26,55	163,51	35,7	28,47
Wegvak Oostergouw tot De Strip	132861,6	520607,23	0,45	W0	100	80	80	50771	2918,85	1419,38	300,74	216,15	39,85	27,83	154,96	33,44	26,87
Wegvak De Strip tot Noorderboekerd	134541,5	521226,88	0,45	W0	100	80	80	45851	2655,07	1308,7	274,96	185,41	34,68	24,01	126,08	27,69	21,99
Wegvak Noorderboekerd tot Markerwaardweg	137226,4	522808,19	0,29	W0	100	80	80	42622	2456,44	1197	253,45	182,84	33,7	23,57	122,9	26,66	21,36

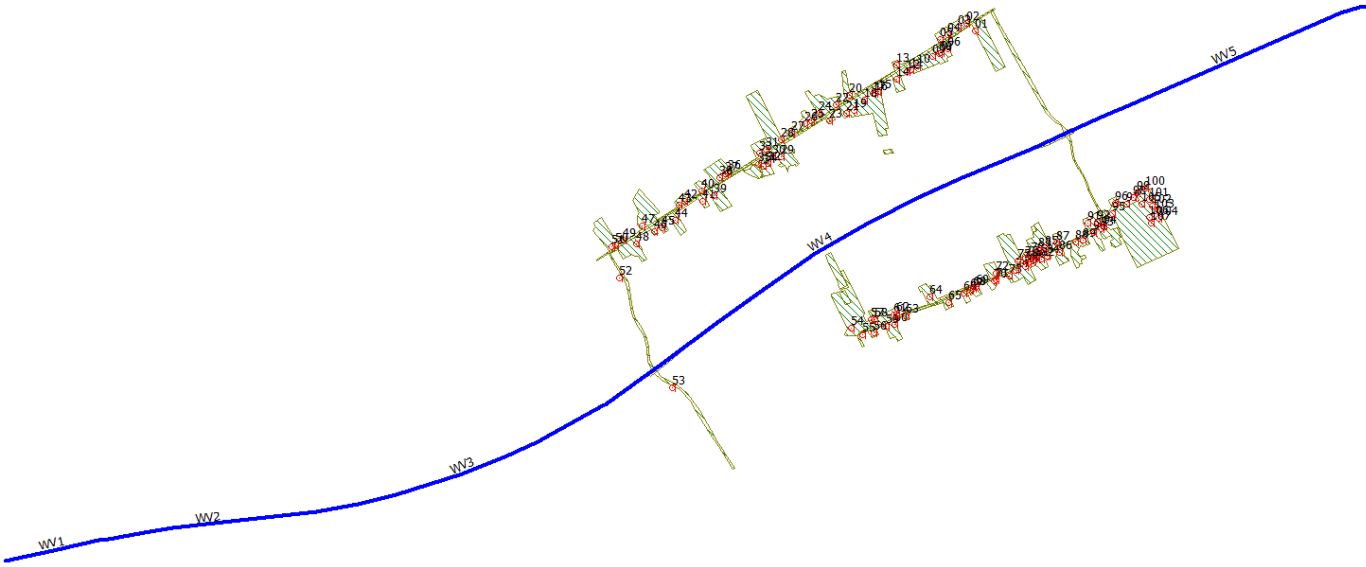

Geluidbronnen railverkeerslawaai

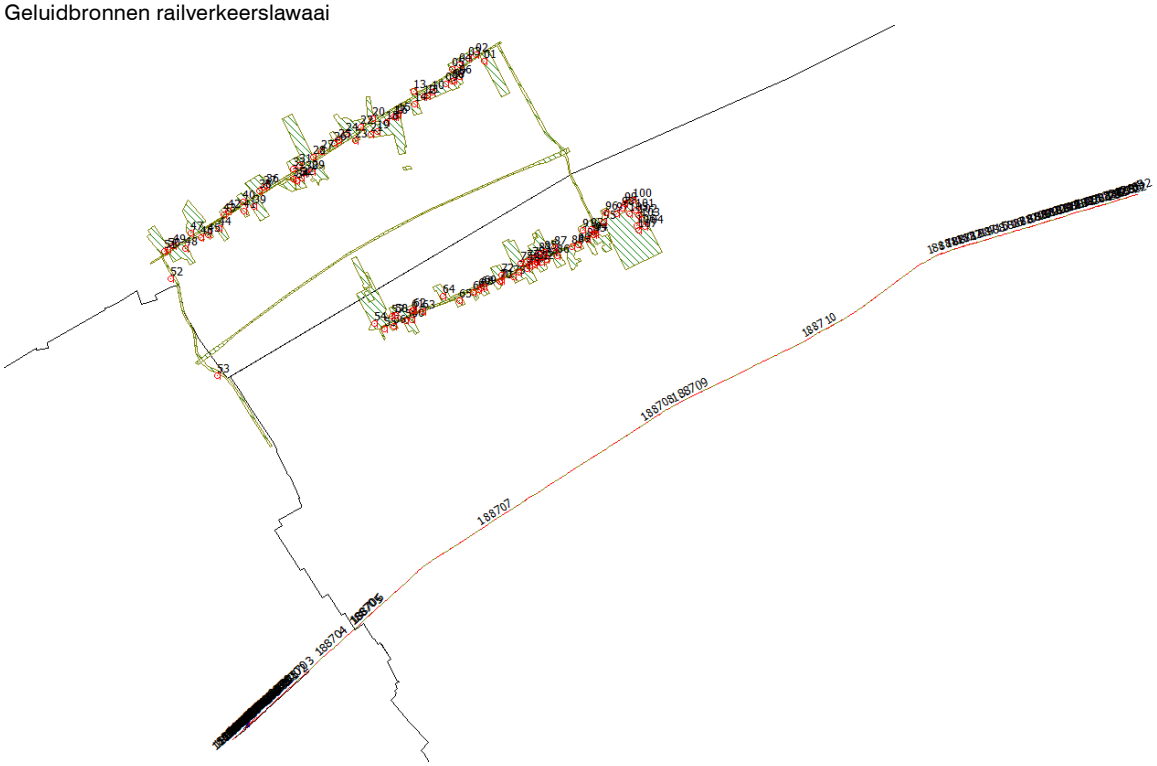

Eigenschappen geluidbronnen deel 1

Naam	Hbron	Type	bb	m	Lwissel
9745	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9740	0,2	Intensiteit	0 - (eigen waarde)	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9740	0,2	Intensiteit	0 - (eigen waarde)	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9741	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	38
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	8 - Ingegoten spoorstaaf	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	7 - Regelbare spoorstaafbevestiging en ballastbed	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30

9737	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9737	0,2	Intensiteit	2 - Houten of zigzag betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	30
9738	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	38
9744	0,2	Intensiteit	1 - Betonnen dwarsliggers	1 - Doorgelaste spoorstaaf	38

Eigenschappen geluidbronnen deel 2

	Naam	Trein 1	Profiel1	Aantal(D) 1	Aantal(A) 1	Aantal(N) 1	Aantal(P4) 1	V(D) 1	V(A) 1	V(N) 1	V(P4) 1	Corr. 1
1	9745	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	-60	-60	-60	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	40	40	40	0	0
5	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-80	-80	-80	0	0
6	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-80	-80	-80	0	0
7	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-85	-85	-85	0	0
8	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-85	-85	-85	0	0
9	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-85	-85	-85	0	0
10	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-85	-85	-85	0	0
11	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-85	-85	-85	0	0
12	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-90	-90	-90	0	0
13	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-90	-90	-90	0	0
14	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-90	-90	-90	0	0
15	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-90	-90	-90	0	0
16	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-90	-90	-90	0	0
17	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-90	-90	-90	0	0
18	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-95	-95	-95	0	0
19	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-95	-95	-95	0	0
20	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-95	-95	-95	0	0
21	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-95	-95	-95	0	0
22	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-98	-98	-98	0	0
23	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-98	-98	-98	0	0
24	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-98	-98	-98	0	0
25	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-98	-98	-98	0	0
26	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-100	-100	-100	0	0
27	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-100	-100	-100	0	0
28	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-100	-100	-100	0	0
29	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	-100	-100	-100	0	0
30	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	100	100	100	0	0
31	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	100	100	100	0	0
32	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	100	100	100	0	0
33	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	100	100	100	0	0
34	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	100	100	100	0	0
35	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	100	100	100	0	0
36	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	100	100	100	0	0
37	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	97	97	97	0	0
38	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	94	94	94	0	0
39	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	92	92	92	0	0
40	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	89	89	89	0	0
41	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	84	84	84	0	0
42	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	79	79	79	0	0
43	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	73	73	73	0	0
44	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	67	67	67	0	0
45	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	67	67	67	0	0
46	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	60	60	60	0	0
47	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	60	60	60	0	0
48	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	54	54	54	0	0
49	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	54	54	54	0	0
50	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	47	47	47	0	0

51	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	47	47	47	0	0
52	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	42	42	42	0	0
53	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	40	40	40	0	0
54	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	40	40	40	0	0
55	9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	40	40	40	0	0
56	9738	MAT'64-T	Stoppend	0	0	0,08	0	40	40	40	0	0
57	9744	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	-60	-60	-60	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 3

Naam	Trein 2	Profiel2	Aantal(D) 2	Aantal(A) 2	Aantal(N) 2	Aantal(P4) 2	V(D) 2	V(A) 2	V(N) 2	V(P4) 2	Corr. 2
9745	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9741	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	40	40	40	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	83	83	83	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	87	87	87	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	87	87	87	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	91	91	91	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	91	91	91	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	91	91	91	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	91	91	91	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	91	91	91	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	91	91	91	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	95	95	95	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	95	95	95	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	95	95	95	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	95	95	95	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	99	99	99	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	99	99	99	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	99	99	99	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	99	99	99	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	100	100	100	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	100	100	100	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	100	100	100	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	100	100	100	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	100	100	100	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	100	100	100	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	100	100	100	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	100	100	100	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	100	100	100	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	100	100	100	0	0
9737	MAT'64-T	Doorgaand	0	0,12	0	0	100	100	100	0	0
9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	100	100	100	0	0
9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	100	100	100	0	0
9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	100	100	100	0	0
9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	100	100	100	0	0
9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	100	100	100	0	0
9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	100	100	100	0	0
9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	100	100	100	0	0
9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	100	100	100	0	0
9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	100	100	100	0	0
9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	100	100	100	0	0
9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	100	100	100	0	0
9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	-99	-99	-99	0	0
9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	-99	-99	-99	0	0
9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	-95	-95	-95	0	0
9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	-95	-95	-95	0	0
9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	-89	-89	-89	0	0
9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	-89	-89	-89	0	0
9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	-84	-84	-84	0	0
9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	-84	-84	-84	0	0
9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	-84	-84	-84	0	0
9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	-78	-78	-78	0	0
9737	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	-70	-70	-70	0	0
9738	MAT'64-T	Stoppend	0	0,12	0	0	-70	-70	-70	0	0
9744	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 4

	Naam	Trein 3	Profiel3	Aantal(D) 3	Aantal(A) 3	Aantal(N) 3	Aantal(P4) 3	V(D) 3	V(A) 3	V(N) 3	V(P4) 3	Corr. 3
1	9745	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	-60	-60	-60	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
5	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-80	-80	-80	0	0
6	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-80	-80	-80	0	0
7	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-85	-85	-85	0	0
8	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-85	-85	-85	0	0
9	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-85	-85	-85	0	0
10	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-85	-85	-85	0	0
11	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-85	-85	-85	0	0
12	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-90	-90	-90	0	0
13	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-90	-90	-90	0	0
14	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-90	-90	-90	0	0
15	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-90	-90	-90	0	0
16	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-90	-90	-90	0	0
17	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-90	-90	-90	0	0
18	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-95	-95	-95	0	0
19	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-95	-95	-95	0	0
20	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-95	-95	-95	0	0
21	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-95	-95	-95	0	0
22	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-98	-98	-98	0	0
23	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-98	-98	-98	0	0
24	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-98	-98	-98	0	0
25	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-98	-98	-98	0	0
26	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-100	-100	-100	0	0
27	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-100	-100	-100	0	0
28	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-100	-100	-100	0	0
29	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	-100	-100	-100	0	0
30	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	100	100	100	0	0
31	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	100	100	100	0	0
32	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	100	100	100	0	0
33	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	100	100	100	0	0
34	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	100	100	100	0	0
35	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	100	100	100	0	0
36	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	100	100	100	0	0
37	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	97	97	97	0	0
38	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	94	94	94	0	0
39	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	92	92	92	0	0
40	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	89	89	89	0	0
41	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	84	84	84	0	0
42	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	79	79	79	0	0
43	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	73	73	73	0	0
44	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	67	67	67	0	0
45	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	67	67	67	0	0
46	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	60	60	60	0	0
47	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	60	60	60	0	0
48	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	54	54	54	0	0
49	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	54	54	54	0	0
50	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	47	47	47	0	0
51	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	47	47	47	0	0
52	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	42	42	42	0	0
53	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	40	40	40	0	0
54	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	40	40	40	0	0
55	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	40	40	40	0	0
56	9738	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,2	0,24	0	40	40	40	0	0
57	9744	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	-60	-60	-60	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 5

	Naam	Trein 4	Profiel4	Aantal(D) 4	Aantal(A) 4	Aantal(N) 4	Aantal(P4) 4	V(D) 4	V(A) 4	V(N) 4	V(P4) 4	Corr. 4
1	9745	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	40	40	40	0	0
5	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	83	83	83	0	0
6	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	87	87	87	0	0
7	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	87	87	87	0	0
8	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	91	91	91	0	0
9	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	91	91	91	0	0

10	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	91	91	91	0	0
11	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	91	91	91	0	0
12	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	91	91	91	0	0
13	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	91	91	91	0	0
14	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	91	91	91	0	0
15	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	95	95	95	0	0
16	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	95	95	95	0	0
17	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	95	95	95	0	0
18	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	95	95	95	0	0
19	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	99	99	99	0	0
20	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	99	99	99	0	0
21	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	99	99	99	0	0
22	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	99	99	99	0	0
23	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	100	100	100	0	0
24	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	100	100	100	0	0
25	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	100	100	100	0	0
26	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	100	100	100	0	0
27	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	100	100	100	0	0
28	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	100	100	100	0	0
29	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	100	100	100	0	0
30	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	100	100	100	0	0
31	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	100	100	100	0	0
32	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	100	100	100	0	0
33	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,08	0,02	0	100	100	100	0	0
34	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
35	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
36	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
37	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
38	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
39	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
40	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
41	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
42	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
43	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
44	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
45	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
46	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
47	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
48	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
49	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
50	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
51	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
52	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
53	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
54	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
55	9737	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
56	9738	MAT'64-V	Doorgaand	0	0,3	0,02	0	100	100	100	0	0
57	9744	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 6

	Naam	Trein 5	Profiel5	Aantal(D) 5	Aantal(A) 5	Aantal(N) 5	Aantal(P4) 5	V(D) 5	V(A) 5	V(N) 5	V(P4) 5	Corr. 5
1	9745	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	-60	-60	-60	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	40	40	40	0	0
5	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	78	78	78	0	0
6	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	78	78	78	0	0
7	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	78	78	78	0	0
8	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	78	78	78	0	0
9	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	83	83	83	0	0
10	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	83	83	83	0	0
11	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	83	83	83	0	0
12	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	83	83	83	0	0
13	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	83	83	83	0	0
14	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	83	83	83	0	0
15	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	83	83	83	0	0
16	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	88	88	88	0	0
17	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	88	88	88	0	0
18	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	88	88	88	0	0
19	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	88	88	88	0	0
20	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	92	92	92	0	0
21	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	92	92	92	0	0

22	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	92	92	92	0	0
23	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	92	92	92	0	0
24	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	96	96	96	0	0
25	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	96	96	96	0	0
26	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	96	96	96	0	0
27	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	96	96	96	0	0
28	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	99	99	99	0	0
29	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	100	100	100	0	0
30	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	100	100	100	0	0
31	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	100	100	100	0	0
32	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	100	100	100	0	0
33	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,38	0,06	0	100	100	100	0	0
34	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	100	100	100	0	0
35	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	100	100	100	0	0
36	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	100	100	100	0	0
37	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	100	100	100	0	0
38	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	100	100	100	0	0
39	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	100	100	100	0	0
40	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	100	100	100	0	0
41	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	100	100	100	0	0
42	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	100	100	100	0	0
43	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	100	100	100	0	0
44	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	100	100	100	0	0
45	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	-99	-99	-99	0	0
46	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	-99	-99	-99	0	0
47	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	-95	-95	-95	0	0
48	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	-95	-95	-95	0	0
49	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	-89	-89	-89	0	0
50	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	-89	-89	-89	0	0
51	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	-84	-84	-84	0	0
52	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	-84	-84	-84	0	0
53	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	-84	-84	-84	0	0
54	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	-78	-78	-78	0	0
55	9737	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	-70	-70	-70	0	0
56	9738	MAT'64-V	Stoppend	0,16	0,16	0,06	0	-70	-70	-70	0	0
57	9744	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	-60	-60	-60	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 7

	Naam	Trein 6	Profiel6	Aantal(D) 6	Aantal(A) 6	Aantal(N) 6	Aantal(P4) 6	V(D) 6	V(A) 6	V(N) 6	V(P4) 6	Corr. 6
1	9745	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
5	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	80	80	80	0	0
6	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	-85	-85	-85	0	0
7	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	-85	-85	-85	0	0
8	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	-85	-85	-85	0	0
9	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	-85	-85	-85	0	0
10	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	-85	-85	-85	0	0
11	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	-89	-89	-89	0	0
12	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	-89	-89	-89	0	0
13	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	-89	-89	-89	0	0
14	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	-89	-89	-89	0	0
15	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	-89	-89	-89	0	0
16	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	-89	-89	-89	0	0
17	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	-94	-94	-94	0	0
18	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	-94	-94	-94	0	0
19	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	-94	-94	-94	0	0
20	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	-94	-94	-94	0	0
21	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	-98	-98	-98	0	0
22	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	-98	-98	-98	0	0
23	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	-98	-98	-98	0	0
24	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	-98	-98	-98	0	0
25	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	-100	-100	-100	0	0
26	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	-100	-100	-100	0	0
27	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	100	100	100	0	0
28	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	100	100	100	0	0
29	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	100	100	100	0	0
30	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	100	100	100	0	0
31	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	100	100	100	0	0
32	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	100	100	100	0	0
33	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0,01	0	0	100	100	100	0	0

34	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
35	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
36	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
37	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
38	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
39	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
40	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
41	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
42	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
43	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
44	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
45	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
46	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
47	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
48	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
49	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
50	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
51	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
52	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
53	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
54	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
55	9737	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
56	9738	DDM-1	Doorgaand	0,01	0	0	0	100	100	100	0	0
57	9744	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 8

	Naam	Trein 7	Profiel7	Aantal(D) 7	Aantal(A) 7	Aantal(N) 7	Aantal(P4) 7	V(D) 7	V(A) 7	V(N) 7	V(P4) 7	Corr. 7
1	9745	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	-60	-60	-60	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	40	40	40	0	0
5	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-80	-80	-80	0	0
6	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-80	-80	-80	0	0
7	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-85	-85	-85	0	0
8	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-85	-85	-85	0	0
9	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-85	-85	-85	0	0
10	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-85	-85	-85	0	0
11	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-85	-85	-85	0	0
12	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-90	-90	-90	0	0
13	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-90	-90	-90	0	0
14	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-90	-90	-90	0	0
15	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-90	-90	-90	0	0
16	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-90	-90	-90	0	0
17	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-90	-90	-90	0	0
18	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-95	-95	-95	0	0
19	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-95	-95	-95	0	0
20	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-95	-95	-95	0	0
21	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-95	-95	-95	0	0
22	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-98	-98	-98	0	0
23	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-98	-98	-98	0	0
24	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-98	-98	-98	0	0
25	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-98	-98	-98	0	0
26	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-100	-100	-100	0	0
27	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-100	-100	-100	0	0
28	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-100	-100	-100	0	0
29	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	-100	-100	-100	0	0
30	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	100	100	100	0	0
31	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	100	100	100	0	0
32	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	100	100	100	0	0
33	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	100	100	100	0	0
34	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	100	100	100	0	0
35	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	100	100	100	0	0
36	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	100	100	100	0	0
37	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	97	97	97	0	0
38	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	94	94	94	0	0
39	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	92	92	92	0	0
40	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	89	89	89	0	0
41	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	84	84	84	0	0
42	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	79	79	79	0	0
43	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	73	73	73	0	0
44	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	67	67	67	0	0
45	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	67	67	67	0	0

46	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	60	60	60	0	0
47	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	60	60	60	0	0
48	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	54	54	54	0	0
49	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	54	54	54	0	0
50	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	47	47	47	0	0
51	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	47	47	47	0	0
52	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	42	42	42	0	0
53	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	40	40	40	0	0
54	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	40	40	40	0	0
55	9737	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	40	40	40	0	0
56	9738	DDM-1	Stoppend	2,26	0,9	0,68	0	40	40	40	0	0
57	9744	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	-60	-60	-60	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 9

	Naam	Trein 8	Profiel8	Aantal(D) 8	Aantal(A) 8	Aantal(N) 8	Aantal(P4) 8	V(D) 8	V(A) 8	V(N) 8	V(P4) 8	Corr. 8
1	9745	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	40	40	40	0	0
5	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	83	83	83	0	0
6	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	87	87	87	0	0
7	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	87	87	87	0	0
8	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	91	91	91	0	0
9	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	91	91	91	0	0
10	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	91	91	91	0	0
11	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	91	91	91	0	0
12	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	91	91	91	0	0
13	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	91	91	91	0	0
14	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	91	91	91	0	0
15	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	95	95	95	0	0
16	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	95	95	95	0	0
17	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	95	95	95	0	0
18	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	95	95	95	0	0
19	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	99	99	99	0	0
20	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	99	99	99	0	0
21	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	99	99	99	0	0
22	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	99	99	99	0	0
23	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
24	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
25	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
26	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
27	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
28	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
29	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
30	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
31	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
32	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
33	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
34	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
35	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
36	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
37	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
38	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
39	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
40	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
41	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
42	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
43	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
44	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
45	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
46	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
47	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
48	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
49	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
50	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
51	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
52	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
53	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
54	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
55	9737	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
56	9738	DDM-1	Doorgaand	0	0	0,14	0	100	100	100	0	0
57	9744	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 10

	Naam	Trein 9	Profiel9	Aantal(D) 9	Aantal(A) 9	Aantal(N) 9	Aantal(P4) 9	V(D) 9	V(A) 9	V(N) 9	V(P4) 9	Corr. 9
1	9745	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	-60	-60	-60	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	DDM-2/3	Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
5	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	78	78	78	0	0
6	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	78	78	78	0	0
7	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	78	78	78	0	0
8	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	78	78	78	0	0
9	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	83	83	83	0	0
10	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	83	83	83	0	0
11	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	83	83	83	0	0
12	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	83	83	83	0	0
13	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	83	83	83	0	0
14	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	83	83	83	0	0
15	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	83	83	83	0	0
16	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	88	88	88	0	0
17	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	88	88	88	0	0
18	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	88	88	88	0	0
19	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	88	88	88	0	0
20	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	92	92	92	0	0
21	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	92	92	92	0	0
22	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	92	92	92	0	0
23	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	92	92	92	0	0
24	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	96	96	96	0	0
25	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	96	96	96	0	0
26	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	96	96	96	0	0
27	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	96	96	96	0	0
28	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	99	99	99	0	0
29	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	100	100	100	0	0
30	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	100	100	100	0	0
31	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	100	100	100	0	0
32	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	100	100	100	0	0
33	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,81	0,21	0	100	100	100	0	0
34	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	100	100	100	0	0
35	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	100	100	100	0	0
36	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	100	100	100	0	0
37	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	100	100	100	0	0
38	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	100	100	100	0	0
39	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	100	100	100	0	0
40	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	100	100	100	0	0
41	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	100	100	100	0	0
42	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	100	100	100	0	0
43	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	100	100	100	0	0
44	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	100	100	100	0	0
45	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	-99	-99	-99	0	0
46	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	-99	-99	-99	0	0
47	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	-95	-95	-95	0	0
48	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	-95	-95	-95	0	0
49	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	-89	-89	-89	0	0
50	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	-89	-89	-89	0	0
51	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	-84	-84	-84	0	0
52	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	-84	-84	-84	0	0
53	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	-84	-84	-84	0	0
54	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	-78	-78	-78	0	0
55	9737	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	-70	-70	-70	0	0
56	9738	DDM-1	Stoppend	2,51	0,82	0,21	0	-70	-70	-70	0	0
57	9744	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	-60	-60	-60	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 11

	Naam	Trein 10	Profiel10	Aantal(D) 10	Aantal(A) 10	Aantal(N) 10	Aantal(P4) 10	V(D) 10	V(A) 10	V(N) 10	V(P4) 10	Corr. 10
1	9745	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	-60	-60	-60	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	40	40	40	0	0
5	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	80	80	80	0	0
6	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	-85	-85	-85	0	0
7	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	-85	-85	-85	0	0
8	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	-85	-85	-85	0	0
9	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	-85	-85	-85	0	0

10	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	-85	-85	-85	0	0
11	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	-89	-89	-89	0	0
12	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	-89	-89	-89	0	0
13	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	-89	-89	-89	0	0
14	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	-89	-89	-89	0	0
15	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	-89	-89	-89	0	0
16	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	-89	-89	-89	0	0
17	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	-94	-94	-94	0	0
18	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	-94	-94	-94	0	0
19	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	-94	-94	-94	0	0
20	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	-94	-94	-94	0	0
21	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	-98	-98	-98	0	0
22	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	-98	-98	-98	0	0
23	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	-98	-98	-98	0	0
24	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	-98	-98	-98	0	0
25	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	-100	-100	-100	0	0
26	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	-100	-100	-100	0	0
27	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	100	100	100	0	0
28	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	100	100	100	0	0
29	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	100	100	100	0	0
30	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	100	100	100	0	0
31	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	100	100	100	0	0
32	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	100	100	100	0	0
33	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0,02	0	0	100	100	100	0	0
34	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	100	100	100	0	0
35	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	100	100	100	0	0
36	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	100	100	100	0	0
37	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	97	97	97	0	0
38	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	94	94	94	0	0
39	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	92	92	92	0	0
40	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	89	89	89	0	0
41	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	84	84	84	0	0
42	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	79	79	79	0	0
43	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	73	73	73	0	0
44	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	67	67	67	0	0
45	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	67	67	67	0	0
46	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	60	60	60	0	0
47	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	60	60	60	0	0
48	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	54	54	54	0	0
49	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	54	54	54	0	0
50	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	47	47	47	0	0
51	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	47	47	47	0	0
52	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	42	42	42	0	0
53	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	40	40	40	0	0
54	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	40	40	40	0	0
55	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	40	40	40	0	0
56	9738	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	40	40	40	0	0
57	9744	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	-60	-60	-60	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 12

	Naam	Trein 11	Profiel11	Aantal(D) 11	Aantal(A) 11	Aantal(N) 11	Aantal(P4) 11	V(D) 11	V(A) 11	V(N) 11	V(P4) 11	Corr. 11
1	9745	DDM-2/3	Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
5	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	-80	-80	-80	0	0
6	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	-80	-80	-80	0	0
7	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	-85	-85	-85	0	0
8	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	-85	-85	-85	0	0
9	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,65	0,3	0	-85	-85	-85	0	0
10	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	-85	-85	-85	0	0
11	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	-85	-85	-85	0	0
12	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	-90	-90	-90	0	0
13	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	-90	-90	-90	0	0
14	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	-90	-90	-90	0	0
15	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	-90	-90	-90	0	0
16	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	-90	-90	-90	0	0
17	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	-90	-90	-90	0	0
18	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	-95	-95	-95	0	0
19	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	-95	-95	-95	0	0
20	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	-95	-95	-95	0	0
21	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	-95	-95	-95	0	0

22	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	-98	-98	-98	0	0
23	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	-98	-98	-98	0	0
24	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	-98	-98	-98	0	0
25	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	-98	-98	-98	0	0
26	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	-100	-100	-100	0	0
27	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	-100	-100	-100	0	0
28	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	-100	-100	-100	0	0
29	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	-100	-100	-100	0	0
30	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	100	100	100	0	0
31	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	100	100	100	0	0
32	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	100	100	100	0	0
33	9737	E-LOC	Stoppend	1,09	0,64	0,3	0	100	100	100	0	0
34	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
35	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
36	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
37	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
38	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
39	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
40	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
41	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
42	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
43	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
44	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
45	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
46	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
47	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
48	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
49	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
50	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
51	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
52	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
53	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
54	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
55	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
56	9738	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
57	9744	DDM-2/3	Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 13

	Naam	Trein 12	Profiel12	Aantal(D) 12	Aantal(A) 12	Aantal(N) 12	Aantal(P4) 12	V(D) 12	V(A) 12	V(N) 12	V(P4) 12	Corr. 12
1	9745	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	-60	-60	-60	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	40	40	40	0	0
5	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	83	83	83	0	0
6	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	87	87	87	0	0
7	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	87	87	87	0	0
8	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	91	91	91	0	0
9	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	91	91	91	0	0
10	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	91	91	91	0	0
11	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	91	91	91	0	0
12	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	91	91	91	0	0
13	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	91	91	91	0	0
14	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	91	91	91	0	0
15	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	95	95	95	0	0
16	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	95	95	95	0	0
17	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	95	95	95	0	0
18	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	95	95	95	0	0
19	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	99	99	99	0	0
20	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	99	99	99	0	0
21	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	99	99	99	0	0
22	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	99	99	99	0	0
23	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
24	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
25	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
26	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
27	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
28	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
29	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
30	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
31	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
32	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
33	9737	E-LOC	Doorgaand	0	0	0,07	0	100	100	100	0	0
34	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	100	100	100	0	0

35	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	100	100	100	0	0
36	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	100	100	100	0	0
37	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	100	100	100	0	0
38	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	100	100	100	0	0
39	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	100	100	100	0	0
40	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	100	100	100	0	0
41	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	100	100	100	0	0
42	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	100	100	100	0	0
43	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	100	100	100	0	0
44	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	100	100	100	0	0
45	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	-99	-99	-99	0	0
46	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	-99	-99	-99	0	0
47	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	-95	-95	-95	0	0
48	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	-95	-95	-95	0	0
49	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	-89	-89	-89	0	0
50	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	-89	-89	-89	0	0
51	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	-84	-84	-84	0	0
52	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	-84	-84	-84	0	0
53	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	-84	-84	-84	0	0
54	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	-78	-78	-78	0	0
55	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	-70	-70	-70	0	0
56	9738	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	-70	-70	-70	0	0
57	9744	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	-60	-60	-60	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 14

	Naam	Trein 13	Profiel13	Aantal(D) 13	Aantal(A) 13	Aantal(N) 13	Aantal(P4) 13	V(D) 13	V(A) 13	V(N) 13	V(P4) 13	Corr. 13
1	9745	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	-60	-60	-60	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,6	0,16	0	78	78	78	0	0
6	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,6	0,16	0	78	78	78	0	0
7	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,6	0,16	0	78	78	78	0	0
8	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,6	0,16	0	78	78	78	0	0
9	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,6	0,16	0	83	83	83	0	0
10	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	83	83	83	0	0
11	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	83	83	83	0	0
12	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	83	83	83	0	0
13	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	83	83	83	0	0
14	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	83	83	83	0	0
15	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	83	83	83	0	0
16	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	88	88	88	0	0
17	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	88	88	88	0	0
18	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	88	88	88	0	0
19	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	88	88	88	0	0
20	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	92	92	92	0	0
21	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	92	92	92	0	0
22	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	92	92	92	0	0
23	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	92	92	92	0	0
24	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	96	96	96	0	0
25	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	96	96	96	0	0
26	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	96	96	96	0	0
27	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	96	96	96	0	0
28	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	99	99	99	0	0
29	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	100	100	100	0	0
30	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	100	100	100	0	0
31	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	100	100	100	0	0
32	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	100	100	100	0	0
33	9737	E-LOC	Stoppend	1,15	0,59	0,16	0	100	100	100	0	0
34	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
35	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
36	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
37	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
38	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
39	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
40	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
41	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
42	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
43	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
44	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
45	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0

46	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
47	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
48	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
49	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
50	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
51	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
52	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
53	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
54	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
55	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
56	9738	MDDM	Doorgaand	0	0	0,01	0	100	100	100	0	0
57	9744	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	-60	-60	-60	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 15

	Naam	Trein 14	Profiel14	Aantal(D) 14	Aantal(A) 14	Aantal(N) 14	Aantal(P4) 14	V(D) 14	V(A) 14	V(N) 14	V(P4) 14	Corr. 14
1	9745	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	80	80	80	0	0
6	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	-85	-85	-85	0	0
7	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	-85	-85	-85	0	0
8	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	-85	-85	-85	0	0
9	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	-85	-85	-85	0	0
10	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	-85	-85	-85	0	0
11	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	-89	-89	-89	0	0
12	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	-89	-89	-89	0	0
13	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	-89	-89	-89	0	0
14	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	-89	-89	-89	0	0
15	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	-89	-89	-89	0	0
16	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	-89	-89	-89	0	0
17	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	-94	-94	-94	0	0
18	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	-94	-94	-94	0	0
19	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	-94	-94	-94	0	0
20	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	-94	-94	-94	0	0
21	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	-98	-98	-98	0	0
22	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	-98	-98	-98	0	0
23	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	-98	-98	-98	0	0
24	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	-98	-98	-98	0	0
25	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	-100	-100	-100	0	0
26	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	-100	-100	-100	0	0
27	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	100	100	100	0	0
28	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	100	100	100	0	0
29	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	100	100	100	0	0
30	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	100	100	100	0	0
31	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	100	100	100	0	0
32	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	100	100	100	0	0
33	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,03	0,01	0	100	100	100	0	0
34	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	100	100	100	0	0
35	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	100	100	100	0	0
36	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	100	100	100	0	0
37	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	97	97	97	0	0
38	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	94	94	94	0	0
39	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	92	92	92	0	0
40	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	89	89	89	0	0
41	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	84	84	84	0	0
42	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	79	79	79	0	0
43	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	73	73	73	0	0
44	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	67	67	67	0	0
45	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	67	67	67	0	0
46	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	60	60	60	0	0
47	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	60	60	60	0	0
48	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	54	54	54	0	0
49	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	54	54	54	0	0
50	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	47	47	47	0	0
51	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	47	47	47	0	0
52	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	42	42	42	0	0
53	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	40	40	40	0	0
54	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	40	40	40	0	0
55	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	40	40	40	0	0
56	9738	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,3	0	40	40	40	0	0
57	9744	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 16

	Naam	Trein 15	Profiel15	Aantal(D) 15	Aantal(A) 15	Aantal(N) 15	Aantal(P4) 15	V(D) 15	V(A) 15	V(N) 15	V(P4) 15	Corr. 15
1	9745	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,92	0,3	0	-80	-80	-80	0	0
6	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,92	0,3	0	-80	-80	-80	0	0
7	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,92	0,3	0	-85	-85	-85	0	0
8	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,92	0,3	0	-85	-85	-85	0	0
9	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,92	0,3	0	-85	-85	-85	0	0
10	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	-85	-85	-85	0	0
11	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	-85	-85	-85	0	0
12	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	-90	-90	-90	0	0
13	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	-90	-90	-90	0	0
14	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	-90	-90	-90	0	0
15	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	-90	-90	-90	0	0
16	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	-90	-90	-90	0	0
17	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	-90	-90	-90	0	0
18	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	-95	-95	-95	0	0
19	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	-95	-95	-95	0	0
20	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	-95	-95	-95	0	0
21	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	-95	-95	-95	0	0
22	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	-98	-98	-98	0	0
23	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	-98	-98	-98	0	0
24	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	-98	-98	-98	0	0
25	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	-98	-98	-98	0	0
26	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	-100	-100	-100	0	0
27	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	-100	-100	-100	0	0
28	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	-100	-100	-100	0	0
29	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	-100	-100	-100	0	0
30	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	100	100	100	0	0
31	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	100	100	100	0	0
32	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	100	100	100	0	0
33	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,86	0,3	0	100	100	100	0	0
34	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
35	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
36	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
37	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
38	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
39	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
40	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
41	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
42	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
43	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
44	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
45	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
46	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
47	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
48	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
49	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
50	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
51	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
52	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
53	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
54	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
55	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
56	9738	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
57	9744	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 17

	Naam	Trein 16	Profiel16	Aantal(D) 16	Aantal(A) 16	Aantal(N) 16	Aantal(P4) 16	V(D) 16	V(A) 16	V(N) 16	V(P4) 16	Corr. 16
1	9745	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,01	0,11	0	83	83	83	0	0
6	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,01	0,11	0	87	87	87	0	0
7	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,01	0,11	0	87	87	87	0	0
8	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,01	0,11	0	91	91	91	0	0
9	9737	MDDM	Doorgaand	0	0,01	0,11	0	91	91	91	0	0

10	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	91	91	91	0	0
11	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	91	91	91	0	0
12	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	91	91	91	0	0
13	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	91	91	91	0	0
14	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	91	91	91	0	0
15	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	95	95	95	0	0
16	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	95	95	95	0	0
17	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	95	95	95	0	0
18	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	95	95	95	0	0
19	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	99	99	99	0	0
20	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	99	99	99	0	0
21	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	99	99	99	0	0
22	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	99	99	99	0	0
23	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
24	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
25	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
26	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
27	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
28	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
29	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
30	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
31	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
32	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
33	9737	MDDM	Doorgaand	0	0	0,11	0	100	100	100	0	0
34	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	100	100	100	0	0
35	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	100	100	100	0	0
36	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	100	100	100	0	0
37	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	100	100	100	0	0
38	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	100	100	100	0	0
39	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	100	100	100	0	0
40	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	100	100	100	0	0
41	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	100	100	100	0	0
42	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	100	100	100	0	0
43	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	100	100	100	0	0
44	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	100	100	100	0	0
45	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	-99	-99	-99	0	0
46	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	-99	-99	-99	0	0
47	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	-95	-95	-95	0	0
48	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	-95	-95	-95	0	0
49	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	-89	-89	-89	0	0
50	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	-89	-89	-89	0	0
51	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	-84	-84	-84	0	0
52	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	-84	-84	-84	0	0
53	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	-84	-84	-84	0	0
54	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	-78	-78	-78	0	0
55	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	-70	-70	-70	0	0
56	9738	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	-70	-70	-70	0	0
57	9744	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 18

	Naam	Trein 17	Profiel17	Aantal(D) 17	Aantal(A) 17	Aantal(N) 17	Aantal(P4) 17	V(D) 17	V(A) 17	V(N) 17	V(P4) 17	Corr. 17
1	9745	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,22	0	78	78	78	0	0
6	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,22	0	78	78	78	0	0
7	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,22	0	78	78	78	0	0
8	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,22	0	78	78	78	0	0
9	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,89	0,22	0	83	83	83	0	0
10	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	83	83	83	0	0
11	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	83	83	83	0	0
12	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	83	83	83	0	0
13	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	83	83	83	0	0
14	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	83	83	83	0	0
15	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	83	83	83	0	0
16	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	88	88	88	0	0
17	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	88	88	88	0	0
18	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	88	88	88	0	0
19	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	88	88	88	0	0
20	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	92	92	92	0	0
21	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	92	92	92	0	0

22	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	92	92	92	0	0
23	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	92	92	92	0	0
24	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	96	96	96	0	0
25	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	96	96	96	0	0
26	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	96	96	96	0	0
27	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	96	96	96	0	0
28	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	99	99	99	0	0
29	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	100	100	100	0	0
30	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	100	100	100	0	0
31	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	100	100	100	0	0
32	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	100	100	100	0	0
33	9737	MDDM	Stoppend	1,25	0,84	0,22	0	100	100	100	0	0
34	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	100	100	100	0	0
35	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	100	100	100	0	0
36	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	100	100	100	0	0
37	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	97	97	97	0	0
38	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	94	94	94	0	0
39	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	92	92	92	0	0
40	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	89	89	89	0	0
41	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	84	84	84	0	0
42	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	79	79	79	0	0
43	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	73	73	73	0	0
44	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	67	67	67	0	0
45	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	67	67	67	0	0
46	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	60	60	60	0	0
47	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	60	60	60	0	0
48	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	54	54	54	0	0
49	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	54	54	54	0	0
50	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	47	47	47	0	0
51	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	47	47	47	0	0
52	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	42	42	42	0	0
53	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	40	40	40	0	0
54	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	40	40	40	0	0
55	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	40	40	40	0	0
56	9738	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	40	40	40	0	0
57	9744	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 19

	Naam	Trein 18	Profiel18	Aantal(D) 18	Aantal(A) 18	Aantal(N) 18	Aantal(P4) 18	V(D) 18	V(A) 18	V(N) 18	V(P4) 18	Corr. 18
1	9745	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-80	-80	-80	0	0
6	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-80	-80	-80	0	0
7	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-85	-85	-85	0	0
8	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-85	-85	-85	0	0
9	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-85	-85	-85	0	0
10	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-85	-85	-85	0	0
11	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-85	-85	-85	0	0
12	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-90	-90	-90	0	0
13	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-90	-90	-90	0	0
14	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-90	-90	-90	0	0
15	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-90	-90	-90	0	0
16	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-90	-90	-90	0	0
17	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-90	-90	-90	0	0
18	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-95	-95	-95	0	0
19	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-95	-95	-95	0	0
20	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-95	-95	-95	0	0
21	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-95	-95	-95	0	0
22	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-98	-98	-98	0	0
23	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-98	-98	-98	0	0
24	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-98	-98	-98	0	0
25	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-98	-98	-98	0	0
26	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-100	-100	-100	0	0
27	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-100	-100	-100	0	0
28	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-100	-100	-100	0	0
29	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	-100	-100	-100	0	0
30	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	100	100	100	0	0
31	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	100	100	100	0	0
32	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	100	100	100	0	0
33	9737	SGM-3	Stoppend	0,33	2,07	1,11	0	100	100	100	0	0

34	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	100	100	100	0	0
35	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	100	100	100	0	0
36	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	100	100	100	0	0
37	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	100	100	100	0	0
38	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	100	100	100	0	0
39	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	100	100	100	0	0
40	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	100	100	100	0	0
41	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	100	100	100	0	0
42	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	100	100	100	0	0
43	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	100	100	100	0	0
44	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	100	100	100	0	0
45	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	-99	-99	-99	0	0
46	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	-99	-99	-99	0	0
47	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	-95	-95	-95	0	0
48	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	-95	-95	-95	0	0
49	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	-89	-89	-89	0	0
50	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	-89	-89	-89	0	0
51	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	-84	-84	-84	0	0
52	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	-84	-84	-84	0	0
53	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	-84	-84	-84	0	0
54	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	-78	-78	-78	0	0
55	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	-70	-70	-70	0	0
56	9738	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	-70	-70	-70	0	0
57	9744	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 20

	Naam	Trein 19	Profiel19	Aantal(D) 19	Aantal(A) 19	Aantal(N) 19	Aantal(P4) 19	V(D) 19	V(A) 19	V(N) 19	V(P4) 19	Corr. 19
1	9745	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	78	78	78	0	0
6	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	78	78	78	0	0
7	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	78	78	78	0	0
8	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	78	78	78	0	0
9	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	83	83	83	0	0
10	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	83	83	83	0	0
11	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	83	83	83	0	0
12	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	83	83	83	0	0
13	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	83	83	83	0	0
14	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	83	83	83	0	0
15	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	83	83	83	0	0
16	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	88	88	88	0	0
17	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	88	88	88	0	0
18	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	88	88	88	0	0
19	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	88	88	88	0	0
20	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	92	92	92	0	0
21	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	92	92	92	0	0
22	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	92	92	92	0	0
23	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	92	92	92	0	0
24	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	96	96	96	0	0
25	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	96	96	96	0	0
26	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	96	96	96	0	0
27	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	96	96	96	0	0
28	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	99	99	99	0	0
29	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	100	100	100	0	0
30	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	100	100	100	0	0
31	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	100	100	100	0	0
32	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	100	100	100	0	0
33	9737	SGM-3	Stoppend	0,27	3,15	0,66	0	100	100	100	0	0
34	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
35	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
36	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
37	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
38	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
39	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
40	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
41	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
42	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
43	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
44	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
45	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0

46	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
47	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
48	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
49	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
50	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
51	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
52	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
53	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
54	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
55	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
56	9738	DDM-2/3		Doorgaand	0	0	0,03	0	100	100	100	0	0
57	9744		0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 21

	Naam	Trein 20	Profiel20	Aantal(D) 20	Aantal(A) 20	Aantal(N) 20	Aantal(P4) 20	V(D) 20	V(A) 20	V(N) 20	V(P4) 20	Corr. 20
1	9745	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	80	80	80	0	0
6	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	-85	-85	-85	0	0
7	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	-85	-85	-85	0	0
8	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	-85	-85	-85	0	0
9	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	-85	-85	-85	0	0
10	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	-85	-85	-85	0	0
11	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	-89	-89	-89	0	0
12	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	-89	-89	-89	0	0
13	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	-89	-89	-89	0	0
14	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	-89	-89	-89	0	0
15	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	-89	-89	-89	0	0
16	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	-89	-89	-89	0	0
17	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	-94	-94	-94	0	0
18	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	-94	-94	-94	0	0
19	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	-94	-94	-94	0	0
20	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	-94	-94	-94	0	0
21	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	-98	-98	-98	0	0
22	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	-98	-98	-98	0	0
23	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	-98	-98	-98	0	0
24	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	-98	-98	-98	0	0
25	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	-100	-100	-100	0	0
26	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	-100	-100	-100	0	0
27	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	100	100	100	0	0
28	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	100	100	100	0	0
29	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	100	100	100	0	0
30	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	100	100	100	0	0
31	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	100	100	100	0	0
32	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	100	100	100	0	0
33	9737	DDM-2/3	Doorgaand	0	0,13	0,03	0	100	100	100	0	0
34	9737	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	100	100	100	0	0
35	9737	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	100	100	100	0	0
36	9737	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	100	100	100	0	0
37	9737	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	97	97	97	0	0
38	9737	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	94	94	94	0	0
39	9737	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	92	92	92	0	0
40	9737	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	89	89	89	0	0
41	9737	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	84	84	84	0	0
42	9737	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	79	79	79	0	0
43	9737	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	73	73	73	0	0
44	9737	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	67	67	67	0	0
45	9737	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	67	67	67	0	0
46	9737	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	60	60	60	0	0
47	9737	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	60	60	60	0	0
48	9737	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	54	54	54	0	0
49	9737	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	54	54	54	0	0
50	9737	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	47	47	47	0	0
51	9737	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	47	47	47	0	0
52	9737	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	42	42	42	0	0
53	9737	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	40	40	40	0	0
54	9737	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	40	40	40	0	0
55	9737	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	40	40	40	0	0
56	9738	DDM-2/3	Stoppend	6,59	4,65	1,64	0	40	40	40	0	0
57	9744	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 22

	Naam	Trein 21	Profiel21	Aantal(D) 21	Aantal(A) 21	Aantal(N) 21	Aantal(P4) 21	V(D) 21	V(A) 21	V(N) 21	V(P4) 21	Corr. 21
1	9745	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0

5	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,75	1,64	0	-80	-80	-80	0	0
6	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,75	1,64	0	-80	-80	-80	0	0
7	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,75	1,64	0	-85	-85	-85	0	0
8	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,75	1,64	0	-85	-85	-85	0	0
9	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,75	1,64	0	-85	-85	-85	0	0
10	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	-85	-85	-85	0	0
11	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	-85	-85	-85	0	0
12	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	-90	-90	-90	0	0
13	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	-90	-90	-90	0	0
14	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	-90	-90	-90	0	0
15	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	-90	-90	-90	0	0
16	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	-90	-90	-90	0	0
17	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	-90	-90	-90	0	0
18	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	-95	-95	-95	0	0
19	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	-95	-95	-95	0	0
20	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	-95	-95	-95	0	0
21	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	-95	-95	-95	0	0
22	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	-98	-98	-98	0	0
23	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	-98	-98	-98	0	0
24	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	-98	-98	-98	0	0
25	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	-98	-98	-98	0	0
26	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	-100	-100	-100	0	0
27	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	-100	-100	-100	0	0
28	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	-100	-100	-100	0	0
29	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	-100	-100	-100	0	0
30	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	100	100	100	0	0
31	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	100	100	100	0	0
32	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	100	100	100	0	0
33	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,59	4,52	1,64	0	100	100	100	0	0
34	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
35	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
36	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
37	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
38	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
39	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
40	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
41	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
42	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
43	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
44	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
45	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
46	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
47	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
48	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
49	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
50	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
51	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
52	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
53	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
54	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
55	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
56	9738	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0	0,52	0	100	100	100	0	0
57	9744		0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 23

	Naam	Trein 22		Profiel22	Aantal(D) 22	Aantal(A) 22	Aantal(N) 22	Aantal(P4) 22	V(D) 22	V(A) 22	V(N) 22	V(P4) 22
1	9745		0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0
2	9740		0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740		0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741		0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0
5	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,04	0,52	0	83	83	83	0
6	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,04	0,52	0	87	87	87	0
7	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,04	0,52	0	87	87	87	0
8	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,04	0,52	0	91	91	91	0
9	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,04	0,52	0	91	91	91	0
10	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	91	91	91	0
11	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	91	91	91	0
12	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	91	91	91	0
13	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	91	91	91	0
14	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	91	91	91	0
15	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	95	95	95	0
16	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	95	95	95	0

17	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	95	95	95	0
18	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	95	95	95	0
19	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	99	99	99	0
20	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	99	99	99	0
21	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	99	99	99	0
22	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	99	99	99	0
23	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	100	100	100	0
24	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	100	100	100	0
25	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	100	100	100	0
26	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	100	100	100	0
27	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	100	100	100	0
28	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	100	100	100	0
29	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	100	100	100	0
30	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	100	100	100	0
31	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	100	100	100	0
32	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	100	100	100	0
33	9737	DDM-2/3		Doorgaand	0,03	0,01	0,52	0	100	100	100	0
34	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	100	100	100	0
35	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	100	100	100	0
36	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	100	100	100	0
37	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	100	100	100	0
38	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	100	100	100	0
39	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	100	100	100	0
40	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	100	100	100	0
41	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	100	100	100	0
42	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	100	100	100	0
43	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	100	100	100	0
44	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	100	100	100	0
45	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	-99	-99	-99	0
46	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	-99	-99	-99	0
47	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	-95	-95	-95	0
48	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	-95	-95	-95	0
49	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	-89	-89	-89	0
50	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	-89	-89	-89	0
51	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	-84	-84	-84	0
52	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	-84	-84	-84	0
53	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	-84	-84	-84	0
54	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	-78	-78	-78	0
55	9737	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	-70	-70	-70	0
56	9738	DDM-2/3		Stoppend	6,67	4,35	1,14	0	-70	-70	-70	0
57	9744		0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 24

	Naam	Corr. 22	Trein 23	Profiel23	Aantal(D) 23	Aantal(A) 23	Aantal(N) 23	Aantal(P4) 23	V(D) 23	V(A) 23	V(N) 23	V(P4) 23	Corr. 23
1	9745	0	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	9740	0	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	0	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,52	1,14	0	78	78	78	0	0
6	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,52	1,14	0	78	78	78	0	0
7	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,52	1,14	0	78	78	78	0	0
8	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,52	1,14	0	78	78	78	0	0
9	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,52	1,14	0	83	83	83	0	0
10	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	83	83	83	0	0
11	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	83	83	83	0	0
12	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	83	83	83	0	0
13	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	83	83	83	0	0
14	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	83	83	83	0	0
15	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	83	83	83	0	0
16	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	88	88	88	0	0
17	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	88	88	88	0	0
18	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	88	88	88	0	0
19	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	88	88	88	0	0
20	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	92	92	92	0	0
21	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	92	92	92	0	0
22	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	92	92	92	0	0
23	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	92	92	92	0	0
24	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	96	96	96	0	0
25	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	96	96	96	0	0
26	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	96	96	96	0	0
27	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	96	96	96	0	0
28	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	99	99	99	0	0
29	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	100	100	100	0	0

30	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	100	100	100	0	0
31	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	100	100	100	0	0
32	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	100	100	100	0	0
33	9737	0	DDM-2/3	Stoppend	6,67	4,34	1,14	0	100	100	100	0	0
34	9737	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
35	9737	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
36	9737	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
37	9737	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
38	9737	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
39	9737	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
40	9737	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
41	9737	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
42	9737	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
43	9737	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
44	9737	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
45	9737	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
46	9737	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
47	9737	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
48	9737	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
49	9737	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
50	9737	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
51	9737	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
52	9737	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
53	9737	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
54	9737	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
55	9737	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
56	9738	0	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0
57	9744	0	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 25

	Naam	Trein 24	Profiel24	Aantal(D) 24	Aantal(A) 24	Aantal(N) 24	Aantal(P4) 24	V(D) 24	V(A) 24	V(N) 24	V(P4) 24	Corr. 24	Trein 25
1	9745	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	80	80	80	0	0	IRM-4
6	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	-85	-85	-85	0	0	IRM-4
7	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	-85	-85	-85	0	0	IRM-4
8	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	-85	-85	-85	0	0	IRM-4
9	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	-85	-85	-85	0	0	IRM-4
10	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	-85	-85	-85	0	0	IRM-4
11	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	-89	-89	-89	0	0	IRM-4
12	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	-89	-89	-89	0	0	IRM-4
13	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	-89	-89	-89	0	0	IRM-4
14	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	-89	-89	-89	0	0	IRM-4
15	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	-89	-89	-89	0	0	IRM-4
16	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	-89	-89	-89	0	0	IRM-4
17	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	-94	-94	-94	0	0	IRM-4
18	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	-94	-94	-94	0	0	IRM-4
19	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	-94	-94	-94	0	0	IRM-4
20	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	-94	-94	-94	0	0	IRM-4
21	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	-98	-98	-98	0	0	IRM-4
22	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	-98	-98	-98	0	0	IRM-4
23	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	-98	-98	-98	0	0	IRM-4
24	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	-98	-98	-98	0	0	IRM-4
25	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	-100	-100	-100	0	0	IRM-4
26	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	-100	-100	-100	0	0	IRM-4
27	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0	IRM-4
28	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0	IRM-4
29	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0	IRM-4
30	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0	IRM-4
31	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0	IRM-4
32	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0	IRM-4
33	9737	IRM-4	Doorgaand	0	0,32	0	0	100	100	100	0	0	IRM-4
34	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	100	100	100	0	0	IRM-4
35	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	100	100	100	0	0	IRM-4
36	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	100	100	100	0	0	IRM-4
37	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	97	97	97	0	0	IRM-4
38	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	94	94	94	0	0	IRM-4
39	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	92	92	92	0	0	IRM-4
40	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	89	89	89	0	0	IRM-4
41	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	84	84	84	0	0	IRM-4
42	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	79	79	79	0	0	IRM-4

43	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	73	73	73	0	0	IRM-4
44	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	67	67	67	0	0	IRM-4
45	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	67	67	67	0	0	IRM-4
46	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	60	60	60	0	0	IRM-4
47	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	60	60	60	0	0	IRM-4
48	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	54	54	54	0	0	IRM-4
49	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	54	54	54	0	0	IRM-4
50	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	47	47	47	0	0	IRM-4
51	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	47	47	47	0	0	IRM-4
52	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	42	42	42	0	0	IRM-4
53	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	40	40	40	0	0	IRM-4
54	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	40	40	40	0	0	IRM-4
55	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	40	40	40	0	0	IRM-4
56	9738	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	40	40	40	0	0	IRM-4
57	9744	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 26

	Naam	Trein 25	Profiel25	Aantal(D) 25	Aantal(A) 25	Aantal(N) 25	Aantal(P4) 25	V(D) 25	V(A) 25	V(N) 25	V(P4) 25	Corr. 25
1	9745	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-80	-80	-80	0	0
6	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-80	-80	-80	0	0
7	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-85	-85	-85	0	0
8	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-85	-85	-85	0	0
9	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-85	-85	-85	0	0
10	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-85	-85	-85	0	0
11	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-85	-85	-85	0	0
12	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-90	-90	-90	0	0
13	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-90	-90	-90	0	0
14	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-90	-90	-90	0	0
15	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-90	-90	-90	0	0
16	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-90	-90	-90	0	0
17	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-90	-90	-90	0	0
18	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-95	-95	-95	0	0
19	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-95	-95	-95	0	0
20	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-95	-95	-95	0	0
21	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-95	-95	-95	0	0
22	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-98	-98	-98	0	0
23	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-98	-98	-98	0	0
24	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-98	-98	-98	0	0
25	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-98	-98	-98	0	0
26	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-100	-100	-100	0	0
27	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-100	-100	-100	0	0
28	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-100	-100	-100	0	0
29	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	-100	-100	-100	0	0
30	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	100	100	100	0	0
31	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	100	100	100	0	0
32	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	100	100	100	0	0
33	9737	IRM-4	Stoppend	0,16	0	0,24	0	100	100	100	0	0
34	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	100	100	100	0	0
35	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	100	100	100	0	0
36	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	100	100	100	0	0
37	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	100	100	100	0	0
38	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	100	100	100	0	0
39	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	100	100	100	0	0
40	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	100	100	100	0	0
41	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	100	100	100	0	0
42	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	100	100	100	0	0
43	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	100	100	100	0	0
44	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	100	100	100	0	0
45	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	-99	-99	-99	0	0
46	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	-99	-99	-99	0	0
47	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	-95	-95	-95	0	0
48	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	-95	-95	-95	0	0
49	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	-89	-89	-89	0	0
50	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	-89	-89	-89	0	0
51	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	-84	-84	-84	0	0
52	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	-84	-84	-84	0	0
53	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	-84	-84	-84	0	0
54	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	-78	-78	-78	0	0

55	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	-70	-70	-70	0	0
56	9738	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	-70	-70	-70	0	0
57	9744	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Eigenschappen geluidbronnen deel 27

	Naam	Trein 26	Profiel26	Aantal(D) 26	Aantal(A) 26	Aantal(N) 26	Aantal(P4) 26	V(D) 26	V(A) 26	V(N) 26	V(P4) 26	Corr. 26
1	9745	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	9740	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	9741	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	78	78	78	0	0
6	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	78	78	78	0	0
7	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	78	78	78	0	0
8	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	78	78	78	0	0
9	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	83	83	83	0	0
10	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	83	83	83	0	0
11	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	83	83	83	0	0
12	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	83	83	83	0	0
13	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	83	83	83	0	0
14	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	83	83	83	0	0
15	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	83	83	83	0	0
16	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	88	88	88	0	0
17	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	88	88	88	0	0
18	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	88	88	88	0	0
19	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	88	88	88	0	0
20	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	92	92	92	0	0
21	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	92	92	92	0	0
22	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	92	92	92	0	0
23	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	92	92	92	0	0
24	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	96	96	96	0	0
25	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	96	96	96	0	0
26	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	96	96	96	0	0
27	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	96	96	96	0	0
28	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	99	99	99	0	0
29	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	100	100	100	0	0
30	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	100	100	100	0	0
31	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	100	100	100	0	0
32	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	100	100	100	0	0
33	9737	IRM-4	Stoppend	0,28	0	0,2	0	100	100	100	0	0
34	9737	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
35	9737	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
36	9737	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
37	9737	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
38	9737	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
39	9737	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
40	9737	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
41	9737	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
42	9737	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
43	9737	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
44	9737	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
45	9737	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
46	9737	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
47	9737	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
48	9737	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
49	9737	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
50	9737	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
51	9737	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
52	9737	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
53	9737	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
54	9737	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
55	9737	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
56	9738	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0
57	9744	0	Doorgaand	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Eigenschappen scherm deel 1

	Naam	Omschr.	X-1	Y-1	X-n	Y-n	H-1	H-n	M-1	M-n	ISO_H
1	GS397420	s:11115037	135148,19	519009,95	135250,6	519103,07	1,01	1,76	0,71	0,04	--
2	GS397003	s:2100000306	135126,22	519007,9	135139,74	519019,82	0,47	0,48	0,71	0,71	--
3	GS397423	s:11115033	135102,83	518967,42	135108,7	518972,88	1,32	1,27	0,37	0,43	--
4	GS397419	s:11115038	135255,16	519107,19	135401,53	519240,28	2,25	2,28	0,05	0,02	--
5	GS397422	s:11115035	135398,4	519235	135411,61	519247,07	2,89	2,9	-0,09	-0,1	--

6	GS396044	s:24649072	135106,01	518989,57	135126,22	519007,9	0,76	0,47	0,4	0,71	--
7	GS397424	s:11115032	135062,07	518932,18	135103,25	518969,69	1,38	1,27	0,3	0,43	--
8	GS396997	s:2100000312	135135,2	518998,19	135148,19	519009,95	1,5	1,51	0,71	0,71	--
9	GS396046	s:24649070	135106,14	518972,09	135135,2	518998,19	1,25	1	0,45	0,71	--
10	GS397257	s:17924575	135508,13	519337,16	135546,87	519372,38	1,68	1,66	-0,38	-0,38	--
11	GS397418	s:11115039	135405,85	519244,25	135508,13	519337,16	2,78	3,18	0,02	-0,38	--
12	GS397425	s:11115031	135057,28	518926,38	135064,19	518932,8	1,39	1,39	0,28	0,28	1,39
13	GS397421	s:11115036	135247,24	519097,86	135260,57	519109,92	2,31	2,31	-0,01	-0,01	2,31

Eigenschappen scherm deel 2

	Naam	Omschr.	Min.RH	Max.RH	Min.AH	Max.AH	ISO M	Hdef.	Vormpunten
1	GS397420	s:11115037	1,15	1,76	1,73	1,8	--	Eigen waarde	4
2	GS397003	s:2100000306	0,48	0,48	1,19	1,19	0,71	Eigen waarde	2
3	GS397423	s:11115033	1,27	1,27	1,7	1,7	--	Eigen waarde	2
4	GS397419	s:11115038	2,23	2,28	2,3	2,3	--	Eigen waarde	3
5	GS397422	s:11115035	2,9	2,9	2,8	2,8	--	Eigen waarde	2
6	GS396044	s:24649072	0,47	0,47	1,18	1,18	--	Eigen waarde	2
7	GS397424	s:11115032	1,27	1,27	1,7	1,7	--	Eigen waarde	2
8	GS396997	s:2100000312	1,51	1,51	2,22	2,22	0,71	Eigen waarde	2
9	GS396046	s:24649070	1	1	1,71	1,71	--	Eigen waarde	2
10	GS397257	s:17924575	1,59	1,68	1,28	1,3	--	Eigen waarde	7
11	GS397418	s:11115039	2,83	3,18	2,8	2,81	--	Eigen waarde	4
12	GS397425	s:11115031	1,39	1,39	1,67	1,67	0,28	Eigen waarde	2
13	GS397421	s:11115036	2,31	2,31	2,3	2,3	-0,01	Eigen waarde	2

Eigenschappen scherm deel 3

	Naam	Omschr.	Lengte	Lengte3D	Min.lengte	Max.lengte	Cp	Zwevend	Refl.
1	GS397420	s:11115037	138,41	138,41	15,94	77,77	0 dB	Nee	0
2	GS397003	s:2100000306	18,03	18,03	18,03	18,03	0 dB	Ja	0
3	GS397423	s:11115033	8,01	8,01	8,01	8,01	0 dB	Nee	0
4	GS397419	s:11115038	197,83	197,83	51,09	146,74	0 dB	Nee	0
5	GS397422	s:11115035	17,89	17,89	17,89	17,89	0 dB	Nee	0
6	GS396044	s:24649072	27,28	27,28	27,28	27,28	0 dB	Nee	0
7	GS397424	s:11115032	55,7	55,7	55,7	55,7	0 dB	Nee	0
8	GS396997	s:2100000312	17,52	17,52	17,52	17,52	0 dB	Ja	0
9	GS396046	s:24649070	39,06	39,06	39,06	39,06	0 dB	Nee	0
10	GS397257	s:17924575	52,36	52,36	7,34	10,5	0 dB	Nee	0
11	GS397418	s:11115039	138,18	138,18	42,02	48,3	0 dB	Nee	0
12	GS397425	s:11115031	9,44	9,44	9,44	9,44	0 dB	Nee	0
13	GS397421	s:11115036	17,98	17,98	17,98	17,98	0 dB	Nee	0

BIJLAGE 3 REKENRESULTATEN AKOESTIEK

Enercon E-92

Naam	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
1	Zwaagdijk 227 A	5,00	36,09	36,14	36,35	42,69
2	Zwaagdijk 228	5,00	35,31	35,36	35,57	41,91
3	Zwaagdijk 236	5,00	35,60	35,65	35,86	42,20
4	Zwaagdijk 246	5,00	36,12	36,17	36,38	42,72
5	Zwaagdijk 254	5,00	36,51	36,56	36,77	43,11
6	Zwaagdijk 231	5,00	36,96	37,01	37,22	43,56
7	Zwaagdijk 233	5,00	37,16	37,21	37,42	43,76
8	Zwaagdijk 235	5,00	37,21	37,27	37,47	43,81
9	Zwaagdijk 237	5,00	37,28	37,33	37,54	43,88
10	Zwaagdijk 241	5,00	37,51	37,56	37,77	44,11
11	Zwaagdijk 243	5,00	37,58	37,63	37,84	44,18
12	Zwaagdijk 245	5,00	37,60	37,65	37,86	44,20
13	Zwaagdijk 258	5,00	37,19	37,25	37,45	43,79
14	Zwaagdijk 247	5,00	38,00	38,05	38,26	44,60
15	Zwaagdijk 251	5,00	38,44	38,49	38,70	45,04
16	Zwaagdijk 253	5,00	38,54	38,59	38,80	45,14
17	Zwaagdijk 255	5,00	38,53	38,58	38,79	45,13
18	Zwaagdijk 247	5,00	38,61	38,66	38,87	45,21
19	Zwaagdijk 259	5,00	38,79	38,84	39,05	45,39
20	Zwaagdijk 262	5,00	37,92	37,97	38,18	44,52
21	Zwaagdijk 261	5,00	38,60	38,66	38,86	45,20
22	Zwaagdijk 264	5,00	37,89	37,95	38,15	44,49
23	Zwaagdijk 263	5,00	38,34	38,39	38,60	44,94
24	Zwaagdijk 266	5,00	37,64	37,69	37,90	44,24
25	Zwaagdijk 270	5,00	37,81	37,86	38,07	44,41
26	Zwaagdijk 272/274	5,00	37,75	37,80	38,01	44,35
27	Zwaagdijk 278	5,00	37,78	37,83	38,04	44,38
28	Zwaagdijk 282	5,00	37,98	38,03	38,24	44,58
29	Zwaagdijk 265	5,00	38,93	38,98	39,19	45,53
30	Zwaagdijk 267	5,00	38,49	38,55	38,75	45,09
31	Zwaagdijk 284	5,00	37,89	37,94	38,15	44,49
32	Zwaagdijk 269	5,00	38,60	38,65	38,86	45,20
33	Zwaagdijk 286	5,00	37,81	37,86	38,07	44,41
34	Zwaagdijk 271	5,00	38,65	38,70	38,91	45,25
35	Zwaagdijk 273	5,00	38,45	38,51	38,71	45,05
36	Zwaagdijk 288	5,00	36,95	37,00	37,21	43,55
37	Zwaagdijk 290	5,00	36,81	36,87	37,07	43,41
38	Zwaagdijk 292	5,00	36,66	36,71	36,92	43,26
39	Zwaagdijk 277	5,00	37,40	37,45	37,66	44,00
40	Zwaagdijk 294	5,00	36,21	36,26	36,47	42,81
41	Zwaagdijk 281	5,00	36,72	36,77	36,98	43,32
42	Zwaagdijk 298	5,00	35,30	35,35	35,56	41,90
43	Zwaagdijk 300	5,00	34,96	35,02	35,22	41,56
44	Zwaagdijk 285	5,00	34,97	35,02	35,23	41,57
45	Zwaagdijk 287/289	5,00	34,08	34,13	34,34	40,68
46	Zwaagdijk 291	5,00	33,34	33,39	33,60	39,94
47	Zwaagdijk 304	5,00	32,74	32,79	33,00	39,34
48	Zwaagdijk 293	5,00	31,96	32,02	32,22	38,56
49	Zwaagdijk 308	5,00	31,35	31,40	31,61	37,95
50	Zwaagdijk 310	5,00	31,12	31,18	31,38	37,72
51	Zwaagdijk 312	5,00	30,82	30,87	31,08	37,42
52	Rijweg 1	5,00	30,68	30,73	30,94	37,28
53	Rijweg 3	5,00	29,86	29,92	30,12	36,46
54	Oudijk 26	5,00	37,45	37,50	37,71	44,05
55	Oudijk 51	5,00	36,78	36,84	37,04	43,38
56	Oudijk 49	5,00	36,58	36,63	36,84	43,18
57	Oudijk 24	5,00	37,21	37,26	37,47	43,81
58	Oudijk 22	5,00	37,19	37,24	37,45	43,79
59	Oudijk 47	5,00	36,59	36,64	36,85	43,19
60	Oudijk 45	5,00	36,50	36,55	36,76	43,10
61	Oudijk 20	5,00	36,88	36,93	37,14	43,48

62	Oudijk 18	5,00	36,87	36,93	37,13	43,47
63	Oudijk 43	5,00	36,50	36,55	36,76	43,10
64	Oudijk 14	5,00	37,08	37,13	37,34	43,68
65	Oudijk 41	5,00	36,23	36,28	36,49	42,83
66	Oudijk 39	5,00	36,17	36,22	36,43	42,77
67	Oudijk 37 A	5,00	36,14	36,19	36,40	42,74
68	Oudijk 37	5,00	36,14	36,19	36,40	42,74
69	Oudijk 35	5,00	36,14	36,19	36,40	42,74
70	Oudijk 31	5,00	36,11	36,17	36,37	42,71
71	Oudijk 29	5,00	36,12	36,17	36,38	42,72
72	Oudijk 12	5,00	36,40	36,45	36,66	43,00
73	Oudijk 27 A	5,00	35,92	35,98	36,18	42,52
74	Oudijk 27	5,00	36,11	36,16	36,37	42,71
75	Oudijk 10	5,00	36,51	36,56	36,77	43,11
76	Oudijk 23	5,00	36,01	36,06	36,27	42,61
77	Oudijk 8	5,00	36,25	36,30	36,51	42,85
78	Oudijk 21	5,00	36,01	36,06	36,27	42,61
79	Oudijk 6	5,00	36,23	36,28	36,49	42,83
80	Oudijk 19 A	5,00	35,97	36,02	36,23	42,57
81	Oudijk 19	5,00	35,95	36,00	36,21	42,55
82	Oudijk 17	5,00	35,86	35,91	36,12	42,46
83	Oudijk 4	5,00	36,33	36,38	36,59	42,93
84	Oudijk 15	5,00	35,77	35,82	36,03	42,37
85	Oudijk 2 B	5,00	36,17	36,22	36,43	42,77
86	Oudijk 13	5,00	35,33	35,38	35,59	41,93
87	Oudijk 2 C	5,00	35,73	35,78	35,99	42,33
88	Oudijk 11	5,00	34,79	34,84	35,05	41,39
89	Oudijk 7	5,00	34,52	34,57	34,78	41,12
90	Oudijk 5	5,00	34,46	34,52	34,72	41,06
91	Oudijk 2 A	5,00	35,01	35,06	35,27	41,61
92	Oudijk 2	5,00	34,65	34,71	34,91	41,25
93	Oudijk 3	5,00	34,29	34,34	34,55	40,89
94	Oudijk 1	5,00	34,27	34,32	34,53	40,87
95	Laantje 50	5,00	34,03	34,08	34,29	40,63
96	Raadhuisstraat 5	5,00	34,28	34,33	34,54	40,88
97	Raadhuisstraat 54	5,00	33,46	33,51	33,72	40,06
98	Raadhuisstraat 1	5,00	33,05	33,10	33,31	39,65
99	Witte Dam 13	5,00	33,01	33,06	33,27	39,61
100	Witte Dam 1	5,00	32,59	32,64	32,85	39,19
101	Witte Dam 33	5,00	32,36	32,41	32,62	38,96
102	Witte Dam 39	5,00	32,15	32,20	32,41	38,75
103	Witte Dam 47	5,00	31,92	31,97	32,18	38,52
104	Witte Dam 59	5,00	31,52	31,57	31,78	38,12
105	Kapberg 8	5,00	32,57	32,62	32,83	39,17
106	Dars 2	5,00	32,17	32,22	32,43	38,77
107	Witte Dam 71	5,00	31,84	31,89	32,10	38,44

Lagerwey L93

Naam	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
1	Zwaagdijk 227 A	5,00	38,50	38,59	38,79	45,13
2	Zwaagdijk 228	5,00	37,75	37,84	38,04	44,38
3	Zwaagdijk 236	5,00	38,03	38,12	38,32	44,66
4	Zwaagdijk 246	5,00	38,53	38,62	38,82	45,16
5	Zwaagdijk 254	5,00	38,91	39,00	39,20	45,54
6	Zwaagdijk 231	5,00	39,36	39,45	39,65	45,99
7	Zwaagdijk 233	5,00	39,56	39,65	39,85	46,19
8	Zwaagdijk 235	5,00	39,61	39,70	39,90	46,24
9	Zwaagdijk 237	5,00	39,68	39,77	39,97	46,31
10	Zwaagdijk 241	5,00	39,91	40,00	40,20	46,54
11	Zwaagdijk 243	5,00	39,98	40,07	40,27	46,61
12	Zwaagdijk 245	5,00	40,00	40,09	40,29	46,63
13	Zwaagdijk 258	5,00	39,59	39,68	39,88	46,22
14	Zwaagdijk 247	5,00	40,39	40,48	40,68	47,02
15	Zwaagdijk 251	5,00	40,81	40,90	41,10	47,44
16	Zwaagdijk 253	5,00	40,91	41,00	41,20	47,54
17	Zwaagdijk 255	5,00	40,89	40,98	41,18	47,52
18	Zwaagdijk 247	5,00	40,98	41,07	41,27	47,61
19	Zwaagdijk 259	5,00	41,17	41,26	41,46	47,80
20	Zwaagdijk 262	5,00	40,29	40,38	40,58	46,92
21	Zwaagdijk 261	5,00	40,99	41,08	41,28	47,62
22	Zwaagdijk 264	5,00	40,28	40,37	40,57	46,91
23	Zwaagdijk 263	5,00	40,73	40,82	41,02	47,36
24	Zwaagdijk 266	5,00	40,04	40,13	40,33	46,67
25	Zwaagdijk 270	5,00	40,20	40,29	40,49	46,83
26	Zwaagdijk 272/274	5,00	40,14	40,23	40,43	46,77
27	Zwaagdijk 278	5,00	40,17	40,26	40,46	46,80
28	Zwaagdijk 282	5,00	40,35	40,44	40,64	46,98
29	Zwaagdijk 265	5,00	41,29	41,38	41,58	47,92
30	Zwaagdijk 267	5,00	40,87	40,96	41,16	47,50
31	Zwaagdijk 284	5,00	40,26	40,35	40,55	46,89
32	Zwaagdijk 269	5,00	40,97	41,06	41,26	47,60
33	Zwaagdijk 286	5,00	40,17	40,26	40,46	46,80
34	Zwaagdijk 271	5,00	41,01	41,10	41,30	47,64
35	Zwaagdijk 273	5,00	40,81	40,90	41,10	47,44
36	Zwaagdijk 288	5,00	39,34	39,43	39,63	45,97
37	Zwaagdijk 290	5,00	39,20	39,29	39,49	45,83
38	Zwaagdijk 292	5,00	39,06	39,15	39,35	45,69
39	Zwaagdijk 277	5,00	39,76	39,85	40,05	46,39
40	Zwaagdijk 294	5,00	38,59	38,68	38,88	45,22
41	Zwaagdijk 281	5,00	39,10	39,19	39,39	45,73
42	Zwaagdijk 298	5,00	37,70	37,79	37,99	44,33
43	Zwaagdijk 300	5,00	37,38	37,47	37,67	44,01
44	Zwaagdijk 285	5,00	37,38	37,47	37,67	44,01
45	Zwaagdijk 287/289	5,00	36,50	36,59	36,79	43,13
46	Zwaagdijk 291	5,00	35,78	35,87	36,07	42,41
47	Zwaagdijk 304	5,00	35,18	35,27	35,47	41,81
48	Zwaagdijk 293	5,00	34,44	34,53	34,73	41,07
49	Zwaagdijk 308	5,00	33,82	33,91	34,11	40,45
50	Zwaagdijk 310	5,00	33,59	33,68	33,88	40,22
51	Zwaagdijk 312	5,00	33,29	33,38	33,58	39,92
52	Rijweg 1	5,00	33,18	33,27	33,47	39,81
53	Rijweg 3	5,00	32,37	32,46	32,66	39,00
54	Oudijk 26	5,00	39,81	39,90	40,10	46,44
55	Oudijk 51	5,00	39,16	39,25	39,45	45,79
56	Oudijk 49	5,00	38,97	39,06	39,26	45,60
57	Oudijk 24	5,00	39,60	39,69	39,89	46,23
58	Oudijk 22	5,00	39,58	39,67	39,87	46,21
59	Oudijk 47	5,00	38,98	39,07	39,27	45,61
60	Oudijk 45	5,00	38,90	38,99	39,19	45,53
61	Oudijk 20	5,00	39,29	39,38	39,58	45,92
62	Oudijk 18	5,00	39,28	39,37	39,57	45,91
63	Oudijk 43	5,00	38,91	39,00	39,20	45,54
64	Oudijk 14	5,00	39,48	39,57	39,77	46,11

65	Oudijk 41	5,00	38,64	38,73	38,93	45,27
66	Oudijk 39	5,00	38,59	38,68	38,88	45,22
67	Oudijk 37 A	5,00	38,57	38,66	38,86	45,20
68	Oudijk 37	5,00	38,57	38,66	38,86	45,20
69	Oudijk 35	5,00	38,57	38,66	38,86	45,20
70	Oudijk 31	5,00	38,53	38,62	38,82	45,16
71	Oudijk 29	5,00	38,53	38,62	38,82	45,16
72	Oudijk 12	5,00	38,82	38,91	39,11	45,45
73	Oudijk 27 A	5,00	38,34	38,43	38,63	44,97
74	Oudijk 27	5,00	38,52	38,61	38,81	45,15
75	Oudijk 10	5,00	38,91	39,00	39,20	45,54
76	Oudijk 23	5,00	38,41	38,50	38,70	45,04
77	Oudijk 8	5,00	38,67	38,76	38,96	45,30
78	Oudijk 21	5,00	38,42	38,51	38,71	45,05
79	Oudijk 6	5,00	38,64	38,73	38,93	45,27
80	Oudijk 19 A	5,00	38,38	38,47	38,67	45,01
81	Oudijk 19	5,00	38,35	38,44	38,64	44,98
82	Oudijk 17	5,00	38,26	38,35	38,55	44,89
83	Oudijk 4	5,00	38,73	38,82	39,02	45,36
84	Oudijk 15	5,00	38,17	38,26	38,46	44,80
85	Oudijk 2 B	5,00	38,57	38,66	38,86	45,20
86	Oudijk 13	5,00	37,74	37,83	38,03	44,37
87	Oudijk 2 C	5,00	38,15	38,24	38,44	44,78
88	Oudijk 11	5,00	37,23	37,32	37,52	43,86
89	Oudijk 7	5,00	36,96	37,05	37,25	43,59
90	Oudijk 5	5,00	36,90	36,99	37,19	43,53
91	Oudijk 2 A	5,00	37,45	37,54	37,74	44,08
92	Oudijk 2	5,00	37,09	37,18	37,38	43,72
93	Oudijk 3	5,00	36,72	36,81	37,01	43,35
94	Oudijk 1	5,00	36,70	36,79	36,99	43,33
95	Laantje 50	5,00	36,48	36,57	36,77	43,11
96	Raadhuisstraat 5	5,00	36,72	36,81	37,01	43,35
97	Raadhuisstraat 54	5,00	35,92	36,01	36,21	42,55
98	Raadhuisstraat 1	5,00	35,53	35,62	35,82	42,16
99	Witte Dam 13	5,00	35,48	35,57	35,77	42,11
100	Witte Dam 1	5,00	35,07	35,16	35,36	41,70
101	Witte Dam 33	5,00	34,84	34,93	35,13	41,47
102	Witte Dam 39	5,00	34,63	34,72	34,92	41,26
103	Witte Dam 47	5,00	34,40	34,49	34,69	41,03
104	Witte Dam 59	5,00	34,01	34,10	34,30	40,64
105	Kapberg 8	5,00	35,04	35,13	35,33	41,67
106	Dars 2	5,00	34,63	34,72	34,92	41,26
107	Witte Dam 71	5,00	34,32	34,41	34,61	40,95

Lagerwey L93 – MITIGATIE

Naam	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
1	Zwaagdijk 227 A	5,00	38,50	38,59	35,68	42,94
2	Zwaagdijk 228	5,00	37,75	37,84	34,93	42,19
3	Zwaagdijk 236	5,00	38,03	38,12	35,21	42,47
4	Zwaagdijk 246	5,00	38,53	38,62	35,71	42,97
5	Zwaagdijk 254	5,00	38,91	39,00	36,09	43,35
6	Zwaagdijk 231	5,00	39,36	39,45	36,54	43,80
7	Zwaagdijk 233	5,00	39,56	39,65	36,74	44,00
8	Zwaagdijk 235	5,00	39,61	39,70	36,79	44,05
9	Zwaagdijk 237	5,00	39,68	39,77	36,86	44,12
10	Zwaagdijk 241	5,00	39,91	40,00	37,09	44,35
11	Zwaagdijk 243	5,00	39,98	40,07	37,16	44,42
12	Zwaagdijk 245	5,00	40,00	40,09	37,18	44,44
13	Zwaagdijk 258	5,00	39,59	39,68	36,77	44,03
14	Zwaagdijk 247	5,00	40,39	40,48	37,57	44,83
15	Zwaagdijk 251	5,00	40,81	40,90	37,99	45,25
16	Zwaagdijk 253	5,00	40,91	41,00	38,09	45,35
17	Zwaagdijk 255	5,00	40,89	40,98	38,07	45,33
18	Zwaagdijk 247	5,00	40,98	41,07	38,16	45,42
19	Zwaagdijk 259	5,00	41,17	41,26	38,35	45,61
20	Zwaagdijk 262	5,00	40,29	40,38	37,47	44,73
21	Zwaagdijk 261	5,00	40,99	41,08	38,17	45,43
22	Zwaagdijk 264	5,00	40,28	40,37	37,46	44,72
23	Zwaagdijk 263	5,00	40,73	40,82	37,91	45,17
24	Zwaagdijk 266	5,00	40,04	40,13	37,22	44,48
25	Zwaagdijk 270	5,00	40,20	40,29	37,38	44,64
26	Zwaagdijk 272/274	5,00	40,14	40,23	37,32	44,58
27	Zwaagdijk 278	5,00	40,17	40,26	37,35	44,61
28	Zwaagdijk 282	5,00	40,35	40,44	37,53	44,79
29	Zwaagdijk 265	5,00	41,29	41,38	38,47	45,73
30	Zwaagdijk 267	5,00	40,87	40,96	38,05	45,31
31	Zwaagdijk 284	5,00	40,26	40,35	37,44	44,70
32	Zwaagdijk 269	5,00	40,97	41,06	38,15	45,41
33	Zwaagdijk 286	5,00	40,17	40,26	37,35	44,61
34	Zwaagdijk 271	5,00	41,01	41,10	38,19	45,45
35	Zwaagdijk 273	5,00	40,81	40,90	37,99	45,25
36	Zwaagdijk 288	5,00	39,34	39,43	36,52	43,78
37	Zwaagdijk 290	5,00	39,21	39,30	36,39	43,65
38	Zwaagdijk 292	5,00	39,06	39,15	36,24	43,50
39	Zwaagdijk 277	5,00	39,76	39,85	36,94	44,20
40	Zwaagdijk 294	5,00	38,59	38,68	35,77	43,03
41	Zwaagdijk 281	5,00	39,10	39,19	36,28	43,54
42	Zwaagdijk 298	5,00	37,70	37,79	34,88	42,14
43	Zwaagdijk 300	5,00	37,38	37,47	34,56	41,82
44	Zwaagdijk 285	5,00	37,38	37,47	34,56	41,82
45	Zwaagdijk 287/289	5,00	36,50	36,59	33,68	40,94
46	Zwaagdijk 291	5,00	35,78	35,87	32,96	40,22
47	Zwaagdijk 304	5,00	35,18	35,27	32,36	39,62
48	Zwaagdijk 293	5,00	34,44	34,53	31,62	38,88
49	Zwaagdijk 308	5,00	33,82	33,91	31,00	38,26
50	Zwaagdijk 310	5,00	33,59	33,68	30,77	38,03
51	Zwaagdijk 312	5,00	33,29	33,38	30,47	37,73
52	Rijweg 1	5,00	33,18	33,27	30,36	37,62
53	Rijweg 3	5,00	32,37	32,46	29,55	36,81
54	Oudijk 26	5,00	39,81	39,90	36,99	44,25
55	Oudijk 51	5,00	39,16	39,25	36,34	43,60
56	Oudijk 49	5,00	38,97	39,06	36,15	43,41
57	Oudijk 24	5,00	39,60	39,69	36,78	44,04
58	Oudijk 22	5,00	39,58	39,67	36,76	44,02
59	Oudijk 47	5,00	38,98	39,07	36,16	43,42
60	Oudijk 45	5,00	38,90	38,99	36,08	43,34
61	Oudijk 20	5,00	39,29	39,38	36,47	43,73
62	Oudijk 18	5,00	39,28	39,37	36,46	43,72
63	Oudijk 43	5,00	38,91	39,00	36,09	43,35
64	Oudijk 14	5,00	39,48	39,57	36,66	43,92

65	Oudijk 41	5,00	38,64	38,73	35,82	43,08
66	Oudijk 39	5,00	38,59	38,68	35,77	43,03
67	Oudijk 37 A	5,00	38,57	38,66	35,75	43,01
68	Oudijk 37	5,00	38,57	38,66	35,75	43,01
69	Oudijk 35	5,00	38,57	38,66	35,75	43,01
70	Oudijk 31	5,00	38,53	38,62	35,71	42,97
71	Oudijk 29	5,00	38,53	38,62	35,71	42,97
72	Oudijk 12	5,00	38,82	38,91	36,00	43,26
73	Oudijk 27 A	5,00	38,34	38,43	35,52	42,78
74	Oudijk 27	5,00	38,52	38,61	35,70	42,96
75	Oudijk 10	5,00	38,91	39,00	36,09	43,35
76	Oudijk 23	5,00	38,41	38,50	35,59	42,85
77	Oudijk 8	5,00	38,67	38,76	35,85	43,11
78	Oudijk 21	5,00	38,42	38,51	35,60	42,86
79	Oudijk 6	5,00	38,64	38,73	35,82	43,08
80	Oudijk 19 A	5,00	38,38	38,47	35,56	42,82
81	Oudijk 19	5,00	38,35	38,44	35,53	42,79
82	Oudijk 17	5,00	38,26	38,35	35,44	42,70
83	Oudijk 4	5,00	38,73	38,82	35,91	43,17
84	Oudijk 15	5,00	38,17	38,26	35,35	42,61
85	Oudijk 2 B	5,00	38,57	38,66	35,75	43,01
86	Oudijk 13	5,00	37,74	37,83	34,92	42,18
87	Oudijk 2 C	5,00	38,15	38,24	35,33	42,59
88	Oudijk 11	5,00	37,23	37,32	34,41	41,67
89	Oudijk 7	5,00	36,96	37,05	34,14	41,40
90	Oudijk 5	5,00	36,90	36,99	34,08	41,34
91	Oudijk 2 A	5,00	37,44	37,53	34,62	41,88
92	Oudijk 2	5,00	37,09	37,18	34,27	41,53
93	Oudijk 3	5,00	36,72	36,81	33,90	41,16
94	Oudijk 1	5,00	36,70	36,79	33,88	41,14
95	Laantje 50	5,00	36,48	36,57	33,66	40,92
96	Raadhuisstraat 5	5,00	36,72	36,81	33,90	41,16
97	Raadhuisstraat 54	5,00	35,92	36,01	33,10	40,36
98	Raadhuisstraat 1	5,00	35,53	35,62	32,71	39,97
99	Witte Dam 13	5,00	35,48	35,57	32,66	39,92
100	Witte Dam 1	5,00	35,07	35,16	32,25	39,51
101	Witte Dam 33	5,00	34,84	34,93	32,02	39,28
102	Witte Dam 39	5,00	34,63	34,72	31,81	39,07
103	Witte Dam 47	5,00	34,40	34,49	31,58	38,84
104	Witte Dam 59	5,00	34,01	34,10	31,19	38,45
105	Kapberg 8	5,00	35,04	35,13	32,22	39,48
106	Dars 2	5,00	34,63	34,72	31,81	39,07
107	Witte Dam 71	5,00	34,32	34,41	31,50	38,76

Senvion MM92

Naam	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
1	Zwaagdijk 227 A	5,00	35,66	35,79	36,02	42,35
2	Zwaagdijk 228	5,00	34,90	35,02	35,26	41,59
3	Zwaagdijk 236	5,00	35,18	35,30	35,54	41,87
4	Zwaagdijk 246	5,00	35,68	35,81	36,04	42,37
5	Zwaagdijk 254	5,00	36,06	36,19	36,42	42,75
6	Zwaagdijk 231	5,00	36,52	36,65	36,88	43,21
7	Zwaagdijk 233	5,00	36,73	36,86	37,09	43,42
8	Zwaagdijk 235	5,00	36,79	36,92	37,15	43,48
9	Zwaagdijk 237	5,00	36,85	36,98	37,21	43,54
10	Zwaagdijk 241	5,00	37,08	37,21	37,44	43,77
11	Zwaagdijk 243	5,00	37,15	37,28	37,51	43,84
12	Zwaagdijk 245	5,00	37,16	37,29	37,52	43,85
13	Zwaagdijk 258	5,00	36,76	36,89	37,12	43,45
14	Zwaagdijk 247	5,00	37,56	37,69	37,92	44,25
15	Zwaagdijk 251	5,00	37,98	38,11	38,34	44,67
16	Zwaagdijk 253	5,00	38,07	38,20	38,43	44,76
17	Zwaagdijk 255	5,00	38,05	38,18	38,41	44,74
18	Zwaagdijk 247	5,00	38,13	38,26	38,49	44,82
19	Zwaagdijk 259	5,00	38,32	38,44	38,68	45,01
20	Zwaagdijk 262	5,00	37,45	37,58	37,81	44,14
21	Zwaagdijk 261	5,00	38,14	38,27	38,50	44,83
22	Zwaagdijk 264	5,00	37,43	37,56	37,79	44,12
23	Zwaagdijk 263	5,00	37,89	38,02	38,25	44,58
24	Zwaagdijk 266	5,00	37,19	37,32	37,55	43,88
25	Zwaagdijk 270	5,00	37,34	37,47	37,70	44,03
26	Zwaagdijk 272/274	5,00	37,27	37,40	37,63	43,96
27	Zwaagdijk 278	5,00	37,32	37,45	37,68	44,01
28	Zwaagdijk 282	5,00	37,52	37,65	37,88	44,21
29	Zwaagdijk 265	5,00	38,45	38,58	38,81	45,14
30	Zwaagdijk 267	5,00	38,03	38,16	38,39	44,72
31	Zwaagdijk 284	5,00	37,43	37,56	37,79	44,12
32	Zwaagdijk 269	5,00	38,14	38,26	38,50	44,83
33	Zwaagdijk 286	5,00	37,35	37,48	37,71	44,04
34	Zwaagdijk 271	5,00	38,18	38,31	38,54	44,87
35	Zwaagdijk 273	5,00	37,99	38,12	38,35	44,68
36	Zwaagdijk 288	5,00	36,46	36,59	36,82	43,15
37	Zwaagdijk 290	5,00	36,33	36,46	36,69	43,02
38	Zwaagdijk 292	5,00	36,19	36,32	36,55	42,88
39	Zwaagdijk 277	5,00	36,92	37,05	37,28	43,61
40	Zwaagdijk 294	5,00	35,74	35,87	36,10	42,43
41	Zwaagdijk 281	5,00	36,25	36,38	36,61	42,94
42	Zwaagdijk 298	5,00	34,82	34,95	35,18	41,51
43	Zwaagdijk 300	5,00	34,44	34,57	34,80	41,13
44	Zwaagdijk 285	5,00	34,44	34,57	34,80	41,13
45	Zwaagdijk 287/289	5,00	33,56	33,69	33,92	40,25
46	Zwaagdijk 291	5,00	32,85	32,98	33,21	39,54
47	Zwaagdijk 304	5,00	32,25	32,38	32,61	38,94
48	Zwaagdijk 293	5,00	31,51	31,63	31,87	38,20
49	Zwaagdijk 308	5,00	30,79	30,92	31,15	37,48
50	Zwaagdijk 310	5,00	30,39	30,52	30,75	37,08
51	Zwaagdijk 312	5,00	30,10	30,23	30,46	36,79
52	Rijweg 1	5,00	30,00	30,13	30,36	36,69
53	Rijweg 3	5,00	29,14	29,27	29,50	35,83
54	Oudijk 26	5,00	36,99	37,12	37,35	43,68
55	Oudijk 51	5,00	36,30	36,43	36,66	42,99
56	Oudijk 49	5,00	36,13	36,26	36,49	42,82
57	Oudijk 24	5,00	36,76	36,89	37,12	43,45
58	Oudijk 22	5,00	36,74	36,87	37,10	43,43
59	Oudijk 47	5,00	36,14	36,26	36,50	42,83
60	Oudijk 45	5,00	36,05	36,18	36,41	42,74
61	Oudijk 20	5,00	36,42	36,55	36,78	43,11
62	Oudijk 18	5,00	36,41	36,54	36,77	43,10
63	Oudijk 43	5,00	36,03	36,16	36,39	42,72
64	Oudijk 14	5,00	36,62	36,75	36,98	43,31

65	Oudijk 41	5,00	35,78	35,91	36,14	42,47
66	Oudijk 39	5,00	35,69	35,82	36,05	42,38
67	Oudijk 37 A	5,00	35,64	35,77	36,00	42,33
68	Oudijk 37	5,00	35,64	35,77	36,00	42,33
69	Oudijk 35	5,00	35,64	35,77	36,00	42,33
70	Oudijk 31	5,00	35,60	35,73	35,96	42,29
71	Oudijk 29	5,00	35,61	35,74	35,97	42,30
72	Oudijk 12	5,00	35,96	36,09	36,32	42,65
73	Oudijk 27 A	5,00	35,48	35,61	35,84	42,17
74	Oudijk 27	5,00	35,68	35,81	36,04	42,37
75	Oudijk 10	5,00	36,08	36,21	36,44	42,77
76	Oudijk 23	5,00	35,54	35,67	35,90	42,23
77	Oudijk 8	5,00	35,81	35,94	36,17	42,50
78	Oudijk 21	5,00	35,54	35,67	35,90	42,23
79	Oudijk 6	5,00	35,77	35,90	36,13	42,46
80	Oudijk 19 A	5,00	35,50	35,63	35,86	42,19
81	Oudijk 19	5,00	35,48	35,61	35,84	42,17
82	Oudijk 17	5,00	35,39	35,52	35,75	42,08
83	Oudijk 4	5,00	35,87	36,00	36,23	42,56
84	Oudijk 15	5,00	35,31	35,44	35,67	42,00
85	Oudijk 2 B	5,00	35,71	35,84	36,07	42,40
86	Oudijk 13	5,00	34,89	35,02	35,25	41,58
87	Oudijk 2 C	5,00	35,29	35,42	35,65	41,98
88	Oudijk 11	5,00	34,37	34,50	34,73	41,06
89	Oudijk 7	5,00	34,06	34,19	34,42	40,75
90	Oudijk 5	5,00	33,98	34,11	34,34	40,67
91	Oudijk 2 A	5,00	34,59	34,72	34,95	41,28
92	Oudijk 2	5,00	34,18	34,31	34,54	40,87
93	Oudijk 3	5,00	33,81	33,93	34,17	40,50
94	Oudijk 1	5,00	33,79	33,92	34,15	40,48
95	Laantje 50	5,00	33,57	33,70	33,93	40,26
96	Raadhuisstraat 5	5,00	33,82	33,95	34,18	40,51
97	Raadhuisstraat 54	5,00	33,02	33,14	33,38	39,71
98	Raadhuisstraat 1	5,00	32,62	32,75	32,98	39,31
99	Witte Dam 13	5,00	32,59	32,72	32,95	39,28
100	Witte Dam 1	5,00	32,17	32,30	32,53	38,86
101	Witte Dam 33	5,00	31,94	32,07	32,30	38,63
102	Witte Dam 39	5,00	31,65	31,78	32,01	38,34
103	Witte Dam 47	5,00	31,35	31,48	31,71	38,04
104	Witte Dam 59	5,00	30,96	31,09	31,32	37,65
105	Kapberg 8	5,00	32,14	32,27	32,50	38,83
106	Dars 2	5,00	31,59	31,72	31,95	38,28
107	Witte Dam 71	5,00	31,27	31,40	31,63	37,96

Nordex N90/2500HS

Naam	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
1	Zwaagdijk 227 A	5,00	37,23	37,33	37,53	43,87
2	Zwaagdijk 228	5,00	36,46	36,56	36,76	43,10
3	Zwaagdijk 236	5,00	36,73	36,83	37,03	43,37
4	Zwaagdijk 246	5,00	37,23	37,33	37,53	43,87
5	Zwaagdijk 254	5,00	37,61	37,71	37,91	44,25
6	Zwaagdijk 231	5,00	38,10	38,20	38,40	44,74
7	Zwaagdijk 233	5,00	38,32	38,42	38,62	44,96
8	Zwaagdijk 235	5,00	38,37	38,47	38,67	45,01
9	Zwaagdijk 237	5,00	38,44	38,54	38,74	45,08
10	Zwaagdijk 241	5,00	38,67	38,77	38,97	45,31
11	Zwaagdijk 243	5,00	38,74	38,84	39,04	45,38
12	Zwaagdijk 245	5,00	38,75	38,85	39,05	45,39
13	Zwaagdijk 258	5,00	38,32	38,42	38,62	44,96
14	Zwaagdijk 247	5,00	39,15	39,25	39,45	45,79
15	Zwaagdijk 251	5,00	39,57	39,67	39,87	46,21
16	Zwaagdijk 253	5,00	39,65	39,75	39,95	46,29
17	Zwaagdijk 255	5,00	39,63	39,73	39,93	46,27
18	Zwaagdijk 247	5,00	39,72	39,82	40,02	46,36
19	Zwaagdijk 259	5,00	39,93	40,03	40,23	46,57
20	Zwaagdijk 262	5,00	39,02	39,12	39,32	45,66
21	Zwaagdijk 261	5,00	39,75	39,85	40,05	46,39
22	Zwaagdijk 264	5,00	39,01	39,11	39,31	45,65
23	Zwaagdijk 263	5,00	39,50	39,60	39,80	46,14
24	Zwaagdijk 266	5,00	38,77	38,87	39,07	45,41
25	Zwaagdijk 270	5,00	38,94	39,04	39,24	45,58
26	Zwaagdijk 272/274	5,00	38,86	38,96	39,16	45,50
27	Zwaagdijk 278	5,00	38,91	39,01	39,21	45,55
28	Zwaagdijk 282	5,00	39,10	39,20	39,40	45,74
29	Zwaagdijk 265	5,00	40,07	40,17	40,37	46,71
30	Zwaagdijk 267	5,00	39,64	39,74	39,94	46,28
31	Zwaagdijk 284	5,00	39,01	39,11	39,31	45,65
32	Zwaagdijk 269	5,00	39,76	39,86	40,06	46,40
33	Zwaagdijk 286	5,00	38,93	39,03	39,23	45,57
34	Zwaagdijk 271	5,00	39,81	39,91	40,11	46,45
35	Zwaagdijk 273	5,00	39,59	39,69	39,89	46,23
36	Zwaagdijk 288	5,00	38,05	38,15	38,35	44,69
37	Zwaagdijk 290	5,00	37,93	38,03	38,23	44,57
38	Zwaagdijk 292	5,00	37,79	37,89	38,09	44,43
39	Zwaagdijk 277	5,00	38,53	38,63	38,83	45,17
40	Zwaagdijk 294	5,00	37,32	37,42	37,62	43,96
41	Zwaagdijk 281	5,00	37,86	37,96	38,16	44,50
42	Zwaagdijk 298	5,00	36,40	36,50	36,70	43,04
43	Zwaagdijk 300	5,00	36,02	36,12	36,32	42,66
44	Zwaagdijk 285	5,00	36,02	36,12	36,32	42,66
45	Zwaagdijk 287/289	5,00	35,13	35,23	35,43	41,77
46	Zwaagdijk 291	5,00	34,41	34,51	34,71	41,05
47	Zwaagdijk 304	5,00	33,78	33,88	34,08	40,42
48	Zwaagdijk 293	5,00	33,05	33,15	33,35	39,69
49	Zwaagdijk 308	5,00	32,29	32,39	32,59	38,93
50	Zwaagdijk 310	5,00	31,88	31,98	32,18	38,52
51	Zwaagdijk 312	5,00	31,58	31,68	31,88	38,22
52	Rijweg 1	5,00	31,52	31,62	31,82	38,16
53	Rijweg 3	5,00	30,65	30,75	30,95	37,29
54	Oudijk 26	5,00	38,57	38,67	38,87	45,21
55	Oudijk 51	5,00	37,86	37,96	38,16	44,50
56	Oudijk 49	5,00	37,69	37,79	37,99	44,33
57	Oudijk 24	5,00	38,35	38,45	38,65	44,99
58	Oudijk 22	5,00	38,32	38,42	38,62	44,96
59	Oudijk 47	5,00	37,69	37,79	37,99	44,33
60	Oudijk 45	5,00	37,60	37,70	37,90	44,24
61	Oudijk 20	5,00	38,00	38,10	38,30	44,64
62	Oudijk 18	5,00	37,99	38,09	38,29	44,63
63	Oudijk 43	5,00	37,60	37,70	37,90	44,24
64	Oudijk 14	5,00	38,19	38,29	38,49	44,83

65	Oudijk 41	5,00	37,32	37,42	37,62	43,96
66	Oudijk 39	5,00	37,25	37,35	37,55	43,89
67	Oudijk 37 A	5,00	37,20	37,30	37,50	43,84
68	Oudijk 37	5,00	37,20	37,30	37,50	43,84
69	Oudijk 35	5,00	37,20	37,30	37,50	43,84
70	Oudijk 31	5,00	37,15	37,25	37,45	43,79
71	Oudijk 29	5,00	37,16	37,26	37,46	43,80
72	Oudijk 12	5,00	37,52	37,62	37,82	44,16
73	Oudijk 27 A	5,00	37,02	37,12	37,32	43,66
74	Oudijk 27	5,00	37,22	37,32	37,52	43,86
75	Oudijk 10	5,00	37,64	37,74	37,94	44,28
76	Oudijk 23	5,00	37,07	37,17	37,37	43,71
77	Oudijk 8	5,00	37,37	37,47	37,67	44,01
78	Oudijk 21	5,00	37,08	37,18	37,38	43,72
79	Oudijk 6	5,00	37,33	37,43	37,63	43,97
80	Oudijk 19 A	5,00	37,04	37,14	37,34	43,68
81	Oudijk 19	5,00	37,02	37,12	37,32	43,66
82	Oudijk 17	5,00	36,93	37,03	37,23	43,57
83	Oudijk 4	5,00	37,42	37,52	37,72	44,06
84	Oudijk 15	5,00	36,84	36,94	37,14	43,48
85	Oudijk 2 B	5,00	37,26	37,36	37,56	43,90
86	Oudijk 13	5,00	36,42	36,52	36,72	43,06
87	Oudijk 2 C	5,00	36,84	36,94	37,14	43,48
88	Oudijk 11	5,00	35,92	36,02	36,22	42,56
89	Oudijk 7	5,00	35,60	35,70	35,90	42,24
90	Oudijk 5	5,00	35,52	35,62	35,82	42,16
91	Oudijk 2 A	5,00	36,16	36,26	36,46	42,80
92	Oudijk 2	5,00	35,73	35,83	36,03	42,37
93	Oudijk 3	5,00	35,34	35,44	35,64	41,98
94	Oudijk 1	5,00	35,32	35,42	35,62	41,96
95	Laantje 50	5,00	35,12	35,22	35,42	41,76
96	Raadhuisstraat 5	5,00	35,37	35,47	35,67	42,01
97	Raadhuisstraat 54	5,00	34,55	34,65	34,85	41,19
98	Raadhuisstraat 1	5,00	34,17	34,27	34,47	40,81
99	Witte Dam 13	5,00	34,13	34,23	34,43	40,77
100	Witte Dam 1	5,00	33,71	33,81	34,01	40,35
101	Witte Dam 33	5,00	33,45	33,55	33,75	40,09
102	Witte Dam 39	5,00	33,14	33,24	33,44	39,78
103	Witte Dam 47	5,00	32,83	32,93	33,13	39,47
104	Witte Dam 59	5,00	32,43	32,53	32,73	39,07
105	Kapberg 8	5,00	33,66	33,76	33,96	40,30
106	Dars 2	5,00	33,07	33,17	33,37	39,71
107	Witte Dam 71	5,00	32,74	32,84	33,04	39,38

Nordex N90/2500HS – MITIGATIE

Naam	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
1	Zwaagdijk 227 A	5,00	37,23	37,33	36,13	42,83
2	Zwaagdijk 228	5,00	36,46	36,56	35,36	42,06
3	Zwaagdijk 236	5,00	36,73	36,83	35,63	42,33
4	Zwaagdijk 246	5,00	37,23	37,33	36,13	42,83
5	Zwaagdijk 254	5,00	37,61	37,71	36,51	43,21
6	Zwaagdijk 231	5,00	38,10	38,20	37,00	43,70
7	Zwaagdijk 233	5,00	38,32	38,42	37,22	43,92
8	Zwaagdijk 235	5,00	38,37	38,47	37,27	43,97
9	Zwaagdijk 237	5,00	38,44	38,54	37,34	44,04
10	Zwaagdijk 241	5,00	38,67	38,77	37,57	44,27
11	Zwaagdijk 243	5,00	38,74	38,84	37,64	44,34
12	Zwaagdijk 245	5,00	38,75	38,85	37,65	44,35
13	Zwaagdijk 258	5,00	38,32	38,42	37,22	43,92
14	Zwaagdijk 247	5,00	39,15	39,25	38,05	44,75
15	Zwaagdijk 251	5,00	39,57	39,67	38,47	45,17
16	Zwaagdijk 253	5,00	39,65	39,75	38,55	45,25
17	Zwaagdijk 255	5,00	39,63	39,73	38,53	45,23
18	Zwaagdijk 247	5,00	39,72	39,82	38,62	45,32
19	Zwaagdijk 259	5,00	39,93	40,03	38,83	45,53
20	Zwaagdijk 262	5,00	39,02	39,12	37,92	44,62
21	Zwaagdijk 261	5,00	39,75	39,85	38,65	45,35
22	Zwaagdijk 264	5,00	39,01	39,11	37,91	44,61
23	Zwaagdijk 263	5,00	39,50	39,60	38,40	45,10
24	Zwaagdijk 266	5,00	38,77	38,87	37,67	44,37
25	Zwaagdijk 270	5,00	38,94	39,04	37,84	44,54
26	Zwaagdijk 272/274	5,00	38,86	38,96	37,76	44,46
27	Zwaagdijk 278	5,00	38,91	39,01	37,81	44,51
28	Zwaagdijk 282	5,00	39,10	39,20	38,00	44,70
29	Zwaagdijk 265	5,00	40,07	40,17	38,97	45,67
30	Zwaagdijk 267	5,00	39,64	39,74	38,54	45,24
31	Zwaagdijk 284	5,00	39,01	39,11	37,91	44,61
32	Zwaagdijk 269	5,00	39,76	39,86	38,66	45,36
33	Zwaagdijk 286	5,00	38,93	39,03	37,83	44,53
34	Zwaagdijk 271	5,00	39,81	39,91	38,71	45,41
35	Zwaagdijk 273	5,00	39,59	39,69	38,49	45,19
36	Zwaagdijk 288	5,00	38,05	38,15	36,95	43,65
37	Zwaagdijk 290	5,00	37,93	38,03	36,83	43,53
38	Zwaagdijk 292	5,00	37,79	37,89	36,69	43,39
39	Zwaagdijk 277	5,00	38,53	38,63	37,43	44,13
40	Zwaagdijk 294	5,00	37,32	37,42	36,22	42,92
41	Zwaagdijk 281	5,00	37,86	37,96	36,76	43,46
42	Zwaagdijk 298	5,00	36,40	36,50	35,30	42,00
43	Zwaagdijk 300	5,00	36,02	36,12	34,92	41,62
44	Zwaagdijk 285	5,00	36,02	36,12	34,92	41,62
45	Zwaagdijk 287/289	5,00	35,13	35,23	34,03	40,73
46	Zwaagdijk 291	5,00	34,41	34,51	33,31	40,01
47	Zwaagdijk 304	5,00	33,78	33,88	32,68	39,38
48	Zwaagdijk 293	5,00	33,05	33,15	31,95	38,65
49	Zwaagdijk 308	5,00	32,29	32,39	31,19	37,89
50	Zwaagdijk 310	5,00	31,88	31,98	30,78	37,48
51	Zwaagdijk 312	5,00	31,58	31,68	30,48	37,18
52	Rijweg 1	5,00	31,52	31,62	30,42	37,12
53	Rijweg 3	5,00	30,65	30,75	29,55	36,25
54	Oudijk 26	5,00	38,57	38,67	37,47	44,17
55	Oudijk 51	5,00	37,86	37,96	36,76	43,46
56	Oudijk 49	5,00	37,69	37,79	36,59	43,29
57	Oudijk 24	5,00	38,35	38,45	37,25	43,95
58	Oudijk 22	5,00	38,32	38,42	37,22	43,92
59	Oudijk 47	5,00	37,69	37,79	36,59	43,29
60	Oudijk 45	5,00	37,60	37,70	36,50	43,20
61	Oudijk 20	5,00	38,00	38,10	36,90	43,60
62	Oudijk 18	5,00	37,99	38,09	36,89	43,59
63	Oudijk 43	5,00	37,60	37,70	36,50	43,20
64	Oudijk 14	5,00	38,19	38,29	37,09	43,79

65	Oudijk 41	5,00	37,32	37,42	36,22	42,92
66	Oudijk 39	5,00	37,25	37,35	36,15	42,85
67	Oudijk 37 A	5,00	37,20	37,30	36,10	42,80
68	Oudijk 37	5,00	37,20	37,30	36,10	42,80
69	Oudijk 35	5,00	37,20	37,30	36,10	42,80
70	Oudijk 31	5,00	37,15	37,25	36,05	42,75
71	Oudijk 29	5,00	37,16	37,26	36,06	42,76
72	Oudijk 12	5,00	37,52	37,62	36,42	43,12
73	Oudijk 27 A	5,00	37,02	37,12	35,92	42,62
74	Oudijk 27	5,00	37,22	37,32	36,12	42,82
75	Oudijk 10	5,00	37,64	37,74	36,54	43,24
76	Oudijk 23	5,00	37,07	37,17	35,97	42,67
77	Oudijk 8	5,00	37,37	37,47	36,27	42,97
78	Oudijk 21	5,00	37,08	37,18	35,98	42,68
79	Oudijk 6	5,00	37,33	37,43	36,23	42,93
80	Oudijk 19 A	5,00	37,04	37,14	35,94	42,64
81	Oudijk 19	5,00	37,02	37,12	35,92	42,62
82	Oudijk 17	5,00	36,93	37,03	35,83	42,53
83	Oudijk 4	5,00	37,42	37,52	36,32	43,02
84	Oudijk 15	5,00	36,84	36,94	35,74	42,44
85	Oudijk 2 B	5,00	37,26	37,36	36,16	42,86
86	Oudijk 13	5,00	36,42	36,52	35,32	42,02
87	Oudijk 2 C	5,00	36,84	36,94	35,74	42,44
88	Oudijk 11	5,00	35,92	36,02	34,82	41,52
89	Oudijk 7	5,00	35,60	35,70	34,50	41,20
90	Oudijk 5	5,00	35,52	35,62	34,42	41,12
91	Oudijk 2 A	5,00	36,16	36,26	35,06	41,76
92	Oudijk 2	5,00	35,73	35,83	34,63	41,33
93	Oudijk 3	5,00	35,34	35,44	34,24	40,94
94	Oudijk 1	5,00	35,32	35,42	34,22	40,92
95	Laantje 50	5,00	35,12	35,22	34,02	40,72
96	Raadhuisstraat 5	5,00	35,37	35,47	34,27	40,97
97	Raadhuisstraat 54	5,00	34,55	34,65	33,45	40,15
98	Raadhuisstraat 1	5,00	34,17	34,27	33,07	39,77
99	Witte Dam 13	5,00	34,13	34,23	33,03	39,73
100	Witte Dam 1	5,00	33,71	33,81	32,61	39,31
101	Witte Dam 33	5,00	33,45	33,55	32,35	39,05
102	Witte Dam 39	5,00	33,14	33,24	32,04	38,74
103	Witte Dam 47	5,00	32,83	32,93	31,73	38,43
104	Witte Dam 59	5,00	32,43	32,53	31,33	38,03
105	Kapberg 8	5,00	33,66	33,76	32,56	39,26
106	Dars 2	5,00	33,07	33,17	31,97	38,67
107	Witte Dam 71	5,00	32,74	32,84	31,64	38,34

Senvion MM82

Naam	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
1	Zwaagdijk 227 A	5,00	36,46	36,58	36,81	43,14
2	Zwaagdijk 228	5,00	35,69	35,81	36,05	42,38
3	Zwaagdijk 236	5,00	35,97	36,10	36,33	42,66
4	Zwaagdijk 246	5,00	36,49	36,61	36,84	43,17
5	Zwaagdijk 254	5,00	36,88	37,00	37,23	43,56
6	Zwaagdijk 231	5,00	37,32	37,45	37,68	44,01
7	Zwaagdijk 233	5,00	37,52	37,65	37,88	44,21
8	Zwaagdijk 235	5,00	37,58	37,70	37,94	44,27
9	Zwaagdijk 237	5,00	37,65	37,77	38,00	44,33
10	Zwaagdijk 241	5,00	37,87	38,00	38,23	44,56
11	Zwaagdijk 243	5,00	37,95	38,07	38,31	44,64
12	Zwaagdijk 245	5,00	37,96	38,09	38,32	44,65
13	Zwaagdijk 258	5,00	37,56	37,69	37,92	44,25
14	Zwaagdijk 247	5,00	38,36	38,49	38,72	45,05
15	Zwaagdijk 251	5,00	38,80	38,92	39,16	45,49
16	Zwaagdijk 253	5,00	38,89	39,02	39,25	45,58
17	Zwaagdijk 255	5,00	38,88	39,01	39,24	45,57
18	Zwaagdijk 247	5,00	38,96	39,09	39,32	45,65
19	Zwaagdijk 259	5,00	39,14	39,27	39,50	45,83
20	Zwaagdijk 262	5,00	38,28	38,40	38,64	44,97
21	Zwaagdijk 261	5,00	38,96	39,09	39,32	45,65
22	Zwaagdijk 264	5,00	38,26	38,38	38,61	44,94
23	Zwaagdijk 263	5,00	38,70	38,83	39,06	45,39
24	Zwaagdijk 266	5,00	38,01	38,13	38,37	44,70
25	Zwaagdijk 270	5,00	38,17	38,29	38,53	44,86
26	Zwaagdijk 272/274	5,00	38,11	38,24	38,47	44,80
27	Zwaagdijk 278	5,00	38,14	38,27	38,50	44,83
28	Zwaagdijk 282	5,00	38,34	38,46	38,70	45,03
29	Zwaagdijk 265	5,00	39,27	39,40	39,63	45,96
30	Zwaagdijk 267	5,00	38,85	38,97	39,20	45,53
31	Zwaagdijk 284	5,00	38,24	38,37	38,60	44,93
32	Zwaagdijk 269	5,00	38,95	39,08	39,31	45,64
33	Zwaagdijk 286	5,00	38,16	38,28	38,52	44,85
34	Zwaagdijk 271	5,00	39,00	39,12	39,36	45,69
35	Zwaagdijk 273	5,00	38,80	38,93	39,16	45,49
36	Zwaagdijk 288	5,00	37,31	37,43	37,67	44,00
37	Zwaagdijk 290	5,00	37,17	37,30	37,53	43,86
38	Zwaagdijk 292	5,00	37,02	37,15	37,38	43,71
39	Zwaagdijk 277	5,00	37,75	37,87	38,10	44,43
40	Zwaagdijk 294	5,00	36,56	36,69	36,92	43,25
41	Zwaagdijk 281	5,00	37,07	37,20	37,43	43,76
42	Zwaagdijk 298	5,00	35,66	35,79	36,02	42,35
43	Zwaagdijk 300	5,00	35,33	35,46	35,69	42,02
44	Zwaagdijk 285	5,00	35,34	35,46	35,70	42,03
45	Zwaagdijk 287/289	5,00	34,44	34,57	34,80	41,13
46	Zwaagdijk 291	5,00	33,72	33,84	34,08	40,41
47	Zwaagdijk 304	5,00	33,11	33,24	33,47	39,80
48	Zwaagdijk 293	5,00	32,35	32,47	32,70	39,03
49	Zwaagdijk 308	5,00	31,73	31,86	32,09	38,42
50	Zwaagdijk 310	5,00	31,49	31,62	31,85	38,18
51	Zwaagdijk 312	5,00	31,19	31,31	31,55	37,88
52	Rijweg 1	5,00	31,07	31,19	31,43	37,76
53	Rijweg 3	5,00	30,25	30,38	30,61	36,94
54	Oudijk 26	5,00	37,81	37,93	38,17	44,50
55	Oudijk 51	5,00	37,15	37,27	37,51	43,84
56	Oudijk 49	5,00	36,94	37,07	37,30	43,63
57	Oudijk 24	5,00	37,58	37,70	37,94	44,27
58	Oudijk 22	5,00	37,56	37,68	37,92	44,25
59	Oudijk 47	5,00	36,96	37,08	37,31	43,64
60	Oudijk 45	5,00	36,87	37,00	37,23	43,56
61	Oudijk 20	5,00	37,25	37,38	37,61	43,94
62	Oudijk 18	5,00	37,25	37,37	37,61	43,94
63	Oudijk 43	5,00	36,87	37,00	37,23	43,56
64	Oudijk 14	5,00	37,45	37,57	37,81	44,14

65	Oudijk 41	5,00	36,60	36,73	36,96	43,29
66	Oudijk 39	5,00	36,55	36,67	36,91	43,24
67	Oudijk 37 A	5,00	36,52	36,64	36,88	43,21
68	Oudijk 37	5,00	36,52	36,65	36,88	43,21
69	Oudijk 35	5,00	36,52	36,64	36,88	43,21
70	Oudijk 31	5,00	36,49	36,62	36,85	43,18
71	Oudijk 29	5,00	36,49	36,62	36,85	43,18
72	Oudijk 12	5,00	36,78	36,90	37,14	43,47
73	Oudijk 27 A	5,00	36,30	36,42	36,66	42,99
74	Oudijk 27	5,00	36,48	36,61	36,84	43,17
75	Oudijk 10	5,00	36,88	37,00	37,23	43,56
76	Oudijk 23	5,00	36,38	36,50	36,73	43,06
77	Oudijk 8	5,00	36,62	36,75	36,98	43,31
78	Oudijk 21	5,00	36,38	36,51	36,74	43,07
79	Oudijk 6	5,00	36,60	36,73	36,96	43,29
80	Oudijk 19 A	5,00	36,34	36,47	36,70	43,03
81	Oudijk 19	5,00	36,32	36,44	36,67	43,00
82	Oudijk 17	5,00	36,22	36,35	36,58	42,91
83	Oudijk 4	5,00	36,70	36,82	37,06	43,39
84	Oudijk 15	5,00	36,13	36,26	36,49	42,82
85	Oudijk 2 B	5,00	36,54	36,66	36,90	43,23
86	Oudijk 13	5,00	35,70	35,83	36,06	42,39
87	Oudijk 2 C	5,00	36,10	36,23	36,46	42,79
88	Oudijk 11	5,00	35,17	35,29	35,52	41,85
89	Oudijk 7	5,00	34,89	35,02	35,25	41,58
90	Oudijk 5	5,00	34,84	34,96	35,20	41,53
91	Oudijk 2 A	5,00	35,39	35,51	35,74	42,07
92	Oudijk 2	5,00	35,03	35,15	35,39	41,72
93	Oudijk 3	5,00	34,66	34,79	35,02	41,35
94	Oudijk 1	5,00	34,64	34,77	35,00	41,33
95	Laantje 50	5,00	34,41	34,53	34,77	41,10
96	Raadhuisstraat 5	5,00	34,65	34,78	35,01	41,34
97	Raadhuisstraat 54	5,00	33,84	33,96	34,20	40,53
98	Raadhuisstraat 1	5,00	33,43	33,56	33,79	40,12
99	Witte Dam 13	5,00	33,39	33,52	33,75	40,08
100	Witte Dam 1	5,00	32,97	33,10	33,33	39,66
101	Witte Dam 33	5,00	32,74	32,87	33,10	39,43
102	Witte Dam 39	5,00	32,52	32,65	32,88	39,21
103	Witte Dam 47	5,00	32,29	32,42	32,65	38,98
104	Witte Dam 59	5,00	31,89	32,02	32,25	38,58
105	Kapberg 8	5,00	32,95	33,07	33,31	39,64
106	Dars 2	5,00	32,54	32,66	32,90	39,23
107	Witte Dam 71	5,00	32,21	32,34	32,57	38,90

Railverkeer

Naam	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
1	Zwaagdijk 227 A	5	23,03	21,61	17,98	25,87
2	Zwaagdijk 228	5	22,55	21,13	17,49	25,38
3	Zwaagdijk 236	5	22,52	21,10	17,46	25,35
4	Zwaagdijk 246	5	22,55	21,13	17,50	25,39
5	Zwaagdijk 254	5	22,85	21,45	17,81	25,70
6	Zwaagdijk 231	5	22,86	21,44	17,81	25,70
7	Zwaagdijk 233	5	23,04	21,62	17,99	25,88
8	Zwaagdijk 235	5	23,04	21,63	18,00	25,89
9	Zwaagdijk 237	5	22,99	21,57	17,94	25,83
10	Zwaagdijk 241	5	22,81	21,39	17,76	25,65
11	Zwaagdijk 243	5	22,71	21,28	17,65	25,54
12	Zwaagdijk 245	5	22,63	21,20	17,57	25,46
13	Zwaagdijk 258	5	22,83	21,44	17,80	25,68
14	Zwaagdijk 247	5	23,03	21,62	17,99	25,88
15	Zwaagdijk 251	5	22,83	21,41	17,78	25,67
16	Zwaagdijk 253	5	23,06	21,65	18,02	25,91
17	Zwaagdijk 255	5	23,09	21,68	18,05	25,94
18	Zwaagdijk 247	5	23,14	21,74	18,10	25,99
19	Zwaagdijk 259	5	22,93	21,51	17,88	25,77
20	Zwaagdijk 262	5	22,85	21,46	17,82	25,70
21	Zwaagdijk 261	5	22,72	21,29	17,67	25,56
22	Zwaagdijk 264	5	22,64	21,24	17,60	25,49
23	Zwaagdijk 263	5	22,47	21,04	17,42	25,31
24	Zwaagdijk 266	5	22,40	20,99	17,36	25,25
25	Zwaagdijk 270	5	22,41	21,01	17,38	25,26
26	Zwaagdijk 272/274	5	22,42	21,02	17,39	25,27
27	Zwaagdijk 278	5	22,35	20,93	17,31	25,19
28	Zwaagdijk 282	5	22,54	21,14	17,51	25,39
29	Zwaagdijk 265	5	22,96	21,56	17,94	25,82
30	Zwaagdijk 267	5	22,46	21,05	17,42	25,31
31	Zwaagdijk 284	5	22,45	21,06	17,42	25,30
32	Zwaagdijk 269	5	22,67	21,27	17,64	25,52
33	Zwaagdijk 286	5	22,57	21,19	17,56	25,44
34	Zwaagdijk 271	5	22,82	21,43	17,80	25,68
35	Zwaagdijk 273	5	22,85	21,47	17,84	25,72
36	Zwaagdijk 288	5	22,10	20,70	17,08	24,96
37	Zwaagdijk 290	5	22,08	20,68	17,06	24,94
38	Zwaagdijk 292	5	22,04	20,64	17,02	24,90
39	Zwaagdijk 277	5	22,57	21,18	17,56	25,44
40	Zwaagdijk 294	5	22,12	20,73	17,11	24,99
41	Zwaagdijk 281	5	22,23	20,83	17,22	25,09
42	Zwaagdijk 298	5	21,84	20,45	16,83	24,71
43	Zwaagdijk 300	5	21,80	20,41	16,79	24,67
44	Zwaagdijk 285	5	22,27	20,89	17,27	25,14
45	Zwaagdijk 287/289	5	21,89	20,50	16,89	24,76
46	Zwaagdijk 291	5	21,70	20,31	16,70	24,57
47	Zwaagdijk 304	5	21,67	20,30	16,68	24,55
48	Zwaagdijk 293	5	21,86	20,49	16,88	24,75
49	Zwaagdijk 308	5	21,76	20,40	16,78	24,65
50	Zwaagdijk 310	5	21,63	20,27	16,66	24,52
51	Zwaagdijk 312	5	21,38	20,01	16,40	24,27
52	Rijweg 1	5	21,89	20,49	16,90	24,76
53	Rijweg 3	5	25,54	24,13	20,57	28,42
54	Oudijk 26	5	29,02	27,59	24,00	31,87
55	Oudijk 51	5	29,06	27,62	24,04	31,91
56	Oudijk 49	5	29,42	27,98	24,40	32,27
57	Oudijk 24	5	29,32	27,89	24,30	32,17
58	Oudijk 22	5	29,34	27,92	24,33	32,20
59	Oudijk 47	5	29,85	28,41	24,82	32,69
60	Oudijk 45	5	29,85	28,41	24,82	32,69
61	Oudijk 20	5	29,51	28,08	24,49	32,36
62	Oudijk 18	5	29,51	28,07	24,48	32,35
63	Oudijk 43	5	29,64	28,20	24,61	32,48
64	Oudijk 14	5	29,86	28,43	24,83	32,71

65	Oudijk 41	5	30,30	28,86	25,27	33,14
66	Oudijk 39	5	30,40	28,96	25,37	33,24
67	Oudijk 37 A	5	30,41	28,97	25,38	33,25
68	Oudijk 37	5	30,48	29,05	25,46	33,33
69	Oudijk 35	5	30,44	29,01	25,42	33,29
70	Oudijk 31	5	30,55	29,12	25,53	33,40
71	Oudijk 29	5	30,47	29,04	25,45	33,32
72	Oudijk 12	5	30,40	28,97	25,38	33,25
73	Oudijk 27 A	5	30,78	29,35	25,77	33,64
74	Oudijk 27	5	30,92	29,49	25,90	33,77
75	Oudijk 10	5	30,74	29,31	25,72	33,59
76	Oudijk 23	5	31,01	29,58	25,99	33,86
77	Oudijk 8	5	30,79	29,36	25,77	33,64
78	Oudijk 21	5	30,84	29,41	25,82	33,69
79	Oudijk 6	5	30,79	29,36	25,77	33,64
80	Oudijk 19 A	5	30,86	29,42	25,84	33,71
81	Oudijk 19	5	30,96	29,52	25,94	33,81
82	Oudijk 17	5	31,00	29,57	25,98	33,85
83	Oudijk 4	5	30,76	29,34	25,74	33,61
84	Oudijk 15	5	30,85	29,42	25,83	33,70
85	Oudijk 2 B	5	30,75	29,32	25,73	33,60
86	Oudijk 13	5	31,22	29,80	26,21	34,08
87	Oudijk 2 C	5	30,83	29,41	25,82	33,69
88	Oudijk 11	5	31,15	29,73	26,13	34,00
89	Oudijk 7	5	31,11	29,68	26,09	33,96
90	Oudijk 5	5	31,17	29,74	26,15	34,02
91	Oudijk 2 A	5	30,89	29,46	25,87	33,74
92	Oudijk 2	5	31,03	29,60	26,01	33,88
93	Oudijk 3	5	31,30	29,88	26,29	34,16
94	Oudijk 1	5	31,34	29,91	26,32	34,19
95	Laantje 50	5	31,02	29,59	26,00	33,87
96	Raadhuisstraat 5	5	30,85	29,42	25,82	33,70
97	Raadhuisstraat 54	5	31,16	29,73	26,14	34,01
98	Raadhuisstraat 1	5	30,83	29,40	25,80	33,68
99	Witte Dam 13	5	30,86	29,43	25,84	33,71
100	Witte Dam 1	5	30,84	29,40	25,81	33,68
101	Witte Dam 33	5	31,39	29,96	26,37	34,24
102	Witte Dam 39	5	31,69	30,27	26,68	34,55
103	Witte Dam 47	5	31,94	30,52	26,93	34,80
104	Witte Dam 59	5	32,33	30,92	27,33	35,20
105	Kapberg 8	5	31,45	30,03	26,44	34,31
106	Dars 2	5	32,17	30,75	27,16	35,03
107	Witte Dam 71	5	32,43	31,02	27,43	35,30

Industrielawaai

Naam	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
1	Zwaagdijk 227 A	5,00	23,72	23,72	23,72	33,72
2	Zwaagdijk 228	5,00	23,25	23,25	23,25	33,25
3	Zwaagdijk 236	5,00	22,82	22,82	22,82	32,82
4	Zwaagdijk 246	5,00	22,99	22,99	22,99	32,99
5	Zwaagdijk 254	5,00	23,04	23,04	23,04	33,04
6	Zwaagdijk 231	5,00	23,25	23,25	23,25	33,25
7	Zwaagdijk 233	5,00	23,00	23,00	23,00	33,00
8	Zwaagdijk 235	5,00	22,93	22,93	22,93	32,93
9	Zwaagdijk 237	5,00	22,71	22,71	22,71	32,71
10	Zwaagdijk 241	5,00	22,65	22,65	22,65	32,65
11	Zwaagdijk 243	5,00	22,64	22,64	22,64	32,64
12	Zwaagdijk 245	5,00	22,66	22,66	22,66	32,66
13	Zwaagdijk 258	5,00	23,00	23,00	23,00	33,00
14	Zwaagdijk 247	5,00	23,20	23,20	23,20	33,20
15	Zwaagdijk 251	5,00	22,85	22,85	22,85	32,85
16	Zwaagdijk 253	5,00	22,87	22,87	22,87	32,87
17	Zwaagdijk 255	5,00	22,87	22,87	22,87	32,87
18	Zwaagdijk 247	5,00	22,91	22,91	22,91	32,91
19	Zwaagdijk 259	5,00	23,43	23,43	23,43	33,43
20	Zwaagdijk 262	5,00	23,13	23,13	23,13	33,13
21	Zwaagdijk 261	5,00	23,64	23,64	23,64	33,64
22	Zwaagdijk 264	5,00	23,27	23,27	23,27	33,27
23	Zwaagdijk 263	5,00	24,02	24,02	24,02	34,02
24	Zwaagdijk 266	5,00	23,62	23,62	23,62	33,62
25	Zwaagdijk 270	5,00	23,83	23,83	23,83	33,83
26	Zwaagdijk 272/274	5,00	23,89	23,89	23,89	33,89
27	Zwaagdijk 278	5,00	24,06	24,06	24,06	34,06
28	Zwaagdijk 282	5,00	24,37	24,37	24,37	34,37
29	Zwaagdijk 265	5,00	24,90	24,90	24,90	34,90
30	Zwaagdijk 267	5,00	25,07	25,07	25,07	35,07
31	Zwaagdijk 284	5,00	24,81	24,81	24,81	34,81
32	Zwaagdijk 269	5,00	25,39	25,39	25,39	35,39
33	Zwaagdijk 286	5,00	25,32	25,32	25,32	35,32
34	Zwaagdijk 271	5,00	25,78	25,78	25,78	35,78
35	Zwaagdijk 273	5,00	25,90	25,90	25,90	35,90
36	Zwaagdijk 288	5,00	25,96	25,96	25,96	35,96
37	Zwaagdijk 290	5,00	26,05	26,05	26,05	36,05
38	Zwaagdijk 292	5,00	26,39	26,39	26,39	36,39
39	Zwaagdijk 277	5,00	27,52	27,52	27,52	37,52
40	Zwaagdijk 294	5,00	27,49	27,49	27,49	37,49
41	Zwaagdijk 281	5,00	28,12	28,12	28,12	38,12
42	Zwaagdijk 298	5,00	28,02	28,02	28,02	38,02
43	Zwaagdijk 300	5,00	28,44	28,44	28,44	38,44
44	Zwaagdijk 285	5,00	29,64	29,64	29,64	39,64
45	Zwaagdijk 287/289	5,00	30,45	30,45	30,45	40,45
46	Zwaagdijk 291	5,00	30,85	30,85	30,85	40,85
47	Zwaagdijk 304	5,00	30,43	30,43	30,43	40,43
48	Zwaagdijk 293	5,00	31,99	31,99	31,99	41,99
49	Zwaagdijk 308	5,00	32,15	32,15	32,15	42,15
50	Zwaagdijk 310	5,00	32,95	32,95	32,95	42,95
51	Zwaagdijk 312	5,00	33,28	33,28	33,28	43,28
52	Rijweg 1	5,00	39,79	39,79	39,79	49,79
53	Rijweg 3	5,00	34,42	34,42	34,42	44,42
54	Oudijk 26	5,00	25,73	25,73	25,73	35,73
55	Oudijk 51	5,00	25,46	25,46	25,46	35,46
56	Oudijk 49	5,00	24,97	24,97	24,97	34,97
57	Oudijk 24	5,00	24,60	24,60	24,60	34,60
58	Oudijk 22	5,00	24,49	24,49	24,49	34,49
59	Oudijk 47	5,00	24,55	24,55	24,55	34,55
60	Oudijk 45	5,00	24,25	24,25	24,25	34,25
61	Oudijk 20	5,00	24,08	24,08	24,08	34,08
62	Oudijk 18	5,00	24,04	24,04	24,04	34,04
63	Oudijk 43	5,00	24,01	24,01	24,01	34,01
64	Oudijk 14	5,00	24,02	24,02	24,02	34,02

65	Oudijk 41	5,00	23,55	23,55	23,55	33,55
66	Oudijk 39	5,00	23,23	23,23	23,23	33,23
67	Oudijk 37 A	5,00	23,13	23,13	23,13	33,13
68	Oudijk 37	5,00	23,06	23,06	23,06	33,06
69	Oudijk 35	5,00	22,98	22,98	22,98	32,98
70	Oudijk 31	5,00	22,86	22,86	22,86	32,86
71	Oudijk 29	5,00	22,84	22,84	22,84	32,84
72	Oudijk 12	5,00	23,05	23,05	23,05	33,05
73	Oudijk 27 A	5,00	22,76	22,76	22,76	32,76
74	Oudijk 27	5,00	22,58	22,58	22,58	32,58
75	Oudijk 10	5,00	22,78	22,78	22,78	32,78
76	Oudijk 23	5,00	22,55	22,55	22,55	32,55
77	Oudijk 8	5,00	22,55	22,55	22,55	32,55
78	Oudijk 21	5,00	22,56	22,56	22,56	32,56
79	Oudijk 6	5,00	22,49	22,49	22,49	32,49
80	Oudijk 19 A	5,00	22,53	22,53	22,53	32,53
81	Oudijk 19	5,00	22,59	22,59	22,59	32,59
82	Oudijk 17	5,00	22,57	22,57	22,57	32,57
83	Oudijk 4	5,00	22,74	22,74	22,74	32,74
84	Oudijk 15	5,00	22,65	22,65	22,65	32,65
85	Oudijk 2 B	5,00	22,84	22,84	22,84	32,84
86	Oudijk 13	5,00	22,90	22,90	22,90	32,90
87	Oudijk 2 C	5,00	23,06	23,06	23,06	33,06
88	Oudijk 11	5,00	22,96	22,96	22,96	32,96
89	Oudijk 7	5,00	22,77	22,77	22,77	32,77
90	Oudijk 5	5,00	23,11	23,11	23,11	33,11
91	Oudijk 2 A	5,00	23,46	23,46	23,46	33,46
92	Oudijk 2	5,00	23,29	23,29	23,29	33,29
93	Oudijk 3	5,00	23,22	23,22	23,22	33,22
94	Oudijk 1	5,00	23,25	23,25	23,25	33,25
95	Laantje 50	5,00	23,52	23,52	23,52	33,52
96	Raadhuisstraat 5	5,00	24,22	24,22	24,22	34,22
97	Raadhuisstraat 54	5,00	24,02	24,02	24,02	34,02
98	Raadhuisstraat 1	5,00	24,30	24,30	24,30	34,30
99	Witte Dam 13	5,00	24,59	24,59	24,59	34,59
100	Witte Dam 1	5,00	24,78	24,78	24,78	34,78
101	Witte Dam 33	5,00	24,40	24,40	24,40	34,40
102	Witte Dam 39	5,00	24,28	24,28	24,28	34,28
103	Witte Dam 47	5,00	24,26	24,26	24,26	34,26
104	Witte Dam 59	5,00	24,13	24,13	24,13	34,13
105	Kapberg 8	5,00	23,90	23,90	23,90	33,90
106	Dars 2	5,00	23,72	23,72	23,72	33,72
107	Witte Dam 71	5,00	23,61	23,61	23,61	33,61

Wegverkeerslawaai

Naam	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
1	Zwaagdijk 227 A	5	45,62	42,07	36,12	46,06
2	Zwaagdijk 228	5	44,85	41,29	35,36	45,29
3	Zwaagdijk 236	5	44,86	41,31	35,37	45,3
4	Zwaagdijk 246	5	45,05	41,51	35,56	45,5
5	Zwaagdijk 254	5	45,32	41,78	35,83	45,77
6	Zwaagdijk 231	5	45,89	42,35	36,39	46,33
7	Zwaagdijk 233	5	46,1	42,56	36,6	46,54
8	Zwaagdijk 235	5	46,11	42,57	36,61	46,55
9	Zwaagdijk 237	5	46,11	42,57	36,61	46,55
10	Zwaagdijk 241	5	46,13	42,6	36,63	46,57
11	Zwaagdijk 243	5	46,11	42,57	36,61	46,55
12	Zwaagdijk 245	5	46,09	42,56	36,59	46,53
13	Zwaagdijk 258	5	45,72	42,18	36,22	46,16
14	Zwaagdijk 247	5	46,51	42,98	37,01	46,95
15	Zwaagdijk 251	5	46,74	43,21	37,23	47,18
16	Zwaagdijk 253	5	46,9	43,37	37,39	47,34
17	Zwaagdijk 255	5	46,9	43,38	37,4	47,35
18	Zwaagdijk 247	5	47,1	43,58	37,6	47,55
19	Zwaagdijk 259	5	47,22	43,71	37,71	47,67
20	Zwaagdijk 262	5	46,33	42,8	36,83	46,77
21	Zwaagdijk 261	5	47,06	43,53	37,55	47,5
22	Zwaagdijk 264	5	46,34	42,81	36,84	46,78
23	Zwaagdijk 263	5	46,72	43,21	37,22	47,17
24	Zwaagdijk 266	5	46,12	42,59	36,61	46,56
25	Zwaagdijk 270	5	46,33	42,81	36,83	46,78
26	Zwaagdijk 272/274	5	46,32	42,8	36,82	46,77
27	Zwaagdijk 278	5	46,41	42,88	36,9	46,85
28	Zwaagdijk 282	5	46,64	43,12	37,14	47,09
29	Zwaagdijk 265	5	47,69	44,18	38,18	48,14
30	Zwaagdijk 267	5	47,2	43,68	37,7	47,65
31	Zwaagdijk 284	5	46,69	43,17	37,19	47,14
32	Zwaagdijk 269	5	47,5	43,98	37,99	47,94
33	Zwaagdijk 286	5	46,74	43,22	37,24	47,19
34	Zwaagdijk 271	5	47,66	44,14	38,16	48,11
35	Zwaagdijk 273	5	47,52	44	38,02	47,97
36	Zwaagdijk 288	5	46,4	42,88	36,9	46,85
37	Zwaagdijk 290	5	46,41	42,88	36,91	46,85
38	Zwaagdijk 292	5	46,46	42,94	36,96	46,91
39	Zwaagdijk 277	5	47,39	43,87	37,88	47,83
40	Zwaagdijk 294	5	46,58	43,05	37,07	47,02
41	Zwaagdijk 281	5	47,08	43,56	37,57	47,52
42	Zwaagdijk 298	5	46,37	42,84	36,87	46,81
43	Zwaagdijk 300	5	46,38	42,85	36,89	46,83
44	Zwaagdijk 285	5	47,16	43,63	37,65	47,6
45	Zwaagdijk 287/289	5	46,89	43,37	37,39	47,34
46	Zwaagdijk 291	5	46,73	43,2	37,23	47,17
47	Zwaagdijk 304	5	46,25	42,71	36,75	46,69
48	Zwaagdijk 293	5	46,96	43,44	37,46	47,41
49	Zwaagdijk 308	5	46,42	42,88	36,92	46,86
50	Zwaagdijk 310	5	46,4	42,85	36,9	46,84
51	Zwaagdijk 312	5	46,34	42,79	36,84	46,78
52	Rijweg 1	5	48,3	44,77	38,8	48,74
53	Rijweg 3	5	58,15	54,65	48,62	58,59
54	Oudijk 26	5	50,04	46,53	40,53	50,49
55	Oudijk 51	5	49,14	45,62	39,64	49,59
56	Oudijk 49	5	48,86	45,34	39,35	49,3
57	Oudijk 24	5	49,6	46,1	40,09	50,05
58	Oudijk 22	5	49,48	45,97	39,97	49,93
59	Oudijk 47	5	48,69	45,16	39,18	49,13
60	Oudijk 45	5	48,42	44,9	38,92	48,87
61	Oudijk 20	5	48,9	45,38	39,39	49,34
62	Oudijk 18	5	48,86	45,34	39,36	49,31
63	Oudijk 43	5	48,32	44,81	38,82	48,77
64	Oudijk 14	5	48,74	45,22	39,23	49,18

65	Oudijk 41	5	47,7	44,17	38,2	48,14
66	Oudijk 39	5	47,71	44,19	38,21	48,16
67	Oudijk 37 A	5	47,66	44,14	38,16	48,11
68	Oudijk 37	5	47,68	44,15	38,18	48,12
69	Oudijk 35	5	47,68	44,15	38,18	48,12
70	Oudijk 31	5	47,74	44,22	38,24	48,19
71	Oudijk 29	5	47,74	44,21	38,23	48,18
72	Oudijk 12	5	48,12	44,6	38,61	48,56
73	Oudijk 27 A	5	47,54	44,01	38,04	47,98
74	Oudijk 27	5	47,91	44,38	38,41	48,35
75	Oudijk 10	5	48,46	44,93	38,95	48,9
76	Oudijk 23	5	47,87	44,35	38,37	48,32
77	Oudijk 8	5	48,3	44,77	38,79	48,74
78	Oudijk 21	5	48,06	44,53	38,56	48,5
79	Oudijk 6	5	48,39	44,86	38,88	48,83
80	Oudijk 19 A	5	48,05	44,52	38,54	48,49
81	Oudijk 19	5	48,07	44,54	38,57	48,51
82	Oudijk 17	5	47,95	44,42	38,44	48,39
83	Oudijk 4	5	48,64	45,12	39,13	49,08
84	Oudijk 15	5	47,92	44,39	38,41	48,36
85	Oudijk 2 B	5	48,54	45,02	39,04	48,99
86	Oudijk 13	5	47,64	44,11	38,14	48,08
87	Oudijk 2 C	5	48,26	44,73	38,75	48,7
88	Oudijk 11	5	47,6	44,06	38,1	48,04
89	Oudijk 7	5	47,6	44,06	38,1	48,04
90	Oudijk 5	5	47,98	44,43	38,47	48,42
91	Oudijk 2 A	5	48,68	45,14	39,17	49,12
92	Oudijk 2	5	48,56	45,02	39,05	49
93	Oudijk 3	5	48	44,46	38,5	48,44
94	Oudijk 1	5	48,01	44,48	38,5	48,45
95	Laantje 50	5	48,49	44,94	38,97	48,92
96	Raadhuisstraat 5	5	49,16	45,62	39,65	49,6
97	Raadhuisstraat 54	5	48,5	44,95	38,99	48,94
98	Raadhuisstraat 1	5	48,59	45,04	39,07	49,02
99	Witte Dam 13	5	48,88	45,34	39,37	49,32
100	Witte Dam 1	5	48,89	45,34	39,37	49,32
101	Witte Dam 33	5	48,17	44,62	38,66	48,61
102	Witte Dam 39	5	47,65	44,1	38,14	48,09
103	Witte Dam 47	5	47,19	43,63	37,68	47,62
104	Witte Dam 59	5	46,59	43,03	37,09	47,03
105	Kapberg 8	5	48,12	44,56	38,61	48,55
106	Dars 2	5	47,09	43,53	37,58	47,52
107	Witte Dam 71	5	46,63	43,07	37,13	47,07

Cumulatie geluidbronnen

		bestaande bronnen				Cumu incl. windpark				
Naam	Omschrijving	Rail	Weg	Industrie	Cumu bestaand	E-92	L93 mitigatie	MM92	N90 mitigatie	MM82
1	Zwaagdijk 227A	25,9	46,1	33,7	46,4	51,8	52,1	51,5	52,0	52,4
2	Zwaagdijk 228	25,4	45,3	33,3	45,6	50,7	51,0	50,4	50,9	51,3
3	Zwaagdijk 236	25,4	45,3	32,8	45,6	51,0	51,4	50,7	51,2	51,6
4	Zwaagdijk 246	25,4	45,5	33,0	45,8	51,7	52,0	51,3	51,9	52,3
5	Zwaagdijk 254	25,7	45,8	33,0	46,1	52,3	52,6	51,8	52,4	52,8
6	Zwaagdijk 231	25,7	46,3	33,3	46,6	53,0	53,3	52,5	53,1	53,5
7	Zwaagdijk 233	25,9	46,5	33,0	46,8	53,3	53,6	52,8	53,5	53,8
8	Zwaagdijk 235	25,9	46,6	32,9	46,8	53,3	53,6	52,9	53,5	53,9
9	Zwaagdijk 237	25,8	46,6	32,7	46,8	53,4	53,7	53,0	53,6	54,0
10	Zwaagdijk 241	25,7	46,6	32,7	46,8	53,7	54,0	53,3	53,9	54,3
11	Zwaagdijk 243	25,5	46,6	32,6	46,8	53,8	54,1	53,4	54,0	54,4
12	Zwaagdijk 245	25,5	46,5	32,7	46,8	53,8	54,2	53,4	54,0	54,4
13	Zwaagdijk 258	25,7	46,2	33,0	46,4	53,2	53,5	52,8	53,4	53,8
14	Zwaagdijk 247	25,9	47,0	33,2	47,2	54,4	54,8	54,0	54,6	55,1
15	Zwaagdijk 251	25,7	47,2	32,9	47,4	55,1	55,4	54,6	55,3	55,7
16	Zwaagdijk 253	25,9	47,3	32,9	47,5	55,2	55,5	54,7	55,4	55,9
17	Zwaagdijk 255	25,9	47,4	32,9	47,6	55,2	55,5	54,7	55,4	55,8
18	Zwaagdijk 247	26,0	47,6	32,9	47,7	55,4	55,7	54,8	55,5	56,0
19	Zwaagdijk 259	25,8	47,7	33,4	47,9	55,6	55,9	55,1	55,8	56,3
20	Zwaagdijk 262	25,7	46,8	33,1	47,0	54,3	54,6	53,8	54,4	54,9
21	Zwaagdijk 261	25,6	47,5	33,6	47,7	55,4	55,7	54,9	55,6	56,0
22	Zwaagdijk 264	25,5	46,8	33,3	47,0	54,3	54,6	53,8	54,4	54,9
23	Zwaagdijk 263	25,3	47,2	34,0	47,4	54,9	55,3	54,5	55,2	55,6
24	Zwaagdijk 266	25,3	46,6	33,6	46,8	53,9	54,2	53,4	54,1	54,5
25	Zwaagdijk 270	25,3	46,8	33,8	47,1	54,2	54,5	53,7	54,3	54,8
26	Zwaagdijk 272/274	25,3	46,8	33,9	47,1	54,1	54,4	53,6	54,2	54,7
27	Zwaagdijk 278	25,2	46,9	34,1	47,1	54,1	54,4	53,7	54,3	54,7
28	Zwaagdijk 282	25,4	47,1	34,4	47,4	54,5	54,7	54,0	54,6	55,1
29	Zwaagdijk 265	25,8	48,1	34,9	48,4	55,9	56,2	55,4	56,1	56,5
30	Zwaagdijk 267	25,3	47,7	35,1	48,0	55,2	55,5	54,8	55,4	55,8
31	Zwaagdijk 284	25,3	47,1	34,8	47,5	54,4	54,6	53,9	54,5	54,9
32	Zwaagdijk 269	25,5	47,9	35,4	48,2	55,4	55,7	55,0	55,7	56,0
33	Zwaagdijk 286	25,4	47,2	35,3	47,5	54,3	54,5	53,8	54,4	54,8
34	Zwaagdijk 271	25,7	48,1	35,8	48,4	55,5	55,8	55,1	55,8	56,1
35	Zwaagdijk 273	25,7	48,0	35,9	48,3	55,3	55,5	54,8	55,4	55,9
36	Zwaagdijk 288	25,0	46,9	36,0	47,3	53,1	53,4	52,6	53,2	53,7
37	Zwaagdijk 290	24,9	46,9	36,1	47,3	53,0	53,2	52,5	53,1	53,5
38	Zwaagdijk 292	24,9	46,9	36,4	47,4	52,8	53,1	52,4	53,0	53,3
39	Zwaagdijk 277	25,4	47,8	37,5	48,3	53,9	54,2	53,5	54,1	54,5
40	Zwaagdijk 294	25,0	47,0	37,5	47,6	52,4	52,6	51,9	52,5	52,9

41	Zwaagdijk 281	25,1	47,5	38,1	48,1	53,1	53,3	52,7	53,3	53,6
42	Zwaagdijk 298	24,7	46,8	38,0	47,5	51,4	51,6	51,0	51,5	51,8
43	Zwaagdijk 300	24,7	46,8	38,4	47,6	51,1	51,3	50,7	51,1	51,5
44	Zwaagdijk 285	25,1	47,6	39,6	48,4	51,5	51,7	51,1	51,5	51,9
45	Zwaagdijk 287/289	24,8	47,3	40,5	48,3	50,8	51,0	50,5	50,8	51,1
46	Zwaagdijk 291	24,6	47,2	40,9	48,3	50,3	50,4	50,0	50,3	50,6
47	Zwaagdijk 304	24,6	46,7	40,4	47,8	49,6	49,8	49,4	49,6	49,9
48	Zwaagdijk 293	24,8	47,4	42,0	48,8	49,9	50,0	49,8	49,9	50,1
49	Zwaagdijk 308	24,7	46,9	42,2	48,4	49,4	49,5	49,3	49,4	49,6
50	Zwaagdijk 310	24,5	46,8	43,0	48,7	49,5	49,6	49,4	49,5	49,7
51	Zwaagdijk 312	24,3	46,8	43,3	48,7	49,5	49,6	49,4	49,4	49,6
52	Rijweg 1	24,8	48,7	49,8	52,9	53,2	53,2	53,1	53,2	53,3
53	Rijweg 3	28,4	58,6	44,4	58,8	58,9	58,9	58,8	58,9	58,9
54	Oudijk 26	31,9	50,5	35,7	50,7	54,8	55,0	54,4	54,9	55,2
55	Oudijk 51	31,9	49,6	35,5	49,8	53,8	54,0	53,4	53,9	54,2
56	Oudijk 49	32,3	49,3	35,0	49,5	53,5	53,7	53,1	53,6	53,9
57	Oudijk 24	32,2	50,1	34,6	50,2	54,4	54,6	54,0	54,5	54,8
58	Oudijk 22	32,2	49,9	34,5	50,1	54,3	54,5	53,9	54,4	54,8
59	Oudijk 47	32,7	49,1	34,6	49,4	53,4	53,6	53,0	53,5	53,9
60	Oudijk 45	32,7	48,9	34,3	49,1	53,2	53,5	52,9	53,3	53,7
61	Oudijk 20	32,4	49,3	34,1	49,5	53,8	54,0	53,4	53,9	54,2
62	Oudijk 18	32,4	49,3	34,0	49,5	53,7	54,0	53,4	53,9	54,2
63	Oudijk 43	32,5	48,8	34,0	49,0	53,2	53,4	52,8	53,3	53,6
64	Oudijk 14	32,7	49,2	34,0	49,4	53,9	54,2	53,5	54,0	54,4
65	Oudijk 41	33,1	48,1	33,6	48,4	52,7	52,9	52,3	52,8	53,1
66	Oudijk 39	33,2	48,2	33,2	48,4	52,6	52,9	52,2	52,7	53,1
67	Oudijk 37 A	33,3	48,1	33,1	48,3	52,5	52,8	52,1	52,6	53,0
68	Oudijk 37	33,3	48,1	33,1	48,4	52,6	52,8	52,1	52,6	53,0
69	Oudijk 35	33,3	48,1	33,0	48,4	52,5	52,8	52,1	52,6	53,0
70	Oudijk 31	33,4	48,2	32,9	48,4	52,5	52,8	52,1	52,6	53,0
71	Oudijk 29	33,3	48,2	32,8	48,4	52,5	52,8	52,1	52,6	53,0
72	Oudijk 12	33,3	48,6	33,1	48,8	53,0	53,2	52,6	53,1	53,5
73	Oudijk 27 A	33,6	48,0	32,8	48,2	52,3	52,5	51,9	52,4	52,8
74	Oudijk 27	33,8	48,4	32,6	48,6	52,6	52,9	52,3	52,7	53,1
75	Oudijk 10	33,6	48,9	32,8	49,1	53,2	53,5	52,9	53,3	53,7
76	Oudijk 23	33,9	48,3	32,6	48,5	52,5	52,7	52,1	52,6	52,9
77	Oudijk 8	33,6	48,7	32,6	48,9	52,9	53,1	52,6	53,0	53,4
78	Oudijk 21	33,7	48,5	32,6	48,7	52,6	52,8	52,2	52,6	53,0
79	Oudijk 6	33,6	48,8	32,5	49,0	52,9	53,2	52,6	53,0	53,4
80	Oudijk 19 A	33,7	48,5	32,5	48,7	52,5	52,8	52,2	52,6	53,0
81	Oudijk 19	33,8	48,5	32,6	48,7	52,5	52,7	52,2	52,6	53,0
82	Oudijk 17	33,9	48,4	32,6	48,6	52,4	52,6	52,0	52,4	52,8
83	Oudijk 4	33,6	49,1	32,7	49,3	53,1	53,3	52,8	53,2	53,6
84	Oudijk 15	33,7	48,4	32,7	48,6	52,3	52,5	51,9	52,3	52,7

85	Oudijk 2B	33,6	49,0	32,8	49,2	52,9	53,1	52,6	53,0	53,4
86	Oudijk 13	34,1	48,1	32,9	48,3	51,8	52,0	51,5	51,8	52,2
87	Oudijk 2 C	33,7	48,7	33,1	48,9	52,4	52,6	52,1	52,5	52,8
88	Oudijk 11	34,0	48,0	33,0	48,3	51,3	51,5	51,0	51,4	51,7
89	Oudijk 7	34,0	48,0	32,8	48,3	51,1	51,3	50,8	51,1	51,4
90	Oudijk 5	34,0	48,4	33,1	48,7	51,2	51,4	50,9	51,3	51,6
91	Oudijk 2 A	33,7	49,1	33,5	49,3	52,0	52,2	51,7	52,1	52,4
92	Oudijk 2	33,9	49,0	33,3	49,2	51,7	51,9	51,4	51,7	52,0
93	Oudijk 3	34,2	48,4	33,2	48,7	51,1	51,3	50,8	51,1	51,4
94	Oudijk 1	34,2	48,5	33,3	48,7	51,1	51,3	50,8	51,1	51,4
95	Laantje 50	33,9	48,9	33,5	49,1	51,2	51,4	51,0	51,3	51,5
96	Raadhuisstraat 5	33,7	49,6	34,2	49,8	51,8	52,0	51,6	51,8	52,1
97	Raadhuisstraat 54	34,0	48,9	34,0	49,2	50,9	51,1	50,7	50,9	51,2
98	Raadhuisstraat 1	33,7	49,0	34,3	49,3	50,7	50,9	50,6	50,8	51,0
99	Witte Dam 13	33,7	49,3	34,6	49,6	50,9	51,1	50,8	51,0	51,2
100	Witte Dam 1	33,7	49,3	34,8	49,6	50,8	50,9	50,6	50,8	51,0
101	Witte Dam 33	34,2	48,6	34,4	48,9	50,2	50,3	50,0	50,2	50,4
102	Witte Dam 39	34,6	48,1	34,3	48,4	49,7	49,9	49,5	49,7	49,9
103	Witte Dam 47	34,8	47,6	34,3	48,0	49,3	49,4	49,1	49,3	49,5
104	Witte Dam 59	35,2	47,0	34,1	47,4	48,7	48,9	48,5	48,7	48,9
105	Kapberg 8	34,3	48,6	33,9	48,8	50,2	50,3	50,1	50,2	50,4
106	Dars 2	35,0	47,5	33,7	47,9	49,3	49,5	49,1	49,3	49,6
107	Witte Dam 71	35,3	47,1	33,6	47,4	48,9	49,0	48,7	48,8	49,1

		Toename door WP				
Naam	Omschrijving	E-92	L93 mitigatie	MM92	N90 mitigatie	MM82
1	Zwaagdijk 227A	5,5	5,8	5,1	5,6	6,0
2	Zwaagdijk 228	5,1	5,4	4,7	5,2	5,6
3	Zwaagdijk 236	5,4	5,7	5,0	5,6	6,0
4	Zwaagdijk 246	5,9	6,2	5,5	6,0	6,5
5	Zwaagdijk 254	6,2	6,5	5,8	6,3	6,8
6	Zwaagdijk 231	6,4	6,7	5,9	6,5	6,9
7	Zwaagdijk 233	6,5	6,8	6,0	6,7	7,1
8	Zwaagdijk 235	6,5	6,8	6,1	6,7	7,1
9	Zwaagdijk 237	6,6	6,9	6,2	6,8	7,2
10	Zwaagdijk 241	6,9	7,2	6,5	7,1	7,5
11	Zwaagdijk 243	7,0	7,3	6,6	7,2	7,6
12	Zwaagdijk 245	7,1	7,4	6,6	7,3	7,7
13	Zwaagdijk 258	6,8	7,1	6,4	7,0	7,4
14	Zwaagdijk 247	7,3	7,6	6,8	7,5	7,9
15	Zwaagdijk 251	7,7	8,0	7,2	7,9	8,3
16	Zwaagdijk 253	7,7	8,0	7,2	7,8	8,3
17	Zwaagdijk 255	7,7	7,9	7,1	7,8	8,3

18	Zwaagdijk 247	7,6	7,9	7,1	7,8	8,2
19	Zwaagdijk 259	7,8	8,1	7,2	7,9	8,4
20	Zwaagdijk 262	7,3	7,6	6,8	7,4	7,9
21	Zwaagdijk 261	7,6	7,9	7,1	7,8	8,2
22	Zwaagdijk 264	7,2	7,5	6,7	7,4	7,8
23	Zwaagdijk 263	7,5	7,8	7,0	7,7	8,1
24	Zwaagdijk 266	7,1	7,4	6,6	7,2	7,7
25	Zwaagdijk 270	7,1	7,4	6,6	7,3	7,7
26	Zwaagdijk 272/274	7,0	7,3	6,5	7,2	7,6
27	Zwaagdijk 278	7,0	7,3	6,5	7,2	7,6
28	Zwaagdijk 282	7,1	7,3	6,6	7,2	7,7
29	Zwaagdijk 265	7,5	7,8	7,0	7,7	8,1
30	Zwaagdijk 267	7,3	7,6	6,8	7,5	7,9
31	Zwaagdijk 284	6,9	7,2	6,4	7,0	7,5
32	Zwaagdijk 269	7,2	7,5	6,7	7,4	7,8
33	Zwaagdijk 286	6,7	7,0	6,2	6,9	7,3
34	Zwaagdijk 271	7,1	7,4	6,6	7,3	7,7
35	Zwaagdijk 273	7,0	7,2	6,5	7,1	7,5
36	Zwaagdijk 288	5,8	6,1	5,4	6,0	6,4
37	Zwaagdijk 290	5,7	5,9	5,2	5,8	6,2
38	Zwaagdijk 292	5,4	5,7	5,0	5,6	6,0
39	Zwaagdijk 277	5,6	5,9	5,2	5,8	6,1
40	Zwaagdijk 294	4,8	5,0	4,3	4,9	5,2
41	Zwaagdijk 281	5,0	5,2	4,6	5,1	5,5
42	Zwaagdijk 298	3,9	4,1	3,5	4,0	4,3
43	Zwaagdijk 300	3,5	3,8	3,1	3,6	4,0
44	Zwaagdijk 285	3,1	3,3	2,7	3,1	3,5
45	Zwaagdijk 287/289	2,4	2,6	2,1	2,5	2,8
46	Zwaagdijk 291	2,0	2,1	1,7	2,0	2,3
47	Zwaagdijk 304	1,8	1,9	1,6	1,8	2,0
48	Zwaagdijk 293	1,1	1,3	1,0	1,2	1,3
49	Zwaagdijk 308	1,0	1,1	0,9	1,0	1,2
50	Zwaagdijk 310	0,9	1,0	0,7	0,8	1,0
51	Zwaagdijk 312	0,8	0,9	0,6	0,7	0,9
52	Rijweg 1	0,3	0,3	0,2	0,3	0,4
53	Rijweg 3	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1
54	Oudijk 26	4,1	4,3	3,7	4,2	4,6
55	Oudijk 51	3,9	4,2	3,6	4,0	4,4
56	Oudijk 49	3,9	4,1	3,6	4,0	4,4
57	Oudijk 24	4,1	4,4	3,8	4,3	4,6
58	Oudijk 22	4,2	4,4	3,8	4,3	4,7
59	Oudijk 47	4,0	4,3	3,7	4,1	4,5
60	Oudijk 45	4,1	4,3	3,7	4,2	4,6
61	Oudijk 20	4,2	4,5	3,8	4,3	4,7

62	Oudijk 18	4,2	4,5	3,9	4,4	4,7
63	Oudijk 43	4,2	4,4	3,8	4,3	4,6
64	Oudijk 14	4,5	4,8	4,1	4,6	5,0
65	Oudijk 41	4,3	4,5	3,9	4,4	4,8
66	Oudijk 39	4,2	4,5	3,8	4,3	4,7
67	Oudijk 37 A	4,2	4,5	3,8	4,3	4,7
68	Oudijk 37	4,2	4,5	3,8	4,3	4,7
69	Oudijk 35	4,2	4,5	3,8	4,3	4,7
70	Oudijk 31	4,1	4,4	3,7	4,2	4,6
71	Oudijk 29	4,1	4,4	3,7	4,2	4,6
72	Oudijk 12	4,2	4,5	3,9	4,3	4,7
73	Oudijk 27 A	4,1	4,3	3,7	4,2	4,5
74	Oudijk 27	4,0	4,3	3,7	4,1	4,5
75	Oudijk 10	4,1	4,4	3,8	4,3	4,6
76	Oudijk 23	4,0	4,2	3,6	4,0	4,4
77	Oudijk 8	4,0	4,2	3,6	4,1	4,4
78	Oudijk 21	3,9	4,1	3,5	3,9	4,3
79	Oudijk 6	3,9	4,1	3,5	4,0	4,3
80	Oudijk 19 A	3,8	4,1	3,5	3,9	4,3
81	Oudijk 19	3,8	4,0	3,4	3,9	4,2
82	Oudijk 17	3,8	4,0	3,4	3,8	4,2
83	Oudijk 4	3,8	4,1	3,5	3,9	4,3
84	Oudijk 15	3,7	3,9	3,4	3,8	4,1
85	Oudijk 2B	3,7	4,0	3,4	3,8	4,2
86	Oudijk 13	3,4	3,7	3,1	3,5	3,9
87	Oudijk 2 C	3,5	3,7	3,2	3,6	3,9
88	Oudijk 11	3,0	3,2	2,7	3,1	3,4
89	Oudijk 7	2,8	3,0	2,5	2,8	3,2
90	Oudijk 5	2,6	2,8	2,3	2,6	2,9
91	Oudijk 2 A	2,7	2,9	2,4	2,8	3,0
92	Oudijk 2	2,5	2,7	2,2	2,5	2,8
93	Oudijk 3	2,4	2,6	2,2	2,5	2,8
94	Oudijk 1	2,4	2,6	2,1	2,4	2,7
95	Laantje 50	2,1	2,3	1,8	2,1	2,4
96	Raadhuisstraat 5	2,0	2,1	1,8	2,0	2,3
97	Raadhuisstraat 54	1,7	1,9	1,5	1,8	2,0
98	Raadhuisstraat 1	1,5	1,6	1,3	1,5	1,7
99	Witte Dam 13	1,4	1,5	1,2	1,4	1,6
100	Witte Dam 1	1,2	1,3	1,1	1,3	1,4
101	Witte Dam 33	1,3	1,4	1,1	1,3	1,5
102	Witte Dam 39	1,3	1,5	1,1	1,3	1,5
103	Witte Dam 47	1,3	1,5	1,1	1,3	1,5
104	Witte Dam 59	1,3	1,4	1,1	1,3	1,5
105	Kapberg 8	1,4	1,5	1,2	1,4	1,6

106	Dars 2	1,5	1,6	1,3	1,4	1,7
107	Witte Dam 71	1,4	1,6	1,2	1,4	1,7

BIJLAGE 4 GELUIDCONTOUR L_{DEN} - E-92

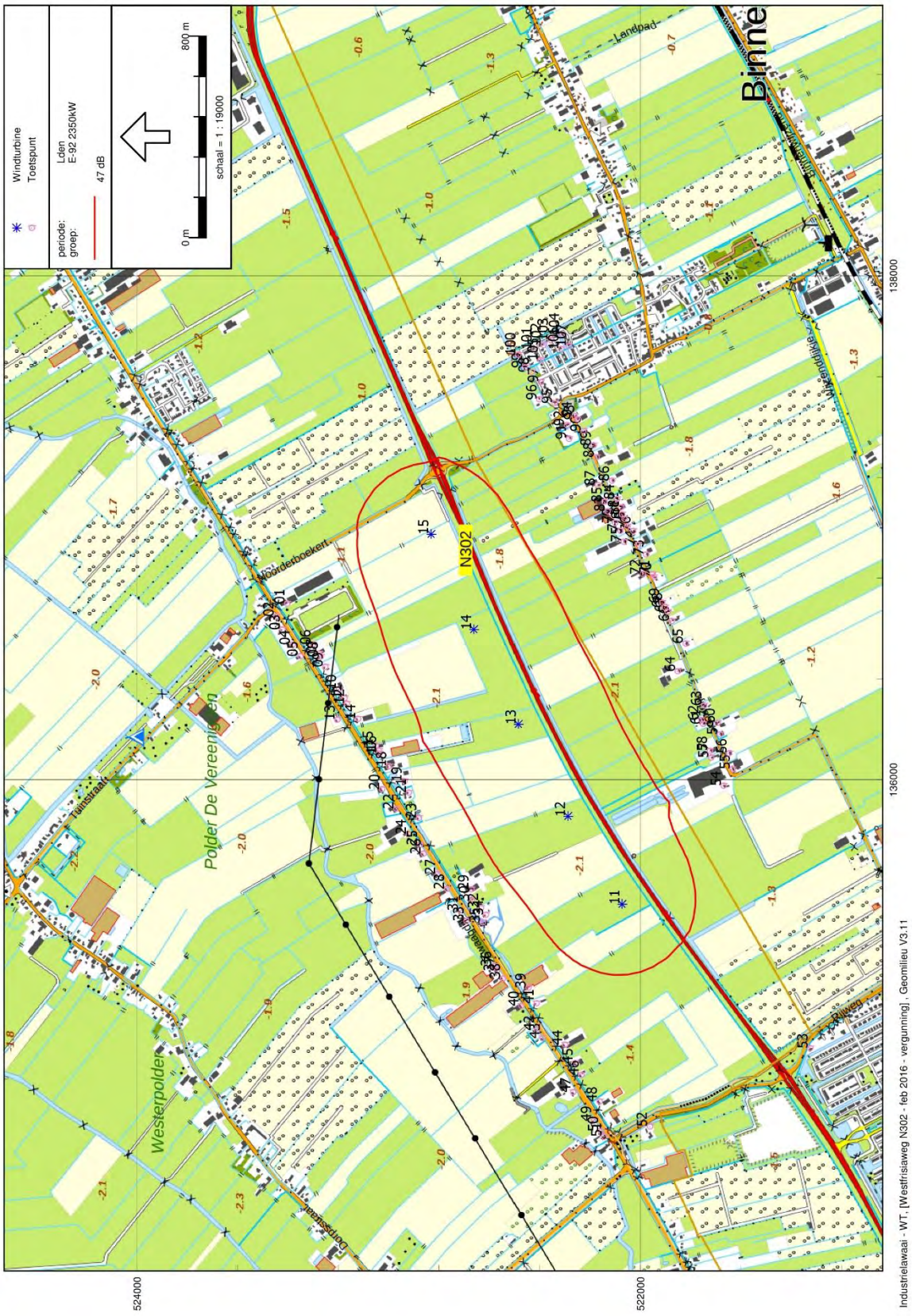

BIJLAGE 5 GELUIDCONTOUR L_{NIGHT} - E-92

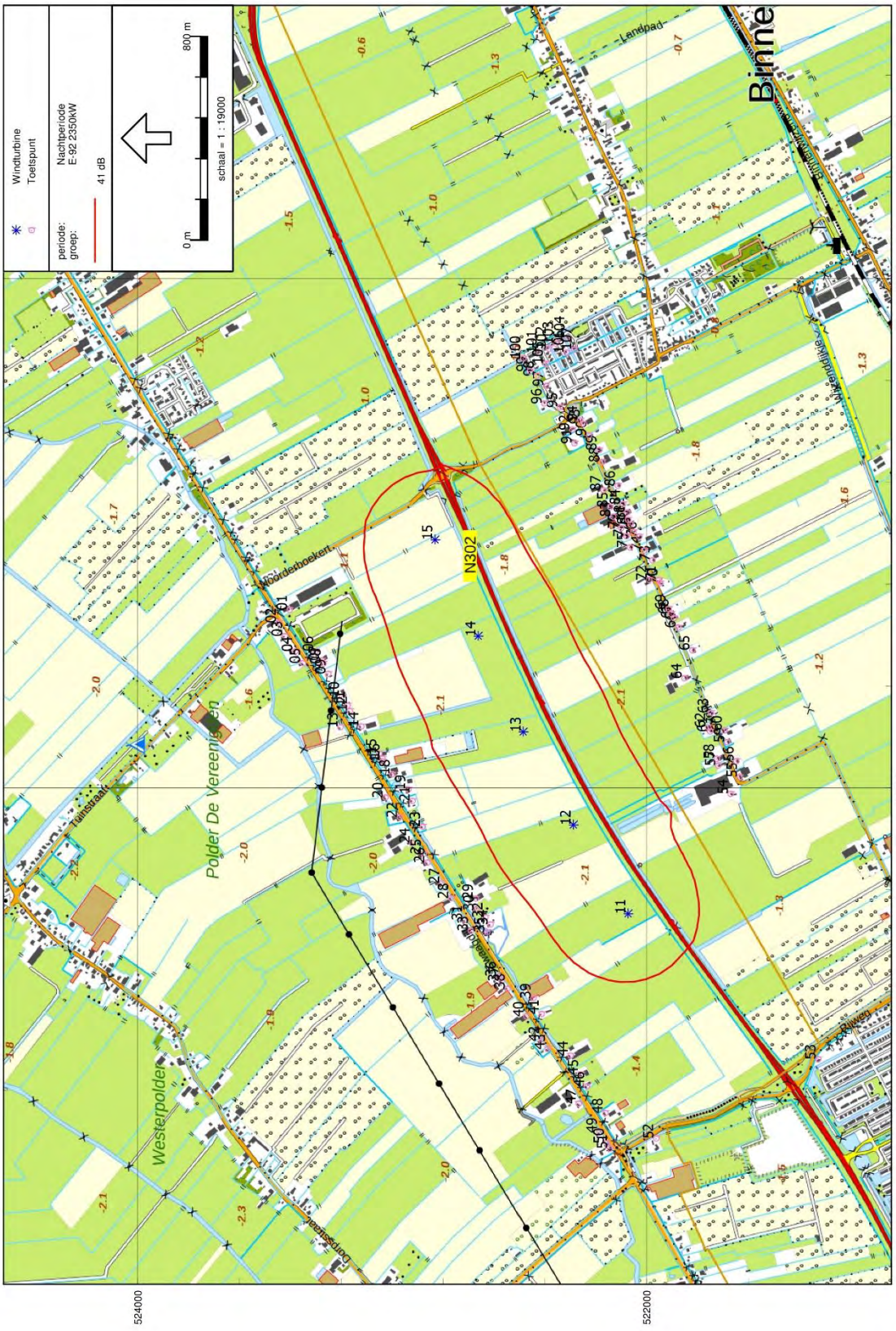

BIJLAGE 6 GELUIDCONTOUR L_{DEN} – L93

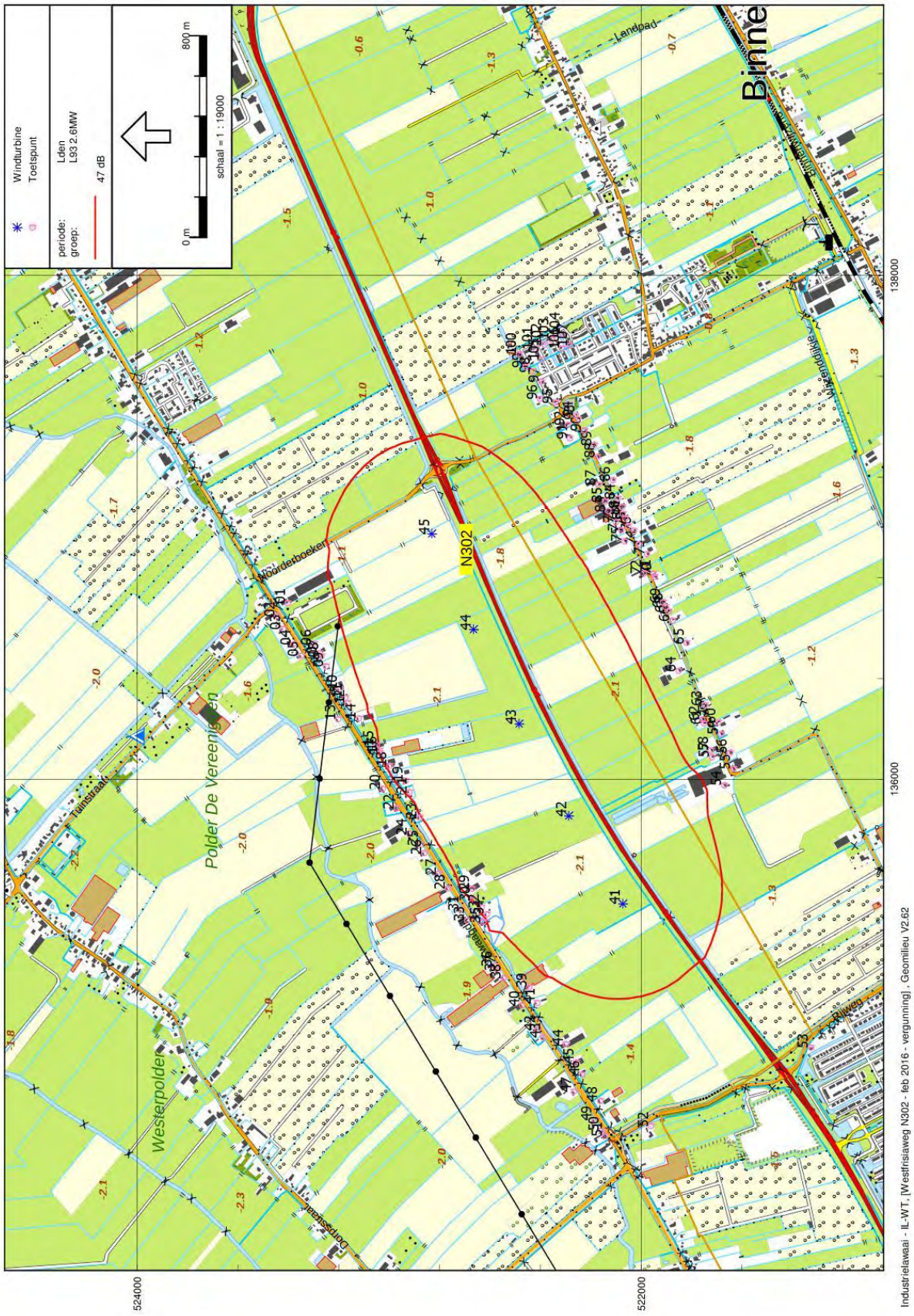

BIJLAGE 7 GELUIDCONTOUR L_{NIGHT} – L93

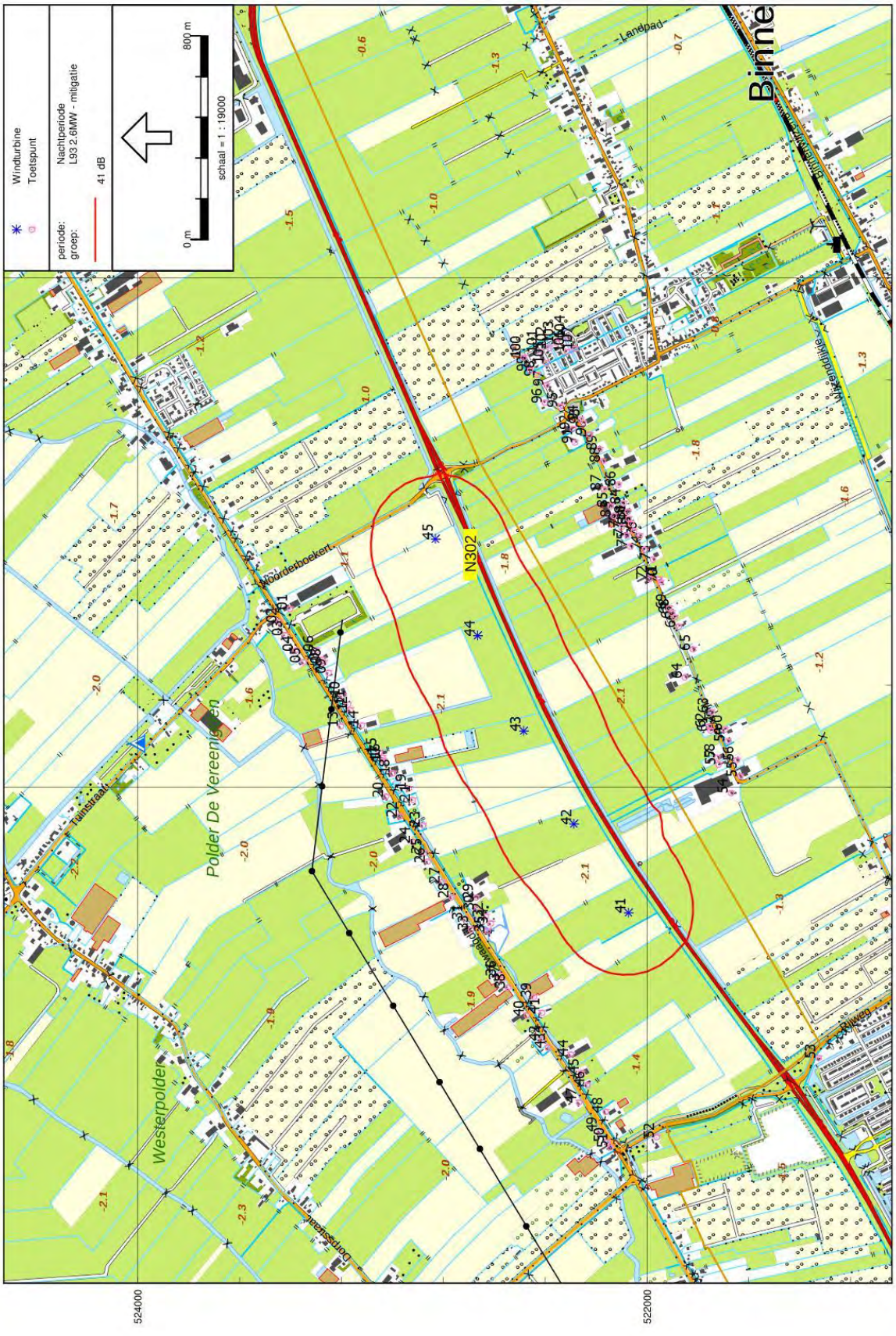

BIJLAGE 8 GELUIDCONTOUR L_{DEN} - L93 MITIGATIE

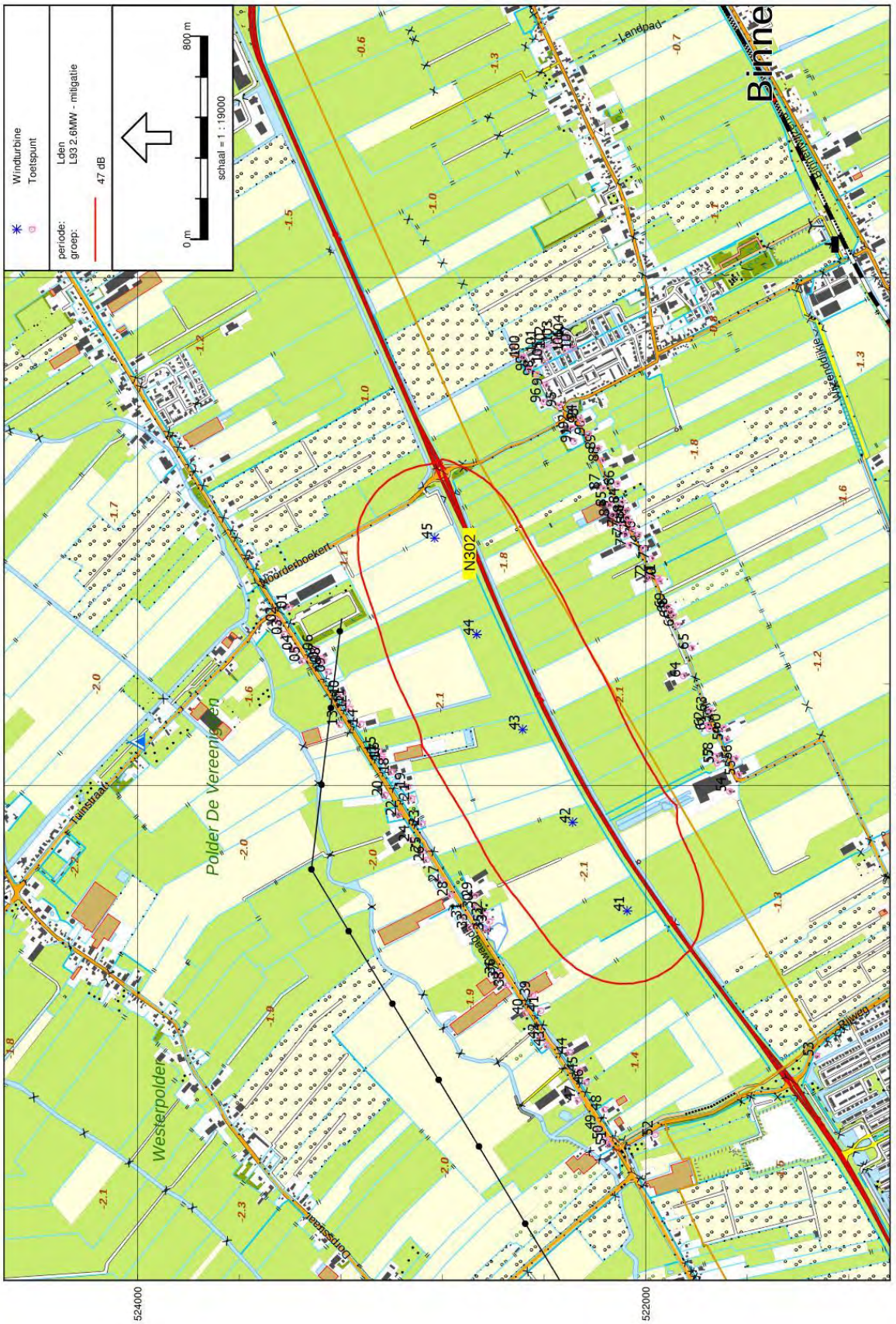

BIJLAGE 9 GELUIDCONTOUR L_{NIGHT} - L93 MITIGATIE

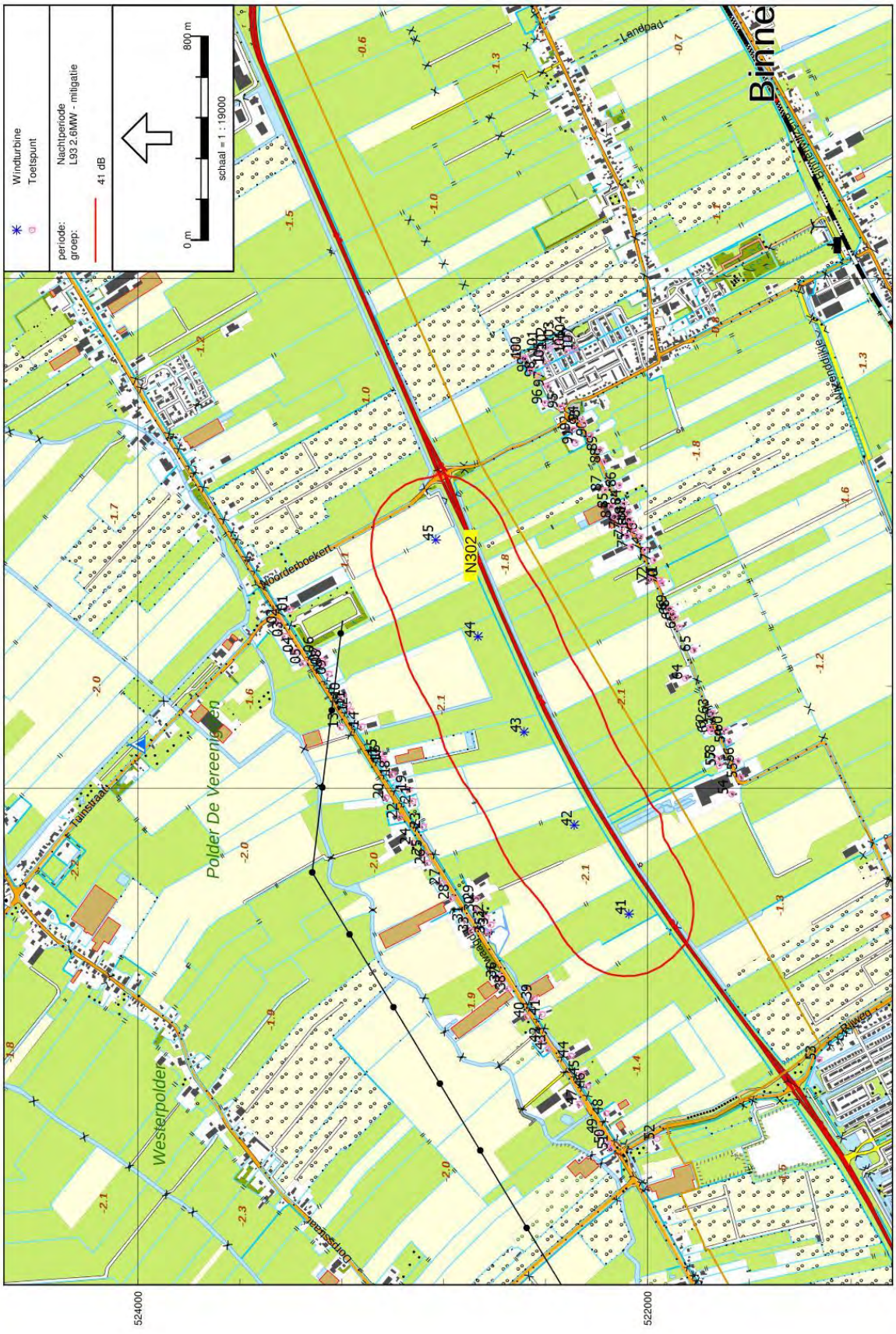

BIJLAGE 10 GELUIDCONTOUR L_{DEN} – MM92

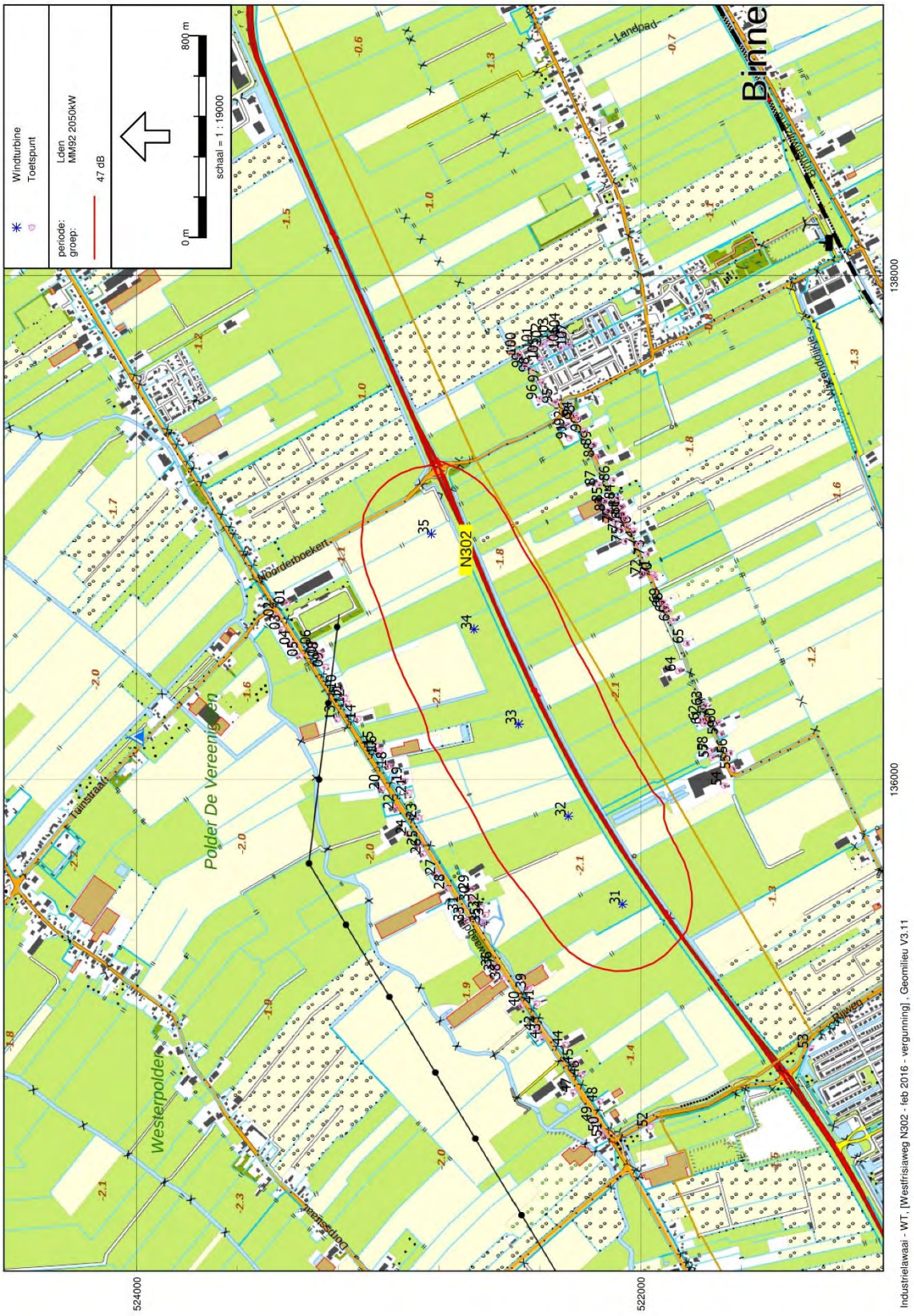

BIJLAGE 11 GELUIDCONTOUR L_{NIGHT} – MM92

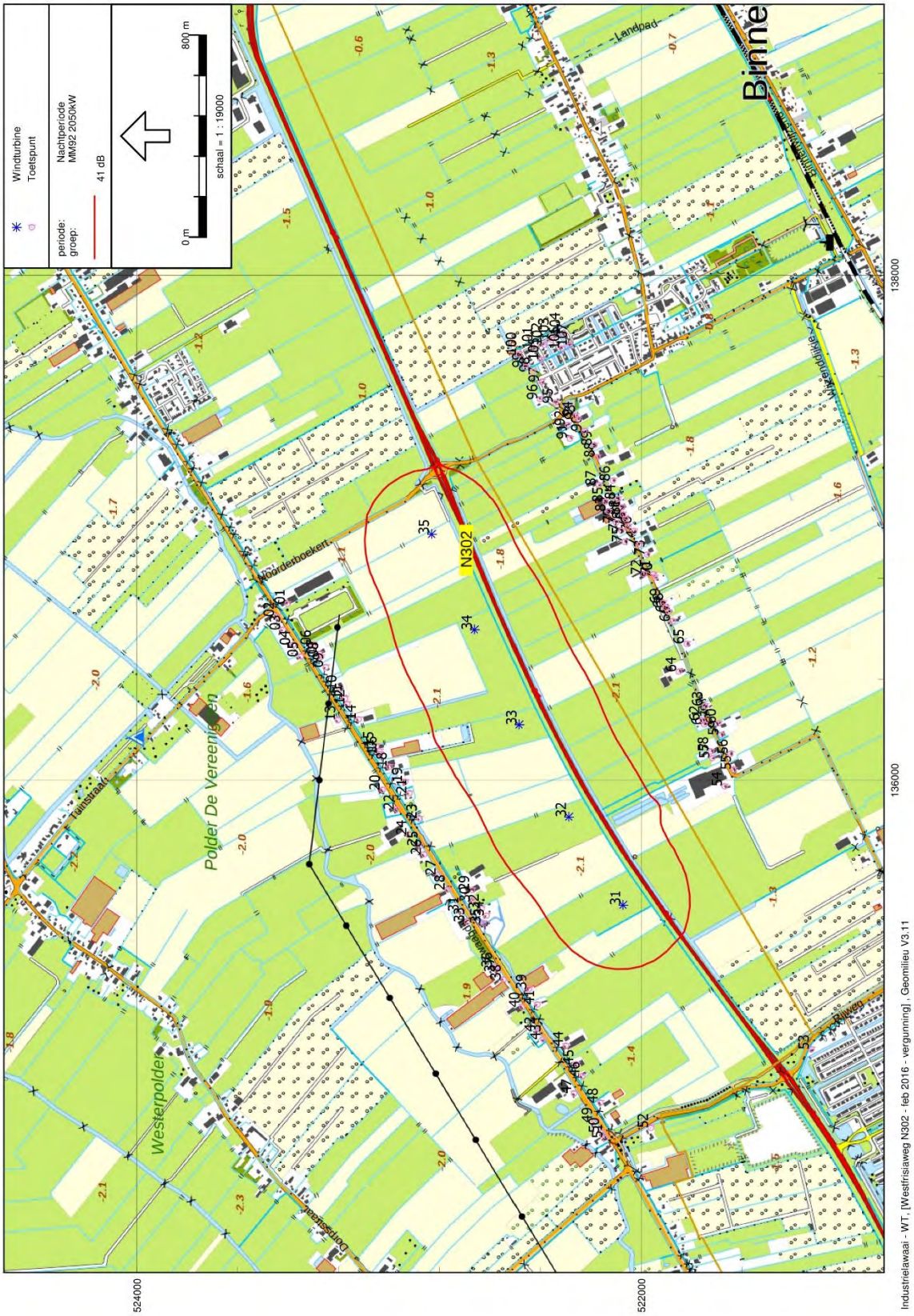

BIJLAGE 12 GELUIDCONTOUR L_{DEN} – N90

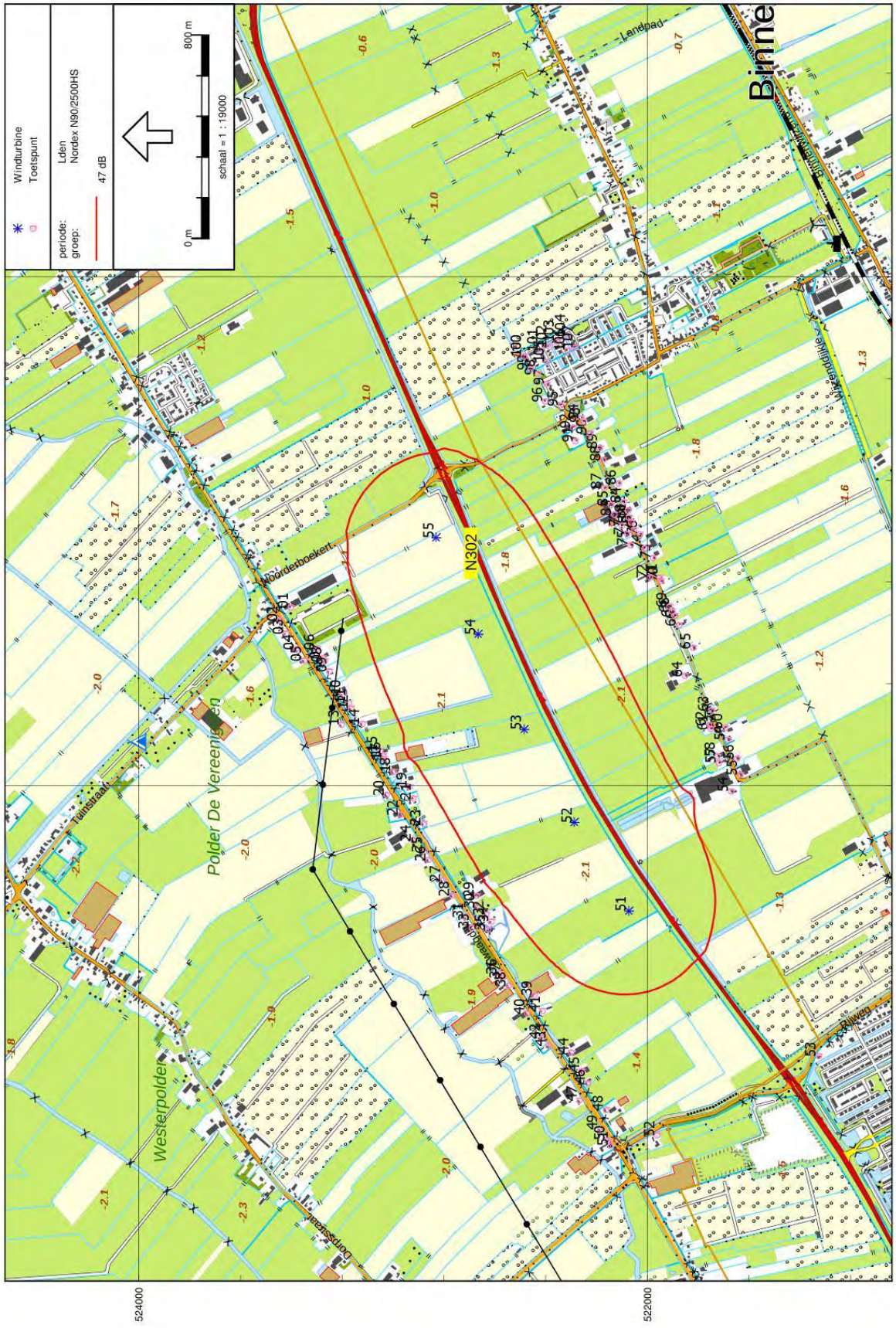

BIJLAGE 13 GELUIDCONTOUR L_{NIGHT} - N90

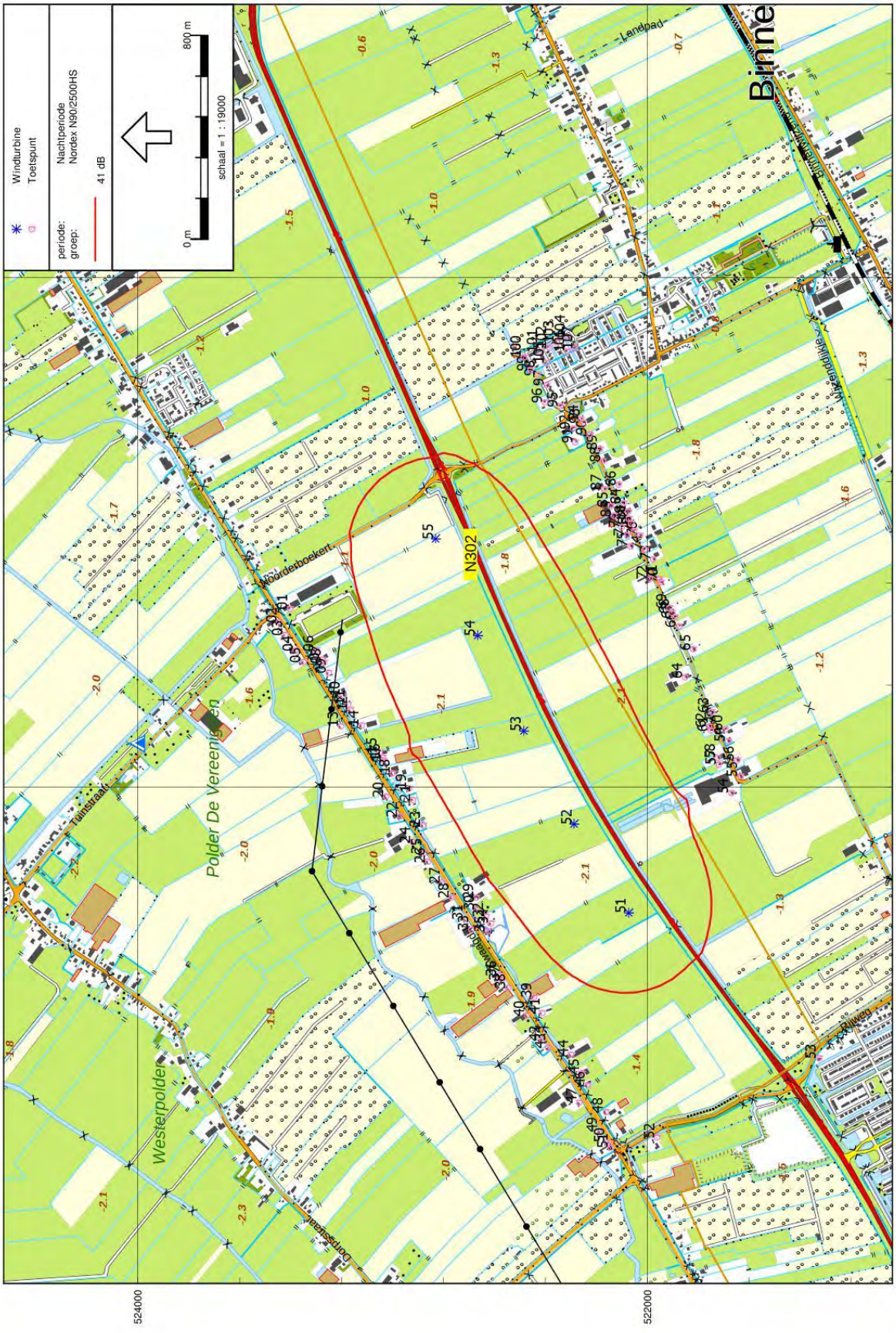

BIJLAGE 14 GELUIDCONTOUR L_{DEN} - N90 MITIGATIE

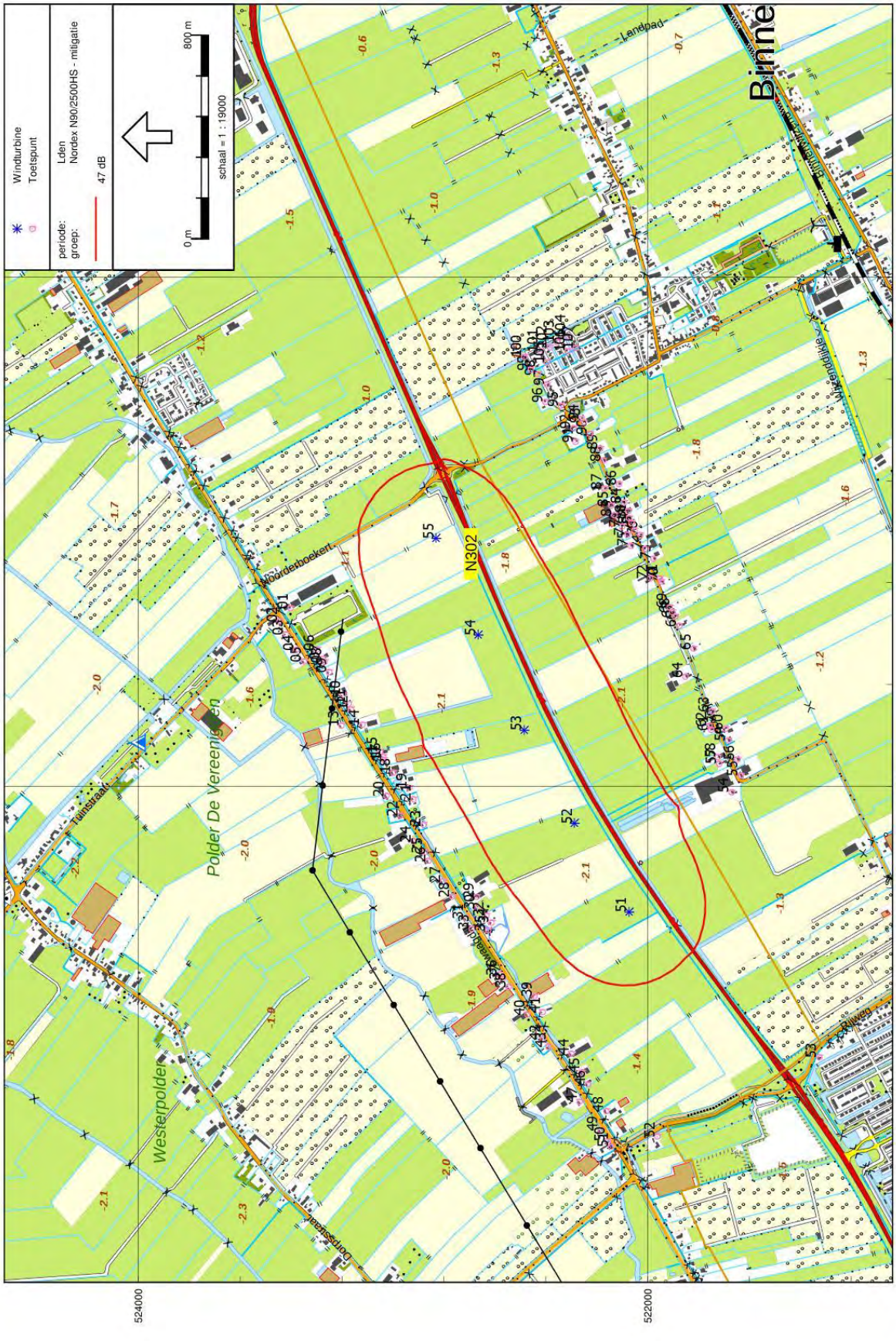

BIJLAGE 15 GELUIDCONTOUR L_{NIGHT} - N90 MITIGATIE

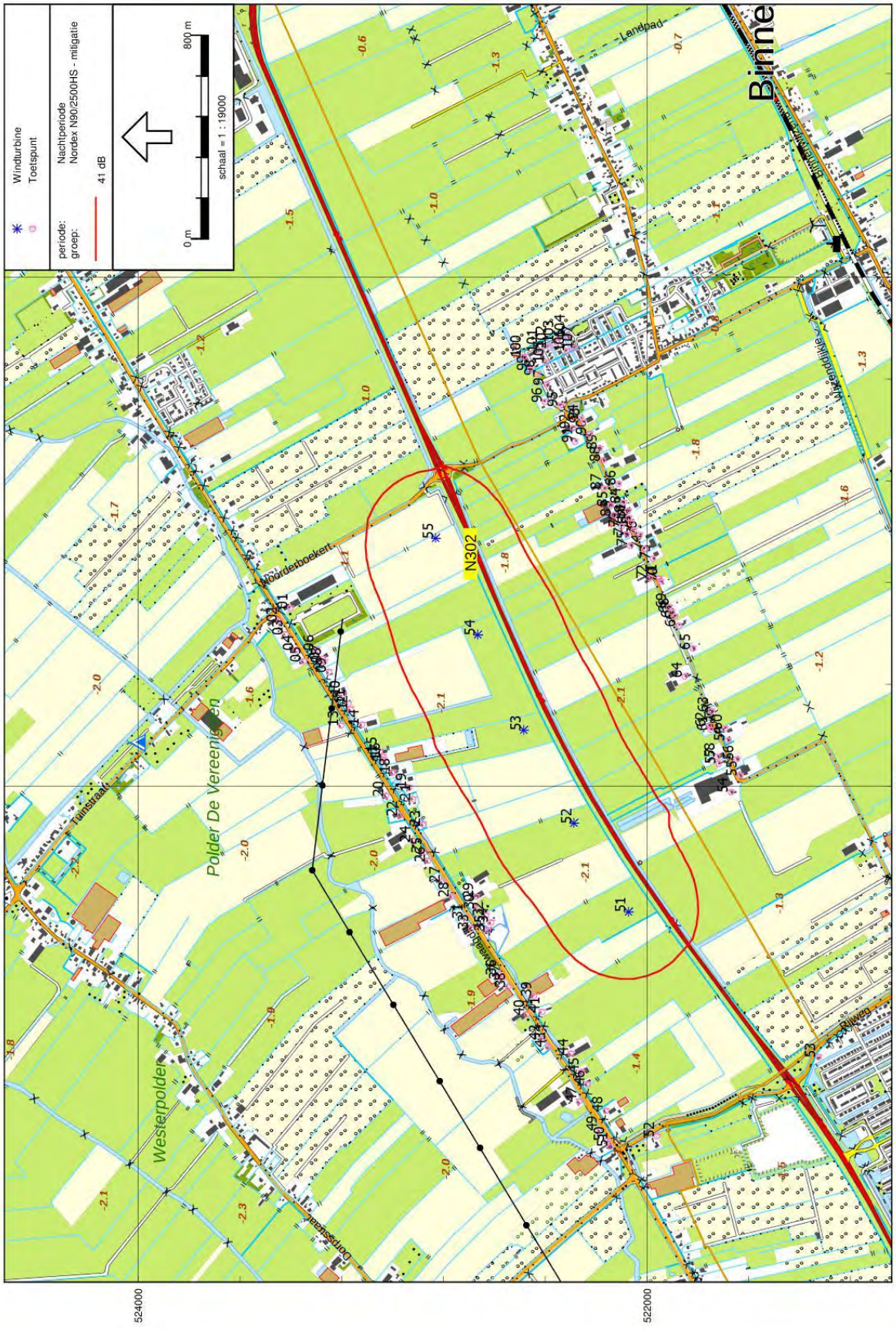

BIJLAGE 16 GELUIDCONTOUR L_{DEN} – MM82

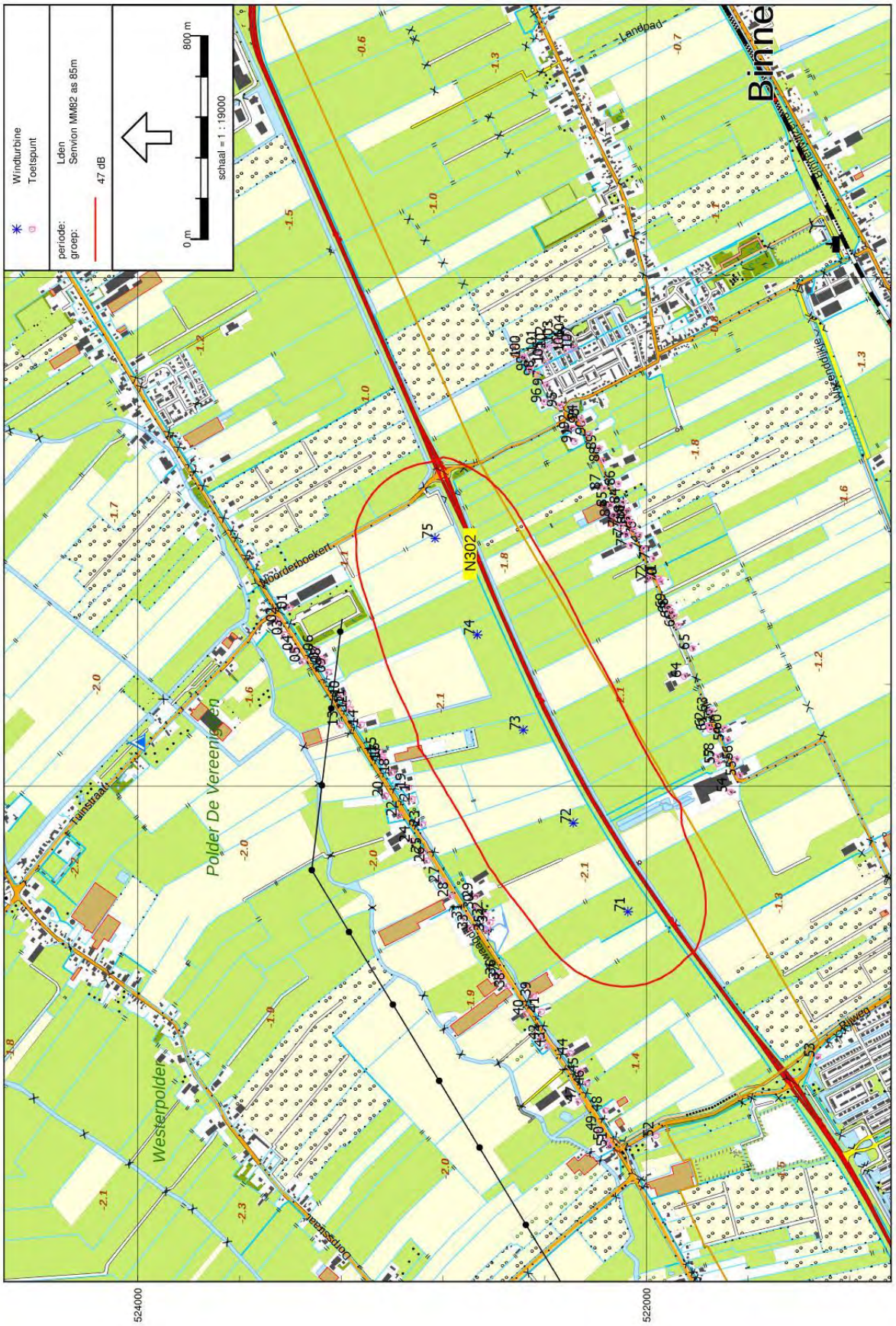

BIJLAGE 17 GELUIDCONTOUR L_{NIGHT} - MM82

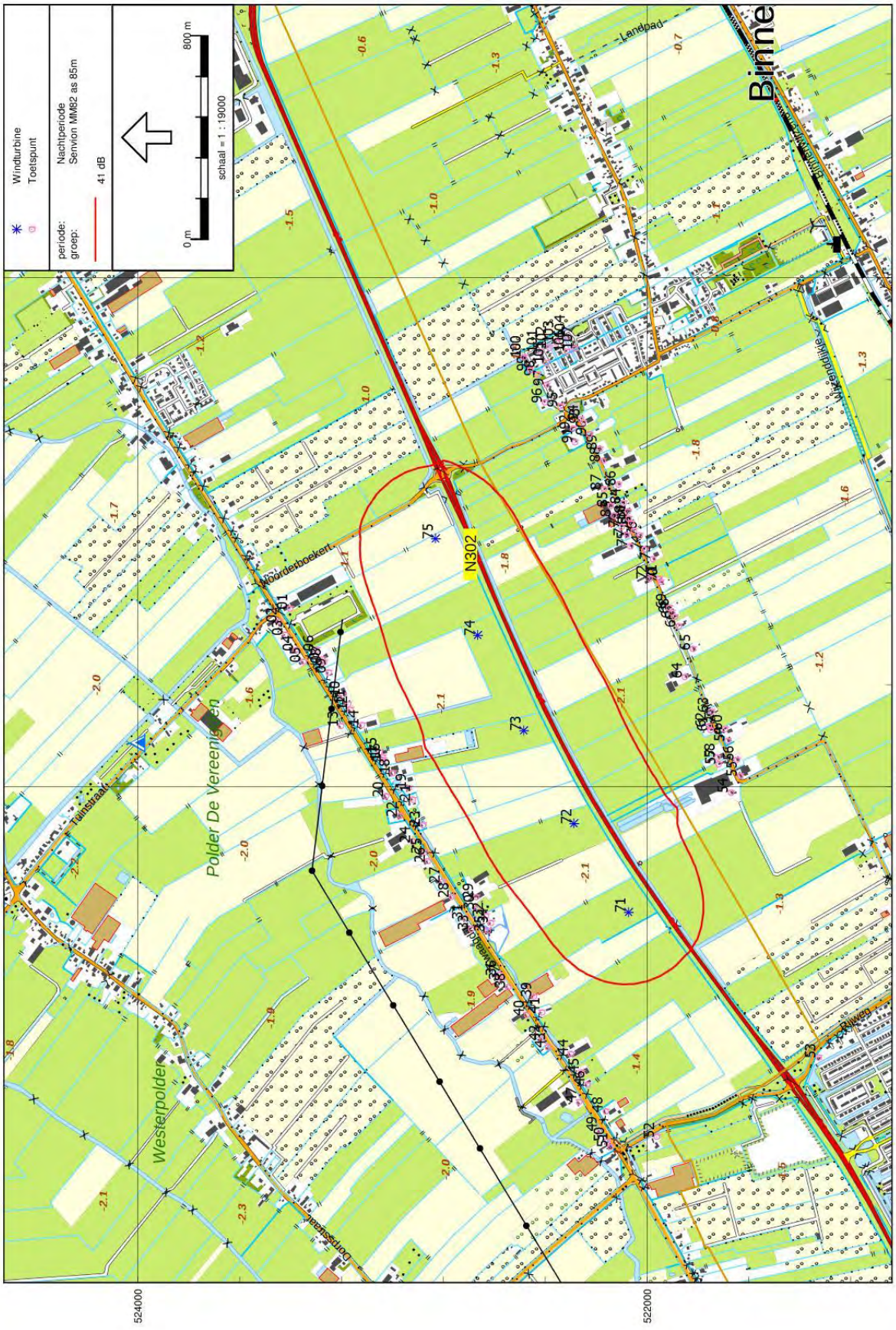

BIJLAGE 18 REKENMODEL EN RESULTATEN SLAGSCHADUW

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 16:37/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WP WestFrisia vergunning v2016 - E-92

Assumptions for shadow calculations

Maximum distance for influence	1. WTG distance circle radius
Minimum sun height over horizon for influence	5 °
Day step for calculation	1 days
Time step for calculation	1 minutes

Sunshine probability S/S0 (Sun hours/Possible sun hours) []

Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec
0,25	0,32	0,37	0,45	0,45	0,42	0,44	0,44	0,39	0,35	0,24	0,22

Operational time

N	NNE	ENE	E	ESE	SSE	S	SSW	WSW	W	WNW	NNW	Sum
454	509	583	585	514	499	776	1.078	1.193	877	672	576	8.316

Idle start wind speed: Cut in wind speed from power curve

A ZVI (Zones of Visual Influence) calculation is performed before flicker calculation so non visible WTG do not contribute to calculated flicker values. A WTG will be visible if it is visible from any part of the receiver window. The ZVI calculation is based on the following assumptions:
Height contours used: Elevation Grid Data Object: 714104_EMDGrid_0.wpg (1
Obstacles used in calculation
Eye height: 1,5 m
Grid resolution: 10,0 m

All coordinates are in
Dutch Stereo-RD/NAP 2000

Scale 1:50.000
New WTG
Shadow receptor

WTGs

	X (east)	Y (north)	Z	Row data/Description	WTG type Valid	Manufact.	Type-generator	Power, rated	Rotor diameter	Hub height	Shadow data Calculation distance	RPM
			[m]					[kW]	[m]	[m]	[m]	[RPM]
WT 1	135.505	522.073	-4,3	ENERCON E-92 2,3 MW 2350 92...	Yes	ENERCON	E-92 2,3 MW-2.350	2.350	92,0	85,0	1.104	16,0
WT 2	135.854	522.288	-2,1	ENERCON E-92 2,3 MW 2350 92...	Yes	ENERCON	E-92 2,3 MW-2.350	2.350	92,0	85,0	1.104	16,0
WT 3	136.220	522.485	-3,2	ENERCON E-92 2,3 MW 2350 92...	Yes	ENERCON	E-92 2,3 MW-2.350	2.350	92,0	85,0	1.104	16,0
WT 4	136.596	522.662	-2,0	ENERCON E-92 2,3 MW 2350 92...	Yes	ENERCON	E-92 2,3 MW-2.350	2.350	92,0	85,0	1.104	16,0
WT 5	136.974	522.831	-2,3	ENERCON E-92 2,3 MW 2350 92...	Yes	ENERCON	E-92 2,3 MW-2.350	2.350	92,0	85,0	1.104	16,0

Shadow receptor-Input

No.	Name	X (east)	Y (north)	Z	Width	Height	Height a.g.l.	Degrees from south cw	Slope of window	Direction mode
				[m]	[m]	[m]	[m]	[°]	[°]	
1	Zwaagdijk 227A	136.698	523.403	-0,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
2	Zwaagdijk 228	136.648	523.446	-1,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
3	Zwaagdijk 236	136.595	523.422	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
4	Zwaagdijk 246	136.535	523.381	-1,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
5	Zwaagdijk 254	136.489	523.351	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
6	Zwaagdijk 231	136.536	523.300	-1,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
7	Zwaagdijk 233	136.499	523.277	-1,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
8	Zwaagdijk 235	136.487	523.271	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
9	Zwaagdijk 237	136.448	523.252	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
10	Zwaagdijk 241	136.358	523.198	-2,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
11	Zwaagdijk 243	136.322	523.177	-1,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
12	Zwaagdijk 245	136.300	523.167	-1,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
13	Zwaagdijk 258	136.237	523.204	-1,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
14	Zwaagdijk 247	136.241	523.122	-3,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
15	Zwaagdijk 251	136.135	523.052	-3,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
16	Zwaagdijk 253	136.114	523.039	-3,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
17	Zwaagdijk 255	136.102	523.037	-2,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
18	Zwaagdijk 247	136.052	523.000	-2,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
19	Zwaagdijk 259	135.992	522.937	-2,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
20	Zwaagdijk 262	135.961	523.027	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
21	Zwaagdijk 261	135.948	522.921	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
22	Zwaagdijk 264	135.884	522.970	-1,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
23	Zwaagdijk 263	135.847	522.880	-4,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
24	Zwaagdijk 266	135.784	522.921	-2,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
25	Zwaagdijk 270	135.740	522.877	-4,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
26	Zwaagdijk 272/274	135.706	522.862	-2,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"

To be continued on next page...

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 16:37/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WP WestFrisia vergunning v2016 - E-92

...continued from previous page

No.	Name	X (east)	Y (north)	Z [m]	Width [m]	Height [m]	Height a.g.l. [m]	Degrees from south cw [°]	Slope of window [°]	Direction mode
27	Zwaagdijk 278	135.625	522.805	-1,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
28	Zwaagdijk 282	135.566	522.769	-1,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
29	Zwaagdijk 265	135.564	522.672	-1,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
30	Zwaagdijk 267	135.519	522.670	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
31	Zwaagdijk 284	135.481	522.715	-2,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
32	Zwaagdijk 269	135.490	522.634	-0,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
33	Zwaagdijk 286	135.437	522.692	-0,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
34	Zwaagdijk 271	135.463	522.614	-0,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
35	Zwaagdijk 273	135.433	522.627	0,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
36	Zwaagdijk 288	135.259	522.583	0,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
37	Zwaagdijk 290	135.241	522.571	-0,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
38	Zwaagdijk 292	135.211	522.547	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
39	Zwaagdijk 277	135.173	522.445	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
40	Zwaagdijk 294	135.102	522.474	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
41	Zwaagdijk 281	135.111	522.413	-2,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
42	Zwaagdijk 298	135.005	522.413	-1,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
43	Zwaagdijk 300	134.973	522.390	-0,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
44	Zwaagdijk 285	134.947	522.300	-1,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
45	Zwaagdijk 287/289	134.874	522.259	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
46	Zwaagdijk 291	134.826	522.235	-3,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
47	Zwaagdijk 304	134.759	522.268	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
48	Zwaagdijk 293	134.722	522.163	-3,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
49	Zwaagdijk 308	134.645	522.186	-3,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
50	Zwaagdijk 310	134.604	522.158	-3,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
51	Zwaagdijk 312	134.582	522.144	-2,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
52	Rijweg 1	134.622	521.963	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
53	Rijweg 3	134.933	521.326	-3,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
54	Oudijk 26	135.975	521.671	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
55	Oudijk 51	136.041	521.636	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
56	Oudijk 49	136.104	521.648	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
57	Oudijk 24	136.087	521.720	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
58	Oudijk 22	136.113	521.724	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
59	Oudijk 47	136.179	521.684	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
60	Oudijk 45	136.225	521.695	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
61	Oudijk 20	136.221	521.751	-0,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
62	Oudijk 18	136.236	521.759	-0,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
63	Oudijk 43	136.294	521.748	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
64	Oudijk 14	136.430	521.853	-0,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
65	Oudijk 41	136.540	521.821	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
66	Oudijk 39	136.629	521.877	-3,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
67	Oudijk 37 A	136.666	521.893	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
68	Oudijk 37	136.683	521.904	-2,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
69	Oudijk 35	136.701	521.914	-3,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
70	Oudijk 31	136.803	521.948	-1,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
71	Oudijk 29	136.815	521.953	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
72	Oudijk 12	136.815	521.991	-1,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
73	Oudijk 27 A	136.892	521.978	-1,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
74	Oudijk 27	136.932	522.010	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
75	Oudijk 10	136.943	522.067	-2,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
76	Oudijk 23	136.986	522.030	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
77	Oudijk 8	136.987	522.081	-1,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
78	Oudijk 21	137.005	522.053	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
79	Oudijk 6	137.019	522.101	-1,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
80	Oudijk 19 A	137.033	522.064	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
81	Oudijk 19	137.052	522.074	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
82	Oudijk 17	137.080	522.077	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
83	Oudijk 4	137.064	522.131	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
84	Oudijk 15	137.113	522.093	-1,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
85	Oudijk 2B	137.102	522.144	-2,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
86	Oudijk 13	137.186	522.114	-2,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
87	Oudijk 2 C	137.168	522.170	-3,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
88	Oudijk 11	137.279	522.175	-0,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
89	Oudijk 7	137.326	522.187	-0,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
90	Oudijk 5	137.383	522.227	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"

To be continued on next page...

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 16:37/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WP WestFrisia vergunning v2016 - E-92

...continued from previous page

No.	Name	X (east)	Y (north)	Z [m]	Width [m]	Height [m]	Height a.g.l. [m]	Degrees from south cw [°]	Slope of window [°]	Direction mode
91	Oudijk 2 A	137.352	522.285	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
92	Oudijk 2	137.406	522.292	-0,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
93	Oudijk 3	137.429	522.253	-0,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
94	Oudijk 1	137.442	522.262	0,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
95	Laantje 50	137.494	522.341	0,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
96	Raadhuisstraat 5	137.509	522.403	-1,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
97	Raadhuisstraat 54	137.577	522.396	-1,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
98	Raadhuisstraat 1	137.617	522.433	-3,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
99	Witte Dam 13	137.635	522.461	-4,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
100	Witte Dam 1	137.686	522.486	-3,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
101	Witte Dam 33	137.708	522.421	-2,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
102	Witte Dam 39	137.724	522.385	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
103	Witte Dam 47	137.744	522.357	-2,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
104	Witte Dam 59	137.764	522.313	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
105	Kapberg 8	137.664	522.397	-1,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
106	Dars 2	137.709	522.316	-0,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
107	Witte Dam 71	137.721	522.284	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"

Calculation Results

Shadow receptor

No.	Name	Shadow, worst case: Shadow hours per year [h/year]	Shadow, worst case: Shadow days per year [days/year]	Shadow, worst case: Max shadow hours per day [h/day]	Shadow, expected values: Shadow hours per year [h/year]
1	Zwaagdijk 227A	17:37	42	0:32	2:17
2	Zwaagdijk 228	14:26	38	0:28	1:52
3	Zwaagdijk 236	26:36	56	0:35	3:27
4	Zwaagdijk 246	34:06	76	0:35	4:26
5	Zwaagdijk 254	24:58	77	0:34	3:16
6	Zwaagdijk 231	31:52	88	0:38	4:13
7	Zwaagdijk 233	24:48	62	0:37	3:31
8	Zwaagdijk 235	23:20	59	0:37	3:23
9	Zwaagdijk 237	19:51	52	0:36	3:10
10	Zwaagdijk 241	38:39	90	0:37	5:54
11	Zwaagdijk 243	47:18	99	0:42	7:00
12	Zwaagdijk 245	51:24	102	0:43	7:29
13	Zwaagdijk 258	44:47	98	0:39	6:22
14	Zwaagdijk 247	61:40	122	0:43	8:46
15	Zwaagdijk 251	34:14	90	0:40	5:43
16	Zwaagdijk 253	31:30	85	0:39	5:30
17	Zwaagdijk 255	30:44	91	0:39	5:24
18	Zwaagdijk 247	44:48	116	0:37	7:24
19	Zwaagdijk 259	69:57	138	0:49	10:46
20	Zwaagdijk 262	40:14	109	0:37	6:20
21	Zwaagdijk 261	75:12	142	0:49	11:13
22	Zwaagdijk 264	60:12	130	0:42	8:47
23	Zwaagdijk 263	54:49	126	0:44	8:13
24	Zwaagdijk 266	37:44	102	0:39	5:39
25	Zwaagdijk 270	31:49	88	0:39	5:25
26	Zwaagdijk 272/274	27:01	78	0:37	4:52
27	Zwaagdijk 278	47:17	118	0:40	7:33
28	Zwaagdijk 282	62:17	131	0:45	9:23
29	Zwaagdijk 265	89:12	163	0:51	13:22
30	Zwaagdijk 267	72:52	163	0:48	11:01
31	Zwaagdijk 284	57:31	132	0:43	8:20
32	Zwaagdijk 269	55:16	117	0:48	8:59
33	Zwaagdijk 286	41:55	104	0:42	6:31
34	Zwaagdijk 271	48:31	106	0:47	8:28
35	Zwaagdijk 273	41:23	96	0:44	7:16
36	Zwaagdijk 288	49:13	120	0:40	7:52
37	Zwaagdijk 290	55:00	124	0:43	8:36
38	Zwaagdijk 292	65:18	134	0:45	9:55
39	Zwaagdijk 277	74:44	167	0:49	11:34

To be continued on next page...

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 16:37/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WP WestFrisia vergunning v2016 - E-92

...continued from previous page

		Shadow, worst case			Shadow, expected values
No.	Name	Shadow hours per year [h/year]	Shadow days per year [days/year]	Max shadow hours per day [h/day]	Shadow hours per year [h/year]
40	Zwaagdijk 294	45:55	112	0:43	7:08
41	Zwaagdijk 281	48:55	107	0:46	8:26
42	Zwaagdijk 298	29:41	82	0:39	5:37
43	Zwaagdijk 300	26:11	76	0:38	5:08
44	Zwaagdijk 285	25:42	74	0:38	5:23
45	Zwaagdijk 287/289	19:36	63	0:34	4:14
46	Zwaagdijk 291	16:40	61	0:32	3:42
47	Zwaagdijk 304	11:52	51	0:28	2:35
48	Zwaagdijk 293	9:03	32	0:26	2:02
49	Zwaagdijk 308	6:33	28	0:22	1:28
50	Zwaagdijk 310	5:32	26	0:20	1:15
51	Zwaagdijk 312	4:54	24	0:19	1:07
52	Rijweg 1	6:14	28	0:21	1:41
53	Rijweg 3	0:00	0	0:00	0:00
54	Oudijk 26	0:00	0	0:00	0:00
55	Oudijk 51	0:00	0	0:00	0:00
56	Oudijk 49	2:53	30	0:08	0:41
57	Oudijk 24	21:03	62	0:29	5:06
58	Oudijk 22	26:38	69	0:33	6:29
59	Oudijk 47	22:25	67	0:28	5:27
60	Oudijk 45	25:23	78	0:27	6:14
61	Oudijk 20	18:01	62	0:28	4:31
62	Oudijk 18	15:51	55	0:27	3:59
63	Oudijk 43	11:16	45	0:24	2:50
64	Oudijk 14	4:56	27	0:17	1:15
65	Oudijk 41	8:06	60	0:13	1:58
66	Oudijk 39	21:58	76	0:25	5:23
67	Oudijk 37 A	13:01	55	0:23	3:16
68	Oudijk 37	11:11	49	0:22	2:49
69	Oudijk 35	9:48	44	0:22	2:28
70	Oudijk 31	4:58	29	0:16	1:14
71	Oudijk 29	4:40	27	0:16	1:09
72	Oudijk 12	4:38	27	0:16	1:09
73	Oudijk 27 A	3:05	23	0:12	0:46
74	Oudijk 27	6:19	41	0:13	1:30
75	Oudijk 10	20:16	66	0:26	4:55
76	Oudijk 23	15:26	61	0:21	3:44
77	Oudijk 8	21:28	77	0:24	5:16
78	Oudijk 21	19:27	71	0:23	4:45
79	Oudijk 6	12:57	54	0:23	3:15
80	Oudijk 19 A	14:10	64	0:21	3:31
81	Oudijk 19	11:02	51	0:21	2:46
82	Oudijk 17	8:52	43	0:19	2:14
83	Oudijk 4	8:58	40	0:21	2:15
84	Oudijk 15	6:59	36	0:18	1:45
85	Oudijk 2B	7:12	35	0:20	1:48
86	Oudijk 13	4:43	29	0:15	1:10
87	Oudijk 2 C	5:04	29	0:16	1:15
88	Oudijk 11	4:00	45	0:11	0:58
89	Oudijk 7	8:07	46	0:15	1:56
90	Oudijk 5	19:57	70	0:23	4:52
91	Oudijk 2 A	21:28	83	0:26	5:19
92	Oudijk 2	11:41	48	0:23	2:56
93	Oudijk 3	11:06	51	0:21	2:47
94	Oudijk 1	9:35	45	0:20	2:25
95	Laantje 50	6:14	32	0:19	1:33
96	Raadhuisstraat 5	5:56	30	0:19	1:29
97	Raadhuisstraat 54	5:54	50	0:16	1:27
98	Raadhuisstraat 1	19:37	81	0:24	4:47
99	Witte Dam 13	30:17	92	0:32	7:26
100	Witte Dam 1	29:08	104	0:29	7:14
101	Witte Dam 33	22:43	70	0:27	5:32
102	Witte Dam 39	16:08	61	0:23	3:54

To be continued on next page...

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 16:37/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WP WestFrisia vergunning v2016 - E-92

...continued from previous page

No.	Name	Shadow, worst case: Shadow hours per year [h/year]	Shadow, worst case: Shadow days per year [days/year]	Shadow, worst case: Max shadow hours per day [h/day]	Shadow, expected values: Shadow hours per year [h/year]
103	Witte Dam 47	12:16	55	0:19	2:57
104	Witte Dam 59	6:03	43	0:12	1:26
105	Kapberg 8	15:21	74	0:20	3:44
106	Dars 2	1:56	26	0:06	0:27
107	Witte Dam 71	0:00	0	0:00	0:00

Total amount of flickering on the shadow receptors caused by each WTG

No.	Name	Worst case [h/year]	Expected [h/year]
WT 1	ENERCON E-92 2,3 MW 2350 92.0 !-! hub: 85,0 m (TOT: 131,0 m) (1517)	267:46	47:35
WT 2	ENERCON E-92 2,3 MW 2350 92.0 !-! hub: 85,0 m (TOT: 131,0 m) (1518)	261:13	44:52
WT 3	ENERCON E-92 2,3 MW 2350 92.0 !-! hub: 85,0 m (TOT: 131,0 m) (1521)	270:31	45:36
WT 4	ENERCON E-92 2,3 MW 2350 92.0 !-! hub: 85,0 m (TOT: 131,0 m) (1519)	232:27	40:58
WT 5	ENERCON E-92 2,3 MW 2350 92.0 !-! hub: 85,0 m (TOT: 131,0 m) (1520)	189:00	32:36

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 17:02/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WP WestFrisia vergunning v2016 - L93

Assumptions for shadow calculations

Maximum distance for influence	1. WTG distance circle radius
Minimum sun height over horizon for influence	5 °
Day step for calculation	1 days
Time step for calculation	1 minutes

Sunshine probability S/S0 (Sun hours/Possible sun hours) []

Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec
0,25	0,32	0,37	0,45	0,45	0,42	0,44	0,44	0,39	0,35	0,24	0,22

Operational time

N	NNE	ENE	E	ESE	SSE	S	SSW	WSW	W	WNW	NNW	Sum
454	509	583	585	514	499	776	1.078	1.193	877	672	576	8.316

Idle start wind speed: Cut in wind speed from power curve

A ZVI (Zones of Visual Influence) calculation is performed before flicker calculation so non visible WTG do not contribute to calculated flicker values. A WTG will be visible if it is visible from any part of the receiver window. The ZVI calculation is based on the following assumptions:
Height contours used: Elevation Grid Data Object: 714104_EMDGrid_0.wpg (1
Obstacles used in calculation
Eye height: 1,5 m
Grid resolution: 10,0 m

All coordinates are in
Dutch Stereo-RD/NAP 2000

Scale 1:50.000
New WTG Shadow receptor

WTGs

	X (east)	Y (north)	Z	Row data/Description	WTG type Valid	Manufact.	Type-generator	Power, rated	Rotor diameter	Hub height	Shadow data Calculation distance	RPM
			[m]					[kW]	[m]	[m]	[m]	[RPM]
WT 1	135.505	522.073	-4,3	LAGERWEY L93-2.6MW 2600 93....	Yes	LAGERWEY	L93-2.6MW-2.600	2.600	93,0	85,0	1.116	15,7
WT 2	135.854	522.288	-2,1	LAGERWEY L93-2.6MW 2600 93....	Yes	LAGERWEY	L93-2.6MW-2.600	2.600	93,0	85,0	1.116	15,7
WT 3	136.220	522.485	-3,2	LAGERWEY L93-2.6MW 2600 93....	Yes	LAGERWEY	L93-2.6MW-2.600	2.600	93,0	85,0	1.116	15,7
WT 4	136.596	522.662	-2,0	LAGERWEY L93-2.6MW 2600 93....	Yes	LAGERWEY	L93-2.6MW-2.600	2.600	93,0	85,0	1.116	15,7
WT 5	136.974	522.831	-2,3	LAGERWEY L93-2.6MW 2600 93....	Yes	LAGERWEY	L93-2.6MW-2.600	2.600	93,0	85,0	1.116	15,7

Shadow receptor-Input

No.	Name	X (east)	Y (north)	Z	Width	Height	Height a.g.l.	Degrees from south cw	Slope of window	Direction mode
				[m]	[m]	[m]	[m]	[°]	[°]	
1	Zwaagdijk 227A	136.698	523.403	-0,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
2	Zwaagdijk 228	136.648	523.446	-1,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
3	Zwaagdijk 236	136.595	523.422	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
4	Zwaagdijk 246	136.535	523.381	-1,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
5	Zwaagdijk 254	136.489	523.351	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
6	Zwaagdijk 231	136.536	523.300	-1,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
7	Zwaagdijk 233	136.499	523.277	-1,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
8	Zwaagdijk 235	136.487	523.271	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
9	Zwaagdijk 237	136.448	523.252	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
10	Zwaagdijk 241	136.358	523.198	-2,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
11	Zwaagdijk 243	136.322	523.177	-1,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
12	Zwaagdijk 245	136.300	523.167	-1,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
13	Zwaagdijk 258	136.237	523.204	-1,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
14	Zwaagdijk 247	136.241	523.122	-3,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
15	Zwaagdijk 251	136.135	523.052	-3,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
16	Zwaagdijk 253	136.114	523.039	-3,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
17	Zwaagdijk 255	136.102	523.037	-2,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
18	Zwaagdijk 247	136.052	523.000	-2,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
19	Zwaagdijk 259	135.992	522.937	-2,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
20	Zwaagdijk 262	135.961	523.027	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
21	Zwaagdijk 261	135.948	522.921	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
22	Zwaagdijk 264	135.884	522.970	-1,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
23	Zwaagdijk 263	135.847	522.880	-4,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
24	Zwaagdijk 266	135.784	522.921	-2,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
25	Zwaagdijk 270	135.740	522.877	-4,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
26	Zwaagdijk 272/274	135.706	522.862	-2,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"

To be continued on next page...

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 17:02/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WP WestFrisia vergunning v2016 - L93

...continued from previous page

No.	Name	X (east)	Y (north)	Z [m]	Width [m]	Height [m]	Height a.g.l. [m]	Degrees from south cw [°]	Slope of window [°]	Direction mode
27	Zwaagdijk 278	135.625	522.805	-1,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
28	Zwaagdijk 282	135.566	522.769	-1,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
29	Zwaagdijk 265	135.564	522.672	-1,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
30	Zwaagdijk 267	135.519	522.670	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
31	Zwaagdijk 284	135.481	522.715	-2,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
32	Zwaagdijk 269	135.490	522.634	-0,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
33	Zwaagdijk 286	135.437	522.692	-0,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
34	Zwaagdijk 271	135.463	522.614	-0,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
35	Zwaagdijk 273	135.433	522.627	0,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
36	Zwaagdijk 288	135.259	522.583	0,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
37	Zwaagdijk 290	135.241	522.571	-0,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
38	Zwaagdijk 292	135.211	522.547	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
39	Zwaagdijk 277	135.173	522.445	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
40	Zwaagdijk 294	135.102	522.474	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
41	Zwaagdijk 281	135.111	522.413	-2,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
42	Zwaagdijk 298	135.005	522.413	-1,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
43	Zwaagdijk 300	134.973	522.390	-0,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
44	Zwaagdijk 285	134.947	522.300	-1,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
45	Zwaagdijk 287/289	134.874	522.259	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
46	Zwaagdijk 291	134.826	522.235	-3,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
47	Zwaagdijk 304	134.759	522.268	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
48	Zwaagdijk 293	134.722	522.163	-3,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
49	Zwaagdijk 308	134.645	522.186	-3,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
50	Zwaagdijk 310	134.604	522.158	-3,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
51	Zwaagdijk 312	134.582	522.144	-2,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
52	Rijweg 1	134.622	521.963	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
53	Rijweg 3	134.933	521.326	-3,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
54	Oudijk 26	135.975	521.671	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
55	Oudijk 51	136.041	521.636	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
56	Oudijk 49	136.104	521.648	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
57	Oudijk 24	136.087	521.720	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
58	Oudijk 22	136.113	521.724	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
59	Oudijk 47	136.179	521.684	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
60	Oudijk 45	136.225	521.695	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
61	Oudijk 20	136.221	521.751	-0,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
62	Oudijk 18	136.236	521.759	-0,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
63	Oudijk 43	136.294	521.748	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
64	Oudijk 14	136.430	521.853	-0,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
65	Oudijk 41	136.540	521.821	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
66	Oudijk 39	136.629	521.877	-3,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
67	Oudijk 37 A	136.666	521.893	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
68	Oudijk 37	136.683	521.904	-2,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
69	Oudijk 35	136.701	521.914	-3,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
70	Oudijk 31	136.803	521.948	-1,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
71	Oudijk 29	136.815	521.953	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
72	Oudijk 12	136.815	521.991	-1,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
73	Oudijk 27 A	136.892	521.978	-1,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
74	Oudijk 27	136.932	522.010	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
75	Oudijk 10	136.943	522.067	-2,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
76	Oudijk 23	136.986	522.030	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
77	Oudijk 8	136.987	522.081	-1,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
78	Oudijk 21	137.005	522.053	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
79	Oudijk 6	137.019	522.101	-1,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
80	Oudijk 19 A	137.033	522.064	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
81	Oudijk 19	137.052	522.074	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
82	Oudijk 17	137.080	522.077	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
83	Oudijk 4	137.064	522.131	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
84	Oudijk 15	137.113	522.093	-1,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
85	Oudijk 2B	137.102	522.144	-2,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
86	Oudijk 13	137.186	522.114	-2,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
87	Oudijk 2 C	137.168	522.170	-3,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
88	Oudijk 11	137.279	522.175	-0,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
89	Oudijk 7	137.326	522.187	-0,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
90	Oudijk 5	137.383	522.227	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"

To be continued on next page...

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 17:02/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WP WestFrisia vergunning v2016 - L93

...continued from previous page

No.	Name	X (east)	Y (north)	Z [m]	Width [m]	Height [m]	Height a.g.l. [m]	Degrees from south cw [°]	Slope of window [°]	Direction mode
91	Oudijk 2 A	137.352	522.285	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
92	Oudijk 2	137.406	522.292	-0,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
93	Oudijk 3	137.429	522.253	-0,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
94	Oudijk 1	137.442	522.262	0,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
95	Laantje 50	137.494	522.341	0,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
96	Raadhuisstraat 5	137.509	522.403	-1,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
97	Raadhuisstraat 54	137.577	522.396	-1,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
98	Raadhuisstraat 1	137.617	522.433	-3,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
99	Witte Dam 13	137.635	522.461	-4,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
100	Witte Dam 1	137.686	522.486	-3,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
101	Witte Dam 33	137.708	522.421	-2,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
102	Witte Dam 39	137.724	522.385	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
103	Witte Dam 47	137.744	522.357	-2,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
104	Witte Dam 59	137.764	522.313	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
105	Kapberg 8	137.664	522.397	-1,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
106	Dars 2	137.709	522.316	-0,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
107	Witte Dam 71	137.721	522.284	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"

Calculation Results

Shadow receptor

No.	Name	Shadow, worst case: Shadow hours per year [h/year]	Shadow, worst case: Shadow days per year [days/year]	Shadow, worst case: Max shadow hours per day [h/day]	Shadow, expected values: Shadow hours per year [h/year]
1	Zwaagdijk 227A	18:07	42	0:32	2:21
2	Zwaagdijk 228	14:44	38	0:29	1:54
3	Zwaagdijk 236	26:58	56	0:35	3:30
4	Zwaagdijk 246	34:39	76	0:36	4:30
5	Zwaagdijk 254	25:23	78	0:34	3:19
6	Zwaagdijk 231	32:22	90	0:39	4:17
7	Zwaagdijk 233	25:13	62	0:38	3:34
8	Zwaagdijk 235	23:40	59	0:37	3:26
9	Zwaagdijk 237	20:07	52	0:36	3:12
10	Zwaagdijk 241	39:34	91	0:38	6:02
11	Zwaagdijk 243	47:59	100	0:42	7:06
12	Zwaagdijk 245	52:21	105	0:43	7:38
13	Zwaagdijk 258	45:18	99	0:39	6:27
14	Zwaagdijk 247	62:18	122	0:43	8:52
15	Zwaagdijk 251	34:52	90	0:40	5:50
16	Zwaagdijk 253	31:59	86	0:40	5:35
17	Zwaagdijk 255	31:53	95	0:39	5:35
18	Zwaagdijk 247	45:56	116	0:37	7:34
19	Zwaagdijk 259	71:12	139	0:50	10:58
20	Zwaagdijk 262	41:09	109	0:37	6:28
21	Zwaagdijk 261	76:04	143	0:49	11:21
22	Zwaagdijk 264	61:19	130	0:43	8:57
23	Zwaagdijk 263	55:48	128	0:45	8:22
24	Zwaagdijk 266	38:35	102	0:40	5:47
25	Zwaagdijk 270	32:18	88	0:39	5:31
26	Zwaagdijk 272/274	27:32	80	0:38	4:58
27	Zwaagdijk 278	48:11	118	0:40	7:41
28	Zwaagdijk 282	62:58	131	0:45	9:29
29	Zwaagdijk 265	90:42	164	0:51	13:37
30	Zwaagdijk 267	74:05	164	0:48	11:14
31	Zwaagdijk 284	58:35	133	0:44	8:29
32	Zwaagdijk 269	58:32	137	0:48	9:43
33	Zwaagdijk 286	42:35	106	0:42	6:37
34	Zwaagdijk 271	49:25	106	0:47	8:38
35	Zwaagdijk 273	42:07	100	0:45	7:24
36	Zwaagdijk 288	50:12	120	0:41	8:02
37	Zwaagdijk 290	55:59	126	0:44	8:45
38	Zwaagdijk 292	66:32	135	0:46	10:06
39	Zwaagdijk 277	76:02	169	0:49	11:47

To be continued on next page...

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 17:02/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WP WestFrisia vergunning v2016 - L93

...continued from previous page

No.	Name	Shadow, worst case: Shadow hours per year [h/year]	Shadow, worst case: Shadow days per year [days/year]	Shadow, worst case: Max shadow hours per day [h/day]	Shadow, expected values: Shadow hours per year [h/year]
40	Zwaagdijk 294	46:40	112	0:43	7:16
41	Zwaagdijk 281	52:06	129	0:46	9:10
42	Zwaagdijk 298	30:09	83	0:40	5:43
43	Zwaagdijk 300	26:36	77	0:38	5:13
44	Zwaagdijk 285	26:07	75	0:38	5:29
45	Zwaagdijk 287/289	19:51	65	0:34	4:17
46	Zwaagdijk 291	16:57	61	0:32	3:46
47	Zwaagdijk 304	12:10	53	0:28	2:39
48	Zwaagdijk 293	9:14	33	0:27	2:05
49	Zwaagdijk 308	6:38	28	0:22	1:29
50	Zwaagdijk 310	5:40	26	0:20	1:17
51	Zwaagdijk 312	5:01	25	0:19	1:08
52	Rijweg 1	6:21	28	0:21	1:42
53	Rijweg 3	0:00	0	0:00	0:00
54	Oudijk 26	0:00	0	0:00	0:00
55	Oudijk 51	0:00	0	0:00	0:00
56	Oudijk 49	2:59	31	0:08	0:42
57	Oudijk 24	21:16	62	0:29	5:09
58	Oudijk 22	26:55	69	0:33	6:33
59	Oudijk 47	22:33	67	0:29	5:29
60	Oudijk 45	25:46	78	0:27	6:19
61	Oudijk 20	18:32	63	0:28	4:39
62	Oudijk 18	16:05	56	0:27	4:03
63	Oudijk 43	11:25	45	0:24	2:52
64	Oudijk 14	5:01	27	0:17	1:16
65	Oudijk 41	8:16	60	0:13	2:01
66	Oudijk 39	22:16	76	0:25	5:28
67	Oudijk 37 A	13:21	56	0:23	3:21
68	Oudijk 37	11:21	49	0:22	2:51
69	Oudijk 35	10:01	44	0:22	2:31
70	Oudijk 31	5:04	29	0:16	1:16
71	Oudijk 29	4:45	28	0:16	1:11
72	Oudijk 12	4:45	27	0:16	1:10
73	Oudijk 27 A	3:10	23	0:13	0:47
74	Oudijk 27	9:03	62	0:13	2:12
75	Oudijk 10	22:56	85	0:26	5:37
76	Oudijk 23	15:35	61	0:22	3:46
77	Oudijk 8	21:43	77	0:25	5:20
78	Oudijk 21	19:52	71	0:23	4:51
79	Oudijk 6	13:16	54	0:23	3:20
80	Oudijk 19 A	14:38	65	0:22	3:38
81	Oudijk 19	11:14	52	0:21	2:49
82	Oudijk 17	9:04	43	0:19	2:17
83	Oudijk 4	9:08	40	0:21	2:17
84	Oudijk 15	7:12	37	0:18	1:48
85	Oudijk 2B	7:21	35	0:20	1:50
86	Oudijk 13	4:51	30	0:16	1:13
87	Oudijk 2 C	5:11	29	0:16	1:17
88	Oudijk 11	4:06	46	0:11	1:00
89	Oudijk 7	8:13	47	0:15	1:58
90	Oudijk 5	20:13	71	0:24	4:56
91	Oudijk 2 A	21:49	83	0:26	5:24
92	Oudijk 2	11:54	48	0:23	3:00
93	Oudijk 3	11:33	52	0:21	2:54
94	Oudijk 1	9:47	46	0:20	2:28
95	Laantje 50	6:23	33	0:19	1:35
96	Raadhuisstraat 5	6:02	30	0:19	1:30
97	Raadhuisstraat 54	6:04	50	0:16	1:29
98	Raadhuisstraat 1	19:50	81	0:24	4:50
99	Witte Dam 13	30:42	94	0:32	7:32
100	Witte Dam 1	29:48	106	0:29	7:24
101	Witte Dam 33	22:55	70	0:27	5:35
102	Witte Dam 39	16:20	61	0:23	3:57

To be continued on next page...

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 17:02/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WP WestFrisia vergunning v2016 - L93

...continued from previous page

No.	Name	Shadow, worst case: Shadow hours per year [h/year]	Shadow, worst case: Shadow days per year [days/year]	Shadow, worst case: Max shadow hours per day [h/day]	Shadow, expected values: Shadow hours per year [h/year]
103	Witte Dam 47	12:19	55	0:19	2:58
104	Witte Dam 59	6:09	43	0:12	1:28
105	Kapberg 8	15:33	74	0:20	3:47
106	Dars 2	2:00	27	0:06	0:28
107	Witte Dam 71	0:00	0	0:00	0:00

Total amount of flickering on the shadow receptors caused by each WTG

No.	Name	Worst case [h/year]	Expected [h/year]
WT 1	LAGERWEY L93-2.6MW 2600 93.0 !O! hub: 85,0 m (TOT: 131,5 m) (1522)	270:04	48:00
WT 2	LAGERWEY L93-2.6MW 2600 93.0 !O! hub: 85,0 m (TOT: 131,5 m) (1523)	266:54	46:09
WT 3	LAGERWEY L93-2.6MW 2600 93.0 !O! hub: 85,0 m (TOT: 131,5 m) (1526)	274:26	46:17
WT 4	LAGERWEY L93-2.6MW 2600 93.0 !O! hub: 85,0 m (TOT: 131,5 m) (1524)	235:40	41:37
WT 5	LAGERWEY L93-2.6MW 2600 93.0 !O! hub: 85,0 m (TOT: 131,5 m) (1525)	190:45	32:55

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 17:44/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WP WestFrisia vergunning v2016 - MM82

Assumptions for shadow calculations

Maximum distance for influence	1. WTG distance circle radius
Minimum sun height over horizon for influence	5 °
Day step for calculation	1 days
Time step for calculation	1 minutes

Sunshine probability S/S0 (Sun hours/Possible sun hours) []

Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec
0,25	0,32	0,37	0,45	0,45	0,42	0,44	0,44	0,39	0,35	0,24	0,22

Operational time

N	NNE	ENE	E	ESE	SSE	S	SSW	WSW	W	WNW	NNW	Sum
454	509	583	585	514	499	776	1.078	1.193	877	672	576	8.316

Idle start wind speed: Cut in wind speed from power curve

A ZVI (Zones of Visual Influence) calculation is performed before flicker calculation so non visible WTG do not contribute to calculated flicker values. A WTG will be visible if it is visible from any part of the receiver window. The ZVI calculation is based on the following assumptions:
Height contours used: Elevation Grid Data Object: 714104_EMDGrid_0.wpg (1
Obstacles used in calculation
Eye height: 1,5 m
Grid resolution: 10,0 m

All coordinates are in
Dutch Stereo-RD/NAP 2000

Scale 1:50.000
New WTG Shadow receptor

WTGs

	X (east)	Y (north)	Z	Row data/Description	WTG type Valid	Manufact.	Type-generator	Power, rated	Rotor diameter	Hub height	Shadow data Calculation distance	RPM
			[m]					[kW]	[m]	[m]	[m]	[RPM]
WT 1	135.505	522.073	-4,3	REpower MM 82 2050 82.0 !O! hub: ...	No	REpower	MM 82-2.050	2.050	82,0	85,0	984	17,3
WT 2	135.854	522.288	-2,1	REpower MM 82 2050 82.0 !O! hub: ...	No	REpower	MM 82-2.050	2.050	82,0	85,0	984	17,3
WT 3	136.220	522.485	-3,2	REpower MM 82 2050 82.0 !O! hub: ...	No	REpower	MM 82-2.050	2.050	82,0	85,0	984	17,3
WT 4	136.596	522.662	-4,0	REpower MM 82 2050 82.0 !O! hub: ...	No	REpower	MM 82-2.050	2.050	82,0	85,0	984	17,3
WT 5	136.974	522.831	-2,3	REpower MM 82 2050 82.0 !O! hub: ...	No	REpower	MM 82-2.050	2.050	82,0	85,0	984	17,3

Shadow receptor-Input

No.	Name	X (east)	Y (north)	Z	Width	Height	Height a.g.l.	Degrees from south cw	Slope of window	Direction mode
				[m]	[m]	[m]	[m]	[°]	[°]	
1	Zwaagdijk 227A	136.698	523.403	-0,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
2	Zwaagdijk 228	136.648	523.446	-1,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
3	Zwaagdijk 236	136.595	523.422	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
4	Zwaagdijk 246	136.535	523.381	-1,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
5	Zwaagdijk 254	136.489	523.351	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
6	Zwaagdijk 231	136.536	523.300	-1,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
7	Zwaagdijk 233	136.499	523.277	-1,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
8	Zwaagdijk 235	136.487	523.271	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
9	Zwaagdijk 237	136.448	523.252	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
10	Zwaagdijk 241	136.358	523.198	-2,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
11	Zwaagdijk 243	136.322	523.177	-1,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
12	Zwaagdijk 245	136.300	523.167	-1,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
13	Zwaagdijk 258	136.237	523.204	-1,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
14	Zwaagdijk 247	136.241	523.122	-3,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
15	Zwaagdijk 251	136.135	523.052	-3,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
16	Zwaagdijk 253	136.114	523.039	-3,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
17	Zwaagdijk 255	136.102	523.037	-2,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
18	Zwaagdijk 247	136.052	523.000	-2,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
19	Zwaagdijk 259	135.992	522.937	-2,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
20	Zwaagdijk 262	135.961	523.027	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
21	Zwaagdijk 261	135.948	522.921	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
22	Zwaagdijk 264	135.884	522.970	-1,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
23	Zwaagdijk 263	135.847	522.880	-4,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
24	Zwaagdijk 266	135.784	522.921	-2,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
25	Zwaagdijk 270	135.740	522.877	-4,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
26	Zwaagdijk 272/274	135.706	522.862	-2,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"

To be continued on next page...

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 17:44/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WP WestFrisia vergunning v2016 - MM82

...continued from previous page

No.	Name	X (east)	Y (north)	Z [m]	Width [m]	Height [m]	Height a.g.l. [m]	Degrees from south cw [°]	Slope of window [°]	Direction mode
27	Zwaagdijk 278	135.625	522.805	-1,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
28	Zwaagdijk 282	135.566	522.769	-1,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
29	Zwaagdijk 265	135.564	522.672	-1,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
30	Zwaagdijk 267	135.519	522.670	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
31	Zwaagdijk 284	135.481	522.715	-2,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
32	Zwaagdijk 269	135.490	522.634	-0,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
33	Zwaagdijk 286	135.437	522.692	-0,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
34	Zwaagdijk 271	135.463	522.614	-0,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
35	Zwaagdijk 273	135.433	522.627	0,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
36	Zwaagdijk 288	135.259	522.583	0,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
37	Zwaagdijk 290	135.241	522.571	-0,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
38	Zwaagdijk 292	135.211	522.547	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
39	Zwaagdijk 277	135.173	522.445	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
40	Zwaagdijk 294	135.102	522.474	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
41	Zwaagdijk 281	135.111	522.413	-2,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
42	Zwaagdijk 298	135.005	522.413	-1,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
43	Zwaagdijk 300	134.973	522.390	-0,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
44	Zwaagdijk 285	134.947	522.300	-1,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
45	Zwaagdijk 287/289	134.874	522.259	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
46	Zwaagdijk 291	134.826	522.235	-3,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
47	Zwaagdijk 304	134.759	522.268	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
48	Zwaagdijk 293	134.722	522.163	-3,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
49	Zwaagdijk 308	134.645	522.186	-3,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
50	Zwaagdijk 310	134.604	522.158	-3,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
51	Zwaagdijk 312	134.582	522.144	-2,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
52	Rijweg 1	134.622	521.963	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
53	Rijweg 3	134.933	521.326	-3,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
54	Oudijk 26	135.975	521.671	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
55	Oudijk 51	136.041	521.636	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
56	Oudijk 49	136.104	521.648	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
57	Oudijk 24	136.087	521.720	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
58	Oudijk 22	136.113	521.724	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
59	Oudijk 47	136.179	521.684	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
60	Oudijk 45	136.225	521.695	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
61	Oudijk 20	136.221	521.751	-0,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
62	Oudijk 18	136.236	521.759	-0,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
63	Oudijk 43	136.294	521.748	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
64	Oudijk 14	136.430	521.853	-0,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
65	Oudijk 41	136.540	521.821	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
66	Oudijk 39	136.629	521.877	-3,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
67	Oudijk 37 A	136.666	521.893	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
68	Oudijk 37	136.683	521.904	-2,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
69	Oudijk 35	136.701	521.914	-3,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
70	Oudijk 31	136.803	521.948	-1,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
71	Oudijk 29	136.815	521.953	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
72	Oudijk 12	136.815	521.991	-1,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
73	Oudijk 27 A	136.892	521.978	-1,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
74	Oudijk 27	136.932	522.010	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
75	Oudijk 10	136.943	522.067	-2,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
76	Oudijk 23	136.986	522.030	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
77	Oudijk 8	136.987	522.081	-1,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
78	Oudijk 21	137.005	522.053	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
79	Oudijk 6	137.019	522.101	-1,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
80	Oudijk 19 A	137.033	522.064	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
81	Oudijk 19	137.052	522.074	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
82	Oudijk 17	137.080	522.077	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
83	Oudijk 4	137.064	522.131	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
84	Oudijk 15	137.113	522.093	-1,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
85	Oudijk 2B	137.102	522.144	-2,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
86	Oudijk 13	137.186	522.114	-2,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
87	Oudijk 2 C	137.168	522.170	-3,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
88	Oudijk 11	137.279	522.175	-0,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
89	Oudijk 7	137.326	522.187	-0,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
90	Oudijk 5	137.383	522.227	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"

To be continued on next page...

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 17:44/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WP WestFrisia vergunning v2016 - MM82

...continued from previous page

No.	Name	X (east)	Y (north)	Z [m]	Width [m]	Height [m]	Height a.g.l. [m]	Degrees from south cw [°]	Slope of window [°]	Direction mode
91	Oudijk 2 A	137.352	522.285	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
92	Oudijk 2	137.406	522.292	-0,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
93	Oudijk 3	137.429	522.253	-0,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
94	Oudijk 1	137.442	522.262	0,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
95	Laantje 50	137.494	522.341	0,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
96	Raadhuisstraat 5	137.509	522.403	-1,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
97	Raadhuisstraat 54	137.577	522.396	-1,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
98	Raadhuisstraat 1	137.617	522.433	-3,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
99	Witte Dam 13	137.635	522.461	-4,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
100	Witte Dam 1	137.686	522.486	-3,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
101	Witte Dam 33	137.708	522.421	-2,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
102	Witte Dam 39	137.724	522.385	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
103	Witte Dam 47	137.744	522.357	-2,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
104	Witte Dam 59	137.764	522.313	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
105	Kapberg 8	137.664	522.397	-1,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
106	Dars 2	137.709	522.316	-0,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
107	Witte Dam 71	137.721	522.284	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"

Calculation Results

Shadow receptor

No.	Name	Shadow, worst case: Shadow hours per year [h/year]	Shadow, worst case: Shadow days per year [days/year]	Shadow, worst case: Max shadow hours per day [h/day]	Shadow, expected values: Shadow hours per year [h/year]
1	Zwaagdijk 227A	12:28	36	0:26	1:36
2	Zwaagdijk 228	10:01	32	0:23	1:17
3	Zwaagdijk 236	21:54	52	0:31	2:50
4	Zwaagdijk 246	29:56	72	0:32	3:53
5	Zwaagdijk 254	21:03	68	0:31	2:45
6	Zwaagdijk 231	26:46	76	0:35	3:32
7	Zwaagdijk 233	21:02	58	0:34	2:57
8	Zwaagdijk 235	19:46	54	0:33	2:50
9	Zwaagdijk 237	16:42	47	0:32	2:38
10	Zwaagdijk 241	28:54	79	0:31	4:28
11	Zwaagdijk 243	37:41	89	0:37	5:34
12	Zwaagdijk 245	42:11	94	0:38	6:08
13	Zwaagdijk 258	36:56	90	0:35	5:14
14	Zwaagdijk 247	52:54	115	0:38	7:28
15	Zwaagdijk 251	28:29	83	0:36	4:42
16	Zwaagdijk 253	26:09	77	0:35	4:32
17	Zwaagdijk 255	24:45	76	0:35	4:22
18	Zwaagdijk 247	33:54	101	0:33	5:41
19	Zwaagdijk 259	55:05	107	0:44	8:12
20	Zwaagdijk 262	29:02	79	0:32	4:25
21	Zwaagdijk 261	61:05	114	0:44	8:52
22	Zwaagdijk 264	49:18	106	0:38	6:59
23	Zwaagdijk 263	45:45	112	0:40	6:48
24	Zwaagdijk 266	31:39	92	0:35	4:42
25	Zwaagdijk 270	26:32	78	0:35	4:29
26	Zwaagdijk 272/274	22:24	71	0:34	4:00
27	Zwaagdijk 278	37:42	105	0:35	6:01
28	Zwaagdijk 282	50:01	103	0:41	7:19
29	Zwaagdijk 265	74:23	134	0:46	10:50
30	Zwaagdijk 267	59:28	137	0:43	8:46
31	Zwaagdijk 284	49:15	127	0:39	7:06
32	Zwaagdijk 269	46:38	107	0:43	7:33
33	Zwaagdijk 286	35:19	94	0:38	5:26
34	Zwaagdijk 271	40:47	95	0:42	7:06
35	Zwaagdijk 273	34:44	88	0:40	6:04
36	Zwaagdijk 288	39:43	108	0:36	6:21
37	Zwaagdijk 290	45:23	113	0:38	7:04
38	Zwaagdijk 292	52:48	107	0:41	7:46
39	Zwaagdijk 277	60:32	141	0:44	9:05

To be continued on next page...

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 17:44/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WP WestFrisia vergunning v2016 - MM82

...continued from previous page

No.	Name	Shadow, worst case: Shadow hours per year [h/year]	Shadow, worst case: Shadow days per year [days/year]	Shadow, worst case: Max shadow hours per day [h/day]	Shadow, expected values: Shadow hours per year [h/year]
40	Zwaagdijk 294	38:41	102	0:39	5:58
41	Zwaagdijk 281	41:19	98	0:42	7:06
42	Zwaagdijk 298	24:59	75	0:36	4:44
43	Zwaagdijk 300	21:54	68	0:34	4:17
44	Zwaagdijk 285	21:30	67	0:35	4:29
45	Zwaagdijk 287/289	16:24	60	0:31	3:32
46	Zwaagdijk 291	10:58	35	0:29	2:20
47	Zwaagdijk 304	7:51	31	0:25	1:38
48	Zwaagdijk 293	7:31	29	0:24	1:41
49	Zwaagdijk 308	5:18	25	0:20	1:11
50	Zwaagdijk 310	4:33	24	0:18	1:02
51	Zwaagdijk 312	4:00	23	0:17	0:54
52	Rijweg 1	5:00	26	0:18	1:21
53	Rijweg 3	0:00	0	0:00	0:00
54	Oudijk 26	0:00	0	0:00	0:00
55	Oudijk 51	0:00	0	0:00	0:00
56	Oudijk 49	1:49	25	0:06	0:25
57	Oudijk 24	18:53	59	0:27	4:34
58	Oudijk 22	24:32	67	0:31	5:58
59	Oudijk 47	20:30	65	0:27	4:59
60	Oudijk 45	21:41	76	0:25	5:20
61	Oudijk 20	14:28	54	0:25	3:38
62	Oudijk 18	12:43	49	0:25	3:12
63	Oudijk 43	9:01	39	0:21	2:16
64	Oudijk 14	3:54	24	0:15	0:59
65	Oudijk 41	4:00	34	0:10	0:57
66	Oudijk 39	18:14	74	0:22	4:29
67	Oudijk 37 A	10:17	49	0:21	2:35
68	Oudijk 37	8:52	42	0:20	2:14
69	Oudijk 35	7:50	38	0:19	1:58
70	Oudijk 31	0:00	0	0:00	0:00
71	Oudijk 29	0:00	0	0:00	0:00
72	Oudijk 12	0:00	0	0:00	0:00
73	Oudijk 27 A	0:00	0	0:00	0:00
74	Oudijk 27	5:15	39	0:12	1:15
75	Oudijk 10	18:31	64	0:24	4:30
76	Oudijk 23	13:57	59	0:20	3:22
77	Oudijk 8	17:25	74	0:22	4:17
78	Oudijk 21	16:29	69	0:20	4:02
79	Oudijk 6	10:15	47	0:20	2:35
80	Oudijk 19 A	10:39	53	0:19	2:39
81	Oudijk 19	8:41	45	0:19	2:11
82	Oudijk 17	6:56	38	0:17	1:45
83	Oudijk 4	7:03	36	0:18	1:46
84	Oudijk 15	5:29	32	0:16	1:22
85	Oudijk 2B	5:45	31	0:17	1:26
86	Oudijk 13	0:00	0	0:00	0:00
87	Oudijk 2 C	0:00	0	0:00	0:00
88	Oudijk 11	0:48	19	0:03	0:11
89	Oudijk 7	6:47	44	0:13	1:37
90	Oudijk 5	16:31	69	0:20	4:02
91	Oudijk 2 A	14:31	61	0:23	3:37
92	Oudijk 2	8:43	42	0:19	2:11
93	Oudijk 3	8:07	43	0:18	2:02
94	Oudijk 1	7:01	39	0:17	1:46
95	Laantje 50	4:35	27	0:16	1:08
96	Raadhuisstraat 5	4:29	26	0:16	1:07
97	Raadhuisstraat 54	0:48	18	0:04	0:11
98	Raadhuisstraat 1	14:18	55	0:22	3:27
99	Witte Dam 13	24:29	69	0:29	5:58
100	Witte Dam 1	20:11	76	0:26	5:01
101	Witte Dam 33	20:16	68	0:24	4:56
102	Witte Dam 39	14:42	59	0:21	3:33

To be continued on next page...

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 17:44/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WP WestFrisia vergunning v2016 - MM82

...continued from previous page

No.	Name	Shadow, worst case: Shadow hours per year [h/year]	Shadow, worst case: Shadow days per year [days/year]	Shadow, worst case: Max shadow hours per day [h/day]	Shadow, expected values: Shadow hours per year [h/year]
103	Witte Dam 47	10:54	53	0:18	2:37
104	Witte Dam 59	5:10	40	0:11	1:14
105	Kapberg 8	11:19	51	0:19	2:43
106	Dars 2	1:14	23	0:05	0:17
107	Witte Dam 71	0:00	0	0:00	0:00

Total amount of flickering on the shadow receptors caused by each WTG

No.	Name	Worst case [h/year]	Expected [h/year]
WT 1	REpower MM 82 2050 82.0 !O! hub: 85,0 m (TOT: 126,0 m) (1537)	241:37	42:48
WT 2	REpower MM 82 2050 82.0 !O! hub: 85,0 m (TOT: 126,0 m) (1538)	230:32	38:42
WT 3	REpower MM 82 2050 82.0 !O! hub: 85,0 m (TOT: 126,0 m) (1541)	235:47	39:11
WT 4	REpower MM 82 2050 82.0 !O! hub: 85,0 m (TOT: 126,0 m) (1539)	194:12	33:25
WT 5	REpower MM 82 2050 82.0 !O! hub: 85,0 m (TOT: 126,0 m) (1540)	166:52	28:31

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 17:24/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WestFrisia vergunning v2016 - MM92

Assumptions for shadow calculations

Maximum distance for influence	1. WTG distance circle radius
Minimum sun height over horizon for influence	5 °
Day step for calculation	1 days
Time step for calculation	1 minutes

Sunshine probability S/S0 (Sun hours/Possible sun hours) []

Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec
0,25	0,32	0,37	0,45	0,45	0,42	0,44	0,44	0,39	0,35	0,24	0,22

Operational time

N	NNE	ENE	E	ESE	SSE	S	SSW	WSW	W	WNW	NNW	Sum
454	509	583	585	514	499	776	1.078	1.193	877	672	576	8.316

Idle start wind speed: Cut in wind speed from power curve

A ZVI (Zones of Visual Influence) calculation is performed before flicker calculation so non visible WTG do not contribute to calculated flicker values. A WTG will be visible if it is visible from any part of the receiver window. The ZVI calculation is based on the following assumptions:
Height contours used: Elevation Grid Data Object: 714104_EMDGrid_0.wpg (1
Obstacles used in calculation
Eye height: 1,5 m
Grid resolution: 10,0 m

All coordinates are in
Dutch Stereo-RD/NAP 2000

Scale 1:50.000
New WTG Shadow receptor

WTGs

	X (east)	Y (north)	Z	Row data/Description	WTG type Valid	Manufact.	Type-generator	Power, rated	Rotor diameter	Hub height	Shadow data Calculation distance	RPM
			[m]					[kW]	[m]	[m]	[m]	[RPM]
WT 1	135.505	522.073	-4,3	REpower MM 92 2050 92.5 !O! hub: ...	No	REpower	MM 92-2.050	2.050	92,5	79,5	1.110	15,0
WT 2	135.854	522.288	-2,1	REpower MM 92 2050 92.5 !O! hub: ...	No	REpower	MM 92-2.050	2.050	92,5	79,5	1.110	15,0
WT 3	136.220	522.485	-3,2	REpower MM 92 2050 92.5 !O! hub: ...	No	REpower	MM 92-2.050	2.050	92,5	79,5	1.110	15,0
WT 4	136.596	522.662	-2,0	REpower MM 92 2050 92.5 !O! hub: ...	No	REpower	MM 92-2.050	2.050	92,5	79,5	1.110	15,0
WT 5	136.974	522.831	-2,3	REpower MM 92 2050 92.5 !O! hub: ...	No	REpower	MM 92-2.050	2.050	92,5	79,5	1.110	15,0

Shadow receptor-Input

No.	Name	X (east)	Y (north)	Z	Width	Height	Height a.g.l.	Degrees from south cw	Slope of window	Direction mode
				[m]	[m]	[m]	[m]	[°]	[°]	
1	Zwaagdijk 227A	136.698	523.403	-0,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
2	Zwaagdijk 228	136.648	523.446	-1,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
3	Zwaagdijk 236	136.595	523.422	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
4	Zwaagdijk 246	136.535	523.381	-1,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
5	Zwaagdijk 254	136.489	523.351	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
6	Zwaagdijk 231	136.536	523.300	-1,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
7	Zwaagdijk 233	136.499	523.277	-1,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
8	Zwaagdijk 235	136.487	523.271	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
9	Zwaagdijk 237	136.448	523.252	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
10	Zwaagdijk 241	136.358	523.198	-2,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
11	Zwaagdijk 243	136.322	523.177	-1,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
12	Zwaagdijk 245	136.300	523.167	-1,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
13	Zwaagdijk 258	136.237	523.204	-1,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
14	Zwaagdijk 247	136.241	523.122	-3,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
15	Zwaagdijk 251	136.135	523.052	-3,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
16	Zwaagdijk 253	136.114	523.039	-3,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
17	Zwaagdijk 255	136.102	523.037	-2,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
18	Zwaagdijk 247	136.052	523.000	-2,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
19	Zwaagdijk 259	135.992	522.937	-2,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
20	Zwaagdijk 262	135.961	523.027	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
21	Zwaagdijk 261	135.948	522.921	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
22	Zwaagdijk 264	135.884	522.970	-1,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
23	Zwaagdijk 263	135.847	522.880	-4,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
24	Zwaagdijk 266	135.784	522.921	-2,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
25	Zwaagdijk 270	135.740	522.877	-4,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
26	Zwaagdijk 272/274	135.706	522.862	-2,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"

To be continued on next page...

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 17:24/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WestFrisia vergunning v2016 - MM92

...continued from previous page

No.	Name	X (east)	Y (north)	Z [m]	Width [m]	Height [m]	Height a.g.l. [m]	Degrees from south cw [°]	Slope of window [°]	Direction mode
27	Zwaagdijk 278	135.625	522.805	-1,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
28	Zwaagdijk 282	135.566	522.769	-1,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
29	Zwaagdijk 265	135.564	522.672	-1,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
30	Zwaagdijk 267	135.519	522.670	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
31	Zwaagdijk 284	135.481	522.715	-2,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
32	Zwaagdijk 269	135.490	522.634	-0,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
33	Zwaagdijk 286	135.437	522.692	-0,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
34	Zwaagdijk 271	135.463	522.614	-0,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
35	Zwaagdijk 273	135.433	522.627	0,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
36	Zwaagdijk 288	135.259	522.583	0,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
37	Zwaagdijk 290	135.241	522.571	-0,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
38	Zwaagdijk 292	135.211	522.547	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
39	Zwaagdijk 277	135.173	522.445	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
40	Zwaagdijk 294	135.102	522.474	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
41	Zwaagdijk 281	135.111	522.413	-2,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
42	Zwaagdijk 298	135.005	522.413	-1,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
43	Zwaagdijk 300	134.973	522.390	-0,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
44	Zwaagdijk 285	134.947	522.300	-1,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
45	Zwaagdijk 287/289	134.874	522.259	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
46	Zwaagdijk 291	134.826	522.235	-3,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
47	Zwaagdijk 304	134.759	522.268	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
48	Zwaagdijk 293	134.722	522.163	-3,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
49	Zwaagdijk 308	134.645	522.186	-3,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
50	Zwaagdijk 310	134.604	522.158	-3,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
51	Zwaagdijk 312	134.582	522.144	-2,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
52	Rijweg 1	134.622	521.963	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
53	Rijweg 3	134.933	521.326	-3,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
54	Oudijk 26	135.975	521.671	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
55	Oudijk 51	136.041	521.636	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
56	Oudijk 49	136.104	521.648	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
57	Oudijk 24	136.087	521.720	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
58	Oudijk 22	136.113	521.724	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
59	Oudijk 47	136.179	521.684	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
60	Oudijk 45	136.225	521.695	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
61	Oudijk 20	136.221	521.751	-0,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
62	Oudijk 18	136.236	521.759	-0,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
63	Oudijk 43	136.294	521.748	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
64	Oudijk 14	136.430	521.853	-0,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
65	Oudijk 41	136.540	521.821	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
66	Oudijk 39	136.629	521.877	-3,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
67	Oudijk 37 A	136.666	521.893	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
68	Oudijk 37	136.683	521.904	-2,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
69	Oudijk 35	136.701	521.914	-3,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
70	Oudijk 31	136.803	521.948	-1,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
71	Oudijk 29	136.815	521.953	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
72	Oudijk 12	136.815	521.991	-1,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
73	Oudijk 27 A	136.892	521.978	-1,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
74	Oudijk 27	136.932	522.010	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
75	Oudijk 10	136.943	522.067	-2,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
76	Oudijk 23	136.986	522.030	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
77	Oudijk 8	136.987	522.081	-1,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
78	Oudijk 21	137.005	522.053	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
79	Oudijk 6	137.019	522.101	-1,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
80	Oudijk 19 A	137.033	522.064	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
81	Oudijk 19	137.052	522.074	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
82	Oudijk 17	137.080	522.077	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
83	Oudijk 4	137.064	522.131	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
84	Oudijk 15	137.113	522.093	-1,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
85	Oudijk 2B	137.102	522.144	-2,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
86	Oudijk 13	137.186	522.114	-2,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
87	Oudijk 2 C	137.168	522.170	-3,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
88	Oudijk 11	137.279	522.175	-0,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
89	Oudijk 7	137.326	522.187	-0,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
90	Oudijk 5	137.383	522.227	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"

To be continued on next page...

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 17:24/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WestFrisia vergunning v2016 - MM92

...continued from previous page

No.	Name	X (east)	Y (north)	Z [m]	Width [m]	Height [m]	Height a.g.l. [m]	Degrees from south cw [°]	Slope of window [°]	Direction mode
91	Oudijk 2 A	137.352	522.285	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
92	Oudijk 2	137.406	522.292	-0,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
93	Oudijk 3	137.429	522.253	-0,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
94	Oudijk 1	137.442	522.262	0,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
95	Laantje 50	137.494	522.341	0,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
96	Raadhuisstraat 5	137.509	522.403	-1,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
97	Raadhuisstraat 54	137.577	522.396	-1,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
98	Raadhuisstraat 1	137.617	522.433	-3,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
99	Witte Dam 13	137.635	522.461	-4,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
100	Witte Dam 1	137.686	522.486	-3,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
101	Witte Dam 33	137.708	522.421	-2,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
102	Witte Dam 39	137.724	522.385	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
103	Witte Dam 47	137.744	522.357	-2,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
104	Witte Dam 59	137.764	522.313	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
105	Kapberg 8	137.664	522.397	-1,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
106	Dars 2	137.709	522.316	-0,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
107	Witte Dam 71	137.721	522.284	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"

Calculation Results

Shadow receptor

No.	Name	Shadow, worst case: Shadow hours per year [h/year]	Shadow, worst case: Shadow days per year [days/year]	Shadow, worst case: Max shadow hours per day [h/day]	Shadow, expected values: Shadow hours per year [h/year]
1	Zwaagdijk 227A	13:20	36	0:28	1:43
2	Zwaagdijk 228	10:34	32	0:25	1:21
3	Zwaagdijk 236	23:43	52	0:34	3:04
4	Zwaagdijk 246	32:13	72	0:35	4:10
5	Zwaagdijk 254	23:39	80	0:34	3:05
6	Zwaagdijk 231	30:43	92	0:38	4:02
7	Zwaagdijk 233	23:26	62	0:37	3:17
8	Zwaagdijk 235	21:52	58	0:37	3:08
9	Zwaagdijk 237	18:35	52	0:35	2:56
10	Zwaagdijk 241	32:59	84	0:34	5:04
11	Zwaagdijk 243	42:24	94	0:41	6:16
12	Zwaagdijk 245	47:21	98	0:43	6:53
13	Zwaagdijk 258	41:25	94	0:39	5:52
14	Zwaagdijk 247	58:34	118	0:43	8:16
15	Zwaagdijk 251	32:21	87	0:40	5:21
16	Zwaagdijk 253	29:23	83	0:39	5:05
17	Zwaagdijk 255	27:53	79	0:38	4:54
18	Zwaagdijk 247	37:12	105	0:37	6:15
19	Zwaagdijk 259	64:05	132	0:49	9:50
20	Zwaagdijk 262	34:22	100	0:34	5:26
21	Zwaagdijk 261	70:34	135	0:49	10:27
22	Zwaagdijk 264	56:43	124	0:43	8:12
23	Zwaagdijk 263	53:38	135	0:45	7:55
24	Zwaagdijk 266	35:46	100	0:39	5:19
25	Zwaagdijk 270	29:45	83	0:39	5:01
26	Zwaagdijk 272/274	25:06	75	0:37	4:29
27	Zwaagdijk 278	41:02	110	0:37	6:35
28	Zwaagdijk 282	57:23	126	0:45	8:36
29	Zwaagdijk 265	85:50	155	0:51	12:44
30	Zwaagdijk 267	70:32	158	0:48	10:31
31	Zwaagdijk 284	55:29	128	0:44	7:57
32	Zwaagdijk 269	55:06	133	0:48	8:59
33	Zwaagdijk 286	39:35	103	0:42	6:04
34	Zwaagdijk 271	46:21	103	0:47	8:00
35	Zwaagdijk 273	38:59	95	0:44	6:46
36	Zwaagdijk 288	42:58	112	0:38	6:53
37	Zwaagdijk 290	49:21	117	0:42	7:42
38	Zwaagdijk 292	60:44	130	0:45	9:10
39	Zwaagdijk 277	72:06	162	0:49	10:57

To be continued on next page...

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 17:24/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WestFrisia vergunning v2016 - MM92

...continued from previous page

No.	Name	Shadow, worst case: Shadow hours per year [h/year]	Shadow, worst case: Shadow days per year [days/year]	Shadow, worst case: Max shadow hours per day [h/day]	Shadow, expected values: Shadow hours per year [h/year]
40	Zwaagdijk 294	43:33	112	0:43	6:42
41	Zwaagdijk 281	46:39	106	0:46	7:57
42	Zwaagdijk 298	27:32	80	0:39	5:11
43	Zwaagdijk 300	24:08	75	0:38	4:42
44	Zwaagdijk 285	23:41	72	0:38	4:56
45	Zwaagdijk 287/289	17:56	63	0:33	3:51
46	Zwaagdijk 291	15:03	57	0:31	3:20
47	Zwaagdijk 304	10:36	50	0:26	2:18
48	Zwaagdijk 293	8:13	32	0:25	1:51
49	Zwaagdijk 308	5:45	26	0:20	1:17
50	Zwaagdijk 310	4:55	25	0:18	1:07
51	Zwaagdijk 312	4:22	24	0:17	0:59
52	Rijweg 1	5:22	26	0:19	1:26
53	Rijweg 3	0:00	0	0:00	0:00
54	Oudijk 26	0:00	0	0:00	0:00
55	Oudijk 51	0:00	0	0:00	0:00
56	Oudijk 49	2:58	31	0:08	0:42
57	Oudijk 24	20:35	63	0:28	4:59
58	Oudijk 22	25:48	70	0:31	6:17
59	Oudijk 47	21:26	68	0:27	5:13
60	Oudijk 45	23:16	78	0:25	5:43
61	Oudijk 20	15:42	57	0:26	3:57
62	Oudijk 18	13:47	51	0:26	3:28
63	Oudijk 43	9:46	42	0:22	2:27
64	Oudijk 14	4:12	26	0:15	1:04
65	Oudijk 41	7:19	58	0:11	1:46
66	Oudijk 39	19:45	76	0:23	4:51
67	Oudijk 37 A	11:02	50	0:21	2:46
68	Oudijk 37	9:35	45	0:20	2:25
69	Oudijk 35	8:27	41	0:20	2:07
70	Oudijk 31	4:07	27	0:14	1:01
71	Oudijk 29	3:53	26	0:14	0:58
72	Oudijk 12	3:53	25	0:14	0:57
73	Oudijk 27 A	2:31	21	0:11	0:37
74	Oudijk 27	6:04	41	0:13	1:27
75	Oudijk 10	19:10	66	0:24	4:39
76	Oudijk 23	14:29	61	0:20	3:30
77	Oudijk 8	18:59	77	0:23	4:40
78	Oudijk 21	17:40	71	0:21	4:19
79	Oudijk 6	11:00	49	0:21	2:46
80	Oudijk 19 A	11:33	55	0:20	2:53
81	Oudijk 19	9:14	46	0:19	2:19
82	Oudijk 17	7:24	40	0:17	1:52
83	Oudijk 4	7:42	38	0:19	1:56
84	Oudijk 15	5:53	34	0:16	1:28
85	Oudijk 2B	6:08	33	0:18	1:32
86	Oudijk 13	3:48	26	0:13	0:57
87	Oudijk 2 C	4:16	27	0:14	1:03
88	Oudijk 11	3:24	44	0:09	0:49
89	Oudijk 7	7:41	46	0:14	1:50
90	Oudijk 5	18:19	70	0:21	4:28
91	Oudijk 2 A	17:00	68	0:24	4:14
92	Oudijk 2	10:01	44	0:21	2:31
93	Oudijk 3	9:25	47	0:19	2:22
94	Oudijk 1	8:01	42	0:18	2:01
95	Laantje 50	5:14	30	0:16	1:18
96	Raadhuisstraat 5	5:05	28	0:17	1:16
97	Raadhuisstraat 54	5:17	49	0:14	1:18
98	Raadhuisstraat 1	18:30	79	0:23	4:30
99	Witte Dam 13	28:54	92	0:31	7:05
100	Witte Dam 1	24:24	101	0:27	6:05
101	Witte Dam 33	21:25	70	0:25	5:13
102	Witte Dam 39	15:17	61	0:21	3:42

To be continued on next page...

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 17:24/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WestFrisia vergunning v2016 - MM92

...continued from previous page

No.	Name	Shadow, worst case: Shadow hours per year [h/year]	Shadow, worst case: Shadow days per year [days/year]	Shadow, worst case: Max shadow hours per day [h/day]	Shadow, expected values: Shadow hours per year [h/year]
103	Witte Dam 47	11:33	55	0:18	2:47
104	Witte Dam 59	5:39	42	0:12	1:21
105	Kapberg 8	14:15	72	0:19	3:27
106	Dars 2	1:54	27	0:06	0:27
107	Witte Dam 71	0:00	0	0:00	0:00

Total amount of flickering on the shadow receptors caused by each WTG

No.	Name	Worst case [h/year]	Expected [h/year]
WT 1	REpower MM 92 2050 92.5 !O! hub: 79,5 m (TOT: 125,8 m) (1527)	249:08	44:01
WT 2	REpower MM 92 2050 92.5 !O! hub: 79,5 m (TOT: 125,8 m) (1528)	242:27	41:21
WT 3	REpower MM 92 2050 92.5 !O! hub: 79,5 m (TOT: 125,8 m) (1531)	247:58	41:34
WT 4	REpower MM 92 2050 92.5 !O! hub: 79,5 m (TOT: 125,8 m) (1529)	213:57	37:27
WT 5	REpower MM 92 2050 92.5 !O! hub: 79,5 m (TOT: 125,8 m) (1530)	172:45	29:46

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 16:14/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WP WestFrisia vergunning v2016 - N90/2500HS

Assumptions for shadow calculations

Maximum distance for influence	1. WTG distance circle radius
Minimum sun height over horizon for influence	5 °
Day step for calculation	1 days
Time step for calculation	1 minutes

Sunshine probability S/S0 (Sun hours/Possible sun hours) []

Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec
0,25	0,32	0,37	0,45	0,45	0,42	0,44	0,44	0,39	0,35	0,24	0,22

Operational time

N	NNE	ENE	E	ESE	SSE	S	SSW	WSW	W	WNW	NNW	Sum
454	509	583	585	514	499	776	1.078	1.193	877	672	576	8.316

Idle start wind speed: Cut in wind speed from power curve

A ZVI (Zones of Visual Influence) calculation is performed before flicker calculation so non visible WTG do not contribute to calculated flicker values. A WTG will be visible if it is visible from any part of the receiver window. The ZVI calculation is based on the following assumptions:
Height contours used: Elevation Grid Data Object: 714104_EMDGrid_0.wpg (1
Obstacles used in calculation
Eye height: 1,5 m
Grid resolution: 10,0 m

All coordinates are in
Dutch Stereo-RD/NAP 2000

Scale 1:50.000
New WTG Shadow receptor

WTGs

	X (east)	Y (north)	Z	Row data/Description	WTG type Valid	Manufact.	Type-generator	Power, rated	Rotor diameter	Hub height	Shadow data Calculation distance	RPM
			[m]					[kW]	[m]	[m]	[m]	[RPM]
WT 1	135.505	522.073	-4,3	NORDEX N90/2500 HS 2500 90....	Yes	NORDEX	N90/2500 HS-2.500	2.500	90,0	79,5	1.080	16,9
WT 2	135.854	522.288	-2,1	NORDEX N90/2500 HS 2500 90....	Yes	NORDEX	N90/2500 HS-2.500	2.500	90,0	79,5	1.080	16,9
WT 3	136.220	522.485	-3,2	NORDEX N90/2500 HS 2500 90....	Yes	NORDEX	N90/2500 HS-2.500	2.500	90,0	79,5	1.080	16,9
WT 4	136.596	522.662	-2,0	NORDEX N90/2500 HS 2500 90....	Yes	NORDEX	N90/2500 HS-2.500	2.500	90,0	79,5	1.080	16,9
WT 5	136.974	522.831	-2,3	NORDEX N90/2500 HS 2500 90....	Yes	NORDEX	N90/2500 HS-2.500	2.500	90,0	79,5	1.080	16,9

Shadow receptor-Input

No.	Name	X (east)	Y (north)	Z	Width	Height	Height a.g.l.	Degrees from south cw	Slope of window	Direction mode
				[m]	[m]	[m]	[m]	[°]	[°]	
1	Zwaagdijk 227A	136.698	523.403	-0,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
2	Zwaagdijk 228	136.648	523.446	-1,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
3	Zwaagdijk 236	136.595	523.422	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
4	Zwaagdijk 246	136.535	523.381	-1,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
5	Zwaagdijk 254	136.489	523.351	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
6	Zwaagdijk 231	136.536	523.300	-1,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
7	Zwaagdijk 233	136.499	523.277	-1,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
8	Zwaagdijk 235	136.487	523.271	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
9	Zwaagdijk 237	136.448	523.252	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
10	Zwaagdijk 241	136.358	523.198	-2,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
11	Zwaagdijk 243	136.322	523.177	-1,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
12	Zwaagdijk 245	136.300	523.167	-1,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
13	Zwaagdijk 258	136.237	523.204	-1,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
14	Zwaagdijk 247	136.241	523.122	-3,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
15	Zwaagdijk 251	136.135	523.052	-3,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
16	Zwaagdijk 253	136.114	523.039	-3,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
17	Zwaagdijk 255	136.102	523.037	-2,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
18	Zwaagdijk 247	136.052	523.000	-2,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
19	Zwaagdijk 259	135.992	522.937	-2,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
20	Zwaagdijk 262	135.961	523.027	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
21	Zwaagdijk 261	135.948	522.921	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
22	Zwaagdijk 264	135.884	522.970	-1,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
23	Zwaagdijk 263	135.847	522.880	-4,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
24	Zwaagdijk 266	135.784	522.921	-2,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
25	Zwaagdijk 270	135.740	522.877	-4,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
26	Zwaagdijk 272/274	135.706	522.862	-2,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"

To be continued on next page...

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 16:14/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WP WestFrisia vergunning v2016 - N90/2500HS

...continued from previous page

No.	Name	X (east)	Y (north)	Z [m]	Width [m]	Height [m]	Height a.g.l. [m]	Degrees from south cw [°]	Slope of window [°]	Direction mode
27	Zwaagdijk 278	135.625	522.805	-1,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
28	Zwaagdijk 282	135.566	522.769	-1,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
29	Zwaagdijk 265	135.564	522.672	-1,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
30	Zwaagdijk 267	135.519	522.670	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
31	Zwaagdijk 284	135.481	522.715	-2,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
32	Zwaagdijk 269	135.490	522.634	-0,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
33	Zwaagdijk 286	135.437	522.692	-0,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
34	Zwaagdijk 271	135.463	522.614	-0,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
35	Zwaagdijk 273	135.433	522.627	0,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
36	Zwaagdijk 288	135.259	522.583	0,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
37	Zwaagdijk 290	135.241	522.571	-0,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
38	Zwaagdijk 292	135.211	522.547	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
39	Zwaagdijk 277	135.173	522.445	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
40	Zwaagdijk 294	135.102	522.474	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
41	Zwaagdijk 281	135.111	522.413	-2,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
42	Zwaagdijk 298	135.005	522.413	-1,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
43	Zwaagdijk 300	134.973	522.390	-0,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
44	Zwaagdijk 285	134.947	522.300	-1,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
45	Zwaagdijk 287/289	134.874	522.259	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
46	Zwaagdijk 291	134.826	522.235	-3,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
47	Zwaagdijk 304	134.759	522.268	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
48	Zwaagdijk 293	134.722	522.163	-3,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
49	Zwaagdijk 308	134.645	522.186	-3,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
50	Zwaagdijk 310	134.604	522.158	-3,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
51	Zwaagdijk 312	134.582	522.144	-2,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
52	Rijweg 1	134.622	521.963	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
53	Rijweg 3	134.933	521.326	-3,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
54	Oudijk 26	135.975	521.671	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
55	Oudijk 51	136.041	521.636	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
56	Oudijk 49	136.104	521.648	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
57	Oudijk 24	136.087	521.720	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
58	Oudijk 22	136.113	521.724	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
59	Oudijk 47	136.179	521.684	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
60	Oudijk 45	136.225	521.695	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
61	Oudijk 20	136.221	521.751	-0,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
62	Oudijk 18	136.236	521.759	-0,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
63	Oudijk 43	136.294	521.748	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
64	Oudijk 14	136.430	521.853	-0,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
65	Oudijk 41	136.540	521.821	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
66	Oudijk 39	136.629	521.877	-3,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
67	Oudijk 37 A	136.666	521.893	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
68	Oudijk 37	136.683	521.904	-2,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
69	Oudijk 35	136.701	521.914	-3,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
70	Oudijk 31	136.803	521.948	-1,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
71	Oudijk 29	136.815	521.953	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
72	Oudijk 12	136.815	521.991	-1,3	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
73	Oudijk 27 A	136.892	521.978	-1,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
74	Oudijk 27	136.932	522.010	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
75	Oudijk 10	136.943	522.067	-2,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
76	Oudijk 23	136.986	522.030	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
77	Oudijk 8	136.987	522.081	-1,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
78	Oudijk 21	137.005	522.053	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
79	Oudijk 6	137.019	522.101	-1,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
80	Oudijk 19 A	137.033	522.064	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
81	Oudijk 19	137.052	522.074	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
82	Oudijk 17	137.080	522.077	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
83	Oudijk 4	137.064	522.131	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
84	Oudijk 15	137.113	522.093	-1,5	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
85	Oudijk 2B	137.102	522.144	-2,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
86	Oudijk 13	137.186	522.114	-2,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
87	Oudijk 2 C	137.168	522.170	-3,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
88	Oudijk 11	137.279	522.175	-0,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
89	Oudijk 7	137.326	522.187	-0,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
90	Oudijk 5	137.383	522.227	-1,9	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"

To be continued on next page...

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 16:14/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WP WestFrisia vergunning v2016 - N90/2500HS

...continued from previous page

No.	Name	X (east)	Y (north)	Z [m]	Width [m]	Height [m]	Height a.g.l. [m]	Degrees from south cw [°]	Slope of window [°]	Direction mode
91	Oudijk 2 A	137.352	522.285	-2,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
92	Oudijk 2	137.406	522.292	-0,8	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
93	Oudijk 3	137.429	522.253	-0,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
94	Oudijk 1	137.442	522.262	0,2	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
95	Laantje 50	137.494	522.341	0,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
96	Raadhuisstraat 5	137.509	522.403	-1,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
97	Raadhuisstraat 54	137.577	522.396	-1,4	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
98	Raadhuisstraat 1	137.617	522.433	-3,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
99	Witte Dam 13	137.635	522.461	-4,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
100	Witte Dam 1	137.686	522.486	-3,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
101	Witte Dam 33	137.708	522.421	-2,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
102	Witte Dam 39	137.724	522.385	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
103	Witte Dam 47	137.744	522.357	-2,6	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
104	Witte Dam 59	137.764	522.313	-2,1	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
105	Kapberg 8	137.664	522.397	-1,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
106	Dars 2	137.709	522.316	-0,7	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"
107	Witte Dam 71	137.721	522.284	-1,0	8,0	4,5	0,5	0,0	90,0	"Green house mode"

Calculation Results

Shadow receptor

No.	Name	Shadow, worst case: Shadow hours per year [h/year]	Shadow, worst case: Shadow days per year [days/year]	Shadow, worst case: Max shadow hours per day [h/day]	Shadow, expected values: Shadow hours per year [h/year]
1	Zwaagdijk 227A	11:58	34	0:27	1:32
2	Zwaagdijk 228	9:27	30	0:24	1:12
3	Zwaagdijk 236	22:22	50	0:33	2:53
4	Zwaagdijk 246	31:01	72	0:35	4:01
5	Zwaagdijk 254	22:34	75	0:33	2:56
6	Zwaagdijk 231	29:19	91	0:37	3:51
7	Zwaagdijk 233	22:27	61	0:36	3:09
8	Zwaagdijk 235	21:06	58	0:36	3:01
9	Zwaagdijk 237	17:42	50	0:34	2:47
10	Zwaagdijk 241	31:15	82	0:33	4:48
11	Zwaagdijk 243	40:23	91	0:40	5:58
12	Zwaagdijk 245	45:17	97	0:41	6:34
13	Zwaagdijk 258	39:36	92	0:38	5:36
14	Zwaagdijk 247	56:37	116	0:42	7:59
15	Zwaagdijk 251	31:01	86	0:39	5:06
16	Zwaagdijk 253	28:18	79	0:38	4:53
17	Zwaagdijk 255	26:54	79	0:38	4:43
18	Zwaagdijk 247	34:40	102	0:36	5:51
19	Zwaagdijk 259	61:17	129	0:48	9:23
20	Zwaagdijk 262	32:22	99	0:33	5:07
21	Zwaagdijk 261	67:54	133	0:48	10:03
22	Zwaagdijk 264	52:50	105	0:42	7:30
23	Zwaagdijk 263	51:09	127	0:44	7:33
24	Zwaagdijk 266	34:27	99	0:39	5:06
25	Zwaagdijk 270	28:31	82	0:38	4:48
26	Zwaagdijk 272/274	24:02	74	0:36	4:17
27	Zwaagdijk 278	38:34	107	0:36	6:11
28	Zwaagdijk 282	55:08	123	0:44	8:15
29	Zwaagdijk 265	83:00	154	0:50	12:16
30	Zwaagdijk 267	67:45	157	0:47	10:04
31	Zwaagdijk 284	53:27	128	0:43	7:39
32	Zwaagdijk 269	51:01	114	0:47	8:10
33	Zwaagdijk 286	38:07	101	0:41	5:50
34	Zwaagdijk 271	44:35	102	0:46	7:41
35	Zwaagdijk 273	37:27	93	0:44	6:30
36	Zwaagdijk 288	40:24	108	0:37	6:29
37	Zwaagdijk 290	46:48	115	0:40	7:18
38	Zwaagdijk 292	58:06	127	0:44	8:45
39	Zwaagdijk 277	69:33	160	0:48	10:33

To be continued on next page...

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 16:14/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WP WestFrisia vergunning v2016 - N90/2500HS

...continued from previous page

No.	Name	Shadow, worst case: Shadow hours per year [h/year]	Shadow, worst case: Shadow days per year [days/year]	Shadow, worst case: Max shadow hours per day [h/day]	Shadow, expected values: Shadow hours per year [h/year]
40	Zwaagdijk 294	41:49	107	0:42	6:24
41	Zwaagdijk 281	44:54	104	0:45	7:38
42	Zwaagdijk 298	26:29	78	0:38	4:59
43	Zwaagdijk 300	23:02	72	0:37	4:29
44	Zwaagdijk 285	22:42	71	0:37	4:44
45	Zwaagdijk 287/289	17:09	61	0:32	3:41
46	Zwaagdijk 291	14:20	56	0:30	3:11
47	Zwaagdijk 304	8:10	31	0:25	1:42
48	Zwaagdijk 293	7:48	30	0:24	1:45
49	Zwaagdijk 308	5:28	26	0:20	1:13
50	Zwaagdijk 310	4:35	24	0:18	1:02
51	Zwaagdijk 312	4:01	23	0:16	0:54
52	Rijweg 1	5:06	26	0:18	1:22
53	Rijweg 3	0:00	0	0:00	0:00
54	Oudijk 26	0:00	0	0:00	0:00
55	Oudijk 51	0:00	0	0:00	0:00
56	Oudijk 49	2:49	31	0:08	0:40
57	Oudijk 24	20:12	62	0:28	4:54
58	Oudijk 22	25:24	69	0:31	6:11
59	Oudijk 47	21:02	67	0:27	5:07
60	Oudijk 45	22:19	77	0:25	5:29
61	Oudijk 20	14:45	55	0:26	3:43
62	Oudijk 18	12:59	50	0:24	3:16
63	Oudijk 43	9:15	41	0:21	2:19
64	Oudijk 14	3:54	25	0:15	0:59
65	Oudijk 41	6:54	57	0:11	1:40
66	Oudijk 39	18:40	75	0:23	4:35
67	Oudijk 37 A	10:26	48	0:20	2:37
68	Oudijk 37	9:01	43	0:20	2:16
69	Oudijk 35	7:58	39	0:19	2:00
70	Oudijk 31	3:55	26	0:14	0:58
71	Oudijk 29	3:35	25	0:13	0:53
72	Oudijk 12	3:36	24	0:14	0:53
73	Oudijk 27 A	0:00	0	0:00	0:00
74	Oudijk 27	5:47	40	0:12	1:23
75	Oudijk 10	18:45	66	0:24	4:33
76	Oudijk 23	14:03	61	0:20	3:24
77	Oudijk 8	17:45	76	0:22	4:22
78	Oudijk 21	16:48	71	0:20	4:07
79	Oudijk 6	10:24	48	0:21	2:37
80	Oudijk 19 A	10:47	53	0:19	2:41
81	Oudijk 19	8:38	44	0:18	2:10
82	Oudijk 17	6:59	39	0:16	1:45
83	Oudijk 4	7:16	37	0:19	1:49
84	Oudijk 15	5:32	32	0:16	1:23
85	Oudijk 2B	5:46	32	0:17	1:26
86	Oudijk 13	3:37	26	0:13	0:54
87	Oudijk 2 C	4:01	26	0:14	1:00
88	Oudijk 11	1:24	24	0:05	0:19
89	Oudijk 7	7:26	46	0:14	1:47
90	Oudijk 5	17:31	70	0:21	4:17
91	Oudijk 2 A	15:57	65	0:24	3:59
92	Oudijk 2	9:21	43	0:20	2:21
93	Oudijk 3	8:49	45	0:18	2:13
94	Oudijk 1	7:35	41	0:17	1:54
95	Laantje 50	4:58	30	0:16	1:14
96	Raadhuisstraat 5	4:49	28	0:16	1:12
97	Raadhuisstraat 54	4:56	48	0:13	1:12
98	Raadhuisstraat 1	18:05	79	0:23	4:24
99	Witte Dam 13	28:05	91	0:30	6:53
100	Witte Dam 1	20:39	75	0:27	5:08
101	Witte Dam 33	20:59	69	0:25	5:07
102	Witte Dam 39	14:57	61	0:21	3:37

To be continued on next page...

Project:
714104

Licensed user:
Pondera Consult B.V.
Welbergweg 49
NL-7556 PE Hengelo
0031742489940
Dion Oude Lansink / d.oudelansink@ponderaconsult.com
Calculated:
31-3-2016 16:14/3.0.639

SHADOW - Main Result

Calculation: WP WestFrisia vergunning v2016 - N90/2500HS

...continued from previous page

No.	Name	Shadow, worst case: Shadow hours per year [h/year]	Shadow, worst case: Shadow days per year [days/year]	Shadow, worst case: Max shadow hours per day [h/day]	Shadow, expected values: Shadow hours per year [h/year]
103	Witte Dam 47	11:14	55	0:18	2:42
104	Witte Dam 59	5:29	41	0:11	1:18
105	Kapberg 8	11:57	54	0:19	2:53
106	Dars 2	1:43	26	0:06	0:24
107	Witte Dam 71	0:00	0	0:00	0:00

Total amount of flickering on the shadow receptors caused by each WTG

No.	Name	Worst case [h/year]	Expected [h/year]
WT 1	NORDEX N90/2500 HS 2500 90.0 !O! hub: 79,5 m (TOT: 124,5 m) (1532)	243:16	42:53
WT 2	NORDEX N90/2500 HS 2500 90.0 !O! hub: 79,5 m (TOT: 124,5 m) (1533)	236:35	40:14
WT 3	NORDEX N90/2500 HS 2500 90.0 !O! hub: 79,5 m (TOT: 124,5 m) (1536)	240:53	40:18
WT 4	NORDEX N90/2500 HS 2500 90.0 !O! hub: 79,5 m (TOT: 124,5 m) (1534)	206:40	36:00
WT 5	NORDEX N90/2500 HS 2500 90.0 !O! hub: 79,5 m (TOT: 124,5 m) (1535)	168:11	28:59

BIJLAGE 19 SLAGSCHADUWCONTOUREN E-92

Groen=0 uur, rood=5 uur, grijs=15 uur slagschaduwhinder per jaar.

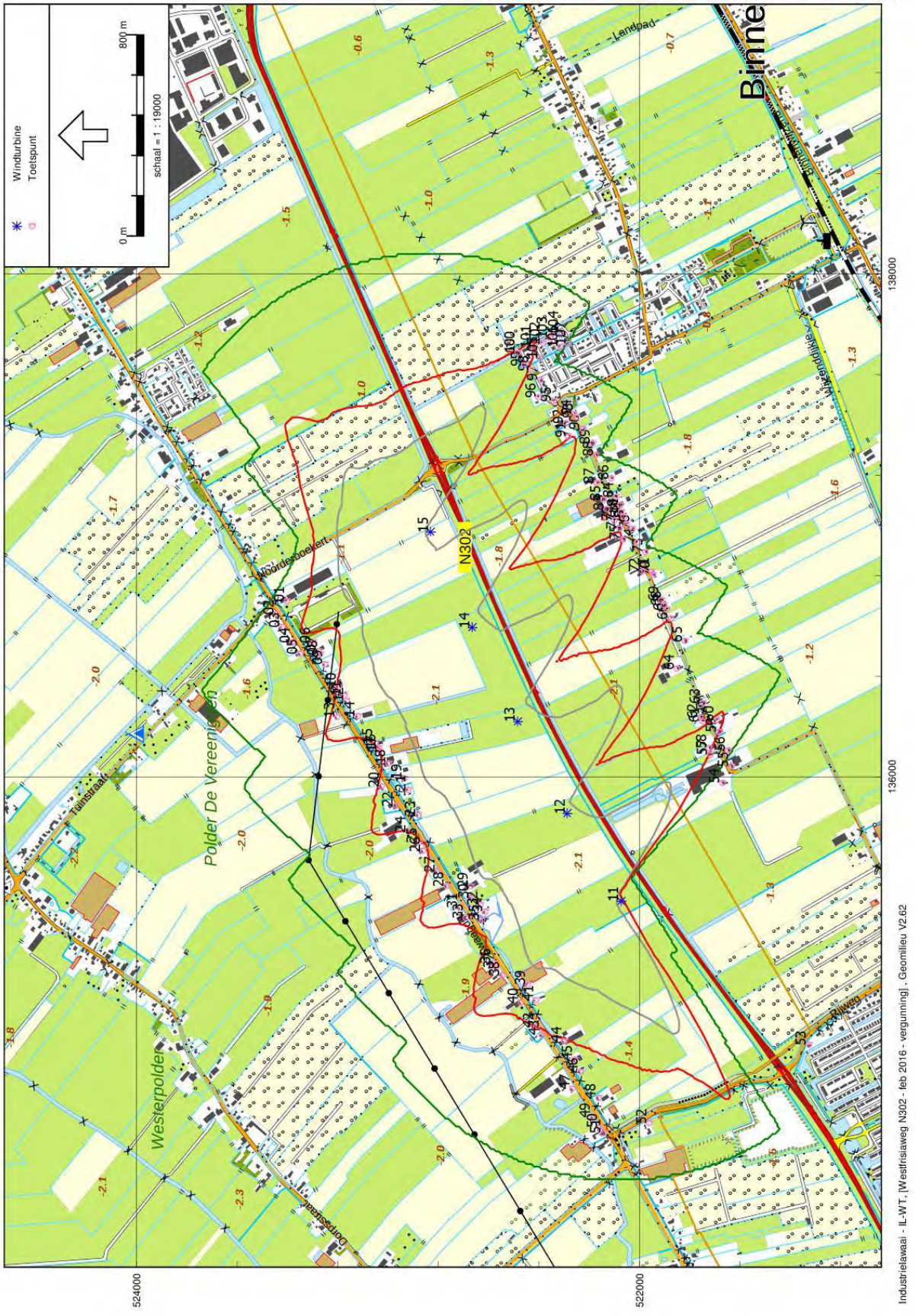

BIJLAGE 20 SLAGSCHADUWCONTOUREN L93

Groen=0 uur, rood=5 uur, grijs=15 uur slagschaduwhinder per jaar.

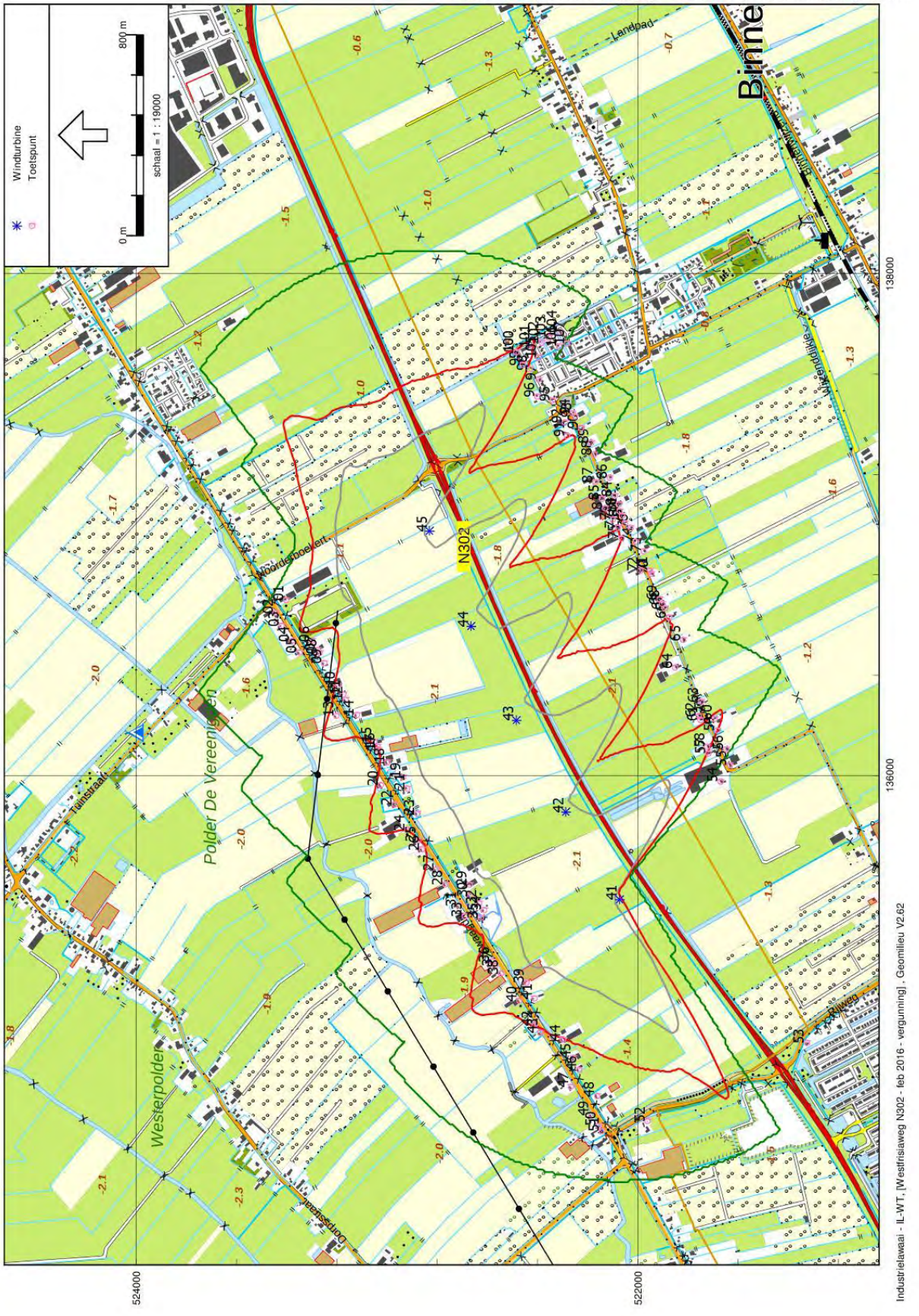

BIJLAGE 21 SLAGSCHADUWCONTOUREN MM92

Groen=0 uur, rood=5 uur, grijs=15 uur slagschaduwhinder per jaar.

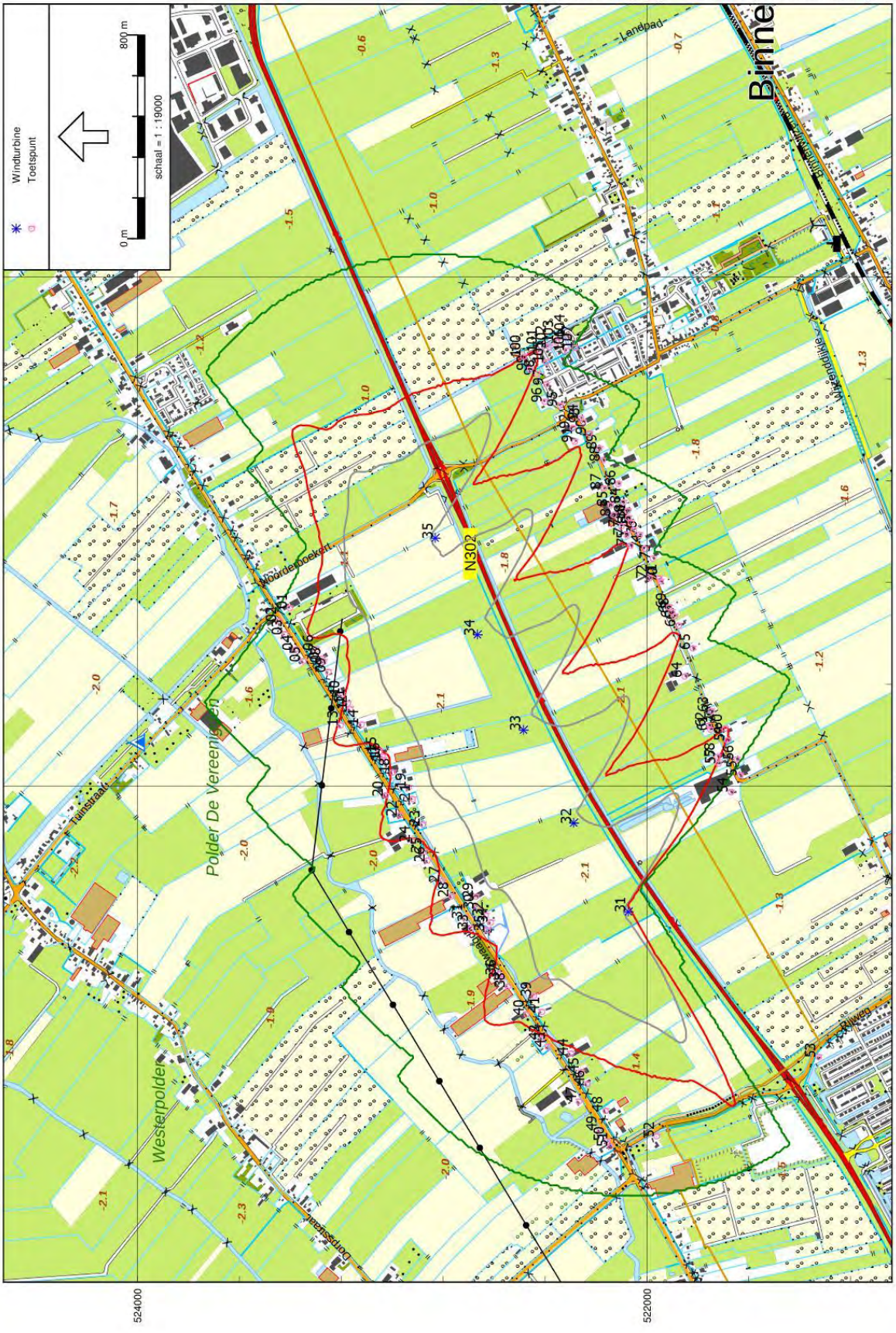

BIJLAGE 22 SLAGSCHADUWCONTOUREN N90

Groen=0 uur, rood=5 uur, grijs=15 uur slagschaduwhinder per jaar.

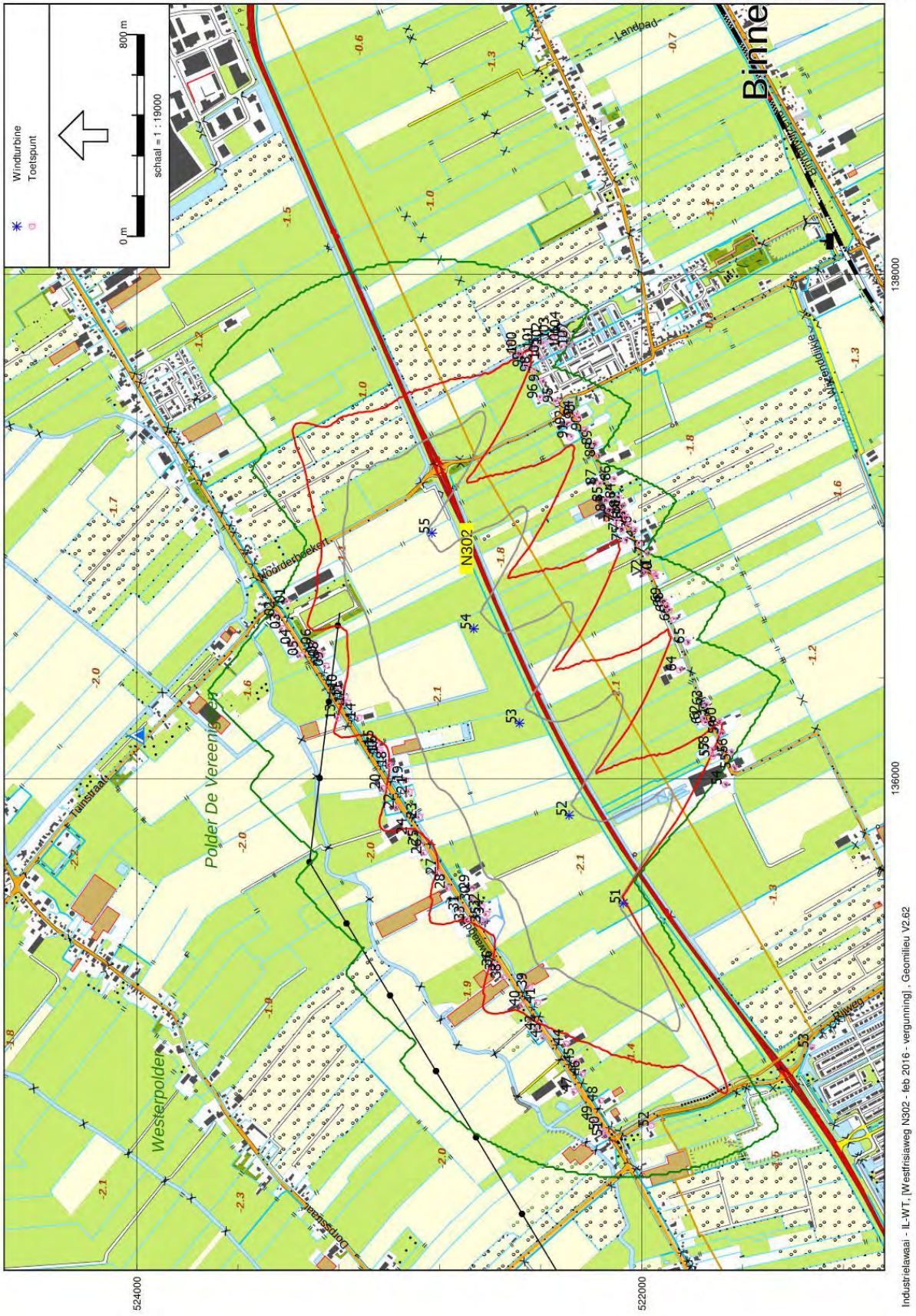

BIJLAGE 23 SLAGSCHADUWCONTOUREN MM82

Groen=0 uur, rood=5 uur, grijs=15 uur slagschaduwhinder per jaar.

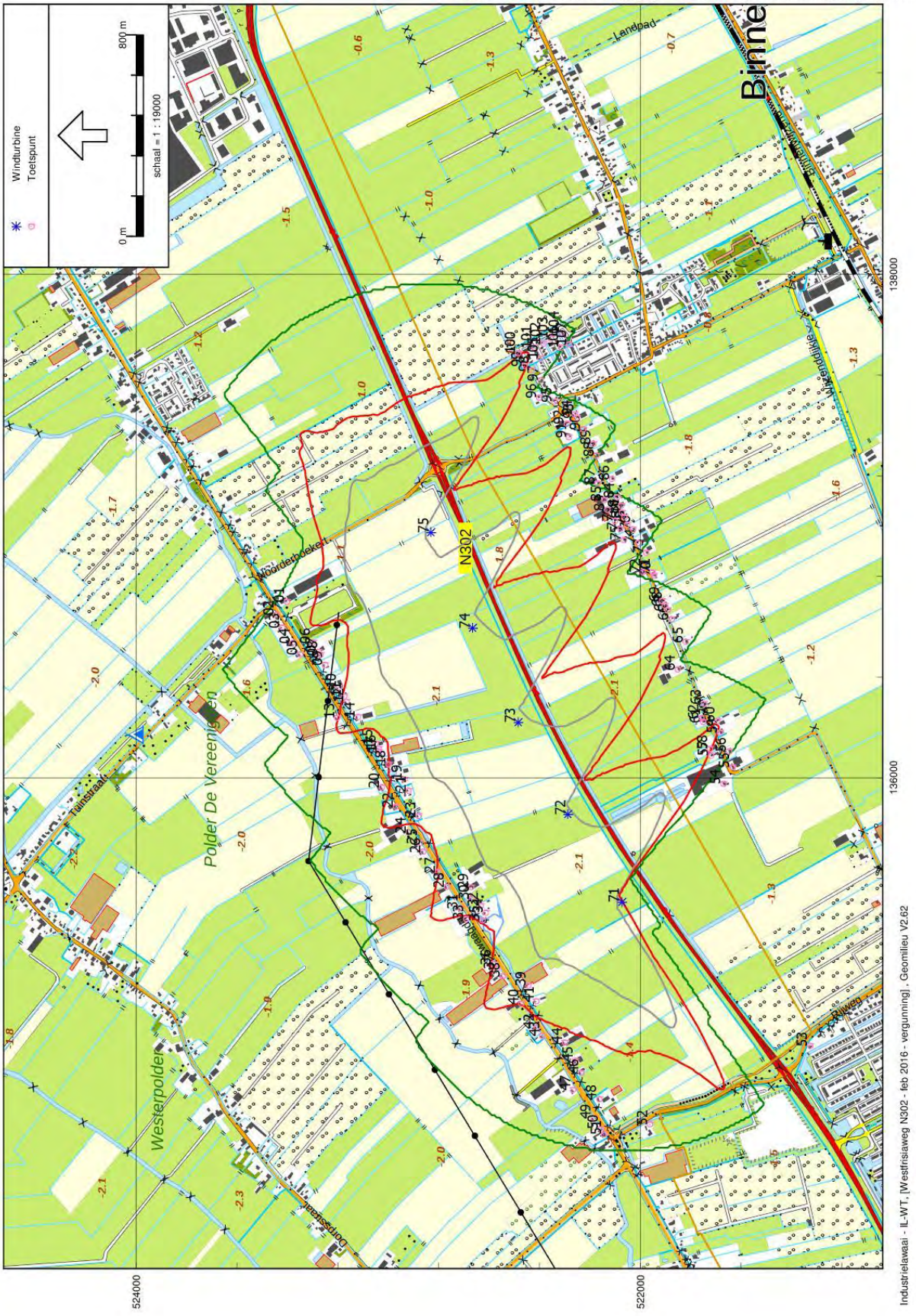

BIJLAGE 24 GELUIDGEGEVENS FABRIKANTEN

Lagerwey

2 Noise curves

Sound power output is calculated for the L93-2.6MW. Roughness length is set at 0.05m (open flat terrain, grassland). The data is calculated in compliance with the NEN-EN-IEC 61400-11:2013 guidelines. The data given with wind speed at hub height. The sound power level values, indicated in this document are subject to an uncertainty of ± 1 dB(A).

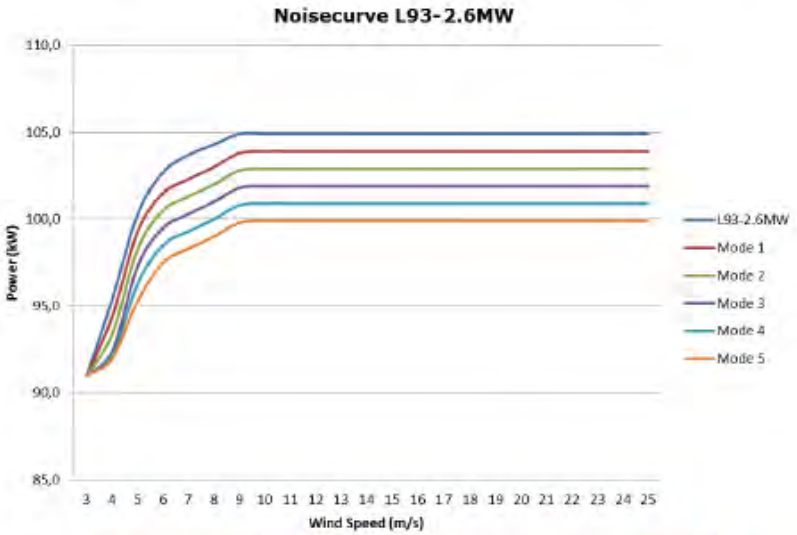

Standard		Power curves reduced noise emmission [dB]				
Wind speed [m/s]	Noise [dB]	Mode 1	Mode 2	Mode 3	Mode 4	Mode 5
3	91,0	91,0	91,0	91,0	91,0	91,0
4	95,4	94,4	93,4	92,4	91,4	91,1
5	100,3	99,3	98,3	97,3	96,3	95,3
6	102,7	101,5	100,5	99,5	98,5	97,5
7	103,7	102,3	101,3	100,3	99,3	98,3
8	104,3	103,0	102,0	101,0	100,0	99,0
9	104,9	103,9	102,9	101,9	100,9	99,9
10	104,9	103,9	102,9	101,9	100,9	99,9
11	104,9	103,9	102,9	101,9	100,9	99,9
12	104,9	103,9	102,9	101,9	100,9	99,9
13	104,9	103,9	102,9	101,9	100,9	99,9
14	104,9	103,9	102,9	101,9	100,9	99,9
15	104,9	103,9	102,9	101,9	100,9	99,9
16	104,9	103,9	102,9	101,9	100,9	99,9
17	104,9	103,9	102,9	101,9	100,9	99,9
18	104,9	103,9	102,9	101,9	100,9	99,9
19	104,9	103,9	102,9	101,9	100,9	99,9
20	104,9	103,9	102,9	101,9	100,9	99,9
21	104,9	103,9	102,9	101,9	100,9	99,9
22	104,9	103,9	102,9	101,9	100,9	99,9
23	104,9	103,9	102,9	101,9	100,9	99,9
24	104,9	103,9	102,9	101,9	100,9	99,9
25	104,9	103,9	102,9	101,9	100,9	99,9

SD102ENR5

Page 4 of 6

3.2 Guaranteed sound power level according to IEC

The sound power level guaranteed by Senvion SE excludes measurement uncertainty. Senvion SE warrants that there is no tonal audibility $\Delta L_{a,k} > 0$ dB (for $v_{10} \geq 6$ m/s).

Sound Power Level according to IEC for wind speed in hub height

Wind speed v [m/s]	Sound Power Level L_{WA} [dB(A)]
5.0	90.1
5.5	92.8
6.0	96.0
6.5	98.5
7.0	100.5
7.5	101.5
8.0	102.0
8.5	102.5
9.0	102.8
9.5	103.1
10.0 - 24.0	103.2

Sound Power Level according to IEC for wind speed in 10 m height

Wind speed v_{10} [m/s]	Sound Power Level L_{WA} [dB(A)]		
	68 - 68.5 m	78 - 80 m	98 - 100 m
3.0	89.2	89.2	89.2
3.5	89.5	89.7	90.2
4.0	92.5	93.3	94.4
4.5	96.7	97.4	98.3
5.0	99.9	100.4	100.9
5.5	101.5	101.7	101.9
6.0	102.2	102.4	102.5
6.5	102.7	102.8	103.0
7.0	103.1	103.1	103.2
7.5 - v_{out}	103.2	103.2	103.2

3.3 Guaranteed sound power level according to FGW Guideline at 95 % of rated power

The sound power level measured according to the "Technische Richtlinie für Windenergieanlagen Teil1: Rev. 18 der FGW" at 95 % of the rated power is independent of the hub height:

$$L_{WA,95\,\%} = 103.2 \text{ dB(A)}$$

Noise Emission Nordex N90/2500 HS

Noise levels
according to IEC 61400-11: 2002 [1]
Valid for hub heights up to 80 m

Standardised wind speed (at 10 m height)	**Apparent sound power level**
V_s [m/s]	**L_{WA} [dB(A)]**
3	93.5
4	97.5
5	101.0
6	104.0
7	105.0
8	105.5
9	105.5
10	105.5
11	105.5
12	105.5

The calculation of the standardised wind speed at 10 m height according to IEC 61400-11:2002 [1] is based on a terrain roughness length z_0 = 0.05 m. The actual wind speed at 10 m height can be different to the standardised wind speed depending on the actual terrain roughness length.

The noise can be tonal in the vicinity of wind turbines. The specified sound power levels include potential tonal penalties K_{TN} according to „Technische Richtlinien für Windenergieanlagen" [2], without taking account any tonality $K_{TN} \leq 2$ dB.

The specified sound power levels are expected values in terms of statistics. Results of single measurements will be within the confidence interval according to IEC 61400-14 [4].

Measurements are to be carried out by a measuring institute accredited for noise emission measurements at wind turbines according to ISO/IEC 17025 [3] at the reference position as defined in IEC 61400-11 [1]. The data analysis must be carried out according to the preferred method 1 of IEC 61400-11 [1]. The tonal penalties in the vicinity of wind turbines K_{TN} based on these measurements are to be determined according to „Technische Richtlinien für Windenergieanlagen" [2].

[1] IEC 61400-11 ed. 2: Wind Turbine Generator Systems – Part 11: Acoustic Noise Measurement Techniques; 2002-12

[2] Technische Richtlinie für Windenergieanlagen – Teil 1: Bestimmung der Schallemissionswerte, Revision 18; FGW 2008-02

[3] ISO/IEC 17025: General requirements for the competence of testing and calibration laboratories; 2005-08

[4] IEC 61400-14, Wind turbines – Part 14: Declaration of apparent sound power level and tonality values, first edition, 2005-03

ENERCON ENERGY FOR THE WORLD	Sound Power Level E-92	Page 2 of 3

Sound Power Level for the E-92 with 2350 kW rated power

in relation to standardized wind speed v_s at 10 m height					
hub height / V_s in 10 m height	85	98 m	104 m	108 m	138 m
5 m/s	99,5 dB(A)	99,9 dB(A)	100,0 dB(A)	100,1 dB(A)	100,5 dB(A)
6 m/s	102,0 dB(A)	102,2 dB(A)	102,2 dB(A)	102,3 dB(A)	102,6 dB(A)
7 m/s	103,3 dB(A)	103,4 dB(A)	103,5 dB(A)	103,5 dB(A)	103,7 dB(A)
8 m/s	104,2 dB(A)	104,4 dB(A)	104,4 dB(A)	104,5 dB(A)	104,7 dB(A)
9 m/s	105,0 dB(A)	105,0 dB(A)	105,0 dB(A)	105,0 dB(A)	105,0 dB(A)
10 m/s	105,0 dB(A)	105,0 dB(A)	105,0 dB(A)	105,0 dB(A)	105,0 dB(A)
95% rated power	105,0 dB(A)	105,0 dB(A)	105,0 dB(A)	105,0 dB(A)	105,0 dB(A)

in relation to wind speed at hub height									
wind speed at hub height [m/s]	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Sound Power Level [dB(A)]	99,5	101,4	102,5	103,6	104,1	104,6	105,0	105,0	105,0

1. The relation between the sound power level and the standardized wind speed v_S in 10 m height as shown above is valid on the premise of a logarithmic wind profile with a roughness length of 0.05 m. The relation between the estimated sound power level and the wind speed at hub height applies for all hub heights. During the sound measurements the wind speeds are derived from the power output and the power curve of the WEC.
2. A tonal audibility of $\Delta L_{a,k}$ < 2 dB can be expected over the whole operational range (valid in the near vicinity of the turbine according to IEC 61 400 -11 ed. 2).
3. The sound power level values given in the table are valid for the **Operational Mode 0s**. The respective power curve is the **D0351440-0_#_eng_#_PC_E-92_2350kW_OM0s_calculated_V1.0.**
4. Due to the typical measurement uncertainties, if the sound power level is measured according to one of the accepted methods the measured values can differ from the values shown in this document in the range of +/- 1 dB.

Document information:		© Copyright ENERCON GmbH. All rights reserved.
Author/Revisor/ date:	TSch / 01.2015	Documentname
Approved / date:	RWo / 01.2015	Revision /date: D0369631-1.doc
Translation / date		

3.2 Guaranteed sound power level according to IEC

The sound power level guaranteed by REpower Systems SE excludes measurement uncertainty. REpower Systems SE warrants that there is no tonal audibility $\Delta L_{a,k} > 0$ dB (for $v_{10} \geq 6$ m/s).

Sound Power Level according to IEC for wind speed in hub height

Wind speed v [m/s]	Sound Power Level L_{WA} [dB(A)]
5.0	92.0
5.5	94.3
6.0	96.6
6.5	98.6
7.0	100.3
7.5	102.0
8.0	103.3
8.5	103.8
9.0	103.9
9.5 - 25.0	104.0

Sound Power Level according to IEC for wind speed in 10 m height

Wind speed v_{10} [m/s]	Sound Power Level L_{WA} [dB(A)]			
	58.5 - 59 m	68 - 69 m	78 - 80 m	98 - 100 m
3.0	88.6	88.9	89.1	89.5
3.5	90.8	91.1	91.5	92.1
4.0	93.5	94.1	94.6	95.4
4.5	96.6	97.2	97.7	98.4
5.0	99.2	99.7	100.2	100.9
5.5	101.5	102.0	102.5	103.1
6.0	103.3	103.6	103.7	103.8
6.5	103.8	103.9	103.9	104.0
7.0 - v_{out}	104.0	104.0	104.0	104.0

3.3 Guaranteed sound power level according to FGW Guideline at 95 % of rated power

The sound power level measured according to the "Technische Richtlinie für Windenergieanlagen Teil1: Rev. 18 der FGW" at 95 % of the rated power is independent of the hub height:

$$L_{WA,95\,\%} = 104.0 \text{ dB(A)}$$

BIJLAGE 3 WATERHUISHOUDKUNDIG PLAN

Waterhuishoudkundig plan

Windpark WestFrisia
te Zwaagdijk

zinnig!

Waterhuishoudkundig plan

Windpark WestFrisia
Zwaagdijk

Opdrachtgever
Pondera Consult
de heer M. Jaspers Faijer
Postbus 579
7550 AN Hengelo Ov

Adviesbureau
Geofoxx
Jules Verneweg 21-15
Postbus 2205
5001 CE TILBURG
Tel. 013 - 4582161

Auteur
de heer ing. S.W. van de Ven

Paraaf:

Kwaliteitscontrole/vrijgave
de heer D.M. Smulders MSc

Paraaf: DSMU

Status
Definitief, versie 1
Datum
11 februari 2016
Projectnummer
20151086/SVEN
Documentkenmerk
20151086_a2RAP

Inhoudsopgave

1	Inleiding		1
2	Beschrijving planlocatie en huidige lokale waterhuishoudkundige aspecten		2
	2.1	Huidige situatie planlocatie	2
	2.2	Voorgenomen ruimtelijke ingreep en verhardingstoename	3
	2.3	Huidige waterhuishoudkundige situatie	5
	2.4	Beschermingsgebieden en overige waterbelangen	8
3	Beleidskader en locatiespecifieke randvoorwaarden		9
	3.1	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier	9
	3.2	Gemeente Medemblik	10
4	Toekomstige waterhuishoudkundige invulling		11

Bijlagen

1	Topografische ligging locatie
2	Situatietekening met toekomstige (waterhuishoudkundige) inrichting
3	Relevante beleidsregels (Beleidsregels watervergunningen 2013)

1 Inleiding

In opdracht van Pondera Consult heeft Geofoxx, als onafhankelijk adviesbureau[1)], een waterhuishoudkundig plan opgesteld in verband met de voorgenomen ontwikkeling van Windpark WestFrisia te Zwaagdijk in de gemeente Medemblik.

In voorliggend plan zijn de actuele waterhuishoudkundige en beleidsmatige aspecten beschreven en is op basis van de beschikbare inrichtingsvariant de toekomstige waterhuishoudkundige invulling van de planlocatie nader uitgewerkt.

Voorliggend waterhuishoudkundig plan geeft invulling aan de bepalingen uit de "Keur Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 2009" in relatie tot de voorgenomen ruimtelijke ingreep. Het plan dient als basis voor het doorlopen van de planologische procedure en de watertoets die hierin een onderdeel vormt, alsmede de in een latere fase aan te vragen watervergunning en omgevingsvergunning. Met het plan toetst de waterbeheerder of de waterbelangen in voldoende mate zijn behartigd binnen de beoogde ruimtelijke ingreep.

Het rapport is als volgt opgebouwd:
- **beschrijving van de planlocatie en de huidige lokale waterhuishoudkundige aspecten (hoofdstuk 2);**
- **beschrijving van het lokale beleid en de eisen en randvoorwaarden ten aanzien van de voorgenomen ontwikkeling (hoofdstuk 3);**
- **globaal ontwerp voor de toekomstige waterhuishoudkundige invulling van de planlocatie en aandachtspunten bij de verdere uitwerking van de planuitwerking (hoofdstuk 4).**

[1)] **De opdrachtgever en terreineigenaar zijn geen zuster- of moederbedrijf en komen niet uit de eigen organisatie zodat de onafhankelijkheid van het onderzoek is gewaarborgd.**

Geofoxx is een handelsnaam van Geofox-Lexmond bv, statutair gevestigd te Oldenzaal en ingeschreven in het handelsregister onder nr. 06056452. Op alle opdrachten zijn de algemene voorwaarden van Geofox-Lexmond bv van toepassing. Deze voorwaarden zijn te vinden op geofoxx.nl.

2 Beschrijving planlocatie en huidige lokale waterhuishoudkundige aspecten

2.1 Huidige situatie planlocatie

De planlocatie is gelegen ten noorden van en parallel aan de Westfrisiaweg (N302), in het zuiden van de Zwaagdijk, gemeente Medemblik. Ter plaatse is de aanleg van 'Windpark WestFrisia' voorzien. De locatie heeft momenteel een agrarische functie en is volledig onverhard en onbebouwd. Op figuur 2.1 is de globale situering van de planlocatie op een luchtfoto geprojecteerd. Navolgend is een nadere beschrijving opgenomen met betrekking tot de voorgenomen ontwikkeling en de huidige inrichting van de planlocatie.

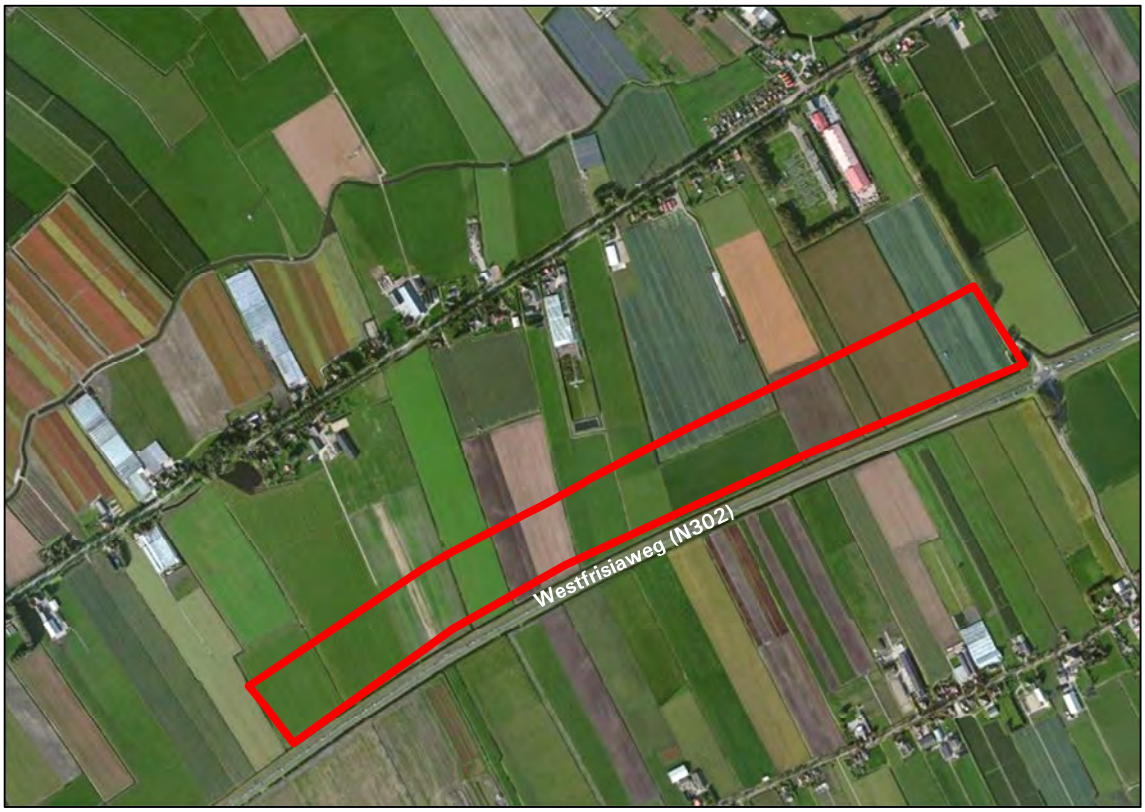

Figuur 2.1: Luchtfoto met globale situering planlocatie

De geografische ligging van de onderzoekslocatie is opgenomen in bijlage 1.

In tabel 2.1 zijn enkele algemene locatiekenmerken weergegeven.

Tabel 2.1: Algemene gegevens onderzoekslocatie

Algemene gegevens onderzoekslocatie		
Projectlocatie	:	Windpark Westfrisia
Provincie	:	Noord-Holland
Gemeente	:	Medemblik
Waterbeheerder	:	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Terreinfunctie	:	Agrarisch (akkerland en grasland)
Verharding / bebouwing	:	volledig onbebouwd en onverhard
Kadastrale kenmerken	:	gemeente Wervershoof, sectie S, nummers: 332, 341, 377, 404, 489, 538, 887, 1042, 1044, 1140 (allen gedeeltelijk)
RD-coördinaten	:	X: 136.360 en Y: 522.495 (Rijksdriehoekcoördinaten centrum plangebied)
Terreinhoogte		Z: -1,4 tot -2,1 m NAP (terreinhoogte op basis van Actueel Hoogtebestand Nederland)

2.2 Voorgenomen ruimtelijke ingreep en verhardingstoename

De voorgenomen ruimtelijke ingreep omvat de aanleg van vijf windturbines. Naast de windturbines worden kraanopstelplaatsen en een toegangsweg met een kabel- en leidingentracé aangelegd. In figuur 2.2 is de beoogde inrichting weergegeven.

Figuur 2.2: Inrichtingsvariant windpark WestFrisia

Toename verharding
Als gevolg van de voorgenomen ruimtelijke ingreep neemt het verhard oppervlak toe. Daarnaast worden bestaande oppervlaktewaterstructuren gedeeltelijk gedempt door de aanleg van dammen met duikerverbinding. Deze toename aan verhard oppervlak en afname aan oppervlaktewater is relevant voor de verdere waterhuishoudkundige uitwerking en het bepalen van de wateropgave (compensatie-eis).

In tabel 2.2 is de toename aan verhard oppervlak en afname aan oppervlaktewater weergegeven.

Tabel 2.2: Verandering verhard oppervlak en oppervlaktewater

Verhard oppervlak		
5x Kraanopstelplaats (50m x 35 m)		**8.750 m²**
Toegangswegen		**12.738 m²**
	Totaal	**21.488 m²**
Te dempen oppervlaktewater		
10x aanleg dam (à maximaal 20 m²)		**200 m²**
	Totaal	**200 m²**

Op basis van bovenvermelde uitgangspunten wordt uitgegaan van een toename aan verhard oppervlak als gevolg van de ontwikkeling van 21.488 m². Daarnaast wordt circa 200 m² oppervlaktewater gedempt als gevolg van de aanleg van dammen ter plaatse van de toegangsweg.

Vermelde oppervlakken zijn bij de verdere uitwerking in voorliggend plan als uitgangspunt genomen. Mocht het definitieve ontwerp ingrijpend wijzingen dan dient de toename aan verhard oppervlak opnieuw beoordeeld te worden.

2.3 Huidige waterhuishoudkundige situatie

2.3.1 Oppervlaktewaterstructuren en riolering

Polderkenmerken en nabijgelegen oppervlaktewaterstructuren
De planlocatie is gelegen in de polder Het Grootslag, in peilgebied 6700-53. Binnen dit peilgebied geldt een streefpeil van -3,0 meter NAP. Het peilgebied watert af middels een stelsel van poldersloten (hoofdwaterlopen) naar het gemaal Het Grootslag in Andijk en wordt daar uitgeslagen op het IJsselmeer.

Binnen de planlocatie en directe omgeving zijn in de huidige situatie diverse oppervlaktewaterstructuren aanwezig. Ten zuiden van de planlocatie, parallel aan de noordzijde van de Westfrisiaweg (N302), bevindt zich een hoofdwaterloop (primaire waterloop). Ook de waterloop parallel aan de zuidzijde van deze weg betreft een primaire waterloop, alsmede de waterloop parallel aan de noordelijk gelegen weg Zwaagdijk. Verder zijn er diverse secundaire waterlopen aanwezig. Op figuur 2.3 is een uitsnede van de leggerkaart wateren weergegeven[2].

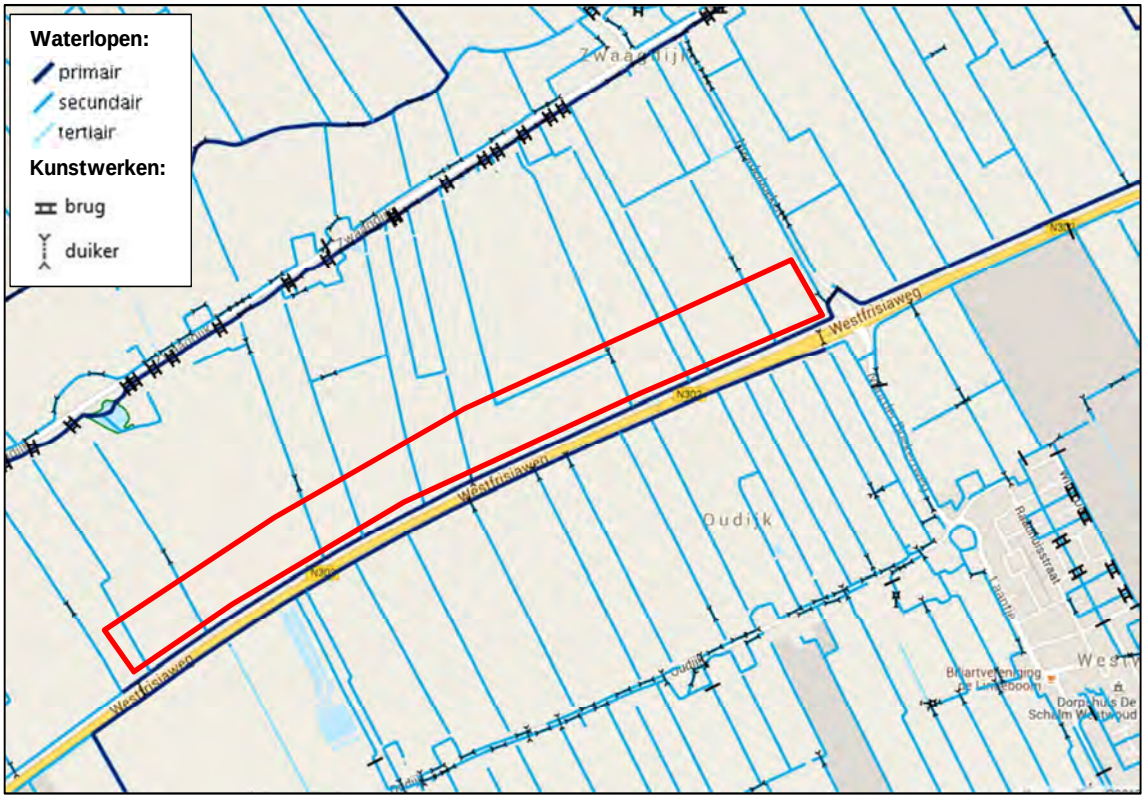

Figuur 2.3: Uitsnede leggerkaart met oppervlaktewaterstructuren in de omgeving van de planlocatie

[2] **Uitsnede van de Ontwerp Legger Wateren 2015. Naar verwachting wordt deze kaart in september 2015 bestuurlijk vastgesteld. Momenteel is formeel nog de Legger Wateren 2014 (d.d. 16 september 2014) vigerend.**

Op foto 2.1 en 2.2 zijn delen van de primaire en secundaire waterlopen weergeven.

Foto 2.1: ·Primaire en secundaire waterloop (september 2014)

Foto 2.2: ·Waterloop ter plaatse van planlocatie (juni 2015)

Bron: ·Google Streetview en Rapportage "Ecologische beoordeling realisatie Windpark West Frisia te Zwaagdijk", projectkenmerk 2125, juni 2015.

Riolering

Voor zover bekend is ter plaatse in de huidige situatie geen rioolstelsel aanwezig. Het is niet bekend of ter plaatse van de agrarische landen een drainagestelsel aanwezig is.

2.3.2 Terreinhoogte

Op basis van het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) varieert de terreinhoogte binnen de planlocatie van circa -2,0 m tot -1,5 m NAP. In figuur 2.4 is de variatie in terreinhoogte weergegeven. Uit de figuur blijkt dat de terreinhoogte globaal afloopt van noordoost naar zuidwest, met de Westfrisiaweg als barrière. De oppervlaktewaterstructuren binnen het plangebied zijn tevens duidelijk zichtbaar.

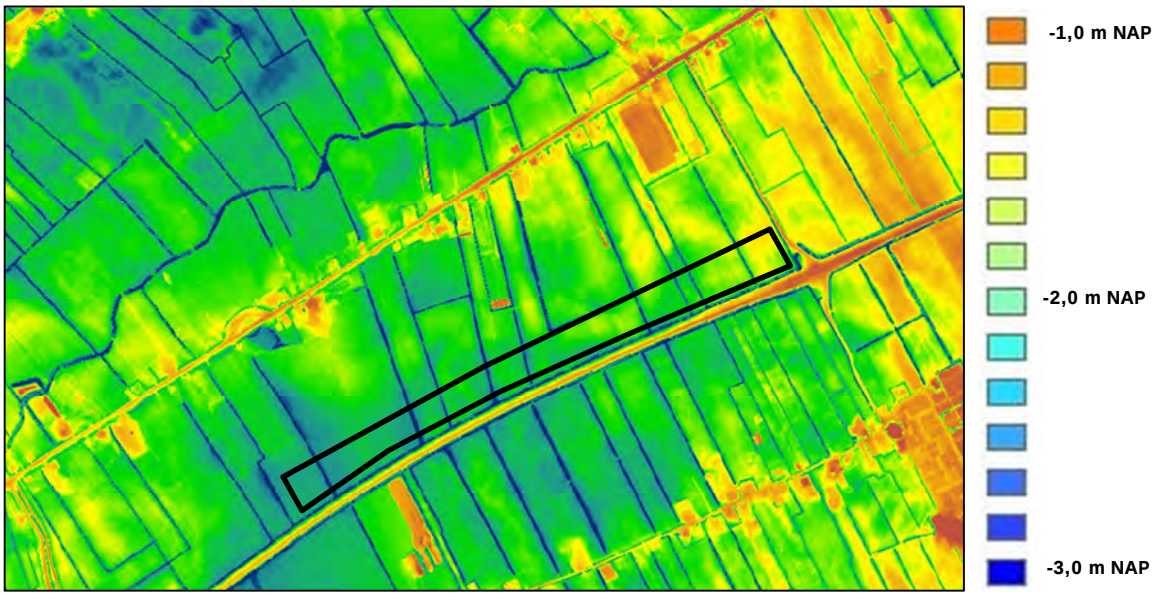

Figuur 2.4: Terreinhoogte omgeving planlocatie

2.3.3 Geologie en geohydrologie

In de database DINOloket van TNO is relevante informatie voorhanden met betrekking tot de bodemopbouw binnen de planlocatie. Binnen of nabij de locatie zijn in het verleden grondboringen verricht (B19F0145, B19F0833, B19F0832, B19F0839 en B19F0846), op basis waarvan blijkt dat de bodemopbouw hoofdzakelijk uit klei bestaat. Bij boringen B19F0839 en B19F0846 is vanaf 0,8 à 1,5 m-mv zand aangetroffen. De locatie van de boringen is weergegeven in figuur 2.5.

Figuur 2.5: Locatie boringen DINOloket

De grondwaterstand wordt beheerst door het gehanteerde polderpeil (streefpeil -3,0 m NAP). Het verschil tussen de grondwaterstand en het actuele polderpeil zal naar verwachting gemiddeld genomen gering zijn. Als gevolg van een veel dan wel weinig neerslag en eventueel optredende polderkwel zal de grondwaterstand, in toenemende mate met de afstand van de ontwateringmiddelen (sloten, drainageleidingen), naar boven of naar beneden afwijken van het actuele peil.

Bronnen: ·-·Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (o.a. Leggerkaart Wateren);
- **Actueel Hoogtebestand Nederland;**
- **TNO database DINOloket.**

2.4 Beschermingsgebieden en overige waterbelangen

De locatie is niet gesitueerd in/of nabij een grondwaterwin- en/of beschermingsgebied. Er zijn verder geen overige relevante waterbelangen of mogelijk gecombineerde ecologische belangen aan te merken met betrekking tot de voorgenomen ruimtelijke ingreep.

Wel zijn aansluitingen voorzien op de wegen Zwaagdijk en Noorderboekert aan de oostzijde van het plangebied. Deze wegen zijn in beheer bij het hoogheemraadschap. Om een verkeersveilige ontsluiting mogelijk te maken is nadere afstemming met het hoogheemraadschap noodzakelijk.

De bepalingen met betrekking tot wegen in beheer bij het hoogheemraadschap zijn opgenomen in de "Keur Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 2006" en in de "Beleidsregels keurontheffingen 2007". De benodigde wegaansluitingen hebben geen verdere relatie met de wateraspecten en zijn derhalve niet verder uitgewerkt in voorliggend waterhuishoudkundig plan.

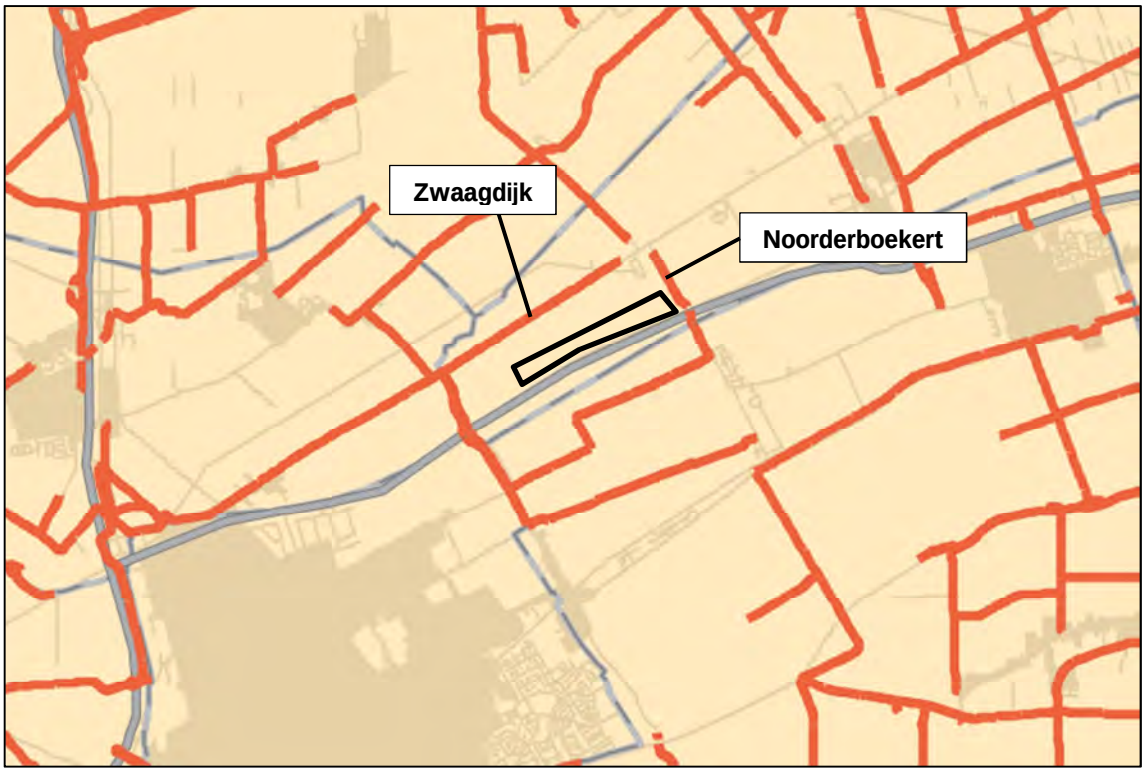

Figuur 2.6: Wegen in beheer bij Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

Bronnen: - Provinciale Milieuverordening Noord-Holland;
- Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

3 Beleidskader en locatiespecifieke randvoorwaarden

Ten behoeve van voorliggend plan is op 30 juli 2015 overleg gevoerd met de het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (contactpersoon de heer K.S. Bruin-Baerts). In navolgende paragraaf zijn de belangrijkste (beleid)eisen en randvoorwaarden van het hoogheemraadschap met betrekking tot de voorgenomen ontwikkeling en de toekomstige waterhuishoudkundige situatie beschreven. Daarnaast is het beleid van gemeente Medemblik beschreven.

3.1 Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

Het beheer van waterstaatswerken en de handelingen in het watersysteem – alsmede de toezicht en handhaving hierop – is vastgelegd in de "Keur Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 2009" en de bijbehorende "Algemene regels bij de keur Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 2010" en de "Beleidsregels keurontheffingen 2013".

In de Keur zijn gebods- en verbodsbepalingen opgenomen met betrekking tot handelingen in het watersysteem en nabij waterstaatswerken. Het hoogheemraadschap kan door middel van een Watervergunning ontheffing verlenen voor handelingen waarvoor in het kader van de keur een verbod geldt.

Bij de voorgenomen ruimtelijke ingreep vinden de volgende handelingen plaats waarvoor in het kader van de "Keur Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 2009" een verbod geldt en welke derhalve, in beginsel, vergunningsplichtig zijn:

- **het aanleggen van meer dan 800 m² verharding (artikel 4.2);**
- **het dempen (door aanleggen van dammen met duikerverbinding) van oppervlaktewaterlichamen (artikel 4.1);**
- **het aanleggen van kabels en leidingen onder een (primaire) waterloop (artikel 4.1).**

Voor het aanleggen van verharding en het dempen van bestaand oppervlaktewater, geldt een compensatieplicht. De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor de regeling, financiering en de realisatie van de benodigde compenserende maatregelen. De mate van compensatie is afhankelijk van onder meer de verhardingstoename en wordt door het hoogheemraadschap doormiddel van een maatberekening gekwantificeerd. Dempingen, waaronder ook het aanleggen van een dam met een duikerverbinding, dienen volledig te worden gecompenseerd.

Door het hoogheemraadschap is aangegeven dat het de voorkeur heeft de benodigde watercompensatie te realiseren door middel van het verbreden van het bestaande watersysteem in de omgeving.

Naast de hiervoor beschreven handelingen is het aanleggen van kabels en leidingen ter plaatse van oppervlaktewaterlichamen in beginsel vergunningsplichtig (artikel 4.1). Dit geldt voor zowel het doorkruisen van waterlopen, als het parallel aan waterlopen leggen van kabels en leidingen. Indien voldaan wordt aan de algemene regels, dan geldt alleen een meldingsplicht. De betreffende voorschriften zijn beschreven in artikel 8 van de "Algemene regels bij de Keur Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 2010".

In navolgend hoofdstuk is beschreven hoe invulling gegeven wordt aan de vergunning- en meldingsplichtige handelingen die plaats gaan vinden bij de voorgenomen ruimtelijke ingreep.

3.2 Gemeente Medemblik

Het gemeentelijk beleid met betrekking tot het (stedelijk) waterbeheer is vastgelegd in het "Verbreed gemeentelijk rioleringsplan 2013-2016", vGRP gemeente Medemblik, 10 oktober 2013. In dit vGRP is de zorg met betrekking tot afvalwater, hemelwater en grondwater opgenomen.

In het plan is een voorkeursvolgorde opgenomen voor het omgaan met afvalwater en hemelwater aan de bron. Bij hemelwater geldt dat lokale lozing van hemelwater in het milieu, al dan niet via een gemeentelijk hemelwatersysteem, de voorkeur heeft boven lozing op een gemengd stelsel. Lozing op oppervlaktewater is gelijkwaardig aan lozing op de bodem. De voorkeursvolgorde heeft betrekking op gemeentelijke bevoegdheden en geeft richting aan de gemeentelijke afwegingen, maar is niet verplicht. De voorkeursvolgorde is als volgt:

1. **het ontstaan van afvalwater wordt voorkomen of beperkt;**
2. **verontreiniging van afvalwater wordt voorkomen of beperkt;**
3. **afvalwaterstromen worden zoveel mogelijk gescheiden gehouden;**
4. **huishoudelijk afvalwater en daarmee vergelijkbaar afvalwater (zoals bedrijfsafvalwater) wordt ingezameld en naar een afvalwaterzuivering getransporteerd;**
5. **ingezameld hemelwater wordt zoveel mogelijk hergebruikt of anders lokaal teruggebracht in oppervlaktewatersysteem of bodem, zo nodig na zuivering bij de bron. Pas als beiden niet mogelijk blijken vindt afvoer naar een afvalwaterzuivering plaats. Uitgangspunt is dat afstromend hemelwater meestal schoon genoeg is om zonder zuivering in het milieu te worden teruggebracht.**

Vooralsnog is het uitgangspunt dat ter plaatse geen afvalwater ingezameld wordt en derhalve geen DWA-aansluiting benodigd is. De aspecten met betrekking tot hemelwater en de invloed op het watersysteem en het grondwater zijn met het beleidskader van het hoogheemraadschap reeds geborgd. Er zijn in aanvulling op het in vorige paragraaf vermelde beleid geen aanvullende eisen of randvoorwaarden.

4 Toekomstige waterhuishoudkundige invulling

Als gevolg van de ruimtelijke ingreep neemt het verhard oppervlak toe. Op basis van de uitgangspunten in paragraaf 2.2 bedraagt de toename aan verhard oppervlak 21.488 m^2. Daarnaast wordt circa 200 m^2 (secundair) oppervlaktewater gedempt als gevolg van het aanleggen van dammen voor de aanleg van een toegangsweg.

In lijn met het lokale watersysteem en de voorkeur van het hoogheemraadschap, wordt de benodigde compensatie gerealiseerd door het verbreden van het bestaande watersysteem. Hiervoor worden delen van de primaire waterloop aan de zuidzijde van het plangebied en de aangrenzende secundaire waterlopen ten noorden hiervan verbreed.

Door het hoogheemraadschap is een maatwerkberekening gemaakt voor de benodigde compensatie. De berekening is gemaakt op basis van een eerder aangenomen toename van 20.000 m^2 verhard oppervlak. Op basis van deze toename is een uitbreiding van het watersysteem in het peilgebied vereist van 2.600 m^2. Dit komt overeen met 13% van de verhardingstoename. Bij de berekening is uitgegaan van een peilstijging van 0,2 meter die statistisch eens in de 25 jaar kan voorkomen, een bemalingscapaciteit van 18,3 mm/dag, een drooglegging van 0,90 meter en grondsoort klei.

Uitgaande van een benodigde compensatie van 13% is voor de toename aan verhard oppervlak (21.488 m^2) een minimale uitbreiding van het watersysteem in het peilgebied vereist van afgerond 2.800 m^2. Daarnaast dient 100% van het verlies een oppervlaktewater als gevolg van de aanleg van dammen met duikerverbindingen gecompenseerd te worden. Met het verwachte (maximale) oppervlak van 200 m^2 aan dammen, komt de totaal benodigde compensatie uit op afgerond 3.000 m^2.

In bijlage 2 is een inrichtingstekening opgenomen met de beoogde verbreding van de primaire en secundaire waterlopen in het gebied. In totaal is een verbreding van 0,9 m^1 voorzien over een lengte van 1.168 m^1 (gebied A), een verbreding van 1,3 m^1 over een lengte van 548 m^1 (gebied B1) en een verbreding van 3,2 m^1 over een lengte van 405 m^1 (gebied B2). De totale compensatie die hiermee wordt gerealiseerd bedraagt dan afgerond 3.060 m^2 en is hiermee ruimschoots voldoende.

In figuur 4.1 is een principedoorsnede van de beoogde verbreding weergegeven. Het (legger)profiel van de waterlopen blijft qua bodemhoogte en taluds gehandhaafd.

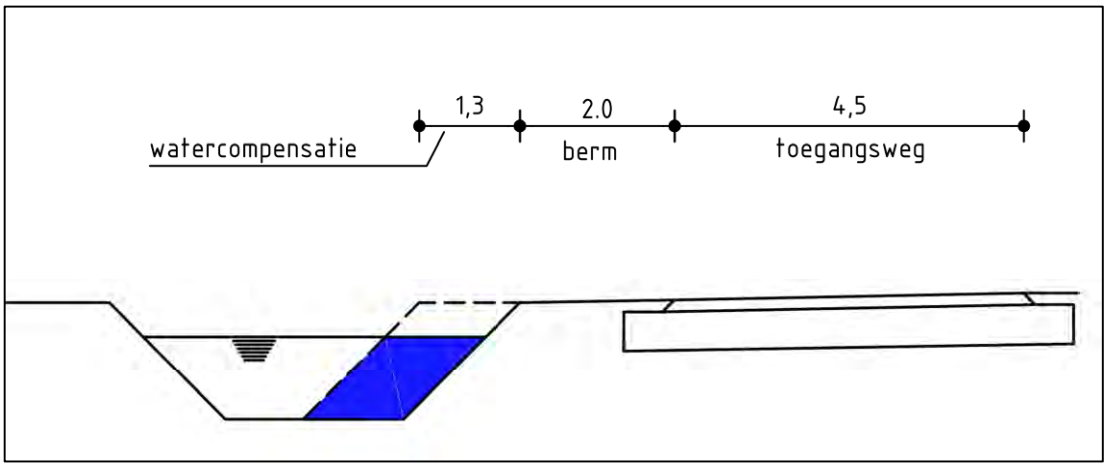

Figuur 4.1: Principedoorsnede verbreding waterloop (maatvoering in meters)

Bij de voorgenomen ruimtelijke ingreep vinden de volgende handelingen plaats die, in beginsel, vergunningsplichtig zijn:

- **het aanleggen van meer dan 800 m² verharding (artikel 4.2);**
- **het dempen (door aanleggen van dammen met duikerverbinding) van oppervlaktewaterlichamen (artikel 4.1);**
- **het aanleggen van kabels en leidingen onder een (primaire) waterloop (artikel 4.1).**

Voorafgaand aan de realisatie van het windpark, dient een watervergunning te worden aangevraagd. De aanvraag kan ingediend worden via het online Omgevingsloket.

Door het hoogheemraadschap zijn beleidsregels opgesteld ("Beleidsregels keurontheffingen 2013 – ten behoeve van de Keur Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 2009", januari 2013). In tabel 4.1 zijn de bij de voorgenomen ruimtelijke ingreep uit te voeren activiteiten en bijbehorende relevante regels weergegeven. Deze regels zijn tevens opgenomen in bijlage 3 van voorliggend rapport.

Activiteit	Beleidsregel	
Graven van oppervlaktewater	2.5	Dempen en van graven van oppervlaktewaterlichamen
Dempen van oppervlaktewater (aanleg dammen)	2.5	Dempen en van graven van oppervlaktewaterlichamen
Aanleggen dammen met duikers	2.7	Ondersteunende kunstwerken in het watersysteem
Aanleggen van kabels en leidingen langs, of het doorkruisen van, oppervlaktewaterlichaam	2.3	Kabels en leidingen

Met de hierboven vermelde compensatiehandeling is de ruimtelijke ingreep 'hydrologisch neutraal' en wordt voldaan aan de verplichtingen. Bij de verdere technische uitwerking van het ontwerp dient rekening gehouden te worden met de afstroom van het hemelwater vanaf de verharde oppervlakken. Voorkomen dient te worden dat hemelwater afstroomt naar de omliggende agrarische terreinen. Bij piekneerslag kan hierdoor wateroverlast ontstaan. Door het aanleggen van de verhardingen onder een licht verhang, kan hemelwater eenvoudig oppervlakkig richting de waterlopen afstromen.

Bijlage 1: Topografische ligging locatie

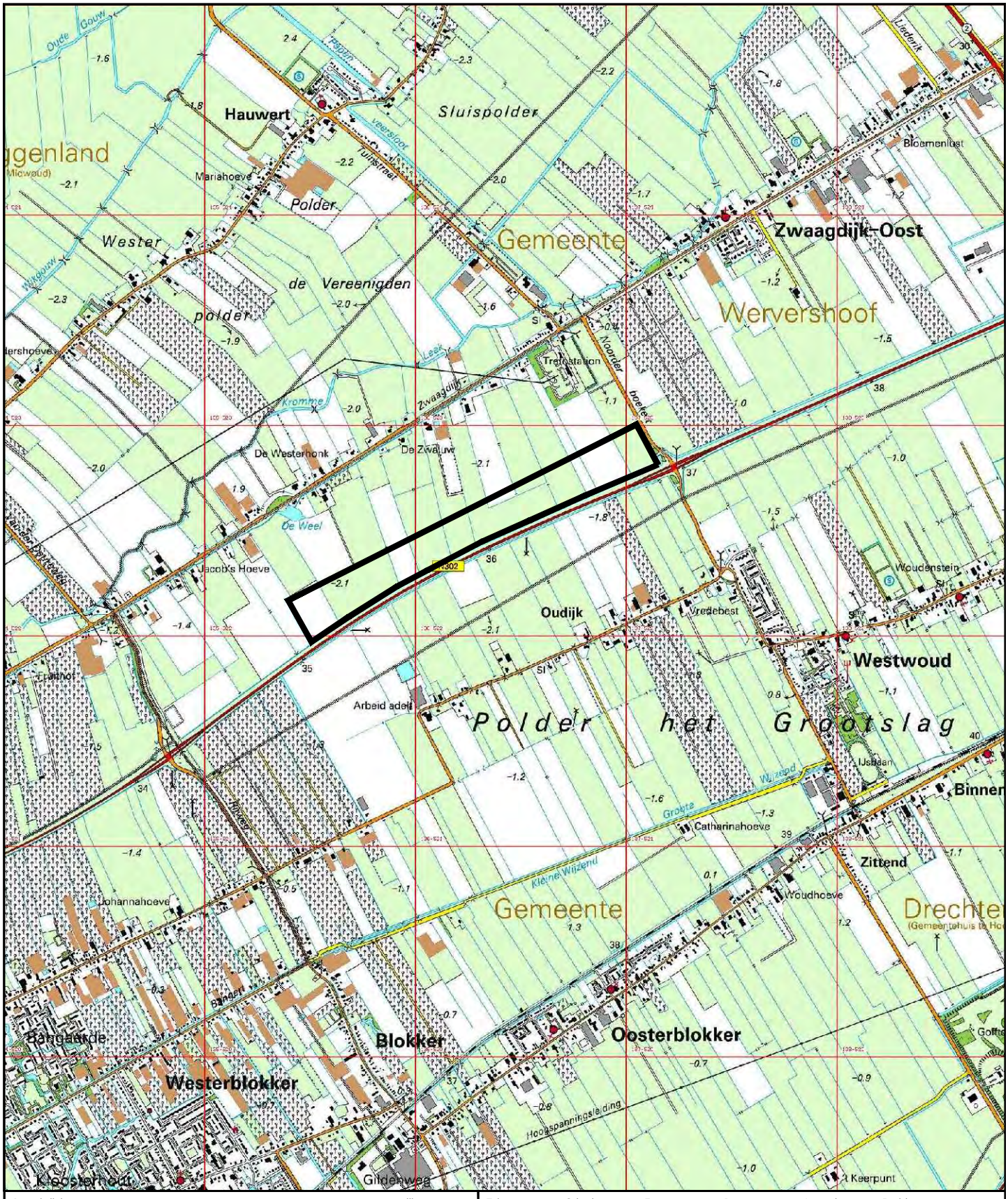

Omschrijving:
Geografische ligging locatie

Bijlage:
1.

Project:
Windpark WestFrisia

Opdrachtgever:
Pondera Consult

Projectnummer:
20151086

Tekenaar:	Schaal:	Formaat:	Datum:	Accoord:	Revisie:
SVEN	1:25.000	A4	25-08-2015	..	11-02-2016

0 500 1000 m
250 750 1250

geofoxx
milieu expertise

Bijlage 2: ·Situatietekening met toekomstige (waterhuishoudkundige) inrichting

135.5 km
136.0 km
136.5 km
137.0 km
523.0 km
522.5 km
522.0 km

Grens hoog/laag water
Zwaagdijk
Noordschoker
Westfrisiaweg N307
Gebied B (3.2)
Noord / Noordoost WF-04
Gebied B (1.3)
Zuidoost WF-03 en WF-04
Gebied A
WF-01 en WF-02 / Zwaagdijk
WF-01
WF-02
WF-03
WF-04
WF-05
Substation
Inkoopstation
Water-
compensatie
S-538
S-489
S-341
S-1042

Principe Doorsnede tbv Watercompensatie
Gebied A: Zwaagdijk / WF-01 en WF-02

watercompensatie 0,9 2,0 berm 4,5 toegangsweg

Principe Doorsnede tbv Watercompensatie
Gebied B (1.3): WF-03, WF-04 en WF-05
Locatie: Zuidoost WF-03 en WF-04

watercompensatie 1,3 2,0 berm 4,5 toegangsweg

Principe Doorsnede tbv Watercompensatie
Gebied B (3.2): WF-03, WF-04 en WF-05
Locatie: Noord, Noordoost WF-04

watercompensatie 3,2

Legenda

- Dammen en duikers
- Kruisen drainage
- Watercompensatie
- S-538 - Perceelnummer

N W O Z

CONCEPT
VERTROUWELIJK

WindparkWestfrisia

717	B	19	FDEC hr Doorn	P7004.425	
fact. no.	build	ext.	Civ. engineer	project no.	

title: Windpark WestFrisia
Drainage / Dammen en Duikers
fact./build.: Watercompensatie
project:

scale	dimensions in	doc. type	abbr.
1:2000	mm	15	PPD

rev.	date	by	dept	chk
D				
C				
B				
A	2016-02-18	E.B	FDEC	
–	2016-01-07	E.B	FDEC	

Alt. doc. no.

Eneco Services bv
Postbus 2040
3500 GA Utrecht
Tel. +31 (0)30 69 2555
www.enecoservices.nl

PONDERA CONSULT
TEC ENGINEERING

size A0– | doc. no. 3.112.387 | sh. 1 | -

AC2014 /FEDEC | location doc. no. | K

Datum 21.3.2016, 14:55:13 P:\Projecten\P7004.425 Windpark Westfrisia\05. Engineering\04.3 Tekeningen & Kaartmateriaal\3.3.3.3 Tekeningen\3.3.3.3.3 Drainage\3.3.3.3.3.3 Drainage Dammen en Duikers\3.112.387_Blad 1.dwg

Bijlage 3: ·Relevante beleidsregels (Beleidsregels watervergunningen 2013)

2.3 Kabels en leidingen

Keur Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 2009

Artikel 4.1 Watervergunning waterstaatswerken en beschermingszones

1. Het is verboden zonder vergunning van het dagelijks bestuur gebruik te maken van een waterstaatswerk door, anders dan in overeenstemming met de functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder:
   a. werkzaamheden te verrichten;
   b. werken te plaatsen of te (be)houden;
2. Het is verboden zonder vergunning van het dagelijks bestuur in een beschermingszone:
   a. werken met een overdruk van 10 bar te plaatsen of te hebben;
   b. explosiegevaarlijk materiaal of explosiegevaarlijke inrichtingen te hebben.
3. Het is verboden zonder vergunning van het dagelijks bestuur in het profiel van vrije ruimte werken te plaatsen of te behouden.

Algemene regels bij de Keur Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 2010

Begripsbepaling

Een kabel en of leiding wordt in de zin van de keur beschouwd als een werk. Het leggen en (be)houden van kabels en leidingen zonder vergunning is daarom als gevolg van de keur verboden. Onder een kabel wordt verstaan een transportmedium, veelal voor elektriciteit of communicatie, zonder holle ruimte. Onder een leiding wordt verstaan een hol transportmedium voor vloeistof en/of gas. Waar in het volgende de term leiding wordt gebruikt, wordt daaronder ook een kabel begrepen.

Toepassingsgebied

Het toepassingsgebied betreft oppervlaktewaterlichamen voor zover niet gelegen binnen de waterkering en de bijbehorende beschermingszones. Tevens zijn boezemwateren en oppervlaktewaterlichamen langs wegen in beheer van of in onderhoud bij het hoogheemraadschap uitgesloten.

Artikel 8 - Voorschriften kabels en leidingen

Geen vergunning krachtens artikel 4.1, eerste lid, onderdelen a en b, van de keur is vereist voor het aanbrengen, vervangen en/of verwijderen van een leiding indien wordt voldaan aan de volgende voorschriften.

1. Bij het kruisen van een oppervlaktewaterlichaam wordt de leiding minimaal 1,00 meter onder de vaste bodem en minimaal 1,00 meter onder de taluds van het oppervlaktewaterlichaam gelegd en onderhouden.
2. Het aanbrengen van een leiding in de langsrichting van een oppervlaktewaterlichaam vindt niet plaats in het water van dit oppervlaktewaterlichaam maar er langs en wel minimaal 1,00 meter uit de insteek van het oppervlaktewaterlichaam.
3. De verrichte ontgravingen in het oppervlaktewaterlichaam worden direct na voltooiing van de werkzaamheden aangevuld met het oorspronkelijk ontgraven bodemmateriaal. Deze aanvulling wordt afgewerkt met dezelfde taludhelling als de aangrenzende taludvlakken. Als er geen stabiel talud is terug te brengen met de ontgraven grond, wordt langs het geroerde talud

een beschoeiing aangebracht met de bovenkant maximaal 0,15 meter boven het hoogst gehanteerde streefpeil.
4. Direct na voltooiing van de werkzaamheden krijgt het oppervlaktewaterlichaam ter plaatse van de werken dezelfde afmetingen als het overige aansluitende deel, zonder achterlating van ondieptes in het oppervlaktewaterlichaam.
5. De doorstroming (en eventuele doorvaart) in het oppervlaktewaterlichaam, respectievelijk ter plaatse van de werken, wordt niet gestremd of belemmerd.
6. Bij het leggen van een leiding onder, over, in of langs een ondersteunend kunstwerk (brug of duiker) wordt het doorstromings- of doorvaartprofiel van het kunstwerk niet verkleind en wordt de leiding zodanig gelegd dat het kunstwerk te allen tijde kan worden vervangen of vernieuwd.
7. Buiten bedrijf gestelde leidingen onder, over of langs het oppervlaktewaterlichaam worden door of in opdracht van de houder, belanghebbende, of rechtsopvolger verwijderd.
8. Ten minste tien werkdagen voordat met de werkzaamheden wordt aangevangen, neemt de aanvrager contact op met de toezichthouder om de exacte plaats van de leiding te bepalen.

Doel van de beleidsregel
Het doel van deze beleidsregel is het beschermen van de waterstaatswerk als onderdeel van het waterstaatkundig systeem. Bij het aanbrengen van kabels en leidingen in of bij de waterkering is het voornamelijk van belang dat de waterkerende functie van de waterkering is gegarandeerd. Tevens wordt het gebruik, het beheer en het onderhoud van waterstaatwerken door kabels en leidingen bemoeilijkt of gehinderd.

Motivering van de beleidsregel
Als het waterstaatwerk een waterkering betreft hebben kabels en leidingen tevens effect op de stabiliteit en de sterkte en vormen dus een veiligheidsrisico. Veiligheidsrisico's worden o.a. veroorzaakt door:
- een kwelstroom die langs een kabel of leiding of binnen een bundel van leidingen kan ontstaan;
- het lekraken, ex- of imploderen van een leiding of mantelbuis;
- verstoring van de opbouw, de bedekking en de begroeiing van de waterkering bij de aanleg, onderhoud en reparaties van kabels en leidingen.

De veiligheid of het functioneren van de waterkering, nu en in de toekomst, mag niet in gevaar worden gebracht. Tevens moet het reguliere beheer en onderhoud van de waterkering mogelijk blijven. Daarnaast kunnen aanwezige kabels en leidingen technisch een belemmering vormen voor toekomstige dijkverbeteringen of leiden tot verhoging van de kosten. De normveiligheid van de waterkering mag als gevolg van het leggen van kabels en leidingen nooit in het geding komen. Bij gronden waar het maaiveld achter de waterkering een gelijke hoogte heeft als de kruinhoogte van de waterkering (Velzen-Noord, Alkmaar en Wieringen) en bij overgedimensioneerde waterkeringen waarbij de aanleg van de kabels en leidingen buiten het profiel van vrije ruimte mogelijk is, is er minder snel een veiligheidsrisico.

Als de aanleg van kabels en of leidingen maatschappelijk gewenst of noodzakelijk is en het toepassingsgebied van de algemene regels hierin niet voorziet of als een of meer voorschriften van de algemene regels door specifieke omstandigheden niet toepasbaar zijn kan met een watervergunning van het algemene verbod van de keur worden afgeweken. In de vergunning worden voorwaarden gesteld aan de locatie, de aanlegmethode, de periode van werkzaamheden, onderhoud, calamiteitenbestrijding, inspectie, incidentenregistratie en verwijdering. Kortom, het functioneren, het gebruik en het beheer van het waterstaatswerk moet zijn gegarandeerd en het uitvoeren van onderhoud mag niet onaanvaardbaar worden bemoeilijkt. Echter, niet alleen de

waterkeringen zijn van groot maatschappelijk belang. Dit geldt ook voor kabels en leidingen. Nauwe afstemming van alle belangen is een vereiste. Om deze reden hebben het hoogheemraadschap en de netbeheerders PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland, KPN en Liander een convenant gesloten. Dit convenant beoogt dat partijen elkaar in een zo vroeg mogelijk stadium betrekken bij het beoordelen, de planvorming en het beheer van primaire en regionale waterkeringen en netwerken. De daarmee gemoeide belangen dienen integraal afgewogen te worden, waarbij de veiligheid van de waterkeringen door HHNK en de leveringszekerheid door de netbeheerders geborgd moeten zijn
Met de volgende toetsingscriteria beoordeelt het hoogheemraadschap of sprake is van onaanvaardbare hinder of van veiligheidsrisico's.

Toetsingscriteria

Waterkeringen

1. Voor kabels en leidingen, inclusief de verstoringszone, wordt in principe een tracé gekozen buiten de beschermingszone. Als dit onmogelijk te voorkomen is, of uitsluitend tegen onaanvaardbaar hoge kosten, kunnen kabels en leidingen conform de technische eisen, risico-evaluatie en uitgangspunten van NEN 3650 en 3651 onder de volgende voorwaarden worden toegestaan:
   a. bij het kruisen van *primaire* waterkeringen worden kwelproblemen voorkomen door kabels en leidingen het profiel van de dijk te laten volgen waarbij de gehele leiding boven het ontwerp maatgevend hoogwaterpeil wordt gelegd. In gevallen dat er geen ruimte is om de onderkant van de leiding boven het ontwerp maatgevende hoogwaterpeil aan te leggen, zal zoveel grondaanvulling op het waterstaatswerk moeten plaatsvinden dat de kabel of leiding toch zodanig kan worden aangebracht.
   b. bij het kruisen van *regionale* waterkeringen heeft bovenstaande techniek de voorkeur. Is er onvoldoende ruimte om de leiding boven het maatgevend hoogwaterpeil te leggen dan hoeft er geen grondaanvulling plaatst te vinden. De kabel- of leidingdoorvoer moet dan zo hoog als mogelijk en in open ontgraving worden aangebracht met minimale roering van het dijklichaam en de grondslag. Als open ontgraving vanwege verkeerhinder e.d. niet mogelijk is, kan gekozen worden voor een diepe horizontaal gestuurde boring mits grondmechanisch onderzoek uitwijst dat de waterstaatkundige veiligheid niet onaanvaardbaar wordt aangetast. De kabel en/of leiding moet voldoende dekking hebben onder de bodem van de watergang, ook na jarenlange zetting en bodemdaling.
   c. Bij waterkeringen waar geen permanent water wordt gekeerd zijn gestuurde boringen toegestaan.
2. Kabels en leidingen in de lengterichting van de waterkering worden buiten het keurgebied in het profiel van vrije ruimte van de waterkering gelegd. Leidingen worden zodanig gelegd zodanig dat ook de invloedzone van de leiding hier buiten valt.
3. Lid 2 is niet van toepassing op kabels en leidingen van nutsvoorzieningen voor woningen en bedrijven binnen de waterkering als hiervoor geen alternatief tracé mogelijk is. De kabels en leidingen worden gelegd op de minst bezwaarlijke plaats, die wordt bepaald aan de hand van de vigerende richtlijnen voor veiligheidstoetsing.
4. Bij regionale waterkeringen waar het water permanent bijna tegen de kruin staat (meestal boezemkaden) worden kabels en leidingen aan de binnenkruinlijn gelegd, mits het risico van afschuiving van de binnenkruin of het binnentalud (microstabiliteit) hierbij beperkt blijft.
5. Leidingen in waterkeringen zijn voorzien van bereikbare afsluiters.
6. Kabels en leidingen worden zoveel als mogelijk in gezamenlijke tracés gelegd, doch niet gebundeld.

Watersysteem

7. Het leggen of behouden van kabels en/of leidingen leidt niet tot stagnatie van de waterbeheersing en tot het bemoeilijken van onderhoudswerkzaamheden aan het waterstaatswerk. Als tijdelijke stagnatie van de waterbeheersing tijdens het leggen niet kan worden voorkomen vindt vooraf overleg plaats. Maatregelen om schade, overlast en watertekort te voorkomen worden door de aanvrager genomen.
8. Kabels en leidingen worden niet boven het wateroppervlak aangebracht. Een uitzondering hierop vormen aansluitconstructies voor drijvende woningen, hoogspanningskabels en de kabels en/of leidingen die worden bevestigd aan een vaste brug, mits de doorvaarthoogte niet wordt beperkt.

2.5 Dempen en graven van oppervlaktewaterlichamen

Keur Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 2009

Artikel 4.1 Watervergunning waterstaatswerken en beschermingszones

1. Het is verboden zonder vergunning van het dagelijks bestuur gebruik te maken van een waterstaatswerk door, anders dan in overeenstemming met de functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder:
   a. werkzaamheden te verrichten;
   b. vaste stoffen, te brengen, te hebben of te (be)houden;

Doel van de beleidsregel

Het doel van deze beleidsregel is het beschermen van de functie van het waterstaatswerk als onderdeel van het totale waterstaatkundige systeem.

Motivering van de beleidsregel

Het gebruik, beheer en onderhoud van waterstaatwerken of beschermingszone kan door dempen en graven worden bemoeilijkt of worden gehinderd. Het verbod in de keur om zonder watervergunning deze activiteit uit te voeren is gericht op het beheersen van de risico's hiervan voor het waterbeheer. Als graven en dempen maatschappelijk gewenst of noodzakelijk is, kan een watervergunning worden afgegeven. Voorwaarde hierbij is dat het functioneren en het gebruik van het waterstaatswerk of de beschermingszone is gegarandeerd, het uitvoeren van onderhoud niet wordt bemoeilijkt en bij demping de waterbeheersing niet onaanvaardbaar wordt geschaad. Met de volgende toetsingscriteria beoordeelt het hoogheemraadschap of hiervan sprake is.

Toetsingscriteria

1. Voorkomen wordt dat de waterbeheersing (aan- en afvoer) stagneert.
2. Het ontstaan van kopsloten wordt voorkomen.

Compensatie

3. Bij demping compenseert de aanvrager de waterberging door middel van het verbreden van een waterloop of door het graven van een vervangend oppervlaktewaterlichaam met minimaal de zelfde oppervlakte. Compensatie vindt plaats binnen het betreffende peilgebied en nabij de voorgenomen demping. Is dit niet binnen het betreffende peilgebied mogelijk, dan wordt in overleg met het hoogheemraadschap een alternatieve locatie buiten het peilgebied aangewezen.
4. Bij de berekening van de compensatie van een niet-watervoerend oppervlaktewaterlichaam wordt uitgegaan van het gemiddelde van de bodembreedte en de breedte op insteekhoogte.
5. Bij de berekening van de compensatie van een watervoerend oppervlaktewaterlichaam wordt uitgegaan van de gemiddelde waterbreedte op de waterlijn bij het hoogst vastgestelde peil.
6. Is bij de berekening van de compensatie de actuele waterbreedte smaller dan de vereiste leggermaat, dan wordt hierbij de vereiste leggermaten aangehouden. Als aannemelijk is dat het oppervlaktewaterlichaam nooit aan de vereiste leggermaat heeft voldaan dan wordt bij de berekening van de compensatie uitgegaan van de werkelijke afmetingen.
7. Is bij de berekening de actuele waterbreedte groter dan de vereiste leggermaat en levert deze overmaat een bijdrage in de waterberging, dan geldt dat wat gedempt wordt gecompenseerd moet worden. Als aannemelijk is dat het werkelijke profiel door afkalving groter is dan het vereiste profiel wordt voor de compensatieberekening uitgegaan van de vereiste afmetingen.

8. Compenseren van te dempen oppervlaktewaterlichamen geschiedt voorafgaand aan het dempen, tenzij in overleg met het hoogheemraadschap anders is overeengekomen.
9. In specifieke gevallen waarbij compensatie redelijkerwijs plaatselijk niet kan worden verlangd en waarbij de afname van het bergend oppervlak minder is dan 30 m² (bijvoorbeeld bij aanleg van dammen en bij overhoeken) is compensatie mogelijk door gebruik te maken van dempingsrecht. De hoogte van dit dempingsrecht is door het college van hoofdingelanden vastgesteld.

Profiel

10. Een nieuw of een te verbreden of voor vervanging te graven oppervlaktewaterlichaam voldoet ten minste aan de leggerafmetingen. Indien de legger geen duidelijkheid biedt dient het profiel gelijk en aansluitend te zijn op het overige vereiste profiel van een gelijksoortig oppervlaktewaterlichaam.
11. Het talud wordt zodanig afgewerkt, ingericht en onderhouden dat het stabiel is en uitzakken of uitspoeling wordt voorkomen. De taludhelling is gelijk aan de helling die in die regio wordt toegepast, doch is niet steiler dan 1:1½.
12. Bij verbreding van een bestaand oppervlaktewaterlichaam wordt uitgegaan van een verbreding van minimaal 0,30 m. Het oppervlaktewaterlichaam moet zodanig zijn ingericht dat de flora en fauna zich volwaardig kan ontwikkelen en handhaven.
13. Als beide oevers van een te graven primair oppervlaktewaterlichaam zodanig worden ingericht dat verbreding in de toekomst niet meer mogelijk is, dan wordt dit oppervlaktewaterlichaam gegraven op de afmetingen van het geldende maatgevend profiel waarbij de waterbreedte in principe wordt vermeerderd met 25% hiervan, met een minimum van 2 meter. De exacte maatvoering wordt bepaald in overleg met het hoogheemraadschap.
14. In stedelijk gebied heeft een nieuw te graven oppervlaktewaterlichaam een minimale breedte op de waterlijn van 6 meter en een diepte van 1 meter, tenzij anders bepaald.

Onderhoud

15. Nieuw te graven oppervlaktewaterlichamen staan zodanig in open verbinding met het bestaande watersysteem dat het varend onderhoud onbelemmerd varend kan verplaatsen. In stedelijk gebied is het uitgangspunt dat het oppervlaktewaterlichaam varend wordt onderhouden

2.7 Ondersteunende kunstwerken in het watersysteem

Keur Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 2009

Artikel 4.1 Watervergunning waterstaatswerken en beschermingszones

1. Het is verboden zonder vergunning van het dagelijks bestuur gebruik te maken van een waterstaatswerk door, anders dan in overeenstemming met de functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder:
   a. werkzaamheden te verrichten;
   c. vaste stoffen te brengen, te hebben of te (be)houden;
   g. de waterstand in een oppervlaktewaterlichaam op een peil te brengen of te houden, anders dan het peil dat in het voor dat oppervlaktewaterlichaam geldende peilbesluit is opgenomen of dat normaal wordt aangehouden.

Raakvlakken met andere wet- en regelgeving

Het oprichten van bepaalde kunstwerken kan tevens raakvlakken hebben met verschillende bepalingen van de keur. Zo wordt het aanbrengen van een dam in een oppervlaktewaterlichaam beschouwd als demping en valt dus ook onder de toetsingscriteria van paragraaf 2.5. Voor de kunstwerken die het peil kunnen regelen (gemalen, bemalingsinrichtingen, stuwen, afsluitbare duikers) is voor het werk een watervergunning nodig. Als met dit werk een afwijkend peil wordt gerealiseerd gelden de bepalingen uit de watervergunning voor de peilafwijking of is een partiële herziening van het peilbesluit van toepassing. Wanneer het betreffende werk gevolgen heeft voor de doorvaart kunnen ook regels die gesteld zijn in het kader van dit vaarwegbeheer van belang zijn.

Doel van de beleidsregel

Het doel van deze beleidsregel is het beschermen van de functie van het waterstaatswerk als onderdeel van het totale waterstaatkundige systeem. Belangrijke aspecten daarbij zijn het in stand houden van de doorstroming en bergingscapaciteit, het waarborgen van de stabiliteit van de taluds en de normale onderhoudsmogelijkheden.

Motivering van de beleidsregel

Algemeen

Een kunstwerk wordt geplaatst met een specifiek doel. Dit kan zijn ten behoeve van het waterbeheer, het verbinden van wegen en percelen over oppervlaktewaterlichamen. Als het werk geheel of gedeeltelijk in het oppervlaktewaterlichaam wordt geplaatst kan dit effect hebben op de doorstroming en kan er ophoping van vuil ontstaan. Daarnaast kan het gewicht van het werk de stabiliteit van de oever beïnvloeden. Er worden daarom eisen gesteld aan de positie van het werk in het waterstaatkundig systeem. Het is van belang dat een werk het doelmatig onderhoud aan het oppervlaktewaterlichaam en de oevers niet belemmert. Wanneer kunstwerken dicht bij elkaar liggen kan het doelmatig onderhoud met behulp van machines onmogelijk worden. Er worden daarom eisen gesteld aan bijvoorbeeld de plaats van het kunstwerk. Tevens zijn er om deze reden eisen aan de hoogte van het werk ten opzichte van de waterlijn.

Toetsingscriteria

Algemeen

1. De constructie van de dam of ander kunstwerk en de eventuele fundering dienen deugdelijk te zijn. Indien het hoogheemraadschap dit nodig acht, overlegt de aanvrager hiervan een berekening.
2. Kunstwerken waardoor het doelmatig onderhoud van het oppervlaktewaterlichaam of oevers met behulp van machines wordt belemmerd, worden tenminste 5 meter uit elkaar geplaatst. Als deze onderlinge afstand niet mogelijk is onderhoudt de vergunninghouder van het kunstwerk het watersysteem en de oevers aan weerszijden van het kunstwerk over een afstand van 5 meter.

Bruggen en duikers

3. De minimale doorstromingsafmetingen van een duiker zijn afgestemd op de vereiste waterdoorvoer en worden door het hoogheemraadschap aangegeven. Als uitgangspunt geldt als minimale inwendige diameter van een duiker 0,50 meter. Onder en langs wegen en fietspaden geldt 0,60 meter en in stedelijke gebieden 0,80 meter.
4. Uitgaande van een maatgevende gemaalcapaciteit van 10m³/min/100 ha mag de opstuwing door het kunstwerk niet meer bedragen dan 10 millimeter. Bij meerdere kunstwerken achter elkaar moeten, zo nodig, grotere doorstromingsafmetingen (duikerdiameters) worden toegepast.
5. Lokale omstandigheden waarbij de in lid 3 genoemde standaard duikerafmeting niet in verhouding is met de afvoerfunctie van het oppervlaktewaterlichaam (greppel, kopsloot) of daar waar de afvoer vertraagd moet worden kunnen aanleiding geven voor kleinere doorstoomafmetingen (duikerdiameters).
6. De maximale lengte van een duiker is 15,00 m. In bijzondere gevallen waar langere duikers aantoonbaar onvermijdelijk zijn kan hiervan worden afgeweken. Hierbij zijn extra uitvoeringsvoorschriften voor bijvoorbeeld inspectieputten van toepassing.
7. De hoogteligging van binnen onderkant (bok) van de duiker wordt als een hoogtemaat ten opzichte van het NAP sloot voorgeschreven.
8. Als in een oppervlaktewaterlichaam feitelijk vaarverkeer voorkomt of als dit oppervlaktewaterlichaam op grond van een publiekrechtelijke regeling (bestemmingsplan, verordening en dergelijke) als vaar- of scheepsroute is aangewezen, staat het hoogheemraadschap alleen een brug of doorvaarbare duiker toe met een op deze functie afgestemde hoogte, breedte en diepte.
9. In door het hoogheemraadschap varend te onderhouden oppervlaktewaterlichamen worden uitsluitend bruggen of doorvaarbare duikers toegestaan.
10. Bruggen en doorvaarbare duikers dienen vanwege de afmetingen van het materieel voor varend onderhoud een minimaal doorvaartprofiel met een breedte van 2,50 meter te hebben en een hoogte van minimaal 1,10 meter ten opzichte van het plaatselijk geldende peil. Verder dient ten opzichte van het laagst geldende peil een minimale waterdiepte van 0,90 meter of gelijk aan de minimale doorvaartdiepte van de betreffende waterloop aanwezig te zijn. Op grond van publiekrechtelijke plannen kunnen plaatselijk ook andere afmetingen gelden.

Toegangsdam

11. Er wordt maximaal één toegangsdam per perceel toegestaan. Als dit vanwege de bedrijfsvoering of voor de verkeersveiligheid noodzakelijk is, kan hiervan worden afgeweken. Bij meerdere dammen is de afstand tussen de dammen tenminste 5 m.

Peilscheidingsdam

12. Bij een peilscheidingsdam wordt per 0,10 meter peilverschil 1 meter kwellengte op de (grond)waterlijn in de dam aangehouden met een minimum van 5 meter. Per 0,10 meter extra peilverschil is een extra kwellengte van 1,00 meter vereist. Zie onderstaande schematische tekening.

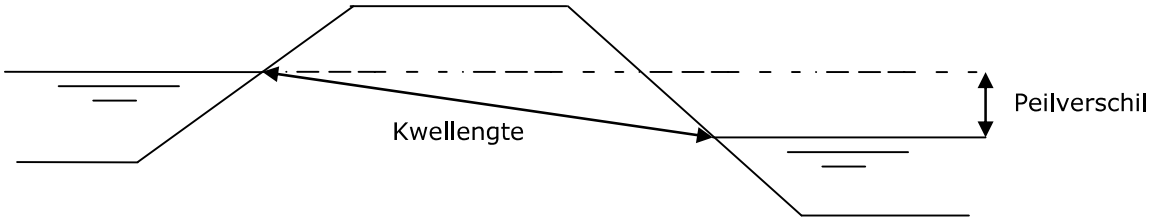

13. Bij een keerschot moet de lengte en breedte van de constructie voldoende kwellengte creëren. De kwellengte bedraagt minimaal 5,00 m, gemeten tussen de waterpeilen aan weerszijden van de peilscheiding. Boven de 0,50 meter peilverschil is per 0,10 meter extra peilverschil, een extra kwellengte van 1,00 meter vereist. Zie onderstaande schematische tekeningen.
14. De bovenzijde van een peilscheidingsdam of een keerschot wordt niet lager aangelegd dan de hoogte van het naastgelegen maaiveld. Als het maaiveld meer dan 0,70 meter hoger ligt dan het ter plaatse hoogst gevoerde waterpeil wordt de bovenzijde van het keerschot tenminste 0.70 meter boven dit peil aangelegd.
15. Drainage onder en tot ten minste 5,00 meter uit de peilscheidingsdam of keerschot is verboden. De eventueel aanwezige drainage wordt in zijn geheel verwijderd.

Bovenaanzicht peilscheiding
d.m.v. keerschot

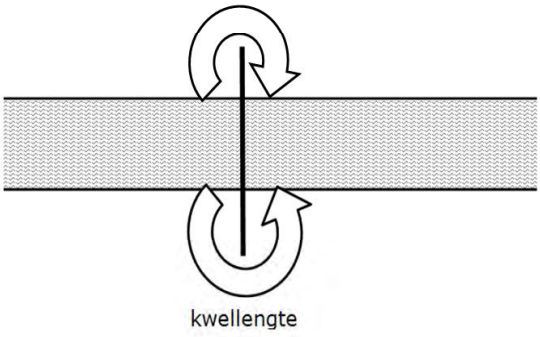

zijaanzicht peilscheiding
d.m.v. keerschot

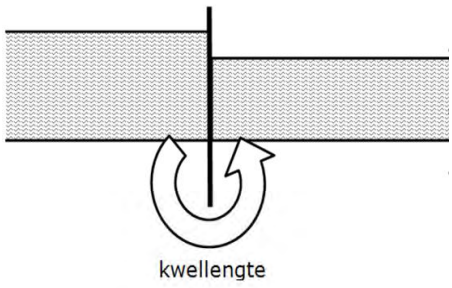

geofoxx.nl

geofoxx
milieu expertise

Bemalingsadvies

Windpark Westfrisia

zinnig!

Bemalingsadvies

Windpark Westfrisia

Opdrachtgever
Pondera Consult
de heer P. Rooijmans
Postbus 579
7550 AN Hengelo Ov

Adviesbureau
Geofoxx
Jules Verneweg 21-15
Postbus 2205
5001 CE TILBURG
Tel. 013 - 4582161

Status
Definitief, versie 1
Datum
18 februari 2016
Projectnummer
20160267/YBOU
Documentkenmerk
20160267_a1RAP

Auteur
De heer ing. Y. Boudan
Paraaf:

Controle / vrijgave
De heer ing. S.W. van de Ven

Paraaf:

Geofoxx is een handelsnaam van Geofox-Lexmond bv, statutair gevestigd te Oldenzaal en ingeschreven in het handelsregister onder nr. 06056452. Op alle opdrachten zijn de algemene voorwaarden van Geofox-Lexmond bv van toepassing. Deze voorwaarden zijn te vinden op geofoxx.nl.

Inhoudsopgave

1	**Inleiding**		**1**
	1.1	Locatiebeschrijving	1
	1.2	Aanleiding en doel	2
	1.3	Leeswijzer	2
2	**Onderzoeksopzet**		**3**
	2.1	Vooronderzoek	3
	2.2	Verwerking onderzoeksresultaten	3
3	**Geohydrologisch onderzoek**		**4**
	3.1	Inleiding	4
	3.2	bodemopbouw	4
	3.3	Waterhuishouding	5
	3.4	Doorlatendheid	6
	3.5	(Grondwater)beschermingsgebieden	7
	3.6	Geohydrologische schematisatie	7
4	**Bemalingsadvies**		**8**
	4.1	Bemalingsnoodzaak	8
	4.2	Opbarstrisico's putbodem	8
	4.3	Onttrekkingsdebiet	9
	4.4	Voorstel bemalingswijze	9
5	**Effecten bemaling op omgeving**		**10**
	5.1	Invloedssfeer bemaling	10
	5.2	Indicatieve zettingsrisico's	10
	5.3	Beïnvloeding verontreinigingen	10
	5.4	Beïnvloeding ecologische objecten	10
6	**Vergunningsaspecten**		**11**
	6.1	Regels onttrekking grondwater	11
	6.2	Regels lozing op riolering	12
	6.3	Regels (indirecte) lozing op oppervlaktewater	12
	6.4	Advies onttrekking en lozing grondwater	13
7	**Samenvatting en advies**		**14**

Bijlagen

1. Situatietekeningen
   - 1.1 Topografische ligging locatie
   - 1.2 Situatietekening
2. Peilbuizen en sonderingen
   - 2.1 Ligging peilbuizen
   - 2.2 (Ligging) sonderingen

1 Inleiding

In opdracht van Pondera Consult heeft Geofoxx, als onafhankelijk adviesbureau[1], een bemalingsadvies opgesteld voor de locatie aan de Westfrisiaweg te Zwaagdijk in de gemeente Medemblik.

1.1 Locatiebeschrijving

De onderzoeklocatie ligt ten noorden van de N302 te Medemblik. De locatiegegevens zijn beschreven in tabel 1.1 en weergegeven op een tekening in bijlage 1.1 en navolgende figuur. De aangeleverde tekening met het bestaande riooltracé is weergegeven op een tekening in bijlage 1.2.

Tabel 1.1: Locatiegegevens

locatie		
Straat	:	Ten noorden van en parallel aan de Westfrisiaweg (N302)
Gemeente	:	Medemblik
Hoogheemraadschap	:	Hollands Noorderkwartier
Centrale (Rijksdriehoeks-) coördinaten	:	X: 136.360 en Y: 522.495 (centrum plangebied)
Maaiveldhoogte	:	Z: -1,4 tot -2,1 m NAP (terreinhoogte op basis van Actueel Hoogtebestand Nederland) 1)

1) maaiveldhoogte op de locatie is afgeleid op basis van het Actueel Hoogtebestand Nederland

Figuur 1.1: Inrichtingsvariant windpark WestFrisia

[1] *De opdrachtgever en terreineigenaar zijn geen zuster- of moederbedrijf en komen niet uit de eigen organisatie zodat de onafhankelijkheid van het onderzoek is gewaarborgd.*

Geofoxx is een handelsnaam van Geofox-Lexmond bv, statutair gevestigd te Oldenzaal en ingeschreven in het handelsregister onder nr. 06056452. Op alle opdrachten zijn de algemene voorwaarden van Geofox-Lexmond bv van toepassing. Deze voorwaarden zijn te vinden op geofoxx.nl.

1.2 Aanleiding en doel

De aanleiding voor het laten uitvoeren van een bemalingsadvies wordt gevormd door de aanleg van een vijftal windturbines aan de Westfrisiaweg. Voor de aanleg van de fundering vinden bodemingrepen plaats. Gezien de benodigde ontgravingsdiepte voor de aanleg van de fundering en windturbines, dient waarschijnlijk de grondwaterstand tijdelijk te worden verlaagd. Dit gebeurt middels een bemaling zodat de werkzaamheden in den droge uitgevoerd kunnen worden.

De volgende doelstellingen zijn voor het bemalingsadvies geformuleerd:

- het bepalen van de geohydrologische eigenschappen van de ondergrond op de locatie, waaronder de bodemopbouw, verzadigde doorlatendheid en grondwaterstand;
- het bepalen van de meest geschikte bemalingswijze en het berekenen van de onttrekkingsdebieten voor het 'in den droge' aanleggen van de windturbines;
- het bepalen van het vergunning- en meldingtraject in verband met onttrekking en lozing;
- inventariseren van de risico's van de bemaling op de omgeving waaronder zettingsrisico's voor nabijgelegen bebouwing, natuurwaarden en grondwateronttrekkingen van derden;
- inventarisatie van mobiele bodemverontreinigingen en grondwateronttrekkingen binnen de invloedssfeer;

1.3 Leeswijzer

In dit rapport worden de resultaten en conclusies besproken van het geohydrologisch onderzoek en bemalingsadvies. In hoofdstuk 2 is de algemene onderzoeksopzet beschreven, gevolgd door de resultaten hiervan in hoofdstuk 3. Het bemalingsadvies wordt in hoofdstuk 4 besproken, met de ingeschatte invloed van de bemaling op de omgeving in hoofdstuk 5. In hoofdstuk 6 zijn de belangrijkste conclusies en aanbevelingen van het onderzoek weergegeven.

2 Onderzoeksopzet

2.1 Vooronderzoek

Ten behoeve van het bemalingsadvies is een vooronderzoek uitgevoerd, waarmee onder andere de geohydrologische karakteristieken op de locatie en de relevante omgevingsfactoren zijn vastgesteld (zie ook hoofdstuk 3).

Hiertoe zijn onder andere de volgende gegevens verzameld:
- informatie van de opdrachtgever m.b.t. de geplande werkzaamheden, waaronder de aanlegdiepte en bemalingsduur;
- bodemkundige en (geo)hydrologische gegevens in de omgeving van de onderzoekslocatie uit het DINOLoket van TNO;
- de situering van nabijgelegen waterlopen, permanente grondwateronttrekkingen en beschermingsgebieden uit de digitale Wateratlas van de provincie Noord-Holland en de legger (wateren 2015) van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier;
- de situering van nabijgelegen monumentale bomen uit de portaal monumentale bomen van de bomenstichting;
- het waterhuishoudkundigplan dat door Geofoxx is geschreven voor het windpark Westfrisia met documentkenmerk 20151086_a2RAP;
- bodemkwaliteitsgegevens van de locatie en directe omgeving op basis van het bodemloket.

2.2 Verwerking onderzoeksresultaten

Op basis van de resultaten uit het vooronderzoek is een uitspraak gedaan over de bodemopbouw en de verwachte Gemiddeld Hoogste-, Gemiddelde- en Gemiddeld Laagste Grondwaterstand, hierna te noemen: “GHG”, “GG” en “GLG”, op de onderzoekslocatie. Ook is een inschatting gemaakt van de (verzadigde) doorlatendheid van de ondergrond. Met behulp van deze geohydrologische gegevens is een geohydrologische schematisatie van de onderzoekslocatie opgezet.

Met behulp van de gegevens van de geplande werkzaamheden en de verwachte duur van de werkzaamheden, zijn de meest geschikt geachte bemalingswijze, het onttrekkingsdebiet, de veranderingen in stijghoogte, de zettingsrisico’s en het effect op de omgeving bepaald. In hoofdstuk 4 is een nadere toelichting op de verrichte bemalingsberekeningen gegeven, gevolgd door een beschrijving van het effect van de bemaling op de nabije omgeving in hoofdstuk 5.

3 Geohydrologisch onderzoek

3.1 Inleiding

Voor het onderzoek zijn aan verschillende bronnen geohydrologische bodemgegevens ontleend, die gebruikt zijn als uitgangspunt voor de geohydrologische situatie. De verzamelde gegevens zijn afkomstig van:

- TNO-boringen en peilbuizen en ondergrondmodellen (DINOloket);
- AHN, Actueel Hoogtebestand Nederland;
- Wateratlas van Hoogheemraadschap Noorderkwartier.

3.2 Bodemopbouw

Regionaal

Voor de beschrijving van de regionale diepere bodemopbouw zijn gegevens opgevraagd uit het ondergrondmodel GeoTOP v1.2. In figuur 3.1 en 3.2 is de geohydrologische dwarsdoorsnede ter plaatse van de locatie weergegeven met de meest waarschijnlijke lithoklasse en geologische eenheid. In tabel 3.1 is de bodemopbouw samengevat weergegeven.

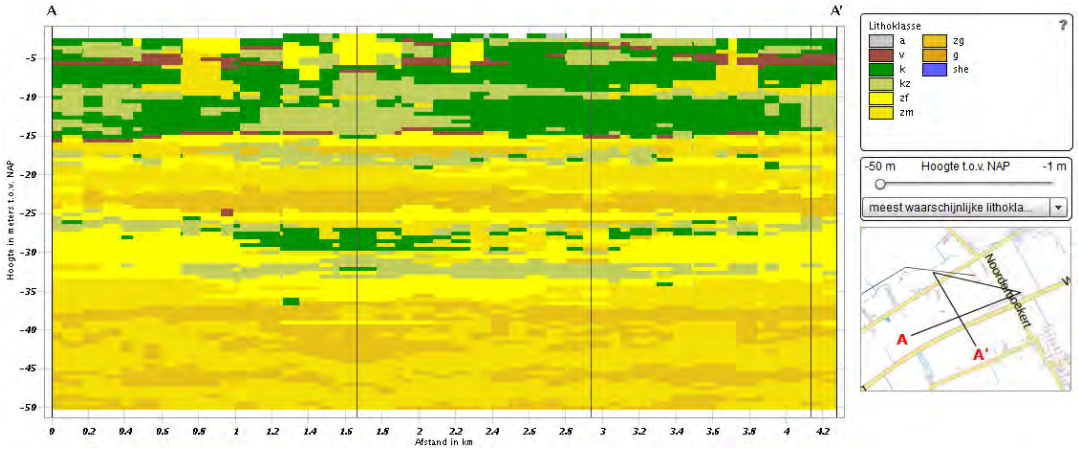

Figuur 3.1: Doorsnede met meest waarschijnlijke lithoklasse uit DINOloket, GeoTOP v1.2.

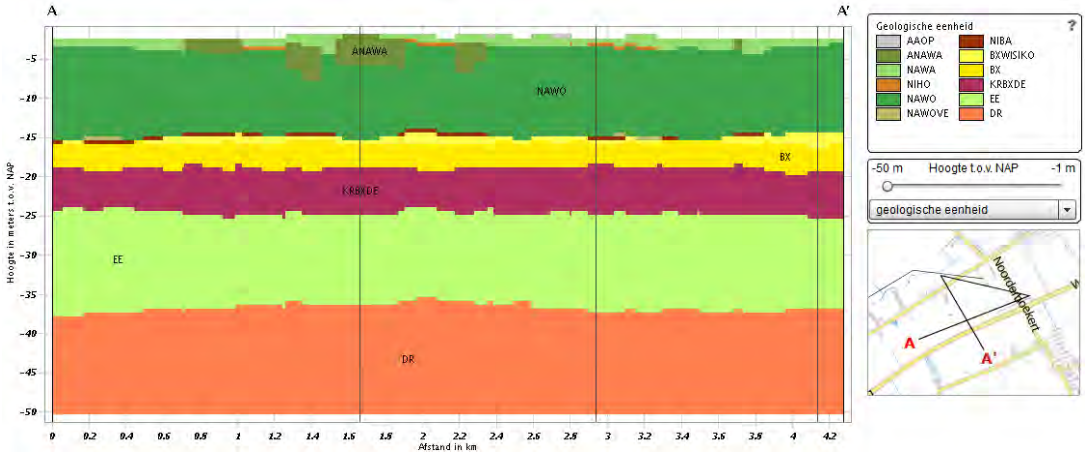

Figuur 3.2: Doorsnede met geologische eenheden uit DINOloket, GeoTOP v1.2.

Tabel 3.1: Regionale bodemopbouw (bron: DINOloket)

Diepte (m - mv)	Formatie/laagpakket	Samenstelling	Typering
0 – 1	Naaldwijk/Walcheren	(Zandig) Klei, kans op (fijn tot grof) zand	Deklaag
1 – 14	Naaldwijk/Wormer	(Zandig) Klei, kans op (fijn) zand (bovenste 4 meter) en veen (max. 0,5 m dik).	1e scheidende laag
14 – 15	Nieuwkoop/ Basis veenlaag	Veen	
15 – 17	Boxtel/ Wierden-Singraven- Kootwijk	Fijn tot grof zand met kans op zandig klei	1e watervoerend pakket
17 – 22[1)]	Kreftenheyen – Boxtel/ Delwijnen	Fijn tot grof zand	
22 – 34	Eem	Fijn tot grof zand/ zandig klei	
34>	Drenthe	Fijn tot grof zand	

[1)] Op basis van aanwezige sonderingen (zie bijlage 2.2)

3.3 Waterhuishouding

Oppervlaktewater

De planlocatie is gelegen in de polder Het Grootslag, in peilgebied 6700-53. Binnen dit peilgebied geldt een streefpeil van -3,0 meter NAP. Het peilgebied watert af middels een stelsel van poldersloten (hoofdwaterlopen) naar het gemaal Het Grootslag in Andijk en wordt daar uitgeslagen op het IJsselmeer.

Binnen de planlocatie en directe omgeving zijn in de huidige situatie diverse oppervlaktewaterstructuren aanwezig. Ten zuiden van de planlocatie, parallel aan de noordzijde van de Westfrisiaweg (N302), bevindt zich een hoofdwaterloop (primaire waterloop). Ook de waterloop parallel aan de zuidzijde van deze weg betreft een primaire waterloop, evenals de waterloop parallel aan de noordelijk gelegen weg Zwaagdijk. Verder zijn er diverse secundaire waterlopen aanwezig. Op figuur 2.3 is een uitsnede van de leggerkaart wateren weergegeven[2].

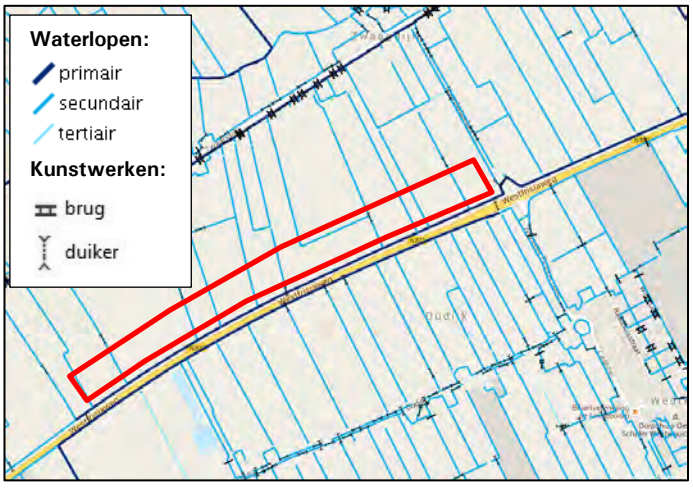

Figuur 3.3: Uitsnede leggerkaart met oppervlaktewaterstructuren in de omgeving van de planlocatie

[2)] Uitsnede van de Ontwerp Legger Wateren 2015. Naar verwachting wordt deze kaart in september 2015 bestuurlijk vastgesteld. Momenteel is formeel nog de Legger Wateren 2014 (d.d. 16 september 2014) vigerend.

Grondwater

Om inzicht te krijgen in de regionale fluctuatie van de grondwaterstand zijn grondwaterstandsmeetreeksen opgevraagd van de dichtstbijzijnde (relevante) TNO-peilbuizen. Op basis van de grondwaterstanden uit de TNO-peilbuizen is een interpretatie gemaakt van de gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG), de gemiddelde grondwaterstand (GG) en gemiddeld laagste grondwaterstand (GLG). Zie bijlage 2.1 voor de locatie en tabel 3.2 voor de resultaten.

Tabel 3.2: Regionale grondwaterstandsgegevens

peilbuisnr.	maaiveld-hoogte (m t.o.v. NAP)	Meetreeks[1)]	filter-stelling (m-mv)	GHG	GG	GLG
				m t.o.v. NAP (m-mv)		
B19F0245	-1,4	1980-1993*	1,6-2,1	-1,9 (0,6)	-2,3 (1,0)	-2,8 (1,4)
B19F0247	-0,5	1980-1999**	2,6-3,1	-1,1 (0,6)	-1,4 (0,9)	-1,7 (1,2)
B19F0264-1	-0,9	1980-2007**	20-21	-2,1 (1,2)	-2,2 (1,3)	-2,3 (1,4)
B19F0264-2	-0,9	2008-2013***	35,5-36,5	-2,0 (1,1)	-2,1 (1,3)	-2,3 (1,4)

1) meetreeksen gebaseerd op een gemiddeld aantal metingen van 4(*), 24(**) en 365(***) metingen per jaar

Peilbuis B19F0245 bevindt zich ten zuidoosten van het plangebied en grenst aan bebouwd gebied. De peilbuis wordt omringd met secundaire sloten met een vast peil van -2,6 m t.o.v. NAP.
Peilbuis B19F0247 bevindt zich ten zuidwesten van het plangebied en grenst eveneens aan bebouwd gebied. In de omgeving van de peilbuis bevinden zich zoveel primaire als secundaire sloten met een vast peil variërend van -1,8 tot -2,15 m t.o.v. NAP.
Peilbuis B19F0264-1 en 2 bevinden zich ten noordoosten van het plangebied in een bebouwd gebied. In de omgeving van de peilbuis bevinden zich zoveel primaire als secundaire sloten met een vast peil van -2,2 m t.o.v. NAP.
In het plangebied bevinden zich zoveel primaire als secundaire sloten met een vast peil van -3,0 m t.o.v. NAP.
Concluderend kan gesteld worden dat als gevolg van neerslagoverschot in natte perioden veelal opbolling van de grondwaterspiegel plaats vindt. In droge perioden kan als gevolg van verdamping en infiltratie de grondwaterstand juist uitzakken. Door het opbollen of uitzakken van de grondwaterstand is de grondwaterstand respectievelijk hoger of lager dan het slootpeil. Hiernaast is het aannemelijk dat er op basis van de stijghoogte uit het 1e watervoerend pakket, hangwater wordt vastgehouden in de bovenlaag tot circa 15 meter.
Op basis van het voorgaande is een globale (worst-case) inschatting van de grondwaterstanden gemaakt. Deze zijn weergegeven in tabel 3.3.

Tabel 3.3: Grondwaterstanden

GHG m t.o.v. NAP	GG m t.o.v. NAP	GLG m t.o.v. NAP
-2,3	-3,0	-3,1

3.4 Doorlatendheid

De k-waarde is bepaald aan de hand van de geologische eenheid en de meest waarschijnlijke lithoklasse. Op de verwachtte bronneringsdiepte ligt in het plangebied de formatie Naaldwijk, laagpakket Wormer (tot 13 m-mv). De meest waarschijnlijke lithoklasse binnen deze laag betreft klei met kans op (fijn) zand. Op basis van deze gegevens wordt de doorlatendheid geschat in de categorie slecht tot zeer slecht (<1 m/d). Voor de berekeningen wordt er worst-case gerekend met een k-waarde van 1 m/d.
Wanneer de filters in het 1e watervoerend pakket geplaatst worden dient er rekening gehouden te worden met een goede doorlatendheid. Op basis van TNO gegevens blijkt dat het 1e watervoerend pakket een doorlatendheid heeft van circa 20 à 30 m/d. Het is overigens niet aannemelijk dat voor de voorgenomen bodemingrepen onttrekkingsfilters tot deze diepte nodig zijn.

3.5 (Grondwater)beschermingsgebieden

De locatie is niet gesitueerd in/of nabij een grondwaterwin- en/of beschermingsgebied. Er zijn verder geen overige relevante waterbelangen of mogelijk gecombineerde ecologische belangen aan te merken met betrekking tot de voorgenomen ruimtelijke ingreep.

3.6 Geohydrologische schematisatie

Op basis van de verzamelde informatie zal er voor de bemalingsberekeningen uitgegaan worden van de bodemopbouw, doorlatendheden (K) en grondwaterstanden zoals deze in tabel 3.4 zijn weergegeven.

Tabel 3.4: Bodemopbouw en grondwaterstanden

Bodemopbouw	0	-	1	m-mv	(Zandig) Klei, kans op (fijn tot grof) zand	Deklaag	K: < 1
	1	-	14	m-mv	(Zandig) Klei, kans op (fijn) zand (bovenste 4 meter) en veen (max. 0,5 m dik).	Slecht doorlatende laag	
	14	-	15	m-mv	Veen		
	15	-	17	m-mv	Fijn tot grof zand met kans op zandig klei	watervoerend pakket	K: 20 - 30
	17	-	22	m-mv	Fijn tot grof zand		
	22	-	34	m-mv	Fijn tot grof zand/ zandig klei	watervoerend pakket/ slecht doorlatende laag	K: < 1 – 30
	34 >				Fijn tot grof zand	watervoerend pakket	K: 20 - 30

Grondwaterstand	**GHG (m t.o.v. NAP)**	**GG (m t.o.v. NAP)**	**GLG (m t.o.v. NAP)**
	-2,3	-3,0	-3,1

4 Bemalingsadvies

4.1 Bemalingsnoodzaak

Op basis van de gegevens van de grondwaterstand, ontgravingsdiepte en ontwateringsdiepte[3] is een analyse gemaakt van de bemalingsnoodzaak tijdens de geplande werkzaamheden. Een specificatie van de bemalingsnoodzaak is opgenomen in tabel 4.1.

Tabel 4.1: Specificatie bemaling

Soort	Maaiveld-hoogte[1]	oppervlak	Ontgravingsdiepte		Benodigde ontwateringsdiepte		Benodigde verlaging (in m) bij		
	m t.o.v. NAP		m t.o.v. NAP	m-mv	m t.o.v. NAP	m-mv	GHG	GG	GLG
Windturbines	-1,9	255 m ^{2}	-5,0	3,1	-5,5	3,6	3,2	2,5	2,4
Kabeltracé[2)]	-1,9	sleuf	-2,9	1,0	-2,9	1,0	0,6	--	--

1) Maaiveldhoogte op de locatie is afgeleid op basis van het Actueel Hoogtebestand Nederland
2) Het kabeltracé dat onder de sloot doorgaat op een diepte van 5 m beneden slootbodem is niet meegenomen aangezien deze middels een gestuurde boring wordt gelegd.

Op basis van bovenstaande tabel is bemaling voor de windturbines noodzakelijk in zowel situaties met hoge als lage grondwaterstanden. Voor het kabeltracé geldt dit alleen tijdens een GHG situatie. In onderhavig bemalingsadvies is voor het bepalen van de debieten en de invloedssfeer van de bemaling uitgegaan van een situatie met gemiddelde grondwaterstanden, aangezien dit peil (kunstmatig) wordt nagestreefd. Veiligheidshalve is als aanvulling voor de aanleg van de windturbines een situatie met gemiddeld hoge grondwaterstanden doorgerekend.

4.2 Opbarstrisico's putbodem

Op basis van de bodemopbouw op de locatie, in combinatie met de ontgravingsdiepte van de bouwput, worden geen opbarstrisico's verwacht. Om dit te bevestigen zijn de opbarstrisico's bepaald conform NEN 9997. Uit de berekeningen is gebleken dat er geen noemenswaardige risico's bestaan voor opbarsten van de putbodem (zekerheidsfactor is circa 1,8 en moet groter zijn dan 1). Een eventuele spanningsbemaling van het eerste watervoerend pakket is derhalve niet noodzakelijk.

[3] Ontgravings- en ontwateringsdiepte op basis van gegevens die de opdrachtgever van verschillende fabrikanten heeft ontvangen.

4.3 Onttrekkingsdebiet

De onttrekkingsdebieten voor de aanleg van de windtubines zijn bepaald met behulp van analytische geohydrologische berekeningen. In onderstaande tabel zijn het te verwachten onttrekkingsdebiet per week weergegeven met het bijbehorende (totale) waterbezwaar van de bemaling.

Tabel 4.2: Onttrekkingsdebieten en bemalingsduur bemaling

Week	**Aantal bouwputten**[1)]	**Verlaging grondwaterstand** m -mv	**Bemalingsdebiet**[2)] **GG/GHG** m³/uur	**Onttrekkingsvolume GG/GHG** m³ (afgerond)
1	1	3,6	1/2	200/250
2	2	3,6	3/3	400/500
3	3	3,6	4/5	600/750
4	4	3,6	5/6	800/1000
5	5	3,6	6/8	1000/1250
6	4	3,6	5/6	800/1000
7	3	3,6	4/5	600/750
8	2	3,6	3/3	400/500
9	1	3,6	1/2	200/250
Totaal	**5**	--	--/--	**5.000/6.500**

[1] Elke week wordt er één bouwput in gebruik genomen met in totaal 5 bouwputten die elk 5 weken bemalen worden.
[2] Op basis van het aantal bouwputten die in die week bemalen worden.

De geohydrologische berekeningen geven aan dat bij de gestelde uitgangspunten in circa 9 weken afgerond 5.000 tot 7.000 m^3 grondwater onttrokken zal worden.

4.4 Voorstel bemalingswijze

Op grond van de verzamelde gegevens wordt voor het verlagen van de grondwaterstand ter plaatse van de bouwputten horizontale drainbemaling, dan wel een strengenbemaling met verticale filters voorgesteld. Geadviseerd wordt gebruik te maken van een drain op circa 0,5 m beneden putbodem, dan wel vacuümbemaling (met grind omstortte filterbuis met filter tot circa 5 à 6 m-mv) . Horizontale drainbemaling geniet echter de voorkeur vanwege een kleiner benodigd onttrekkingsdebiet en een beperktere invloedssfeer.

De bemaling wordt aangesloten op een bemalingspomp.
Het is daarnaast raadzaam een dompelpomp toe te passen tijdens het realiseren van de ontgraving om het overtollige water te verwijderen. Voor de aanleg van het kabeltracé is waarschijnlijkheid geen bemaling noodzakelijk. Wanneer dit toch wel het geval blijkt te zijn, wordt een openbemaling middels een dompelpomp toereikend ingeschat. De vrijkomende debieten zullen minimaal zijn (< 1 m^3/uur).

Bovengenoemde bemalingswijze dient te worden beschouwd als een voorstel. De definitieve lay-out van het bemalingssysteem dient tijdig met de uitvoerend bronneerder te worden afgestemd. Hierbij dient er op te worden toegezien dat (onnodige) overdimensionering wordt voorkomen, waarbij de onttrekkingsfilters niet onnodig diep worden geplaatst.

5 Effecten bemaling op omgeving

5.1 Invloedssfeer bemaling

Als gevolg van de grondwateronttrekking zal de grondwaterstand in de omgeving eveneens tijdelijk dalen. Omdat dit mogelijk negatieve effecten kan hebben op grondwaterafhankelijke belangen in de omgeving, is nagegaan wat het verwachte invloedsgebied van de bemaling is. In de navolgende paragrafen wordt vervolgens beschreven in hoeverre negatieve effecten verwacht kunnen worden met betrekking tot zettingen (schade aan bebouwing), verontreinigingsgevallen (kans op aantrekken/verspreiden) en ecologisch waardevolle objecten.

Op basis van geohydrologische berekeningen is nagegaan wat de verwachte invloedssfeer is van de grondwateronttrekking, uitgaande van een maximale duur van 5 weken per locatie.

Tabel 5.1: Invloedssfeer bemaling

Situatie	Bemalingsduur	Invloedssfeer (5 cm verlagingscontour)
GG	5 weken	60 m
GHG	5 weken	70 m

5.2 Indicatieve zettingsrisico's

Het is mogelijk dat als gevolg van de bemaling zettingen van de ondergrond ontstaan, die tot schade aan nabijgelegen bebouwing kan leiden. Zettingsrisico's kunnen in principe alleen ontstaan bij een verlaging van de grondwaterstand dieper dan de laagste grondwaterstand (GLG). Op basis van de ligging van de bouwputten is geconcludeerd dat er geen zettingsgevoelige objecten binnen het GLG verlagingscontour van circa 10 meter vanaf de bouwput zijn gelegen.

5.3 Beïnvloeding verontreinigingen

Als gevolg van de bemaling kunnen grondwaterverontreinigingen in de nabijheid van de locatie verspreiden en/of beïnvloed worden. Dit is mogelijk indien grondwaterverontreinigingen binnen het invloedsgebied van de bemaling zijn gelegen.

Ter controle van de aanwezigheid van eventuele verontreinigingen is het bodemloket (februari 2016) geraadpleegd. Uit de inventarisatie is gebleken dat binnen de invloedssfeer van de bemaling geen geregistreerde gevallen van (noemenswaardige) bodemverontreiniging aanwezig zijn. Evenmin zijn (voormalige) bodembedreigende activiteiten geregistreerd binnen de invloedsfeer.

5.4 Beïnvloeding ecologische objecten

De bemaling vindt plaats in poldergebied. Door de beperkte GLG verlagingscontour van 10 meter en de aard van de omgeving worden er geen noemenswaardige risico's ingeschat met betrekking tot ecologische objecten.

6 Vergunningsaspecten

6.1 Regels onttrekking grondwater

Krachtens artikel 4.9 van de keur is een vergunning vereist voor het onttrekken van grondwater. In artikel 12 van de algemene regels bij de keur van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 2010 is een vrijstelling opgenomen voor bronbemalingen die voldoen aan de volgende punten, te weten;

- Buiten kwetsbaargebied, indien de hoeveelheid te onttrekken grondwater minder bedraagt dan 15.000 m^3 per maand en de onttrekking niet langer duurt dan 6 maanden;
- het grondwater wordt uitsluitend onttrokken uit het eerste watervoerend pakket;
- de freatische grondwaterstand en de stijghoogte in het eerste watervoerende pakket wordt niet verder verlaagd dan ten hoogste 0,5 meter beneden het ontgravingsniveau;

Indien aan het bovenstaande wordt volstaan, zoals het geval is in het onderhavig bemalingsadvies, is een melding (traject 6 weken) voldoende. De procedure voor een melding bij het Hoogheemraadschap Noorderkwartier is als volgt;

1. Degene die voornemens is een handeling of een werk in een waterstaatswerk te verrichten of een onttrekking van grond- en/of oppervlaktewater en/of infiltratie in de bodem wil uitvoeren waarvoor op grond van de keur het verbod geldt om dit zonder vergunning van het dagelijks bestuur te realiseren neemt hiertoe door middel van het landelijke, door de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat vastgestelde formulier contact op met de Hoogheemraadschap.
2. Het volledig ingevulde formulier dient elektronisch dan wel schriftelijk ingediend te worden bij het landelijk digitale loket, het loket van het Hoogheemraadschap, dan wel elk ander hiervoor beschikbaar overheidsloket.
3. Indien uit de verstrekte gegevens blijkt dat de voorgenomen handeling of het voorgenomen werk valt binnen het toepassingsgebied en de criteria van de algemene regels krijgt de indiener bericht dat het Hoogheemraadschap de gegevens als een melding beschouwt.
4. Met dit bericht worden de naam en contactgegevens van een toezichthouder van het Hoogheemraadschap verstrekt, waarmee de aanvrager contact kan opnemen om de plaats van het werk vast te leggen.
5. De termijn van afhandeling duurt maximaal zes weken, gerekend vanaf de datum van de ontvangstbevestiging bij een digitale melding, dan wel de postregistratie bij een schriftelijke melding van het formulier, mits de aanvraag voorzien is van voldoende informatie waarop de boordeling kan plaatsvinden.
6. Indien wijziging optreedt in de krachtens het eerste en tweede lid verstrekte gegevens, doet de meldingsplichtige daarvan onverwijld melding aan het dagelijks bestuur.

6.2 Regels lozing op riolering

Bij lozingen in het algemeen wordt over het algemeen een voorkeursvolgorde (oppervlaktewater, hemelwaterriool en vuilwater/gemengd riool) gehanteerd. Als dit redelijkerwijs niet mogelijk is, dan mag onder voorwaarden op het vuilwaterriool geloosd worden. Conform het Besluit lozen buiten inrichtingen is het lozen op riolering verboden tenzij wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- de lozing op riolering bedraagt maximaal 8 weken;
- de geloosde hoeveelheid bedraagt maximaal 5 m^3/uur
- het gehalte onopgeloste stoffen bedraagt maximaal 300 milligram per liter;
- zorgplicht ten aanzien van milieu.

Voor een lozing van het bronneringswater op riolering dient altijd toestemming te worden gevraagd bij de gemeente en dient in het kader van het Besluit lozen buiten inrichtingen een melding (www.omgevingsloket.nl) te worden verricht 4 weken voor aanvang van de lozing. Voor de aansluiting op het riool en het bepalen van het lozingspunt, dient contact te worden opgenomen met de gemeente.

6.3 Regels (indirecte) lozing op oppervlaktewater

Kwaliteit
Bij Hoogheemraadschap Noorderkwartier dient bij een lozing op oppervlaktewater een melding in het kader van het Besluit lozingen buiten inrichtingen te worden gedaan (melding 4 weken voor aanvang van de lozing). Dit besluit is vanaf 1 juli 2011 in werking getreden en regelt alle lozingen die niet vanuit een inrichting in de zin van de Wm of een particulier huishouden plaatsvinden. De melding kan gelijktijdig met de melding voor onttrekking van grondwater worden verricht (6 weken voor aanvang).

In geval de lozing geen proefbronnering / bodemsanering betreft in de zin van de Wet bodembescherming dient aan de algemene regels (hoofdstuk 2) en de specifieke regels (hoofdstuk 3.2) van het Besluit lozingen buiten inrichtingen te worden voldaan. Bij lozing op oppervlaktewater (direct dan wel indirect via een hemelwaterriool) dient rekening met de volgende voorwaarden gehouden te worden:

- het grondwater is niet verontreinigd;
- het gehalte onopgeloste stoffen bedraagt maximaal 50 milligram per liter;
- het gehalte ijzer totaal maximaal 5 milligram per liter;
- zorgplicht ten aanzien van milieu.

Kwantiteit
In het kader van de keur is navolgende tabel leidend bij Hoogheemraadschap Noorderkwartier m.b.t. lozing van bronneringswater.

Tabel 6.1: Meld- en vergunningplicht lozing bronneringswater

Meld- en vergunningplicht aan- en afvoer, lozing en onttrekking van water			
Categorie water	Geen beperking	Meldplicht; eventueel met meet- en registratieplicht	vergunningsplicht
Primair	< 50 m^3 per uur	50 m^3 – 100 m^3 per uur	> 100 m^3 per uur
Overig	< 10 m^3 per uur	10 m^3 – 20 m^3 per uur	> 20 m^3 per uur

6.4 Advies onttrekking en lozing grondwater

Onttrekken
Ten aanzien van de onttrekking van grondwater dient uiterlijk 6 weken voor aanvang een melding verricht te worden bij Hoogheemraadschap Noorderkwartier aangezien er minder dan <15.000 m³/maand EN <6 maanden bemalingsduur. Dit kan digitaal via het omgevingsloket.nl.

Lozen
Het is mogelijk het vrijkomende grondwater te lozen op het oppervlaktewater. Geadviseerd wordt de meldingen te verrichten voor zowel lozing op riolering (indien mogelijk) als lozing op oppervlaktewater (www.omgevingsloket.nl). Zodoende bestaat bij de uitvoering altijd de mogelijkheid om te switchen qua lozingsmogelijkheid (de meldingen zijn tenslotte al verricht) en wordt ook inzicht verkregen in de voorwaarden voor lozing op riolering / oppervlaktewater. Ten aanzien van de lozing dient in het kader van het Besluit lozingen buiten inrichtingen minimaal 4 weken voor aanvang een melding verricht te worden.

Geadviseerd wordt de noodzakelijke meldingen / aanvragen ten aanzien van het onttrekken en lozen van grondwater z.s.m. te verrichten, zodat op eventuele onvoorziene voorwaarden tijdig actie ondernomen kan worden. Ter controle van de hoeveelheden onttrokken en geloosd grondwater wordt geadviseerd de aannemer te verplichten de debieten dagelijks te meten en registreren middels een geijkte debietmeter.

Kwaliteit
Geadviseerd wordt om de kwaliteit van het grondwater in kaart te brengen voordat de melding wordt ingediend. Hierbij dient minimaal ijzer en onopgeloste bestandsdelen te worden geanalyseerd.

Tijdens de bemaling wordt geadviseerd dagelijks visuele controles uit te voeren bij lozing op oppervlaktewater.

7 Samenvatting en advies

De bemalingskenmerken zijn samengevat in tabel 7.1.

Tabel 7.1: Onttrekkingsdebieten en bemalingsduur

Week	**Aantal bouwputten**[1)]	**Verlaging grondwaterstand** m -mv	**Bemalingsdebiet**[2)] **GG/GHG** m³/uur	**Onttrekkingsvolume GG/GHG** m³ (afgerond)
1	1	3,6	1/2	200/250
2	2	3,6	3/3	400/500
3	3	3,6	4/5	600/750
4	4	3,6	5/6	800/1000
5	5	3,6	6/8	1000/1250
6	4	3,6	5/6	800/1000
7	3	3,6	4/5	600/750
8	2	3,6	3/3	400/500
9	1	3,6	1/2	200/250
Totaal	**5**	--	--/--	**5.000/6.500**

[1] Elke week wordt er één bouwput in gebruik genomen met in totaal 5 bouwputten die elk 5 weken bemalen worden.
[2] Op basis van het aantal bouwputten die in die week bemalen worden.

De geohydrologische berekeningen geven aan dat bij de gestelde uitgangspunten in circa 9 weken afgerond 5.000 tot 7.000 m^3 grondwater onttrokken zal worden.

De risico's als gevolg van de bemaling worden als volgt samengevat.

Tabel 7.2: Risico's bemaling

Risico	**Inschatting risico**	**Advies maatregelen/opmerking**
Opbarsten putbodem	Niet aannemelijk	Uit de berekeningen is gebleken dat er geen noemenswaardige risico's bestaan voor opbarsten van de putbodem (zekerheidsfactor is circa 1,8 en moet groter zijn dan 1). Een eventuele spanningsbemaling van het eerste watervoerend pakket is derhalve niet noodzakelijk.
Zettingsschade gebouwen	Niet aannemelijk	Geen bebouwing binnen GLG verlagingscountour.
Verspreiding / aantrekken grondwaterverontreiniging	Niet aannemelijk	Uit de inventarisatie is gebleken dat binnen de invloedssfeer van de bemaling geen geregistreerde gevallen van (noemenswaardige) bodemverontreiniging aanwezig zijn. In geval van zintuiglijke waarnemingen die mogelijk kunnen duiden op een bodemverontreiniging: inschakelen van milieuadviesbureau.
Verdroging ecologische objecten	Niet aannemelijk	Geen noemenswaardige risico's ingeschat met betrekking tot ecologische objecten. De bemaling vindt plaats in poldergebied met een beperkte GLG verlagingscountour van 10 meter.
Natte putbodem	Mogelijk	Overleg en afstemming met aannemer en/of bemaler aangaande de bemalingswijze in relatie tot de geohydrologische situatie.
Overschrijding kwalitatieve lozingseisen	Mogelijk	Zo snel mogelijk kwaliteit grondwater in kaart brengen.
Overschrijding vergunningsgrens onttrekking	Niet aannemelijk	Ter controle van de hoeveelheden onttrokken en geloosd grondwater wordt geadviseerd de aannemer te verplichten de debieten dagelijks te meten en registreren middels een geijkte debietmeter.
Melding onttrekking en lozing niet op tijd ingediend	Mogelijk	Op tijd aanvragen van de benodigde meldingen (minimaal 6 weken voor aanvang).

Bijlage 1: Situatietekeningen

1.1 Topografische ligging locatie

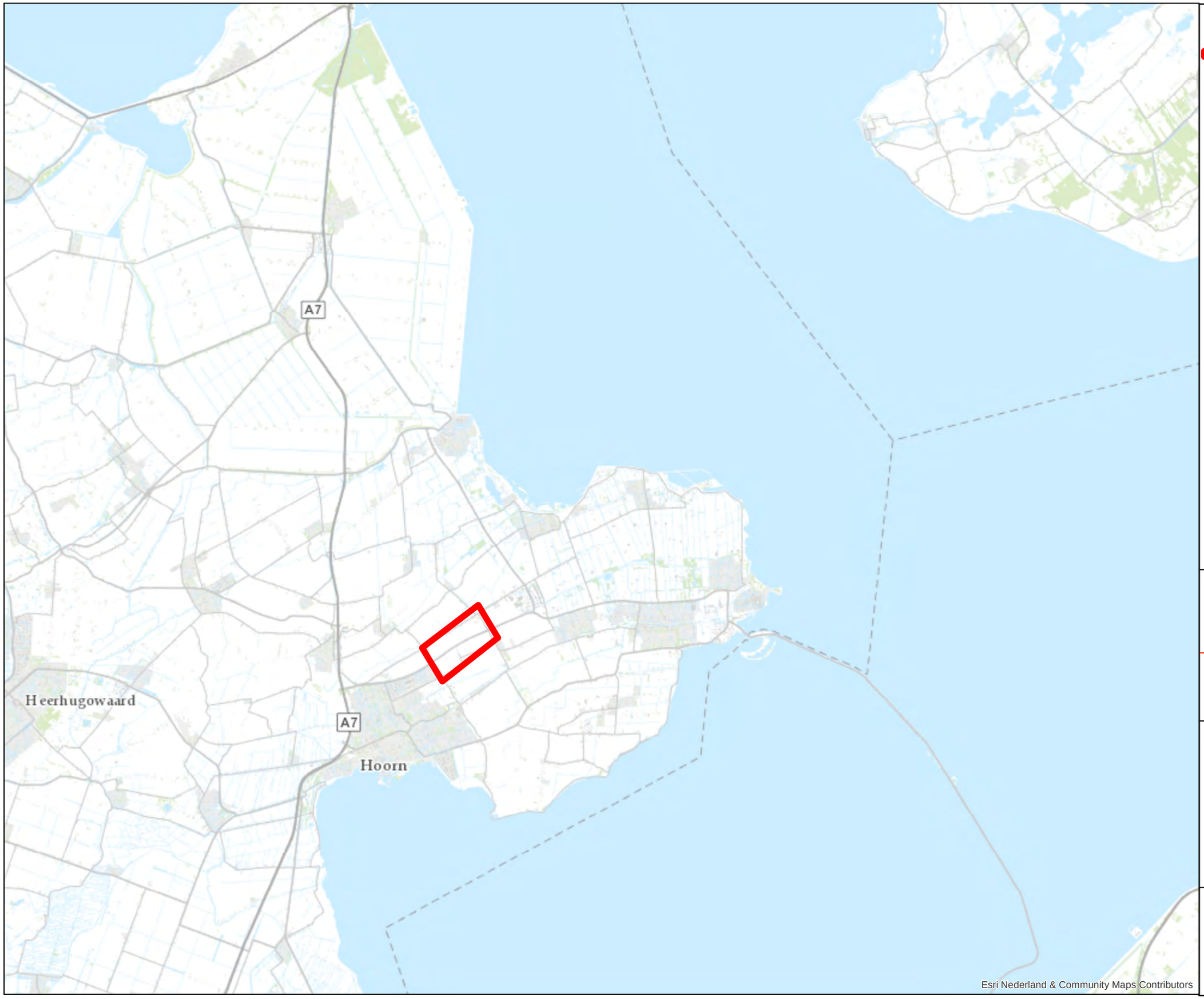

Legenda

Topografische ligging plangebied

Schaal:
1:150,000

Omschrijving:
Overzichtskaart

Omschrijving:
Situatieschets

Project:
20160267

Opdrachtgever:
Pondera Consult

Kenmerk:
20160267_a1RAP

Tekenaar:	Datum:	Formaat:	Revisie:
YBOU	17-2-2016	A3	1

0 1,900 3,800 5,700
Meters

geofoxx
milieu expertise

C:\Users\ybou\Desktop\Even.mxd

1.2 Situatietekening

135.5 km
136.0 km
136.5 km
137.0 km
523.0 km
522.5 km
522.0 km

Grens hoog/laag water
Zwaagdijk
Noordschoker
Westfrisiaweg N307
Gebied B (3.2)
Noord / Noordoost WF-04
Gebied B (1.3)
Zuidoost WF-03 en WF-04
Gebied A
WF-01 en WF-02 / Zwaagdijk
WF-01
WF-02
WF-03
WF-04
WF-05
Substation
Inkoopstation
Water-
compensatie
S-538
S-489
S-341
S-1042

Principe Doorsnede tbv Watercompensatie
Gebied A: Zwaagdijk / WF-01 en WF-02

watercompensatie 0,9 2,0 berm 4,5 toegangsweg

Principe Doorsnede tbv Watercompensatie
Gebied B (1.3): WF-03, WF-04 en WF-05
Locatie: Zuidoost WF-03 en WF-04

watercompensatie 1,3 2,0 berm 4,5 toegangsweg

Principe Doorsnede tbv Watercompensatie
Gebied B (3.2): WF-03, WF-04 en WF-05
Locatie: Noord, Noordoost WF-04

watercompensatie 3,2

Legenda

- Dammen en duikers
- Kruisen drainage
- Watercompensatie
- S-538 - Perceelnummer

N W O Z

CONCEPT
VERTROUWELIJK

WindparkWestfrisia

717	B	19	FDEC hr Doorn	P7004.425	
fact. no.	build	ext.	Civ. engineer	project no.	

title: Windpark WestFrisia
Drainage / Dammen en Duikers
fact./build.: Watercompensatie
project:

scale	dimensions in	doc. type	abbr.
1:2000	mm	15	PPD

rev.	date	by	dept	chk
D				
C				
B				
A	2016-02-18	E.B	FDEC	
–	2016-01-07	E.B	FDEC	

Alt. doc. no.

Eneco Services bv
Postbus 2040
3500 GA Utrecht
Tel. +31 (0)30 69 2555
www.enecoservices.nl

PONDERA CONSULT
TEC ENGINEERING

size A0– | doc. no. 3.112.387 | sh. 1 | -

AC2014 /FEDEC | location doc. no. | K

Datum 21.3.2016, 14:55:13 P:\Projecten\P7004.425 Windpark Westfrisia\05. Engineering\04.3 Tekeningen & Kaartmateriaal\3.3.3.3 Tekeningen\3.3.3.3.3 Drainage\3.3.3.3.3.3 Drainage Dammen en Duikers\3.112.387_Blad 1.dwg

Bijlage 2: Peilbuizen en sonderingen

2.1 Ligging peilbuizen

2.2 (Ligging) sonderingen

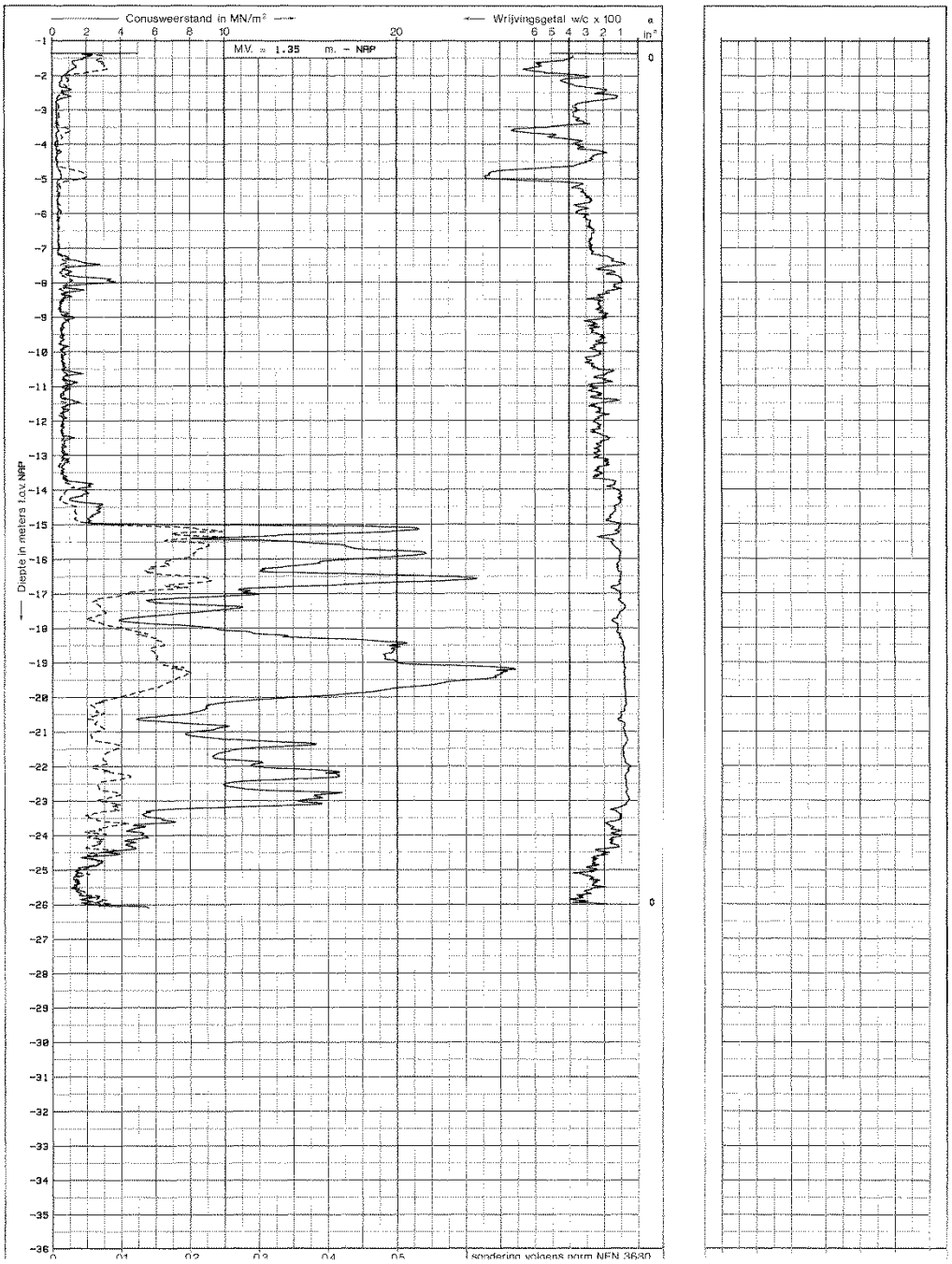
Conusweerstand in MN/m²
Wrijvingsgetal w/c x 100
M.V. = 1.35 m. - NAP
Diepte in meters t.o.v. NAP
sondering volgens norm NEN 3680

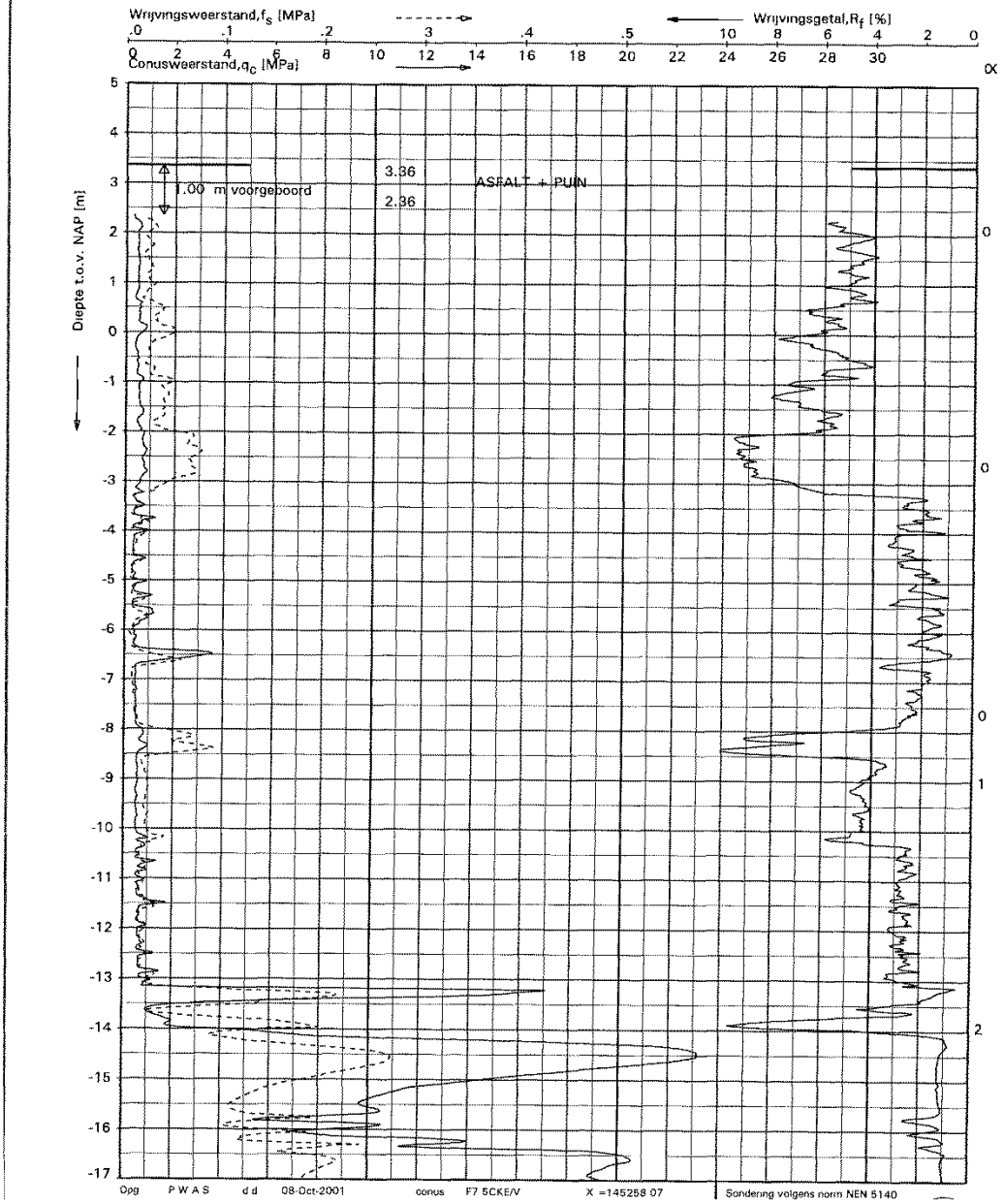
Wrijvingsweerstand, f_s [MPa]
Wrijvingsgetal, R_f [%]
Conusweerstand, q_c [MPa]
Diepte t.o.v. NAP [m]
1.00 m voorgeboord
3.36
2.36
ASFALT + PUIN
Opg P W A S d d 08-Oct-2001
conus F7 5CKE/V
X =145258.07
Sondering volgens norm NEN 5140

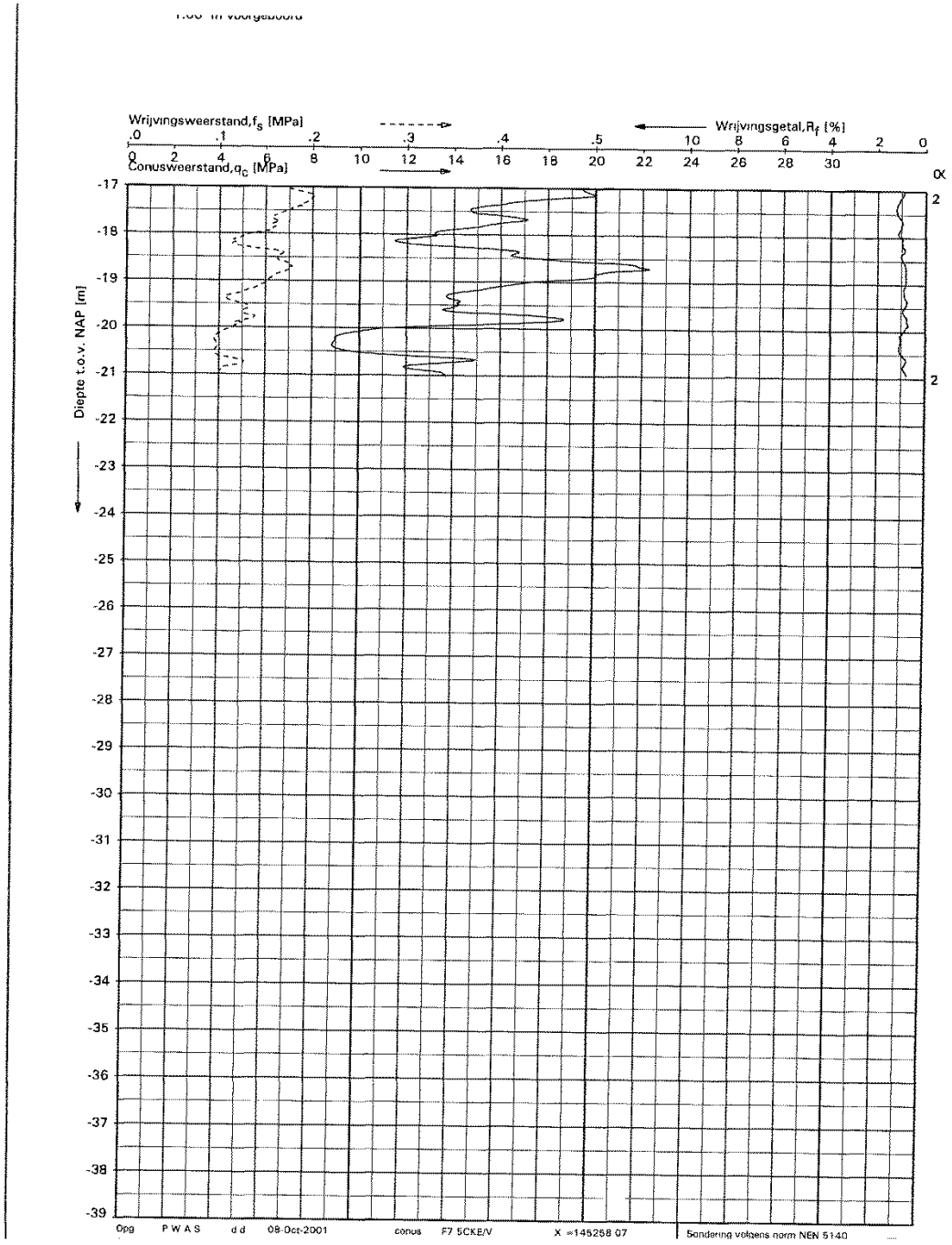
Wrijvingsweerstand, f_s [MPa]
.0 .1 .2 .3 .4 .5
Wrijvingsgetal, R_f [%]
10 8 6 4 2 0
Conusweerstand, q_c [MPa]
0 2 4 6 8 10 12 14 16 18 20 22 24 26 28 30
Diepte t.o.v. NAP [m]
-17 -18 -19 -20 -21 -22 -23 -24 -25 -26 -27 -28 -29 -30 -31 -32 -33 -34 -35 -36 -37 -38 -39
Opg P W A S d d 08-Oct-2001
conus F7 5CKE/V
X =145258.07
Sondering volgens norm NEN 5140

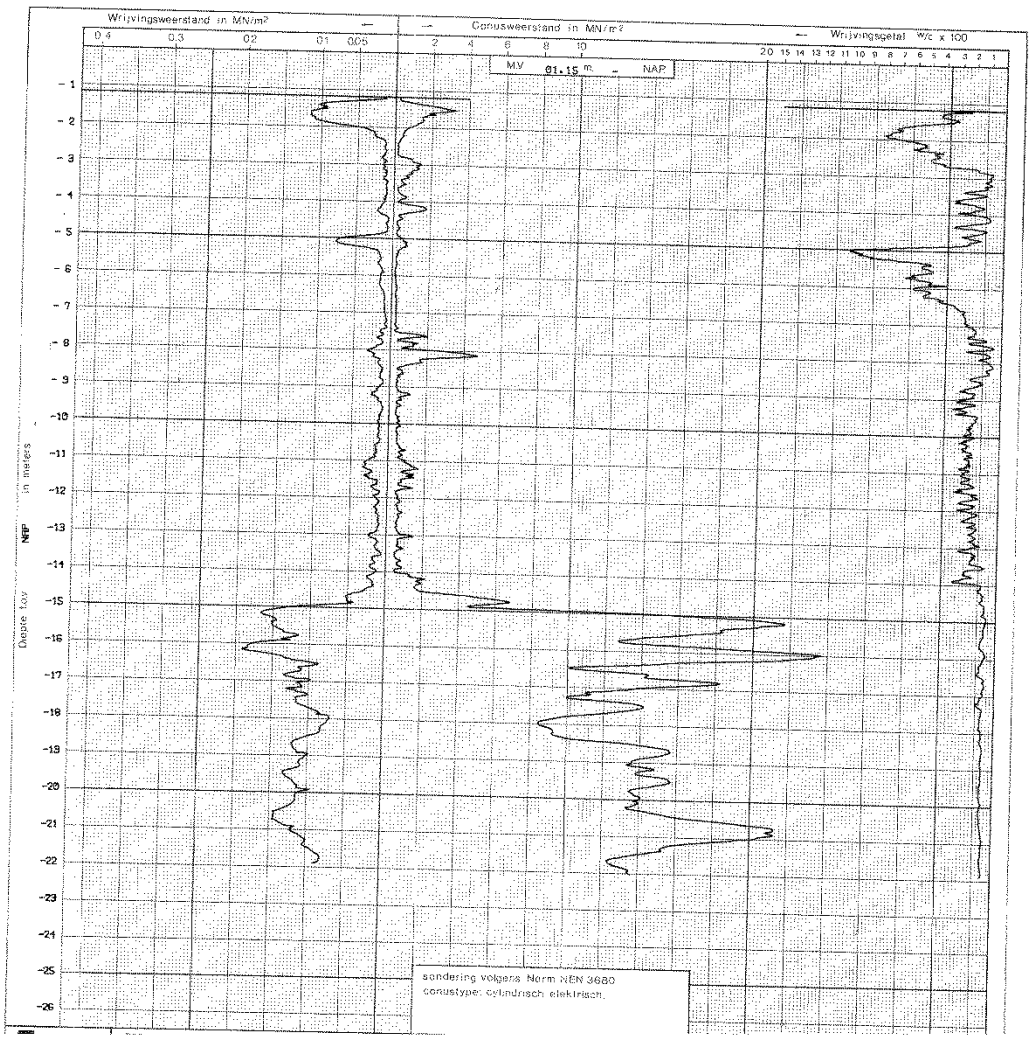
Wrijvingsweerstand in MN/m²
Conusweerstand in MN/m²
Wrijvingsgetal w/c x 100
M.V. 01.15 m. - NAP
Diepte t.o.v. NAP in meters
sondering volgens Norm NEN 3680
conustype: cylindrisch elektrisch

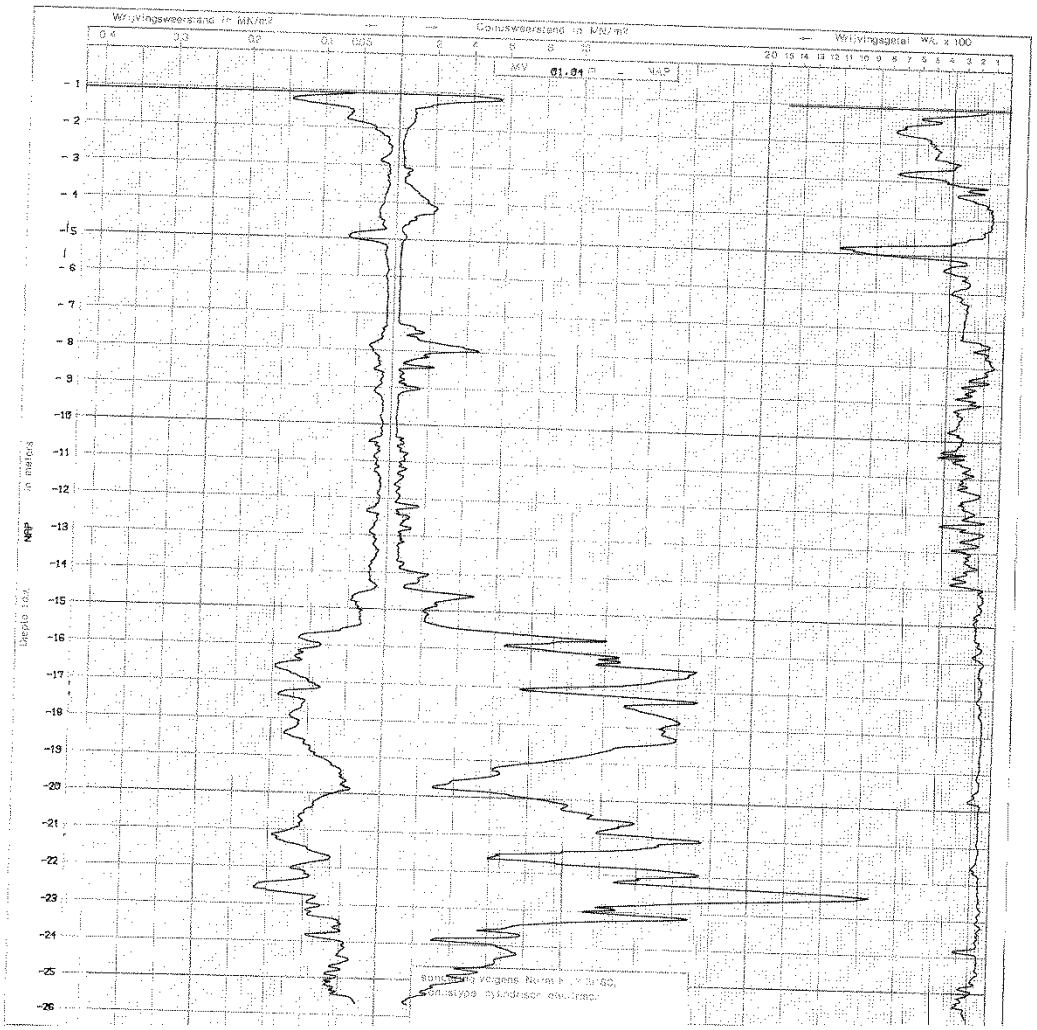
Wrijvingsweerstand in MN/m²
Conusweerstand in MN/m²
Wrijvingsgetal Wa x 100
MV
NAP
in meters
Diepte t.o.v.

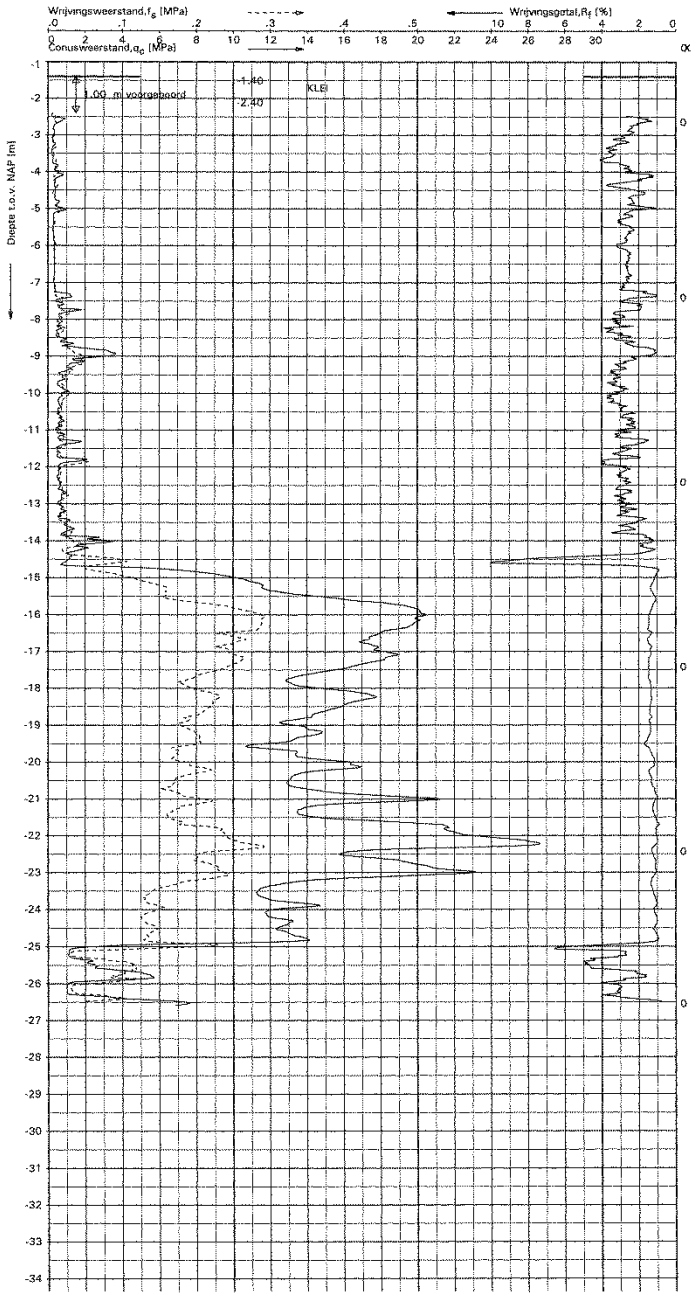
Wrijvingsweerstand, f_s [MPa]
Wrijvingsgetal, R_f [%]
Conusweerstand, q_c [MPa]
1.00 m voorgeboord
1.40
2.40
KLEI
Diepte t.o.v. NAP [m]

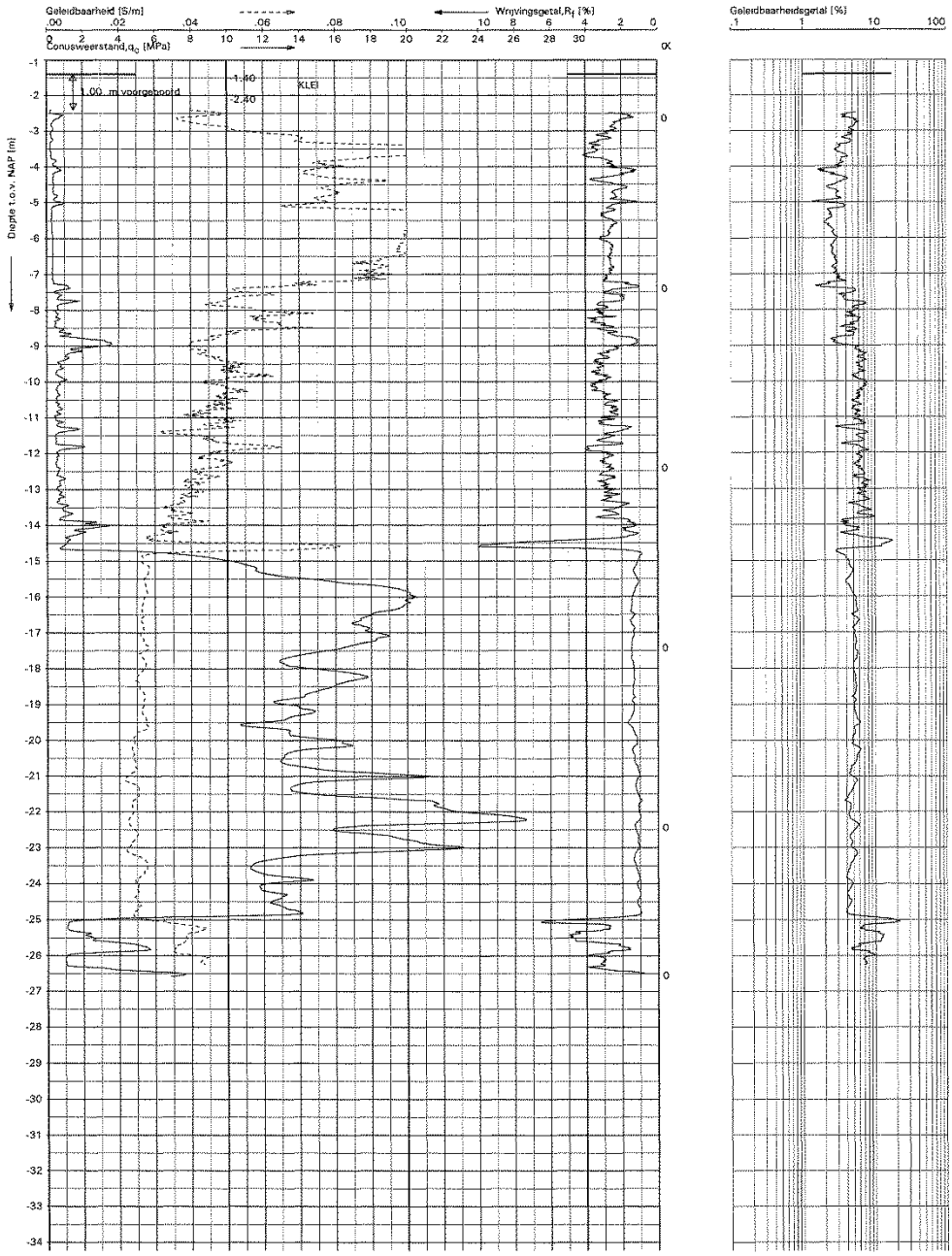
Geleidbaarheid [S/m]
.00 .02 .04 .06 .08 .10
Wrijvingsgetal,R_f [%]
10 8 6 4 2 0
Conusweerstand,q_c [MPa]
0 2 4 6 8 10 12 14 16 18 20 22 24 26 28 30
1.00 m voorgeboord
-1.40
-2.30
KLEI
Diepte t.o.v. NAP [m]
Geleidbaarheidsgetal [%]
.1 1 10 100

geofoxx.nl

BIJLAGE 4 ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK

ArcheoPro Archeologisch rapport
Nr 15062

Windpark West-Frisia
Gemeente Medemblik
Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O);
Bureauonderzoek en verkennend booronderzoek

Richard Exaltus
Kirsten van Kappel
Joep Orbons

November 2015

ArcheoPro

ArcheoPro Archeologisch rapport Nr 15062

Windpark West-Frisia Gemeente Medemblik Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O); Bureauonderzoek en verkennend booronderzoek

Colofon	
Opdrachtgever:	Pondera Consult, Postbus 579, 7440 AN Hengelo
Status:	Versie 09-11-2015
Projectcode :	15-091
Bestandsnaam :	ArcheoPro, Windpark West-Frisia, 2015 11 09
Archis melding (OM nummer):	3300760100
Bevoegd gezag:	Provincie Noord-Holland
Opslagplaats documentatie:	Provincie Noord-Holland
ISSN:	1569-7363
Auteur:	Richard Exaltus, Kirsten van Kappel
Projectleider:	Richard Exaltus
Projectmedewerkers:	Richard Exaltus, Kirsten van Kappel, Joep Orbons
Onderaannemers :	nvt
Autorisatie:	Drs. R.P. Exaltus; senior-archeoloog

Uitgegeven door ArcheoPro
© Copyright 2015 ArcheoPro, Eijsden

ArcheoPro
Sint Jozefstraat 45
NL 6245 LL Eijsden
Nederland
Tel : 0(0 31) 43 3672586
www.archeopro.nl
Kamer van Koophandel Limburg: 14117581
e-mail: info@archeopro.nl

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 3

Samenvatting 4

1. Inleiding 6
1.1 Algemeen 6
1.2 Locatiegegevens 6
1.3 Aard van de ingreep 6
1.4 Onderzoek 7

2 Bureauonderzoek 9
2.1 Methode en bronnen 9
2.2 Geo(morfo)logie, aardkunde en bodem 11
2.3 Referentieprofiel 13
2.4 Archeologie 18
2.5 Historie 21
2.6 Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel 22
2.7 Onderzoeksstrategie 24

3 Veldonderzoek 27
3.1 Verrichte werkzaamheden 27
3.2 Resultaten booronderzoek 27

4 Conclusies en aanbevelingen (beleidsadvies) 34

Verklarende woordenlijst 36

Archeologische tijdschaal 36

Bronnen 37

Literatuur 38

Bijlage 1: Boorbeschrijving 39

Betekenis van de afkortingen: 45

Samenvatting

Op 10 en 15 september 2015 is door ArcheoPro een Inventariserend Veldonderzoek Overig (IVO-O) uitgevoerd op het terrein waar men voornemens is het Windpark West-Frisia te realiseren.
Het archeologisch onderzoek betrof een Inventariserend Veldonderzoek Overig (IVO-O) met bureaustudie. Bureauonderzoek heeft tot doel om op basis van beschikbare informatie te komen tot een gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel. Het Inventariserend Veldonderzoek heeft vervolgens tot doel om het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel te toetsen door middel van veldwaarnemingen. Hiermee kan de vraagstelling beantwoord worden of binnen het plangebied archeologische waarden aanwezig (kunnen) zijn en of deze vervolgonderzoek en/of planaanpassing vereisen.

Volgens het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel geldt voor het plangebied een hoge verwachting voor resten uit de middeleeuwen en de nieuwe tijd langs de Zwaagdijk. Tevens geldt een hoge verwachting voor resten uit de (vroege)bronstijd die veelal voorkomen in samenhang met een net onder de bouwvoor gelegen vegetatie-horizont. Een dergelijke verwachting geldt eveneens voor resten uit het neolithicum op een iets dieper gelegen niveau.
Om het archeologisch verwachtingsmodel te toetsen zijn binnen het plangebied 66 verkennende gutsboringen gezet in een netwerk met telkens vijftig meter afstand tussen boringen en veertig meter afstand tussen de boorraaien.
Uit de resultaten van het booronderzoek blijkt dat de bodem binnen het plangebied overwegend uit getijdenafzettingen bestaat. Deze zullen tenminste deels zijn afgezet door een kreek die van west naar oost door het plangebied heeft gelopen. In de nabijheid van deze kreek bestaan de getijdenafzettingen overwegend uit zand en zand met kleilaagjes. Op enige afstand van de kreek bestaan de getijdenafzettingen daarentegen overwegend uit een door zandlaagjes onderbroken kleipakket. De getijdenafzettingen worden op veruit de meeste delen van het plangebied onderbroken door tenminste één veenlaag. Het betreft een in dikte en diepteligging variërende veenlaag die waarschijnlijk gedurende het laat-neolithicum in rietkommen is gevormd. De top hiervan is zonder uitzondering geërodeerd.
Hierboven is op het oostelijke deel van het plangebied een tweede veenlaag aangetroffen. Deze gaat op het centrale deel van het plangebied, op en rond de locatie van de middelste van de vijf geplande windmolens, over in een vegetatie-horizont die houtskoolspikkels bevat. Hoewel deze vegetatie-horizont minder dik is dan op sommige va de archeologische vinplaatsen in de omgeving van het plangebied, is deze dik genoeg en bevat deze voldoende verkoolde resten om in direct verband met menselijke bewoning in de prehistorie te worden gebracht. Het gaat hier naar verwachting om een akker- of bewoningsniveau uit de (vroege-) bronstijd. Op de overige delen van het plangebied zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen en zijn evenmin vegetatie-horizonten aanwezig die zouden kunnen samenhangen met bewoning in de prehistorie. Ook langs de Zwaagdijk zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen die zouden kunnen wijzen op bewoningsresten uit de late middeleeuwen of de nieuwe tijd.
Op het overgrote deel van het plangebied geven de resultaten van het onderzoek derhalve geen aanleiding om archeologisch vervolgonderzoek te adviseren. Evenmin zijn hier tijdens het onderzoek archeologische resten aangetroffen waarmee tijdens de verdere planvorming of bij de uitvoering van de geplande werkzaamheden rekening moet worden gehouden.
Bovenstaand advies geldt echter niet voor het deel van het plangebied op en rond de locatie van de middelste van de vijf te plaatsen windmolens (gearceerd in figuur 17). De hier aangetroffen verschijnselen zijn vooralsnog onvoldoende om het KNA-onderdeel *Waardestelling*, nader uit te kunnen werken. Hiertoe is een proefsleuvenonderzoek

benodigd. Een dergelijk onderzoek is nodig op locaties binnen het op figuur 17 gearceerde gebied waarbinnen geplande werkzaamheden dieper zullen reiken dan dertig centimeter beneden het huidige maaiveld. Mogelijk is het deel van het plangebied waarop proefsleuvenonderzoek benodigd is te beperken door voor de aanleg van de leidingensleuf naar de middelste windmolen, gebruik te maken van een gedempte sloot (aangegeven in figuur 16). Deze gedempte sloot vormt de voortzetting van de noordelijker gelegen sloot en is op de diepte van de vegetatie-horizont, vier meter breed.

1. Inleiding

1.1 Algemeen

Opdrachtgever:	Pondera Consult, Postbus 579, 7440 AN Hengelo
Datum uitvoeringveldwerk:	10 en 15 september 2015
Archis onderzoeksmelding:	3300760100
Bevoegd gezag:	Provincie Noord-Holland
Bewaarplaats vondsten:	Provincie Noord-Holland
Bewaarplaats documentatie:	Provincie Noord-Holland

1.2 Locatiegegevens

Provincie:	Noord-Holland
Gemeente:	Medemblik
Plaats:	Zwaagdijk
Toponiem:	Windpark West-Frisia
Globale ligging:	Westfrisiaweg, Zwaagdijk en Noorderboekert
Hoekcoördinaten plangebied:	135435 / 521894 135435 / 523188 137150 / 523188 137150 / 521894
Oppervlakte plangebied:	48.5 ha
Grondgebruik:	weide- en akkerland
Hoogteligging:	± 2,50 m -NAP
Bepaling locaties:	GPS Garmin, meetlinten

1.3 Aard van de ingreep

Aard ingreep:	realisatie 5 nieuwe windturbines incl. opstelplaatsen, onderhoudswegen en bekabeling.
Wijze fundering:	Beton met heipalen
Onderkeldering:	nee
Diepte bodemverstoring:	opstelplaatsen, fundering windturbines en kabels/leidingen ca. 150 cm - mv; onderhoudsweg 40 cm –mv
Oppervlakte bodemverstoring:	>100 m^2
Verwachte wijziging grondwater-stand:	geen wijziging
Toekomstige ligging boven- en ondergrondse infrastructuur:	zie figuur 1
Toekomstige ligging verharding:	zie figuur 1

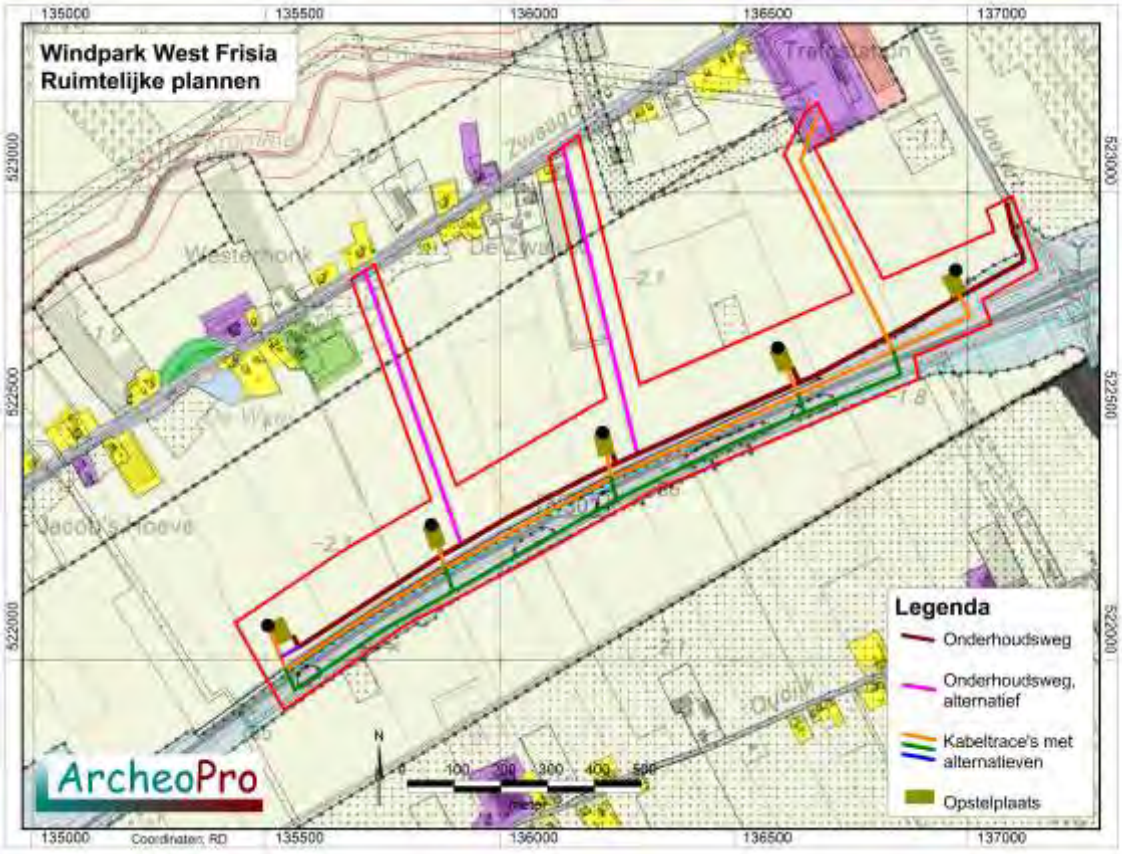

Figuur 1: De ligging van het plangebied met daarop de plannen weergegeven (rood omlijnd) op een uitsnede van de bestemmingplannen kaart.

1.4 Onderzoek

Op 10 en 15 september 2015 is door ArcheoPro een Inventariserend Veldonderzoek Overig (IVO-O) uitgevoerd op het terrein waar men voornemens is het Windpark West-Frisia te realiseren.
Het archeologisch onderzoek betrof een Inventariserend Veldonderzoek Overig (IVO-O) met bureaustudie. Bureauonderzoek heeft tot doel om op basis van beschikbare informatie te komen tot een gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel. Het Inventariserend Veldonderzoek heeft vervolgens tot doel om het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel te toetsen door middel van veldwaarnemingen. Hiermee kan de vraagstelling beantwoord worden of binnen het plangebied archeologische waarden aanwezig (kunnen) zijn en of deze vervolgonderzoek en/of planaanpassing vereisen.

Het plangebied ligt in een gebied waar geen gemeentelijk archeologisch beleid is vastgesteld. Op het plangebied zijn wel twee bestemmingsplannen en één omgevingsvergunning van toepassing. Hieronder volgt een opsomming;

1. Bestemmingsplan Dorpskernen IV; Op grond van dit beleid valt de noordelijke zone van de meest westelijk gelegen poot van het plangebied in de zone met waarde archeologie 2. In deze zone is archeologisch onderzoek vereist bij bodemingrepen die dieper reiken dan veertig centimeter en die een groter oppervlak beslaan dan

100 m^2. [1] Om in deze zone een omgevingsvergunning te kunnen verkrijgen, dient de initiatiefnemer een rapport te overleggen waarin naar oordeel van de bevoegde overheid de archeologische waarde van het plangebied voldoende is vastgesteld. In het kader van dit proces heeft het in dit rapport beschreven onderzoek plaatsgevonden.
2. Bestemmingsplan Buitengebied gemeente Medemblik; in dit beleidsdocument is geen paragraaf archeologie opgenomen. [2] In dit geval geldt de rijksondergrens van 100 M^2 een bestemmingswijziging.
3. Beschikking Omgevingsvergunning WABO; op grond van deze beschikking is in het deel van het plangebied waarop deze beschikking van toepassing is geen nader archeologisch onderzoek nodig. [3]

In Nederland dient het vaststellen van de archeologische waarde van een plangebied te gebeuren op grond van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA versie 3.3).[4] Gemeenten kunnen hierop aanvullende uitvoeringskaders vaststellen. Voorafgaand aan het veldonderzoek is voor het betreffende plangebied een Plan van Aanpak opgesteld die getoetst is door mevrouw C. Soonius (regio-archeoloog West-Friesland).

ArcheoPro voert haar onderzoeken uit conform de hiervoor vastgelegde normen en richtlijnen (KNA 3.3) en is door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) vergunning verleend tot het verrichten van bepaalde archeologische werkzaamheden in het kader van het doen van opgravingen, bestaande uit prospectie door middel van booronderzoek.

Het onderzoek is uitgevoerd door drs. R.P. Exaltus (senior-archeoloog), ir. K. van Kappel (senior prospector), ing. P.J. Orbons (senior vakspecialist) en H. Rik (veldtechnicus).

Het plangebied wordt ten westen en oosten begrensd door agrarische percelen. Ten noorden van het plangebied loopt de Zwaagdijk en ten zuiden van het plangebied loopt de Westfrisiaweg. Van het plangebied zelf zijn voldoende archeologische en aardkundige gegevens beschikbaar om een uitspraak te kunnen doen over de archeologische verwachting. Daarom kan het onderzoeksgebied gedefinieerd worden als het plangebied.

[1] dossier NL.IMRO.0420.BPDorpskernenIV.

[2] dossier NL.IMRO.0420.BPBuitengebied-VA-01.

[3] dossier NL.IMRO.9927.PBWABOWESTFR130213-VG02.

[4] SIKB 2010.

2 Bureauonderzoek

2.1 Methode en bronnen

Onderzoeksgebied bureauonderzoek: Cirkel met een straal van één kilometer rond het centrum van het plangebied
Tijdens het bureauonderzoek wordt door de bestudering van beschikbare bronnen, kennis vergaard omtrent de bodem en geologie van het onderzoeksgebied en de hierin bekende en te verwachten archeologische waarden.
Aan de hand van de resultaten van het bureauonderzoek kan de beste aanpak voor het veldonderzoek worden bepaald.
Hierbij zijn de volgende bronnen geraadpleegd (voor bronvermelding; zie ook literatuurlijst, dit geldt ook voor de kaarten die in de tekst opgenomen zijn):

- Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN)
- Archeologische MonumentenKaart (AMK)
- ARCHeologisch Informatie Systeem (ARCHIS)
- Atlas van topografische kaarten Nederland 1955-1965, 1:50.000
- Bodemkaart 1:50.000
- Geomorfologische kaart 1:50.000
- Geologische kaart 1:50.000
- Grote historische atlas van Nederland 1:50.000 1838-1857 (Deel West)
- Grote historische topografische atlas van Nederland, provincie Noord-Holland 1:25.000 1894-1926
- Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW)
- Kadastrale minuutplan met aanwijzende tafels, 1830
- Overig historisch kaartmateriaal

Figuur 2: Luchtfoto met daarop rood omlijnd het plangebied.

2.2 Geo(morfo)logie, aardkunde en bodem

Aangezien de grootschalige landschappelijke wordingsgeschiedenis van West-Friesland (waar het plangebied onderdeel van uit maakt) al uitgebreid is beschreven in diverse rapporten, wordt in dit rapport volstaan met een kort overzicht van de landschappelijke vorming die van toepassing is op het plangebied binnen het Holoceen. [5]

Bron	Informatie
Geologische kaart van Nederland 1:50.000[6]	Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laagpakket op Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Wormer met insluitingen van Formatie van Nieuwkoop.
Geomorfologische kaart van Nederland 1:50.000[7] (fig. 4)	Het plangebied bestaat uit een Vlakte van getijafzettingen (2M35)
Bodemkaart van Nederland 1:50.000[8] (fig. 5)	In het plangebied zijn de volgende bodemtypen aanwezig: Leek- en woudeerdgronden (pMn15a/b, pMn55b, pMn35b) en tochteerdgronden (pMo55b)
Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN)[9] (fig. 6)	Ca. 1,6 tot 2,2 m –NAP
Grondwater (fig. 7)	Ca. 100 cm -mv

Van groot belang voor het begrip van de landschapsontwikkeling binnen het onderzoeksgebied is een nieuw landschappelijk model dat onlangs is ontwikkeld in het kader van het onderzoeksprogramma Farmers of the Coast van de Universiteit Leiden. Dit model is gebaseerd op drie bronnen. De eerste is het nieuwe kustgenesemodel zoals dat is gepubliceerd door Van der Spek, 1996. De tweede bron bestaat uit een analyse van materialen verzameld door aardwetenschappers in het kader van de kartering van Noord-Holland en diverse ruilverkavelingen. De derde bron betreft data uit archeologisch onderzoek. Op basis van de genoemde bronnen wordt verwacht dat het landschap zich als volgt heeft ontwikkeld.

In het Laat-Neolithicum bestond het landschap uit kreken en kommen. Het gebied werd in deze periode doorsneden door plaatsvaste kreken met duidelijk ontwikkelde oevers die werden geflankeerd door overslaggronden. De kreekoevers van de geulsystemen in hun eindfase zijn m.u.v. extreem hoogwater gedurende het gehele jaar exploiteerbaar geweest. In de top van deze oevers zijn dan ook vegetatie-horizonten gevormd. De kreken doorsneden in deze periode grote natte komgebieden die vrijwel het gehele jaar onder water stonden. In deze kommen werd onder water klei afgezet. In de kommen bestond een grote variatie in waterkwaliteit (zoet-brak-zout) afhankelijk van de mate waarin deze werden gevoed door toevoer van zeewater vanuit de kreken of van hemelwater en aanvoer vanuit het Vechtdalsysteem. In deze kommen groeide plaatselijk riet. Deze “rietkommen” worden nu teruggevonden als dunne veenlaagjes en matig gerijpte klei met liggend blad van

[5] Van Zijverden in Knippenberg concept 2014, pag. 13.

[6] Stichting voor Bodemkartering, 1989.

[7] Stichting voor Bodemkartering, 1968.

[8] Stichting voor Bodemkartering, 1968.

[9] http://ahnviewer.nl.

riet (o.a. in de NAR 21 worden deze afzettingen aangeduid als rietklei). Op de overgang van het Laat-Neolithicum naar de Bronstijd vond een gebeurtenis plaats waarbij de verbinding met het Vecht-bassin verloren ging. Dit veranderde de morfologie van het Bergen-bassin volledig en heeft een grote invloed gehad op het landschap en daarmee op de exploitatiemogelijkheden van oostelijk West-Friesland. Door de verkleining van het bassin ontstond een vloed gedomineerde delta in oostelijk West-Friesland en een eb gedomineerde delta in westelijk West-Friesland. In oostelijk West-Friesland ontstond dientengevolge een hoog opgeslibd kwelderlandschap dat zich goed laat vergelijken met bijvoorbeeld het Verdronken land van Saeftinghe. In dit landschap vormen de kwelders de goed-exploiteerbare gebieden met een hoge bodemvruchtbaarheid. Gedurende de Vroege Bronstijd worden dan ook met name de hoge kwelders geëxploiteerd. De kwelderlandschappen lijken in twee korte fasen te zijn gevormd. Waarbij de tweede fase minder “fors” is geweest dan de eerste. In de Midden-Bronstijd B was in oostelijk West-Friesland sprake van een volledig verzoet voormalig kwelderlandschap waarin geen sedimentatie meer optrad, terwijl westelijk West-Friesland nog steeds een open estuarium vormde met een geringe mate van sedimentatie. Het landschap in oostelijk WestFriesland werd gedomineerd door bossen en bosschages en zoetwatermeren. Stromend water kwam sporadisch voor. In dit landschap zijn op de voormalige kwelderafzettingen diverse nederzettingsterreinen aangetroffen. In de Late Bronstijd trad opnieuw een belangrijke verandering op. Het Zeegat van Bergen sloot zich, waardoor in de voormalige eb gedomineerde delta veengroei kon gaan plaatsvinden. Als gevolg van een verandering in de morfologie van de bassins en de Zeegaten ontstonden in de meren in het huidig IJsselmeergebied grotere schommelingen in het wateroppervlak. Hierdoor vonden met name in de wintermaanden overstromingen plaats van oostelijk West-Friesland. De bewoners pasten zich aan door terpen op te werpen. Als gevolg van de verslechterde waterafvoer, werd het gebied in de vroege-ijzertijd min of meer verlaten met uitzondering van enkele kleinere nederzettingen rondom Medemblik en Opperdoes.

Op basis van enkele waarnemingen van hoogveen verspreid over West-Friesland wordt over het algemeen aangenomen dat er sprake is geweest van een volledige hoogveenbedekking. Over deze hoogveenbedekking bestaat echter nog de nodige discussie, zowel over de verspreiding als de oorzaak van veenvorming. Aan de randen van dit uitgestrekte veengebied kon plaatselijk nog gewoond en geakkerd worden in de IJzertijd. Dit gebied wordt pas in de (Late) Middeleeuwen weer bewoond nadat begonnen wordt met de grootschalige ontginning van veengebieden.

2.3 Referentieprofiel[10]

De basis van het profiel wordt gevormd door een pakket blauwgrijze tot grijze, matig tot sterk siltige klei die kalkrijk is. In dit pakket bevinden zich mariene mollusken, waaronder kokkels en slijkgapers. Deze afzettingen zijn in een kreken- en kommenlandschap gevormd. De kreekoevers van de geulsystemen in hun eindfase zijn m.u.v. extreem hoogwaters gedurende het gehele jaar exploiteerbaar geweest. In de top van deze oevers worden dan ook duidelijke A-horizonten waargenomen. Op dit pakket ligt plaatselijk een dun pakket veen dat onder invloed van de bovenliggende sedimenten sterk is samengedrukt, veelal is geoxideerd en deels is geërodeerd. Op veel plaatsen is dit veen compleet geërodeerd. Hierboven ligt een pakket siltige tot zandige klei met schelpen. Deze afzettingen zijn in een kwelderlandschap gevormd. Op de hogere delen van het kwelderlandschap kan een bodem gevormd zijn (humeuze laag). De top van het bodemprofiel kan bestaan uit (rest)veen.

Figuur 3: Bodemprofiel op AMK-terrein 4903 (foto genomen door ARCHOL)

[10] Knippenberg, 2014 (in concept).

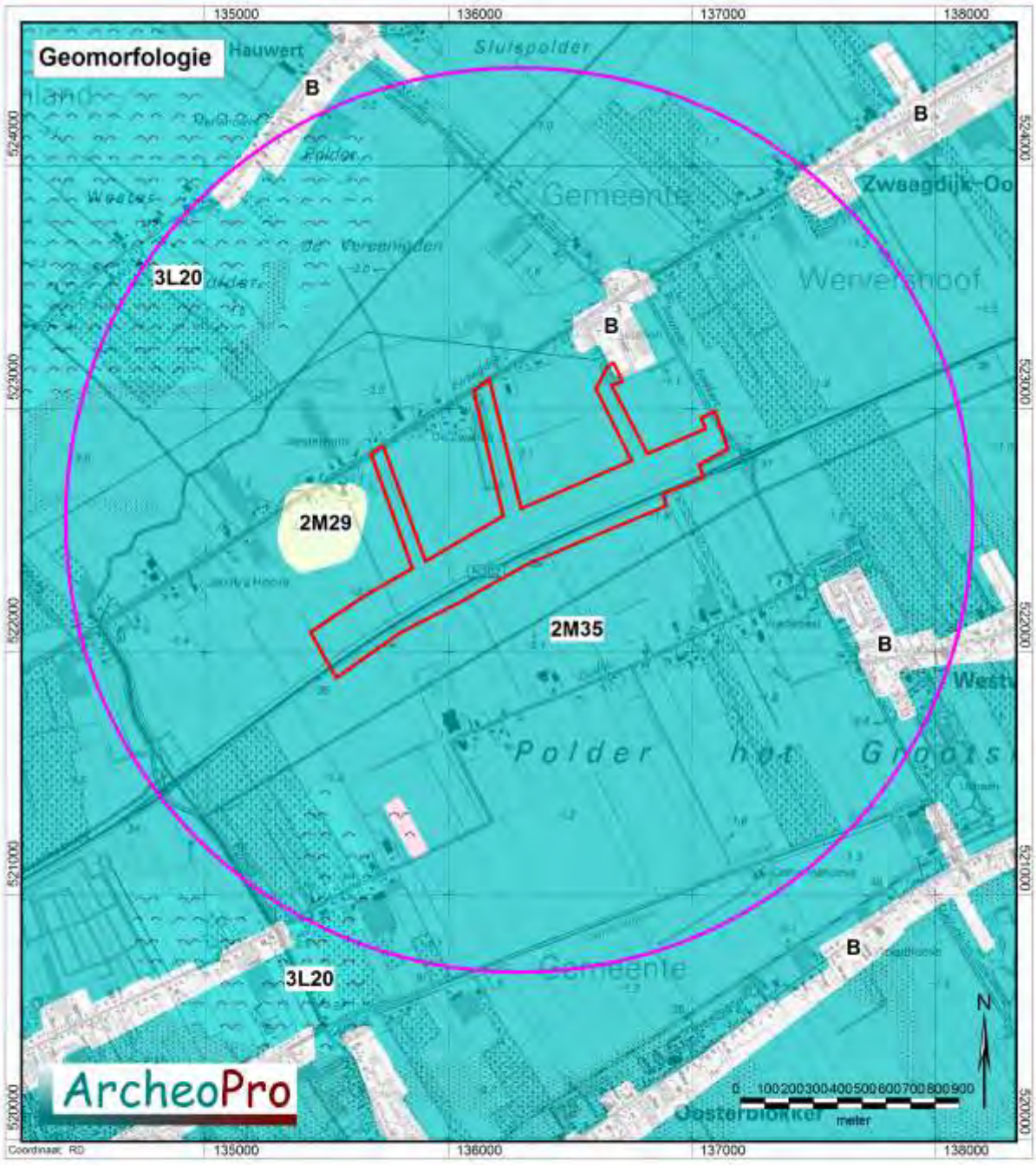

Figuur 4: Uitsnede uit de geomorfologische kaart met daarin rood omlijnd het plangebied met daaromheen de cirkel die de buitengrens van het onderzoeksgebied aangeeft.

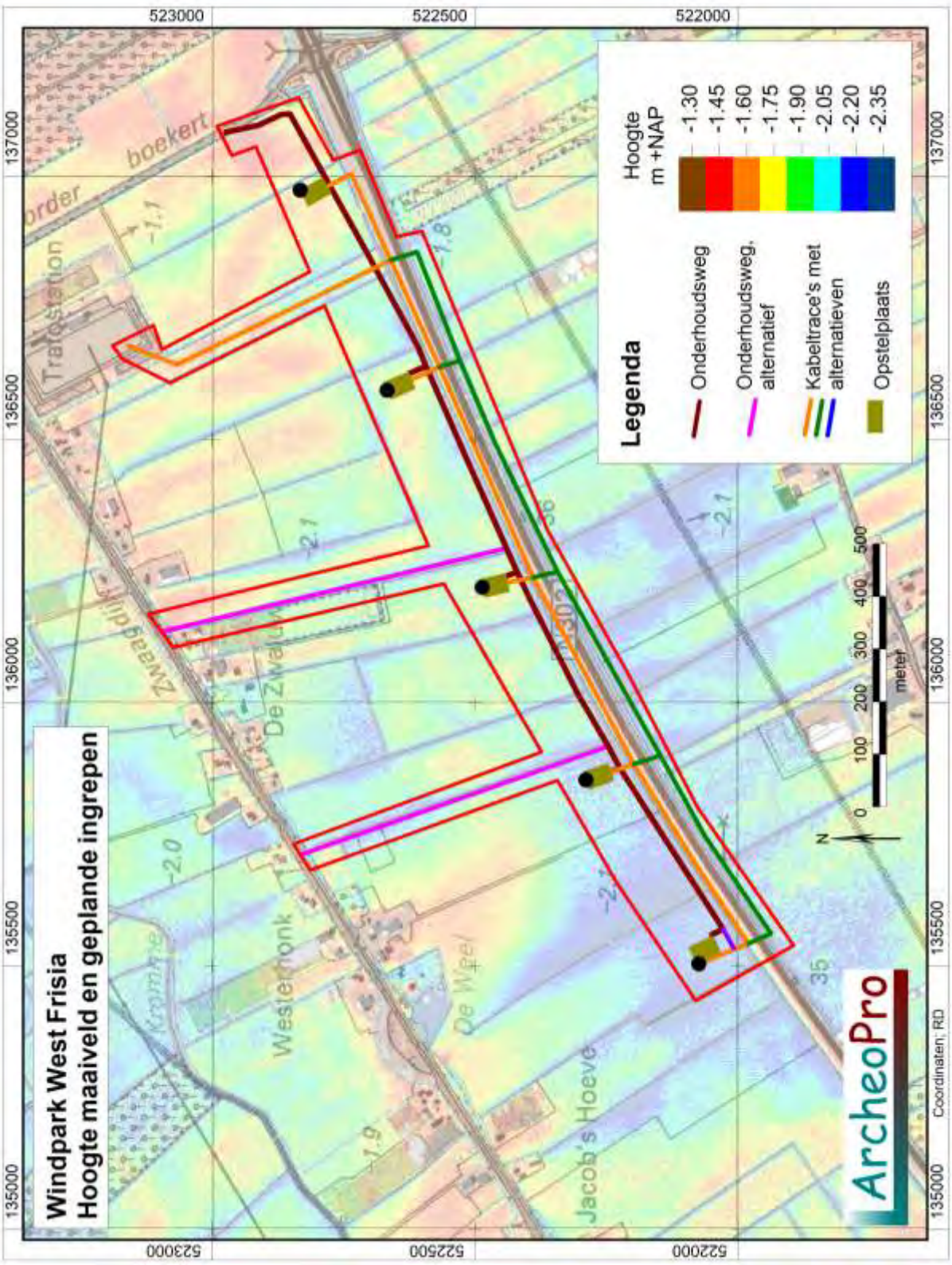

Figuur 5: Detail uitsnede uit het Actueel Hoogtebestand Nederland.

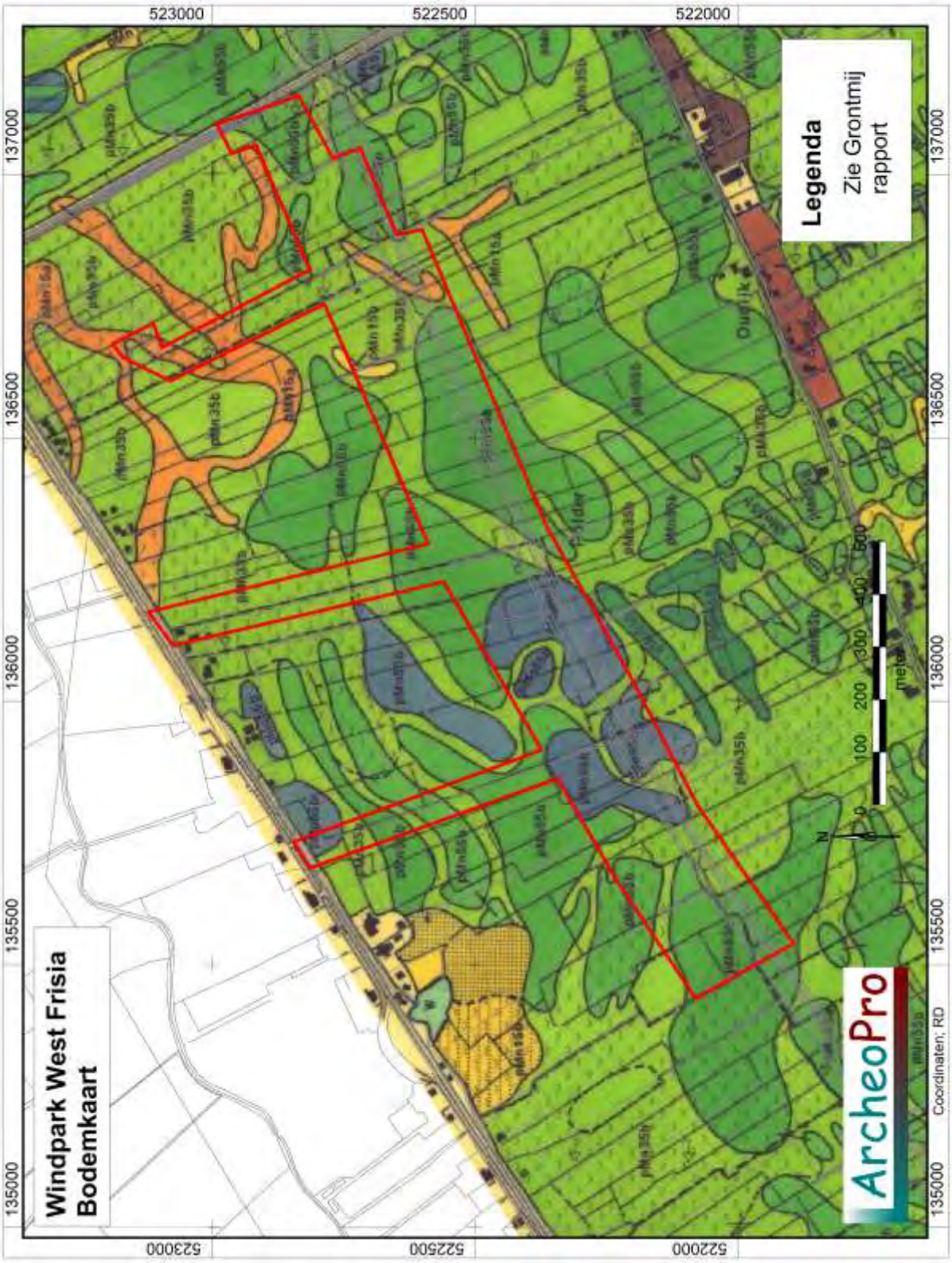

Figuur 6: Uitsnede uit de bodemkaart met daarin rood omlijnd het plangebied met daaromheen de cirkel die de buitengrens van het onderzoeksgebied aangeeft. Westwoud (Bles & Rutten, 1972)

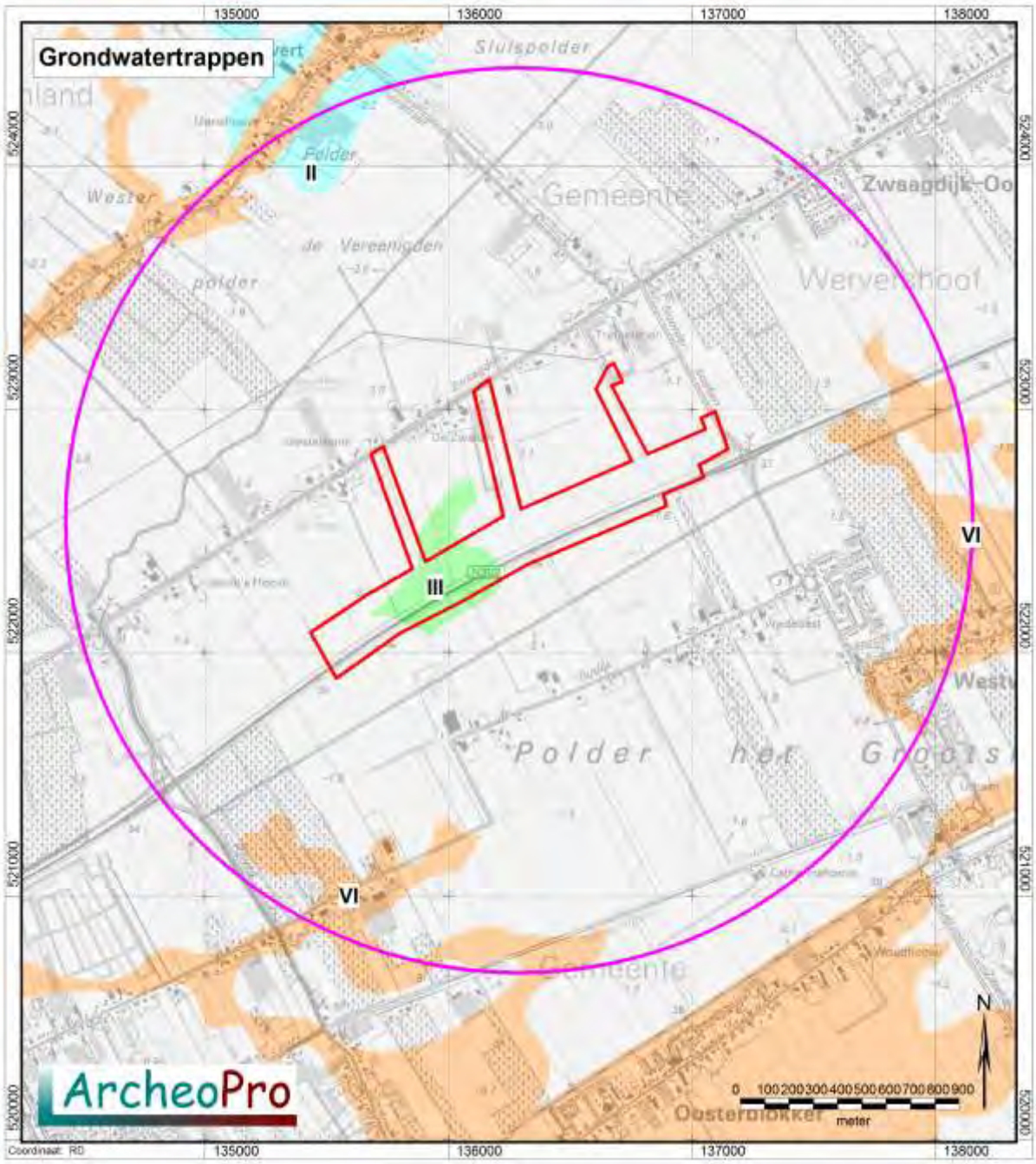

Legenda:

Grondwater	Winter	Zomer
I	---	<50
II	---	50-80
III	<40	80-120
IV	>40	80-120
V	<40	>120
VI	40-80	>120
VII	>80	>120
VIII	>120	>200
X	---	---

Figuur 7: Uitsnede uit de grondwatertrappenkaart met daarin rood omlijnd het plangebied met daaromheen de cirkel die de buitengrens van het onderzoeksgebied aangeeft.

2.4 Archeologie

Volgens de Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW 3.0) ligt het plangebied in en zone met een middelhoge en hoge kans op het aantreffen van archeologische waarden. Deze waarde is gebaseerd op de aanwezigheid van een krekenlandschap in de ondergrond. In het plangebied zelf zijn behalve een archeologische waarneming uit de Bronstijd geen archeologische waarden bekend. Echter, in het gebied West-Friesland zijn wel vindplaatsen bekend uit het Laat Neolithicum, de Bronstijd, en enkele uit de Late Middeleeuwen en de Nieuwe Tijd. Vindplaatsen uit de IJzertijd, Romeinse Tijd en de Vroege Middeleeuwen zijn schaars, de bewoning uit deze periode vond namelijk plaats op het oorspronkelijke veen dat inmiddels niet meer aanwezig is.
Grenzend aan het plangebied is een vindplaats uit het Laat Neolithicum bekend. Deze vindplaats behoort tot de Enkelgrafcultuur (EGK). [11] Destijds leefde men van de veeteelt, landbouw, visserij en het zoeken naar schelpdieren. De Neolithische vindplaats wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van een donkergekleurde vegetatiehorizont met vondstmateriaal zoals aardewerk, vuursteen en bot. [12] Tevens is op deze vindplaats op een hoger niveau een grote diversiteit aan grondsporen aangetroffen met relatief weinig vondstmateriaal. [13] In tegenstelling tot het Neolithische niveau is deze vegetatiehorizont lichter van kleur. Op deze locatie worden deze twee niveaus van elkaar gescheiden door een dunlaagje schoon sediment.
Het veronderstelde Bronstijd niveau wordt binnen het gehele onderzoeksgebied afgedekt door een in dikte variërend pakket (dikte: 0,20 – 3,00 m) zandige en kleiige kwelderafzettingen. De binnen deze locatie aangetroffen archeologische resten uit de prehistorie dateren zoals verwacht vrijwel uitsluitend in het Laat-Neolithicum en Vroege Bronstijd en kunnen met de twee dieper gelegen bodemniveaus geassocieerd worden. Daarnaast is in de zuidwestelijke hoek van het middenperceel (S682/899) in vlak 1 direct onder de bouwvoor een diep ingegraven prehistorische kuil aangetroffen (Put 25, S342), die op basis van stratrigrafische gronden een Midden- of Late Bronstijd ouderdom heeft. Mogelijk dat ook een kuil in put 24 (S339) een vergelijkbare ouderdom heeft. De laatneolithische en Vroege Bronstijd resten concentreren zich in het west-perceel S309 van locatie 21 op de hoge kreekrug delen. Naast geringe dichtheden aan vondsten die in de beide bodemhorizonten zijn aangetroffen, bestaan de resten voornamelijk uit grondsporen. Ploegkrassen domineren het beeld, daarnaast zijn geclusterde voorkomens van dunne paalen staaksporen met hier en daar een klein kuiltje aangetroffen, en komen mogelijk hoefindrukken sporadisch ook voor. Kijken we naar de ruimtelijke verspreiding van de sporen, dan zijn de ploegkrassen over een zeer groot areaal waargenomen. Dit areaal beslaat vrijwel het gehele onderzoeksgebeid binnen dit perceel S309. Alleen in de noordoost hoek waar de kreekrug duikt en in de zuidwest hoek, waar een restgeul wordt vermoed zijn geen ploegkrassen aangetroffen. Het is duidelijk dat het onderzochte areaal maar een deel vormt van het oorspronkelijk beakkerde gebied. Zowel in zuidoostelijke als in noordwestelijke richting loopt de verspreiding van de ploegkrassen buiten het onderzoeksgebied door. De meeste ploegsporen dateren waarschijnlijk in het Laat-Neolithicum, hoewel sporadisch ook Vroege Bronstijd krassen zijn tussen de Vroege Bronstijd en laatneolithische lagen. Dit laatste is maar zeer beperkt vastgesteld, hoewel op meerdere plaatsen ernaar is gezocht. De Vroege Bronstijd eergetouwsporen liggen dan ook in een veel kleiner gebied dan de laatneolithische krassen. Ze zijn alleen op de hoogste toppen van de kreekrug waargenomen. Het feit dat de Vroege Bronstijd laag bij geringe daling snel venig werd, terwijl dat niet voor de laat neolithische laag gold geeft ook aan dat de omvang van het droge en potentieel cultiveerbare gebied gedurende de Vroege Bronstijd

kleiner was. Sporen uit de Middeleeuwen en/of Nieuwe tijd zijn slechts sporadisch waargenomen Binnen locatie 21 en betreffen vrijwel uitsluitend greppels (*Bron: Knippenberg, S., 2014. Evaluatieverslag. Archeologisch onderzoek N23-Westfrisiaweg, Noorderboekert (locatie 18-1 en 21, gemeente Medemblik. (Archol Rapport inconcept)*

Tabel 1

Waarnemingen, onderzoeksmeldingen en Monumenten			
Nummer	Coördinaat	Periode	Vondsten
AMK 4903	137248.8/522957	Neolithicum, Bronstijd,	Nederzetting, onbepaald
W 15154	137880/523050	Bronstijd,	Keramiek
Onderzoeksmeldingsnr. 38790	143.780/521.980; 132.210/520.545	Geen archeologie	Geen archeologie

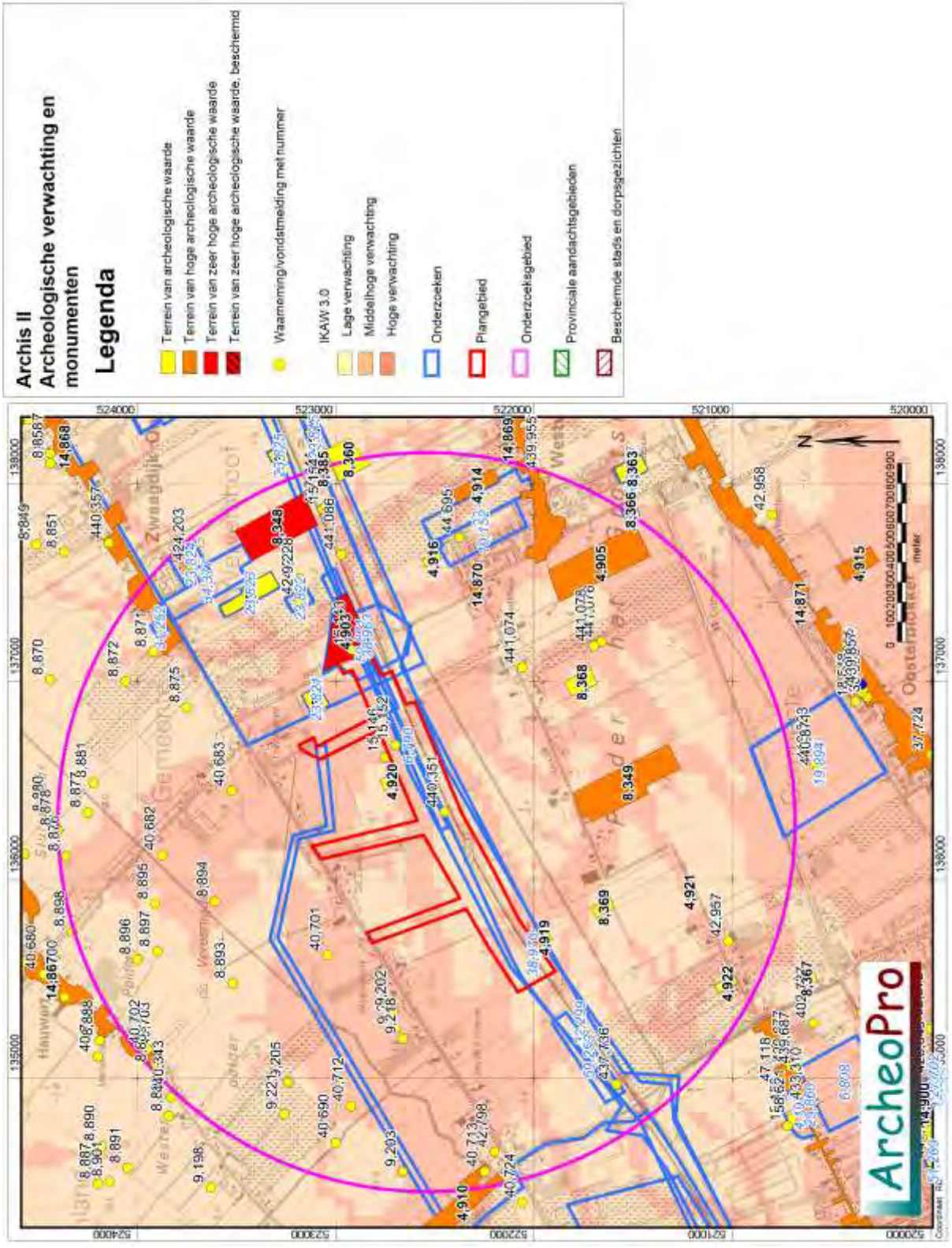

Figuur 8: Kaart met Archis-gegevens met daarop een cirkel met een straal van één kilometer rond het plangebied die de buitengrens van het onderzoeksgebied aangeeft.

2.5 Historie

Figuur 9 toont achtereenvolgens topografische kaarten van het onderzoeksgebied uit 1845, 1899, 1961 en 2006. Op deze kaarten is te zien dat het plangebied tot en met 1961 in gebruik was als weide- en akkerland. Het gebied bestond uit een smalle stroken verkaveling die haaks op de Zwaagdijk georiënteerd waren. De vele kavels werden doorsneden door greppels/sloten. Op de kaart uit 2006 is op te maken dat na 1961 ruilverkaveling heeft plaatsgevonden waarbij de percelen vele malen groter zijn geworden en veel watergangen zijn gedempt. Wel liggen de percelen nog haaks op de Zwaagdijk en zijn ze nog altijd in gebruik als weide- en akkerland.

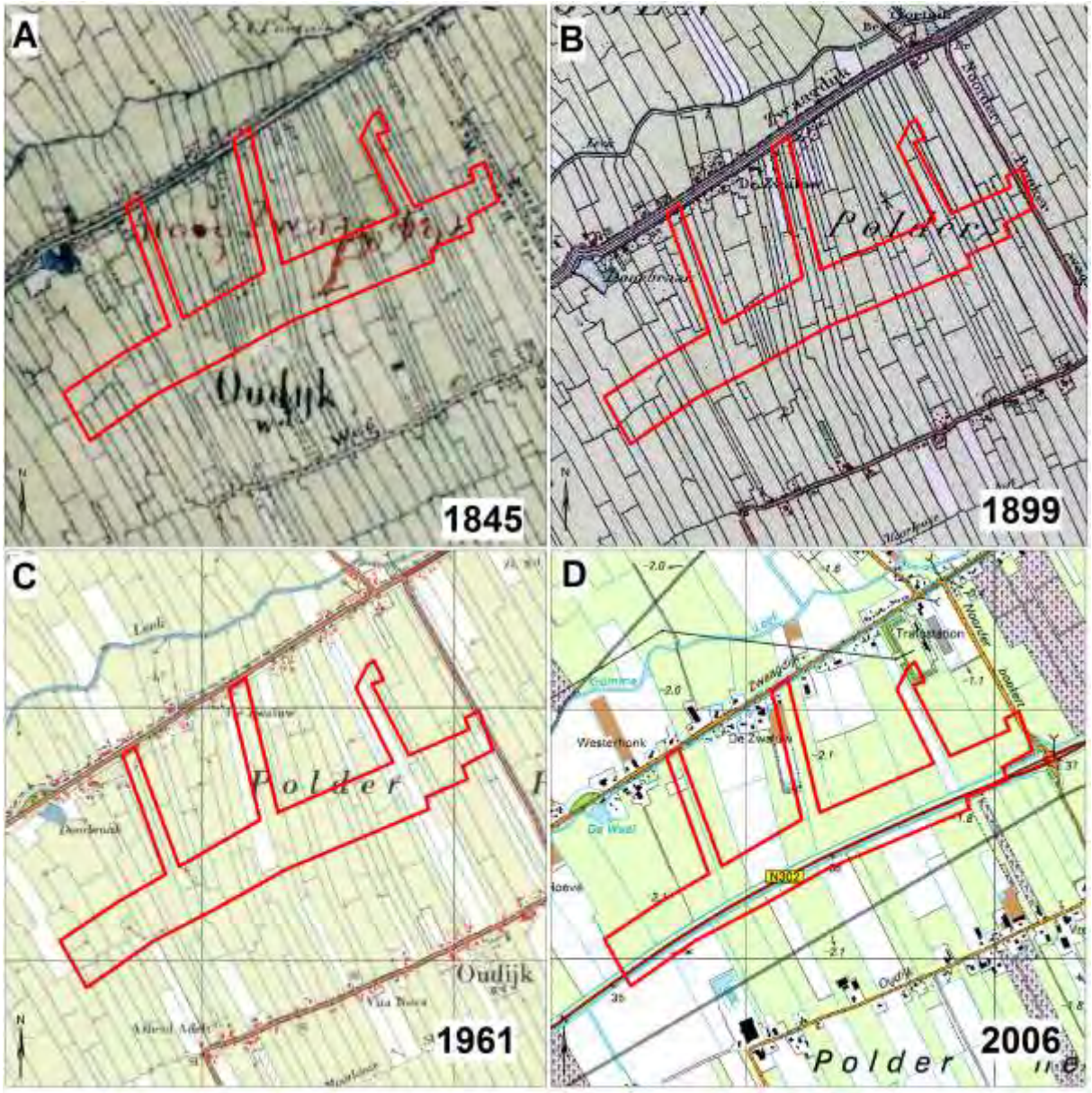

Figuur 9: Uitsneden uit de topografische kaarten uit achtereenvolgens: 1845, 1899, 1961 en 2006.

2.6 Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel

Op basis van de bureaustudie kunnen drie afzonderlijke verwachtingen gespecificeerd worden. Deze worden in de onderstaande tabellen nader gespecificeerd:

1. Verwachting Neolithicum op de (flank) kreekruggen
2. Verwachting Bronstijd op de (flank) kreekruggen
3. Verwachting Middeleeuwen/Nieuwe Tijd (ontginningsas Zwaagdijk).

Karakteristiek	Omschrijving
Datering:	Neolithicum
Complextype(n)	Nederzetting
Omvang	>100 m^2
Diepteligging	Vanaf > 50 cm onder maaiveld
Locatie	Hele plangebied
Soort vindplaats	Vindplaats met een vondststrooiing/archeologische laag
Uiterlijke kenmerken	Bot, aardewerk, vuursteen en houtskool
Conservering	De resten zullen door de relatief hoge grondwaterstand (40-80 cm – mv) matig tot goed geconserveerd zijn. Door ruilverkaveling en ploegen kan er bodemverstoring zijn opgetreden.
Wordt het archeologisch relevante niveau bedreigd door de werkzaamheden	ja

Karakteristiek	Omschrijving
Datering:	Bronstijd
Complextype(n)	Nederzetting
Omvang	>100 m^2
Diepteligging	Vanaf onder de bouwvoor
Locatie	Hele plangebied
Soort vindplaats	Vindplaats met voornamelijk grondsporen
Uiterlijke kenmerken	Grondsporen zoals haardkuilen, paalgaten enzovoorts
Conservering	Omdat het voornamelijk grondsporen betreft zullen deze goed geconserveerd zijn. Door ruilverkaveling en ploegen kan er bodemverstoring zijn opgetreden.
Wordt het archeologisch relevante niveau bedreigd door de werkzaamheden	ja

Karakteristiek	Omschrijving
Datering:	Middeleeuwen
Complextype(n)	Ontginningsas Zwaagdijk
Omvang	>100 m^2
Diepteligging	Vanaf maaiveld
Locatie	Noordelijke puntje van meest westelijk gelegen poot plangebied
Soort vindplaats	Vindplaats met een archeologische laag
Uiterlijke kenmerken	Bot, hout, leder, textiel, aardewerk, metaal, leem, houtskool, fundamenten en waterputten
Conservering	De resten zullen door de relatief hoge grondwaterstand (40-80 cm – mv) matig tot goed geconserveerd zijn. Door ruilverkaveling en ploegen kan er bodemverstoring zijn opgetreden.
Wordt het archeologisch relevante niveau bedreigd door de werkzaamheden	ja

In het gehele plangebied, behalve in het meest oostelijke deel van het plangebied (zie figuur 17), kunnen nederzettingsterreinen uit het Neolithicum aanwezig zijn. Deze zullen waarschijnlijk op de flanken en ruggen van kreken liggen waar een vegetatie-horizont in is gevormd. Archeologische overblijfselen uit deze tijd zullen bestaan uit houtskool, vuursteen, aardewerk en verbrand en onverbrand bot en schelp. De overblijfselen kunnen voorkomen als vondststrooiing maar ook als een archeologische laag. De verwachte waarden kunnen vanaf een diepte van ongeveer een halve meter onder het maaiveld worden aangetroffen. Daarnaast worden in en langs restgeulen locaties verwacht waar visvangst heeft plaatsgevonden.

Tevens kunnen er nederzettingsterreinen uit de Bronstijd aanwezig zijn. Deze liggen waarschijnlijk op de overgang van wad- naar kwelderafzettingen en de hoge kwelders. Archeologische overblijfselen uit deze tijd zullen voornamelijk bestaan uit grondsporen zoals kuilen, paalsporen enzovoorts. Tevens kunnen er vondststrooiingen voorkomen bestaande uit houtskool, vuursteen, aardewerk, verbrand en onverbrand bot en schelp. De verwachte waarden kunnen direct onder de bouwvoor worden aangetroffen.

In het meest noordelijke puntje van de meest westelijk gelegen toegangsweg in het plangebied, kunnen huisplaatsen uit de Middeleeuwen en de Nieuwe tijd aanwezig zijn. Deze zullen waarschijnlijk pal langs de Zwaagdijk liggen. Archeologische overblijfselen uit deze tijd kunnen bestaan uit houtskool, aardewerk, metaal, verbrand en onverbrand bot, fundamenten en waterputten. De overblijfselen zullen voorkomen als concentraties bouwmateriaal en bewoningsafval. Dergelijke resten kunnen vanaf het maaiveld worden aangetroffen.

2.7 Onderzoeksstrategie

Een deel van het plangebied is nog onvoldoende onderzocht. Geadviseerd wordt om in die gebieden waar nog geen onderzoek is uitgevoerd maar waarin wel bodemingrepen plaats gaan vinden, een inventariserend veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek uit te voeren.

Een verkennend booronderzoek is geschikt voor het bepalen van de aanwezigheid van een gestapeld landschap en de intact hiervan, hierbij moet gedacht worden aan: verstoringen zoals graven, ploegen en/of egaliseren, erosie, bodemvorming, etc. Op basis hiervan kan een selectie gemaakt worden van kansarme zones en kansrijke zones voor eventueel vervolg onderzoek.

In vlakelementen zullen de boringen worden geplaatst in een systematisch verspringend boorgrid met telkens vijftig meter afstand tussen de boringen een veertig meter afstand tussen de boorraaien en in lijnelementen om de vijftig meter. De boringen worden gezet met een 7cm Edelmanboor en een 3cm guts tot 2,0 m – mv. Het opgeboorde materiaal wordt bestudeerd op het voorkomen van archeologische indicatoren door het laagsgewijs te versnijden en/of te verbrokkelen. Tevens wordt van iedere laag het kalkgehalte bepaalt. ArcheoPro plaatst alle boorpunten voorafgaande aan het booronderzoek in een GIS-systeem. De uitvoerder van het veldwerk beschikt over een GPS waarin deze punten staan opgeslagen.

Met de door ArcheoPro gehanteerde boordichtheid is op basis van booronderzoek nooit te garanderen dat alle typen archeologische resten kunnen worden opgespoord. De kans op het aantreffen van grondsporen (vnl. Bronstijd niveau) is bijvoorbeeld aanmerkelijk groter indien een proefsleuvenonderzoek/begeleiding van de graafwerkzaamheden wordt uitgevoerd. Een dergelijke aanpak zou echter in dit stadium van het onderzoek een te zwaar middel vormen.

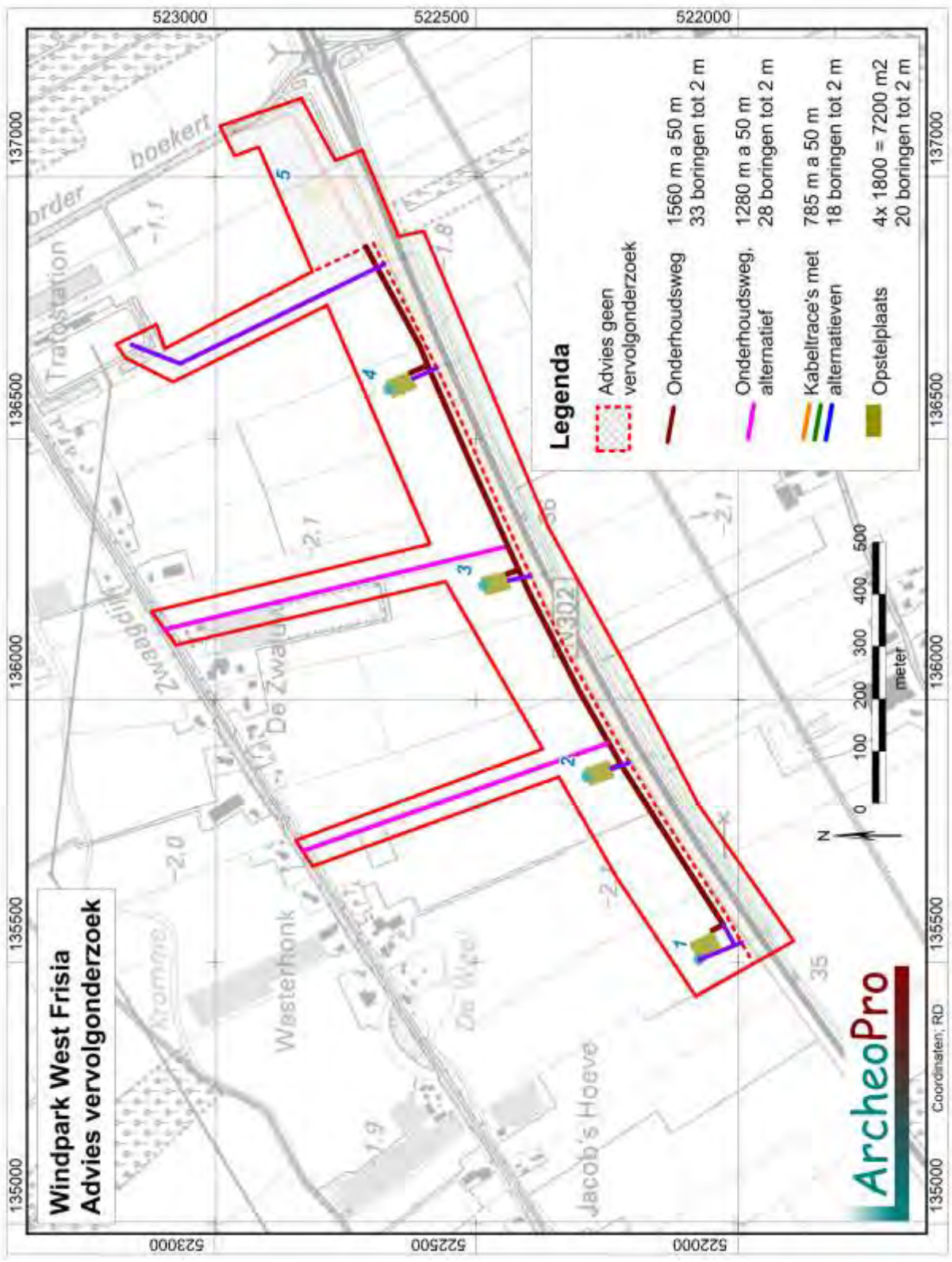

Figuur 10: Advieskaart vervolgonderzoek

Figuur 11: Het plangebied gezien vanaf boorpunt 1.

3 Veldonderzoek

3.1 Verrichte werkzaamheden

Positie boringen:	Regelmatige verdeling over het plangebied (figuur 16).
Gebruikt boormateriaal:	Guts met een diameter van 3 cm.
Totaal aantal boringen:	66
Boorgrid:	40 x 50 m
Boordichtheid:	Ongeveer vijf boringen per hectare
Geboorde diepte:	2 m –Mv
Inmeten boorlocaties:	GPS, meetlint en waterpas
Boorbeschrijving:	Archeologische Standaard Boorbeschrijving (ASB 5.2)

Inspectie bodemontsluitingen en/of oppervlaktekartering: In verband met de begroeiing van het plangebied was geen oppervlaktekartering mogelijk. Evenmin waren bodemontsluitingen aanwezig die geïnspecteerd konden worden op de aanwezigheid van archeologische indicatoren.

3.2 Resultaten booronderzoek

De boorpunten zijn gezet in twee langgerekte noord-zuid gerichte raaien die de tracés van (potentiële) toegangswegen vormen (boringen 13 tot en met 24 en 31 tot en met 43), en in twee zuidwest-noordoost gerichte raaien in d estrook die die de molenlocaties met elkaar verbindt (boringen 1 tot en met 12, 44, 45, 46 en 52 tot en met 63). Deze beide boorraaien worden van elkaar gescheiden door een terreindeel waarvoor ten tijde van het veldonderzoek geen betredingstoestemming was gegeven. Op elke opstelplaats (van veertig bij zestig meter) pasten binnen het 40 x 50 boorgrid, drie boringen (boringen 25 tot en met 30, 47, 49, 51, 64, 65, 66). Op de middelste opstelplaats zijn in verband met het aantreffen van archeologische indicatoren, twee extra (tussen)boringen geplaatst (boringen 48 en 50).
De ligging van de boorpunten is weergegeven op de boorpuntenkaart. De resultaten van het booronderzoek zijn opgesomd in Bijlage 1.
Tijdens het veldonderzoek is bovenin alle boringen een bouwvoor aangetroffen die bestaat uit humusrijke zandige klei of kleiig zand. De dikte hiervan bedraagt over het algemeen ongeveer dertig centimeter. Plaatselijk loopt deze dikte echter op tot veertig of zelfs vijftig centimeter door het gebruik in het verleden van de betreffende terreindelen voor de tuinbouw en/of de bollenteelt.
De bodemopbouw onder de bouwvoor wordt gedomineerd door gelaagde getijdenafzettingen. Deze kunnen zowel bestaan uit door zandlaagjes onderbroken klei als uit door kleilaagjes onderbroken zand. Deze afzettingen zijn matig tot sterk kalkhoudend. Over het geheel genomen zijn de zandige afzettingen sterk kalkhoudend en de overwegend uit klei bestaande afzettingen matig kalkhoudend. Over het noordelijke deel van het plangebied loopt een ongeveer honderd meter brede zandbaan (boringen 19, 20, 21, 39 en 40), die samenvalt met een langgerekte west-oost lopende hoogte die zichtbaar is op de uitsnede uit het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN; figuur 6). Deze loopt door tot in de boorpunten 65 en 66. Het lijkt hier om de zuidelijke oeverwal te gaan van een voormalige kreek. Ten noorden hiervan lijkt namelijk een verlande kreekbedding te liggen. Deze is aangetroffen in de boringen 16, 17, 36 en 37 en wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van een laag schelprijke, venige klei (zie figuur 5). De schelpresten bestaan uit fragmenten

van kapotgeslagen schelpen die waarschijnlijk van elders zijn aangevoerd tijdens een (wester)storm alvorens te zijn afgezet in de verlandende kreek. Een dergelijk schelprijk pakket is verder nergens binnen het plangebied aangetroffen.

Figuur 12: Foto van de schelprijke, venige klei zoals deze in de boringen 16, 17, 36 en 36, is aangetroffen.

Ook ten noorden van de in de boringen 16, 17, 36 en 37 aangetroffen kreek is overwegend zand afgezet. Het betreft een door kleilaagjes onderbroken zandpakket dat is aangetroffen in de boringen 13, 14, 15, en 31 tot en met 34.
Behalve in de boringen waarin tot twee meter diepte slechts zand is aangetroffen, is in alle overige boringen tenminste één veenlaag aangetroffen. Op het overgrote deel van het plangebied betreft het één veenlaag die sterk wisselt in dikte en in diepteligging. De top hiervan is zonder uitzondering geërodeerd (zie figuur 12). De sterke wisseling in dikte en diepteligging van dit veenpakket betekent waarschijnlijk dat het hier het veen betreft dat gedurende het laat-neolithicum in rietkommen is gevormd. Onder dit veen is dan ook vaak een tengevolge van rietdoorworteling, zwak venig kleipakket aanwezig. Deze klei heeft over het geheel genomen een lager kalkgehalte dan de overige klei binnen het plangebied. Dit is het gevolg van ontkalking in de periode van veengroei waarbij kalk is opgelost dor de afscheiding van zuren uit plantenwortels.

Figuur 13: Foto van de veenlaag die waarschijnlijk in rietkommen in het laat-neolithicum is gevormd en waarvan de top binnen het plangebied vrijwel altijd is geërodeerd.

Op het westelijke deel van het plangebied zijn twee boven elkaar gelegen veenlagen aangetroffen (boringen 53 tot en met 61 en 63). De bovenste hiervan is hooguit vijf centimeter dik en bestaat uit sterk veraard veen waarvan de top is geërodeerd. Deze veenlaag is aangetroffen tussen veertig en zeventig centimeter beneden het huidige maaiveld. Naar het oosten toe, in de richting van de middelste windmolenlocatie, lijkt deze veenlaag over te gaan in een vegetatie-horizont. Deze is aangetroffen in de boringen 42 en 46 tot en met 51. Deze vegetatiehorizont ligt in de boringen 42, 45 en 46, direct onder de bouwvoor en wordt in de boringen 47 tot en met 51, van de bouwvoor gescheiden door een

tussenliggend kleipakket. De vegetatie-horizont is sterker ontkalkt dan dit bovenliggende kleipakket. In de boringen 42, 46, 47 en 48, bevat deze vegetatie-horizont, houtskoolspikkels (zie figuur 14). Hoewel deze vegetatie-horizont minder sterk is ontwikkeld dan die in het referentieprofiel (zie figuur 3), is deze dik genoeg en bevat deze voldoende verkoolde resten om in direct verband met menselijke bewoning in de prehistorie te worden gebracht. Het gaat hier naar verwachting om een akker- of bewoningsniveau uit de (vroege-) bronstijd. Het deel van het plangebied met de vegetatie-horizont ligt op en rond de locatie van de middelste van de vijf windmolens die binnen het windmolenpark zullen worden geplaatst. Op de overige delen van het plangebied heeft het booronderzoek geen archeologische indicatoren of vegetatie-horizonten opgeleverd. Dit geldt ook voor de delen die aan de Zwaagdijk grenzen.

Figuur 14: De vegetatie-horizont met houtskoolspikkels zoals deze in de boringen 42, 46, 47 en 48 is aangetroffen (in dit geval in boring 48).

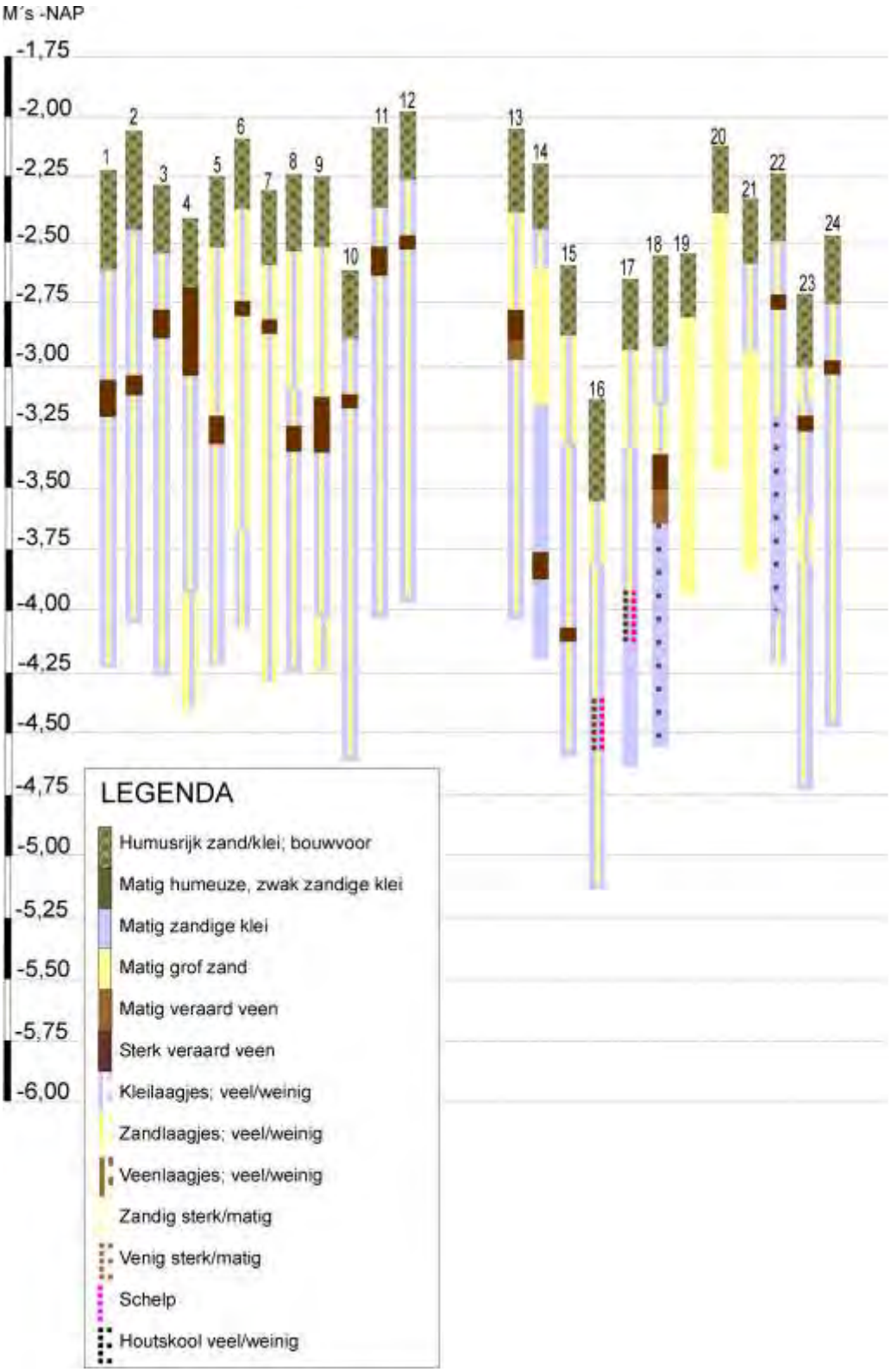

Figuur 15a: Boorprofielen

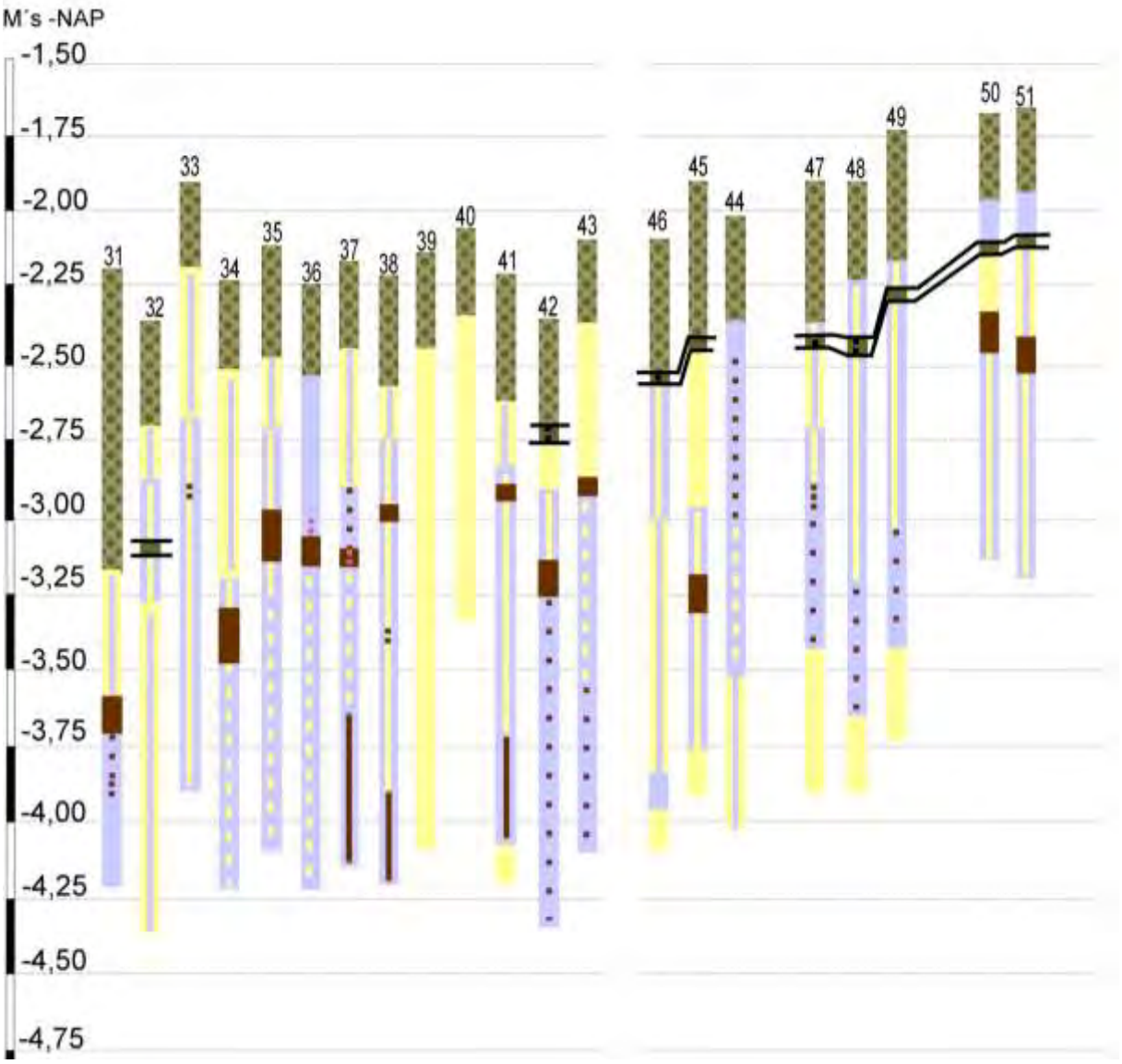

Figuur 15b: Boorprofielen

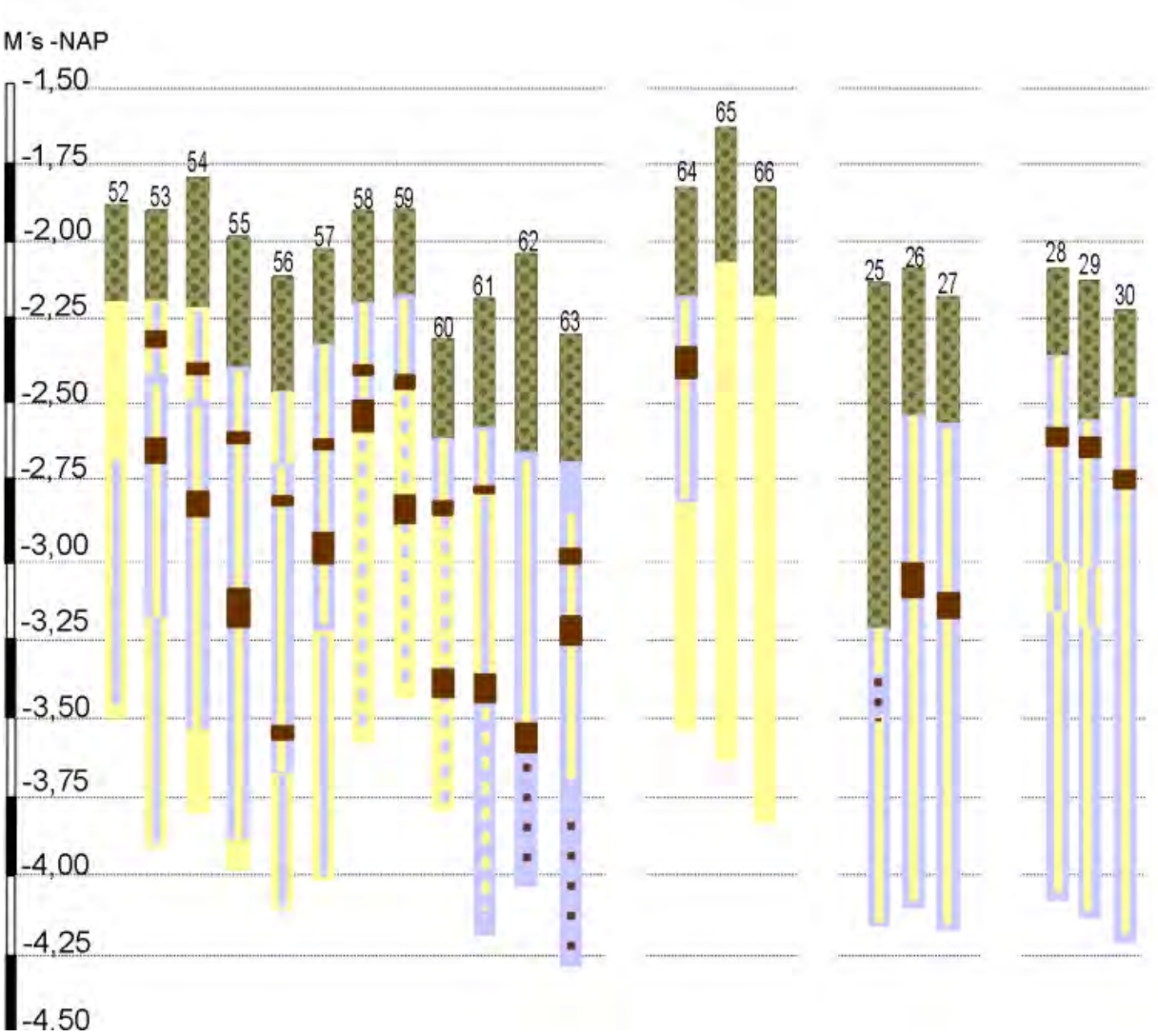

Figuur 15c: Boorprofielen

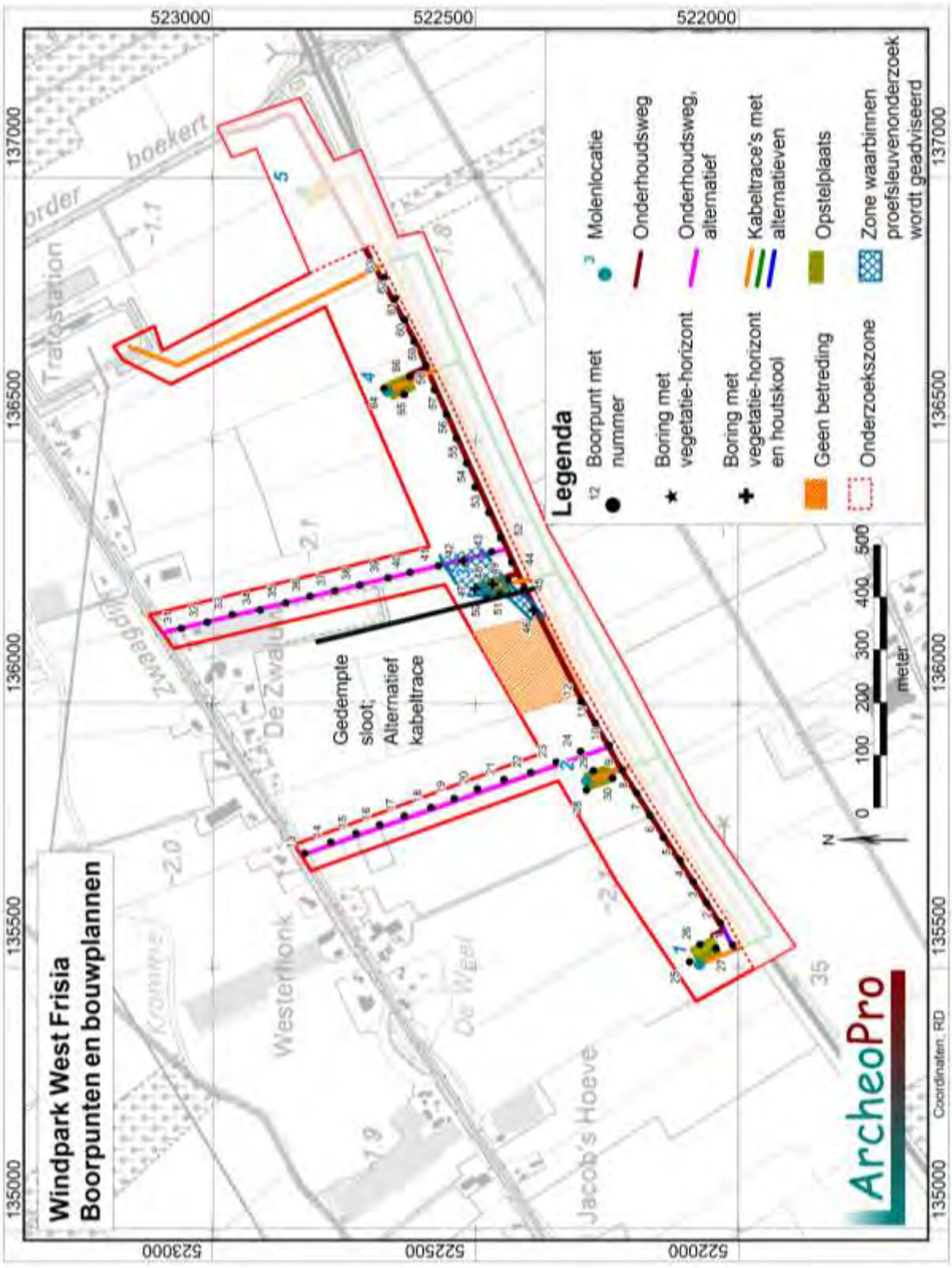

Figuur 16: Boorpunten met verstoringsdiepten.

4 Conclusies en aanbevelingen (beleidsadvies)

Volgens het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel geldt voor het plangebied een hoge verwachting voor resten uit de middeleeuwen en de nieuwe tijd langs de Zwaagdijk. Tevens geldt een hoge verwachting voor resten uit de (vroege)bronstijd die veelal voorkomen in samenhang met een net onder de bouwvoor gelegen vegetatie-horizont. Een dergelijke verwachting geldt eveneens voor resten uit het neolithicum op een iets dieper gelegen niveau.
Om het archeologisch verwachtingsmodel te toetsen zijn binnen het plangebied 66 verkennende gutsboringen gezet in een netwerk met telkens vijftig meter afstand tussen boringen en veertig meter afstand tussen de boorraaien.
Uit de resultaten van het booronderzoek blijkt dat de bodem binnen het plangebied overwegend uit getijdenafzettingen bestaat. Deze zullen tenminste deels zijn afgezet door een kreek die van west naar oost door het plangebied heeft gelopen. In de nabijheid van deze kreek bestaan de getijdenafzettingen overwegend uit zand en zand met kleilaagjes. Op enige afstand van de kreek bestaan de getijdenafzettingen daarentegen overwegend uit een door zandlaagjes onderbroken kleipakket. De getijdenafzettingen worden op veruit de meeste delen van het plangebied onderbroken door tenminste één veenlaag. Het betreft een in dikte en diepteligging variërende veenlaag die waarschijnlijk gedurende het laat-neolithicum in rietkommen is gevormd. De top hiervan is zonder uitzondering geërodeerd.
Hierboven is op het oostelijke deel van het plangebied een tweede veenlaag aangetroffen. Deze gaat op het centrale deel van het plangebied, op en rond de locatie van de middelste van de vijf geplande windmolens, over in een vegetatie-horizont die houtskoolspikkels bevat. Hoewel deze vegetatie-horizont minder dik is dan op sommige va de archeologische vinplaatsen in de omgeving van het plangebied, is deze dik genoeg en bevat deze voldoende verkoolde resten om in direct verband met menselijke bewoning in de prehistorie te worden gebracht. Het gaat hier naar verwachting om een akker- of bewoningsniveau uit de (vroege-) bronstijd. Op de overige delen van het plangebied zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen en zijn evenmin vegetatie-horizonten aanwezig die zouden kunnen samenhangen met bewoning in de prehistorie. Ook langs de Zwaagdijk zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen die zouden kunnen wijzen op bewoningsresten uit de late middeleeuwen of de nieuwe tijd.
Op het overgrote deel van het plangebied geven de resultaten van het onderzoek derhalve geen aanleiding om archeologisch vervolgonderzoek te adviseren. Evenmin zijn hier tijdens het onderzoek archeologische resten aangetroffen waarmee tijdens de verdere planvorming of bij de uitvoering van de geplande werkzaamheden rekening moet worden gehouden.
Bovenstaand advies geldt echter niet voor het deel van het plangebied op en rond de locatie van de middelste van de vijf te plaatsen windmolens (gearceerd in figuur 17). De hier aangetroffen verschijnselen zijn vooralsnog onvoldoende om het KNA-onderdeel *Waardestelling*, nader uit te kunnen werken. Hiertoe is een proefsleuvenonderzoek benodigd. Een dergelijk onderzoek is nodig op locaties binnen het op figuur 17 gearceerde gebied waarbinnen geplande werkzaamheden dieper zullen reiken dan dertig centimeter beneden het huidige maaiveld. Mogelijk is het deel van het plangebied waarop proefsleuvenonderzoek benodigd is te beperken door voor de aanleg van de leidingensleuf naar de middelste windmolen, gebruik te maken van een gedempte sloot (aangegeven in figuur 16). Deze gedempte sloot vormt de voortzetting van de noordelijker gelegen sloot en is op de diepte van de vegetatie-horizont, vier meter breed.

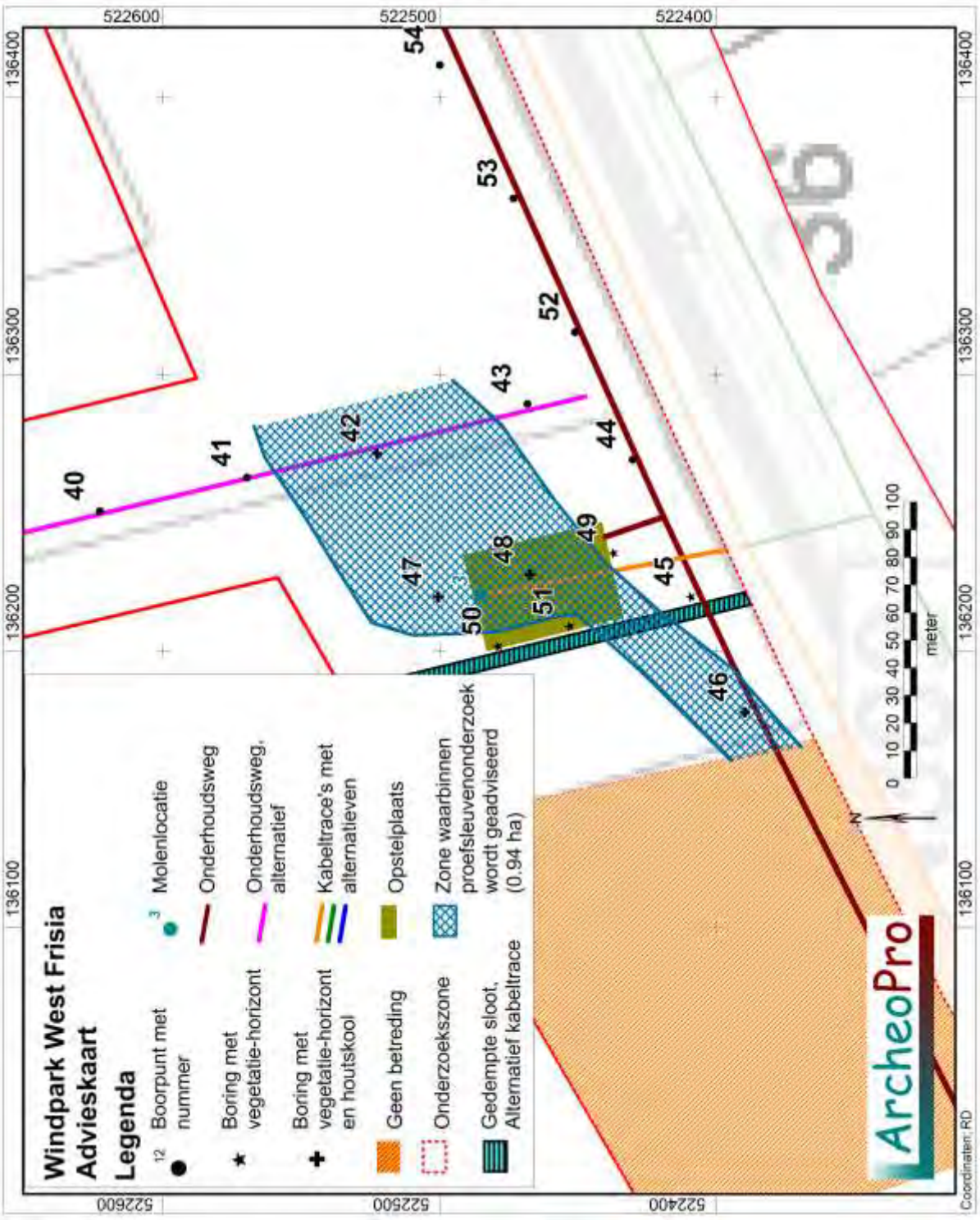

Figuur 17: Advieskaart

In alle gevallen geldt dat indien archeologische materialen en/of sporen aangetroffen worden, deze gemeld dienen te worden bij de gemeente Medemblik, conform Monumentenwet 1988, laatste wijziging van 1 september 2007, paragraaf 7, artikel 53 en verder.

Verklarende woordenlijst

AHN Actueel Hoogtebestand Nederland.
AMK Archeologische Monumentenkaart.
ASB Archeologische Standaard Boorbeschrijving.
Archis Archeologisch Informatie Systeem.
BP: Before Present (present = 1950)
GIS Geografische InformatieSystemen.
GPS Global Positioning System.
IKAW Indicatieve kaart van archeologische waarden
IVO Inventariserend VeldOnderzoek.
KNA Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie.
-mv Onder maaiveld.
NAP Normaal Amsterdams Peil
PVA Plan van Aanpak.
PVE Programma van Eisen.
RCE Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.
SBB Standaard Boor Beschrijvingsmethode.
SIKB: Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer
ZAA Zeeuws Archeologisch Archief.
ZAD Zeeuws Archeologisch Depot.

Archeologische tijdschaal

Periode	Datering		
Midden- en Laat Paleolithicum (oude steentijd)	250.000	-	9000
Mesolithicum (midden steentijd)	9000	-	4500
Neolithicum (nieuwe steentijd)	4500	-	2000
Bronstijd	2000	-	800
IJzertijd	800	-	12 v. chr.
Romeinse tijd	12 v chr.	-	500 n. chr.
Vroege middeleeuwen	500	-	1000
Volle middeleeuwen	1000	-	1250
Late middeleeuwen	1250	-	1500
Nieuwe tijd	1500	-	heden

Bronnen

Grote historische Provincie Atlas van Nederland; deel 1 West-Nederland 1838-1857 1:50.000. Topografische dienst Wolters Noordhoff Groningen 1990

Grote topografische atlas van Nederland 1:50.000 Deel 1 West-Nederland. Topografische dienst. Wolters Noordhoff Groningen 1997

Kadastrale minuut 1830 met aanwijzende tafels, (www.watwaswaar.nl)

Kadaster Topografische Dienst, Top25Raster, Top10Vector, GBKN kaarten, Emmen 2008

Luchtfoto, http://maps.google.nl

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, IKAW 2 (Indicatieve kaart Archeologische Waarden), Amersfoort.

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, AMK (Archeologische monumentenkaart), Amersfoort.

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, ARCHIS II (Archeologisch Informatie Systeem), http://archis2.archis.nl/

Rijkswaterstaat, Servicedesk Data, AHN (Actueel Hoogtebestand Nederland), Delft.

Stichting voor Bodemkartering, Bodemkaart van Nederland 1:50.000. Wageningen, 1968.

Stichting voor Bodemkartering: Geomorfologische kaart van Nederland 1:50.000, Staring Centrum, Wageningen, 1989

Stichting voor Bodemkartering, Geologische kaart van Nederland 1:50.000. Wageningen, 1968.

Twaalf provinciën 2007. Atlas van topografische kaarten. Nederland 1955-1965. Uitgeverij twaalf provinciën. Landsmeer.

Literatuur

Boekema, Y., 2009. Archeologisch onderzoek Westfrisiaweg. Inventariserend Veldonderzoek. Grontmij Archeologische Rapporten 700. Grontmij Nederland B.V., Assen.

Boekema, Y., 2010. Archeologisch onderzoek Westfrisiaweg. Inventariserend Veldonderzoek: aanvullend verkennend booronderzoek. Grontmij Archeologische Rapporten 898. Grontmij Nederland B.V., Assen.

Boekema, Y, J.J. Hekman, M. Osinga & C. Thanos, 2011. Archeologisch onderzoek Westfrisiaweg Inventariserend veldonderzoek (bureauonderzoek en waarderend Onderzoek d.m.v. boringen). Grontmij Archeologische Rapporten 888. Grontmij Nederland B.V., Assen.

Cate, J. A. M. ten. A. F. van Holst, H. Kleijer en J. Stolp, 1995. Handleiding bodemgeografisch onderzoek; richtlijnen en voorschriften. Deel A: Bodem. Wageningen, DLO-Staring Centrum. Technisch Document 19A.

Es. Van W.A., Sarfatij, H. & P.J. Woltering (red.) 1988. Archeologie in Nederland; De rijkdom van het bodemarchief. Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek. Amersfoort.

Exaltus, R.P. & G.L.G.A. Kortekaas, 2009: Prehistorische branden op Groningse kwelders. In Paleo-aktueel 19, p.115-124. Groningen.

Hakvoort, A. & H. Jansen, 2012. Archeologisch proefsleuvenonderzoek Westfrisiaweg Fase 1 en 2. Grontmij Archeologische Rapporten 900. Grontmij B.V., Assen.

Heeringen, R.M. en Theunissen, E.M., 2001. Kwaliteitsbepalend onderzoek ten behoeve van duurzaam behoud van neolithisch terrein in West-Friesland en de Kop van Noord-Holland.Nederlandse Archeologische Rapporten 21.Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek, Amersfoort.

Knippenberg, S., 2014. Evaluatieverslag. Archeologisch onderzoek N23-Westfrisiaweg, Noorderboekert (locatie 18-1 en 21, gemeente Medemblik. (Archol Rapport in-concept)

Kuiper, M. 2006/2007. Atlas van topografische kaarten Nederland, 1955-1965. Uitgeverij 12 Provinciën, Landsmeer.

Leidraad inventariserend veldonderzoek; Deel: karterend booronderzoek (SIKB, 2006)

Bijlage 1: Boorbeschrijving

Algemene kopgegevens	
Soort boring	BAR
Projectnummer	15-091
Projectnaam	Windpark West-Frisia
Deelgebied	Nvt
Organisatie	ArcheoPro
OM-nummer	3300760100
coördinaatsysteem	RD2000
Coördinaatsysteemdatum	ETRS89
Locatiebepaling	GPS en meetlint
Referentievlak	NAP
Bepaling maaiveldhoogte	AHN – Waterpas
Boormethode	Guts en edelman
Boordiameter	3 cm en 15 cm
Opdrachtgever	Pondera Consult

Posities van de boringen (boorlocaties)			
Boornummer	XCO	YCO	MA, M´s tov NAP
1	135542.9	522010.1	-2.24
2	135584.6	522033.8	-2.05
3	135622.8	522059.8	-2.30
4	135662.4	522085.0	-2.40
5	135703.4	522110.2	-2.25
6	135747.3	522141.8	-2.08
7	135789.1	522167.8	-2.29
8	135830.9	522192.2	-2.24
9	135874.1	522219.6	-2.25
10	135920.9	522244.8	-2.66
11	135964.1	522270.7	-2.04
12	136005.1	522298.1	-1.99
13	135716.4	522823.7	-2.07
14	135737.3	522773.3	-2.22
15	135754.5	522725.7	-2.58
16	135770.4	522681.1	-3.16
17	135787.7	522634.3	-2.65
18	135803.5	522583.2	-2.55
19	135820.8	522539.3	-2.54
20	135838.8	522495.3	-2.11
21	135856.8	522444.2	-2.34
22	135869.7	522393.8	-2.24
23	135889.9	522344.9	-2.74
24	135910.1	522298.8	-2.48
25	135510.5	522091.4	-2.15
26	135543.6	522072.0	-2.11
27	135536.4	522041.8	-2.22
28	135836.6	522288.0	-2.08
29	135873.3	522275.0	-2.17
30	135859.7	522237.6	-2.23
31	136144.0	523057.6	-2.21
32	136155.6	523008.7	-2.37
33	136170.0	522961.2	-1.90
34	136179.3	522907.9	-2.25
35	136192.3	522859.7	-2.16
36	136204.5	522813.6	-2.25
37	136215.3	522766.1	-2.19
38	136226.1	522718.5	-2.24
39	136239.8	522664.5	-2.15
40	136250.6	522622.8	-2.08
41	136262.8	522569.5	-2.23
42	136271.5	522522.7	-2.36
43	136289.5	522468.0	-2.10
44	136269.3	522429.8	-2.01
45	136219.6	522409.0	-1.90
46	136177.9	522389.5	-2.11
47	136219.6	522500.4	-1.90
48	136227.6	522467.3	-1.89
49	136235.5	522437.0	-1.73
50	136201.6	522478.8	-1.71
51	136208.8	522452.9	-1.79
52	136315.4	522450.7	-1.90
53	136363.6	522473.0	-1.93
54	136411.9	522499.7	-1.81
55	136457.2	522515.5	-1.99
56	136504.8	522534.9	-2.13
57	136550.1	522553.7	-2.02
58	136596.9	522576.7	-1.91
59	136643.7	522592.5	-1.90
60	136689.1	522615.6	-2.32
61	136729.4	522632.9	-2.20
62	136770.4	522651.6	-2.04
63	136810.0	522672.5	-2.30
64	136599.1	522673.2	-1.83
65	136587.6	522634.3	-1.68
66	136621.4	522623.5	-1.81

Boorbeschrijving volgens ASB 5.1																			
Boor Nr	LDO	Lithologie						Kleur				Overige kenmerken							AIS
		GD	BK	BS	BZ	BV	BH	HK	TK	IK	VLK	CO	PLH	VS	SST	BHN	BI	GI	
1	40	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	85	K			1			GR				MSL			ZL				
	100	V						BR	ZW										
	200	K			1			GR				MSL			ZL				
2	40	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	100	K			1			GR				MSL			ZL				
	110	V						BR	ZW										
	200	K			1			GR				MSL			ZL				
3	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	50	K			1			GR				MSL			ZL				
	60	V						BR	ZW										
	200	K			1			GR				MSL			ZL				
4	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	65	V						BR	ZW										
	150	K			1			GR				MSL			ZL				
	200	Z						GR							KL				
5	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	100	Z						GR							KL				
	110	V						BR	ZW										
	200	K			1			GR				MSL			ZL				
6	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	70	Z						GR							KL				
	75	V						BR	ZW										
	160	Z						GR							KL				
	200	K			1			GR				MSL			ZL				
7	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	50	Z						GR							KL				
	55	V						BR	ZW										
	200	Z						GR							KL				
8	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	85	Z						GR							KL				
	105	K			1			GR				MSL			ZL				
	115	V						BR	ZW										
	200	K			1			GR				MSL			ZL				
9	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	90	Z						GR							KL				
	115	V						BR	ZW										
	180	K			1			GR				MSL			ZL				
	200	Z						GR							KL				
10	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	50	K			1			GR				MSL			ZL				
	55	V						BR	ZW										
	200	K			1			GR				MSL			ZL				
11	35	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	50	K			1			GR				MSL			ZL				
	60	V						BR	ZW										
	200	K			1			GR				MSL			ZL				
12	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	50	K			1			GR				MSL			ZL				
	55	V						BR	ZW										
	200	K			1			GR				MSL			ZL				
13	35	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	75	Z						GR							KL				
	85	V						BR	ZW										
	90	V						BR	RO										
	200	K			1			GR				MSL			ZL				
14	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	40	K			1			GR				MSL			ZL				
	100	Z						GR											
	160	K			1			GR				MSL							
	170	V						BR	ZW										
	200	K			1			GR				MSL							

15	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	70	Z						GR							KL				
	145	K			1			GR				MSL			ZL				
	155	V						BR	ZW										
	200	K			1			GR				MSL			ZL				
16	40	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	65	Z						GR							KL				
	125	K			1			GR				MSL			ZL				
	140	K			1	2		GR				MSL	SCH						
	200	K			1			GR				MSL			ZL				
17	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	70	Z						GR							KL				
	125	K			1			GR				MSL			ZL				
	145	K			1	2		GR				MSL	SCH						
	200	K			1			GR				MSL							
18	35	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	60	K			1			GR				MSL			ZL				
	80	Z						GR							KL				
	95	V						BR	ZW										
	110	V						BR	RO										
	200	K			1	1		GR				MSL							
19	25	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	135	Z						GR											
20	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	130	Z						GR											
21	25	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	60	K			1			GR				MSL			ZL				
	150	Z						GR											
22	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	50	K			1			GR				MSL			ZL				
	55	V						BR	ZW										
	100	K			1			GR				MSL			ZL				
	180	K			1	1		GR				MSL							
	200	K			1			GR				MSL			ZL				
23	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	45	Z						GR							KL				
	50	K			1			GR				MSL			ZL				
	55	V						BR	ZW										
	90	K			1			GR				MSL			ZL				
	110	Z						GR							KL				
	200	K			1			GR				MSL			ZL				
24	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	50	K			1			GR				MSL			ZL				
	55	V						BR	ZW										
	200	K			1			GR				MSL			ZL				
25	110	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	125	K			1			GR				MSL			ZL				
	135	K			1	1		GR				MSL							
	200	K			1			GR				MSL			ZL				
26	45	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	90	K			1			GR				MSL			ZL				
	105	V						BR	ZW										
	200	K			1			GR				MSL			ZL				
27	40	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	95	K			1			GR				MSL			ZL				
	105	V						BR	ZW										
	200	K			1			GR				MSL			ZL				
28	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	50	K			1			GR				MSL			ZL				
	55	V						BR	ZW										
	95	K			1			GR				MSL			ZL				
	110	Z						GR							KL				
	195	K			1			GR				MSL			ZL				
29	45	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	50	K			1			GR				MSL			ZL				
	55	V						BR	ZW										
	90	K			1			GR				MSL			ZL				
	110	Z						GR							KL				
	200	K			1			GR				MSL			ZL				
30	25	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		

	50	K			1			GR				MSL			ZL				
	55	V						BR	ZW										
	195	K			1			GR				MSL			ZL				
31	100	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	140	Z						GR							KL				
	150	V						BR	ZW										
	160	K			1	1		GR				MSL							
	175	K			1	2		GR				MSL							
	200	K			1			GR				MSL							
32	35	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	50	Z						GR							KL				
	70	K			1			GR				MSL			ZL				
	75	K			1		2	BR	GR			MST					VEG		
	90	K			1			GR				MSL			ZL				
	200	Z						GR							KL				
33	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	75	Z						GR							KL				
	100	K			1			GR				MSL			ZL				
	105	K			1	2		GR				MSL			ZL				
	200	K			1			GR				MSL			ZL				
34	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	100	Z						GR							KL				
	110	K			1			GR				MSL			ZL				
	130	V						BR	ZW										
	200	K			1			GR				MSL			EZL				
35	40	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	60	Z						GR							KL				
	90	K			1			GR				MSL			ZL				
	105	V						BR	ZW										
	110	K			1			GR				MSL			ZL				
	200	K			1			GR				MSL			EZL				
36	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	75	K			1			GR				MSL							
	80	K			1			GR				MSL	SCH						
	95	V						BR	ZW										
	200	K			1			GR				MSL			EZL				
37	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	75	Z						GR							KL				
	95	K			1	1		GR				MSL							
	100	V						BR	ZW				SCH						
	150	K			1			GR				MSL			EZL				
	200	K			1			GR				MSL			VL				
38	35	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	50	Z						GR							KL				
	75	K			1			GR				MSL			ZL				
	80	V						BR	ZW										
	120	K			1			GR				MSL			ZL				
	125	K			1	2		GR				MSL			ZL				
	170	K			1			GR				MSL			ZL				
	200	K			1			GR				MSL			VL				
39	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	190	Z						GR											
40	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	130	Z						GR											
41	40	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	65	Z						GR							KL				
	70	K			1			GR				MSL			ZL				
	75	V						BR	ZW										
	15	K			1			GR				MSL			ZL				
	190	K			1			GR				MSL			VL				
	200	Z						GR											
42	35	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	40	K			1		2	BR	GR			MST					VEG		HK2
	55	Z						GR											
	80	K			1			GR				MSL			ZL				
	90	V						BR	ZW										
	200	K			1	1		GR				MSL							
43	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	80	Z						GR											
	85	V						BR	ZW										

	145	K			1			GR				MSL			EZL				
	200	K			1	1		GR				MSL							
44	35	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	45	K			1			GR				MSL							
	100	K			1	1		GR				MSL							
	150	K			1			GR				MSL			EZL				
	200	Z						GR							KL				
45	50	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	55	K			1		2	BR	GR			MST					VEG		
	105	Z						GR											
	130	K			1			GR				MSL			ZL				
	140	V						BR	ZW										
	185	K			1			GR				MSL			ZL				
	200	Z						GR											
46	40	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	45	K			1		2	BR	GR			MST					VEG		HK1
	95	K			1			GR				MSL			ZL				
	175	Z						GR							KL				
	185	K			1			GR				MSL							
	200	Z						GR											
47	45	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	50	K			1			GR				MSL			ZL				
	55	K			1		2	BR	GR			MST					VEG		HK1
	80	Z						GR							KL				
	100	K			1			GR				MSL			ZL				
	110	K			1	2		GR				MSL							
	155	K			1	1		GR				MSL							
	200	Z						GR											
48	35	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	50	K			1			GR				MSL			ZL				
	55	K			1		2	BR	GR			MST					VEG		HK2
	130	K			1			GR				MSL			ZL				
	175	K			1	1		GR				MSL							
	200	Z						GR											
49	40	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	50	K			1			GR				MSL			ZL				
	55	K			1		2	BR	GR			MST					VEG		
	130	K			1			GR				MSL			ZL				
	175	K			1	1		GR				MSL							
	200	Z						GR											
50	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	45	K			1			GR				MSL							
	50	K			1		2	BR	GR			MST					VEG		
	65	Z						GR											
	80	V						BR	ZW										
	145	K			1			GR				MSL			ZL				
51	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	40	K			1			GR				MSL							
	45	K			1		2	BR	GR			MST					VEG		HK1
	75	Z						GR							KL				
	85	V						BR	ZW										
	150	K			1			GR				MSL			ZL				
52	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	80	Z						GR											
	160	Z						GR							KL				
53	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	40	Z						GR							KL				
	45	V						BR	ZW										
	50	Z						GR							KL				
	70	K			1			GR				MSL			ZL				
	80	V						BR	ZW										
	125	K			1			GR				MSL			ZL				
	200	Z																	
54	40	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	60	Z																	
	65	V						BR	ZW										
	70	Z																	
	100	K			1			GR				MSL			ZL				
	105	V						BR	ZW										
	175	K			1			GR				MSL			ZL				

	200	Z						GR											
55	40	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	60	K			1			GR				MSL			ZL				
	65	V						BR	ZW										
	115	K			1			GR				MSL			ZL				
	125	V						BR	ZW										
	190	K			1			GR				MSL			ZL				
	200	Z						GR											
56	35	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	60	Z																	
	70	K			1			GR				MSL			ZL				
	75	V						BR	ZW										
	145	K			1			GR				MSL			ZL				
	15	V						BR	ZW										
	155	K			1			GR				MSL			ZL				
	200	Z																	
57	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	60	K			1			GR				MSL			ZL				
	65	V						BR	ZW										
	90	K			1			GR				MSL			ZL				
	100	V						BR	ZW										
	120	K			1			GR				MSL			ZL				
	200	Z																	
58	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	45	K			1			GR				MSL			ZL				
	50	V						BR	ZW										
	60	K			1			GR				MSL			ZL				
	70	V						BR	ZW										
	165	Z						GR							EKL				
59	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	50	K			1			GR				MSL			ZL				
	55	V						BR	ZW										
	90	Z						GR							EKL				
	100	V						BR	ZW										
	155	Z						GR							EKL				
60	30	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	50	K			1			GR				MSL			ZL				
	55	V						BR	ZW										
	105	Z						GR							EKL				
	115	V						BR	ZW										
	145	Z						GR							EKL				
61	40	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	60	K			1			GR				MSL			ZL				
	65	V						BR	ZW										
	120	Z																	
	130	V						BR	ZW										
	190	K			1			GR				MSL			EZL				
	200	K			1			GR				MSL							
62	65	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	150	K			1			GR				MSL			ZL				
	160	V						BR	ZW										
	200	K			1	1		GR				MSL							
63	40	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	55	K			1			GR				MSL							
	70	K			1			GR				MSL			ZL				
	75	V						BR	ZW										
	90	K			1			GR				MSL			ZL				
	100	V						BR	ZW										
	140	K			1			GR				MSL			ZL				
	150	K			1			GR				MSL							
	200	K			1	1		GR				MSL							
64	35	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	50	K			1			GR				MSL			ZL				
	60	V						BR	ZW										
	100	K			1			GR				MSL			ZL				
	170	Z						GR											
65	40	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	200	Z						GR											
66	35	K/Z					3	BR	GR	DO							BOV		
	200	Z						GR											

Betekenis van de afkortingen:

LDO – Onderzijde boortraject
Lithologie:
GD – Onverharde sedimenten: G = grind, K = klei, L = leem, V = veen en Z = zand
Bijmengsels: BK = bijmengsel klei, BS = bijmengsel silt, BZ =bijmengsel zand, BV= bijmengsel veen, BH = bijmengsel humus. Betekenis toegevoegde cijfers: 1 = zwak, 2 = matig, 3 = sterk en 4 = uiterst.
Kleur:
HK = hoofdkleur, BL = blauw, BR = bruin, GE = geel, GN = groen, GR = grijs, OL = olijf, OR =oranje, PA = paars, RO = rood, RZ = roze, WI = wit, ZW = zwart.
TK = Tweede kleur (kleurafkortingen als boven).
IK = Intensiteit kleur: LI = licht en DO = donker
VLK = Vlekken (V): 2e en 3e letter is kleurafkorting als boven, 1 = weinig, 2 = matig , 3= veel
Overige kenmerken:
CO = Consistentie (C): ZSL-zeer slap, SLA-slap, MSL-matig slap, MST-matig stevig, STV-stevig
PLH = plantenresten (PL0 = geen, PL1 = spoor, PL2 = weinig, PL3 = veel); DW = doorworteld
VS = veensoorten
SST = Sedimentaire structuren; ZL is zandlagen
BHN = Bodemhorizont; BHC = C-horizont, BHBC= BC-horizont
BI = Bodemkundige interpretaties; BOV = bouwvoor , ROG = rommelig, VEG = vegetatie-horizont
GI = Geologische interpretaties; DEZ = dekzand
AIS = Archeologische indicatoren; HK = houtskool

DE | STEEKPROEF
archeologisch onderzoeks- en adviesbureau

Zwaagdijk, Windpark Westfrisia
Gemeente Medemblik (N.H.)
Inventariserend Veldonderzoek
Proefsleuven

Steekproefrapport 2015-11/13

DE STEEKPROEF
archeologisch onderzoeks- en adviesbureau

Zwaagdijk, Windpark Westfrisia
Gemeente Medemblik (N.H.).
Inventariserend Veldonderzoek
Proefsleuven

Een onderzoek in opdracht van
Pondera Consult, vertegenwoordigd
door dhr. P. Rooijmans

Steekproefrapport 2015-11/13
ISSN 1871-269X
Status: **Definitief**

auteur: J.B. Veenstra MA (senior archeoloog) &
drs. R. Exaltus (senior archeoloog)
autorisatie: dr. J. Jelsma (senior archeoloog)

De Steekproef bv werkt volgens de
Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie 3.3

Foto's en tekeningen zijn gemaakt door
De Steekproef, tenzij anders vermeld.

© De Steekproef bv, december 2015

Niets uit deze uitgave mag worden
vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt
zonder bronvermelding.

De Steekproef bv aanvaardt geen
aansprakelijkheid voor eventuele schade
voortvloeiend uit de toepassing van de
adviezen of het gebruik van de resultaten van
dit onderzoek.

De Steekproef bv
Archeologisch Onderzoeks- en Adviesbureau
Hogeweg 3
9801 TG Zuidhorn

telefoon	050 – 5779784
fax	050 – 5779786
internet	www.desteekproef.nl
e-mail	info@desteekproef.nl
kvk	02067214

DE STEEKPROEF
archeologisch onderzoeks- en adviesbureau

Inhoud

Samenvatting

Administratieve gegevens van het plangebied

1. Inleiding....1
    1.1 Ligging van het plangebied....2

2. Vooronderzoek....4
    2.1 Fysische geografie....5
    2.2 Archeologie....7
    2.3 Historische geografie....8
    2.4 Archeologische verwachting....10

3. Veldonderzoek....11
    3.1 Werkwijze....11

4. Resultaten van het onderzoek....12
    4.1 Bodemopbouw....12
    4.2 Sporen en structuren....16
    4.3 Het vondstmateriaal....16

5. Waardestelling....17

6. Conclusie....18
    6.1 Beantwoording onderzoeksvragen....18
    6.2 Advies....19

Literatuur

Appendix I: Archeologische perioden-indeling
Appendix II: Vlaktekening
Appendix III: Sporenlijst

Samenvatting

In opdracht van Pondera Consult, vertegenwoordigd door dhr. P. Rooijmans, heeft De Steekproef bv een inventariserend veldonderzoek door middel van een proefsleuf (IVO-P) uitgevoerd voor de locatie Windpark Westfrisia, te Zwaagdijk, gemeente Medemblik, provincie Noord-Holland. De aanleiding voor het onderzoek is de voorgenomen aanleg van Windpark Westfrisia. Hiervoor zullen vijf windturbines worden opgesteld ten noorden van en parallel aan de Westfrisiaweg (N302), ter hoogte van Zwaagdijk. Bij de aanleg van de werkterreinen ("kraanopstelplaatsen") en voor de bouw van de windturbines zullen graafwerkzaamheden plaatsvinden die eventueel aanwezige archeologische grondsporen kunnen verstoren. Uit vooronderzoek (Exaltus *et al.* 2015) is gebleken dat van het hele plangebied de zone waarin windturbine 3 zal worden geplaatst mogelijk archeologische sporen bevat. Deze zone vormt het onderzoeksgebied voor het proefsleufonderzoek.

Door middel van een proefsleuf is 200 m^2 onderzocht op de aanwezigheid van archeologische waarden. Dit bedraagt 10% van het totaal van 2.000 $m^{2.}$ Dit onderzoeksgebied van 2.000 m^2 bestaat uit de locatie van windturbine 3 plus het benodigde werkterrein voor de bouw van deze windturbine.

Tijdens het onderzoek is vastgesteld dat de bodemopbouw bestaat uit een moerige bouwvoor, op een dun pakket getij-afzettingen, op een vegetatiehorizont. Hieronder ligt een dikker pakket getij-afzettingen. In het vlak dagzoomde een venig pakket dat waarschijnlijk gevormd is tijdens het neolithicum. Wanneer de onderste getij-afzettingen zijn afgezet is onduidelijk. De vegetatiehorizont is gevormd tijdens een periode waarin de invloed van stromend water minder groot was; vermoedelijk tijdens de bronstijd. Het bovenste pakket getij-afzettingen is vermoedelijk afgezet gedurende de bronstijd. De bouwvoor bevat resten van het veen dat vanaf het einde van de bronstijd en later is gevormd, verploegd met toplagen van het bovenste pakket getij-afzettingen. In het vlak zijn enkel (sub)recente sporen waargenomen, veroorzaakt door de aanleg van drainering en een recentelijk gedempte sloot. Overige sporen van menselijke activiteiten of sporen van menselijke bewoning zijn niet aangetroffen.

Geconcludeerd is dat in het plangebied geen sprake is van een archeologische vindplaats. De Steekproef adviseert het gehele plangebied vrij te geven zonder verder archeologisch onderzoek. Nabij het plangebied kunnen echter archeologische waarden aanwezig zijn. Met name ter plekke van de noordelijk en westelijk gesitueerde kreekrug. Dit is niet van toepassing op graafwerkzaamheden die uitgevoerd zullen worden ten behoeve van de aanleg van Windpark Westfrisia. Voor deze locaties is voldoende archeologisch onderzoek uitgevoerd. Geadviseerd wordt bij toekomstige ingrepen buiten het plangebied, waarbij graafwerkzaamheden plaats zullen vinden, opnieuw archeologisch onderzoek uit te laten voeren.

Administratieve gegevens van het plangebied

Provincie	Noord-Holland
Gemeente	Medemblik
Plaats	Zwaagdijk
Toponiem	Windpark Westfrisia
Kaartblad	19O
Coördinaten	noordwest: 136,219 / 522,486 noordoost: 136,223 / 522,487 zuidoost: 136,234 / 522438 zuidwest: 136,230 / 522,437
Oppervlakte onderzoeksgebied (locatie windturbine 3 binnen plangebied)	Circa 2000 vierkante meter, waarvan 200 vierkante meter is onderzocht.
Uitvoering veldwerk	27 november 2015
Bevoegde overheid	instelling: Provincie Noord-Holland adres: Houtplein 33, 2012 DE Haarlem telefoon/e-mail: 06-52018649/ engelenburg@noord-holland.nl contractpersoon: dhr. H. van Engelenburg
Toetsende archeoloog namens de bevoegde overheid	naam: mevr. drs. C. Soonius telefoon/e-mail: 06-25272867 / c.soonius@hoorn.nl
Opdrachtgever	instelling: Pondera Consult adres: Postbus 579, 7440 AN Hengelo telefoon: 074-2489940 contactpersoon: dhr. P. Rooijmans, p.rooijmans@ponderaconsult.com
OM-nummer	3980724100
AMK-terrein/monumentnummer	n.v.t.
Waarnemingsnummer	n.v.t.
ISSNnr.	1871 - 269X
Uitvoerder	De Steekproef bv
Steekproef projectcode	2015-11/13
Geomorfologische context	vlakte van getij-afzettingen
Archeoregio:	8, Noord-Hollands kleigebied
NAP-hoogte maaiveld	circa 2 meter onder NAP
Maximale diepte onderzoek	1 meter onder oppervlak
Huidig grondgebruik	akker
Beheer en plaats van documentatie	De Steekproef, RCE, DANS, Noordelijk Archeologisch Depot te Nuis

1. Inleiding

In opdracht van Pondera Consult, vertegenwoordigd door dhr. P. Rooijmans, heeft De Steekproef bv een inventariserend veldonderzoek door middel van een proefsleuf (IVO-P) uitgevoerd voor het plangebied Windpark Westfrisia, te Zwaagdijk, gemeente Medemblik, provincie Noord-Holland. De aanleiding voor het onderzoek is de voorgenomen aanleg van Windpark Westfrisia. Hiervoor zullen vijf windturbines worden opgesteld ten noorden van en parallel aan de Westfrisiaweg (N302), ter hoogte van Zwaagdijk. Bij de aanleg van de werkterreinen ("kraanopstelplaatsen") en voor de bouw van de windturbines zullen graafwerkzaamheden plaatsvinden die eventueel aanwezige archeologische grondsporen kunnen verstoren.

Uit vooronderzoek (Exaltus *et al.* 2015) is gebleken dat de zone waarin windturbine 3 zal worden geplaatst, mogelijk archeologische sporen bevat. Voor de rest van het plangebied geldt dat vervolgonderzoek niet noodzakelijk is. Het onderzoeksgebied heeft een oppervlak van circa 2.000 m^2 en beslaat het oppervlak van de kraanopstelplaats met de locatie van de derde windturbine. Van het totaal werd een oppervlak van 200 m^2 in één werkput opgegraven om de aanwezigheid van archeologische vondsten en/of grondsporen, bodemopbouw, mate van verstoring en de diepteligging van een eventueel vondstniveau vast te kunnen stellen.

Het onderzoek werd uitgevoerd naar aanleiding van de beoordeling door de Provincie Noord-Holland (Soonius, 2015) van het booronderzoek op het terrein door ArcheoPro. De provincie adviseerde om het onderzoeksgebied vooralsnog met één lange proefsleuf te onderzoeken.

Het doel van dit inventariserend veldonderzoek middels proefsleuven is om de aanwezigheid en archeologische waarde van een eventuele vindplaats binnen de kraanopstelplaats en locatie van de derde windturbine vast te stellen. Ook dient te worden vastgesteld wat de relatie is tussen de vindplaats en het landschap ten tijde van de bewoning. Op basis van de resultaten van het onderzoek wordt beslist of verder onderzoek voorafgaand aan, of tijdens de inrichting van Windpark Westfrisia noodzakelijk is. Voor het onderzoek kunnen vragen gedestilleerd worden uit de NOaA (Nationale Onderzoeksagenda Archeologie) hoofdstuk 8 Noord-Hollands kleigebied. Hierin zijn onder andere de relatie mens-landschap, landschapsontwikkeling (het zich terugtrekken van de zee in de bronstijd en de toenemende vernatting in de periode daarna), voedseleconomie en handel belangrijke onderwerpen van onderzoek.

De eisen van het proefsleufonderzoek zijn vastgelegd in een Programma van Eisen (PvE) opgesteld door De Steekproef (Baak 2015), dat door de adviseur archeologie van de provincie Noord-Holland (bevoegde overheid), mevr. drs. C. Soonius, is goedgekeurd.

Het veldwerk is op 27 november 2015 uitgevoerd door J.B Veenstra MA (senior archeoloog) en drs. R. Exaltus (senior archeoloog) conform het PvE en de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 3.3. In het PvE zijn de volgende onderzoeksvragen voor dit onderzoek opgesteld:

- Is er sprake van een archeologische vindplaats?
- Hoe verhoudt de stratigrafie in de proefsleuf zich tot de bevindingen van het booronderzoek?
- Wat is de genese van de diverse stratigrafische eenheden?

Vragen indien sprake is van een vindplaats:

- Wat is de stratigrafie en graad van gaafheid van de vindplaats?
- Wat is de aard en ouderdom van de sporen?
- Zijn er sporen in verband te brengen met landbouw?
- Zijn er structuren te herkennen?
- Wat is de gaafheid van de sporen en structuren?
- Wat is de datering van de archeologische vondsten en tot welke vondsttypen of vondstcategorieën behoren zij?
- Is er sprake van verschillende (dateerbare) gebruiks- en bewoningsfasen?
- Wat is de relatie van aangetroffen sporen, structuren en vondstmateriaal tot de omgeving?
- Wat valt er te zeggen over het landschap ten tijde van de bewoning en over de landschapsontwikkeling?

1.1 Ligging van het plangebied

De locatie van de proefsleuf is gelegen in een akker aan de Westfrisiaweg (N302) (zie Figuur 1 & 2). De omgeving van deze locatie is bekend onder het toponiem Noorderboekert. De akker behoort toe tot een ten noorden van het plangebied gelegen boerderij aan de Zwaagdijk 257. Op circa één kilometer in noordwestelijke richting bevindt zich de kruising Westfrisiaweg/ Noorder Boekertweg.

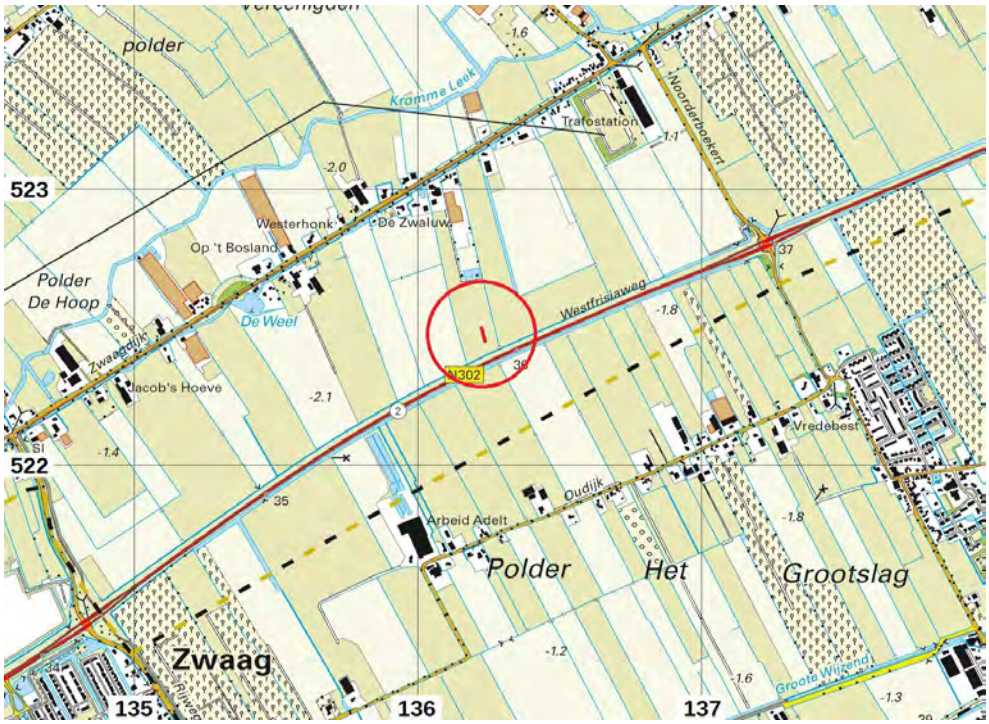

Figuur 1. Zwaagdijk, Windpark Westfrisia: Topografische kaart van de onderzoekslocatie. De locatie van de proefsleuf is in het rood omcirkeld. Langs de rand zijn coördinaten in RD weergegeven. De kaart is naar het noorden gericht en de afstand tussen de rasterlijnen is 1 kilometer (bron: topografische dienst, kadaster, Emmen, 2015).

Figuur 2. Zwaagdijk, Windpark Westfrisia: Het totale plangebied van Windpark Westfrisia (rood omlijnd). Op de inzet de locatie van de proefsleuf geprojecteerd op de kraanopstelplaats voor windturbine 3 (bron: GoogleEarth).

2. Vooronderzoek

Voor dit hoofdstuk is gebruik gemaakt van de rapportage van het inventariserend archeologisch veldonderzoek (Exaltus *et al.* 2015) en het Programma van Eisen (Baak 2015). De hieruit overgenomen gegevens zijn waar nodig geactualiseerd en aangevuld.

De gebruikte bronnen voor dit hoofdstuk zijn opgenomen aan het einde van dit rapport. ARCHIS 3, het archeologisch registratie- en informatiesysteem van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) kon ten tijde van dit onderzoek niet worden geraadpleegd, omdat dit vanwege de overgang van ARCHIS 2 naar ARCHIS 3 niet functioneert. Hierdoor konden de archeologische kaart, de aardkundige kaarten, de meldingen van archeologische monumenten, waarnemingen en vondsten niet worden geraadpleegd. Voor de paragraaf over de historische geografie is onder meer gebruik gemaakt van www.watwaswaar.nl, hierop zijn historische kaarten in te zien.

Figuur 3. Zwaagdijk, Windpark Westfrisia: Het plangebied voorafgaand aan het aanleggen van de proefsleuf. Op de achtergrond het verkeer op de Westfrisiaweg. Foto genomen in zuidelijke richting.

2.1 Fysische geografie

Plangebied Zwaagdijk, Windpark Westfrisia ligt in een gebied dat in het laat-neolithicum nog bestond uit een getijdegebied met kreken en kommen. De bodem bestaat uit getijde-afzettingen. Knippenberg beschrijft de ontstaansgeschiedenis op basis van recente bronnen als volgt:

"Van groot belang voor het begrip van de landschapsontwikkeling binnen het onderzoeksgebied is een nieuw landschappelijk model dat onlangs is ontwikkeld in het kader van het onderzoeksprogramma Farmers of the Coast van de Universiteit Leiden. Dit model is gebaseerd op drie bronnen. De eerste is het nieuwe kustgenesemodel zoals dat is gepubliceerd door Van der Spek, 1994. De tweede bron bestaat uit een analyse van materialen verzameld door aardwetenschappers in het kader van de kartering van Noord-Holland en diverse ruilverkavelingen. De derde bron betreft data uit archeologisch onderzoek. Op basis van de genoemde bronnen wordt verwacht dat het landschap zich als volgt heeft ontwikkeld.

In het Laat-Neolithicum bestond het landschap uit kreken en kommen. Het gebied werd in deze periode doorsneden door plaatsvaste kreken met duidelijk ontwikkelde oevers die werden geflankeerd door overslaggronden. De kreekoevers van de geulsystemen in hun eindfase zijn m.u.v. extreem hoogwater gedurende het gehele jaar exploiteerbaar geweest. In de top van deze oevers zijn dan ook vegetatie-horizonten gevormd. De kreken doorsneden in deze periode grote natte komgebieden die vrijwel het gehele jaar onder water stonden. In deze kommen werd onder water klei afgezet. In de kommen bestond een grote variatie in waterkwaliteit (zoet-brak-zout) afhankelijk van de mate waarin deze werden gevoed door toevoer van zeewater vanuit de kreken of van hemelwater en aanvoer vanuit het Vechtdalsysteem. In deze kommen groeide plaatselijk riet. Deze "rietkommen" worden nu teruggevonden als dunne veenlaagjes en matig gerijpte klei met liggend blad van riet (o.a. in de NAR 21 worden deze afzettingen aangeduid als rietklei). Op de overgang van het Laat-Neolithicum naar de Bronstijd vond een gebeurtenis plaats waarbij de verbinding met het Vecht-bassin verloren ging. Dit veranderde de morfologie van het Bergen-bassin volledig en heeft een grote invloed gehad op het landschap en daarmee op de exploitatie-mogelijkheden van oostelijk West-Friesland. Door de verkleining van het bassin ontstond een vloed gedomineerde delta in oostelijk West-Friesland en een eb gedomineerde delta in westelijk West-Friesland. In oostelijk West-Friesland ontstond dientengevolge een hoog opgeslibd kwelderlandschap dat zich goed laat vergelijken met bijvoorbeeld het Verdronken land van Saeftinghe.

In dit landschap vormen de kwelders de goed-exploiteerbare gebieden met een hoge bodemvruchtbaarheid. Gedurende de Vroege Bronstijd worden dan ook met name de hoge kwelders geëxploiteerd. De kwelderlandschappen lijken in twee korte fasen te zijn gevormd. Waarbij de tweede fase minder "fors" is geweest dan de eerste. In de Midden-Bronstijd B was in oostelijk West-Friesland sprake van een volledig verzoet voormalig kwelderlandschap waarin geen sedimentatie meer optrad, terwijl westelijk West-Friesland nog steeds een open estuarium vormde met een geringe mate van sedimentatie. Het landschap in oostelijk West-Friesland werd gedomineerd door bossen en bosschages en zoetwatermeren. Stromend water kwam sporadisch voor. In dit landschap zijn op de voormalige kwelderafzettingen diverse nederzettingsterreinen aangetroffen. In de Late Bronstijd trad opnieuw een belangrijke verandering op. Het Zeegat van Bergen sloot zich, waardoor in de voormalige eb gedomineerde delta veengroei kon gaan plaatsvinden. Als

gevolg van een verandering in de morfologie van de bassins en de Zeegaten ontstonden in de meren in het huidig IJsselmeergebied grotere schommelingen in het wateroppervlak. Hierdoor vonden met name in de wintermaanden overstromingen plaats van oostelijk West-Friesland. De bewoners pasten zich aan door terpen op te werpen. Als gevolg van de verslechterde waterafvoer, werd het gebied in de vroege-ijzertijd min of meer verlaten met uitzondering van enkele kleinere nederzettingen rondom Medemblik en Opperdoes.

Op basis van enkele waarnemingen van hoogveen verspreid over West-Friesland wordt over het algemeen aangenomen dat er sprake is geweest van een volledige hoogveenbedekking. Over deze hoogveenbedekking bestaat echter nog de nodige discussie, zowel over de verspreiding als de oorzaak van veenvorming. Aan de randen van dit uitgestrekte veengebied kon plaatselijk nog gewoond en geakkerd worden in de IJzertijd. Dit gebied wordt pas in de (Late) Middeleeuwen weer bewoond nadat begonnen wordt met de grootschalige ontginning van veengebieden" (Knippenberg 2014).

Blijkens de resultaten van het booronderzoek is in de ondergrond van onderzoeksgebied Windpark Westfrisia te Zwaagdijk een vegetatie-horizont met houtskoolspikkels aanwezig die kan worden gekoppeld aan de hierboven beschreven bewoningsfase in de (vroege-) bronstijd. Deze horizont bevindt zich vlak onder de bouwvoor. De gewoonlijk in deze regio iets dieper liggende laag met mogelijk neolithische vondsten is bij het booronderzoek niet vastgesteld. Wel zijn op een dieper niveau (veraarde) veenlaag waargenomen die in verband kan worden gebracht met de boven beschreven rietkommen die zijn gevormd in het neolithicum. De top van deze laag is geërodeerd.

Rondom boring 48 (ter hoogte van de proefsleuf) is de bodemopbouw als volgt:

- circa 35 – 50 cm dikke bouwvoor van humusrijke zandige klei
- circa 20 cm dikke laag van matig zandige klei, veel zandlaagjes, matig kalkhoudend
- circa 10 cm dikke veenlaag die is omgevormd tot vegetatie-horizont met houtskoolspikkels; ontkalkt (mogelijk akker- of bewoningsniveau)
- circa 75 cm matige zandige klei met veel zandlaagjes
- circa 30 cm matig zandige klei met weinig veenlaagjes
- matig grof zand

2.2 Archeologie

Het plangebied ligt in een zone met een hoge archeologische verwachting. Deze verwachting is vooral gebaseerd op de ligging van een krekenlandschap in de ondergrond. Tijdens het booronderzoek is een met zand gevulde kreek in het (grotere) plangebied vastgesteld. Uit het plangebied zelf zijn geen archeologische waarden bekend.

Direct ten oosten van het plangebied van het booronderzoek is wel een vindplaats bekend. Deze ligt circa 800 meter ten oosten van het plangebied van voorliggend onderzoek en betreft namelijk een vindplaats uit het laat-neolithicum en de (vroege) bronstijd (AMK 4903) (Knippenberg 2014). De vindplaats wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van donker gekleurde vegetatiehorizonten/akkerlagen met sporen in de vorm van kuilen, greppels en ploegsporen. Het neolithisch vondstmateriaal bestaat uit aardewerk, vuursteen en bot. Tevens is op deze vindplaats op een hoger niveau een grote diversiteit aan grondsporen aangetroffen met relatief weinig vondstmateriaal. In tegenstelling tot het neolithische niveau is deze vegetatiehorizont lichter van kleur. Binnen de grenzen van het uitgevoerde onderzoek worden deze twee niveaus van elkaar gescheiden door een dun laagje schoon sediment. Over het algemeen is er sprake van een geringe vondstdichtheid in de beide bodemhorizonten en zijn ploegkrassen over een groot oppervlak aangetroffen. De ploegkrassen dateren met name uit het late neolithicum en waren maar zeer weinig toe te schrijven aan het bronstijd-niveau. Ploegsporen uit de bronstijd bevinden zich op de top van de kreekrug; de meesten zaten iets dieper in de laat-neolithische laag.

Bij het booronderzoek is in het huidige onderzoeksgebied slechts één vegetatiehorizont vastgesteld. Dieper is wel een pakket met venige lagen aangetroffen die gedurende het neolithicum gevormd zal zijn in een kom, of andere natuurlijke laagte. De aangetroffen vegetatiehorizont is geïnterpreteerd als de vroege-bronstijdhorizont. Er is bij het booronderzoek geen vondstmateriaal aangetroffen, slechts houtskoolspikkels. Ook bij eerder onderzoek dicht bij de huidige locatie door ARC (Ufkes 2004) is geen vondstmateriaal geborgen. Dit onderzoek vond destijds plaats omdat er kennelijk toen ook al plannen waren voor het plaatsen van windmolens in dit gebied, zij het op iets anders liggende locaties. Uit booronderzoek door Grontmij (Fijma, 2003) is toen gebleken dat zich op de bouwlocaties voor de turbines een vegetatiehorizont of mogelijke gebruikshorizont bevond.

Sporen uit de late middeleeuwen en nieuwe tijd zijn bij gravend onderzoek in de directe omgeving slechts sporadisch aangetroffen en bestonden dan vrijwel uitsluitend uit greppels die gezien kunnen worden als perceelgrenzen. Dit stemt overeen met de verwachting op basis van de genese van het landschap.

2.3 Historische geografie

Het plangebied is gelegen in het buitengebied van Zwaagdijk. Op de kadastraal minuutplan uit 1811-1832 is zichtbaar dat het plangebied is gelegen in een gebied dat is ingedeeld in lange, smalle percelen (zie Figuur 4). Ook op kaartmateriaal uit 1858 en 1899 is een min of meer gelijke verkaveling zichtbaar (zie Figuur 5). De verkaveling staat min of meer haaks op de Zwaagdijk in het noorden en de Oudijk in het zuiden en is ontstaan als gevolg van de (middeleeuwse) ontginning van het plangebied.

Op de kaart uit 1961 is zichtbaar dat veel van de kleinere percelen zijn samengevoegd. Tussen 1961 en 1994 heeft een meer grootschalige ruilverkaveling plaatsgevonden, waarbij veel watergangen zijn gedempt en grotere percelen zijn ontstaan. De oriëntatie van de percelen min of meer gelijk is gebleven.

De Westfrisiaweg (N302) zuidelijk van het plangebied is tussen 1984 en1990 in verschillende fasen aangelegd (www.wegenwiki.nl)

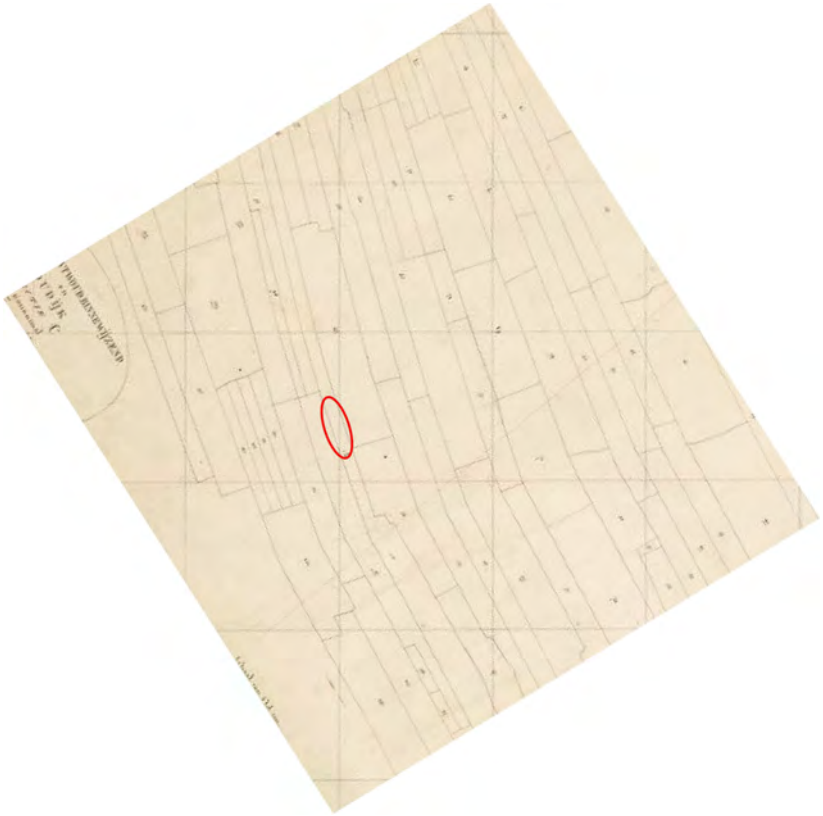

Figuur 4. Zwaagdijk, Windpark Westfrisia: De locatie van de proefsleuf in rood op de kadastraal minuutplan uit 1811-1832. Kaart naar het noorden gericht (bron: www.watwaswaar.nl).

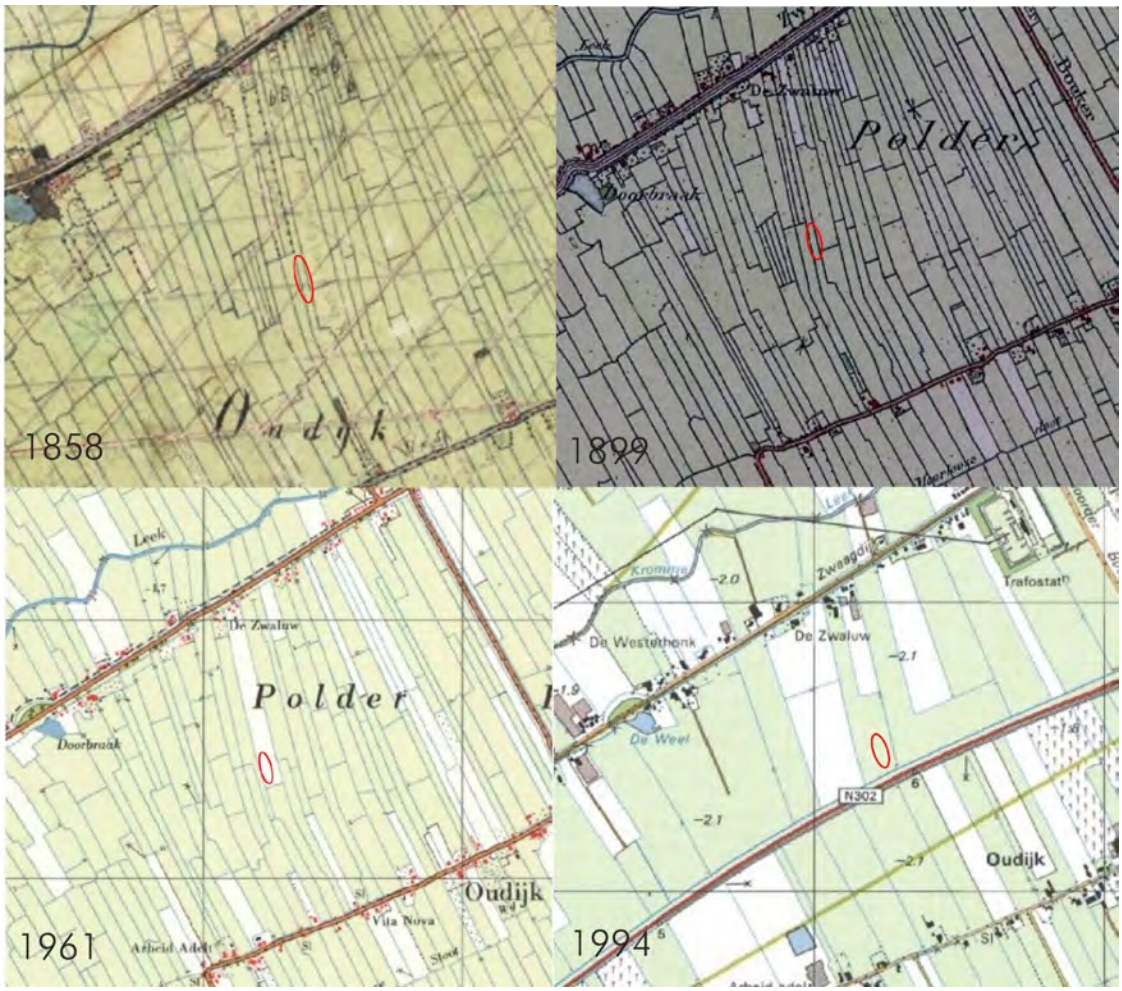

Figuur 5. Zwaagdijk, Windpark Westfrisia: Uitsneden uit diverse historische kadasterkaarten. De locatie van de proefsleuf is rood omcirkeld. De afstand tussen de rasterlijnen in de onderste twee afbeeldingen is één kilometer. Alle kaarten zijn naar het noorden gericht (bron: www.watwaswaar.nl)

2.4 Archeologische verwachting

Ouderdom van de te verwachten resten/ vindplaats(en)

Eventuele archeologische waarden zullen hoogstwaarschijnlijk dateren uit de vroege bronstijd. Ook resten uit het neolithicum zijn niet uit te sluiten. Bij het booronderzoek noch bij eerdere onderzoeken (zie paragraaf 3.1) is archeologisch vondstmateriaal zoals scherven aardewerk geborgen. Dit is wel het geval bij het onderzoek door Archol (Knippenberg, 2014) dat op circa 800 meter ten oosten van het plangebied is uitgevoerd.

Begrenzing en oppervlakte van de vindplaats(en)

De begrenzing en het oppervlak van de vindplaats zijn op dit moment onbekend. Het is waarschijnlijk dat indien sprake is van een vindplaats, deze zich buiten het plangebied uitstrekt.

Structuren en sporen

In de directe nabijheid van het plangebied zijn op terreinen met een zelfde landschappelijke ligging als het plangebied resten uit de perioden laat-neolithicum en vroege bronstijd gevonden. Grondsporen uit deze perioden worden verwacht op of in de zandige klei direct onder de vegetatiehorizont. Sporen die kunnen worden verwacht zijn ploeg- of eergetouwsporen, ontginningsgreppels en staaksporen van dunne palen. Resten van bewoning kunnen bestaan uit paalkuilen, afvalkuilen en greppels.

Anorganische en organische artefacten

De archeologische waarden in de omgeving van het plangebied dateren uit de late steentijd tot en met de bronstijd. Verwachte anorganische artefacten zijn voornamelijk aardewerk en vuursteen, maar ook met metalen voorwerpen moet rekening worden gehouden. Organische artefacten kunnen bestaan uit houtskool, (verbrand) menselijk en dierlijk bot of houtresten en kunnen worden gevonden in diepere grondsporen zoals kuilen en greppels. De verwachting voor niet verbrand organisch materiaal is voor artefacten laag gezien de vondstdichtheid op vindplaatsen in de directe omgeving. In de vochtige, basische bodem zijn de conserveringsomstandigheden hiervoor in principe wel goed.

Archeozoölogische en botanische resten

Verbrande dierenbotten en macroresten (bv. verkoolde zaden en granen) of dierenbotten/ macroresten/pollen en schelpresten kunnen worden gevonden. De verwachting voor niet verbrande paleo-ecologische resten is op basis van de vochtige en basische context hoog.

Archeologische stratigrafie en diepte van vondstlagen

De relevante laag met archeologische waarden kan direct onder de bouwvoor worden aangetroffen, zoals ook uit het booronderzoek gebleken is. De verwachte vegetatiehorizont uit de vroege bronstijd zal zich rond de 55 tot 70 centimeter onder het maaiveld bevinden. Het valt niet uit te sluiten dat in delen van het plangebied ook nog een tweede, wellicht laat-neolithische vondstlaag aanwezig is, waarop men tijdens het onderzoek verdacht moet zijn.

Gaafheid en conservering

Er is nog niets over de gaafheid en de conservering bekend.

3. Veldonderzoek

3.1 Werkwijze

Het onderzoek is uitgevoerd conform het PvE (Baak 2015) en de KNA 3.3. Conform de overeengekomen werkwijze is het plangebied (van 2.000 m^2) waarderend onderzocht door middel van een proefsleuf van vier bij vijftig meter. Hiermee is een oppervlak van 200 m^2 gedocumenteerd, met een dekkingsgraad van 10 procent. De graafwerkzaamheden zijn uitsluitend uitgevoerd in de aanwezigheid van een seniorarcheoloog.

Het veldwerk is uitgevoerd op 27 november 2015 door dhr. drs. R. Exaltus (senior archeoloog/bodemkundige) en dhr. J.B. Veenstra MA (senior archeoloog). In eerste instantie is de bouwvoor verwijderd, waarna in lagen van vijf centimeter verdiept is tot de top van de vegetatiehorizont. Hierbij is gelet op vondstconcentraties en (doorschemerende) grondsporen. Uiteindelijk is ontgraven tot het niveau net onder de vegetatiehorizont. Hier is het uiteindelijke vlak aangelegd.

Het vlak is gefotografeerd en op schaal (1:50) getekend. Het gehele lengte profiel is geschaafd en gefotografeerd. Hierna zijn op drie plekken verdeeld over het profiel, kolommen van één meter breedte op schaal getekend (1:20). Van het vlak en het maaiveld zijn de hoogtes om de vijf meter bepaald ten opzicht van het NAP.

4. Resultaten van het onderzoek

4.1 De bodemopbouw (dhr. drs. R. Exaltus & dhr. J.B. Veenstra MA)

De gedocumenteerde bodemopbouw komt overeen met de beschrijving van de bodem zoals waargenomen in het booronderzoek (Exaltus *et al.* 2015). De bodem bestaat van onder naar boven uit een bouwvoor van circa 40 tot 55 centimeter, een dun pakket getij-afzettingen van circa 10 tot 25 centimeter, een vegetatiehorizont van circa 5 tot 10 centimeter en een pakket getij-afzettingen (zie Figuren 6 & 7).

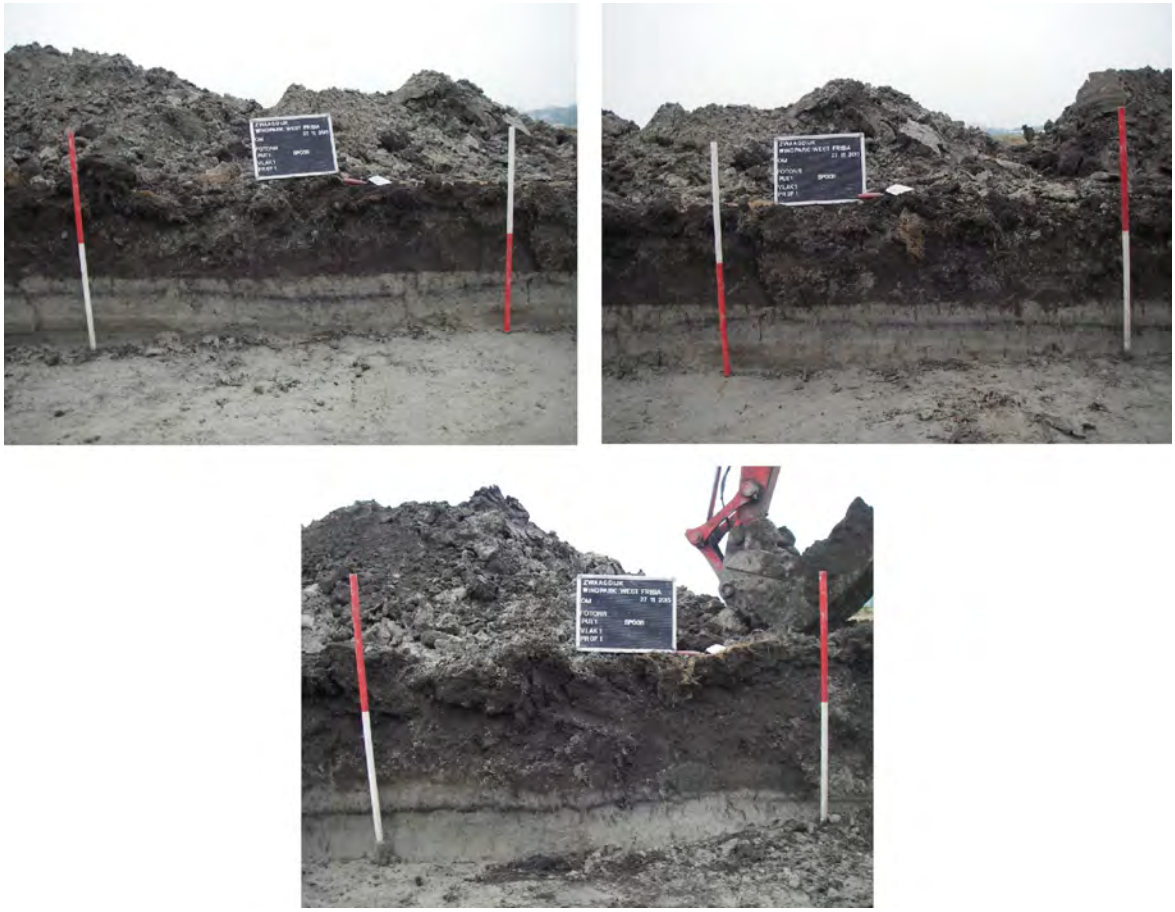

Figuur 6. Zwaagdijk, Windpark Westfrisia: Drie detailopnames van het profiel. Onder de moerige bouwvoor een dun pakket getij-afzettingen, met daaronder de vegetatiehorizont. Zichtbaar is het licht glooiende karakter hiervan. Op de onderste foto verdwijnt de vegetatiehorizont in de bouwvoor.

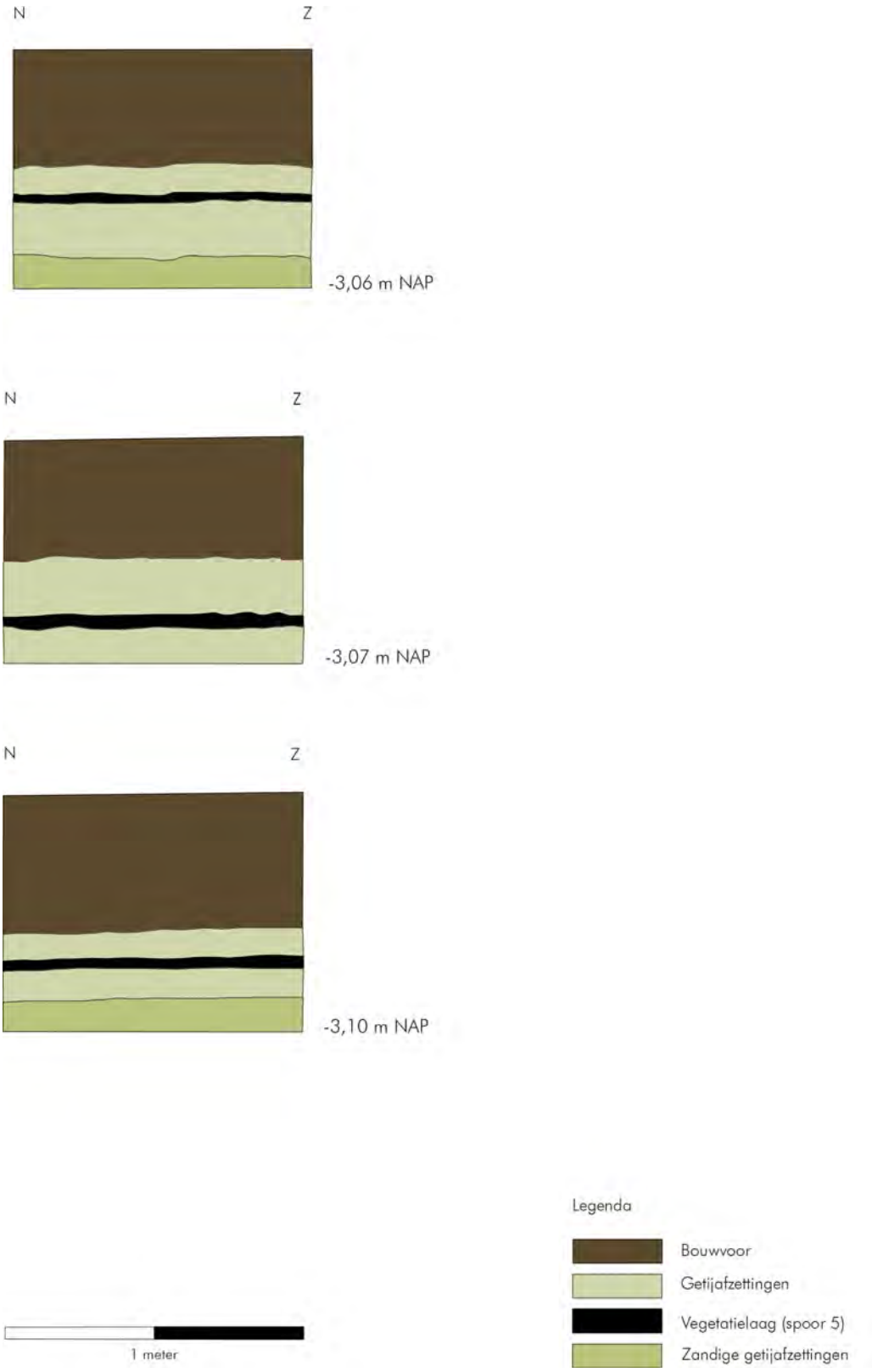

Figuur 7. Zwaagdijk, Windpark Westfrisia: Van onder naar boven de gedocumenteerde profielen 1, 2 en 3 (voor de ligging zie Appendix II)

De bouwvoor bestaat uit matig tot sterk humeuze zavel. Als gevolg van de (middeleeuwse) ontginning is door inklinking en oxidatie een (restant van) oorspronkelijk aanwezig veen gedegenereerd. Hierna is dit door verploeging vermengd geraakt met de top van het onder gelegen zavel. Onder de bouwvoor is in het gehele profiel een gelaagdheid van zowel dunne lagen matig siltige klei als dunne lagen matig siltig zand waargenomen. Gezamenlijk vormen deze een pakket getij-afzettingen, of te wel een wad/ kweldermilieu.

Onder het pakket getij-afzettingen bevindt zich een vegetatiehorizont (spoor 5) bestaande uit veraard veen, die een licht glooiend verloop vertoonde over de lengte van het profiel. In het uiterste noorden van de proefsleuf werd de vegetatiehorizont opgenomen in de bouwvoor (zie Figuur 6). Ter plekke zal ook het afdekkende pakket getij-afzettingen opgenomen zijn in de bouwvoor. De top van de vegetatiehorizont lijkt geërodeerd te zijn door de afdekkende getij-afzettingen. Onder de vegetatiehorizont ligt een dikker pakket getij-afzettingen. Ook dit pakket, behorende tot een opslibbend wad/ kweldermilieu, bestaat uit zowel matig siltige zand- als matig siltige kleilagen, variërend in dikte van één tot vier centimeter. De dikte van de individuele zand- en kleilagen varieerde over de lengte van het profiel. Lokaal werd als onderste laag in het gedocumenteerde profiel een pakket matig siltig zand waargenomen in het profiel (zie Figuur 7, profiel 1 en 3). Deze zandlaag maakt onderdeel uit van het pakket getij-afzettingen, maar week af door de dikte (circa 10 centimeter).

Lokaal zijn in het vlak dagzomende venige lagen gedocumenteerd (spoor 4, zie Appendix II). Deze venige lagen zullen toebehoren tot de in het neolithicum afgezette veenlagen in de lager gelegen komgebieden.

De waargenomen bodem toont overeenkomsten met de bodem zoals die is waargenomen in onderzoeken in de directe omgeving van het plangebied (Ufkes 2004 & Knippenberg 2014). De in de proefsleuf gedocumenteerde getij-afzettingen maken deel uit van een wad/ kweldermilieu dat is gevormd als gevolg van overstromingen. Op basis van een reconstructie van de aanwezigheid van kreken in de nabije omgeving van het plangebied, kan de ligging van een kreek verondersteld worden ten noorden en oosten van het plangebied (zie Figuur 8). Deze kreek vormde echter in het laat-neolithicum en vroege bronstijd als kreekrug een geschikte plek voor bewoning (Knippenberg 2014). Het in het vlak waargenomen venige pakket (spoor 4) kan gevormd zijn onder invloed van watertoevoer als gevolg van overstromingen vanuit deze kreek. Het plangebied zal in de periode van vorming van dit pakket gelegen zijn in een komgebied. Deze kom verhinderde de waterafvoer, waardoor zich veen kon ontwikkelen.

Voor de hierboven gelegen getij-afzettingen is onduidelijk of deze zijn afgezet onder invloed van overstromingen vanuit deze kreek. Een andere mogelijkheid is dat deze zijn afgezet in een door vloed gedomineerde delta als gevolg van het verdwijnen van de verbinding met het Vecht-bassin op de overgang van het laat-neolithicum naar de bronstijd.

De vegetatiehorizont (spoor 5) is gevormd in een periode waarin geen overslibbing plaatsvond. In de lagere delen ontstond een veenpakket, op de hogere delen een vegetatiehorizont, die in het plangebied bestaat uit veraard veen. Er is geen sprake van een akkerlaag. Gezien het onderste veenpakket (spoor 4) in archeologisch onderzoek nabij het plangebied wordt gekoppeld aan een laat neolithisch niveau (Knippenberg 2014), is het mogelijk dat de vegetatiehorizont, gevormd is in de bronstijd.

Nadat het Zeegat van Bergen zich sloot tegen het einde van de bronstijd, ontstonden omstandigheden die uiteindelijk leiden tot veenvorming. De restanten van dit veen zijn opgenomen in de bouwvoor.

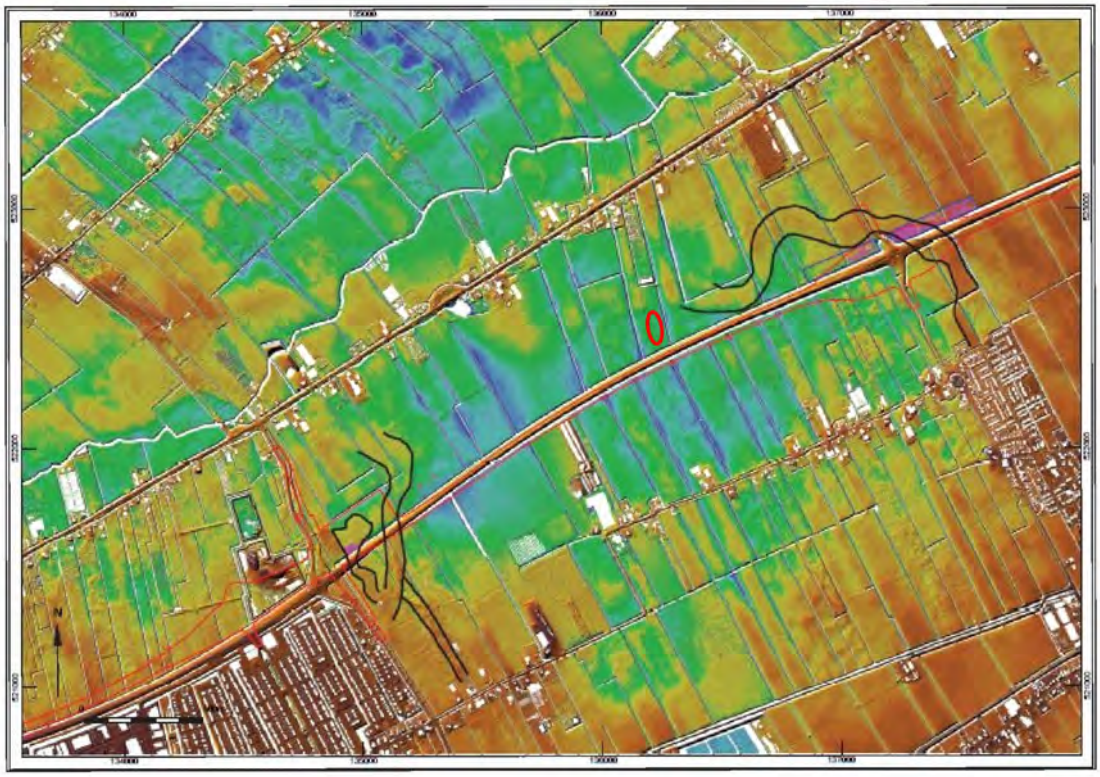

Figuur 8. Zwaagdijk, Windpark Westfrisia: Uitsnede van het AHN met daarop in zwart aangegeven de contouren van veronderstelde laat-neolithische kreekruggen en in rood het plangebied (bron: Knippenberg 2014).

4.2 Sporen en structuren

Een vlaktekening van het aangelegde vlak staat weergegeven in Appendix II en een sporenlijst is opgenomen in Appendix III. De in het vlak waargenomen grondsporen bevatten enkel (sub)recente sporen (sporen 2 en 3) en natuurlijke sporen (sporen 1, 4 en 5). Spoor 2 betreffen de ingravingen van drainering en spoor 3 is een recentelijk gedempte sloot , of greppel (zie Figuur 9).

De natuurlijke sporen zijn uitvoerig beschreven in hoofdstuk 4.1. Spoor 1 bestaat uit getij-afzettingen bestaande uit zandige en kleiige lagen. Spoor 4 is een vegetatiehorizont bestaande uit veraard veen, naar alle waarschijnlijkheid dateert deze laag uit de bronstijd. Spoor 5 is een venige laag, naar alle waarschijnlijkheid daterend uit het neolithicum.

Figuur 9. Zwaagdijk, Windpark Westfrisia: Links een detail van het vlak met de vegetatiehorizont (spoor 5) zichtbaar in het profiel, rechts een overzicht van het vlak met in het midden delen van een dagzomende veen laag (spoor 4) en langs de rechter zijde een recentelijk gedempte sloot.

4.3 Het vondstmateriaal

Tijdens het onderzoek zijn geen vondsten gedaan. Ook in de vegetatiehorizont is geen houtskool meer gevonden.

5. Waardestelling

Doel van het onderzoek was om te beoordelen of zich in het plangebied een archeologische vindplaats bevindt en of deze behoudenswaardig is. Uit het onderzoek blijkt dat de bodem in het plangebied bestaat uit een moerige bouwvoor, op een dun pakket getij-afzettingen, op een vegetatiehorizont, op een dikker pakket getij-afzettingen. In het vlak dagzoomde een venig pakket. De getij-afzettingen zijn vermoedelijk afgezet gedurende de bronstijd. Het dagzomende venige pakket is waarschijnlijk gevormd tijdens het neolithicum. De bouwvoor bevat resten van het veen dat mogelijk vanaf het einde van de bronstijd is gevormd, vermengd met toplagen van het bovenste pakket getij-afzettingen. In het vlak zijn enkel (sub)recente sporen waargenomen, veroorzaakt door de aanleg van drainering en een recentelijk gedempte sloot. Overige sporen van menselijke activiteiten of sporen van menselijke bewoning zijn niet aangetroffen.

Indien sprake is van een vindplaats, wordt deze gewaardeerd middels een scoretabel. Omdat geen sprake is van een vindplaats, is de scoretabel niet ingevuld.

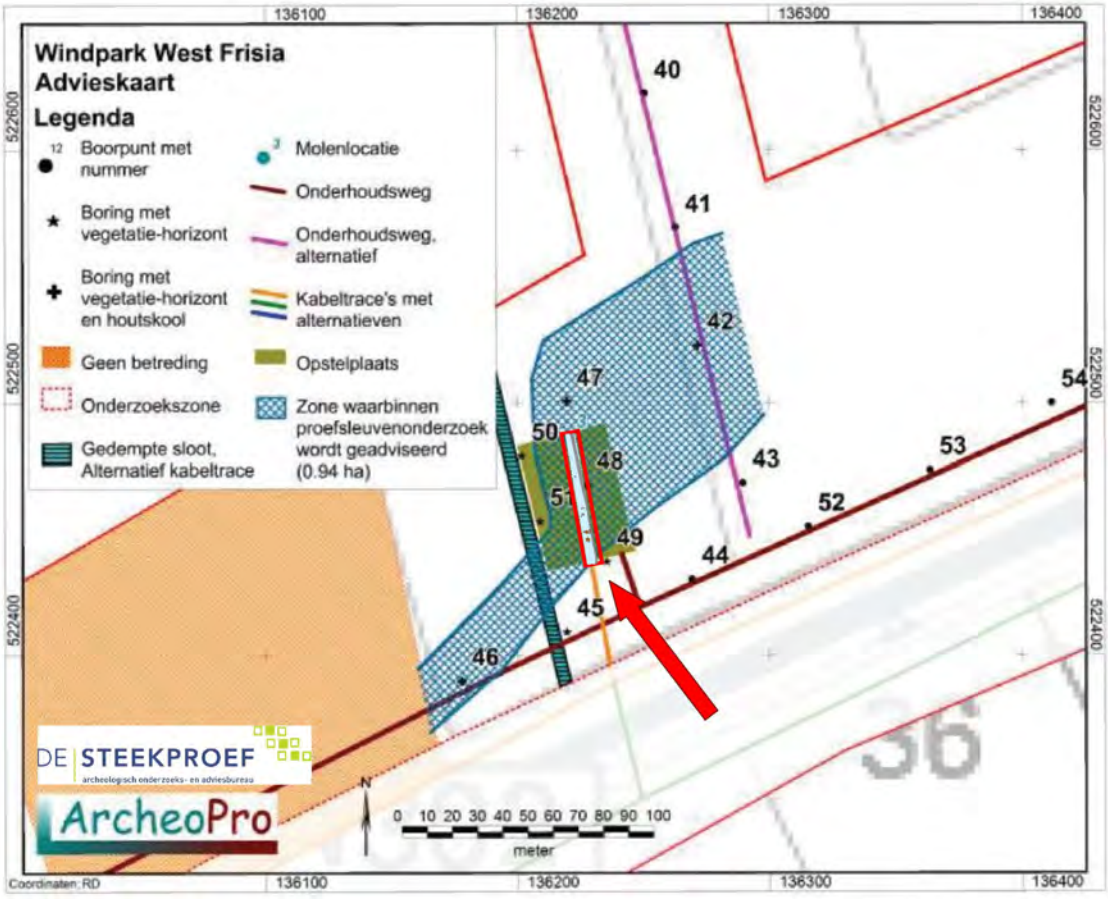

Figuur 10. Zwaagdijk, Windpark Westfrisia: De advieskaart uit het vooronderzoek (Exaltus *et al.* 2015) aangevuld met de resultaten van het proefsleufonderzoek (aangegeven door de rode pijl).

6. Conclusie

Op de locatie Windpark Westfrisia te Zwaagdijk is een inventariserend veldonderzoek middels een proefsleuf uitgevoerd. Door middel van de proefsleuf is 200 m^2 onderzocht op de aanwezigheid van archeologische waarden. Dit bedraagt 10 % van het totaal van 2.000 m^2 grote terrein van de kraanopstelplaats en locatie van de derde windturbine. Tijdens het onderzoek is vastgesteld dat de bodemopbouw bestaat uit een moerige bouwvoor, op een dun pakket getij-afzettingen, op een vegetatiehorizont. Hieronder ligt een dikker pakket getij-afzettingen. In het vlak dagzoomde een venig pakket. Wanneer de onderste getij-afzettingen zijn afgezet is onduidelijk. Het bovenste pakket is vermoedelijk afgezet gedurende de bronstijd. Het dagzomende venige pakket is waarschijnlijk gevormd tijdens het neolithicum. De bouwvoor bevat resten van het veen dat mogelijk vanaf het einde van de bronstijd is gevormd, vermengd met toplagen van het bovenste pakket getij-afzettingen. In het vlak zijn enkel (sub)recente sporen waargenomen, veroorzaakt door de aanleg van drainering en een recentelijk gedempte sloot. Overige sporen van menselijke activiteiten of sporen van menselijke bewoning zijn niet aangetroffen. Ook tijdens het vooronderzoek is gebleken dat deze niet aanwezig zijn in het overige deel van het plangebied Windpark Westfrisia. Op basis van de resultaten van zowel het vooronderzoek als voorliggend proefsleufonderzoek, hoeft in het plangebied geen archeologisch vervolgonderzoek plaats te vinden.

6.1 Beantwoording onderzoeksvragen

- *Is er sprake van een archeologische vindplaats?*
  Er is geen sprake van een archeologische vindplaats. Er zijn enkel (sub) recente sporen gevonden en er zijn geen vondsten gedaan.

- *Hoe verhoud de stratigrafie in de proefsleuf zich tot de bevindingen van het booronderzoek?*
  De stratigrafie in de proefsleuf komt overeen met de bevindingen van het booronderzoek, met als enige verschil dat tijdens het proefsleufonderzoek in de vegetatiehorizont geen houtskoolresten zijn gevonden.
  Op basis van het booronderzoek werd verondersteld dat de waargenomen vegetatiehorizont overeenkwam met het referentieprofiel (Exaltus *et al.* 2015, pp. 29). Op basis van de resultaten van het proefsleufonderzoek kan worden geconcludeerd dat in het plangebied geen akkerlaag aanwezig is, maar sprake is van een laag bestaande uit veraard veen. Hierin wijkt de stratigrafie in het plangebied af ten opzichte van het referentieprofiel (Knippenberg 2014).

- *Wat is de genese van de diverse stratigrafische eenheden?*
  De genese van de diverse stratigrafische eenheden is van onder naar boven: een in het vlak dagzomende venige laag, betreft vermoedelijk een in een oorspronkelijk aanwezige kom afgezet veenpakket met kleilagen, zogenaamde rietkommen. De overslibbing van deze kommen kan onder invloed van een noordelijk en westelijk gelegen kreek hebben plaatsgevonden. Vanaf het laat-neolithicum voerde deze kreek geen water meer en is een kreekrug aanwezig, die gedurende het late neoltithicum en de vroege bronstijd geschikt was voor bewoning (Knippenberg 2014).

Van het in de proefsleuf waargenomen pakket getij-afzettingen dat boven deze venige laag ligt, is onduidelijk onder invloed waarvan deze is afgezet. Mogelijk is deze onder invloed van dezelfde kreek afgezet, mogelijk is deze afgezet in een door vloed gedomineerde delta die ontstond nadat vanaf het late neolithicum/ vroege bronstijd geen watertoevoer meer plaatsvond vanuit het Vecht-bassin. Gedurende een drogere periode vormde zich op dit pakket getij-afzettingen een dunne veenlaag. Op de hoger gelegen delen vormde zich een humeuze vegetatiehorizont, die in het plangebied bestaat uit veraard veen. Op deze vegetatiehorizont is opnieuw een pakket getij-afzettingen gevormd. Deze getij-afzettingen en vegetatiehorizont zijn vermoedelijk gevormd gedurende de bronstijd. Wanneer rond de late bronstijd het Zeegat van Bergen dichtslibt, treedt er geen verdere overslibbing meer op en worden geen getij-afzettingen meer afgezet.

Op den duur ontbreekt een goede afvoer van water en vormt zich een veenpakket. Vanaf de middeleeuwen wordt dit veen ontgonnen en als gevolg van inklinking en oxidatie degenereert het veenpakket. Door verploeging raakt het restveen vermengd met de toplagen van de getij-afzettingen. De bodemopbouw komt in hoofdlijnen overeen met die zoals aangetroffen in eerder uitgevoerd archeologisch onderzoek.

Vragen indien sprake is van een vindplaats:
Omdat geen sprake is van een vindplaats, is het niet van toepassing de hierop betrekking hebbende onderzoeksvragen te beantwoorden.

6.2 Advies

Uit het proefsleuvenonderzoek is gebleken dat binnen het onderzoeksgebied geen sprake is van een archeologische vindplaats. Geadviseerd wordt om het onderzoeksgebied én het hele plangebied vrij te gegeven, zonder verder archeologisch onderzoek.

In de omgeving van het plangebied bevinden zich veel archeologische vindplaatsen. Met betrekking tot de directe omgeving van het plangebied is met name de noordelijk en westelijk gesitueerde kreekrug van grote archeologische waarde. Geadviseerd wordt hiermee in de toekomst rekening te houden en voorafgaand aan eventuele ingrepen die gepaard gaan met graafwerkzaamheden, opnieuw archeologisch onderzoek uit te laten voeren. Dit advies is niet van toepassing op graafwerkzaamheden die worden uitgevoerd in het kader van de aanleg van Windpark Westfrisia. Hiervoor is voldoende archeologisch onderzoek uitgevoerd middels het vooronderzoek (Exaltus *et al.* 2015) en het proefsleufonderzoek, waarvan het voorliggend rapport de resultaten bevat.

Mochten er tijdens graafwerkzaamheden onverhoopt archeologische waarden worden ontdekt, dienen deze conform de Monumentenwet te worden gemeld bij de bevoegde overheid, de gemeente Medemblik.

Literatuur

Baak, P., 2015. *Zwaagijk, Windpark Westfrisia Gemeente Medemblik (N.H.): Programma van Eisen Inventariserend Veldonderzoek Proefsleuven*. Steekproefproject 2015-11/09, Zuidhorn.

Exaltus, R, K. van Kappel en J. Orbons, 2015. *Windpark Westfrisia, Gemeente Medemblik, Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O); Bureauonderzoek en verkennend booronderzoek*. ArcheoPro rapport nr. 15062.

Fijma, P, 2003. *Archeologisch onderzoek Windturbines Zwaagdijk Oost, Inventariserend Veldonderzoek*. Grontmij Assen.

Knippenberg, S., 2014. *Evaluatieverslag Archeologisch onderzoek N23 – Westfrisiaweg, Noorderbroekert (locatie 18-1 en 21), gemeente Medemblik*. Archol, Leiden, versie 2.0

Soonius, C.M., 2015. *Windpark Westfrisia, Zwaagdijk, gemeente Medemblik. Archeologisch Advies nummer 15133*. Archeologie West Friesland.

Van der Spek, A.J.F., 1994. *Large-scale Evolution of Holocene Tidal Basins in the Netherlands*. PhD Dissertation, University Utrecht.

Ufkes, A, 2004. *Een archeologisch inventariserend veldonderzoek (IVO) door middel van proefsleuven, langs de Westfrisiaweg te Zwaagdijk-Oost, gem Wervershoof (N.-H.)*. ARC-rapporten 2004-36.

Internet:

Centraal Archeologisch Archief (CAA) en Centraal Monumenten Archief (CMA) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) [ARCHIS].

Indicatieve Kaart Archeologisch Waarden (IKAW) [ARCHIS].

Kadaster. mijn.kadaster.nl.

WatWasWaar. www.watwaswaar.nl.

Actueel Hoogtebestand Nederland (www.ahn.nl). Rijkswaterstaat, Adviesdienst Geo-informatie en ICT.

Wegenwiki. www.wegenwiki.nl.

Appendix I: Archeologische periode-indeling

paleolithicum:	
paleolithicum vroeg:	tot 300.000 BP
paleolithicum midden:	300.000 - 35.000 BP
paleolithicum laat:	35.000 BP – 8.800 vC
paleolithicum laat A:	35.000 - 18.000 BP
paleolithicum laat B:	18.000 BP – 8.800 vC
mesolithicum:	
mesolithicum vroeg:	8.800 - 7.100 vC
mesolithicum midden:	7.100 - 6.450 vC
mesolithicum laat:	6.450 - 4.900 vC
neolithicum:	
neolithicum vroeg:	5.300 - 4.200 vC
neolithicum vroeg A:	5.300 - 4.900 vC
neolithicum vroeg B:	4.900 - 4.200 vC
neolithicum midden:	4.200 - 2.850 vC
neolithicum midden A:	4.200 - 3.400 vC
neolithicum midden B:	3.400 - 2.850 vC
neolithicum laat:	2.850 - 2.000 vC
neolithicum laat A:	2.850 - 2.450 vC
neolithicum laat B:	2.450 - 2.000 vC
bronstijd:	
bronstijd vroeg:	2.000 - 1.800 vC
bronstijd midden:	1.800 - 1.100 vC
bronstijd midden A:	1.800 - 1.500 vC
bronstijd midden B:	1.500 - 1.100 vC
bronstijd laat:	1.100 - 800 vC

Jonge Dryas:	12.850 – 10.950 BP
Weichselien	
Vroeg-Weichselien:	115.000 – 73.000 BP
Midden-Weichselien:	73.000 – 13.000 BP
Laat-Weichselien:	13.000 – 10.000 BP

ijzertijd:	
ijzertijd vroeg:	800 - 500 vC
ijzertijd midden:	500 - 250 vC
ijzertijd laat:	250 - 12 vC
romeinse tijd:	
romeinse tijd vroeg:	12 vC - 70 nC
romeinse tijd vroeg A:	12 vC - 25 nC
romeinse tijd vroeg B:	25 - 70 nC
romeinse tijd midden:	70 - 270 nC
romeinse tijd midden A:	70 - 150 nC
romeinse tijd midden B:	150 - 270 nC
romeinse tijd laat:	270 - 450 nC
romeinse tijd laat A:	270 - 350 nC
romeinse tijd laat B:	350 - 450 nC
middeleeuwen:	
middeleeuwen vroeg:	450 - 1.050 nC
middeleeuwen vroeg A:	450 - 525 nC
middeleeuwen vroeg B:	525 - 725 nC
middeleeuwen vroeg C:	725 - 900 nC
middeleeuwen vroeg D:	900 - 1.050 nC
middeleeuwen laat:	1.050 - 1.500 nC
middeleeuwen laat A:	1.050 - 1.250 nC
middeleeuwen laat B:	1.250 - 1.500 nC
nieuwe tijd:	
nieuwe tijd A:	1.500 - 1.650 nC
nieuwe tijd B:	1.650 - 1.850 nC
nieuwe tijd C:	1.850 – heden

vC.:	voor Christus
nC:	na Christus
BP:	Before Present; Present = 1950

stk_6
136.234,85 /
522.438,41

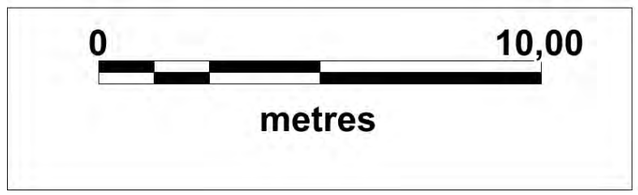

Appendix III: Sporenlijst

Spoor	Put	Interpretatie	Aard	Vorm (aan oppervlak)	Afmeting in cm	Kleur	Opmerkingen
1	1	wad/kwelder	kz1/ zs1	nvt		brgr	
2	1	drainagesleuf	nvt	lineair		brgr	
3	1	sloot REC	nvt	lineair		dgr	
4	1	veen, veraard	vk3	nvt		dgrbr	venig/ kleiig pakket
5	1	veen, veraard	vk3	nvt		dgrbr	vegetatiezone

Document:	*Beoordeling IVO-P*
Plangebied:	*Windpark Westfrisia, Zwaagdijk, gemeente Medemblik*
Adviesnummer:	*15133*
Opsteller:	*drs. C.M. Soonius (adviseur archeologie provincie)*
Datum:	*07-01-2016*

Archeologische Advies

1. Inleiding

Op verzoek van Pondera Consult (dhr. P. Rooijmans) en de provincie Noord-Holland (Hans Engelenburg) is het conceptrapport “Zwaagdijk, Windpark Westfrisia, Gemeente Medemblik (N.H.) Inventariserend Veldonderzoek Proefsleuven” beoordeeld.
De provincie Noord-Holland is in zake dit onderzoek bevoegd gezag en dit document is in opdracht van de provincie vervaardigd. Op 21 december is het conceptrapport per mail binnengekomen. In dit document staat tevens kort aangegeven hoe met de resultaten in het verdere verloop van de ruimtelijke procedure kan worden omgegaan.

2. Beoordeling concept Steekproefrapport 2015-11/13

Het rapport is helder opgesteld en voldoet aan de eisen gesteld in het PvE. Het advies mag wat mij betreft nog stelliger worden geformuleerd. In relatie tot het geformuleerde advies kan ik de laatste zin in de samenvatting niet helemaal plaatsen. Wat wordt hiermee bedoeld?

Per pagina heb ik in het pdf-document nog enkele opmerkingen geplaatst. De meeste opmerkingen zijn vrij makkelijk te verwerken verwacht ik. Ter verduidelijking heb ik de meest relevante opmerkingen hieronder weergegeven:

- Definitie plangebied niet helemaal helder en eenduidig. Feitelijk is er maar een klein deel van het plangebied uit het door Archeopro onderzochte gebied geselecteerd voor nader onderzoek door middel van proefsleuven;
- Advieskaart uit Archeopro-rapport opnemen en aanvullen met de resultaten van het IVO-P. Doel van het Inventariserend Veldonderzoek is toch het opsporen van vindplaatsen? Dat betekent toch dat als er geen vindplaatsen zijn aangetroffen de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling kan worden vrijgegeven?

Archeologie West-Friesland, Nieuwe Steen 1, 1625 HV Hoorn,
Postbus 603, 1620 AR Hoorn

Bereikbaar; Carla Soonius: 06252-72867 / c.soonius@hoorn.nl
Michiel Bartels: 06304-68593 / m.bartels@hoorn.nl
www.archeologiewestfriesland.nl

- Uitleggen wat verschil is tussen spoor 4 en 5. Hoe dik is de veenlaag? De koppeling met de vlaktekening en de profielen kan beter;
- Het referentieprofiel (de akkerlagen uit onderzoek Noorderboekert) is niet aangetroffen in het proefsleuvenonderzoek. Dit was feitelijk de aanleiding om hier een proefsleuf aan te leggen.

Niet heel relevant maar het gebruik van de tijden loopt soms door elkaar heen. Tegenwoordige tijd liever niet meer gebruiken: voorbeeld eerste zin hoofdstuk 5: Doel van het onderzoek was i.p.v. is.

3. Advies voor het vervolgtraject

Na verwerking van de opmerkingen kan het rapport worden afgerond.

Op basis van de aangeleverde gegevens kan ik de conclusies van het onderzoek onderschrijven. Voor aanvang van het veldonderzoek was duidelijk dat een deel van het plangebied in het kader van de aanleg van de N23 Westfrisiaweg vrijgegeven was met betrekking tot het aspect archeologie. De overige te verstoren delen van het bodemarchief binnen het gehele plangebied zijn nader onderzocht d.m.v. booronderzoek en een proefsleuf. Hierbij zijn geen archeologische waarden aangetoond.

Voor het verdere verloop van de ruimtelijke procedure is het van belang dat er één advieskaart wordt vervaardigd, waarin zowel de resultaten van het voorgaande onderzoek en onderhavig onderzoek staan aangegeven.

Ten behoeve van de ruimtelijke procedure is het niet noodzakelijk een dubbelbestemming Waarde-Archeologie op te nemen. Er zijn geen archeologische waarden aanwezig in het gehele plangebied (figuur 16 uit Archeopro-rapport gebruiken en aanvullen met de bevindingen van het IVO-P).

4. Bronnen

Exaltus, R, K. van Kappel en J. Orbons, 2015. Windpark West-Frisia, Gemeente Medemblik, Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O); Bureauonderzoek en verkennend booronderzoek. *ArcheoPro rapport* nr. 15062.

Veenstra, J.B. & R. Exaltus, 2015. Zwaagdijk, Windpark Westfrisia, Gemeente Medemblik (N.H.) Inventariserend Veldonderzoek Proefsleuven. Concept- *Steekproefrapport* 2015-11/13. De Steekproef, Zuidhorn.

Archeologie West-Friesland, Nieuwe Steen 1, 1625 HV Hoorn,
Postbus 603, 1620 AR Hoorn

Bereikbaar; Carla Soonius: 06252-72867 / c.soonius@hoorn.nl
Michiel Bartels: 06304-68593 / m.bartels@hoorn.nl
www.archeologiewestfriesland.nl

BIJLAGE 5 VISUALISATIERAPPORT

PONDERA consult

714104
22 februari 2016

VISUALISATIERAPPORT WINDPARK WESTFRISIA

Windpark Westfrisia b.v.

Definitief

Duurzame oplossingen in
energie, klimaat en milieu

Postbus 579
7550 AN Hengelo
Telefoon (074) 248 99 40

Documenttitel	Visualisatierapport Windpark Westfrisia
Soort document	Definitief
Datum	22 februari 2016
Projectnaam	Windpark Westfrisia
Projectnummer	714104
Opdrachtgever	Windpark Westfrisia b.v.
Auteur	Bouke Vogelaar, Pondera Consult
Vrijgave	Pim Rooijmans, Pondera Consult

INHOUDSOPGAVE

1	**Inleiding**	**1**
1.1	Beschrijving van de locatie	1
1.2	Tijdstip en weersomstandigheden	2
1.3	Camera	2
1.4	Kijkafstand en weergavemethodiek	2
2	**Werking fotovisualisaties**	**3**
3	**Fotolocaties**	**4**
3.1	Beschrijving fotolocaties	4
4	**Turbines**	**6**
4.1	Turbinelocaties	6
4.2	Turbine type	6

1 INLEIDING

Dit visualisatierapport dient ter ondersteuning van de fotovisualisaties voor de m.e.r-beoordeling van windpark Westfrisia. Deze visualisaties worden gebruikt om het windpark op het aspect landschap te beoordelen in de m.e.r-beoordeling. In dit rapport wordt één opstelling onderzocht met twee verschillende turbinetypes gevisualiseerd. De keuze voor het te plaatsen turbinetype wordt in de realisatiefase definitief gemaakt en daarom is voor deze visualisaties gekozen om qua turbinetypes aan te sluiten bij de turbinetypes zoals opgenomen in de m.e.r.-beoordeling. De windturbine met de grootste afmetingen uit de vergunningsaanvraag wordt vergeleken met de windturbine uit de oorspronkelijke aanvraag uit 2010. De weergegeven turbinetypen zijn:

- Lagerweij L93 op 85 meter ashoogte;
- Senvion MM82 op 85 meter ashoogte.

1.1 Beschrijving van de locatie

Windpark Westfrisia B.V. (de initiatiefnemer) onderzoekt de mogelijkheid om een windpark te bouwen van vijf windturbines ten noorden van de woonkern Westwoud. Het windpark zal een totaal vermogen van minimaal 10 MW, maar minder dan 15 MW, hebben. De initiatiefnemer is voornemens een windpark, bestaande uit 5 windturbines ten noorden van de woonkern Westwoud en de provinciale weg N302 te realiseren. Het windpark zal bestaan uit windturbines met een ashoogte van ongeveer 85 meter en een rotordiameter van maximaal 93 meter.

Figuur 1.1 Windturbinelocaties windpark Westfrisia

1.2 Tijdstip en weersomstandigheden

De gebruikte foto's zijn gemaakt op 17 mei 2015. Het zicht op deze dagen was meer dan 10 kilometer met afwisselende periodes van bewolking en zonneschijn. De afstand van de fotolocaties tot het plangebied is zodanig gekozen (300m tot 5 km) dat de gevisualiseerde windturbines goed weergegeven kunnen worden en dat de gehele invloed van de verschillende landschappelijke lagen van het windpark te zien zullen zijn.

Het contrast tussen de turbines en de lucht is sterk afhankelijk van het weertype en van de kijkrichting ten opzichte van de zonnestand. Met de zon in de rug steken de turbines wit af tegen de lucht, bij tegenlicht zijn ze donker tegen een lichte lucht. Bij grijs weer is er ook weinig contrast aanwezig en is de zichtbaarheid minder. Om deze reden wordt bij voorkeur in zonnige omstandigheden gefotografeerd. Bij de montages is bewust gekozen voor een relatief hoog contrast tussen de turbines en de achtergrond om de windturbines goed zichtbaar te maken. Hiermee wordt getracht een worst-case situatie te simuleren waarbij het beeld nog realistisch oogt.

1.3 Camera

De gebruikte camera is een Nikon EOS 6D spiegelreflexcamera met een Canon EF 24mm 1:2.8 IS lens. Er zijn meerdere foto's samengevoegd om één panoramische bolafbeelding te genereren. De gebruikte beeldhoeken zijn circa 360 graden breed en 180 graden hoog. Hierbij is bewust gekozen voor een volledig beeldhoek om de turbines goed weer te kunnen geven in het gehele omliggende landschap. Een dergelijke bolfoto bevat de gehele omgeving en kan hierdoor enkel bekeken worden met specialistische visualisatiesoftware. Deze software is gratis bijgeleverd. Om de foto's juist te beoordelen dienen deze dan ook op een specifieke manier (kijkafstand) te worden bekeken. De overige instellingen van de camera zijn aangepast aan de omstandigheden ten tijden van het nemen van de foto om een zo goed mogelijk resultaat te verkrijgen.

1.4 Kijkafstand en weergavemethodiek

Om een correcte inschatting te maken van de mogelijke effecten op het landschap is het belangrijk om de juiste afstand aan te houden tussen de ogen van de kijker en de fotovisualisatie. Door de juiste kijkafstand te hanteren, komt de hoogte van objecten in de foto in verhouding overeen met de hoogte zoals die in werkelijkheid is. Tevens kan, door het hoofd naar links en rechts te draaien een goede indruk van de omgeving worden verkregen. Bij gebruikmaking van de visualisatiesoftware dient bij toepassing van een horizontale beeldhoek van 55 graden een kijkafstand die gelijk is aan de breedte van de afbeelding of het computerscherm aan te worden gehouden. Om de foto's goed te kunnen bekijken wordt dan ook aanbevolen om deze weer te geven op een groot scherm. Bij een weergave van de foto op een plat scherm treedt meer vertekening op aangezien ons oog een bolvormige wereld ziet terwijl een beeldscherm of print rechtlijnig is. Een gebogen scherm of de panoramische software kan dit vertekende effect teniet doen.

2 WERKING FOTOVISUALISATIES

In de digitale opnamen zijn met fotobewerkingssoftware Photoshop en WindPRO de windturbines gemonteerd. WindPRO gebruikt 3d-modellen om de windturbines in de foto's weer te geven. De gebruikte 3d-modellen van de windturbines kunnen enigszins afwijken van het toekomstige beeld, maar geven op de gebruikte afstanden een goede weergave van de verschillende turbines.

De horizontale beeldhoek van de opname is 360 graden rondom. Bij een foto wordt de bolvormige wereld geprojecteerd op een plat vlak (het negatief). Bij deze projectie ontstaat beeldvervorming die toeneemt met de beeldhoek. Bij projectie op de binnenzijde van een bol is er geen beeldvervorming en de beeldhoek kan dan compleet zijn. Om de beeldvervorming te beperken zijn alle beeldpixels van de digitale opnamen berekend tot een projectie van de bolvormige wereld op de binnenzijde van een bol. Bij deze wijze van projectie blijven de verticale lijnen (masten) onvervormd. Ook een horizontale lijn in het midden (de horizon) lijkt dan een rechte lijn. Horizontale lijnen boven en onder horizon krijgen bij deze wijze van projectie een kromming. De bijgeleverde bolpanoramische software kan de kromming visualiseren op een recht scherm. Het bekende Mesdagpanorama is ook een projectie van de bolvormige wereld op de binnenzijde van een cilinder.

Voor de beste weergave van de visualisaties wordt geadviseerd om de bijgeleverde foto's met een horizontale beeldhoek van 55 graden te bekijken. De bijbehorende kijkafstand is gelijk aan de breedte van het scherm of de afbeelding. Eventuele hoge resolutie foto's zijn tevens digitaal beschikbaar en verkrijgbaar via b.vogelaar@ponderaconsult.com bij goedkeuring van de opdrachtgever.

3 FOTOLOCATIES

3.1 Beschrijving fotolocaties

Er zijn acht fotopunten gekozen die representatief zijn voor karakteristieke locaties in de omgeving. In Figuur 3.1 is een overzicht getoond van de foto punten. Met betrekking tot de keuze voor fotostandpunten, waarvandaan de effectbeschrijving wordt gedaan voor het aspect landschap, wordt uitgegaan van de hoeveelheid mogelijke waarnemingen door mensen vanaf die punten. Uitgangspunt daarbij is dat punten waarvandaan meer waarnemingen plaatsvinden (plekken waar (veel) mensen wonen of verblijven, dan wel plekken waar veel mensen langs komen) relevanter zijn dan plekken waarvandaan minder waarnemingen plaatsvinden. Tevens wordt getracht om zoveel mogelijk een locatie te kiezen van waar het zicht op het windpark niet wordt afgeschermd door begroeiing. De locaties van de fotopunten zijn hiermee worst-case ingestoken. Fotopunt 01 is dichterbij het windpark gekozen omdat het zicht vanaf de vooraf besproken fotolocatie ten westen van fotopunt 01 sowieso geen beeld zou geven van het windpark. Ook bij het verplaatste fotopunt 01 is het zicht afgeschermd. In deze foto zijn de contouren van de windturbines weergegeven.

Figuur 3.1 Overzichtskaart fotopunten

Algemeen

In tabel 3.1 op de volgende pagina is een overzicht van de fotopunten te vinden.

Tabel 3.1 Eigenschappen en locatie fotopunten

#	Fotolocatie	RD-coördinaten		Wind richting	Beeldhoek [graden]	Afstand tot dichtstbij gelegen windturbines
		X-coördinaat	Y coördinaat			
00	Rand van Westwoud	137408	522362	ZW	360x180	650 m
01	Zwaagdijk – west	134873	521421	ZW	360x180	900 m
02	Rand van Midwoud	133963	525300	ZO	360x180	3.500 m
03	Rand van Zwaag	134870	521414	ZW	360x180	900 m
04	Rand van Oosterblokker	137266	520662	ZO	360x180	2.100 m
05	Rand van Hoogkarspel	139899	522994	ZW	360x180	3.000 m
06	Zwaagdijk – Jumbo	136854	523192	ZW	360x180	375 m
07	Rand van Westwoud	138812	523546	ZW	360x180	2.000 m

4 TURBINES

4.1 Turbinelocaties

Er zijn vier verschillende opstellingsvarianten voor de plaatsing van de te visualiseren windturbines. De coördinaten van de turbines zijn te vinden in Tabel 4.1

Tabel 4.1 Windturbine coördinaten in Rijksdriehoekstelsel (RD)

Windturbine	X	Y
1	135505	522073
2	135854	522288
3	136220	522485
4	136596	522662
5	136974	522831

4.2 Turbine type

De Lagerwey L93- 2,6 MW heeft een rotordiameter van 93 m met drie rotorbladen. Het toerental van de rotor is continu variabel tussen circa 7 en 15,6 tpm. Het nominale generatorvermogen is 2.600 kW De turbine wordt hier geplaatst op een conische stalen buismast waardoor de rotoras circa 85 m boven het maaiveld komt. Het hoogste punt van de rotor is 136,5 m hoog.
De turbine begint te draaien bij een windsnelheid van circa 2,3 m/s. Bij windsnelheden boven 25-28 m/s wordt de turbine gestopt uit veiligheidsoverwegingen. De rotorbladen zijn semi-mat. De foto's met deze windturbine zijn genaamd met de code "L93-85".

De REpower MM82 heeft een rotordiameter van 82 m met drie rotorbladen. Het toerental van de rotor is continu variabel tussen circa 8,5 en 17,1 tpm. Het nominale generatorvermogen is 2.050 kW De turbine wordt hier geplaatst op een conische buismast waardoor de rotoras circa 85 m boven het maaiveld komt. Het hoogste punt van de rotor is 126 meter hoog. De turbine begint te draaien bij een windsnelheid van circa 3,5 m/s. Bij windsnelheden boven 25 m/s wordt de turbine gestopt uit veiligheidsoverwegingen. De rotorbladen zijn semi-mat. De foto's met deze windturbine zijn genaamd met de code "MM82-85".

BIJLAGE 6 RADAR EN LUCHTVAART TOETS TNO, LVNL EN ILT

Pim Rooijmans

Geachte heer Rooijmans, beste Pim,

De Inspectie Leefomgeving en Transport (de Inspectie) heeft uw e-mail van 1 december 2015 ontvangen. In uw e-mail vraagt u om een beoordeling van de realisatie van windpark Westfrisia bij Zwaagdijk, op de locatie zoals aangegeven in uw onderstaande e-mail. In reactie op uw verzoek kan ik u het volgende meedelen.

De Inspectie toetst of te realiseren objecten gevolgen hebben voor de veiligheid van de burgerluchtvaart. De plannen worden getoetst aan de hand van internationale burgerluchtvaartcriteria welke zijn opgesteld door de International Civil Aviation Organisation (ICAO). In het ICAO document over luchthavens (Annex 14) zijn de criteria met betrekking tot hoogtebeperkingen rondom luchthavens verwoord. Doel hiervan is het luchtruim rond luchthavens vrij te houden van obstakels om zodoende vliegtuigoperaties van en naar de luchthaven veilig te kunnen uitvoeren. Zo wordt voorkomen dat de omgeving van een luchthaven ongecontroleerd wordt volgebouwd. De door u voorgestelde locatie bevindt zich buiten dergelijke hoogtebeperkingsgebieden.

Ondermeer op grond van internationale burgerluchtvaartregelgeving dienen minimaal de volgende objecten van obstakelmarkering en –lichten te worden voorzien:

- objecten met een hoogte van 150 meter of meer;
- objecten binnen een afstand van 120 meter tot water- en/of snelwegen met een hoogte van 100 meter of meer;
- objecten in de nabijheid van luchtvaartterreinen;
- objecten met een hoogte van 100 meter of meer binnen laagvlieggebieden;
- objecten met een hoogte van 45 meter of meer ten opzichte van het maaiveld binnen een afstand van 950 m (ruim 0,5NM) tot een SAR route.

Wanneer de windturbines een tiphoogte krijgen van 150 meter of meer verzoek ik u de windturbines van obstakellichten te voorzien.

Hierbij dienen de windturbines aan de randen van het windpark van obstakellichten te worden voorzien, zodanig dat alle windturbines op de hoekpunten van het windpark van obstakellichten zijn voorzien en alle overige windturbines op de randen van het windpark zodanig dat de horizontale afstand tussen twee windturbines welke van obstakellichten zijn voorzien maximaal 900 meter bedraagt.

Op de windturbines welke op grond van het bovenstaande van obstakellichten worden voorzien dienen de obstakellichten als volgt te worden aangebracht:

Voor de daglichtperiode:

- Op het hoogste vaste punt van de windturbineconstructie een wit flitsend obstakellicht met een gemiddelde lichtintensiteit van 20.000 candela (ICAO Medium Intensity type A; 20-60 flitsen per minuut).

Voor de nachtlichtperiode:

- Op het hoogste vaste punt van de windturbineconstructie een rood, flitsend obstakellicht met een gemiddelde lichtintensiteit van 2.000 candela (ICAO Medium Intensity type B; 20-60 flitsen per minuut).
- Halverwege de ondersteunende mast van de windturbineconstructie vastbrandende obstakellichten met een lage lichtintensiteit van 50 candela.

De aangebrachte obstakellichten dienen vanuit de lucht rondom zichtbaar te zijn. Dit kan resulteren in het aanbrengen van meerdere lichten per niveau. Flitsende lichten in het windpark dienen gelijktijdig te flitsen. Tevens verzoek ik u de windturbines uit te voeren in een witte kleur. Ik verzoek u voor de uitwerking van het bovenstaande een lichtenplan ter toetsing aan mij voor te leggen.

Daarnaast wil ik u erop attenderen dat op korte termijn een informatiecirculaire zal worden gepubliceerd waarin ook alternatieve verlichtingsmethoden mogelijk worden gemaakt. Tevens zullen hierin criteria worden opgenomen voor de zichtbaarheid van de lichten buiten de daglichtperiode met behulp van infrarood.

Luchtverkeersleiding Nederland (LVNL) beoordeelt de invloed van de windturbines op de correcte werking van de ondermeer elektronische navigatie-, communicatie-, en landingshulpmiddelen. LVNL heeft per e-mail van 2 december 2015 aangegeven geen bezwaar te hebben tegen de door u voorgestelde plannen.

Voor de invloed van de windturbines op de militaire luchtvaartoperaties verzoek ik u Defensie te raadplegen. Dit kan via het e-mail adres Plannen.CDC.DVD.DN.ROM@mindef.nl.

Tenslotte wil ik u erop wijzen dat alle objecten met een hoogte van 100 meter of meer aan luchtvarenden moeten worden bekend gesteld. Daarvoor verzoek ik u tijdens de realisatie van de windturbines het formulier *Melding Luchtvaartobstakels van 100 meter en hoger* in te vullen en toe te zenden aan de heer J. van Rosmalen van mijn dienst (obstakels@ilent.nl). Dit formulier is te downloaden op http://www.ilent.nl/onderwerpen/transport/luchtvaart/formulieren_luchtvaart.

Ik vertrouw u hierbij voldoende te hebben geïnformeerd. Ik zal mijn bericht nog met een formeel schrijven bevestigen.

Met vriendelijke groet,

Henk van den Berg

ing. H. (Henk) van den Berg
Senior inspecteur

.....
Directie Luchtvaart - Vergunningen
Inspectie Leefomgeving en Transport / Luchtvaart

Pharos gebouw | Mercuriusplein 1-63 | 2132 HA | Hoofddorp
Postbus 575 | 2130 AN | Hoofddorp
.....
T (070) 456 3442
F (070) 456 3009
M (06) 15359303
henk.van.den.berg@ilent.nl
.....

Van: Pim Rooijmans [mailto:P.Rooijmans@ponderaconsult.com]
Verzonden: dinsdag 1 december 2015 10:26
Aan: Berg, H. van den (Henk) - ILT
Onderwerp: Luchtvaarttoets windpark Westfrisia

Geachte heer van den Berg, Beste Henk,

Ik heb uw contactgegevens van mijn collega Martijn Edink ontvangen. Martijn is op vakantie, vandaar dat ik mail. Graag verzoek ik u een beoordeling van de realisatie van een windpark bij Zwaagdijk (Noord-Holland) uit te voeren. Ik kan niet achterhalen welke informatie Martijn normaal gesproken toezendt bij een dergelijk verzoek, dus mocht er informatie missen, dan hoor ik dat graag.

Het betreft een project van 5 windturbines langs de N302. (zie overzicht hieronder)

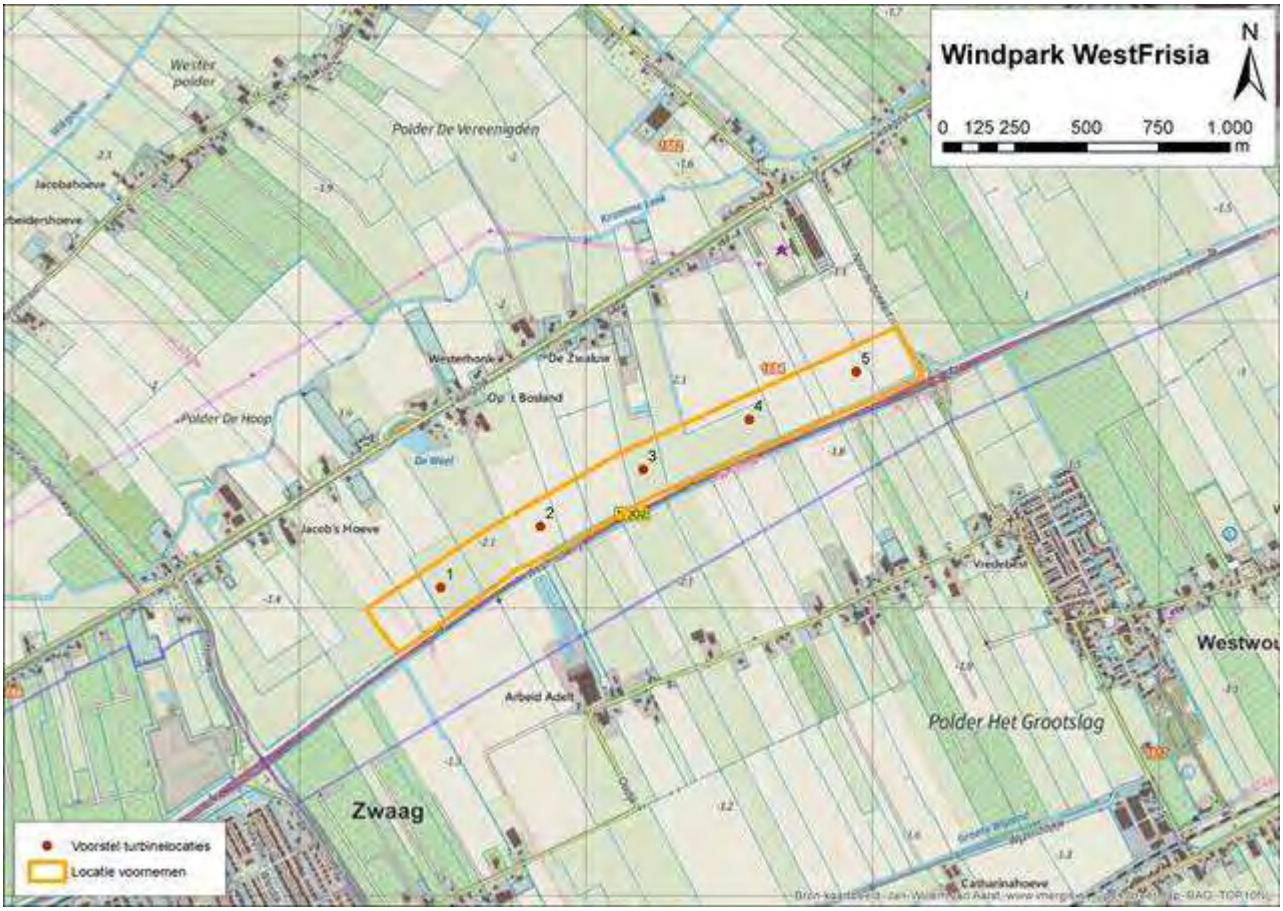

Pim Rooijmans
Adviseur
Email: p.rooijmans@ponderaconsult.com | Mobiel: +31 6 21 83 60 09 | Locatie Hengelo: Welbergweg 49 7556 PE
Locatie Zeist: Nooitgedacht 2 | Web: www.ponderaconsult.com |KVK: 08 156 154

Pim Rooijmans

Beste Henk,

De locatie van Windpark Zwaagdijk, zoals in het onderstaand mailbericht van Pondera consult is vermeld, ligt buiten de toetsingsvlakken die horen bij de cns apparatuur van LVNL; geen onderzoek door LVNL nodig.

Met vriendelijke groet,
dana matakena

Dana Matakena | Procedure Design Services | Luchtverkeersleiding Nederland | 020 - 406 3986 | d.matakena@lvnl.nl

Van: Berg, H. van den (Henk) - ILT [mailto:Henk.van.den.Berg@ILenT.nl]
Verzonden: dinsdag 1 december 2015 20:12
Aan: CNSToetsing@lvnl.nl
Onderwerp: FW: Luchtvaarttoets windpark Westfrisia

Beste Dana, beste Alma,

ILT heeft plannen aangeboden gekregen voor de realisatie van windturbines bij Zwaagdijk. Heeft LVNL bezwaar tegen deze plannen?

Ik hoor het wel.

Met vriendelijke groet,

Henk van den Berg

ing. H. (Henk) van den Berg
Senior inspecteur

.....
Directie Luchtvaart - Vergunningen
Inspectie Leefomgeving en Transport / Luchtvaart

Pharos gebouw | Mercuriusplein 1-63 | 2132 HA | Hoofddorp
Postbus 575 | 2130 AN | Hoofddorp
.....
T (070) 456 3442
F (070) 456 3009
M (06) 15359303
henk.van.den.berg@ilent.nl
.....

Van: Pim Rooijmans [mailto:P.Rooijmans@ponderaconsult.com]
Verzonden: dinsdag 1 december 2015 10:26
Aan: Berg, H. van den (Henk) - ILT
Onderwerp: Luchtvaarttoets windpark Westfrisia

Geachte heer van den Berg, Beste Henk,

Ik heb uw contactgegevens van mijn collega Martijn Edink ontvangen. Martijn is op vakantie, vandaar dat ik mail. Graag verzoek ik u een beoordeling van de realisatie van een windpark bij Zwaagdijk (Noord-Holland) uit te voeren. Ik kan niet achterhalen welke informatie Martijn normaal gesproken toezendt bij een dergelijk verzoek, dus mocht er informatie missen, dan hoor ik dat graag.

Het betreft een project van 5 windturbines langs de N302. (zie overzicht hieronder)

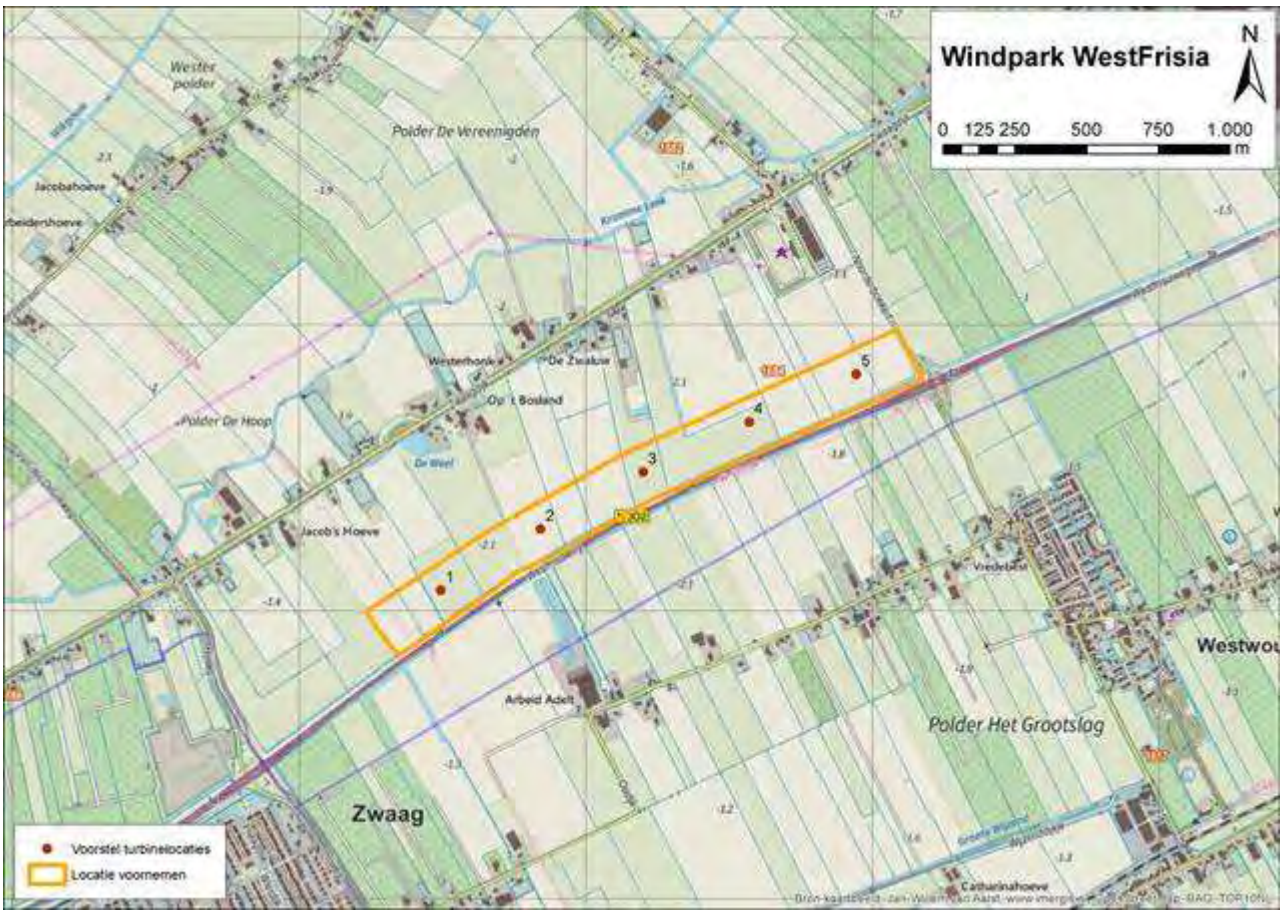

Pim Rooijmans
Adviseur
Email: p.rooijmans@ponderaconsult.com | Mobiel: +31 6 21 83 60 09 | Locatie Hengelo: Welbergweg 49 7556 PE
Locatie Zeist: Nooitgedacht 2 | Web: www.ponderaconsult.com |KVK: 08 156 154

INGEKOMEN 29 JAN. 2016

TNO innovation for life

Technical Sciences
Oude Waalsdorperweg 63
2597 AK Den Haag
Postbus 96864
2509 JG Den Haag

www.tno.nl

T +31 88 866 10 00

Retouradres: Postbus 96864, 2509 JG Den Haag

Pondera Consult
T.a.v. de heer P. Rooijmans
Postbus 579
7550 AN HENGELO

Datum
28 januari 2016

Onze referentie
DHW-TS-2016-0100293642

E-mail
onno.vangent@tno.nl

Doorkiesnummer
+31 88 866 40 25

Projectnummer
060.19870/01.01

Op opdrachten aan TNO zijn de Algemene Voorwaarden voor opdrachten aan TNO, zoals gedeponeerd bij de Griffie van de Rechtbank Den Haag en de Kamer van Koophandel Den Haag van toepassing. Deze algemene voorwaarden kunt u tevens vinden op www.tno.nl
Op verzoek zenden wij u deze toe.

Handelsregisternummer 27376655.

Onderwerp
Radarverstoringsonderzoek Windpark West Frisia, Noord Holland

Geachte heer Rooijmans,

Bijgaand ontvangt u onze rapportage aangaande het radarverstoringsonderzoek voor een windturbinepark West Frisia, bij Zwaagdijk Oost in Noord Holland.

Het bouwplan
Het bouwplan betreft alle wijzigingen ten opzichte van de huidige situatie die betrekking hebben op het te bouwen windturbinepark. In dit rapport zullen deze wijzigingen worden aangeduid als 'het bouwplan'. Voor de huidige aanvraag betreft dit een plaatsing van vijf nieuwe windturbines. De coördinaten van de betreffende windturbines zijn verderop gegeven. Aangezien er in dit stadium van het project nog geen keuze is gemaakt voor een specifiek windturbinetype, is voor de afmetingen van de windturbines uitgegaan van een windturbine uit de 3 MW klasse met worst-case afmetingen, een ashoogte van 87 m en een rotordiameter van 101 m. De toepassing van een windturbine met worst case afmetingen houdt in dat de berekende effecten op de radars altijd minder zullen zijn als bij de keuze van de specifieke windturbine de vermogensklasse, maximale ashoogte en rotordiameter niet wordt overschreden.

De uitgevoerde berekeningen
TNO heeft de verstoring op de primaire radar als gevolg van radarreflectie en schaduweffect berekend met behulp van het radarhinder simulatiemodel PERSEUS, volgens de toetsingsmethode, die op 1 oktober 2012 is ingevoerd. De analyse is uitgevoerd voor een tweetal radarsystemen:
(1) Het Military Approach Surveillance System (MASS) radarnetwerk, bestaande uit een vijftal verkeersleidingsradarsystemen verspreid over Nederland.
(2) De gevechtsleidingsradar Medium Power Radar (MPR) te Nieuw Milligen.

Resultaten MASS verkeersleidingsradarsystemen
Op de locatie van de windturbine eist het Ministerie van Defensie voor het verkeersleidingsradarnetwerk een minimale detectiekans van 90% voor een doel

met een radaroppervlak van 2 m^2. Twee mogelijke optredende effecten zijn onderzocht:

1. Reductie van de detectiekans ter hoogte van het bouwplan:
   Na realisatie van het bouwplan is er op de toetsingshoogte van 1000 voet geen vermindering van de detectiekans geconstateerd ter hoogte of in de directe nabijheid van het bouwplan. Het bouwplan voldoet dus aan de thans gehanteerde 2016 norm.
2. Reductie van het maximum bereik ten gevolge van de schaduwwerking van het bouwplan:
   De radars te Leeuwarden en Soesterberg ondersteunen elkaar in de schaduwgebieden achter het bouwplan. Na realisatie van het bouwplan is er op de toetsingshoogte van 1000 voet dan ook geen afname van het maximum bereik waarneembaar. Het bouwplan blijft daarmee binnen de thans gehanteerde 2016 norm.

Resultaten MPR gevechtsleidingsradars te Wier en Nieuw Milligen
Op de locatie van het windturbinepark eist het Ministerie van Defensie voor de gevechtsleidingsradar te Wier en Nieuw Milligen een detectiekans van minstens 90%. Omdat de specificaties van de MPR's gerubriceerd zijn, wordt de in de berekening gebruikte waarde van het radaroppervlak van het doel hier niet vermeld. De resultaten van de radarhinderberekening voor de gevechtsleidingsradar te Wier en Nieuw Milligen zijn eveneens gerubriceerd en kunnen om die reden alleen rechtstreeks naar het ministerie van Defensie worden verstuurd. Dit gebeurt echter pas na toestemming van u. Wel mag in deze brief worden vermeld dat er twee mogelijke optredende effecten zijn onderzocht:

1. Reductie van de detectiekans ter hoogte van het bouwplan:
   De detectiekans is realisatie van het bouwplan op de toetsingshoogte van 1000 voet binnen de thans gehanteerde 2016 norm gebleven voor zowel de MPR te Wier als ook de MPR te Nieuw Milligen.
2. Reductie van de detectiekans ten gevolge van de schaduwwerking van het bouwplan:
   Het maximum bereik van de radar op deze hoogte in de sector waarin schaduwwerking optreedt, blijft is na realisatie van het bouwplan binnen de thans gehanteerde 2016 norm voor zowel de MPR te Wier als ook de MPR te Nieuw Milligen.

Details vindt u in bijgaande documentatie. Een vergelijkbare rapportage, echter met de resultaten van de MPR's, wordt na toestemming uwerzijds eveneens verstuurd aan het Commando Luchtstrijdkrachten in Breda van Defensie en het Rijksvastgoedbedrijf Directie Vastgoedbeheer, Afdeling Expertise & Realisatie Defensie, Sectie Beheer & Omgevingsmanagement, Cluster Ruimte in Utrecht

De rapportage met de resultaten vormt de basis voor de beoordeling van de aanvaardbaarheid van de verstoring door Defensie. Deze beoordeling kan een vereiste zijn in de bouwvergunningsprocedure en/of nodig zijn voor een wijziging van het bestemmingsplan. TNO voert de beoordeling niet uit en geleidt het rapport ook niet door aan Defensie, voor beoordeling.

De aanvraag voor een beoordeling met bijvoeging van het TNO-rapport dient u zelf uit te voeren en dient te worden gericht het Rijksvastgoedbedrijf, Directie Vastgoedbeheer, Afdeling Expertise & Realisatie Defensie, Sectie Beheer & Omgevingsmanagement, Ruimte, Postbus 90004, 3509 AA Utrecht of emailadres; DVD.JBRuimte@mindef.nl.

Voor de achtergronden van de toegepaste rekenmethode wordt kortheidshalve verwezen naar de toelichting die is te downloaden van de TNO website: http://www.tno.nl/perseus.

Hoogachtend,

Ing. O.J. van Gent
Senior Research Medewerker

1 Locatie- en radargegevens

De locatie van het te toetsen bouwplan is weergegeven in Tabel 1.
De weergegeven Rijksdriehoek (RDS) coördinaten en fundatiehoogtes zijn afkomstig van de opdrachtgever. De WGS 84 coördinaten zijn hiervan afgeleid.

Tabel 1 Locatiegegevens van het bouwplan zoals opgegeven door de opdrachtgever.

Nr.	ID	RDS coördinaten		WGS 84 coördinaten		Fundatiehoogte
		X	Y	Latitude [°]	Longitude [°]	t.o.v. NAP [m]
1	WT1	135505	522073	52.68574	5.09890	3.5
2	WT2	135854	522288	52.68768	5.10405	3.5
3	WT3	136220	522485	52.68946	5.10945	3.5
4	WT4	136596	522662	52.69107	5.11500	3.5
5	WT5	136974	522831	52.69260	5.12058	3.5

Het Ministerie van Defensie hanteert een zogenaamd toetsingsvolume dat reikt tot aan 75 km rondom de vijf verkeersleidingsradars en de twee gevechtsleidingsradars. Het profiel van het toetsingsvolume is weergegeven in Figuur 1. Er dient getoetst te worden indien de tip van de wiek hoger is dan de rode lijn. Bouwplannen die verder verwijderd zijn dan 75 km kunnen zondermeer geplaatst worden.

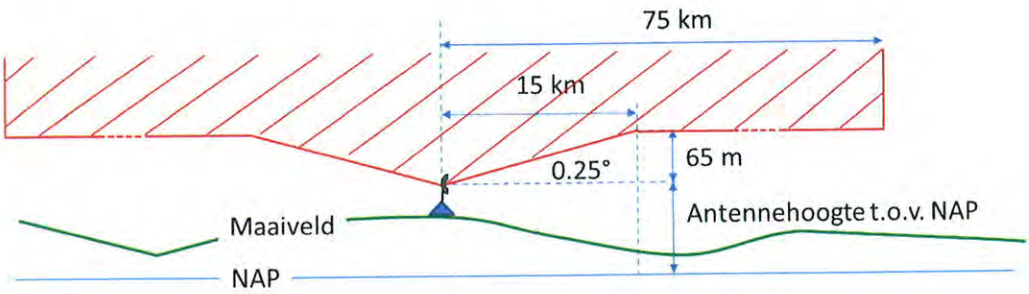

Figuur 1. Het toetsingsprofiel (niet op schaal) zoals gehanteerd door het Ministerie van Defensie rondom elk van de militaire radarsystemen.

De locatiegegevens van de vijf MASS verkeersleidingsradarsystemen en de gevechtsleidingsradars te Nieuw Milligen en Wier worden weergegeven in Tabel 2. In deze tabel zijn zowel de antennehoogtes aangegeven die aangehouden worden voor de bepaling van het toetsingsprofiel als ook de feitelijke antennehoogtes van de primaire radarantenne, toegepast in de detectiekansberekeningen.

Tabel 2 Locatiegegevens van de vijf MASS radars en de twee gevechtsleidingsradars, de aangehouden antennehoogte voor het toetsingsprofiel en de toepaste feitelijke hoogte van de primaire radarantenne.

Radar	Coördinaten Rijksdriehoekstelsel		Antennehoogte toetsingsprofiel t.o.v. NAP	Feitelijke antennehoogte t.o.v. NAP
	X [m]	Y [m]	[m]	[m]
Leeuwarden	179139	582794	30	27.3
Twenthe	258306	477021	71	68.8
Soesterberg	147393	460816	63	60.2
Volkel	176525	407965	49	46.9
Woensdrecht	083081	385868	48	45.2
Nieuw Milligen (MPR)	179258	471774	53	Gerubriceerd*
Wier (MPR)	170509	585730	24	Gerubriceerd*

* *deze gegevens zijn bekend bij defensie*

Variaties in de hoogte van het terrein worden bepaald uit het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN-1) met een ruimtelijke resolutie van 10 m. In dit bestand bevindt zich bebouwing van de stedelijke gebieden mits de aaneengesloten bebouwing een oppervlakte beslaat die groter is dan 1 km^2. Het hoogtebestand is opgenomen in de periode tussen 1998 en 2003, dus veranderingen in bebouwing van na die datum zijn in het model niet meegenomen. Buiten deze gebieden is de hoogte gelijk aan het maaiveld. Buiten Nederland gebruikt TNO terreinhoogtegegevens afkomstig van de NASA Shuttle Radar Topography Mission (SRTM) met een resolutie van 3 boogseconde (ongeveer 90 m langs een meridiaan). Het kan voorkomen dat een deel van het bouwplan wordt afgeschermd door het tussenliggende terrein of door bebouwing in een stedelijk gebied en dus niet wordt belicht door de radar. In dat geval wordt dit deel van het bouwplan niet meegenomen in de berekening.
De 15 en 75 km cirkels rond de MASS radarsystemen en de stedelijke gebieden volgens het AHN-1 bestand zijn weergeven in Figuur 2. De 15 en 75 km cirkels rond de MPR gevechtsleidingsradars en de stedelijke gebieden volgens het AHN-1 bestand zijn weergeven in Figuur 3.

Figuur 2. Locaties van de vijf MASS verkeersleidingsradarsystemen (groene ruit) met daaromheen de 15 en 75 km cirkels. De donkergrijze vlakken zijn de in de AHN-1 gedefinieerde stedelijke gebieden. De ligging van het te toetsen bouwplan is aangegeven met een roze ster.

Figuur 3. Locaties van de twee MPR gevechtsleidingsradars (rode ruit) met daaromheen de 15 en 75 km cirkels. De donkergrijze vlakken zijn de in de AHN-1 gedefinieerde stedelijke gebieden. De ligging van het te toetsen bouwplan is aangegeven met een roze ster.

Het bouwplan ligt binnen de 75 km cirkels rond de MASS radar van Leeuwarden en Soesterberg en binnen de 75 km cirkel rond de MPR te Wier en Nieuw Milligen. Daarnaast is de tiphoogte groter dan de in Figuur 1 aangegeven hoogte.
Het onderhavige bouwplan dient derhalve getoetst te worden voor zowel het MASS verkeersleidingsradarnetwerk als beide MPR gevechtsleidingsradars te Wier en Nieuw Milligen.

2 Rekenmethode MASS verkeersleidingsradarnetwerk

Het radarsimulatiemodel PERSEUS berekent voor elk radarsysteem de detectiekans van een doel met een radardoorsnede van 2 m^2, fluctuatiestatistiek Swerling case 1, en loos alarmkans 1×10^{-6}. Afhankelijk van de locatie van het bouwplan moet de detectiekans geëvalueerd worden op een normhoogte van 300, 500 of 1000 voet ten opzichte van het maaiveld. Indien op 1000 voet geëvalueerd wordt, zal middeling van detectiekansen binnen een cirkel met een straal van 500 m toegepast worden. De 300 en 500 voet normhoogtes liggen over het algemeen rond de verschillende militaire vliegvelden in Nederland. Op een hoogte van 1000 voet dient er, met enige uitzonderingen, landelijke dekking te zijn. In Figuur 4 worden de normhoogtegebieden getoond.

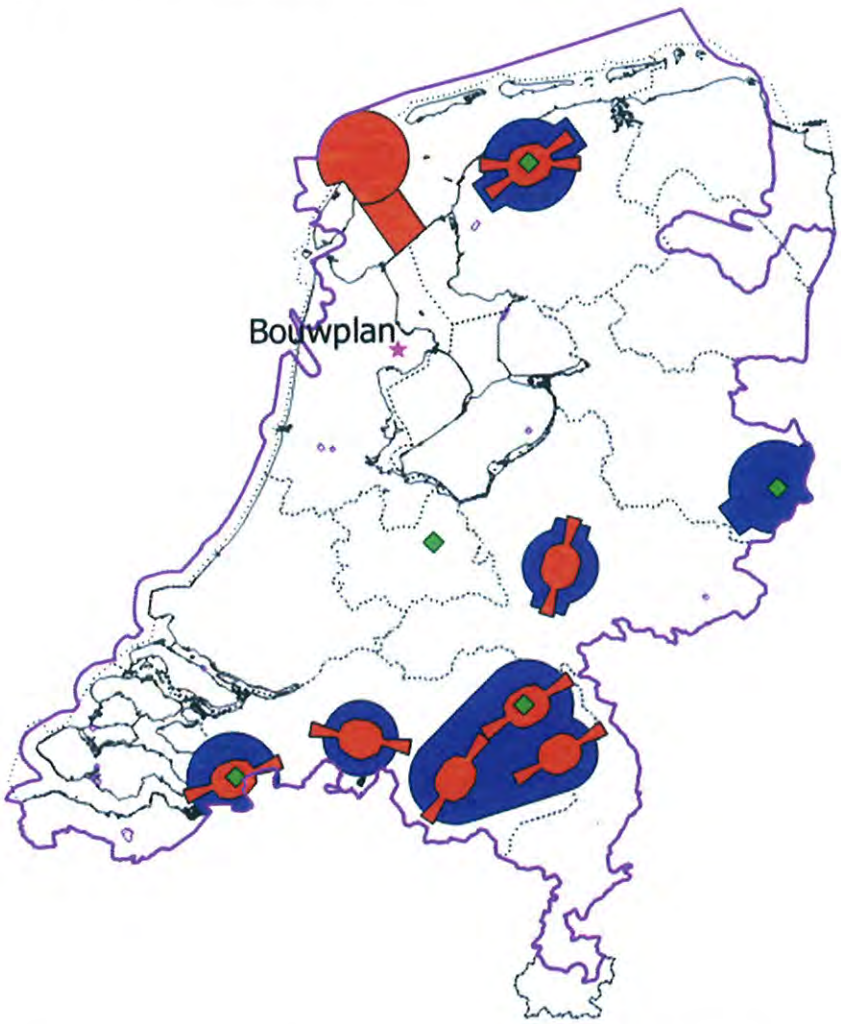

Figuur 4. De ligging van het te toetsen bouwplan aangegeven met een ster en de ligging van de thans gehanteerde 2016 normhoogtes op 300 voet (rood) en 500 voet (blauw). Op 1000 voet (paars) dient het MASS radarnetwerk, op enkele uitzonderingen na, een landelijke dekking te hebben. Tevens zijn op deze kaart met een groene markering de locaties aangeven van het MASS verkeersleidingsradarnetwerk bestaande uit een vijftal radarsystemen.

Het bouwplan ligt binnen het normgebied van 1000 voet.

De detectiekans van de vijf radarsystemen te Leeuwarden, Twenthe, Soesterberg, Volkel en Woensdrecht is conform de nieuwe rekenmethode gesimuleerd in één radarnetwerk, waarbij de radars elkaar eventueel ondersteuning kunnen bieden bij de detectie van radardoelen. Daarbij wordt rekening gehouden met de aanstaande upgrade van de MASS primaire radar, zoals TNO die op dit moment in PERSEUS gemodelleerd heeft.
Als referentie zijn ook de radardetectiekansdiagrammen berekend voor de zogenaamde baseline situatie, dat wil zeggen, rekening houdend met alle bestaande windturbines en dus voor realisatie van het bouwplan. Het baseline-bestand van windturbines geeft de situatie aan binnen Nederland, vastgelegd in het begin van januari 2016, door Windstats.nl. De voor de simulatie noodzakelijke afmetingen van de windturbines zijn afgeleid van de in dit bestand opgenomen gegevens, zijnde: fabrikant, opgewekt vermogen, ashoogte en rotordiameter.
Het bouwplan wordt daar vervolgens aan toegevoegd en voor beide situaties (baseline en baseline met bouwplan) worden detectiediagrammen berekend. Door een vergelijking van beide diagrammen kan het detectieverlies worden vastgesteld in de directe nabijheid van het bouwplan veroorzaakt door reflecties van het bouwplan en het eventuele verlies aan radarbereik ten gevolge van de schaduwwerking van het bouwplan.

3 Berekeningen radardetectiekansdiagrammen

Gegevens windturbine

Voor de bepaling van de effecten op de radars is de *worst-case* windturbine genomen. TNO heeft deze windturbine met worst-case afmetingen gedefinieerd uit de reeks turbines die TNO thans in haar bestand heeft op basis van de door de opdrachtgever opgegeven opgewekt vermogen van 3 MW, een ashoogte van 87 m en rotordiameter van 101 m. Bij toepassing van een specifieke windturbine met realistische afmetingen uit een zelfde of lagere vermogensklasse en waarbij de maximaal getoetste ashoogte en rotordiameter niet wordt overgeschreden, zullen de berekende effecten op de radars geringer zijn.

De lengte van de gondel is gedefinieerd als de afstand van de 'hub' tot aan de achterzijde van de gondel in het verlengde van de as. De hoogte en breedte van de gondel zijn gebaseerd op het effectieve oppervlak van de voor- en zijkant van de gondel en kunnen dus iets afwijken van de feitelijke afmetingen. De lengte van de wiek is gedefinieerd als de halve diameter van de rotor. De breedte van de wiek wordt afgeleid van het frontaal oppervlak van de wiek.

In Tabel 3 is de maatvoering weergeven van de te toetsen windturbine, noodzakelijk voor de juiste modellering.

Tabel 3 De afmetingen van de 3 MW worst-case windturbine met een ashoogte van 87 m en een rotordiameter van 101 m.

Onderdeel	Afmeting [m]
Ashoogte*	87.0
Tiphoogte*	137.5
Breedte gondel	4.3
Lengte gondel	17.5
Hoogte gondel	6.1
Diameter mast onder	6.8
Diameter mast boven	3.3
Lengte mast	84.0
Lengte wiek*	50.5
Breedte wiek	3.8

* Deze gegevens zijn gebaseerd op afmetingen opgegeven door de opdrachtgever.

Detectiekans van het MASS primaire verkeersleidingsradarnetwerk in de directe nabijheid van het bouwplan

In Figuur 5 wordt de detectiekans van het MASS primaire verkeersleidings-radarnetwerk van de baseline op 1000 voet getoond rond het nog te realiseren bouwplan. Op deze resultaten is detectiekansmiddeling toegepast met een straal van 500 m. Figuur 6 toont de detectiekans voor hetzelfde gebied, na realisatie van het bouwplan. In Figuur 7 is het gebied vergroot weergegeven. De minimale detectiekans die door het Ministerie van Defensie wordt geëist bedraagt 90%. In groen gekleurde gebieden wordt aan deze eis voldaan. Ter hoogte van de locatie van het bouwplan en binnen het 1000 voet normgebied is er geen vermindering van de detectiekans waarneembaar. Het bouwplan voldoet dus aan de thans gehanteerde 2016 norm.

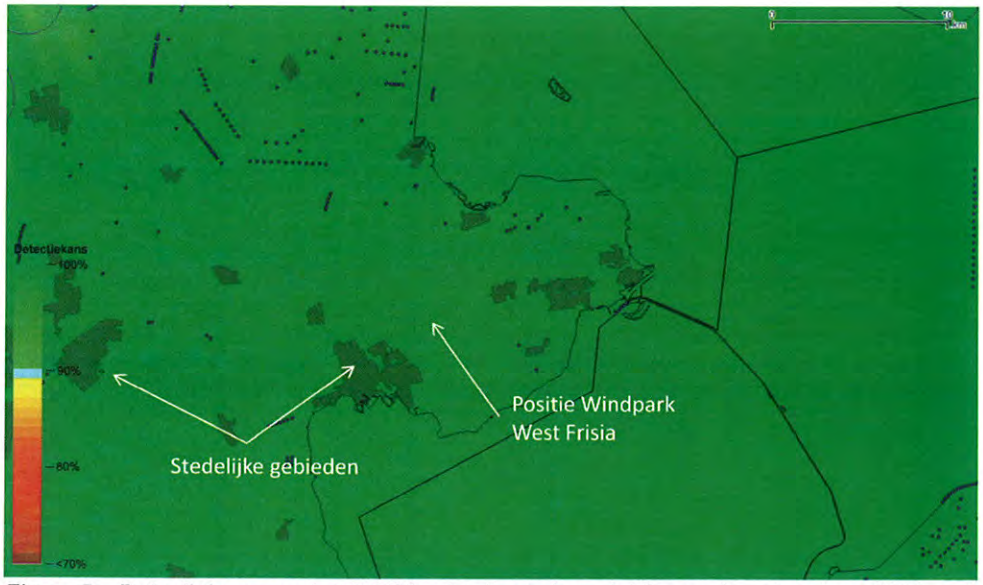

Figuur 5 Detectiekans van het MASS primaire verkeersleidingsradarnetwerk op 1000 voet boven het bouwplan voordat dit is gerealiseerd (baseline).

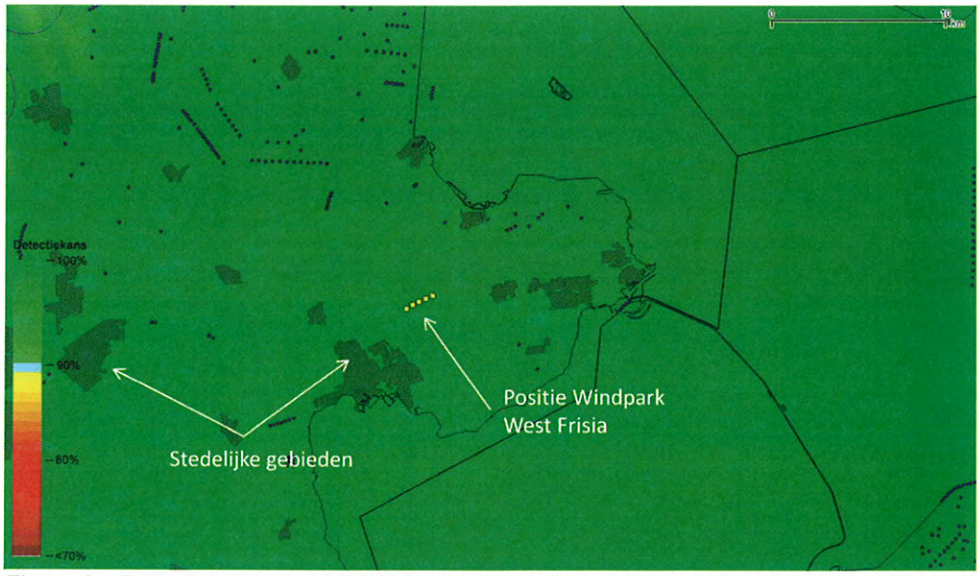

Figuur 6 Detectiekans van het MASS primaire verkeersleidingsradarnetwerk op 1000 voet boven het bouwplan nadat deze is gerealiseerd. De locaties van de windturbines zijn aangegeven met gele stippen.

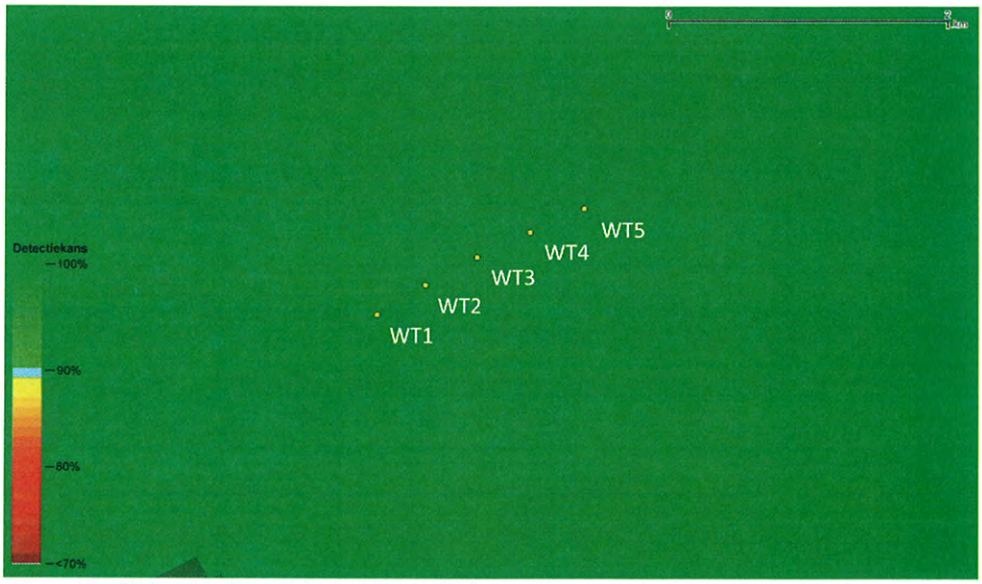

Figuur 7 Het gebied rond de turbines uit Figuur 6 groter weergegeven.

Detectiekans van het MASS primaire verkeersleidingsradarnetwerk in de schaduw van het bouwplan

In Figuur 8 is de detectiekans op 1000 voet van het MASS primaire verkeers-leidingsradarnetwerk uitgerekend voor de gebieden waar schaduw kan ontstaan ten gevolge van het nog te realiseren bouwplan. Op deze resultaten is detectiekansmiddeling toegepast met een straal van 500 m. De stippellijnen afkomstig van de MASS posities van Leeuwarden en Soesterberg, lopend over het bouwplan, geven de zones aan waartussen een verminderde detectiekans zou kunnen ontstaan als gevolg van de schaduwwerking. In Figuur 9 is de detectiekans berekend voor hetzelfde gebied na realisatie van het bouwplan. De figuur toont aan dat er geen verlies aan maximum bereik is omdat de radars te Leeuwarden en Soesterberg elkaar ondersteunen in eventuele schaduwgebieden. Het bouwplan voldoet dus aan de thans gehanteerde 2016 norm.

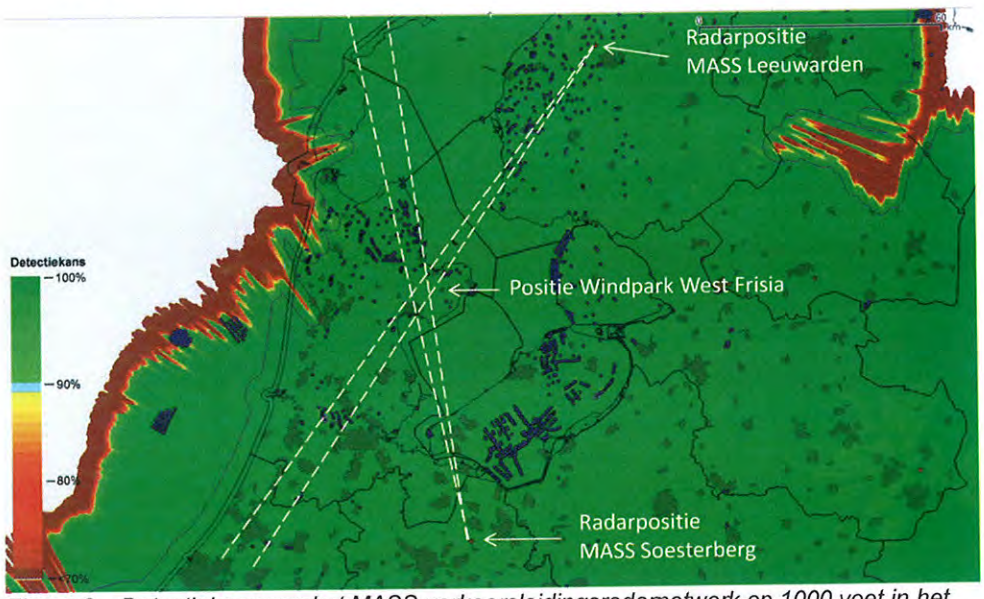

Figuur 8 *Detectiekans van het MASS verkeersleidingsradarnetwerk op 1000 voet in het schaduwgebied van het bouwplan voordat deze is gerealiseerd (baseline). Op dit figuur is detectiekansmiddeling toegepast. De stippellijnen geven aan waar de schaduw kan gaan ontstaan.*

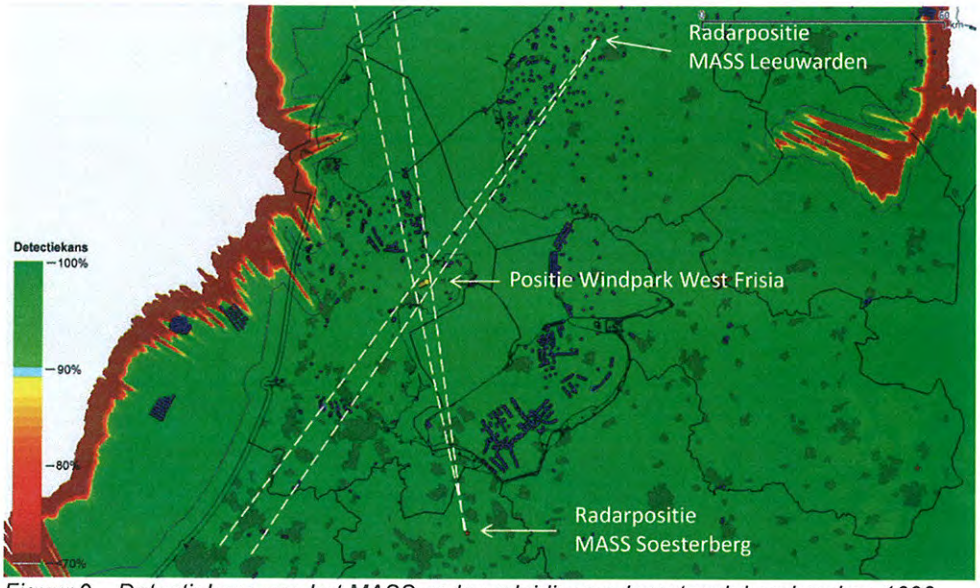

Figuur 9 Detectiekans van het MASS verkeersleidingsradarnetwerk berekend op 1000 voet in het schaduwgebied van het bouwplan nadat deze is gerealiseerd. Op dit figuur is detectiekansmiddeling toegepast. De stippellijnen geven aan waar de schaduw kan ontstaan.

4 Rekenmethode MPR gevechtsleidingsradars Wier en Nieuw Milligen

Een vergelijkbare methodiek als bij de MASS radarketen is toegepast bij de MPR te Wier en Nieuw Milligen. Voor de radar wordt echter slecht één toetsingshoogte van 1000 voet aangehouden. Daarnaast wordt geen rekening gehouden met een eventuele wederzijdse ondersteunende dekking van de MPR radars.
Als referentie zijn ook de radardetectiekansdiagrammen berekend voor de zogenaamde baseline situatie, dat wil zeggen, rekening houdend met alle bestaande windturbines en dus voor realisatie van het bouwplan. Het baseline-bestand van windturbines geeft de situatie aan binnen Nederland, vastgelegd in begin januari 2016, door Windstats.nl. De voor de simulatie noodzakelijke afmetingen van de windturbines zijn afgeleid van de in dit bestand opgenomen gegevens, zijnde fabrikant, opgewekt vermogen, ashoogte en rotordiameter.
Het bouwplan wordt daar vervolgens aan toegevoegd en voor beide situaties (baseline en baseline met bouwplan) worden detectiediagrammen berekend. Door een vergelijking van beide diagrammen kan het detectieverlies worden vastgesteld in de directe nabijheid van de windturbines veroorzaakt door reflecties van de turbines en het eventuele verlies aan radarbereik ten gevolge van de schaduwwerking van het bouwplan.

<u>Conclusies over de detectiekans van de MPR gevechtsleidingsradar te Wier en Nieuw Milligen ten gevolge van het bouwplan</u>

De resultaten van deze berekeningen kunnen niet worden overhandigd omdat deze gerubriceerd zijn.

Twee mogelijke optredende effecten zijn onderzocht, de conclusie van deze berekeningen is als volgt:

1. Reductie van de detectiekans ter hoogte van het bouwplan:
   De detectiekans is na realisatie van het bouwplan op de toetsingshoogte van 1000 voet binnen de thans gehanteerde 2016 norm gebleven voor zowel de MPR te Wier als ook de MPR te Nieuw Milligen.
2. Reductie van het maximum bereik ten gevolge van de schaduwwerking van het bouwplan:
   Het maximum bereik van de radar op deze hoogte in de sector waarin schaduwwerking optreedt, blijft na realisatie van het bouwplan binnen de thans gehanteerde 2016 norm voor zowel de MPR te Wier als ook de MPR te Nieuw Milligen.

5 Afkortingen

AHN	Actueel Hoogtebestand Nederland
CTR	Controlled Traffic Region
MASS	Military Approach Surveillance System
MPR	Medium Power Radar
NAP	Normaal Amsterdams Peil
NASA	National Aeronautics and Space Administration
PSR	Primary Surveillance Radar
RDS	Rijksdriehoekstelsel
SRTM	Shuttle Radar Topography Mission

Provincie Noord-Holland

Lievense CSO infra water milieu

Inpassingsplan Windpark Westfrisia

Medemblik

Januari 2017

Provincie Noord-Holland

Lievense CSO infra water milieu

Antwoordnota Inpassingsplan Windpark Westfrisia

Definitief

Januari 2017

Inhoudsopgave

Hoofdstuk **Pagina**

1 Inleiding ____ 3

1.1 Algemeen ____ 3

1.2 Proces ____ 3

1.3 Leeswijzer ____ 3

2 Overzicht ingediende zienswijzen ____ 4

3 Beantwoording generieke zienswijzen ____ 6

3.1 Inleiding ____ 6

3.2 Generieke zienswijze A ____ 6

3.3 Generieke Zienswijze B ____ 8

3.4 Generieke zienswijze C ____ 11

3.5 Generieke zienswijze D ____ 15

3.6 Generieke zienswijze E ____ 16

3.7 Generieke zienswijze F ____ 26

4 Beantwoording unieke zienswijzen ____ 27

4.1 Inleiding ____ 27

4.2 Zienswijze 4 – Ciska Mol - Hoogland ____ 28

4.3 Zienswijze nr 5 – J. Krüger ____ 28

4.4 Zienswijze nr 9 – José Karsten ____ 28

4.5 Zienswijze nr 13 – Peter Neefjes ____ 32

4.6 Zienswijze nr 18 – G.H. Langedijk - Koeman, N.J. Langedijk ____ 34

4.7 Zienswijze nr 19 – J. & T. Molenaar ____ 36

4.8 Zienswijze nr 22- Lies van der Lubbe-de Graaff ____ 37

4.9 Zienswijze nr 24 – M. Kaper ____ 40

4.10 Zienswijze nr 25 - Gemeente Drechterland ____ 40

4.11 Zienswijze nr 27 – Gemeente Medemblik ____ 42

4.12 Zienswijze nr 28 - J.C.M. van Diepen ____ 47

4.13 Zienswijze nr 29 – G. Broers ____ 49

4.14 Zienswijze nr 30 – L.M. Broers ____ 51
4.15 Zienswijze nr 31 – C. Peetoom ____ 52
4.16 Zienswijze nr 34 – Stuurgroep 'Tegenwind Turbinelocaties in de linten' (M. Weeber & Co Vlaar) 56
4.17 Zienswijze nr 36 – P.J.N.J. van Diepen ____ 60
4.18 Zienswijze nr 37 – Recreatieschap West-Friesland (K. Schoenaker) ____ 61
4.19 Zienswijze nr 39 – P. Duin ____ 62
4.20 Zienswijze nr 42 – S.T.J. Deken ____ 63
4.21 Zienswijze nr 43 – F. de Groot ____ 69
4.22 Zienswijze nr 46 – J. de Groot ____ 71
4.23 Zienswijze nr 49 – M. Ruiter ____ 72
4.24 Zienswijze nr 50 – G.A.M. Lakeman ____ 73
4.25 Zienswijze nr 52 – A.A.M. van Diepen ____ 74
4.26 Zienswijze nr 58 – M. Mels – de Lange ____ 76
4.27 Zienswijze nr 59 – I. Neering ____ 80
4.28 Zienswijze nr 60 – Fam Kurvink ____ 81
4.29 Zienswijze nr 61 – P.L. van der Kolk ____ 82
4.30 Zienswijze nr 64 – J.H. Mels ____ 97
4.31 Zienswijze nr 65 – S.P. Zeevat ____ 101
4.32 Zienswijze nr 67 – H.J. Smit ____ 103
4.33 Zienswijze nr 71 – Windpark Westfrisia b.v. ____ 107
4.34 Zienswijze nr 73 – M. Sijm ____ 108
4.35 Zienswijze nr 74 – A.A.J. Karsten ____ 108

1 Inleiding

1.1 Algemeen

Op 13 september 2010 heeft Windpark Westfrisia BV een aanvraag ingediend bij Provinciale Staten (hierna PS) voor het vaststellen van een provinciaal inpassingsplan voor de bouw van 5 windturbines in de gemeente Medemblik. Windpark Westfrisia BV wil langs de N23 (Westfrisiaweg) tussen de woonkernen Zwaagdijk-Oost en Zwaagdijk-West 5 windturbines bouwen. In de aanvraag is vermeld dat het gaat om 5 windturbines met een ashoogte van maximaal 85 meter en een rotordiameter van 82 meter. De te realiseren capaciteit ligt tussen 10 en 13 megawatt (MW), afhankelijk van de turbinekeuze.

1.2 Proces

Om het Windpark Westfrisia te realiseren moet het juridisch-planologisch kader worden gewijzigd. Gelet op artikel 9e van de Elektriciteitswet wordt voor het initiatief een provinciaal inpassingsplan (PIP) opgesteld. In paragraaf 1.4 en 6.3 van de toelichting van het PIP is aangegeven hoe en wanneer de procedure is doorlopen om het PIP vast te kunnen stellen. Het ontwerp-Provinciaal Inpassingsplan (PIP) Windpark Westfrisia, de ontwerp-watervergunning, de ontwerp-omgevingsvergunning en de ontwerp-vergunning Wegenverordening Hoogheemraadschap hebben ter inzage gelegen vanaf 1 september tot en met 12 oktober 2016 bij de provincie Noord-Holland en de gemeente Medemblik. Inwoners en organisaties hebben zes weken de gelegenheid om hun zienswijzen in te dienen. Van een en ander is op 23 augustus kennisgeving gedaan op ruimtelijkeplannen.nl en in de Staatscourant; de kennisgeving is tevens gepubliceerd in regionale dag- en weekbladen en op de website van de provincie Noord-Holland.

In totaal zijn 77 brieven ontvangen. In deze Antwoordnota geven de provincie Noord-Holland en Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier aan wat hun reactie is op de ingebrachte zienswijzen op het ontwerp-PIP Windpark Westfrisia, de ontwerp-waterwetvergunning, de ontwerp-omgevingsvergunning en de ontwerp-vergunning Wegenverordening Hoogheemraadschap. De ontvangen zienswijzen zijn geregistreerd. Aan de indieners van de zienswijzen is een ontvangstbevestiging met daarin een kenmerknummer toegezonden. Na vaststelling van de voorliggende Antwoordnota ontvangen deze indieners daarvan bericht. Op basis van de binnengekomen zienswijzen is het PIP op drie onderdelen aangepast.

1.3 Leeswijzer

Een overzicht van de insprekers per zienswijzenummer is opgenomen in hoofdstuk 2. In dit overzicht leest u ook waar de zienswijze wordt behandeld. In deze Antwoordnota wordt in 2 hoofdstukken antwoord gegeven op de zienswijzen:

- Generieke zienswijzen: Een aantal indieners heeft eenzelfde of bijna dezelfde zienswijze ingestuurd. Wanneer zienswijzen, of delen van zienswijzen, identiek zijn, zijn deze in één keer beantwoord. De zienswijzen zijn hierbij thematisch behandeld. De zakelijke samenvatting van de zienswijze en de beantwoording leest u in hoofdstuk 3.

- Unieke zienswijzen: Wanneer een zienswijze of delen van een zienswijze uniek is, zijn deze apart in deze Antwoordnota samengevat. De zakelijke samenvatting en beantwoording leest u in hoofdstuk 4.

2 Overzicht ingediende zienswijzen

Nr	Naam inspreker	Woonplaats	Zienswijze zakelijk samengevat in paragraaf:
1	Remco Wiering	Zwaagdijk	§3.5
2	Gea Hoogland	Zwaagdijk	§3.2
3	Johan Ursem	Zwaagdijk Oost	§3.3
4	Ciska Mol - Hoogland	Wervershoof	§3.2, §4.2
5	J. Krüger	Westwoud	§3.2, §4.3
6	P. Moen	Westwoud	§3.3
7	N. Appelman	Westwoud	§3.2, §3.3
8	N. van Zelm-Botman	Westwoud	§3.3
9	José Karsten	Zwaagdijk Oost	§4.4
10	P.J.M. Braas	Westwoud	§3.3
11	B.C.M. Wiering-Vriend	Zwaagdijk	§3.5
12	D.M.A. Schouten	Westwoud	§3.2
13	Peter Neefjes	Westwoud	§4.5
14	Fam. F. Kolken	Zwaagdijk	§3.4
15	R. Weeder	Westwoud	§3.2
16	R. Commandeur	Zwaagdijk	§3.4
17	W.A.F. Kotte	Westwoud	§3.2
18	G.H. Langedijk - Koeman, N.J. Langedijk	Zwaagdijk	§4.6
19	J. & T. Molenaar	Westwoud	§3.4, §4.7
20	L Dekker-Hensen	Zwaagdijk Oost	§3.3
21	P. Dekker	Zwaagdijk	§3.4
22	Lies van der Lubbe-de Graaff	Westwoud	§4.8
23	C.P. Breg	Westwoud	§3.2
24	M. Kaper	Zwaagdijk	§3.3, §4.9
25	Gemeente Drechterland	Hoogkarspel	§4.10
26	P. Schouten	Zwaagdijk	§3.3
27	Gemeente Medemblik	Wognum	§4.11
28	J.C.M. van Diepen	Zwaagdijk	§4.12
29	G. Broers	Westwoud	§4.13
30	L.M. Broers	Westwoud	§4.14
31	C. Peetoom	Zwaagdijk	§4.15
32	K. Soltijs	Zwaagdijk	§3.2, §3.7
33	W.J. Peetoom	Zwaagdijk	§3.2, §3.7

34	Stuurgroep 'Tegenwind Turbinelocaties in de linten' (M. Weeber & Co Vlaar)	Zwaagdijk	§4.16
35	L. Peetoom	Zwaagdijk	§3.2, §3.7
36	P.J.N.J. van Diepen	Westwoud	§4.17
37	Recreatieschap West-friesland K. Schoenaker	Bovenkarspel	§4.18
38	S. Wiering en W. Otter	Zwaagdijk	§3.2
39	P. Duin	Zwaagdijk-Oost	§3.3, §4.19
40	T. Bontekoning-Helder	Westwoud	§3.2
41	J.P. Luken	Zwaagdijk	§3.2
42	S.T.J. Deken	Zwaagdijk	§4.20
43	F. de Groot	Zwaagdijk-Oost	§4.21
44	P.S. Kok en M.P.L. Boelis	Zwaagdijk-Oost	§3.2, §3.7
45	R. Groot	Zwaagdijk	§3.3
46	J. Groot	Zwaagdijk	§3.2, §3.3, §4.22
47	S. Bakker	Zwaagdijk	§3.4
48	Patrick Neefjes	Zwaagdijk	§3.2, §3.7
49	M. Ruiter	Zwaagdijk	§3.2, §3.3, §4.23
50	G.A.M. Lakeman	Zwaagdijk	§4.24
51	F.H.B. Groot	Zwaagdijk	§3.2
52	A.A.M. van Diepen	Zwaagdijk	§4.25
53	J. Ursem - de Lange	Zwaagdijk	§3.2
54	F.J. Pos	Zwaagdijk	§3.2
55	N. Wittenberg	Zwaagdijk	§3.3, §3.4
56	W. Boon	Zwaagdijk	§3.2
57	A. Wittenberg	Zwaagdijk	§3.2
58	M. Mels - de Lange	Zwaagdijk	§4.26
59	I. Neering	Zwaag	§3.3, §3.4, §4.27
60	Fam Kurvink	Zwaagdijk	§3.2, §4.28
61	Dorpsraad Zwaagdijk -Oost (P.L. van der Kolk)	Zwaagdijk-Oost	§4.29
62	N.J. de Lange	Zwaagdijk	§3.3
63	M. en S. Konijn	Zwaagdijk	§3.2
64	J.H. Mels	Zwaagdijk	§4.30
65	S.P. Zeevat	Zwaagdijk-Oost	§4.31
66	J. Ursem	Zwaagdijk	§3.3
67	H.J. Smit	Westwoud	§3.3, §4.32
68	R. Ursem	Zwaagdijk	§3.4
69	J Groot-Ruiter VOF	Zwaagdijk	§3.6
70	J.J.S. Groot en M. Groot	Zwaagdijk	§3.6
71	Windpark Westfrisia B.V.		§4.33
72	E. de Reus en H. Eschot	Zwaagdijk	§3.2
73	M. Sijm	Zwaagdijk	§3.4, §4.34
74	A.A.J. Karsten	Westwoud	§4.35
75	R. Sijm	Zwaagdijk	§3.4
76	S. Ursem	Zwaagdijk	§3.2
77	S. Ursem	Zwaagdijk	§3.4

3 Beantwoording generieke zienswijzen

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk is de zakelijke samenvatting van de zienswijzen en/of delen van de zienswijzen opgenomen die identiek zijn aan elkaar. In de titel van iedere subparagraaf vindt u de nummers van de bijbehorende identieke zienswijze. De argumenten van de identieke zienswijze zijn per thema samengevat en in cursieve tekst beantwoord.

3.2 Generieke zienswijze A

Behorend bij de nummers 2, 4, 5, 7, 12, 15, 17, 23, 32, 33, 35, 38, 40, 41, 44, 46, 48, 49, 51, 53, 54, 56, 57, 60, 63, 72, 76

3.2.1 Beleid

Inspreker stelt dat windplan Westfrisia een vooropgezet plan betreft, waarvan de uitslag van het zienswijze- en participatietraject al lang te voren door de provincie c.q. de coalitie bepaald is.

De kaders voor het initiatief, het inpassingsplan en de vergunningen zijn gesteld in wetgeving waaronder de Elektriciteitswet en provinciale regelgeving zoals de PRV. Deze kaders zijn openbaar en kunnen door iedereen worden ingezien. Het inpassingsplan en de vergunningen moeten passen binnen deze kaders. In de zienswijzenprocedure heeft iedereen de gelegenheid gekregen te toetsen of het inpassingsplan en de vergunningen ook daadwerkelijk binnen deze kaders passen. Dit staat op voorhand niet vast. Als uit de zienswijzen blijkt dat niet aan de kaders wordt voldaan, moet het plan worden aangepast of kan het plan niet doorgaan. Wel is het zo dat bijvoorbeeld in het provinciaal beleid een aantal afwegingen zijn gemaakt en kaders zijn opgenomen die de realisatie van Windpark Westfrisia in potentie mogelijk maken. Ook hiervoor kan uit de zienswijzen naar voren komen dat deze kaders op onjuiste afwegingen berusten. Blijkt dit zo te zijn, dan zouden de kaders aangepast moeten worden. In dit licht kan niet worden gesproken van een vooropgezet plan, maar is het inderdaad zo dat de gestelde kaders het plan in principe ondersteunen.

3.2.2 Gelijkheid

Inspreker geeft aan dat als de provincie de initiatiefnemers opdraagt de vastgestelde minimale maat en aantal aan te houden, zij het eigen beleid op correcte wijze uitvoert.

Wij nemen aan dat inspreker doelt op de regels omtrent herstructurering van windturbines op land en de overgangsregeling voor initiatieven van voor 11 april 2011. Zoals ook in de toelichting van het inpassingsplan opgenomen is juist voor initiatieven van voor 11 april 2011 die aan bepaalde regels voldoen een uitzondering gemaakt op de algemene regels omtrent herstructurering van windturbines op land. De reden voor deze uitzondering ligt met name in de beleidswijziging van de mogelijkheden om windturbines op land te realiseren naar

een situatie waarbij dit enkel nog onder strenge voorwaarden kan. Voor initiatieven die in een bepaald stadium waren beland, namelijk een ingediende aanvraag, is toen geoordeeld dat een overgangsregeling nodig is die recht doet aan de verwachtingen die deze initiatiefnemers mochten afleiden uit de beleidsstandpunten zoals die toen van kracht waren. De provincie voert haar eigen beleid dus op correcte wijze uit.

3.2.3 Hinder voor de omgeving

Inspreker geeft aan dat windturbines met de voorgestelde afmetingen, vermogen en geluidsproductie op minder dan 600 m1 te kolossaal zijn om in een kleinschalig landschap als het gebied tussen Zwaagdijk en Oudijk te worden geplaatst.

Zoals in het inpassingsplan is beschreven valt de aanvraag onder de overgangsregeling uit de PRV. Hieruit volgt dat is vastgelegd dat de windturbines op vier maal de ashoogte en minimaal 300 meter van gevoelige bestemmingen geplaatst dienen te worden. Om te toetsen of sprake is van een 'goede ruimtelijke ordening', zijn diverse onderzoeken uitgevoerd (inspreker wordt in kader hiervan verwezen naar hoofdstuk 4 van het inpassingsplan). Hieruit is gebleken dat, gegeven de afstanden van de windturbines tot gevoelige bestemmingen, het initiatief kan voldoen aan alle normen.

3.2.4 Overgangsregeling

Inspreker vraagt zich af waarom door Provinciale staten is besloten dat windmolens op minimaal 600 m1 vanaf woningen moeten staan, en toch voor dit plan een uitzondering is gemaakt. Dit terwijl 600 m1 is ingegeven op basis van “een goede ruimtelijke ordening”. Inspreker vraagt zich in dit kader af waarom er een overgangsregeling voor dit plan tot stand is gebracht en of het college belangen heeft bij het doorgaan van dit plan.

Wij nemen aan dat inspreker doelt op de regels omtrent herstructurering van windturbines op land en de overgangsregeling voor initiatieven van voor 11 april 2011. Zoals ook in de toelichting van het inpassingsplan opgenomen is juist voor initiatieven van voor 11 april 2011 die aan bepaalde regels voldoen een uitzondering gemaakt op de algemene regels omtrent herstructurering van windturbines op land. De reden voor deze uitzondering ligt met name in de beleidswijziging van de mogelijkheden om windturbines op land te realiseren naar een situatie waarbij dit enkel nog onder strenge voorwaarden kan. Voor initiatieven die in een bepaald stadium waren beland, namelijk een ingediende aanvraag, is toen geoordeeld dat een overgangsregeling nodig is die recht doet aan de verwachtingen die deze initiatiefnemers mochten afleiden uit de beleidsstandpunten zoals die toen van kracht waren. De provincie voert haar eigen beleid dus op correcte wijze uit. Verder wordt het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. In het kader van een 'goede ruimtelijke ordening' moeten verschillende belangen worden gewogen. Belangen voor omwonenden die samenhangen met hinderaspecten zoals geluid, slagschaduw en landschappelijke inpassing maar ook belangen voor bijvoorbeeld natuur. Voor het initiatief is op basis van onderzoek vastgesteld dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening. De inpassingsplan verplichting uit de Elektriciteitswet laat daardoor geen ruimte voor het college om het plan te stoppen. Er is geen sprake van andere belangen van het college in dit verband.

3.3 Generieke Zienswijze B

Behorend bij de nummers 3, 6, 7, 8, 10, 20, 24, 26, 39, 45, 46, 49, 55, 59, 62, 66, 67

3.3.1 Hinder voor de omgeving

Volgens inspreker geeft het windpark overlast qua geluid, bezonning.

In het kader van het inpassingsplan, de vergunningaanvraag en omgevingsvergunning beperkte milieutoets (OBM) voor het windpark Westfrisia is akoestisch onderzoek en onderzoek naar slagschaduw uitgevoerd. Daarnaast is een vormvrije MER-beoordeling opgesteld, waarin is onderzocht wat de gevolgen van het windpark op de aspecten geluid en slagschaduw zijn en of de gevolgen aanleiding geven om tot een volledige MER studie over te gaan.

Het doel van het onderzoek is om aan te tonen dat de vier aangevraagde windturbinetypes voldoen aan het Activiteitenbesluit én minder of evenveel geluid produceren als de vergelijkingswindturbine. In het Activiteitenbesluit wordt voor de normstelling van geluid getoetst aan de waarden Lden=47 dB en Lnight=41 dB. Tevens is onderzoek gedaan naar de cumulatieve belasting (het optellen van verschillende bronnen van geluid). In het onderzoek is voor de 107 meest nabijgelegen woningen de geluidsbelasting berekend. Voor een volledige beschrijving van het onderzoek wordt verwezen naar bijlage 3 van het inpassingsplan.
Uit de geluidsberekeningen is gebleken dat na het nemen van maatregelen alle onderzochte windturbinetypes onder voorwaarden kunnen voldoen aan de Lden en Lnight normen. Ook na het meenemen van cumulatieve belasting is gebleken dat sprake is van een acceptabel woon- en leefklimaat. Dit laat onverlet dat inspreker wellicht enige mate van geluidshinder zal ondervinden als gevolg van de realisatie van windpark Westfrisia. De wettelijk toegestane maximale duur van slagschaduw is 20 minuten per dag gedurende gemiddeld meer dan 17 dagen per jaar. Deze norm is vertaald naar een (strengere) norm van maximaal 6 uur slagschaduw per jaar per woning. In het onderzoek is voor de 107 meest nabijgelegen woningen de slagschaduw onderzocht. Voor een volledige beschrijving van het onderzoek wordt verwezen naar bijlage 3 van het inpassingsplan.

Voor alle onderzochte windturbines en de vergelijkingswindturbine geldt dat er zich in de omgeving van het windpark woningen bevinden die meer dan 6 uur schaduw per jaar zouden ontvangen. Daarom worden de windturbines uitgerust met een stilstandvoorziening die er voor zorgt dat de windturbines kunnen stoppen met draaien wanneer er op de betreffende woningen (binnen de contour) schaduwhinder optreedt. Door het toepassen van een stilstandvoorziening veroorzaken de aangevraagde windturbinetypes na mitigatie minder slagschaduw dan de vergelijkingswindturbine. Er blijft sprake van beperkte slagschaduw, maar deze valt binnen de wettelijke norm. Op het gebied van slagschaduw kunnen, na het toepassen van mitigatie, als gevolg van de voorgenomen activiteiten geen belangrijke negatieve milieugevolgen optreden.

3.3.2 Landschap

a)
Inspreker vraagt zich af of begrippen als ‘weidsheid’, ‘mensen’ en ‘historische linten’ niet meer gelden en of ecologische en cultuurhistorische waarden belangrijker zijn dan de inwoners van de provincie.

Zoals in het inpassingsplan is beschreven, zijn op de kaartbijlage van de provinciale structuurvisie herstructureringsgebieden aangeduid met zones waar plaatsing van een windpark na een nadere afweging op regionale schaal in principe het meest wenselijk wordt geacht. Bij de inventarisatie van de meest wenselijke zones, heeft een afweging plaatsgevonden van verschillende belangen. Ecologische en cultuurhistorische waarden wegen niet persé zwaarder of minder zwaar dan andere belangen. Zo is de 'Leidraad landschap en cultuurhistorie' opgesteld, zodat de ontwikkelingsgeschiedenis, de ordeningsprincipes en bebouwingskarakteristiek van het landschap en de inpassing in de wijdere omgeving als uitgangspunten kunnen worden gehanteerd bij nieuwe plannen. Hierbij zijn uitgangspunten als openheid, historische structuurlijnen en belevingswaarde meegenomen bij de afweging.

b)
Het plan zorgt naar mening van inspreker voor een vervelend uitzicht.

De realisatie van een windpark heeft op onderdelen van het landschap vaak een negatief effect ten opzichte van de huidige situatie, zonder windpark. Dit is inherent aan de realisatie van een windpark. Hierbij geldt wel dat de meningen over de gevolgen van windturbines op het uitzicht in grote mate subjectief zijn.

Om toch aan de provinciale taakstelling te kunnen voldoen, is door de provincie Noord-Holland veel onderzoek gedaan naar wat geschikte en minder geschikte locaties voor windmolenparken in de provincie zijn. In de ‘Beleidsregel Wind op Land – Uitwerking ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied (8 december 2015)’ wordt beschreven dat windturbines in het zuidelijk deel van de HG West-Friesland wenselijker zijn dan in het noordelijke deel van de HG West-Friesland. Dit gebied scoort daarom relatief goed als het gaat om de landschappelijke inpassing van windprojecten. Met het volgen van de bestaande infrastructuur en het aansluiten bij de suggesties uit de Beleidsregel WOL hebben de initiatiefnemers getracht te zorgen voor een zo goed mogelijke landschappelijke inpassing. Daarnaast vindt ARO, zoals is beschreven op pagina 23 van de toelichting van het inpassingsplan, het vanuit het perspectief van ruimtelijke kwaliteit goed voor te stellen dat op deze locatie in West-Friesland windturbines worden geplaatst.

De exacte positionering van de windturbines is gebaseerd op een combinatie van het zoeken naar de maximale afstanden tot bestaande woningen en een veilige afstand tot de buisleiding ten zuiden van de Westfrisiaweg. Vervolgens is er naar gestreefd om de windturbines de Westfrisiaweg te laten volgen en onderling een even grote afstand te handhaven.

Naast de beoordeling vanuit deze beleidskaders, is een vormvrije MER-beoordeling opgesteld in kader van het voornemen tot de bouw en exploitatie van het windturbinepark Westfrisia, waarin is onderzocht wat de gevolgen van het windpark op het aspect landschap zijn. In dit

onderzoek is windpark Westfisia door een landschapsarchitect op relevante landschappelijke aspecten beoordeeld. Meer informatie over dit onderzoek is opgenomen in bijlage 3 van het inpassingsplan.

Uit de effectbeoordeling is gebleken dat de opstelling met beide turbinetypes over het geheel genomen een negatief effect heeft op de openheid, het horizonbeslag en de visuele rust. Deze effecten zijn echter niet van een zodanige aard dat dat het doorlopen van een volledige m.e.r.-procedure noodzakelijk maakt. De verschillen tussen de Lagerwey L93 en de vergelijkingswindturbine zijn dermate gering dat beide types een gelijke score halen op het onderdeel landschap.

Daarnaast is een positief tot zeer positief effect op de criteria regelmatig beeld, herkenbaarheid van de opstelling en aansluiting bij landschappelijke structuur. Door de scores van de vier beoordelingscriteria te middelen komen we op een gemiddelde score voor het onderdeel landschap van: neutraal/licht negatief.

3.3.3 Maatschappelijk draagvlak

Volgens inspreker had draagvlak gecreëerd kunnen worden als de provincie vanaf het begin was opgetrokken met inwoners en ze met dezelfde regels had geconfronteerd (600m1 en 6 op een rij). Dan was inspreker ook tegen geweest, maar had inspreker zich geen tweederangs burger gevoeld in een buitengebied dat plotseling een verstedelijk gebied heet te zijn.

Als gevolg van het coalitieakkoord 2011-2015 zijn de beleidsuitgangspunten voor het plaatsen van nieuwe windturbines op land aangepast. Onderdeel van deze aanpassing is de overgangsregeling die is opgesteld voor initiatieven die ten tijde van de beleidswijziging al in een bepaald stadium waren beland, namelijk een ingediende aanvraag. In de overgangsregeling zijn de nieuwe beleidsuitgangspunten voor het plaatsen van nieuwe windturbines op land juist niet meegenomen, om te zorgen dat de lopende initiatieven alsnog door kunnen gaan. Ook voor projecten die onder de overgangsregeling vallen moet sprake zijn van een goede ruimtelijke ordening. Dit volgt uit de uitgevoerde onderzoeken en de toets aan de provinciale beleidsuitgangspunten ten aanzien van bijvoorbeeld de gewenste landschappelijke kwaliteit van het gebied. Er is dus bewust verschil gemaakt tussen de regels die gelden voor die initiatieven die onder de overgangsregeling vallen en op het moment van opstarten nog geen weet hadden van het nieuwe beleid, en de initiatieven die na bekendmaking van het coalitieakkoord 2011-2015 zijn opgestart en daar wel weet van hadden.

3.3.4 Overgangsregeling

Inspreker stelt dat het niet klopt dat de aanvraag, nadat deze eerder is afgewezen, weer wordt opgepakt. Inspreker geeft aan dat waar omwonenden blij waren dat het gemeentebestuur voor haar burgers opkomt, zij dit missen bij het provinciebestuur.

Op 17 december 2012 hebben PS besloten om de PS-besluiten van 27 september 2010 en 14 februari 2011 te herroepen en de verzoeken tot het vaststellen van een inpassingsplan voor de windparken Wijdenes en Westfrisia niet in procedure te brengen. Dit houdt in dat het planproces om te komen tot een integraal windplan West-Friesland niet is voortgezet; er is

geen PIP in procedure gebracht en voor besluitvorming voorgelegd aan PS. Ten aanzien van Windpark Westfrisia is besloten de aanvraag niet in behandeling te nemen. De aanvraag is niet afgewezen. Van een afwijzing is als zodanig ook nooit mededeling gedaan aan initiatiefnemer. Gelet op de inpassingsplanverplichting uit de Elektriciteitswet is de aanvraag uiteindelijk alsnog in behandeling genomen en is de PIP-procedure opgestart. Zoals ook in de toelichting van het inpassingsplan is verwoord voldoet het initiatief aan de voorwaarden zoals gesteld in de overgangsregeling (artikel 32, lid 8 PRV). Verder wordt het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. De provincie is op de hoogte van het beleid van de gemeenten waar inspreker op doelt ten aanzien van windturbines. Dit laat echter onverlet dat gelet op de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet voor dit plan een inpassingsplan is opgesteld.

3.3.5 Planschade

Het windpark zorgt er voor dat woningen veel minder waard worden – waarvoor geen planschade wordt vergoed.

Indien u meent aanspraak te kunnen maken op planschade, kunt u hier een verzoek voor indienen als het inpassingsplan onherroepelijk is. Eventuele vergoedingen voor planschade zijn wettelijk vastgelegd in de Wet op de Ruimtelijke ordening. Om eventuele planschade vast te stellen, wordt iedere mogelijke vorm van waardedaling geobjectiveerd beoordeeld.

3.4 Generieke zienswijze C

Behorend bij de nummers 14, 16, 19, 21, 47, 55, 59, 68, 73, 75, 77

3.4.1 Beleid

a)

Inspreker vraagt zich af waarom niet in een eerder stadium en beter met de inwoners van Zwaagdijk is overlegd. Inspreker geeft aan een gelijkwaardiger positie te hebben gehad, als inspreker had mogen meepraten over de voorwaarden over het plan. Inspreker vraagt zich af waarom dit plan wordt doorgezet terwijl 97% van de omwonenden dit plan niet wil.

De provincie streeft naar een zo open en transparant mogelijk proces rondom initiatieven voor windturbineparken op land. Omwonenden en andere belanghebbenden zijn voor het Windpark Westfrisia uitgenodigd deel te nemen aan de gebiedsateliers die in februari 2015 hebben plaatsgevonden. In de inpassings- en vergunningverleningsprocedures is draagvlak niet doorslaggevend voor de vraag of een initiatief past binnen de juridisch-ruimtelijke kaders. De toets aan de vereisten uit de relevante wetgeving en de PRV zijn daarin leidend. Voor dit initiatief is op basis van onderzoek vastgesteld dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Wij verwijzen daarbij naar de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State ECLI:NL:RVS:2015:3760, r.o. 5.6. "Dat in de gemeente Amsterdam juist wel maatschappelijk draagvlak zou bestaan voor het realiseren van de windturbines op het Cornelis Douwesterrein - wat daar ook van zij - maakt het voorgaande niet anders, nu provinciale staten het provinciaal belang dienen te behartigen en niet slechts het belang van de gemeente Amsterdam." Het kader voor de afweging om het

Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'.

b)
Volgens inspreker had draagvlak en participatie gecreëerd kunnen worden als de provincie vanaf het begin was opgetrokken met inwoners en ze met dezelfde regels had geconfronteerd (600m1 en 6 op een rij). Dan was inspreker ook tegen geweest, maar had inspreker zich geen tweederangs burger gevoeld in een buitengebied dat plotseling een verstedelijk gebied heet te zijn.

De provincie streeft naar een zo open en transparant mogelijk proces rondom initiatieven voor windturbineparken op land. Omwonenden en andere belanghebbenden zijn bij de start van de inpassingsprocedure voor het Windpark Westfrisia uitgenodigd deel te nemen aan de gebiedsateliers die in februari 2015 hebben plaatsgevonden. Met deze gebiedsateliers werd beoogd ruimte te geven aan ideeën en de wijze waarop deze in het plan in waren te passen.

Als gevolg van het coalitieakkoord 2011-2015 zijn de beleidsuitgangspunten voor het plaatsen van nieuwe windturbines op land aangepast. Onderdeel van deze aanpassing is de overgangsregeling die is opgesteld voor initiatieven die ten tijde van de beleidswijziging al in een bepaald stadium waren beland, namelijk een ingediende aanvraag. In de overgangsregeling zijn de nieuwe beleidsuitgangspunten voor het plaatsen van nieuwe windturbines op land juist niet meegenomen, om te zorgen dat de lopende initiatieven alsnog door kunnen gaan. Ook voor projecten die onder de overgangsregeling vallen moet sprake zijn van een goede ruimtelijke ordening. Dit volgt uit de uitgevoerde onderzoeken en de toets aan de provinciale beleidsuitgangspunten ten aanzien van bijvoorbeeld de gewenste landschappelijke kwaliteit van het gebied. Er is dus bewust verschil gemaakt tussen de regels die gelden voor die initiatieven die onder de overgangsregeling vallen en op het moment van opstarten nog geen weet hadden van het nieuwe beleid, en de initiatieven die na bekendmaking van het coalitieakkoord 2011-2015 zijn opgestart en daar wel weet van hadden.

Zoals verwoord in de beleidsregel "Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied" is juist de aanwezig van de Westfrisiaweg in het gebied ten zuiden van de Zwaagdijk en de functies rondom de Westfrisiaweg aanleiding om dit deel in een andere categorie van herstructureringsgebieden in te delen dan het gebied ten noorden van de Zwaagdijk. Dat in het gebied ten zuiden van de Zwaagdijk op plekken ook sprake is van een open landschap wordt niet in twijfel getrokken. Wel wordt gesteld dat op het macroniveau van het landschappelijke karakter van het gehele gebied rondom de Westfrisiaweg een lijnopstelling van windturbines helderheid kan brengen vanwege een nieuwe structuur die de schaal van bedrijventerreinen en gebouwen overstijgt.

c)
Inspreker roept de provincie op met het plan te stoppen, voorrang te geven aan mensen en tegen dit plan te stemmen.

De oproep van inspreker wordt betrokken in de besluitvorming.

3.4.2 Hinder voor de omgeving

Volgens inspreker geeft het windpark overlast qua geluid en bezonning.

In het kader van het inpassingsplan, de vergunningaanvraag en omgevingsvergunning beperkte milieutoets (OBM) voor het windpark Westfrisia is akoestisch onderzoek en onderzoek naar slagschaduw uitgevoerd. Daarnaast is een vormvrije MER-beoordeling opgesteld, waarin is onderzocht wat de gevolgen van het windpark op de aspecten geluid en slagschaduw zijn en of de gevolgen aanleiding geven om tot een volledige MER studie over te gaan.
Het doel van het onderzoek is om aan te tonen dat de vier aangevraagde windturbinetypes voldoen aan het Activiteitenbesluit én minder of evenveel geluid produceren als de vergelijkingswindturbine. In het Activiteitenbesluit wordt voor de normstelling van geluid getoetst aan de waarden Lden=47 dB en Lnight=41 dB. Tevens is onderzoek gedaan naar de cumulatieve belasting (het optellen van verschillende bronnen van geluid). In het onderzoek is voor de 107 meest nabijgelegen woningen de geluidsbelasting berekend. Voor een volledige beschrijving van het onderzoek wordt verwezen naar bijlage 3 van het inpassingsplan.
Uit de geluidsberekeningen is gebleken dat na het nemen van maatregelen alle onderzochte windturbinetypes onder voorwaarden kunnen voldoen aan de Lden en Lnight normen. Ook na het meenemen van cumulatieve belasting is gebleken dat sprake is van een acceptabel woon- en leefklimaat. Dit laat onverlet dat inspreker wellicht enige mate van geluidshinder zal ondervinden als gevolg van de realisatie van windpark Westfrisia. De wettelijk toegestane maximale duur van slagschaduw is 20 minuten per dag gedurende gemiddeld meer dan 17 dagen per jaar. Deze norm is vertaald naar een (strengere) norm van maximaal 6 uur slagschaduw per jaar per woning. In het onderzoek is voor de 107 meest nabijgelegen woningen de slagschaduw onderzocht. Voor een volledige beschrijving van het onderzoek wordt verwezen naar bijlage 3 van het inpassingsplan.

Voor alle onderzochte windturbines en de vergelijkingswindturbine geldt dat er zich in de omgeving van het windpark woningen bevinden die meer dan 6 uur schaduw per jaar zouden ontvangen. Daarom worden de windturbines uitgerust met een stilstandvoorziening die er voor zorgt dat de windturbines kunnen stoppen met draaien wanneer er op de betreffende woningen (binnen de contour) schaduwhinder optreedt. Door het toepassen van een stilstandvoorziening veroorzaken de aangevraagde windturbinetypes na mitigatie minder slagschaduw dan de vergelijkingswindturbine. Er blijft sprake van beperkte slagschaduw, maar deze valt binnen de wettelijke norm. Op het gebied van slagschaduw kunnen, na het toepassen van mitigatie, als gevolg van de voorgenomen activiteiten geen belangrijke negatieve milieugevolgen optreden.

3.4.3 Landschap

Daarnaast zorgt het plan naar mening van inspreker voor een vervelend uitzicht.

De realisatie van een windpark heeft op onderdelen van het landschap vaak een negatief effect ten opzichte van de huidige situatie, zonder windpark. Dit is inherent aan de realisatie van een windpark. Hierbij geldt wel dat de meningen over de gevolgen van windturbines op het uitzicht in grote mate subjectief zijn.

Om toch aan de provinciale taakstelling te kunnen voldoen, is door de provincie Noord-Holland veel onderzoek gedaan naar wat geschikte en minder geschikte locaties voor windmolenparken in de provincie zijn. In de 'Beleidsregel Wind op Land – Uitwerking ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied (8 december 2015)' wordt beschreven dat windturbines in het zuidelijk deel van de HG West-Friesland wenselijker zijn dan in het noordelijke deel van de HG West-Friesland. Dit gebied scoort daarom relatief goed als het gaat om de landschappelijke inpassing van windprojecten. Met het volgen van de bestaande infrastructuur en het aansluiten bij de suggesties uit de Beleidsregel WOL hebben de initiatiefnemers getracht te zorgen voor een zo goed mogelijke landschappelijke inpassing. Daarnaast vindt ARO, zoals is beschreven op pagina 23 van de toelichting van het inpassingsplan, het vanuit het perspectief van ruimtelijke kwaliteit goed voor te stellen dat op deze locatie in West-Friesland windturbines worden geplaatst.

De exacte positionering van de windturbines is gebaseerd op een combinatie van het zoeken naar de maximale afstanden tot bestaande woningen en een veilige afstand tot de buisleiding ten zuiden van de Westfrisiaweg. Vervolgens is er naar gestreefd om de windturbines de Westfrisiaweg te laten volgen en onderling een even grote afstand te handhaven.

Naast de beoordeling vanuit deze beleidskaders, is een vormvrije MER-beoordeling opgesteld in kader van het voornemen tot de bouw en exploitatie van het windturbinepark Westfrisia, waarin is onderzocht wat de gevolgen van het windpark op het aspect landschap zijn. In dit onderzoek is windpark Westfisia door een landschapsarchitect op relevante landschappelijke aspecten beoordeeld. Meer informatie over dit onderzoek is opgenomen in bijlage 3 van het inpassingsplan.

Uit de effectbeoordeling is gebleken dat de opstelling met beide turbinetypes over het geheel genomen een negatief effect heeft op de openheid, het horizonbeslag en de visuele rust. Deze effecten zijn echter niet van een zodanige aard dat dat het doorlopen van een volledige m.e.r.-procedure noodzakelijk maakt. De verschillen tussen de Lagerwey L93 en de vergelijkingswindturbine zijn dermate gering dat beide types een gelijke score halen op het onderdeel landschap.

Daarnaast is een positief tot zeer positief effect op de criteria regelmatig beeld, herkenbaarheid van de opstelling en aansluiting bij landschappelijke structuur. Door de scores van de vier beoordelingscriteria te middelen komen we op een gemiddelde score voor het onderdeel landschap van: neutraal/licht negatief.

3.4.4 Planschade

Het zorgt er voor dat woningen veel minder waard worden – waarvoor geen planschade wordt vergoed.

Indien u meent aanspraak te kunnen maken op planschade, kunt u hier een verzoek voor indienen als het inpassingsplan onherroepelijk is. Eventuele vergoedingen voor planschade zijn wettelijk vastgelegd in de Wet op de Ruimtelijke ordening. Om eventuele planschade vast te stellen, wordt iedere mogelijke vorm van waardedaling geobjectiveerd beoordeeld.

3.5 Generieke zienswijze D

Behorend bij de nummers 1, 11

3.5.1 Alternatieven

Inspreker geeft aan juist voor groene stroom te zijn, maar dat dit beter opgewekt kan worden door bijvoorbeeld zonnepanelen. Volgens inspreker kan beter geld geïnvesteerd worden in subsidie voor ondernemers en/of onderzoek naar nog meer verbetering van zonnepanelen. Hierdoor zouden op den duur nóg betere zonnepanelen op de markt komen op deze zonne-energie op te wekken én op te slaan. In tegenstelling tot het efficiënter maken van windmolens heeft dit volgens inspreker geen negatief effect tot gevolg op de omgeving. Inspreker wijst op onderzoek van wetenschapsjournalist Joost van Kasteren, die heeft aangegeven dat zonne-energie, in tegenstelling tot windturbines, goede kansen bieden om de kostprijs per kilowattuur met factoren te verlagen.

Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. Vanwege deze inpassingsplanverplichting en het feit dat wordt voldaan aan een goede ruimtelijke ordening, is er geen ruimte om in dit verband alternatieven in de afweging te betrekken.

Zoals in de Structuurvisie 2040 is aangegeven is er voor gekozen om de met het Rijk afgesproken taakstelling voor Wind op Land in 2020 te realiseren door herstructurering van bestaande windturbines en windturbineparken en gebruik te maken van de overgangsregeling. Voor een verdere verduurzaming van het energieverbruik in Noord-Holland richt het provinciaal beleid zich op de speerpunten:
- duurzaam bouwen (vooral duurzaam renoveren);
- offshore windenergie (inclusief kennisontwikkeling);
- zonne-energie;
- biomassavergassing (vooral kennisontwikkeling.

Dit betekent dat in de toekomst inderdaad met name gekeken wordt naar andere duurzame energiebronnen en de mogelijkheden daarvan. Dit kan echter op dit moment niet leiden tot het afwijzen van de aanvraag om een inpassingsplan vast te stellen.

3.5.2 Beleid

Inspreker hoopt dat de overheid zichzelf als voorbeeld wil neerzetten van een goed functionerende onderneming, die nooit de beslissing zou nemen om een investering te doen met slechts een minimaal resultaat, zoals de investering in windmolens.

Met het Rijk zijn afspraken gemaakt over het realiseren van windturbineparken op land op in 2020 te voldoen aan de opgave zoals gesteld in het Energieakkoord. De provincie Noord-Holland wil aan deze afspraak voldoen en daarnaast op zoek gaan naar optimale mix van verschillende type duurzaamheidsmaatregelen om een verdere verduurzaming van de energieproductie te bewerkstelligen.
Ten aanzien van financiële investeringen wordt opgemerkt dat dit voor rekening van initiatiefnemer komt waarbij deze een beroep kan doen op de subsidieregeling van het Rijk

voor windturbines. De provincie Noord-Holland heeft geen zeggenschap in deze regeling of de toekenning van subsidiegelden.

3.5.3 Economie

Inspreker is van mening dat het plan absoluut niet mag doorgaan. Naast dat de windmolens veel te groot zouden zijn volgens de eigen normen van de provincie, is hier ook een bedrijfseconomische reden voor. Inspreker verwijst naar onderzoek van de groene rekenkamer, waaruit is gebleken dat de kosten voor de gemeenschap per Megawatt windvermogen €151.000,- per jaar zijn. Daarnaast wijst inspreker op berekeningen waaruit blijkt dat een windmolen financieel alleen interessant is door de subsidie en alleen voor de uitvoerders en de landeigenaren. Inspreker vraagt zich af of de dagelijkse belastingbetaler hiervoor moet opdraaien.

Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. Vanwege deze inpassingsplanverplichting en het feit dat wordt voldaan aan een goede ruimtelijke ordening, is er geen ruimte om in dit verband alternatieven van windmolens in de afweging te betrekken.

In hoofdstuk 4.8 van het inpassingsplan wordt ingegaan op de energieopbrengst van Windpark Westfrisia. Hierin is aangemerkt dat het initiatief positief scoort wat betreft energieopbrengst. Daarnaast wordt verwezen naar paragraaf 6.1 en paragraaf 6.2 uit het inpassingsplan, waarin wordt ingegaan op het kostenverhaal en de financiële uitvoerbaarheid. De subsidie waar inspreker op wijst (wij gaan er van uit dat dit gaat om de Subsidieregeling Duurzame Energie (SDE+)), wordt verstrekt vanuit de rijksoverheid. De provincie kan dan ook niet inhoudelijk ingaan op de reactie van inspreker hierover.

3.5.4 Overlast

Inspreker geeft aan dat windmolens alleen efficiënter kunnen worden door hoger en groter te worden. Naar mening van inspreker is dit een achteruitgang omdat deze verhoging in efficiëntie gepaard gaat met een verhoging in overlast.

Het hoger of groter worden van de windturbines, gaat niet persé gepaard met een verhoging van de overlast. Zoals in paragraaf 4.1 van het inpassingsplan is toegelicht, is in de afwijkingsbevoegdheid waarmee afgeweken kan worden van de rotordiameter van 82 meter, opgenomen dat hiervan alléén gebruik gemaakt kan worden indien de gevolgen voor het woon- en leefklimaat verbeteren als gevolg van deze afwijking. Bij alle onderzoeken is daarom gewerkt met een referentieturbine met een ashoogte van 85 meter en een diameter van 82 meter (conform de windturbines in de aanvraag). Uit de onderzoeken is gebleken dat de andere types beter scoren dan deze referentieturbine.

3.6 Generieke zienswijze E

Behorend bij de nummers 69 en 70

3.6.1 Beleid

a)
Inspreker stelt dat de provincie, door de gevolgde besluitvorming over de aanvraag voor het opstellen van een inpassingsplan, de omwonenden jarenlang in onzekerheid over de ontwikkeling van een windpark heeft gelaten. De provincie had volgens inspreker als bestuursorgaan naar aanleiding van de politieke ontwikkelingen een besluit (doorzetten of afwijzen) moeten nemen over wel of geen Windpark Westfrisia. Pas zes jaar na een verzoek tot inpassing overgaan tot een besluit druist naar mening van inspreker in tegen het belang van rechtszekerheid voor omwonenden.

Wij zijn het met inspreker eens dat de besluitvorming rondom Windpark Westfrisia lang op zich heeft laten wachten. Dit is met name het gevolg van de koerswijziging ten aanzien van Wind op Land in het coalitieakkoord van 2011 en de uitwerking daarvan in het beleid en de daaraan ten grondslag liggende studies. De besluitvorming vindt nu alsnog plaats met de mogelijkheden voor omwonenden om hun mening hierover kenbaar te maken.

b)
Inspreker stelt dat de provincie een besluit aan ruimtelijke ordening behoort te toetsen, in plaats van een besluit af te laten hangen van of het de provincie politiek gezien wel of niet uitkomt bij het behalen van andere doelstellingen. Volgens inspreker drukt de provincie Windpark Westfrisia door als zij het plan nodig heeft voor het bepalen van de rijk doelstellingen voor duurzame energie, wat riekt naar vooringenomenheid.

De conclusie van inspreker dat een besluit behoort te worden getoetst aan een goede ruimtelijke ordening is juist. Gelet op de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet is dit het kader waarbinnen initiatieven zoals het Windpark Westfrisia kunnen worden toe- of afgewezen. Dat het Windpark Westfrisia ook bijdraagt aan het realiseren van de provinciale taakstelling is bezien in het licht van de inpassingsverplichting minder relevant omdat de Elektriciteitswet een toets aan het al dan niet voldoen aan de provinciale taakstelling niet als afwijzingsgrond hanteert.

c)
Inspreker heeft middels een Wob-verzoek getracht om meer duidelijkheid over de totstandkoming van de overgangsregeling te verkrijgen, maar kreeg als antwoord dat er op deze stukken geheimhouding rust. Dit onderstreept het gevoel van inspreker dat de provincie niet transparant is over de totstandkoming van haar besluit tot inpassing van het windpark.

Alle documenten waarvoor geen geheimhouding is opgelegd zijn voor inspreker beschikbaar via de provinciale website. Voor enkele stukken ten aanzien van het beleid Wind op Land is geheimhouding opgelegd. Deze zijn gelet op de opgelegde geheimhouding niet openbaar en daarmee niet beschikbaar voor inspreker.

d)
Inspreker stelt dat de provincie zich, door haar handelswijze rondom de besluitvorming betreffende Windpark Westfrisia, niet opstelt als een betrouwbaar bestuursorgaan. Inspreker verwijst naar de aanvraag voor een windturbinepark van Eneco ten noorden van Zwaagdijk.

Als Windpark Westfrisia doorgaat, wat kan inspreker daarna nog van de provincie verwachten?

Wij zijn het met inspreker eens dat de besluitvorming rondom Windpark Westfrisia lang op zich heeft laten wachten. Dit is met name het gevolg van de koerswijziging ten aanzien van Wind op Land in het coalitieakkoord van 2011 en de uitwerking daarvan het beleid en de daaraan ten grondslag liggende studies. Op dit moment zijn de beleidskaders voor initiatieven voor het realiseren van nieuwe windturbines op land vastgelegd in de PRV en andere beleidsdocumenten. De aanvraag van Eneco waar inspreker op wijst is gelet op dit beleid afgewezen vanwege ligging in weidevogelleefgebied. Windpark Westfrisia wordt ook aan de provinciale regels getoetst. De inhoudelijke toetsing kan inspreker terug vinden in de toelichting op het inpassingsplan. Anders dan inspreker stelt zijn wij van mening dat we met huidige beleidskaders een duidelijke regels zijn opgesteld die een betrouwbaar en transparant kader bieden waarbinnen aanvragen voor nieuwe windturbines op land worden afgewogen.

e)
Gelet op het vorenstaande verzoekt inspreker de provincie om bovenstaande belangen en aanvullende opmerkingen bij haar beoordeling van de PIP en de omgevingsvergunning voor Windpark Westfrisia te betrekken. Inspreker stelt zich op het standpunt dat de juridische onderbouwing en werkwijze van de provincie niet kunnen leiden tot behoorlijke besluitvorming.

De oproep van inspreker wordt betrokken in de besluitvorming.

f)
Inspreker vraagt zich af waarom de provincie eerst aangeeft dat windturbines passend zijn zolang het gaat om ondergeschikt gebruik aan het agrarische grondgebruik en vervolgens betoogt dat een windturbinepark middenin agrarisch gebied ook wel kan. Volgens inspreker wordt vergeten dat inpassing van het windpark niet wenselijk is, omdat omliggende agrarische percelen van anderen dan de initiatiefnemers daar hinder van ondervinden.

Inspreker citeert uit de overwegingen in de omgevingsvergunning die betrekking hebben op het vigerende bestemmingsplan. In dit bestemmingsplan is kleinschalige duurzame energiewinning toegelaten. Omdat voor Windpark Westfrisia geen sprake is van kleinschalige energieopwekking is in de omgevingsvergunning geconcludeerd dat het plan niet past binnen de doeleindenomschijving van het vigerende bestemmingsplan. Het inpassingsplan dat gelijktijdig met de omgevingsvergunning in procedure is gebracht, zorgt voor een planologische regeling waardoor de realisatie van het Windpark alsnog mogelijk is. De overweging dat het windpark Westfrisia in het gebied planologisch mogelijk moet worden gemaakt, heeft in dat kader geen verband met het bestemmingsplan en de kleinschalige duurzame energiewinning die daarin is toegestaan.

g)
Inspreker verwijst naar de minimale afstand van 500 m tot gevoelige bestemmingen zoals deze in de overgangsregeling is opgenomen, waarmee de provincie in strijd handelt met het beleidskader Wind op land. Inspreker vraagt zich af hoe de provincie haar eigen beleid, dat

onvoldoende is gemotiveerd, op zij kan schuiven, terwijl uit de onderbouwing van het beleid van de provincie blijkt dat toetsing van windparken op grond van het huidige beleid juist noodzakelijk is omdat onder andere het goede woon- en leefklimaat hoogstwaarschijnlijk, blijkbaar nog beter dan bij het oude beleid, wordt gewaarborgd.

Omdat de provincie een afstand van 600 m passender acht, trekt inspreker de conclusie dat plaatsing van windturbines op een afstand van 500 m tot de woning van inspreker voor een minder goed woon- en leefklimaat zorgt. Hiermee is volgens inspreker de veiligheid van omwonenden in het geding. Volgens inspreker lijken louter de peildatum van de aanvraag en de vrees voor schadeclaims geen goede motieven om de actuele veiligheidsvoorschriften terzijde te leggen en inspreker vraagt zich af of dat Raad van State proof is.

Wij nemen aan dat inspreker doelt op de regels omtrent herstructurering van windturbines op land en de overgangsregeling voor initiatieven van voor 11 april 2011. Zoals ook in de toelichting van het inpassingsplan opgenomen is juist voor initiatieven van voor 11 april 2011 die aan bepaalde regels voldoen een uitzondering gemaakt op de algemene regels omtrent herstructurering van windturbines op land. De reden voor deze uitzondering ligt met name in de beleidswijziging van de mogelijkheden om windturbines op land te realiseren naar een situatie waarbij dit enkel nog onder strenge voorwaarden kan. Voor initiatieven die in een bepaald stadium waren beland, namelijk een ingediende aanvraag, is toen geoordeeld dat een overgangsregeling nodig is die recht doet aan de verwachtingen die deze initiatiefnemers mochten afleiden uit de beleidsstandpunten zoals die toen van kracht waren. De provincie voert haar eigen beleid dus op correcte wijze uit. Verder wordt het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. In het kader van een 'goede ruimtelijke ordening' moeten verschillende belangen worden gewogen. Om deze afweging te maken zijn verschillende onderzoeken uitgevoerd (zie voor meer informatie hoofdstuk 4 en bijlage 7 van het inpassingsplan). Hierbij zijn hinderaspecten zoals geluid, slagschaduw, landschappelijke inpassing en ook veiligheid onderzocht. Op basis van dit onderzoek is voor het initiatief op basis van onderzoek vastgesteld dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening. De inpassingsplanverplichting uit de Elektriciteitswet laat daardoor geen ruimte voor het college om het plan te stoppen.

Zoals in het inpassingsplan is beschreven valt de aanvraag onder de overgangsregeling uit de PRV. Hieruit volgt dat is vastgelegd dat de windturbines op vier maal de ashoogte en minimaal 300 meter van gevoelige bestemmingen geplaatst dienen te worden. Om te toetsen of sprake is van een 'goede ruimtelijke ordening', zijn diverse onderzoeken uitgevoerd (inspreker wordt in kader hiervan verwezen naar hoofdstuk 4 van het inpassingsplan). Hieruit is gebleken dat, gegeven de afstanden van de windturbines tot gevoelige bestemmingen, het initiatief kan voldoen aan alle normen.

3.6.2 Economie

a)

Mede gezien de aanvraag van Eneco voor een windturbinepark ten noorden van Zwaagdijk vreest inspreker voor meer turbineparken vlak nabij zijn/haar percelen, die ook grotendeels in gebruik zijn voor begoniateelt. Inspreker benadrukt dat de relatief kleine verkavelde percelen in Zwaagdijk ongeschikt zijn voor grootschalige windturbineparken, geeft aan dat

begoniateelt in Zwaagdijk onmogelijk wordt als de provincie haar windplannen doorzet en geeft aan dit niet zomaar toe te laten.

Wij gaan er vanuit dat inspreker doelt op de aanvraag van Engie voor het realiseren van het windturbinepark Midwoud. De documenten die ter inzage hebben gelegen hebben betrekking op het planologisch mogelijk maken van Windpark Westfrisia. Ook andere initiatieven voor windturbineparken moeten voldoen aan de regels uit de PRV. Ten aanzien van de aanvraag van Engie waar inspreker naar verwijst kunnen wij opmerken dat GS Engie op 17 november 2017 per brief heeft bericht de aanvraag te weigeren.

b)
Het perceel is derhalve minder geschikt of zelfs ongeschikt voor de doeleinden die inspreker voor ogen heeft, namelijk uitlenen en verhuren ten behoeve van agrarisch gebruik. Indien de windturbine wel geplaatst wordt, wordt door inspreker een passende stilstand regeling of realistische schadevergoeding/planschade verlangd.

De voor de normoverschrijding relevante windturbines van het windpark zullen worden uitgerust met een stilstandsvoorziening om te voldoen aan de wettelijke norm. Meer informatie hierover is opgenomen in bijlage 3 van het inpassingsplan. Eventuele vergoedingen voor planschade zijn wettelijk vastgelegd in de Wet op de Ruimtelijke ordening. Om eventuele planschade vast te stellen, wordt iedere mogelijke vorm van waardedaling geobjectiveerd beoordeeld.

c)
Door de korte afstand van windturbines tot gevoelige bestemmingen, wordt inspreker beperkt in zijn/haar mogelijkheden om bijvoorbeeld met een ruimte voor ruimte regeling de woning op zijn/haar perceel uit te breiden of andere gebouwen te realiseren. Inspreker wil graag de mogelijkheid open houden om, als het zover komt, mee te liften op de verdere ontwikkeling van het industrieterrein Zevenhuis door de achterzijde van het perceel aan de Westfrisiaweg tegen een marktconforme prijs als industriegrond aan te bieden. Volgens inspreker verhindert de komst van de windturbine vrij gebruik van de kavel (afstand tot gevoelige bestemmingen) en drukt deze derhalve de marktwaarde van het perceel van de inspreker. Op grond van het bovenstaande en gezien de door de Afdeling gevolgde lijn wil inspreker een schadevergoeding voor de waardevermindering van het huis en land.

In de beoordeling van het windpark Westfrisia kan geen rekening worden gehouden met plannen van inspreker die nog niet planologisch mogelijk zijn of worden gemaakt. Eventuele waardedaling van de gronden van inspreker of vermogensschade als gevolg van de realisatie van het windpark worden conform de planschadevergoedingsregeling uit de Wro vergoed.

3.6.3 Gelijkheid

Inspreker kaart aan dat het onduidelijk is waarom een goed woon- en leefklimaat, waarvoor een afstand van 600 meter is vereist als criterium voor een goede ruimtelijke ordening, niet geldt voor turbines onder de overgangsregeling. In kader hiervan verwijst inspreker naar de uitspraak van de Afdeling van 4 mei 2016, waarin is bepaald dat het afstandscriterium van 600m dient te worden toegepast nu deze norm is vastgesteld terwijl het inpassingsplan nog

niet in werking is getreden. Inspreker is van mening dat de provincie voor correcte besluitvorming dient over te gaan tot toepassing van haar huidig beleid.

Wij nemen aan dat inspreker doelt op de regels omtrent herstructurering van windturbines op land en de overgangsregeling voor initiatieven van voor 11 april 2011. Zoals ook in de toelichting van het inpassingsplan opgenomen is juist voor initiatieven van voor 11 april 2011 die aan bepaalde regels voldoen een uitzondering gemaakt op de algemene regels omtrent herstructurering van windturbines op land. De reden voor deze uitzondering ligt met name in de beleidswijziging van de mogelijkheden om windturbines op land te realiseren naar een situatie waarbij dit enkel nog onder strenge voorwaarden kan. Voor initiatieven die in een bepaald stadium waren beland, namelijk een ingediende aanvraag, is toen geoordeeld dat een overgangsregeling nodig is die recht doet aan de verwachtingen die deze initiatiefnemers mochten afleiden uit de beleidsstandpunten zoals die toen van kracht waren. De provincie voert haar eigen beleid dus op correcte wijze uit.

3.6.4 Geluid

Het klopt volgens inspreker niet dat het geluid van de windturbines wegvalt door het achtergrondgeluid van de Westfrisiaweg. Momenteel kan inspreker buiten de spitstijd genieten van de rust en stilte, terwijl een windturbine altijd aan staat.

In het kader van het inpassingsplan, de vergunningaanvraag en omgevingsvergunning beperkte milieutoets (OBM) voor het windpark Westfrisia is akoestisch onderzoek uitgevoerd. Daarnaast is een vormvrije MER-beoordeling opgesteld, waarin is onderzocht wat de gevolgen van het windpark op het aspect geluid zijn en of de gevolgen aanleiding geven om tot een volledige MER studie over te gaan. In het kader van dit onderzoek is tevens de cumulatieve belasting (het optellen van verschillende bronnen van geluid) berekend. Voor een nadere beschrijving van dit cumulatieve onderzoek wordt verwezen naar bladzijden 50 t/m 53 van de vormvrije MER beoordeling (bijlage 7 van het inpassingsplan). Ook na het meenemen van cumulatieve belasting is gebleken dat sprake is van een acceptabel woon- en leefklimaat. Dit laat onverlet dat inspreker wellicht enige mate van geluidshinder zal ondervinden als gevolg van de realisatie van windpark Westfrisia.

3.6.5 Hinder voor de omgeving

Inspreker geeft aan dat het perceel Zwaagdijk 277 in gebruik is voor de teelt van begoniabollen en dat het proces rondom de begioniateelt met name in de zomer arbeidsintensief is. De plaatsing van de meest westelijk gelegen windturbine is dan ook niet zonder gevolgen. Inspreker wijst op geluidshinder en slagschaduw waar de werknemers op het perceel mee geconfronteerd zullen worden. Gezien het precieze werk van het planten en onkruid wieden wordt de werkomgeving volgens inspreker op een zeer nadelige wijze beïnvloed. Inspreker vreest dat het werk niet meer goed kan worden uitgevoerd. Hierbij denkt inspreker aan verminderd zicht en concentratievermogen vanwege slagschaduw en het geluid van de windturbine. Ook de veiligheid van de werknemers komt volgens inspreker in het geding. Werknemers worden blootgesteld aan de gevaren van een windturbine.

Ten aanzien van eventuele hinder die door de inspreker wordt gevreesd voor bewoners verwijzen wij naar de uitgevoerde onderzoeken. Hieruit blijkt dat voor alle thema's, al dan niet met het treffen van mitigerende maatregelen, aan de normen wordt voldaan. Daarnaast wordt voor alle windturbines voldaan aan toetsafstanden en normeringen zoals gesteld in het handboek Risicozonering Windturbines waarmee wordt voldaan aan een goede ruimtelijke ordening.

3.6.6 Landschap

a)
Inspreker geeft aan dat de windturbines het open achterland, dat al decennia lang wordt gebruikt voor bloementeelt en een prachtig uitzicht biedt, in Zwaagdijk verstoren.

Inspreker kaart aan dat tussen Zwaagdijk 273 en 277 het meertje het Weeltje is gelegen, dat herinnert aan een dijkdoorbraak uit de tijd dat West-Friesland nog zeer kwetsbaar was voor overstromingen. Het meertje met wilgen geeft een prachtige doorkijk over het West-Friese achterland richting Westwoud en voor bewoners blijft het een mooie plaats waar trouwfoto's worden gemaakt. Inspreker kaart aan dat door medewerking van de provincie aan de windmolens dit soort platen straks tot het verleden behoren.

De realisatie van een windpark heeft op onderdelen van het landschap vaak een negatief effect ten opzichte van de huidige situatie, zonder windpark. Dit is inherent aan de realisatie van een windpark. Hierbij geldt wel dat de meningen over de gevolgen van windturbines op het uitzicht in grote mate subjectief zijn. Dit laat onverlet dat de realisatie van Windpark Westfrisia bij inspreker een negatief beeld kan oproepen of dat inspreker van mening is dat de windmolens niet passen bij het karakter van het landschap. Om aan de provinciale taakstelling te kunnen voldoen, is door de provincie Noord-Holland veel onderzoek gedaan naar wat geschikte en minder geschikte locaties voor windmolenparken in de provincie zijn. Het zuidelijk deel van de HG West-Friesland gebied scoort relatief goed als het gaat om de landschappelijke inpassing van windprojecten. Bij deze afweging is het landschap beoordeeld vanuit een bredere context. In het inpassingsplan wordt nader ingegaan op de afwegingen die hierbij zijn meegenomen en de landschappelijke kenmerken van het gebied. Met het volgen van de bestaande infrastructuur en het aansluiten bij de suggesties uit de Beleidsregel WOL hebben de initiatiefnemers getracht te zorgen voor een zo goed mogelijke landschappelijke inpassing. Daarnaast vindt ARO, zoals is beschreven op pagina 23 van de toelichting van het inpassingsplan, het vanuit het perspectief van ruimtelijke kwaliteit goed voor te stellen dat op deze locatie in West-Friesland windturbines worden geplaatst. De effecten van het windmolenpark op het uitzicht zijn uitgebreid onderzocht. In dit kader wordt verwezen naar hoofdstuk 4.3 van de vormvrije MER-beoordeling (bijlage 7 van het inpassingsplan).

b)
Inspreker stelt dat de komst van het windturbinepark aantasting van het woongenot van inspreker veroorzaakt en een verstoring van het vrije uitzicht over de bloemvelden richting Westwoud. De aantasting van woongenot vindt niet alleen plaats in huis, maar ook in de paardenstal van inspreker, die deze als toevluchtsoord ziet. Hierdoor is er geen ontkomen aan de windturbines en maakt inspreker zich zorgen over de veiligheid.

Inspreker vreest voor aantasting van zijn/haar woongenot. De realisatie van een windpark heeft op onderdelen van het landschap vaak een negatief effect ten opzichte van de huidige situatie, zonder windpark. Dit is inherent aan de realisatie van een windpark. Hierbij geldt wel dat de meningen over de gevolgen van windturbines op het uitzicht in grote mate subjectief zijn. Dit laat onverlet dat de realisatie van Windpark Westfrisia bij inspreker een negatief beeld kan oproepen of dat inspreker van mening is dat de windmolens niet passen bij het karakter van het landschap. Om aan de provinciale taakstelling te kunnen voldoen, is door de provincie Noord-Holland veel onderzoek gedaan naar wat geschikte en minder geschikte locaties voor windmolenparken in de provincie zijn. Het zuidelijk deel van de HG West-Friesland gebied scoort relatief goed als het gaat om de landschappelijke inpassing van windprojecten. Bij deze afweging is het landschap beoordeeld vanuit een bredere context. In het inpassingsplan wordt nader ingegaan op de afwegingen die hierbij zijn meegenomen en de landschappelijke kenmerken van het gebied. Met het volgen van de bestaande infrastructuur en het aansluiten bij de suggesties uit de Beleidsregel WOL hebben de initiatiefnemers getracht te zorgen voor een zo goed mogelijke landschappelijke inpassing. Daarnaast vindt ARO, zoals is beschreven op pagina 23 van de toelichting van het inpassingsplan, het vanuit het perspectief van ruimtelijke kwaliteit goed voor te stellen dat op deze locatie in West-Friesland windturbines worden geplaatst. De effecten van het windmolenpark op het uitzicht en op het aspect veiligheid zijn uitgebreid onderzocht. In dit kader wordt verwezen naar hoofdstuk 4 van het inpassingsplan en naar de vormvrije MER-beoordeling (bijlage 7 van het inpassingsplan).

c)
Inspreker stelt dat de gemeente Medemblik al jaren beleid voert om de grote landschappelijke waarden met betrekking tot lintdorpen en openheid te beschermen. Inspreker verwijst in dit kader naar bestemmingsplan Dorpskernen IV, dat opnieuw regels bevat om aantasting van het landschap tegen te gaan. Inspreker stelt dat het onjuist is dat de provincie in het inpassingsplan heeft aangegeven dat er sprake is van verstedelijkt gebied, omdat inspreker alleen oude lintbebouwing, schuren en land voor agrarisch gebruik om zich heen ziet. Als de provincie dit deel van Zwaagdijk aanmerkt als verstedelijkt gebied, dan bestaan er volgens inspreker geen agrarische gebieden in Nederland. Dat het gebied Hoorn/Zwaag zich de afgelopen sterk heeft ontwikkeld, maakt volgens inspreker nog niet dat Zwaagdijk dan ook verstedelijkt gebied is. Inspreker stelt dat er de afgelopen 10 jaar ten zuiden van Zwaagdijk nauwelijks veranderingen zijn aangebracht. Inspreker stelt dat het gemeentelijk beleid dit niet toe laat en dat er kennelijk vanuit de bewoners ook geen behoefte is om dit gebied verder te ontwikkelen. Het steekt inspreker dat de provincie haar medewerking aan een plan met grote windturbines verleent.

Inspreker verwijst naar een uitspraak door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, waarin de provincie aangeeft windturbines in open landschap als ongewenst te beschouwen. Inspreker vraagt zich af waarom dit niet opgaat voor Zwaagdijk-Oost. Of denkt de provincie dat Zwaagdijk meer op verstedelijk gebied lijkt dan de Haarlemmermeer?

In hoofdstuk 3 van het inpassingsplan is uitgebreid beschreven wat de beleidsvisie van de provincie is op dit gebied. Zoals in de Beleidsregel "Wind op land, Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines in herstructureringsgebieden' ook is opgemerkt is sprake van een "gevarieerd historisch landschap, waarbij lange lintdorpen de

structuur (geulen en ruggen) van het door de zee gevormde landschap volgen en herkenbaar maken. … Het landbouwgebied ertussen is steeds in de orde van één kilometer breed." Daarmee wordt al te kennen gegeven dat er in het gebied open landschap en landbouwgronden aanwezig zijn maar dat het gebied als groter geheel bekeken "rondom de Westfrisiaweg daarom aangemerkt als verstedelijkt gebied, waar oude structuurlijnen (linten) hun structurerende en identiteitsbepalende waarde verliezen ten gunste van nieuwe infrastructuurlijnen en vormen van grondgebruik." In dezelfde beleidsvisie is ook aangegeven waarom het gebied ten noorden van de Zwaagdijk een andere ontwikkeling kent dan het gebied ten zuiden van de Zwaagdijk. Verstedelijking is een begrip dat meer omvat dan enkel woningbouw. Infrastructuur en bedrijvigheid dragen ook bij aan verstedelijking. Daarbij gaat het om de beleving van en activiteiten rondom de Westfrisiaweg waarbij bedrijvigheid, infrastructuur en landbouwgebied elkaar afwisselen. Een ontwikkeling als het realiseren van windturbines direct langs een infrastructurele ontwikkeling als de Westfrisiaweg sluit daarmee goed aan bij de ontwikkeling van deze zone en de daarin voorkomende kenmerkende gebieden. De provincie Noord-Holland is bekend met het beleid van de gemeente Medemblik ten aanzien van windmolens. Dit laat echter onverlet dat gelet op de inspanningsverplichting uit de Elektriciteitswet voor dit plan een inpassingsplan is opgesteld.

3.6.7 Onderzoek

Inspreker stelt dat, gelet op bovenstaande, er geen goede belangenafweging is gemaakt in het PIP. Realisatie van een dergelijk ingrijpend windturbinepark vereist volgens inspreker gedegen (praktijk!) onderzoek en een goede belangenafweging tussen de belangen van initiatiefnemers, de provincie, maar zeer zeker ook de rechthebbenden, in dit geval op zeer korte afstand gelegen andere percelen.

Er wordt verwezen naar de uitgevoerde onderzoeken die zijn beschreven in hoofdstuk 4 en bijlage 7 van het inpassingsplan. Hieruit blijkt dat voor alle thema's, al dan niet met het treffen van mitigerende maatregelen, aan de normen wordt voldaan. Deze onderzoeken zijn zorgvuldig uitgevoerd, en waar nodig heeft praktijkonderzoek onderdeel uitgemaakt van het onderzoek.
In de inpassings- en vergunningverleningsprocedures is draagvlak niet doorslaggevend voor de vraag of een initiatief past binnen de juridisch-ruimtelijke kaders. De toets aan de vereisten uit de relevante wetgeving en de PRV zijn daarin leidend. Voor dit initiatief is op basis van onderzoek vastgesteld dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening. De inpassingsplan verplichting uit de Elektriciteitswet laat daardoor geen ruimte om het plan te stoppen.

3.6.8 Overgangsregeling

a)
Volgens inspreker is het antwoord dat Gedeputeerde Staten heeft gegeven op de schriftelijke vragen nr. 27 2015, dat bij de vaststelling van de overgangsregeling nog niet bekend was dat het inpassingsverzoek van Westfrisia onder de overgangsregeling zou kunnen vallen, erg ongeloofwaardig en onjuist. Daarnaast stelt inspreker dat de totstandkoming van de overgangsregeling discutabel is te noemen. Inspreker stelt dat de onderbouwing van de noodzaak van een overgangsregeling ontbreekt, de overgangsregeling bij de behandeling van

de voordracht in de Statenvergadering verder onbesproken bleef en Provinciale Staten niet meer de gelegenheid hebben gehad de plotseling voorgestelde overgangsregeling in de Statencommissie voor te bespreken. De overgangsregeling stond ook niet in de conceptwijziging van de PRV zoals deze ter inzage heeft gelegen en waarop zienswijzen konden worden gegeven. Inspreker stelt dat de overgangsregeling pas op het laatste moment in de statenvoordracht Is ingevoegd en er daarover geen voorbespreking meer geweest is in de Statencommissie. Het is voor derden-belanghebbenden evenmin mogelijk geweest op de overgangsregeling zienswijzen te geven. Als gevolg van deze werkwijze heeft er volgens inspreker geen evenwichtige belangenafweging plaatsgevonden.

Naar aanleiding van de commissievergadering Ruimte en Milieu van 6 december 2012, het juridisch advies van Vos en Vennoten advocaten in opdracht van de Statenfractie van Groen Links en de reactie hierop van Pels Rijcken, hebben aanleiding gegeven om een overgangsregeling te formuleren ten aanzien van de gewijzigde beleidsuitgangspunten voor de realisatie van windturbines op land. Om de kans op schade te beperken en omdat de mogelijkheden om de hardheidsclausule toe te passen zeer beperkt bleken, hebben wij op 17 december 2012 besloten om in de PRV(S) een overgangsbepaling op te nemen voor vergunningaanvragen en verzoeken tot wijziging van een bestemmingsplan of het vaststellen van een inpassingsplan, die zijn ingediend voor bekendmaking van het coalitieakkoord 2011-2015.

Tevens wordt in het inpassingsplan beschreven waarop het provinciaal beleid en haar normen op zijn gebaseerd. Wij menen ons beleid en de gevolgen daarvan op voldoende wijze te hebben onderbouwd.

b)
Inspreker vindt het onbegrijpelijk dat er zolang geen besluit was genomen, en dat toen het beleid eenmaal was ontwikkeld de provincie besloot dat daar voor Windpark Westfrisia niets mee gedaan hoeft te worden vanwege de overgangsregeling. Inspreker stelt dat een bestuursorgaan regels hoort op te stellen en een aanvraag aan deze regels hoort te toetsen en niet andersom, het ombuigen van de regels naar aanleiding van een aanvraag.

Wij nemen aan dat inspreker doelt op de regels omtrent herstructurering van windturbines op land en de overgangsregeling voor initiatieven van voor 11 april 2011. Zoals ook in de toelichting van het inpassingsplan opgenomen is juist voor initiatieven van voor 11 april 2011 die aan bepaalde regels voldoen een uitzondering gemaakt op de algemene regels omtrent herstructurering van windturbines op land. De reden voor deze uitzondering ligt met name in de beleidswijziging van de mogelijkheden om windturbines op land te realiseren naar een situatie waarbij dit enkel nog onder strenge voorwaarden kan. Voor initiatieven die in een bepaald stadium waren beland, namelijk een ingediende aanvraag, is toen geoordeeld dat een overgangsregeling nodig is die recht doet aan de verwachtingen die deze initiatiefnemers mochten afleiden uit de beleidsstandpunten zoals die toen van kracht waren. De provincie dient de regelgeving die van toepassing is op de overgangsregeling dan ook toe te passen en voert haar eigen beleid dus op correcte wijze uit. Wij zijn het dan ook niet eens met de suggestie van inspreker dat regels naar aanleiding van een aanvraag zijn gewijzigd.

3.7 Generieke zienswijze F

Behorend bij de nummers 32, 33, 35, 44, 48

3.7.1.1 Alternatieven

Er zijn voldoende alternatieve locaties om de taakstelling van de provincie te behalen waar wel draagvlak voor is.

Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. Vanwege deze inpassingsplanverplichting en het feit dat wordt voldaan aan een goede ruimtelijke ordening, is er geen ruimte om in dit verband alternatieven in de afweging te betrekken. De locatie voor Windpark Westfrisia past binnen het provinciaal beleid ten aanzien van de plaatsing van windturbineparken en voldoet aan wet- en regelgeving. Ook dit licht is er geen reden een alternatief in overweging te nemen.

De realisatie van een windpark heeft op onderdelen van het landschap vaak een negatief effect ten opzichte van de huidige situatie, zonder windpark. Dit is inherent aan de realisatie van een windpark. Hierbij geldt wel dat de meningen over de gevolgen van windturbines op het uitzicht in grote mate subjectief zijn. Dit laat onverlet dat de realisatie van Windpark Westfrisia bij inspreker een negatief beeld kan oproepen. Om aan de provinciale taakstelling te kunnen voldoen, is door de provincie Noord-Holland veel onderzoek gedaan naar wat geschikte en minder geschikte locaties voor windmolenparken in de provincie zijn. Het zuidelijk deel van de HG West-Friesland gebied scoort relatief goed als het gaat om de landschappelijke inpassing van windprojecten. Bij deze afweging is het landschap beoordeeld vanuit een bredere context. In het inpassingsplan wordt nader ingegaan op de afwegingen die hierbij zijn meegenomen. Met het volgen van de bestaande infrastructuur en het aansluiten bij de suggesties uit de Beleidsregel WOL hebben de initiatiefnemers getracht te zorgen voor een zo goed mogelijke landschappelijke inpassing. Daarnaast vindt ARO, zoals is beschreven op pagina 23 van de toelichting van het inpassingsplan, het vanuit het perspectief van ruimtelijke kwaliteit goed voor te stellen dat op deze locatie in West-Friesland windturbines worden geplaatst.

3.7.1.2 Beleid

a)
Inspreker vraagt zich af of door collegeleden oneigenlijke toezeggingen zijn gedaan, vanwege (financiële) belangen.

Wij hebben geen wetenschap van oneigenlijke toezeggingen vanwege financiële belangen. Inspreker levert hiervoor ook geen bewijs in zijn zienswijzen.

b)
Inspreker geeft aan dat binnen ruimtelijke ordening ook elementen als draagvlak, menselijke maat, historische waarde, bestuurlijke realiteitszin en eerlijke onbevooroordeelde afwegingen behoren.

De provincie moet een afweging maken tussen veel belangen waarvan draagvlak er één is. De toets aan de vereisten uit de relevante wetgeving en de PRV zijn daarin leidend. Wij verwijzen daarbij naar de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State ECLI:NL:RVS:2015:3760, r.o. 5.6. "Dat in de gemeente Amsterdam juist wel maatschappelijk draagvlak zou bestaan voor het realiseren van de windturbines op het Cornelis Douwesterrein - wat daar ook van zij - maakt het voorgaande niet anders, nu provinciale staten het provinciaal belang dienen te behartigen en niet slechts het belang van de gemeente Amsterdam." Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. De provincie moet een afweging maken tussen veel belangen waarbij draagvlak er één is. De toets aan de vereisten uit de relevante wetgeving en de PRV zijn daarin leidend. Bij de vaststelling van de provinciale beleidskaders zijn alle betrokken belangen, waaronder de belangen zoals benoemd door inspreker, afgewogen. Dit heeft tot het oordeel geleid om voor wind op land te werken met een overgangsregeling waaraan specifieke voorwaarden zijn verbonden. Deze voorwaarden zijn nu leidend voor de beoordeling van het initiatief.

3.7.1.3 BIBOB

Inspreker vindt een BIBOB onderzoek naar de herkomst van kapitaal en/of financiering noodzakelijk en verzoekt de provincie dat ook te doen en vindt dat de uitkomsten van het BIBOB onderzoek publiekelijk moeten worden. Inspreker verzoekt om BIBO-onderzoek alsnog uit te voeren indien dit niet is gedaan.

Op grond van het Besluit omgevingsrecht is het niet noodzakelijk om aanvragen voor windturbineparken te onderwerpen aan een Bibob-toets. Het Bibob-beleid van de provincie Noord-Holland vereist ook geen Bibob-toets voor windturbineparken. Een Bibob-toets wordt uitgevoerd als wordt getwijfeld aan de integriteit van de betrokken ondernemer. Op dit moment bestaat voor ons geen reden om een dergelijke toets uit te voeren. Ook inspreker heeft geen inhoudelijke argumenten naar voren gebracht waaruit blijkt dat een dergelijke toets in dit geval noodzakelijk zou zijn.

4 Beantwoording unieke zienswijzen

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk is de zakelijke samenvatting en beantwoording opgenomen van unieke zienswijzen. Het is mogelijk dat één zienswijze zowel beantwoord wordt in hoofdstuk 2 als in hoofdstuk 3.

De zienswijzen zijn gesorteerd per nummer. Vervolgens zijn de argumenten van de inspreker per thema samengevat en *in cursieve tekst beantwoord*.

4.2 Zienswijze 4 – Ciska Mol - Hoogland

4.2.1 Beleid

Inspreker geeft aan dat het vaak om ambtelijke en bestuurlijke belangenverstrengeling gaat, waar Provinciale Staten in uitblinken.

Voor zover ons bekend is geen bestuurlijke en/of ambtelijke belangenverstrengeling. Inspreker maakt in de zienswijzen ook niet inzichtelijk om welke belangenverstrengeling en door wie het zou gaan. Wij kunnen ons dan ook niet met deze stelling verenigen.

4.2.2 Landschap

Inspreker geeft aan het vreselijk te vinden dat ze het landschap, wat al meer verdwijnt, volzetten met windmolens.

De mening van de inspreker wordt ter kennisgeving aangenomen.

4.3 Zienswijze nr 5 – J. Krüger

4.3.1 Beleid

Inspreker geeft aan dat het de provincie meer belangstelling zou moeten tonen voor deze situatie. Dat zou de politiek dichter bij de kiezer brengen.

Deze mededeling wordt ter kennisgeving aangenomen.

4.4 Zienswijze nr 9 – José Karsten

4.4.1 Beleid

Inspreker geeft aan een andere opvatting te hebben over “een goede ruimtelijke ordening” dan de provincie. Inspreker geeft aan dat Oostelijk West-Friesland druk en vol genoeg is en dat er altijd mensen dichtbij zijn die er last van hebben.

De realisatie van een windpark heeft op onderdelen vaak een negatief effect ten opzichte van de huidige situatie, zonder windpark. Dit is inherent aan de realisatie van een windpark. De effecten van het Windpark Westfrisia op de omgeving zijn uitgebreid onderzocht. In dit kader wordt verwezen naar hoofdstuk 4 van het inpassingsplan en naar de vormvrije MER-beoordeling (bijlage 7 van het inpassingsplan). Uit het onderzoek is gebleken dat voor alle thema's, al dan niet met het treffen van mitigerende maatregelen, aan de normen wordt voldaan. Dit heeft geleid tot de conclusie dat voldaan wordt aan de vereisten van een 'goede ruimtelijke ordening'.

4.4.2 Gelijkheid

Inspreker geeft aan dat als de provincie de initiatiefnemers opdraagt de vastgestelde minimale maat en aantal aan te houden, zij het eigen beleid op correcte wijze uitvoert.

Wij nemen aan dat inspreker doelt op de regels omtrent herstructurering van windturbines op land en de overgangsregeling voor initiatieven van voor 11 april 2011. Zoals ook in de toelichting van het inpassingsplan opgenomen is juist voor initiatieven van voor 11 april 2011 die aan bepaalde regels voldoen een uitzondering gemaakt op de algemene regels omtrent herstructurering van windturbines op land. De reden voor deze uitzondering ligt met name in de beleidswijziging van de mogelijkheden om windturbines op land te realiseren naar een situatie waarbij dit enkel nog onder strenge voorwaarden kan. Voor initiatieven die in een bepaald stadium waren beland, namelijk een ingediende aanvraag, is toen geoordeeld dat een overgangsregeling nodig is die recht doet aan de verwachtingen die deze initiatiefnemers mochten afleiden uit de beleidsstandpunten zoals die toen van kracht waren. De provincie voert haar eigen beleid dus op correcte wijze uit.

4.4.3 Hinder voor de omgeving

a)
Inspreker vraagt zich af wat wordt bedoeld met de afstand van 'ca.' 500 meter en vraagt zich af of dit ook 400 meter of nog minder kan worden. Inspreker wijst op het geluid die de molens voortbrengen, naast het geluid van de 4-baans N23.

De windturbines worden op 500 meter van de dichtstbijzijnde woningen gebouwd. Dit is in het inpassingsplan ook planologisch vastgelegd. De overgangsregeling uit de PRV stelt dat windturbines op minimaal vier maal de ashoogte en minimaal 300 meter van gevoelige bestemmingen moeten worden geplaatst. De wettelijke afstand waarop een gevoelige bestemming mag worden gerealiseerd hangt af van meerder factoren zoals de veiligheidsafstand, de geluidsbelasting en slagschaduw.
In het kader van het inpassingsplan, de vergunningaanvraag en omgevingsvergunning beperkte milieutoets (OBM) voor het windpark Westfrisia is akoestisch onderzoek uitgevoerd. Daarnaast is een vormvrije MER-beoordeling opgesteld, waarin is onderzocht wat de gevolgen van het windpark op het aspect geluid zijn en of de gevolgen aanleiding geven om tot een volledige MER studie over te gaan. In het kader van dit onderzoek is tevens de cumulatieve belasting (het optellen van verschillende bronnen van geluid) berekend. Voor een nadere beschrijving van dit cumulatieve onderzoek wordt verwezen naar bladzijden 50 t/m 53 van de vormvrije MER beoordeling (bijlage 7 van het inpassingsplan). Ook na het meenemen van cumulatieve belasting is gebleken dat sprake is van een acceptabel woon- en leefklimaat.

b)
Volgens inspreker geeft het windpark overlast qua geluid en bezonning.

In het kader van het inpassingsplan, de vergunningaanvraag en omgevingsvergunning beperkte milieutoets (OBM) voor het windpark Westfrisia is akoestisch onderzoek en onderzoek naar slagschaduw uitgevoerd. Daarnaast is een vormvrije MER-beoordeling opgesteld, waarin is onderzocht wat de gevolgen van het windpark op de aspecten geluid en slagschaduw zijn en of de gevolgen aanleiding geven om tot een volledige MER studie over te gaan.
Het doel van het onderzoek is om aan te tonen dat de vier aangevraagde windturbinetypes voldoen aan het Activiteitenbesluit én minder of evenveel geluid produceren als de vergelijkingswindturbine. In het Activiteitenbesluit wordt voor de normstelling van geluid

getoetst aan de waarden Lden=47 dB en Lnight=41 dB. Tevens is onderzoek gedaan naar de cumulatieve belasting (het optellen van verschillende bronnen van geluid). In het onderzoek is voor de 107 meest nabijgelegen woningen de geluidsbelasting berekend. Voor een volledige beschrijving van het onderzoek wordt verwezen naar bijlage 3 van het inpassingsplan.
Uit de geluidsberekeningen is gebleken dat na het nemen van maatregelen alle onderzochte windturbinetypes onder voorwaarden kunnen voldoen aan de Lden en Lnight normen. Ook na het meenemen van cumulatieve belasting is gebleken dat sprake is van een acceptabel woon- en leefklimaat. Dit laat onverlet dat inspreker wellicht enige mate van geluidshinder zal ondervinden als gevolg van de realisatie van windpark Westfrisia. De wettelijk toegestane maximale duur van slagschaduw is 20 minuten per dag gedurende gemiddeld meer dan 17 dagen per jaar. Deze norm is vertaald naar een (strengere) norm van maximaal 6 uur slagschaduw per jaar per woning. In het onderzoek is voor de 107 meest nabijgelegen woningen de slagschaduw onderzocht. Voor een volledige beschrijving van het onderzoek wordt verwezen naar bijlage 3 van het inpassingsplan.

Voor alle onderzochte windturbines en de vergelijkingswindturbine geldt dat er zich in de omgeving van het windpark woningen bevinden die meer dan 6 uur schaduw per jaar zouden ontvangen. Daarom worden de windturbines uitgerust met een stilstandvoorziening die er voor zorgt dat de windturbines kunnen stoppen met draaien wanneer er op de betreffende woningen (binnen de contour) schaduwhinder optreedt. Door het toepassen van een stilstandvoorziening veroorzaken de aangevraagde windturbinetypes na mitigatie minder slagschaduw dan de vergelijkingswindturbine. Er blijft sprake van beperkte slagschaduw, maar deze valt binnen de wettelijke norm. Op het gebied van slagschaduw kunnen, na het toepassen van mitigatie, als gevolg van de voorgenomen activiteiten geen belangrijke negatieve milieugevolgen optreden.

4.4.4 Maatschappelijk draagvlak

Inspreker geeft aan tegen het Windpark Westfrisia te zijn en geeft aan al diverse keren een tegenstem te hebben laten horen, net als veel anderen.

In de inpassings- en vergunningverleningsprocedures is draagvlak niet doorslaggevend voor de vraag of een initiatief past binnen de juridisch-ruimtelijke kaders. De toets aan de vereisten uit de relevante wetgeving en de PRV zijn daarin leidend. Voor dit initiatief is op basis van onderzoek vastgesteld dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening. De inpassingsplan verplichting uit de Elektriciteitswet laat daardoor geen ruimte om het plan te stoppen.

Wel streeft de provincie naar een zo open en transparant mogelijk proces rondom initiatieven voor windturbineparken op land. Er wordt zeker geluisterd naar omwonenden en andere belanghebbenden en er wordt zo veel mogelijk rekening gehouden met de argumenten van tegenstanders van plannen voor windturbineparken. Zo zijn omwonenden en andere belanghebbenden voor het Windpark Westfrisia uitgenodigd deel te nemen aan de gebiedsateliers die in februari 2015 hebben plaatsgevonden. De wettelijke en provinciale kaders laten echter niet altijd ruimte om de plannen zodanig aan te passen dat ook tegenstanders er mee kunnen instemmen of plannen af te wijzen als tegenstanders dit wensen.

4.4.5 Overgangsregeling

a)
Inspreker vraagt zich af waarom door Provinciale staten is besloten dat windmolens op minimaal 600 m vanaf woningen moeten staan, en toch voor dit plan een uitzondering is gemaakt.

Inspreker geeft aan het vreemd te vinden dat het plan van 13 september 2010 is gewijzigd en de molens veel hoger worden. Het lijkt er volgens inspreker op dat de overgangsregeling is gemaakt naar de wensen van het gewijzigde plan van Westfrisia.

Wij nemen aan dat inspreker doelt op de regels omtrent herstructurering van windturbines op land en de overgangsregeling voor initiatieven van voor 11 april 2011. Zoals ook in de toelichting van het inpassingsplan opgenomen is juist voor initiatieven van voor 11 april 2011 die aan bepaalde regels voldoen een uitzondering gemaakt op de algemene regels omtrent herstructurering van windturbines op land. De reden voor deze uitzondering ligt met name in de beleidswijziging van de mogelijkheden om windturbines op land te realiseren naar een situatie waarbij dit enkel nog onder strenge voorwaarden kan. Voor initiatieven die in een bepaald stadium waren beland, namelijk een ingediende aanvraag, is toen geoordeeld dat een overgangsregeling nodig is die recht doet aan de verwachtingen die deze initiatiefnemers mochten afleiden uit de beleidsstandpunten zoals die toen van kracht waren. De provincie voert haar eigen beleid dus op correcte wijze uit.

Daarnaast had, zoals in het inpassingsplan is beschreven, de initiële aanvraag uit 2010 betrekking op 5 windturbines met een ashoogte van 85 meter en een rotordiameter van 82 meter. In verband met de technologische vooruitgang en de wijzigingen in het aanbod van windturbines sinds de datum van het inpassingsplanverzoek, is in het inpassingsplan een afwijkingsbevoegdheid opgenomen om gemotiveerd af te wijken van de rotordiameter van 82 meter. Zoals in het inpassingsplan is beschreven zijn hier echter voorwaarden aan gekoppeld, die betrekking hebben op het verbeteren van de gevolgen voor het woon- en leefklimaat.

b)
Inspreker geeft aan dat het niet klopt dat de aanvraag, nadat deze eerder is afgewezen, weer wordt opgepakt. Inspreker geeft aan dat waar omwonenden blij waren dat het gemeentebestuur voor haar burgers opkomt, zij dit missen bij het provinciebestuur.

De stelling dat het niet klopt dat de aanvraag weer is opgepakt is onjuist. Op 17 december 2012 hebben PS besloten om de PS-besluiten van 27 september 2010 en 14 februari 2011 te herroepen en de verzoeken tot het vaststellen van een inpassingsplan voor de windparken Wijdenes en Westfrisia niet in procedure te brengen. Dit houdt in dat het planproces om te komen tot een integraal windplan West-Friesland niet is voortgezet; er is geen PIP in procedure gebracht en voor besluitvorming voorgelegd aan PS. Ten aanzien van Windpark Westfrisia is besloten de aanvraag niet in behandeling te nemen. De aanvraag is niet afgewezen. Van een afwijzing is als zodanig ook nooit mededeling gedaan aan initiatiefnemer. Gelet op de inpassingsplanverplichting uit de Elektriciteitswet is de aanvraag uiteindelijk alsnog in behandeling genomen en is de PIP-procedure opgestart. Zoals ook in de toelichting van het inpassingsplan is verwoord voldoet het initiatief aan de voorwaarden zoals gesteld in de overgangsregeling (artikel 32, lid 8 PRV). Verder wordt het kader voor de

afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. De provincie is op de hoogte van het beleid van de gemeenten waar inspreker op doelt ten aanzien van windturbines. Dit laat echter onverlet dat gelet op de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet voor dit plan een inpassingsplan is opgesteld.

4.4.6 Planschade

Het windpark zorgt er voor dat de woning van inspreker veel minder waard wordt.

Indien u meent aanspraak te kunnen maken op planschade, kunt u hier een verzoek voor indienen als het inpassingsplan onherroepelijk is. Eventuele vergoedingen voor planschade zijn wettelijk vastgelegd in de Wet op de Ruimtelijke ordening. Om eventuele planschade vast te stellen, wordt iedere mogelijke vorm van waardedaling geobjectiveerd beoordeeld.

4.5 Zienswijze nr 13 – Peter Neefjes

4.5.1 Alternatieven

Inspreker stelt dat de overlast en schade voor mens en dier niet in verhouding staat tot het verwachte resultaat, terwijl Amsterdam graag meer windmolens wil plaatsen.

Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. De stelling dat Amsterdam meer windmolens wil plaatsen en dat daarom dit initiatief niet op deze plaats hoeft, is gelet op de inpassingsverplichting uit de Elekriciteitswet niet juist. Vanwege deze inpassingsplanverplichting en het feit dat wordt voldaan aan een goede ruimtelijke ordening, is er geen ruimte om in dit verband alternatieven in de afweging te betrekken. De locatie voor Windpark Westfrisia past binnen het provinciaal beleid ten aanzien van de plaatsing van windturbineparken en voldoet aan wet- en regelgeving. Ook dit licht is er geen reden een alternatief in overweging te nemen.

De realisatie van een windpark heeft op onderdelen van het landschap vaak een negatief effect ten opzichte van de huidige situatie, zonder windpark. Dit is inherent aan de realisatie van een windpark. Hierbij geldt wel dat de meningen over de gevolgen van windturbines op het uitzicht in grote mate subjectief zijn. Dit laat onverlet dat de realisatie van Windpark Westfrisia bij inspreker een negatief beeld kan oproepen. Om aan de provinciale taakstelling te kunnen voldoen, is door de provincie Noord-Holland veel onderzoek gedaan naar wat geschikte en minder geschikte locaties voor windmolenparken in de provincie zijn. Het zuidelijk deel van de HG West-Friesland gebied scoort relatief goed als het gaat om de landschappelijke inpassing van windprojecten. Bij deze afweging is het landschap beoordeeld vanuit een bredere context. In het inpassingsplan wordt nader ingegaan op de afwegingen die hierbij zijn meegenomen. Met het volgen van de bestaande infrastructuur en het aansluiten bij de suggesties uit de Beleidsregel WOL hebben de initiatiefnemers getracht te zorgen voor een zo goed mogelijke landschappelijke inpassing. Daarnaast vindt ARO, zoals is beschreven op pagina 23 van de toelichting van het inpassingsplan, het vanuit het perspectief van

ruimtelijke kwaliteit goed voor te stellen dat op deze locatie in West-Friesland windturbines worden geplaatst.

4.5.2 Ecologie & landschappelijke inpassing

Inspreker geeft aan regelmatig lepelaars, zilverreigers en ooievaars te zien foerageren in de slootjes tussen de weilanden en vreest dat het landelijke karakter voor mensen en dier verloren gaat door de vijf grote windmolens. Inspreker geeft aan zich al te storen aan het zicht op de windmolen “de Ambtenaar” bij Medemblik, op 11 kilometer afstand (zeker ’s avonds met zijn rode knipperende lichten).

Het feit dat inspreker zich stoort aan windmolen "de Ambtenaar" wordt ter kennisgeving aangenomen. Bij het gebruik van windturbines kunnen in de omgeving broedende en overwinterende vogels worden verstoord. Er is veel onderzoek verricht naar de mogelijke verstorende invloed van windturbines op vogels. Ook in kader van deze specifieke aanvraag is uitgebreid ecologisch onderzoek uitgevoerd. In dit kader wordt verwezen naar paragraaf 4.3 en bijlage 2 van het inpassingsplan. Op basis van veldbezoeken, aangevuld met informatie uit verspreidingskaarten en de literatuur, is een lijst samengesteld met vogelsoorten die in het plangebied voorkomen of waarvoor het plangebied in potentie geschikt is. In deze lijst is de grote zilverreiger opgenomen, maar niet de lepelaar of ooievaar. Deze lijst staat in bijlage 2 van de rapportage over het ecologisch onderzoek. Naar aanleiding van het onderzoek is voor het windpark een ontheffing op grond van de Flora- en faunawet aangevraagd voor een aantal vogel- en vleermuissoorten, omdat niet kan worden uitgesloten dat deze soorten incidenteel in aanvaring komen met de windturbines. Zoals blijkt uit de tabel in bijlage 2 ligt bij alle soorten de 1%-norm vele malen hoger dan de verwachte aantallen turbineslachtoffers. Met andere woorden, de verwachte turbinemortaliteit ligt dermate laag dat geen sprake zal zijn van meetbare effecten op het landelijke populatieniveau, en deze moet daarom als verwaarloosbaar worden beschouwd. Er is daarom geen sprake van een aantasting van de gunstige staat van instandhouding. Op het gebied van natuur is dan ook geconcludeerd dat als gevolg van de voorgenomen activiteit geen belangrijke negatieve milieugevolgen optreden en er voldaan wordt aan een goede ruimtelijke ordening. Naast deze beoordeling op natuur wordt verwezen naar het advies van ARO die, zoals is beschreven op pagina 23 van de toelichting van het inpassingsplan, het vanuit het perspectief van ruimtelijke kwaliteit goed voor te stellen dat op deze locatie in West-Friesland windturbines worden geplaatst.

4.5.3 Gelijkheid

Inspreker vindt dat de provincie zich moet houden aan de nieuwe voorwaarden voor zo’n park: zes op een rij en minimaal 600m van de bebouwing.

Wij nemen aan dat inspreker doelt op de regels omtrent herstructurering van windturbines op land en de overgangsregeling voor initiatieven van voor 11 april 2011. Zoals ook in de toelichting van het inpassingsplan opgenomen is juist voor initiatieven van voor 11 april 2011 die aan bepaalde regels voldoen een uitzondering gemaakt op de algemene regels omtrent herstructurering van windturbines op land. De reden voor deze uitzondering ligt met

name in de beleidswijziging van de mogelijkheden om windturbines op land te realiseren naar een situatie waarbij dit enkel nog onder strenge voorwaarden kan. Voor initiatieven die in een bepaald stadium waren beland, namelijk een ingediende aanvraag, is toen geoordeeld dat een overgangsregeling nodig is die recht doet aan de verwachtingen die deze initiatiefnemers mochten afleiden uit de beleidsstandpunten zoals die toen van kracht waren. Wij delen het standpunt van inspreker dat de provincie zich moet houden aan de nieuwe voorwaarden voor zo'n park om die reden niet.

4.5.4 Maatschappelijk draagvlak

Inspreker vraagt zich af of er nog geluisterd wordt naar de inwoners van de provincie en roept de provincie op tegen dit plan te stemmen.

In de inpassings- en vergunningverleningsprocedures is draagvlak niet doorslaggevend voor de vraag of een initiatief past binnen de juridisch-ruimtelijke kaders. De toets aan de vereisten uit de relevante wetgeving en de PRV zijn daarin leidend. Voor dit initiatief is op basis van onderzoek vastgesteld dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening. De inpassingsplan verplichting uit de Elektriciteitswet laat daardoor geen ruimte om het plan te stoppen.

Wel streeft de provincie naar een zo open en transparant mogelijk proces rondom initiatieven voor windturbineparken op land. Er wordt zeker geluisterd naar omwonenden en andere belanghebbenden en er wordt zo veel mogelijk rekening gehouden met de argumenten van tegenstanders van plannen voor windturbineparken. Zo zijn omwonenden en andere belanghebbenden voor het Windpark Westfrisia uitgenodigd deel te nemen aan de gebiedsateliers die in februari 2015 hebben plaatsgevonden. De wettelijke en provinciale kaders laten echter niet altijd ruimte om de plannen zodanig aan te passen dat ook tegenstanders er mee kunnen instemmen of plannen af te wijzen als tegenstanders dit wensen.

4.6 Zienswijze nr 18 – G.H. Langedijk - Koeman, N.J. Langedijk

4.6.1 Alternatieven

In de polders (Flevopolder en Wieringermeer) is volgens inspreker ruimte genoeg voor het plaatsen van molens zonder overlast aan omwonenden.

Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. Vanwege deze inpassingsplanverplichting en het feit dat wordt voldaan aan een goede ruimtelijke ordening, is er geen ruimte om in dit verband alternatieven in de afweging te betrekken. De locatie voor Windpark Westfrisia past binnen het provinciaal beleid ten aanzien van de plaatsing van windturbineparken en voldoet aan wet- en regelgeving. Ook dit licht is er geen reden een alternatief in overweging te nemen.

De realisatie van een windpark heeft op onderdelen van het landschap vaak een negatief effect ten opzichte van de huidige situatie, zonder windpark. Dit is inherent aan de realisatie van een windpark. Hierbij geldt wel dat de meningen over de gevolgen van windturbines op het uitzicht in grote mate subjectief zijn. Dit laat onverlet dat de realisatie van Windpark Westfrisia bij inspreker een negatief beeld kan oproepen. Om aan de provinciale taakstelling te kunnen voldoen, is door de provincie Noord-Holland veel onderzoek gedaan naar wat geschikte en minder geschikte locaties voor windmolenparken in de provincie zijn. Het zuidelijk deel van de HG West-Friesland gebied scoort relatief goed als het gaat om de landschappelijke inpassing van windprojecten. Bij deze afweging is het landschap beoordeeld vanuit een bredere context. In het inpassingsplan wordt nader ingegaan op de afwegingen die hierbij zijn meegenomen. Met het volgen van de bestaande infrastructuur en het aansluiten bij de suggesties uit de Beleidsregel WOL hebben de initiatiefnemers getracht te zorgen voor een zo goed mogelijke landschappelijke inpassing. Daarnaast vindt ARO, zoals is beschreven op pagina 23 van de toelichting van het inpassingsplan, het vanuit het perspectief van ruimtelijke kwaliteit goed voor te stellen dat op deze locatie in West-Friesland windturbines worden geplaatst.

4.6.2 Beleid & Maatschappelijk draagvlak

Inspreker geeft aan dat het plan Windpark Westfrisia op een oneerlijke manier gepresenteerd is, omdat degenen die nu het plan brengen 10 jaar geleden tegen dit plan waren. Volgens inspreker zijn er al veel ruzies in Zwaagdijk ontstaan door het plan en mag het niet zo zijn dat een kleine dorpsgemeenschap wordt ontwricht door de plaatsing van windmolens. Het grootste bezwaar van de inspreker is de ontwrichting. De provincie heeft leefbaarheid in kleine kernen hoog in het vaandel, en dat strookt volgens inspreker niet met het plaatsen van windmolens in een kleine kern van 1100 inwoners.

Wij betreuren het dat als gevolg van het plan Windpark Westfrisia onenigheid ontstaat tussen de inwoners van Zwaagdijk. De provincie streeft naar een zo open en transparant mogelijk proces rondom initiatieven voor windturbineparken op land. Omwonenden en andere belanghebbenden zijn voor het Windpark Westfrisia uitgenodigd deel te nemen aan de gebiedsateliers die in februari 2015 hebben plaatsgevonden. In de inpassings- en vergunningverleningsprocedures is draagvlak niet doorslaggevend voor de vraag of een initiatief past binnen de juridisch-ruimtelijke kaders. De toets aan de vereisten uit de relevante wetgeving en de PRV zijn daarin leidend. Voor dit initiatief is op basis van onderzoek vastgesteld dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Wij verwijzen daarbij naar de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State ECLI:NL:RVS:2015:3760, r.o. 5.6. "Dat in de gemeente Amsterdam juist wel maatschappelijk draagvlak zou bestaan voor het realiseren van de windturbines op het Cornelis Douwesterrein - wat daar ook van zij - maakt het voorgaande niet anders, nu provinciale staten het provinciaal belang dienen te behartigen en niet slechts het belang van de gemeente Amsterdam." Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'.

4.7 Zienswijze nr 19 – J. & T. Molenaar

4.7.1 Alternatieven

Inspreker geeft aan dat er locaties zijn waar windmolens voor minder overlast zorgen en waar sprake is van meer wind, zoals de Lelydijk of de Afsluitdijk.

Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. Vanwege deze inpassingsplanverplichting en het feit dat wordt voldaan aan een goede ruimtelijke ordening, is er geen ruimte om in dit verband alternatieven in de afweging te betrekken. De locatie voor Windpark Westfrisia past binnen het provinciaal beleid ten aanzien van de plaatsing van windturbineparken en voldoet aan wet- en regelgeving. Ook dit licht is er geen reden een alternatief in overweging te nemen.

De realisatie van een windpark heeft op onderdelen van het landschap vaak een negatief effect ten opzichte van de huidige situatie, zonder windpark. Dit is inherent aan de realisatie van een windpark. Hierbij geldt wel dat de meningen over de gevolgen van windturbines op het uitzicht in grote mate subjectief zijn. Dit laat onverlet dat de realisatie van Windpark Westfrisia bij inspreker een negatief beeld kan oproepen. Om aan de provinciale taakstelling te kunnen voldoen, is door de provincie Noord-Holland veel onderzoek gedaan naar wat geschikte en minder geschikte locaties voor windmolenparken in de provincie zijn. Het zuidelijk deel van de HG West-Friesland gebied scoort relatief goed als het gaat om de landschappelijke inpassing van windprojecten. Bij deze afweging is het landschap beoordeeld vanuit een bredere context. In het inpassingsplan wordt nader ingegaan op de afwegingen die hierbij zijn meegenomen. Met het volgen van de bestaande infrastructuur en het aansluiten bij de suggesties uit de Beleidsregel WOL hebben de initiatiefnemers getracht te zorgen voor een zo goed mogelijke landschappelijke inpassing. Daarnaast vindt ARO, zoals is beschreven op pagina 23 van de toelichting van het inpassingsplan, het vanuit het perspectief van ruimtelijke kwaliteit goed voor te stellen dat op deze locatie in West-Friesland windturbines worden geplaatst.

4.7.2 Beleid

Inspreker roept de provincie op met het plan te stoppen en voorrang te geven aan mensen.

Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. Vanwege deze inpassingsplanverplichting en het feit dat wordt voldaan aan een goede ruimtelijke ordening, is er geen ruimte om in dit verband alternatieven in de afweging te betrekken. De locatie voor Windpark Westfrisia past binnen het provinciaal beleid ten aanzien van de plaatsing van windturbineparken en voldoet aan wet- en regelgeving. Ook dit licht is er geen reden een alternatief in overweging te nemen.

De realisatie van een windpark heeft op onderdelen van het landschap vaak een negatief effect ten opzichte van de huidige situatie, zonder windpark. Dit is inherent aan de realisatie van een windpark. Hierbij geldt wel dat de meningen over de gevolgen van windturbines op het uitzicht in grote mate subjectief zijn. Dit laat onverlet dat de realisatie van Windpark

Westfrisia bij inspreker een negatief beeld kan oproepen. Om aan de provinciale taakstelling te kunnen voldoen, is door de provincie Noord-Holland veel onderzoek gedaan naar wat geschikte en minder geschikte locaties voor windmolenparken in de provincie zijn. Het zuidelijk deel van de HG West-Friesland gebied scoort relatief goed als het gaat om de landschappelijke inpassing van windprojecten. Bij deze afweging is het landschap beoordeeld vanuit een bredere context. In het inpassingsplan wordt nader ingegaan op de afwegingen die hierbij zijn meegenomen. Met het volgen van de bestaande infrastructuur en het aansluiten bij de suggesties uit de Beleidsregel WOL hebben de initiatiefnemers getracht te zorgen voor een zo goed mogelijke landschappelijke inpassing. Daarnaast vindt ARO, zoals is beschreven op pagina 23 van de toelichting van het inpassingsplan, het vanuit het perspectief van ruimtelijke kwaliteit goed voor te stellen dat op deze locatie in West-Friesland windturbines worden geplaatst.

Belangen voor omwonenden die samenhangen met hinderaspecten zoals geluid, slagschaduw en landschappelijke inpassing maar ook belangen voor bijvoorbeeld natuur. Voor het initiatief is op basis van onderzoek vastgesteld dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening. De inpassingsplan verplichting uit de Elektriciteitswet laat daardoor geen ruimte om het plan te stoppen.

4.8 Zienswijze nr 22- Lies van der Lubbe-de Graaff

4.8.1 Alternatieven

Inspreker geeft aan dat er geen duidelijkheid wordt gegeven over alternatieven en vraagt zich af wanneer er werk gemaakt wordt van alternatieven als zonne- en getijdenenergie.

Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. Vanwege deze inpassingsplanverplichting en het feit dat wordt voldaan aan een goede ruimtelijke ordening, is er geen ruimte om in dit verband alternatieven in de afweging te betrekken.

Zoals in de Structuurvisie 2040 is aangegeven is er voor gekozen om de met het Rijk afgesproken taakstelling voor Wind op Land in 2020 te realiseren door herstructurering van bestaande windturbines en windturbineparken en gebruik te maken van de overgangsregeling. Voor een verdere verduurzaming van het energieverbruik in Noord-Holland richt het provinciaal beleid zich op de speerpunten:

- *duurzaam bouwen (vooral duurzaam renoveren);*
- *offshore windenergie (inclusief kennisontwikkeling);*
- *zonne-energie;*
- *biomassavergassing (vooral kennisontwikkeling.*

Dit betekent dat op dit moment gekeken wordt naar andere duurzame energiebronnen en de mogelijkheden daarvan. Dit kan echter op dit moment niet leiden tot het afwijzen van de aanvraag om een inpassingsplan vast te stellen.

4.8.2 Economie

Het zou volgens de inspreker het draagvlak onder de bevolking ten goede komen als alle omwonenden mee kunnen profiteren van dit plan, door bijvoorbeeld aanzienlijke korting op hun energielasten.

De mogelijkheden om te profiteren van windenergie zijn niet relevant voor het planologisch mogelijk maken van Windpark Westfrisia, waar de documenten die ter inzage hebben gelegen betrekking op hebben. Deze opmerking wordt ter kennisgeven aangenomen.

Voor de volledigheid wordt verwezen naar paragraaf 6.2 van het inpassingsplan, waarin wordt beschreven hoe iedereen via de West-Friese windmolen coöperatie (WWC) kan participeren in Windpark Westfrisia. Daarnaast wordt verwezen naar het participatieplan waarin afspraken zijn gemaakt tussen omwonenden en ontwikkelaars. Hierin zijn onder andere afspraken gemaakt over het inzetten van de bijdrage vanuit de exploitatie van het windmolenpark in een omgevingsfonds voor extra stilstand of duurzame projecten in de omgeving.

4.8.3 Gelijkheid

Inspreker geeft aan het erg bezwaarlijk te vinden dat de provincie alleen in dit gebied de minimale afstand tot woningen van 500 meter handhaaft terwijl het overal elders 600 meter is.

Wij nemen aan dat inspreker doelt op de regels omtrent herstructurering van windturbines op land en de overgangsregeling voor initiatieven van voor 11 april 2011. Zoals ook in de toelichting van het inpassingsplan opgenomen is juist voor initiatieven van voor 11 april 2011 die aan bepaalde regels voldoen een uitzondering gemaakt op de algemene regels omtrent herstructurering van windturbines op land. De reden voor deze uitzondering ligt met name in de beleidswijziging van de mogelijkheden om windturbines op land te realiseren naar een situatie waarbij dit enkel nog onder strenge voorwaarden kan. Voor initiatieven die in een bepaald stadium waren beland, namelijk een ingediende aanvraag, is toen geoordeeld dat een overgangsregeling nodig is die recht doet aan de verwachtingen die deze initiatiefnemers mochten afleiden uit de beleidsstandpunten zoals die toen van kracht waren. De provincie voert haar eigen beleid dus op correcte wijze uit.

4.8.4 Hinder voor de omgeving

Inspreker vreest dat de molens geluidsoverlast, slagschaduw en lichthinder zullen geven en vraagt zich af waarom dit plan wordt doorgedrukt als de omwonenden in de wijde omtrek zo sterk gekant zijn tegen dit plan.

Ten aanzien van eventuele hinder die door de inspreker wordt gevreesd voor bewoners verwijzen wij naar de uitgevoerde onderzoeken. Hieruit blijkt dat voor alle thema's, al dan niet na het treffen van mitigerende maatregelen, aan de normen wordt voldaan.
Met betrekking tot de zorgen van inspreker om lichthinder, wordt inspreker er op gewezen dat er geen sprake zal zijn van signaleringslicht omdat de windturbines lager dan 150 meter zijn. Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. In de inpassings- en vergunningverleningsprocedures is draagvlak niet

doorslaggevend voor de vraag of een initiatief past binnen de juridisch-ruimtelijke kaders. De toets aan de vereisten uit de relevante wetgeving en de PRV zijn daarin leidend. Voor dit initiatief is op basis van onderzoek vastgesteld dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening. De inpassingsplan verplichting uit de Elektriciteitswet laat daardoor geen ruimte om het plan te stoppen. De provincie streeft naar een zo open en transparant mogelijk proces rondom initiatieven voor windturbineparken op land.

4.8.5 Landschap & economie

Daarnaast geeft inspreker aan dat het windmolenplan niet in het landschap past en dat de windmolens het landschap niet aantrekkelijker zullen maken voor bijvoorbeeld toeristen of de eigen bevolking die hier wellicht niet meer wil wonen.

Inspreker vreest voor aantasting van de aantrekkelijkheid van het gebied. De realisatie van een windpark heeft op onderdelen van het landschap vaak een negatief effect ten opzichte van de huidige situatie, zonder windpark. Dit is inherent aan de realisatie van een windpark. Hierbij geldt wel dat de meningen over de gevolgen van windturbines op het uitzicht in grote mate subjectief zijn. Dit laat onverlet dat de realisatie van Windpark Westfrisia bij inspreker een negatief beeld kan oproepen of dat inspreker van mening is dat de windmolens niet passen bij het karakter van het landschap. Om aan de provinciale taakstelling te kunnen voldoen, is door de provincie Noord-Holland veel onderzoek gedaan naar wat geschikte en minder geschikte locaties voor windmolenparken in de provincie zijn. Het zuidelijk deel van de HG West-Friesland gebied scoort relatief goed als het gaat om de landschappelijke inpassing van windprojecten. Bij deze afweging is het landschap beoordeeld vanuit een bredere context. In het inpassingsplan wordt nader ingegaan op de afwegingen die hierbij zijn meegenomen en de landschappelijke kenmerken van het gebied. Met het volgen van de bestaande infrastructuur en het aansluiten bij de suggesties uit de Beleidsregel WOL hebben de initiatiefnemers getracht te zorgen voor een zo goed mogelijke landschappelijke inpassing. Daarnaast vindt ARO, zoals is beschreven op pagina 23 van de toelichting van het inpassingsplan, het vanuit het perspectief van ruimtelijke kwaliteit goed voor te stellen dat op deze locatie in West-Friesland windturbines worden geplaatst. De effecten van het windmolenpark op het uitzicht zijn uitgebreid onderzocht. In dit kader wordt verwezen naar hoofdstuk 4.3 van de vormvrije MER-beoordeling (bijlage 7 van het inpassingsplan).

4.8.6 Maatschappelijk draagvlak

a)
Inspreker geeft aan dat aan de mensen in deze omgeving nooit iets is gevraagd en dat niemand in de omgeving deze windturbines wenst.

De provincie streeft naar een zo open en transparant mogelijk proces rondom initiatieven voor windturbineparken op land. Omwonenden en andere belanghebbenden zijn voor het Windpark Westfrisia uitgenodigd deel te nemen aan de gebiedsateliers die in februari 2015 hebben plaatsgevonden. In de inpassings- en vergunningverleningsprocedures is draagvlak niet doorslaggevend voor de vraag of een initiatief past binnen de juridisch-ruimtelijke kaders. De toets aan de vereisten uit de relevante wetgeving en de PRV zijn daarin leidend. Voor dit initiatief is op basis van onderzoek vastgesteld dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Wij verwijzen daarbij naar de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State ECLI:NL:RVS:2015:3760, r.o. 5.6. "Dat in de

gemeente Amsterdam juist wel maatschappelijk draagvlak zou bestaan voor het realiseren van de windturbines op het Cornelis Douwesterrein - wat daar ook van zij - maakt het voorgaande niet anders, nu provinciale staten het provinciaal belang dienen te behartigen en niet slechts het belang van de gemeente Amsterdam." Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'.

b)
Hoewel het eventueel stopzetten van de huidige plannen ongetwijfeld geld zal kosten, geldt volgens inspreker: beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald. Inspreker geeft aan dat het goed zou zijn voor het vertrouwen van de burgers in de overheid als de overheden beter aan bezwaren van burgers tegemoet komen.

In de inpassings- en vergunningverleningsprocedures is draagvlak niet doorslaggevend voor de vraag of een initiatief past binnen de juridisch-ruimtelijke kaders. De toets aan de vereisten uit de relevante wetgeving en de PRV zijn daarin leidend. Voor dit initiatief is op basis van onderzoek vastgesteld dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening. De inpassingsplan verplichting uit de Elektriciteitswet laat daardoor geen ruimte om het plan te stoppen. Wel streeft de provincie naar een zo open en transparant mogelijk proces rondom initiatieven voor windturbineparken op land. Omwonenden en andere belanghebbenden zijn voor het Windpark Westfrisia uitgenodigd deel te nemen aan de gebiedsateliers die in februari 2015 hebben plaatsgevonden.

4.9 Zienswijze nr 24 – M. Kaper

4.9.1 Maatschappelijk draagvlak

Inspreker geeft aan dat er maar 2 mensen zijn die voor de plannen zijn en er ook echt wonen, de overige mensen die baat hebben bij de plannen wonen niet in dit gebied.

Deze zienswijze wordt ter kennisgeving aangenomen. Daarnaast wordt verwezen naar paragraaf 6.2 van het inpassingsplan, waarin de mogelijkheid voor iedereen die dat wil om te participeren in Windpark Westfrisia wordt toegelicht.

4.10 Zienswijze nr 25 - Gemeente Drechterland

4.10.1 Beleid

Inspreker vraagt de provincie nogmaals kennis te nemen van de inhoudelijke argumenten van inspreker tegen het plaatsen van windmolen op land en verzoekt de provincie wederom op basis van deze argumenten het proces van vaststelling van het PIP Westfrisia stop te zetten. Ook verzoekt inspreker de besluiten van de provincie voor het in procedure brengen van de ontwerp-watervergunning, de ontwerpomgevingsvergunning en de ontwerp-vergunning Wegenverordening Hoogheemraadschap te herroepen en de vergunningen niet verder in procedure te brengen.

In de beantwoording van de voorontwerp-reactie van de gemeente Drechterland is inhoudelijk ingegaan op de reactie. Daarbij hebben wij inderdaad ook verwezen naar overwegingen uit

onze beleidsstukken omdat deze overwegingen naar onze mening aantonen dat het Windpark Westfrisia past binnen een goede ruimtelijke ordening. De provincie Noord-Holland gaat zorgvuldig om met argumenten van mede-overheden, bewoners, bedrijven en belangengroepen, dit betekent echter niet dat wij het daarom met deze partijen eens zijn. De reden waarom we ons niet kunnen vinden in de argumenten van de gemeenten hebben wij juist in de reactie op het voorontwerp-inpassingsplan opgenomen.

4.10.2 Documenten

Inspreker geeft aan teleurgesteld in het feit dat in het ontwerp PIP niets terug te zien is van de door inspreker gemaakte opmerkingen op het concept ontwerp PIP, en dat de provincie geen persoonlijke brief aan inspreker heeft gestuurd om inspreker te attenderen op het feit de provincie een inhoudelijke reactie heeft opgesteld. Daarnaast geeft inspreker aan teleurgesteld te zijn over de inhoud van deze reactie, waarin kortweg gezegd de provincie de argumenten van inspreker afdoet als 'onwaar' of aangeeft zich te houden aan de door de provincie zelf gestelde normen en regels. Inspreker geeft aan juist op deze normen opmerkingen te hebben gemaakt, en geeft aan dat de provincie niet de moeite heeft genomen haar eigen normen te verdedigen en/of te verduidelijken.

Op 25 mei 2016 hebben GS de gemeenteraden van de gemeenten Medemblik en Drechterland, het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en de Gasunie gevraagd om een reactie op het concept ontwerp inpassingsplan. In hoofdstuk 6.3.2 van het inpassingsplan is inhoudelijk gereageerd op de reacties op dit concept. Ook is inspreker in een brief op de hoogte gesteld van de vaststelling van het ontwerp-PIP door GS. De provincie gaat zorgvuldig om met argumenten van mede-overheden en andere belanghebbenden. Dit betekent echter niet dat wij het daarom met deze partijen eens zijn. De reden waarom we ons niet kunnen vinden in de aangedraagde argumenten is opgenomen in het inpassingsplan. Tevens wordt in het inpassingsplan beschreven waarop het provinciaal beleid en haar normen op zijn gebaseerd. Wij hebben in de toelichting op het beleid en in de beantwoording van de voorontwerpreactie inhoudelijk gereageerd op de argumenten van inspreker en menen daarmee ons beleid en de gevolgen daarvan op voldoende wijze te hebben onderbouwd.

4.10.3 Landschap

Inspreker wijst op het advies van de ARO-commissie, ter beoordeling van ruimtelijke kwaliteitsaspecten, waarin de provincie wordt geadviseerd om een visie op te stellen voor 'het snel veranderende landschap in de zone rond de N23 tussen Enkhuizen en Hoorn'. Dit is de zone die de provincie als 'verstedelijkt' heeft betiteld. ARO geeft in het advies aan dat het opstellen van een visie voor dit gebied wenselijk is. Inspreker concludeert hieruit dat het voor deze commissie niet voldoende duidelijk is dat het gebied 'verstedelijkt is' en geeft aan het uiterst vreemd te vinden dat in de toelichting van het ontwerp PIP niet wordt ingegaan op het advies. Gemeenten moeten het advies van de ARO volgen. Dat de provincie niet in gaat op het verzoek van de ARO om een visie op het gebied neer te leggen stuit inspreker tegen de borst. Inspreker acht het erg kwalijk dat de provincie de ontwikkeling voor windpark Westfrisia onverminderd doorzet zonder duidelijk te hebben wat het karakter van het gebied in de N23-zone tussen Hoorn en Enkhuizen precies is.

Zoals is beschreven op pagina 23 van de toelichting van het inpassingsplan, vindt ARO het vanuit het perspectief van ruimtelijke kwaliteit goed voor te stellen dat op deze locatie in

West-Friesland windturbines worden geplaatst. Gezien de veranderingen waaraan het gebied in de zone rond de N23 tussen Enkhuizen en Hoorn onderhevig is, adviseert de ARO aan de provincie om een visie te maken op dit landschap. Dit betekent echter niet dat de ARO tegen de plaatsing van windmolens in dit gebied is. Daarnaast blijkt niet uit het verslag van de ARO bijeenkomst waar in het inpassingsplan naar wordt verwezen, dat de ARO de gebiedskenmerken van de regio niet kan duiden zolang deze visie nog niet is uitgewerkt.

4.10.4 Maatschappelijk draagvlak

Inspreker geeft aan geregeld aan de provincie Noord-Holland duidelijk te hebben gemaakt geen wind op land te willen hebben vanwege de ruimtelijke impact die de windmolens hebben en de overlast die omwonenden hiervan ervaren. Inspreker geeft aan erg teleurgesteld te zijn dat in de ter inzage gelegde stukken niets is terug te lezen dat er op wijst dat de provincie Noord-Holland zich van eerder commentaar van de inspreker heeft aangetrokken.

Op pagina 55 t/m 60 van het inpassingsplan wordt aandacht besteed aan de reacties van verschillende overheden op het concept ontwerp inpassingsplan. Hierin is stilgestaan bij de reacties die door de inspreker zijn aangedragen en zijn de reacties van de provincie op deze opmerkingen beschreven. De provincie probeert zo goed mogelijk rekening te houden met de mening van belanghebbenden. Dit betekent echter niet dat wij de mening van deze belanghebbenden altijd onderschrijven en/of dat dit altijd tot aanpassingen van de stukken heeft geleid.

4.11 Zienswijze nr 27 – Gemeente Medemblik

4.11.1 Aanvraag

In de brief aan aanvragers van 6 augustus 2014 wordt aangegeven dat 'met het oog op de voorbereiding van de beleidswijziging voor Wind op land- niet op het verzoek beslist kan worden. Daarbij wordt er op gewezen dat een aanvraag omgevingsvergunning niet kan vallen onder overgangsregeling omdat deze dan na 11 april 2011 is ingediend. Daarmee concludeert inspreker dat van een concrete aanvraag omgevingsvergunning op dat moment geen sprake was. Daarnaast wijst inspreker er op dat voor het plan andere afmetingen worden gehanteerd dan in de aanvraag van 11 april 2011 en daarmee dus sprake is van een andere aanvraag.

In de brief van augustus 2014 aan aanvragers wordt met de 'omgevingsvergunning' gedoeld op het aanvragen van een 'omgevingsvergunning afwijken bestemmingsplan' om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken. Initiatiefnemers zijn er op gewezen dat bij het eventueel intrekken van hun verzoek tot het vaststellen van een provinciaal inpassingsplan en gelijktijdig een aanvraag 'omgevingsvergunning afwijken bestemmingsplan' te doen, deze laatste niet meer onder de overgangsregeling valt. De voorwaarde onder artikel 32, lid a sub a van de PRV ziet op een vergunningaanvraag voor bouwen of opschalen als deze activiteiten op basis van het vigerende bestemmingsplan al mogelijk was, of op een aanvraag om deze activiteiten planologisch mogelijk te maken. Het is daarbij niet noodzakelijk dat gelijktijdig met de aanvraag om de activiteit planologisch mogelijk te maken, ook een aanvraag voor het bouwen ervan is ingediend.

De conclusie van inspreker dat windturbines met andere afmetingen dan uit de aanvraag uit 2010 worden vergund is correct. In het inpassingsplan is de mogelijkheid opgenomen af te wijken van de in de aanvraag opgenomen maten van 85 meter ashoogte en 82 meter rotordiameter. Zoals uit de toelichting van het inpassingsplan blijkt is de reden voor die afwijking dat er sprake is van technologische vooruitgang en een wijziging in het aanbod van windturbines sinds 2010. Ook zijn voorwaarden geformuleerd waaronder deze afwijkingsbevoegdheid mag worden toegepast. Wij zijn van mening dat gelet op het feit dat de omgevingseffecten niet toenemen als gevolg van de afwijking en de stand der techniek sinds 2010, geen sprake is van een andere aanvraag.

4.11.2 Beleid

a)
De inspreker wijst er op dat in het ontwerpbesluit tot het verlenen van de omgevingsvergunning is aangegeven dat van de mogelijkheid om advies uit te brengen geen gebruik is gemaakt. Inspreker bestrijdt dat. Inspreker heeft gereageerd op het Provinciaal Inpassingsplan en daarmee feitelijk ook op de vergunningaanvraag.

Wij hebben de ontvangen reactie beschouwd als een reactie op het voorontwerp inpassingsplan omdat dit ook als aanhef in de brief was vermeld. Inhoudelijk zijn alle ingebrachte overwegingen beantwoord in paragraaf 6.3.2. van de toelichting. Dat de reactie tevens moet worden gezien als reactie op de vergunningaanvraag wijzigt onze inhoudelijke overwegingen ten aanzien van de vooroverlegreactie niet.

b)
De aanvraag voldoet op meerdere punten niet aan de vereisten van artikel 32 lid 4 van de PRV. Het ontwerp-PIP en in het verlengde daarvan de ontwerpwater- en omgevingsvergunning is in strijd met de provinciale regelgeving en het specifiek voor windturbines opgestelde provinciale beleid. Een toetsing aan alle criteria uit de beleidsregel “Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied” ontbreekt. Er wordt getoetst aan de regels van het Inpassingsplan. Deze regels zijn toegeschreven op de huidige aanvraag.

In de beleidsregel "Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied" wordt verwezen naar de voorwaarden zoals opgenomen in artikel 32, lid 4 PRV. Deze voorwaarden worden dus niet door het beleidskader maar door de PRV gesteld. In artikel 32, lid 8, aanhef is aangegeven dat "het bepaalde in het eerste tot en met het zevende lid" niet van toepassing is op een bestemmingsplan dat voldoet aan de voorwaarden onder a t/m e. Daarmee hoeven de plannen als bedoeld in lid 8 niet te voldoen aan de voorwaarden, zoals een rijopstelling van 6 en zes honderd meter tot gevoelige bestemmingen, als bedoeld in lid 4.
De inhoudelijke toetsing aan hetgeen in de beleidsregel is opgenomen heeft plaatsgevonden in paragraaf 3.6.2 van de toelichting van het inpassingsplan.

c)
De aanvraag is in strijd met het ter plaatse geldende bestemmingsplan. Het bestemmingsplan voorschrijft een geheel verbod op windturbines op deze locatie.

De provincie Noord-Holland is bekend met het vigerende bestemmingsplan ter plaatse. Omdat het Windpark Westfrisia niet in dit bestemmingsplan past wordt een inpassingsplan opgesteld. De provincie Noord-Holland is ook bekend met het beleid van inspreker ten aanzien van windturbines binnen de gemeente Medemblik. Dit laat echter onverlet dat gelet op de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet voor dit plan een inpassingsplan is opgesteld.

d)
Het gebied wordt ten onrechte aangemerkt als verstedelijkt gebied. In de beantwoording op de inspraakreactie wordt voorbij gegaan aan de volgende zaken:

- In de provincie Noord-Holland staat de kenmerkende zeer open ruimte onder druk voor vergaande verdichting (Hoofdstuk 2.2.6 van de provinciale Leidraad Landschap en Cultuurhistorie);
- Voor de identiteit van de linten is het van belang dat het open landelijk karakter behouden blijft. Vanaf de meest oostelijke bebouwingsgrens van Hoorn ligt er meer dan 4 kilometer open landschap richting Wervershoof en Hoogkarspel. Dit gebied heeft geen enkele verandering ondergaan;
- Buurgemeenten hebben geen voornemen om dichter naar elkaar toe te bouwen;
- Het beleid van het Natuur- en recreatieplan West-Friesland en de provinciale Leidraad Landschap en Cultuurhistorie onderbouwen de noodzaak om de identiteit van de open ruimte te onderbouwen.

In de Leidraad wordt inderdaad gewezen op het kenmerkende zeer open landschap in de provincie Noord-Holland dat onder druk staat. In paragraaf 2.2.6. wordt echter ook aangegeven dat de karakteristieke openheid van Noord-Holland niet overal hetzelfde is. Elk gebied heeft zijn eigen karakteristieke verhouding van open en dicht. In dezelfde paragraaf is vervolgens voor de gehele provincie bekeken waar de zeer open en open gebieden liggen. Het landschap tussen Hoorn en Enkhuizen is daarbij getypeerd als matig open en gesloten met alzijdig begrensde gebieden. Ten aanzien van visuele verstedelijking wordt in de Leidraad de beleidslijn uitgezet dat daar bewust mee moet worden omgegaan. open en zeer open landschappen moeten hier tegen worden beschermd door een beoordeling te maken van de visuele impact. Het projectgebied ligt niet in open tot zeer open gebied. Voor het Windpark Westfrisia is beoordeling van de visuele impact van de windturbines opgenomen in de onderzoeken behorend bij het inpassingsplan én is de ARO geraadpleegd over de impact en inpassing van de windturbines in de ruimtelijke kwaliteit van het gebied. Hiermee is bewust en zorgvuldig gekeken de impact van de windturbines op de landschappelijke kwaliteiten van het gebied. Dat daarbij bij de gemeente een andere beeldvorming bestaat over het behoud van de openheid van het gebied betreuren we. Wij zijn echter van mening dat we op een zorgvuldige wijze tot de conclusie zijn gekomen dat het gebied onder voorwaarden geschikt is voor windturbines (o.a. onderzoeken en afwegingen ten aanzien van de aanwijzing van de herstructureringsgebieden).
De windturbines versterken de structuurlijn van de Westfrisiaweg, zij leggen geen verbinding tussen de lintdorpen waardoor deze dorpen niet meer van elkaar zijn te onderscheiden en de identiteit verloren gaat. Juist door de plaatsing van de windturbines dicht bij de

Westfrisiaweg wordt de Westfrisiaweg als structuurlijn versterkt zonder afbreuk te doen aan het dorps-DNA van de lintbebouwing aan de Zwaagdijk.

e)
Inspreker ziet geen enkel financieel risico voor het college wanneer de aanvraag wordt geweigerd, omdat de politieke besluitvorming over de omgevingsvergunning nog moet worden afgegeven. De ontwikkelaar van de windturbines had dit kunnen weten, het doorzetten van het plan komt voor risico van de ondernemer.

Zoals ook in de toelichting van het inpassingsplan opgenomen is juist voor initiatieven van voor 11 april 2011 die aan bepaalde regels voldoen een uitzondering gemaakt op de algemene regels omtrent herstructurering van windturbines op land. De reden voor deze uitzondering ligt met name in de beleidswijziging van de mogelijkheden om windturbines op land te realiseren naar een situatie waarbij dit enkel nog onder strenge voorwaarden kan Voor initiatieven die in een bepaald stadium waren beland, namelijk een ingediende aanvraag, is toen geoordeeld dat een overgangsregeling nodig is die recht doet aan de verwachtingen die deze initiatiefnemers mochten afleiden uit de beleidsstandpunten zoals die toen van kracht waren. Met enige mate van politieke onzekerheid moeten initiatiefnemers rekening houden, maar gelet op de duidelijke koerswijziging in het coalitieakkoord 2011-2015 was dit niet als zodanig te voorzien.

f)
Er is geen verschil tussen open landschap tussen Hoorn-Hoogkarspel en het gebied ten noorden van de Zwaagdijk, met uitzondering van de Westfrisiaweg die ten zuiden van de Zwaagdijk loopt. Beiden zijn te typeren als open landschap. Beide gebieden zijn ingedeeld in categorie 5, zijnde locaties die het minst wenselijk zijn voor het plaatsen van windmolens (“Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied”).

Zoals verwoord in de beleidsregel "Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied" is juist de aanwezigheid van de Westfrisiaweg in het gebied ten zuiden van de Zwaagdijk en de functies rondom de Westfrisiaweg aanleiding om dit deel in een andere categorie van herstructureringsgebieden in te delen dan het gebied ten noorden van de Zwaagdijk. Dat in het gebied ten zuiden van de Zwaagdijk op plekken ook sprake is van een open landschap wordt niet in twijfel getrokken. Wel wordt gesteld dat op het macroniveau van het landschappelijke karakter van het gehele gebied rondom de Westfrisiaweg een lijnopstelling van windturbines helderheid kan brengen vanwege een nieuwe structuur die de schaal van bedrijventerreinen en gebouwen overstijgt.

4.11.3 Economie

De noodzaak om de locatie Zwaagdijk te ontwikkelen ontbreekt omdat:

- Er voldoende aanvragen liggen om te voldoen aan de rijksopdracht van 865 megawatt.
- Op de locatie Zwaagdijk treedt meer slagschaduw op dan volgens het windbeleid is toegestaan. Hierdoor moeten de vijf windturbines uitgerust worden met een stilstandvoorziening. Hierdoor is de uiteindelijke opbrengst van de vijf molens lager.

Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. De stelling dat er alternatieve locaties zijn en dat daarom Windpark Westfrisia niet op de beoogde locatie ontwikkeld zou hoeven worden, is gelet op de inpassingsplanverplichting uit de Elektriciteitswet niet juist. Vanwege deze inpassingsplanverplichting en het feit dat wordt voldaan aan een goede ruimtelijke ordening, is er geen ruimte om in dit verband alternatieve locaties in de afweging te betrekken. Verder wordt verwezen naar hoofdstuk 4.8 van het inpassingsplan, waarin wordt ingegaan op de energieopbrengst van Windpark Westfrisia. Hierin is aangemerkt dat het initiatief positief scoort wat betreft energieopbrengst. De stilstandvoorziening waar inspreker naar verwijst en waar alle windturbines van Windpark Westfrisia mee worden uitgerust, zorgt ervoor dat de hoeveelheid slagschaduw wordt beperkt en dat minimaal aan de wettelijke normen uit het Activiteitenbesluit wordt voldaan.

4.11.4 Landschap

De inspreker vindt de aanleg van 3 wegen en verharding buiten proportioneel voor het onderhoud van vijf windturbines. Dit betekent een aanslag op het open landschap en een verstoring van het dorpslint Zwaagdijk.

De drie wegen en verharding waar inspreker naar refereert zijn noodzakelijk om de toegankelijkheid van de 5 windturbines te verzekeren. Zoals in de ontwerp-vergunning Hoogheemraadschap Windpark Westfrisia is beschreven, zijn de door de aanvrager gevraagde werken en werkzaamheden niet in strijd met het beleid zoals vastgelegd in de Wegenverordening Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 2013, het Wegenbeleidsplan 2012 -2017 van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en de Beleidsregels keurontheffingen van 24 april 2007. Hoe initiatiefnemer de wegen zal aanleggen (verharding of half verharding) staat nog open.

4.11.5 Maatschappelijk draagvlak

Er is nauwelijks draagvlak voor het plaatsen van windturbines. Dit wordt mede veroorzaakt doordat dit initiatief niet voldoet aan de speciaal voor windturbines ontwikkelde provinciale beleid. Dit raakt de geloofwaardigheid van het openbaar bestuur.

Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. In de inpassings- en vergunningverleningsprocedures is draagvlak niet doorslaggevend voor de vraag of een initiatief past binnen de juridisch-ruimtelijke kaders. De toets aan de vereisten uit de relevante wetgeving en de PRV zijn daarin leidend. Voor dit initiatief is op basis van onderzoek vastgesteld dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening. De inpassingsplan verplichting uit de Elektriciteitswet laat daardoor geen ruimte om het plan te stoppen.
Zoals in het inpassingsplan is beschreven valt de aanvraag onder de overgangsregeling in de PRV. Dit betekent inderdaad dat een aantal eisen die in het kader van de herstructurering worden gesteld, niet van toepassing zijn op het initiatief. De toepassing van nieuw beleid op het ziet dat de eisen voor Windpark Westfrisia volledig hetzelfde zijn als de eisen die worden

gesteld aan initiatieven in de huidige herstructureringsgebieden, wordt ter kennisgeving aangenomen.
Als de provincie zich niet aan haar eigen regels houdt, zoals de regels die zijn opgenomen in de overgangsregeling, zou dat voor onbetrouwbaarheid zorgen. Wij kunnen ons dan ook niet vinden in de stelling van inspreker dat het voldoen aan de regels van de overgangsregeling zou leiden tot een minder geloofwaardigheid openbaar bestuur.

4.11.6 Overgangsregeling

Het verzoek past niet binnen de overgangsregeling. Er wordt niet voldaan aan de voorwaarde in art. 32 lid 7, sub e van de PRV. De ruimtelijke kwaliteitseis om te voldoen aan artikel 15 van de PRV is door uw college - specifiek voor het oprichten van windturbines -nader uitgewerkt in de beleidsregel “Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied”. Er worden meer windturbines geplaatst dan verwijderd. Er wordt niet voldaan aan een minimale lijnopstelling van zes. De afstand tot gevoelige bestemmingen is minder dan 600 meter. Omdat niet wordt voldaan aan artikel 32 lid 7.e is de overgangsregeling niet van toepassing. Het betreft een nieuwe aanvraag die getoetst moet worden aan artikel 32 lid 4 van de PRV.

Wij begrijpen deze zienswijzen zo dat inspreker stelt dat gelet op artikel 15 PRV en de beleidsregel "uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied" het initiatief ook moet voldoen aan de vereisten voor van herstructurering. Wij merken daarover het volgende op. Windpark Westfrisia valt onder de overgangsregeling van artikel 32, lid 8 van de PRV. Één van de voorwaarden om voor deze regeling in aanmerking te komen is dat wordt getoetst aan de voorwaarden uit artikel 15 van de PRV. De beleidsregel "uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied" hangt onder artikel 15 van de PRV. In de beleidsregel "Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied" wordt verwezen naar de voorwaarden zoals opgenomen in artikel 32, lid 4 PRV. Deze voorwaarden worden dus niet door het beleidskader maar door de PRV gesteld. In artikel 32, lid 8, aanhef is aangegeven dat "het bepaalde in het eerste tot en met het zevende lid" niet van toepassing is op een bestemmingsplan dat voldoet aan de voorwaarden onder a t/m e. Daarmee hoeven de plannen als bedoeld in lid 8 niet te voldoen aan de voorwaarden als bedoeld in lid 4.

4.12 Zienswijze nr 28 - J.C.M. van Diepen

4.12.1 Ecologie

In de Weidevogelvisie Noord-Holland (2009) is vastgesteld dat de locatie voor het windpark weidevogelleefgebied is. Volgens artikel 32, achtste lid van de Provinciale Ruimtelijke verordening (2016) mogen windturbines niet gelegen zijn in weidevogelleefgebieden.

Het inpassingsplan ligt niet in een weidevogelleefgebied dat door de PRV is aangewezen. De PRV vormt het kader om aanvragen voor windturbines in Noord-Holland te toetsen. De grenzen van het weidevogelleefgebied zoals deze in de PRV zijn opgenomen, zijn dan ook leidend voor het lid in de PRV, dat uitsluit dat windmolens in weidevogelleefgebieden worden gerealiseerd, waar inspreker naar verwijst.

4.12.2 Landschap

a)
Het windpark past niet in het agrarisch gebied, wat het gebied tussen de Rijweg en de Noorderboekert is.

In hoofdstuk 3 van het inpassingsplan is uitgebreid beschreven wat de beleidsvisie van de provincie is op dit gebied. Zoals in de Beleidsregel "Wind op land, Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines in herstructureringsgebieden' ook is opgemerkt is sprake van een "gevarieerd historisch landschap, waarbij lange lintdorpen de structuur (geulen en ruggen) van het door de zee gevormde landschap volgen en herkenbaar maken. … Het landbouwgebied ertussen is steeds in de orde van één kilometer breed." Daarmee wordt al te kennen gegeven dat er in het gebied open landschap en landbouwgronden aanwezig zijn maar dat het gebied als groter geheel bekeken "rondom de Westfrisiaweg daarom aangemerkt als verstedelijkt gebied, waar oude structuurlijnen (linten) hun structurerende en identiteitsbepalende waarde verliezen ten gunste van nieuwe infrastructuurlijnen en vormen van grondgebruik." In dezelfde beleidsvisie is ook aangegeven waarom het gebied ten noorden van de Zwaagdijk een andere ontwikkeling kent dan het gebied ten zuiden van de Zwaagdijk. Verstedelijking is een begrip dat meer omvat dan enkel woningbouw. Infrastructuur en bedrijvigheid dragen ook bij aan verstedelijking. Daarbij gaat het om de beleving van en activiteiten rondom de Westfrisiaweg waarbij bedrijvigheid, infrastructuur en landbouwgebied elkaar afwisselen. Een ontwikkeling als het realiseren van windturbines direct langs een infrastructurele ontwikkeling als de Westfrisiaweg sluit daarmee goed aan bij de ontwikkeling van deze zone en de daarin voorkomende kenmerkende gebieden.

b)
Het windpark is in strijd met het bestemmingsplan. Verder zijn de toegangsdammen vanaf Zwaagdijk en Noorderboekert dammen met bestemming agrarisch. Uitritten ten behoeve van het windpark zijn niet agrarisch en passen niet in de omgeving.

De provincie Noord-Holland is bekend met het vigerende bestemmingsplan ter plaatse. Omdat het Windpark Westfrisia niet in dit bestemmingsplan past wordt een inpassingsplan opgesteld, die de bestemming dusdanig wijzigt dat de geplande ontwikkeling, evenals de toegangswegen naar het windpark, alsnog mogelijk worden gevraagd.

4.12.3 Maatschappelijk draagvlak

Er is geen draagvlak voor het plan, zowel niet van omwonenden als van de gemeente Medemblik. Gedeputeerde Talsma heeft aangegeven dat draagvlak voor het windpark heel belangrijk is.

Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. In de inpassings- en vergunningverleningsprocedures is draagvlak niet doorslaggevend voor de vraag of een initiatief past binnen de juridisch-ruimtelijke kaders. De toets aan de vereisten uit de relevante wetgeving en de PRV zijn daarin leidend. Voor dit initiatief is op basis van onderzoek vastgesteld dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening. De inpassingsplan verplichting uit de Elektriciteitswet laat daardoor geen ruimte

om het plan te stoppen. Omwonenden en andere belanghebbenden zijn voor het Windpark Westfrisia uitgenodigd deel te nemen aan de gebiedsateliers die in februari 2015 hebben plaatsgevonden.

4.12.4 Overgangsregeling

De windturbines voldoen niet aan de Provinciale Ruimtelijke verordening (2016, artikel 32 het vierde lid) omdat de windturbines minder dan 600 meter van de woningen staan en ze komen in een lijnopstelling van vijf windturbines te staan. Er wordt uitgegaan van de overgangsregeling. Inspreker is van mening dat de regelgeving moet worden toegepast die geldt op het moment van het starten van het provinciaal inpassingplan.

Wij nemen aan dat inspreker doelt op de regels omtrent herstructurering van windturbines op land en de overgangsregeling voor initiatieven van voor 11 april 2011. Zoals ook in de toelichting van het inpassingsplan opgenomen is juist voor initiatieven van voor 11 april 2011 die aan bepaalde regels voldoen een uitzondering gemaakt op de algemene regels omtrent herstructurering van windturbines op land. De reden voor deze uitzondering ligt met name in de beleidswijziging van de mogelijkheden om windturbines op land te realiseren naar een situatie waarbij dit enkel nog onder strenge voorwaarden kan. Voor initiatieven die in een bepaald stadium waren beland, namelijk een ingediende aanvraag, is toen geoordeeld dat een overgangsregeling nodig is die recht doet aan de verwachtingen die deze initiatiefnemers mochten afleiden uit de beleidsstandpunten zoals die toen van kracht waren. De provincie dient de regelgeving die van toepassing is op de overgangsregeling dan ook toe te passen en voert haar eigen beleid dus op correcte wijze uit.

4.13 Zienswijze nr 29 – G. Broers

4.13.1 Beleid

a)
De heer Marnix Bruggeman (SP) vindt de plannen voor dit Windpark waanzin.

Deze mededeling van inspreker nemen wij voor kennisgeving aan.

b)
Het plan voldoet niet aan de eisen die de provincie zelf stelt en het lijkt alsof er regels op maat zijn verzonnen om niet aan de norm te hoeven voldoen.

Wij nemen aan dat inspreker doelt op de regels omtrent herstructurering van windturbines op land en de overgangsregeling voor initiatieven van voor 11 april 2011. Zoals ook in de toelichting van het inpassingsplan opgenomen is juist voor initiatieven van voor 11 april 2011 die aan bepaalde regels voldoen een uitzondering gemaakt op de algemene regels omtrent herstructurering van windturbines op land. De reden voor deze uitzondering ligt met name in de beleidswijziging van de mogelijkheden om windturbines op land te realiseren naar een situatie waarbij dit enkel nog onder strenge voorwaarden kan. Voor initiatieven die in een bepaald stadium waren beland, namelijk een ingediende aanvraag, is toen geoordeeld dat een overgangsregeling nodig is die recht doet aan de verwachtingen die deze initiatiefnemers mochten afleiden uit de beleidsstandpunten zoals die toen van kracht waren. De

overgangsregeling is algemeen gesteld. Dat enkel het initiatief van Windpark Westfrisia tot nu toe aan deze regels voldoet was op het moment van vaststelling van de overgangsregeling niet te voorzien.

c)
De provincie heeft in 2014 aangegeven het netto aantal windmolens op land niet toe te willen laten nemen.

In het coalitieakkoord 2011-2015 is afgesproken dat er geen uitbreiding van het aantal windturbines op land plaatsvindt. In het coalitieakkoord is gekozen voor wind op zee en niet voor wind op land. Uitgangspunt in het coalitieakkoord is dat bij opschaling van bestaande windmolens een aantal kleine windmolens met een evenredig vermogen moeten verdwijnen. Vanuit dit uitgangspunt is de herstructureringsregeling opgesteld. De initiatieven uit de overgangsregeling vallen buiten deze voorwaarden.
De initiatiefnemer van Windpark Westfrisia is gehouden om drie windturbines, respectievelijk aan de Poelweg en Droge Wijmersweg te Medemblik, te saneren. De afspraken hierover maken onderdeel uit van de ontwikkeling van het windpark.

d)
Inspreker begrijpt niet dat plannen van andere gemeentes, die windmolens volgens de norm kunnen en willen laten plaatsen, worden afgewezen.

Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. Vanwege deze inpassingsplanverplichting en het feit dat wordt voldaan aan een goede ruimtelijke ordening, is er geen ruimte om in dit verband alternatieven zoals de aanleg van windturbineparken in andere gemeenten, in de afweging te betrekken.

4.13.2 Documenten

Belangrijke stukken omtrent de overgangsregeling worden geheim gehouden.

Alle documenten waarvoor geen geheimhouding is opgelegd zijn voor inspreker beschikbaar via de provinciale website. Voor enkele stukken ten aanzien van het beleid Wind op Land is geheimhouding opgelegd. Deze zijn gelet op de opgelegde geheimhouding niet openbaar en daarmee niet beschikbaar voor inspreker.

4.13.3 Maatschappelijk draagvlak

Inspreker stelt dat 97% van de omwonenden is tegen het plan.

Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. In de inpassings- en vergunningverleningsprocedures is draagvlak niet doorslaggevend voor de vraag of een initiatief past binnen de juridisch-ruimtelijke kaders. De toets aan de vereisten uit de relevante wetgeving en de PRV zijn daarin leidend. Voor dit initiatief is op basis van onderzoek vastgesteld dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening. De inpassingsplan verplichting uit de Elektriciteitswet laat daardoor geen ruimte om het plan te stoppen. Omwonenden en andere belanghebbenden zijn voor het Windpark

Westfrisia uitgenodigd deel te nemen aan de gebiedsateliers die in februari 2015 hebben plaatsgevonden.

4.14 Zienswijze nr 30 – L.M. Broers

4.14.1 Beleid

Het plan voldoet niet aan de eisen die de provincie zelf stelt en volgens inspreker worden de regels aangepast aan normen die achterhaald zijn.

Onduidelijk is op welke regels en normen inspreker doelt. Zoals beschreven in de toelichting bij het inpassingsplan voldoet het initiatief wel aan de gestelde normen. Deze normen zijn vastgelegd in vigerende wet- en regelgeving.

4.14.2 Landschap

a)
De schoonheid van het landschap wordt door alleen maar commerciële belangen om zeep geholpen.

Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inspanningsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. In kader hiervan heeft een uitgebreide afweging plaatsgevonden, waar in het inpassingsplan op wordt ingegaan in hoofdstuk 2 en hoofdstuk 3. Bij de afweging of de locatie van Windpark Westfrisia geschikt is voor de plaatsing van windturbines, zijn daarnaast diverse milieuaspecten meegenomen, zoals beschreven in hoofdstuk 4. Er is dus geen sprake van enkel commerciële belangen. De mening van inspreker dat met het windpark de schoonheid van het landschap aantast, wordt ter kennisgeving aangenomen.

b)
Inspreker begrijpt niet dat Westwoud verstedelijkt gebied is.

In hoofdstuk 3 van het inpassingsplan is uitgebreid beschreven wat de beleidsvisie van de provincie is op dit gebied. Zoals in de Beleidsregel "Wind op land, Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines in herstructureringsgebieden' ook is opgemerkt is sprake van een "gevarieerd historisch landschap, waarbij lange lintdorpen de structuur (geulen en ruggen) van het door de zee gevormde landschap volgen en herkenbaar maken. … Het landbouwgebied ertussen is steeds in de orde van één kilometer breed." Het gebied als groter geheel bekeken is "rondom de Westfrisiaweg daarom aangemerkt als verstedelijkt gebied, waar oude structuurlijnen (linten) hun structurerende en identiteitsbepalende waarde verliezen ten gunste van nieuwe infrastructuurlijnen en vormen van grondgebruik." In dezelfde beleidsvisie is ook aangegeven waarom het gebied ten noorden van de Zwaagdijk een andere ontwikkeling kent dan het gebied ten zuiden van de Zwaagdijk. Verstedelijking is een begrip dat meer omvat dan enkel woningbouw. Infrastructuur en bedrijvigheid dragen ook bij aan verstedelijking. Daarbij gaat het om de beleving van en activiteiten rondom de Westfrisiaweg waarbij bedrijvigheid, infrastructuur en landbouwgebied elkaar afwisselen. Een ontwikkeling als het realiseren van windturbines

direct langs een infrastructurele ontwikkeling als de Westfrisiaweg sluit daarmee goed aan bij de ontwikkeling van deze zone en de daarin voorkomende kenmerkende gebieden.

4.14.3 Maatschappelijk draagvlak

Inspreker stelt dat 97% van de omwonenden is tegen het plan. Inspreker is van mening dat omwonenden voor de vorm iets mogen zeggen, maar geen invloed hebben.

Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. In de inpassings- en vergunningverleningsprocedures is draagvlak niet doorslaggevend voor de vraag of een initiatief past binnen de juridisch-ruimtelijke kaders. De toets aan de vereisten uit de relevante wetgeving en de PRV zijn daarin leidend. Voor dit initiatief is op basis van onderzoek vastgesteld dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening. De inpassingsplan verplichting uit de Elektriciteitswet laat daardoor geen ruimte om het plan te stoppen. Omwonenden en andere belanghebbenden zijn voor het Windpark Westfrisia uitgenodigd deel te nemen aan de gebiedsateliers die in februari 2015 hebben plaatsgevonden.

4.15 Zienswijze nr 31 – C. Peetoom

4.15.1 Alternatieven

a)
CO2-uitstoot kan ook gereduceerd worden door andere bronnen van duurzame energie toe te passen, zoals zon.

Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. Vanwege deze inpassingsplanverplichting en het feit dat wordt voldaan aan een goede ruimtelijke ordening, is er geen ruimte om in dit verband alternatieven in de afweging te betrekken.

Zoals in de Structuurvisie 2040 is aangegeven is er voor gekozen om de met het Rijk afgesproken taakstelling voor Wind op Land in 2020 te realiseren door herstructurering van bestaande windturbines en windturbineparken en gebruik te maken van de overgangsregeling. Voor een verdere verduurzaming van het energieverbruik in Noord-Holland richt het provinciaal beleid zich op de speerpunten:
- duurzaam bouwen (vooral duurzaam renoveren);
- offshore windenergie (inclusief kennisontwikkeling);
- zonne-energie;
- biomassavergassing (vooral kennisontwikkeling.

Dit betekent dat in de toekomst inderdaad met name gekeken wordt naar andere duurzame energiebronnen en de mogelijkheden daarvan. Dit kan echter op dit moment niet leiden tot het afwijzen van de aanvraag om een inpassingsplan vast te stellen.

b)
Inspreker vraagt de provincie om alternatieve zoeklocaties en alternatieve vormen van energie opwekking te bekijken.

Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. Vanwege deze inpassingsplanverplichting en het feit dat wordt voldaan aan een goede ruimtelijke ordening, is er geen ruimte om in dit verband alternatieven in de afweging te betrekken. De locatie voor Windpark Westfrisia past binnen het provinciaal beleid ten aanzien van de plaatsing van windturbineparken en voldoet aan wet- en regelgeving. Ook dit licht is er geen reden een alternatief in overweging te nemen.

De realisatie van een windpark heeft op onderdelen van het landschap vaak een negatief effect ten opzichte van de huidige situatie, zonder windpark. Dit is inherent aan de realisatie van een windpark. Hierbij geldt wel dat de meningen over de gevolgen van windturbines op het uitzicht in grote mate subjectief zijn. Dit laat onverlet dat de realisatie van Windpark Westfrisia bij inspreker een negatief beeld kan oproepen. Om aan de provinciale taakstelling te kunnen voldoen, is door de provincie Noord-Holland veel onderzoek gedaan naar wat geschikte en minder geschikte locaties voor windmolenparken in de provincie zijn. Het zuidelijk deel van de HG West-Friesland gebied scoort relatief goed als het gaat om de landschappelijke inpassing van windprojecten. Bij deze afweging is het landschap beoordeeld vanuit een bredere context. In het inpassingsplan wordt nader ingegaan op de afwegingen die hierbij zijn meegenomen. Met het volgen van de bestaande infrastructuur en het aansluiten bij de suggesties uit de Beleidsregel WOL hebben de initiatiefnemers getracht te zorgen voor een zo goed mogelijke landschappelijke inpassing. Daarnaast vindt ARO, zoals is beschreven op pagina 23 van de toelichting van het inpassingsplan, het vanuit het perspectief van ruimtelijke kwaliteit goed voor te stellen dat op deze locatie in West-Friesland windturbines worden geplaatst.

c)
De ontwikkelingsrechten moeten niet verstrekt worden want er zijn genoeg alternatieven.

In hoofdstuk 1.3 wordt ingegaan op de afspraken die gemaakt zijn tussen Rijk en provincies. Deze afspraken hebben geleid tot een taakstelling voor de provincie Noord-Holland van 685,5 MW opgesteld vermogen aan windenergie per 2020. Hoewel de provincie Noord-Holland een voorkeur heeft voor andere manieren van duurzame energieopwekking (in kader hiervan wordt verwezen naar paragraaf 2.2 van het inpassingsplan) dient zij zich aan deze taakstelling te houden. Op grond van de Elektriciteitswet 1998 is Provinciale Staten verplicht om gebruik te maken van de bevoegdheid om inpassingsplannen op te kunnen stellen als een initiatiefnemer zich bij hen heeft gemeld en de gemeente een aanvraag tot vaststelling of wijziging van het bestemmingsplan heeft afgewezen. PS moeten, als zij gebruik maken van deze bevoegdheid, wel onderzoeken of het initiatief past binnen de kaders van een goede ruimtelijke ordening (zie paragraaf 1.2 van het inpassingsplan).

4.15.2 Beleid

Inspreker stelt dat er een rechtsongelijkheid is ontstaan tussen dit plan en andere ontwikkelingen in de provincie, omdat het gebied ineens is aangeduid als stedelijk en het plan in 2011 al is ingediend.

Op grond van de PRV zijn er twee mogelijkheden om nieuwe windturbines op te richten: middels herstructurering van bestaande windturbines en met toepassing van de overgangsregeling. Zoals ook in de toelichting van het inpassingsplan opgenomen is juist voor initiatieven van voor 11 april 2011 die aan bepaalde regels voldoen een uitzondering gemaakt op de algemene regels omtrent herstructurering van windturbines op land. De reden voor deze uitzondering ligt met name in de beleidswijziging van de mogelijkheden om windturbines op land te realiseren naar een situatie waarbij dit enkel nog onder strenge voorwaarden kan. Voor initiatieven die in een bepaald stadium waren beland, namelijk een ingediende aanvraag, is toen geoordeeld dat een overgangsregeling nodig is die recht doet aan de verwachtingen die deze initiatiefnemers mochten ontleden aan de provinciale beleidsstandpunten zoals die toen van kracht waren. Met andere woorden als de provinciale beleidsuitgangspunten als gevolg van het nieuwe coalitieakkoord in 2011 niet waren veranderd had de realisatie van Windpark Westfrisia ook binnen de provinciale kaders gepast. Dat dit windpark niet paste binnen de gemeentelijke beleidsuitgangspunten doet daar niets aan af. Voor deze gevallen is dus een uitzondering gemaakt waarbij wel is vastgelegd dat aan bepaalde uitgangspunten moet worden voldaan om een aantal provinciale belangen niet in gevaar te brengen. Één van de vereisten is de toets aan artikel 15 PRV waarin de ontwikkeling moet worden getoetst aan de kernkwaliteiten van landschap en cultuurhistorie. Daarin wordt aansluiting gezocht bij de beleidsuitgangspunten ten aanzien van landschappelijke ontwikkeling. Het introduceren van nieuwe functies in het landschap en de daarmee samenhangende ontwikkelingen moeten daarin worden betrokken.

Beleidsregel "Wind op land, Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines in herstructureringsgebieden' is aangegeven waarom het gebied ten noorden van de Zwaagdijk een andere ontwikkeling kent dan het gebied ten zuiden van de Zwaagdijk. Verstedelijking is een begrip dat meer omvat dan enkel woningbouw. Infrastructuur en bedrijvigheid dragen ook bij aan verstedelijking. Daarbij gaat het om de beleving van en activiteiten rondom de Westfrisiaweg waarbij bedrijvigheid, infrastructuur en landbouwgebied elkaar afwisselen. Een ontwikkeling als het realiseren van windturbines direct langs een infrastructurele ontwikkeling als de Westfrisiaweg sluit daarmee goed aan bij de ontwikkeling van deze zone en de daarin voorkomende kenmerkende gebieden.

4.15.3 Ecologie

Inspreker vraagt zich af of er gevolgen zijn voor de natuur, voor vogels, vleermuizen en paarden(bedrijven). Inspreker vraagt om onderliggend rapport.

In kader van Windpark Westfrisia is een uitgebreid ecologisch onderzoek uitgevoerd. Inspreker wordt in dit kader verwezen naar paragraaf 4.3 en bijlage 2 van het inpassingsplan.

4.15.4 Hinder voor de omgeving

Bewoners verwachten hinder en gezondheidsrisico's door de windturbines. Er is geluidsoverlast, sprake van slagschaduw, de turbinepaal ontneemt licht en er heerst angst dat de wieken afbreken.

Ten aanzien van eventuele hinder die door de inspreker wordt gevreesd voor bewoners verwijzen wij naar de uitgevoerde onderzoeken. Hieruit blijkt dat voor alle thema's, al dan niet na het treffen van mitigerende maatregelen, aan de normen wordt voldaan. Ten aanzien van het aspect visuele hinder merken wij op dat dit voor iedereen verschilt. De eenduidige hoogte van de windturbines en de wijze waarop de windturbines zijn gepositioneerd geeft een rustig beeld met zo min mogelijk visuele hinder voor de omgeving.

4.15.5 Landschap

a)

De windturbines passen niet in het landelijke, agrarische gebied met doorkijkjes in het dorpslint. Het uitzicht op de begoniavelden, een toeristische trekpleister, wordt ontsierd door de plaatsing van de windmolens.

In hoofdstuk 3 van het inpassingsplan is uitgebreid beschreven wat de beleidsvisie van de provincie is op dit gebied. Zoals in de Beleidsregel "Wind op land, Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines in herstructureringsgebieden' ook is opgemerkt is sprake van een "gevarieerd historisch landschap, waarbij lange lintdorpen de structuur (geulen en ruggen) van het door de zee gevormde landschap volgen en herkenbaar maken. … Het landbouwgebied ertussen is steeds in de orde van één kilometer breed." Daarmee wordt al te kennen gegeven dat er in het gebied open landschap en landbouwgronden aanwezig zijn maar dat het gebied als groter geheel bekeken "rondom de Westfrisiaweg daarom aangemerkt als verstedelijkt gebied, waar oude structuurlijnen (linten) hun structurerende en identiteitsbepalende waarde verliezen ten gunste van nieuwe infrastructuurlijnen en vormen van grondgebruik." In dezelfde beleidsvisie is ook aangegeven waarom het gebied ten noorden van de Zwaagdijk een andere ontwikkeling kent dan het gebied ten zuiden van de Zwaagdijk. Verstedelijking is een begrip dat meer omvat dan enkel woningbouw. Infrastructuur en bedrijvigheid dragen ook bij aan verstedelijking. Daarbij gaat het om de beleving van en activiteiten rondom de Westfrisiaweg waarbij bedrijvigheid, infrastructuur en landbouwgebied elkaar afwisselen. Een ontwikkeling als het realiseren van windturbines direct langs een infrastructurele ontwikkeling als de Westfrisiaweg sluit daarmee goed aan bij de ontwikkeling van deze zone en de daarin voorkomende kenmerkende gebieden.

b)

Aan het historisch belang en eventuele archeologie wordt voorbij gegaan.

In paragraaf 4.5.1 van de toelichting van het inpassingsplan wordt ingegaan op de mogelijkheid van archeologische waarden en andere cultuurhistorische waarden in het plangebied. Ook in de vormvrije MER-beoordeling is onderzocht of het windpark effecten heeft op archeologie of overige cultuurhistorische aspecten. Hieruit is gebleken dat op het gebied

van cultuurhistorie als gevolg van de voorgenomen activiteiten geen belangrijke negatieve milieugevolgen kunnen optreden.

4.15.6 Maatschappelijk draagvlak

Het plan is niet in het belang van de bevolking, maar in het belang van enkelen die er financieel beter van worden. Er is geen draagvlak onder de bevolking.

Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. In de inpassings- en vergunningverleningsprocedures is draagvlak niet doorslaggevend voor de vraag of een initiatief past binnen de juridisch-ruimtelijke kaders. De toets aan de vereisten uit de relevante wetgeving en de PRV zijn daarin leidend. Voor dit initiatief is op basis van onderzoek vastgesteld dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening. De inpassingsplan verplichting uit de Elektriciteitswet laat daardoor geen ruimte om het plan te stoppen. Wel streeft de provincie naar een zo open en transparant mogelijk proces rondom initiatieven voor windturbineparken op land. Omwonenden en andere belanghebbenden zijn voor het Windpark Westfrisia uitgenodigd deel te nemen aan de gebiedsateliers die in februari 2015 hebben plaatsgevonden.

4.15.7 Planschade

De waarde van huizen daalt door het plan, de compensatie hiervoor stelt te weinig voor.

Indien u meent aanspraak te kunnen maken op planschade, kunt u hier een verzoek voor indienen als het inpassingsplan onherroepelijk is. Eventuele vergoedingen voor planschade zijn wettelijk vastgelegd in de Wet op de Ruimtelijke ordening. Om eventuele planschade vast te stellen, wordt iedere mogelijke vorm van waardedaling geobjectiveerd beoordeeld.

4.16 Zienswijze nr 34 – Stuurgroep 'Tegenwind Turbinelocaties in de linten' (M. Weeber & Co Vlaar)

4.16.1 Beleid

a)

De ruimtelijke onderbouwing is onzuiver omdat deze is gestoeld op de gedachte dat de aanvraag valt onder de overgangsregeling van artikel 37 lid 7 van de PRV. Dat is onjuist omdat daarin de eis staat dat moet worden voldaan aan het verwijderen van 2 windturbines voordat er één nieuwe wordt geplaatst. Er staan geen zes maar vijf turbines gepland in een lijnopstelling. De grens van 600 meter wordt niet gehaald.

Wij begrijpen deze zienswijzen zo dat inspreker stelt dat gelet op artikel 15 PRV en de beleidsregel "uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied" het initiatief ook moet voldoen aan de vereisten voor van herstructurering. Wij merken daarover het volgende op. Windpark Westfrisia valt onder de overgangsregeling van artikel 32, lid 8 van de PRV. Één van de voorwaarden om voor deze regeling in aanmerking te komen is dat wordt getoetst aan de voorwaarden uit artikel 15 van

de PRV. De beleidsregel "uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied" hangt onder artikel 15 van de PRV. In de beleidsregel "Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied" wordt verwezen naar de voorwaarden zoals opgenomen in artikel 32, lid 4 PRV. Deze voorwaarden worden dus niet door het beleidskader maar door de PRV gesteld. In artikel 32, lid 8, aanhef is aangegeven dat "het bepaalde in het eerste tot en met het zevende lid" niet van toepassing is op een bestemmingsplan dat voldoet aan de voorwaarden onder a t/m e. Daarmee hoeven de plannen als bedoeld in lid 8 niet te voldoen aan de voorwaarden als bedoeld in lid 4.

b)
Het plaatsen van de windturbines is in strijd met het geldende bestemmingsplan

De provincie Noord-Holland is bekend met het vigerende bestemmingsplan ter plaatse. Omdat het Windpark Westfrisia niet in dit bestemmingsplan past wordt een inpassingsplan opgesteld. De provincie Noord-Holland is ook bekend met het beleid van inspreker ten aanzien van windturbines binnen de gemeente Medemblik. Dit laat echter onverlet dat gelet op de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet voor dit plan een inpassingsplan is opgesteld.

c)
Insprekers vinden dat er wordt toegeredeneerd naar het oordeel dat het plan in te passen is in een ruimtelijke ordening. Daarmee is sprake van vooringenomenheid.

Wij volgen inspreker niet in zijn conclusie dat sprake is van vooringenomenheid en een doelredenatie. In meerdere beleidsstukken hebben wij consistent overwogen waarom dit landschap en deze regio geschikt is voor het realiseren van windturbines. Deze conclusie hebben wij getoetst bij de onafhankelijke ARO-commissie. Deze commissie heeft geoordeeld dat de overwegingen waarom dit landschap is aan te merken als geschikt voor windturbines juist zijn. Wij zijn hier naar onze mening zeker niet 'te gemakkelijk' mee om gegaan.

d)
Tot het treffen van een overgangsregeling is gelijktijdig besloten met het niet in procedure brengen van het inpassingsplan Windpark Westfrisia. Dit 'dubbelbesluit' is tegenstrijdig. Daarnaast is het, op grond van dit besluit, onbegrijpelijk waarom Windpark Westfrisia nog onder de overgangsregeling zou vallen.

Op 17 december 2012 hebben PS besloten om de PS-besluiten van 27 september 2010 en 14 februari 2011 te herroepen en de verzoeken tot het vaststellen van een inpassingsplan voor de windparken Wijdenes en Westfrisia niet in procedure te brengen. Dit houdt in dat het planproces om te komen tot een integraal windplan West-Friesland niet is voortgezet; er is geen PIP in procedure gebracht en voor besluitvorming voorgelegd aan PS. Ten aanzien van Windpark Westfrisia is besloten de aanvraag niet in behandeling te nemen. De aanvraag is niet afgewezen. Van een afwijzing is als zodanig ook nooit mededeling gedaan aan initiatiefnemer. Gelet op de inpassingsplanverplichting uit de Elektriciteitswet is de aanvraag uiteindelijk alsnog in behandeling genomen en is de PIP-procedure opgestart.

e)
Een deugdelijke motivering voor het vaststellen van de overgangsregeling ontbreekt. De overgangsregeling is niet besproken in de Statencommissie en er is geen mogelijkheid geweest zienswijzen in te dienen. PS heeft geen blijk gegeven van redelijkheid bij het nemen van dit besluit.

Dee commissievergadering Ruimte en Milieu van 6 december 2012, het juridisch advies van Vos en Vennoten advocaten in opdracht van de Statenfractie van Groen Links en de reactie hierop van Pels Rijcken, hebben aanleiding gegeven om een overgangsregeling te formuleren ten aanzien van de gewijzigde beleidsuitgangspunten voor de realisatie van windturbines op land. Om de kans op schade te beperken en omdat de mogelijkheden om de hardheidsclausule toe te passen zeer beperkt bleken, hebben wij op 17 december 2012 besloten om in de PRV(S) een overgangsbepaling op te nemen voor vergunningaanvragen en verzoeken tot wijziging van een bestemmingsplan of het vaststellen van een inpassingsplan, die zijn ingediend voor bekendmaking van het coalitieakkoord 2011-2015.

4.16.2 Landschap

De aanduiding 'verstedelijkt' gebied staat in contrast met de kenmerkende zeer open ruimten uit de provinciale Leidraad. Ook is het open landschap tussen Hoorn-Hoogkaspel niet anders dan het gebied ten noorden van Zwaagdijk. Er wordt bewust een vals onderscheid in de landschappen gemaakt om het Windpark WestFrisia mogelijk te maken.

In hoofdstuk 3 van het inpassingsplan is uitgebreid beschreven wat de beleidsvisie van de provincie is op dit gebied. Zoals in de Beleidsregel "Wind op land, Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines in herstructureringsgebieden' ook is opgemerkt is sprake van een "gevarieerd historisch landschap, waarbij lange lintdorpen de structuur (geulen en ruggen) van het door de zee gevormde landschap volgen en herkenbaar maken. … Het landbouwgebied ertussen is steeds in de orde van één kilometer breed." Daarmee wordt al te kennen gegeven dat er in het gebied open landschap en landbouwgronden aanwezig zijn maar dat het gebied als groter geheel bekeken "rondom de Westfrisiaweg daarom aangemerkt als verstedelijkt gebied, waar oude structuurlijnen (linten) hun structurerende en identiteitsbepalende waarde verliezen ten gunste van nieuwe infrastructuurlijnen en vormen van grondgebruik." In dezelfde beleidsvisie is ook aangegeven waarom het gebied ten noorden van de Zwaagdijk een andere ontwikkeling kent dan het gebied ten zuiden van de Zwaagdijk. Verstedelijking is een begrip dat meer omvat dan enkel woningbouw. Infrastructuur en bedrijvigheid dragen ook bij aan verstedelijking. Daarbij gaat het om de beleving van en activiteiten rondom de Westfrisiaweg waarbij bedrijvigheid, infrastructuur en landbouwgebied elkaar afwisselen. Een ontwikkeling als het realiseren van windturbines direct langs een infrastructurele ontwikkeling als de Westfrisiaweg sluit daarmee goed aan bij de ontwikkeling van deze zone en de daarin voorkomende kenmerkende gebieden. Dat inspreker het hier niet mee eens is betreuren we. We onderschrijven echter niet de mening van inspreker dat er een vals onderscheid is gemaakt tussen de gebieden Hoorn-Hoogkaspel en het gebied ten noorden van Zwaagdijk. We zijn van mening dat we op een zorgvuldige wijze tot de conclusie zijn gekomen dat het gebied onder voorwaarden geschikt is voor windturbines.

4.16.3 Ongelijkheid

Inspreker stelt dat sprake is van rechtsongelijkheid, omdat voor wat betreft de bescherming van een goed woon- en leefklimaat geen onderscheid bestaat tussen gevoelige bestemmingen bij windturbines die met toepassing van de overgangsregeling kunnen worden geplaatst en andere turbines. Inspreker stelt dat inwoners van Zwaagdijk-Oost en Oudijk gelijk behandeld willen worden als andere inwoners van de provincie en dat zij een beroep doen op het beleid van de provincie van 2 maart 2015. Indien dit wordt bevestigd, kan deze zienswijze als ingetrokken worden beschouwd. Inspreker benadrukt niet tegen windenergie te zijn, maar gelijk behandeld te willen worden.

Als gevolg van het coalitieakkoord 2011-2015 zijn de beleidsuitgangspunten voor het plaatsen van nieuwe windturbines op land aangepast. Onderdeel van deze aanpassing is de overgangsregeling die is opgesteld voor initiatieven die ten tijde van de beleidswijziging al in een bepaald stadium waren beland, namelijk een ingediende aanvraag. In de overgangsregeling zijn de nieuwe beleidsuitgangspunten voor het plaatsen van nieuwe windturbines op land juist niet meegenomen, om te zorgen dat de lopende initiatieven alsnog door kunnen gaan. Ook voor projecten die onder de overgangsregeling vallen moet sprake zijn van een goede ruimtelijke ordening. Dit volgt uit de uitgevoerde onderzoeken en de toets aan de provinciale beleidsuitgangspunten ten aanzien van bijvoorbeeld de gewenste landschappelijke kwaliteit van het gebied. Er is dus bewust verschil gemaakt tussen de regels die gelden voor die initiatieven die onder de overgangsregeling vallen en op het moment van opstarten nog geen weet hadden van het nieuwe beleid, en de initiatieven die na bekendmaking van het coalitieakkoord 2011-2015 zijn opgestart en daar wel weet van hadden. Er is, gelet op de achtergrond van beide regelingen, geen sprake van rechtsongelijkheid voor omwonenden van Windpark Westfrisia.

Zoals ook in de toelichting van het inpassingsplan opgenomen is juist voor initiatieven van voor 11 april 2011 die aan bepaalde regels voldoen een uitzondering gemaakt op de algemene regels omtrent herstructurering van windturbines op land. De reden voor deze uitzondering ligt met name in de beleidswijziging van de mogelijkheden om windturbines op land te realiseren naar een situatie waarbij dit enkel nog onder strenge voorwaarden kan Voor initiatieven die in een bepaald stadium waren beland, namelijk een ingediende aanvraag, is toen geoordeeld dat een overgangsregeling nodig is die recht doet aan de verwachtingen die deze initiatiefnemers mochten afleiden uit de beleidsstandpunten zoals die toen van kracht waren. De overgangsregeling is algemeen gesteld.

4.16.4 Overgangsregeling

a)

De overgangsregeling wordt onterecht toegepast. Het plan is een nieuwe aanvraag omdat er sprake is van en ander type windturbine. Het verzoek dient getoetst te worden aan artikel 32 lid 4 van de PRV.

Conform aanvraag, maakt het inpassingsplan een windturbinepark van 5 windturbines met afmetingen van 85 meter ashoogte en 82 meter rotordiameter rechtstreeks mogelijk. Via een afwijkingsbevoegdheid is een maximale rotordiameter van 93 meter toegelaten. In de toelichting op het inpassingsplan is beschreven waarom wij deze afwijking acceptabel vinden.

Bovendien moeten de effecten van een grotere rotordiameter in totaal beter zijn dan de referentieturbine van 85 meter en 82 meter. De aanvraag uit 2010 benoemd een voornemen met een maatvoering die op dat moment bij het voornemen aansloot. Anders dat bij een aanvraag omgevingsvergunning was geen sprake van een gedetailleerd en uitgewerkt plan. Wij menen daarom en gelet op de overwegingen in het inpassingsplan deze afwijkingsbevoegdheid in het inpassingsplan te mogen opnemen zonder dat sprake is van een gewijzigde aanvraag.

b)
De overgangsregeling is niet geldig: het ontbreekt aan een deugdelijke motivering, de regeling is niet voorbesproken in de Statencommissie en er is geen mogelijkheid geweest zienswijzen in te dienen op de overgangsregeling. Het besluit is niet zorgvuldig voorbereid door PS.

Naar aanleiding van de commissievergadering Ruimte en Milieu van 6 december 2012, het juridisch advies van Vos en Vennoten advocaten in opdracht van de Statenfractie van Groen Links en de reactie hierop van Pels Rijcken, hebben aanleiding gegeven om een overgangsregeling te formuleren ten aanzien van de gewijzigde beleidsuitgangspunten voor de realisatie van windturbines op land. Om de kans op schade te beperken en omdat de mogelijkheden om de hardheidsclausule toe te passen zeer beperkt bleken, hebben wij op 17 december 2012 besloten om in de PRV(S) een overgangsbepaling op te nemen voor vergunningaanvragen en verzoeken tot wijziging van een bestemmingsplan of het vaststellen van een inpassingsplan, die zijn ingediend voor bekendmaking van het coalitieakkoord 2011-2015.

4.17 Zienswijze nr 36 – P.J.N.J. van Diepen

4.17.1 Landschap

Windturbines met de voorgestelde afmetingen, vermogen en geluidsproductie op minder dan 600 ml (in de meeste gevallen is het rond de 500 ml) zijn te kolossaal om in een klein weidegebied tussen Zwaagdijk en Oudijk te worden geplaatst.

Zoals in het inpassingsplan is beschreven valt de aanvraag onder de overgangsregeling uit de PRV. Hieruit volgt dat is vastgelegd dat de windturbines op vier maal de ashoogte en minimaal 300 meter van gevoelige bestemmingen geplaatst dienen te worden. Om te toetsen of sprake is van een 'goede ruimtelijke ordening', zijn diverse onderzoeken uitgevoerd (inspreker wordt in kader hiervan verwezen naar hoofdstuk 4 van het inpassingsplan). Hieruit is gebleken dat, gegeven de afstanden van de windturbines tot gevoelige bestemmingen, het initiatief kan voldoen aan alle normen.

4.17.2 Maatschappelijk draagvlak

a)
Het maatschappelijk draagvlak ontbreekt. 97% van de omwonenden is tegen het plan, en ook de gemeenten Medemblik en Drechterland.

Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. In de inpassings- en vergunningverleningsprocedures is draagvlak niet doorslaggevend voor de vraag of een initiatief past binnen de juridisch-ruimtelijke kaders. De toets aan de vereisten uit de relevante wetgeving en de PRV zijn daarin leidend. Voor dit initiatief is op basis van onderzoek vastgesteld dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening. De inpassingsplan verplichting uit de Elektriciteitswet laat daardoor geen ruimte om het plan te stoppen. Wel streeft de provincie naar een zo open en transparant mogelijk proces rondom initiatieven voor windturbineparken op land. Omwonenden en andere belanghebbenden zijn voor het Windpark Westfrisia uitgenodigd deel te nemen aan de gebiedsateliers die in februari 2015 hebben plaatsgevonden.

b)
Inspreker vraagt zich af welke (financiële) belangen collegeleden bij de plan hebben en vraagt de procedure hierop te onderzoeken.

De provincie heeft geen wetenschap van enige financiële belangen van de collegeleden en acht onderzoek naar deze mogelijkheid dan ook niet noodzakelijk. Inspreker heeft deze stelling ook niet verder onderbouwd.

4.17.3 Overgangsregeling

Waarom is er een overgangsregeling voor alleen dit plan tot stand gebracht?

Zoals ook in de toelichting van het inpassingsplan opgenomen is juist voor initiatieven van voor 11 april 2011 die aan bepaalde regels voldoen een uitzondering gemaakt op de algemene regels omtrent herstructurering van windturbines op land. De reden voor deze uitzondering ligt met name in de beleidswijziging van de mogelijkheden om windturbines op land te realiseren naar een situatie waarbij dit enkel nog onder strenge voorwaarden kan. Voor initiatieven die in een bepaald stadium waren beland, namelijk een ingediende aanvraag, is toen geoordeeld dat een overgangsregeling nodig is die recht doet aan de verwachtingen die deze initiatiefnemers mochten afleiden uit de beleidsstandpunten zoals die toen van kracht waren. De provincie dient de regelgeving die van toepassing is op de overgangsregeling dan ook toe te passen en voert haar eigen beleid dus op correcte wijze uit. Dat enkel het initiatief van Windpark Westfrisia tot nu toe aan deze regels voldoet was op het moment van vaststelling van de overgangsregeling niet te voorzien.

4.18 Zienswijze nr 37 – Recreatieschap West-Friesland (K. Schoenaker)

4.18.1 Documenten

Het Recreatieschap West-Friesland heeft in december 2013 het vaarroutenetwerk vastgelegd voor bestaande en toekomstige verbindingen in het netwerk. Het vaarroutenetwerk draagt bij aan de doelstelling van Visie op waterrecreatie in Noord-Holland 2030. Dit netwerk is ook kenbaar gemaakt aan de provincie Noord-Holland, Gedeputeerde Staten heeft hiervoor een bedrag beschikbaar gesteld. Een van de aan te leggen duikers in het windpark vormt een knelpunt voor de beoogde noord-zuidverbindingen. Inspreker verzoekt in de vergunning op

te nemen dat de duiker in het project in de toekomstige noord-zuid vaarverbinding ligt, wordt aangelegd met de volgende afmeting: 3,00 meter breed en 2,50 meter hoog (1,50 meter hoog vanaf de waterlijn). Zie de kaarten in de bijlage van deze zienswijze.

De duiker wordt gerealiseerd in water dat niet is aangemerkt als officiële vaarroute. Gelet op deze omstandigheid kan de vergunning niet worden geweigerd om redenen die zijn gelegen in het recreatief verkeer. Inspreker kan in overleg met initiatiefnemer, zo nodig met gebruikmaking van subsidiegelden, een bredere duiker aanleggen dan noodzakelijk voor windpark Westfrisia. Initiatiefnemer heeft aangegeven hiertoe bereid te zijn. In de voorschriften bij de Watervergunning is opgenomen dat sprake moet zijn van een duiker met een breedte van tenminste 1 meter. Het realiseren van een bredere duiker is daarmee ook binnen deze vergunning toegestaan. Het is aan inspreker om in overleg met initiatiefnemer deze mogelijkheid te benutten.

4.19 Zienswijze nr 39 – P. Duin

4.19.1 Beleid

Inspreker vraagt zich af de overgangsregeling en het bestempelen van het gebied als verstedelijkt speciaal voor het plan Windpark Westfrisia is bedacht.

De overgangsregeling is algemeen gesteld. Dat enkel het initiatief van Windpark Westfrisia tot nu toe aan deze regels voldoet was op het moment van vaststelling van de overgangsregeling niet te voorzien. De overgangsregeling is niet specifiek voor Windpark Westfrisia in de PRV (S) opgenomen.
Ten aanzien van het landschappelijk karakter van het gebied is sprake van een geleidelijke toevoeging van een aantal functies in de strook tussen Enkhuizen en Hoorn waardoor sprake is van een verstedelijking van het landschap. Deze trend is al in de Voorstudie Landschap en Wind uit van 22 augustus 2014 gesignaleerd door de stedelijke zone tussen Enkhuizen en Hoorn te signaleren. Hierover is gezegd dat: de afgelopen decennia heeft de groei van steden, werkgebieden en de verbindende infrastructuur geleid tot het ontstaan van grootschalige, aaneengesloten stedelijke (werk)landschappen of zones met een enorme dynamiek. In Noord-Holland zijn meer van dit soort zones aangewezen. Dit is niet uitsluitend voor de locatie van Windpark Westfrisia gebeurd. Het aanwijzen van dit gebied als herstructureringsgebied onderschrijft de landschappelijke mogelijkheden om windturbines hier in te passen.

4.19.2 Maatschappelijk draagvlak

Inspreker is van mening dat burgers buitenspel zijn gezet en dat het provinciebestuur onvoldoende opkomt voor omwonenden.

Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. In de inpassings- en vergunningverleningsprocedures is draagvlak niet doorslaggevend voor de vraag of een initiatief past binnen de juridisch-ruimtelijke kaders. De toets aan de vereisten uit de relevante wetgeving en de PRV zijn daarin leidend. Voor dit initiatief is op basis van onderzoek vastgesteld dat sprake is van een goede ruimtelijke

ordening. De inpassingsplan verplichting uit de Elektriciteitswet laat daardoor geen ruimte om het plan te stoppen.

Wel streeft de provincie naar een zo open en transparant mogelijk proces rondom initiatieven voor windturbineparken op land. Er wordt zeker geluisterd naar omwonenden en andere belanghebbenden en er wordt zo veel mogelijk rekening gehouden met de argumenten van tegenstanders van plannen voor windturbineparken. Zo zijn omwonenden en andere belanghebbenden voor het Windpark Westfrisia uitgenodigd deel te nemen aan de gebiedsateliers die in februari 2015 hebben plaatsgevonden. De wettelijke en provinciale kaders laten echter niet altijd ruimte om de plannen zodanig aan te passen dat ook tegenstanders er mee kunnen instemmen of plannen af te wijzen als tegenstanders dit wensen.

4.20 Zienswijze nr 42 – S.T.J. Deken

4.20.1 Alternatieven

Inspreker geeft aan dat de windmolens waarschijnlijk gesloopt worden wanneer blijkt dat andere energiebronnen rendabeler zijn.

Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. Vanwege deze inpassingsplanverplichting en het feit dat wordt voldaan aan een goede ruimtelijke ordening, is er geen ruimte om in dit verband alternatieven in de afweging te betrekken.

Zoals in de Structuurvisie 2040 is aangegeven is er voor gekozen om de met het Rijk afgesproken taakstelling voor Wind op Land in 2020 te realiseren door herstructurering van bestaande windturbines en windturbineparken en gebruik te maken van de overgangsregeling. Voor een verdere verduurzaming van het energieverbruik in Noord-Holland richt het provinciaal beleid zich op de speerpunten:
- duurzaam bouwen (vooral duurzaam renoveren);
- offshore windenergie (inclusief kennisontwikkeling);
- zonne-energie;
- biomassavergassing (vooral kennisontwikkeling.

Dit betekent dat in de toekomst inderdaad met name gekeken wordt naar andere duurzame energiebronnen en de mogelijkheden daarvan. Dit kan echter op dit moment niet leiden tot het afwijzen van de aanvraag om een inpassingsplan vast te stellen.

4.20.2 Beleid

Inspreker vraagt zich af hoe de hoge windmolens zich verhouden met de ruimte voor ruimte regeling. Inspreker vraagt ook waarom de ruimte voor ruimteregeling tot stand is gekomen.

De regeling Ruimte voor Ruimte van de Provincie Noord-Holland is gericht op verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied. Dit gebeurt door sloop van landschappelijk

storende en/of niet passende bebouwing en bestemmingswijziging. Als tegenprestatie krijgt de aanvrager planologische medewerking voor nieuwbouw elders in het gebied, of op de saneringslocatie. Hieraan is dan wel de voorwaarde verbonden dat deze nieuwbouw wat betreft aard en omvang passend is in het landschap en de omgeving. Het gaat dan met name om agrarische bebouwing die niet meer wordt gebruikt. Ten aanzien van het plaatsen van nieuwe windturbines wordt beoordeeld of het gebied landschappelijk geschikt is voor het plaatsen van windturbines. In de toelichting op het inpassingsplan is onderbouwd waarom wij de locatie voor Windpark Westfrisia vanuit landschappelijk oogpunt geschikt vinden voor het plaatsen van windturbines. Er bestaat daarom geen relatie tussen de ruimte voor ruimte-regeling en het plaatsen van de windturbines. De ruimte voor ruimte-regeling gaat uit van de sloop van storende bebouwing om de landschappelijke kwaliteit te verbeteren. Voor windturbines gaat het om de vraag of ze vanuit landschappelijk oogpunt op een goede manier kunnen worden ingepast in het landschap.

4.20.3 Documenten

Inspreker vraagt zich af in hoeverre de ter inzage gelegen documenten objectief zijn. Inspreker is van mening dat de documenten eenzijdige informatie bevatten, gericht op het realiseren van het windpark.

In het kader van een 'goede ruimtelijke ordening' moeten verschillende belangen worden gewogen. Doordat voor deze belangen getoetst wordt of voldaan wordt aan geldende normen, kan deze afweging objectief plaatsvinden. Uit de onderzoeken is gebleken dat voor alle thema's, al dan niet na het treffen van mitigerende maatregelen, aan de normen wordt voldaan. Wij zijn het dan ook niet eens met de stelling van inspreker dat de documenten eenzijdige informatie bevatten of niet objectief zijn.

4.20.4 Ecologie

a)
In het rapport "ontwerp omgevingsvergunning Windpark Westfrisia" wordt onder C6 en C7 geconcludeerd dat er geen flora en fauna of natuurelementen in het geplande gebied aanwezig zijn. Inspreker geeft aan dat er wel sprake is van weidevogelgebied, met onder andere de beschermde patrijs. Gedegen onderzoek en tellingen ontbreekt. Inspreker vraagt om nader onderzoek met vermelding van soorten die gevaar lopen door de realisering van het windmolenpark.

De PRV vormt het kader om aanvragen voor windturbines in Noord-Holland te toetsen. De grenzen van het weidevogelleefgebied zoals deze in de PRV zijn opgenomen, zijn dan ook leidend voor het lid in de PRV, dat uitsluit dat windmolens in weidevogelleefgebieden worden gerealiseerd, waar inspreker naar verwijst. Het inpassingsplan ligt niet in een weidevogelleefgebied dat door de PRV is aangewezen.
In kader van Windpark Westfrisia is uitgebreid ecologisch onderzoek uitgevoerd. In dit kader wordt verwezen naar paragraaf 4.3 en bijlage 2 van het inpassingsplan. Op basis van veldbezoeken, aangevuld met informatie uit verspreidingskaarten en de literatuur, is een lijst samengesteld met vogelsoorten die in het plangebied voorkomen of waarvoor het plangebied in potentie geschikt is. In deze lijst komt de patrijs niet voor. Inspreker overlegd ook geen tegenonderzoek waaruit de aanwezigheid van deze soort blijkt.

b)
Binnen 2 km afstand ligt natuurgebied De Ouddijk met weidegebied. In het rapport staat benoemd dat natuurgebied op 3 km afstand ligt.

Wij gaan er van uit dat inspreker doelt op het achtergrond rapport van Altenburg en Wymenga, waarin gesteld wordt dat Windpark Westfrisia op 3 kilometer afstand ligt tot gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het natuurgebied waar inspreker naar refereert betreft een weidevogelgebied. Dit gebied ligt op ruim twee kilometer afstand tot het windpark.

4.20.5 Economie

a)
Het windpark levert een bijdrage van 0,001% van de totale landelijke energieleverantie. Deze bijdrage is te verwaarlozen om aan de normen van het beleid Wind op land te voldoen.

Op basis van de landelijke taakstelling voor windenergie, heeft de provincie afspraken gemaakt over een provinciale taakstelling van 685,5 MW aan windenergie in 2020. Daarnaast wordt het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. In dit licht wordt ook verwezen naar hoofdstuk 4.8 van het inpassingsplan, waarin wordt ingegaan op de energieopbrengst van Windpark Westfrisia. Hierin is aangemerkt dat het initiatief positief scoort wat betreft energieopbrengst. Het feit dat de opbrengst op landelijk niveau weinig bijdraagt, doet niets af aan de inpassingsverplichting en het feit dat voldaan wordt aan een goede ruimtelijke ordening.

b)
Plan Windpark Frisia leidt tot een waardedaling van onroerende zaken. Burgers worden financieel benadeeld.

Indien inspreker meent aanspraak te kunnen maken op planschade, kunt u hier een verzoek voor indienen als het inpassingsplan onherroepelijk is. Eventuele vergoedingen voor planschade zijn wettelijk vastgelegd in de Wet op de Ruimtelijke ordening. Om eventuele planschade vast te stellen, wordt iedere mogelijke vorm van waardedaling geobjectiveerd beoordeeld. Het is ons onduidelijk welke verdere schade precies wordt bedoeld.

4.20.6 Landschap

Inspreker vraagt zich af waarom in het bestemmingsplan van de gemeente wel rekening wordt gehouden met het landschap en in het plan Windpark Westfrisia niet.

In hoofdstuk 3 van de toelichting van het inpassingsplan wordt ingegaan op het landschap van het gebied waar Windpark Westfrisia is gepland, en de rijks- en provinciale beleidsuitgangspunten ten aanzien van dit landschap. Daarnaast is in de vormvrije MER-beoordeling onderzocht wat de gevolgen van het windpark op het aspect landschap zijn. Meer informatie over dit onderzoek is opgenomen in bijlage 7 van het inpassingsplan.

4.20.7 Hinder voor de omgeving

Er is sprake van aantasting van het leefmilieu door slagschaduw en horizonvervuiling. Inspreker vraagt waarom wetenschappelijke feiten, zoals onrust en psychische problemen door slagschaduw, niet benoemd zijn in de rapporten.

Ten aanzien van slagschaduw en horizonvervuiling is uitgebreid onderzoek gedaan in kader van het inpassingsplan. Dit onderzoek heeft als doel om vast te stellen of Windpark Westfrisia voldoet aan de geldende normen voor de verschillende aspecten. Doordat voor alle aspecten, al dan niet na het treffen van mitigerende maatregelen, aan de normen wordt voldaan, is aangetoond dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Een uitgebreide beschrijving van de mogelijke gevolgen die slagschaduw en horizonvervuiling met zich mee brengen indien de normen worden overtreden, valt niet onder de afweging of sprake is van een goede ruimtelijke ordening.

4.20.8 Maatschappelijk draagvlak

Er is geen draagvlak voor het plan, zowel niet van omwonenden als van de gemeente Medemblik. Inspreker vraagt zich af waarom voor dit plan geen draagvlak hoeft te zijn.

Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. In de inpassings- en vergunningverleningsprocedures is draagvlak niet doorslaggevend voor de vraag of een initiatief past binnen de juridisch-ruimtelijke kaders. De toets aan de vereisten uit de relevante wetgeving en de PRV zijn daarin leidend. Voor dit initiatief is op basis van onderzoek vastgesteld dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening. De inpassingsplan verplichting uit de Elektriciteitswet laat daardoor geen ruimte om het plan te stoppen. Wel streeft de provincie naar een zo open en transparant mogelijk proces rondom initiatieven voor windturbineparken op land. Omwonenden en andere belanghebbenden zijn voor het Windpark Westfrisia uitgenodigd deel te nemen aan de gebiedsateliers die in februari 2015 hebben plaatsgevonden.

4.20.9 Ongelijkheid

In gelijke gevallen wordt uitgegaan van de afstand van 600 meter en lijnopstelling van minimaal 6 molens. Hier is sprake van rechtsongelijkheid.

Wij nemen aan dat inspreker doelt op de regels omtrent herstructurering van windturbines op land en de overgangsregeling voor initiatieven van voor 11 april 2011. Zoals ook in de toelichting van het inpassingsplan opgenomen is juist voor initiatieven van voor 11 april 2011 die aan bepaalde regels voldoen een uitzondering gemaakt op de algemene regels omtrent herstructurering van windturbines op land. De reden voor deze uitzondering ligt met name in de beleidswijziging van de mogelijkheden om windturbines op land te realiseren naar een situatie waarbij dit enkel nog onder strenge voorwaarden kan. Voor initiatieven die in een bepaald stadium waren beland, namelijk een ingediende aanvraag, is toen geoordeeld dat een overgangsregeling nodig is die recht doet aan de verwachtingen die deze initiatiefnemers mochten afleiden uit de beleidsstandpunten zoals die toen van kracht waren. De provincie voert haar eigen beleid dus op correcte wijze uit.

4.20.10 Overgangsregeling

a)
Inspreker vraagt zich af waarom door Provinciale staten is besloten dat windmolens op minimaal 600 m1 vanaf woningen moeten staan, en toch voor dit plan een uitzondering is gemaakt. Dit terwijl 600 m1 is ingegeven op basis van “een goede ruimtelijke ordening”. Inspreker vraagt zich in dit kader af waarom er een overgangsregeling voor dit plan tot stand is gebracht en of het college belangen heeft bij het doorgaan van dit plan.

Wij nemen aan dat inspreker doelt op de regels omtrent herstructurering van windturbines op land en de overgangsregeling voor initiatieven van voor 11 april 2011. Zoals ook in de toelichting van het inpassingsplan opgenomen is juist voor initiatieven van voor 11 april 2011 die aan bepaalde regels voldoen een uitzondering gemaakt op de algemene regels omtrent herstructurering van windturbines op land. De reden voor deze uitzondering ligt met name in de beleidswijziging van de mogelijkheden om windturbines op land te realiseren naar een situatie waarbij dit enkel nog onder strenge voorwaarden kan. Voor initiatieven die in een bepaald stadium waren beland, namelijk een ingediende aanvraag, is toen geoordeeld dat een overgangsregeling nodig is die recht doet aan de verwachtingen die deze initiatiefnemers mochten afleiden uit de beleidsstandpunten zoals die toen van kracht waren. De provincie voert haar eigen beleid dus op correcte wijze uit. Verder wordt het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. In het kader van een 'goede ruimtelijke ordening' moeten verschillende belangen worden gewogen. Belangen voor omwonenden die samenhangen met hinderaspecten zoals geluid, slagschaduw en landschappelijke inpassing maar ook belangen voor bijvoorbeeld natuur. Voor het initiatief is op basis van onderzoek vastgesteld dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening. De inpassingsplan verplichting uit de Elektriciteitswet laat daardoor geen ruimte voor het college om het plan te stoppen. Er is geen sprake van andere belangen van het college in dit verband.

b)
Inspreker geeft aan dat het plan niet beoordeeld mag worden onder de overgangsregeling, omdat de beoordeling pas plaats kon vinden nadat de voorwaarden duidelijk waren. Inspreker geeft aan dat dit 2013 is. Dit betekent dat de afstand van 600 meter van toepassing is. De omgevingsvergunning is ten onrechte afgegeven, het windmolen park past volgens een goede ruimtelijke ordening niet in West-Friesland.

Zoals ook in de toelichting van het inpassingsplan opgenomen is juist voor initiatieven van voor 11 april 2011 die aan bepaalde regels voldoen een uitzondering gemaakt op de algemene regels omtrent herstructurering van windturbines op land. De reden voor deze uitzondering ligt met name in de beleidswijziging van de mogelijkheden om windturbines op land te realiseren naar een situatie waarbij dit enkel nog onder strenge voorwaarden kan. Voor initiatieven die in een bepaald stadium waren beland, namelijk een ingediende aanvraag, is toen geoordeeld dat een overgangsregeling nodig is die recht doet aan de verwachtingen die deze initiatiefnemers mochten afleiden uit de beleidsstandpunten zoals die toen van kracht waren. De provincie dient de regelgeving die van toepassing is op de overgangsregeling dan ook toe te passen en voert haar eigen beleid dus op correcte wijze uit.

Verder is op basis van onderzoek (dat is toegelicht in hoofdstuk 4 en bijlage 7 van het inpassingsplan) vastgesteld dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening.

4.20.11 Veiligheid

a)
De inspreker vraagt of de mening wordt gedeeld dat veiligheid voorop staat. Inspreker is van mening dat de windturbines niet veilig zijn, vanwege:

- onveilige situaties op de Westfrisiaweg door afbreken wieken of ijsvorming.
- onveilige situaties voor bewoners en bezoekers winkelcentrum binnen een straal van 400 meter. Hier is niet aan getoetst.

Zoals in paragraaf 4.7 van het inpassingsplan is toegelicht, wordt op het gebied van veiligheid voor alle windturbines voldaan aan toetsafstanden en normeringen en daarmee aan een goede ruimtelijke ordening. Zoals op figuur 4.8 is weergegeven, zijn er geen kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten aanwezig binnen de maximale PR-contouren van de windturbines.

b)
Inspreker vraagt kennis te nemen van twee wetenschappelijke publicaties en uitleg waarom hier geen melding van wordt gemaakt in de rapporten:
http://www.grenswetenschap.nl/permalink.asp?i=2943 en
http://www.tudelft.nl/actueel/dossiers/archief/duurzame-energie.

Op de websites waar inspreker naar verwijst wordt ingegaan op verschillende nieuwe technieken van energieopwekking. Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. Vanwege deze inpassingsplanverplichting en het feit dat wordt voldaan aan een goede ruimtelijke ordening, is er geen ruimte om in dit verband alternatieven in de afweging te betrekken.

Zoals in de Structuurvisie 2040 is aangegeven is er voor gekozen om de met het Rijk afgesproken taakstelling voor Wind op Land in 2020 te realiseren door herstructurering van bestaande windturbines en windturbineparken en gebruik te maken van de overgangsregeling. Voor een verdere verduurzaming van het energieverbruik in Noord-Holland richt het provinciaal beleid zich op de speerpunten:
- duurzaam bouwen (vooral duurzaam renoveren);
- offshore windenergie (inclusief kennisontwikkeling);
- zonne-energie;
- biomassavergassing (vooral kennisontwikkeling.

Dit betekent dat in de toekomst inderdaad met name gekeken wordt naar andere duurzame energiebronnen en de mogelijkheden daarvan. Dit kan echter op dit moment niet leiden tot het afwijzen van de aanvraag om een inpassingsplan vast te stellen.

4.21 Zienswijze nr 43 – F. de Groot

4.21.1 Alternatieven

Er zijn ruim voldoende alternatieve aanvragen voorhanden om te kunnen voldoen aan de 685,5 MW norm, binnen de huidige RO-Norm. Inspreker vindt het niet uit te leggen dat dit wordt afgewezen.

Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. Vanwege deze inpassingsplanverplichting en het feit dat wordt voldaan aan een goede ruimtelijke ordening, is er geen ruimte om in dit verband alternatieven in de afweging te betrekken. De locatie voor Windpark Westfrisia past binnen het provinciaal beleid ten aanzien van de plaatsing van windturbineparken en voldoet aan wet- en regelgeving. Ook dit licht is er geen reden een alternatief in overweging te nemen.

De realisatie van een windpark heeft op onderdelen van het landschap vaak een negatief effect ten opzichte van de huidige situatie, zonder windpark. Dit is inherent aan de realisatie van een windpark. Hierbij geldt wel dat de meningen over de gevolgen van windturbines op het uitzicht in grote mate subjectief zijn. Dit laat onverlet dat de realisatie van Windpark Westfrisia bij inspreker een negatief beeld kan oproepen. Om aan de provinciale taakstelling te kunnen voldoen, is door de provincie Noord-Holland veel onderzoek gedaan naar wat geschikte en minder geschikte locaties voor windmolenparken in de provincie zijn. Het zuidelijk deel van de HG West-Friesland gebied scoort relatief goed als het gaat om de landschappelijke inpassing van windprojecten. Bij deze afweging is het landschap beoordeeld vanuit een bredere context. In het inpassingsplan wordt nader ingegaan op de afwegingen die hierbij zijn meegenomen. Met het volgen van de bestaande infrastructuur en het aansluiten bij de suggesties uit de Beleidsregel WOL hebben de initiatiefnemers getracht te zorgen voor een zo goed mogelijke landschappelijke inpassing. Daarnaast vindt ARO, zoals is beschreven op pagina 23 van de toelichting van het inpassingsplan, het vanuit het perspectief van ruimtelijke kwaliteit goed voor te stellen dat op deze locatie in West-Friesland windturbines worden geplaatst.

4.21.2 BIBOB

Inspreker vindt een BIBOB-onderzoek naar de herkomst van kapitaal en/of financiering noodzakelijk en verzoekt de provincie dat ook te doen en vindt dat de uitkomsten van het BIBOB onderzoek publiekelijk moeten worden. Inspreker verzoekt om BIBO-onderzoek alsnog uit te voeren indien dit niet is gedaan.

Op grond van het Besluit omgevingsrecht is het niet noodzakelijk om aanvragen voor windturbineparken te onderwerpen aan een Bibob-toets. Het Bibob-beleid van de provincie Noord-Holland vereist ook geen Bibob-toets voor windturbineparken. Een Bibob-toets wordt uitgevoerd als wordt getwijfeld aan de integriteit van de betrokken ondernemer. Op dit moment bestaat voor ons geen reden om een dergelijke toets uit te voeren. Ook inspreker heeft geen inhoudelijke argumenten naar voren gebracht waaruit blijkt dat een dergelijke toets in dit geval noodzakelijk zou zijn.

4.21.3 Economie

Het afwijzen van een windmolenplan leidt niet tot schadeclaims. Inspreker verwijst hiervoor naar het afgewezen plan van Westfrisia door de gemeenteraad van Wevershoof en bijbehorende jurisprudentie van het hof. Inspreker begrijpt dan ook niet waarom er toch een overgangsregeling is gemaakt.

Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. Zoals onderbouwd in de toelichting van het inpassingsplan voldoet het windpark aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening. Gelet op de inpassingsplanverplichting uit de Elektriciteitswet is er dan ook sprake van een mogelijke succesvolle schadeclaim als het initiatief op andere gronden wordt afgewezen.

4.21.4 Maatschappelijk draagvlak

Inspreker is van mening dat er geen draagvlak is voor het plan onder de bewoners. Commissieleden die voor het plan stemmen zijn niet goed op de hoogte van de historie en het landschappelijke karakter van de locatie.

Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. In de inpassings- en vergunningverleningsprocedures is draagvlak niet doorslaggevend voor de vraag of een initiatief past binnen de juridisch-ruimtelijke kaders. De toets aan de vereisten uit de relevante wetgeving en de PRV zijn daarin leidend. Voor dit initiatief is op basis van onderzoek vastgesteld dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening. De inpassingsplan verplichting uit de Elektriciteitswet laat daardoor geen ruimte om het plan te stoppen. Wel streeft de provincie naar een zo open en transparant mogelijk proces rondom initiatieven voor windturbineparken op land. Omwonenden en andere belanghebbenden zijn voor het Windpark Westfrisia uitgenodigd deel te nemen aan de gebiedsateliers die in februari 2015 hebben plaatsgevonden.
In het inpassingsplan wordt uitgebreid ingegaan op de landschappelijke waarden van het gebied. In hoofdstuk 3 van de toelichting van het inpassingsplan wordt ingegaan op het landschap van het gebied waar Windpark Westfrisia is gepland, en de rijks- en provinciale beleidsuitgangspunten ten aanzien van dit landschap. Daarnaast is in de vormvrije MER-beoordeling onderzocht wat de gevolgen van het windpark op het aspect landschap zijn. Meer informatie over dit onderzoek is opgenomen in bijlage 7 van het inpassingsplan.

4.21.5 Ongelijkheid

Inspreker stelt dat sprake is van rechtsongelijkheid, omdat voor wat betreft de bescherming van een goed woon- en leefklimaat geen onderscheid bestaat tussen gevoelige bestemmingen bij windturbines die met toepassing van de overgangsregeling kunnen worden geplaatst en andere turbines. Inspreker stelt dat inwoners van Zwaagdijk-Oost en Oudijk gelijk behandeld willen worden als andere inwoners van de provincie en dat zij een beroep doen op het beleid van de provincie van 2 maart 2015.

Als gevolg van het coalitieakkoord 2011-2015 zijn de beleidsuitgangspunten voor het plaatsen van nieuwe windturbines op land aangepast. Onderdeel van deze aanpassing is de overgangsregeling die is opgesteld voor initiatieven die ten tijde van de beleidswijziging al in een bepaald stadium waren beland, namelijk een ingediende aanvraag. In de

overgangsregeling zijn de nieuwe beleidsuitgangspunten voor het plaatsen van nieuwe windturbines op land juist niet meegenomen, om te zorgen dat de lopende initiatieven alsnog door kunnen gaan. Ook voor projecten die onder de overgangsregeling vallen moet sprake zijn van een goede ruimtelijke ordening. Dit volgt uit de uitgevoerde onderzoeken en de toets aan de provinciale beleidsuitgangspunten ten aanzien van bijvoorbeeld de gewenste landschappelijke kwaliteit van het gebied. Er is dus bewust verschil gemaakt tussen de regels die gelden voor die initiatieven die onder de overgangsregeling vallen en op het moment van opstarten nog geen weet hadden van het nieuwe beleid, en de initiatieven die na bekendmaking van het coalitieakkoord 2011-2015 zijn opgestart en daar wel weet van hadden. Er is, gelet op de achtergrond van beide regelingen, geen sprake van rechtsongelijkheid voor omwonenden van Windpark Westfrisia.

Zoals ook in de toelichting van het inpassingsplan opgenomen is juist voor initiatieven van voor 11 april 2011 die aan bepaalde regels voldoen een uitzondering gemaakt op de algemene regels omtrent herstructurering van windturbines op land. De reden voor deze uitzondering ligt met name in de beleidswijziging van de mogelijkheden om windturbines op land te realiseren naar een situatie waarbij dit enkel nog onder strenge voorwaarden kan Voor initiatieven die in een bepaald stadium waren beland, namelijk een ingediende aanvraag, is toen geoordeeld dat een overgangsregeling nodig is die recht doet aan de verwachtingen die deze initiatiefnemers mochten afleiden uit de beleidsstandpunten zoals die toen van kracht waren. De overgangsregeling is algemeen gesteld.

4.21.6 Overgangsregeling

Inspreker geeft aan dat de aanvraag van 2010 op 17 december 2012 is afgewezen en dus nooit onder de overgangsregeling kan vallen. Het betreft een nieuwe aanvraag die niet onder de overgangsregeling valt.

Op 17 december 2012 hebben PS besloten om de PS-besluiten van 27 september 2010 en 14 februari 2011 te herroepen en de verzoeken tot het vaststellen van een inpassingsplan voor de windparken Wijdenes en Westfrisia niet in procedure te brengen. Dit houdt in dat het planproces om te komen tot een integraal windplan West-Friesland niet is voortgezet; er is geen PIP in procedure gebracht en voor besluitvorming voorgelegd aan PS. Ten aanzien van Windpark Westfrisia is besloten de aanvraag niet in behandeling te nemen. De aanvraag is niet afgewezen. Van een afwijzing is als zodanig ook nooit mededeling gedaan aan initiatiefnemer. Gelet op de inpassingsplanverplichting uit de Elektriciteitswet is de aanvraag uiteindelijk alsnog in behandeling genomen en is de PIP-procedure opgestart.

4.22 Zienswijze nr 46 – J. de Groot

4.22.1 Slagschaduw, geluidsoverlast, veiligheid & gezondheid

'Inspreker maakt zich zorgen om de gezondheid, veiligheid, slagschaduw en geluidsoverlast. Zij werken van mei t/m november dagelijks op omliggende terreinen (velden met knolbegonia's).

In het kader van het inpassingsplan, de vergunningaanvraag en omgevingsvergunning beperkte milieutoets (OBM) voor het windpark Westfrisia is akoestisch onderzoek, onderzoek naar slagschaduw en onderzoek naar externe veiligheid uitgevoerd. Daarnaast is een vormvrije MER-beoordeling opgesteld, waarin is onderzocht wat de gevolgen van het windpark op de aspecten geluid, slagschaduw en externe veiligheid zijn en of de gevolgen aanleiding geven om tot een volledige MER studie over te gaan.

Het doel van het akoestisch onderzoek is om aan te tonen dat de vier aangevraagde windturbinetypes voldoen aan het Activiteitenbesluit én minder of evenveel geluid produceren als de vergelijkingswindturbine. In het Activiteitenbesluit wordt voor de normstelling van geluid getoetst aan de waarden Lden=47 dB en Lnight=41 dB. Tevens is onderzoek gedaan naar de cumulatieve belasting (het optellen van verschillende bronnen van geluid). In het onderzoek is voor de 107 meest nabijgelegen woningen de geluidsbelasting berekend. Voor een volledige beschrijving van het onderzoek wordt verwezen naar bijlage 3 van het inpassingsplan.
Uit de geluidsberekeningen is gebleken dat na het nemen van maatregelen alle onderzochte windturbinetypes onder voorwaarden kunnen voldoen aan de Lden en Lnight normen. Ook na het meenemen van cumulatieve belasting is gebleken dat sprake is van een acceptabel woon- en leefklimaat. Dit laat onverlet dat inspreker wellicht enige mate van geluidshinder zal ondervinden als gevolg van de realisatie van windpark Westfrisia. In kader van het onderzoek naar slagschaduw is de wettelijk toegestane maximale duur 20 minuten slagschaduw per dag gedurende gemiddeld meer dan 17 dagen per jaar. Deze norm is vertaald naar een (strengere) norm van maximaal 6 uur slagschaduw per jaar per woning. In het onderzoek is voor de 107 meest nabijgelegen woningen de slagschaduw onderzocht. Voor een volledige beschrijving van het onderzoek wordt verwezen naar bijlage 3 van het inpassingsplan.

De slagschaduw op omliggende percelen is door middel van een contour op de kaart inzichtelijk gemaakt (zie bijlage 2 van de vormvrije m.e.r.-beoordeling). Voor de omringende percelen zal slagschaduw optreden, echter is deze voorspelbaar ten aanzien van tijd en locatie en tijdelijk van aard. Het is mogelijk hier rekening mee te houden in de planning van de werkzaamheden. Derhalve voldoet het inpassingplan op dit punt aan een goede ruimtelijke ordening.

4.23 Zienswijze nr 49 – M. Ruiter

4.23.1 Slagschaduw, geluidsoverlast, veiligheid & gezondheid

'Inspreker maakt zich zorgen om de gezondheid, veiligheid, slagschaduw en geluidsoverlast. Zij werken dagelijks op omliggende terreinen (velden met knolbegonia's).

In het kader van het inpassingsplan, de vergunningaanvraag en omgevingsvergunning beperkte milieutoets (OBM) voor het windpark Westfrisia is akoestisch onderzoek, onderzoek naar slagschaduw en onderzoek naar externe veiligheid uitgevoerd. Daarnaast is een vormvrije MER-beoordeling opgesteld, waarin is onderzocht wat de gevolgen van het windpark op de aspecten geluid, slagschaduw en externe veiligheid zijn en of de gevolgen aanleiding geven om tot een volledige MER studie over te gaan.
Het doel van het akoestisch onderzoek is om aan te tonen dat de vier aangevraagde windturbinetypes voldoen aan het Activiteitenbesluit én minder of evenveel geluid produceren als de vergelijkingswindturbine. In het Activiteitenbesluit wordt voor de normstelling van geluid getoetst aan de waarden Lden=47 dB en Lnight=41 dB. Tevens is onderzoek gedaan naar de cumulatieve belasting (het optellen van verschillende bronnen van geluid). In het onderzoek is voor de 107 meest nabijgelegen woningen de geluidsbelasting berekend. Voor

een volledige beschrijving van het onderzoek wordt verwezen naar bijlage 3 van het inpassingsplan.
Uit de geluidsberekeningen is gebleken dat na het nemen van maatregelen alle onderzochte windturbinetypes onder voorwaarden kunnen voldoen aan de Lden en Lnight normen. Ook na het meenemen van cumulatieve belasting is gebleken dat sprake is van een acceptabel woon- en leefklimaat. Dit laat onverlet dat inspreker wellicht enige mate van geluidshinder zal ondervinden als gevolg van de realisatie van windpark Westfrisia. In kader van het onderzoek naar slagschaduw is de wettelijk toegestane maximale duur 20 minuten slagschaduw per dag gedurende gemiddeld meer dan 17 dagen per jaar. Deze norm is vertaald naar een (strengere) norm van maximaal 6 uur slagschaduw per jaar per woning. In het onderzoek is voor de 107 meest nabijgelegen woningen de slagschaduw onderzocht. Voor een volledige beschrijving van het onderzoek wordt verwezen naar bijlage 3 van het inpassingsplan.

De slagschaduw op omliggende percelen is door middel van een contour op de kaart inzichtelijk gemaakt (zie bijlage 2 van de vormvrije m.e.r.-beoordeling). Voor de omringende percelen zal slagschaduw optreden, echter is deze voorspelbaar ten aanzien van tijd en locatie en tijdelijk van aard. Het is mogelijk hier rekening mee te houden in de planning van de werkzaamheden. Derhalve voldoet het inpassingplan op dit punt aan een goede ruimtelijke ordening.

4.24 Zienswijze nr 50 – G.A.M. Lakeman

4.24.1 Ongelijkheid

Inspreker vindt het vreemd het plan Windpark Westfrisia past binnen de ruimtelijke ordening van de provincie, terwijl het oude plan niet paste. Hierdoor wordt gemeten met "twee maten". Correct zou zijn om het plan te laten voldoen aan de regels van de ruimtelijke ordening, dus de afstand van 600m aan te houden van de bewoning en 6 turbines op een rij.

Wij nemen aan dat inspreker doelt op de regels omtrent herstructurering van windturbines op land en de overgangsregeling voor initiatieven van voor 11 april 2011. Zoals ook in de toelichting van het inpassingsplan opgenomen is juist voor initiatieven van voor 11 april 2011 die aan bepaalde regels voldoen een uitzondering gemaakt op de algemene regels omtrent herstructurering van windturbines op land. De reden voor deze uitzondering ligt met name in de beleidswijziging van de mogelijkheden om windturbines op land te realiseren naar een situatie waarbij dit enkel nog onder strenge voorwaarden kan. Voor initiatieven die in een bepaald stadium waren beland, namelijk een ingediende aanvraag, is toen geoordeeld dat een overgangsregeling nodig is die recht doet aan de verwachtingen die deze initiatiefnemers mochten afleiden uit de beleidsstandpunten zoals die toen van kracht waren. De provincie voert haar eigen beleid dus op correcte wijze uit.

4.24.2 Overgangsregeling

Inspreker vindt het vreemd dat een overgangsregeling tot stand is gekomen en vraagt zich af hoe en waarom deze is gemaakt.

Zoals ook in de toelichting van het inpassingsplan opgenomen is voor initiatieven van voor 11 april 2011 die aan bepaalde regels voldoen een uitzondering gemaakt op de algemene regels omtrent herstructurering van windturbines op land. De reden voor deze uitzondering ligt met name in de beleidswijziging van de mogelijkheden om windturbines op land te realiseren naar een situatie waarbij dit enkel nog onder strenge voorwaarden kan. Voor initiatieven die in een bepaald stadium waren beland, namelijk een ingediende aanvraag, is toen geoordeeld dat een overgangsregeling nodig is die recht doet aan de verwachtingen die deze initiatiefnemers mochten afleiden uit de beleidsstandpunten zoals die toen van kracht waren.

4.25 Zienswijze nr 52 – A.A.M. van Diepen

4.25.1 Ecologie

a)
Inspreker wijst op de bomen die bij de aanleg van de uitritten worden gekapt. Inspreker vraagt zich af of er rekening is gehouden met de invloed hiervan op de broedplaats van vleermuizen.

Werkzaamheden voor de realisatie van Windpark Westfrisia die een (mogelijk) effect hebben op beschermde flora en fauna is een ontheffing op grond van de Flora- en faunawet aangevraagd bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. De gevolgen van de kap van bomen voor flora en fauna zijn meegenomen in de ontheffingsaanvraag van de Flora en Faunawet.

b)
Inspreker wijst op het feit dat in 2009 is vastgesteld in de Wedevogelvisie Noord-Holland dat het beoogde gebied weidevogelleefgebied is.

De PRV vormt het kader om aanvragen voor windturbines in Noord-Holland te toetsen. De grenzen van het weidevogelleefgebied zoals deze in de PRV zijn opgenomen, zijn dan ook leidend voor het lid in de PRV, dat uitsluit dat windmolens in weidevogelleefgebieden worden gerealiseerd, waar inspreker naar verwijst. Het inpassingsplan ligt niet in een weidevogelleefgebied dat door de PRV is aangewezen.

4.25.2 Gelijkheid

Inspreker wijst op de Provinciale Ruimtelijke Verordening, waarin staat beschreven dat windturbines in een lijnopstelling van minimaal zes windturbines geplaatst moeten worden, de afstand tot gevoelige bestemmingen ten minste 600m zijn en windturbines niet in een weidevogelleefgebied geplaatst mogen worden. Inspreker geeft aan dat windpark Westfrisia niet voldoet aan deze regels en stelt dat de regelgeving die gold op moment van het starten van het provinciaal inpassingsplan toegepast moet worden.

Wij nemen aan dat inspreker doelt op de regels omtrent herstructurering van windturbines op land en de overgangsregeling voor initiatieven van voor 11 april 2011. Zoals ook in de toelichting van het inpassingsplan opgenomen is juist voor initiatieven van voor 11 april 2011 die aan bepaalde regels voldoen een uitzondering gemaakt op de algemene regels omtrent herstructurering van windturbines op land. De reden voor deze uitzondering ligt met

name in de beleidswijziging van de mogelijkheden om windturbines op land te realiseren naar een situatie waarbij dit enkel nog onder strenge voorwaarden kan. Voor initiatieven die in een bepaald stadium waren beland, namelijk een ingediende aanvraag, is toen geoordeeld dat een overgangsregeling nodig is die recht doet aan de verwachtingen die deze initiatiefnemers mochten afleiden uit de beleidsstandpunten zoals die toen van kracht waren. Wij delen het standpunt van inspreker dat de provincie zich moet houden aan de nieuwe voorwaarden voor zo'n park om die reden niet. Daarnaast is het gebied, zoals in het inpassingsplan in paragraaf 4.3.3 is beschreven, niet in een weidevogelleefgebied gelegen.

4.25.3 Landschap & Beleid

Inspreker is van mening dat het windpark niet past in de omgeving, gezien de grens die de Westfrisiaweg vormt tussen verstedelijkt en agrarisch gebied, en in strijd is met het bestemmingsplan.

In hoofdstuk 3 van het inpassingsplan is uitgebreid beschreven wat de beleidsvisie van de provincie is op dit gebied. Zoals in de Beleidsregel "Wind op land, Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines in herstructureringsgebieden' ook is opgemerkt is sprake van een "gevarieerd historisch landschap, waarbij lange lintdorpen de structuur (geulen en ruggen) van het door de zee gevormde landschap volgen en herkenbaar maken. … Het landbouwgebied ertussen is steeds in de orde van één kilometer breed." Daarmee wordt al te kennen gegeven dat er in het gebied open landschap en landbouwgronden aanwezig zijn maar dat het gebied als groter geheel bekeken "rondom de Westfrisiaweg daarom aangemerkt als verstedelijkt gebied, waar oude structuurlijnen (linten) hun structurerende en identiteitsbepalende waarde verliezen ten gunste van nieuwe infrastructuurlijnen en vormen van grondgebruik." In dezelfde beleidsvisie is ook aangegeven waarom het gebied ten noorden van de Zwaagdijk een andere ontwikkeling kent dan het gebied ten zuiden van de Zwaagdijk. Verstedelijking is een begrip dat meer omvat dan enkel woningbouw. Infrastructuur en bedrijvigheid dragen ook bij aan verstedelijking. Daarbij gaat het om de beleving van en activiteiten rondom de Westfrisiaweg waarbij bedrijvigheid, infrastructuur en landbouwgebied elkaar afwisselen. Een ontwikkeling als het realiseren van windturbines direct langs een infrastructurele ontwikkeling als de Westfrisiaweg sluit daarmee goed aan bij de ontwikkeling van deze zone en de daarin voorkomende kenmerkende gebieden.
De provincie Noord-Holland is bekend met het vigerende bestemmingsplan ter plaatse. Omdat het Windpark Westfrisia niet in dit bestemmingsplan past wordt een inpassingsplan opgesteld.

4.25.4 Maatschappelijk draagvlak

Inspreker wijst op de bewonersbijeenkomsten in 2014 en in augustus 2016, waaruit is gebleken dat er geen draagvlak voor de windturbines is.

Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. In de inpassings- en vergunningverleningsprocedures is draagvlak niet doorslaggevend voor de vraag of een initiatief past binnen de juridisch-ruimtelijke kaders. De toets aan de vereisten uit de relevante wetgeving en de PRV zijn daarin leidend. Voor dit

initiatief is op basis van onderzoek vastgesteld dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening. De inpassingsplan verplichting uit de Elektriciteitswet laat daardoor geen ruimte om het plan te stoppen. Wel streeft de provincie naar een zo open en transparant mogelijk proces rondom initiatieven voor windturbineparken op land. Omwonenden en andere belanghebbenden zijn voor het Windpark Westfrisia uitgenodigd deel te nemen aan de gebiedsateliers die in februari 2015 hebben plaatsgevonden.

4.26 Zienswijze nr 58 – M. Mels – de Lange

4.26.1 Alternatieven

a)
Inspreker vraagt zich af waarom de bedrijvenlocaties rond Amsterdam niet veel geschikter zijn.

Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. Vanwege deze inpassingsplanverplichting en het feit dat wordt voldaan aan een goede ruimtelijke ordening, is er geen ruimte om in dit verband alternatieven in de afweging te betrekken. De locatie voor Windpark Westfrisia past binnen het provinciaal beleid ten aanzien van de plaatsing van windturbineparken en voldoet aan wet- en regelgeving. Ook in dit licht is er geen reden een alternatief in overweging te nemen.

De realisatie van een windpark heeft op onderdelen van het landschap vaak een negatief effect ten opzichte van de huidige situatie, zonder windpark. Dit is inherent aan de realisatie van een windpark. Hierbij geldt wel dat de meningen over de gevolgen van windturbines op het uitzicht in grote mate subjectief zijn. Dit laat onverlet dat de realisatie van Windpark Westfrisia bij inspreker een negatief beeld kan oproepen. Om aan de provinciale taakstelling te kunnen voldoen, is door de provincie Noord-Holland veel onderzoek gedaan naar wat geschikte en minder geschikte locaties voor windmolenparken in de provincie zijn. Het zuidelijk deel van de HG West-Friesland gebied scoort relatief goed als het gaat om de landschappelijke inpassing van windprojecten. Bij deze afweging is het landschap beoordeeld vanuit een bredere context. In het inpassingsplan wordt nader ingegaan op de afwegingen die hierbij zijn meegenomen. Met het volgen van de bestaande infrastructuur en het aansluiten bij de suggesties uit de Beleidsregel WOL hebben de initiatiefnemers getracht te zorgen voor een zo goed mogelijke landschappelijke inpassing. Daarnaast vindt ARO, zoals is beschreven op pagina 23 van de toelichting van het inpassingsplan, het vanuit het perspectief van ruimtelijke kwaliteit goed voor te stellen dat op deze locatie in West-Friesland windturbines worden geplaatst.

b)

Inspreker vraagt zich af waarom wordt vastgehouden aan dit plan, terwijl er volgens inspreker voldoende locaties zijn voor het behalen van de taakstelling binnen de provincie die geen bezwaren opleveren, en stelt dat de provincie draagvlak toch ook belangrijk vindt.

Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. Vanwege deze inpassingsplanverplichting en het feit dat wordt voldaan aan een goede ruimtelijke ordening, is er geen ruimte om in dit verband alternatieven in de afweging te betrekken.

De provincie streeft naar een zo open en transparant mogelijk proces rondom initiatieven voor windturbineparken op land. In de ruimtelijke plan- en vergunningverleningprocedures is draagvlak niet doorslaggevend voor de vraag of een initiatief past binnen de juridisch-ruimtelijke kaders.

4.26.2 Beleid

a)
Inspreker stelt dat windplan Westfrisia een vooropgezet plan betreft, waarvan de uitslag van het zienswijze- en participatietraject al lang te voren door de provincie bepaald lijkt te zijn.

De kaders voor het initiatief, het inpassingsplan en de vergunningen zijn gesteld in wetgeving waaronder de Elektriciteitswet en provinciale regelgeving zoals de PRV. Deze kaders zijn openbaar en kunnen door iedereen worden ingezien. Het inpassingsplan en de vergunningen moeten passen binnen deze kaders. In de zienswijzenprocedure heeft iedereen de gelegenheid gekregen te toetsen of het inpassingsplan en de vergunningen ook daadwerkelijk binnen deze kaders passen. Dit staat op voorhand niet vast. Als uit de zienswijzen blijkt dat niet aan de kaders wordt voldaan, moet het plan worden aangepast of kan het plan niet doorgaan. Wel is het zo dat bijvoorbeeld in het provinciaal beleid een aantal afwegingen zijn gemaakt en kaders zijn opgenomen die de realisatie van Windpark Westfrisia in potentie mogelijk maken. Ook hiervoor kan uit de zienswijzen naar voren komen dat deze kaders op onjuiste afwegingen berusten. Blijkt dit zo te zijn, dan zouden de kaders aangepast moeten worden. In dit licht kan niet worden gesproken van een vooropgezet plan, maar is het inderdaad zo dat de gestelde kaders het plan in principe ondersteunen.

b)

Inspreker vraagt zich af waarom er 3 dagen voor de vaststelling van de PRV een overgangsregeling voor dit plan tot stand is gebracht, of het college belangen heeft bij het doorgaan van dit plan en of er gespreksverslagen zijn van eventuele toezeggingen door de collegeleden over het plan. Inspreker stelt dat als toezeggingen zijn gedaan door collegeleden, die hebben kunnen leiden tot eventuele dreigementen van schadeclaims, zij persoonlijk daarvoor de schadeclaims dragen.

Naar aanleiding van de commissievergadering Ruimte en Milieu van 6 december 2012, het juridisch advies van Vos en Vennoten advocaten in opdracht van de Statenfractie van Groen Links en de reactie hierop van Pels Rijcken, hebben aanleiding gegeven om een overgangsregeling te formuleren ten aanzien van de gewijzigde beleidsuitgangspunten voor de realisatie van windturbines op land. Om de kans op schade te beperken en omdat de mogelijkheden om de hardheidsclausule toe te passen zeer beperkt bleken, hebben wij op 17 december 2012 besloten om in de PRV(S) een overgangsbepaling op te nemen voor

vergunningaanvragen en verzoeken tot wijziging van een bestemmingsplan of het vaststellen van een inpassingsplan, die zijn ingediend voor bekendmaking van het coalitieakkoord 2011-2015.
Met toezeggingen door collegeleden in dit verband zijn wij niet bekend.

c)

Inspreker vraagt zich af waarom door Provinciale staten is besloten dat windmolens op minimaal 600 m1 vanaf woningen moeten staan, en toch voor dit plan een uitzondering is gemaakt. Dit terwijl 600 m1 is ingegeven op basis van “een goede ruimtelijke ordening”. Inspreker stelt dat een “goede ruimtelijke ordening” door de wetgever specifiek niet uitputtend is gedefinieerd, omdat hier bij ook elementen als draagvlak, menselijke maat en historische waarde horen.

De provincie moet een afweging maken tussen veel belangen waarvan draagvlak er één is. De toets aan de vereisten uit de relevante wetgeving en de PRV zijn daarin leidend. Wij verwijzen daarbij naar de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State ECLI:NL:RVS:2015:3760, r.o. 5.6. ”Dat in de gemeente Amsterdam juist wel maatschappelijk draagvlak zou bestaan voor het realiseren van de windturbines op het Cornelis Douwesterrein - wat daar ook van zij - maakt het voorgaande niet anders, nu provinciale staten het provinciaal belang dienen te behartigen en niet slechts het belang van de gemeente Amsterdam.” Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. De provincie moet een afweging maken tussen veel belangen waarbij draagvlak er één is. De toets aan de vereisten uit de relevante wetgeving en de PRV zijn daarin leidend. Bij de vaststelling van de provinciale beleidskaders zijn alle betrokken belangen, waaronder de belangen zoals benoemd door inspreker, afgewogen. Dit heeft tot het oordeel geleid om voor wind op land te werken met een overgangsregeling waaraan specifieke voorwaarden zijn verbonden. Deze voorwaarden zijn nu leidend voor de beoordeling van het initiatief. De provincie streeft naar een zo open en transparant mogelijk proces rondom initiatieven voor windturbineparken op land. Er wordt zeker geluisterd naar omwonenden en andere belanghebbenden en er wordt zo veel mogelijk rekening gehouden met de argumenten van tegenstanders van plannen voor windturbineparken. Zo zijn omwonenden en andere belanghebbenden voor het Windpark Westfrisia uitgenodigd deel te nemen aan de gebiedsateliers die in februari 2015 hebben plaatsgevonden. De wettelijke en provinciale kaders laten echter niet altijd ruimte om de plannen zodanig aan te passen dat ook tegenstanders er mee kunnen instemmen of plannen af te wijzen als tegenstanders dit wensen.

4.26.3 BIBOB

Inspreker geeft aan dat de initiatiefnemers niet bekend willen maken wie de investeerders van het plan zijn en vraagt zich af of het college heeft nagetrokken of zwart geld geïnvesteerd wordt en/of witgewassen en of er een BIBOB-onderzoek is gedaan. Inspreker zou, indien dit is uitgevoerd, de resultaten van dat onderzoek toegestuurd willen krijgen.

Op grond van het Besluit omgevingsrecht is het niet noodzakelijk om aanvragen voor windturbineparken te onderwerpen aan een Bibob-toets. Het Bibob-beleid van de provincie Noord-Holland vereist ook geen Bibob-toets voor windturbineparken. Er is daarmee geen reden om een Bibob-toets uit te voeren.

4.26.4 Landschap & beleid

Inspreker wijst op de grote hoeveelheid (45 km2) lege ruimte die het gebied betreft, met een 100% agrarisch karakter aan lange historische lintbebouwing. Inspreker stelt dat het feit dat er een provinciale weg door heen loopt, het gebied nog niet verstedelijkt maakt. Inspreker vraagt zich af of, als een locatie een verstedelijkt karakter heeft, dit als argument gebruikt moet worden om windmolens te plaatsen.

In hoofdstuk 3 van het inpassingsplan is uitgebreid beschreven wat de beleidsvisie van de provincie is op dit gebied. Zoals in de Beleidsregel "Wind op land, Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines in herstructureringsgebieden' ook is opgemerkt is sprake van een "gevarieerd historisch landschap, waarbij lange lintdorpen de structuur (geulen en ruggen) van het door de zee gevormde landschap volgen en herkenbaar maken. … Het landbouwgebied ertussen is steeds in de orde van één kilometer breed." Daarmee wordt al te kennen gegeven dat er in het gebied open landschap en landbouwgronden aanwezig zijn maar dat het gebied als groter geheel bekeken "rondom de Westfrisiaweg daarom aangemerkt als verstedelijkt gebied, waar oude structuurlijnen (linten) hun structurerende en identiteitsbepalende waarde verliezen ten gunste van nieuwe infrastructuurlijnen en vormen van grondgebruik." In dezelfde beleidsvisie is ook aangegeven waarom het gebied ten noorden van de Zwaagdijk een andere ontwikkeling kent dan het gebied ten zuiden van de Zwaagdijk. Verstedelijking is een begrip dat meer omvat dan enkel woningbouw. Infrastructuur en bedrijvigheid dragen ook bij aan verstedelijking. Daarbij gaat het om de beleving van en activiteiten rondom de Westfrisiaweg waarbij bedrijvigheid, infrastructuur en landbouwgebied elkaar afwisselen. Een ontwikkeling als het realiseren van windturbines direct langs een infrastructurele ontwikkeling als de Westfrisiaweg sluit daarmee goed aan bij de ontwikkeling van deze zone en de daarin voorkomende kenmerkende gebieden.
Als een gebied een stedelijk karakter heeft, is dit alleen nog geen reden om windturbines te plaatsen. In het kader van een 'goede ruimtelijke ordening' moeten verschillende belangen worden afgewogen. Op basis van onderzoek is vastgesteld dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening.

4.26.5 Overgangsregeling

Inspreker vraagt zich waarom gebruik wordt gemaakt van het overgangsrecht, terwijl het plan Westfrisia alleen op de tekentafel bestaat.

Zoals ook in de toelichting van het inpassingsplan opgenomen is voor initiatieven van voor 11 april 2011 die aan bepaalde regels voldoen een uitzondering gemaakt op de algemene regels omtrent herstructurering van windturbines op land. De reden voor deze uitzondering ligt met name in de beleidswijziging van de mogelijkheden om windturbines op land te realiseren naar een situatie waarbij dit enkel nog onder strenge voorwaarden kan. Voor initiatieven die in een bepaald stadium waren beland, namelijk een ingediende aanvraag, is toen geoordeeld dat

een overgangsregeling nodig is die recht doet aan de verwachtingen die deze initiatiefnemers mochten afleiden uit de beleidsstandpunten zoals die toen van kracht waren. Verder wordt het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. De provincie maakt nu gebruik van dit overgangsrecht, zoals inspreker het verwoordt, vanwege deze inpassingsplanverplichting. Daarnaast zijn uitgebreide onderzoeken gedaan in kader van de geplande ontwikkeling. Wij kunnen ons dan ook niet vinden in de opmerking, die verder ook niet is toegelicht, van inspreker dat het windpark alleen op de tekentafel bestaat, en nemen deze opmerking ter kennisgeving aan.

4.27 Zienswijze nr 59 – I. Neering

4.27.1 Landschap & beleid

Inspreker verwijst naar een talud met geluidsscherm dat recent is gebouwd, waarbij destijds door iedereen werd aangegeven dat er niets aan te doen was, “de plannen lagen er immers al en die had u zelf in kunnen kijken”. Inspreker vreest erg voor het uitzicht van de 5 windmolens die een kleine 150 meter boven de grond uitsteken, en vraagt zich af of dit ook weer een afspraak is die al stond middels plannen die jaren gelegen stilletjes zijn ingediend.

Inspreker vreest voor aantasting van het uitzicht. De realisatie van een windpark heeft op onderdelen van het landschap vaak een negatief effect ten opzichte van de huidige situatie, zonder windpark. Dit is inherent aan de realisatie van een windpark. Hierbij geldt wel dat de meningen over de gevolgen van windturbines op het uitzicht in grote mate subjectief zijn. Dit laat onverlet dat de realisatie van Windpark Westfrisia bij inspreker een negatief beeld kan oproepen of dat inspreker van mening is dat de windmolens niet passen bij het karakter van het landschap. Om aan de provinciale taakstelling te kunnen voldoen, is door de provincie Noord-Holland veel onderzoek gedaan naar wat geschikte en minder geschikte locaties voor windmolenparken in de provincie zijn. Het zuidelijk deel van de HG West-Friesland gebied scoort relatief goed als het gaat om de landschappelijke inpassing van windprojecten. Bij deze afweging is het landschap beoordeeld vanuit een bredere context. In het inpassingsplan wordt nader ingegaan op de afwegingen die hierbij zijn meegenomen en de landschappelijke kenmerken van het gebied. Met het volgen van de bestaande infrastructuur en het aansluiten bij de suggesties uit de Beleidsregel WOL hebben de initiatiefnemers getracht te zorgen voor een zo goed mogelijke landschappelijke inpassing. Daarnaast vindt ARO, zoals is beschreven op pagina 23 van de toelichting van het inpassingsplan, het vanuit het perspectief van ruimtelijke kwaliteit goed voor te stellen dat op deze locatie in West-Friesland windturbines worden geplaatst. De effecten van het windmolenpark op het uitzicht zijn uitgebreid onderzocht. In dit kader wordt verwezen naar hoofdstuk 4.3 van de vormvrije MER-beoordeling (bijlage 7 van het inpassingsplan). De kaders voor het initiatief, het inpassingsplan en de vergunningen zijn gesteld in wetgeving waaronder de Elektriciteitswet en provinciale regelgeving zoals de PRV. Deze kaders zijn openbaar en kunnen door iedereen worden ingezien. Het inpassingsplan en de vergunningen moeten passen binnen deze kaders. In de zienswijzenprocedure heeft iedereen de gelegenheid gekregen te toetsen of het inpassingsplan en de vergunningen ook daadwerkelijk binnen deze kaders passen. Dit staat op voorhand niet vast. Als uit de zienswijzen blijkt dat niet aan de kaders wordt voldaan, moet het plan worden aangepast of kan het plan niet doorgaan. Wel is het zo dat bijvoorbeeld

in het provinciaal beleid een aantal afwegingen zijn gemaakt en kaders zijn opgenomen die de realisatie van Windpark Westfrisia in potentie mogelijk maken. Ook hiervoor kan uit de zienswijzen naar voren komen dat deze kaders op onjuiste afwegingen berusten. Blijkt dit zo te zijn, dan zouden de kaders aangepast moeten worden. In dit licht kan niet worden gesproken van een vooropgezet plan, maar is het inderdaad zo dat de gestelde kaders het plan in principe ondersteunen.

4.28 Zienswijze nr 60 – Fam Kurvink

4.28.1 Planschade

Inspreker vreest voor de financiële gevolgen van de waarde van het huis van inspreker. De buren van inspreker krijgen hun huis niet verkocht zolang deze plannen niet van tafel worden geveegd, ondanks dat de huizenmarkt flink is aangetrokken.

Indien inspreker meent aanspraak te kunnen maken op planschade, kunt u hier een verzoek voor indienen als het inpassingsplan onherroepelijk is. Eventuele vergoedingen voor planschade zijn wettelijk vastgelegd in de Wet op de Ruimtelijke ordening. Om eventuele planschade vast te stellen, wordt iedere mogelijke vorm van waardedaling geobjectiveerd beoordeeld. Eventuele vergoedingen voor planschade zijn wettelijk vastgelegd in de Wet op de Ruimtelijke ordening. Om eventuele planschade vast te stellen, wordt iedere mogelijke vorm van waardedaling geobjectiveerd beoordeeld.

4.28.2 Economie

Inspreker geeft aan het gevoel te krijgen dat de subsidies die voortkomen uit Windpark Westfrisia verdeeld zijn over de initiatiefnemers, ambtenaren en grondeigenaren, wat ten koste gaat van de welzijn van de inwoners van o.a. Zwaagdijk-Oost.

Wij kunnen ons niet vinden in de stelling dat ambtenaren financieel profiteren van Windpark Westfrisia. Deze stelling is door de inspreker ook niet verder onderbouwd. De subsidie waar inspreker op wijst (wij gaan er van uit dat dit gaat om de Subsidieregeling Duurzame Energie (SDE+)), wordt verstrekt vanuit de rijksoverheid. De provincie kan dan ook niet inhoudelijk ingaan op de reactie van inspreker hierover.

4.28.3 Landschap

Waar inspreker nu nog over landerijen uitkijkt en van de natuur kan genieten in alle rust, vreest inspreker voor de consequenties van de windmolens voor het landschap.

De realisatie van een windpark heeft op onderdelen van het landschap vaak een negatief effect ten opzichte van de huidige situatie, zonder windpark. Dit is inherent aan de realisatie van een windpark. Hierbij geldt wel dat de meningen over de gevolgen van windturbines op het uitzicht in grote mate subjectief zijn. Dit laat onverlet dat de realisatie van Windpark Westfrisia bij inspreker een negatief beeld kan oproepen of dat inspreker van mening is dat de windmolens niet passen bij het karakter van het landschap. Om aan de provinciale taakstelling te kunnen voldoen, is door de provincie Noord-Holland veel onderzoek gedaan naar wat geschikte en minder geschikte locaties voor windmolenparken in de provincie zijn. Het zuidelijk deel van de HG West-Friesland gebied scoort relatief goed als het gaat om de

landschappelijke inpassing van windprojecten. Bij deze afweging is het landschap beoordeeld vanuit een bredere context. In het inpassingsplan wordt nader ingegaan op de afwegingen die hierbij zijn meegenomen en de landschappelijke kenmerken van het gebied. Met het volgen van de bestaande infrastructuur en het aansluiten bij de suggesties uit de Beleidsregel WOL hebben de initiatiefnemers getracht te zorgen voor een zo goed mogelijke landschappelijke inpassing. Daarnaast vindt ARO, zoals is beschreven op pagina 23 van de toelichting van het inpassingsplan, het vanuit het perspectief van ruimtelijke kwaliteit goed voor te stellen dat op deze locatie in West-Friesland windturbines worden geplaatst. De effecten van het windmolenpark op het uitzicht zijn uitgebreid onderzocht. In dit kader wordt verwezen naar hoofdstuk 4.3 van de vormvrije MER-beoordeling (bijlage 7 van het inpassingsplan).

4.29 Zienswijze nr 61 – P.L. van der Kolk

4.29.1 Alternatieven

a)
Inspreker wijst op een rapport van het Centraal Planbureau van 14 juni 2013, waarin is geconstateerd dat in elk geval de eerstkomende jaren de maatschappelijke kosten van windenergie de baten ver overtreffen. Het bevreemdt inspreker dat er geen kosten/baten analyse bij de ter inzage liggende stukken is gevoegd.

Inspreker vraagt de provincie onderzoek te doen naar zonne-energie, energie uitgetijdenstroming en energie uit omgekeerde osmose als alternatieven voor groene stroom, voordat de vergunningen verleend worden.

Inspreker ziet het belang dat is gemoeid met verduurzaming van het energiegebruik, maar is van mening dat dit belang ook op andere manieren – die meer recht doen aan het belang van inspreker bij een goed woon- en leefklimaat – kan worden gediend.

Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. Vanwege deze inpassingsplanverplichting en het feit dat wordt voldaan aan een goede ruimtelijke ordening, is er geen ruimte om in dit verband alternatieven in de afweging te betrekken.

Zoals in de Structuurvisie 2040 is aangegeven is er voor gekozen om de met het Rijk afgesproken taakstelling voor Wind op Land in 2020 te realiseren door herstructurering van bestaande windturbines en windturbineparken en gebruik te maken van de overgangsregeling. Voor een verdere verduurzaming van het energieverbruik in Noord-Holland richt het provinciaal beleid zich op de speerpunten:
- duurzaam bouwen (vooral duurzaam renoveren);
- offshore windenergie (inclusief kennisontwikkeling);
- zonne-energie;
- biomassavergassing (vooral kennisontwikkeling.

Dit betekent dat in de toekomst inderdaad met name gekeken wordt naar andere duurzame energiebronnen en de mogelijkheden daarvan. Dit kan echter op dit moment niet leiden tot het afwijzen van de aanvraag om een inpassingsplan vast te stellen.

b)
Inspreker stelt dat de provincie genoeg alternatieven heeft om windmolens te plaatsen, vindt dat de alternatieven onvoldoende tegen elkaar afgezet zijn en wilt dat dit heroverwogen wordt.

Inspreker vraagt de provincie onderzoek te doen naar de verplaatsing van Windplan Westfrisia naar de Afsluitdijk, voordat de vergunningen verleend worden.

Inspreker vraagt de provincie onderzoek te doen naar het plaatsen van windmolens in Amsterdam Noord, waar volgens inspreker de overlast minder is en waarde gecreëerd wordt met overheidsgeld in plaats van vernietigd, voordat de vergunningen verleend worden.

Inspreker vraagt de provincie onderzoek te doen naar plaatsing van windmolens in het Noordzeekanaalgebied en de IJmond, waarvoor de PvdA als locatie een voorkeur heeft uitgesproken, voordat de vergunningen verleend worden.

Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. Vanwege deze inpassingsplanverplichting en het feit dat wordt voldaan aan een goede ruimtelijke ordening, is er geen ruimte om in dit verband alternatieven in de afweging te betrekken. De locatie voor Windpark Westfrisia past binnen het provinciaal beleid ten aanzien van de plaatsing van windturbineparken en voldoet aan wet- en regelgeving. Ook dit licht is er geen reden een alternatief in overweging te nemen.

De realisatie van een windpark heeft op onderdelen van het landschap vaak een negatief effect ten opzichte van de huidige situatie, zonder windpark. Dit is inherent aan de realisatie van een windpark. Hierbij geldt wel dat de meningen over de gevolgen van windturbines op het uitzicht in grote mate subjectief zijn. Dit laat onverlet dat de realisatie van Windpark Westfrisia bij inspreker een negatief beeld kan oproepen. Om aan de provinciale taakstelling te kunnen voldoen, is door de provincie Noord-Holland veel onderzoek gedaan naar wat geschikte en minder geschikte locaties voor windmolenparken in de provincie zijn. Het zuidelijk deel van de HG West-Friesland gebied scoort relatief goed als het gaat om de landschappelijke inpassing van windprojecten. Bij deze afweging is het landschap beoordeeld vanuit een bredere context. In het inpassingsplan wordt nader ingegaan op de afwegingen die hierbij zijn meegenomen. Met het volgen van de bestaande infrastructuur en het aansluiten bij de suggesties uit de Beleidsregel WOL hebben de initiatiefnemers getracht te zorgen voor een zo goed mogelijke landschappelijke inpassing. Daarnaast vindt ARO, zoals is beschreven op pagina 23 van de toelichting van het inpassingsplan, het vanuit het perspectief van ruimtelijke kwaliteit goed voor te stellen dat op deze locatie in West-Friesland windturbines worden geplaatst.

4.29.2 Beleid

a)
Inspreker stelt dat het complete plan niet haalbaar is. Inspreker vraagt zich af wat, als een wijziging van het plan leidt tot een afwijzing van de PIP, er gebeurt als de PIP tegelijkertijd tot stand komt met de vergunningverlening, en het plan niet compleet blijkt te zijn. Inspreker stelt dat het samenvoegen van meerdere procedures extra verantwoordelijkheden voor de provincie met zich meebrengt om goed te zorgen voor haar burgers.
Inspreker wil dat in de PIP óf in de vergunning wordt opgenomen dat het een “alles of niets” verhaal is, of een andere vorm van garantie dar er geen situatie ontstaat zoals bij Ambtenaar (molen in Andijk), waar een “rij van één” is geplaatst. Inspreker vraagt hoe de provincie gaat voorkomen dat uiteindelijk geen solitaire molen of elke andere vorm van een deel van het plan ten uitvoer gebracht wordt.

De regels uit het inpassingsplan zijn leidend voor vergunningverlening. Aanvragen voor bijvoorbeeld een omgevingsvergunning bouwen moeten getoetst worden aan de regels uit het inpassingsplan. Wordt hieraan niet voldaan dan kan de aanvraag niet worden vergund. Wijzigt het plan, nadat het inpassingsplan is vastgesteld, dan zal initiatiefnemer nieuwe vergunningen moeten aanvragen die aan het inpassingsplan worden getoetst. Wordt het inpassingsplan niet onherroepelijk vanwege bijvoorbeeld een geslaagd beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, dan vervalt daarmee ook de rechtsgrond voor en dus de verleende vergunningen.

Inspreker stelt terecht dat voorkomen moet worden dat uiteindelijk slechts één windturbine gebouwd wordt. Dan is geen sprake meer van een lijnopstelling hetgeen wel vereist is voor een goede landschappelijke inpassing van het initiatief. In het inpassingsplan zal in de doeleindenomschrijving een regeling van deze strekking worden opgenomen.

b)
Inspreker wil inzicht krijgen in wie er wanneer en hoe geprotesteerd heeft tegen het besluit van 17 december 2012, waarin is besloten dat het planproces om te komen tot een integraal windplan voor West-Friesland niet zou worden doorgezet.

Alle relevante stukken zijn beschikbaar via de provinciale website en/of bijgevoegd bij het inpassingsplan.

c)
Inspreker is van mening dat de gang van zaken rondom het "ter zijde leggen" van de aanvraag van de PIP procedure onrechtmatig is en dat inspreker zijn/haar belangen niet voldoende heeft kunnen verdedigen. Daarom moet deze procedure stop gezet worden.

Op 17 december 2012 hebben PS besloten om de PS-besluiten van 27 september 2010 en 14 februari 2011 te herroepen en de verzoeken tot het vaststellen van een inpassingsplan voor de windparken Wijdenes en Westfrisia niet in procedure te brengen. Dit houdt in dat het planproces om te komen tot een integraal windplan West-Friesland niet is voortgezet; er is geen PIP in procedure gebracht en voor besluitvorming voorgelegd aan PS. Ten aanzien van Windpark Westfrisia is besloten de aanvraag niet in behandeling te nemen. De aanvraag is niet afgewezen. Van een afwijzing is als zodanig ook nooit mededeling gedaan aan initiatiefnemer. Gelet op de inpassingsplanverplichting uit de Elektriciteitswet is de aanvraag uiteindelijk alsnog in behandeling genomen en is de PIP-procedure opgestart.
Dit is voor inspreker het moment om zijn belangen kenbaar te maken. Van deze mogelijkheid heeft inspreker gebruik gemaakt.

d)
Inspreker is van mening dat de omgevingsvergunningsprocedure in dit specifieke geval na de PIP procedure dient plaats te vinden, omdat dit specifieke geval mede door het overgangsrecht met onvoldoende zorgvuldigheid is omkleed.

Provinciale Staten hebben op 9 november 2015 op grond van artikel 3.33, lid 1, sub b van de Wro juncto artikel 9f, lid 1 E-wet besloten het inpassingsplan voor te bereiden samen met de uitvoeringsbesluiten. Dit betekent dat zowel de planologische inpassing, in de vorm van het inpassingsplan, als de uitvoeringsbesluiten voor de realisatie van het windpark gelijk tijdig worden voorbereid en bekend gemaakt.
Het coördineren van inpassingsplan en vergunningen betekent wat ons betreft niet dat aan inspreker een recht van inspraak wordt ontnomen. Het betekent wel dat de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in één zaak de alle procedure en inhoudelijke argumenten van voor- en tegenstanders afweegt en de besluitvorming van de provincie Noord-Holland controleert. Daarmee wordt snel duidelijkheid gegeven aan alle betrokkenen. Ten aanzien van de inhoudelijke toetsing betekent een gecoördineerde afhandeling geen wijziging in de procedure. De aangevraagde omgevingsvergunningen worden getoetst aan de regels van het ontwerp inpassingsplan. Wordt het ontwerp inpassingsplan naar aanleiding van de zienswijzen aangepast, dan moeten de aanvragen opnieuw worden beoordeeld ten opzichte van de regeling uit het inpassingsplan. Daarmee komt de zorgvuldigheid dus niet in het gedrang.

e)
Inspreker vraagt zich af of de omgevingsvergunning wel op de formeel juiste manier bij de provincie is aangevraagd en op welke datum dit is gedaan, of dat de provincie de omgeving vergunningsaanvraag zelf in gang heeft gezet zonder formele aanvraag van de initiatiefnemers. Is de juiste procedure wel gevolgd?

Inspreker constateert terecht dat in eerste instantie de vergunningaanvragen niet ter visie zijn gelegd. Dit is gedurende de procedure hersteld, waarop de ter inzage legging van het ontwerp inpassingsplan en de ontwerpvergunningen opnieuw bekend is gemaakt en de termijn van 6 weken opnieuw is gestart. In de publicaties van de nieuwe ter visie legging is de reden voor de nieuwe ter visie legging duidelijk aangegeven. Insprekers die voor die tijd al

een zienswijze hadden ingediend zijn per brief op de hoogte gesteld van de verlengde ter visie legging en de beschikbaarheid van nieuwe stukken. Wij betreuren het dat dit gebrek is de ter visie legging heeft plaatsgevonden maar zijn er van overtuigd dat wij dit gebrek hebben hersteld en betrokken op de juiste wijze hierover hebben geïnformeerd.

f)
Inspreker stelt dat waar de Gedeputeerde Staten meermaals aangeeft dat een grote claim volgt als de provincie nu stopt met het plan, sprake is van misleiding vanuit GS aan PS. Als Provinciale Staten de PIP afwijst op basis van een niet voldoen aan een goede ruimtelijke ordening, dan kan dit volgens inspreker niet leiden tot een claim. Inspreker stelt dat duidelijk moet zijn waarop de mogelijkheid van een aansprakelijkheidsstelling gebaseerd zijn, alvorens over de PIP besloten wordt, en verzoekt de provincie de PIP aan te passen met deze informatie.

Inspreker constateert terecht dat indien het plan niet voldoet aan een goede ruimtelijke ordening het plan kan worden afgewezen zonder dat ten aanzien van deze afwijzing schadevergoeding verschuldigd is aan initiatiefnemer. Zoals in de toelichting op het inpassingsplan is aangegeven stellen wij dat het plan wel voldoet aan de goede ruimtelijke ordening omdat wordt voldaan aan de toepasselijke wetgeving en het initiatief past binnen de provinciale ruimtelijke kaders.
Het afwijzen van het initiatief om andere redenen dan het niet voldoen aan een goede ruimtelijke ordening kan wel leiden tot een schadeclaim van initiatiefnemers. Provinciale Staten zijn hier over geïnformeerd. Er is dan ook geen sprake van misleiding door GS. Daarnaast kan een afwijzing van het initiatief nu aangetoond is dat is voldaan aan een goede ruimtelijke ordening er toe leiden dat de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, gelet op de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet, het gebruik maken van de bevoegdheid alsnog afdwingt.

g)
Inspreker geeft aan het idee te hebben dat er toezeggingen gedaan zijn die buiten de bevoegdheden vallen en wilt weten wie dit gedaan heeft, hoe, wanneer, met wie en waarom.

Wij hebben geen wetenschap van oneigenlijke toezeggingen buiten de bevoegheden van GS en PS. Inspreker levert hiervoor ook geen bewijs in zijn zienswijzen.

h)

Inspreker stelt dat de provincie zich bij Windpark Westfrisia niet heeft gehouden aan artikel 6, lid 4 en artikel 8 van Richtlijn 2011/92/EU waarin geëist wordt dat het publiek in een vroeg stadium, wanneer alle opties nog open zijn, een reële mogelijkheid heeft tot inspraak en dat de inspraakreacties in het kader van de vergunningprocedure in aanmerking worden genomen bij het nemen van besluiten, en dat windmolens derhalve niet geplaatst kunnen worden.

Inspreker verwijst naar de richtlijn betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten van de Europese Unie. In de vormvrije MER is beoordeeld of onder de voorwaarden zoals genoemd in deze richtlijn sprake is van een m.e.r.-plichtig project. Geconcludeerd is dat dit niet het geval is. Daarmee de regeling uit de richtlijn niet van toepassing op dit project.
Wij zijn van mening dat wij binnen de kaders die op basis van wet- en regelgeving zijn gegeven mogelijkheden hebben geboden en bieden aan een ieder om zijn mening kenbaar te maken. Deze meningen betrekken wij in onze overwegingen met betrekking tot de voorliggende besluitvorming. Hoewel de genoemde richtlijn dus geen betrekking heeft op het project hebben wij in de voorbereiding op het inpassingsplan, volgens de wettelijke verplichtingen en onze eigen richtlijnen, op een aantal momenten aan betrokken inspraakmogelijkheden geboden. Dat hier niet is uitgekomen wat inspreker voor ogen heeft, doet niets af aan het feit dat de mogelijkheden zijn geboden.

i)
Inspreker kaart aan dat het windplan is opgesteld in overleg met de initiatiefnemer en dat andere potentiele gegadigden zijn genegeerd bij de planontwikkeling. Een dergelijke gang van zaken is volgens inspreker in strijd met het gelijkheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel en inspreker pleit ervoor dit in het plan aan te passen alvorens er wordt besloten.

De aanvraag om een inpassingsplan ten behoeve van Windpark Westfrisia op te stellen is door de initiatiefnemer ingediend. Vanwege de inspanningsplanverplichting uit de Elektriciteitswet, heeft de provincie een inpassingsplan opgesteld. De provincie stelt de inhoud van het inpassingsplan echter zelfstandig op. Daarnaast zullen aanvragen van andere potentiële gegadigden, eveneens getoetst moeten worden aan het geldende beleid. De provincie deelt dan ook niet de mening van inspreker dat sprake is van schending van het gelijkheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel.

4.29.3 BIBOB

Inspreker stelt dat een BIBOB procedure uitgevoerd zou moeten worden en vindt dat de uitkomsten van het BIBOB-onderzoek moeten worden toegevoegd aan dit rapport (PIP), vóórdat er een besluit wordt genomen. Daarnaast moet het rapport publiekelijk toegankelijk worden.

Op grond van het Besluit omgevingsrecht is het niet noodzakelijk om aanvragen voor windturbineparken te onderwerpen aan een Bibob-toets. Het Bibob-beleid van de provincie Noord-Holland vereist ook geen Bibob-toets voor windturbineparken. Er is daarmee geen reden om een Bibob-toets uit te voeren.

4.29.4 Documenten

Inspreker wijst erop dat hoewel de termijn van de zienswijze verlengd is tot 9 november, alle documenten nog de oude data vermelden. Inspreker is van mening dat de PIP onzorgvuldig is, dat er rekening mee moet worden gehouden dat inspreker geen professionele partij in deze is en dat de PIP afgewezen dient te worden.

Het betreft een hernieuwde ter inzage legging. De besluitvorming ten aanzien van het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerp-vergunningen heeft niet opnieuw plaatsgevonden. De data met betrekking tot de besluitvorming en vermeld op de stukken zijn daarom ook niet aangepast.

4.29.5 Ecologie

a)
Inspreker ziet regelmatig ijsvogels rondvliegen, merkt op dat de lepelaar steeds verder oprukt richting het gebied en heeft de grote Zilverreiger gezien in de polder. Inspreker vindt dat de gevolgen op deze (beschermde) vogels onderzocht moet worden en dat dit moet worden meegenomen in de overwegingen bij een dergelijk ingrijpend plan.

In kader van Windpark Westfrisia is een uitgebreid ecologisch onderzoek uitgevoerd. Inspreker wordt in dit kader verwezen naar paragraaf 4.3 en bijlage 2 van het inpassingsplan. Daarin is op basis van literatuur- en veldonderzoek vastgesteld welke beschermde soorten in het gebied voorkomen en welk effect de realisatie van het windpark hierop heeft. Inspreker overlegd ook geen tegenonderzoek waaruit de aanwezigheid van deze soorten blijkt.

b)
Inspreker heeft onlangs een nerts zien lopen, dat nu een beschermde diersoort is. Inspreker vindt dat dit onderzocht moet worden en moet worden meegenomen in de overwegingen.

In kader van Windpark Westfrisia is een uitgebreid ecologisch onderzoek uitgevoerd. Inspreker wordt in dit kader verwezen naar paragraaf 4.3 en bijlage 2 van het inpassingsplan. Daarin is op basis van literatuur- en veldonderzoek vastgesteld welke beschermde soorten in het gebied voorkomen en welk effect de realisatie van het windpark hierop heeft. Ten aanzien van de nerts is de aanwezigheid van deze soort in het gebied tot nu toe niet gebleken. Inspreker overlegd ook geen tegenonderzoek waaruit de aanwezigheid van deze soort blijkt.

4.29.6 Economie

a)
Volgens inspreker ligt een belangrijke reden waarom het onderhavige Windplan geen draagvlak geniet in het feit dat de opbrengsten van windenergie vrijwel uitsluitend ten goede komen aan de initiatiefnemers en eigenaren van de gronden waarop windturbines worden geplaatst, terwijl de lasten door omwonenden worden gedragen.
De buitensporig hoge subsidies en vergoedingen die grondeigenaren ontvangen voor de op hun percelen geplaatste windturbines hebben een ronduit ontwrichtende werking op de gemeenschap en leiden tot een sociale tweedeling.

De subsidie waar inspreker op wijst (wij gaan er van uit dat dit gaat om de Subsidieregeling Duurzame Energie (SDE+)), wordt verstrekt vanuit de rijksoverheid. De provincie kan dan ook niet inhoudelijk ingaan op de reactie van inspreker hierover.

b)
De toekomstmogelijkheden van agrarische bedrijven die geen windturbine exploiteren, worden volgens inspreker sterk beperkt. In de afweging om al dan niet windturbines toe te staan, zou volgens inspreker hier veel meer aandacht voor moeten zijn.

Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. De subsidie, waar agrarische bedrijven die wél windturbines exploiteren recht op hebben, wordt verstrekt vanuit de rijksoverheid om windenergie te stimuleren. Gelet op de inspanningsplanverplichting uit de Elektriciteitswet, is geen ruimte om in dit verband mee te nemen wat de effecten zijn van (landelijke) subsidies voor agrarische bedrijven die deze subsidie niet ontvangen.

c)
Inspreker stelt dat onroerende zaken in waarde zullen verminderen en dat vooraf door initiatiefnemers, provincie en gemeente Medemblik een taxatie moet plaatsvinden van het onroerend goed van omwonenden. Inspreker geeft aan het van belang is dat wordt vastgelegd in de stukken dat dit plaatsvindt vóór verlening van de vergunningen.
Daarnaast pleit inspreker ervoor dat de omvang van de waardedaling meeweegt bij de afweging of er sprake is van een goede ruimtelijke ordening, op zo'n manier dat naarmate de waardedaling groter is, dit eerder aanleiding moet zijn om geen planologische medewerking te verlenen. Inspreker vindt dat de stukken hierin inzicht zouden moeten bieden en dat dit in het plan aangepast dient te worden alvorens er over wordt besloten.

Indien inspreker meent aanspraak te kunnen maken op planschade, kunt u hier een verzoek voor indienen als het inpassingsplan onherroepelijk is. Eventuele vergoedingen voor planschade zijn wettelijk vastgelegd in de Wet op de Ruimtelijke ordening. Om eventuele planschade vast te stellen, wordt iedere mogelijke vorm van waardedaling geobjectiveerd beoordeeld. De planschadevergoedingsregeling is juist in de wet opgenomen om schade als gevolg van een rechtmatig overheidsbesluit, dus een besluit waarin alle betrokken belangen goed zijn afgewogen, te vergoeden.

d)

Inspreker stelt dat er geen windmolens moeten worden geplaatst om nog enige kans op toerisme te maken. Inspreker stelt dat deze afweging moet worden gemaakt en dit in het plan aangepast dient te worden alvorens er wordt besloten.

Zoals in de toelichting is beschreven past het realiseren van windturbines in de landschappelijke kenmerken van het gebied. Wij zijn dan ook van mening dat de invloed van de windturbines op gebied niet zodanig is dat toeristen niet langer kennis willen maken met het landschap van West-Friesland.

e)
Inspreker stelt dat het plaatsen van windmolens de dorpen geen aantrekkelijke woonplaats maakt, waardoor de gemiddelde leeftijd hier zal toenemen, voorzieningen zullen afnemen en de ontwikkeling van de dorpen in een negatieve spiraal terecht zal komen. Inspreker verzoekt de provincie het plan op dit punt te heroverwegen, inzicht te verschaffen in de exploitatieopzet van het plan en duidelijk te maken waarom die dwingt tot de nu gemaakte keuzes. Inspreker vindt dat dit in het plan aangepast (opgenomen) dient te worden alvorens er over wordt besloten.

De realisatie van een windpark heeft op onderdelen van het landschap vaak een negatief effect ten opzichte van de huidige situatie, zonder windpark. Dit is inherent aan de realisatie van een windpark. De effecten van het windmolenpark op het uitzicht zijn uitgebreid onderzocht. In dit kader wordt verwezen naar hoofdstuk 4 van het inpassingsplan en naar de vormvrije MER-beoordeling (bijlage 7 van het inpassingsplan). Over het geheel genomen heeft de opstelling met beide turbinetypes een negatief effect op de openheid, het horizonbeslag en de visuele rust. Daarnaast is een positief tot zeer positief effect op de criteria regelmatig beeld, herkenbaarheid van de opstelling en aansluiting bij landschappelijke structuur. De negatieve effecten op de openheid, het horizonbeslag en de visuele rust zijn niet van een zodanige aard gebleken dat dat het doorlopen van een volledige m.e.r.-procedure noodzakelijk maakt. Daarnaast wordt het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. Hierbij hoort geen verplichting tot een exploitatieopzet, wel is een anterieure overeenkomst opgesteld waarin afspraken zijn gemaakt over de kostenverdeling van het planproces en planschade. In dit kader wordt verwezen naar hoofdstuk 6 van het inpassingsplan.

4.29.7 Gelijkheid

a)
Inspreker stelt dat vanuit het gelijkheidsbeginsel de norm die voor minimale afstanden tot gevoelige bestemmingen wordt gesteld voor provinciale herstructureringsgebieden ook aangehouden moet worden voor het Windpark Westfrisia.

Inspreker verwacht dat de juiste criteria, de huidige normen die de provincie zelf heeft opgesteld over o.a. een minimale afstand van 600 meter tot bewoning en de 6 op een rij criterium, voor ruimtelijke ordening worden toegepast. Deze criteria zijn opgesteld om de bevolking te beschermen tegen nadelige gevolgen op de gezondheid en het welbevinden. Indien dit niet gebeurt verwacht inspreker dat inspreker er geen schade door ondervindt, in wat voor vorm dan ook.

Wij nemen aan dat inspreker doelt op de regels omtrent herstructurering van windturbines op land en de overgangsregeling voor initiatieven van voor 11 april 2011. Zoals ook in de toelichting van het inpassingsplan opgenomen is juist voor initiatieven van voor 11 april 2011 die aan bepaalde regels voldoen een uitzondering gemaakt op de algemene regels omtrent herstructurering van windturbines op land. De reden voor deze uitzondering ligt met name in de beleidswijziging van de mogelijkheden om windturbines op land te realiseren naar een situatie waarbij dit enkel nog onder strenge voorwaarden kan. Voor initiatieven die in een bepaald stadium waren beland, namelijk een ingediende aanvraag, is toen geoordeeld dat een overgangsregeling nodig is die recht doet aan de verwachtingen die deze initiatiefnemers mochten afleiden uit de beleidsstandpunten zoals die toen van kracht waren. De provincie voert haar eigen beleid dus op correcte wijze uit.

Ten aanzien van eventuele schade voor de gezondheid en het welbevinden van bewoners waar inspreker voor vreest verwijzen wij naar de uitgevoerde onderzoeken. Hieruit blijkt dat voor alle thema's, al dan niet met het treffen van mitigerende maatregelen, aan de normen wordt voldaan.

b)

De Kromme Leek en haar directe omgeving heeft historische waarde. De plaatsing van molens staat haaks op ander beleid van de gemeente en de provincie. Inspreker leest nergens in het plan een afweging tussen bestaand beleid en dit nieuwe beleid.
Inspreker stelt dat de afwegingen die een goede ruimtelijke ordening inhoudt niet worden gemaakt. Inspreker vindt dat een overweging tussen het bestaande en het nieuwe plan gemaakt moet worden en dat dit in de PIP aangepast dient te worden alvorens er over wordt besloten.

Inspreker maakt niet duidelijk welk beleid van de provincie precies bedoeld wordt. In het inpassingsplan wordt uitgebreid ingegaan op de landschappelijke en historische kenmerken van het betreffende gebied. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op onderzoek naar cultuurhistorische en archeologische waarden. De onderzoeken die in kader van het inpassingsplan zijn uitgevoerd hebben als doel om vast te stellen of Windpark Westfrisia voldoet aan de geldende normen voor de verschillende aspecten. Doordat voor alle aspecten, al dan niet na het treffen van mitigerende maatregelen, aan de normen wordt voldaan, is aangetoond dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening.

c)
Inspreker stelt dat er een rechtsongelijkheid is ontstaan tussen dit plan en andere ontwikkelingen, omdat de nadere regelgeving, als deze er na 5 jaar eindelijk is, niet van toepassing wordt verklaard. Inspreker vindt deze rechtsongelijkheid onverantwoord en verzoekt de provincie deze procedure stop te zetten.

Wij nemen aan dat inspreker doelt op de regels omtrent herstructurering van windturbines op land en de overgangsregeling voor initiatieven van voor 11 april 2011. Zoals ook in de toelichting van het inpassingsplan opgenomen is juist voor initiatieven van voor 11 april 2011 die aan bepaalde regels voldoen een uitzondering gemaakt op de algemene regels omtrent herstructurering van windturbines op land. De reden voor deze uitzondering ligt met name in de beleidswijziging van de mogelijkheden om windturbines op land te realiseren naar een situatie waarbij dit enkel nog onder strenge voorwaarden kan. Voor initiatieven die in een bepaald stadium waren beland, namelijk een ingediende aanvraag, is toen geoordeeld dat een overgangsregeling nodig is die recht doet aan de verwachtingen die deze initiatiefnemers mochten afleiden uit de beleidsstandpunten zoals die toen van kracht waren. De provincie voert haar eigen beleid dus op correcte wijze uit.

d)
Inspreker geeft aan in de plannen te zien dat er twee wegen en 9 dammen gebouwd moeten worden ten bate van Windpark Westfrisia. Dit wijkt volgens indiener dermate af van de origineel ingediende plannen dat we kunnen spreken van een nieuw plan. Derhalve vindt inspreker dat de nieuwe criteria van de PRV van toepassing zijn.

De aanvraag voor het vaststellen van het inpassingsplan Windpark Westfrisia is gedaan met een brief waarin de intentie van het initiatief, namelijk het realiseren van een windturbinepark van 5 windturbines. De daarbij behorende infrastructuur en andere voorzieningen zijn in deze brief niet opgenomen. Dit is ook niet nodig omdat de wet geen vormvereisten stelt aan een aanvraag voor het vaststellen van een inpassingsplan. Dit is anders voor bijvoorbeeld omgevingsvergunningen. Daarnaast moet de provincie normaliter een beoordeling maken van de vraag of zij gebruik wil maken van haar bevoegdheid om een inpassingsplan vast te stellen en onder welke voorwaarden. In voorliggend geval is dit gelet op de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet beperkt tot de toets of is voldaan aan een goede ruimtelijke ordening. Wij zijn dan ook van mening dat met het inpassingsplan invulling

wordt gegeven aan de intentie van de aanvraag en de daarbij behorende noodzakelijke voorzieningen zonder dat sprake is van een nieuwe aanvraag.

4.29.8 Hinder voor de omgeving

a)
Inspreker wijst op onderzoek, dat door de WHO wordt onderschreven, waaruit blijkt dat het geluid veroorzaakt door windmolens ernstige gevolgen heeft voor omwonenden en diverse gezondheidsrisico's meebrengt. Het kan volgens inspreker niet zo zijn dat omdat een aanvraag voor een bepaalde datum heeft plaatsgevonden, de laatste gezondheidscriteria niet worden toegepast en niet wordt vastgehouden aan de 600 meter grens die de provincie heeft ingesteld. Inspreker wil dat internationaal erkende onderzoeken gebruikt worden bij het onderzoeken van de invloed van geluid op gezondheid van inspreker en leefomgeving. Inspreker verzoekt om alsnog de bestaande toestand van het achtergrondgeluidsniveau, dat verband houdt met de mate waarin geluidhinder wordt ervaren, te onderzoeken alvorens de vergunningen te verlenen. Indien die vergelijking ontbreekt blijft ongewist wat de komst van de turbines precies betekent voor het woon- en leefklimaat ter plaatse en is volgens inspreker een adequate afweging van alle betrokken belangen niet goed mogelijk. Inspreker wijst in dit kader naar een besluit van de Afdeling Bestuursrechtspraak op 11 november 2009 om een besluit tot goedkeuring van een bestemmingsplan te vernietigen op grond van de volgende overweging: "Uit de omstandigheid dat wordt voldaan aan de volgens de milieuvergunning aan te houden afstanden volgt niet zonder meer dat een goed woon- en leefklimaat in de omgeving is gewaarborgd".

Ten aanzien van eventuele hinder die door de inspreker wordt gevreesd verwijzen wij naar de uitgevoerde onderzoeken. Hieruit blijkt dat voor alle thema's, al dan niet met het treffen van mitigerende maatregelen, aan de normen wordt voldaan. Inspreker verwijst naar het besluit van de Afdeling Bestuursrechtspraak van 11 november 2009, waarin is aangegeven dat "uit de omstandigheid dat wordt voldaan aan de volgende de milieuvergunning aan te houden afstanden" niet zonder meer volgt dat een goed woon- en leefklimaat in de omgeving is gewaarborgd. In de jurisprudentie wordt niet verwezen naar de omstandigheid dat wordt voldaan aan de normen. In het akoestisch onderzoek in kader van Windpark Westfrisia is voor 107 standpunten (bij de meest nabijgelegen woningen) het geluidsniveau precies vastgesteld, en is niet slechts naar afstanden tot de windturbines gekeken. Ten aanzien van de beoordeling van een goed woon- en leefklimaat is in dit onderzoek niet alleen gekeken naar belasting op de gevel, maar ook naar de cumulatieve geluidsbelasting en alle andere aspecten die meegenomen dienen te worden in kader van het onderzoeken van het woon- en leefklimaat. Wij hebben daarmee de geluidsbelasting als gevolg van het inpassingsplan uitgebreid inzichtelijk gemaakt en dit betrokken in de beoordeling of sprake is van een goed woon- en leefklimaat. Anders dan de uitspraak waar inspreker naar verwijst zijn wij niet uitgegaan van afstanden en hebben we de geluidsbelasting op meerdere aspecten inzichtelijk gemaakt.

b)
Inspreker stelt dat onderzoek noodzakelijk is naar de precieze omvang van geluidsbelasting en naar wat dit voor het werkklimaat ter plaatse betekent. Alleen zo kan volgens inspreker worden vastgesteld of het project in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening en of hiervoor omgevingsvergunningen kunnen worden verleend. Om diezelfde reden dient ook een duidelijk inzicht te worden gegeven in de cumulatieve geluidsbelasting, waarbij rekening wordt gehouden met de N302 die tegelijkertijd wordt omgebouwd tot een snelweg en per opstelling een specifiek beeld wordt gegeven.
Inspreker stelt dat de norm van 47 dB Ldn belanghebbenden onvoldoende beschermt tegen de geluidhinder van windturbines, mede gezien het feit dat windturbinegeluid eerder als hinderlijk wordt ervaren dan bijvoorbeeld lawaai van wegverkeer of industrie. Daarnaast maakt inspreker bezwaar tegen toepassing van de 47 dB Ldn-norm op windturbines, omdat naleving ervan niet is gewaarborgd. In kader hiervan wordt verwezen naar een opmerking van de Stichting Advisering Bestuursrechtspraak (StAB) waarin gesteld is dat wanneer de geluidemissie van de windturbines binnen de toegestane bandbreedte aan de eis voldoet, niet vaststaat dat daarmee ook het jaargemiddelde geluidsniveau ter plaatse van de woningen aan de eis voldoet. Daarnaast is de Lden-norm volgens inspreker vanuit een oogpunt van handhaving problematisch omdat de norm geen mogelijkheid biedt voor omwonenden om

zelf na te gaan of sprake is van een overschrijding. Dit maakt omwonenden afhankelijk van de bereidheid van het bestuur om werk te maken van de handhaving en van de juistheid van de door fabrikant en exploitant aangedragen gegevens.

In het kader van het inpassingsplan, de vergunningaanvraag en omgevingsvergunning beperkte milieutoets (OBM) voor het windpark Westfrisia is akoestisch onderzoek uitgevoerd. Daarnaast is een vormvrije MER-beoordeling opgesteld, waarin is onderzocht wat de gevolgen van het windpark op het aspect geluid zijn en of de gevolgen aanleiding geven om tot een volledige MER studie over te gaan.
Het doel van het onderzoek is om aan te tonen dat de vier aangevraagde windturbinetypes voldoen aan het Activiteitenbesluit én minder of evenveel geluid produceren als de vergelijkingswindturbine. In het Activiteitenbesluit wordt voor de normstelling van geluid getoetst aan de waarden Lden=47 dB en Lnight=41 dB. Tevens is onderzoek gedaan naar de cumulatieve belasting (het optellen van verschillende bronnen van geluid). Voor een nadere beschrijving van dit cumulatieve onderzoek wordt verwezen naar bladzijden 50 t/m 53 van de vormvrije MER beoordeling (bijlage 7 van het inpassingsplan). Ook na het meenemen van cumulatieve belasting is gebleken dat sprake is van een acceptabel woon- en leefklimaat. De 47 dB Ldn en 41 dB Lnight norm zijn het wettelijke kader waar in dit geval op getoetst dient te worden. Inspreker verwijst in kader hiervan naar een opmerking van de Stichting Advisering Bestuursrechtspraak (StAB). Naar aanleiding van deze uitspraak heeft de Raad van State hier echter niet de conclusie aan verbonden dat het geluidsonderzoek dat op deze normen is gebaseerd onjuist is. Gelet hierop bestaat geen aanleiding om te twijfelen aan de zorgvuldigheid van het uitgevoerde geluidsonderzoek.

c)
Inspreker verwijst naar het Verdrag van Aarhus, dat beoogt het publiek in de gelegenheid te stellen te participeren in de besluitvorming, zodat dit publiek zijn recht ‘om te leven in een milieu dat passend is voor zijn of haar gezondheid en welzijn’. Door geluidsnormen bij wet te regelen en het onderwerp ‘geluidhinder’ verder aan de belangenafweging wordt onttrokken, kan het publiek dit recht volgens inspreker niet langer effectueren. Van het recht op 'werkelijke inspraak' zoals dat door artikel 6 van het Verdrag en artikel 2 van de richtlijn 2003/35/EG wordt gewaarborgd, is daardoor volgens inspreker geen sprake.
Inspreker stelt dat toepassing van de 47 dB Lden-norm, die oncontroleerbaar is voor omwonenden en waarvan onzeker is of omwonenden niet toch meer geluidshinder ondervinden dan is toegestaan, in strijd is met het Verdrag van Aarhus (hierbij wordt ook verwezen naar de door artikelen 4 en 5 van het Verdrag gewaarborgde recht op een transparante informatievoorziening en het in artikel 9, lid 2, van het Verdrag neergelegde recht op toegang tot de rechter).

De 47 dB Ldn en 41 dB Lnight norm is, op grond van het Activiteitenbesluit, het wettelijke kader waar in dit geval op getoetst dient te worden om te beoordelen of wordt voldaan aan een goede ruimtelijke ordening. Er is geen reden om aan te nemen dat deze norm bewoners onvoldoende beschermt of oncontroleerbaar is. Op de aanvraag in kader van Windpark Westfrisia is de Elektriciteitswet van toepassing. In paragraaf 1.2 van het inpassingsplan is aangegeven wat dit betekent. Het betekent in ieder geval dat de provincie enkel op grond van een goede ruimtelijke ordening de aanvraag kan afwijzen. Het is niet mogelijk de aanvraag af te wijzen vanwege maatschappelijk draagvlak, of om maatschappelijk draagvlak te betrekken bij het kader waarmee wordt getoetst of de geluidhinder voldoet aan de geluidsnormen.

d)
Inspreker benadrukt dat vaststaat dat dit project voor inspreker zal leiden tot een sterke toename van de geluidbelasting en van hinder in de vorm van slagschaduw. En dat de wettelijke normen op het punt van geluid omwonenden daartegen onvoldoende bescherming bieden, terwijl de naleving van deze normen ook nog eens oncontroleerbaar is.

Ten aanzien van eventuele hinder die door de inspreker wordt gevreesd voor bewoners verwijzen wij naar de uitgevoerde onderzoeken. Hieruit blijkt dat voor alle thema’s, al dan niet met het treffen van mitigerende maatregelen, aan de normen wordt voldaan. De 47 dB Ldn norm en 41 dB Lnight norm is, op grond van het Activiteitenbesluit, het wettelijke kader waar in dit geval op getoetst dient te worden om te beoordelen of wordt voldaan aan een

goede ruimtelijke ordening. Er is geen reden om aan te nemen dat deze norm bewoners onvoldoende beschermt of oncontroleerbaar is.

e)
De komst van windturbines zou samen vallen met de reeds aanwezige hoogspanningsleiding aan de andere zijde van Zwaagdijk-Oost. Gezamenlijk met het plan Windpark Westfrisia geeft het een beklemmend gevoel, bedreigend zelfs. Ook hier is de schaal van het plan van groot belang. De hoogte in combinatie met de afstand tot de huizen.

De realisatie van een windpark heeft op onderdelen vaak een negatief effect ten opzichte van de huidige situatie, zonder windpark. Dit is inherent aan de realisatie van een windpark. De effecten van het windmolenpark op het uitzicht zijn uitgebreid onderzocht. In dit kader wordt verwezen naar hoofdstuk 4 van het inpassingsplan en naar de vormvrije MER-beoordeling (bijlage 7 van het inpassingsplan). Over het geheel genomen heeft de opstelling met beide turbinetypes een negatief effect op de openheid, het horizonbeslag en de visuele rust. Daarnaast is een positief tot zeer positief effect op de criteria regelmatig beeld, herkenbaarheid van de opstelling en aansluiting bij landschappelijke structuur. De negatieve effecten op de openheid, het horizonbeslag en de visuele rust zijn niet van een zodanige aard gebleken dat dat het doorlopen van een volledige m.e.r.-procedure noodzakelijk maakt.

f)

Inspreker stelt dat de stapeling van effecten, waarbij ontwikkelingen als de aanleg of wijziging van snelwegen, hoogspanningsleidingen en plannen van Zevenhuis waar men nog hoger wil bouwen worden meegenomen, dienen te worden onderzocht: niet alleen wat betreft de effecten op de gezondheid, maar ook de effecten op de waardedaling van het huis van de inspreker.

Voor wat betreft de zorgen van inspreker over de stapeling van effecten op de gezondheid, wordt verwezen naar de onderzoeken die zijn opgenomen in hoofdstuk 4 en bijlage 7 van het inpassingsplan. Hierin is waar relevant ook onderzoek gedaan naar de cumulatie met andere bronnen. Zo is bij het akoestisch onderzoek onderzoek gedaan naar cumulatie met andere geluidsbronnen.
Indien inspreker meent aanspraak te kunnen maken op planschade, kunt u hier een verzoek voor indienen als het inpassingsplan onherroepelijk is. Eventuele vergoedingen voor planschade zijn wettelijk vastgelegd in de Wet op de Ruimtelijke ordening. Om eventuele planschade vast te stellen, wordt iedere mogelijke vorm van waardedaling geobjectiveerd beoordeeld. De planschadevergoedingsregeling is juist in de wet opgenomen om schade als gevolg van een rechtmatig overheidsbesluit, dus een besluit waarin alle betrokken belangen goed zijn afgewogen, te vergoeden. Cumulatie van schade als gevolg van meerdere ontwikkelingen is niet in de wet voorzien. Inspreker zal daarvoor aparte aanvragen moeten indienen die betrekking hebben de op de ontwikkelingen in de afzonderlijke ruimtelijke plannen.

g)
Inspreker vindt dat een beschouwing over de mate waarin zich op de agrarische percelen slagschaduw zal voldoen en in hoeverre dit vanuit een goede ruimtelijke ordening, met name op vlak van het werkklimaat, aanvaardbaar is ontbreekt en dat daarin alsnog moet worden voorzien. Inspreker verzoekt de provincie toe te lichten of en zo ja op welke wijze in de stilstandsregeling rekening wordt gehouden met de cumulatieve hinder van slagschaduw en hoe het bevoegd gezag de stilstandsregeling gaat handhaven.
Inspreker vindt dat onderzoek gedaan moet worden naar de effecten van de windmolens op automobilisten, die door slagschaduw kunnen leiden tot gevaarlijke situaties en ongelukken.

In het kader van de vergunningaanvraag en omgevingsvergunning beperkte milieutoets (OBM) voor het windpark Westfrisia is onderzoek naar slagschaduw uitgevoerd. Daarnaast is een vormvrije MER-beoordeling opgesteld, waarin is onderzocht wat de gevolgen van het windpark op het aspect slagschaduw zijn en of de gevolgen aanleiding geven om tot een volledige MER studie over te gaan.

De slagschaduw op omliggende percelen is door middel van een contour op de kaart inzichtelijk gemaakt (zie bijlage 2 van de vormvrije m.e.r.-beoordeling). Inspreker heeft in

zijn zienswijze niet te kennen gegeven om welke percelen het precies gaat en voor welke werkzaamheden hinder wordt ondervonden. Algemeen stellen wij dat voor de omringende percelen slagschaduw zal optreden, echter is deze voorspelbaar ten aanzien van tijd en locatie en tijdelijk van aard. Het is mogelijk hier rekening mee te houden in de planning van de werkzaamheden. Derhalve voldoet het inpassingplan op dit punt aan een goede ruimtelijke ordening.

Ten aanzien van de veiligheid op de weg en slagschaduw merken wij op dat slagschaduw een zeer beperkt waarneembaar is bij het rijden over de weg en enkel het effect van het knipperen met de ogen heeft. De verkeersveiligheid op de weg komt hierdoor op geen enkele wijze in gevaar.

4.29.9 Landschap

a)
Inspreker stelt dat de Kromme Leek, waar de molens parallel aan lopen, historische waarde heeft.

Inspreker wijst op recente archeologische vondsten uit de middeleeuwen in Westwoud en andere plaatsen in de regio en op droppings en gevechtshandelingen die hier in de Tweede Wereldoorlog hebben plaatsgevonden. Inspreker vindt dat er een archeologisch onderzoek moet komen voordat er tot plaatsing van windturbines wordt overgegaan en dat dit in het plan aangepast dient te worden alvorens er over wordt besloten.

In hoofdstuk 4 van het inpassingsplan wordt ingegaan op de uitgevoerde onderzoeken, waaronder onderzoek naar mogelijke cultuurhistorische waarden (zie paragraaf 4.5). Hieruit is gebleken dat in het plangebied geen archeologische waarden en andere cultuurhistorische waarden aanwezig zijn die beschermd moeten worden.

b)
De direct aangrenzende dorpen Westwoud en Zwaagdijk-Oost zijn exemplarische voorbeelden van de lintbebouwing waar Noord-Holland beroemd om is. Het plaatsen van windmolens van een dergelijk formaat op een dusdanig korte afstand van de bebouwing vernietigt volgens inspreker alle gevoel van ruimte en verruïneert de dorpsaanzichten.

Ook het panorama vanuit dorpen die wat verder zijn gelegen wordt aangetast. Inspreker verzoekt de plannen niet door te laten gaan om de landschappelijke waarde te beschermen. Inspreker vindt dat de gevolgen van aantasting van het panorama onderzocht moeten worden en dat de uitkomst van dat onderzoek deel moet uitmaken van het rapport (PIP) alvorens er over wordt besloten.

De realisatie van een windpark heeft op onderdelen van het landschap vaak een negatief effect ten opzichte van de huidige situatie, zonder windpark. Dit is inherent aan de realisatie van een windpark. Hierbij geldt wel dat de meningen over de gevolgen van windturbines op het uitzicht in grote mate subjectief zijn. Dit laat onverlet dat de realisatie van Windpark Westfrisia bij inspreker een negatief beeld kan oproepen of dat inspreker van mening is dat de windmolens niet passen bij het karakter van het landschap. Om aan de provinciale taakstelling te kunnen voldoen, is door de provincie Noord-Holland veel onderzoek gedaan naar wat geschikte en minder geschikte locaties voor windmolenparken in de provincie zijn. Het zuidelijk deel van de HG West-Friesland gebied scoort relatief goed als het gaat om de landschappelijke inpassing van windprojecten. Bij deze afweging is het landschap beoordeeld vanuit een bredere context. In het inpassingsplan wordt nader ingegaan op de afwegingen die hierbij zijn meegenomen en de landschappelijke kenmerken van het gebied. Met het volgen van de bestaande infrastructuur en het aansluiten bij de suggesties uit de Beleidsregel WOL hebben de initiatiefnemers getracht te zorgen voor een zo goed mogelijke landschappelijke inpassing. Daarnaast vindt ARO, zoals is beschreven op pagina 23 van de toelichting van het inpassingsplan, het vanuit het perspectief van ruimtelijke kwaliteit goed voor te stellen dat op deze locatie in West-Friesland windturbines worden geplaatst. De effecten van het windmolenpark op het uitzicht zijn uitgebreid onderzocht. In dit kader wordt verwezen naar hoofdstuk 4.3 van de vormvrije MER-beoordeling (bijlage 7 van het inpassingsplan). De

windturbines versterken de structuurlijn van de Westfrisiaweg, zij leggen geen verbinding tussen de lintdorpen waardoor deze dorpen niet meer van elkaar zijn te onderscheiden en de identiteit verloren gaat. Dit laat onverlet dan inspreker van mening kan zijn dat de dorpsaanzichten worden aangetast.

c)
Inspreker stelt dat het gebied een soort industriële zone wordt door de molens, doordat twee bedrijventerreinen als het ware door de lijn van molens aan elkaar worden geknoopt.

De windturbines versterken de structuurlijn van de Westfrisiaweg, zij leggen geen verbinding tussen de gebieden waarop deze niet meer van elkaar te onderscheiden zijn. Dit laat onverlet dat inspreker een andere mening kan zijn toegedaan, deze mening wordt ter kennisgeving aangenomen.

4.29.10 Maatschappelijk draagvlak

a)
Inspreker wijst op het feit dat de gemeenten Medemblik en Hoorn tegen het plan zijn en dat bij omwonenden géén draagvlak is. Daarnaast is volgens inspreker helemaal niet eenduidig duidelijk dat dit gebied geschikt zou zijn voor windmolens. Inspreker vraagt zich af hoe blijkt dat de provincie met terughoudendheid en zorg is omgegaan met burgers en lagere overheden.

Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. In de inpassings- en vergunningverleningsprocedures is draagvlak niet doorslaggevend voor de vraag of een initiatief past binnen de juridisch-ruimtelijke kaders. De toets aan de vereisten uit de relevante wetgeving en de PRV zijn daarin leidend. Voor dit initiatief is op basis van onderzoek vastgesteld dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening. De inpassingsplan verplichting uit de Elektriciteitswet laat daardoor geen ruimte om het plan te stoppen. Wel streeft de provincie naar een zo open en transparant mogelijk proces rondom initiatieven voor windturbineparken op land. Omwonenden en andere belanghebbenden zijn voor het Windpark Westfrisia uitgenodigd deel te nemen aan de gebiedsateliers die in februari 2015 hebben plaatsgevonden.
In hoofdstuk 3 van het inpassingsplan is uitgebreid beschreven waarom het zuidelijk deel van de HG West-Friesland, gezien haar landschappelijke kenmerken, relatief goed scoort als mogelijke locatie voor windturbines. We zijn van mening dat we op een zorgvuldige wijze tot de conclusie zijn gekomen dat het gebied onder voorwaarden geschikt is voor windturbines.

b)
Inspreker stelt dat in het ontwerpplan geen invulling is gegeven aan de pijler ‘draagvlak’, hoewel deze pijler volgens de provincie ‘randvoorwaardelijk’ was voor het windplan. Inspreker vindt dat dit moet worden aangepast en moet worden opgenomen in de afwegingen.

Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. In de inpassings- en vergunningverleningsprocedures is draagvlak niet doorslaggevend voor de vraag of een initiatief past binnen de juridisch-ruimtelijke kaders. De toets aan de vereisten uit de relevante wetgeving en de PRV zijn daarin leidend. Voor dit initiatief is op basis van onderzoek vastgesteld dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening. De inpassingsplan verplichting uit de Elektriciteitswet laat daardoor geen ruimte om het plan te stoppen. Wel streeft de provincie naar een zo open en transparant mogelijk proces rondom initiatieven voor windturbineparken op land. Omwonenden en andere belanghebbenden zijn voor het Windpark Westfrisia uitgenodigd deel te nemen aan de gebiedsateliers die in februari 2015 hebben plaatsgevonden.

c)
Inspreker stelt dat een omwonendenregeling opgesteld moet worden, en verwijst hierbij naar de vergoedingen die de Federatie Windvereniging Flevoland bereid is te betalen. Volgens inspreker is het ontbreken van maatregelen in het kader van het verkrijgen van draagvlak ook in strijd met het beleid in de Structuurvisie Wind op Land. Inspreker vindt dat dit in het plan aangepast dient te worden alvorens er een besluit wordt genomen.

Er is een omwonendenregeling opgesteld door de initiatiefnemer, met afspraken tussen de initiatiefnemer en de directe omwonenden van de locatie van Windpark Westfrisia. De provincie Noord-Holland is geen partij bij deze afspraken. Wel heeft de provincie het proces om te komen tot deze afspraken gefaciliteerd.
Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. In de inpassings- en vergunningverleningsprocedures is draagvlak niet doorslaggevend voor de vraag of een initiatief past binnen de juridisch-ruimtelijke kaders.

d)
Inspreker stelt dat sprake is van een onevenredige verdeling tussen de begunstigden en de omwonenden – die ook belasting betalen, wat zorgt voor sociale spanningen. Inspreker stelt dat sprake is van “opleggen aan de bevolking” in plaats van “participatie” en vindt dat dit aangepast moet worden in de PIP voor hierover wordt besloten.

Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. In de inpassings- en vergunningverleningsprocedures is draagvlak niet doorslaggevend voor de vraag of een initiatief past binnen de juridisch-ruimtelijke kaders. De toets aan de vereisten uit de relevante wetgeving en de PRV zijn daarin leidend. Voor dit initiatief is op basis van onderzoek vastgesteld dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening. De inpassingsplan verplichting uit de Elektriciteitswet laat daardoor geen ruimte om het plan te stoppen. Het ontbreken van draagvlak, doet dan ook niets af aan de inspanningsverplichting uit de Elektriciteitswet. Wel streeft de provincie naar een zo open en transparant mogelijk proces rondom initiatieven voor windturbineparken op land. Zo zijn omwonenden en andere belanghebbenden zijn voor het Windpark Westfrisia uitgenodigd deel te nemen aan de gebiedsateliers die in februari 2015 hebben plaatsgevonden. Verder wordt de inspreker gewezen op de mogelijkheden voor iedereen die wil om te participeren in Windpark Westfrisia, zoals beschreven in paragraaf 6.2 van het inpassingsplan.

e)
Inspreker stelt dat de (landelijke-) politiek steeds meer inziet dat participatie, draagvlak en de betrokkenheid van de omwonenden van groot belang zijn op een goede samenleving en dat het overgangsrecht deze principes rigoureus ter zijde heeft gelegd. Wat rest is een goede ruimtelijke ordening. Het gaat hier om landelijk gebied en daar wilt inspreker en de provincie geen windmolens. Inspreker kaart aan dat Provinciale statenleden nog alle vrijheid hebben om te besluiten dat dit geen goede ruimtelijke ordening is en pleit ervoor molens daar te plaatsen waar ze passen en gewenst zijn. Inspreker verzoekt de provincie daarom de ontwerpbesluiten in hun huidige vorm niet vast te stellen.

Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. Zoals in de toelichting van het inpassingsplan is beschreven, valt de locatie binnen één van de herstructureringsgebieden en blijkt uit de uitgevoerde onderzoeken dat voor alle thema's, al dan niet na het treffen van mitigerende maatregelen, aan de normen wordt voldaan. Vanwege de inspanningsplanverplichting uit de Elektriciteitswet en het feit dat wordt voldaan aan een goede ruimtelijke ordening, is er geen ruimte om in dit verband alternatieve locaties waar inspreker op doelt in de afweging te betrekken.

4.29.11 Openheid

Inspreker wijst op de criteria in de PRV om te komen tot een goede ruimtelijke ordening ten aanzien van de plaatsing van windmolens en vraagt zich af waarom, waar de openheid van het landschap wordt aangetast, dit criterium niet leidt tot een afwijzing van dit plan.

Inspreker vindt dat met de term verstedelijking, die niet bestaat, een vaagheid wordt gecreëerd die suggereert dat dit plan goed in te passen is in dit gebied. Inspreker verzoekt de provincie het plan aan te passen en de correcte termen te gebruiken voor de aanduiding van het betreffende gebied.

In hoofdstuk 3 van het inpassingsplan is uitgebreid beschreven wat de beleidsvisie van de provincie is op dit gebied. Zoals in de Beleidsregel "Wind op land, Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines in herstructureringsgebieden' ook is opgemerkt is sprake van een "gevarieerd historisch landschap, waarbij lange lintdorpen de structuur (geulen en ruggen) van het door de zee gevormde landschap volgen en herkenbaar maken. … Het landbouwgebied ertussen is steeds in de orde van één kilometer breed." Daarmee wordt al te kennen gegeven dat er in het gebied open landschap en landbouwgronden aanwezig zijn maar dat het gebied als groter geheel bekeken "rondom de Westfrisiaweg daarom aangemerkt als verstedelijkt gebied, waar oude structuurlijnen (linten) hun structurerende en identiteitsbepalende waarde verliezen ten gunste van nieuwe infrastructuurlijnen en vormen van grondgebruik." In dezelfde beleidsvisie is ook aangegeven waarom het gebied ten noorden van de Zwaagdijk een andere ontwikkeling kent dan het gebied ten zuiden van de Zwaagdijk. Verstedelijking is een begrip dat meer omvat dan enkel woningbouw. Infrastructuur en bedrijvigheid dragen ook bij aan verstedelijking. Daarbij gaat het om de beleving van en activiteiten rondom de Westfrisiaweg waarbij bedrijvigheid, infrastructuur en landbouwgebied elkaar afwisselen. Een ontwikkeling als het realiseren van windturbines direct langs een infrastructurele ontwikkeling als de Westfrisiaweg sluit daarmee goed aan bij de ontwikkeling van deze zone en de daarin voorkomende kenmerkende gebieden.

4.29.12 Overgangsregeling

a)
Inspreker stelt dat de overgangsregeling er in feite op neerkomt dat elke vorm van inspraak van de betrokkenen zinloos is.

De provincie streeft naar een zo open en transparant mogelijk proces rondom initiatieven voor windturbineparken op land. Omwonenden en andere belanghebbenden zijn voor het Windpark Westfrisia uitgenodigd deel te nemen aan de gebiedsateliers die in februari 2015 hebben plaatsgevonden. In de inpassings- en vergunningverleningsprocedures is draagvlak niet doorslaggevend voor de vraag of een initiatief past binnen de juridisch-ruimtelijke kaders. De toets aan de vereisten uit de relevante wetgeving en de PRV zijn daarin leidend. Voor dit initiatief is op basis van onderzoek vastgesteld dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening. De inpassingsplan verplichting uit de Elektriciteitswet laat daardoor geen ruimte om het plan te stoppen.

b)
Inspreker wil dat wordt onderzocht wat de " ter zijde legging" van het verzoek tot een PIP betekent, dat uitgelegd wordt waarom geen sprake van afwijzing was, waarom een dergelijke afwijking van de procedure mogelijk is en hoe dit de belangenafweging van beide partijen in goede balans houdt.

Zoals ook in de toelichting van het inpassingsplan opgenomen is voor initiatieven van voor 11 april 2011 die aan bepaalde regels voldoen een uitzondering gemaakt op de algemene regels omtrent herstructurering van windturbines op land. De reden voor deze uitzondering ligt met name in de beleidswijziging van de mogelijkheden om windturbines op land te realiseren naar een situatie waarbij dit enkel nog onder strenge voorwaarden kan. Voor initiatieven die in een bepaald stadium waren beland, namelijk een ingediende aanvraag, is toen geoordeeld dat een overgangsregeling nodig is die recht doet aan de verwachtingen die deze initiatiefnemers mochten afleiden uit de beleidsstandpunten zoals die toen van kracht waren. Verder is niet duidelijk welke partijen door inspreker worden bedoeld met 'beide partijen'. Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. Dit kader was niet anders geweest als Windpark Westfrisia niet onder de overgangsregeling zou vallen.

c)
Inspreker vraagt wie, hoe en wanneer een verzoek is/heeft ingediend om het plan weer levend te krijgen en wat de rol van de provincie hierbij is geweest. Inspreker vraagt hoe het overgangsrecht nog van toepassing kan zijn bij een re-activatie en waarom er geen sprake is van een nieuw verzoek.

Op 17 december 2012 hebben PS besloten om de PS-besluiten van 27 september 2010 en 14 februari 2011 te herroepen en de verzoeken tot het vaststellen van een inpassingsplan voor de windparken Wijdenes en Westfrisia niet in procedure te brengen. Dit houdt in dat het planproces om te komen tot een integraal windplan West-Friesland niet is voortgezet; er is geen PIP in procedure gebracht en voor besluitvorming voorgelegd aan PS. Ten aanzien van Windpark Westfrisia is besloten de aanvraag niet in behandeling te nemen. De aanvraag is niet afgewezen. Van een afwijzing is als zodanig ook nooit mededeling gedaan aan initiatiefnemer. Gelet op de inpassingsplanverplichting uit de Elektriciteitswet is de aanvraag uiteindelijk alsnog in behandeling genomen en is de PIP-procedure opgestart.

d)
Inspreker stelt dat de procedures niet juist gevolgd zijn en artikel 6, lid 2, en artikel 8 van Richtlijn 2001/42/EG niet correct gevolgd is en de windmolens daarom niet geplaatst kunnen worden. Zo was inspreker pas jaren later op de hoogte gesteld van de overgangsregeling.

Inspreker verwijst naar de richtlijn betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten van de Europese Unie. In de vormvrije MER is beoordeeld of onder de voorwaarden zoals genoemd in deze richtlijn sprake is van een m.e.r.-plichtig project. Geconcludeerd is dat dit niet het geval is. Daarmee de regeling uit de richtlijn niet van toepassing op dit project.
Wij zijn van mening dat wij binnen de kaders die op basis van wet- en regelgeving zijn gegeven mogelijkheden hebben geboden en bieden aan een ieder om zijn mening kenbaar te maken. Deze meningen betrekken wij in onze overwegingen met betrekking tot de voorliggende besluitvorming. Hoewel de genoemde richtlijn dus geen betrekking heeft op het project hebben wij in de voorbereiding op het inpassingsplan, volgens de wettelijke verplichtingen en onze eigen richtlijnen, op een aantal momenten aan betrokken inspraakmogelijkheden geboden. Dat hier niet is uitgekomen wat inspreker voor ogen heeft, doet niets af aan het feit dat de mogelijkheden zijn geboden.

4.30 Zienswijze nr 64 – J.H. Mels

4.30.1 Alternatieven

Inspreker stelt dat gezien er voldoende aanvragen liggen om te voldoen aan de rijksopdracht van 685 megawatt, de noodzaak om de locatie Zwaagdijk te ontwikkelen ontbreekt.

Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. Vanwege deze inpassingsplanverplichting en het feit dat wordt voldaan aan een goede ruimtelijke ordening, is er geen ruimte om in dit verband alternatieven in de afweging te betrekken. De locatie voor Windpark Westfrisia past binnen het provinciaal beleid ten aanzien van de plaatsing van windturbineparken en voldoet aan wet- en regelgeving. Ook dit licht is er geen reden een alternatief in overweging te nemen.

4.30.2 Beleid

a)
Volgens inspreker is, door de waardering van de locatie voor het Windpark Westfrisia telkens te wijzigen en anders te "interpreteren", toe geredeneerd naar het oordeel dat voor wat betreft de inpassing in het landschap sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Te

makkelijk zou geconcludeerd zijn dat windmolens in de regio passend zijn.
Volgens inspreker is sprake van vooringenomenheid en er is gebruik gemaakt van doelredeneringen.

Wij volgen inspreker niet in zijn conclusie dat sprake is van vooringenomenheid en een doelredenatie. In meerdere beleidsstukken hebben wij consistent overwogen waarom dit landschap en deze regio geschikt is voor het realiseren van windturbines. Deze conclusie hebben wij meermaals getoetst bij de onafhankelijk ARO-commissie. Deze commissie heeft geoordeeld dat de overwegingen waarom dit landschap is aan te merken als geschikt voor windturbines juist zijn. Wij zijn hier naar onze mening zeker niet 'te gemakkelijk' mee om gegaan.

b)
Inspreker stelt dat het feit dat gelijktijdig met het treffen van een overgangsregeling is besloten het inpassingsplan Windpark Westfrisia niet in procedure te brengen, innerlijk tegenstrijdig is. Inspreker stelt dat om die reden Windpark Westfrisia niet onder de overgangsregeling kan vallen en dat de aanvraag dient te voldoen aan de vastgestelde kaders: 6 molens in lijnopstelling op een minimale afstand van 600 m vanaf woonbebouwing.

Op 17 december 2012 hebben PS besloten om de PS-besluiten van 27 september 2010 en 14 februari 2011 te herroepen en de verzoeken tot het vaststellen van een inpassingsplan voor de windparken Wijdenes en Westfrisia niet in procedure te brengen. Dit houdt in dat het planproces om te komen tot een integraal windplan West-Friesland niet is voortgezet; er is geen PIP in procedure gebracht en voor besluitvorming voorgelegd aan PS. Ten aanzien van Windpark Westfrisia is besloten de aanvraag niet in behandeling te nemen. De aanvraag is niet afgewezen. Van een afwijzing is als zodanig ook nooit mededeling gedaan aan initiatiefnemer. Gelet op de inpassingsplanverplichting uit de Elektriciteitswet is de aanvraag uiteindelijk alsnog in behandeling genomen en is de PIP-procedure opgestart. Zoals ook in de toelichting van het inpassingsplan is verwoord voldoet het initiatief aan de voorwaarden zoals gesteld in de overgangsregeling (artikel 32, lid 8 PRV).

4.30.3 Beleid & landschap

Inspreker is van mening dat de door de provincie voorgelegde onderbouwing is toegeschreven naar het Windplan Westfrisia. Volgens inspreker merkt de beleidsregel “Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied” het betreffende plangebied onterecht aan als een verstedelijkt gebied. In dit kader verwijst inspreker naar de doelstelling uit de provinciale Leidraad Landschap en Cultuurhistorie om de identiteit van de open ruimte te behouden en naar het Natuur- en recreatieplan West-Friesland, die inzet op onder meer de opgave om de uitloop van Enkhuizen, Hoorn en Stede Broec voldoende te faciliteren en het gebied langs de Markermeerkust aantrekkelijker en toegankelijker te maken. Verder verwijst inspreker naar het provinciale document “Wind op land Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied’, waarin de volgende citaat is opgenomen: ‘grofweg is het herstructureringsgebied West-Friesland op te delen in 2 gebieden: een dynamisch, verstedelijkt deel ten zuiden van de Zwaagdijk en een meer oorspronkelijk agrarisch deel ten noorden er van’. Inspreker stelt dat als er al een scheiding tussen noord en zuid is, dit de Westfrisiagebied betreft, en vraagt zich af waarom de Zwaagdijk als historische lintbebouwing als scheidingslijn gekozen is.

Wij volgen inspreker niet in zijn conclusie dat de onderbouwing voor de realisatie van Windpark Westfrisia is toegeschreven naar het windplan. In meerdere beleidsstukken hebben wij consistent overwogen waarom dit landschap en deze regio geschikt is voor het realiseren van windturbines. Deze conclusie hebben wij meermaals getoetst bij de onafhankelijk ARO-commissie. Deze commissie heeft geoordeeld dat de overwegingen waarom dit landschap is aan te merken als geschikt voor windturbines, juist zijn. Voor een verdere beschrijving van de betreffende beleidsstukken wordt verwezen naar hoofdstuk 2 en 3 van de toelichting bij het inpassingsplan.

In de Leidraad wordt inderdaad gewezen op het kenmerkende zeer open landschap in de provincie Noord-Holland dat onder druk staat. In paragraaf 2.2.6. wordt echter ook

aangegeven dat de karakteristieke openheid van Noord-Holland niet overal hetzelfde is. Elk gebied heeft zijn eigen karakteristieke verhouding van open en dicht. In dezelfde paragraaf is vervolgens voor de gehele provincie bekeken waar de zeer open en open gebieden liggen. Het landschap tussen Hoorn en Enkhuizen is daarbij getypeerd als matig open en gesloten met alzijdig begrensde gebieden. Ten aanzien van visuele verstedelijking wordt in de Leidraad de beleidslijn uitgezet dat daar bewust mee moet worden omgegaan. open en zeer open landschappen moeten hier tegen worden beschermd door een beoordeling te maken van de visuele impact. Het projectgebied ligt niet in open tot zeer open gebied. Voor het Windpark Westfrisia is beoordeling van de visuele impact van de windturbines opgenomen in de onderzoeken behorend bij het inpassingsplan én is de ARO geraadpleegd over de impact en inpassing van de windturbines in de ruimtelijke kwaliteit van het gebied. Hiermee is bewust en zorgvuldig gekeken de impact van de windturbines op de landschappelijke kwaliteiten van het gebied.

Zoals verwoord in de beleidsregel "Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied" is juist de aanwezig van de Westfrisiaweg in het gebied ten zuiden van de Zwaagdijk en de functies rondom de Westfrisiaweg aanleiding om dit deel in een andere categorie van herstructureringsgebieden in te delen dan het gebied ten noorden van de Zwaagdijk. Dat in het gebied ten zuiden van de Zwaagdijk op plekken ook sprake is van een open landschap wordt niet in twijfel getrokken. Wel wordt gesteld dat op het macroniveau van het landschappelijke karakter van het gehele gebied rondom de Westfrisiaweg een lijnopstelling van windturbines helderheid kan brengen vanwege een nieuwe structuur die de schaal van bedrijventerreinen en gebouwen overstijgt.

4.30.4 Beleid & maatschappelijk draagvlak

Inspreker geeft aan het idee te hebben dat er toezeggingen gedaan zijn die buiten de bevoegdheden vallen en wilt weten wie dit gedaan heeft, hoe, wanneer, met wie en waarom. Inspreker stelt dat de overgangsregeling er in feite op neerkomt dat elke vorm van inspraak van de betrokkenen zinloos is.

Wij hebben geen wetenschap van oneigenlijke toezeggingen buiten de bevoegdheden van GS en PS. Wij delen de mening van inspreker niet dat door de overgangsregeling elke vorm van inspraak zinloos is. De kaders voor het initiatief, het inpassingsplan en de vergunningen zijn gesteld in wetgeving waaronder de Elektriciteitswet en provinciale regelgeving zoals de PRV. Deze kaders zijn openbaar en kunnen door iedereen worden ingezien. Het inpassingsplan en de vergunningen moeten passen binnen deze kaders. In de zienswijzenprocedure heeft iedereen de gelegenheid gekregen te toetsen of het inpassingsplan en de vergunningen ook daadwerkelijk binnen deze kaders passen. Dit staat op voorhand niet vast. Als uit de zienswijzen blijkt dat niet aan de kaders wordt voldaan, moet het plan worden aangepast of kan het plan niet doorgaan. Wel is het zo dat bijvoorbeeld in het provinciaal beleid een aantal afwegingen zijn gemaakt en kaders zijn opgenomen die de realisatie van Windpark Westfrisia in potentie mogelijk maken. Ook hiervoor kan uit de zienswijzen naar voren komen dat deze kaders op onjuiste afwegingen berusten. Blijkt dit zo te zijn, dan zouden de kaders aangepast moeten worden. In dit licht kan niet worden gesproken van een vooropgezet plan, maar is het inderdaad zo dat de gestelde kaders het plan in principe ondersteunen.

4.30.5 BIBOB

Inspreker vindt een BIBOB onderzoek naar de herkomst van kapitaal en/of financiering noodzakelijk en verzoekt de provincie dat ook te doen en vindt dat de uitkomsten van het BIBOB onderzoek publiekelijk moeten worden.

Op grond van het Besluit omgevingsrecht is het niet noodzakelijk om aanvragen voor windturbineparken te onderwerpen aan een Bibob-toets. Het Bibob-beleid van de provincie Noord-Holland vereist ook geen Bibob-toets voor windturbineparken. Er is daarmee geen reden om een Bibob-toets uit te voeren.

4.30.6 Economie

Inspreker verzoekt de provincie om aan te tonen dat dit plan economisch uitvoerbaar is. Inspreker stelt dat het ontbreken van de zekerheid omtrent economische uitvoerbaarheid

reden tot weigeren van de planologische medewerking is. Er is geen sprake van een goede ruimtelijke ordening.

In paragraaf 6.1 en paragraaf 6.2 wordt ingegaan op het kostenverhaal en de financiële uitvoerbaarheid van Windpark Westfrisia.

4.30.7 Gelijkheid

Inspreker stelt dat sprake is van rechtsongelijkheid, omdat voor wat betreft de bescherming van een goed woon- en leefklimaat geen onderscheid bestaat tussen gevoelige bestemmingen bij windturbines die met toepassing van de overgangsregeling kunnen worden geplaatst en andere turbines. Inspreker stelt dat inwoners van Zwaagdijk-Oost en Oudijk gelijk behandeld willen worden als andere inwoners van de provincie en dat zij een beroep doen op het beleid van de provincie van 2 maart 2015. Indien dit wordt bevestigd, kan deze zienswijze als ingetrokken worden beschouwd. Inspreker benadrukt niet tegen windenergie te zijn, maar gelijk behandeld te willen worden.

Als gevolg van het coalitieakkoord 2011-2015 zijn de beleidsuitgangspunten voor het plaatsen van nieuwe windturbines op land aangepast. Onderdeel van deze aanpassing is de overgangsregeling die is opgesteld voor initiatieven die ten tijde van de beleidswijziging al in een bepaald stadium waren beland, namelijk een ingediende aanvraag. In de overgangsregeling zijn de nieuwe beleidsuitgangspunten voor het plaatsen van nieuwe windturbines op land juist niet meegenomen, om te zorgen dat de lopende initiatieven alsnog door kunnen gaan. Ook voor projecten die onder de overgangsregeling vallen moet sprake zijn van een goede ruimtelijke ordening. Dit volgt uit de uitgevoerde onderzoeken en de toets aan de provinciale beleidsuitgangspunten ten aanzien van bijvoorbeeld de gewenste landschappelijke kwaliteit van het gebied. Er is dus bewust verschil gemaakt tussen de regels die gelden voor die initiatieven die onder de overgangsregeling vallen en op het moment van opstarten nog geen weet hadden van het nieuwe beleid, en de initiatieven die na bekendmaking van het coalitieakkoord 2011-2015 zijn opgestart en daar wel weet van hadden. Er is, gelet op de achtergrond van beide regelingen, geen sprake van rechtsongelijkheid voor omwonenden van Windpark Westfrisia.

Zoals ook in de toelichting van het inpassingsplan opgenomen is juist voor initiatieven van voor 11 april 2011 die aan bepaalde regels voldoen een uitzondering gemaakt op de algemene regels omtrent herstructurering van windturbines op land. De reden voor deze uitzondering ligt met name in de beleidswijziging van de mogelijkheden om windturbines op land te realiseren naar een situatie waarbij dit enkel nog onder strenge voorwaarden kan Voor initiatieven die in een bepaald stadium waren beland, namelijk een ingediende aanvraag, is toen geoordeeld dat een overgangsregeling nodig is die recht doet aan de verwachtingen die deze initiatiefnemers mochten afleiden uit de beleidsstandpunten zoals die toen van kracht waren. De overgangsregeling is algemeen gesteld.

4.30.8 Overgangsregeling

Inspreker stelt dat het feit dat geen motivering bekend is gemaakt van het besluit tot vaststelling van deze zeer specifieke overgangsregeling, in strijd is met het motiveringsbeginsel. Daarnaast is geen sprake geweest van een voorbespreking in de Statencommissie en is het niet mogelijk geweest om zienswijzen op de overgangsregeling in te dienen. Inspreker stelt dat Provinciale staten bij voorbereiding van hun besluit niet de nodige zorgvuldigheid hebben betracht en geen blijk hebben gegeven van de redelijkheid waarmee tot een besluit gekomen moet worden. Deze overgangsregeling kan daarom volgens inspreker niet worden toegepast.

Naar aanleiding van de commissievergadering Ruimte en Milieu van 6 december 2012, het juridisch advies van Vos en Vennoten advocaten in opdracht van de Statenfractie van Groen Links en de reactie hierop van Pels Rijcken, hebben aanleiding gegeven om een overgangsregeling te formuleren ten aanzien van de gewijzigde beleidsuitgangspunten voor de realisatie van windturbines op land. Om de kans op schade te beperken en omdat de mogelijkheden om de hardheidsclausule toe te passen zeer beperkt bleken, hebben wij op 17 december 2012 besloten om in de PRV(S) een overgangsbepaling op te nemen voor

vergunningaanvragen en verzoeken tot wijziging van een bestemmingsplan of het vaststellen van een inpassingsplan, die zijn ingediend voor bekendmaking van het coalitieakkoord 2011-2015.

4.30.9 Hinder voor de omgeving

Volgens inspreker treedt, gegeven de kortere afstand tot woningen op deze locatie, meer slagschaduw op dan volgens het windbeleid is toegestaan. Hierdoor moeten de windturbines uitgerust worden met een stilstandvoorziening en is de uiteindelijke opbrengst van de vijf molens lager.

In hoofdstuk 4.8 van het inpassingsplan wordt ingegaan op de energieopbrengst van Windpark Westfrisia. Hierin is aangemerkt dat het initiatief positief scoort wat betreft energieopbrengst.

4.31 Zienswijze nr 65 – S.P. Zeevat

4.31.1 Alternatieven

Inspreker vraagt zich af of het voor PS, gezien alle commotie rondom windpark Westfrisia en protesten vanuit de lokale bevolking, een verstandige keus is om de PIP vast te stellen, terwijl er elders in de provincie (gemeente Amsterdam, gemeente Velsen) voldoende alternatieven zijn om aan de provinciale taakstelling te voldoen. Inspreker doet een dringend beroep op de provincie om windpark Westfrisia af te wijzen.

Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. Vanwege deze inpassingsplanverplichting en het feit dat wordt voldaan aan een goede ruimtelijke ordening, is er geen ruimte om in dit verband alternatieven in de afweging te betrekken. De locatie voor Windpark Westfrisia past binnen het provinciaal beleid ten aanzien van de plaatsing van windturbineparken en voldoet aan wet- en regelgeving. Ook dit licht is er geen reden een alternatief in overweging te nemen.

De realisatie van een windpark heeft op onderdelen van het landschap vaak een negatief effect ten opzichte van de huidige situatie, zonder windpark. Dit is inherent aan de realisatie van een windpark. Hierbij geldt wel dat de meningen over de gevolgen van windturbines op het uitzicht in grote mate subjectief zijn. Dit laat onverlet dat de realisatie van Windpark Westfrisia bij inspreker een negatief beeld kan oproepen. Om aan de provinciale taakstelling te kunnen voldoen, is door de provincie Noord-Holland veel onderzoek gedaan naar wat geschikte en minder geschikte locaties voor windmolenparken in de provincie zijn. Het zuidelijk deel van de HG West-Friesland gebied scoort relatief goed als het gaat om de landschappelijke inpassing van windprojecten. Bij deze afweging is het landschap beoordeeld vanuit een bredere context. In het inpassingsplan wordt nader ingegaan op de afwegingen die hierbij zijn meegenomen. Met het volgen van de bestaande infrastructuur en het aansluiten bij de suggesties uit de Beleidsregel WOL hebben de initiatiefnemers getracht te zorgen voor een zo goed mogelijke landschappelijke inpassing. Daarnaast vindt ARO, zoals is beschreven op pagina 23 van de toelichting van het inpassingsplan, het vanuit het perspectief van ruimtelijke kwaliteit goed voor te stellen dat op deze locatie in West-Friesland windturbines worden geplaatst.

4.31.2 Beleid

a)
Wanneer heeft er een democratisch besluitvormingsproces plaats gevonden waarbij de beslissing van 17 december 2012 (het besluit om het windplan West Friesland te beëindigen) herroepen is? Door wie is de beslissing herroepen en is dit in stemming gebracht bij PS? Op welke datum heeft dit plaats gevonden en kan de provincie inspreker een kopie van de stukken hiervan sturen?

Op 17 december 2012 hebben PS besloten om de PS-besluiten van 27 september 2010 en 14 februari 2011 te herroepen en de verzoeken tot het vaststellen van een inpassingsplan voor de windparken Wijdenes en Westfrisia niet in procedure te brengen. Dit houdt in dat het planproces om te komen tot een integraal windplan West-Friesland niet is voortgezet; er is geen PIP in procedure gebracht en voor besluitvorming voorgelegd aan PS. Ten aanzien van Windpark Westfrisia is besloten de aanvraag niet in behandeling te nemen. De aanvraag is niet afgewezen. Van een afwijzing is als zodanig ook nooit mededeling gedaan aan initiatiefnemer. Gelet op de inpassingsplanverplichting uit de Elektriciteitswet is de aanvraag uiteindelijk alsnog in behandeling genomen en is de PIP-procedure opgestart. Op 9 november 2015 is de Startnotitie Inpassingsplan Windpark Westfrisia door Provinciale Staten vastgesteld, waarmee de procedure voor het opstellen van een inpassingsplan is gestart. De startnotitie is terug te vinden op http://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Duurzaamheid_Milieu/Projecten/Wind_op_land/Windpark_Westfrisia . Het verslag van de Statenvergadering van 9 november 2015 is terug te vinden op www.nood-holland.nl onder bestuur - provinciale staten.

b)
Inspreker stelt dat door de initiatiefnemers chantage middelen en dreigementen niet worden geschuwd om tot overeenkomst te komen met de landeigenaren. Inspreker vraagt de provincie toe te lichten hoe zij hierover denkt, mede in kader van het creëren van maatschappelijk draagvlak en het democratisch bestel. Inspreker vraagt zich af of, indien PS de PIP Windpark Westfrisia goedkeurt, dit betekent dat de PS deze handelswijze goedkeurt. Indien dit niet het geval is, kan de provincie toelichten waarom niet?

Het afdwingen van medewerking van landeigenaren door chantage en dreigementen keuren wij nooit goed. Daarbij wordt opgemerkt dat afspraken ten aanzien van grondgebruik een zaak is tussen landeigenaar en initiatiefnemer. Initiatiefnemer heeft ons laten weten met alle betrokken landeigenaren overeenstemming te hebben over het gebruik van de gronden ten behoeve van het windturbinepark. Wij hebben van de betrokken landeigenaren geen signalen ontvangen dat zij zijn gechanteerd of bedreigd over het al dan niet meewerken aan de realisatie van Windpark Westfrisia. Is dit wel het geval dan willen wij dit graag van de betrokkenen zelf vernemen. Blijkt dit het geval dan zullen wij bezien wat voor consequenties aan dit handelen moeten worden verbonden.

c)
Inspreker vindt de argumentatie van de provincie dat windpark Westfrisia wel in behandeling moet worden genomen vanwege het risico op een grote schadeclaim vanuit initiatiefnemers, misleidend voor PS en daarmee misplaatst. In kader hiervan verwijst inspreker naar onderzoek door Oranjewoud en Pels Rijcken, dat de provincie in 2012 heeft laten verrichten, naar het risico en de kosten ten gevolge van planschade of andere gronden. Zowel Oranjewoud als Pels Rijcken hebben aangegeven dat voor alle projecten de kans op daadwerkelijke schadevergoeding relatief gering was, in werkelijkheid zal de schadevergoeding voor de initiatiefnemers van windpark Westfrisia (als deze al door een rechter wordt toegekend) waarschijnlijk niet meer bedragen dan enige tienduizenden euro's. Kunt u aangegeven of de rapporten van Oranjewoud en Pels Rijcken voldoende bekend zijn bij PS en zo niet, vindt u dan niet dat deze rapporten bekend moeten zijn om tot een goede besluitvorming voor aanname PIP en vergunning te komen? Graag uw toelichting.

Als het plan niet voldoet aan een goede ruimtelijke ordening moet het plan worden afgewezen zonder dat ten aanzien van deze afwijzing schadevergoeding verschuldigd is aan initiatiefnemer. Zoals in de toelichting op het inpassingsplan is aangegeven stellen wij dat het plan wel voldoet aan de goede ruimtelijke ordening omdat wordt voldaan aan de toepasselijke wetgeving en het initiatief past binnen de provinciale ruimtelijke kaders.
Het afwijzen van het initiatief om andere redenen dan het niet voldoen aan een goede ruimtelijke ordening kan wel leiden tot een schadeclaim van initiatiefnemers. Wij zijn bekend met de inhoud van de rapporten waarnaar inspreker verwijst. De rapporten waar inspreker naar verwijst hebben betrekking op de beoordeling of als gevolg van de beleidswijziging Wind op Land sprake kan zijn van een gerechtvaardigd beroep op schadevergoeding. Deze rapporten zien niet specifiek of enkel op de situatie voor Windpark Westfrisia. Daarnaast kan een afwijzing van het initiatief nu aangetoond is dat is voldaan aan een goede ruimtelijke ordening er toe leiden dat de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, gelet op

de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet, het gebruik maken van de bevoegdheid alsnog afdwingt.

d)
Inspreker geeft aan dat de nationale ombudsman stelt dat feiten over windmolens zoals opgesteld door de SER onvolledig en misleidend zijn. Is het een verstandig besluit van PS om nu te beslissen over een PIP van een nieuw te bouwen windmolenpark of zou men beter kunnen wachten totdat de kwestie tussen de nationale ombudsman en de SER tot een definitieve uitspraak hebben geleid?

Op grond van de Elektriciteitswet heeft Provinciale Staten een inpassingsverplichting voor het Windpark Westfrisia. Deze inpassingsverplichting wordt teniet gedaan als het initiatief niet voldoet aan een goede ruimtelijke ordening. Het oordeel van de Ombudsman ten aanzien van de feiten die het SER presenteert, wat daar ook van zij, kan niet tornen aan de verplichting uit de wet. Met deze verplichting hebben wij op dit moment te maken. Dit betekent dat de definitieve uitspraak van de Ombudsman op dit moment geen wijziging kan brengen in voorliggende procedure en het wachten op deze uitspraak daarmee niet nodig is.

e)
Inspreker verwijst naar het landschapsplan wat gemaakt is voor de aanleg van de N23, waarin als uitgangspunt wordt genomen op de openheid van het Grootslag te waarborgen, en heeft naar aanleiding hiervan twee vragen. Vindt PS dat binnen een landelijk gebied waarbij de openheid gewaarborgd moet worden grote windmolens passen en zo ja, kan PS dit toelichten? Vindt PS niet dat er sprake is van tweeslachtig beleid als men enerzijds een plan goedkeurt waarbij openheid van het landschap gewaarborgd moet blijven en men anderzijds een plan wil goedkeuren waarbij deze openheid juist teniet wordt gedaan en zo nee, kan PS dit toelichten?

In het landschapsplan van de Westfrisiaweg in er voor gekozen groenstructuren te laten aansluiten bij het karakter van het naastgelegen gebied. Dit betekent groene geluidsschermen en bomen bij bestaand bebouwd gebied en een open inrichting waar geen of weinig bebouwing aanwezig is. De openheid van het landschap wordt marginaal aangetast door de nieuwe windturbines in een lijnopstelling met tussen maten van enkele honderden meters. Dit geeft een wezenlijk ander beeld dan bijvoorbeeld een bomenrij. Wat ons betreft spreken het landschapsplan van de Westfrisiaweg en de landschappelijke inpassing van Windpark Westfrisia elkaar niet tegen.

4.32 Zienswijze nr 67 – H.J. Smit

4.32.1 Alternatieven

a)
Inspreker stelt dat er veel gebieden zijn die veel beter geschikt zijn en minder overlast geven maar door b.v. weidevogels afgewezen zijn, wat er volgens inspreker op wijst dat vogels belangrijker zijn dan het welzijn van mensen. Inspreker geeft aan dat ook in dit gebied veel weidevogels zijn maar dat deze niet zijn geregistreerd. Inspreker wijst er op dat in het IJsselmeer 4 windmolens zijn gesloopt, waar deze molens mooi voor in de plaats zouden kunnen komen.
Inspreker stelt dat zonnepanelen b.v. milieuvriendelijker zijn bij fabricage en sloop, veel langer meegaan en geen geluidsoverlast veroorzaken, geen laag frequente trillingen, geen licht overlast, geen slagschaduwen en geen horizonvervuiling. Volgens inspreker zou het daarom beter zijn om een alternatief te zoeken.
Inspreker kaart aan niet tegen schone energie te zijn, maar dat weloverwogen met dit plan moet worden omgegaan omdat er veel betere alternatieven zijn.

Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. Vanwege deze inpassingsplanverplichting en het feit dat wordt voldaan aan een

goede ruimtelijke ordening, is er geen ruimte om in dit verband alternatieven in de afweging te betrekken. De locatie voor Windpark Westfrisia past binnen het provinciaal beleid ten aanzien van de plaatsing van windturbineparken en voldoet aan wet- en regelgeving. Ook dit licht is er geen reden een alternatief in overweging te nemen.

De realisatie van een windpark heeft op onderdelen van het landschap vaak een negatief effect ten opzichte van de huidige situatie, zonder windpark. Dit is inherent aan de realisatie van een windpark. Hierbij geldt wel dat de meningen over de gevolgen van windturbines op het uitzicht in grote mate subjectief zijn. Dit laat onverlet dat de realisatie van Windpark Westfrisia bij inspreker een negatief beeld kan oproepen. Om aan de provinciale taakstelling te kunnen voldoen, is door de provincie Noord-Holland veel onderzoek gedaan naar wat geschikte en minder geschikte locaties voor windmolenparken in de provincie zijn. Het zuidelijk deel van de HG West-Friesland gebied scoort relatief goed als het gaat om de landschappelijke inpassing van windprojecten. Bij deze afweging is het landschap beoordeeld vanuit een bredere context. In het inpassingsplan wordt nader ingegaan op de afwegingen die hierbij zijn meegenomen. Met het volgen van de bestaande infrastructuur en het aansluiten bij de suggesties uit de Beleidsregel WOL hebben de initiatiefnemers getracht te zorgen voor een zo goed mogelijke landschappelijke inpassing. Daarnaast vindt ARO, zoals is beschreven op pagina 23 van de toelichting van het inpassingsplan, het vanuit het perspectief van ruimtelijke kwaliteit goed voor te stellen dat op deze locatie in West-Friesland windturbines worden geplaatst.

4.32.2 Economie

a)
Inspreker stelt dat naar mate omwonenden dichterbij wonen en meer overlast ervaren, des te meer compensatie te zouden moeten krijgen. Indien compensaties gelijk zijn worden mensen volgens inspreker tegen elkaar opgezet. Daarnaast stelt inspreker dat de initiatiefnemers een stichting in plaats van B.V. opgericht zouden hebben als ze werkelijk de inkomsten zouden delen met de bevolking.

De regeling met omwonenden, zoals deze met initiatiefnemer is over een gekomen is een zaak tussen omwonenden en initiatiefnemer. Hoe de beschikbare gelden worden verdeeld moeten omwonenden en initiatiefnemer gezamenlijk bepalen evenals de wijze waarop deze gelden worden beheerd.

b)
Inspreker stelt dat het niet zo kan zijn dat, gezien het project niet door de bevolking wordt gedragen, veel subsidies worden uitgegeven aan dit project.

De subsidie waar inspreker op wijst (wij gaan er van uit dat dit gaat om de Subsidieregeling Duurzame Energie (SDE+)), wordt verstrekt vanuit de rijksoverheid. De provincie kan dan ook niet inhoudelijk ingaan op de reactie van inspreker hierover.

c)
Inspreker stelt dat de schade die inspreker lijdt omdat zijn/haar onroerend goed veel minder waard wordt, niet wordt vergoed met planschade en op de een of andere manier gecompenseerd moet worden door de provincie. Daarnaast zou doorgang van het plan volgens inspreker ook gevolgen moeten hebben voor de lasten van de betrokken burgers, zoals het niet hoeven betalen van OZB belasting, korting op andere belastingen.

Indien inspreker meent aanspraak te kunnen maken op planschade, kunt u hier een verzoek voor indienen als het inpassingsplan onherroepelijk is. Eventuele vergoedingen voor planschade zijn wettelijk vastgelegd in de Wet op de Ruimtelijke ordening. Om eventuele planschade vast te stellen, wordt iedere mogelijke vorm van waardedaling geobjectiveerd beoordeeld. Indien sprake is van waardedaling van de woning zal dit ook tot uitdrukking komen in de WOZ-waarde van die woning. Indien inspreker doelt op de omwonendenregeling die tussen de initiatiefnemer en directe omwonenden is afgesproken: de provincie is geen partij bij deze regeling en kan hier niet inhoudelijk op ingaan.

4.32.3 Gelijkheid

Inspreker stelt dat er sprake is van rechtsongelijkheid, omdat in de rest van de provincie plannen wel getoetst worden aan de nieuwe regelgeving (600m, 6 in rij opstelling, etc.).

Wij nemen aan dat inspreker doelt op de regels omtrent herstructurering van windturbines op land en de overgangsregeling voor initiatieven van voor 11 april 2011. Zoals ook in de toelichting van het inpassingsplan opgenomen is juist voor initiatieven van voor 11 april 2011 die aan bepaalde regels voldoen een uitzondering gemaakt op de algemene regels omtrent herstructurering van windturbines op land. De reden voor deze uitzondering ligt met name in de beleidswijziging van de mogelijkheden om windturbines op land te realiseren naar een situatie waarbij dit enkel nog onder strenge voorwaarden kan. Voor initiatieven die in een bepaald stadium waren beland, namelijk een ingediende aanvraag, is toen geoordeeld dat een overgangsregeling nodig is die recht doet aan de verwachtingen die deze initiatiefnemers mochten afleiden uit de beleidsstandpunten zoals die toen van kracht waren. De provincie voert haar eigen beleid dus op correcte wijze uit.

4.32.4 Geluid

Inspreker pleit voor het onderzoeken van laag-frequent geluid, wat de grootste overlast geeft, voordat verder gegaan wordt met dit plan.

Zoals is beschreven in het inpassingsplan (zie paragraaf 4.6.3 van het inpassingsplan) zijn in onderzoek van RIVM en Agentschap NL geen aanwijzingen naar voren gekomen dat laagfrequent geluid door windturbines een belangrijke rol speelt met invloed op de beleving en gezondheid van omwonenden. Daarnaast kan op basis van een brief van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu worden gesteld dat toetsing aan de standaard Nederlandse geluidnormen tevens voldoende bescherming biedt tegen laagfrequent geluid. Om die reden is het niet noodzakelijk geacht om onderzoek te doen naar laagfrequent geluid voor Windpark Westfrisia.

4.32.5 Landschappelijke inpassing

Het betreft een open gebied tussen de industrie van Hoorn en Zwaagdijk-oost dat volgens inspreker juist open moet blijven om het niet één groot industrieterrein te laten lijken.

In hoofdstuk 3 van het inpassingsplan is uitgebreid beschreven wat de beleidsvisie van de provincie is op dit gebied. Zoals in de Beleidsregel "Wind op land, Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines in herstructureringsgebieden' ook is opgemerkt is sprake van een "gevarieerd historisch landschap, waarbij lange lintdorpen de structuur (geulen en ruggen) van het door de zee gevormde landschap volgen en herkenbaar maken. … Het landbouwgebied ertussen is steeds in de orde van één kilometer breed." Daarmee wordt al te kennen gegeven dat er in het gebied open landschap en landbouwgronden aanwezig zijn maar dat het gebied als groter geheel bekeken "rondom de Westfrisiaweg daarom aangemerkt als verstedelijkt gebied, waar oude structuurlijnen (linten) hun structurerende en identiteitsbepalende waarde verliezen ten gunste van nieuwe infrastructuurlijnen en vormen van grondgebruik." In dezelfde beleidsvisie is ook aangegeven waarom het gebied ten noorden van de Zwaagdijk een andere ontwikkeling kent dan het gebied ten zuiden van de Zwaagdijk. Verstedelijking is een begrip dat meer omvat dan enkel woningbouw. Infrastructuur en bedrijvigheid dragen ook bij aan verstedelijking. Daarbij gaat het om de beleving van en activiteiten rondom de Westfrisiaweg waarbij bedrijvigheid, infrastructuur en landbouwgebied elkaar afwisselen. Een ontwikkeling als het realiseren van windturbines direct langs een infrastructurele ontwikkeling als de Westfrisiaweg sluit daarmee goed aan bij de ontwikkeling van deze zone en de daarin voorkomende kenmerkende gebieden.

4.32.6 Overlast

Inspreker geeft aan als inwoner van Oudijk al veel hinder over zich heen te krijgen welke sterk toeneemt: sluipverkeer naar Hoorn omdat de Strip in Hoorn dichtslibt, de N203 geeft steeds meer geluidsoverlast omdat het verkeer toeneemt en geen geluidswallen aangelegd worden, geluidsoverlast door de spoorlijn, steeds meer agrarische bebouwing in de Oudijk, de aanvlieg en vertrek route van vliegverkeer van Schiphol dat steeds meer toeneemt. Inspreker geeft aan niet op nog meer overlast te zitten wachten en wijst er op dat stapeling van hinder voor nog meer overlast en irritatie zorgt.

De vormen van hinder waar inspreker op doelt vallen buiten de reikwijdte van Windpark Westfrisia. De opmerkingen van inspreker worden ter kennisgeving aangenomen.

4.32.7Risico

De locatie is volgens inspreker een groot risico omdat er leidingen en kabels lopen en omdat de locatie op korte afstand van de N302 is gelegen.

Zoals is beschreven in het inpassingsplan, is uitgebreid onderzoek gedaan naar het aspect veiligheid. In kader hiervan wordt inspreker verwezen naar paragraaf 4.7 van het inpassingsplan. Uit het onderzoek is gebleken dat voor alle windturbines op het gebied van veiligheid wordt voldaan aan toetsafstanden en normeringen en dat daarmee wordt voldaan aan een goede ruimtelijke ordening. Zo liggen de windturbinelocaties op minimaal 110 meter afstand tot de rand van de provinciale weg N302, waarmee ze zeer ruim aan de norm voldoen. Ook voldoen de turbines aan de vereiste minimale afstanden tot de buisleidingen van de Gasunie.

4.32.8 Slagschaduw

Door de draaiende wieken, knipperende lampen op de masten van de windmolens en slag schaduw ontstaat er volgens inspreker veel overlast.

In het kader van de vergunningaanvraag en omgevingsvergunning beperkte milieutoets (OBM) voor het windpark Westfrisia is onderzoek naar slagschaduw uitgevoerd. Daarnaast is een vormvrije MER-beoordeling opgesteld, waarin is onderzocht wat de gevolgen van het windpark op het aspect slagschaduw zijn en of de gevolgen aanleiding geven om tot een volledige MER studie over te gaan.

De wettelijk toegestane maximale duur van slagschaduw is 20 minuten per dag gedurende gemiddeld meer dan 17 dagen per jaar. Deze norm is vertaald naar een (strengere) norm van maximaal 6 uur slagschaduw per jaar per woning. In het onderzoek is voor de 107 meest nabijgelegen woningen de slagschaduw onderzocht. Voor een volledige beschrijving van het onderzoek wordt verwezen naar bijlage 3 van het inpassingsplan.

Voor alle onderzochte windturbines en de vergelijkingswindturbine geldt dat er zich in de omgeving van het windpark woningen bevinden die meer dan 6 uur schaduw per jaar zouden ontvangen. Daarom worden de windturbines uitgerust met een stilstandvoorziening die er voor zorgt dat de windturbines kunnen stoppen met draaien wanneer er op de betreffende woningen (binnen de contour) schaduwhinder optreedt. Door het toepassen van een stilstandvoorziening veroorzaken de aangevraagde windturbinetypes na mitigatie minder slagschaduw dan de vergelijkingswindturbine. Er blijft sprake van beperkte slagschaduw, maar deze valt binnen de wettelijke norm. Op het gebied van slagschaduw kunnen, na het toepassen van mitigatie, als gevolg van de voorgenomen activiteiten geen belangrijke negatieve milieugevolgen optreden. Met betrekking tot de zorgen van inspreker om knipperende lampen, wordt inspreker er op gewezen dat er geen sprake zal zijn van signaleringslicht omdat de windturbines lager dan 150 meter zijn.

4.33 Zienswijze nr 71 – Windpark Westfrisia b.v.

4.33.1 Documenten

a)
Inspreker kaart aan dat het huidige kabeltracé enkele haakse bochten bevat, die met de beoogde kabel niet gemaakt kunnen worden. Verzocht wordt om een alternatief tracé, dat is opgenomen op een bijgevoegde tekening bij de zienswijze, over te nemen in de verbeelding van het definitieve inpassingsplan.

Wij zien geen bezwaar in de voorgestelde wijzigingen omdat sprake is van een kleine wijziging zonder zichtbare ruimtelijke impact op het gebied. De wijziging wordt in het inpassingsplan opgenomen.

b)
Verzocht wordt om de in de bijlage van de zienswijze opgenomen tekening (waarop een alternatief kabeltracé is ingetekend, zie hierboven) toe te voegen aan de definitieve omgevingsvergunning, en in plaats te laten komen van tekeningen 1 en 2 uit bijlage 2.3 van de omgevingsvergunningaanvraag.

Anders dan voor het inpassingsplan waarvoor aan PS een grote mate van beleidsvrijheid is toegekend, kan een vergunningaanvraag gedurende het vergunningproces niet worden gewijzigd tenzij deze van ondergeschikte aard is. Het betreft een kleine wijziging maar gelet op de aanvraag en het doorlopen proces vinden wij op voorhand onvoldoende vaststaan dat daadwerkelijk sprake is van een wijziging van ondergeschikte aard. De tekeningen wordt gelet hierop niet toegevoegd aan de aanvraag en niet opgenomen in de watervergunning.

c)
Ook wordt verzocht om Voorschrift 1. zoals verwoord in de ontwerp-omgevingsvergunning, te concretiseren. Het huidige voorschrift betreft: “De masten van de windturbines dienen te zijn voorzien van een anti-graffiti coating”. Verzocht wordt om dit voorschrift als volgt te wijzigen: “De masten van de windturbines dienen tot 4 meter hoogte vanaf maaiveld voorzien te zijn van een anti-graffiti coating".

Deze aanpassing past binnen het advies dat de commissie Welstand heeft uitgebracht. De aanpassing wordt in de omgevingsvergunning verwerkt.

d)
Het is initiatiefnemer opgevallen dat de ontwerp-vergunning de maximale rotordiameter van 93 meter voorschrijft. Per abuis is in de legenda van enkele tekeningen in de vergunningaanvraag een maximale rotordiameter van 93,5 meter aangeduid. Inspreker verzoekt GS om in de definitieve omgevingsvergunning expliciet te vermelden dat de maximale rotordiameter 93 meter bedraagt, ook al wordt in enkele tekeningen anders vermeld.

Een maximale rotor-diameter van 93 meter wordt in de omgevingsvergunning alsnog voorgeschreven.

e)
Verzocht wordt om de in de bijlage van de zienswijze opgenomen tekening toe te voegen aan de definitieve watervergunning, en in plaats te laten komen van tekeningen 1 en 2 uit bijlage 2.3 van de vergunningaanvraag.

Anders dan voor het inpassingsplan waarvoor aan PS een grote mate van beleidsvrijheid is toegekend, kan een vergunningaanvraag gedurende het vergunningproces niet worden gewijzigd tenzij deze van ondergeschikte aard is. Het betreft een kleine wijziging maar gelet op de aanvraag en het doorlopen proces vinden wij op voorhand onvoldoende vaststaan dat daadwerkelijk sprake is van een wijziging van ondergeschikte aard. De tekeningen wordt gelet hierop niet toegevoegd aan de aanvraag en niet opgenomen in de watervergunning.

f)
Inspreker stelt dat de aanpassing van het tracé van de toegangswegen tot een geringe toename van verharding leidt. Deze toename leidt tot een watercompensatie-opgave van 3067 m2. In de huidige ontwerp-vergunning en vergunningaanvraag is een totale watercompensatie van 3061 m2 voorzien. Inspreker verzoekt GS om deze geringe afwijking als van ondergeschikte aard te beschouwen, dan wel op te nemen in de watercompensatie-opgaaf in de definitieve watervergunning.

Anders dan voor het inpassingsplan waarvoor aan PS een grote mate van beleidsvrijheid is toegekend, kan een vergunningaanvraag gedurende het vergunningproces niet worden gewijzigd tenzij deze van ondergeschikte aard is. Het betreft een kleine wijziging maar gelet op de aanvraag en het doorlopen proces vinden wij op voorhand onvoldoende vaststaan dat daadwerkelijk sprake is van een wijziging van ondergeschikte aard. De tekeningen wordt gelet hierop niet toegevoegd aan de aanvraag en niet opgenomen in de watervergunning.

4.34 Zienswijze nr 73 – M. Sijm

4.34.1 Beleid & landschap

Inspreker vindt dat de minimale afstand van windturbines 2 kilometer moet zijn in plaats van 500 meter, zoals elders in Europa gebeurt.

In de wetgeving is vastgelegd welke afstanden moeten worden gehanteerd om een veilige en acceptabele woon- en leefomgeving te garanderen. Voor veiligheid wordt deze afstand bepaald op basis van de wieklengte. Voor slagschaduw is deze afstand afhankelijk van de hoogte van de windturbine en de wieken. Voor geluid wordt een berekening gemaakt van de geluidsbelasting op de gevel van gevoelige bestemmingen in relatie tot de geluidsproductie van de windturbine. Zo wordt bekeken welke afstand minimaal moet worden aangehouden tot bijvoorbeeld woningen. Of en hoe hier in het buitenland mee wordt omgegaan is ons niet bekend.

4.35 Zienswijze nr 74 – A.A.J. Karsten

4.35.1 Alternatieven

Er zijn ruim voldoende alternatieve aanvragen voorhanden om te kunnen voldoen aan de 685,5 MW norm, binnen de huidige RO-Norm. Inspreker vindt het niet uit te leggen dat dit wordt afgewezen.

Het kader voor de afweging om het Windpark Westfrisia planologisch mogelijk te maken, wordt gegeven door de inpassingsverplichting uit de Elektriciteitswet en de 'goede ruimtelijke ordening'. Vanwege deze inpassingsplanverplichting en het feit dat wordt voldaan aan een goede ruimtelijke ordening, is er geen ruimte om in dit verband alternatieven in de afweging te betrekken. De locatie voor Windpark Westfrisia past binnen het provinciaal beleid ten aanzien van de plaatsing van windturbineparken en voldoet aan wet- en regelgeving. Ook dit licht is er geen reden een alternatief in overweging te nemen.

De realisatie van een windpark heeft op onderdelen van het landschap vaak een negatief effect ten opzichte van de huidige situatie, zonder windpark. Dit is inherent aan de realisatie van een windpark. Hierbij geldt wel dat de meningen over de gevolgen van windturbines op het uitzicht in grote mate subjectief zijn. Dit laat onverlet dat de realisatie van Windpark Westfrisia bij inspreker een negatief beeld kan oproepen. Om aan de provinciale taakstelling te kunnen voldoen, is door de provincie Noord-Holland veel onderzoek gedaan naar wat geschikte en minder geschikte locaties voor windmolenparken in de provincie zijn. Het zuidelijk deel van de HG West-Friesland gebied scoort relatief goed als het gaat om de landschappelijke inpassing van windprojecten. Bij deze afweging is het landschap beoordeeld vanuit een bredere context. In het inpassingsplan wordt nader ingegaan op de afwegingen die

hierbij zijn meegenomen. Met het volgen van de bestaande infrastructuur en het aansluiten bij de suggesties uit de Beleidsregel WOL hebben de initiatiefnemers getracht te zorgen voor een zo goed mogelijke landschappelijke inpassing. Daarnaast vindt ARO, zoals is beschreven op pagina 23 van de toelichting van het inpassingsplan, het vanuit het perspectief van ruimtelijke kwaliteit goed voor te stellen dat op deze locatie in West-Friesland windturbines worden geplaatst.

4.35.2 Beleid

a)
Tot het treffen van een overgangsregeling is gelijktijdig besloten met de beslissing om het inpassingsplan Windpark Westfrisia niet in procedure te brengen. Dit 'dubbelbesluit' is tegenstrijdig. Daarnaast is het, op grond van dit besluit, onbegrijpelijk waarom Windpark Westfrisia nog onder de overgangsregeling zou vallen.

Op 17 december 2012 hebben PS besloten om de PS-besluiten van 27 september 2010 en 14 februari 2011 te herroepen en de verzoeken tot het vaststellen van een inpassingsplan voor de windparken Wijdenes en Westfrisia niet in procedure te brengen. Dit houdt in dat het planproces om te komen tot een integraal windplan West-Friesland niet is voortgezet; er is geen PIP in procedure gebracht en voor besluitvorming voorgelegd aan PS. Ten aanzien van Windpark Westfrisia is besloten de aanvraag niet in behandeling te nemen. De aanvraag is niet afgewezen. Van een afwijzing is als zodanig ook nooit mededeling gedaan aan initiatiefnemer. Gelet op de inpassingsplanverplichting uit de Elektriciteitswet is de aanvraag uiteindelijk alsnog in behandeling genomen en is de PIP-procedure opgestart.

b)
Een deugdelijke motivering voor het vaststellen van de overgangsregeling ontbreekt. De overgangsregeling is niet besproken in de Statencommissie en er is geen mogelijkheid geweest zienswijzen in te dienen. PS heeft geen blijk gegeven van redelijkheid bij het nemen van dit besluit.

De commissievergadering Ruimte en Milieu van 6 december 2012, het juridisch advies van Vos en Vennoten advocaten in opdracht van de Statenfractie van Groen Links en de reactie hierop van Pels Rijcken, hebben aanleiding gegeven om een overgangsregeling te formuleren ten aanzien van de gewijzigde beleidsuitgangspunten voor de realisatie van windturbines op land. Om de kans op schade te beperken en omdat de mogelijkheden om de hardheidsclausule toe te passen zeer beperkt bleken, hebben wij op 17 december 2012 besloten om in de PRV(S) een overgangsbepaling op te nemen voor vergunningaanvragen en verzoeken tot wijziging van een bestemmingsplan of het vaststellen van een inpassingsplan, die zijn ingediend voor bekendmaking van het coalitieakkoord 2011-2015.

c)
Inspreker stelt dat sprake is van rechtsongelijkheid, omdat voor wat betreft de bescherming van een goed woon- en leefklimaat geen onderscheid bestaat tussen gevoelige bestemmingen bij windturbines die met toepassing van de overgangsregeling kunnen worden geplaatst en andere turbines. Inspreker stelt dat inwoners van Zwaagdijk-Oost en Oudijk gelijk behandeld willen worden als andere inwoners van de provincie en dat zij een beroep doen op het beleid van de provincie van 2 maart 2015. Indien dit wordt bevestigd, kan deze zienswijze als ingetrokken worden beschouwd. Inspreker benadrukt niet tegen windenergie te zijn, maar gelijk behandeld te willen worden.

Als gevolg van het coalitieakkoord 2011-2015 zijn de beleidsuitgangspunten voor het plaatsen van nieuwe windturbines op land aangepast. Onderdeel van deze aanpassing is de overgangsregeling die is opgesteld voor initiatieven die ten tijde van de beleidswijziging al in een bepaald stadium waren beland, namelijk een ingediende aanvraag. In de overgangsregeling zijn de nieuwe beleidsuitgangspunten voor het plaatsen van nieuwe windturbines op land juist niet meegenomen, om te zorgen dat de lopende initiatieven alsnog door kunnen gaan. Ook voor projecten die onder de overgangsregeling vallen moet sprake zijn van een goede ruimtelijke ordening. Dit volgt uit de uitgevoerde onderzoeken en de toets

aan de provinciale beleidsuitgangspunten ten aanzien van bijvoorbeeld de gewenste landschappelijke kwaliteit van het gebied. Er is dus bewust verschil gemaakt tussen de regels die gelden voor die initiatieven die onder de overgangsregeling vallen en op het moment van opstarten nog geen weet hadden van het nieuwe beleid, en de initiatieven die na bekendmaking van het coalitieakkoord 2011-2015 zijn opgestart en daar wel weet van hadden. Er is, gelet op de achtergrond van beide regelingen, geen sprake van rechtsongelijkheid voor omwonenden van Windpark Westfrisia.

Zoals ook in de toelichting van het inpassingsplan opgenomen is juist voor initiatieven van voor 11 april 2011 die aan bepaalde regels voldoen een uitzondering gemaakt op de algemene regels omtrent herstructurering van windturbines op land. De reden voor deze uitzondering ligt met name in de beleidswijziging van de mogelijkheden om windturbines op land te realiseren naar een situatie waarbij dit enkel nog onder strenge voorwaarden kan Voor initiatieven die in een bepaald stadium waren beland, namelijk een ingediende aanvraag, is toen geoordeeld dat een overgangsregeling nodig is die recht doet aan de verwachtingen die deze initiatiefnemers mochten afleiden uit de beleidsstandpunten zoals die toen van kracht waren. De overgangsregeling is algemeen gesteld.

d)
Door de waardering van de locatie voor het Windpark Westfrisia telkens te wijzigen en anders te "interpreteren" is toe geredeneerd naar het oordeel dat voor wat betreft de inpassing in het landschap sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Er is sprake van doelredenering en vooringenomenheid.

Wij volgen inspreker niet in zijn conclusie dat sprake is van vooringenomenheid en een doelredenatie. In meerdere beleidsstukken hebben wij consistent overwogen waarom dit landschap en deze regio geschikt is voor het realiseren van windturbines. Deze conclusie hebben wij meermaals getoetst bij de onafhankelijk ARO-commissie. Deze commissie heeft geoordeeld dat de overwegingen waarom dit landschap is aan te merken als geschikt voor windturbines, juist zijn. Voor een verdere beschrijving van de betreffende beleidsstukken wordt verwezen naar hoofdstuk 2 en 3 van de toelichting bij het inpassingsplan.

4.35.3 Economie

a)
Het ontbreekt aan zekerheid van economische uitvoering. Inzicht in financiering of kapitaalverschaffers is er niet en zekerheid wordt niet gegeven. Inspreker verzoekt om aan te tonen dat het plan economisch uitvoerbaar is. In het geval dit niet wordt aangetoond, wordt er niet voldaan aan de eis van een goede ruimtelijke ordening.

Zoals in hoofdstuk 6 van het inpassingsplan is toegelicht, is de financiering van het windpark de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer. Verder hebben Provincie en initiatiefnemer een anterieure overeenkomst gesloten waarin is vastgelegd dat initiatiefnemer eventuele planschade die voortvloeit uit dit inpassingsplan voor zijn tekening neemt. Hiermee heeft de initiatiefnemer, in tegenstelling tot wat inspreker stelt, voldoende inzicht gegeven in de economische uitvoerbaarheid van het windpark en daarmee het inpassingsplan.

b)
De schadeclaim van de initiatiefnemers is onterecht, omdat de initiatiefnemers geen geld hebben geïnvesteerd in grond. Zij hebben met grondeigenaren overeenkomsten afgesloten dat bij doorgang van het plan een vergoeding wordt betaald. Deze overeenkomst met de grondeigenaren is november 2016 beëindigd. Inspreker verzoekt GS en leden van PS om de werkwijze van Windpark Westfrisia stop te zetten.

Inspreker constateert terecht dat indien het plan niet voldoet aan een goede ruimtelijke ordening het plan kan worden afgewezen zonder dat ten aanzien van deze afwijzing schadevergoeding verschuldigd is aan initiatiefnemer. Zoals in de toelichting op het inpassingsplan is aangegeven stellen wij dat het plan wel voldoet aan de goede ruimtelijke ordening omdat wordt voldaan aan de toepasselijke wetgeving en het initiatief past binnen de

provinciale ruimtelijke kaders.
Het afwijzen van het initiatief om andere redenen dan het niet voldoen aan een goede ruimtelijke ordening kan wel leiden tot een schadeclaim van initiatiefnemers.

4.35.4 Landschap

a)
Het gebied wordt ten onrechte aangemerkt als verstedelijkt gebied in de beleidsregel "Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied". Er wordt voorbij gegaan aan de volgende zaken:

- In de provincie Noord-Holland staan de kenmerkende zeer open ruimte onder druk voor vergaande verdichting (Hoofdstuk 2.2.6 van de provinciale Leidraad Landschap en Cultuurhistorie)
- Voor de identiteit van de linten is het van belang dat het open landelijk karakter behouden blijft. Vanaf de meest oostelijke bebouwingsgrens van Hoorn ligt er meer dan 4 kilometer open landschap richting Wervershoof en Hoogkarspel. Dit gebied heeft geen enkele verandering ondergaan.
- Buurgemeenten hebben geen voornemen om dichter naar elkaar toe te bouwen
- Het beleid van het Natuur- en recreatieplan West-Friesland en de provinciale Leidraad Landschap en Cultuurhistorie onderbouwen de noodzaak om de identiteit van de open ruimte te onderbouwen.

In de Leidraad wordt inderdaad gewezen op het kenmerkende zeer open landschap in de provincie Noord-Holland dat onder druk staat. In paragraaf 2.2.6. wordt echter ook aangegeven dat de karakteristieke openheid van Noord-Holland niet overal hetzelfde is. Elk gebied heeft zijn eigen karakteristieke verhouding van open en dicht. In dezelfde paragraaf is vervolgens voor de gehele provincie bekeken waar de zeer open en open gebieden liggen. Het landschap tussen Hoorn en Enkhuizen is daarbij getypeerd als matig open en gesloten met alzijdig begrensde gebieden. Ten aanzien van visuele verstedelijking wordt in de Leidraad de beleidslijn uitgezet dat daar bewust mee moet worden omgegaan. open en zeer open landschappen moeten hier tegen worden beschermd door een beoordeling te maken van de visuele impact. Het projectgebied ligt niet in open tot zeer open gebied. Voor het Windpark Westfirisa is beoordeling van de visuele impact van de windturbines opgenomen in de onderzoeken behorend bij het inpassingsplan én is de ARO geraadpleegd over de impact en inpassing van de windturbines in de ruimtelijke kwaliteit van het gebied. Hiermee is bewust en zorgvuldig gekeken de impact van de windturbines op de landschappelijke kwaliteiten van het gebied.
Inspreker geeft aan dat buurgemeenten niet dichter naar elkaar toe willen bouwen. De windturbines versterken de structuurlijn van de Westfrisiaweg, zij leggen geen verbinding tussen de lintdorpen waardoor deze dorpen niet meer van elkaar zijn te onderscheiden en de identiteit verloren gaat. Juist door de plaatsing van de windturbines dicht bij de Westfrisiaweg wordt de Westfrisiaweg als structuurlijn versterkt zonder afbreuk te doen aan het dorps-DNA van de lintbebouwing aan de Zwaagdijk. Wij zijn dan ook van mening dat we op een zorgvuldige wijze tot de conclusie zijn gekomen dat het gebied onder voorwaarden geschikt is voor windturbines (o.a. onderzoeken en afwegingen ten aanzien van de aanwijzing van de herstructureringsgebieden).

b)
Inspreker verwijst naar een passage uit het Natuur- en recreatieplan West-Friesland over het gebied tussen Hoorn en Enkhuizen/Stedebroec. Hierin wordt als opgave genoemd om het gebied aantrekkelijker en toegankelijker te maken als buitengebied voor de stad Hoorn. Hierbij wordt gedacht aan een combinatie met een uitbreiding van recreatieve routes, die dicht bij de woongebieden starten en het buitengebied dichterbij brengen. Daarnaast worden kansen genoemd om infrastructurele barrières op te heffen en biodiversiteit langs sloten, bermen en dijken in het gebied te vergroten. Volgens inspreker sluit dit beleid goed aan bij de provinciale Leidraad Landschap Cultuurhistorie om de identiteit van de open ruimte te behouden en gaat de provincie hier volledig aan voorbij.

In hoofdstuk 3 van het inpassingsplan is uitgebreid beschreven wat de beleidsvisie van de provincie is op dit gebied. Zoals in de Beleidsregel "Wind op land, Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines in herstructureringsgebieden' ook is

opgemerkt is sprake van een "gevarieerd historisch landschap, waarbij lange lintdorpen de structuur (geulen en ruggen) van het door de zee gevormde landschap volgen en herkenbaar maken. … Het landbouwgebied ertussen is steeds in de orde van één kilometer breed." Daarmee wordt al te kennen gegeven dat er in het gebied open landschap en landbouwgronden aanwezig zijn maar dat het gebied als groter geheel bekeken "rondom de Westfrisiaweg daarom aangemerkt als verstedelijkt gebied, waar oude structuurlijnen (linten) hun structurerende en identiteitsbepalende waarde verliezen ten gunste van nieuwe infrastructuurlijnen en vormen van grondgebruik." In dezelfde beleidsvisie is ook aangegeven waarom het gebied ten noorden van de Zwaagdijk een andere ontwikkeling kent dan het gebied ten zuiden van de Zwaagdijk. Verstedelijking is een begrip dat meer omvat dan enkel woningbouw. Infrastructuur en bedrijvigheid dragen ook bij aan verstedelijking. Daarbij gaat het om de beleving van en activiteiten rondom de Westfrisiaweg waarbij bedrijvigheid, infrastructuur en landbouwgebied elkaar afwisselen. Een ontwikkeling als het realiseren van windturbines direct langs een infrastructurele ontwikkeling als de Westfrisiaweg sluit daarmee goed aan bij de ontwikkeling van deze zone en de daarin voorkomende kenmerkende gebieden.
De effecten van de windturbines op het landschap en de natuur zijn uitvoerig onderzocht en beschreven in het inpassingsplan en in de vormvrije MER-beoordeling (in dit kader wordt verwezen naar hoofdstuk 4 en bijlage 7 van het inpassingsplan). Het plaatsen van de windmolens heeft geen directe belemmeringen voor de genoemde opgaven in het Natuur- en recreatieplan West-Friesland, zoals het aantrekkelijker en toegankelijker maken van dit gebied en het vergroten van de biodiversiteit langs sloten, bermen en dijken in het gebied.

c)
Het open landschap tussen Hoorn-Hoogkarspel is niet wezenlijk anders dan het gebied ten noorden van de Zwaagdijk, met uitzondering van de Westfrisiaweg. En heeft ook een open, agrarisch karakter. Het gebied zou dan ook ingedeeld moeten worden in categorie 5 van de beleidsregel, zijnde locaties die het minst wenselijk zijn voor het plaatsen van windmolens.

In hoofdstuk 3 van het inpassingsplan is uitgebreid beschreven wat de beleidsvisie van de provincie is op dit gebied. Zoals in de Beleidsregel "Wind op land, Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines in herstructureringsgebieden' ook is opgemerkt is sprake van een "gevarieerd historisch landschap, waarbij lange lintdorpen de structuur (geulen en ruggen) van het door de zee gevormde landschap volgen en herkenbaar maken. … Het landbouwgebied ertussen is steeds in de orde van één kilometer breed." Daarmee wordt al te kennen gegeven dat er in het gebied open landschap en landbouwgronden aanwezig zijn maar dat het gebied als groter geheel bekeken "rondom de Westfrisiaweg daarom aangemerkt als verstedelijkt gebied, waar oude structuurlijnen (linten) hun structurerende en identiteitsbepalende waarde verliezen ten gunste van nieuwe infrastructuurlijnen en vormen van grondgebruik." In dezelfde beleidsvisie is ook aangegeven waarom het gebied ten noorden van de Zwaagdijk een andere ontwikkeling kent dan het gebied ten zuiden van de Zwaagdijk. Verstedelijking is een begrip dat meer omvat dan enkel woningbouw. Infrastructuur en bedrijvigheid dragen ook bij aan verstedelijking. Daarbij gaat het om de beleving van en activiteiten rondom de Westfrisiaweg waarbij bedrijvigheid, infrastructuur en landbouwgebied elkaar afwisselen. Een ontwikkeling als het realiseren van windturbines direct langs een infrastructurele ontwikkeling als de Westfrisiaweg sluit daarmee goed aan bij de ontwikkeling van deze zone en de daarin voorkomende kenmerkende gebieden.

d)
De scheidingslijn tussen het noordelijk en zuidelijk deel is niet de Zwaagdijk, maar de Westfrisiaweg. De locatie van de windturbines ligt dus in het oorspronkelijke agrarische gebied. Inspreker vraagt zich af waarom de Zwaagdijk als scheidingslijn is gekozen.

In de 'Beleidsregel Wind op land, uitwerking ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines in herstructureringsgebieden' is de volgende passage opgenomen over het betreffende gebied: "De afgelopen decennia is het gebied verdicht door de aanleg van infrastructuur (Westfrisiaweg), woon- en werkgebieden en agrarische bebouwing. Rondom Midwoud-Nibbixwoud-Hauwert is het oorspronkelijke landschap en de openheid het best bewaard. Grofweg is dit HG (herstructureringsgebied) daarmee op te delen in twee gebieden: een dynamisch, verstedelijkt deel ten zuiden van de Zwaagdijk en een meer oorspronkelijk agrarisch deel te noorden daarvan. Langs de Westfrisiaweg zijn de afgelopen decennia veel stedelijke gebieden ontwikkeld: de woonwijken van Hoogkarspel, Lutjebroek en Bovenkarspel,

en het bedrijventerreinen Wfo-abc. Bij Hoorn wordt het bedrijventerrein Zevenhuis ontwikkeld. In de voorstudie is het gebied rondom de Westfrisiaweg daarom aangemerkt als verstedelijkt gebied, waar oude structuurlijnen (linten) hun structurerende en identiteitsbepalende waarde verliezen ten gunste van nieuwe infrastructuurlijnen en vormen van grondgebruik. Windenergie is daarom in het zuidelijk deel beter op zijn plaats dan in het gavere noordelijke gebied. Het maximaliseren van het aantal turbines langs de Westfrisiaweg heeft landschappelijk gezien de voorkeur boven het gelijkelijk invullen van alle mogelijke locaties." Doordat tussen Zwaagdijk en Westfrisiaweg verschillende ontwikkelingen hebben plaatsgevonden, zoals de ontwikkeling van bedrijventerrein Wfo-abc, behoort dit gebied bij het meer dynamische gebied en is de Zwaagdijk als scheidingslijn gekozen.

e)
Volgens inspreker heeft de ARO-adviseur zonder inhoudelijk onderzoek de conclusie getrokken dat de windmolens passend zijn op de betreffende locatie en is sprake van vooringenomenheid en doelredeneringen.

Met betrekking tot de ARO kan enkel worden opgemerkt dat het een adviescommissie betreft van onafhankelijke experts die op verzoek, niet onder regie, van de provincie ruimtelijke initiatieven toetsen op ruimtelijke kwaliteit. De mededeling dat de behandeling van het initiatief door de ARO als vooringenomen of teleurstellend is ervaren wordt daarom voor kennisgeving aangenomen. Zoals is beschreven in het inpassingsplan, zijn in de Voorstudie Noord-Hollandse Windlandschappen, Beleidsregel Wind op land –Uitwerking ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied en de Leidraad landschap en cultuurhistorie zijn ruimtelijke uitgangspunten ten aanzien van het herstructureringsbeleid opgenomen. In de 'Noord-Hollandse Windlandschappen, voorstudie ten behoeve van Beleidskader en Plan-mer Wind op Land' is het gebied waarin Windpark Westfrisia is gelegen benoemd als één van de stedelijke zones in Noord-Holland, namelijk de stedelijke zone Hoorn-Enkhuizen/Westfrisia. Hierbij is geen sprake van een doelredenering maar een beschouwing van het gebied waar Windpark Westfrisia in is gelegen als geheel.

715057
25 juli 2016

PARTICIPATIEPLAN WINDPARK WESTFRISIA

Windpark Westfrisia B.V.

Versie 2

Duurzame oplossingen in
energie, klimaat en milieu

Postbus 579
7550 AN Hengelo
Telefoon (074) 248 99 40

Documenttitel	Participatieplan Windpark Westfrisia
Soort document	Versie 2
Datum	25 juli 2016
Projectnummer	715057
Opdrachtgever	Windpark Westfrisia B.V.
Auteur	Pondera Consult
Vrijgave	Eric Arends, Pondera Consult

INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding 1

1.1 Windpark Westfrisia B.V. 1
1.2 Beleid 2
1.3 Participatie 3
1.4 NWEA gedragscode 4
1.5 Leeswijzer 4

2 Procesparticipatie 5

2.1 Inleiding 5
2.2 Doel van de participatie 5
2.3 Invloed van de doelgroepen in het proces 5
2.4 Procesparticipatie 6

3 Projectparticipatie 9

3.1 Inleiding 9
3.2 Financiële participatie 9
3.3 Bijdrage in een omgevingsfonds 10
3.4 Treffen van extra maatregelen ten aanzien van geluid en slagschaduw 12
3.5 Planschadevergoeding 16
3.6 Overige toezeggingen (reclame en gsm-antennes) 16

4 Communicatie 17

4.1 Inleiding 17
4.2 Proactieve communicatie 17
4.3 Communicatiemiddelen 17
4.4 Bestuurlijke entiteiten 18

Bijlage 1 Notitie Toelichting geluid en slagschaduw Windpark Westfrisia

1 INLEIDING

1.1 Windpark Westfrisia B.V.

Windpark Westfrisia B.V. (de initiatiefnemer) wil een windpark bouwen van vijf windturbines. Het windpark is gepland langs de Westfrisiaweg, tussen de Zwaagdijk en de Oudijk, ten noordwesten van Westwoud. Een windpark bestaat niet alleen uit windturbines, maar er moeten ook bouwwegen worden aangelegd. Daarnaast komen er zogenaamde kraanopstelplaatsen: plekken waar tijdens de bouw of groot onderhoud een bouwkraan kan staan. De windturbines worden onderling verbonden met kabels, om de opgewekte stroom te transporteren naar het inkoopstation. Deze kabels komen onder de grond te liggen.

Figuur 1.1 Windturbineposities, bouwwegen, kraanopstelplaatsen en parkbekabeling

De provincie Noord-Holland geeft sinds 2003 in haar beleid aan dat windenergie in dit gebied goed zou passen[1]. Er is vervolgens door de initiatiefnemers gekeken hoe er op deze locatie een windpark ontwikkeld kan worden dat zo min mogelijk impact heeft op de omgeving, maar tegelijkertijd rendabel is. De windturbinelocaties zijn zo gekozen dat deze zo ver als mogelijk van de woningen aan de Zwaagdijk liggen, maar tegelijkertijd op voldoende afstand van de Westfrisiaweg en een buisleiding aan de zuidkant van de Westfrisiaweg staan. Dit heeft geleid tot de opstelling die in Figuur 1.1 te zien is.

[1] Zie: Windkansenkaart Provincie Noord-Holland, augustus 2003.

1.1.1 Afstanden tot woningen

Alle woningen liggen verder dan 500 meter van windpark Westfrisia. Er bevinden zich 29 woningen op een afstand tussen de 500 en 600 meter van het windpark. Zie onderstaand kaartje.

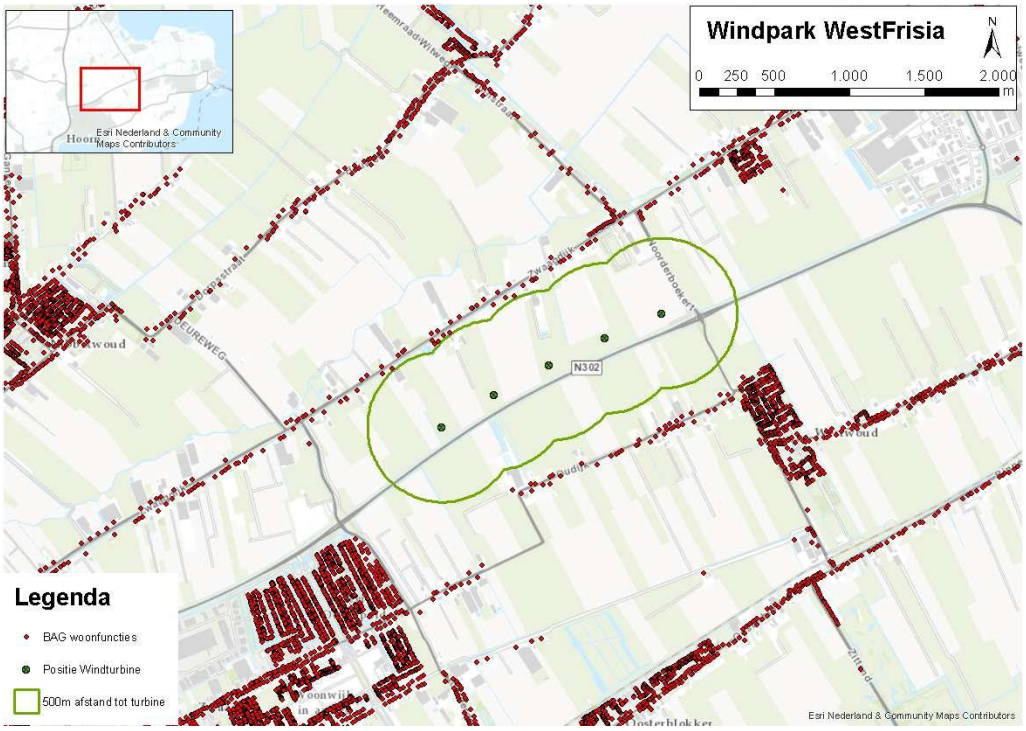

1.2 Beleid

De Nederlandse overheid stimuleert de bouw van windparken. Windparken leveren een belangrijke bijdrage aan het reduceren van de uitstoot van broeikasgassen en maken ons land minder afhankelijk van het importeren van stroom uit het buitenland. De provincie Noord-Holland heeft daarom een doelstelling aangenomen om uiterlijk in 2020 in totaal 685,5 MW aan opgesteld windvermogen binnen de provincie te realiseren. De ontwikkeling van Windpark Westfrisia helpt de provincie deze doelstelling te halen.

De provincie constateert dat het maatschappelijk draagvlak voor windenergie op land, als gevolg van de voortgaande schaalvergroting en gestage groei van het aantal windturbines en de hiermee samenhangende toegenomen ruimtelijke impact, onder druk is komen te staan. De provincie heeft als reactie op deze ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen een restrictief windbeleid vastgelegd in het Beleidskader Wind op Land[2] (WOL).

In juni 2013 heeft de provincie van het Rijk een aanvullende taakstelling gekregen van 105,5 MW. Deze extra taakstelling komt voort uit de doelstelling van het Rijk om een vermogen van

[2] Beleidskader Wind op Land 2014, Provincie Noord-Holland

6.000 MW Wind op land te realiseren in 2020. De totale opgave voor de provincie komt met de extra taakstelling op een vermogen van 685,5 MW en is opgebouwd uit vier onderdelen:

- Het Windpark Wieringermeer, waar naar verwachting een vermogen van 350 MW wordt gerealiseerd, waarvan ruim 100 MW via herstructurering. Netto groeit het vermogen met 250 MW.
- Het aanwijzen van een vermogen van 105,5 MW door de herstructureringsbepalingen van artikel 32, lid 4 van de PRV in werking te stellen.
- Uitvoering van de overgangsregeling (artikel 32, lid 8), vergunningaanvragen voor de bouw of het opschalen van windturbines die zijn ingediend voor 11 april 2011.
- 1 op 1 vervanging van bestaande turbines.

1.2.1 Overgangsregeling

In 2010 is er voor dit windpark een eerste aanvraag ingediend. Omdat de provincie in die tijd druk was met opstellen van nieuw beleid voor windmolenparken is de aanvraag toen ‘aangehouden’ (in de wachtkamer gezet). Nadat het beleid van de provincie duidelijk was geworden werd de aanvraag weer in gang gezet. Windpark Westfrisia valt in de zogenaamde overgangsregeling. Dat wil zeggen dat dit windpark niet hoeft te voldoen aan de regels die gelden voor nieuwe initiatieven in de provincie Noord-Holland, zoals een afstandseis van 600 meter tot woningen, of minimaal 6 windturbines in een park.

1.3 Participatie

De Provincie Noord-Holland geeft aan dat een proces moet worden doorlopen waarin de omgeving wordt betrokken bij de ontwikkeling van het windpark. Hierbij gaat het om interactie met de omgeving (procesparticipatie) en het doen van een voorstel voor het betrekken van omwonenden in de bedrijfsvoering van het windpark (projectparticipatie). Omwonenden binnen een straal van 1.500 meter worden betrokken bij de procesparticipatie. In het onderhavige participatieplan is het voorstel van de initiatiefnemers voor de ontwikkeling van Windpark Westfrisia weergegeven.

Participatie kan als volgt omschreven worden:

Participatie is een middel om de waarde van de windparken voor de regio groter te maken. Het is actieve betrokkenheid bij het project, van burgers, van bedrijven, van instellingen en overheden uit de regio met als doel de overlast te beperken en de opbrengsten voor de regio zo groot mogelijk te laten zijn.

Doel van participatie

Het doel van de participatie is het vergroten van sociale acceptatie bij de betrokkenen die ervaren dat hun actieve betrokkenheid rendeert. Zij ervaren een direct voordeel van het betrokken zijn. Voor de een zal dat zijn het bijdragen aan een sociale en of duurzame wereld, voor een ander zal dit een prettiger leefomgeving zijn en voor een derde zal dit een financieel rendement zijn. Daarnaast is het doel het ondersteunen van de benodigde procedures voor de realisatie van het windpark.

1.3.1 Participatieplan

Het participatieplan (het document) weerspiegelt de contacten die er zijn geweest tussen initiatiefnemer en omgeving en beschrijft de afspraken die zijn gemaakt door de initiatiefnemer over het betrekken van derden bij de ontwikkeling van Windpark Westfrisia.

Omdat het proces van participatie nooit afgerond is – participatie loopt immers ook door in de fase van het operationeel zijn van het windpark- en omdat op dit moment ook niet alle afspraken al helemaal uitgewerkt zijn, is het participatie plan per definitie een momentopname. Zo goed mogelijk is in het onderhavige document de huidige stand van zaken vastgelegd.

1.4 NWEA gedragscode

In september 2014 heeft de Nederlandse Wind Energie Associatie (NWEA) een ‘Gedragscode draagvlak en participatie wind op land’ opgesteld. Deze is mede ondertekend door Stichting Natuur en Milieufederaties, Stichting Natuur & Milieu, Greenpeace Nederland, Milieudefensie en ODE Decentraal). Deze gedragscode regelt hoe de windsector de omgeving betrekt bij windprojecten. Windpark Westfrisia conformeert zich aan de NWEA gedragscode en toont dit door middel van dit participatieplan.

1.5 Leeswijzer

Het volgende hoofdstuk zal ingaan op de procesparticipatie, waarin de soort participatie in de ontwikkeling van het windpark zal worden beschreven. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de projectparticipatie, waarbij concreet de financiële zijde van participatie en allerlei afspraken zullen worden behandeld. Vervolgens wordt in hoofdstuk 4 ingegaan op de communicatie.

2 PROCESPARTICIPATIE

2.1 Inleiding

De initiatiefnemers van Windpark Westfrisia willen de omgeving graag betrekken bij de ontwikkeling van het windpark. De insteek is een open, transparante en directe vorm van participatie. Dit betekent een regelmatige verstrekking van informatie en consultatie in den brede en in het bijzonder met vooraf afgebakende doelgroepen.

2.2 Doel van de participatie

Participatie is een belangrijk onderdeel van de ontwikkeling en exploitatie van een windpark. Dit niet alleen vanwege voorschriften vanuit de Provincie Noord-Holland, maar tevens vanuit de overtuiging dat een bredere acceptatie en draagvlak van het windpark een positief gevolg heeft voor het windpark. Het doel van de procesparticipatie is dan ook het verkrijgen van een zo groot mogelijke acceptatie van het windpark in haar omgeving.

De omgeving van het windpark kan op verschillende manieren gedefinieerd worden waarbij het kan gaan om de direct omwonenden, zijnde personen die vanuit hun woonlocatie direct zicht op de turbines hebben (de eerste ring van omwonenden) en om bewoners in de nabijheid van het windpark, dat wil zeggen binnen een bepaalde straal van het windpark, bijvoorbeeld 1500 meter. De uitwerking van welke bewoners op welke afstanden gezien moeten worden als meest belanghebbend, is iets dat in eerste instantie uitgewerkt dient te worden door de bewonersgroep als vertegenwoordigers van de omwonenden.

Daarnaast is natuurlijk ook de ruimere omgeving van belang in de vorm van omwonenden en andere belanghebbenden in nabijgelegen locaties, en de bestuurlijke omgeving zoals de Provincie Noord-Holland en de gemeente Medemblik.

2.3 Invloed van de doelgroepen in het proces

Door middel van een interactief proces met de omgeving worden omwonenden vroegtijdig bij het initiatief betrokken, zodoende er rekening kan worden gehouden met de wensen uit de omgeving bij de voorbereiding van de vergunningaanvraag en tijdens de exploitatie van het windpark.

Lettende op de beleidskaders waarbinnen het windpark moet passen, is op voorhand duidelijk dat de invloed in het kader van de voorbereiding van de omgevingsvergunningaanvraag, beperkt van invloed kan zijn op het ruimtelijke ontwerp van het windpark. In het kort is dit het gevolg van het feit dat het gebied waar Windpark Westfrisia komt duidelijk is afgebakend en dat de schuifruimte van de turbines klein is vanuit het uitgangspunt van voldoen aan alle wettelijke normen én het aannemen van een zo groot mogelijke afstand tot bewoning. Ook zijn de initiatiefnemers gebonden aan de afmetingen van de turbines uit hun eerste aanvraag in 2010, waar slechts in beperkte mate van kan worden afgeweken, wat de keuze ten aanzien van turbinetypen beperkt.

Ten aanzien van de volgende punten voorzien de initiatiefnemers een belangrijke rol weggelegd voor de omgeving. De procesparticipatie zal zich dan ook voornamelijk op de onderstaande onderwerpen richten:

- Geluidbelasting en schaduwhinderduur: verstrekken van informatie over de omvang van de optredende geluidsbelasting en slagschaduw en de mogelijkheden voor maatregelen om effecten te mitigeren (stilstand-regeling voor slagschaduw, terug-regeling voor geluid).
- Het betrekken van direct omwonenden tijdens de (voorbereidingen van de) bouw van het windpark. Dit mede met het oog op eventuele overlast. Het aanstellen van een aanspreekpunt voor klachten en mogelijke maatregelen.
- De behandeling van vragen, opmerkingen en klachten voorafgaand en na de ingebruikname van het windpark.

2.4 Procesparticipatie

Bij Windpark Westfrisia is er vanuit de omgeving voor gekozen om een groep bewoners af te vaardigen die de gesprekken met de initiatiefnemers voert. Hierdoor is het mogelijk geweest voor de initiatiefnemers om inzichten met betrekking tot het windpark te delen. Zo is inzicht gegeven door middel van visualisaties van hoe het park er uit komt te zien en is in tal van overleggen vanaf augustus 2015 in overleg getreden over de achtergronden van het initiatief (waarom komt het op deze locatie), het van toepassing zijnde beleid van de provincie (overgangsregeling) en de mogelijk optredende geluidsbelasting en slagschaduwhinder. Ook is gesproken over de hoogte van vergoedingen en de mogelijkheden om geluid en slagschaduw te begrenzen. Niet alle onderwerpen zijn al in een eindstadium van overleg en vaststelling op dit moment, al tekent zich wel duidelijk een eindresultaat af.

De initiatiefnemers passen verschillende vormen van procesparticipatie toe. In onderstaande tabel worden deze weergegeven. Tevens geeft de tabel weer voor welke doelgroepen de verschillende vormen van toepassing zijn en op welke momenten deze worden toegepast.

Tabel 2.1 Vormen en toepassing van procesparticipatie Windpark Westfrisia

Participatievorm	Doelgroep	Moment	Toelichting
Website	Alle doelgroepen	Doorlopend	Website is in ontwikkeling. Bevat algemene en nieuwswaardige informatie over het project
klankbordgroep / omwonendengroep	Direct omwonenden en omwonenden en bewoners in nabijheid	Voorafgaand aan definitieve beschikking, zo vaak als nodig is om tot afspraken te komen (bijvoorbeeld tweemaandelijks) en daarna regelmatig maar minder frequent om goed contact te houden.	Algemene sessies over het voornemen, de aanvraag en projectparticipatie (concrete afspraken). Bespreken ontwikkelingen windpark en projectparticipatie

Participatievorm	Doelgroep	Moment	Toelichting
Gesprekken met Provincie Noord-Holland	Bestuurlijke entiteiten	Doorgaand	Zowel ambtelijk als bestuurlijk ter afstemming van het voornemen en beschikkingen.
Gesprekken met Gemeente Medemblik	Bestuurlijke entiteiten	Doorgaand, voor zover nodig/ aan de orde (provincie is bevoegd gezag)	Een vertegenwoordiger van de gemeente is aanwezig bij de gesprekken met de omwonendengroep.
Informatie-verstrekking en klachtenbehandeling	Alle doelgroepen	Doorgaand	Instellen van een (digitaal) klachtenloket, voor ontwikkel-, bouw- en exploitatiefase.
Informatiemarkten en dergelijke	Directe omwonenden en bewoners in nabijheid, eventueel ook open voor algemene belangstellenden	in ontwikkel-, bouw- en exploitatiefase	Zowel in ontwikkelfase als in bouw- en exploitatiefase betrekken bij het windpark.

3 PROJECTPARTICIPATIE

3.1 Inleiding

Projectparticipatie beoogt het creëren van een zo breed mogelijke acceptatie en draagvlak in de omgeving van het windpark door middel van het zo concreet mogelijk aanbieden van tegemoetkomingen en deelnamemogelijkheden. Vanuit de omwonenden is aangegeven dat het hen vooral gaat om het terugdringen van eventuele hinder. Dat heeft meer prioriteit dan het verkrijgen van een zo groot mogelijke financiële bijdrage.

Zoals in hoofdstuk 1 reeds is aangegeven, verklaren de initiatiefnemers zich bereid om minimaal te voldoen aan de NWEA-gedragscode. Daarbovenuit zijn zij bereid om maatregelen ten aanzien van slagschaduw en geluid te treffen die verder gaan dan wat de wettelijk normen op deze gebieden voorschrijven. Ook zijn zij bereid om een verdergaande financiële bijdrage te leveren. Voor wat betreft projectparticipatie gaat het aldus om de volgende onderdelen:

1. Financiële participatie; mogelijkheid tot financiële participatie via de Westfriese Windmolencoöperatie U.A. (WWC).
2. Bijdrage in een omgevingsfonds. De initiatiefnemers conformeren zich hierbij aan het richtbedrag uit de gedragscode van €0,45 per MWh elektriciteitsproductie en stellen daarbovenop nog een extra vergoeding ter beschikking.
3. Treffen van extra maatregelen ten aanzien van geluid en slagschaduw.
4. Vergoeden van de eventueel optredende planschade door het windpark.
5. Aanvullende afspraken ten aanzien van zendmasten en reclame.

In de volgende paragrafen is een en ander nader uitgewerkt.

3.2 Financiële participatie

Financiële participatie betreft een manier om het windpark zowel te financieren als mensen actief in het project te laten investeren.

Via de Westfriese Windmolencoöperatie U.A. (WWC) zal het mogelijk zijn om te participeren, in het windpark. Iedereen die wil participeren in Windpark Westfrisia kan lid worden van de WWC en geld aan de WWC lenen. Deze leningen worden door de WWC aan Windpark Westfrisia geleend. De WWC krijgt rente op de leningen en krijgt als aandeelhouder na enige jaren dividend. Daardoor kan de WWC aan de leden een goede rente uitbetalen. De ledenvergadering van de WWC is september 2015 akkoord gegaan met 5% rente op de ledenleningen voor omwonenden, en 4% voor overige leden. Als er meer leningen aangeboden worden dan nodig zijn, dan wordt het leningbedrag gemaximeerd, waarbij het maximum voor omwonenden 2 keer zo hoog is als voor overige leden. In de toekomst moet nog vastgesteld worden wie als omwonenden bestempeld zullen worden; het kan bijvoorbeeld gaan om omwonenden binnen een straal van 1500 meter of een andere afstand, vast te stellen in overleg met de omwonendengroep. Een groot voordeel van participeren via de WWC is dat de WWC een relatief groot eigen vermogen heeft, en dat het risico van een lening aan de WWC dus erg klein is. Zelfs als Windpark Westfrisia verlies lijdt kunnen de leningen van de leden met de afgesproken rente afgelost worden.

3.3 Bijdrage in een omgevingsfonds

De initiatiefnemers zijn bereid een jaarlijkse bijdrage in een omgevingsfonds te doen. De initiatiefnemers conformeren zich hierbij aan het richtbedrag uit de gedragscode van NWEA van €0,45 per MWh en stellen daarbovenop nog een extra vergoeding ter beschikking.

3.3.1 Basisbijdrage

De verwachte elektriciteitsproductie van het windpark zal naar verwachting circa 33.000 megawattuur per jaar bedragen in een gemiddeld jaar. Tegen een vergoeding conform de NWEA norm leidt dat tot een bijdrage van circa € 14.850,- per jaar.

Dit is uiteraard afhankelijk van het aantal opgewekte megawattuur aan elektriciteit, dat afhankelijk is van het windaanbod in een bepaald jaar en ook van het gekozen windturbinetype. Een grotere windturbine (een grotere ashoogte en een grotere rotor) leidt tot een hogere elektriciteitsopbrengst en daarmee tot een hogere jaarlijkse vergoeding.

De verwachte elektriciteitsproductie van de verschillende turbines is:

Tabel Verwachte energieopbrengst per windturbinetype

Windturbinetype	Ashoogte (m)	Vermogen (MW)	Opbrengst (GWh/jaar)
Enercon E92	85,0	2,35	33,3
Nordex N90	79,5	2,50	32,5
Lagerwey L93	85,0	2,60	33,9
Senvion MM92	79,5	2,05	31,3

3.3.2 Aanvullende bijdrage

Naast de basisbijdrage zijn de initiatiefnemers bereid om een extra bijdrage te doen die uitgaat boven de NWEA-norm, in de vorm van een percentage van de omzet. Hierbij is de berekening wat ingewikkelder omdat zij deze bijdrage afhankelijk stellen van de omzet van het windpark. Indien de omzet boven een bepaald drempelbedrag komt, wordt een bepaald percentage van de omzet daarboven afgedragen.

Uitgangspunt is dat de extra bijdrage in een jaar met gemiddelde omzet, 1 % van de omzet bedraagt. In een jaar waarin de omzet lager dan gemiddeld is, wordt de extra bijdrage lager, in een jaar waarin de omzet hoger dan gemiddeld is, wordt de extra bijdrage hoger.
De omwonenden krijgen de keuze uit de volgende mogelijkheden:

1. Als de omzet hoger is dan 90 % van de gemiddelde omzet dan bedraagt de extra bijdrage 10 % van de omzet boven 90 % van de gemiddelde omzet.
2. Als de omzet hoger is dan 80 % van de gemiddelde omzet dan bedraagt de extra bijdrage 5 % van de omzet boven 80 % van de gemiddelde omzet.

Optie 1 zal in de praktijk leiden tot grotere fluctuaties in de jaarlijkse extra bijdrage dan optie 2. Er kunnen jaren zijn waarin de extra bijdrage 0 wordt, maar er kunnen ook jaren zijn waarin de extra omzet meer dan 2 % van de gemiddelde omzet wordt.

De gemiddelde omzet wordt tussen financial close en de bouw van het windpark berekend op basis van opbrengstberekeningen die door Pondera gemaakt zullen worden.

Voor het uitkeren van deze bijdrage zijn de volgende randvoorwaarden van toepassing:
1. Het jaar voorafgaand aan de extra bijdrage mag niet verliesgevend zijn (de omzet moet ook dan boven de drempel liggen);
2. Indien zich calamiteiten voordoen of er onverwachte hoge uitgaven zijn, kan de bijdrage lager uitvallen. Hierover zal duidelijk en met redenen omkleed gecommuniceerd worden.

3.3.3 Inzet van de extra bijdrage: drie opties

Er is een mogelijkheid om de extra bijdrage in te zetten om op een aantal momenten slagschaduw of geluid van het windpark te verminderen. Opbrengstverliezen die daardoor optreden worden dan in mindering gebracht op de vergoeding (zie ook paragraaf 3.4).

Voor de besteding van de extra bijdrage zijn drie opties mogelijk:

Optie 1: de extra bijdrage wordt uitgekeerd aan het omgevingsfonds. De beheerder van dit fonds (een vertegenwoordiging van de omwonenden) bepaalt waaraan dit fonds zijn geld vervolgens besteedt.

Optie 2: omwonenden bepalen in overleg met de initiatiefnemers welke extra stilstand zij zouden willen (bovenop de wettelijk verplichte stilstandmaatregelen) om slagschaduw te beperken. De kosten daarvan (gederfde windkomsten vanuit de stroomopbrengst van het windpark en eventuele kosten ten behoeve van de stilstandvoorziening) worden ten laste gebracht van de extra bijdrage. Wat resteert vloeit in het fonds. Voorwaarde voor het kunnen ‘kopen’ van de gewenste extra stilstand is dat er voldoende geld beschikbaar is vanuit de extra bijdrage.

Optie 3: afgezien wordt van de extra bijdrage in vorm van een financiële bijdrage, in plaats daarvan wordt in onderling overleg afgesproken hoeveel extra stilstand gewenst is en ongeachte de hoogte van het bedrag aan extra bijdrage in een bepaald jaar, zorgen de initiatiefnemers dat de extra stilstand plaatsvindt.

Voor- en nadelen van de verschillende opties

Voordeel van optie 2 is dat de omwonenden vrijheid hebben om te kiezen wat zij van jaar tot jaar met de extra bijdrage doen. Nadeel is dat in een bepaald jaar de gewenste stilstand niet te realiseren kan zijn omdat het fonds niet toereikend is.
Voordeel van optie 3 is dat omwonden geen omkijken meer hebben naar de aanvullende stilstand en deze ook in jaren waarin de bijdrage aan het fonds hiervoor te laag zou zijn tot stand wordt gebracht.

Welke optie gekozen wordt is nog niet bekend en zal bepaald worden in het verdere overleg tussen omwonden en initiatiefnemers.

Evaluatie

Binnen 4 maanden na het eerste volledige kalenderjaar na de start van het windpark wordt gestart met het evalueren van de afspraken. Hierbij worden de omwonenden betrokken. Deze

evaluatie wordt uiterlijk binnen het tweede volledige kalenderjaar na de start van het windpark afgerond. Windpark Westfrisia zal daarbij opnieuw de hierboven genoemde kengetallen berekenen en vastleggen.

3.3.4 Besteding van de gelden

Vanuit het fonds kunnen diverse liefst duurzame en/of maatschappelijke initiatieven, organisaties en verenigingen worden gesteund, maar er kan ook voor gekozen worden de gelden te verdelen onder de omwonenden.

Door de omwonenden is aangegeven dat het terugdringen van eventuele hinder voor hen een aandachtspunt is met meer prioriteit dan het verkrijgen van een zo groot mogelijke financiële bijdrage. De omwonenden hebben dan ook de wens uitgesproken dat zij, voor zover mogelijk vanuit de initiatiefnemers, gelden uit het fonds eventueel (ook) willen besteden aan het ‘kopen’ van meer dan wettelijk benodigde stilstand om slagschaduw te verminderen (zie ook paragraaf 3.4 hieronder).

3.4 Treffen van extra maatregelen ten aanzien van geluid en slagschaduw

De omwonenden willen graag de mogelijke hinder door het windpark zoveel mogelijk terugdringen. Daarbij gaat het om geluid en slagschaduw.

Als bijlage 1 bij dit participatieplan is ter informatie een nadere uitleg toegevoegd ten aanzien van geluid en slagschaduw aan de hand van een notitie die is besproken in het bewonersoverleg van 12 mei 2016 (Notitie Toelichting geluid en slagschaduw Windpark Westfrisia).

3.4.1 Geluid: maximaal geluidsniveau

Het windpark is zo ontworpen dat ruimschoots voldaan wordt aan de geluidsnormen. Alle turbines waarvoor een vergunning wordt aangevraagd en waarvan er één gekozen zal worden, voldoen ruimschoots aan de geluidsnormen. In onderstaande figuur is de ligging van de geluidscontouren van de wettelijke norm voor de verschillende aangevraagde turbines weergegeven (lijnen met een verschillende kleur in de figuur). De contouren raken bij lange na de woningen niet waardoor het geluidsniveau bij de woningen dus aanmerkelijk lager dan de wettelijke norm zal liggen.

Figuur Geluidscontouren van de verschillende aangevraagde windturbines*

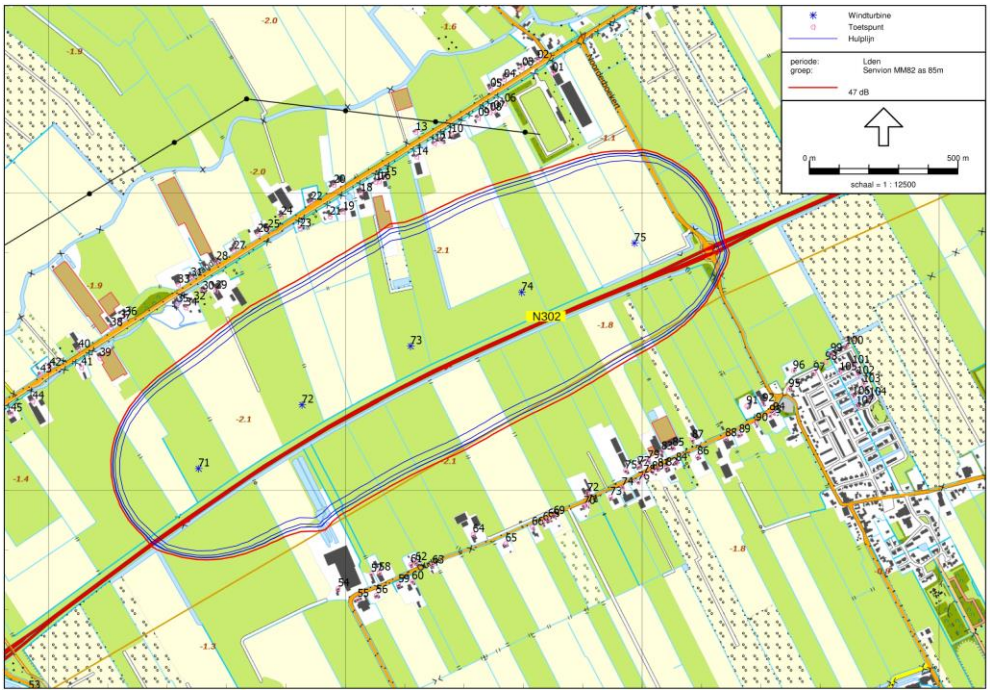

* bron: Vormvrije m.e.r.-beoordeling windpark Westfrisia 6 april 2016)

Als wens is door de bewonersgroep aangedragen dat de maximale waarde van het geluidsniveau niet boven de 48 dB(A) uit zou mogen komen. Doordat de contour van de geluidsnorm van een jaargemiddelde conform de wettelijk verplichte zogenaamde L_{den}-methodiek (norm van L_{den} 47 en L_{night} 41), op aanmerkelijke afstand van de woningen ligt, zal de maximale piekgeluidsimmissie vanwege de nieuw te plaatsen windturbines op de gevel van enige woning, nooit boven de 48 dB(A) komen, gemiddeld over 5 minuten. Deze maximale waarde zal nader bepaald worden (op basis van gestandaardiseerde modelberekeningen met behulp van Geomilieu van DGMR) op het moment dat een bepaalde turbine is gekozen.

Onderstaande tabel geeft de berekende waarden weer van de maximale geluidniveaus van de verschillende turbines op de gevels van de meest dichtbijgelegen woningen (laatste kolom); hieruit volgt duidelijk dat de maximale geluidniveaus ruim onder de waarde van 48 dB(A) blijven.

Tabel Bronniveaus en maximaal optredende geluidsniveaus bij woningen in dB(A)

Turbine	maximaal geluidbron-vermogen (Lw-max, gecertificeerd)	maximale geluidbelasting ter plaatse van woningen (Lmax, woning)
Enercon E-92 2350 kW	105,0	42,9
Lagerwey L93 2.6 MW	104,9	43,1
Senvion MM92	103,2	41,4
Nordex N90/2500HS	105,5	43,3

3.4.2 Slagschaduw: wettelijk verplichte stilstand

Windturbines zijn hoge objecten en hebben daarom een lange schaduw. De bewegende schaduw van de bladen die op een raam valt, kan als hinderlijk worden ervaren. Daarom gelden er in Nederland regels voor de maximale hoeveelheid slagschaduw die een gevel van een woning mag ontvangen van windturbines. Uiteraard zal Windpark Westfrisia voldoen aan de wettelijke norm. Volgens deze norm mag er gemiddeld niet meer dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten hinderlijke slagschaduw optreden. Daar kunnen de meeste mensen zich weinig bij voorstellen, daarom wordt gerekend met de eenvoudigere en strengere 'norm' van maximaal 6 uur slagschaduw per jaar per woning. Maximaal 6 uur slagschaduw per jaar is strenger dan de wettelijke norm omdat er behalve dagen met meer dan 20 minuten slagschaduw er ook veel dagen met 0 tot 20 minuten slagschaduw zijn die bij de 6 uurs norm wel en bij de wettelijke norm niet worden meegeteld. Onderstaande figuur geeft de slagschaduwcontour van de gehanteerde wettelijke norm met een rode lijn weer.

Figuur Slagschaduwcontouren windturbine L93 (zonder stilstandsvoorziening)

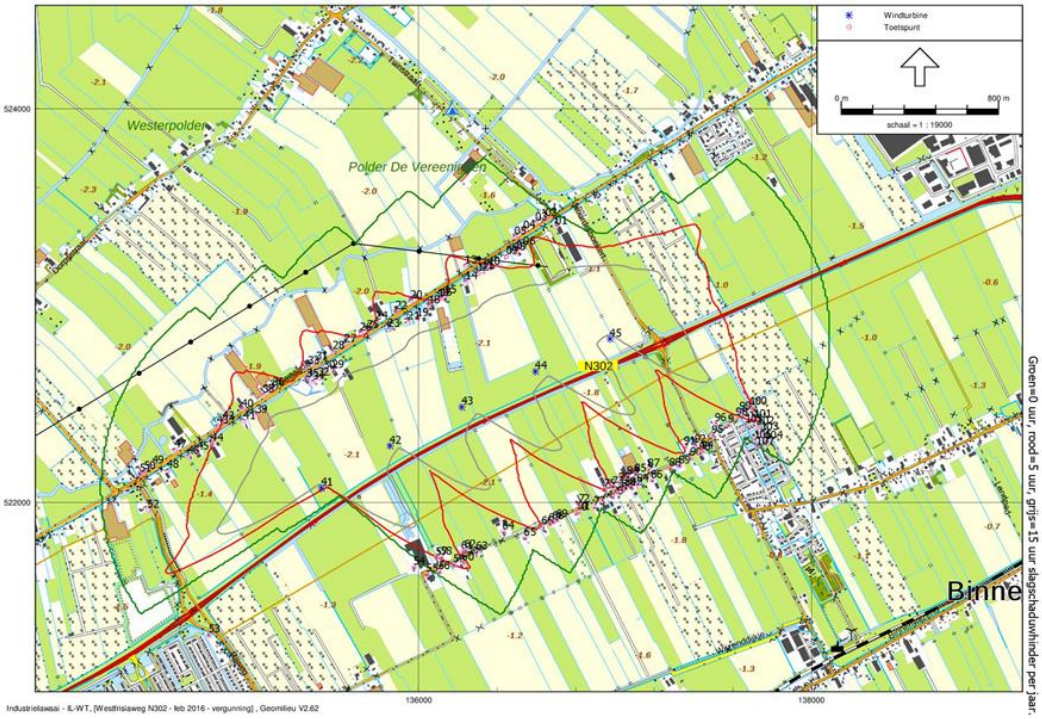

3.4.3 Stilstand binnen het gehele slagschaduwgebied

Naast de wettelijk verplichte stilstand zijn de initiatiefnemers nu bezig met berekeningen om na te gaan of het haalbaar is om het optreden van enige slagschaduwhinder binnen het gebied van de groene contour in de afbeelding in paragraaf 3.4.2 grotendeels of in het geheel terug te dringen. Dit zou gepaard gaan met een productiederving van naar verwachting enkele procenten, afhankelijk van hoe zonnig en hoe windrijk een specifiek jaar is.

De kosten van deze extra stilstand kunnen voor een deel afgaan van de extra vergoeding die in het omgevingsfonds vloeit of daarvoor in de plaats treden; zie de drie opties die in paragraaf 3.3.3 zijn aangegeven. Hierover zal nog verder overleg plaatsvinden met de omwonenden.

3.4.4 Definitie hinderlijke slagschaduw

De stilstand om slagschaduwhinder te voorkomen waar in de voorgaande twee paragrafen sprake is, betreft het voorkomen van *hinderlijke slagschaduw*. Van belang is aan te geven wat hierbij onder *hinderlijke slagschaduw* wordt verstaan. Het gaat daarbij om slagschaduw die optreedt op gevels van woningen binnen de contour van 12 maal de rotordiameter, voor de grootste rotor dus 1.116 meter (12 x 93 m) vanaf de dichtstbijzijnde turbine, en waarbij de zon meer dan 5 graden boven de horizon staat.

Buiten 12 maal de rotordiameter en onder de 5 graden boven de horizon wordt er van uitgegaan – ook bij de berekeningen voor het voldoen aan de wettelijke normstelling – dat de eventueel optredende slagschaduw niet hinderlijk is. Beneden de 5 graden van de horizon (kort voor zonsondergang of kort na zonsopkomst) staat de zon laag aan de hemel, is het licht over het algemeen nog niet erg sterk en wordt de turbine vaak aan het zicht onttrokken door gebouwen en begroeiing. Buiten 12 maal de rotordiameter zal door de grote afstand tot de turbine de schaduw dermate diffuus zijn (niet erg donker doordat de wieken slechts een klein deel van de zon afschermen)) dat het verschil in licht (zonder schaduw) en donker (wel schaduw) zo klein is dat geen nadrukkelijke flikkering optreedt die als hinderlijk wordt ervaren.

Een tweede aspect dat genoemd moet worden is de lichtintensiteit waarboven de turbine uitschakelt. Deze wordt door de fabrikant zo goed mogelijk ingesteld op een bepaald niveau waarbij er geen sprake meer is van direct zonlicht. Onder heel specifieke omstandigheden is het evenwel denkbaar dat er toch nog net sprake zou kunnen zijn van enige flikkering die dan echter zo zwak is dat deze –als het goed is- niet als hinderlijk kan worden gekwalificeerd.

Een derde aspect is de tijdsduur van de zonnestraling waarna de turbine uitgaat. Om te voorkomen dat het een voortdurend aan-uit schakelen wordt, zijn er bepaalde tijdsduren ingeprogrammeerd betreffende de tijd dat de zon moet schijnen voordat de turbine uitgaat. Dit wordt zodanig ingeregeld dat het onder normale omstandigheden niet leidt tot hinderlijke slagschaduw, maar bijvoorbeeld bij snel wisselende wolkenluchten is het niet ondenkbaar dat het uitschakelen incidenteel net te laat plaatsvindt.

Tenslotte kan opgemerkt worden dat bij een aantal fabrikanten de molen niet 100% stil gezet wordt maar dat de rotor nog steeds heel langzaam kan bewegen (bijvoorbeeld ordegrootte van 1 omwenteling per minuut of minder). Dit gebeurt omdat het echt vergrendelen van de rotor een grote mechanische belasting oplevert die de levensduur van de turbine aantast. Het dermate langzaam bewegen levert echter geen slagschaduw op omdat er geen sprake is van een ‘slag’.

Overigens geven de initiatiefnemers aan dat zij altijd open staan voor dialoog in concrete gevallen dat er ondanks een stilstandvoorziening toch hinder wordt ervaren. Samen met degene die met de opmerkingen komt zullen zij dan nagaan of de hinder verholpen kan worden.

3.5 Planschadevergoeding

Indien er sprake is van planschade zal dit worden vergoed door de initiatiefnemers. De initiatiefnemers zijn dan ook bereid om een planschadeovereenkomst met het bevoegd gezag overeen te komen.

3.6 Overige toezeggingen (reclame en gsm-antennes)

Naast de hierboven beschreven bijdragen zijn de volgende afspraken gemaakt:

1. Reclame van de stroomafnemer op de gondel is gebruikelijk en toegestaan, reclame op de mast kan eventueel toegepast worden in overleg met de bewoners.
2. Op de turbines zullen geen gsm-antennes geplaatst worden.

4 COMMUNICATIE

4.1 Inleiding

Zoals reeds aangegeven is de insteek een open, transparante en directe vorm van participatie. Dit vraagt om een actieve houding van de initiatiefnemers. Op welke wijze hier invulling aan wordt gegeven wordt in de volgende paragrafen beschreven.

4.2 Proactieve communicatie

De initiatiefnemers zijn in eerste instantie verantwoordelijk voor het behalen van de doelstellingen van dit participatieplan. Dit kan alleen worden bereikt door de omgeving op een juiste manier te benaderen en te activeren. Hiervoor is een continue informatievoorziening én een doorgaande dialoog nodig.

Continue informatievoorziening

Voor het bereiken van alle doelgroepen is een constante bron van informatie noodzakelijk. Een website is hiervoor uiterst geschikt, mits van de juiste informatie voorzien en voorzien van continue updates over de voortgang in het project én het proces. Een website voor dit doel is in de maak.

Doorgaande dialoog

De initiatiefnemers voeren vanaf augustus 2015 op regelmatige basis gesprekken met een vertegenwoordiging van de omwonenden om een directe dialoog tot stand te brengen. Bedoeling is dat deze gesprekken voortduren, niet alleen tijdens de planvormingsfase maar ook tijdens bouw en exploitatie van het windpark. De frequentie van de gesprekken zal wel afnemen.

4.3 Communicatiemiddelen

Voor het voeren van proactieve communicatie worden de volgende communicatiemiddelen ingezet:

- Website: op de website die nog in ontwikkeling is, wordt informatie gegeven over het windpark. Daarnaast kunnen belangstellenden via de website in contact komen met de initiatiefnemers.
- Bijeenkomsten: dit betreft de gesprekken met de omwonenden waarbij informatie uitgewisseld, afspraken worden gemaakt en waarbij zorgen kenbaar gemaakt kunnen worden en eventueel oplossingen voor eventuele knelpunten gevonden kunnen worden.
- Informatiebijeenkomsten: (min of meer) openbare bijeenkomsten die in de in de lokale (wijk)bladen bekendgemaakt worden met als doel te informeren en signalen terug te horen vanuit de omgeving.
- Klachtenlijn: de initiatiefnemers zullen ervoor zorgen dat er een duidelijk meldpunt komt voor opmerkingen, vragen en klachten en deze ook zo spoedig mogelijk in behandeling

nemen c.q. beantwoorden. Een dergelijke lijn zal via een website en/of telefoonnummer ingericht worden.

4.4 Bestuurlijke entiteiten

De initiatiefnemers hechten een grote waarde aan participatie van de bestuurlijke entiteiten in het ontwikkelingsproces en daarna. De initiatiefnemers staan open voor opmerkingen vanuit deze instanties en verwachten van de bestuurlijke entiteiten dat zij het vigerende beleid omtrent 'Wind op land' communiceren, zowel in het algemeen als in de context van het Windpark Westfrisia. Uiteraard voldoen de initiatiefnemers aan alle nodige verzoeken tot informatievertrekking van het bevoegd gezag.

BIJLAGE 1

NOTITIE TOELICHTING GELUID EN SLAGSCHADUW WINDPARK WESTFRISIA

Zie notitie Toelichting geluid en slagschaduw Windpark Westfrisia van 12 mei 2016

NOTITIE

Datum	12 mei 2016
Aan	Bewonersoverleg
Van	Pondera Consult
Betreft	Toelichting geluid en slagschaduw Windpark Westfrisia
Projectnummer	714104

Toelichting geluid en slagschaduw Windpark Westfrisia

Windturbinetype

In deze fase van het project is geen definitieve keuze voor het exacte windturbinetype van Windpark Westfrisia gemaakt. Daarom worden er vier verschillende windturbinetypes aangevraagd. Als de keuze voor het type is gemaakt maakt de initiatiefnemer dat bekend bij de provincie en komen de vergunningen voor de andere drie types te vervallen. De vier windturbines lijken qua afmetingen op elkaar. In onderstaande tabel staan de ashoogte, rotordiameter en tiphoogte van de onderzochte windturbines.

Tabel 1 Onderzochte windturbinetypes

Naam	Ashoogte (m)	Diameter (m)	Tiphoogte (m)	Vermogen (MW)
Enercon E92	85,0	92,0	131,0	2,35
Nordex N90	79,5	90,0	124,5	2,50
Lagerwey L93	85,0	93,0	131,5	2,60
Senvion MM92	79,5	92,5	125,8	2,05

In de aanvraag van 2010 wordt een windturbine met een ashoogte van maximaal 85 meter, een rotordiameter van maximaal 82 meter en een vermogen tussen de 2 en 2.5 MW genoemd. In deze studie werken we met de Senvion MM82 als vergelijkingswindturbine. Deze windturbine voldoet aan de in 2010 genoemde afmetingen en is nog steeds leverbaar.

Tabel 2 Vergelijkingswindturbinetype

Naam	Ashoogte (m)	Diameter (m)	Tiphoogte (m)	Vermogen (MW)
Senvion MM82	85,0	82,0	126,0	2,05

Geluid

De voornaamste bron van het geluid van windturbines is het bewegen van de bladen door de lucht. Als het niet waait staat de windturbine stil en maakt de windturbine geen geluid. Hoe harder het waait hoe meer geluid een windturbine maakt, maar des te meer achtergrondgeluid

er is (denk aan het ruisen van bomen en het suizen van de wind zelf). Om er voor te zorgen dat omwonenden niet te veel hinder ondervinden van het geluid van windturbines is er in Nederland wetgeving ontwikkeld waaraan alle windparken moeten voldoen.

De L_{den} (Engels: *Level day-evening-night*) is in Nederland de maat om de geluidbelasting door omgevingslawaai uit te drukken. Hierbij wordt de geluidbelasting die optreedt gedurende de nacht en de avond zwaarder meegewogen dan geluid overdag. In Nederland wordt tevens getoetst aan L_{night} om de verstoring van nachtrust te voorkomen.

Windpark Westfrisia voldoet aan zowel de L_{den} als de L_{night} norm voor geluid. Daarnaast zullen de windturbines ook niet meer geluid maken dan de windturbine die in 2010 aangevraagd was. Om aan beide voorwaarden te voldoen moeten de L93 en de N90 tijdens de nacht (van 23 uur tot 7 uur) in een stillere geluidsmodus draaien. Dat betekent dat de windturbine zo wordt aangepast dat deze bij hogere windsnelheden evenveel geluid produceert als bij lagere windsnelheden. Dit wordt doorgaans gedaan door ‘s nachts de stand van de bladen aan te passen. Als deze maatregel wordt toegepast zijn de aangevraagde windturbines stiller dan de vergelijkingswindturbine. Onderstaande figuur laat zien dat de geluidscontouren van de aangevraagde windturbines (blauwe lijnen) binnen de rode contour (MM82) blijven. De figuur laat ook zien dat er geen woningen liggen binnen deze wettelijk toegestane contour.

Figuur Geluidscontour MM82 (rood) met daarbinnen de geluidscontouren van de aangevraagde windturbines (blauw)

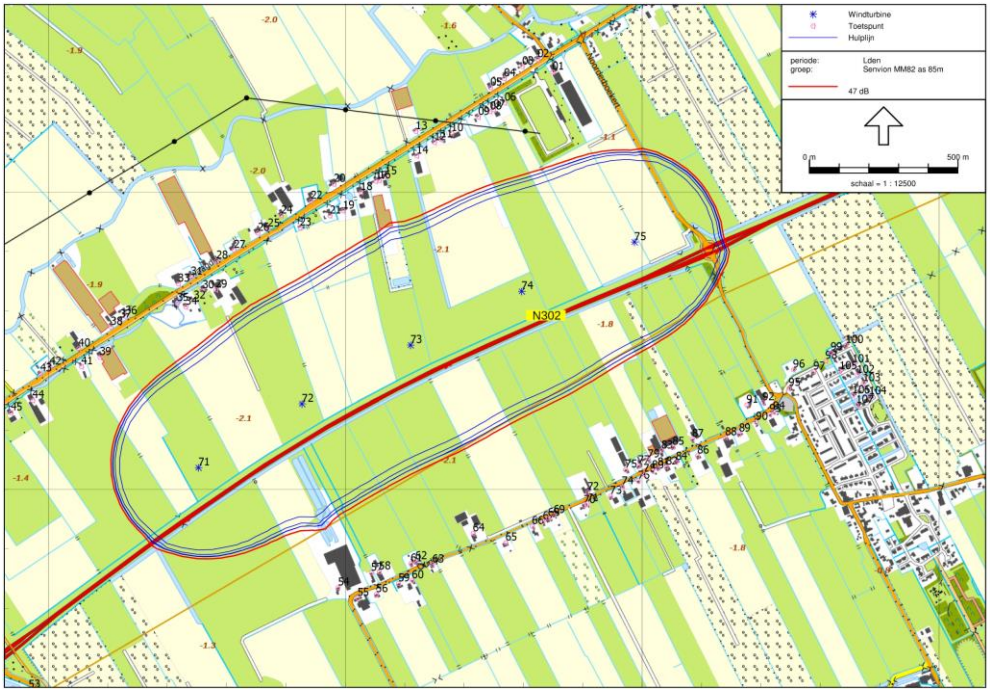

Soms maken mensen zich zorgen over zogenaamd laagfrequent geluid. Laagfrequent geluid is geluid in het voor mensen laagst hoorbare frequentiegebied. Het RIVM heeft onderzoek gedaan naar laagfrequent geluid en op basis van dat onderzoek concludeert de Staatsecretaris van Infrastructuur en Milieu dat toetsing aan de standaard Nederlandse geluidnormen (zoals in dit rapport gebeurt) tevens voldoende bescherming biedt tegen laagfrequent geluid.

De geluidsberekeningen laten zien dat alle onderzochte windturbinetypes kunnen voldoen aan de L_{den} en L_{night} normen. Daarnaast worden de N90 en L93 windturbines zo afgesteld dat ze maximaal net zo veel geluid maken als de vergelijkingswindturbine. De E92 en MM92 maken zonder extra maatregelen al minder geluid dan de vergelijkingswindturbine (MM82). De verschillen tussen de windturbinetypes zijn echter gering.

Slagschaduw

Windturbines zijn hoge objecten en hebben daarom een lange schaduw. De bewegende schaduw van de bladen die op een raam valt kan als hinderlijk worden ervaren. Daarom gelden er in Nederland regels voor de maximale hoeveelheid slagschaduw die een woning mag ontvangen van windturbines. Er mag gemiddeld niet meer dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten slagschaduw optreden. Daar kunnen de meeste mensen zich weinig bij voorstellen, daarom wordt gerekend met de strengere norm van maximaal 6 uur slagschaduw per jaar per woning gewerkt.

Voor de beoordeling van het aspect slagschaduw wordt het aantal woningen van derden binnen de 5-uurcontour (rode lijn) gehanteerd; zie onderstaande figuur. Deze 5-uurcontour wordt gebruikt in plaats van de normatieve 6-uurcontour om met zekerheid te kunnen zeggen dat woningen binnen deze contour niet meer dan 6 uur slagschaduw verkrijgen. Ook wordt ter informatie een beeld gegeven van het aantal woningen binnen de 0 (groen) en 15-uurcontour (grijs). De worst case windturbine voor schaduw is de L93, omdat deze de hoogste ashoogte en rotordiameter heeft en daarmee de meeste slagschaduw kan veroorzaken.

Figuur Slagschaduwcontouren L93, zonder terugregeling

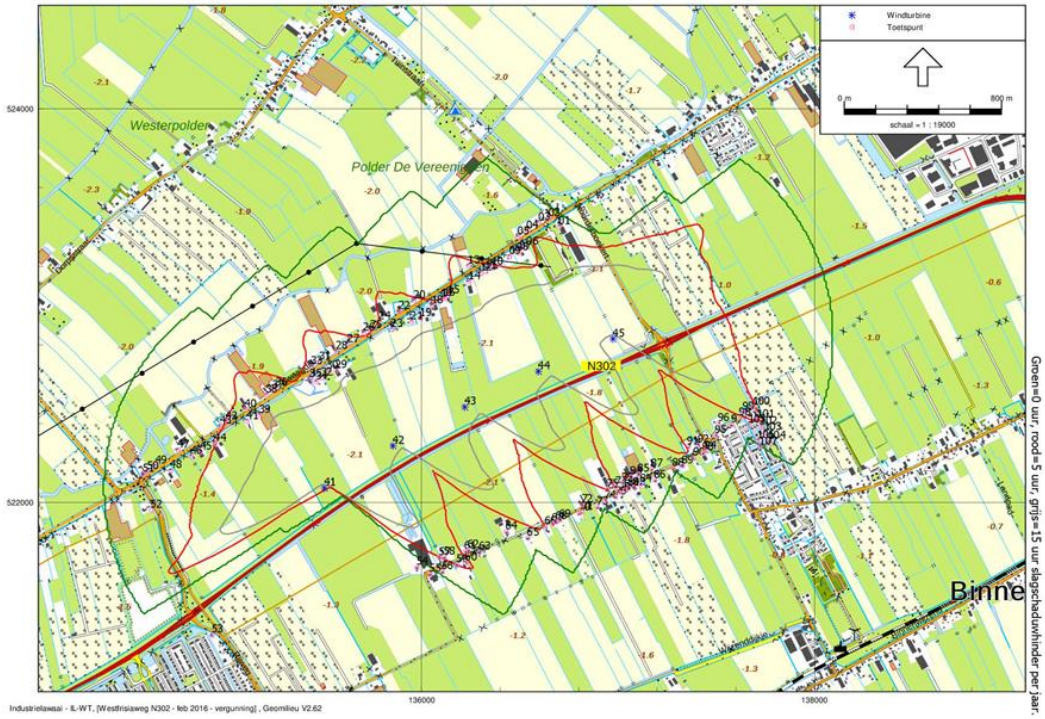

Voor alle onderzochte windturbines en de vergelijkingswindturbine geldt dat er zich in de omgeving van het windpark woningen bevinden die meer dan 6 uur schaduw per jaar zouden ontvangen. Daarom worden de windturbines uitgerust met een stilstandvoorziening die er voor zorgt dat de windturbines kunnen stoppen met draaien wanneer er op de betreffende woningen (binnen de contour) schaduwhinder optreedt.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR Haarlem

INGEKOMEN 12 JAN. 2017

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
dhr M.S. de Graef
BEL/REE

Telefoonnummer +31235143327
graefm@noord-holland.nl

Betreft: Uitkomsten Facebook-campagne Omgevingsvisie december

Verzenddatum
12 JAN. 2017

Kenmerk
838661/905234

Uw kenmerk

Geachte leden,

Hierbij verzoeken wij u de uitkomsten van de kortlopende Facebook-campagne voor de Omgevingsvisie gekoppeld aan de Verkenningen NH2050 te plaatsen op de B-agenda van de commissie RWW van 23 januari 2017.

De reden hiervoor is
Na de bespreking van de Verkenningen NH2050 in GS is een kortlopende participatiecampagne via Facebook gestart (14 - 24 december). Doel van de campagne is om inwoners van Noord-Holland op basis van de Verkenningen NH2050 te vragen wat zij belangrijk vinden in hun fysieke leefomgeving.

Uitgangspunt in de startnotitie Omgevingsvisie NH2050 was dat de participatie van inwoners in het proces pas zou starten in de tweede fase (Koersfase). Bij de bespreking van het participatie- en communicatieplan van de Omgevingsvisie in de commissie RWW op 19 september 2016 gaf een groot deel van de commissie aan het te betreuren dat burgers pas in de tweede fase worden betrokken. Hierop hebben wij toegezegd te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om inwoners al eerder te betrekken aan het einde van de eerste Verkenningenfase, zonder de grote participatiecampagne naar voren te halen. Deze heeft namelijk een ruime voorbereidingstijd nodig. Resultaat hiervan is deze kortlopende campagne via Facebook.
De opbrengsten van de campagne zijn in deze brief gebundeld en daarmee ter beschikking gesteld aan de commissie voor de bespreking in combinatie met de Verkenningen NH2050.

Concreet wordt aan de commissie gevraagd
Kennis te nemen van de uitkomsten van de kortlopende Facebook-campagne en deze te betrekken bij de bespreking van de Verkenningen NH2050.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 3030

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl

Eerdere behandeling in commissie of PS
In de commissie RWW op 19 september 2016 is het participatie- en communicatieplan van de Omgevingsvisie besproken. De kortlopende Facebook-campagne vloeit voort uit de opmerkingen die in de commissie zijn gemaakt.

Op grond van welk kader/beleid is dit voorstel gedaan
Op grond van de Startnotitie Omgevingsvisie NH2050 en de bespreking van het participatie- en communicatieplan van de Omgevingsvisie.

Motivatie keuzevrijheid
De uitkomsten van de Facebook-campagne worden net als de Verkenningen NH2050 ter bespreking en gedachtewisseling voorgelegd. Hiermee kan de commissie zich voorbereiden op de volgende fase in het proces richting de Omgevingsvisie, de Koersfase, waarin het publieke debat over onze ambities en doelen voor de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving in Noord-Holland zal plaatsvinden.
Het gaat dus nog niet om beleidskeuzes. De commissie kan wel aandachtspunten en suggesties meegeven aan GS voor de volgende fase naar aanleiding van de uitkomsten van de Facebook-campagne.

(Burger) participatie
Zoals gezegd, is de kortlopende Facebook-campagne een resultaat van de bespreking van het participatie- en communicatieplan in de commissie RWW van 19 september 2016. De campagne loopt vooruit op de start van de grote participatiecampagne over de Omgevingsvisie eind februari 2017.

Uitkomsten Facebook-campagne
Gevraagd is waar de provincie aandacht voor moet hebben in haar Omgevingsvisie. Er hebben 294 mensen gereageerd. Deelnemers mochten maximaal drie mogelijkheden aangeven. Natuur en recreatie scoort het hoogst, ruim 73%. Duurzaamheid (49%), Klimaatverandering (47%) en leefbaarheid (42%) volgen daarna. Wonen volgt als vijfde met 30%.

Bij de analyse van herkomst van respondenten, valt op dat er een groot aantal uit Purmerend, Zuidoostbeemster en Wormerland afkomstig is. Dat verklaart deels de bovenstaande uitslag, gezien de actuele discussie over mogelijke bebouwing van het zogenaamde Beusebos in de oksel van de A7. Soms wordt daar ook letterlijk naar verwezen.

Conclusie van deze campagne is dat er relatief veel gereageerd is op een korte campagne gezien de geringe attentie die er voor is gevraagd. Dat natuur en recreatie veruit als belangrijkste onderwerp wordt

aangegeven. Maar ook dat dit is beïnvloed door de herkomst van de respondenten. Gezien de bovenmatige herkomst uit een specifiek deel van de provincie Noord-Holland, kunnen aan de uitslagen nog geen zwaarwegende conclusies worden verbonden.

Advies is om de uitslagen van de campagne te koppelen aan de grotere participatiecampagne die eind februari 2017 van start gaat.

Tabel: Overzicht uitslagen Facebook-campagne

1. Ik vind het belangrijk dat de provincie aandacht heeft voor(maximaal 3 mogelijkheden)

Antwoord	Aantal	Percentage
Wonen	89	30.27 %
Werk en (lokale) economie	29	9.86 %
ICT en innovaties	12	4.08 %
Leefbaarheid	123	41.84 %
Natuur en recreatie	216	73.47 %
Duurzaamheid	145	49.32 %
Bereikbaarheid	37	12.59 %
Klimaatverandering	138	46.94 %
Ruimte voor experimenten en eigen initiatief	20	6.80 %
Anders nl.	21	7.14 %
Aantal respondenten	**294**	

Communicatie omtrent besluit
De uitkomsten kunnen worden ingezet in de participatiecampagne die eind februari 2017 van start zal gaan.

Financiële aspecten/risico's
Nvt

Vervolgprocedure

Na bespreking in de commissie zal de volgende fase in het proces van totstandkoming van onze Omgevingsvisie NH2050 starten. Eventuele aandachtspunten en suggesties vanuit de commissie zullen worden meegenomen in deze fase. Eind februari 2017 zal de participatiecampagne voor de Omgevingsvisie starten.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
R.M. Bergkamp

voorzitter
J.W. Remkes

Deze beslissing is namens gedeputeerde staten genomen door het lid van het college dat met dit onderwerp is belast.

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 10 januari 2017

Onderwerp: Vaststelling PIP windpark Westfrisia

Kenmerk: 600136

Bijlagen:
- PIP windpark Westfrisia: planregels, verbeelding en toelichting en de nota van beantwoording.
- Participatieplan van de initiatiefnemers

1. Inleiding

Hierbij ontvangt u ter vaststelling het provinciale inpassingsplan (PIP) windpark Westfrisia en de nota van beantwoording op de ingediende zienswijzen. Het windpark Westfrisia is een belangrijk onderdeel van de realisatie van de resterende opgave die nodig is om de Noord-Hollandse taakstelling van 685,5 MW aan wind op land in 2020.[1]

Voor de ter visie legging van het ontwerp-PIP, hebben wij op 13 juni het ontwerp-PIP ter advisering aan de commissie RWW voorgelegd. De vraag was is of het voorliggende ontwerpplan en de onderliggende onderzoeken voldoen aan de gestelde kaders in de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV) en of Gedeputeerde Staten door konden gaan met het proces. De commissie was in meerderheid van oordeel dat dat het geval is.

Daarna heeft het ontwerp-PIP ter inzage gelegen van 1 september tot en met 9 november. Hierop zijn 77 zienswijzen binnengekomen. In de nota van beantwoording wordt inhoudelijk ingegaan op de ingebrachte punten. De ingebrachte zienswijzen geven aanleiding tot enkele aanpassingen in het PIP.

Op grond artikel 9e, eerste lid van de Elektriciteitswet, zijn uw Staten het bevoegd gezag om het PIP vast te stellen. Artikel 9e, tweede lid van de Elektriciteitswet voegt daar, vanuit het idee om de inpassing van duurzame energieprojecten te versnellen, een inpassingsplicht aan toe als de gemeente niet bereid is mee te werken aan het plan. Criterium voor vaststelling is een goede ruimtelijke ordening conform artikel 3.26, eerste lid en 3.1, eerste lid van de Wet ruimtelijke ordening.

[1] Monitor Wind op Land september 2016. In september 2016 hebben wij de resterende opgave vastgesteld op 74,1-82,5mW zie . Het windpark Westfrisia levert hierin een bijdrage van tussen de 9,5 en 12,2 mw , afhankelijk welk turbinetype wordt gekozen.

Een goede ruimtelijke ordening houdt in dat een project:

- past in het ruimtelijk beleid van Rijk en Provincie;
- voldoet aan de overige ruimtelijke relevante wettelijke criteria, waaronder geluidhinder, slagschaduw, luchtkwaliteit (stof, geur), bedrijven en milieuzonering, bodemkwaliteit en externe veiligheid en of het project geen verstoring betekent van archeologische waarden en of de leefomgeving van planten en dieren en of voldoet aan regels over de waterhuishouding en wateraspecten.

Ons college heeft deze aspecten van een “goede ruimtelijke ordening” onderzocht, getoetst en gewogen bij het opstellen van dit PIP. De procedurestappen, aangegeven in de startnotitie, zijn daarbij zorgvuldig gevolgd. Zoals onderbouwd in het PIP en de nota van beantwoording, zijn wij van oordeel dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Nu is het aan u om het PIP en de nota van beantwoording vast te stellen.

De gemeenteraden van Medemblik en Drechterland zijn tegen windenergie op hun grondgebied en tegen dit plan. Uit de inspraakreacties, onder meer in commissievergaderingen, blijkt dat dit plan weinig draagvlak heeft bij de direct omwonenden. Juridisch is het gebrek aan draagvlak in de omgeving van een project echter geen argument om een inpassingsplan niet vast te stellen, wanneer het past in het provinciale beleid en voldoet aan alle wettelijke eisen en normen.

2. Inhoud van het plan

Het inpassingsplan voor windpark Westfrisia voorziet in de bouw van 5 windturbines met een ashoogte van maximaal 85 meter en een rotordiameter van maximaal 82 meter langs de Westfrisiaweg, tussen de Zwaagdijk en de Oudijk, ten noordwesten van Westwoud.

Onderzocht is hoe de initiatiefnemer Westfrisia BV. op deze locatie een windpark kan bouwen dat zo min mogelijk impact heeft op de omgeving. De windturbinelocaties zijn zo gekozen dat deze zo ver als mogelijk van de woningen aan de Zwaagdijk liggen, maar tegelijkertijd op voldoende afstand staan van de Westfrisiaweg en een buisleiding aan de zuidkant van de Westfrisiaweg. Alle woningen liggen op een afstand van 500 meter of verder van het Windpark Westfrisia.

Het windpark bestaat uit windturbines, onderhoudswegen en zogenaamde kraanopstelplaatsen: plekken waar tijdens de bouw of groot onderhoud een bouwkraan kan staan. De windturbines worden onderling verbonden met kabels, om de opgewekte stroom te transporteren naar het inkoopstation. Deze kabels komen onder de grond te liggen. Figuur 1 geeft een overzicht van het plan.

Figuur 1 Windturbineposities, onderhoudswegen, kraanopstelplaatsen en parkbekabeling

3. Toets aan de goede ruimtelijke ordening

Ruimtelijke beleid van de provincie

Het verzoek om een provinciaal inpassingsplan op te stellen voor dit park stamt uit 2010, nog voor de aankondiging van de wijzigingen in het provinciale windbeleid in 2011. Het plan voldoet aan de eisen van de overgangsregeling (geen ligging in weidevogelgebied of in een voormalig nationaal landschap etcetera) uit de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV), zoals vastgesteld door PS in 2012. Ons college heeft dit in 2014 aan de initiatiefnemer bevestigd. Wat betreft de ruimtelijke kwaliteit is een windpark op deze locatie goed inpasbaar volgens het provinciale beleid, zoals neergelegd in de Leidraad landschap en cultuurhistorie en de Beleidsregel Wind op Land, uitwerking ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines in herstructureringsgebieden. De Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO) adviseert dan ook positief over de ruimtelijke kwaliteit van het plan, zie paragraaf 3.6.2 in het PIP.

Overige ruimtelijke criteria

In het PIP is gemotiveerd welke onderzoeken zijn uitgevoerd naar de relevante milieu-hygiënische aspecten zoals geluid, slagschaduw, bodem, water, veiligheid, ecologie en archeologie. Deze onderzoeken zijn uitgevoerd met toepassing van de wettelijk voorgeschreven

rekenmethodes of algemeen geaccepteerde uitgangspunten. De specialisten van de ODNZKG en de provincie hebben de onderzoeken getoetst en akkoord bevonden. Omdat het plan niet ligt in een bijzonder stille omgeving of in een stiltegebied, is een maatwerkprocedure voor geluid niet aan de orde. Het is aannemelijk dat het plan economisch uitvoerbaar is binnen 10 jaar.
De conclusie is dat het plan kan voldoen aan alle door de provincie gestelde kaders en de wettelijke ruimtelijke eisen en daarmee voldoet aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening.

4. Proces en procedure

Met het vaststellen van de startnotitie Windpark Westfrisia in november 2015, gaf u het startsein voor de inpassingsprocedure. De consequenties van de inpassingsplicht uit de E-wet en de juridische mogelijkheden om de procedure stop te zetten, zijn in de commissie voorafgaand aan dit besluit besproken. Ons college heeft toen aangeven dat stoppen met de procedure kan, en zelfs moet, als uit de uit te voeren onderzoeken zou blijken dat daarvoor wettelijke gronden aanwezig zijn. Uit de bijgaande stukken blijkt dat die juridische grondslag er niet is.

Wij hebben vervolgens zorgvuldig de procedurestappen, die zijn beschreven in de startnotitie doorlopen en dit PIP voorbereid. In mei hebben wij de gemeenteraden van de gemeenten Medemblik en Drechterland, het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en de Gasunie gevraagd om een reactie op het ontwerp inpassingsplan. De reacties en de antwoorden erop zijn te vinden in paragraaf 6.3.2.

We hebben met initiatiefnemer Westfrisia BV een planschadeovereenkomst gesloten, waarin het kostenverhaal is geregeld en het risico van eventuele planschade is doorgelegd aan de initiatiefnemers. Daarmee is er voor de provincie geen financieel risico bij het vaststellen van dit PIP.

Voor de ter visie legging van het ontwerp-PIP hebben wij in juni het concept ter advisering aan de commissie RWW voorgelegd. Toegezegd is de inzet van de facilitators voor het gesprek tussen omwonenden en initiatiefnemer te verlengen, hetgeen is geschied. Per brief zijn op 11 juli vragen over de totstandkoming en de toepasbaarheid van de overgangsregeling van de heer Bruggeman beantwoord (nummer 600136/827847)

Omdat wij er niet voor kozen in de zomervakantie ter visie te gaan, hebben wij het ontwerp-PIP voor windpark Westfrisia op 23 augustus 2016 vastgesteld. Van 1 september tot en met 9 november 2016 heeft het ontwerp-PIP vervolgens ter inzage gelegen. Op 14 september is een inloopavond georganiseerd waar mensen zich persoonlijk konden informeren over de plannen, de onderzoeken en de procedure. De ter visie leggingstermijn is op 29 september 2016 opnieuw gestart, omdat de vergunningsaanvragen zelf ontbraken bij de stukken die in eerste instantie ter visie waren gelegd.

Participatie

Los van de ruimtelijke procedure is er een participatietraject doorlopen waarbij de initiatiefnemers in gesprek zijn gegaan met een vertegenwoordiging van de omwonenden over

de financiële-, en procesparticipatie in het project. De provincie hecht hier belang aan en heeft daarom voorzien in een onafhankelijke facilitator. De omwonenden worden ondersteund door een vertegenwoordiger van de Nederlandse Vereniging van Omwonenden van Windparken (NLVOW). Naar aanleiding van de bespreking van het ontwerp PIP in de commissie RWW in juni, hebben we op uw verzoek de inzet van deze facilitators verlengd.

Vanaf juli 2015 tot en met september 2016 zijn er in totaal 6 gesprekken geweest. Resultaat is een participatieplan waarin een aantal wensen en uitgangspunten van de omwonenden zijn verwerkt, gegeven het feit dat veel van de direct omwonenden de windturbines niet willen. De tussen omwonenden en initiatiefnemers gemaakte afspraken gaan over:

- financiële participatie. Voor omwonenden komt er via obligaties een gunstiger mogelijkheid dan voor anderen tot financiële participatie via de Westfriese Windmolencoöperatie;
- een basisbijdrage conform NWEA-gedragscode, met daarboven een aanvullende bijdrage. Deze gelden kunnen via een omgevingsfonds worden ingezet ten behoeve van een stilstandregeling boven de wettelijke norm voor geluid of slagschaduw. Of, naar keuze, voor duurzame projecten in de omgeving van het park;
- geen zendmasten en reclame;
- afspraken hoe met elkaar te communiceren in de bouw- en exploitatiefase, onder andere over eventuele klachten.

Ter informatie is het participatieplan bijgevoegd. De inhoud van het participatieplan is echter geen wettelijke of ruimtelijke grond die van invloed kan zijn op het wel of niet vaststellen van het inpassingsplan.

5. Zienswijzen en wijzigingen ten opzichte van het ontwerp-PIP

In totaal zijn er 77 zienswijzen binnengekomen. Dit zijn merendeels vergelijkbare, afgestemde reacties. Samenvattend gaan de zienswijzen in op:

- Het gebrek aan draagvlak, zorgen over veiligheid en over overlast door geluid en slagschaduw;
- Het meten met twee maten: de regels voor herstructureringsprojecten gelden niet voor dit project, dat valt onder de overgangsregeling;.
- De landschappelijke inpassing en de typering van het gebied als “verstedelijkt” in de beleidsregel Beleidsregel Wind op Land, uitwerking ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines in herstructureringsgebieden;
- Twijfels over de rechtsgeldigheid van het PS-besluit over toevoeging van de overgangsregeling in de PRV in 2012;
- De vraag of er de aanvraag nog in stand is, als die “niet in procedure” is genomen of is gewijzigd;
- De vraag waarom er niet wordt gekozen voor alternatieve locaties in Amsterdam of elders, waar men graag windturbines wil;
- PS krijgt verkeerde informatie. Schadeclaims zijn niet groot bij het stopzetten van de procedure.

Elke zienswijze is beantwoord in de nota van beantwoording, die nu voorligt ter vaststelling. De binnengekomen zienswijzen hebben geleid tot twee aanpassingen ten opzichte van het ontwerp-PIP:

1. Een inspreker stelt terecht dat voorkomen moet worden dat uiteindelijk slechts 1 windturbine gebouwd wordt, terwijl het inpassingsplan er 5 mogelijk maakt. Dan is geen sprake meer van een lijnopstelling, hetgeen wel vereist is voor een goede landschappelijke inpassing van het initiatief. In het inpassingsplan is daarom in de doeleindenomschrijving en bouwregels een regeling opgenomen waarmee de bouw van een lijnopstelling van 5 turbines zeker wordt gesteld.

2. Een inspreker kaart aan dat het huidige kabeltracé enkele haakse bochten bevat, die met de beoogde kabel niet gemaakt kunnen worden. Tevens wordt verzocht om een kleine aanpassing in de gebruiksfunctie weg (uitbreiding met een hoek). Verzocht wordt om een alternatief tracé, dat is opgenomen op een bijgevoegde tekening bij de zienswijze, over te nemen in de verbeelding van het definitieve inpassingsplan. Wij zien geen bezwaar in deze voorgestelde wijzigingen omdat sprake is van een kleine wijziging zonder ruimtelijke impact op het gebied. De wijziging is in de verbeelding van het inpassingsplan opgenomen.

6. Vervolg

Na vaststelling van het PIP door uw Staten, zullen wij de nodige uitvoeringsvergunningen definitief vaststellen. Dit is een bevoegdheid van Gedeputeerde Staten. Het PIP en de uitvoeringsbesluiten gaan vervolgens tegelijkertijd ter visie (coördinatie op grond van de Elektriciteitswet).

Degenen die een zienswijze hebben ingediend en het niet eens zijn met de besluiten, kunnen dan beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Als het PIP eenmaal onherroepelijk is, kunnen mensen onder voorwaarden een beroep doen op de provinciale planschadevergoedingsregeling. Een onafhankelijke commissie brengt een advies uit. Als er inderdaad sprake is van planschade, wordt deze toegekend.

De initiatiefnemers hebben de start van de bouw van het park gepland in eind 2017/2018.

7. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande besluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

J.W. Remkes, voorzitter

mr. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 8

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 10 januari 2017;

gelet op de inpassingsplicht uit artikel 9e, eerste en tweede lid van de Elektriciteitswet,

gelet op het feit dat het inpassingsplan past in het provinciale ruimtelijke beleid en kan voldoen aan alle overige eisen die vanuit de wet worden gesteld;

gelet op het belang om de resterende opgave in de Noord-Hollandse taakstelling van 685,5 MW aan wind op land in 2020 te realiseren;

gelet op artikel 3.26 van de Wet ruimtelijke ordening, de artikelen 1 .2.1 tot en met 1 .2.6 en hoofdstuk 3 van het Besluit ruimtelijke ordening, artikel 1 .1 lid 1 sub a van de Crisis en herstelwet, artikel 1.2 van bijlage 1 behorend bij de Crisis- en herstelwet, en artikel 11 van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet;

overwegende dat het ontwerp-inpassingsplan Windpark Westfrisia overeenkomstig het bepaalde in artikel 9e van de Elektriciteitswet, artikel 3.26 van de Wet ruimtelijke ordening en afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van 1 september tot en met 9 november 2016 ter inzage heeft gelegen;

dat gedurende deze periodes van terinzagelegging 77 ontvankelijke zienswijzen zijn ingediend;

dat het voorliggende project Windpark Westfrisia, valt onder bijlage 1van de Crisis- en Herstelwet, zodat de afdeling 2 van hoofdstuk 1 van de Crisis- en Herstelwet van toepassing is. Voor de beroepsprocedure betekent dit onder andere dat het voor appellanten niet mogelijk is een pro-forma beroepschrift in te dienen. Appellanten zijn gehouden om binnen de beroeps-termijn, de gronden van hun beroep in te dienen;

besluiten:

Het Provinciaal Inpassingsplan Windpark Westfrisia bestaande uit regels en verbeelding en de bijbehorende toelichting, vast te stellen;

1. De Nota van Beantwoording Provinciaal Inpassingsplan Windpark Westfrisia vast te stellen;
2. Het definitieve PIP Windpark Westfrisia ter visie te leggen gedurende 6 weken;
3. Daarbij te vermelden dat op dit besluit de Crisis- en herstelwet van toepassing is;

Haarlem, 6 februari 2017

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, statengriffier

S-1042

B-WT

S-538

B-WT

S-538

B-WT

S-489

B-WT

S-341

B-WT

Plangebied

Plangebiedgrens

Bestemmingen

B-WT — Bedrijf - Windturbine

Gebiedsaanduidingen

overige zone - kabels en leidingen

overige zone - weg

vrijwaringszone - windturbine

Functieaanduidingen

(nv) — nutsvoorziening

Bouwvlak

bouwvlak

Verbeelding /

Provincie Noord Holland
Inpassingsplan Windpark WestFrisia

IDN / NLIMRO;9927;IPWINDPRKWESTFR-VA01

VOORONTWERP /
ONTWERP /
VASTGESTELD /
ONHERROEPELIJK /

FORMAAT / A0
AANTAL BLADEN / 1
WERK NR / 15M3014

DATUM / 14 december 2016
SCHAAL / 1 : 2000

0 20 40 60m

GETEKEND / G. Lodeweges
GEZIEN / .....

Lievense CSO
infra water milieu

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
o.v.v. zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN - 4 NOV. 2016

Zwaagdijk, 2 november 2016

Zienswijze tegen het ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college en leden van Provinciale Staten,

Ondergetekende dient de volgende zienswijze in tegen het ontwerp Provinciaal Inpassingsplan, een ontwerp-watervergunning, de ontwerp-omgevingsvergunning en de ontwerp-vergunning Wegenverordening HHNK voor het door mij verfoeide Windpark Westfrisia.

Van de mogelijkheid tegen die ontwerpen zienswijze in te dienen maak ik graag gebruik.

-Kan iemand mij uitleggen waarom is besloten dat windmolens op minimaal 600 m vanaf woningen moeten staan, en waarom er voor dit (enige) plan Westfrisia een uitzondering is gemaakt?
Die 600 m is toch ingegeven door wat "een goede ruimtelijke ordening" wordt genoemd?
Provinciale staten zeggen dat toch niet voor niets? Waarop is die uitzondering gebaseerd?
Waarom kan er niet worden teruggekomen op het besluit dat voor het plan Westfrisia een overgangs- maatregel van toepassing is?
Zijn er onrechtmatige toezeggingen gedaan aan de initiatiefnemers? En welke toezeggingen zijn dat dan?
-Dat het plan in een overgangsregeling terecht is gekomen is natuurlijk onzin, op het moment van indienen was duidelijk dat de voorwaarden voor het op te stellen van het integraal windplan nog bepaald moesten worden en het plan is daarom niet beoordeeld. Een beoordeling kon pas plaats vinden nadat de voorwaarden duidelijk zijn en dat is pas in 2013 geweest. Dat houdt in, dat het moet voldoen aan de op dat moment gestelde eisen/voorwaarden. Met andere woorden de afstand van 600 meter moet van toepassing zijn, net zoals voor alle anderen ingediende plannen.
De omgevingsvergunning is ten onrechte afgegeven, het windmolen park past volgens een goede ruimtelijke ordening niet in West-Friesland.
Kunt u aangeven waarom u van mening bent dat de verleende omgevingsvergunning wel in de vastgestelde provinciale ruimtelijke verordening past?
-Er is sprake van rechtsongelijkheid en ik beroep mij op het gelijkheidsbeginsel omdat in gelijke gevallen (andere plannen voor windparken) wel uitgegaan wordt van de 600 meter afstand en lijnopstelling van minimaal 6 molens.

- Het plan Westfrisia is in de gemeente Medemblik afgeschoten. Er is voor het plan Westfrisia geen draagvlak op gemeentelijk niveau. Er is ook geen draagvlak onder de bewoners van West-Friesland en met name dan in de lintdorpen Zwaagdijk en Westwoud. Kunt u mij uitleggen waarom er voor dit plan opeens géén draagvlak onder de bevolking aanwezig hoeft te zijn. De volksvertegenwoordigingen (Gemeente en Provincie) zijn er namens de inwoners van de gemeente en provincie en dienen beslissingen te nemen die draagvlak hebben onder de inwoners.

- Het algemeen belang ontbreekt!! Want de energie opbrengst van het "Windpark Westfrisia" is nihil. Bij realisatie van het park worden er 3 kleinere molens (op andere locaties) gesloopt en er zijn er maar 5 (weliswaar grotere) in het Windpark Westfrisia gepland. Voor de totale landelijke

energieleverantie is de bijdrage dan ook 0,001% of nog minder. Het Windpark levert dan ook een te verwaarloze bijdrage aan de normen om te voldoen aan het beleid voor "Wind op Land".

- Het algemeen ontbreekt!! Want als blijkt dat andere energiebronnen rendabeler zijn, zonne-energie, getijdenstroming, en de subsidies voor de molens teruggedraaid worden, (voortschrijdend inzicht) moeten de foei- lelijke molens gesloopt worden. Waarschijnlijk weer met tegemoetkomingen van de overheid.
- Kunt u mij uitleggen hoe het mogelijk is dat er een Windpark met 5 molens van ongeveer 150 hoogte gerealiseerd kan worden en dat tegelijkertijd de ruimte voor ruimte regeling bestaat? Kunt u mij ook verklaren waarom "de ruimte voor ruimteregeling" tot stand is gekomen?

- De realisatie van een windmolenpark zorgt voor een onacceptabele aantasting van het unieke West-Friese landschap, dorpen met lintbebouwing en daartussen weidse zichten met open ruimtes. Door de overheid wordt in alle andere plannen, hier wel naar gekeken.(omgevingsvergunningen, agrarische bestemmingen, etc.) Kunt u mij uitleggen waarom er in het bestemmingsplan van de gemeente wel rekening gehouden wordt met allerlei voorwaarden (hoogte, bestemmingen etc.) en met het plan van het Windpark Westfrisia niet. Ik ben van mening dat hier sprake is van tegenstrijdige voorschriften.

-In het rapport "ontwerp omgevings vergunning Windpark Westfrisia" wordt onder C6 en C7 geconcludeerd dat er geen flora en fauna of natuurelementen in het geplande gebied aanwezig zijn. Dat is natuurlijk de grootste onzin er is wel degelijk sprake van aanwezigheid van vogels, vleermuizen, reptielen, insecten en andere dieren. Het is wel degelijk sprake van weidevogelgebied, kieviten, grutto's , tureluurs, scholeksters , gele kwikstaarten en ook fazanten, patrijs (beschermde vogel)en dan nog niet te spreken van de roofvogels en zangvogels in de buurt. Er is nooit een gedegen onderzoek geweest naar het aantal broedende vogels in het gebied. Het is absoluut wel een belangrijk weidevogel gebied. In het voorjaar en in de herfst is het een belangrijk rustgebied voor trekvogels.
Nogmaals: er blijkt uit geen enkel rapport dat er een gedegen onderzoek is geweest.
De patrijs is een uiterst zeldzame broedvogel in Nederland en het windpark is binnen een straal van 500 meter gepland van het broedgebied van de patrijs. Door de realisering van het windpark verdwijnt de rust in het gebied en de draaiende wieken vormen een gevaar voor de vliegende vogels.
Hieronder een afbeelding van de patrijs:

Kunt u mij uitleggen waarom er geen tellingen zijn geweest van de vogels en andere dieren en waarom daar in de rapporten aan voorbij is gegaan.
Ik eis daarom een nader onderzoek met vermelding van de vogelsoorten, vleermuizen, reptielen en andere voorkomende dieren in dit gebied, en die gevaar lopen door de realisering van het windmolenpark.

- het is natuurlijk ook onzin dat het echte natuurgebied op meer dan 3 km afstand ligt. De Ouddijk (Westwoud) is een fantastisch stukje West-Friesland met daarachter een geweldig weidegebied met een waterberging en rietlanden. Dit is een echt natuurgebied (binnen 2 km)en ook van groot belang voor de weidevogels en watervogels.

-De veiligheid van de omwonende komt in gevaar. De turbines komen op 50 meter van de Westfrisiaweg te staan, waar heel veel verkeer rijdt. Gebleken is dat turbines hun wieken kunnen

verliezen, met alle gevolgen van dien. Ook kan door ijsvorming op de wieken een levensgevaarlijke situatie ontstaan.
-De veiligheid van de bewoners van Zwaagdijk-Oost en de bezoekers van het winkelcentrum komt in gevaar omdat er binnen een straal van 400 meter, van een van de geplande windturbines, een elektriciteitscentrale en een winkelcentrum zijn gelegen. Hier is met de toetsing van de plannen geen rekening gehouden. Het windpark dient opnieuw getoetst te worden aan de voorwaarden.
In alle rapporten wordt heel makkelijk aan de veiligheid voorbij gegaan. Bent u ook van mening de veiligheid voorop dient te staan?
-Uit wetenschappelijke publicaties is gebleken dat windturbines niet of nauwelijks milieutechnisch te verantwoorden zijn. Ik wil u daarom verwijzen naar de onderstaande links, waar u kennis van dient te nemen.
http://www.grenswetenschap.nl/permalink.asp?i=2943 en
http://www.tudelft.nl/actueel/dossiers/archief/duurzame-energie

kunt u mij uitleggen waarom in de rapporten hier geen melding van gemaakt wordt?

-Er is sprake van aantasting van het leefmilieu in de naaste omgeving. De slagschaduw van de draaiende wieken zal als hinderlijk worden ervaren en kan tot onrust en psychische problemen leiden bij de omwonenden. Kunt u mij uitleggen waarom deze wetenschappelijk bewezen feiten niet in de rapporten benoemd worden?

-Er is sprake van aantasting van het leefmilieu door de horizonvervuiling.

-De realisering van het Windpark Frisia zal leiden tot waardedalingen van de onroerende zaken van omwonenden. Dit zal leiden tot procedures, schadeloosstellingen en planschades. Maar uiteindelijk is het de bewoner die financieel benadeeld wordt.

-De publicaties en rapporten zoals die ter inzage liggen, zijn opgemaakt met het oog op het realiseren van het Windpark. Deze publicaties en rapporten zijn gemaakt in opdracht van de initiatiefnemers en in de alle gevallen ook gefinancieerd door de initiatiefnemers.
Ik ben van mening dat de publicaties en rapporten eenzijdige informatie bevatten.
Kunt u mij uitleggen in hoeverre er sprake is van objectiviteit?

Slotsom:
Windturbines met de voorgestelde afmetingen, vermogen en geluidsproductie op minder dan 600 meter en zelfs minder dan 500 meter van de bebouwing zijn te kolossaal om in een kleinschalig landschap als het gebied tussen Zwaagdijk en Ouddijk te worden geplaatst. Ze brengen teveel schade aan de mensen en woonomgeving

Stem tegen dit plan.

Met vriendelijke groet,

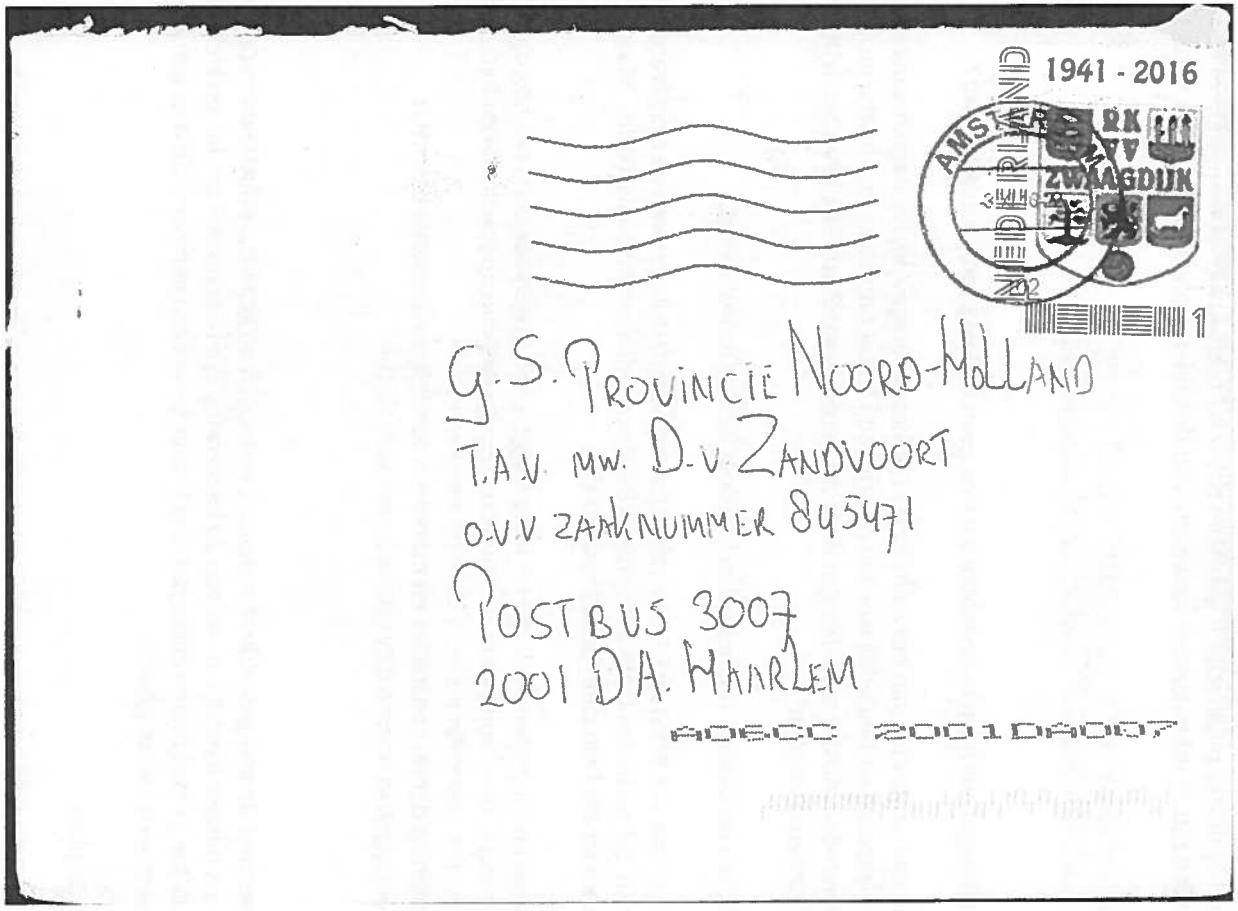

G.S. Provincie Noord-Holland
T.A.V. mw. D.v. Zandvoort
o.v.v. zaaknummer 845471

Postbus 3007
2001 DA Haarlem

A05CC 2001DA007

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
T.a.v. Mevr. D. van Zandvoort
o.v.v. zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem.

INGEKOMEN - 4 NOV. 2016

Westwoud, 2 november 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college en leden van Provinciale Staten,

Ondergetekende dient de volgende zienswijze in tegen het ontwerp Provinciale Inpassingsplan, een ontwerp-watervergunning, de ontwerp-omgevingsvergunning en de ontwerpvergunning Wegenverordening HHNK voor het door mij ongewenste Windpark Westfrisia.

Het hele windplan Westfrisia is al vele jaren omstreden. In een eerder stadium is dit plan door de provincie afgewezen. 97% van de omwonenden is tegen dit plan. Ook de gemeentebesturen van Medemblik en Drechterland zijn tegen dit plan. Toch worden er weer nieuwe plannen door ontwikkelaars/investeerders ingediend. Waarom is er op slinkse wijze een overgangsregeling voor dit ene (let wel: het enige plan dat onder die regeling valt!) plan tot stand gebracht?
Welke (financiële) belangen hebben leden van uw college bij het moeten doorgaan van dit plan?

Ik ben er van overtuigd dat onze woning flink in waarde gaat dalen als er 5 van die enorme windturbines in onze achtertuin gaan komen. De planschade is daarin niet toereikend.
Dan hebben we het nog niet eens over de onrust die deze turbines geven. Ze worden niet voor niets in de stiltegebieden verboden! De vogels hebben meer rechten dan mensen.

In zo'n dichtbevolkt gebied blijkt en blijft dit project omstreden. Om voor deze 'torens van Babel' een vergunning te verlenen, gaan jullie ongelooflijk veel spijt krijgen. Mijn dringende oproep is dan ook om de hele procedure nog eens tegen het licht te houden en niet voor het grote geld te zwichten.

Windturbines met de voorgestelde afmetingen, vermogen en geluidsproductie op minder dan 600 m1 (in de meeste gevallen is het rond de 500 m1) zijn te kolossaal om in een klein weidegebied tussen Zwaagdijk en Oudijk te worden geplaatst.

Stem tegen dit plan.

Met vriendelijke groet,

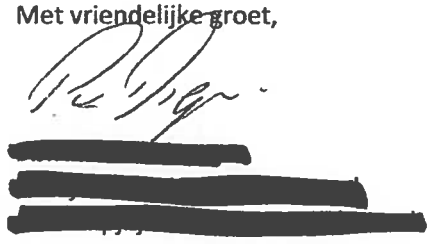

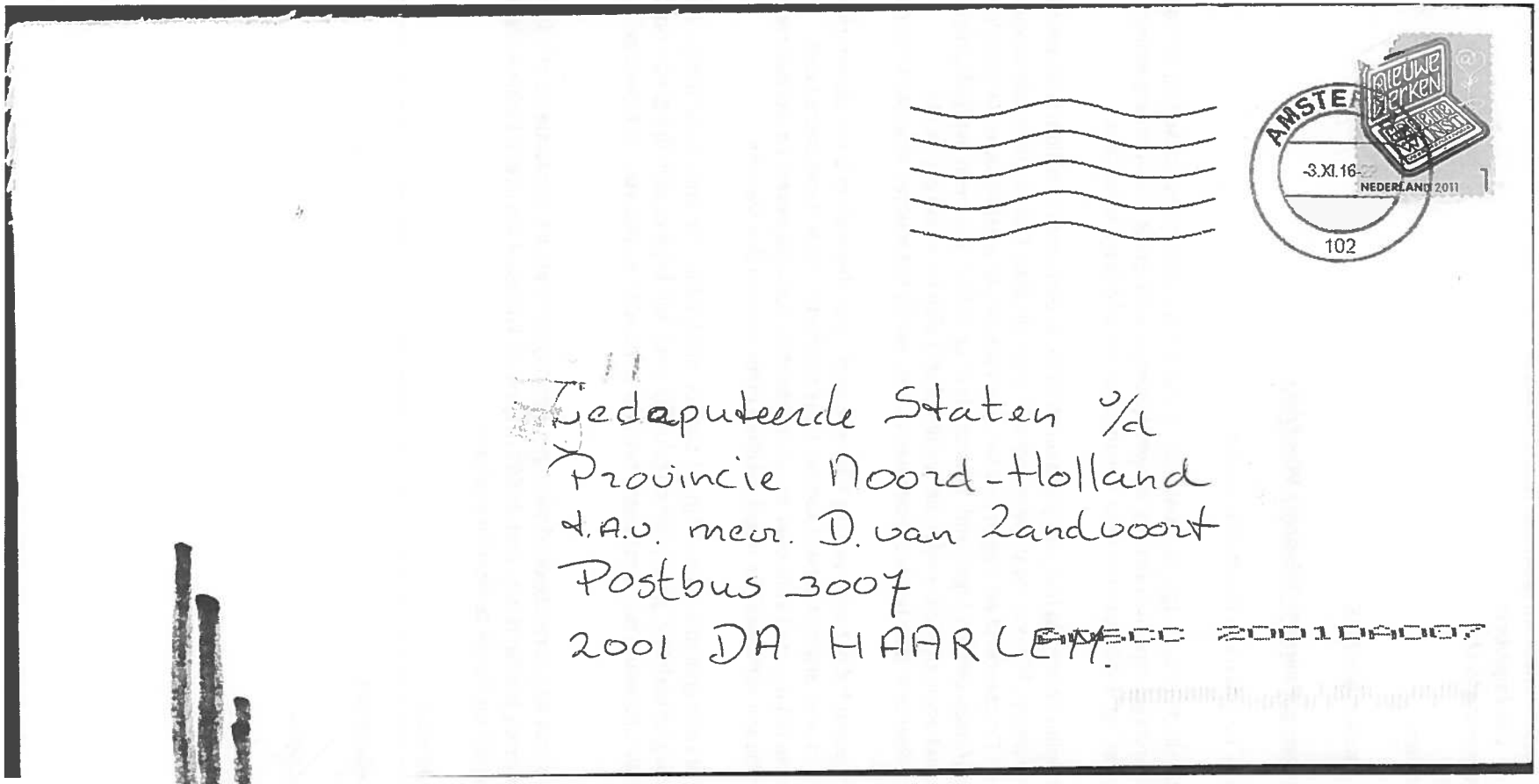
AMSTE
-3.XI.16-
102
NEDERLAND 2011
Nieuwe Werken
Gedeputeerde Staten t/d
Provincie Noord-Holland
t.a.v. mevr. D. van Zandvoort
Postbus 3007
2001 DA HAARLEM
2001DA007

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
o.v.v. zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

Zwaagdijk/Oudijk, 10 oktober 2016

INGEKOMEN - 4 NOV. 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college en leden van Provinciale Staten,

Ondergetekende dient de volgende zienswijze in tegen het ontwerp Provinciaal Inpassingsplan, een ontwerp-watervergunning, de ontwerp-omgevingsvergunning en de ontwerp-vergunning Wegenverordening HHNK voor het door mij verfoeide Windpark Westfrisia.

Van de mogelijkheid tegen die ontwerpen zienswijze in te dienen maak ik graag gebruik.

Het hele Windpark Westfrisia is één grote farce.
Het windplan Westfrisia blinkt uit in vooringenomenheid, gelegenheidsplanologie, verborgen agenda's en is een vooropgezet plannetje met een zienswijze- en participatietraject, waarvan de uitslag al lang te voren door de provincie c.q. de coalitie bepaald is.

Kan iemand mij uitleggen waarom enige tijd geleden door u is besloten dat windmolens op minimaal 600 m1 vanaf woningen moeten staan, en waarom er voor dit (enige) plan Westfrisia een uitzondering is gemaakt? Die 600 m1 is toch ingegeven door wat "een goede ruimtelijke ordening" wordt genoemd?
Provinciale staten zeggen dat toch niet voor niets? Waarop is die uitzondering gebaseerd?

Het plan Westfrisia is in de gemeente Medemblik afgeschoten.
Het daarna bij de provincie ingediende plan paste niet in provinciaal beleid en volkomen terecht is ook dat plan naar de prullenbak verwezen. En nu probeert u mij wijs te maken dat het plan niet is afgewezen, maar aangehouden in afwachting van nieuw beleid. Dat nieuwe beleid gaat toch uit van minimaal 600 m1 en 6 turbines op een rij? Waarom is er op slinkse wijze een overgangsregeling voor dit ene (let wel: het enige plan dat onder die regeling valt !) plan tot stand gebracht? Welke (financiële) belangen hebben leden van uw college bij het moeten doorgaan van dit plan?

Als u de initiatiefnemers opdraagt deze minimale maat en aantal aan te houden, vult u op correcte wijze uw eigen beleid uit. Worden wij niet met 'meten met twee maten' opgezadeld en kan er op een duurzame wijze groene energie opgewekt worden. Wat kan daar nu het probleem van zijn? Sinds wanneer zijn niet alle burgers in uw provincie aan elkaar gelijk?

Windturbines met de voorgestelde afmetingen, vermogen en geluidsproductie op minder dan 600 m1 (in de meeste gevallen is het rond de 500 m1) zijn te kolossaal om in een kleinschalig landschap als het gebied tussen Zwaagdijk en Oudijk te worden geplaatst.

Stem tegen dit plan.

T. Bontekoning-Velder

Met vriendelijke groet,
Naam: [redacted]
Adres: [redacted]
PC en Woonplaats: [redacted]
e-mail: [redacted]

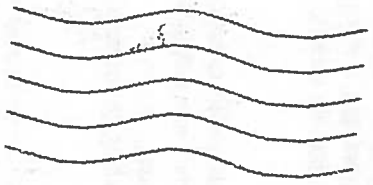

Gedeputeerde Staten van N.H.
t.a.v. Mw. D. van Zandvoort.
o.v.v. zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

A05CC 2001DA007

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
o.v.v. zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN - 4 NOV. 2016

Zwaagdijk/Oudijk, 10 oktober 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college en leden van Provinciale Staten,

Ondergetekende dient de volgende zienswijze in tegen het ontwerp Provinciaal Inpassingsplan, een ontwerp-watervergunning, de ontwerp-omgevingsvergunning en de ontwerp-vergunning Wegenverordening HHNK voor het door mij verfoeide Windpark Westfrisia.

Van de mogelijkheid tegen die ontwerpen zienswijze in te dienen maak ik graag gebruik.

Het hele Windpark Westfrisia is één grote farce.
Het windplan Westfrisia blinkt uit in vooringenomenheid, gelegenheidsplanologie, verborgen agenda's en is een vooropgezet plannetje met een zienswijze- en participatietraject, waarvan de uitslag al lang te voren door de provincie c.q. de coalitie bepaald is.

Kan iemand mij uitleggen waarom enige tijd geleden door u is besloten dat windmolens op minimaal 600 m1 vanaf woningen moeten staan, en waarom er voor dit (enige) plan Westfrisia een uitzondering is gemaakt? Die 600 m1 is toch ingegeven door wat "een goede ruimtelijke ordening" wordt genoemd?
Provinciale staten zeggen dat toch niet voor niets? Waarop is die uitzondering gebaseerd?

Het plan Westfrisia is in de gemeente Medemblik afgeschoten.
Het daarna bij de provincie ingediende plan paste niet in provinciaal beleid en volkomen terecht is ook dat plan naar de prullenbak verwezen. En nu probeert u mij wijs te maken dat het plan niet is afgewezen, maar aangehouden in afwachting van nieuw beleid. Dat nieuwe beleid gaat toch uit van minimaal 600 m1 en 6 turbines op een rij? Waarom is er op slinkse wijze een overgangsregeling voor dit ene (let wel: het enige plan dat onder die regeling valt !) plan tot stand gebracht? Welke (financiële) belangen hebben leden van uw college bij het moeten doorgaan van dit plan?

Als u de initiatiefnemers opdraagt deze minimale maat en aantal aan te houden, vult u op correcte wijze uw eigen beleid uit. Worden wij niet met 'meten met twee maten' opgezadeld en kan er op een duurzame wijze groene energie opgewekt worden. Wat kan daar nu het probleem van zijn? Sinds wanneer zijn niet alle burgers in uw provincie aan elkaar gelijk?

Windturbines met de voorgestelde afmetingen, vermogen en geluidsproductie op minder dan 600 m1 (in de meeste gevallen is het rond de 500 m1) zijn te kolossaal om in een kleinschalig landschap als het gebied tussen Zwaagdijk en Oudijk te worden geplaatst.

Stem tegen dit plan.

Met vriendelijke groet,
Naam: [redacted]
Adres: [redacted]
PC en Woonplaats: [redacted]
[redacted]

AMSTERDAM
NEDERLAND
102
Gedeputeerde Staten van de
Provincie N-Holland
t.a.v. Mw. D. van Zundvoort
o.v.v. Zaaknr. 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem
A05CC 2001DA007

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
o.v.v. zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN - 4 NOV. 2016

Zwaagdijk/Oudijk, 10 oktober 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college en leden van Provinciale Staten,

Ondergetekende dient de volgende zienswijze in tegen het ontwerp Provinciaal Inpassingsplan, een ontwerp-watervergunning, de ontwerp-omgevingsvergunning en de ontwerp-vergunning Wegenverordening HHNK voor het door mij verfoeide Windpark Westfrisia.

Van de mogelijkheid tegen die ontwerpen zienswijze in te dienen maak ik graag gebruik.

Het hele Windpark Westfrisia is één grote farce.
Het windplan Westfrisia blinkt uit in vooringenomenheid, gelegenheidsplanologie, verborgen agenda's en is een vooropgezet plannetje met een zienswijze- en participatietraject, waarvan de uitslag al lang te voren door de provincie c.q. de coalitie bepaald is.

Kan iemand mij uitleggen waarom enige tijd geleden door u is besloten dat windmolens op minimaal 600 m1 vanaf woningen moeten staan, en waarom er voor dit (enige) plan Westfrisia een uitzondering is gemaakt? Die 600 m1 is toch ingegeven door wat "een goede ruimtelijke ordening" wordt genoemd?
Provinciale staten zeggen dat toch niet voor niets? Waarop is die uitzondering gebaseerd?

Het plan Westfrisia is in de gemeente Medemblik afgeschoten.
Het daarna bij de provincie ingediende plan paste niet in provinciaal beleid en volkomen terecht is ook dat plan naar de prullenbak verwezen. En nu probeert u mij wijs te maken dat het plan niet is afgewezen, maar aangehouden in afwachting van nieuw beleid. Dat nieuwe beleid gaat toch uit van minimaal 600 m1 en 6 turbines op een rij? Waarom is er op slinkse wijze een overgangsregeling voor dit ene (let wel: het enige plan dat onder die regeling valt !) plan tot stand gebracht? Welke (financiële) belangen hebben leden van uw college bij het moeten doorgaan van dit plan?

Als u de initiatiefnemers opdraagt deze minimale maat en aantal aan te houden, vult u op correcte wijze uw eigen beleid uit. Worden wij niet met 'meten met twee maten' opgezadeld en kan er op een duurzame wijze groene energie opgewekt worden. Wat kan daar nu het probleem van zijn? Sinds wanneer zijn niet alle burgers in uw provincie aan elkaar gelijk?

Windturbines met de voorgestelde afmetingen, vermogen en geluidsproductie op minder dan 600 m1 (in de meeste gevallen is het rond de 500 m1) zijn te kolossaal om in een kleinschalig landschap als het gebied tussen Zwaagdijk en Oudijk te worden geplaatst.

Stem tegen dit plan.

Met vriendelijke groet,
Naam: [redacted]
Adres:
PC en Woonplaats:
e-mail:

Nederland 2014

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland

t.a.v. Mw. D. van Mandveer

o.v.v. zaaknr 845471

Postbus 3007

2001 D.A. Haarlem

A1ZAJJ 2001DA007

RECREATIESCHAP WESTFRIESLAND

De Middend 2
1611 KW Bovenkarspel

Postbus 20
1610 AA Bovenkarspel

0228-565750
info@recreatieschapwestfriesland.nl
www.recreatieschapwestfriesland.nl

INGEKOMEN - 4 NOV. 2016

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland
Mevrouw D. van Zandvoort
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

Datum	: 3 november 2016
Verzonden	: 3 november 2016
Uw kenmerk	: 845471
Ons kenmerk	: 603101
Contactpersoon	: Karel Schoenaker
Doorkiesnummer	: 0228-534939/06-83698165
E-mail	: k.schoenaker@recreatieschapwestfriesland.nl
Betreft	: Zienswijze ontwerp-PIP Windpark Westfrisia, kenmerk 845471

Geachte mevrouw Van Zandvoort,

Graag willen wij hierbij een zienswijze indienen op het ontwerp-PIP Windpark Westfrisia. Onze zienswijze heeft voornamelijk betrekking op het ontwerp watervergunning voor het Windpark Westfrisia, welke is ingediend door Pondera Consult B.V., namens Windpark Westfrisia B.V. De vergunning is aangevraagd voor het verrichten van handelingen in een watersysteem, als bedoeld in hoofdstuk 6 van de Waterwet. Het bestuur van het Hoogheemraadschap is voornemens deze vergunning af te geven. Maar mogelijk raakt deze ook andere vergunningen welke integraal onderdeel zijn van het ontwerp PIP. De reden voor onze zienswijze is dat het huidige ontwerp knelpunten veroorzaakt in het te ontwikkelen vaarroutenetwerk Westfriesland.

Het algemeen bestuur van het Recreatieschap Westfriesland heeft in december 2013 het recreatieve vaarroutenetwerk vastgelegd. Dit betreft het netwerk voor de kleine recreatievaart/het sloepennetwerk. Hierbij is het bestaande, maar ook het toekomstige gewenste netwerk vastgelegd. Om het gewenste netwerk te realiseren, zijn door het Recreatieschap een aantal strategisch gekozen toekomstige verbindingen in het netwerk opgenomen.

De strategische verbindingen zijn opgenomen omdat voor verdere uitbreiding van het netwerk grotere knelpunten met grote financiële gevolgen opgelost moeten worden. Door de grote financiële omvang van het project kan het einddoel alleen bereikt worden als alle partijen zich op ditzelfde doel richten, kansen om werk met werk te maken worden aangegrepen en knelpunten voor de toekomst worden voorkomen. Één van de aan te leggen duikers in het Windpark (zie bijlage 1) gaat in de huidige vorm een toekomstig knelpunt worden in een van de beoogde noord-zuidverbindingen.

Provinciaal belang
Het voorkomen van een nieuw knelpunt is in onze ogen ook een provinciaal belang. Het beoogde netwerk met daarin de gewenste toekomstige verbindingen, zijn namelijk door het Recreatieschap kenbaar gemaakt aan de provincie Noord-Holland. Op basis daarvan heeft Gedeputeerde Staten op 25 juni 2013 besloten om een bedrag van € 312.000,- beschikbaar te stellen voor het dekken van de kosten om vier vaarduikers onder de N23/Westfrisiaweg te realiseren.

Ook past de ontwikkeling van het vaarroutenetwerk in Westfriesland binnen de Visie op waterrecreatie in Noord-Holland 2030. In hoofdstuk 4.2 van de visie geeft de provincie haar ambitie voor 2030 voor Noord-Holland Noord aan. Onder anderen wil de provincie inzetten op de volgende punten: *'Grenzeloos varen: een samenhangend vaarnetwerk met goede verbindingen naar omliggende gebieden'* en *'Aantrekkelijk en duurzaam netwerk voor de kleine recreatievaart'*. Realisatie van het vaarroutenetwerk in Westfriesland draagt bij aan deze doelstelling.

Het is van belang om te voorkomen dat de investeringen, waaronder die van de provincie Noord-Holland, die zijn gedaan om bestaande knelpunten op te lossen teniet worden gedaan door nieuwe knelpunten. Wij willen u dan ook verzoeken om in de vergunning op te nemen dat de duiker in het project die in de toekomstige noord-zuid vaarverbinding (zie bijlage 1 en2) ligt, wordt aangelegd met de volgende afmeting: 3,00 meter breed en 2,50 meter hoog (1,50 meter hoog vanaf de waterlijn).

Tot slot willen wij u nog melden dat onze zienswijze is afgestemd met de gemeente Medemblik en ook nadrukkelijk haar instemming heeft.

Uiteraard zijn wij bereid een toelichting te geven op onze zienswijze.

Met vriendelijke groet,
Namens het bestuur van het Recreatieschap Westfriesland

Karel Schoenaker
Directeur / Beleidsmedewerker

Een afschrift van deze zienswijze wordt verzonden naar de gemeente Medemblik.

Bijlage:
- *Uitsnede kaart Situatietekening met het toekomstige knelpunt*
- *Regionaal vaarroutenetwerk Westfriesland*

Bijlage 1. Uitsnede kaart Situatietekening met het toekomstige knelpunt

De duiker die in het huidige ontwerp een toekomstig knelpunt gaat worden is rood omcirkeld.

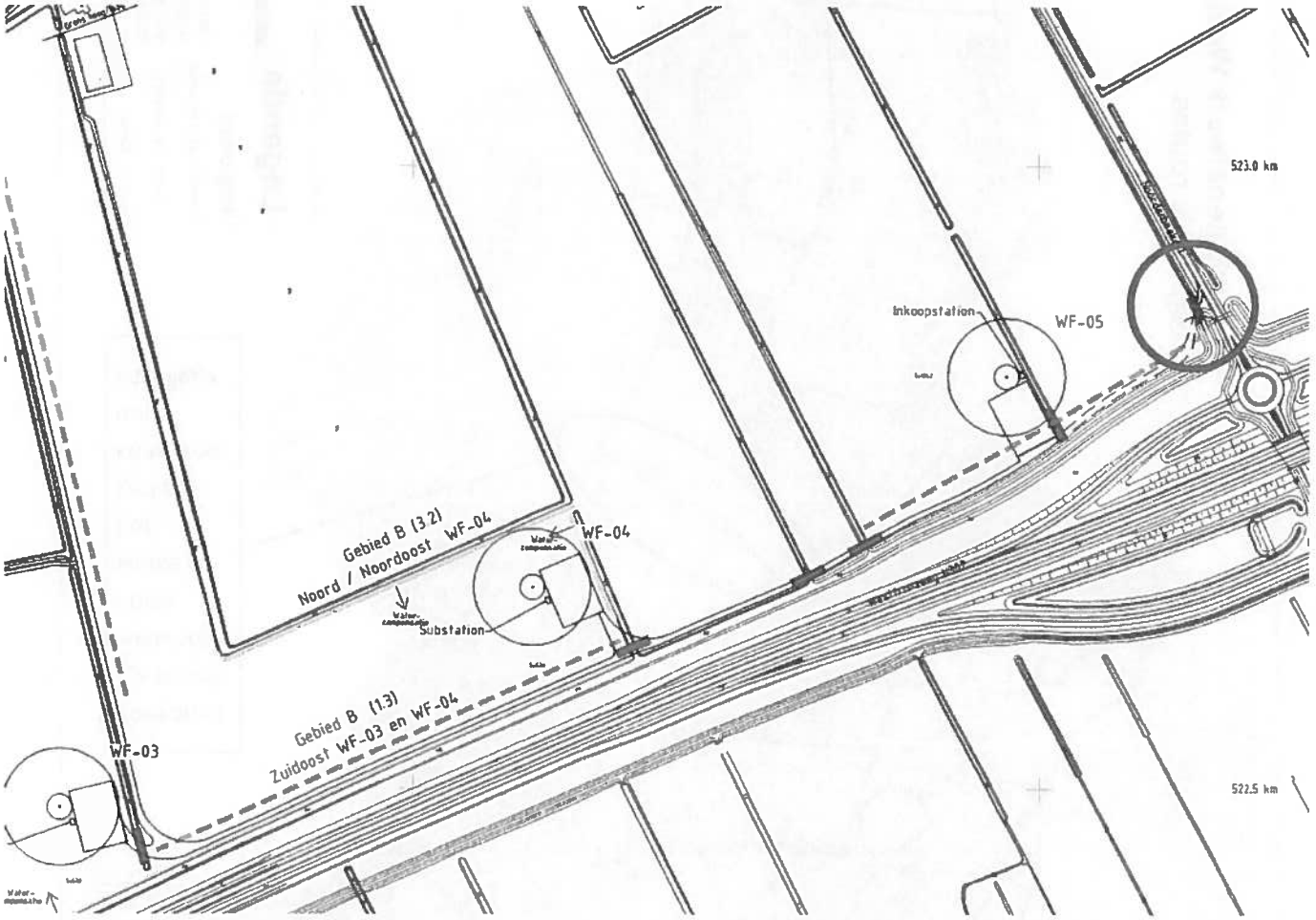

Bijlage 2. Regionaal vaarroutenetwerk Westfriesland

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN - 4 NOV. 2016

Zwaagdijk, 2 November 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college,

Hierbij mijn zienswijze op het ontwerp PIP Windpark Westfrisia.

Het Windpark Westfrisia geeft overlast qua geluid, bezonning en zorgt er voor dat mijn woning veel minder waard wordt. Nu al druipen potentiële kopers af bij het idee dat er straks vlakbij hun nieuwe woning een paar 'zwaaipalen' dag en nacht lawaai maken en het uitzicht bederven.
Nu kijk ik uit op een lage horizon met hier en daar een kerktoren die niet hoger is dan 30 meter.
Straks kijk ik tegen vijf masten van 85 meter + 50 meter wieken aan!
De schade die geleden wordt doordat potentiële huizenkopers afhaken, wordt niet vergoed met planschade.

Als in een gebied weidevogels landen, vreemde kikkers rondspringen of een archeoloog denkt dat er een ouwe 'Batavier' onder de grond ligt, dan is het bouwen van windturbines streng verboden. Waarom gelden begrippen als 'weidsheid', 'mensen' en 'historische linten' niet meer? Sinds wanneer zijn vogels, kikkers en dooie mensen belangrijker dan uw eigen inwoners?

Het hele windplan Westfrisia klopt niet. De aanvraag was eerder afgewezen, maar verschijnt als een duveltje uit een doosje door een of andere schimmige 'overgangsregeling'. Dit zijn zeker regelingen die speciaal voor dit soort doordrukgevallen worden bedacht? (= een vraag aan u). Hetzelfde geldt voor het bestempelen van het landelijke gebied als 'verstedelijkt'. Een bestuurlijke truc om plaatsing te legitimeren?
Op deze manier burgers buitenspel zetten zou goed passen in een communistische dictatuur, echter niet in een moderne democratie als Nederland.
Neemt u een voorbeeld aan ons gemeentebestuur die in deze zaak voor haar burgers opkomt. Een dergelijke betrokkenheid missen we bij ons provinciebestuur en doet mij tegelijkertijd afvragen wat nut en noodzaak van een provinciaal bestuur eigenlijk is.

Stop met het doordrukken van dit plan en het provinciale bestuur wordt weer (een beetje meer) betrouwbaar.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

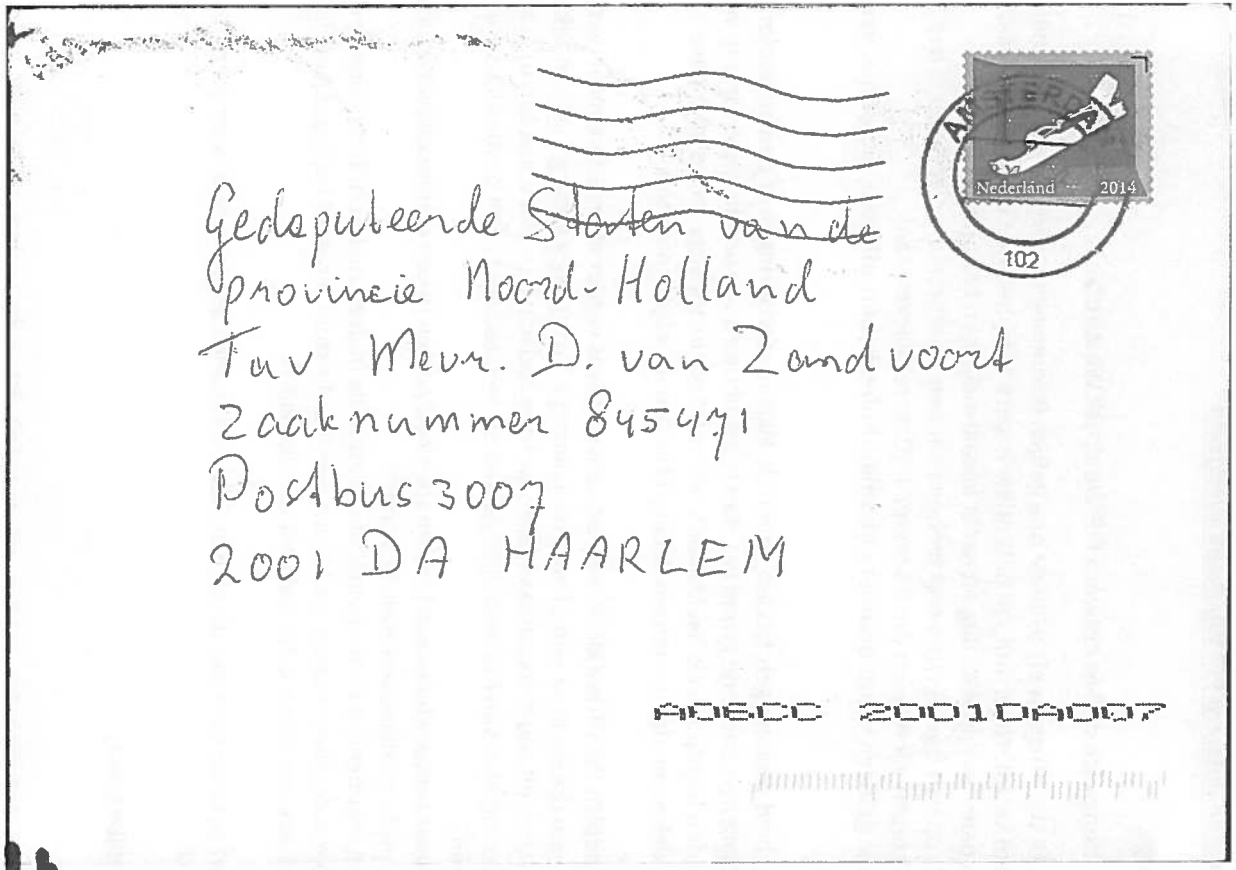
Nederland 2014
102
Gedeputeerde Staten van de
provincie Noord-Holland
Tav Mevr. D. van Zandvoort
Zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA HAARLEM
ADECC 2001DA007

Aan
Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten
van Noord-Holland
t.a.v. mw. D. van Zandvoort
zaaknr. 845471
Postbus 3007
2001 DA HAARLEM

Onderwerp: Zienswijze PIP Windpark Westfrisia

Zwaagdijk-Oost, 3 november 2016

Mijne dames, heren,

Onderstaand treft u mijn zienswijze over PIP voor het realiseren van Windpark Westfrisia in Zwaagdijk-Oost.

Aanvraag PIP

In september 2010 heeft Westfrisia bij PS een verzoek ingediend voor het opstarten van een PIP, nadat men in 2006 voor hetzelfde plan reeds bot had gevangen bij de toenmalige Gemeente Wervershoof, waar de gemeenteraad de bestemmingsplanwijziging in democratische meerderheid had afgewezen vanwege het ontbreken van goede Ruimtelijke Ordening gronden. Ook de Gemeente Medemblik wilde nadien geen medewerking verlenen aan dit plan, daar men geen nieuwe windmolens binnen haar gemeentegrenzen wilde hebben. Een ***voltallige*** gemeenteraad stond achter dit standpunt.

Op 17 december 2012 hebben PS besloten het verzoek tot het vaststellen van een inpassingsplan Windpark Wesfrisia niet in procedure te brengen. Het project Windplan West-Friesland werd beëindigd en m.i. is de aanvraag tot PIP hiermee afgesloten. Westfrisia is hiervan op de hoogte gesteld en men heeft hiertegen geen bezwaar aangetekend.
Vervolgens is op dezelfde datum de overgangsregeling vastgesteld.
U hebt derhalve op dezelfde datum de afwijzing van Westfrisa én de overgangsregeling vastgesteld.

Hoe kunt u nu een aanvraag die u op 17 december 2012 hebt afgewezen en waaraan u geen medewerking wilt verlenen een aantal jaren later onder de overgangsregeling laten vallen? Er was immers geen nieuwe aanvraag meer binnen gekomen en de aanvraag van september 2010 was afgewezen.
M.i. ligt er juridisch dus geen aanvraag meer en een hernieuwde aanvraag (die er niet is) had nimmer meer onder de overgangsregeling kunnen vallen.

De Overgangsregeling

Zoals reeds vermeld, op 27 december 2012 is op vage argumenten de Overgangsregeling vastgesteld. Enkele weken daarvoor op 6 december 2012 heeft GS op vragen vanuit PS nog laten weten dat een Overgangsregeling absoluut niet gewenst was. Slechts enkele dagen later komt GS tóch met de schimmige Overgangsregeling op de proppen. Één van de redenen was om eventuele schadeclaims te voorkomen. U als bestuurder zou als geen ander moeten weten dat eventuele schadeclaims bij het afwijzen door PS van een windmolenplan juridisch geen enkele kans maakt. Hierover is voldoende jurisprudentie voorhanden. Als simpele voorbeeld had u de jurisprudentie van de Gemeente Wervershoof kunnen nemen waar hetzelfde plan van Westfrisia (v/h Topwind) was afgewezen door de Gemeenteraad van Wervershoof destijds. Het hof heeft destijds gesteld dat het niet mag treden in het stemgedrag van individuele leden van een volksvertegenwoordigend lichaam,

aangezien zij vrij zijn van, dat wil zeggen zonder last of ruggespraak, in het bepalen van hun stem. Met andere woorden, elke Statenlid is frank en vrij in het bepalen van haar stem en als men beargumenteerd een plan afwijst, dan heeft een juridische claim geen enkele kans van slagen. Het is mij derhalve volstrekt onduidelijk waarom u destijds tóch met de Overgangsregeling op de proppen bent gekomen.

Goede ruimtelijke ordening

Op 2 maart 2015 hebben PS besloten dat de afstand tussen windturbines en gevoelige bestemmingen, o.a. woningen, wordt gewijzigd van 500 naar 600 meter. De afstand van 600 meter geldt sindsdien als criterium voor '***een goede ruimtelijke ordening'*** en binnen deze wijziging stelt u dat u voldoende mogelijkheden overhoudt om aan de 685,5 MW te voldoen. Inmiddels is gebleken dat door de ingediende aanvragen u ondanks deze gewijzigde norm naar 600 meter, ruimschoots kunt voldoen aan deze 685,5 MW.
U geeft hiermee toe dat een afstand kleiner dan 600 meter niet voldoet aan ***'goede ruimgelijke ordening'.*** U past de Overgangsregeling echter niet aan door de gewijzigde norm van ***'goede ruimtelijke ordening'*** van 600 meter ook hierin te hanteren. Dit houdt mijns inziens dat plan Westfrisia volgens uw eigen norm niet voldoet aan ***'goede ruimtelijke ordening'.***
U dupeert hiermee de omwonenden van Windpark Westfrisia en verzuimt hierbij in alle redelijkheid goede Ruimtelijke Ordening toe te passen en de belangen van allen af te wegen, dus ook de omwonenden, maar u past juist rechtsongelijkheid toe voor de omwonenden van dit park.
Ik zou graag zie dat wij gelijk behandeld worden als de omwonenden van andere plannen in de rest van Noord-Holland en dat deze rechtsongelijkheid wordt gecorrigeerd.

Financiering Windpark Westfrisia

Dat het realiseren van een windpark voor de initiatiefnemers een zeer lucratieve zaak is, is algemeen bekend. Als gevolg van riante subsidieregelingen door het rijk is het voor de initiatiefnemers een ***'goudmijn'.***
Het is mij echter volstrekt onduidelijk wie de geldschieters achter dit plan zijn. De initiatiefnemers willen dit ook niet melden. Ik ga er vanuit dat GS een BIBOB-onderzoek hebben ingesteld om te achterhalen hoe en door wie dit plan gefinancierd wordt en ik zou graag vernemen wat de resultaten van dit BIBOB-onderzoek zijn. Het zou immers gefinancierd kunnen worden uit zwart-geld en ik mag verwachten dat de Provincie niet meewerkt aan het witwassen van zwart crimineel geld. Mocht u het BIBOB-onderzoek niet hebben gedaan, dan verzoek ik u dit alsnog te doen.

Alternatieven

Inmiddels hebt u ruim voldoende alternatieve aanvragen voorhanden om te kunnen voldoen aan de 685,5 MW norm. Er staan u diverse rechtszaken te wachten van initiatiefnemer die de molens graag willen plaatsen volgens de 600 meter norm, maar door u worden afgewezen.
U raakt straks verzeild is juridische gevechten met tegenstanders van Windpark Westfrisia enerzijds omdat niemand (met uitzondering van de initiatiefnemers) de molen wil en anderzijds met initiatiefnemers die de molens graag geplaats zien worden (binnen de huidige RO norm), maar die door u worden afgewezen. Dit is aan geen weldenkend mens uit te leggen.

Conclusie

Ik kan me niet aan de indruk onttrekken dat het Plan Westfrisia er om schimmige redenen gewoon ***'moet'*** komen. De gemeenteraad van Wervershoof én de gemeenteraad van Medemblik hebben deze plannen op Ruimtelijke Ordening gronden destijds afgewezen. Door dit plan tóch door te drukken schoffeert u deze gemeenteraden.

Zoals u bekend door het aanbieden van een petitie in 2015, wijst 97% van de omwonenden dit Windpark af. Alleen de grondeigenaren steunen dit plan. Er is dus geen enkel draagvlak voor dit plan.
In de ARO procedure was ik verbijsterd om te zien waarmee sommige commissieleden hun zienswijze beargumenteerden. Een van de leden wist te melden dat er vanuit historisch oogpunt vroeger ook molens hebben gestaan, dus dat dit thuis hoort in dit landschap. Mijns inziens kan je een molen uit bijv. 1600 niet vergelijken met een windturbine van ruim 150 meter en ten tweede, bij navraag blijkt in dit gebied nooit molens te hebben gestaan. Dit blijkt dus een klinkklaar onzin verhaal te zijn.
Een ander lid ARO-lid wist te melden dat hij onlangs via de Westfrisiaweg naar Enkhuizen was gereden en vond het vanaf de Westfrisiaweg gezien wel een mooie locatie voor windturbines, zonder zich verder te oriënteren op de dorpen, zoals Oudijk en Zwaagdijk. Ik vond het een grote schande om te zien en te horen hoe dit afgehandeld werd.

U neemt een PIP aanvraag in behandeling die u reeds in december 2012 hebt afgewezen en waarvoor nimmer een nieuw verzoek is gekomen. Mijns inziens is dit onmogelijk, maar u drukt het toch door.

U stelt op vage argumenten een Overgangsregeling vast en vervolgens laat u plan Westfrisia onder deze Overgangsregeling vallen, terwijl u eerder ditzelfde plan hebt afgewezen. Hoe krankzinnig kan het zijn?

Er wordt een norm van 600 meter vastgesteld, wat volgens u een ***'goede ruimtelijke ordening'*** norm is, maar u hanteert deze norm niet voor plan Westfrisia. U verzuimt hierbij in alle redelijkheid goede Ruimtelijke Ordening toe te passen en de belangen van allen af te wegen, dus ook de omwonenden, maar u past juist rechtsongelijkheid toe voor de omwonenden van dit park.

Ik doe dan ook een dringend beroep op u als provinciaal bestuursorgaan, het windpark Westfrisia te schrappen en te oordelen dat er met dit plan van een goede ruimtelijke ordening geen sprake kan zijn.

De financiering van plan Westfrisia is omstreden, omdat de initiatiefnemers weigeren te melden wie de geldschieters zijn. Voor zover mij bekend is de wet BIBOB niet toegepast, wat mijns inziens wel had gemoeten.

U hebt voldoende alternatieven voorhanden binnen de 600meter norm om te kunnen voldoen aan de 685,5 MW norm. U raakt straks verzeild in juridische gevechten met tegensanders van bestaande plannen en voorstanders van plannen die u niet honoreert.

Met vriendelijke groeten,

[redacted]
1684 NH ZWAAGDIJK-OOST
Telefoon +31620362689
e-mail [redacted]

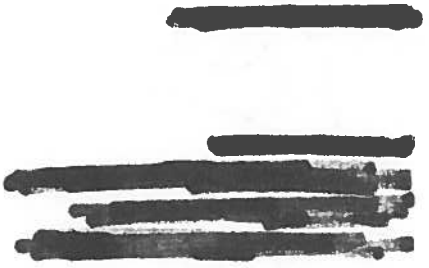

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw D. van Zandvoort
Zaaknummer: 845471

Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN - 7 NOV. 2016

Zwaagdijk 4 oktober 2016

ZIENSWIJZE TEGEN ONTWERP PIP WINDPARK WESTFRISIA

GEACHT college en leden van Provinciale staten,

Ik ben tegen het plaatsen van 5 windmolens langs de Westfrisiaweg en dien daarom een zienswijze in.

Het windpark Westfrisia geeft overlast qua geluid, bezonning en zorgt er voor dat mijn woning veel minder waard wordt. Nu al druipen potentiële kopers af bij het idee dat er straks vlakbij hun nieuwe woning een paar zwaaipalen dag en nacht lawaai maken. Nog afgezien van het vervelende uitzicht op die ronddraaiende zwaaipalen.
Nu wordt mijn uitzicht bepaald door een lage horizon, met hier en daar een kerktoren die niet hoger zijn dan 30 meter. Straks kijk ik tegen een 85 meter hoge mast aan, met daar nog eens 50 M1 wieken er bovenop!
De schade die ik lijd doordat mensen afhaken, wordt niet vergoed.
Kan iemand mij uitleggen waarom enige tijd geleden door U. is besloten dat windmolens op minimaal 600 meter vanaf woningen moeten staan en waarom er voor dit enige plan Westfrisia een uitzondering is gemaakt? Dik 600 meter is toch ingegeven door wat "een goede ruimtelijke ordening" wordt gemoemd? Provinciale staten zeggen dat toch niet voor niets? Waarop is die uitzondering gebaseerd?

Windturbines met de voorgestelde afmetingen, vermogen en geluidsprodictie op minder dan 600 meter in een paar gevallen is het rond de 500 meter, zijn te kolossaal om in een kleinschalig landschap als het gebied tussen Zwaagdijk en Oudijk te worden geplaatst.
Wij hebben in dit gebied 6 hectare kleurrijke knolbegonia's, allemaal met de hand geplaud staan. De periode dat wij daar op het land werkzaam zijn is van 1 mei tot en met november In die periode maken wij ons ernstige zorgen om onze gezondheid en veiligheid.
Het geluidsoverlast en de slagschaduwen baren ons ernstige zorgen. Ons land ligt vlakbij de windmolens.
Het kan toch niet zo zijn dat die 5 windmolens belangrijker zijn dan onze gezondheid!
Na 4 HERsenbloedingen gehad te hebben waarvan ik redelijk van hersteld ben, hoop ik geen hersenbloeding meer te krijgen.
Ik hoop dat U dit begrijpt, mocht U de windmolenplannen naby onze landerijen toch doorzetten zal ik zeker gerechtelijke stappen ondernemen Richting U!
Hierbij maak ik bezwaar tegen het plan Westfrisia
Het plan Westfrisia is in de gemeente Medemblik afgeschoten. Het daarna bij de provincie ingediende plan paste niet in provinciaal beleid en volkomen terecht is ook dat plan naar de prullenbak verwezen. En nu probeert U mij wijs te maken dat het plan niet is afgewezen maar aangehouden in afwachting van nieuw beleid. Dat nieuwe beleid gaat toch uit van minimaal 600 meter en 6 turbines op een rij?
Waarom is er op slinkse wijze een overgangsregeling voor dit ene (let wel: het enige plan dat onder

die regeling valt!) plan tot stand gebracht? Welke (financiële) belangen hebben leden van uw college bij het moeten doorgaan van dit plan?

Als U de initiatiefnemers opdraagt deze minimale maat en aantal aan te houden, vult U op correcte wijze uw eigen beleid uit. Worden wij niet met "meten met twee maten" opgezadeld en kan er op een duurzame wijze groene energie opgewekt worden. Wat kan daar nu het probleem van zijn? Sinds wanneer zijn niet alle burgers in uw provincie aan elkaar gelijk? Stop ermee en geef voorrang aan mensen!

Met vriendelijke groet,

[redacted]

SMO **BRIEVENBUSPAKJE**
NL frankering betaald € 3,95
67gr

B-B-1
PostNL
112971 04-11-2016 15:03
NL

3SKABA581812420 2001DA 3007

Gedeputeerde Staten van
Provincie Noord-Holland
t.a.v. attentie van Mw D. van Zandvoort
o.v.v. zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA HAARLEM.

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN - 7 NOV. 2016

Zwaagdijk/Oudijk, 10 oktober 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college,

Ik ben tegen het plaatsen van 5 windmolens langs de Westfrisiaweg en dien daarom een zienswijze in.

Het hele Windpark Westfrisia klopt niet. Het geeft overlast qua geluid, bezonning en zorgt er voor dat mijn woning veel minder waard wordt. Nu al druipen potentiële kopers af bij het idee dat er straks vlakbij hun nieuwe woning een paar 'zwaaipalen' dag en nacht lawaai maken. Nog afgezien van het vervelende uitzicht op die ronddraaiende krengen. Nu wordt mijn uitzicht bepaald door een lage horizon, met hier en daar een kerktoren die niet hoger zijn dan 30 m1. Straks kijk ik tegen een 85 m hoge masten aan, met daar nog eens 50 m1 wieken daar bovenop!
De schade die ik lijd doordat mensen afhaken, wordt nooit vergoed met die zgn. Planschade.

Het hele windplan Westfrisia klopt niet. De aanvraag is eerder afgewezen en hoe kan die aanvraag plotseling uit een la getoverd worden. Wie heeft daar belang bij? Wij als omwonenden in elk geval niet. Wij waren blij dat ons gemeentebestuur voor haar burgers opkomt. We missen dat bij ons provinciebestuur.
Omdat de ruimte tussen de Zwaagdijk en de Oudijk leeg en ruim is, kunnen we daar wel molens plaatsen??? Als in eenzelfde gebied weidevolgels landen, vreemde kikkers rondspringen of een archeoloog denkt dat er een ouwe 'batavier' onder de grond ligt, dan is het bouwen van windturbines streng verboden.
Gelden begrippen als 'weidsheid', 'mensen' en 'historische linten' niet meer? Sinds wanneer zijn vogels, kikkers en dooie mensen belangrijker dan uw eigen inwoners?

Inwoners die voor draagvlak hadden kunnen zorgen, als u vanaf het begin met ze was opgetrokken en ook deze inwoners met dezelfde regels had geconfronteerd. Regels die Provinciale Staten op 600m1 en 6 op een rij hebben vastgesteld.
IK zou ook tegen zijn geweest, maar voelde me in elk geval geen tweederangs burger in een buitengebied dat plotseling een verstedelijkt gebied heet te zijn.

En daarom klopt dat hele windplan Westfrisia niet. Stop er mee en geef voorrang aan mensen!

Met vriendelijke groet,
Naam: [redacted]
Adres: [redacted] Handtekening:
PC en Woonplaats: [redacted]
e-mail: [redacted]

SMO **BRIEVENBUSPAKJE**
NL frankering betaald € 3,95
67gr

B-B-1
PostNL
112971 04-11-2016 15:03

NL

3SKABA581812420 2001DA 3007

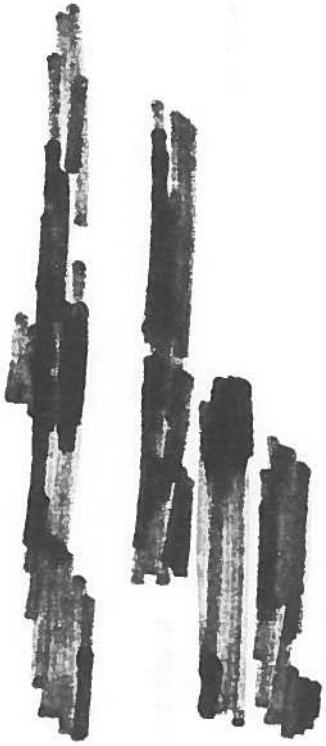

Gedeputeerde Staten van
Provincie Noord-Holland
ter attentie van Mw D. van Zandvoort
o.v.v. zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA HAARLEM.

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
o.v.v. zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN - 7 NOV. 2016

Zwaagdijk, 6 november 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP e.d. Windpark Westfrisia.

Geacht college,

Ondergetekende dient een zienswijze in tegen het ontwerp Provinciaal Inpassingsplan, de ontwerp-watervergunning, de ontwerp-omgevingsvergunning en de ontwerp-vergunning Wegenverordening HHNK voor het Windpark Westfrisia.

Het windplan Westfrisia blinkt uit in vooringenomenheid, gelegenheidsplanologie, verborgen agenda's en is een vooropgezet plan met een zienswijze- en participatietraject, waarvan de uitslag al lang te voren door de provincie bepaald lijkt te zijn.

Kunt u uitleggen waarom enige tijd geleden is besloten dat windmolens op minimaal 600 m1 vanaf woningen moeten staan, en waarom er voor dit (enige) plan Westfrisia een uitzondering is gemaakt? Die 600 m1 is toch ingegeven door wat als "een goede ruimtelijke ordening" is benoemd? Een 'goede ruimtelijke ordening' is door de wetgever specifiek niet uitputtend gedefinieerd , omdat het méér is *dan een ARO-adviesje, of een ambtelijk ideetje dat* [redacted] een verstedelijkt karakter zou hebben. Binnen 'een goede ruimtelijke ordening' horen ook elementen als draagvlak, menselijke maat, historische waarde, bestuurlijke realiteitszin en eerlijke onbevooroordeelde afwegingen.
Waarop is deze wonderlijke uitzondering [redacted] regelt het voortgezet strijdig gebruik van grond en/of bouwwerken, die op het moment van ter visie leggen van een bestemmingsplan of Inpassingsplan bestonden.
Het plan Westfrisia bestaat alleen op de tekentafel. Waarom is daar overgangsrecht voor nodig?

Het bij de gemeente Medemblik en bij uw provincie ingediende windplan past niet in oud en nieuw beleid en had in 2010 naar de prullenbak verwezen moeten worden. En nu probeert u mij wijs te maken dat het plan niet is afgewezen, maar 6 (!!) jaar is aangehouden in afwachting van nieuw beleid. Dat nieuwe beleid gaat toch uit van minimaal 600 m1 en 6 turbines op een rij? Waarom is er op slinkse wijze – 3 dagen voor de vaststelling van de PRV - een onduidelijke overgangsregeling voor dit ene (let wel: het enige plan dat onder die regeling valt !) plan tot stand gebracht? Welke (financiële) belangen hebben leden van GS bij het moeten doorgaan van dit plan? Zijn er door collegeleden oneigenlijke toezeggingen gedaan, die ze niet hadden mogen doen? Kunt u mij die toezegging laten weten? Zijn er gespreksverslagen van?
Als er toezeggingen zijn gedaan door collegeleden, dan moeten zij - zeker als die onbevoeglijk zijn gedaan - toch persoonlijk daarvan de schadeclaims dragen? Uw staten moeten toch zonder dreigementen van schadeclaims, die door individuele collegeleden zijn veroorzaakt, een eerlijke beslissing kunnen nemen? De staten zijn toch 'de baas' in de provincie?

Is uw college zich bewust van het feit dat de initiatiefnemers van dit windplan niet bekend willen maken wie de investeerders van dit plan zijn?
Heeft uw college nagetrokken of hier crimineel of zwart geld geïnvesteerd wordt en/of witgewassen?
Is er een BIBOB-onderzoek gedaan? Zo neen, waarom niet en zo ja, wilt u me dan per omgaand de resultaten van dat onderzoek toesturen?

Waarom zijn er voldoende locaties voor het behalen van de taakstelling binnen de provincie beschikbaar die géén bezwaren opleveren, maar blijft het college 'ijzerenheinig' vasthouden aan dit flutplan? Draagvlak is toch ook bij u belangrijk!?

Is het u wel eens opgevallen dat het gebied waar we over praten, van oost naar west 4,5 km omvat en van noord naar zuid zelfs meer dan 10 km? 45 km2 lege ruimte met een 100% agrarisch karakter aan lange historische lintbebouwing. Het feit dat er een provinciale weg door heen loopt, wordt door uw ambtenaren als een verstedelijkt argument aangevoerd. De Afsluitdijk scheidt de Waddenzee en het IJsselmeer, is dat dan ook 'verstedelijkt' en aldus een bijzonder geschikte plek voor windturbines? Dat gelooft u toch ook niet? Wilt u mij het verschil uitleggen?
Als iets een verstedelijkt karakter heeft, is dat dan het argument om er windturbines te plaatsen? Waarom zijn de bedrijvenlocaties rond Amsterdam dan niet veel geschikter. Hoe verstedelijkt wilt u het hebben?

Met vriendelijke groet,

Handtekening:

Naam: [redacted]

Adres: [redacted]

e-mail: [redacted]

Zienswijze Windpark Westfrisia

INGEKOMEN - 2 NOV. 2016

Deze zienswijze betreft in het bijzonder het provinciaal inpassingsplan Windpark Westfrisia, c.a. en de ontwerp-omgevingsvergunningen (bouwen, milieu en handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening) voor een lijnopstelling van 5 windmolens ten oosten van de N302 ter hoogte van Zwaagdijk-Oost.

aan Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
t.a.v. mw D. van Zandvoort
zaaknr. 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

Gevolgen op de bevolking

Draagvlak

Ik denk dat er geen draagvlak is voor dit plan omdat het om enkelen gaat die er financieel beter van worden. Het plan eerst afblazen en een paar jaar later weer op pimpen om onder eventuele schadeclaims uit te komen is niet in het belang van de bevolking. We hebben al genoeg overlast in onze buurt door de verbreding van de Westfrisia weg.

Ontwikkelingsrechten voor windturbines: een schaars goed

De ontwikkelingsrechten moeten niet verstrekt worden want er zijn genoeg alternatieven.

Tweedracht tussen voor- en tegenstanders

Er is al jaren tweedracht in het laatste stuk van Zwaagdijk- Oost want de initiatief nemers zijn inwoners van onze buurt. Ieder mag strijden voor zijn rechten maar niet als er een paar boeren er financieel beter van worden en wij, de omwonenden hogere kosten op gelegd krijgen. Het is ook vreemd dat de Nederlands hervormde kerk die het land bezit eerst tegen was maar er nu blijkbaar ook financiële redding van verwacht.

Waarde daling land en huizen

Ik vind het raar dat wij als hier molens krijgen binnen een straal van 600 meter en dat de prijs van de woningen daar door lager wordt. De compensatie stelt niet veel voor. De OZB waarde daalt niet mee

De effecten op de landschappelijke waarden

Aangezicht dorpen

Ik vind dat het kleine stukje groen achter Hoorn en de Streek ontsiert wordt door windmolens.
De windmolens passen niet in dit gebied omdat het landelijk, agrarisch gebied moet blijven waar we kunnen genieten van koeien in de wei en bloeiende begonia's van juli tot november.

Kromme leek

Gelukkig is het gebied van de Kromme Leek nu gevrijwaard van deze molens en blijft het historische karakter van het landschap ruim en groen en slingert de Kromme Leek er zich prachtig door heen.

Vergezichten

De horizon wordt al lang ontsiert dus maak het maar niet erger door windmolens neer te zetten.
Het dorpslint met de doorkijkjes moet behouden blijven.

Toerisme

Er komen al bussen met toeristen die stoppen bij de begonia velden dus ze hoeven geen windmolens , dat ontsiert het uitzicht.

Voortzettende krimp

Ik denk niet dat gezinnen weg blijven maar het nageslacht zal ons over 30 jaar uitlachen om de strijd tegen windmolens. Ze zullen ook de provincie uit lachen die tegen de wens van de inwoners in en tegen de wens van de Gemeente Medemblik in ging terwijl al lang bekend is dat er niet genoeg energie door wordt opgeleverd

Historie en Archeologie

Ik denk dat aan het historisch belang en eventuele archeologie voorbij gegaan wordt.

Gevolgen flora en fauna

vogels en vleermuizen

Ik denk dat ieder mens kan bedenken dat er gevolgen zijn voor de hele natuur. Vogels zullen zich kapot vliegen of wegblijven. Er zal wel een rapport over zijn dus denk om het belang van mens en dier. De paarden bedrijven in dit stuk zullen er zeker last van hebben, maar ja geld maakt veel goed!

Hinder direct-omwonenden

Geluid

Ja uit rapporten blijk t dat molen geluidsoverlast veroorzaken dus wij zullen daar hinder van onder vinden.

Slagschaduw

Wij weten dat slagschaduw iets is waar je gek van kan worden, dus dat wordt binnen zitten met mooi weer.

Lichthinder

Molens passen niet op deze plek, want het zijn hoge donkere gedaanten die je blik vertroebelen en een treurig gevoel geven.

Eerste stap

De provincie moet het verstand gebruiken en luisteren naar de inwoners van dit gebied dus geen molens langs de Westfrisia weg want het geeft teveel afleiding voor het verkeer. In de groene

stroken tussen dat andere dorpen, b.v. Zwaagdijk en Hauwert en zo verder kunnen ook geen molens komen om dat het zoekgebied zich er niet voor leent.

Stapeling

Het zou best kunnen dat de plaatsing van een snelweg, molens en elektriciteitsmasten samen meer effect hebben dan elk afzonderlijk? Zijn wij het afvalputje van de provincie?

Gezondheidsrisico's

effecten geluidshinder (bv. slapeloosheid)

Wij horen het verkeer achter ons op de weg heel goed en de trein van ook. We horen liever de haan en de kippen als het geluid van windmolens.

stress en angst

Je hoort wel dat er wieken afbreken en ik voel mij niet gerust bij dat idee.

effecten slagschaduw (bv. epilepsie)

Ik weet niet hoe ik reageer op snel wisselende zonnekracht, maar het wonen vlakbij de elektriciteit tijd masten en centrale geeft al genoeg straling af.

Nut en noodzaak van windenergie

Algemeen

Ik denk dat uit het rapport van Hr. Van Diepen uit Blokker blijk dat dit formaat windmolens achterhaald is en niet bijdraagt de CO2 reductie. Het is een beter plan om de grote veroorzakers aan te pakken en andere vormen van duurzame energie te benutten. Wij hebben zelf al zonnepanelen aangebracht op onze woning, leveren gescheiden afval aan enz.

Complete plaatje

De provincie zou de subsidie op windenergie niet moeten geven en gebruiken om het algemeen belang te dienen. Omdat het u niet lukt om aan de eisen van zoeklocaties te voldoen scoort u niet als beste , maar wel als u naar de burgers luister

Alternatief Afsluitdijk

Zou kunnen maar niet met particuliere partijen die de subsidie op strijken. 1 groter windmolenpark is beter als een paar kleine.

Alternatief Amsterdam

Het lijkt mij dat daar ook geen plaats is maar ook daar , niet als er een paar mensen beter van worden. Als er geen subsidie opzit willen de mensen geen windmolens in hun buurt.

Alternatief Noordzeekanaalgebied

Lijkt mij ook horizonvervuiling en veel extra kosten met zich mee brengen, eerder vervanging nodig.

Alternatief zon, getijden, omgekeerde osmose

Er zijn alternatieve vormen van energie opwekking zijn, die beter zijn voor het milieu.

Politieke discipline

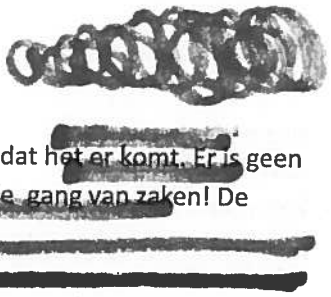

Doelredenering

Al vanaf het begin dat wij kennis genomen hebben van dit plan staat vast dat het er komt. Er is geen enkele kans op invloed van de omwonenden op dit plan. Dat is geen goede gang van zaken! De argumenten van de vorige bezwaar makerij zijn nog steeds van kracht.

Totstandkoming overgangsregeling

Wat kan ik vinden van het tot stand komen van het overgangsrecht? Ik weet wel dat dit plan opeens weer uit de la komt omdat de voorstanders geld willen zien en de provincie geen nee durft te zeggen.

Overgangsregeling

Het is geen goede ruimtelijke ordening om landelijk Agrarisch gebied opeens de bestemming stedelijk gebied te geven omdat er ook nog een bedrijventerrein met hoge gebouwen op steenworp afstand door gedrukt moet worden van uit financiële belangen. (Gemeente Hoorn) Het is rechtsongelijkheid om ons nu anders te behandelen. Wij vinden dat er geen windmolens moeten komen omdat het plan al eerder ingediend was en daardoor de grens losgelaten mag worden. Dit is rechtsongelijkheid tussen mij en alle andere Noord-Hollanders?

Openbaarheid van bestuur

Het plan is in 2011 ingediend. De redenering is niet transparant. Ik heb al een aantal keren in het verleden een zienswijze ingediend en bezwaar gemaakt .Toen had ik het gevoel dat ik er invloed op uit kon oefenen! Als gemiddelde burger begrijp je hier niets meer van.

Mogelijke gevolgen stopzetten PIP op deze basis

Er wordt gezegd dat het plan niet kan worden gestopt omdat het de provincie geld kost. Ik denk dat de provincie niet aan haar opdracht kan voldoen om voldoende zoeklocaties aan te wijzen, maar ook om schadeclaims te voorkomen dit plan niet durft af te wijzen.

Tot slot

Ik vindt dat de provincie haar verstand moet gebruiken en dit plan, de PIP niet moet aannemen.

Hoogachtend, Datum 30-10-2016

Naam [redacted]
Adres [redacted]
Woonplaats [redacted]
[redacted]

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN - 1 NOV. 2016

Westwoud, 2 oktober 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college en leden van Provinciale staten,
Na mij verdiept te hebben in de aanleg van het windmolenpark " WestFrisia" langs de West Frisiaweg en Zwaagdijk west voel ik mij genoodzaakt hier op te reageren.

Zelf ben ik werkzaam in West-Friesland en geniet dagelijks van de schoonheid van het open Westfriese landschap met zijn hoofdzakelijke agrarische bedrijvigheid en zijn dorpen. Om dit nu d.m.v. een plan, met alleen maar commerciële belangen, om zeep te laten helpen gaat mij te ver.

Hoe kan het nu mogelijk zijn dat de politiek buigt voor de angst van schadeclaims als een plan nog niet eens voldoet aan de eisen die deze provincie zelf aan deze plannen stelt. Of nog erger; de regels worden aangepast aan normen die achterhaald zijn en niet meer van deze tijd zijn.

Ik had verwacht na de Hooijmaijers affaire dat er een provincie bestuur zou opstaan welke transparantie hoog in het vaandel zou hebben. Maar men is deze affaire weer gauw vergeten en gaat op dezelfde wijze verder.

Is het signaal wat D66 gedeputeerde Ralph de Vries gaf door binnen een half jaar op te stappen niet duidelijk genoeg. Met het dossier "Wind op land" wat hij onder zijn beheer had gaf hij duidelijk aan dat het beleid niet te verdedigen is. (24-11-2015)

Waarom timmert u eerst een plan helemaal dicht en laat ons voor de vorm ook wat zeggen. En op alles wat we zeggen wordt een leger deskundigen op ons afgestuurd, die ons wijsmaken dat het moet, niks voorstelt en dat we koud watervrees hebben. Mogen we dat zelf beslissen?

En als het dan zo belangrijk is, waarom zet u dit plan door als blijkt dat 97% van de omwonenden dit plan niet wil?

Ik begrijp ook niet dat Westwoud en het gebied erom heen, wat een groene buffer is tussen de steden Hoorn en Enkhuizen , plotseling een 'verstedelijkt gebied' heet te zijn.

Het is daarmee duidelijk dat procedure en het plan 'Windpark Westfrisia' niet klopt. Ik ben tegen dit plan en vraag u tegen te stemmen.

Hoogachtend,

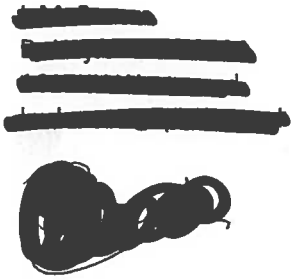

Nederland
2014
102
Gedeputeerde Staten v.d. Provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
(Zaaknummer 845471)
Postbus 3007
2001 DA HAARLEM
A/a:
L. Broers
Dr. Wytemalaan 29A
1617 KH Westwoud
HLM-35-ADTH 2001DA

INGEKOMEN 19 OKT. 2016

GEMEENTE
Medemblik

Gedeputeerde Staten van de Provincie Noord-Holland
D van Zandvoort
Postbus 3007
2001 DA HAARLEM

Uw kenmerk	600136/849948
Uw brief van	23 augustus 2016
Zaaknummer	Z-16-66093
Documentnummer	PU-16-83239
Bijlage(n)	2
Telefoonnummer	0229 856000
Verzonden	18 OKT 2016

Behandelend ambtenaar Piet Meester
Onderwerp Zienswijze op ontwerp PIP Windpark Westfrisia inclusief water- en omgevingsvergunning

Geacht college,

Eind augustus ontvingen wij het ontwerp Provinciaal InpassingsPlan windpark Westfrisia voor het planologisch mogelijk maken van een windpark met vijf windturbines. Hieronder volgt onze zienswijze op het ontwerp PIP Windpark Westfrisia, inclusief de ontwerpwater- en omgevingsvergunning. Wij gaan allereerst in op de status van de aanvraag en welke regelgeving daarop van toepassing is. Vervolgens gaan wij in op de ruimtelijke onderbouwing van het ontwerp PIP en de ontwerpwater- en omgevingsvergunning.

De status van de aanvraag in het ontwerp PIP
Als gevolg van het coalitieakkoord 2011-2015 heeft u de besluitvorming op het verzoek uit 2010, een Provinciaal Inpassingsplan te starten voor een windpark op deze locatie, aangehouden in afwachting van nog op te stellen beleid. Op 17 december 2012 is een overgangsregeling opgenomen in de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV) voor verzoeken die vóór 11 april 2011 zijn ingediend.

In uw brief aan de aanvragers, d.d 6 augustus 2014, welke als bijlage bij deze brief gaat, wordt aangegeven dat u - met het oog op de voorbereiding van een beleidswijziging voor Wind op land - niet op het verzoek kan beslissen. U legt daarbij een duidelijke koppeling met de aanstaande beleidsregel. U geeft in uw brief aan een Provinciaal Inpassingsplan te zullen starten, maar eindigt de brief met (citaat:) *Voor de volledigheid willen wij u er op wijzen dat bij aanvraag om een omgevingsvergunning deze niet kan vallen onder de overgangsregeling, omdat deze aanvraag dan zou inkomen na 11 april 2011 en derhalve niet aan de gestelde criteria kan voldoen.*
Wij concluderen met u dat op 11 april 2011 van een concrete aanvraag omgevingsvergunning nog geen sprake was.

In de PRV zijn vijf voorwaarden gesteld waaraan een "aanvraag" - in dit geval een verzoek een inpassingsplan vast te stellen - moet voldoen om onder die overgangsregeling te vallen. Een belangrijke voorwaarde (art. 32 lid 7.e.) is dat de bepalingen van artikel 15 PRV in acht zijn

Postbus 45, 1687 ZG Wognum / telefoon (0229) 85 60 00 / fax (0229) 85 69 99 / info@medemblik.nl / www.medemblik.nl

genomen. Artikel 15 betreft de ruimtelijke kwaliteitseis ingeval van verstedelijking in het landelijk gebied en voor windturbines. Deze ruimtelijke kwaliteitseis is door uw college - specifiek voor het oprichten van windturbines -nader uitgewerkt in de beleidsregel "Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied". Daarin is ondermeer vastgelegd dat het bouwen van één windturbine niet eerder geschiedt dan na verwijdering van ten minste twee andere windturbines, sprake moet zijn van een lijnopstelling van minimaal 6 windturbines op minimaal 600 meter afstand van gevoelige bestemmingen.

Het verzoek voldoet hier niet aan. Er is sprake van het oprichten van vijf windturbines, terwijl er maar drie worden verwijderd. Er wordt niet voldaan aan een minimale lijnopstelling van zes en de afstand tot gevoelige bestemmingen is minder dan 600 meter. De conclusie had moeten zijn dat het verzoek niet past binnen de overgangsregeling nu niet wordt voldaan aan de voorwaarde in art. 32 lid 7.e van de PRV.

In onze inspraakreactie op het concept PIP hebben wij vorenstaande ook aangegeven. In het ontwerp PIP geeft u in paragraaf 6.3.2 als reactie hierop aan dat u van mening bent dat (citaat:) *het plan onder de overgangsregeling valt, waardoor een aantal eisen die in het kader van herstructurering wordt gesteld, niet van toepassing zijn. De toepassing van nieuw beleid op het initiatief volgt uit het feit dat artikel 15 van de PRV van toepassing wordt verklaard in de overgangsregeling. De door het college genoemde beleidsregel hangt onder artikel 15 van de PRV en is van toepassing op de realisatie van windturbines in herstructureringsgebieden en daarom ook van toepassing op voorliggend initiatief.*

Met deze beantwoording erkent u dat het initiatief moet voldoen aan artikel 15 en in het verlengde daarvan aan de beleidsregel "Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied". Daarbij kan het natuurlijk niet zo zijn dat een aantal eisen uit de beleidsregel wel en een aantal eisen niet van toepassing zijn. Het zou ook onlogisch zijn om de beleidsregel voor een deel niet van toepassing te verklaren voor dit windplan. Immers een beslissing op het eerdere verzoek is juist aangehouden in afwachting van dat nieuwe beleid!

Conclusie: Nu niet wordt voldaan aan artikel 32 lid 7.e is de overgangsregeling niet van toepassing. Het betreft een nieuwe aanvraag (zie hierna) die getoetst moet worden aan artikel 32 lid 4 van de PRV.

De status van de aanvraag in de ontwerp-omgevingsvergunning
In het ontwerpbesluit wordt bij aanvang onder A aangegeven dat de aanvraag is ingekomen op 7 april 2016. Conform eerder genoemde brief van 6 augustus 2014 aan de aanvragers (zie citaat hierboven) en de datum van indiening valt deze aanvraag dus niet onder de overgangsregeling. Het betreft hier een nieuwe aanvraag.

De aanvraag is ook niet identiek aan het verzoek van vóór 11 april 2011.
Los van het feit dat sprake is van een ander type windturbine, ging het verzoek van 13 september 2010 uit van een ashoogte van 85 meter en een rotordiameter van 82 meter. In de nieuwe aanvraag blijft de ashoogte 85 meter, maar wordt de rotordiameter 93 meter. In de nieuwe aanvraag is verder sprake van de aanleg van 10 dammen, de kap van enkele bomen aan de Zwaagdijk en de aanleg van wegen vanaf de Noorderboekert en Zwaagdijk naar de windturbines.

Wij betreuren dat vanaf de Noorderboekert en de Zwaagdijk, grotendeels [illegible] landschap, drie wegen worden aangelegd voor het bereiken van vijf windturbines. Wij vinden de nu voorgestelde aanleg van drie wegen en verharding (21.488 m²) buiten proportioneel voor het kunnen onderhouden van vijf windturbines. Het betekent een verdere aanslag op het open landschap en een (onnodige) verstoring van het dorpslint Zwaagdijk.

Gelet op al deze wijzigingen kan niet staande worden gehouden dat deze aanvraag gelijk is te stellen met het verzoek uit 2010. Dit betekent dat de aanvraag omgevingsvergunning niet onder de overgangsregeling valt, maar moet worden getoetst aan artikel 32 lid 4 van de PRV. Overigens wordt in de ruimtelijke onderbouwing van aanvrager voor het afwijken in hoogte ook verwezen naar artikel 32 lid 4 (sub f).

Verder geeft u in het ontwerpbesluit tot het verlenen van de omgevingsvergunning nog aan dat van de mogelijkheid om advies uit te brengen geen gebruik is gemaakt. Wij bestrijden dat. Nu voor deze aanvraag een Provinciaal Inpassingsplan wordt opgesteld, hebben wij gereageerd op het Provinciaal Inpassingsplan en daarmee feitelijk ook op de vergunningaanvraag.

De aanvraag getoetst aan artikel 32 lid 4 van de PRV

De aanvraag voldoet op een aantal punten niet aan de eisen in voornoemd artikel, namelijk:

1. Art. 32 lid 4a schrijft voor dat het bouwen van één windturbine niet eerder geschiedt dan na verwijdering van ten minste twee andere windturbines.
   In de aanvraag is sprake van het oprichten van vijf windturbines, terwijl er maar drie (in plaats van 10) solitaire windturbines worden verwijderd;
2. Art. 32 lid 4b bepaalt dat windturbines in een lijnopstelling moeten worden geplaatst van minimaal zes windturbines.
   De aanvraag gaat uit van vijf;
3. Art. 32 lid 4g bepaalt dat de windturbines op minimaal 600 meter van gevoelige bestemmingen moeten worden geplaatst.
   De situering van de vijf windturbines voldoet hier niet aan.

Nu de aanvraag op meerdere punten niet voldoet aan de vereisten in artikel 32 lid 4 van de PRV, is het ontwerp-PIP en in het verlengde daarvan de ontwerpwater- en omgevingsvergunning, in strijd met de provinciale regelgeving en het specifiek voor windturbines opgestelde provinciale beleid. Zoals u bekend is, is het plan ook in strijd met het ter plaatse geldende bestemmingsplan, dat op deze locatie een geheel verbod op windturbines voorschrijft.

Ruimtelijke onderbouwing van de aanvraag en ontwerp besluiten

De ruimtelijke onderbouwing is gebaseerd op de gedachte dat de aanvraag onder de overgangs-regeling valt van artikel 32 lid 7 van de PRV. Zoals hierboven is beargumenteerd, is dat onjuist, waardoor de ruimtelijke onderbouwing voor het plan grotendeels wegvalt.
Daarnaast valt het volgende op te merken op de ruimtelijke onderbouwing.
In onze inspraakreactie zijn we ingegaan op het feit dat u in de beleidsregel "Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied" het betreffende gebied onterecht aanmerkt als een verstedelijkt gebied.

Postbus 45, 1687 ZG Wognum / telefoon (0229) 85 60 00 / fax (0229) 85 69 99 / info@medemblik.nl / www.medemblik.nl

In hoofdstuk 2.2.6 van de provinciale Leidraad Landschap en Cultuurhistorie is te lezen dat: *"in de provincie Noord-Holland vooral de kenmerkende zeer open ruimten onder druk staan voor verdergaande verdichting. Deze ontwikkeling heeft tot gevolg dat kenmerkende schaalverschillen steeds minder bijdragen tot de identiteit van verschillende landschapstypen.*

In de beantwoording (ad 2,3 en 4 paragraaf 6.3.2 PIP) van onze inspraakreactie geeft u aan dat het betreffende landbouwgebied tussen de linten steeds in de orde van een kilometer breed is.
Voor de identiteit van die linten is het juist van belang dat het open landelijk karakter tussen die linten behouden blijft. Vanaf de meest oostelijke bebouwingsgrens van Hoorn ligt er meer dan 4 kilometer open landschap richting Wervershoof en Hoogkarspel. Dit gebied, heeft - in tegenstelling tot wat u aangeeft - geen enkele verandering ondergaan. Zie ook de reactie van de Land- en tuinbouw organisaite (LTO).
In de structuurvisies van de buurgemeenten zijn de uiterste bebouwingsgrenzen van stad en dorp ook hard en is er geen voornemen om nog dichter naar elkaar toe te bouwen, in tegendeel.
Regionaal is in het Natuur- en recreatieplan Westfriesland de volgende passage gewijd aan het tussen Hoorn en Enkhuizen/Stedebroec liggende gebied:
"een lommerrijk en gevarieerd landschap, geschikt voor sportieve beleving. De uitdaging is om de uitloop van Enkhuizen, Hoorn en Stede Broec voldoende te faciliteren. Maar andersom zijn ook de voorzieningen langs de Markermeerkust, zoals het stadsstrand Hoorn, van belang voor de inwoners in het binnengebied. Opgave is dan ook om dit gebied aantrekkelijker en toegankelijker te maken. Bijvoorbeeld door parkachtige gebieden bij verstedelijkt gebied aan te leggen en dwarsverbindingen tussen de lintdorpen te realiseren. Dit in combinatie met een uitbreiding van recreatieve routes, die dicht bij de woongebieden starten en het buitengebied dichterbij brengen. Een voorbeeld is de recreatieve verbinding tussen het stadsstrand Hoorn en het buitengebied. Een andere kans is het opheffen van infrastructurele barrières. Denk hierbij ook aan een verbetering van de recreatieve verbinding voor wandelaars en fietsers zodat deze gescheiden van gemotoriseerd verkeer, een kwalitatieve en veiligere verbinding krijgen buitendijks. Ook dit deelgebied leent zich voor het vergroten van de biodiversiteit langs sloten, bermen en dijken. De relatie tussen het agrarisch product en de bezoeker kan in dit gebied versterkt worden (verkoop zelf geproduceerde streekproducten)."
Dit beleid sluit goed aan bij de provinciale Leidraad Landschap en Cultuurhistorie om de identiteit van de open ruimte te behouden. In uw antwoord op onze inspraakreactie gaat u hier volledig aan voorbij.

Het open landschap tussen Hoorn-Hoogkarspel is dus niet wezenlijk anders dan het gebied ten noorden van de Zwaagdijk. Het enige verschil tussen het gebied ten noorden en ten zuiden van de Zwaagdijk is dat door de laatste de Westfrisiaweg loopt. Voor het opwaarderen van deze weg is een beeldkwaliteitplan opgesteld, juist om de landschappelijke waarden in het gebied te borgen.
Ondermeer is daarin bepaald dat: *"de weg geen verstoring mag vormen voor het zicht vanuit de omgeving. Voor de omgeving moet de weg als het ware onzichtbaar in het landschap liggen. De realisatie van de N23 kan bijdragen aan het vergroten van het open en dicht contrast, bebouwing aan de stadsranden en daar buiten open gebied" (einde citaat).*
Dit laatste sluit ook weer aan op de regionale beleidsuitgangspunten in het Natuur- en recreatieplan Westfriesland.

De juiste typering van het gebied is essentieel voor een goede ruimtelijke afweging. In uw beleidsregel "Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied" onderscheidt u vijf categorieën in afnemende volgorde van wenselijkheid. Zoals wij hierboven hebben betoogd is er geen verschil tussen het gebied ten zuiden en ten noorden van de Zwaagdijk. Beide gebieden zijn te typeren als open landschap. In genoemde beleidsregel zijn deze gebieden ingedeeld in categorie 5, zijnde locaties die het minst wenselijk zijn voor het plaatsen van windmolens.
Zeker nu er voldoende aanvragen liggen om te voldoen aan de rijksopdracht van 685 megawatt ontbreekt de noodzaak om de locatie Zwaagdijk te ontwikkelen. Daarbij komt dat - gegeven de kortere afstand tot woningen - op deze locatie meer slagschaduw optreedt dan volgens het windbeleid is toegestaan, waardoor de vijf windturbines moeten worden uitgerust met een stilstandvoorziening. Hierdoor is de uiteindelijke opbrengst van de vijf molens lager.

Draagvlak
Een soortgelijk verzoek voor het plaatsen van vijf windturbines is door de raad van de voormalige gemeente Wervershoof geweigerd. Toen en ook nu is er nauwelijks draagvlak te vinden voor het plan. Het is extra wrang voor de bewoners dat uw college dit plan onder de overgangsregeling brengt. Hierdoor is dit initiatief het enige plan dat in uw ogen niet hoeft te voldoen aan het speciaal voor windturbines ontwikkelde provinciale beleid. Dit raakt de geloofwaardigheid van het openbaar bestuur en zorgt ook voor veel weerstand bij de bevolking.

Financieel risico
Bij een eerdere behandeling in de commissie RWW is door u aangegeven dat er een forse schadeclaim van de ontwikkelaars dreigt wanneer géén PIP-procedure wordt gestart. Zoals hierboven is aangegeven, is het verzoek uit 2010 - een PIP-procedure te starten - aangehouden in afwachting van nader beleid. In onze optiek was het dan ook goed mogelijk geweest, gelet op dat nieuwe beleid - het verzoek uit 2010 af te wijzen. Dat geldt nog meer voor het nemen van een beslissing op de huidige aanvraag. In genoemde brief van 2014 zegt u toe dat u een PIP-procedure start, maar wijst u er ook op dat een aanvraag om een omgevingsvergunning niet kan vallen onder de overgangsregeling, omdat deze aanvraag dan inkomt na 11 april 2011 en niet aan de gestelde criteria kan voldoen. Richting commissie RWW is bij de eerdere behandeling over windpark Westfrisia ook aangegeven dat het "slechts" gaat om het al dan niet starten van een PIP en dat een inhoudelijke ruimtelijke beoordeling op een later moment aan de orde komt. Het is dan ook kwalijk dat het plan feitelijk nu niet wordt beoordeeld aan het speciaal voor windturbines opgestelde beleid, maar dat het wordt getoetst aan de regels van het Inpassingsplan. Deze regels zijn toegeschreven op de huidige aanvraag, waardoor het logisch is dat het plan hier aan voldoet. Een toetsing aan alle criteria uit de beleidsregel "Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied" ontbreekt.

Wij constateren dat het plaatsen van windturbines in strijd is met het ter plaatse geldende bestemmingsplan. De ontwikkelaar is bekend met het feit dat vanuit de gemeente en omgeving veel weerstand is tegen het plan en dat een Provinciaal Inpassingsplan nodig is om tot realisatie te komen. De ontwikkelaar weet ook dat een provinciale beslissing is aangehouden in afwachting van nog op te stellen beleid en dat een aanvraag omgevingsvergunning hieraan moet voldoen. De ontwikkelaar heeft kennis van het beleid voor windturbines. Hij kan er dus niet voetstoots van uitgaan dat die omgevingsvergunning door u wordt afgegeven, zeker nu de politieke besluitvorming

Postbus 45, 1687 ZG Wognum / telefoon (0229) 85 60 00 / fax (0229) 85 69 99 / info@medemblik.nl / www.medemblik.nl

hierover nog moet plaatsvinden. Het in weerwil van het beleid bij gemeente en provincie toch doorzetten van het plan komt geheel voor risico van de ondernemer. Wij zien dan ook geen enkel financieel risico voor uw college wanneer de aanvraag wordt geweigerd.

Advies Regionale Milieudienst (RUD)
De reactie van de RUD op de ontwerp PIP en ontwerpvergunningen gaat hierbij.

Samenvatting
Samenvattend is sprake van een nieuwe aanvraag die moet worden getoetst aan artikel 32 lid 4 van de PRV en daarmee aan de beleidsregels "Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied". Hiermee is de aanvraag in strijd, zodat de aanvraag moet worden geweigerd.

Wij verzoeken u de procedure voor een Provinciaal Inpassingsplan stop te zetten en de water- en omgevingsvergunning te weigeren.

Wij zien met belangstelling uw reactie tegemoet.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Medemblik,
De secretaris, De burgemeester,

W. Slob F.R. Streng

Bijlagen: 31002 brief GS d.d. 6 augustus 2014
31013 milieu-advies

Provincie
Noord-Holland

POSTBUS 3007 2001 DA HAARLEM

Windpark Westfrisia B.V. i.o.
t.a.v. Dhr. D.W. Sluis
Zwaagdijk 257
1684 NH Zwaagdijk

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
J. Rodenburg
BEL/MIL

Doorkiesnummer (023) 514 4057
rodenburgj@noord-holland.nl

Betreft: Windpark Westfrisia

Verzenddatum

- 6 AUG. 2014

Kenmerk
433981/433993

Uw kenmerk

Geachte heer Sluis,

Bij brief van 13 september 2010 heeft u Provinciale Staten verzocht om een provinciaal inpassingsplan vast te stellen voor Windpark Westfrisia in het kader van de Crisis- en Herstelwet.

Na de vaststelling van een nieuw coalitieakkoord in april 2011 hebben wij aangegeven dat wij - met het oog op de voorbereiding van een beleidswijziging voor Wind op land - niet op uw verzoek konden beslissen. Met de vaststelling van het projectplan herstructurering Wind op land december 2013 is duidelijkheid gekomen over het beleid voor Wind op land.

Op 31 januari 2014 hebben wij op ambtelijk niveau met u en de heer Pronk gesproken en aangegeven dat voornoemd verzoek voldoet aan de criteria van de overgangsregeling zoals opgenomen in artikel 32 lid 7 van de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV) Ook de ruimtelijke kwaliteitstoets is positief. Op 1 april hebben wij vastgesteld dat op uw verzoek tot het vaststellen van een inpassingsplan d.d. 13 september 2010 van Windpark Westfrisia B.V. in Medemblik de overgangsregeling van artikel 32 lid 7 PRV van toepassing is. Hierbij bevestigen wij u derhalve dat Windpark Westfrisia op grond van de overgangsregeling van artikel 32 lid 7 PRV kan worden gerealiseerd. Wij zullen voor Provinciale Staten een inpassingsplan gaan voorbereiden en zullen u zo nodig vragen uw verzoek d.d. 13 september 2010 te actualiseren en aan te vullen. Hierover krijgt u nog separaat bericht.

Gemeente Medemblik
In hetzelfde gesprek van 31 januari 2014 hebben wij aangegeven een bestuurlijk gesprek met de gemeente Medemblik te willen organiseren, zodra daar een nieuwe wethouder benoemd was. Dit heeft helaas langer geduurd dan wij gehoopt hadden.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 3030

Houtplein 33
Haarlem (2012 DE)
www.noord-holland.nl

Zoals inmiddels is besproken met de heer Pronk, hebben wij op 25 september bestuurlijk overleg met de gemeente Medemblik gepland.

Voor de volledigheid willen wij u erop wijzen dat bij aanvraag om een Omgevingsvergunning deze niet kan vallen onder de overgangs-regeling, omdat deze aanvraag dan zou inkomen na 11 april 2011 en derhalve niet aan de gestelde criteria kan voldoen.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
T. Kampstra

voorzitter
N.O.
J.H.M. Bond

Deze beslissing is namens gedeputeerde staten genomen door het lid van het college dat met dit onderwerp is belast.

Kopie aan:
College van B&W gemeente Medemblik

Regionale Uitvoeringsdienst
Noord-Holland Noord

Onderwerp:	**Ontwerp-PIP Windpark Westfrisia (Westfrisiaweg) te Zwaagdijk-West** Advies provinciaal inpassingsplan t.b.v. aanleg windpark
Aan:	Gemeente Medemblik Afdeling RO t.a.v. Piet Meester
Datum advies:	27 september 2016
Kenmerk RUD NHN:	RUD16.198636
Kenmerk gemeente:	Z-16-66093/PI-16-89110
Contactpersoon:	Klaas Verduin
Doorkiesnummer:	06 - 44760886
E-mail	kverduin@rudnhn.nl
Bijlagen:	-
Paraaf afdelingsmanager:	

Samenvatting

Advies bestemmingsplan	
Bodem	Op basis van historische kaarten en gebruik is vastgesteld dat in het plangebied in het verleden sloten zijn gedempt. Dergelijk sloten kunnen zijn gedempt met bodemvreemd materiaal en dienen daarom te worden aangemerkt als verdachte locatie. Om te kunnen vaststellen of de bodem ter plaatse van de sloten daadwerkelijk is verontreinigd, dient voor de aanleg van het windpark, ter plaatse van die sloten een bodemonderzoek te worden uitgevoerd.
Externe veiligheid	De beschrijving van de risico's veroorzaakt door

	de windturbines is voldoende uitgevoerd. Er is geen sprake van het ontstaan van PR=10^{-6} contouren. Er is geen sprake van relevant groepsrisico dat door de wijzigingen wordt veroorzaakt. Veiligheidsregio Noord-Holland Noord hoeft niet in de gelegenheid te worden gesteld advies uit te brengen ten aanzien van zelfredzaamheid en rampenbestrijding.
Natuur	De toetsing aan de Natuurbeschermingswet en de Flora- en faunawet heeft voldoende plaatsgevonden. Voor de Bittervoorn, vogels en vleermuizen zal een ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd worden.

1. Inleiding

Op 6 september 2016 is om een advies gevraagd met betrekking tot een ontwerp Provinciaal Inpassingsplan voor de realisatie van 5 windturbines te Zwaagdijk-West in de gemeente Medemblik. Het betreft de aanleg van een nieuw windturbinepark in bestaand agrarisch gebied. Er is eerder op een aanvraag omgevingsvergunning voor het project geadviseerd.

Het inpassingsplan is per email ingediend, met dossiernummer Z-16-66093. Gevraagd wordt om advies te geven over de milieuaspecten betreffende het verzoek.

Bij de totstandkoming van ons advies hebben wij de volgende stukken betrokken:
- Adviesaanvraag van P. Meester namens de gemeente Medemblik d.d. 6 september 2016;
- Provinciaal Inpassingsplan "Windpark Westfrisia" (ontwerp) van LievenseCSO d.d. augustus 2016 met diverse bijlagen;
- Ontwerpbesluit tot verlening van een omgevingsvergunning van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.
- Toetsingsadvies over het milieueffectrapport "Uitbreiding Agriport A7 te Wieringermeer" van de Commissie m.e.r. met rapportnummer 2009-87, d.d. 29 oktober 2008.

2. Milieuadvies ruimtelijke ordening

In onderstaande advies zijn de opmerkingen bij de relevante milieuaspecten beschreven.

2.1 Bodem

In paragraaf 4.2.2 is in de laatste zin aangegeven dat in het plangebied op basis van het historisch onderzoek als landbouwgebied geen verdachte locaties aanwezig zijn. Dit is echter niet correct. In het gebied zijn namelijk gedempte sloten aanwezig. Deze sloten kunnen zijn gedempt met bodemvreemd materiaal en dienen daarom te worden aangemerkt als verdachte locatie.

Mijn advies is dan ook om de laatste zin aan te passen in de volgende tekst:
Op basis van historische kaarten en gebruik is vastgesteld dat in het plangebied in het verleden sloten zijn gedempt. Dergelijk sloten kunnen zijn gedempt met bodemvreemd materiaal en dienen daarom te worden aangemerkt als verdachte locatie.

Om te kunnen vaststellen of de bodem ter plaatse van de sloten daadwerkelijk is verontreinigd, dient voor de aanleg van het windpark, ter plaatse van die sloten een bodemonderzoek te worden uitgevoerd.

2.2 Geluid en slagschaduw

De Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord (RUD NHN) heeft van de gemeente Medemblik het verzoek ontvangen voor het beoordelen van het Provinciaal inpassingplan Windpark Westfrisia van augustus 2016.

De aanvraag voor het windpark voorziet in de bouw van vijf windturbines met een ashoogte van maximaal 85 meter en een rotordiameter van 82 meter langs de N23. De locatie ligt ten noorden van de N23 tussen de bebouwing van Zwaagdijk-Oost en Zwaagdijk-West.

Dit deeladvies behandeld de aspecten geluid en slagschaduw die besproken worden in:

- hoofdstuk 4.4 Slagschaduw op de bladzijden 34 e.v.;
- Hoofdstuk 4.6 Geluid op de bladzijden 39 e.v.;
- Bijlage 3: Onderzoek akoestiek en slagschaduw

De behandeling van beide onderwerpen is duidelijk en helder. Voor de onderwerpen geluidbelasting en slagschaduw voldoet de rapportage aan de te stellen regels en is in orde bevonden. Voor wat betreft mijn advies blijft de RUD NHN bij de conclusies zoals opgenomen in het eerdere advies van 8 juni 2016, zaaknr.191741.

2.3 Externe veiligheid

In een eerder behandelde zaak (nummer 191650) heeft de RUD eerder het volgende geconcludeerd:

"De situatie zoals die is beschreven in de deelzaak geeft geen aanleiding tot het maken van opmerkingen. Externe veiligheid vormt geen belemmering voor medewerking aan het plan.
Het plan beschrijft de komst van een windturbinepark met een projectie parallel aan de N23. Het plan voorziet niet in het mogelijk maken van nieuwe Bevi-inrichtingen of (beperkt) kwetsbare objecten naar het plangebied.
De beschrijving van de risico's veroorzaakt door de windturbines is voldoende uitgevoerd. Er is geen sprake van het ontstaan van PR=10-6 contouren. Er is geen sprake van relevant groepsrisico dat door de wijzigingen wordt veroorzaakt.
Veiligheidsregio Noord-Holland Noord hoeft niet in de gelegenheid te worden gesteld advies uit te brengen ten aanzien van zelfredzaamheid en rampenbestrijding".

Er blijkt niet dat het plan inhoudelijk is gewijzigd.

Bovengenoemde conclusie is daarom nog steeds actueel.

2.4 Natuur

Op 6 september 2016 is advies gevraagd met betrekking tot een ontwerp inpassingsplan van de Provincie Noord-Holland voor de aanleg van een windturbinepark langs de Westfrisiaweg. Het betreft de voorgenomen bouw van 5 windturbines met een maximale ashoogte van 85 meter en tevens de benodigde aanverwante infrastructuur zoals toegangsweg(en) en stroomkabel(s).

Bij de totstandkoming van het advies is de ontwerp Toelichting Inpassingsplan Windpark Westfrisia
(kenmerk ,datum Augustus 2016) inclusief verschillende bijlagen betrokken. Het onderdeel natuur wordt verwoord in paragraaf 4.3 "Natuur". Tevens is een ecologische onderzoek bijgevoegd als bijlage 6; Ecologische beoordeling realisatie windpark

Westfrisia te Zwaagdijk opgesteld door Altenburg & Wymenga (kenmerk A&W-rapport2188, datum 4 april 2016).

Het concept ontwerp met hetzelfde ecologische onderzoek is op 13 juni 2016 reeds beoordeeld.

Beoordeling:

Gebiedsbescherming
De locatie ligt op 5 kilometer vanaf het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer. De locatie ligt niet binnen het Natuur Netwerk Nederland (NNN, voorheen EHS) of een weidevogelleefgebied. De weidevogelleefgebieden worden in de Vormvrije m.e.r.-beoordeling van Pondera Consult aangeduid met "Weidevogelkerngebieden".

In het rapport wordt geen melding gemaakt van de watergang de Kromme Leek als ecologische verbindingszone (zie uitsnede structuurvisie op de volgende pagina). De verbindingszone heeft, net als het NNN geen externe werking.

Vanwege het plan (realiseren van 5 windmolens op voldoende afstand) worden negatieve effecten niet verwacht.

Soortenbescherming
De locatie is drie keer bezocht, te weten: 11 juni 2015, 20 november 2015 en 15 januari 2016. Uit het onderzoek blijkt dat op ongeveer 500 meter van één van de windturbines een jaarrond beschermd nest van een Buizerd aanwezig is. In de watergangen wordt de Bittervoorn aangetroffen. Voor de werkzaamheden in de aanlegfase zal een ontheffing worden aangevraagd van de Flora- en faunawet. Tijdens de exploitatiefase zullen vogels- en vleermuizen onopzettelijk gedood kunnen worden. Hiervoor wordt tevens een ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd.

Uit de stukken blijkt dat reeds een ontheffingsaanvraag FF-wet is ingediend bij de RVO.

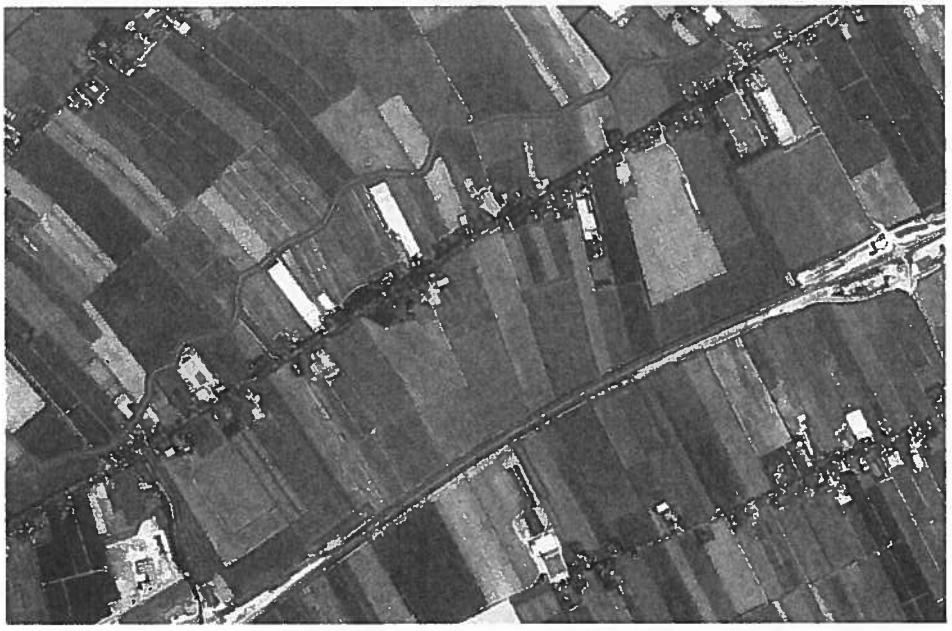

Bron: Structuurvisie provincie2040 Noord-Holland (5.2. Behoud en ontwikkeling van natuurgebieden)
http://noordholland.planoview.nl/NL.IMRO.9927.SVPNH2040A20150928-VG01

Advies (13 juni en 22 september 2016):

- De toetsing aan de Natuurbeschermingswet en de Flora- en faunawet heeft voldoende plaatsgevonden.
- Voor de Bittervoorn, vogels en vleermuizen zal een ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd worden.

Gedeputeerde Staten van Provincie Noord-Holland
D. van Zandvoort
Postbus 3007
2001DA Haarlem

INGEKOMEN 2[illegible] 2016

Zwaagdijk, 25 oktober 2016

Zienswijze PIP Windpark Westfrisia

Geachte heer/mevrouw,

Vanaf 1 september liggen de ontwerp-PIP, -watervergunning, -vergunning wegenverordening en –omgevingsvergunning Windpark Westfrisia ter inzage. Hierbij wil ik bezwaar maken tegen de het provinciaal inpassingsplan en bijbehorende vergunningen.

In de Provinciale Ruimtelijk verordening (2016; artikel 32 het vierde lid) staat beschreven dat windturbines in een lijnopstelling van minimaal zes windturbines geplaatst moeten worden, de afstand tot gevoelige bestemmingen ten minste 600m zijn en windturbines niet in een weidevogelleefgebied geplaatst mogen worden. De windturbines van windpark Westfrisia voldoen niet aan deze regels. De windturbines staan minder dan 600m van de woningen en ze komen in een lijnopstelling van vijf windturbines te staan. U beroept zich op de overgangsregeling. Tijdens de bijeenkomst is 2014 kon niet uitgelegd worden wat deze regeling inhield. De procedure voor het provinciaal inpassingsplan is in 2016 gestart. Ik vind dat de regelgeving die op het moment van het starten van het provinciaal inpassingsplan toegepast moet worden. Volgens de huidige regelgeving mag het windpark niet op deze locatie komen.

In de Provinciale Ruimtelijke verordening (2016) is in artikel 32, het achtste lid, vastgesteld dat windturbines niet gelegen mogen zijn in weidevogelleefgebieden. In 2009 is vastgesteld in de Weidevogelvisie Noord-Holland dat het beoogde gebied voor het windpark weidevogelleefgebied is. Vanwege het weidevogelleefgebied mag het windpark hier niet komen.

Daarnaast past het windpark niet in een goede ruimtelijk ordening. De Westfrisiaweg is de grens tussen verstedelijkt en agrarisch gebied. De uitbreiding van de gemeente Hoorn ten noorden van de Westfrisiaweg eindigt bij de Rijweg. Tussen de Rijweg en de Noorderboekert is het een agrarisch gebied. Het windpark pas niet in deze omgeving en is in strijd met het bestemmingsplan. Verder zijn de toegangsdammen vanaf Zwaagdijk en Noorderboekert dammen met bestemming agrarisch. Uitritten ten behoeve van het windpark zijn niet agrarisch en passen niet in de omgeving.

De gemeente Medemblik heeft de aanvraag voor de windturbines afgewezen, omdat er geen draagvlak voor de windturbines was. In 2014 is er een bewonersbijeenkomst gehouden voor omwonenden van Windpark Westfrisia. Gedeputeerde Talsma heeft tijdens deze bijeenkomst aangegeven dat draagvlak voor het windpark heel belangrijk is. Uit dezelfde bijeenkomst en de bijeenkomst in augustus 2016 is gebleken dat er geen draagvlak is.

Met vriendelijk groet,

[redacted]

[redacted]

AOSCC 2001DA007

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN 26 OKT. 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Westwoud, 28 september 2016

Geacht college en leden van Provinciale Staten,

Na het horen van de argumenten van voor en tegenstanders van dit Windpark kan ik het als volgt samenvatten.

De Initiatiefnemers 'Westfriese Windmolen Coöperatie' werken onder een commerciële constructie, Waarbij zij investeren in de plannen en voor zover wettelijk toegestaan. Dat in gedachte nemend kunnen ze de meest wilde plannen maken. Het is echter aan de politiek om te toetsen of deze plannen voldoen aan de wettelijke eisen. Pas dan kunnen plannen verder uitgewerkt worden.

Verassend genoeg voldoen de plannen voor Windpark Westfrisia niet aan de wettelijke eisen/normen. In plaats daarvan ligt er een omslachtige constructie die het plan Windpark Westfrisia in leven houdt, ondanks dat die constructie qua logica niet overtuigd. Sterker, deze constructie is ongeloofwaardig. Daarbij opmerkend dat op woensdag 14 september de diverse Windpark voorstanders alle mogelijkheid hadden om mij en anderen te overtuigen van de legitimiteit van de constructie, maar hier duidelijk in faalden.

Deze constructie voor het in leven houden van Windpark Westfrisia berust op een overgangsregeling.
Hierbij vallen bepaalde dingen op:

- Plan Windpark Westfrisia is in 2012 slechts 3 dagen voor het intreden van de provinciale normen in een overgangsregeling gestopt. Alsof er regels op maat worden verzonnen om niet aan de norm te hoeven voldoen.
- Bepaalde belangrijke stukken omtrent deze overgangsregeling van Windpark Westfrisia worden geheim gehouden. Welke belangen en bedragen spelen er mee? Ik weet het niet.
- De Dorpsraad Zwaagdijk is tegen het plan, alsmede 97% van de omwonenden.
- SP politicus van de provincie Noord-Holland Dhr. Marnix Bruggeman blijkt duidelijk de best geïnformeerde persoon in deze hele kwestie, en hij vind de plannen voor dit Windpark waanzin.
- Het past slecht in het algemene windmolenbeleid van de provincie:
    - Waarom een plan die in een vroeg stadium is laten doorgaan, wanneer deze niet voldoet aan norm die de provincie nastreeft.
    - Waarom dit laten doorgaan wanneer de provincie in 2014 aangeeft het netto aantal windmolens op land niet te willen laten toenemen.
    - Waarom dit laten doorgaan wanneer andere gemeentes die wel windmolens volgens de norm kunnen en willen plaatsen, worden afgewezen.

Ik ben in zijn algemeenheid voor alternatieven op fossiele energie. Opgeleid in de energietechniek begrijp ik de noodzaak heel goed, en wil daar gerust een bepaalde overlast voor verdragen.
Maar ik ben tegen dergelijke politieke beslissingen die tegenstrijdig en ontransparant tot stand komen, en daarom tegen Windpark Westfrisia. Doe nog maar eens een poging met een plan dat wel aan de eigen normen voldoet.
(PS. U kunt wellicht in het internationale klimaatverdrag een dergelijk creatieve overgangsregeling opstellen)

Hoogachtend,

[redacted]

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

(Betreft: Zienswijze ontwerp PIP Windpark Westfrisia)

AMSTERDAM
NEDERLAND
103

Afz:
G. Broers
Raadhuisstraat 64
1617VM Westwoud

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

Zwaagdijk/Oudijk, 10 oktober 2016

INGEKOMEN 18 OKT. 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college,

Ik ben tegen het plaatsen van 5 windmolens langs de Westfrisiaweg en dien daarom en zienswijze in.

Het hele Windpark Westfrisia klopt niet. Het geeft overlast qua geluid, bezonning en zorgt er voor dat mijn woning een half miljoen minder waard wordt. Nu al druipen potentiële kopers af bij het idee dat er straks vlakbij hun nieuwe woning een paar 'zwaaipalen' dag en nacht lawaai maken. , Nu wordt mijn uitzicht bepaald door een lage horizon, met hier en daar een kerktoren die niet hoger zijn dan 30 m1. Straks kijk ik tegen een 85 m hoge masten aan, met daar nog eens 50 m wieken!
De schade die ik lijd doordat mensen afhaken, wordt nooit vergoed met die zgn. Planschade.

Het hele windplan Westfrisia klopt niet. De aanvraag is eerder afgewezen en hoe kan die aanvraag plotseling uit een la getoverd worden. Wie heeft daar belang bij? Wij als omwonenden in elk geval niet. Wij waren blij dat ons gemeentebestuur voor haar burgers opkomt. We missen dat bij ons provinciebestuur.
Omdat de ruimte tussen de Zwaagdijk en de Oudijk leeg en ruim is, kunnen we daar wel molens plaatsen??? Als in eenzelfde gebied weidevolgels landen, vreemde kikkers rondspringen of een archeoloog denkt dat er een ouwe 'batavier' onder de grond ligt, dan is het bouwen van windturbines streng verboden.
Gelden begrippen als 'weidsheid', 'mensen' en 'historische linten' niet meer? Sinds wanneer zijn vogels, kikkers en dooie mensen belangrijker dan uw eigen inwoners?

Inwoners die voor draagvlak hadden kunnen zorgen, als u vanaf het begin met ze was opgetrokken en ook deze inwoners met dezelfde regels had geconfronteerd. Regels die Provinciale Staten op 600m1 en 6 op een rij hebben vastgesteld.
Ik ben er Tegen!!!!

En daarom klopt dat hele windplan Westfrisia niet. Stop er mee en geef voorrang aan mensen!

Stem tegen dit plan.

Met vriendelijke groet,
Naam: [redacted]
[redacted]
PC en Woonplaats: [redacted]
e-mail: [redacted]

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord Holland
Ter attentie van Mr. D. van Zandvoort
zaaknr. 845471
Postbus 3007
2001 D.A. Haarlem

A0611 2001DA007

INGEKOMEN - 2 NOV. 2016

Stuurgroep 'Tegenwind Turbinelocaties in de linten'.

Actiegroep Benningbroek/ tegenstanders Twisk/ Abbekerk/ afgevaardigden Midwoud/Oostwoud/Hauwert/Nibbixwoud/Zwaagdijk Oost/ Zwaagdijk West/ Westwoud

- Ondersteuning door: Alle politieke partijen in de gem. Medemblik
- Natuurverenigingen
- Archeologische vereniging
-

Voorzitter M.Weeber

Secr. Stuurgroep C.Vlaar

Secr. Zwaagdijk Oost

N.A. van de Kolk

Zwaagdijk 278

1682 NS Zwaagdijk Oost

Aan de gedeputeerde Staten van de Provincie Noord Holland

D. van Zandvoort

Postbus 2007

2001DA Haarlem

Onderwerp: De zienswijze op ontwerp Windpark Westfrisia inclusief Water- en omgevingsvergunning

dd. 13-10-2016

Geacht College

Hierbij ontvangt u onze zienswijze op het ontwerp PIP.

Overgangsrecht contra WOL richtlijnen:
Wij hebben de afgelopen jaren in de aanloop naar deze zienswijze consequent gewezen op het onbegrijpelijke, onnodige en onjuiste 2 sporenbeleid van de provincie Noord-Holland. Het hanteren van veel lichtere criteria voor het West-Frisia park dan voor de voorkeurslocaties is gebaseerd op onjuiste aannames over de contacten met de initiatiefnemers van het West-Frisia park. Er is een weg ingeslagen die kwetsend is voor burgers. Het doorzetten naar een 'park' met voor de omgeving slechtere condities door juist het laten vallen van ook de 600 meter grens naar gevoelige bestemmingen is onbegrijpelijk en onrechtvaardig. Ook omdat het onnodig is.

Daarin staan de burgers en politiek hand in hand. Het provinciale beleid voor parken in het open landschap heeft bij bevolking en politiek in Medemblik tot verontwaardiging en ergernis geleid.

En let wel, het is ook voor ons belangrijk, dat er duurzame energie wordt opgewekt en inmiddels is bekend dat er voldoende projecten zijn die de doelstelling haalbaar maken. Het nu, op grond van onjuiste juridische en ruimtelijke argumenten het West-Frisia park doorzetten is grievend. Het brengt de waardevolle omgeving en direct omwonenden schade toe. Open doorkijkjes zijn altijd gekoesterd en aanvragen om die te bebouwen werden, ook door de provincie, afgewezen.

Uw inzet op realisatie van het West-Frisia park in Zwaagdijk in het kader van een overgangsregeling en de nu gevoerde procedures is onjuist en onnodig. Het hanteren van de overgangsregeling strookt niet met de feiten. Onderstaand vatten we de belangrijkste misvattingen samen.

1; Feit is dat in u aan de indieners van het plan heeft laten weten dat een provinciaal inpassingsplan wordt aangehouden in afwachting van nog op te stellen beleid.

2; Is er een brief gestuurd aan de initiatiefnemers gedateerd 6 augustus 2014 met een directe koppeling dat een beslissing nu niet kan worden genomen in afwachting van de aanstaande beleidsregel?

3; Klopt het dat U in die brief ook aangegeven heeft dat een aanvraag voor een omgevingsvergunning niet kan vallen onder de overgangsregeling omdat deze aanvraag dan zou inkomen na 11 april 2011 en derhalve niet aan de gestelde criteria kan voldoen?

4; In de PRV zijn vijf voorwaarden gesteld waaraan een aanvraag/ verzoek voor een inpassingsplan moet voldoen. De bepalingen van artikel 15 moeten dan in acht zijn genomen. Daarin is ook vastgelegd dat het bouwen van één windturbine niet eerder geschiedt dan na verwijdering van ten minste twee andere windturbines, sprake moet zijn van een lijnopstelling van minimaal 6 windturbines op minimaal 600 meter afstand van gevoelige bestemmingen. Het verzoek voldoet hier niet aan. Er is sprake van het oprichten van vijf windturbines, terwijl er maar drie worden verwijderd. Er wordt niet voldaan aan een minimale lijnopstelling van zes en de afstand tot gevoelige bestemmingen is minder dan 600 meter. De conclusie had moeten zijn dat het verzoek niet past binnen de overgangsregeling want er wordt niet voldaan aan de voorwaarde in de PRV.

Conclusie:

5; De enige en juiste conclusie die hieruit volgt is dat het West-Frisia plan een nieuwe aanvraag betreft die getoetst moet worden aan artikel 32 lid 4 van de PRV. Wij verzoeken u zich wel te houden aan uw eigen beleid.

6; De huidige aanvraag is op diverse punten afwijkend van het verzoek van vóór 11 april 2011. Er is sprake van een ander type windturbine. Het verzoek van 13 september 2010 ging uit van een ashoogte van 85 meter en een rotordiameter van 82 meter. In de nieuwe aanvraag blijft de ashoogte 85 meter, maar wordt de rotordiameter 93 meter. In de nieuwe aanvraag is voorts sprake van de aanleg van 10 dammen, de kap van enkele bomen aan de Zwaagdijk en de aanleg van wegen vanaf de Noorderboekert en Zwaagdijk naar de windturbines.

7; Met dergelijke wijzigingen kan niet staande worden gehouden dat deze aanvraag gelijk is aan het verzoek uit 2010. Dit betekent dat de aanvraag omgevingsvergunning niet onder de overgangsregeling valt, maar moet worden getoetst aan artikel 32 lid 4 van de PRV.

8; De ruimtelijke onderbouwing is onzuiver omdat deze is gestoeld op de gedachte dat de aanvraag valt onder de overgangsregeling van artikel 37 lid 7 van de PRV. Dat is onjuist omdat daarin de eis staat dat moet worden voldaan aan het verwijderen van 2 windturbines voordat er één nieuwe wordt geplaatst. Er staan geen zes maar vijf turbines gepland in een lijnopstelling. De grens van 600 meter wordt niet gehaald.

9; Dat het betreffende gebied is de ruimtelijke onderbouwing wordt aangemerkt als 'verstedelijkt gebied' is louter toegeschreven op het West-Frisia plan.(zie beleidsregels Wind Op Land M.Eker Prov. NH) Het staat in schril contrast met ook de opvatting van de provinciale leidraad dat in Noord-Holland vooral de kenmerkende zeer open ruimten onder druk staan voor verdergaande verdichting. Deze ontwikkeling heeft tot gevolg dat kenmerkende schaalverschillen steeds minder bijdragen tot de identiteit van verschillende landschapstypen.

10; Het open landschap tussen Hoorn-Hoogkarspel is niet wezenlijk anders dan het gebied ten noorden van de Zwaagdijk. Het enige verschil tussen het gebied ten noorden en ten zuiden van de Zwaagdijk is dat door de laatste de Westfrisiaweg loopt. Voor het opwaarderen van deze weg is een beeldkwaliteitplan opgesteld, juist om de landschappelijke waarden in het gebied te borgen. Daarin is o.a. bepaald dat: "de weg geen verstoring mag vormen voor het zicht vanuit de omgeving. Voor de omgeving moet de weg als het ware onzichtbaar in het landschap liggen. De realisatie van de N23 kan bijdragen aan het vergroten van het open en dicht contrast, bebouwing aan de stadsranden en daar buiten open gebied" (einde citaat).

11; Dit laatste sluit ook weer aan op de regionale beleidsuitgangspunten in het Natuur- en recreatieplan Westfriesland.

Conclusie is dat hier bewust een vals onderscheid in het landschap wordt gemaakt om het Windpark West-Frisia mogelijk te maken en dat bestaande inzichten en vervat in beleid bewust wordt overruled. In de structuurvisies van de buurgemeenten zijn de uiterste bebouwingsgrenzen van stad en dorp ook hard en is er geen voornemen om nog dichter naar elkaar toe te bouwen.

Het opgevoerde financieel risico is ook niet hard. U hebt de ontwikkelaars steeds gewezen op het nader in te kaderen beleid met voorwaarden uit de PRV die nu met voeten wordt getreden. Vanuit die optiek was en is het onnodig en onjuist om dit argument staande te houden. Het bang zijn voor een claim is ook vanuit 'behoorlijk bestuur' niet sterk. Burgers hebben recht op

beleid dat niet gestoeld is op angst voor een mogelijke claim maar gelijke benadering in gelijke gevallen. Dit tast de geloofwaardigheid van het openbaar bestuur aan.

Opsomming van verschenen rapportage

1. De gemeente Medemblik heeft in haar grondgebied de polder Het Grootslag ingedeeld als grootschalige bedrijvigheid. Zwaagdijk Oost als agrarische kwaliteit en agrarische natuur.
2. *Het is bestaand RO beleid* gemeente Medemblik. In 2011 is het windpark West-Friese op ruimtelijke gronden afgewezen. Rechtszaken om schadeclaims, aangespannen door de initiatiefnemers hebben de gemeente in het gelijk gesteld.
3. *Natuur en recreatieplan West-Friesland 2016: (zie bijlage) blz. 28:* Hier is een sterke combinatie te vinden van agrarische kwaliteit en agrarische natuur. De focus ligt hier op het behouden en versterken van de open ruimte. Het wandelnetwerk wordt geoptimaliseerd in dit gebied. De vaarroute wordt beter toegankelijk gemaakt in dit gebied.
4. *Beleidsregels Wind Op Land: uitgangspunten per herstructureringsgebied: nota 8 dec 2015:*
   Plotseling wordt dit gebied tot stedelijk gebied verklaard in deze nota. Zonder enige procedure. Echter: De PIP van de Westfrisiaweg heeft officieel vastgelegd dat het gebied ten noorden van de Westfrisiaweg Landelijk gebied is. Het is niet verrommeld, zoals de nota suggestief aangeeft. De Westfrisiaweg wordt onzichtbaar in het landschap gebouwd.
5. *Beperkingen op het gebied:* grote regionale leidingen ten noorden van de Westfrisiaweg en gasleiding bij het Weeltje en ten zuiden van de Westfrisiaweg. Het handboek risicoveiligheid geeft een afstand aan van 187 meter van gevoelige objecten.
6. *Gevolgen voor cultuurhistorische landschapswaarden* Het oude land van de Zwaagdijk, vanuit het bronzen tijdperk heeft archeologische rijkdommen: grafheuvels,
7. **In het plan MER in de notitie Reikwijdte en detailniveau van Wind Op Land in 2014 wordt de lintbebouwing van de Zwaagdijk niet als goed maar "zeer matig"** betiteld voor keuze van suggestiestroken en zoekgebieden. Reden: langgerekte lintbebouwing.
8. *Gevolgen voor landschappelijke waarden:* De provinciale Waardenkaart geeft aan dat Natuurlinten behouden moet worden. Dit is door de prov. NH ondertekend. Het Natuur netwerk Van de veenrivier de Kromme leek ligt (van voor de jaartelling) aan de overkant van de weg van de Zwaagdijk.
9. *Zorgvuldig ruimtegebruik:* De Prov. Landschapsvisie is door de PS ondertekend met het uitgangspunt dat men lintbebouwing met de karakteristieke doorkijkjes op dit oude land moet beschermen. Uitgangspunt van de Landschapsvisie: Een stabiele ruimtelijke structuur dat de identiteit en de kwaliteit voor langere tijd gewaarborgd blijft. Kan de provinciale landschapsvisie overruled worden door de PIP Windpark Westfrisia van de zelfde provincie?

10. *Uitvoerbaarheid: - Er is grote* maatschappelijke weerstand tegen deze plannen. 97 % van de omwonenden in Zwaagdijk Oost, Zwaagdijk West, Hoorn, Westwoud zijn mordicus tegen plaatsing van turbines. Alle politieke partijen van Medemblik zijn unaniem van mening dat dit gebied geen Windturbines moet krijgen. De gemeente Wervershoof heeft destijds dit verzoek afgewezen. krijgt. Daardoor lijkt de geloofwaardigheid van het openbare bestuur in het geding.
11. Het open landschap tussen Hoorn en Hoogkarspel, waar dit windpark is gelegen, heeft een directe doorgaande vogelvlucht verbinding vanaf het Ijsselmeer naar de vogelweideleefgebieden bij de Broerdijk.
12. Bijzondere aandacht voor de natuurwaarden in dit gebied: bij de vogeltellingen is de ijsvogel gesignaleerd in dit foerageergebied. De buizerd zetelt dichtbij.
13. Doordat in de PIP de afstand naar kwetsbare voorzieningen minder dan 500 meter is, treedt er sneller slagschaduw op, waardoor stilstand regeling meer van kracht is dan gebruikelijk.
14. Door de situering van de lage zonstand in de middag treedt er meer slagschaduw op in het dorpslint. Kan dit onderzocht worden? Het lijkt gevaarlijke verkeersbewegingen ten gevolge te hebben

Wij constateren dat de plaatsing van turbines in strijd is met het geldende bestemmingsplan en dat het provinciaal inpassingsplan het toepassen van de overgangsregeling een kunstgreep is die onnodig en onjuist is. De kern is dat het gaat om een nieuwe aanvraag die getoetst moet worden aan artikel 32 lid 4 van de PRV, zijnde de beleidsregels 'uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied. Het plan voldoet hier niet en moet worden afgewezen. Wij verzoeken u hieraan te voldoen en zien uw besluit daartoe met belangstelling tegemoet.

Resume:
1) Overgangsregeling wordt onterecht toegepast
2) Bestemmingsplan laat het niet toe
3) Plan voldoet niet aan PRV

Conclusie: Plan voldoet niet aan de voorwaarden van **goede ruimtelijke ordening!**

Kansrijke punten zienswijzen inpassingsplan Windpark Westfrisia

1. Aanvraag

De overgangsregeling is door provinciale staten vastgesteld op 17 december 2012, en is in werking getreden op 15 januari 2016.

De overgangsregeling is van toepassing: "indien aangetoond kan worden dat voor 11 april 2011 een verzoek tot het vaststellen van een inpassingsplan voor het bouwen of opschalen van een of meer windturbines is ingediend bij het bevoegd gezag".

Windpark Westfrisia B.V. i.o. heeft op 13 september 2010 bij provinciale staten een verzoek gedaan voor het opstellen en vaststellen van een inpassingsplan. Op zichzelf voldeed de aanvraag daarmee aan het vereiste van de overgangsregeling.

De provincie had de aanvrager destijds bovendien, in januari 2011, schriftelijk geïnformeerd dat het verzoek tot het vaststellen van een inpassingsplan zou worden betrokken bij het opstellen van een integraal windplan West-Friesland.

Met de bekendmaking van het provinciale coalitieakkoord 2011-2015 op 11 april 2011 is het proces voor het integraal windplan West-Friesland echter stilgelegd en als gevolg hiervan ook de verdere voorbereiding van een inpassingsplan voor Windpark Westfrisia beëindigd.

Op 17 december 2012 hebben provinciale staten besloten het verzoek tot het vaststellen van een inpassingsplan Windpark Wesfrisia niet in procedure te brengen. Het project Windplan West-Friesland werd beëindigd. Dit besluit was vervat in hetzelfde besluit waarmee de overgangsregeling werd vastgesteld.
Aanvrager Windpark Westfrisia B.V. is van het besluit het verzoek tot het vaststellen van een inpassingsplan Windpark Wesfrisia niet in procedure te brengen op de hoogte gesteld. Aanvrager is tegen dit besluit niet in bezwaar en beroep gekomen.

Derden-belanghebbenden – de omwonenden van de locatie voor het Windpark Westfrisia – mochten er daardoor op vertrouwen dat Windpark Westfrisia niet onder de overgangsregeling viel. De overgangsregeling én het beëindigen van de inpassingsprocedure voor Windpark Westfrisia waren immers in hetzelfde besluit vervat.
Dat gedeputeerde staten in antwoorden van 30 juni 2015 op schriftelijke vragen 2015 | 27 schrijven (antwoord 7) dat bij de vaststelling van de overgangsregeling nog niet bekend was dat het inpassingsverzoek van Westfrisia onder de overgangsregeling zou kunnen vallen, is dan ook ongeloofwaardig en onjuist.

Conclusie

Tot het – op de valreep – treffen van een overgangsregeling is gelijktijdig besloten met het niet in procedure brengen van het inpassingsplan Windpark Westfrisia. Dit 'dubbelbesluit' is op zijn minst innerlijk tegenstrijdig. Maar op grond van dit besluit is ook onbegrijpelijk waarom Windpark Westfrisia nog onder de overgangsregeling zou vallen.

2. Overgangsregeling

In de oorspronkelijke statenvoordracht van december 2011, zoals besproken in de statencommissie Ruimte en Milieu van 6 december 2012, was geen overgangsregeling opgenomen. Wel bevatte de voordracht een uitgebreide inschatting van de financiële risico's. Deze werden niet uitzonderlijk hoog geacht. Er werd een bedrag beschikbaar gesteld van € 200.000 voor juridische bijstand in verband met eventuele schadeclaims. Procedures en kennelijke schadeclaims werden kennelijk op de koop toe genomen.
In de vergadering van de statencommissie van 6 december hebben twee leden – een minderheid van de commissie - (verslag regel 1037 en regel 1382) geïnformeerd

respectievelijk gepleit voor een overgangsregeling. Gedeputeerde staten gaven nadrukkelijk aan dat een overgangsregeling NIET gewenst was (verslag regel 1327).
Enkele dagen voor de behandeling van de voordracht in provinciale staten besloten gedeputeerde staten op 11 december ineens toch een overgangsregeling op te nemen. Dit gebeurde onder verwijzing dezelfde juridische adviezen op grond waarvan eerder de kans op succesvolle schadeclaims gering en ondergeschikt werd geacht.
Een onderbouwing van de noodzaak van een overgangsregeling ontbreekt .Enkele dagen later, op 17 december 2012, besloten provinciale staten overeenkomstig de op de valreep met een overgangsregeling aangevulde voordracht. Bij de behandeling van de voordracht in de statenvergadering maakte geen van de statenleden een woord vuil aan de overgangsregeling.
Anders dan gebruikelijk hebben provinciale staten ook niet meer de gelegenheid gehad de plotseling voorgestelde overgangsregeling in de statencommissie voor te bespreken.
De vaststelling van de overgangsregeling was onderdeel van een wijziging van de Provinciale Ruimtelijke Verordening PRV.
De overgangsregeling stond ook niet in de concept wijziging van de PRV zoals deze ter inzage heeft gelegen en waarop zienswijzen konden worden gegeven. Provinciale staten hanteren als gedragslijn dat bij de vaststelling van een wijziging van de PRV bij de uiteindelijke vaststelling geen beleidsmatige veranderingen meer worden aangebracht ten opzichte van de versie zoals deze ter inzage heeft gelegen.

Conclusie

Het staat provinciale staten op zichzelf vrij een overgangsregeling vast te stellen.
Het besluit tot vaststelling van deze overgangsregeling ontbeert echter een deugdelijke motivering. Een motivering is ook niet bekend gemaakt.
De overgangsregeling is pas op het laatste moment in de statenvoordracht ingevoegd, en er is daarover geen voorbespreking meer geweest in de statencommissie. Evenmin is het mogelijk geweest op de overgangsregeling zienswijzen te geven.
Provinciale staten hebben bij voorbereiding van hun besluit niet de nodige zorgvuldigheid betracht, en zij hebben geen blijk gegeven van de redelijkheid waarmee tot een besluit gekomen moet worden.

3. Goede ruimtelijke ordening – 600 meter grens

Op 2 maart 2015 hebben provinciale staten door een wijziging van de Provinciale Ruimtelijke Verordening besloten dat de afstand tussen windturbines en gevoelige bestemmingen, waaronder woningen, werd gewijzigd van 500 naar 600 meter. Het besluit was ingegeven door zienswijzen van omwonenden van mogelijke locaties voor de plaatsing van windturbines. De afstand van 600 meter geldt sindsdien als criterium voor een goede ruimtelijke ordening. In de voordracht aan provinciale staten staat dat "de ruimtelijke onderbouwing van de 600 meter is gebaseerd op een goed woon- en leefklimaat ingekleed vanuit zowel een geluids-, externe veiligheids- als een slagschaduwperspectief." Ook staat in de voordracht dat bij een afstand van 600 meter tot gevoelige bestemmingen er voldoende ruimte blijft om de door het rijk gestelde opgave van 685,5 MW te realiseren. Dit is inmiddels daadwerkelijk gebleken, nu op dit moment meer aanvragen voor windturbines zijn ontvangen dan nodig voor het realiseren van de opgave – ook wanneer daarbij het Windpark Westfrisia buiten beschouwing wordt gelaten.

Bij het besluit tot wijziging van het afstandscriterium van 500 naar 600 meter is de overgangsregeling echter niet gewijzigd. Voor aanvragen waarop de overgangsregeling van toepassing is, blijft de afstand 500 meter. Onduidelijk is waarom een goed woon- en leefklimaat waarvoor een afstand van 600 meter is vereist als criterium voor een goede ruimtelijke ordening, niet geldt voor turbines onder de overgangsregeling.
In dit verband is ook van belang de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 4 mei 2016, ECLI:NL:RVS:2016:1228, over het rijksinpassingsplan Windpark Wieringermeer.
In het beroep was aangevochten dat ook hier het afstandscriterium van 600 meter niet was toegepast. In rechtsoverweging 50.2 overwoog de Afdeling dat ten tijde van het vaststelling van dit inpassingsplan de 600 meter norm nog niet in werking was getreden, en dat daarom het beroep op dit onderdeel ongegrond was.
Bij de start van de inpassingsprocedure voor het Windpark Westfrisia was dat wél het geval.

Conclusie

Voor wat betreft de bescherming van een goed woon- en leefklimaat bestaat geen onderscheid tussen gevoelige bestemmingen - waaronder woningen - tussen windturbines die met toepassing van de overgangsregeling kunnen worden geplaatst en andere turbines. Er is sprake van rechtsongelijkheid.

4. Goede ruimtelijke ordening – waardering van het gebied Westfrisia

In de loop der tijd verschuivende kwalificaties van het gebied moeten jullie zelf maar op een rij zetten.

Conclusie

Door de waardering van de locatie voor het Windpark Westfrisia telkens te wijzigen en anders te "interpreteren" is toegeredeneerd naar het oordeel dat voor wat betreft de inpassing in het landschap sprake is van een goede ruimtelijke ordening.
De Startnotitie voor het inpassingsplan is toegeschreven naar het hoe dan ook mogelijk maken van het windpark.
Er is sprake van vooringenomenheid.

Hoogachtend:

M.Weeber

Co Vlaar

Stuurgroep tegen Windturbine locaties in de linten

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
o.v.v. zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN -2 NOV. 2016

Zwaagdijk, 6 november 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP e.d. Windpark Westfrisia.

Geacht college,

Ondergetekende dient een zienswijze in tegen het ontwerp Provinciaal Inpassingsplan, de ontwerp-watervergunning, de ontwerp-omgevingsvergunning en de ontwerp-vergunning Wegenverordening HHNK voor het Windpark Westfrisia.

Het windplan Westfrisia blinkt uit in vooringenomenheid, gelegenheidsplanologie, verborgen agenda's en is een vooropgezet plan met een zienswijze- en participatietraject, waarvan de uitslag al lang te voren door de provincie bepaald lijkt te zijn.

Kunt u uitleggen waarom enige tijd geleden is besloten dat windmolens op minimaal 600 m1 vanaf woningen moeten staan, en waarom er voor dit (enige) plan Westfrisia een uitzondering is gemaakt? Die 600 m1 is toch ingegeven door wat als "een goede ruimtelijke ordening" is benoemd? Een 'goede ruimtelijke ordening' is door de wetgever specifiek **niet** uitputtend gedefinieerd , omdat het méér is dan een ARO-adviesje, of een ambtelijk ideetje dat het gebied tussen Zwaagdijk en [redacted] verstedelijkt karakter zou hebben. Binnen 'een goede ruimtelijke ordening' [redacted] nten als draagvlak, menselijke maat, historische waarde, bestuurlijke realiteitszin en eerlijke onbevooroordeelde afwegingen.
Waarop is deze wonderlijke uitzondering gebaseerd? Overgangsrecht in de Ruimtelijke Ordening regelt het voortgezet strijdig gebruik van grond en/of bouwwerken, die op het moment van ter visie leggen van een bestemmingsplan of Inpassingsplan bestonden.
Het plan Westfrisia bestaat alleen op de tekentafel. Waarom is daar overgangsrecht voor nodig?

Het bij de gemeente Medemblik en bij uw provincie ingediende windplan past niet in oud en nieuw beleid en had in 2010 naar de prullenbak verwezen moeten worden. En nu probeert u mij wijs te maken dat het plan niet is afgewezen, maar 6 (!!) jaar is aangehouden in afwachting van nieuw beleid. Dat nieuwe beleid gaat toch uit van minimaal 600 m1 en 6 turbines op een rij? Waarom is er op slinkse wijze – 3 dagen voor de vaststelling van de PRV - een onduidelijke overgangsregeling voor dit ene (let wel: het enige plan dat onder die regeling valt !) plan tot stand gebracht? Welke (financiële) belangen hebben leden van GS bij het moeten doorgaan van dit plan? Zijn er door collegeleden oneigenlijke toezeggingen gedaan, die ze niet hadden mogen doen? Kunt u mij die toezegging laten weten? Zijn er gespreksverslagen van?
Als er toezeggingen zijn gedaan door collegeleden, dan moeten zij - zeker als die onbevoeglijk zijn gedaan - toch persoonlijk daarvan de schadeclaims dragen? Uw staten moeten toch zonder dreigementen van schadeclaims, die door individuele collegeleden zijn veroorzaakt, een eerlijke beslissing kunnen nemen? De staten zijn toch 'de baas' in de provincie?

Is uw college zich bewust van het feit dat de initiatiefnemers van dit windplan niet bekend willen maken wie de investeerders van dit plan zijn?
Heeft uw college nagetrokken of hier crimineel of zwart geld geïnvesteerd wordt en/of witgewassen?
Is er een BIBOB-onderzoek gedaan? Zo neen, waarom niet en zo ja, wilt u me dan per omgaand de resultaten van dat onderzoek toesturen?

Waarom zijn er voldoende locaties voor het behalen van de taakstelling binnen de provincie beschikbaar die géén bezwaren opleveren, maar blijft het college 'ijzerenheinig' vasthouden aan dit flutplan? Draagvlak is toch ook bij u belangrijk!?

Is het u wel eens opgevallen dat het gebied waar we over praten, van oost naar west 4,5 km omvat en van noord naar zuid zelfs meer dan 10 km? 45 km2 lege ruimte met een 100% agrarisch karakter aan lange historische lintbebouwing. Het feit dat er een provinciale weg door heen loopt, wordt door uw ambtenaren als een verstedelijkt argument aangevoerd. De Afsluitdijk scheidt de Waddenzee en het IJsselmeer, is dat dan ook 'verstedelijkt' en aldus een bijzonder geschikte plek voor windturbines? Dat gelooft u toch ook niet? Wilt u mij het verschil uitleggen?
Als iets een verstedelijkt karakter heeft, is dat dan het argument om er windturbines te plaatsen? Waarom zijn de bedrijvenlocaties rond Amsterdam dan niet veel geschikter. Hoe verstedelijkt wilt u het hebben?

Met vriendelijke groet,

Handtekening:

Naam: [redacted]

Adres:

e-mail:

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
o.v.v. zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN - 2 NOV. 2016

Zwaagdijk, 6 november 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP e.d. Windpark Westfrisia.

Geacht college,

Ondergetekende dient een zienswijze in tegen het ontwerp Provinciaal Inpassingsplan, de ontwerp-watervergunning, de ontwerp-omgevingsvergunning en de ontwerp-vergunning Wegenverordening HHNK voor het Windpark Westfrisia.

Het windplan Westfrisia blinkt uit in vooringenomenheid, gelegenheidsplanologie, verborgen agenda's en is een vooropgezet plan met een zienswijze- en participatietraject, waarvan de uitslag al lang te voren door de provincie bepaald lijkt te zijn.

Kunt u uitleggen waarom enige tijd geleden is besloten dat windmolens op minimaal 600 m1 vanaf woningen moeten staan, en waarom er voor dit (enige) plan Westfrisia een uitzondering is gemaakt? Die 600 m1 is toch ingegeven door wat als "een goede ruimtelijke ordening" is benoemd? Een 'goede ruimtelijke ordening' is door de wetgever specifiek **niet** uitputtend gedefinieerd , omdat het méér is dan een ARO-adviesje, of een ambtelijk ideetje dat het gebied tussen Zwaagdijk en Oudijk een verstedelijkt karakter zou hebben. Binnen 'een goede ruimtelijke ordening' horen ook elementen als draagvlak, menselijke maat, historische waarde, bestuurlijke realiteitszin en eerlijke onbevooroordeelde afwegingen.
Waarop is deze wonderlijke uitzondering gebaseerd? Overgangsrecht in de Ruimtelijke Ordening regelt het voortgezet strijdig gebruik van grond en/of bouwwerken, die op het moment van ter visie leggen van een bestemmingsplan of Inpassingsplan bestonden.
Het plan Westfrisia bestaat alleen op de tekentafel. Waarom is daar overgangsrecht voor nodig?

Het bij de gemeente Medemblik en bij uw provincie ingediende windplan past niet in oud en nieuw beleid en had in 2010 naar de prullenbak verwezen moeten worden. En nu probeert u mij wijs te maken dat het plan niet is afgewezen, maar 6 (!!) jaar is aangehouden in afwachting van nieuw beleid. Dat nieuwe beleid gaat toch uit van minimaal 600 m1 en 6 turbines op een rij? Waarom is er op slinkse wijze – 3 dagen voor de vaststelling van de PRV - een onduidelijke overgangsregeling voor dit ene (let wel: het enige plan dat onder die regeling valt !) plan tot stand gebracht? Welke (financiële) belangen hebben leden van GS bij het moeten doorgaan van dit plan? Zijn er door collegeleden oneigenlijke toezeggingen gedaan, die ze niet hadden mogen doen? Kunt u mij die toezegging laten weten? Zijn er gespreksverslagen van?
Als er toezeggingen zijn gedaan door collegeleden, dan moeten zij - zeker als die onbevoeglijk zijn gedaan - toch persoonlijk daarvan de schadeclaims dragen? Uw staten moeten toch zonder dreigementen van schadeclaims, die door individuele collegeleden zijn veroorzaakt, een eerlijke beslissing kunnen nemen? De staten zijn toch 'de baas' in de provincie?

Is uw college zich bewust van het feit dat de initiatiefnemers van dit windplan niet bekend willen maken wie de investeerders van dit plan zijn?
Heeft uw college nagetrokken of hier crimineel of zwart geld geïnvesteerd wordt en/of witgewassen?
Is er een BIBOB-onderzoek gedaan? Zo neen, waarom niet en zo ja, wilt u me dan per omgaand de resultaten van dat onderzoek toesturen?

Waarom zijn er voldoende locaties voor het behalen van de taakstelling binnen de provincie beschikbaar die géén bezwaren opleveren, maar blijft het college 'ijzerenheinig' vasthouden aan dit flutplan? Draagvlak is toch ook bij u belangrijk!?

Is het u wel eens opgevallen dat het gebied waar we over praten, van oost naar west 4,5 km omvat en van noord naar zuid zelfs meer dan 10 km? 45 km2 lege ruimte met een 100% agrarisch karakter aan lange historische lintbebouwing. Het feit dat er een provinciale weg door heen loopt, wordt door uw ambtenaren als een verstedelijkt argument aangevoerd. De Afsluitdijk scheidt de Waddenzee en het IJsselmeer, is dat dan ook 'verstedelijkt' en aldus een bijzonder geschikte plek voor windturbines? Dat gelooft u toch ook niet? Wilt u mij het verschil uitleggen?
Als iets een verstedelijkt karakter heeft, is dat dan het argument om er windturbines te plaatsen? Waarom zijn de bedrijvenlocaties rond Amsterdam dan niet veel geschikter. Hoe verstedelijkt wilt u het hebben?

Met vriendelijke groet,

Handtekening: [redacted]

Naam:

Adres:

e-mail: [redacted]@hotmail.com

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
o.v.v. zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

Zwaagdijk, 6 november 2016

INGEKOMEN - 2 NOV. 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP e.d. Windpark Westfrisia.

Geacht college,

Ondergetekende dient een zienswijze in tegen het ontwerp Provinciaal Inpassingsplan, de ontwerp-watervergunning, de ontwerp-omgevingsvergunning en de ontwerp-vergunning Wegenverordening HHNK voor het Windpark Westfrisia.

Het windplan Westfrisia blinkt uit in vooringenomenheid, gelegenheidsplanologie, verborgen agenda's en is een vooropgezet plan met een zienswijze- en participatietraject, waarvan de uitslag al lang te voren door de provincie bepaald lijkt te zijn.

Kunt u uitleggen waarom enige tijd geleden is besloten dat windmolens op minimaal 600 m1 vanaf woningen moeten staan, en waarom er voor dit (enige) plan Westfrisia een uitzondering is gemaakt? Die 600 m1 is toch ingegeven door wat als "een goede ruimtelijke ordening" is benoemd? Een 'goede ruimtelijke ordening' is door de wetgever specifiek **niet** uitputtend gedefinieerd , omdat het méér is dan een ARO-adviesje, of een ambtelijk ideetje dat het gebied tussen Zwaagdijk en Oudijk een verstedelijkt karakter zou hebben. Binnen 'een goede ruimtelijke ordening' horen ook elementen als draagvlak, menselijke maat, historische waarde, bestuurlijke realiteitszin en eerlijke onbevooroordeelde afwegingen.
Waarop is deze wonderlijke uitzondering gebaseerd? Overgangsrecht in de Ruimtelijke Ordening regelt het voortgezet strijdig gebruik van grond en/of bouwwerken, die op het moment van ter visie leggen van een bestemmingsplan of Inpassingsplan bestonden.
Het plan Westfrisia bestaat alleen op de tekentafel. Waarom is daar overgangsrecht voor nodig?

Het bij de gemeente Medemblik en bij uw provincie ingediende windplan past niet in oud en nieuw beleid en had in 2010 naar de prullenbak verwezen moeten worden. En nu probeert u mij wijs te maken dat het plan niet is afgewezen, maar 6 (!!) jaar is aangehouden in afwachting van nieuw beleid. Dat nieuwe beleid gaat toch uit van minimaal 600 m1 en 6 turbines op een rij? Waarom is er op slinkse wijze – 3 dagen voor de vaststelling van de PRV - een onduidelijke overgangsregeling voor dit ene (let wel: het enige plan dat onder die regeling valt !) plan tot stand gebracht? Welke (financiële) belangen hebben leden van GS bij het moeten doorgaan van dit plan? Zijn er door collegeleden oneigenlijke toezeggingen gedaan, die ze niet hadden mogen doen? Kunt u mij die toezegging laten weten? Zijn er gespreksverslagen van?
Als er toezeggingen zijn gedaan door collegeleden, dan moeten zij - zeker als die onbevoeglijk zijn gedaan - toch persoonlijk daarvan de schadeclaims dragen? Uw staten moeten toch zonder dreigementen van schadeclaims, die door individuele collegeleden zijn veroorzaakt, een eerlijke beslissing kunnen nemen? De staten zijn toch 'de baas' in de provincie?

Is uw college zich bewust van het feit dat de initiatiefnemers van dit windplan niet bekend willen maken wie de investeerders van dit plan zijn?
Heeft uw college nagetrokken of hier crimineel of zwart geld geïnvesteerd wordt en/of witgewassen?
Is er een BIBOB-onderzoek gedaan? Zo neen, waarom niet en zo ja, wilt u me dan per omgaand de resultaten van dat onderzoek toesturen?

Waarom zijn er voldoende locaties voor het behalen van de taakstelling binnen de provincie beschikbaar die géén bezwaren opleveren, maar blijft het college 'ijzerenheinig' vasthouden aan dit flutplan? Draagvlak is toch ook bij u belangrijk!?

Is het u wel eens opgevallen dat het gebied waar we over praten, van oost naar west 4,5 km omvat en van noord naar zuid zelfs meer dan 10 km? 45 km2 lege ruimte met een 100% agrarisch karakter aan lange historische lintbebouwing. Het feit dat er een provinciale weg door heen loopt, wordt door uw ambtenaren als een verstedelijkt argument aangevoerd. De Afsluitdijk scheidt de Waddenzee en het IJsselmeer, is dat dan ook 'verstedelijkt' en aldus een bijzonder geschikte plek voor windturbines? Dat gelooft u toch ook niet? Wilt u mij het verschil uitleggen?
Als iets een verstedelijkt karakter heeft, is dat dan het argument om er windturbines te plaatsen? Waarom zijn de bedrijvenlocaties rond Amsterdam dan niet veel geschikter. Hoe verstedelijkt wilt u het hebben?

Met vriendelijke groet,

Handtekening:

Naam:

Adres:

e-mail: @gmail.com

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN 11 OKT. 2016

Zwaagdijk/Oudijk, 9 oktober 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college,

Ik ben tegen het plaatsen van 5 windmolens langs de Westfrisiaweg en dien daarom een zienswijze in. Ik weet eigenlijk niet waarvoor ik een zienswijze indien, want als ik om me heen kijk en luister is allang besloten dat die rotdingen er moeten komen.

Dat schijnt u afgesproken te hebben. Met wie? Niet met mij en ook niet met mijn dorpsgenoten. Je zou toch denken dat wij als omwonenden de belangrijkste partij zijn om mee te overleggen.

Waarom timmert u eerst een plan helemaal dicht en laat ons voor de vorm ook wat zeggen. En op alles wat we zeggen wordt een leger deskundigen op ons afgestuurd, die ons wijsmaken dat het moet, niks voorstelt en dat we koud watervrees hebben. Mogen we dat zelf beslissen?

U praat over: participatie is belangrijk. Participatie over een plan dat ik niet wil. Waarom zou ik participeren in een plan dat ik niet wil? Als ik had mogen meepraten over de voorwaarden waaronder zo'n plan van de grond moet komen, is mijn positie veel gelijkwaardiger.

En als het dan zo belangrijk is, waarom zet u dit plan door als blijkt dat 97% van de omwonenden dit plan niet wil?

Was het niet beter geweest om ons van te voren te vragen, wat we van dit idee vonden?

Het hele Windpark Westfrisia klopt niet. Het geeft overlast qua geluid, bezonning en zorgt er voor dat mijn woning veel minder waard wordt. Nu al druipen potentiële kopers af bij het idee dat er straks vlakbij hun nieuwe woning een paar 'zwaaipalen' dag en nacht lawaai maken. Nog afgezien van het vervelende uitzicht op die ronddraaiende krengen, Nu wordt mijn uitzicht bepaald door een lage horizon, met hier en daar een kerktoren die niet hoger zijn dan 30 m1. Straks kijk ik tegen een 85 m hoge masten aan, met daar nog eens 50 m wieken!
De schade die ik lijd doordat mensen afhaken, wordt nooit vergoed met die zgn. Planschade.

Inwoners die voor draagvlak en participatie hadden kunnen zorgen, als u vanaf het begin met ze was opgetrokken en ook deze inwoners met dezelfde regels had geconfronteerd. Regels die Provinciale Staten op 600m1 en 6 op een rij hebben vastgesteld.
IK zou ook tegen zijn geweest, maar voelde me in elk geval geen tweederangs burger in een buitengebied dat plotseling een verstedelijkt gebied heet te zijn.

En daarom klopt dat hele windplan Westfrisia niet. Stop er mee en geef voorrang aan mensen!

Met vriendelijke groet,
Naam: [redacted]

Adres: [redacted] Handtekening:
PC en Woonplaats:
e-mail:

Ged. Staten v.d. Provincie
Noord-Holland
t.a.v. Mevr. D. van Zandvoort
Zaaknr. 345471
Postbus 3007
2001 DA HAARLEM

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
Zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN 11 OKT. 2016

Westwoud, 9 oktober 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college en leden van Provinciale Staten,

Ondergetekende dient de volgende zienswijze in tegen het ontwerp Provinciaal Inpassingsplan, een ontwerp-watervergunning, de ontwerp-omgevingsvergunning en de ontwerp-vergunning Wegenverordening HHNK voor het Windpark Westfrisia.

Van de mogelijkheid tegen die ontwerpen mijn zienswijze in te dienen maak ik graag gebruik.

Zelf woon ik niet rechtstreeks aan het "getroffen" gebied, ik heb geen eigen woning, dus van waardedaling heb ik geen last, maar de meeste bewoners aan de Oudijk en de Zwaagdijk wel. Wel kom ik er vrijwel dagelijks langs. Geen mens in onze omgeving wenst deze windturbines en aan de mensen in deze omgeving is nooit iets gevraagd, we krijgen het opgedrongen.

Enkele personen of instanties profiteren financieel van dit plan, de rest krijgt de lasten. Dit is niet meer van deze tijd. Het zou het draagvlak onder de bevolking ten goede komen als alle omwonenden mee kunnen profiteren door b.v. aanzienlijke korting op hun energielasten.

In landschappelijk opzicht is het windmolenplan natuurlijk een regelrechte ramp. Het past absoluut niet in ons landschap, de horizon zal gedomineerd worden door de molens wat het landschap niet aantrekkelijker zal maken voor b.v. toeristen of de eigen bevolking die wellicht niet meer hier wil wonen.

Ik vrees dat de molens geluidsoverlast, slagschaduw en lichthinder zullen geven. Het is toch hopelijk niet waar dat de provincie ook nog in de groene stroken tussen de andere dorpen molens wil bouwen?! Dat het huidige plan slechts het begin is van een windmoleninvasie in onze omgeving?

Als de omwonenden in de wijde omtrek hier zo sterk gekant zijn tegen dit plan, waarom wordt het dan toch doorgedrukt? Er wordt geen enkele duidelijkheid gegeven over alternatieven. Ik heb vernomen dat Amsterdam zelfs graag windmolens zou willen hebben. Ook Afsluitdijk of Noordzeekanaal zijn toch mogelijkheden? Wanneer wordt er eens goed werk gemaakt van alternatieven als zonne- en getijdenenergie? Zonder subsidie zouden windmolens snel verdwijnen.

In politiek opzicht vind ik het een schande dat de provincie alleen in ons gebied de minimale afstand tot woningen van 500 meter handhaaft terwijl het overal elders 600 meter is. De openheid over de maatregelen is bedroevend alsmede het aantal jaren dat men het stil heeft willen houden.

Het eventueel stopzetten van de huidige plannen zal ongetwijfeld geld kosten. Maar wat mij betreft: beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald. Ik twijfel er niet aan dat er nog veel meer provinciale projecten veel meer geld kosten dan ooit begroot of bekend gemaakt. Het zou het vertrouwen van de burgers in de overheid ten goede komen als de overheden beter aan bezwaren van burgers tegemoet komen.

Hoogachtend,

[redacted]

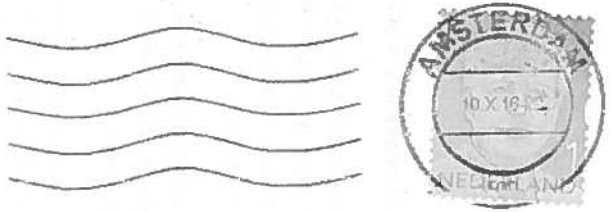

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland
t.a.v. mevr. D. van Zandvoort
Zaaknummer 645471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

A0SCC 2001DADD?

Gedeputeerde staten van de provincie Noord-Holland
T.a. van Mevr. D. Van Zandvoort
Zaaknr:845471
Postbus 3007
2001DA Haarlem

INGEKOMEN - 6 OKT. 2016

Zwaagdijk, 4 oktober 2016

Onderwerp: Zienswijze tegen ontwerp pip Windpark Westfrisia

Geacht College en Provinciale Staten,

Hierbij willen wij onze zienswijze kenbaar maken tegen het ontwerp Provinciaal inpassingsplan, ontwerp watervergunning en de ontwerp-omgevingsvergunning en de ontwerpvergunning Wegenverordening HHNK van het op oneerlijke manier gepresenteerde plan Windpark Westfrisia.

Oneerlijk, omdat degene die nu het plan brengen zo'n 10 jaar geleden faliekant tegen waren. Al langere tijd wordt gesproken over windmolens aan de Zwaagdijk. Vele ruzie's zijn er al in ons mooie dorp door ontstaan.
Nu blijkt dat er veel geld te verdienen is (o.a. de heer Galis) zijn ze plannen indiener. Het mag mijn inziens niet zo zijn dat een kleine dorpsgemeenschap wordt ontwricht door de plaatsing van molens.

Ik heb het als bestuurslid WLTO en Gemeenteraadslid van de gemeente Wervershoof van dichtbij meegemaakt.

Wat er daarna allemaal gebeurd is, is niet uit te leggen. Mijn allergrootste bezwaar is de ontwrichting die ik alle dagen meemaak. Daar moet een einde aan komen.

U heeft allen de leefbaarheid in kleine kernen hoog in het vaandel, dat strookt niet met het plaatsen van windmolens in zo'n kleine kern. (1100 inwoners)

In de polders (flevopolder en wieringermeer) is ruimte genoeg voor het plaatsen van molens zonder overlast aan omwonenden.

Hopelijk kunt u invoelen wat het voor ons betekent en stemt u tegen de windmolens op deze plek.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

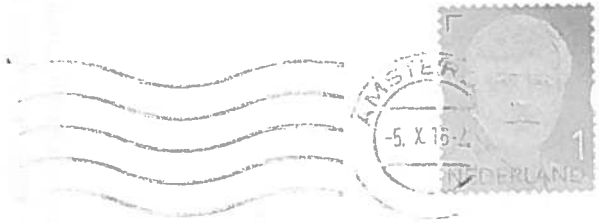

Aan Gedeputeerde Staten
van de Provincie Noord-Holland
t.a.v Mevr. D. Van Zandvoort
Zaak nr 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem.

A05CC 2001DA007

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

[redacted]

INGEKOMEN 11 OKT. 2016

Zwaagdijk/Oudijk, 9 oktober 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college,

Ik ben tegen het plaatsen van 5 windmolens langs de Westfrisiaweg en dien daarom een zienswijze in.

Ik weet eigenlijk niet waarvoor ik een zienswijze indien, want als ik om me heen kijk en luister is allang besloten dat die rotdingen er moeten komen.

Dat schijnt u afgesproken te hebben. Met wie? Niet met mij en ook niet met mijn dorpsgenoten. Je zou toch denken dat wij als omwonenden de belangrijkste partij zijn om mee te overleggen.

Waarom timmert u eerst een plan helemaal dicht en laat ons voor de vorm ook wat zeggen. En op alles wat we zeggen wordt een leger deskundigen op ons afgestuurd, die ons wijsmaken dat het moet, niks voorstelt en dat we koud watervrees hebben. Mogen we dat zelf beslissen?

U praat over: participatie is belangrijk. Participatie over een plan dat ik niet wil. Waarom zou ik participeren in een plan dat ik niet wil? Als ik had mogen meepraten over de voorwaarden waaronder zo'n plan van de grond moet komen, is mijn positie veel gelijkwaardiger.

En als het dan zo belangrijk is, waarom zet u dit plan door als blijkt dat 97% van de omwonenden dit plan niet wil?

Was het niet beter geweest om ons van te voren te vragen, wat we van dit idee vonden?

Het hele Windpark Westfrisia klopt niet. Het geeft overlast qua geluid, bezonning en zorgt er voor dat mijn woning veel minder waard wordt. Nu al druipen potentiële kopers af bij het idee dat er straks vlakbij hun nieuwe woning een paar 'zwaaipalen' dag en nacht lawaai maken. Nog afgezien van het vervelende uitzicht op die ronddraaiende krengen, Nu wordt mijn uitzicht bepaald door een lage horizon, met hier en daar een kerktoren die niet hoger zijn dan 30 m1. Straks kijk ik tegen een 85 m hoge masten aan, met daar nog eens 50 m wieken!
De schade die ik lijd doordat mensen afhaken, wordt nooit vergoed met die zgn. Planschade.

Inwoners die voor draagvlak en participatie hadden kunnen zorgen, als u vanaf het begin met ze was opgetrokken en ook deze inwoners met dezelfde regels had geconfronteerd. Regels die Provinciale Staten op 600m1 en 6 op een rij hebben vastgesteld.
IK zou ook tegen zijn geweest, maar voelde me in elk geval geen tweederangs burger in een buitengebied dat plotseling een verstedelijkt gebied heet te zijn.

En daarom klopt dat hele windplan Westfrisia niet. Stop er mee en geef voorrang aan mensen!

Stem tegen dit plan. Het is een onzinnig plan we hebben wel andere ruimte.s die voor minder over last zorgen zoals de lelydijk de afsluitdijk, daar kan ze plaatsen zonder over last. En veel meer wind.

Met vriendelijke groet,

Naam: [redacted]
Adres: [redacted]

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
o.v.v. zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN - 6 OKT. 2016

Westwoud, 5 oktober 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college en leden van Provinciale Staten,

Ondergetekende dient de volgende zienswijze in tegen het ontwerp Provinciaal Inpassingsplan, een ontwerp-watervergunning, de ontwerp-omgevingsvergunning en de ontwerp-vergunning Wegenverordening HHNK voor het door mij verfoeide Windpark Westfrisia.

Van de mogelijkheid tegen die ontwerpen zienswijze in te dienen maak ik graag gebruik.

Het hele Windpark Westfrisia is één grote farce.
Het windplan Westfrisia blinkt uit in vooringenomenheid, gelegenheidsplanologie, verborgen agenda's en is een vooropgezet plannetje met een zienswijze- en participatietraject, waarvan de uitslag al lang te voren door de provincie c.q. de coalitie bepaald is.

Kan iemand mij uitleggen waarom enige tijd geleden door u is besloten dat windmolens op minimaal 600 m1 vanaf woningen moeten staan, en waarom er voor dit (enige) plan Westfrisia een uitzondering is gemaakt? Die 600 m1 is toch ingegeven door wat "een goede ruimtelijke ordening" wordt genoemd?
Provinciale staten zeggen dat toch niet voor niets? Waarop is die uitzondering gebaseerd?

Het plan Westfrisia is in de gemeente Medemblik afgeschoten.
Het daarna bij de provincie ingediende plan paste niet in provinciaal beleid en volkomen terecht is ook dat plan naar de prullenbak verwezen. En nu probeert u mij wijs te maken dat het plan niet is afgewezen, maar aangehouden in afwachting van nieuw beleid. Dat nieuwe beleid gaat toch uit van minimaal 600 m1 en 6 turbines op een rij? Waarom is er op slinkse wijze een overgangsregeling voor dit ene (let wel: het enige plan dat onder die regeling valt !) plan tot stand gebracht? Welke (financiële) belangen hebben leden van uw college bij het moeten doorgaan van dit plan?

Als u de initiatiefnemers opdraagt deze minimale maat en aantal aan te houden, vult u op correcte wijze uw eigen beleid uit. Worden wij niet met 'meten met twee maten' opgezadeld en kan er op een duurzame wijze groene energie opgewekt worden. Wat kan daar nu het probleem van zijn? Sinds wanneer zijn niet alle burgers in uw provincie aan elkaar gelijk?

Windturbines met de voorgestelde afmetingen, vermogen en geluidsproductie op minder dan 600 m1 (in de meeste gevallen is het rond de 500 m1) zijn te kolossaal om in een kleinschalig landschap als het gebied tussen Zwaagdijk en Oudijk te worden geplaatst.

Stem tegen dit plan.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Aan de Gedeputeerde Staten van
de provincie Noord-Holland

t.a.v. mw. D. van Zandvoort
o.v.v. zaaknr. 2454/1

Postbus 3007
2001 DA Haarlem

AO/DC 2001DA007

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN 11 OKT. 2016

Zwaagdijk/Oudijk, 10 oktober 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college,

Ik ben tegen het plaatsen van 5 windmolens langs de Westfrisiaweg en dien daarom een zienswijze in.

Het hele Windpark Westfrisia klopt niet. Het geeft overlast qua geluid, bezonning en zorgt er voor dat mijn woning veel minder waard wordt. Nu al druipen potentiële kopers af bij het idee dat er straks vlakbij hun nieuwe woning een paar 'zwaaipalen' dag en nacht lawaai maken. Nog afgezien van het vervelende uitzicht op die ronddraaiende krengen. Nu wordt mijn uitzicht bepaald door een lage horizon, met hier en daar een kerktoren die niet hoger zijn dan 30 m1. Straks kijk ik tegen een 85 m hoge masten aan, met daar nog eens 50 m1 wieken daar bovenop!
De schade die ik lijd doordat mensen afhaken, wordt nooit vergoed met die zgn. Planschade.

Het hele windplan Westfrisia klopt niet. De aanvraag is eerder afgewezen en hoe kan die aanvraag plotseling uit een la getoverd worden. Wie heeft daar belang bij? Wij als omwonenden in elk geval niet. Wij waren blij dat ons gemeentebestuur voor haar burgers opkomt. We missen dat bij ons provinciebestuur.
Omdat de ruimte tussen de Zwaagdijk en de Oudijk leeg en ruim is, kunnen we daar wel molens plaatsen??? Als in eenzelfde gebied weidevolgels landen, vreemde kikkers rondspringen of een archeoloog denkt dat er een ouwe 'batavier' onder de grond ligt, dan is het bouwen van windturbines streng verboden.
Gelden begrippen als 'weidsheid', 'mensen' en 'historische linten' niet meer? Sinds wanneer zijn vogels, kikkers en dooie mensen belangrijker dan uw eigen inwoners?

Inwoners die voor draagvlak hadden kunnen zorgen, als u vanaf het begin met ze was opgetrokken en ook deze inwoners met dezelfde regels had geconfronteerd. Regels die Provinciale Staten op 600m1 en 6 op een rij hebben vastgesteld.
IK zou ook tegen zijn geweest, maar voelde me in elk geval geen tweederangs burger in een buitengebied dat plotseling een verstedelijkt gebied heet te zijn.

En daarom klopt dat hele windplan Westfrisia niet. Stop er mee en geef voorrang aan mensen!

Met vriendelijke groet,
Naam: [redacted]

Adres: [redacted] Handtekening:

PC en Woonplaats: [redacted]

e-mail:
[redacted]

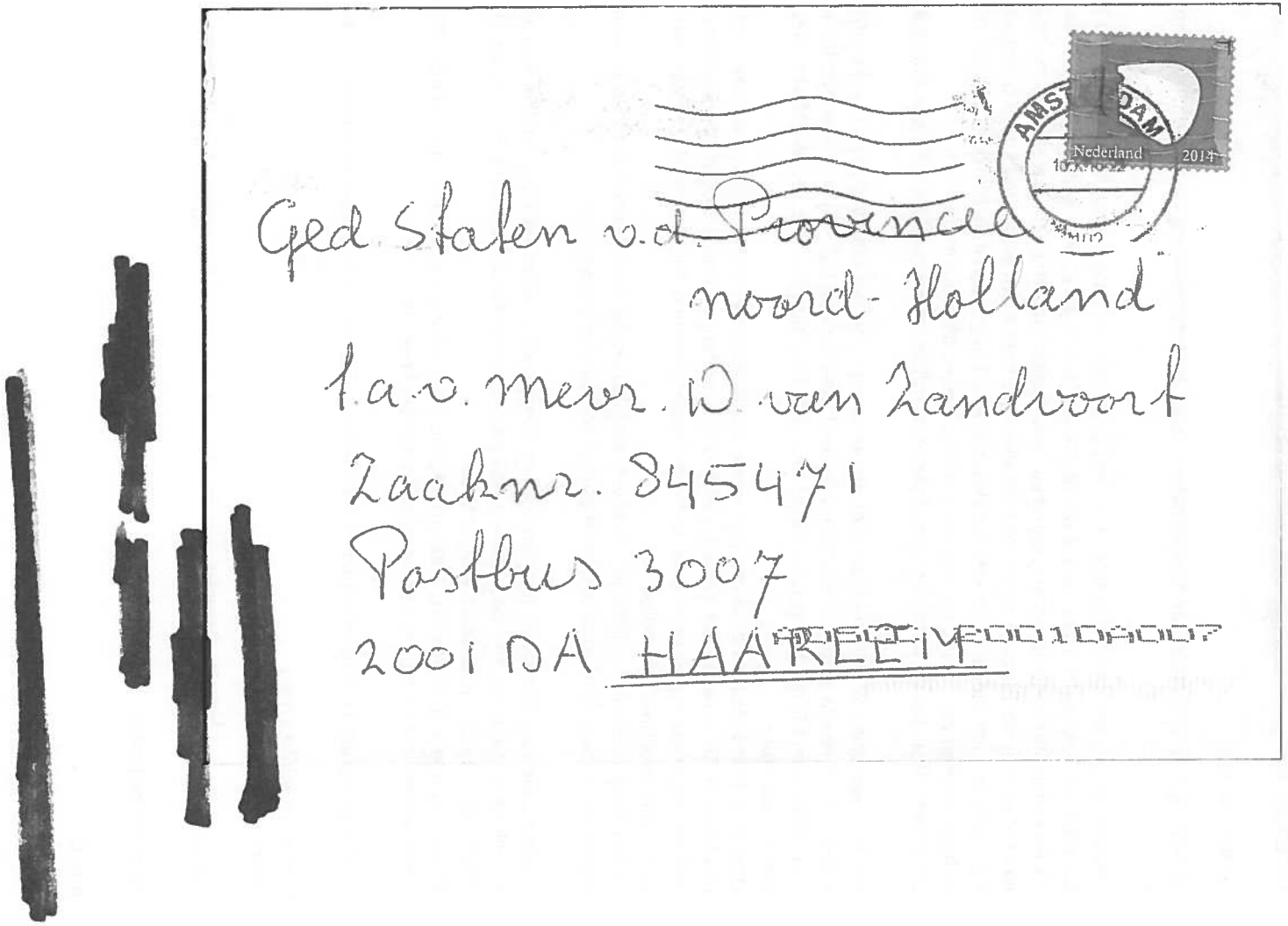
Nederland
2014
Ged. Staten v.d. Provincie
noord-Holland
t.a.v. mevr. D. van Zandvoort
Zaaknr. 845471
Postbus 3007
2001 DA HAARLEM

B

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

[redacted]

Zwaagdijk/Oudijk, 2 oktober 2016

[redacted] INGEKOMEN 5 OKT. 2016 [redacted]

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college,

Ik ben tegen het plaatsen van 5 windmolens langs de Westfrisiaweg en dien daarom een zienswijze in.

Ik weet eigenlijk niet waarvoor ik een zienswijze indien, want als ik om me heen kijk en luister is allang besloten dat die megamolens er moeten komen.

Dat schijnt u afgesproken te hebben. Met wie? Niet met mij en ook niet met mijn dorpsgenoten. Je zou toch denken dat wij als omwonenden de belangrijkste partij zijn om mee te overleggen.

Waarom timmert u eerst een plan helemaal dicht en laat ons voor de vorm ook wat zeggen. En op alles wat we zeggen wordt een leger deskundigen op ons afgestuurd, die ons wijsmaken dat het moet, niks voorstelt en dat we koud watervrees hebben. Mogen we dat zelf beslissen?

U praat over: participatie is belangrijk. Participatie over een plan dat ik niet wil. Waarom zou ik participeren in een plan dat ik niet wil? Als ik had mogen meepraten over de voorwaarden waaronder zo'n plan van de grond moet komen, is mijn positie veel gelijkwaardiger.

En als het dan zo belangrijk is, waarom zet u dit plan door als blijkt dat 97% van de omwonenden dit plan niet wil?

Was het niet beter geweest om ons van te voren te vragen, wat we van dit idee vonden?

Het hele Windpark Westfrisia klopt niet. Het geeft overlast qua geluid, bezonning en zorgt er voor dat mijn woning veel minder waard wordt. Nu al druipen potentiële kopers af bij het idee dat er straks vlakbij hun nieuwe woning een paar 'zwaaipalen' dag en nacht lawaai maken. Het eerste huis dat nu in de verkoop staat in ons toekomstige rampgebied heeft al te maken met de dreiging door de te bouwen windturbines .De kopende partij wil alleen kopen als dit plan niet doorgaat(zwaagdijk 269). En nog afgezien van het vervelende uitzicht op die ronddraaiende krengen, Nu wordt mijn uitzicht bepaald door een lage horizon, met hier en daar een kerktoren die niet hoger zijn dan 30 m1. Straks kijk ik tegen een 85 m hoge masten aan, met daar nog eens 50 m wieken!
De schade die ik lijd doordat mensen afhaken, wordt nooit vergoed met die zgn. Planschade.

Inwoners die voor draagvlak en participatie hadden kunnen zorgen, als u vanaf het begin met ze was opgetrokken en ook deze inwoners met dezelfde regels had geconfronteerd. Regels die Provinciale Staten op 600m1 en 6 op een rij hebben vastgesteld. Dus hoop dat de politici zich aan de huidige regels zullen houden.
IK zou ook tegen zijn geweest, maar voelde me in elk geval geen tweederangs burger in een buitengebied dat plotseling een verstedelijkt gebied heet te zijn. Kijkend vanuit mijn achtertuin zie ik alleen maar agrarische grond en landbouwgronden.

Wij hebben geen zin om de slagschaduw, geluidsoverlast plus de horizonvervuiling de eerste 30 jaar van 500 meter vanaf ons huis mee te maken!

En daarom willen wij dat hele windplan Westfrisia niet. Stop er mee en geef voorrang aan mensen!

Stem tegen dit plan.

Met vriendelijke groet,
Naam
Adres
PC en Woonplaats

Gemeente
Drechterland

uw brief van:
uw kenmerk:
ons kenmerk: 352686
behandeld door: T.Bootsma

bijlagen:

Provincie Noord-Holland
College van Gedeputeerde Staten
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN 14 OKT. 2016

Datum:
Onderwerp: Zienswijze ontwerp PIP windpark Westfrisia

Geacht college van Gedeputeerde Staten,

Wij hebben van u een bericht gekregen dat het ontwerp Provinciaal Inpassingsplan windpark Westfrisia (verder: PIP Westfrisia) ter inzage ligt. De ontwerp-watervergunning, de ontwerp-omgevingsvergunning en de ontwerp-vergunning Wegenverordening Hoogheemraadschap liggen in dezelfde periode ook ter visie. Het PIP Westfrisia voorziet in het planologisch mogelijk maken van een windplan van 5 windturbines in Zwaagdijk, op het grondgebied van onze buurgemeente Medemblik, vlak over de grens met gemeente Drechterland. U geeft ons de gelegenheid een zienswijze in te dienen op het PIP Westfrisia. In deze brief vindt u onze zienswijze.

Teleurstelling
De inhoudt van het ontwerp PIP stelt ons zeer teleur. Onze gemeenteraad heeft zich herhaaldelijk uitgesproken tegen het plaatsen van windmolens op land. Wij hebben dit geregeld kenbaar gemaakt aan provincie Noord-Holland. De algemene strekking van onze reacties was dat wij geen wind op land willen op ons grondgebied vanwege de ruimtelijke impact die de windmolens hebben en de overlast die omwonenden hiervan ervaren. Daarnaast zijn we het niet eens zijn met het proces dat de provincie hanteerde -en nog steeds hanteert- bij de totstandkoming van het beleid en regelgeving rond Wind op land. In de nu ter inzage gelegde stukken lezen we niets terug dat er op wijst dat uw provincie zich iets van ons commentaar heeft aangetrokken. Dit stelt ons zeer teleur.

Reactie concept ontwerp PIP
Op het concept ontwerp PIP hebben wij een reactiebrief gestuurd. Van de provincie hebben wij een reactie per email ontvangen waarin u heeft u aangegeven dat u onze reactie zou verwerken in het ontwerp PIP. Wij zien in het ontwerp PIP echter niets terug van de door ons gemaakte opmerkingen. Een inhoudelijke reactie op ons commentaar hebben wij kunnen lezen in de toelichting van het ontwerp PIP. We zijn teleurgesteld dat u ons niet een persoonlijke brief stuurt waarin u ons, op zijn minst, attendeert op het feit dat u een inhoudelijke reactie heeft opgesteld. Over de inhoud van uw reactie zijn wij ook zeer teleurgesteld. Kortgezegd komt het erop neer dat uw provincie onze argumenten afdoet als 'onwaar' of u geeft aan dat u zich houdt aan de door u zelf gestelde normen en regels. Juist over de door uzelf gestelde normen hebben wij opmerkingen gemaakt. U heeft niet de moeite

BEZOEKADRES
Raadhuisplein 1
1616 AV Hoogkarspel

POSTADRES
Postbus 9
1616 ZG Hoogkarspel

CONTACT
T: 0228-352 352
F: 0228-313 312
E: gemeente@drechterland.nl
I : www.drechterland.nl

BANK:
IBAN: NL75 BNGH 0285 0158 50
BIC: BNGHNL2G

genomen uw eigen normen te verdedigen en/of te verduidelijken. Het wekt bij ons de indruk dat het u er niet toe doet wat wij vinden.

ARO-advies
Op de 19e april is het plan voor windpark Westfrisia voorgelegd aan de ARO-commissie ter beoordeling van ruimtelijke kwaliteitsaspecten. Op pagina 23 in de toelichting van het PIP lezen we het advies van de ARO-commissie. Naast een aantal specifieke adviezen voor inpassing van allerlei bouwwerken die onderdeel zijn van het windpark Westfrisia, geeft de commissie ook een algemeen advies aan de provincie om een visie op te stellen voor 'het snel veranderende landschap in de zone rond de N23 tussen Enkhuizen en Hoorn'. Dit is de zone die de provincie in haar eerder vastgestelde beleid voor de verdeling van beschikbare Megawatts wind op land in Noord-Holland, als 'verstedelijkt' heeft betiteld. Daartegen hebben wij bezwaar gemaakt. De ARO-commissie geeft in haar advies aan dat het wenselijk is een visie op te stellen voor dit gebied, wij concluderen hieruit dat het voor deze commissie niet voldoende duidelijk is dat gebied 'verstedelijkt' is. U gaat in de toelichting niet in op het advies van de commissie voor wat betreft het opstellen van een visie. Dit vinden wij uiterst vreemd. U zet de ontwikkeling voor het windpark Westfrisia onverminderd door zonder duidelijk te hebben wat het karakter van gebied in de N23-zone tussen Hoorn en Enkhuizen nu precies is. De ARO-commissie -nota bene in het leven geroepen door de provincie zelf ter beoordeling van de ruimtelijke impact van ontwikkelingen buiten bestaand stedelijk/bebouwd gebied- geeft aan dat zij een visie nodig heeft om te kunnen inschatten hoe het gebied precies in elkaar zit, maar de provincie trekt zich hier niks van aan, houdt vast aan haar eigen, niet nader onderbouwde stelling dat het gebied verstedelijkt is en er wel windmolens geplaats kunnen worden. Wij hebben als gemeente al meerdere keren het advies van de ARO-commissie *moeten* volgen om ontwikkelingen -van soms enkele meters- buiten het bestaand stedelijk gebied mogelijk te kunnen maken. Uw provincie hoeft dit kennelijk niet als het gaat om het plaatsen van grootschalige windmolens buiten bestaand gebied. Deze opstelling van de provincie stuit ons zeer tegen de borst.

Verzoek
We vragen uw provincie nogmaals kennis te nemen van onze inhoudelijke argumenten tegen het plaatsen van windmolens op land en verzoeken u wederom op basis van deze argumenten het proces van vaststelling van het PIP Westfrisia stop te zetten. Ook verzoeken we u uw besluiten voor het in procedure brengen van de ontwerp-watervergunning, de ontwerp-omgevingsvergunning en de ontwerp-vergunning Wegenverordening Hoogheemraadschap te herroepen en de vergunningen niet verder in procedure te brengen.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Drechterland
De secretaris, De burgemeester,

A. Idema M. Pijl

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
o.v.v. zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN 12 OKT. 2016

Zwaagdijk/Oudijk, 10 oktober 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college en leden van Provinciale Staten,

Ondergetekende dient de volgende zienswijze in tegen het ontwerp Provinciaal Inpassingsplan, een ontwerp-watervergunning, de ontwerp-omgevingsvergunning en de ontwerp-vergunning Wegenverordening HHNK voor het door mij verfoeide Windpark Westfrisia.

Van de mogelijkheid tegen die ontwerpen zienswijze in te dienen maak ik graag gebruik.

Het hele Windpark Westfrisia is één grote farce.
Het windplan Westfrisia blinkt uit in vooringenomenheid, gelegenheidsplanologie, verborgen agenda's en is een vooropgezet plannetje met een zienswijze- en participatietraject, waarvan de uitslag al lang te voren door de provincie c.q. de coalitie bepaald is.

Kan iemand mij uitleggen waarom enige tijd geleden door u is besloten dat windmolens op minimaal 600 m1 vanaf woningen moeten staan, en waarom er voor dit (enige) plan Westfrisia een uitzondering is gemaakt? Die 600 m1 is toch ingegeven door wat "een goede ruimtelijke ordening" wordt genoemd?
Provinciale staten zeggen dat toch niet voor niets? Waarop is die uitzondering gebaseerd?

Het plan Westfrisia is in de gemeente Medemblik afgeschoten.
Het daarna bij de provincie ingediende plan paste niet in provinciaal beleid en volkomen terecht is ook dat plan naar de prullenbak verwezen. En nu probeert u mij wijs te maken dat het plan niet is afgewezen, maar aangehouden in afwachting van nieuw beleid. Dat nieuwe beleid gaat toch uit van minimaal 600 m1 en 6 turbines op een rij? Waarom is er op slinkse wijze een overgangsregeling voor dit ene (let wel: het enige plan dat onder die regeling valt !) plan tot stand gebracht? Welke (financiële) belangen hebben leden van uw college bij het moeten doorgaan van dit plan?

Als u de initiatiefnemers opdraagt deze minimale maat en aantal aan te houden, vult u op correcte wijze uw eigen beleid uit. Worden wij niet met 'meten met twee maten' opgezadeld en kan er op een duurzame wijze groene energie opgewekt worden. Wat kan daar nu het probleem van zijn? Sinds wanneer zijn niet alle burgers in uw provincie aan elkaar gelijk?

Windturbines met de voorgestelde afmetingen, vermogen en geluidsproductie op minder dan 600 m1 (in de meeste gevallen is het rond de 500 m1) zijn te kolossaal om in een kleinschalig landschap als het gebied tussen Zwaagdijk en Oudijk te worden geplaatst.

Stem tegen dit plan.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

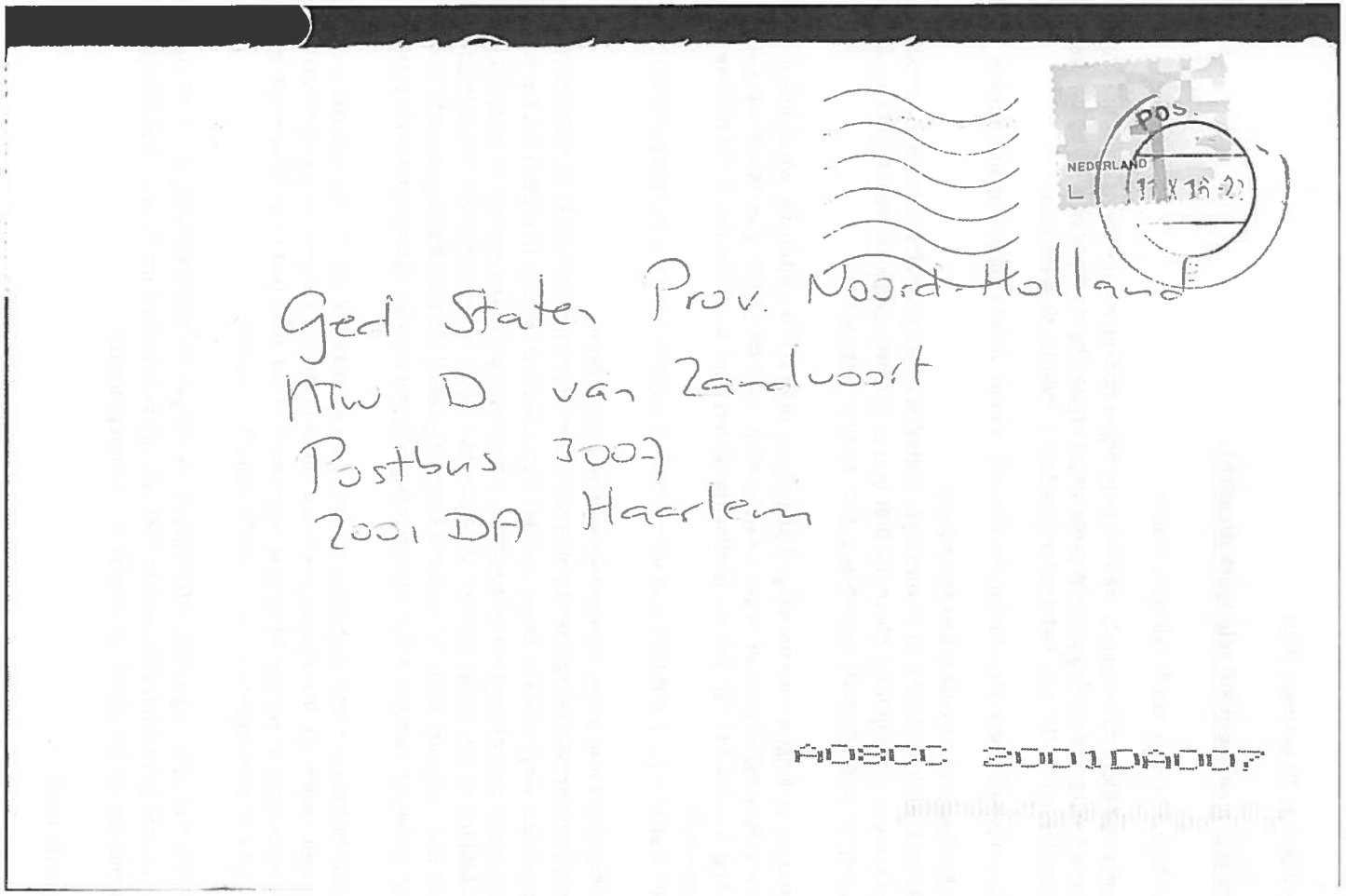
POST
NEDERLAND
Ged Staten Prov. Noord-Holland
ntw D van Zandvoort
Postbus 3007
2001 DA Haarlem
A03CC 2001DA007

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN 13 OKT. 2016

[redacted]

Zwaagdijk/Oudijk, 12 oktober 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college,

Ik ben tegen het plaatsen van 5 windmolens langs de Westfrisiaweg en dien daarom en zienswijze in.

Het hele Windpark Westfrisia klopt niet. Het geeft overlast qua geluid, slagschaduw en zorgt er voor dat mijn woning veel minder waard wordt. Nu al druipen potentiële kopers af bij mijn buren om het idee dat er straks vlakbij hun nieuwe woning een paar 'zwaaipalen' dag en nacht lawaai maken. Nog afgezien van het vervelende uitzicht op die ronddraaiende krengen, Nu wordt mijn uitzicht bepaald door een lage horizon, met hier en daar een kerktoren die niet hoger zijn dan 30 m1. Straks kijk ik tegen een 85 m hoge masten aan, met daar nog eens 50 m wieken!
De schade die iedereen lijd door deze windmolens, wordt nooit vergoed met die zgn. Planschade.

Het hele windplan Westfrisia klopt niet. De aanvraag is eerder afgewezen en hoe kan die aanvraag plotseling uit een la getoverd worden. Wie heeft daar belang bij? Wij als omwonenden in elk geval niet. Wij waren blij dat ons gemeentebestuur voor haar burgers opkomt. We missen dat bij ons provinciebestuur.
Omdat de ruimte tussen de Zwaagdijk en de Oudijk leeg en ruim is, kunnen we daar wel molens plaatsen??? Als in eenzelfde gebied weidevolgels landen, vreemde kikkers rondspringen of een archeoloog denkt dat er een ouwe 'batavier' onder de grond ligt, dan is het bouwen van windturbines streng verboden.
Gelden begrippen als 'weidsheid', 'mensen' en 'historische linten' niet meer? Sinds wanneer zijn vogels, kikkers en dooie mensen belangrijker dan uw eigen inwoners?

Inwoners die voor draagvlak hadden kunnen zorgen, als u vanaf het begin met ze was opgetrokken en ook deze inwoners met dezelfde regels had geconfronteerd. Regels die Provinciale Staten op 600m1 en 6 op een rij hebben vastgesteld.
IK zou ook tegen zijn geweest, maar voelde me in elk geval geen tweederangs burger in een buitengebied dat plotseling een verstedelijkt gebied heet te zijn.

Ook hebben jullie het over een overgangsregeling. Belachelijk het plan was in het verleden al afgekeurd, maar is stiekem bewaard en dan nu dit.
Ik ben hier geboren en getogen en kan dit allemaal niet geloven dat de provincie zo met de mensen omgaat.

Overigens de mensen die hier wel baat bij hebben zijn de mensen van wie het land is. (1 eigenaar woont in het buitenland, de tweede is van de kerk, en de andere 3 windmolens staan precies achter hun eigen bedrijf/ grote schuren).
Uiteindelijk zijn het 2 mensen die er voor zijn en hier ook echt wonen, en wat de rest van het dorp Zwaagdijk en Westwoud zegt is niet belangrijk.

En daarom klopt dat hele windplan Westfrisia niet. Stop er mee en geef voorrang aan mensen!

Stem tegen dit plan.

Met vriendelijke groet,
Naam[redacted]
Adres: [redacted]
[redacted]

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

Zwaagdijk/Oudijk, 10 oktober 2016

INGEKOMEN 3 0 SEP. 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college,

Ik ben tegen het plaatsen van 5 windmolens langs de Westfrisiaweg en dien daarom en zienswijze in.

Het hele Windpark Westfrisia klopt niet. Het geeft overlast qua geluid, bezonning en zorgt er voor dat mijn woning veel minder waard wordt. Nu al druipen potentiële kopers af bij het idee dat er straks vlakbij hun nieuwe woning een paar 'zwaaipalen' dag en nacht lawaai maken. Nog afgezien van het vervelende uitzicht op die ronddraaiende krengen, Nu wordt mijn uitzicht bepaald door een lage horizon, met hier en daar een kerktoren die niet hoger zijn dan 30 m1. Straks kijk ik tegen een 85 m hoge masten aan, met daar nog eens 50 m wieken!
De schade die ik lijd doordat mensen afhaken, wordt nooit vergoed met die zgn. Planschade.

Het hele windplan Westfrisia klopt niet. De aanvraag is eerder afgewezen en hoe kan die aanvraag plotseling uit een la getoverd worden. Wie heeft daar belang bij? Wij als omwonenden in elk geval niet. Wij waren blij dat ons gemeentebestuur voor haar burgers opkomt. We missen dat bij ons provinciebestuur.
Omdat de ruimte tussen de Zwaagdijk en de Oudijk leeg en ruim is, kunnen we daar wel molens plaatsen??? Als in eenzelfde gebied weidevolgels landen, vreemde kikkers rondspringen of een archeoloog denkt dat er een ouwe 'batavier' onder de grond ligt, dan is het bouwen van windturbines streng verboden.
Gelden begrippen als 'weidsheid', 'mensen' en 'historische linten' niet meer? Sinds wanneer zijn vogels, kikkers en dooie mensen belangrijker dan uw eigen inwoners?

Inwoners die voor draagvlak hadden kunnen zorgen, als u vanaf het begin met ze was opgetrokken en ook deze inwoners met dezelfde regels had geconfronteerd. Regels die Provinciale Staten op 600m1 en 6 op een rij hebben vastgesteld.
IK zou ook tegen zijn geweest, maar voelde me in elk geval geen tweederangs burger in een buitengebied dat plotseling een verstedelijkt gebied heet te zijn.

En daarom klopt dat hele windplan Westfrisia niet. Stop er mee en geef voorrang aan mensen!

Stem tegen dit plan.

Met vriendelijke groet,
Naam: [redacted]
Adres: [redacted]
PC en Woonplaats: [redacted]
e-mail: [redacted]

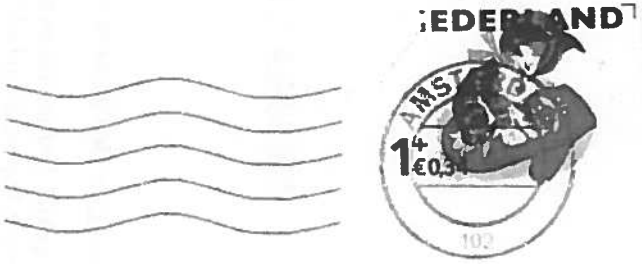

Gedeputeerde Staten van NH
tav: Mw.D van Zandvoort
Zaaknummer: 845471

Postbus 3007
2001 DA Haarlem

B

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
Zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

845471
INGEKOMEN 27 SEP. 2016

Westwoud, 26 september 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college,

Ik ben tegen het plaatsen van 5 windmolens langs de Westfrisiaweg en dien daarom een zienswijze in.

Het hele Windpark Westfrisia klopt niet. Het geeft overlast qua geluid, bezonning, horizonvervuiling en zorgt er voor dat mijn woning veel minder waard wordt, welk al een jaar te koop staat. Nu al druipen potentiële kopers af bij het idee dat er straks vlakbij hun nieuwe woning een paar 'zwaaipalen' dag en nacht lawaai maken. Nog afgezien van het vervelende uitzicht op die ronddraaiende krengen. Nu wordt mijn uitzicht bepaald door een lage horizon, met hier en daar een kerktoren, hoogspanningsmasten die niet hoger zijn dan 30 m1. Straks kijk ik tegen een 85 m hoge windmolens aan, met daar nog eens 50 m wieken!
De schade die ik lijd doordat mensen afhaken, wordt nooit vergoed met die zgn. Planschade.

Het hele windplan Westfrisia klopt niet. De aanvraag is eerder afgewezen en hoe kan die aanvraag plotseling uit een la getoverd worden. Wie heeft daar belang bij? Wij als omwonenden in elk geval niet. Wij waren blij dat ons gemeentebestuur voor haar burgers opkomt. We missen dat bij ons provinciebestuur.
Omdat de ruimte tussen de Zwaagdijk en de Oudijk leeg en ruim is, kunnen we daar wel molens plaatsen??? Als in eenzelfde gebied weidevolgels landen, vreemde kikkers rondspringen of een archeoloog denkt dat er een ouwe 'batavier' onder de grond ligt, dan is het bouwen van windturbines streng verboden.
Gelden begrippen als 'weidsheid', 'mensen' en 'historische linten' niet meer? Sinds wanneer zijn vogels, kikkers en dooie mensen belangrijker dan uw eigen inwoners?

Inwoners die voor draagvlak hadden kunnen zorgen, als u vanaf het begin met ze was opgetrokken en ook deze inwoners met dezelfde regels had geconfronteerd. Regels die Provinciale Staten op 600m1 en 6 op een rij hebben vastgesteld.
IK zou ook tegen zijn geweest, maar voelde me in elk geval geen tweederangs burger in een buitengebied dat plotseling een verstedelijkt gebied heet te zijn.

En daarom klopt dat hele windplan Westfrisia niet. Stop er mee en geef voorrang aan mensen!

Stem tegen dit plan.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Zaaknummer: 845471

AMSTERDAM
NEDERLAND
26 IX 16-22
102

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
Zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

A05CC 2001DA007

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN 28 SEP. 2016

Zwaagdijk/Oudijk, 10 oktober 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college,

Ik ben tegen het plaatsen van 5 windmolens langs de Westfrisiaweg en dien daarom en zienswijze in.

Het hele Windpark Westfrisia klopt niet. Het geeft overlast qua geluid, bezonning en zorgt er voor dat woningen veel minder waard wordt. Nu al druipen potentiële kopers af bij het idee dat er straks vlakbij hun nieuwe woning een paar 'zwaaipalen' dag en nacht lawaai maken. Nog afgezien van het vervelende uitzicht op die ronddraaiende krengen. Nu wordt mijn uitzicht bepaald door een lage horizon, met hier en daar een kerktoren die niet hoger zijn dan 30 m1. Straks kijk ik tegen een 85 m hoge masten aan, met daar nog eens 50 m wieken!

Het hele windplan Westfrisia klopt niet. De aanvraag is eerder afgewezen en hoe kan die aanvraag plotseling uit een la getoverd worden. Wie heeft daar belang bij? Wij als omwonenden in elk geval niet. Wij waren blij dat ons gemeentebestuur voor haar burgers opkomt. We missen dat bij ons provinciebestuur.
Omdat de ruimte tussen de Zwaagdijk en de Oudijk leeg en ruim is, kunnen we daar wel molens plaatsen??? Als in eenzelfde gebied weidevolgels landen, vreemde kikkers rondspringen of een archeoloog denkt dat er een ouwe 'batavier' onder de grond ligt, dan is het bouwen van windturbines streng verboden.
Gelden begrippen als 'weidsheid', 'mensen' en 'historische linten' niet meer? Sinds wanneer zijn vogels, kikkers en dooie mensen belangrijker dan uw eigen inwoners?

Inwoners die voor draagvlak hadden kunnen zorgen, als u vanaf het begin met ze was opgetrokken en ook deze inwoners met dezelfde regels had geconfronteerd. Regels die Provinciale Staten op 600m1 en 6 op een rij hebben vastgesteld.
IK zou ook tegen zijn geweest, maar voelde me in elk geval geen tweederangs burger in een buitengebied dat plotseling een verstedelijkt gebied heet te zijn.

En daarom klopt dat hele windplan Westfrisia niet. Stop er mee en geef voorrang aan mensen!

Stem tegen dit plan.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

AMSTERDAM
NEDERLAND
L 1

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland
t.a.v. Mw. D. van Zandvoort
Zaaknr. 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
o.v.v. zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

Westwoud, 24 september 2016

INGEKOMEN 27 SEP. 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college en leden van Provinciale Staten,

Ondergetekende dient de volgende zienswijze in tegen het ontwerp Provinciaal Inpassingsplan, een ontwerp-watervergunning, de ontwerp-omgevingsvergunning en de ontwerp-vergunning Wegenverordening HHNK voor het door mij verfoeide Windpark Westfrisia.

Van de mogelijkheid tegen die ontwerpen zienswijze in te dienen maak ik graag gebruik.

Het hele Windpark Westfrisia is één grote farce.
Het windplan Westfrisia blinkt uit in vooringenomenheid, gelegenheidsplanologie, verborgen agenda's en is een vooropgezet plannetje met een zienswijze- en participatietraject, waarvan de uitslag al lang te voren door de provincie c.q. de coalitie bepaald is.

Kan iemand mij uitleggen waarom enige tijd geleden door u is besloten dat windmolens op minimaal 600 m1 vanaf woningen moeten staan, en waarom er voor dit (enige) plan Westfrisia een uitzondering is gemaakt? Die 600 m1 is toch ingegeven door wat "een goede ruimtelijke ordening" wordt genoemd?
Provinciale staten zeggen dat toch niet voor niets? Waarop is die uitzondering gebaseerd?

Het plan Westfrisia is in de gemeente Medemblik afgeschoten.
Het daarna bij de provincie ingediende plan paste niet in provinciaal beleid en volkomen terecht is ook dat plan naar de prullenbak verwezen. En nu probeert u mij wijs te maken dat het plan niet is afgewezen, maar aangehouden in afwachting van nieuw beleid. Dat nieuwe beleid gaat toch uit van minimaal 600 m1 en 6 turbines op een rij? Waarom is er op slinkse wijze een overgangsregeling voor dit ene (let wel: het enige plan dat onder die regeling valt !) plan tot stand gebracht? Welke (financiële) belangen hebben leden van uw college bij het moeten doorgaan van dit plan?

Als u de initiatiefnemers opdraagt deze minimale maat en aantal aan te houden, vult u op correcte wijze uw eigen beleid uit. Worden wij niet met 'meten met twee maten' opgezadeld en kan er op een duurzame wijze groene energie opgewekt worden. Wat kan daar nu het probleem van zijn? Sinds wanneer zijn niet alle burgers in uw provincie aan elkaar gelijk?

Windturbines met de voorgestelde afmetingen, vermogen en geluidsproductie op minder dan 600 m1 (in de meeste gevallen is het rond de 500 m1) zijn te kolossaal om in een kleinschalig landschap als het gebied tussen Zwaagdijk en Oudijk te worden geplaatst.

Stem tegen dit plan.

Met vriendelijke groet,
Naam [redacted]
Adres [redacted]

P.S.

Waarschijnlijk zal ons protest geen zin hebben, daar de meeste van u in het zuiden van onze mooie provincie wonen. U heeft natuurlijk helemaal geen binding met wat hier gebeurt. Het zou u sieren als u, vooral in dit speciale geval, wat meer belangstelling zou tonen. U zou schrikken van wat u van plan bent.
Maar ja, dat is de politiek dichter bij de kiezer brengen. En dat is iets wat u waarschijnlijk geen zin in heeft. Jammer, een gemiste kans.

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
o.v.v. zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN 29 SEP. 2016

Zwaagdijk, 28 september 2016

Onderwerp: **Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia**

[redacted]

Geacht college en leden van Provinciale Staten,

Ondergetekende dient de volgende zienswijze in tegen het ontwerp Provinciaal Inpassingsplan, een ontwerp-watervergunning, de ontwerp-omgevingsvergunning en de ontwerp-vergunning Wegenverordening HHNK voor het Windpark Westfrisia.
Overigens vraag ik mij af waarom ik nu wederom moet laten weten dat ik **tegen** het plan ben: ik heb mijn tegenstem al diverse keren laten horen en velen met mij.

Het hele Windpark Westfrisia klopt niet. Het geeft overlast qua geluid, bezonning en zorgt er voor dat mijn woning veel minder waard wordt.

Kan iemand mij uitleggen waarom enige tijd geleden door u is besloten dat windmolens op minimaal 600 m vanaf woningen moeten staan, en waarom er voor dit (enige) plan Westfrisia een uitzondering is gemaakt? Daarnaast blijf ik het vreemd vinden dat het plan van 13 september 2010 is gewijzigd: de molens worden veel hoger dan in dat plan! Je kunt toch niet het ene deel wél toestaan (5 i.p.v. 6 molens, ca. 500m1 i.p.v. 600) en vervolgens de maximale hoogte nog even verruimen? Het riekt ernaar dat de overgangsregeling is gemaakt naar de wensen van het gewijzigde plan van Westfrisia. Van welke datum is dat gewijzigde plan?

Verder wordt de afstand ca. 500 meter. Dan vind ik wel erg vaag. Wat wordt bedoeld met 'ca.', kan dat ook zomaar 400 meter worden of nog minder? De lengte van mijn tuin is 100 meter, zit ik straks op een paar honderd meter van die molens 'te genieten van mijn mooie achtertuin, zie www.tuinaanhetweeltje.nl '? Ik zal mij moeten voorbereiden op 24 uur lang 'zzzoefff.....zzzoeffff....zzzoeffff.....zzzoeffff'. Plus het geluid van de 4-baans N23. Telt u dat er nog even bij alstublieft?

Dan de eisen van een goede "een goede ruimtelijke ordening". Ik weet niet precies wat u 'goed' vind, maar ik meen te mogen vaststellen dat wij daar een verschillende opvatting over hebben. Oostelijk Westfriesland is druk en vol genoeg. Er liggen dorpslinten op rij van west naar oost en daartussen nog de N302, straks de 4-baans N23. Nu wilt u die molens er nog tussen proppen. Het is waanzin is om die molens te plaatsen: er zijn altijd mensen dichtbij die er last van hebben.

Het hele windplan Westfrisia klopt niet. De aanvraag is eerder afgewezen en hoe kan die aanvraag plotseling uit een la getoverd worden. Wie heeft daar belang bij? Wij als omwonenden in elk geval niet. Wij waren blij dat ons gemeentebestuur voor haar burgers opkomt. We missen dat bij ons provinciebestuur.

Blad 2

Als u de initiatiefnemers opdraagt de vastgestelde minimale maat en aantal aan te houden, vult u op correcte wijze uw eigen beleid uit. Worden wij niet met 'meten met twee maten' opgezadeld en kan er op een duurzame wijze groene energie opgewekt worden. Wat kan daar nu het probleem van zijn? Sinds wanneer zijn niet alle burgers in uw provincie aan elkaar gelijk?

Stem tegen dit plan.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

Zwaagdijk/Oudijk, 10 oktober 2016

INGEKOMEN 23 SEP. 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college,

Ik ben tegen het plaatsen van 5 windmolens langs de Westfrisiaweg en dien daarom een zienswijze in.

Het hele Windpark Westfrisia klopt niet. Het geeft overlast qua geluid, bezonning en zorgt er voor dat mijn woning veel minder waard wordt. Nu al druipen potentiële kopers af bij het idee dat er straks vlakbij hun nieuwe woning een paar 'zwaaipalen' dag en nacht lawaai maken. Nog afgezien van het vervelende uitzicht op die ronddraaiende krengen. Nu wordt mijn uitzicht bepaald door een lage horizon, met hier en daar een kerktoren die niet hoger zijn dan 30 m1. Straks kijk ik tegen een 85 m hoge masten aan, met daar nog eens 50 m1 wieken daar bovenop!
De schade die ik lijd doordat mensen afhaken, wordt nooit vergoed met die zgn. Planschade.

Het hele windplan Westfrisia klopt niet. De aanvraag is eerder afgewezen en hoe kan die aanvraag plotseling uit een la getoverd worden. Wie heeft daar belang bij? Wij als omwonenden in elk geval niet. Wij waren blij dat ons gemeentebestuur voor haar burgers opkomt. We missen dat bij ons provinciebestuur.
Omdat de ruimte tussen de Zwaagdijk en de Oudijk leeg en ruim is, kunnen we daar wel molens plaatsen??? Als in eenzelfde gebied weidevolgels landen, vreemde kikkers rondspringen of een archeoloog denkt dat er een ouwe 'batavier' onder de grond ligt, dan is het bouwen van windturbines streng verboden.
Gelden begrippen als 'weidsheid', 'mensen' en 'historische linten' niet meer? Sinds wanneer zijn vogels, kikkers en dooie mensen belangrijker dan uw eigen inwoners?

Inwoners die voor draagvlak hadden kunnen zorgen, als u vanaf het begin met ze was opgetrokken en ook deze inwoners met dezelfde regels had geconfronteerd. Regels die Provinciale Staten op 600m1 en 6 op een rij hebben vastgesteld.
IK zou ook tegen zijn geweest, maar voelde me in elk geval geen tweederangs burger in een buitengebied dat plotseling een verstedelijkt gebied heet te zijn.

En daarom klopt dat hele windplan Westfrisia niet. Stop er mee en geef voorrang aan mensen!

Met vriendelijke groet,
Naam: [redacted]

Adres: [redacted] Handtekening:

PC en Woonplaats: [redacted]

e-mail: [redacted]

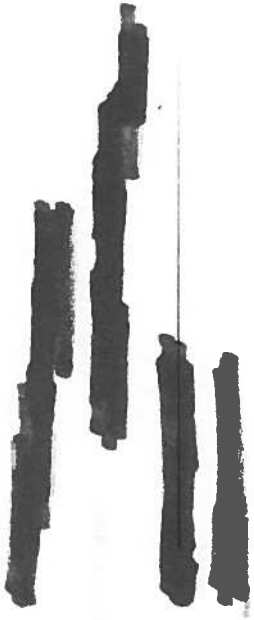

Gedeputeerde Staten provincie
Noord Holland
tav. Mw D. van Zandvoort
ovv. zaaknr 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

A1200 2001DA007

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
o.v.v. zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN 23 SEP. 2016

Zwaagdijk/Oudijk, 10 oktober 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college en leden van Provinciale Staten,

Ondergetekende dient de volgende zienswijze in tegen het ontwerp Provinciaal Inpassingsplan, een ontwerp-watervergunning, de ontwerp-omgevingsvergunning en de ontwerp-vergunning Wegenverordening HHNK voor het door mij verfoeide Windpark Westfrisia.

Van de mogelijkheid tegen die ontwerpen zienswijze in te dienen maak ik graag gebruik.

Het hele Windpark Westfrisia is één grote farce.
Het windplan Westfrisia blinkt uit in vooringenomenheid, gelegenheidsplanologie, verborgen agenda's en is een vooropgezet plannetje met een zienswijze- en participatietraject, waarvan de uitslag al lang te voren door de provincie c.q. de coalitie bepaald is.

Kan iemand mij uitleggen waarom enige tijd geleden door u is besloten dat windmolens op minimaal 600 m1 vanaf woningen moeten staan, en waarom er voor dit (enige) plan Westfrisia een uitzondering is gemaakt? Die 600 m1 is toch ingegeven door wat "een goede ruimtelijke ordening" wordt genoemd?
Provinciale staten zeggen dat toch niet voor niets? Waarop is die uitzondering gebaseerd?

Het plan Westfrisia is in de gemeente Medemblik afgeschoten.
Het daarna bij de provincie ingediende plan paste niet in provinciaal beleid en volkomen terecht is ook dat plan naar de prullenbak verwezen. En nu probeert u mij wijs te maken dat het plan niet is afgewezen, maar aangehouden in afwachting van nieuw beleid. Dat nieuwe beleid gaat toch uit van minimaal 600 m1 en 6 turbines op een rij? Waarom is er op slinkse wijze een overgangsregeling voor dit ene (let wel: het enige plan dat onder die regeling valt !) plan tot stand gebracht? Welke (financiële) belangen hebben leden van uw college bij het moeten doorgaan van dit plan?

Als u de initiatiefnemers opdraagt deze minimale maat en aantal aan te houden, vult u op correcte wijze uw eigen beleid uit. Worden wij niet met 'meten met twee maten' opgezadeld en kan er op een duurzame wijze groene energie opgewekt worden. Wat kan daar nu het probleem van zijn? Sinds wanneer zijn niet alle burgers in uw provincie aan elkaar gelijk?

Windturbines met de voorgestelde afmetingen, vermogen en geluidsproductie op minder dan 600 m1 (in de meeste gevallen is het rond de 500 m1) zijn te kolossaal om in een kleinschalig landschap als het gebied tussen Zwaagdijk en Oudijk te worden geplaatst.

Stem tegen dit plan.

Met vriendelijke groet,
Naam: [redacted]
Adres: [redacted]
PC en Woonplaats: [redacted]
e-mail: [redacted]@icloud.com

Het is vreselijk welk politiek spelletje er wordt gespeeld in mijn geboorte dorp Zwaagdijk. 202

Het landschap wat al meer verdwijnt willen ze gaan vol zetten met windmolens.
Vaak is het een ego gebeuren van één ambtenaar zodat hij tegen zijn kleinkinderen kan zeggen Dat heb ik bewerkstelligt!!!
Ook is het vaak een belangen verstrengeling van een ambtenaar en het bedrijf die de windmolens plaatst.
De provinciale staten blinkt nl uit in belangen verstrengeling
(Hoogmayers)

Mart Hoogtaal

[redacted]

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
o.v.v. zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN 2 3 SEP. 2016

Zwaagdijk/Oudijk, 10 oktober 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college en leden van Provinciale Staten,

Ondergetekende dient de volgende zienswijze in tegen het ontwerp Provinciaal Inpassingsplan, een ontwerp-watervergunning, de ontwerp-omgevingsvergunning en de ontwerp-vergunning Wegenverordening HHNK voor het door mij verfoeide Windpark Westfrisia.

Van de mogelijkheid tegen die ontwerpen zienswijze in te dienen maak ik graag gebruik.

Het hele Windpark Westfrisia is één grote farce.
Het windplan Westfrisia blinkt uit in vooringenomenheid, gelegenheidsplanologie, verborgen agenda's en is een vooropgezet plannetje met een zienswijze- en participatietraject, waarvan de uitslag al lang te voren door de provincie c.q. de coalitie bepaald is.

Kan iemand mij uitleggen waarom enige tijd geleden door u is besloten dat windmolens op minimaal 600 m1 vanaf woningen moeten staan, en waarom er voor dit (enige) plan Westfrisia een uitzondering is gemaakt? Die 600 m1 is toch ingegeven door wat "een goede ruimtelijke ordening" wordt genoemd?
Provinciale staten zeggen dat toch niet voor niets? Waarop is die uitzondering gebaseerd?

Het plan Westfrisia is in de gemeente Medemblik afgeschoten.
Het daarna bij de provincie ingediende plan paste niet in provinciaal beleid en volkomen terecht is ook dat plan naar de prullenbak verwezen. En nu probeert u mij wijs te maken dat het plan niet is afgewezen, maar aangehouden in afwachting van nieuw beleid. Dat nieuwe beleid gaat toch uit van minimaal 600 m1 en 6 turbines op een rij? Waarom is er op slinkse wijze een overgangsregeling voor dit ene (let wel: het enige plan dat onder die regeling valt !) plan tot stand gebracht? Welke (financiële) belangen hebben leden van uw college bij het moeten doorgaan van dit plan?

Als u de initiatiefnemers opdraagt deze minimale maat en aantal aan te houden, vult u op correcte wijze uw eigen beleid uit. Worden wij niet met 'meten met twee maten' opgezadeld en kan er op een duurzame wijze groene energie opgewekt worden. Wat kan daar nu het probleem van zijn? Sinds wanneer zijn niet alle burgers in uw provincie aan elkaar gelijk?

Windturbines met de voorgestelde afmetingen, vermogen en geluidsproductie op minder dan 600 m1 (in de meeste gevallen is het rond de 500 m1) zijn te kolossaal om in een kleinschalig landschap als het gebied tussen Zwaagdijk en Oudijk te worden geplaatst.

Stem tegen dit plan.

Met vriendelijke groet,
Naam: [redacted]
Adres: [redacted]
PC en Woonplaats: [redacted]
e-mail: [redacted]@quicknet.nl

Het is beneden alle peil! U moest u schamen
De 1e bewoner die zijn huis wil verkopen, vangt bot,

vanwege dit misselijke prestigeplan van u!
kunt u nu met in rustig geweten slapen?

Ik zou het niet kunnen.

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
o.v.v. zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN - 3 OKT. 2016

Westwoud, 28 september 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college en leden van Provinciale Staten,

Ondergetekende dient de volgende zienswijze in tegen het ontwerp Provinciaal Inpassingsplan, een ontwerp-watervergunning, de ontwerp-omgevingsvergunning en de ontwerp-vergunning Wegenverordening HHNK voor het door mij verfoeide Windpark Westfrisia.

Van de mogelijkheid tegen die ontwerpen zienswijze in te dienen maak ik graag gebruik.

Het hele Windpark Westfrisia is één grote farce.
Het windplan Westfrisia blinkt uit in vooringenomenheid, gelegenheidsplanologie, verborgen agenda's en is een vooropgezet plannetje met een zienswijze- en participatietraject, waarvan de uitslag al lang te voren door de provincie c.q. de coalitie bepaald is.

Kan iemand mij uitleggen waarom enige tijd geleden door u is besloten dat windmolens op minimaal 600 m1 vanaf woningen moeten staan, en waarom er voor dit (enige) plan Westfrisia een uitzondering is gemaakt? Die 600 m1 is toch ingegeven door wat "een goede ruimtelijke ordening" wordt genoemd?
Provinciale staten zeggen dat toch niet voor niets? Waarop is die uitzondering gebaseerd?

Het plan Westfrisia is in de gemeente Medemblik afgeschoten.
Het daarna bij de provincie ingediende plan paste niet in provinciaal beleid en volkomen terecht is ook dat plan naar de prullenbak verwezen. En nu probeert u mij wijs te maken dat het plan niet is afgewezen, maar aangehouden in afwachting van nieuw beleid. Dat nieuwe beleid gaat toch uit van minimaal 600 m1 en 6 turbines op een rij? Waarom is er op slinkse wijze een overgangsregeling voor dit ene (let wel: het enige plan dat onder die regeling valt !) plan tot stand gebracht? Welke (financiële) belangen hebben leden van uw college bij het moeten doorgaan van dit plan?

Als u de initiatiefnemers opdraagt deze minimale maat en aantal aan te houden, vult u op correcte wijze uw eigen beleid uit. Worden wij niet met 'meten met twee maten' opgezadeld en kan er op een duurzame wijze groene energie opgewekt worden. Wat kan daar nu het probleem van zijn? Sinds wanneer zijn niet alle burgers in uw provincie aan elkaar gelijk?

Windturbines met de voorgestelde afmetingen, vermogen en geluidsproductie op minder dan 600 m1 (in de meeste gevallen is het rond de 500 m1) zijn te kolossaal om in een kleinschalig landschap als het gebied tussen Zwaagdijk en Oudijk te worden geplaatst.

Stem tegen dit plan en daarmee tegen verspilling van gemeenschapsgeld!

Met vriendelijke groet,

[redacted]

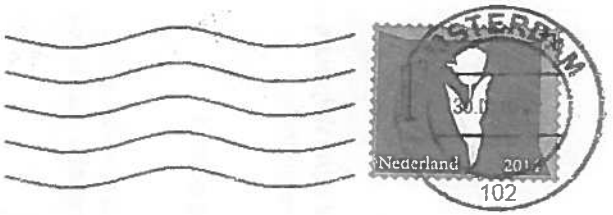

Gedeputeerde Staten
o/d provincie Noord-Holland
T.a.v. Mw. D. van Zandvoort
ovv zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA HAARLEM.

A05CC 2001DA007

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN - 3 OKT. 2016

Westwoud, 28 september 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college,

Ik ben tegen het plaatsen van 5 windmolens langs de Westfrisiaweg en dien daarom een zienswijze in.

Het hele Windpark Westfrisia klopt niet meer.
Ik vind dat U zich moet houden aan de nieuwe voorwaarden voor zo'n park.
Zes op een rij en minimaal 600m van de bebouwing.

Verder maak ik bezwaar tegen deze giganten in dit landelijke gebied.
Regelmatig zie ik lepelaars, zilverreigers en ooievaars in de weilanden voor mijn huis foerageren in de slootjes tussen de weilanden .Daarna vliegen ze door richting Wervershoof.(vermoedelijk naar de vooroevers).
Moet dit landelijke karakter voor mens en dier verloren gaan door deze vijf giganten?
Ik stoor mij al aan het zicht op de windmolen "de Ambtenaar " bij Medemblik.
Dat is hemelsbreed 11 kilometer verder en nog zie ik hem boven de in aanleg zijnde westfrisia weg verhoging. (zeker 's avonds met zijn rode knipperende lichten).

De overlast en schade voor mens en dier staat niet in verhouding tot het verwachte resultaat, terwijl Amsterdam er graag meer wil plaatsen.

Mij is niet duidelijk waarom dit plan er zo nodig doorgedrukt moet worden.
Wordt er nog geluisterd naar de inwoners van de provincie of is onze enige mogelijkheid de eerst volgende provinciale verkiezingen.

Stem tegen dit plan.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Gedeputeerde Staten provincie Noord-Holland

T.a.v. Mw. D. van Zandvoort

Zaaknummer: 845471

Postbus 3007

2001 DA Haarlem

AMSTERDAM

102

NEDERLAND

A05CC 2001DA007

Gedeputeerde Staten van Provincie Noord-Holland
t.a.v. mevrouw D. van Zandvoort
o.v.v. zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA HAARLEM

INGEKOMEN 20 SEP. 2016

Zwaagdijk-Oost, 17 september 2016

Betreft: **Zienswijze zaaknummer 845471**

Geachte Mevrouw van Zandvoort,

Op 2 september jl. heb ik een brief onder ogen gekregen omtrent het ontwerp Provinciaal Inpassingsplan (PIP) Windpark Westfrisia ter inzage en informatiebijeenkomst. Het beoogde windpark Westfrisia omvat vijf windturbines (10-13 MW) en ligt ten noorden van de N302 tussen de woonkernen Zwaagdijk-Oost en Zwaagdijk-West in de gemeente Medemblik.

Dit windpark is naar mijn mening belachelijk. Naast dat de windmolens veel te groot zijn volgens de eigen normen van de provincie, is er ook een bedrijfseconomische reden waarom dit plan absoluut niet mag doorgaan. Deze reden zal ik dan ook inzichtelijk voor u maken:

Uit onderzoek van de groene rekenkamer is het volgende gebleken:

"Per Megawatt windvermogen zijn de kosten voor de gemeenschap € 151 000 per jaar. De standaard molen, die nu in Nederland gebouwd wordt heeft een vermogen van 2 MW, die molen kost de gemeenschap € 302 000 per jaar."

Voor een gedetailleerdere berekening verwijs ik u door naar het volgende onderzoek:

Auteur:	Pondera Consult,
Titel:	Kosten en baten windpark op land,
Opdrachtgever:	Senternovem.

Moet de dagelijkse belastingbetaler, zoals wij allemaal, daar voor opdraaien? Uit de berekeningen blijkt dat een windmolen financieel alleen interessant is door de subsidie en alleen voor de uitvoerders en de landeigenaren. Terwijl het duidelijk is dat het maximale rendement van de windmolens bereikt is.

Uit de gesprekken die ik 14 september jl. heb gevoerd op de informatieavond is dit statement versterkt. Windmolens kunnen alleen efficiënter worden door hoger en groter te worden. Dit is naar mijn mening een achteruitgang, omdat deze verhoging in efficiëntie gepaard gaat met een verhoging in overlast. In dit gesprek werd de volgende vergelijking gemaakt: *Het investeren in windmolens is eigenlijk het kopen van een Lada om een Ferrari bij te houden.* Dat kan de bedoeling toch niet zijn?

[redacted]

Zwaagdijk, 17 september 2016

Bovenstaand pleidooi zegt niet dat ik tegen groene stroom ben. Ik ben juist voor. Om dit kenbaar te maken zal ik ook een betere oplossing voor u aandragen: de groene stroom zou beter kunnen worden opgewekt door bijvoorbeeld zonnepanelen. Uit het onderzoek van; Woonbewust.nl wordt duidelijk dat zonne-energie voor particulieren al rendabel is.

Steek het geld, wat u op dit moment bijna verspilt, in subsidie voor ondernemers en/of onderzoek naar nog meer verbetering van zonnepanelen. Als voorbeeld noem ik de ondernemers in Zwaagdijk. Grote bedrijven zoals Hessing, Action, Knipping, Winkelhart Klaverweide en/of een van de vele boeren bedrijven. Deze bedrijven hebben een groot pand tot hun beschikking met de daar bijbehorende dakoppervlakten. Deze daken zouden naast de particuliere daken kunnen worden ingezet voor verbeterde zonnepanelen. Dit kan gestimuleerd worden door een deel van de subsidie daar in te zetten.

Onderzoek zou gedaan kunnen worden door instanties zoals bijvoorbeeld Universiteit Utrecht en Stichting Monitoring Zonnestroom maar ook de TU Delft, Atriensis en Phono Solar doen uitgebreid onderzoek naar verbetering van zonnepanelen. Door hier meer geld voor beschikbaar te stellen zouden er op den duur nóg betere zonnepanelen op de markt komen om deze zonne-energie op te wekken én op te slaan. In tegenstelling tot het efficiënter maken van de windmolens, heeft dit geen negatief effect op de omgeving tot gevolg.

Voorgenoemde oplossingen creëren een win-win situatie voor alle betrokkenen. Tevens zouden er veel meer plannen voor groene stroom door gaan als deze wijze van; *'het inzetten van de juiste middelen die passen bij die omgeving'*, vaker gebruikt wordt. Als er op die wijze minder weerstand wordt opgezocht zal dit leiden tot minder kosten waardoor het uiteindelijk mogelijk zal worden om de opgelegde normen te behalen.

Dit statement wordt ondersteund door het onderzoek van Wetenschapsjournalist Joost van Kasteren. Van Kasteren stelt het volgende: *"Zoals het er nu uitziet, biedt zonne-energie de beste kansen om de kostprijs per kilowattuur met factoren te verlagen. Een technologische sprong voorwaarts zit er bij windturbines niet in omdat de technologie is uitontwikkeld en omdat de energie- inhoud van stromende lucht nu eenmaal betrekkelijk gering is."*

Een goed functionerende onderneming, die gericht is op continuïteit en maatschappelijk verantwoord ondernemen, zou nooit de beslissing nemen om een investering te doen die slechts een minimaal resultaat heeft zoals de investering in windmolens. Ik hoop dat de overheid zichzelf als een voorbeeld wil neerzetten zoals de hierboven omschreven onderneming en kiest voor een efficiëntere én effectievere oplossing.

Hoogachtend,

[redacted]

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN - 3 OKT. 2016

Zwaagdijk, 30 September 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college,

Ik ben tegen het plaatsen van 5 windmolens langs de Westfrisiaweg en dien daarom een zienswijze in.

Ik weet eigenlijk niet waarvoor ik een zienswijze indien, want als ik om me heen kijk en luister is allang besloten dat die rotdingen er moeten komen.

Dat schijnt u afgesproken te hebben. Met wie? Niet met mij en ook niet met mijn dorpsgenoten. Je zou toch denken dat wij als omwonenden de belangrijkste partij zijn om mee te overleggen.

Waarom timmert u eerst een plan helemaal dicht en laat ons voor de vorm ook wat zeggen. En op alles wat we zeggen wordt een leger deskundigen op ons afgestuurd, die ons wijsmaken dat het moet, niks voorstelt en dat we koud watervrees hebben. Mogen we dat zelf beslissen?

U praat over: participatie is belangrijk. Participatie over een plan dat ik niet wil. Waarom zou ik participeren in een plan dat ik niet wil? Als ik had mogen meepraten over de voorwaarden waaronder zo'n plan van de grond moet komen, is mijn positie veel gelijkwaardiger.

En als het dan zo belangrijk is, waarom zet u dit plan door als blijkt dat 97% van de omwonenden dit plan niet wil?

Was het niet beter geweest om ons van te voren te vragen, wat we van dit idee vonden?

Het hele Windpark Westfrisia klopt niet. Het geeft overlast qua geluid, bezonning en zorgt er voor dat mijn woning veel minder waard wordt. Nu al druipen potentiële kopers af bij het idee dat er straks vlakbij hun nieuwe woning een paar 'zwaaipalen' dag en nacht lawaai maken. Nog afgezien van het vervelende uitzicht op die ronddraaiende krengen, Nu wordt mijn uitzicht bepaald door een lage horizon, met hier en daar een kerktoren die niet hoger zijn dan 30 m1. Straks kijk ik tegen een 85 m hoge masten aan, met daar nog eens 50 m wieken!
De schade die ik lijd doordat mensen afhaken, wordt nooit vergoed met die zgn. Planschade.

Inwoners die voor draagvlak en participatie hadden kunnen zorgen, als u vanaf het begin met ze was opgetrokken en ook deze inwoners met dezelfde regels had geconfronteerd. Regels die Provinciale Staten op 600m1 en 6 op een rij hebben vastgesteld.
IK zou ook tegen zijn geweest, maar voelde me in elk geval geen tweederangs burger in een buitengebied dat plotseling een verstedelijkt gebied heet te zijn.

En daarom klopt dat hele windplan Westfrisia niet. Stop er mee en geef voorrang aan mensen!

Stem tegen dit plan.

Met vriendelijke groet,
Naam: [redacted]
Adres: [redacted]
PC en Woonplaat: [redacted]
[redacted]

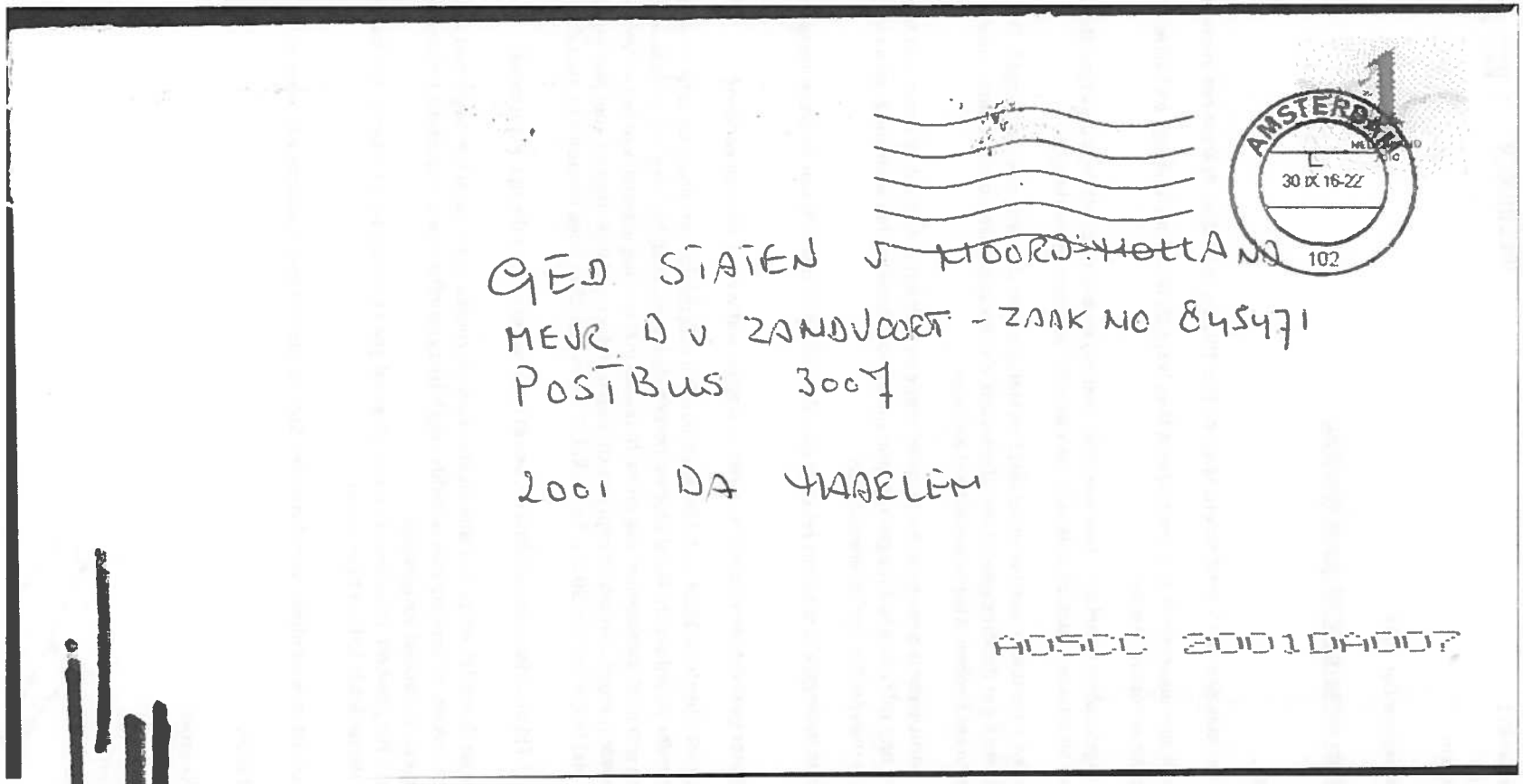
AMSTERDAM
30 IX 16-22
102
GED STAIEN
MEVR D v ZANDVOORT - ZAAK NO 845471
POSTBUS 3007
2001 DA HAARLEM
AOSCC 2001DADDP

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
o.v.v. zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN - 3 OKT. 2016

Westwoud, 28 september 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college en leden van Provinciale Staten,

Ondergetekende dient de volgende zienswijze in tegen het ontwerp Provinciaal Inpassingsplan, een ontwerp-watervergunning, de ontwerp-omgevingsvergunning en de ontwerp-vergunning Wegenverordening HHNK voor het door mij verfoeide Windpark Westfrisia.

Van de mogelijkheid tegen die ontwerpen zienswijze in te dienen maak ik graag gebruik.

Het hele Windpark Westfrisia is één grote farce.
Het windplan Westfrisia blinkt uit in vooringenomenheid, gelegenheidsplanologie, verborgen agenda's en is een vooropgezet plannetje met een zienswijze- en participatietraject, waarvan de uitslag al lang te voren door de provincie c.q. de coalitie bepaald is.

Kan iemand mij uitleggen waarom enige tijd geleden door u is besloten dat windmolens op minimaal 600 m1 vanaf woningen moeten staan, en waarom er voor dit (enige) plan Westfrisia een uitzondering is gemaakt? Die 600 m1 is toch ingegeven door wat "een goede ruimtelijke ordening" wordt genoemd?
Provinciale staten zeggen dat toch niet voor niets? Waarop is die uitzondering gebaseerd?

Het plan Westfrisia is in de gemeente Medemblik afgeschoten.
Het daarna bij de provincie ingediende plan paste niet in provinciaal beleid en volkomen terecht is ook dat plan naar de prullenbak verwezen. En nu probeert u mij wijs te maken dat het plan niet is afgewezen, maar aangehouden in afwachting van nieuw beleid. Dat nieuwe beleid gaat toch uit van minimaal 600 m1 en 6 turbines op een rij? Waarom is er op slinkse wijze een overgangsregeling voor dit ene (let wel: het enige plan dat onder die regeling valt !) plan tot stand gebracht? Welke (financiële) belangen hebben leden van uw college bij het moeten doorgaan van dit plan?

Als u de initiatiefnemers opdraagt deze minimale maat en aantal aan te houden, vult u op correcte wijze uw eigen beleid uit. Worden wij niet met 'meten met twee maten' opgezadeld en kan er op een duurzame wijze groene energie opgewekt worden. Wat kan daar nu het probleem van zijn? Sinds wanneer zijn niet alle burgers in uw provincie aan elkaar gelijk?

Windturbines met de voorgestelde afmetingen, vermogen en geluidsproductie op minder dan 600 m1 (in de meeste gevallen is het rond de 500 m1) zijn te kolossaal om in een kleinschalig landschap als het gebied tussen Zwaagdijk en Oudijk te worden geplaatst.

Stem tegen dit plan.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Gedeputeerde Staten
v/d provincie Noord-Holland
T.a.v. Mw. D. van Zandvoort
o.v.v. zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA HAARLEM.

AOSCC 2001DA007

Gedeputeerde Staten van Provincie Noord-Holland
t.a.v. mevrouw D. van Zandvoort
o.v.v. zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA HAARLEM

INGEKOMEN - 3 OKT. 2016

Zwaagdijk-Oost, 30 september 2016

Betreft: **Zienswijze zaaknummer 845471**

Geachte Mevrouw van Zandvoort,

Op 2 september jl. heb ik een brief onder ogen gekregen omtrent het ontwerp Provinciaal Inpassingsplan (PIP) Windpark Westfrisia ter inzage en informatiebijeenkomst. Het beoogde windpark Westfrisia omvat vijf windturbines (10-13 MW) en ligt ten noorden van de N302 tussen de woonkernen Zwaagdijk-Oost en Zwaagdijk-West in de gemeente Medemblik.

Dit windpark is naar mijn mening belachelijk. Naast dat de windmolens veel te groot zijn volgens de eigen normen van de provincie, is er ook een bedrijfseconomische reden waarom dit plan absoluut niet mag doorgaan. Deze reden zal ik dan ook inzichtelijk voor u maken:

Uit onderzoek van de groene rekenkamer is het volgende gebleken:

"Per Megawatt windvermogen zijn de kosten voor de gemeenschap € 151 000 per jaar. De standaard molen, die nu in Nederland gebouwd wordt heeft een vermogen van 2 MW, die molen kost de gemeenschap € 302 000 per jaar."

Voor een gedetailleerdere berekening verwijs ik u door naar het volgende onderzoek:

Auteur:	Pondera Consult,
Titel:	Kosten en baten windpark op land,
Opdrachtgever:	Senternovem.

Moet de dagelijkse belastingbetaler, zoals wij allemaal, daar voor opdraaien? Uit de berekeningen blijkt dat een windmolen financieel alleen interessant is door de subsidie en alleen voor de uitvoerders en de landeigenaren. Terwijl het duidelijk is dat het maximale rendement van de windmolens bereikt is.

Uit de gesprekken die ik 14 september jl. heb gevoerd op de informatieavond is dit statement versterkt. Windmolens kunnen alleen efficiënter worden door hoger en groter te worden. Dit is naar mijn mening een achteruitgang, omdat deze verhoging in efficiëntie gepaard gaat met een verhoging in overlast. In dit gesprek werd de volgende vergelijking gemaakt: *Het investeren in windmolens is eigenlijk het kopen van een Lada om een Ferrari bij te houden.* Dat kan de bedoeling toch niet zijn?

[redacted]
Zwaagdijk, 30 september 2016

Bovenstaand pleidooi zegt niet dat ik tegen groene stroom ben. Ik ben juist voor. Om dit kenbaar te maken zal ik ook een betere oplossing voor u aandragen: de groene stroom zou beter kunnen worden opgewekt door bijvoorbeeld zonnepanelen. Uit het onderzoek van; Woonbewust.nl wordt duidelijk dat zonne-energie voor particulieren al rendabel is.

Steek het geld, wat u op dit moment bijna verspilt, in subsidie voor ondernemers en/of onderzoek naar nog meer verbetering van zonnepanelen. Als voorbeeld noem ik de ondernemers in Zwaagdijk. Grote bedrijven zoals Hessing, Action, Knipping, Winkelhart Klaverweide en/of een van de vele boeren bedrijven. Deze bedrijven hebben een groot pand tot hun beschikking met de daar bijbehorende dakoppervlakten. Deze daken zouden naast de particuliere daken kunnen worden ingezet voor verbeterde zonnepanelen. Dit kan gestimuleerd worden door een deel van de subsidie daar in te zetten.

Onderzoek zou gedaan kunnen worden door instanties zoals bijvoorbeeld Universiteit Utrecht en Stichting Monitoring Zonnestroom maar ook de TU Delft, Atriensis en Phono Solar doen uitgebreid onderzoek naar verbetering van zonnepanelen. Door hier meer geld voor beschikbaar te stellen zouden er op den duur nóg betere zonnepanelen op de markt komen om deze zonne-energie op te wekken én op te slaan. In tegenstelling tot het efficiënter maken van de windmolens, heeft dit geen negatief effect op de omgeving tot gevolg.

Voorgenoemde oplossingen creëren een win-win situatie voor alle betrokkenen. Tevens zouden er veel meer plannen voor groene stroom door gaan als deze wijze van; *'het inzetten van de juiste middelen die passen bij die omgeving'*, vaker gebruikt wordt. Als er op die wijze minder weerstand wordt opgezocht zal dit leiden tot minder kosten waardoor het uiteindelijk mogelijk zal worden om de opgelegde normen te behalen.

Dit statement wordt ondersteund door het onderzoek van Wetenschapsjournalist Joost van Kasteren. Van Kasteren stelt het volgende: *"Zoals het er nu uitziet, biedt zonne-energie de beste kansen om de kostprijs per kilowattuur met factoren te verlagen. Een technologische sprong voorwaarts zit er bij windturbines niet in omdat de technologie is uitontwikkeld en omdat de energie- inhoud van stromende lucht nu eenmaal betrekkelijk gering is."*

Een goed functionerende onderneming, die gericht is op continuïteit en maatschappelijk verantwoord ondernemen, zou nooit de beslissing nemen om een investering te doen die slechts een minimaal resultaat heeft zoals de investering in windmolens. Ik hoop dat de overheid zichzelf als een voorbeeld wil neerzetten zoals de hierboven omschreven onderneming en kiest voor een efficiëntere én effectievere oplossing.

Hoogachtend

[redacted]

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN 28 SEP. 2016

Zwaagdijk/Oudijk, 10 oktober 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college,

Ik ben tegen het plaatsen van 5 windmolens langs de Westfrisiaweg en dien daarom een zienswijze in.

Het hele Windpark Westfrisia is één grote farce.
Het windplan Westfrisia blinkt uit in vooringenomenheid, gelegenh[redacted]gen agenda's en is een vooropgezet plannetje met een zienswijze- en participatietraject, waarvan de uitslag al lang te voren door de provincie c.q. de coalitie bepaald is.

Het plan Westfrisia is in de gemeente Medemblik afgeschoten.
Het daarna bij de provincie ingediende plan paste niet in provinciaal beleid en volkomen terecht is ook dat plan naar de prullenbak verwezen. En nu probeert u mij wijs te maken dat het plan niet is afgewezen, maar aangehouden in afwachting van nieuw beleid. Dat nieuwe beleid gaat toch uit van minimaal 600 m1 en 6 turbines op een rij? Waarom is er op slinkse wijze een overgangsregeling voor dit ene (let wel: het enige plan dat onder die regeling valt !) plan tot stand gebracht? Welke (financiële) belangen hebben leden van uw college bij het moeten doorgaan van dit plan?

Als u de initiatiefnemers opdraagt deze minimale maat en aantal aan te houden, vult u op correcte wijze uw eigen beleid uit. Worden wij niet met 'meten met twee maten' opgezadeld en kan er op een duurzame wijze groene energie opgewekt worden. Wat kan daar nu het probleem van zijn? Sinds wanneer zijn niet alle burgers in uw provincie aan elkaar gelijk?

Windturbines met de voorgestelde afmetingen, vermogen en geluidsproductie op minder dan 600 m1 (in de meeste gevallen is het rond de 500 m1) zijn te kolossaal om in een kleinschalig landschap als het gebied tussen Zwaagdijk en Oudijk te worden geplaatst.

Het hele Windpark Westfrisia klopt niet. Het geeft overlast qua geluid, bezonning en zorgt er voor dat mijn woning veel minder waard wordt. Nu al druipen potentiële kopers af bij het idee dat er straks vlakbij hun nieuwe woning een paar 'zwaaipalen' dag en nacht lawaai maken. Nog afgezien van het vervelende uitzicht op die ronddraaiende krengen, Nu wordt mijn uitzicht bepaald door een lage horizon, met hier en daar een kerktoren die niet hoger zijn dan 30 m1. Straks kijk ik tegen een 85 m hoge masten aan, met daar nog eens 50 m wieken!
De schade die ik lijd doordat mensen afhaken, wordt nooit vergoed met die zgn. Planschade.

Het hele windplan Westfrisia klopt niet. De aanvraag is eerder afgewezen en hoe kan die aanvraag plotseling uit een la getoverd worden. Wie heeft daar belang bij? Wij als omwonenden in elk geval niet. Wij waren blij dat ons gemeentebestuur voor haar burgers opkomt. We missen dat bij ons provinciebestuur.
Omdat de ruimte tussen de Zwaagdijk en de Oudijk leeg en ruim is, kunnen we daar wel molens plaatsen??? Als in eenzelfde gebied weidevolgels landen, vreemde kikkers rondspringen of een archeoloog denkt dat er een ouwe 'batavier' onder de grond ligt, dan is het bouwen van windturbines streng verboden.

Gelden begrippen als 'weidsheid', 'mensen' en 'historische linten' niet meer? Sinds wanneer zijn vogels, kikkers en dooie mensen belangrijker dan uw eigen inwoners?

Inwoners die voor draagvlak hadden kunnen zorgen, als u vanaf het begin met ze was opgetrokken en ook deze inwoners met dezelfde regels had geconfronteerd. Regels die Provinciale Staten op 600m1 en 6 op een rij hebben vastgesteld.
IK zou ook tegen zijn geweest, maar voelde me in elk geval geen tweederangs burger in een buitengebied dat plotseling een verstedelijkt gebied heet te zijn.

En daarom klopt dat hele windplan Westfrisia niet. Stop er mee en geef voorrang aan mensen!

Stem tegen dit plan.

Met vriendelijke groet,
Naam: [redacted]
Adres:
PC en Woonplaats:
e-mail:

NET.NL

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland

Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort

o.v.v. zaaknummer 845471

Postbus 3007

2001 DA Haarlem

INGEKOMEN - 8 NOV. 2016

Zwaagdijk/Oudijk, 10 oktober 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college en leden van Provinciale Staten,

Ondergetekende dient de volgende zienswijze in tegen het ontwerp Provinciaal Inpassingsplan, een ontwerp-watervergunning, de ontwerp-omgevingsvergunning en de ontwerp-vergunning Wegenverordening HHNK voor het door mij verfoeide Windpark Westfrisia.

Van de mogelijkheid tegen die ontwerpen zienswijze in te dienen maak ik graag gebruik.

Het hele Windpark Westfrisia is één grote farce.

Het windplan Westfrisia blinkt uit in vooringenomenheid, gelegenheidsplanologie, verborgen agenda's en is een vooropgezet plannetje met een zienswijze- en participatietraject, waarvan de uitslag al lang te voren door de provincie c.q. de coalitie bepaald is.

Kan iemand mij uitleggen waarom enige tijd geleden door u is besloten dat windmolens op minimaal 600 m1 vanaf woningen moeten staan, en waarom er voor dit (enige) plan Westfrisia een uitzondering is gemaakt? Die 600 m1 is toch ingegeven door wat "een goede ruimtelijke ordening" wordt genoemd?

Provinciale staten zeggen dat toch niet voor niets? Waarop is die uitzondering gebaseerd?

Het plan Westfrisia is in de gemeente Medemblik afgeschoten.

Het daarna bij de provincie ingediende plan paste niet in provinciaal beleid en volkomen terecht is ook dat plan naar de prullenbak verwezen. En nu probeert u mij wijs te maken dat het plan niet is afgewezen, maar aangehouden in afwachting van nieuw beleid. Dat nieuwe beleid gaat toch uit van minimaal 600 m1 en 6 turbines op een rij? Waarom is er op slinkse wijze een overgangsregeling voor dit ene (let wel: het enige plan dat onder die regeling valt !) plan tot stand gebracht? Welke (financiële) belangen hebben leden van uw college bij het moeten doorgaan van dit plan?

Als u de initiatiefnemers opdraagt deze minimale maat en aantal aan te houden, vult u op correcte wijze uw eigen beleid uit. Worden wij niet met 'meten met twee maten' opgezadeld en kan er op een duurzame wijze groene energie opgewekt worden. Wat kan daar nu het probleem van zijn? Sinds wanneer zijn niet alle burgers in uw provincie aan elkaar gelijk?

Windturbines met de voorgestelde afmetingen, vermogen en geluidsproductie op minder dan 600 m1 (in de meeste gevallen is het rond de 500 m1) zijn te kolossaal om in een kleinschalig landschap als het gebied tussen Zwaagdijk en Oudijk te worden geplaatst.

Stem tegen dit plan.

Met vriendelijke groet,

Naam: [redacted]

Gedeputeerde Staten van de
Provincie Noord-Holland
Ter attentie van mw. D. van Zandvoort
O.V.V. zaaknummer 4954971
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

A05uv 2001DA007

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
o.v.v. zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN - 8 NOV. 2016

Zwaagdijk/Oudijk, 5 november 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college en leden van Provinciale Staten,

Ondergetekende dient de volgende zienswijze in tegen het ontwerp Provinciaal Inpassingsplan, een ontwerp-watervergunning, de ontwerp-omgevingsvergunning en de ontwerp-vergunning Wegenverordening HHNK voor het "Windpark Westfrisia".

Van de mogelijkheid tegen die ontwerpen zienswijze in te dienen maak ik graag gebruik.

Het hele Windpark Westfrisia is voor mij 1 groot raadsel, waarvan wij het gevoel krijgen dat de subsidies die hieruit vrijkomen, verdeeld zijn over de initiatiefnemers, ambtenaren en grondeigenaren waar de windmolens geplaatst zouden gaan worden, dit gaat ten koste van de welzijn van de inwoners van oa Zwaagdijk-Oost. Zou graag aan u willen vragen of deze financiele verheerlijking het probleem is dat dit hele plan niet teruggedraaid kan worden. Wanneer u alle feiten op een rijtje zet, is het onmogelijk dat u het niet met de inwoners van Zwaagdijk-Oost eens bent !! Mijn vrouw en ik hebben in 2010 de kans gekregen om landelijk te gaan wonen en zitten nu op minder dan 500 mtr van windmolens vandaan als deze plannen doorgaan. We kunnen nu nog over landerijen kijken en van de natuur genieten in alle rust. Dan wil ik nog niet eens aan de financiele gevolgen van de waarde van ons huis denken. Onze huidige buren krijgen hun huis niet verkocht zolang deze plannen niet van tafel worden geveegd ondanks dat de huizen markt flink is aangetrokken. Dit zijn geen uitspraken gemaakt uit emotie, maar daadwerkelijk geconstateerd en vergeleken bij windmolen parken elders in de provincie. Deze windmolens waren kleiner in omvang en grote van wat nu in het Westfrisia plan staat.
Het windplan Westfrisia blinkt uit in vooringenomenheid, gelegenheidsplanologie, verborgen agenda's en is een vooropgezet plannetje met een zienswijze- en participatietraject, waarvan de uitslag al lang te voren door de provincie c.q. de coalitie bepaald is.

Kan iemand mij uitleggen waarom enige tijd geleden door u is besloten dat windmolens op minimaal 600 mtr vanaf woningen moeten staan, en waarom er voor dit (enige) plan Westfrisia een uitzondering is gemaakt? Die 600 mtr is toch ingegeven door wat "een goede ruimtelijke ordening" wordt genoemd? Provinciale staten zeggen dat toch niet voor niets? Waarop is die uitzondering gebaseerd?

Het plan Westfrisia is in de gemeente Medemblik afgeschoten.
Het daarna bij de provincie ingediende plan paste niet in provinciaal beleid en volkomen terecht is ook dat plan naar de prullenbak verwezen. En nu probeert u mij wijs te maken dat het plan niet is afgewezen, maar aangehouden in afwachting van nieuw beleid. Dat nieuwe beleid gaat toch uit van minimaal 600 mtr en 6 turbines op een rij? Waarom is er op slinkse wijze een overgangsregeling

voor dit ene (let wel: het enige plan dat onder die regeling valt !) plan tot stand gebracht? Welke (financiële) belangen hebben leden van uw college bij het moeten doorgaan van dit plan?

Als u de initiatiefnemers opdraagt deze minimale maat en aantal aan te houden, vult u op correcte wijze uw eigen beleid uit. Worden wij niet met 'meten met twee maten' opgezadeld en kan er op een duurzame wijze groene energie opgewekt worden. Wat kan daar nu het probleem van zijn? Sinds wanneer zijn niet alle burgers in uw provincie aan elkaar gelijk?

Windturbines met de voorgestelde afmetingen, vermogen en geluidsproductie op minder dan 600 mtr (in de meeste gevallen is het rond de 500 mtr) zijn te kolossaal om in een kleinschalig landschap als het gebied tussen Zwaagdijk en Oudijk te worden geplaatst.

Met vriendelijke groet,
Naam:
Adres:
PC en W.
e-mail:

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
o.v.v. zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN - 8 NOV. 2016

Zwaagdijk/Oudijk, 10 oktober 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college en leden van Provinciale Staten,

Ondergetekende dient de volgende zienswijze in tegen het ontwerp Provinciaal Inpassingsplan, een ontwerp-watervergunning, de ontwerp-omgevingsvergunning en de ontwerp-vergunning Wegenverordening HHNK voor het door mij verfoeide Windpark Westfrisia.

Van de mogelijkheid tegen die ontwerpen zienswijze in te dienen maak ik graag gebruik.

Het hele Windpark Westfrisia is één grote farce.
Het windplan Westfrisia blinkt uit in vooringenomenheid, gelegenheidsplanologie, verborgen agenda's en is een vooropgezet plannetje met een zienswijze- en participatietraject, waarvan de uitslag al lang te voren door de provincie c.q. de coalitie bepaald is.

Kan iemand mij uitleggen waarom enige tijd geleden door u is besloten dat windmolens op minimaal 600 m1 vanaf woningen moeten staan, en waarom er voor dit (enige) plan Westfrisia een uitzondering is gemaakt? Die 600 m1 is toch ingegeven door wat "een goede ruimtelijke ordening" wordt genoemd?
Provinciale staten zeggen dat toch niet voor niets? Waarop is die uitzondering gebaseerd?

Het plan Westfrisia is in de gemeente Medemblik afgeschoten.
Het daarna bij de provincie ingediende plan paste niet in provinciaal beleid en volkomen terecht is ook dat plan naar de prullenbak verwezen. En nu probeert u mij wijs te maken dat het plan niet is afgewezen, maar aangehouden in afwachting van nieuw beleid. Dat nieuwe beleid gaat toch uit van minimaal 600 m1 en 6 turbines op een rij? Waarom is er op slinkse wijze een overgangsregeling voor dit ene (let wel: het enige plan dat onder die regeling valt !) plan tot stand gebracht? Welke (financiële) belangen hebben leden van uw college bij het moeten doorgaan van dit plan?

Als u de initiatiefnemers opdraagt deze minimale maat en aantal aan te houden, vult u op correcte wijze uw eigen beleid uit. Worden wij niet met 'meten met twee maten' opgezadeld en kan er op een duurzame wijze groene energie opgewekt worden. Wat kan daar nu het probleem van zijn? Sinds wanneer zijn niet alle burgers in uw provincie aan elkaar gelijk?

Windturbines met de voorgestelde afmetingen, vermogen en geluidsproductie op minder dan 600 m1 (in de meeste gevallen is het rond de 500 m1) zijn te kolossaal om in een kleinschalig landschap als het gebied tussen Zwaagdijk en Oudijk te worden geplaatst.

Stem tegen dit plan.

Met vriendelijke groet,
Naam: [redacted]
Adres: [redacted]
PC en Woonplaats: [redacted]
e-mail: [redacted]

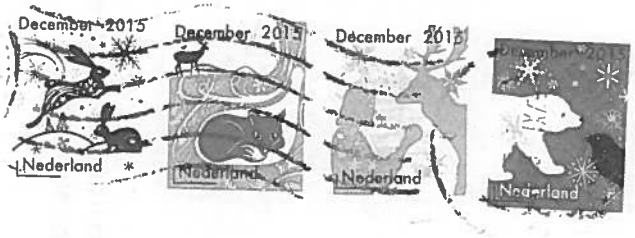

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN - 8 NOV. 2016

Zwaagdijk/Oudijk, 9 oktober 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college,

Ik ben tegen het plaatsen van 5 windmolens langs de Westfrisiaweg en dien daarom een zienswijze in.

Ik weet eigenlijk niet waarvoor ik een zienswijze indien, want als ik om me heen kijk en luister is allang besloten dat die rotdingen er moeten komen.

Dat schijnt u afgesproken te hebben. Met wie? Niet met mij en ook niet met mijn dorpsgenoten. Je zou toch denken dat wij als omwonenden de belangrijkste partij zijn om mee te overleggen.

Waarom timmert u eerst een plan helemaal dicht en laat ons voor de vorm ook wat zeggen. En op alles wat we zeggen wordt een leger deskundigen op ons afgestuurd, die ons wijsmaken dat het moet, niks voorstelt en dat we koud watervrees hebben. Mogen we dat zelf beslissen?

U praat over: participatie is belangrijk. Participatie over een plan dat ik niet wil. Waarom zou ik participeren in een plan dat ik niet wil? Als ik had mogen meepraten over de voorwaarden waaronder zo'n plan van de grond moet komen, is mijn positie veel gelijkwaardiger.

En als het dan zo belangrijk is, waarom zet u dit plan door als blijkt dat 97% van de omwonenden dit plan niet wil?

Was het niet beter geweest om ons van te voren te vragen, wat we van dit idee vonden?

Het hele Windpark Westfrisia klopt niet. Het geeft overlast qua geluid, bezonning en zorgt er voor dat mijn woning veel minder waard wordt. Nu al druipen potentiële kopers af bij het idee dat er straks vlakbij hun nieuwe woning een paar 'zwaaipalen' dag en nacht lawaai maken. Nog afgezien van het vervelende uitzicht op die ronddraaiende krengen, Nu wordt mijn uitzicht bepaald door een lage horizon, met hier en daar een kerktoren die niet hoger zijn dan 30 m1. Straks kijk ik tegen een 85 m hoge masten aan, met daar nog eens 50 m wieken!
De schade die ik lijd doordat mensen afhaken, wordt nooit vergoed met die zgn. Planschade.

Inwoners die voor draagvlak en participatie hadden kunnen zorgen, als u vanaf het begin met ze was opgetrokken en ook deze inwoners met dezelfde regels had geconfronteerd. Regels die Provinciale Staten op 600m1 en 6 op een rij hebben vastgesteld.
IK zou ook tegen zijn geweest, maar voelde me in elk geval geen tweederangs burger in een buitengebied dat plotseling een verstedelijkt gebied heet te zijn.

En daarom klopt dat hele windplan Westfrisia niet. Stop er mee en geef voorrang aan mensen!

Stem tegen dit plan.

Met vriendelijke groet,
Naam: [redacted]

[redacted]

1+ €0,34
2015
NEDERLAND
gedeputeerde Staten van de
Provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. O. van
Zandvoort.
O.V.V. zaaknummer PY5471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem
2001DA007

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN - 7 NOV. 2016

Zwaagdijk/Oudijk, 9 oktober 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college,

Ik ben tegen het plaatsen van 5 windmolens langs de Westfrisiaweg en dien daarom een zienswijze in. Ik weet eigenlijk niet waarvoor ik een zienswijze indien, want als ik om me heen kijk en luister is allang besloten dat die rotdingen er moeten komen.

Dat schijnt u afgesproken te hebben. Met wie? Niet met mij en ook niet met mijn dorpsgenoten. Je zou toch denken dat wij als omwonenden de belangrijkste partij zijn om mee te overleggen.

Waarom timmert u eerst een plan helemaal dicht en laat ons voor de vorm ook wat zeggen. En op alles wat we zeggen wordt een leger deskundigen op ons afgestuurd, die ons wijsmaken dat het moet, niks voorstelt en dat we koud watervrees hebben. Mogen we dat zelf beslissen?

U praat over: participatie is belangrijk. Participatie over een plan dat ik niet wil. Waarom zou ik participeren in een plan dat ik niet wil? Als ik had mogen meepraten over de voorwaarden waaronder zo'n plan van de grond moet komen, is mijn positie veel gelijkwaardiger.

En als het dan zo belangrijk is, waarom zet u dit plan door als blijkt dat 97% van de omwonenden dit plan niet wil?

Was het niet beter geweest om ons van te voren te vragen, wat we van dit idee vonden?

Het hele Windpark Westfrisia klopt niet. Het geeft overlast qua geluid, bezonning en zorgt er voor dat mijn woning veel minder waard wordt. Nu al druipen potentiële kopers af bij het idee dat er straks vlakbij hun nieuwe woning een paar 'zwaaipalen' dag en nacht lawaai maken. Nog afgezien van het vervelende uitzicht op die ronddraaiende krengen, Nu wordt mijn uitzicht bepaald door een lage horizon, met hier en daar een kerktoren die niet hoger zijn dan 30 m1. Straks kijk ik tegen een 85 m hoge masten aan, met daar nog eens 50 m wieken!
De schade die ik lijd doordat mensen afhaken, wordt nooit vergoed met die zgn. Planschade.

Inwoners die voor draagvlak en participatie hadden kunnen zorgen, als u vanaf het begin met ze was opgetrokken en ook deze inwoners met dezelfde regels had geconfronteerd. Regels die Provinciale Staten op 600m1 en 6 op een rij hebben vastgesteld.
IK zou ook tegen zijn geweest, maar voelde me in elk geval geen tweederangs burger in een buitengebied dat plotseling een verstedelijkt gebied heet te zijn.

En daarom klopt dat hele windplan Westfrisia niet. Stop er mee en geef voorrang aan mensen!

Met vriendelijke groet,
Naam: [redacted]

Adres: [redacted]
PC en Woonplaats: [redacted]
e-mail: [redacted]

Handtekening: [redacted]

SMO BRIEVENBUSPAKJE
NL frankering betaald € 3,95
67gr

B-B-1
PostNL
112971 04-11-2016 15:03
NL

3SKABA581812420 2001DA 3007

Gedeputeerde Staten van
Provincie Noord-Holland
ter attentie van Mw D. van Zandvoort
o.v.v. zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA HAARLEM.

Gedeputeerde Staten van Provincie Noord-Holland
D. van Zandvoort
Postbus 3007
2001DA Haarlem

INGEKOMEN - 7 NOV. 2016

Zwaagdijk, 4 november 2016

Zienswijze PIP Windpark Westfrisia

Geachte heer/mevrouw,

Vanaf 1 september liggen de ontwerp-PIP, -watervergunning, -vergunning wegenverordening en –omgevingsvergunning Windpark Westfrisia ter inzage. Hierbij wil ik bezwaar maken tegen de het provinciaal inpassingsplan en bijbehorende vergunningen.

In de Provinciale Ruimtelijk verordening (2016; artikel 32 het vierde lid) staat beschreven dat windturbines in een lijnopstelling van minimaal zes windturbines geplaatst moeten worden, de afstand tot gevoelige bestemmingen ten minste 600m zijn en windturbines niet in een weidevogelleefgebied geplaatst mogen worden. De windturbines van windpark Westfrisia voldoen niet aan deze regels. De windturbines staan minder dan 600m van de woningen en ze komen in een lijnopstelling van vijf windturbines te staan. U beroept zich op de overgangsregeling. Tijdens de bijeenkomst is 2014 kon niet uitgelegd worden wat deze regeling inhield. De procedure voor het provinciaal inpassingsplan is in 2016 gestart. Ik vind dat de regelgeving die op het moment van het starten van het provinciaal inpassingsplan toegepast moet worden. Volgens de huidige regelgeving mag het windpark niet op deze locatie komen.

In de Provinciale Ruimtelijke verordening (2016) is in artikel 32, het achtste lid, vastgesteld dat windturbines niet gelegen mogen zijn in weidevogelleefgebieden. In 2009 is vastgesteld in de Weidevogelvisie Noord-Holland dat het beoogde gebied voor het windpark weidevogelleefgebied is. Vanwege het weidevogelleefgebied mag het windpark hier niet komen.

Daarnaast past het windpark niet in een goede ruimtelijk ordening. De Westfrisiaweg is de grens tussen verstedelijkt en agrarisch gebied. De uitbreiding van de gemeente Hoorn ten noorden van de Westfrisiaweg eindigt bij de Rijweg. Tussen de Rijweg en de Noorderboekert is het een agrarisch gebied. Het windpark pas niet in deze omgeving en is in strijd met het bestemmingsplan. Verder hebben de toegangsdammen vanaf Zwaagdijk en Noorderboekert dammen een agrarisch bestemming. Uitritten ten behoeve van het windpark zijn niet agrarisch en passen niet in de omgeving.

De gemeente Medemblik heeft de aanvraag voor de windturbines afgewezen, omdat er geen draagvlak voor de windturbines was. In 2014 is er een bewonersbijeenkomst gehouden voor omwonenden van Windpark Westfrisia. Gedeputeerde Talsma heeft tijdens deze bijeenkomst aangegeven dat draagvlak voor het windpark heel belangrijk is. Uit dezelfde bijeenkomst en de bijeenkomst in augustus 2016 is gebleken dat er geen draagvlak is.

In het rapport wordt beschreven dat er vleermuizen in de omgeving leven. Verder wordt er aangegeven dat voor de plaatsing van de windmolens er geen bomen gekapt worden. Dit zou dus geen invloed hebben op de broedplaats van de vleermuizen. Bij de aanleg van de uitritten worden echter diverse bomen gekapt. Heeft u hier rekening mee gehouden?

Met vriendelijk groet,

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
o.v.v. zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN - 7 NOV. 2016

Zwaagdijk/Oudijk, 10 oktober 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college en leden van Provinciale Staten,

Ondergetekende dient de volgende zienswijze in tegen het ontwerp Provinciaal Inpassingsplan, een ontwerp-watervergunning, de ontwerp-omgevingsvergunning en de ontwerp-vergunning Wegenverordening HHNK voor het door mij verfoeide Windpark Westfrisia.

Van de mogelijkheid tegen die ontwerpen zienswijze in te dienen maak ik graag gebruik.

Het hele Windpark Westfrisia is één grote farce.
Het windplan Westfrisia blinkt uit in vooringenomenheid, gelegenheidsplanologie, verborgen agenda's en is een vooropgezet plannetje met een zienswijze- en participatietraject, waarvan de uitslag al lang te voren door de provincie c.q. de coalitie bepaald is.

Kan iemand mij uitleggen waarom enige tijd geleden door u is besloten dat windmolens op minimaal 600 m1 vanaf woningen moeten staan, en waarom er voor dit (enige) plan Westfrisia een uitzondering is gemaakt? Die 600 m1 is toch ingegeven door wat "een goede ruimtelijke ordening" wordt genoemd?
Provinciale staten zeggen dat toch niet voor niets? Waarop is die uitzondering gebaseerd?

Het plan Westfrisia is in de gemeente Medemblik afgeschoten.
Het daarna bij de provincie ingediende plan paste niet in provinciaal beleid en volkomen terecht is ook dat plan naar de prullenbak verwezen. En nu probeert u mij wijs te maken dat het plan niet is afgewezen, maar aangehouden in afwachting van nieuw beleid. Dat nieuwe beleid gaat toch uit van minimaal 600 m1 en 6 turbines op een rij? Waarom is er op slinkse wijze een overgangsregeling voor dit ene (let wel: het enige plan dat onder die regeling valt !) plan tot stand gebracht? Welke (financiële) belangen hebben leden van uw college bij het moeten doorgaan van dit plan?

Als u de initiatiefnemers opdraagt deze minimale maat en aantal aan te houden, vult u op correcte wijze uw eigen beleid uit. Worden wij niet met 'meten met twee maten' opgezadeld en kan er op een duurzame wijze groene energie opgewekt worden. Wat kan daar nu het probleem van zijn? Sinds wanneer zijn niet alle burgers in uw provincie aan elkaar gelijk?

Windturbines met de voorgestelde afmetingen, vermogen en geluidsproductie op minder dan 600 m1 (in de meeste gevallen is het rond de 500 m1) zijn te kolossaal om in een kleinschalig landschap als het gebied tussen Zwaagdijk en Oudijk te worden geplaatst.

Stem tegen dit plan.

Met vriendelijke groet,
Naam: [redacted]
Adres: [redacted]
PC en Woonplaats: [redacted]
e-mail: [redacted]

SMO BRIEVENBUSPAKJE
NL frankering betaald € 3,95
67gr
B-B-1
PostNL
112971 04-11-2016 15:03
NL
3SKABA581812420 2001DA 3007

Gedeputeerde Staten van
Provincie Noord-Holland
ta attentie van Mw D. van Zandvoort
o.v.v. zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA HAARLEM.

Gedeputeerde staten van de Provincie Noord-holland
ter attentie van Mw D. van Zandvoort
o.v.v. zaaknummer 845471
Postbus 3007 2001 DA HAARLEM

Zwaagdijk 2 oktober 2016.

Zienswijze tegen ontwerp PIP windpark Westfrisia.

INGEKOMEN - 7 NOV. 2016

Geacht college en leden van Provinciale staten.

Ondergetekende dient de volgende zienswijze in tegen het ontwerp Provinciaal Inpassingsplan, een ontwerp watervergunning, de ontwerp-omgevingsvergunning en de ontwerp-vergunning wegenverordening HHNK voor het door mij verlopen de windpark Westfrisia.
Van de mogelijkheid, tegen die ontwerpen zienswijze in te dienen maak ik graag gebruik.
Wij hebben in dit gebied 6 hectare Knolbegonias staan en zijn alle jaren 1000 uur naast die mind. Molen met de hand aan het werk.
Al deze 6 bunder knolbegonias worden allemaal met de hand geplant en er word 3 maanden lang in deze knolbegonias met de hand gewied. We hebben een tuinder gesproken die ook land heeft vlakbij windmolens en die werd gek van de slagschaduw en geluid van de windmolens
Waar de windmolens komen te staan heeft volgens de gemeente zijn agrarische bestemming behouden. Ik vraag me af of jullie het recht hebben om dit gebied verstedelijk gebied te noemen.
Windturbines met de voorgestelde afmetingen, vermogen en geluidsproductie op minder dan 600 meter zijn te kolossaal om in een kleinschalig

landschap als het gebied tussen Zwaagdijk en Oudijk te worden geplaatst!

Ik stem tegen dit plan

Kan iemand mij uitleggen waarom enige tijd geleden door U is besloten dat windmolens op minimaal 600m vanaf woningen moeten staan en waarom er voor dit (enige) plan Westfrisia een uitzondering is gemaakt? Die 600 m is toch ingegeven door wat "een goede ruimtelijke ordening" wordt genoemd? Provinciale staten zeggen dat toch niet voor niets? Waarop is die uitzondering gebaseerd?

Het hele windpark Westfrisia klopt niet. Het geeft overlast qua geluid, bezonning en zorgt er voor dat mijn woning veel minder waard wordt Inwoners die voor draagvlak en participatie hadden kunnen zorgen, als U vanaf het begin met ze was opgetrokken en ook deze inwoners met dezelfde regels had geconfronteerd. Regels die provinciale Staten op 600 m en 6 op een rij hebben vastgesteld. Ik zou ook tegen zijn geweest, maar voelde me in elk geval geen tweederangs burger in een buitengebied dat plotseling een verstedelijkt gebied heet te zijn.
En daarom klopt dat hele windplan Westfrisia niet. Stop ermee en geef voorrang aan mensen!

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
o.v.v. zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN - 7 NOV. 2016

Zwaagdijk, 6 november 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP e.d. Windpark Westfrisia.

Geacht college,

Ondergetekende dient een zienswijze in tegen het ontwerp Provinciaal Inpassingsplan, de ontwerp-watervergunning, de ontwerp-omgevingsvergunning en de ontwerp-vergunning Wegenverordening HHNK voor het Windpark Westfrisia.

Het windplan Westfrisia blinkt uit in vooringenomenheid, gelegenheidsplanologie, verborgen agenda's en is een vooropgezet plan met een zienswijze- en participatietraject, waarvan de uitslag al lang te voren door de provincie bepaald lijkt te zijn.

Kunt u uitleggen waarom enige tijd geleden is besloten dat windmolens op minimaal 600 m1 vanaf woningen moeten staan, en waarom er voor dit (enige) plan Westfrisia een uitzondering is gemaakt? Die 600 m1 is toch ingegeven door wat als "een goede ruimtelijke ordening" is benoemd? Een 'goede ruimtelijke ordening' is door de wetgever specifiek **niet** uitputtend gedefinieerd , omdat het méér is dan een ARO-adviesje, of een ambtelijk ideetje dat het gebied tussen Zwaagdijk en Oudijk een verstedelijkt karakter zou hebben. Binnen 'een goede ruimtelijke ordening' horen ook elementen als draagvlak, menselijke maat, historische waarde, bestuurlijke realiteitszin en eerlijke onbevooroordeelde afwegingen.
Waarop is deze wonderlijke uitzondering gebaseerd? Overgangsrecht in de Ruimtelijke Ordening regelt het voortgezet strijdig gebruik van grond en/of bouwwerken, die op het moment van ter visie leggen van een bestemmingsplan of Inpassingsplan bestonden.
Het plan Westfrisia bestaat alleen op de tekentafel. Waarom is daar overgangsrecht voor nodig?

Het bij de gemeente Medemblik en bij uw provincie ingediende windplan past niet in oud en nieuw beleid en had in 2010 naar de prullenbak verwezen moeten worden. En nu probeert u mij wijs te maken dat het plan niet is afgewezen, maar 6 (!!) jaar is aangehouden in afwachting van nieuw beleid. Dat nieuwe beleid gaat toch uit van minimaal 600 m1 en 6 turbines op een rij? Waarom is er op slinkse wijze – 3 dagen voor de vaststelling van de PRV - een onduidelijke overgangsregeling voor dit ene (let wel: het enige plan dat onder die regeling valt !) plan tot stand gebracht? Welke (financiële) belangen hebben leden van GS bij het moeten doorgaan van dit plan? Zijn er door collegeleden oneigenlijke toezeggingen gedaan, die ze niet hadden mogen doen? Kunt u mij die toezegging laten weten? Zijn er gespreksverslagen van?
Als er toezeggingen zijn gedaan door collegeleden, dan moeten zij - zeker als die onbevoeglijk zijn gedaan - toch persoonlijk daarvan de schadeclaims dragen? Uw staten moeten toch zonder dreigementen van schadeclaims, die door individuele collegeleden zijn veroorzaakt, een eerlijke beslissing kunnen nemen? De staten zijn toch 'de baas' in de provincie?

Is uw college zich bewust van het feit dat de initiatiefnemers van dit windplan niet bekend willen maken wie de investeerders van dit plan zijn?
Heeft uw college nagetrokken of hier crimineel of zwart geld geïnvesteerd wordt en/of witgewassen?
Is er een BIBOB-onderzoek gedaan? Zo neen, waarom niet en zo ja, wilt u me dan per omgaand de resultaten van dat onderzoek toesturen?

Waarom zijn er voldoende locaties voor het behalen van de taakstelling binnen de provincie beschikbaar die géén bezwaren opleveren, maar blijft het college 'ijzerenheinig' vasthouden aan dit flutplan? Draagvlak is toch ook bij u belangrijk!?

Is het u wel eens opgevallen dat het gebied waar we over praten, van oost naar west 4,5 km omvat en van noord naar zuid zelfs meer dan 10 km? 45 km2 lege ruimte met een 100% agrarisch karakter aan lange historische lintbebouwing. Het feit dat er een provinciale weg door heen loopt, wordt door uw ambtenaren als een verstedelijkt argument aangevoerd. De Afsluitdijk scheidt de Waddenzee en het IJsselmeer, is dat dan ook 'verstedelijkt' en aldus een bijzonder geschikte plek voor windturbines? Dat gelooft u toch ook niet? Wilt u mij het verschil uitleggen?
Als iets een verstedelijkt karakter heeft, is dat dan het argument om er windturbines te plaatsen? Waarom zijn de bedrijvenlocaties rond Amsterdam dan niet veel geschikter. Hoe verstedelijkt wilt u het hebben?

Met vriendelijke groet,

Handtekening:

Naam:

Adres:

e-mail:

Zwaagdijk Oost, 4 november 2016

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
o.v.v. zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN - 7 NOV. 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college en leden van Provinciale Staten,

Bij deze dien ik de onderstaande zienswijze in tegen het ontwerp Provinciaal Inpassingsplan (PIP), de ontwerp-watervergunning, de ontwerp-omgevingsvergunning en de ontwerp-vergunning Wegenverordening Hoogheemraadschap – HHNK, voor het Windpark Westfrisia.

Het plan Windpark Westfrisia is in de gemeente Medemblik al eerder afgekeurd.
Het daarna bij de provincie Noord-Holland ingediende plan paste niet in het provinciaal beleid en is dan ook volkomen terecht afgewezen.
Het bevreemd mij dan ook dat nu blijkt dat het plan niet is afgewezen, maar is aangehouden in afwachting van nieuw beleid.
Hoe deze "overgangsregeling" tot stand is gekomen is nog steeds niet duidelijk voor de bewoners van Zwaagdijk en Oudijk. Waarom niet.?? Graag zou ik dit opgehelderd zien.
En waarom is deze "overgangsregeling" voor dit enige plan dat onder die regeling valt, tot stand gekomen? Ook dit zou ik graag opgehelderd zien.
Welke belangen spelen de hoofdrol bij het moeten doorgaan van dit plan?

Het nieuwe beleid, welke een goede ruimtelijke ordening betreft, gaat uit van minimaal 600 m1 afstand van de bewoning en 6 turbines op een rij.
Dit is enige tijd geleden door het college van de Provinciale Staten zelf besloten.
De windturbines met de voorgestelde afmetingen en geluidsproductie passen volgens de ruimtelijke ordening niet in het landschap tussen Zwaagdijk en Oudijk.
Het "oude" plan, met lagere turbines, paste al niet en is afgewezen, en nu past een "overgangsregeling" plan met 5 turbines en een kleinere afstand dan 600m1 tot de bewoning ineens wel.?
De ruimtelijke ordening geldt voor de gehele provincie, dus ook voor het gebied tussen Zwaagdijk en Oudijk. Waarom wordt hier toch een uitzondering geforceerd?

Ik ben er voor, om op een duurzame wijze energie op te wekken, komt u gerust kijken op het dak van mijn huis. Maar om te zorgen voor dag en nacht geluidsoverlast, stres door slagschaduw, doordat de ruimtelijke ordening niet juist ingevuld wordt, kan ik niet begrijpen.
Indien u de initiatiefnemers van Windpark Westfrisia opdraagt zich aan de ruimtelijke ordening, van minimaal 600 m1 afstand van de bewoning en 6 turbines op een rij, te houden, vult u op correcte wijze uw eigen beleid uit.
En worden wij, de bewoners van Zwaagdijk en Oudijk, niet met het "meten met twee maten" geconfronteerd. Alle burgers zijn immers aan elkaar gelijk.

Daarom wil ik u oproepen om tegen dit plan te stemmen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

NEDERLAND

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
o.v.v. zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

A05CC 2001DA007

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
o.v.v. zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN - 8 NOV. 2016

Zwaagdijk/Oudijk, 10 oktober 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college en leden van Provinciale Staten,

Ondergetekende dient de volgende zienswijze in tegen het ontwerp Provinciaal Inpassingsplan, een ontwerp-watervergunning, de ontwerp-omgevingsvergunning en de ontwerp-vergunning Wegenverordening HHNK voor het door mij verfoeide Windpark Westfrisia.

Van de mogelijkheid tegen die ontwerpen zienswijze in te dienen maak ik graag gebruik.

Het hele Windpark Westfrisia is één grote farce.
Het windplan Westfrisia blinkt uit in vooringenomenheid, gelegenheidsplanologie, verborgen agenda's en is een vooropgezet plannetje met een zienswijze- en participatietraject, waarvan de uitslag al lang te voren door de provincie c.q. de coalitie bepaald is.

Kan iemand mij uitleggen waarom enige tijd geleden door u is besloten dat windmolens op minimaal 600 m1 vanaf woningen moeten staan, en waarom er voor dit (enige) plan Westfrisia een uitzondering is gemaakt? Die 600 m1 is toch ingegeven door wat "een goede ruimtelijke ordening" wordt genoemd?
Provinciale staten zeggen dat toch niet voor niets? Waarop is die uitzondering gebaseerd?

Het plan Westfrisia is in de gemeente Medemblik afgeschoten.
Het daarna bij de provincie ingediende plan paste niet in provinciaal beleid en volkomen terecht is ook dat plan naar de prullenbak verwezen. En nu probeert u mij wijs te maken dat het plan niet is afgewezen, maar aangehouden in afwachting van nieuw beleid. Dat nieuwe beleid gaat toch uit van minimaal 600 m1 en 6 turbines op een rij? Waarom is er op slinkse wijze een overgangsregeling voor dit ene (let wel: het enige plan dat onder die regeling valt !) plan tot stand gebracht? Welke (financiële) belangen hebben leden van uw college bij het moeten doorgaan van dit plan?

Als u de initiatiefnemers opdraagt deze minimale maat en aantal aan te houden, vult u op correcte wijze uw eigen beleid uit. Worden wij niet met 'meten met twee maten' opgezadeld en kan er op een duurzame wijze groene energie opgewekt worden. Wat kan daar nu het probleem van zijn? Sinds wanneer zijn niet alle burgers in uw provincie aan elkaar gelijk?

Windturbines met de voorgestelde afmetingen, vermogen en geluidsproductie op minder dan 600 m1 (in de meeste gevallen is het rond de 500 m1) zijn te kolossaal om in een kleinschalig landschap als het gebied tussen Zwaagdijk en Oudijk te worden geplaatst.

Stem tegen dit plan.

Met vriendelijke groet,
Naam: [redacted]
Adres: [redacted]
PC en Woonplaats: [redacted]
e-mail:

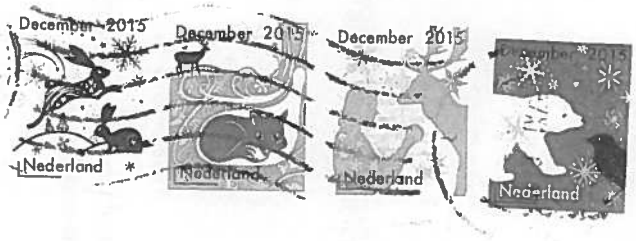

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
o.v.v. zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

Zwaagdijk/Oudijk, 29-9=2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college en leden van Provinciale Staten,

Ondergetekende dient de volgende zienswijze in tegen het ontwerp Provinciaal Inpassingsplan, een ontwerp-watervergunning, de ontwerp-omgevingsvergunning en de ontwerp-vergunning Wegenverordening HHNK voor het door mij verfoeide Windpark Westfrisia.

Van de mogelijkheid tegen die ontwerpen zienswijze in te dienen maak ik graag gebruik.

Het hele Windpark Westfrisia is één grote farce.
Het windplan Westfrisia blinkt uit in vooringenomenheid, gelegenheidsplanologie, verborgen agenda's en is een vooropgezet plannetje met een zienswijze- en participatietraject, waarvan de uitslag al lang te voren door de provincie c.q. de coalitie bepaald is.

Kan iemand mij uitleggen waarom enige tijd geleden door u is besloten dat windmolens op minimaal 600 m1 vanaf woningen moeten staan, en waarom er voor dit (enige) plan Westfrisia een uitzondering is gemaakt? Die 600 m1 is toch ingegeven door wat "een goede ruimtelijke ordening" wordt genoemd?
Provinciale staten zeggen dat toch niet voor niets? Waarop is die uitzondering gebaseerd?

Het plan Westfrisia is in de gemeente Medemblik afgeschoten.
Het daarna bij de provincie ingediende plan paste niet in provinciaal beleid en volkomen terecht is ook dat plan naar de prullenbak verwezen. En nu probeert u mij wijs te maken dat het plan niet is afgewezen, maar aangehouden in afwachting van nieuw beleid. Dat nieuwe beleid gaat toch uit van minimaal 600 m1 en 6 turbines op een rij? Waarom is er op slinkse wijze een overgangsregeling voor dit ene (let wel: het enige plan dat onder die regeling valt !) plan tot stand gebracht? Welke (financiële) belangen hebben leden van uw college bij het moeten doorgaan van dit plan?

Als u de initiatiefnemers opdraagt deze minimale maat en aantal aan te houden, vult u op correcte wijze uw eigen beleid uit. Worden wij niet met 'meten met twee maten' opgezadeld en kan er op een duurzame wijze groene energie opgewekt worden. Wat kan daar nu het probleem van zijn? Sinds wanneer zijn niet alle burgers in uw provincie aan elkaar gelijk?

Windturbines met de voorgestelde afmetingen, vermogen en geluidsproductie op minder dan 600 m1 (in de meeste gevallen is het rond de 500 m1) zijn te kolossaal om in een kleinschalig landschap als het gebied tussen Zwaagdijk en Oudijk te worden geplaatst.

Stem tegen dit plan.

Met vriendelijke groet,
Naam: [redacted]
Adres: [redacted]
PC en Woonplaats: [redacted]

Aan
Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten
van Noord-Holland
t.a.v. mw. D. van Zandvoort
zaaknr. 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN - 8 NOV. 2016

Zwaagdijk, 5 november 2016

Onderwerp: zienswijze Windpark Westfrisia

Geachte mevrouw, heer,

Onderstaand treft u mijn zienswijze over het in procedure gebrachte PIP aan, waarmee u de weg vrij wilt maken voor het realiseren van Windpark Westfrisia in Zwaagdijk-Oost. Mijn zienswijze tegen dit voornemen betreffen de volgende onderdelen en mijn algehele conclusie is dat het college van GS uw staten hebben misleid en derhalve u ten onrechte voorstellen het PIP en daaruit voortvloeiende vergunningen vast te stellen c.q. te verlenen.

1. Aanvraag om vaststelling Inpassingsplan

Windpark Westfrisia B.V. i.o. heeft op 13 september 2010 bij provinciale staten een verzoek gedaan voor het opstellen en vaststellen van een inpassingsplan.
De provincie (GS) heeft de aanvrager destijds, in januari 2011, schriftelijk geïnformeerd dat het verzoek tot het vaststellen van een inpassingsplan zou worden betrokken bij het opstellen van een integraal windplan West-Friesland.

1

Met de bekendmaking van het provinciale coalitieakkoord 2011-2015 op 11 april 2011 is het proces voor het integraal windplan West-Friesland echter stilgelegd en als gevolg hiervan is ook de verdere voorbereiding van een inpassingsplan voor Windpark Westfrisia beëindigd.

Op 17 december 2012 hebben provinciale staten besloten het verzoek tot het vaststellen van een inpassingsplan Windpark Wesfrisia niet in procedure te brengen. Het project Windplan West-Friesland werd beëindigd.
Aanvrager Windpark Westfrisia B.V. is van het besluit het verzoek tot het vaststellen van een inpassingsplan Windpark Wesfrisia niet in procedure te brengen op de hoogte gesteld.
Aanvrager is tegen dit besluit niet in bezwaar en beroep gekomen.

De gewraakte overgangsregeling is door provinciale staten vastgesteld op 17 december 2012 en is in werking getreden op 15 januari 2016. Het besluit om het Inpassingsplan niet in procedure te brengen was vervat in hetzelfde PS-besluit waarmee deze overgangsregeling werd vastgesteld.

Derden-belanghebbenden – de omwonenden van de locatie voor het Windpark Westfrisia – mochten er daardoor op vertrouwen dat Windpark Westfrisia niet onder deze overgangsregeling viel. De overgangsregeling én het beëindigen van de inpassingsprocedure voor Windpark Westfrisia waren immers in hetzelfde besluit vervat.

Dat gedeputeerde staten in antwoorden van 30 juni 2015 op schriftelijke vragen nr. 27 2015 schrijven (antwoord 7) dat bij de vaststelling van de overgangsregeling nog niet bekend was dat het inpassingsverzoek van Westfrisia onder de overgangsregeling zou kunnen vallen, is dan ook ongeloofwaardig en feitelijk onjuist.

Conclusie

Tot het – op de valreep – treffen van een overgangsregeling is gelijktijdig besloten met het niet in procedure brengen van het inpassingsplan Windpark Westfrisia. Dit 'dubbelbesluit' is op zijn minst innerlijk tegenstrijdig. Maar op grond van dit besluit is ook onbegrijpelijk waarom Windpark Westfrisia nog onder de overgangsregeling zou vallen.
Het Windpark Westfrisia kan niet onder de overgangsregeling vallen en de aanvraag dient te voldoen aan de vastgestelde kaders: 6 molens in lijnopstelling op een minimale afstand van 600 m vanaf woonbebouwing.

2. Overgangsregeling

In de oorspronkelijke statenvoordracht van december 2011, zoals besproken in de statencommissie Ruimte en Milieu van 6 december 2012, was geen overgangsregeling opgenomen. Wel bevatte de voordracht een uitgebreide inschatting van de financiële risico's. Deze werden niet uitzonderlijk hoog geacht. Er werd een bedrag beschikbaar gesteld van € 200.000 voor juridische bijstand in verband met eventuele schadeclaims. Procedures en kennelijke schadeclaims werden kennelijk op de koop toe genomen.
In de vergadering van de statencommissie van 6 december hebben twee leden – een minderheid van de commissie - (verslag regel 1037 en regel 1382) geïnformeerd respectievelijk gepleit voor een overgangsregeling. Gedeputeerde staten gaven nadrukkelijk aan dat een overgangsregeling NIET gewenst was (verslag regel 1327).
Enkele dagen voor de behandeling van de voordracht in provinciale staten besloten gedeputeerde staten op 11 december ineens toch een overgangsregeling op te nemen. Dit gebeurde onder verwijzing naar dezelfde juridische adviezen op grond waarvan eerder de kans op succesvolle schadeclaims gering en ondergeschikt werd geacht.
Een onderbouwing van de noodzaak van een overgangsregeling ontbreekt .Enkele dagen later, op 17 december 2012, besloten provinciale staten overeenkomstig de op de valreep met een overgangsregeling aangevulde voordracht. Bij de behandeling van de voordracht in de statenvergadering maakte geen van de statenleden een woord vuil aan de overgangsregeling. Anders dan gebruikelijk hebben provinciale staten ook niet meer de gelegenheid gehad de plotseling voorgestelde overgangsregeling in de statencommissie voor te bespreken.
De vaststelling van de overgangsregeling was onderdeel van een wijziging van de Provinciale Ruimtelijke Verordening PRV.
De overgangsregeling stond ook niet in de concept wijziging van de PRV zoals deze ter inzage heeft gelegen en waarop zienswijzen konden worden gegeven. Provinciale staten hanteren als gedragslijn dat bij de vaststelling van een wijziging van de PRV bij de uiteindelijke vaststelling geen beleidsmatige veranderingen meer worden aangebracht ten opzichte van de versie zoals deze ter inzage heeft gelegen.

Conclusie

Het besluit tot vaststelling van deze wel zeer specifieke overgangsregeling ontbeert echter elke deugdelijke motivering. Een motivering is ook niet bekend gemaakt. Dit is in strijd met het motiveringsbeginsel.
De overgangsregeling is pas op het laatste moment in de statenvoordracht ingevoegd en er is daarover geen voorbespreking meer geweest in de statencommissie. Evenmin is het voor derden-belanghebbenden mogelijk geweest op de overgangsregeling zienswijzen te geven. Provinciale staten hebben bij voorbereiding van hun besluit niet de nodige zorgvuldigheid betracht en zij hebben geen blijk gegeven van de redelijkheid waarmee tot een besluit gekomen moet worden. Deze overgangsregeling kan daarom niet worden toegepast.

3. Goede ruimtelijke ordening – 600 meter grens

Op 2 maart 2015 hebben provinciale staten door een wijziging van de Provinciale Ruimtelijke Verordening besloten dat de afstand tussen windturbines en gevoelige bestemmingen, waaronder woningen, wordt gewijzigd van 500 naar 600 meter. Het besluit was ingegeven door zienswijzen van omwonenden van mogelijke locaties voor de plaatsing van windturbines. De afstand van 600 meter geldt sindsdien als criterium voor 'een goede ruimtelijke ordening'. In de voordracht aan provinciale staten staat dat "de ruimtelijke onderbouwing van de 600 meter is gebaseerd op een goed woon- en leefklimaat ingekleed vanuit zowel een geluids-, externe veiligheids- als een slagschaduwperspectief." Ook staat in de voordracht dat bij een afstand van 600 meter tot gevoelige bestemmingen er voldoende ruimte blijft om de door het rijk gestelde opgave van 685,5 MW te realiseren. Dit is inmiddels daadwerkelijk gebleken, nu op dit moment meer aanvragen voor windturbines zijn ontvangen dan nodig voor het realiseren van de opgave – ook wanneer daarbij het Windpark Westfrisia buiten beschouwing wordt gelaten.
Bij het besluit tot wijziging van het afstandscriterium van 500 naar 600 meter is de overgangsregeling echter niet gewijzigd. Voor aanvragen waarop de overgangsregeling van toepassing is, blijft de afstand 500 meter. Onduidelijk is waarom een goed woon- en leefklimaat waarvoor een afstand van 600 meter is vereist als criterium voor een goede ruimtelijke ordening, niet geldt voor turbines onder de overgangsregeling.
In dit verband is ook van belang de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 4 mei 2016, ECLI:NL:RVS:2016:1228, over het rijksinpassingsplan Windpark Wieringermeer.
In het beroep was aangevochten dat ook hier het afstandscriterium van 600 meter niet was toegepast. In rechtsoverweging 50.2 overwoog de Afdeling dat ten tijde van het vaststelling van dit inpassingsplan de 600 meter norm nog niet in werking was getreden, en dat daarom het beroep op dit onderdeel ongegrond was.
Bij de start van de inpassingsprocedure voor het Windpark Westfrisia was dat wél het geval.

Conclusie
Voor wat betreft de bescherming van een goed woon- en leefklimaat bestaat geen onderscheid tussen gevoelige bestemmingen - waaronder woningen - tussen windturbines die met toepassing van de overgangsregeling kunnen worden geplaatst en andere turbines. Er is sprake van rechtsongelijkheid. Wij – inwoners van Zwaagdijk-Oost (gem. Medemblik) en Oudijk (gem. Drechterland) willen gelijk behandeld worden als andere inwoners van uw provincie en doen een beroep op uw eigen beleid van 2 maart 2015. In dat bevestigende geval kunt u deze zienswijze als ingetrokken beschouwen. Ik ben niet tegen windenergie, ik wil gelijk behandeld worden!!

4. Goede ruimtelijke ordening – waardering van het gebied Westfrisia

Hoewel de wetgever geen definitie van 'een goede ruimtelijke ordening' heeft willen geven, is uit het samenstel van inhoudelijke en procedurele aspecten wel af te leiden wat daaronder moet worden verstaan. In een goede ruimtelijke onderbouwing moet een en ander worden aangetoond. Daar gaat het college van Gedeputeerde Staten opzichtig in de fout. De u voorgelegde onderbouwing is volledig en alleen toegeschreven naar het Windplan Westfrisia.

Uw beleidsregel "Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied" merkt het betreffende plangebied onterecht aan als een verstedelijkt gebied.

In hoofdstuk 2.2.6 van de provinciale Leidraad Landschap en Cultuurhistorie is te lezen dat: "in de provincie Noord-Holland vooral de kenmerkende zeer open ruimten onder druk staan voor verdergaande verdichting. Deze ontwikkeling heeft tot gevolg dat kenmerkende schaalverschillen steeds minder bijdragen tot de identiteit van verschillende landschapstypen.

U geeft zelf aan dat het betreffende landbouwgebied tussen de linten steeds in de orde van een kilometer breed is.
Voor de identiteit van die linten is het juist van belang dat het open landelijk karakter tussen die linten behouden blijft. Vanaf de meest oostelijke bebouwingsgrens van Hoorn ligt er meer dan 4 kilometer open landschap richting Wervershoof en Hoogkarspel. Dit gebied, heeft – in tegenstelling tot wat u aangeeft – geen enkele verandering ondergaan. Zie ook de reactie van de Land- en tuinbouw organisatie (LTO).
In de structuurvisies van de buurgemeenten zijn de uiterste bebouwingsgrenzen van stad en dorp ook hard en is er geen voornemen om nog dichter naar elkaar toe te bouwen, in tegendeel. Regionaal is in het Natuur- en recreatieplan Westfriesland de volgende passage gewijd aan het tussen Hoorn en Enkhuizen/Stedebroec liggende gebied:
"een lommerrijk en gevarieerd landschap, geschikt voor sportieve beleving. De uitdaging is om de uitloop van Enkhuizen, Hoorn en Stede Broec voldoende te faciliteren. Maar andersom zijn ook de voorzieningen langs de Markermeerkust, zoals het stadsstrand Hoorn, van belang voor de inwoners in het binnengebied. Opgave is dan ook om dit gebied aantrekkelijker en toegankelijker te maken. Bijvoorbeeld door parkachtige gebieden bij verstedelijkt gebied aan te leggen en dwars-verbindingen tussen de lintdorpen te realiseren. Dit in combinatie met een uitbreiding van recreatieve routes, die dicht bij de woongebieden starten en het buitengebied dichterbij brengen. Een voorbeeld is de recreatieve verbinding tussen het stadsstrand Hoorn en het buitengebied.
Een andere kans is het opheffen van infrastructurele barrières. Denk hierbij ook aan een verbetering van de recreatieve verbinding voor wandelaars en fietsers zodat deze gescheiden van gemotoriseerd verkeer, een kwalitatieve en veiligere verbinding krijgen buitendijks.
Ook dit deelgebied leent zich voor het vergroten van de biodiversiteit langs sloten, bermen en dijken. De relatie tussen het agrarisch product en de bezoeker kan in dit gebied versterkt worden (verkoop zelf geproduceerde streekproducten)."

Dit beleid sluit goed aan bij de provinciale Leidraad Landschap en Cultuurhistorie om de identiteit van de open ruimte te behouden. Om voor mij duistere redenen gaat u hier volledig aan voorbij.

Het open landschap tussen Hoorn-Hoogkarspel is dus niet wezenlijk anders dan het gebied ten noorden van de Zwaagdijk. Het enige verschil tussen het gebied ten noorden en ten zuiden van de Zwaagdijk is dat door de laatste de Westfrisiaweg loopt. Voor het opwaarderen van deze weg is een beeldkwaliteitplan opgesteld, juist om de landschappelijke waarden in het gebied te borgen. Ondermeer is daarin bepaald dat: "de weg geen verstoring mag vormen voor het zicht vanuit de omgeving. Voor de omgeving moet de weg als het ware onzichtbaar in het landschap liggen. De realisatie van de N23 kan bijdragen aan het vergroten van het open en dicht contrast, bebouwing aan de stadsranden en daar buiten open gebied" (einde citaat).
Dit laatste sluit ook weer aan op de regionale beleidsuitgangspunten in het Natuur- en recreatieplan Westfriesland.
De juiste typering van het gebied is essentieel voor een goede ruimtelijke afweging. Immers in uw beleidsregel "Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied" onderscheidt u vijf categorieën in afnemende volgorde van wenselijkheid.
Zoals hierboven betoogt is er geen verschil tussen het gebied ten zuiden en ten noorden van de Zwaagdijk. Beide gebieden zijn te typeren als open landschap. In genoemde beleidsregel zijn deze gebieden ingedeeld in categorie 5, zijnde locaties die het minst wenselijk zijn voor het plaatsen van windmolens.
Een duidelijk voorbeeld van een doelredenering treft u aan in het provinciale document "Wind op land Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied' :
(citaat) '*grofweg is het herstructureringsgebied West-Friesland op te delen in 2 gebieden: een dynamisch, verstedelijkt deel ten zuiden van de Zwaagdijk en een meer oorspronkelijk agrarisch deel ten noorden er van'*.
Los van de onzin om het zuidelijk deel verstedelijkt te noemen en uitsluitend het noordelijk deel agrarisch, is de vraag waarom de Zwaagdijk als scheidingslijn is vastgesteld. Als er al een scheiding tussen noord en zuid is, dan is dat de Westfrisiaweg. De Zwaagdijk scheidt het agrarisch gebied niet! Dat doet de Westfrisiaweg! De locatie van de geplande windturbines ligt ten noorden van de Westfrisiaweg in het oorspronkelijke agrarische gebied. Waarom dan toch de Zwaagdijk als historische lintbebouwing als scheidingslijn gekozen is, laat zich raden, maar ik verneem graag uw toelichting en/of uitleg hoe men tot deze scheiding is gekomen.

Een doelredenering!

Zeker nu er voldoende aanvragen liggen om te voldoen aan de rijksopdracht van 685 megawatt ontbreekt tenslotte de noodzaak om de locatie Zwaagdijk te ontwikkelen. Daarbij komt dat – gegeven de kortere afstand tot woningen - op deze locatie meer slagschaduw optreedt dan volgens het windbeleid is toegestaan, waardoor de vijf windturbines moeten worden uitgerust met een stilstandvoorziening. Hierdoor is de uiteindelijke opbrengst van de vijf molens lager.

Conclusie

Door de waardering van de locatie voor het Windpark Westfrisia telkens te wijzigen en anders te "interpreteren" is toe geredeneerd naar het oordeel dat voor wat betreft de inpassing in het landschap sprake is van een goede ruimtelijke ordening. De 'onafhankelijke' ARO-adviseur gaat hier opzichtig in de fout en geeft zichzelf een brevet van onvermogen, door zonder inhoudelijk onderzoek en "op een achternamiddag een keertje van Hoorn naar Enkhuizen over de Westfrisiaweg te rijden' de conclusie te trekken dat windmolens in dit geval passend zijn.
De Startnotitie voor het inpassingsplan is toegeschreven naar het hoe dan ook en ten koste van alles mogelijk maken van het windpark.
Er is sprake van vooringenomenheid en er is gebruik gemaakt van doelredeneringen.

5. Goede ruimtelijke ordening en economische uitvoerbaarheid

Vraagtekens zet ik bij de economische uitvoerbaarheid van het windplan Westfrisia. De initiatiefnemers geven geen inzicht in de financiering of kapitaalverschaffers. Tijdens het bewonersoverleg c.q. participatieoverleg - waar ik namens de bewoners zitting in heb – krijgen we voortdurend te horen dat het allemaal vaag en nog onzeker is, want subsidies bepalen uiteindelijk alles. Feitelijk wil dat zeggen dat de economische uitvoerbaarheid op dit moment niet verzekerd is. U dient zekerheid te verschaffen c.q. te verkrijgen en daartoe ook de bewijzen te overleggen dat het plan economisch uitvoerbaar is. Het niet-voldoen aan de eis van economische uitvoerbaarheid van plannen is aanleiding tot het weigeren van de planologische medewerking, omdat in dat geval niet wordt voldaan aan de eis van 'een goedde ruimtelijke ordening.
Ik verzoek u aan te tonen dat dit plan economisch uitvoerbaar is.

Conclusie:
het ontbreken van de zekerheid omtrent economische uitvoerbaarheid is reden tot weigeren van de planologische medewerking. Er is geen sprake van een goede ruimtelijke ordening.

6. De initiatiefnemers en de Wet Bibob en de WOB

Het bouwen van Windmolens gaat gepaard met veel geld en subsidies. Het is mij niet duidelijk wie de echte initiatiefnemers zijn. Omdat het om gigantische subsidies gaat en de provincie zich dermate doelgericht opstelt maak ik mij ernstige zorgen over de achtergrond en financiering van dit plan. Wie zit hier achter?
Ik mag toch aannemen dat er een Bibob-onderzoek is ingesteld naar de herkomst van kapitaal. Ik kan me nl. niet voorstellen dat de provincie meewerkt aan het witwassen van crimineel geld.
Graag word ik in kennis gesteld van de resultaten van het Bibob-onderzoek. Zo er geen onderzoek is gedaan, dan verzoek ik u dat alsnog te doen.

Een aanvraag voor een PIP wordt jaren "terzijde gelegd". Dan opeens ontstaat er in drie dagen voor de aanpassing in de PRV een overgangsregeling. Het hoe en waarom van de overgangsregeling is geheim gehouden, omdat "het een ambtenaar zou schaden". Ik heb zelfs met een WOB verzoek geen inzage gekregen in deze materie. Ik heb het idee dat er toezeggingen gedaan zijn (die buiten de provinciale bevoegdheden vallen) en wil weten wie dit gedaan heeft, hoe, wanneer, met wie en waarom.

Conclusie

De overgangsregeling die ogenschijnlijk moet worden toegepast komt er in feite op neer dat elke vorm van inspraak van de betrokkenen zinloos is. Ik vind dat "het hoe en waarom van deze overgangsregeling" openbaar moet worden.
Ik vind bovendien een BIBOB onderzoek naar de herkomst van kapitaal en/of financiering noodzakelijk en verzoek u dat ook te doen en vind dat de uitkomsten van het BIBOB onderzoek publiekelijk moeten worden.

Algehele samenvatting

Het windpark Westfrisia is in strijd met de provinciale beleidsregels die op 2 maart 2015 zijn vastgesteld. Het inpassingsplan kan niet onder de overgangsregeling van 17 december 2012 vallen, omdat bij besluit van dezelfde datum is besloten het plan buiten behandeling te laten. De aanvraag bestaat niet meer!
De redeneringen om het windpark alsnog (opnieuw) onder de overgangsregeling te laten vallen zijn gezocht en blinken uit door gelegenheidsargumenten en doelredeneringen.
Er kan slechts sprake zijn van 'een goede ruimtelijke ordening' als motivering wordt gedragen door objectief vast te stellen feiten en onderzoeken. Voor het Windpark Westfrisia zijn de feiten toegeschreven naar het (kennelijk door GS reeds toegezegde) resultaat.
Er is dus sprake van vooringenomenheid en een objectief eigenstandig besluit door PS lijkt daarmee tot een farce gedegradeerd. Dat kunt u zich niet veroorloven.

De inwoners van Zwaagdijk-Oost en Oudijk doen een dringend beroep op u als hoogste provinciaal bestuursorgaan, het windpark Westfrisia te schrappen en te oordelen dat er met dit plan van een goede ruimtelijke ordening geen sprake kan zijn.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

A05CC 2001DA007

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

[redacted]

INGEKOMEN - 8 NOV. 2016

Zwaagdijk/Oudijk, 28-9-2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college,

Ik ben tegen het plaatsen van 5 windmolens langs de Westfrisiaweg en dien daarom en zienswijze in.

Het hele Windpark Westfrisia klopt niet. Het geeft overlast qua geluid, bezonning en zorgt er voor dat mijn woning veel minder waard wordt. Nu al druipen potentiële kopers af bij het idee dat er straks vlakbij hun nieuwe woning een paar 'zwaaipalen' dag en nacht lawaai maken. Nog afgezien van het vervelende uitzicht op die ronddraaiende krengen, Nu wordt mijn uitzicht bepaald door een lage horizon, met hier en daar een kerktoren die niet hoger zijn dan 30 m1. Straks kijk ik tegen een 85 m hoge masten aan, met daar nog eens 50 m wieken!
De schade die ik lijd doordat mensen afhaken, wordt nooit vergoed met die zgn. Planschade.

Het hele windplan Westfrisia klopt niet. De aanvraag is eerder afgewezen en hoe kan die aanvraag plotseling uit een la getoverd worden. Wie heeft daar belang bij? Wij als omwonenden in elk geval niet. Wij waren blij dat ons gemeentebestuur voor haar burgers opkomt. We missen dat bij ons provinciebestuur.
Omdat de ruimte tussen de Zwaagdijk en de Oudijk leeg en ruim is, kunnen we daar wel molens plaatsen??? Als in eenzelfde gebied weidevolgels landen, vreemde kikkers rondspringen of een archeoloog denkt dat er een ouwe 'batavier' onder de grond ligt, dan is het bouwen van windturbines streng verboden.
Gelden begrippen als 'weidsheid', 'mensen' en 'historische linten' niet meer? Sinds wanneer zijn vogels, kikkers en dooie mensen belangrijker dan uw eigen inwoners?

Inwoners die voor draagvlak hadden kunnen zorgen, als u vanaf het begin met ze was opgetrokken en ook deze inwoners met dezelfde regels had geconfronteerd. Regels die Provinciale Staten op 600m1 en 6 op een rij hebben vastgesteld.
IK zou ook tegen zijn geweest, maar voelde me in elk geval geen tweederangs burger in een buitengebied dat plotseling een verstedelijkt gebied heet te zijn.

En daarom klopt dat hele windplan Westfrisia niet. Stop er mee en geef voorrang aan mensen!

Stem tegen dit plan.

Met vriendelijke groet,
Naam: [redacted]

PC en Woonplaats: [redacted]

[redacted]

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN - 8 NOV. 2016

Westwoud, 05 november 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college,

Ik ben tegen het plaatsen van 5 windmolens langs de N302, Westfrisiaweg in de gemeente Medemblik en dien daarom en zienswijze in.

Het hele Windpark Westfrisia klopt niet. Het geeft overlast qua geluid, trillingen, bezonning, lichtoverlast en zorgt er voor dat mijn onroerend goed veel minder waard wordt. Nu wordt mijn uitzicht bepaald door een lage horizon, met hier en daar een kerktoren die niet hoger zijn dan 30 m1. Straks kijk ik tegen een 85 m hoge masten aan, met daar nog eens 50 m wieken!
De schade die ik lijd doordat mijn onroerend goed veel minder waard wordt, wordt nooit vergoed met die zgn. Planschade.

Het hele windplan Westfrisia klopt niet. De aanvraag is eerder afgewezen en hoe kan die aanvraag plotseling uit een la getoverd worden. Wie heeft daar belang bij? Wij als omwonenden in elk geval niet. Wij waren blij dat ons gemeentebestuur voor haar burgers opkomt. We missen dat bij ons provinciebestuur.
Omdat de ruimte tussen de Zwaagdijk en de Oudijk leeg en ruim is, kunnen we daar wel molens plaatsen??? Als in eenzelfde gebied weidevolgels landen, vreemde kikkers rondspringen of een archeoloog denkt dat er een ouwe 'Batavier' onder de grond ligt, dan is het bouwen van windturbines streng verboden.
Gelden begrippen als 'weidsheid', 'mensen' en 'historische linten' niet meer? Sinds wanneer zijn vogels, kikkers en dooie mensen belangrijker dan uw eigen inwoners?

Inwoners die voor draagvlak hadden kunnen zorgen, als u vanaf het begin met ze was opgetrokken en ook deze inwoners met dezelfde regels had geconfronteerd. Regels die Provinciale Staten op 600m1 en 6 op een rij hebben vastgesteld.
IK zou ook tegen zijn geweest, maar voelde me in elk geval geen tweederangs burger in een buitengebied dat plotseling een verstedelijkt gebied heet te zijn.

Hieronder mijn bezwaren op een rijtje:

- Het is een oud plan die een tijd op de plank heeft gelegen en inmiddels zijn de regels en onze inzichten gewijzigd. Dit oude plan kan niet onder verouderde regels goedgekeurd worden. Er is juist gewacht op nieuwe regelgeving. We hebben nooit tegen dit plan kunnen ageren en nu wordt het doorgedrukt terwijl in de geheel verdere provincie wel plannen getoetst worden aan de nieuwe regeling(600m, 6 in rij opstelling, etc.) hierdoor ontstaat een rechtsongelijkheid.
- Er wordt niet getoetst op laag-frequent geluid terwijl dit de grootste overlast geeft. Dit moet eerst onderzocht worden voordat verder gegaan wordt met dit plan.
- Dit is een open gebied tussen de industrie van Hoorn en Zwaagdijk-oost en zou open moeten blijven om het niet 1 groot industrie terrein te laten lijken. Dit open gebied zo juist open moeten blijven en gekoesterd moeten worden.
- Door de draaiende wieken, knipperende lampen op de [redacted] schaduw ontstaat er veel overlast.

- Als inwoner van Oudijk krijg ik al veel hinder over me heen welke sterk toeneemt, sluipverkeer naar Hoorn omdat de Strip in Hoorn dichtslibt gaat verkeer richting Enkhuizen v.v. langs de Oudijk en Noorder-Boekert om daar op de N302 te gaan. Verder geeft de N302 steeds meer geluidsoverlast omdat het verkeer toeneemt en geen geluidswallen aangelegd worden. Geluidsoverlast door de spoorlijn, terwijl we geen station hebben, die is 7 km verderop, wel last van de trein maar geen voordeel. De Oudijk zelf wordt ook steeds meer dicht gebouwd met agrarische bebouwing en veel licht overlast door gebruik van assimilatiebelichting in kassen. Ook zitten we recht onder een aanvlieg en vertrek route van vliegverkeer van Schiphol en dit neemt ook steeds meer toe en de overlast nog meer door steeds meer vluchten 's avonds laat en 's nachts. We zitten niet op nog meer overlast te wachten en verder zorgt stapeling van hinder voor nog meer overlast en irritatie.
- Er zijn gebieden die veel beter geschikt zijn en minder overlast geven maar door b.v. weidevogels afgewezen zijn. Kennelijk zijn vogels belangrijker dan het welzijn van mensen. Verder hebben we hier ook veel weidevogels maar dat hebben we niet geregistreerd. In het IJsselmeer zijn 4 windmolens gesloopt, daar zouden deze molens mooi voor in de plaats kunnen komen.
- De locatie is een groot risico omdat er leidingen en kabels lopen en op korte afstand van de N302.
- De initiatief nemers zeggen dat ze veel voor de omgeving doen, maar de mensen die de met de overlast te maken krijgen worden niet méér gecompenseerd dan de mensen die er iets verder vanaf wonen en daardoor met veel minder overlast te maken krijgen. Hoe groter de overlast, des te meer compensatie ze zouden moeten krijgen, op de nu voorgesteld wijze zetten ze de mensen tegen elkaar op. Verder hebben ze een B.V. opgericht en die is gericht op winst maken, als ze werkelijk de inkomsten zouden delen met de bevolking zouden ze wel een stichting opgericht hebben.
- Windenergie krijgt steeds meer tegenwind omdat het slecht scoort in duurzaamheid, zonnepanelen b.v. zijn veel milieu vriendelijker bij fabricage en sloop, gaan veel langer mee en veroorzaken geen geluidsoverlast, geen laag frequente trillingen, geen licht overlast, geen slag schaduwen en geen horizon vervuiling. Dus het zou beter zijn om een alternatief te zoeken.
- Dit project wordt niet door de bevolking gedragen en het kan toch niet zo zijn dat als een groot deel van de bevolking tegen is veel subsidies uit gegeven wordt aan dit project?
- De schade die ik lijd doordat mijn onroerend goed veel minder waard wordt, wordt nooit vergoed met die zgn. Planschade. Dit moet u op de een of andere manier compenseren.
- Als dit plan doorgaat moet dit ook gevolgen hebben voor de lasten van de betrokken burgers, b.v. geen OZB belasting, korting op andere belastingen, etc.
- Het is niet zo dat ik tegen schone energie ben, integendeel, zelf heb ik 24 zonnepanelen op mijn dak, een hybride auto, bespaar zoveel mogelijk aan energie door er wel over wogen mee om te gaan en door energie besparende maatregelen.
  Alleen we moeten ook weloverwogen met dit plan omgaan omdat er veel betere alternatieven zijn!

En daarom klopt dat hele windplan Westfrisia niet. Stop er mee en geef voorrang aan mensen! Luister naar de mening van het volk.

Geachte College leden: Stem tegen dit plan.

Vertrou[redacted]de op uw gezond verstand en met vriendelijke groet,
Naam
Adres
[redacted]

Gedeputeerde Staten van provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN - 8 NOV. 2016

Zwaagdijk, 5 november 2016

Betreft: Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college,

Onderstaand treft u mijn zienswijze over het in procedure gebrachte PIP aan, waarmee u de weg vrij wilt maken voor het realiseren van Windpark Westfrisia in Zwaagdijk-Oost. Mijn zienswijze tegen dit voornemen vloeit voort uit het feit dat zowel de bewoners als ook leden van PS misleid zijn met verkeerde en/of onvolledige informatie.

Door de provincie is aan zowel PS als ook bewoners steeds te kennen gegeven dat het plan voor windpark Westfrisia een reeds bestaand plan was al en men wel door moest gaan met dit plan omdat er anders mogelijk grote schadeclaims op te provincie af zouden kunnen komen.

Uit stukken van de provincie blijkt echter dat er op 17 December 2012 onder andere besloten is om het windplan West Friesland (waarvan windpark Westfrisia een onderdeel was) te beëindigen. In Juni 2015 is dit nogmaals bevestigd (vragen nr. 27, 30 juni 2015) aan statenlid Bruggeman naar aanleiding van zijn vragen. Daarbij is tevens bevestigd dat op 17 december 2012 ook de aanvrager van windplan West-Friesland hiervan op de hoogte is gesteld.

Ik heb hierover de volgende vragen:

- wanneer heeft er een democratisch besluitvormingsproces plaats gevonden waarbij de beslissing van 17 December 2012 herroepen is?
- Door wie is de beslissing herroepen en is dit in stemming gebracht bij PS?
- Op welke datum heeft dit plaats gevonden en kunt u mij een kopie van de stukken hiervan sturen?

De provincie geeft zelf aan in stukken dat het maatschappelijk draagvlak voor windenergie op land onder druk is komen te staan als gevolg van de voortgaande schaalvergroting en gestage groei van het aantal windturbines en de hiermee samenhangende toegenomen ruimtelijke impact. De provincie komt in antwoord op deze ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen tot een restrictief windbeleid zoals eerder vastgelegd in het Beleidskader Wind op Land en bij besluit van PS op 15 december 2014. Tevens geeft de provincie aan dat de provincie het landschap en de leefomgeving van haar inwoners wil beschermen en zij daarom in het windenergie-beleid een aantal regels heeft opgesteld. Windpark Westfrisia valt niet onder deze, door de provincie ingestelde regels, omdat zij onder de zg. overgangsregeling valt. Gezien de veranderde situatie in het maatschappelijk draagvlak heeft een van de landeigenaren die een contract had met initiatiefnemer voor windpark Westfrisia begin 2016 al aangegeven het contract met afloop in November 2016 niet te willen verlengen indien er begin November geen definitieve vergunning verleend was voor bouw van het windpark Westfrisia. Aangezien deze definitieve vergunning niet in November 2016 tot stand gaat komen heeft een van de landeigenaren aan initiatiefnemer de heer Pronk te kennen gegeven geen verlenging van het contract met windpark Westfrisia aan te willen gaan. De betreffende landeigenaar is vervolgens bedreigd met een grote financiële schadeclaim die vele honderd duizenden euro's zou gaan bedragen en zal mogelijk onder deze grote psychologische druk alsnog het contract verlengen.

- Wil PS een PIP goedkeuren en een vergunning verlenen aan een plan nu zij op de hoogte is van het feit dat door initiatiefnemer chantage middelen en concrete dreigementen niet worden geschuwd om tot overeenkomst te komen met een van de landeigenaren en zo ja, kunt u dit toelichten?
- Past de handelwijze van initiatiefnemer Pronk volgens PS binnen het beleid waarbij maatschappelijk draagvlak moet worden gecreëerd en kunt u dit toelichten?
- Worden volgens PS met de handelwijze van de heer Pronk niet ons democratisch bestel met voeten getreden en zo nee, kunt u dit toelichten?
- Indien PS de PIP Windpark Westfrisia goedkeurt, betekent dit dat PS expliciet de handelwijze om via chantage en dreigementen tot een nieuw contract te komen met een van de landeigenaren goedkeurt, bent u het eens met deze zienswijze en zo niet, kunt u toelichten waarom niet?

In het landschapsplan wat gemaakt is voor de aanleg van de N23 staat in artikel 3.38;

3.38 (het Grootslag ten westen van de Noorderboekert)
Profiel het Grootslag
Polder het Grootslag is een veenontginning met grotendeels agrarisch gebruik. Kenmerkend zijn de openheid, de regelmatige strokenverkaveling en dorpslinten, zoals de Streekweg en de Wijzend.

Beeldkwaliteit N23 Westfrisiaweg

De beleving van de openheid van het Grootslag moet gewaarborgd worden. Uitgangspunten inrichtingsvoorstel De N23 Westfrisiaweg vormt zo min mogelijk verstoring voor het vrije zicht van het landelijke gebied. Daarnaast is ook vanaf de weg het zicht in het landelijke gebied open en vrij.

Verderop staat (3.39 - Noorderboekert) nogmaals;

De openheid van polder het Grootslag moet gehandhaafd blijven. Kenmerkend binnen het open gebied zijn de regelmatige strokenverkaveling en de ruimtelijke begrenzing door dorpslinten.

- Vindt PS dat binnen een landelijk gebied waarbij de openheid gewaarborgd moet worden grote windmolens passen en zo ja, kunt u dit toelichten?
- Vindt PS niet dat er sprake is van tweeslachtig beleid als men enerzijds een plan goedkeurt waarbij openheid van het landschap gewaarborgd moet blijven en men anderzijds een plan wil goedkeuren waarbij deze openheid juist teniet wordt gedaan en zo nee, kunt u dit toelichten?

Door de provincie (ook bij openbare zittingen waarbij ik zelf aanwezig ben geweest) is steeds als argumentatie gebruikt waarom men windpark Westfrisia wel in behandeling moet nemen het risico op een grote schadeclaim vanuit initiatiefnemers richting provincie indien geen toestemming wordt verleend. Deze argumentatie is voor PS misleidend en daarmee misplaatst aangezien de provincie al in 2012 onderzoek heeft laten verrichten door Oranjewoud en Pels Rijcken naar het risico en de kosten ten gevolge van planschade of andere gronden. Zowel Oranjewoud als Pels Rijcken hebben aangegeven dat voor alle projecten de kans op daadwerkelijke schadevergoeding relatief gering was, in werkelijkheid zal de schadevergoeding voor de initiatiefnemers van windpark Westfrisia (als deze al door een rechter wordt toegekend) waarschijnlijk niet meer bedragen dan enige tienduizenden euro's.

- Kunt u mij aangeven of de rapporten van Oranjewoud en Pels Rijcken voldoende bekend zijn bij PS en zo niet, vindt u dan niet dat deze rapporten bekend moeten zijn om tot een goede besluitvorming voor aanname PIP en vergunning te komen? Graag uw toelichting.

De nationale ombudsman stelt dat feiten over windmolens zoals opgesteld door de SER onvolledig en misleidend zijn.

- Is het een verstandig besluit van PS om nu te beslissen over een PIP van een nieuw te bouwen windmolenpark of zou men beter kunnen wachten totdat de kwestie tussen de nationale ombudsman en de SER tot een definitieve uitspraak hebben geleid?

Conclusie:

Is het voor PS, als algemeen bestuur van de provincie en vertegenwoordiging van alle inwoners van Noord-Holland, gezien alle commotie rond windpark Westfrisia en protesten vanuit de lokale bevolking een verstandige keus om voor windpark Westfrisia de PIP vast te stellen en daarmee de weg vrij te maken voor een vergunning, terwijl er elders in de provincie (gemeente Amsterdam, gemeente Velsen) voldoende alternatieven zijn (die nu tijdelijk zijn afgewezen) om aan de provinciale taakstelling van 685,5 MW te voldoen?
Ik doe een dringend beroep op u om windpark Westfrisia af te wijzen.

Indien u nog vragen heeft naar aanleiding van mijn zienswijze ben ik altijd bereid deze mondeling of schriftelijk toe te lichten. Ik zie uw antwoorden graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,

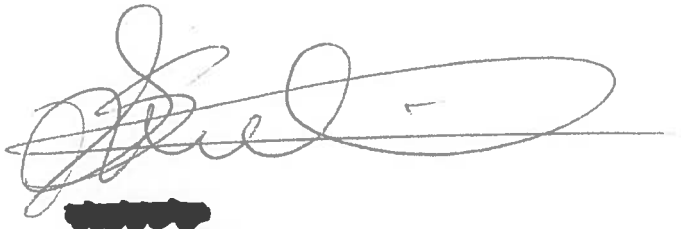

[redacted]

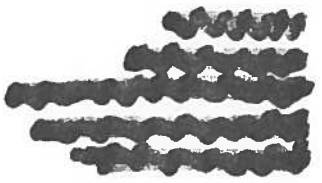

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
o.v.v. zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN - 8 NOV. 2016

Zwaagdijk, 6 november 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college en leden van Provinciale Staten,

Hierbij dienen ondergetekenden de volgende zienswijze in tegen het ontwerp Provinciaal Inpassingsplan, de ontwerp Watervergunning, de ontwerp Omgevingsvergunning en de ontwerpvergunning Wegenverordening HHNK betreffende het voor mij onacceptabele Windpark Westfrisia.

Het hele ontwerp Windpark Westfrisia is naar onze mening één grote schijnvertoning.
Dit windmolenplan blinkt uit door vooringenomenheid, gelegenheidsplanologie, verborgen agenda's en is een vooropgezet plannetje met een zienswijze- en participatietraject waarvan de uitslag al lang van te voren door de provincie c.q. de coalitie bepaald is.

Kunt u mij uitleggen waarom enige tijd geleden door uw Staten is besloten dat windmolens op minimaal 600 m vanaf woningen moeten staan en waarom er voor dit plan Westfrisia als enige een uitzondering is gemaakt? Die 600 m is toch ingegeven door wat "een goede ruimtelijke ordening" wordt genoemd? Provinciale Staten zeggen dat toch niet voor niets?

Het plan Westfrisia is door de gemeente Medemblik unaniem afgewezen.
Het daarna bij de provincie ingediende plan paste niet in het provinciaal beleid en volkomen terecht is ook dat plan naar de prullenbak verwezen. En nu probeert u ons wijs te maken dat het plan niet is afgewezen maar aangehouden in afwachting van nieuw beleid. Dat door u vastgestelde nieuwe beleid gaat toch uit van minimaal 600 m en 6 turbines op een rij? Waarom is er dan op slinkse wijze een overgangsregeling voor dit ene plan (let wel: het enige plan dat onder die regeling valt !) tot stand gebracht? Welke (financiële) belangen hebben leden van uw college bij het moeten doorgaan van dit plan?

Als u de initiatiefnemers opdraagt deze minimale afstandsmaat, en dit minimale aantal, aan te houden vult u op correcte wijze uw eigen beleid uit. Dan worden wij niet opgezadeld met 'meten met twee maten' en kan er op een duurzame wijze groene energie opgewekt worden. Wat kan daar nu het probleem van zijn? Sinds wanneer zijn niet alle burgers in uw provincie aan elkaar gelijk?

Windturbines met de voorgestelde afmetingen, vermogen en geluidsproductie op minder dan 600 m (in de meeste gevallen is het rond de 500 m) zijn te kolossaal om in een kleinschalig landschap als het gebied tussen Zwaagdijk en Oudijk te worden geplaatst.

U zult hieruit begrijpen dat wij overtuigd tegenstander zijn van dit plan en dus tegen stemmen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

Nr. 845471

Aan Gedeputeerde Staten
van Noord Holland
tav. mw. D. van Zandvoort
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

AGSS 2001DA007

Zaaknummer 84547

INGEKOMEN - 8 NOV. 2016

Zienswijze Windpark Westfrisia

Deze zienswijze betreft in het bijzonder het provinciaal inpassingsplan Windpark Westfrisia, c.a. en de ontwerp-omgevingsvergunningen (bouwen, milieu en handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening) voor een lijnopstelling van 5 windmolens ten oosten van de N302 ter hoogte van Zwaagdijk-Oost.

Inhoudsopgave

Inleiding....4

Het Plan....5

- Inleiding....5
- Gemeente vs Provincie....5
- Samenstelling plan....5
- De wet BIBOB....6

Gevolgen op de bevolking....7

- Draagvlak....7
- Ontwikkelingsrechten voor windturbines: een schaars goed....8
- Tweedracht tussen voor- en tegenstanders....8
- Waarde daling land en huizen....9

De effecten op de landschappelijke waarden....10

- Aangezicht dorpen....10
- Kromme Leek....10
- Vergezichten....10
- Toerisme....11
- Voortzettende krimp....11
- Historie en Archeologie....11

Gevolgen flora en fauna....12

- vogels en vleermuizen....12
- Beschermde diersoorten....12

Hinder direct-omwonenden....13

- Geluid....13
- Slagschaduw....18
- Stapeling....18

Nut en noodzaak van windenergie....19

- Algemeen....19
- Alternatief Afsluitdijk....20

Alternatief Amsterdam....20
Alternatief Noordzeekanaalgebied....20
Alternatief zon, getijden, omgekeerde osmose....21
Toepasselijk recht....22
Totstandkoming overgangsregeling....22
Afwijzen en weer doorgaan....22
Overgangsregeling en openbaarheid....23
Ruimtelijke ordening binnen de Overgangsregeling....23
Woordkeuzes en de overheid die zo zaken verhult....24
Rechtsongelijkheid door Overgangsregeling....25
PIP en omgevingsvergunning gelijktijdig....25
Aanvraag omgevingsvergunning....25
Afwijking van het originele plan....26
Mogelijke gevolgen stopzetten PIP....26
Tot slot....28

Inleiding

Mijn naam is P.L. van der Kolk, een lid van de dorpsraad van Zwaagdijk-Oost en binnen de dorpsraad belast met het dossier "Windpark Westfrisia". Deze zienswijze is dan ook namens de Dorpsraad Zwaagdijk-Oost. Het is geschreven in de "ik"-vorm, maar desondanks is het vanuit de dorpsraad geschreven, dus u kunt 'ik' dan ook als "wij" lezen.

Daarnaast ben ik direct betrokken als omwonende. Als het plan doorgaat word ik geconfronteerd met een drastische wijziging van mijn leefomgeving en een grote aantasting van mijn woongenoot. Vandaar dat ik voor de "ik"- vorm heb gekozen. Ondertussen heb ik en met mij vele anderen, ruzie gekregen met enkele van mijn buren die aan deze plannen verdienen, of de plannen nu doorgaan of niet. Alvast bedankt daarvoor, Provinciale overheid.

Na mij terdege te hebben laten informeren door diverse ervaringsdeskundigen ben ik inmiddels een beetje bekend geraakt met de nadelige effecten van windturbines: geluidsoverlast, slagschaduw, gezondheidsrisico's, aantasting van het landschapsschoon en waardevermindering van mijn woning. Het blijft echter een situatie van overmacht: ik, een onervaren burger tegenover zeer ervaren en rücksichtsloze ambtenaren. Het is mijn stellige overtuiging dat hier sprake is van doelredenering: procedures verworden tot holle frases en worden doorlopen voor de vorm. Als ik mij daarover beklaag voel ik mij niet gehoord.

Ik ben er stellig van overtuigd dat wanneer er (binnen een betrekkelijk korte tijd) windturbines zullen verrijzen aan de oostkant van Zwaagdijk-Oost en zelfs ten noordern van Hauwert, dit zal leiden tot een ingrijpende verandering van mijn woon- en werkomgeving. En dat de komst van windturbines in sterke mate afbreuk doen aan mijn woon- en leefklimaat/ genot. Niet alleen komen er veel meer turbines, maar deze latere molens zullen ook nog eens aanmerkelijk groter zijn dan in de huidige situatie, waardoor de ruimtelijke uitstraling en ook de hinder ervan veel groter, respectievelijk ernstiger zal zijn.

Ik breng het volgende onder uw aandacht, in reactie op de PIP voor Windpark Westfrisia.

Het Plan

Inleiding

Het plan windprak Westfrisia betreft de plaatsing van 5 molens, welke geplaatst mogen worden als er 10 molens verdwijnen. Er zijn dus in potentie 5 landeigenaren betrokken en 10 eigenaren van oude molens. Dan is er een organisator van het geheel, de initiatiefnemers. Er zijn omwonenden, zij die direct op de molens uitkijken en indirect, mensen die binnen een straal van 1200 of 1500 meter wonen van één of meerdere molens. Verder is de overheid partij als vergunningverlener en inrichter van de noodzakelijke infrastructuur (wegen, waterwegen, kabels) en natuurlijk in de rol van subsidieverstrekker. De overheid is hier op verschillende niveaus berokken, op gemeentelijk niveau en op Provinciaal niveau. Dan zal er ook nog één of meerdere financiers bij dit plan betrokken zijn.

Gemeente vs Provincie

De voltallige gemeenteraad van Medemblik is tegen dit plan (PIP). Gemeente Drechterland is tegen, net als de gemeente Hoorn. Een eerder versie van dit plan is dan ook gestrand bij de bestemmingsplanprocedure bij de toenmalige gemeente Wervershoof. Om dan toch windmolens te kunnen plaatsen bestaat de Provinciale Inpassing Procedure ' PIP', die is aangevraagd door de initiatiefnemers. Ik kan mij voorstellen dat een provincie hierin terughoudend is en zorgvuldig te werk gaat als uiteindelijk een dergelijke procedure wordt ingezet tegen de lagere overheden . Nu blijkt dat er voor dit plan bij de omwonenden géén draagvlak is. En de lokale overheden blijven ook tegen dit plan. Daarnaast is het helemaal niet eenduidig duidelijk dat dit gebied geschikt zou zijn voor windmolens. Hoe blijkt dat de provincie met terughoudendheid en zorg is omgegaan met burgers en de lagere overheden, nu blijkt dat er zoveel weerstand is én blijft? Ik vind dat dit duidelijk moet worden gemaakt alvorens besloten wordt over dit plan.

Samenstelling plan

Uit bovenstaande blijkt dat nogal wat afspraken nodig zijn om dit plan tot een goed einde te brengen. Ook is besloten om de PIP procedure en vergunningsverlening samen te voegen (waarover later meer). Waar ik bang voor ben is een gewoonte in het recht omtrent dit soort plannen, de gewoonte van "waar het meerdere mag, mag ook het mindere". Mijn stelling is dat het complete plan niet haalbaar is. Er zijn geen tien molens die verwijderd gaan worden. Er zijn geen 5 molens die geplaatst kunnen worden. Ik heb begrepen dat een wijziging van het plan, zoals het nu in de PIP staat, gaat leiden tot een afwijzing van de PIP. Echter wat gebeurt er als de PIP er is, tegelijkertijd de vergunning is verleend en het plan niet compleet

blijkt te zijn? Het samenvoegen van meerdere procedures, hoewel dit juridisch kan, brengt toch ook extra verantwoordelijkheden voor de Provincie met zich mee om goed te zorgen voor haar burgers?!? Ik wil dat in de PIP óf de vergunning wordt opgenomen dat het een "alles of niets" verhaal is. Of wil ik een andere vorm van garantie dat er geen "Ambtenaar (= de naam van een molen in Andijk) situatie achter Medemblik" ontstaat, waar een "rij van één" is geplaatst. Hoe gaat de provincie voorkomen dat uiteindelijk geen solitaire molen of elke andere vorm van een deel van het plan, ten uitvoer gebracht wordt? Volgens mij bluffen de initiatiefnemers nu en zullen ze later proberen te realiseren wat ze kunnen. En wij wonen dan bij de nog lelijkere, solitaire molens.

De wet BIBOB

Omdat het om gigantische subsidies gaat en de provincie zich dermate doelgericht opstelt, maak ik mij ernstige zorgen over de achtergrond en financiering van dit plan. Wie zit hier achter? Ik vind het daarom ook vreemd dat hier geen BIBOP onderzoek is gedaan. Dit is een grote lacune binnen deze procedure. Een aanvraag voor een PIP wordt jaren "terzijde gelegd". Dan opeens ontstaat er in drie dagen voor de aanpassing in de PRV een overgangsregeling. Het hoe en waarom van de overgangsregeling is geheim gehouden, omdat "het een ambtenaar zou schaden". Ik heb zelfs met een WOB verzoek geen inzage gekregen in deze materie. Ik heb het idee dat er toezeggingen gedaan zijn (die buiten de bevoegdheden vallen) en wil weten wie dit gedaan heeft, hoe, wanneer, met wie en waarom. Deze overgangsregeling komt er in feite op neer dat elke vorm van inspraak van de betrokkenen zinloos is. Ik vind dat het " hoe en waarom" van deze overgangsregeling, openbaar moet worden.

Ik vind een BIBOB procedure hier op zijn plaats en vind dat de uitkomsten van het BIBOB-onderzoek moeten worden toegevoegd aan dit rapport (PIP), vóórdat er een besluit wordt genomen. Daarnaast moet het rapport publiekelijk toegankelijk worden.

Gevolgen op de bevolking

Draagvlak

Een belangrijke reden waarom het onderhavige Windplan geen draagvlak geniet, ligt in het feit dat de opbrengsten van windenergie vrijwel uitsluitend ten goede komen aan de initiatiefnemers en eigenaren van de gronden waarop windturbines worden geplaatst. Dit terwijl de lasten door omwonenden worden gedragen! De buitensporig hoge subsidies en vergoedingen die grondeigenaren ontvangen voor de op hun percelen geplaatste windturbines – er worden bedragen genoemd tot € 35.000,-- per turbine per jaar – hebben een ronduit ontwrichtende werking op de gemeenschap en leiden tot een sociale tweedeling.

Die tweedeling komt bijvoorbeeld tot uiting in situaties waarin een agrarisch bedrijf of een agrarisch perceel te koop komt. De agrariërs die inkomen genieten uit één of meer turbines kunnen altijd meer bieden dan de agrariërs die het alleen van hun agrarisch bedrijf moeten hebben. De toekomstmogelijkheden (waarbij men ook moet denken aan de opvolging binnen de familie) van agrarische bedrijven die geen windturbine exploiteren, worden daardoor sterk beperkt. In de afweging om al dan niet windturbines toe te staan, zou voor deze marktverstorende werking veel meer aandacht moeten zijn.

In het provinciaal inpassingsplan is echter zoals gezegd niet voorzien in een profijtregeling voor omwonenden. Of moeten we het een 'stop het verlies regeling' noemen? Er is een participatieplan, maar dat geeft slechts een vergoeding van procenten in relatie tot het verlies wat geleden wordt. Een mooi kopje met een waardeloze inhoud, iets wat we vaker gaan tegenkomen in dit stuk. Aldus is in het ontwerp-plan geen invulling gegeven aan de pijler 'draagvlak', hoewel deze pijler volgens de provincie 'randvoorwaardelijk' was voor het Windplan. Op dit punt schiet het inpassingsplan daarom ernstig tekort. Ik vind dat dit aangepast moet worden en moet worden opgenomen in de afwegingen.

Aangezien ook volgens de in het provinciale inpassingsplan gemaakte afweging dat de toename van de geluidsbelasting alleen aanvaardbaar is omdat wordt voorzien in een omwonendenregeling, kan het inpassingsplan niet worden vastgesteld zolang deze regeling ontbreekt. Het gaat er immers om een planologische ontwikkeling mogelijk te maken die uit oogpunt van een goede ruimtelijke ordening alleen aanvaardbaar is als de omwonenden daarvoor worden gecompenseerd.

"Windpark Westfrisia is bezig een omwonendenregeling op te stellen". Tot op heden is daar op geen enkele manier over gecommuniceerd met omwonenden. De mededeling over het opstellen van deze omwonendenregeling biedt geen enkele waarborg dat deze ook echt tot stand zal komen en vervolgens wordt uitgevoerd. Evenmin is gewaarborgd dat de regeling voldoende compensatie zal bieden. Inspiratie voor een dergelijke regeling valt overigens te vinden in de vergoedingen die de Federatie Windverenigingen Flevoland bereid is te

betalen, blijkens hun Federatieplan van 30 juni 2014 en in de u welbekende gedragscode van de NLVOW.

Het ontbreken van maatregelen in het kader van het verkrijgen van draagvlak, is ook in strijd met het beleid in de Structuurvisie Wind op Land. In deze Structuurvisie verwijst de regering op dit punt naar het Energieakkoord, waarin 'wordt gesteld dat 'een betere verdeling van lusten en lasten (compensatie en participatie) tussen ontwikkelaars en de omgeving essentieel is voor het vergroten van het draagvlak'. Ook verwijst de regering naar de afspraak in het Energieakkoord om bij projecten groter dan 15 MW een participatieplan te eisen. Deze en andere maatregelen die de regering in de Structuurvisie propageert ter vergroting van het draagvlak zijn in het provinciaal inpassingsplan echter niet opgenomen. Ik vind dat dit in het plan aangepast dient te worden alvorens er een besluit wordt genomen..

Ontwikkelingsrechten voor windturbines: een schaars goed

De ruimtelijke ontwikkelingsrechten waarin het provinciaal inpassingsplan voorziet, vormen een schaars goed. De verdeling van dit schaarse goed over de potentiële gegadigden hoort op een zorgvuldige en transparante wijze te gebeuren, waarbij alle gegadigden in beginsel een even grote kans op de verwerving van zo'n ontwikkelingsrecht moet worden geboden. De rechtspraak over de verdeling van schaarse vergunningen (en de ontwikkelingsrechten die in het inpassingsplan worden toebedeeld zijn daarmee zonder meer vergelijkbaar) dwingt daar ook toe.

Van een dergelijke verdeling is echter geen sprake geweest. Het Windplan is opgesteld in overleg met de initiatiefnemers. Andere potentiële gegadigden zijn van meet af aan genegeerd bij de planontwikkeling. Een dergelijke gang van zaken is in strijd met het gelijkheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel. Ik vind dat dit in het plan aangepast dient te worden alvorens er over wordt besloten.

Tweedracht tussen voor- en tegenstanders

De onevenredige verdeling tussen de begunstigden en de omwonenden zorgt voor sociale spanningen. De subsidies worden opgebracht uit belastinggeld die door alle stroomgebruikers worden betaald (dus ook door de omwonenden) Hierdoor wordt er onevenredig veel geld verdiend door de enkeling die het land bezit en deze initiatieven onderneemt. Hoewel van 'ondernemen' geen sprake meer is, er kan beter worden gesproken over het consumeren van subsidiegeld mét een bonus vanuit de stroomopbrengsten. Dit veroorzaakt ruzies en tweespalt onder de bevolking. Ik vind dat participatie moet leiden tot draagvlak bij de bevolking en niet een procedure is die doorlopen moet worden. Als een plan geen draagvlak heeft mag er niet meer gesproken worden over participatie. De woorden "opleggen aan de bevolking" is van toepassing en dient te worden gebruikt. Dingen mogen niet anders benoemd worden dan ze daadwerkelijk zijn. Wilt u dit aanpassen

in de PIP en dan pas hier over besluiten? Zodat het werkelijke beeld duidelijk wordt, voordat er een besluit wordt genomen.

Waarde daling land en huizen

Het lijdt geen twijfel dat onze onroerende zaken in waarde zullen verminderen als gevolg van de verwezenlijking van het project. In de besluitvorming wordt dit aspect tot nu toe volledig genegeerd

Er zal vooraf door initiatiefnemers, provincie en gemeente Medemblik een taxatie moeten plaatsvinden van het onroerend goed van omwonenden. Het is van belang dat wordt vastgelegd in de stukken dat dit plaatsvindt vóór verlening van de vergunningen.

Daarnaast hoort in de afweging mee te wegen of er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. De omvang van de waardedaling mee te wegen op zo'n manier dat naarmate de waardedaling groter is, dit eerder aanleiding moet zijn om geen planologische medewerking te verlenen. Dat eist in ieder geval dat de stukken hierin inzicht bieden. Zolang dit inzicht ontbreekt kan van enig draagvlak voor het project geen sprake zijn. Ik vind dat dit in het plan aangepast dient te worden alvorens er over wordt besloten.

De effecten op de landschappelijke waarden

Aangezicht dorpen

De direct aangrenzende dorpen Westwoud en Zwaagdijk-Oost zijn exemplarische voorbeelden van de lintbebouwing waar Noord-Holland beroemd om is. Het plaatsen van windmolens van een dergelijk formaat op een dusdanig korte afstand van de bebouwing vernietigt alle gevoel van ruimte en verruïneerd de dorpsaanzichten.

De komst van windturbines zou samen vallen met de reeds aanwezige hoogspanningsleiding aan de andere zijde van Zwaagdijk-Oost. Gezamenlijk met het plan Windpark Westfrisia geeft het een beklemmend gevoel, bedreigend zelfs. Ook hier is de schaal van het plan van groot belang. De hoogte in combinatie met de afstand tot de huizen.

Kromme Leek

De molens staan in lijn, parallel aan de Kromme Leek. Dit gebied is cultuurgoed.

De Kromme Leek en haar directe omgeving heeft historische waarde. De plaatsing van molens staat haaks op ander beleid van de gemeente en de provincie. Ik lees nergens in dit plan een afweging tussen het bestaande beleid en dit nieuwe beleid. Door het overgangsrecht is een goede ruimtelijke ordening een laatste strohalm voor de bevolking, maar de afwegingen die een goede ruimtelijke ordening inhoudt worden niet gemaakt. Het is alsof er een taart gebakken wordt zonder de ingrediënten te gebruiken. Ik vind dat er een overweging tussen het bestaande en het nieuwe plan gemaakt moet worden en dat dit in de PIP aangepast dient te worden alvorens er over wordt besloten.

Vergezichten

Ook het panorama vanuit de vele andere dorpen, dus niet alleen de direct naastgelegen dorpen, wordt aangetast. Door de enorme hoogte van de windturbines (meer dan 140 meter) zullen deze op zeer grote afstand te zien zijn. Om deze landschappelijke waarde te beschermen verzoeken wij u deze plannen niet door te laten gaan. Door het overgangsrecht is een goede ruimtelijke ordening een laatste strohalm voor de bevolking, maar de afwegingen die een goede ruimtelijke ordening inhoudt worden niet gemaakt. Het is alsof er een taart gebakken wordt zonder de ingrediënten te gebruiken. Ik vind dat de gevolgen van aantasting van het panorama onderzocht moeten worden en dat de uitkomst van dat onderzoek deel moet uitmaken van het rapport (PIP) alvorens er over wordt besloten.

Toerisme

In de SWAT analyse van de provincie staat vermeld dat er op het gebied van toerisme en leefbaarheid nog veel te ontwikkelen is. Mochten we nog enige kans op toerisme maken dan moeten er geen windmolens worden geplaatst in dit gebied. Immers, wie wil er recreëren tussen een dergelijk oerwoud aan windmolens? Alle investeringen om toerisme te ontwikkelen in de wijde omgeving worden voor de komende twee decennia teniet gedaan. Door het overgangsrecht is een goede ruimtelijke ordening een laatste strohalm voor de bevolking, maar de afwegingen die een goede ruimtelijke ordening inhoudt worden niet gemaakt. Het is alsof de taart gebakken wordt zonder de ingrediënten te gebruiken. Ik vind dat dit in het plan aangepast dient te worden alvorens er over wordt besloten.

Voortzettende krimp

De veroudering en ontvolking van het platteland is een landelijke trend, het platteland krimpt. Welnu: het plaatsen van windmolens maakt onze dorpen geen aantrekkelijke woonplaats. Er zal sprake zijn van hinder en overlast. Daardoor verminderd de belangstelling voor onze dorpen. Ze zullen verouderen (de gemiddelde leeftijd van de bevolking zal toenemen), voorzieningen zullen afnemen en de ontwikkeling van de dorpen zal in een negatieve spiraal terecht komen. Ontwikkelingen die we elders in het land al zien gebeuren, importeren we op deze manier naar onze gebieden.

Wij verzoeken u alsnog het plan op dit punt te heroverwegen en (voor zover u daartoe niet bereid bent) inzicht te verschaffen in de exploitatieopzet van het plan en duidelijk te maken waarom die dwingt tot de nu gemaakte keuzes. Door het overgangsrecht is een goede ruimtelijke ordening een laatste strohalm voor de bevolking, maar de afwegingen die een goede ruimtelijke ordening inhoudt worden niet gemaakt. Het is alsof de taart gebakken wordt zonder de ingrediënten te gebruiken. Ik vind dat dit in het plan aangepast (opgenomen) dient te worden alvorens er over wordt besloten.

Historie en Archeologie

Er zijn recentelijk archeologische vondsten uit de middeleeuwen gedaan in Westwoud en andere plaatsen in de regio. Deze waren onverwacht en dit zal wellicht leiden tot een her evaluatie van de archeologische waarde van dit gebied. Daarnaast zijn er in de tweede wereld oorlog droppings en gevechtshandelingen geweest. Daarom vind ik dat er een archeologisch onderzoek moet komen voordat er tot plaatsing van windturbines wordt overgegaan. Ik vind dat dit in het plan aangepast dient te worden alvorens er over wordt besloten.

Gevolgen flora en fauna

In de MER zijn een aantal onderzoeken gedaan. Toch mis ik enkele risico's ten aanzien van de natuur welke ik in dit hoofdstuk wil duiden.

vogels en vleermuizen

Als eerste mis ik in de plannen de gevolgen voor de ijsvogel (Alcedo atthis). Deze soort zie ik regelmatig bij mijn huis rondvliegen. Nu is dit volgens mij een beschermde diersoort volgens de Flora- en faunawet: beschermde soort als bedoeld in artikel 3 en 4. In het buurdorp Hauwert is door de overheid een wal aangelegd om deze soort in dit gebied te houden en de voortplanting te stimuleren. Dit heeft blijkbaar succes. Het is logisch dat dan ook onderzocht wordt of de geplande windturbines gevolgen hebben op de leefomgeving, het gedrag en de instandhouding van deze soort in de directe omgeving. Ik vind dat dit onderzocht moet worden en moet worden meegenomen in de overwegingen bij een dergelijke ingrijpend plan.

Als tweede merk ik dat de lepelaar (Platalea leucorodia) steeds verder oprukt richting ons gebied. Nu is dit volgens mij ook een beschermde diersoort volgens de Flora- en faunawet: beschermde soort als bedoeld in artikel 3 en 4. Eerder zag je de lepelaar alleen in het natuurgebied bij Zaanstad. Daarna zag je ze steeds vaker in de buurt van Purmerend. Tegenwoordig zie je deze prachtige vogel soms in de gebieden rond Hoorn. Ik heb deze soort nog niet aan deze kant van Hoorn gezien, maar als de huidige trend zich voortzet dan is dit slechts een kwestie van tijd. Ik zou het verschrikkelijk vinden als deze molens de migratie van deze vogels naar ons gebied in de weg gaan staan. Waarom is dit niet meegenomen in de overwegingen? Ik vind dat dit onderzocht moet worden en moet worden meegenomen in de overwegingen bij een dergelijke ingrijpend plan.

Als derde vogel noem ik de grote Zilver-reiger (Ardea alba), ook deze heb ik gezien in onze polder. Een prachtige vogel die ik hier vroeger nooit zag. Ik zou het verschrikkelijk vinden als deze molens de migratie van deze vogels naar ons gebied in de weg gaan staan. Waarom is dit niet meegenomen in de overwegingen? Ik vind dat dit onderzocht moet worden en moet worden meegenomen in de overwegingen bij een dergelijke ingrijpend plan.

Beschermde diersoorten

Onlangs heb ik bij ons in de buurt een klein roofdier zien lopen, een soort die ik niet zo vaak zie. Het was een nerts, oftewel de Mustela lutreola. Nu is dit een beschermde diersoort. Waarom is dit niet meegenomen in de overwegingen? Ik vind dat dit onderzocht moet worden en moet worden meegenomen in de overwegingen bij een dergelijke ingrijpend plan.

Hinder direct-omwonenden

Geluid

's Nachts kunnen we niet meer genieten van de natuurlijke omgevingsgeluiden. De vogels en andere dieren die we nu nog wel kunnen horen. Uit onderzoek blijkt dat dit ernstige gevolgen heeft voor de omwonenden. Zie ook:

https://www.wind-watch.org/documents/wind-turbine-syndrome-2/

Daarin staat onder andere (helaas in het Engels, maar ik neem aan dat u die taal machtig bent):

Pierpont has identified the following cluster of symptoms among many people living near wind turbines. In *Wind Turbine Syndrome: A Report on a Natural Experiment* (Santa Fe, NM: K-Selected Books, in press) she explains how these seemingly disparate symptoms result from turbine low frequency noise scrambling the body's balance, motion, and position sensors.

1. sleep disturbance
2. headache
3. tinnitus (pronounced "tinn-uh-tus": ringing or buzzing in the ears)
4. ear pressure
5. dizziness (a general term that includes vertigo, lightheadedness, sensation of almost fainting, etc.)
6. vertigo (clinically, vertigo refers to the sensation of spinning, or the room moving)
7. nausea
8. visual blurring
9. tachycardia (rapid heart rate)
10. irritability
11. problems with concentration and memory
12. panic episodes associated with sensations of internal pulsation or quivering, which arise while awake or asleep

Dit zijn enorme gezondheid risico's! En dat terwijl ook de WHO deze studie en de uitkomsten daarvan onderschrijft! De criteria die gehanteerd worden bij de overgangsregeling en de omgevingsvergunning zijn te oud en gezien de studie van Piermont niet meer toepasselijk. Ik eis een betere bescherming van mijn leefomgeving en woongenot. Dit gaat over mijn gezondheid, de gezondheid van mijn naaste dierbaren en die van mijn

buren. Het kan niet zo zijn dat omdat een aanvraag voor een bepaalde datum heeft plaatsgevonden, de laatste gezondheidscriteria niet worden toegepast. Niet voor niet heeft de provincie een 600 meter grens ingesteld. Het is nog maar de vraag of die 600 meter voldoende is. Ik wil dat internationaal erkende onderzoeken gebruikt worden bij het onderzoeken van de invloed van geluid op mijn gezondheid en leefomgeving. Met name de grootte van de windturbines en de afstand tot de woonhuizen, in combinatie met het gebrek aan draagvlak heeft een ongekende impact op de omwonenden.

De mate waarin geluidhinder wordt ervaren houdt verband met het gegeven dat het achtergrondgeluidsniveau in de omgeving en zeker in de woon- en werkomgeving van het buitengebied laag is. In het MER wordt dit weliswaar erkend[1], maar het MER geeft verder geen enkel inzicht in de precieze hoogte van het achtergrondgeluidsniveau. In een zienswijze op de startnotitie is wel verzocht om hiernaar onderzoek te verrichten. Ook de Commissie MER heeft in haar advies over het concept van de Startnotitie geadviseerd om 'de bestaande toestand van het milieu in het studiegebied en de te verwachten milieutoestand als gevolg van de autonome ontwikkeling te beschrijven, als referentie voor de te verwachten milieueffecten'. Dat is echter niet gebeurd. Wij verzoeken alsnog om de bestaande toestand van het achtergrondgeluidsniveau te onderzoeken, alvorens de vergunningen te verlenen.

Het geluid dat windturbines veroorzaken vormt voor omwonenden doorgaans een van de meest belastende geluiden. Juist daarom hoort een MER een duidelijk beeld te geven van de mate waarin sprake zal zijn van geluidhinder. Dat kan alleen als de toekomstige geluidhinder wordt vergeleken met de bestaande referentiesituatie. Als die vergelijking ontbreekt, blijft ongewis wat de komst van de turbines precies betekent voor het woon- en leefklimaat ter plaatse en is een adequate afweging van alle betrokken belangen niet goed mogelijk.

Het feit dat volgens de berekeningen van het MER de turbines kunnen voldoen aan de wettelijke geluidsnormen maakt dit niet anders. Het voldoen aan de wettelijke normen brengt immers niet noodzakelijkerwijs mee dat het windturbinepark ook zal voldoen aan de wettelijke norm van een goede ruimtelijke ordening. Zo vernietigde de Afdeling Bestuursrechtspraak in haar uitspraak van 11 november 2009 een besluit tot goedkeuring van een bestemmingsplan op grond van de volgende overweging:

"Uit de omstandigheid dat wordt voldaan aan de volgens de milieuvergunning aan te houden afstanden volgt niet zonder meer dat een goed woon- en leefklimaat in de omgeving is gewaarborgd".

1

Vanuit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening hebben Provinciale Staten van Noord-Holland op 15 december 2014 besloten tot een wijziging van artikel 32 van de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV). In lid 4, sub g, van dit artikel wordt nu bepaald dat 'windturbines op minimaal 500 meter afstand worden geplaatst van gevoelige bestemmingen'. In de toelichting valt hierover het volgende te lezen:

'Omdat deze normstelling (lees; de in artikel 3.14a van het Activiteitenbesluit neergelegde geluidsnormen, JV) deels een jaargemiddelde is en er desondanks hinder kan ontstaan, is het voorkeursalternatief in het plan-MER gebaseerd op een afstand van 500 meter tot gevoelige objecten. De in artikel 3.14a van het Barim gehanteerde norm van 41 dB Lnight borgt niet altijd een goed woon- en leefklimaat. Aangezien de norm uitgaat van een jaargemiddelde is niet uitgesloten dat een windpark een aantal maanden per jaar de geluidsnorm overschrijdt. Om dit te voorkomen is een afstandsnorm van 500 meter opgenomen die voldoet aan de in artikel 4.1 Wro opgenomen randvoorwaarde van een goede ruimtelijke ordening.'

Deze norm geldt alleen voor de provinciale herstructureringsgebieden, maar niet voor de Windpark Westfrisia. Ik stel mij op het standpunt dat het gelijkheidsbeginsel er toe dwingt om deze norm ook in het Windpark Westfrisia aan te houden. Er is immers geen reden te bedenken waarom de omwonende van Windpark Westfrisia bij de plaatsing van windturbines slechter mogen worden behandeld dan de overige inwoners van de provincie Noord-Holland.

Een belangrijk punt van zorg voor ons, is in dit verband de vraag of na de komst van de turbines nog een aanvaardbaar werkklimaat in het buitengebied resteert. De geluidshinder van de turbines kan immers aanzienlijk afbreuk doen aan de milieukwaliteit van het agrarisch gebied. Ook het agrarisch gebied behoort tot het milieu in de zin van art. 1.1 van de Wet milieubeheer, waarvoor de windturbines gevolgen kunnen hebben. Gegeven de aard van de toegepaste teelten werken cliënten en hun medewerkers zeer frequent vele uren achtereen op hun percelen. Dit aspect is in strijd met artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 2:14 van de Wabo genegeerd in het MER en in de ontwerp-besluiten.

Onderzoek naar de precieze omvang van deze geluidsbelasting en naar wat dit voor het werkklimaat ter plaatse betekent, is noodzakelijk. Alleen zo kan worden vastgesteld of het project in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening en of hiervoor omgevingsvergunningen kunnen worden verleend.

Om diezelfde reden dient ook een duidelijk inzicht te worden gegeven in de cumulatieve geluidsbelasting. Immers de N302 wordt tegelijkertijd omgebouwd tot een snelweg en dient

deze op een kenbare manier te worden betrokken bij de afweging die aan het inpassingsplan en aan de omgevingsvergunningen ten grondslag liggen. Het MER biedt hierin alleen maar een heel globaal inzicht. Wel wordt daaruit duidelijk dat de akoestische kwaliteit in cumulatief opzicht zal verslechteren, maar zonder dat hiervan per opstelling een specifiek beeld wordt gegeven. Dat hoort alsnog te gebeuren.

Meer in het algemeen menen wij dat de norm van 47 dB Lden hen onvoldoende beschermt tegen de geluidhinder van windturbines, mede gezien het feit dat windturbinegeluid eerder als hinderlijk wordt ervaren dan bijvoorbeeld lawaai van wegverkeer of industrie. Het RIVM heeft er indertijd op gewezen dat een richtwaarde van omstreeks 40 dB consistent zou zijn met de normstelling voor andere bronnen van omgevingsgeluid (zoals weg- en railverkeer) en dat een grenswaarde boven 45 dB 'vanuit een oogpunt van de hinder- en gezondheidsproblematiek ongunstig (is)'. Dit maakt voldoende duidelijk dat mensen die op of nabij de rand van de 47 dB-contour wonen een zeer aanzienlijke geluidhinder zullen ervaren en dat dit nog erger geldt voor mensen die binnen deze geluidscontour verblijven.

Wij maken ook bezwaar tegen toepassing van de 47 dB Lden-norm op windturbines, omdat naleving ervan niet is gewaarborgd. De Stichting Advisering Bestuursrechtspraak (StAB) heeft hierover in haar Verslag ter zake van het windpark Noordoostpolder het volgende opgemerkt:

'Ik merk wel op dat door te kiezen voor handhaving op basis van de geluidemissieniveaus van de windturbines, wordt aangenomen dat daarmee voldoende zekerheid bestaat dat de geluidimmissieniveaus ter plaatse van de woningen voldoet aan de grenswaarden uit het Activiteitenbesluit. De overdracht van het geluid van bron naar ontvanger is echter op basis van aannames gesimuleerd met een computerprogramma waarbij vooral wind en temperatuur (meteocondities) in de praktijk een grote rol kunnen spelen. Het is dan ook niet gezegd dat wanneer de geluidemissie van de windturbines binnen de toegestane bandbreedte aan de eis voldoet, daarmee ook het jaargemiddelde geluidsniveaus ter plaatse van de woningen aan de eis voldoet.'

Dat ook bij een adequate handhaving van de norm door middel van emissieberekeningen niet is gewaarborgd dat omwonenden maximaal een geluidbelasting van 47 dB Lden ondervinden, zou op zich al een doorslaggevend argument moeten zijn tegen toepassing van deze norm. Er is echter nog een andere reden waarom de Lden-norm vanuit een oogpunt van handhaving problematisch is. Deze norm biedt namelijk geen mogelijkheid voor omwonenden om zelf na te gaan of sprake is van een overschrijding. Waar voorheen omwonenden door middel van het (laten) uitvoeren van immissiemetingen zelf konden vaststellen of sprake is van een overschrijding van de norm, is dit nu volgens de regering onmogelijk:

'Omdat alleen een Lden-criterium wordt vastgesteld, is het handhaven middels directe immissiemetingen vrijwel uitgesloten. (...). De door de fabrikant opgegeven emissiekarakteristieken van de windturbine vormen het uitgangspunt bij het akoestisch onderzoek. Op basis van het jaargemiddelde geluidvermogen wordt het immissieniveau bij normaal gebruik vastgesteld, hetgeen aan de normstelling wordt getoetst.'

Omwonenden kunnen zich wel beklagen over de ondervonden geluidsoverlast, maar kunnen die klachten niet onderbouwen door immissiemetingen uit te voeren. Zij zijn daardoor volledig afhankelijk van de bereidheid bij het bevoegd gezag om onderzoek te verrichten naar de vraag of de geluidsnorm wordt nageleefd. Die controle is evenwel gebaseerd op door de fabrikant aangeleverde gegevens over het bronvermogen en de door de exploitant ingevolge artikel 3.14e van de Activiteitenregeling geregistreerde gegevens. Bovendien vindt deze controle in beginsel maar één maal per jaar plaats. Het gaat immers om een jaargemiddelde norm. Omwonenden zijn m.a.w. afhankelijk van de bereidheid van het bestuur om werk te maken van de handhaving en van de juistheid van de door fabrikant en exploitant aangedragen gegevens. Zij hebben geen enkel middel in handen om zelf vast te stellen of sprake is van een overtreding van de norm en of dus actie is vereist in de zin van een bestuursrechtelijk verzoek om handhaving aan het bevoegd gezag dan wel een actie uit onrechtmatige daad tegen de exploitant van de windturbines.

Het feit dat de 47 dB Lden-norm een algemeen verbindend voorschrift is, heeft tot gevolg dat het voor omwonenden meest belangrijke milieueffect van windturbines, namelijk de daardoor veroorzaakte geluidsbelasting, feitelijk niet langer onderdeel uitmaakt van de te verrichten afweging rond het al dan niet toestaan van windturbines. Dat blijkt ook uit de ontwerp-besluiten. Daarin is bepaald dat als de windturbines kunnen voldoen aan de wettelijke geluidsnorm, zo nodig door toepassing van stillere turbines en geluidsreducerende maatregelen, zij worden vergund. In feite wordt hierdoor het onderwerp 'geluidhinder' aan de belangenafweging onttrokken en wordt aldus het betrokken publiek de gelegenheid ontnomen om voor wat betreft met meest belangrijke milieueffect van turbines te participeren in de besluitvorming. Dit is in strijd met de waarborgen die het Verdrag van Aarhus biedt. Het Verdrag beoogt het publiek in de gelegenheid te stellen te participeren in de besluitvorming, zodat dit publiek zijn recht 'om te leven in een milieu dat passend is voor zijn of haar gezondheid en welzijn' geldend kan maken (vgl. artikel 1 van het Verdrag). Door geluidsnormen bij wet te regelen, kan het publiek dit recht niet langer effectueren. Van het recht op 'werkelijke inspraak' zoals dat door artikel 6 van het Verdrag en artikel 2 van de richtlijn 2003/35/EG wordt gewaarborgd, is daardoor geen sprake.

In verband hiermee rijst ook de vraag of het toepassen van een norm waarvan de naleving voor de omwonenden oncontroleerbaar is, op zichzelf genomen al niet in strijd is met het Verdrag van Aarhus. Zoals hiervoor is beschreven is zelfs bij een adequate handhaving (op basis van emissiekarakteristieken) onzeker of omwonenden niet toch meer geluidshinder ondervinden dan is toegestaan, terwijl tegelijk omwonenden zelf geen enkel middel in handen hebben om zelf vast te stellen of sprake is van een overtreding van de norm en dus actie is vereist. Ook het door de artikelen 4 en 5 van het Verdrag gewaarborgde recht op een transparante informatievoorziening en het in artikel 9, lid 2, van het Verdrag neergelegde recht op toegang tot de rechter worden bij de toepassing van de 47 dB Lden-norm derhalve illusoir.

Door de molens wordt ons gebied feitelijk een soort industriële zone. Twee bedrijventerreinen worden als het ware door de lijn van molens aan elkaar geknoopt.

Slagschaduw

Hetgeen hiervoor is opgemerkt over de geluidbelasting van de windturbines geldt deels ook voor de door de turbines veroorzaakte slagschaduw. Elke beschouwing in het MER en in de ontwerpbesluiten over de mate waarin zich op de agrarische percelen slagschaduw zal voordoen en over de vraag in hoeverre dit vanuit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening, met name op het punt van het werkklimaat op de agrarische percelen, aanvaardbaar is, ontbreekt. Daarin zal alsnog moeten worden voorzien.

Verder brengen wij onder de aandacht dat wij ook nu al hinder door slagschaduw ondervinden en dat deze hinder voor een deel van hen veel meer bedraagt dan de maximaal toegestane 6 uren per jaar. Wij verzoeken u daarom toe te lichten of en zo ja op welke wijze in de stilstandsregeling rekening wordt gehouden met de cumulatieve hinder van slagschaduw en hoe het bevoegd gezag de stilstandsregeling denkt te gaan handhaven?

Op geen enkele wijze zie ik iets staan over de invloed van de windmolens op automobilisten. De N23 ligt parallel aan de rij windmolens. Dit gaat 's avonds slagschaduw veroorzaken op de N23. Automobilisten worden rond de tijd van een ondergaande zon geconfronteerd met een snelle afwisseling van scherp licht en schaduw. Dit kan allerlei gevolgen hebben op de concentratie en zelfs leiden tot epileptische aanvallen. Ik denk dat dit kan leiden tot gevaarlijke situaties en ongelukken. Ik vind dat dit onderzocht moet worden.

Stapeling

Zwaagdijk-Oost wordt van alle kanten ingesloten. Aan de ene kant de verdubbeling van de N302 en Windpark Westfrisia, aan de andere kant Hoogspanningsleidingen. Niet te vergeten de plannen van Zevenhuis waar men nog hoger wil gaan bouwen. Bij de ruimtelijke plannen van de aanleg van de N23 was het duidelijk: tot hier is het Hoorn en verstedelijkt. Maar daarna is het open landelijk en daar moeten we zuinig op zijn. De aanleg van deze snelweg heeft een grote impact en daar zouden deze windmolens bij komen. Het geluid van de snelweg is een argument om het geluid van de windmolens weg te poetsen. Het omgekeerde is juist het geval. Niet alleen krijgen we nu meer overlast van de snelweg, maar nu ook nog eens van windmolens. Ik vind dat deze stapeling van effecten onvoldoende onderzocht is en dat dit wel onderzocht moet worden. Niet alleen wat betreft de effecten op de gezondheid, maar ook de effecten op de waardedaling van mijn huis.

Nut en noodzaak van windenergie

Algemeen

Onderzoek naar noodzaak ontbreekt en dat de ontwerpbesluiten in strijd met artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht niet zijn gebaseerd op een zorgvuldig onderzoek naar alle relevante feiten.

Het Centraal Planbureau (CPB) in een rapport van 14 juni 2013, geschreven op verzoek van de ministeries van Economische Zaken en Infrastructuur & Milieu heeft geconstateerd dat in elk geval de eerstkomende jaren de maatschappelijke kosten de baten ver overtreffen.

Het bevreemd ons dat er geen kosten/baten analyse bij de ter inzage liggende stukken is gevoegd.

De rekening van de keuze om grootschalige windparken op land aan te leggen wordt nu eenzijdig bij de omwonenden neergelegd. Zij worden geconfronteerd met een aanzienlijke achteruitgang van hun woon- en leefklimaat en met een waardevermindering van hun onroerende zaken, zonder dat daar een adequate compensatie tegenover staat.

Op de site van de provincie staat:

Wind op land: Noord-Holland komt afspraken met Rijk na

De provincie Noord-Holland heeft besloten dat 6 aanvragen voor windparken in Noord-Holland verder mogen gaan in het proces richting definitieve vergunningverlening. Dit besluit betekent ook dat de provincie heeft voldaan aan de prestatieafspraken die zijn gemaakt met het Rijk.

De provinciale taakstelling voor Wind op land komt voort uit het Nationale Energieakkoord. Hierin is de ambitie vastgelegd dat de energievoorziening voor Nederland in 2020 bestaat uit 14% duurzame energie en in 2023 uit 16%. Om de doelstelling van 2020 te halen moet in Noord-Holland 685,5 mw opgesteld vermogen van windenergie op land worden gerealiseerd. Met het Rijk is afgesproken dat de provincie zich zou inspannen om zo dicht mogelijk in de buurt te komen van dit getal.

Er zijn zelfs partijen die willen procederen met de provincie om mogelijkheden te krijgen voor windmolens. Terwijl de windmolens ons door de strot geduwd worden, dus zeer tegen onze zin in. De provincie heeft alternatieve genoeg om windpark Westfrisia af te blazen. Ik vind dat de ontwikkeling-alternatieven afgewacht moeten worden alvorens dit plan door te

duwen. Zijn de alternatieven voldoende tegen elkaar afgezet om te spreken van een goede ruimtelijke ordening? Ik vind van niet en wil dat dit heroverwogen wordt.

Alternatief Afsluitdijk

Wij vragen rijk, gemeente Medemblik en initiatiefnemers Windplan Westfrisia, onderzoek te doen naar de mogelijkheden voor het verplaatsen van het windplan naar de afsluitdijk. Voorheen had minister Kamp, de afsluitdijk niet opgenomen in mogelijke gebieden, maar vanuit de tweede kamer komen steeds meer geluiden om windturbines toe te staan langs de contouren van de afsluitdijk.

Onze vraag: wilt u onderzoek doen naar verhuizing van Windplan Westfrisia naar de locatie Afsluitdijk?

Dit betekent dat er eerst uitgebreid onderzoek gedaan moet worden naar de mogelijkheid van plaatsing van 105,8 MW bij de Afsluitdijk. Als dat zo is dan vervalt automatisch de noodzaak om nu op onverantwoorde wijze met de zgn. overgangsregeling in de hand Windpark Westfrisia 'erdoor' te drukken. Wilt u dit onderzoeken voordat de vergunningen verleent worden?

Alternatief Amsterdam

In Amsterdam-Noord zijn tal van initiatieven welke door de provincie worden afgewezen. Daar wil men windmolens, de overlast die daar gegenereerd wordt is veel minder dan in het geval van Windplan Westfrisia. Als in A'dam Noord windmolens geplaatst worden, wordt er waarde gecreëerd met overheidsgeld in plaats van vernietigd.

Dit betekent dat er eerst uitgebreid onderzoek gedaan moet worden naar de mogelijkheid van plaatsing van 105,8 MW in Amsterdam-Noord. Als dat zo is dan vervalt automatisch de noodzaak om nu op onverantwoorde wijze met de zgn. overgangsregeling in de hand Windpark Westfrisia 'erdoor' te drukken. Wilt u dit onderzoeken, voordat de vergunningen verleent worden?

Alternatief Noordzeekanaalgebied

De PvdA heeft aangegeven dat zij duidelijk voorkeur geeft aan plaatsing van de turbines in het Noordzeekanaalgebied en de IJmond (Beverwijk, Heemskerk, Velsen). Wanneer daar de 105,8 MW geplaatst kunnen worden heeft dat hun voorkeur.

Dit betekent dat er eerst uitgebreid onderzoek gedaan zal moeten worden of er in bovengenoemd gebied de 105,8 MW geplaatst kan worden. Als dat zo is dan vervalt automatisch de noodzaak om nu op onverantwoorde wijze met de zgn. overgangsregeling in de hand Windpark Westfrisia 'erdoor' te drukken. Wilt u dit onderzoeken, voordat de vergunningen verleent worden?

Alternatief zon, getijden, omgekeerde osmose

Zonne-energie, energie uit getijdenstroming en energie uit omgekeerde osmose (waar het water uit het IJsselmeer de zee in stroomt) kunnen elk een alternatief zijn voor groene stroom. Deze methodes kunnen in dezelfde mate van stroom voorzien als het plan Windpark Westfrisia. Wilt u dit onderzoeken, voordat de vergunningen verleent worden?

Toepasselijk recht

Totstandkoming overgangsregeling

Er is een verzoek tot een PIP ingediend. Dit is volgens de gedeputeerde door de provincie terzijde gelegd. Een mij onbekende term. Volgens mij is daarmee het verzoek niet aangenomen en dus afgewezen. Dan opeens wordt een overgangsregeling in het leven geroepen. In drie dagen wordt een simpele overgangsregeling gemaakt, na een periode van jaren van " ter zijde legging". Ik wil dat wordt onderzocht wat de " ter zijde legging", zoals de gedeputeerde dat noemt, betekent en dat uitgelegd wordt waarom geen sprake van afwijzing was. Kan ook uitgelegd worden waarom een dergelijke afwijking van de procedure mogelijk is en hoe dit de belangenafweging van beide partijen in goede balans houdt.

Afwijzen en weer doorgaan

In antwoord op Staten van 30 juni 2015 bij antwoord op vraag 5 staat: *Ja, de aanvrager was aanwezig bij de Statenvergadering op 17 december 2012 en is aansluitend op de hoogte gesteld van het feit dat het planproces om te komen tot een integraal windplan voor West-Friesland niet zou worden doorgezet.*

Windpark Westfrisia is dus gestopt op 17 december 2012. Er is mij geen verweer van de initiatiefnemer tegen dit besluit bekend. Iets wat meer dan een jaar dood is kan niet meer levend worden. Een variant is dat het niet overleden is, maar dan moet er documentatie van het verweer zijn . Alleen een protest tegen dit besluit zou het nog levend hebben kunnen houden. Als het plan levend is gebleven wil in inzicht krijgen in de manier waarop het plan voor zo een lange tijd heeft kunnen overleven. Wie heeft er wanneer en hoe geprotesteerd tegen het besluit van 17 december?

En dan opeens op 1 april 2014 melden GS dat het overgangsrecht van toepassing is op het windpark Westfrisia. Hoe is het plan weer tot leven gewekt? Ik zou graag de precieze gang van zaken willen begrijpen, mede omdát het overgangsrecht van toepassing is verklaard. De Provincie kan toch niet zomaar een oud plan wat afgewezen is, na jaren weer uit de kast trekken en dat zeggen dat het overgangsrecht, van nog weer jaren daarvoor, van toepassing is? Wie heeft hoe, wanneer een verzoek ingediend om het weer levend te krijgen? Wat is de rol van de provincie hierbij geweest? Heeft de provincie hier de rol van initiatiefnemer genomen? En als het afgewezen is op 17 december 2012, hoe kan het overgangsrecht nog van toepassing zijn bij een re-activatie? Waarom is het dan geen nieuw verzoek?

Overgangsregeling en openbaarheid

Als het gaat om plannen en programma's op het gebied van windenergie op land, zoals de overgangsregeling, houdt de provincie NH zich niet aan artikel 6, lid 2, en artikel 8 van Richtlijn 2001/42/EG waarin wordt bepaald dat het publiek "tijdig, daadwerkelijk en binnen een passend tijdschema de gelegenheid (wordt) geboden om hun mening te geven" en dat er met die meningen rekening moet worden gehouden. Bij de totstandkoming van de overgangs regeling heb ik op geen enkele wijze kennis hiervan kunnen nemen. Pas jaren later ben ik ervan op de hoogte gesteld. Derhalve vind ik dat de procedures niet juist gevolgd zijn en artikel 6, lid 2, en artikel 8 van Richtlijn 2001/42/EG niet correct gevolgd is. Derhalve vind ik dat de windmolens niet geplaatst kunnen worden.

Als het om windpark Westfrisia gaat, houdt de provincie NH zich niet aan artikel 6, lid 4 en artikel 8 van Richtlijn 2011/92/EU waarin geëist wordt dat het publiek in een vroeg stadium, wanneer alle opties nog open zijn, een reële mogelijkheid heeft tot inspraak en dat de inspraakreacties in het kader van de vergunningprocedure in aanmerking worden genomen bij het nemen van besluiten. Derhalve vind ik dat de windmolens niet geplaatst kunnen worden.

Ruimtelijke ordening binnen de Overgangsregeling

De provincie heeft in een PRV een aantal criteria opgesteld om te komen tot een goede ruimtelijke ordening ten aanzien van de plaatsing van windmolens. Een van de 6 criteria in de overgangsregeling daarvan is een goede ruimtelijke ordening.

Artikel 15 betreft de ruimtelijke kwaliteitseis ingeval van verstedelijking in het landelijk gebied en voor windturbines en luidt:
1. een bestemmingsplan dat voorziet in nieuwe verstedelijking of uitbreiding van bestaande verstedelijking als bedoeld in de artikelen 12, 13, 13a en 14 in het landelijk gebied, voldoet aan de uitgangspunten zoals vermeld in de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie (PS d.d. 21 juni 2010) ten aanzien van:
a. de kernkwaliteiten van de verschillende landschapstypen en aardkundige waarden als bedoeld in artikel 8;

b. de kernkwaliteiten van de bestaande dorpsstructuur waaraan wordt gebouwd;
c. de openheid van het landschap daarbij inbegrepen stilte en duisternis;
d. de historische structuurlijnen;
e. cultuurhistorische objecten.
2. De toelichting van een bestemmingsplan geeft aan in welke mate ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde functies rekening is gehouden met:
a. de ontwikkelingsgeschiedenis van het landschap;
b. de ordeningsprincipes van het landschap;
c. de bebouwingskarakteristieken (architectuur, stedenbouw, openbare ruimte) ter plaatse;
d. de inpassing van de nieuwe functies in de wijdere omgeving (grotere landschapseenheid);
e. de bestaande kwaliteiten van het gebied (inclusief de ondergrond) als hiervoor bedoeld en de maatregelen die nodig zijn om negatieve

effecten op deze kwaliteiten op te heffen in relatie tot de nieuwe functies.
3. Een bestemmingsplan dat voorziet in bestemmingen en regels die het bouwen of opschalen van een of meer windturbines binnen de op kaart 9 en op de digitale verbeelding ervan aangegeven herstructureringsgebieden mogelijk maken voldoet aan de uitgangspunten voor ruimtelijke kwaliteit zoals vermeld in het beleidskader Wind op Land (PS 15 december 2014).
4. In het kader van de bestemmingsplanprocedure als bedoeld in het eerste lid wordt de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO) om advies gevraagd over plannen met grote impact.
5. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen ten aanzien van de uitgangspunten als bedoeld in het eerste lid teneinde te garanderen dat de ruimtelijke kwaliteit toeneemt.

De openheid van het landschap wordt hier met voeten getreden en bedreigd. Waarom leidt dit criterium niet tot een afwijzing van dit plan. Tegelijkertijd zegt de provincie bij de plannen voor de N23 dat we zuinig moeten zijn op de openheid van dit gebied terwijl het in deze PIP als verstedelijkt gebied wordt benoemt.

De afstand-criteria van het overgangsrecht.

De huidige normen die de provincie zelf heeft opgesteld zijn o.a. een afstand van 600 meter tot bewoning en de 6 op een rij criterium. Met name de eerste is gedaan om de bevolking te beschermen tegen de nadelige gevolgen van windmolens op de gezondheid en het welbevinden van de omwonenden. Het gaat om gezondheid en welbevinden en het is daarom niet anders dan juist om deze criteria ook van toepassing te verklaren als criteria van ruimtelijke ordening binnen de overgangsregeling. De gezondheid van omwonenden is immers in het geding. Ik verwacht dat de juiste criteria voor ruimtelijke ordening worden toegepast. Zo niet dan verwacht ik dat aangetoond wordt dat ik daar geen schade door ondervind, in wat voor vorm dan ook.

Woordkeuzes en de overheid die zo zaken verhult

De aanvraag van de PIP procedure heeft jaren in de la gelegen. Opeens "leeft" het weer. De gedeputeerde heeft dit "ter zijde gelegd" genoemd. Mag een overheid zomaar nieuwe procedures en termen in het leven roepen? Een aanvraag wordt in behandeling genomen of afgewezen. Maar niet jaren "ter zijde gelegd" en daarna zeggen, tja dit moet doorgaan, daar kunnen we nu niets meer aan doen. Hoeveel aanvragen heeft de overheid thans nog meer "ter zijde gelegd"? En wanneer komen deze dan in de openbaarheid? Ik vind dat "ter zijde leggen" geen procedure is die bestaat en dat 'openbaarheid van bestuur' niet aanwezig is. Daarom is deze gang van zaken onrechtmatig is en vind ik dat ik mijn belangen niet voldoende heb kunnen verdedigen. Daarom moet deze procedure stop gezet worden.

Iets soortgelijks is gebeurt met de term verstedelijking. De term bestaat eigenlijk niet, een gebied is landelijk of stedelijk. Met het introduceren van een term, die in het Nederlands dus niet bestaat, wordt opnieuw een vaagheid gecreëerd die suggereert dat dit plan goed in te passen is in dit gebied. Ik verzoek u het plan aan te passen en de correcte termen te gebruiken voor de aanduiding van het betreffende gebied. Het gebied is open met een agrarische bestemming, met als contrast de steden Hoorn en Bovenkarspel. Dit contrast is waardevol en dit plan pleegt een grote inbreuk op dit contrast, stop het.

Rechtsongelijkheid door Overgangsregeling

De overgangsregeling heeft gewacht op nadere invulling van regelgeving. Als deze nadere regelgeving er na 5 jaar eindelijk is, wordt ze niet van toepassing verklaard. Dit heeft als direct gevolg dat er een rechtsongelijkheid is ontstaan tussen dit plan en andere ontwikkelingen. Deze rechtsongelijkheid is onverantwoord. Derhalve verzoek ik u deze procedure stop te zetten.

PIP en omgevingsvergunning gelijktijdig

Mij valt op dat de PIP en de omgevingsvergunning gelijktijdig lopen. Dit lijkt mij vreemd. Een omgevingsvergunning kan toch alleen op een geldige PIP gebaseerd worden? Wordt mij op deze wijze niet opnieuw een toetsing ontnomen? Ik vind dat de omgevingsvergunningsprocedure in dit specifieke geval ná de PIP procedure dient plaats te vinden, ondanks het feit dat dit juridisch mogelijk is. Mede door het overgangsrecht is dit specifieke geval met onvoldoende zorgvuldigheid omkleed.

Aanvraag omgevingsvergunning

Ik kan bij de stukken geen officiële aanvraag van de initiatiefnemers van de omgevingsvergunning ontdekken (alleen een brief tot verzoek van een PIP). Is de omgevingsvergunning wel op de formeel juiste manier bij de provincie aangevraagd? Op welke datum is dit dan gedaan? Zijn derhalve de criteria van de provincie van 600 meter afstand tot bewoning en 6 op een rij niet alsnog van toepassing te verklaren?

Of is het de provincie zelf die de omgevingsvergunnings-aanvraag in gang heeft gezet zonder formele aanvraag van de initiatiefnemers, omdat zij zo graag Windpark Westfrisia wil doorzetten? Is de juiste procedure hier wel gevolgd? Nogmaals, ik vind dat de omgevingsvergunning-aanvraag pas na de PIP kan worden gedaan énn dat de nieuwe criteria van de PRV van toepassing zijn.

Nu blijkt dat dit vergeten is, is de termijn van de zienswijze verlengt tot 9 november. Echter alle documenten vermelden nog de oude data. Dit is erg verwarrend en maakt het 'goed

duiden' van mijn zienswijze erg moeilijk. Ik vind dat deze PIP erg onzorgvuldig gemaakt is en mij in het nadeel plaats. Ik ben geen professionele partij in deze, slechts een eenvoudige burger én slachtoffer van dit politieke geweld. Daar dient u rekening mee te houden. Daarom vind ik dat deze PIP afgewezen dient te worden.

Afwijking van het originele plan

In de plannen van Windpark Westfrisia zie ik opeens dat er twee wegen en 9 dammen gebouwd moeten worden ten bate van Windpark Westfrisia. Dit wijkt vervolgens dermate af van de origineel ingediende plannen dat we kunnen spreken van een nieuw plan. Derhalve vind ik dat de nieuwe criteria van de PRV van toepassing zijn.

Mogelijke gevolgen stopzetten PIP

Ik volg de gang van zaken rond dit dossier al jaren met grote aandacht. Elke gedeputeerde die ik over dit dossier heb horen praten schermt steeds met de mogelijke gevolgen (=kosten) voor de provincie bij het niet doorgaan van dit plan. Ook als ik met statenleden spreek beginnen ze hier over. Ik begrijp niet hoe dit mogelijk is?

Als dit waar is, dan is er geen sprake geweest van een democratisch proces. Immers er zijn verwachtingen gewekt bij de initiatiefnemers voorafgaande aan een besluit van de provinciale staten. Bij afwijzing van de PIP door PS worden deze gewekte verwachtingen niet nagekomen en dit leidt tot aansprakelijkheidstelling.

Als een mogelijke aansprakelijkheidsstelling níet waar is en de statenleden dus nog in alle vrijheid kunnen besluiten of dit een goede ruimtelijke ordening is, dan is hier ook geen sprake van een democratisch proces. In dit geval worden de provinciale statenleden beïnvloed in hun beslissing middels loze dreigementen.

Wat er steeds gebeurt is dit: op de vraag "kan afwijzing tot een claim leiden?", wordt steeds door GS geantwoord met "Als de provincie NU stopt met dit plan, dan volgt er een grote claim.". Hoewel dit juist is, is het niet de volledige waarheid.

De achterliggende vraag is natuurlijk: "kunnen we op enig moment dit plan nog afwijzen zonder een risico op een claim?". Het antwoord op deze vraag is heel anders. Het antwoord is dan: "Als PS deze PIP afwijst op basis van een niet voldoen aan een goede ruimtelijke ordening, dan kan dit niet leiden tot een claim.". Maar dit antwoord wordt nooit gegeven.

Ik kan geen andere variant bedenken, dan een doelbewuste misleiding vanuit GS aan PS. Om tot een goede besluitvorming te komen, gestoeld op democratische beginselen, vind ik dat het voor de statenleden duidelijk moet zijn wat de basis is van een mogelijke claim bij

afwijzing van deze PIP. Waarop is de mogelijkheid van een aansprakelijkheidsstelling gebaseerd moet duidelijk ,zijn alvorens over deze PIP besloten wordt. Wilt u de PIP aanpassen met deze informatie?

Tot slot

In het voorgaande is uiteengezet waarom ik (lees de dorpsraad Zwaagdijk-Oost) mij niet kan vinden in de PIP. Ik zie het belang dat is gemoeid met verduurzaming van het energieverbruik, maar ben van oordeel dat dit belang ook op andere manieren kan worden gediend. Manieren die meer recht doen aan mijn belang bij een goed woon- en leefklimaat. Zelf heb ik 50 zonnepanelen op mijn dak geïnstalleerd. Ik wil naar een CO2 neutraal huis, zonder subsidie! Vele van de omwonende hebben een vergelijkbare situatie en wens.

Vast staat dat dit project voor ons zal leiden tot een sterke toename van de geluidbelasting en van hinder in de vorm van slagschaduw. En dat de wettelijke normen op het punt van geluid hen daartegen onvoldoende bescherming bieden, terwijl de naleving van deze normen ook nog eens oncontroleerbaar is.

De (landelijke-) politiek ziet steeds meer in dat participatie, draagvlak en de betrokkenheid van de omwonenden van groot belang zijn op een goede samenleving (lees ook samen leven). Het overgangsrecht heeft al deze principes rigoureus ter zijde gelegd. Wat rest is een goede ruimtelijke ordening. Welnu, het gaat hier om landelijk gebied en daar willen we (wilt u) geen windmolens. Provinciale statenleden hebben nog alle vrijheid om te besluiten dat dit geen goede ruimtelijke ordening is. Laten we de molens dáár plaatsen waar ze passen en gewenst zijn.

Ik verzoek u daarom de ontwerpbesluiten in hun huidige vorm niet vast te stellen.

Hoogachtend,

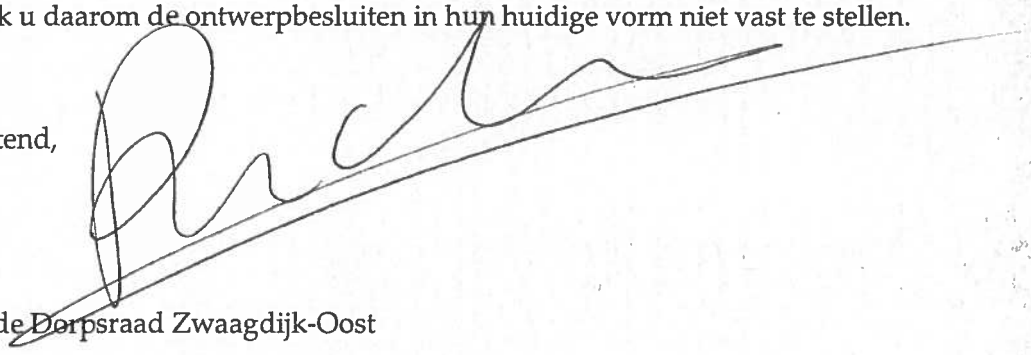

Namens de Dorpsraad Zwaagdijk-Oost

Ir. Drs. P.L. van der Kolk EMFC

Zwaagdijk 278

1682 NS Zwaagdijk-Oost

06 20708543

plvanderkolk@hotmail.com

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN - 8 NOV. 2016

Zwaagdijk/Oudijk, 10 oktober 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college,

Ik ben tegen het plaatsen van 5 windmolens langs de Westfrisiaweg en dien daarom een zienswijze in.

Het hele Windpark Westfrisia klopt niet. Het geeft overlast qua geluid, bezonning en zorgt er voor dat mijn woning veel minder waard wordt. Nu al druipen potentiële kopers af bij het idee dat er straks vlakbij hun nieuwe woning een paar 'zwaaipalen' dag en nacht lawaai maken. Nog afgezien van het vervelende uitzicht op die ronddraaiende krengen. Nu wordt mijn uitzicht bepaald door een lage horizon, met hier en daar een kerktoren die niet hoger zijn dan 30 m1. Straks kijk ik tegen een 85 m hoge masten aan, met daar nog eens 50 m1 wieken daar bovenop!
De schade die ik lijd doordat mensen afhaken, wordt nooit vergoed met die zgn. Planschade.

Het hele windplan Westfrisia klopt niet. De aanvraag is eerder afgewezen en hoe kan die aanvraag plotseling uit een la getoverd worden. Wie heeft daar belang bij? Wij als omwonenden in elk geval niet. Wij waren blij dat ons gemeentebestuur voor haar burgers opkomt. We missen dat bij ons provinciebestuur.
Omdat de ruimte tussen de Zwaagdijk en de Oudijk leeg en ruim is, kunnen we daar wel molens plaatsen??? Als in eenzelfde gebied weidevolgels landen, vreemde kikkers rondspringen of een archeoloog denkt dat er een ouwe 'batavier' onder de grond ligt, dan is het bouwen van windturbines streng verboden.
Gelden begrippen als 'weidsheid', 'mensen' en 'historische linten' niet meer? Sinds wanneer zijn vogels, kikkers en dooie mensen belangrijker dan uw eigen inwoners?

Inwoners die voor draagvlak hadden kunnen zorgen, als u vanaf het begin met ze was opgetrokken en ook deze inwoners met dezelfde regels had geconfronteerd. Regels die Provinciale Staten op 600m1 en 6 op een rij hebben vastgesteld.
IK zou ook tegen zijn geweest, maar voelde me in elk geval geen tweederangs burger in een buitengebied dat plotseling een verstedelijkt gebied heet te zijn.

En daarom klopt dat hele windplan Westfrisia niet. Stop er mee en geef voorrang aan mensen!

Met vriendelijke groet,
Naam: [redacted]

Adres: [redacted] Handtekening:

PC en Woonplaats: [redacted]

e-mail:
[redacted]

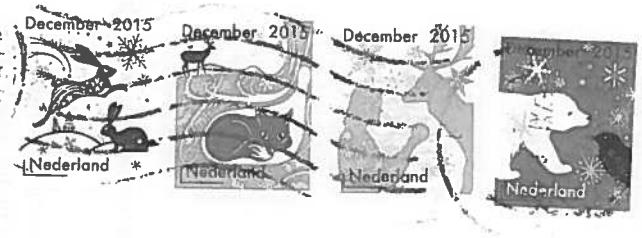

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten
van Noord-Holland
t.a.v. mevr. D. van Zandvoort
zaaknr. 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN - 9 NOV. 2016

Betreft: zienswijze ontwerp-PIP en ontwerp-omgevingsvergunning Windpark Westfrisia

Zwaagdijk, 6 november 2016

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij ontvangt u een reactie op het ontwerp-provinciaal inpassingsplan en het ontwerp-omgevingsvergunning voor Windpark Westfrisia in Zwaagdijk-Oost.

Wij hebben met verbazing kennisgenomen van het feit dat u voornemens bent om realisatie van Windpark Westfrisia mogelijk te maken. Hieronder leest u onze zienswijze op dit plan. In dit stuk zullen wij voornamelijk ingaan op plaatsing van één van de windturbines vlak naast ons perceel.

Strijd met het gemeentelijk en provinciaal beleid
Al jarenlang voert de gemeente Medemblik beleid om de grote landschappelijke waarden met betrekking tot lintdorpen en openheid te beschermen. Het huidige en recent herziende bestemmingsplan Dorpskernen IV bevat opnieuw regels om aantasting van het landschap tegen te gaan. Ook hierin wordt het belang van het beschermen van bovengenoemde landschappelijke waarden onderstreept.

Uit het bestemmingsplan:
Landschap, cultuurhistorie en archeologie
"Binnen het plangebied is sprake van grote landschappelijke waarden met betrekking tot ontginning, zoals de verkavelingen, lintdorpen en openheid. De cultuurhistorische waarden hangen sterk samen met de landschappelijke waarden in deze gebieden. De ontwikkelingen in het plangebied worden voorzien op en grenzend aan de bestaande bouwvlakken. Dit kan leiden tot aantasting van de (half)open landschappen, aanwezige verkavelingspatronen, structuren, objecten en aardkundige waarden. Gezien de beschermende regels die in de regels van de bestemmingsplannen zijn opgenomen zal de aantasting echter beperkt blijven."

Het is treffend dat de gemeente Medemblik heeft laten weten geen medewerking te willen verlenen aan het alsnog planologisch mogelijk maken van het windpark.

Het staat buiten kijf dat Zwaagdijk een lintdorp met 'doorkijkjes' en open achterland is. U heeft in uw inpassingsplan aangegeven dat er sprake is van verstedelijkt gebied. Dit is onjuist, wij zien namelijk alleen oude lintbebouwing, schuren en land voor agrarisch gebruik om ons heen. Als u dit deel van Zwaagdijk aanmerkt als verstedelijkt gebied, dan bestaan er geen agrarische gebieden in Nederland. Dat het gebied Hoorn/Zwaag zich de afgelopen sterk heeft ontwikkeld, maakt nog niet dat Zwaagdijk dan ook verstedelijkt gebied is. De afgelopen 10 jaar zijn er ten zuiden van Zwaagdijk nauwelijks veranderingen aangebracht.

Het gemeentelijk beleid laat dit niet toe en kennelijk is er vanuit de bewoners ook geen behoefte om dit gebied verder te ontwikkelen. Het steekt dat u uw medewerking aan notabene een plan met grote windturbines verleent.

Eigen visie op de locatie
Tussen Zwaagdijk huisnummer 273 en Zwaagdijk 277 ligt een mooi meertje, het Weeltje. Het meertje herinnert aan een dijkdoorbraak uit de tijd dat Westfriesland nog zeer kwetsbaar was voor overstromingen. Bij deze plek onderbreken veel fietsers de fietstocht; het meertje met de wilgen geeft namelijk ook een prachtige doorkijk over het Westfriese achterland richting Westwoud. Maar ook voor ons als bewoners blijft het een mooie plaats. Zo'n 30 jaar geleden maakten onze (schoon)ouders daar een trouwfoto en in 2015 heeft onze trouwfotografe zich nog verwonderd over deze mooie plek. Door uw medewerking aan de windmolens behoren dit soort platen straks tot het verleden.

PIP en omgevingsvergunning
In zowel de PIP als de omgevingsvergunning heeft u aangegeven dat het Windpark in strijd is met het bestemmingsplan:

"De aanvraag is getoetst aan het ter plaatse geldende bestemmingsplan van de gemeente Medemblik. De inrichting zal worden gevestigd in een gebied dat valt in het bestemmingsplan "Bestemmingsplan Buitengebied" met bestemming "agrarisch". Binnen deze bestemming is kleinschalige duurzame energiewinning toegestaan voor zover deze ondergeschikt is aan het agrarisch grondgebruik. De aangevraagde activiteit is hiermee in strijd omdat het aangevraagde windpark als een zelfstandige installatie wordt aangemerkt en geen band heeft met de agrarische bestemming, zodat er geen sprake is van een ondergeschikte bestemming. Onderhavige aanvraag is derhalve in strijd met het vigerende bestemmingsplan. Om deze strijdigheid op te heffen is door u een verzoek gedaan om een inpassingsplan op te stellen waarmee de realisatie van een windturbinepark op deze locatie mogelijk wordt gemaakt. In dit kader wordt onderhavige aanvraag dan ook getoetst aan het ontwerp-PIP omdat daarmee de strijdigheid wordt opgeheven."

Alle omliggende percelen zijn thans als 'agrarisch' bestemd en worden voor agrarische doeleinden gebruikt. Wij vragen ons af waarom u eerst aangeeft dat windturbines passend zijn zolang het gaat om ondergeschikt gebruik aan het agrarisch grondgebruik en vervolgens betoogt dat een windturbinepark middenin agrarisch gebied ook wel kan. Gemakshalve vergeet u dat inpassing van het windpark niet wenselijk is, omdat omliggende agrarische percelen van anderen dan de initiatiefnemers daar hinder van ondervinden.

Strijd met provinciaal beleid
De 5 windturbines worden op grond van de overgangsregeling als bedoeld in artikel 32 van de PRV op een afstand van minimaal 500m van gevoelige bestemmingen geplaatst. U handelt daarmee in strijd met het door u opgestelde beleidskader Wind op land. Uiteraard is beleid aan verandering onderhevig, maar hoe kunt u uw eigen beleid (onvoldoende gemotiveerd!) opzij schuiven, terwijl uit de onderbouwing van uw beleid blijkt dat toetsing van windparken op grond van het huidige beleid juist noodzakelijk is omdat onder andere het goede woon- en leefklimaat hoogstwaarschijnlijk, blijkbaar nog beter dan bij het oude beleid, wordt gewaarborgd.

"Uit de voordracht Wijziging Provinciale Ruimtelijke Verordening, Partiële herziening Structuurvisie NH 2040 en wijziging beleidskader Wind op land ter uitvoering van het projectplan herstructurering Wind op land van 2 maart 2015 blijkt dat de in de Statencommissie Ruimte en Milieu van 12 februari 2015 is een uitwerking besproken van het amendement in een wijziging van artikel 32 lid 4 sub g PRV, waarbij de afstand tot gevoelige bestemmingen wordt vergroot van 500 naar 600 meter. Deze optie wordt juridisch houdbaar geacht en is naar verwachting Raad van State proof aangezien de ruimtelijke

onderbouwing van de 600 meter is gebaseerd op een goed woon- en leefklimaat ingekleed vanuit zowel een geluids- externe veiligheids- als een slagschaduwperspectief. Bij een afstand van 600 m tot gevoelige bestemmingen blijft er voldoende ruimte om de herstructureringsopgave te realiseren, maar er is nauwelijks sprake van overmaat."

Hieruit concluderen wij dat plaatsing van windturbines op een afstand van 500m van onze woning voor een minder goed woon- en leefklimaat zorgt, omdat u zowel vanuit een geluids- externe veiligheids- als slagschaduwperspectief een afstand van 600m passender acht. U toetst een actueel en nog te bouwen windpark aan oude regels en normen. Vooral de veiligheid van omwonenden is daarmee in het geding. Louter de peildatum van de aanvraag (tijdsverloop) en de vrees voor schadeclaims lijken ons geen goede motieven om uw eigen actuele veiligheidsvoorschriften terzijde te leggen. Wij vragen ons af of dat ook Raad van State proof is.

Tot slot willen wij u nog herinneren aan de volgende uitspraak door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. In dit geval wil de provincie een windpark tegenhouden wegens het behoud van het open landschap in landelijk gebied (zie Structuurvisie).[1] Zie rechtsoverweging 2.6 *"De keuze om binnen Noord-Holland een beperkt gebied voor de uitbreiding van windenergie aan te wijzen komt volgens de toelichting voort uit de wens om de kernkwaliteiten van het landschap, openheid en ruimtevorming, zoals benoemd in de Leidraad te behouden. Windturbines hebben door hun afmetingen en zichtbaarheid over grote afstand een bovenlokale impact op de ruimte in het landelijk gebied. Het gaat hierbij volgens de toelichting niet alleen om verstedelijking in het landelijk gebied als gevolg van het bouwen van windturbines, maar ook om de impact die de bouw van windturbines binnen bestaand bebouwd gebied kan hebben op de beleving van de openheid van het landschap buiten de stad. "*

U beschouwt windturbines in open landschap als ongewenst. Mogen wij hieruit concluderen dat als het u even niet uitkomt, u Zwaagdijk-Oost weer als windgebied aanwijst en gaat hier de vlieger van het open landschap plotseling niet meer op? Of denkt u dat Zwaagdijk meer op verstedelijk gebied lijkt dan de Haarlemmermeer? Blijkbaar is goede ruimtelijke ordening ineens niet van belang als u de windturbines nodig heeft om uw politieke doelstellingen te behalen.

Perceel Zwaagdijk 277
Beperking agrarisch gebruik
Het perceel Zwaagdijk 277 is als 'wonen' en 'agrarisch' bestemd. De grond is in 2010 aangekocht met het oog op het verhuren en uitlenen ten behoeve van diverse teelt. Het agrarische gedeelte is sinds de jaren '80 door familie en thans door de firma Groot-Ruiter (gevestigd op Zwaagdijk 282) in gebruik voor de teelt van begoniabollen. Het proces rondom de begoniateelt is met name in de zomer arbeidsintensief. De plaatsing westelijkste windturbine is dan ook niet zonder gevolgen.

In mei worden de jonge planten op de ruggen geplant. Gedurende het zomerseizoen tot en met oktober worden de bloemenvelden met de hand onkruidvrij gehouden. De werknemers van Groot-Ruiter worden geconfronteerd met geluidshinder en slagschaduw. Gezien het precieze werk van het planten en onkruid wieden wordt de werkomgeving op een zeer nadelige wijze beïnvloed. Het is niet ondenkbaar dat het werk niet meer goed kan worden uitgevoerd. Hierbij denken wij aan verminderd zicht en concentratievermogen vanwege slagschaduw en het geluid van de windturbine. Ook de veiligheid van de werknemers komt in het geding. De windturbines worden 500m van gevoelige bestemmingen geplaatst, maar gezien het begoniaveld niet als gevoelige bestemming wordt aangemerkt wordt er op geen

[1] ABRvS 20 augustus 2014, ECLI:NL:RVS:2014:3111.

enkele wijze rekening gehouden met de veiligheid van de werknemers. Ze worden blootgesteld aan de gevaren van een windturbine.

Het perceel is derhalve minder geschikt of zelfs ongeschikt voor de doeleinden die wij voor ogen hebben, namelijk uitlenen en verhuren ten behoeve van agrarisch gebruik. Op ongunstige tijden met slagschaduw en veel geluid kunnen de werknemers onmogelijk de werkzaamheden op het land naar behoren verrichten. Vanwege schaarste van de beschikbare grond in Zwaagdijk, de gewenste ligging voor Groot-Ruiter (land vlakbij het bedrijf) en de gewenste bodemkwaliteit is het niet haalbaar om de teelt te verplaatsen. Wij achten de komst van een windturbine vlak naast ons perceel dan ook ongewenst en onredelijk gezien ons perceel juist als agrarisch is bestemd. Voor zover de windturbine wel geplaatst wordt, verlangen wij een passende stilstandregeling of realistische schadevergoeding/planschade.

Aantasting woongenot
De komst van het windturbinepark veroorzaakt aantasting van ons woongenot. Het vrije uitzicht over de bloemvelden richting Westwoud wordt verstoord door plaatsing van een megawindturbine en bovendien nog een substation. Dergelijke bouwwerken verstoren het groene landschap.

Voorts wijzen wij u op het volgende. Sinds november 2014 heb ik (M. Groot) geïnvesteerd in een paardenstal (gebouwd volgens de regels van het vergunningsvrij bouwen), een paddock, weilanden en een paardrijbak (vergund met een omgevingsvergunning). Het houden van paarden is een hobby waar ik veel tijd in stop en plezier aan beleef. Ik ben dan ook veel bij mijn paarden te vinden. Voor mij zijn mijn paarden een verlengstuk van woongenot. De westelijke windturbine is direct vanuit de stallen en andere faciliteiten zichtbaar. Bovendien bereikt het geluid en de slagschaduw door de zeer beperkte afstand van circa 350m de door mij geliefde plek. Dat de aantasting van het woongenot niet alleen in huis, maar des te harder ook bij mijn toevluchtsoord merkbaar zal zijn maakt mij radeloos. Er is geen ontkomen aan de windturbines. Bovendien maak ik mij zorgen over de veiligheid, nu de afstand tot een woning -waar over het algemeen veel tijd in doorgebracht wordt- wel minimaal 500m bedraagt.

Dat het geluid van de windturbines wegvalt door het achtergrondgeluid van de Westfrisiaweg is waanzin. Buiten de spitstijd om is het op ons perceel genieten van de rust en stilte; je kunt er de kat horen spinnen. Een windturbine staat vrijwel altijd aan. Onze prachtige plek en droom wordt verwoest door louter financieel gewin van initiatiefnemers die gezien de investeringen toch al goed in de slappe was zitten.

Beperking gebruik
Zowel het woonhuis als de kas (thans caravanstalling) met omliggende stroken grond zijn als 'wonen' bestemd. Windturbines dienen op een afstand van 500m van gevoelige bestemmingen gerealiseerd te worden. Andersom betekend dit dat met de komst van de westelijke windturbine ons woongenot nog verder wordt beperkt. Het is gezien de geringe afstand vanaf de kas tot de windturbine onmogelijk geworden om bijvoorbeeld met een ruimte voor ruimte regeling de woning uit te breiden of andere gebouwen te realiseren.

Toekomstige ontwikkelingen
Anderzijds erkennen wij dat er met de komst van het industrieterrein Zevenhuis ontwikkelingen gaande zijn die wij als 'maar bewoners' niet kunnen tegenhouden. Daarom houden wij graag de optie open om, als het toch zover komt, mee te liften op de verdere ontwikkeling van het industrieterrein door de achterzijde van het perceel aan de Westfrisiaweg tegen een marktconforme prijs als industriegrond aan te bieden. De komst van de windturbine verhindert vrij gebruik van de kavel (afstand tot gevoelige bestemmingen) en drukt derhalve de marktwaarde van ons perceel.

Waardevermindering huis en land
Op grond van het bovenstaande en gezien de door de Afdeling gevolgde lijn verlangen wij een schadevergoeding voor de waardevermindering van het huis en land.

Totstandkoming besluit
Tot slot wijzen wij u er op dat de totstandkoming van de PIP en de omgevingsvergunning niet op correcte wijze heeft plaatsgevonden. U lijkt het niet zo nauw te nemen met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Wij geven aan de hand van de beginselen aan waarom wij ons op dit standpunt stellen.

Solide belangenafweging ontbreekt
Gelet op het vorenstaande zijn wij van mening dat er geen goede belangenafweging is gemaakt in het PIP. Er is louter globaal en met gekleurde blik naar de omgeving van de windturbines gekeken. Aan ons belang om ons perceel te gebruiken naar agrarische bestemming (begoniateelt) en wonen wordt volledig voorbijgegaan. Realisatie van een dergelijk ingrijpend windturbinepark vereist gedegen (praktijk!) onderzoek en een goede belangenafweging tussen de belangen van initiatiefnemers, de provincie, maar zeer zeker ook de rechthebbenden in dit geval op zeer korte afstand gelegen andere percelen.

Rechtszekerheid
Windpark Westfrisia B.V. i.o. heeft op 13 september 2010 bij Provinciale Staten een verzoek gedaan voor het opstellen en vaststellen van een inpassingsplan. De provincie (GS) heeft de aanvrager destijds in januari 2011 schriftelijk geïnformeerd dat het verzoek tot het vaststellen van een inpassingsplan zou worden betrokken bij het opstellen van een integraal windplan West-Friesland.

Op 11 april 2011 is het Provinciale coalitieakkoord 2011-2015 bekendgemaakt met als gevolg dat het proces voor een integraal windplan West-Friesland is stilgelegd. De voorbereiding voor een inpassingsplan voor Windpark Westfrisia is dan ook beëindigd. Met het besluit van 17 december 2012 van Provinciale Staten is besloten dat het verzoek tot het vaststellen van een inpassingsplan Windpark Wesfrisia niet in procedure zal worden gebracht. De aanvrager van Windpark Westfrisia B.V. is van het besluit het verzoek tot het vaststellen van een inpassingsplan Windpark Wesfrisia niet in procedure te brengen op de hoogte gesteld en is niet in bezwaar en beroep gegaan. De omwonenden van de locatie voor het Windpark Westfrisia mochten er daarom op vertrouwen dat Windpark Westfrisia niet onder deze overgangsregeling valt.

Door bovenstaande werkwijze heeft u omwonenden jarenlang in onzekerheid over de ontwikkeling van een windpark gelaten. U had als bestuursorgaan naar aanleiding van de politieke ontwikkelingen een besluit (doorzetten of afwijzen) moeten nemen over wel of geen Windpark Westfrisia. Een bestuursorgaan dient binnen een redelijke termijn een besluit te nemen. Pas zes jaar na een verzoek tot inpassing overgaan tot een besluit druist in tegen het belang van rechtszekerheid voor omwonenden.

Totstandkoming en toepassing overgangsregeling
De in de onderhavige besluiten toegepaste overgangsregeling is door Provinciale Staten op 17 december 2012 vastgesteld en in werking getreden op 15 januari 2016. Het besluit bevat zowel de beslissing om het Inpassingsplan niet in procedure te brengen als vaststelling van de overgangsregeling. Gedeputeerde Staten heeft als antwoord op de schriftelijke vragen nr. 27 2015 geschreven dat bij de vaststelling van de overgangsregeling nog niet bekend was dat het inpassingsverzoek van Westfrisia onder de overgangsregeling zou kunnen vallen. Een dergelijk antwoord is erg ongeloofwaardig en onjuist.

Ook de totstandkoming van de overgangsregeling is discutabel te noemen. In de oorspronkelijke Statenvoordracht van december 2011, zoals besproken in de Statencommissie Ruimte en Milieu van 6 december 2012, was geen overgangsregeling opgenomen. Wel bevat de voordracht een uitgebreide inschatting van de financiële risico's, maar deze risico's werden niet uitzonderlijk hoog geacht. Er is een bedrag van € 200.000 beschikbaar gesteld voor juridische bijstand in verband met eventuele schadeclaims. Mogelijke procedures en schadeclaims werden kennelijk ingecalculeerd. In de vergadering van de Statencommissie van 6 december hebben twee leden – een minderheid van de commissie - (verslag regel 1037 en regel 1382) geïnformeerd respectievelijk gepleit voor een overgangsregeling. Gedeputeerde Staten hebben nadrukkelijk aangegeven dat een overgangsregeling niet gewenst is (verslag regel 1327).

Enkele dagen voor de behandeling van de voordracht in Provinciale Staten besloten Gedeputeerde Staten op 11 december ineens toch een overgangsregeling op te nemen. Dit naar aanleiding van dezelfde juridische adviezen op grond waarvan eerder de kans op succesvolle schadeclaims gering en ondergeschikt werd geacht.

Op 17 december 2012, dus niet veel later, besloten Provinciale Staten om toch een overgangsregeling op te nemen. De onderbouwing van de noodzaak van een overgangsregeling ontbreekt. Bij de behandeling van de voordracht in de Statenvergadering bleef de overgangsregeling verder onbesproken. Provinciale Staten hebben ook niet meer meer de gelegenheid gehad de plotseling voorgestelde overgangsregeling in de Statencommissie voor te bespreken.

De vaststelling van de overgangsregeling was onderdeel van een wijziging van de Provinciale Ruimtelijke Verordening PRV. De overgangsregeling stond ook niet in de conceptwijziging van de PRV zoals deze ter inzage heeft gelegen en waarop zienswijzen konden worden gegeven. Provinciale Staten hanteren als gedragslijn dat bij de vaststelling van een wijziging van de PRV bij de uiteindelijke vaststelling geen beleidsmatige veranderingen meer worden aangebracht ten opzichte van de versie zoals deze ter inzage heeft gelegen.

Daarnaast is de overgangsregeling pas op het laatste moment in de statenvoordracht ingevoegd en er is daarover geen voorbespreking meer geweest in de Statencommissie. Het is voor derden-belanghebbenden evenmin mogelijk geweest op de overgangsregeling zienswijzen te geven. Als gevolg van deze werkwijze heeft er geen evenwichtige belangenafweging plaatsgevonden.

Provinciale Staten hebben bij voorbereiding van het besluit niet de nodige zorgvuldigheid betracht en zij hebben geen blijk gegeven van de redelijkheid waarmee tot een besluit gekomen moet worden. Het besluit tot vaststelling van de overgangsregeling bevat geen deugdelijke motivering en de motivering is nimmer bekendgemaakt. Dit is in strijd met het motiveringsbeginsel. De overgangsregeling kan daarom niet worden toegepast.

Vooringenomenheid
Artikel 2:4 van de Algemene wet bestuursrecht bepaalt dat de overheid zijn taak zonder vooringenomenheid vervult. De aanvraag van het windpark is van september 2010. Het is onbegrijpelijk dat u als bestuursorgaan zeer lang heeft 'gerommeld' met uw windmolenbeleid en in tussentijd nog steeds geen besluit heeft genomen. En toen uw beleid eenmaal was ontwikkeld besloot u ineens dat daar voor Windpark Westfrisia niets mee gedaan hoeft te worden, want daar was plotseling de overgangsregel die u toepast. Naar ons idee hoort een bestuursorgaan regels op te stellen en een aanvraag aan deze regels te toetsen en niet andersom, het ombuigen van de regels naar aanleiding van een aanvraag.

een windturbinegebied. Als Windpark Westfrisia doorgaat, wat kunnen wij daarna nog van u verwachten?

Conclusie
Gelet op het vorenstaande verzoeken wij u om bovenstaande belangen en aanvullende opmerkingen bij uw beoordeling van de PIP en de omgevingsvergunning voor Windpark Westfrisia te betrekken. Wij stellen ons op het standpunt dat uw juridische onderbouwing en werkwijze niet kunnen leiden tot behoorlijke besluitvorming.

Met vriendelijke groet,

Ook in de ontwerp-omgevingsvergunning wordt al getoetst aan de ontwerp-PIP die nog niet is vastgesteld. Het is gedurende voorbereidende traject duidelijk geworden dat Windpark Westfrisia moet en zal doorgaan, terwijl formeel nu met de ontwerp-PIP en ontwerp-omgevingsvergunning de besluitvorming nog moet plaatsvinden. Als u Windpark Westfrisia nodig heeft voor het behalen van de rijksdoelstellingen voor duurzame energie drukt u het plan door, als u Westfrisia niet nodig heeft schuift u het ineens terzijde. U behoort een besluit aan ruimtelijke ordening te toetsen en niet of het u politiek gezien wel of niet uitkomt bij het behalen van andere doelstellingen. Voorgenoemde werkwijze riekt naar vooringenomenheid.

Transparantie/openbaarheid van bestuur
Er is jarenlang niets met aanvraag voor een PIP gedaan. Ineens is daar in 2015 een informatiebijeenkomst over Windpark Westfrisia. Het is onduidelijk waarom het windpark anno 2016 met een overgangsregeling ineens toch wordt doorgezet. Wij hebben wij middels een Wob-verzoek getracht om meer duidelijkheid over de totstandkoming van de overgangsregeling te verkrijgen. Helaas was uw antwoord dat er op deze stukken geheimhouding rust. Dit onderstreept ons gevoel dat u niet transparant bent over de totstandkoming van uw besluit tot inpassing van het windpark.

Gelijkheid
Op 2 maart 2015 heeft Provinciale Staten door een wijziging van de Provinciale Ruimtelijke Verordening besloten dat de afstand tussen windturbines en gevoelige bestemmingen, waaronder woningen, wordt gewijzigd van 500 naar 600 meter. Het besluit was ingegeven door zienswijzen van omwonenden van mogelijke locaties voor de plaatsing van windturbines. De afstand van 600 meter geldt sindsdien als criterium voor 'een goede ruimtelijke ordening'. In de voordracht aan Provinciale Staten staat dat "de ruimtelijke onderbouwing van de 600 meter is gebaseerd op een goed woon- en leefklimaat ingekleed vanuit zowel een geluids-, externe veiligheids- als een slagschaduwperspectief." Ook staat in de voordracht dat bij een afstand van 600 meter tot gevoelige bestemmingen er voldoende ruimte blijft om de door het Rijk gestelde opgave van 685,5 MW te realiseren. Dit is inmiddels daadwerkelijk gebleken, nu op dit moment meer aanvragen voor windturbines zijn ontvangen dan nodig voor het realiseren van de opgave – ook wanneer daarbij het Windpark Westfrisia buiten beschouwing wordt gelaten.

Bij het besluit tot wijziging van het afstandscriterium van 500 naar 600 meter is de overgangsregeling echter niet gewijzigd. Voor aanvragen waarop de overgangsregeling van toepassing is, blijft de afstand 500 meter. Onduidelijk is waarom een goed woon- en leefklimaat waarvoor een afstand van 600 meter is vereist als criterium voor een goede ruimtelijke ordening, niet geldt voor turbines onder de overgangsregeling.

Voorts wijzen wij u op de uitspraak van de Afdeling van 4 mei 2016.[2] Hierin is bepaald dat het afstandscriterium van 600m dient te worden toegepast nu deze norm is vastgesteld terwijl het inpassingsplan nog niet in werking is getreden.

Onzes inziens dient u dan ook voor correcte besluitvorming over te gaan tot toepassing van uw huidig beleid.

Betrouwbare overheid
Door uw handelswijze rondom de besluitvorming betreffende Windpark Westfrisia stelt u zich niet op als een betrouwbaar bestuursorgaan. Gezien de aanvraag voor een windturbinepark van Eneco ten noorden van Zwaagdijk recht voor onze woning, bestaat de vrees voor toewijzing van windturbineparken aan zowel de voor- als achterzijde van onze woning. Indien u bovengenoemde juridische 'trucendoos' opnieuw opent, dan wonen wij plotseling middenin

[2] ABRvS 4 mei 2016, ECLI:NL:RVS:2016:1228.

Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten
van Noord-Holland
t.a.v. mevr. D. van Zandvoort
zaaknr. 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN - 9 NOV. 2016

Betreft: zienswijze ontwerp-PIP en ontwerp-omgevingsvergunning Windpark Westfrisia

Zwaagdijk, 6 november 2016

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij ontvangt u een reactie op het ontwerp-provinciaal inpassingsplan en het ontwerp-omgevingsvergunning voor Windpark Westfrisia in Zwaagdijk-Oost.

Wij hebben met verbazing kennisgenomen van het feit dat u voornemens bent om realisatie van Windpark Westfrisia mogelijk te maken. Hieronder leest u onze zienswijze op dit plan. In dit stuk zullen wij voornamelijk ingaan op plaatsing van één van de windturbines vlak naast het door ons gehuurde perceel Zwaagdijk 277 en tevens gaan wij in op Zwaagdijk als locatie voor toekomstige initiatieven.

Strijd met het gemeentelijk en provinciaal beleid
Al jarenlang voert de gemeente Medemblik beleid om de grote landschappelijke waarden met betrekking tot lintdorpen en openheid te beschermen. Het huidige en recent herziende bestemmingsplan Dorpskernen IV bevat opnieuw regels om aantasting van het landschap tegen te gaan. Ook hierin wordt het belang van het beschermen van bovengenoemde landschappelijke waarden onderstreept.

Uit het bestemmingsplan:
Landschap, cultuurhistorie en archeologie
"Binnen het plangebied is sprake van grote landschappelijke waarden met betrekking tot ontginning, zoals de verkavelingen, lintdorpen en openheid. De cultuurhistorische waarden hangen sterk samen met de landschappelijke waarden in deze gebieden. De ontwikkelingen in het plangebied worden voorzien op en grenzend aan de bestaande bouwvlakken. Dit kan leiden tot aantasting van de (half)open landschappen, aanwezige verkavelingspatronen, structuren, objecten en aardkundige waarden. Gezien de beschermende regels die in de regels van de bestemmingsplannen zijn opgenomen zal de aantasting echter beperkt blijven."

Het is treffend dat de gemeente Medemblik heeft laten weten geen medewerking te willen verlenen aan het alsnog planologisch mogelijk maken van het windpark.

Het staat buiten kijf dat Zwaagdijk een lintdorp met 'doorkijkjes' en open achterland is. U heeft in uw inpassingsplan aangegeven dat er sprake is van verstedelijkt gebied. Dit is onjuist, wij zien namelijk alleen oude lintbebouwing, schuren en land voor agrarisch gebruik om ons heen. Als u dit deel van Zwaagdijk aanmerkt als verstedelijkt gebied, dan bestaan er geen agrarische gebieden in Nederland. Dat het gebied Hoorn/Zwaag zich de afgelopen sterk heeft ontwikkeld, maakt nog niet dat Zwaagdijk dan ook verstedelijkt gebied is. De afgelopen 10 jaar zijn er ten zuiden van Zwaagdijk nauwelijks veranderingen aangebracht.

Het gemeentelijk beleid laat dit niet toe en kennelijk is er vanuit de bewoners ook geen behoefte om dit gebied verder te ontwikkelen. Het steekt dat u uw medewerking aan notabene een plan met grote windturbines verleent.

PIP en omgevingsvergunning
In zowel de PIP als de omgevingsvergunning heeft u aangegeven dat het Windpark in strijd is met het bestemmingsplan:

"De aanvraag is getoetst aan het ter plaatse geldende bestemmingsplan van de gemeente Medemblik. De inrichting zal worden gevestigd in een gebied dat valt in het bestemmingsplan "Bestemmingsplan Buitengebied" met bestemming "agrarisch". Binnen deze bestemming is kleinschalige duurzame energiewinning toegestaan voor zover deze ondergeschikt is aan het agrarisch grondgebruik. De aangevraagde activiteit is hiermee in strijd omdat het aangevraagde windpark als een zelfstandige installatie wordt aangemerkt en geen band heeft met de agrarische bestemming, zodat er geen sprake is van een ondergeschikte bestemming. Onderhavige aanvraag is derhalve in strijd met het vigerende bestemmingsplan. Om deze strijdigheid op te heffen is door u een verzoek gedaan om een inpassingsplan op te stellen waarmee de realisatie van een windturbinepark op deze locatie mogelijk wordt gemaakt. In dit kader wordt onderhavige aanvraag dan ook getoetst aan het ontwerp-PIP omdat daarmee de strijdigheid wordt opgeheven."

Alle omliggende percelen zijn thans als 'agrarisch' bestemd en worden voor agrarische doeleinden gebruikt. Wij vragen ons af waarom u eerst aangeeft dat windturbines passend zijn zolang het gaat om ondergeschikt gebruik aan het agrarisch grondgebruik en vervolgens betoogt dat een windturbinepark middenin agrarisch gebied ook wel kan. Gemakshalve vergeet u dat inpassing van het windpark niet wenselijk is, omdat omliggende agrarische percelen van anderen dan de initiatiefnemers daar hinder van ondervinden.

Strijd met provinciaal beleid
De 5 windturbines worden op grond van de overgangsregeling als bedoeld in artikel 32 van de PRV op een afstand van minimaal 500m van gevoelige bestemmingen geplaatst. U handelt daarmee in strijd met het door u opgestelde beleidskader Wind op land. Uiteraard is beleid aan verandering onderhevig, maar hoe kunt u uw eigen beleid (onvoldoende gemotiveerd!) opzij schuiven, terwijl uit de onderbouwing van uw beleid blijkt dat toetsing van windparken op grond van het huidige beleid juist noodzakelijk is omdat onder andere het goede woon- en leefklimaat hoogstwaarschijnlijk, blijkbaar nog beter dan bij het oude beleid, wordt gewaarborgd.

"Uit de voordracht Wijziging Provinciale Ruimtelijke Verordening, Partiële herziening Structuurvisie NH 2040 en wijziging beleidskader Wind op land ter uitvoering van het projectplan herstructurering Wind op land van 2 maart 2015 blijkt dat de in de Statencommissie Ruimte en Milieu van 12 februari 2015 is een uitwerking besproken van het amendement in een wijziging van artikel 32 lid 4 sub g PRV, waarbij de afstand tot gevoelige bestemmingen wordt vergroot van 500 naar 600 meter. Deze optie wordt juridisch houdbaar geacht en is naar verwachting Raad van State proof aangezien de ruimtelijke onderbouwing van de 600 meter is gebaseerd op een goed woon- en leefklimaat ingekleed vanuit zowel een geluids- externe veiligheids- als een slagschaduwperspectief. Bij een afstand van 600 m tot gevoelige bestemmingen blijft er voldoende ruimte om de herstructureringsopgave te realiseren, maar er is nauwelijks sprake van overmaat."

Hieruit concluderen wij dat plaatsing van windturbines op een afstand van 500m van onze woning voor een minder goed woon- en leefklimaat (en daarmee ook een veilige werkomgeving) zorgt, omdat u zowel vanuit een geluids- externe veiligheids- als slagschaduwperspectief een afstand van 600m passender acht. U toetst een actueel en nog te bouwen windpark aan oude regels en normen. Vooral de veiligheid van onze werknemers

is daarmee in het geding. Louter de peildatum van de aanvraag (tijdsverloop) en de vrees voor schadeclaims lijken ons geen goede motieven om uw eigen actuele veiligheidsvoorschriften terzijde te leggen. Wij vragen ons af of dat ook Raad van State proof is. Wij vragen ons af of dat ook Raad van State proof is. Onze werknemers hebben recht op een veilige werkomgeving met goede arbeidsomstandigheden.

Tot slot willen wij u nog herinneren aan de volgende uitspraak door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. In dit geval wil de provincie een windpark tegenhouden wegens het behoud van het open landschap in landelijk gebied (zie Structuurvisie).[1] Zie rechtsoverweging 2.6 *"De keuze om binnen Noord-Holland een beperkt gebied voor de uitbreiding van windenergie aan te wijzen komt volgens de toelichting voort uit de wens om de kernkwaliteiten van het landschap, openheid en ruimtevorming, zoals benoemd in de Leidraad te behouden. Windturbines hebben door hun afmetingen en zichtbaarheid over grote afstand een bovenlokale impact op de ruimte in het landelijk gebied. Het gaat hierbij volgens de toelichting niet alleen om verstedelijking in het landelijk gebied als gevolg van het bouwen van windturbines, maar ook om de impact die de bouw van windturbines binnen bestaand bebouwd gebied kan hebben op de beleving van de openheid van het landschap buiten de stad. "*

U beschouwt windturbines in open landschap als ongewenst. Mogen wij hieruit concluderen dat als het u even niet uitkomt, u Zwaagdijk-Oost weer als windgebied aanwijst en gaat hier de vlieger van het open landschap plotseling niet meer op? Of denkt u dat Zwaagdijk meer op verstedelijk gebied lijkt dan de Haarlemmermeer? Blijkbaar is goede ruimtelijke ordening ineens niet van belang als u de windturbines nodig heeft om uw politieke doelstellingen te behalen.

Perceel Zwaagdijk 277
Beperking agrarisch gebruik
Het perceel Zwaagdijk 277 is als 'wonen' en 'agrarisch' bestemd. De grond is in 2010 door J.J.S. Groot aangekocht met het oog op het verhuren en uitlenen aan onze firma ten behoeve van diverse teelt. Het agrarische gedeelte is sinds de jaren '80 door familie en thans door onze firma in gebruik voor de teelt van begoniabollen. Het proces rondom de begoniateelt is met name in de zomer arbeidsintensief. De plaatsing westelijkste windturbine is dan ook niet zonder gevolgen.

In mei worden de jonge planten op de ruggen geplant. Gedurende het zomerseizoen tot en met oktober worden de bloemenvelden met de hand onkruidvrij gehouden. Onze werknemers worden geconfronteerd met geluidshinder en slagschaduw. Gezien het precieze werk van het planten en onkruid wieden wordt de werkomgeving op een zeer nadelige wijze beïnvloed. Het is niet ondenkbaar dat het werk niet meer goed kan worden uitgevoerd. Hierbij denken wij aan verminderd zicht en concentratievermogen vanwege slagschaduw en het geluid van de windturbine. Ook de veiligheid van de werknemers komt in het geding. De windturbines worden 500m van gevoelige bestemmingen geplaatst, maar gezien het begoniaveld niet als gevoelige bestemming wordt aangemerkt wordt er op geen enkele wijze rekening gehouden met de veiligheid van de werknemers. Ze worden blootgesteld aan de gevaren van een windturbine.

Het perceel is derhalve minder geschikt of zelfs ongeschikt voor de doeleinden die wij voor ogen hebben, namelijk begoniateelt. Op ongunstige tijden met slagschaduw en veel geluid kunnen de werknemers onmogelijk de werkzaamheden op het land naar behoren verrichten. Vanwege schaarste van de beschikbare grond in Zwaagdijk, de gewenste ligging voor Groot-Ruiter (land vlakbij het bedrijf) en de gewenste bodemkwaliteit is het niet haalbaar om de

[1] ABRvS 20 augustus 2014, ECLI:NL:RVS:2014:3111.

teelt te verplaatsen. Wij achten de komst van een windturbine vlak naast Zwaagdijk 277 dan ook ongewenst en onredelijk gezien dit perceel juist als agrarisch is bestemd. Voor zover de windturbine wel geplaatst wordt, verlangen wij een passende stilstandregeling of realistische schadevergoeding/planschade.

Begoniavelden Zwaagdijk

Toekomstige ontwikkelingen
Groot-Ruiter heeft thans nog diverse percelen in Zwaagdijk in eigendom, zoals het perceel naast nummer 282 en de percelen om Zwaagdijk 294. Alle percelen zijn aangekocht en grotendeels in gebruik voor begoniateelt. Mede gezien de aanvraag van Eneco voor een windturbinepark ten noorden van Zwaagdijk vrezen wij voor meer turbineparken vlak nabij onze percelen. Gezien de eerdergenoemde verslechterde werkomstandigheden door windturbines benadrukken wij dat de relatief kleine verkavelde percelen in Zwaagdijk ongeschikt zijn voor grootschalige windturbineparken. Indien u uw windplannen doorzet maakt u begoniateelt in Zwaagdijk onmogelijk en dat laten wij uiteraard niet zomaar toe.

De windturbines verstoren het open achterland in Zwaagdijk. Het achterland wordt al decennia lang gebruikt voor bloementeelt. 's Zomers stoppen toeristen om te genieten van het prachtige uitzicht. En iedereen in West-Friesland weet waar het over gaat als je het over bloemen op Zwaagdijk hebt. Ze vallen op als je over de Westfrisiaweg of over Zwaagdijk gaat.

Totstandkoming besluit
Tot slot wijzen wij u er op dat de totstandkoming van de PIP en de omgevingsvergunning niet op correcte wijze heeft plaatsgevonden. U lijkt het niet zo nauw te nemen met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Wij geven aan de hand van de beginselen aan waarom wij ons op dit standpunt stellen.

Solide belangenafweging ontbreekt
Gelet op het vorenstaande zijn wij van mening dat er geen goede belangenafweging is gemaakt in het PIP. Er is louter globaal en met gekleurde blik naar de omgeving van de windturbines gekeken. Aan ons belang om het door ons gehuurde perceel te gebruiken naar agrarische bestemming (begoniateelt) wordt volledig voorbijgegaan. Realisatie van een dergelijk ingrijpend windturbinepark vereist gedegen (praktijk!) onderzoek en een goede belangenafweging tussen de belangen van initiatiefnemers, de provincie, maar zeer zeker ook de rechthebbenden in dit geval op zeer korte afstand gelegen andere percelen.

Rechtszekerheid
Windpark Westfrisia B.V. i.o. heeft op 13 september 2010 bij Provinciale Staten een verzoek gedaan voor het opstellen en vaststellen van een inpassingsplan. De provincie (GS) heeft de aanvrager destijds in januari 2011 schriftelijk geïnformeerd dat het verzoek tot het vaststellen van een inpassingsplan zou worden betrokken bij het opstellen van een integraal windplan West-Friesland.

Op 11 april 2011 is het Provinciale coalitieakkoord 2011-2015 bekendgemaakt met als gevolg dat het proces voor een integraal windplan West-Friesland is stilgelegd. De voorbereiding voor een inpassingsplan voor Windpark Westfrisia is dan ook beëindigd. Met het besluit van 17 december 2012 van Provinciale Staten is besloten dat het verzoek tot het vaststellen van een inpassingsplan Windpark Wesfrisia niet in procedure zal worden gebracht. De aanvrager van Windpark Westfrisia B.V. is van het besluit het verzoek tot het vaststellen van een inpassingsplan Windpark Wesfrisia niet in procedure te brengen op de hoogte gesteld en is niet in bezwaar en beroep gegaan. De omwonenden van de locatie voor het Windpark Westfrisia mochten er daarom op vertrouwen dat Windpark Westfrisia niet onder deze overgangsregeling valt.

Door bovenstaande werkwijze heeft u omwonenden jarenlang in onzekerheid over de ontwikkeling van een windpark gelaten. U had als bestuursorgaan naar aanleiding van de politieke ontwikkelingen een besluit (doorzetten of afwijzen) moeten nemen over wel of geen Windpark Westfrisia. Een bestuursorgaan dient binnen een redelijke termijn een besluit te nemen. Pas zes jaar na een verzoek tot inpassing overgaan tot een besluit druist in tegen het belang van rechtszekerheid voor omwonenden.

Totstandkoming en toepassing overgangsregeling
De in de onderhavige besluiten toegepaste overgangsregeling is door Provinciale Staten op 17 december 2012 vastgesteld en in werking getreden op 15 januari 2016. Het besluit bevat zowel de beslissing om het Inpassingsplan niet in procedure te brengen als vaststelling van de overgangsregeling. Gedeputeerde Staten heeft als antwoord op de schriftelijke vragen nr. 27 2015 geschreven dat bij de vaststelling van de overgangsregeling nog niet bekend was dat het inpassingsverzoek van Westfrisia onder de overgangsregeling zou kunnen vallen. Een dergelijk antwoord is erg ongeloofwaardig en onjuist.

Ook de totstandkoming van de overgangsregeling is discutabel te noemen. In de oorspronkelijke Statenvoordracht van december 2011, zoals besproken in de Statencommissie Ruimte en Milieu van 6 december 2012, was geen overgangsregeling opgenomen. Wel bevat de voordracht een uitgebreide inschatting van de financiële risico's, maar deze risico's werden niet uitzonderlijk hoog geacht. Er is een bedrag van € 200.000 beschikbaar gesteld voor juridische bijstand in verband met eventuele schadeclaims. Mogelijke procedures en schadeclaims werden kennelijk ingecalculeerd. In de vergadering van de Statencommissie van 6 december hebben twee leden – een minderheid van de commissie - (verslag regel 1037 en regel 1382) geïnformeerd respectievelijk gepleit voor een overgangsregeling. Gedeputeerde Staten hebben nadrukkelijk aangegeven dat een overgangsregeling niet gewenst is (verslag regel 1327).

Enkele dagen voor de behandeling van de voordracht in Provinciale Staten besloten Gedeputeerde Staten op 11 december ineens toch een overgangsregeling op te nemen. Dit naar aanleiding van dezelfde juridische adviezen op grond waarvan eerder de kans op succesvolle schadeclaims gering en ondergeschikt werd geacht.

Op 17 december 2012, dus niet veel later, besloten Provinciale Staten om toch een overgangsregeling op te nemen. De onderbouwing van de noodzaak van een overgangsregeling ontbreekt. Bij de behandeling van de voordracht in de Statenvergadering bleef de overgangsregeling verder onbesproken. Provinciale Staten hebben ook niet meer meer de gelegenheid gehad de plotseling voorgestelde overgangsregeling in de Statencommissie voor te bespreken.

De vaststelling van de overgangsregeling was onderdeel van een wijziging van de Provinciale Ruimtelijke Verordening PRV. De overgangsregeling stond ook niet in de conceptwijziging van de PRV zoals deze ter inzage heeft gelegen en waarop zienswijzen konden worden gegeven. Provinciale Staten hanteren als gedragslijn dat bij de vaststelling van een wijziging van de PRV bij de uiteindelijke vaststelling geen beleidsmatige veranderingen meer worden aangebracht ten opzichte van de versie zoals deze ter inzage heeft gelegen.

Daarnaast is de overgangsregeling pas op het laatste moment in de statenvoordracht ingevoegd en er is daarover geen voorbespreking meer geweest in de Statencommissie. Het is voor derden-belanghebbenden evenmin mogelijk geweest op de overgangsregeling zienswijzen te geven. Als gevolg van deze werkwijze heeft er geen evenwichtige belangenafweging plaatsgevonden.

Provinciale Staten hebben bij voorbereiding van het besluit niet de nodige zorgvuldigheid betracht en zij hebben geen blijk gegeven van de redelijkheid waarmee tot een besluit gekomen moet worden. Het besluit tot vaststelling van de overgangsregeling bevat geen deugdelijke motivering en de motivering is nimmer bekendgemaakt. Dit is in strijd met het motiveringsbeginsel. De overgangsregeling kan daarom niet worden toegepast.

Vooringenomenheid
Artikel 2:4 van de Algemene wet bestuursrecht bepaalt dat de overheid zijn taak zonder vooringenomenheid vervult. De aanvraag van het windpark is van september 2010. Het is onbegrijpelijk dat u als bestuursorgaan zeer lang heeft 'gerommeld' met uw windmolenbeleid en in tussentijd nog steeds geen besluit heeft genomen. En toen uw beleid eenmaal was ontwikkeld besloot u ineens dat daar voor Windpark Westfrisia niets mee gedaan hoeft te worden, want daar was plotseling de overgangsregel die u toepast. Naar ons idee hoort een bestuursorgaan regels op te stellen en een aanvraag aan deze regels te toetsen en niet andersom, het ombuigen van de regels naar aanleiding van een aanvraag.

Ook in de ontwerp-omgevingsvergunning wordt al getoetst aan de ontwerp-PIP die nog niet is vastgesteld. Het is gedurende voorbereidende traject duidelijk geworden dat Windpark Westfrisia moet en zal doorgaan, terwijl formeel nu met de ontwerp-PIP en ontwerp-omgevingsvergunning de besluitvorming nog moet plaatsvinden. Als u Windpark Westfrisia nodig heeft voor het behalen van de rijksdoelstellingen voor duurzame energie drukt u het plan door, als u Westfrisia niet nodig heeft schuift u het ineens terzijde. U behoort een besluit aan ruimtelijke ordening te toetsen en niet of het u politiek gezien wel of niet uitkomt bij het behalen van andere doelstellingen. Voorgenoemde werkwijze riekt naar vooringenomenheid.

Gelijkheid
Op 2 maart 2015 heeft Provinciale Staten door een wijziging van de Provinciale Ruimtelijke Verordening besloten dat de afstand tussen windturbines en gevoelige bestemmingen, waaronder woningen, wordt gewijzigd van 500 naar 600 meter. Het besluit was ingegeven door zienswijzen van omwonenden van mogelijke locaties voor de plaatsing van windturbines. De afstand van 600 meter geldt sindsdien als criterium voor 'een goede ruimtelijke ordening'. In de voordracht aan Provinciale Staten staat dat "de ruimtelijke onderbouwing van de 600 meter is gebaseerd op een goed woon- en leefklimaat ingekleed vanuit zowel een geluids-, externe veiligheids- als een slagschaduwperspectief." Ook staat in de voordracht dat bij een afstand van 600 meter tot gevoelige bestemmingen er voldoende ruimte blijft om de door het Rijk gestelde opgave van 685,5 MW te realiseren. Dit is inmiddels daadwerkelijk gebleken, nu op dit moment meer aanvragen voor windturbines zijn ontvangen dan nodig voor het realiseren van de opgave – ook wanneer daarbij het Windpark Westfrisia buiten beschouwing wordt gelaten.

Bij het besluit tot wijziging van het afstandscriterium van 500 naar 600 meter is de overgangsregeling echter niet gewijzigd. Voor aanvragen waarop de overgangsregeling van toepassing is, blijft de afstand 500 meter. Onduidelijk is waarom een goed woon- en leefklimaat waarvoor een afstand van 600 meter is vereist als criterium voor een goede ruimtelijke ordening, niet geldt voor turbines onder de overgangsregeling.

Voorts wijzen wij u op de uitspraak van de Afdeling van 4 mei 2016.[2] Hierin is bepaald dat het afstandscriterium van 600m dient te worden toegepast nu deze norm is vastgesteld terwijl het inpassingsplan nog niet in werking is getreden.

Onzes inziens dient u dan ook voor correcte besluitvorming over te gaan tot toepassing van uw huidig beleid.

---

[2] ABRvS 4 mei 2016, ECLI:NL:RVS:2016:1228.

Betrouwbare overheid
Door uw handelswijze rondom de besluitvorming betreffende Windpark Westfrisia stelt u zich niet op als een betrouwbaar bestuursorgaan. Gezien de aanvraag voor een windturbinepark van Eneco ten noorden van Zwaagdijk, bestaat de vrees voor toewijzing van meer windturbineparken op zeer korte afstand van woningen en onze percelen. Indien u bovengenoemde juridische 'trucendoos' opnieuw opent, dan zit ons bedrijf plotseling middenin een windturbinegebied. Als Windpark Westfrisia doorgaat, wat kunnen wij daarna nog van u verwachten?

Conclusie
Gelet op het vorenstaande verzoeken wij u om bovenstaande belangen en aanvullende opmerkingen bij uw beoordeling van de PIP en de omgevingsvergunning voor Windpark Westfrisia te betrekken. Wij stellen ons op het standpunt dat uw juridische onderbouwing en werkwijze niet kunnen leiden tot behoorlijke besluitvorming.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

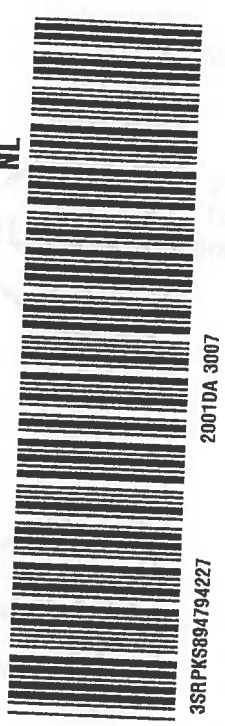

Gedeputeerde Staten
van Provincie Noord-Holland
ter attentie van Mw D. van Zaand voor
O.V.V. zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA HAARLEM

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN - 8 NOV. 2016

Zwaagdijk/Oudijk, 28-9-2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college,

Ik ben tegen het plaatsen van 5 windmolens langs de Westfrisiaweg en dien daarom een zienswijze in.

Ik weet eigenlijk niet waarvoor ik een zienswijze indien, want als ik om me heen kijk en luister is allang besloten dat die rotdingen er moeten komen.

Dat schijnt u afgesproken te hebben. Met wie? Niet met mij en ook niet met mijn dorpsgenoten. Je zou toch denken dat wij als omwonenden de belangrijkste partij zijn om mee te overleggen.

Waarom timmert u eerst een plan helemaal dicht en laat ons voor de vorm ook wat zeggen. En op alles wat we zeggen wordt een leger deskundigen op ons afgestuurd, die ons wijsmaken dat het moet, niks voorstelt en dat we koud watervrees hebben. Mogen we dat zelf beslissen?

U praat over: participatie is belangrijk. Participatie over een plan dat ik niet wil. Waarom zou ik participeren in een plan dat ik niet wil? Als ik had mogen meepraten over de voorwaarden waaronder zo'n plan van de grond moet komen, is mijn positie veel gelijkwaardiger.

En als het dan zo belangrijk is, waarom zet u dit plan door als blijkt dat 97% van de omwonenden dit plan niet wil?

Was het niet beter geweest om ons van te voren te vragen, wat we van dit idee vonden?

Het hele Windpark Westfrisia klopt niet. Het geeft overlast qua geluid, bezonning en zorgt er voor dat mijn woning veel minder waard wordt. Nu al druipen potentiële kopers af bij het idee dat er straks vlakbij hun nieuwe woning een paar 'zwaaipalen' dag en nacht lawaai maken. Nog afgezien van het vervelende uitzicht op die ronddraaiende krengen, Nu wordt mijn uitzicht bepaald door een lage horizon, met hier en daar een kerktoren die niet hoger zijn dan 30 m1. Straks kijk ik tegen een 85 m hoge masten aan, met daar nog eens 50 m wieken!
De schade die ik lijd doordat mensen afhaken, wordt nooit vergoed met die zgn. Planschade.

Inwoners die voor draagvlak en participatie hadden kunnen zorgen, als u vanaf het begin met ze was opgetrokken en ook deze inwoners met dezelfde regels had geconfronteerd. Regels die Provinciale Staten op 600m1 en 6 op een rij hebben vastgesteld.
IK zou ook tegen zijn geweest, maar voelde me in elk geval geen tweederangs burger in een buitengebied dat plotseling een verstedelijkt gebied heet te zijn.

En daarom klopt dat hele windplan Westfrisia niet. Stop er mee en geef voorrang aan mensen!

Stem tegen dit plan.

Met vriendelijke groet,
Naam:
Adres

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN - 8 NOV. 2016

Zwaag, 6 november 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college,

Ik ben tegen het plaatsen van (5) windmolens langs de Westfrisiaweg en dien daarom een zienswijze in.

Ondanks het idee dat ik geloof dat er naar de omwonenden toch niet geluisterd zal worden.

Toen wij in 2011 voor de aankoop van onze kavel bij de gemeente Hoorn de vraag stelden of er ook maar iets zou zijn waar wij mee geconfronteerd zouden kunnen worden qua uitzicht was het antwoord volmondig: Nee! Geen school? Nee! Geen kerk of moskee? Bebouwing? Nee! Andere zaken die wel relevant zijn voor ons uitzicht? Nee!

Nu blijkt na een paar jaar woongenot en uitzicht op de fruitbomen dat er voor onze deur een talud wordt aangelegd met daarbovenop een geluidsscherm! Wij prijzen ons gelukkig want het zicht wordt slechts met 3,5 meter hoogte beperkt!

"Niets aan te doen" is ieders antwoord, "de plannen lagen er immers al en die had u zelf in kunnen kijken".

Nu een jaar na deze ontgoocheling kregen wij een schrijven in de bus over een Windmolenpark, uiteraard welkom op de informatieavond.

Het uitzicht, kijkend over de opgetrokken muur voor ons huis, dat wij nog hebben straks is een zicht op 5 windmolen die een kleine 150 meter boven de grond uitsteken! Ook dit is weer een afspraak die al stond middels plannen die stilletjes zijn ingediend jaren geleden?

Deze molens komen op ongeveer 850 900 meter van onze woning te staan!

Op de info avond is ons op pijnlijke wijze duidelijk geworden wat de rechten en de plichten zijn van de omwonenden als het aankomt op de "groene" ambities van de overheid. Inspraak is duidelijk geen optie.

Eerst wordt het plan dichtgetimmerd zodat de procedures allemaal al gelopen zijn en dan gaan we de bewoners nog even inlichten? Onder het motto het moet en kan niet anders want we moeten naar groene stroom?

U praat over: participatie is belangrijk. Participatie over een plan dat ik niet wil. Waarom zou ik participeren in een plan dat ik niet wil? Als ik had mogen meepraten over de voorwaarden waaronder zo'n plan van de grond moet komen, is mijn positie veel gelijkwaardiger.

En als het dan zo belangrijk is, waarom zet u dit plan door als blijkt dat 97% van de omwonenden dit plan niet wil?

Was het niet beter geweest om ons van te voren te vragen, wat we van dit idee vonden? Of zelfs bij het indienen van de plannen de omwonenden gelijk te informeren?

Als wij vooraf op de hoogte waren van de risico's van onze investering hadden wij wellicht een ander keuze gemaakt maar in de bijlage van de kavelplannen stond niet vermeld dat er aan deze investering grote financiële risico's verbonden zijn.

De waarde van de kavel aan de rand van de bebouwing van de stad Hoorn is voor een groot deel het VRIJE uitzicht, wie gaat ons compenseren voor de waardevermindering van onze woning? Bij deze vraag blijft het angstvallig stil bij gemeente en provincie!

Het hele Windpark Westfrisia klopt niet. Het geeft overlast qua geluid, bezonning en zorgt er voor dat mijn woning veel minder waard wordt.. Nog afgezien van het vervelende uitzicht op de molens. Nu wordt mijn uitzicht bepaald door een lage horizon, met hier en daar een kerktoren die niet hoger zijn dan 30 m1. Straks kijk ik tegen een 3 meter hoge wal met daarboven 85 m hoge masten aan, met daar nog eens 50 m wieken!

Inwoners die voor draagvlak en participatie hadden kunnen zorgen, als u vanaf het begin met ze was opgetrokken en ook deze inwoners met dezelfde regels had geconfronteerd. Regels die Provinciale Staten op 600m1 en 6 op een rij hebben vastgesteld.
IK zou ook tegen zijn geweest, maar voelde me in elk geval geen burger van wie zijn stem onbelangrijk wordt geacht.

En daarom klopt dat hele windplan Westfrisia niet. Stop er mee en geef voorrang aan mensen!

Stem tegen dit plan.

Groet,

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
o.v.v. zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN - 8 NOV. 2016

Zwaagdijk, 6 november 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP e.d. Windpark Westfrisia.

Geacht college,

Ondergetekende dient een zienswijze in tegen het ontwerp Provinciaal Inpassingsplan, de ontwerp-watervergunning, de ontwerp-omgevingsvergunning en de ontwerp-vergunning Wegenverordening HHNK voor het Windpark Westfrisia.

Het windplan Westfrisia blinkt uit in vooringenomenheid, gelegenheidsplanologie, verborgen agenda's en is een vooropgezet plan met een zienswijze- en participatietraject, waarvan de uitslag al lang te voren door de provincie bepaald lijkt te zijn.

Kunt u uitleggen waarom enige tijd geleden is besloten dat windmolens op minimaal 600 m1 vanaf woningen moeten staan, en waarom er voor dit (enige) plan Westfrisia een uitzondering is gemaakt? Die 600 m1 is toch ingegeven door wat als "een goede ruimtelijke ordening" is benoemd? Een 'goede ruimtelijke ordening' is door de wetgever specifiek **niet** uitputtend gedefinieerd , omdat het méér is dan een ARO-adviesje, of een ambtelijk ideetje dat het gebied tussen Zwaagdijk en Oudijk een verstedelijkt karakter zou hebben. Binnen 'een goede ruimtelijke ordening' horen ook elementen als draagvlak, menselijke maat, historische waarde, bestuurlijke realiteitszin en eerlijke onbevooroordeelde afwegingen.
Waarop is deze wonderlijke uitzondering gebaseerd? Overgangsrecht in de Ruimtelijke Ordening regelt het voortgezet strijdig gebruik van grond en/of bouwwerken, die op het moment van ter visie leggen van een bestemmingsplan of Inpassingsplan bestonden.
Het plan Westfrisia bestaat alleen op de tekentafel. Waarom is daar overgangsrecht voor nodig?

Het bij de gemeente Medemblik en bij uw provincie ingediende windplan past niet in oud en nieuw beleid en had in 2010 naar de prullenbak verwezen moeten worden. En nu probeert u mij wijs te maken dat het plan niet is afgewezen, maar 6 (!!) jaar is aangehouden in afwachting van nieuw beleid. Dat nieuwe beleid gaat toch uit van minimaal 600 m1 en 6 turbines op een rij? Waarom is er op slinkse wijze – 3 dagen voor de vaststelling van de PRV - een onduidelijke overgangsregeling voor dit ene (let wel: het enige plan dat onder die regeling valt !) plan tot stand gebracht? Welke (financiële) belangen hebben leden van GS bij het moeten doorgaan van dit plan? Zijn er door collegeleden oneigenlijke toezeggingen gedaan, die ze niet hadden mogen doen? Kunt u mij die toezegging laten weten? Zijn er gespreksverslagen van?
Als er toezeggingen zijn gedaan door collegeleden, dan moeten zij - zeker als die onbevoeglijk zijn gedaan - toch persoonlijk daarvan de schadeclaims dragen? Uw staten moeten toch zonder dreigementen van schadeclaims, die door individuele collegeleden zijn veroorzaakt, een eerlijke beslissing kunnen nemen? De staten zijn toch 'de baas' in de provincie?

Is uw college zich bewust van het feit dat de initiatiefnemers van dit windplan niet bekend willen maken wie de investeerders van dit plan zijn?
Heeft uw college nagetrokken of hier crimineel of zwart geld geïnvesteerd wordt en/of witgewassen? Is er een BIBOB-onderzoek gedaan? Zo neen, waarom niet en zo ja, wilt u me dan per omgaand de resultaten van dat onderzoek toesturen?

Waarom zijn er voldoende locaties voor het behalen van de taakstelling binnen de provincie beschikbaar die géén bezwaren opleveren, maar blijft het college 'ijzerenheinig' vasthouden aan dit flutplan? Draagvlak is toch ook bij u belangrijk!?

Is het u wel eens opgevallen dat het gebied waar we over praten, van oost naar west 4,5 km omvat en van noord naar zuid zelfs meer dan 10 km? 45 km2 lege ruimte met een 100% agrarisch karakter aan lange historische lintbebouwing. Het feit dat er een provinciale weg door heen loopt, wordt door uw ambtenaren als een verstedelijkt argument aangevoerd. De Afsluitdijk scheidt de Waddenzee en het IJsselmeer, is dat dan ook 'verstedelijkt' en aldus een bijzonder geschikte plek voor windturbines? Dat gelooft u toch ook niet? Wilt u mij het verschil uitleggen?
Als iets een verstedelijkt karakter heeft, is dat dan het argument om er windturbines te plaatsen? Waarom zijn de bedrijvenlocaties rond Amsterdam dan niet veel geschikter. Hoe verstedelijkt wilt u het hebben?

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

[redacted]

Zwaagdijk/Oudijk, 7november 2016.

INGEKOMEN 10 NOV. 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college,

Ik ben tegen het plaatsen van 5 windmolens langs de Westfrisiaweg en dien daarom een zienswijze in.

Ik weet eigenlijk niet waarvoor ik een zienswijze indien, want als ik om me heen kijk en luister is allang besloten dat die rotdingen er moeten komen.

Dat schijnt u afgesproken te hebben. Met wie? Niet met mij en ook niet met mijn dorpsgenoten. Je zou toch denken dat wij als omwonenden de belangrijkste partij zijn om mee te overleggen.

Waarom timmert u eerst een plan helemaal dicht en laat ons voor de vorm ook wat zeggen. En op alles wat we zeggen wordt een leger deskundigen op ons afgestuurd, die ons wijsmaken dat het moet, niks voorstelt en dat we koud watervrees hebben. Mogen we dat zelf beslissen?

U praat over: participatie is belangrijk. Participatie over een plan dat ik niet wil. Waarom zou ik participeren in een plan dat ik niet wil? Als ik had mogen meepraten over de voorwaarden waaronder zo'n plan van de grond moet komen, is mijn positie veel gelijkwaardiger.

En als het dan zo belangrijk is, waarom zet u dit plan door als blijkt dat 97% van de omwonenden dit plan niet wil?

Was het niet beter geweest om ons van te voren te vragen, wat we van dit idee vonden?

Het hele Windpark Westfrisia klopt niet. Het geeft overlast qua geluid, bezonning en zorgt er voor dat mijn woning veel minder waard wordt. Nu al druipen potentiële kopers af bij het idee dat er straks vlakbij hun nieuwe woning een paar 'zwaaipalen' dag en nacht lawaai maken. Nog afgezien van het vervelende uitzicht op die ronddraaiende krengen, Nu wordt mijn uitzicht bepaald door een lage horizon, met hier en daar een kerktoren die niet hoger zijn dan 30 m1. Straks kijk ik tegen een 85 m hoge masten aan, met daar nog eens 50 m wieken!
De schade die ik lijd doordat mensen afhaken, wordt nooit vergoed met die zgn. Planschade.

Inwoners die voor draagvlak en participatie hadden kunnen zorgen, als u vanaf het begin met ze was opgetrokken en ook deze inwoners met dezelfde regels had geconfronteerd. Regels die Provinciale Staten op 600m1 en 6 op een rij hebben vastgesteld.
IK zou ook tegen zijn geweest, maar voelde me in elk geval geen tweederangs burger in een buitengebied dat plotseling een verstedelijkt gebied heet te zijn.

En daarom klopt dat hele windplan Westfrisia niet. Stop er mee en geef voorrang aan mensen!

Stem tegen dit plan.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
o.v.v. zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN - 9 NOV. 2016

Zwaagdijk/Oudijk, 10 oktober 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college en leden van Provinciale Staten,

Ondergetekende dient de volgende zienswijze in tegen het ontwerp Provinciaal Inpassingsplan, een ontwerp-watervergunning, de ontwerp-omgevingsvergunning en de ontwerp-vergunning Wegenverordening HHNK voor het door mij verfoeide Windpark Westfrisia.

Van de mogelijkheid tegen die ontwerpen zienswijze in te dienen maak ik graag gebruik.

Het hele Windpark Westfrisia is één grote farce.
Het windplan Westfrisia blinkt uit in vooringenomenheid, gelegenheidsplanologie, verborgen agenda's en is een vooropgezet plannetje met een zienswijze- en participatietraject, waarvan de uitslag al lang te voren door de provincie c.q. de coalitie bepaald is.

Kan iemand mij uitleggen waarom enige tijd geleden door u is besloten dat windmolens op minimaal 600 m1 vanaf woningen moeten staan, en waarom er voor dit (enige) plan Westfrisia een uitzondering is gemaakt? Die 600 m1 is toch ingegeven door wat "een goede ruimtelijke ordening" wordt genoemd?
Provinciale staten zeggen dat toch niet voor niets? Waarop is die uitzondering gebaseerd?

Het plan Westfrisia is in de gemeente Medemblik afgeschoten.
Het daarna bij de provincie ingediende plan paste niet in provinciaal beleid en volkomen terecht is ook dat plan naar de prullenbak verwezen. En nu probeert u mij wijs te maken dat het plan niet is afgewezen, maar aangehouden in afwachting van nieuw beleid. Dat nieuwe beleid gaat toch uit van minimaal 600 m1 en 6 turbines op een rij? Waarom is er op slinkse wijze een overgangsregeling voor dit ene (let wel: het enige plan dat onder die regeling valt !) plan tot stand gebracht? Welke (financiële) belangen hebben leden van uw college bij het moeten doorgaan van dit plan?

Als u de initiatiefnemers opdraagt deze minimale maat en aantal aan te houden, vult u op correcte wijze uw eigen beleid uit. Worden wij niet met 'meten met twee maten' opgezadeld en kan er op een duurzame wijze groene energie opgewekt worden. Wat kan daar nu het probleem van zijn? Sinds wanneer zijn niet alle burgers in uw provincie aan elkaar gelijk?

Windturbines met de voorgestelde afmetingen, vermogen en geluidsproductie op minder dan 600 m1 (in de meeste gevallen is het rond de 500 m1) zijn te kolossaal om in een kleinschalig landschap als het gebied tussen Zwaagdijk en Oudijk te worden geplaatst.

Stem tegen dit plan.

Met vriendelijke groet,
Naam: [redacted]
Adres: [redacted]
PC en Woonplaats: [redacted]
e-mail: [redacted]

Gedeputeerde Staten van provincie
t.a.v. Mw D. van Zandvoort
Zaaknummer 04 5471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

AOSCC 2001DA007

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN 10 NOV. 2016

Zwaagdijk, 7november 2016.

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college,

Ik ben tegen het plaatsen van 5 windmolens langs de Westfrisiaweg en dien daarom een zienswijze in.

Ik weet eigenlijk niet waarvoor ik een zienswijze indien, ik ken n.l. iemand die is afgestudeerd op zienswijze. De conclusie is dat er nog nooit iets mee gedaan is met een zienswijze.

Daarnaast praat u over: participatie is belangrijk. Conclusie; je kan meepraten wat je wilt maar alles is alles besloten en vastgelegd. Weet u ik ben niet eens zozeer tegen windmolens, maar wel tegen mega windturbines met een afstand van 500 van woonhuizen af. Dit is onmenselijk er zijn zat alternatieven om energie op te wekken dicht bij woningen, maar mega wind turbines, nee dat moet je plaatsen op locaties van een minimale afstand van 2 km. Wat overal in Europa gebeurd, maar niet in Nederland.

Megawindturbines worden alleen maar geplaatst om de subsidie op te strijken, dit is het enige waar het om draait, geld! En niet de schone energie. Anders hadden jullie wel windmolens met een maximale hoogte van 45m bij de huizen gezet.

En als het dan zo belangrijk is, waarom zet u dit plan door als blijkt dat 97% van de omwonenden dit plan niet wil?

Inwoners die voor draagvlak en participatie hadden kunnen zorgen, als u vanaf het begin met ze was opgetrokken en ook deze inwoners met dezelfde regels had geconfronteerd. Regels die Provinciale Staten op 600m1 en 6 op een rij hebben vastgesteld.
IK zou ook tegen zijn geweest, maar voelde me in elk geval geen tweederangs burger in een buitengebied dat plotseling een verstedelijkt gebied heet te zijn.

En daarom klopt dat hele windplan Westfrisia niet. Stop er mee en geef voorrang aan mensen!

Stem tegen dit plan.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

PostNL
Afz. 1682 NS 286

€ 0,65
NEDERLAND
08.11.16
NetSet FM 984074

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord_Holland
t.a.v. Mw. D.van Zandvoort
Postbus 3007
2001 DA HAARLEM

AGEDC 2001DA007

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN 14 NOV. 2016

Zwaagdijk/Oudijk, 9 oktober 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college,

Ik ben tegen het plaatsen van 5 windmolens langs de Westfrisiaweg en dien daarom een zienswijze in. Ik weet eigenlijk niet waarvoor ik een zienswijze indien, want als ik om me heen kijk en luister is allang besloten dat die rotdingen er moeten komen.

Dat schijnt u afgesproken te hebben. Met wie? Niet met mij en ook niet met mijn dorpsgenoten. Je zou toch denken dat wij als omwonenden de belangrijkste partij zijn om mee te overleggen.

Waarom timmert u eerst een plan helemaal dicht en laat ons voor de vorm ook wat zeggen. En op alles wat we zeggen wordt een leger deskundigen op ons afgestuurd, die ons wijsmaken dat het moet, niks voorstelt en dat we koud watervrees hebben. Mogen we dat zelf beslissen?

U praat over: participatie is belangrijk. Participatie over een plan dat ik niet wil. Waarom zou ik participeren in een plan dat ik niet wil? Als ik had mogen meepraten over de voorwaarden waaronder zo'n plan van de grond moet komen, is mijn positie veel gelijkwaardiger.

En als het dan zo belangrijk is, waarom zet u dit plan door als blijkt dat 97% van de omwonenden dit plan niet wil?

Was het niet beter geweest om ons van te voren te vragen, wat we van dit idee vonden?

Het hele Windpark Westfrisia klopt niet. Het geeft overlast qua geluid, bezonning en zorgt er voor dat mijn woning veel minder waard wordt. Nu al druipen potentiële kopers af bij het idee dat er straks vlakbij hun nieuwe woning een paar 'zwaaipalen' dag en nacht lawaai maken. Nog afgezien van het vervelende uitzicht op die ronddraaiende krengen, Nu wordt mijn uitzicht bepaald door een lage horizon, met hier en daar een kerktoren die niet hoger zijn dan 30 m1. Straks kijk ik tegen een 85 m hoge masten aan, met daar nog eens 50 m wieken!
De schade die ik lijd doordat mensen afhaken, wordt nooit vergoed met die zgn. Planschade.

Inwoners die voor draagvlak en participatie hadden kunnen zorgen, als u vanaf het begin met ze was opgetrokken en ook deze inwoners met dezelfde regels had geconfronteerd. Regels die Provinciale Staten op 600m1 en 6 op een rij hebben vastgesteld.
IK zou ook tegen zijn geweest, maar voelde me in elk geval geen tweederangs burger in een buitengebied dat plotseling een verstedelijkt gebied heet te zijn.

En daarom klopt dat hele windplan Westfrisia niet. Stop er mee en geef voorrang aan mensen!

Met vriendelijke groet,
Naam: [redacted]

Adres: [redacted] Handtekening:
PC en Woonplaats: [redacted]
e-mail: [redacted]

Gedeputeerde Staten van de
Provincie Noord-Holland
T.a.v. Mw. D. van Zandvoort
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

AOSCC 2001DA007

[redacted]

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland
Ter attentie van Mw. D. van Zandvoort
o.v.v. zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

INGEKOMEN 14 NOV. 2016

Zwaagdijk/Oudijk, 10 oktober 2016

Zienswijze tegen ontwerp PIP Windpark Westfrisia

Geacht college en leden van Provinciale Staten,

Ondergetekende dient de volgende zienswijze in tegen het ontwerp Provinciaal Inpassingsplan, een ontwerp-watervergunning, de ontwerp-omgevingsvergunning en de ontwerp-vergunning Wegenverordening HHNK voor het door mij verfoeide Windpark Westfrisia.

Van de mogelijkheid tegen die ontwerpen zienswijze in te dienen maak ik graag gebruik.

Het hele Windpark Westfrisia is één grote farce.
Het windplan Westfrisia blinkt uit in vooringenomenheid, gelegenheidsplanologie, verborgen agenda's en is een vooropgezet plannetje met een zienswijze- en participatietraject, waarvan de uitslag al lang te voren door de provincie c.q. de coalitie bepaald is.

Kan iemand mij uitleggen waarom enige tijd geleden door u is besloten dat windmolens op minimaal 600 m1 vanaf woningen moeten staan, en waarom er voor dit (enige) plan Westfrisia een uitzondering is gemaakt? Die 600 m1 is toch ingegeven door wat "een goede ruimtelijke ordening" wordt genoemd?
Provinciale staten zeggen dat toch niet voor niets? Waarop is die uitzondering gebaseerd?

Het plan Westfrisia is in de gemeente Medemblik afgeschoten.
Het daarna bij de provincie ingediende plan paste niet in provinciaal beleid en volkomen terecht is ook dat plan naar de prullenbak verwezen. En nu probeert u mij wijs te maken dat het plan niet is afgewezen, maar aangehouden in afwachting van nieuw beleid. Dat nieuwe beleid gaat toch uit van minimaal 600 m1 en 6 turbines op een rij? Waarom is er op slinkse wijze een overgangsregeling voor dit ene (let wel: het enige plan dat onder die regeling valt !) plan tot stand gebracht? Welke (financiële) belangen hebben leden van uw college bij het moeten doorgaan van dit plan?

Als u de initiatiefnemers opdraagt deze minimale maat en aantal aan te houden, vult u op correcte wijze uw eigen beleid uit. Worden wij niet met 'meten met twee maten' opgezadeld en kan er op een duurzame wijze groene energie opgewekt worden. Wat kan daar nu het probleem van zijn? Sinds wanneer zijn niet alle burgers in uw provincie aan elkaar gelijk?

Windturbines met de voorgestelde afmetingen, vermogen en geluidsproductie op minder dan 600 m1 (in de meeste gevallen is het rond de 500 m1) zijn te kolossaal om in een kleinschalig landschap als het gebied tussen Zwaagdijk en Oudijk te worden geplaatst.

Stem tegen dit plan.

Met vriendelijke groet,
Naam: [redacted]
Adres: [redacted]
PC en Woonplaats: [redacted]
e-mail: [redacted]

Gedeputeerde Staten van de
Provincie Noord-Holland
T.a.v. Mw. D. van Zandvoort
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

A06CC 2001DA007

INGEKOMEN - 9 NOV. 2016

Gedeputeerde Staten van Provincie Noord-Holland
T.a.v. mevr. D. van Zandvoort
Zaaknummer 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

Betreft : Zienswijze inpassingsplan en vergunningen Windpark Westfrisia
Datum : 8 november 2016
Bijlagen : 2
Kenmerk : 714104/MJF/16-01

Geachte mevrouw van Zandvoort,

In de hoedanigheid van initiatiefnemer van het Windpark Westfrisia dien ik middels deze brief een zienswijze in op het ontwerp-inpassingsplan, de ontwerp-omgevingsvergunning en de ontwerp-watervergunning. Deze zienswijze gaat in op enkele kleine details van de ter inzage liggende documenten. Zo is onder andere gebleken dat de huidige tracés voor de kabels en toegangswegen geen passende ruimte bieden voor het beoogde gebruik. Een geringe aanpassing van deze tracés wordt voorgesteld en is opgenomen in de tekening, welke als bijlage bij deze zienswijze is opgenomen.

In de volgende paragrafen wordt per ontwerpbesluit ingegaan op de consequenties van deze geringe aanpassing. Daarnaast worden enkele overige punten aangediend, die naar de mening van de initiatiefnemers tevens aanpassing behoeven.

Ontwerp-provinciaal inpassingsplan
De huidige kabeltracés zoals verbeeld in het inpassingsplan betreffen de beoogde ligging van de zogenaamde 'parkbekabeling'. Het huidige tracé bevat enkele nagenoeg haakse bochten, die met de beoogde kabel niet gemaakt kunnen worden. De bijgevoegde tekening bevat een alternatief tracé dat rekening houdt met de maximale boogstraal van de beoogde kabel. Verzocht wordt om dit tracé over te nemen in de verbeelding van het definitieve inpassingsplan.

Ontwerp-omgevingsvergunning
De aanpassing van de tracés van kabels en toegangswegen werkt ook door in de omgevingsvergunning. Verzocht wordt om de in de bijlage opgenomen tekening toe te voegen aan de definitieve omgevingsvergunning, en in plaatst te laten komen van tekeningen 1 en 2 uit bijlage 2.3 van de omgevingsvergunningaanvraag. Tekening 3 van deze bijlage 2.3 dient gehandhaafd te blijven (Drainage / Dammen en Duikers / Watercompensatie).

Ook wordt verzocht om Voorschrift 1. zoals verwoord in de ontwerp-omgevingsvergunning, te concretiseren. Het huidige voorschrift betreft: *"De masten van de windturbines dienen te zijn voorzien van een anti-graffiti coating"*. Verzocht wordt om dit voorschrift als volgt te wijzigen: *"De masten van de windturbines dienen tot 4 meter hoogte vanaf maaiveld voorzien te zijn van een anti-graffiti coating"*.

Ook is opgevallen dat de ontwerp-vergunning de maximale rotordiameter van 93 meter voorschrijft. Per abuis is in de legenda van enkele tekeningen in de vergunningaanvraag een maximale rotordiameter van 93,5 meter aangeduid. Verzocht wordt om in de definitieve omgevingsvergunning expliciet te vermelden dat de maximale rotordiameter 93 meter bedraagt, ook al wordt in enkele tekeningen anders vermeld.

Ontwerp-watervergunning

De aanpassing van de tracés van kabels en toegangswegen werkt ook door in de watervergunning. Verzocht wordt om de in de bijlage opgenomen tekening toe te voegen aan de definitieve watervergunning, en in plaatst te laten komen van tekeningen 1 en 2 uit bijlage 2.3 van de vergunningaanvraag. Tekening 3 van deze bijlage 2.3 dient gehandhaafd te blijven (Drainage / Dammen en Duikers / Watercompensatie). De aanpassing van het tracé van de toegangswegen leidt tot een geringe toename van verharding. Deze toename leidt tot een watercompensatie-opgave van 3067 m^2. In de huidige ontwerp-vergunning en vergunningaanvraag is een totale watercompensatie van 3061 m^2 voorzien. Verzocht wordt om deze geringe afwijking als van ondergeschikte aard te beschouwen, dan wel op te nemen in de watercompensatie-opgaaf in de definitieve watervergunning.

Ik veronderstel dat deze zienswijze inclusief bijlagen voldoende informatie biedt voor het doorvoeren van de voorgestelde geringe aanpassingen.

Hoogachtend,

Dhr. J.A. Pronk
Bestuurder Windpark Westfrisia B.V.

Dhr. C.A.M. Schouten
Bestuurder Windpark Westfrisia B.V.

Gelieve correspondentie te richten aan.
Pondera Consult B.V.
Postbus 579
7550 AN Hengelo
email: m.jasperstaijer@ponderaconsult.com

Oppervlakten wegen en opstelplaatsen WP Westfrisia 24-10-2016

Opstelplaatsen:		Gebied A	Gebied B
WF-01	=	1750 m2	
WF-02	=	1750 m2	
WF-03	=		1750 m2
WF-04	=		1750 m2
WF-05	=		1750 m2

Parkwegen:

Zwaagdijk naar WF-05		8110 m2	(2-2-2016 was 7591m2)
Weg naar WF-02	2506 m2		
Weg van WF-02 tot WF-01	2641		
Totaal	**8647 m2**	**13360 m2**	

Compensatie Gebied A	**8647**	**x**	**0,13 m2**	**lengte**	**1325 m1**	**=**	**0,85 m1**
Compensatie Gebied B	**13360**	**x**	**0,13 m2**	**lengte**	**1500 m1**	**=**	**1,16 m1**

Langs de Westfrisiaweg:

Compensatie Gebied A	**8647**	**x**	**0,13 m2**	**lengte**	**500 m1**	**=**	**2,2 m1**
Compensatie Gebied B	**13360**	**x**	**0,13 m2**	**lengte**	**560 m1**	**=**	**3,1 m1**

Legenda

- Kabeltracé breed 5m1
- Mantelbuis / Gestuurde boring
- intrede / uittrede 25m1
- Gestuurde boring 5m1 onder maaiveld
- Ruimte voor watercompensatie
- 0.1.1.0 Perceelnummer

Ondergrondse infra Kiic

Windpark Westfrisia

CONCEPT
VERTROUWELIJK

Windpark Westfrisia
Kabeltracé

1:2250 | A1 | mm | TS | FPG

PONDERA | TEC ENGINEERING | AC- 3.112.382

Aan Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten
van Noord-Holland
t.a.v. mw. D. van Zandvoort zaaknr. 845471
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

Afz: Oudijk 2a, 1617KR Westwoud.

Westwoud, 7 november 2016

INGEKOMEN 10 NOV. 2016

Onderwerp: zienswijze Windpark Westfrisia

Geachte mevrouw, mijnheer,

Onderstaand treft u mijn zienswijze over het in procedure gebrachte PIP aan, waarmee u de weg vrij wilt maken voor het realiseren van Windpark Westfrisia in Zwaagdijk-Oost. Mijn zienswijze tegen dit voornemen betreffen de onderstaande onderdelen en mijn algehele conclusie is dat het college van GS uw Staten hebben misleid, daardoor de PIP procedure is gestart en u ten onrechte daaruit voortvloeiende vergunningen wenst vast te stellen c.q. te verlenen en daardoor de omwonenden op onrechtmatige wijze ernstig worden gedupeerd.

1

1. Aanvraag

De overgangsregeling is door provinciale staten vastgesteld op 17 december 2012, en is in werking getreden op 15 januari 2016.
De overgangsregeling is van toepassing: "indien aangetoond kan worden dat voor 11 april 2011 een verzoek tot het vaststellen van een inpassingsplan voor het bouwen of opschalen van een of meer windturbines is ingediend bij het bevoegd gezag".

Windpark Westfrisia B.V. i.o. heeft op 13 september 2010 bij provinciale staten een verzoek gedaan voor het opstellen en vaststellen van een inpassingsplan. Op zichzelf voldeed de aanvraag daarmee aan het vereiste van de overgangsregeling.

De provincie had de aanvrager destijds bovendien, in januari 2011, schriftelijk geïnformeerd dat het verzoek tot het vaststellen van een inpassingsplan zou worden betrokken bij het opstellen van een integraal windplan West-Friesland.

Met de bekendmaking van het provinciale coalitieakkoord 2011-2015 op 11 april 2011 is het proces voor het integraal windplan West-Friesland echter stilgelegd en als gevolg hiervan ook de verdere voorbereiding van een inpassingsplan voor Windpark Westfrisia beëindigd.

Op 17 december 2012 hebben provinciale staten besloten het verzoek tot het vaststellen van een inpassingsplan Windpark Wesfrisia niet in procedure te brengen. Het project

Windplan West-Friesland werd beëindigd. Dit besluit was vervat in hetzelfde besluit waarmee de overgangsregeling werd vastgesteld.
Aanvrager Windpark Westfrisia B.V. is van het besluit het verzoek tot het vaststellen van een inpassingsplan Windpark Wesfrisia niet in procedure te brengen op de hoogte gesteld. Aanvrager is tegen dit besluit niet in bezwaar en beroep gekomen.

Derden-belanghebbenden – de omwonenden van de locatie voor het Windpark Westfrisia – mochten er daardoor op vertrouwen dat Windpark Westfrisia niet onder de overgangsregeling viel. De overgangsregeling én het beëindigen van de inpassingsprocedure voor Windpark Westfrisia waren immers in hetzelfde besluit vervat.
Dat gedeputeerde staten in antwoorden van 30 juni 2015 op schriftelijke vragen 2015 | 27 schrijven (antwoord 7) dat bij de vaststelling van de overgangsregeling nog niet bekend was dat het inpassingsverzoek van Westfrisia onder de overgangsregeling zou kunnen vallen, is dan ook ongeloofwaardig en onjuist.

Conclusie:
Tot het, op de valreep, treffen van een overgangsregeling is gelijktijdig besloten met het niet in procedure brengen van het inpassingsplan Windpark Westfrisia. Dit 'dubbelbesluit' is op zijn minst innerlijk tegenstrijdig. Maar op grond van dit besluit is ook onbegrijpelijk waarom Windpark Westfrisia nog onder de overgangsregeling zou vallen.

2. Overgangsregeling

In de oorspronkelijke statenvoordracht van december 2011, zoals besproken in de statencommissie Ruimte en Milieu van 6 december 2012, was geen overgangsregeling opgenomen. Wel bevatte de voordracht een uitgebreide inschatting van de financiële risico's. Deze werden niet uitzonderlijk hoog geacht. Er werd een bedrag beschikbaar gesteld van € 200.000 voor juridische bijstand in verband met eventuele schadeclaims. Procedures en schadeclaims werden kennelijk op de koop toe genomen.
In de vergadering van de statencommissie van 6 december hebben twee leden – een minderheid van de commissie - (verslag regel 1037 en regel 1382) geïnformeerd respectievelijk gepleit voor een overgangsregeling. Gedeputeerde staten gaven nadrukkelijk aan dat een overgangsregeling NIET gewenst was (verslag regel 1327).
Enkele dagen voor de behandeling van de voordracht in provinciale staten besloten gedeputeerde staten op 11 december ineens toch een overgangsregeling op te nemen. Dit gebeurde onder verwijzing dezelfde juridische adviezen op grond waarvan eerder de kans op succesvolle schadeclaims gering en ondergeschikt werd geacht.
Een onderbouwing van de noodzaak van een overgangsregeling ontbreekt .Enkele dagen later, op 17 december 2012, besloten provinciale staten overeenkomstig de op de valreep met een overgangsregeling aangevulde voordracht. Bij de behandeling van de voordracht in de statenvergadering maakte geen van de statenleden een woord vuil aan de overgangsregeling. Anders dan gebruikelijk hebben provinciale staten ook niet meer de gelegenheid gehad de plotseling voorgestelde overgangsregeling in de statencommissie voor te bespreken.
De vaststelling van de overgangsregeling was onderdeel van een wijziging van de Provinciale Ruimtelijke Verordening PRV.
De overgangsregeling stond ook niet in de concept wijziging van de PRV zoals deze ter inzage heeft gelegen en waarop zienswijzen konden worden gegeven. Provinciale staten hanteren als gedragslijn dat bij de vaststelling van een wijziging van de PRV bij de uiteindelijke vaststelling geen beleidsmatige

veranderingen meer worden aangebracht ten opzichte van de versie zoals deze ter inzage heeft gelegen.

Conclusie:
Het staat provinciale staten op zichzelf vrij een overgangsregeling vast te stellen.
Het besluit tot vaststelling van deze overgangsregeling ontbeert echter een deugdelijke motivering. Een motivering is ook niet bekend gemaakt.
De overgangsregeling is pas op het laatste moment in de statenvoordracht ingevoegd, en er is daarover geen voorbespreking meer geweest in de statencommissie. Evenmin is het mogelijk geweest op de overgangsregeling zienswijzen te geven.
Provinciale staten hebben bij voorbereiding van hun besluit niet de nodige zorgvuldigheid betracht, en zij hebben geen blijk gegeven van de redelijkheid waarmee tot een besluit gekomen moet worden.

3. Goede ruimtelijke ordening – 600 meter grens

Op 2 maart 2015 hebben provinciale staten door een wijziging van de Provinciale Ruimtelijke Verordening besloten dat de afstand tussen windturbines en gevoelige bestemmingen, waaronder woningen, werd gewijzigd van 500 naar 600 meter. Het besluit was ingegeven door zienswijzen van omwonenden van mogelijke locaties voor de plaatsing van windturbines. De afstand van 600 meter geldt sindsdien als criterium voor een goede ruimtelijke ordening. In de voordracht aan provinciale staten staat dat "de ruimtelijke onderbouwing van de 600 meter is gebaseerd op een goed woon- en leefklimaat ingekleed vanuit zowel een geluids-, externe veiligheids- als een slagschaduwperspectief." Ook staat in de voordracht dat bij een afstand van 600 meter tot gevoelige bestemmingen er voldoende ruimte blijft om de door het rijk gestelde opgave van 685,5 MW te realiseren. Dit is inmiddels daadwerkelijk gebleken, nu op dit moment meer aanvragen voor windturbines zijn ontvangen dan nodig voor het realiseren van de opgave – ook wanneer daarbij het Windpark Westfrisia buiten beschouwing wordt gelaten.
Bij het besluit tot wijziging van het afstandscriterium van 500 naar 600 meter is de overgangsregeling echter niet gewijzigd. Voor aanvragen waarop de overgangsregeling van toepassing is, blijft de afstand 500 meter. Onduidelijk is waarom een goed woon- en leefklimaat waarvoor een afstand van 600 meter is vereist als criterium voor een goede ruimtelijke ordening, niet geldt voor turbines onder de overgangsregeling.
In dit verband is ook van belang de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 4 mei 2016, ECLI:NL:RVS:2016:1228, over het rijksinpassingsplan Windpark Wieringermeer. In het beroep was aangevochten dat ook hier het afstandscriterium van 600 meter niet was toegepast. In rechtsoverweging 50.2 overwoog de Afdeling dat ten tijde van het vaststelling van dit inpassingsplan de 600 meter norm nog niet in werking was getreden, en dat daarom het beroep op dit onderdeel ongegrond was.
Bij de start van de inpassingsprocedure voor het Windpark Westfrisia was dat wél het geval.

Conclusie:

Voor wat betreft de bescherming van een goed woon- en leefklimaat bestaat geen onderscheid tussen gevoelige bestemmingen - waaronder woningen - tussen windturbines die met toepassing van de overgangsregeling kunnen worden geplaatst en andere turbines. Er is sprake van rechtsongelijkheid. Wij – inwoners van Zwaagdijk-Oost (gem. Medemblik) en Oudijk (gem.

Drechterland) willen gelijk behandeld worden als andere inwoners van uw provincie en doen een beroep op uw eigen beleid van 2 maart 2015. In dat bevestigende geval kunt u deze zienswijze als ingetrokken beschouwen. Ik ben niet tegen windenergie, ik wil gelijk behandeld worden!!
Voor wat betreft de bescherming van een goed woon- en leefklimaat bestaat geen onderscheid tussen gevoelige bestemmingen - waaronder woningen - tussen windturbines die met toepassing van de overgangsregeling kunnen worden geplaatst en andere turbines. Er is sprake van rechtsongelijkheid.

4. Goede ruimtelijke ordening – waardering van het gebied Westfrisia

Hoewel de wetgever geen definitie van 'een goede ruimtelijke ordening' heeft willen geven, is uit het samenstel van inhoudelijke en procedurele aspecten wel af te leiden wat daaronder moet worden verstaan. In een goede ruimtelijke onderbouwing moet een en ander worden aangetoond. Daar gaat het college van Gedeputeerde Staten opzichtig in de fout. De u voorgelegde onderbouwing is volledig en alleen toegeschreven naar het Windplan Westfrisia.

Uw beleidsregel "Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied" merkt het betreffende plangebied onterecht aan als een verstedelijkt gebied.

In hoofdstuk 2.2.6 van de provinciale Leidraad Landschap en Cultuurhistorie is te lezen dat: "in de provincie Noord-Holland vooral de kenmerkende zeer open ruimten onder druk staan voor verdergaande verdichting. Deze ontwikkeling heeft tot gevolg dat kenmerkende schaalverschillen steeds minder bijdragen tot de identiteit van verschillende landschapstypen.

U geeft zelf aan dat het betreffende landbouwgebied tussen de linten steeds in de orde van een kilometer breed is.
Voor de identiteit van die linten is het juist van belang dat het open landelijk karakter tussen die linten behouden blijft. Vanaf de meest oostelijke bebouwingsgrens van Hoorn ligt er meer dan 4 kilometer open landschap richting Wervershoof en Hoogkarspel. Dit gebied, heeft – in tegenstelling tot wat u aangeeft – geen enkele verandering ondergaan. Zie ook de reactie van de Land- en tuinbouw organisatie (LTO).
In de structuurvisies van de buurgemeenten zijn de uiterste bebouwingsgrenzen van stad en dorp ook hard en is er geen voornemen om nog dichter naar elkaar toe te bouwen, in tegendeel.
Regionaal is in het Natuur- en recreatieplan Westfriesland de volgende passage gewijd aan het tussen Hoorn en Enkhuizen/Stedebroec liggende gebied:
"een lommerrijk en gevarieerd landschap, geschikt voor sportieve beleving. De uitdaging is om de uitloop van Enkhuizen, Hoorn en Stede Broec voldoende te faciliteren. Maar andersom zijn ook de voorzieningen langs de Markermeerkust, zoals het stadsstrand Hoorn, van belang voor de inwoners in het binnengebied. Opgave is dan ook om dit gebied aantrekkelijker en toegankelijker te maken. Bijvoorbeeld door parkachtige gebieden bij verstedelijkt gebied aan te leggen en dwars-verbindingen tussen de lintdorpen te realiseren. Dit in combinatie met een uitbreiding van recreatieve routes, die dicht bij de woongebieden starten en het buitengebied dichterbij brengen. Een voorbeeld is de recreatieve verbinding tussen het stadsstrand Hoorn en het buitengebied.
Een andere kans is het opheffen van infrastructurele barrières. Denk hierbij ook aan een verbetering van de recreatieve verbinding voor wandelaars en fietsers zodat deze gescheiden van gemotoriseerd verkeer, een kwalitatieve en veiligere verbinding krijgen buitendijks.

Ook dit deelgebied leent zich voor het vergroten van de biodiversiteit langs sloten, bermen en dijken. De relatie tussen het agrarisch product en de bezoeker kan in dit gebied versterkt worden (verkoop zelf geproduceerde streekproducten)."
Dit beleid sluit goed aan bij de provinciale Leidraad Landschap en Cultuurhistorie om de identiteit van de open ruimte te behouden. Om voor mij duistere redenen gaat u hier volledig aan voorbij.

Het open landschap tussen Hoorn-Hoogkarspel is dus niet wezenlijk anders dan het gebied ten noorden van de Zwaagdijk. Het enige verschil tussen het gebied ten noorden en ten zuiden van de Zwaagdijk is dat door de laatste de Westfrisiaweg loopt. Voor het opwaarderen van deze weg is een beeldkwaliteitplan opgesteld, juist om de landschappelijke waarden in het gebied te borgen.
Ondermeer is daarin bepaald dat: "de weg geen verstoring mag vormen voor het zicht vanuit de omgeving. Voor de omgeving moet de weg als het ware onzichtbaar in het landschap liggen. De realisatie van de N23 kan bijdragen aan het vergroten van het open en dicht contrast, bebouwing aan de stadsranden en daar buiten open gebied" (einde citaat).
Dit laatste sluit ook weer aan op de regionale beleidsuitgangspunten in het Natuur- en recreatieplan Westfriesland.
De juiste typering van het gebied is essentieel voor een goede ruimtelijke afweging. Immers in uw beleidsregel "Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied" onderscheidt u vijf categorieën in afnemende volgorde van wenselijkheid. Zoals hierboven betoogt is er geen verschil tussen het gebied ten zuiden en ten noorden van de Zwaagdijk. Beide gebieden zijn te typeren als open landschap. In genoemde beleidsregel zijn deze gebieden ingedeeld in categorie 5, zijnde locaties die het minst wenselijk zijn voor het plaatsen van windmolens.
Een duidelijk voorbeeld van een doelredenering treft u aan in het provinciale document "Wind op land Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied' : (citaat) '*grofweg is het herstructureringsgebied West-Friesland op te delen in 2 gebieden: een dynamisch, verstedelijkt deel ten zuiden van de Zwaagdijk en een meer oorspronkelijk agrarisch deel ten noorden er van'*.
Los van de onzin om het zuidelijk deel verstedelijkt te noemen en uitsluitend het noordelijk deel agrarisch, is de vraag waarom de Zwaagdijk als scheidingslijn is vastgesteld. Als er al een scheiding tussen noord en zuid is, dan is dat de Westfrisiaweg. De Zwaagdijk scheidt het agrarisch gebied niet! Dat doet de Westfrisiaweg! De locatie van de geplande windturbines ligt ten noorden van de Westfrisiaweg in het oorspronkelijke agrarische gebied. Waarom dan toch de Zwaagdijk als historische lintbebouwing als scheidingslijn gekozen is, laat zich raden, maar ik verneem graag uw toelichting en/of uitleg hoe men tot deze scheiding is gekomen.

Een doelredenering!

Conclusie:
Door de waardering van de locatie voor het Windpark Westfrisia telkens te wijzigen en anders te "interpreteren" is toe geredeneerd naar het oordeel dat voor wat betreft de inpassing in het landschap sprake is van een goede ruimtelijke ordening. De 'onafhankelijke' ARO-adviseur gaat hier opzichtig in de fout en geeft zichzelf een brevet van onvermogen, door zonder inhoudelijk onderzoek en "op een achternamiddag een keertje van Hoorn naar Enkhuizen over de Westfrisiaweg te rijden" de conclusie te trekken dat windmolens in dit geval passend zijn.
De Startnotitie voor het inpassingsplan is toegeschreven naar het hoe dan ook en ten koste van alles mogelijk maken van het windpark.
Er is sprake van vooringenomenheid en er is gebruik gemaakt van doelredeneringen.

5. Goede ruimtelijke ordening en economische uitvoerbaarheid

Vraagtekens zet ik bij de economische uitvoerbaarheid van het windplan Westfrisia. De initiatiefnemers geven geen inzicht in de financiering of kapitaalverschaffers. Tijdens het bewonersoverleg c.q. participatieoverleg - waar ik namens de bewoners zitting in heb – krijgen we voortdurend te horen dat het allemaal vaag en nog onzeker is, want subsidies bepalen uiteindelijk alles. Feitelijk wil dat zeggen dat de economische uitvoerbaarheid op dit moment niet verzekerd is. U dient zekerheid te verschaffen c.q. te verkrijgen en daartoe ook de bewijzen te overleggen dat het plan economisch uitvoerbaar is. Het niet-voldoen aan de eis van economische uitvoerbaarheid van plannen is aanleiding tot het weigeren van de planologische medewerking, omdat in dat geval niet wordt voldaan aan de eis van 'een goedde ruimtelijke ordening.
Ik verzoek u aan te tonen dat dit plan economisch uitvoerbaar is.
Zeker nu er voldoende aanvragen liggen om te voldoen aan de rijksopdracht van 685 megawatt ontbreekt tenslotte de noodzaak om de locatie Zwaagdijk te ontwikkelen. Daarbij komt dat – gegeven de kortere afstand tot woningen - op deze locatie meer slagschaduw optreedt dan volgens het windbeleid is toegestaan, waardoor de vijf windturbines moeten worden uitgerust met een stilstandvoorziening. Hierdoor is de uiteindelijke opbrengst van de vijf molens lager.

Conclusie:
het ontbreken van de zekerheid omtrent economische uitvoerbaarheid is reden tot weigeren van de planologische medewerking. Er is geen sprake van een goede ruimtelijke ordening.

6. Werkwijze initiatiefnemers Windpark Westfrisia

In de zienswijze die in 2012 door gemachtigde mr. L.C.A.C. Hoogewerf, Van Diepen Van der Kroef advocaten namens de heer J.A. Pronk cq Windpark Westfrisia bij de Provinciale Staten van NH is ingediend wordt op niet mis te verstane wijze duidelijk gemaakt dat indien niet tegemoet wordt gekomen aan het verzoek van Windpark Westfrisia, Provinciale Staten een schadeclaim tegemoet kan zien dat in 2012 werd geschat door de initiatiefnemers op minimaal € 750.000,--tot €1.250.000,--
De onderbouwing was dat belanghebbenden o.a. hebben geïnvesteerd in gronden om daar windturbines te kunnen ontwikkelen. Tijdens de vergaderingen RWW is door GS meermalen aangegeven dat de procedure t.a.v. Windpark Westfrisia moest doorgaan omdat PS anders het risico liep om grote sommen geld aan schadevergoeding te moeten betalen. Windpark Westfrisia heeft geen euro in grond geïnvesteerd. Met de grondeigenaren zijn overeenkomsten afgesloten dat bij doorgang een vergoeding wordt betaald voor gebruik van grond. Ten tijde van de indiening van de zienswijze in 2012 lag er slechts een verzoek tot het opstellen en vaststellen van een inpassingsplan. U bent misleid.

Begin november 2016 is de overeenkomst die in 2010 is afgesloten met grondeigenaar Diaconie Hervormde Gemeente Westwoud Binnenwijzend en Windpark Westfrisia beëindigd.
Overeengekomen was dat indien voor deze datum er door PS geen onherroepelijke bouwvergunning is verleend er geen akte van opstalrecht en erfdienstbaarheden op de grond van de Diaconie zal worden gevestigd.

Conclusie:
Op dit moment kan het plan volgens de aanvraag niet worden uitgevoerd en dient te worden afgewezen.
Als er een nieuwe overeenkomst tot stand komt is dit tegen de wil van de bestuursleden en veroorzaakt door dreiging van de ondergang van de Hervormde Kerk in Westwoud en Binnenwijzend en het failliet van de bestuursleden persoonlijk. De werkwijze van Windpark Westfrisia, zowel naar de provincie als naar de Diaconie Hervormde Gemeente Westwoud Binnenwijzend en de bestuursleden persoonlijk is zonder meer verwerpelijk en ik verzoek zowel GS als de leden van PS om hier paal en perk aan te stellen. Dit kan niet worden geaccepteerd en zeker niet worden beloond met een dertig jaar lang verzekerd uitzonderlijk hoog rendement.

Algehele samenvatting

Het windpark Westfrisia is in strijd met de provinciale beleidsregels die op 2 maart 2015 zijn vastgesteld. Het inpassingsplan kan niet onder de overgangsregeling van 17 december 2012 vallen, omdat bij besluit van dezelfde datum is besloten het plan buiten behandeling te laten. De aanvraag bestaat niet meer!

De redeneringen om het windpark alsnog (opnieuw) onder de overgangsregeling te laten vallen zijn gezocht en blinken uit door gelegenheidsargumenten en doelredeneringen.
Er kan slechts sprake zijn van 'een goede ruimtelijke ordening' als motivering wordt gedragen door objectief vast te stellen feiten en onderzoeken. Voor het Windpark Westfrisia zijn de feiten toegeschreven naar het (kennelijk door GS reeds toegezegde) resultaat.
Er is sprake van vooringenomenheid en een objectief eigenstandig besluit door PS lijkt daarmee tot een farce gedegradeerd. Dat kunt u zich niet veroorloven.

De werkwijze van de initiatiefnemers is beneden peil en dient te worden afgestraft.

De inwoners van Zwaagdijk-Oost en Oudijk (Westwoud) die voor 97% tegen het Windpark zijn doen een dringend beroep op u als hoogste provinciaal bestuursorgaan het Windpark Westfrisia af te wijzen.

Onder dankzegging en voorbehoud van alle rechten groet ik u hierbij vriendelijk,

R **AANGETEKENDE BRIEF** D-A-1

NL frankering betaald € 8,15 PostNL

55gr 112239 08-11-2016 16:07

RECOMMANDÉ NL

3SRPKS353531868 2001DA 3007

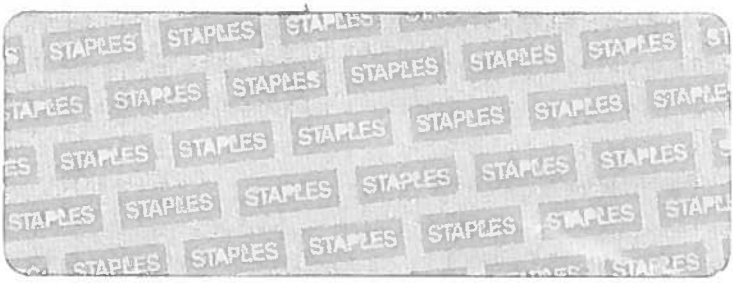

[redacted]

Provincie Noord-Holland

Advies aan Provinciale Staten

Tbv Statenvergadering d.d	**06 03 2017**
Commissie	Ruimte Wonen & Water
Datum commissievergadering	**23-01-2017**

Onderwerp: **Voordracht Provinciaal Inpassingsplan Windpark Westfrisia**

Uw contactpersoon
M.D. Veldhoen-de Groot
AD/STG

Doorkiesnummer 023-514 5342
veldhoenm@noord-holland.nl

De commissie adviseert het Provinciaal Inpassingsplan Windpark Westfrisia als bespreekstuk te agenderen voor de PS vergadering van 6 maart 2017.

Voor de behandeling van dit punt in de commissie RWW: zie hieronder het uittreksel uit het conceptverslag van de vergadering van de commissie RWW van 23 januari 2017.

De inspraakreacties voorafgaand aan de vergadering worden weergegeven onderaan het verslag.

4.a. RO: Voordracht Provinciaal Inpassingsplan Windpark Westfrisia

De **voorzitter** licht toe dat PS wordt gevraagd om een advies aan GS te geven. De provincie heeft een inpassingsplicht voor het windpark op grond van de Elektriciteitswet gemaakt. Als er aan de PRV en andere wettelijke regels wordt voldaan, moeten PS het PIP vaststellen. De vraag is of het PIP zoals beschreven voldoet aan een goede ruimtelijke ordening, de regels van de PRV en de wet.
De voorzitter deelt mee dat zich elf insprekers hebben gemeld, wat veel is maar ook laat zien dat het punt heel sterk leeft. De voorzitter spreekt namens de commissie haar waardering uit voor de mensen die de moeite nemen om te komen inspreken en zich te verdiepen in het dossier. Gezien het grote aantal sprekers is de spreektijd ingekort tot twee minuten.

De heer **Bruggeman** (SP) merkt op dat PS de zienswijzen niet hebben ontvangen en dat twee minuten per inspreker dan erg kort is. Hij vraagt de voorzitter om clement met de spreektijd om te gaan.

De **voorzitter** zal hier rekening mee houden, maar is bang dat ze streng moet zijn. Zij hoopt dat de insprekers zich kunnen beperken tot zaken die ze niet eerder hebben ingebracht.

De **voorzitter** dankt alle insprekers heel hartelijk voor hun bijdrage. Doordat zij coulant is geweest met de spreektijd, loopt de vergadering aardig uit. Zij vindt echter dat een dergelijk proces de tijd verdient die het nodig heeft.

<u>EERSTE TERMIJN</u>
In deze termijn maken de commissieleden hun standpunt en gedachten kenbaar en delen ze die met de andere fracties. In de tweede termijn reageren zij op elkaars standpunten en kunnen ze de gedeputeerde vragen stellen waarna de gedeputeerde de gelegenheid heeft om deze te beantwoorden.

De heer **Ludriks** (PVV) merkt op dat voor de zoveelste, maar hopelijk de laatste, keer wordt gesproken over Windpark Westfrisia, het enige windpark waarbij de windmolens op 500 meter of minder van huizen mogen staan in plaats van op 600 meter. De PVV vreest voor een gevaarlijk precedent. De gemeente Medemblik en maar liefst 97% van de omwonenden zijn tegen het park. Toch is GS al akkoord. Met burgerparticipatie wordt

niets of weinig gedaan. De heer Ludriks vraagt de provincie om te luisteren naar de bezwaren van de mensen die hiernaartoe zijn gekomen voordat een definitieve beslissing wordt gemaakt. Hij bedankt de belangstellenden voor hun komst.
De PVV zal tegen het plan stemmen. De vraag is echter wat bijvoorbeeld de VVD gaat doen. Onlangs hebben alle VVD-fractievoorzitters een eigen energieagenda samengesteld waarin wordt opgeroepen om te stoppen met windparken op land. De heer Ludriks lijkt dit een mooie kans om vandaag daad bij woord te voegen.
PS beslissen over het woongenot voor de komende tientallen jaren. De heer Ludriks denkt hierbij aan de overlast die ontstaat door landschapsvervuiling, slagschaduw en geluidsoverlast. Andere bezwaren die de PVV heeft, zal hij vandaag niet herhalen.

De heer **Leever** (ONH) vindt dat de grote opkomst van de inwoners inhoudt dat PS het beleid moeten toetsen. Het gaat om een park waarover heel West-Friesland op zijn achterste benen staat en dat men niet wenselijk vindt. Het park draagt slechts 2% bij aan de doelstelling van 685 MW. Een lijnopstelling dient zes molens te bevatten en niet vijf. Ook al is het rechtmatig en gerechtvaardigd dat er vijf moeten komen, dan is het nog niet wenselijk dat ze op die plek komen te staan. ONH is niet voor Wind op Land maar voor Wind op Zee dat steeds goedkoper wordt. De heer Leever vraagt zich af waarom dit project dan niet op zee wordt gerealiseerd.
De heer Leever bekruipt bij Westfrisia het gevoel van onbehagen dat hij ook heeft bij een groot bouwproject als de Westfrisiaweg. Hij vraagt of er op deze plek goed is gesondeerd. Zo nee, waarom niet? De heer Leever zegt tot slot dat de ONH tegen verder ontwikkeling van Wind op Land is.

De **voorzitter** vraagt de sprekers ook in te gaan op de voorliggende vragen over de ruimtelijke ontwikkeling.

De heer **Leever** (ONH) meent dat hij dit gedaan heeft door in te gaan op de lijnsopstelling van zes molens en de minimale afstand van 600 meter waarvan in het plan wordt afgeweken.

De heer **Kramer** (VVD) heeft begrepen dat de behandeling van dit agendapunt een experiment is. Dat is aan de ene kant spannend, maar aan de andere kant lastig omdat hij vragen aan GS heeft waarvan de antwoorden zijn standpunt kunnen bepalen. Hij wil graag weten wat de vervolgstappen zijn als PS van oordeel zijn dat er geen sprake is van een goede ruimtelijke ordening.

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) heeft al vanaf de start van het plan gezegd dat 50PLUS het windpark niet wenselijk vindt. Zij ziet de windmolens liever op zee of op bedrijventerreinen, maar niet in een open landschap. Bijna alle omwonenden en een paar gemeenten hebben aangegeven dat ze tegen het plan is en dat er geen draagvlak is. Mevrouw De Meij vindt het onbegrijpelijk dat GS dit project in het overgangsrecht hebben laten vallen en niet heeft laten voldoen aan de voorwaarden die PS later heeft vastgesteld. Bovendien blijkt uit rapporten en bevindingen dat er wel degelijk overlast is voor omwonenden door slagschaduw en geluid. Daarbij komt de visuele hinder in het open landschap. Uit de rapporten blijkt dat het windmolenpark past binnen een goede ruimtelijke ordening, maar mevrouw De Meij denkt dat hierbij recht gepraat wordt wat krom is. De initiatiefnemer heeft een terechte claim als men uitgaat van zijn juridische status en de economische belangen, maar men heeft ook te maken met een leefgemeenschap die uit elkaar valt en met een morele plicht.
50PLUS zal tegen het PIP stemmen, omdat er geen sprake is van een goede ruimtelijke onderbouwing en goede ruimtelijke ordening. Er is namelijk geen sprake van een stedelijk gebied.

De heer **Klein** (CU-SGP) dankt de insprekers voor hun komst en betrokkenheid. De CU-SGP zal voor het PIP stemmen. Formeel is de rol van PS om te bekijken of het plan voldoet aan een goede ruimtelijke ordening, maar de heer Klein vindt het flauw als men zich achter die formele procedure verschuilt en hoopt dat andere fracties dat ook niet doen. De voorliggende vraag is of PS akkoord gaan met een plan voor vijf windmolens langs de Westfrisiaweg of niet.
Er is veel weerstand in de omgeving. Dit komt deels omdat het plan volgens de oude regels wordt beoordeeld, terwijl er in 2011 strengere regels zijn vastgesteld. De fractie van de heer Klein was overigens geen voorstander van die nieuwe regels. Hij begrijpt goed dat het proces ergernis opwekt en vindt dat het veel te lang heeft geduurd. Door eerder duidelijkheid te bieden, had men eerder geweten waar men aan toe was en was de sfeer niet zo verhard. Echter moet de overheid ook betrouwbaar zijn en de al eerder ingediende aanvragen volgens de regels van het overgangsrecht behandelen.
De reden dat de fractie instemt met het PIP is niet dat er geen betere plekken voor windmolens zijn. In het Noordzeekanaalgebied zijn heel veel mogelijkheden, die de heer Klein ook wil benutten. Ze moeten echter niet uitgeruild worden. Gezien de noodzaak om de hoeveelheid duurzame energie te vergroten, vindt hij dat alle geschikte mogelijkheden moeten worden benut. Deze plek is geschikt en binnen de opgestelde regels is het windpark goed ruimtelijk vormgegeven.

De CU-SGP hecht sterk aan de betrokkenheid van omwonenden bij het realiseren van een windmolenpark. De heer Klein ziet liever dat omwonenden en initiatiefnemers samen een dergelijk plan ontwikkelen en omwonenden zich eigenaar voelen. Het participatieplan gaat echter verder dan de NWEA-gedragscode en lijkt in dit geval het hoogst haalbare. De heer Klein concludeert dat de CU-SGP voor het plan zal stemmen, omdat het bijdraagt aan het gewenste doel, maar dat het op deze manier nooit meer moet gebeuren.

Mevrouw **Klaassen** (D66) dankt de gedeputeerde voor het vele werk dat is verzet om tot het PIP te komen en alle zienswijzen te beantwoorden. Bij het in gang zetten van het PIP heeft D66 twee toetsingscriteria meegegeven. Ten eerste moet er sprake zijn van een goede ruimtelijke ordening en ten tweede van mogelijkheden voor participatie voor de omwonenden. D66 constateert dat er in het voorliggende stuk geen aanleiding staat om te stellen dat er geen sprake is van een goede ruimtelijke ordening. De ARO bevestigt deze conclusie. Over het participatieplan zijn er bij D66 nog wat onduidelijkheden. Mevrouw Klaassen kan zich voorstellen dat de omwonenden onvoldoende houvast aan het plan hebben. Zij vraagt wie bepaalt wat de mogelijkheden van extra stilstand zijn en hoe vaak dit kan en vraagt de betrokken partijen hier met elkaar uit te komen.

Mevrouw **Haagsma** (CDA) bedankt de betrokkenen voor hun komst. Zij herkent zich niet in het beeld van een van de insprekers dat het CDA zich heeft ingegraven, want zij heeft nog veel vragen over de ruimtelijke ordening, ook naar aanleiding van de inspraak. Wat betreft het participatieplan sluit mevrouw Haagsma zich aan bij de vragen van D66. Zij doet een beroep op inwoners en initiatiefnemers om eruit te komen. Het zou zonde zijn als dit niet lukt.
De begrippen "verstedelijking" en "verstedelijkt gebied" leiden niet alleen tot verwarring bij de bewoners maar ook bij mevrouw Haagsma. Zij krijgt graag een toelichting. Ook vraagt zij of er andere ontwikkelingen plaats kunnen vinden als er sprake is van een verstedelijkt gebied. Een van de insprekers zei dat de Westfrisiaweg verdiept wordt aangelegd vanwege het open landschap. Mevrouw Haagsma vraagt GS of dit klopt en of er dan wel windmolens naast kunnen staan.
In de afwegingen van vanavond kan men eigenlijk niet spreken over de bedreigingen, maar toch wil mevrouw Haagsma weten wat de consequenties voor de aanleg van het windpark zouden zijn geweest als het contract niet was verlengd. Waren er dan een aantal molens niet gebouwd of zou het gehele plan niet doorgaan?

De heer **Papineau Salm** (PvdA) dankt de insprekers voor hun komst en de vele tijd die ze erin hebben gesproken. De PvdA vindt dat het plan aan de ruimtelijke ordening voldoet. Zij blijft voorstander van Wind op Land omdat er nog veel te weinig duurzame energie wordt opgewekt in de provincie. Deze locatie kan daar een goede bijdrage aan leveren. De heer Papineau Salm heeft vragen aan de gedeputeerde over het stedelijk gebied en de overgangsregeling. Wat betreft de vragen over de bedreigingen sluit hij zich aan bij de vragen van het CDA. Bedreigingen zijn niet acceptabel en dit moet uit de lucht voordat er een besluit in PS wordt genomen. Hij wil hierover helderheid van GS voordat het besluit in PS aan de orde komt.
De heer Papineau Salm vindt het jammer dat het de afgelopen tijd niet gelukt is om draagvlak te creëren. De standpunten zijn alleen maar verhard. Het is ook jammer dat de initiatiefnemer en de bewoners er niet gezamenlijk uit kunnen komen. Hij hoopt, net als CDA en D66, dat dit in de toekomst wel gaat lukken, omdat men elkaar nodig heeft.

De heer **Bruggeman** (SP) stelt vast dat GS de zienswijzen niet aan de commissie hebben doorgestuurd en dat hij ze niet heeft kunnen lezen. Een deel van de indieners heeft zelf moeten ontdekken dat ze ergens op een website van de provincie stonden. Er wordt koste wat het kost een project doorgedrukt. Eerder heeft de heer Bruggeman gevraagd of PS aan het eind van de procedure nog nee tegen Windpark Westfrisia konden zeggen. Verschillende gedeputeerden hebben gezegd dat dit mogelijk was. De SP gaat dat in ieder geval doen. Windmolens op 500 meter afstand van huizen is geen goede ruimtelijke ordening. De provincie hanteert een minimum afstand van 600 meter. Het is oneerlijk en het veroorzaakt rechtsongelijkheid als deze afstand in Zwaagdijk niet gehanteerd wordt. De heer Bruggeman vindt dat GS naar de conclusie dat PS akkoord moeten gaan met het windpark toe redeneren. De manier waarop het kerkbestuur onder druk is gezet, spreekt boekdelen.
Daarnaast geven GS een verkeerde voorstelling van zaken door te schrijven dat op 14 september jl. een inloopavond is gehouden waar mensen zich konden informeren, terwijl het eigenlijk een protestbijeenkomst was.
GS hebben het landschap verstedelijkt verklaard en schrijven dat de lijnopstelling langs de Westfrisiaweg zorgt voor versterking van de Westfrisiaweg als structuurdrager van het landschap waardoor een nieuwe structuur wordt aangebracht. De heer Bruggeman vindt dit een omgekeerde redenering; eerst wordt een weg aangelegd waardoor het landschap verstedelijkt en dan wordt beweerd dat windmolens nodig zijn om de nieuwe structuur te verfraaien en dat dit goede ruimtelijke ordening is. GS hebben juist in het verleden

beweerd dat de Westfrisiaweg onzichtbaar in het landschap zou moeten komen te liggen. De heer Bruggeman vindt dit, zoals een inspreker zei, "gelegenheidsplanologie".
GS antwoorden op de vraag of PS kunnen stellen dat er geen sprake is van goede ruimtelijke ordening dat dit kan, maar koppelen daaraan dat de Westfrisiaweg in de overgangsregeling zit en dat er daarom sprake is van goede ruimtelijke ordening. De heer Bruggeman vindt dat de overgangsregeling geen goede ruimtelijke ordening is; GS hebben niet kunnen uitleggen waarom in het ene geval een afstand van 600 meter een goede ruimtelijke ordening is en in het andere geval 300 of 500 meter.
De heer Bruggeman heeft in een technische vraag gevraagd hoe de overgangsregeling opeens is opgekomen. In de antwoorden wordt gesuggereerd dat PS hierover heeft gesproken op 17 december 2012. In die Statenvergadering hebben PS echter besloten het PIP voor Windpark Westfrisia niet in procedure te brengen. Wel hebben GS een paar dagen eerder besloten dat de overgangsregeling er zou komen. Een concept van die regeling is niet in de commissie ter sprake gebracht.

Mevrouw **Klaassen** (D66) zegt dat in het verslag van de PS-vergadering van 17 december 2012 staat dat er uitvoerig over de overgangsregeling wordt gesproken en dat PS hebben besloten om die in te voeren.

De heer **Bruggeman** (SP) zegt dat veel Statenleden niet in de gaten hebben gehad dat de overgangsregeling in de wijziging van de PRV werd opgenomen.

Mevrouw **Klaassen** (D66) maakt bezwaar tegen de uitspraak van de heer Bruggeman omdat in de notulen staat dat PS dit willens en wetens hebben afgesproken.

De heer **Bruggeman** (SP) zegt dat dit allemaal voor zijn tijd en die van mevrouw Klaassen was.

De **voorzitter** zegt dat het er niet zozeer om gaat wie er persoonlijk bij was, maar om het feit dat de partijen en PS erbij waren.

De heer **Bruggeman** (SP) constateert dat destijds in de commissie door gedeputeerde Bond duidelijk is gezegd dat er geen overgangsregeling zou komen, maar dat een paar dagen later is besloten om die wel in te voeren en dat niemand daar toen de portee van heeft meegekregen. In dezelfde Statenvergadering is besloten dat Windpark Westfrisia niet doorging. De heer Bruggeman vindt dat het onlogisch dat er dan sprake was van een overgangsregeling die het windpark weer mogelijk maakte.

Mevrouw **Haagsma** (CDA) vindt de opmerking van de heer Bruggeman dat hij er niet bij was geen excuus. De politieke partijen hebben erover gesproken, ook over de overgangsregeling, en er is sprake van verschillende moties. Zij zal het verslag goed bestuderen en wil graag dat de notulen van de vergadering van 17 december 2012 aan de stukken van de huidige vergadering worden toegevoegd.

De heer **Bruggeman** (SP) vindt dat een goed plan en is benieuwd naar de moties die er volgens hem niet waren. Het punt is dat niemand toen besefte wat men met de overgangsregeling aanrichtte, namelijk het windpark mogelijk maken. Het is hem ook niet duidelijk waarom GS toen als een windvaan van standpunt veranderden.
De heer Bruggeman vervolgt dat de zienswijzen die zijn ingediend volstrekt helder zijn. Hij kan zich voorstellen dat de omwonenden zich als "halve randdebielen" behandeld vinden als GS telkens schrijven dat "zij aannemen dat de inspreker doelt op …"
De SP is een groot voorstander van duurzame energie. Er komen windparken op zee van 500 tot 1.000 MW per stuk. Dat is meer dan heel Noord-Holland bij elkaar levert. De 13 MW van Windpark Westfrisia vallen daarbij volledig in het niet. Er zijn binnen Noord-Holland ook alternatieven. In Zwaagdijk wordt het woonplezier van mensen verpest. De manier waarop de provincie het windpark erdoor wil rommelen, vindt de heer Bruggeman niet deugen. Hij vraagt de Statenleden die toch voor gaan stemmen, hoe zij dit durven te doen.

De heer **Van Raan** (PvdD) vindt het doorlopen proces erg slecht. De PvdD gaat het echter durven om voor het PIP te stemmen, met inachtneming van de opvattingen van de insprekers en de andere partijen. Hij denkt dat men het zich niet meer kan veroorloven om te kiezen tussen Wind op Zee of Land of zon of wind. Daarnaast is men als politicus geen knip voor de neus waard als men bezwijkt onder druk van de bevolking die ook als het proces goed was doorlopen waarschijnlijk niet zou instemmen. Ook het argument dat het windpark niet zou doorgaan onder de nieuwe regels voldoet niet. De heer Van Raan hoort graag van de gedeputeerde of de bewering klopt dat er gelegenheidsargumenten zijn gebruikt bij het PIP. Hij herhaalt dat de PvdD-fractie voornemens is voor te stemmen.

Mevrouw **Kocken** (GroenLinks) zegt dat GroenLinks voor het PIP zal stemmen. Zij wordt niet blij van het proces, zeker niet omdat op verschillende tijdstippen in het proces is gezegd dat die niet geschikt waren om een discussie te voeren. Eerst lag het proces in de toekomst, nu lijkt het in het verleden te liggen en in de tussentijd was er niets. Mensen die hier komen, kan niet steeds gezegd worden dat het een technisch verhaal is en dat PS alleen maar ja kunnen zeggen. Zij is het met mevrouw Weeber eens dat men ook nee kan zeggen. Voor GroenLinks weegt de opgave voor het klimaatprobleem zo zwaar dat het ja zal zeggen. Als de 685 MW wordt gerealiseerd is men namelijk nog helemaal niet klaar.

De heer **Kramer** (VVD) vraagt of GroenLinks besluit op basis van de opgave in plaats van een goede ruimtelijke ordening.

Mevrouw **Kocken** (GroenLinks) zegt dat zij net zo min gezegd heeft dat zij intimidatie een prima middel vindt, als dat zij niet naar de ruimtelijke ordening kijkt. De ruimtelijke inpassing is in orde omdat die voldoet aan de gestelde regels. Het is lastig uit te leggen dat in andere gebieden andere regels gelden, maar feitelijk is dat zo omdat PS dat hebben bepaald. Voor GroenLinks is dat voldoende, met name omdat het de 500 meter-grens te streng vindt en liever de landelijke 350 meter-grens wil aanhouden.

De heer **Bruggeman** (SP) vraagt of mevrouw Kocken kan uitleggen dat er andere regels gelden.

Mevrouw **Kocken** (GroenLinks) zegt dat als regels worden aangepast, er altijd mensen zijn die wel of geen baat bij de nieuwe regels hebben. Als men afspreekt dat voor een bepaald gebied bepaalde regels gelden, dan is dat een feit. Voor dit gebied geldt de 500 meter-grens.
Mevrouw Kocken vervolgt dat voor GroenLinks de 685 MW geen eindpunt is maar een vaag beginpunt. Zij hoopt dat de 685 MW wordt gehaald. Men kan altijd zeggen dat er ergens anders windmolens geplaatst kunnen worden, maar de urgentie van groene energie is zo groot dat zij vindt dat het hier ook kan.

TWEEDE TERMIJN
De heer **Leever** (ONH) bevreemdt het dat er alleen wordt gesproken over bezwaren van de inwoners. Uit onderzoeken is gebleken dat men ook te maken heeft met volksgezondheid; mensen die op een korte afstand van een molen wonen ondervinden psychische en fysieke problemen. Hij hoort daarover niets in de discussie. Als erover uitdunning van de populatie van herten wordt gesproken, vinden er eindeloze discussies met de PvdD plaats, maar hiermee gaat de PvdD achteloos akkoord.
De heer Leever vraagt de gedeputeerde wat de financiële consequenties zijn voor de provincie als men niet akkoord gaat met het PIP.

De heer **Ludriks** (PVV) vindt het een aparte gang van zaken dat men niet eerst de gedeputeerde hoort over de participatie en de reden waarom GS in de media hebben gezegd dat zij akkoord is, terwijl PS nog een besluit moet nemen. Hij is benieuwd naar wat de VVD en het CDA gaan doen. De PVV voelt zich, ook gezien de opkomst en de verhalen over bedreigingen en intimidatie, nog meer gesterkt om tegen te stemmen.

De heer **Papineau Salm** (PvdA) vraagt de gedeputeerde of het gebied nu landelijk of stedelijk gebied wordt genoemd. Ook vraagt hij of de slagschaduw in het geheel is meegenomen.

De heer **Kramer** (VVD) heeft een aantal aanvullende vragen op zijn eerste termijn. Hij vraagt of de voorgestelde mitigerende maatregelen in het ruimtelijke beleid gewaarborgd zijn, hoe dit in zijn werk gaat en welke rechten omwonenden daaraan kunnen ontlenen.
Er is al veel gezegd over de tekst op pagina 15 over de Westfrisiaweg en de nieuwe situatie die GS hieraan koppelt. Klopt het dat met de aanleg van de weg rekening is gehouden met de oude structuur? De heer Kramer leest de tekst nu alsof vastgehouden wordt aan de nieuwe structuur. Vanaf wanneer is de Westfrisiaweg rechtsgeldig en lag er tijdens de aanvraag in 2010 al een toetsingskader voor de structuur?

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) vreest voor de persoonlijke gevolgen als PS instemmen. Zij hoopt niet dat zij na deze vergadering wordt vastgezet omdat zij heeft geweigerd in te stemmen.

De heer **Van Raan** (PvdD) zegt dat de heer Leever dat de PvdD al vanaf 2010 heeft gezegd dat de gekozen plek geschikt is voor windmolen en maakt bezwaar tegen het gebruik van het woord "achteloos".

De vergadering wordt 20 minuten geschorst.

De heer **Van der Hoek** (gedeputeerde) begrijpt dat het onderwerp emotie oproept, maar zegt dat vandaag alleen de toetsing aan de kaders van PS voorligt; is er sprake van een goede ruimtelijke ordening, past het PIP in het ruimtelijke beleid van het Rijk en de provincie en voldoet het aan de overige ruimtelijke relevantie wettelijke criteria waaronder geluidshinder, slagschaduw e.d.? GS hebben deze aspecten van een goede ruimtelijke ordening onderzocht, getoetst en gewogen bij het opstellen van het PIP. De procedurestappen die zijn aangegeven in de startnotitie zijn daarbij zorgvuldig gevolgd. In het PIP en de nota van beantwoording is onderbouwd dat er volgens GS sprake is van een goede ruimtelijke ordening.
Er zijn door meerdere leden vragen gesteld over de termen "stedelijk" en "verstedelijking" en er is gevraagd wanneer deze in het onderwerp terecht zijn gekomen en wanneer dat is vastgesteld. In 2014 is over de lijn Hoorn-Enkhuizen gezegd dat er sprake is van "stedelijke werklandschappen" en "zones met enorme dynamiek". Dit stond in een voorstudie voor de Noord-Hollandse windlandschappen. Ook staat in dit stuk dat het vanuit de aard en omvang gaat om gebieden waarin windturbines landschappelijk gezien passend zijn en dat door plaatsing in deze gebieden andere, meer gevoelige of cultuur-historisch waardevollere, landschappen gespaard kunnen blijven. Ook staat er dat in de vervolgfases van de voorstudie nader ontwerpend onderzoek inzicht kan bieden in de kansen en mogelijkheden. PS hebben deze bijlage bij het beleidskader WOL op 15 december 2014 vastgesteld, waarna het is opgenomen in de PRV van 2 maart 2015. Daarnaast is de beleidsregel Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied in december 2015 aan de orde geweest. Dit GS-besluit is ter kennisname aan PS gestuurd. Hierin werd gesproken over een "dynamisch verstedelijkt gebied". Op basis van de bespreking in PS is de afbakening van het gebied verlegd van de noordelijke kant van Zwaagdijk naar het zuiden. In het stuk staat dat in de voorstudie de Westfrisiaweg is aangemerkt als verstedelijkt gebied waarbij oude structuurlijnen en linten hun structurerende en identiteitsbepalende waarde verliezen ten gunste van nieuwe infrastructuurlijnen en vormen van grondgebruik. Windenergie is daarom in het zuidelijk deel beter op zijn plaats dan in het gavere noordelijke gebied. De opmerking dat het nieuw is en niet is vastgesteld, klopt dus niet.
De gedeputeerde vervolgt met het lokaal draagvlak. Hij begrijpt het pleidooi voor participatie. Die vindt ook plaats, maar men kan van gedachten verschillen over de vraag of dit tot het gewenste resultaat heeft geleid. De participatie voldoet aan de NWEA-norm. Er zijn twee mediators ingezet om de bewoners te ondersteunen en er ligt een participatieplan voor. Draagvlak maakt echter geen deel uit van de afweging van ruimtelijke ordening en kan geen onderdeel zijn van het voorliggende besluit.
Een van de insprekers kan zijn zienswijze niet terugvinden in het overzicht. De gedeputeerde roept hem op om zich na de vergadering te melden, zodat dit kan worden nagekeken. Een andere inspreker heeft met betrekking tot de slagschaduw en geluid gewezen op de mensen die op het land werken. In de beantwoording is hierop ingegaan in punt 3.6.5 op pagina 24 en 25.
De gedeputeerde vraagt de partijen om uit te spreken op basis van welk RO-criterium ze tegen het PIP zijn en welk onderdeel van het PIP hieraan niet voldoet. De PVV zei dat GS in de pers al hebben gezegd dat zij het een goed plan vinden. Die afweging hebben GS al moeten maken om het besluit vandaag aan PS te kunnen voorleggen. Het gaat om een GS-besluit dat nog aan PS wordt voorgelegd.
Op de vraag van ONH of de aardlagen zijn gesondeerd, antwoordt de gedeputeerde dat dit onderdeel is van de bouwvergunning en niet van het PIP.
De gedeputeerde licht toe dat indien het PIP niet wordt vastgesteld, de provincie de aanvraag alsnog moet weigeren, waarop de initiatiefnemer in bezwaar en beroep kan gaan bij de Raad van State. Indien er geen goede juridische gronden blijken te zijn om het PIP niet vast te stellen, is er sprake van onbehoorlijk bestuur. Behalve het mogelijk toewijzen van een schadeclaim, zal een rechter de provincie dan bijna zeker dwingen om alsnog tot inpassing over te gaan.
Op de opmerking van 50PLUS dat GS tot het overgangsrecht hebben besloten, zegt de gedeputeerde dat dit niet zo is, maar dat PS hiertoe hebben besloten.
De gedeputeerde antwoordt op de vraag van het CDA of het vaststellen van het PIP tot gevolg heeft dat er andere bebouwingsvormen mogelijk worden, dat het PIP specifiek over windmolens gaat. Andere aanvragen hebben niks met dit beleid te maken. Ook is er geen sprake van een verdiepte aanleg. De weg ligt op maaiveldniveau. Het gedeelte waar de windmolens moeten komen, ligt tussen twee viaducten in.
De gedeputeerde merkt op dat GS niet met gelegenheidsargumenten aan de gang zijn gegaan. Ze acteren op basis van de toetsing aan het beleid dat PS hebben vastgesteld en aan de Elektriciteitswet.
De gedeputeerde heeft de vraag van de PvdA over het landelijk en stedelijk gebied al eerder schriftelijk beantwoord. De gedeputeerde probeert het antwoord tijdens de vergadering boven water te krijgen en zal het anders toesturen.
Waarborgen voor de mitigerende maatregelen, zoals een stilstandregeling, worden opgenomen in de vergunning. Daaruit moet men de zekerheid ontlenen dat men die kan afdwingen en dat ze worden uitgevoerd. In 2010 is al in het ruimtelijk kader voorzien in de Westfrisiaweg en de bedrijventerreinen.

De gedeputeerde kan de als-vraag van het CDA of het PIP geldig is als er sprake is van dwang op dit moment niet beantwoorden, maar gaat er met GS nog eens goed naar kijken. Hij gaat op dit moment uit van de verklaring van de initiatiefnemer en de grondeigenaren. In de zienswijzen is hierop gereageerd.
De gedeputeerde zal ervoor zorgen dat de volledige zienswijzen zo snel mogelijk ter beschikking van PS worden gesteld. Het persoonlijke antwoord aan de indieners van de zienswijzen kan pas verstuurd worden als PS de beantwoording vaststellen. Ook vraagt de SP waar het versterken van de lijnstructuur is genoemd. Dit staat in het ARO-advies. De overgangsregeling is zoals gezegd door PS vastgesteld.

De heer **Papineau Salm** vraagt of de gedeputeerde het verantwoord vindt om een beslissing te nemen als de vraag over de bedreigingen en de druk in de lucht blijft hangen.

De heer **Van der Hoek** (ged.) zegt dat hij dit aspect heeft gehoord en dat hij er met GS zorgvuldig naar gaat kijken. Daar wil hij het voor dit moment bij houden.

De heer **Kramer** (VVD) vraagt of het klopt dat er een anterieure overeenkomst is met de initiatiefnemers. Hij kan zich voorstellen dat hierin een inpassingsverplichting of iets over een schadevergoeding staat, maar niet dat erin staat dat PS verplicht zijn het PIP vast te stellen. Hij vraagt of de gedeputeerde de "juridische gronden" nader kan specificeren.

De heer **Van der Hoek** (ged.) zegt dat de goede juridische gronden inhouden dat het plan op basis van de ruimtelijke ordening wordt afgekeurd en dat duidelijk moet zijn gemaakt waarom daaraan niet voldaan wordt. Als PS het PIP afwijzen, moeten zij daarvoor de reden aangeven, want die wordt straks getoetst door de Raad van State.

De **voorzitter** concludeert dat het stuk door kan naar PS met de opmerking dat er nog gekeken wordt naar wat naar voren is gebracht over dwant. Zij stelt voor dat de vraag voor de PS-behandeling beantwoord wordt.

Mevrouw **Haagsma** (CDA) stelt voor dat de als-vraag ook voor die tijd beantwoord wordt.

De heer **Van der Hoek** (ged.) zal de zienswijze van GS voor de behandeling van het stuk naar PS sturen.

Weergave van de inspraakreacties:

Mevrouw **Weeber** spreekt in namens de Stuurgroep Tegenwind turbinelocaties in de linten. Zij merkt op dat PS nee mogen zeggen tegen het PIP en dat de Statenliden van D66 en CDA die zeggen dat ze gedwongen worden om ja te zeggen het ethisch niet juist hebben.
De inspreker wijst erop dat er 1.200 mensen gedupeerd zijn. Zij vindt het jammer dat er niet meer mensen uit Zwaagdijk konden komen omdat de commissievergadering wordt gehouden tijdens "melkenstijd".
De inspreker vindt het PIP mistig en meent dat de mening van ambtenaren wordt gezet voor feiten en besluitvorming. Zo wordt het gebied als stedelijk, grootschalig en dynamisch neergezet. Er is geen sprake van goede ruimtelijke ordening, omdat er tussen de kernen sprake is van groen gebied. De inspreker vind het erop lijken dat de ambtenaren de Staten regeren.

De heer **Bruggeman** (SP) vraagt op welke plek in het rapport van de provincie wordt toegeschreven naar de conclusie dat Windpark Westfrisia er moet komen.

Mevrouw **Weeber** noemt als voorbeeld het feit dat er staat dat langs de gehele Westfrisiaweg windmolens moeten komen. Daarover is geen besluitvorming te vinden, maar het staat in het PIP. Zij noemt verder als voorbeeld het EHS-gebied De Kromme Leek en dat in de ARO werd gesproken over de grootschaligheid van het gebied. Dit laatste houdt in dat er blijkbaar ook andere ontwikkelingen, bijvoorbeeld het bouwen van een schuur voor plofkippen, kunnen plaatsvinden. Ook merkt zij op dat GS in de krant zeggen dat er

een nieuwe visie voor het gebied komt, maar hebben vergeten de gemeente Medemblik te vragen wat die daarvan vindt.

Mevrouw **Klaassen** (D66) vraagt waarop mevrouw Weeber haar vermoeden baseert dat D66 wordt gedwongen om ja te zeggen.

Mevrouw **Weeber** zegt dat de D66-gedeputeerden in de krant hebben laten zetten dat ze voor het plan zijn. Zij is ervan overtuigd dat D66 de gedeputeerden gaat steunen en zich al heeft ingegraven, net als het CDA. Zij vindt dit zeer teleurstellend en denkt dat er niet meer op deze partijen gestemd zal worden in Zwaagdijk-Oost.

De heer **Stam** zegt dat hij in zou spreken namens het kerkbestuur van de protestantse gemeente Westwoud-Binnenwijzend, maar dat de initiatiefnemers van het windpark daartegen bezwaar hebben gemaakt omdat dit in strijd zou zijn met de gemaakte afspraken tussen de kerk en het windpark. Om de kerk en haar bestuursleden niet bloot te stellen aan eventuele claims spreekt hij in op persoonlijke titel als omwonende.
De inspreker stelt als verontruste dorpsbewoner de vraag waarom de windmolens juist hier geplaatst moeten worden. Het gaat om weinig woningen. Daarnaast zal door de windmolens fijnstof worden verspreid. De inspreker meent dat er genoeg alternatieve locaties zijn. Hij zal geen vragen beantwoorden.

De heer **Karsten** spreekt als omwonende in op persoonlijke titel. Hij vertelt dat de heer Stam onder dreiging van een kort geding door de initiatiefnemers niet mag inspreken, maar dat hij weet wat de heer Stam wilde zeggen. De heer Stam weet niet dat de inspreker vanavond zou inspreken
De inspreker vertelt dat toen de heer Stam in 2015 als voorzitter van het kerkbestuur aantrad, hij wist dat 97% van de omwonenden tegen het windpark was en men de kerk had verzocht om terug te treden. De medebestuursleden bleken echter niet goed op de hoogte van het contract met Windpark Westfrisia en gingen ervan uit dat er niets aan te doen was. De werkzaamheden werden overgelaten aan de kerkrentmeester die na lang aandringen het contract met Windpark Westfrisia heeft bekeken. Hieruit bleek dat het contract in november 2016 zou aflopen.
In het eerste kwartaal van 2016 heeft de kerk de initiatiefnemers laten weten dat zij had besloten geen verdere verlening aan te gaan. In september heeft de kerkrentmeester op eigen initiatief met de initiatiefnemers een tussenoplossing voorbereid waardoor later alsnog opstalrechten zouden kunnen worden gevestigd. De bestuursleden zijn daarna bij elkaar gekomen en hebben besloten om toch te stoppen en te kiezen voor de gemeenschap. Deze beslissing is in oktober 2016 aan Windpark Westfrisia medegedeeld. De initiatiefnemers hebben daarop gezegd dat als er niet zou worden meegewerkt, er een rechtszaak zou volgen, dat de kerk een schadeclaim tegemoet kon zien van vele miljoenen en dat de bestuursleden persoonlijk aansprakelijk zouden worden gesteld. Tegen het eind van het jaar is een nieuwe overeenkomst afgesloten omdat de druk en de bedreigingen sommige bestuursleden te veel werden. De inspreker vindt dat dit niet door de beugel kan en zegt dat dit tegen de wil van het bestuur is. Hij vraagt voor wie PS kiezen.

De heer **Kramer** (VVD) vraagt om een schorsing.

De voorzitter schorst de vergadering voor enkele minuten.

De **voorzitter** zegt dat tijdens de schorsing de impact van de bijdrage op de behandeling van vandaag van de huidige inspreker is besproken. Het gaat echter om een privaatrechtelijke kwestie waar PS niet direct

over gaan. Zij stelt voor om tussen vanavond en de Statenvergadering uit te zoeken wat de provincie hiermee moet doen.

Mevrouw **Haagsma** (CDA) merkt op dat zij het een lastige kwestie vindt als niet duidelijk is wat de provincie hiermee kan en wat de inspreker kan zeggen of niet.

De **voorzitter** deelt deze opmerking, maar heeft geen kant-en-klaar antwoord. Zij kan zich niet herinneren dat iets dergelijks eerder is voorgekomen. Zij stelt voor om naar bevind van zaken te handelen en erop terug te komen. De voorzitter denkt niet dat het verhaal van de heer Karsten meegenomen hoeft te worden bij de behandeling van vandaag, maar zegt dat men in de gelegenheid is om vragen te stellen.

Mevrouw **Haagsma** (CDA) vraagt de inspreker of men gebruikmaakt van juridische bijstand. Zij merkt op dat er voor maatschappelijk verantwoord ondernemen voorwaarden, regels en normen zijn afgesproken. Is bijvoorbeeld de Windmakelaar ingeschakeld om hen bij te staan?

De heer **Karsten** zegt dat hij persoonlijk geen enkele bemoeienis met de kwestie heeft. Hij heeft zijn kennis van horen zeggen. Hij heeft duidelijk willen maken op welke wijze het nieuwe contract in de praktijk tot stand is gekomen. Hij weet wel dat de kerk zich heeft laten bijstaan.

De heer **Zeilemaker** is raadslid voor Progressief West-Friesland in de gemeente Medemblik. Hij zegt dat hij objectief een aantal zaken aan de orde wil stellen. Hij ziet de woede en onmacht van 1.200 inwoners en dat 97% van de mensen tegen is. De gemeente Medemblik heeft een weloverwogen besluit genomen om het windpark niet toe te staan. De inspreker heeft meegewerkt aan de Landschapsvisie 2016 van de gemeente waarin een van de uitgangspunten is dat de zeventien kernen van Medemblik onderling verbonden worden door onbebouwde groene weidse zones. In de kern kan gebouwd worden, maar daarbuiten niet. Dit komt overeen met de visie van de provincie.
De voorgenomen locatie is gelegen in een onbebouwde groene weidse zone. Het argument dat er sprake is van verstedelijking is niet juist. De inspreker meent dat het niet is toegestaan om windmolens op deze locatie te bouwen en dat het onterecht is dat de ARO en GS dit gebied als verstedelijkt zien. Hij vraagt waar het besluit te vinden is dat zegt dat dit gebied als verstedelijkt aangemerkt moet worden. Er ligt wel een besluit bij de vaststelling van het PIP van de Westfrisiaweg waarin staat dat het ten noorden van de Westfrisiaweg, waar dit windmolengebied ligt, landelijk gebied is. De inspreker vraagt zich af of de regels in het PIP op deze manier als beleid worden vastgesteld; als PS met het PIP akkoord gaan, is dat een vreemde manier van besluitvorming.
Er wordt gezegd dat het windpark met 10 tot 13 MW een belangrijke bijdrage gaat leveren aan de opgave van 685 MW, maar het gaat slechts om 2% van het totaal. De inspreker adviseert om een alternatieve locatie in Amsterdam te zoeken. Hij vindt niet samenwerken met de gemeente en zoveel inwoners respectloos.

De heer **Leever** (ONH) vraagt of de inspreker aan tafel heeft gezeten om alternatieven te bedenken.

De heer **Zeilemaker** antwoordt dat er allerlei alternatieven zijn aangegeven. De regio West-Friesland en de gemeente Medemblik hebben in het verleden aangegeven graag de opdracht te krijgen om binnen een aantal jaar te voldoen aan het leveren van groene energie of het besparen van energie. Daar was geen ruimte voor.

De heer **Kramer** (VVD) vraagt wat de rol van de provincie is bij de Landschapsvisie.

De heer **Zeilemaker** antwoordt dat bij het opstellen van de Landschapsvisie is gekeken naar het provinciaal beleid. Daarbij is gesproken over groene gebieden tussen de kernen. Als er een aantal jaar geleden een schuur gebouwd zou worden, had men daar geen toestemming voor gekregen.

De heer **Van der Kolk** spreekt in namens de Dorpsraad Zwaagdijk-Oost. Hij vertelt dat het gebied waar de windmolens moeten komen al decennia te boek staat als groene bufferzone tussen twee stedelijke gebieden. Alle provinciale stukken van de jaren zeventig, tachtig, negentig en deze eeuw onderstrepen dit. Het PIP van Windmolenpark Westfrisia waarin men zegt dat er sprake is van goede ruimtelijke ordening is in tegenspraak met het PIP voor de N23, dat tegelijkertijd is opgesteld. Daarin staat over het specifieke gebied dat de beleving van de openheid en de karakteristieken van het landschap vooropstaan en dat de open ruimte in het landschap zo min mogelijk verstoord moet worden. Zelfs een geleiderail voor de N23 is niet opgenomen om de weg onzichtbaar te maken in het open landschap. In het PIP voor Westfrisia staat echter dat de lijnopstelling langs de Westfrisiaweg zorgt voor een verstedelijking van de Westfrisiaweg als structuurdrager van het landschap en dat die een nieuwe structuur aanbrengt die een verbinding legt tussen de verschillende ontwikkelingen in de stedelijke zones van Hoorn en Enkhuizen. De inspreker wijst erop dat die nieuwe structuurdragende functie voorheen niet bestond en vraagt waarom deze nieuwe structuur wel toepasbaar in de afweging voor een goede ruimtelijke ordening is en de nieuwe afstand van 600 meter of 6 windmolens op een rij niet.
De inspreker vindt dat de windmolens niet passen in het vorige maar ook niet in het huidige beleid van de provincie. Hij vraagt of het PIP het beleid stuurt of dat aan het beleid wordt getoetst. De inspreker vindt dat er sprake is van gelegenheidsplanologie.

De heer **Bruggeman** (SP) vraagt of de inspreker duidelijk kan maken wat het ruimtelijk beleid voor het gebied is.

De heer **Van der Kolk** weet niet beter dan dat er een stedelijk gebied Hoorn en Enkhuizen is en dat daartussen open gebied ligt waar men zuinig op moet zijn. Daarom komt er bij de N23 niet eens een vangrail. Windmolen kunnen blijkbaar wel, omdat er een nieuwe Structuurvisie komt. Hij begrijpt er niks van.

Mevrouw **Haagsma** (CDA) begrijpt dat de Westfrisiaweg deels verdiept wordt aangelegd en vraagt op welke plek in het tracé dat is.

De heer **Van der Kolk** zegt dat dit op de plek is waar de windmolens komen, dus in het open landschap.

De heer **Mollet** spreekt in op persoonlijke titel. Hij is oud-voorzitter van het NKPW (Nationaal Kritisch Platform Windenergie) en in 2009 betrokken geweest bij het park dat in Wervershoof moest komen.
De inspreker vindt dat GS lak hebben aan een van de voorwaarden voor het oprichten van een windturbineterrein: lokaal draagvlak. Als rechtvaardiging is de basis gelegd door een dreiging met claims door de initiatiefnemers. Dit is in tegenstelling tot wat de voorzitter zei al eerder gebeurd; in 2009 heeft Topwind BV getracht de raadsleden van Wervershoof persoonlijk onder druk te zetten. De gemeenteraad heeft toen de rug recht gehouden. In 2009 heeft het gerechtshof de claim van Topwind afgewezen. De inspreker vindt het ten hemel schreiend dat GS zich beroepen op het overgangsrecht. De 600 meter-grens is het uiterste minimum voor de leefbaarheid. De betekenis van de turbines is futiel; het park levert minder dan 2% van de benodigde MW.

De heer **Nes** spreekt als omwonende in op persoonlijke titel. Hij vraagt of de commissieleden alleen de antwoorden van GS op de zienswijzen hebben gelezen, omdat hem is opgevallen dat de zienswijzen niet in de stukken terug te vinden zijn.
De inspreker vindt dat het plan voor Windmolenpark Westfrisia past in het rijtje Wieringerrandmeer en Distriport; plannen waarvan iedereen op voorhand kan zien dat er iets niet klopt en die als bestuurlijk fiasco betiteld kunnen worden. Opnieuw is er sprake van een spartelend GS dat alles uit de kast haalt om het plan de eindstreep over te sleuren. Alles is in stelling gebracht om PS wijs te maken dat er geen ontkomen aan is. De inspreker vindt dat PS zelf dienen te bepalen wat een goede ruimtelijke ordening is en het laatste woord hebben. Een goede ruimtelijke ordening is meer dan een technische analyse over bedreigde diersoorten, vogelnesten of structuurlijnen in een nieuw landschap en gaat ook over mensen. Die soort voelt zich nu zwaar bedreigd en behandeld als tweederangsburger.
De inspreker wijst erop dat overal in de provincie twee eisen voor nieuwe windparken gelden: 600 meter van de bebouwing en 6 op een rij. Daarnaast zijn er de bedreigingen van de initiatiefnemers, die bewoners, het kerkbestuur en omwonenden bang maken met schadeclaims. De regels van PS worden overtreden en regels van fatsoen en menselijkheid worden geschonden. De inspreker kan zich niet voorstellen dat PS daarin meegaan en dat dit iets met ruimtelijke ordening te maken heeft. Hij wil dat PS in alle vrijheid tegen het PIP stemmen.

Mevrouw **Klaassen** (D66) vraagt of de inspreker betrokken is geweest bij het participatieplan en wat zijn ervaring is.

De heer **Nes** vindt dat het participatieplan die naam eigenlijk niet mag hebben. De omwonenden mochten erbij zitten en dingen aandragen, maar er werd niet naar ze geluisterd. Het had geen zin.

De heer **Ludriks** (PVV) vraagt hoe het kan dat de zienswijzen niet terug te vinden zijn. Welke bedreigingen ondervindt de inspreker?

De heer **Nes** heeft gezocht op de website van de provincie en kon de zienswijzen niet terugvinden. De dreigementen zijn al duidelijk door de andere insprekers naar voren gebracht.

De heer **Zeevat** spreekt in op persoonlijke titel. Hij wijst erop dat er meer dan 75 zienswijzen zijn ingediend en dat de opkomst van vanavond genoeg over het draagvlak zegt. Hij wil het hebben over de wijze waarop de initiatiefnemers tot een overeenkomst zijn gekomen met het kerkbestuur, een van de betrokken landeigenaren. De kerk wilde geen bestaande overeenkomst annuleren, maar de bestaande overeenkomst liep af op 4 november 2016. Vervolgens wilde het kerkbestuur geen nieuwe overeenkomst aangaan omdat het het welzijn van de inwoners van Zwaagdijk en Westwoud belangrijker vindt dan financieel gewin. De kerk en de kerkbestuurders als privépersoon zijn geïntimideerd, bedreigd en gechanteerd door een advocaat die is ingehuurd door de initiatiefnemers om daardoor een nieuwe overeenkomst af te dwingen. De manier waarop er zware psychologische druk is uitgevoerd, gaat naar de mening van de inspreker alle perken te buiten. Hij vindt dit soort maffiapraktijken niet passen binnen een democratie en dat een plan dat is gebaseerd op overeenkomsten die op deze manier zijn afgedwongen geen goedkeuring verdient. De inspreker sluit niet uit dat de initiatiefnemers eenzelfde handelswijze bij het openbaar bestuur toepassen om te krijgen wat ze willen. Hij doet een beroep op de commissie om het plan te stoppen.

Mevrouw **Haagsma** (CDA) vraagt of de heer Zeevang de bedreigingen kan toelichten.

De heer **Zeevang** heeft de stukken niet gezien, maar hij weet dat er mensen zijn bedreigd en gechanteerd, wat vanavond al eerder naar voren is gekomen.

De heer **Kramer** (VVD) vindt dit verhaal en dat van de andere inspreker vrij heftig. Hij denkt dat PS hier rekening mee moeten houden en dit in het verloop van het proces ter sprake moeten brengen. Hij vraagt of er zwart-op-wit bewijs van de intimidatie is.

De heer **Zeevang** zegt dat er schriftelijke correspondentie met het kerkbestuur en de afzonderlijke bestuursleden is geweest. Hij begrijpt dat dit geen onderdeel van het PIP is, maar vindt het wel een onderdeel van het gehele proces. Als de betrokkenen niet geïntimideerd en gechanteerd waren, had de kerk geen toestemming gegeven om op haar land windmolens te bouwen en had men hier vanavond niet gestaan omdat het plan dan van tafel was geweest.

De heer **Van Raan** (PvdD) vraagt hoe vaak er aangifte is gedaan van intimidatie, chantage en fraude.

De heer **Zeevang** denkt dat men dit aan het kerkbestuur en de bestuursleden moet vragen.

Mevrouw **Kocken** (GroenLinks) vraagt of het gaat om het aanzeggen van juridische procedures en het aansprakelijkstellingen of andersoortige bedreigingen.

De heer **Zeevang** weet van juridische bedreigingen en aansprakelijkheidsbedreigingen door grote schadeclaims. Of er fysieke bedreigingen zijn geweest, weet hij niet.

De **voorzitter** stelt voor dat de commissieleden buiten de vergadering om contacten leggen om hier nadere informatie over te krijgen.

De heer **Kramer** (VVD) vindt dat de PvdD en GroenLinks de reactie over de bedreigingen wegframen. Het gaat erom dat iemand het recht is onthouden om in de commissie in te spreken. Dat is ook een bepaalde vorm van intimidatie, hoewel die op maatschappelijk gebied wordt gedaan.

De heer **Arends** en de heer **Schouten** spreken in namens de initiatiefnemers. De heer Arends merkt op dat het gebied al langer is aangewezen als geschikt voor windenergie. Onlangs is getoetst of alle onderzoeken e.d. in orde zijn en zijn deze tot zijn tevredenheid akkoord bevonden. Dit heeft geresulteerd in het ontwerp-PIP dat ter inzage heeft gelegen. Bij de stukken zit het Participatieplan van 2016. Daarna is er nog wel het een en ander gebeurd. Er is in september een overleg geweest dat heeft geleid tot een uitwerking van een extra vergoeding bovenop de vergoeding van de NWEA-code, die in een windrijk jaar kan leiden tot een dubbele vergoeding voor de omwonenden. Daarbovenop is er een extra vergoeding van 55 cent per MWh i.p.v. 45 cent en voor de omwonenden binnen 600 meter afgesproken. De heer Arends vindt dat er aan de omgeving is gedacht als het gaat om het delen in de opbrengsten van het windpark.
Er zijn grote woorden gesproken over de privaatrechtelijke overeenkomst met een van de grondeigenaren. De onderhandelingen daarover hebben geresulteerd in een nieuw contract waaruit de hogere vergoeding is voortgekomen. Het is een privaatrechtelijke kwestie.
De heer Arends hoopt erop te kunnen vertrouwen dat de door het bestuur en de politiek ingeslagen weg, die voldoet aan de PRV en het provinciale beleid, zal leiden tot een succesvol plan.

De heer **Ludriks** (PVV) vraagt hoeveel geld de initiatiefnemers verdienen met het windpark en/of hoeveel subsidie voor het project ontvangen wordt.

De heer **Arends** antwoordt dat men voor een windpark een vergoeding per kilowattuur krijgt die het verschil dekt tussen de prijs van fossiele energie en de kosten om een kilowattuur windenergie op te wekken. Er zit een kleine toeslag op om de risico's en investeringen te dekken. ECN maakt hiervoor de berekeningen.

Mevrouw **Haagsma** (CDA) vraagt om iets concreter te worden. Als men tegenover een windmolen woont, welk bedrag krijgt men dan op jaarbasis? Zij merkt op dat het weliswaar om een privaatrechtelijke overeenkomst gaat, maar vraagt of de initiatiefnemers mensen hebben verhinderd om vanavond in de commissie te spreken.

De heer **Arends** zegt dat is gesproken met een groep omwonenden en dat daarbij is gekozen voor het gebruik van de NWEA-code die normaal tussen de 40 en 50 cent per MWh vergoedt. Voor Windpark Westfrisia is de vergoeding vastgesteld op 45 cent. Onlangs is deze verhoogd tot 55 cent, dus men zit ruim boven de norm. Het totale bedrag komt op ongeveer € 18.000 per jaar en zal nu zo'n 20% hoger uitkomen. In een windrijk jaar kan de vergoeding zelfs verdubbelen.

Mevrouw **Haagsma** (CDA) heeft begrepen dat dat bedrag verdeeld moet worden en dat dat resulteert in slecht een paar honderd euro voor een omwonende.

De heer **Arends** zegt dat het bedrag naar verwachting uitkomt tussen de € 18.000 en € 30.000. Omwonenden hebben zelf de mogelijkheid om dat bedrag te verdelen of toe te wijzen. De initiatiefnemers gaan daar niet over.
De heer **Schouten** antwoordt op de tweede vraag dat er overleg is geweest tussen de advocaat van Windpark Westfrisia en die van de kerk. Dit heeft geleid tot medewerking van de kerk waarbij een van de afspraken was dat er geen mededelingen gedaan zouden worden.

De heer **Kramer** (VVD) vraagt of de heren zich herkennen in de beschuldigingen en of die vallen onder gewenst maatschappelijk gedrag.

De heer **Schouten** zegt dat er woorden worden gebruikt als "bedreiging" en "intimidatie". Hij is het daar niet mee eens. Er zijn overeenkomsten afgesloten en het is vrij normaal dat men probeert om de tegenpartij ervan te overtuigen dat ze zich aan de overeenkomst houdt.

De **voorzitter** denkt dat men het hierbij moet laten en dat iedereen er een eigen idee bij heeft. Dit zal in een later stadium nog ter sprake komen.

De heer **Bruggeman** zegt dat de heer Arends suggereert dat het bestuurlijk-juridisch goed voor elkaar is. Hij mist in het gehele verhaal empathie voor de mensen die de molens in hun achtertuin krijgen. De initiatiefnemers hadden ook met hun plan in het Westelijk Havengebied kunnen gaan zitten.

De heer **Arends** begrijpt dat niet iedereen voor windmolens is. Als hij echter objectief kijkt naar het gebied en de afstanden tot woningen, is het gebied geschikt voor de opstelling van windmolen. Zijn rol is om dat te beoordelen. De afstanden zijn veel ruimer dan de normstelling vraagt.

De **voorzitter** constateert dat de vraag niet echt beantwoord is.

De heer **Arends** begrijpt dat er mensen zijn die niet van windmolens houden, maar duurzame energie is nodig en men moet eraan wennen dat die bronnen dichterbij komen.

De heer **Ludriks** (PVV) vraagt zich af hoe de heer Arends kan zeggen dat het gebied geschikt is, terwijl maar liefst 97% van de omwonenden tegen is en er dus geen draagvlak is.

De heer **Arends** denkt dat een gebied objectief geschikt kan zijn, maar dat de stemming nog steeds kan zijn dat men het niet wil. Die twee dingen zijn niet per se aan elkaar verbonden.

De heer **De Groot** spreekt in op persoonlijke titel. Hij meent dat de geschiedenis zich herhaalt. In maart 2006 heeft de gemeenteraad van Wervershoof het voorstel voor het vaststellen van het bestemmingsplan voor het bouwen van windmolen in Zwaagdijk-Oost verworpen. De voornaamste redenen daarvoor waren gebrek aan draagvlak en dat het project ruimtelijk niet in de omgeving paste. Het gevolg was diverse rechtszaken en claims van de initiatiefnemers tegen de gemeente, die de gemeente allemaal gewonnen heeft. De rechtbank stelde dat een volksvertegenwoordigend lichaam zonder last of ruggespraak zijn stem kan bepalen. Een claim van de initiatiefnemers maakt naar de mening van de inspreker ook nu geen enkele kans. Ook nu wordt gedreigd met allerlei claims, is het draagvlak onder de bevolking nihil en is het ruimtelijk een armzalig plan. Bestuurders van de kerk worden nu echter hoofdelijk aansprakelijk gesteld. De inspreker vindt dit pure intimidatie en onmenselijke praktijken.
De inspreker zegt dat de inwoners van Zwaagdijk, Westwoud, Zwaag en Hoorn op dezelfde wijze moeten worden behandeld als de andere inwoners van Noord-Holland en dat de molens op 600 meter van de huizen moeten komen. Onder het mom van een overgangsregel zit men met de huidige situatie. De inspreker vraagt het democratisch genomen raadsbesluit van de Wervershoof te respecteren en rekening te houden met de inwoners.

De heer **Papineau Salm** (PvdA) merkt n.a.v. de vergelijking met 2006 op dat men nu in een andere tijd leeft waarin de discussie over het klimaat en de opgave voor duurzame energie is veranderd. Vindt de heer De Groot niet dat er op een andere manier naar het plan gekeken moet worden?

De heer **De Groot** vindt dat er voldoende alternatieven zijn voor het voldoen aan de 685 MW waarbij wel de 600 meter-grens aangehouden kan worden.

Mevrouw **Molenaar-Groot** is bewoner van Zwaagdijk 277, een perceel dat grenst aan de meest zuidelijke windmolen van het windmolenpark. Zij maakt zich vooral zorgen over de problemen in de praktijk voor de begoniakwekerij op het perceel. Zij vraagt zich af of de medewerkers wel hun werk kunnen doen door de slagschaduw en het geluid. In het PIP en de omgevingsvergunning wordt daarover met geen woord gerept. De inspreker vindt dat er geen zorgvuldige afweging van de belangen is gemaakt; er wordt niet gesproken over de mensen en bedrijven die straks in de dagelijkse praktijk schade ondervinden. Zij vraagt PS om met een kritische blik naar de eigen besluiten te kijken en zich af te vragen of alle betrokken belangen wel zijn afgewogen.

De heer **Klein** (CU-SGP) zegt dat in het PIP paragrafen staan over de manier waarop omgegaan wordt met slagschaduw en stilstandsregelingen en vraagt of die afdoende zijn.

Mevrouw **Molenaar-Groot** heeft begrepen dat de stilstandsregeling alleen geldt voor mensen die in het gebied wonen en niet voor agrarisch gebruik.

Mevrouw **Klaassen** (D66) vraagt of de inspreker weet hoe lang en hoeveel slagschaduw er op het perceel komt.

Mevrouw **Molenaar-Groot** antwoordt dat dit ingewikkelde materie is. Zij heeft begrepen dat de slagschaduw vaak over de weg van Zwaagdijk zal reiken. Dit betekent dat een groot deel van het perceel hiermee te maken heeft. Daarnaast is er natuurlijk het geluid en zijn er de veiligheidsaspecten van de ronddraaiende wieken.

De heer **Groot** is voorzitter van LTO afdeling Zwaagdijk-Oost. Hij kan niet begrijpen dat het gebied een andere bestemming heeft gekregen zonder dat er overleg is geweest met de omwonenden en de bestuurlijke agrarische sector. Hij neemt het de provincie kwalijk dat die op deze manier met de agrarische sector omgaat. Daarnaast denkt hij dat er sprake zal zijn van planschade doordat huizen minder goed verkoopbaar zijn. De inspreker vraagt de leden om naar de insprekers te luisteren en een terecht besluit te nemen.

De heer **Bruggeman** (SP) merkt op dat het voorkomt dat in een dorp mensen beter van een dergelijk project worden omdat ze hun grond aan de ontwikkelaar verkopen. Hij vraagt of in Zwaagdijk door het gedoe met de windmolens scheve ogen ontstaan.

De heer **Groot** vindt dat het grootste nadeel. De hechte dorpsgemeenschap valt door dit onheil en circus uit elkaar.

Stuurgroep 'Tegen Wind Turbines in

De Linten

Abbekerk/ Lambertschaag/ Twisk/ Midwoud/Oostwoud/Zwaagdijk West/Zwaagdijk Oost/Hauwert/ Nibbixwoud/ Benningbroek/ Westwoud

Aan het College van Gedeputeerde Staten in Noord-Holland
Aan de leden van Provinciale Staten in Noord-Holland

Medemblik, 30 januari 2017.

Open brief van de Stuurgroep Tegenwind over windmolenplan Westfrisia.

De stuurgroep Tegenwind heeft zich in de afgelopen jaren ingezet voor het behoud van ons duurzame landschap en weet dat zij het gelijk aan haar zijde heeft. Dat getuigt ook de huidige switch naar plaatsing van windmolens in zee en gebieden waar de kwetsbaarheid minder groot is, zoals industriële omgevingen.

Dat het (voorlopig) gelukt is voor Hauwert en Midwoud en de Broerdijk is mooi. **U besloot in de Broerdijk (een vogelweidegebied) Windturbines te plaatsen en probeerde het weidevogelgebied weg te halen. Gelukkig bent u teruggefloten.** De smet van Zwaagdijk dreigt nu echt bewaarheid te worden. Het is op basis van het overgangsrecht en goede ruimtelijke ordening onnodig en met de lagere normen dan nu van kracht, schandalig voor de leefwereld van bewoners en gemeente Medemblik. **De Zwaagdijk is landelijk gebied, u wilt er Windturbines plaatsen en haalt dan even het landelijke gebied weg.** Wij hopen dat u ziet wat de bewoners ook zien, hoe u uw besluitvorming wilt verkrijgen.

Wij hebben de afgelopen jaren in de aanloop naar de huidige situatie regelmatig gewezen op dit onbegrijpelijke, onnodige en onjuiste 2 sporenbeleid van de provincie Noord-Holland. Het hanteren van slechtere criteria voor het Westfrisia park dan voor andere locaties is gestoeld op onjuiste aannames over de contacten (status) met de initiatiefnemers van het Westfrisia park.

Ook de gemeente Medemblik heeft overtuigend aangetoond dat het Westfrisia plan een nieuwe aanvraag betreft die getoetst moet worden aan artikel 32 lid 4 van de PRV en daarom afgewezen had moeten worden. **De provincie dient zich te houden aan haar eigen beleid en schoffeert nu ook haar lokale collega's.** Lokale politici zouden hier ook meer werk van moeten maken in dit stadium en wij doen dat nu door hen te vragen de bijgaande petitie te ondertekenen.

Dat het betreffende gebied in de ruimtelijke onderbouwing wordt geduid als 'verstedelijkt gebied' is manipulatief omdat het louter is toegeschreven op het haalbaar maken van Westfrisia plan. Het staat in schril contrast met de opvatting in de provinciale leidraad dat in Noord-Holland vooral de kenmerkende zeer open ruimten onder druk staan voor verdergaande verdichting. Deze ontwikkeling heeft tot gevolg dat kenmerkende schaalverschillen steeds minder bijdragen tot de identiteit van verschillende landschapstypen.

In de commissievergadering van 23 januari ging veel aandacht uit naar de rol van de kerk en druk (!) van de initiatiefnemers. Hoe dat is gegaan zal in de toekomst wel helder worden maar waar het om gaat is dat de provinciale politiek nog één kans krijgt om een cruciale fout te voorkomen.

Voorstemmen op basis van het overgangsrecht en ruimtelijke ordening is juridisch onnodig en onjuist. Het is louter toegeschreven op het plan van Westfrisia en niet de huidige status

Het open landschap tussen Hoorn-Hoogkarspel is wezenlijk niet anders dan het gebied ten noorden van de Zwaagdijk. Het enige verschil tussen het gebied ten noorden en ten zuiden van de Zwaagdijk is dat door de laatste de Westfrisiaweg loopt. Voor het opwaarderen van deze weg is een beeldkwaliteit plan opgesteld, juist om de landschappelijke waarden in het gebied te borgen. Daarin is o.a. bepaald dat de weg geen verstoring mag vormen voor het zicht vanuit de omgeving'. Voor de omgeving moet de weg als het ware onzichtbaar in het landschap liggen. De realisatie van de N23 kan bijdragen aan het vergroten van het open en dicht contrast, bebouwing aan de stadsranden en daar buiten open gebied.

Provinciaal meewerken aan Westfrisia staat in schril contrast met ook de opvatting van de provinciale leidraad dat in Noord-Holland vooral de kenmerkende zeer open ruimten onder druk staan voor verdergaande verdichting. Deze ontwikkeling heeft tot gevolg dat kenmerkende schaalverschillen steeds minder bijdragen tot de identiteit van verschillende landschapstypen.

In deze fase doen wij een laatste oproep aan partijen als met name CDA, VVD en D66 om het politiek op te lossen. Wees bewust van je positie en betrouwbaarheid als kundige en behoorlijke bestuurders. Er zijn teveel juridische elementen aangedragen die het rangschikken onder het overgangsrecht niet rechtvaardigen, ook juist door de gemeente Medemblik. Het doorgaan op dit glibberige pad heeft al te lang geduurd maar er is nog één kans dat u dit 'verkeerde project op verkeerde gronden' politiek kunt rechtzetten op 6 februari in de vergadering van Provinciale Staten.

Neem uw eigen beleid en de zorgen van uw bewoners serieus en laat het op deze gekunstelde vormen niet doorgaan.

Maria Weeber Voorzitter

Co Vlaar, secretaris namens de Stuurgroep.

Alle dorpsraden van Medemblik

Alle natuurverenigingen in Medemblik

Lokale afdeling Milieudefensie Medemblik

GEMEENTE
Medemblik

Provinciale Staten
Griffie
Mevrouw M. Veldhoen
Postbus 3007
2001 DA HAARLEM

Uw kenmerk	
Uw brief van	
Zaaknummer	Z-16-66093
Documentnummer	PU-17-87436
Bijlage(n)	1
Telefoonnummer	0229 856000
Verzonden	01 FEB 2017

Behandelend ambtenaar	Piet Meester
Onderwerp	Motie inzake Windpark Westfrisia

Geacht bestuur,

Op 6 februari neemt u een besluit over het Provinciale Inpassingsplan Windpark West-Frisia.
Wij maken graag van deze mogelijkheid gebruik om u te informeren over enkele bijzondere feiten, waardoor u mogelijk een besluit neemt op foutieve informatie.

In de commissie RWW van 23 januari werd door de gedeputeerde, de heer Hoek, gereageerd op vragen en opmerkingen van zowel de insprekers als de commissieleden. Hierbij gaf hij aan dat de grens van het stedelijk, dan wel verstedelijkt gebied ligt bij Zwaagdijk. Windpark West-Frisia zou dus in dit stedelijk gebied gerealiseerd kunnen worden.
In het PIP Windpark Westfrisia wordt het gebied, gelegen direct achter het dorpslint Zwaagdijk-West tot aan de Westfrisiaweg, inderdaad aangemerkt als verstedelijkt gebied.
Die aanduiding van het gebied komt niet overeen met het PIP van de N23/WestFrisiaweg en het daarbij behorende en vastgestelde beeldkwaliteitplan. Daarin is de grens van het stedelijk gebied gelegd bij de N23 en de bestaande stadsrand van Hoorn.

Het PIP Westfrisiaweg omschrijft het gebied als volgt:
"Ten Noorden van de N23 Westfrisiaweg ligt het open landelijk gebied. Vanaf de N23 is er ruim zicht .....". Het PIP N23/Westfrisiaweg gaat er van uit dat (citaat): *"de weg geen verstoring voor het zicht vanuit de omgeving mag opleveren en dient bij te dragen aan het contrast tussen het open landschap en de stad".*
De aanduiding van het gebied in het PIP Windpark Westfrisia staat volledig haaks op die van het PIP N23 Westfrisiaweg. De te bouwen windturbines in het open landschap worden beschouwd als nieuwe structuurlijnen in het landschap, waarbij het gebied gemakshalve als stedelijk gebied wordt aangemerkt. Daarmee wordt het beoogde behoud van het contrast tussen open en stedelijk gebied opgeheven. Dit komt een strijd met het door u vastgestelde Provinciaal Inpassingsplan N23/Westfrisiaweg en het daarbij behorende beeldkwaliteitplan. Daarbij doet de aanduiding van

Postbus 45, 1687 ZG Wognum / telefoon (0229) 85 60 00 / fax (0229) 85 69 99 / info@medemblik.nl / www.medemblik.nl

het landschap als stedelijk gebied geen recht aan de werkelijkheid en tast het de bestuurlijke geloofwaardigheid aan.

Het kan toch niet zo zijn dat Provinciale Inpassingsplannen, die vrij kort na elkaar zijn opgesteld, spreken over verschillende grenzen tussen landelijk en stedelijk gebied. Of kunnen dit soort grenzen verschoven worden net zo het uitkomt?
Wij kunnen ons dat niet voorstellen.

Naast bovengenoemd feit is er nog de overeenkomst tussen de ontwikkelaars en het kerkbestuur van Westwoud. Bij de totstandkoming van deze overeenkomst zijn op z'n minst vraagtekens te stellen. De overgangsregeling, speciaal in het leven geroepen voor dit plan, komt daar nog bij en is genoegzaam bekend.

Vorenstaande zou voor u ten minste tot de conclusie moeten leiden dat een besluit op onjuiste gronden nooit een juiste beslissing kan zijn.

In de PIP heeft u de mogelijkheid de ontwikkelaars een andere plek te bieden, waardoor u schadeclaims voorkomt.

Wij roepen u op: deze brief nadrukkelijk in uw afweging mee te nemen en uit te gaan van een juiste typering van het betreffende gebied dat recht doet aan de werkelijkheid en het beeldkwaliteitplan zoals dat vrij recent in neergelegd in het PIP N23/Westfrisiaweg.

Maak hier gebruik van en herstel het vertrouwen in de Provinciale Politiek.

Wij, en met ons, bijna alle omwonenden, zullen u dankbaar zijn.
Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Medemblik,

De secretaris, b/a

W. Slob

De burgemeester, ba

F.R. Streng

Bijlage: Motie Windpark Westfrisia

Progressief
West-Friesland

Invullen door de griffier		
voor	tegen	opmerkingen
	paraaf	

MOTIE vreemd aan de orde

Onderwerp: Brief aan PS over Tegenstrijdige PIPS en bedreiging van het kerkbestuur
Agendapunt: D.2. moties vreemd aan de orde van de dag
Ingediend door: S. Zeilemaker (PWF)

De raad van de gemeente Medemblik, in de vergadering bijeen op 26 januari 2017;

Gelet op artikel 35 van het Reglement van orde voor de raad van de gemeente Medemblik 2016;

Overwegende dat:

- Er twee Provinciaal Inpassings Plannen (PIP's) te weten het PIP Westfrisiaweg en het PIP Windpark Westfrisia;
- In beide plannen op verschillende manieren met het open landelijke gebied nabij het lintdorp Zwaagdijk wordt omgegaan;
- Het PIP Westfrisiaweg er van uit gaat dat de weg geen verstoring voor het zicht vanuit de omgeving mag opleveren en dient bij te dragen aan het contrast tussen het open landschap en de stad
- Het PIP Windpark Westfrisia hier haaks op staat door in het open landschap de te bouwen windturbines als nieuwe structuurlijnen aan te merken in het landschap
- Dit verbazing wekt gezien het feit dat de plannen kort na elkaar zijn opgesteld;
- Er signalen zijn dat het kerkbestuur van Westwoud onder de dreiging van schadeclaims heeft ingestemd met het verlengen/ vernieuwen van de ontwikkelaars van Windpark West-Frisia;
- In de PIP de mogelijkheid geboden wordt om de ontwikkelaars een andere plek te bieden, waardoor schadeclaims worden voorkomen;
- Provinciale Staten maandag 6 februari vergadert over het Provinciaal Inpassings Plan West-Frisia;
- De bovengenoemde punten meegenomen moeten worden bij de afweging van Provinciale staten;
- De burgemeester namens de raad en het college de in de bijlage opgenomen brief kan verzenden.

Verzoekt de voorzitter:

- Namens de raad en het college de in de bijlage opgenomen brief aan de provinciale statenleden te sturen.

Ingediend door:

.....
S. Zeilemaker
PWF

Besluitenlijst [1] van de vergadering van Provinciale Staten van Noord-Holland van 17 december 2012

Voorzitter: dhr. J. Remkes/dhr. R. Meerhof
Griffier: dhr. J.J.M. Vrijburg

1. Opening en mededelingen.
Van de leden mw. Sacco (SP), mw. De Grave-Verkerk (VVD), mw. Van Heijst (GL), mw. Gamri (PvdA), mw. Ajouaau (PvdA) en de heer Leever (ONH) is bericht ontvangen dat zij op 17 december niet aanwezig kunnen zijn.

2. Vaststelling agenda en regeling werkzaamheden.

Ten aanzien van dit agendapunt is de volgende motie vreemd aan de orde van de dag aangenomen:
M 2-1/17-12-12 (VVD);
Provinciale Staten verzoeken het college van Gedeputeerde Staten om een concept tijdpad voor dit proces (samenvoeging van de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland) voor te leggen aan Provinciale Staten zodra dit voornemen in de Ministerraad is geweest, maar uiterlijk in haar vergadering van 4 februari 2013.

Agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

3a. Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding.
Gedeputeerde Staten hebben bij besluit van 27 november 2012 (81404/111663) op grond van een belang, genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van Bestuur, geheimhouding opgelegd t.a.v. de brief van Pels Rijcken van 22 november 2012, met als onderwerp onderzoek risicoanalyse. Geheimhouding komt te vervallen op 31 december 2019.

Tegen deze opgelegde geheimhouding hebben gestemd de fracties van GL, SP, OBP, Forza N-H en PvdD.

Gedeputeerde Staten hebben bij besluit van 11 december 2012 (18404/123180) op grond van een belang, genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van Bestuur, geheimhouding opgelegd t.a.v. de juridische bijlage 2 van 10 december bij de Nota GS en de brief van Pels Rijcken van 10 december 2012, met als onderwerp Second opinion juridische analyse Vos & vennoten. Geheimhouding komt te vervallen op 31 december 2019.

Tegen deze opgelegde geheimhouding hebben gestemd de fracties van GL, SP, OBP, Forza N-H en PvdD.

Gedeputeerde Staten hebben bij besluit van 13 november 2012 (103289/103409) op grond van een belang, genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van Bestuur, geheimhouding opgelegd t.a.v. de geheime bijlage bij de kwartaalrapportage Masterplan N201+ 3e kwartaal 2012.

Tegen deze opgelegde geheimhouding heeft gestemd de fractie van OBP.

Provinciale Staten hebben besloten de door GS opgelegde geheimhouding te bekrachtigen.

---

[1] Voor een weergave van de discussie tijdens deze vergadering wordt verwezen naar de notulen. De notulen komen in definitieve vorm beschikbaar zodra deze in de eerstvolgende vergadering van Provinciale Staten zijn vastgesteld. De eerstvolgende vergadering is op 4 februari 2013.
Stukken die in Provinciale Staten zijn besproken, zijn te vinden op
http://www.noord-holland.nl/web/Bestuur/Provinciale-Staten-vergadering/Vergaderstukken.htm

3b. Opheffen besluit PS inzake opgelegde geheimhouding.

Provinciale Staten besluiten de geheimhouding ten aanzien van de volgende documenten op te heffen:

- de brief aan PS inzake het GS-besluit d.d. 19 januari 2010 (kenmerk 2010-1070) over het bemiddelingsrapport en de verslaglegging van de vervolggesprekken inzake KNSF-terrein te Muiden.
- de brief aan PS inzake het GS-besluit d.d. 26-05-2009 (kenmerk 2009-28890) over een inpassingsplan voor het KNSF-terrein.

3c. Lijst bekrachtiging geheimhouding PS.
Lijst wordt voor kennisgeving aangenomen.

4. Vaststelling notulen van de vergadering van 12 en 19 november 2012.
Notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

5. Vaststelling Lange Termijnagenda.
De lange termijnagenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

6. Ingekomen stukken.
De ingekomen stukken zullen overeenkomstig het voorstel van het Presidium worden afgedaan.

7. Voortgangslijst van moties.
Voor kennisgeving aangenomen.

8. Hamerstukken.

a. Statenvoordracht (101) Addendum begroting 2013 Cultuurbeleid.

Provinciale Staten besluiten:
Het Addendum op de begroting en meerjarenraming 2013 – 2016 vast te stellen, bestaande uit programma Cultuur en Welzijn.

b. Statenvoordracht (104) laatste begrotingswijziging 2012.

Provinciale Staten besluiten:
Met betrekking tot de zomernota:

1. De laatste Begrotingswijziging 2012 vast te stellen.
2. De bij deze laatste begrotingswijziging gewijzigde programmabudgetten van de begroting 2012 vast te stellen.
3. De reserve “Westfrisiaweg” in te stellen conform het in de voordracht opgenomen instellingsbesluit.
4. Uit de vrij besteedbare middelen in de reserve TWIN-H € 160.000 beschikbaar te stellen voor jeugddebatten in de jaren 2012 t/m 2015.
5. De € 392.000 aan middelen die waren gealloceerd voor projecten op het gebied van zwerfjongeren te heralloceren en in te zetten voor de voortzetting en uitbreiding van het project “Versterken maatschappelijke participatie”.

6. De in deze laatste begrotingswijziging opgenomen stortingen en onttrekkingen in de reserves vast te stellen.

7. De aanvullingen op de lijst met subsidies buiten uitvoeringsregeling aan de begroting toe te voegen.

c. Statenvoordracht (103) vaststellen Legestarieventabel 2013 en Begroting 2013 van het Fonds nazorg gesloten stortplaatsen NH.

Provinciale Staten besluiten:
Artikel I
De Legestarieventabel 2012, behorende bij en deel uitmakende van de Legesverordening Noord-Holland 2010, zoals deze laatstelijk is vastgesteld bij besluit van Provinciale Staten van 6 februari 2012, nummer 16 (Pb2012/16), in te trekken en te vervangen door de bij dit besluit behorende Legestarieventabel 2013, behorende bij en deel uitmakende van de Legesverordening Noord-Holland 2010.

Artikel II
Dit besluit treedt op 1 januari 2013 in werking.

d. Statenvoordracht (105) PS tarieven nazorgheffing stortplaatsen 2013 en Begroting 2013 van het Fonds nazorg gesloten stortplaatsen NH.

Provinciale Staten besluiten:
De Verordening op de heffing en invordering van de nazorgheffing stortplaatsen provincie Noord- Holland 1999 als volgt te wijzigen:

Artikel 1
1. De "Tarieventabel 2012", behorend bij en deel uitmakend van de "Verordening op de heffing en invordering van de nazorgheffing stortplaatsen provincie Noord- Holland 1999" vastgesteld bij besluit van Provinciale Staten van 13 december 2010, nummer 77, wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 2 tweede lid genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat de in te trekken tarieventabel van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. De "Tarieventabel 2013", behorend bij en deel uitmakende van de "Verordening op de heffing en invordering van de nazorgheffing stortplaatsen provincie Noord- Holland 1999", vast te stellen.

Artikel 2
1. Deze wijziging treedt in werking op 1 januari 2013.

e. Statenvoordracht (102) bijdrage aan de zandige variant Prins Hendrikdijk Texel (TWINH).

Provinciale Staten besluiten:
1. De voordracht Uitvoeringsprogramma Kust: project Zandige variant Prins Hendrikdijk Texel vast te stellen;
2. Voor het onder 1 genoemde project een bedrag van maximaal € 1.500.000 inclusief BTW beschikbaar te stellen ten laste van de bestemmingsreserve Actieprogramma 2010, budget Uitvoeringsprogramma Kust.

9. Statenvoordracht (106) wijziging Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie ten gevolge van inwerkingtreding Spoedwet WRO.

Gedurende de behandeling van dit agendapunt zijn de volgende amendementen ingediend en aangenomen:
A 9-1/17-12-2012 (CU-SGP);
Provinciale Staten besluiten:
aan artikel 34 de volgende zin toe te voegen: "in voorkomende gevallen worden Provinciale Staten vooraf geïnformeerd over het voornemen van Gedeputeerde Staten om ontheffing te verlenen".

Van de fracties van VVD, CDA en PVV wordt aantekening verleend tegen dit amendement te hebben gestemd.

A 9-5/17-12-2012 (SP)
Provinciale Staten besluiten:
in artikel 19 lid 1, onder c de woorden: "ten opzichte van het daaraan voorafgaande bestemmingsplan" te schrappen.

Provinciale Staten besluiten (106):
De Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie zoals beschreven in het besluit van de voordracht te wijzigen.

Van de fractie van de PvdD wordt aantekening verleend tegen deze voordracht te hebben gestemd.

10. Statenvoordracht (107) wijziging structuurvisie N-H 2040, Provinciaal Ruimtelijke Verordening Structuurvisie en beleidskader Wind op Land.

De heer Annaert (VVD) geeft aan zich te onthouden van stemming betreffende dit onderwerp.

Gedurende de behandeling van dit agendapunt is het volgende amendement (en de volgende moties) ingediend en aangenomen:
A 10-1/17-12-2012 (VVD, D66, PvdA);
Provinciale Staten besluiten:
In voordracht 107 in het ontwerpbesluit, besluit VII betreffende de Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie, onderdeel A, Artikel 1, onderdeel 43) als volgt te wijzigen.

"windturbine: een door wind aangedreven bouwwerk met een rotordiameter groter dan 5 meter en een ashoogte groter dan 7 meter waarmee energie wordt opgewekt, inclusief de bij dit bouwwerk behorende (infrastructurele) voorzieningen, met uitzondering van traditionele windmolens of replica's hiervan".

Van de fracties van SP, GL en PVV wordt aantekening verleend tegen dit amendement te hebben gestemd.

M 10-1/17-12-2012 (PvdA);
Provinciale Staten verzoeken het college van Gedeputeerde Staten om:
- medio 2013 in de *"midterm review"* van de uitvoering van het programma-akkoord (april 2011) aan te geven welk percentage duurzame energie er op dat moment in Noord-Holland wordt opgewekt;
- aan te geven of met het vastgestelde beleid de doelstelling van Noord-Holland aan duurzame energie in 2020 wordt gerealiseerd;
- aan te geven welke extra inspanningen er eventueel nodig zijn om de afgesproken doelstelling wel te halen.

M 10-3/17-12-2012 (CDA);
Provinciale Staten verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:
- te onderzoeken of er bij andere bestaande molens animo is voor dit concept;
- de kosten te inventariseren die met een stimuleringsregeling, als mogelijke cofinanciering, gepaard zou gaan;
- en de resultaten hiervan in de eerste helft van 2013 aan Provinciale Staten mede te delen;

Van de fracties van OBP en Forza! N-H wordt aantekening verleend tegen deze motie te hebben gestemd.

M 10-5/17-12-2012 (PVV);
Provinciale Staten roepen het college op:
- de gedeputeerde in Den Haag te laten onderzoeken of er in het belang van de burgers andere geluidsnormen, dan wel gelijke normen kunnen worden opgesteld.

Van de fracties van de SP, GL en PvdD wordt aantekening verleend tegen deze motie te hebben gestemd.

Provinciale Staten besluiten (107):
I. Het Beleidskader Wind op Land, zoals vervat in bijlage 1, vast te stellen;
II. Het Beleidskader Wind op Land 2011 in te trekken;
III. Tot beëindiging van de TWIN-H projecten V/5.2b Regionale strategie Windenergie in de Kop van Noord-Holland, V5.2a Windplan West-Friesland en V/5.2d Overige projecten Wind op land;
IV. Een bedrag van € 200.000 beschikbaar te stellen voor juridische bijstand in verband met eventuele schadeclaims; en dit bedrag ten laste te laten komen van het niet tot besteding komend budget van het onder 4 genoemde project V/5.2d Overige projecten Wind op land;
V. De Structuurvisie Noord-Holland 2040 zoals beschreven in het besluit van de voordracht te wijzigen.

Van de fracties van GL, SP, OBP, Forza N-H, CU-SGP, PvdD evenals dhr. Papineau Salm van de PvdA wordt aantekening verleend tegen deze voordracht te hebben gestemd.

11. Initiatiefvoorstel VVD (108) zorghotels in Noord-Holland.
Provinciale Staten besluiten het initiatiefvoorstel om advies voor te leggen aan Gedeputeerde Staten, om daarna tezamen met het advies ter behandeling voor te leggen aan de statencommissie ZC&M.

12. Statenvoordracht (109) aanwijzen 4e plv. lid voor algemeen bestuur Gooisch Natuurreservaat.

Provinciale Staten besluiten:
aan te wijzen voor de resterende zittingsperiode 2011-2015 het volgende 4e plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur van de stichting Gooisch Natuurreservaat:
- dhr. W.J.M. Holthuizen

13. Vragenuur.
Er zijn gedurende deze statenvergadering geen mondelinge vragen gesteld.

14. Sluiting.

Technische vragen cie RWW, 23-01-2017						
nr	Partij en indiener	Punt	Gedepu-teerde	Onderwerp	Vraag	Antwoord
1		9	Van der Hoek	PIP Westfrisia	Welke invloed, of niet, heeft de vertraging in de verlenging van het contract met de kerk gehad op het proces?	Op het moment van vaststelling van het PIP moet de uitvoerbaarheid van het plan voor GS en PS aannemelijk zijn. Uit de ontvangen verklaringen van de grondeigenaren blijkt dat zij mee zullen werken aan het windpark en dat Westfrisia BV over de gronden kan beschikken. Daarmee is de uitvoerbaarheid van het plan voldoende aangetoond en kan het PIP worden vastgesteld. Via welke onderhandelingen deze contracten tot stand zijn gekomen, is een privaatrechtelijke zaak, geen onderdeel van de toetsing door de provincie en doet er voor de vaststelling van het PIP niet toe.
2		9	Van der Hoek	PIP Westfrisia	Is er door een jurist van de provincie beoordeeld in hoeverre het gedoe met de kerk in het vervolgproces nog een rol zou kunnen spelen en of de Provincie daarbij enig risico loopt?	Ja en het is een louter privaatrechtelijke kwestie. Zie verder de beantwoording bij vraag 1.
3		9	Van der Hoek	PIP Westfrisia	Is de contractonderbreking van invloed geweest op de status van de aanvraag?	Nee.
4		9	Van der Hoek	PIP Westfrisia	Hebben we ondanks de contractonderbreking nog steeds te maken met een oude/rechtmatige aanvraag die onder de overgangsregeling valt of niet?	Ja, op het moment van vaststelling dient de uitvoerbaarheid van het PIP voor GS en PS aannemelijk zijn. Uit de ontvangen verklaringen van de grondeigenaren blijkt dat zij mee zullen werken aan het windpark en dat Westfrisia BV over de gronden kan beschikken. Daarmee is de uitvoerbaarheid van het plan voldoende aangetoond en kan

Technische vragen cie RWW, 23-01-2017						
nr	Partij en indiener	Punt	Gedepu-teerde	Onderwerp	Vraag	Antwoord
						het PIP worden vastgesteld.
5		9	Van der Hoek	PIP Westfrisia	In de PRV staat niet de ruimtelijke kwaliteit, zoals we in een stuk hebben vastgesteld, voor de herstructureringsgebieden (waar de Westfrisia niet onder valt), maar enkel de kaders waarbinnen het moet vallen. Waar staat nu precies en in welk(e) document(en) waarom de windmolens op die specifieke plek bij Zwaagdijk mogen komen?	Hoewel de PIP Westfrisia niet valt onder het in 2015 door PS vastgestelde Herstructureringsbeleid Wind op land[1], valt het beoogde Windpark Westfrisia qua ligging wel binnen de later in 2015 aangewezen en door PS vastgestelde herstructureringsgebieden. Om tot die herstructureringsgebieden te komen is indertijd een plan-MER opgesteld, en de ligging daarvan is gebaseerd op de zoekgebieden zoals vastgelegd in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). Bij het vaststellen van deze locaties is gekeken naar drie alternatieven. Het alternatief Leefomgeving richt zich op het beperken van de overlast door geluid. Bij het alternatief Landschap zijn landschap en ruimtelijke kwaliteit het uitgangspunt geweest. In het alternatief Energieopbrengst is onderzocht welke gebieden de hoogste energieproductie leveren. Dit zijn de gebieden met de hoogste windsnelheden. De alternatieven Leefomgeving en Landschap zijn beiden gebaseerd op door Provinciale Staten benoemde uitgangspunten: het tegengaan van (ernstige) overlast door windturbines en behoud van ruimtelijke kwaliteit. Er zijn, zoals eerder in de technische vragen voor de commissie RWW beantwoord, nu drie regimes voor

[1] Op 15-12-2014 hebben PS de gewijzigde PRV, SV en Beleidskader Wind op land vastgesteld inclusief een amendement ter bescherming van stillere gebieden. Omdat het Amendement juridisch en ruimtelijk technisch niet uitvoerbaar bleek is gezocht naar alternatieven in de geest van het amendement. PS hebben op 2 maart 2015 opnieuw een gewijzigde PRV, SV en Beleidskader wind op land vastgesteld. De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de vastgestelde stukken op 15-12-2014 zijn; minimaal 600 meter afstand tot gevoelige bestemmingen.

Technische vragen cie RWW, 23-01-2017						
nr	Partij en indiener	Punt	Gedepu-teerde	Onderwerp	Vraag	Antwoord
						realisatie van nieuwe windturbines in de PRV, namelijk: 1. Projecten die onder de herstructureringsregeling vallen; 2. Projecten die onder de overgangsregeling vallen; en 3. Projecten voor vervanging van bestaande turbines. Deze drie regimes kennen deels eigen ruimtelijke criteria, deels overlappen deze criteria zich (bijvoorbeeld de afstand tot gevoelige bestemmingen: voor 1 is dit tenminste 600 meter, voor 2 en 3 geldt deze eis niet). De verschillen zijn terug te vinden in artikel 32 van de PRV. De beleidsregel “Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied” geldt, gelet op artikel 15 PRV, voor de realisatie van alle nieuwe windturbines en dus voor alle projecten die onder één van de drie regimes vallen. De uitvoeringsregeling “Verdeelprocedure herstructurering Wind op Land” geldt niet voor projecten die onder regime 2 of 3 vallen. In feite valt alleen Windpark Westfrisia onder de overgangsregeling en zoals hierboven toegelicht, geldt de beleidsregel “Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied” en gelet op het gegeven dat het Windpark Westfrisia qua ligging daar al binnen viel, ook voor het Windpark Westfrisia.

Technische vragen cie RWW, 23-01-2017						
nr	Partij en indiener	Punt	Gedepu-teerde	Onderwerp	Vraag	Antwoord
6		9	Van der Hoek	PIP Westfrisia	Waarom was er bij de PIP WestFrisiaweg sprake van landelijk gebied en bij WestFrisiawindpark van verstedelijking c.q. verstedelijkt gebied?	Hier worden door de vragensteller verschillende termen en schalen door elkaar gehaald. In de PRV wordt een onderscheid gemaakt tussen landelijk gebied en bestaand bebouwd gebied (BBG). De locatie voor het Windpark betreft landelijk gebied, het inpassingsplan verandert niets aan deze planologische status. Ook na vaststelling van het inpassingplan voor het Windpark blijft het landelijk gebied. Alleen de functie binnen het landelijk gebied veranderd van agrarisch naar gecombineerd agrarisch en windturbine/ontsluitingsweg. In de Voorstudie Windlandschappen en de beleidsregel over ruimtelijke kwaliteit bij de inpassing van windturbines wordt gekeken naar een hoger abstractieniveau. Daarbij zeggen ze niets over de planologische status (landelijk gebied), maar wordt een ruimtelijke schets gegeven van de As Hoorn – Enkhuizen. Daarin wordt geconstateerd dat in dit gebied sprake is van een dynamiek van verstedelijking met woningbouw, bedrijventerreinen en infrastructuur (zie visualisaties in bijlage 7, blz. 19 en volgende bij het PIP Westfrisia). Deze term werkt wellicht verwarrend maar gaat niet over de planologische status, maar over de impact van ruimtelijke ontwikkelingen in het algemeen. *Ten aanzien van de planologische status* Een PIP is in feite een bestemmingsplan dat de provincie over het bestemmingsplan van de gemeente legt. De bestemming wordt in dit geval van windpark Westfrisia

Technische vragen cie RWW, 23-01-2017						
nr	Partij en indiener	Punt	Gedepu-teerde	Onderwerp	Vraag	Antwoord
						gewijzigd van enkel agrarisch gebruik (landelijk gebied) naar gecombineerde functie agrarisch gebruik met windturbines (nog steeds landelijk gebied). De bestemming verandert dus niet in stedelijk gebied. *Ten aanzien van de inpassing van windturbines in de "stedelijke zone" Hoorn-Enkhuizen* Waar het hier om gaat zijn veronderstelde tegenstrijdigheden die sommigen zien in het landschapsplan bij de PIP N23 (bijlage bij PIP N23) uit 2012, waarin staat dat de weg in het landelijk gebied zo onopvallend mogelijk moet worden ingepast en de beleidsregel 'Uitwerking ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied', vastgesteld door GS eind 2015, na bespreking in de commissie RWW van 29 oktober 2015, waarin staat dat windturbines landschappelijk goed passen in de zich verstedelijkende zone Hoorn-Enkhuizen. Dit landschapsplan N23 uit 2012 is voor een ander doel gemaakt dan de Voorstudie Windlandschappen en de genoemde daarop gebaseerde beleidsregel, namelijk gericht op de inpassing van een weg, terwijl de voorstudie en de beleidsregel zijn gericht op de inpassing van windturbines. Een weg wil de provincie (in het landelijk gebied) zo onopvallend mogelijk inpassen met groen, geluidschermen etc., inpassing van windturbines gaat helaas niet onopvallend.

Technische vragen cie RWW, 23-01-2017						
nr	Partij en indiener	Punt	Gedepu-teerde	Onderwerp	Vraag	Antwoord
						Het PIP windpark Westfrisia hoeft dan ook niet te voldoen aan het landschapsplan N23 behorend bij het PIP N23. GS en PS toetsen het PIP windpark Westfrisia aan de door GS en PS vastgestelde kaders Wind op Land. Als het gaat om landschappelijke inpassing wordt gekeken naar artikel 15 van de PRV, de Voorstudie Windlandschappen en de genoemde beleidsregel. In de Structuurvisie 2040, de voorstudie windlandschappen en de beleidsregel wordt dit plangebied bekeken vanuit een grotere schaal namelijk de zone Hoorn-Enkhuizen. Het gebied wordt omschreven als een dynamische zone waar een effect van verstedelijking optreedt en waar turbines in die zone langs infrastructuur, bijvoorbeeld de N23, goed passen. Dat de zone Hoorn-Enkhuizen in de landschapsstudies een stedelijke zone wordt genoemd wil niet zeggen dat in die zone geen weilanden of stuk open ruimte of landelijk gebied meer te vinden zou zijn Ook in het landschapsplan N23 uit 2012 staat overigens dat het gebied Hoorn-Enkhuizen dynamisch is en dat er een effect van verstedelijking is te zien. Dus van de veronderstelde tegenstrijdigheid is geen sprake. Uit het Landschapsplan N23 2012: “*Kenmerkend voor het landschap zijn de vergezichten, de kleine hoeveelheid beplanting, de aanwezigheid van water, de verschillende dijklichamen, een relatief rationele strokenverkaveling met hier en daar een oude*

Technische vragen cie RWW, 23-01-2017						
nr	Partij en indiener	Punt	Gedepu-teerde	Onderwerp	Vraag	Antwoord
						kreekloop en de verschillende nederzettingen in lintvorm. Het oorspronkelijk landschapspatroon is in grote delen van West-Friesland door ruilverkaveling, stedelijke uitbreidingen en toevoegingen van wegen vervlakt. *Autonome ontwikkelingen die van directe invloed zijn op het landschap, zijn de verschillende geplande stads- en dorpsuitbreidingen De Bangert en de Oosterpolder bij Hoorn, een eventueel toekomstige uitbreiding van Hoogkarspel-Zuid en een westelijke uitbreiding van Enkhuizen. Verder zijn schaalvergroting en concentratie in de landbouw aan de orde, evenals een verdere ontwikkeling van ecologische verbindingen en groenstructuren.*"
7		9	Van der Hoek	PIP Westfrisia	Moet een nee tegen de PIP gemotiveerd worden of kunnen de Staten alleen tegen stemmen?	Het afwijzen van de PIP alleen kan als daarbij gemotiveerd wordt op welke ruimtelijke relevante gronden. Een (politiek) oordeel in de zin van voor/tegen kan dus niet. De Raad van State zal een afwijzing wegen op grond van de gestelde wettelijke en (ro) beleidskaders. Formeel hebben de Staten alle beleidsvrijheid om invulling te geven aan een “goede ruimtelijke ordening”. PS hebben deze vrijheid echter ingeperkt door het door het vastgestelde Wind op Land beleid. Zoals uit de onderliggende stukken blijkt, voldoet de aanvraag aan het beleid. Ook anderszins zijn er vanuit het oogpunt van een “goede ruimtelijke ordening” (conform Wro, Wabo en Bor) en zijn er geen andere bijzonderheden geconstateerd, waarom dit project niet zou kunnen. Als PS denken dat dit wel het geval is moeten ze onderbouwen waar dat dan in

Technische vragen cie RWW, 23-01-2017						
nr	Partij en indiener	Punt	Gedepu-teerde	Onderwerp	Vraag	Antwoord
						zit. Om te kunnen afwijzen dient er een inhoudelijke afwijzingsgrond te zijn vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening. Ter illustratie een uitleg over een uitspraak van de Raad van State, waarin staat dat een verslag van een raadsvergadering waaruit blijkt dat een verzoek tot het vaststellen van een bestemmingsplan wordt afgewezen onvoldoende motivering is voor de afwijzing zelf. Er moet dus echt gedegen worden gemotiveerd en zorgvuldig worden afgewogen waarom een aanvraag die past in het ruimtelijk beleid toch niet kan worden toegewezen.

Petitie van B. en W. en de gemeenteraad van de gem. Medemblik

30 januari 2017: Wij constateren dat Provinciale Staten van de Provincie N.H. op 6 februari de PIP van het Windpark Westfrisia van de gemeente Medemblik gaat beoordelen.

Wij hebben in de structuurschets 2017 van de Westfriese Gemeenten geen windturbines opgenomen, omdat het Ruimtelijke Ordening geen bouwen toelaat in de groene weidse agrarische zone tussen Hoorn en Enkhuizen en tussen de kernen in Medemblik.

In de PIP van de Westfrisiaweg staat opgenomen dat het gebied ten noorden van de Westfrisiaweg landelijk gebied is en als zodanig is ingericht. De Westfrisiaweg is daar als onzichtbaar voor het landschap in verwerkt.

En verzoeken daarom het volgende:

Het windpark Westfrisia op Provinciale R.O. en rijk R.O. af te wijzen. Er liggen twee tegenstrijdige PIPs (Windpark en Westfrisiaweg) en in de structuurschets Westfriese gemeenten heeft men opgenomen dat men terughoudendheid betracht in het agrarische land ten zuiden van de Zwaagdijk om grootschaligheid toe te passen. Wij verzoeken om overleg en samenwerking

Burgemeester Streng:

Wethouder Nederpelt:

Wethouder Fit:

Wethouder Tigges:

fractie CDA:

Fractie GB:

Fractie VVD:

Fractie BAMM:

Fractie D66:

Fractie 2010:

Fractie PWF:

Fractie CU:

Fractie PvdA:

EEN DIJK VAN EEN REGIO

STRUCTUURSCHETS WESTFRIESLAND

Zondag 5 Februari
Maandag 6 Februari
Uitzending
onderzoek Windpark
Westfriesland

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR Haarlem

INGEKOMEN - 1 FEB. 2017

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
Dhr. H. van Engelenburg
BEL/RO

Telefoonnummer 06-52018649
engelenburgh@noord-holland.nl

Betreft: Ongeoorloofde dreigementen bij totstandkoming van de grondovereenkomsten windpark Westfrisia

Verzenddatum

- 1 FEB. 2017

Kenmerk
600136/912398

Uw kenmerk

Geachte leden,

Ter uitvoering van art. 167, tweede lid, van de Provinciewet (inzake de actieve informatieplicht) informeren wij u over het volgende.

In de commissievergadering van 23 januari jl. is door meerdere insprekers gesuggereerd dat de afspraken over het gebruik van de grond voor windturbines tussen Westfrisia BV en het kerkbestuur onder ongeoorloofde dwang tot stand zouden zijn gekomen. Het kerkbestuur zou bovendien onder ongeoorloofde druk zijn gezet om niet in te spreken.

Wij hebben deze beschuldigingen onderzocht en navraag laten doen bij de advocaat J. de Boer van Oprecht Advocaten sprekend namens Westfrisia BV en advocaat M.J. Folkeringa van Oomen & Sweep Advocaten, die spreekt namens het kerkbestuur Zwaagdijk. Het gesprek tussen Westfrisia BV en het kerkbestuur is door deze advocaten gevoerd.

Beide advocaten beamen dat is onderhandeld op ordentelijke wijze. Er is geen sprake geweest van andere handelingen dan gebruikelijk tussen advocaten. Dit neemt niet weg dat vrijwillige leden van het kerkbestuur deze handelingen als ingrijpend hebben ervaren, daar waar advocaten deze beschouwen als 'gebruikelijk indien noodzakelijk'. Het kerkbestuur heeft samen met de advocaat een eigen afweging gemaakt (zie bijgaande persbericht van 6 december 2016).

Er zijn geen ongeoorloofde dreigementen geuit, er is geen chantage gepleegd noch zijn hiervan aangiftes gedaan. Beide advocaten geven dit aan in verklaringen die zijn overhandigd aan ons college. Voor de volledigheid sturen wij deze verklaringen als bijlage mee.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 3030

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl

Deze zaak is privaatrechtelijk van aard. Dit is strikt gescheiden te houden van de publiekrechtelijke bevoegdheden van de provincie. De provincie gaat over de ruimtelijke ordening.

Formeel hebben de diverse grondeigenaren de nodige verklaringen van medewerking ondertekend, waarmee voor de provincie voldoende aannemelijk is gemaakt dat het PIP windpark Westfrisia ook binnen 10 jaar kan worden uitgevoerd.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris	voorzitter
R.M. Bergkamp	J.W. Remkes

Bijlagen:

- Persbericht
- Verklaringen advocaten

OOMEN & SWEEP ADVOCATEN

Hoorn/Haarlem, 6 december 2016

PERSBERICHT

KERK KAN KOMST WINDPARK NIET TEGENHOUDEN

In een krantenbericht van 22 november 2016 stelde het Noord-Hollands Dagblad de vraag of de kerk de stekker zou trekken uit het windpark. Het antwoord op deze vraag is 'neen'.

De kerk heeft evenals enkele andere perceeleigenaren in 2010 afspraken gemaakt met Windpark Westfrisia ten behoeve van de realisatie van een turbine. Deze afspraak heeft tot maatschappelijke onvrede geleid. Naar aanleiding van de kritiek vanuit de gemeenschap heeft de kerk een advocaat opdracht gegeven te onderzoeken of de kerk nog onder het contract uit kon. Dit bleek uiteindelijk niet het geval te zijn.

De kerk heeft wel van de gelegenheid gebruik gemaakt om nadere compensatie te bedingen voor het geval het windpark gerealiseerd wordt.

Er is afgesproken dat eigenaars van woningen binnen een straal van 600 meter van de turbines een financiële vergoeding ineens krijgen naast de rechten die omwonenden al krijgen op grond van het door het Windpark Westfrisia aangeboden participatieplan.

Voorts heeft de kerk bedongen dat de financiële compensatie die terugvloeit naar de gemeenschap wordt verhoogd tot minstens € 0,55 per MWh. Bij de door het windpark berekende gemiddelde opbrengst komt dit neer op een bedrag van ruim € 18.000,- per jaar.

De kerk benadrukt dat het hier om minimumafspraken gaat. Vertegenwoordigers van de gemeenschap die met het windpark onderhandelen over compensatie noch individuele huiseigenaren worden door deze afspraken in hun rechten of aanspraken beknot.

De kerk realiseert zich dat veel omwonenden teleurgesteld zullen zijn dat op de grond van de kerk toch een turbine zal kunnen worden gerealiseerd. Ook de kerk had dit graag anders gezien. Helaas kan de kerk niet de ogen sluiten voor de juridische realiteit en heeft zij de minste van twee kwaden moeten kiezen.

Noot: Dit persbericht is opgesteld in overleg tussen de raadslieden van de kerk en het windpark. Dit zijn de enige mededelingen die de betrokkenen over deze kwestie willen doen. Verdere vragen of verzoeken om commentaar zullen niet beantwoord worden.

MEMO Gang van zaken opstalrecht

Datum: 24 januari 2016
Betreft: Windpark Westfrisia / Advies
Dossiernummer: 20164019/JB/JB
Behandelend advocaat: mr. J.J. de Boer

Zoals bekend, is er overeenstemming tussen de grondeigenaar (hierna: de kerk) en Windpark Westfrisia B.V. (hierna: het windpark) over vestiging van het opstalrecht ten behoeve van realisatie van de windturbines.

In de Commissie RWW vergadering van 23 januari 2017 werd door meerdere insprekers gesuggereerd dat de afspraken onder dwang tot stand zouden zijn gekomen. Dit is niet juist.

In dat kader onderstaande weergave van de feiten.

1. Tussen het windpark en de kerk is in 2010 een overeenkomst gesloten waarin afspraken zijn gemaakt over vestiging van opstalrechten voor windturbines en de vergoedingen in dat kader ten behoeve van het project. De overeenkomst zou aflopen in november 2016.

2. Via de kerkrentmeester is de kerk op de hoogte gehouden van alle ontwikkelingen. Naar aanleiding van de maatschappelijk onrust heeft op 2 juni 2015 een uitgebreide bespreking plaatsgehad tussen het windpark, de kerkrentmeester en het kerkbestuur. Er is gesproken over de maatschappelijke implicaties van het project (slagschaduwreductie, geluidsreductie, omgang met eventuele klachten, investeringen door burgers in het project, het participatieplan voor de buurt, de jaarlijkse financiële bijdrage aan de omgeving enz. enz.). Het gesprek verliep in zeer goede sfeer en de lucht was geklaard.

3. In januari 2016 werden alle onderdelen van het project tussen partijen doorgenomen. Het ging om watercompensatie, de vaststelling dat de bouw zou starten in het najaar van 2017, het aanvragen van subsidie, de fiscale consequenties, het PIP en de veranderende regelgeving. Voorgesteld werd dat er óf verlengd zou moeten worden óf dat de notariële afhandeling voor 5 november 2016 zou moeten plaatsvinden.

4. In september 2016 stelde de kerk voor dat het perceel van de Diaconie zou worden geruild tegen het perceel van de Kerkvoogdij. Het gevolg van deze ruiling zou zijn dat de windturbine uiteindelijk zou worden geplaatst op een perceel van de Kerkvoogdij zodat deze partij de revenuen van de windturbine zou ontvangen. Dit kwam de kerk beter uit.

5. Toen de notariële aktes voor de vestiging van het opstalrecht en de ruiling al gereed waren en besproken tussen partijen, ontving het windpark op 24 oktober 2016 ineens een brief van een advocaat die namens de kerk stelt geen medewerking meer te verlenen aan de vestiging van het opstalrecht.

6. Het windpark schakelt daarop ook een advocaat in die stelt (ook in een uitgebreide brief, 31 oktober 2016) dat de vestiging van het opstalrecht is overeengekomen en dat de afspraken na moeten worden gekomen. Uitsluitend de kerk wordt aangesproken en niet de bestuursleden.

7. De advocaten gaan in overleg, wegen de goede en de kwade kansen af en adviseren hun cliënten. Uiteindelijk wordt afgesproken dat de opstalrechten gevestigd worden conform de conceptakten. De kerk bedingt daarbij hogere vergoedingen voor de omwonenden. Voorts wordt afgesproken dat de kerk in alle opzichten meewerkt aan de realisatie van de turbines, voor zover dit in redelijkheid van de kerk gevergd kan worden.

8. De opstalrechten worden gevestigd in december 2016.

9. Vóór aanvang van de Commissie RWW vergadering blijkt dat de kerk voornemens is in te spreken. Daar hebben de advocaten contact over om te voorkomen dat er in strijd met de gemaakte afspraken zal worden gehandeld. Door de advocaten wordt vastgesteld dat het iedereen vrijstaat om op persoonlijke titel in te spreken, maar dat inspreken door de kerk in strijd kan zijn met de gemaakte afspraken.

10. Deze afspraak wordt *tussen de advocaten* bevestigd met onderstaande mail.

> **Van:** Jasper de Boer | Oprecht Advocaten
> **Verzonden:** zaterdag 21 januari 2017 22:08
> **Aan:** 'mr. M.J. Folkeringa' <Folkeringa@oomen-sweep.nl>
> **Onderwerp:** Risico inspreken
>
> Amice,
>
> Dank voor uw bericht van gisterenmiddag.
>
> Hierdoor bevestig ik voor de zekerheid dat op basis van de vaststellingsovereenkomst de kerk gehouden is in alle opzichten mee te werken aan realisatie van de turbines. Negatieve beïnvloeding van de kans op vergunningverlening is derhalve in strijd met de gemaakte afspraken. Dit volgt ook uit de geest van de onderliggende overeenkomst.
>
> Wanneer uit de openbare stukken of de audiovastlegging van het publiekrechtelijk traject blijkt dat sprake is van negatieve beïnvloeding die op enige wijze is toe te rekenen aan één van de contractspartijen, zullen de contractpartijen en mogelijk hun bestuurders aansprakelijk zijn (en worden gehouden) voor de door die handelwijze veroorzaakte schade. Al eerder is aangetoond dat die schade heel erg groot kan zijn.
>
> Ik wijs u er expliciet op dat ook bij eventuele beantwoording van vragen van statenleden, het risico van negatieve beïnvloeding bestaat.
>
> U bevestigde mij reeds dat van dergelijke beïnvloeding geen sprake zal zijn, maar ik meld het risico liever expliciet vooraf dan dat we achteraf in een juridische discussie belanden.
>
> Ik vertrouw erop dat de contractspartijen rekening houden met elkaars gerechtvaardigde belangen.

Met vriendelijke groet,

Jasper de Boer

Oprecht Advocaten
Nieuwe Steen 40
Postbus 2383
1620 EJ Hoorn

Email: j.deboer@oprecht.nl
Tel: 0229-285070

11. De mail is dus een bevestiging van de afstemming van advocaten ten aanzien van de uitleg van de gemaakte afspraken.

12. Er is geen sprake geweest van handelen anders dan gebruikelijk is tussen advocaten. Naar aanleiding van de vergadering, heb ik ook contact gehad met de advocaat van de kerk om vast te stellen dat we niet van mening verschilden over de gang van zaken.

Advocaat van de kerk:
Mr. M.J. Folkeringa
Oomen & Sweep Advocaten
023-2010 222

Voor de volledigheid, stuur ik een kopie van dit overzicht per mail aan mr. Folkeringa.

OOMEN & SWEEP
ADVOCATEN

Provincie Noord-Holland
T.a.v. de heer H. van Engelenburg
E-MAIL: engelenburgh@noord-holland.nl

Inzake : Hervormde Gemeente Westwoud-Binnenwijzend/Windpark Westfrisia
Onze referentie : 20160172
E-mail : folkeringa@oomen-sweep.nl Haarlem, 30 januari 2017

Geachte heer Van Engelenburg,

Zoals u inmiddels weet, heb ik de kerk bijgestaan in het geschil met Windpark Westfrisia over de vestiging van de rechten die noodzakelijk zijn voor het oprichten van windturbine op de grond van de kerk.

Op 24 januari jl. ben ik gebeld door mr. De Boer - advocaat van het Windpark - waarin hij mij verslag deed van het verloop van de vergadering van maandagavond 23 januari jl. Tijdens die vergadering is door diverse insprekers melding gemaakt van het feit dat de kerk onder druk is gezet om over te gaan tot vestiging van bovenbedoelde rechten.

Mr. De Boer zond mij verder de volgende e-mail die u aan de heer Pronk (initiatiefnemer van het windpark) en de heer Arends (adviseur van het windpark) zond:

Van: "Engelenburg, dhr. H. (Hans) van" <engelenburgh@noord-holland.nl>
Datum: dinsdag 24 januari 2017 11:10
Aan: Jan Pronk <jan1.pronk@planet.nl>, Eric Arends <E.Arends@ponderaconsult.com>
Onderwerp: advocaat Kerk

Hoi Jan wie is de advocaat van de kerk? Dat lijkt me een goede partij om na te vragen of er ongeoorloofde zaken zijn gebeurd.

dhr. H. (Hans) van Engelenburg
projectleider provinciale inpassingsplannen/ Wind op Land -Milieu

T 06 52 01 86 49
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
engelenburgh@noord-holland.nl
Provincie Noord-Holland

Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend.
Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

Deze mail is kennelijk aanleiding geweest voor mr. De Boer om in de avond van 24 januari jl. nog een memo aan u te zenden, waarin hij zijn kijk op de gang van zaken geeft. Hierdoor voelt ook de kerk zich genoodzaakt haar kijk op de gang van zaken te geven.

De reactie van de kerk heeft langer op zich laten wachten, omdat het bestuur gevormd wordt door vrijwilligers die uiteraard ook hun eigen dagelijkse werkzaamheden hebben en het bestuurderschap erbij doen.

Voorgeschiedenis

In november 2010 heeft de kerk een overeenkomst getekend met het Windpark, waarin zij zich bereid verklaarde onder in het contract genoemde voorwaarden mee te werken aan vestiging van de door het Windpark benodigde rechten op haar grond voor het oprichten van één windturbine. De overeenkomst had een looptijd van maximaal drie jaar met de mogelijkheid van eenmalige verlenging van nog eens drie jaren.

Op 22 oktober 2013 is de overeenkomst verlengd tot 5 november 2016. De overeenkomst zou ongebruikt verstrijken als het Windpark niet voor die datum de benodigde vergunningen had verkregen.

Eind 2015 werd voorzien dat de vergunningen niet tijdig verleend zouden zijn. Inmiddels was binnen de dorpsgemeenschappen de weerstand tegen de komst van het windpark zeer groot. Zo is in april een petitie aangeboden aan het kerkbestuur waaruit volgde dat 97 % van de omwonenden tegen de komst van het windpark is.

Ten tijde van het sluiten van de overeenkomst (en ten tijde van het verlengen van de overeenkomst) had de kerk zich dit in onvoldoende mate gerealiseerd.

Hoewel de kerk niet langer wilde meewerken aan de komst van het windpark, verkeerde zij op basis van onjuiste advisering over en onjuiste uitleg van de overeenkomst in de veronderstelling dat zij toch verplicht was mee te werken aan de vestiging van de door het windpark benodigde rechten (ook al stond vast dat het windpark niet tijdig de vereiste vergunningen zou krijgen). In dat kader is het kerkbestuur ook voorgehouden door een adviseur dat de kerk schadeplichtig zou zijn als zij niet meewerkte en dat die schadeplichtigheid ook voor de bestuursleden zou kunnen gelden. De schade werd op vele miljoenen geschat.

Uitgaande van de onjuiste uitleg van het contract heeft de kerk vervolgens in 2016 gehandeld.

Totstandkoming nadere overeenkomst

In oktober 2016 heeft de kerk mij gevraagd de overeenkomst uit 2010 (en de verlenging daarvan) te beoordelen. Op basis van de tekst van de overeenkomst ben ik tot de conclusie gekomen dat deze overeenkomst in elk geval eindigde per 5 november 2016 en dat het Windpark geen aanspraak kon maken op vestiging van de rechten, nu zij niet tijdig beschikte over de vereiste vergunningen.

Namens de kerk heb ik dit standpunt aan het Windpark bericht.

Mr. De Boer heeft namens het Windpark op 31 oktober 2016 een uitgebreide reactie gezonden. In zijn brief wees mr. De Boer erop dat de kerk door haar handelwijze gedurende 2016 bij het Windpark het gerechtvaardigde vertrouwen heeft gewekt dat de rechten gevestigd zouden worden, ondanks het ontbreken van de vereiste vergunningen. De kerk zou daar nu niet op kunnen terugkomen.

Zou de kerk voet bij stuk houden dan zou het Windpark schade leiden die - in de woorden van mr. De Boer - 'astronomisch is'. Deze schade zou dan op de kerk verhaald worden omdat de kerk in strijd zou handelen met de contractuele verplichtingen.

Naar aanleiding van deze brief heeft herhaaldelijk overleg plaatsgevonden tussen mr. De Boer en mijzelf. Uiteraard heb ik de implicaties van de brief van mr. De Boer ook met het bestuur van de kerk besproken.

De hele gang van zaken heeft diepe indruk gemaakt op alle bestuursleden. Zij hebben daar letterlijk slapeloze nachten van gehad. Het vooruitzicht van een miljoenenclaim is hen als goedbedoelende vrijwilligers niet in de koude kleren gaan zitten.

Het bestuur heeft de goede en kwade kansen van een gerechtelijke procedure afgewogen. Zij voelden zich daarbij danig onder druk gezet door de belangen die op het spel stonden. Mede vanwege de door het Windpark gestelde hoogte van de schade en het risico van aansprakelijkheid voor die schade is het bestuur van de kerk met grote tegenzin door de knieën gegaan en is een nadere vaststellingsovereenkomst gesloten.

Daarin is ook afgesproken dat partijen over de inhoud van de afspraken geen mededelingen doen aan de pers en dat de kerk in redelijkheid meewerkt om tot realisatie van de turbine te komen.

Commissievergadering

Op vrijdag 20 januari jl. heeft mr. De Boer mij gebeld. Hij vertelde mij dat de heer Stam namens de kerk zou inspreken. Hij meende dat inspreken in strijd zou zijn met de vaststellingsovereenkomst omdat hij vermoedde dat de heer Stam niet in het voordeel van het Windpark zou verklaren.

Ik heb in het midden gelaten of inspreken in strijd zou komen met de vaststellingsovereenkomst. Ik heb verder aangegeven dat het de vraag is of de heer Stam namens de kerk of namens zichzelf als belanghebbende zou inspreken. Dit laatste zou volgens mr. De Boer mogen, maar het eerste (afhankelijk van wat er gezegd zou worden) niet.

Mr. De Boer wilde van mij weten in welke hoedanigheid de heer Stam zou inspreken. Zou de heer Stam inspreken namens de kerk, dan zou mr. De Boer namelijk die maandag nog een kort geding moeten starten.

Ik heb vervolgens de situatie met de heer Stam besproken. Omdat de heer Stam weinig voelde voor een kort geding heeft hij besloten alleen namens zichzelf in te spreken.

Diezelfde vrijdagmiddag heb ik mr. De Boer bericht dat de heer Stam onder druk van het aangezegde kort geding niet namens het bestuur van de kerk zal inspreken maar dat hij dit mogelijk wel alsnog op persoonlijke titel zou doen.

Vervolgens ontving ik op zaterdagavond de mail van mr. De Boer die gekopieerd is in de memo van mr. De Boer aan u. In die mail wordt gesteld dat de kerk aansprakelijk is (en mogelijk zelfs de bestuurders) als blijkt dat sprake is van negatieve beïnvloeding. Ook nu wordt melding gemaakt van het feit dat die schade heel erg groot kan zijn.

Na de commissievergadering

In mijn gesprek van 24 januari jl. met mr. De Boer hebben wij onderzocht of de kerk of haar bestuurders op ontoelaatbare wijze onder druk zijn gezet.

Mr. De Boer en ik hebben geconstateerd dat het in een geschil als de onderhavige gebruikelijk is dat met rechtsmaatregelen wordt geschermd. Binnen de kaders van het juridische steekspel is in zoverre naar onze maatstaven als advocaten niet onoorbaars gebeurd.

Dit neemt niet weg dat de bestuursleden van de kerk grote druk hebben ervaren bij de besluitvorming (en de verdere gang van zaken). Als goedbedoelende vrijwilligers zijn zij niet gewend dat hen een schadeclaim in het vooruitzicht wordt gesteld.

Het liefst had de kerk niet meegewerkt aan de vestiging van de rechten, maar in de gegeven situatie durfde zij het er niet op aan te laten komen. Het risico op een torenhoge schadeclaim was voor hen veel te groot.

De kerk hoopt echter nog steeds dat het windpark niet gerealiseerd zal worden. Zij deelt de zorgen van de gemeenschap. Het is thans aan de politiek om het laatste woord over de komst van het windpark te spreken.

De brief zond ik per gelijke e-mail aan mr. De Boer.

Met vriendelijke groet,

M.J. Folkeringa

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR Haarlem

INGEKOMEN 30 NOV. 2016

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
dhr J. Snijders
BEL/BS

Telefoonnummer +31235143689
snijdersj@noord-holland.nl

Betreft: Europastrategie Noord-Holland 2017-2021

Verzenddatum

30 NOV. 2016

Kenmerk
865455/865456

Uw kenmerk

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, over de Europastrategie Noord-Holland 2017-2021.

De Europastrategie Noord-Holland 2017-2021 stelt de Noord-Hollandse prioriteiten vast voor het Europees beleid. Aan deze prioriteiten wordt uitvoering gegeven naast de afspraken die de provincie in Randstad- of IPO-verband reeds heeft gemaakt. In de strategie worden accenten gelegd op een aantal specifieke inhoudelijke thema's die belangrijk zijn voor de provincie. Vanwege de langere doorlooptijd bij Europees beleid dient de strategie er ook voor om de continuïteit te waarborgen.

De prioritaire thema's zijn:

- Regionale economie en landbouw
- Water
- Europees investeringsbeleid
- Smart mobility

De Europastrategie Noord-Holland 2017-2021 hebben wij als bijlage bij deze brief gevoegd.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris R.M. Bergkamp

voorzitter J.W. Remkes

1 bijlage
– Europastrategie Noord-Holland 2017-2021

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 3030

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl

Concept document Europastrategie Noord-Holland 2017-2021

Voorwoord door gedeputeerde Cees Loggen

De Europese Unie is volop in beweging. In alle Europese landen spelen grote opgaven waar we met zijn allen aan moeten werken. De Europese uitdagingen hebben effect op ons werk in de provincie Noord-Holland. Daarom vind ik het als gedeputeerde Europa belangrijk dat we als Noord-Holland in Europa een actieve bijdrage leveren. We moeten blijven streven naar samenwerking en het gezamenlijk aanpakken van problemen. Dat is precies de reden waarom ik er voor heb gekozen om te werken aan een eigen Noord-Hollandse Europastrategie. Juist nu is het van belang om prioriteiten te stellen: wat doen we als Noord-Holland wel en wat niet? Noord-Holland kan veel halen uit Brussel, zoals kennis, financiën en beleid. Tegelijkertijd kan Noord-Holland veel *brengen.* Ik ben ervan overtuigd dat Noord-Holland een voorbeeld kan zijn op het gebied van innovatie en duurzaamheid, bijvoorbeeld binnen waterbeheer en tuinbouw. Ook in onze aanpak van het managen van verkeerssystemen heeft onze provincie een koploperspositie in Europa. Met zulke *best practices* is Noord-Holland een volwaardig gesprekspartner van de Europese Unie en kan zij haar expertise delen in Brussel met als doel om problemen met elkaar aan te pakken en op te lossen. Het Europees beleid blijft van grote invloed op onze dagelijkse praktijk. Deze sterke punten van Noord-Holland heb ik een plek willen geven binnen de Noord-Hollandse Europastrategie zodat we de komende jaren onze aandacht en de ambitie op deze onderwerpen blijven inzetten. Daarbij vind ik het belangrijk dat we de prioriteiten en ambities uit deze strategie *samen* met anderen bereiken. Daarvoor benutten we ons uitgebreide netwerk.

1. Introductie: waarom een Noord-Hollandse Europastrategie?

De provincie Noord-Holland werkt in Europa samen in verschillende verbanden en coalities, afhankelijk van het onderwerp. Ten behoeve van die samenwerking zijn er meerdere afspraken, visiedocumenten en strategieën opgesteld. Toch kiest Noord-Holland ervoor om in aanvulling een eigen Europastrategie op te stellen. Zo leggen we accenten op een aantal specifieke inhoudelijke thema's die belangrijk zijn voor de provincie en waarborgen we de continuïteit. Europese besluitvormingsprocessen kunnen vele jaren duren. Als basis van de provinciale betrokkenheid in Brussel is een lange termijnvisie dus van belang.

In het Noord-Hollandse coalitieakkoord 'Ruimte voor groei' geeft het College van Gedeputeerde Staten aan zich te willen blijven inzetten op het verkrijgen van Europese subsidies voor Noord-Holland. Verder is het de ambitie dat Noord-Holland zich betrokken toont "bij de ontwikkelingen binnen de Europese Unie" en zich inspant voor "eenduidige en effectieve Europese plannen die uitvoerbaar zijn". De Europastrategie Noord-Holland 2017-2021 heeft als doel specifieke ambities voor Noord-Holland vast te leggen en uiteen te zetten welke rollen de provincie vervult in Brussel. Deze ambities en de acties die daaraan verbonden worden richten zich op de langere termijn, verder dan de huidige collegeperiode van 2015 - 2019. Dit zorgt voor een langere termijnvisie en meer continuïteit in de aanpak. De Europese strategie van Noord-Holland vormt de hoofdlijn van het Europabeleid voor het college van GS, voor PS en de ambtelijke organisatie. Zo is duidelijk op welke

CONCEPT

onderwerpen de provincie inzet en hoe. Vanwege de grote diversiteit aan Europese onderwerpen en beleidsontwikkelingen is het noodzakelijk om selectief voor een aantal onderwerpen te kiezen en een aantal onderwerpen dus *niet* in de Noord-Hollandse strategie op te nemen. Die onderwerpen die in ander verband, in het bijzonder dat van de Randstadsamenwerking of het IPO, zijn gekwalificeerd als gezamenlijke belangen met gezamenlijke doelstellingen komen niet of in beperkte mate terug in deze Noord-Hollandse strategie aangezien we deze onderwerpen in samenwerking met de Randstad en/of IPO-verband oppakken.

Relatie Europastrategie Noord-Holland tot Randstad- en IPO-samenwerking
De provincie Noord-Holland werkt op veel dossiers samen in Randstad- en IPO-verband. Echter, niet alle dossiers worden door alle provincies even belangrijk gevonden. Daarom is het zaak om goed te kijken wanneer samenwerking in deze vaste verbanden nodig is, en wanneer er specifieke Noord-Hollandse belangen zijn die een andere aanpak rechtvaardigen. Daar waar de interesses gedeeld worden, werken we samen met andere partners. Als dit in mindere mate het geval is, zullen we flexibele partnerschappen aangaan. Als blijkt dat partners zich toch willen aansluiten bij de Noord-Hollandse prioriteiten versterkt dit de boodschap.
De Europastrategie van Noord-Holland 2017-2021 zal eigen dossiers kennen of een specifieke eigen focus op de genoemde dossiers, omdat we willen inzetten op de voor Noord-Holland belangrijke onderwerpen. In onze eigen strategie geven we met andere woorden aan op welke dossiers en op welke wijze we aanvullend zijn aan de Randstadstrategie en die van het Huis van de Nederlandse Provincies. In de Europastrategie Noord-Holland 2017-2021 wordt aandacht besteed aan de algemene inzet van de provincie, zoals op het onderwerp regionale samenwerking en de inzet op Europese netwerken waar de provincie lid van is. Daarnaast komen er vier inhoudelijke prioriteiten aan bod. Deze onderwerpen komen ook voor in de Randstadstrategie, maar kennen in de Europa strategie een specifieke eigen focus.

- Regionale economie en Land- en tuinbouw
- Water
- Europees Cohesie- en investeringsbeleid
- Smart mobility

Onderstaand figuur geeft weer wat de positie van de Europastrategie Noord-Holland 2017-2021 is ten opzichte van de andere Europastrategieën waaraan Noord-Holland zich heeft gecommitteerd. Alle vormen gezamenlijk de inzet van Noord-Holland in Brussel. De basis wordt gelegd door de

CONCEPT

buitenste twee lagen. De Noord-Hollandse “kern” wordt gevormd door eigen onderwerpen. Belangrijk voor Noord-Holland, maar niet perse door alle andere provincies gedeeld. Overigens is deze figuur puur illustratief en geeft hij niet de prioritering van de verschillende lagen aan.

Adaptieve strategie
Het uitgangspunt is dat we lobbyen voor het algemeen belang van Noord-Holland in Europa. Flexibiliteit is belangrijk, want actuele onderwerpen op de Europese politieke agenda kunnen snel veranderen. Deze strategie bevat om die reden niet bij ieder onderwerp concrete acties. Die zijn namelijk niet altijd vooraf te bepalen. SMART acties zijn daarom niet altijd mogelijk. In plaats daarvan formuleren we ambities, speerpunten en doelen. Op deze manier kunnen we een adaptieve lobby voeren, die inspeelt op de argumenten van het betreffende moment en flexibel gebruik maakt van mogelijkheden die zich voordoen.
Vanzelfsprekend zal over een te grote wijziging van de kaders uit deze strategie -mocht die zich voordoen- opnieuw besloten moeten door Provinciale Staten. Daarom zal er jaarlijks over de voortgang en uitvoering van deze strategie gerapporteerd worden. Halverwege de looptijd van de Europastrategie Noord-Holland 2017-2021 zal tevens worden geëvalueerd of de doelen nog aansluitend zijn bij provinciale prioriteiten en of deze op een effectieve wijze worden behaald.

Verankering in de eigen organisatie, Europa is onvermijdelijk een factor
Zo wel ambtelijk als bestuurlijk proberen we de bewustwording over het belang van Europa te vergroten, als ook het belang van het effect dat Europese wet- en regelgeving op de provincie kan hebben. Een belangrijk orgaan hierbij is het Coördinatie Overleg Europa om zowel binnen de Staten als ook bij het College en het ambtelijk apparaat dit belang te benadrukken.

In de Europastrategie Noord-Holland 2017-2021 zijn waar mogelijk en zinvol doelstellingen en acties opgenomen om de provinciale inzet te bepalen. Er is getracht om de doelstellingen en provinciale acties *zo concreet mogelijk* te maken, daarbij in acht nemend de politieke nationale en Europese context. Tijdens de looptijd van deze strategie wordt het Coördinatie Overleg Europa gevraagd om de voortgang te monitoren.

Aanloop tot strategie: ontwikkelingen in Europa
De Europese Unie is volop in verandering en staat voor meerdere grote uitdagingen. Economische en politieke ontwikkelingen binnen de Europese grenzen en daarbuiten hebben hun invloed op het beleid dat wordt gemaakt. Uiteindelijk kan dit ook invloed hebben op Noord-Holland.

De keuze van de inwoners van het Verenigd Koninkrijk om uit de Europese Unie te treden is van grote invloed op de politieke debatten en beleidsontwikkelingen de komende jaren. De *Brexit* is een ontwikkeling die nog niet eerder heeft plaatsgevonden. Bestuurders, ambtenaren en volksvertegenwoordigers in Brussel en in de lidstaten zijn dus onbekend met wat het precies voor gevolgen heeft. Er is nog veel onzekerheid over de procedure van uittreding en over het moment waarop het Verenigd Koninkrijk daadwerkelijk de EU verlaat. Zo lang het Verenigd Koninkrijk nog lid is van de EU heeft het dezelfde rechten en plichten als andere lidstaten. Formeel verandert er tot het moment van uittreding aan de samenwerking van Noord-Holland met Britse regio’s nog niets. Noord-Holland blijft de ontwikkelingen nauwgezet volgen. Het is echter te vroeg om hier concrete maatregelen aan te verbinden; hiervoor zijn nog te veel zaken onduidelijk.

CONCEPT

2. Context: samenwerking in Brussel voor beleidsbeïnvloeding

Relatie Regio Randstad en Huis van de Nederlandse Provincies
Het vormen van coalities en netwerken is essentieel in Brussel. Noord-Holland werkt samen met Nederlandse provincies en vormt verbanden met andere Europese regio's op inhoudelijke thema's die grensoverschrijdend zijn. De schaalgrootte van Noord-Holland is te klein om alleen iets voor elkaar te krijgen in Brussel. Alleen wanneer er samen wordt gewerkt zullen de Europese instellingen bereid zijn te kijken naar voorstellen of te luisteren naar bezwaren.

Om de slagkracht te vergroten, maar ook om het werk efficiënt te verdelen werkt Noord-Holland in IPO/HNP- en Randstadverband samen. Deze samenwerking vindt deels plaats in het Huis van de Nederlandse Provincies in Brussel, maar ook tussen de provinciehuizen in Nederland wordt er overlegd. Ten behoeve van deze samenwerkingen zijn er twee beleidsdocumenten opgesteld, de Europastrategie van de Regio Randstad en het jaarlijkse werkplan van het HNP.

Europastrategie van de Regio Randstad
Dit document is door Provinciale Staten van de vier Randstadprovincies vastgesteld en vormt het kader voor de Europese samenwerking van de provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland. De thema's in de Randstadstrategie zijn:

- De slimme Randstad (innovatie)
- Regionale economie en bereikbaarheid
- Circulaire economie en energie
- Agrofood
- Milieu, natuur en water

Gezamenlijke doelstellingen en activiteiten zijn geformuleerd. De publicatie van de Europastrategie Randstad vindt u hier.

Werkplan Huis van de Nederlandse Provincies (IPO)
In het HNP werken de twaalf provincies samen onder coördinatie van het IPO. Ieder jaar maken zij een werkplan om de werkafspraken vast te leggen. Dit werkplan wordt vastgesteld door het HNP-bestuur, waarna het ter kennisgeving wordt aangeboden aan het IPO bestuur.

De thema's die zijn opgenomen in het werkplan 2016 van het HNP zijn:

- Klimaat & energie
- Biodiversiteit
- Urban Agenda
- Circulaire economie
- Regionale economie en innovatie
- Luchtkwaliteit
- Betere regelgeving
- Toekomst gemeenschappelijk landbouwbeleid
- Toekomst Europees investeringsbeleid

Vanwege de verschillende belangen van de twaalf provincies zijn deze thema's vrij breed en bieden dus mogelijkheden om op veel verschillende manieren inzet te plegen in IPO verband. [1]

[1] Zie bijlage A voor de onderwerpen behandeld in de verschillende strategieën.

CONCEPT

Mededepartementschap biodiversiteit

Het natuurbeleid wordt voor een deel bepaald in Brussel, in het bijzonder voor wat betreft Natura 2000 en de Vogel- en Habitatrichtlijn. Het nationale natuurbeleid is gedecentraliseerd naar de provincies. Vanwege het grote belang van dit onderwerp, de actualiteit en de rol van de provincies is biodiversiteit, als onderdeel van het natuurbeleid, door het IPO gekozen als onderwerp voor de pilot 'mededepartementschap'. In deze rol krijgen provincies de gelegenheid om net als departementen in Den Haag mee te lezen, mee te schrijven en mee te denken in de voorbereidende fase van Europese wetgeving en in het ultieme geval mee te onderhandelen in de Raadsfase.

Noord-Holland ziet het belang van deze nieuwe positie in en wil van de pilot voor het thema biodiversiteit een succes maken. Zo kan de positie van provincies in Den Haag (en ook in Brussel) versterkt worden.

Gemeenten

Elke regio heeft haar eigen karakteristieken. De 48 gemeenten van Noord-Holland verschillen dan ook enorm. De 35 overheden in de Metropoolregio Amsterdam streven er gezamenlijk naar om bij de Europese top te horen en een nog aantrekkelijkere plek te worden voor bedrijven en bewoners. De wegen naar Brussel en Europese subsidies zijn voor gemeenten soms goed bekend, maar kunnen ook lastig zijn om te bewandelen. Dit geldt met name voor kleinere gemeenten, bijvoorbeeld in de regio Noord-Holland Noord. Het doel is om ook deze gemeenten van de juiste informatie te voorzien en hen te adviseren. Gemeenten kunnen bij de provincie Noord-Holland terecht voor vragen over het "Brusselse", lobbyactiviteiten, beleidsbeïnvloedingsmogelijkheden, Europese subsidiemogelijkheden en het vinden van buitenlandse partners voor Europese projecten.

Europese Netwerken voor regio's

Naast de Nederlandse samenwerkingsverbanden werkt Noord-Holland ook samen in Europese regionale netwerken. Deze netwerken worden gevormd rond een bepaald thema of op basis van gezamenlijke belangen en gelijksoortige problematiek waarmee men zich geconfronteerd ziet. Regio's die dezelfde belangen of problemen hebben kunnen door gerichte samenwerking het Europese beleidsproces beïnvloeden. Het lidmaatschap van een Europees netwerk geeft je als regio meer slagkracht en deze netwerken zijn ook een belangrijke plek voor kennisdeling.

Noord-Holland is actief lid van de Conference of Peripheral Maritime Regions (CPMR) en de North Sea Commission (NSC). Noord-Holland is voorzitter van de werkgroep Maritime Spatial Planning (MSP) van het netwerk CPMR. Zowel bestuurlijk als ambtelijk draagt Noord-Holland bij aan deze netwerken door bijeenkomsten te organiseren of bij te wonen voor kennisdeling en standpuntbepaling. De grootte van met name CPMR zorgt ervoor dat dit een invloedrijke partij is in Brussel. Inhoudelijk ligt de nadruk op maritieme onderwerpen, economisch beleid en de positie van regio's in de Europese Unie, inclusief het regionaal beleid. Doordat het netwerk beschikt over een deskundige staf, wordt ons bovendien werk uit handen genomen bij zowel (voorbereiding van) beleidsbeïnvloeding als informatieverwerving.

Noord-Holland is in 2016 lid geworden van het POLIS netwerk. POLIS is een netwerk van Europese steden en regio's voor de ontwikkeling van innovatieve technologieën en uitwisseling van kennis voor lokaal en regionaal transportbeleid. Het POLIS netwerk is erg gericht op kennisdeling en doet

CONCEPT

haar best om Europees beleid te beïnvloeden door voor de belangen van steden en regio's op te komen. Voor Noord-Holland ligt inhoudelijke nadruk op de Smart Mobility onderwerpen en de Richtlijn Intelligente Vervoerssystemen (ITS).

Daarnaast is Noord-Holland, al dan niet in het verband van de Randstadsamenwerking, lid van diverse andere Europese netwerken:

- PURPLE: voor peri-urbane regio's;
- ERIAFF: voor land- en tuinbouwbelangen;
- ERRIN: Voor kennis en innovatie.

Door deel te nemen aan een Europees netwerk wordt gebruik gemaakt van de kennis en ervaringen van leden uit verschillende Europese landen om de eigen uitdagingen aan te pakken. Dit kan voorkomen dat elke regio het spreekwoordelijke wiel opnieuw uitvindt en kan innovatie bevorderen.

- Deelname aan een Europees netwerk draagt bij aan een versterking van de provinciale doelen;
- Europese kennisnetwerken zijn primair gericht op kennisuitwisseling;
- Deelname kan als secundair doel hebben: het in contact komen met vertrouwde partners voor een project, profilering van de provincie/Regio Randstad in Europa en beleidsbeïnvloeding.

<u>Ambities voor de langere termijn</u>
Noord-Holland werkt actief samen in Brussel vanuit de overtuiging dat alleen dan het verschil gemaakt kan worden om te zorgen dat wet- en regelgeving die uiteindelijk in Nederland geïmplementeerd wordt, beïnvloed kan worden. Noord-Holland kiest ervoor om de investering van tijd en middelen die dit vergt te blijven inzetten. Om positie op te bouwen en Noord-Holland te profileren moet de provincie in Brussel bekend staan om de gedegen inhoudelijke bijdragen en de bereidheid om voor het gezamenlijk belang op te treden. Door het leveren van inhoud en door het opbouwen van een goede reputatie kan Noord-Holland de invloed binnen bijvoorbeeld CPMR en POLIS vergroten en zo uiteindelijk ook de invloed in Brussel.

- *Noord-Holland zet de bestaande samenwerkingsverbanden voort en levert een actieve bijdrage om deze te versterken en te verbeteren door, zowel ambtelijk als bestuurlijk, vergaderingen en bijeenkomsten bij te wonen of te organiseren.*
- *Noord-Holland benut het netwerk POLIS optimaal en richt zich daarom op het opbouwen van dit netwerk.*
- *Noord- Holland continueert de versterkte positie binnen CPMR zodat het netwerk nog beter benut kan worden voor Noord-Hollandse inhoudelijke doelstellingen.*

3. Noord-Hollandse prioriteiten

Zoals duidelijk is geworden zijn er overkoepelende thema's en samenwerkingsverbanden die niet gekoppeld zijn aan een specifiek beleidsveld. Voor Noord-Holland is er daarnaast een aantal thema's waar de provincie een grote toegevoegde waarde heeft en die niet (geheel) terugkomen in de Randstadstrategie en het HNP werkplan waar wij uitvoering aan geven in samenwerking met andere

CONCEPT

regio's. Aan deze specifieke thema's worden in de uitwerking Noord-Hollandse accenten toegevoegd. Het is van belang te benadrukken dat het niet zo is dat Noord-Holland niet actief is op een thema als het hieronder niet vermeld staat. De keuze is gemaakt om prioriteit te geven aan onderwerpen waar Noord-Holland het verschil kan maken vanwege haar belangen of positie en die niet in Randstad- of IPO-verband worden opgepakt. Ook kan het zo zijn dat Noord-Holland ervoor kiest om een aantal accenten toe te voegen aan thema's die ook elders een plek hebben gekregen. Ook dan wordt het onderwerp hieronder behandeld.

Prioriteit 1 Regionale economie en Land- en tuinbouw

Land- en tuinbouw

De Europese Unie bepaalt vrijwel alle kaders op het Landbouwdossier. Dit betekent dat Europa sterk onze focus en prioriteiten voor het beleid bepaalt. Het beleid is veelal rechtstreeks van toepassing in de lidstaten van de EU en vereist daardoor het maken van nationale én ook provinciale keuzes voor doelen en ambities in lijn met de Europese opgaven. Om ervoor te zorgen dat Europees beleid en provinciaal beleid overeenstemmen en dat Europees beleid op provinciaal niveau toepasbaar en uitvoerbaar is, maken we gebruik van de mogelijkheden en kansen voor beleidsbeïnvloeding van Europees beleid door onze provincie. Zo is Agrofood een belangrijk thema in de Europastrategie van de Randstad. Echter vanwege het feit dat er voor Noord-Holland ook zeer specifieke belangen spelen, is er voor gekozen dit onderwerp ook in deze strategie op te nemen. De positie van de tuinbouw in onze provincie, Seed Valley, de Greenports en de aanpak met de collectieven zijn zeer bijzonder in Europa en dat willen we uitdragen.

Provincies hebben op bepaalde terreinen in de landbouw en het landelijk gebied een grote rol. Denk bijvoorbeeld aan de uitvoering van het plattelandsontwikkelingsbeleid (het POP). In de toekomst kan de verantwoordelijkheid van de provincie op dit dossier door de verdere decentralisatie van het Rijk sterker worden. Wij moeten daarop anticiperen, omdat we op die manier, meer dan voorheen de kans hebben om onze rol in de toekomst zelf in te vullen. De toekomstige hervormingen van het Europees Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) bieden naar verwachting meer kansen voor het realiseren van provinciale doelen. Het GLB biedt kansen om andere provinciale ambities beter te kunnen verankeren en daarmee verschillende Europese fondsen te benutten voor provinciale ambities. En dat is een uitdaging.

Het Europees GLB is opgebouwd uit twee pijlers:

> Pijler 1: de directe betalingen en het markt- en prijsbeleid, gefinancierd vanuit het ELGF (Europees Landbouw en Garantie Fonds);
>
> Pijler 2: het plattelandsontwikkelingsbeleid, gefinancierd uit het ELFPO (Europees Landbouw Fonds voor Plattelandsontwikkeling) en aangevuld met cofinanciering van Rijk, provincies, gemeenten, waterschappen.

De middelen voor pijler 1 worden vanuit de Europese Commissie (via de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, RVO.nl) direct aan de boeren betaald (op basis van door de boer in te dienen aanvraag). Ook de middelen voor het markt- en prijsbeleid worden afgehandeld vanuit de Europese Commissie. De provincies spelen hierin in de huidige situatie geen rol. Maar voor pijler 2 ligt dat anders. Daar hebben het Rijk en met ingang van 2015 vooral de provincies een formele rol. Deze rol houdt in dat het Rijk het beheer en de uitvoering van het POP3 (Plattelands

CONCEPT

Ontwikkelingsbeleid 2014-2020) gedecentraliseerd heeft naar de provincies, op enkele specifieke Rijksonderdelen na die van beperkte omvang zijn. De provincies benutten dit om hun rol en positie in het landelijk gebied te versterken.

Noord-Holland legt de focus op:

a) Regionale economie: meer inzet op clustervorming bijvoorbeeld zoals nu gebeurt bij de Greenports, waarin de hele agrarische keten en de triple helix structuur vertegenwoordigd is. Daarnaast moet de clustervorming beleidsmatig worden uitgewerkt in een integrale aanpak op het vlak van natuur, landbouw, economie en water. Ook zullen we bijdragen aan het ontwikkelen van een duurzaam beleid en instrumentarium voor o.a. certificering.
b) Innovatie en kennis: op het punt van innovatie zullen we steeds aansluiting blijven zoeken bij de topsectoren en actief zijn in de reguliere IPO overleggen om het provinciale belang te blijven benadrukken. Het Ministerie van EZ vraagt de provincies mogelijk ook in de komende periode meer middelen in te zetten op innovatie en nationale en provinciale regelingen te combineren.
c) Versterking samenwerking: op het punt van Europese opgaven blijven we gericht op samenwerking en is er vanuit onze provincie structurele ondersteuning gewenst bij o.a. samenwerkingsverbanden als de Greenports en een nog te vormen agrofood cluster in de MRA. Samenwerkingsverbanden en partnerschappen stellen de sector beter in staat om punten te agenderen. Bovendien is samenwerking nodig om te kunnen participeren in grote Europese kennisprojecten.
d) Vergroening van het GLB (Gemeenschappelijk Landbouw Beleid) is een speerpunt: het opstellen van een breed gedragen inhoudelijke visie gericht op de vergroeningsopgave is nodig om de discussie over de vergroening goed te kunnen voeren. Gezien het feit dat het GLB constant in beweging is, vereist dit structurele inzet binnen het krachtenveld op Europees en Rijksniveau, waar sturing is te geven op basis van de provinciale visie resp. waardoor de provinciale visie gevoed kan worden.
   Voor de kansrijkheid is het van belang dat de provincies en waterschappen de sturing gezamenlijk uitdragen. Het goed functioneren van het agrarisch natuurbeheer en m.n. het werken met de agrarische collectieven lijkt tot een groot draagvlak bij de agrarische sector te leiden. De collectieven zijn nieuw en nog kwetsbaar als instrument. Het succesvol verder ontwikkelen van de collectieven is daarom een randvoorwaarde.
e) Water: water is voor Noord-Holland een van de sterke thema's voor het GLB. We zullen een gezamenlijke agenda en lobby met de water gerelateerde partijen opzetten en een verkenning uitvoeren naar bron- en effectgerichte maatregelen gekoppeld aan de waterdoelen.
f) Fosfaatregeling: we zullen lobbyen in Den Haag voor de fosfaatregeling (een regeling die voortkomt uit de afspraken met Brussel in het kader van de Nitraatrichtlijn). Nederland overschrijdt de afspraken met de Europese Commissie voor de productie van fosfaat en er worden nu nationale maatregelen voorgesteld om die productie te beperken.

CONCEPT

Ambities voor de langere termijn

- Noord-Holland heeft Brussel iets te bieden als het gaat om land- en tuinbouw. Daarom willen wij de tuinbouw op de kaart zetten in Brussel en de positie van de tuinbouw in onze provincie in de wereld benoemen en zichtbaar maken.
- Noord-Holland wil voorbereid zijn op eventuele decentralisatie van het Rijk naar de provincie, op onze taken, rollen en positie zodat wij onze taken en onze verantwoordelijkheden richting inwoners en agrariërs goed kunnen invullen, samen met hen.
- Noord-Holland wil de goede samenwerking met collectieven, die gebaseerd is op innovatief coöperatief denken, als praktijkvoorbeeld voor de EU neerzetten en tevens als inspiratie-bron voor andere Europese landen dienen.
- Noord-Holland stelt een position paper op met lobbydoelen voor het Europees landbouw-beleid na 2020, waarin we het beleid zodanig willen moderniseren dat Noord-Hollandse agrariërs er mee uit de voeten kunnen. Dat doen wij samen met de andere provincies (in IPO verband).
- Noord-Holland onderhoudt contact met Europese instanties, het Rijk, de gemeenten en provincies, de ngo's, agrarische natuurverenigingen, het Europese netwerk Eriaff (European Regions for Innovation in Agriculture, Food and Forestry), de Greenports in Nederland, en organisaties zoals de LTO-Nederland en de Unie van Waterschappen, om over en weer kennis te delen.

Regionale Economie: verduurzaming industrie

De provincie Noord-Holland behoort tot de sterkste en vitaalste economische regio's van Nederland. Dit zien we onder meer terug in het Bruto Regionaal Product (20% van het BBP van Nederland), de werkgelegenheid (18% van de banen van Nederland) en de buitenlandse investeringen en vestigingen (nummer 1 van Nederland). Noord-Holland is een economische motor en heeft in belangrijke mate bijgedragen aan het economische herstel van Nederland na de recessie. Regionale economie is een kerntaak van de provincie. Noord-Holland zet zich dan ook in om deze op Europees niveau onder de aandacht te brengen als het gaat om kansen en knelpunten. Sterke troeven van Noord-Holland zijn onder andere de aanwezigheid van Amsterdam en luchthaven Schiphol, de hoogwaardige en veelzijdige arbeidsmarkt, de kwaliteit van de leefomgeving en rijkdom aan cultuur en historie, het toerisme en de diversiteit van economische sectoren. Ook de aanwezigheid van bijzondere clusters in Noord-Hollandse regio's zoals zeehavens, het luchthavencomplex, de grootste datahub in Nederland en mondiaal het op een na grootste internetknooppunt Amsterdam Internet Exchange, de zaadveredeling en de Greenports, het Hilversumse Mediapark, en de internationale handel en export, financiële en zakelijke dienstverlening en creatieve industrie in de Amsterdamse regio dragen hier aan bij. Deze kwaliteiten maken dat Noord-Holland vooral een regio van kansen is met een grote aantrekkingskracht op jongeren, arbeidsmigranten, internationale bedrijven en kenniswerkers, startende creatieve bedrijven, en gesettelde bedrijven met internationale oriëntatie en groeiambities.

De kansen en de knelpunten worden ook grotendeels in samenwerking met andere provincies, bedrijfsleven en kennisinstellingen opgepakt. Wij zien een specifiek Noord-Hollands knelpunt dat aandacht behoeft, namelijk bij de grootschalige industrie en bij bedrijven die veel CO2 uitstoten, zoals bijvoorbeeld Tata Steel en Schiphol. Als provincie zetten we ons op Europees niveau in voor het behoud en versterken van deze bedrijven vanwege het belang voor de regionale werkgelegenheid.

CONCEPT

Tata Steel staat met ruim 9.500 arbeidsplaatsen (in 2015) op de 7e plaats van de grootste werkgevers binnen de provincie. Tata Steel is niet alleen belangrijk voor de werkgelegenheid in de regio maar levert ook een grote bijdrage aan de kennisontwikkeling. Vandaar dat Tata Steel ook permanent lid is van de Amsterdam Economic Board. De Noord-Hollandse staalfabriek is de op één na schoonste staalfabriek ter wereld. Deze positie heeft zij kunnen innemen door constante vernieuwing en verduurzaming van het proces voor het maken van hoogwaardig staal. Daarom draait de locatie goed in vergelijking met de Britse staalfabrieken van het Indiase Tata, die vrijwel allemaal in de etalage staan. Echter, een goede positie voor Tata Steel in IJmuiden is geen vanzelfsprekendheid, daarom zet Tata IJmuiden sterk in op research en development. Om haar concurrentiepositie te kunnen behouden, zeker nu er zeer goedkoop staal gedumpt wordt op de Europese markt door China, heeft zij het initiatief genomen om nog hoogwaardiger staal te produceren met minder gebruik van grondstoffen en uitstoot. Door de aanwezige kennis bij TATA IJmuiden heeft zij binnen het TATA – concern de mogelijkheid gekregen voor een pilot, te weten Hisarna. Innovatie is de sleutel om de staalproductie in IJmuiden te behouden. Het beschikbaar stellen van vreemd kapitaal middels Europese investeringsfondsen en programma's kan hierbij helpen. Anderzijds willen wij waar mogelijk initiatieven zoals Techport ondersteunen. De Techniek Campus Techport is hét centrum in de regio IJmond waar het gaat om kiezen voor leren, werken en innoveren in de techniek. Met Techport wordt Tata Steel bediend als het gaat om een kwalitatief goede instroom aan arbeidskrachten (inclusief bijscholing) en vindt er kennisuitwisseling plaats van Tata Steel met andere industriële bedrijven.

Schiphol is met de daar gevestigde bedrijven als KLM zelfs de grootste werkgever in Noord-Holland en levert daarmee direct en ook indirect (bijvoorbeeld via toeleveranciers aan het luchthaven-product) een economische bijdrage. Ook is Schiphol een belangrijke vestigingsplaatsfactor. Voor een aantal sectoren is de aanwezigheid van Schiphol extra van belang: Europese Hoofdkantoren (EHQ's) en Europese Distributiecentra (EDC's), zakelijke bezoekers en internationale congressen en toerisme. Schiphol is ook permanent lid van de Amsterdam Economic Board. De positie van Schiphol als strategische hub en grote werkgever is echter geen gegeven. De hub-status is kwetsbaar gelet op bijvoorbeeld de opkomst van nieuwe hubs (Istanbul en Dubai) door het verschuiven van het economische zwaartepunt van de wereldeconomie in de richting van het Midden en Verre Oosten , concurrentie van nabij gelegen hubs, concurrentie Low Cost Carriers en de opkomst van Long Haul/lange afstandsvliegtuigen waardoor overstappen op Schiphol minder noodzakelijk kan worden. Hierdoor kan de internationale positie van Schiphol meer onder druk komen te staan en hierdoor kan de sterke positie van de MRA als een van de best bereikbare en aantrekkelijke locaties voor internationaal opererende bedrijven worden bedreigd.

De provincie Noord-Holland zet in op de versterking van de ruimtelijke economie van de Schipholregio en de internationale concurrentiepositie van de MRA via het Uitvoeringsprogramma SMASH (Structuurvisie Mainport Amsterdam Schiphol Haarlemmermeer), de REVS (Ruimtelijk Economische Visie). Daarnaast financiert de provincie Noord-Holland samen met Luchthaven Schiphol en het Rijk de Stichting Leefomgeving Schiphol die tot doel heeft om de kwaliteit van de leef- en woonsituatie voor bewoners in gemeenten rondom de luchthaven Schiphol te verbeteren.

CONCEPT

Ambities voor de langere termijn

- Noord-Holland zet in op behoud en groei van werkgelegenheid in Noord-Holland door middel van innovaties en verduurzaming bij grote industrieën.
- Noord-Holland maakt hierbij optimaal gebruik van de Europese programma's Kansen voor West en INTERREG.
- Noord-Holland richt zich op het verbeteren van Europese regelgeving met als doel dat deze regelgeving bijdraagt aan zowel de regionale economie als het milieu en het klimaat. Wij kaarten de problematiek aan bij de Europese Commissie, o.a. door Europese beleidsmakers uit te nodigen voor werkbezoeken, en vragen aandacht voor uitvoeringsproblemen die de werkgelegenheid in Noord-Holland onder druk zetten.

Prioriteit 2: Water

Water is een thema dat ook in Randstadverband wordt opgepakt, met name wat betreft de Europese Kaderrichtlijn Water. Omdat water een belangrijk thema voor Noord-Holland is, komt het ook terug in de Noord-Hollandse Europastrategie. Onder andere op het gebied van Maritime Spatial Planning (Ruimtelijke ordening op zee), dat een nauwe relatie heeft met de ruimtelijke ordening en economische ontwikkeling op land en met het beheer van de kust. Ook op het gebied van waterveiligheid heeft Noord-Holland eigen belangen en verantwoordelijkheden die verschillen van die van andere provincies .

De lokale en regionale overheden zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het waterbeleid en -wetgeving van de EU en zijn verantwoordelijk voor de watervoorziening en een duurzaam waterbeheer, beheer van grond- en oppervlaktewater en bescherming tegen overstromingen. Het is van essentieel belang dat de lokale en regionale overheden van de EU en het Comité van de Regio's (CvdR) worden betrokken bij de opstelling van het beleid om te komen tot uitvoerbaar beleid. Goed beheer van grond- en oppervlaktewater is van belang, zoals wordt benadrukt in de maatregelen van de Kaderrichtlijn Water (KRW). De betrouwbaarheid van het drinkwater wordt beïnvloed door de landen aan de bron. De regels van de KRW staan momenteel ter discussie. Regels mogen niet een doel op zich zijn en bij de beoordeling ervan is het van belang dat wij kijken naar wat echt werkbaar is op Europees niveau (en wat niet).

Het is belangrijk dat er EU-instrumenten zijn die duidelijke en precieze doelstellingen voor een efficiënt watergebruik geven voor elk van water afhankelijk actiegebied, en ook dat er Europese kwaliteitsnormen komen voor hergebruik en terugwinning.

Voor het door de Europese Commissie gesubsidieerde INTERREG project 'NorthSEE' heeft Noord-Holland zich namens de North Sea Commission gecommitteerd om regio's te betrekken bij het opstellen van structuurvisies voor de zee. Het doel van het project is om een methodiek te ontwikkelen voor coherente planning op het terrein van energie, milieu en transport over zee. Nationale overheden zijn hier in de eerste plaats voor verantwoordelijk en Nederland heeft reeds een Rijksstructuurvisie voor de Noordzee vastgesteld. Echter, daar waar de activiteiten op zee aan land komen hebben de regio's grote belangen. Daarom is er op aangedrongen om ook regio's te betrekken bij de afstemming tussen de landen om de Noordzee. Via het project krijgt Noord-Holland subsidie om de afstemming met en betrokkenheid van regio's te faciliteren.

CONCEPT

Ambities voor de langere termijn

- Noord-Holland wil dat de interactie tussen ontwikkelingen op zee en op land én de rol die regio's daarbij spelen expliciet worden benoemd in nationale structuurvisies van de lidstaten rondom de Noordzee. Om dit proces van maritieme ruimtelijke ordening te beïnvloeden neemt Noord-Holland deel aan het INTERREG project 'NorthSEE' zodat de regionale inbreng bij de vorming van nationale structuurvisies verzekerd is. Daarmee bestendigen wij tevens de positie binnen het netwerk CPMR en de North Sea Commission.
- Noord-Holland wil bij de herziening van de Kaderrichtlijn Water de waterkwaliteit in Noord-Holland blijven garanderen. De ontwikkelingen omtrent de Kaderrichtlijn Water worden in samenwerking met regionale partners gevolgd en beïnvloed.
- Noord-Holland wil de positie van koploper op het gebied van innovatieve oplossingen voor toekomstig waterbeheer behouden en uitdragen naar andere Europese regio's. Wij schrijven daarom een adviesrapport voor het Comité van de Regio's over doeltreffende waterbeheersystemen met als doel dat het Comité van de Regio's een advies vaststelt over deze innovatieve oplossingen voor toekomstig waterbeheer en dat het wordt aangeboden aan de Europese Raad, de Europese Commissie en het Europees Parlement.
- Noord-Holland benut het CPMR netwerk om beleidsontwikkelingen op het gebied van maritieme ruimtelijke ordening en kustbeheer te beïnvloeden.

Prioriteit 3: Europees Cohesie- en investeringsbeleid

Het doel van het Europees investeringsbeleid, ook wel cohesiebeleid genoemd, is om het concurrentievermogen van Europa te versterken. Verder heeft het als doel samenwerking tussen regio's en landen te stimuleren. Voor dit beleid is er ongeveer een derde van de totale EU-begroting gereserveerd in de zogeheten structuurfondsen. Het investeringsbeleid van de EU heeft veel invloed op verschillende beleidsvelden van de provincie, zoals milieu, natuur en regionale economie. Europa biedt oplossingen door middel van regelgeving maar ook door interessante subsidiemogelijkheden. Noord-Holland wil dat dit beleid zo wordt vormgegeven dat Noord-Hollandse bedrijven er maximaal van kunnen profiteren.

De Europese Fondsen voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) zijn 7-jarige programma's. De huidige programma's lopen van 2014 tot 2020. In deze budgettaire periode biedt Europa financieringsmogelijkheden voor het realiseren van beleidsdoelstellingen van de provincie en haar partners. Dit doen wij via twee sporen:

- In het huidige beleid benutten wij actief de mogelijkheden binnen Europese subsidieprogramma's zoals Kansen voor West en INTERREG zodat de concurrentiekracht, het ondernemerschap en de werkgelegenheid verbeterd worden. Het doel van EFRO-middelen is immers het versterken van het concurrentievermogen en het stimuleren van samenwerking tussen regio's en landen.
- Voor het toekomstige beleid willen wij eveneens kunnen profiteren van de mogelijkheden van Europese programma's. Het huidige Europese begrotingsbeleid loopt tot en met 2020. Daarna wordt een nieuwe Europese begroting, inclusief financiering voor het investeringsbeleid en regionale ontwikkeling vastgesteld. Omdat de onderhandelingen over de begroting tot op het allerhoogste Europese politieke niveau plaatsvinden, worden de voorbereidingen hierop nu al gestart. Voor Noord-Holland is het van belang om in ieder geval op de hoogte te zijn van de ontwikkelingen omtrent het investeringsbeleid na 2020. In

CONCEPT

de praktijk blijkt steeds weer dat dit investeringsbeleid bijdraagt aan concrete projecten van ondernemers in onze regio.

Noord-Holland zet nu actief in op het stimuleren van Europese subsidiemogelijkheden van EFRO (Kansen voor West en INTERREG). Vanwege het feit dat de prioriteiten van de EFRO programma's naadloos aansluiten op provinciaal beleid, is het een kansrijke subsidie om provinciale doelstellingen met alternatieve financieringsbronnen te verwezenlijken. De provincie Noord-Holland stimuleert deelname door middel van gerichte advisering (Adviespunt Europese Subsidies) en het beschikbaar stellen van cofinanciering om Europese samenwerking op voor Noord-Holland belangrijke thema's optimaal te bevorderen. Hierdoor worden EFRO subsidies effectief en efficiënt ingezet en geïntensiveerd door het beschikbaar stellen van cofinanciering.

Flexibiliteit: een discussie aan verandering onderhevig
Voor de discussies omtrent het nieuwe investeringsbeleid na 2020 hanteren wij de volgende uitgangspunten. Deze uitgangspunten geven de kaders aan van de Noord-Hollandse inzet, maar laten tevens ruimte voor flexibiliteit om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen in het politieke debat. Het is van belang dat deze vorm van adaptief beleid mogelijk is omdat de loop van het debat moeilijk is te voorspellen. Daarom blijven wij de ontwikkelingen van het cohesiebeleid intensief volgen en bij een mogelijke wijziging van het cohesiebeleid, gaan wij ons opnieuw beraden op de Noord-Hollandse aanpak.

Noord-Hollandse uitgangspunten bij lobby

1. Nadruk op 'European added value' van Europese fondsen.
   Europese fondsen hebben toegevoegde waarde als ze een Europese dimensie hebben en daadwerkelijk bijdragen aan Europese doelen. Op deze manier is het een financieringsbron voor projecten op voor Noord-Holland belangrijke thema's. Met name een grensoverschrijdende component vinden wij zeer waardevol.
2. Fondsen voornamelijk ter stimulering van innovatie en duurzaamheid.
   Deze thema's hebben een belangrijke Europese component. De effectiviteit van de subsidies wordt vergroot als deze op twee thema's ingezet kunnen worden.
3. Subsidies moeten behouden blijven.
   Leningen en andere financiële instrumenten zijn een belangrijke toevoeging aan de Europese fondsen. Subsidies vormen echter een basis en kunnen juist het zetje betekenen voor innovaties en duurzame projecten om echt van de grond te komen.
4. Versimpeling van instrumentarium en administratieve lasten.
   De bureaucratie vormt een barrière voor het MKB en start-ups. Er zijn meerdere fondsen, met verschillende doelstellingen. Dit is goed, maar het is onnodig om daarvoor ook meerdere werkwijzen en verordeningen te hebben.

<u>Ambities voor de langere termijn</u>

- Noord-Holland maakt optimaal gebruik van de subsidiemogelijkheden van EFRO in de huidige programmaperiode. Daarom zetten we actief in op het stimuleren van de programma's Kansen voor West en INTERREG.
- Noord-Holland volgt en beïnvloedt op dit moment de beleidsontwikkelingen omtrent het nieuwe investeringsbeleid dat van kracht wordt na 2020.

CONCEPT

- Noord-Holland is in IPO-verband actief betrokken bij toekomstige beleidsontwikkelingen om het investeringsbeleid na 2020 te beïnvloeden. In IPO-verband wordt er een standpunt namens de Nederlandse provincies ingenomen en uitgedragen.
- Noord-Holland zal parallel het gezamenlijke Nederlandse standpunt ook via het netwerk CPMR onder de aandacht brengen van Europese instellingen.

Goede voorbeelden delen als onderdeel van de lobby: Texel als icoon

De Europese Unie is altijd op zoek naar goede praktijkvoorbeelden. Die helpen bij het maken van beleidsafwegingen en biedt de gelegenheid om op een concrete manier te laten zien wat de bijdrage aan Europees beleid kan zijn. Dit soort goede voorbeelden zijn onmisbaar bij elke lobby. Noord-Holland wil zoveel mogelijk waardevolle projecten of samenwerkingsverbanden delen met de Europese instellingen, zodat zij die gegevens kunnen gebruiken bij beleidsontwikkeling.

Texel is typisch een voorbeeld waar veel aansprekende innovaties bij elkaar komen. De schaal van het eiland leidt tot veel aandacht van onderzoeksinstellingen en bedrijven om experimenten op te zetten in het kader van de energietransitie. Een lokale energie coöperatie “Texel Energie” is de motor achter veel ontwikkelingen. Zo wordt er door onder andere het NIOZ en Imares gewerkt aan de ontwikkeling van een internationaal kenniscluster over de mogelijkheden van zeewier. De boot `Texelstroom` van rederij TESO is recent in de vaart gegaan en is voorzien van diverse duurzame toepassingen; zo vaart de boot onder andere op CNG (gecomprimeerd aardgas) en zonne-energie. Ook wordt er op Texel volop geïnnoveerd in verduurzaming van de gebouwde omgeving. Meerdere woningen zijn energieneutraal gerenoveerd en Alliander heeft het eiland benoemd als “proeftuin” om te experimenteren met smart grids. Op het gebied van mobiliteit wordt flink geïnvesteerd in elektrisch vervoer. De provincie Noord-Holland heeft de afgelopen jaren 5 miljoen euro geïnvesteerd om de experimenten op het gebied van energietransitie mede mogelijk te maken.

Andere voorbeelden zijn:
Onderwaterarcheologie, Energiebesparing, Duurzame energie, Elektrisch rijden, Research center voor zeewier

Prioriteit 4: Smart mobility

Om de regio bereikbaar te houden en gastvrij te zijn voor inwoners en bezoekers, wil de provincie Noord-Holland - samen met haar partners in de Metropoolregio Amsterdam - de beste regio in Europa zijn op het gebied van verkeersmanagement. Alle slimme, nieuwe technieken die beschikbaar zijn om de doorstroming op netwerkniveau te verbeteren, willen we hiervoor inzetten. De regio is hierbij ook een proeftuin om nieuwe technologieën in de praktijk uit te proberen. Daarvoor nemen we initiatieven zoals de Praktijkproef Amsterdam, Smart Mobility Schiphol en Intelligente Verkeerslichten (als onderdeel van Beter Benutten ITS). Ook zetten we in op proeven met zelfrijdende auto’s zoals met Daimler en Nissan. Graag maken we gebruik van de kennis en kunde in Europa en geven we input aan standaardisaties. Binnen Noord-Holland is er een inventarisatie gedaan van de belangrijkste ITS-ontwikkelingen in Europa en mogelijkheden voor het Landelijk Verkeersmanagement Beraad (LVMB) om aansluiting te vinden bij Europa. Hierbij is het advies geweest om als Noord-Holland lid te worden van de Europese belangengroep POLIS, die op het gebied van mobiliteit de belangen vertegenwoordigt. Noord-Holland is dan ook in 2016 lid geworden

van dit netwerk. Zoals al eerder benoemd is POLIS een netwerk van Europese steden en regio's voor de ontwikkeling van innovatieve technologieën en uitwisseling van kennis voor lokaal en regionaal transportbeleid. POLIS stelt position papers op, wisselt kennis uit met de leden en probeert de belangen van regio's in te brengen bij de Europese Commissie.

De Europese Commissie werkt momenteel aan fase 2 van het zogenaamde EU C-ITS Deployment Platform. Doel is om medio 2017 met een verordening te komen die de toepassing van *connected* en coöperatieve systemen en diensten mogelijk maakt op Europese schaal. Deze diensten zouden in de toekomst kunnen bijdragen aan intelligente vervoersmiddelen zoals zelfrijdende auto's. De provincie Noord-Holland is vertegenwoordigd in de werkgroep die de regionale en stedelijke aspecten van deze verordening moet bekijken.

Nederland en de provincie Noord-Holland specifiek, profileren zich als een testruimte voor innovatie rondom ITS, automatisch rijden en andere technologische ontwikkelingen op het gebied van Transport.

De verkeerslichten en verkeerscentrale van de provincie Noord-Holland behoren tot de modernste van Europa. Samen met de markt zet Noord-Holland de volgende stap op het gebied van intelligente transportsystemen. Deze koploperpositie wil Noord-Holland behouden om zo een voorbeeld te kunnen zijn voor andere regio's. Als de provincie Noord-Holland als regio vooroploopt, maar de andere regio's blijven achter qua introductie van ontwikkelingen ten opzichte van andere regio's in Europa dan kan dat problemen opleveren bij de transitie naar andere mobiliteitssystemen. Het is daarom belangrijk om kennis en kunde met andere regio's te delen. Maar ook om samen met de beleidsmakers van de Europese Commissie en het Europees Parlement regels op te stellen die deze ontwikkelingen bijhouden.

Financiering van (duurzame) innovaties op provinciaal grondgebied gebeurt op verschillende manieren: investeringsprogramma's (PMI), publiek-private samenwerking (consortium SolaRoad, Beter Benutten), regionale samenwerking (MRA-e) en ook via Europese programma's (INTERREG). Noord-Holland wil daar in de toekomst gebruik van blijven maken om innovaties aan te jagen.

<u>Ambities voor de langere termijn</u>

- Noord-Holland wil de beste regio in Europa zijn op het gebied van verkeersmanagement. Dit draagt bij aan de bereikbaarheid voor bewoners en bezoekers.
- Noord-Holland wil op Europese schaal een bijdrage leveren aan innovatieve ontwikkelingen van ITS en deze kennis delen met andere regio's, zodat de ontwikkelingen in Europees verband gelijk opgaan en er tevens goede regelgeving ontstaat.
- Noord-Holland wil op het gebied van E-mobility actief op Europees niveau samenwerken met andere regio's en steden om zo de uitrol van elektrisch rijden te bespoedigen en te kunnen leren van elkaars ervaringen.

CONCEPT

Bijlage A Onderwerpen behandeld in de verschillende strategieën

Agrofood	Randstadstrategie
Betere regelgeving	Werkplan HNP
Biodiversiteit	Werkplan HNP
Circulaire economie en energie	Randstadstrategie
Circulaire economie	Werkplan HNP
De slimme Randstad (innovatie)	Randstadstrategie
Europees Cohesie- en investeringsbeleid	Europastrategie Noord-Holland
Klimaat & energie	Werkplan HNP
Luchtkwaliteit	Werkplan HNP
Milieu, natuur en water	Randstadstrategie
Regionale economie en bereikbaarheid	Randstadstrategie
Regionale economie en innovatie	Werkplan HNP
Regionale economie en Land- en tuinbouw	Europastrategie Noord-Holland
Smart mobility	Europastrategie Noord-Holland
Toekomst Europees investeringsbeleid	Werkplan HNP
Toekomst gemeenschappelijk landbouwbeleid	Werkplan HNP
Urban Agenda	Werkplan HNP
Water	Europastrategie Noord-Holland

CONCEPT

Europastrategie Noord-Holland 2017-2021

Voorwoord door gedeputeerde Cees Loggen

De Europese Unie is volop in beweging. In alle Europese landen spelen grote opgaven waar we met zijn allen aan moeten werken. De Europese uitdagingen hebben effect op ons werk in de provincie Noord-Holland. Daarom vind ik het als gedeputeerde Europa belangrijk dat we als Noord-Holland in Europa een actieve bijdrage leveren. We moeten blijven streven naar samenwerking en het gezamenlijk aanpakken van problemen. Dat is precies de reden waarom ik er voor heb gekozen om te werken aan een eigen Noord-Hollandse Europastrategie. Juist nu is het van belang om prioriteiten te stellen: wat doen we als Noord-Holland wel en wat niet? Noord-Holland kan veel halen uit Brussel, zoals kennis, financiën en beleid. Tegelijkertijd kan Noord-Holland veel *brengen.* Ik ben ervan overtuigd dat Noord-Holland een voorbeeld kan zijn op het gebied van innovatie en duurzaamheid, bijvoorbeeld binnen waterbeheer en tuinbouw. Ook in onze aanpak van het managen van verkeerssystemen heeft onze provincie een koploperspositie in Europa. Met zulke *best practices* is Noord-Holland een volwaardig gesprekspartner van de Europese Unie en kan zij haar expertise delen in Brussel met als doel om problemen met elkaar aan te pakken en op te lossen. Het Europees beleid blijft van grote invloed op onze dagelijkse praktijk. Deze sterke punten van Noord-Holland heb ik een plek willen geven binnen de Noord-Hollandse Europastrategie zodat we de komende jaren onze aandacht en de ambitie op deze onderwerpen blijven inzetten. Daarbij vind ik het belangrijk dat we de prioriteiten en ambities uit deze strategie *samen* met anderen bereiken. Daarvoor benutten we ons uitgebreide netwerk.

1. Introductie: waarom een Noord-Hollandse Europastrategie?

De provincie Noord-Holland werkt in Europa samen in verschillende verbanden en coalities, afhankelijk van het onderwerp. Ten behoeve van die samenwerking zijn er meerdere afspraken, visiedocumenten en strategieën opgesteld. Toch kiest Noord-Holland ervoor om in aanvulling een eigen Europastrategie op te stellen. Zo leggen we accenten op een aantal specifieke inhoudelijke thema's die belangrijk zijn voor de provincie en waarborgen we de continuïteit. Europese besluitvormingsprocessen kunnen vele jaren duren. Als basis van de provinciale betrokkenheid in Brussel is een lange termijnvisie dus van belang.

In het Noord-Hollandse coalitieakkoord 'Ruimte voor groei' geeft het College van Gedeputeerde Staten aan zich te willen blijven inzetten op het verkrijgen van Europese subsidies voor Noord-Holland. Verder is het de ambitie dat Noord-Holland zich betrokken toont "bij de ontwikkelingen binnen de Europese Unie" en zich inspant voor "eenduidige en effectieve Europese plannen die uitvoerbaar zijn". De Europastrategie Noord-Holland 2017-2021 heeft als doel specifieke ambities voor Noord-Holland vast te leggen en uiteen te zetten welke rollen de provincie vervult in Brussel. Deze ambities en de acties die daaraan verbonden worden richten zich op de langere termijn, verder dan de huidige collegeperiode van 2015 - 2019. Dit zorgt voor een langere termijnvisie en meer continuïteit in de aanpak. De Europese strategie van Noord-Holland vormt de hoofdlijn van het Europabeleid voor het college van GS, voor PS en de ambtelijke organisatie. Zo is duidelijk op welke

onderwerpen de provincie inzet en hoe. Vanwege de grote diversiteit aan Europese onderwerpen en beleidsontwikkelingen is het noodzakelijk om selectief voor een aantal onderwerpen te kiezen en een aantal onderwerpen dus *niet* in de Noord-Hollandse strategie op te nemen. Die onderwerpen die in ander verband, in het bijzonder dat van de Randstadsamenwerking of het IPO, zijn gekwalificeerd als gezamenlijke belangen met gezamenlijke doelstellingen komen niet of in beperkte mate terug in deze Noord-Hollandse strategie aangezien we deze onderwerpen in samenwerking met de Randstad en/of IPO-verband oppakken.

Relatie Europastrategie Noord-Holland tot Randstad- en IPO-samenwerking
De provincie Noord-Holland werkt op veel dossiers samen in Randstad- en IPO-verband. Echter, niet alle dossiers worden door alle provincies even belangrijk gevonden. Daarom is het zaak om goed te kijken wanneer samenwerking in deze vaste verbanden nodig is, en wanneer er specifieke Noord-Hollandse belangen zijn die een andere aanpak rechtvaardigen. Daar waar de interesses gedeeld worden, werken we samen met andere partners. Als dit in mindere mate het geval is, zullen we flexibele partnerschappen aangaan. Als blijkt dat partners zich toch willen aansluiten bij de Noord-Hollandse prioriteiten versterkt dit de boodschap.
De Europastrategie van Noord-Holland 2017-2021 zal eigen dossiers kennen of een specifieke eigen focus op de genoemde dossiers, omdat we willen inzetten op de voor Noord-Holland belangrijke onderwerpen. In onze eigen strategie geven we met andere woorden aan op welke dossiers en op welke wijze we aanvullend zijn aan de Randstadstrategie en die van het Huis van de Nederlandse Provincies. In de Europastrategie Noord-Holland 2017-2021 wordt aandacht besteed aan de algemene inzet van de provincie, zoals op het onderwerp regionale samenwerking en de inzet op Europese netwerken waar de provincie lid van is. Daarnaast komen er vier inhoudelijke prioriteiten aan bod. Deze onderwerpen komen ook voor in de Randstadstrategie, maar kennen in de Europa strategie een specifieke eigen focus.

- Regionale economie en Land- en tuinbouw
- Water
- Europees Cohesie- en investeringsbeleid
- Smart mobility

Onderstaand figuur geeft weer wat de positie van de Europastrategie Noord-Holland 2017-2021 is ten opzichte van de andere Europastrategieën waaraan Noord-Holland zich heeft gecommitteerd. Alle vormen gezamenlijk de inzet van Noord-Holland in Brussel. De basis wordt gelegd door de

buitenste twee lagen. De Noord-Hollandse “kern” wordt gevormd door eigen onderwerpen. Belangrijk voor Noord-Holland, maar niet perse door alle andere provincies gedeeld. Overigens is deze figuur puur illustratief en geeft hij niet de prioritering van de verschillende lagen aan.

Adaptieve strategie
Het uitgangspunt is dat we lobbyen voor het algemeen belang van Noord-Holland in Europa. Flexibiliteit is belangrijk, want actuele onderwerpen op de Europese politieke agenda kunnen snel veranderen. Deze strategie bevat om die reden niet bij ieder onderwerp concrete acties. Die zijn namelijk niet altijd vooraf te bepalen. SMART acties zijn daarom niet altijd mogelijk. In plaats daarvan formuleren we ambities, speerpunten en doelen. Op deze manier kunnen we een adaptieve lobby voeren, die inspeelt op de argumenten van het betreffende moment en flexibel gebruik maakt van mogelijkheden die zich voordoen.
Vanzelfsprekend zal over een te grote wijziging van de kaders uit deze strategie -mocht die zich voordoen- opnieuw besloten moeten door Provinciale Staten. Daarom zal er jaarlijks over de voortgang en uitvoering van deze strategie gerapporteerd worden. Halverwege de looptijd van de Europastrategie Noord-Holland 2017-2021 zal tevens worden geëvalueerd of de doelen nog aansluitend zijn bij provinciale prioriteiten en of deze op een effectieve wijze worden behaald.

Verankering in de eigen organisatie, Europa is onvermijdelijk een factor
Zo wel ambtelijk als bestuurlijk proberen we de bewustwording over het belang van Europa te vergroten, als ook het belang van het effect dat Europese wet- en regelgeving op de provincie kan hebben. Een belangrijk orgaan hierbij is het Coördinatie Overleg Europa om zowel binnen de Staten als ook bij het College en het ambtelijk apparaat dit belang te benadrukken.

In de Europastrategie Noord-Holland 2017-2021 zijn waar mogelijk en zinvol doelstellingen en acties opgenomen om de provinciale inzet te bepalen. Er is getracht om de doelstellingen en provinciale acties *zo concreet mogelijk* te maken, daarbij in acht nemend de politieke nationale en Europese context. Tijdens de looptijd van deze strategie wordt het Coördinatie Overleg Europa gevraagd om de voortgang te monitoren.

Aanloop tot strategie: ontwikkelingen in Europa
De Europese Unie is volop in verandering en staat voor meerdere grote uitdagingen. Economische en politieke ontwikkelingen binnen de Europese grenzen en daarbuiten hebben hun invloed op het beleid dat wordt gemaakt. Uiteindelijk kan dit ook invloed hebben op Noord-Holland.

De keuze van de inwoners van het Verenigd Koninkrijk om uit de Europese Unie te treden is van grote invloed op de politieke debatten en beleidsontwikkelingen de komende jaren. De *Brexit* is een ontwikkeling die nog niet eerder heeft plaatsgevonden. Bestuurders, ambtenaren en volksvertegenwoordigers in Brussel en in de lidstaten zijn dus onbekend met wat het precies voor gevolgen heeft. Er is nog veel onzekerheid over de procedure van uittreding en over het moment waarop het Verenigd Koninkrijk daadwerkelijk de EU verlaat. Zo lang het Verenigd Koninkrijk nog lid is van de EU heeft het dezelfde rechten en plichten als andere lidstaten. Formeel verandert er tot het moment van uittreding aan de samenwerking van Noord-Holland met Britse regio’s nog niets. Noord-Holland blijft de ontwikkelingen nauwgezet volgen. Het is echter te vroeg om hier concrete maatregelen aan te verbinden; hiervoor zijn nog te veel zaken onduidelijk.

2. Context: samenwerking in Brussel voor beleidsbeïnvloeding

Relatie Regio Randstad en Huis van de Nederlandse Provincies
Het vormen van coalities en netwerken is essentieel in Brussel. Noord-Holland werkt samen met Nederlandse provincies en vormt verbanden met andere Europese regio's op inhoudelijke thema's die grensoverschrijdend zijn. De schaalgrootte van Noord-Holland is te klein om alleen iets voor elkaar te krijgen in Brussel. Alleen wanneer er samen wordt gewerkt zullen de Europese instellingen bereid zijn te kijken naar voorstellen of te luisteren naar bezwaren.

Om de slagkracht te vergroten, maar ook om het werk efficiënt te verdelen werkt Noord-Holland in IPO/HNP- en Randstadverband samen. Deze samenwerking vindt deels plaats in het Huis van de Nederlandse Provincies in Brussel, maar ook tussen de provinciehuizen in Nederland wordt er overlegd. Ten behoeve van deze samenwerkingen zijn er twee beleidsdocumenten opgesteld, de Europastrategie van de Regio Randstad en het jaarlijkse werkplan van het HNP.

Europastrategie van de Regio Randstad
Dit document is door Provinciale Staten van de vier Randstadprovincies vastgesteld en vormt het kader voor de Europese samenwerking van de provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland. De thema's in de Randstadstrategie zijn:

- De slimme Randstad (innovatie)
- Regionale economie en bereikbaarheid
- Circulaire economie en energie
- Agrofood
- Milieu, natuur en water

Gezamenlijke doelstellingen en activiteiten zijn geformuleerd. De publicatie van de Europastrategie Randstad vindt u hier.

Werkplan Huis van de Nederlandse Provincies (IPO)
In het HNP werken de twaalf provincies samen onder coördinatie van het IPO. Ieder jaar maken zij een werkplan om de werkafspraken vast te leggen. Dit werkplan wordt vastgesteld door het HNP-bestuur, waarna het ter kennisgeving wordt aangeboden aan het IPO bestuur.

De thema's die zijn opgenomen in het werkplan 2016 van het HNP zijn:

- Klimaat & energie
- Biodiversiteit
- Urban Agenda
- Circulaire economie
- Regionale economie en innovatie
- Luchtkwaliteit
- Betere regelgeving
- Toekomst gemeenschappelijk landbouwbeleid
- Toekomst Europees investeringsbeleid

Vanwege de verschillende belangen van de twaalf provincies zijn deze thema's vrij breed en bieden dus mogelijkheden om op veel verschillende manieren inzet te plegen in IPO verband. [1]

[1] Zie bijlage A voor de onderwerpen behandeld in de verschillende strategieën.

Mededepartementschap biodiversiteit

Het natuurbeleid wordt voor een deel bepaald in Brussel, in het bijzonder voor wat betreft Natura 2000 en de Vogel- en Habitatrichtlijn. Het nationale natuurbeleid is gedecentraliseerd naar de provincies. Vanwege het grote belang van dit onderwerp, de actualiteit en de rol van de provincies is biodiversiteit, als onderdeel van het natuurbeleid, door het IPO gekozen als onderwerp voor de pilot 'mededepartementschap'. In deze rol krijgen provincies de gelegenheid om net als departementen in Den Haag mee te lezen, mee te schrijven en mee te denken in de voorbereidende fase van Europese wetgeving en in het ultieme geval mee te onderhandelen in de Raadsfase.

Noord-Holland ziet het belang van deze nieuwe positie in en wil van de pilot voor het thema biodiversiteit een succes maken. Zo kan de positie van provincies in Den Haag (en ook in Brussel) versterkt worden.

Gemeenten

Elke regio heeft haar eigen karakteristieken. De 48 gemeenten van Noord-Holland verschillen dan ook enorm. De 35 overheden in de Metropoolregio Amsterdam streven er gezamenlijk naar om bij de Europese top te horen en een nog aantrekkelijkere plek te worden voor bedrijven en bewoners. De wegen naar Brussel en Europese subsidies zijn voor gemeenten soms goed bekend, maar kunnen ook lastig zijn om te bewandelen. Dit geldt met name voor kleinere gemeenten, bijvoorbeeld in de regio Noord-Holland Noord. Het doel is om ook deze gemeenten van de juiste informatie te voorzien en hen te adviseren. Gemeenten kunnen bij de provincie Noord-Holland terecht voor vragen over het "Brusselse", lobbyactiviteiten, beleidsbeïnvloedingsmogelijkheden, Europese subsidiemogelijkheden en het vinden van buitenlandse partners voor Europese projecten.

Europese Netwerken voor regio's

Naast de Nederlandse samenwerkingsverbanden werkt Noord-Holland ook samen in Europese regionale netwerken. Deze netwerken worden gevormd rond een bepaald thema of op basis van gezamenlijke belangen en gelijksoortige problematiek waarmee men zich geconfronteerd ziet. Regio's die dezelfde belangen of problemen hebben kunnen door gerichte samenwerking het Europese beleidsproces beïnvloeden. Het lidmaatschap van een Europees netwerk geeft je als regio meer slagkracht en deze netwerken zijn ook een belangrijke plek voor kennisdeling.

Noord-Holland is actief lid van de Conference of Peripheral Maritime Regions (CPMR) en de North Sea Commission (NSC). Noord-Holland is voorzitter van de werkgroep Maritime Spatial Planning (MSP) van het netwerk CPMR. Zowel bestuurlijk als ambtelijk draagt Noord-Holland bij aan deze netwerken door bijeenkomsten te organiseren of bij te wonen voor kennisdeling en standpuntbepaling. De grootte van met name CPMR zorgt ervoor dat dit een invloedrijke partij is in Brussel. Inhoudelijk ligt de nadruk op maritieme onderwerpen, economisch beleid en de positie van regio's in de Europese Unie, inclusief het regionaal beleid. Doordat het netwerk beschikt over een deskundige staf, wordt ons bovendien werk uit handen genomen bij zowel (voorbereiding van) beleidsbeïnvloeding als informatieverwerving.

Noord-Holland is in 2016 lid geworden van het POLIS netwerk. POLIS is een netwerk van Europese steden en regio's voor de ontwikkeling van innovatieve technologieën en uitwisseling van kennis voor lokaal en regionaal transportbeleid. Het POLIS netwerk is erg gericht op kennisdeling en doet

haar best om Europees beleid te beïnvloeden door voor de belangen van steden en regio's op te komen. Voor Noord-Holland ligt inhoudelijke nadruk op de Smart Mobility onderwerpen en de Richtlijn Intelligente Vervoerssystemen (ITS).

Daarnaast is Noord-Holland, al dan niet in het verband van de Randstadsamenwerking, lid van diverse andere Europese netwerken:

- PURPLE: voor peri-urbane regio's;
- ERIAFF: voor land- en tuinbouwbelangen;
- ERRIN: Voor kennis en innovatie.

Door deel te nemen aan een Europees netwerk wordt gebruik gemaakt van de kennis en ervaringen van leden uit verschillende Europese landen om de eigen uitdagingen aan te pakken. Dit kan voorkomen dat elke regio het spreekwoordelijke wiel opnieuw uitvindt en kan innovatie bevorderen.

- Deelname aan een Europees netwerk draagt bij aan een versterking van de provinciale doelen;
- Europese kennisnetwerken zijn primair gericht op kennisuitwisseling;
- Deelname kan als secundair doel hebben: het in contact komen met vertrouwde partners voor een project, profilering van de provincie/Regio Randstad in Europa en beleidsbeïnvloeding.

<u>Ambities voor de langere termijn</u>
Noord-Holland werkt actief samen in Brussel vanuit de overtuiging dat alleen dan het verschil gemaakt kan worden om te zorgen dat wet- en regelgeving die uiteindelijk in Nederland geïmplementeerd wordt, beïnvloed kan worden. Noord-Holland kiest ervoor om de investering van tijd en middelen die dit vergt te blijven inzetten. Om positie op te bouwen en Noord-Holland te profileren moet de provincie in Brussel bekend staan om de gedegen inhoudelijke bijdragen en de bereidheid om voor het gezamenlijk belang op te treden. Door het leveren van inhoud en door het opbouwen van een goede reputatie kan Noord-Holland de invloed binnen bijvoorbeeld CPMR en POLIS vergroten en zo uiteindelijk ook de invloed in Brussel.

- *Noord-Holland zet de bestaande samenwerkingsverbanden voort en levert een actieve bijdrage om deze te versterken en te verbeteren door, zowel ambtelijk als bestuurlijk, vergaderingen en bijeenkomsten bij te wonen of te organiseren.*
- *Noord-Holland benut het netwerk POLIS optimaal en richt zich daarom op het opbouwen van dit netwerk.*
- *Noord- Holland continueert de versterkte positie binnen CPMR zodat het netwerk nog beter benut kan worden voor Noord-Hollandse inhoudelijke doelstellingen.*

3. Noord-Hollandse prioriteiten

Zoals duidelijk is geworden zijn er overkoepelende thema's en samenwerkingsverbanden die niet gekoppeld zijn aan een specifiek beleidsveld. Voor Noord-Holland is er daarnaast een aantal thema's waar de provincie een grote toegevoegde waarde heeft en die niet (geheel) terugkomen in de Randstadstrategie en het HNP werkplan waar wij uitvoering aan geven in samenwerking met andere

regio's. Aan deze specifieke thema's worden in de uitwerking Noord-Hollandse accenten toegevoegd. Het is van belang te benadrukken dat het niet zo is dat Noord-Holland niet actief is op een thema als het hieronder niet vermeld staat. De keuze is gemaakt om prioriteit te geven aan onderwerpen waar Noord-Holland het verschil kan maken vanwege haar belangen of positie en die niet in Randstad- of IPO-verband worden opgepakt. Ook kan het zo zijn dat Noord-Holland ervoor kiest om een aantal accenten toe te voegen aan thema's die ook elders een plek hebben gekregen. Ook dan wordt het onderwerp hieronder behandeld.

Prioriteit 1 Regionale economie en Land- en tuinbouw

Land- en tuinbouw

De Europese Unie bepaalt vrijwel alle kaders op het Landbouwdossier. Dit betekent dat Europa sterk onze focus en prioriteiten voor het beleid bepaalt. Het beleid is veelal rechtstreeks van toepassing in de lidstaten van de EU en vereist daardoor het maken van nationale én ook provinciale keuzes voor doelen en ambities in lijn met de Europese opgaven. Om ervoor te zorgen dat Europees beleid en provinciaal beleid overeenstemmen en dat Europees beleid op provinciaal niveau toepasbaar en uitvoerbaar is, maken we gebruik van de mogelijkheden en kansen voor beleidsbeïnvloeding van Europees beleid door onze provincie. Zo is Agrofood een belangrijk thema in de Europastrategie van de Randstad. Echter vanwege het feit dat er voor Noord-Holland ook zeer specifieke belangen spelen, is er voor gekozen dit onderwerp ook in deze strategie op te nemen. De positie van de tuinbouw in onze provincie, Seed Valley, de Greenports en de aanpak met de collectieven zijn zeer bijzonder in Europa en dat willen we uitdragen.

Provincies hebben op bepaalde terreinen in de landbouw en het landelijk gebied een grote rol. Denk bijvoorbeeld aan de uitvoering van het plattelandsontwikkelingsbeleid (het POP). In de toekomst kan de verantwoordelijkheid van de provincie op dit dossier door de verdere decentralisatie van het Rijk sterker worden. Wij moeten daarop anticiperen, omdat we op die manier, meer dan voorheen de kans hebben om onze rol in de toekomst zelf in te vullen. De toekomstige hervormingen van het Europees Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) bieden naar verwachting meer kansen voor het realiseren van provinciale doelen. Het GLB biedt kansen om andere provinciale ambities beter te kunnen verankeren en daarmee verschillende Europese fondsen te benutten voor provinciale ambities. En dat is een uitdaging.

Het Europees GLB is opgebouwd uit twee pijlers:

> Pijler 1: de directe betalingen en het markt- en prijsbeleid, gefinancierd vanuit het ELGF (Europees Landbouw en Garantie Fonds);
>
> Pijler 2: het plattelandsontwikkelingsbeleid, gefinancierd uit het ELFPO (Europees Landbouw Fonds voor Plattelandsontwikkeling) en aangevuld met cofinanciering van Rijk, provincies, gemeenten, waterschappen.

De middelen voor pijler 1 worden vanuit de Europese Commissie (via de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, RVO.nl) direct aan de boeren betaald (op basis van door de boer in te dienen aanvraag). Ook de middelen voor het markt- en prijsbeleid worden afgehandeld vanuit de Europese Commissie. De provincies spelen hierin in de huidige situatie geen rol. Maar voor pijler 2 ligt dat anders. Daar hebben het Rijk en met ingang van 2015 vooral de provincies een formele rol. Deze rol houdt in dat het Rijk het beheer en de uitvoering van het POP3 (Plattelands

Ontwikkelingsbeleid 2014-2020) gedecentraliseerd heeft naar de provincies, op enkele specifieke Rijksonderdelen na die van beperkte omvang zijn. De provincies benutten dit om hun rol en positie in het landelijk gebied te versterken.

Noord-Holland legt de focus op:

a) Regionale economie: meer inzet op clustervorming bijvoorbeeld zoals nu gebeurt bij de Greenports, waarin de hele agrarische keten en de triple helix structuur vertegenwoordigd is. Daarnaast moet de clustervorming beleidsmatig worden uitgewerkt in een integrale aanpak op het vlak van natuur, landbouw, economie en water. Ook zullen we bijdragen aan het ontwikkelen van een duurzaam beleid en instrumentarium voor o.a. certificering.
b) Innovatie en kennis: op het punt van innovatie zullen we steeds aansluiting blijven zoeken bij de topsectoren en actief zijn in de reguliere IPO overleggen om het provinciale belang te blijven benadrukken. Het Ministerie van EZ vraagt de provincies mogelijk ook in de komende periode meer middelen in te zetten op innovatie en nationale en provinciale regelingen te combineren.
c) Versterking samenwerking: op het punt van Europese opgaven blijven we gericht op samenwerking en is er vanuit onze provincie structurele ondersteuning gewenst bij o.a. samenwerkingsverbanden als de Greenports en een nog te vormen agrofood cluster in de MRA. Samenwerkingsverbanden en partnerschappen stellen de sector beter in staat om punten te agenderen. Bovendien is samenwerking nodig om te kunnen participeren in grote Europese kennisprojecten.
d) Vergroening van het GLB (Gemeenschappelijk Landbouw Beleid) is een speerpunt: het opstellen van een breed gedragen inhoudelijke visie gericht op de vergroeningsopgave is nodig om de discussie over de vergroening goed te kunnen voeren. Gezien het feit dat het GLB constant in beweging is, vereist dit structurele inzet binnen het krachtenveld op Europees en Rijksniveau, waar sturing is te geven op basis van de provinciale visie resp. waardoor de provinciale visie gevoed kan worden.
   Voor de kansrijkheid is het van belang dat de provincies en waterschappen de sturing gezamenlijk uitdragen. Het goed functioneren van het agrarisch natuurbeheer en m.n. het werken met de agrarische collectieven lijkt tot een groot draagvlak bij de agrarische sector te leiden. De collectieven zijn nieuw en nog kwetsbaar als instrument. Het succesvol verder ontwikkelen van de collectieven is daarom een randvoorwaarde.
e) Water: water is voor Noord-Holland een van de sterke thema's voor het GLB. We zullen een gezamenlijke agenda en lobby met de water gerelateerde partijen opzetten en een verkenning uitvoeren naar bron- en effectgerichte maatregelen gekoppeld aan de waterdoelen.
f) Fosfaatregeling: we zullen lobbyen in Den Haag voor de fosfaatregeling (een regeling die voortkomt uit de afspraken met Brussel in het kader van de Nitraatrichtlijn). Nederland overschrijdt de afspraken met de Europese Commissie voor de productie van fosfaat en er worden nu nationale maatregelen voorgesteld om die productie te beperken.

Ambities voor de langere termijn

- Noord-Holland heeft Brussel iets te bieden als het gaat om land- en tuinbouw. Daarom willen wij de tuinbouw op de kaart zetten in Brussel en de positie van de tuinbouw in onze provincie in de wereld benoemen en zichtbaar maken.
- Noord-Holland wil voorbereid zijn op eventuele decentralisatie van het Rijk naar de provincie, op onze taken, rollen en positie zodat wij onze taken en onze verantwoordelijkheden richting inwoners en agrariërs goed kunnen invullen, samen met hen.
- Noord-Holland wil de goede samenwerking met collectieven, die gebaseerd is op innovatief coöperatief denken, als praktijkvoorbeeld voor de EU neerzetten en tevens als inspiratie-bron voor andere Europese landen dienen.
- Noord-Holland stelt een position paper op met lobbydoelen voor het Europees landbouw-beleid na 2020, waarin we het beleid zodanig willen moderniseren dat Noord-Hollandse agrariërs er mee uit de voeten kunnen. Dat doen wij samen met de andere provincies (in IPO verband).
- Noord-Holland onderhoudt contact met Europese instanties, het Rijk, de gemeenten en provincies, de ngo's, agrarische natuurverenigingen, het Europese netwerk Eriaff (European Regions for Innovation in Agriculture, Food and Forestry), de Greenports in Nederland, en organisaties zoals de LTO-Nederland en de Unie van Waterschappen, om over en weer kennis te delen.

Regionale Economie: verduurzaming industrie

De provincie Noord-Holland behoort tot de sterkste en vitaalste economische regio's van Nederland. Dit zien we onder meer terug in het Bruto Regionaal Product (20% van het BBP van Nederland), de werkgelegenheid (18% van de banen van Nederland) en de buitenlandse investeringen en vestigingen (nummer 1 van Nederland). Noord-Holland is een economische motor en heeft in belangrijke mate bijgedragen aan het economische herstel van Nederland na de recessie. Regionale economie is een kerntaak van de provincie. Noord-Holland zet zich dan ook in om deze op Europees niveau onder de aandacht te brengen als het gaat om kansen en knelpunten. Sterke troeven van Noord-Holland zijn onder andere de aanwezigheid van Amsterdam en luchthaven Schiphol, de hoogwaardige en veelzijdige arbeidsmarkt, de kwaliteit van de leefomgeving en rijkdom aan cultuur en historie, het toerisme en de diversiteit van economische sectoren. Ook de aanwezigheid van bijzondere clusters in Noord-Hollandse regio's zoals zeehavens, het luchthavencomplex, de grootste datahub in Nederland en mondiaal het op een na grootste internetknooppunt Amsterdam Internet Exchange, de zaadveredeling en de Greenports, het Hilversumse Mediapark, en de internationale handel en export, financiële en zakelijke dienstverlening en creatieve industrie in de Amsterdamse regio dragen hier aan bij. Deze kwaliteiten maken dat Noord-Holland vooral een regio van kansen is met een grote aantrekkingskracht op jongeren, arbeidsmigranten, internationale bedrijven en kenniswerkers, startende creatieve bedrijven, en gesettelde bedrijven met internationale oriëntatie en groeiambities.

De kansen en de knelpunten worden ook grotendeels in samenwerking met andere provincies, bedrijfsleven en kennisinstellingen opgepakt. Wij zien een specifiek Noord-Hollands knelpunt dat aandacht behoeft, namelijk bij de grootschalige industrie en bij bedrijven die veel CO2 uitstoten, zoals bijvoorbeeld Tata Steel en Schiphol. Als provincie zetten we ons op Europees niveau in voor het behoud en versterken van deze bedrijven vanwege het belang voor de regionale werkgelegenheid.

Tata Steel staat met ruim 9.500 arbeidsplaatsen (in 2015) op de 7e plaats van de grootste werkgevers binnen de provincie. Tata Steel is niet alleen belangrijk voor de werkgelegenheid in de regio maar levert ook een grote bijdrage aan de kennisontwikkeling. Vandaar dat Tata Steel ook permanent lid is van de Amsterdam Economic Board. De Noord-Hollandse staalfabriek is de op één na schoonste staalfabriek ter wereld. Deze positie heeft zij kunnen innemen door constante vernieuwing en verduurzaming van het proces voor het maken van hoogwaardig staal. Daarom draait de locatie goed in vergelijking met de Britse staalfabrieken van het Indiase Tata, die vrijwel allemaal in de etalage staan. Echter, een goede positie voor Tata Steel in IJmuiden is geen vanzelfsprekendheid, daarom zet Tata IJmuiden sterk in op research en development. Om haar concurrentiepositie te kunnen behouden, zeker nu er zeer goedkoop staal gedumpt wordt op de Europese markt door China, heeft zij het initiatief genomen om nog hoogwaardiger staal te produceren met minder gebruik van grondstoffen en uitstoot. Door de aanwezige kennis bij TATA IJmuiden heeft zij binnen het TATA – concern de mogelijkheid gekregen voor een pilot, te weten HIsarna. Innovatie is de sleutel om de staalproductie in IJmuiden te behouden. Het beschikbaar stellen van vreemd kapitaal middels Europese investeringsfondsen en programma's kan hierbij helpen. Anderzijds willen wij waar mogelijk initiatieven zoals Techport ondersteunen. De Techniek Campus Techport is hét centrum in de regio IJmond waar het gaat om kiezen voor leren, werken en innoveren in de techniek. Met Techport wordt Tata Steel bediend als het gaat om een kwalitatief goede instroom aan arbeidskrachten (inclusief bijscholing) en vindt er kennisuitwisseling plaats van Tata Steel met andere industriële bedrijven.

Schiphol is met de daar gevestigde bedrijven als KLM zelfs de grootste werkgever in Noord-Holland en levert daarmee direct en ook indirect (bijvoorbeeld via toeleveranciers aan het luchthaven-product) een economische bijdrage. Ook is Schiphol een belangrijke vestigingsplaatsfactor. Voor een aantal sectoren is de aanwezigheid van Schiphol extra van belang: Europese Hoofdkantoren (EHQ's) en Europese Distributiecentra (EDC's), zakelijke bezoekers en internationale congressen en toerisme. Schiphol is ook permanent lid van de Amsterdam Economic Board. De positie van Schiphol als strategische hub en grote werkgever is echter geen gegeven. De hub-status is kwetsbaar gelet op bijvoorbeeld de opkomst van nieuwe hubs (Istanbul en Dubai) door het verschuiven van het economische zwaartepunt van de wereldeconomie in de richting van het Midden en Verre Oosten , concurrentie van nabij gelegen hubs, concurrentie Low Cost Carriers en de opkomst van Long Haul/lange afstandsvliegtuigen waardoor overstappen op Schiphol minder noodzakelijk kan worden. Hierdoor kan de internationale positie van Schiphol meer onder druk komen te staan en hierdoor kan de sterke positie van de MRA als een van de best bereikbare en aantrekkelijke locaties voor internationaal opererende bedrijven worden bedreigd.

De provincie Noord-Holland zet in op de versterking van de ruimtelijke economie van de Schipholregio en de internationale concurrentiepositie van de MRA via het Uitvoeringsprogramma SMASH (Structuurvisie Mainport Amsterdam Schiphol Haarlemmermeer), de REVS (Ruimtelijk Economische Visie). Daarnaast financiert de provincie Noord-Holland samen met Luchthaven Schiphol en het Rijk de Stichting Leefomgeving Schiphol die tot doel heeft om de kwaliteit van de leef- en woonsituatie voor bewoners in gemeenten rondom de luchthaven Schiphol te verbeteren.

Ambities voor de langere termijn

- Noord-Holland zet in op behoud en groei van werkgelegenheid in Noord-Holland door middel van innovaties en verduurzaming bij grote industrieën.
- Noord-Holland maakt hierbij optimaal gebruik van de Europese programma's Kansen voor West en INTERREG.
- Noord-Holland richt zich op het verbeteren van Europese regelgeving met als doel dat deze regelgeving bijdraagt aan zowel de regionale economie als het milieu en het klimaat. Wij kaarten de problematiek aan bij de Europese Commissie, o.a. door Europese beleidsmakers uit te nodigen voor werkbezoeken, en vragen aandacht voor uitvoeringsproblemen die de werkgelegenheid in Noord-Holland onder druk zetten.

Prioriteit 2: Water

Water is een thema dat ook in Randstadverband wordt opgepakt, met name wat betreft de Europese Kaderrichtlijn Water. Omdat water een belangrijk thema voor Noord-Holland is, komt het ook terug in de Noord-Hollandse Europastrategie. Onder andere op het gebied van Maritime Spatial Planning (Ruimtelijke ordening op zee), dat een nauwe relatie heeft met de ruimtelijke ordening en economische ontwikkeling op land en met het beheer van de kust. Ook op het gebied van waterveiligheid heeft Noord-Holland eigen belangen en verantwoordelijkheden die verschillen van die van andere provincies .

De lokale en regionale overheden zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het waterbeleid en -wetgeving van de EU en zijn verantwoordelijk voor de watervoorziening en een duurzaam waterbeheer, beheer van grond- en oppervlaktewater en bescherming tegen overstromingen. Het is van essentieel belang dat de lokale en regionale overheden van de EU en het Comité van de Regio's (CvdR) worden betrokken bij de opstelling van het beleid om te komen tot uitvoerbaar beleid. Goed beheer van grond- en oppervlaktewater is van belang, zoals wordt benadrukt in de maatregelen van de Kaderrichtlijn Water (KRW). De betrouwbaarheid van het drinkwater wordt beïnvloed door de landen aan de bron. De regels van de KRW staan momenteel ter discussie. Regels mogen niet een doel op zich zijn en bij de beoordeling ervan is het van belang dat wij kijken naar wat echt werkbaar is op Europees niveau (en wat niet).

Het is belangrijk dat er EU-instrumenten zijn die duidelijke en precieze doelstellingen voor een efficiënt watergebruik geven voor elk van water afhankelijk actiegebied, en ook dat er Europese kwaliteitsnormen komen voor hergebruik en terugwinning.

Voor het door de Europese Commissie gesubsidieerde INTERREG project 'NorthSEE' heeft Noord-Holland zich namens de North Sea Commission gecommitteerd om regio's te betrekken bij het opstellen van structuurvisies voor de zee. Het doel van het project is om een methodiek te ontwikkelen voor coherente planning op het terrein van energie, milieu en transport over zee. Nationale overheden zijn hier in de eerste plaats voor verantwoordelijk en Nederland heeft reeds een Rijksstructuurvisie voor de Noordzee vastgesteld. Echter, daar waar de activiteiten op zee aan land komen hebben de regio's grote belangen. Daarom is er op aangedrongen om ook regio's te betrekken bij de afstemming tussen de landen om de Noordzee. Via het project krijgt Noord-Holland subsidie om de afstemming met en betrokkenheid van regio's te faciliteren.

Ambities voor de langere termijn

- Noord-Holland wil dat de interactie tussen ontwikkelingen op zee en op land én de rol die regio's daarbij spelen expliciet worden benoemd in nationale structuurvisies van de lidstaten rondom de Noordzee. Om dit proces van maritieme ruimtelijke ordening te beïnvloeden neemt Noord-Holland deel aan het INTERREG project 'NorthSEE' zodat de regionale inbreng bij de vorming van nationale structuurvisies verzekerd is. Daarmee bestendigen wij tevens de positie binnen het netwerk CPMR en de North Sea Commission.
- Noord-Holland wil bij de herziening van de Kaderrichtlijn Water de waterkwaliteit in Noord-Holland blijven garanderen. De ontwikkelingen omtrent de Kaderrichtlijn Water worden in samenwerking met regionale partners gevolgd en beïnvloed.
- Noord-Holland wil de positie van koploper op het gebied van innovatieve oplossingen voor toekomstig waterbeheer behouden en uitdragen naar andere Europese regio's. Wij schrijven daarom een adviesrapport voor het Comité van de Regio's over doeltreffende waterbeheersystemen met als doel dat het Comité van de Regio's een advies vaststelt over deze innovatieve oplossingen voor toekomstig waterbeheer en dat het wordt aangeboden aan de Europese Raad, de Europese Commissie en het Europees Parlement.
- Noord-Holland benut het CPMR netwerk om beleidsontwikkelingen op het gebied van maritieme ruimtelijke ordening en kustbeheer te beïnvloeden.

Prioriteit 3: Europees Cohesie- en investeringsbeleid

Het doel van het Europees investeringsbeleid, ook wel cohesiebeleid genoemd, is om het concurrentievermogen van Europa te versterken. Verder heeft het als doel samenwerking tussen regio's en landen te stimuleren. Voor dit beleid is er ongeveer een derde van de totale EU-begroting gereserveerd in de zogeheten structuurfondsen. Het investeringsbeleid van de EU heeft veel invloed op verschillende beleidsvelden van de provincie, zoals milieu, natuur en regionale economie. Europa biedt oplossingen door middel van regelgeving maar ook door interessante subsidiemogelijkheden. Noord-Holland wil dat dit beleid zo wordt vormgegeven dat Noord-Hollandse bedrijven er maximaal van kunnen profiteren.

De Europese Fondsen voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) zijn 7-jarige programma's. De huidige programma's lopen van 2014 tot 2020. In deze budgettaire periode biedt Europa financieringsmogelijkheden voor het realiseren van beleidsdoelstellingen van de provincie en haar partners. Dit doen wij via twee sporen:

- In het huidige beleid benutten wij actief de mogelijkheden binnen Europese subsidieprogramma's zoals Kansen voor West en INTERREG zodat de concurrentiekracht, het ondernemerschap en de werkgelegenheid verbeterd worden. Het doel van EFRO-middelen is immers het versterken van het concurrentievermogen en het stimuleren van samenwerking tussen regio's en landen.
- Voor het toekomstige beleid willen wij eveneens kunnen profiteren van de mogelijkheden van Europese programma's. Het huidige Europese begrotingsbeleid loopt tot en met 2020. Daarna wordt een nieuwe Europese begroting, inclusief financiering voor het investeringsbeleid en regionale ontwikkeling vastgesteld. Omdat de onderhandelingen over de begroting tot op het allerhoogste Europese politieke niveau plaatsvinden, worden de voorbereidingen hierop nu al gestart. Voor Noord-Holland is het van belang om in ieder geval op de hoogte te zijn van de ontwikkelingen omtrent het investeringsbeleid na 2020. In

de praktijk blijkt steeds weer dat dit investeringsbeleid bijdraagt aan concrete projecten van ondernemers in onze regio.

Noord-Holland zet nu actief in op het stimuleren van Europese subsidiemogelijkheden van EFRO (Kansen voor West en INTERREG). Vanwege het feit dat de prioriteiten van de EFRO programma's naadloos aansluiten op provinciaal beleid, is het een kansrijke subsidie om provinciale doelstellingen met alternatieve financieringsbronnen te verwezenlijken. De provincie Noord-Holland stimuleert deelname door middel van gerichte advisering (Adviespunt Europese Subsidies) en het beschikbaar stellen van cofinanciering om Europese samenwerking op voor Noord-Holland belangrijke thema's optimaal te bevorderen. Hierdoor worden EFRO subsidies effectief en efficiënt ingezet en geïntensiveerd door het beschikbaar stellen van cofinanciering.

Flexibiliteit: een discussie aan verandering onderhevig
Voor de discussies omtrent het nieuwe investeringsbeleid na 2020 hanteren wij de volgende uitgangspunten. Deze uitgangspunten geven de kaders aan van de Noord-Hollandse inzet, maar laten tevens ruimte voor flexibiliteit om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen in het politieke debat. Het is van belang dat deze vorm van adaptief beleid mogelijk is omdat de loop van het debat moeilijk is te voorspellen. Daarom blijven wij de ontwikkelingen van het cohesiebeleid intensief volgen en bij een mogelijke wijziging van het cohesiebeleid, gaan wij ons opnieuw beraden op de Noord-Hollandse aanpak.

Noord-Hollandse uitgangspunten bij lobby

1. Nadruk op 'European added value' van Europese fondsen.
   Europese fondsen hebben toegevoegde waarde als ze een Europese dimensie hebben en daadwerkelijk bijdragen aan Europese doelen. Op deze manier is het een financieringsbron voor projecten op voor Noord-Holland belangrijke thema's. Met name een grensoverschrijdende component vinden wij zeer waardevol.
2. Fondsen voornamelijk ter stimulering van innovatie en duurzaamheid.
   Deze thema's hebben een belangrijke Europese component. De effectiviteit van de subsidies wordt vergroot als deze op twee thema's ingezet kunnen worden.
3. Indien de nog vast te stellen Visie op de toekomst van het digitale netwerk in Noord-Holland en de bijbehorende uitwerkingsagenda hierom vragen, de mogelijkheden tot inzet van Europese fondsen voor dit thema te verkennen.
4. Subsidies moeten behouden blijven.
   Leningen en andere financiële instrumenten zijn een belangrijke toevoeging aan de Europese fondsen. Subsidies vormen echter een basis en kunnen juist het zetje betekenen voor innovaties en duurzame projecten om echt van de grond te komen.
5. Versimpeling van instrumentarium en administratieve lasten.
   De bureaucratie vormt een barrière voor het MKB en start-ups. Er zijn meerdere fondsen, met verschillende doelstellingen. Dit is goed, maar het is onnodig om daarvoor ook meerdere werkwijzen en verordeningen te hebben.

Ambities voor de langere termijn

- Noord-Holland maakt optimaal gebruik van de subsidiemogelijkheden van EFRO in de huidige programmaperiode. Daarom zetten we actief in op het stimuleren van de programma's Kansen voor West en INTERREG.
- Noord-Holland volgt en beïnvloedt op dit moment de beleidsontwikkelingen omtrent het nieuwe investeringsbeleid dat van kracht wordt na 2020.
- Noord-Holland is in IPO-verband actief betrokken bij toekomstige beleidsontwikkelingen om het investeringsbeleid na 2020 te beïnvloeden. In IPO-verband wordt er een standpunt namens de Nederlandse provincies ingenomen en uitgedragen.
- Noord-Holland zal parallel het gezamenlijke Nederlandse standpunt ook via het netwerk CPMR onder de aandacht brengen van Europese instellingen.

Goede voorbeelden delen als onderdeel van de lobby: Texel als icoon

De Europese Unie is altijd op zoek naar goede praktijkvoorbeelden. Die helpen bij het maken van beleidsafwegingen en biedt de gelegenheid om op een concrete manier te laten zien wat de bijdrage aan Europees beleid kan zijn. Dit soort goede voorbeelden zijn onmisbaar bij elke lobby. Noord-Holland wil zoveel mogelijk waardevolle projecten of samenwerkingsverbanden delen met de Europese instellingen, zodat zij die gegevens kunnen gebruiken bij beleidsontwikkeling.

Texel is typisch een voorbeeld waar veel aansprekende innovaties bij elkaar komen. De schaal van het eiland leidt tot veel aandacht van onderzoeksinstellingen en bedrijven om experimenten op te zetten in het kader van de energietransitie. Een lokale energie coöperatie "Texel Energie" is de motor achter veel ontwikkelingen. Zo wordt er door onder andere het NIOZ en Imares gewerkt aan de ontwikkeling van een internationaal kenniscluster over de mogelijkheden van zeewier. De boot `Texelstroom` van rederij TESO is recent in de vaart gegaan en is voorzien van diverse duurzame toepassingen; zo vaart de boot onder andere op CNG (gecomprimeerd aardgas) en zonne-energie. Ook wordt er op Texel volop geïnnoveerd in verduurzaming van de gebouwde omgeving. Meerdere woningen zijn energieneutraal gerenoveerd en Alliander heeft het eiland benoemd als "proeftuin" om te experimenteren met smart grids. Op het gebied van mobiliteit wordt flink geïnvesteerd in elektrisch vervoer. De provincie Noord-Holland heeft de afgelopen jaren 5 miljoen euro geïnvesteerd om de experimenten op het gebied van energietransitie mede mogelijk te maken.

Andere voorbeelden zijn:
Onderwaterarcheologie, Energiebesparing, Duurzame energie, Elektrisch rijden, Research center voor zeewier

Prioriteit 4: Smart mobility

Om de regio bereikbaar te houden en gastvrij te zijn voor inwoners en bezoekers, wil de provincie Noord-Holland - samen met haar partners in de Metropoolregio Amsterdam - de beste regio in Europa zijn op het gebied van verkeersmanagement. Alle slimme, nieuwe technieken die beschikbaar zijn om de doorstroming op netwerkniveau te verbeteren, willen we hiervoor inzetten. De regio is hierbij ook een proeftuin om nieuwe technologieën in de praktijk uit te proberen. Daarvoor nemen

we initiatieven zoals de Praktijkproef Amsterdam, Smart Mobility Schiphol en Intelligente Verkeerslichten (als onderdeel van Beter Benutten ITS). Ook zetten we in op proeven met zelfrijdende auto's zoals met Daimler en Nissan. Graag maken we gebruik van de kennis en kunde in Europa en geven we input aan standaardisaties. Binnen Noord-Holland is er een inventarisatie gedaan van de belangrijkste ITS-ontwikkelingen in Europa en mogelijkheden voor het Landelijk Verkeersmanagement Beraad (LVMB) om aansluiting te vinden bij Europa. Hierbij is het advies geweest om als Noord-Holland lid te worden van de Europese belangengroep POLIS, die op het gebied van mobiliteit de belangen vertegenwoordigt. Noord-Holland is dan ook in 2016 lid geworden van dit netwerk. Zoals al eerder benoemd is POLIS een netwerk van Europese steden en regio's voor de ontwikkeling van innovatieve technologieën en uitwisseling van kennis voor lokaal en regionaal transportbeleid. POLIS stelt position papers op, wisselt kennis uit met de leden en probeert de belangen van regio's in te brengen bij de Europese Commissie.

De Europese Commissie werkt momenteel aan fase 2 van het zogenaamde EU C-ITS Deployment Platform. Doel is om medio 2017 met een verordening te komen die de toepassing van *connected* en coöperatieve systemen en diensten mogelijk maakt op Europese schaal. Deze diensten zouden in de toekomst kunnen bijdragen aan intelligente vervoersmiddelen zoals zelfrijdende auto's. De provincie Noord-Holland is vertegenwoordigd in de werkgroep die de regionale en stedelijke aspecten van deze verordening moet bekijken.

Nederland en de provincie Noord-Holland specifiek, profileren zich als een testruimte voor innovatie rondom ITS, automatisch rijden en andere technologische ontwikkelingen op het gebied van Transport.

De verkeerslichten en verkeerscentrale van de provincie Noord-Holland behoren tot de modernste van Europa. Samen met de markt zet Noord-Holland de volgende stap op het gebied van intelligente transportsystemen. Deze koploperpositie wil Noord-Holland behouden om zo een voorbeeld te kunnen zijn voor andere regio's. Als de provincie Noord-Holland als regio vooroploopt, maar de andere regio's blijven achter qua introductie van ontwikkelingen ten opzichte van andere regio's in Europa dan kan dat problemen opleveren bij de transitie naar andere mobiliteitssystemen. Het is daarom belangrijk om kennis en kunde met andere regio's te delen. Maar ook om samen met de beleidsmakers van de Europese Commissie en het Europees Parlement regels op te stellen die deze ontwikkelingen bijhouden.

Financiering van (duurzame) innovaties op provinciaal grondgebied gebeurt op verschillende manieren: investeringsprogramma's (PMI), publiek-private samenwerking (consortium SolaRoad, Beter Benutten), regionale samenwerking (MRA-e) en ook via Europese programma's (INTERREG). Noord-Holland wil daar in de toekomst gebruik van blijven maken om innovaties aan te jagen.

<u>Ambities voor de langere termijn</u>

- Noord-Holland wil de beste regio in Europa zijn op het gebied van verkeersmanagement. Dit draagt bij aan de bereikbaarheid voor bewoners en bezoekers.
- Noord-Holland wil op Europese schaal een bijdrage leveren aan innovatieve ontwikkelingen van ITS en deze kennis delen met andere regio's, zodat de ontwikkelingen in Europees verband gelijk opgaan en er tevens goede regelgeving ontstaat.

- Noord-Holland wil op het gebied van E-mobility actief op Europees niveau samenwerken met andere regio's en steden om zo de uitrol van elektrisch rijden te bespoedigen en te kunnen leren van elkaars ervaringen.

Bijlage A Onderwerpen behandeld in de verschillende strategieën

Agrofood	Randstadstrategie
Betere regelgeving	Werkplan HNP
Biodiversiteit	Werkplan HNP
Circulaire economie en energie	Randstadstrategie
Circulaire economie	Werkplan HNP
De slimme Randstad (innovatie)	Randstadstrategie
Europees Cohesie- en investeringsbeleid	Europastrategie Noord-Holland
Klimaat & energie	Werkplan HNP
Luchtkwaliteit	Werkplan HNP
Milieu, natuur en water	Randstadstrategie
Regionale economie en bereikbaarheid	Randstadstrategie
Regionale economie en innovatie	Werkplan HNP
Regionale economie en Land- en tuinbouw	Europastrategie Noord-Holland
Smart mobility	Europastrategie Noord-Holland
Toekomst Europees investeringsbeleid	Werkplan HNP
Toekomst gemeenschappelijk landbouwbeleid	Werkplan HNP
Urban Agenda	Werkplan HNP
Water	Europastrategie Noord-Holland

Provincie Noord-Holland

Coördinatie Overleg Europa

Aan

De commissies M&F, EEB, NLM en RWW

Bijlagen: 1

Uw contactpersoon

M. van Tilburg

AD/STG

Tel.nummer 023-5144840

tilburgm@noord-holland.nl

4 januari 2017

Betreft: PS adviseren over Europastrategie Noord-Holland

Memo

1. Aan de commissie gevraagde acties

- PS van 6 februari a.s. adviseren over vaststelling van de Europastrategie Noord-Holland 2017-2021. Dit document heeft als doel de specifieke ambities voor Noord-Holland vast te leggen. De voorgestelde prioritaire thema's zijn: regionale economie en land- en tuinbouw, water, Europees cohesie- en investeringsbeleid en smart mobility. De Europese agenda van Noord-Holland zal de hoofdlijn vormen van het Europabeleid voor het college van GS, voor PS en voor de ambtelijke organisatie.
- Kennisnemen van de betrokkenheid van het Coördinatie Overleg Europa (COE) bij de totstandkoming van de Europastrategie Noord-Holland 2016-2019.

2. Waarom wordt het aan de commissie voorgelegd?

- GS vragen uw Staten de Europastrategie voor Noord-Holland vast te stellen als basis voor de inzet van de samenwerking in Europa de komende jaren.
- Alle commissies worden gevraagd PS te adviseren gelet op hun specifieke beleidsterreinen. U wordt gevraagd in uw commissie alleen de voor u relevante beleidsterreinen te bespreken.

3. Relevante informatie voor de aan de commissie gevraagde actie

<u>Het voortraject</u>

- Het COE is betrokken geweest bij de totstandkoming van de Europastrategie Noord-Holland. Op 10 oktober 2016 vond de bespreking plaats van een eerste versie van de Europastrategie

Noord-Holland. Na deze oriënterende bespreking is de Europastrategie 2017-2021 uitgewerkt.
- Het COE besprak een gewijzigde versie van de Europastrategie Noord-Holland 2017-2021op 25 oktober jl. met gedeputeerde Loggen. Leden van het COE hebben gevraagd om de relatie tussen de Randstedelijke Europastrategie en de Europastrategie Noord-Holland duidelijker te verwoorden.
- De gedeputeerde benadrukte het belang om aanvullend aan de Randstedelijke strategie onderwerpen te agenderen die voor Noord-Holland van belang zijn en in de Randstedelijke strategie niet of te weinig aan bod zijn gekomen. Hij gaf aan dat in bijlage duidelijk zou worden gemaakt in welk stuk welke elementen zijn verwerkt.
- In de bijlage treft u het verslag van de bijeenkomst van het COE van 25 oktober jl. over de Europastrategie Noord-Holland, met daarin ook een aantal inhoudelijke opmerkingen over het stuk.

<u>Relatie met de Europastrategie Randstad</u>
- In juni 2016 is de Randstedelijke Europastrategie vastgesteld. Dit is het kaderdocument van de vier Randstadprovincies, met name gelet op de dossiers 'De Slimme Randstad', Regionale Economie, inclusief de Urban Agenda, Circulaire Economie en Energie. De Europastrategie Noord-Holland 2017-2021geeft de specifieke ambities van Noord-Holland weer en zal de hoofdlijn vormen voor de Europastrategie van de provincie.

<u>De rol van het COE</u>
- De inhoudelijke discussie over Europese onderwerpen vindt plaats in de commissies; het COE faciliteert de bespreking. Het COE plaatst Europa-stukken op de agenda, is soms in het voortraject bij stukken betrokken, stemt af met de Europa-gedeputeerde en met de werkgroepen Europa van de andere Randstadprovincies en geeft indien nodig een toelichting in de commissie, zodat daar het politieke debat goed plaats kan vinden. Dit is nodig vanwege het complexe Europese speelveld en gelet op de Randstedelijke samenwerking. Let wel; de gedeputeerden blijven verantwoordelijk voor, en aanspreekbaar op, de inhoud van de voorstellen m.b.t. Europa.
- Namens het COE treden contactpersonen Europa op in de vier Statencommissies. Deze contactpersonen Europa hebben als taak de behandeling van Europese onderwerpen in de commissie te ondersteunen. Zij kunnen beargumenteren waarom een Europa-stuk op de B- of op de A-agenda staat, want het COE maakt hierin een afweging, in afstemming met de Europa-gedeputeerde (uiteraard staan andere Europa-stukken altijd op de C-agenda). Zij zijn alert op Europese raakvlakken en kunnen de commissie adviseren. Ook stemmen zij mogelijke beïnvloedings-momenten af (richting GS, de Tweede Kamer of Europa).

- De verdeling van de contactpersonen Europa is deze keer als volgt:
  M&F : Andries Tijssens
  EEB : Hans van Straaten
  NLM : Esther Rommel
  RWW : Hein Struben

Bijlage: deel concept-verslag COE 25-10-2016 over de Europastrategie Noord-Holland

5. Behandeling concept Europastrategie Noord-Holland 2017-2021
De voorzitter merkt vooraf op dat de conceptstrategie voor de tweede keer besproken wordt. De strategie is bedoeld als aanvulling op de Randstedelijke Europastrategie. Veel opmerkingen van de commissie zijn al in het tweede concept verwerkt.

De heer Struben is tevreden over de bijgestelde inleiding. Hij vindt echter dat in het stuk een duidelijker verband moet worden gelegd met het Randstedelijke document, zodat helder wordt onder welke onderdelen van de Randstedelijke strategie de Noord-Hollandse prioriteiten thuishoren. Het lijkt nu of de Randstedelijke prioriteiten en die uit de eigen provincie volledig los van elkaar staan. Dat zou ertoe kunnen leiden dat van de afspraken met de andere provincies weinig terechtkomt.

De heer Van Berkum heeft eveneens zorgen over het feit dat de capaciteit beperkt is, zodat bepaalde prioriteiten zullen sneuvelen.

Gedeputeerde Loggen vindt het niet wenselijk om in het eigen beleid veel te herhalen uit het Randstedelijke stuk, al moet er binnen P4-verband wel afstemming zijn over de Noord-Hollandse aanvulling. Er is voldoende capaciteit binnen de bestaande formatie om invulling te geven aan zowel de Randstedelijke afspraken als de eigen prioriteiten, omdat niet alle onderwerpen continu aandacht vragen. Belangrijker is dat de Europastrategie verweven raakt met alle beleidsterreinen binnen de provincie. Overigens heeft ook de provincie Zuid-Holland een aanvullende eigen strategie, omdat er nu eenmaal onderwerpen zijn die niet voor alle provincies hetzelfde belang hebben. De vier punten die Noord-Holland belangrijk vindt, vallen dan ook niet per se onder de speerpunten die de Randstad geformuleerd heeft. Het zijn punten waarvan de provincie simpelweg vindt dat ze niet of te weinig in de P4-strategie naar voren kwamen. Bij de strategie wordt nog een bijlage opgesteld waaruit duidelijk wordt in welk stuk welke elementen zijn verwerkt. Ook wordt nog een tweede bijlage opgesteld waarin wordt vastgelegd welke elementen moeten worden verwerkt in een volgende versie van de strategie.

De heer Tijssens denkt dat bij de Noord-Hollandse prioriteiten (hoofdstuk 3) een toelichting kan worden opgenomen waarin het verband met de Randstedelijke strategie duidelijker wordt.

Mevrouw Rommel waardeert de manier waarop de opmerkingen van de commissie in het stuk verwerkt zijn. De heer **Heijnen** sluit zich daarbij aan. Hij vindt de strategie in deze vorm een mooie eigen aanvulling op het Randstedelijke beleid.

De heer Van Berkum vraagt bij prioriteit 1 – Regionale economie en land- en tuinbouw - wat de inzet van Noord-Holland is omtrent de fosfaatregeling.

Gedeputeerde Loggen zegt op dat laatste dat de Europese richtlijn gevolgd wordt, maar dat de inzet zal zijn om de derogatieregeling blijvend in stand te houden. Aan het stuk dat in de commissies wordt behandeld, zal hij nog een aantal elementen toevoegen. Ten eerste wordt benadrukt dat Noord-Holland in Europa waar mogelijk meer invloed zal proberen uit te oefenen op beleid, vanuit de Noord-Hollandse prioriteiten. Ten tweede wordt zijn voorzitterschap van de werkgroep Maritime Spatial Planning opgenomen. Ten derde komt de positie van de Staten en het ambtelijk apparaat ten opzichte van Europa nader aan bod. Ten vierde worden eerdergenoemde bijlagen aan het stuk toegevoegd.

De **voorzitter** zegt dat het stuk op 21 en 28 november in de commissies behandeld wordt. In december volgt behandeling in PS.

De heer Tijssens zal het stuk presenteren in de commissie M&F. **De heer Struben** doet dat in de commissie RWW, **mevrouw Rommel** in NLM en **de heer Heijnen** gaat naar EEB. De **griffier** stuurt vooraf een opzet voor een inleiding.

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 29 november 2016

Onderwerp: Europastrategie Noord-Holland 2017-2021

Kenmerk: 865455

Bijlagen: Europastrategie Noord-Holland 2017-2021

1. Inleiding

De Europastrategie Noord-Holland 2017-2021 stelt de Noord-Hollandse prioriteiten vast voor het Europees beleid. Aan deze prioriteiten wordt uitvoering gegeven naast de afspraken die de provincie in Randstad- of IPO-verband reeds heeft gemaakt. In de strategie worden accenten gelegd op een aantal specifieke inhoudelijke thema's die belangrijk zijn voor de provincie. Vanwege de langere doorlooptijd bij Europees beleid dient de strategie er ook voor om de continuïteit te waarborgen.

De prioritaire thema's zijn:

- Regionale economie en landbouw
- Water
- Europees investeringsbeleid
- Smart mobility

De Europastrategie Noord-Holland 2017-2021 heeft als doel specifieke ambities voor Noord-Holland vast te leggen en uiteen te zetten welke rollen de provincie vervult in Brussel. Deze ambities en de acties die daaraan verbonden worden richten zich op de langere termijn, verder dan de huidige collegeperiode van 2015 - 2019. Dit zorgt voor een langere termijnvisie en meer continuïteit in de aanpak. De Europese strategie van Noord-Holland vormt de hoofdlijn van het Europabeleid voor het college van GS, voor PS en de ambtelijke organisatie. Zo is duidelijk op welke onderwerpen de provincie inzet en hoe. Vanwege de grote diversiteit aan Europese onderwerpen en beleidsontwikkelingen is het noodzakelijk om expliciet voor een aantal onderwerpen te kiezen en een aantal onderwerpen dus niet in de Noord-Hollandse strategie op te nemen. Vanwege de sterke koppeling met de Europastrategie van de Regio Randstad en het werkplan van het Huis van de Nederlandse Provincies (HNP) in Brussel wil dat natuurlijk niet zeggen dat dergelijke onderwerpen niet in andere gremia aan bod komen.

De Europastrategie 2017-2021 wordt nu aan u voorgelegd in uw kaderstellende rol. De *kaders* voor de langere termijn worden met deze strategie vastgelegd. Er is ruimte voor flexibiliteit bij de exacte uitvoering daarvan. Dit is ook noodzakelijk vanwege de veranderlijke omgeving waarin de provincie in Brussel moet acteren.

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

Het Coördinatie Overleg Europa (COE) is betrokken geweest bij de totstandkoming van de Europastrategie Noord-Holland 2017-2021. Tevens hebben werkbezoeken aan Brussel en gesprekken met de Europese Commissie, het Europees Parlement en het Comité van de Regio's bijgedragen aan de verdere uitwerking.

In toenemende mate heeft EU-regelgeving effect op het provinciale beleid. Europa is daardoor in toenemende mate van belang voor het realiseren van onze provinciale ambities. Om een zo goed mogelijke match tussen Europese ontwikkelingen en provinciale doelstellingen te bewerkstelligen stellen we middels deze strategie eigen prioriteiten vast. Daarnaast werken we veelvuldig samen in regionale netwerken om de boodschap kracht bij te zetten. De provinciale inzet draait om de volgende punten:

- Beïnvloeding van Europese wet- en regelgeving
- Benutten van Europese financieringsmogelijkheden
- Samenwerken binnen Europese netwerken en met

3. Financiering, communicatie en (burger)participatie

Er zijn geen financiële consequenties. Onze Europese inzet is gebaseerd op vastgesteld provinciaal beleid binnen de verschillende beleidsterreinen van de provincie. "Europabeleid" is daarmee facetbeleid. De daarbij horende kosten maken integraal onderdeel uit van de middelen.

4. Proces en procedure

Nadat de Europastrategie Noord-Holland 2017-2021 is vastgesteld, zijn dit de kaders voor de Noord-Hollandse inzet de komende jaren. In samenwerkingsverbanden – zoals de Randstadsamenwerking en het IPO – wordt ook op andere thema's ingezet.

PS zullen jaarlijks worden geïnformeerd over de inzet en de behaalde resultaten.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

J.W. Remkes, voorzitter

mw. mr. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 4

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 29 november 2016;

gelet op de ambitie om voor Noord-Holland specifiek een aantal Europese beleidsprioriteiten te benoemen;

besluiten:

De Europastrategie Noord-Holland 2017-2021 vast te stellen.

Haarlem, 6 februari 2017

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, statengriffier

Deelverslag (concept) commissie NLM 23-01-2017 bij voordracht Europa strategie Noord-Holland 2017-2021

6a. Voordracht Europastrategie Noord-Holland 2017-2021

De **voorzitter** licht het agendapunt toe en geeft als eerste het woord aan mevrouw Rommel namens het COE (Coördinatie Overleg Europa).

Mevrouw **Rommel** (VVD) schetst kort de wijze waarop de Europastrategie is opgesteld, als aanvulling op andere initiatieven zoals de Randstadstrategie Europa. De voorliggende voordracht bevat de provinciale strategie. Deze wordt besproken in alle commissies om voor alle portefeuilles aanvullingen te verzamelen en draagvlak te creëren. Ze is benieuwd naar het advies van de commissie NLM over de onderwerpen in de NLM-portefeuille.

COMMISSIEBEHANDELING

Mevrouw **Van Langen** (VVD) kan instemmen met de voorgestelde strategie. Ze benadrukt voor de landbouw het belang van glasvezel en breedband voor allerlei toepassingen.

Mevrouw **Weemhoff** (D66) steunt de hoge prioriteit die landbouw heeft, maar wil ook aandacht voor toekomstbestendigheid en bodemkwaliteitsmonitoring. Het COE is met de ambities voor de langere termijn op de goede weg. D66 wil in de landschapslogica niet alleen het NNN in kaart brengen, maar ook de bufferzones, de groene mal van de stad en het productielandschap. Voor de toekomst van de agrariërs is duidelijkheid over locaties voor productie van voedsel van belang. Hierbij moet ook de circulaire economie worden meegenomen. Dit zijn voor D66 essentiële punten voor de Europastrategie.

Mevrouw **Jellema** (PvdA) mist de inzet op duurzame landbouw en milieu als speerpunt. De uitdagingen zijn bekend. Ook ziet ze graag een visie op de verhouding van Europa tot rest van de wereld, gezien de meest recente ontwikkelingen als de Brexit en de nieuwe Amerikaanse president.

Mevrouw **Koning** (CDA) maakt het COE complimenten voor de goede strategie. Ze wil bij de regionale economie, land- en tuinbouw een verbreding van de ambities voor de lange termijn op p.8 naar land- en tuinbouw en zaadveredeling. Ze uit haar zorg over de toenemende bureaucratie en vraagt hiervoor aandacht in de strategie. Subsidiegeld moet niet grotendeels opgaan aan administratie.

De heer **Van der Sluijs** (PVV) ziet gezien zijn deelname aan het COE af van een reactie.

Mevrouw **De Groot** (SP) wil aan de ambities in de Europastrategie biologische agrofoodclustering toevoegen. Dit is niet alleen milieuvriendelijker, diervriendelijker en beter voor de gezondheid van mensen, maar is ook goed voor de economische positie van boeren. Ze pleit voor het binnenhalen van veel Europese subsidies voor biologische landbouw en agrarisch natuurbeheer om zo de ontwikkeling van natuur en biodiversiteit verder te stimuleren. Indien nodig zal de SP op deze punten moties of amendementen indienen in PS. Mevrouw De Groot vindt het merkwaardig dat vergroening als speerpunt wordt gekozen, omdat dit al sinds 2014 verplicht is voor de basisbetaling en vraagt waarom het COE in Den Haag lobbyt voor de fosfaatregeling. De SP vindt dat de Europastrategie veel vaagtaal bevat.

De heer **Kramer** (GroenLinks) sluit zich aan bij de bijdrage van D66 en wil dat duurzaamheid veel centraler staat in de Europastrategie. Het is een rode lijn die te weinig terug te vinden is. De provincie heeft enkele Randstad-Europathema's vastgesteld, die niet terugkomen in de voorliggende voordracht.

Mevrouw **Vermaas** (PvdD) is sceptisch over het nut van lobbyen in Europa, maar erkent de meerwaarde van Europese maatregelen. Ze vraagt wat de insteek van de Europastrategie is en sluit zich aan bij de oproep om duurzaamheid centraal te stellen. Verduurzaming van de landbouw is onvoldoende verankerd in dit document en ze is benieuwd wat de coalitiepartijen vinden van het behoud van de niet-duurzame derogatieregeling. De PvdD mist in de Europastrategie het belangrijke punt "klimaatverandering", bij uitstek een onderwerp om landelijk en internationaal op te pakken.

De heer **Klein** (CU/SGP) kan zich vinden in de Noord-Hollandse speerpunten van de Europastrategie. Hij vraagt waarop de lobby voor de fosfaatregeling is gericht. De CU/SGP wil de fosfaatproductie

terugbrengen en is blij met de afspraken die daarover met de staatssecretaris zijn gemaakt. In de lobby moet onderscheid worden gemaakt tussen grondgebonden en niet-grondgebonden boeren.

De heer **Bouberg Wilson** (ONH) wil dat Noord-Hollandse speerpunten onder de aandacht worden gebracht en dat de Europastrategie bestaande afspraken, bijvoorbeeld in de Randstadregio en IPO, versterkt. Hij mist duurzaamheid, energietransitie en het belasten van het milieu.

De heer **Pieterman** (50PLUS) kan zich vinden in de voorgestelde Europastrategie.

De heer **Bond** (ged.) hoort veel aanvullingen die het COE kan meenemen in de strategie. Hij legt uit dat de rol van GS een andere is. Zo heeft hij in het rondetafelgesprek in de Tweede Kamer gepleit voor het uitzonderen van de grondgebonden bedrijven van derogatie, omdat Noord-Holland geen mestprobleem heeft. In IPO-verband zitten acht van de twaalf provincies op dezelfde lijn, hetgeen effect heeft op de lobby in Brussel voor de langere termijn. In Europa is het een kwestie van lange adem. De Europastrategie loopt langer dan deze collegeperiode. Deze wordt halverwege geëvalueerd en geactualiseerd.
De prioriteiten van Noord-Holland in het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) zijn milieu, energie, klimaat, biodiversiteit, circulaire economie, ketenversterking, dierenwelzijn, voedselveiligheid en -zekerheid. De ambitie van Noord-Holland voor vergroening is dus helder. Het is jammer dat de PvdD niet tevreden is met de antwoorden, omdat ook blauwe doelen uit de Kaderrichtlijn Water zijn benoemd, inclusief klimaat, biodiversiteit en dierenwelzijn.
De lobby voor de Randstadstrategie betreft andere onderwerpen dan de Noord-Hollandse Europastrategie. De provincie pakt die onderwerpen op een ander niveau op.

> Mevrouw **Vermaas** (PvdD) is niet geheel gerustgesteld, omdat voor de Kaderrichtlijn Water wordt gepleit voor versoepeling van de normen. Ze vraagt wat de inzet van GS is in de lobby.

De heer **Bond** (ged.) is blij dat de PvdD de lijn van GS wel begrijpt. De Kaderrichtlijn Water wordt met de waterschappen en het IPO opgepakt, maar staat op gespannen voet met het mestbeleid. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt vervolgens bij het Rijk. De provincie lobbyt vanuit IPO-verband en met de waterschappen voor doelen in het GLB en in POP3, maar vanuit de eigen rol.

> Mevrouw **Vermaas** (PvdD) vraagt wat de meerwaarde van de Noord-Holland-strategie dan is.

De heer **Bond** (ged.) benadrukt dat deze strategie op andere onderwerpen ziet dan de Randstadstrategie of de inzet vanuit IPO. Er is een rode draad in duurzaamheid, circulaire economie, kennis over vergroening, et cetera. Er zijn verschillende lobby's omdat de verantwoordelijkheid op verschillende niveaus ligt.
GS steunen het pleidooi tegen te veel bureaucratie en hebben kritiek geuit op het feit dat bijvoorbeeld EFRO- of POP-gelden voor een groot deel daaraan worden besteed. GS hebben voorgesteld om goed gedrag te belonen.

> Mevrouw **Weemhoff** (D66) vraagt op welke van de drie lobby's de beperkte capaciteit wordt ingezet.

De heer **Bond** (ged.) verwijst naar de piramide in het document, met onder andere de afspraken in Randstadverband. Dat zijn andere onderwerpen dan die Noord-Holland oppakt, juist om te voorkomen dat dingen dubbel worden gedaan. Er is een goede afstemming in gekozen onderwerpen en de partij die ze oppakt.

> Mevrouw **Weemhoff** (D66) vraagt of Noord-Hollandse ambtenaren zich alleen inzetten voor de Noord-Hollandse lobby.

De heer **Bond** (ged.) vult aan dat dit niet geldt qua input, maar wel qua rolverdeling. Die wordt vooral regionaal ingevuld, omdat een regionale aanpak in Europa het meeste effect heeft.
De andere onderwerpen die door de commissieleden zijn genoemd zijn aanvullingen op de Europastrategie.

Mevrouw **Rommel** (VVD) neemt de suggesties mee en wacht de inbreng uit de andere commissies af.

De **voorzitter** concludeert dat de *Voordracht Europastrategie Noord-Holland 2017-2021* wordt doorgeleid naar PS van 6 februari 2017.

7a. Voordracht Europastrategie Noord-Holland 2017-2021

Namens de COE verzorgt de heer **Tijssens** (D66) een korte inleiding.

Gedeputeerde Loggen heeft bij de behandeling van de Randstedelijke Europastrategie aangegeven dat hij werk gaat maken om te komen tot een Noord-Hollandse Europastrategie, welke inmiddels voorligt. Tijdens de behandeling in de COE was er veel aandacht voor de vorm en de inhoud. Qua inhoud zijn de keuze voor nieuwe prioriteiten en de wijze waarop de Randstedelijke en de Noord-Hollandse strategie met elkaar samenhangen, onderwerp van gesprek. De voorzitter van de COE wist te voorkomen dat de discussie niet te ver het politieke inging. Het is immers aan Provinciale Staten en niet aan de COE om een oordeel te vellen over de keuzes van prioriteiten en de samenhang ertussen. Het voorliggende document is een aangelegenheid van de provincie Noord-Holland en haar vigerend beleid. Het biedt de Staten context om daarover de discussie te voeren. De COE is bij haar reflectie op de Noord-Holland strategie niet ingegaan op de uitwerking van de thema's, dat is aan de vakcommissie. De heer Tijssens benoemt de thema's: Regionale economie, Land- en tuinbouw, Water, Europees Cohesie en Investeringsbeleid en Smart Mobility.

Bij de behandeling van de eerder vastgestelde Randstad Strategie kwam uit de Staten de wens naar voren om meer concrete en inhoudelijke zaken voorgeschoteld te krijgen. Met de Noord-Holland Strategie komt de heer Loggen aan die wens tegemoet. De COE is heel blij dat er veel meer concrete zaken in staan. De vakcommissie en Provinciale Staten kunnen er ook iets van vinden. De dialoog kan op deze wijze met Gedeputeerde Staten gevoerd worden. Het is niet alleen een aangelegenheid van de coördinerend gedeputeerde Europa. Het debat zou ook moeten doorgaan na de vaststelling van de voorliggende strategie.

De heer **Van Hooff** (PVV) is lid van de COE. Als zodanig onttrekt de heer Van Hooff zich aan de discussie. Zijn collega, de heer Deen, zal aan de discussie in deze commissie deelnemen.

De heer **Van Straaten** (VVD) constateert dat het ontzettend moeilijk is om nu al geld vrij te maken om internet in geheel Noord-Holland te ontsluiten, via een glasvezelnetwerk en om breedband in het buitengebied te realiseren. De VVD wil bepleiten om in de Noord-Holland strategie hierover alsnog een paragraaf op te nemen. De gedeputeerde Europa wordt gevraagd zich voor dit thema bij de Brusselse partijen in te zetten.

De VVD kan van harte instemmen met de tekst over Smart Mobility, zoals die is opgenomen in deze Europastrategie. De fractie hoopt dat provincie Noord-Holland haar positie op dit terrein kan verstevigen in de komende jaren.

Mevrouw **Van Duijn** (PvdA) vond het leuk om te lezen dat in de strategie inhoudelijk de nadruk ligt op Smart Mobility onderwerpen en intelligente vervoerssystemen. De PvdA is daar blij mee. Het zorgt voor meer veiligheid en efficiency in het wegverkeer en voor meer duurzaamheid. De uitrol van Smart Mobility zou bevorderd kunnen worden door een betere samenwerking op lokaal, provinciaal, nationaal en ook internationaal niveau. Hoe is dat hier op de agenda gekomen? Wat zijn de verdere plannen? Is het openbaar vervoer- en fietsinclusief? Worden de overige gedeputeerden erbij betrokken? De gedeputeerde Mobiliteit gaf eerder aan nog terug te komen op onder meer het onderwerp fietsvervoer. Mevrouw Van Duijn hoopt op een verdere presentatie, zodat de commissie verder over het onderwerp kan nadenken.

In het kader van verkeersmanagement wordt de ambitie uitgesproken over het uitvoeren van pilots. De PvdA wil daarover graag nadenken. Er liggen veel kansen en de PvdA gaat daarmee graag aan de slag.

De heer **Yurdakul** (D66) vertelt dat de eerder vastgestelde Randstadstrategie voor D66 een prima lijn heeft. De fractie hecht aan commitment aan de Randstadstrategie, die in gezamenlijkheid is vastgesteld. De aanvulling die Gedeputeerde Staten geven op de Randstadstrategie is wat D66 betreft niet helder genoeg. Naar Europa toe moet een heldere strategie worden uitgedragen. De provincie moet een duidelijke focus voor ogen hebben. Noord-Holland heeft naast Randstadprioriteiten ook eigen prioriteiten heeft. D66 wil dat de Noord-Hollandse accenten meer binnen de Randstadprioriteiten worden geplaatst. De Noord-Hollandse strategie zou met een dergelijke uitwerking kunnen inzetten op het verder versterken van de Randstadprioriteiten. Europa is erbij gebaat om via provincies invloed te krijgen. De Randstad heeft daarbinnen een belangrijke plek, maar Noord-Holland zelf niet. D66 zou willen dat Randstadthema's verder worden verbijzonderd en versterkt. Hoe kijkt de COE aan tegen de benadering die D66 voor ogen heeft?

De sector Beleid is niet goed uitgewerkt in voorliggende strategie. Er moet aansluiting worden gezocht op de Economische Agenda van Provincie Noord-Holland en op 'Kansen voor West'.

In welke mate sluiten de prioriteiten voor water aan bij de Randstadthema's?

Circulaire economie moet in de ogen van D66 een prominentere plek krijgen binnen de strategie.

Bij interruptie vraagt mevrouw **Van Duijn** (PvdA) om verduidelijking. Ze had begrepen dat per commissie zou worden behandeld wat voor de commissie relevant is. Wat is nu de bedoeling?

De **voorzitter** legt uit dat het gaat om de onderwerpen die deze commissie aangaan. Daarop moet het accent worden gelegd.

De heer **Heijnen** (CDA) sluit zich aan bij de opmerking van de PvdA. Onderwerpen als glasvezel, circulaire economie horen niet primair in deze commissie thuis. Ze moeten elders worden besproken.

Sympathiek aan de strategie is dat de provincie veel brengt en heeft te bieden aan Europa. Noord-Holland moet niet alleen naar Brussel gaan, maar Brussel ook naar zich toehalen om te laten zien waar de provincie mee bezig is en waarmee zij in Europees verband voorop loopt. Denk daarbij aan de greenport, watermanagement en collectief agrarisch natuurbeheer.

Met de onderwerpen voor deze commissie van belang, te weten Investeringsbeleid en Smart Mobility kan het CDA van harte instemmen. Smart Mobility wordt terecht stevig neergezet. Welke acties worden ondernomen om Noord-Holland de beste regio te laten zien op het gebied van verkeersmanagement? Hoe wordt dat gemeten? Het is verstandig om nu al over 2020 en verder te praten. De provincie mag zich best profileren. Het CDA vindt het een goed stuk om juist het eigen beleid van de provincie neer te leggen. De Randstadstrategie omvat punten waar het CDA zich ook herkent. De Noord-Hollandse stempel is groot. Het is mooi dat de provincie laat zien in welke punten zij sterk is en dit in een separaat document toont.

Het is meer dan een hamerstuk. Het gaat hier echt om een ambitieuze provincie. Daar mag men trots op zijn.

De heer **Deen** veronderstelt dat het standpunt van de PVV inzake EU-invloeden inmiddels wel duidelijk is. In deze Europastrategie worden accenten gelegd op specifiek inhoudelijke thema's, die voor de provincie belangrijk zouden worden geacht. De PVV is van mening dat het merendeel van deze thema's juist beter tot ontwikkeling kan komen zonder de Brusselse invloed. Bij het voorwoord van de Europastrategie haakt de PVV al af. Gedeputeerde Loggen spreekt hierover de noodzaak voor Noord-Holland om een actieve bijdrage te leveren aan het beleid van de EU, met name in de vorm van een lange termijnvisie en continuïteit richting de toekomst. De PVV is tegen een actieve bijdrage en een lange termijnvisie aangaande afspraken met de EU en tegen continuïteit van de Noord-Hollandse samenwerking met Brussel. Met uitzondering van de Europese subsidiestroom, wat een sigaar uit eigen doos is, is de PVV tegen elke vorm van inmenging van de EU in de provincie Noord-Holland. De PVV steunt de strategie niet.

De heer **Hoogervorst** (SP) zegt dat de SP zeer kritisch tegenover Europa staat. De fractie is niet tegen Europese samenwerking. Menswaardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit moeten de boventoon voeren.

Wat de SP deugt doet is dat deze voordracht meer behelst dan het alleen maar ruimhartig plukken uit de subsidieruif. Wat de SP betreft moet de inwoner de voordelen van Europese samenwerking zien en merken. Deze voordracht biedt daar nog te weinig zicht op. De voordracht schetst meer een richting voor projecten waarvoor de provincie in Brussel gaat lobbyen. Is de gedeputeerde het eens met de constatering dat Provinciale Staten de kaders stellen?

De SP hoopt dat in een volgende fase nadere uitwerkingen volgen. De SP zal kritisch kijken naar de uitwerkingen. De fractie zal de effecten op de werkgelegenheid, in het bijzonder voor de laagopgeleiden in deze provincie, goed in de gaten houden. Dat zal ook gelden voor het verintensiveren van de duurzaamheid op brede schaal.

De heer **Zoon** (PvdD) vroeg zich al meerdere keren af of de provincie nu wel zoveel moet gaan lobbyen in Europa. In een andere commissie zal daarover nog nader worden gesproken.

Voor deze commissie geldt voornamelijk Smart Mobility en dat is mooi. De provincie maakt onderdeel uit van de Europese groep Polis. Deze groep zet zich in voor omgeving en gezondheid in transport. Voor Noord-Holland liggen daar de nodige uitdagingen. Denk daarbij aan het fietstransport. De heer Zoon veronderstelt dat er meer uit kan worden gehaald. Er zijn meekoppelkansen.

De heer **Ceder** (ChristenUnie-SGP) spreekt van een nuttig document. Noord-Hollandse prioriteiten voor het Europees beleid worden vastgesteld. Het is goed dat provincie zich hierover buigt. Het is belangrijk dat de Noord-Hollandse belangen niet ondergesneeuwd raken. De provincie is al aangesloten bij veel andere organisaties. Hier en daar is er sprake van overlapping.

De gedeputeerde geeft in het voorwoord aan dat Noord-Holland veel kan halen uit Brussel, zoals kennis, financiën en beleid. Tegelijkertijd kan Noord-Holland veel brengen op het gebied van innovatie, duurzaamheid en land- en tuinbouw.

De ChristenUnie-SGP is zeer tevreden over punten rondom Smart Mobility. De gedachte dat de provincie Noord-Holland, samen met haar partners in de Metropoolregio Amsterdam, de beste regio in de Europa wil zijn op het gebied van verkeersmanagement, wordt van harte ondersteund door de ChristenUnie-SGP. Het is opvallend dat op andere onderdelen, zoals de regionale economie, de verduurzaming, veel gezegd wordt over wat de provincie niet wil, maar niet over wat de provincie wel gaat doen. Het is een punt van aandacht om op bepaalde punten nader uit te werken wat de provincie concreet gaat doen en via welk beleid de Noord-Hollandse belangen gaat bewaken.

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) vertelt dat haar fractie kan instemmen met een aparte strategie voor Noord-Holland. In het kader van Smart Mobility zou het onderwerp leefbaarheid meegenomen moeten worden.

De heer **Leever** (ONH) kreeg via de Nieuwjaarspeech veel inzicht in hoe het werkt in Brussel. Het doet hem deugd dat ook met humor veel kan worden bereikt. Door met de sterke punten van Noord-Holland op Europees niveau naar voren te treden, vindt de Ouderenpartij een goede gedachte. Het bedrijfsleven gaat al tientallen jaren de wereld rond met de sterke punten van Noord-Holland. Denk aan de land- en tuinbouwexport als gevolg van technisch hoogstaande land- en tuinbouw. Hetzelfde geldt voor de kennis van het waterbeheer. Ook een groot exportartikel van het provinciale en het Nederlandse bedrijfsleven. Wat is de toegevoegde waarde als Noord-Holland als provincie deze zake nogmaals separaat naar voren gaat brengen op het niveau van Brussel, in plaats van dit via het IPO te spelen? Wat is de reactie van de gedeputeerde?

In de voordracht staat dat dit parallel loopt aan het werk wat het IPO en de Randstad in Brussel willen oppakken. Is dit wel verstandig? Is het niet beter om dit werk te integreren in het werk van de IPO en de Randstad, gelokaliseerd in het Huis van de Provincie? Er zullen meer onderwerpen zijn in IPO-verband, welke niet worden gedeeld door alle twaalf provincies. Als alle provincies separaat gaan opereren, wordt het een lastige kwestie.

De heer **Tijssens** (COE) hoorde vanuit meerdere fracties de wisselwerking tussen halen en brengen. Dat is een essentieel onderdeel van succesvol Europees beleid vanuit het Noord-Hollandse perspectief.

Het onderwerp Europa hoort specifiek in deze commissie aan de orde te worden gesteld, los van het vakinhoudelijke aspect van een vakcommissie. Mobiliteit is een onderdeel dat in de commissie aan de orde kan worden gesteld, maar ook overkoepelende uitspraken, die niet ingaan op het detail van een vakcommissieonderwerp.

De voorzitter van de COE voorkwam dat de discussie over de integraliteit van de Randstad- en Noord-Hollandstrategie eindigde in een politiek debat. Dat debat hoort in de vakcommissie thuis. Er is wel uitgebreid gediscussieerd, maar er is geen conclusie getrokken. Gedeputeerde Loggen gaf in de COE aan de voordracht te zullen meenemen naar de behandeling. Dat traject is nu gestart.

Gedeputeerde **Loggen** brengt zijn erkenning over aan de leden van de COE voor de ondersteuning, gedachtewisseling en reflectie met betrekking tot deze strategie. De gedeputeerde meent dat de strategie daardoor steviger en robuuster geworden is en op meer draagvlak kan rekenen. Er is weliswaar een gedeputeerde Europa, maar Europa en het Europees beleid regardeert alle portefeuilles. In dezen is de heer Loggen de coördinerend gedeputeerde. De strategie staat voor alle commissies geagendeerd. Als het gaat om zijn of haar onderwerp dient de betreffende gedeputeerde de regie te voeren. De heer Loggen neemt ‘slechts’ de coördinatie ter hand.

Waarom nu een separate Europastrategie? De heer Loggen vindt het jammer dat D66, een Europapartij bij uitstek, er niet van overtuigd is dat het zo belangrijk is om een eigen strategie te hebben. Enerzijds is er het werk vanuit het Huis van de Nederlandse provincies. Daarnaast is er P4-strategie, van de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland. Daarbij is een opsplitsing van de belangen al zichtbaar. Provincie Noord-Holland zou voor de thema’s die voor haar echt relevant zijn, naast halen, ook kunnen brengen naar Europa. Die thema’s zijn benoemd in het voorliggend document en deze kunnen worden aangevuld. Zo werd vanuit deze commissie het thema glasvezel aangedragen. De verantwoordelijke gedeputeerde moet daarmee ‘de boer op’.

Het is jammer dat D66 van mening is dat met de benoemde thema’s zouden moeten worden verwerkt in de P4-strategie. Als het gaat om Smart Mobility dan loopt Noord-Holland daarin voorop.

Zou worden besloten om te coöpereren in de P4-strategie, dan moet Noord-Holland concessies doen aan haar eigen inbreng, terwijl ze prima in staat is om daarvoor zelf in Europa te lobbyen.

Bij interruptie vraagt de heer **Yurdakul** (D66) of de gedeputeerde met hem van mening is dat Europa Noord-Holland niet als gesprekspartner ziet, maar eerder de Randstadprovincies. Wat is de titel om dit te doen? Smart Mobility is al een thema van de Randstadprovincies. Wat is de toegevoegde waarde om dat thema zelf als provincie Noord-Holland nogmaals in te brengen?

Gedeputeerde **Loggen** legt uit dat regio’s in Europa zeer belangrijk zijn. Noord-Holland zit in het Comité van de Regio’s. Het kan in schaal veranderen. Vandaar dat is gekozen voor een aparte Noord-Hollandstrategie. Dit zijn onderwerpen waarin Noord-Holland zich kan onderscheiden als regio en als provincie. Wordt de strategie breder gemaakt, bijvoorbeeld met thema’s die een compromis zijn van de vier gezamenlijke provincies, maar Noord-Holland is daar bijvoorbeeld niet in thuis, dan zou de provincie zich op glad ijs begeven. Met de Noord-Hollandstrategie kan deze provincie echt wat brengen. De kans is groot dat de provincie ook wat kan halen in Europa. Ook andere provincies, die

Europa belangrijk vinden, hebben een eigen strategie. In de strategie geeft de provincie aan wat ze belangrijk vindt. Tijdens het proces kunnen Provinciale Staten alsnog thema's, zoals glasvezel, toevoegen. Thema's die belangrijk genoeg zijn om in Europa verder uit te dragen.

Bij interruptie vraagt de heer **Yurdakul** (D66) wat dan nog het nut is van een gemeenschappelijk verband zoals P4.

Gedeputeerde **Loggen** is enigszins verbaasd over deze vraag. Hij adviseert om de strategie zorgvuldig te lezen. Daarin staat beschreven wat de inbreng van alle geledingen is. Mocht het niet duidelijk zijn, dan is de gedeputeerde bereid om een aparte toelichting te geven en te duiden waarom het zo belangrijk is om in duurzame of gelegenheidscoalities binnen Europa te opereren. Op een aantal thema's kan Noord-Holland daarmee heel goed uit de voeten. Circulaire economie is in iedere provincie, maar zeker in P4-verband, van groot belang. Circulaire economie valt dus heel goed te plaatsen in de P4-strategie. Noord-Holland is op het gebied van Smart Mobility verder dan de andere P4-provincies. Het is dan verstandiger om daarin een eigen koers te varen. Noord-Holland kan op die manier veel meer uit Europa halen.

De Noord-Hollandstrategie gaat in het bijzonder om de daarin genoemde vier thema's. De onderliggende documenten hangen daar weer onder. In de Noord-Holland strategie is Noord-Holland leidend, dan P4 en ten slotte het Huis van de Nederlandse provincies.

Vier thema's zijn belangrijk voor Noord-Holland en uitgelicht in de strategie. Deze strategie staat boven de andere, onderliggende documenten.

Gedeputeerde Loggen betreurt het dat de aversie van de PVV tegen Europa dusdanige vormen aanneemt, dat de PVV zelfs niets te maken wil hebben met het feit dat de strategie het een en ander kan brengen voor de inwoner van Noord-Holland. Het doet de inbreng van de PVV in de COE onrecht aan. Men kan zich afvragen waarom de PVV dan zitting neemt in de COE.

Bij interruptie benadrukt de heer **Deen** (PVV) dat deelname aan de COE niets zegt over het standpunt van een fractie. In het kader van haar controlerende taken vindt de PVV-fractie het erg belangrijk om deel te nemen aan commissies, ongeacht haar standpunten.

Gedeputeerde **Loggen** blijft het betreuren dat de PVV-fractie de inwoners van Noord-Holland dus kennelijk tekort wil doen en hen de kans ontneemt om passen voorwaart te maken vanwege haar aversie tegen Europa. De gedeputeerde vindt dat niet smart.

Door onder meer het CDA is gesteld dat de thema's moeten worden behandeld in de vakcommissies waarin ze thuishoren. Het is goed om als gezamenlijke commissies na te denken over eventueel toe te voegen thema's, die voor Noord-Holland belangrijk zijn.

De voordelen voor de inwoners zullen op termijn zichtbaar moeten worden. Als Smart Mobility goed van de grond komt en wanneer Noord-Holland haar koploperspositie kan behouden, dan kunnen die ervaringen worden gedeeld met Europa en kunnen alle Europese inwoners daar hun voordeel mee doen. Het is een meerjarige strategie, die de collegeperiode overstijgt. In Europa draaien de spreekwoordelijke molens langzamer dan op nationaal en provinciaal niveau. Ad hoc beleid is lastig vorm te geven in Europa.

De Partij voor de Dieren dringt er op aan om er meer uit te halen. De verplichting om er op elk beleidsterrein het maximale uit te halen is er voor alle gedeputeerden. Deze strategie kan worden gezien als een steuntje in de rug. Provinciale Staten houden de vinger aan de pols.

Tweede termijn:

De heer **Hoogervorst** (SP) is benieuwd naar de kans van slagen, wanneer de provincie Noord-Holland, als één van de circa 350 leden van het Comité van de Regio's, iets inbrengt in Europa.

Gedeputeerde **Loggen** zegt dat het in Europa zaak is dat je er bent, de structuren en netwerken bekend zijn en dat Europa de provincie Noord-Holland kent. Op de vraag of inbreng effectief is, komt de gedeputeerde met het volgende voorbeeld. De gedeputeerde is rapporteur watermanagement geworden. Het rapporteurschap binnen Europa is van invloed. Een advies van de rapporteur, dat is goedgekeurd door het Comité van de Regio's, gaat naar de Europese Commissie en is een bouwsteen voor het verdere beleid. Destijds is een lobby gestart om het rapporteurschap voor Noord-Holland binnen te halen. Door aanwezig te zijn, het werk te doen en coalities te maken is dat gelukt. Noord-Holland wordt hierdoor ook zichtbaar.

De subsidies voor 'Kansen voor West' betreffen een aantal belangrijke Noord-Hollandse projecten, zoals getijdenenergie. In de regio en met name in Noord-Holland kan daardoor kennis worden opgebouwd.

Naar aanleiding van het verzoek van mevrouw Van Duijn kan de gedeputeerde melden dat het thema Smart Mobility in deze commissie nader wordt toegelicht en aan de orde zal worden gesteld.

De **voorzitter** deelt mee dat deze voordracht ook nog in de andere commissies aan de orde zal worden gesteld, waarna het onderwerp in Provinciale Staten terugkomt.

De voorzitter bedankt de heren Tijssens en Loggen voor hun toelichting.

Uittreksel uit conceptverslag commissie EEB 16 januari 2017

4.a. Voordracht Europastrategie Noord-Holland 2017-2021

De heer **Van Straaten** (VVD), voorzitter COE, verzorgt een inleiding. De Europastrategie o-Holland bouwt voort op de Randstadstrategie voor Europa, die samen met de drie buurprovincies wordt gevoerd. De inhoud hiervan is ruim een halfjaar geleden vastgesteld. De Randstadstrategie betreft thema's die de komende jaren gezamenlijk worden opgepakt. De Europastrategie gaat over onderwerpen die Noord-Holland specifiek wil oppakken in de komende vier jaar. Het COE vindt veel van haar inbreng terug in het voorliggende stuk. Het COE heeft vooral een coördinerende rol en de inhoudelijke discussie over Europese onderwerpen wordt gevoerd in de vakcommissies. De vakgedeputeerden zijn aanspreekbaar op de inhoud van de voorstellen met betrekking tot Europa. De commissie wordt gevraagd PS te adviseren over de specifieke ambities in dit stuk. Voor deze commissie gaat het vooral om regionale economie en cohesie- en investeringsbeleid. De commissie kan aanvullende thema's voordragen.
De heer **De Groot** (D66) is voorstander van inpassing van de Noord-Hollandse Europastrategie binnen de Randstadstrategie, met eigen accenten.
De heer **Van Straaten** (VVD) meldt dat een aantal thema's wat minder wordt gedragen door de andere provincies, maar die voor Noord-Holland wel van belang zijn. De Europastrategie richt zich op deze specifieke thema's.
De heer **Klein** (CU/SGP) ondersteunt het stellen van aanvullende prioriteiten naast de thema's die vastgelegd zijn in de Randstadstrategie, mits deze gericht zijn op de verduurzaming van de industrie. De voorliggende tekst overtuigt nog niet voldoende. Hoe wil men zich in het kader van de werkgelegenheid bij Tata en op Schiphol zich hardmaken voor de verduurzaming van de industrie in Europa? Moet hier wellicht samen met ambitieuze partners positie gekozen worden om steviger in te zetten op een bijdrage op verduurzaming, zodat het ten goede komt aan de (toekomstige) werkgelegenheid in Noord-Holland? Kan de tekst hierop aangepast worden, ambitieuzer, concreter en met meer lef?
De heer **Kaptheijns** (PVV) meent dat de doelstellingen exclusief het continueren van de EU-subsidiestroom, juist beter gedijen buiten de Europese structuren. De PVV kan zich niet vinden in de premisse dat het stuk bestaat bij de gratie van het feit dat de EU van vitaal belang is voor de economische voorspoed van Noord-Holland. Het belang van Schiphol, de KLM en Tata Steel voor de MRA wordt onderschreven, maar men betwijfelt of de ambities voor de langere termijn, zoals innovaties en verduurzaming, het beste tot wasdom kunnen komen binnen de Europese structuren. Voor Tata Steel is dat begrijpelijk, maar niet voor Schiphol en KLM, want een nabijgelegen hub zoals Istanbul, heeft er geen tot weinig last van. Van een level playing field is geen sprake. Dit staat allemaal haaks op de strekking van het conceptdocument waarin de EU als ideaal platform wordt gezien voor de Noord-Hollandse economie. Het Europese investeringsbeleid heeft als doel het concurrentievermogen van Europa te vergroten. In het stuk wordt gesproken over Europa, maar in feite gaat het om natiestaten die lid zijn van de EU. In het stuk wordt tevens gesproken bij Noord-Hollandse uitgangspunten voor de lobby dat de nadruk komt te liggen op European added value van Europese fondsen. Deze fondsen hebben een toegevoegde waarde mits deze een Europese dimensie hebben en bijdragen aan Europese doelen. Wat wordt verstaan onder een Europese dimensie en Europese doelen?
Mevrouw **Boelhouwer** (SP) sluit zich aan bij de CU/SGP. Het probleem van Europese subsidies is het rondpompen van gelden en de subsidies waar de provincie nu in gaat graaien, zijn met name bedoeld voor landen binnen Europa die deze gelden echt nodig hebben. Het is goed om de werkgelegenheid als speerpunt te benoemen, maar het gaat vaak om innovatieve arbeid en topsectoren en mensen die laag opgeleid zijn, hebben hier helemaal niets aan.
Mevrouw **Haagsma** (CDA) vraagt naar de mening van de SP over de subsidies die in de achterblijvende regio's in Nederland en Noord-Holland ontvangen en besteed worden.
Mevrouw **Boelhouwer** (SP) meent dat de gelden besteed moeten worden aan achterblijvende regio's in Europa, want Nederland is een rijk land dat zichzelf kan helpen. Dat past beter binnen het wereldbeeld van Europa.
Mevrouw **Van Rooij** (PvdA) meent dat deze discussie over het systeem op een ander moment gevoerd moet worden, want vandaag ligt een andere vraag voor.
Mevrouw **Boelhouwer** (SP) heeft al eerder aangegeven tegenstander te zijn van het graaien in subsidies door de provincie.
De heer **Hietbrink** (GL) is benieuwd naar het antwoord van de PVV. Als er geen Europastrategie is blijft er geld liggen dat niet in Nederland terechtkomt.
De heer **Kaptheijns** (PVV) verwerpt het gehele fundament van Europa en voor zijn achterban zijn de consequenties zeer duidelijk.

Mevrouw **Lagerveld** (VVD) verzoekt om in het Noord-Hollandse document de startups te laten opschalen naar wereldspelers, de zogenaamde scale-ups, want daarin lopen Noord-Holland en Nederland achter op landen zoals de VS en Zweden. Dit is juist een punt waarop Noord-Holland zich kan onderscheiden. Kan dit voorstel worden opgenomen in de strategie?
Mevrouw **Doevendans** (PvdA) mist in het document voldoende focus op duurzaamheid in Europees verband.
De heer **De Groot** (D66) is van mening dat de speerpunten van het Europabeleid binnen de Randstadstrategie gevonden moeten worden, hoewel er mogelijkheden zijn om specifieke Noord-Hollandse prioriteiten te koppelen aan de Randstadstrategie. In de nota staan economische opmerkingen in de landbouwagenda. Hier wordt aangegeven dat men met topsectoren en clusters gaat werken, maar in de economische agenda is hier op een bepaalde manier afstand van genomen. Hoe kan e.e.a. met elkaar gerijmd worden? De richting is niet voldoende SMART geformuleerd en is slecht vertaalbaar naar onderwerpen op het gebied van welvaart, welzijn en duurzaamheid, de kernpunten van de economische agenda. Hij verzoekt deze agenda meer SMART uit te bouwen. Een aantal belangrijke punten op het gebied van de Kansen voor West zijn veilige, schone en efficiënte energie, klimaatbeleid, hulpstoffen efficiëntie en grondstoffen. De duurzaamheid moet sterker aangezet worden en daarbij moet de circulaire economie beslist betrokken worden.
De **voorzitter** wijst erop dat veel zaken die genoemd worden, in de Randstadstrategie vermeld zijn.
Mevrouw **Haagsma** (CDA) bedankt het COE voor hun bijdrage. Glasvezel biedt veel opties voor de regionale economie en de minder stedelijke regio's. Is hier sprake van mogelijkheden binnen Europees verband?
De heer **Pieterman** (50plus) ondersteunt de voordracht.
De heer **Van Raan** (PvdD) is niet erg enthousiast over dit overleg, maar als het dan toch op tafel komt, dan stelt hij voor om voor 100% in te zetten op klimaat en duurzaamheid en niet op onderwerpen zoals de conventionele landbouw en de oude industrie uit het verleden. Daarom dienen de onderwerpen en inzet van de lobby heroverwogen te worden en dient het college een nieuwe lijst van onderwerpen samen te stellen.
De heer **Bouberg Wilson** (ONH) is van mening dat de Noord-Holland strategie de Randstadstrategie aanvult en versterkt. De voorstellen kunnen – zo lijkt het – goed geïntegreerd worden in de Randstadstrategie.
De heer **Van Straaten** (VVD) meldt dat de voorstellen die in deze voordracht gedaan worden, vooral voor Noord-Holland van belang zijn. Eerder is uitgelegd dat het niet eenvoudig is om deze specifieke onderwerpen op te nemen in de Randstadstrategie. Als voorbeeld wordt smart mobility genoemd, bij welk onderwerp Noord-Holland vooroploopt en waarmee de andere provincies minder affiniteit hebben.
Gedeputeerde **Van der Hoek** bevestigt dat de focus tot uiting komt in het jaarplan, waarin de specifieke aandachtspunten vermeld worden aanvullend op de Randstadstrategie. Het gaat niet om een stapeling, maar om een verbijzondering. De duurzaamheid staat voorop en die komt terug in andere strategieën, zoals het werkplan van het Huis van Nederlandse provincies en de Randstadstrategie. SMART formuleren is niet aan de orde, aangezien het om een strategiedocument gaat en niet om een uitvoeringsdocument.
De heer **De Groot** (D66) verzoekt om de uitvoeringsagenda dan voldoende SMART te formuleren.
Gedeputeerde **Van der Hoek** antwoordt dat dit aspect terugkomt in het jaarplan dat voorligt.
Gedeputeerde **Tekin** stelt voor de onderwerpen Natuur en Milieu in de commissie NLM van volgende week aan de orde te stellen.
Gedeputeerde **Bond** meldt dat het topsectorenbeleid voornamelijk Rijksbeleid betreft. Op 29 en 30 juni 2016 heeft men samen met de provincie Zuid-Holland de European Regions for Innovation in Agriculture, Food en Forestry naar Noord-Holland gehaald, en dat betreft met name tuin- en akkerbouw waarvan de Nederlandse kennis en innovatie gedeeld worden met landen in opkomst. Dit is een mooi voorbeeld van Europese samenwerking op het gebied van het delen van kennis en inhoud. Het is een goede suggestie om na te denken over het verlengen van de ontheffing van de staatssteun voor glasvezel. De strategische agenda krijgt in het eigen beleid nader vorm in het kader van Efro, Kansen voor West, gemeenschappelijk landbouwbeleid POP3. De European added value van Europese fondsen waar de PVV naar vraagt, wordt door het college beslist onderkend. Europa is een belangrijk samenwerkingsverband dat veel verder gaat dan alleen maar subsidies.
Mevrouw **Haagsma** (CDA) merkt op dat haar vraag over glasvezel was gericht aan het COE.
Tweede termijn
De heer **Klein** (CU/SGP) constateert dat alle belangrijke onderwerpen in de Randstadstrategie zijn opgenomen, maar bij verduurzaming van de energie is de tekst erg defensief geformuleerd en lijkt erop gericht om alle regels rondom verduurzaming niet te veel ten koste te laten gaan van Tata en Schiphol die belangrijk zijn voor de werkgelegenheid. Hij stelt voor om te gaan lobbyen voor het

realiseren van verduurzaming in de industrie, zodanig dat het gaat bijdragen aan de werkgelegenheid in Noord-Holland.
De heer **Van Raan** (PvdD) herhaalt zijn vraag om binnen de focusgebieden te kijken naar het uitgangspunt van duurzaamheid. Aan industrieën die niet duurzaam zijn, hoeft ook geen aandacht besteed te worden. Dat geldt bijvoorbeeld voor de duurzaamheid van de activiteiten van de tweede pijler van het plattelandsontwikkelingsbeleid. Hij vraagt zich af of het juist is om nog te lobbyen voor de traditionele landbouw als economische activiteit. De Zeehaven Amsterdam is de grootste overslaghaven van fossiele brandstoffen en daar moet niet verder voor gelobbyd worden, want deze moet juist worden afgebouwd. Binnen de focusgebieden kunnen keuzes gemaakt worden. Is de gedeputeerde bereid hier nog een keer naar te kijken?
Mevrouw **Haagsma** (CDA) herhaalt de vraag aan het COE over het betrekken van glasvezel, aangezien deze niet in de Randstadstrategie is opgenomen en ook niet in de voordracht voor Noord-Holland. Misschien zijn er meer mogelijkheden, aangezien glasvezel van groot belang is voor bepaalde gebieden. Zij verzoekt alle opties erbij te betrekken.
De heer **De Groot** (D66) ziet in de uitwerking graag de Kansen van West en de genoemde speerpunten terugkomen, zodat welvaart, welzijn en duurzaamheid gediend kunnen worden.
De heer **Bouberg Wilson** (ONH) stelt voor om de Noord-Holland strategie te laten vaststellen door PS.
De heer **Van Straaten** (VVD) meldt dat vanmiddag in de commissie M&F is verzocht om glasvezel op te nemen in de strategie. Dit verzoek ligt nu bij de coördinerend gedeputeerde.
Gedeputeerde **Van der Hoek** meldt dat de concrete inzet en uitvoering naar aanleiding van de lobby bij PS en de commissie zullen terugkomen door middel van programma's en projecten en concrete acties, maar er zullen niet allerlei uitwerkingsprogramma's voorgelegd worden. Elementen zoals duurzaamheid, zitten in allerlei andere strategieën verweven, zoals vermeld in bijlage A waar milieu en circulaire economie als uitgangspunten voor de lobby genoemd worden. Hij benadrukt dat vandaag aan de orde is welke specifieke thema's door Noord-Holland toegevoegd moeten worden.
Gedeputeerde **Bond** merkt op dat bij economie door het college wordt gestreefd naar een level playing field in Europa. Het zou in dat kader goed zijn wanneer Europese bedrijven Tata Steel als voorbeeld nemen. In het kader van gemeenschappelijk landbouwbeleid, Efro en POP3-gelden wordt een aantal projecten als voorbeeld genoemd die met deze gelden worden gerealiseerd, zoals teelt op water, zilte teelt, het gebruik van led in relatie tot teelt op water en gebruik van energie en water om het zoetwaterprobleem te tackelen. Met deze projecten wordt duidelijk wat er met Europese subsidiegelden wordt gerealiseerd.
De heer **Klein** (CU/SGP) mist juist het veranderen van het speelveld op Europees niveau door middel van de vooraanstaande industrie.
De heer **Kaptheijns** (PVV) vraagt hoe de gedeputeerde aankijkt tegen Schiphol en KLM in het kader van het level playing field. Andere hubs in de wereld hoeven zich niet te conformeren aan regelgeving die concurrentiebelemmerend is.
Gedeputeerde **Bond** meent dat hier appels en peren worden vergeleken. Schiphol betreft een moeilijk dossier in een gebied waar heel veel mensen wonen en daarin moet door de grote economische groei van Schiphol een goede balans gezocht worden.
De heer **Van Raan** (PvdD) stelt voor in de lobby juist de projecten te stimuleren die duurzaam zijn en projecten die minder duurzaam zijn, te laten vallen. Als voorbeeld van laatstgenoemde projecten wordt de inkomenssteun voor de landbouw genoemd.
Gedeputeerde **Bond** meldt dat deze gelden in de nieuwe POP3 al vervallen zijn. Hij verzoekt om juist voorbeelden te noemen die niet duurzaam zijn en wel binnen Europese programma's passen. Individuele bedrijven ontvangen overigens geen subsidie.
Gedeputeerde **Van der Hoek** sluit zich hierbij aan, want het lijkt erop dat er nu lobby gevoerd wordt voor ondersteuning van projecten die niet duurzaam zijn.
De **voorzitter** constateert dat er geen eenduidig advies door de commissie kan worden geformuleerd. Het verslag van de behandeling wordt doorgeleid naar PS.

Provincie Noord-Holland

Advies aan Provinciale Staten

Tbv Statenvergadering d.d	**06 03 2017**
Commissie	Ruimte Wonen & Water
Datum commissievergadering	**23-01-2017/ uitloop op 26 01 2017**

Onderwerp: **Voordracht Europastrategie Noord-Holland 2017-2021**

Uw contactpersoon
M.D. Veldhoen-de Groot
AD/STG

Doorkiesnummer 023-514 5342
veldhoenm@noord-holland.nl

De commissie adviseert de Europastrategie Noord-Holland 2017-2021als bespreekstuk te agenderen voor de PS vergadering van 6 maart 2017.

Voor de behandeling van dit punt in de commissie RWW: zie hieronder het uittreksel uit het conceptverslag van de vergadering van de commissie RWW van 26 januari 2017.

2.a. Voordracht Europastrategie Noord-Holland 2017-2021

De voorzitter stelt voor om één termijn te hanteren. Het doel van de bespreking is om de gedeputeerde advies te geven. Mevrouw Rommel zal vanuit het COE de voordracht toelichten.

Mevrouw **Rommel** (COE) licht toe dat Noord-Holland zijn best doet om Europa op de agenda te zetten vanuit de provincie en via samenwerkingsverbanden en netwerken. Een halfjaar geleden is daartoe met de buurtprovincies de Randstad Strategie Europa in PS vastgesteld. Nu ligt de eigen strategie van Noord-Holland voor waarbij het COE faciliterend is geweest. In iedere commissie wordt de strategie inhoudelijk besproken en iedere gedeputeerde is verantwoordelijk voor de onderwerpen die bij zijn dossiers horen. De commissie wordt gevraagd om PS te adviseren over de punten uit de Europastrategie van Noord-Holland die in deze commissie horen. Men kan ook extra onderwerpen aandragen.

De heer **Rook** (D66) zegt dat de D66-fractie pro-Europa is en een sterke relatie met Europa belangrijk vindt en daarop wil inspelen. De driedelige aanpak bevalt hem dan ook goed: beïnvloeding van wetgeving, benutting van de EU-financiering, en versterken van samenwerking en kennisuitwisseling. Hij denkt dat op die thema's veel bereikt kan worden. Wel vindt de heer Rook dat de strategie meer focus kan krijgen; er kan duidelijker gepositioneerd worden welke belangen de provincie heeft, welke lobby daar bij past en op welke wet- en regelgeving men zich wil richten. Daarnaast hoort hij graag wat versterkt moet worden of nodig is.
D66 ziet kansen om met deze strategie in te zetten op de circulaire economie. Het is benieuwd of bijvoorbeeld het Vanguard Initiative van betekenis kan zijn. De heer Rook vraagt of er verdieping mogelijk is op het programma Kansen voor West.
D66 is het eens met benoemen van het snijvlak water en klimaat. Hier is veel te behalen, zeker voor de provincie, maar D66 heeft zorgen over het behalen van de doelen van de Kaderrichtlijn Water (KRW). Die

moeten in 2027 bereikt zijn en verder uitstel is eigenlijk niet mogelijk. In de Watervisie staat dat voor 69 van de 83 waterlichamen fasering is aangevraagd voor 2021 en dat er een uitzonderingsbepaling moet worden opgenomen. Zijn er vanuit GS stappen in deze strategie te maken?

De heer **Voskuil** (PvdA) sluit zich aan bij de woorden van D66. Hij wil het onderdeel duurzaamheid extra benadrukken. Het wordt als uitgangspunt bij het gevoerde beleid gehanteerd en is bijna vanzelfsprekend, maar dit geldt nog niet voor iedereen. Daarom lijkt het de PvdA verstandig om het nog nadrukkelijker aan te geven. Dit is bovendien een steun in de rug voor bedrijven die actief bezig zijn met innovatie en verduurzaming.

De heer **Heijnen** (CDA) vindt dat de Strategie duidelijk maakt dat de provincie veel te bieden heeft in de leidende rol die Noord-Holland voor zichzelf ziet op het punt van water. Hij juicht het North Sea-project dan ook van harte toe. Ook de rol rond waterbeheersystemen is een goede. Het is verstandig om gezien het veranderende klimaat te denken aan de langere termijn. Het CDA concludeert dat er sprake is van ambitieuze provincie die zich tot doel stelt zich internationaal te profileren en vindt dat zeer positief.

Mevrouw **De Groot** (SP) vindt dat er voor het onderwerp water, het enige onderwerp uit de Europastrategie dat bij de commissie hoort, niet veel valt te bedenken. Er is inderdaad het North Sea-project en subsidie voor de plekken waar de activiteiten van zee aan land komen, zoals in de haven van Den Oever. Ook de doelen op langere termijn zijn goed en begrijpelijk. Toch wil de SP dat er in het kader van de KRW meer gedaan wordt aan het verminderen van vervuiling zoals het zwerfafval in rivieren en kanalen en vervuilende zeeschepen. In het kader van North Sea moet hierover wat in de Strategie worden opgenomen.

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) vindt het een goed stuk met goede accenten voor Noord-Holland. Zij wil in het stuk graag iets terugzien over glasvezel.

Mevrouw **Vermaas** (PvdD) sluit zich aan bij de woorden van D66. Ook zij mist in het stuk concrete verwoordingen over wat er precies in Europa gaat gebeuren, over het belang van klimaatverandering en de schade die de provincie daarvan zal ondervinden en over de rol die Europa kan spelen om dit te voorkomen. Zij kan zich voorstellen dat gelobbyd wordt om het klimaatverdrag van Parijs goed ten uitvoer te brengen.
Ook mevrouw Vermaas vraagt zich af hoe het zit met de Kaderrichtlijn Water die al in 2015 gerealiseerd had moeten worden en die waarschijnlijk in 2021 of 2027 ook niet gehaald wordt. Het is een belangrijk doel om de waterkwaliteit te verbeteren. De oorzaak van de vervuiling ligt voor een groot deel bij mest en landbouwgif. Zij vraagt of GS daarmee in Europa aan de slag gaan en gaan pleiten voor strengere regels.

Mevrouw **Rommel** (VVD) vindt het een goed stuk. Met betrekking tot water is van belang dat de provincie haar innovatieve krachten op dit gebied naar Europa brengt. Het gaat om lange trajecten en zij begrijpt dat niet alles concreet gemaakt kan worden, dus wacht zij de uitvoering en nadere invulling af.

De heer **Loggen** (ged.) dankt mevrouw Rommel voor haar duidelijke inleiding. De commissieleden dragen punten aan waarbij een enkele partij een verdieping aanbrengt waarbij de gedeputeerde vraagtekens zet. Het punt over duurzaamheid en de circulaire economie staat niet in de Strategie omdat het al in de onderliggende stukken, in de P4-programma en het werkplan van het HNP, staat. Het Vanguard Initiative ligt op het snijvlak. De gedeputeerde wil het echter nog niet in deze Strategie opnemen omdat het nog nieuw is en omdat hij wil bekijken wat de positie van Europa is. Hij komt hierover met een notitie om met de commissie van gedachten te wisselen.

Er zijn diverse opmerkingen gemaakt over de KRW. De gedeputeerde heeft eerder gezegd dat hij bereid is te pleiten voor strengere regelgeving als uit de evaluatie van de Mestwet blijkt dat die nodig is. Dan zal hij pleiten voor een serieuze aanpak. Al eerder heeft hij geconstateerd dat de mening van de PvdD en hemzelf op dit punt niet zover uit elkaar ligt. Het is niet de bedoeling om te lobbyen met betrekking tot de KRW. De afspraak is dat er in 2021 een evaluatie plaatsvindt en dat is het moment om te bekijken hoe men verder moet. Hij wil zeker niet de prikkel weghalen door iets als een doelverlaging of uitstel in het vooruitzicht te stellen en wil zo lang mogelijk vasthouden aan de deadline. De PvdD wijt een groot deel van het kwaad aan de landbouw, maar weet net als de gedeputeerde dat een belangrijk deel van de slechte waterkwaliteit wordt veroorzaakt door ubicutaire stoffen die vanuit zichzelf niet of moeilijk afbreekbaar zijn en door een natuurlijk proces moeten worden afgevoerd. Het watersysteem is ook niet beperkt tot een land, maar stroomt door heel Europa. Het voordeel van de KRW is dat het water in de gehele EU naar een hoger niveau wordt getild.

Mevrouw **Vermaas** (PvdD) vraagt wat de gedeputeerde bedoelt met de "brongerichte maatregelen" zoals in het stuk staat. Het PBL en de PvdD zien mest en landbouwgif als belangrijkste oorzaak van de verslechtering. Zij wil absoluut geen doelverlaging en vraagt wat de gedeputeerde dan wel wil.

De heer **Loggen** (ged.) komt hier nog op terug.
Diverse partijen, in ieder geval CDA, VVD, ONH en 50PLUS willen glasvezel in het stuk opgenomen zien. De gedeputeerde kan zich voorstellen dat dit via een amendement op het stuk wordt ingebracht.

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) wijst erop dat de gedeputeerde in de commissie EEB heeft gezegd dat als meerdere partijen aandacht voor glasvezel willen, hij dit zou opnemen.

De heer **Loggen** (ged.) zegt dat dit in de commissie M&F was en dat hij daar heeft gezegd dat als er een meerderheid was, hij dit zou doen. Formeel kan hij het het door GS vastgestelde stuk echter niet meer wijzigen. De koninklijke weg is dat men met een amendement komt.

De **voorzitter** stelt voor dat de betreffende commissieleden dit oppakken.
De voorzitter constateert dat zaken over verduurzaming, vervuiling en de focus zijn meegegeven. Op de vraag van mevrouw Vermaas over wat bedoeld wordt met de bronnen, komt de gedeputeerde terug.

Mevrouw **Rommel** (COE) deelt mee dat de COE bezig is met de organisatie van een bijeenkomst met de aansluitende provincies, waarschijnlijk op 13 april a.s., waarbij Noord-Hollandse onderwerpen onder de aandacht zullen worden gebracht en er concretere voorbeelden van projecten zullen worden gegeven.

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 12 december 2016

Onderwerp: Opdracht aan GS om Referendumverordening op te stellen

Kenmerk: 910107

Bijlagen: - toelichting

1. Inleiding

De Referendumverordening voor de provincie Noord-Holland en het daarop gebaseerde Reglement van Orde dateren uit 1995 en 1996. In 1997 is zij aangepast na een eerste evaluatie. Sindsdien is zij, op een enkele technische aanpassing na in 2007, niet gewijzigd.
De verordening heeft nog nooit tot een referendum geleid. Een initiatief van de PVV eind 2014 om de besluitvorming over Wind op Land aan een referendum te onderwerpen, strandde in een vroegtijdig stadium.
Dit referendum-initiatief heeft er echter wel toe geleid dat de verordening toen weer eens kritisch tegen het licht is gehouden. Daarbij is geconstateerd dat deze praktisch onuitvoerbaar is. Ook heeft het initiatief de vraag opgeroepen of er eigenlijk wel onderwerpen op provinciaal niveau zijn die zich lenen voor een referendum.
Het Presidium heeft daarom in zijn vergadering van 7 september 2015 besloten om een werkgroep in te stellen waarin meerdere fracties vertegenwoordigd zijn en aan deze werkgroep het volgende op te dragen:

1. te onderzoeken of er voldoende draagvlak is voor een (nieuwe) referendumverordening en zo ja, hoe deze nieuwe verordening er op hoofdlijnen uit zou moeten zien (raadgevend dan wel raadplegend, procedure, categorieën besluiten, financiële consequenties en uitvoeringsproblematiek bij verschillende modaliteiten, locaties voor het verzamelen van handtekeningen.
2. te onderzoeken hoe omgegaan moet worden met de huidige verordening (alvast intrekken in afwachting van een nieuwe verordening of laten gelden en pas intrekken gelijktijdig met de inwerkingtreding van de nieuwe verordening).
3. Hierover advies uit te brengen aan het presidium.

2. Toelichting

De werkgroep, waarin alle fracties waren vertegenwoordigd, heeft na 5 werkgroepvergaderingen **in meerderheid** het volgende advies aan het Presidium gegeven (VVD, CDA en CU/SGP hebben aangegeven een Referendumverordening niet het juiste middel te vinden om burgers bij de besluitvorming te betrekken):

1. Er is voldoende draagvlak voor het verbeteren en uitvoerbaar maken van de bestaande verordening die ongeveer twintig jaar oud is. Geadviseerd wordt om praktische redenen een nieuwe verordening voor een raadgevend correctief referendum op te stellen.

2. Daarin zouden regels opgenomen moeten worden over een raadgevend referendum op genomen besluiten van PS (correctief). Daarbij gaat het zoals gebruikelijk om het wel of niet volledig instemmen met een besluit, en niet om delen van een besluit.

3. Procedureel kan voor zover mogelijk en wenselijk aansluiting worden gezocht bij de Wet raadgevend referendum. Ook de uitkomsten van de evaluatie van het landelijk referendum over het Associatieverdrag met de Oekraïne dienen daarbij te worden betrokken.

4. De van een referendum uit te sluiten besluiten dienen limitatief in de verordening te worden opgenomen;

5. De verordening moet ruimte bieden voor een digitale wijze van indienen van (eventueel kennisgevingen), inleidende verzoeken en steunverklaringen;

6. De drempels die ingebouwd worden voor de diverse fases van de procedure moeten zo gekozen worden dat het niet te gemakkelijk maar evenmin onmogelijk wordt om een referendum georganiseerd te krijgen. Daarbij gaat de voorkeur uit naar cumulatieve drempels om te zorgen dat aanvragers uit de eerste ronde automatisch meetellen in het aantal steunbetuigingen uit de tweede aanvraagronde en die aanvragers dus niet overbodig een extra handeling moeten verrichten. Het effect op de totale drempel kan desgewenst neutraal zijn indien het definitieve drempelniveau evenredig wordt opgehoogd. De keuze voor het cumulatieve systeem kan dus voorafgaand aan de keuze van de drempelniveaus worden genomen.

7. Het is wenselijk dat er een drempel wordt vastgesteld voor de geldigheid van de uitkomst om te voorkomen dat een kleine groep kiezers het referendum kaapt. Drie opties zijn denkbaar:

   - conform de huidige verordening wordt de uitslag van de stemming berekend op basis van een gekwalificeerde meerderheid van het totaal uitgebrachte aantal geldige stemmen. Het besluit wordt geacht te zijn afgewezen als een meerderheid van degenen die hun stem hebben uitgebracht het besluit afwijst en die meerderheid minstens net zo groot is als de meerderheid van het aantal kiesgerechtigden dat heeft gestemd bij de op het moment van de stemming laatst gehouden verkiezingen van provinciale staten. NB In 2015 was de opkomst 959.171 (47,23%) van de 2.044.821 stemgerechtigden. De meerderheid daarvan was dat jaar dus 479.586 stemmen = 23,5 % van de stemgerechtigden. Dit is tot aan de volgende statenverkiezingen gelijk aan een opkomstdrempel van 47,35%.
   - Omdat deze formulering voor de kiezer vrij ingewikkeld is, is er landelijk en in de meeste provincies voor gekozen te werken met een als percentage uitgedrukte opkomstdrempel van veelal 30% of 40%, iets beneden de gemiddelde opkomst voor de Provinciale Staten van NH van gemiddeld 47,35% sinds 1991.
   - Omdat een dergelijke opkomstdrempel strategisch stemgedrag uitlokt, zou ook gewerkt kunnen worden met een zogeheten meerderheidsquorum. Dat systeem kijkt niet naar de opkomst maar naar de steun. Gegeven de gemiddelde opkomst kan betoogd worden dat in de praktijk circa 25% van de kiesgerechtigden bepalend is. Zodoende zou gesteld kunnen worden dat 25% tegenstemmers of voorstemmers voldoende is om een besluit af te wijzen of te bevestigen, tenzij een nog groter percentage de tegenovergestelde keuze maakt. Dit systeem wordt toegepast in de referendumverordening van de stad Groningen.

8. Het is wenselijk om een onafhankelijke referendumcommissie in te stellen die toezicht houdt op organisatie en uitvoering en waar nodig uitvoerende werkzaamheden verricht;

9. Er moet een draaiboek worden gemaakt waarin alle stappen worden beschreven vanaf het moment van het indienen van een inleidend verzoek/kennisgeving [kennisgeving overbodig als we die schrappen] tot aan het moment waarop een nieuw besluit na de uitslag van het referendum wordt genomen;

10. Het is noodzakelijk de gemeenten in Noord-Holland bij de totstandkoming van een nieuwe verordening te betrekken, omdat bij hun de uitvoering ligt.

11. Omdat de tijdsafstand tot reguliere verkiezingen te groot kan zijn, dient het referendum los van reguliere verkiezingen uitvoerbaar te zijn.

12. Het is wenselijk na het eerste referendum binnen zes maanden een evaluatie te houden om eventuele 'kinderziektes' desgewenst te kunnen verbeteren. Het staat los daarvan de Provinciale Staten op ieder moment vrij tot een evaluatie te besluiten zodat het niet nodig is een periodieke evaluatie vooraf vast te leggen.

13. Provinciale staten dienen aan gedeputeerde staten de opdracht te geven om met in achtneming van deze uitgangspunten een verordening en een draaiboek op te stellen en deze –indien mogelijk- voor 1 december 2017 aan Provinciale Staten voor te leggen.

14. De huidige verordening laten gelden en pas intrekken gelijktijdig met de inwerkingtreding van de nieuwe verordening.

Het Presidium heeft dit advies in haar vergadering van 12 december 2016 behandeld en besloten om de Statengriffier opdracht te geven een voordracht voor Provinciale Staten op te stellen in lijn met het advies van de werkgroep. Op grond hiervan wordt aan GS opdracht gegeven om binnen de kaders die in het advies worden genoemd een en ander nader te onderzoeken en een verordening op te stellen. Dit omdat voor het opstellen van een verordening specifieke kennis vanuit verschillende disciplines nodig is (juridisch, financieel, communicatief). Ook dient er overleg met gemeenten plaats te vinden omdat hun medewerking nodig is bij de uitvoering van de verordening.
Met een duidelijke opdracht aan GS kunnen deze gemeenten benaderen, nader onderzoek verrichten naar zaken als drempels, digitale mogelijkheden etc.
Voor een toelichting op het advies van de werkgroep: zie bijlage 1 bij deze voordracht

3. Proces en procedure

Na besluitvorming in provinciale staten wordt door gedeputeerde staten een concept Referendumverordening opgesteld die door uw Staten moet worden vastgesteld.

4. Ontwerpbesluit

Geadviseerd wordt te besluiten conform het bijgevoegde ontwerpbesluit.

Ontwerpbesluit

Nr. 6

Provinciale staten van Noord-Holland;

Overwegende dat de huidige Referendumverordening moeilijk uitvoerbaar is;

Overwegende dat het wenselijk is om een goed uitvoerbare Referendumverordening te hebben;

besluiten :

1. Gedeputeerde Staten opdracht te geven tot het opstellen van een nieuwe raadgevend Referendumverordening die de huidige verordening moet vervangen en daarbij rekening houdend met de randvoorwaarden die in deze voordracht staan genoemd en zijn toegelicht in de bijlage die bij deze voordracht hoort;

2. Voor zover mogelijk, deze nieuwe conceptverordening voor 1 december 2017 aan Provinciale Staten voor te leggen.

Haarlem, 6 februari 2017.

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, statengriffier

Bijlage 1 bij voordracht Opdracht aan GS om Referendumverordening op te stellen

Toelichting op het advies

Draagvlak

Er lijkt voldoende draagvlak te zijn voor het verbeteren van de bestaande verordening voor een raadgevend referendum. Vanwege praktische redenen wordt geadviseerd om een nieuwe referendumverordening op te stellen. Het referendum moet worden gezien als een noodrem voor uitzonderlijke gevallen. Er moet niet te lichtvaardig gebruik van gemaakt kunnen worden omdat daarmee de geloofwaardigheid van het instrument en bestuur aangetast zou worden, en bovendien onnodige hoge kosten gemaakt zouden worden. Het moet ook niet onmogelijk worden gemaakt om een referendum georganiseerd te krijgen.

Raadgevend en correctief

Binnen de werkgroep gaat de voorkeur uit naar een raadgevend referendum. Een raadplegend referendum wordt te duur en te complex in vergelijking met andere instrumenten die beschikbaar zijn om voorafgaand aan een besluit input van de bevolking te krijgen. Het zou bovendien de indruk kunnen wekken dat de staten moeilijke beslissingen aan de burger overlaten. Er is de wens voor meer burgerparticipatie maar daar kan bij andere gelegenheid onderzoek naar gedaan worden. Bovendien ligt er al een verordening met regels over een raadgevend referendum. Hiervoor dient een nieuwe verordening te worden opgesteld waarbij de focus gelegd moet worden op verbetering en uitvoerbaarheid

Het referendum moet gaan over besluiten van PS die al genomen zijn, anders zouden provinciale staten zich op een hellend vlak begeven. De uitslag van het referendum moet bij de heroverweging van het besluit betrokken worden maar kan vanwege de Grondwet niet als bindend worden beschouwd.

Aansluiting bij Wet raadgevend referendum

Sinds 1 juli 2015 geldt de Wet raadgevend referendum. De referendumverordening van de provincie Utrecht (ook recent vastgesteld) is daar grotendeels op gebaseerd en vertoont qua procedure sterke gelijkenissen. Het verdient aanbeveling om, voor zover mogelijk en wenselijk, zoveel mogelijk aan te sluiten bij de (procedurele) bepalingen uit deze verordening voor het raadgevende correctieve deel. Ook de uitkomsten van de evaluatie van het landelijk referendum over het Associatieverdrag met de Oekraine dienen daarbij te worden betrokken.

Wat betreft de doorlooptijd van de aanvraagfase kan bij de landelijke wet worden aangesloten door in vergelijking met de bestaande verordening de termijn voor de inleidende aanvraag van 3 naar 4 weken te verhogen, en de termijn voor het definitieve verzoek op 6 weken te houden. Wat betreft de doorlooptijd van het referendum zelf, is de afstemming met de uitvoerende gemeenten cruciaal.

Het valt te overwegen conform de landelijke regeling per besluit vooraf aan te geven of het besluit referendabel is. Onderzocht dient te worden in welke mate dat voor provinciale besluiten uitvoerbaar is.

Besluiten die niet aan referendum onderworpen kunnen worden

In Utrecht is opgenomen een uitzondering voor besluiten waarvan provinciale staten van mening zijn dat andere dringende redenen aanleiding zijn om geen referendum te houden.

Deze ontsnappingsmogelijkheid is opgenomen vanwege de invloed van de grote steden op referenda (vermenging lokale en regionale belangen, gemakkelijker om drempels te behalen). De huidige Noord-Hollandse verordening kent deze ontsnappingsmogelijkheid niet. De lijst is limitatief maar bevat in sommige gevallen rekbare begrippen zoals ‘spoedeisende provinciale belangen’ en ‘kwetsbare groepen in de samenleving’. De werkgroep is geen voorstander van een ontsnappingsmogelijkheid. De huidige lijst met uitzonderingen dient geactualiseerd te worden (sommige verwijzingen zijn achterhaald). Daarin dient ook voorzien te worden in de situatie dat een met succes aangevraagd referendum door de praktijk overbodig is geworden zoals recent in Tilburg.

Gedeputeerde staten zouden de criteria moeten toetsen, zoals dat ook landelijk is geregeld. In theorie zijn de uitsluitingscriteria zodanig objectief dat het een ‘gebonden’ besluit is, d.w.z. zonder beleidsruimte en afweging. Die uitvoeringstaak is te beleggen bij gedeputeerde staten, waarbij gedeputeerde staten verantwoording afleggen aan PS. Als deze verantwoordelijkheid bij de referendumcommissie zou worden belegd, heeft PS niet de mogelijkheid om bij te sturen.

De optie om onder de door de provincie te nemen besluiten aan te geven of een besluit referendabel is of niet dient te worden onderzocht.

Digitale mogelijkheden

De huidige verordening schrijft voor dat kennisgevingen, inleidende verzoeken en ondersteuningsverklaringen op papieren lijsten worden ingediend. Handtekeningen voor de inleidende verzoeken en de ondersteuningsverklaringen kunnen alleen op gemeentehuizen en op door de provincie aan te wijzen locaties worden verzameld. Handtekeningen voor de kennisgeving kunnen overal worden verzameld. Op basis van de huidige meningsvorming over de nieuwe verordening lijkt het zinvol om de digitale mogelijkheden te laten onderzoeken voor het indienen van verklaringen voor inleidend verzoek en definitief verzoek (via een marktverkenning). Een te onderzoeken optie is DigiD als inlogmethode op een webapplicatie omdat het een herkenbaar en landelijk digitaal overheidsmedium is en steeds meer wordt gebruikt, waaronder als onderdeel van stedelijke referenda in Leiden en Den Bosch.

Duidelijk is al dat het zelf ontwikkelen van een web-applicatie erg kostbaar is en niet in de lijn ligt van het provinciale beleid voor ICT. Onderzocht moet worden of bruikbare bestaande web-applicaties hiervoor als dienst (SAAS) af te nemen zijn, en of deze aan te passen zijn aan de wensen en eisen van de provincie. (Voor petities bestaat bijvoorbeeld petities.nl.) Ook kan onderzocht worden of digitale mogelijkheden voor een referendum via het IPO, op termijn, in breder verband gefaciliteerd kunnen worden.

Naast of het digitaal mogelijk is moet onderzocht worden wat dan de consequenties zijn voor kosten, implementatie en realisatietermijn en welke eisen worden gesteld aan het gebruik van de oplossing (zoals beveiliging gegevens, authenticatie, controleerbaarheid van de authenticiteit, etc.) en welke (aanvullende) eisen worden aan gesteld aan de gebruikers (zoals indieningseisen voor ondersteuningsverklaringen, indieningseisen voor referendumverzoek bij gebruik van digitale mogelijkheden). Verder dient naar redelijkheid een fysiek alternatief beschikbaar te zijn zoals de mogelijkheid te tekenen voor een inleidend verzoek en steunverklaring op het Provincie Huis en in een aantal grote centrum gemeenten. Verder is het wenselijk GS ook te vragen de mogelijkheden van digitaal stemmen in kaart te brengen en de mogelijkheid in te haken op de eventuele introductie van stemcomputers. Hierbij dient het landelijk beleid gevolgd te worden.

Combinatie met verkiezingen

Omdat de tijdsafstand tot reguliere verkiezingen te groot kan zijn, dient het referendum los van reguliere verkiezingen uitvoerbaar te zijn. Het is de vraag of het in voorkomende gevallen wenselijk is een referendum met reguliere verkiezingen te combineren.

In de praktijk is de uitvoerbaarheid daarvan complex en daardoor niet wezenlijk kostenverlagend, terwijl het de opkomst voor reguliere verkiezingen zou kunnen drukken.

Drempels

In de huidige verordening is bepaald dat 500 handtekeningen nodig zijn voor een geldige kennisgeving. Voor een inleidend verzoek zijn 10.000 handtekeningen nodig. Voor een definitief verzoek zijn 45.000 handtekeningen nodig. De 10.000 handtekeningen voor het inleidend verzoek zijn gelijk aan het landelijke niveau en komen overeen met 0,5% van de 2 mln kiesgerechtigden in Noord-Holland. De provincies Utrecht, Friesland en Zeeland hanteren ongeveer 0,33% en Limburg 0,11%. Bij 0,33% zou de inleidende drempel ruim 6.500 bedragen. Voor de definitieve drempel hanteren Limburg en Zeeland ongeveer 2,5% en koos Utrecht onlangs net als Friesland voor ongeveer 5%, rekening houdend met de toegenomen digitale mogelijkheden die drempelverlagend werken. Dat zou voor Noord-Holland een definitieve drempel van ongeveer 50.000 of 100.000 kunnen betekenen. Bij een cumulatief systeem is het een keuze de definitieve drempel daar wel of niet voor te corrigeren. Noord-Holland koos tot nu toe voor hoge drempels vanwege de aard van de besluiten die PS gewoonlijk nemen: het zijn besluiten die vaak uit een samenhangend geheel bestaan en de gehele provincie raken. De gevolgen van het terugdraaien ervan kunnen zeer groot zijn. Het moet zeker zijn dat een groot aantal burgers met zo'n besluit serieus problemen heeft. Het organiseren van een referendum is bovendien een zeer kostbare aangelegenheid die in Utrecht recent op € 1,8 mln is geraamd, wat met ruim tweemaal zoveel kiesgerechtigden in Noord-Holland ruim het dubbele zou zijn. Mede op basis van dit soort gegevens, dient nader onderzocht te worden wat gegeven de gekozen referendumverordening evenwichtige drempelwaarden zouden kunnen zijn.

Uitslag stemming

In de huidige verordening is de legitimatie van de referendumuitslag gekoppeld aan de legitimatie van de volksvertegenwoordiging die het referendabele besluit heeft genomen. Een meerderheid van provinciale staten wordt pas gecorrigeerd als in een referendum de meerderheid van tegenstemmen tevens gelijk is aan de meerderheid van het aantal uitgebrachte stemmen bij de verkiezing van PS. Dit is lijn met het advies van de commissie Biesheuvel. Omdat deze formulering voor de kiezer vrij ingewikkeld is, is er landelijk en in de meeste provincies voor gekozen te werken met een als percentage uitgedrukte opkomstdrempel van veelal 30% of 40%, iets beneden de gemiddelde opkomst voor de Provinciale Staten van NH van gemiddeld 47,35 sinds 1991. Omdat een dergelijke opkomstdrempel strategisch stemgedrag uitlokt, zou ook gewerkt kunnen worden met een zogeheten meerderheidsquorum. Dat systeem kijkt niet naar de opkomst maar naar de steun. Gegeven de gemiddelde opkomst kan betoogd worden dat in de praktijk circa 25% van de kiesgerechtigden bepalend is. Zodoende zou gesteld kunnen worden dat 25% tegenstemmers of voorstemmers voldoende is om een besluit af te wijzen of te bevestigen, tenzij een nog groter percentage de tegenovergestelde keuze maakt. Dit systeem wordt toegepast in de referendumverordening van de stad Groningen.

De werkgroep wil dat met betrekking tot de drempels die gehanteerd worden voor het vaststellen van de geldigheid van de uitkomst van het referendum dat alle drie genoemde opties zoals verwoord in de voordracht onder 2, punt 7 worden uitgewerkt.

Een meerderheid van de werkgroep heeft voorkeur voor de optie zoals opgenomen onder het derde gedachtestreepje.

Onafhankelijke permanente referendumcommissie

Het verdient aanbeveling om een aantal praktische, toezichthoudende en uitvoerende werkzaamheden bij een permanente onafhankelijke referendumcommissie te leggen die vanuit de ambtelijke organisatie wordt ondersteund. Geadviseerd wordt om gebruik te maken van een referendumcommissie die al in één van de Noordhollandse gemeenten actief is.

De onafhankelijke leden daarvan kunnen worden benoemd tegelijk met of onmiddellijk na vaststelling van de verordening door PS. Deze commissie lijdt hoofdzakelijk een slapend bestaan, zij komt alleen tot actie als er verzoeken worden ingediend. Bij het begin van iedere Statenperiode kunnen de leden desgewenst herbenoemd worden. Daarbij ligt vergelijkbaar met landelijk voor de provincie een aantal van vijf leden voor de hand. Taken die een onafhankelijke referendumcommissie onder andere kan verrichten:

- het verstrekken van objectieve informatie over het aan een referendum onderworpen besluit inclusief een objectieve formulering van de titel van het referendum; mede gezien het beperkte provinciebudget verdient het de voorkeur de communicatie vanuit voor- en tegenstanders door de referendumcommissie te laten bundelen in een referendumkrant en referendumwebsite en geen aparte budgetten aan voor- en tegenstanders toe te kennen, en ook niet aan politieke partijen.

- controle en vaststelling van aantal ingediende verzoeken en steunverklaringen;

- onderzoeken geldigheid stemming en juistheid van de vaststelling van de uitkomsten van de stemming van de stembureaus;

- beslissen over geschillen die over stemming rijzen;

- vaststellen voorlopige uitslag stemming.

- desgevraagd uitvoeren van onafhankelijke evaluaties

Draaiboek

Er moet een draaiboek zijn voor de gehele procedure. De organisatie aan de achterkant moet ingericht zijn zodat de provincie niet voor verrassingen komt te staan als kennisgevingen [kan vervallen]/inleidende verzoeken/definitieve verzoeken worden ingediend en een referendum georganiseerd moet worden. Op basis van een dergelijk draaiboek zou ook een raming gemaakt moeten worden van de te verwachten kosten.

Betrokkenheid gemeenten

De gemeenten in Noord-Holland zullen een groot deel van de uitvoering op zich moeten nemen. Zij kunnen daartoe verplicht worden op basis van de Provinciewet, mits de kosten die zij maken worden vergoed. Het is noodzakelijk om de gemeenten al in een vroegtijdig stadium te betrekken bij de totstandkoming van een referendumverordening. Zij beschikken over de noodzakelijke kennis over de Kieswet en alles wat daarmee samenhangt. Bovendien zijn zij in staat een redelijke schatting te maken van de kosten zodat ook voor de provincie duidelijker wordt wat de kosten zullen zijn van de organisatie van een referendum. Daar zal bij de provincie budget voor moeten worden vrijgemaakt.

Betrokkenheid gedeputeerde staten

Het is wenselijk dat aan gedeputeerde staten de opdracht wordt gegeven om binnen de hierboven genoemde kaders een en ander nader te onderzoeken en een verordening te ontwerpen. Er is kennis vanuit verschillende disciplines voor nodig (juridisch, financieel, communicatief). Met een duidelijke opdracht kunnen gedeputeerde staten de gemeenten benaderen, nader onderzoek verrichten naar zaken als drempels, digitale mogelijkheden etc.

Mondelinge vragen fractie PvdA
Statenvergadering 6 februari 2017

Mondelinge vragen van de PvdA inzake de outsourcing van brug en sluiswachters.

Sinds 2006 wordt de bediening van provinciale kunstwerken in beperkte mate gedaan door provinciaal personeel. Het gros van de medewerkers is in dienst van ODV maritiem en wordt ingehuurd door de provincie. In 2013 heeft de provincie besloten de brugbediening out te sourcen. Daarbij wordt niet alleen het personeel ingehuurd, maar wordt ook de operationele aansturing verzorgd door de externe.

Over het voornemen tot outsourcing zijn de staten in 2013 en 2014 geïnformeerd. In 2013 schrijft GS aan de staten: “In de marktconsultatie geven marktpartijen aan de groep brugwachters in een keer over te kunnen overnemen als ook hun werk mee overgaat.” (brief 23-4-2013)

In 2014 schrijft GS aan de Staten: “Daarnaast is uit een marktverkenning gebleken dat er voldoende interesse bestaat bij marktpartijen om de taak Bediening kunstwerken en het personeel over te nemen.” (brief 2-12-2014)

In 2015 heeft de provincie echter een aanbesteding in de markt gezet, waarbij de overname van het personeel (en hun arbeidsvoorwaarden) van ODV naar de nieuwe concessiehouder blijkbaar niet in de aanbesteding is opgenomen. Wij hebben tot nu toe niet kunnen achterhalen wanneer GS daar de staten actief over geïnformeerd heeft, zodat de Staten daarin hun kader stellende rol hadden kunnen spelen.

Over de resultaten van de uitbesteding van de Brugwachters hebben GS de staten per brief van 18 mei 2016 en december 2016 geïnformeerd. De kwestie is meerder malen besproken in de commissie M en F, recentelijk in januari 2017.

In de laatste commissievergadering heeft GS toegezegd de Staten te informeren over de voortgang van de gesprekken tussen ODV, Trigion en provincie.

De schriftelijke vragen van SP en 50plus over dit onderwerp van 22 december 2016 zijn inmiddels beantwoord, maar er blijven vragen over.

Vragen aan het college:

1. Wanneer zijn de staten geïnformeerd over het feit dat er ten aanzien van de brug en sluiswachters geen sprake was van outsourcing waarbij de groep brugwachters in een keer over zou gaan als hun werk mee overgaat, van maar van een uitbesteding waarbij geen voorwaarden gesteld zijn t.a.v. de overname van het betrokken personeel? (behoudens de betrokken provincieambtenaren).

2. Welke overweging heeft GS gehad om de Staten niet vooraf over de voorwaarden van uitbesteding te informeren.

3. Kun u, in vervolg op de toezegging van GS in M en F van 16 januari de staten informeren over de actuele stand van zaken over de uitbesteding aan Trigion t.a.v. de volgende aspecten:?

   De in dienst name van vast personeel van ODV door Trigion.

   Aanbod door Trigion gedaan aan tijdelijk personeel ODV

   De waarborging van de veiligheid, middels de aanwezigheid van voldoende opgeleid personeel bij de brug en sluisbediening per 1-4- 2017